Jú¹ chú³² quioh²¹
Jesús tsá² lɨn³
Cristo

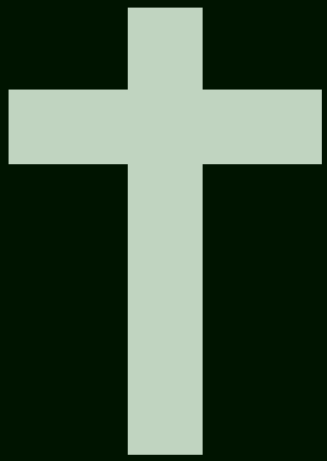

New Testament in Chinantec, Sochiapam (MX:cso:Chinantec, Sochiapam)

Jú¹ chú³² quioh²¹ Jesús tsá² lɨn³ Cristo

New Testament in Chinantec, Sochiapam (MX:cso:Chinantec, Sochiapam)

copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Sochiapam

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Sochiapan [cso], Mexico

Copyright Information

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Sochiapam

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
6f949189-17f1-57a8-bc53-e209204aa59c

Contents

MATEO 1
MARCOS 48
LUCAS 78
JUAN 128
LOS HECHOS DE LOS APÓSTOLES 166
ROMANOS 211
1 CORINTIOS 231
2 CORINTIOS 251
GÁLATAS 264
EFESIOS 272
FILIPENSES 279
COLOSENSES 284
1 TESALONICENSES 289
2 TESALONICENSES 293
1 TIMOTEO 295
2 TIMOTEO 301
TITO 305
FILEMÓN 308
HEBREOS 309
SANTIAGO 324
1 PEDRO 330
2 PEDRO 336
1 JUAN 340
2 JUAN 345
3 JUAN 346
JUDAS 347
APOCALIPSIS 349

Jú¹ Chú³² Hi³ Ca³jmú³ Má²té h³

Tsá²haun³² jméi² dí¹hio³ ñú¹deh³ Jesús (Lucas 3:23-38)

1 Hi³ lá² bíh¹ cáun² sí² hi³ cha³² jái¹³ hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, jan² Tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹ quionh³ hla¹ re²¹ Dá²vi²¹. Jáun² né³, ñí¹ lá² má²ja³toh³ hi³ jmái² tsá²haun³² dí¹hio³ ñú¹deh³ tsú².

2 Há²bran²¹ hí³ jmí¹ lín³ jméi² Isaac, tsá² lin³ jméi² Jacob, tsá² lin³ jméi² Judá la³ má²quionh³ ji³ tsá¹ rainh²¹ ní² siáh³. 3 Judá hí³ quionh³ Tamar ñí²cuo² jmí¹ lín³ jméi² mí¹ziú¹³ Fares quionh³ Zara. Jáun² Fares hí³ lin³ jméi² Esrom tsá² lin³ jméi² Aram. 4 Aram hí³ lin³ jméi² Aminadab tsá² lin³ jméi² Naasón, tsá² lin³ siáh³ jméi² Salmón. 5 Salmón hí³ quionh³ Rahab ñí²cuo² jmí¹ lín³ jméi² mí¹ziú¹³ Booz, hi³ jáun² Booz hí³ né³ quionh³ Rut ñí²cuo² jmí¹ lín³ jméi² mí¹ziú¹³ Obed. Obed hí³ né³ lin³ jméi² Isaí. 6 Isaí hí³ lin³ jméi² hla¹ re²¹ Dá²vi²¹, jáun² re²¹ Dá²vi²¹ la³ má²quionh³ tsá²mi³ tsá² jmí¹ ñí²cuo² Urías lin³ jméi² mí¹ziú¹³ Salomón.

7 Salomón hí³ lin³ jméi² Roboam tsá² lin³ hí³ jméi² Abías, hi³ hí³ né³ lin³ jméi² Asa. 8 Jáun² Asa hí³ né³ lin³ jméi² Josafat tsá² lin³ jméi² Joram, tsá² lin³ hí³ jméi² Uzías. 9 Jáun² Uzías lin³ jméi² Jotam tsá² lin³ jméi² Acaz, Acaz hí³ né³ lin³ jméi² Ezequías. 10 Jáun² Ezequías lin³ jméi² Manasés tsá² lin³ hí³ jméi² Amón; Amón hí³ né³ lin³ jméi² Josías. 11 Hi³ jáun² Josías lin³ jméi² Jeconías la³ má²quionh³ tsá¹ rainh²¹, jmái¹ hi³ ca³ja³taunh²¹ jáun² tsá² *Israel hi³ tson³ ti³ hué³² Babilonia.

12 Jmí¹ má²li³² jáun² né³, Jeconías hí³ siáh³ ca³li³zian² Salatiel jon², tsá² lin³ hí³ jméi² Zorobabel. 13 Jáun² Zorobabel lin³ jméi² Abiud tsá² lin³ hí³ jméi² Eliaquim, tsá² lin³ jméi² Azor. 14 Hi³ Azor hí³ né³ lin³ jméi² Sadoc tsá² lin³ jméi² Aquim, tsá² lin³ hí³ jméi² Eliud. 15 Jáun² Eliud lin³ jméi² Eleazar tsá² lin³ hí³ jméi² Matán, tsá² lin³ jméi² Jacob. 16 Jáun² né³, Jacob lin³ jméi² Sé³² ñí²cuo² Má²réi³; Má²réi³ né³ lin³ mí¹ziú¹³ Jesús Tsá² ca³lin³ Cristo.

17 Hi³ jáun² la³ ní² bíh¹ lí³ hi³ quia³quiún³ nió³ jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹ tín³ ca³la³ ti³ jmái¹ hi³ zian² hla¹ Dá²vi²¹, hi³ hla¹ Dá²vi²¹ ca³la³ ti³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ ca³huén² tsá² Israel hi³ ja³taunh²¹ hi³ tson³ ti³ Babilonia tín³ siáh³ quia³quiún³ nió³ jón²zíh¹ jón²cho¹ tsú², hi³ cónh³í¹ quia³quiún³ nió³ jón²zíh¹ jón²cho¹ tsú² tín³ la³ ti³ jmí¹ ca³li³zian² jáun² Cristo.

Jmái¹ hi³ ca³li³zian² Jesús Tsá² lín³ Cristo (Lucas 1:26-38, 2:1-7; Juan 1:14)

18 La³ lá² bíh¹ li³ hi³ ca³li³zian² Jesús Tsá² lín³ Cristo: Má²réi³ jmí¹ má²ná¹lí³ jái¹³ hi³ jenh¹³ cuo² quionh³ Sé³²; ti³la³ ñeh² bíh¹ hi³ jenh¹³ cuo² tsú² má¹ná¹, ca³li³ lin¹ Má²réi³ hi³ quian² jon², cáun² hi³ li³ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹. 19 Jáun² Sé³² tsá² nióh³² tsú² hí³ jái¹³ quionh³ né³, ca³li³hnió³ tsunh³ jái¹³ quionh³ Má²réi³. Ca³lín¹³ tsú² hi³ jmu³ la³ jáun² ta³ tiá² hin² ñi³², quí¹hliá² tsá² hí³ jan² tsá² chun¹ bíh¹ hi³ jáun² tiá² jmí¹ hnió³ yáh³ tsú² chin¹³ hua³heih²¹ Má²réi³. 20 Ti³la³ tá¹la³ lín²³ tsú² jáun² la³ ní² né³, jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Juo¹³ dí² ca³jnia³ jéinh³² tsú² jui³² qui³ ziú³, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnú² Sé³², tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Dá²vi²¹, ha³ lí² jmú² juénh² nú² hi³ hen¹³ nú² Má²réi³ hi³ lín¹³ ñí²cuoh² nú², quí¹ dáin² hi³ quian² tsú² ca³can³ tsú² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹. 21 Hi³ jáun² ní¹ má¹ca³li³zian² dáin² hí³, hniáuh³² teh¹ nú² Jesús. La³ ní² bíh¹ li³ jmái² tsú², quí¹hliá² lión³² tsú² tsá² joh¹ hi³ ca³ti²¹ tso³.

22 La³ ní² bíh¹ ca³li³ hi³ jáun² ca³li³tí³ la³ cun³ hi³ ca³juáh³ Juo¹³ dí² cun³quionh³ jan² *ti³² jë¹ Dió³², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

23 Jan² tsá¹mái¹³, tsá² tiá² hin² má²ca³cáuh³²,
can³ jon²,
hi³ jáun² ní¹ má¹ca³li³zian² dáin² hí³,
li³ jmái² Emanuel,
(hi³ hnió³ juáh³ “Dió³² zenh² quiúnh¹ jnoh¹”).

24 Jmí¹ ñi²¹ jáun² hi³ rá²cuóun¹ Sé³², ca³jmú³ bíh¹ la³ cun³ hi³ má²lí²juáh³ jáun² tsá²cuú² tsá²ta³ Juo¹³ dí², hi³ ca³hen³ Má²réi³ hi³ lí¹³ ñí²cuo². 25 Ti³la³ cun³ tiá² ca³tiánh³ bíh¹ tsú² cu³tsa³² ta³ ñeh² bí¹ hi³ li³zian² jon²; jáun² Sé³² né³ ca³teh³ Jesús dáin² hí³.

2

Tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³ tsá²ji³en³ Jesús

1 Jáun² né³, Jesús hí³ ca³li³zian² já¹ juú² Belén, hué¹³ Judea, jmái¹ hi³ jmí¹ cuá¹lín³ Herodes re²¹ hué³² jáun². Jmí¹ lí¹cáin² jáun² né³, ca³cha³táunh¹ ma³ jan² tsá²ñuh² já¹ juú² Jerusalén, tsá² já²taunh²¹ ti³ jui³² ñí¹ hia³² hiú², tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³ hi³ chú² ñih²³ chí¹jmai²¹. 2 Hi³ jáun² tsá² hí³ né³ ca³ngái³:

—¿Ha³ jinh¹ rón³² Tsá² má²ca³li³zian², Tsá² lín³ Re²¹ Juo¹³ tsá² *judíos? Quí¹ ti³ ñí¹ hia³² hiú² má²ca³neh²¹ jnoh¹ chí¹jmai²¹ hi³ ca³tin¹ tsú², hi³ jáun² jau³ jnoh¹ ñí¹ lá² hi³ ja³ma³tsú¹ ma³jonh²¹ jnoh¹ tsú².

3 Jmí¹ ca³li³ ñi³² re²¹ Herodes jái¹³ ní² né³, ca³la³ lí¹ tiá² ñi³² he³ jmu³ bíh¹ li³, ji³ la³jín³² tsá² zian² já¹ juú² Jerusalén ní² siáh³. 4 Jmí¹jáun² ca³teh³ re²¹ hí³ la³jín³² tsá² ná¹lín³

mi³jmú³ ji³ tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹ ní², jáun² ca³ngáih³ dí² tsá² hí³ ha³ jinh¹ ca³ti²¹ hi³ li³zian² Tsá² lín¹³ Cristo. 5 Jáun² tsá² hí³ ca³juáh³:

—Já¹ juú² Belén hín¹³ ti³ hué¹³ Judea bíh¹ li³zian²; quí¹ jan² hla¹ *ti³² jë¹ Dió³² ca³juáh³ la³ lá²:

6 Hnú² juú² Belén hín¹³ ti³ hué¹³ Judá,
tiá² huen³ yáh³ hnú² ja¹ tsá² ná¹ho² ta²¹
hué³² ní²;
quí¹ ñí¹con² hnú² bíh¹ cua³hain³² jan² Tsá²
chín¹,
Tsá² jmu³ hua³hí¹³ tsá² *Israel tionh²
jo³uón³² jná¹³.

7 Jáun² ta³máih³ bíh¹ ca³teh³ Herodes tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³ hí³, hi³ jáun² ca³ngáih³ dí² hi³ hín² jmáih¹ ti³tsóh³ ca³jnia³ chí¹jmai²¹ jáun². 8 Jáun² ca³zen³ dí² tsú² ti³ já¹ juú² Belén hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Cuá²táunh¹ náh² ñí¹ zio¹, hi³ cuá²hniah³² náh² re² lín³² dáin² hí³; hi³ jáun² ní¹ má¹ca³chanh²¹ náh², ñá²juah²¹ náh² ñí¹con² jná¹³, hi³ jáun² ja³bí¹ jná¹³ siáh³ uá²jai³² ñe¹ hi³ ñí¹ma³tsú¹ ma³jonh²¹.

9 Jmí¹ má²lí²zéih³² jáun² re²¹ tsá² hí³ jái¹³ ní² né³, ja³taunh²¹ bíh¹ tsá² hí³ jui³² hi³ tiáunh¹; hi³ jáun² chí¹jmai²¹ hi³ ca³jíe³ tsú² jáun² ti³ ñí¹ hia³² hiú² cuá¹tsau³² chí¹ján³ ta³ ñí¹ tsú² ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ ca³hái³² tie³ tá²chi²¹ ñí¹ rón²¹ dáin². 10 Hi³ jáun² jmí¹ ca³jíe³ tsá² quia³lín³ hí³ jmí¹ tsí³ hi³ má²he² tie³, jáun² jlánh¹ ca³li³ hiún² lín³² tsí³; 11 hi³ jáun² jmí¹ taunh²¹ tsú² jáun² ñéih³ né³, ca³jíen³² dáin² quionh³ Má²réi³ mí¹ziú¹³. Jmí¹jáun² ca³di³jñí³² dí² tiáunh¹ hi³ ca³ma³tsu³ ma³jónh³² dáin² hí³. Jmí¹ li²¹ jáun² ca³nia³ tsú² cuó² quioh²¹, hi³ ca³huéh³ cú¹mí¹niau²¹, ziún², ji³ no¹ hi³ lí³ quionh³ há² má²ró³² jmái² mirra ní² siáh³, hi³ lí¹ ca³cuéh³ dí² dáin². 12 Jmí¹ má²lí²niéi³² tsú² jáun² jui³² qui³ ziú³ hi³ tiú²uú² hniáuh³² tsa³tánh¹ ti³ jui³² ñí¹ cuá³ Herodes, hi³ jáun² jui³² siáh³ bíh¹ ja³tanh²¹ tsú² cú²jueh³² ti³ juú²co¹.

Jmí¹ ca³cuóun³ tsú² ti³ hué³² Egipto

13 Jmí¹ má²já²tanh²¹ jáun² tsá² quia³lín³ hí³ jmí¹ tsí³ né³, jáun² jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² Juo¹³ dí² ca³jnia³ jéinh³² Sé³² jui³² qui³ ziú³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Náu², jan³² dáin² ní² quionh³ mí¹ziú¹³, cuóun³ ti³ hué³² Egipto, ca³la³ ñí¹ cá¹juáh²¹ jná¹³ hi³ cuá¹han² nú² siáh³ hué³² jáun²; quí¹ né³bí¹ ja³hniah² Herodes dáin² hi³ jngih³.

14 Jmí¹jáun² ca³náu² Sé³² hi³ ca³jan³ dáin² quionh³ mí¹ziú¹³ hi³ ja³taunh²¹ ta³ já¹niéi² ti³ hué³² Egipto; 15 jáun² ñí¹ jáun² bíh¹ ca³tiánh³ tsú² ca³la³ ti³ ñí¹ jun¹ Herodes. La³ ní² ca³li³ hi³ jáun² ca³li³tí³ la³ cun³ hi³ má²ca³juáh³ Juo¹³ dí² jmí¹tin² cun³quionh³ jan² hla¹ ti³² jë¹ Dió³²: “Ti³ hué³² Egipto bíh¹ ca³teh³ jná¹³ Jón³²”.

Herodes jmu² héih³² hi³ jngih³ tsú² tsá¹mih¹

16 Jmí¹ ca³li³tsin² jáun² Herodes hi³ tsá² quia³lín³ hí³ jmí¹ tsí³ lí¹ má²lí²cáuh³² cú²nga¹ bíh¹, jáun² ca³míh³ lín³² tsí³ tsú²; hi³ jáun² ca³jmú³ dí² héih³² hi³ ma³tsan² tsú² la³jín³² tsá¹míh¹ tsá² jmí¹ má²tiáunh¹ tun³ mieh² ti³ la³ hué³² jmí¹ zian² já¹ juú² Belén ji³ juú² la³ cu³ la³ jéin³ jáun² ní², la³ cun³ tí³ jmái¹ hi³ ca³hie³ jáun² tsá² quia³lín³ hí³ jmí¹ tsí³. 17 La³ jáun² bíh¹ ca³li³tí³ la³ cun³ hi³ ca³juáh³ jáun² hla¹ Jeremías ti³² jë¹ Dió³²:

18 Ñí¹ja²¹ cáun² mah¹ ti³ juú² Ramá,
hi³ ñí¹ho¹ lín²¹ tsú² hi³ hú¹ quí² hú¹ jngih³²
tsí³;
Raquel bíh¹ hí³ tsá² cuá¹ho² hi³ ca³tin¹
jón²zíh¹.
Cun³ tiá² ca³li³hnió³ bíh¹ tsú² hi³ niau²¹ re²
tsí³,
quí¹ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ má²ca³hiá² cá²tsan³
jón²zíh¹.

19 Hi³ jáun² né³, jmí¹ má²jún¹ jáun² Herodes ca³jnia³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² Juo¹³ dí² jéinh³² Sé³² jui³² qui³ ziú³ tá¹la³ cuá³ jáun² hué³² Egipto, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

20 —Náu², jon¹ dáin² quionh³ mí¹ziú¹³ hi³ cuánh² ti³ hué³² Israel, quí¹ má²cá²tsan³ bíh¹ tsá² jmí¹ hnió³ jngih³ dáin².

21 Jáun² Sé³² ca³náu² hi³ ca³jón³² dáin² la³ má²quionh³ mí¹ziú¹³ hi³ jaunh³ ti³ hué³² Israel. 22 Ti³la³ jmí¹ ca³li³ ñi³² Sé³² hi³ Arquelao má²cuá¹ho² siáh³ ta²¹ ti³ Judea cha¹³ hla¹ Herodes jméi², jáun² ca³li³ cóh³² tsú² hi³ tsánh³² ti³ jáun²; ti³la³ jmí¹ má²lí²héi³ tsú² jáun² héih³² jui³² qui³ ziú³ né³, jaunh³ bíh¹ ti³ hué¹³ Galilea. 23 Jmí¹ cá¹chánh²¹ tsú² hué³² jáun² né³, ngau³ hi³ ca³ñí¹cuá² já¹ juú² Nazaret. La³ ní² ca³li³ hi³ jáun² ca³li³tí³ la³ cun³ hi³ ca³juáh³ jáun² tsá² jmí¹ ná¹lín³ hí³ ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin² hi³ Jesús téh³ tsú² hná¹ tsá² Nazaret.

3

Juan² tsá² ziau² jmái² hleh³² jái¹³ quioh²¹ Dió³² hué³² quiéin²

(Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-20; Juan 1:6-8,15-34)

1 Jmí¹jáun² cuan³ Juan² tsá² ziau² jmái² ti³ hué³² quiéin² lí³ ti³ hué¹³ Judea, hi³ hleh³² jái¹³ quioh²¹ Dió³², 2 hi³ juáh³ la³ lá²:

—¡Za¹ náh² jmí¹ honh², quí¹ má²ja³quián³ ma³jnia² bíh¹ Dió³² Tsá² má²cuá¹hiáun¹ hi³ lín¹³ Re²¹!

3 Hi³ ca³tɨn¹ Juan² ní² bíh¹ jáɨ¹³ hi³ ca³hléh³
jáun² hla¹ Isaías *tɨ³² jë¹ Dió³², jmí¹ ca³juáh³
jáun² la³ lá²:
Tɨ³ hué³² quiéin² niéih³ cáun² ho³ tsáu², hi³
ñí¹juah²¹:
Jmu³ náh² hua³jan²¹ juɨ³² ñí¹ já²¹ Juo¹³ dí²;
jmu³ náh² cáun² juɨ³² cú²tso².

4 Jáun² ha¹ Juan² hí³ né³ jmí¹ lí³ jñú¹³
jáh³ cánh¹ téh²³ tsú² camello, lá² hñéih¹
tsú² jmí¹ lí³ láu², hi³ má³² quioh²¹ tsú²
né³ jmí¹ lín³ náɨh² la³ má²quionh³ jmí²toh¹
hi³ zia³² ja¹ náɨ². 5 Hi³ jáun² tsá² zian²
Jerusalén jmí¹ ja³táunh¹ hi³ náɨ³² jë¹ tsú²,
la³ má²quionh³ la³jín³² tsá² hín¹³ tɨ³ Judea jɨ³
tsá² zian² hué³² can³² cua³ Jordán ní² siáh³;
6 hi³ jáun² ní¹juáh³ ní¹ má¹lí²ton³ tsú² tso³
quioh²¹, má¹lɨ³² jáun² tí² ziau² Juan² jmáɨ²
cua³ Jordán jáun².

7 Jáun² ca³chó³² cáun² jmáɨ¹ hi³ cua³taunh²¹
tsá² téh²³ tsú² tsá² *fariseos jɨ³ tsá² *sa-
duceos, [tsá² tun³ nió³ hín¹³ cuáh³² quioh²¹
tsá² *judíos]. Jáun² né³, jmí¹ ca³jíe³ Juan² hi³
juóun³² lín³² bíh¹ tsá² hí³ ja³to¹ ja³lɨn²³ hi³
hnió³ zón³² jmáɨ², jáun² ca³záɨh³ dí² la³ lá²:

—¡Hnoh² dá² jón²zíh¹ jón²cho¹ jáh³ hláɨnh¹
bíh¹! ¿Hin² dá² tsánh² ca³záɨ³ hnoh² hi³
hniáuh³² cuóunh¹³ náh² ca³tɨ²¹ uu³mí²tsɨ³² hi³
má²ja³² má²janh²? 8 Jmu³ náh² lin¹ hi³ tson²
má²ca³za² jmí¹ honh² náh², 9 ha³ lí²uú² lí¹ cuí¹
lín¹³ náh² hi³ lí¹³ liáun³ náh² cun³ñí¹ hi³hliá²
hnoh² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹; quí¹
jná¹³ juanh³² hi³ hí¹ ca³la³ tɨ³ quín¹ lá² yáh³
lí¹³ jmu³ Dió³² hi³ láɨn¹ jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹
Há²bran²¹. 10 Quí¹ má²rá¹lí³ bíh¹ hua³jan²¹
mí¹chí¹ hi³ quiúh³² tsú² la³jí³² hmá² tiá²
máɨ³ chu²¹ háɨ³², hi³ jáun² tsa³toh³ ja¹ sí².
11 Quí¹ tson² bíh¹ jná¹³ ziau² jmáɨ² hnoh²
cun³quionh³ jmí² jma³, cáun² li²¹ hi³ lin¹ hi³
tson² má²lí²záɨ³² tsú² jmí¹ tsí³; tɨ³la³ né³bí¹
já²¹ yáh³ jan² Tsá² tɨ³ jlánh¹ bíh¹ quien²
la³ cun³ bí¹ jná¹³, quí¹ cun³ tiá² cu³ tiá²
ren³ bíh¹ jná¹³ quiúnh¹ ná¹ Tsá² hí³, ca³la³
hí¹juáh³ tiá² ca³tɨn¹ yáh³ jná¹³ hi³ má¹con²¹
ná¹ tsú² hi³ cue¹ ná¹ chí² láu² tsi³² ta³. Jáun²
Tsá² hí³ bíh¹ ziau³ hnoh² jmáɨ² cun³quionh³
Jmí²chí³ Chun¹ jɨ³ cun³quionh³ sí² ní² siáh³.
12 Má²zianh³² bíh¹ Tsá² hí³ cuah²¹ quioh²¹ hi³
chí³² cuú²miih²¹, hi³ jáun² tsa³cuí³² má¹quɨ³².
Cháɨ³² tsú² cu³lɨ²¹ cuú²miih²¹ má²jɨ² jáun²
ñéih³ hñu³cuí³ quioh²¹; hi³ jáun² má¹quɨ³²
jáun² né³, tsa³toh³ ja¹ sí² bíh¹, cáun² sí² hi³ tiá²
tón³² jmáɨ¹ yéi³².

Jmí¹ cáun³ Jesús jmáɨ²
(Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22)

13 Jmí¹jáun² cua³han³ Jesús tɨ³ Galilea, hi³
ca³chó³² can³² cua³ Jordán ñí¹ jmí¹ dí¹zion²
Juan² tsáu² jmáɨ², hi³ hnió³ ziau³ Juan² jmáɨ².
14 Tɨ³la³ tiá² jmí¹ hei³² yáh³ Juan², hi³ jáun²
ca³záɨh³ dí² Jesús:

—Jná¹³ bíh¹ tɨ³ hniáuh³² zón³² jmáɨ² hi³
ziau¹³ hnú²; ¿he³ lɨ³ sa³ hnú² bíh¹ tɨ³ ñeih³²
ñí¹con² jná¹³?

15 Tɨ³la³ Jesús né³ ca³juáh³:

—Cuí¹ lí¹³ tín² la³ ní² ta³né³²; quí¹ ca³ta¹
bíh¹ dí² jmú¹³ la³jí³² la³ cun³ hi³ hnió³ Dió³².

Jmí¹jáun² né³, ca³ma³tí³² Juan² hi³ ca³zion³
jmáɨ² Jesús. 16 Jmí¹ cáun³ jáun² Jesús jmáɨ²
né³, cua³han³ chu³ jmáɨ². Jmí¹jáun² né³
ca³niá³ hñu³mɨ³cuú², hi³ jáun² ca³jíen³² tsú²
Jmí²chí³ Chun¹ joh¹ Dió³² hi³ má²cuá¹son² ñí¹
quioh²¹ dí², hi³ jniá³ la³jmí¹ jniá³ jan² jáɨ².
17 Jmí¹jáun² ja³ cáun² mah¹ tɨ³ hñu³mɨ³cuú²
hi³ ñí¹juah²¹ la³ lá²:

—Tsá² ní² bíh¹ Jón³² jná¹³, Tsá² hno³
lín³² ná¹, Tsá² jlánh¹ lí²hiún² tsɨn³² jná¹³ hi³
ca³tɨn¹.

4

Satanás cá² lan²³ Jesús
(Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13)

1 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³jan³ Jmí²chí³ Chun¹ Jesús
tɨ³ hué³² quiéin², hi³ jáun² ñí¹ jáun² lí¹³ ca³
lau³ tsá² hláɨnh¹ quioh²¹ tsú².

2 Ñí¹ jáun² ca³ma³hɨen²¹ tsú² tun³ló³²
jmáɨ¹ jɨ³ tun³ló³² nie³, jmí¹ li²¹ jáun² né³
lɨ³ ñí¹cuóunh²¹. 3 Jáun² tsá² cá² lau²³ hí³
ca³ma³janh³² ñí¹con² Jesús hi³ ca³juáh³ la³
lá²:

—Ní¹juáh³ tson² bíh¹ hnú² Jon² Dió³², jmu³
neh²¹ hi³ quín¹ lá² jeinh²¹ *hí³ cuú²miih²¹.

4 Tɨ³la³ Jesús ca³ngáɨ³:

—Ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³:
“Jun³juáh¹³ jmáh³la³ cun³quionh³ hí³ yáh³ lí¹³
zian² tsá²mɨ³cuóun², quí¹ ja³bí¹ cun³quionh³
ca³la³ jí³² jáɨ¹³ hi³ hleh³² Dió³² bíh¹ siáh³”.

5 Hi³ jáun² tsá² hláɨnh¹ hí³ ca³jau³ tɨ³
Jerusalén juú² híen¹, jáun² ca³di³chin³ dí²
Jesús tsáɨh³ cuáh³² chín¹, 6 hi³ ca³záɨh³ dí² la³
lá²:

—Ní¹juáh³ tson² cu³tí³ hi³ hnú² Jon² Dió³²,
tanh² la³ tɨ³ hué³² ó³² neh²¹; quí¹ ñí¹ Sí²
quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³:
Dió³² zen³ tsá²cuú² tsá²ta³ hi³ jmu³ hua³hí¹³
hnú²;
hi³ ziau³ tsú² hnú² cun³quionh³ cuo² hmóu³²,
quí¹ ní² lí¹ ca³cuíh³ tanh¹ hnú² cun³quionh³
quín¹.

7 Tɨ³la³ Jesús né³ ca³ngáɨ³:

—Ja³bí¹ ñí¹ Sí² jáun² siáh³ rá¹juáh³: “Ha³ lí²
cá² lí² lan³ hnú² Dió³² Juóuh³²”.

8 Siáh³ siáh³ cu³ jéin³² ca³ñí¹jau² tsá²
hláɨnh¹ cáun² tsɨ³ máh³ ñe¹ lín²¹, hi³ jáun²
ñí¹ jáun² ca³híeh³ dí² Jesús la³jí³² juú² ñí¹
ná¹hu²¹ cuo² tsá² ná¹ho² ta²¹ tá¹ cáun²
hngá¹máh³ jɨ³ la³jí³² hi³ zia³² quioh²¹ tsá²

hí³ ní² siáh³; 9 hi³ jáun² ca³záɨh³ dí² siáh³ la³ lá²:

—Jná¹³ chá¹³ la³jí³² hi³ jniá³ ní² jo³cuonh² hnú² ní¹juáh³ hi³ dí¹jñih²¹ hnú² ta³ ñi³² jná¹³, jɨ³ hi³ má¹tsú¹ má¹jauh²¹ nú² jná¹³.

10 Jmí¹jáun² ca³záɨh³ Jesús tsá² hláɨnh¹ la³ lá²:

—Cuánh² quián¹³ *Satanás, quí¹ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³: “Ma³tsú¹ ma³jonh²¹ Dió³² Juóuh³², hi³ ñí¹ jí²¹la³ jan² tán¹ hí³ bíh¹ má¹cú¹ má¹haɨn²¹ nú²”.

11 Jmí¹jáun² ca³náu² tsá² hláɨnh¹ tɨ³ có³² ñí¹con² Jesús, hi³ jáun² cua³taunh²¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ cua³ma³cón³² Jesús.

Jesús má²liáu³² tá¹³ hué¹³ Galilea (Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15)

12 Jmí¹ ca³náɨ³² Jesús hi³ Juan² tsá² ziau² jmáɨ² má²cuá¹hún¹ hñu³mí¹ñí², jáun² ngah³ dí² tɨ³ hué¹³ Galilea. 13 Tɨ³la³ tiú²uú² ca³cuá³ yáh³ tsú² já¹ juú² Nazaret má¹ná¹, quí¹ já¹ juú² Capernaum bíh¹ ngau³ tsú² cú²jueh³² hi³ ca³ñí¹cuá², cáun² juú² nio² can³² jmáɨ² lí¹ ná¹ho³, ñí¹ má²can³² hué¹³ juú² Zabulón quionh³ juú² Neftalí. 14 Hi³ jáun² ca³lɨ³tí³ la³ cun³ hi³ ca³juáh³ hla¹ Isaías *tɨ³² jë¹ Dió³² jmí¹ ca³juáh³ jáun² la³ lá²:

15 Tsá² hué³² Zabulón quionh³ tsá² hué³²
Neftalí,
tsá² zian² hué³² nio² hú¹ jui³² tɨ³ can³²
jmí²miih²¹,
tsá² zian² jo²¹ cua³ Jordán, jui³² ñí¹ hia³²
hiú²,
la³ má²quionh³ tsá² zian² hué¹³ Galilea ñí¹
má²tionh² *tsá²cá²jo²¹,
16 la³jín³² tsá² ní², tsá² qui³ tionh² ní² ñí¹
já¹niéi² ca³jíe³ cáun² joh¹ zín³ lín³²;
hi³ jáun² tsá² ní², tsá² tionh² ñí¹ quian²
heinh²¹ quioh²¹ hmú³²,
má²ca³táɨn³ cáun² joh¹ hi³ lí³ la³jmí¹ lí³
joh¹ quioh²¹ cáun² jmáɨ¹ hmaɨ²¹ hi³
ca³jniá³² siáh³.

17 Hi³ jáun² né³, la³ cun³ jmáɨ¹ jáun² bíh¹ ca³ma³liáu³² Jesús hi³ hleh³² jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³² hi³ juáh³:

—Za¹ náh² jmí¹ honh², quí¹ má²ca³ma³jnia² bíh¹ Dió³² Tsá² má²cuá¹hiáun¹ hi³ lín¹³ Re²¹.

Jesús téh²³ quiun³ tsá² zanh²³ jáh³ jmáɨ² (Marcos 1:16-20; Lucas 5:1-11)

18 Jáun² jmí¹jáun² jmí¹ cuá¹ngɨ³² Jesús can³² jmáɨ² lí¹ ná¹ho³ hué¹³ Galilea; ñí¹ jáun² né³ ca³jíen³² gon³ tsá² má²túnˀ raɨnh²¹, jan² tsá² jmí¹ jmáɨ² Sí¹mu²¹ tsá² ca³lɨ³ jmáɨ² siáh³ Pé¹, hi³ tsá² jan² né³ jmáɨ² Tre²¹. Tsá² hí³ jmí¹ lín³ tsá² zanh²³ juo¹³, hi³ jáun² jmí¹ ná¹tón³² hmá³ quioh²¹ chu³ jmáɨ². 19 Hi³ jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Ñá²táunh¹ náh² cu³hna³² jná¹³, hi³ jáun² la³jmí¹ jáun²³ náh² ní² juo¹³ janh²¹ náh² siáh³ tsá²mi³cuóun² hi³ tónh³² jo³uón³² jná¹³.

20 Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³chá³ tsá² hí³ tɨ³ có³² hmá³ jáun² quioh²¹ hi³ ja³taunh²¹ cu³hna²¹ hí³ dí².

21 Tɨ³ chí¹ján³ jáun² ca³lá² ca³jíen³² siáh³ Jesús cónh³í¹ gon³ tsá² má²túnˀ raɨnh²¹: Jacobo jon² Zebedeo quionh³ Juan² dá¹jon²¹. Tsá² hí³ jmí¹ tiáunh¹ hñu³ mu² quionh³ jméi², hi³ ná¹rauh³² hmá³ quioh²¹. Hi³ jáun² Jesús ca³teh³ siáh³ tsá² hí³, 22 hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³quiú² tsú² mu² quioh²¹ hi³ ca³chan³ tsú² siáh³ jméi², hi³ jáun² ja³taunh²¹ cu³hna²¹ Jesús.

Jmah²³ Jesús juóun³² tsá² tsáun¹ (Marcos 3:7-12; Lucas 6:17-19)

23 Hi³ jáun² jmí¹jáun² jmí¹ cuá¹tí² cuá¹ngɨ³² Jesús tá¹ cáun² hué¹³ Galilea hi³ má²tin² tsáu² hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² *judíos hi³ táun³ ma³ quin³² ma³ caun³² juú², hi³ hleh³² jú¹ chú³² ca³ti²¹ hi³ Dió³² má²cuá¹hinh²³ tsáu² jo³cuo², jɨ³ hi³ jmí¹ jmah²³ siáh³ tsáu² ca³la³ jáh³ dú¹ ñí¹ mí¹uí³ hi³ ná¹zian² tsú². 24 Ca³lɨ³ ñi³² bíh¹ tsáu² tá¹ cáun² hué³² Siria la³ cun³ ta²¹ hi³ jmu² Jesús, hi³ jáun² ca³cua³jan² tsú² la³jín³² tsá² jmí¹ ná¹má²tso² tsí³ la³jáh³ dúh¹ ñí¹ hi³ hlah³, mí¹uí³, hi³ cúh² hi³ uóu³²; tsá² tiáunh¹ jmí²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsí³, tsá² ná¹jau² mí¹uí³ tsá¹ lí¹ jún²³ jɨ³ tsá² hma² ní² siáh³. Hi³ jáun² la³jín³² bíh¹ tsá² hí³ ca³jmah³ Jesús.

25 Hi³ jáun² juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² ja³taunh²¹ cu³hna²¹ tsú², tsá² zian² Galilea, tsá² zian² la³cáun² ñí¹ tioh³ jáun² tá¹ quia³ juú² míh¹ tiá² cu³tsa³², tsá² Jerusalén, jɨ³ tsá² hín¹³ tɨ³ Judea ní², jɨ³ tsá² zian² tɨ³ jo²¹ cua³ Jordán tɨ³ juɨ³² ñí¹ hia³² hiú² ní² siáh³.

5

Jáɨ¹³ hi³ ca³ma³ta² Jesús tsɨ³ máh³

1 Jmí¹ ca³jíen³² jáun² Jesús la³jín³² tsá² hí³ né³, ca³uú³ tsɨ³ máh³ hi³ jáun² ca³cuá³ ñí¹ jáun². Jáun² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² tsú² ca³tiánh³ la³ cu³ la³ jéin³ ñí¹ cuá³; 2 hi³ jáun² Jesús ca³ma³liáu³² hi³ má²tin² tsá² hí³ jáɨ¹³ lá²:

Tsá² lí¹³ zian² re² tin² (Lucas 6:20-23)

3 —Jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² má²ca³lɨ³tsin² hi³ tia³mii² jmí²chí³ quioh²¹ ñí¹con² Dió³², quí¹ tsá² la³ hí³ bíh¹ tónh³² jo³cuo² tsú².

4 ”Jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² nio² hlah³ tsí³, quí¹ Dió³² bíh¹ Tsá² chá³² re² tsí³ tsú².

5 ”Jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² tsí¹ju²³, quí¹ hí³ bíh¹ tsa³tiánh² cáun² mi³cuú² ñí¹ má²ca³jmú³ Dió³² jáɨ¹³ hi³ cué³².

6 ”Jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² dí¹quian¹ hi³ ma³zian² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³², la³juah²¹ dúh¹ hi³ ñí¹cuóunh²¹ ji³ hi³ hí¹quiéin² tsí³, quí¹ Dió³² bíh¹ jmu³ hi³ conh²¹ hñu³ jmí¹ hñu³ tsí³ tsú².

7 ”Jlánh¹ jmí¹ ren² ní¹juáh³ tsá² ja³² mií³ tsí³ ñí¹con² tsá² siánh³, quí¹ ja³bí¹ Dió³² já³² siáh³ mií³ tsí³ ñí¹con² tsá² la³ hí³.

8 ”Jlánh¹ jmí¹ ren² ní¹juáh³ tsá² ji² hñu³ tsí³, quí¹ tsá² la³ hí³ bíh¹ lí¹³ jíen³² Dió³².

9 ”Jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² jmu² hi³ niau²¹ tie³ ja¹ quioh²¹ tsáu², quí¹ tsá² la³ hí³ bíh¹ lí¹³ juáh³ Dió³² hi³ jon².

10 ”Jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² má²tso² tsí³ la³ cun³ hi³ jmoh²³ tsáu² cun³ñí¹ hi³ hnió³ jmu³ la³ cun³ hi³ hnió³ Dió³², quí¹ tsá² la³ hí³ bíh¹ tónh³² jo³cuo² Dió³².

11 ”Jlánh¹ jmí¹ ren² hnoh² ní¹juáh³ jmí¹ quiú² jmí¹ je²³ tsáu², hi³ ca³la³ hi³ hí¹ tsa¹ tsú² hnoh², ji³ ní¹juáh³ jmí¹ hleh³² tsú² la³jáh³ dúh¹ ñí¹ jú¹ tí¹jái² quián¹³ hnoh² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ jná¹³. 12 Ma³hiún¹³ náh² honh², tsinh¹ náh² jmu³, quí¹ hñu³mi³cuú² hián¹³ náh² cáun² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien²; quí¹ la³ ní² bíh¹ ca³jmúh³² tsú² uá²jai³² tsá² lin³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³², tsá² ca³li³zian² jmí¹tin² la³ cónh³ bíh¹ hnoh².

Ñí¹, ji³ joh¹ sí² hi³ ca³tin¹ hngá¹máh³
(Marcos 4:21-23; 9:50; Lucas 8:16-17; 14:34-35)

13 ”Hnoh² bíh¹ lín³ ñí¹ ñí¹con² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá². Ti³la³ ní¹juáh³ la³ ca³li³ máih³ bíh¹ ñí¹ né³, ¿lánh³ yáh³ rón³² lí¹³ jmóuh³² tsú² hi³ jáun² li³ ñeh¹ siáh³? Tiú²uú² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹ hí¹ cáun² yáh³; cáun² má²cuí³ bíh¹ tsú², hi³ jáun² ñí¹ jáun² ha³ zóh³² tsáu².

14 ”Hnoh² bíh¹ lín³ joh¹ sí² ñí¹con² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá². Jáun² né³, jmú¹³ jái¹³: Cáun² juú² nio² ñí¹ lí³ tsáih³ máh³, tiá² lí¹³ yáh³ hính³². 15 Sa³jun³ héinh²³ yáh³ tsú² cáun² sí² hi³ jáun² zih³² ti³ ñeh² cáun² tsí¹ cuó²; ti³la³ ñí¹ ñe¹ bíh¹ dí²chí³ tsú², hi³ jáun² tain²¹ joh¹ la³jín³² tsá² tionh² ñéih³. 16 Ja³bí¹ la³ jáun² hnoh² uá²jai³², jmu³ náh² hi³ tai²¹ joh¹ quián¹³ náh² ñí¹con² tsáu², hi³ jáun² ní¹ má¹ca³jíe³ tsáu² la³jí³² hi³ chu²¹ hi³ jmuh³² hnoh² jáun², hi³ jáun² ma³quien² tsú² Ñeh² hnoh² Tsá² cuá³ hñu³mi³cuú².

Jesús má²ta² lánh³ lí³ héih³² quioh²¹ hla¹ Moisés

17 ”Ha³ lí² cuí¹ lín¹³ hnoh² hi³ jná¹³ cuan³ hi³ má¹tauh²¹ ná¹ héih³² quioh²¹ hla¹ Moisés, sa³jun³ hi³ ja³ma³tauh²¹ jná¹³ jái¹³ hi³ ca³ma³ta² jáun² tsá² ca³lin³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³² yáh³; quí¹ jun³juáh¹³ hi³ ja³ma³tauh²¹ yáh³ jná¹³ jái¹³ jáun², quí¹ ti³ ja³ma³tson¹³ jná¹³ la³ cun³ hi³ hnió³ juáh³ bíh¹. 18 Quí¹ jú¹ tson² juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh², hi³ uá¹ cun³ má²já²hín³ la³jí³² hi³ jniá³ chi³cuú² la³ má²quionh³ hngá¹máh³ lá², tiá² lí¹³ yáh³ tsa³hín³ hí¹ cáun² huéh³ quioh²¹ liei²¹, sa³jun³ hí¹ cáun² mái³ pih²¹ quioh²¹ huéh³ jáun², ca³la³ ti³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ li³tí³ la³ cun³ hi³ ca³ti²¹ lí¹³. 19 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, ní¹juáh³ tsá² tiá² ta²¹ haih²¹ li³ua³ cáun² héih³² hi³ rá¹lí³ jáun², uá¹jinh¹ cáun² hi³ tiá² lin¹ nga³ quien², hi³ záih³² tsú² siáh³ tsáu² hi³ tiá² hniáuh³² tónh³² ta²¹, hi³ jáun² má²lín³ bíh¹ tsú² jan² tsá² tiá² lin¹ ñí¹ quien² ja¹ quioh²¹ la³jín³² tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³². Ti³la³ ní¹juáh³ tsá² má²tí³² héih³² jáun² né³, ji³ hi³ hieh³² siáh³ tsá² siánh³ hi³ jmu³ la³ jáun², tsá² la³ hí³ bíh¹ lín³ jan² tsá² quien² ja¹ quioh²¹ la³jín³² tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³². 20 Quí¹ juah³² jná¹³ ñí¹con² hnoh², hi³ ní¹juáh³ tiá² ti³ jlánh¹ bí¹ re² jmúh¹³ náh² hi³ ti³² tsí³ Dió³² la³ cónh³ bíh¹ ti³² liei²¹ ji³ tsá² *fariseos, hi³ jáun² jmí¹líh³ bíh¹ tiá² lí¹³ tonh²¹ náh² jo³cuo² Dió³².

Jesús hie³² jái¹³ hi³ ca³tin¹ tsá² míh²³ tsí³
(Lucas 12:57-59)

21 ”Hnoh² má²ca³nieih² hi³ hiauh³ tsá² haun³² dí¹hio³ ñú²deh³ dí² héih³² hi³ lí³ la³ lá²: “Ha³ lí² jngih³ tsáu², quí¹ li³ua³ jan² tsá² jngih² tsáu² ca³tin¹ tá¹tsin¹ héih³²”. 22 Ti³la³ jná¹³ juah³², hi³ li³ua³ jan² tsá² jmu² hian² ñí¹con² rainh²¹, cun³ tá¹tsin¹ bíh¹ tsá² la³ hí³ héih³². Ní¹juáh³ tsá² tú² hión³² rainh²¹, jáun² ñí¹con² tsá² ná¹ho² ta²¹ hi³ chín¹ bíh¹ tá¹tsin¹ tsú² héih³²; hi³ ní¹juáh³ tsá² zaih³² rainh²¹ tsá² lín¹ ja³ juón¹, háinh¹³ tsó³² ja¹ sí² quiu³juóu³² bíh¹ tsú².

23 ”Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ jmí¹ zia³² hi³ cuá¹cánh¹ hnú² ñí¹hiú¹³ hi³ cuá¹cuéh³ nú² Dió³², hi³ tá¹la³ má²zenh² nú² ñí¹ jáun² né³ tsau³ honh² hnú² hi³ zian² jan² renh² hnú² hi³ hau² nú², 24 chá¹ tín² hi³ quián¹ jáun² có³² ñí¹hiú¹³ jáun², hi³ cuánh² tín² hi³ cuá¹jmuh³ nú² hi³ niau²¹ tie³ ja¹ quián¹³ nú² quiúnh¹ renh². Má¹jáun² má²ñeih²¹ hnú² siáh³ ñí¹hiú¹³ hi³ ñá¹ma³jnia¹³ nú² hi³ quiánh¹ jáun².

25 ”Ní¹juáh³ zian² tsá² ca³hna³ hnú² ñí¹ta²¹, hi³ jáun² jau³ tsú² hnú² ta³ ñí¹ tsá²tan²¹, ma³ré¹³ náh² jái¹³ tá¹la³ hí¹cua³táunh¹ náh² jáun² hú¹ jui³² quiúnh¹ tsú², hi³ jáun² tiá² tsa³jau² tsú² ta³ ñí¹ tsá² lín³ jue²¹; quí¹ ní² lí¹ ca³cue³ hnú² jue²¹ hí³ tsá² tú²jái¹³ hi³ tsa³tiaunh² tsú² hnú² hñu³mí¹ñí². 26 Juanh³² jná¹³ hi³ tiá² cáun² lí¹ liáun³ yáh³ hnú², ca³la³ ti³ ní¹ má¹ca³ma³hmah²¹ hnú² ji³li³² máh³.

Jesús hie³² jái¹³ hi³ ca³tin¹ tsá² juón¹

27 ”Hnoh² má²ca³nieih² hi³ ca³juáh³ tsú² la³ lá²: “Ha³ lí² lí¹ jmú² lí¹ cuó³”. 28 Ti³la³ jná¹³

juanh32 hi3 li3ua3 jan2 tsá2 jíen32 tsá2mi3 hi3 hu21 hlah3 tsí3, má2lí2jmú3 bíh1 tsú2 tso3 hñu3 tsí3 quionh3 tsá2mi3 hí3.

29 "Ní1juáh3 mí1máh1 ti3 cuá2 chu21 nú2 má2lí2jmú3 hi3 ca3tánh3 nú2 tso3, chí3 cú2jueh32 hi3 jáun2 tiáun2 ñí1 uóunh3; quí1 ti3 re2 bíh1 hi3 tsa3hín3 cá2 mái3 mí1máh1 nú2 la3 cónh3 bíh1 hi3 tsa3háin3 nú2 tá1 jan2 quiu3juóu32. 30 Hi3 ní1juáh3 cuá2 chu21 quián13 nú2 jmu2 siáh3 hi3 tanh32 hnú2 tso3, hná1 cú2jueh32, hi3 jáun2 tiáun2 ñí1 uóunh3; quí1 ti3 re2 bíh1 hi3 tsa3hái3 cáun2 cuonh2 hnú2 la3 cónh3 bíh1 hi3 cuóh13 hnú2 tá1 jan2 quiu3juóu32.

Jesús hie32 jái13 hi3 ca3tin1 tsá2 hnió3 tun3 ñí2cuo2

(Mateo 19:3-11; Marcos 10:2-12; Lucas 16:18; 1 Corintios 7:10-16)

31 "Ja3bí1 jái13 lá2 siáh3 juáh23 tsáu2 la3 cun3 jmí1tin2: "Li3ua3 jan2 tsá2 hnió3 tsáun3 quionh3 tsá2mi3 ñí2cuo2, hniáuh32 bíh1 cuéh32 tsú2 ñí2cuo2 cáun2 sí2 hi3 lin1 hi3 ca3tsáun3 tsú2". 32 Ti3la3 jná13 juanh32 ñí1con2 hnoh2 hi3 li3ua3 jan2 tsá2 hnió3 tun3 tsá2mi3 ñí2cuo2 ta3 tiá2 lin1 zia32 jái13 he3 tso3 lí2jmú3 quionh3 tsá2ñuh2 siánh3, cun3quionh3 la3 jáun2 má2cueh32 tsú2 tsú2 jái13 hi3 jmu3 juón1 bíh1; hi3 ní1juáh3 tsá2 jéinh32 cuo2 quionh3 tsá2mi3 tsá2 má2ca3tsáun3 quionh3 ñí2cuo2 né3, jáun2 tsá2 la3 hí3 má2lín3 jan2 tsá2 juón1 bíh1 siáh3.

Jesús hie32 ca3tin1 tsá2 lí1 hien2 Dió32

33 "Ja3bí1 má2ca3niéih2 hnoh2 hi3 tsá2haun32 hiauh3 héih32 lá2 jmí1tin2: "Ha3 lí2 tsunh21 jái13 hi3 má2lí2jmuh3 ñí1con2 Dió32, la3 cun3 jái13 hi3 má2lí2ma3tson13 nú2 jáun2 ñí1con2 tsú2". 34 Ti3la3 jná13 juanh32 hi3 hí1 cáun2 bíh1 hi3 tiá2 hniáuh32 híeh1 náh2. Ha3 lí2 lí1 ma3tson13 jái13 quián13 cun3quionh3 hi3 hieh32 náh2 hñu3mi3cuú2, quí1 ñí1 jáun2 bíh1 ñí1 cuá1quien2 Dió32; 35 sa3jun3 hniáuh32 má1tson13 náh2 jái13 quián13 cun3quionh3 hi3 hieh32 náh2 hngá1máh3 lá2, quí1 ñí1 hué21 lá2 dá2 lí3 la3jmí1 lí3 cáun2 ñí1 ná1tsin1 ta3 bíh1 Dió32; hi3 sa3jun3 hniáuh32 má1tson13 náh2 jái13 quián13 cun3quionh3 hi3 hieh32 náh2 juú2 Jerusalén, quí1 ñí1 jáun2 dá2 ca3tin1 Re21 Tsá2 chín1 bíh1. 36 Ha3 lí2 lí1 ma3tson13 jái13 quián13 cun3quionh3 hi3 hieh32 hnú2 chinh32, quí1 hí1 cá2 máih32 yáh3 jñú2 chinh32 hnú2 tiá2 lí13 tiáu2 ho3 liáh2 hi3 jmúh13 nú2 huen2. 37 Ñí1 jí21la3 ti3 hniáuh32 juáh13 hnú2: "Ján3", ho3lá2dá2: "Já1han21" bíh1; quí1 la3jí32 jái13 hi3 lí1 má2ná2tsin3 tsú2 ñí1 jái13 ní2 ja32 ñí1con2 tsá2 hláinh1 bíh1.

Jesús hie32 ca3ti21 hi3 jeinh32 tsú2

(Lucas 6:29-30)

38 "Hnoh2 má2ca3niéih2 náh2 jái13 hi3 qui3 juáh23 tsú2 jáun2 la3 cun3 jmí1tin2: "Hniáuh32 jéinh32 tsú2 la3 cun3 rón32 lí3 hi3 ca3quiúnh32, uá1la3 cun3 mí1ñí1 tsú2, ní1juáh3 ca3hliah3 tsú2 mí1ñí1 rainh21, ja3bí1 la3 jáun2 hi3 ca3ti21 ján1 tsú2 uá2jai32". 39 Ti3la3 jná13 juanh32 ñí1con2 hnoh2: Ha3 lí2 jéinh1 náh2 ñí1con2 tsá2 hian2 tsí3; ti3la3 ní1juáh3 zian2 tsá2 pá23 cá2 jo21 máh1 náh2, ti3 cuéh3 tsú2 siáh3 ti3 cá2 jo21 cáun2 cuí1 pá13. 40 Ní1juáh3 zian2 tsá2 hnió3 hna3 hnú2 ñí1ta21, hi3 hnió3 tsú2 quin3 hanh2 nú2, cuéh3 tsú2 la3 ji3 hmih32 cháu3 quián13. 41 Ní1juáh3 zian2 tsá2 dí2quiaun3 hnú2 jmái1 hi3 cánh1 hnú2 lio21 ñí1 tí3 cú2 mei21 quin2 ta3 tsú2, ti3 re2 quián2 ñí1 tí3 tenh3 cu3 jáun2. 42 Li3ua3 jan2 tsá2 zia32 hi3 mi32 ñí1con2 hnú2, cuéh3 tsú2, hi3 ha3 lí2 ma3zian13 siáh3 ñí1con2 tsá2 zia32 hi3 chí2 ñí1con2 nú2.

Hniáuh32 hnio3 tsú2 tsá2 hau2

(Lucas 6:27-36)

43 "Ja3bí1 má2ca3niéih2 hnoh2 hi3 juáh23 tsú2 la3 cun3 jmí1tin2: "Ma3hno1 tsá2 re2 juónh32 quiúnh1, ti3la3 hon2 nú2 jmu3 ní1juáh3 tsá2 hau2 nú2". 44 Ti3la3 jná13 juah32: Ma3hno1 náh2 tsá2 jmu2 hian2 tsí3 ñí1con2 náh2, [hi3 chu21 jéinh1 náh2 ñí1con2 tsá2 chú2 juóu32, jmu3 náh2 hi3 chú32 ñí1con2 tsá2 hau2,] Dió32 lienh1 quioh21 [tsá2 quiú2 je23 ji3] tsá2 jmu2 hian2 tsí3 ñí1con2 nú2. 45 Jáun2 la3 ní2 bíh1 li3 lin1 hi3 tson2 lín3 hnoh2 jon2 Dió32 Ñeh2 náh2, Tsá2 cuá3 hñu3mi3cuú2; quí1 hí3 dá2 jmu2 hi3 tain32 hiú2 tsá2 chun1 la3 ji3 tsá2 hláih1 ní2 siáh3, hi3 zen2 tsú2 siáh3 jmí3 ñí1con2 tsá2 zian2 la3 cun3 hi3 ti32 tsí3 dí2, la3 ji3 ñí1con2 tsá2 zian2 cun3 tin2 tsí3 hmóu32 ní2 siáh3. 46 Su3uú2 lí1 lín23 náh2 hi3 zia32 hi3 hián13 cun3ñí1 hi3 hno3 náh2 jmáh3la3 tsá2 hniau3 náh2 hmóu32. Quí1 hí1 la3 ti3 *tsá2 chi2 hmah21 yáh3 jmu2 la3 jáun2. 47 Hi3 ní1juáh3 cuen23 hnoh2 Dió32 jmáh3la3 tsá2 juónh32 náh2 re2 quiúnh1, ¿he3 dá2 hi3 chu21 jmuh32 náh2 ní1juáh3 la3 jáun2? Quí1 hí1 la3 ti3 tsá2 tiá2 cuóun32 Dió32 yáh3 ná1jmu2 la3 jáun2. 48 Jmu3 náh2 chun1 la3jmí1 chun1 Ñeh2 náh2 Tsá2 cuá3 hñu3mi3cuú2.

6

Jesús hie32 he3 lánh3 lí3 ta21 chu21

1 "Ha3 lí2 lí1 ma3ti21 náh2 cuáh32 jmáh3la3 ñí1 jíe23 tsáu2 cun3ñí1 hi3 hniá1 náh2 hi3 jíe3 tsáu2 lánh3 jmuh32 náh2. Quí1 hí1 cáun2 yáh3 tiú2uú2 hi3 hián13 náh2 ñí1con2 Ñeh2 Tsá2 cuá3 hñu3mi3cuú2, ní1juáh3 la3 jáun2 la3 jmuh32 náh2.

2 "Cun3ñí1 hi3 jáun2 bíh1, ní1juáh3 jmí1 ma3hon1 hnú2 tsá2 li3hniauh23 ñí1con2, ha3 lí2 jmu2 hnú2 chú1ja21 ñí1con2 ca3la3 jánh3 dú1

tsáu², tsá² zian² ja¹ hñú³ ji³ tsá² tiáunh¹ hñu³ cuáh³² ni²
la³jmí¹ jmu² tsá² lín³ la³ cá¹ la³ jéinh¹, cun³ñí¹ hi³ hnió³ hi³
hléh³² tsáu² re² quioh²¹. Jú¹ tson² juanh³² jná¹³, hi³ ji³²la³
jú¹ chu²¹ hi³ hléh³² jáun² tsáu² bíh¹ jéi³²í¹ hiáuh³ tsú²,
ha³ tiú²uú² hi³ siáh³ zia³² yáh³.
3 Ti³la³ ni¹juáh³ ni¹ má¹ca³ma³hon¹ hnú² tsá²
li³hniauh²³ ñí¹con², jmu³ la³ cun³ li³ lí¹³ hi³
hí¹ jan² tiá² hin² li³ ñi³², uá¹jinh¹ tsá² jlánh¹
re² juónh³² náh² quiúnh¹. 4 Ta³máih³ bíh¹
hniáuh³² jmúh¹³ hnú², hi³ jáun² hián¹³ nú²
la³ cun³ hi³ cué³² Ñeh² nú², Tsá² jíe²³ la³ cun³
hi³ jmuh³² nú² jáun².

Jesús má²ta² he³ lánh³ liéinh³² tsú² Dió³²
(Mateo 7:7-11; Lucas 11:2-4)

5 "Ní¹juáh³ ni¹ má¹ca³lienh¹ hnoh² Dió³²,
ha³ lí² jmú² náh² la³jmí¹ jmu² tsá² lín³ la³
cá¹ la³ jéinh¹, hi³ zaih³² liéinh³² Dió³² ta³
ná¹táun³ ñí¹ lí³ hñu³ cuáh³² quiú¹³ dí² ji³
ñí¹ lí³ cuoh¹ ja¹ hñú³ ni² siáh³, hi³ jáun²
jíe³ tsáu². Jú¹ tson² juanh³² jná¹³ hi³ ji³²la³
jú¹ chu²¹ hi³ hléh³² jáun² tsáu² bíh¹ jéi³²í¹
hiáuh³ tsú², ha³ tiú²uú² hi³ siáh³ zia³² yáh³.
6 Ti³la³ ni¹ má¹ca³lienh¹ hnú² Dió³² né³, hen²
ñéih³ quián¹³ hi³ jnái¹ ho³hñú¹³, hi³ jáun² ñí¹
zenh² nú² jáun² huen² lienh¹ Ñeh². Hi³ jáun²
la³ jáun² zia³² hi³ hián¹³ nú² ñí¹con² Ñeh²,
Tsá² jíe²³ hi³ jmuh³² hnú² jáun² ta³ conh¹.

7 "Ní¹ má¹ca³lienh¹ nú² Dió³², ha³ lí² hléh²
cú²hiú² cú²cuóh³² jái¹³ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹
la³jmí¹ jmu² tsá² tiá² Dió³² má²cuóun³², quí¹
tsá² hí³ lí¹ lín²³ hi³ cun³quionh³ hi³ hleh³²
jáun² hliáun³ jái¹³ lí¹³ ne³ Dió³². 8 Lí² jmú²
náh² la³jmí¹ jmu² tsá² hí³; quí¹ ñeh² bí¹ hi³
míh¹³ náh² má²ñi³² bíh¹ Ñeh² náh² ní¹juáh³
he³ li³hniauh²³ ñí¹con² náh². 9 Hi³ jáun² né³,
lienh¹ náh² Dió³² la³ lá²:
Hnú² Tia²¹, Tsá² ñíh³ nú² hñu³mi³cuú²,
cá² ñí¹ hi³ chu²¹ cuí¹ ná¹chan¹ hi³ jmái² hnú².
10 Cuí¹ chau²¹ bíh¹ jmái¹ hi³ la³jín³² tsáu²
tónh³² jo³cuonh² hnú².
Cuí¹ lí¹³ bíh¹ ñí¹ hué²¹ lá² la³ cun³ hi³ hnáuh²
hnú² jmúh¹³,
la³jmí¹ lí³ hñu³mi³cuú².
11 Cué¹ tiá³ má³² hi³ hniáuh³² ñí¹con² jnoh¹
né³²,
la³ cun³ hi³ qui³ hniáuh³² quiú¹³ jnoh¹ cun³
jmá² cun³ jnia³².
12 Chin³² tiá³ honh² ca³ti²¹ hi³ má²ca³hliáuh²
jnoh¹,
la³jmí¹ chin²³ jnoh¹ tsí³ la³ cun³ hi³
má²ca³hliánh² tsáu² ñí¹con² jnoh¹.
13 Ma³hau¹ tiá³ jnoh¹ hi³ tiá² ca³ tiá² lau³
jnoh¹ tsá² hláinh¹,
liau¹ tiá³ jnoh¹ ñí¹con² pí³ quioh²¹ tsú².
[Quí¹ hnú² bíh¹ Tsá² hauh³² nú² já¹³ ñí¹con²
ca³la³ ji³li³²,
Tsá² pin³ cun³ tán¹ cun³ hián²,
Tsá² cuá¹quien² la³ cun³ jmí¹hi³nio².
Tson² bíh¹ la³ jáun²].

14 "Jáun² né³, ni¹juáh³ hnoh² chíh¹ honh²
tsáu¹³ tsá² jmu² hlah³ ñí¹con² náh², jáun²
Ñeh² náh² Tsá² cuá³ hñu³mi³cuú² chí¹³
uá²jai³² tsí³ tsáuh³ hnoh²; 15 ti³la³ ní¹juáh³ tiá²
chin²³ yáh³ hnoh² honh² tsáu¹³ tsáu², jáun²
sa³jun³ Ñeh² yáh³ hnoh² chin¹³ tsí³ tsáuh³
hnoh².

Jesús hie³² ca³ti²¹ hi³ má²hien²¹ tsú²

16 "Ní¹ má¹ca³ma³hien²¹ hnoh², ha³ lí² hái²
náh² hlah³ máh¹ la³jmí¹ jmu² tsá² lín³ la³
cá¹ la³ jéinh¹; quí¹ tsá² jmu² hí³ la³ jáun²
dá² hnió³ jíe³ tsáu² hi³ hí³ dí² ná¹má²hien²¹.
Jú¹ tson² juanh³² jná¹³ hi³ cun³ ní² bíh¹
má²ca³táuh³ la³ cun³ hi³ hiáuh³ tsá² la³ hí³
ní¹juáh³ la³ jáun². 17 Ti³la³ hnú² má¹na²¹, ni¹
má¹ca³ma³hien²¹ nú², ráin² máh¹ hi³ siáu¹
siáh³ re² chinh³², 18 hi³ jáun² tiá² li³lieih²¹
tsáu² hi³ hnú² ñi³ma³hien²¹ nú². Jí³²la³ Ñeh²
hnú², Tsá² zenh² quiúnh¹ hnú² ta³ tiá² jniá³
jáun² bíh¹ li³ ñi³²; hi³ jáun² hí³ bíh¹ zia³² hi³
cué³² ca³ti²¹ la³ cun³ hi³ jmuh³² hnú² jáun²
ta³máih³.

Tsá² má²nióh³² hi³ quioh²¹ hñu³mi³cuú²
(Lucas 12:33-34)

19 "Ha³ lí² jmú² dí¹quiaunh²¹ honh² hi³
li³ zian² náh² hliáun³ ñí¹ hué²¹ lá², ñí¹ lí¹³
tsa³hín³ hi³ quián¹³ cun³quionh³ hi³ cuh³
mí¹cháu² ji³ hi³ hiá³² juóuh³² ní², ji³ ñí¹ lí¹³ hí³
háin² hi³ han³. 20 Ti³ re² jmu³ náh² pí³ hi³ li³
zian² náh² hliáun³ hñu³mi³cuú², ñí¹ tiá² lí¹³
hí³ mí¹cháu² hi³ cuh³, sa³jun³ hiá³² juóuh³²
siáh³, hi³ sa³jun³ háin² lí¹³ tónh³² siáh³ hi³
han³. 21 Quí¹ ni¹juáh³ ñí¹ nio¹ hi³ quián¹³
náh², ñí¹ jáun² bíh¹ uá²jai³² cua³ jmí²chí³
quián¹³ náh².

Mí¹ñí¹ tsú² cue³² joh¹ quioh²¹ tá¹ jan²
(Lucas 11:34-36)

22 "Mí¹ñí¹ tsú² lí³ la³jmí¹ lí³ cáun² sí²
quioh²¹ tá¹ jan² tsú²; jáun² né³ ni¹juáh³ chu²¹
mí¹máh¹ hnú², jáun² ñí¹con² tá¹ jan² bíh¹ nú²
zia³² joh¹; 23 ti³la³ ni¹juáh³ jlánh¹ la³ hláih¹
mí¹máh¹ nú² né³, jáun² tá¹ jan² bíh¹ nú²
zenh² já¹niéi². Hi³ ni¹juáh³ cha³ jmí¹ lí³ joh¹
quián¹³ nú² cáun² já¹niéi² bíh¹ la³ lí³, ¡cónh³
bíh¹ tiá² la³ lí³ cáun² já¹niéi² hmíh² ni¹juáh³
la³ jáun²!

Dió³² ji³ quie³ ní²
(Lucas 16:13)

24 "Hí¹ jan² tsáu² tiá² lí¹³ ma³tí³² ñí¹con²
gon³ juo¹³, quí¹ tiá² ti²¹ yáh³ tsí³ tsú² tsá²
jan², hi³ tsá² jan² né³, tí³² lín³² bíh¹ tsí³ tsú²;
re² lín³² bíh¹ ma³tí³² tsú² héih³² quioh²¹ jan²,
hi³ tsá² jan² né³, tiá² ta²¹ tanh² yáh³ tsú².
Jáun² né³, cónh³ tiá² lí¹³ bíh¹ hno³ náh² Dió³²

cu³tsa³² quionh³ hi³ hniá¹ náh² hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá².

Dió³² nióh³² hua³hí¹³ tsá² ná¹lín³ jon²
(Lucas 12:22-31)

25 ”Juo³ jná¹³ hnoh²: Ha³ lí² cuí¹ hi²¹ honh² náh² ha³ lánh³ rón³² lí¹³ zian² náh², ca³ti²¹ ha³ jinh¹ já³² má³² hi³ cúh¹³ náh² ho³ jmái² hi³ húh¹³ náh², ji³ ha³ jinh¹ já³² hmɨh³² hi³ quíh¹³ náh² siáh³. ¿Há¹ jun³juáh¹³ jmí²chí³ quioh²¹ bíh¹ tsú² ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bí¹ má³² dúh¹; hi³ ngú³ quioh²¹ bíh¹ tsú² siáh³ ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bíh¹ ha¹ tsú²? 26 Sá¹ní² jie³ ha³ lánh³ zian² quiuh²¹ tan³², jáh³ tiá² lin¹ hi³ jñi³² hí¹ cáun², sa³jun³ zia³² bíh¹ cáun² hi³ lau³² quioh²¹ jáh³, hi³ sa³jun³ zeh² bíh¹ siáh³ hñu³cuí³ quioh²¹, ti³la³ cun³ jáun² zia³² bíh¹ má³² hi³ cue³² Ñeh² náh² hi³ cúh² jáh³. ¡Ti³la³ hnoh² má¹ná¹, ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² náh² la³ cónh³ bíh¹ tan³²! 27 ¿Hin² yáh³ hnoh² tin² jmúh¹³ hi³ cuóun¹³ cónh³í¹ cá² lí², uá¹jinh¹ hen² lín³² honh² náh² hi³ cuóun¹³ náh²?

28 ”Hi³ ¿he³ láɨh³² hɨ³² honh² náh² ca³ti²¹ hmɨh³² hi³ quíh¹³ náh²? Sá¹ní² jɨe³ náh² ha³ lánh³ rón³² cuóun² lí¹³ hi³ tsi²¹ ñí¹ náɨ², lí¹³ jáun² tiá² lin¹ jáu² zeh³² yáh³, hi³ sa³jun³ ta³² siáh³ tá³; 29 ti³la³ cun³ jáun² ta³ bíh¹ hla¹ re²¹ Salomón yáh³ tiá² chú³² jmí¹ jniá³ la³jmí¹ jniá³ lí¹³ ní², uá¹jinh¹ jmí¹ zioh² lín³² tsú². 30 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ Dió³² jmu² hi³ ca³la³ chú³² lín³² jniá³ náɨ², cáun² hi³ tsi²¹ ñí¹ náɨ² né³², hi³ jáun² tsa³háu² má²jín³² bíh¹ tsú² ti³ ñeh² cáun² pɨeh¹ ní¹ má¹ca³li³ quiéin², jáun² ní¹juáh³ ta³ bí¹ náɨ² yáh³ jmu² Dió³² hi³ chú³² jniá³, ¡cónh³ bíh¹ tiá² jmu³ Dió³² hi³ zia³² hanh² hnoh², hnoh² tsá² cáun² lí¹ hi³² honh² náh²! 31 Hi³ jáun² ha³ lí² cuí¹ hi²¹ honh² náh², hi³ juáh¹³ náh²: “¿He³ dá² cúh¹³ dí²?”, hi³: “¿He³ dá² hnáɨh¹³ dí²?” ho³ hi³: “¿He³ dá² quíh¹³ dí²?” 32 Quí¹ la³jín³² tsá² tiá² Dió³² má²cuóun³² ná¹hɨ³² tsí³ ca³ti²¹ la³jí³² hi³ ní²; ti³la³ hnoh² má¹ná¹, zian² bíh¹ jan² Ñeh² hnoh², Tsá² cuá³ hñu³mɨ³cuú², Tsá² cuá¹ñi³² la³jí³² hi³ li³hniauh²³ quián¹³ náh². 33 Ñí¹ jí²¹la³ ti³ chan¹³ náh² hmóu³² jo³cuo² Dió³² bíh¹ hi³ má¹tih²¹ náh² re² ñí¹con² tsú², ji³ hi³ má¹zián¹³ náh² re² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ tsú², hi³ jáun² bíh¹ hián¹³ náh² ca³la³ ji³li³² hi³ jáun². 34 Ha³ lí² jmú² náh² hɨ³² honh² ca³ti²¹ he³ lí¹³ tsa³háu², quí¹ zia³² bíh¹ jmái¹ tsa³háu² hi³ lí¹³ hɨ³² honh² hnoh² ca³ti²¹ hi³ quioh²¹ tsa³háu². Quí¹ ma³ quin³² ma³ cú² jmáɨ¹ bíh¹ má²zia³² uu³mí²tsɨ³² quioh²¹.

7

Ha³ lí² chú¹ lí² ñih²¹ náh² tsáu²
(Lucas 6:37-42)

1 ”Ha³ lí² chú¹ lí² ñih²¹ náh² tsáu² hi³ jáun² tiá² ra³tsa² náh² Dió³² héih³² la³ jáun². 2 Quí¹ la³ jáun² bíh¹ ra³tsɨ³² tsú² héih³² ñí¹con² hnoh², la³jmɨ¹ rá²tsih³² hnoh² jáun² héih³² ñí¹con² tsáu² bíh¹. La³ cun³ rón³² lí³ héih³² hi³ chah³² náh² hi³ cueh³² náh² ñí¹con² tsáu², héih³² la³ jáun² bíh¹ siáh³ chá³² Dió³² hi³ cué³² ñí¹con² hnoh². 3 ¿Ha³ bí¹ lánh³ rón³² lɨ¹³ jɨeh²¹ hnú² má¹quɨ³² pih²¹ hi³ hu²¹ mɨ¹ñí¹ renh², ní¹juáh³ tiá² lí²tsin² yáh³ hnú² hi³ hu²¹ cáun² pa²¹ hná¹ hmá² mɨ¹máh¹ huen²? 4 ¿Ha³ lánh³ rón³² hó³² honh¹ hnú² hi³ juoh¹ nú² renh²: “¡Cuí¹ chí¹³ ná³ má¹quɨ³² hu²¹ mɨ¹máh¹ hnú²!”, hi³ ní¹juáh³ cáun² pa²¹ hná¹ hmá² bíh¹ la³ hu²¹ quián¹³ hnú² huen² má¹lɨ³² jáun²? 5 ¡Hnú² tsá² lín³ nú² la³ cá¹ la³ jéinh¹!, la³ñí¹ tín² chí³ hná¹ hmá² pa²¹ hi³ hu²¹ mɨ¹máh¹ huen², hi³ jáun² má¹jáun² lí¹³ jɨeh²¹ hnú² re² hi³ chíh¹ nú² má¹quɨ³² pih²¹ hi³ hu²¹ mɨ¹ñí¹ renh².

6 ”Ha³ lí² lɨ¹ cué² hi³ híen¹ ñí¹con² tsá² zian² la³jmɨ¹ zian² tsáɨ², quí¹ ní² lɨ¹ ca³qui³ ca³jme³ tsú² hi³ chau³ náh² tsú² cú²tiú² cú²jóh³² hó³². Ha³ lí² lɨ¹ ma³jnia¹³ hi³ quien² quián¹³ ñí¹con² tsá² zian² la³jmɨ¹ zian² mí²ñí³, quí¹ ní² lɨ¹ ca³ha³ ca³zauh³ tsú².

Mɨ¹ náh², hniauh², hi³ hléh¹ siáh³ ho³hñú¹³
(Lucas 11:9-13)

7 ”Mɨ¹ náh² ñí¹con² Dió³² hi³ jáun² hian³ náh², hniauh² náh² hi³ jáun² chanh¹ náh², hléh¹ náh² ho³hñú¹³ hi³ jáun² niá³² tsú². 8 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² mɨ³² ñí¹con² tsú², hiáuh¹³ bíh¹ tsú²; ní¹juáh³ tsá² hnauh², choh¹³ bíh¹; hi³ ní¹juáh³ tsá² hleh³² ho³hñú¹³ né³, niá³ bíh¹.

9 ”Quí¹ ¿hin² yáh³ tsánh² hnoh² tiá³ honh² hi³ cueh¹ cá² máɨ³ quín¹ jónh³² ní¹juáh³ hí¹miih²¹ bíh¹ la³ cuá¹mɨ³²? 10 Ho³ ní¹juáh³ cuá¹mɨ² jan² juo¹³, ¿hí¹ tiá³ honh² náh² hi³ cuen¹³ jan² jáh³ hláɨnh¹? 11 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ tu³ bí¹ hnoh² yáh³ tsá² tiá² chun¹ náh², tin² bíh¹ náh² cuéh¹ hi³ chu²¹ ñí¹con² jónh³², ¡tiá¹³ bíh¹ tiá³ Ñeh² náh² Tsá² cuá³ hñu³mɨ³cuú² tiá² cué³² hi³ chu²¹ ñí¹con² tsá² hiú² mɨ³²!

12 ”Jáun² jmu³ náh² la³jí³² jmái¹ ñí¹con² tsáu² ní¹juáh³ he³ lánh³ hnáuh² náh² jmu³ tsú² ñí¹con² náh² hmóu³²; quí¹ la³ jáun² bíh¹ lí³ héih³² hi³ jmu² jáun² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés ji³ ñí¹ Sí² quioh²¹ tsá² ca³lin³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³² ní² uá²jaɨ³².

Ho³jní¹³ jáɨ³²
(Lucas 13:24)

13 ”Tiónh³² náh² ti³ juɨ³² ho³jní¹³ tsáɨ². Hú³ bíh¹ ho³jní¹³, hi³ ca³la³ hi³ jáu² lín³² bíh¹ juɨ³² hi³ chau²¹ ñí¹ lí¹³ tsa³hín³ tsú², hi³ juóun³²

lín32 bíh1 tsáu2 tsá2táunh1 jui32 jaun32; 14 ti3la3 ho3jní13 ji3 jui32 hi3 chau21 ñí1 lí13 zian2 tsú2 né3, jái32 lín32 bíh1 hi3 tiá2 li3 tí1 li3 jenh1, hi3 jáun2 cú1pih21 tsáu2 bíh1 tsá2 choh23 jui32 jaun32.

Lin1 bíh1 he3 ñí1 hmá2 cun3quionh3 mái3 hi3 hái32

(Mateo 12:34-35; Lucas 6:43-45)

15 "Hua3hín13 náh2 ñí1con2 tsá2 lí1 juáh23 hi3 lín3 ti32 jë1 Dió32. Tsá2 hí3 dá2 ja3táunh1 ñí1con2 hnoh2 hi3 ná1lín3 la3jmí1 lín3 *já1ziáh2, ti3la3 ti3 ñeh2 má1ná1 ná1lín3 tsú2 la3jmí1 lín3 tsí2 nái1 jính1. 16 Hnoh2 lí13 li3 cuóun32 náh2 tsú2 cun3quionh3 ha3 lánh3 jmu2 bíh1 tsú2; quí1 tiá2 cun32 yáh3 tsú2 mi3 uóun2ji13 ja1 tan3 mi3juíh2, hi3 sa3jun3 cun32 yáh3 tsú2 mi3 sí2 co2 tsi3 hmá2 ton2. 17 La3 ní2 bíh1 lí3 hi3 la3jí32 hmá2 chu21 hái32 mái3 chu21, hi3 la3jí32 hmá2 hlah3 né3, hái32 mi3 hlah3. 18 Ní1juáh3 hmá2 chu21, tiá2 lí13 yáh3 hi3 ha3 mái3 hlah3, sa3jun3 hmá2 hlah3 lí13 ha3 mái3 chu21. 19 La3jí32 hmá2 tiá2 mái3 chu21 hái32, quiéih32 bíh1 tsú2 hmá2 jáun2, hi3 jáun2 jín32 tsú2. 20 Hi3 jáun2 la3 jáun2 bíh1 li3 cuóun32 hnoh2 tsáu2 cun3quionh3 lánh3 jmu2 tsú2.*

Tiá2 la3jín32 tsáu2 lí13 yáh3 tónh32 jo3cuo2 Dió32

(Lucas 13:25-27)

21 "Jun3juáh13 la3jín32 yáh3 tsá2 zái32 jná13: "¡Hnú2 bíh1 lín3 Juóu32 jná13!" lí13 tónh32 jo3cuo2 Dió32; ti3la3 jí32la3 tsá2 jmu2 la3 cun3 hi3 ti32 tsí3 Ñuh32 jná13 Tsá2 cuá3 hñu3mi3cuú2 bíh1 lí13 tónh32. 22 Ní1 má1cá2chó32 jmái1 jáun2, juóun32 lín32 tsáu2 zái32 jná13: "Hnú2 Juo13 jnoh1, jnoh1 ca3hléh13 cun3ñí1 hi3 ca3tin1 hnú2 jái13 hi3 ca3hi3 hñu3 tsí3 jnoh1, hi3 cun3ñí1 hi3 ca3tin1 hnú2 bíh1 ca3huen13 jnoh1 jmí2chí3 hláinh1 hñu3 tsí3 tsáu2, hi3 cun3ñí1 hi3 ca3tin1 hnú2 siáh3 ca3jmú13 jnoh1 hliáun3 hua3jueh32". 23 Ti3la3 jná13 né3 nga1 la3 lá2 má1jáun2, hi3 juo13 ná1: "Hí1 cónh3 yáh3 tiá2 ca3li3 cuóu32 jná13 hnoh2. ¡Ti3 có32 quin32 náh2 ñí1con2 jná13, hnoh2 tsá2 jmuh32 náh2 hi3 hlah3 hi3 hó32!"*

Jmíh1 hiah32 pin3, ji3 hi3 tiá2 pin3

(Marcos 1:22; Lucas 6:47-49)

24 "Hi3 jáun2 né3, li3ua3 jan2 tsá2 má2tí32 la3 cun3 jái13 hi3 juah32 jná13, tsá2 la3 hí3 lín3 la3jmí1 lín3 jan2 tsá2 quia3lín3 jmí1 tsí3, tsá2 ca3zíh3 hñú13 cáun2 tsi3 hláu2. 25 Hi3 jáun2 uá1jinh1 tsau3 jmí3, hi3 ca3li3 hliáun3 bíh1 siáh3 cua3, hi3 ja3 bíh1 siáh3 chí3 tiá3 hi3 jmí1 hnió3 quíh3 hñú3 jáun2, ti3la3 tiá2 cá2quíh32 yáh3, quí1 ñí1 hláu2 bíh1 jmí1 chí1hliaun32 jmíh1 hiah32. 26 Ti3la3 li3ua3 jan2 tsá2 tiá2 má2tí32 la3 cun3 jái13 hi3 juah32 jná13 má1ná1, tsá2 la3 hí3 lín3 la3jmí1 lín3 jan2 tsá2ñuh2 cáun1 bíh1, tsá2 ca3zíh3 hñú13 ñí1 zái1 táh1. 27 Hi3 jáun2 jmí1 tsau21 jmí3, hi3 ca3li3 hliáun3 bíh1 jmí2 cua3, hi3 ja3 bíh1 siáh3 chí3 hi3 hnió3 quíh3 hñú3 jáun2, jáun2 hñú3 jáun2 né3, ca3quí2 cá2cuon3 bíh1.*

28 Jmí1 má2ca3táuh3 hi3 hleh32 jáun2 Jesús, lí1 ca3ja3cáun2 tsí3 bíh1 tsá2 jmí1 ná1nái32 hí3 ca3ti21 jái13 hi3 má2ta2 tsú2 jáun2; 29 quí1hliá2 jmí1 cuá1hieh32 tsú2 tsáu2 la3juah21 dúh1 jan2 tsá2 ho2 jái13, jun3juáh13 la3jmí1 jmu2 tsá2 ná1lín3 ti32 liei21 yáh3.

8

Jesús jmah23 jan2 tsá2 lín3 mi3ho21 péin3

(Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16)

1 Jmí1 ca3son2 jáun2 Jesús tsi3 máh3, juóun32 lín32 tsáu2 ja3taunh21 cu3hna21. 2 Hi3 jáun2 cuan3 jan2 tsá2ñuh2 lín3 mí1uí3 *mi3ho21 péin3, hi3 ca3di3jñí32 ta3 ñí1 Jesús, hi3 ca3juáh3:

—Hnú2 Ti32, ní1juáh3 hnáuh2 hnú2, tin2 bíh1 hnú2 jmúh13 hi3 li3 jin2 jná13.

3 Jáun2 né3, Jesús ca3tí3 cuo2 ñí1 quioh21 tsá2 hí3, hi3 ca3juáh3 la3 lá2:

—Hnó32 jná13. Hi3 jáun2 ¡cuí1 lan2 hnú2!

Jmí1 má2lí2juáh3 tsú2 jáun2 la3 ní2 né3, la3jui32 ca3hin3 bíh1 mí1uí3 jáun2 quioh21 tsá2 hí3. 4 Hi3 jáun2 ca3juáh3 Jesús hi3 ca3zái3h3 tsá2 hí3:

—Sá1ní2 jie3, ha3 lí2 hin2 juouh32 hí1 jan2 ha3 lánh3 rón32 li3 hi3 má2lain32 nú2; jí32la3 ti3 cuánh2 hi3 cuá2ma3jnia13 ñí1con2 mí2tsáu2 bíh1, hi3 cuá2cuen21 siáh3 jáh3 ñí1con2 Dió32 la3 cun3 hi3 qui3 ca3juáh3 jáun2 hla1 Moisés, hi3 jáun2 la3 jáun2 li3 ñi32 tsáu2 hi3 má2lain32 nú2.

Jesús jmah23 tsá2 quian21 hliáu3 tsá2 chín1

(Lucas 7:1-10)

5 Jmí1 li21 jáun2 né3, ngah3 siáh3 Jesús já1 juú2 Capernaum. Jáun2 jan2 hliáu3 tsá2 chín1 tsá2 *romano ja3 ñí1con2 tsú2 hi3 ca3hiu3 ca3mí3, 6 hi3 juáh3 la3 lá2:

—Ti32, tsá2 lín3 quian21 jná13 rón32 rá2tsáun1 hi3 hma2, ji3 hi3 má2tso2 tsí3 hi3 cú2 uóu32.

7 Jáun2 Jesús ca3juáh3:

—Ñe1 bíh1 jná13 hi3 ñí1jmah21 ná1 tsú2.

8 Ti3la3 hliáu3 tsá2 chín1 hí3 né3 ca3ngái3:

—Ti32, jun3 lin1 tsáu2 yáh3 jná13 hi3 juáh13 hi3 hnú2 cuóh13 hñu32 ná1; ñí1 ji21la3 ti3 jmúh13 hnú2 héih32 bíh1 hi3 jáun2 tsá2 quian21 jná13 lan13. 9 Quí1 ja3bí1 jná13 siáh3 hi3 chín1 ñí1con2 hliáu3. Jáun2 ní1 má1cá2jmú32 jná13 héih32 ñí1con2 li3ua3 jan2 tsá2 hí3 hi3 tsó32, jáun2 tsau32 bíh1; hi3 ní1juáh3 juo13 jná13 jan2: "¡Ña32!" jáun2 ja32; hi3 ní1juáh3 juo13 jná13

tsá² lín³ quian²¹ ná¹: “¡Jmu³ hi³ lá²!” jáun² jmu² bíh¹ tsú².

10 Jmí¹ má²lí²niéi³² Jesús jái¹³ ní² né³, lí¹ ca³ja³cáun² bíh¹ tsí³, hi³ jáun² ca³zái̱h³ tsá² jmí¹ hí¹já²táunh¹ hí³ cu³hna²¹ la³ lá²:

—Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ hí¹ jan² yáh³ tsáu² tiá² má²ca³chanh²¹ jná¹³ ja¹ tsá² *Israel lá², tsá² nio² cáun² tán¹ tsí³ la³jmí¹ nio² cáun² tsí³ tsá²ñuh² *tsá²cá²jo²¹ lá². 11 Jná¹³ juanh³² ñí¹con² hnoh², hi³ juóun³² lín³² tsáu² ja³táunh¹ ti³ ju̱i³² ñí¹ hia³² hiú² ji³ ti³ ju̱i³² ñí¹ tá²tsi²¹ hiú² ní² siáh³, hi³ tsa³cuú² tsa³hính² cu³li²¹ quionh³ hla¹ Há²bran²¹, hla¹ Isaac ji³ hla¹ Jacob ní² hñu³mi³cuú² ñí¹ cuá¹quien² Dió³²; 12 ti³la³ tsá² jmí¹ ca³ti̱n¹ hi³ tsa³tiánh² ñí¹ cuá¹quien² Dió³² né³, tsá² hí³ dá² chu³ huen³ bíh¹ tsú² hi³ ziu³ cuin³ tsú² ñí¹ lí³ já¹niéi² ti³ cheih³², ñí¹ jáun² tsa³tí² tsa³hoh³² hi³ má²zian² hi³ chéi³ hi³ uóu³².

13 Jmí¹jáun² ca³juáh³ Jesús ñí¹con² hliáu³ tsá² chín¹ hí³:

—Cuánh² hñuh³², cuí¹ lí¹³ la³ cun³ hi³ táunh²³ hnú² ní² ta²¹.

Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ lan³ tsá² quian²¹ tsú².

Jesús jmah²³ mi̱³ziú¹³ Pé¹ (Marcos 1:29-31; Lucas 4:38-39)

14 Jmí¹ li̱²¹ jáun² né³, ngau³ Jesús hñú¹³ Pé¹, hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³jíen³² tsú² mi̱³ziú¹³ Pé¹ hi³ rá¹tsin² ñí¹ jen³ hi³ rá²tsáun¹ hi³ chéin³. 15 Jáun² ca³tí³ dí² cuo² cuo² tsá²mi̱³ hí³, jáun² la³jui³² ca³quin³ hi³ jmí¹ chéin³ tsú²; jmí¹jáun² ca³náu² tsá²mi̱³ hí³, hi³ ca³jmú³ má³² hi³ cuh³ tsú².

Jesús jmah²³ juóun³² tsá² tsáun¹ (Marcos 1:32-34; Lucas 4:40-41)

16 Jmí¹ ca³niéi² jáun² né³, cua³jan² tsú² juóun³² lín³² tsá² tiáunh¹ jmí²chí³ hlái̱nh¹ hñu³ tsí³ ñí¹con² Jesús; jáun² cun³quionh³ cá² jon¹ jái¹³ bíh¹ ca³huen³ tsú² la³jín³² jmí²chí³ hlái̱nh¹ hñu³ tsí³ tsáu², ja³bí¹ ca³jmah³ tsú² siáh³ tsá² jmí¹ ná¹tsáun¹ mí¹uí³ siáh³ siáh³. 17 Cun³quionh³ la³ jáun² ca³li³tí³ la³ cun³ hi³ ca³juáh³ hla¹ Isaías *ti³² jë¹ Dió³², jmí¹ ca³juáh³ jáun² la³ lá²: “Hí³ bíh¹ ca³caun² hi³ jmí¹ lín³ jnoh¹ jáun², ji³ hi³ ca³caun² tsú² siáh³ mí¹uí³ quiú¹³ dí²”.

Tsá² jmí¹ hnió³ tsa³táunh¹ quionh³ Jesús (Lucas 9:57-62)

18 Jmí¹ ca³jíe³ jáun² Jesús hi³ juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² tionh² cu³ jéin³ quioh²¹, jáun² ca³jmú³ dí² héih³² hi³ hán³² tsú² cú²jueh³² ti³ jo²¹ jmái¹ lí¹ ná¹ho³ jáun². 19 Jmí¹jáun² jan² tsá² lín³ ti³² liei²¹ ja³ hi³ cua³lienh³ Jesús, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnú² Ti³², ñe¹ bíh¹ jná¹³ quiúnh¹ hnú² li̱³ua³ cáun² ñí¹ cuóh¹³ hnú².

20 Jáun² Jesús ca³zái̱h³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Jáh³ zia³² tá² hláu² quioh²¹ bíh¹ cuo², hi³ zia³² bíh¹ siáh³ zái̱² quioh²¹ tan³²; ti³la³ Jon² tsá²mi̱³cuóun² má¹ná¹, tiá² zia³² yáh³ ñí¹ lí¹³ jnioh¹³.

21 Siáh³ siáh³ jan² tsá² má²hen² ti³ con² tsú² ca³juáh³:

—Ti³², cué¹ tín² jái̱¹³ hi³ ñí¹hón²¹ jná¹³ ñuh³² [ní¹ má¹jun²].

22 Ti³la³ Jesús né³, ca³zái̱h³ tsá² hí³:

—Ña³² cu³hna³² jná¹³, hi³ jáun² tsá² ná¹jún¹ [ñí¹con² Dió³²] cuí¹ cha³hón³² hla¹ rai̱nh²¹.

Jesús jmu² hi³ niau²¹ tie³ jmái̱² ji³ chí³ (Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25)

23 Jmí¹jáun² ca³hi³ Jesús cáun² mu², hi³ jáun² tsá² hai̱n²¹ hí³ ti³ con² tsú² já¹taunh²¹ siáh³ quionh³. 24 Hi³ jáun² hú¹ ju̱i³² jáun² né³, cu³diá²jan² ca³ja³ cáun² chí³ tiá³ lín³² hi³ hí¹ ca³la³ ti³ jmí¹ má²hí¹conh³² yáh³ jmái̱² hñu³ mu², hi³ jmí¹ má²jlái²³ siáh³ mu² ma³ quin³² ma³ cu³ tsin¹ jmí²miih²¹. Ti³la³ Jesús má¹ná¹, jmí¹ má²rá²cuóun¹ bíh¹. 25 Jáun² ca³ñí¹ñi¹³ tsú² Jesús, hi³ ca³zái̱h³ dí² la³ lá²:

—¡Ti³², liau¹ jnoh¹! ¡Hénh³ máh³ má²tsá²hanh³² dí² hñu³ jmái̱²!

26 Jáun² hí³ né³ ca³ngái̱³:

—¿He³ lái̱h³² ja³²li̱³ ná¹juenh²¹ náh²? ¡Jlánh¹ tiá² cáun² la³ nio² honh² náh²!

Hi³ jáun² ca³náu² Jesús hi³ ca³jin³ chí³ ji³ jmí²miih²¹ ní²; hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³hná³ chí³ hi³ ca³ta³no¹ tie³ pih²¹. 27 Hi³ jáun² tsá² jmí¹ tiáunh¹ hí³ hñu³ mu² quionh³ Jesús né³, lí¹ ca³ja³cáun² tsí³ bíh¹, hi³ ca³juánh³ la³ lá²:

—¿Hin² dá² tsánh² tsá² ní² hi³ hí¹ la³ ti³ chí³ ji³ jmí²miih²¹ máh³ taunh² ta²¹?

Tsá²ñuh² tiáunh¹ juóun³² lín³² jmí²chí³ hlái̱nh¹ hñu³ tsí³ (Marcos 5:1-20; Lucas 8:26-39)

28 Jmí¹ cá¹chó²¹ jáun² Jesús jo²¹ jmái̱² lí¹ ná¹ho³ né³, ñí¹ má²lí³ hué³² quioh²¹ tsá² Gadara, jáun² ca³huén² gon³ tsá²ñuh² ñí¹ táun³ jéin³ lo¹ ñí¹ ná¹hón²¹ hla¹, hi³ jáun² ca³ja³taunh²¹ ñí¹ zenh¹ Jesús. Tá¹ gon³ bíh¹ tsú² jmí¹ tiáunh¹ jmí²chí³ hlái̱nh¹ hñu³ tsí³; tsá² hí³ jmí¹ hian² lín³² tsí³ hi³ ca³la³ hí¹ jan² tiá² hin² jmí¹ li̱³ ngá¹³ hú¹ ju̱i³² jáun². 29 Jmí¹jáun² ca³ma³liáu³² hóh³² tiá³ lín³² hi³ juáh³:

—¿He³ ca³tin¹ hnú² quiúnh¹ jnoh¹, hnú² Jesús Jon² Dió³²? ¿Hí¹ ñeh³ hnú² ñí¹ lá² hi³ ña³jmuh³ nú² hi³ má¹tso¹ jnoh¹ tsí³ ta³ ñeh² bíh¹ hi³ chau²¹ jmái̱¹?

30 Ñí¹ má²janh² jáun² jmí¹ ñi³táunh¹ juóun³² mí²ñí³ hi³ ñi³cúh¹³ háu²; 31 hi³ jáun² jmí²chí³ hlái̱nh¹ hí³ né³, ca³hiu³ ca³mi̱³ ñí¹con² Jesús, hi³ ca³juáh³:

—Ni¹juáh³ hi³ hue¹³ nú² jnoh¹, cué¹ tiá³ jái¹³ hi³ tsá¹tauh²¹ jnoh¹ hñu³ tsí³ mí²ñí³ ó³².
32 Jáun² Jesús ca³juáh³:
—¡Huen³ náh²! ¡Cuá²tiónh³² náh²!
Hi³ jáun² ca³huén² jmí²chí³ hláinh¹ hñu³ tsí³ tsá²ñuh² hí³ hi³ ca³ñí¹tiónh²¹ hñu³ tsí³ mí²ñí³; la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³cuóun³ mí²ñí³ hí³ ti³ jui³² dí¹ji²³ ñí¹ hlah³, hi³ jáun² ca³sunh³ chu³ jmái² lí¹ ná¹ho³ jáun², hi³ ca³tsan³.
33 Tsá² jmí¹ ná¹jmu² hua³hí¹³ mí²ñí³ hí³ né³, ca³cuóun³ bíh¹ hi³ ca³ñí¹chá² já¹ juú² la³ cun³ hi³ má²li³², ji³ la³jí³² hi³ má²li³² jáun² ñí¹con² tsá²ñuh² tsá² jmí¹ tiáunh¹ hí³ jmí²chí³ hláinh¹ hñu³ tsí³ ní² siáh³. 34 Jmí¹jáun² ca³huén² la³jín³² tsá² juú² hi³ ca³ñí¹ma³jéinh³ Jesús; jmí¹ ca³jíen³² dí² jáun² né³, ca³hiu³ ca³mí³ dí² ñí¹con² tsú² hi³ cua³han² tsú² hué³² jáun² quioh²¹ dí².

9

Jesús jmah²³ jan² tsá² hma²
(Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26)

1 Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³hi³ Jesús hñu³ mu², hi³ ca³han³ ti³ jo²¹ jmái² lí¹ ná¹ho³ jáun² hi³ ca³chánh³² ti³ juú²co¹. 2 Ñí¹ jáun² ca³ñí¹jan² tsáu² jan² tsá²ñuh² tsá² hma², hi³ rá¹tsin² cáun² ñí¹ jmu². Jmí¹ ca³li³tsin² jáun² Jesús hi³ cáun² tán¹ bíh¹ ná¹tioh³ tsí³ tsá² ca³cha³táunh¹ hí³, hi³ jáun² ca³záih³ dí² tsá² tsáun¹ hí³ la³ lá²:
—Hnú² jón³, tiá³ chá¹ honh²; má²cá²hin³ bíh¹ tso³ quián¹³ hnú².
3 Jmí¹jáun² ma³ jan² tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹ ca³lín¹³ la³ lá² hñu³ tsí³: “Tsá²ñuh² ní² cáun² lí¹ chú² lí¹ lén³² Dió³² cun³quionh³ jái¹³ quioh²¹”. 4 Ti³la³ Jesús jmí¹ ñi³² bíh¹ he³ lánh³ ná¹lín²³ tsá² hí³, hi³ jáun² ca³záih³ dí²:
—¿He³ láih³² hlaih³ lín²¹ ná¹tioh³ honh² hnoh²? 5 ¿Hín² jái¹³ hi³ tun³ lá² hi³ jlánh¹ huán¹ tsí³ li³ lin¹ hi³ zia³² pí³ quioh²¹ tsá² hleh³², hí¹ cun³quionh³ hi³ juáh³ tsú²: “¡Tso³ quián¹³ hnú² má²cá²hin³!” ho³ hi³ juáh³ tsú²: “¡Náu², ngí¹!”? 6 Re² bíh¹, cuí¹ má¹jnia¹³ jná¹³ ñí¹con² hnoh² hi³ jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun² ho² ná¹ jái¹³ ñí¹ hué²¹ lá² hi³ hin¹³ ná¹ tsáu¹³ tsáu².
Hi³ jáun² ca³záih³ dí² siáh³ tsá² hma² hí³:
—¡Náu², quiaun² jmu² quián¹³, cuánh² hñuh³²!
7 Jmí¹jáun² ca³náu² tsá² jmí¹ hma² hí³ hi³ ngah³ hñú¹³. 8 Jmí¹ má²lí²jíe³ tsáu² hi³ li³ la³ jáun², lí¹ ca³ja³cáun² bíh¹ tsí³, hi³ jáun² ca³ma³quien² tsú² Dió³² Tsá² ca³cué³ pí³ la³ jáun² ñí¹con² tsá²mi³cuóun².

Jesús téh²³ Má²téh³
(Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32)

9 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, cua³han³ Jesús ñí¹ jáun² hi³ ngau³ ñí¹ siáh³, jáun² ca³jíen³² tsú² jan² tsá²ñuh² jmái² Má²téh³, hi³ jmí¹ cuá¹tón²¹ ñí¹ cuá¹cai³² hmah²¹ [cha¹³ tsá² *romanos], hi³ jáun² ca³záih³ dí²:
—Ña³² cu³hna³² jná¹³.
Jmí¹jáun² ca³náu² Má²téh³ hi³ ngau³ cu³hna²¹ Jesús.
10 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, Jesús jmí¹ cuá¹jmu² má³² hñú¹³ Má²téh³ hí³, la³ má²quionh³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con². Ja³bí¹ ca³tiánh³ siáh³ juóun³² lín³² *tsá² cai³² hmah²¹ ñí¹ mesa jáun² quionh³ tsú², la³ má²quionh³ tsá² juáh²³ tsáu² hi³ tiá² chun¹. 11 Jáun² jmí¹ ca³jíe³ tsá² cu³ nió³ téh²³ tsú² *fariseos hi³ jáun² né³, jáun² ca³záih³ dí² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú²:
—¿Ha³ bí¹ lánh³ rón³² sa³ ti³² juóuh³² hnoh² cáun² cuú² hính²³ cu³li²¹ quionh³ tsá² cai³² hmah²¹ ji³ tsá² ren² tso³ ní²?
12 Jmí¹ ca³nái³² Jesús jái¹³ ní² né³, ca³juáh³:
—Ha³ tiá² ti³² mí³ hniah³ yáh³ ñí¹con² tsá² chun¹, ti³la³ ñí¹con² tsá² tsáun¹ bíh¹ hniah³. 13 Cuá²tánh¹ náh², hi³ cuá²ma³tin¹³ náh² la³ cun³ hi³ hnió³ juáh³ Sí² tioh³ jái¹³ quioh²¹ Dió³², ñí¹ rá¹juáh³ la³ lá²: “Jná¹³ hnó³² hi³ já³² mii³ honh² bíh¹ náh², jun³juáh¹³ hi³ hnó³² jná¹³ hi³ jngih¹³ náh² jáh³ yáh³ ñí¹con² jná¹³”. La³ ní² bíh¹ rá¹juáh³, quí¹ tiá² ja³ yáh³ jná¹³ hi³ ja³te³ ná¹ tsá² chun¹, quí¹ hi³ ja³te³ tsá² ná¹ren² tso³ bíh¹ jná¹³ ja³.

Nga² tsáu² ñí¹con² Jesús ca³ti²¹ hi³ má²hien²¹ tsú²
(Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39)

14 Jmí¹jáun² cua³taunh²¹ tsá² hain²¹ ti³ con² Juan² tsá² ziau² hí³ jmái² ñí¹ zenh¹ Jesús, hi³ ca³ngái³:
—¿He³ láih³² ma³hien²¹ lín²¹ jnoh¹, ji³ tsá² fariseos ní² siáh³, ti³la³ tsá² hain²¹ ní² ti³ con² hnú² né³, sa³ tiá² má²hien²¹ yáh³?
15 Jáun² Jesús ca³juáh³ la³ lá²:
—¿Hí¹ lí¹³ hi³ tsá² ná¹tén¹ ñí¹ jmu² tsú² jmái¹ hi³ jenh² cuo² tsáu² tiánh³ hi³ ná¹hai²¹ hlah³ tsí³ tá¹la³ má²ná¹má²hiún² tsú² tsí³ quionh³ tsá²ñuh² tsá² jenh¹³ hí³ cuo² dúh¹? Ti³la³ chau²¹ bíh¹ jmái¹ hi³ quin³ ti³ có³² tsá²ñuh² jenh¹³ hí³ cuo²; hi³ jáun² má¹jáun² máh³ má²ma³hien²¹ tsá² hí³.
16 ”Hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² taun³² cáun² hmih³² tseh¹ quionh³ cá² cuonh²¹ hmih³² hmai²¹; quí¹ tsáuh³² bíh¹ hná¹ hmih³² hmai²¹ jáun², hi³ jáun² cái³² bíh¹ hmih³² má²tseh¹, hi³ jáun² ti³ jlánh¹ bíh¹ ñí¹ jueh³² má²cái³² má¹li³² jáun². 17 Hi³ sa³jun³ tah³² tsú² siáh³ mu² ráu³ cun³ ñí¹ dí¹jaun³² hñu³ chí² láu² má²tseh¹; quí¹ ní¹juáh³ hi³ jmu³ tsú² la³ jáun², má²cái³² bíh¹ chí² láu² tseh¹ jáun² lí¹³, hi³ jáun² tsa³hín³ bíh¹ mu² ráu³ la³ má²quionh³ chí² láu² tseh¹ jáun². Hi³ jáun² bíh¹ hniáuh³²

táh32 tsú2 mu2 ráu3 cun3 ñí1 dí1jaun32 hñu3 chí2 láu2 hmai21, hi3 jáun2 tiá2 hi3 láih13 tá1 tun3 hi3 jáun2.

Jesús ja3jmah1 jon2 Jairo; hi3 hú1 jui32 jáun2 né3, lan2 siáh3 jan2 tsá2mi3 tsáun1
(Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56)

18 Tá1la3 jmí1 cuá1juáh23 Jesús jái13 ní2 né3, jan2 tsá2 chín1 ñí1con2 tsá2 *judíos cuan3, hi3 jáun2 ca3di3jñí32 hi3 ca3jmú3 cuá1hin3 la3 ti3 hué32 ta3 ñí1 dí2, hi3 ca3juáh3:

—Mí1míh1 jón32 jná13 cun3 jun3; ti3la3 ní1juáh3 hnú2 ñeih21 hi3 ñá1ra3tsih32 cuonh2 ñí1 quioh21 tsú2, jenh13 bíh1 tsú2.

19 Jmí1 má2lí2juáh3 jáun2 tsá2 hí3 la3 ní2, ca3náu2 Jesús hi3 ngau3 quionh3 tsá2 hí3, la3 má2quionh3 tsá2 hain21 hí3 ti3 con2. 20 Hi3 jáun2 hú1 jui32 jáun2 né3 ja3 jan2 tsá2mi3 tsáun1 má2janh2 cu3hna21 Jesús hi3 ca3tí3 cuo2 zéi1 ha1 tsú2. Tsá2mi3 hí3 né3 má2tí3 cun3 quia3tún3 mii2 hi3 jmí1 má2tso2 tsí3 hi3 zian2 jmí2hán1. 21 Jáun2 tsá2mi3 hí3 né3 ca3lín13 hñu3 tsí3 la3 lá2: “Ní1juáh3 jí32la3 ti3 tí13 jná13 uón32 zéi1 ha1 bíh1 tsú2, cun3 jáun2 bíh1 má2lan13 jná13”. 22 Ti3la3 Jesús ca3jinh3 ti3 cu3hna21 hi3 ca3jíe3 ti3 ñí1 cuá1ja32 tsá2mi3 hí3, hi3 jáun2 ca3záih3 dí2:

—Jón3, tiá3 chá1 honh2; má2lain32 nú2 quí1hliá2 lí2cháh1 cáun2 honh2.

Hi3 jáun2 dá2 la3 cun3 jmí1jáun2 bíh1 lan3 tsú2.

23 Jmí1 cá1chó21 Jesús hñú13 tsá2 chín1 hí3 né3, ca3jíe3 hi3 má2tionh2 ti32 tsá2 hainh32 [hi3 má2tiáunh1 hua3jan21 hi3 tsa3hón32 hla1], hi3 tsáu2 né3 má2tiáunh1 tiá3 siaun32 ca3la3 cú2tiú2 cú2jan32 nio2. 24 Jáun2 ca3záih3 dí2 tsá2 hí3 la3 lá2:

—¡Huen3 náh2 ñí1 lá2! Quí1 mí1míh1 lá2 tiá2 rá2jún1 yáh3, quí1 rá2cuóun1 bíh1 tsú2.

Ti3la3 tsá2 hí3 né3, lí1 ca3ju3 ca3ngái3 bíh1 quioh21 Jesús. 25 Jmí1 má2lí2huen3 Jesús tsá2 hí3 né3, ca3hi3 ñéih3 ñí1 rón21 mí1míh1 hí3 hi3 ca3zanh3 dí2 cuo2 hla1 mí1míh1 hí3, hi3 jáun2 ca3náu2. 26 Hi3 jáun2 la3 tán1 la3 cu3 la3 jéin3 jáun2 ca3li3 ñi32 tsáu2 la3 cun3 hi3 li3 jáun2.

Jesús jmah23 gon3 tsá2 ten3

27 Jmí1 li21 jáun2 né3 cua3han3 Jesús ñí1 jáun2, jáun2 hú1 jui32 ja3taunh21 gon3 tsá2 ten3 cu3hna21 tsú2 hi3 hí1hóh32, hi3 hí1juáh23:

—Hnú2 Tsá2 jón2zíh1 jon2cho1 hla1 Dá2vi21, ¡cuí1 já2 mii3 honh2 hnú2 quiú13 jnoh1!

28 Jmí1 hi21 jáun2 Jesús ñéih3, jáun2 tsá2 ten3 hí3 taunh3 siáh3 ñéih3, jáun2 ca3záih3 Jesús tsá2 hí3:

—¿Nió1 cáun2 honh2 hnoh2 hi3 lí13 jmu1 jná13 la3 cun3 hi3 mih32 náh2 ní2?

Jáun2 tsá2 hí3 ca3ngái3:

—Ján3, Ti32.

29 Jmí1jáun2 ca3tí3 Jesús cuo2 mí1ñí1 tsá2 hí3, hi3 ca3záih3 dí2:

—La3 cun3 hi3 táunh23 hnoh2 ní2 ta21 cuí1 lí13 ñí1con2 náh2.

30 Jáun2 la3 cun3 jmí1jáun2 ca3niá3 mí1ñí1 tsá2 hí3. Jmí1 li21 jáun2 né3, jlánh1 ca3jmú3 Jesús héih32 ñí1con2 tsá2 hí3 hi3 ca3juáh3:

—Jmu3 náh2 tion3 hi3 hí1 jan2 tsáu2 lí2 cuí1 li3 ñi32 hi3 ní2.

31 Ti3la3 cun3 rón32 ná1huen32 bíh1 tsú2 ñí1 jáun2, la3jui3 ca3chá3 bíh1 tsú2 ñí1con2 tsá2 juú2 la3 tán1 la3 cu3 la3 jéin3 jáun2 la3 cun3 hi3 má2lí2jmú3 jáun2 Jesús.

Jesús jmah23 jan2 tsá2 tiá2 hleh32

32 Tá1la3 hí1huen32 jáun2 tsá2 hí3 cua3taunh21 ma3 jan2 tsáu2 ñí1con2 Jesús hi3 ná1ján2 jan2 tsá2ñuh2 tsá2 tiá2 hleh32 hi3 jmí1 hún1 jan2 jmí2chí3 hláinh1 hñu3 tsí3. 33 La3 cun3 jmí1 ca3chin2 jáun2 Jesús jmí2chí3 hláinh1 hñu3 tsí3 tsú2, ca3ma3liáu32 hleh32. Jáun2 tsáu2 né3, lí1 ca3ja3cáun2 tsí3 bíh1, hi3 jáun2 ca3juáh3 la3 lá2:

—Hí1 cónh3 yáh3 tiá2 má2ca3neh21 dí2 hué32 *Israel lá2 la3 cun3 hi3 má2li32 ní2.

34 Ti3la3 tsá2 fariseos má1ná1, jmí1 ná1juáh23:

—Tsá2ñuh2 ní2 dá2 huen2 jmí2chí3 hláinh1 hñu3 tsí3 tsáu2 cun3quionh3 héih32 quioh21 tsá2 hláinh1 juo13 jmí2chí3 hláinh1 bíh1.

Jesús ja32 mii3 tsí3 ñí1con2 tsáu2

35 Jmí1 li21 jáun2 né3, ca3ti3 ca3ngí3 Jesús la3jí32 juú2, ji3 juú2 míh1 juú2 siún1 hi3 má2tin2 tsáu2 hñu3 cuáh32 quioh21 tsá2 judíos hi3 táun3 ma3 quin32 ma3 caun32 juú2, hi3 ñi3hleh21 jú1 chú32 ca3ti21 ha3 lánh3 rón32 lí13 tónh32 tsáu2 jo3cuo2 Dió32, ji3 hi3 jmah23 tsáu2 ji3li32 ñí1 mí1uí3 hi3 zian2 tsú2, ji3 hi3 cú2 hi3 uóu32 ní2 siáh3. 36 Jmí1 ca3jíen32 tsú2 tsá2 juóun32 lín32 hí3 né3, ca3ja3 mií3 tsí3 quioh21 tsá2 hí3, quí1hliá2 jmí1 ná1hai21 hlah3 tsí3 tsú2 ji3 hi3 ná1lín3 tsú2 tsá2 tiá2 hin2 zian2 hi3 lí13 ma3hau3, la3jmí1 ñi3táunh1 *já1ziáh2 tiá2 juo13 zian2. 37 Jmí1jáun2 ca3záih3 dí2 tsá2 hain21 hí3 ti3 con2 la3 lá2:

—¡Hliáun3 cu3tí3 bíh1 hi3 má2ca3láu2, ti3la3 pih21 lín21 bíh1 tsá2 jmu2 ta21 zian2! 38 Hi3 jáun2 né3, hiú1 mí1 náh2 ñí1con2 Tsá2 quioh21 hi3 má2ca3láu2 jáun2, hi3 cuí1 zen1 tsú2 tsá2 ja3quiaun2 hi3 má2ca3láu2 jáun2 quioh21.

10

Jesús téh23 tsá2 quian3tun3 hi3 tsa3hléh2 jú1 chú32
(Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16)

1 Jmí1 li21 jáun2 né3 ca3teh3 Jesús tán1 quian3tun3 tsá2 hain21 hí3 ti3 con2, hi3 ca3cuéh3 dí2 pí3 hi3 lí13 huen3 tsú2 jmí2chí3

hláɨnh¹ hñu³ tsí³ tsáu², ji³ hi³ jmah³ tsú² tsá² ná¹tsáun¹ la³jí³² ñí¹ mí¹uí³ ji³ hi³ cú² hi³ uóu³² ní² siáh³.

2 Hi³ lá² bíh¹ hi³ jmáɨ² tán¹ quian³tun³ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³²: la³ñí¹ Sí¹mu²¹ tsá² ca³li³ jmáɨ² siáh³ Pé¹, ji³ Tre²¹ dá¹jon²¹ tsú² ní²; Jacobo jon² Zebedeo la³ má²quionh³ Juan² dá¹jon²¹; 3 Pí²liéi¹, Bartolomé, tsí¹ma²¹ ji³ Má²téh³ ní², tsá² jmí¹ lín³ hí³ *tsá² caɨ³² hmah²¹; Jacobo jon² Alfeo; ji³ Tadeo; 4 Sí¹mu²¹ tsá² ca³li³ quionh³ tsá² cu³ nió³ *Cananista ní², ji³ Judas tsá² zian² juú² Queriot, tsá² ca³ñí¹jɨenh¹³ hí³ Jesús.

Jesús zen² tsá² quian³tun³ hi³ tsa³hléh² jú¹ chú³²

(Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6)

5 Jesús ca³zen³ tsá² quian³tun³ hí³ cun³quionh³ héih³² lá²:

—Ha³ lí² cua³táunh¹ náh² hué¹³ *tsá²cá²jo²¹, sa³jun³ cuá¹tiónh³² náh² juú² hín¹³ ti³ Samaria; 6 ti³la³ hniáuh³² cuá¹táunh¹ náh² ñí¹con² tsá² *Israel lá² bíh¹, tsá² ná¹lín³ la³jmí¹ lín³ *já¹ziáh² má²já²cuɨn³. 7 Cuá²táunh¹ náh², cuá²zéih³ náh² tsú² hi³ Dió³² má²cuá¹hinh²³ tsáu² jo³cuo². 8 Jmah²¹ náh² tsá² ná¹lín³ mí¹uí³ *mɨ³ho²¹ péin³ ji³ tsá² ná¹lín³ mí¹uí³ siáh³ siáh³; jmu³ náh² hi³ jenh¹³ tsá² má²jún¹; huen³ náh² siáh³ jmí²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsí³ tsáu². Quí¹ hnoh² lí¹ má²hian² bí¹ náh² pí³ ní² ta³ tiá² hmah²¹ quien², jáun² jmuh²¹ náh² ta²¹, ti³la³ ha³ lí² cán² náh² hmah²¹ má¹ná¹.

9 ”Ha³ lí² ñi³quián¹ náh² hí¹ cú¹pih²¹ quɨe³, uá¹ hi³ cú¹mí¹niau²¹, uá¹ hi³ *cú¹tiáu², hí¹ cáun² cú¹dáɨn³ yáh³. 10 Sa³jun³ hniáuh³² cánh¹ náh² tuh³² hi³ tioh³ hi³ hniáuh³² hú¹ jui³². Ha³ lí² cán² náh² tun³ hanh², sa³jun³ tuh³² tioh³ tanh¹, hi³ sa³jun³ cánh¹ náh² siáh³ hmá²hu²¹; quí¹ tsá² jmu² ta²¹ cun³ ca³tin¹ bíh¹ hiáuh³ la³jí³² la³ cun³ hi³ li³ hniáuh³² quioh²¹.

11 ”Ní¹ má¹ca³cha³táunh¹ náh² cáun² juú² ho³lá²dá² li³ua³ cáun² ñí¹náɨ², hniah³² náh² jan² tsá² chú³² tsí³ ñí¹ jáun² hi³ jáun² tianh³ náh² hñú¹³ tsá² hí³ ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ hi³ huen¹³ náh² ñí¹ jáun². 12 Ní¹ má¹ca³tiónh³² náh² hñú³ jáun², zéih³ tsá² tionh² ñí¹ jáun² hi³ cuí¹ tionh² tsú² cáun² hi³ re² hi³ tin². 13 Ní¹juáh³ hi³ ca³tin¹ tsá² hí³ hi³ tiánh³ cáun² hi³ re² hi³ tin², li³ quien² bíh¹ hi³ má²lí²zéih³ náh² tsá² hí³, ti³la³ ní¹juáh³ tiá² ca³tin¹ tsá² hí³ hi³ tiánh³ cáun² hi³ re² hi³ tin², jáun² jáɨ¹³ hi³ má²lí²zéih³ náh² tsú² jáun² jáuh³ bíh¹ siáh³ ñí¹con² náh² hmóu³². 14 Hi³ ní¹juáh³ li³ua³ cáun² hñú³ ho³ juú² ñí¹ ca³cha³táunh¹ náh² tiá² ca³he³ náh² tsú², hi³ sa³jun³ hnió³ tsú² ne³ jáɨ¹³ quián¹³ náh², hi³ jáun² né³, súh³ náh² hliáu² quian²¹ tanh¹ ní¹ má¹ti³ ñí¹ huen¹³ náh² hñú³ jáun² ho³ juú² jáun². 15 Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ ní¹ má¹cá²chó³² jmáɨ¹ hi³ ra³tsɨ³² Dió³² héih³², ti³ jlánh¹ bíh¹ huáh² tsí³ hi³ ma³tson¹³ Dió³² tsá² juú² la³ hí³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ ca³quiúnh³² jáun² tsá² jmí¹ zian² juú² Sodoma ji³ Gomorra.

Tsá² tanh² ta²¹ Dió³² zian² ja¹ hniéi²

16 ”¡Sá¹ní² jɨe³! Jná¹³ zei²¹ hnoh² hi³ ná¹lín³ náh² la³jmí¹ lín³ *já¹ziáh² tionh² ja¹ tsí² náɨ¹. Ti³la³ jmu³ náh² jan²¹ lín²¹ la³jmí¹ lín³ jáh³ hláɨnh¹; ti³la³ tá¹la³ jáun² né³, jmu³ náh² hi³ chú³² honh² náh² má¹ná¹ la³jmí¹ lín³ chi³ jáɨ². 17 Hua³hín¹³ náh², quí¹ hnoh² jɨenh³ tsú² jo³cuo² tsá²tan²¹, ji³ hi³ quiu³ po³ tsú² hnoh² la³ ti³ hñu³ cuáh³² quiú¹³ dí². 18 Hi³ hí¹ ca³la³ ti³ ñí¹con² tsá² ná¹ho² ta²¹ ji³ tsá² ná¹lín³ re²¹ yáh³ tsa³jau² tsú² hnoh² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ jná¹³; má¹jáun² bíh¹ má²lí¹³ cuéh¹ hnoh² jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ jná¹³ ñí¹con² tsá² hí³ ji³ ñí¹con² tsá²cá²jo²¹ ní² siáh³. 19 Ti³la³ ní¹ má¹ca³zeh³ tsú² hnoh² ñí¹ ta³ ñí¹ tsá²tan²¹ né³, ha³ lí² jmú² náh² hi³² honh² ní¹juáh³ he³ juáh¹³ náh² ho³ ní¹juáh³ he³ lánh³ rón³² hléh¹³ náh²; quí¹ ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³ti³ ñí¹ hléh¹³ náh², Dió³² bíh¹ cué³² jáɨ¹³ hi³ cuá¹hléh¹ náh². 20 Quí¹ jun³juáh¹³ hnoh² yáh³ tsá² cuá¹hléh¹ náh², quí¹ Jmí²chí³ joh¹ Ñeh² bíh¹ náh² Tsá² hléh³² cun³quionh³ honh¹ náh².

21 ”Hí¹ la³ ti³ tsá² jan² jméi² mí¹ziú¹³ quionh³ yáh³ tsú² jɨenh³ hi³ jngah³ tsáu², ji³ tsá² má²lieih²¹ siáh³ jɨenh³ jon²; jon² tsáu² jmu³ hniéi² quionh³ jméi² mí¹ziú¹³, hi³ hí¹ ca³la³ ti³ jɨenh³ yáh³ tsú² tsá² má²lieih²¹ hi³ jngah³ tsáu². 22 Tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ bíh¹ li³ hau² hnoh² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ jná¹³; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² ca³tion³ tsí³ ca³la³ ti³ ñí¹ cá¹táuh³ jmáɨ¹ quioh²¹ hi³ zian² ñí¹ hué²¹ lá² né³, tsá² la³ hí³ bíh¹ liáun³. 23 Ní¹juáh³ ca³hí¹ ca³tsa¹ tsú² hnoh² cáun² juú², huen³ náh² ñí¹ jáun² hi³ cuá¹táunh¹ náh² cáun² juú² siáh³; quí¹ jú¹ tson² juah³² jná¹³ hi³ jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun² jáunh¹³ ná¹ ñeh² bíh¹ hi³ táunh³ hnoh² la³jí³² juú²co¹ juú²hñú¹³ tsá² Israel.

24 ”Hí¹ jan² yáh³ tsá² má²tin³² tiá² lí¹³ li³tin² ti³ hliáun³ la³ cónh³ bíh¹ ti³² joh¹, hi³ hí¹ jan² yáh³ tsá² lín³ quian²¹ tiá² ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bíh¹ tsá² lín³ juo¹³ tsú². 25 Tsá² cuá¹má²tin³² hí³ dá² ca³tin¹ ma³hiún² tsí³ cun³ jí³²la³ ti³ hi³ chau²¹ jmáɨ¹ hi³ lín¹³ la³jmí¹ lín³ ti³² joh¹ bíh¹, hi³ tsá² lín³ quian²¹ né³ ca³tin¹ ma³hiún² tsí³ hi³ lín¹³ la³jmí¹ lín³ juo¹³. Quí¹ ní¹juáh³ ta³bí¹ tsá² chín¹ cáun² hñú³ yáh³ ca³juáh³ tsáu² hi³ lín³ Beelzebú [tsá² chín¹ juo¹³ jmí²chí³ hláɨnh¹], ¡cónh³ bíh¹

tiá² tu³ hión³² tsú² tsá² hñú¹³ tsú² ñí¹ hná¹ ni²!

Hin² ñí¹con² hniáuh³² jmú¹³ dí² juénh²
(Lucas 12:4-7)

26 "Hi³ jáun² né³, tiá² hniáuh³² yáh³ jmúh¹³ náh² juénh² ñí¹con² tsáu². Quí¹ li³ua³ cáun² hi³ jlí²³ tsú², chau³² bíh¹ jmái¹ hi³ jñéih²³, hi³ li³ua³ cáun² hi³ ná¹hmá¹ né³, chau³² bíh¹ jmái¹ hi³ lí²jnia² siáh³. 27 La³jí³² hi³ juo³ jná¹³ hnoh² ta³ hñu³ niéi², ma³jnia¹³ náh² jái¹³ jáun² ta³ jma²; hi³ li³ua³ cáun² hi³ juah³² jná¹³ ñí¹con² hnoh² ñí¹ ná¹conh¹ né³, cuá²ti¹ cuá²hoh³ náh² ca³la³ ti³ tsáih³ hñú³ hi³ cháh¹³ náh² hi³ jáun². 28 Ha³ lí² juenh³ náh² tsá² jngih² jmáh³la³ ngú³, hi³ má¹li³² jáun² né³, tiá² tin² yáh³ tsú² jngih³ jmí²chí³ quián¹³ náh²; ti³ re² juenh³ náh² ñí¹con² Tsá² lí¹³ jngah³ náh², hi³ má¹li³² jáun² né³ lí¹³ zen³ tsú² jmí²chí³ quián¹³ náh² quiu³juóu³².

29 "¿Há¹ tiá² cuen² tsú² gon³ tan³² pih²¹ la³ cun³ cá² héih³² quie³ dúh¹? Ti³la³ cun³ jáun² hí¹ jan² yáh³ jáh³ pih²¹ la³ hí³ tiá² jún²³ tá¹la³ tiá² má²lí²cué³² Ñeh² náh² jái¹³. 30 Hi³ hí¹ ca³la³ ti³ jñú² chinh³² yáh³ hnoh² ná¹hi¹³ siáh³ ma³ quin³² ma³ cá² máih³². 31 Jáun² né³, ha³ lí² juenh³ náh², quí¹ ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² hnoh² la³ cónh³ bíh¹ tan³² ná¹juóun²¹.

Tsá² ton² hi³ hain²¹ ti³ con² Jesús
(Lucas 12:8-9)

32 "Hi³ jáun² né³, la³jín³² tsá² má²quien² jná¹³ ñí¹ ta³ ñí¹ tsáu², ja³bí¹ jná¹³ siáh³ má¹quien¹³ tsá² la³ hí³ ñí¹ ta³ ñí¹ Ñuh³² ná¹, Tsá² cuá³ hñu³mi³cuú²; 33 ti³la³ li³ua³ jan² tsá² tiá² hnió³ má²quien² jná¹³ ñí¹con² tsáu² né³, ja³bí¹ jná¹³ siáh³ tiá² má¹quien¹³ tsá² la³ hí³ ñí¹con² Ñuh³² Tsá² cuá³ hñu³mi³cuú².

Jesús jmu² hi³ tiú²uú² tiáunh¹ tsáu² cá²hon³
(Lucas 12:51-53)

34 "Su³uú² lí¹ cui¹ lín¹³ hnoh² hi³ jná¹³ ja³jmú³² hi³ niau²¹ tie³ ñí¹ hué²¹ lá²; quí¹ jun³juáh¹³ hi³ ja³chá³ jná¹³ tie³ yáh³, ti³la³ jná¹³ dá² ja³ hi³ chá¹³ ná¹ hniéi² qui³² bíh¹. 35 Ja³ jná¹³ hi³ ja³jmú³² hi³ tsá²ñuh² ná¹háun³ quionh³ jméi², tsá²mi³ ná¹háun³ quionh³ mí¹ziú¹³, hi³ ló³² tsú² ná¹háun³ siáh³ quionh³ mi³ziú¹³; 36 jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ hi³ ma³ quin³² ma³ jan³² tsú² ná¹hniei²¹ quionh³ má²tún² tsá² hñú¹³.

37 "Ní¹juáh³ tsá² ja³²li³ hnio³ jméi² ji³ mí¹ziú¹³ cha³ jmí¹ ma³hniau³ tsú² jná¹³, tsá² la³ hí³ tiá² ca³tin¹ hen² ti³ con² jná¹³. Hi³ ní¹juáh³ tsá² ja³²li³ hnio³ tsá²mi³ tsá²ñuh² jon² cha³ jmí¹ ma³hniau³ tsú² jná¹³, tsá² la³ hí³ siáh³ tiá² ca³tin¹ yáh³ hen² ti³ con² jná¹³. 38 Ja³bí¹ tiá² lí¹³ han³ tsú² ti³ con² jná¹³ ní¹juáh³ tsá² tiá² hnió³ cán³ crei²¹ hi³ ma³zian² tsú² la³jmí¹ zian² jná¹³ lá². 39 Ní¹juáh³ tsá² hnió³ liáu³ jmí²chí³ quioh²¹, tsá² la³ hí³ ti³ tsa³hín³ bíh¹; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² tsa³hín³ jmí²chí³ quioh²¹ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ jná¹³ né³, tsá² la³ hí³ bíh¹ ti³ liáun³.

La³ cun³ hi³ joh¹³ tsú² ñí¹con² Dió³²
(Marcos 9:41)

40 "Li³ua³ jan² tsá² he³ hnoh², ja³bí¹ má²lí²he³ ji³ jná¹³ bíh¹ tsú² jaun³²; hi³ li³ua³ jan² tsá² ca³he³ jná¹³ né³, ja³bí¹ la³ jáun² má²lí²hen³ tsú² la³ ji³ Tsá² ca³ze³ bí¹ jná¹³. 41 Li³ua³ jan² tsá² hen² jan² *ti³² jë¹ Dió³² quí¹ cun³ñí¹ hi³ ja³ tsú² hi³ ja³hléh² jë¹ Dió³², ja³bí¹ tsá² hí³ hiáuh¹³ la³ cun³ hi³ hiáuh³ jan² ti³² jë¹ Dió³²; hi³ ní¹juáh³ tsá² hen² jan² tsá² zian² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³² cun³ñí¹ hi³ zian² tsú² la³ jáun², ja³bí¹ hí³ dí² hiáuh³ la³ cun³ hi³ hiáuh¹³ tsá² zian² hí³ la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³². 42 Li³ua³ jan² tsá² cué³² uá¹jinh¹ cáun² vaso jmí² jma³ cuóuh³ ñí¹con² li³ua³ jan² tsá² hain²¹ ti³ con² jná¹³, uá¹jinh¹ jan² tsá² tsí¹juí³, ti³la³ cun³ñí¹ hi³ hen² tsú² ti³ con² jná¹³ bíh¹, ja³bí¹ tsá² hí³ uá²jai³² hiáuh³ cáun² hi³ chu²¹ la³ cun³ hi³ ca³tin¹ hiáuh³.

11

Juan² tsá² jmí¹ zion² tsáu² jmái² zen² tsáu² ñí¹con² Jesús
(Lucas 7:18-35)

1 Jmí¹ cá¹tsan³ jái¹³ hi³ ca³zái³ jáun² Jesús tán¹ quian³tun³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² né³, cua³han³ ñí¹ jáun² hi³ ca³ñí¹hieh¹ dí² tsá² tiáunh¹ juú² la³ cu³ la³ jéin³ jáun², hi³ ca³ñí¹hléh² jú¹ chú³².

2 Tá¹la³ jmí¹ cuá¹hún¹ jáun² Juan² tsá² ziau² hí³ jmái² hñu³mí¹ñí² ca³li³ ñi³² la³ cun³ hi³ jmu² Cristo. Jáun² ca³zen³ dí² gon³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² hi³ tsa³jien³ Jesús, 3 hi³ tsa³ngái³ tsú² la³ lá²:

—¿Hí¹ hnú² uá¹ Tsá² ca³tin¹ já³², ho³ hniáuh³² uá¹ jan¹³ jnoh¹ jan² tsá² siánh³?

4 Jáun² Jesús ca³ngái³:

—Cuá²tánh¹ náh², cuá²zéih³ náh² Juan² la³ cun³ hi³ ná¹jíeh³² náh² ji³ hi³ ná¹naih³² náh². 5 Cuá²zéih³ náh² tsú² hi³ tsá² ten³ má²jniá³ ñí¹, tsá² hma² má²ñi³táunh¹, hi³ má²lain³² siáh³ tsá² jmí¹ ná¹lín³ mí¹ui³ *mi³ho²¹ péin³, hi³ tsá² jmí¹ te³ cuá¹ né³ má²nái³² bíh¹, má²ca³jenh¹³ bíh¹ tsá² jmí¹ má²ná¹jún¹, hi³ tsá² tia³mii² né³, má²ná¹nái³² bíh¹ jú¹ chú³² ca³ti²¹ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ liáun³. 6 ¡Jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² tiá² lí¹ cha³² hliáun³ ñéih³ tsí³ hi³ ca³tin¹ jná¹³!

7 Jmí¹ já¹tanh²¹ jáun² tsá² hí³ ca³ma³liáu³² Jesús hleh³² ñí¹con² tsá² tionh² hí³ la³ cu³ la³ jéin³ ñí¹ zenh¹ hi³ ca³tin¹ Juan² tsá² ziau² hí³ jmái², hi³ juáh³ la³ lá²:

—¿He³ dá² jaun³² ca³ñí¹jieh¹³ hnoh² ñí¹ lí³ hué³² quiéin²? ¿Hí¹ ca³ñí¹jieh¹³ hnoh² cáun² hmá² tá² nái² hi³ lí¹ quí² lí¹ jíeh²³

cun3quionh3 chí3 juáh13? 8 Hi3 ní1juáh3 tiá2 la3 jáun2 né3, ¿he3 bíh1 ca3ñí1jɨeh13 náh2? ¿Hí1 ca3ñí1jɨen1 náh2 jan2 tsá2ñuh2 quih32 hmɨh32 jlánh1 bí1 huá1? Sá1ní2 dú1 jɨe3 náh2, tsá2 ná1quih32 hmɨh32 hi3 jlánh1 bí1 huá1 tionh2 re2 tɨn2 ñéih3 hñú13 tsá2 ná1lín3 re21 bíh1. 9 Hi3 jáun2 né3, ¿he3 bíh1 ca3ñí1jɨeh13 náh2? ¿Hí1 ca3ñí1jɨen1 náh2 jan2 *tɨ32 jë1 Dió32? Quí1 tson2 bíh1 cu3tí3, tɨ3la3 tsá2 hí3 má1ná1, tɨ3 jlánh1 bíh1 quien2 la3 cónh3 bíh1 lɨ3ua3 jan2 tɨ32 jë1 Dió32. 10 Quí1 ñí1 Sí2 quioh21 Dió32 rá1ja32 jáɨ13 hi3 ca3tɨn1 Juan2 tsá2 ziau2 hí3 jmáɨ2, hi3 juáh3 la3 lá2:

Sá1ní2 jɨe3, jná13 zein21 jan2 tsá2 tsa3can32 jáɨ13
ta3 tin2 la3 cun3 bíh1 hnú2,
tsá2 hí3 bíh1 jmu3 hua3jan21 juɨ32 ñí1 cuóh13
hnú2.

11 Jmí1 má2lí2chá32 Jesús jáɨ13 ní2 né3, ca3záɨh3 siáh3 tsá2 hí3 la3 lá2:

—Jú1 tson2 juo3 jná13 hnoh2, hi3 tiá2 hin2 zian2 hí1 jan2 yáh3 tsá2 jlánh1 bíh1 quien2 ja1 la3jín32 tsá2 ca3lɨ3zian2 ñí1 hué21 lá2 la3 cónh3 bíh1 Juan2 tsá2 ziau2 hí3 jmáɨ2; tɨ3la3 cun3 jáun2 tsá2 tiá2 lin1 ñí1 quien2 ja1 quioh21 tsá2 má2tionh2 jo3cuo2 Dió32, tsá2 la3 hí3 bíh1 tɨ3 jlánh1 quien2 la3 cónh3 bíh1 Juan2.

12 ”Hi3 jáun2 ca3la3 cun3 jmí1 cuan1 Juan2 tsá2 ziau2 hí3 jmáɨ2 hi3 la3 tɨ3 ta3né32, héih32 quioh21 Dió32 cáun2 cuá2zá2 cuá2tsó3 bíh1 ja1 hniéi2 hi3 tɨ3 lɨ3mí1 tsá2lɨ3quien2, hi3 tsá2 jlánh1 ná1cueh32 pí3 né3, má2ná1cah23 bíh1 jmáɨ1 hi3 lí13 tónh32 jo3cuo2 Dió32. 13 Jmɨ1 tɨ2 quien2 bíh1 la3jí32 hi3 rá1juáh3 ñí1 Sí2 quioh21 tsá2 lɨn3 hí3 tɨ32 jë1 Dió32, jɨ3 liei21 quioh21 hla1 Moisés siáh3, ca3la3 tɨ3 ñí1 cá1chó21 jmáɨ1 hi3 cuan3 Juan2 tsá2 ziau2 hí3 jmáɨ2; 14 jáun2 Juan2 hí3 bíh1 lín3 Líh3, tsá2 jmí1 lín3 hí3 tɨ32 jë1 Dió32, tsá2 ca3tɨn1 hi3 já32 ní1juáh3 hi3 hnáuh2 hnoh2 táunh13 ta21. 15 Ní1juáh3 tsá2 tsɨ21 cuá1, cuí1 nie13.

16 ”¿He3 ñí1 tsáu2 lí13 cunh21 jná13 quionh3 tsá2 zian2 jmáɨ1 hi3 ziáun2 dí2 lá2? Lí13 juáh13 la3 lá2: Jmu2 tsú2 la3jmí1 jmu2 tsá1míh1 ñi3co1 ja1 hmah21. Ná1hóh32 tsú2 hi3 jéinh32 hlah3, hi3 zaɨh32 raɨnh21 la3 lá2: 17 “Sa3 tiá2 ca3lɨ3 hnáuh2 yáh3 hnoh2 tsan13 jmí1 lí1jiéi13 jnoh1 jáun2 hmá2 tá2 le2; hi3 sa3jun3 lí2uoh3 yáh3 hnoh2 jmí1 lí1jmú13 jnoh1 siáh3 sun1 ca3ti21 jmáɨ1 hi3 nio2 hlah3 tsí3 tsú2”. 18 Juanh32 jná13 la3 ní2, quí1 cuan3 Juan2 tsá2 tiá2 cú2 tiá2 hính23, hi3 jáun2 tsáu2 né3 juáh3: “Tsá2 hún1 jmí2chí3 hláɨnh1 hñu3 tsí3 bíh1 hí3”. 19 Jáun2 né3, cuan3 siáh3 jná13 Jon2 tsá2mɨ3cuóun2, tsá2 cú2 tsá2 aih32 ná1, tɨ3la3 má1lɨ32 jáun2 né3 juáh23 siáh3 tsáu2: “¡Tsá2 jlién3 bíh1 nɨ32, hi3 hính23 siáh3 jmáɨ2, tsá2 juónh23 re2 quionh3 tsá2 ren2 tso3 jɨ3 *tsá2 chi2 hmah21 ní2 siáh3!” Tɨ3la3 cun3quionh3 la3jí32 hi3 ná1lí23 bíh1 lí2 lin1 hi3 Dió32 jan2 Tsá2 quia3lín3 jmí1 tsí3.

Tsá2 juú2 tiá2 nieh3
(Lucas 10:13-15)

20 Jmí1jáun2 ca3ma3liáu32 Jesús jí23 hi3 ca3tɨn1 tsá2 juú2 ñí1 má2ca3jmú3 tsú2 hliáun3 hua3jueh32, quí1 cun3ñí1 hi3 tsá2 hí3 tiá2 má2ca3za3 yáh3 jmí1 tsí3. Hi3 ca3juáh3:

21 —¡Jlánh1 juon23 hnoh2 tsá2 juú2 Corazín! ¡Jlánh1 juon23 siáh3 hnoh2 tsá2 juú2 Betsaida! Quí1 sá1jmí1 hi3 ca3lɨ3 la3jí32 hua3jueh32 já1 tsá2 jmí1 zian2 juú2 Tiro jɨ3 juú2 Sidón dúh1, la3jmí1 má2lɨ32 ní2 ja1 quián13 hnoh2, hi3 jáun2 má2hia3 jáun13 máh3 jmí1 má2ca3za3 tsú2 jmí1 tsí3, hi3 jmí1 má2ca3jmú3 tsú2 lin1 cun3quionh3 hi3 jmí1 quíh21 tsú2 jáun2 tú2cho1, jɨ3 hi3 jmí1 sén21 tsú2 siáh3 juá2 hmóu32. 22 Hi3 jáun2 tɨ3 jlánh1 bíh1 huáh2 tsí3 hi3 má1tsoh1 hnoh2 honh2 má1tɨ3 ñí1 ra3tsɨ32 Dió32 héih32, la3 cónh3 bíh1 tsá2 jmí1 zian2 jáun2 jmí1tin2 já1 juú2 Tiro quionh3 juú2 Sidón. 23 Hi3 hnoh2 siáh3 tsá2 juú2 Capernaum, ¿hí1 ná1lín23 hnoh2 hi3 cuá1tánh1 náh2 hñu3mɨ3cuú2? Hnoh2 dá2 cuá1tánh1 la3 tɨ3 quiu3juóu32 bíh1. Quí1 sá1jmí1 hi3 ca3lɨ3 hua3jueh32 la3 ní2 já1 juú2 Sodoma jmí1tin2 la3jmí1 lɨ21 ní2 ja1 quián13 hnoh2, hi3 jáun2 jmí1 nio2 bíh1 juú2 jáun2 la3 tɨ3 ta3né32 dúh1 sá1jmí1 hi3 lɨ3 la3 jáun2. 24 Hi3 jáun2 jná13 né3 juanh32, hi3 tɨ3 jlánh1 bíh1 huáh2 tsí3 hi3 má1tsoh1 hnoh2 honh2 jmáɨ1 hi3 ra3tsɨ32 Dió32 héih32 la3 cónh3 bíh1 tsá2 jmí1 zian2 jáun2 juú2 Sodoma jmí1tin2.

Ñá2táunh1 náh2 ñí1con2 jná13, jáun2 tianh13 náh2 tie3
(Lucas 10:21-22)

25 Jmáɨ1 jáun2 ca3juáh3 Jesús la3 lá2:

—Hnú2 Tia21, Tsá2 lín3 nú2 Juo13 tsá2 zian2 hñu3mɨ3cuú2 jɨ3 tsá2 zian2 ñí1 hué21 lá2 ní2 siáh3, cué23 jná13 tiá1hmah1 quí1hliá2 ca3hmáh1 hnú2 jú1 tson2 hi3 jáun2 tiá2 lɨ13 há1 ngɨ13 tsá2 quia3lín3 jmí1 tsí3, jɨ3 tsá2 ñí2 tsá2 lieih21 ní2 siáh3; tɨ3la3 ñí1con2 tsá2 tsí1 tsá2 juí3 bíh1 ca3niah21 hnú2 jú1 tson2 jáun2. 26 Ján3, quí1 la3 jáun2 jlánh1 re2 tɨ3 honh2 hnú2 Tia21.

27 ”Sá1ní2 jɨe3 náh2, jo3uón32 jná13 má2ca3chá3 Ñuh32 jná13 ca3la3 jɨ3lɨ32. Hnga2 bíh1 Dió32 cuóun32 re2 Jon2, hi3 hnga2 bíh1 siáh3 Jon2 Dió32 cuóun32 re2 Jméi2; hi3 lɨ3ua3 jan2 tsá2 hnió3 dí2 ma3jnia2 Jméi2 ñí1con2 siáh3, lɨ3 cuóun32 bíh1 tsú2 Jméi2 dí2. 28 Ñá2táunh1 náh2 ñí1con2 jná13, la3jín32 náh2 tsá2 má2cá2huon3 náh2 hi3 ná1jmuh32 náh2 ta21 jɨ3 hi3 ná1quiánh1 náh2 lio21, hi3 jáun2 jná13 chau21 tie3. 29 Hen3 náh2 hi3 ñí1táunh1 náh2 ná1cunh2 quiúnh1 jná13 la3jmí1

ñi³táunh¹ cuá¹juí² quiáh² hué³², hi³ jáun² cuí¹ li³ tin² náh² la³ cun³ hi³ tin² jná¹³, quí¹ jná¹³ jan² tsá² juenh² tsí³ bíh¹, jan² tsá² tiá² jmu² quien² hnga², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ niau²¹ tie³ jmí¹ honh² náh². 30 Quí¹ la³ cun³ ta²¹ hi³ jmúh¹³ náh² ta³ ná¹cunh² náh² quiúnh¹ jná¹³ lí³ cáun² ta²¹ huá¹ bíh¹, hi³ sa³jun³ héi² yáh³ lio²¹ hi³ cué¹³ jná¹³ siáh³.

12

Tsá² hain²¹ ti³ con² Jesús cun³² cuú²miih²¹ jmái¹ nio² tie³

(Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5)

1 Jmí¹jáun² né³ jmí¹ cuá¹ngi³² Jesús ja¹ ñí¹ zia³² hi³ jná¹ quioh²¹ tsáu² cáun² *jmái¹ nio² tie³. Jáun² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² ca³li³ ñí¹cuóunh²¹, hi³ jáun² ca³ma³liáu³² tsú² hi³ cai³² chí² hieh² cuú²miih²¹ hi³ jná¹ ñí¹ jáun², hi³ jáun² hí¹cúh² dí² mái³ jáun². 2 Jmí¹ ca³jíe³ tsá² *fariseos hi³ jáun² né³, jáun² ca³záih³ tsú² Jesús la³ lá²:

—Sá¹ní² jie³, tsá² hain²¹ ní² ti³ con² hnú² jmu² ta²¹ hi³ tiá² ca³ti²¹ jmu³ tsú² jmái¹ nio² tie³.

3 Ti³la³ hí³ má¹ná¹, ca³juáh³:

—¿Tiá¹ má²ca³híh³ hnoh² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³², ñí¹ rá¹juáh³ hi³ he³ ca³jmú³ hla¹ re²¹ Dá²vi²¹ cu³ jéin³² jmí¹ li²¹ ñí¹cuóunh²¹ quionh³ tsá² quionh³? 4 Tsá² hí³ dá² ca³ñí¹hi³² ñéih³ hñu³ cuáh³² lí³ hmih³² hi³ ca³ñí¹cúh² *hí³ cuú²miih²¹ hien¹ quionh³ tsá² quionh³, cáun² hi³ tiá² jmí¹ ca³tin¹ cuh³, quí¹ hí³ jáun² dá² jmí¹ ná¹chan¹ hi³ cuh³ jmáh³la³ tsá² ná¹lín³ mí²tsáu² bíh¹. 5 Ho³ ¿tiá¹ má²ca³híh³ hnoh² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés ñí¹ rá¹juáh³ hi³ mí²tsáu² tsá² jmu² ta²¹ hñu³ cuáh³² chín¹ tiá² tianh³² yáh³ tie³ ní¹juáh³ jmái¹ nio² tie³, ti³la³ cun³ jáun² tiá² tso³ yáh³ hi³ jáun²? 6 Ti³la³ jná¹³ juanh³² hi³ ñí¹ lá² zia³² cáun² hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bíh¹ cuáh³² chín¹. 7 Tiá² la³ má²ca³ngi³ máh³ hnoh² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³², hi³ juáh³ jáun² la³ lá²: “Jná¹³ dá² hnó³² hi³ já³² mii³ honh² bíh¹ hnoh², jun³juáh¹³ hi³ jngih¹³ náh² jáh³ ñí¹con² jná¹³ yáh³”. Sá¹jmí¹ hi³ má²ca³ngi¹³ náh² jái¹³ ní² dúh¹, jáun² tiá² cáun² lí¹ jmí¹ cueh¹ yáh³ náh² tso³ tsá² tiá² hi³ lí²jmú³ hí¹ cáun². 8 Quí¹ uá¹ hi³ jmái¹ nio² tie³, cun³ jáun² cáun² ho² bíh¹ Jon² tsá²mi³cuóun² jái¹³.

Jesús jmah²³ jan² tsá² má²ca³nái³ cáun² cuo²

(Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11)

9 Jmí¹jáun² cua³han³ Jesús ñí¹ jáun², hi³ jáun² ca³ñí¹hi³² hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² *judíos zeh² já¹ juú² jáun². 10 Ñí¹ jáun² jmí¹ cuá³ jan² tsá²ñuh² jmí¹ má²ca³nái³ cáun² cuo²; ti³la³ tsá² tionh² ñí¹ jáun² má¹ná¹, jmí¹ hnió³ choh¹³ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ chá³² dí² tsáu¹³ tsú², hi³ jáun² ca³ngáih³ dí²:

—¿Hí¹ lí¹³ jmah³ tsú² jan² tsá² tsáun¹ ní¹juáh³ jmái¹ nio² tie³ juáh¹³?

11 Jáun² Jesús ca³ngái³ ñí¹con² tsá² hí³:

—¿Hin² dá² li³ua³ jan² hnoh², ní¹juáh³ hi³ ca³tánh³ jan² *já¹ziáh² joh² náh² cáun² ñí¹ hlah³, há¹ tiá² cuá¹chin³² náh² jáh³ hí³ joh² uá¹jinh¹ jmái¹ nio² tie³? 12 Ti³la³ ¡ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² jan² tsáu² la³ cónh³ bíh¹ jan² já¹ziáh²! Jáun² né³, zia³² bíh¹ jái¹³ hi³ jmu³ tsú² hi³ chu²¹ jmái¹ nio² tie³.

13 Jmí¹jáun² ca³záih³ dí² tsá² lí³ hí³ cuo² la³ lá²:

—Ñéih¹ cuonh².

Jmí¹ jáun² ca³ñeh³ tsá² hí³ cuo², hi³ jáun² la³ bíh¹ la³ cun³ rón³² lí³ cuá² cáun².

14 Jmí¹jáun² ca³huén² tsá² fariseos ti³ cheih³², hi³ ca³juu³ ca³hlénh³ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ jngih³ dí² Jesús.

Jái¹³ hi³ ca³juáh³ jan² ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin² hi³ ca³tin¹ Jesús

15 Jmí¹ ca³li³ ñi³² Jesús jái¹³ jáun² né³, cua³han³ bíh¹ cú²jueh³² ñí¹ jáun²; jmí¹jáun² ja³taunh²¹ juóun³² lín³² tsáu² cu³hna²¹ tsú². Jesús ca³jmah³ la³jín³² tsá² jmí¹ ná¹tsáun¹, 16 hi³ jáun² jmu² dí² héih³² hi³ hí¹ jan² tiá² hin² záih³² tsáu² hi³ hin² tsánh² hí³ dí². 17 La³ ní² li³, hi³ jáun² ca³li³tí³ la³ cun³ hi³ ca³juáh³ hla¹ Isaías *ti³² jë¹ Dió³², jmí¹ ca³juáh³ jáun² la³ lá²:

18 Tsá² lá² bíh¹ Tsá² lín³ quian²¹ jná¹³,
Tsá² má²cá²quiánh³² jná¹³,
Tsá² jlánh¹ hno³ jná¹³
ji³ hi³ jlánh¹ tsah¹ jná¹³ hi³ ca³tin¹ tsú².
Cuen²¹ jná¹³ Jmí²chí³ joh² ñí¹con² tsú²,
jáun² ngái³² tsú² ñí¹con² tsá² zian² tá¹
cáun² hngá¹máh³ jái¹³ he³ lánh³ rón³²
rá¹tsi³² jná¹³ héih³².

19 Tiá² hniéi² jmu³ yáh³ tsú²,
sa³jun³ ti³ hóh³² tsú²,
hi³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ne³ hi³ jmu² tsú²
tiá³ siaun³² ja¹ hñú³.

20 Hí¹juáh³ cáun² hmá² tá² má²ca³jñáh³ yáh³
tiá² jau³ tsú²,
sa³jun³ ye³ tsú² cáun² sí² jmí²cau³² pih²¹ hi³
tion³ chí¹hún¹,
ca³la³ ti³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ jmu³ tsú² hi³
jú¹ tson² cah¹³ jmái¹ la³ tán¹.

21 Hi³ jáun² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³
ha³ tsí³ ñí¹con² Tsá² hí³.

Juáh³ tsáu² hi³ Jesús quian³² pi³ quioh²¹ tsá² hlái³nh¹

(Marcos 3:20-30; Lucas 11:14-23; 12:10)

22 Jmí¹jáun² ca³ñí¹jan² tsú² ñí¹con² Jesús jan² tsá²ñuh² ten³ ji³ hi³ tiá² hleh³² siáh³, hi³ jmí¹ hún¹ jmí²chí³ hlái³nh¹ hñu³ tsí³. Jáun² Jesús ca³jmah³ tsá² hí³, hi³ jáun² tsá²ñuh²

hí³ ca³jnia³ ñí¹ ji³ hi³ ca³li³ siáh³ hléh³².
23 Jáun² la³jín³² tsáu² ca³ja³cáun² tsí³, hi³ jáun² ca³juáh³:

—¿Hí¹ hí³ dá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Dá²vi²¹ tsá² ní² juáh¹³, [tsá² qui³ ná¹jan²³ dí² hí³]?

24 Ti³la³ jmí¹ má²lí²niéi³² jáun² tsá² fariseos jái¹³ jáun² né³, ca³juáh³ la³ lá²:

—Tsá²ñuh² ní² dá² huen² jmí²chí³ hláinh¹ hñu³ tsí³ tsáu² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Beelzebú tsá² hláinh¹ tsá² chín¹ bíh¹.

25 Ti³la³ Jesús jmí¹ dí¹ñi³² bíh¹ ha³ lánh³ jmí¹ ná¹lín²³ tsá² hí³, hi³ jáun² ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Ní¹juáh³ zia³² hniéi² ja¹ cu³ nió³ má²tún² hmóu³² tsá² ná¹lín³ ta²¹, jáun² la³jín³² bíh¹ tsú² tsa³hín³; ja³bí¹ la³ jáun² ní¹juáh³ cáun² juú², ho³lá²dá² tsá² má²tún² cáun² hñú³ ñí¹ tionh¹ lí³ ná¹tsoh³ ja¹ má²tún² hmóu³² hi³ ná¹quiú² ná¹tín²³, ha³ tiá² li³ uén³ yáh³ tsá² la³ hí³. 26 Jáun² ja³bí¹ la³ jáun² bíh¹ siáh³ lí³ uá²jai³² ní¹juáh³ *Satanás la³ chin² cheih³² hnga², jáun² ñí¹con² hnga² bíh¹ tsú² má²jmu² hniéi²; jáun² né³ ¿ha³ ya³ lánh³ rón³² lí¹³ ma³híe² pí³ quioh²¹ tsú²? 27 Hnoh² juánh³ náh² hi³ jná¹³ huen² ná¹ jmí²chí³ hláinh¹ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Beelzebú; jáun² ní¹juáh³ la³ ní² né³, ¿hin² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ huen² tsá² hain²¹ ti³ con² hnoh² jmí²chí³ hláinh¹ tiáunh¹ hñu³ tsí³ tsáu²? Hi³ jáun² né³, cun³quionh³ ta²¹ hi³ jmu² ní² tsá² hain²¹ ní² ti³ con² bí¹ náh² má²lí²lin¹ hi³ lí¹ ná¹tsá²con² bí¹ náh². 28 Ti³la³ jná¹³ má¹ná¹, huen² ná¹ jmí²chí³ hláinh¹ cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹ Dió³² bíh¹; hi³ jáun² la³ ní² né³ má²lí²lin¹ hi³ jná¹³ bíh¹ tsá² ca³hiáu³² Dió³² hi³ lín¹³ ná¹ Re²¹, Tsá² qui³ ná¹jan²³ hnoh² hí³.

29 "Né³² né³, ¿lánh³ bíh¹ rón³² lí¹³ hí³ jan² tsáu² hñú¹³ jan² tsá² pin³ lín³² hi³ quin³ tsú² la³jí³² hi³ nio² hñú¹³ tsú², ní¹juáh³ tiá² la³ hñe³ yáh³ tsú² tín² tsá² hñú¹³ hí³? Quí¹ jí³²la³ la³ jáun² bíh¹ lí¹³ quin³ tsú² hi³ quioh²¹ tsú².

30 "Hi³ jáun² né³, li³ua³ jan² tsá² tiá² hen² ti³ con² jná¹³, tsá² la³ hí³ tiá² hún¹ yáh³ cá²hon³ quiúnh¹ jná¹³; hi³ li³ua³ jan² tsá² tiá² cha³² cu³li²¹ quiúnh¹ jná¹³, tsá² la³ hí³ ti³ toh² tiú² jóh³² bíh¹.

31 "Hi³ jáun² bíh¹ juanh³² jná¹³ hi³ zia³² bíh¹ uu³i³tso³ quioh²¹ la³jí³² tso³ hi³ jmu² tsá²mi³cuóun², ji³ la³jí³² jú¹ hlah³ hi³ hleh³² tsú² ní² siáh³; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² tú² hión³² Jmí²chí³ Chun¹ má¹ná¹, ha³ tiú²uú² uu³i³tso³ zia³² yáh³ quioh²¹. 32 Li³ua³ jan² tsá² tú² hiáu³² jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun², zia³² bíh¹ uu³i³tso³ quioh²¹ tsú²; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² ca³tu³ ca³hión³² Jmí²chí³ Chun¹ né³, tiú²uú² uu³i³tso³ zia³² yáh³ quioh²¹ tsá² la³ hí³, sa³jun³ mi³cuú² lá² hi³ sa³jun³ mi³cuú² cáun².

Cun³quionh³ mái³ hi³ hái³² bíh¹ hmá² lí²lin¹ (Mateo 7:17-20; Lucas 6:43-45)

33 "Né³² né³, mái³ chu²¹ bíh¹ hái³² ní¹juáh³ hmá² chu²¹; jáun² ní¹juáh³ hmá² hlah³ né³, mi³ hlah³ bíh¹ hái³². Quí¹ cun³quionh³ mái³ hi³ hái³² bíh¹ hmá² lí¹³ li³ cuoh² tsú². 34 ¡Hnoh² dá² jón²zíh¹ jón²cho¹ jáh³ hláinh¹ bíh¹! ¿Ha³ bíh¹ lánh³ rón³² lí¹³ hléh¹³ hnoh² jái¹³ chu²¹ ní¹juáh³ chín¹dí¹ hmóu³² bíh¹ hnoh² tiá² chun¹ náh²? Quí¹ li³ua³ cáun² hi³ ná¹canh² hñu³ jmí¹ hñu³ tsí³ tsú², hi³ jáun² bíh¹ hue³² ho³ tsú². 35 Tsá² chun¹ hleh³² jú¹ chu²¹ quí¹hliá² hi³ chu²¹ zia³² hñu³ tsí³; ti³la³ tsá² hláih¹ tsá² hon² má¹ná¹, hleh³² hi³ hlah³ quí¹hliá² hi³ jáun² bíh¹ zia³² hñu³ tsí³ tsú². 36 Hi³ jáun² jná¹³ juanh³² ñí¹con² hnoh² hi³ ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ ra³tsi³² Dió³² héih³², la³jín³² tsáu² bíh¹ tsa³jíenh¹ jú¹ tson² quioh²¹ ca³ti²¹ la³jí³² jái¹³ tiá² tsú²ta²¹ hi³ má²lí²tá² lí²hí³² tsú². 37 Quí¹ la³ cun³ lí³ jái¹³ quián¹³ bíh¹ nú² tá¹tsin¹ nú² héih³², má¹jáun² li³ lin¹ ní¹juáh³ tá¹can¹ nú² tso³ ho³ tiá² tso³ hauh³² nú².

Tsá² hlái³h¹ mi³² cáun² li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³² (Marcos 8:12; Lucas 11:29-32)

38 Jáun² né³, ma³ jan² tsá² fariseos quionh³ tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹ ca³juáh³ ñí¹con² Jesús la³ lá²:

—Ti³², hnáu² jnoh¹ neh²¹ hi³ jmúh¹³ hnú² cáun² li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³².

39 Ti³la³ Jesús né³ ca³ngái³:

—Tsá² hláih¹ hon², tsá² tiá² má²tí³² jë¹ mi³² cáun² li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³²; ti³la³ tiú²uú² li²¹ siáh³ hiáuh³ yáh³ tsú², jí³²la³ li²¹ hi³ ca³jíe³ jáun² tsáu² hi³ ca³tin¹ hla¹ Jonás bíh¹, tsá² jmí¹ lín³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³². 40 Quí¹ la³jmí¹ ca³hi³ jáun² hla¹ Jonás hni³² jmái¹ hni³² nie³ hñu³ héin¹ jan² jáh³ jmái² pan¹ lín²¹, ja³bí¹ la³ jáun² hniáuh³² tsa³hi³² siáh³ Jon² tsá²mi³cuóun² hni³² jmái¹ hni³² nie³ hñu³ hué³². 41 Jáun² ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ cán³ Dió³² jú¹ tson² ñí¹con² la³jín³² tsáu², má¹jáun² nu³ tiánh³ tsá² jmí¹ zian² juú² Nínive hi³ chá³² tso³ hi³ ca³tin¹ tsá² zian² né³², quí¹ hí³ dí² ca³ja³conh² bíh¹ tsí³ tso³ quioh²¹ jmí¹ ca³nái³² jái¹³ quioh²¹ hla¹ Jonás. Ján³, chá³² tsá² hí³ tsáu¹³ tsá² zian² né³², quí¹ ñí¹ lá² zenh² jan² tsá² ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bíh¹ hla¹ Jonás hí³. 42 Ja³bí¹ hla¹ tsá²mi³ tsá² jmí¹ chín¹ hué³² ti³ la³ quián³ nó³² ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ cán³ Dió³² jú¹ tson², hi³ jáun² tsá²mi³ hí³ chá³² tsáu¹³ tsá² zian² né³²; quí¹ hla¹ tsá²mi³ hí³ ja³ cáun² hué³² ñí¹ jlánh¹ bíh¹ uóunh³ hi³ cua³niéi³ jái¹³ quioh²¹ hla¹ re²¹ Salomón tsá² jlánh¹ jmí¹

quia³lín³ hí³ jmí¹ tsí³. Ján³, tsá²mi³ hí³ chá³² tsáu¹³ tsá² zian² né³², quí¹ ñí¹ lá² zenh² jan² tsá² ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bíh¹ hla¹ re²¹ Salomón hí³.

Jmí²chí³ hláinh¹ jáunh²³ siáh³ hñu³ tsí³ tsáu²

(Lucas 11:24-26)

43 ”Ní¹juáh³ má¹cuá²han³ jmí²chí³ hláinh¹ hñu³ tsí³ tsáu², jáun² tsá²ngí² ñí¹ quiéin², hi³ tsá²hniauh² ñí¹ lí¹³ cuá³² tie³; hi³ jáun² ní¹juáh³ tiá² ca³choh¹³ né³, jáun² lín²³ la³ lá²: 44 “Cuí¹ ñih²¹ jná¹³ cú²jueh³² hñu³² ñí¹ cuá¹han³ ná¹”. Jáun² ní¹ má¹cá²chánh³² tsú² jáun² né³, chanh²¹ tsú² tsá² hí³ hi³ má²lín³ la³jmí¹ lí³ cáun² hñú³ má²jáu², hi³ má²rá²hiah¹³ ji³ hi³ má²dí¹lí³ re² tin² lín³² ñéih³. 45 Má¹jáun² tsau³² hi³ tsá²quian³ cónh³í¹ quiaun³ jmí²chí³ hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ hláinh¹ la³ cónh³ bí¹ hnga², hi³ jáun² la³jín³² jáun² bíh¹ taunh³² hñu³ tsí³ tsá² hí³, hi³ jáun² ti³ jlánh¹ bíh¹ hlaih³ má²lí²³ quioh²¹ tsá² hí³ ní¹ má¹li³² jáun² la³ cónh³ bíh¹ jmí¹tin². La³ ní² bíh¹ lí¹³ ñí¹con² tsá² hláih¹ tsá² hon² zian² jmái¹ hi³ ziáun² dí² lá².

Mí¹ziú¹³ Jesús má²já²jie³ quionh³ tsá¹ rainh²¹

(Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21)

46 Tá¹la³ dí¹liéinh³² jáun² tsá² hí³ bíh¹ Jesús, cuan³ mí¹ziú¹³ la³ má²quionh³ tsá¹ rainh²¹ dí². Jáun² ca³ta³tonh¹ tsú² cheih³² hi³ jmí¹ hnió³ liéinh³² Jesús. 47 Jmí¹jáun² ca³juáh³ tsáu² ñí¹con² Jesús la³ lá²:

—Mí²ziúh² hnú² quionh³ tsá¹ renh² nú² tionh² cheih³² ní² hi³ hnió³ liéih³² hnú².

48 Jáun² Jesús ca³záih³ tsá² má²lí²ngái³² hí³ jái¹³:

—¿Hin² dá² tsánh² hí³ mí²zia³² jná¹³ dúh¹, hi³ hin² dá² tsánh² hí³ renh² jná¹³?

49 Jáun² né³ ca³hien³ dí² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Tsá² lá² bíh¹ ná¹lín³ mí²zia³² jná¹³ ji³ jon³ renh² jná¹³ ní² siáh³. 50 Quí¹ li³ua³ jan² tsá² jmu² la³ cun³ hi³ hnió³ Ñuh³² jná¹³ Tsá² cuá³ hñu³mi³cuú², tsá² la³ hí³ bíh¹ lín³ tsá²mi³ tsá²ñuh² renh² jná¹³, ji³ mí²zia³² jná¹³ ní² siáh³.

13

Jesús jmu² cáun² jái¹³ ca³tin¹ jan² tsá² súh²³ jún²

(Marcos 4:1-9; Lucas 8:4-8)

1 Jmái¹ jáun² cua³han³ Jesús hñú³ jáun² hi³ ca³ñí¹cuá² can³² jmái² lí¹ ná¹ho³. 2 Ti³la³ juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² ca³cuú² ca³ngih³² la³ cu³ la³ jéin³ ñí¹ cuá³ Jesús, hi³ jáun² ca³hi³ tsú² cú²jueh³² cáun² hñu³ mu², hi³ jáun² ca³cuá³ tsú² ti³ ñeh² jáun², hi³ jáun² la³jín³² tsá² hí³ ca³ta³tonh¹ can³² jmái². 3 Jmí¹jáun² ca³ma³tin² dí² tsáu² hliáun³ ñí¹ lín²¹ jái¹³ cun³quionh³ jái¹³ hi³ jmu² dí², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Jmí¹ zian² jan² tsá² ca³ñí¹suh³² jún² ñí¹nái² quioh²¹. 4 Tá¹la³ jmí¹ hí¹súh²³ tsú² jáun² jún² né³, la³ ca³súh³² ca³lá² hú¹ jui³², hi³ jáun² cua³taunh²¹ quiuh²¹ tan³² hi³ ca³cúh². 5 Ja³bí¹ ca³súh³² siáh³ ca³lá² ñí¹ lí³ ja¹ quín¹, ñí¹ tiá² hliáun³ cuáh¹ jmí¹ tón²¹; hi³ jáun² tia³ju³² lín³² bíh¹ ca³hiá² jún² jáun² quí¹ cun³ñí¹ hi³ tiá² hliáun³ cuáh¹ jmí¹ zia³². 6 Ti³la³ jmí¹ cá¹chéi²¹ hiú² né³, ca³li³ quiéin² bíh¹ quí¹ cun³ñí¹ hi³ tiá² ñí¹ ñe¹ jmí¹ tioh³ chí² jmu² quioh²¹. 7 Ja³bí¹ ca³súh³² siáh³ ca³lá² ñí¹ la³ hiau² ton², tia³ju³² lín³² bíh¹ ca³quí² cá²cuon³ ton² jáun², hi³ jáun² lí¹ ca³juón³ bíh¹ jún² jáun² jmí¹ ca³hiá². 8 Ti³la³ la³jí³² jún² ñí¹ hná¹ jáun² né³ ca³súh³² ñí¹ chu²¹ hué³², hi³ jáun² re² lín³² bíh¹ ca³láu²; ma³ cá² mái³ jún² jáun² ca³cué³ ma³ hña³láu³ mái³, ma³ cá² mái³ ca³cué³ ma³ hnaih³² nio² quiú³ mái³, hi³ zia³² ma³ cá² mái³ né³, ca³cué³ ma³ quiu³quia³ mái³. 9 Ní¹juáh³ tson² tsi²¹ cuáh³ náh², jáun² niéi² náh².

Jesús jmu² na²¹ he³ láih³² hleh³² dí² cun³quionh³ hi³ jmu² dí² jái¹³

(Marcos 4:10-12; Lucas 8:9-10)

10 Jmí¹jáun² ca³ma³janh³² tsá² hain²¹ ti³ con² Jesús ñí¹ cuá³ jáun², hi³ ca³ngái³ dí² la³ lá²:

—¿He³ li³ sa³ cá² ñí¹ jmuh³² jái¹³ bíh¹ hnú² ní¹ má¹ti³ ñí¹ lienh¹ hnú² tsáu²?

11 Jáun² hí³ né³ ca³ngái³ la³ lá²:

—Hnoh² bíh¹ tsá² ca³tin¹ náh² hi³ li³ ñíh¹³ jái¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ ná¹jní¹ hi³ ca³ti²¹ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ tónh³² tsáu² jo³cuo² Dió³²; ti³la³ tsá² ñí¹ hná¹ ní² né³, tiá² lí¹³ yáh³ hi³ há¹ ngi¹³. 12 Jáun² né³, ní¹juáh³ tsá² zia³² quioh²¹, ti³ hiáuh³ bíh¹ tsú² hná¹ jáun²; hi³ jáun² li³ zia³² hliáun³ quioh²¹ ca³la³ hi³ lí¹ má²tú² má²ziáun²³. Ti³la³ ní¹juáh³ tsá² tiá² zia³² quioh²¹ né³, ti³ quin³ bíh¹ la³ cun³ cú¹pih²¹ hi³ zia³² quioh²¹ tsú². 13 Hi³ jáun² bíh¹ lienh¹ jná¹³ tsáu² cun³quionh³ jái¹³ hi³ jmu² ná¹. Quí¹ tsá² ní² dá² jíe²³ bíh¹, hi³ má¹li³² jáun² tá²tonh¹ la³jmí¹ lí³ tiá² hi³ lí²jíe³ bíh¹; nái³² bíh¹ tsú², ti³la³ tiá² ngi²³ yáh³, la³jmí¹ lí³ tiá² lí²nié³² bíh¹ tsú² lí²³. 14 La³ cun³ hi³ ná¹lí²³ ñí¹con² tsá² ní² má²li³tí²³ la³ cun³ hi³ ca³juáh³ hla¹ Isaías *ti³² jë¹ Dió³², jmí¹ ca³juáh³ jáun² la³ lá²:

Li³ dá² náih¹ náh² re² lín³², ti³la³ tiá² ngi¹³
yáh³ náh²;
Li³ dá² jieh²¹ náh² siáh³, ti³la³ tiá² li³tsin² yáh³
náh² he³ jaun³² ná¹jíeh³².

15 Cún¹tio¹ bíh¹ má²cá²jéinh³² tsí³ tsá² lá², hi³
jáun² tiá² ngi¹³ tsú²;
má²ca³jní³ bíh¹ tsú² cuá¹, hi³ jáun² tiú²uú²
ne³;
má²ca³jní³ bíh¹ tsú² siáh³ ñí¹, hi³ jáun² tiá² lí¹³
jíe³;
Cónh³ tiá² jeinh³² bíh¹ tsú² jmí¹ tsí³ hi³ jmí¹
li³ jmah²¹ jná¹³.
16 "Ti³la³ hi³ ca³tin¹ hnoh² má¹ná¹, jlánh¹
jmí¹ ren² hnoh², quí¹hliá² jíeh³² hnoh²
cun³quionh³ mí¹máh¹, ji³ hi³ naih³² hnoh²
siáh³ cun³quionh³ cuáh³. 17 Quí¹ jú¹ tson²
juo³ jná¹³ hnoh², hi³ juóun³² tsá² ca³lin³ *ti³²
jë¹ Dió³² ji³ tsá² jmí¹ ná¹zian² la³ cun³ hi³ ti³²
tsí³ Dió³² ní² siáh³ jmí¹ hniá¹ jíe³ la³ cun³ hi³
jíeh³² hnoh² lá², ti³la³ tiá² ca³li³ yáh³ jíe³ tsú²,
hi³ jmí¹ hniá¹ siáh³ ne³ la³ cun³ hi³ naih³²
hnoh² la³, ti³la³ tiá² ca³li³ yáh³ ne³ tsú².

Jesús jmu² na²¹ jái¹³ ca³tin¹ tsá² súh²³ hí³ jún²

(Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15)

18 "Sá¹ní² niéi² hnoh² he³ hnió³ juáh³ jái¹³
hi³ má²lí²jmú³² jná¹³ hi³ ca³tin¹ tsá² súh²³
jún². 19 Ní¹juáh³ tsá² nái³² jái¹³ ca³ti²¹ ha³
lánh³ rón³² lí¹³ tónh³² tsú² jo³cuo² Dió³², hi³
ní¹juáh³ tiá² ngi²³ yáh³ tsú² má¹li³² jáun²,
jáun² tsá² la³ hí³ lín³ la³jmí¹ lí³ hú¹ jui³² ñí¹
ca³súh³² jáun² jún²; jáun² ja³² tsá² hláinh¹ hi³
quin²³ jú¹ chú³² hi³ má²jná¹ jáun² hñu³ tsí³
tsú². 20 Jáun² tsá² he² jái¹³ tia³jui³² lín³² né³,
hi³ ca³la³ hi³ hiún² lín³² tsí³ jmu², tsá² la³ hí³
dá² lín³ la³jmí¹ lí³ ja¹ quín¹ ñí¹ cá¹súh²¹ jáun²
jún²; tia³jui³² lín³² bíh¹ ca³hiá² jmí¹ ca³hiá²,
21 ti³la³ cun³ñí¹ hi³ tiá² hliáun³ chí² jmu²
chá²³ yáh³, hi³ jáun² tiá² li³ ué n²³. Hi³ jáun²
ní¹ má¹ca³li³ zia³² uu³mí²tsi³², ho³ zian² tsá²
hnió³ jmoh³ hian² tsí³, jáun² ti³ có³² bíh¹
nau³² tsú² cú²jueh³². 22 Ja³bí¹ zian² tsá² nái³²
jái¹³ quioh²¹ Dió³² lín³ la³jmí¹ lí³ hué³² ñí¹
ca³hiau² ton² ñí¹ cá¹súh²¹ jáun² jún². Quí¹
cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ lí¹ quí² lí¹ cha³² tsú² hliáun³
ñéih³ tsí³ ca³ti²¹ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá², ji³ hi³
lí¹ lí²can² tsú² siáh³ hi³ lí²hniá¹ hi³ li³ zioh²
hliáun³, hi³ jáun² tiú²uú² lí²quien² yáh³ jái¹³
quioh²¹ Dió³² hñu³ tsí³ tsú², hi³ jáun² tiú²uú²
hi³ lau³² yáh³ ñí¹con² tsá² la³ hí³. 23 Ti³la³ tsá²
ngi²³ jái¹³ quioh²¹ Dió³² má¹ca³nái³² né³, lín³
la³jmí¹ lí³ hué³² chu²¹ ñí¹ cá¹súh²¹ jáun² jún²,
hi³ jáun² ca³láu² bíh¹ re². Ma³ jan² tsáu² lín³
la³jmí¹ lí³ ñí¹ ca³cué³ ma³ hña³láu³ mái³ mái³
la³ cun³ cá² mái³, ma³ jan² lín³ la³jmí¹ lí³ ñí¹
ca³cué³ ma³ hnaih³² nio² quiú³ mái³ mái³,
hi³ ma³ jan² né³ lín³ la³jmí¹ lí³ ñí¹ ca³cué³ ma³
quiu³quia³ mái³ mái³ la³ cun³ cá² mái³ jún².

Jái¹³ hi³ ca³tin¹ nái² hlah³ hi³ tsi²¹ ja¹ cuú²miih²¹

24 Jmí¹jáun² ca³jmú³ siáh³ Jesús cónh³í¹
cáun² jái¹³ hi³ lí³ la³ lá²:
—Jmái¹ hi³ cán³ Dió³² jú¹ tson² quioh²¹
tsáu² lí¹³ la³jmí¹ li²¹ jmái¹ hi³ ca³jñí³
jan² tsá²ñuh² jún² chu²¹ hué³² quioh²¹,
25 ti³la³ tá¹la³ má²ná¹cuóun¹ tsú² la³jín³²
né³, ca³ñí¹hi³² jan² tsáu² ñí¹nái² jáun², tsá²
hau² tsá² quioh²¹ ñí¹nái² jáun², hi³ ca³jñí³
nái² hlah³ ja¹ cuú²miih²¹, hi³ jáun² jmí¹ li²¹
jáun² ngah³. 26 Ca³cuon³ bíh¹ cuú²miih²¹
jmí¹ cá¹cuon³, hi³ jáun² ca³hiá² mí h³, ja³bí¹
la³ jáun² ca³cuon³ siáh³ nái² hlah³ ja¹ jáun².
27 Jmí¹jáun² né³, tsá² quian²¹ ca³ñí¹zeh¹ tsá²
quioh²¹ ñí¹nái²: "Ti³², já² jún² chu²¹ bíh¹
ca³jñíh³ hnú² ñí¹nái² quián¹³, ¿ha³ yáh³ jinh¹
ja³ nái² hlah³ hi³ má²tsi²¹ ja¹ jáun²?" 28 Jáun²
tsá² quioh²¹ ñí¹nái² ca³juáh³: "Cun³ zian²
tsá² hian² tsí³ ca³jñí³ bíh¹ nái² hlah³ jáun²".
Jáun² tsá² quian²¹ hí³ ca³ngái³: "¿Hnáuh¹
hnú² hi³ tsá¹cái³ jnoh¹ nái² hlah³ jáun²?"
29 Ti³la³ tsá² quioh²¹ ñí¹nái² ca³juáh³: "Tiá²
jáun² yáh³, quí¹ ní² lí¹ ca³quiéih² yáh³ náh²
cu³dia²jan² cuú²miih²¹ ní¹ má¹ca³quiéih² náh²
nái² hlah³ jáun². 30 Ti³ re² cáun² ní² cuí¹
cuóun² tín² cu³tsa³² ca³la³ ti³ ñí¹ ca³láu²
mái³; má¹jáun² zein²¹ jná¹³ tsá² jmu² ta²¹
hi³ tsa³quiéi³ tín² nái² hlah³ jáun², hi³ jáun²
hñe³ tsú² ma³ cá² tsu²¹, hi³ jáun² tsa³toh³ ja¹
sí² hi³ có³², hi³ jáun² má¹li³² jáun² né³ tiú³²
tsú² cuú²miih²¹, jáun² caun¹³ tsú² hi³ tóh³²
ñéih³ hñu³cuí³ quion²¹ jná¹³".

Tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³² lín¹³ la³jmí¹ lí³ jún² mostaza

(Marcos 4:30-32; Lucas 13:18-19)

31 Jesús ca³jmú³ siáh³ cáun² jái¹³ lá²:
—Tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³² lín¹³ la³jmí¹ lí³
cá² mái³ jún² mostaza hi³ ca³jñí³ jan² tsáu²
ñí¹nái² quioh²¹. 32 Mái³ jáun² bíh¹ mái³
hi³ jlánh¹ bíh¹ pih²¹ la³ cónh³ bíh¹ ñí¹ ji³li³²
jún²; ti³la³ ní¹ má¹cá²cuon³ né³, lí²³ cáun² nái²
má²ró³² ti³ jlánh¹ bíh¹ pa²¹, hi³ lí²tí³ la³ cun³
jmí¹ tí³ cáun² hmá², hi³ hí¹ ca³la³ ti³ quiuh²¹
tan³² yáh³ ja³táunh¹ hi³ ná²tsí³ za³ ja¹ chí²
cuoh² hmá² jáun².

Tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³² lín¹³ la³jmí¹ lí³ tie³

(Lucas 13:20-21)

33 Ja³bí¹ ca³jmú³ tsú² siáh³ cáun² jái¹³ la³
lá²:
—Tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³² lín¹³ la³jmí¹ lí³
tie³ hi³ ca³jan³ jan² tsá²mi³ quia³ hmá² jui²¹
cuú²miih²¹, hi³ jáun² tá¹ cá² pienh¹ bíh¹ cán¹
cáu³.

He³ ca³ti²¹ jmúh³² Jesús ta²¹ jái¹³ hi³ jmu²

(Marcos 4:33-34)

34 Jáun² né³, Jesús ca³ma³tin² tsáu² jmáh³la³
cun³quionh³ jái¹³ hi³ jmu², hí¹ cáun² yáh³ tiá²

hi³ jmí¹ zaih³² tsú² tsáu² ta³ tiá² quionh³ cáun² jái¹³ hi³ jmu² tsú². 35 La³jí³² hi³ ní² ca³li³, hi³ jáun² ca³li³tí³ la³ cun³ hi³ ca³juáh³ hla¹ ti³² jë¹ Dió³² jmí¹ ca³juáh³ jáun² la³ lá²:
Cun³quionh³ hi³ jmu¹ jái¹³ bíh¹ jná¹³ hléh¹³
ní¹ má¹ti³ ñí¹ hléh¹³;
juo¹³ jná¹³ tsáu² la³jí³² la³ cun³ hi³ jmí¹
ná¹hmá¹ ca³la³ cun³ jmí¹tin²,
jmí¹ ca³jmú³ Dió³² hngá¹máh³ lá².

Jesús jmu² na²¹ jái¹³ hi³ ca³tin¹ nái² hlah³ hi³ tsi²¹ ja¹ cuú²miih²¹

36 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³hah² Jesús jái¹³ ñí¹con² tsá² hí³, hi³ jáun² ngau³ siáh³ ñéih³, hi³ jáun² ñí¹ jáun² ja³taunh²¹ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² hi³ ca³ñí¹zeh¹ dí² la³ lá²:

—Jmu³ tiá³ na²¹ ñí¹con² jnoh¹ jái¹³ hi³ ca³tin¹ nái² hlah³ hi³ hia³² jáun² ñí¹nái².

37 Jáun² Jesús ca³záih³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun² bíh¹ lín³ tsá² jñi³² jún² chu²¹ jáun², 38 hngá¹máh³ lá² bíh¹ dá² jaun³² niéih¹ jái¹³ hi³ lí³ ñí¹nái². Tsá² tionh² jo³cuo² Dió³² bíh¹ hí³ hi³ niéih¹ jái¹³ jún² chu²¹, nái² hlah³ jáun² né³ niéih¹ jái¹³ tsá² joh¹ tsá² hláinh¹ bíh¹. 39 Hi³ jáun² tsá² hian² tsí³ hi³ ca³jñí³ nái² hlah³ jáun² né³, hnga² bíh¹ tsá² hláinh¹ hí³. Jmái¹ hi³ ló³² jáun² mái³ né³ niéih¹ jái¹³ jmái¹ hi³ tsa³hín³ hngá¹máh³ lá² bíh¹, hi³ jáun² tsá² caun¹³ mái³ hi³ ló³² jáun² né³, tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² bíh¹ hí³. 40 Jáun² la³jmí¹ caun² tsú² nái² hlah³ jáun² hi³ tóh³² ja¹ sí² hi³ jáun² có³², la³ jáun² bíh¹ lí¹³ ní¹ má¹ti³ ñí¹ tsa³hín³ hngá¹máh³ lá². 41 Jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun² zein²¹ ná¹ tsá²cuú² tsá²tán² tá¹ cáun² ñí¹ hu²¹ uón³² ná¹ hi³ quianh³ la³jín³² tsá² jmu² hi³ tsá² siánh³ jmu³ tso³, ji³ tsá² jmu² hi³ hlah³ hi³ hó³². 42 Jáun² tsa³tionh³ dí² ñí¹ nio² sí² chéi³ lín³², ñí¹ jáun² tsa³tí² tsa³hoh³² hi³ tsa³ma³zian² cáun² hi³ chéi³ hi³ uóu³². 43 Ti³la³ tsá² zian² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³² má¹na²¹, tsá² la³ hí³ bíh¹ lí¹³ jnia³ la³jmí¹ jniá³ joh¹ hiú² ca³la³ cú²tú¹ cú²lí¹³ ñí¹ cuá¹quien² Dió³² Jméi² tsú². Ní¹juáh³ hnoh² chi²¹ cuáh³, jáun² niéi² náh².

Jái¹³ hi³ ca³tin¹ cú¹mí¹niau²¹ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹

44 "Hi³ taunh³² tsú² jo³cuo² Dió³² lí³ cáun² hi³ quien² lín³² bíh¹, la³jmí¹ li²¹ ñí¹con² jan² tsá² ca³choh¹³ cú¹mí¹niau²¹ hi³ tioh³ hñu³ hué³² ñí¹ lí³ ñí¹nái² quioh²¹ tsáu²; hi³ jáun² ti³ ca³jla² bíh¹ tsú² siáh³ ñí¹ tioh³ jáun². Ca³la³ má²hiún² lín³² tsi³ tsú² ngah³ hi³ ca³ñí¹hnáih¹ la³jí³² hi³ jmí¹ zia³² quioh²¹, hi³ jáun² ca³lau² hué³² jáun².

Jái¹³ hi³ ca³tin¹ mái³ zín³ hu²¹ hñu³ cuáh¹ jáh³ jmái²

45 "Ja³bí¹ hi³ taunh³² tsú² jo³cuo² Dió³² lí³ cáun² hi³ quien² lín³², la³jmí¹ li²¹ ñí¹con² jan² tsá²ñuh² tsá² ca³ti³ ca³ngí³ ti³ hlá² ti³ ní² hi³ hnauh² mái³ zín³ hi³ téh²³ tsú² jáun² perla, mái³ jlánh¹ bíh¹ chu²¹, ní¹juáh³ hin² zia³² quioh²¹; 46 jáun² jmí¹ ca³choh¹³ tsú² jáun² hi³ jlánh¹ bíh¹ hmuh²¹ né³, ngah³ hñú¹³ hi³ ca³ñí¹hnáih¹ la³jí³² hi³ zia³² quioh²¹, hi³ jáun² ca³lau² mái³ zín³ jáun².

Jái¹³ hi³ ca³tin¹ hmá³

47 "Ja³bí¹ jmái¹ hi³ cán³ Dió³² jú¹ tson² quioh²¹ tsáu² lí¹³ la³jmí¹ lí³ jmái¹ hi³ ñeih³² tsú² hmá³ hñu³ jmí²miih²¹, hi³ jáun² jáun²³ la³jáh³ dúh¹ ñí¹ jáh³ jmái². 48 Jáun² ní¹ má¹ca³canh² jáh³ hmá³ jáun² né³, tsá² zanh²³ jáh³ jmái² chí² hmá³ ti³ can³² jmái² hi³ jáun² tiánh²³ hi³ quianh²³ jáh³; jáun² jáh³ chun¹ tónh³² tsú² mí²tá², hi³ jáun² cuin²³ bíh¹ tsú² jáh³ tiá² chun¹. 49 La³ ní² bíh¹ lí¹³ ñí¹ táuh³ jmái¹ ñí¹ hué²¹ lá²; hi³ ja³táunh¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ ja³quianh³ ja¹ tsá² hláih¹ tsá² chun¹, 50 hi³ jáun² tsá² hláih¹ tónh³² tsú² ja¹ sí² chéi³ lín³², hi³ jáun² ñí¹ jáun² ho³ jngih³ ji³ hi³ lí¹³ zian² cáun² hi³ chéi³ hi³ uóu³².

Cun³ quien² bíh¹ jú¹ tson² uá¹ hi³ yeh³ uá¹ hi³ hmai²¹

51 Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³ngái³ Jesús ñí¹con² tsá² hí³:

—¿Má¹ca³ngi¹³ hnoh² la³jí³² jái¹³ hi³ má²lí²jmú³² jná¹³ ní²?

Jáun² tsá² hí³ ca³ngái³:

—Ján³ Ti³².

52 Jmí¹jáun² né³ ca³záih³ dí² siáh³ tsú² la³ lá²:

—Li³ua³ jan² ti³² liei²¹, tsá² má²lí²hí³ jo³cuo² Dió³², tsá² hí³ lín³ la³jmí¹ lín³ jan² tsá² hánh³, hi³ tin² huéh³ hi³ quien² ja¹ hi³ quioh²¹, uá¹ hi³ yeh³ uá¹ hi³ hmai²¹.

Jesús tsánh³² siáh³ juú² Nazaret ñí¹ cá¹cuon³

(Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30)

53 Jmí¹ má²ca³táuh³ hi³ jmu² Jesús la³jí³² jái¹³ ní² né³, cua³han³ ñí¹ jáun² 54 hi³ jáun² ca³chánh³² juú²co¹. Ñí¹ jáun² né³ ca³ma³liáu³² tsú² hi³ hieh³² tsáu² hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² *judíos hi³ zeh² juú² jáun², hi³ jáun² tsáu² né³ jmí¹ ná¹tsá²cáun² tsí³ hi³ juáh³ la³ lá²:

—¿Ha³ dá² jinh¹ ca³ñí¹ma³tin³² tsá²ñuh² ní², hi³ jáun² sa³ jlánh¹ yáh³ quiáh¹ jmí¹ tsí³? ¿Ha³ bí¹ lánh³ rón³² tin² tsú² siáh³ jmu² hua³jueh³²? 55 Já² jon² hla¹ ti³² hmá² bíh¹ ni³², hi³ Má²réi³ bíh¹ mí¹zi¹³ tsú². ¿Há¹ jun³juáh¹³ rainh²¹ Jacobo bíh¹ ni³² quionh³ Sé³², Sí¹mu²¹ ní², ji³ Judas ní² siáh³ dúh¹? 56 Ja³bí¹ tsá²mi³ rainh²¹ tsú² siáh³ tionh² já¹ juú² lá². Jáun² né³ ¿jinh¹ dá² ca³ñí¹zi¹ ñí¹liáuh¹ tsá² ní² jái¹³ hi³ jlánh¹ ñi³² ní²?

57 Jáun² cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ tiá² ca³quiú¹ ca³jéin¹³ dí² tsú². Ti³la³ Jesús né³ ca³zái‧h³ tsá² hí³:

—Jí³²la³ ja¹ quioh²¹ tsá²co¹ ji³ ja¹ quioh²¹ tsá² jún¹ tsá² rai‧nh²¹ bíh¹ jan² *ti³² jë¹ Dió³² tiá² li³ quien².

58 Hi³ jáun² tiá² hliáun³ hua³jueh³² ca³jmú³ yáh³ Jesús ñí¹ jáun², quí¹ tiá² ta²¹ jmí¹ taunh² yáh³ tsá² hí³ quioh²¹ tsú².

14

Jmí¹ jun¹ Juan² tsá² ziau² jmái‧²
(Marcos 6:14-29; Lucas 9:7-9)

1 Jmái‧¹ jáun², Herodes tsá² cuá¹lín³ ta²¹ hué¹³ Galilea ca³li³ ñi³² hi³ ca³ti‧n¹ Jesús, 2 hi³ jáun² ca³zái‧h³ tsú² tsá²cuú² tsá²ta³ la³ lá²:

—Juan² tsá² tí² zion² tsáu² jmái‧² bíh¹ ni‧³², hi³ má²ca³jenh¹³ ja¹ hla¹. Hi³ jáun² bíh¹ zia³² pí³ jáun² quioh²¹ tsú² hi³ jmu² hua³jueh³².

3 Quí¹hliá² Herodes jmí¹ má²ca³tanh² Juan² hñu³mí¹ñí² hi³ cuá¹tson³, hi³ cuá¹hñei²¹ quionh³ cá²den¹ná¹ cun³ñí¹ hi³ tsáu¹³ tsá²mi‧³ Herodías, tsá² jmí¹ ñí²cuo² Pí²liéi¹ rai‧nh²¹ tsá² lín³ ta²¹ hí³. 4 Ca³tanh² tsú² Juan² hñu³mí¹ñí² quí¹ cun³ñí¹ hi³ Juan² hí³ jlánh¹ chí¹ñi¹ ca³juáh³ la³ lá²:

—Tiá² ca³ti‧n¹ yáh³ hnú² hi³ ján³ nú² tsá²mi‧³ ní².

5 Herodes jmí¹ hnió³ jngi‧h³ Juan², ti³la³ cun³ñí¹ hi³ la³jín³² tsáu² bíh¹ jmí¹ ná¹juáh²³ hi³ Juan² lín³ jan² *ti³² jë¹ Dió³², jáun² jmí¹ juénh² tsú² ñí¹con² la³jín³² tsá² hí³. 6 Ti³la³ jmí¹ ca³jmú³ Herodes jmái‧¹ hi³ ca³tsi‧n¹³ mieh² né³, ñéi¹ tsá¹mái‧¹³ jon² tsá²mi‧³ Herodías hí³ hi³ ca³ñí¹tsan³² ñí¹ ta³ ñí¹ ji³lin² tsá² ná¹tén¹ jmái‧¹ jáun², hi³ jáun² Herodes né³ jlánh¹ ca³tí³ lín³² tsí³. 7 Jmí¹jáun² ca³jmú³ dí² jái‧¹³ ca³la³ hi³ hi‧en² Dió³² hi³ cuéh³² dí² mí¹ hí³ li³ua³ cáun² hi³ mí³². 8 Jáun² mí¹ hí³ né³, cun³ñí¹ hi³ ca³ma³cau² tín² mí¹ziú¹³, hi³ jáun² ca³ñí¹zeh¹ Herodes la³ lá²:

—Mi‧³ chí¹ Juan² tsá² ziau² hí³ jmái‧² bíh¹ hnó³² jná¹³ cuéh¹ nú², hi³ ná¹hu²¹ cáun² hñu³ uon².

9 Hlah³ lín²¹ bíh¹ ca³ta³no¹ tsí³ re²¹ jmí¹jáun²; ti³la³ Dió³² yáh³ má²lí²hi‧en³ tsú², hi³ hí¹ ca³la³ ti³ tsá² ná¹tén¹ yáh³ má²lí²nié‧i³² jái‧¹³ jáun². 10 Jáun² ca³jmú³ dí² héih³² hi³ tsa³quié‧ih³ tsú² lái‧¹ Juan² hñu³mí¹ñí². 11 Jáun² quiaun² bíh¹ tsú² mi‧³ chí¹ Juan² hi³ ná¹hu²¹ cáun² uon² hi³ ca³cuéh³ dí² mí¹ hí³, hi³ jáun² ca³ñí¹jienh¹³ tsú² mí¹ziú¹³.

12 Jáun² cua³taunh²¹ tsá² jmí¹ hain²¹ ti³ con² Juan² hi³ cua³quión³² hla¹, hi³ jáun² ca³ñí¹hón²¹ dí²; jmí¹ li²¹ jáun² ja³taunh²¹ dí² hi³ ca³ñí¹zeh¹ dí² Jesús.

Jesús cue³² hi³ cuh³ hñá³ mei²¹ tsáu²
(Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)

13 Jmí¹ ca³li³ ñi³² Jesús hi³ li³ la³ jáun², jáun² cua³han³ ñí¹ jáun² hi³ hi³ cáun² mu² hi³ ngau³ ñí¹ ti³ có³² ñí¹ lí¹³ cuá³ hnga². Ti³la³ ca³li³ ñi³² bíh¹ tsáu² hín² jui‧h³² ngau³ tsú², hi³ jáun² tsá² zian² juú² la³ cu³ la³ jéin³ jáun² ca³huén² hi³ já¹taunh²¹ jui³² ta³ ti³ ñí¹ ngau²¹ tsú². 14 Cua³han³ bíh¹ Jesús hñu³ mu² jmí¹ cuá¹han³, ti³la³ jmí¹ ca³jíe³ tsú² hi³ sa³ juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² má²tionh² ñí¹ jáun², hi³ jáun² ca³ja³ mií³ tsí³ dí² ñí¹con² tsá² hí³ hi³ ca³jmah³ dí² tsá² tsáun¹ hi³ jmí¹ ná¹jan² tsú². 15 Ti³la³ jmí¹ má²ca³hláu³ bíh¹, hi³ jáun² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² Jesús ca³ma³janh³² ñí¹ zenh¹ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Já² má²ca³hláu³ bíh¹ la³², hi³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² zian² ñí¹ má²janh² lá². Jáun² chú³² juoh¹ nú² tsá² ní² hi³ tsa³tánh¹, hi³ jáun² cuí¹ cha³lia³² má³² cuh³ ñí¹ táun³ hñú³.

16 Ti³la³ Jesús ca³juáh³:

—Tiá² lin¹ li³ hniáuh³² yáh³ tsa³tánh¹ tsú²; hnoh² bíh¹ hniáuh³² cueh¹ tsú² hi³ cuh³.

17 Jáun² tsá² hí³ né³ ca³juáh³:

—Tiá² hi³ zia³² yáh³ quiú¹³ jnoh¹, jí³²la³ hñá³ *hí³ cuú²miih²¹ quionh³ gon³ hma²¹ bíh¹ zia³².

18 Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Ñá²cán¹ ñí¹ lá².

19 Jmí¹jáun² ca³jmú³ dí² héih³² hi³ chan³ tsú² tsáu² hué³² ja¹ mí¹ñéi². Jmí¹jáun² ca³zanh³ dí² tá¹ hñá³ hí³ jáun² quionh³ tá¹ gon³ hma²¹, hi³ jáun² ca³jíe³ tsú² ti³ hñu³mi³cuú² hi³ ca³cuéh³ tiá¹hmah¹ Dió³², jmí¹ li²¹ jáun² ca³ca³ tsú² hí³ cuú²miih²¹ jáun², hi³ jáun² ca³cuéh³ dí² tsá² hain²¹ ti³ con², hi³ jáun² tsá² hí³ siáh³ ca³tsóh³ ñí¹con² tsá² tionh² hí³. 20 La³jín³² bíh¹ tsáu² ca³cúh² ca³la³ lah³ má³² re²; jmí¹ má²li³² jáun² né³ ca³cónh³² quia³tún³ mí²tá² chí² juoh¹ hi³ ca³ziaun³. 21 La³ cun³ tsá² ca³cúh² má³² jáun² né³ jmí¹ tín³ hñá³ mei²¹ jmáh³la³ tsá²ñuh², ti³la³ tiá² ná¹hín¹³ yáh³ tsá²mi‧³ quionh³ tsá¹mí‧h¹.

Jesús cuá¹ngi‧³² ñí¹ jmái‧²
(Marcos 6:45-52; Juan 6:16-21)

22 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³jmú³ Jesús héih³² hi³ tónh³² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² hñu³ mu² hi³ hán³² ti³ jo²¹ jmái‧² lí¹ ná¹ho³ ta³ tin² tá¹la³ dí¹hah² dí² jái‧¹³ ñí¹con² tsá² ná¹ngi‧h³² hí³. 23 Jmí¹ má²li²heh² tsú² jáun² jái‧¹³ quionh³ tsá² tionh² hí³ né³, ca³uú³ tsi³ máh³ hi³ ca³ñí¹lienh¹³ Dió³² hnga² tán¹; jáun² ñí¹ jáun² bíh¹ jmí¹ cuá³ tsú² cú² hnga² pih²¹ la³ ñí¹ ca³nié‧i². 24 Tá¹la³ jáun² né³ má²hí¹tsau³² mu² ñí¹ chu³ jo² jmái‧² lí¹ ná¹ho³ jáun². Jmái‧² hi³ ja³² ma³ cu³ tsi‧n¹ jáun² jmí¹ má²hí¹hlia³²

mu² ti³ hlá² ti³ ní² quí¹hliá² jmí¹ ja³² chí³ ti³ ju꞉³² ñí¹ hí¹tsá²táunh¹ tsú² jáun². 25 Jmí¹ má²já²jnia² jáun² né³ ngau³ Jesús ju꞉³² ñí¹ hí¹tsá²táunh¹ tsú² jáun², hi³ chí¹ng꞉³² ñí¹ jmá꞉². 26 Jmí¹ ca³jíe³ tsá² ha꞉n²¹ hí³ ti³ con² tsú² hi³ cuá¹ng꞉³² dí² ñí¹ jmá꞉², jáun² ca³hiá²han¹ lín²¹ bíh¹ tsú², hi³ jáun² ta³ juénh² jáun² bíh¹ tsú² ca³hóh³² hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¡Jan² tsá² le¹ bíh¹ ó³²!

27 Ti꞉³la³ Jesús ca³lié꞉nh³² tsá² hí³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¡Tiá³ chá¹ náh² honh²; ha³ lí² juenh³ náh², quí¹ jná¹³ bíh¹ la³²!

28 Hi³ jáun² Pé¹ né³ ca³zá꞉h³ Jesús la³ lá²:

—Ti꞉³², ní¹juáh³ hnú² bí¹ ni꞉³², jmu³ héih³² hi³ lí¹³ ngí¹³ jná¹³ uá²ja꞉³² ñí¹ jmá꞉² hi³ ñe¹ ná¹ la³ ti³ ñí¹ hí¹ñeih³² hnú² ní².

29 Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Ña³² jaun³².

Jáun² Pé¹ cua³han³ hñu³ mu² hi³ ca³ma³liáu³² hi³ ca³ngí³ ñí¹ jmá꞉² hi³ ngau³ ti³ ju꞉³² ñí¹ cuá¹ja³² Jesús. 30 Ti꞉³la³ jmí¹ ca³li³lieih²¹ tsú² hi³ tiá³ lín³² bíh¹ he² chí³, jmí¹jáun² ca³juénh²; hi³ jáun² ca³ja³hanh³² bíh¹ tsú² hñu³ jmá꞉². Tá¹la³ má²hí¹tsá²hanh³² tsú² jáun² né³, ca³hóh³² hi³ ca³juáh³:

—¡Lia꞉u¹ tiá³ Ti꞉³²!

31 La³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³zanh³ Jesús cuo² tsú², hi³ ca³juáh³:

—¡Jlánh¹ tiá² re² la³ nio² cáun² honh² hnú²! ¿He³ lá꞉h³² lí²cháh¹ hnú² tun³ honh²?

32 Jmí¹ taunh²¹ tsú² jáun² hñu³ mu² né³, ca³hná³ bíh¹ chí³. 33 Hi³ jáun² tsá² ñí¹ hná¹ jmí¹ tiáunh¹ hí³ hñu³ mu² né³, ca³ma³tsu³ ma³jáuh³² dí², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¡Tson² bíh¹ cu³tí³, hi³ la³ Jon² Dió³² bíh¹ hnú²!

Jesús jmah²³ tsá² ná¹tsáun¹ hué³² Genesaret

(Marcos 6:53-56)

34 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³hán² bíh¹ tsú² ti³ jo²¹ jmá꞉² lí¹ ná¹ho³ jáun², hi³ ca³cha³táunh¹ hué³² Genesaret. 35 Jmí¹ ca³li³ cuóun³² tsá² zian² hué³² jáun² Jesús, ca³nga³ tsú² já꞉¹³ la³ tá¹ cáun² hué³² jáun², hi³ jáun² ca³cua³jan² tsú² la³jín³² tsá² ná¹tsáun¹ ñí¹ jmí¹ zenh¹ Jesús. 36 Hi³ jáun² ca³hiu³ ca³mí³ tsú² ñí¹con² dí² hi³ cué³² dí² já꞉¹³ hi³ hlié꞉h³ tsá² tsáun¹ cuo² uá¹jinh¹ jmáh³la³ zé꞉¹ ha¹ bíh¹ dí²; hi³ jáun² la³jín³² tsá² ca³tí³ hí³ cuo² ha¹ tsú² né³, lan³ bíh¹.

15

Hi³ jmu² hi³ tiá² jin² tsá²mi³cuóun²

(Marcos 7:1-23)

1 Jmí¹jáun² cua³taunh²¹ ma³ jan² tsá² *fariseos ñí¹con² Jesús quionh³ tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹; tsá² hí³ má²já²taunh²¹ já¹ juú² Jerusalén, hi³ jáun² ca³ngá꞉h³ dí² Jesús:

2 —¿He³ lá꞉h³² tiá² má²tí³² tsá² ha꞉n²¹ ní² ti³ con² hnú² la³ cun³ hi³ ná¹ng꞉²³ tsá²daun³²? Quí¹ tiá² má²tí³² yáh³ tsú² ca³ti²¹ ha³ lánh³ rón³² hniáuh³² si³ ren³ tsú² cuo² la³ cun³ ca³ti²¹ ní¹ má¹ti³ ñí¹ jmu³ tsú² má³².

3 Ti꞉³la³ Jesús né³ ca³zá꞉h³ tsá² hí³:

—¿Hi³ he³ lá꞉h³² sa³ tiá² ma³tih²¹ siáh³ hnoh² uá²ja꞉³² héih³² quioh²¹ Dió³²? Já² ma³tih²¹ bí¹ náh² cáun² hi³ ná¹hëh³ chinh³² náh² hmóu³². 4 Quí¹ Dió³² ca³juáh³ la³ lá²: “Tianh³² náh² ta²¹ ñeh² mí²ziúh²”. Hi³ juáh³ siáh³: “Li꞉³ua³ jan² tsá² chú² juóun³² jméi² mí¹ziú¹³, tsá² la³ hí³ ca³ti꞉n¹ jún³ bíh¹”. 5 Ti꞉³la³ hnoh² né³ juánh³ hi³ lí¹³ bí¹ néh¹ hi³ zá꞉h³² tsáu² jméi² mí¹ziú¹³ la³ lá²: “Tiú²uú² lí¹³ yáh³ má¹hau¹ jná¹³ hnú², quí¹ ñí¹con² Dió³² bíh¹ má²ná¹chan¹ la³jí³² hi³ zia³² quion²¹ jná¹³”. 6 Hi³ jáun² ní¹juáh³ li꞉³ua³ jan² tsá² má²lí²juáh³ la³ ní² néh¹, tiú²uú² tion³ hniáuh³² yáh³ ma³hon³ tsú² jméi² mí¹ziú¹³. Jáun² cun³quionh³ la³ ní² bíh¹ má²ná¹jmuh³² hnoh² hi³ tiá² quien² cu³tí¹³ héih³² quioh²¹ Dió³², cun³quionh³ hi³ ná¹jmuh³² náh² quien² la³ cun³ hi³ jlánh¹ ná¹hëh³ chinh³² náh² hmóu³². 7 ¡Hnoh² tsá² lín³ náh² la³ cá¹ la³ jéinh¹! Jú¹ tson² cu³tí³ bíh¹ ca³juáh³ hla¹ Isaías *ti³² jë¹ Dió³² hi³ ca³ti꞉n¹ hnoh² jmí¹ ca³juáh³ jáun² la³ lá²:

8 Tsá² ní² dá² má²quien² jná¹³ cun³quionh³
jmáh³la³ ho³ bíh¹,
ti³la³ jun³juáh¹³ la³ jonh³ jmí¹ tsí³ yáh³ tsú²
hniau³ jná¹³.
9 Hí¹ cáun² tiá² lin¹ ñí¹ quien² yáh³ hi³
má²tsú² má²jáuh³² tsú² jáun² jná¹³,
quí¹ héih³² quioh²¹ tsá²mi³cuóun² bíh¹ jaun³²
hi꞉eh³² tsú² tsáu² la³juah²¹ dúh¹ héih³²
quion²¹ jná¹³.

10 Jmí¹jáun² ca³teh³ tsú² tsá² tionh² hí³ hi³ ca³zá꞉h³ dí² la³ lá²:

—Nié꞉² náh² já꞉¹³ lá², ji³ hi³ cuí¹ ng꞉¹³ náh² ní² siáh³: 11 Jun³juáh¹³ hi³ tsá²toh³ ho³ yáh³ tsú² jmu² hi³ tiá² ji꞉n² tsú². Quí¹ la³jí³² hi³ hue³² hñu³ tsí³ bíh¹ tsú² jmu² hi³ hliánh².

12 Jmí¹jáun² ca³ma³janh³² tsá² ha꞉n²¹ hí³ ti³ con² Jesús ñí¹ zenh¹ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¿Cá¹li³tsi꞉n² hnú² hi³ jlánh¹ ca³míh³ tsí³ tsá² fariseos jmí¹ lí¹nié꞉²¹ já꞉¹³ hi³ lí²juah²¹ hnú² jáun²?

13 Ti꞉³la³ hí³ dí² né³ ca³juáh³:

—Li꞉³ua³ cáun² hmá² hi³ tiá² lí²jñí³² Ñuh³² jná¹³, hniáuh³² tsa³ca³ bíh¹ ca³la³ ti³ chí² jmu². 14 Ha³ lí² hí¹³ cán² he³ jmu² tsá² ní²; quí¹ tsá² ten³ bíh¹ ni꞉³² hi³ lín³ tsá² quian³² ñí¹ ju꞉³² ñí¹con² te³ ra꞉nh²¹. Quí¹ ní¹juáh³ jan² tsá² ten³ la³ hié꞉h³² ju꞉³² jan² tsá² ten³ ra꞉nh²¹,

jáun² né³, chau²¹ jmáɨ¹ hi³ tán¹ gon³ bíh¹ tsú² sunh³ cu³tsa³² níʼ¹juáh³ ñí¹ hó²¹ táu².

15 Jáun² Pé¹ ca³záɨh³ Jesús:

—Hnú² Tɨ³², jmu³ tiá³ na²¹ jáɨ¹³ jáun² ñí¹con² jnoh¹.

16 Jesús ca³juáh³:

—¿Hí¹ chín¹dí¹ hnoh² uá¹ tiá² la³ ngɨ²³ náh² siáh³? 17 ¿Tiá¹ má²ñíh¹ hnoh² hi³ la³jɨ³² hi³ tsá²toh³ ho³ tsú² chau³² hñu³ héin¹ bíh¹ tsú², níʼ¹ má¹lɨ³² jáun² né³ hue³² ti³ cheih³²? 18 Tɨ³la³ hi³ hue³² ho³ tsú² má¹ná¹, ja³² la³ ti³ hñu³ tsíʼ bíh¹ tsú²; hi³ jáun² bíh¹ ján¹ tson² jmu² hi³ hliáh² jmíʼ¹ tsíʼ³ tsú². 19 Quí¹ hñu³ tsíʼ³ bíh¹ tsú² ja³² la³jíʼ³² hi³ hlah³, uá¹la³ cun³ hi³ líʼ¹ chin² tsú² chí¹, hi³ jngɨh² tsú² tsáu², hi³ líʼ¹ jmu² tsú² juón¹ quionh³ tsá² hlá² tsá² níʼ², hi³ jmu² hi³ hlah³ hi³ hó³², hi³ líin³ tsú² tsá² háɨn² siáh³, hi³ jmu² tsú² jú¹ tíʼ¹jáɨ², jɨ³ hi³ líʼ¹ tú² líʼ¹ hión³² tsú² tsáu² níʼ² siáh³. 20 Hi³ níʼ² bíh¹ jmu² hi³ tiá² jɨn² tsú² ta³ ñí¹ Dió³². Tɨ³la³ níʼ¹juáh³ tsá² ca³cúh² ta³ tiá² má²líʼ²ma³tí³² hi³ ma³jɨ² tín² cuo² la³ cun³ hi³ ná¹ngɨ²³ tsáu² né³, jun³juáh¹³ hi³ jáun² yáh³ jmu² hi³ hliánh² tsú².

Jan² tsá²mɨ³ tsá²cá²jo²¹ tanh² ta²¹ Jesús (Marcos 7:24-30)

21 Jmíʼ¹ líʼ²¹ jáun² né³ cua³han³ Jesús ñí¹ jáun² hi³ ngau³ la³cáun² juú² Tiro jɨ³ juú² Sidón. 22 Jáun² hué³² jáun² né³ jmíʼ¹ cuá³ jan² tsá²mɨ³ tsá² hué³² Canaán. Tsá² hí³ né³, ja³ ñí¹con² Jesús hi³ hí¹hóh³² hi³ juáh³ la³ lá²:

—¡Hnú² Tɨ³², jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Dá²vi²¹, cuíʼ¹ já² miíʼ³ honh² hnú² ñí¹con² jná¹³! Míʼ¹míh¹ jón³² jná¹³ hún¹ jan² jmíʼ²chí³ hláinh¹ hñu³ tsíʼ³, hi³ jáun² má²tso² líʼn³² tsíʼ³.

23 Tɨ³la³ Jesús tiá² hi³ ca³ngáɨ³ hí¹ cáun² yáh³. Hi³ jáun² tsá² haɨn²¹ tɨ³ con² tsú² cua³taunh²¹ hi³ ca³hiu³ ca³míʼ³ hi³ ca³juáh³:

—Chanh²¹ tsá² ó³², quí¹ jlánh¹ tiú² jan³² hí¹jmu² cu³hna²¹ dí².

24 Hi³ jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá²mɨ³ hí³ la³ lá²:

—Dió³² ca³ze³ jná¹³ jmáh³la³ ñí¹con² tsá² *Israel bíh¹, tsá² ná¹líʼn³ la³jmíʼ¹ líʼn³ *já¹ziáh² má²já²cuɨn³.

25 Tɨ³la³ tsá²mɨ³ hí³ má¹ná¹, ja³ la³ tɨ³ ta³ ñí¹ tsú² hi³ ca³di³jñí³² hi³ juáh³ la³ lá²:

—¡Tɨ³², ma³hau¹ tiá³ jná¹³!

26 Tɨ³la³ Jesús ca³juáh³:

—Tiá² re² jniá³ yáh³ hi³ quin¹³ dí² má³² quioh²¹ tsá¹míh¹ hi³ cue¹³ díʼ² tsáɨ².

27 Tɨ³la³ tsá²mɨ³ hí³ né³, ca³juáh³:

—Tson² bíh¹ la³ jáun² Tɨ³²; tɨ³la³ cun³ jáun² cúh² bíh¹ tsáɨ² chíʼ² juoh¹ má³² hi³ suh³² ñí¹ mesa quioh²¹ juo¹³.

28 Jáun² Jesús ca³juáh³:

—¡Tsá²mɨ³, jlánh¹ cáun² la³ nio² honh² hnú²! ¡Cuíʼ¹ líʼ¹³ la³ cun³ hi³ hnáuh² hnú²!

Hi³ jáun² la³ cun³ jmíʼ¹jáun² bíh¹ lan³ míʼ¹míh¹ jon² tsú².

Jesús jmah²³ juóun³² líʼn³² tsá² tsáun¹

29 Jmíʼ¹ líʼ²¹ jáun² né³ cua³han³ siáh³ Jesús ñí¹ jáun², hi³ jáun² ca³nga² can³² jmáɨ² líʼ¹ ná¹ho³ hi³ téh²³ tsú² Galilea; hi³ jáun² ca³uú³ cáun² tsɨ³ máh³, ñíʼ¹ jáun² né³ ca³cuá³. 30 Jáun² juóun³² líʼn³² bíh¹ tsáu² ca³cha³táunh¹ ñíʼ¹ cuá³ tsú² jáun², hi³ ná¹jan² tsá² hma², tsá² ten³, tsá² cáun¹, tsá² hliánh² níʼ² siáh³, hi³ juóun³² líʼn³² siáh³ tsá² ná¹jau² míʼ¹uíʼ³ siáh³ ñíʼ¹ hná¹ níʼ². Jáun² ca³chan³ tsú² ñíʼ¹ hó²¹ñíʼ¹ Jesús, hi³ jáun² hí³ né³ ca³jmah³ tsá² hí³. 31 Hi³ jáun² líʼ¹ ca³lin³ bíh¹ tsáu² jmíʼ¹ ca³jɨe³ hi³ tsá² jmíʼ¹ cáun¹ hí³ má²hleh³² bíh¹, hi³ tsá² hliánh² má²laɨn³², tsá² hma² má²ñi³táunh¹, hi³ jáun² tsá² ten³ né³ má²líʼ²³ jɨe³. Hi³ jáun² jmíʼ¹jáun² ca³ma³quien² tsú² Dió³² Juo¹³ tsá² Israel.

Jesús cue³² hi³ cuh³ quiún³ mei²¹ tsáu² (Marcos 8:1-10)

32 Jmíʼ¹ líʼ²¹ jáun² né³ ca³teh³ Jesús tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con² hi³ ca³záɨh³ díʼ² la³ lá²:

—Jlánh¹ ja³² miíʼ³ tsin³² jná¹³ ñí¹con² tsá² lá², quí¹hliá² hni³² jmáɨ¹ máh³ má²tí³ hi³ tionh² tsú² ñíʼ¹ lá² quiúnh¹ jná¹³, hi³ hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ hi³ cuh³ tsú² tiú²uú² zia³². Tiá² hnó³² yáh³ jná¹³ chanh²¹ tsú² hñú¹³ ta³ tiá² hi³ má²líʼ²cuh³, quí¹ níʼ² líʼ¹ ca³huán³ tsú² hú¹ juɨ³².

33 Jáun² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² tsú² ca³juáh³:

—Tɨ³la³ ¿ha³ bíh¹ jinh¹ tsá¹cán¹³ jnoh¹ má³² hi³ cuh³ tsá² juóun³² líʼn³² lá²? Já² hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² zian² ñíʼ¹ lá².

34 Jáun² hí³ né³ ca³ngáɨh³ tsá² hí³:

—¿Cónh³ bíh¹ *hí³ cuú²miih²¹ zia³² quián¹³ hnoh² dúh¹?

Jáun² tsá² hí³ né³ ca³juáh³:

—Quiau³ hí³ quionh³ gon³ gáun³ juo¹³ pih²¹ bíh¹ zia³².

35 Jmíʼ¹jáun² ca³jmú³ díʼ² héih³² hi³ tiánh³² tsá² hí³ hué³², 36 jáun² ca³zanh³ díʼ² tá¹ quiau³ hí³ jáun² la³ má²quionh³ juo¹³ pih²¹ hí³, hi³ ca³cuéh³ díʼ² tiá¹hmah¹ Dió³². Jmíʼ¹ líʼ²¹ jáun² ca³ca³ tsú² hí³ cuú²miih²¹ jáun² hi³ ca³cuéh³ díʼ² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con², hi³ jáun² tsá² hí³ né³ ca³tsóh³ ñí¹con² tsá² má²tionh² hí³. 37 Jáun² la³jín³² bíh¹ tsáu² ca³cúh² ca³la³ lah³ má³² re² líʼn³². Ca³líʼ³í¹ máh³ ca³cónh³² quiau³ míʼ²tá² chíʼ² juoh¹ hi³ ziau³. 38 Tsá² ca³jmú³ hí³ má³² né³ jmíʼ¹ tín³ quiún³ mei²¹ jmáh³la³ tsá²ñuh², ha³ tiá² ná¹hín¹³ yáh³ tsá²mɨ³ quionh³ tsá¹míh¹. 39 Jmíʼ¹ líʼ²¹ jáun² ca³hah² Jesús jáɨ¹³ ñí¹con² tsá² jmíʼ¹ tionh² hí³, hi³ hi³ hñu³ mu² hi³ ngau³ tɨ³ hué¹³ juú² Magadán.

16

Tsá² fariseos quionh³ tsá² saduceos mɨ³² cáun² li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³²
(Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56)

1 Hi³ jáun² né³, ca³chó³² siáh³ cáun² jmái¹ hi³ ñí¹táunh¹ tsá² *fariseos quionh³ tsá² *saduceos hi³ ca³ñí¹jɨen¹³ Jesús; hi³ cun³ñí¹ hi³ hnió³ dí² ca³ lan³ tsú² né³, jáun² ca³mí³ dí² hi³ híe³² Jesús cáun² li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³² hi³ já³² ti³ hñu³mi³cuú².

2 Ti³la³ hí³ má¹ná¹ ca³ngái³:

—Ní¹ má¹ca³hláu³ juánh³ hnoh² la³ lá²: “Jlánh¹ re² jniau¹³ hiú², hi³ jáun² bíh¹ dáin³ chi³cuú²”. 3 Hi³ jáun² ti³ hú²niéi² né³ juánh³ hnoh² la³ lá²: “Né³² chau¹³ jmí³, quí¹ jlánh¹ dáin³ jnie²”. [¡Hnoh² tsá² lín³ náh² la³ cá¹ la³ jéinh¹!] Já² tin² bíh¹ hnoh² chú¹ ñih²¹ ha³ lánh³ jniá³ chi³cuú², ti³la³ tiá² la³ tin² yáh³ hnoh² chú¹ ñih²¹ jmái¹ hi³ ziáun² dí² lá² ta³né³². 4 Tsá² hláih¹ hon², tsá² tiá² má²tí³² jë¹ mi³² cáun² li²¹; ti³la³ tiá² li²¹ siáh³ hiáuh³ yáh³ tsú², jí³²la³ li²¹ hi³ ca³jíe³ jáun² tsáu² hi³ ca³tin¹ hla¹ Jonás bíh¹.

Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ngah³ dí²; hi³ tsá² hí³ né³, lí¹ ca³ta³tonh¹ bíh¹ ñí¹ jáun².

Tie³ quioh²¹ tsá² fariseos
(Marcos 8:14-21)

5 Jmí¹ ca³hán² tsú² jáun² ti³ jo²¹ jmái² lí¹ ná¹ho³ jáun² né³, sa³ la³ ca³ja³có³ bíh¹ tsí³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² hi³ jmí¹ cán³ ca³lá² má³². 6 Jmí¹jáun² ca³záih³ Jesús tsá² hí³:

—Sá¹ní² jɨe³, hua³hín¹³ náh² jmu³ ca³ti²¹ tie³ quioh²¹ tsá² fariseos ji³ tsá² saduceos ní² siáh³.

7 Jáun² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² ca³ma³liáu³² hi³ juónh²³ la³ lá² ja¹ hmóu³²:

—Cun³ñí¹ hi³hliá² tiá² quián¹ má³² bíh¹ dí² nɨ³², hi³ jáun² la³ ní² ñí¹juah²¹ tsú².

8 Ti³la³ Jesús ca³li³tsin² bíh¹ hi³ jáun², hi³ jáun² ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:

—¿He³ láih³² ná¹juónh³² náh² hi³ tiá² quiánh¹ má³²? ¡Jlánh¹ tiá² re² la³ nio² cáun² honh² náh²! 9 ¿Tiá¹ má²ngɨ²³ máh³ hnoh², hi³ sa³jun³ chau² siáh³ honh² náh² ca³ti²¹ hñá³ *hí³ cuú²miih²¹ hi³ ca³tsóh³² jná¹³ jáun² ñí¹con² hñá³ mei²¹ tsáu², hi³ ha³ cónh³ mí²tá² ca³ziau³ siáh³? 10 ¿Hí¹ sa³jun³ chau² siáh³ honh² náh² ca³ti²¹ quiau³ hí³ cuú²miih²¹ jáun² hi³ ca³tsóh³² jná¹³ jáun² ñí¹con² quiún³ mei²¹ tsáu², ji³ hi³ cónh³ mí²tá² ca³ziau³ siáh³ jmí¹ li²¹ jáun²? 11 ¿Lánh³ bíh¹ rón³² hi³ tiá² ca³li³tsin² hnoh² hi³ jun³juáh¹³ ca³ti²¹ quioh²¹ má³² yáh³ dí¹hléh²³ jná¹³ jmí¹ lí¹juáh²¹ jná¹³ hi³ jmúh¹³ náh² hua³hín¹³ ca³ti²¹ tie³ quioh²¹ tsá² fariseos quionh³ tsá² saduceos?

12 Jmí¹jáun² bíh¹ ca³li³tsin² tsú² hi³ tiá² la³ ca³juáh³ yáh³ Jesús hi³ jmu³ tsú² hua³hín¹³ ca³ti²¹ tie³ quioh²¹ cán¹ hí¹miih²¹, ti³la³ la³ ca³juáh³ tsú² hi³ jmu³ dí² hua³hín¹³ ca³ti²¹ jáɨ¹³ hi³ hɨe³² bíh¹ tsá² fariseos quionh³ tsá² saduceos.

Pé¹ juáh³ hi³ Jesús bíh¹ Tsá² lín³ Cristo
(Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21)

13 Jáun² jmí¹ cá¹chó²¹ Jesús cu³ jéin³ juú² Cesarea quioh²¹ Pí²liéi¹, jáun² ñí¹ jáun² ca³ngáih³ dí² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

—¿Hin² tsánh² jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun² juáh³ tsáu²?

14 Jáun² tsá² hí³ ca³ngái³:

—Zian² tsá² juáh³ hi³ hnú² bíh¹ néh¹ hla¹ Juan² tsá² tí² ziau² hí³ jmáɨ²; zian² tsá² juáh³ siáh³ hi³ hnú² bí¹ néh¹ Líh³ tsá² jmí¹ lín³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin², hi³ zian² siáh³ tsá² juáh³ hi³ hnú² bíh¹ hla¹ ti³² jë¹ Dió³² Jeremías, ho³lá²dá² li³ua³ jan² tsá² jmí¹ lín³ ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin² ñí¹ hná¹ hí³.

15 Jáun² ca³záih³ dí² siáh³:

—Hi³ hnoh² né³, ¿hin² tsánh² jná¹³ juánh³ hnoh²?

16 Jáun² Sí¹mu²¹ Pé¹ né³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnú² bíh¹ Tsá² lín³ Cristo Jon² Dió³² Tsá² juú²tsáun².

17 Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Jlánh¹ jmí¹ ren² hnú² Sí¹mu²¹, jon² Jonás, quí¹ hí¹ jan² yáh³ tsáu² tiá² má²ca³híe³ hnú² jáɨ¹³ ní², quí¹ Ñuh³² jná¹³ Tsá² cuá³ hñu³mi³cuú² bíh¹ má²ca³híe³ hi³ ní². 18 Hnú² bíh¹ jmáɨ² nú² Pé¹ (hi³ hnió³ juáh³ “Quín¹”). Jná¹³ né³ juanh³² hi³ ñí¹ quín¹ lá² bíh¹ chan²¹ jná¹³ tsá² cu³ nió³ joh² ná¹; hi³ ca³la³ hí¹juáh³ pí³ quioh²¹ hmú³² yáh³ tiá² cah¹³ jmái¹ quionh³ tsá² hí³. 19 Jáun² jná¹³ cué¹³ llaves, hi³ hauh³² hnú² jáɨ¹³ hi³ tonh¹ hnú² tsáu² jo³cuo² Dió³²; li³ua³ cáun² hi³ hñeih²¹ hnú² ñí¹ hué²¹ lá², má²chí¹hñéih²³ bíh¹ siáh³ hñu³mi³cuú², hi³ li³ua³ cáun² hi³ zaih²¹ hnú² ñí¹ hué²¹ lá² né³, má²záih³ bíh¹ siáh³ hñu³mi³cuú².

20 Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³jmú³ Jesús héih³² ñí¹con² tsá² hí³ hi³ hí¹ jan² tiá² hin² záih³² tsú² hi³ hí³ bíh¹ dí² Tsá² lín³ Cristo.

Jesús juáh³ hi³ jún³
(Marcos 8:31-9:1; Lucas 9:22-27)

21 La³ cun³ jmáɨ¹ jáun² máh³ ca³ma³liáu³² Jesús hi³ hieh³² jú¹ tá²na²¹ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con², hi³ hniáuh³² tsó³² dí² ti³ Jerusalén; hi³ ñí¹ jáun² né³, tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú², ji³ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ quionh³ tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹ ní² jmu³ hi³ ma³tso² lín³² dí² tsí³. Ca³juáh³ dí² siáh³ hi³ hí¹ ca³la³ ti³ jngah³ yáh³ tsá² hí³, ti³la³ ñí¹ má²cá²hní² jmáɨ¹ má¹ná¹, jenh¹³ bíh¹ dí². 22 Jmí¹jáun² ca³ñí¹jau² Pé¹ ñí¹ ti³ có³², hi³ jáun² ca³ma³liáu³² dí² hi³ quiú² jin²³ Jesús, hi³ juáh³ la³ lá²:

—¡Len³ jná¹³ ca³la³ hí¹juáh³ tiá² hnió³ yáh³ Dió³² hi³ lí¹³ la³ ní² Ti³²! ¡Tiá² ca³tin¹ yáh³ hnú² hi³ quiunh²¹ la³ ní²!

23 Ti³la³ Jesús ca³jinh³ ti³ ñí¹ zenh¹ Pé¹, hi³ jáun² ca³zái̵h³ dí² la³ lá²:

—¡Ti̵³ có³² quin³² ñí¹con² jná¹³ *Satanás! Hnú² dá² lí¹ chí¹cuú² chí¹jnai̵³² bíh¹ ñí¹con² jná¹³. Tiá² lín²³ yáh³ hnú² la³jmí¹ lín²³ Dió³², hnú² dá² lín²³ la³ cun³ qui³ lín²³ tsá²mi̵³cuóun² bíh¹.

24 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³zái̵h³ Jesús tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² la³ lá²:

—Ní¹juáh³ zian² tsá² hnió³ já³² cu³hna³² jná¹³, hniáuh³² chá³² tsú² ti³ có³² la³jí̵³² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsi̵³ hnga², hi³ jáun² cuí¹ quián¹³ tsú² crei²¹ quioh²¹, [la³ cun³ hi³ cuéh³² tsú² jáun² tsi̵³ uá¹jinh¹ ca³la³ ñí¹ ca³cái̵n³ jmí²chí³ quioh²¹,] hi³ jáun² cuí¹ já² cu³hna³² jná¹³. 25 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² hnió³ lión³² hnga², tsá² la³ hí³ ti³ tsa³hín³ bíh¹; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² tsa³hín³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ jná¹³ má¹ná¹, jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ ti³ liáun¹. 26 Quí¹ ¿ha³ dá² jinh¹ quien² ní¹juáh³ ca³lái̵h¹³ tsú² la³jí̵³² hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá², ní¹juáh³ la³ ja³hín³ bíh¹ jmí²chí³ quioh²¹ tsú² má¹li³² jáun²? Quí¹ ¿he³ yáh³ cun³quionh³ lí¹³ joh¹³ tsú² siáh³ jmí²chí³ quioh²¹? 27 Quí¹ Jon² tsá²mi̵³cuóun² dá² jáunh³ hi³ lin¹ hi³ quien² la³jmí¹ quien² Jméi², la³ má²quionh³ tsá²cuú² tsá²ta³, hi³ jáun² má¹jáun² cué³² hmah²¹ ñí¹con² ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu² la³ cun³ rón³² lí̵³ ta²¹ hi³ lí̵²jmú³. 28 Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ zian² tsá² ja¹ ñí¹ tiauh¹ dí² lá² tiá² má²jún³ yáh³ ta³ tiá² má²lí̵²jí̵e³ hi³ jná¹³ Jon² tsá²mi̵³cuóun² má²cuá¹ho² ná¹ jái̵¹³.

17

Dió³² jmu² hi³ zan² Jesús
(Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36)

1 Jmí¹ la³ má²jñéi̵³ jmái̵¹ jáun² né³, Jesús ca³jan³ Pé¹, Jacobo ji̵³ Juan² dá¹jon²¹ Jacobo ní² siáh³, hi³ ja³taunh²¹ cáun² tsi̵³ máh³ ñe¹ ñí¹ lí¹³ tiánh³ hmóu³²; 2 hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³za² ho¹ñí¹ tsú² ñí¹ ta³ ñí¹ tsá² hí³. La³jmí¹ jniá³ joh¹ hiú² jniá³ ñí¹ tsú² li³, hi³ jáun² ha¹ tsú² né³ li³ tiáu² lín³² la³jmí¹ jniá³ joh¹. 3 Hi³ jáun² cu³diá²jan² jmí¹ ca³jí̵en³² tsá² hí³ Moisés quionh³ Líh³, hi³ ná¹juónh²³ quionh³ Jesús. 4 Jmí¹jáun² ca³juáh³ Pé¹ hi³ ca³zái̵h³ Jesús:

—Hnú² Ti³², ¡hénh³ ma³ chú³² má²tiauh² dí² ñí¹ lá²! Ní¹juáh³ hnáuh² hnú², jmu¹ jná¹³ hni̵³² hñú³reh³; cáun² quián¹³ hnú², cáun² quioh²¹ Moisés hi³ cáun² siáh³ quioh²¹ Líh³.

5 Tá¹la³ jmí¹ dí¹hleh³² jáun² bíh¹ Pé¹ ja³ cáun² jnie² zín³ lín³² hi³ ca³tsái̵nh³² tsú² ji̵³lin²; hi³ jáun² ja¹ jnie² jáun² ñí¹ca³hléh³ jan² tsáu² hi³ ñí¹juah²¹:

—Tsá² lá² bíh¹ Jón³² jná¹³, jan² Tsá² hno³ lín³² ná¹, Tsá² jlánh¹ lí²hiún² tsin³² jná¹³ hi³ ca³tin¹. Niéi² náh² la³ cun³ hi³ juáh³ tsú².

6 Jmí¹ má²lí̵²niéi³² jáun² tsá² hí³ jái̵¹³ ní² né³, ca³juénh² lín³² bíh¹, hi³ jáun² ca³di³jñí³² ca³la³ hi³ ca³jmú³ rá¹hin³. 7 Hi³ jáun² Jesús ca³ja³janh³² ñí¹ tionh¹ tsú², hi³ ca³tí³ cuo² quioh²¹ tsú², hi³ ca³zái̵h³ dí² la³ lá²:

—Nú¹ tianh³ náh²; ha³ lí̵² juenh³.

8 Hi³ jáun² jmí¹ ca³jí̵e³ tsú² né³, tiú²uú² hin² zian² hí¹ jan² yáh³, ji̵³²la³ hnga² bíh¹ jéi³²í¹ Jesús zenh².

9 Tá¹la³ ná¹son² tsú² jáun² tsi̵³ máh³ né³, ca³jmú³ Jesús héih³² hi³ ca³juáh³:

—Ha³ lí̵² hin² juoh² náh² hí¹ jan² la³ cun³ hi³ má²li̵²ji̵eh³, ca³la³ ti³ ní¹ má¹ca³jenh¹³ jná¹³ Jon² tsá²mi̵³cuóun² ja¹ hla¹ máh³.

10 Jmí¹jáun² ca³ngái̵³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² Jesús hi³ ca³juáh³:

—¿He³ lái̵h³² sa³ juáh³ tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹ hi³ Líh³ tsá² jmí¹ lín³ hí³ ti³² jë¹ Dió³² bí¹ néh¹ tín² jáunh³ la³ñí¹?

11 Jáun² hí³ né³ ca³ngái̵³:

—Tson² bíh¹ cu³tí³ hi³ Líh³ bíh¹ tín² jáunh³, hi³ ja³ma³re² ji̵³li³². 12 Ti³la³ jná¹³ juanh³² hi³ má²cuán² bíh¹ Líh³, ti³la³ tiá² hin² ca³li̵³ cuóu³² yáh³, hi³ jáun² dá² ca³jmúh³² bíh¹ tsú² tsú² la³ cun³ hi³ hnió³ jmu³. La³ jáun² bíh¹ siáh³ ma³tso² Jon² tsá²mi̵³cuóun² tsi̵³ hi³ jmu³ tsá² hí³.

13 Jmí¹jáun² ca³li̵³tsin² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² hi³ hla¹ Juan² tsá² tí² ziau² jmái̵² bíh¹ la³ hí¹hien² tsú².

Jesús jmah²³ jan² ñú²míh¹ zian² tsá¹ lí̵¹ jún²³
(Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43)

14 Jmí¹ ca³cha³tánh¹ tsú² siáh³ ñí¹ tionh¹ jáun² tsá² juóun³² lín³² hí³ né³, ja³ jan² tsá²ñuh² ñí¹con² Jesús hi³ ca³di³jñí³² ñí¹ hó²¹ñí¹ tsú² hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

15 —Ti̵³², cuí¹ já² mií³ honh² nú² quioh²¹ jón³² jná¹³, quí¹hliá² zian² tsú² tsá¹ lí̵¹ jún²³ hi³ jáun² má²tso² lín³² tsú² tsi̵³; quí¹ hiú² cuóh³² bíh¹ quinh² tsú² chu³ sí² ho³lá²dá² chu³ jmái̵² siáh³. 16 Cua³jan³² jná¹³ tsú² ñí¹con² tsá² hain²¹ lá² ti³ con² hnú², ti³la³ tiá² ca³tioh²¹ yáh³ tsú² hi³ jmah³.

17 Jáun² Jesús ca³ngái̵³:

—¡Hnoh² tsá² tiá² ta²¹ táunh²³ náh², tsá² cáun² lí¹ cháunh²³ chinh³² la³ siáh³! ¿Jáh³ jmái̵¹ máh³ hniáuh³² hi³ ngí¹³ jná¹³ quiúnh¹ hnoh² dúh¹? ¿Jáh³ jmái̵¹ máh³ hniáuh³² hi³ tion¹ jná¹³ tsin³² hi³ ca³tin¹ hnoh²? Ñá²jan³² ñú²míh¹ ti³ lá².

18 Jmí¹jáun² ca³jin³ Jesús jmí²chí³ hlái̵nh¹, hi³ ca³jmú³ dí² héih³² hi³ cua³hain³² hñu³ tsi̵³

ñú²míh¹ hí³, hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² lan³ tsú².

19 Jmí¹ má²li³² jáun² ca³liéih³² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² Jesús cáun² ñí¹ ti³ có³², hi³ ca³ngái³ jái¹³ lá²:

—¿He³ láih³² sa³ tiá² ca³tiau¹³ yáh³ jnoh¹ hi³ chin¹³ jmí²chí³ hláinh¹ hí³?

20 Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Cun³ñí¹ hi³ tiá² re² má²nio² cáun² honh² bíh¹ hnoh².

Quí¹ jú¹ tson² juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh², sá¹jmí¹ hi³ ná¹tioh³ cáun² honh² náh² uá¹jinh¹ ma³ pih²¹ lín²¹ la³ cun³ tí³ cá² mái³ mi³ mostaza, jmí¹ lí¹³ bíh¹ juoh¹ náh² máh³ zeh² ní² la³ lá²: "¡Quin³² ñí¹ lá², ti³ ó³² cua³²!", hi³ jáun² máh³ ní² jmí¹ lí¹³ quin³. Hí¹ cáun² yáh³ tiá² hi³ juóuh³² lí¹³ ní¹juáh³ hi³ tson² nio² cáun² honh² náh². 21 [Ti³la³ jmí²chí³ hláinh¹ la³ ní² má¹ná¹, jí³²la³ cun³quionh³ hi³ liéinh³² tsú² Dió³² ji³ hi³ má²hien²¹ bíh¹ tsú² lí¹³ tioh²¹ hi³ chin¹³.]

Jesús juáh³ siáh³ cónh³ hi³ né³bí¹ jún³
(Marcos 9:30-32; Lucas 9:43-45)

22 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, tá¹la³ jmí¹ ñi³táunh¹ tsú² cu³li²¹ hué¹³ Galilea, Jesús ca³záih³ siáh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Jná¹³, Jon² tsá²mi³cuóun² jienh³ tsú² jo³cuo² tsáu², 23 hi³ jáun² jngah³ tsú², ti³la³ ñí¹ má²cá²hní² jmái¹ jáun² né³, jenh¹³ bíh¹ jná¹³.

Hlaih³ lín²¹ bíh¹ ca³ta³no¹ tsí³ tsá² hí³ cun³quionh³ jái¹³ ní².

Má²hmah¹ tsú² hmah²¹ hi³ chi² tsú² quioh²¹ cuáh³² chín¹

24 Jmí¹ cá¹chánh²¹ Jesús já¹ juú² Capernaum quionh³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² né³, jáun² *tsá² chi² hmah²¹ tiáunh¹ cuáh³² chín¹ ca³cha³táunh¹ hi³ mi³² tun³ *cú¹tiáu², hi³ ca³záih³ Pé¹ la³ lá²:

—¿Tiá¹ ma³hmah¹ ti³² juóuh³² hnoh² hmah²¹ hi³ ca³tin¹ cuáh³² chín¹?

25 Jáun² Pé¹ ca³juáh³:

—Ján³.

Hi³ jáun² né³, jmí¹ hein²¹ Pé¹ ñéih³ né³, Jesús tín² ca³hléh³ la³ñí¹ hi³ ca³juáh³:

—¿He³ lánh³ lín²³ hnú² Sí¹mu²¹? ¿Hin² ñí¹con² cai³² tsá² ná¹lín³ re²¹ ñí¹ hué²¹ lá² hmah²¹ ji³ la³jí³² quie³ hi³ li³ hniáuh³²: hí¹ tsá²co¹ tsú², ho³ tsá² siánh³ uá¹?

26 Jáun² Pé¹ ca³juáh³:

—Tsá² siánh³ bíh¹.

Hi³ jáun² Jesús ca³juáh³:

—Hi³ jáun² tiá² la³ má²hmah¹ yáh³ tsá²co¹ tsú². 27 Ti³la³ hí¹ jan² yáh³ tsáu² tiá² hniáuh³² jmú¹³ dí² hi³ míh³ tsí³, jáun² cua³² ti³ ñí¹ nio¹ jmái² lí¹ ná¹ho³, hi³ cuá²héi³ mi³quie³; hi³ jáun² ho³ juo¹³ la³ñí¹ hi³ janh²¹ nú² hí³ bíh¹ hu²¹ cáun² quie³ hu²¹ quiún³ cú¹tiáu² hi³ la³ cun³ má²tsin¹³ hi³ má¹hmah²¹ nú² quioh²¹ hmah²¹ hi³ chi² tsú² quion²¹ jná¹³ ji³ hi³ quián¹³ nú² huen² ní² siáh³; hi³ jáun² cuá²ma³hmah²¹ ní¹ má¹li³² jáun².

18

¿Hin² bíh¹ tsánh² jlánh¹ quien²?
(Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-48)

1 Jmái¹ jáun² ca³ja³janh³² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² Jesús ñí¹ zenh¹ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¿Hin² bíh¹ tsánh² tsá² má²tionh² jo³cuo² Dió³² jlánh¹ li³ quien²?

2 Jmí¹jáun² ca³teh³ Jesús jan² tsá¹míh¹, hi³ ca³zinh³ dí² ja¹ quioh²¹ tsá² hí³, 3 hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Jú¹ tson² juanh³² jná¹³ hi³ ní¹juáh³ tiá² zan¹³ náh² hi³ lín¹³ náh² la³jmí¹ lín³ jan² tsá¹míh¹, tiá² lí¹³ yáh³ háuh¹ hnoh² jái¹³ quiúnh¹ jná¹³. 4 Hi³ jáun² la³ ní² bíh¹ lí³, hi³ li³ua³ jan² tsá² jmu² hi³ tiá² lin¹ quien² hnga², hi³ jmu² tsú² la³jmí¹ lín³ jan² tsá¹míh¹ lá², tsá² la³ hí³ bíh¹ tsá² jlánh¹ li³ quien² ja¹ quioh²¹ la³jín³² tsá² má²tionh² jo³cuo² Dió³². 5 Hi³ li³ua³ jan² tsá² hen³ jan² tsá¹míh¹ la³ lá² chá³² jná¹³, má²li²he³ ji³ jná¹³ bíh¹ tsú² jaun³².

Jesús hie³² jái¹³ hi³ ca³tin¹ tsá² jmu² hi³ tanh³² tsáu² tso³
(Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2)

6 "Jáun² né³, li³ua³ jan² tsá² jmu³ hi³ tánh³² tso³ tsá¹míh¹ tsá² taunh² jná¹³ lá² ta²¹, ti³ jlánh¹ bíh¹ re² sá¹jmí¹ hi³ tónh³² tsú² zié³ lái¹ tsá² la³ hí³ hi³ chí¹hñéih²³ cáun² tá² quín¹ pa²¹ lín²¹, hi³ jáun² jmí¹ taun³ tsú² ca³la³ ti³ ñeh² jmí²miih²¹. 7 ¡Jlánh¹ hlah³ quioh²¹ tsá² zian² hngá¹máh³ lá² cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ hliáun³ ñí¹ hi³ zia³² hi³ lí¹³ jmu³ hi³ tánh³² tsú² tso³! Tiú² nio² bíh¹ li³ zia³², ti³la³ ¡jlánh¹ bíh¹ juo²³ tsá² jmu³ hi³ tánh³² tsáu² tso³!

8 "Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, ní¹juáh³ cuonh² hnú² ho³lá²dá² tanh¹ nú² jmu² hi³ tanh³² hnú² tso³, ti³ re² hná¹ hi³ jáun² tiáun² ñí¹ uóunh³; quí¹ ti³ re² bíh¹ hi³ cuánh¹³ nú² ta³ tiúnh¹ cáun² cuonh² ho³ hi³ tiúnh¹ cáun² tanh¹ ñí¹ lí¹³ zian² nú² cun³ jmí¹hi³nio² la³ cónh³ bí¹ hi³ cuóh¹³ nú² ja¹ sí² cun³ jmí¹hi³nio² quionh³ tá¹ tun³ cuonh² ho³ tá¹ tun³ tanh¹. 9 Hi³ ní¹juáh³ mí¹máh¹ nú² jmu² siáh³ hi³ tanh³² nú² tso³, chí³ cú²jueh³² hi³ jáun² tiáun² ñí¹ uóunh³; quí¹ ti³ re² bíh¹ cuánh¹³ nú² cun³quionh³ cá² mái³ mí¹máh¹ ñí¹ lí¹³ zian² nú² cun³ jmí¹hi³nio², la³ cónh³ bíh¹ hi³ cuóh¹³ nú² quiu³juóu³² quionh³ tá¹ tun³ mái³ mí¹máh¹.

Jái¹³ hi³ ca³tin¹ já¹ziáh² má²já²háin³
(Lucas 15:3-7)

10 "Hi³ jáun² né³, ha³ lí² jmú² náh² hi³ tiá² jéin²³ náh² li³ua³ jan² tsá² tiá² má²hún¹ tsí³ la³jmí¹ lín³ tsá¹míh¹ lá². Quí¹ jná¹³

juanh32 hi3 tsá2cuú2 tsá2ta3 Ñuh32 jná13, la3 cun3 tsá2 tanh2 hó1ñí1 tsá2 la3 ní2, tsá2 hí3 bíh1 tionh2 ñí1 hó21ñí1 Ñuh32 jná13 jmái1 ca3la3 jí32 ti3 hñu3mi3cuú2. 11 [Quí1 jná13 dá2 Jon2 tsá2mi3cuóun2 ja3 ná1 hi3 ja3hnáh32 tsá2 ná1cui2n2 bíh1.]

12 "¿Ha3 lánh3 lín23 hnoh2? Ní1juáh3 jan2 tsáu2 tiónh32 hña3láun3 *já1ziáh2, hi3 ní1juáh3 la3 ja3háin3 jan2 jáh3 hí3 né3, ¿há1 tiá2 chan3 tsú2 jáh3 quiéinh3 nio2 quiú3 tsi21 quia3ñu3 hí3 ñí1 má2zenh2 jáun2, hi3 jáun2 tsa3tí2 tsa3ngí2 hi3 hnah2 jáh3 ja3háin3 hí3? 13 Hi3 ní1juáh3 ca3chanh21 tsú2 né3, ti3 jlánh1 bíh1 tsah3 tsú2 cun3ñí1 hi3 tsanh21 jáh3 jan2 hí3 la3 cónh3 bíh1 hi3 ca3tin1 jáh3 quiéinh3 nio2 quiú3 tsi21 quia3ñu3 hi3 tiá2 já2cui2n3 hí3. 14 Ja3bí1 la3 jáun2 Ñeh2 hnoh2 Tsá2 cuá3 hñu3mi3cuú2 tiá2 hnió3 yáh3 hi3 lí1 tsa3hín3 li3ua3 jan2 tsá2 lín3 la3jmí1 lín3 tsá1míh1 lá2.

Ca3ta1 dí2 chí13 tsi3 tsáu13 tsá2mi3cuóun2 rai2nh21 dí2

(Lucas 17:3-4)

15 "Ní1juáh3 jan2 renh2 nú2 jmu2 cáun2 hi3 hlah3 ñí1con2 nú2, cuá2lienh1 tín2 ñí1 hnga2 hi3 cuá2zéih3 la3 cun3 hi3 lí2jmú3. Ní1juáh3 ca3ngi13 tsú2 jái13, jáun2 má2ca3janh21 bíh1 nú2 tsú2. 16 Ti3la3 ní1juáh3 tiá2 jái13 ngi23 yáh3 tsú2, jáun2 né3, tiéh3 conh3í1 jan2 ho3 gon3 tsáu2, hi3 jáun2 tsá2 hí3 lín3 tsá2 nau32 jái13 ní1juáh3 ha3 lánh3 ca3juáh3 tsú2. 17 Hi3 ní1juáh3 cun3 jáun2 bíh1 tiá2 jái13 ca3ngi13 tsú2, hi3 jáun2 zéih3 cú2jueh32 la3jín32 tsá2 cuáh32. Hi3 ní1juáh3 cun3 jáun2 bíh1 tiá2 jái13 ca3ngi13 tsú2 ñí1con2 tsá2 lín3 cuáh32, jáun2 jien1 tsú2 cú2jueh32 la3jmí1 jien1 nú2 jan2 tsá2 tiá2 Dió32 má2cuóun32, ho3 la3jmí1 jien1 nú2 jan2 *tsá2 chi2 hmah21.

18 "Jú1 tson2 juo3 jná13 hnoh2, hi3 li3ua3 cáun2 hi3 hñeih21 hnoh2 ñí1 hué21 lá2, má2chí1hñéih23 bíh1 siáh3 hñu3mi3cuú2, hi3 jáun2 li3ua3 cáun2 hi3 zaih21 hnoh2 ñí1 hué21 lá2 né3, ja3bí1 hñu3mi3cuú2 siáh3 má2záih3 bíh1.

19 "Ja3bí1 juanh32 jná13 siáh3, ní1juáh3 gon3 náh2 jmúh13 náh2 cá2honh1 ñí1 hué21 lá2 hi3 lienh1 náh2 Dió32 ca3ti21 cáun2 hi3 hnáuh2 náh2 míh1, jáun2 cué32 bíh1 Ñuh32 jná13 Tsá2 cuá3 hñu3mi3cuú2. 20 Quí1 ní1juáh3 ñí1 ná1ngih32 tsú2 gon3 gáun3 cun3ñí1 hi3 ca3tin1 jná13, jáun2 ja1 quioh21 tsá2 hí3 bíh1 zenh2 jná13.

21 Jáun2 Pé1 ngau3 hi3 ca3ñí1ngah1 Jesús:

—Ti32, ¿jáh3 jéin32 lí13 chin21 jná13 tsin32 hi3 ca3ti21 hi3 hlah3 hi3 jmu2 renh2 jná13 ñí1con2 ná1? ¿Hí1 la3 ti3 quiau3 jéin32?

22 Jmí1jáun2 ca3záih3 Jesús Pé1 la3 lá2:

—Tiá2 juanh32 yáh3 jná13 quiau3 jéin32, ti3la3 la3 ti3 hnaih32 nio2 quiú3 tsi21 quia3 nio2 ma3 quiau3 máh3.

Jái13 hi3 ca3ti21 hi3 hniáuh32 jmu3 tsú2 juenh2 tsí3

23 "Cun3ñí1 hi3 jáun2 bíh1 juanh32 jná13, hi3 Dió32 bíh1 jan2 Tsá2 juenh2 lín32 tsí3 ñí1con2 tsá2 má2tionh2 jo3cuo2; la3jmí1 ca3jmú3 jan2 re21 hi3 ca3li3hnió3 caun13 quie3 hi3 jmí1 nio2 jo3cuo2 ma3 quin32 ma3 jan32 tsá2 joh1. 24 Tá1la3 má2cuá1jíe23 tsú2 ní1juáh3 hin2 tsánh2 ca3dánh2 hi3 hin2 tsánh2 tiá2 ca3dánh2, jmí1jáun2 cua3jan2 tsú2 jan2 tsá2 jmí1 la3 ca3dánh2 hliáun3 mí2yaun21 cu3tí13 héih32 quie3. 25 Ti3la3 tsá2 hí3 má1ná1, tiá2 jmí1 zia32 yáh3 he3 lánh3 rón32 cháu32 quie3 jáun2, jáun2 re21 hí3 né3 ca3jmú3 héih32 hi3 hna3 tsú2 cú2jueh32 tsá2 hí3 hi3 lín13 *tsá2 dí1hlánh1 la3 má2quionh3 la3jín32 tsá2 hñú13, ji3 la3jí32 la3 cun3 hi3 zioh2 tsú2 ní2 siáh3, hi3 jáun2 li3hmáh1 la3jí32 hi3 ca3li3ren2 tsú2 jáun2. 26 Jmí1jáun2 ca3di3jñí32 tsá2 hí3 ta3 ñí1 re21 hí3, hi3 jáun2 ca3hiu3 ca3mí3 hi3 juáh3: "Hnú2 juóu32 jná13, juenh2 lín32 jmu3 honh2 hi3 ca3tin1 jná13, má1hmah21 bíh1 jná13 ji3li32".

27 Jáun2 re21 hí3 né3 ca3ja3 mií3 tsí3, hi3 jáun2 ca3chin2 dí2 cú2jueh32 tsí3 ca3ti21 la3jí32 hi3 ca3dánh2 tsá2 hí3, hi3 jáun2 ca3lión32 bíh1 dí2 cú2jueh32.

28 "Ti3la3 tsá2 hí3 né3, la3 cun3 jmí1 cuá1han3 jáun2 bíh1 ca3jenh2 jan2 tsá2 quian21 rai2nh21, tsá2 jmí1 la3 ren2 hña3láu3 *cú1tiáu2 quioh21. Jáun2 ca3cuíh3 dí2 lái1 tsá2 hí3 hi3 ca3zái2h3 dí2 la3 lá2: "¡Ma3hmah21 la3 cun3 hi3 ren2 nú2 quion21 ná1!" 29 Jáun2 tsá2 hí3 siáh3 ca3di3jñí32 ñí1 hó21ñí1 dí2 hi3 ca3hiu3 ca3mí3 ñí1con2 tsú2, hi3 juáh3 la3 lá2: "Juenh2 jmu3 honh2 ñí1con2 jná13, má1hmah21 bíh1 jná13 la3jí32 hi3 quián13 hnú2". 30 Ti3la3 tsá2 hí3 má1ná1, tiá2 ca3jmú3 yáh3 juenh2 tsí3, hñu3mí1ñí2 bíh1 ca3tanh2 dí2 ca3la3 ñí1 ca3ma3hmah1 ji3li32 hi3 jmí1 ren2. 31 Jmí1 ca3jíe3 tsá2 quian21 ñí1 hná1 jáun2 hi3 ca3jmú3 tsá2 hí3 la3 jáun2, jáun2 hlah3 lín21 bíh1 ca3jeinh21, hi3 jáun2 já1tanh21 hi3 ca3ñí1zeh1 juo13 la3jí32 la3 cun3 hi3 má2li32 jáun2. 32 Jmí1jáun2 ca3jmú3 juo13 tsú2 héih32 hi3 ca3ñí1tieh1 tsú2 tsá2 hí3, hi3 ca3záih3 dí2: "¡Hnú2 tsá2 quian21 hláih1! Jná13 lí2chín32 tsin32 la3jí32 hi3 jmí1 ren2 nú2 jáun2, quí1hliá2 lí2hiú1 lí2míh1 hnú2; 33 ja3bí1 hnú2 siáh3 jmí1 hniáuh21 jmúh13 juenh2 honh2 hi3 ca3tin1 renh2 nú2 la3jmí1 lí1jmú21 jná13 juenh2 tsin32 ñí1con2 hnú2". 34 Jáun2 juo13 tsú2 hí3 ca3míh3 lín32 bíh1 tsí3, hi3 jáun2 ca3jmú3 tsú2 héih32

hi³ ma³tson¹³ tsú² tsá² quian²¹ hí³ ca³la³ ñí¹ ca³ma³hmah¹ tsú² la³jí³² hi³ ren².

35 Jmí¹jáun² ca³ma³táuh³² Jesús jáɨ¹³, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Ja³bí¹ la³ ní² siáh³ jmu³ Ñuh³² jná¹³ Tsá² cuá³ hñu³mɨ³cú² ñí¹con² ma³ quin³² ma³ jan³² hnoh² ní¹juáh³ tiá² chin¹³ náh² honh² ca³la³ jonh³ jmí¹ honh² náh² tsáu¹³ renh² náh².

19

Jesús hɨe³² jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² hnió³ tsáun³ quionh³ ñí²cuo²

(Mateo 5:31-32; Marcos 10:1-12; Lucas 16:18; 1 Corintios 7:10-16)

1 Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² Jesús la³jí³² jáɨ¹³ ní² né³, cua³han³ hué¹³ Galilea hi³ ngau³ ti³ hué¹³ Judea nio² jo²¹ cua³ Jordán juɨ³² ñí¹ hia³² hiú². 2 Juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² ja³taunh²¹ cu³hna²¹ tsú², hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³jmah³ tsú² juóun³² lín³² tsá² tsáun¹.

3 Jáun² ma³ jan² tsá² *fariseos ca³ma³janh³² ñí¹ zenh¹ Jesús hi³ ca³ca³ ca³lan³ dí² tsú²; hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¿Hí¹ lí¹³ tun³ tsú² ñí²cuo² cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ li³ua³ cáun² uu³mí²tsɨ³² pih²¹ hi³ zia³²?

4 Jáun² hí³ dí² né³ ca³ngáɨ³ la³ lá²:

—¿Tiá¹ má²ca³híh³ hnoh² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³²?, ñí¹ rá¹juáh³ jáun² hi³ Tsá² ca³jmú³ la³ cu³ la³ juéh³ mi³cuú²: “Tsá²mi³ tsá²ñuh² bíh¹ ca³jmú³ tsú²”. 5 Ja³bí¹ ca³juáh³ tsú² siáh³ la³ lá²: “Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ chan³ tsá²ñuh² jméi² mí¹ziú¹³ ti³ có³², hi³ jáun² ma³zian² cu³li²¹ quionh³ tsá²mi³ ñí²cuo², hi³ jáun² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu² bíh¹ má²lín¹³ tsú² tá¹ gon³”. 6 Hi³ jáun² né³, tiú²uú² lí³ yáh³ gon³ tsú², quí¹ jan² tsáu² bíh¹ má²lín³ tsú². Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ tiá² ca³tin¹ tsá²mi³cuóun² tson³ cáun² hi³ má²lí²cunh³ Dió³².

7 Jáun² jmí¹jáun² ca³ngáɨh³ tsú² Jesús:

—¿Ní¹juáh³ la³ ní² né³, jáun² he³ láɨh³² ca³jmú³ hla¹ Moisés héih³² hi³ hniáuh³² hiáuh³ tsá²mi³ cáun² sí² hi³ ca³ti²¹ hi³ tsáun³ quionh³ ñí²cuo², hi³ jáun² má¹jáun² má²lí¹³ tún³ tsú²?

8 Jáun² Jesús ca³juáh³ siáh³:

—Cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ tiá² jáɨ¹³ ngɨ²³ hnoh² bíh¹ jaun³², hi³ jáun² bí¹ ca³cué³ hla¹ Moisés jáɨ¹³ hi³ lí¹³ tsáun³ tsú² quionh³ tsá²mi³ ñí²cuo²; ti³la³ tiá² la³ ní² jmí¹ lí³ yáh³ jmí¹ ca³jmú³ Dió³² la³ cu³ la³ juéh³ mi³cuú². 9 Jná¹³ juanh³² hi³ li³ua³ jan² tsá² tun²³ tsá²mi³ ñí²cuo², hi³ jáun² jéinh³² siáh³ cuo² quionh³ tsá²mi³ siánh³, cun³quionh³ la³ jáun² má²lí²jmú³ tsú² tso³ juón¹ bíh¹. Jí³²la³ ti³ ní¹juáh³ hnga² bíh¹ tsá²mi³ ñí²cuo² tsú² tín² ca³liéinh³² tsá²ñuh² siánh³, jáun² bíh¹ zia³² jáɨ¹³ tun³ tsú² tsá²mi³. [Ja³bí¹ má²lín³ jan² tsá² lí¹ jmú² lí¹ tsau³² bíh¹ tsú² ní¹juáh³ hi³ ca³jéinh³² cuo² quionh³ jan² tsá²mi³ tsá² má²lí²te³ tsáu².]

10 Jáun² jmí¹jáun² ca³juáh³ tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con² tsú²:

—Ní¹juáh³ la³ ní² bíh¹ la³ lí³ hi³ ca³tin¹ tsá²ñuh² quionh³ tsá²mi³ ñí²cuo², tiá² lin¹ ñí¹ quien² yáh³ hi³ la³ jéinh³² tsú² cuo².

11 Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Tiá² la³jín³² tsáu² ngɨ²³ yáh³ hi³ ní², jí³²la³ tsá² hí³ bíh¹ ngɨ²³ tsá² má²ca³hiauh³ jáɨ¹³ hi³ ngɨ¹³ bíh¹. 12 Zia³² bíh¹ hliáun³ ñí¹ ca³ti²¹ he³ láɨh³² tiá² lí¹³ jéinh³² tsáu² cuo²: quí¹ zian² tsá²ñuh² tsá² má²tiéh³ la³ cun³ ní¹ má¹ca³li³zian² máh³, zian² né³ *tsá² tiéh³ hi³ ca³jmú³ tsá²mi³cuóun² bíh¹, hi³ zian² né³ tsá² jmu² hnga² hi³ lín³ la³juah²¹ dúh¹ tsá² tiéh³ cun³ñí¹ hi³ hnió³ hi³ ma³zian² tán¹ hián² cu³tí¹³ ñí¹con² Dió³². Jáun² li³ua³ jan² tsá² lí¹³ ngɨ¹³ jáɨ¹³ ní², cuí¹ ngɨ¹³ tsú² re².

Jesús má²miih² tsá¹mĩh¹

(Marcos 10:13-16; Lucas 18:15-17)

13 Jáun² né³, jmí¹jáun² cua³jan² tsáu² ma³ jan² tsá¹míh¹ ñí¹con² Jesús, hi³ hnió³ tsú² hi³ ra³tsɨ³² Jesús cuo² ñí¹ quioh²¹ tsá¹míh¹ ji³ hi³ liéinh³² dí² siáh³ Dió³²; ti³la³ tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con² tsú² né³, ca³jin³ bíh¹ tsá² ná¹jan² hí³ tsá¹míh¹. 14 Ti³la³ Jesús né³ ca³záɨh³ tsá² hí³:

—Cué h³ náh² tsá¹míh¹ ní² jáɨ¹³, cuí¹ ja³táunh¹ ñí¹con² jná¹³, ha³ lí² jní² náh² jui³² quioh²¹; quí¹ tsá² lín³ la³jmí¹ lín³ tsá¹míh¹ ní² bíh¹ lí¹³ tónh³² jo³cuo² Dió³².

15 Jáun² ca³ra³tsɨ³² tsú² cuo² ñí¹ quioh²¹ tsá¹míh¹; jmí¹ li²¹ jáun² né³, cua³han³ tsú² ñí¹ jáun² hi³ ngah³.

Jan² tsá¹ñú¹ hánh³ liéinh³² Jesús

(Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30)

16 Jáun² né³, ca³chó³² cáun² jmái¹ hi³ ñéi¹ jan² tsá² tsá¹ñú¹ hi³ ca³ñí¹jɨen¹³ Jesús, hi³ ca³ngáɨ³ hi³ juáh³ la³ lá²:

—Hnú² Ti³², ¿he³ ñí¹ hi³ chu²¹ hniáuh³² jmu¹ jná¹³ hi³ jáun² lí¹³ li³ zian² jná¹³ la³ cun³ jmí¹hi³nio²?

17 Jáun² Jesús ca³ngáɨ³ hi³ ca³juáh³:

—¿He³ láɨh³² hngaɨh³² hnú² ca³ti²¹ hi³ chu²¹? Quí¹ jí³²la³ jan² tán¹ bíh¹ Tsá² chun¹ zian². Ti³la³ ní¹juáh³ hi³ hnáuh² hnú² hi³ lí¹³ zian² nú² la³ cun³ jmí¹hi³nio², ma³ti²¹ ca³la³ jí³² héih³² quioh²¹ Dió³².

18 Jáun² ca³juáh³ tsá¹ñú¹ hí³ la³ lá²:

—¿La³ cun³ he³ jaun³² né³?

Hi³ jáun² Jesús ca³juáh³:

—Ha³ lí² jngɨh³ náh² tsáu², ha³ lí² jmu² náh² juón¹, ha³ lí² háin², ha³ lí² lí¹ ma³tson¹³ cáun² jú¹ tí¹jáɨ², 19 tianh³² ta²¹ ñeh² mí²ziúh², hi³ ma³hno¹ siáh³ tsá²mi³cuóun² renh² nú² la³jmí¹ hno³ nú² huen².

20 Jáun² tsá² tsá¹ñú¹ hí³ ca³juáh³:

—La³jɨ³² bíh¹ hi³ nɨ́² má²ca³ma³ti²¹ jná¹³; ¿zia²¹ siáh³ cáun² hi³ li³hniauh²³ ñí¹ hná¹ nɨ́²?

21 Jmɨ́¹jáun² ca³juáh³ Jesús:

—Nɨ́¹juáh³ hi³ hnáuh² hnú² hi³ lín¹³ nú² jan² tsá² chun¹ cun³ tán¹ cun³ hián², jáun² cuánh², cuá²hnái¹ la³jɨ́³² hi³ zia³² quián¹³, hi³ jáun² tsoh³ quie³ jáun² ñí¹con² tsá² tia³mii², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lɨ́¹³ li³ hánh³ nú² hñu³mi³cuú²; nɨ́¹ má¹li³² jáun² né³, ña³² cu³hna³² jná¹³.

22 Ti³la³ jmɨ́¹ má²lɨ́²niéi³² jáun² tsá² tsá¹ñú¹ hí³ jái¹³ nɨ́² né³, jmɨ́¹jáun² ngah³ hi³ má²hɨ́¹uín³ lín³² tsɨ́³, quí¹hliá² jlánh¹ jmɨ́¹ hánh³ tsú².

23 Hi³ jáun² Jesús né³ ca³juáh³ hi³ ca³záih³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con²:

—Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ jlánh¹ bíh¹ juóuh³² hi³ hí³ jan² tsá² hánh³ jo³cuo² Dió³².

24 Juanh³² jná¹³ siáh³ ñí¹con² hnoh², hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ huán¹ tsɨ́³ hi³ ngá¹³ jáh³ cánh¹ téh²³ tsú² camello chí² léh¹³ mi³quie³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ hí¹³ jan² tsá² hánh³ jo³cuo² Dió³².

25 Jmɨ́¹ má²lɨ́²niéi³² tsú² jái¹³ nɨ́² né³, ca³ja³cáun² lín³² bíh¹ tsɨ́³ tsú², hi³ jáun² ca³ngáih³ rainh²¹ tsá²ján² tsá²ján² hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¿Hi³ jáun² né³, hin² bí¹ dá² tsánh² la³ lɨ́¹³ liáun³ jaun³²?

26 Jáun² Jesús ca³jɨ́e³ ñí¹ tionh¹ tsú², hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Tiá² tin² yáh³ tsá²mi³cuóun² jmu³ hi³ nɨ́², ti³la³ ñí¹con² Dió³² má¹ná¹, hí¹ cáun² yáh³ hi³ juóuh³² tiá² zia³².

27 Jáun² jmɨ́¹jáun² ca³juáh³ Pé¹ la³ lá²:

—Sa¹nɨ́² jie³, jnoh¹ má²ca³chá¹³ ti³ có³² la³jɨ́³² hi³ jmɨ́¹ zia³² quiú¹³, hi³ jáun² má²ngɨ́¹ jnoh¹ quiúnh¹ hnú². Jáun² né³ ¿he³ dá² li³ zia³² quiú¹³ jnoh¹?

28 Jáun² jmɨ́¹jáun² ca³záih³ siáh³ Jesús tsá² hí³ la³ lá²:

—Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ jmái¹ hi³ la¹³ jáun² hmai²¹ ca³la³ jɨ́³² hi³ zia³², jmái¹ hi³ tá¹cuón¹ jáun² Jon² tsá²mi³cuóun² ñí¹ hmá²si¹ quien² quioh²¹, ja³bí¹ hnoh² uá²jai³² li³ zia³² quia³tún³ hmá²si¹ ñí¹ cuá¹tianh³ náh², hi³ cuá¹quiánh² náh² jú¹ tson² quioh²¹ tá¹ quia³tún³ tsoh³ tsá² *Israel. 29 Hi³ jáun² la³jɨ́n³² tsá² má²ca³chan³ jméi² mí¹ziú¹³, ji³ tsá²mi³ tsá²ñuh² rainh²¹, ji³ jón²zɨ́h¹, ji³ hi³ má²ca³tú³ siáh³ hñú¹³, ji³ hué³² quioh²¹ nɨ́² siáh³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ jná¹³, tsá² la³ hí³ bíh¹ hiáuh³ hña³láu³ nió³ ti³ hliáun³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ lɨ́²chá³² jáun² ti³ có³²; ja³bí¹ hiáuh³ tsú² siáh³ jái¹³ hi³ lɨ́¹³ zian² la³ cun³ jmɨ́¹hi³nio². 30 Ti³la³ juóun³² tsá² ná¹lín³ tsá² la³ñí¹ ta³né³², tsá² la³ hí³ dá² lín¹³ tsá² ñí¹ ca³táuh³ bíh¹ má¹jáun², hi³ jáun² juóun³² tsá² ná¹lín³ tsá² ñí¹ cá¹táuh³ ta³né³² né³, tsá² la³ hí³ dá² ti³ lín¹³ tsá² la³ñí¹ bíh¹ má¹jáun².

20

Jái¹³ hi³ ca³tin¹ tsá² jmu² ta²¹

1 ”Quí¹ sá¹ní² jie³: Nɨ́¹ má¹ti³ ñí¹ hiáuh¹³ tsá² tionh² jo³cuo² Dió³² la³ cun³ hi³ hnió³ Dió³² cué³², lí¹³ la³jmɨ́¹ ca³jmú³ jan² tsá² zia³² cáun² ñí¹nái² quioh²¹. Jmɨ́¹ ca³juú² mi³ uóun²jieh¹³ ñí¹nái² quioh²¹ tsú², ngau³ tsú² hú²niéi² hi³ já¹tieh¹ tsá² jmu³ ta²¹ ñí¹nái² quioh²¹. 2 Jáun² ca³ma³ren²¹ tsú² jái¹³ quionh³ tsá² jmu³ ta²¹ hi³ ma³hmah¹ dí² cáun² *cú¹tiáu², la³ cun³ tí³ quie³ hi³ hlánh¹ tsú² cú² jmái¹ ta²¹ ñí¹nái², jmɨ́¹jáun² ca³zen³ dí² tsá² hí³ hi³ ja³jmú³ ta²¹ ñí¹nái² jáun² quioh²¹ dí². 3 Má²cu³lé³ jáun² cua³han³ tsú² siáh³ cun³ la³ nió¹ ñu³ ti³ hú²niéi², hi³ jáun² ja¹ hmah²¹ né³ ca³jenh² tsú² tsá² lɨ́¹ ñi³táunh¹. 4 Jáun² ca³záih³ dí² tsá² hí³: “Cuá²jmu³ uá²jai³² hnoh² ta²¹ ñí¹nái² quion²¹ jná¹³, hi³ jáun² má¹hmah²¹ jná¹³ quián¹³ hnoh² la³ cun³ hi³ ca³ti²¹”. Hi³ jáun² tsá² hí³ ja³taunh²¹ bíh¹. 5 Tsá² quioh²¹ ñí¹nái² cua³han³ siáh³ la³ cun³ chi³hiú², jáun² siáh³ siáh³ cua³han³ cun³ la³ nio¹ hni³² ti³ ca³hláu³, hi³ la³ má²jmu² jáun² bíh¹ hi³ zen² tsáu² ñí¹nái² quioh²¹. 6 Hi³ siáh³ siáh³ cua³han³ tsú² cun³ la³ nio¹ hñá³ ti³ ca³hláu³ hi³ ngau³ siáh³ ti³ ja¹ hmah²¹, jáun² ñí¹ jáun² ca³jenh² tsú² siáh³ ma³ jan² tsá² lɨ́¹ ñi³táunh¹, hi³ jáun² ca³záih³ dí² la³ lá²: “¿He³ láih³² lɨ́¹ tionh¹ hnoh² ñí¹ lá², hi³ tiá² ta²¹ ná¹jmuh³² náh²?” 7 Jáun² tsá² hí³ ca³juáh³: “Quí¹ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² má²lɨ́²tié³ jnoh¹ hi³ jmú¹³ ta²¹”. Jáun² jmɨ́¹jáun² ca³záih³ dí² la³ lá²: “Jáun² cuá²táunh¹ hnoh² uá²jai³² hi³ cuá¹jmuh³ ta²¹ ñí¹nái² quion²¹ jná¹³”.

8 ”Ti³la³ jmɨ́¹ ca³niéi² jáun² né³, tsá² quioh²¹ ñí¹nái² jáun² ca³záih³ tsá² nio² ta²¹ jo³cuo² la³ lá²: “Cuá²tieh³ tsá² ná¹jmu² ta²¹, hi³ jáun² ma³hmah²¹ la³ cun³ hmah²¹ quioh²¹ tsú², hi³ má¹liauh²¹ nú² má¹hmah²¹ tín² ñí¹con² tsá² taunh³ chí¹cáin², hi³ jáun² táuh³ ñí¹con² tsá² taunh³ la³ñí¹”. 9 Jmɨ́¹jáun² cua³tanh²¹ tsá² ca³taunh³ hná¹ ta²¹ cun³ la³ nio¹ hñá³, hi³ jáun² ma³ quin³² ma³ jan³² ca³héi³ cáun² cú¹tiáu² quioh²¹ jmɨ́¹ cuá¹tanh²¹, la³ cun³ hmah²¹ quioh²¹ cú² jmái¹ ta²¹. 10 Jmɨ́¹ li²¹ jáun² né³ tin³ tsá² taunh³ ta²¹ hú²niéi²; tsá² hí³ jmɨ́¹ ná¹lín²³ hi³ he³ hmah²¹ chí¹lɨ́³ la³ cónh³ bí¹ tsá² taunh³ cáin²; ti³la³ cun³ jáun² cáun² cú¹tiáu² bíh¹ ca³héi³ tsú² ma³ quin³² ma³ jan³². 11 Jmɨ́¹ ti³ ñí¹ he³ tsú² jáun² hmah²¹ quioh²¹ né³, ca³ma³liáu³² jmu² liúnh¹ ñí¹con² tsá² quioh²¹ ta²¹, 12 hi³ juáh³ la³ lá²: “Já² cáun² o¹rá¹ tán¹ bíh¹ ta²¹ lɨ́²jmú³ tsá² taunh³ nɨ́² chí¹cáin², hi³ cá²ren² bíh¹ má²lɨ́²ma³hmah²¹ hnú² quioh²¹ tsú² quiúnh¹

jnoh¹, tsá² má²lí²má¹tso¹ jnoh¹ tsí³ hná¹ ta²¹ tán¹ jmái¹ ji³ hi³ chéi³ hiú² ní²”. 13 Ti³la³ tsá² quioh²¹ ta²¹ ca³juáh³ la³ lá² hi³ ca³záih³ jan² tsá² hí³: “Sá¹ní² jie³ dúh¹, ha³ tiá² cuá¹jmu² yáh³ jná¹³ hí¹ cáun² hi³ tiá² ca³ti²¹. ¿Há¹ jun³juáh¹³ lí²jmuh³ hnú² jái¹³ quiúnh¹ jná¹³ hi³ má¹hmah²¹ jná¹³ cáun² cú¹tiáu² la³ cun³ tí³ quioh²¹ cú² jmái¹ ta²¹ bíh¹ dúh¹? 14 Jánh³² hmah²¹ quián¹³ jáun² cuánh². Quí¹ jná¹³ dá² hnó³² má¹hmah²¹ ñí¹con² tsá² taunh³ ni² chí¹cáin² cá²ren² la³ cun³ hi³ má¹hmah²¹ jná¹³ quián¹³ hnú² bíh¹. 15 ¿Hí¹ tiá² ca³tin¹ jná¹³ hi³ jmuh²¹ ta²¹ quie³ quion²¹ la³ cun³ ti³² tsin³² huen² dúh¹? ¿Ho³ hi³ uóu³² honh² uá¹ hnú² cun³ñí¹ hi³ jná¹³ chú³² tsin³²?”

16 ”La³ ní² bíh¹ lí³, hi³ tsá² ñí¹ ca³táuh³ lín¹³ tsá² la³ñí¹, hi³ jáun² tsá² la³ñí¹ né³ lín¹³ tsá² ñí¹ ca³táuh³ bíh¹. [Quí¹ juóun³² lín³² bíh¹ tsá² ná¹tén¹, ti³la³ cú¹pih²¹ tsáu² bíh¹ tsá² quián³ —ca³juáh³ Jesús.]

Jesús juáh³ siáh³ ñí¹ má²hnaih³² jéin³² hi³ jún³

(Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34)

17 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, tá¹la³ má²hí¹hún¹ jáun² Jesús jui³² hi³ hí¹uú²³ ti³ juú² Jerusalén, jáun² ca³teh³ dí² ñí¹ ti³ có³² tsá² quian³tun³ hí³ hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

18 —Sá¹ní² jie³, ta³né³² má²hí¹uú²³ dí² ti³ já¹ juú² Jerusalén, ñí¹ jienh³ tsú² jáun² jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun² ñí¹con² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ ji³ tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹ ní² siáh³, hi³ jáun² tsá² hí³ jmu³ héih³² hi³ ma³nga² tsú² jná¹³. 19 Jienh³ tsú² jná¹³ ñí¹con² *tsá²cá²jo²¹ hi³ jáun² qui³ cáuh³² tsú² cú²nga¹ ji³ hi³ quiu³ po³ dí², hi³ má¹li³² jáun² né³ taun³ tsú² jná¹³ ñí¹ crei²¹; ti³la³ ñí¹ má²cá²hní² jmái¹ jáun² má¹ná¹ jenh¹³ bíh¹ jná¹³ ja¹ hla¹.

La³ cun³ hi³ ca³mí³ mí¹ziú¹³ Jacobo quionh³ Juan²

(Marcos 10:35-45)

20 Jmí¹jáun² ca³ma³janh³² ñí²cuo² Zebedeo ñí¹con² Jesús quionh³ tá¹ gon³ jon²; tsá²mi³ hí³ né³ ca³di³jñí³² ta³ ñí¹ Jesús hi³ ca³mí³ cáun² hi³ chú³². 21 Hi³ jáun² Jesús ca³ngái³:

—¿He³ jmí¹ hnáuh² hnú²?

Jáun² tsá²mi³ hí³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Jmu³ tiá³ hi³ chú³², hi³ ní¹ má¹ti³ ñí¹ má²ñi³quien² hnú², tá¹ gon³ jón³² jná¹³ lá² tiánh³² cu³henh¹ hnú², jan² ti³ cuá² chu²¹ hi³ jan² ti³ cuá² cáun¹.

22 Ti³la³ Jesús né³ ca³ngái³:

—Hnoh² dá² hí¹juáh³ tiá² ñíh¹ bíh¹ náh² he³ ná¹mih³². ¿Hí¹ quinh¹ náh² jmái¹ hi³ há¹ ngá¹³ náh² la³ cun³ hi³ há¹ ngá¹³ jná¹³, [ji³ hi³ zón³² náh² siáh³ jmái² hi³ má¹tsoh¹ honh² la³jmí¹ zón²¹ jná¹³]?

Jáun² tsá² hí³ né³ ca³juáh³:

—Lí¹³ bíh¹.

23 Jáun² ca³juáh³ siáh³ Jesús:

—Tson² bíh¹ cu³tí³ hi³ hnoh² ha¹ ngá¹³ náh² la³ cun³ hi³ há¹ ngá¹³ jná¹³, [ji³ hi³ zón³² náh² siáh³ jmái² la³jmí¹ zón²¹ jná¹³;] ti³la³ hi³ ca³ti²¹ hi³ cuá¹tianh³ náh² cu³hén² jná¹³, jan² cuá² chu²¹ hi³ jan² ti³ cuá² cáun¹ má¹ná¹, tiá² ca³tin¹ yáh³ jná¹³ cué¹³, quí¹ ñí¹ jáun² má²lí³ hua³jan²¹ hi³ tsa³tiánh² tsá² má²ca³quianh³ hnga² bíh¹ Ñuh³² jná¹³.

24 Jmí¹ ca³nái³² tsá² quian³ ñí¹ hná¹ jáun² jái¹³ jáun² né³, ca³míh³ tsí³ ñí¹con² tsá² gon³ má²túnˀ rainh²¹ hí³. 25 Ti³la³ Jesús má¹ná¹, ca³teh³ ji³lin² tsá² hí³ hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Hnoh² ná¹ñíh¹ hi³ tsá² ná¹ho² ta²¹ ma³ quin³² ma³ caun³² hué³² jmu² quien² ñí¹con² tsá² zian² hué³² jáun², hi³ jáun² tsá² ná¹quien² hí³ né³ cáun² jmu² héih³² ñí¹con² tsá² tionh² hí³ jo³cuo². 26 Ti³la³ tiá² ca³ti²¹ yáh³ hi³ lí¹³ la³ jáun² ja¹ quián¹³ hnoh². Quí¹ ní¹juáh³ tsá² hnió³ li³ quien² ja¹ quián¹³ hnoh², hniáuh³² lín³ tsú² jan² tsá² quian²¹ bíh¹ ñí¹con² tsá² ñí¹ hná¹ jáun²; 27 hi³ li³ua³ jan² hnoh² tsá² hnáuh² náh² lín¹³ tsá² la³ñí¹, hniáuh³² jmúh¹³ náh² hi³ lín³ la³jmí¹ lín³ jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ tsá² ñí¹ hná¹ jáun² bíh¹. 28 Hniáuh³² jmu³ tsú² la³jmí¹ jmu² jná¹³ bíh¹ Jon² tsá²mi³cuóun². Quí¹ jná¹³ dá² cuan³ ná¹ hi³ ja³ma³con²¹ bí¹ ná¹ tsáu², jun³juáh¹³ hi³ ti³ ma³cáu³² yáh³ tsáu² jná¹³; ji³ hi³ cuan³ ná¹ siáh³ hi³ jienh²¹ ná¹ huen² hi³ jun³, hi³ lí³ cáun² hmah²¹ ca³ti²¹ hi³ lí¹³ liáun³ juóun³² lín³² tsáu².

Jesús jmah²³ gon³ tsá² ten³

(Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43)

29 Jáun² né³, tá¹la³ jmí¹ má²hí¹huen³² tsú² jáun² já¹ juú² Jericó, juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² jmí¹ hí¹já²táunh¹ cu³hna²¹ Jesús. 30 Can³² hú¹ jui³² ñí¹ jmí¹ hí¹ja³tánh¹ tsú² jáun² jmí¹ tionh¹ gon³ tsá² ten³; hi³ jáun² jmí¹ ca³nái³² tsú² hi³ cuá¹ja³² Jesús, jáun² ca³hóh³² tiá³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¡Hnú² Ti³², jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Dá²vi²¹, cuí¹ já² mii³ honh² hnú² quiú¹³ jnoh¹!

31 Jáun² tsá² jmí¹ hí¹já²táunh¹ hí³ né³ ca³jin³ tsá² ten³ hí³, hi³ jmí¹ hnió³ tsú² hi³ tiánh³ tsú² ta³máih³; ti³la³ tsá² hí³ má¹ná¹, ti³ li³mí¹ tiá³ ca³hóh³² bíh¹, hi³ ca³juáh³:

—¡Hnú² Ti³², jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Dá²vi²¹, cuí¹ já² mii³ honh² hnú² quiú¹³ jnoh¹!

32 Jáun² Jesús ca³náu², hi³ ca³teh³ dí² tsá² hí³, hi³ jáun² ca³ngái³h³ dí²:

—¿He³ jmí¹ hnáuh² hnoh² hi³ jmu¹ jná¹³ ñí¹con² náh²?

33 Jáun² tsá² ten³ hí³ né³ ca³juáh³:

—Ti³², hnáu² jnoh¹ hi³ jnia³ siáh³ mí¹ñí¹.

34 Jmí¹jáun² ca³ja³ mii³ tsi³ Jesús ñí¹con² tsá² hí³, hi³ jáun² ca³tí³ dí² cuo² mí¹ñí¹ tsú². Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³jnia³ siáh³

mí¹ñí¹ tsá² hí³, hi³ jáun² ja³taunh²¹ cu³chin¹ cu³hna²¹ Jesús.

21

Jesús má²hí³ já¹ juú² Jerusalén
(Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

1 Jmí¹ má²ja³quián³ chá¹táunh¹ tsú² juú² Jerusalén, ca³cha³táunh¹ tsú² có³² juú² Betfagé can³² máh³ míh¹ Olivos; jmí¹jáun² ca³zen³ Jesús gon³ tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con², 2 hi³ ca³záɨh³ dí² la³ lá²:

—Cuá²táunh¹ náh² juú² míh¹ nio² tɨ³ chí¹ján³ ní². Jáun² ñí¹ ní² la³juɨ³² chanh²¹ náh² jan² lo¹ búh¹ quionh³ jáh³ míh¹ jon², hi³ cuá¹hñéih¹. Cuá²zanh¹ náh² jáh³, hi³ jáun² ñá²jan³² ñí¹ lá². 3 Hi³ jáun² ní¹juáh³ zian² tsá² zia³² hi³ ca³juáh³ ñí¹con² hnoh², jáun² juoh¹ náh² tsú²: “Hliá² má²hniah³ ñí¹con² Tɨ³² Juo¹³ bíh¹ jnoh¹ jáh³, hi³ jáun² la³juɨ³ já¹jon¹ jnoh¹ siáh³ ñí¹ tionh¹ lá²”.

4 La³ ní² ca³lɨ³ hi³ jáun² ca³lɨ³tí³ la³ cun³ hi³ ca³juáh³ hla¹ *tɨ³² jë¹ Dió³², jmí¹ ca³juáh³ jáun² la³ lá²:

5 Zéih³ náh² tsá² zian² tɨ³ ñí¹ zeh¹ máh³ Sión la³ lá²:
Sá¹ní² jɨe³, Re²¹ Juóuh³² hnoh² cuá¹ja³² ñí¹con² náh²;
jan² Tsá² tsí¹juí³ bíh¹ hí³,
hi³ cuá¹tsɨn¹ jan² lo¹ búh¹ míh¹,
la³ cun³ lo¹ pih²¹ jon² jan² jáh³ qui³ cán²³ lio²¹.

6 Jáun² ja³taunh²¹ bíh¹ tsá² gon³ haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² tsú² hi³ ca³jmú³ la³ cun³ hi³ má²lí²juáh³ tsú² jáun². 7 Ná¹jón²¹ bíh¹ tsú² ló¹ búh¹ la³ má²quionh³ jon² jmí¹ ca³cha³tánh¹, hi³ jáun² ca³na³tsí³ tsú² ha¹ cu³hna²¹ jáh³, hi³ jáun² ca³cua³tsɨn¹ Jesús. 8 Jmí¹ lɨ²¹ jáun² né³, juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² ca³qui³ ca³ja³ ha¹ hú¹ juɨ³²; hi³ ma³ jan² né³ ca³quieh³ cuú² ñeh¹ hmá² hi³ ca³ja³ siáh³ hú¹ juɨ³². 9 Tsá² jmí¹ hí¹tsá²táunh¹ chí¹ján³, ji³ tsá² jmí¹ hí¹ja³táunh¹ chí¹cáin² ní² ca³ma³liáu³² hi³ tɨ³ hóh³² tiá³ hi³ juáh³ la³ lá²:

—¡Cuí¹ lɨ³quien² bíh¹ jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ re²¹ Dá²vi²¹! ¡Cuí¹ lɨ³quien² bíh¹ Tsá² cuá¹ja³² cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Dió³² Juo¹³ dí²! ¡Hénh³ ma³ chun¹ Dió³² Tsá² cuá³ hñu³mi³cuú²!

10 Hi³ jáun² jmí¹ hi²¹ Jesús já¹ juú² Jerusalén, la³jín³² bíh¹ tsá² juú² ca³ja³cáun² tsí³ hi³ quí² ngaɨh³² raɨnh²¹ hi³ juáh³:

—¿Hin² dá² tsánh² tsá² ó³²?

11 Hi³ jáun² tsá² hí¹ja³tú² ja³lɨn²³ hí³ cu³chin¹ cu³hna²¹ Jesús né³ ca³juáh³:

—Jesús Tsá² lín³ tɨ³² jë¹ Dió³² bíh¹ ó³², Tsá² juú² Nazaret hín¹³ tɨ³ Galilea.

Jesús má²ji² cuáh³² chín¹
(Marcos 11:15-19; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

12 Jmí¹ lɨ²¹ jáun² hi³ Jesús hñu³ cuáh³² chín¹, hi³ jáun² ca³huen³ dí² tɨ³ cheih³² la³jín³² tsá² jmí¹ ná¹hna² ji³ tsá² jmí¹ ná¹la³² ñí¹ jáun². Ca³ziu³ ca³cuí³ tsú² mesa quioh²¹ tsá² jmí¹ ná¹zaɨ³² quɨe³ quioh²¹ hué³² siáh³ ji³ hmá²si¹ quioh²¹ tsá² jmí¹ ná¹hna² chi³ jáɨ² ní² siáh³; 13 hi³ jáun² ca³záɨh³ dí²:

—Ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³ la³ lá²: “Hñu³² jná¹³ dá² jmáɨ²: hñú³ ñí¹ liéinh³² tsú² Dió³²” bíh¹. ¡Tɨ³la³ hnoh² né³, tá² hláu² quioh²¹ háɨn² bíh¹ má²ca³jmuh³ náh²!

14 Hñu³ cuáh³² jáun² né³, cua³taunh²¹ ma³ jan² tsá² ten³ ji³ tsá² hma² ní² siáh³ ñí¹ zenh¹ Jesús, hi³ jáun² ca³jmah³ dí². 15 Tɨ³la³ jmí¹ ca³jíe³ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ quionh³ tsá² ná¹lín³ tɨ³² liei²¹ hua³jueh³² hi³ jmu² jáun² Jesús, ji³ hi³ ca³náɨ³² tsú² siáh³ hi³ jlánh¹ ná¹tí² ná¹hóh³² tsá¹míh¹ hñu³ cuáh³² hi³ juáh³ la³ lá²: “¡Cuí¹ lɨ³quien² bíh¹ jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ re²¹ Dá²vi²¹!”, ca³míh³ lín³² bíh¹ tsí³ tsú². 16 Hi³ jáun² ca³záɨh³ dí² Jesús la³ lá²:

—¿Naɨh²¹ hnú² la³ cun³ hi³ ñí¹juah²¹ tsú² ní²?

Hi³ jáun² Jesús ca³juáh³:

—Ján³, tɨ³la³ ¿tiá¹ má²ca³híh³ hnoh² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² ñí¹ rá¹juáh³ la³ lá² dúh¹?:
Má²ca³jmuh³ hnú² hi³ tsá¹míh¹ pih²¹,
ji³ dáɨn² tiúh²³ ní² siáh³,
ná¹má²quí² ma³quien² hnú².

17 Jmí¹ lɨ²¹ jáun² né³, ca³ta³tonh¹ bíh¹ tsá² hí³, quí¹ cua³han³ bíh¹ Jesús já¹ juú² Jerusalén, hi³ ngau³ juú² Betania, hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³jnioh².

Jesús jin²³ hmá² sí² co² tiá² máɨ³ haɨ²¹
(Marcos 11:12-14, 20-26)

18 Hú²niéi² jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² má²cuá¹tsau³² siáh³ Jesús tɨ³ já¹ juú² Jerusalén, jáun² tá¹la³ hí¹hún¹ jáun² juɨ³² ca³ráun³ ñí¹cuóunh²¹. 19 Can³² juɨ³² jáun² jmí¹ chi²¹ cáun² hmá² sí² co², jáun² ngau³ tsú² jmíh¹ hmá² hi³ ca³ñí¹jíe¹³ ní¹juáh³ haɨ²¹ máɨ³, tɨ³la³ hí¹ cá² máɨ³ yáh³ máɨ³ tiá² tsoh³ tsú², jí³²la³ mu²¹ bíh¹ hmá² jmí¹ tsi²¹. Jáun² Jesús ca³záɨh³ hmá² sí² jáun² la³ lá²:

—¡Hí¹ cónh³ yáh³ tiú²uú² chau²¹ jmáɨ¹ hi³ ha³ hnú² máɨ³!

Jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³lɨ³ quiéin² hmá² sí² jáun². 20 Jmí¹ ca³jíe³ jáun² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² tsú² hi³ lɨ³ la³ jáun², jáun² jlánh¹ ca³ja³cáun² tsí³, hi³ jáun² ca³ngáɨh³ dí² Jesús:

—¿Ha³ bíh¹ lánh³ rón³² sa³ cu³tiá³ pih²¹ la³ lá² máh³ la³ ca³lɨ³ quiéin² hmá² sí² ní²?

21 Jáun² Jesús ca³ngáɨ³ la³ lá²:

tioh³ hliáun³ ñéih³, jun³juáh¹³ jí³²la³ la³ cun³ hi³ lí²jmú³² jná¹³ ñí¹con² hmá² sí² ní² yáh³ lí¹³ jmúh¹³ hnoh², quí¹ hí¹ la³ ti³ lí¹³ bíh¹ hi³ juoh¹ hnoh² máh³ ní² la³ lá²: “¡Quin² hnú² ñí¹ ní², hñu³ jmí²miih²¹ cuá²hú³²!” hú¹tá¹ li³tí³ bíh¹ la³ jáun². 22 Quí¹ la³jí³² hi³ míh¹³ bíh¹ náh² ñí¹con² Dió³², cun³ héih¹ bíh¹ náh² ní¹juáh³ hi³ cu³tí³ nio² cáun² honh² náh².

Nga² tsáu² ñí¹con² Jesús hi³ ha³ jinh¹ hi-auh³ dí² jáɨ¹³ hi³ ho²

(Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8)

23 Jmí¹ li²¹ jáun² né³ hi³ Jesús cuáh³² chín¹, hi³ jáun² tá¹la³ jmí¹ dí¹hɨeh³² tsú² tsáu² ñí¹ jáun² né³ cua³taunh²¹ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ jɨ³ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú² ní² siáh³, hi³ ca³ngáɨh³ Jesús la³ lá²:

—¿Hin² ca³cué³ héih³² hi³ jmuh³² nú² ta²¹ ní²? ¿Hin² tsánh² ca³cué³ jáɨ¹³ hi³ hauh³² hnú² ní²?

24 Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Ja³bí¹ jná¹³ siáh³ nga¹ cáun² jáɨ¹³ ñí¹con² hnoh²; ní¹juáh³ hi³ ngáɨh¹ hnoh² jáɨ¹³ hi³ nga¹ jná¹³ lá², jáun² má¹jáun² juanh²¹ jná¹³ hi³ hin² ca³cué³ jná¹³ jáɨ¹³ hi³ jmu² la³jí³² hi³ lá². 25 ¿Hin² tsánh² ca³ze³ hla¹ Juan² hi³ cua³zion³ tsáu² jmáɨ²? ¿Hí¹ Dió³², ho³ tsá²mɨ³cuóun² uá¹?

Ti³la³ tsá² hí³ né³ cáun² lí¹ ca³juu³ ca³hlénh³ ja¹ má²tún² hmóu³² bíh¹ hi³ ca³juónh³ la³ lá²:

—Ní¹juáh³ hi³ juáh¹³ dí² hi³ Dió³² bíh¹ ca³ze³ tsú², hi³ jáun² tsá² ní² né³ lí¹³ nga³: “Hi³ jáun² né³, ¿he³ láih³² sa³ tiá² ta²¹ ca³tianh³² yáh³ náh² tsú²?” 26 Hi³ ní¹juáh³ hi³ juáh¹³ dí² siáh³ hi³ tsá²mɨ³cuóun² bíh¹ ca³ze³ tsú², já² cáu² bíh¹ he² quiú¹³ dí² ñí¹con² tsáu²; quí¹ la³jín³² bíh¹ tsáu² ná¹lín²³ hi³ hla¹ Juan² jmí¹ lín³ jan² ti³² jë¹ Dió³².

27 Hi³ jáun² cu³tsa³² ca³záih³ tsú² cú²jueh³² Jesús:

—Tiá² né¹ yáh³ jnoh¹.

Jáun² Jesús né³ ca³juáh³ siáh³:

—Hi³ jáun² sa³jun³ jná¹³ yáh³ juanh²¹ siáh³ hi³ hin² tsánh² ca³cué³ jáɨ¹³ hi³ jmu² jná¹³ la³jí³² ta²¹ lá².

Jáɨ¹³ hi³ jmu² tsú² ca³tɨn¹ gon³ jon² jan² tsáu²

28 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³juáh³ siáh³ Jesús la³ lá²:

—¿He³ lánh³ lín²³ hnoh² ca³ti²¹ jáɨ¹³ hi³ jmu¹ jná¹³ lá²? Jan² tsá²ñuh² jmí¹ zian² gon³ jon²; jáun² ca³záih³ dí² tsá² má²ján³ la³ lá²: “Jón³, cua³², cuá²jmu³ ta²¹ ñí¹ jná¹ mɨ³ uóun²jɨeh¹³ quiú¹³ né³²”. 29 Jáun² jon² tsú² ca³ngáɨ³: “¡Tiá² hnó³² nia²¹ ñe¹!” Ti³la³ jmí¹ má²cu³lé³ jáun² né³, ca³za² bíh¹ tsí³ tsú², hi³ jáun² ngau³ hi³ ñí¹jmú¹³ ta²¹. 30 Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ngau³ tsá² má²lieih²¹ hí³ hi³ ca³ñí¹lienh¹³ siáh³ tsá² cáɨn² hi³ ca³ñí¹zeh¹ dí² siáh³ la³ jáun²; hi³ jáun² tsá² hí³ né³ ca³ngáɨ³: “Re² bíh¹ tia²¹, ñe¹ jná¹³”. Ti³la³ tiá² ñéi¹ yáh³ tsú² jmí¹ li²¹ jáun². 31 ¿Hin² bíh¹ tsánh² tsá² gon³ hí³ ca³jmú³ la³ cun³ hi³ hnió³ jméi²?

Jáun² tsá² hí³ ca³juáh³:

—Tsá² má²ján³ hí³ bíh¹.

Hi³ jáun² Jesús ca³záih³ siáh³ tsá² hí³:

—Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ *tsá² caɨ³² hmah²¹ ji³ tsá²mi³ juón¹ bíh¹ tín² má²ná¹taunh³² jo³cuo² Dió³² la³ cónh³ bíh¹ hnoh². 32 Quí¹ hla¹ Juan² tsá² tí² ziau² jmáɨ² cuan³ hi³ cua³ma³ta² hnoh² ha³ lánh³ rón³² má¹zián¹³ náh² la³ cun³ ti³² tsí³ Dió³², ti³la³ tiá² ca³tianh³² yáh³ hnoh² tsú² ta²¹; ti³la³ tsá² caɨ³² hmah²¹ quionh³ tsá²mɨ³ tsá² lí¹ jmú² lí¹ tsau³² má¹na²¹, ca³tanh² bíh¹ ta²¹ tsá² hí³. Ti³la³ hnoh² né³, uá¹jinh¹ ca³jɨeh³ náh² hi³ jáun², cun³ jáun² bíh¹ tiá² ca³zah¹ hnoh² jmí¹ honh² hi³ juáh¹³ hi³ jmí¹ li³ tanh¹³ náh² ta²¹ tsá² hí³.

Jáɨ¹³ hi³ jmu² Jesús ca³tɨn¹ tsá² hláih¹

(Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-19)

33 ”Niéi² náh² siáh³ jáɨ¹³ hi³ jmu¹ jná¹³ lá²: Jan² tsáu² ca³jñí³ mi³ uóun²jɨeh¹³ ñí¹ná¹² quioh²¹; hi³ jáun² ca³jmú³ jní¹³ la³ cu³ la³ jéin³ jáun², hi³ ca³zíh³ siáh³ cáun² ñí¹ lí¹³ quiáuh³² jmaɨh²¹ mɨ³ uóun²jɨeh¹³, jɨ³ hi³ ca³jmú³ tsú² siáh³ cáun² hñú³ ñe¹ lín²¹ ñí¹ lí¹³ di³chín³² tsá² jmu³ hua³hí¹³ ñí¹ná¹² jáun². Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³quiú² tsú² ñí¹ná¹² jáun² jo³cuo² tsá² lí¹³ jmu³ ta²¹, hi³ jáun² tsá² jmu² hí³ ta²¹ né³ jmí¹ ma³hmah¹ ca³lá² quioh²¹ hué³² jáun² cun³quionh³ hi³ jɨenh³² cú¹pih²¹ la³ cun³ hi³ ló³² jáun². Jmí¹ li²¹ jáun² ngau³ ñí¹ uóunh³. 34 Jmí¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ hi³ ca³láu² mɨ³ uóun²jɨeh¹³ né³, ca³zen³ tsú² ma³ jan² *tsá² má²ná¹hlánh¹ joh¹ hi³ ca³ñí¹máɨ¹ ñí¹con² tsá² jmu² ta²¹ la³ cun³ hi³ ca³tɨn¹ dí². 35 Ti³la³ tsá² jmu² hí³ ta²¹ né³ ca³zanh³ bíh¹ tsá² ca³zen³ hí³ tsá² quioh²¹ ñí¹náɨ², hi³ ca³qui³ ca³quiunh³ dí², ma³ jan² ca³jngɨh³ dí² hi³ ma³ jan² né³ ca³qui³ ca³jláɨn³² dí² quín¹. 36 Jáun² tsá² quioh²¹ ñí¹náɨ² jáun² ca³zen³ siáh³ juóun³² tsá² quian²¹ la³ cónh³ bíh¹ jmí¹tin²; ti³la³ tsá² jmu² ta²¹ hí³ má¹ná¹, siáh³ bíh¹ siáh³ ca³jmúh³² tsú² tsá² hí³.

37 ”Ñí¹ cá¹táuh³ né³ cu³tsa³² ca³zen³ tsú² cú²jueh³² jon², quí¹ ca³lín¹³ tsú² la³ lá²: “Cun³ tanh¹³ bíh¹ tsú² ta²¹ jón³² jná¹³”. 38 Ti³la³ jmí¹ ca³jíen³² tsá² ná¹jmu² hí³ ta²¹ jon² tsá² quioh²¹ ñí¹náɨ² né³, ca³juónh³ ja¹ hmóu³² hi³ ca³juáh³ la³ lá²: “Já² tsá² ní² bíh¹ li³quioh²¹ ñí¹náɨ² lá² ní¹ má¹jun² jméi²; chú³² cuí¹ jngɨh¹³ dí² tsú² hi³ jáun² li³ quiú¹³ dí² ñí¹náɨ² lá²”. 39 Hi³ jáun² ca³chin² tsú² tsá² hí³ ti³ cheih³² hi³ jáun² ca³jngɨh³ dí² tiáunh¹.

40 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³ngáɨ³ Jesús ñí¹con² tsá² hí³:

—Ní¹ má¹cuanh³² tsá² quioh²¹ hí³ ñí¹ná꞉i² jáun² né³, ¿he³ lín²³ hnoh² jmu³ tsú² ñí¹con² tsá² jmu² hí³ ta²¹?

41 Tsá² hí³ ca³juáh³:

—Tsá² hlá꞉ih¹ hí³ dá² jng꞉ih³ bíh¹ tsú², ca³la³ hí¹ cú¹pih²¹ mi꞉í³ tiá² já³² ts꞉í³; hi³ já꞉un² ñí¹ná꞉i² já꞉un² cué꞉h³² tsú² tsá² sián꞉h³ bíh¹ hi³ jmu³ siáh³ ta²¹, la³ cun³ tsá² l꞉i³ j꞉íenh³² la³ cun³ hi³ ca³t꞉in¹ tsú² caun¹³ ní¹ má¹ca³láu².

42 Jm꞉í¹já꞉un² ca³juáh³ siáh³ Jesús la³ lá²:

—¿Tiá¹ má²ca³híh³ hnoh² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³², ñí¹ rá¹juáh³ já꞉un² la³ lá²?:

Quín¹ hi³ tiá² ca³jeih²¹ já꞉un² tsá² ná¹lín³ t꞉i³²
hiah³²,
ta³né³² má²l꞉i³ cá² má꞉i³ quín¹ hi³ jlánh¹ bíh¹
quien²,
quín¹ hi³ hu²¹ cuoh¹ hiah³².

Hi³ ní² dá² ca³jmú³ Juo¹³ bíh¹ dí²,
cáun² hi³ l꞉í¹³ l꞉i³ tsa³cáun² ts꞉í³ dí².

43 Hi³ já꞉un² bíh¹ juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh²,
hi³ tiú²u꞉ú² l꞉í¹³ yáh³ hián¹³ hnoh² já꞉i¹³ hi³
tonh²¹ náh² jo³cuo² Dió³², la³ cun³ hi³ jm꞉í¹
ca³t꞉in¹ náh² hián¹³; hi³ já꞉un² tsá² hué³² siáh³
bíh¹ má²hiá꞉uh¹³, tsá² jmu² la³ cun³ hi³ t꞉i³²
Ts꞉í³ Dió³². 44 [T꞉i³la³ hi³ ca³t꞉in¹ quín¹ já꞉un²
né³, l꞉i³ua³ jan² tsá² cá²hính³² quionh³ quín¹
já꞉un², ca³la³ juoh¹ mí¹ siún¹ nio² bíh¹ tsú²
l꞉í¹³; hi³ ní¹juáh³ quín¹ já꞉un² la³ ca³táh³ ñí¹
quioh²¹ l꞉i³ua³ jan² tsáu² né³, já꞉un² ca³la³ ju꞉i²¹
nio² bíh¹ tsú² l꞉í¹³.]

45 Jm꞉í¹ ca³ná꞉i³² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ j꞉i³ tsá²
*fariseos já꞉i¹³ hi³ jmu² já꞉un² Jesús, jm꞉í¹já꞉un²
ca³l꞉i³ts꞉in² tsú² hi³ ca³t꞉in¹ hí³ bíh¹ dí² já꞉i¹³
hi³ má²l꞉í²hléh³² tsú² já꞉un². 46 Jm꞉í¹já꞉un² jm꞉í¹
má²hnió³ dí² zanh³ Jesús, t꞉i³la³ jm꞉í¹ jué꞉nh²
bíh¹ tsú² ñí¹con² tsá² ná¹ng꞉ih³² hí³, quí¹ jm꞉í¹
ná¹juáh²³ bíh¹ tsá² hí³ hi³ Jesús lín³ jan² t꞉i³²
jë¹ Dió³².

22

Já꞉i¹³ hi³ jmu² Jesús ca³t꞉in¹ tsá² ná¹tén¹ ñí¹ jmu³ tsú² jmá꞉i¹ hi³ jenh¹³ cuo² tsáu²
(Lucas 14:15-24)

1 Jesús ca³ma³liáu³² hi³ lié꞉inh³² siáh³ tsá²
hí³ cun³quionh³ já꞉i¹³ hi³ jmu², hi³ ca³zá꞉ih³ dí²
la³ lá²:

2 —Jmá꞉i¹ hi³ téh³ Dió³² tsá² l꞉í¹³ tónh³²
jo³cuo² l꞉í¹³ la³jm꞉í¹ l꞉i²¹ jm꞉í¹ ca³jmú³ jan² re²¹
jmá꞉i¹ hi³ ca³jenh² cuo² jon². 3 Ca³zen³ tsú²
*tsá² má²ná¹hlánh¹ joh¹ hi³ tsa³tieh¹ tsú² tsá²
má²ná¹tén¹, t꞉i³la³ tsá² ná¹tén¹ hí³ né³ tiá²
ca³he³ yáh³ hi³ ja³táunh¹. 4 Jáun² ca³zen³
tsú² siáh³ tsá² má²ná¹hlánh¹ joh¹ ñí¹ hná꞉i
já꞉un² hi³ ca³zá꞉ih³ dí² la³ lá²: “Cuá²zéih³ náh²
tsá² ná¹tén¹ hi³ má²ná¹l꞉i³ bíh¹ hua³jan²¹ má³²
quion²¹ jná¹³. Má²l꞉í²jmú³² jná¹³ héih³² hi³
jng꞉ih³ tsú² cuá¹ju꞉í² j꞉i³ la³j꞉í³² já꞉h³ húnh¹
n꞉í² siáh³, hi³ já꞉un² la³j꞉í³² bíh¹ má²ná¹l꞉i³
hua³jan²¹; cu꞉í¹ ja³táunh¹ tsú² jmá꞉i¹ ñí¹ jenh¹³
cuo² jón³² jná¹³”. 5 T꞉i³la³ tsá² ná¹tén¹ hí³
má¹ná¹, ca³la³ uá¹ tiá² ná꞉i³² bíh¹ ca³jmú³.
Ma³ jan² tsá² hí³, ta²¹ bíh¹ ca³ñí¹jmú¹³ ñí¹ná꞉i²
quioh²¹, ma³ jan² né³ ca³ñí¹jmú¹ ñí¹hná꞉ih¹,
6 hi³ ma³ jan² né³, ca³zanh³ bíh¹ tsá² hí³
joh¹ re²¹, hi³ ca³quiu³ ca³pan³ dí² ca³la³ ñí¹
ca³jng꞉ih³ dí² tiá꞉unh¹. 7 Jm꞉í¹já꞉un² ca³míh³ lín³²
bíh¹ ts꞉í³ re²¹ hí³, hi³ já꞉un² ca³zen³ hliá꞉u³ joh¹
hi³ ca³ñí¹ma³tsan² tsá² hlá꞉ih¹ tsá² hon² hí³,
j꞉i³ hi³ ca³ñí¹j꞉ín² tsú² juú²co¹ tsá² hí³. 8 Jm꞉í¹
l꞉i²¹ já꞉un² ca³zá꞉ih³ dí² tsá² hí³ joh¹: “La³j꞉í³²
bíh¹ má²ná¹l꞉i³ hua³jan²¹ quioh²¹ hi³ jenh¹³
cuo² jón³² jná¹³, t꞉i³la³ tsá² jm꞉í¹ ná¹tén¹ hí³
né³, tiá² jm꞉í¹ la³ ca³t꞉i²¹ yáh³ hi³ te¹ jná¹³ tsá²
hí³. 9 Hi³ já꞉un² cuá²tá꞉unh¹ náh² cú²jueh³²
la³ tán¹ ja¹ hñú³, hi³ cuá²tié꞉h³ náh² ñí¹ lá²
la³j꞉ín³² tsá² jenh¹³ náh² ñí¹ já꞉un²”. 10 Hi³
já꞉un² tsá² hí³ né³, ca³hué꞉n² bíh¹ hi³ ja³ta꞉unh²¹
ja¹ hñú³ hi³ ca³ñí¹t꞉ieh¹ la³j꞉ín³² l꞉i³ua³ jan² tsá²
ca³jenh², cu꞉í¹ tsá² chun¹ cu꞉í¹ tsá² hlá꞉ih¹; hi³
já꞉un² ca³cónh³² bíh¹ tsáu² ñé꞉ih³.

11 ”Jm꞉í¹já꞉un² hi³ re²¹ ñé꞉ih³ hi³ ca³ñí¹j꞉ie꞉n¹³
tsá² má²ca³l꞉i³tén¹ hí³, hi³ já꞉un² ca³j꞉íen³² tsú²
jan² tsá²ñuh² hi³ jm꞉í¹ cuá¹tón²¹ ñí¹ já꞉un²,
t꞉i³la³ tiá² jm꞉í¹ cuá¹quih³² yáh³ tsú² hm꞉ih³²
la³ cun³ hi³ qui³ quih³² tsú² ñí¹ jenh² cuo²
tsáu². 12 Hi³ já꞉un² ca³zá꞉ih³ dí² la³ lá²: “Hnú²
tsá²ñuh², ¿ha³ lánh³ rón³² l꞉í²húh³² hnú² ñí¹
lá² ta³ tiá² quíh¹ nú² hm꞉ih³² hi³ ca³t꞉i²¹ quih³²
tsú² jmá꞉i¹ hi³ jenh² cuo² tsáu²?” T꞉i³la³
tsá² hí³ má¹na²¹, cáun² l꞉í¹ ca³cuá³ tie³ bíh¹.
13 Já꞉un² re²¹ hí³ ca³zá꞉ih³ tsá² ná¹ná²ts꞉í³ má³²
ñí¹ mesa, hi³ ca³juáh³ la³ lá²: “Hñéi³ náh²
cuá² ta³ tsá² lá², hi³ já꞉un² cuá²tion³ t꞉i³
cheih³² ñí¹ já¹nié꞉i², hi³ já꞉un² ñí¹ já꞉un² tsa³t꞉i²
tsa³hoh³², hi³ tsa³qui³ tsa³hon³²”.

14 Já꞉un² ca³juáh³ siáh³ Jesús la³ lá²:

—Quí¹ juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² má²ná¹tén¹,
t꞉i³la³ cú¹pih²¹ bíh¹ tsá² quiá꞉nh³.

Jesús juáh³ hi³ ca³ta¹ dí² má¹hmah²¹ ñí¹con² tsá² chi² hmah²¹
(Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26)

15 Jm꞉í¹ l꞉i²¹ já꞉un² ja³tanh²¹ tsá² *fariseos hi³
ca³ñí¹jmú¹³ cá²hon³ ha³ lánh³ tsa³ca³ tsa³lia꞉n³
dí² Jesús, hi³ já꞉un² zia³² lánh³ rón³² tánh³²
tsú² tso³ cun³quionh³ já꞉i¹³ hi³ hléh³². 16 Hi³
já꞉un² ca³zen³ dí² ma³ jan² tsá² ha꞉in²¹ t꞉i³ con²
la³ má²quionh³ ma³ jan² tsá² cu³ nió³ joh¹
Herodes, hi³ ca³ñí¹zeh¹ Jesús la³ lá²:

—Hnú² T꞉i³², né¹ jnoh¹ hi³ jmáh³la³ jú¹
tson² bíh¹ h꞉ieh³² hnú², hnú² bíh¹ h꞉ieh³²
jú¹ tson² ca³t꞉i²¹ ju꞉i³² quioh²¹ Dió³²; hi³ né¹
jnoh¹ siáh³ hi³ tiá² jmuh³² yáh³ hnú² jan²
quien² hi³ jan² tiá² quien². 17 Já꞉un² hnáu²
jnoh¹ hi³ hnú² juáh¹³ la³ cun³ hi³ lín²³ hnú²:
¿Hí¹ ca³t꞉i²¹ má¹hmah²¹ jnoh¹ qu꞉ie³ hi³ m꞉i³²

*tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ juú² Roma, ho³ tiá² hniáuh³²?

18 Ti³la³ Jesús má¹ná¹, ca³li³tsin² bíh¹ la³ cun³ hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ jmí¹ ná¹tioh³ jáun² tsí³ tsá² hí³, hi³ jáun² ca³záih³ dí² la³ lá²:

—¡Hnoh² tsá² lín³ náh² la³ cá¹ la³ jéinh¹!
¿He³ láih³² cá² lau²³ hnoh² jná¹³? 19 Híe¹ náh²
cáun² quie³ hi³ qui³ ma³hmah²¹ náh² jáun²
neh²¹.

Hi³ jáun² tsá² hí³ ca³cué³ cáun² *cú¹tiáu².
20 Jmí¹ jáun² ca³ngáih³ Jesús tsá² hí³:

—¿Hin² mi³ ñí¹ tá²lái¹ ñí¹ lá², hi³ hin² hi³
jmái² tón³² lá² siáh³?

21 Jáun² tsá² hí³ ca³ngái³:

—Quioh²¹ *tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ bíh¹ ni³².

Jáun² Jesús ca³záih³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Jáun² cuéh³ náh² tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ la³
cun³ hi³ ca³tin¹ hiáuh³, hi³ cuéh³ náh² siáh³
Dió³² la³ cun³ hi³ ca³tin¹.

22 Jmí¹ má²lí²niéi³² tsú² jái¹³ jáun² né³, lí¹
ca³ta³ná¹jíe³² bíh¹, hi³ jáun² ja³tanh²¹ bíh¹,
jáun² hnga² bíh¹ Jesús jéi³²í¹ ca³ta³zanh¹.

Nga² tsáu² ca³ti²¹ hi³ jenh¹³ tsú²
(Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40)

23 Jmái¹ jáun² siáh³ cua³taunh²¹ ma³ jan²
tsá² *saduceos hi³ cua³jien³ Jesús. Tsá² cu³
nió³ tsá² saduceos hí³ tiá² ta²¹ hai̱h²¹ yáh³ hi³
jenh¹³ tsá² má²cá²tsan³; hi³ jáun² bí¹ jlánh¹
ca³ñí¹ngah¹ dí² Jesús jái¹³ lá²:

24 —Ti³², hla¹ Moisés ca³juáh³ hi³ ní¹juáh³
jan² tsá²ñuh² ca³jéinh³² cuo², hi³ jun³ bíh¹ ta³
tiá² jon² ca³li³zian² quionh³ tsá²mi³ hí³, jáun²
dá¹jon²¹ tsú² ca³tin¹ jéinh³² cuo² quionh³
tsá²mi³ hnái³ hí³ hi³ jáun² li³zian² jon² ca³tin¹
hla¹ rainh²¹. 25 Jáun² né³, ja¹ quiú¹³ jnoh¹
jmí¹ zian² cá² mí¹zionh² tsá²ñuh² hi³ jmí¹
ná¹lín³ quiaun³ má²tún² rainh²¹ jan² jméi²
mí¹ziú¹³. Tsá² má²ján³ né³ ca³jéinh³² cuo²
quionh³ tsá²mi³, ti³la³ jun³ bíh¹ ta³ tiá² jon²
ca³li³zian² hí¹ jan², hi³ jáun² dá¹jon²¹ bíh¹
hla¹ hí³ ca³jéinh³² siáh³ cuo² quionh³ tsá²mi³
hnái³ hí³. 26 La³ jáun² bíh¹ siáh³ li³ ñí¹con²
tsá² ñí¹ má²gon³ hí³ ca³la³ ñí¹ jun¹; jáun² tsá²
ñí¹ má²gáun³ siáh³ ca³jan³ tsá²mi³ hí³. La³
jáun² bíh¹ li³ quioh²¹ tán¹ quiaun³ tsá²ñuh²
hí³. 27 Jáun² ñí¹ ca³táuh³ né³, jun³ bíh¹
siáh³ tsá²mi³ hí³ hnga². 28 Hi³ jáun² né³, ní¹
má¹ti³ ñí¹ ca³jenh¹³ tsú², ¿hin² dá² tsánh² tsá²
quiaun³ hí³ lí¹³ ñí²cuo² tsá²mi³ hí³, quí¹ tán¹
quiaun³ bíh¹ tsú² ca³jéinh³² cuo² quionh³
tsá²mi³ hí³?

29 Jáun² Jesús ca³ngái³, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnoh² dá² lí¹ ná¹tsá²con² bíh¹ náh², quí¹
cun³ñí¹ hi³ tiá² cui̱n² náh² Sí² quioh²¹ Dió³²,
hi³ sa³jun³ pí³ quioh²¹ Dió³². 30 Quí¹ ní¹
má¹ca³jenh¹³ tsú² ja¹ hla¹, tiá² hin² jéinh³²
yáh³ cuo², hi³ sa³jun³ cuen³ yáh³ tsú² jon²
hi³ jéinh³² cuo², quí¹ má¹jáun² dá² má²lín¹³
tsú² la³jmí¹ lín³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² bíh¹,
tsá² tionh² hí³ hñu³mi³cuú². 31 Ti³la³ hi³
ca³ti²¹ jái¹³ ní¹juáh³ hi³ tson² jenh¹³ tsá²
má²cá²tsan³ né³, ¿tiá¹ má²ca³híh³ hnoh² la³
cun³ jái¹³ hi³ ca³juáh³ jáun² Dió³² hnga²
dúh¹?, jmí¹ ca³juáh³ jáun² la³ lá²: 32 “¡Jná¹³
bíh¹ la³² Dió³² Juo¹³ Há²bran²¹, Isaac ji³ Jacob
ní² siáh³!” Quí¹ Dió³² dá² lín³ Dió³² Juo¹³ tsá²
zian² bíh¹, tiá² lí¹³ yáh³ lín³ tsú² Dió³² Juo¹³
tsá² má²jún¹.

33 Jmí¹ má²lí²niéi³² tsá² tionh² la³ cu³ la³
jéin³ hí³ jái¹³ ní² né³, lí¹ ca³ja³cáun² bíh¹ tsi³
tsú² ca³ti²¹ jái¹³ hi³ hleh³² jáun² Jesús.

Héih³² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien²
(Marcos 12:28-34; Lucas 10:25-28)

34 Jmí¹ ca³li³ ñi³² tsá² fariseos hi³ Jesús
ca³jmú³ hi³ tsá² saduceos lí¹ tiá² ñi³² he³
nga³, hi³ jáun² ca³ngih³² dí² tiáunh¹. 35 Hi³
jáun² jan² tsá² hí³, tsá² lín³ ti³² liei²¹, jmí¹
hnió³ ca³ lan³ Jesús, hi³ ca³ngáih³ dí² la³ lá²:

36 —Hnú² Ti³², ñí¹ ca³la³ jí³² héih³² zia³² ñí¹
liei²¹, ¿hín² bíh¹ héih³² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien²?

37 Jáun² Jesús ca³záih³ tsá² hí³ la³ lá²:

—“Ma³hno¹ Dió³² Juóuh³² ca³la³ jonh³ jmí¹
honh², la³jí³² jmí²chí³ quián¹³ ji³ la³jí³² hi³
lín²³ nú² ní² siáh³”. 38 Hi³ ní² bíh¹ héih³²
la³ñí¹, héih³² hi³ jlánh¹ bí¹ quien² ñí¹ ca³la³
jí³² héih³². 39 Hi³ héih³² ñí¹ má²tun³ né³
míh¹ tiá² cá²ren² bíh¹, hi³ juáh³ la³ lá²:
“Ma³hno¹ tsá²mi³cuóun² renh² la³jmí¹ hno³
nú² huen²”. 40 Tá¹ tun³ héih³² ní² bíh¹ lí³
mí¹zioh²¹ quioh²¹ tá¹ cáun² liei²¹ quioh²¹
hla¹ Moisés ji³ la³jí³² la³ cun³ hi³ ca³híe³ tsá²
ca³lin³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³² ní² siáh³.

¿Hin² bíh¹ jón²zíh¹ jón²cho¹ Tsá² lín¹³ Cristo?
(Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44)

41 Tá¹la³ jmí¹ ná¹ngih³² jáun² tsá² fariseos
hí³, 42 jáun² Jesús ca³ngái³:

—¿He³ lánh³ lín²³ hnoh² hi³ ca³tin¹ Tsá²
lín¹³ Cristo? ¿Hin² jón²zíh¹ jón²cho¹ hí³?

Tsá² hí³ né³ ca³juáh³:

—Jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Dá²vi²¹ bíh¹ hí³.

43 Jmí¹jáun² ca³juáh³ Jesús la³ lá²:

—Ní¹juáh³ la³ ní² né³, ¿he³ bí¹ lánh³
rón³² sa³ ca³juáh³ yáh³ hla¹ Dá²vi²¹ hnga²
cun³quionh³ Jmí²chí³ Chun¹, hi³ Juo¹³ bíh¹ dí²
Tsá² lín³ Cristo? Quí¹ hla¹ Dá²vi²¹ ca³juáh³
la³ lá²:

44 Dió³² Juóu³² jná¹³ ca³záih³ Ti³² Juóu³²
jná¹³:
Ti³ cuá² chu²¹ quion²¹ jná¹³ ñí³,
ca³la³ ti³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ jmu¹ jná¹³ hi³
tsá² hau² hnú² lín¹³ la³jmí¹ lí³ cáun²
jli²¹ hi³ hí¹ cú¹pih²¹ tiá² quien²,
hi³ ná¹tsin²¹ hnú² tanh¹.

45 Jáun² né³, ¿ha³ bí¹ lánh³ rón³² lí¹³ hi³ Tsá²
lín¹³ Cristo lín³ jan² tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹

hla¹ Dá²vi²¹, ní¹juáh³ ta³bí¹ hnga² yáh³ hla¹ Dá²vi²¹ la³ ca³juáh³ hi³ Juo¹³ bíh¹ tsú² Tsá² lín¹³ hí³ Cristo?

46 Hi³ jáun² hí¹ jan² yáh³ tsá² hí³ tiú²uú² ca³li³ nga³ hí¹ cáun² jái¹³; hi³ jáun² la³ cun³ jmái¹ jáun² né³, hí¹ jan² yáh³ tiú²uú² hin² ca³tia³ tsí³ hi³ nga³ hí¹ cáun² jái¹³ ñí¹con² tsú².

23

Jesús jñéih²³ tsáu¹³ tsá² fariseos ji³ ti³² liei²¹

(Marcos 12:38-40; Lucas 11:37-54; 20:45-47)

1 Jmí¹jáun² ca³juáh³ Jesús ñí¹con² tsá² ñi³tú¹ ñi³li¹n¹³ chí¹cá¹ chí¹tón²¹ cu³héin¹ tsú², ji³ ñí¹con² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² dí², hi³ juáh³ dí² la³ lá²:

2 —Tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹ ji³ tsá² *fariseos ní² ná¹ho² jái¹³ hi³ tin² niá³² jái¹³ hi³ rá¹tioh³ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés. 3 Hi³ jáun² né³, tionh² náh² ta²¹ la³ cun³ la³jí³² jái¹³ hi³ juáh³ tsú² jáun²; ti³la³ ha³ lí² cán² náh² nóh³² quioh²¹ tsú² má¹ná¹, quí¹ tsá² hí³ dá² hie³² cáun² jú¹ tson², ti³la³ má¹li³² jáun² né³, la³ siáh³ bíh¹ jmu² tsú² hmóu³². 4 Quí¹ tsá² hí³ dá² jlánh¹ jmu² héih³² huáh² tsí³ ñí¹con² tsáu², héih³² hi³ hí¹juáh³ hmóu³² tsú² tiá² hnió³ ma³tí³². 5 La³jí³² hi³ jmu² tsú² jáun², jmu² tsú² cun³ñí¹ hi³ hnió³ tsú² jíe³ tsáu² bíh¹. Tsá² hí³ jlánh¹ zain³² pi³ tsái̱h³ hná¹ hmi̱h³² hú³ má²ná¹tón²¹ jái¹³ quioh²¹ Dió³² la³cáun² chí¹quie¹³ ji³ cuo² tsú² ní² siáh³, hi³ zain³² tsú² quíh³² siáh³ hmi̱h³² hi³ hai²¹ láuh¹³ ti³ jlánh¹ bíh¹ cuo² la³ cónh³ bí¹ hi³ qui̱h³² li³ua³ jan² tsáu². 6 Tsá² hí³ siáh³ jlánh¹ hniá¹ tiánh³ ñí¹ chu²¹ ní¹ má¹ca³cha³táunh¹ li³ua³ cáun² ñí¹ nio² jmái¹, hi³ hniá¹ siáh³ tiánh³ ñí¹ jlánh¹ bí¹ quien² hñu³ cuáh³² quioh²¹, 7 hi³ jlánh¹ hniá¹ tsú² siáh³ hi³ tsáu² cuen³ Dió³² ní¹ má¹ca³jenh² dí² tsáu² ja¹ hmah²¹, hi³ hniá¹ tsú² siáh³ hi³ té³ tsáu²: “¡Ti³²!”

8 ”Ti³la³ hnoh² má¹ná¹, tiá² hniáuh³² yáh³ jmúh¹³ hnoh² hniá¹ hi³ tsáu² té³ “Ti³²”. Quí¹ má²tún² renh² bíh¹ hnoh² la³jín³² náh², hi³ jí³²la³ jan² tán¹ bíh¹ Ti³² Juóuh³² náh² zian². 9 Ha³ lí² lí¹ teh² náh² “Tia²¹” li³ua³ jan² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá², quí¹ jí³²la³ jan² tán¹ bíh¹ Ñeh² náh² zian², Tsá² cuá³ hñu³mi³cuú². 10 Sa³jun³ jmúh¹³ náh² hi³ té³ tsáu² hnoh² tsá² chín¹, quí¹ jí³²la³ jan² tán¹ Tsá² lín³ Cristo bíh¹ lín³ Tsá² chín¹ ñí¹con² hnoh². 11 Quí¹ ní¹juáh³ jan² tsá² má²cón³² tsá² ñí¹ hná¹ ní², tsá² hí³ bíh¹ tsá² ti³ jlánh¹ quien² ja¹ quián¹³ hnoh². 12 Li³ua³ jan² tsá² jmu² quien², ti³ méih³ bíh¹ hi³ quien² tsú², hi³ ní¹juáh³ tsá² tiá² jmu² quien² né³, tsá² la³ hí³ ti³ li³ quien² bíh¹.

13 ”¡Jlánh¹ juon²³ hnoh² ti³² liei²¹ ji³ hnoh² tsá² fariseos tsá² lín³ náh² la³ cá¹ la³ jéinh¹!, quí¹ hnoh² dá² quí² jna²³ bíh¹ ñí¹con² tsáu², hi³ jáun² tiá² lí¹³ tónh³² tsú² jo³cuo² Dió³². Tiá² hnáuh² yáh³ hnoh² tonh²¹ hmóu³², hi³ sa³jun³ cueh³² yáh³ hnoh² jái¹³ hi³ tónh³² tsá² hnió³ tónh³². 14 [”¡Jlánh¹ juon²³ hnoh² ti³² liei²¹ ji³ hnoh² tsá² fariseos, tsá² lín³ náh² la³ cá¹ la³ jéinh¹!, quí¹ hnoh² dá² quin³² náh² la³ ji³ sí¹ hñú¹³ tsá²mi³ hnái³, má¹li³² jáun² né³ má²rainh³² náh² máh¹ cun³quionh³ hi³ lienh¹ náh² Dió³² ué³ lín³². Cun³ñí¹ hi³ jáun², ti³ jlánh¹ bí¹ huáh² tsí³ héih³² hi³ tá¹tsin¹ hnoh² ní¹ má¹jáun².]

15 ”¡Jlánh¹ juon²³ hnoh² ti³² liei²¹ ji³ hnoh² tsá² fariseos, tsá² lín³ náh² la³ cá¹ la³ jéinh¹! Hnoh² jlánh¹ ñi³táunh¹ náh² tá¹ cáun² cuá¹ hué²¹ hi³ jmuh³² náh² pí³ lín³² hi³ janh²¹ náh² uá¹jinh¹ jan² tsáu² bíh¹, hi³ jáun² ní¹ má¹ca³janh²¹ náh² tsú² né³, jmuh³² náh² hi³ tsá² hí³ ti³ jlánh¹ bíh¹ má²ca³tin¹ tsa³táunh¹ quiu³juóu³² la³ cónh³ bíh¹ hmóu³² náh².

16 ”¡Jlánh¹ juon²³ hnoh², hnoh² tsá² ten³ tsá² ná¹quiánh¹ náh² ñí¹ jui³²! Quí¹ hnoh² juánh³: “Ní¹juáh³ jan² tsá² jmu² jái¹³ hi³ hie³² cuáh³² chín¹, jáun² tiá² lin¹ tion³ hniáuh³² ma³tí³² yáh³ tsú² jái¹³ jáun²; ti³la³ ní¹juáh³ hi³ híe³² tsú² cú¹mí¹niau²¹ hi³ tioh³ hñu³ cuáh³² né³, hi³ jáun² bíh¹ hú¹tá¹ má²hniáuh³² ma³tí³² tsú²”. 17 ¡Tsá² cáun¹ te³! ¿He³ dá² ti³ jlánh¹ bíh¹ quien²: hí¹ cú¹mí¹niau²¹, ho³ cuáh³² hi³ ca³ma³hien²¹ uá¹ cú¹mí¹niau²¹? 18 Ja³bí¹ juánh³ siáh³ hnoh² la³ lá²: “Li³ua³ jan² tsá² jmu² jái¹³ hi³ hie³² ñí¹hiú¹³ ní¹ má¹ca³jmú³ jái¹³, tiá² lin¹ tion³ hniáuh³² ma³tí³² tsú² jái¹³ jáun²; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² hie³² la³ cun³ hi³ má²lí²cuéh³² tsú² Dió³² né³, hi³ ná¹tsi²¹ ñí¹hiú¹³, jáun² jái¹³ la³ jáun² bíh¹ hú¹tá¹ hniáuh³² ma³tí³² tsú²”. 19 ¡Tsá² cáun¹ te³! ¿He³ bíh¹ ti³ jlánh¹ quien²: hí¹ hi³ ná¹tsi²¹ ñí¹hiú¹³, ho³ hnga² uá¹ ñí¹hiú¹³, ñí¹ jmu² hi³ lí²híen¹ hi³ lí¹ cue³² tsú² jáun²? 20 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² hie³² ñí¹hiú¹³ ní¹ má¹ca³jmú³ jái¹³, jun³juáh¹³ má²lí²híe³² jmáh³la³ ñí¹hiú¹³ yáh³ tsú², quí¹ ji³ la³jí³² hi³ ná¹tsi²¹ bíh¹ ñí¹ jáun² má²lí²híe³² tsú²; 21 hi³ ní¹juáh³ tsá² hie³² cuáh³² chín¹ ní¹ má¹ca³ma³tson² jái¹³ quioh²¹ né³, jun³juáh¹³ má²lí²híe³² jmáh³la³ cuáh³² yáh³ tsú², quí¹ hi³ má²lí²hi̱en³ tsú² ji³ Dió³² bíh¹, Tsá² cuá³ ñí¹ jáun². 22 Ja³bí¹ ní¹juáh³ tsá² hie³² hñu³mi³cuú² ní¹ má¹ca³ma³tson² jái¹³ quioh²¹, jáun² má²hie³² tsú² siáh³ la³ ji³ hmá²si¹ quioh²¹ bíh¹ Dió³², ji³ hnga² Dió³² Tsá² cuá¹tsi²¹ siáh³ hmá²si¹ jáun².

23 ”¡Jlánh¹ juon²³ hnoh² tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹ ji³ hnoh² siáh³ tsá² fariseos, hnoh² tsá² lín³ náh² la³ cá¹ la³ jéinh¹! Re² bíh¹

má²ná¹cueh³² hnoh² cáun² la³ cun³ quia³ ñí¹con² Dió³² la³jí³² ñí¹ hi³ zia³² quián¹³, hí¹ la³ ti³ zié² yáh³ cueh³² náh² la³ jáun², ji³ má²hna³ eneldo ji³ má²hna³ comino ní² siáh³. Ti³la³ má¹li³² jáun² né³ tiá² ma³quien¹³ yáh³ náh² héih³² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² hi³ rá¹tioh³ ñí¹ liei²¹, la³ cun³ hi³ jmí¹ li³ rá¹tsih³² náh² héih³² cú²tso², hi³ ja³² mii³ honh² náh², ji³ hi³ lín³ náh² tsá² ma³tí³² jë¹ ní² siáh³. Ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ cháh¹ ti³ có³² la³ cun³ hi³ má²ná¹jmuh³² jáun² yáh³ náh² hi³ jmúh¹³ náh² hi³ ní². 24 ¡Hnoh² tsá² ten³ tsá² quiánh¹ náh² ñí¹ jui³², hnoh² jlánh¹ ma³jíh¹³ má³² hi³ cuin²³ náh² lú¹³, ti³la³ jáh³ cánh¹ jáh³ la³ camello né³ cáun² nah¹ bíh¹ náh²!

25 "¡Jlánh¹ juon²³ hnoh² ti³² liei²¹ ji³ hnoh² tsá² fariseos, tsá² lín³ náh² la³ cá¹ la³ jéinh¹!, quí¹ hnoh² dá² jlánh¹ sí² raihn³² náh² cuá¹uon² jmáh³la³ ti³ coh³ bíh¹, ti³la³ hñu³ honh² náh² né³, jmáh³la³ hi³ hlah³ hi³ hó³² bíh¹ tiu³ canh², hi³ tsính² náh² hi³ quioh²¹ tsáu², ji³ hi³ dí¹quian¹ náh² má¹zián¹³ siáh³ cun³ tin² honh² hmóu³². 26 Hnoh² tsá² fariseos te³; la³ñí¹ tín² ma³ji¹³ náh² ti³ ñeh² cuá¹uon², hi³ jáun² má¹jáun² li³ ji² bíh¹ siáh³ ti³ coh³.

27 "¡Jlánh¹ juon²³ hnoh² ti³² liei²¹ ji³ tsá² fariseos ní², tsá² lín³ náh² la³ cá¹ la³ jéinh¹!, quí¹ hnoh² dá² ná¹lín³ náh² la³jmí¹ li³ jéin³ lo¹ quioh²¹ hla¹ hi³ lí³ tiáu² jmáh³la³ ti³ coh³ hi³ jáun² jlánh¹ re² jniá³, ti³la³ ti³ ñeh² né³ ná¹cónh²¹ hná¹ mú²¹ ji³ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ hó³² quioh²¹ hla¹. 28 La³ jáun² bíh¹ lín³ hnoh²; ñí¹ ta³ ñí¹ tsáu² jniá³ hnoh² chun¹ lín²¹, ti³la³ hñu³ honh² náh² né³, jmáh³la³ tí¹jái² bíh¹ ná¹cónh²¹ ji³ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ dí¹quiaunh²¹ honh² náh² ní² siáh³.

29 "¡Jlánh¹ ma³ juon²³ hnoh² ti³² liei²¹ ji³ hnoh² tsá² fariseos, tsá² lín³ náh² la³ cá¹ la³ jéinh¹! Hnoh² ná¹jmóuh¹ náh² tá²hón³² quioh²¹ tsá² ca³lin³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³², ji³ hi³ jmuh³² náh² siáh³ re² jniá³ jéin³ lo¹ ná¹táun³ ñí¹ ná¹hú¹hón²¹ tsá² chun¹ hí³, 30 hi³ má¹li³² jáun² né³, juánh³ náh²: "Sá¹jmí¹ jnoh¹ bíh¹ má²ziáun² jmái¹ hi³ jmí¹ zian² tsá²haun³² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí² jmí¹tin², ha³ tiá² jmí¹ jmú¹³ yáh³ dí² cá²hon³ quiúnh¹ tsú² jmí¹ ca³ma³tsan² tsú² jáun² tsá² jmí¹ ná¹lín³ hí³ ti³² jë¹ Dió³²". 31 Cun³quionh³ jái¹³ ní² má²ná¹má²lih²¹ hnoh² hi³ hnoh² bíh¹ jón²zíh¹ jón²cho¹ tsá² ca³ma³tsan² hí³ *ti³² jë¹ Dió³². 32 Jáun² né³, ¡ma³tauh²¹ náh² hná¹ ta²¹ hi³ ca³ma³liáu³² jáun² dí²hioh³ ñú²deh³ náh² jmí¹tin²!

33 "¡Tsá² ná¹lín³ jáh³ hláinh¹ bíh¹ hnoh², jón²zíh¹ jón²cho¹ jáh³ hláih¹ jáh³ hon²! ¿Ha³ bi¹ lánh³ rón³² liáun³ hnoh² ca³ti²¹ hi³ cuá¹ma³tsoh¹ náh² honh² quiu³juóu³²? 34 Cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ hi³ jáun² bíh¹ zein²¹ jná¹³ ñí¹con² hnoh² tsá² ná¹lín³ ti³² jë¹ Dió³², tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³, ji³ tsá² ná¹lín³ ti³² ní² siáh³. Ti³la³ hnoh² má¹ná¹, jngih¹³ bíh¹ náh² tsá² hí³, hi³ ma³ jan² tsá² hí³ ton¹³ náh² crei²¹, ma³ jan² quiú¹ pan¹³ náh² ca³la³ ti³ hñu³ cuáh³² quián¹³ náh², ji³ hi³ cuá¹hí¹ cuá¹tsin²¹ náh² tsú² siáh³ ma³ quin³² ma³ caun³² juú². 35 Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ hi³ tá¹can¹ hnoh² ca³ti²¹ jmi² hi³ ca³táin² quioh²¹ tsá² chun¹ tsá² ca³ma³tsau² hí³ tsáu², ca³la³ cun³ jmái¹ hi³ ca³táin² jáun² jmí²hán¹ hla¹ Abel tsá² chun¹ hi³ la³ ti³ jmái¹ hi³ ca³táin² jáun² jmí²hán¹ hla¹ Zacarías jon² hla¹ Barachías tsá² ca³jngih³² hnoh² hí³ ja¹ quioh²¹ ñí¹hiú¹³ quionh³ ñí¹ jlánh¹ bíh¹ hi·en¹ quioh²¹ cuáh³² chín¹ ní² siáh³. 36 Jú¹ tson² bíh¹ juo³ jná¹³ hnoh², hi³ tsá² zian² né³² bíh¹ tá¹can¹ jmí²hán¹ la³jín³² tsá² ca³ma³tsan² tsú² hí³.

Jesús jéinh³² hlah³ hi³ ca³tin¹ tsá² zian² Jerusalén

(Lucas 13:34-35; 19:41-44)

37 "¡Hnú² juú² Jerusalén, hnú² bíh¹ tsá² jngih²³ nú² ti³² jë¹ Dió³², tsá² zen² Dió³² ñí¹con² nú², hi³ quí¹ jlan¹ nú² quín¹! ¡Hliáun³ jéin³² bíh¹ jmí¹ hnó²¹ jná¹³ hi³ chan²¹ jon³zíh¹ hnú² la³jmí¹ chan² cá¹hio³ cu³li²¹ jon² ñeh² chí¹pí¹³; ti³la³ hnú² má¹ná¹, tiá² ca³li³hnáuh² yáh³ la³ jáun²! 38 Sá¹ní² jie³, tiú²uú² taunh²¹ yáh³ jná¹³ hó¹ñi³², [jáun² má²ca³ta³huen¹³ bíh¹ hnú²]. 39 Hi³ juanh³² jná¹³ siáh³, tiú²uú² jie¹ yáh³ hnú² jná¹³ ca³la³ ti³ ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ juáh¹³ nú²: "¡Hénh³ ma³ chun¹ Tsá² cuá¹jáunh²³ cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Dió³² Juo¹³ dí²!"

24

Jesús juáh³ hi³ chau²¹ jmái¹ tsúnh¹³ cuáh³² chín¹

(Marcos 13:1-2; Lucas 21:5-6)

1 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, Jesús cua³han³ hñu³ cuáh³² chín¹, hi³ tá¹la³ má²cuá¹tsanh³² tsú² jáun² né³ ca³ma³janh³² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² ñí¹con², hi³ ca³ma³liáu³² hi³ hie³² hná¹ hiah³² cuáh³² ñí¹con² dí². 2 Ti³la³ Jesús né³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¿Jíeh²¹ hnoh² la³jí³² hi³ lá²? Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ ñí¹ lá² chau²¹ jmái¹ lí¹³ hi³ hí¹ cá² mái³ quín¹ tiú²uú² ná¹jun¹ ñí¹ quín¹ rainh²¹; la³jí³² bíh¹ juú¹ tsúnh¹³.

Ha³ lánh³ rón³² li³ lin¹ ñí¹ táuh³ jmái¹

(Marcos 13:3-23; Lucas 21:7-24; 17:22-24)

3 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ngau³ siáh³ Jesús tsi³ máh³ Olivos; hi³ tá¹la³ jmí¹ má²cuá¹tón²¹ tsú² tsi³ máh³ jáun² né³, tsá² hain²¹ hí³ ti³ con²

tsú² ja³taunh²¹ ñí¹ cuá³ tsú² hi³ ca³ñí¹zeh¹ dí¹ la³ lá² tá¹la³ tiá² hin² zian²:

—Hnáu² jnoh¹ hi³ juáh¹³ hnú² ha³ líh³ lí¹³ hi³ má²lɨ²juah²¹ hnú² jáun². ¿He³ dá² li²¹ lɨ³ zia³² nɨ́¹ má¹tɨ³ ñí¹ ñeih²¹ hnú², jɨ³ jmáɨ¹ hi³ táuh³ tá¹ cáun² ñí¹ hué²¹ lá²?

4 Jmí¹jáun² ca³juáh³ Jesús la³ lá²:

—Hua³hín¹³ lín³² náh² jmu³, hí¹ jan² lí² hin² cuí¹ má¹cau² náh². 5 Quí¹ juóun³² lín³² tsáu² ja³táunh¹ hi³ ja³jmú³ hi³ lín³ la³juah²¹ dú¹ jná¹³, hi³ ja³juah²¹: “¡Jná¹³ bíh¹ lín³ Cristo!”, jáun² juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² ma³can² tsú². 6 Hnoh² náɨh¹ náh² hi³ má²zia³² hniéi² ti³ hlá² ti³ nɨ́²; ti³la³ ha³ lí² juenh³ náh² má¹ná¹, quí¹ la³ jáun² ca³ti²¹ lí¹³ bíh¹ tín²; tɨ³la³ jun³juáh¹³ hi³ má²tsa³hín³ yáh³ jaun³². 7 Quí¹ tsá² zian² cáun² hué³² jmu³ hniéi² quionh³ tsá² zian² hué³² siáh³, jɨ³ tsá² hín¹³ hué³² ñí¹ hliáun³ siáh³ quiu³ tín³ quionh³ tsá²ján² tsá²ján²; hi³ ñí¹ hliáun³ siáh³ li³ zia³² ho³cuóun³ jɨ³ hi³ qui³ jíeh³ hué³² tiá³ lín³². 8 Tɨ³la³ jɨ³li³² hi³ nɨ́² má¹ná¹, cu³ ja¹ má²ca³li³liau³ bíh¹ hi³ ma³tso² tsáu² tsí³, jun³juáh¹³ má²hnáu² yáh³.

9 ”Má¹jáun² jɨenh³ tsú² hnoh² ñí¹ cuá¹ma³tsoh¹ náh² honh², jɨ³ hi³ jngah³ tsú² nɨ́² siáh³; hi³ tá¹ cáun² hngá¹máh³ bíh¹ li³hau² tsú² hnoh² cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ jná¹³. 10 Jmáɨ¹ jáun² né³ juóun³² lín³² tsáu² tiánh³ tɨ³ có³² ca³tɨ²¹ la³ cun³ hi³ taunh³² ta²¹, hi³ li³hó² li³uon² tsú² raɨnh²¹, jɨ³ hi³ tsá²ján² tsá²ján² bíh¹ tsú² tu³ hna³ raɨnh²¹. 11 Má¹jáun² ma³jnia³² juóun³² lín³² tsá² tí¹ jáɨn², hi³ juáh³ hi³ lín³ *tɨ³² jë¹ Dió³², hi³ jáun² juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² li³can². 12 Cun³ñí¹ hi³ cun³ jmá² cun³ jnia³² ti³ li³mí¹ tsá²lí²hliáun²³ hi³ hlah³ hi³ hó³², jáun² juóun³² bíh¹ tsáu² tiú²uú² li³ hnáu³lí¹³. 13 Tɨ³la³ nɨ́¹juáh³ tsá² nio² cáun² tsí³ la³ má²nio² jáun² ca³la³ ti³ ñí¹ cá¹táuh³ jmáɨ¹ né³, tsá² hí³ bíh¹ liáun³. 14 Hi³ jú¹ chú³² ca³tɨ²¹ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ tónh³² tsú² jo³cuo² Dió³² né³, há¹ ngá¹³ tá¹ cáun² hngá¹máh³, hi³ jáun² la³jín³² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ lí¹³ li³ cuoh²; hi³ jáun² má¹jáun² máh³ má²li³liau³ hi³ táuh³ jmáɨ¹.

15 ”Hla¹ Daniel ti³² jë¹ Dió³² ca³hléh³ hi³ ca³ti²¹ hi³ hlah³ hi³ hó³², hi³ jmu² jáun² hi³ hliáh¹³ ñí¹ híen¹. Jáun² nɨ́¹juáh³ má²jíeh³² hnoh² hi³ hi³ jáun² má²nio² ñí¹ híen¹ né³, —nɨ́¹juáh³ tsá² hɨ³² jáɨ¹³ lá², cuí¹ ngɨ¹³ tsú²—, 16 hi³ jáun² jmáɨ¹ jáun² má²hniáuh³² cuon³ tsá² hín¹³ ti³ Judea ñí¹ lí³ máh³. 17 Jáun² nɨ́¹juáh³ tsá² cuá¹tsi²¹ tsáɨh³ hñú³ máɨ² tsáɨh³ quioh²¹, ha³ lí² cuí¹ son² tsú² hi³ tsa³quián³ hi³ nio² ñéih³ quioh²¹, hniáuh³² la³juɨ³² cuon³ bíh¹ tsú²; 18 hi³ nɨ́¹juáh³ tsá² cuá¹hún¹ ñí¹náɨ² né³, tiá² hniáuh³² yáh³ tsánh³² tsú² hi³ tsa³quián³ ha¹. 19 Tɨ³la³ ¡jlánh¹ juo²³ tsá²mɨ³ tsá² ná¹quian² jon² jmáɨ¹ jáun², jɨ³ tsá² ná¹jan² dáɨn² tiúh²³ nɨ́² siáh³! 20 Mí¹ náh² ñí¹con² Dió³² hi³ jáun² tiá² li³ hniáuh³² cuóunh¹ náh² jmí¹ ñí²cuóu³, hi³ sa³jun³ *jmáɨ¹ hi³ tionh² tsú² tie³; 21 quí¹ jmáɨ¹ jáun² li³zia³² cáun² uu³mí²tsɨ³² huáh² tsí³ cu³tí¹³, cáun² hi³ hí¹ cónh³ tiá² má²li³² la³ cun³ jmí¹ li²¹ hngá¹máh³ lá², hi³ sa³jun³ li³zia³² bíh¹ siáh³ tɨ³ chí¹cáɨn² jáun². 22 Sá¹jmɨ́¹ hi³ Dió³² tiá² hná³² jmáɨ¹ jáun² dúh¹, jáun² ca³la³ jín³² bíh¹ tsáu² jmɨ́¹ hiá¹ jmɨ́¹ tsán¹³; ti³la³ cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ tsá² má²ná¹quiánh¹ bíh¹, hi³ jáun² bíh¹ má²ca³hná³ Dió³² jmáɨ¹ jáun².

23 ”Jáun² né³, nɨ́¹juáh³ má¹jáun² má²zian² tsá² juáh³ ñí¹con² hnoh²: “¡Sá¹nɨ́² jɨe³, ñí¹ lá² má²cuá³ Tsá² lín³ Cristo!”, ho³: “¡Sá¹nɨ́² jɨe³, ñí¹ zio¹ má²cuá³!”, ha³ lí² lí¹ táunh³ náh² ta²¹. 24 Quí¹ juóun³² bíh¹ tsáu² ja³táunh¹ hi³ ja³ma³cau² hi³ juáh³ hi³ lín³ Cristo, jɨ³ tsá² juáh³ siáh³ hi³ ná¹lín³ ti³² jë¹ Dió³²; hi³ jmu³ siáh³ li²¹ hi³ cáu² hi³ jueh³² lín³² jɨ³ hua³jueh³² nɨ́² siáh³ hi³ jáun² li³can² tsáu², hi³ hí¹ la³ tɨ³ tsá² má²ca³quianh³ hnga² yáh³ Dió³² ma³can² tsú² siáh³ nɨ́¹juáh³ hi³ lí¹³. 25 Sá¹nɨ́² jɨe³ né³, ta³ ñeh³ bíh¹ má²lí²juo³ jná¹³ hnoh² jáɨ¹³ nɨ́². 26 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, nɨ́¹juáh³ zian² tsá² juáh³: “¡Sá¹nɨ́² jɨe³, ó³² má²zenh² ñí¹ lí³ cuá¹ quiéin²!”, ha³ lí² cua³táunh¹ náh² ñí¹ jáun². Ho³ nɨ́¹juáh³ hi³ juáh³ tsú²: “¡Sá¹nɨ́² jɨe³, lá² má²cuá³ tsú² ñéih³ lá²!”, ha³ lí² ta²¹ táunh³ náh². 27 Quí¹ la³jmí¹ hia³² sí² quioh²¹ miíh³² tɨ³ máɨ² hi³ jáun² taɨ³² ca³la³ ti³ ñí¹ tá²tsi²¹ hiú², la³ jáun² bíh¹ lí¹³ nɨ́¹ má¹jaunh³² jná¹³, Jon² tsá²mɨ³cuóun². 28 Lɨ³ lin¹ bíh¹ jmáɨ¹ jáun² la³jmí¹ lí²lin¹ ñí¹ rá²jún¹ jáh³ cun³quionh³ hi³ jlánh¹ cuú² ngɨh³² tú²jue³².

Jmáɨ¹ hi³ jáunh³ Jon² tsá²mɨ³cuóun²
(Marcos 13:24-37; Lucas 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

29 ”Jáun² la³ cun³ nɨ́¹ má¹ca³táuh³ uu³mí²tsɨ³² huáh² tsí³ nɨ́² né³, má¹jáun² má²nieh¹³ hiú², hi³ zíh² siáh³ tiú²uú² joh¹ cué³², jɨ³ hi³ ziu³ súh³² siáh³ chí¹jmaɨ²¹ haɨ²¹ chi³cuú², hi³ hí¹ ca³la³ tɨ³ pí³ hi³ jniá³ chi³cuú² yáh³ ru³ juá³ siáh³. 30 Má¹jáun² jíe³ tsú² li²¹ hñu³mɨ³cuú² hi³ lin¹ hi³ má²cuá¹jáunh²³ Jon² tsá²mɨ³cuóun², hi³ jáun² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ bíh¹ ho³ jngɨh³ má¹jáun², quí¹ hi³ jíen³² tsú² Jon² tsá²mɨ³cuóun² hi³ cuá¹jáunh²³ juɨ³² ja¹ jnie² chi³cuú² quionh³ pí³ hi³ cáu² hi³ jueh³² hi³ lin¹ hi³ quien² lín³² tsú². 31 Má¹jáun² zen³ tsú² tsá²cuú² tsá²ta³ hi³ jiéi³² tiá³ lín³² mí¹ñí², hi³ chan³ cu³li²¹ tsá² má²ná¹quiánh¹ hí³ joh¹ tsú², tsá² zian² tá¹ quiún³ cuoh¹ mɨ³cuú², la³ tɨ³ jo²¹ cá² táun² cá² táun².

32 "Cuí¹ ngɨ¹³ náh² jáɨ¹³ hi³ jmu¹ jná¹³ lá² cun³quionh³ hmá² sí² co²: Jɨeh³² hnoh² ní¹juáh³ jmí¹ tá¹jmu¹³ hmá² hi³ má²ná¹hion² siáh³ mu²¹ zíh³, jáun² má²ñíh¹ hnoh² hi³ má²má²janh² bíh¹ jmí¹ ñí²hiú². 33 Ja³bí¹ la³ jáun² bíh¹ siáh³, ní¹juáh³ má²jɨeh³² hnoh² hi³ má²lí²³ la³jí³² hi³ má²lí²juánh³² jná¹³ jáun², jáun² má²ñíh¹ náh² hi³ ho³hñú¹³ bíh¹ má²zenh² jná¹³ Jon² tsá²mɨ³cuóun². 34 Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ la³jí³² hi³ ní² lí¹³ ñeh² bíh¹ hi³ hiá¹ tsán¹³ tsá² zian² jmái¹ hi³ ziáun² dí² lá². 35 Chau²¹ jmáɨ¹ tsa³hín³ la³jí³² hi³ jniá³ chi³cuú² la³ má²quionh³ hngá¹máh³ lá², tɨ³la³ jáɨ¹³ quion²¹ jná¹³ má¹ná¹, tiá² tón³² jmáɨ¹ tsa³hín³ yáh³.

36 "Tɨ³la³ hi³ ca³tɨ²¹ hín² jmáɨ¹ ho³ hín² la³ nio¹ lí¹³ la³ jáun² né³, hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ñi³². Hí¹juáh³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² tsá² tionh² hñu³mɨ³cuú² yáh³ tiá² ñi³², hi³ sa³jun³ hnga² yáh³ Jon² Dió³² ñi³² siáh³; jí³²la³ hnga² bíh¹ Dió³² Jméi² tsú² ñi³².

37 "Hi³ jáun² né³, la³jmí¹ lɨ²¹ jmáɨ¹ hi³ jmí¹ zian² jáun² hla¹ Noé, la³ jáun² bíh¹ uá²jai³² lí¹³ ní¹ má¹jaunh³² jná¹³ Jon² tsá²mɨ³cuóun². 38 Quí¹ jmáɨ¹ jáun², ñeh² bíh¹ hi³ ja³tsauh²¹ jmáɨ², jmí¹ ná¹cú² ná¹hính²³ tsú², hi³ ná¹jéinh³² tsú² cuo² jɨ³ hi³ ná¹cuen² tsú² tsá²mɨ³ jon² hi³ jéinh³² cuo², ca³la³ tɨ³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ hi³ ca³hi³ hla¹ Noé hñu³ cuó² jueh³² jáun². 39 Tsá² hí³ né³, tiá² ca³li³tsin² yáh³ he³ lí¹³ ca³la³ tɨ³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ hi³ ca³ja³tsauh²¹ jmáɨ², hi³ jáun² ca³hiá² cá²tsan³ bíh¹ jɨ³lɨn² tsá² hí³. La³ jáun² bíh¹ siáh³ lí¹³ ní¹ má¹jaunh³² Jon² tsá²mɨ³cuóun². 40 Jmáɨ¹ jáun² tiáunh¹ gon³ tsá²ñuh² ñí¹náɨ²; jan² bíh¹ tsá² hí³ tsánh³², hi³ jan² né³ tá¹zanh¹ bíh¹. 41 Jmáɨ¹ jáun² siáh³, gon³ tsá²mɨ³ ná¹quiuh³² cán¹; jan² bíh¹ tsá² hí³ tsánh³², hi³ jan² né³, tá¹zanh¹ bíh¹.

42 "Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, ná¹ñí¹ hnoh² tianh³, quí¹ tiá² ñíh¹ yáh³ náh² ha³ líh³ jáunh³ Juóuh³² náh². 43 Tɨ³la³ cuí¹ lɨ³ ñíh¹ hnoh² jáɨ¹³ lá²: Sá¹jmí¹ hi³ ñi³² tsá² hñú¹³ hín² la³ nio¹ cuán¹³ háɨn² ta³ já¹niéi², hi³ jáun² jmí¹ lí¹³ bíh¹ cuá³² tsú² cuá¹ñí¹, hi³ tiá² jmí¹ cué²¹ yáh³ tsú² jáɨ¹³ hi³ hí³ háɨn² hñú¹³. 44 Hi³ jáun² bíh¹ hniáuh³² tionh² hnoh² hua³jan²¹; quí¹ cáun² jmáɨ¹ hi³ tiá² lín²³ bíh¹ hnoh² jáunh¹³ jná¹³ Jon² tsá²mɨ³cuóun².

Tsá² quian²¹ chun¹ jɨ³ tsá² quian²¹ hláɨh¹ (Lucas 12:41-48)

45 "Né³² né³, ní¹juáh³ zian² jan² tsá² quian²¹ chun¹, tsá² jlánh¹ quia³lín³ jmí¹ tsí³, hi³ jáun² juo¹³ tsú² chan³ la³jín³² tsá² quian²¹ ñí¹ hná¹ jáun² jo³cuo² hí³ dí² hi³ jmu³ dí² héih³² ñí¹con² tsá² hí³, jɨ³ hi³ jmu³ tsú² siáh³ héih³² hín² la³ nio¹ lí¹³ jmu³ tsú² má³². 46 Jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² quian²¹ la³ hí³ ní¹juáh³ hi³ cuá¹má²tí³² tsú² héih³² quioh²¹ juo¹³ ní¹ má¹cuanh³². 47 Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ juo¹³ tsá² hí³ má²chá³² la³jí³² hi³ zioh² jo³cuo² tsú², hi³ jáun² tɨ³ má²zó³² bíh¹ tá¹³ tsú² lí¹³. 48 Tɨ³la³ ní¹juáh³ tiá² la³ chun¹ yáh³ tsá² quian²¹ hí³ né³, hi³ cuá¹lín²³ hi³ tiá² má²jáunh³ yáh³ juo¹³, 49 hi³ jáun² tsá² quian²¹ raɨnh²¹ bíh¹ cuá¹quí² cuá¹quiunh² jɨ³ hi³ cuá¹cú² cuá¹hính²³ hi³ cuá¹má²héinh³² siáh³ quionh³ tsá² hen²; 50 jáun² juo¹³ tsú² né³, cuánh³² cáun² jmáɨ¹ hi³ tiá² cuá¹jan²¹ bíh¹ tsú², caun² o¹rá¹ hi³ tiá² ñi³² tsú² siáh³. 51 Hi³ jáun² má¹jáun² ma³tson¹³ tsú² tsá² hí³ chí¹nga² cu³tí³, hi³ jáun² má¹lɨ³² jáun² zen³ tsú² ñí¹ ca³tɨn¹ tsa³táunh¹ tsá² lín³ la³ cá¹ la³ jéinh¹. Hi³ jáun² ñí¹ jáun² tsa³hó² tsa³jngɨh³² tiáunh¹, jɨ³ hi³ tsa³quí² tsa³hon³² lín³² ní² siáh³.

25

Jmu² tsú² jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ quian³ tsá¹máɨ¹³

1 "Jáun² né³, jmáɨ¹ hi³ lɨ³ lin¹ hin² tsánh² lí¹³ tónh³² jo³cuo² Dió³² lí¹³ la³jmí¹ cá¹quiúnh²¹ quian³ tsá¹máɨ¹³ tsá² ca³lɨ³ tén¹ ñí¹ ca³jenh² cuo² tsáu². Tsá² hí³ ca³can³ sí² quioh²¹ la³ má²quionh³ jmí² no¹, hi³ jáun² ja³taunh²¹ hi³ ca³ñí¹hen¹³ tsá²ñuh² tsá² jenh¹³ cuo². 2 Tɨ³la³ hñá³ tsá² hí³ tiá² hua³jan²¹ jmí¹ tiáunh¹ yáh³, hi³ hñá³ né³ lín³ tsá² zian² tsí³. 3 Tsá² tiá² hua³jan²¹ tiáunh¹ hí³ né³, ca³can³ sí² quioh²¹, tɨ³la³ tiá² ca³can³ yáh³ jmí² no¹ hi³ táuh³²; 4 tɨ³la³ tsá² zian² tsí³ hí³ né³ ca³can³ sí² quioh²¹ la³ má²quionh³ zí³ ha²¹ jmí² no¹. 5 Tsá²ñuh² tsá² jenh¹³ cuo² hí³ né³ ca³lén³ bíh¹ ca³lá², jáun² ziú³ bíh¹ ca³tóh³ ñí¹ tsá¹máɨ¹³ hí³, hi³ jáun² ca³cuóun² la³jín³². 6 Hi³ jáun² ta³ hua² ca³náɨ³² tsú² cáun² mah¹ hi³ ñí¹juah²¹: "¡Lá² má²jaunh³² tsá²ñuh² tsá² jenh¹³ cuo²; huen³ náh² hi³ ñá²hinh²¹ náh² tsú²!" 7 Hi³ jáun² la³jín³² tsá¹máɨ¹³ hí³ ca³nu³ ca³tiánh³ hi³ ca³héinh³ siáh³ sí² quioh²¹. 8 Jmí¹jáun² ca³juáh³ tsá² hñá³ tiá² hua³jan²¹ jmí¹ tiáunh¹ hi³ ca³záɨh³ tsá² hñá³ jmí¹ tiáunh¹ hí³ hua³jan²¹: "Cué¹ tiá³ ca³lá² jmí² no¹ quián¹³ ñí¹con² jnoh¹, quí¹ má²ñí¹yéi²¹ bíh¹ sí² quiú¹³ jnoh¹". 9 Tɨ³la³ tsá¹máɨ¹³ tsá² ná¹tiáunh¹ hí³ hua³jan²¹ né³ ca³záɨh³ raɨnh²¹ la³ lá²: "Tiá² jáun² yáh³, quí¹ ní² lí¹ tiá² ca³laɨn²¹ yáh³ quiú¹³ dí² la³jáɨ³²". Tɨ³ re² cuá²táunh¹ náh² ñí¹ hna² tsú² jmí² no¹ hi³ cuá¹liáh³ náh² quián¹³ hmóu³². 10 Tɨ³la³ tá¹la³ ca³ñí¹lia³² tsá¹máɨ¹³ hñá³ hí³ jmí² no¹ quioh²¹ né³, cuanh³ bíh¹ tsá²ñuh² tsá² jenh¹³ cuo². Jáun² tsá¹máɨ¹³ tsá² jmí¹ tiáunh¹ hí³ hua³jan²¹ né³, taunh³ bíh¹ ñéih³ quionh³ tsá²ñuh² hí³ ñí¹ ca³jenh²

cuo² tsú², hi³ jáun² ca³jna² bíh¹ ho³hñú¹³ jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun². 11 Hi³ jmɨ́¹ má²cu³lé³ jáun² né³ cua³tanh²¹ tsá²mɨ³ hñá³ tiá² hua³jan²¹ jmɨ́¹ tiáunh¹ hí³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²: “¡Nia²¹ tiá³ ho³hñú¹³ hi³ tauh²¹ jnoh¹!” 12 Tɨ³la³ tsá²ñuh² hí³ ca³ngáɨ³ hi³ juáh³: “Ha³ tiá² hnoh² cuóu³² yáh³ jná¹³ tsá²mɨ³”.

13 Hi³ jáun² jmɨ́¹jáun² ca³juáh³ Jesús la³ lá²:

—Jáun² né³, tianh³ náh² ná¹ñí¹ náh², quí¹ tiá² ñíh¹ yáh³ hnoh² ha³ lɨ́h³ chau²¹ jmáɨ¹, ho³ hín² la³ nio¹ jáunh³ Jon² tsá²mɨ³cuóun².

Jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² zia³² hi³ nio² jo³cuo² (Lucas 19:11-27)

14 ”Ja³bí¹ la³ jáun² siáh³ lí¹³ ní¹ má¹tɨ³ ñí¹ quianh³ Dió³² tsá² tónh³² jo³cuo² la³jmɨ́¹ lɨ²¹ jmáɨ¹ hi³ ngau³ jan² tsá²ñuh² ñí¹ uóunh³; hi³ jmɨ́¹ tɨ³ ñí¹ cua³haɨn³² tsú² né³, ca³teh³ tsá² quian²¹, hi³ jáun² ca³chá³ dí² quɨe³ quioh²¹ jo³cuo² tsá² hí³. 15 Jo³cuo² jan² tsá² quian²¹ hí³ ca³chá³ tsú² hñá³ tuh³² tioh³ quiu³quia³ mei²¹ héih³² quɨe³ *cú¹tiáu² cun³ tá¹ hñá³, hi³ jan² né³ ca³cuéh³ dí² tun³ tuh³² tioh³ quia³túɲ³ mei²¹ héih³² quɨe³ cú¹tiáu² cun³ tá¹ tun³, hi³ jan² né³ ca³cuéh³ dí² cáun² tuh³² tioh³ jñéi³ mei²¹ héih³² quɨe³ cú¹tiáu²; ma³ quin³² ma³ jan³² tsá² hí³ hiauh³ lin¹ la³ cun³ rón³² hi³ lɨ³ cah¹³ jmáɨ¹ hi³ cóh³². Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³ ngau³. 16 Tsá² quian²¹ tsá² ca³héi³ hñá³ tuh³² cú¹tiáu² jáun² ca³jmú³ ta²¹ hi³ ca³ra³tsɨh²¹ cónh³í¹ hñá³ tuh³² quɨe³ jáun², hi³ jáun² ca³ta³tsaɨh²¹ cónh³í¹ hñá³ tuh³² quɨe³ jáun². 17 La³ jáun² bíh¹ siáh³ ca³jmú³ tsá² ca³hiauh³ tun³ tuh³² cú¹tiáu², hi³ ca³ta³tsaɨh²¹ siáh³ cónh³í¹ tun³ tuh³² quɨe³ jáun². 18 Tɨ³la³ tsá² ca³héi³ hí³ cáun² tuh³² tán¹ cú¹tiáu² má¹ná¹, ngah³ bíh¹ hi³ ca³ñí¹ho³² cáun² táu² hué³² hi³ ca³hmá³ quɨe³ jáun² quioh²¹ juo¹³.

19 ”Jmɨ́¹ má²já²ué³n³ lɨ́n³² jáun² né³, cuanh³ bíh¹ juo¹³ tsú². Jmɨ́¹ cuanh²¹ jáun² tsú² né³ ca³ngáɨh³ tsá² quian²¹ hi³ he³ cónh³ quɨe³ má²ta³tsaɨh²¹ tsú² la³ ma³ quin³² ma³ jan³². 20 Tsá² ca³héi³ hñá³ tuh³² cú¹tiáu² cuan³ la³ñí¹, hi³ jáun² ca³jɨenh³ juo¹³ cónh³í¹ hñá³ tuh³² cú¹tiáu² hi³ má²ta³tsaɨh²¹ jáun², hi³ ca³juáh³ la³ lá²: “Tɨ³², lá² nio² hñá³ tuh³² cú¹tiáu² hi³ jmɨ́¹ ca³cuéh¹ hnú² jáun², hi³ lá² nio² siáh³ cónh³í¹ hñá³ tuh³² hi³ ca³ta³tsaɨ²¹ jná¹³”. 21 Jáun² juo¹³ tsú² ca³juáh³: “Jlánh¹ re² la³ ní², hnú² bíh¹ jan² tsá² quian²¹ chun¹, tsá² má²tí³² la³ cun³ rón³² lí³ héih³² hi³ hiáuh²³. Cun³ñí¹ hi³ ca³jmuh³ hnú² re² la³ cun³ rón³² lí³ cú¹pih²¹ hi³ ca³chá³ jná¹³ jo³cuonh² hnú², hi³ jáun² tɨ³ hliáun³ bíh¹ má²chá¹³ jná¹³ jo³cuonh² hnú² ta³né³². Hú³² ñéih³ hi³ má¹hiúnh¹³ nú² honh² quiúnh¹ jná¹³”.

24 ”Tɨ³la³ jmɨ́¹ cuan¹ tsá² quian²¹ tsá² ca³héi³ hí³ cáun² tuh³² tán¹ cú¹tiáu² né³, tsá² hí³ ca³juáh³ hi³ ca³záɨh³ juo¹³ la³ lá²: “Tɨ³², jmɨ́¹ má²ño¹ bíh¹ jná¹³ hi³ hnú² jan² tsá² huáh² tsí³, hi³ caun²³ hnú² cáun² hi³ tiá² lɨ²jñíh³, jɨ³ hi³ caun²³ hnú² siáh³ cáun² hi³ tiá² lɨ²páh³ nú². 25 Hi³ jáun² bíh¹ jmɨ́¹ jué nh² jná¹³, hi³ jáun² cu³tsa³² ca³hmá³ jná¹³ cú²jueh³² quɨéih³ hnú² hñu³ hué³². Sá¹ní² jɨe³, lá² bíh¹ rón³² la³ cun³ rón³² hi³ jmɨ́¹ ca³cuéh¹ hnú² quián¹³”. 26 Jáun² juo¹³ tsú² ca³ngáɨ³: “Hnú² tsá² quian²¹ hláɨh¹, juoh². Jmɨ́¹ la³ má²ñíh¹ bíh¹ hnú² hi³ jná¹³ jan² tsá² caun² cáun² hi³ tiá² lɨ²jñí³², jɨ³ hi³ caun³² jná¹³ siáh³ cáun² hi³ tiá² lɨ²pá³ ná¹ hí¹ cú¹pih²¹; 27 hi³ jáun² jmɨ́¹ hniáuh²¹ bíh¹ jmuh²¹ hnú² ta²¹ quɨe³ nɨ́² quion²¹ jná¹³, uá¹jinh¹ hñú³ ñí¹ rá²tsi³² tsú² quɨe³ bíh¹ jmɨ́¹ cuá¹tionh² nú², hi³ jáun² jmɨ́¹ cuanh²¹ jná¹³ jmɨ́¹ má²lɨ́¹³ héih¹ jná¹³ hi³ má²tsɨn² bíh¹ quɨe³ quion²¹”. 28 Hi³ jáun² ca³záɨh³ tsú² tsá² jmɨ́¹ tionh¹ ñí¹ jáun² la³ lá²: “Quin³² náh² tuh³² tioh³ quɨe³ nɨ́², hi³ jáun² cuéh³ tsá² quian³² quia³ tuh³² cú¹tiáu². 29 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² zia³² quioh²¹, tɨ³ hiáuh³ bíh¹, hi³ jáun² tɨ³ lɨ́¹ tú²lɨ́¹ ziáun²³ bíh¹ quioh²¹ tsú² lɨ́¹³; tɨ³la³ ní¹juáh³ tsá² tiá² zia³² quioh²¹ né³, tɨ³ quin³ bíh¹ tsú² la³ cun³ cú¹pih²¹ hi³ zia³² quioh²¹ tsú². 30 Hi³ jáun² tɨ³ cheih³² ñí¹ já¹niéi² tion³ náh² tsá² quian²¹ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹ nɨ́², hi³ jáun² ñí¹ nɨ́² cuí¹ cha³háu³ jɨ³ hi³ cuí¹ cha³quí² cha³hon³²”.

Jmáɨ¹ hi³ tá¹tsɨn¹ héih³² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³

31 ”Jáun² né³, ní¹ má¹jaunh³² Jon² tsá²mɨ³cuóun² hi³ lin¹ hi³ quien², quionh³ tsú² jɨ³lɨn² tsá²cuú² tsá²ta³ tsá² tionh² hñu³mɨ³cuú², hi³ jáun² má¹jáun² né³ cuá³² tsú² ñí¹ hmá²sɨ¹ quioh²¹, ñí¹ lɨ́³ cú²tú¹ cú²lí¹³. 32 Má¹jáun² cuú¹ ngih¹³ la³jín³² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ ñí¹ hó²¹ñí¹ tsú², hi³ jáun² tson³ dí² tsá² hí³ la³jmɨ́¹ jmu² jan² tsá² jmu² hua³hí¹³ jáh³, hi³ cánh³ chan² tsú² *já¹ziáh², hi³ cánh³ chan² tsú² siáh³ zéin¹. 33 Já¹ziáh² chan³ tsú² tɨ³ cuá² chu²¹ quioh²¹, hi³ jáun² zéin¹ né³ chan³ tsú² tɨ³ cuá² cáun¹.

34 ”Má¹jáun² né³, Tsá² lín³ hí³ Re²¹ záih³² tsá² tionh² tɨ³ cuá² chu²¹ quioh²¹: “Ñá²táunh¹ hnoh² tsá² má²ca³ma³mieh²

Ñuh32 jná13; tiónh32 náh2 ñí1 cuá1quien2 Dió32, ñí1 má2ná1lí3 hua3jan21 quián13 náh2 ca3la3 cun3 jmí1 ca3jmú3 Dió32 tá1 cáun2 mi3cuú2. 35 Quí1 jmí1 ca3li3 ñí1cuóun21 jná13, hnoh2 bíh1 ca3cuéh1 má32 hi3 ca3cúh32; jmí1 li21 hí1quiéin2 tsin32 jná13, hnoh2 bíh1 ca3cuéh1 jmái2 hi3 ca3áih32 jná13; jmí1 lí1 ca3ti3 ca3ngí3 jná13, hnoh2 bíh1 ca3cuéh1 hñú3. 36 Jmí1 li21 hi3 tiá2 zia32 hán2 jná13, ca3cuéh1 bíh1 hnoh2; jmí1 ca3li3 tsáun1 jná13, ca3ñí1jie1 bíh1 hnoh2; hi3 ca3ñí1jie1 bíh1 siáh3 hnoh2 jmí1 cá1hú21 jná13 hñu3mí1ñí2".

37 "Hi3 jáun2 tsá2 má2ca3ma3zian2 hí3 la3 cun3 hi3 ti32 tsí3 Dió32 né3 lí13 juáh3 la3 lá2: "Ti32, ¿hín2 dá2 jmí1 ca3neh21 jnoh1 hnú2 hi3 ñí1cuon13, hi3 jáun2 jnoh1 ca3cué13 hi3 ca3quiéih3? Ho3 ¿hín2 dá2 jmái1 ca3neh21 jnoh1 hnú2 hi3 hí1quiéin2 honh2, hi3 jáun2 jnoh1 ca3cué13 jmái2? 38 ¿Líh3 dá2 ca3neh21 jnoh1 hi3 hnú2 lí1 ñi3tí1 ñi3ngíh1, hi3 jáun2 jnoh1 ca3cué13 hñú3? Ho3 ¿líh3 ca3li3 hni-auh3 hanh2 nú2, hi3 jáun2 jnoh1 ca3cué13? 39 ¿Hín2 jmái1 ca3li3 tsáun1 hnú2, ho3 hi3 ca3húh32 hnú2 hñu3mí1ñí2, hi3 jáun2 jnoh1 né3 ca3ñí1neh21?"

40 "Hi3 jáun2 Re21 hí3 né3 nga3 la3 lá2: "Jú1 tson2 juanh32 jná13, hi3 li3ua3 cáun2 hi3 ca3jmuh3 náh2 ñí1con2 li3ua3 jan2 tsá2 tsí1juí3 renh2 jná13 lá2, ñí1con2 jná13 bíh1 lí2jmuh3 hnoh2 hi3 jáun2".

41 "Ní1 má1li32 jáun2 né3 záih32 tsú2 tsá2 tionh2 hí3 ti3 cuá2 cáun1 la3 lá2: "Ti3 ní2 cuá2táunh1 hnoh2, hnoh2 tsá2 má2ca3ta3tonh1 ñí1 hlah3, cuá2táunh1 náh2 ja1 sí2 tiá2 tón32 jmái1 yéi32 ñí1 má2ná1lí3 hua3jan21 quioh21 tsá2 hlái-nh1 la3 má2quionh3 tsá2cuú2 tsá2ta3. 42 Quí1 jmí1 li21 ñí1cuóun21 jná13, tiá2 ca3cuéh1 yáh3 hnoh2 má32 cuh21 jná13; jmí1 li21 hí1quiéin2 tsin32 jná13, ha3 tiá2 ca3cuéh1 yáh3 hnoh2 jmái2 hi3 aih21 jná13; 43 jmí1 lí1 ca3ti3 ca3ngí3 jná13 siáh3, ha3 tiá2 hñú3 ca3cuéh1 yáh3 hnoh2. Jmí1 li21 hi3 tiá2 zia32 hán2 jná13, tiá2 lí1 ca3cuéh1 yáh3 hnoh2 hí1 cá2 tsonh2. Jmí1 ca3li3 tsáun1 jná13 ji3 hi3 ca3hú32 jná13 siáh3 hñu3mí1ñí2, ha3 tiá2 hnoh2 ca3ñí1jie1 yáh3 jná13".

44 "Má1jáun2 né3, tsá2 hí3 lí13 nga3: "Ti32, ¿líh3 dá2 ca3neh21 jnioh1 hi3 hnú2 ñi3ngíh1 ñí1cuon13 ho3 hi3 ñí1húh2 nú2 jmái2? ¿Líh3 ca3neh21 jnoh1 hi3 hnú2 lí1 tí1 lí1 ngíh1? Ho3 ¿hín2 dá2 jmí1 ca3li3 tsáun1 hnú2, ho3 hi3 ca3húh32 hnú2 hñu3mí1ñí2, hi3 jáun2 jnoh1 né3, tiá2 ca3má1hau1?"

45 "Jáun2 Re21 né3 nga3 la3 lá2: "Jú1 tson2 juo3 jná13 hnoh2, li3ua3 cáun2 hi3 tiá2 lí2jmuh3 náh2 ñí1con2 li3ua3 jan2 tsá2 tsí1juí3 lá2, ñí1con2 jná13 bíh1 tiá2 lí2jmuh3 náh2".

46 "Má1li32 jáun2 tsa3táunh1 tsá2 hí3 ja1 sí2 ñí1 tsa3ma3tso2 tsí3 la3 cun3 jmí1hi3nio2, ti3la3 tsá2 ca3ma3zian2 hí3 la3 cun3 hi3 ti32 tsí3 Dió32 má1ná1, tsa3tánh1 ñí1 lí13 zian2 la3 cun3 jmí1hi3nio2 bíh1.

26

Má2ren21 tsú2 jái13 hi3 zanh3 Jesús
(Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

1 Jmí1 má2lí2juáh3 jáun2 Jesús la3jí32 jái13 ní2 né3, jmí1jáun2 ca3záih3 dí2 tsá2 hain21 hí3 ti3 con2:

2 —Má2ná1ñíh1 hnoh2 hi3 yó32 ti21 *Jmí1hién1; hi3 jáun2 jná13 né3, Jon2 tsá2mi3cuóun2, ton3 tsú2 crei21 jmái1 jáun2.

3 Hi3 jáun2 né3, jmí1jáun2 ca3cuú2 ca3ngih32 tsá2 ná1lín3 mi3jmú3 ñí1 lí3 ñí1ta21 quioh21 Caifás tsá2 cuá1lín3 mí2tsá2 hién1, quionh3 tsú2 tsá2daun32 tsá2 ná1ñí1 juú2. 4 Hi3 jáun2 ñí1 jáun2 ca3ma3cú1 ma3ren21 tsú2 jái13 hi3 zanh3 Jesús ta3máih3, hi3 jáun2 jngih3 dí2. 5 Jáun2 ca3juónh3 tsú2 siáh3 la3 lá2:

—Ha3 tiá2 zanh13 yáh3 dí2 tsú2 tá1la3 jmái1 má1ná1, quí1 ho3 sa3 ní2 lí1 ca3taunh3 tsáu2 tiá3 siaun32.

Jan2 tsá2mi3 sé23 jmí2 má2ró32 chí1 Jesús
(Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8)

6 Hi3 jáun2 né3, tá1la3 jmí1 cuá1tón21 Jesús já1 juú2 Betania, hñú13 Sí1mu21 tsá2 jmí1 téh23 tsú2 hí3 "tsá2 lín3 *mi3ho21 péin3", 7 hi3 jáun2 ca3chó32 jan2 tsá2mi3 hi3 quian32 cáun2 tse3 míh1 hi3 lí3 cún1 tiáu2 alabastro, hi3 ha21 no1 má2ró32, cáun2 hi3 hmuh21 lín21. Tá1la3 cuá1tón21 jáun2 Jesús ñí1 mesa ca3sé3 tsá2mi3 hí3 no1 má2ró32 jáun2 chí1 tsú2. 8 Jmí1 ca3jíe3 tsá2 hain21 hí3 ti3 con2 tsú2 hi3 jáun2, jáun2 ca3míh3 tsí3, hi3 jáun2 ca3juu3 ca3hlénh3 hi3 juáh3:

—¿He3 láih32 sa3 lí1 quí2 lí1 hin23 yáh3 tsú2 hi3 ní2? 9 Hi3 ní2 dá2 cáun2 hi3 jmí1 lí13 tsa3hnái1 hmuh21 bíh1, hi3 jáun2 quie3 jáun2 jmí1 lí13 cuéh32 tsú2 tsá2 tia3mii2.

10 Jesús né3 ca3nái32 jái13 jáun2, hi3 jáun2 ca3juáh3:

—¿He3 láih32 ma3tsan13 hnoh2 tsí3 tsá2mi3 lá2? Quí1 cáun2 hi3 chu21 bíh1 la32 má2lí2jmú3 tsú2 ñí1con2 jná13. 11 Quí1 la3jí32 jmái1 bíh1 zian2 tsá2 tia3mii2 ja1 quián13 hnoh2, ti3la3 jná13 né3, jun3juáh13 jmái1 ca3la3 jí32 yáh3 cuon1 jná13 ja1 quián13 hnoh2. 12 Hi3 jáun2 la3 cun3 hi3 má2lí2jmú3 tsá2mi3 lá2 ñí1con2 jná13, hi3 má2lí2sé32 tsú2 jná13 no1 má2ró32, má2lí2jmú3 tsú2 hua3jan21 hi3 ca3ti21 jmái1 hi3 tsa3haun3 bíh1 jná13. 13 Quí1 jú1 tson2 juo3

jná[13] hnoh[2], hi[3] li[3]ua[3] cáun[2] ñí[1] tsa[3]hléh[2] tsú[2] jú[1] chú[32] tá[1] cáun[2] hngá[1]máh[3], ja[3]bí[1] tsa[3]chá[2] tsú[2] siáh[3] la[3] cun[3] hi[3] má[2]lí[2]jmú[3] tsá[2]mi[3] lá[2], hi[3] jáun[2] chau[13] tsí[3] tsáu[2] hi[3] ca[3]ti:n[1] tsú[2].

Judas ji:enh[23] Jesús
(Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-6)

14 Jáun[2] né[3], jan[2] tsá[2] quian[3]tun[3] joh[1] tsú[2], tsá[2] jmái[2] Judas tsá[2] ja[3] hí[3] ti[3] jú:ú[2] Queriot ñéi[1] hi[3] ca[3]ñí[1]lienh[13] tsá[2] ná[1]lín[3] mi[3]jmú[3], 15 hi[3] ca[3]ñí[1]juah[21] la[3] lá[2]:

—¿Cónh[3] cuéh[1] hnoh[2] ní[1]juáh[3] hi[3] ji:enh[21] jná[13] Jesús?

Jáun[2] tsá[2] hí[3] né[3] ca[3]cué[3] quiu[3]quia[3] héih[32] qui:e[3] hu[21] quiún[3] *cú[1]tiáu[2] la[3] ma[3] cáun[2]. 16 La[3] cun[3] jmí[1]jáun[2] ca[3]hnauh[2] Judas tsí[3] he[3] lánh[3] rón[32] lí[13] ji:enh[3] dí[2] Jesús ñí[1]con[2] tsá[2] hí[3].

Jesús jmu[2] má[32] hi[3] lí[3] nóh[32] ca[3]ti[21] hi[3] jún[3]
(Marcos 14:12-25; Lucas 22:7-23; Juan 13:21-30; 1 Corintios 11:23-34)

17 Jmí[1] cá[1]chó[21] jmái[1] hi[3] cua[3]hlau[3] Jmí[1]hí:en[1], jmái[1] hi[3] cúh[2] tsá[2] *judíos *hí[3] cuú[2]miih[21], la[3] cun[3] hí[1]miih[21] tiá[2] tie[3] jan[2] yáh[3], jáun[2] tsá[2] hai:n[21] hí[3] ti[3] con[2] Jesús ca[3]ja[3]janh[32] hi[3] ca[3]ngái[3], hi[3] juáh[3] la[3] lá[2]:

—¿Ha[3] jinh[1] hnáuh[2] hnú[2] tsá[1]jmú[13] jnoh[1] hua[3]jan[21] má[32] quioh[21] Jmí[1]hí:en[1] lá[2] hi[3] cúh[13] hnú[2]?

18 Jáun[2] hí[3] né[3] ca[3]ngái[3]:

—Cuá[2]táunh[1] náh[2] já[1] juú[2], hñú[13] jan[2] tsá[2]ñuh[2], hi[3] cuá[2]zéih[3] náh[2] la[3] lá[2]: “Ti[32] Juo[13] jnoh[1] ñí[1]juah[21]: Má[2]ñí[1]chau[21] héih[32] quion[21] jná[13], hi[3] jáun[2] hñuh[32] hnú[2] jmu[1] jná[13] má[32] quioh[21] Jmí[1]hí:en[1] lá[2] quiúnh[1] ná[1] tsá[2] hai:n[21] ti[3] con[2] ná[1]”.

19 Hi[3] jáun[2] tsá[2] hai:n[21] hí[3] ti[3] con[2] Jesús ca[3]jmú[3] la[3] cun[3] hi[3] má[2]lí[2]juáh[3] jáun[2], hi[3] ca[3]ñí[1]jmú[13] hua[3]jan[21] má[32] quioh[21] Jmí[1]hí:en[1].

20 Jmí[1] má[2]ca[3]zi[32] jáun[2] né[3] ca[3]cuá[3] Jesús ñí[1] mesa quionh[3] tán[1] quian[3]tun[3] tsá[2] hai:n[21] hí[3] ti[3] con[2]; 21 hi[3] tá[1]la[3] ná[1]jmu[2] tsú[2] jáun[2] má[32] né[3], ca[3]juáh[3] dí[2] la[3] lá[2]:

—Jú[1] tson[2] juo[3] jná[13] hnoh[2], hi[3] ja[1] quián[13] náh[2] ní[2] zian[2] jan[2] tsá[2] né[3]bí[1] ji:enh[3] jná[13].

22 Jmí[1]jáun[2] jlánh[1] hlai:h[3] ca[3]niau[21] tsí[3] tsá[2] hí[3], hi[3] jáun[2] ca[3]ma[3]liáu[32] tsú[2] hi[3] ca[3]ngái:h[3] Jesús ma[3] quin[32] ma[3] jan[32], hi[3] juáh[3]:

—Hnú[2] Ti[32], ¿hí[1] jná[13] juáh[13]?

23 Hi[3] jáun[2] Jesús ca[3]juáh[3]:

—Tsá[2] hí[3] bíh[1] ji:enh[3] jná[13], tsá[2] cáun[2] uon[2] cuh[32] jná[13] quiúnh[1] bíh[1]. 24 Quí[1] jná[13] Jon[2] tsá[2]mi[3]cuóun[2], cuá[1]tsau[32] bíh[1] hná[1] he[2] jui[32] hi[3] ca[3]ti:n[1], la[3] cun[3] hi[3] rá[1]juáh[3] ñí[1] Sí[2] quioh[21] Dió[32]; ti[3]la[3] ¡juo[23] bíh[1] tsá[2]ñuh[2] tsá[2] ji:enh[3] jná[13]! Ti[3] jlánh[1] bíh[1] jmí[1] re[2] quioh[21] tsá[2] hí[3] sá[1]jmí[1] hi[3] cu[3]tsa[32] tiá[2] ca[3]li[3]zian[2] bíh[1] tsú[2] cú[2]jueh[32] dúh[1].

25 Jmí[1]jáun[2] ca[3]hléh[3] Judas tsá[2] ji:enh[3] hí[3] Jesús, hi[3] ca[3]juáh[3]:

—Ti[32], ¿hí[1] jná[13] juáh[13]?

Jáun[2] ca[3]juáh[3] Jesús:

—Ján[3], la[3] má[2]lí[2]juah[21] hnú[2] ní[2] bíh[1].

26 Tá[1]la[3] ná[1]cúh[2] tsú[2] jáun[2] né[3], Jesús ca[3]can[3] hí[3] cuú[2]miih[21], hi[3] jáun[2] ca[3]cuéh[3] tiá[1]hmah[1] Dió[32]; jmí[1] li[21] jáun[2] ca[3]ca[3] dí[2], hi[3] jáun[2] ca[3]tsóh[3] dí[2] ñí[1]con[2] tsá[2] hai:n[21] hí[3] ti[3] con[2], hi[3] ca[3]juáh[3] la[3] lá[2]:

—Qui:éih[3] náh[2], quí[1] hi[3] lá[2] bíh[1] ngú[3] quion[21] jná[13].

27 Jmí[1] li[21] jáun[2] ca[3]can[3] dí[2] siáh[3] cáun[2] copa, hi[3] jáun[2] ca[3]cuéh[3] tiá[1]hmah[1] Dió[32]; jmí[1] li[21] jáun[2] né[3] ca[3]nga[3] dí[2] siáh[3] ñí[1] tionh[1] tsá[2] hí[3], hi[3] ca[3]juáh[3] la[3] lá[2]:

—Hính[3] náh[2] la[3]jín[32] hi[3] lá[2], 28 quí[1] hi[3] ní[2] bíh[1] jmí[2]hán[1] jná[13] hi[3] tái:n[32] cun[3]ñí[1] hi[3] ca[3]ti:n[1] juóun[32] tsáu[2], hi[3] jáun[2] lí[13] hin[3] tso[3] quioh[21] tsú[2]; la[3] jáun[2] bíh[1] li[3] lin[1] hi[3] má[2]quien[2] cáun[2] nió[32] hmai:[21]. 29 Jú[1] tson[2] juanh[32] jná[13] ñí[1]con[2] hnoh[2], hi[3] tiú[2]uú[2] ai:h[21] yáh[3] jná[13] mu[2] ráu[3] mi[3] uóun[2]ji:eh[13] lá[2], ca[3]la[3] ti[3] ní[1] má[1]cá[2]chó[32] jmái[1] hi[3] ai:h[21] jná[13] mu[2] ráu[3] lin[13] cu[3]li[21] quiúnh[1] hnoh[2] máh[3] jmái[1] hi[3] má[2]cuá[1]ho[2] jná[13] jái[13] cun[3]quionh[3] héih[32] quioh[21] Ñuh[32].

Jesús juáh[3] hi[3] Pé[1] nó[32] ti[3] có[32]
(Marcos 14:26-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:31-38)

30 Jmí[1] li[21] jáun[2] né[3] ca[3]hí:e[3] tsú[2] cáun[2] sun[1] quioh[21] Dió[32], hi[3] jáun[2] jmí[1] li[21] jáun[2] ja[3]taunh[21] ti[3] máh[3] Olivos. 31 Jmí[1]jáun[2] ca[3]juáh[3] Jesús la[3] lá[2]:

—La[3]jín[32] bíh[1] hnoh[2] tianh[13] ti[3] có[32] ca[3]ti:n[1] jná[13] já[1]nié:[2] lá[2]; quí[1] ñí[1] Sí[2] quioh[21] Dió[32] rá[1]juáh[3]: “Jngih[21] jná[13] Tsá[2] jmu[2] hua[3]hí[13] *já[1]zíah[2], hi[3] jáun[2] já[1]ziáh[2] hí[3] né[3] lí[1] tiú[1] lí[1] hán[1] bíh[1] lí[13]”. 32 Ti[3]la[3] ní[1] má[1]ca[3]jenh[13] jná[13] jáun[2] má[1]ná[1], ñih[21] jná[13] chí[1]ján[3] la[3] cónh[3] bíh[1] hnoh[2] ti[3] hué[13] Galilea.

33 Hi[3] jáun[2] Pé[1] né[3] ca[3]juáh[3] la[3] lá[2]:

—Uá[1]jinh[1] la[3]jín[32] tsá[2] ñí[1] hná[1] lá[2] ca[3]ta[3]tonh[1] ti[3] có[32] ñí[1]con[2] hnú[2], ti[3]la[3] jná[13] má[1]ná[1], cun[3] tiá[2] jáun[2] yáh[3].

34 Ti[3]la[3] Jesús né[3] ca[3]zái:h[3] Pé[1] la[3] lá[2]:

—Jú[1] tson[2] juo[3] jná[13] hnú[2], hi[3] já[1]nié:[2] lá[2] bíh[1] cánh[32], ñeh[2] bíh[1] hi[3] hau[3] cá[1]háu[2], juánh[13] hnú[2] hnai:h[32] jéin[32] hi[3] tiá[2] cuóu[32] nú[2] jná[13].

35 Ti[3]la[3] hí[3] né[3] ca[3]juáh[3]:

—Uá[1]jinh[1] ca[3]la[3] ti[3] jmí[2]chí[3] quion[21] yáh[3] jná[13] ca[3]cái:n[3] hi[3] jún[3] jná[13] cu[3]li[21] quiúnh[1] hnú[2], cun[3] tiá[2] zeih[21] bíh[1] jná[13] hnú[2] ti[3] có[32].

La[3]jín[32] bíh[1] tsá[2] hai:n[21] hí[3] ti[3] con[2] tsú[2] ñí[1] hná[1] jáun[2] ca[3]juáh[3] cá[2]ren[2].

Jesús liéinh32 Jméi2 ñí1 lí3 ja1 hmá2 hi3 jná1 quioh21 tsáu2, ñí1 téh23 tsú2 Getsemaní
(Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46; Juan 18:1; Hebreos 5:7-8)

36 Jmí1jáun2 ca3cha3táunh1 Jesús quionh3 tsá2 quionh3 cáun2 ñí1 téh23 tsú2 Getsemaní, hi3 jáun2 ca3záih3 dí2 tsá2 haɨn21 hí3 tɨ3 con2 la3 lá2:

—Tianh3 hnoh2 ñí1 lá2 tá1la3 ñí1lienh1 jná13 Dió32 ñí1 zio1.

37 Jáun2 jí32la3 gáun3 tsáu2 bíh1 ca3jan3 tsú2: Pé1, la3 má2quionh3 tá1 gon3 jon2 Zebedeo; jmí1jáun2 ca3lɨ3liau3 hi3 ca3ta3no1 hlah3 lín21 tsí3 tsú2, jɨ3 hi3 ca3la3 hi3 ca3hu3 ca3jngɨh3 lín32 tsí3 tsú2. 38 Jáun2 ca3záih3 dí2 tsá2 gáun3 hí3 la3 lá2:

—Jlánh1 ñí1jún3 jná13 lí23 cun3ñí1 hi3 ja32lɨ3 hlah3 nio2 tsɨn32. Tɨ3la3 hnoh2 tianh3 náh2 ñí1 lá2, hi3 ná1ñí1 náh2 quiúnh1 jná13.

39 Jáun2 né3 Jesús ngau3 ca3lá2 tɨ3 chí1ján3, hi3 jáun2 ca3jmú3 cuá1jñi23 hi3 ca3hiéih3 ñí1 la3 tɨ3 hué32 hi3 ca3mí3 ñí1con2 Dió32, hi3 ca3juáh3 la3 lá2:

—Hnú2 Tia21, sá1jmí1 hi3 lí13 bíh1 hi3 liau1 nú2 tiá3 jná13 hi3 ca3ti21 jmái2 tsíh32 hi3 ca3tɨn1 jná13 aih21; tɨ3la3 ha3 lí2 cuí1 lí13 la3 cun3 hi3 hnó32 jná13 má1ná1, cuí1 lí13 bíh1 la3 cun3 hi3 hnáuh2 hnú2.

40 Jmí1 li21 jáun2 ngah3 dí2 tɨ3 ñí1 tionh1 jáun2 tsá2 gáun3 haɨn21 hí3 tɨ3 con2, jáun2 sa3 ná1cuóun1 bíh1 tsá2 hí3 jmí1 cá1chánh21 dí2 jáun2; jáun2 ca3záih3 dí2 Pé1:

—¿Hí1 hí1juáh3 cu3tiá3 pih21 uá1 tiá2 ca3tion13 hnoh2 hi3 tianh13 náh2 ná1ñí1 quiúnh1 jná13? 41 Tianh3 náh2 ná1ñí1 hi3 lienh1 náh2 siáh3 Dió32, hi3 jáun2 tiá2 lí13 tánh32 náh2 tso3. Quí1 hua3jan21 lín21 bíh1 hún1 jmí2chí3 quián13 náh2, tɨ3la3 ngú3 quián13 bí1 náh2 jlánh1 tiá2 pin3.

42 Jáun2 ngau3 siáh3 tsú2 ca3tɨ3 tenh3 hi3 ca3ñí1lienh13 Dió32 la3 lá2:

—Hnú2 Tia21, ní1juáh3 tiá2 lí13 yáh3 hi3 tiá2 há1 ngá13 jná13 uu3mí2tsi32 lá2, cuí1 lí13 bíh1 la3 cun3 hi3 hnáuh2 hnú2.

43 Jáun2 cuanh3 tsú2 siáh3, sa3 siáh3 bíh1 siáh3 má2ná1cuóun1 tsá2 hí3 jmí1 cuanh21 dí2, quí1 cun3ñí1 hi3hliá2 jlánh1 má2tioh3 ziú3 ñí1 tsú2. 44 Jáun2 ca3chan13 tsú2 tsá2 hí3 hi3 ngau3 siáh3 ñí1 má2hnaih32 jéin32 hi3 ca3ñí1lienh13 Dió32 hi3 ñí1 zeh1 dí2 la3 cun3 hi3 má2lí2zéih32 dí2 jmí1tin2. 45 Jmí1 li21 jáun2 né3, ngah3 dí2 siáh3 ñí1 tionh1 tsá2 haɨn21 hí3 tɨ3 con2; hi3 jáun2 ca3záih3 dí2 siáh3 la3 lá2:

—¿Hí1 la3 má2tionh2 jáun2 uá1 hnoh2 tie3 hi3 ná1cuóun1 náh2? Sá1ní2 jɨe3, má2cá2chó32 bíh1 jmái1 hi3 jɨenh3 tsú2 jná13 Jon2 tsá2mɨ3cuóun2 jo3cuo2 tsá2 ná1ren2 tso3. 46 Nú1 tianh3 náh2, ma3tsáu13; quí1 ní2 bíh1 má2cuá1ja32 tsá2 jɨenh3 jná13.

Má2jan2 tsú2 Jesús hi3 tson3
(Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53; Juan 18:2-11)

47 Tá1la3 jmí1 dí1hleh32 jáun2 bíh1 Jesús cuan3 Judas, jan2 tsá2 jmí1 lín3 tsá2 quian3tun3 joh1 tsú2, hi3 má2hí1quionh3 tsú2 juóun32 lín32 tsá2 ná1quian32 mí1tái3 hmu3 tá1 tun3 jo21 jɨ3 tsá2 ná1quian32 hmá2 ní2 siáh3. Tsá2 zéi1 tsá2 ná1lín3 mi3jmú3 jɨ3 tsá2daun32 tsá2 ná1ñí1 juú2. 48 Judas tsá2 ca3jɨenh3 hí3 bíh1 Jesús ca3jmú3 jái13 ha3 lánh3 rón32 hɨen3 dí2 Jesús, hi3 ca3juáh3 la3 lá2: “Ní1juáh3 tsá2 ca3hen3 jná13 ñí1, tsá2 hí3 bíh1 jan13 náh2 tson3”.

49 Jmí1jáun2 ca3ja3janh32 tsú2 ñí1con2 Jesús hi3 ca3juáh3:

—¡Hia2 nú2 Tɨ32!

Hi3 jáun2 ca3hen3 dí2 ñí1 tsú2. 50 Jáun2 Jesús ca3ngái3:

—Há2mei21 quiú13, tia3jui32 jmu3 la3 cun3 hi3 má2ca3lín13 nú2 jmúh13.

Hi3 jáun2 la3 cun3 jmí1jáun2 ja3taunh21 tsá2 ñí1 hná1 hí3 hi3 ca3zanh3 Jesús, hi3 ca3jan3 dí2 tson3.

51 Jmí1jáun2 né3, jan2 tsá2 quionh3 Jesús ca3chí2 mí1tái3 hmu3 tá1 tun3 jo21 quioh21, hi3 ca3jmú3 cu3 ngá13 mí1tái3 cuá1 jan2 *tsá2 má2dí1hlánh1 joh1 mí2tsá2 hɨen1. 52 Jáun2 Jesús ca3záih3 tsá2 hí3 la3 lá2:

—Tiáunh1 mí1tái3 quián13 ñí1 jmí1 hu21; quí1 ní1juáh3 tsá2 jmu2 hniéi2 cun3quionh3 mí1tái3, ja3bí1 cun3quionh3 mí1tái3 bíh1 siáh3 jún3 tsú2 hnga2. 53 ¿Há1 tiá2 ñíh1 nú2 hi3 jná13 jmí1 lí13 mí13 ñí1con2 Ñuh32, hi3 jáun2 hí3 jmí1 lí13 zen3 cun3 quiéinh3 nio2 quiú3 mei21 tsá2cuú2 tsá2ta3, tsá2 jmí1 lí13 ma3hau3? 54 Tɨ3la3 sá1jmí1 la3 jáun2 né3, jáun2 tiú2uú2 jmí1 zia32 yáh3 ha3 lánh3 rón32 li3tí3 la3 cun3 hi3 rá1juáh3 ñí1 Sí2 quioh21 Dió32 ñí1 rá1juáh3 jáun2 hi3 ca3ti21 lí13 la3 lá2.

55 Jmí1jáun2 ca3záih3 Jesús tsá2 cuá2taunh21 hí3 la3 lá2:

—¿Hí1 má2ñá2taunh21 hnoh2 hi3 ná1quiánh1 náh2 mí1tái3 jɨ3 hmá2 ní2, hi3 jau13 náh2 jná13 hi3 tson3 la3jmí1 lí3 hi3 jná13 bíh1 jan2 tsá2 háin2? Jmái1 ca3la3 jɨ32 bíh1 jmí1 ñi32 jná13 ja1 quián13 hnoh2, hi3 jmí1 ma3ta13 jná13 hnoh2 hñu3 cuáh32 chín1, tɨ3la3 hí1 cónh3 yáh3 tiá2 lí1 ca3ziaunh2 náh2 jná13 hi3 tson3 ná1. 56 Tɨ3la3 la3jí32 hi3 ní2 má2ná1lí23 hi3 jáun2 lí13 li3tí3 la3 cun3 hi3 rá1juáh3 jáun2 ñí1 Sí2 bíh1, hi3 ca3jmú3 jáun2 tsá2 ca3lin3 hí3 *tɨ32 jë1 Dió32 jmí1tin2.

Jáun2 né3, hnga2 bíh1 Jesús jéi32í1 ca3ta3zanh1, quí1 ca3cuóun3 bíh1 la3jín32 tsá2 haɨn21 hí3 tɨ3 con2 tsú2.

Jesús má²zenh² ta³ ñí¹ tsá² judíos tsá² ná¹ñí¹

(Marcos 14:53-65; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:12-14, 19-24)

57 Hi³ jáun² né³, tsá² ca³zanh³ hí³ Jesús hi³ tson³ ca³ñí¹jan² Jesús ta³ ñí¹ Caifás tsá² cuá¹lín³ mí²tsá² hɨen¹; ñí¹ jáun² jmɨ́¹ má²ná¹ngɨh³² tɨ³² liei²¹ jɨ³ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú². 58 Tɨ³la³ Pé¹ né³, uóunh³ chí¹cáin² bíh¹ ngau³ cu³hna²¹ dí² ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ ñéih³ ñí¹ lɨ́¹ hó²¹ hñú¹³ mí²tsá² hɨen¹; ñí¹ jáun² hi³, hi³ ca³cuá³ quionh³ tsá²cuú² tsá²ta³ mí²tsáu² hi³ jáun² lɨ́¹³ jɨe³ nɨ́¹juáh³ he³ lɨ́¹³.

59 Hi³ jáun² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ quionh³ la³jín³² tsá² ná¹ñí¹ jmɨ́¹ hnauh² he³ lánh³ rón³² lɨ́¹³ ma³tson² dí² tsáu¹³ Jesús, uá¹jinh¹ cun³quionh³ jú¹ tɨ́¹jáɨ², hi³ jáun² lɨ́¹³ jngɨh³ dí²; 60 tɨ³la³ tiá² ca³choh¹³ yáh³ tsú², uá¹jinh¹ juóun³² tsá² ca³chá³ jú¹ tɨ́¹jáɨ² hi³ ca³tɨn¹ tsú². Ñí¹ ca³táuh³ né³ ca³ma³jnia³² gon³ tsá² ca³ma³tson² jú¹ tɨ́¹jáɨ², 61 tsá² hí³ né³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Tsá²ñuh² nɨ́² ca³juáh³: “Jná¹³ tɨn² tsunh²¹ hñú³ hɨen¹ quioh²¹ Dió³², hi³ jáun² ñí¹ cá²hnɨ́² jmáɨ¹ ziúh¹ jná¹³ siáh³”.

62 Jáun² tsá² cuá¹lín³ hí³ mí²tsá² hɨen¹ ca³náu² hi³ ca³záɨh³ Jesús la³ lá²:

—¿Hí¹ hí¹ cá² jon¹ uá¹ tiá² la³ ngáɨh¹ nú²? ¿He³ dá² nɨ³² ná¹juáh²³ tsá² nɨ́² hi³ ca³tɨn¹ hnú²?

63 Tɨ³la³ Jesús má¹ná¹, la³ má² tiá² nga² jáun² bíh¹. Jáun² tsá² cuá¹lín³ mí²tsá² hɨen¹ ca³juáh³ siáh³:

—Cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Dió³² Tsá² juú²tsáun² taunh³² jná¹³ hnú² hú¹mu³héih³² nɨ́¹juáh³ tiá² juáh¹³ hnú² jú¹ tson²; jáun² né³, ¿hí¹ hnú² uá¹ Tsá² lín³ Cristo Jon² Dió³²?

64 Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Ján³, lín³ jná¹³ la³ cun³ juánh³ hnú² nɨ́². Ja³bí¹ juo³ jná¹³ siáh³ hnoh², hi³ chau²¹ jmáɨ¹ jɨen¹ hnoh² Jon² tsá²mɨ³cuóun² hi³ má²cuá¹tón²¹ tɨ³ cuá² chu²¹ quioh²¹ Dió³² Tsá² cú² juenh², jɨ³ hi³ jɨen¹ náh² tsú² siáh³ hi³ má²cuá¹jáunh²³ hñu³mɨ³cuú² juɨ³² ja¹ jnie².

65 Jmɨ́¹jáun² ca³ca³ mí²tsá² hɨen¹ ha¹, [hi³ jmu² lin¹ hi³ tiá² tɨ³² tsɨ́³ jáɨ¹³ jáun²,] hi³ ca³juáh³:

—Tsá²ñuh² lá² má²lɨ́²chú² lɨ́²lén³² Dió³² cun³quionh³ jáɨ¹³ quioh²¹; ¿he³ láɨh³² sa³ ca³lɨ³ɨ́¹ tsá² zih³² jú¹ tson² hno³ dí²? Quí¹ nɨ́² bíh¹ má²lɨ́²niéih² hnoh² jú¹ hlah³ hi³ má²lɨ́²hléh³² tsú²; 66 jáun² né³ ¿he³ lánh³ lín²³ hnoh² ta³né³²?

Jáun² tsá² ná¹ngɨh³² hí³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Má²hniáuh³² bíh¹ jún³ tsá² nɨ́².

67 Jmɨ́¹jáun² ca³tiu³ ca³hñe³ dí² ñí¹, jɨ³ hi³ ca³ma³qui³ ma³jnó³² dí² siáh³. Hi³ jáun² la³jɨ́n³² tsá² ca³pá³ hí³ ñí¹ tsú² 68 ca³juáh³ la³ lá²:

—Nɨ́¹juáh³ hnú² Tsá² lɨ́n³ Cristo, ¡chí³ jáɨ¹³ neh²¹, hin² tsánh² lɨ́²po³!

Pé¹ juáh³ hi³ tiá² cuóun³² Jesús

(Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27)

69 Hi³ jáun² né³, tá¹la³ jmɨ́¹ cuá¹tón²¹ jáun² Pé¹ ñéih³ ñí¹ lɨ́¹ hó²¹, ja³ jan² tsá²mɨ³ lín³ quian²¹ tsá² hñú¹³, hi³ ca³juáh³:

—Ja³bí¹ hnú² uá²jaɨ³² jmɨ́¹ ngɨ́h¹ quiúnh¹ Jesús tsá² hɨn¹³ ó³² tɨ³ Galilea.

70 Tɨ³la³ Pé¹ né³, tiá² ca³ton³ yáh³; la³ lá² bíh¹ ca³záɨh³ dí² tsá²mɨ³ hí³ ta³ ñí¹ la³jɨ́n³² tsá² tionh² hí³:

—Hí¹juáh³ tiá² ño¹ yáh³ jná¹³ hi³ juánh³ hnú² nɨ́².

71 Pé¹ jmɨ́¹ má²cuá¹tsanh³² ho³hñú¹³ jmɨ́¹ ca³jɨe³ siáh³ jan² tsá²mɨ³ lín³ quian²¹, hi³ jáun² ca³záɨh³ dí² tsá² jmɨ́¹ tionh¹ hí³ ñí¹ jáun²:

—Ja³bí¹ tsá²ñuh² lá² jmɨ́¹ ngɨ³² quionh³ Jesús hná¹ tsá² Nazaret ó³².

72 Siáh³ bíh¹ siáh³ tiá² ca³ton³ Pé¹ cónh³ɨ́¹ cu³ jéin³² ca³la³ hi³ hɨen² Dió³², hi³ juáh³:

—¡Hú¹tá¹ tiá² cuóun³² bíh¹ jná¹³ tsá² hɨen²³ hnú² nɨ́², juú¹ néh¹!

73 Jmɨ́¹ má²cu³lé³ míh¹ jáun² né³, tsá² jmɨ́¹ tionh¹ ñí¹ jáun² ja³taunh²¹ má²janh² ñí¹ zenh¹ Pé¹ hi³ ca³záɨh³ dí² la³ lá²:

—Cu³tí³ bíh¹ hnú² uá²jaɨ³² jan² tsá² ja¹ quioh²¹ tsá² ó³², quí¹ hí¹ ca³la³ tɨ³ jáɨ¹³ quián¹³ yáh³ hnú² lin¹.

74 Jmɨ́¹jáun² ca³ma³liáu³² Pé¹ hi³ hɨen² Dió³² ca³la³ hi³ tanh² siáh³ hú¹mu³héih³² hnga², hi³ juáh³ hi³ cun³ tiá² cuóun³² bíh¹ tsá² hí³.

La³ cun³ jmɨ́¹jáun² bíh¹ ca³hó³ jan² cá¹tsó³. 75 Jmɨ́¹jáun² tsau³ tsɨ́³ Pé¹ la³ cun³ hi³ ca³záɨ³ jáun² Jesús jmɨ́¹ ca³juáh³ tsú² jáun² la³ lá²: “Ñeh² bíh¹ hi³ hau³ cá¹háu², hnú² juáh¹³ hnaɨh³² jéin³² hi³ tiá² cuóu³² nú² jná¹³”. Jmɨ́¹jáun² cua³han³ Pé¹ tɨ³ cheih³² hi³ ca³ñí¹hó² ñí¹jngɨh³² lín³².

27

Jɨenh²³ tsú² Jesús ñí¹con² Pilato

(Marcos 15:1; Lucas 23:1-2; Juan 18:28-32)

1 Jmɨ́¹ má²já²jnia² jáun² né³, la³jɨ́n³² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ jɨ³ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú², ca³ma³ren²¹ jáɨ¹³ he³ lánh³ rón³² jngɨh³ Jesús. 2 Jáun² ca³hñéi³² dí² tsú², hi³ ca³ñí¹jan² dí² ñí¹con² Pilato tsá² lín³ ta²¹.

Jmɨ́¹ jun¹ Judas

3 Tɨ³la³ jmɨ́¹ ca³jɨe³ Judas tsá² ca³jɨenh³ hí³ Jesús hi³ má²lɨ́²jmú³ tsáu² héih³² hi³ jngɨh³ tsú² Jesús, jmɨ́¹jáun² jlánh¹ hlah³ ca³jeinh²¹

tsú², hi³ jáun² ca³ñí¹caun² cú²jueh³² quie³ quiu³quia³ héih³² *cú¹tiáu² jáun² ñí¹con² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ ji³ tsá²daun³², 4 hi³ jáun² ca³zá꞉ih³ dí² tsá² hí³ la³ lá²:

—Tso³ bíh¹ má²lí²jmú³² jná¹³ hi³ má²lí²jienh²¹ jná¹³ jan² tsá² tiá² tso³ ren².

Ti³la³ tsá² hí³ né³ ca³ngá꞉i³:

—¿Hi³ he³ dá² ca³ta¹ jnoh¹ hi³ ní²? ¡Hi³ ní² dá² má²ta³can¹ hnú² huen² bíh¹!

5 Hi³ jáun² Judas ca³ñí¹cu꞉i³² quie³ ñéih³ ñí¹ hí꞉en¹ quioh²¹ cuáh³² chín¹, jmí¹ li²¹ jáun² ngah³ hi³ ca³ñí¹tiáunh¹³ zié³ lái¹.

6 Jáun² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ ca³jieh³ quie³ jáun², hi³ jáun² ca³juónh³ la³ lá²:

—Tiá² lí¹³ yáh³ toh²¹ dí² quie³ lá² hñu³ cuó² quioh²¹ hi³ lí¹ cue³² tsáu² ñí¹con² Dió³², quí¹ hmah²¹ quioh²¹ jmi² bíh¹ la³².

7 La³ cun³ jmí¹jáun² né³, ca³ma³ren²¹ tsú² jái¹³ hi³ lá³² cáun² hué³², hué³² hi³ jmí¹ téh²³ tsú² “Hué³² Quioh²¹ Tsá² Jmu² Hia³²”, hi³ jáun² zia³² ñí¹ lí¹³ hón³² tsú² tsá² hué³² siáh³. 8 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, jáun² “Hué³² Jmi²” má²téh²³ tsú² hué³² jáun² la³ ti³ ta³né³². 9 La³ jáun² bíh¹ ca³li³tí³ la³ cun³ hi³ ca³juáh³ hla¹ Jeremías *ti³² jë¹ Dió³² jmí¹ ca³juáh³ jáun² la³ lá²: “Ca³caun² bíh¹ tsú² tá¹ quiu³quia³ héih³² cú¹tiáu² jáun², la³ cun³ tí³ hmah²¹ hi³ ca³jmú³ jáun² tsá² *Israel, 10 hi³ jáun² cun³quionh³ quie³ jáun² bíh¹ ca³lau² tsú² ñí¹nái² quioh²¹ tsá² jmu² hia³², la³ cun³ rón³² héih³² hi³ ca³jmú³ jáun² Juo¹³ dí² ñí¹con² jná¹³”.

Jesús má²zenh² ta³ ñí¹ Pilato
(Marcos 15:2-5; Lucas 23:1-5; Juan 18:28-38)

11 Hi³ jáun² jmí¹jáun² né³ ca³ñí¹jan² tsú² Jesús ta³ ñí¹ tsá² cuá¹lín³ hí³ ta²¹, hi³ jáun² tsá² hí³ ca³ngái³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¿Hí¹ hnú² uá¹ lín³ nú² Re²¹ Juo¹³ tsá² *judíos?

Jesús né³ ca³ngái³:

—Ján³, tson² bíh¹ la³ juáh³ hnú² ní².

12 Ti³la³ jmí¹ ca³chá³ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ tso³ quionh³ tsá²daun³² né³, hí¹ cáun² yáh³ tiú²uú² hi³ ca³ngái³ Jesús. 13 Jáun² Pilato ca³juáh³ siáh³:

—¿Tiá¹ naih³² hnú² la³jí³² la³ cun³ hi³ ná¹juáh²³ tsú² ní² quián¹³ hnú²?

14 Ti³la³ la³ má² tiá² nga² jáun² bíh¹ Jesús, hi³ jáun² lí¹ ca³ja³cáun² bíh¹ tsí³ tsá² lín³ hí³ ta²¹.

Má²ma³ngí³ tsú² Jesús
(Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25; Juan 18:38-19:16)

15 Hi³ jáun² né³, tsá² lín³ hí³ ta²¹ jmí¹ tan² hi³ lión³² jan² tsá² tson³ tá¹la³ *Jmí¹hí꞉en¹ ní¹juáh³ hin² tsánh² mi³² tsáu² hi³ liáun³. 16 Jmí¹jáun² jmí¹ cuá¹hún¹ jan² tsá² tson³ hñu³mí¹ñí², tsá² jmái² Barrabás, jan² tsá² jlánh¹ má²ná¹ñi³² juóun³² tsáu² hi³ hian² tsí³. 17 Jáun² jmí¹ ca³ngi꞉h³² jáun² tsá² juú² né³, ca³ngái³ Pilato ñí¹con² tsú²:

—¿Hin² tsánh² hnáuh² hnoh² hi³ lion¹ jná¹³? ¿Hí¹ Barrabás, ho³ Jesús tsá² téh²³ tsú² Cristo uá¹?

18 Quí¹ jmí¹ má²ca³li³tsin² bíh¹ Pilato hi³ cun³ñí¹ hi³ uóu³² tsí³ bíh¹ tsá² hí³ hi³ jáun² ñí¹con² hí³ dí² cua³jan² tsú² Jesús.

19 Né³² né³, tá¹la³ jmí¹ cuá¹tón²¹ Pilato ñí¹ta²¹ quioh²¹, jáun² ñí²cuo² tsú² ca³zen³ jái¹³, hi³ juáh³ la³ lá²: “Ha³ lí² lí¹ hú³² hnú² quiúnh¹ tsá²ñuh² chun¹ ní², quí¹ jmí¹ hua² hmái³ lí²ma³tso¹ lín²¹ jná¹³ tsin³² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ tsá² ní² jmí¹ lí²quí³ jná¹³”.

20 Ti³la³ tsá² ná¹lín³ hí³ mi³jmú³ né³, ji³ tsá²daun³² ní² jlánh¹ ca³hlí² ca³lié꞉inh³² tsáu² hi³ hnia꞉uh³² hiu³ mí³² tsú² hi³ lia꞉un³ Barrabás, hi³ jáun² né³, cuí¹ jun¹³ Jesús. 21 Jáun² tsá² lín³ ta²¹ ca³ngái³ siáh³ hi³ ca³juáh³:

—¿Hin² tsánh² tsá² gon³ ní² hnáuh² hnoh² hi³ lion¹ jná¹³?

Jáun² tsá² tionh² hí³ né³ ca³ngái³ hi³ ca³juáh³:

—¡Barrabás bíh¹!

22 Jáun² Pilato ca³ngái³ siáh³:

—¿Hi³ he³ bí¹ hnáuh² náh² jmu¹ jná¹³ ñí¹con² Jesús tsá² teh³² náh² lá² Cristo?

Jáun² la³jín³² bíh¹ tsáu² ca³ngái³ hi³ ca³juáh³:

—¡Crei²¹ ton³ tsá² ní²!

23 Jmí¹jáun² ca³juáh³ Pilato:

—Ti³la³, ¿he³ dá² hi³ hla꞉ih³ má²ca³jmú³ tsú² né³?

Ti³la³ tsá² hí³ né³, ti³ li³mí¹ ca³ti³ ca³hóh³² bíh¹, hi³ ca³juáh³:

—¡Cuí¹ taun¹ tsá² ní² crei²¹!

24 Jmí¹ ca³jí꞉e³ Pilato hi³ tiá² hi³ lí²³ yáh³ jmu³ dí² hí¹ cáun², quí¹ sa³ li³mí¹ tiá³ siaun³² taunh³² bíh¹ tsá² hí³, jmí¹jáun² ca³jmú³ dí² héih³² hi³ tsa³quián³ tsú² jmái², hi³ jáun² ca³lia꞉h³ dí² cuo² ñí¹ ta³ ñí¹ la³jín³² tsá² hí³, hi³ juáh³ la³ lá²:

—Hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ tiá² rá¹can² jná¹³ hi³ jún³ tsá²ñuh² [tsá² tiá² hi³ ren²] lá², má²ca³tin¹ hmóu³² bíh¹ hnoh² hi³ ní².

25 Hi³ jáun² la³jín³² tsáu² ca³ngái³ la³ lá²:

—¡Jnoh¹ la³ má²quiúnh¹ jon³zíh¹ cuí¹ rá¹can² jnoh¹ jmí²hán¹ tsá² ní²!

26 Hi³ jáun² cu³tsa³² ca³lión³² bíh¹ cú²jueh³² Pilato Barrabás hí³; jmí¹ li²¹ jáun² ca³jmú³ dí² héih³² hi³ quiu³ pan³ tsú² Jesús cun³quionh³ cáun² hñu¹jméi¹³ hi³ lí³ láu², jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³ji꞉enh³ dí² hi³ tsa³ton³ tsú² crei²¹.

27 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, hlia꞉u³ joh¹ tsá² ho² ta²¹ ca³jan³ Jesús ti³ la³ ñéih³ ñí¹ lí¹ hó²¹ quioh²¹ ñí¹ta²¹, jáun² ca³cuú² ca³ngi꞉h³ tsú²

la3jín32 hliáu3 rainh21 cu3 jéin3 ñí1 zenh1 Jesús. 28 Jmí1jáun2 ca3chí2 dí2 ha1 hi3 jmí1 quih32, hi3 jáun2 ca3quinh3 dí2 cáun2 hmih32 zín13 la3 cun3 hi3 qui3 quih32 jan2 tsá2 quien2, 29 hi3 ca3tanh2 dí2 siáh3 chí1 tsú2 cáun2 chí2 lih32 la3juah21 dúh1 *có2ron1ná1 hi3 quioh21 jan2 tsá2 ho2 jái13, ti3la3 chí2 lih32 jáun2 dá2 lí3 cun3quionh3 cuoh2 hmá2 ton2 bíh1. Ji3 hi3 ca3zianh3 dí2 tsú2 siáh3 cáun2 hmá2 tiéi13 ti3 cuá2 chu21 la3juah21 dúh1 cáun2 hmá2 híh1. Jmí1jáun2 ca3cónh32 dí2 cú2nga1, hi3 ca3di3qui3 di3jñí32 dí2 ta3 ñí1 tsú2, hi3 zaih32 dí2 la3 lá2:

—¡Cuí1 li3quien2 bíh1 Re21 Juo13 tsá2 judíos!

30 Ja3bí1 ca3tiu3 ca3hñéi32 dí2 tsú2 siáh3, hi3 cán23 dí2 siáh3 hmá2 hi3 zianh32 jáun2 Jesús hi3 pá23 dí2 chí1. 31 Jmí1 má2lí2cónh32 dí2 jáun2 cú2nga1 né3, ca3chí2 dí2 siáh3 hmih32 zín13 hi3 jmí1 má2lí2quinh3 dí2 jáun2, hi3 jáun2 ca3quinh3 dí2 siáh3 ha1 hi3 qui3 jmí1 quih32. Jmí1 li21 jáun2 né3 ca3jan3 dí2 hi3 ca3ñí1ton13 dí2 crei21.

Má2ton3 tsú2 Jesús crei21
(Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

32 Hú1 jui32 jáun2 né3 ca3jenh2 tsú2 jan2 tsá2ñuh2 tsá2 juú2 Cirene, tsá2 jmái2 Si1mu21; tsá2 hí3 ca3di3quian3 tsú2 jmái1 hi3 cán3 crei21 cha13 Jesús.

33 Tá1la3 jáun2 ca3cha3táunh1 tsú2 tsí3 máh3 míh1 téh23 tsú2 Gólgota, (hi3 hnió3 juáh3 “Máh3 Mú32 Chí1 Tsáu2”). 34 Ñí1 jáun2 jmí1 cueh32 dí2 Jesús mu2 má2zéih1 lín21 quioh21 mi3 uóun2ji3eh13 hi3 hính3, hi3 má2jan2 mí3 hi3 jmu2 hi3 tiá2 lieih21 tsú2; ti3la3 jmí1 má2lí2jíe3 tsú2 jáun2 cú1pih21 né3, tiú2uú2 ca3he3 yáh3 hính3.

35 Ta3 má2chí1tón21 jáun2 Jesús crei21 né3 ca3chí2 hliáu3 jái13, hi3 jáun2 jíe3 dí2 ní1juáh3 hin2 joh13 ha1 tsú2. [La3 jáun2 bíh1 ca3li3tí3 la3 cun3 hi3 ca3juáh3 jan2 hla1 ti32 jë1 Dió32 jmí1 ca3juáh3 la3 lá2: “Ca3tsáunh3 tsú2 hán2 jná13 cun3quionh3 hi3 ca3chí2 jái13”.] 36 Jmí1 li21 jáun2 ca3tiánh3 ñí1 jáun2 hi3 ná1jmu2 hua3hí13. 37 Jáun2 ta3 chí1 Jesús ca3tón3 tsú2 huéh3 hi3 jmu2 lin1 hi3 he3 ca3ti21 má2ma3ngí3 dí2 tsú2. Huéh3 jáun2 juáh3 la3 lá2: “Tsá2 lá2 bíh1 Jesús Tsá2 lín3 Re21 Juo13 tsá2 judíos”.

38 Ja3bí1 ca3ton3 tsú2 siáh3 crei21 gon3 tsá2 háin2 quionh3 Jesús, jan2 ti3 cuá2 chu21 hi3 jan2 ti3 cuá2 cáun1. 39 Hi3 jáun2 tsá2 há2 ngai32 ñí1 jáun2 né3, ca3tu3 ca3hión32 Jesús, hi3 ca3la3 hi3 jeih32 chí1 bíh1 tsú2, 40 hi3 juáh3 la3 lá2:

—¡Hnú2 tsá2 jlánh1 juánh3 hi3 tsunh21 nú2 hñú3 híen1 quiú13, hi3 jáun2 ñí1 cá2hní2 jmái1 jáun2 né3 jmóuh1 nú2 siáh3, né32 né3, lion1 huen2! Ní1juáh3 tson2 bíh1 cu3tí3 hi3 hnú2 Jon2 Dió32, hi3 jáun2 né3, ¡son2 ñí1 chí1tón21 nú2 ní2 crei21!

41 Ja3bí1 la3 jáun2 tsá2 ná1lín3 mi3jmú3 siáh3 ca3cónh32 cú2nga1 Jesús, la3 má2quionh3 tsá2 ná1lín3 ti32 liei21 ji3 tsá2daun32 tsá2 ná1ñí1 juú2 ní2, hi3 juónh23 la3 lá2:

42 —Tsá2 siánh3 bíh1 jlánh1 ca3lión32 tsú2, ti3la3 hnga2 né3, tiá2 la3 lí13 yáh3 lión32. Ní1juáh3 tson2 bíh1 lín3 tsú2 Re21 Juo13 dí2 tsá2 Israel, jáun2 cuí1 son2 tsú2 ñí1 crei21 hnga2, hi3 jáun2 má1jáun2 tanh13 dí2 ta21. 43 Má2ca3chá3 tsú2 cáun2 tsí3 ñí1con2 Dió32, jáun2 né32 né3, cuí1 liáu21 Dió32 ní1juáh3 hi3 tson2 hniau3; quí1 Jon2 Dió32 yáh3 ni32 má2ca3juáh3 ñí1con2 dí2.

44 Hí1 la3 ti3 tsá2 háin2 jmí1 ná1tón21 jáun2 crei21 cu3tsa32 quionh3 yáh3 tsú2 ca3quiu3 ca3je3 siáh3.

Jmí1 jun1 Jesús
(Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-37)

45 Hi3 jáun2 jmí1 tí3 chi3hiú2 né3, ca3nieh2 tá1 cáun2 hué32, ca3la3 ti3 la3 nió1 hni32 ti3 ca3hláu3. 46 Jáun2 la3 cun3 jmí1jáun2 ca3hóh32 Jesús tiá3, hi3 ca3juáh3 la3 lá2:

—Elí, Elí, ¿lema sabactani? (hi3 hnió3 juáh3 “Dió32 Juóu32 jná13, Dió32 Juóu32 jná13, ¿he3 láih32 huen2 jná13 má2lí2zeh2 hnú2?”)

47 Ma3 jan2 tsá2 jmí1 tionh1 hí3 ñí1 jáun2 ca3nái32, hi3 jáun2 ca3juáh3:

—Líh3 tsá2 jmí1 lín3 hí3 ti32 jë1 Dió32 má2ñí1téh13 tsá2 ní2.

48 La3 cun3 jmí1jáun2 né3 ngau3 jan2 tsá2 jmí1 tionh1 hí3 ñí1 jáun2 cú2hé2, hi3 ca3ñí1quián13 cáun2 chí2 náh2 hinh23 jmái2 hi3 ca3ñí1cuóuh13 quionh3 mu2 má2zéih1 lín21 quioh21 mi3 uóun2ji3eh13, hi3 jáun2 ca3di3chí3 dí2 hná13 hmá2 tiéi13 hi3 ca3ñí1hiéih13 dí2 ho3 Jesús, hi3 hnió3 dí2 hính3. 49 Ti3la3 tsá2 ñí1 hná1 hí3 né3 ca3juáh3:

—Ní2 tín2 cuí1 lí3 cu3 ní2; cuí1 neh21 ní1juáh3 hi3 já32 Líh3 hi3 ja3liau3.

50 Jáun2 Jesús ca3hóh32 siáh3 cónh3í1 cu3 jéin32 tiá3 lín32, hi3 jmí1 li21 jáun2 né3 cua3ha3 tsí3. 51 Hi3 jáun2 la3 cun3 jmí1jáun2 ca3zen3 ti3 tun3 zainh21 hmih32 jmí1 hí1jnái23 ñí1 jlánh1 híen1 quioh21 cuáh32 chín1, hi3 ca3li3liau3 ti3 chi3cuú2 hi3 tsa3 la3 ti3 hué32. Jmí1jáun2 ca3jíeh3 siáh3 hué32, hi3 jáun2 hláu2 né3, ca3juú2 ca3tsúnh2, 52 hi3 jáun2 jmí1jáun2 ca3qui3 ca3niá3 siáh3 tá2hón32; hi3 hí1 ca3la3 ti3 juóun32 lín32 yáh3 hla1 ca3jenh13, tsá2 jmí1 má2ná1chan1 joh1 Dió32. 53 Tsá2 hí3 ca3huén2 hñu3 tá2hón32 jmí1 má2ca3jenh13 jáun2 Jesús máh3, hi3 jáun2 taunh3 já1 juú2 Jerusalén, juú2 ná1chan1 ñí1con2 Dió32; ñí1 jáun2 ca3jíe32 juóun32 lín32 tsáu2.

54 Né32 né3, jmí1 ca3jíe3 jáun2 hliáu3 tsá2 chín1 tsá2 romano hi3 má2jíeh23 hué32 ji3

la³jɨ³² hi³ ná¹lɨ²³ ñí¹ hná¹ jáun² ní² siáh³, quionh³ hliáu³ joh¹, tsá² jmɨ́¹ ná¹jmu² hí³ hua³hí¹³ Jesús, ji³lɨn² bíh¹ tsú² ca³juénh² lín³², hi³ jáun² ca³juónh³ tiáunh¹:

—¡Cu³tí³ bíh¹ la³ Jon² Dió³² bíh¹ hla¹ nɨ́²!

55 Có³² jáun² jmí¹ tionh¹ juóun³² tsá²mi³ hi³ jmɨ́¹ ná¹jɨe²³ ñí¹ uóunh³, tsá² hí³ jmí¹ má²ca³ñi³táunh¹ cu³hna²¹ Jesús ca³la³ ti³ hué¹³ Galilea, ji³ hi³ jmí¹ má²ca³ma³cáu³² siáh³. 56 Ja¹ tsá² hí³ jmí¹ zenh¹ Má²réi³ tsá² ja³ juú² Magdalá, ji³ Má²réi³ mí¹ziú¹³ Jacobo quionh³ Sé³², ji³ mí¹ziú¹³ tsá¹ jon² Zebedeo nɨ́² siáh³.

Jmí¹ já¹haun³ Jesús
(Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

57 Jáun² jmí¹ má²ja³quián³ tá¹tsi²¹ hiú² né³, cuan³ jan² tsá²ñuh² tsá² hánh³, tsá² jmái² Sé³², tsá² hí³ zian² juú² Arimatea; ja³bí¹ tsá² hí³ jmɨ́¹ má²lín³ tsá² hen² ti³ con² Jesús. 58 Jáun² ñéi¹ hi³ ca³ñí¹ma¹³ hla¹ Jesús ñí¹con² Pilato; jmí¹jáun² ca³jmú³ Pilato héih³² hi³ jienh³ tsú² hla¹ Jesús ñí¹con² tsá² hí³. 59 Jáun² Sé³² ca³cón³² hla¹ hi³ ca³tsáinh³² dí² cáun² hmih³² jmuh³ tiáu² hi³ ná¹ji²¹ hi³ lí³ cun³quionh³ mí²ñi³² lino; 60 hi³ jáun² ca³ñí¹hón²¹ dí² cáun² hñu³ tá²hón³² hmai²¹ ñí¹ jmí¹ má²ca³hó³ dí² hnga² hñu³ hláu². Jmí¹ má²lí²jnái³² dí² jáun² ho³ tá²hláu² quionh³ cá² mái³ quín¹ pa²¹ né³, jáun² ngah³. 61 Hi³ jáun² la³ re² ho³ tá²hón³² jáun² jmí¹ tionh¹ tá¹ gon³ Má²réi³, tsá² ja³ hí³ juú² Magdalá ji³ Má²réi³ jan² ní² siáh³.

Hliáu³ tsá² jmí¹ ná¹jmu² hua³hí¹³ tá²hón³² quioh²¹ Jesús

62 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² hi³ ná¹jueh³² *Jmí¹híen¹, jáun² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ la³ má²quionh³ tsá² *fariseos ca³ñí¹jien¹³ Pilato, 63 hi³ ca³ñí¹zeh¹ dí² la³ lá²:

—Hnú² tsá² ho² ta²¹, má²tsau³² tsɨ́³ jnoh¹ hi³ tá¹la³ jmí¹ zian² tsá² tí¹ jáin² hí³ ca³juáh³ hi³ ñí¹ cá²hní² jmái¹ néh¹ jenh¹³ dí² ja¹ hla¹. 64 Jáun² né³, chú³² zen¹³ nú² tsá² tsa³jmú³ hua³hí¹³ ca³la³ ti³ ñí¹ ca³táih¹³ cá²hní² jmái¹, quí¹ ní² lí¹ já¹taunh²¹ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² ta³ já¹niéi² hi³ tsa³chin² hla¹, hi³ má¹li³² jáun² né³ záih³² tsáu² la³ lá²: “¡Má²ca³jenh¹³ bíh¹ tsú² ja¹ hla¹!” Quí¹ jú¹ tí¹jái² ñí¹ ca³táuh³ jáun² dá² lí¹³ cáun² hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ huáh² tsí³ la³ cónh³ bíh¹ tí¹jái² la³ñí¹ jáun².

65 Jáun² ca³juáh³ Pilato:

—Ó³² tionh² cun³ nió³ hliáu³. Cuá²táunh¹ náh² quiúnh¹ tsú², cuá²jmu³ náh² hua³hí¹³ re² lín³² tá²hón³² la³ cun³ ñí¹lí²³ jen²³ náh².

66 Jáun² ja³taunh²¹ bíh¹ tsú² hi³ ca³ñí¹jnái¹ re² lín³² tá²hón³², hi³ ca³tón³ dí² cáun² li²¹ ñí¹ quín¹ jáun² hi³ lin¹ hi³ má²dí¹jnai³² tiá³, hi³ jáun² ca³chan³ dí² cun³ nió³ hliáu³ ñí¹ jáun² hi³ jmu³ hua³hí¹³.

28

Jmí¹ ca³jenh¹³ Jesús
(Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

1 Jáun² né³, jmí¹ má²ca³nga² *jmái¹ hi³ tianh³² tsú² tie³, jmí¹ má²já²jnia² la³ñí¹ jmái¹ hi³ ca³li³liau³ sí²ma¹ná¹, ngau³ Má²réi³ tsá² ja³ hí³ juú² Magdalá, la³ má²quionh³ Má²réi³ jan² ní² siáh³ hi³ ca³ñí¹jíe¹³ tá²hón³². 2 Cu³diá²jan² jmí¹ ca³jíeh³ hué³² tiá³ lín³², quí¹ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² Juo¹³ dí² la³ ca³son² hñu³mi³cuú² hi³ cuan³ ho³ tá²hón³², hi³ jáun² ca³líh³ tsú² ti³ có³² quín¹ hi³ jmí¹ dí¹jnái²³ jáun² ho³ tá²hón³², hi³ jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³cua³tsí¹ tsú² ñí¹ quín¹ jáun². 3 Tsá² hí³ jmí¹ jniá³ cú²tú² cú²zín³ la³jmí¹ jniá³ sí² quioh²¹ miíh³², hi³ jáun² ha¹ tsú² né³, jmí¹ tiáu² la³jmí¹ tiáu² jan³². 4 Jmí¹ ca³jíe³ hliáu³ hi³ jáun², jáun² lí¹ ca³juan³ bíh¹ hi³ ca³juénh²; hi³ jáun² ca³ta³tonh¹ la³jmí¹ tionh² tsá² má²ná¹jún¹. 5 Jáun² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ca³záih³ tsá²mi³ hí³ la³ lá² jmí¹ ca³cha³táunh¹:

—Ha³ lí² juenh³ náh². Jná¹³ ño¹ hi³ hnoh² hnah²³ Jesús Tsá² ca³taun³ hí³ crei²¹ bíh¹. 6 Ti³la³ tiú²uú² hin² zian² yáh³ ñí¹ lá², quí¹ má²ca³jenh¹³ bíh¹ tsú², rón³² la³ cun³ hi³ qui³ ca³juáh³ tsú² jáun² jmí¹tin². Sá¹nɨ́² dúh¹ ñá²jie³ náh² ñí¹ jmí¹ ca³quión³² tsú² hla¹. 7 Jáun² né³, tia³jui³² cuá²tánh¹ náh², cuá²zéih³ náh² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² la³ lá²: “Má²ca³jenh¹³ bíh¹ tsú² ja¹ hla¹; hi³ jáun² né³² né³, má²tsó³² tsú² chí¹ján³ ti³ Galilea la³ cun³ bíh¹ hnoh², hi³ jáun² ñí¹ jáun² lí¹³ cuá¹jɨen¹ náh² tsú²”. Jí³²la³ hi³ ní² bíh¹ ja³ jná¹³ hi³ ja³juánh³² ñí¹con² hnoh².

8 Hi³ jáun² tia³jui³² lín³² bíh¹ ja³tanh²¹ tsá²mi³ hí³, hi³ hí¹juenh²¹, ji³ hi³ hí¹tsah³ siáh³ tá¹la³ jáun²; hi³ ca³ñí¹caun² dí² jái¹³ ñí¹con² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú². 9 Tá¹la³ hí¹tsá²tánh¹ jáun² tsá²mi³ hí³ ca³ma³jnia³² Jesús ñí¹con², hi³ ca³juáh³:

—Hia² náh².

Jáun² tsá²mi³ hí³ ca³ma³janh³² ñí¹con² Jesús hi³ ca³ma³tsu³ ma³jónh³² dí² tsú², hi³ ca³zanh³ dí² ta³ tsú². 10 Jáun² Jesús ca³juáh³ ñí¹con² tsá²mi³ hí³:

—Ha³ lí² juenh³ náh². Cuá²zéih³ náh² renh² jná¹³ hi³ hniáuh³² tsa³táunh¹ tsú² Galilea, hi³ jáun² ñí¹ jáun² jenh¹³ jnoh¹.

Jái¹³ hi³ ca³chá³ hliáu³

11 Tá¹la³ má²hí¹tsá²tánh¹ jáun² tsá²mi³, ja³bí¹ ma³ jan² hliáu³ hí³ ja³tanh²¹ ti³ já¹ juú², tsá² jmí¹ ná¹jmu² hí³ hua³hí¹³ tá²hón³², hi³ ca³ñí¹zeh¹ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ la³jí³² la³

cun³ hi³ má²lɨ³² jáun². 12 Jáun² tsá² hí³ né³ ca³ñí¹lienh¹³ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú², hi³ ca³ñí¹jmú¹³ cá²hon³ quionh³; jmí¹ lɨ²¹ jáun² ca³cuéh³ dí² hliáu³ hliáun³ lín³² quɨe³, 13 hi³ jáun² ca³záɨh³ dí² la³ lá²:

—Hnoh² juáh¹³ náh² hi³ ta³ hua² tá¹la³ ná¹cuóun¹ bíh¹ náh² ca³cha³táunh¹ tsá² haɨn²¹ tɨ³ con² Jesús hi³ cuí²ñí¹han¹³ hla¹ Jesús. 14 Hi³ ní¹juáh³ ca³lɨ³ ñi³² tsá² ho² ta²¹ jáɨ¹³ ní² né³, jnoh¹ tauh¹³ tiá³ hi³ má¹hiún¹³ jnoh¹ tsí³ tsú², hi³ jáun² tiá² lɨ³ zia³² uu³mí²tsɨ³² ñí¹con² hnoh².

15 Hi³ jáun² jmí¹jáun² né³ ca³héi³ hliáu³ quɨe³, hi³ jáun² ñí¹jmú¹³ la³ cun³ hi³ má²lí²juáh³ tsú² jáun². Hi³ jáun² la³ jáun² bí¹ ná¹juáh²³ tsá² *judíos la³ tɨ³ ta³né³².

Ta²¹ hi³ ca³cué³ Jesús ñí¹con² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con²

(Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; Hechos 1:8)

16 Jáun² né³, tán¹ quian³jan² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² tsú² ja³taunh²¹ tɨ³ tsɨ³ máh³ có³² Galilea ñí¹ jmí¹ má²ca³juáh³ jáun² Jesús jmí¹tin². 17 Hi³ jáun² jmí¹ ca³jíen³² tsú² Jesús, ca³ma³tsu³ ma³jónh³² dí²; uá¹jinh¹ ma³ jan² tsáu² jmí¹ ná¹tioh³ tun³ tsí³. 18 Jáun² Jesús ca³ja³janh³² ñí¹con² tsá² hí³, hi³ ca³záɨh³ dí² la³ lá²:

—Jná¹³ má²ho² jáɨ¹³ ñí¹ ca³la³ jɨ³² hñu³mɨ³cuú² jɨ³ ñí¹ hué²¹ lá² ní² siáh³. 19 Cuá²táunh¹ náh² ñí¹con² la³jáh³ dúh¹ ñí¹ juo³ tsá² jma², cuá²jmu³ náh² hi³ han³ tsú² tɨ³ con² jná¹³; cuá²zion³ náh² tsú² jmáɨ² cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Jméi² dí², jɨ³ Jon² tsú², jɨ³ cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ ní² siáh³. 20 Cuá²ma³tin¹³ náh² tsú² hi³ ma³tí³² la³jí³² héih³² hi³ má²cá²jmú³² jná¹³ ñí¹con² hnoh². Hi³ cuí¹ lɨ³ ñíh¹ náh² siáh³ hi³ jná¹³ zenh² ná¹ quiúnh¹ hnoh² ca³la³ tɨ³ ñí¹ cá¹táuh³ jmáɨ¹. [Cun³ ní² bíh¹ tí³ jáɨ¹³.]

Jú¹ Chú³² Hi³ Ca³jmú³ Marcos

Juan² tsá² ziau² jmái² hleh³² jái¹³ quioh²¹ Dió³² hué³² quiéin²
(Mateo 3:1-12; Lucas 3:1-20; Juan 1:6-8, 15-34)

1 La³ lá² bíh¹ ca³li³liau³ jú¹ chú³² hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo Jon² Dió³².

2 Ñí¹ Sí² quioh²¹ hla¹ Isaías tsá² jmí¹ lín³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³² rá¹juáh³ la³ lá²:

Sá¹ní² jie³, jná¹³ zein²¹ jan² tsá² tsa³can³² jái¹³
ta³ tin² la³ cónh³ bíh¹ hnú²,
tsá² hí³ bíh¹ jmu³ hua³jan²¹ jui³² ñí¹ cuóh¹³
hnú².

3 Ti³ hué³² quiéin² niéih³ cáun² ho³ tsáu² hi³
ñí¹juah²¹:
Jmu³ náh² hua³jan²¹ jui³² ñí¹ já²¹ Juo¹³ dí²;
jmu³ náh² cú²tso² jui³² ñí¹ tsó²¹ tsú².

4 Hi³ jáun² bíh¹ cuan³ Juan² hi³ ca³zion³
jmái² tsáu² ñí¹ lí³ jáun² hué³² quiéin², hi³
ca³záih³ dí² tsáu² hi³ hniáuh³² záí³² tsú² jmí¹
tsí³ ji³ hi³ zón³² tsú² siáh³ jmái², hi³ jáun²
lí¹³ hin³ tsáu¹³ tsú². 5 La³jín³² tsá² hín¹³ ti³
Judea jmí¹ já²táunh¹ hi³ nái³² jái¹³ quioh²¹
tsú², la³ má²quionh³ tsá² zian² juú² Jerusalén
ní² siáh³; hi³ jáun² ní¹juáh³ ní¹ má¹lí²ton³ tsú²
tso³ quioh²¹, má¹li³² jáun² tí² ziau² Juan²
jmái² cua³ Jordán jáun².

6 Ha¹ Juan² hí³ né³ jmí¹ lí³ jñú¹³ jáh³ cánh¹
téh²³ tsú² camello, hi³ jáun² lá² hñéih¹ tsú²
jmí¹ lí³ láu²; má³² hi³ jmí¹ cúh² tsú² né³,
jáh³ téh²³ tsú² náih² bíh¹ quionh³ jmí²toh¹
quioh²¹ toh² zian² ja¹ nái². 7 Jáun² tsá² hí³
jmí¹ hleh³² hi³ zaih³² tsáu² la³ lá²:

—Né³bí¹ já²¹ jan² tsá² ti³ jlánh¹ bíh¹ quien²
la³ cun³ bí¹ jná¹³, quí¹ cun³ tiá² cu³ tiá² ren³
bíh¹ jná¹³ quiúnh¹ ná¹ Tsá² hí³, hi³ juáh¹³ hi³
jmí¹ li³ dí¹jñi²¹ jná¹³ ta³ ñí¹ tsú² hi³ hueh²¹
ná¹ láu² tsi³² ta³ tsú². 8 Jná¹³ dá² má²lí²ziau³
ná¹ hnoh² jmái² cun³quionh³ jmí² jma³; ti³la³
tsá² hí³ né³, ziau³ hnoh² jmái² cun³quionh³
Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹.

Jmí¹ cáun³ Jesús jmái²
(Mateo 3:13-17; Lucas 3:21-22)

9 Jáun² jmí¹jáun² cua³han³ Jesús já¹ juú²
Nazaret, juú² hín¹³ ti³ Galilea, hi³ ca³chó³²
dí² cua³ Jordán ñí¹ ca³ziau³ jáun² Juan² jmái².
10 Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹ cuá¹han³ Jesús chu³
jmái² né³, ca³jíe³ tsú² ti³ hñu³mi³cuú² hi³
má²ca³niá³, hi³ jáun² má²cuá¹son² Jmí²chí³
Chun¹ ñí¹ quioh²¹ dí² hi³ jniá³ la³jmí¹ jniá³
jan² jái². 11 Hi³ jáun² ca³nái³² tsáu² cáun²
mah¹ hi³ ja³ ti³ hñu³mi³cuú², hi³ ñí¹juah²¹ la³
lá²:

—Hnú² bíh¹ Jón³² jná¹³, Tsá² hno³ lín³² jná¹³, ¡jlánh¹ lí²hiún² tsin³² jná¹³ ca³tin¹ hnú²!

Satanás cá² lan²³ Jesús
(Mateo 4:1-11; Lucas 4:1-13)

12 La³ cun³ jmí¹jáun² né³, ca³jau³ Jesús Jmí²chí³ Chun¹ ti³ hué³² quiéin². 13 Ñí¹ jáun² ca³cuá³ Jesús tun³ló³² jmái¹ hi³ ñi³ngi²¹ ja¹ jáh³ hngá¹ jáh³ nái², hi³ *Satanás né³ ca³ca³ ca³lau³ quioh²¹ tsú². Jáun² cua³taunh²¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ cua³ma³cáu³² tsú².

Jesús má²liáu³² tá¹³ hué¹³ Galilea
(Mateo 4:12-17; Lucas 4:14-15)

14 Jmí¹ má²hi³² jáun² Juan² tsá² ziau² hí³
jmái² hñu³mí¹ñí² né³, ngah³ siáh³ Jesús ti³
hué¹³ Galilea, hi³ hleh³² jú¹ chú³² ca³ti²¹
ha³ lánh³ rón³² lí¹³ tónh³² tsú² jo³cuo² Dió³².
15 Jmí¹jáun² ca³juáh³ Jesús la³ lá²:

—Má²ca³ma³jnia² bíh¹ Dió³² Tsá² má²cuá¹hiáun¹ hi³ lín¹³ Re²¹. Za¹ náh² jmí¹ honh², hi³ tionh² náh² siáh³ ta²¹ jú¹ chú³² hi³ lí¹³ liáu³² náh².

Jesús téh²³ quiun³ tsá² zanh²³ jáh³ jmái²
(Mateo 4:18-22; Lucas 5:1-11)

16 Jesús jmí¹ cuá¹tsau³² can³² ñí¹ ná¹ho³
jmái² hué¹³ Galilea, jáun² ñí¹ jáun² né³
ca³jíen³² tsú² Sí¹mu²¹ quionh³ Tre²¹ rainh²¹
hi³ ná¹tón³² hmá³ chu³ jmái², quí¹ tsá²
zanh²³ jáh³ jmái² bíh¹ tsá² hí³. 17 Hi³ jáun²
Jesús ca³záih³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Ñá²táunh¹ náh² cu³hna³² jná¹³, hi³ jáun²
la³jmí¹ jáun²³ náh² ní² jáh³ jmái² janh²¹ náh²
siáh³ tsá²mi³cuóun² hi³ tónh³² jo³uón³² jná¹³.

18 Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³chá³
tsá² hí³ ti³ có³² hmá³ jáun² quioh²¹, hi³
ja³taunh²¹ cu³hna²¹ hí³ dí².

19 Cú¹pih²¹ bíh¹ ñí¹ ngau²¹ Jesús hi³ jáun²
ca³jíen³² siáh³ Jacobo, jon² Zebedeo, la³
má²quionh³ Juan² dá¹jon²¹, hi³ jmí¹ tiáunh¹
hñu³ mu² hi³ ná¹rauh³² hmá³ quioh²¹. 20 Hi³
jáun² Jesús ca³teh³ siáh³ tsá² hí³; hi³ jáun² la³
cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³chan³ tsá² hí³ Zebedeo
jméi² hñu³ mu² la³ má²quionh³ tsá² ná¹lín³
quian²¹, hi³ jáun² hí³ dí² né³ já¹taunh²¹
cu³hna²¹ Jesús.

Tsá²ñuh² hún¹ jmí²chí³ hláinh¹ hñu³ tsí³
(Lucas 4:31-37)

21 Jmí¹jáun² ca³cha³táunh¹ tsú² juú² Capernaum; hi³ jáun² jmí¹ cá¹chó²¹ *jmái¹ nio² tie³ né³, ca³hi³ Jesús hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² *judíos hi³ ca³ma³liáu³² hi³ má²tin² tsáu². 22 Tsá² jmí¹ tionh¹ hí³ ñí¹ jáun² né³, lí¹ ca³ja³cáun² bíh¹ tsí³ ca³ti²¹ jái¹³ hi³ má²ta² tsú² jáun²; quí¹hliá² jmí¹ cuá¹hieh³² tsú² tsáu² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² ho² jái¹³, jun³juáh¹³ la³jmí¹ jmu² tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹ yáh³. 23 Hñu³ cuáh³² jáun² jmí¹ cuá³ jan²

tsá²ñuh² húnˀ jmíˀ²chíˀ³ hláɨnhˀ hñu³ tsíˀ³, jáun² ca³hóhˀ³² tiá³ hi³ ca³juáhˀ³:

24 —¿Heˀ³ jáɨˀ¹³ zia³² quiúnhˀ jnohˀ hnú², Jesús Tsá² Nazaret? ¿Híˀ¹ ñeh³ hnú² hi³ ña³cua² nú² jnohˀ quiu³júóu³²? Tsá² cuóu³² bíhˀ jná¹³ hnú², hi³ ño¹ jná¹³ hi³ hnú² Tsá² híen¹ Tsá² zéi¹ Dió³².

25 Jáun² Jesús ca³ngáɨ³ tiá³ ñíˀ¹con² jmíˀ²chíˀ³ hláɨnhˀ híˀ³ hi³ ca³juáhˀ³:

—¡Tie³ náu², tun³² tsá²ñuh² níˀ²!

26 Hi³ jáun² jmíˀ²chíˀ³ hláɨnhˀ híˀ³ né³ ca³jmú³ hi³ ca³jéinh³² tsá²ñuh² híˀ³ tsáˀ¹ líˀ¹ jún²³, hi³ ca³hóhˀ³² tiá³ línˀ³², jmíˀ¹jáun² cua³han³ hñu³ tsíˀ³ tsá² híˀ³. 27 Jáun² la³jín³² tsá² jmíˀ¹ tionhˀ híˀ³ ñíˀ¹ jáun² ca³ja³cáun² tsíˀ³ hi³ ca³qui³ ca³ngáɨh³ raɨnh²¹, hi³ juáhˀ³:

—¿Heˀ³ dá² nɨ³²? ¿Heˀ³ dá² júˀ¹ hmaɨ²¹ nɨ³² hi³ hɨe³² tsúˀ²? ¡Sa³ tɨn³ máh³ tsá²ñuh² níˀ² jmu² héih³² ñíˀ¹con² jmíˀ²chíˀ³ hláɨnhˀ¹, hi³ jáun² jmíˀ²chíˀ³ hláɨnhˀ¹ má²tí³² máh³!

28 Jáun² né³² cánh³ bíhˀ¹ ca³li³ ñi³² tsúˀ² táˀ¹ cáun² hué¹³ Galilea hi³ jmu² Jesús la³ jáun².

Jesús jmah²³ mɨ³ziú¹³ Síˀ¹mu²¹ Péˀ¹
(Mateo 8:14-15; Lucas 4:38-39)

29 Jmíˀ¹ ca³huén² tsúˀ² hñu³ cuáh³² jáun² né³, ngau³ Jesús quionh³ Jacobo ji³ Juan² hñúˀ¹³ Síˀ¹mu²¹ quionh³ Tre²¹. 30 Jmíˀ¹jáun² jmíˀ¹ ráˀ²tsáunˀ¹ mɨ³ziú¹³ Síˀ¹mu²¹ hi³ chéin³; hi³ jáun² tsá² tionh² híˀ³ ñéih³ la³juɨ³² ca³záih³ Jesús hi³ tsá² híˀ³ ráˀ²tsáunˀ¹. 31 Jmíˀ¹jáun² ngau³ Jesús ñíˀ¹ rón²¹ tsá² híˀ³, hi³ ca³zanh³ díˀ² cuo² tsúˀ², hi³ ca³zion³ díˀ²; hi³ jáun² ca³quin³ hi³ jmíˀ¹ chéin³ tsúˀ², hi³ jáun² jmíˀ¹jáun² ca³jmú³ tsúˀ² má³² hi³ cuh³ tsúˀ² ji³lin².

Jesús jmah²³ juóun³² tsá² tsáunˀ¹
(Mateo 8:16-17; Lucas 4:40-41)

32 Jmíˀ¹ máˀ²ca³ta³tsi²¹ hiúˀ² ca³cua³jan² tsúˀ² la³jín³² tsá² tsáunˀ¹ ñíˀ¹con² Jesús, ji³ tsá² jmíˀ¹ tiáunhˀ¹ jmíˀ²chíˀ³ hláɨnhˀ¹ hñu³ tsíˀ³ níˀ² siáh³; 33 hi³ jáun² la³jín³² tsá² juúˀ² ca³cuúˀ² ca³ngɨh³² ho³hñúˀ¹³. 34 Jmíˀ¹jáun² ca³jmah³ díˀ² juóun³² línˀ³² tsá² tsáunˀ¹; tsá² híˀ³ jmíˀ¹ náˀ¹lin³ hliáun³ ñíˀ¹ mɨˀ¹uíˀ³, hi³ juóun³² siáh³ tsáu² ca³huen³ tsúˀ² jmíˀ²chíˀ³ hláɨnhˀ¹ hñu³ tsíˀ³. Jmíˀ²chíˀ³ hláɨnhˀ¹ híˀ³ jmíˀ¹ máˀ²náˀ¹ñi³² hi³ hin² tsánh² Jesús, ti³la³ Jesús né³ ca³jmú³ héih³² hi³ tiáˀ² hɨe³ tsúˀ² híˀ³ díˀ².

Jesús ngaɨ³² júˀ¹ chú³² ñíˀ¹con² tsáˀ² hínˀ¹³ hué¹³ Galilea
(Lucas 4:42-44)

35 Jmíˀ¹ cáˀ¹jniá²¹ jáun² né³, ta³ náˀ¹juan³² bíhˀ¹ ca³náu² Jesús hi³ ngau³ hi³ ñíˀ¹lienh¹³ Dió³² ñíˀ¹ máˀ²ti³ có³². 36 Jáun² Síˀ¹mu²¹ la³ máˀ²quionh³ tsáˀ² quionh³ ca³ñíˀ¹hniauh², 37 hi³ jáun² jmíˀ¹ ca³chanh²¹ díˀ² Jesús ca³záih³ díˀ² la³ láˀ²:

—La³jín³² bíhˀ¹ tsáu² náˀ¹hnauh² hnúˀ².

38 Ti³la³ híˀ³ díˀ² né³ ca³juáhˀ³:

—Ma³tsáu¹³ díˀ² juúˀ² tioh³ cu³ jéin³ níˀ², hi³ tsáˀ¹hléh¹³ díˀ² uáˀ²jaɨ³² júˀ¹ chú³² quioh²¹ Dió³² ñíˀ¹ níˀ²; quíˀ¹ taˀ²¹ jáun² yáh³ máˀ²cuán² jná¹³.

39 La³ jáun² bíhˀ¹ ca³ngíˀ³ Jesús hi³ ngaɨ³² júˀ¹ chú³² hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsáˀ² judíos hi³ táun³ ma³ quin³² ma³ caun³² juúˀ² hínˀ¹³ tɨ³ Galilea, ji³ hi³ huen² díˀ² siáh³ jmíˀ²chíˀ³ hláɨnhˀ¹ hñu³ tsíˀ³ tsáu².

Jesús jmah²³ jan² tsáˀ² línˀ³ mɨ³ho²¹ péin³
(Mateo 8:1-4; Lucas 5:12-16)

40 Jmíˀ¹jáun² cuan³ jan² tsáˀ²ñuh² línˀ³ míˀ¹uíˀ³ *mɨ³ho²¹ péin³ ñíˀ¹con² Jesús, hi³ jáun² ca³diˀ³jñíˀ³² díˀ² hi³ ca³juáhˀ³:

—Tin² bíhˀ¹ hnúˀ² jmúh¹³ hi³ li³ jin² jná¹³ níˀ¹juáhˀ³ hi³ hnáuh² núˀ² jmúh¹³.

41 Jáun² Jesús ca³ja³ míiˀ³ tsíˀ³, hi³ jáun² ca³tíˀ³ díˀ² cuo² ñíˀ¹ quioh²¹ tsáˀ² híˀ³, hi³ ca³juáhˀ³ la³ láˀ²:

—Hnó³² jná¹³. Hi³ jáun² ¡cuíˀ¹ lan² hnúˀ²!

42 Jmíˀ¹ máˀ²líˀ²juáh³ tsúˀ² jáun² la³ níˀ² né³, la³juɨ³² ca³hin³ bíhˀ¹ míˀ¹uíˀ³ jáun² quioh²¹ tsáˀ² híˀ³. 43 Jmíˀ¹jáun² ca³hah² Jesús jáɨ¹³ ñíˀ¹con² tsáˀ² híˀ³, ti³la³ la³ñíˀ¹ tínˀ² ca³jmúˀ³ tsúˀ² héih³², hi³ ca³záih³ díˀ²:

44 —Sáˀ¹níˀ² jɨe³, ha³ líˀ² hinˀ² juouh³² híˀ¹ jan² ha³ lánh³ rón³² li³ hi³ máˀ²laɨn³² núˀ²; jíˀ³²la³ ti³ cuánh², hi³ cuáˀ²ma³jnia¹³ ñíˀ¹con² míˀ²tsáu² bíhˀ¹, hi³ cuáˀ²cuen²¹ siáh³ jáh³ ñíˀ¹con² Dió³² ca³tiˀ²¹ hi³ máˀ²ca³li³ jin² núˀ², la³ cun³ líˀ³ jáun² héih³² quioh²¹ hlaˀ¹ Moisés. Hi³ jáun² la³ jáun² li³ ñi³² tsáu² hi³ máˀ²laɨn³² núˀ².

45 Ngah³ bíhˀ¹ tsáˀ²ñuh² híˀ³ jmíˀ¹ ngah²¹, ti³la³ jmíˀ¹ li²¹ jáun² né³, ca³ma³liáu³² hi³ quíˀ² cha³² la³ cun³ hi³ máˀ²li³² jáun². Cun³ñíˀ¹ hi³ jáun² né³, híˀ¹ cáun² yáh³ juúˀ² tiúˀ²uúˀ² jmíˀ¹ líˀ²³ híˀ³ Jesús chúˀ¹ja²¹, jáun² tiˀ³ cheih³² ñíˀ¹ tiáˀ² hinˀ² zian² bíhˀ¹ cúˀ²jueh³² jmíˀ¹ ngɨ³² tsúˀ²; ti³la³ tsáˀ² zian² ñíˀ¹ hliáun³ bíhˀ¹ jmíˀ¹ jáˀ²táunhˀ¹ hi³ jáˀ²jɨe³ tsúˀ².

2

Jesús jmah²³ jan² tsáˀ² hma²
(Mateo 9:1-8; Lucas 5:17-26)

1 Jmíˀ¹ máˀ²ca³nga² tun³ hniˀ³² jmáiˀ¹ jáun² ngah³ siáh³ Jesús jáˀ¹ juúˀ² Capernaum; hi³ jáun² ca³liˀ³ ñi³² tsáu² hi³ híˀ³ máˀ²cuáˀ¹tón²¹ hñúˀ¹³. 2 Hi³ jáun² juóun³² línˀ³² bíhˀ¹ tsáu² ca³cuúˀ² ca³ngih³² ñíˀ¹ cuá³ jáun² Jesús, ca³la³ híˀ¹juáh³ ho³hñúˀ¹³ yáh³ tiúˀ²uúˀ² jáuˀ² liˀ³. Táˀ¹la³ jmíˀ¹ díˀ¹hie³² Jesús jáiˀ¹³ quioh²¹ Dió³² ñíˀ¹con² tsáˀ² híˀ³ né³, 3 cua³taunh²¹ quiun³ tsáˀ²ñuh² hi³ náˀ¹jan² jan² tsáˀ²ñuh² línˀ³ míˀ¹uíˀ³ hi³ hma², hi³ ráˀ¹tsin² ñíˀ¹ jmu². 4 Ti³la³ tiáˀ² liˀ³ yáh³ tsa³táunhˀ¹ tsúˀ² ñíˀ¹ cuá³ Jesús quíˀ¹hliáˀ² jlánhˀ¹ juóun³² tsáu² jmíˀ¹ tionhˀ¹, hi³ jáun² tsáiˀ³ hñúˀ³ bíhˀ¹ cúˀ²jueh³² ca³uú³ tsúˀ², hi³

ca³quin³ tsú² cuá¹lá² hi³ jláɨ³ hñú³ la³ re² ñí¹ cuá³ jáun² Jesús, hi³ jáun² juɨ³² jaun³² bíh¹ ca³sión³² tsú² tsá² tsáun¹ la³ má²tsin² jáun² ñí¹ jmu².

5 Jmí¹ ca³li³tsin² jáun² Jesús hi³ cáun² tán¹ bíh¹ ná¹tioh³ tsí³ tsá² ca³cha³táunh¹ hí³, hi³ jáun² ca³záɨh³ dí² tsá² tsáun¹ hí³ la³ lá²:

—Hnú² jón³, má²cá²hin³ bíh¹ tso³ quián¹³ hnú².

6 Ti³la³ ma³ jan² tɨ³² liei²¹ jmí¹ tionh¹ ñí¹ jáun² ca³lín¹³ la³ lá² hñu³ tsí³: 7 “¿He³ láɨh³² sa³ la³ ní² máh³ hleh³² tsá²ñuh² ní²? Tsá² lí¹ chú² lí¹ lén³² Dió³² bíh¹ nɨ³², quí¹ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² tin² hin³ tso³, jí³²la³ hnga² Dió³² bíh¹ Tsá² tin²”. 8 Ti³la³ Jesús jmí¹ ñi³² bíh¹ he³ lánh³ ná¹lín²³ tsá² hí³, hi³ jáun² ca³záɨh³ dí²:

—¿He³ láɨh³² sa³ la³ ní² ná¹lín²³ hnoh²? 9 ¿Hín² jáɨ¹³ hi³ tun³ lá² hi³ jlánh¹ huán¹ tsí³ li³ lin¹ hi³ zia³² pí³ quioh²¹ tsá² hleh³²; hí¹ cun³quionh³ hi³ juáh³ tsú²: “¡Tso³ quián¹³ hnú² má²cá²hin³!”, ho³ hi³ juáh³ tsú²: “¡Náu², quiaun² jmu² quián¹³, hi³ jáun² ngí¹!” uá¹? 10 Re² bíh¹, cuí¹ má¹jnia¹³ jná¹³ ñí¹con² hnoh² hi³ jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun², ho² ná¹ jáɨ¹³ ñí¹ hué²¹ lá² hi³ hin¹³ ná¹ tsáu¹³ tsáu².

Hi³ jáun² ca³záɨh³ dí² siáh³ tsá² hma² hí³:

11 —Hnú² juo³ jná¹³: náu², ziáuh¹ jmu² quián¹³, quiaun², cuánh² hñuh³².

12 Jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³náu² tsá² jmí¹ hma² hí³ ta³ ñí¹ la³jín³² tsá² jmí¹ tionh¹ hí³ ñéih³, jáun² ca³ziauh³ jmu² hi³ jmí¹ tsin², hi³ ca³caun² ngah³ hñú¹³. Jáun² la³jín³² tsá² jmí¹ ná¹jíe²³ hí³ ca³ja³cáun² lín³² tsí³, jáun² ca³ma³quien² tsú² Dió³², hi³ ca³juáh³:

—¡Hí¹ cónh³ yáh³ tiá² má²ca³neh²¹ dí² la³ cun³ hi³ má²lí²neh²¹ dí² ní²!

Jesús téh²³ Leví
(Mateo 9:9-13; Lucas 5:27-32)

13 Jmí¹ li²¹ jáun² cua³han³ Jesús hi³ ngau³ siáh³ can³² ñí¹ ná¹ho³ jmáɨ²; hi³ jáun² jmí¹ cuá¹taunh²¹ la³jín³² tsáu² ñí¹ zenh¹ tsú² ca³ma³tin² dí² tsáu². 14 Jáun² né³, tá¹la³ má²hún¹ tsú² siáh³ juɨ³² hi³ má²tsánh³² tɨ³ já¹ juú², ca³jíen³² dí² jan² tsá² jmáɨ² Leví jon² Alfeo, hi³ jmí¹ cuá¹tón²¹ ñí¹ cuá¹caɨ³² hmah²¹ [cha¹³ tsá² *romanos], hi³ jáun² ca³záɨh³ dí²:

—Ña³² cu³hna³² jná¹³.

Jmí¹jáun² ca³náu² Leví, hi³ ngau³ cu³hna²¹ Jesús.

15 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, Jesús jmí¹ cuá¹jmu² má³² hñú¹³ Leví hí³, la³ má²quionh³ tsá² hain²¹ hí³ tɨ³ con², hi³ juóun³² siáh³ *tsá² caɨ³² hmah²¹ jɨ³ la³ má²quionh³ tsá² juáh²³ tsáu² hi³ tiá² chun¹ jmí¹ tionh¹ ñí¹ mesa quionh³ Jesús, quí¹ juóun³² lín³² bíh¹ tsá² jmí¹ hí¹tsá²táunh¹ cu³hna²¹ tsú². 16 Ti³la³ jmí¹ ca³jíe³ tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹, tsá² tiáunh¹ ja¹ cu³ nió³ quioh²¹ tsá² téh²³ tsú² *fariseos, hi³ cuá¹cúh² Jesús quionh³ la³jín³² tsá² hí³, jáun² ca³záɨh³ dí² tsá² hain²¹ hí³ tɨ³ con² tsú²:

—¿Ha³ bí¹ lánh³ rón³² sa³ tɨ³² juóuh³² hnoh² cáun² cuú² hính²³ cu³li²¹ quionh³ tsá² caɨ³² hmah²¹ jɨ³ tsá² ren² tso³ ní² siáh³?

17 Jmí¹ ca³náɨ³² Jesús jáɨ¹³ ní² né³, ca³juáh³:

—Tiá² tɨ³² mí³ hniah³ yáh³ ñí¹con² tsá² chun¹, ñí¹con² tsá² tsáun¹ bíh¹ hniah³. Quí¹ tiá² ja³ yáh³ jná¹³ hi³ ja³te³ tsá² chun¹, quí¹ hi³ ja³te³ tsá² ná¹ren² tso³ bíh¹ jná¹³ ja³.

Nga² tsáu² ñí¹con² Jesús ca³tɨ²¹ hi³ má²hɨen²¹ tsú²
(Mateo 9:14-17; Lucas 5:33-39)

18 Cu³ jéin³² jmí¹ ná¹má²hɨen²¹ tsá² hain²¹ tɨ³ con² Juan² tsá² ziau² hí³ jmáɨ² jɨ³ tsá² hain²¹ tɨ³ con² tsá² fariseos ní² siáh³, jmí¹jáun² cua³taunh²¹ ma³ jan² tsáu² ñí¹con² Jesús hi³ ca³ngáɨ³:

—¿He³ láɨh³² sa³ jlánh¹ má²hɨen²¹ tsá² hain²¹ tɨ³ con² Juan² tsá² ziau² hí³ jmáɨ² jɨ³ tsá² hain²¹ tɨ³ con² tsá² fariseos siáh³, tɨ³la³ tsá² hain²¹ tɨ³ con² hnú² má¹ná¹, tiá² lin¹ má²hɨen²¹ yáh³?

19 Jáun² Jesús ca³juáh³ la³ lá²:

—Ní¹juáh³ tá¹la³ ná¹má²hiún² tsú² tsí³ quionh³ tsá²ñuh² tsá² jenh¹³ cuo² ¿hí¹ lí¹³ ma³hɨen²¹ tsá² ná¹tén¹ ñí¹ jmu² tsú² jmáɨ¹ hi³ jenh² cuo² tsáu² dúh¹? Tiá² lí¹³ yáh³ ma³hɨen²¹ tsú² tá¹la³ quionh³ bíh¹ tsú² tsá² jenh¹³ hí³ cuo². 20 Ti³la³ chau²¹ bíh¹ jmáɨ¹ hi³ quin³ tɨ³ có³² tsá²ñuh² jenh¹³ hí³ cuo²; hi³ jáun² má¹jáun² máh³ má²ma³hɨen²¹ tsá² hí³.

21 ”Hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² taun³² cáun² hmɨh³² tseh¹ quionh³ cá² cuonh²¹ hmɨh³² hmaɨ²¹; quí¹ tsauh³² bíh¹ hná¹ hmɨh³² hmaɨ²¹, hi³ jáun² cáɨ³² bíh¹ hmɨh³² tseh¹, hi³ jáun² tɨ³ jlánh¹ bíh¹ ñí¹ jueh³² má²cáɨ³² má¹li³² jáun². 22 Ja³bí¹ la³ jáun², hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² tah³² mu² ráu³ cun³ ñí¹ dí¹jaun³² hñu³ chí² láu² má²tseh¹; quí¹ ní¹juáh³ hi³ jmu³ tsú² la³ jáun², má²cáɨ³² bíh¹ chí² láu² tseh¹ jáun² lí¹³, hi³ jmu³ mu² ráu³ cun³ ñí¹ dí¹jaun³² jáun², jáun² lí¹ má²tsa³hín³ bíh¹ mu² ráu³ jáun² lí¹³ la³ má²quionh³ chí² láu². Hi³ jáun² hñu³ chí² láu² hmaɨ²¹ bíh¹ hniáuh³² táh³² tsú² mu² ráu³ cun³ ñí¹ dí¹jaun³² jáun².

Tsá² hain²¹ tɨ³ con² Jesús cun³² cuú²miih²¹ jmáɨ¹ nio² tie³
(Mateo 12:1-8; Lucas 6:1-5)

23 Ca³chó³² cáun² jmáɨ¹ hi³ jmí¹ cuá¹ngɨ³² Jesús ja¹ ñí¹ zia³² hi³ jna¹ quioh²¹ tsáu² cáun² *jmáɨ¹ nio² tie³; hi³ jáun² tsá² hain²¹ hí³ tɨ³ con² tsú² né³, ca³ma³liáu³² hi³ caɨ³² chí² hieh² cuú²miih²¹ tá¹la³ hí¹tsá²táunh¹ tsú² jáun². 24 Hi³ jáun² tsá² fariseos ca³juáh³:

—Sá[1]ní[2] ɟie[3], ¿he[3] láih[32] jmu[2] bíh[1] tsá[2] hain[21] ní[2] ti[3] con[2] hnú[2] ta[21] hi[3] tiá[2] ca[3]ti[21] jmu[3] tsú[2] jmái[1] nio[2] tie[3]?

25 Ti[3]la[3] hí[3] má[1]ná[1], ca[3]juáh[3]:

—¿Tiá[1] má[2]ca[3]híh[3] hnoh[2] hí[1] cónh[3] ñí[1] Sí[2] quioh[21] Dió[32] hi[3] he[3] ca[3]jmú[3] hla[1] re[21] Dá[2]vi[21] cu[3] jéin[32] jmí[1] li[21] ñí[1]cuóunh[21] quionh[3] tsá[2] quionh[3], hi[3] tiá[2] jmí[1] zia[32] hi[3] cuh[3] tsú[2]? 26 Tsá[2] hí[3] dá[2] ca[3]ñí[1]hi[32] ñéih[3] hñú[3] cuáh[32] lí[3] hmih[32] hi[3] ca[3]ñí[1]cúh[2] *hí[3] cuú[2]miih[21] híen[1] hi[3] ca[3]tin[1] cuh[3] jmáh[3]la[3] tsá[2] ná[1]lín[3] mí[2]tsáu[2] bíh[1]; hi[3] ja[3]bí[1] ca[3]cuéh[3] tsú[2] siáh[3] tsá[2] jmí[1] tionh[1] quionh[3]. La[3] jáun[2] li[3] jmái[1] hi[3] jmí[1] lín[3] hla[1] Abiatar mí[2]tsá[2] híen[1].

27 Ja[3]bí[1] ca[3]záih[3] tsú[2] siáh[3] tsá[2] hí[3]:

—Dió[32] ca[3]jmú[3] hi[3] zia[32] jmái[1] nio[2] tie[3] cun[3]ñí[1] hí[3] ca[3]tin[1] tsá[2]mi[3]cuóun[2] bíh[1], jun[3]juáh[13] ca[3]li[3]zian[2] tsá[2]mi[3]cuóun[2] cun[3]ñí[1] hi[3] ca[3]ti[21] jmái[1] nio[2] tie[3] yáh[3]. 28 Jáun[2] né[3], uá[1] hi[3] jmái[1] nio[2] tie[3], cun[3] jáun[2] cáun[2] ho[2] bíh[1] Jon[2] tsá[2]mi[3]cuóun[2] jái[13].

3

Jesús jmah[23] jan[2] tsá[2] má[2]ca[3]nái[3] cáun[2] cuo[2]

(Mateo 12:9-14; Lucas 6:6-11)

1 Ca[3]chó[32] siáh[3] cáun[2] jmái[1] hi[3] ca[3]ñí[1]hi[32] Jesús hñu[3] cuáh[32] quioh[21] tsá[2] *judíos; hi[3] ñí[1] jáun[2] né[3] jmí[1] cuá[3] jan[2] tsá[2]ñuh[2] jmí[1] má[2]ca[3]nái[3] cáun[2] cuo[2]. 2 Jmí[1]jáun[2] jmí[1] ná[1]tan[2] tsú[2] Jesús hi[3] hnió[3] dí[2] jíe[3] ní[1]juáh[3] hi[3] jmah[3] tsú[2] tsá[2] hí[3] tá[1]la[3] *jmái[1] nio[2] tie[3], hi[3] jáun[2] zia[32] ha[3] lánh[3] rón[32] lí[13] chá[32] dí[2] tsáu[13] tsú[2]. 3 Jmí[1]jáun[2] ca[3]záih[3] Jesús tsá[2] jmí[1] má[2]ca[3]nái[3] hí[3] cuo[2]:

—Náu[2], jmu[3] zenh[2] nú[2] ja[1] lá[2] quiú[13] jnoh[1].

4 Hi[3] jáun[2] Jesús ca[3]ngái[3] tsá[2] ná[1]ngih[32] hí[3]:

—¿He[3] ca[3]ti[21] jmu[3] tsú[2] jmái[1] nio[2] tie[3], hí[1] hi[3] chu[21] ho[3] hi[3] hlah[3]? ¿Hí[1] lí[13] lión[32] tsú[2] tsáu[2] ho[3] hi[3] ti[3] hniáuh[32] jngih[3] uá[1] tsú[2]?

Ti[3]la[3] tsá[2] hí[3] má[1]ná[1], cáun[2] lí[1] ca[3]tiánh[3] tie[3] bíh[1]. 5 Jmí[1]jáun[2] ca[3]jíen[32] Jesús tsá[2] hí[3] ca[3]la[3] hi[3] míh[23] tsí[3], ji[3] hi[3] hlah[3] jéinh[32] dí[2] siáh[3] quí[1]hliá[2] tiá[2] hnió[3] yáh[3] tsá[2] hí[3] hi[3] ngi[13] jái[13]; hi[3] jáun[2] ca[3]záih[3] dí[2] tsá[2] lí[3] hí[3] cuo[2]:

—Ñéih[1] cuonh[2].

Jáun[2] ca[3]ñeh[3] tsá[2] hí[3] cuo[2], hi[3] jáun[2] jmí[1]jáun[2] la[3]. 6 Jmí[1]jáun[2] ca[3]huén[2] tsá[2] *fariseos cheih[32] hi[3] ca[3]ma[3]cú[1] ma[3]ren[21] jái[13] quionh[3] tsá[2] hain[21] ti[3] con[2] Herodes hi[3] ha[3] lánh[3] jngih[3] dí[2] Jesús.

Jmah[23] Jesús juóun[32] tsá[2] tsáun[1]

(Mateo 4:23-25; Lucas 6:17-19)

7 Jmí[1] li[21] jáun[2] ngau[3] Jesús can[32] ñí[1] ná[1]ho[3] jmái[2] quionh[3] tsá[2] hain[21] hí[3] ti[3] con[2], hi[3] jáun[2] juóun[32] lín[32] tsá[2] zian[2] hué[13] Galilea ja[3]taunh[21] cu[3]hna[21] tsú[2]. 8 Hi[3] juóun[32] siáh[3] tsá[2] já[1]taunh[21] ti[3] hué[13] Judea, ti[3] já[1] juú[2] Jerusalén, tsá[2] Idumea, tsá[2] zian[2] ti[3] jo[21] cua[3] Jordán ti[3] jui[32] ñí[1] hia[32] hiú[2], ji[3] tsá[2] hué[13] Tiro quionh[3] Sidón siáh[3] cua[3]taunh[21] hi[3] hnió[3] jíen[32] Jesús jmí[1] ca[3]li[3] ñi[32] dí[2] la[3]jí[32] hua[3]jueh[32] hi[3] jmu[2] tsú[2]. 9 Cun[3]ñí[1] hi[3] jáun[2] bíh[1] ca[3]záih[3] Jesús tsá[2] hain[21] hí[3] ti[3] con[2] hi[3] jmu[3] tsú[2] hua[3]jan[21] cáun[2] mu[2] hi[3] jáun[2] tiá[2] cuu[3] tiá[2] jái[32] tsú[2] tsáu[2]. 10 Quí[1]hliá[2] juóun[32] lín[32] bíh[1] tsáu[2] má[2]lí[2]jmah[3] tsú[2], hi[3] jáun[2] la[3]jín[32] tsá[2] tsáun[1] ñí[1] hná[1] jáun[2] cua[3]tú[1] cuá[1]lin[3], ca[3]la[3] hi[3] cuú[2] hi[3] hlián[23] bíh[1] tsú[2] hi[3] hnió[3] tin[3] cuo[2] Jesús. 11 Hi[3] tsá[2] ná[1]tiáunh[1] jmí[2]chí[3] hláinh[1] hñu[3] tsí[3] né[3], jmí[1] ca[3]jíen[32] dí[2] Jesús, jáun[2] ca[3]di[3]jñí[32] dí[2] ta[3] ñí[1] tsú[2], hi[3] ca[3]hóh[32] hi[3] juáh[3]:

—Hnú[2] bíh[1] lín[3] Jon[2] Dió[32].

12 Ti[3]la[3] Jesús ca[3]jin[3] jmí[2]chí[3] hláinh[1] hí[3], hi[3] ca[3]jmú[3] dí[2] héih[32] ñí[1]con[2] hi[3] tiá[2] hin[2] záih[32] tsú[2] hí[1] jan[2] hi[3] hin[2] tsánh[2] hí[3] dí[2].

Jesús quianh[23] quian[3]tun[3] tsá[2] lín[13] ti[32] quian[32] jë[1] Dió[32]

(Mateo 10:1-4; Lucas 6:12-16)

13 Jmí[1] lí[1] cáin[2] jáun[2] né[3], ngau[3] Jesús tsi[3] máh[3], hi[3] jáun[2] ñí[1] jáun[2] ca[3]teh[3] tsú[2] tsá[2] ca[3]tí[3] hí[3] tsí[3] tsú[2] hi[3] quianh[3], hi[3] jáun[2] né[3] ja[3]taunh[21] tsá[2] hí[3] ñí[1]con[2] dí[2]. 14 Hi[3] jáun[2] ca[3]hión[32] dí[2] quian[3]tun[3] tsá[2] hí[3] hi[3] ñi[3]táunh[1] dí[2] quionh[3], ji[3] hi[3] zen[3] dí[2] hi[3] tsa[3]hléh[2] jú[1] chú[32] quioh[21] Dió[32] ní[2] siáh[3]. Tsá[2] quian[3]tun[3] hí[3] né[3] ca[3]teh[3] tsú[2] “*ti[32] quian[32] jë[1] Dió[32]”. 15 Jáun[2] ca[3]cuéh[3] dí[2] tsú[2] pí[3] hi[3] lí[13] huen[3] tsú[2] jmí[2]chí[3] hláinh[1] hñu[3] tsí[3] tsáu[2], [ji[3] hi[3] tsa[3]jmah[1] tsú[2] siáh[3] tsá[2] tsáun[1]]. 16 Tsá[2] quian[3]tun[3] hí[3] ná[1]jmái[2] la[3] lá[2]: Sí[1]mu[21] tsá[2] ca[3]li[3] jmái[2] siáh[3] Pé[1]; 17 tá[1] gon[3] jon[2] Zebedeo siáh[3], Jacobo quionh[3] Juan[2] dá[1]jon[21], la[3] cun[3] tá[1] gon[3] tsá[2] téh[23] tsú[2] hí[3] Boanerges yáh[3] (hi[3] hnió[3] juáh[3] “Tsá[2] lín[3] la[3]jmí[1] lín[3] miíh[32]”); 18 ji[3] Tre[21] ní[2], Pí[2]liéi[1], Bartolomé, Má[2]téh[3], Tú[1]ma[21], Jacobo jon[2] Alfeo, Tadeo, Sí[1]mu[21] tsá[2] ca[3]li[3] quionh[3] tsá[2] cu[3] nió[3] *Cananista, 19 ji[3] Judas tsá[2] zian[2] juú[2] Queriot ní[2] siáh[3], tsá[2] ca[3]ñí[1]jienh[13] hí[3] Jesús.

Juáh[3] tsáu[2] hi[3] Jesús quian[32] pí[3] quioh[21] tsá[2] hláinh[1]

(Mateo 12:22-32; Lucas 11:14-23; 12:10)

20 Jmí[1] li[21] jáun[2] né[3], ngah[3] Jesús hñú[13] quionh[3] tsú[2] tsá[2] hain[21] hí[3] ti[3] con[2]; hi[3] jáun[2] ñí[1] jáun[2] ca[3]ngih[32] siáh[3] juóun[32] lín[32] tsáu[2], ca[3]la[3] hí[1]juáh[3] tiú[2]ú[2] zia[32] jmái[1] hi[3] cuh[3] bíh[1] tsú[2] li[3]. 21 Jmí[1] ca[3]li[3] ñi[32] jón[1] rainh[21] Jesús hi[3] jáun[2], jáun[2] cua[3]taunh[21] tsú[2] hi[3]

cón[32] Jesús, quí[1] jmí[1] ná[1]juáh[23] tsáu[2] hi[3] Jesús má[2]ca[3]li[3] ngo[2] bíh[1].

22 Ja[3]bí[1] tsá[2] ná[1]lín[3] ti[32] liei[21], tsá[2] ja[3]taunh[21] hí[3] ti[3] já[1] juú[2] Jerusalén jmí[1] ná[1]juáh[23]:

—Beelzebú tsá[2] chín[1] juo[13] jmí[2]chí[3] hlái̱nh[1] bíh[1] hún[1] hñu[3] tsí[3] tsá[2]ñuh[2] ní[2], cun[3]quionh[3] pí[3] quioh[21] tsá[2] hí[3] bíh[1] huen[2] tsú[2] jmí[2]chí[3] hlái̱nh[1] hñu[3] tsí[3] tsáu[2].

23 Hi[3] jáun[2] Jesús né[3] ca[3]teh[3] tsá[2] hí[3] hi[3] ca[3]jmú[3] dí[2] cáun[2] jái̱[13] ñí[1]con[2] tsú[2] hi[3] juáh[3] la[3] lá[2]:

—¿He[3] lánh[3] rón[32] lí[13] hi[3] *Satanás lí[13] chin[13] cheih[32] hnga[2]? 24 Ní[1]juáh[3] jmí[1] zia[32] hniéi[2] ja[1] má[2]tún[2] hmóu[32] tsá[2] ná[1]lín[3] ta[21], jáun[2] tiá[2] li[3] uén[3] yáh[3] tsú[2] já[1]i[13] hi[3] ná[1]ho[2] jáun[2]. 25 Ja[3]bí[1] la[3] jáun[2] ní[1]juáh[3] tsá[2] zia[32] hniéi[2] hñú[13], tiá[2] li[3] uén[3] yáh[3] tsú[2] cáun[2] hñú[3] cu[3]tsa[32]. 26 Hi[3] jáun[2] né[3], sá[1]jmí[1] hi[3] hnga[2] Satanás jmu[2] hniéi[2] ñí[1]con[2] tsá[2] hai̱n[21] hí[3] ti[3] con[2], hi[3] jáun[2] tiá[2] ma[3]hí̱e[2] yáh[3] pí[3] quioh[21] tsú[2], ñí[1] má[2]tsa[3]hín[3] bíh[1] tsú[2] jaun[32] ní[1]juáh[3] la[3] jáun[2].

27 ”Hí[1] jan[2] yáh[3] tiá[2] hin[2] lí[13] hí[3] hñú[13] jan[2] tsá[2] pin[3] lín[32], hi[3] quin[3] tsú[2] la[3]jí[32] hi[3] nio[2] hñú[13] tsú[2], ní[1]juáh[3] tiá[2] la[3] hñe[3] yáh[3] tsú[2] tín[2] tsá[2] hñú[13] hí[3]; quí[1] jí[32]la[3] la[3] jáun[2] bíh[1] lí[13] quin[3] tsú[2] hi[3] quioh[21] tsú[2].

28 ”Jú[1] tson[2] juanh[32] jná[13] ñí[1]con[2] hnoh[2], hi[3] la[3]jí[32] tso[3] hi[3] jmu[2] tsá[2]mi̱[3]cuóun[2], ji[3] la[3]jí[32] jú[1] hlah[3] hi[3] hleh[32] tsú[2], zia[32] bíh[1] uu[3]i[3]tso[3] quioh[21] tsú[2]; 29 ti[3]la[3] tsá[2] tú[2] hión[32] Jmí[2]chí[3] Chun[1] má[1]ná[1], cun[3] jmí[1]lí̱h[3] bíh[1] tiú[2]uú[2] uu[3]i[3]tso[3] zia[32], ca[3]la[3] cun[3] jmí[1]hi[3]nio[2] bíh[1] má[2]ren[2] tsú[2] tso[3].

30 La[3] ní[2] ca[3]juáh[3] Jesús quí[1]hliá[2] tsá[2] hí[3] jmi̱[1] ná[1]juáh[23] hi[3] hí[3] dí[2] hún[1] jmí[2]chí[3] hlái̱nh[1] hñu[3] tsí[3].

Mí[1]ziú[13] Jesús má[2]já[2]ji̱e[3] quionh[3] tsá[1] rai̱nh[21]

(Mateo 12:46-50; Lucas 8:19-21)

31 Jmí[1] li[21] jáun[2] cuan[3] mí[1]ziú[13] Jesús la[3] má[2]quionh[3] ji[3] tsá[1] rai̱nh[21] dí[2] ñí[1] cuá[3]; ti[3]la[3] cheih[32] bíh[1] ca[3]ta[3]tonh[1] tsú[2], hi[3] jáun[2] ca[3]jmú[3] tsú[2] héih[32] hi[3] téh[3] tsú[2] Jesús. 32 Hi[3] jáun[2] tsá[2] jmí[1] tionh[1] cu[3] jéin[3] ñí[1] cuá[3] Jesús ca[3]juáh[3]:

—Mí[2]ziúh[2] hnú[2] quionh[3] tsá[1] renh[2] nú[2] tionh[2] cheih[32] ní[2] hi[3] hnauh[2] hnú[2].

33 Ti[3]la[3] Jesús né[3], ca[3]zái̱h[3] tsá[2] ná[1]ngi̱h[32] hí[3] la[3] lá[2]:

—¿Hin[2] dá[2] tsánh[2] lín[3] mí[2]zia[32] jná[13] ji[3] renh[2] jná[13] dúh[1]?

34 Jáun[2] ca[3]jíen[32] dí[2] tsá[2] tionh[2] la[3] cu[3] la[3] jéin[3] ñí[1] cuá[3] dí[2] jáun[2], hi[3] jáun[2] ca[3]juáh[3] dí[2] la[3] lá[2]:

—Tsá[2] lá[2] bíh[1] ná[1]lín[3] mí[2]zia[32] jná[13] ji[3] jon[3] renh[2] jná[13] ní[2] siáh[3]. 35 Quí[1] li[3]ua[3] jan[2] tsá[2] jmu[2] la[3] cun[3] hi[3] hnió[3] Dió[32], tsá[2] la[3] hí[3] bíh[1] lín[3] tsá[2]mi̱[3] tsá[2]ñuh[2] renh[2] jná[13], ji[3] mí[2]zia[32] jná[13] ní[2] siáh[3].

4

Jesús jmu[2] cáun[2] já[13] ca[3]tin[1] jan[2] tsá[2] súh[23] jún[2]

(Mateo 13:1-9; Lucas 8:4-8)

1 Hi[3] jáun[2] né[3], ca[3]chó[32] siáh[3] cáun[2] jmái̱[1] hi[3] ca[3]ma[3]liáu[32] Jesús hi[3] má[2]tin[2] tsáu[2] can[32] jmái̱[2] lí[1] ná[1]ho[3]. Ti[3]la[3] juóun[32] lín[32] bíh[1] tsáu[2] ca[3]cuú[2] ca[3]ngi̱h[32] la[3] cu[3] la[3] jéin[3] ñí[1] zenh[1] tsú[2], hi[3] jáun[2] ca[3]hi[3] tsú[2] cú[2]jueh[32] cáun[2] mu[2] hi[3] jmí[1] rón[21] can[32] jmái̱[2] lí[1] ná[1]ho[3] jáun[2], hi[3] jáun[2] ca[3]cuá[3] dí[2] ti[3] ñeh[2] jáun[2], hi[3] jáun[2] la[3]jín[32] tsá[2] hí[3] ca[3]ta[3]tonh[1] can[32] jmái̱[2]. 2 Jmí[1]jáun[2] ca[3]ma[3]tin[2] dí[2] tsáu[2] hliáun[3] ñí[1] lín[21] já[1]i[13] cun[3]quionh[3] já[1]i[13] hi[3] jmu[2] dí[2]; hi[3] ca[3]hí̱eh[3] dí[2] tsú[2] la[3] lá[2]:

3 —Sá[1]ní[2] niéi[2] náh[2] já[1]i[13] hi[3] jmu[1] jná[13] lá[2]: Jmí[1] zian[2] jan[2] tsá[2] ca[3]ñí[1]suh[32] jún[2] ñí[1]nái̱[2] quioh[21]. 4 Tá[1]la[3] jmí[1] hí[1]súh[23] tsú[2] jáun[2] jún[2] né[3], la[3] ca[3]súh[32] ca[3]lá[2] hú[1] jui[32], hi[3] jáun[2] ca[3]cua[3]taunh[21] quiuh[21] tan[32] hi[3] ca[3]cúh[2]. 5 Ja[3]bí[1] ca[3]súh[32] siáh[3] ca[3]lá[2] ñí[1] lí[3] ja[1] quín[1], ñí[1] tiá[2] hliáun[3] cuáh[1] jmí[1] tón[21]; hi[3] jáun[2] tia[3]jui[32] lín[32] bíh[1] ca[3]hiá[2] jún[2] jáun[2] quí[1] cun[3]ñí[1] hi[3] tiá[2] hliáun[3] cuáh[1] jmí[1] zia[32]. 6 Ti[3]la[3] jmí[1] cá[1]chéi[21] hiú[2] né[3], ca[3]li[3] quiéin[2] bíh[1], quí[1] cun[3]ñí[1] hi[3] tiá[2] ñí[1] ñe[1] jmí[1] tioh[3] chí[2] jmu[2] quioh[21]. 7 Ja[3]bí[1] ca[3]súh[32] siáh[3] ca[3]lá[2] ñí[1] la[3] hiau[2] ton[2]. Tia[3]jui[32] lín[32] bíh[1] ca[3]quí[2] cá[2]cuon[3] ton[2] jáun[2], hi[3] jáun[2] lí[1] ca[3]juón[3] bíh[1] jún[2] jáun[2] jmí[1] ca[3]hiá[2], hi[3] jáun[2] cun[3] tiú[2]uú[2] hi[3] ca[3]láu[2] bíh[1]. 8 Ti[3]la[3] la[3]jí[32] jún[2] ñí[1] hná[1] jáun[2] né[3], ca[3]súh[32] ñí[1] chu[21] hué[32]. Ca[3]hiá[2] bíh[1] jún[2] jáun[2] hi[3] ca[3]cuon[3] bíh[1] re[2], hi[3] jáun[2] re[2] lín[32] bíh[1] ca[3]láu[2]; ma[3] cá[2] mái̱[3] jún[2] jáun[2] ca[3]cué[3] quiú[3]quia[3] mái̱[3] mái̱[3], zia[32] hi[3] jáun[2] ca[3]cué[3] hnai̱h[32] nio[2] quiú[3] mái̱[3] la[3] cun[3] cá[2] mái̱[3] jún[2], hi[3] zia[32] siáh[3] hi[3] jáun[2] ca[3]cué[3] hña[3]láu[3] mái̱[3] la[3] cun[3] cá[2] mái̱[3] jún[2] jáun[2].

9 Jmí[1] má[2]lí[2]juáh[3] já[1]i[13] ní[2] Jesús, ca[3]zái̱h[3] tsá[2] hí[3]:

—Ní[1]juáh[3] tson[2] tsi[21] cuáh[3] náh[2], jáun[2] niéi[2] náh[2].

Jesús jmu[2] na[21] he[3] láih[32] hleh[32] dí[2] cun[3]quionh[3] já[1]i[13] hi[3] jmu[2] dí[2]

(Mateo 13:10-17; Lucas 8:9-10)

10 Jmí[1] má[2]li[32] jáun[2] né[3], jmí[1] má[2]cuá[1]tón[21] Jesús hnga[2], hi[3] jáun[2] tsá[2] jmí[1] tionh[1] cu[3] jéin[3] ñí[1] cuá[3] tsú[2] jáun[2] né[3], la[3] má[2]quionh[3] tsá[2] quian[3]tun[3] hí[3], ca[3]ngái̱h[3] tsú[2] Jesús hi[3]

he³ dá² hnió³ juáh³ já꞉¹³ hi³ má²lí²jmú³ dí² jáun². 11 Hi³ jáun² ca³zá꞉h³ dí² tsá² hí³ la³ lá²:
—Hnoh² bíh¹ tsá² ca³tɨn¹ náh² hi³ lɨ³ ñíh¹³ já꞉¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ ná¹jní¹ ca³tɨ²¹ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ tónh³² tsáu² jo³cuo² Dió³²; tɨ³la³ tsá² ñí¹ hná¹ ní² né³, jí³²la³ ti³ ná꞉³² tsú² cun³quionh³ já꞉¹³ hi³ jmu² bíh¹ jná¹³; 12 hi³ jáun² uá¹jinh¹ jíe³ tsú², cun³ jáun² bíh¹ tá¹tonh¹ tsú² la³jmí¹ lí³ hi³ tiá² hi³ lí²jíe³, hi³ uá¹jinh¹ ne³ tsú², tɨ³la³ cun³ jáun² tiá² ngɨ¹³ yáh³ tsú² siáh³, hi³ jáun² tiá² tí¹ tiá² jeinh²¹ yáh³ jmí¹ tsí³ tsú², hi³ sa³jun³ lí¹³ yáh³ hin³ tso³ quioh²¹ tsú².

Jesús jmu² na²¹ já꞉¹³ ca³tɨn¹ tsá² súh²³ hí³ jún²

(Mateo 13:18-23; Lucas 8:11-15)

13 Ja³bí¹ ca³zá꞉h³ dí² siáh³ tsá² hí³ la³ lá²:
—¿Hí¹ tiá² ngɨ²³ máh³ hnoh² já꞉¹³ hi³ má²lí²jmú³² jná¹³ ní²? ¿Ha³ bíh¹ lánh³ rón³² ngɨ¹³ náh² já꞉¹³ hi³ jmu¹ ná¹ ñí¹ hná¹ ní²? 14 Tsá² nga꞉³² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² bíh¹ lín³ la³jmí¹ lín³ tsá² súh²³ hí³ jún². 15 Ma³ jan² tsá² ná꞉³² jú¹ chú³² jáun² né³, lín³ la³jmí¹ lí³ hú¹ ju꞉³² ñí¹ cá¹súh²¹ jáun² jún²: ná꞉³² bíh¹ tsú² jú¹ chú³², ti³ la³ ní¹ má¹lí²nié꞉³² tsú² jáun² né³, má¹jáun² ja³² Satanás hi³ quin²³ jú¹ chú³² hi³ má²jná¹ jáun² hñu³ tsí³ tsú². 16 Jáun² tsá² he² já꞉¹³ tia³ju꞉³² lín³² né³, hi³ ca³la³ hi³ hiún² lín³² tsí³ jmu², tsá² la³ hí³ bíh¹ lín³ la³jmí¹ lí³ ja¹ quín¹ ñí¹ cá¹súh²¹ jáun² jún²; tia³ju꞉³² lín³² bíh¹ ca³hiá² jmí¹ ca³hiá², 17 ti³la³ cun³ñí¹ hi³ tiá² hliáun³ chí² jmu² cha²³ yáh³, hi³ jáun² tiá² li³ué꞉²³. Hi³ jáun² dá² lí¹ hliáh² bíh¹ tsí³ tsú² ní¹ má¹ca³li³ zia³² uu³mí²tsi³² ho³ ní¹ má¹ca³ma³tso² tsú² tsí³ cun³ñí¹ hi³ ca³tɨ²¹ jú¹ chú³² jáun². 18 Hi³ zian² né³ tsá² lín³ la³jmí¹ lí³ hué³² ñí¹ ca³hiau² ton² ñí¹ cá¹súh²¹ jáun² jún²; ná꞉³² tsú² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³², 19 ti³la³ jlánh¹ lí¹ quí² lí¹ cha³² tsú² hliáun³ ñéih³ tsí³ ca³tɨ²¹ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá², ji³ hi³ lí¹ lí²can² tsú² hi³ lí²hniá¹ tsú² hi³ lí¹³ li³ hánh³, hi³ jáun² chau³² jmá꞉¹ hi³ lí²hniá¹ tsú² hi³ zioh² hi³ hlá² hi³ ní². La³jí³² hi³ jáun² bíh¹ jmu² hi³ tiú²uú² lí² quien² já꞉¹³ quioh²¹ Dió³² hñu³ tsí³ tsú², hi³ jáun² ñí¹con² tsá² la³ hí³ tiá² hi³ lau³² hí¹ cáun² yáh³. 20 Tɨ³la³ zian² ma³ jan² tsá² ná꞉³² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³², hi³ jáun² he² tsú² re² já꞉¹³ jáun²; tsá² la³ hí³ bíh¹ lín³ la³jmí¹ lí³ hué³² chu²¹ ñí¹ cá¹súh²¹ jáun² jún². Hi³ jáun² ñí¹con² tsá² la³ hí³ né³ lau³² re² lín³² má꞉³, la³jmí¹ lau³² re² lín³² má꞉³ jún² hi³ ca³súh³² jáun² ñí¹ lí³ hué³² chu²¹. Ma³ jan² tsá² hí³ lín³ la³jmí¹ lí³ ñí¹ ca³cué³ quiú³quia³ má꞉³ la³ cun³ cá² má꞉³, hi³ ma³ jan² né³ lín³ la³jmí¹ lí³ ñí¹ ca³cué³ ma³ hna꞉h³² nio² quiú³ má꞉³ la³ cun³ cá² má꞉³, hi³ zian² siáh³ tsá² lín³ la³jmí¹ lí³ ñí¹ ca³cué³ ca³la³ ti³ hña³láu³ má꞉³ la³ cun³ cá² má꞉³ jáun².

Jesús jmu² siáh³ cáun² já꞉¹³ ca³tɨ²¹ cáun² sí²

(Mateo 5:15-16; Lucas 8:16-18; 11:33-36)

21 Ja³bí¹ ca³zá꞉h³ tsú² siáh³ tsá² hí³ la³ lá²:
—¿Hí¹ lí¹³ héinh³² tsú² sí² hi³ jáun² zíh³² tsú² ñeh² tsí¹ cuó² ho³lá²dá² ñeh² jen³ juáh¹³? Tiá² jáun² yáh³, chi³cuú² bíh¹ dí²chí³ tsú² sí², ñí¹ lí¹³ ta꞉²¹ joh¹ tá¹ cáun² ñéih³. 22 Hí¹ cáun² yáh³ hi³ ná¹hmá¹ tiá² zia³² hi³ juáh¹³ hi³ tiá² lí¹³ jnia³; hi³ hí¹ cáun² yáh³ siáh³ hi³ ná¹hmá¹ ná¹jní¹ tiá² zia³² hi³ juáh¹³ hi³ tiá² lí¹³ jñéih³. 23 Hnoh² tsá² tsi²¹ cuáh³, nié꞉² náh².

24 Ja³bí¹ ca³juáh³ siáh³ Jesús ñí¹con² tsá² hí³ la³ lá²:
—Sá¹ní² quián² náh² re² hua³hí¹³ la³ cun³ hi³ na꞉h³² náh². Quí¹ la³ cun³ tí³ héih³² hi³ chah³² náh² ca³tɨ²¹ jú¹ tson² hi³ cueh³² náh² tsáu², la³ jáun² bíh¹ cué³² siáh³ Dió³² ñí¹con² hnoh², hi³ ti³ hliáun³ bíh¹ jú¹ tson² ñí¹ hná¹ ní² cué³² náh² siáh³ Dió³². 25 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² zia³² quioh²¹, ti³ hiáuh³ bíh¹ tsú² hná¹ jáun²; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² tiá² zia³² quioh²¹ né³, ti³ quin³ bíh¹ la³ cun³ cú¹pih²¹ hi³ jmí¹ zia³² quioh²¹ tsú².

Jesús jmu² já꞉¹³ he³ lánh³ rón³² hia³² jún²

26 Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³juáh³ siáh³ Jesús:
—Tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³² lín³ la³jmí¹ lí³ jún² hi³ jñi³² jan² tsáu² hué³² quioh²¹. 27 Jún² jáun² dá² tsá²hi³² hñu³ hué³²; hi³ jáun² uá¹ hi³ rá²cuóun¹ tsú², uá¹ hi³ cuá¹ñí¹ tsú², jún² jáun² cáun² hia³² bíh¹, hi³ cuóun² siáh³, ti³la³ tsá² lí²jñí³² né³ tiá² ñi³² yáh³ he³ lánh³ rón³² lí²³. 28 Cun³ jáun² jmu² hué³² bíh¹ hi³ lí²³ la³ jáun²; la³ñí¹ tín² hia³² ta³, má¹jáun² hia³² ñí¹ tóh²¹ mái³ cuú²miih²¹, hi³ cái꞉n² jáun² máh³ lí² hán¹ mái³ jáun². 29 Hi³ jáun² ní¹ má¹ca³li³ quié꞉n² mái³ jáun² né³, jáun² má²tsa³quiaun² bíh¹ tsú², quí¹ má²ca³láu² bíh¹.

Tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³² lín¹³ la³jmí¹ lí³ jún² mostaza

(Mateo 13:31-32; Lucas 13:18-19)

30 Ja³bí¹ ca³juáh³ siáh³ Jesús:
—¿He³ yáh³ cun³quionh³ lí¹³ cunh²¹ jná¹³ tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³²? ¿He³ dá² já꞉¹³ lí¹³ jmu¹ jná¹³? 31 Quí¹ tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³² lín¹³ la³jmí¹ lí³ cá² má꞉³ mi³ mostaza hi³ ca³jñí³ jan² tsáu² hué³² quioh²¹. Má꞉³ jáun² bíh¹ mái³ hi³ jlánh¹ bíh¹ pih²¹ la³ cónh³ bíh¹ ñí¹ ji³li³² jún² hi³ zia³² hngá¹máh³; 32 ti³la³ ní¹ má¹já²jná¹ jáun² né³, cuóun² hi³ jáun² lí²³ cáun² hmá² hi³ jlánh¹ bíh¹ pa²¹ la³ cónh³ bíh¹ la³jí³² nái² má²ró³² ñí¹ hná¹ jáun², hi³ hia³² cuú² ñeh¹, hi³ hí¹ la³ ti³ quiuh²¹ tan³² yáh³ lí¹³ na³tsí³ za³ ja¹ hính¹³ quioh²¹.

He³ ca³ti²¹ jmúh³² Jesús ta²¹ jái¹³ hi³ jmu²
(Mateo 13:34-35)

33 La³ ni²ˊ bíh¹ ca³ma³tin² Jesús tsáu² jái¹³
quioh²¹ Dió³² cun³quionh³ hi³ jmu² hliáun³
ñí¹ jái¹³, la³ cun³ hi³ jmíˊ¹ líˊ¹³ li³ ngi¹³ tsú².
34 Híˊ¹ cáun² yáh³ tiá² hi³ jmíˊ¹ zaih³² tsú² tsáu²
ta³ tiá² quionh³ cáun² jái¹³ hi³ jmu² tsú²; ti³la³
jmíˊ¹ nia³² bíh¹ tsú² la³jíˊ³² jái¹³ jáun² ñíˊ¹con²
tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² níˊ¹ máˊ¹ca³ta³tonh¹
hmóu³².

Jesús jmu² hi³ niau²¹ tie³ jmái² ji³ chí³
(Mateo 8:23-27; Lucas 8:22-25)

35 Jmíˊ¹ ca³niéi² jáun² né³ ca³záih³ dí² tsá²
hain²¹ hí³ ti³ con²:
—Ma³tsáu¹³ ti³ jo²¹ jmái².
36 Jáun² né³, ca³chan³ dí² tsá² jmíˊ¹ náˊ¹ngih³²
hí³, hi³ jáun² ca³taunh³ tsá² joh¹ dí² hñu³ mu²
ñí¹ qui³ jmíˊ¹ máˊ²díˊ¹hún¹ dí² jáun², hi³ ca³jan³
dí² tsú² hi³ tsa³táunh¹ quionh³; ja³bíˊ¹ jmíˊ¹
híˊ¹tsáˊ²toh³ siáh³ ma³ cáun² mu² siáh³ siáh³
quionh³ mu² jáun². 37 Húˊ¹ jui³² jáun² né³
ja³ chí³ tiá³ líˊn³², hi³ ca³la³ máˊ²tsáˊ²ha²¹ bíh¹
jmái² hñu³ mu², hi³ jáun² jmíˊ¹ máˊ²híˊ¹conh³²
bíh¹ jmái² hñu³ mu². 38 Ti³la³ Jesús máˊ¹náˊ¹,
jmíˊ¹ máˊ²ráˊ²cuóunˊ¹ bíh¹ ñíˊ¹ líˊ³ ti³ cu³hna²¹
mu² hi³ cuáˊ¹canˊ¹ cáun² hi³ huáˊ¹; jáun² né³
tsá² tiáunh¹ hí³ hñu³ mu² ca³ñíˊ¹ñi¹³ tsú² hi³
ca³záih³ dí² la³ láˊ²:
—¡Ti³², sa³ tiá² hi³² máh³ honh² hnú², já²
ti³ ñeh² bíh¹ máˊ²híˊ¹tsáˊ²hanh³² díˊ²!
39 Hi³ jáun² ca³náu² Jesús hi³ ca³jin³ chí³;
hi³ ca³záih³ siáh³ jmíˊ²miih²¹ la³ láˊ²:
—¡Ta³máih³! ¡Hnú² jmái², tie³ cuíˊ¹ táˊ¹ron¹³
nú²!
Jmíˊ¹jáun² ca³hnáˊ³ chí³, jáun² la³ cun³
jmíˊ¹jáun² bíh¹ ta³no¹ tie³ pih²¹. 40 Jmíˊ¹jáun²
né³ ca³záih³ Jesús tsá² hain²¹ hí³ ti³ con²:
—¿He³ láih³² jlánh¹ náˊ¹juenh²¹ náh²? ¿He³
láih³² jlánh¹ tiá² cáun² la³ nio² honh² náh²?
41 Jáun² tsá² hí³ ca³ta³náˊ¹juenh²¹ líˊn²¹ bíh¹,
hi³ jáun² ca³juu³ ca³hléˊnh³ ja¹ hmóu³²:
—¿Hin² dáˊ² tsánh² tsá² níˊ², sa³ la³ ji³ chí³ ji³
jmíˊ²miih²¹ máh³ taunh² ta²¹?

5

Tsáˊ²ñuh² tiáunh¹ juóun³² líˊn³² jmíˊ²chí³
hláinh¹ hñu³ tsíˊ³
(Mateo 8:28-34; Lucas 8:26-39)

1 Jáun² ca³cha³táunh¹ bíh¹ tsú² ti³ jo²¹ jmái²,
hué³² quioh²¹ tsá² Gerasa. 2 La³ cun³ jmíˊ¹
cuáˊ¹han³ Jesús hñu³ mu² ja³ jan² tsáˊ²ñuh²,
tsá² jmíˊ¹ cuá³ ñéih³ jéin³loˊ¹ hi³ táun³ ñí¹
náˊ¹hón²¹ hlaˊ¹, hi³ cuan³ ñí¹ zenh¹ Jesús;
tsá² hí³ jmíˊ¹ tiáunh¹ jmíˊ²chí³ hláinh¹ hñu³
tsíˊ³. 3 Tsáˊ²ñuh² hí³ dáˊ² jmíˊ¹ máˊ²cuá³ bíh¹
ñí¹ táun³ jéin³loˊ¹ ñí¹ náˊ¹hón²¹ hlaˊ¹, híˊ¹ jan²
yáh³ tiá² hin² jmíˊ¹ tióh³² hi³ hñe³ tsá² hí³
uáˊ¹jinh¹ quionh³ cáˊ²denˊ¹náˊ¹. 4 Hliáun³ jéin³²
líˊn³² bíh¹ jmíˊ¹ máˊ²ca³hñéi³² tsú² cuá² ta³ tsá²
hí³ cun³quionh³ hñe¹³ ji³ cáˊ²denˊ¹náˊ¹, ti³la³
tiúˊ²nio² bíh¹ jmíˊ¹ cai³² tsú² hi³ jmu² juohˊ¹ míˊ¹
siúnˊ¹ nio², híˊ¹ jan² yáh³ tiá² hin² jmíˊ¹ tióh³².
5 La³jíˊ³² jmái¹ bíh¹ jmíˊ¹ ngi³² tsú² la³ huá²
la³ jma², hi³ ñi³tíˊ¹ ñi³hóh²¹ ñíˊ¹ líˊ³ tsi³ máh³
ji³ jaˊ¹ ñíˊ¹ náˊ¹hónˊ²¹ hlaˊ¹ níˊ² siáh³, hi³ jmíˊ¹
quíˊ² jmíˊ¹ jñei³² quíˊn¹ quioh²¹ hnga² ca³la³
ca³cuíh³. 6 Ti³la³ jmíˊ¹ ca³jíen³² tsú² Jesús hi³
zenh² ñíˊ¹ uóunh³, jáun² ngau³ cúˊ²héˊ² líˊn³² hi³
ca³ñíˊ¹di³jñí³² ta³ ñíˊ¹ Jesús, 7 hi³ jáun² ca³la³
máˊ²hóh³² tiá³ ca³juáh³:
—¿He³ ca³tin¹ hnúˊ² quiúnh¹ jnáˊ¹³, hnúˊ²
Jesús Jon² Dió³² Tsáˊ² cúˊ² juenh²? Ca³la³ jíe²³
Dió³², ¡ha³ líˊ² jmúˊ² hian² honh² ñíˊ¹con² jnáˊ¹³!
8 La³ niˊ² ca³juáh³ tsá² hí³ quíˊ¹hliáˊ² Jesús
máˊ²díˊ¹jmu² héih³², hi³ juáh³ la³ láˊ²:
—¡Hnúˊ² jmíˊ²chí³ hláinh¹, tun³² tsáˊ² níˊ²!
9 Jáun² Jesús ca³ngái³ ñíˊ¹con² tsáˊ² hí³:
—¿Ha³ lánh³ jmái² hnúˊ²?
Jáun² tsáˊ² hí³ ca³ngái³:
—Cu³ Nió³ bíh¹ jmái² jnáˊ¹³, quíˊ¹ juóu³²
bíh¹ jnohˊ¹ náˊ¹lái³.
10 Hi³ jáun² jmíˊ²chí³ hláinh¹ hí³ jlánh¹
ca³hiu³ ca³miˊ³ líˊn³² ñíˊ¹con² Jesús hi³ tiá²
ze³ tsú² ñíˊ¹ uóunh³ líˊn³² la³ cun³ hué³²
jáun². 11 Tsoh² máh³ zeh² có³² jáun² né³,
jmíˊ¹ tiáunh¹ juóun³² míˊ²ñíˊ³ hi³ náˊ¹cúh² háu².
12 Jáun² jmíˊ²chí³ hláinh¹ hí³ né³, ca³hiu³
ca³miˊ³ hi³ ca³juáh³ la³ láˊ²:
—Ze² tiá³ jnohˊ¹ ñíˊ¹ tiáunhˊ¹ míˊ²ñíˊ³ ó³²; cuéˊ¹
jái¹³ hi³ tsáˊ¹tauh²¹ jnohˊ¹ hñu³ tsíˊ³ jáh³.
13 Jáun² ca³cué³ bíh¹ Jesús jái¹³. Hi³ jáun²
jmíˊ¹jáun² ca³huén² jmíˊ²chí³ hláinh¹ hñu³ tsíˊ³
tsá² hí³, hi³ jáun² ca³ñíˊ¹tiónh²¹ hñu³ tsíˊ³
míˊ²ñíˊ³ hí³. Cun³ tun³ mei²¹ míˊ²ñíˊ³ hí³
jmíˊ¹ tín³. Jáun² la³jíˊn³² míˊ²ñíˊ³ hí³ ca³cuóun³
cúˊ²héˊ² líˊn³² ti³ ñíˊ¹ díˊ¹jiˊ²³ ñíˊ¹ hlaih³ líˊn²¹,
jáun² ca³sunh³ chu³ jmái², hi³ jáun² ca³hnúh³²
jmáiˊ².
14 Jáun² tsáˊ² jmíˊ¹ náˊ¹jmu² hua³híˊ¹³ míˊ²ñíˊ³
hí³ ca³cuóun³, hi³ ca³ñíˊ¹cháˊ² jáˊ¹ juúˊ² ji³
ñíˊ¹ náiˊ². Hi³ jáun² cua³taunh²¹ tsáˊ² juúˊ²
hi³ cua³jíe³ tsúˊ² níˊ¹juáh³ he³ dáˊ² máˊ²li³².
15 Jmíˊ¹ cuáˊ¹taunh²¹ tsúˊ² ñíˊ¹ zenh¹ jáun²
Jesús né³, ca³jíen³² tsúˊ² tsáˊ² jmíˊ¹ tiáunhˊ¹ hí³
jmíˊ²chí³ hláinh¹ hñu³ tsíˊ³ hi³ máˊ²cuáˊ¹tón²¹
hi³ máˊ²quih³² haˊ¹, hi³ máˊ²chunˊ¹, ha³ tiúˊ²uúˊ²
ngoˊ² yáh³. Hi³ jáun² tsáˊ² ca³cha³táunh¹ hí³
né³, ca³juénh² líˊn³² bíh¹. 16 Jáun² tsáˊ² ca³jíe³
hí³ la³ cun³ hi³ máˊ²li³² jáun² ñíˊ¹con² tsáˊ²
jmíˊ¹ tiáunhˊ¹ hí³ jmíˊ²chí³ hláinh¹ hñu³ tsíˊ³
né³, ca³cháˊ³ ñíˊ¹con² tsáˊ² cuáˊ²taunh²¹ hí³, hi³
ca³cháˊ³ tsúˊ² siáh³ la³ cun³ hi³ li³ jáun² ñíˊ¹con²
míˊ²ñíˊ³ hí³. 17 Jmíˊ¹jáun² ca³ma³liáu³² tsáˊ² hí³
hi³ ca³hiu³ ca³miˊ³ ñíˊ¹con² Jesús hi³ cua³hain³²
tsúˊ² hué³² jáun² quioh²¹ díˊ².

18 Jmí¹ ti³ ñí¹ hí³ siáh³ Jesús hñu³ mu², jáun² tsá²ñuh² jmí¹ tiáunh¹ hí³ jmí²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsí³ ca³hiu³ ca³mí³ ñí¹con² Jesús hi³ tsó³² dí² quionh³. 19 Ti³la³ Jesús tiá² jáɨ¹³ ca³cué³ yáh³, la³ lá² bíh¹ ca³juáh³:

—Cuánh² hñuh³² ñí¹ tionh¹ jon³ renh² nú², cuá²chá¹ la³jí³² la³ cun³ hi³ má²lí²jmú³ Dió³² ñí¹con² nú², ji³ hi³ ha³ lánh³ rón³² ca³ja³ mií³ tsí³ tsú² ñí¹con² nú² siáh³.

20 Jáun² ngah³ bíh¹ tsá²ñuh² hí³, hi³ ca³ma³liáu³² cha³² ñí¹con² tsá² zian² tá¹ quia³ juú² míh¹ tiá² ná¹cunh² jáun² la³jí³² la³ cun³ hi³ má²lí²jmú³ jáun² Jesús ñí¹con² tsú²; hi³ jáun² lí¹ ca³ja³cáun² bíh¹ tsí³ la³jín³² tsáu².

Jesús ja³jmah¹ jon² Jairo; hi³ hú¹ juɨ³² jáun² né³, lan² siáh³ jan² tsá²mɨ³ tsáun¹
(Mateo 9:18-26; Lucas 8:40-56)

21 Jmí¹ cá¹chánh²¹ siáh³ Jesús jo²¹ jmáɨ² lí¹ ná¹ho³ jáun², ñí¹ zenh¹ tsú² jáun² ca³cha³táunh¹ juóun³² lín³² tsáu², hi³ jáun² ca³ta³zanh¹ bíh¹ tsú² can³² jmáɨ² jáun². 22 Jmí¹jáun² ca³chó³² jan² tsá² chín¹ cáun² cuáh³² quioh²¹ tsá² *judíos, tsá² hí³ jmí¹ jmáɨ² Jairo. Jmí¹ ca³jíen³² tsú² Jesús, jáun² ca³di³jñí³² hi³ ca³jmú³ cuá¹hin³ la³ ti³ hué³² ta³ ñí¹ tsú², 23 hi³ jáun² ca³hiu³ ca³mí³ lín³² dí² ñí¹con² tsú², hi³ ca³záɨh³ dí² la³ lá²:

—Mí¹míh¹ jón³² jná¹³ má²ñí¹jún³, ña³² tiá³ hñu³² jná¹³, ñá²ra³tsɨ³² cuonh² ñí¹ quioh²¹ tsú² hi³ jáun² lán¹³ hi³ tiá² jún³.

24 Jáun² Jesús ngau³ quionh³ tsá² hí³; ti³la³ juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² ja³taunh²¹ cu³chin¹ cu³hna²¹ tsú² ca³la³ má²chí¹cuú² chí¹jaɨn³² bíh¹ tsú². 25 Ja¹ tsá² hí³ né³ jmí¹ cuá¹tsau³² jan² tsá²mɨ³ tsáun¹, quia³tún³ mii² jmí¹ má²tí³ hi³ zian² tsú² jmí²hán¹. 26 Jmí¹ má²ca³ma³tso² lín³² bíh¹ tsú² tsí³ hi³ má²ñéi¹ hliáun³ hñú¹³ ti³² mí³, jáun² ji³li³² bíh¹ hi³ jmí¹ zia³² quioh²¹ tsú² jmí¹ má²cá²tsá³²; ti³la³ cha³ jmí¹ jmu³ ta²¹ hi³ jáun², ti³ li³mí¹ jmí¹ má²cá²já³² bíh¹ mí¹uí³ hi³ zian² tsú². 27 Jmí¹ ca³náɨ³² tsá²mɨ³ hí³ jáɨ¹³ hi³ cha³² tsáu² hi³ ca³tɨn¹ Jesús, jáun² hi³ dí² ja¹ tsáu² hi³ ngau³ má²janh² ti³ cu³hna²¹ Jesús, jáun² ca³ti³ dí² cuo² zéi¹ ha¹ tsú². 28 Quí¹ ca³lín¹³ tsú² hñu³ tsí³ la³ lá²: “Cun³ lán¹³ bíh¹ jná¹³ uá¹jinh¹ cun³ ti³ hlieih²¹ jná¹³ uón³² cú¹pih²¹ zéi¹ ha¹ bíh¹ tsú²”. 29 Jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³hnáɨ³ jmí²hán¹ tsú²; jmí¹jáun² ca³li³lieih²¹ tsú² hi³ má²cá²hin³ bíh¹ mí¹uí³ hi³ jmí¹ zian². 30 Jáun² jmí¹jáun² ca³li³lieih²¹ uá²jaɨ³² Jesús hi³ má²laɨn³² jan² tsáu² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ dí²; jáun² ca³jinh³ dí² ti³ cu³hna²¹ ja¹ ñí¹ hí¹já²táunh¹ jáun² tsáu², hi³ ca³juáh³:

—¿Hin² tsánh² lí²tí³ cuo² hán² jná¹³?

31 Jáun² tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con² tsú² ca³juáh³ la³ lá²:

—Já² ní² bíh¹ jíeh³² nú² ca³la³ hi³ cuú² jáɨ³² bíh¹ tsáu², ¡sa³ ngaɨh³² ma³ nú² hi³ hin² tsánh² lí²tie³ cuo²!

32 Ti³la³ Jesús né³, la³ má²jíe²³ jáun² bíh¹ ti³ hlá² ti³ ní² hi³ hnah² ní¹juáh³ hin² dá² tsánh² lí²tie³ dí² cuo². 33 Ti³la³ cun³ñí¹ hi³ ñi³² tsá²mɨ³ he³ má²li³² ñí¹con² né³, jáun² ngau³ ca³la³ má²juán²³ hi³ má²juénh² hi³ ca³ñí¹di³jñí³² hi³ ca³jmú³ cuá¹hin³ la³ ti³ hué³² ta³ ñí¹ Jesús, hi³ ca³chá³ la³jí³² jú¹ tson². 34 Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá²mɨ³ hí³:

—Hnú² jón³, má²laɨn³² hnú² quí¹ cun³ñí¹ hi³ lí²cháh¹ nú² cáun² honh². Cuánh² cáun² hi³ re² hi³ tɨn², ji³ hi³ cuí¹ chun¹ nú² la³ má²chun¹ nú² ní² siáh³.

35 Tá¹la³ jmí¹ dí¹hleh³² jáun² Jesús cua³taunh²¹ tsá² hñú¹³ Jairo, tsá² chín¹ hí³ cuáh³² quioh²¹ tsá² judíos, jáun² ca³záɨh³ dí² Jairo la³ lá²:

—Má²jun² bíh¹ mí¹míh¹ jónh²¹ hnú²; ¿he³ láɨh³² ma³tsan¹³í¹ máh³ hnú² tsí³ Ti³²?

36 Ti³la³ Jesús má¹ná¹, hí¹juáh³ tiá² ca³ma³jáun² bíh¹ la³ cun³ hi³ juáh³ jáun² tsá² hí³, jáun² ca³záɨh³ dí² tsá² chín¹ hí³ cuáh³²:

—Ha³ lí² juenh³, ñí¹ jí²¹la³ chá¹ hnú² cáun² honh² bíh¹.

37 Jmí¹jáun² tiú²uú² ca³cué³ yáh³ tsú² jáɨ¹³ hi³ tsa³táunh¹ tsá² siánh³ quionh³, jí³²la³ Pé¹, Jacobo ji³ Juan² raɨnh²¹ Jacobo bíh¹ ní² siáh³. 38 Jmí¹ ca³cha³táunh¹ tsú² hñú¹³ tsá² chín¹ hí³ cuáh³² né³, ca³jíe³ tsú² hi³ má²nio² tiá³ siaun³² lín³² hi³ ná¹tí² ná¹hóh³² tsáu² hi³ hó² jngih². 39 Jáun² ca³hi³ Jesús, hi³ ca³juáh³:

—¿He³ láɨh³² lí¹ tiáunh¹ tiá³ siaun³² lín³² hnoh² ji³ hi³ ná¹uoh³² náh² siáh³? Mí¹míh¹ ní² tiá² rá²jún¹ yáh³, quí¹ rá²cuóun¹ bíh¹ tsú².

40 Ti³la³ tsá² hí³ má¹ná¹, cáun² lí¹ ca³jú² ca³ngáɨ³² bíh¹ Jesús. Jáun² Jesús ca³jmú³ héih³² hi³ huén³² tsú² la³jín³², jí³²la³ jméi² ji³ mí¹ziú¹³ bíh¹ mí¹míh¹ ca³jan³ tsú², ji³ tsá² gáun³ jmí¹ quionh³ tsú² hí³ bíh¹, hi³ jáun² taunh³ ñéih³ ñí¹ rón²¹ jáun² mí¹míh¹. 41 Jáun² ca³zanh³ dí² cuo² hla¹ mí¹míh¹ hí³, hi³ ca³záɨh³ dí² la³ lá²:

—Talita, cum. (Hi³ hnió³ juáh³ “Mí¹míh¹, hnú² juo³ jná¹³, náu²”).

42 La³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³náu² mɨ¹míh¹ hí³, hi³ ca³ngí³. Mí¹míh¹ hí³ jmí¹ má²hún¹ quia³tún³ mii². Hi³ jáun² tsá² tionh² hí³ lí¹ ca³ta³ná¹jíe³² bíh¹. 43 Ti³la³ Jesús né³, ca³jmú³ héih³² chí¹tson³ hi³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² hniáuh³² záɨh³² tsú² la³ cun³ hi³ má²li³² jáun², hi³ jáun² ca³jmú³ dí² siáh³ héih³² hi³ ma³ton³ tsú² mí¹míh¹ hí³.

6

Jesús tsánh³² siáh³ juú² Nazaret ñí¹ cá¹cuon³

(Mateo 13:53-58; Lucas 4:16-30)

1 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, cua³han³ Jesús ñí¹ jáun² hi³ ngah³ ti³ juú²co¹ quionh³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con². 2 Jmí¹ cá¹chó²¹ *jmái¹ nio² tie³, jmí¹jáun² ca³ma³liáu³² Jesús hi³ hieh³² tsáu² hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² *judíos zeh² já¹ juú² jáun². Jáun² la³jín³² tsá² ca³nái³² né³, lí¹ ca³ja³cáun² bíh¹ tsí³ hi³ ca³juónh³ tsá²ján² tsá²ján²:

—¿Ha³ dá² jinh¹ ca³ñí¹ma³tin³² tsá²ñuh² ní² la³jí³² jái¹³ ní²? ¿Ha³ dá² jinh¹ hiauh³ tsá² ní² hi³ jlánh¹ quiáh¹ ní² jmí¹tsí³. Ha³ bí¹ lánh³ rón³² tin² tsú² siáh³ jmu² hua³jueh³²? 3 Já² ti³² hmá² jon² Má²réi³ bíh¹ ni³², lá² bíh¹ tionh² tsá¹ dá¹jon²¹ tsú²: Jacobo, Sé³², Judas ji³ Sí¹mu²¹ ní² siáh³, hi³ tsá²mi³ dá¹jon²¹ tsú² né³ tionh² bíh¹ já¹ juú² lá² quiúnh¹ dí².

Hi³ jáun² tiá² ca³quiú¹ ca³jéin¹³ dí² tsú². 4 Ti³la³ Jesús ca³zái³h³ tsá² hí³:

—Jí³²la³ ja¹ quioh²¹ tsá²co¹ ji³ ja¹ quioh²¹ tsá² jún¹ tsá² rainh²¹ bíh¹ jan² ti³² jë¹ Dió³² tiá² lí²quien².

5 Tiá² lin¹ nga³ hua³jueh³² ca³li³ yáh³ jmu³ tsú² ñí¹ jáun², ñí¹ jí²¹la³ ti³ ca³jmah³ tsú² gon³ gáun³ tsá² tsáun¹ bíh¹ hi³ ca³ra³tsi³² dí² cuo² ñí¹ quioh²¹ tsú². 6 Hi³ lí¹ jmí¹ dí¹tsá²cáun² bíh¹ tsí³ tsú² quí¹hliá² tiá² ta²¹ jmí¹ ná¹taunh² yáh³ tsá² hí³.

Jesús zen² tsá² quian³tun³ hi³ tsa³hléh² jú¹ chú³²

(Mateo 10:1-42; Lucas 9:1-6)

Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³ti³ ca³ngi³ Jesús la³jí³² juú² míh¹ juú² siún¹ hi³ má²tin² tsáu². 7 Jáun² jmí¹jáun² ca³teh³ tsú² tán¹ quian³tun³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con², hi³ jáun² ca³ma³liáu³² dí² hi³ ca³zen³ dí² ma³ quin³² ma³ gon³ tsáu², hi³ jáun² ca³cuéh³ dí² pí³ hi³ lí¹³ huen³ tsú² jmí²chí³ hláinh¹ hñu³ tsí³ tsáu². 8 Jáun² ca³jmú³ dí² héih³² hi³ tiá² hi³ cán³ tsú² hí¹ cáun² hi³ hniáuh³² hú¹ jui³², jí³²la³ hmá²hu²¹ bíh¹. Sa³jun³ ca³cué³ yáh³ dí² jái¹³ hi³ cán³ tsú² tuh³², sa³jun³ má³², sa³jun³ quie³. 9 Jí³²la³ chí² láu² bíh¹ hniáuh³² ra³tsi³² tsú² ta³, ti³la³ tiá² cán³ yáh³ tsú² tun³ ha¹, jí³²la³ cáun² hi³ má²quih³² bíh¹ tsú². 10 Hi³ ca³zái³h³ dí² siáh³ la³ lá²:

—Li³ua³ cáun² hñú³ ñí¹ ca³he³ tsú² hnoh² re² tin², tianh³ náh² ñí¹ jáun² ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ huen¹³ náh² juú² jáun². 11 Ní¹juáh³ ca³cha³táunh¹ náh² ñí¹ tiá² hnió³ tsú² he³ náh², hi³ sa³jun³ hnió³ tsú² ne³ jái¹³, cu³tsa³² huen³ náh² cú²jueh³² juú² la³ jáun², hi³ súh³ náh² hliáu² quian²¹ tanh¹ ñí¹ jáun², hi³ jáun² la³ jáun² li³ lin¹ hi³ tiá² ca³quiú¹ ca³jéi¹³ náh² tsú². [Jú¹ tson² juanh³² jná¹³, hi³ ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ ra³tsi³² Dió³² héih³², ti³ pih²¹ bíh¹ ca³lá² ma³tso² tsá² jmí¹ zian² juú² Sodoma ji³ Gomorra tsí³ la³ cónh³ bíh¹ tsá² juú² ñí¹ tiá² he³ tsú² hnoh².]

12 Jáun² jmí¹jáun² já¹taunh²¹ tsá² hí³ hi³ hleh³² jái¹³ hi³ ca³ti²¹ hi³ zái³² tsáu² jmí¹ tsí³, 13 hi³ ca³huen³ tsú² juóun³² lín³² jmí²chí³ hláinh¹ hñu³ tsí³ tsáu², hi³ juóun³² siáh³ tsá² tsáun¹ ca³jñéi³² tsú² jmí² no¹ hi³ jáun² lan³.

Jmí¹ jun¹ Juan² tsá² ziau² jmái²

(Mateo 14:1-12; Lucas 9:7-9)

14 Hi³ jáun² la³jí³² hi³ jáun² ca³li³ ñi³² re²¹ Herodes, quí¹hliá² ja³ngi³ jái¹³ hi³ ca³tin¹ Jesús la³ tán¹.

—La³ má²ca³jenh¹³ bíh¹ hla¹ Juan² tsá² ti² ziau² hí³ jmái² —ca³juáh³ tsú²—, hi³ jáun² bíh¹ zia³² pí³ jáun² quioh²¹ tsú² hi³ jmu² hua³jueh³².

15 Hi³ ma³ jan² siáh³ tsáu² ca³juáh³:

—Líh³ tsá² jmí¹ lín³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³² bíh¹ hí³.

Hi³ ma³ jan² siáh³ tsá² juáh³:

—Já¹ ti³² jë¹ Dió³² bíh¹ hí³, tsá² la³ ti³² jë¹ Dió³² tsá² jmí¹ zian² cá²jmái¹.

16 Jmí¹ ca³nái³² jáun² Herodes jái¹³ ní², ca³juáh³:

—Já¹ Juan² tsá² ti² zion² tsáu² jmái² bíh¹ ni³², tsá² cá²jmú³² jná¹³ héih³² hi³ tsa³quiéih³ tsú² cun³ ngá¹³ mí¹tái³ lái¹, hi³ né³² né³ la³ má²ca³jenh¹³ bíh¹ tsú² ja¹ hla¹.

17 Hliá² Herodes bíh¹ ca³jmú³ héih³² hi³ ma³tson¹³ tsú² Juan², hi³ jáun² ca³hñéi³² tsú² quionh³ cá²den¹ná¹ ñéih³ hñu³mí¹ñí² cun³ñí¹ hi³ tsáu¹³ tsá²mi³ Herodías. Ñí²cuo² Pí²liéi¹ rainh²¹ bíh¹ Herodes tsá²mi³ Herodías hí³, ti³la³ Herodes má¹ná¹, jmí¹ má²ca³can³ hi³ ca³jéinh³² cuo² quionh³. 18 Hi³ jáun² Juan² né³, jmí¹ má²ca³juáh³ hiú² cuóh³² ñí¹con² Herodes: “¡Tiá² ca³tin¹ yáh³ hnú² hi³ ján³ nú² ñí²cuo² renh²!”

19 Cun³ñí¹ hi³ jáun² jmí¹ hon² tsá²mi³ Herodías hí³ Juan², hi³ jáun² jmí¹ hnió³ dí² jngih³; ti³la³ tiá² jmí¹ lí²³ yáh³, 20 quí¹ Herodes jmí¹ ñi³² hi³ Juan² hí³ bíh¹ jan² tsá² chun¹, jan² tsá² cuá¹chan¹ ñí¹con² Dió³², hi³ jáun² jmí¹ juénh² dí² tsú². Hi³ jáun² bíh¹ tiá² jmí¹ cue³² tsú² jái¹³ hi³ jmu³ tsá²mi³ hí³ hian² tsí³. Hi³ uá¹jinh¹ jmí¹ tá²zanh¹ Herodes hi³ lí¹ tiá² ñi³² lánh³ jmu³ ní¹ má¹ca³nái³² la³ cun³ hi³ jmí¹ zai³² Juan², cun³ jáun² jmí¹ hnió³ bíh¹ tsú² ne³. 21 Ti³la³ tsá²mi³ Herodías né³, ca³choh¹³ bíh¹ he³ lánh³ rón³² jmu³ jmí¹ ca³jmú³ jáun² Herodes jmái¹ hi³ ca³tsin¹³ mieh², hi³ ca³cué³ má³² chu²¹ lín²¹ ñí¹con² la³jín³² tsá² ná¹chín¹ joh¹, ji³ ñí¹con² juo¹³ hliáu³, ji³ la³jín³² tsá² ná¹quien² hué¹³ Galilea ní² siáh³. 22 Jáun² jmí¹jáun² ca³hi³ tsá¹mái¹³

jon² tsá²mi³ Herodías hí³ ñí¹ ná¹cúh² tsú² jáun² hi³ ca³tsan³²; jáun² ca³zain²¹ lín²¹ bíh¹ re²¹ Herodes la³ má²quionh³ la³jín³² tsá² ná¹tén¹ hí³ hi³ ca³tsan³² mí¹ hí³. Hi³ jáun² ca³záih³ re²¹ tsá¹máh¹³ hí³ la³ lá²:

—Mí¹ ñí¹con² jná¹³ la³ cun³ hi³ hnáuh², hi³ jáun² jná¹³ cué¹³.

23 Hi³ jáun² ca³jmú³ dí² jáh¹³ ca³la³ hi³ hien² Dió³² hi³ tson² bíh¹ cu³tí³ cué³² dí² li³ua³ cáun² hi³ mí³² tsá¹máh¹³ hí³, uá¹jinh¹ tá¹ cá²tso¹³ hué³² ñí¹ hu²¹ cuo² dí². 24 Jáun² mí¹ hí³ né³ cua³han³, hi³ ca³ñí¹zeh¹ mí¹zió¹³:

—¿He³ dá² ñí¹mí³ jná¹³ ñí¹con² tsú²?

Jáun² mí¹zió¹³ tsú² ca³juáh³:

—Mi³chí¹ Juan² tsá² ziau² hí³ jmáh² cuá²mí¹.

25 Jáun² mí¹ hí³ né³, la³jui³² ca³hi³ siáh³ ñí¹ cuá³ re²¹, hi³ jáun² ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Mi³chí¹ Juan² tsá² zion² tsáu² jmáh² bíh¹ hnó³² jná¹³ hi³ cuéh¹ hnú² ta³né³², hi³ ná¹hu²¹ hñu³ uon².

26 Ca³la³ hlaih³ lín²¹ bíh¹ ca³ta³no¹ tsí³ re²¹; ti³la³ Dió³² yáh³ má²lí²hien³ tsú², hi³ hí¹ ca³la³ ti³ tsá² ná¹tén¹ yáh³ má²lí²niéi³² jáh¹³ jáun², jáun² tiú²uú² li³ yáh³ hi³ jmu³ tsú² huáh² chí¹ hi³ tiá² cué³² la³ cun³ hi³ mi³² tsá²mi³ hí³. 27 La³ cun³ jmí¹jáun² ca³zen³ re²¹ jan² hliáu³, hi³ ca³jmú³ dí² héih³² hi³ tsa³quiéih³ tsú² láh¹ Juan² hñu³mí¹ñí². 28 Jáun² ñéi¹ hliáu³ hñu³mí¹ñí² hi³ ca³ñí¹quiéih¹³ láh¹ Juan², jáun² quiaun² dí² hi³ ná¹hu²¹ hñu³ uon². Jáun² ca³cuéh³ tsú² tsá¹máh¹³ hí³, hi³ jáun² tsá¹máh¹³ hí³ né³ ca³ñí¹jienh¹³ siáh³ mí¹zió¹³.

29 Jmí¹ ca³li³ ñi³² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² Juan², jáun² ja³taunh²¹ hi³ ca³ñí¹quión²¹ hla¹, hi³ jáun² ca³ñí¹hón²¹ dí².

Jesús cue³² hi³ cuh³ hñá³ mei²¹ tsáu²
(Mateo 14:13-21; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)

30 Jmí¹ cá¹jính²¹ jáun² *ti³² tsá² quian³² hí³ jë¹ Dió³² ñí¹con² Jesús, jáun² ca³chá³ tsú² ji³li³² la³ cun³ hi³ ca³jmú³, ji³ la³ cun³ hi³ ca³híeh³ dí² tsáu² ní² siáh³. 31 Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Ña²táunh¹ náh², ma³tauh¹³ dí² cu³tiá³ tie³ ñí¹ cú² hnga².

Quí¹ juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² jmí¹ ja³tú¹ ja³lin²³, hi³ hí¹juáh³ tiá² jmáh¹ cue³² bíh¹ quioh²¹ tsú² hi³ cuh³ má³². 32 Jmí¹jáun² ca³hi³ Jesús cáun² mu² la³ má²quionh³ jáun² tsá² quian³tun³ hí³ joh¹ hi³ ja³taunh²¹ tsú² hmóu³² ñí¹ má²ti³ có³². 33 Ti³la³ juóun³² bíh¹ tsáu² ca³jíe³ jmí¹ já¹taunh²¹ tsú², hi³ jáun² ca³li³tsin² tsá² hí³ hi³ hí³ bíh¹ Jesús; hi³ jáun² tsá² hí³ ji³ tsá² zian² juú² la³ cu³ la³ jéin³ jáun² ja³taunh²¹ cú²hé² lín³² jui³² ta³, hi³ jáun² ta³ tin² bíh¹ ca³cha³táunh¹ tsú² ñí¹ jáun² la³ cónh³ bíh¹ Jesús. 34 Cua³han³ bíh¹ Jesús hñu³ mu² jmí¹ cuá¹han³, ti³la³ jmí¹ ca³jíe³ tsú² hi³ sa³ juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² má²tionh² ñí¹ jáun², hi³ jáun² ca³ja³ mii³ tsí³ dí² ñí¹con² tsá² hí³, quí¹hliá² la³jmí¹ tionh¹ *já¹ziáh² tiá² juo¹³ zian² bíh¹ jmí¹ tionh¹ tsá² hí³; hi³ jáun² ca³ma³liáu³² dí² cú²jueh³² hi³ má²tin² tsá² hí³ hliáun³ ñí¹ jáh¹³. 35 Jmí¹ má²ca³hláu³ jáun² né³, ca³ma³janh³² tsá² hain²¹ ti³ con² tsú² ñí¹ zenh¹ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Já² má²ca³hláu³ bíh¹ la³², hi³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² zian² ñí¹ má²janh² lá². 36 Jáun² chú³² juoh¹ hnú² tsá² ní² hi³ tsa³tánh¹, cuí¹ cha³táunh¹ juú² pih²¹ ji³ ñí¹náh² ñí¹ táun³ hñú³, hi³ cuí¹ cha³lia³² tsú² má³² hi³ cuh³, [quí¹ ñí¹ tiauh¹ dí² lá² tiá² zia³² yáh³ hi³ li³ cúh¹³].

37 Ti³la³ Jesús ca³juáh³ ñí¹con² tsú²:

—Hnoh² bíh¹ hniáuh³² cueh¹ tsú² hi³ cuh³.

Jáun² né³, tsá² hí³ ca³ngái³ siáh³:

—¿Jinh¹ dá² tsá¹cán¹³ jnoh¹ hí³ cuú²miih²¹ hi³ cue¹³ jnoh¹ tsá² ní² cuh³? Quí¹ cun³ tun³ nio² hña³láu³ máh³ *cú¹tiáu² li³ hniáuh³².

38 Jáun² Jesús ca³ngái³:

—¿Cónh³ bíh¹ hí³ cuú²miih²¹ zia³² quián¹³ hnoh² dúh¹? Cuá²jie³ dú¹ neh²¹.

Jmí¹ má²lí²jíe³ tsú² jáun² né³, ca³juáh³:

—Hña³ *hí³ cuú²miih²¹ quionh³ gon³ hma²¹ bíh¹ zia³².

39 Jáun² Jesús ca³jmú³ héih³² hi³ tiánh³² tsú² ma³ cu³ nió³ hué³² ja¹ mí¹ñéi² réh²; 40 jáun² ma³ hña³láun³ ji³ ma³ tu³la³quian³ tsáu² ca³tiánh³ ma³ quin³² ma³ cu³ nió³. 41 Jmí¹jáun² ca³can³ Jesús tá¹ hñá³ hí³ cuú²miih²¹ jáun² ji³ tá¹ gon³ hma²¹ ní² siáh³, jáun² ca³jíe³ tsú² ti³ hñu³mi³cuú² hi³ ca³cuéh³ tiá¹hmah¹ Dió³², jmí¹jáun² ca³ca³ tsú² hí³, jáun² ca³cuéh³ dí² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² hi³ tsóh³ ñí¹con² tsá² tionh² hí³. Ja³bí¹ ca³tsóh³ tsú² siáh³ quioh²¹ hma²¹ hí³ ñí¹con² la³jín³² tsá² hí³. 42 Jáun² la³jín³² bíh¹ tsá² hí³ lah³ re² má³². 43 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³jieh³ tsú² la³jí³² chí² juoh¹ hí³, ji³ quioh²¹ hma²¹ hi³ ziau³ jáun² ní² siáh³, jáun² chí² juoh¹ jáun² né³ ca³cónh³² quia³tún³ mí²tá². 44 La³ cun³ tsá² ca³cúh² hí³ cuú²miih²¹ jáun², jmí¹ tín³ hñá³ mei²¹ jmáh³la³ tsá²ñuh².

Jesús cuá¹ngi³² ñí¹ jmái²
(Mateo 14:22-33; Juan 6:16-21)

45 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³jmú³ Jesús héih³² hi³ tónh³² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² hñu³ mu² hi³ hán³² ti³ jo²¹ jmái² lí¹ ná¹ho³ ta³ tin², hi³ tsa³táunh¹ tsú² juú² Betsaida tá¹la³ dí¹hah² dí² jáun² jái¹³ ñí¹con² tsá² ná¹ngih³² hí³. 46 Jmí¹ má²lí²heh² tsú² jáun² jái¹³ quionh³ tsá² tionh² hí³ né³, ngau³ tsi³ máh³ hi³ ca³ñí¹lienh¹³ Dió³². 47 Jmí¹ ca³niéi² jáun² né³, mu² jáun² jmí¹ má²he² ñí¹ chu³jo² jmái², jáun² hnga² bíh¹ jéi³²í¹ Jesús jmí¹ zenh¹ ñí¹

quiéin² . 48 Jmí¹jáun² ca³jíe³ dí² hi³ zia³² uu³mí²tsi³² ñí¹con² tsá² hí³ joh¹ hi³ tiú²uú² re² lí²³ juóh³ tsú² jmái², quí¹hliá² jmí¹ ja³² chí³ ti³ jui³² ñí¹ hí¹tsá²táunh¹ tsú² jáun². Jmí¹ má²já²jnia² jáun² né³, ngau³ Jesús jui³² ñí¹ hí¹tsá²táunh¹ tsú² jáun², hi³ chí¹ngi³² ñí¹ jmái², ti³la³ Jesús cáun² lí¹ jmí¹ má²ngá¹³ bíh¹. 49 Jmí¹ ca³jíe³ tsá² tiáunh¹ hí³ hñu³ mu² hi³ cuá¹ngi³² jan² tsáu² ñí¹ jmái², jáun² ca³lín¹³ hi³ tsá² le¹ bíh¹ ná¹jíen³² dí², hi³ jáun² ca³hóh³², 50 quí¹ la³jín³² bíh¹ dí² ca³ta³hú¹ cóh²¹ tsí³ jmí¹ ca³jíen³² tsú². Ti³la³ Jesús ca³liéinh³² tsá² hí³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¡Tiá³ chá¹ náh² honh²; ha³ lí² juenh³ náh², quí¹ jná¹³ bíh¹ la³²!

51 Jáun² ca³uú³ bíh¹ tsú² hñu³ mu² ñí¹ jmí¹ tiáunh¹ tsá² hí³, jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² ca³hná³ chí³; jáun² tsá² hí³ lí¹ ca³ta³ná¹jíe³² bíh¹ hi³ ná¹tsá²cáun² tsí³. 52 Hliá² tiá² jmí¹ la³ má²ca³ngi¹³ yáh³ tsá² hí³ hua³jueh³² hi³ ca³jmú³ tsú² jáun² quionh³ hí³ cuú²miih²¹ jáun², jmí¹ la³ ná¹jli³² la³ jáun²í¹ máh³ jmí¹ tsí³ tsá² hí³.

Jesús jmah²³ tsá² ná¹tsáun¹ hué³² Genesaret

(Mateo 14:34-36)

53 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³hán² bíh¹ tsú² ti³ jo²¹ jmái² lí¹ ná¹ho³ jáun², hi³ ca³cha³táunh¹ hué³² Genesaret; ñí¹ jáun² ca³hñéih³² tsú² mu² can³² jmái². 54 La³ cun³ jmí¹ ca³huén² tsú² jáun² hñu³ mu², la³jui³² ca³li³ cuóun³² bíh¹ tsáu² Jesús. 55 La³ cun³ jmí¹jáun² ca³ñi³tú¹ ñi³lin¹³ tiá³ siaun³² tsá² tiáunh¹ hí³ cu³ jéin³ ñí¹ jáun², hi³ jáun² ca³ma³liáu³² hi³ já²jan² tsá² tsáun¹ hi³ ná¹tsin¹ ñí¹ jmu² ní¹juáh³ li³ua³ cáun² ñí¹ ca³li³ ñi³² tsú² hi³ ngi³² Jesús. 56 Hi³ jáun² la³jí³² juú² cáh¹ ñí¹ chau²¹ tsú², juú² míh¹ ji³ ñí¹nái² ní² siáh³ jmí¹ chan² tsáu² tsá² tsáun¹ ja¹ hñú³, hi³ jáun² jmí¹ hiú² jmí¹ mi³² tsú² ñí¹con² Jesús hi³ cué³² jái¹³ hi³ hliéih³ tsá² tsáun¹ cuo² uá¹jinh¹ jmáh³la³ zéi¹ ha¹ bíh¹ tsú²; hi³ jáun² la³jín³² tsá² ca³tí³ hí³ cuo² ha¹ tsú² né³, lan³ bíh¹.

7

Hi³ jmu² hi³ tiá² jin² tsá²mi³cuóun²

(Mateo 15:1-20)

1 Jmí¹jáun² cua³taunh²¹ ma³ jan² tsá² *fariseos ñí¹con² Jesús, la³ má²quionh³ ma³ jan² ti³² liei²¹ hi³ má²já²taunh²¹ já¹ juú² Jerusalén. 2 Jáun² tsá² hí³ né³ ca³jíe³ hi³ ma³ jan² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² Jesús ná¹cúh² ta³ tiá² má²ji² cuo²; la³ cun³ ta³ tiá² má²lí²ma³tí³² tsú² héih³² hi³ ná¹ngi²³ ca³ti²¹ ha³ lánh³ rón³² hniáuh³² liáh³² tsú² cuo²; [hi³ jáun² bíh¹ jlánh¹ ca³ziu³ ca³hien³ dí² tsá² hí³]. 3 (Quí¹hliá² tsá² fariseos ji³ la³jín³² tsá² *judíos ná¹má²tí³² bíh¹ la³ cun³ hi³ jlánh¹ ná¹hëh³ chí¹ tsá²daun³², hi³ tiá² cáun² lí¹ cuh³ yáh³ ta³ tiá² má²lí²liáh³² cuo² la³ cun³ hi³ ná¹ngi²³ dí² jáun². 4 Hi³ ní¹ má¹cuá²tanh²¹ tsú² ja¹ hmah²¹ né³, tiá² cáun² lí¹ cuh³ yáh³ tsú² ta³ tiá² má²lí²ma³tí³² la³ cun³ hi³ ná¹ngi²³ jáun² hi³ liah³² cuo² re². Zia³² bíh¹ siáh³ hliáun³ hi³ ná¹hëh³ chí¹ tsú² ñí¹ hná¹ ní², uá¹la³ cun³ hi³ ráin³² tsú² jáun² vasos, tse³, ji³ cuah²¹ mí¹ñí² ní² [ji³ jen³ míh¹ ñí¹ ná²tsín³² tsú² má¹ca³jmú³ má³² ní² siáh³].) 5 Jáun² né³, tsá² fariseos quionh³ ji³ ti³² liei²¹ ca³ngái³ ñí¹con² Jesús:

—¿He³ láih³² tiá² má²tí³² tsá² hain²¹ ní² ti³ con² hnú² la³ cun³ hi³ ná¹ngi²³ tsá²daun³², hi³ cáun² lí¹ cúh² bíh¹ ta³ tiá² má²ji² cuo²?

6 Jáun² Jesús ca³ngái³:

—Tson² lín³² bíh¹ jái¹³ hi³ ca³juáh³ hla¹ Isaías jmí¹ ca³hléh³ tsú² jáun² jái¹³ hi³ ca³cué³ Dió³² hñu³ tsí³ hi³ hnoh² ná¹lín³ náh² la³ cá¹ la³ jéinh¹, la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ tsú², hi³ juáh³ la³ lá²:

Tsá² ní² dá² má²quien² jná¹³ cun³quionh³ jmáh³la³ ho³ bíh¹,
jun³juáh¹³ la³ jonh³ jmí¹tsí³ yáh³ tsú² hniau³ jná¹³.

7 Hí¹ cáun² tiá² lin¹ ñí¹ quien² yáh³ hi³ má²tsú² má²jáuh³² tsú² jáun² jná¹³,
quí¹ héih³² quioh²¹ tsá²mi³cuóun² bíh¹ jaun³² hieh³² tsú² tsáu² la³juah²¹ dúh¹ héih³² quion²¹ jná¹³.

8 Jáun² ca³juáh³ tsú² siáh³:

—Quí¹ hnoh² dá² chah³² náh² ti³ có³² héih³² quioh²¹ Dió³², hi³ ma³tih²¹ náh² la³ cun³ hi³ ná¹hëh³ chí¹ tsá²mi³cuóun², [la³ cun³ hi³ ráin³² tsú² jáun² la³jí³² cuá¹ uon² ji³ hi³ jmu² tsú² siáh³ hliáun³ lín³² hi³ siáh³ ñí¹ hná¹ ní²].

9 Ja³bí¹ ca³záih³ tsú² siáh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Hnoh² dá² chah³² náh² ti³ có³² héih³² hi³ jmu² Dió³² quí¹ cun³ñí¹ hi³ hnáuh² náh² má¹tih²¹ la³ cun³ hi³ ná¹hëh³ chinh³² náh² hmóu³² bíh¹. 10 Quí¹ sá¹ní² jie³ dúh¹, la³ lá² bíh¹ ca³juáh³ hla¹ Moisés: “Tianh³² náh² ta²¹ ñeh² mí²ziúh²”. Ja³bí¹ ca³juáh³ tsú² siáh³: “Li³ua³ jan² tsá² chú² juóun³² jméi² mí¹ziú¹³, tsá² la³ hí³ ca³tin¹ jún³ bíh¹”. 11 Ti³la³ hnoh² né³ juánh³ hi³ lí¹³ bíh¹ néh¹ záih³² tsáu² jméi² mí¹ziú¹³ la³ lá²: “Tiú²uú² lí¹³ yáh³ má¹hau¹ jná¹³ hnú², quí¹ la³jí³² hi³ zia³² quion²¹ jná¹³ ná¹lí³ corbán bíh¹”, (la³ cun³ nieih³ já¹³ “hi³ má²ná¹chan¹ ñí¹con² Dió³² bíh¹”). 12 Hi³ jáun² ní¹juáh³ má²lí²juáh³ tsú² la³ ní², jáun² hnoh² né³ má²juánh³ náh² hi³ tiú²uú² tion³ hniáuh³² yáh³ ma³hon³ tsú² jméi² mí¹ziú¹³. 13 Jáun² cun³quionh³ la³ ní² bíh¹ má²ná¹jmuh³² hnoh² hi³ tiá² quien² cu³tí¹³ héih³² quioh²¹ Dió³²

cun3quionh3 hi3 ma3tin13 náh2 tsáu2 la3 cun3 hi3 ná1hëh3 chinh32 náh2 hmóu32. Hi3 jun3juáh13 jmáh3la3 hi3 ní2 yáh3 jmuh32 náh2.

14 Siáh3 siáh3 ca3teh3 Jesús tsáu2 hi3 ja3niéi3 jái13, hi3 ca3zái3h3 dí2 la3 lá2:

—Niéi2 náh2 la3jín32, ji3 hi3 cuí1 ngi13 náh2 siáh3: 15 Jun3juáh13 hi3 tsá2toh3 jáun2 ti3 ñeh2 quioh21 yáh3 tsú2 jmu2 hi3 tiá2 jin2 tsú2. Quí1 hi3 ja32 la3 ti3 hñu3 tsí3 bíh1 tsú2 jmu2 hi3 hliánh2. 16 [Hnoh2 tsá2 ná1chi21 cuáh3 náh2, niéi2 náh2.]

17 Jmí1 má2lí2chan3 jáun2 Jesús tsá2 hí3 né3, hi3 cáun2 hñú3; jmí1jáun2 ca3ngái3 tsá2 hain21 hí3 ti3 con2 tsú2 ca3ti21 jái13 hi3 má2lí2jmú3 tsú2 jáun2. 18 Jáun2 hí3 né3 ca3juáh3 la3 lá2:

—¿Hí1 chín1dí1 hnoh2 uá1 tiá2 la3 ngi23 náh2 siáh3? ¿Tiá1 má2ñíh1 hnoh2 hi3 la3jí32 hi3 zia32 ti3 cheih32 hi3 tsá2toh3 ti3 ñeh2 quioh21 tsáu2, tiá2 lí13 yáh3 jmu3 hi3 jáun2 hi3 hliánh13 tsáu2? 19 Quí1 hñu3 héin1 bíh1 tsú2 tsá2toh3, jun3juáh13 hñu3 tsí3 yáh3 tsú2, hi3 má1li32 jáun2 né3 hue32 siáh3 ti3 cheih32.

Cun3quionh3 la3 ní2 ca3li3hnió3 tsú2 juáh3 hi3 ji2 bíh1 ca3la3 jí32 ñí1 má32. 20 Ja3bí1 ca3juáh3 tsú2 siáh3:

—Hi3 hue32 hñu3 tsí3 bíh1 tsáu2 ján1 tson2 jmu2 hi3 hliáh2 jmí1 tsí3. 21 Quí1hliá2 ti3 ñeh2 hñu3 tsí3 bíh1 tsú2 hue32 la3jí32 hi3 hlah3, uá1la3 cun3 hi3 lí1 chin2 tsú2 chí1, hi3 lí1 jmu2 tsú2 juón1 quionh3 tsá2 hlá2 tsá2 ní2, ji3 hi3 lín3 tsú2 tsá2 háin2, tsá2 jngih2 tsáu2 ho3 tsá2 jmu2 hi3 hlah3 hi3 hó32, 22 tsá2 lí1 hniá1 hi3 quioh21 tsáu2, tsá2 hláih1 hon2, tsá2 má2can2 tsáu2, tsá2 lí1 jmu2 la3 cun3 hi3 ti32 tsí3 hnga2, tsá2 uóu32 tsí3, tsá2 tin2 jú1 ti1jái2, tsá2 jmu2 tonh2, ji3 tsá2 lí1 jmu2 hi3 cáun1 ní2 siáh3. 23 Ca3la3 jí32 hi3 hlah3 ní2 ja3toh23 ti3 ñeh2 hñu3 tsí3 bíh1 tsú2, hi3 jáun2 bíh1 jmu2 hi3 tiú2uú2 jin2 tsú2 ñí1con2 Dió32.

Jan2 tsá2mi3 tsá2cá2jo21 tanh2 ta21 Jesús (Mateo 15:21-28)

24 Jmí1 li21 jáun2 né3, cua3han3 Jesús ñí1 jáun2 hi3 ca3ñí1ngí2 la3cáun2 jué2 Tiro [ji3 jué2 Sidón]. Jáun2 hi3 tsú2 cáun2 hñú3, hi3 hí1 jan2 tsáu2 tiá2 jmí1 hnió3 tsú2 li3 ñi32; ti3la3 tiá2 ca3li3 yáh3 hính32 tsú2. 25 La3 cun3 jmí1jáun2 bíh1 ca3li3 ñi32 mí1zió13 jan2 mí1míh1 tsá2 jmí1 hún1 jmí2chí3 hláinh1 hñu3 tsí3, hi3 Jesús má2cuán2 jué2 jáun2; hi3 jáun2 ja3 tsú2 hi3 ca3di3jñí32 ta3 ñí1 Jesús, hi3 ca3jmú3 cuá1hin3 la3 ti3 hué32. 26 Jan2 tsá2 cú2jué2 bíh1 tsá2mi3 hí3, tsá2 jmí1 hín13 ti3 Fenicia hué32 Siria. Cuan3 tsú2 ñí1con2 Jesús hi3 ca3mí3 dí2 hi3 chin13 tsú2 jmí2chí3 hláinh1 hi3 hún1 hñu3 tsí3 mí1 míh1 jon2 dí2. 27 Ti3la3 Jesús ca3juáh3:

—Cué1 jái13 hi3 láih13 tín2 re2 má32 tsá2co1 jná13, quí1 tiá2 re2 jniá3 yáh3 hi3 quin13 dí2 má32 quioh21 tsá1míh1 hi3 cue13 dí2 tsái2.

28 Ti3la3 tsá2mi3 hí3 né3, ca3juáh3:

—Tson2 bíh1 la3 jáun2 Ti32; ti3la3 hí1 ca3la3 ti3 tsái2 tionh2 ñeh2 mesa yáh3 cúh2 chí2 juoh1 hi3 súh23 tsá1míh1.

29 Jáun2 né3, Jesús ca3juáh3:

—Re2 bíh1 má2lí2juah21 hnú2 la3 ní2; má2lí13 bíh1 cuánh13 hnú2. Má2cuá2han3 bíh1 jmí2chí3 hláinh1 hñu3 tsí3 jónh32 hnú2.

30 Jmí1 cá1chánh21 tsú2 jáun2 hñú13 né3, ca3jíen32 tsú2 mí1míh1 jon2 hi3 rá1tsin2 ñí1 jen3; hi3 jmí2chí3 hláinh1 né3, la3 má2cuá2han3 bíh1 hñu3 tsí3 mí1míh1 hí3.

Jesús jmah23 siáh3 jan2 tsá2 cáun1

31 Jmí1 li21 jáun2 né3, cua3han3 siáh3 Jesús ñí1 hu21 cuo2 juú2 Tiro, hi3 ngau3 jui32 juú2 Sidón ji3 la3cáun2 ti3 ñí1 tioh3 jáun2 tá1 quia3 juú2 míh1 tiá2 ná1cunh2 siáh3, jáun2 ca3chó32 tsú2 ñí1 ná1ho3 jmái2 Galilea. 32 Ñí1 jáun2 cua3jan2 tsú2 jan2 tsá2ñuh2 te3 cuá1, tsá2 tiá2 re2 hleh32, hi3 jáun2 ca3hiu3 ca3mí3 tsú2 hi3 ra3tsi32 Jesús cuo2 ñí1 quioh21 tsá2 hí3. 33 Jáun2 Jesús ca3jan3 tsá2 hí3 ñí1 ti3 có32, ñí1 tiá2 hin2 zian2, hi3 jáun2 ca3lóh3 dí2 zeih21 cuo2 cuá1 tsá2 hí3, hi3 jáun2 jmí1jáun2 ca3hñe3 dí2 siáh3 zeih21 cuo2 hi3 jáun2 ca3hliéih3 dí2 zíh1 tsá2 hí3. 34 Jáun2 la3 cun3 jmí1jáun2 ca3jíe3 dí2 hñu3mi3cuú2, hi3 ca3zion3 tsí3 hi3 ca3juáh3:

—¡Efata! (hi3 hnió3 juáh3 "¡Cuí1 niá13!").

35 La3 cun3 jmí1jáun2 bíh1 ca3niá3 cuá1 tsá2 jmí1 ten3 hí3, hi3 la3 siáh3 zíh1 tsú2, hi3 jáun2 ca3li3 bíh1 hléh32 tsá2 hí3 re2. 36 Jáun2 né3, Jesús ca3jmú3 héih32 ñí1con2 tsá2 jmí1 tsáun1 hí3 la3 má2quionh3 tsá2 ná1jíe23, hi3 hí1 jan2 tiá2 hin2 záih32 tsú2; ti3la3 uá1jinh1 ca3jmú3 dí2 héih32 chí1tson3 hi3 tiá2 hin2 záih32 tsú2 hi3 jáun2, ti3la3 ti3 lí3mí1 ca3qui3 ca3chá3 bíh1 tsú2. 37 Hi3 jáun2 jlánh1 ca3ja3cáun2 lín32 tsí3 tsá2 ca3nái32 hí3 hi3 li3 la3 jáun2, hi3 jáun2 ca3juáh3 la3 lá2:

—La3jí32 bíh1 jmu2 tsú2 re2; hí1 la3 ti3 tsá2 te3 cuá1 yáh3 nái32 jmu2 tsú2, ji3 hi3 jmu2 tsú2 siáh3 hi3 hléh32 tsá2 cáun1.

8

Jesús cue32 hi3 cuh3 quiún3 mei21 tsáu2 (Mateo 15:32-39)

1 Jmí1 lí1cáin2 pih21 jáun2 ca3ngih32 siáh3 juóun32 lín32 tsáu2, hi3 tiá2 jmí1 zia32 yáh3 he3 cuh3 tsú2. Jáun2 né3, Jesús ca3teh3 tsá2 hain21 hí3 ti3 con2 hi3 ca3záih3 dí2 la3 lá2:

2 —Jlánh1 ja32 mii3 tsin32 jná13 ñí1con2 tsá2 lá2, quí1hliá2 hni32 jmái1 máh3 má2tí3 hi3 tionh2 tsú2 ñí1 lá2 quiúnh1 jná13, hi3 hí1 cú1pih21 yáh3 hi3 cuh3 tsú2 tiú2uú2 zia32. 3 Ní1juáh3 hi3 chanh21 jná13 tsú2 hñú13 ta3

tiá² hi³ má²lí²cuh³, lí¹³ huán³ bíh¹ tsí³ tsú² hú¹ ju꞉³², quí¹hliá² ma³ jan² tsá² ní² tsá² já²taunh²¹ ñí¹ uóunh³ bíh¹.
4 Jáun² né³, tsá² ha꞉n²¹ hí³ t꞉³ con² tsú² ca³ngá꞉³:
—T꞉³la³ ¿ha³ bí¹ lánh³ rón³² lí¹³ cue¹³ dí² tsá² ní² má³² hi³ cuh³ ñí¹ lá², cáun² ñí¹ tiá² hin² zian² hí¹ jan² bíh¹ la³²?
5 Jáun² Jesús ca³ngá꞉³:
—¿Cónh³ bíh¹ *hí³ cuú²miih²¹ zia³² quián¹³ hnoh² dúh¹?
Jáun² tsá² hí³ ca³ngá꞉³:
—Quiau³ hí³ bíh¹ zia³².
6 Jmí¹jáun² ca³jmú³ dí² héih³² hi³ tiánh³² tsá² hí³ hué³², hi³ jáun² ca³zanh³ dí² tá¹ quiau³ hí³ jáun², hi³ ca³cuéh³ dí² tiá¹hmah¹ Dió³². Jmí¹ li²¹ jáun² ca³ca³ tsú² hí³ cuú²miih²¹ jáun² hi³ ca³cuéh³ dí² tsá² ha꞉n²¹ hí³ t꞉³ con², hi³ jáun² tsá² hí³ né³, ca³tsóh³ ñí¹con² tsá² má²tionh² hí³. 7 Hi³ jmí¹ zian² siáh³ cun³ gon³ gáun³ juo¹³ pih²¹, hi³ jáun² Jesús ca³ma³mieh² siáh³ jáh³ hí³, jáun² ca³jmú³ dí² siáh³ héih³² hi³ tsóh³ tsú² hi³ jáun². 8 Jáun² ca³la³ jín³² tsá² hí³ lah³ re² má³², ca³li³í¹ máh³ ca³cónh³² quiau³ mí²tá² chí² juoh¹ hi³ ziau³ jmí¹ má²lí²cuh³ tsú² jáun². 9 La³ cun³ tsá² ca³jmú³ hí³ má³² jmí¹ tín³ cun³ quiún³ mei²¹ tsáu². Hi³ jáun² jmí¹ má²li³² jáun² né³, ca³hah² Jesús já꞉¹³ ñí¹con² tsá² jmí¹ tionh¹ hí³, 10 hi³ jáun² hi³ hñu³ mu² quionh³ tsá² ha꞉n²¹ hí³ t꞉³ con² hi³ ja³taunh²¹ t꞉³ ñí¹ téh²³ tsú² Dalmanuta.

Tsá² fariseos m꞉³² cáun² li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³²
(Mateo 12:38-42, 16:1-4; Lucas 12:54-56)

11 Jmí¹jáun² cua³taunh²¹ tsá² *fariseos hi³ ca³ma³liáu³² hi³ quiú² tái꞉nh²³ já꞉¹³ quionh³ Jesús. La³ cun³ hi³ hnió³ dí² ca³ lan³ Jesús, hi³ jáun² ca³mí³ dí² cáun² li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³² hi³ já³² t꞉³ hñu³mi³cuú². 12 Jáun² Jesús jlánh¹ ca³zion³ lín³² ts꞉³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:
—¿He³ láih³² m꞉³² tsá² zian² né³² cáun² li²¹ cun³quionh³ hua³jueh³²? Jú¹ tson² juanh³² jná¹³ hi³ hí¹ cáun² yáh³ li²¹ tiá² lí¹³ hiáuh³ tsá² zian² né³².
13 Jmí¹jáun² ca³chan³ dí² tsá² hí³ ñí¹ jáun², hi³ jáun² taunh³ dí² siáh³ hñu³ mu² hi³ ngau³ t꞉³ jo²¹ jmá꞉² lí¹ ná¹ho³ jáun².

Tie³ quioh²¹ tsá² fariseos
(Mateo 16:5-12)

14 Jmí¹jáun² ca³ja³có³ ts꞉³ tsá² quian³tun³ hi³ cán³ má³² cuh³, j꞉³²la³ cáun² tán¹ bíh¹ hí³ cuú²miih²¹ jmí¹ quian³² tsú² jmí¹ taunh²¹ hñu³ mu² jáun². 15 Jáun² Jesús ca³hlí² ca³liéinh³² tsá² hí³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:
—Sá¹ní² j꞉e³, hua³hín¹³ náh² jmu³ ca³t꞉²¹ tie³ quioh²¹ tsá² fariseos la³ má²quionh³ j꞉³ tie³ quioh²¹ Herodes ní² siáh³.
16 Jáun² tsá² ha꞉n²¹ hí³ t꞉³ con² tsú² ca³ma³liáu³² hi³ juónh²³ la³ lá² ja¹ hmóu²¹:
—Cun³ñí¹ hi³hliá² tiá² quián¹ má³² bíh¹ dí² n꞉³², hi³ jáun² la³ ní² ñí¹juah²¹ tsú².
17 T꞉³la³ Jesús ca³li³ts꞉n² bíh¹ hi³ jáun², hi³ jáun² ca³juáh³ siáh³:
—¿He³ láih³² ná¹juónh³² náh² hi³ tiá² quián¹ má³²? ¿Hí¹ la³ t꞉³ ta³né³² máh³ tiá² má²ca³ng꞉¹³ náh², hi³ sa³jun³ má²ca³li³ts꞉n² náh² siáh³? ¿Hí¹ ná¹jli³²í¹ máh³ honh² hnoh² la³ t꞉³ ta³né³² dúh¹? 18 ¿Hí¹ tiá² la³ jniá³ máh³ máh¹ náh², hi³ sa³jun³ la³ niéih³ siáh³ cuáh³ náh²? ¿Hí¹ tiú²uú² chau² máh³ honh² hnoh²? 19 Jmí¹ ca³tsóh³² jná¹³ jáun² hñá³ hí³ cuú²miih²¹ ja¹ ñí¹ tionh¹ hñá³ mei²¹ tsáu², ¿jáh³ mí²tá² chí² juoh¹ ca³jiéih¹ náh² jmí¹jáun² dúh¹?
Jáun² tsá² hí³ ca³ngá꞉³:
—Quia³tún³ mí²tá².
20 —Hi³ jmí¹ ca³tsóh³² jná¹³ jáun² tá¹ quiau³ hí³ ja¹ ñí¹ tionh¹ quiún³ mei²¹ tsáu², ¿cónh³ mí²tá² ca³cónh³² chí² juoh¹ hi³ ca³jiéih¹ hnoh² jáun² siáh³?
Hi³ jáun² tsá² hí³ ca³ngá꞉³ siáh³:
—Quiau³ mí²tá².
21 Jmí¹jáun² né³ ca³zá꞉h³ dí²:
—¿He³ li³ sa³ la³ t꞉³ ta³né³² máh³ tiá² má²ca³ng꞉¹³ náh² né³?

Jesús jmah²³ jan² tsá² ten³ já¹ juú² Betsaida

22 Hi³ jáun² né³, jmí¹ ca³cha³táunh¹ tsú² já¹ juú² Betsaida, jáun² cua³jan² tsáu² jan² tsá² ten³ ñí¹con² Jesús; jáun² ca³hiu³ ca³mí³ tsú² hi³ Jesús ra³ts꞉³² cuo² ñí¹ quioh²¹ tsá² hí³. 23 Jáun² ca³zanh³ Jesús cuo² tsá² ten³ hí³, hi³ jáun² ca³chín² dí² t꞉³ cheih³² juú². Jáun² ca³yóh³ dí² mí¹héh¹³ mí¹ñí¹ tsá² hí³ hi³ jáun² ca³ra³ts꞉³² dí² siáh³ cuo² ñí¹ quioh²¹ tsú², jmí¹jáun² ca³ngá꞉h³ dí² ní¹juáh³ má²lí²³ j꞉e³ ca³lá². 24 Jáun² tsá² ten³ hí³ né³ ca³j꞉e³, hi³ jáun² ca³juáh³:
—J꞉en¹ jná¹³ tsáu², t꞉³la³ la³jmí¹ jniá³ hmá² bíh¹ jniá³ tsáu² ñi³táunh¹.
25 Jáun² Jesús ca³tí³ siáh³ cuo² mí¹ñí¹ tsú², jmí¹jáun² ca³tauh² tsá²ñuh² hí³ tiá³ ñí¹, hi³ ca³j꞉e³; jáun² lan³ bíh¹ tsú². La³j꞉³² bíh¹ má²j꞉e²³ tsú² re² lín³². 26 Jáun² né³, Jesús ca³chanh³ tsú² hñú¹³, hi³ ca³zá꞉h³ dí² la³ lá²:
—Ha³ lí² cua³hú³² já¹ juú², [hi³ sa³jun³ hí¹ jan² tsáu² tiá² hniáuh³² cuá¹zéih³ nú² hi³ li³ ní².]

Pé¹ juáh³ hi³ Jesús bíh¹ Tsá² lín³ Cristo
(Mateo 16:13-20; Lucas 9:18-21)

27 Jmí¹ li²¹ jáun² ngau³ Jesús quionh³ tsá² ha꞉n²¹ hí³ t꞉³ con² ñí¹ tioh³ juú² míh¹ cu³ jéin³ juú² Cesarea quioh²¹ Pí²liéi¹. Ta³ hí¹tiáunh¹ dí² jáun² ju꞉³² ca³ngá꞉h³ dí² tsá² ha꞉n²¹ hí³ t꞉³ con²:

—¿Hin² tsánh² jná¹³ juáh³ tsáu²?
28 Jáun² tsá² hí³ ca³ngái³:
—Zian² tsá² juáh³ hi³ hnú² bíh¹ néh¹ hla¹ Juan² tsá² tí² ziau² hí³ jmái², ma³ jan² tsáu² juáh³ hi³ hnú² bíh¹ Líh³ tsá² jmí¹ lín³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin², hi³ ma³ jan² tsá² juáh³ siáh³ hi³ hnú² bíh¹ néh¹ jan² ti³² jë¹ Dió³².
29 Jmí¹jáun² né³ ca³ngáih³ dí² siáh³ tsá² hí³:
—Hi³ hnoh² né³, ¿hin² tsánh² jná¹³ juáh³ hnoh²?
—Hnú² bíh¹ Tsá² lín³ Cristo —ca³juáh³ Pé¹.
30 Ti³la³ Jesús ca³jmú³ héih³² hi³ hí¹ jan² tiá² hin² záih³² tsú² hi³ jáun².

Jesús juáh³ hi³ jún³
(Mateo 16:21-28; Lucas 9:22-27)

31 Jmí¹jáun² ca³ma³liáu³² Jesús hieh³² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² hi³ juáh³:
—Jná¹³, Jon² tsá²mi³cuóun² ca³tin¹ má¹tso¹ lín²¹ tsin³².
Ca³záih³ dí² tsú² hi³ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú² quionh³ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³, ji³ ti³² liei²¹ ní² siáh³ tiá² quiú¹ tiá² jéi¹³, hi³ jngah³; ti³la³ ñí¹ má²cá²hní² jmái¹ jáun² má¹ná¹, jenh¹³ bíh¹ tsú². 32 Na²¹ lín²¹ bíh¹ ca³hléh³ tsú² jái¹³ ní². Jmí¹jáun² ca³ñí¹jau² Pé¹ ñí¹ ti³ có³² hi³ jáun² ca³ma³liáu³² dí² hi³ quiú² jin²³ Jesús. 33 Ti³la³ Jesús ca³jinh³ ti³ ñí¹ tionh¹ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con², hi³ jáun² ta³ má²jíen³² tsá² hí³ dí² ca³jin³ Pé¹, hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:
—¡Ti³ có³² quin³² ñí¹con² jná¹³ *Satanás!, quí¹ tiá² lín²³ yáh³ hnú² la³jmí¹ lín²³ Dió³², hnú² dá² lín²³ la³cun³ qui³ lín²³ tsá²mi³cuóun² bíh¹.
34 Jáun² né³, Jesús ca³teh³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² ji³ tsá² ñi³táunh¹ hí³ cu³chin¹ cu³hna²¹ dí², hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:
—Ní¹juáh³ zian² tsá² hnió³ já³² cu³hna³² jná¹³, hniáuh³² chá³² tsú² ti³ có³² la³jí³² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ hnga², hi³ jáun² cuí¹ quián¹³ tsú² crei²¹ quioh²¹, [la³ cun³ hi³ cuéh³² tsú² jáun² tsí³ uá¹jinh¹ ca³la³ ñí¹ ca³cáin³ jmí²chí³ quioh²¹,] hi³ jáun² cuí¹ já² cu³hna³² jná¹³.
35 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² hnió³ lión³² hnga², tsá² la³ hí³ ti³ tsa³hín³ bíh¹; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² tsa³hín³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ jná¹³ má¹ná¹ ji³ hi³ ca³tin¹ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² ní² siáh³, tsá² la³ hí³ bíh¹ ti³ liăun³. 36 Quí¹ ¿ha³ dá² jinh¹ quien² ní¹juáh³ ca³láih¹³ tsú² la³jí³² hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá², ní¹juáh³ la³ ja³hín³ bíh¹ jmí²chí³ quioh²¹ tsú² má¹li³² jáun²? 37 Quí¹ ¿he³ yáh³ cun³quionh³ lí¹³ joh¹³ tsú² siáh³ jmí²chí³ quioh²¹? 38 Quí¹ li³ua³ jan² tsá² jmu² heh³ ta³ ñí¹ tsá² zian² cun³ tin² tsí³ hmóu³², tsá² ná¹ren² tso³, cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ jná¹³ ji³ ca³ti²¹ jú¹ chú³² quion²¹ jná¹³ siáh³, ja³bí¹ jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun² jmu¹ heh¹ ca³tin¹ tsá² la³ hí³ ní¹ má¹jaunh³² ná¹ hi³ lin¹ hi³ quien² ná¹ la³jmí¹ quien² Ñuh³², la³ má²quiúnh¹ jná¹³ tsá² ná¹chun¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² siáh³.

9

1 Ja³bí¹ ca³juáh³ siáh³ Jesús:
—Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ zian² tsá² ja¹ ñí¹ tiauh¹ dí² lá² tiá² má²jún³ yáh³ ta³ tiá² má²li²jíe³ tsú² hi³ má²cua³² pí³ quioh²¹ Dió³² ñí¹con² tsá² má²tionh² jo³cuo².

Dió³² jmu² hi³ zan² Jesús
(Mateo 17:1-13; Lucas 9:28-36)

2 Jmí¹ la³ má²jñéi³ jmái¹ jáun² né³, Jesús ca³jan³ Pé¹ quionh³ Jacobo ji³ Juan² ní² hi³ ja³taunh²¹ cáun² tsi³ máh³ ñe¹ ñí¹ lí¹³ tiánh³² hmóu³²; ñí¹ jáun² ca³za² ho¹ñí¹ tsú² ñí¹ ta³ ñí¹ tsá² hí³. 3 Zín³ lín³² ca³li³ ha¹ tsú² ji³ hi³ ca³li³ tiáu² lín³² siáh³ [la³jmí¹ jniá³ jan³²], ca³la³ hí¹ jan² yáh³ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² tiá² tin² jmu³ hi³ jniá³ tiáu² lín³² ha¹ ní¹ má¹lí²ráin³².
4 Jmí¹jáun² ca³jíen³² tsá² hí³ Líh³ quionh³ Moisés, hi³ ná¹juónh²³ quionh³ Jesús. 5 Jáun² né³, Pé¹ ca³záih³ Jesús:
—Hnú² Ti³², ¡hénh³ ma³ chú³² má²tiauh² dí² ñí¹ lá²! Cuí¹ jmú¹³ jnoh¹ hni³² hñú³reh³; cáun² quián¹³ hnú², cáun² quioh²¹ Moisés, hi³ cáun² siáh³ quioh²¹ Líh³.
6 Quí¹hliá² jmí¹ ná¹juenh²¹ bíh¹ tsá² hain²¹ ti³ con² tsú², hi³ jáun² Pé¹, hí¹juáh³ tiá² ñi³² bíh¹ he³ dá² jmí¹ dí¹hleh³². 7 Jmí¹jáun² ja³ cáun² jnie² ñí¹ tionh¹ tsú² jáun², hi³ jáun² ca³tsáinh³² tsú² ji³lin², hi³ jáun² ja¹ jnie² jáun² ñí¹ ca³hléh³ jan² tsáu² hi³ ñí¹juah²¹:
—Tsá² lá² bíh¹ Jón³² jná¹³, jan² Tsá² hno³ lín³² ná¹; niéi² náh² la³ cun³ hi³ juáh³ tsú².
8 Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹ ca³jíe³ tsú² cu³ jéin³ ñí¹ tionh¹, hí¹ jan² yáh³ tiú²uú² hin² ca³jnia³ jéinh³² tsú², ji³²la³ hnga² bíh¹ Jesús jéi³²í¹ zenh².
9 Tá¹la³ ná¹son² tsú² jáun² tsi³ máh³ né³, ca³jmú³ Jesús héih³² hi³ hí¹ jan² tiá² hin² záih³² tsú² la³ cun³ hi³ má²li²jíe³ jáun², ca³la³ ti³ ní¹ má¹ca³jenh¹³ Jon² tsá²mi³cuóun² ja¹ hla¹ máh³. 10 Jáun² ca³hmá³ bíh¹ tsú² jái¹³ jáun² ja¹ má²tún² hmóu³², ti³la³ cun³ jáun² ca³ngái³ bíh¹ tsú² ja¹ hmóu³² hi³ he³ dá² niéih³ jái¹³ hi³ jenh¹³ tsú² ja¹ hla¹. 11 Hi³ jáun² né³ ca³ngáih³ dí² Jesús:
—¿He³ láih³² sa³ juáh³ tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹, hi³ Líh³ tsá² jmí¹ lín³ hí³ ti³² jë¹ Dió³² bíh¹ néh¹ tín² jáunh³ la³ñí¹?
12 Jáun² hí³ né³ ca³ngái³:
—Tson² bíh¹ Líh³ tín² jáunh³ la³ñí¹, hi³ ja³ma³re² ji³li³². Ti³la³ hi³ ca³tin¹ Jon² tsá²mi³cuóun² né³, ¿he³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² hi³ ca³tin¹ tsú² dúh¹? Ñí¹ jáun² rá¹juáh³ hi³ hí³ dí² ca³tin¹ ma³tso² tsí³, hi³ lín¹³ tsú² jan² Tsá² tiá² hin² quiú² jéi²³.
13 Ti³la³ jná¹³ juanh³² hi³ má²cuán² bíh¹ Líh³,

hi³ jáun² ca³jmoh³ tsú² tsáu² la³ cun³ hi³ hnió³ tsáu² jmoh³, la³ cun³ rón³² rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² hi³ ca³ti²¹ lí¹³.

Jesús jmah²³ jan² tsá² zian² tsá¹ lí¹ jún²³
(Mateo 17:14-21; Lucas 9:37-43)

14 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³cha³tánh¹ tsú² ñí¹ tionh¹ jáun² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² tsú² tsá² ñí¹ hná¹ jáun², jáun² ca³jíe³ tsú² hi³ juóun³² lín³² tsáu² má²tionh² cu³ jéin³ jáun²; ja³bí¹ tɨ³² liei²¹ siáh³ jmí¹ tionh¹ ñí¹ jáun² hi³ ná¹quiú² ná¹táɨnh²³ jáɨ¹³ quionh³ tsá² hí³ joh¹ Jesús. 15 Jáun² la³ cun³ jmí¹ ca³jíen³² tsú² jáun² Jesús, ca³ja³cáun² lín³² bíh¹ tsí³ la³jín³² tsá² hí³, hi³ jáun² ja³taunh²¹ dí² cú²hé² ñí¹ cuá¹jáunh²³ tsú² jáun² hi³ ca³ñí¹hen¹³ dí² tsú² ca³la³ hi³ hiún² tsí³. 16 Jáun² né³, ca³ngáɨh³ tsú² tsá² joh¹:

—¿Hín² dá² jáɨ¹³ ná¹quí² ná¹táɨnh³² hnoh² quiúnh¹ tsá² ní²?

17 Jáun² jan² tsá² jmí¹ zenh¹ ja¹ tsá² ná¹ngɨh³² hí³ ca³ngáɨ³:

—Hnú² Tɨ³², lá² ján³ jná¹³ jón³² ñí¹con² hnú², hi³ hún¹ jan² jmí²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsí³ hi³ jmu² hi³ tiá² lí²³ hléh³². 18 Quí¹ li³ua³ cáun² ñí¹ tsó²¹ ñú²míh¹ lá², jmí²chí³ hláɨnh¹ cáun² ja³² hi³ zaunh²³ hi³ juóu³² hué³², hi³ jáun² má¹jáun² hia³² jan³² ho³ ji³ hi³ cúh² siáh³ ján¹. Cun³quionh³ hi³ lí²³ la³ ní² bíh¹ má²tsá²li³huán¹ tsú². Má²lí²mí³ bíh¹ jná¹³ ñí¹con² tsá² haɨn²¹ ní² tɨ³ con² hnú² hi³ jmí¹ chin¹³ tsú² jmí²chí³ hláɨnh¹, tɨ³la³ tiá² ca³tioh²¹ yáh³ tsú².

19 Hi³ jáun² Jesús ca³ngáɨ³:

—¡Hnoh² tsá² tiá² ta²¹ táunh²³ náh²! ¿Jáh³ jmáɨ¹ máh³ hniáuh³² hi³ ngí¹³ jná¹³ quiúnh¹ hnoh² dúh¹? ¿Jáh³ jmáɨ¹ máh³ hniáuh³² hi³ tion¹ jná¹³ tsɨn³² hi³ ca³tɨn¹ hnoh²? Ñá²jan³² ñú²míh¹ tɨ³ lá².

20 Hi³ jáun² cua³jan² dí² tsú². Jáun² la³ cun³ jmí¹ ca³jíen³² jmí²chí³ hláɨnh¹ Jesús né³, ca³jmú³ hi³ he¹³ tsá¹ lí¹ jún²³ ñú²míh¹ hí³, jáun² ca³quɨnh³ hué³², hi³ ca³pɨ³ ca³lɨnh³ hi³ ca³hiá² jan³² ho³. 21 Jmí¹jáun² ca³ngáɨ³ Jesús ñí¹con² jméi² tsú²:

—¿Jáh³ jmáɨ¹ má²tí³ hi³ jéinh³² tsú² la³ ní²?

—La³ cun³ jmí¹ míh² máh³ tsú² jéinh³² la³ ní² —ca³juáh³ jméi² tsú²—. 22 Hliáun³ jéin³² lín³² má²ca³jmú³ jmí²chí³ hláɨnh¹ hi³ taunh² chu³ sí² ji³ chu³ jmáɨ² siáh³, hi³ hnió³ jngah³. Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ zia³² hi³ lí¹³ jmúh¹³ hnú² ca³lá², cuí¹ já² mií³ honh² hnú² quiú¹³ jnoh¹, ma³hau¹ tiá³.

23 Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Ní¹juáh³ lí¹³ cháh¹³ hnú² cáun² honh², quí¹ ji³li³² bíh¹ lí¹³ ñí¹con² tsá² nio² cáun² tsí³.

24 Hi³ jáun² jméi² ñú²míh¹ hí³ ca³hléh³ tiá³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¡Taunh³² bíh¹ jná¹³ ta²¹; ma³hau¹ hi³ tɨ³ li³mí¹ niau²¹ cáun² tsɨn³² jná¹³!

25 Jmí¹ ca³jíe³ Jesús hi³ juóun³² lín³² tsáu² má²hí¹ngɨh³², jáun² ca³jin³ dí² jmí²chí³ hláɨnh¹ hi³ ca³záɨh³ dí² la³ lá²:

—Hnú² jmí²chí³ jmu² hi³ cáun¹ tsú² ji³ hi³ te³ cuá¹ tsú², jná¹³ jmu² héih³² hi³ cuá¹haɨn³² hnú²; tun³² tsá² ní², ha³ lí²uú² ña³hu³² siáh³ hñu³ tsí³ tsú².

26 Hi³ jáun² jmí²chí³ hláɨnh¹ hí³ ca³hóh³² tiá³, ji³ hi³ ca³jmú³ siáh³ hi³ he¹³ cónh³í¹ cu³ jéin³² tsá¹ lí¹ jún²³ ñú²míh¹ hí³, jmí¹jáun² cua³han³; hi³ jáun² ca³quión³² dí² ñú²míh¹ hí³ la³jmí¹ rón²¹ jan² tsá² má²rá²jún¹, hi³ jáun² juóun³² lín³² tsáu² jmí¹ ná¹juáh²³ hi³ hú¹tá¹ má²rá²jún¹ bíh¹ tsú². 27 Tɨ³la³ Jesús ca³zanh³ cuo² tsú² hi³ ca³zion³ dí²; hi³ jáun² ñú²míh¹ hí³ né³, ca³náu² bíh¹.

28 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³hi³ siáh³ Jesús cáun² hñú³, hi³ jáun² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² tsú² ca³ngáɨ³ ñí¹ hnga² tsú², hi³ ca³juáh³:

—¿He³ láih³² sa³ tiá² ca³tiáu¹³ yáh³ jnoh¹ hi³ chin¹³ jmí²chí³ hláɨnh¹ hí³?

29 Jáun² ca³záɨh³ dí² tsú²:

—Quí¹hliá² jmí²chí³ hláɨnh¹ la³ hí³ lí¹³ chin¹³ tsú² jí³²la³ cun³quionh³ hi³ liéinh³² tsú² Dió³² bíh¹ [ji³ hi³ má²hɨen²¹ tsú² siáh³].

Jesús juáh³ siáh³ cónh³ hi³ né³bí¹ jún³
(Mateo 17:22-23; Lucas 9:43-45)

30 Jmí¹ ca³huén² tsú² jáun² ñí¹ jáun², ca³ngá² tsú² la³cáun² hué¹³ Galilea. Tɨ³la³ Jesús tiá² jmí¹ hnió³ hi³ li³ ñi³² tsáu² hi³ ngɨ³² dí² ñí¹ jáun² 31 quí¹hliá² jmí¹ má²tɨn² dí² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con²; ji³ hi³ zaɨh³² dí² la³ lá²:

—Jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun² jɨenh³ tsú² jo³cuo² tsáu², hi³ jáun² jngah³ tsú²; tɨ³la³ ñí¹ má²cá²hní² jmáɨ¹ jáun² né³, jenh¹³ bíh¹ jná¹³.

32 Tɨ³la³ tsá² hí³ né³, hí¹juáh³ tiá² ca³ngɨ¹³ bíh¹ he³ dá² jaun³² dí¹ juáh²³ tsú², hi³ jmí¹ juénh² tsú² siáh³ hi³ mí³² ñí¹con² Jesús hi³ jmu³ na²¹ jáɨ¹³ hi³ má²lí²juáh³ jáun².

Hin² bíh¹ tsánh² jlánh¹ quien²
(Mateo 18:1-5; Lucas 9:46-48)

33 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³cha³tánh¹ tsú² já¹ juú² Capernaum; jáun² má²cuá³ ñéih³ Jesús la³ cun³ jmí¹ ca³ngáɨh³ tsá² joh¹ hi³ ca³juáh³:

—¿He³ dá² jaun³² jmí¹ hí¹juónh³² hnoh² hú¹ jui³²?

34 Tɨ³la³ tsá² hí³ cáun² lí¹ ca³tiánh³ tie³ bíh¹, quí¹hliá² hú¹ jui³² jáun² jmí¹ hí¹juónh²³ tsú² hi³ hin² bíh¹ tsánh² jlánh¹ quien² ja¹ hmóu³² dí². 35 Jáun² né³, Jesús ca³cuá³ hi³ jáun² ca³teh³ dí² tán¹ quian³tun³ tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² hi³ ca³záɨh³ dí² la³ lá²:

—Ní¹juáh³ zian² tsá² hnió³ hi³ li³ quien², hniáuh³² jmu³ tsú² hi³ lín³ jan² tsá² huen³ ñí¹ cá¹táuh³ bíh¹, ji³ hi³ ma³cón³² tsú² siáh³ ji³lin² tsáu².

36 Jmí¹jáun² ca³can³ dí² jan² tsá¹míh¹ hi³ ca³zinh³ dí² ja¹ quioh²¹ tsá² hí³, hi³ jáun² ca³ráɨn³² dí² siáh³, jáun² ca³záɨh³ dí² tsá² hí³ la³ lá²:

37 —Lɨ³ua³ jan² tsá² hen³ jan² tsá¹míh¹ la³ lá² chá³² jná¹³, má²lí²he³ ji³ jná¹³ bíh¹ tsú² jaun³²; hi³ ní¹juáh³ tsá² he³ jná¹³ né³, jun³juáh¹³ jmáh³la³ jná¹³ yáh³ he³ tsú², quí¹ ja³bí¹ la³ jáun² má²lí²hen³ tsú² siáh³ Tsá² ca³ze³ bíh¹ jná¹³.

Ní¹juáh³ tsá² tiá² hau² jnoh¹, tsá² quiúnh¹ jnoh¹ bíh¹ hí³

(Lucas 9:49-50)

38 Jmí¹jáun² ca³juáh³ Juan²:

—Ti³², má²lí²neh²¹ jnoh¹ jan² tsá² huen² jmí²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsí³ tsáu² la³juah²¹ dúh¹ cun³quionh³ héih³² quián¹³ hnú², jáun² má²lí²jmú¹³ jnoh¹ héih³² hi³ tiú²uú² jmu³ tsú² la³ jáun², quí¹hliá² tiá² ngɨ³² yáh³ tsú² quiúnh¹ dí².

39 Tɨ³la³ Jesús ca³juáh³:

—Ha³ lí² jmú² náh² héih³² la³ ní²; quí¹ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² zian² hi³ jmu² hua³jueh³² cun³quionh³ héih³² quion²¹ jná¹³, hi³ má¹li³² jáun² hléh³² siáh³ hlah³ ca³tɨn¹ jná¹³. 40 Ní¹juáh³ tsá² tiá² hau² jnoh¹, jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ tsá² hen² tɨ³ con² jnoh¹. 41 Quí¹ li³ua³ jan² tsá² cué³² hnoh² uá¹jinh¹ cáun² vaso jmáɨ² cun³ñí¹ hi³ hnoh² lín³ náh² tsá² joh¹ Cristo, ja³bí¹ tsá² hí³ uá²jaɨ³² hiáuh³ cáun² hi³ chu²¹, la³ cun³ hi³ ca³tɨn¹ hiáuh³.

Jesús hɨe³² jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² jmu² hi³ tanh³² tsáu² tso³

(Mateo 18:6-9; Lucas 17:1-2)

42 "Lɨ³ua³ jan² tsá² jmu³ hi³ tánh³² tso³ tsá¹míh¹ tsá² taunh² jná¹³ lá² ta²¹, ti³ jlánh¹ bíh¹ re² sá¹jmí¹ hi³ tónh³² tsú² zié³ láɨ¹ tsá² la³ hí³, hi³ chí¹hñéih²³ cáun² tá² quín¹ pa²¹ lín²¹, hi³ jáun² taun³ tsú² hñu³ jmí²miih²¹. 43 Jáun² né³, ní¹juáh³ cuonh² hnú² jmu² hi³ tanh³² hnú² tso³, tɨ³ re² hná¹; quí¹ tɨ³ re² bíh¹ hi³ cuánh¹³ hnú² ñí¹ lí¹³ zian² nú² cun³ jmí¹hi³nio², la³ cun³ bíh¹ hi³ cuóh¹³ nú² hi³ chi²¹ tá¹ tun³ cuonh² quiu³juóu³², ñí¹ tiá² lí¹³ yéi³² jáun² sí², 44 [ñí¹ hí¹ jáh¹ tiáunh¹ ngú³ quioh²¹ tsáu² tiú²uú² tsán¹³, hi³ sa³jun³ sí² bíh¹ yéi³².] 45 Hi³ ní¹juáh³ tanh¹ nú² jmu² siáh³ hi³ tanh³² nú² tso³, hná¹ siáh³; quí¹ tɨ³ re² bíh¹ hi³ cuánh¹³ hnú² ñí¹ lí¹³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio² hi³ tiá² zia³² cáun² tanh¹, la³ cun³ bíh¹ hi³ cuóh¹³ nú² quiu³juóu³² quionh³ tá¹ tun³ tanh¹ nú² [ñí¹ tiá² lí¹³ yéi³² sí², 46 ñí¹ tiá² jáh¹ tsán¹³, hi³ sa³jun³ sí² bíh¹ yéi³²]. 47 Hi³ ní¹juáh³ mí¹máh¹ hnú² jmu² siáh³ hi³ tanh³² nú² tso³, chí³ cú²jueh³²; quí¹ tɨ³ re² bíh¹ cuánh¹³ hnú² ñí¹ cuá¹quien² Dió³² cun³quionh³ cá² máɨ³ mí¹máh¹ cha³ jmí¹ cuóh¹³ nú² quiu³juóu³² quionh³ tá¹ tun³ máɨ³ mí¹máh¹, 48 ñí¹ tiú²uú² tsán¹³ jáh¹ taunh³² ngú³ quioh²¹ tsáu², hi³ sa³jun³ sí² bíh¹ yéi³².

49 "[Quí¹ la³jmí¹ sé²³ tsú² jáun² ñí¹ ñí¹ quioh²¹ jáh³ má²lí²jngɨh³ tsú² ñí¹con² Dió³² ta³ ñeh² bíh¹ hi³ jɨn³ tsú², la³ jáun² bíh¹ siáh³] lí¹³ tiánh³ hua³jan²¹ tsá² taunh² ta²¹ jná¹³, cun³quionh³ hi³ há¹ ngá¹³ tsú² uu³mí²tsi³² lí³ la³jmí¹ lí³ sí². 50 Chu²¹ bíh¹ ñí¹; tɨ³la³ ní¹juáh³ la³ ca³li³ máɨh³ bíh¹ ñí¹ né³, ¿ha³ bí¹ lánh³ rón³² lí¹³ jmu³ tsú² siáh³ hi³ li³ ñeh¹? Cuí¹ zia³² ñí¹ hñu³ honh² hnoh², ji³ hi³ cuí¹ zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tin² quiúnh¹ náh² tsá²ján² tsá²ján².

10

Jesús hɨe³² jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² hnió³ tsáun³ quionh³ ñí²cuo²

(Mateo 5:31-32; 19:1-12; Lucas 16:18; 1 Corintios 7:10-16)

1 Jmí¹ li²¹ jáun² cua³han³ Jesús já¹ juú² Capernaum, hi³ ngau³ ti³ hué¹³ Judea, hué³² nio² ti³ jui³² ñí¹ hia³² hiú² ti³ jo²¹ cua³ Jordán. Ñí¹ cá¹chó²¹ tsú² jáun² né³, ca³ngɨh³² siáh³ juóun³² lín³² tsáu², hi³ jáun² ca³ma³tɨn² dí² siáh³ tsáu² la³ cun³ qui³ jmu² dí². 2 Jáun² ma³ jan² tsá² *fariseos ca³ja³taunh²¹ ñí¹ zenh¹ Jesús, hi³ ca³ca³ ca³lan³ dí² tsú², hi³ jáun² ca³ngáɨ³ dí² ní¹juáh³ hi³ lí¹³ tsáun³ tsá²ñuh² quionh³ tsá²mɨ³ ñí²cuo². 3 Jmí¹jáun² ca³ngáɨ³ Jesús:

—¿He³ héih³² ca³quiú² hla¹ Moisés ñí¹con² hnoh² dúh¹?

4 Jáun² tsá² hí³ ca³juáh³:

—Moisés ca³cué³ jáɨ¹³ hi³ lí¹³ cuéh³² tsú² tsá²mɨ³ ñí²cuo² cáun² sí² hi³ lin¹ hi³ ca³tsáun³ tsú², hi³ jáun² má²lí¹³ chin¹³ dí² tsú².

5 Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Moisés ca³cué³ héih³² jáun² cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ tiá² jáɨ¹³ ngɨ²³ hnoh² bíh¹. 6 Tɨ³la³ la³ cun³ jmí¹ ca³li³liau³, jmí¹ ca³jmú³ Dió³² la³cu³ la³juéh³ mɨ³cuú²: "Tsá²mɨ³ tsá²ñuh² bíh¹ ca³jmú³ Dió³²; 7 hi³ jáun² bíh¹ chan³ tsá²ñuh² jméi² mí¹ziú¹³ tɨ³ có³² hi³ ma³zian² cu³li²¹ quionh³ tsá²mɨ³ ñí²cuo², 8 hi³ jáun² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu² bíh¹ má²lín¹³ tsú² tá¹ gon³". La³ní² bíh¹ rá¹juáh³ ñí¹ Sí², hi³ jáun² né³, tiú²uú² lí³ yáh³ gon³ tsú², quí¹ jan² tsáu² bíh¹ má²lín³ tsú². 9 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ tiá² ca³tɨn¹ tsá²mɨ³cuóun² tson³ cáun² hi³ má²lí²cunh³ Dió³².

10 Jmí¹ má²tionh² tsú² jáun² ñéih³ né³, tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² tsú² ca³ngáɨ³ siáh³ ca³ti²¹ hi³ ní². 11 Jáun² Jesús ca³juáh³ la³ lá²:

—Ní¹juáh³ tsá² tun²³ tsá²mɨ³ ñí²cuo², hi³ jéinh³² siáh³ cuo² quionh³ tsá²mɨ³ siánh³, tsá² la³ hí³ má²lí²jmú³ tso³ juón¹ bíh¹ ñí¹con² tsá² ca³jan³ la³ñí¹; 12 hi³ ní¹juáh³ tsá²mɨ³ siáh³

tun²³ ñí²cuo² hi³ jéinh³² siáh³ cuo² quionh³ tsá²ñuh² siánh³, ja³bí¹ tsá²mi³ la³ hí³ siáh³ má²lí²jmú³ tso³ juón¹ bíh¹.

Jesús má²miih² tsá¹míh¹
(Mateo 19:13-15; Lucas 18:15-17)

13 Jmí¹jáun² cua³jan² tsáu² ma³ jan² tsá¹míh¹ ñí¹con² Jesús, hi³ jáun² tin³ tsú² cuo²; ti³la³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² né³ ca³jin³ bíh¹ tsá² ná¹jan² hí³ tsá¹míh¹. 14 Ti³la³ jmí¹ ca³jíe³ Jesús hi³ jáun² né³, ca³míh³ bíh¹ tsí³, hi³ jáun² ca³záih³ dí² tsá² hí³:

—Cuéh³ náh² tsá¹míh¹ ní² jái¹³, cuí¹ ja³táunh¹ ñí¹con² jná¹³, ha³ lí² jní² náh² juɨ³² quioh²¹, quí¹ tsá² lín³ la³jmí¹ lín³ tsá¹míh¹ ní² bíh¹ lí¹³ tónh³² jo³cuo² Dió³². 15 Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ ní¹juáh³ tsá² tiá² he² héih³² hi³ jmu² Dió³² la³jmí¹ he² tsá¹míh¹, jmí¹líh³ bíh¹ tiá² chau²¹ jmáɨ¹ hi³ hí³ tsú² jo³cuo² Dió³².

16 Hi³ jáun² ca³ráin³² dí² tsá¹míh¹ hí³, jmí¹jáun² ca³ra³tsi³² dí² cuo² ñí¹ quioh²¹ hi³ ca³ma³miih² dí².

Jan² tsá¹ñú¹ hánh³ liéinh³² Jesús
(Mateo 19:16-30; Lucas 18:18-30)

17 Jmí¹ ngau²¹ siáh³ Jesús juɨ³² húnˀ, jan² tsá²ñuh² ja³ cú²hé² hi³ ca³di³jñí³² ta³ ñí¹ tsú², hi³ ca³juáh³:

—Hnú² Ti³² chunˀ, ¿he³ bíh¹ hniáuh³² jmu¹ jná¹³ hi³ jáun² lí¹³ li³zian² jná¹³ la³ cun³ jmí¹hi³nio²?

18 Jáun² Jesús ca³záih³ tsá² hí³:

—¿He³ láih³² juáh³ hnú² hi³ jná¹³ tsá² chunˀ? Hí¹ jan² yáh³ tsá² chunˀ tiá² zian², jí³²la³ jan² Dió³² bíhˀ. 19 Má²ñíh¹ bíh¹ hnú² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² héih³² quioh²¹ Dió³², hi³ juáh³ la³ lá²: “Ha³ lí² jngih³ náh² tsáu², ha³ lí² jmú² náh² juónˀ, ha³ lí² háin² náh², ha³ lí² lí¹ ma³tson¹³ náh² jú¹ tí¹já¡i², ha³ lí² lí¹ ma³can¹³ náh² tsáu², tianh³² náh² ta²¹ ñeh² mí²ziúh²”.

20 Jáun² tsá² hánh³ hí³ ca³juáh³:

—Ti³², la³jí³² bíh¹ hi³ ní² má²ca³ma³ti²¹ jná¹³ la³ cun³ jmí¹ míh² ná¹.

21 Jáun² Jesús ca³jíen³² tsá² hí³ ca³la³ hi³ hnio³ lín³² dí², jáun² ca³záih³ dí² siáh³:

—Cun³ jáun² zia³² bíh¹ cónh³í¹ cáun² hi³ hniáuh³² jmúh¹³ nú²: cuánh², cuá²hnáɨ¹ la³jí³² hi³ zia³² quián¹³, hi³ jáun² tsoh³ quie³ jáun² ñí¹con² tsá² tia³mii², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ li³ hánh³ nú² hñu³mɨ³cuú²; ní¹ má¹li³² jáun² né³, ña³² cu³hna³² jná¹³ [uá¹jinh¹ ca³la³ ñí¹ ca³cáin³ jmí²chí³ quián¹³ nú²].

22 Jmí¹ má²lí²niéi³² tsú² jáun² jáɨ¹³ ní², jlánh¹ hlaih³ ca³ta³no¹ tsí³, hi³ jáun² ngah³ hi³ hí¹uín³ tsí³ quí¹hliá² jlánh¹ jmí¹ hánh³.

23 Jmí¹jáun² ca³jíe³ Jesús cu³jéin³ ñí¹ zenh¹, jáun² ca³záɨh³ dí² tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con²:

—¡Hénh³ ma³ jlánh¹ juóuh³² hi³ hí³ jan² tsá² hánh³ jo³cuo² Dió³²!

24 Tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con² tsú² né³, lí¹ ca³ja³cáun² tsí³ bíh¹ ca³ti²¹ jái¹³ hi³ má²lí²juáh³ tsú² jáun²; ti³la³ Jesús ca³juáh³ siáh³:

—Jón³, ¡hénh³ ma³ dá² juóuh³² hi³ tónh³² tsú² jo³cuo² Dió³² [ní¹juáh³ tsá² hái³² tsí³ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá²]! 25 Ti³ jlánh¹ bíh¹ huán¹ tsí³ ngá¹³ jáh³ cánh¹ téh²³ tsú² camello chí² léh¹³ mi³quɨe³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ hí³ jan² tsá² hánh³ jo³cuo² Dió³².

26 Jmí¹ má²lí²niéi³² tsú² jáɨ¹³ ní² né³, ca³ja³cáun² lín³² bíh¹ tsí³, jáun² ca³ngáih³ raɨnh²¹ tsá²ján² tsá²ján², hi³ ca³juáh³:

—Hi³ jáun² né³, ¿hin² bí¹ dá² tsánh² la³ lí¹³ liáun³?

27 Jáun² Jesús ca³jíe³ ñí¹ tionh¹ tsú², hi³ ca³záɨh³ dí² la³ lá²:

—Hnga² Dió³² bíh¹ tin² hi³ ní², jun³juáh¹³ tsá²mi³cuóun² yáh³; quí¹ hí¹ cáun² yáh³ hi³ juóuh³² tiá² zia³² ñí¹con² Dió³².

28 Jáun² Pé¹ né³ ca³juáh³:

—Sá¹ní² jɨe³, jnoh¹ má²ca³chá¹³ ti³ có³² la³jí³² hi³ jmí¹ zia³² quiú¹³, hi³ jáun² má²ngí¹ jnoh¹ quiúnh¹ hnú².

29 Jáun² Jesús ca³ngáɨ³ siáh³:

—Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ li³ua³ jan² tsá² má²ca³tú³ hñú¹³, hi³ má²ca³chan³ siáh³ tsá²mi³ ji³ tsá²ñuh² raɨnh²¹, jméi² mí¹ziú¹³ tsú², [ñí²cuo² tsú²,] jon² tsú², ji³ hi³ má²ca³tú³ tsú² siáh³ ñí¹náɨ² quioh²¹ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ jná¹³ ji³ hi³ ca³ti²¹ jú¹ chú³² ní² siáh³, 30 jáun² tsá² la³ hí³ hiáuh³ bíh¹ ñí¹ hué²¹ lá² hña³láu³ nió³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ jmí¹ zia³² jáun² quioh²¹, uá¹la³ cun³: hñú³, raɨnh²¹ tsú² tsá²mi³ tsá²ñuh², mí¹ziú¹³ tsú², jon² tsú², ji³ ñí¹náɨ² ní² siáh³, uá¹jinh¹ ta³ hó² uo² tsáu²; hi³ jmí¹tsú² jmí¹ja³² né³, lí¹³ zian² tsú² siáh³ cun³ jmí¹hi³nio². 31 Ti³la³ juóun³² tsá² ná¹lín³ tsá² la³ñí¹ ta³né³², tsá² la³ hí³ dá² lín¹³ tsá² ñí¹ ca³táuh³ bíh¹ má¹jáun²; hi³ jáun² juóun³² tsá² ná¹lín³ tsá² ñí¹ ca³táuh³ ta³né³² né³, tsá² la³ hí³ dá² ti³ lín¹³ tsá² la³ñí¹ bíh¹ má¹jáun².

Jesús má²juáh³ siáh³ ñí¹ má²hnaɨh³² jéin³² hi³ jún³
(Mateo 20:17-19; Lucas 18:31-34)

32 Hi³ jáun² né³, tá¹la³ má²hí¹uú²³ tsú² ti³ juú² Jerusalén, ca³ma³liáu³² Jesús hi³ tsau³² uóunh³ ján³ ta³ ñí¹ tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con²; jáun² tsá² hí³ má²hí¹ná¹tsá²cáun² tsí³, hi³ tsá² ñí¹ hná¹ jáun² né³, jmí¹ má²hí¹tsá²táunh¹ siáh³ ta³ má²hú¹ cóh²¹ tsí³ cu³hna²¹ tsú². Hi³ jáun² Jesús ca³teh³ siáh³ ñí¹ ti³ có³² tá¹ quian³tun³ tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con² la³ cun³ qui³ tan² jmu², hi³ jáun² ca³ma³liáu³² dí² hi³

zaɨh32 tsú2 he3 lánh3 quiunh21 dí2. 33 Hi3 ca3juáh3 la3 lá2:

—Sá1ní2 jɨe3, ta3né32 má2hí1uú23 dí2 tɨ3 já1 juú2 Jerusalén, ñí1 jɨenh3 tsú2 jáun2 jná13 Jon2 tsá2mɨ3cuóun2 ñí1con2 tsá2 ná1lín3 mi3jmú3 jɨ3 tsá2 ná1lín3 tɨ32 liei21 ní2 siáh3; hi3 jáun2 tsá2 hí3 jmu3 héih32 hi3 ma3nga2 tsú2 jná13 hi3 jɨenh3 dí2 siáh3 ñí1con2 *tsá2cá2jo21. 34 Jáun2 tsá2cá2jo21 né3, qui3 cáuh32 jná13 cú2nga1, hi3 tiu3 hñéi32 tsú2, jɨ3 hi3 quiu3 po3 tsú2, má1lɨ32 jáun2 né3 jngah3 tsú2; tɨ3la3 ñí1 má2cá2hní2 jmáɨ1 jáun2 má1ná1, jenh13 bíh1 jná13 ja1 hla1.

Jacobo quionh3 Juan2 mɨ32 cáun2 hi3 chú32
(Mateo 20:20-28)

35 Jmí1jáun2 tá1 gon3 jon2 Zebedeo, Jacobo quionh3 Juan2, ca3ma3janh32 ñí1 zenh1 Jesús hi3 ca3juáh3 la3 lá2:

—Tɨ32, hnáu2 jnoh1 hi3 jmúh13 hnú2 cáun2 hi3 chú32 hi3 mí13 jnoh1 ñí1con2 hnú2.

36 Jáun2 Jesús ca3ngáɨ3:

—¿He3 hnáuh2 hnoh2 hi3 jmu1 jná13?

37 Jáun2 tsá2 hí3 né3 ca3juáh3:

—Jmu3 tiá3 hi3 chú32 hi3 lí13 tsá1tauh2 jnoh1 cu3henh1 hnú2, jan2 tɨ3 cuá2 chu21 hi3 jan2 siáh3 tɨ3 cuá2 cáun1 ní1 má1tɨ3 ñí1 má2ñi3quien2 nú2.

38 Tɨ3la3 Jesús né3 ca3ngáɨ3:

—Hnoh2 dá2 hí1juáh3 tiá2 ñíh1 bíh1 náh2 he3 ná1mɨh32. ¿Hí1 quɨnh1 náh2 jmáɨ1 hi3 há1 ngá13 náh2 la3 cun3 hi3 há1 ngá13 jná13, jɨ3 hi3 zón32 náh2 siáh3 jmáɨ2 hi3 má1tsoh1 honh2 la3jmí1 zón21 jná13?

39 —Ján3, lí13 bíh1 —ca3juáh3 tsá2 hí3.

Jáun2 Jesús ca3juáh3 siáh3:

—Tson2 bíh1 cu3tí3 há1 ngá13 hnoh2 la3 cun3 hi3 há1 ngá13 jná13 jɨ3 hi3 zón32 náh2 siáh3 jmáɨ2 la3jmí1 zón21 jná13; 40 tɨ3la3 hi3 ca3tɨ21 hi3 cuá1tianh3 náh2 cu3hén2 jná13, jan2 cuá2 chu21 hi3 jan2 tɨ3 cuá2 cáun1 má1ná1, tiá2 ca3tɨn1 yáh3 jná13 cué13, quí1 ñí1 jáun2 má2lí3 hua3jan21 hi3 tsa3tiánh2 tsá2 má2ca3quianh3 hnga2 bíh1 Dió32.

41 Jmí1 ca3náɨ32 tsá2 quian3 ñí1 hná1 jáun2 jáɨ13 jáun2 né3, ca3míh3 tsí3 ñí1con2 Jacobo quionh3 Juan2. 42 Tɨ3la3 Jesús má1ná1, ca3teh3 jɨ3lin2 tsá2 hí3 hi3 ca3záɨh3 dí2 la3 lá2:

—Hnoh2 ná1ñíh1 hi3 tsá2 ná1ho2 ta21 ma3 quin32 ma3 caun32 hué32 jmu2 quien2 ñí1con2 tsá2 zian2 hué32 jáun2, hi3 jáun2 tsá2 ná1quien2 hí3 né3, cáun2 jmu2 héih32 ñí1con2 tsá2 tionh2 hí3 jo3cuo2. 43 Tɨ3la3 tiá2 ca3tɨ21 yáh3 hi3 lí13 la3 jáun2 ja1 quián13 hnoh2. Quí1 ní1juáh3 tsá2 hnió3 lɨ3quien2 ja1 quián13 hnoh2, hniáuh32 lín3 tsú2 jan2 tsá2 quian21 bíh1 ñí1con2 tsá2 ñí1 hná1 jáun2; 44 hi3 lɨ3ua3 jan2 hnoh2 tsá2 hnáuh2 náh2 lín13 tsá2 la3ñí1, hniáuh32 jmúh13 náh2 hi3 lín3 la3jmí1 lín3 jan2 *tsá2 má2dí1hlánh1 joh1 tsá2 ñí1 hná1 jáun2 bíh1. 45 Quí1 hí1 la3 tɨ3 jná13 Jon2 tsá2mɨ3cuóun2 yáh3 cuan3 ná1 ñí1 hué21 lá2 hi3 ja3ma3con21 ná1 tsáu2, jun3juáh13 hi3 tɨ3 ma3cáu32 yáh3 tsáu2 jná13; jɨ3 hi3 cuan3 ná1 siáh3 hi3 jɨenh21 ná1 huen2 hi3 jún3, hi3 lí3 cáun2 hmah21 ca3tɨ21 hi3 lí13 liáun3 juóun32 lín32 tsáu2.

Jesús jmah23 Bartimeo tsá2 ten3
(Mateo 20:29-34; Lucas 18:35-43)

46 Jmí1 lɨ21 jáun2 né3, ca3cha3táunh1 tsú2 já1 juú2 Jericó. Jmí1 má2cuá1cuá2haɨn32 Jesús já1 juú2 jáun2 quionh3 tsá2 joh1, jɨ3 la3 má2quionh3 juóun32 lín32 tsá2 siánh3 siáh3, jmáɨ1 jáun2 jmí1 cuá1tón21 jan2 tsá2 ten3 jmáɨ2 Bartimeo hú1 juɨ32, jon2 Timeo, hi3 cuá1mɨ32 cú1dáɨn3. 47 Jmí1 ca3náɨ32 tsá2 hí3 hi3 má2cuá1ja32 Jesús Tsá2 juú2 Nazaret, jmí1jáun2 ca3ma3liáu32 tsú2 hóh32 tiá3 hi3 juáh3:

—¡Hnú2 Jesús, jón2zíh1 jón2cho1 hla1 Dá2vi21, cuí1 já2 mií3 honh2 hnú2 ñí1con2 jná13!

48 Juóun32 tsáu2 ca3je3 tsá2 ten3 hí3, hi3 jmí1 hnió3 tsú2 cuá32 tsá2 hí3 ta3máɨh3, tɨ3la3 tsá2 ten3 hí3 má1ná1, tɨ3 lɨ3mí1 tiá3 ca3hóh32 bíh1 hi3 ca3juáh3:

—¡Jón2zíh1 jón2cho1 hla1 Dá2vi21, cuí1 já2 mií3 honh2 hnú2 ñí1con2 jná13!

49 Jmí1jáun2 ca3náu2 Jesús hi3 ca3juáh3:

—Cuá2tiéh3 tsá2 ó32.

Jáun2 ca3ñí1tieh1 tsú2 tsá2 ten3 hí3, hi3 jáun2 ca3záɨh3 dí2.

—Ma3hiún13 hnú2 honh2, náu2, má32, quí1 ó32 dí1té23 tsú2 hnú2.

50 Jmí1jáun2 ca3tú3 hmɨh32 hi3 jmí1 cuá1jaunh32 hi3 ca3náu2 cu3diá2jan2 la3 lá2 hi3 ngau3 tɨ3 ñí1 zenh1 Jesús. 51 Jáun2 Jesús ca3ngáɨ3 hi3 juáh3:

—¿He3 jmí1 hnáuh2 hnú2 jmu1 jná13 ñí1con2 nú2?

Jáun2 tsá2 ten3 hí3 ca3ngáɨ3:

—Tɨ32, hnó32 jná13 hi3 jnia3 siáh3 mí1ñí1 tsá2 hí3, jáun2 ngau3 cu3chin1 cu3hna21 Jesús.

11

Jesús má2hí3 já1 juú2 Jerusalén
(Mateo 21:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

1 Jmí1 má2ja3quián3 chá1táunh1 tsú2 juú2 Jerusalén, ca3cha3táunh1 tsú2 có32 juú2 Betfagé jɨ3 Betania, can32 máh3 míh1 Olivos; jmí1jáun2 ca3zen3 Jesús gon3 tsá2 haɨn21 hí3 tɨ3 con2, 2 hi3 ca3záɨh3 dí2 la3 lá2:

—Cuá2táunh1 náh2 juú2 míh1 nio2 tɨ3 chí1ján3 ní2, jáun2 ní1 má1ca3cha3táunh1

náh² né³, chanh²¹ náh² jan² lo¹ búh¹ míh¹ hi³ cuá¹hñéih¹, jáh³ hí³ hí¹ jan² tiá² hin² má²ca³ñi³tsin¹. Jáun² cuá²zanh¹ náh² jáh³ hí³ hi³ ñá¹jan³² náh² tɨ³ lá². 3 Ní¹juáh³ zian² tsá² ca³ngáɨ³ ñí¹con² hnoh²: “¿He³ láɨh³² sa³ hnoh² yáh³ ná¹zanh¹ jáh³ ní²?”, jáun² juoh¹ náh² tsú² la³ lá²: “Hliá² má²hniah³ ñí¹con² Tɨ³² Juo¹³ bíh¹ jnoh¹ jáh³, hi³ jáun² la³juɨ³ já¹jon¹ jnoh¹ siáh³ ñí¹ lá²”.

4 Jáun² ja³taunh²¹ bíh¹ tsá² gon³ hí³, hi³ jáun² ca³chanh²¹ tsú² jan² lo¹ búh¹ míh¹ zenh² ja¹ hñú³ hi³ dí¹hñéih¹ cáun² ho³hñú¹³; hi³ jáun² ca³záɨnh³² tsú².

5 Hi³ jáun² ma³ jan² tsá² jmí¹ tionh¹ ñí¹ jáun² ca³juáh³:

—¿He³ láɨh³² sa³ hnoh² yáh³ ná¹zanh¹ jáh³ ní²?

6 Jáun² tsá² hí³ né³ ca³záɨh³ tsú² la³ cun³ rón³² hi³ má²lí²juáh³ jáun² Jesús; jmí¹jáun² ca³cué³ bíh¹ tsú² jáɨ¹³ hi³ tsa³tánh¹ tsú². 7 Jáun² ca³ñí¹jan² tsú² lo¹ búh¹ míh¹ hí³ tɨ³ ñí¹ zenh¹ Jesús, hi³ jáun² ca³na³tsí³ dí² ha¹ cu³hna²¹ jáh³, jáun² jmí¹ lɨ²¹ jáun² ca³ñi³tsin¹ Jesús jáh³. 8 Juóun³² tsá² ca³qui³ ca³ja³ ha¹ hú¹ juɨ³², hi³ ma³ jan² né³, ca³quieh³ cuú² ñeh¹ hmá² tsi²¹ hué¹³ tsáu² hi³ ca³ja³ siáh³ hú¹ juɨ³².

9 Tsá² jmí¹ hí¹tsá²táunh¹ chí¹ján³, jɨ³ tsá² jmí¹ hí¹já²táunh¹ chí¹cáɨn² ní² siáh³ ca³ma³liáu³² hi³ tɨ³ hóh³² tiá³, hi³ juáh³:

—¡Hénh³ ma³ chun¹ Dió³²! ¡Cuí¹ lɨ³quien² bíh¹ Tsá² cuá¹ja³² cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Dió³² Juo¹³ dí²! 10 ¡Cuí¹ lɨ³quien² bíh¹ Tsá² cuá¹ja³² ní² hi³ hau³ jáɨ¹³ la³jmí¹ ca³hó³ jáun² hla¹ Dá²vi²¹ dí¹hio³ ñú¹deh³ dí²! ¡Hénh³ ma³ chun¹ Dió³² Tsá² cuá³ hñu³mi³cuú²!

11 Jáun² né³, hi³ bíh¹ Jesús já¹ juú² Jerusalén, hi³ ca³ñí¹hi³² siáh³ hñu³ cuáh³² chín¹; jmí¹ má²lí²jíe³ tsú² jáun² la³jí³² hi³ zia³² ñéih³ jáun², jmí¹jáun² ngau³ cú²jueh³² juú² Betania quionh³ tsá² quian³tun³ hí³, quí¹ jmí¹ má²ca³hláu³ bíh¹.

Jesús jin²³ hmá² sí² co² tiá² máɨ³ haɨ²¹
(Mateo 21:18-19)

12 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² ca³huén² tsú² juú² Betania, hú¹ juɨ³² jáun² ca³ráun³ ñí¹cuóunh²¹ Jesús. 13 Ta³ hí¹hún¹ tsú² jáun² juɨ³² ca³jíe³ cáun² hmá² sí² co² chi²¹ ñí¹ uóunh³ hi³ má²tsauh²¹ mu²¹; jáun² ngau³ dí² hi³ ca³ñí¹jíe¹³ hmá² jáun² ní¹juáh³ hi³ haɨ²¹ mi³ sí², ti³la³ hí¹ cá² máɨ³ yáh³ máɨ³ tiá² ca³choh¹³ tsú², jmáh³la³ mu²¹ bíh¹ hmá² tsi²¹, quí¹ jun³juáh¹³ jéin² quioh²¹ mi³ sí² yáh³ jmáɨ¹ jáun². 14 Jáun² Jesús ca³záɨh³ hmá² sí² jáun² la³ lá²:

—Né³² tɨ³ chí¹ján³ jmí¹lí́h³ tiú²uú² hin² cuh³ máɨ³ hi³ jmí¹ ha³ hnú².

Jáun² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² tsú² ca³náɨ³² jáɨ¹³ jáun².

Jesús má²ji² cuáh³² chín¹
(Mateo 21:12-17; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

15 Jmí¹ lɨ²¹ jáun² ca³cha³táunh¹ tsú² siáh³ já¹ juú² Jerusalén. Jáun² Jesús ca³hi³ siáh³ hñu³ cuáh³² chín¹, hi³ jáun² ca³ma³liáu³² dí² hi³ ca³chu³ ca³huen³ tsá² jmí¹ ná¹hna² jɨ³ tsá² jmí¹ ná¹la³² ñí¹ jáun². Ca³ziu³ ca³cuí³ tsú² mesa quioh²¹ tsá² jmí¹ ná¹zaɨ³² quie³ quioh²¹ hué³² siáh³ jɨ³ hmá²si¹ quioh²¹ tsá² jmí¹ ná¹hna² chi³ jáɨ² ní² siáh³; 16 hi³ hí¹ jan² tsáu² tiú²uú² ca³cuéh³ tsú² jáɨ¹³ hi³ tsa³can³² lio²¹ juɨ³² ñéih³ hiah³² hu²¹ cuáh³². 17 Hi³ jáun² ca³ma³tin² tsú² tsáu², hi³ juáh³ la³ lá²:

—Ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³: “Hñu³² jná¹³ dá² jmáɨ²: Hñú³ ñí¹ lí¹³ liéinh³² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ Dió³²”. Tɨ³la³ hnoh² né³, tá²hláu² quioh²¹ háɨn² bíh¹ má²ca³jmuh³ náh².

18 Hi³ jáun² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ jɨ³ tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹ siáh³ ca³náɨ³² jáɨ¹³ jáun², hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³hnauh² tsú² ha³ lánh³ rón³² lí¹³ jngɨh³ Jesús, hliá² jmí¹ juénh² dí², quí¹hliá² la³jín³² tsáu² bíh¹ jmí¹ ná¹tsá²cáun² tsí³ ca³tɨ²¹ jáɨ¹³ hi³ hɨe³² tsú² jáun². 19 Tɨ³la³ jmí¹ ca³niéi² jáun² né³, cua³han³ bíh¹ Jesús já¹ juú² jáun².

Hmá² sí² co² má²quiéin²
(Mateo 21:20-22)

20 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² ca³nga² tsú² ta³ hú²niéi² juɨ³² ñí¹ chi²¹ hmá² sí² jáun², hi³ jáun² ca³jíe³ tsú² hi³ la³ má²ca³li³ quiéin² bíh¹ ca³la³ tɨ³ chí² jmu². 21 Jmí¹jáun² tsau³ tsí³ Pé¹, hi³ jáun² ca³záɨh³ dí² Jesús:

—Tɨ³², sá¹ní² jie³ dúh¹, má²ca³li³ quiéin² máh³ hmá² sí² hi³ ca³jin³² hnú² jáun².

22 Jáun² Jesús ca³ngáɨ³ la³ lá²:

—Cáun² chá¹ náh² honh² ñí¹con² Dió³². 23 Quí¹ jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ li³ua³ jan² tsá² záɨh³² máh³ ní²: “¡Quin³² hnú² ñí¹ ní², hñu³ jmí²miih²¹ cuá²hú³²!”, ní¹juáh³ tiá² hu²¹ yáh³ hliáun³ ñéih³ tsí³ tsú², ti³la³ taunh³² tsú² ta²¹ hi³ lí¹³ bíh¹ li³tí³ la³ cun³ hi³ má²lí²juáh³, hi³ jáun² bíh¹ lí¹³ la³ jáun². 24 Hi³ jáun² bíh¹ juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh², hi³ la³jí³² hi³ míh¹³ náh² ñí¹con² Dió³², ní¹juáh³ hi³ nio² cáun² honh² náh² hi³ má²hian² náh², jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³. 25 Hi³ ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³lienh¹ náh² Dió³² né³, ní¹juáh³ zian² tsá² ná¹háun³ náh² quiúnh¹, chú³² chíh¹³ náh² honh², hi³ jáun² Ñeh² náh² Tsá² cuá³ hñu³mi³cuú² chí¹³ siáh³ tsí³ tsáuh³ hnoh². 26 [Tɨ³la³ ní¹juáh³ hnoh² tiá² la³ chíh¹³ yáh³ honh², hi³ jáun² ja³bí¹ Ñeh² náh² Tsá² cuá³ hñu³mi³cuú² tiá² chí¹³ yáh³ tsí³ tsáuh³ hnoh².]

Nga² tsáu² ñí¹con² Jesús hi³ ha³ jinh¹ hi-auh³ dí² jái¹³ hi³ ho²

(Mateo 21:23-27; Lucas 20:1-8)

27 Jáun² né³, ca³cha³tánh¹ tsú² siáh³ já¹ juú² Jerusalén. Tá¹la³ cuá¹ngi³² jáun² Jesús hñu³ cuáh³² chín¹ ca³cua³taunh²¹ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ ñí¹ zenh¹ tsú², la³ má²quionh³ ti³² liei²¹ ji³ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú² ní², 28 hi³ jáun² ca³ngái³ dí² Jesús:

—¿Hin² ca³cué³ héih³² hi³ jmuh³² nú² ta²¹ ní²? ¿Hin² tsánh² ca³cué³ jái¹³ hi³ hauh³² hnú² ní²?

29 Jáun² Jesús ca³ngái³:

—Ja³bí¹ jná¹³ siáh³ nga¹ cáun² jái¹³ ñí¹con² hnoh²; ní¹juáh³ hi³ ngái¹ hnoh² jái¹³ hi³ nga¹ jná¹³ lá², jáun² má¹jáun² juanh²¹ jná¹³ hi³ hin² tsánh² ca³cué³ jái¹³ hi³ jmu² jná¹³ la³jí³² hi³ lá². 30 ¿Hin² tsánh² ca³ze³ hla¹ Juan² hi³ cua³zion³ tsáu² jmái²? ¿Hí¹ Dió³², ho³ tsá²mi³cuóun² uá¹? Nga³ né³.

31 Ti³la³ tsá² hí³ né³, cáun² lí¹ ca³juu³ ca³hlénh³ ja¹ má²tún² hmóu³² bíh¹, hi³ ca³juónh³ la³ lá²:

—Ní¹juáh³ hi³ juáh¹³ dí² hi³ Dió³² bíh¹ ca³ze³ tsú², jáun² tsá² ní² né³ lí¹³ nga³: “Hi³ jáun² né³, ¿he³ láih³² sa³ tiá² ta²¹ ca³tianh³² yáh³ náh² tsú²?” 32 Ti³la³ ¿hí¹ lí¹³ za¹³ dí² tsú² hi³ tsá²mi³cuóun² bíh¹ ca³ze³?

Quí¹hliá² jmí¹ juénh² tsú² ñí¹con² tsáu², quí¹ ñi³² tsú² hi³ la³jín³² tsáu² bíh¹ ná¹lín²³ hi³ hla¹ Juan² jmí¹ lín³ jan² *ti³² jë¹ Dió³². 33 Hi³ jáun² cu³tsa³² ca³záih³ tsú² cú²jueh³² Jesús:

—Tiá² né¹ yáh³ jnoh¹.

Jáun² Jesús né³ ca³juáh³ siáh³:

—Hi³ jáun² sa³jun³ jná¹³ yáh³ juanh²¹ siáh³ hi³ hin² tsánh² ca³cué³ jái¹³ hi³ jmu² jná¹³ la³jí³² ta²¹ lá².

12

Jái¹³ hi³ ca³tin¹ tsá² hláih¹

(Mateo 21:33-46; Lucas 20:9-19)

1 Jáun² Jesús ca³ma³liáu³² hi³ lié¹nh³² tsáu² cun³quionh³ jái¹³ hi³ jmu², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Jmí¹ zian² jan² tsá² ca³jñí³ mi³ uóun²ji¹eh¹³ hué³² quioh²¹; jáun² ca³jmú³ jní¹³ la³ cu³ la³ jéin³ jáun², hi³ ca³zíh³ siáh³ cáun² ñí¹ lí¹³ quiáuh³² jmai¹h²¹ mi³ uóun²ji¹eh¹³, ji³ hi³ ca³jmú³ tsú² siáh³ cáun² hñú³ ñe¹ lín²¹ ñí¹ lí¹³ di³chín³² tsá² jmu³ hua³hí¹³ ñí¹nái² jáun². Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³quiú² ñí¹nái² jáun² jo³cuo² tsá² lí¹³ jmu³ ta²¹; hi³ jáun² tsá² jmu² hí³ ta²¹ né³, jmí¹ ma³hmah¹ quioh²¹ ñí¹nái² jáun² cun³quionh³ hi³ jí¹enh³² cú¹pih²¹ la³ cun³ hi³ ló³² jáun². Jmí¹ li²¹ jáun² ngau³ ñí¹ uóunh³. 2 Jmí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ ca³láu² mi³ uóun²ji¹eh¹³ né³, jáun² ca³zen³ tsú² jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ ñí¹con² tsá² ca³cuéh³ tsú² hí³ ñí¹nái² jáun², hi³ tsa³mái¹ ca³lá² hi³ ca³láu² jáun², la³ cun³ hi³ ca³tin¹ tsá² quioh²¹ ñí¹nái². 3 Ti³la³ tsá² ná¹jmu² hí³ ta²¹ má¹ná¹, ca³zanh³ bíh¹ tsá² ca³zen³ hí³ tsá² quioh²¹ ñí¹nái², hi³ ca³qui³ ca³quiunh³ dí², hi³ jáun² lí¹ hai²¹ cuá² ta³ bíh¹ tsú² ca³chanh³ dí². 4 Jáun² tsá² quioh²¹ ñí¹nái² ca³zen³ siáh³ cónh³í¹ jan² tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹; ti³la³ tsá² hí³ né³, ca³quiunh³ bíh¹ tsú² ca³la³ ca³cuí³h³ chí¹ ji³ hi³ ca³tu³ ca³hión³² dí² jú¹ hlah³ jú¹ hó³². 5 Tsá² quioh²¹ hí³ ñí¹nái² ca³zen³ siáh³ cónh³í¹ jan² tsáu², ti³la³ tsá² hí³ né³ ca³jngi³h³ bíh¹ tsú². Jmí¹ li²¹ jáun² ca³zen³ dí² siáh³ juóun³² tsá² ñí¹ hná¹ jáun²; ma³ jan² tsá² hí³ ca³quiu³ ca³pan³ bíh¹ tsú², hi³ ma³ jan² tsá² hí³ ca³jngi³h³ tsú² siáh³.

6 ”Jáun² ji³²la³ jon² bíh¹ tsú² jéi³²í¹ jmí¹ zian² jan², tsá² jlánh¹ jmí¹ hnio³ dí² lín³²; hi³ jáun² tsá² hí³ jon² bíh¹ tsú² ca³zen³ ñí¹ cá¹táuh³, quí¹ jmí¹ lín²³ dí²: “Cun³ tanh¹³ bíh¹ tsú² ta²¹ jón³² jná¹³”. 7 Ti³la³ tsá² ná¹jmu² hí³ ta²¹ né³, ca³juu³ ca³hlénh³ ja¹ má²tún² hmóu³² hi³ ca³juónh³ la³ lá²: “Já² tsá² ní² bíh¹ li³quioh²¹ ñí¹nái² lá² ní¹ má¹jun² jméi², chú³² cuí¹ jngi³h¹³ dí² tsú², hi³ jáun² li³ quiú¹³ dí² ñí¹nái² lá²”. 8 Jáun² ca³zanh³ dí² tsá² hí³ hi³ ca³jngi³h³ dí² tiáunh¹, jmí¹ li²¹ jáun² ca³chin² dí² ti³ cheih³² ñí¹nái² jáun².

9 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³ngái³ Jesús ñí¹con² tsá² hí³:

—¿He³ lín²³ hnoh² jmu³ tsá² quioh²¹ hí³ ñí¹nái² ñí¹con² tsá² ca³jmú³ hí³ la³ jáun²? Tsá² hí³ dá² jáunh³ bíh¹, hi³ ja³ma³tsan² tsú² tsá² jmu² hí³ ta²¹ ñí¹nái² quioh²¹, hi³ jáun² tsá² siánh³ bíh¹ cuéh³² tsú² cú²jueh³² ñí¹nái² jáun².

10 ”¿Tiá¹ má²ca³híh³ hnoh² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² ñí¹ rá¹juáh³ jáun² la³ lá²?:

Quín¹ hi³ tiá² ca³jeih²¹ jáun² tsá² ná¹lín³ ti³² hiah³²,
ta³né³² má²lí³ cá² mái³ quín¹ hi³ jlánh¹ bíh¹ quien²,
quín¹ hi³ hu²¹ cuoh¹ hiah³².

11 Hi³ ní² dá² ca³jmú³ Juo¹³ bíh¹ dí²,
cáun² hi³ lí¹³ li³ tsa³cáun² tsí³ dí².

12 Jmí¹jáun² ca³lín¹³ tsú² hi³ ma³tson¹³ Jesús, quí¹hliá² má²ca³li³tsin² dí² hi³ jái¹³ ca³tin¹ hmóu³² bíh¹ dí² hi³ má²lí²jmú³ tsú² jáun². Ti³la³, jmí¹ juénh² bíh¹ tsú² ñí¹con² tsá² ná¹ngih³² hí³, hi³ jáun² cáun² lí¹ca³lión³² bíh¹ dí² tsú² cú²jueh³², hi³ jáun² ja³tanh²¹.

Jesús juáh³ hi³ ca³ta¹ dí² má¹hmah²¹ ñí¹con² tsá² chi² hmah²¹

(Mateo 22:15-22; Lucas 20:19-26)

13 Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³zen³ tsú² ma³ jan² tsá² *fariseos ji³ tsá² cu³ nió³ joh¹ Herodes ní² siáh³, hi³ tsa³ca³ tsa³lian³ dí² Jesús, neh²¹ tiá¹ hléh³² cáun² jái¹³ hi³ li³ lí¹³ tánh³² tso³.

14 Tsá² hí³ cua³taunh²¹ hi³ ca³záɨh³ Jesús la³ lá²:

—Hnú² tɨ³², né¹ jnoh¹ hi³ hnú² hɨeh³² jmáh³la³ jú¹ tson² bíh¹, tiá² hɨ³² yáh³ honh² hnú² la³ cun³ hi³ juáh³ tsáu², quí¹ tiá² jmuh³² yáh³ hnú² hi³ jan² quien² hi³ jan² tiá² quien², tɨ³la³ hnú² bíh¹ jan² tsá² hɨeh³² jú¹ tson² hi³ ca³tɨ²¹ juɨ³² quioh²¹ Dió³². ¿Hí¹ ca³tɨ²¹ má¹hmah²¹ jnoh¹ quɨe³ hi³ mɨ³² *tsá² cuá¹lín³ mɨ³chí¹ juú² Roma, ho³ tiá² hniáuh³²? ¿Má¹hmah²¹ jnoh¹, ho³ tiá² má¹hmah²¹?

15 Tɨ³la³ Jesús má¹ná¹, ca³lɨ³tsɨn² hi³ tsá² hí³ lín³ la³ cá¹ la³ jéinh¹ bíh¹, hi³ jáun² ca³záɨh³ dí² la³ lá²:

—¿He³ láɨh³² cá² lau²³ hnoh² jná¹³? Ñá²cán¹ dú¹ cáun² *cú¹tiáu² neh²¹ hi³ jɨe²¹ jná¹³.

16 Jáun² cua³can³² tsú², hi³ jáun² jmí¹ ca³jíe³ Jesús ca³ngáɨ³:

—¿Hin² mɨ³ ñí¹ tá²láɨ¹ ñí¹ lá², hi³ hin² hi³ jmáɨ² tón³² lá² siáh³?

Jáun² tsá² hí³ ca³ngáɨ³:

—Quioh²¹ tsá² cuá¹lín³ mɨ³chí¹ bíh¹ nɨ³².

17 Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Jáun² cuéh³ náh² tsá² cuá¹lín³ mɨ³chí¹ la³ cun³ hi³ ca³tɨn¹ hiáuh³, hi³ cuéh³ náh² siáh³ Dió³² la³ cun³ hi³ ca³tɨn¹.

Jáun² lí¹ ca³ja³cáun² tsí³ bíh¹ tsá² hí³ lɨ³, quí¹hliá² la³ jáun² bíh¹ ca³ngáɨ³ tsú².

Nga² tsáu² ca³ti²¹ hi³ jenh¹³ tsú²
(Mateo 22:23-33; Lucas 20:27-40)

18 Hi³ jáun² jmí¹jáun² cua³taunh²¹ ma³ jan² tsá² *saduceos hi³ cua³jɨen³ Jesús. Tsá² cu³ nió³ tsá² saduceos hí³ tiá² ta²¹ haɨh²¹ yáh³ hi³ jenh¹³ tsá² má²cá²tsan³; hi³ jáun² bí¹ jlánh¹ ca³ñí¹ngah¹ dí² Jesús jáɨ¹³ lá²:

19 —Hnú² Tɨ³², ñí¹ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés rá¹juáh³ ní¹juáh³ jan² tsá²ñuh² ca³jun³ ta³ tiá² ca³lɨ³zian² jon² quionh³ tsá²mɨ³ ñí²cuo², jáun² tsá²ñuh² dá¹jon²¹ hla¹ hí³ ca³tɨn¹ jan³ siáh³ tsá²mɨ³ hí³, hi³ jáun² lɨ³ zian² jon² hi³ ca³tɨn¹ hla¹ hí³. 20 Hi³ jáun² né³, jmí¹ zian² cá² mí¹zionh² tsá²ñuh² hi³ jmí¹ ná¹lín³ quiaun³ má²tún² raɨnh²¹ jan² jméi² mí¹ziú¹³. Tsá² má²ján³ né³ jmí¹ ca³jéinh³² cuo² quionh³ jan² tsá²mɨ³, tɨ³la³ jun³ bíh¹ tsá²ñuh² hí³ ta³ tiá² jon² ca³lɨ³zian². 21 Jáun² dá¹jon²¹ bíh¹ tsú² ca³jéinh³² siáh³ cuo² quionh³ tsá²mɨ³ hnáɨ³ hí³, tɨ³la³ ca³jun³ bíh¹ siáh³ tsá² hí³ ta³ tiá² jon² ca³lɨ³zian²; la³ jáun² bíh¹ ca³lɨ³ siáh³ quioh²¹ tsá² ñí¹ má²gáun³. 22 La³ jáun² bíh¹ ca³lɨ³ quioh²¹ tán¹ quiaun³ tsá² hí³, hí¹ jan² yáh³ tsú² tiá² ca³lɨ³zian² jon² quionh³ tsá²mɨ³ hí³. Ñí¹ cá¹táuh³ jáun² né³, jun³ bíh¹ siáh³ hnga² tsá²mɨ³. 23 Jáun² né³, ní¹ má¹tɨ³ ñí¹ ca³jenh¹³ tsú², ¿hin² dá² tsánh² tsá² quiaun³ hí³ lí¹³ ñí²cuo² tsá²mɨ³ hí³, quí¹ tán¹ quiaun³ bíh¹ tsú² ca³jéinh³² cuo² quionh³ tsá²mɨ³ hí³?

24 Jáun² Jesús ca³ngáɨ³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Ná¹tsá²con² lín³² bíh¹ hnoh², cun³ñí¹ hi³ tiá² cuɨn² náh² Sí² quioh²¹ Dió³² hi³ sa³jun³ pí³ quioh²¹ Dió³² ní² siáh³. 25 Quí¹ ní¹ má¹ca³jenh¹³ tsáu² ja¹ hla¹, tiú²uú² cuo² tsú² jéinh³² yáh³, hi³ sa³jun³ cuen³ bíh¹ tsú² siáh³ jon² hi³ jéinh³² cuo², quí¹ má¹jáun² dá² má²lín¹³ tsú² la³jmí¹ lín³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² bíh¹, tsá² tionh² hí³ hñu³mi³cuú². 26 Tɨ³la³ hi³ ca³tɨ²¹ ní¹juáh³ hi³ tson² jenh¹³ tsá² má²cá²tsan³ né³, ¿tiá¹ má²ca³híh³ hnoh² ñí¹ Sí² quioh²¹ hla¹ Moisés, hi³ ha³ lánh³ lí³ jáɨ¹³ hi³ ca³hléh³ jáun² Dió³² ja¹ hmá² ton² hi³ jmí¹ chí¹cau³² jáun²? Jmí¹ ca³juáh³ tsú² jáun² la³ lá²: “Jná¹³ bíh¹ la³², Dió³² Juo¹³ Há²bran²¹, Isaac jɨ³ Jacob nɨ² siáh³”. 27 Quí¹ Dió³² dá² lín³ Dió³² Juo¹³ tsá² zian² bíh¹, tiá² lɨ¹³ yáh³ lín³ tsú² Dió³² Juo¹³ tsá² má²jun¹; jáun² né³, lí¹ ná¹tsá²con² tɨ³ ca³nga² bíh¹ hnoh².

Héih³² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien²
(Mateo 22:34-40; Lucas 10:25-37)

28 Ja¹ quioh²¹ tsá² hí³ né³ jmí¹ zenh¹ siáh³ jan² tsá² lín³ tɨ³² liei²¹, tsá² má²lí²niéi³² jái¹³ hi³ má²lí²juáh³ tsú² jáun². Tsá² hí³ né³ ca³lɨ³tsɨn² hi³ re² bíh¹ má²lí²ngáɨ³ Jesús, hi³ jáun² ca³ngáɨh³ dí² siáh³ la³ lá²:

—¿Hín² bíh¹ héih³² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien²?

29 Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³:

—Hi³ lá² bíh¹ héih³² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bíh¹ ñí¹ la³jí³²: “Sá¹ní² niéi² hnoh² tsá² *Israel, jí³²la³ jan² tán¹ Dió³² Juo¹³ bíh¹ dí² lín³ Dió³². 30 Jáun² ¡ma³hno¹ Dió³² Juóuh³² ca³la³ jonh³ jmí¹ honh², la³jí³² jmí²chí³ quián¹³, ji³ la³jí³² hi³ lín²³ nú², ji³ ca³la³ jí³² pí³ quián¹³ nú² siáh³!” Hi³ ní² bíh¹ héih³² la³ñí¹ hi³ jlánh¹ bíh¹ quien². 31 Hi³ jáun² héih³² ñí¹ má²tun³ né³ lí³ la³ lá²: “¡Ma³hno¹ tsá²mi³cuóun² renh² la³jmí¹ hno³ nú² huen²!” Tiú²uú² zia³² yáh³ cónh³í¹ cáun² héih³² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bíh¹ hi³ tun³ ní².

32 Jáun² né³, tɨ³² liei²¹ hí³ ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:

—Chú³² lín³² bíh¹ la³ má²lí²juah²¹ hnú² ní² Tɨ³². Jú¹ tson² bíh¹ nɨ³² má²lí²juah²¹ hnú², hi³ jí³²la³ jan² tán¹ Dió³² bíh¹ zian², hi³ tiá² zian² yáh³ cónh³í¹ jan² Dió³² siánh³. 33 Jɨ³ hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² hi³ má¹hno¹ dí² Dió³² la³ jonh³ jmí¹ tsí³ dí², la³jí³² hi³ ngɨ²³ dí², [la³jí³² jmí²chí³ quiú¹³ dí²,] jɨ³ la³jí³² pí³ quiú¹³ dí² ní² siáh³; jɨ³ hi³ ca³ta¹ dí² má¹hno¹ siáh³ tsá²mɨ³cuóun² raɨnh²¹ la³jmí¹ hno³ dí² hmóu³², hi³ ní² bíh¹ hi³ tɨ³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bíh¹ jáh³ hi³ jngɨh² tsú² jáun² ñí¹con² Dió³², jɨ³ la³jí³² hi³ lí¹ cue³² tsú² jáun² ñí¹con² Dió³² hi³ jɨn³² tsú² jáun² ñí¹ lí³ ñí¹hiú¹³.

34 Hi3 jáun2 jmí1 má2lí2niéi32 jáun2 Jesús hi3 tsá2 hí3 má2lí2ngái3 re2 lín32, jáun2 ca3juáh3 dí2 la3 lá2:

—Cú1pih21 bíh1 jéi32í1 hniáuh32 hi3 huh21 hnú2 jo3cuo2 Dió32.

Hi3 jáun2 hí1 jan2 yáh3 tiú2uú2 hin2 ca3tia3 tsí3 hi3 nga3 siáh3 jái13 ñí1 hná1 jáun2.

¿Hin2 bíh1 jón2zíh1 jón2cho1 Tsá2 lín13 Cristo?

(Mateo 22:41-46; Lucas 20:41-44)

35 Jesús jmí1 cuá1má2tin2 tsáu2 hñu3 cuáh32 chín1, hi3 jmí1 cuá1juáh23 la3 lá2:

—¿He3 láih32 juáh3 tsá2 ná1lín1 ti32 liei21 hi3 jan2 tsá2 jón2zíh1 jón2cho1 hla1 Dá2vi21 bíh1 néh1 Tsá2 lín13 Cristo? 36 Quí1 hnga2 hla1 Dá2vi21 ca3hléh3 la3 cun3 jái13 hi3 ca3cué3 Jmí2chí3 Chun1 hñu3 tsí3, hi3 ca3juáh3 la3 lá2: Dió32 Juóu32 jná13 ca3záih3 Ti32 Juóu32 jná13: Ti3 cuá2 chu21 quion21 jná13 ñí3,
ca3la3 ti3 ñí1 cá1chó21 jmái1 hi3 jmu1 jná13 hi3
tsá2 hau2 hnú2 lín13 la3jmí1 lí3 cáun2
jli21 hi3 hí1 cú1pih21 tiá2 quien2 hi3
ná1tsin21 hnú2 tanh1.
37 Hi3 jáun2 né3, ¿ha3 bí1 lánh3 rón32 lí13 hi3 Tsá2 lín13 Cristo lín3 jan2 tsá2 jón2zíh1 jón2cho1 hla1 Dá2vi21?, quí1 ta3 bí1 hnga2 yáh3 hla1 Dá2vi21 hí3 la3 ca3juáh3 hi3 Juo13 bíh1 tsú2 Tsá2 lín13 hí3 Cristo.

Jáun2 tsá2 juóun32 jmí1 tionh1 hí3 ñí1 jáun2 né3, ca3la3 hi3 hiún2 lín32 bíh1 tsí3 jmí1 ná1nái32.

Jesús jñéih23 tsáu13 tsá2 ná1lín3 ti32 liei21

(Mateo 23:1-36; Lucas 11:37-54; 20:45-47)

38 Jmí1 ca3ma3tin2 Jesús tsá2 ná1ngih32 hí3 né3, ca3juáh3:

—Hua3hín13 náh2 jmu3 quiúnh1 tsá2 ná1lín3 ti32 liei21, quí1 tsá2 hí3 jlánh1 zain32 hi3 quíh32 hmih32 cuo2 hi3 ñi3táunh1 ti3 hlá2 ti3 ní2; jlánh1 hniá1 tsú2 hi3 tsáu2 cuen3 Dió32 ní1 má1ca3jenh2 dí2 ja1 hmah21, 39 jlánh1 hniá1 tsú2 tiánh3 ñí1 jlánh1 bí1 quien2 hñu3 cuáh32 quioh21, ji3 hi3 hniá1 tsú2 siáh3 tiánh3 ñí1 jlánh1 bí1 quien2 ní1 má1ca3cha3táunh1 ñí1 nio2 jmái1. 40 Tsá2 hí3 bíh1 tsá2 quin23 sí1 hñú13 tsá2mi3 hnái3, hi3 má1li32 jáun2 né3, lí1 rái32 ñí1 cun3quionh3 hi3 liéinh32 jáun2 Dió32 ué3 lín32. Cun3ñí1 hi3 jáun2, ti3 jlánh1 bíh1 huáh2 tsi3 héih32 hi3 tá1tsin1 tsú2 ní1 má1jáun2.

Quie3 ca3cué3 tsá2mi3 hnái3 tia3mii2

(Lucas 21:1-4)

41 Cu3 jéin32 jmí1 cuá1tón21 Jesús có32 ho3hñú13 cuáh32 chín1, có32 ñí1 táun3 cuó2 toh2 tsú2 quie3, hi3 cuá1jíen32 dí2 tsá2 toh2 quie3 ñí1 jáun2; hi3 jáun2 ca3jíe3 tsú2 hi3 juóun32 tsá2 hánh3 toh2 hliáun3 quie3 hñu3 cuó2 jáun2. 42 Jmí1jáun2 ca3chó32 jan2 tsá2mi3 hnái3 tia3mii2 hi3 ca3taunh3 tun3 cú1dáin3, quie3 tiá2 lin1 nga3 quien2. 43 Jmí1jáun2 ca3teh3 Jesús tsá2 hain21 hí3 ti3 con2, hi3 ca3záih3 dí2 la3 lá2:

—Jú1 tson2 cu3tí3 juo3 jná13 hnoh2, hi3 tsá2mi3 hnái3 tia3mii2 ó32, ti3 hliáun3 bíh1 má2lí2cué32 tsú2 la3 cónh3 bíh1 la3jín32 tsá2 má2lí2tióh32 quie3 hñu3 cuó2 ñí1 hná1 ní2. 44 Quí1 la3jín32 tsá2 ñí1 hná1 ní2 cue32 la3 cun3 hi3 má2ziau32 quioh21 bíh1; ti3la3 tsá2mi3 tia3mii2 ó32 né3, má2lí2cué32 la3jí32 la3 cun3 hi3 jmí1 zia32 quioh21 bíh1, hi3 jmí1 má2ma3hau3 hi3 lí13 zian2 tsú2 quioh21.

13

Jesús juáh3 hi3 chau21 jmái1 tsúnh13 cuáh32 chín1

(Mateo 24:1-2; Lucas 21:5-6)

1 Ta3 má2cuá1cuá2hain32 Jesús hñu3 cuáh32 chín1, jan2 tsá2 hain21 hí3 ti3 con2 tsú2 ca3juáh3:

—Ti32, sá1ní2 jie3, ¡hénh3 ma3 chú32 jniá3 hñú3 ní2, hi3 hen3 ma3 cáh1 siáh3 quín1 hi3 lí3 hiah32!

2 Ti3la3 Jesús ca3ngái3 la3 lá2:

—¿Jíeh21 hnú2 hi3 jueh32 lín32 hñú3 lá2? Ñí1 lá2 dá2 lí13 hi3 hí1 cá2 mái3 quín1 tiú2uú2 ná1juin1 quionh3 quín1 rain21; la3jí32 bíh1 juú1 tsúnh13.

Ha3 lánh3 rón32 li3 lin1 ñí1 táuh3 jmái1

(Mateo 24:3-28; Lucas 21:7-24; 17:22-24)

3 Jmí1jáun2 ja3taunh21 dí2 ti3 tsi3 máh3 Olivos ñí1 jniá3 jáun2 cuáh32 chín1. Tá1la3 má2cuá1tón21 jáun2 Jesús ñí1 jáun2 né3, jáun2 Pé1, Jacobo, Juan2 ji3 Tre21 ní2 siáh3 ca3ngái3 ñí1con2 tsú2 la3 lá2 tá1la3 tiá2 hin2 zian2:

4 —Hnáu2 jnoh1 hi3 juáh13 hnú2 ha3 líh3 lí13 hi3 má2lí2juah21 hnú2 jáun2. ¿He3 dá2 lánh3 rón32 li3 lin1 ní1juáh3 má1ti3 ñí1 li3tí3 hi3 ní2?

5 Jáun2 Jesús ca3juáh3 la3 lá2:

—Hua3hín13 lín32 náh2 jmu3, hí1 jan2 lí2 hin2 cuí1 má1cau2 náh2. 6 Quí1 juóun32 lín32 tsáu2 ja3táunh1 hi3 ja3jmú3 hi3 lín3 la3juah21 dú1 jná13, hi3 ja3juah21: “¡Jná13 bíh1 lín3 Cristo!”; jáun2 juóun32 lín32 bíh1 tsáu2 ma3can2 tsú2.

7 ”Ti3la3 ní1 má1ca3niéih2 náh2 jái13 hi3 má2zia32 hniéi2 ti3 hlá2 ti3 ní2, ha3 lí2 juenh3 náh2, quí1 la3 jáun2 ca3ti21 lí13 bíh1 tín2, ti3la3 jun3juáh13 hi3 má2tsa3hín3 yáh3 jaun32. 8 Quí1 tsá2 zian2 cáun2 hué32 jmu3 hniéi2 quionh3 tsá2 zian2 hué32 siáh3, ji3 tsá2 hín13 hué32 ñí1 hliáun3 quiu3 tín3 siáh3 quionh3 tsá2ján2 tsá2ján2; ñí1 hliáun3 qui3 jíeh3 hué32 hi3 li3 zia32 siáh3 ho3cuóun3, [ji3 hi3 lí1 tiáunh1 tsáu2 tiá3 siaun32]. Hi3 ní2 dá2 cun3

ja¹ má²ca³li³liau³ bíh¹ hi³ ma³tso² tsáu² tsí³, jun³juáh¹³ má²hnáu² yáh³.

9 ”Ti³la³ hniáuh³² tiáunh¹ hua³jan²¹ bíh¹ hnoh²; quí¹ hnoh² dá² jɨenh³ tsú² jo³cuo² tsá²tan²¹, ji³ hi³ quiu³ po³ tsú² hnoh² la³ ti³ hñu³ cuáh³² quiú¹³ dí². Hi³ tsa³jau² tsú² siáh³ hnoh² ta³ ñí¹ tsá² ná¹ho² ta²¹ jɨ³ ta³ ñí¹ tsá² ná¹lí́n³ re²¹ ní² siáh³ cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ jná¹³; má¹jáun² bíh¹ má²lí¹³ cuéh¹ hnoh² jú¹ tson² hi³ ca³tɨn¹ jná¹³ ñí¹con² tsá² hí³. 10 Ñeh² bíh¹ hi³ táuh³ jmái¹ má¹ná¹, jú¹ chú³² hi³ lí¹³ liáun³ tsú² ca³ti²¹ ngái³² tsú² tín² ñí¹con² la³jín³², la³jáh³ dú¹ ñí¹ juo³ tsá² jma². 11 Ní¹ má¹já²jau² tsú² hnoh² ta³ ñí¹ tsá²tan²¹ né³, ha³ lí² jmú² náh² hɨ³² honh² ní¹juáh³ he³ cuá¹juah²¹ náh² ñí¹ jáun². Quí¹ jmái¹ jáun² dá² cáun² cuá¹hléh¹ hnoh² la³ cun³ jái¹³ hi³ hí³ hñu³ honh² bíh¹ náh²; quí¹ jái¹³ jáun² cué³² Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹, jun³juáh¹³ jái¹³ quián¹³ hmóu³² yáh³ náh². 12 Hí¹ la³ ti³ tsá² jan² jméi² mí¹ziú¹³ quionh³ yáh³ tsú² jɨenh³ hi³ jngah³ tsáu², ji³ tsá² má²lieih²¹ siáh³ jɨenh³ jon²; jon² tsáu² jmu³ hnié́i² quionh³ jméi² mí¹ziú¹³, hi³ hí¹ ca³la³ ti³ jɨenh³ yáh³ tsú² tsá² má²lieih²¹ hí³ hi³ jngah³ tsáu². 13 Tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ bíh¹ li³hau² hnoh² cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ jná¹³; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² nio² cáun² tsí³ la³ má²nio² jáun² ca³la³ ti³ ñí¹ cá¹táuh³ jmái¹ né³, tsá² hí³ bíh¹ liáun³.

14 ”Ní¹ má¹ca³jɨeh³ hnoh² hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ jmu³ hi³ hliáh¹³ ñí¹ híen¹ [la³ cun³ hi³ ca³híe³ jáun² hla¹ Daniel *ti³² jë¹ Dió³²], má¹ca³jɨeh³ hnoh² hi³ hi³ jáun² má²nio² ñí¹ tiá² jmí¹ ca³tɨn¹ —ní¹juáh³ tsá² hɨ³² jái¹³ lá², cuí¹ ngɨ¹³—, hi³ jáun² jmái¹ jáun² má²hniáuh³² cuon³ tsá² hín¹³ ti³ Judea ñí¹ lí³ máh³. 15 Hi³ jáun² ní¹juáh³ tsá² cuá¹tsɨ²¹ tsáih³ hñú³ mái² tsáih³ quioh²¹ jmái¹ jáun² né³, ha³ lí² cuí¹ son² hi³ tsa³hen² ñéih³ hi³ tsa³quián³ hi³ nio² ñéih³ quioh²¹, hniáuh³² la³jui³² cuon³ bíh¹ tsú²; 16 hi³ ní¹juáh³ tsá² cuá¹húm¹ ñí¹nái² né³, tiá² hniáuh³² yáh³ tsánh³² tsú² hi³ tsa³quián³ ha¹. 17 ¡Jlánh¹ juo²³ tsá²mɨ³ tsá² ná¹quian² jon² jmái¹ jáun², ji³ tsá² ná¹jan² dáin² tiúh²³ ní² siáh³! 18 Mí¹ náh² ñí¹con² Dió³² hi³ ha³ lí² cuí¹ chau²¹ jmái¹ jáun² cáun² jmí¹ ñí¹cuóu³; 19 quí¹ jmái¹ jáun² li³ zia³² cáun² uu³mí²tsɨ³² huáh² tsí³ cu³tí¹³, cáun² hi³ hí¹ cónh³ tiá² má²li³² la³ cun³ jmí¹ ca³jmú³ Dió³² hngá¹máh³ lá², hi³ sa³jun³ li³ zia³² bíh¹ siáh³ ti³ chí¹cáin² jáun². 20 Sá¹jmí¹ hi³ Dió³² Juo¹³ dí² tiá² hná³² jmái¹ jáun² dúh¹, jáun² ca³la³ jín³² bíh¹ tsáu² jmí¹ hiá¹ jmí¹ tsán¹³; ti³la³ cun³ñí¹ hi³ hnio³ tsú² tsá² joh¹, tsá² má²ca³quianh³ tsú² hí³ hnga², hi³ jáun² bíh¹ má²ca³hná³ Dió³² jmái¹ jáun².

21 ”Né³² né³, ní¹juáh³ má¹jáun² má²zian² tsá² juáh³ ñí¹con² hnoh²: “¡Sá¹ní² jɨe³, ñí¹ lá² má²cuá³ Tsá² lín³ Cristo!”, ho³: “¡Sá¹ní² jɨe³, ñí¹ zio¹ má²cuá³!”, ha³ lí² lí¹ táunh³ náh² ta²¹. 22 Quí¹ juóun³² bíh¹ tsáu² ja³táunh¹ hi³ ja³ma³cau², hi³ juáh³ hi³ lín³ Cristo, ji³ tsá² juáh³ siáh³ hi³ ná¹lí́n³ ti³² jë¹ Dió³²; hi³ jmu³ siáh³ li²¹ ji³ hua³jueh³², hi³ ma³can² tsáu², hi³ hí¹ la³ ti³ tsá² má²ca³quianh³ hnga² yáh³ Dió³² ma³can² tsú² siáh³ ní¹juáh³ hi³ lí¹³. 23 Ti³la³ cuí¹ tiáunh¹ hnoh² hua³jan²¹ lín²¹; quí¹ la³jí³² bíh¹ má²lí²juo³ jná¹³ hnoh² ta³ tin².

Jmái¹ hi³ jáunh³ Jon² tsá²mi³cuóun² (Mateo 24:29-35,42,44; Lucas 21:25-35)

24 ”Ti³la³ ní¹ má¹ca³nga² uu³mí²tsɨ³² huáh² tsí³ ní² né³, má¹jáun² má²nieh¹³ hiú², hi³ zíh² siáh³ tiú²uú² joh¹ cué³², 25 ji³ hi³ ziu³ súh³² siáh³ chí¹jmai²¹ hai²¹ chi³cuú², hi³ hí¹ ca³la³ ti³ pí³ hi³ jniá³ chi³cuú² yáh³ ru³ juá³ siáh³. 26 Má¹jáun² máh³ jíen³² tsú² Jon² tsá²mi³cuóun² hi³ cuá¹jáunh²³ jui³² ja¹ jnie² quionh³ pí³ hi³ cáu² hi³ jueh³² lín³² quioh²¹, hi³ lin¹ hi³ quien² tsú². 27 Má¹jáun² zen³ tsú² tsá²cuú² tsá²ta³ hi³ chan³ cu³li²¹ tsá² má²ná¹quiánh¹ hí³ joh¹, tsá² zian² tá¹ quiún³ cuoh¹ mi³cuú², la³ ti³ hué³² ñí¹ má²uóunh³, ca³la³ ti³ ñí¹ cá¹táuh³ cuoh¹ mi³cuú².

28 ”Cuí¹ ngɨ¹³ náh² jái¹³ hi³ jmu¹ jná¹³ lá² cun³quionh³ hmá² sí² co²: Jíeh³² hnoh² ní¹juáh³ má²tá¹jmu¹³ hmá², hi³ má²ná¹hion² siáh³ mu²¹ zíh³, jáun² má²ná¹ñíh¹ hnoh² hi³ má²má²janh² bíh¹ jmí¹ ñí²hiú². 29 Ja³bí¹ la³ jáun² bíh¹ siáh³, ní¹juáh³ má²jíeh³² hnoh² hi³ má²lí²³ la³jí³² hi³ má²lí²juánh³² jná¹³ ní², jáun² má²ñíh¹ náh² hi³ ho³hñú¹³ bíh¹ má²zenh² jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun². 30 Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ la³jí³² hi³ ní² lí¹³, ñeh² bíh¹ hi³ hiá¹ tsán¹³ tsá² zian² jmái¹ hi³ ziáun² dí² lá². 31 Chau²¹ jmái¹ tsa³hín³ bíh¹ la³jí³² hi³ jniá³ chi³cuú² la³ má²quionh³ hngá¹máh³ lá², ti³la³ já¹³ quion²¹ jná¹³ má¹ná¹, tiá² tón³² jmái¹ tsa³hín³ yáh³.

32 ”Ti³la³ hi³ ca³ti²¹ hín² jmái¹, ho³ hín² la³nió¹ lí¹³ la³ jáun² né³, hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ñi³², quí¹ hí¹juáh³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², tsá² tionh² hñu³mi³cuú² yáh³ tiá² ñi³², hi³ sa³jun³ hnga² yáh³ Jon² Dió³² ñi³² siáh³; jí³²la³ hnga² bíh¹ Dió³² Jméi² tsú² ñi³².

33 ”Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, tianh³ náh² ná¹ñí¹ hi³ ná¹ua³hin¹³ náh², [ji³ hi³ ná¹lienh¹ náh² siáh³ Dió³²,] quí¹ tiá² ñíh¹ yáh³ náh² ha³ líh³ chau²¹ jmái¹ jáun². 34 Quí¹ jmái¹ jáun² lí¹³ la³ lá²: Jan² tsá²ñuh² cua³han³ hñú¹³, hi³ ngau³ ñí¹ uóunh³; ti³la³ ñeh² bíh¹ hi³ cua³hain³² tsú² má¹ná¹, ca³chá³ tsú² hñú¹³ jo³cuo² tsá² quian²¹, hi³ ma³ quin³² ma³ jan³² ca³cuéh³ dí² ta²¹ hi³ ca³tɨn¹ jmu³, hi³ ca³jmú³ tsú² siáh³ héih³² ñí¹con² tsá² jmu² hua³hí¹³

ho³hñú¹³ hi³ jmu³ re² ta²¹ quioh²¹. 35 Hi³ jáun² ja³bí¹ hnoh² uá²jai³² tianh³ náh² ná¹ñí¹, quí¹ tiá² ñíh¹ yáh³ náh² ha³ líh³ cuánh³² tsá² hñú¹³, hí¹ cuánh³² cun³ ca³niéi², ho³ cuánh³² cun³ chu³nie², ho³ cuánh³² la³ cun³ ca³hó³ cá¹háu² hi³ ñí¹, ho³lá²dá² ti³ ní¹ má¹já²jnia² uá¹; 36 su³uú² jáunh²³ tsú² cu³diá²jan² ta³ ná¹cuóun¹ náh². 37 La³ cun³ hi³ juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh² juo³ jná¹³ siáh³ la³jín³² tsáu²: ¡Tianh³ náh² ná¹ñí¹ náh²!

14

Má²ren²¹ tsú² jái¹³ hi³ zanh³ Jesús
(Mateo 26:1-5; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

1 Tun³ jmái¹ bíh¹ jéi³²í¹ jmí¹ hniáuh²¹ hi³ ti²¹ *Jmí¹híen¹, jmái¹ hi³ cúh² tsá² *judíos *hí³ cuú²miih²¹, la³ cun³ hí¹miih²¹ tiá² tie³ jan² yáh³. Hi³ jáun² tsá² ná¹lí́n³ mi³jmú³ ji³ tsá² ná¹lí́n³ ti³² liei²¹ ní² siáh³ ca³hnauh² tsí³ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ zanh³ dí² Jesús ta³máih³, hi³ jáun² jngih³ dí². 2 Ti³la³ jmí¹ ná¹juáh²³ dí²:

—Ha³ tiá² zanh¹³ yáh³ dí² tsú² tá¹la³ jmái¹ má¹ná¹, quí¹ hu³sa³ ní² lí¹ ca³taunh³ tsáu² tiá³ siaun³².

Jan² tsá²mi³ sé²³ no¹ má²ró³² chí¹ Jesús
(Mateo 26:6-13; Juan 12:1-8)

3 Jmí¹jáun² jmí¹ cuá¹tón²¹ Jesús já¹ juú² Betania, hñú¹³ Sí¹mu²¹ tsá² jmí¹ téh²³ tsú² hí³ “tsá² lín³ *mi³ho²¹ péin³”. Tá¹la³ jmí¹ cuá¹tón²¹ jáun² Jesús ñí¹ mesa né³, cuan³ jan² tsá²mi³ hi³ quian³² cáun² tse³ míh¹ hi³ lí³ cún¹ tiáu² alabastro hi³ jmí¹ canh², hi³ ha²¹ no¹ má²ró³² chu²¹ lín²¹, jmaih²¹ hngó³² quioh²¹ cáun² há² má²ró³² jmái² nardo, cáun² hi³ hmuh²¹ lín²¹. Jáun² ca³jó³ tsú² mi³lái¹ tse³ pih²¹ jáun², hi³ jáun² ca³sé³ dí² no¹ má²ró³² jáun² chí¹ Jesús. 4 Ma³ jan² tsá² jmí¹ tionh¹ ñí¹ jáun² ca³míh³ tsí³, hi³ jáun² ca³juónh³ la³ lá² ja¹ hmóu³²:

—¿He³ láih³² sa³ lí¹ quí² lí¹ hin²³ tsú² no¹ má²ró³² ní² quioh²¹? 5 No¹ má²ró³² ní² jmí¹ lí¹³ tsa³hnái¹ lí³ cun³ hni³² nio² hña³láu³ héih³² quie³ *cú¹tiáu², jáun² quie³ jáun² jmí¹ lí¹³ cuéh³² tsú² tsá² tia³mii².

Jáun² ca³ziu³ ca³hien³ tsú² tsá²mi³ hí³.

6 Ti³la³ Jesús ca³juáh³ la³ lá²:

—Ha³ lí² lí¹ jmú² náh² liúnh¹ ñí¹con² tsú²; ¿he³ láih³² ma³tsan¹³ hnoh² tsí³ tsú²? Quí¹ cáun² hi³ chu²¹ bíh¹ la³² má²lí²jmú³ tsú² ñí¹con² jná¹³. 7 Quí¹ la³jí³² jmái¹ bíh¹ zian² tsá² tia³mii² ja¹ quián¹³ hnoh², hi³ jáun² lí¹³ bíh¹ jmúh¹³ náh² hi³ chú³² ñí¹con² tsú² li³ua³ cáun² jmái¹ hi³ hnáuh² náh² jmúh¹³; ti³la³ jná¹³ né³, jun³juáh¹³ jmái¹ ca³la³ jí³² yáh³ cuon¹ jná¹³ ja¹ quián¹³ hnoh². 8 Tsá²mi³ ní² má²lí²jmú³ la³ cun³ hi³ lí¹³ li³ jmu³ ñí¹con² jná¹³; quí¹ má²lí²sé³² tsú² jná¹³ no¹ má²ró³² ta³ tin² ñeh² bíh¹ hi³ tsa³haun³ ná¹. 9 Quí¹ jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ li³ua³ cáun² ñí¹ tsa³hléh² tsú² jú¹ chú³² tá¹ cáun² hngá¹máh³, ja³bí¹ tsa³chá² tsú² siáh³ la³ cun³ hi³ má²lí²jmú³ tsá²mi³ lá², hi³ jáun² chau¹³ tsí³ tsáu² hi³ ca³tin¹ tsú².

Judas jienh²³ Jesús
(Mateo 26:14-16; Lucas 22:3-6)

10 Jáun² né³, jmí¹jáun² ngau³ Judas tsá² ja³ hí³ ti³ juú² Queriot, jan² tsá² quian³tun³ joh¹ Jesús, hi³ ca³ñí¹lienh¹³ dí² tsá² ná¹lí́n³ mi³jmú³ hi³ jmu³ dí² jái¹³ hi³ jienh³ dí² Jesús jo³cuo² tsá² hí³. 11 Jmí¹ má²lí²niéi³² jáun² tsá² hí³ jái¹³ jáun² né³, ca³li³ hiún² lín³² bíh¹ tsí³, jáun² ca³jmú³ tsú² jái¹³ hi³ cué³² quie³. Jáun² né³, Judas ca³hnauh² tsí³ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ jienh³ dí² Jesús.

Jesús jmu² má³² hi³ lí³ nóh³² ca³ti²¹ hi³ jún³
(Mateo 26:17-29; Lucas 22:7-23; Juan 13:21-30; 1 Corintios 11:23-26)

12 Jmí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ cua³hlau³ Jmí¹híen¹, jmái¹ hi³ cúh² tsá² judíos hí³ cuú²miih²¹, la³ cun³ hí¹miih²¹ tiá² tie³ jan², jmái¹ hi³ jngih² tsú² jáun² *já¹ziáh² míh¹ ñí¹con² Dió³² ca³ti²¹ Jmí¹híen¹, jáun² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² Jesús ca³ngái³, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¿Ha³ jinh¹ hnáuh² hnú² hi³ tsá¹jmú¹³ jnoh¹ hua³jan²¹ má³² quioh²¹ Jmí¹híen¹ lá² hi³ cúh¹³ hnú²?

13 Jmí¹jáun² ca³zen³ dí² gon³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con², hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Cuá²táunh¹ náh² já¹ juú², hi³ jáun² ñí¹ jáun² jenh¹³ náh² jan² tsá²ñuh² quiaun² tse³ ha²¹ jmái². Cuá²táunh¹ náh² cu³chin¹ cu³hna²¹ tsú², 14 jáun² hñú³ ñí¹ hen¹³ tsá² hí³, cuá²zéih³ náh² tsá² hñú¹³ la³ lá²: “Ti³² Juo¹³ jnoh¹ ñí¹juah²¹: ¿Ha³ jinh¹ lí³ ñéih³ ñí¹ cueh³² tsú² tsáu² quion²¹ jná¹³, ñí¹ lí¹³ cuh²¹ jná¹³ má³² quioh²¹ Jmí¹híen¹ lá² quiúnh¹ jná¹³ tsá² hain²¹ ti³ con² ná¹?” 15 Jáun² tsá² hí³ tsa³jau² hnoh² cáun² ñéih³ jueh³² ñí¹ tun³ tsin¹, ñí¹ má²lí³ re²; ñí¹ jáun² bíh¹ cuá¹jmuh³ hnoh² hua³jan²¹ má³² quiú¹³ dí².

16 Hi³ jáun² né³, ja³taunh²¹ bíh¹ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú², hi³ jáun² ca³cha³táunh¹ tsú² já¹ juú², hi³ jáun² ca³li³tí³ bíh¹ la³ cun³ rón³² hi³ má²lí²juáh³ jáun² Jesús; hi³ jáun² ñí¹ jáun² bíh¹ ca³jmú³ tsú² hua³jan²¹ má³² quioh²¹ Jmí¹híen¹.

17 Jmí¹ má²ca³zi³² jáun² né³, ca³chó³² Jesús ñí¹ jáun², la³ má²quionh³ tsú² tsá² quian³tun³ joh¹. 18 Tá¹la³ má²tionh² tsú² jáun² ñí¹ mesa hi³ má²ná¹cúh² tsú² má³², jáun² ca³juáh³ Jesús la³ lá²:

—Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ zian² jan² tsá² ná¹cúh²³ dí² lá² quiúnh¹ né³bí¹ ɟienh³ jná¹³.

19 Jmí¹jáun² jlánh¹ hlaih³ ca³niau²¹ tsí³ tsá² hí³, hi³ jáun² ma³ quin³² ma³ jan³² tsú² ca³ngáih³ Jesús, hi³ juáh³:

—¿Hí¹ jná¹³ juáh¹³?

20 Jáun² Jesús né³ ca³juáh³:

—Jan² hnoh² tsá² quian³tun³, tsá² cuh³² jná¹³ cáun² uon² quiúnh¹ bíh¹ jmu³ la³ jáun².

21 Quí¹ jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun² cuá¹tsau³² bíh¹ hná¹ he² jui³² hi³ ca³tin¹, la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³²; ti³la³ ¡juo²³ bíh¹ tsá²ñuh² tsá² jienh³ jná¹³! Ti³ jlánh¹ bíh¹ jmí¹ re² quioh²¹ tsá² hí³ sá¹jmí¹ hi³ cu³tsa³² tiá² ca³li³zian² bíh¹ tsú² cú²jueh³² dúh¹.

22 Tá¹la³ ná¹cúh² tsú² jáun² né³, Jesús ca³can³ hí³ cuú²miih²¹, hi³ jáun² ca³cuéh³ tiá¹hmah¹ Dió³², jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³ca³ dí², hi³ jáun² ca³tsóh³ tsú² ñí¹con² tsá² hí³, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Quiéih³ náh², quí¹ hi³ lá² bíh¹ ngú³ quion²¹ jná¹³.

23 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³can³ tsú² siáh³ cáun² copa, hi³ jáun² ca³cuéh³ tiá¹hmah¹ Dió³²; jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³nga³ dí² siáh³ ñí¹ tionh¹ tsá² hí³, hi³ jáun² ca³la³ jín³² bíh¹ tsú² ca³hinh³ hi³ jmí¹ ha²¹ jáun² copa. 24 Jáun² ca³záih³ dí² tsá² hí³ la³ lá²:

—Hi³ ní² bíh¹ jmí²hán¹ jná¹³ hi³ táin³² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ juóun³² tsáu²; la³ jáun² bíh¹ li³ lin¹ hi³ má²quien² cáun² nió³² hmai²¹. 25 Jú¹ tson² juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh², hi³ tiú²uú² aih²¹ yáh³ jná¹³ mu² ráu³ mi³ uóun²jieh¹³ lá², ca³la³ ti³ ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ aih²¹ jná¹³ mu² ráu³ lin¹³ cu³li²¹ quiúnh¹ hnoh² máh³, jmái¹ hi³ má²cuá¹ho² jná¹³ jái¹³ cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Ñuh³².

Jesús juáh³ hi³ nó³² Sí¹mu²¹ Pé¹ ti³ có³²
(Mateo 26:30-35; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

26 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³híe³ tsú² cáun² sun¹ quioh²¹ Dió³², hi³ jáun² jmí¹ li²¹ jáun² ja³taunh²¹ ti³ máh³ Olivos. 27 Jmí¹jáun² ca³juáh³ Jesús la³ lá²:

—La³jín³² bíh¹ hnoh² tianh¹³ ti³ có³² ca³tin¹ jná¹³ já¹niéi² lá²; quí¹ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³: “Jngih²¹ jná¹³ Tsá² jmu² hua³hí¹³ *já¹ziáh², hi³ jáun² já¹ziáh² hí³ né³ lí¹ tiú¹ lí¹ hán¹ bíh¹ lí¹³”. 28 Ti³la³ ní¹ má¹ca³jenh¹³ jná¹³ jáun² má¹ná¹, ñih²¹ jná¹³ chí¹ján³ la³ cun³ bíh¹ hnoh² ti³ hué¹³ Galilea.

29 Hi³ jáun² Pé¹ né³, ca³juáh³ la³ lá²:

—Uá¹jinh¹ la³ɟín³² tsá² ñí¹ hná¹ lá² ca³ta³tonh¹ ti³ có³² ñí¹con² hnú², ti³la³ jná¹³ má¹ná¹, ¡cun³ tiá² jáun² yáh³!

30 Ti³la³ Jesús né³ ca³záih³ Pé¹ la³ lá²:

—Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnú², hi³ já¹niéi² lá² bíh¹ cánh³², ñeh² bíh¹ hi³ hau³ tenh³ jéin³² cá¹háu² juáh¹³ hnú² hnaih³² jéin³² hi³ tiá² cuóu³² nú² jná¹³.

31 Ti³la³ hí³ né³, ca³jmú³ pin³ jë¹ hi³ ca³juáh³:

—Uá¹jinh¹ ca³la³ ti³ jmí²chí³ quion²¹ yáh³ jná¹³ ca³cáin³, hi³ jún³ jná¹³ cu³li²¹ quiúnh¹ hnú², cun³ tiá² zeih²¹ bíh¹ jná¹³ hnú² ti³ có³².

Hi³ jáun² la³ɟín³² bíh¹ tsá² ñí¹ hná¹ hí³ ca³juáh³ cá²ren².

Jesús liéinh³² Jméi² ñí¹ lí³ ja¹ hmá² hi³ jná¹ quioh²¹ tsáu² ñí¹ téh²³ tsú² Getsemaní
(Mateo 26:36-46; Lucas 22:39-46; Juan 18:1; Hebreos 5:7-8)

32 Jmí¹jáun² ca³cha³táunh¹ tsú² cáun² ñí¹ téh²³ tsú² Getsemaní, jáun² Jesús ca³záih³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con²:

—Tianh³ hnoh² ñí¹ lá² tá¹la³ ñí¹lienh¹ jná¹³ Dió³².

33 Jáun² ɟi³²la³ gáun³ tsáu² bíh¹ ca³jan³ tsú²: Pé¹, Jacobo ji³ Juan² ní² siáh³; jmí¹jáun² ca³li³liau³ hi³ ca³ta³no¹ hlaih³ lín²¹ tsí³ tsú², ji³ hi³ ca³la³ hi³ ca³hu³ ca³jngih³ lín³² tsí³ tsú². 34 Jáun² ca³záih³ dí² tsá² gáun³ hí³ la³ lá²:

—Jlánh¹ ñí¹jún³ jná¹³ lí²³ cun³ñí¹ hi³ ja³²li³ hlaih³ nio² tsin³². Ti³la³ hnoh² tianh³ náh² ná¹ñí¹ ñí¹ lá².

35 Jáun² né³ Jesús ngau³ ca³lá² ti³ chí¹ján³, jáun² ca³jmú³ cuá¹jñi²³ hi³ ca³hiéih³ ñí¹ la³ ti³ hué³² hi³ ca³mi³ dí² ñí¹con² Dió³² ní¹juáh³ hi³ lí¹³ hi³ tiá² há¹ tiá² ngá¹³ dí² la³ cun³ hi³ né³bí¹ lí¹³ jáun².

36 —Hnú² Tia²¹ —ca³zaih³ dí² Jméi²—, tiá² hi³ zia³² yáh³ hi³ juóuh³² ñí¹con² hnú², liau¹ tiá³ jná¹³ ca³ti²¹ jmái² tsíh³² hi³ ca³tin¹ jná¹³ aih²¹; ti³la³ ha³ lí² cuí¹ lí¹³ la³ cun³ hi³ hnó³² jná¹³ má¹ná¹, cuí¹ lí¹³ bíh¹ la³ cun³ hi³ hnáuh² hnú².

37 Jmí¹ li²¹ jáun² ngah³ dí² ti³ ñí¹ tionh¹ jáun² tsá² gáun³ hí³, jáun² sa³ ná¹cuóun¹ bíh¹ tsá² hí³ jmí¹ cá¹chánh²¹ dí²; jáun² ca³záih³ dí² Pé¹:

—Sí¹mu²¹, ¿hí¹ rá²cuóun¹ uá¹ nú²? ¿Hí¹ hí¹juáh³ cu³tiá³ uá¹ tiá² ca³tion¹³ hnú² hi³ ñíh¹³ ñi³ñí¹? 38 Tianh³ náh² ná¹ñí¹ hi³ lienh¹ náh² siáh³ Dió³², hi³ jáun² tiá² lí¹³ tánh³² náh² tso³. Quí¹ hua³jan²¹ lín²¹ bíh¹ húm¹ jmí²chí³ quián¹³ náh², ti³la³ ngú³ quián¹³ bí¹ náh² jlánh¹ tiá² pin³.

39 Jmí¹jáun² ngau³ tsú² siáh³ hi³ ca³ñí¹lienh¹³ Dió³² la³ cun³ hi³ má²lí²juáh³ tsú² jáun² jmí¹tin². 40 Jáun² cuanh³ tsú² siáh³, sa³ siáh³ bíh¹ siáh³ má²ná¹cuóun¹ tsá² hí³ jmí¹ cuanh²¹ dí², quí¹ cun³ñí¹ hi³hliá² jlánh¹ má²tioh³ ziú³ ñí¹ tsú². Jáun² tiá² ñi³² he³ nga³ bíh¹ tsú² li³. 41 Jáun² ngau³ tsú² siáh³ ñí¹ má²ti³² hnaih³² jéin³²; jmí¹ cuanh²¹ tsú² jáun² né³ ca³juáh³:

—¿Hí¹ la³ má²tionh² jáun² uá¹ hnoh² tie³ hi³ ná¹cuóun¹ náh²? Má²tioh²¹ bíh¹ cu³

ní², má²ca²chó³² bíh¹ jmái¹ hi³ ji̱enh³ tsú² Jon² tsá²mi̱³cuóun² jo³cuo² tsá² ná¹ren² tso³. 42 Nú¹ tianh³ náh², ma³tsáu¹³; quí¹ ní² bíh¹ má²cuá¹ja³² tsá² ji̱enh³ jná¹³.

Má²jan² tsú² Jesús hi³ tson³
(Mateo 26:47-56; Lucas 22:47-53; Juan 18:2-11)

43 Tá¹la³ jmí¹ dí¹hleh³² jáun² bíh¹ Jesús cuan³ Judas, jan² tsá² jmí¹ lín³ tsá² quian³tun³ joh¹ tsú², hi³ má²hí¹quionh³ juóun³² lín³² tsá² ná¹quian³² mí¹tái³ hmu³ tá¹ tun³ jo²¹ ji³ tsá² ná¹quian³² hmá² ní² siáh³. Tsá² hí³ dá² hí¹já²táunh¹ hi³ zéi¹ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ ji³ ti³² liei²¹, ji³ hi³ ca³ti̱n¹ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú² ní² siáh³. 44 Judas tsá² ca³ji̱enh³ hí³ bíh¹ Jesús ca³jmú³ jái¹³ ha³ lánh³ rón³² hi̱en³ dí² Jesús, hi³ ca³juáh³ la³ lá²: “Ní¹juáh³ tsá² ca³hen³ jná¹³ ñí¹, tsá² hí³ bíh¹ jan¹³ náh² hi³ tson³ ca³la³ ja¹ uá¹ dí¹cho¹”.

45 Jmí¹ cá¹chó²¹ tsú² jáun² né³, ngau³ ñí¹con² Jesús, hi³ juáh³ la³ lá²:

—Hia² nú² Ti³².

Hi³ jáun² ca³hen³ dí² ñí¹ tsú². 46 La³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³zanh³ tsá² cuá²taunh²¹ hí³ Jesús, hi³ ca³jan³ dí² tson³.

47 Ti³la³ jan² tsá² jmí¹ zenh¹ ñí¹ jáun² né³, ca³chí² mí¹tái³ hmu³ tá¹ tun³ jo²¹ quioh²¹, hi³ ca³jmú³ cu³ ngá¹³ mí¹tái³ cuá¹ jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ mí²tsá² hi̱en¹. 48 Jáun² Jesús ca³zái̱h³ tsá² tionh² hí³:

—¿Hí¹ má²ñá²taunh²¹ hnoh² hi³ ná¹quiánh¹ náh² mí¹tái³ ji³ hmá² ní² hi³ jau¹³ náh² jná¹³ hi³ tson³, la³jmí¹ lí³ hi³ jná¹³ bíh¹ jan² tsá² hái̱n²? 49 Jmái¹ ca³la³ jí³² bíh¹ jmí¹ cuon¹ jná¹³ ja¹ quián¹³ hnoh², hi³ jmí¹ ma³ta¹³ jná¹³ hnoh² hñu³ cuáh³² chín¹, ti³la³ hí¹ cónh³ yáh³ tiá² lí¹ ca³ziaunh² náh² jná¹³ hi³ tson³ ná¹. La³ ní² dá² lí²³ hi³ jáun² li³tí³ la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² bíh¹.

50 Jáun² né³, hnga² bíh¹ Jesús jéi³²í¹ ca³ta³zanh¹, quí¹ ca³cuóun³ bíh¹ la³jín³² tsá² hai̱n²¹ hí³ ti³ con² tsú². 51 Ti³la³ jan² tsá² tsá¹ñú¹ jmí¹ hí¹tsau³² cu³chin¹ hi³ chí¹tsai̱nh³² cáun² hmi̱h³² tiáu², hi³ jáun² ca³zaunh³ tsáu²; 52 ti³la³ tsá² hí³ né³, cáun² ca³tú³ bíh¹ hmi̱h³² jáun², hi³ jáun² ca³cuóun³ láun³.

Jesús má²zenh² ta³ ñí¹ tsá² judíos tsá² ná¹ñí¹
(Mateo 26:57-68; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:12-14, 19-24)

53 Jmí¹jáun² ca³ñí¹jan² tsú² Jesús ta³ ñí¹ tsá² cuá¹lín³ mí²tsá² hi̱en¹; jáun² jmí¹jáun² ca³cuú² ca³ngi̱h³² la³jín³² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³, tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú² ji³ tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹ ní² siáh³. 54 Jáun² Pé¹ né³, ngau³ ca³lá² sáh³ chí¹cái̱n² ñí¹ uóunh³, ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ ñí¹ lí³ ñéih³ ñí¹ lí¹ hó²¹ hñú¹³ mí²tsá² hi̱en¹, jáun² ca³cuá³ can³² sí² quionh³ tsá²cuú² tsá²ta³ mí²tsáu² hi³ cuá¹chóh²³ sí².

55 Hi³ jáun² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ ji³ la³jín³² tsá² ná¹ñí¹ ní² siáh³ ca³hnauh² já i¹³ he³ lánh³ rón³² lí¹³ ma³tson² dí² tsáu¹³ Jesús, hi³ jáun² lí¹³ jngi̱h³ dí²; ti³la³ tiá² ca³choh¹³ yáh³ tsú². 56 Juóun³² tsáu² ca³chá³ jú¹ ti¹já i² quioh²¹ tsú², ti³la³ lí¹ jmí¹ ná¹quiú² ná¹tái̱nh²³ bíh¹ tsú² já i¹³ tsá²ján² tsá²ján². 57 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ma³ jan² tsáu² ca³nu³ ca³tiánh³ hi³ ca³chá³ tso³ ti¹já i², hi³ ca³juáh³:

58 —Jnoh¹ má²ca³ná i¹³ hi³ juáh³ tsá² ní² la³ lá²: “Jná¹³ tsunh²¹ hñú³ hi̱en¹ lá² hi³ ca³jmú³ tsáu² cun³quionh³ cuá² ta³, hi³ jáun² ñí¹ má²cá²hní² jmái¹ bíh¹ má²dí¹lái¹ siáh³, ti³la³ jun³juáh¹³ uá² lí³ cun³quionh³ cuá² ta³ tsá²mi³cuóun² yáh³”.

59 Ti³la³ sa³jun³ la³ jáun² yáh³ ca³jmú³ tsú² cá²hon³.

60 Jáun² né³, tsá² cuá¹lín³ mí²tsá² hi̱en¹ ca³náu² ja¹ tsá² ná¹ngi̱h³² hí³, hi³ ca³ngái³ ñí¹con² Jesús:

—¿Hí¹ hí¹ cá² jon¹ uá¹ tiá² la³ ngái̱h¹ hnú²? ¿He³ dá² ni³² ná¹juáh²³ tsá² ní² hi³ ca³ti̱n¹ hnú²?

61 Ti³la³ Jesús má¹ná¹, tie³ bíh¹ ca³náu², la³ má² tiá² nga² jáun² bíh¹ hí¹ cáun². Jáun² tsá² cuá¹lín³ mí²tsá² hi̱en¹ ca³ngái³ siáh³ cónh³í¹ cu³ jéin³², hi³ ca³juáh³:

—¿Hí¹ hnú² dá² Tsá² lín³ Cristo Jon² Dió³² Tsá² hi̱en¹?

62 Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Ján³, jná¹³ bíh¹ hí³. Hi³ jáun² hnoh² ji̱en¹ náh² hí³ dí² Jon² tsá²mi³cuóun² hi³ má²cuá¹tón²¹ ti³ cuá² chu²¹ quioh²¹ Dió³² Tsá² cú² Tsá² juenh², hi³ ji̱en¹ náh² tsú² siáh³ hi³ má²cuá¹jáunh²³ hñu³mi³cuú² ju i³² ja¹ jnie².

63 Jmí¹jáun² ca³ca³ mí²tsá² hi̱en¹ ha¹ [hi³ jmu² lin¹ hi³ tiá² ti³² tsí³ já i¹³ jáun²], hi³ juáh³ la³ lá²:

—¿He³ lái̱h³² sa³ ca³li³í¹ tsá² zíh³² jú¹ tson² hno³ dí²? 64 Quí¹ ní² bíh¹ má²li²nii̱h² hnoh² ha³ lánh³ rón³² chú² lén³² tsá² ní² Dió³²; jáun² né³, ¿he³ lánh³ lín²³ hnoh² ta³né³²?

Jáun² la³jín³² bíh¹ tsá² ná¹ngi̱h³² hí³ ca³juáh³ hi³ ca³ti̱n¹ tsú² jún³.

65 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ma³ jan² tsáu² ca³ma³liáu³² hi³ tiú² hñéi³², hi³ ca³jní³ dí² siáh³ ñí¹ tsú², hi³ jáun² ca³quiu³ ca³pan³ dí², hi³ ca³zái̱h³ dí² la³ lá²:

—¡Chí³ já i¹³ neh²¹ [hin² tsánh² li²po³]!

Hi³ jáun² tsá²cuú² tsá²ta³ mí²tsáu² ca³jau³ tsú² ca³la³ hi³ má²quiú² má²po²³.

Pé¹ juáh³ hi³ tiá² cuóun³² Jesús
(Mateo 26:69-75; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-29)

66 Tá¹la³ jmí¹ cuá¹tón²¹ jáun² Pé¹ ti³ la³ quián³ ñéih³ ñí¹ lí¹ hó²¹ jáun², jáun² ñí¹ jáun² ca³chó³² jan² tsá²mi³ quian²¹ mí²tsá² hí̱en¹; 67 jmí¹ ca³jí̱e³ tsú² hi³ cuá¹chóh²³ Pé¹ sí̱², jáun² ca³jí̱en³² dí² chí¹tiá³ ñí¹, hi³ jáun² ca³zá̱ih³ dí² la³ lá²:

—Ja³bí¹ hnú² jmí¹ ngíh¹ quiúnh¹ Jesús hná¹ tsá² Nazaret ó³².

68 Ti³la³ Pé¹ né³, tiá² ca³ton³ yáh³, hi³ ca³juáh³:

—Hí¹juáh³ tiá² cuóun³² yáh³ jná¹³ tsú², hi³ sa³jun³ ngi²³ yáh³ jná¹³ já̱i¹³ hi³ dí¹juáh²³ hnú² ní².

Jmí¹jáun² cua³han³ tsú² cheih³² ti³ jui³² ñí¹ taunh³² tsú²; tá¹la³ jáun² né³ ca³hó³ jan² cá¹háu². 69 Jáun² tsá² quian²¹ hí³ ca³jí̱e³ siáh³ cónh³í¹ cu³ jéin³² hi³ ca³ma³liáu³² hi³ za̱ih³² tsá² jmí¹ tionh¹ hí³ ñí¹ jáun² la³ lá²:

—Jan² tsá² ja¹ quioh²¹ tsá² ó³² bíh¹ tsá²ñuh² lá².

70 Ti³la³ Pé¹ né³, siáh³ bíh¹ siáh³ tiá² ca³ton³. Má²cu³lé³ míh¹ jáun² siáh³ ca³juáh³ tsá² jmí¹ tionh¹ hí³ ñí¹ jáun² hi³ ca³zá̱ih³ Pé¹:

—Tson² bíh¹ cu³tí³ hi³ hnú² bíh¹ jan² tsá² ja¹ quioh²¹ tsá² ó³², quí¹ hnú² bíh¹ jan² tsá² Galilea, [quí¹ la³jmí¹ hleh³² tsá² hí̱n¹³ ti³ ñí¹ jáun² bíh¹ hléh¹ hnú².]

71 Ti³la³ Pé¹ né³, ca³hi̱en³ Dió³² ca³la³ hi³ tanh² hú¹mu³héih³² hnga², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hí¹juáh³ tiá² cuóun³² yáh³ jná¹³ tsá²ñuh² tsá² ná¹hi̱en²³ hnoh² ní².

72 La³ cun³ jmí¹jáun² siáh³ ca³hó³ jan² cá¹tsó³ hi³ má²ti³² tenh³ jéin³². Jmí¹jáun² tsau³ tsí³ Pé¹ la³ cun³ hi³ ca³zá̱i³ jáun² Jesús jmí¹ ca³juáh³ tsú² jáun² la³ lá²: “Ñeh² bíh¹ hi³ hau³ cá¹háu² tenh³ jéin³², hnú² juáh¹³ hna̱ih³² jéin³² hi³ tiá² cuóu³² nú² jná¹³”. Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³hi³ cúh² tsí³ Pé¹, hi³ ca³hó³.

15

Jesús má²zenh² ta³ ñí¹ Pilato
(Mateo 27:1-2; 11-14; Lucas 23:1-5; Juan 18:28-38)

1 Jmí¹ má²já²jnia² jáun² né³, ca³cuú² ca³ngih³² siáh³ tsá² ná¹lí̱n³ mi³jmú³ quionh³ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú², tsá² ná¹lí̱n³ ti³² liei²¹ ji³ la³jí̱n³² tsá² ná¹quien² ní² siáh³, hi³ ca³ma³re² tsú² já̱i¹³. Jáun² ca³hñéi³² dí² Jesús hi³ ca³ñí¹jan² dí² ñí¹con² Pilato. 2 Jmí¹jáun² ca³ngá̱i³ Pilato:

—Hí¹ hnú² uá¹ lí̱n³ nú² Re²¹ Juo¹³ tsá² *judíos?

Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Ján³, tson² bíh¹ la³ juáh³ hnú² ní².

3 Jáun² tsá² ná¹lí̱n³ mi³jmú³ né³ jlánh¹ ca³qui³ ca³chá³ hliáun³ ñí¹ tso³ quioh²¹ tsú². 4 Jáun² Pilato ca³ngá̱i³ siáh³ hi³ ca³juáh³:

—¿Hí¹ hí¹ cá² jon¹ uá¹ tiá² hi³ ngá̱ih¹ hnú²? Sá¹ní² ji̱e³, cónh³ bíh¹ tiá² tí³ tso³ hi³ cha³² tsú² quián¹³ hnú².

5 Ti³la³ Jesús cun³ jáun² tiá² hi³ ca³ngá̱i³ hí¹ cáun² bíh¹; hi³ jáun² Pilato lí¹ ca³ja³cáun² bíh¹ tsí³.

Má²ma³ngí³ tsú² Jesús
(Mateo 27:15-31; Lucas 23:13-25; Juan 18:38-19:16)

6 Hi³ jáun² né³, Pilato jmí¹ tan² hi³ lión³² jan² tsá² tson³ tá¹la³ *Jmí¹hi̱en¹ ní¹juáh³ hin² tsánh² mi³² tsáu² hi³ liáun³. 7 Jmí¹jáun² jmí¹ zian² jan² tsá² jmí¹ cuá¹hún¹ hñu³mí¹ñí², tsá² jmái² Barrabás quionh³ tsá² siánh³ siáh³, tsá² jmí¹ má²ca³jngi̱h³ tsáu² jmái¹ hi³ ca³taunh³ tiá³ siaun³² hi³ ca³jmú³ quien² hmóu³². 8 Jáun² cua³taunh²¹ tsáu² ñí¹con² Pilato hi³ ca³hiu³ ca³mí³ tsú² hi³ jmu³ Pilato la³ cun³ hi³ qui³ tan² jmu². 9 Hi³ jáun² Pilato ca³ngá̱i³ ñí¹con² tsá² hí³ hi³ ca³juáh³:

—¿Hnáuh¹ hnoh² hi³ lion¹ jná¹³ Re²¹ Juóuh³² hnoh² tsá² judíos?

10 Quí¹hliá² jmí¹ má²ca³li³tsi̱n² bíh¹ Pilato hi³ cun³ñí¹ hi³ uóu³² tsí³ bíh¹ tsá² ná¹lí̱n³ hí³ mi³jmú³ hi³ jáun² ñí¹con² hí³ dí² cua³jan² tsú² Jesús. 11 Ti³la³ tsá² ná¹lí̱n³ hí³ mi³jmú³ né³, jlánh¹ tiá³ siaun³² ca³jmú³ ñí¹con² tsáu², hi³ jáun² hiu³ mí³² tsú² hi³ Barrabás bíh¹ ti³ re² lión³² dí². 12 Jmí¹jáun² ca³ngá̱i³ siáh³ Pilato:

—¿Hi³ he³ bí¹ hnáuh² náh² jmu¹ jná¹³ ñí¹con² Tsá² teh³² náh² lá² Re²¹ Juóuh³² hnoh² tsá² judíos?

13 Jáun² né³, tsá² hí³ ca³ti³ ca³hóh³² tiá³ hi³ ca³juáh³:

—¡Cuí¹ taun¹ tsá² ní² crei²¹!

14 Jáun² Pilato ca³zá̱ih³ tsá² hí³:

—Ti³la³ ¿he³ dá² hi³ hla̱ih³ má²ca³jmú³ tsú² né³?

Ti³la³ tsá² hí³ né³, ti³ li³mí¹ ca³ti³ ca³hóh³² bíh¹, hi³ ca³juáh³:

—¡Cuí¹ taun¹ tsá² ní² crei²¹!

15 Jmí¹jáun² ca³lión³² Pilato cú²jueh³² Barrabás hí³, quí¹ hi³ hnió³ dí² hi³ li³ hiún² tsí³ tsá² tionh² hí³. Jmí¹ má²lí²jmú³ dí² jáun² héih³² hi³ quiu³ pan³ tsú² Jesús cun³quionh³ cáun² hñú¹jméi¹³ hi³ lí³ láu², jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³ji̱enh³ dí² hi³ tsa³ton³ tsú² crei²¹.

16 Jmí¹jáun² ca³jan³ hliáu³ Jesús ti³ la³ ñéih³ ñí¹ lí¹ hó²¹ quioh²¹ ñí¹ta²¹, jáun² ca³cuu³ ca³ngih³ tsú² la³jí̱n³² hliáu³ ra̱inh²¹. 17 Jmí¹jáun² ca³quinh³ dí² cáun² hmih³² zín¹³ la³ qui³ quih³² jan² tsá² quien², hi³ jáun² ca³tanh² dí² siáh³ chí¹ tsú² cáun² chí² lih³², la³juah²¹ dúh¹ *có²ron¹ná¹ hi³ quioh²¹ jan²

tsá² ho² já꞉¹³, t꞉³la³ chí² l꞉h³² jáun² dá² lí³ cun³quionh³ cuoh² hmá² ton² bíh¹. 18 Jáun² la³ju꞉³² ca³ma³liáu³² tsú² hi³ ti³ hóh³² hi³ juáh³:

—¡Cuí¹ li³quien² bíh¹ Re²¹ Juo¹³ tsá² judíos!

19 Jmí¹jáun² ca³ma³liáu³² dí² hi³ ca³quiu³ ca³pá³ dí² chí¹ tsú² cun³quionh³ cáun² hmá²tiéi¹³, hi³ tiú² hñéi³² dí² siáh³, ji³ hi³ dí²quí² dí²jñí³² dí² ta³ ñí¹ tsú² siáh³ la³juah²¹ dúh¹ hi³ má²ná¹má²quien² dí² tsú². 20 Jmí¹ má²lí²cónh³² dí² jáun² cú²nga¹ né³, ca³chí² dí² siáh³ hm꞉h³² zín¹³ hi³ jmí¹ má²lí²quinh³ dí² jáun², hi³ jáun² ca³quinh³ dí² siáh³ ha¹ hi³ qui³ jmí¹ quih³². Jmí¹jáun² ca³jan³ dí² tsú² hi³ tsa³ton³ dí² crei²¹.

Má²ton³ tsú² Jesús crei²¹
(Mateo 27:32-44; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

21 Hú¹ ju꞉³² jáun² né³ ca³jenh² tsú² jan² tsá²ñuh² tsá² juú² Cirene, tsá² jma꞉² Sí¹mu²¹, jméi² Lí²ján¹ ji³ Rufo, hi³ jmí¹ má²cuá¹hen² já¹ juú²; hi³ jáun² ca³di³quian³ dí² Sí¹mu²¹ hí³ jma꞉¹ hi³ cán³ crei²¹ hi³ jmí¹ quian³² jáun² Jesús.

22 Jáun² ca³jan³ tsú² Jesús cáun² ts꞉³ máh³ míh¹ jma꞉² Gólgota (hi³ hnió³ juáh³ “Máh³ Mú³² Chí¹ Tsáu²”). 23 Ñí¹ jáun² ca³jenh³ dí² tsú² mu² m꞉³ uóun²ji꞉eh¹³ má²ná¹jan² quionh³ mí³ mirra, t꞉³la³ Jesús tiá² ca³h꞉nh³ yáh³ hi³ jáun². 24 Jmí¹jáun² ca³ton³ dí² crei²¹; hi³ jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³chí² hliáu³ jái¹³ hi³ jíe³ dí² ní¹juáh³ hin² joh¹³ ha¹ tsú².

25 Jmí¹ ca³ton³ tsú² jáun² Jesús crei²¹, jmí¹jáun² jmí¹ má²tí³ la³ nió¹ ñu³ t꞉³ hú²nié꞉². 26 Hi³ jáun² ca³tón³ tsú² siáh³ huéh³ ta³ chí¹ Jesús hi³ jmu² lin¹ hi³ he³ ca³t꞉²¹ má²ma³ngí³ dí² tsú². Huéh³ jáun² juáh³ la³ lá²: “Re²¹ Juo¹³ tsá² judíos”. 27 Ja³bí¹ ca³ton³ tsú² siáh³ crei²¹ gon³ tsá² há꞉n² quionh³ Jesús, jan² t꞉³ cuá² chu²¹ hi³ jan² t꞉³ cuá² cáun¹ siáh³. 28 [La³ jáun² bíh¹ ca³li³tí³ la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² hi³ juáh³ la³ lá²: “Ja¹ tsá² ren² tso³ bíh¹ ca³ta³dí¹hi꞉n¹³ tsú²”.]

29 Hi³ jáun² tsá² há² nga꞉³² ñí¹ jáun² né³, ca³tu³ ca³hión³² Jesús, hi³ ca³la³ hi³ jeih³² chí¹ bíh¹ tsú², hi³ juáh³ la³ lá²:

—¡He³ dá² rón³² hnú²! Hnú² tsá² jlánh¹ juánh³ hi³ tsunh²¹ nú² hñú³ hi꞉en¹ quiú¹³, hi³ jáun² ñí¹ cá²hní² jmái¹ jáun² né³, jmóuh¹ nú² siáh³, 30 né³² né³, lion¹ huen² hi³ son² ñí¹ crei²¹ ní² neh²¹.

31 Ja³bí¹ la³ jáun² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ la³ má²quionh³ tsá² ná¹lín³ t꞉³² liei²¹ ca³cáuh³² cú²nga¹ quioh²¹ tsú², hi³ juónh²³ la³ lá²:

—Tsá² siánh³ bíh¹ jlánh¹ ca³lión³² tsú², t꞉³la³ hnga² né³, tiá² la³ lí¹³ yáh³ lión³². 32 Ní¹juáh³ hi³ ca³neh²¹ dí² hi³ má²cuá¹son² tsá² ní² ñí¹ crei²¹, má¹jáun² máh³ táunh¹³ dí² ta²¹ hi³ lín³ tsú² Cristo, Tsá² lín³ Re²¹ Juo¹³ dí², tsá² *Israel.

Hi³ hí¹ ca³la³ t꞉³ tsá² jmí¹ ná¹tón²¹ hí³ crei²¹ quionh³ yáh³ tsú² ca³quiu³ ca³je³.

Jmí¹ jun¹ Jesús
(Mateo 27:45-56; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

33 Jmí¹ tí³ chi³hiú² né³, ca³nieh² tá¹ cáun² hué³² jáun², ca³la³ ñí¹ tí³ la³ nio¹ hn꞉³² t꞉³ ca³hláu³. 34 Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² ca³hóh³² Jesús tiá³, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Eloi, Eloi ¿lama sabactani? (Hi³ hnió³ juáh³ “Dió³² Juóu³² jná¹³, Dió³² Juóu³² jná¹³, ¿he³ lái꞉h³² huen² jná¹³ má²lí²zeh² hnú²?”).

35 Ma³ jan² tsá² jmí¹ tionh¹ hí³ ñí¹ jáun² ca³nái꞉³², hi³ jáun² ca³juáh³ la³ lá²:

—Sá¹ní² niéi² náh², Líh³ tsá² jmí¹ lín³ hí³ *t꞉³² jë¹ Dió³² má²ñí¹téh¹³ tsá² ní².

36 Jáun² jan² tsá² jmí¹ tionh¹ hí³ ñí¹ jáun² ngau³ cú²hé² hi³ ca³ñí¹cuóuh¹³ cáun² chí² náh² h꞉nh²³ jmái² mu² má²zéih¹ lín²¹ quioh²¹ mi³ uóun²ji꞉eh¹³, hi³ jáun² ca³di³chí³ dí² hná¹³ hmá²tiéi¹³, hi³ ca³ñí¹hiéih¹³ dí² ho³ Jesús hi³ hnió³ dí² hính³. Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³juáh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Ní² tín² cuí¹ lí³, cuí¹ neh²¹ ní¹juáh³ já³² Líh³ hi³ ja³siau³.

37 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³hóh³² Jesús tiá³ lín³², hi³ jáun² jun³. 38 Hi³ jáun² hmih³² hi³ jmí¹ hí¹jnái²³ ñí¹ jlánh¹ híen¹ hñu³ cuáh³² chín¹ né³, ca³zen³ t꞉³ tun³ zai꞉h²¹ ca³li³liau³ t꞉³ chi³cuú² hi³ tsa³ la³ t꞉³ hué³². 39 Jmí¹ má²lí²jíe³ jáun² hliáu³ tsá² chín¹ tsá² *romano jmí¹ zenh¹ hí³ ta³ ñí¹ Jesús [hi³ ha³ lánh³ rón³² má²lí²hóh³² Jesús ji³] hi³ ha³ lánh³ rón³² má²jun² tsú², jáun² ca³juáh³ la³ lá²:

—Cu³tí³ bíh¹ la³ Jon² Dió³² bíh¹ hla¹ ní².

40 Có³² jáun² jmí¹ tionh¹ ma³ jan² tsá²mi³ hi³ jmí¹ ná¹jíe²³ ñí¹ uóunh³; ja¹ tsá² hí³ jmí¹ zenh¹ Má²réi³ tsá² ja³ juú² Magdalá, Má²réi³ mí¹zió¹³ Jacobo tsá² cái꞉n² ji³ Sé³² ní² siáh³, ji³ mí¹ Salomé ní² siáh³. 41 Tsá²mi³ hí³ jmí¹ má²ca³ñi³táunh¹ cu³hna²¹ Jesús jmí¹ cuá³í¹ máh³ tsú² hué¹³ Galilea, ji³ hi³ jmí¹ má²ca³ma³cáu³² siáh³. Ja³bí¹ jmí¹ tionh¹ siáh³ juóun³² lín³² tsá²mi³ ñí¹ hná¹ jáun², tsá² cuá²taunh²¹ quionh³ Jesús t꞉³ já¹ juú² Jerusalén.

Jmí¹ ja¹haun³ Jesús
(Mateo 27:57-61; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

42 Jmí¹ má²ja³quián³ tá¹ts꞉²¹ hiú² né³, hi³ ti³tsóh³dí¹ jmái¹ jáun² jmái¹ hi³ jmu² tsú² hua³jan²¹, la³ cun³ jmí¹ lí¹³ juáh¹³, cua³hlau³ *jmái¹ hi³ tionh² tsú² tie³ yáh³. 43 Jáun²

jmí¹jáun² cuan³ Sé³² tsá² zian² juú² Arimatea, jan² tsá² quien² ja¹ quioh²¹ tsá² ná¹lín³ ta²¹ hi³ chín¹. Tsá² hí³ uá²ja꞉³² jmí¹ má²jan³² hi³ li³ lin¹ hin² tsánh² má²ca³hión³² Dió³² hi³ hau³ já꞉¹³, jáun² jlánh¹ tiá³ nio² tsí³ tsá² hí³ ca³hi³ ñí¹ jmí¹ cuá³ Pilato hi³ ca³ñí¹ma¹³ tsú² hla¹ Jesús. 44 Lí¹ lin¹ bíh¹ Pilato jmí¹ ca³ná꞉³² hi³ la³jui³² má²jun² Jesús, jáun² ca³teh³ dí² jan² hliáu³ tsá² chín¹ hi³ ca³ngá꞉ih³ dí² ní¹juáh³ tson² bíh¹ má²li³² la³ jáun². 45 Jmí¹ ca³ma³tson² hliáu³ tsá² chín¹ já꞉¹³ jáun², jáun² ca³cué³ Pilato já꞉¹³ ñí¹con² Sé³² hi³ tsa³quión³² tsú² hla¹ Jesús. 46 Jmí¹jáun² ca³la³ Sé³² cáun² hmi꞉h³² jmuh³ tiáu² hi³ lí³ quionh³ mí²ñi³² lino, jáun² ca³sión³² dí² hla¹ hi³ ca³tsá꞉inh³² dí² hmi꞉h³² jáun². Jáun² ca³ñí¹hón²¹ dí² cáun² hñu³ tá²hón³² hma꞉²¹ hi³ jmí¹ hó²¹ hláu², jáun² ca³lí꞉h³ tsú² cá² má꞉³ quín¹ pa²¹ hi³ ca³jná꞉³ tsú² ho³ tá²hón³² jáun². 47 Jáun² Má²réi³ tsá² juú² Magdalá, ji³ Má²réi³ mí¹ziú¹³ Sé³² ní² siáh³ ca³jíe³ ñí¹ ca³hón³² tsú² Jesús.

16

Jmí¹ ca³jenh¹³ Jesús
(Mateo 28:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

1 Jmí¹ ca³nga² jáun² *jmá꞉¹ hi³ tionh² tsú² tie³, jáun² Má²réi³ tsá² Magdalá hí³, Má²réi³ mí¹ziú¹³ Jacobo ji³ mí¹ Salomé ní² siáh³ ca³la³ háu² má²ró³² hi³ jmí¹ tsa³jñe³ dí² Jesús. 2 Jmí¹ ca³li³liau³ jáun² sí²ma¹ná¹ né³, ja³taunh²¹ tsá²mi³ hí³ hú²nié꞉² lín³² ho³ tá²hón³², cun³ ja¹ má²ca³hiá² hiú² jmí¹ ca³cha³táunh¹ tsú². 3 Hú¹ ju꞉³² jáun² né³ jmí¹ hí¹juónh²³ tsú² hmóu³²:

—¿Hin² bí¹ tsánh² quin³ quín¹ dí¹jná꞉²³ jáun² ho³ tá²hón³²?

4 Ti³la³ jmí¹ ca³jíe³ tsú² ho³ tá²hón³² jáun², sa³ tiú²uú² dí¹jná꞉²³ yáh³ quín¹ pa²¹ hi³ jmí¹ dí¹jná꞉²³ jáun² ho³ tá²hón³², quí¹ ti³ có³² bíh¹ la³ má²lí² líh³ tsáu². 5 Jáun² ca³taunh³ tsú² hñu³ tá²hón³² jáun²; ñí¹ jáun² né³, ca³jíen³² tsú² jan² tsá² tsá¹ñú¹ hi³ cuá¹tón²¹ ti³ cuá² chu²¹, hi³ cuá¹quih³² cáun² hmi꞉h³² tiáu² cuó²; jáun² lí¹ ca³yá²han¹ bíh¹ tsú². 6 Ti³la³ tsá² hí³ né³ ca³juáh³:

—Ha³ lí² juenh³ náh²; hnoh² dá² hnah²³ náh² Jesús Tsá² Nazaret, Tsá² ca³taun³ hí³ crei²¹. Ti³la³ má²ca³jenh¹³ bíh¹ tsú²; ha³ tiú²uú² hin² zian² yáh³ ñí¹ lá². Sá¹ní² dúh¹ ñá²jie³ náh² ñí¹ jmí¹ ca³quión³² tsú² tsú². 7 Jáun² né³, cuá²tánh¹ náh² cuá²zéih³ náh² tsá² hai꞉n²¹ hí³ ti³ con² tsú², ji³ Pé¹ ní² siáh³, hi³ cuá¹zéih³ náh² tsú² la³ lá²: “Hí³ bíh¹ tsó³² chí¹ján³ ti³ Galilea la³ cun³ bíh¹ hnoh², hi³ jáun² ñí¹ jáun² lí¹³ cuá¹ji꞉en¹ náh² tsú² la³ cun³ lí³ já꞉¹³ hi³ ca³juáh³ tsú² jáun² jmí¹tin²”.

8 Jáun² tsá²mi³ hí³ ca³huén² bíh¹ hñu³ tá²hón³² jáun² hi³ ca³cuóun³, ca³la³ má²hí¹juán²³ bíh¹ tsú² ja³tanh²¹, ca³la³ tiá² ñi³² he³ jmu³. Hi³ jáun² hí¹ cáun² yáh³ tiá² hi³ ca³zá꞉ih³ tsú² tsáu², quí¹hliá² juénh².

Jesús má²jnia³² ñí¹con² Má²ré꞉i³ tsá² ja³ juú² Magdalá
(Juan 20:11-18)

9 [Jmí¹ ca³jenh¹³ jáun² Jesús ti³ ca³jniá³² la³ ñí¹ jmá꞉¹ hi³ ca³li³liau³ sí²ma¹ná¹, ca³ma³jnia³² la³ñí¹ ñí¹con² Má²ré꞉i³ tsá² juú² Magdalá, tsá² má²ca³huen³ tsú² hí³ quiaun³ jmí²chí³ hlá꞉inh¹ hñu³ tsí³. 10 Hi³ jáun² tsá²mi³ hí³ ñé꞉¹ hi³ ca³ñí¹zeh¹ tsá² jmí¹ má²ca³ñi³táunh¹ hí³ quionh³ Jesús. Tsá² hí³ né³ jmí¹ ná¹hai꞉²¹ hla꞉ih³ tsí³ hi³ jmí¹ ná¹ho². 11 Ti³la³ jmí¹ ca³ná꞉³² jáun² tsá² hí³ hi³ zian² bíh¹ Jesús, hi³ tsá²mi³ hí³ né³ hú¹tá¹ má²lí²ji꞉en³² siáh³, lí¹ tiá² ta²¹ ca³taunh³ bíh¹ tsá² hí³ já꞉¹³ jáun².

Jesús má²jnia³² ñí¹con² gon³ tsá² hai꞉n²¹ ti³ con²
(Lucas 24:13-35)

12 Jmí¹ má²li³² jáun² né³, Jesús ca³ma³jnia³² hi³ jnia³ la³ siáh³ ñí¹con² gon³ tsá² joh¹ ñí¹ hí¹tsá²táunh¹ tsú² cáun² ju꞉³² ñí¹ ná꞉². 13 Jáun² tsá² hí³ já¹tanh²¹ hi³ ca³ñí¹zeh¹ tsá² ñí¹ hná¹ jáun²; ti³la³ sa³jun³ já꞉¹³ hi³ cha³² tsá² hí³ yáh³ ca³taunh³ tsú² ta²¹.

Ta²¹ hi³ ca³cué³ Jesús ñí¹con² tsá² hai꞉n²¹ hi³ ti³ con²
(Mateo 28:16-20; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; Hechos 1:8)

14 Jmí¹ lí¹ cái꞉n² jáun² né³, ca³ma³jnia³² siáh³ Jesús ñí¹con² tá¹ quian³jan² tsá² hai꞉n²¹ hí³ ti³ con² tá¹la³ jmí¹ ná¹cúh² tsá² hí³ má³²; hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³hli꞉³ ca³lié꞉inh³² dí² tsú² cun³ñí¹ hi³ tiá² cáun² nio² tsí³ tsú² ji³ hi³hliá² jlánh¹ huáh² chí¹ tsú² siáh³, quí¹ cun³ñí¹ hi³ tiá² ta²¹ ca³taunh³ tsú² la³ cun³ hi³ ca³chá³ tsá² ca³jíe³ hí³ hi³ má²ca³jenh¹³ bíh¹ dí². 15 Jáun² ca³zá꞉ih³ dí²:

—Cuá²táunh¹ náh² tá¹ cáun² hngá¹máh³, hi³ cuá¹hléh¹ náh² jú¹ chú³² jáun² ñí¹con² la³jín³² tsáu². 16 Tsá² chá³² cáun² tsí³, ji³ hi³ zón³² jmá꞉i², tsá² la³ hí³ bíh¹ lí¹³ lia꞉un³; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² tiá² cha³² cáun² tsí³ né³, tsá² la³ hí³ dá² má²tá¹tsi꞉n¹ héih³² hlah³ bíh¹. 17 Hi³ li²¹ lá² né³ li³ zia³² ñí¹con² tsá² nio² cáun² tsí³ bíh¹: Cun³quionh³ héih³² quion²¹ jná¹³ huen³ tsú² jmí²chí³ hlá꞉inh¹ hñu³ tsí³ tsáu², hi³ lí¹³ hléh³² tsú² siáh³ jú¹jma² siáh³, 18 lí¹³ zanh³ tsú² siáh³ já꞉h³ hlá꞉inh¹, hi³ ní¹juáh³ ca³hi꞉nh³ tsú² siáh³ cáun² hi³ lí³ mí³ hlah³ né³, tiá² hi³ quiunh²¹ hí¹ cáun² yáh³ tsú²; ja³bí¹ la³ jáun²

ra³tsi³² tsú² cuo² ñí¹ quioh²¹ tsá² tsáun¹, hi³ jáun² tsá² hí³ né³ lan¹³ bíh¹.

Jesús tsánh³² hñu³mi³cuú²
(Lucas 24:50-53; Hechos 1:9-11)

19 Jmí¹ má²lí²liéinh³² jáun² Jesús Ti³² Juo¹³ dí² tsá² hí³ né³, ca³zanh³² ti³ hñu³mi³cuú², hi³ jáun² ca³ta³cua¹³ ti³ cuá² chu²¹ quioh²¹ Dió³². 20 Hi³ jáun² tsá² hí³ né³, ca³huén² bíh¹ hi³ ca³ñí¹hléh² jú¹ chú³² ca³la³ tán¹. Jáun² hnga² Ti³² Juo¹³ dí² ca³ma³hau³ hi³ ca³jmú³ lin¹ hi³ tson² jú¹ chú³² hi³ hleh³² tsá² hí³ cun³quionh³ li²¹ hi³ lí³ jáun² hua³jueh³². Cun³ ní² bíh¹ tí³ jái¹³.]

Jú¹ Chú³² Hi³ Ca³jmú³ Lucas

1 Hnú² reh² Tíoh³, juóun³² lín³² tsáu² má²ca³jmú³ sí², 2 la³ cun³ hi³ ca³ngɨ¹³ tsú² hi³ ca³li³ jáun² ja¹ quiú¹³ dí² jmí¹tin², 3 Ca³jmú³ tsú² sí² la³ cun³ rón³² hi³ ca³ma³ta² jnoh¹ jáun² tsá² ca³jíe³ la³ cun³ jmí¹ ca³li³liau³, tsá² ca³nga³ hí³ jú¹ chú³² quioh²¹ Jesús. 3 Ja³bí¹ jná¹³ uá²jaɨ³² má²cá²hnáuh³² re² lín³² la³jí³² jú¹ tson² la³ cun³ jmí¹ ca³li³liau³, hi³ jáun² ca³lén¹³ jná¹³ hi³ chú³² ní¹juáh³ jná¹³ siáh³ jmu¹ cáun² sí² hi³ rá¹tioh³ jú¹ tson² ca³la³ re² he² hná¹, hi³ zein²¹ ná¹ ñí¹con² hnú² reh² Tíoh³; 4 hi³ jáun² ti³ li³mí¹ re² li³ ñíh¹³ hnú² jú¹ tson² hi³ má²ca³ma³ta² hnú² jáun² tsáu².

Jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² juáh³ hi³ li³zian² Juan², tsá² zion³ tsáu² jmáɨ²

5 Jmáɨ¹ hi³ jmí¹ cuá¹lín³ Herodes re²¹ ñí¹con² tsá² hín¹³ ti³ Judea, jmí¹jáun² jmí¹ zian² jan² mí²tsáu² jmáɨ² Zacarías, tsá² hí³ jmí¹ hún¹ ja¹ tsá² cu³ nió³ quioh²¹ Abías. Ñí²cuo² tsú² jmí¹ jmáɨ² Elisabet, tsá² ñí¹ má²cú¹ má²ñeh¹ jón²zíh¹ hla¹ mí²tsáu² Aarón. 6 Tá¹ gon³ jáun² tsú² jmí¹ chun¹ ñí¹con² Dió³², hi³ jmí¹ tí² má²tí³² tsú² héih³² ji³ liei²¹ quioh²¹ Dió³² Juo¹³ dí², la³ cun³ hí¹ jan² tiá² hin² lí¹³ chá³² tso³. 7 Ti³la³ tiá² jon² tsú² jmí¹ zian² yáh³, quí¹ tiá² jmí¹ lí²³ yáh³ can³ Elisabet hí³ jon², hi³ ja³bí¹ jmí¹ má²lieih²¹ bíh¹ tsú² siáh³ tá¹ gon³ jáun².

8 Ca³chó³² jmáɨ¹ hi³ tin³ Zacarías quionh³ mí²tsáu² tsá² quionh³ hi³ jmu³ ta²¹ ta³ ñí¹ Dió³². 9 La³ cun³ hi³ jmí¹ ná¹ngɨ²³ jáun² tsá² ná¹lín³ hí³ mí²tsáu² hi³ tan² chi² jáɨ¹³, jmí¹jáun² ca³chi² tsú² jáɨ¹³, jáun² Zacarías bíh¹ tin³ hi³ tsa³hi³² hñu³ cuáh³² chín¹ quioh²¹ Dió³² Juo¹³ dí², hi³ tsa³jín² ziún². 10 Tá¹la³ jmí¹ dí¹jin³² tsú² jáun² ziún² ñí¹hiú¹³ né³, la³jín³² tsá² tionh² ñí¹ tauh²¹ la³ñí¹ jmí¹ ná¹liéinh³² Dió³². 11 Jmí¹jáun² ca³jnia³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ñí¹con² Zacarías, hi³ zenh² ti³ cuá² chu²¹ can³² ñí¹hiú¹³ ñí¹ dí¹jin³² tsú² jáun² ziún². 12 Jmí¹ ca³jíen³² jáun² Zacarías tsá² hí³ né³, ca³la³ tiá² ñi³² he³ jmu³ bíh¹ tsú² li³, ca³juénh² lín³² bí¹ tsú². 13 Ti³la³ tsá² hí³ né³, ca³juáh³ la³ lá²:

—Zacarías, ha³ lí² juenh³, quí¹ Dió³² má²ca³náɨ³² hi³ hiú² mɨh³² hnú² jáun², hi³ jáun² né³bí¹ chau²¹ jmáɨ¹ hi³ li³zian² jan² jon² Elisabet ñí²cuonh² hnú², tsá² teh¹ nú² Juan². 14 Ní¹ má¹ca³li³zian² jáun² dáin² li³ tsɨnh¹ lín²¹ nú², hi³ li³ hiún² lín³² siáh³ honh² nú². Ja³bí¹ juóun³² lín³² siáh³ tsá² siánh³ li³ hiún² tsí³ ní¹ má¹jáun²; 15 quí¹ jónh³² hnú² li³quien² ñí¹con² Dió³², jan² tsá² tiá² hính³ mu² ráu³ mɨ³ uóun²jieh¹³, sa³jun³ ma³chéi³ hính³, jan² tsá² má²canh² Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ tsí³ ñeh² bíh¹ hi³ li³zian². 16 Hi³ hí³ bíh¹ jmu³ hi³ juóun³² tsá² zian² hué³² *Israel jinh²¹ ti³ ñí¹con² Dió³² Juo¹³. 17 Juan² hí³ bíh¹ joh¹³ jmí²chí³ ji³ pí³ hi³ la³jmí¹ quian³² jáun² Líh³, tsá² jmí¹ lín³ hí³ *Ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin², hi³ hí³ bíh¹ tín² tsó³² chí¹ján³ la³ cónh³ bíh¹ Ti³² Juo¹³ dí². 18 Hí³ bíh¹ jmu³ hi³ tiánh³² tsáu² re² tin² quionh³ jón²zíh¹; hi³ jáun² tsá² tiá² má²tí³² héih³² quioh²¹ Dió³² né³, má²li³tin² bíh¹ ma³tí³² má¹jáun². La³ jáun² bíh¹ chan³ tsú² hua³jan²¹ tsáu², hi³ jáun² hen³ tsáu² Ti³² Juo¹³ dí².

18 Jáun² Zacarías ca³záih³ tsá² hí³:

—¿Ha³ bí¹ lánh³ rón³² li³ ño¹ jná¹³ hi³ tson² jáɨ¹³ juáh³ hnú² ní²? 19 Quí¹ jan² tsá² má²liei²¹ lín²¹ bíh¹ jná¹³ quiúnh¹ ñí²uón³². 19 Jáun² tsá² hí³ ca³juáh³ siáh³:

—Jná¹³ Gabriel, tsá² zenh² ná¹ ta³ ñí¹ Dió³², Tsá² lí²ze³ jná¹³ hi³ ja³ngái¹ ná¹ jú¹ chú³² lá² ñí¹con² hnú². 20 Ti³la³ ta³né³², cun³ñí¹ hi³ tiá² ta²¹ lí²tionh² hnú² la³ cun³ hi³ lí²juánh³² jná¹³ ní², jáun² tiú²uú² lí¹³ yáh³ hléh¹³ hnú², ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ hi³ li³zian² jónh³² hnú². Jáɨ¹³ lá² li³tí³ la³ cun³ jmáɨ¹ hi³ má²tón³².

21 La³jín³² tsá² jmí¹ tionh¹ hí³ ñéih³ ñí¹ tauh²¹ jáun² la³ñí¹ jmí¹ ná¹he² ná¹jan² Zacarías. Má²ná¹tsá²cáun² lín³² bíh¹ tsí³ tsú², quí¹ he³ láih³² sa³ ca³lén³ lín³² yáh³ Zacarías ñí¹hiú¹³ jáun². 22 Ti³la³ jmí¹ cuá¹han³ jáun² Zacarías má¹ná¹, tiú²uú² lí²³ yáh³ hléh³²; jmí¹jáun² ca³li³lieih²¹ tsá² jmí¹ ná¹jaun² tsú² hí³ hi³ zia³² cáun² hi³ ca³jnia³ jéinh³² tsú² ñí¹hiú¹³ jáun². Jmí¹jáun² ca³jmú³ tsú² lin¹ quionh³ cuo² hi³ tiú²uú² lí²³ hléh³².

23 Jmí¹ ca³tsín¹³ jáun² jmáɨ¹, la³ cun³ jmáɨ¹ hi³ ca³tin¹ jáun² Zacarías jmu³ ta²¹ hñu³ cuáh³² chín¹ né³, ngah³ hñú¹³. 24 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³can³ Elisabet jon², hi³ jáun² cun³ hñá³ zíh² tiá² cuá²han³ tsú² hñú¹³, hi³ jmí¹ cuá¹lín²³ la³ lá²:

25 —Juóu³² jná¹³ má²ca³jmú³ la³ lá² ñí¹con² jná¹³, hi³ quin³ hua³heih²¹ quion²¹ jná¹³ ñí¹con² la³jín³² tsáu², hi³ tiá² jmí¹ lí²³ can²¹ jná¹³ dáin².

Tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² juáh³ hi³ li³zian² Jesús

26 La³ má²jñéi³ zíh² hi³ li³ la³ jáun² né³, ca³zen³ siáh³ Dió³² Gabriel, tsá²cuú² tsá²ta³, la³ ti³ cáun² juú² hín¹³ ti³ Galilea, juú² jmáɨ² Nazaret, 27 hi³ tsa³jɨen³ jan² tsá²mi³ tsá¹máɨ¹³, tsá² jmáɨ² Má²réi³, tsá² tiá² tsá²ñuh² má²ca³cáuh³². Tsá² hí³ ná¹li³ jáɨ¹³ hi³ jenh¹³ cuo² quionh³ jan² tsá²ñuh²

jmái² Sé³², tsá² ñí¹ má²cú¹ má²ñeh¹ jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ re²¹ Dá²vi²¹. 28 Jáun² ca³hi³ tsá² hí³ ñéih³ ñí¹ jmí¹ cuá³ jáun² Má²réi³, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¡Hia² nú², hnú² tsá² jlánh¹ ti³² tsí³ Dió³²! Dió³² Juo¹³ dí² zenh² quiúnh¹ hnú². [Jlánh¹ má²mieh² hnú² Dió³² la³ cun³ bí¹ la³jín³² tsá²mi³ siánh³.]

29 Lí¹ ca³lin³ bíh¹ Má²réi³ jmí¹ ca³nái³² jái¹³ hi³ ca³hléh³ jáun² tsá² hí³. Jmí¹jáun² ca³lín¹³ tsú² hi³ he³ li³ la³ jáun² hleh³² tsá² hí³. 30 Jáun² tsá² hí³ né³ ca³juáh³ siáh³:

—Má²réi³, ha³ lí² juenh³, quí¹ Dió³² má²hnió³ ma³mieh² hnú². 31 Jáun² né³, né³² can¹³ hnú² jan² dáin², Tsá² teh¹ nú² Jesús. 32 Tsá² hí³ bíh¹ Tsá² li³quien²; Tsá² téh³ tsú² Jon² Dió³², Tsá² cú² juenh². Hi³ jáun² Dió³² Juo¹³ dí² jmu³ hi³ cuá¹ho² tsú² jái¹³ hi³ lín³ tsú² re²¹ la³jmí¹ ca³cuá³ hla¹ re²¹ Dá²vi²¹ jméi² dí¹hio³ ñú¹deh³ tsú², tsá² jmí¹ zian² jmí¹tin²; 33 hi³ jáun² tsá² hí³ bíh¹ cuá³², hi³ cuá¹ho² jái¹³ cun³ jmí¹hi³nio² ca³tin¹ la³jín³² tsá² Israel. Jái¹³ hi³ hau³ tsú² jáun², tiá² tón³² jmái¹ táuh³ yáh³.

34 Jáun² né³, Má²réi³ ca³ngáih³ siáh³ tsá² hí³:

—¿Lánh³ bíh¹ rón³² lí¹³ la³ jáun², ní¹juáh³ tiá² ñí²uón³² jná¹³ má²zian² yáh³?

35 Jáun² tsá² hí³ ca³juáh³ siáh³:

—Jmí²chí³ Chun¹ joh¹ Dió³² bíh¹ já³² ñí¹con² hnú², ji³ pí³ quioh²¹ Dió³² Tsá² cú² juenh², hi³ jláin³² hnú² la³jmí¹ lí³ cáun² jnie². Jáun² dáin² hí³ jónh³² hnú² lí¹³ cuá¹chan¹ hi³ ca³tin¹ Dió³², hi³ jáun² tsá² hí³ téh³ tsú² jon² Dió³². 36 Ja³bí¹ Elisabet renh² hnú² uá²jai³², li³zian² jan² jon² uá¹jinh¹ má²lieih²¹ lín²¹ tsú²; hi³ jáun² né³, ta³né³² má²tí³ jñéi³ zíh² hi³ quian² tsú² jon², tsá² jmí¹ juáh²³ tsáu² hi³ cun³ tiá² lí¹³ bíh¹ can³ jon². 37 Quí¹ ñí¹con² Dió³², hí¹ cáun² yáh³ hi³ juóuh³² tiá² zia³².

38 Hi³ jáun² Má²réi³ né³ ca³juáh³:

—Jná¹³ la³², tsá² lín³ ná¹ quian²¹ Juóu³² ná¹, hi³ jáun² cuí¹ jmu¹ bíh¹ Dió³² ñí¹con² jná¹³ la³ cun³ hi³ má²lí²juah²¹ hnú² ní².

Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ngah³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ñí¹ ta³ ñí¹ Má²réi³.

Tsó³² Má²réi³ hñú¹³ Elisabet

39 Jmái¹ jáun² ngau³ Má²réi³ cú²hé² jui³² máh³, hi³ chau²¹ cáun² juú² hín¹³ ti³ Judea. 40 Jmí¹ cá¹chó²¹ tsú² jáun², ca³hi³ ñéih³ hñú¹³ Zacarías, hi³ ca³juáh³:

—Hia² nú² Elisabet.

41 Jmí¹ má²lí²niéi³² jáun² Elisabet hi³ ca³juáh³ jáun² Má²réi³: “Hia² nú²”, jáun² la³jui³² ca³jíenh³² dáin² hñu³ héin¹, hi³ ca³cónh³² siáh³ Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ tsí³ Elisabet hí³. 42 Jmí¹jáun² ca³hléh³ tiá³ lín³² hi³ ca³juáh³:

—Dió³² jlánh¹ má²ca³ma³mieh² hnú² la³ cónh³ bíh¹ la³jín³² tsá²mi³ siánh³, ji³ jónh³² nú² siáh³ má²ca³ma³mieh² Dió³². 43 ¿Hin² dá² tsánh² jná¹³, hi³ jáun² sa³ mí¹zíu¹³ Juóu³² máh³ jná¹³ ja³ hi³ ja³jie³? 44 Quí¹ la³ cun³ jmí¹ lí¹cuen²¹ hnú² Dió³², ca³la³ hiún² lín³² bíh¹ tsí³ jón³² jná¹³ ca³jíenh³² tiá³ lín³² hñu³ hén² ná¹. 45 Jlánh¹ jmí¹ ren² hnú², tsá² ca³tionh² hnú² ta²¹, quí¹ li³tí³ bíh¹ la³ cun³ hi³ má²ca³juáh³ Dió³² Juo¹³ dí².

46 Hi³ jáun² Má²réi³ ca³juáh³:

Jmí¹ tsin³² jná¹³ má²quien² Juóu³² jná¹³,
47 hi³ má²hiún² tsin³² jná¹³ ca³tin¹ Dió³² Tsá² liáu³² jná¹³.
48 Quí¹ Dió³² má²ca³taunh² jná¹³ hó¹ñí¹, tsá² lín³ jná¹³ quian²¹ tsú².
Hi³ jáun² la³jín³² tsá² zian² ta³né³² ji³ jmái¹ né³bí¹ ja³² juáh³ hi³ jná¹³ jan² tsá² jlánh¹ bí¹ jmí¹ ren².
49 Quí¹ Dió³² Tsá² hien¹, Tsá² cú² juenh² má²ca³jmú³ hliáun³ lín³² hi³ chú³² ñí¹con² jná¹³;
50 hi³ ja³² mií³ tsí³ tsú² ñí¹con² ca³la³ jín³² tsá² jmu² juénh² ñí¹con² tsú².
51 Quí¹ ta²¹ jueh³² lín³² má²ca³jmú³ Dió³², hi³ ca³láih¹³ hniéi² ñí¹con² tsá² jmí¹ ná¹jmu² tonh²,
jáun² lí¹ ca³háin³² ma³ quin³² bíh¹ tsá² hí³ li³.
52 Ca³jmú³ tsú² hi³ tiú²uú² quien² tsá² jmí¹ ná¹quien²,
hi³ jáun² tsá² tsí¹ju³ bíh¹ ca³zion³ tsú² hi³ li³quien².
53 Tsá² jmí¹ tionh¹ ñí¹cuóunh²¹ bíh¹ ca³cuéh³ tsú² hliáun³ lín³²,
hi³ jáun² tsá² hánh³ né³, lí¹ hai²¹ cuá² ta³ bíh¹ ca³chanh³ tsú².
54 Ca³ma³hon³ tsú² tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Israel, tsá² quian²¹,
tiá² ca³ja³có³ yáh³ tsí³ tsú² hi³ jmu³ juenh² tsí³ ñí¹con² tsá² hí³,
55 la³ cun³ rón³² lí³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ tsú² quionh³ dí¹hio³ ñú¹deh³ dí² jmí¹tin².
Hi³ ca³jmú³ tsú² jáun² jái¹³ quionh³ hla¹ Há²bran²¹ hi³ já³² mií³ tsí³ tsú² la³ cun³ jmí¹hi³nio²,
la³ má²quionh³ jón²zíh¹ jón²cho¹ tsá² hí³.
56 Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² Má²réi³ la³ ní² né³, ca³ta³cua¹³ cun³ hnai³² zíh² hñú¹³ Elisabet.

Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ngah³ siáh³ hñú¹³.

Jmái¹ hi³ ca³li³zian² Juan² tsá² zion³ tsáu² jmái²

57 Jmí¹ lí¹cáin² jáun² né³, ca³chó³² jmái¹ hi³ li³zian² jon² Elisabet, hi³ jáun² ca³li³zian² jan² ñú²míh¹ jon² tsú². 58 Jmí¹ ca³li³ ñi³² jáun² tsá² jún¹ tsá² rainh²¹ tsú² hi³ Dió³²

jlánh¹ má²ca³ja³ mií³ tsí³ ñí¹con² tsú², hi³ jáun² ca³ñí¹ma³hiún² tsá² hí³ tsí³ quionh³ tsú². 59 Jáun² jmí¹ la³ má²jña³ jmái¹ jáun² *ca³tiú³ tsú² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² dáin², hi³ jmí¹ hnió³ tsú² siáh³ hi³ li³ jmái² dáin² Zacarías, la³jmí¹ jmái² jméi². 60 Ti³la³ mí¹ziú¹³ dáin² ca³juáh³:

—Ján¹han²¹, Juan² bíh¹ li³ jmái² dáin².

61 Jáun² tsá² hí³ ca³juáh³:

—¿He³ láih³²? Já² hí¹ jan² yáh³ jon³ renh² hnú² tiá² jmái² la³ ní².

62 Jmí¹jáun² hmóu³² tsá² hí³ ca³ngái³ ñí¹con² jméi² dáin² cun³quionh³ li²¹, ní¹juáh³ he³ hnió³ tsú² li³ jmái² dáin². 63 Jáun² ca³mí³ jméi² dáin² cáun² jó¹hmá² pih²¹ hi³ ca³jmú³ huéh³ hi³ juáh³: “Juan² bíh¹ li³ jmái² dáin²”. Jáun² la³jín³² tsá² hí³ ca³ja³cáun² tsí³. 64 La³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ li³ siáh³ hléh³² Zacarías, hi³ ca³ma³liáu³² hi³ má²quien² Dió³². 65 Ca³la³ jín³² tsá²co¹ tsú² ca³ja³cáun² lín³² tsí³ jmí¹ ca³li³ ñi³² hi³ li³ la³ jáun², hi³ jáun² jái¹³ jáun² ja³ngi³ ja¹ la³jín³² tsá² zian² tsi³ cuánh² tsi³ jën³ ñí¹ hín¹³ ti³ Judea. 66 Ca³la³ jín³² tsá² ca³li³ ñi³² hi³ jáun² jmí¹ ná¹hnauh² tsí³, hi³ jmí¹ ngaih³² tsú² siáh³ tsá²ján² tsá²ján²:

—¿He³ bíh¹ jmu³ dáin² hí³?

Quí¹ jmí¹ má²lin¹ lín²¹ bíh¹ hi³ tanh² Dió³² hó¹ñí¹ dáin² hí³.

Sun¹ hi³ ca³híe³ Zacarías

67 Jáun² Zacarías jméi² dáin² hí³ ca³cónh³² Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ tsí³, hi³ ca³hléh³ jái¹³ hi³ ca³cué³ Dió³² hñu³ tsí³, hi³ ca³juáh³:

68 “Cuí¹ li³quien² bíh¹ Dió³² Juo¹³ tsá² Israel,
quí¹ má²cuán² tsú² ja¹ ñí¹ tiauh¹ dí², tsá² tiauh² dí² jo³cuo² tsú²,
hi³ má²ca³liáu³² tsú² siáh³.
69 Quí¹ ca³cuen³ tsú² jan² Tsá² liáu³² dí²,
jan² Tsá² ñí¹ má²cú¹ má²ñeh¹ jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ re²¹ Dá²vi²¹,
tsá² ca³lin³ hí³ quian²¹ Dió³².
70 Má²ca³ma³tí³² bíh¹ Dió³² jái¹³ hi³ ca³jmú³ quionh³ tsá² chun¹ joh¹,
tsá² ca³lin³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin²,
71 hi³ ca³juáh³ Dió³² hi³ liáu³² jnoh¹ ñí¹con² tsá² jmu² hniéi² quiúnh¹ dí²,
ji³ ñí¹con² ca³la³ jín³² tsá² hau² dí² ní² siáh³.
72 Má²ca³ja³ bíh¹ mií³ tsí³ tsú² ñí¹con² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí², tsá² jmí¹ zian² jmí¹tin².
Tiá² tsá²có³ yáh³ tsí³ tsú² nió³² hín¹ hi³ ca³tanh² jáun² la³ cun³ jmí¹tin²,
73 la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ tsú² jáun² ñí¹con² hla¹ Há²bran²¹, jméi² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí².
74 Hi³ ca³juáh³ tsú² hi³ liáu³² tsú² jnoh¹ ñí¹con² tsá² jmu² hniéi² quiúnh¹ dí²,
hi³ jáun² tiá² juénh² yáh³ dí² hi³ má¹ti²¹ ñí¹con² tsú²,
75 hi³ chun¹ dí², hi³ ná¹chan¹ dí² ñí¹con² tsú² la³ cun³ jmái¹ hi³ ziáun² dí².
76 Jáun² né³, hnú² jón³² jná¹³, hnú² té³ tsú² ti³²
jë¹ Dió³²,
tsá² lín³ quian²¹ Dió³² Tsá² cuá³ hñu³mi³cuú²,
quí¹ hnú² bíh¹ tsá² cuóh¹³ chí¹ján³ la³ñí¹,
hi³ jmúh¹³ hnú² hua³jan²¹ ju¡³² ñí¹ tsó²¹ Ti³²
Juo¹³ dí².
77 Jmúh¹³ hnú² hi³ li³ ñi³² tsá² joh¹ tsú² ha³ lánh³ lí¹³ liáun³ tsú²,
ji³ hi³ hin³ siáh³ tsáu¹³ tsú².
78 Quí¹ Dió³² ja³² lín³² mií³ tsí³ ñí¹con² dí²,
hi³ jáun² cué³² tsú² cáun² joh¹ quiú¹³ dí² hi³ lí¹³ la³jmí¹ lí³ hi³ ca³jniá³² cáun² jmái¹ hmai²¹.
79 Tsá² hí³ jmu³ hi³ tai²¹ joh¹ ñí¹con² tsá² tionh² já¹niéi²,
ji³ tsá² tionh² ñí¹ he² heinh²¹ quioh²¹ hmú³² ní² siáh³.
Tsá² hí³ bíh¹ Tsá² híe³² ju¡³² hi³ ha³ lánh³ lí¹³ niau²¹ tie³ tsí³ dí²”.

80 Hi³ jáun² né³, ca³cuon³ bíh¹ ñú²míh¹ hí³, hi³ tsá²li³hún¹ siáh³ tsí³. Jáun² ca³ñí¹cuá² tsú² ñí¹ lí³ hué³² quiéin², ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ ca³ma³jnia² tsú² tá¹³ ñí¹con² tsá² Israel.

2

Jmái¹ hi³ ca³li³zian² Jesús Tsá² lín³ Cristo (Mateo 1:18-25; Juan 1:14)

1 Jmí¹jáun², Augusto *tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ cuá³ juú² Roma ca³jmú³ héih³² hi³ la³jín³² tsá² zian² la³ cun³ hué³² ñí¹ hu²¹ cuo² tsú² tónh³² ñí¹ sí² quioh²¹ dí². 2 La³ñí¹ jéin³² hi³ ca³tónh³² bíh¹ tsú² tsáu² sí² jmí¹jáun², jmái¹ hi³ jmí¹ cuá¹lín³ jáun² Cirenio ta²¹ hué³² Siria. 3 La³jín³² tsáu² ca³li³ hniáuh³² tsa³tánh¹ juú² ñí¹ ca³li³zian² tsá²haun³² dí¹hio³ ñú¹deh³, hi³ tsa³tiónh³² sí². 4 Hi³ jáun² bíh¹ cua³han³ Sé³² já¹ juú² Nazaret, juú² hín¹³ ti³ Galilea, hi³ ngau³ ti³ juú² jmái² Belén, juú² hín¹³ ti³ Judea, ñí¹ ca³li³zian² hla¹ re²¹ Dá²vi²¹, quí¹ Sé³² lín³ jan² tsá² ñí¹ má²cú¹ má²ñeh¹ jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Dá²vi²¹ hí³. 5 Hi³ jáun² ñéi¹ tsú² juú² Belén, hi³ ca³ñí¹tiónh²¹ sí² cu³tsa³² quionh³ Má²réi³, tsá² jmí¹ má²ná¹lí³ hí³ jái¹³ hi³ jéinh³² tsú² cuo² quionh³. Jmí¹jáun² jmí¹ má²quian² bíh¹ Má²réi³ jon². 6 Jáun² tá¹la³ tiáunh¹ tsú² jáun² já¹ juú² Belén bíh¹, ca³chó³² jmái¹ hi³ li³zian² jon² Má²réi³. 7 Hi³ jáun² ca³li³zian² dún² tsá² ñí¹ jon² tsú², jáun² ca³tsáinh³² tsú² tsí¹há², hi³ jáun² ca³tanh² tsú² siáh³ ti³ ñeh² hñu³ hmá²mu² pa²¹ rón³² ñéih³ hñú¹³ jáh³, quí¹ tiá² jmí¹ zia³² yáh³ hñú³ ñí¹ jmí¹ li³ jnioh¹³ tsú².

Tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² jnia² jeinh³² tsá² ná¹jmu² hua³hí¹³ já¹ziáh²

8 Hi³ jáun² né³, ñí¹ náɨ² ñí¹ má²janh² juú²
Belén jáun² jmí¹ tiáunh¹ tsá² ná¹jmu² hua³hí¹³
já¹ziáh² joh¹ ta³ já¹niéi². 9 Jáun² cu³diá²jan²
ca³jnia³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² Juo¹³ dí²,
hi³ jáun² ca³táɨ³ joh¹ quioh²¹ Dió³² cu³ jéin³
ñí¹ tionh¹ jáun² tsá² hí³; hi³ jáun² né³, tsá² hí³
ca³juénh² lín³² bíh¹. 10 Tɨ³la³ tsá² ca³jnia³ hí³
ca³juáh³:

—Ha³ lí² juenh³ náh², quí¹ jná¹³ quion¹
cáun² jú¹ chú³², jú¹ chú³² hi³ ca³tɨn¹ la³jín³²
tsáu², hi³ jáun² lɨ³ hiún² lín³² tsí³ tsú².
11 Quí¹ né³² ca³lɨ³zian² jan² dáin² juú²co¹ hla¹ re²¹
Dá²vi²¹, jan² Tsá² liáu³² hnoh², Tsá² lín³
Cristo Juo¹³ dí². 12 Juanh²¹ jná¹³ ha³ lánh³
rón³² lɨ³ cuóun³² hnoh² dáin² hí³: Dáin²
hí³ chanh²¹ náh² hi³ rá¹tsaɨnh³² tsí¹há², hi³
rá²húm¹ tɨ³ ñeh² hñu³ hmá²mu² quioh²¹ jáh³.

13 Hi³ jáun² cu³diá²jan² jmí¹ cá¹jnia³ juóun³²
lín³² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² tsá² já²taunh²¹
hñu³mɨ³cuú², can³² ñí¹ jmí¹ zenh¹ jáun² tsá²
jan² hí³, hi³ má²ná¹má²tsú² má²jónh³² Dió³²,
hi³ má²ná¹juáh²³:

14 “¡Tsá² tionh² hñu³mɨ³cuú² cuí¹ má¹quien²
Dió³²,
hi³ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ ní² siáh³ cuí¹ tionh²
cáun² hi³ re² hi³ tɨn²,
ca³la³ jín³² tsáu² tanh² Dió³² hó¹ñí¹!”

15 Jmí¹ já¹tanh²¹ jáun² tsá² hí³ hñu³mɨ³cuú²
né³, jáun² tsá² jmu² hí³ hua³hí¹³ já¹ziáh²
ca³juu³ ca³hlénh³ la³ lá²:

—Ma³tsáu¹³ tɨ³ já¹ juú² Belén, hi³ tsá¹neh²¹
la³ cun³ hi³ má²lɨ³², hi³ má²lí²juáh³ jáun²
Dió³² Juo¹³ dí².

16 Jáun² ja³taunh²¹ tsú² cú²hé². Jmí¹
ca³cha³táunh¹ tsú² jáun², ca³chanh²¹ tsú²
Má²réi³ quionh³ Sé³² jɨ³ dáin² siáh³, hi³
rá²húm¹ tɨ³ ñeh² cáun² hñu³ hmá²mu² quioh²¹
jáh³. 17 Jmí¹ má²lí²jíen³² tsú² jáun² dáin²
né³, ca³chá³ tsú² la³ cun³ hi³ má²lí²juáh³
jáun² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ ca³tɨn¹ dáin².
18 Jáun² la³jín³² tsá² jmí¹ ná¹náɨ³² ca³ja³cáun²
tsí³ la³ cun³ jáɨ¹³ hi³ ca³juáh³ jáun² tsá² hí³.
19 Tɨ³la³ Má²réi³ má¹ná¹, ca³hmá³ bíh¹ la³jɨ³²
jáɨ¹³ jáun² hñu³ tsí³, hi³ ca³hnauh² tsú² tsí³
ca³tɨ²¹ hi³ jáun². 20 Hi³ jáun² tsá² jmu² hí³
hua³hí¹³ já¹ziáh² ja³tanh²¹, hi³ má²hí¹má²tsú²
má²jónh³² Dió³², hi³ má²hí¹má²quien² tsú²
Dió³², quí¹hliá² má²lí²niéi³² tsú² jɨ³ hi³
má²lí²jíe³ tsú² la³ cun³ jáɨ¹³ hi³ má²lí²juáh³
jáun² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³².

Tsa³ma³jnia² tsú² dáin² Jesús cuáh³² chín¹

21 Jmí¹ la³ má²jña³ jmáɨ¹ hi³ ca³lɨ³zian²
jáun² dáin² *ca³tiú³ tsú² chí² láu² hná¹³
ñí¹ zian²; jmí¹jáun² ca³jmú³ tsú² hi³ lɨ³
jmáɨ² dáin² Jesús, la³ cun³ hi³ ca³juáh³ jáun²
tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ñí¹con² Má²réi³ la³ cun³
jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ can³ tsú² dáin².

22 Jmí¹ ca³tsí³n¹³ jáun² jmáɨ¹ hi³ má²lí¹³
lɨ³ jɨn² mí¹ziú¹³ Jesús quionh³ Sé³² ñí¹con²
Dió³² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ ñí¹ liei²¹ quioh²¹
hla¹ Moisés, jáun² ca³ñí¹jan² tsú² dáin² hí³
já¹ juú² Jerusalén, hi³ ca³ñí¹ma³jnia² tsú²
dáin² hí³ ñí¹con² Dió³² Juo¹³ dí². 23 La³
jáun² ca³jmú³ tsú² quí¹hliá² liei²¹ quioh²¹
Dió³² Juo¹³ dí² rá¹juáh³ la³ lá²: “Ca³la³ jín³²
tsá²ñuh², tsá² lɨ³zian² la³ñí¹ ca³tɨn¹ ná¹chan¹
ñí¹con² Dió³² Juo¹³ dí²”. 24 Hi³ jáun² bíh¹
ca³ñí¹táunh¹ tsú² ñí¹ jáun² hi³ ca³ñí¹cuen¹³
tsú² jáh³ ñí¹con² Dió³² hi³ ca³tɨn¹ dáin² jon²,
quí¹hliá² liei²¹ quioh²¹ Dió³² Juo¹³ yáh³ dí²
rá¹juáh³ hi³ hniáuh³² cuen³ tsú² gon³ jú²pe³²
míh¹ ho³lá²dá² gon³ jáɨ² tiáun². 25 Jmí¹jáun²
jmí¹ zian² jan² tsá²ñuh² jmáɨ² Si³ñóh³ já¹
juú² Jerusalén. Tsá² hí³ jmí¹ lín³ jan² tsá²
chun¹, hi³ jmí¹ má²tsú² má²jónh³² Dió³²,
hi³ jmí¹ jan³² tsú² hi³ liáun³ tsá² *Israel.
Jmí¹ quionh³ tsú² Jmí²chí³ Chun¹, 26 hi³
jáun² Jmí²chí³ Chun¹ hí³ né³ ca³jmú³ lin¹
ñí¹con² tsú² hi³ tiá² má²jún³ yáh³ tsú² ta³ tiá²
má²lí²jíen³² Tsá² lín¹³ Cristo, Tsá² zen³ hí³
Dió³² Juo¹³ dí². 27 Jáun² Jmí²chí³ Chun¹ hí³
ca³ze³ tsú² tɨ³ hñu³ cuáh³² chín¹; jmí¹jáun²
ca³ñí¹jau² jméi² mí¹ziú¹³ dáin² Jesús hñu³
cuáh³² chín¹, hi³ tsa³ma³tí³² tsú² la³ cun³ hi³
rá¹juáh³ jáun² liei²¹. 28 Jmí¹jáun² ca³zanh³
Si³ñóh³ dáin² hí³, hi³ ca³ma³tsú² ma³jónh³²
Dió³², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

29 “Hnú² Juóu³² jná¹³, ta³né³² má²lí¹³ bíh¹
jún³ jná¹³ cáun² hi³ re² hi³ tɨn²,
quí¹ má²lí²ma³tih²¹ bíh¹ hnú² la³ cun³ jáɨ¹³
hi³ ca³jmuh³ hnú² jáun² quiúnh¹ jná¹³,
tsá² lín³ jná¹³ quian²¹ hnú²;
30 quí¹ má²lí²jɨen¹ bíh¹ jná¹³ cun³quionh³
mí¹ñi³² huen² Tsá² liáu³² jnoh¹,
31 Tsá² ca³cuen²¹ hnú² lá² hi³ ca³tɨn¹ la³jín³²
tsáu².
32 Tsá² lá² bíh¹ lín¹³ joh¹ hi³ taɨ²¹ ñí¹con²
*tsá²cá²jo²¹,
hi³ jmu³ tsú² siáh³ hi³ ma³quien² tsáu² tsá²
Israel, tsá² joh² hnú²”.

33 Lí¹ ca³ja³cáun² bíh¹ tsí³ jméi² mí¹ziú¹³
Jesús jmí¹ ca³náɨ³² la³jí³² jáɨ¹³ hi³ ca³juáh³
jáun² Si³ñóh³ ca³tɨn¹ dáin² hí³. 34 Hi³ jáun²
Si³ñóh³ ca³ma³mieh² tsá² hí³, hi³ ca³záih³ dí²
Má²réi³ mí¹ziú¹³ Jesús:

—Sá¹ní² jɨe³, dáin² lá² bíh¹ jmu³ hi³ juóun³²
lín³² tsá² Israel hua³ jlính³, hi³ juóun³² lín³²
tsá² tiá² jmí¹ ná¹pin³ siáh³ nu³ tiánh³. Hi³
lín¹³ tsú² cáun² li²¹ hi³ juóun³² lín³² tsáu² tiá²
jéi¹³; 35 la³ jáun² bí¹ lí¹³ hi³ lɨ³ lin¹ la³ cun³ hi³
ná¹tioh³ hñu³ tsí³ tsáu² ma³ quin³² ma³ jan³².
Hi³ ca³tɨn¹ huen² hnú² siáh³, chau²¹ jmáɨ¹
hi³ lí¹³ honh² hnú² la³jmí¹ lí³ hi³ ja³hính¹ nú²
quionh³ cáun² mí¹jla².

36 Ja³bí¹ ñí¹ jáun² siáh³ jmí¹ zenh¹ jan² tsá²mi³ tsá² jmí¹ lín³ *ti³² jë¹ Dió³², tsá² jmí¹ jmái³² mí¹ Hán¹, jon² hla¹ Fanuel, tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Aser. Tsá² hí³ má²lieih²¹ lín²¹ bíh¹. Tsá¹míh¹ bí¹ tsú² jmí¹ ca³jenh² cuo², hi³ jáun² ca³cuá³ tsú² quiau³ mii² quionh³ ñí²cuo²; 37 jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³li³ hnái³ bíh¹ tsú². Tiá² jmí¹ cuá²hain³² yáh³ tsú² hñu³ cuáh³² chín¹ jáun², hi³ jmí¹ cuá¹má²tsú² má²jónh³² Dió³² Juo¹³ dí² la³ huá² la³ jma², hi³ cuá¹má²hien²¹ hi³ cuá¹liéinh³² siáh³ Dió³²; hi³ jáun² jmí¹jáun² jmí¹ má²hún¹ tsú² quiéinh³ nio² quiú³ tsi²¹ quiún³ mii². 38 Jáun² né³, mí¹ Hán¹ hí³ ca³chó³² ñí¹ jmí¹ tionh¹ tsú² jáun², hi³ jáun² ca³ma³tsú² má²jónh³² Dió³²; jmí¹ li²¹ jáun² ca³hléh³ tsú² hi³ ca³tin¹ dáin² Jesús hí³ ñí¹con² tsá² Israel tionh² ñí¹ jáun², tsá² ná¹jan³² hí³ hi³ liáu³ juú² Jerusalén [ñí¹con² tsá² *romanos].

Ja³tanh²¹ tsú² siáh³ juú² Nazaret

39 Hi³ jáun² jmí¹ má²lí²ma³tí³² tsú² jáun² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ liei²¹ quioh²¹ Dió³² Juo¹³ dí², ja³tanh²¹ tsú² siáh³ ti³ juú²co¹, juú² Nazaret, juú² hín¹³ ti³ Galilea. 40 Hi³ jáun² ca³cuon³ bíh¹ ñú²míh¹ hí³, hi³ ti³ li³mí¹ tsá²li³pin³, ji³ hi³ ti³ li³mí¹ lí²jnia² siáh³ jmí¹ tsí³, hi³ ca³ma³hé² ma³mieh² lín³² siáh³ Dió³². 2

Ñú²míh¹ Jesús tsó³² hñu³ cuáh³² chín¹

41 Hi³ jáun² né³, cú² jéin² cú² mii² jmí¹ ti³² *Jmí¹hien¹ bíh¹, tí² tsá²táunh¹ jméi² mí¹ziú¹³ Jesús ti³ já¹ juú² Jerusalén. 42 Jáun² né³, jmí¹ ca³tsin¹³ jáun² quia³tún³ mieh² Jesús, ca³ñí¹jan² tsú² siáh³ já¹ juú² Jerusalén, la³ cun³ qui³ ná¹ngi²³ tsú² hi³ tsá²táunh¹ jmái¹ jáun². 43 Jmí¹ ca³tu³² jáun² jmái¹ né³, ja³tanh²¹ bíh¹ tsú² ti³ juú²co¹; ti³la³ Jesús má¹ná¹, ca³ta³cua¹³ bíh¹ Jerusalén ta³ tiá² ñi³² jméi² mí¹ziú¹³. 44 Jmí¹ hí¹lín²³ tsú² hi³ cáun² cuá¹jáunh²³ bíh¹ Jesús ja¹ tsáu², hi³ tá¹la³ jáun² né³ ca³jmú³ tsú² cú² jmái¹ jui³²; ti³la³ jmí¹ ca³hnah² tsú² ñú²míh¹ Jesús ja¹ tsá² jún¹ tsá² rainh²¹ ji³ ja¹ tsá² má²cuóun³ quionh³ tsú² ní² siáh³, 45 tiá² ca³chanh²¹ yáh³ tsú². Hi³ jáun² já¹taunh²¹ tsú² siáh³ ti³ Jerusalén, hi³ ja³hniah² ñú²míh¹ ñí¹ jáun².

46 Jmí¹ la³ má²hni³² jmái¹ jáun² máh³, ca³chanh²¹ tsú² ñú²míh¹ hñu³ cuáh³² chín¹, hi³ cuá¹tón²¹ ja¹ quioh²¹ ti³² liei²¹, hi³ cuá¹nái³² jái¹³ quioh²¹ tsá² hí³, ji³ hi³ cuá¹nga² siáh³. 47 Hi³ jáun² ca³la³ jín³² tsá² jmí¹ ná¹nái³² hí³ jë¹ ñú²míh¹, jmí¹ ná¹tsá²cáun² tsí³ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ re² jmí¹ cuá¹nga² ñú²míh¹ hí³, ji³ ca³ti²¹ la³jí³² hi³ jmí¹ má²ñi³² ní² siáh³. 48 Jáun² lí¹ ca³lin³ bíh¹ jméi² mí¹ziú¹³ jmí¹ ca³jíe³; hi³ jáun² ca³juáh³ mí¹ziú¹³:

—Jón³, ¿he³ láih³² la³ ní² lí²jmoh¹ hnú² jnoh¹? Jmí¹ má²hi³² lín³² bíh¹ tsin³² jná¹³ quiúnh¹ ná¹ ñeh² nú², hi³ má²lí²hnauh¹³ lín³² jnoh¹ hnú².

49 Hi³ jáun² Jesús ca³juáh³:

—¿He³ láih³² hnauh²³ hnoh² jná¹³? ¿Hí¹ tiá² ñíh¹ hnoh² hi³ ca³tin¹ jná¹³ ñi²¹ hñú¹³ Ñuh³²?

50 Ti³la³ jméi² mí¹ziú¹³ tsú² tiá² ca³ngi¹³ yáh³ hi³ ca³juáh³ jáun² jon².

51 Hi³ jáun² ja³tanh²¹ bíh¹ tsú² quionh³ ñú²míh¹ juú² Nazaret. Hi³ jáun² ñú²míh¹ hí³ jmí¹ tanh² ta²¹ jméi² mí¹ziú¹³; hi³ mí¹ziú¹³ tsú² né³, ca³hmá³ hñu³ tsí³ la³jí³² hi³ má²li³² jáun². 52 Tá¹la³ ca³cuon³ jáun² Jesús, ti³ li³mí¹ re² jmí¹ cháunh²³ bíh¹ tsí³, hi³ Dió³² ca³li³ hiún² siáh³ tsí³ ca³tin¹ tsú², hi³ ca³li³ hiún² siáh³ tsí³ la³jín³² tsáu².

3

Juan² tsá² ziau² jmái² hleh³² jái¹³ quioh²¹ Dió³² hué³² quiéin²

(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Juan 1:6-8, 15-34)

1 La³ má²quia³hñá³ mii² hi³ lín³ jáun² Tiberio *tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ juú² Roma, ja³bí¹ Poncio Pilato jmí¹ lín³ tsá² ho² ta²¹ ñí¹con² tsá² hín¹³ ti³ Judea. Ja³bí¹ jmái¹ jáun² jmí¹ lín³ Herodes ta²¹ ñí¹con² tsá² hín¹³ ti³ Galilea, jáun² Pí²liéi¹ rainh²¹ Herodes hí³ jmí¹ lín³ siáh³ ta²¹ ñí¹con² tsá² hín¹³ ti³ Iturea ji³ Traconite ní² siáh³, hi³ Lisanias né³, jmí¹ lín³ ta²¹ ñí¹con² tsá² hín¹³ ti³ Abilinia. 2 Ja³bí¹ jmái¹ jáun² jmí¹ lín³ Anás mí²tsá² hien¹ quionh³ Caifás. Jmí¹jáun² ca³cué³ Dió³² cáun² jái¹³ ñí¹con² Juan² jon² Zacarías tá¹la³ jmí¹ cuá³ tsú² jáun² hué³² quiéin². 3 Jáun² Juan² hí³ ca³ñí¹nga¹ la³ tán¹ can³² cua³ Jordán, hi³ zaih³² tsú² tsáu² hi³ ca³ti²¹ zón³² tsú² jmái², hi³ hniáuh³² zái³² tsú² jmí¹ tsí³ ní² siáh³, hi³ jáun² lí¹³ hin³ tsáu¹³ tsú². 4 La³ jáun² ca³li³tí³ la³ cun³ hi³ ca³juáh³ jáun² hla¹ Isaías tsá² jmí¹ lín³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin², hi³ ca³juáh³ tsú² jáun² la³ lá²:

Ti³ hué³² quiéin² niéih³ cáun² ho³ tsáu² hi³ ñí¹juah²¹:

Jmu³ náh² hua³jan²¹ jui³² ñí¹ já²¹ Juo¹³ dí²;
jmu³ náh² cáun² jui³² cú²tso².

5 Hniáuh³² conh²¹ la³jí³² ñí¹ há¹tí²
há¹hmúh²³,

ji³ la³jí³² ñí¹ lí³ máh³ la³ má²quionh³ tsi³
cuánh² tsi³ jën³ ní² hniáuh³² lí¹³ mái²,

la³jí³² jui³² jliu³² siáh³ hniáuh³² la¹³ cú²tso²,

ji³ la³jí³² jui³² tiá² re² mái² ní² hniáuh³² la¹³
mái²;

6 hi3 jáun2 la3jín32 tsá2 zian2 hngá1máh3 lí13
jíen32 tsá2 liáu32 dí2 hi3 cuen3 Dió32.
7 Jmí1 cuá1taunh21 jáun2 tsá2 hnió3 zón32
jmái2 né3, ca3záih3 dí2 la3 lá2:
—¡Hnoh2 dá2 jón2zíh1 jon2cho1 jáh3hláinh1
bíh1! ¿Hin2 dá2 tsánh2 ca3zái3 hnoh2 hi3
hniáuh32 cuóunh13 náh2 ca3ti21 uu3mí2tsi32
hi3 má2ja32 má2janh2? 8 Jmu3 náh2 lin1 hi3
má2ca3za2 jmí1 honh2 náh2, ha3 lí2uú2 lí1 cuú1
lín13 náh2 hi3 lí13 liáun3 náh2 cun3ñí1 hi3hliá2
jón2zíh1 jón2cho1 hla1 Há2bran21, quí1 jná13
juanh32 hi3 hí1 ca3la3 ti3 quín1 lá2 yáh3 lí13
jmu3 Dió32 hi3 láin1 jón2zíh1 jón2cho1 hla1
Há2bran21. 9 Quí1 má2rá1lí3 bíh1 hua3jan21
mí1chí1 hi3 quiúh32 tsú2 la3jí32 hmá2 tiá2 mái3
chu21 hái32, hi3 jáun2 tsa3toh3 já1 sí2.
10 Hi3 jáun2 jmí1jáun2 ca3ngái3 la3jín32 tsá2
hí3, hi3 ca3juáh3:
—¿He3 bíh1 hniáuh32 jmú13 jnoh1 né3?
11 Jáun2 Juan2 ca3juáh3:
—Ní1juáh3 tsá2 nióh32 tun3 ha1, hniáuh32
cué32 tsú2 cáun2 ñí1con2 tsá2 tiá2 zia32 hí1
cáun2 quioh21; hi3 ní1juáh3 tsá2 zia32 siáh3
má32 quioh21, hniáuh32 tsóh3 tsú2 ñí1con2 tsá2
tiá2 zia32 quioh21.
12 Jáun2 jmí1jáun2 cua3taunh21 siáh3 *tsá2
chi2 hmah21 hi3 hnió3 zón32 jmái2, hi3 jáun2
ca3ngáih3 dí2 Juan2:
—Hnú2 ti32, ¿he3 bíh1 hniáuh32 jmú13
jnoh1?
13 Hi3 jáun2 Juan2 ca3juáh3:
—Ha3 lí2 can2 náh2 hmah21 chí1nga2 la3
cun3 bí1 hi3 má2lí2juáh3 juóuh32 náh2.
14 Ja3bí1 jmí1jáun2 cua3taunh21 siáh3 ma3
jan2 hliáu3 hi3 ca3ngáih3 Juan2:
—Hi3 jnoh1 né3, ¿he3 hniáuh32 jmú13
jnoh1?
Hi3 jáun2 Juan2 ca3záih3 siáh3 tsá2 hí3:
—Ha3 lí2 jmu2 náh2 hian2 honh2 hi3 quin13
náh2 hi3 quioh21 tsáu2; hi3 sa3jun3 cueh1 náh2
tsú2 tso3, cáun2 hi3 tiá2 lí2jmú3 tsú2. Hniáuh32
má1hiúnh13 náh2 honh2 la3 cun3 hmah21 hi3
má2hlánh1 náh2.
15 La3jín32 tsá2 tionh2 hí3 jmí1 má2ná1jan2
Tsá2 lín3 Cristo, Tsá2 ca3jmú3 hí3 Dió32 jái13
hi3 zen3; hi3 jáun2 jmí1jáun2 ca3juu3 ca3hlénh3
hi3 ca3juáh3 hu3sa3 Juan2 bíh1 lín3 Cristo.
16 Ti3la3 Juan2 ca3juáh3, hi3 ca3záih3 la3jín32
tsá2 hí3:
—Tson2 bíh1 jná13 ziau2 jmái2 hnoh2
cun3quionh3 jmí2 jma3; ti3la3 né3bí1 já21 jan2
Tsá2 jlánh1 quien2 la3 cun3 bí1 jná13, quí1
cun3 tiá2 cu3 tiá2 ren3 bíh1 jná13 quiúnh1 ná1
Tsá2 hí3, hi3 sa3jun3 quien2 jná13 hi3 hueh21
láu2 tsi32 ta3 tsú2. Jáun2 Tsá2 hí3 bíh1 ziau3
hnoh2 jmái2 cun3quionh3 Jmí2chí3 Chun1 ji3
cun3quionh3 sí2 ní2 siáh3. 17 Má2zianh32 bíh1
Tsá2 hí3 cuah21 quioh21 hi3 chí32 cuú2miih21,
hi3 jáun2 tsa3cuí32 má1qui32. Chá32 tsú2
cu3li21 cuú2miih21 má2ji2 jáun2 ñéih3 hñu3cuí3
quioh21; hi3 jáun2 má1qui32 jáun2 né3, tsa3toh3
já1 sí2 bíh1, cáun2 sí2 hi3 tiá2 tón32 jmái1 yéi32.
18 Hliáun3 lín32 bíh1 hi3 ca3hli3 ca3liéinh32
Juan2 tsáu2. La3 jáun2 bíh1 li3 hi3 ca3nga3
tsú2 jú1 chú32 quioh21 Dió32 ñí1con2 tsáu2.
19 Ja3bí1 la3 jáun2 ca3jí3 tsú2 siáh3 hi3 ca3tin1
Herodes tsá2 cuá1lín3 ta21 hué13 Galilea
jáun2, quí1hliá2 ca3jan3 tsú2 Herodías ñí2cuo2
Pí2liéi1 rainh21; hi3 ja3bí1 ca3jí3 tsú2 siáh3
ca3ti21 la3jí32 ta21 hlaih3 hi3 má2ca3jmú3 tsú2
ñí1 hná1 jáun2. 20 Ti3la3 Herodes hí3, cun3
jáun2 ca3jmú3 bíh1 cónh3í1 cáun2 hi3 hlah3: hi3
ca3tanh2 Juan2 hñu3mí1ñí2, tsá2 jmí1 zion2 hí3
jmái2 tsáu2.

Jmí1 cáun3 Jesús jmái2
(Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11; Juan 1:31-34)

21 [Ñeh2 bí1 hi3 quiunh21 Juan2 la3 jáun2,]
tá1la3 jmí1 dí1zion2 jáun2 Juan2 jmái2 la3jín32
tsáu2, ja3bí1 jmí1jáun2 siáh3 cáun3 Jesús
jmái2. Tá1la3 jmí1 dí1liéinh32 jáun2 Jesús
Jméi2 né3, ca3niá3 hñu3mi3cuú2; 22 hi3 jáun2
jmí1jáun2 ca3son2 Jmí2chí3 Chun1 ñí1 quioh21
dí2 hi3 jniá3 la3jmí1 jniá3 jan2 jái2. Hi3
jáun2 jmí1jáun2 ñí1ja21 siáh3 cáun2 mah1, hi3
ñí1juah21:
—Hnú2 bíh1 Jón32 jná13, Tsá2 hno3 lín32
jná13; jlánh1 hiún2 tsin32 jná13 ca3tin1 hnú2.

Tsá2haun32 dí1hio3 ñú1deh3 Jesús
(Mateo 1:1-17)

23 Quiu3quia3 mii2 jmí1 má2hún1 Jesús
la3cun3 jmí1 ca3ma3liáu32 tá13. Jáun2 né3, la3
cun3 hi3 jmí1 ná1lín23 jáun2 tsáu2 hi3 jon2
Sé32 bíh1 Jesús; jáun2 jméi2 Sé32 né3 jmái2
Elí. 24 Matat bíh1 jméi2 Elí, Leví bíh1 jméi2
Matat, Melqui bíh1 jméi2 Leví, Jana bíh1
jméi2 Melqui, Sé32 bíh1 jméi2 Jana, Matatías
bíh1 jméi2 Sé32, 25 Amós bíh1 jméi2 Matatías,
Nahum bíh1 jméi2 Amós, Esli bíh1 jméi2
Nahum, Nagai bíh1 jméi2 Esli, Maat bíh1
jméi2 Nagai, 26 Matatías bíh1 jméi2 Maat, Se-
mei bíh1 jméi2 Matatías, Josec bíh1 jméi2 Se-
mei, Judá bíh1 jméi2 Josec, Joanán bíh1 jméi2
Judá, 27 Resa bíh1 jméi2 Joanán, Zorobabel
bíh1 jméi2 Resa, Salatiel bíh1 jméi2 Zorob-
abel, Neri bíh1 jméi2 Salatiel, Melqui bíh1
jméi2 Neri, 28 Adi bíh1 jméi2 Melqui, Cosam
bíh1 jméi2 Adi, Elmadam bíh1 jméi2 Cosam,
Er bíh1 jméi2 Elmadam, Josué bíh1 jméi2
Er, 29 Eliezer bíh1 jméi2 Josué, Jorim bíh1
jméi2 Eliezer, Matat bíh1 jméi2 Jorim, Leví
bíh1 jméi2 Matat, 30 Si3ñóh3 bíh1 jméi2 Leví,
Judá bíh1 jméi2 Si3ñóh3, Sé32 bíh1 jméi2 Judá,
Jonam bíh1 jméi2 Sé32, Eliaquim bíh1 jméi2
Jonam, Melea bíh1 jméi2 Eliaquim, 31 Mena
bíh1 jméi2 Melea, Matata bíh1 jméi2 Mena,

Natán bíh¹ jméi² Matata, Dá²vi²¹ bíh¹ jméi² Natán, 32 Isaí bíh¹ jméi² Dá²vi²¹, Obed bíh¹ jméi² Isaí, Booz bíh¹ jméi² Obed, Sala bíh¹ jméi² Booz, Naasón bíh¹ jméi² Sala, Aminadab bíh¹ jméi² Naasón, 33 Admin bíh¹ jméi² Aminadab, Arni bíh¹ jméi² Admin, Esrom bíh¹ jméi² Arni, Fares bíh¹ jméi² Esrom, Judá bíh¹ jméi² Fares, Jacob bíh¹ jméi² Judá, 34 Isaac bíh¹ jméi² Jacob, Há²bran²¹ bíh¹ jméi² Isaac, Taré bíh¹ jméi² Há²bran²¹, Nacor bíh¹ jméi² Taré, Serug bíh¹ jméi² Nacor, 35 Ragau bíh¹ jméi² Serug, Peleg bíh¹ jméi² Ragau, Heber bíh¹ jméi² Peleg, Sala bíh¹ jméi² Heber, Cainán bíh¹ jméi² Sala, 36 Arfaxad bíh¹ jméi² Cainán, Sem bíh¹ jméi² Arfaxad, Noé bíh¹ jméi² Sem, Lamec bíh¹ jméi² Noé, Matusalén bíh¹ jméi² Lamec, 37 Enoc bíh¹ jméi² Matusalén, Jared bíh¹ jméi² Enoc, Mahalaleel bíh¹ jméi² Jared, Cainán bíh¹ jméi² Mahalaleel, Enós bíh¹ jméi² Cainán, 38 Set bíh¹ jméi² Enós, Adán bíh¹ jméi² Set, hi³ jáun² né³, Dió³² bíh¹ jméi² Adán.

4

Satanás cá² lan²³ Jesús
(Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13)

1 Jmí¹ má²cáun³ jáun² Jesús jmái² né³, cua³han³ cua³ Jordán, ca³la³ canh² Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ tsí³; hi³ jáun² Jmí²chí³ Chun¹ hí³ né³, ca³jau³ Jesús ti³ hué³² quiéin². 2 Hué³² quiéin² jáun² né³, ca³cuá³ tsú² tu³ló³² jmái¹, hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³ca³ ca³lau³ tsú² tsá² hlái̱nh¹. Tá¹la³ jáun² né³, hí¹ cú¹pih²¹ má³² tiá² ca³cúh² yáh³ tsú². Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³li³ ñí¹cuóunh²¹. 3 Jmí¹jáun² ca³zái̱h³ tsá² hlái̱nh¹ Jesús la³ lá²:

—Ní¹juáh³ tson² bíh¹ hnú² Jon² Dió³², jmu³ neh²¹ hi³ quín¹ lá² jeinh²¹ *hí³ cuú²miih²¹.

4 Ti³la³ Jesús ca³juáh³:

—Ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³: “Jun³juáh¹³ cun³quionh³ jmáh³la³ hí³ yáh³ lí¹³ zian² tsáu², [ti³la³ la³ má²quionh³ la³jí³² jái̱¹³ hi³ ja³² ho³ Dió³² bíh¹]”.

5 Jáun² tsá² hlái̱nh¹ hí³ ca³jan³ Jesús cáun² tsi³ máh³ ñe¹ lín²¹, hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³jmú³ dí² siáh³ hi³ jíe³ Jesús cu³tiá³ pih²¹ la³jí³² juú² ñí¹ ná¹hu²¹ cuo² tsá² ná¹lín³ ta²¹ tá¹ cáun² hngá¹máh³. 6 Jáun² ca³zái̱h³ dí² siáh³ la³ lá²:

—Jná¹³ cué¹³ jái̱¹³ hi³ hnú² jmúh¹³ héih³² ñí¹con² la³jí³² juú² jniá³ ní², la³ má²quionh³ la³jí³² hi³ zia³² ní² quioh²¹ siáh³. Quí¹ jo³uón³² jná¹³ bíh¹ má²nio² la³jí³² hi³ jniá³ ní², hi³ jáun² ñí¹con² li³ua³ jan² tsá² hnó³² jná¹³ cue¹, jná¹³ bíh¹ tsá² cue¹ tsú². 7 Jáun² né³, ní¹juáh³ dí¹jñih²¹ hnú² ta³ ñi³² jná¹³, hi³ má¹tsú¹ má¹jauh²¹ nú² jná¹³, jáun² hnú² bíh¹ hian³ ca³la³ ji³².

8 Ti³la³ Jesús ca³zái̱h³ tsá² hlái̱nh¹ hí³:

—[Cuánh² quián¹³ *Satanás, quí¹] ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³: “Ma³tsú¹ ma³jonh²¹ Dió³² Juóuh³², hi³ ñí¹jí²¹ la³ jan² tán¹ hí³ bíh¹ má¹cú¹ má¹hain²¹ nú²”.

9 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³jan³ siáh³ tsá² hlái̱nh¹ Jesús já¹ juú² Jerusalén hi³ ca³ñí¹di³chin³ dí² Jesús ti³ tsái̱h³ cuáh³² chín¹, jáun² ca³zái̱h³ dí²:

—Ní¹juáh³ tson² cu³tí³ hi³ hnú² Jon² Dió³², tanh² la³ ti³ hué³² ó³² neh²¹; 10 quí¹ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³ la³ lá²:

Dió³² zen³ tsá²cuú² tsá²ta³ hi³ jmu³ hua³hí¹³ hnú²;

11 hi³ ziau³ tsú² hnú² cun³quionh³ cuo² hmóu³²,

quí¹ ní² lí¹ ca³cui̱h³ tanh¹ hnú² cun³quionh³ quín¹.

12 Ti³la³ Jesús ca³ngái̱³ siáh³:

—Ja³bí¹ ñí¹ Sí² jáun² siáh³ rá¹juáh³: “Ha³ lí² cá² lí² lan³ hnú² Dió³² Juóuh³²”.

13 Hi³ jáun² jmí¹ má²lí²cá² lí²lian³ tsá² hlái̱nh¹ Jesús cun³quionh³ la³jí³² hi³ ní² né³, ca³quin³ cu³tiá³ ti³ có³².

Jesús má²liáu³² tá¹³ hué¹³ Galilea
(Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15)

14 Jmí¹ jaunh²¹ jáun² Jesús Galilea, ca³la³ canh² pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ tsí³. Jmí¹jáun² jlánh¹ ca³juu³ ca³hlénh³ tsáu² hi³ ca³tin¹ tsú² la³cu³ la³jéin³ tá¹ cáun² hué³² jáun². 15 Hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³ñí¹ma³tin² tsú² tsáu² ma³ quin³² ma³ caun³² juú² ñí¹ lí³ cuáh³² quioh²¹ tsá² *judíos. Hi³ jáun² la³jín³² tsá² hí³ ca³ma³quien² Jesús.

Jesús tsánh³² siáh³ juú² Nazaret ñí¹ cá¹cuon³
(Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6)

16 Jáun² né³, ngah³ siáh³ Jesús juú² Nazaret ñí¹ cá¹cuon³. Jáun² *jmái¹ hi³ tionh² jáun² tsá² judíos tie³, ca³hi³ tsú² hñu³ cuáh³², la³ cun³ qui³ tan² tsú² jmu². Hi³ jáun² ca³jmú³ tsú² zenh² hi³ hí³² Sí² tioh³ jái̱¹³ quioh²¹ Dió³². 17 Jáun² né³, ñí¹con² Jesús ca³cué³ tsáu² Sí² quioh²¹ hla¹ Isaías, tsá² jmí¹ lín³ *ti³² jë¹ Dió³². Jmí¹ ca³jen³ tsú² sí² jáun², jáun² ca³choh¹³ tsú² ñí¹ rá¹juáh³ la³ lá²:

18 “Jmí²chí³ joh¹ Juóu³² jná¹³ ta³ cuá¹tsi²¹ ñí¹ quion²¹ jná¹³,

quí¹ má²ca³jmú³ tsú² hi³ cuá¹chan¹ jná¹³ hi³ ñí¹cué³ jú¹ chú³² ñí¹con² tsá² tia³mii²;

ca³ze³ tsú² jná¹³ [hi³ jmah²¹ jná¹³ tsá² nio² hlah³ tsí³]

hi³ ngái̱¹ jná¹³ siáh³ jú¹ chú³² ñí¹con² tsá² ná¹tson³ hi³ lí¹³ liáun³ tsú²,

hi³ jmu¹ jná¹³ siáh³ hi³ niá³ ñí¹ tsá² ná¹ten³,

hi³ lion¹ jná¹³ siáh³ tsá² quiú¹ jín¹;

19 hi³ ja³ngái̱¹ jná¹³ jái̱¹³ ca³ti²¹ jmái¹ chu²¹ quioh²¹ Dió³² Juo¹³ dí²”.

20 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³tseh² siáh³ Jesús
sí² jáun², hi³ ca³jɨenh³ tsú² siáh³ tsá² ho²
jáɨ¹³ cuáh³² jáun²; jmí¹jáun² ca³cuá³. Jáun²
la³jín³² tsá² tiáunh¹ hí³ hñu³ cuáh³² ca³jíe³
ca³la³ chí¹tiá³ ñí¹ ti³ ñí¹ cuá³ jáun² Jesús.
21 Jáun² ca³hléh³ tsú² ñí¹con² tsá² tionh² hí³,
hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Né³² má²ca³li³tí³ ñí¹ hó²¹máh¹ náh² la³
cun³ juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² hi³ má²lí²hí³
jná¹³ ní² ta³né³².

22 La³jín³² bíh¹ tsáu² jmí¹ ná¹hleh³² re² hi³
ca³tin¹ tsú², hi³ jmí¹ ná¹tsá²cáun² siáh³ tsí³
ca³ti²¹ jáɨ¹³ chu²¹ hi³ jmí¹ cuá¹hleh³² tsú²
jáun² ca³ti²¹ hi³ ja³² mii³ tsí³ Dió³². Jmí¹jáun²
ca³juu³ ca³hlénh³ tsá² hí³ má²tún² hmóu³²:

—¿Há¹ jun³ tsá² ní² bíh¹ hí³ jon² hla¹ Sé²¹?

23 Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³:

—Cu³tí³ bíh¹ juo¹³ hnoh² jná¹³ jáɨ¹³ lá²:
“Hnú² ti³² mí³, jmah²¹ huen² neh²¹”. Hi³
juo¹³ hnoh² siáh³ jná¹³ la³ lá²: “Jmu³
siáh³ juú²cáu³ dí² lá² neh²¹, la³ cun³ hi³
má²ca³náɨ¹³ jnoh¹ hi³ ca³jmuh³ hnú² já¹ juú²
Capernaum”.

24 Hi³ jáun² la³ má²hleh³² jáun² bíh¹ Jesús,
hi³ ca³juáh³:

—Jú¹ tson² juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh²,
hi³ hí¹ jan² yáh³ ti³² jë¹ Dió³² tiá² lí²quien²
juú²co¹. 25 Ja³bí¹ zia³² siáh³ cáun² jú¹ tson²
hnó³² jná¹³ juanh²¹ ñí¹con² hnoh²: Jmáɨ¹ hi³
jmí¹ zian² jáun² Líh³ tsá² jmí¹ lín³ hí³ ti³² jë¹
Dió³², ca³chó³² jmáɨ¹ hi³ tiá² tsau³ jmí³ hí¹
cú¹pih²¹ cun³ hni³² mii² tón³²; ja³bí¹ jmáɨ¹
jáun² siáh³ ca³li³ ho³cuóun³ tá¹ cáun² hué³²
lá². Ti³tsóh³dí¹ jmáɨ¹ jáun² jmí¹ zian² juóun³²
lín³² tsá²mɨ³ hnáɨ³ hué³² *Israel lá²; 26 ti³la³
jmí¹jáun² né³ tiá² ca³zen³ yáh³ Dió³² Líh³
hí³ ñí¹con² hí¹ jan² tsá²mɨ³ hnáɨ³ tsá² jmí¹
zian² hué³² *Israel lá², ti³la³ Dió³² ca³zen³
Líh³ hí³ ñí¹con² jan² tsá²mɨ³ hnáɨ³ *tsá²cá²jo²¹
zian² juú² Sarepta bíh¹, juú² hín¹³ ti³ Sidón.
27 Ja³bí¹ jmáɨ¹ hi³ jmí¹ zian² hla¹ Eliseo tsá²
jmí¹ lín³ ti³² jë¹ Dió³², jmí¹ zian² juóun³²
tsá² ná¹lín³ mí¹uí³ *mɨ³ho²¹ péin³ hué³² Israel
lá², ti³la³ hí¹ jan² yáh³ tsá² hí³ tiá² ca³lan³,
jmáh³la³ hla¹ Naamán tsá²cá²jo²¹ zian² hué³²
Siria bíh¹ lan³.

28 Jmí¹ ca³náɨ³² jáun² tsá² hí³ hi³ ca³juáh³
Jesús la³ ní² né³, ca³la³ jín³² bíh¹ tsá² jmí¹
tionh¹ hí³ hñu³ cuáh³² ca³míh³ lín³² tsí³.
29 Jáun² ca³nu³ ca³tiánh³ tsú² hi³ ca³chin²
Jesús ti³ cheih³² juú². Juú² jáun² quioh²¹
tsú² jmí¹ nio¹ cáun² ñí¹ lí³ tsáɨh³ máh³, jáun²
ca³jan³ tsú² Jesús hi³ jmí¹ já¹hlian² dí² ñí¹
lí³ hná¹ cho¹³. 30 Ti³la³ Jesús má¹ná¹, cáun²
ca³nga³ bíh¹ chu³jo² ja¹ ñí¹ tionh¹ jáun² tsá²
hí³, hi³ ngah³.

Tsá²ñuh² hún¹ jmí²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsí³
(Marcos 1:21-28)

31 Hi³ jáun² Jesús ngau³ Capernaum, juú²
hín¹³ ti³ Galilea, jáun² ñí¹ jáun² ca³ma³tin²
tsú² tsáu² jmáɨ¹ hi³ tionh² tsá² judíos tie³.
32 Jáun² tsá² hí³ lí¹ ca³ja³cáun² tsí³ ca³ti²¹ jáɨ¹³
hi³ jmí¹ cuá¹má²ta² jáun² Jesús, quí¹hliá² jmí¹
cuá¹hɨeh³² tsú² tsáu² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá²
ho² jáɨ¹³.

33 Hñu³ cuáh³² jáun² jmí¹ cuá³ jan²
tsá²ñuh² hún¹ jmí²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsí³. Tsá²
hí³ ca³hóh³² tiá³, hi³ ca³juáh³:

34 —¿He³ jáɨ¹³ zia³² quiúnh¹ jnoh¹ hnú²,
Jesús Tsá² Nazaret? ¿Hí¹ ñeh³ hnú² hi³
ña³cua² nú² jnoh¹ quiu³juóu³²? Tsá² cuóu³²
bíh¹ jná¹³ hnú², hi³ ño¹ jná¹³ hi³ hnú² Tsá²
hɨen¹ Tsá² zéi¹ Dió³².

35 Jáun² Jesús ca³ngáɨ³ tiá³ ñí¹con² jmí²chí³
hláɨnh¹ hí³, hi³ ca³juáh³:

—¡Tie³ náu², tun³² tsá²ñuh² ní²!

Hi³ jáun² jmí²chí³ hláɨnh¹ hí³ né³, ca³jmú³
hi³ ca³quɨnh³ tsá²ñuh² hí³ ja¹ ñí¹ tionh¹ tsá²
hí³, ti³la³ hí¹ cáun² yáh³ hi³ hlah³ tiú²uú²
ca³jmú³ jmí²chí³ hláɨnh¹ hí³ jmí¹ cuá¹han³
jáun² hñu³ tsí³ tsá² hí³. 36 Jáun² la³jín³² tsá²
jmí¹ tionh¹ hí³ ñí¹ jáun² ca³ja³cáun² tsí³, hi³
ca³qui³ ca³ngáɨh³ raɨnh²¹, hi³ juáh³:

—¿Hín² ma³ dá² jáɨ¹³ hleh³² tsá² ní², jáun²
sa³ ca³la³ pin³ lín³² máh³ jë¹ tsú² hi³ jmu²
héih³² hi³ huen² jmí²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsí³
tsáu²?

37 Jáun² la³jín³² tsá² tiáunh¹ hí³ cu³ jéin³
ñí¹ jáun² ca³qui³ ca³ngɨ³ jáɨ¹³ ca³ti²¹ hi³ jmu²
jáun² Jesús.

Jesús jmah²³ mɨ³ziú¹³ Sí¹mu²¹ Pé¹
(Mateo 8:14-15; Marcos 1:29-31)

38 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, cua³han³ Jesús
hñu³ cuáh³² jáun² hi³ ngau³ hñú¹³ Sí¹mu²¹.
Jmí¹jáun² jmí¹ rá²tsáun¹ mɨ³ziú¹³ Sí¹mu²¹ hi³
chéin³, jáun² tsá² tionh² hí³ ñéih³ ca³mí³
ñí¹con² Jesús ca³tin¹ tsá² hí³. 39 Jáun² Jesús
ca³jmú³ dí¹hin³ can³² ñí¹ rón²¹ jáun² tsá² hí³,
hi³ ca³jin³ mí¹uí³ chéi³ jáun², jáun² ca³quin³
bíh¹ hi³ jmí¹ chéin³ tsú². Jáun² la³ cun³
jmí¹jáun² ca³náu² tsá²mɨ³ hí³, hi³ ca³jmú³
má³² hi³ cuh³ tsú² ji³lin².

Jesús jmah²³ juóun³² tsá² tsáun¹
(Mateo 8:16-17; Marcos 1:32-34)

40 Jmí¹ má²ca³ta³tsi²¹ hiú², jáun² li³ua³ jan²
tsá² jmí¹ zian² tsá² tsáun¹ raɨnh²¹ ca³ñí¹jan²
ñí¹con² Jesús, he³ cáun² mí¹uí³ ná¹lín³ bíh¹
ma³ quin³² ma³ jan³² tsá² hí³. Hi³ jáun² Jesús
ca³ra³tsi³² cuo² ñí¹ quioh²¹ ma³ quin³² ma³
jan³² tsá² hí³; la³ jáun² bíh¹ ca³jmú³ Jesús hi³
lan³ tsá² hí³. 41 Ja³bí¹ ja¹ tsá² tsáun¹ hí³ jmí¹
ná¹tso¹ juóun³² tsá² ca³huen³ tsú² jmí²chí³

hlái¹nh¹ hñu³ tsí³; ca³la³ tiáunh¹ ti³ hóh³² bíh¹ jmí²chí³ hlái¹nh¹ hí³, hi³ juáh³:

—Hnú² bíh¹ Jon² Dió³².

Ti³la³ Jesús ca³quiu³ ca³jin³ bíh¹ jmí²chí³ hlái¹nh¹ hí³, hi³ tiá² ca³cuéh³ dí² jái¹³ hi³ hléh³², quí¹ ti³la³ jmí²chí³ hlái¹nh¹ hí³ má²ná¹ñi³² hi³ Jesús bíh¹ Tsá² lín³ Cristo.

Jesús ngai³² jú¹ chú³² ñí¹con² tsá² hín¹³ hué¹³ Galilea
(Marcos 1:35-39)

42 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² né³, cua³han³ Jesús juú² jáun², hi³ ngau³ ñí¹ má²ti³ có³². Ti³la³ tsáu² né³ ca³hnauh² tsú², hi³ jáun² ca³cha³táunh¹ ñí¹ cuá³ tsú². Hi³ jmí¹ hnió³ tsú² hi³ cuá³² Jesús, hi³ tiá² jmí¹ cua³hain³². 43 Ti³la³ Jesús ca³zái¹h³ tsá² hí³:

—Hniáuh³² bíh¹ hléh¹³ jná¹³ ñí¹con² tsá² juú² siáh³ uá²jai³² jú¹ chú³² ca³ti²¹ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ tónh³² tsú² jo³cuo² Dió³², quí¹ ca³ti²¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³ze³ jná¹³ Dió³².

44 Hi³ jáun² la³ jáun² ca³ngí³ Jesús hi³ ngai³² jú¹ chú³² hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² judíos hi³ táun³ hué¹³ Judea.

5

Jáh³ jmái² hi³ ca³jáun³ tsú² quionh³ hua³jueh³²
(Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20)

1 Ca³chó³² cáun² jmái¹ hi³ jmí¹ zenh¹ Jesús can³² ñí¹ ná¹ho³ jmái² téh²³ tsú² Genesaret; jáun² ñí¹ jáun² ca³cha³táunh¹ juóun³² tsáu², ca³la³ hi³ má²cuú² má²jain³² bíh¹ tsú², hi³ hnió³ ne³ jái¹³ quioh²¹ Dió³². 2 Jáun² ñí¹ jáun² ca³jíe³ Jesús tun³ mu² lin²¹ hi³ ná¹hái²¹ ñí¹ má²tiéin² jmái², quí¹ la³ má²ca³huén² bíh¹ tsá² quioh²¹ mu² jáun², hi³ jáun² jmí¹ má²ná¹rái¹n³² bíh¹ tsú² hmá³ quioh²¹. 3 Hi³ jáun² Jesús ca³hi³ ti³ ñeh² cáun² mu² hi³ jmí¹ quioh²¹ jáun² Sí¹mu²¹, hi³ jáun² ca³mí³ dí² hi³ tsa³can³² tsú² ñí¹ má²ñe¹í¹ ca³lá² jmái². Jáun² hñu³ mu² jáun² ca³cuá³ Jesús hi³ ca³ma³tin² tsá² tionh² hí³ can³² jmái². 4 Jmí¹ cá¹táuh³ jáun² hi³ hleh³² dí², ca³zái¹h³ dí² Sí¹mu²¹:

—Ma³cán¹ mu² lá² ti³ ñí¹ ñe¹ jmái², ma³ñéih¹ hmá³ ma³zianh³² jáh³ jmái².

5 Ti³la³ Sí¹mu²¹ ca³ngái³:

—Hnú² Ti³², ca³la³ jmi³ nie³ bíh¹ má²lí²jmú¹³ jnoh¹ ta²¹, hi³ hí¹ jan² yáh³ jáh³ tiá² ca³jáun³ jnoh¹; ti³la³ cun³ñí¹ hi³ hnáuh² hnú², ñí¹ñéih¹ bí¹ jná¹³.

6 Jmí¹ ca³ñeh³ tsú² jáun² hmá³ né³, jmí¹jáun² ca³janh²¹ tsú² juóun³² lín³² jáh³ jmái², hí¹ ca³la³ ti³ hmá³ yáh³ ca³li³liau³ cai³². 7 Jmí¹jáun² ca³jmú³ tsú² li²¹ ñí¹con² tsá² ná¹quian³² mu² cáun² jáun², hi³ ja³ma³hau³ tsú². Jáun² ja³taunh²¹ bíh¹ tsá² hí³ hi³ ñí¹can³² mu² cáun² jáun². Hi³ jáun² né³, tá¹ tun³ bíh¹ mu² jáun² ca³cónh³², hí¹ ca³la³ ti³ jmí¹ má²ñí¹tsa³hanh³² yáh³ mu² jáun² hñu³ jmái². 8 Jmí¹ ca³jíe³ Sí¹mu²¹ Pé¹ hi³ li³ la³ jáun², jáun² ca³di³jñí³² dí² ta³ ñí¹ Jesús hi³ ca³zái¹h³ dí²:

—Hnú² Ti³², chú³² quin¹³ hnú² ti³ có³² ñí¹con² jná¹³, quí¹ tsá² ren² tso³ bíh¹ jná¹³.

9 Quí¹hliá² jlánh¹ ca³ja³cáun² lín³² tsí³ Sí¹mu²¹, la³ má²quionh³ dí² tsá² quionh³, cun³ñí¹ hi³hliá² jlánh¹ juóun³² jáh³ jmái² ca³janh²¹ tsú². 10 Ja³bí¹ ca³ja³cáun² lín³² tsí³ tá¹ gon³ jon² Zebedeo, tsá² jmái² hí³ Jacobo ji³ Juan² ní², tsá² jmí¹ quionh³ hí³ Sí¹mu²¹. Ti³la³ Jesús ca³zái¹h³ Sí¹mu²¹:

—Ha³ lí² juenh³ hniu³², quí¹ né³² ti³ chí¹ján³ tsá²mi³cuóun² bíh¹ má²janh²¹ nú², cha³ jmí¹ janh²¹ nú² jáh³ jmái².

11 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³huéh³ tsú² mu² jáun² hi³ ca³chá³ tsú² ñí¹ quiéin². Jáun² ñí¹ jáun² bíh¹ ca³ta³no¹ la³jí³² hi³ jáun², quí¹ quionh³ Jesús bíh¹ tsú² já¹taunh²¹.

Jesús jmah²³ jan² tsá² lín³ mi³ho²¹ péin³
(Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45)

12 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ngau³ Jesús cáun² juú². Juú² jáun² né³ ca³jenh² tsú² jan² tsá²ñuh² tsáun¹, hi³ lín³ mí¹uí³ *mi³ho²¹ péin³. Jmí¹ ca³jíen³² tsá² hí³ Jesús né³, ca³di³jñí³² dí² ta³ ñí¹, hi³ ca³jmú³ cuá¹hin³, hi³ ca³hiu³ ca³mí³ quioh²¹, hi³ ca³juáh³:

—Hnú² Ti³², ní¹juáh³ hnáuh² hnú², tin² bíh¹ hnú² jmúh¹³ hi³ li³ jin² jná¹³.

13 Hi³ jáun² Jesús ca³tí³ cuo² ñí¹ quioh²¹ tsú², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnó³² jná¹³. Hi³ jáun² ¡cuí¹ lan² hnú²!

Jmí¹ má²lí²juáh³ tsú² jáun² la³ ní² né³, la³jui³² ca³hin³ bíh¹ mí¹uí³ jáun² quioh²¹ tsá² hí³. 14 Hi³ jáun² ca³jmú³ Jesús héih³² hi³ tiá² hniáuh³² chá³² tsú² ñí¹con² hí¹ jan² tsáu² hi³ ha³ lánh³ rón³² lan³, hi³ ca³zái¹h³ dí² siáh³ la³ lá²:

—Jí³²la³ ti³ cuánh², hi³ cuá²ma³jnia¹³ ñí¹con² mí²tsáu² bíh¹, hi³ cuá² cuen²¹ siáh³ jáh³ ñí¹con² Dió³² ca³ti²¹ hi³ má²ca³li³ jin² nú², la³ cun³ lí³ jáun² héih³² quioh²¹ hla¹ Moisés. Hi³ jáun² la³ jáun² li³ ñi³² tsáu² hi³ má²lain³² nú².

15 Ti³la³ ti³ li³mí¹ ca³li³ cuoh² bíh¹ tsáu² tá¹³ Jesús, jáun² ti³ jlánh¹ juóun³² tsáu² ca³cuú² ca³ngih³² bíh¹ hi³ nái³² jái¹³ quioh²¹ tsú², ji³ tsá² má²hnió³ lan¹³ siáh³. 16 Ti³la³ Jesús má¹ná¹, jmí¹ tsá²lienh³ Dió³² ñí¹ tiá² hin² zian² bíh¹.

Jesús jmah²³ jan² tsá² hma²
(Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12)

17 Ca³chó³² cáun² jmái¹ hi³ jmí¹ cuá¹má²tin² Jesús tsáu² ñéih³. Ñí¹ jáun² jmí¹ tionh¹ ma³ jan² tsá² téh²³ tsú² *fariseos ji³ tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹ ní², tsá² já²taunh²¹ la³jí³² juú² hín¹³ ti³ Galilea, ji³ juú² hín¹³ ti³ Judea

ní², ji³ já¹ juú² Jerusalén ní² siáh³. Hi³ jáun² jmái¹ jáun² ca³li³ lin¹ hi³ quian³² Jesús pí³ quioh²¹ Dió³² jmí¹ ca³jmah³ tsú² jáun² tsá² tsáun¹. 18 Jmí¹jáun² cua³taunh²¹ tsá² ná¹jan² jan² tsá² hma², hi³ rá¹tsin² ñí¹ jmu², hi³ jmí¹ hnió³ tsá² hí³ hi³ jmí¹ tónh²¹ ñéih³, hi³ jmí¹ tsa³jan² dí² tsá² tsáun¹ hí³ ta³ ñí¹ Jesús. 19 Ti³la³ tiá² ca³choh¹³ yáh³ tsú² hín² jui³² tónh³², quí¹hliá² jlánh¹ juóun³² tsáu² jmí¹ tionh¹. Hi³ jáun² cáun² ca³uú³ tsáih³ hñú³ bíh¹ tsú² cú²jueh³², jáun² ca³quin³ tsú² ca³lá² cuá¹lá² jlái³ hñú³ jáun²; jáun² jui³² jaun³² bíh¹ ca³sió³ tsú² jmu² hi³ tsin² jáun² tsá² tsáun¹ hí³ cú²tso² chu³jo² ja¹ ñí¹ tionh¹ tsáu² ta³ ñí¹ Jesús. 20 Jmí¹ ca³li³tsin² jáun² Jesús hi³ cáun² tán¹ bíh¹ ná¹tioh³ tsí³ tsá² ca³cha³táunh¹ hí³, hi³ jáun² ca³záih³ dí² tsá² tsáun¹ hí³ la³ lá²:

—Hnú² tsá²ñuh², má²cá²hin³ bíh¹ tso³ quián¹³ hnú².

21 Hi³ jáun² tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹ ji³ tsá² fariseos ní² ca³juu³ ca³hlénh³, hi³ ca³juáh³:

—¿Hin² dá² tsánh² tsá² ní², sa³ tiá²³ máh³ tsí³ chú² lén³² Dió³²? Quí¹ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² tin² hin³ tso³, jí³²la³ hnga² Dió³² bíh¹ Tsá² tin².

22 Ti³la³ Jesús jmí¹ ñi³² bíh¹ he³ lánh³ ná¹lín²³ tsá² hí³, hi³ jáun² ca³záih³ dí²:

—¿He³ láih³² sa³ la³ ní² ná¹lín²³ hnoh²? 23 ¿Hín² jái¹³ hi³ tun³ lá² hi³ jlánh¹ huán¹ tsí³ li³ lin¹ hi³ zia³² pí³ quioh²¹ tsá² hleh³²; hí¹ cun³quionh³ hi³ juáh³ tsú²: “Tso³ quián¹³ hnú² má²cá²hin³”, ho³ hi³ juáh³ tsú²: “Náu², ngí¹”? 24 Re² bíh¹, cuí¹ má¹jniá¹³ jná¹³ ñí¹con² hnoh² hi³ jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun², ho² ná¹ jái¹³ ñí¹ hué²¹ lá² hi³ hin¹³ ná¹ tsáu¹³ tsáu².

Hi³ jáun² ca³záih³ dí² siáh³ tsá² hma² hí³:

—Hnú² juo³ jná¹³: náu², ziáuh¹ jmu² quián¹³, quiaun², cuánh² hñuh³².

25 Jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³náu² tsá² jmí¹ hma² hí³ ta³ ñí¹ la³jín³² tsá² jmí¹ tionh¹ hí³ ñéih³, jáun² ca³ziauh³ jmu² hi³ jmí¹ tsin², hi³ ca³caun² hi³ ngah³ hñú¹³ hi³ má²hí¹má²tsú² má²jónh³² Dió³². 26 Jáun² la³jín³² tsá² jmí¹ ná¹jíe²³ hí³ ca³ja³cáun² lín³² tsí³, jáun² ca³ma³quien² tsú² Dió³². Jáun² ta³ má²hú¹ cóh²¹ tsí³ bíh¹ tsú² ca³juáh³:

—Né³² má²lí²neh²¹ dí² cáun² hi³ tiá² má²ca³neh²¹.

Jesús téh²³ Leví
(Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17)

27 Jmí¹ li²¹ jáun² cua³han³ Jesús, jáun² ca³jíen³² dí² jan² *tsá² cai³² hmah²¹, tsá² jmái² Leví, hi³ jmí¹ cuá¹tón²¹ ñí¹ cuá¹cai³² hmah²¹ [cha¹³ tsá² *romanos]; hi³ jáun² ca³záih³ dí²:

—Ña³² cu³hna³² jná¹³.

28 Jmí¹jáun² ca³náu² Leví, ca³tunh³ ta²¹ hi³ jmí¹ cuá¹jmu² jáun², hi³ ngau³ cu³hna²¹ Jesús.

29 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³jmú³ Leví cáun² jmái¹ jueh³² hñú¹³ hi³ ca³tin¹ Jesús, hi³ ca³ngih³² siáh³ juóun³² tsá² cai³² hmah²¹ la³ má²quionh³ tsá² siánh³ siáh³, hi³ ca³tiánh³ ñí¹ mesa quionh³ tsú². 30 Ti³la³ tsá² cu³ nió³ téh²³ tsú² fariseos né³, ji³ la³ má²quionh³ ti³² liei²¹ ní², ca³quiu³ ca³jin³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² Jesús, hi³ ca³záih³ dí²:

—¿He³ láih³² sa³ hnoh² yáh³ cú² húh²³ náh² quiúnh¹ tsá² cai³² hmah²¹, ji³ tsá² ren² tso³ ní² siáh³?

31 Ti³la³ Jesús ca³záih³ tsá² hí³:

—Tiá² ti³² mí³ hniah³ yáh³ ñí¹con² tsá² chun¹; ti³la³ ñí¹con² tsá² tsáun¹ bíh¹ hniah³. 32 Quí¹ tiá² ja³ yáh³ jná¹³ hi³ ja³te³ tsá² chun¹, quí¹ hi³ ja³te³ tsá² ná¹ren² tso³ bíh¹ jná¹³ ja³, hi³ zái³² tsú² jmí¹ tsí³.

Nga² tsáu² ñí¹con² Jesús ca³ti²¹ hi³ má²hien²¹ tsú²
(Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22)

33 Hi³ jáun² tsá² fariseos hí³ ca³záih³ Jesús:

—Tsá² hain²¹ ti³ con² Juan² tsá² zion² hí³ tsáu² jmái², ji³ tsá² hain²¹ ti³ con² jnoh¹ tsá² fariseos siáh³ jlánh¹ má²hien²¹, hi³ liéinh³² siáh³ Dió³² chí¹ñi¹. ¿He³ láih³² sa³ la³ má²jmu² jáun² bíh¹ tsá² hain²¹ ní² ti³ con² hnú² hi³ cá² ñí¹ ná¹cú² ná¹hính²³ bíh¹?

34 Jáun² Jesús ca³juáh³ la³ lá²:

—Ní¹juáh³ zian² tsá² ná¹tén¹ ñí¹ jmu² tsú² jmái¹ hi³ jenh² cuo² tsáu², ¿hí¹ lí¹³ jmúh¹³ hnoh² héih³² ñí¹con² tsá² la³ hí³ hi³ hniáuh³² ma³hien²¹ tsú² tá¹la³ má²ná¹má²hiún² tsú² jáun² tsí³ quionh³ tsá²ñuh² tsá² jenh¹³ hí³ cuo²? 35 Ti³la³ chau²¹ bíh¹ jmái¹ hí³ quin³ ti³ có³² tsá²ñuh² tsá² jenh¹³ hí³ cuo²; hi³ jáun² má¹jáun² máh³ má²ma³hien²¹ tsá² hí³.

36 Ja³bí¹ ca³jmú³ siáh³ Jesús cáun² jái¹³ hi³ lí³ la³ lá²:

—Hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² tiu³² cú¹pih²¹ hmih³² hmai²¹ hi³ táun³² cáun² hmih³² má²tseh¹. Quí¹ ní¹juáh³ ca³jmú³ tsú² la³ jáun², lí¹ tsa³hín³ bíh¹ hná¹ hmih³² hmai²¹ jáun² lí¹³; hi³ tiá² re² cunh³ ya³ siáh³ quionh³ hmih³² má²tseh¹. 37 Ja³bí¹ la³ jáun², hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² tah³² mu² ráu³ cun³ ñí¹ dí¹jan³² hñu³ chí² láu² má²tseh¹; quí¹ ní¹juáh³ hi³ jmu³ tsú² la³ jáun², má²cái³² bíh¹ chí² láu² tseh¹ jáun² lí¹³ hi³ jmu³ mu² ráu³ cun³ ñí¹ dí¹jan³² jáun²; jáun² lí¹ má²tsa³hín³ bíh¹ mu² ráu³ jáun² lí¹³, la³ má²quionh³ chí² láu². 38 Hi³ jáun² hñu³ chí² láu² hmai²¹ bíh¹ hniáuh³² táh³² tsú² mu² ráu³ cun³ ñí¹ dí¹jan³², [hi³ jáun² la³ jáun² tiá² hi³ láih¹³ tá¹ tun³]. 39 Ní¹juáh³ zian² tsá² má²tan² hính²³ mu² má²zéih¹, jáun² tsá² la³ hí³ tiú²uú² zain³² yáh³ hính³ mu² cun³ ñí¹ dí¹jan³², quí¹hliá² juáh³ tsú² hi³ hi³ má²zéih¹

bíh¹ ti³ jlánh¹ re² jmá³. [La³ jáun² bíh¹ lín³ tsá² má²tan² cáun² hi³ ná¹ngɨ²³, tiá² hnió³ yáh³ tsú² ne³ cáun² hi³ hmaɨ²¹.]

6

Tsá² haɨn²¹ ti³ con² Jesús cun³² cuú²miih²¹ jmáɨ¹ nio² tie³

(Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28)

1 Ca³chó³² cáun² jmáɨ¹ hi³ jmí¹ cuá¹ngɨ³² Jesús ja¹ ñí¹ zia³² hi³ jná¹ quioh²¹ tsáu² cáun² *jmáɨ¹ nio² tie³, hi³ jáun² tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con² tsú² jmí¹ hí¹caɨ³² chi² hieh² cuú²miih²¹; hi³ jáun² jmí¹ hí¹hianh²³ tsú² quionh³ cuo², hi³ hí¹cúh². 2 Hi³ jáun² ma³ jan² tsá² *fariseos ca³juáh³:

—¿He³ láih³² sa³ ta²¹ hi³ tiá² ca³ti²¹ jmu³ tsú² jmáɨ¹ nio² tie³ yáh³ jmuh³² hnoh²?

3 Jáun² Jesús ca³záih³ tsá² hí³:

—¿Tiá¹ má²ca³híh³ hnoh² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² hi³ he³ ca³jmú³ hla¹ re²¹ Dá²vi²¹ cu³ jéin³² jmí¹ li²¹ ñí¹cuóunh²¹ quionh³ tsá² quionh³? 4 Tsá² hí³ dá² ca³ñí¹hi³² ñéih³ hñu³ cuáh³² lí³ hmɨh³², hi³ ca³ñí¹quián¹³ *hí³ cuú²miih²¹ híen¹ hi³ jmí¹ nio² jáun² ñéih³ ñí¹hiú¹³, hi³ ca³cúh²; ja³bí¹ ca³cuéh³ tsú² siáh³ tsá² quionh³. Ti³la³ hí³ jáun² né³, tiá² jmí¹ ca³tɨn¹ yáh³ tsú² cuh³, quí¹ hí³ jáun² jmí¹ ná¹chan¹ hi³ cúh² jmáh³la³ tsá² ná¹lín³ mí²tsáu² bíh¹.

5 Ja³bí¹ ca³záɨh³ tsú² siáh³ tsá² hí³:

—Jáun² né³, uá¹ hi³ jmáɨ¹ nio² tie³, cun³ jáun² cáun² ho² bíh¹ Jon² tsá²mɨ³cuóun² jáɨ¹³.

Jesús jmah²³ jan² tsá² má²ca³náɨ³ cáun² cuo²

(Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6)

6 Ca³chó³² siáh³ cáun² jmáɨ¹ hi³ ca³ñí¹hi³² Jesús hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² *judíos cáun² jmáɨ² nio² tie³; hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³ma³tɨn² tsú² tsáu². Jáun² ñí¹ jáun² jmí¹ cuá³ jan² tsá² má²ca³náɨ³ cuá² chu²¹ quioh²¹. 7 Hi³ jáun² ti³² liei²¹ quionh³ tsá² fariseos né³, jmí¹ ná¹tan² Jesús, hi³ hnió³ dí² jíe³ ní¹juáh³ hi³ jmah³ tsú² tsáu² jmáɨ¹ nio² tie³, hi³ jáun² la³ jáun² jmí¹ lí¹³ chá³² dí² tsáu¹³ tsú². 8 Ti³la³ Jesús jmí¹ má²ñi³² bíh¹ he³ jmí¹ ná¹lín²³ tsá² hí³, hi³ jáun² ca³záih³ tsú² tsá² jmí¹ má²ca³náɨ³ hí³ cuo²:

—Náu², jmu³ zenh² nú² ja¹ lá² quiú¹³ jnoh¹.

Jáun² tsá² hí³ né³, ca³jmú³ zenh² chu³jo².

9 Hi³ jáun² Jesús ca³ngáɨh³ tsá² ná¹ngɨh³² hí³:

—Nga¹ jná¹³ cáun² jáɨ¹³: ¿He³ ca³ti²¹ jmu³ tsú² jmáɨ¹ nio² tie³, hí¹ hi³ chu²¹ ho³ hi³ hlah³? ¿Hí¹ lí¹³ lión³² tsú² tsáu² ho³ hi³ ti³ hniáuh³² jngɨh³ uá¹ tsú²?

10 Jmí¹jáun² ca³jíen³² dí² la³jín³² tsá² tionh² hí³ cu³ jéin³ ñí¹ zenh¹ dí², hi³ jáun² ca³záɨh³ dí² tsá² lí³ hí³ cuo²:

—Ñéih¹ cuonh².

Jáun² ca³ñeh³ tsá² hí³ cuo², hi³ jáun² jmí¹jáun² la³. 11 Ti³la³ tsá² jmí¹ ná¹tan² hí³ Jesús má¹ná¹, ca³míh³ lín³² bíh¹ tsí³, hi³ jáun² hi³ jan² hi³ jan² tsú² ca³juu³ ca³hlénh³ hi³ ha³ lánh³ lí¹³ jmúh³² dí² Jesús.

Jesús quianh²³ quian³tun³ tsá² lín¹³ ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³²

(Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19)

12 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ngau³ Jesús tsi³ máh³ hi³ ñí¹lienh¹³ Dió³², jáun² tá¹ cú² nie² bíh¹ la³ ca³liéinh³² tsú² Dió³². 13 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² né³, ca³teh³ dí² tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con², hi³ jáun² ja¹ jáun² ca³quianh³ dí² quian³tun³ tsá² ca³teh³ tsú² hí³ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³². 14 Tsá² hí³ ná¹jmáɨ² la³ lá²: Sí¹mu²¹ tsá² ca³lɨ³ jmáɨ² siáh³ Pé¹, ji³ Tre²¹ dá¹jon²¹ tsú² ní², Jacobo ji³ Juan² ní², Pí²liéi¹, Bartolomé, 15 Má²téh³, Tú¹ma²¹, Jacobo jon² Alfeo, Sí¹mu²¹ tsá² ca³lɨ³ quionh³ tsá² cu³ nió³ *Cananista, 16 Judas raɨnh²¹ Jacobo, ji³ Judas tsá² zian² juú² Queriot ní² siáh³, tsá² ca³ñí¹jɨenh¹³ hí³ Jesús.

Jmah²³ Jesús juóun³² tsá² tsáun¹

(Mateo 4:23-25; Marcos 3:7-12)

17 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³son² Jesús tsi³ máh³ jáun² quionh³ tsá² quian³tun³ hí³, hi³ jáun² cua³tanh²¹ tsú² cáun² ñí¹ máɨ². Jáun² ñí¹ jáun² jmí¹ ná¹ngɨh³² juóun³² tsá² haɨn²¹ ti³ con² tsú². Ja³bí¹ jmí¹ quionh³ tsú² juóun³² lín³² tsá² siánh³ siáh³, tsá² hín¹³ ti³ Judea, tsá² juú² Jerusalén, la³ má²quionh³ tsá² hín¹³ ti³ hué³² can³² jmí²miih²¹ có³² juú² Tiro, ji³ juú² Sidón ní² siáh³. Tsá² hí³ cua³taunh²¹ hi³ hnió³ ne³ jë¹ Jesús, hi³ má²hnió³ siáh³ hi³ quin³ mí¹uí³ hi³ jmí¹ ná¹jau². 18 Ja³bí¹ jmí¹jáun² lan³ tsá² jmí¹ ná¹má²tso² tsí³ hi³ jmí¹ ná¹jan² jmí²chí³ hláɨnh¹. 19 Jmí¹jáun² ca³lɨ³ hniá¹ la³jín³² tsá² tsáun¹ hí³ hi³ tin³ cuo² Jesús, quí¹hliá² ñí¹con² Jesús ja³² pí³ hi³ lí¹³ lan¹³ tsú².

Tsá² lí¹³ zian² re² tɨn²

(Mateo 5:1-12)

20 Hi³ jáun² ca³jíe³ Jesús ñí¹ tionh¹ jáun² tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con², hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Hnoh² tsá² tia³mii² náh², jlánh¹ jmí¹ ren² náh² quí¹hliá² má²tionh² náh² jo³cuo² Dió³².

21 ”Jlánh¹ jmí¹ ren² hnoh², tsá² ñí¹cuon¹³ náh², quí¹ Dió³² bíh¹ jmu³ hi³ conh²¹ hñu³ jmí¹ hñu³ honh² náh².

”Jlánh¹ jmí¹ ren² hnoh² tsá² má²ná¹uoh³² náh², quí¹ hnoh² bíh¹ tsá² ngáɨh¹³ ní¹ má¹jáun².

22 ”Jlánh¹ jmí¹ ren² hnoh² ní¹juáh³ tsá² ca³li³hau² náh² tsáu², ní¹juáh³ ca³che² tsú²

cheih32, ní1juáh3 ca3quiu3 ca3je3 tsú2, ho3 ní1juáh3 ca3ziu3 ca3hɨe3 náh2 tsáu2 cun3ñí1 hi3 ca3tɨn1 jná13 Jon2 tsá2mɨ3cuóun2. 23 Tsɨnh1 náh2 jmu3, hi3 ca3la3 hi3 rú2 hi3 háɨnh23 náh2 jmu3 hi3 hiún2 honh2 jmáɨ1 la3 jáun2, quí1 hñu3mɨ3cuú2 hián13 náh2 cáun2 hi3 jlánh1 bíh1 quien2; quí1 la3 ní2 bíh1 ca3jmú3 dí2hioh3 ñú2deh3 hnoh2 ñí1con2 la3jín32 *tɨ32 jë1 Dió32 jmí1 zian2 jmí1tin2.

24 ”Tɨ3la3 jlánh1 juon23 hnoh2 tsá2 ná1hánh3 náh2, quí1 má2ná1ma3hiúnh13 náh2 honh2 ta3né32.

25 ”Jɨ3 hnoh2 tsá2 ná1cónh21 henh1 náh2 re2 tɨn2 ta3né32, juon23 bíh1 hnoh2, quí1 né3bí1 lí13 ñí1cuon13 náh2.

”Jɨ3 tsá2 ná1ngáɨh23 náh2 siáh3 ta3né32, juon23 bíh1 hnoh2, quí1 né3bí1 uóh13 náh2, hi3 ha3 hlaɨh3 lín21 honh2 náh2.

26 ”Juon23 bíh1 hnoh2 ní1juáh3 la3jín32 tsáu2 hleh32 re2 ca3tɨn1 náh2, quí1 la3 jáun2 bíh1 ca3jmú3 tsá2 jmí1 zian2 jmí1tin2 ca3tɨn1 tɨ32 tí1jái2, tsá2 lí1 ca3juáh3 hí3 hi3 lín3 tɨ32 jë1 Dió32.

Hniáuh32 ma3hnio3 tsú2 tsá2 hau2
(Mateo 5:38-48)

27 ”Juanh32 jná13 ñí1con2 hnoh2 tsá2 ná1naɨh32 náh2: Ma3hno1 náh2 tsá2 jmu2 hian2 tsí3 ñí1con2 náh2, jmu3 náh2 hi3 chú32 ñí1con2 tsá2 hau2, 28 hi3 chú32 jéinh1 náh2 ñí1con2 tsá2 chú2 juóu32 náh2, lienh1 náh2 Dió32 ca3tɨn1 tsá2 quiú2 je23. 29 Ní1juáh3 zian2 tsá2 pá23 cá2 jo21 máh1 náh2, cuéh3 tsú2 siáh3 tɨ3 cá2 jo21 cáun2, cuí1 pá13; hi3 ní1juáh3 zian2 tsá2 quin23 hmɨh32 cháu3 quián13 náh2, cuéh3 tsú2 siáh3 jɨ3 hanh2, cuí1 quián13. 30 Lɨ3ua3 jan2 tsá2 zia32 hi3 mɨ32 ñí1con2 náh2, cuéh3; hi3 ní1juáh3 tsá2 quin23 cáun2 hi3 quián13 nú2, ha3 lí2 máɨ1. 31 Jmu3 náh2 ñí1con2 tsá2 siánh3 la3 cun3 hi3 qui3 hnáuh2 náh2 jmu3 tsú2 ñí1con2 náh2 hmóu32.

32 ”Quí1 ní1juáh3 hnoh2 hno3 náh2 jmáh3la3 tsá2 hniau3 náh2, ¿he3 dá2 hi3 chu21 ná1jmuh32 náh2? Quí1 hí1 la3 tɨ3 tsá2 hian2 tsí3 yáh3 ná1jmu2 la3 jáun2. 33 Ho3 ní1juáh3 jmuh32 náh2 hi3 chu21 ñí1con2 jmáh3la3 tsá2 jmu2 hi3 chu21 ñí1con2 náh2 hmóu32, ¿he3 dá2 hi3 chu21 jmuh32 náh2 jaun32? Quí1 ja3bí1 tsá2 hian2 tsí3 yáh3 jmu2 la3 jáun2. 34 Hi3 ní1juáh3 zia32 hi3 chíh1 náh2 ñí1con2 jmáh3la3 tsá2 lín23 náh2 hi3 lí13 jéinh32 siáh3 ñí1con2 náh2, ¿he3 dá2 hi3 chu21 ná1jmuh32 náh2 jaun32? Quí1 ja3bí1 tsá2 hian2 tsí3 yáh3 chi2 hi3 quioh21 ñí1con2 tsá2 cá2ren2 quionh3, quí1 má2ná1hëh3 chí1 tsú2 hi3 jíenh32 siáh3 tsá2 hí3. 35 Tɨ3la3 hniáuh32 má1hno1 bí1 náh2 tsá2 jmu2 hian2 tsí3 ñí1con2 náh2, hi3 jmúh13 náh2 hi3 chú32 ñí1con2 tsú2, jɨ3 hi3 zia32 hi3 chíh1 náh2 ñí1con2 tsú2; tɨ3la3 jun3juáh13 hi3 háɨh13 náh2 honh2 hi3 zia32 cáun2 hi3 jɨenh32 yáh3 tsú2 siáh3. Hi3 jáun2 má1jáun2 hián13 hnoh2 cáun2 hi3 jlánh1 bíh1 chu21, hi3 jáun2 hnoh2 lín13 jon2 Dió32 Tsá2 jlánh1 cuá1quien2; quí1 ta3bí1 hnga2 yáh3 Dió32 jmu2 hi3 chu21 ñí1con2 tsá2 tiá2 cue32 tiá1hmah1 quioh21 hi3 hiáuh23, ji3 ñí1con2 tsá2 hláɨh1 ní2 siáh3. 36 Hniáuh32 ja32 mií3 honh2 náh2 la3jmí1 ja32 mií3 tsí3 Dió32 Ñeh2 náh2.

Ha3 lí2 chú1 lí2 ñih21 náh2 tsáu2
(Mateo 7:1-5)

37 ”Ha3 lí2 chú1 lí2 ñih21 náh2 tsáu2, hi3 jáun2 tiá2 ra3tsa2 náh2 Dió32 héih32 la3 jáun2. Ha3 lí2 zinh3 náh2 tsáu2 ñí1 hlaɨh3, hi3 jáun2 sa3jun3 Dió32 zeh3 náh2 siáh3 ñí1 la3 jáun2. Juenh2 jmu3 náh2 honh2, hi3 jáun2 Dió32 jmu3 siáh3 juenh2 tsí3 ñí1con2 náh2. 38 Cuéh3 náh2 tsáu2, hi3 jáun2 Dió32 chá32 héih32 hi3 cué32 siáh3 ñí1con2 hnoh2 ca3la3 hliáun3 cu3tí3, ca3la3 hi3 tioh3 tiá3 ti3 ñeh2 tuh32 quián13 hnoh2, ca3la3 ná1quiúnh1 tiá3, ca3la3 hi3 ziú2 suh32 bíh1 lí13. Quí1 la3 cun3 lí3 héih32 hi3 cueh32 hnoh2 ñí1con2 tsáu2, Dió32 chá32 héih32 hi3 cué32 siáh3 ñí1con2 hnoh2.

39 Jmí1 má2lí2juáh3 jáun2 Jesús la3 ní2, ca3juáh3 siáh3 la3 lá2:

—¿Hí1 lí13 hɨe32 tsá2 ten3 juɨ32 ñí1con2 tsá2 ten3 raɨnh21? ¿Haun13 juáh13 tá1 gon3 bíh1 tsú2 sunh3 cu3tsa32 ní1juáh3 ñí1 hó21 táu2? 40 Hí1 jan2 yáh3 tsá2 má2tɨn32, tiá2 lí13 lɨ3tɨn2 ti3 hliáun3 la3 cónh3 bíh1 tɨ32 joh1; tɨ3la3 ní1 má1ca3lɨ3tɨn2 tsú2 la3jí32, ñí1jí21 la3 cun3 hi3 tɨn2 tɨ32 hí3 bíh1 lí13 tɨn2 tsú2.

41 ”¿Ha3 bí1 lánh3 rón32 lí13 jieh21 hnú2 má1quɨ32 pih21 hi3 hu21 mí1ñí1 renh2 ní1juáh3 tiá2 lí2tsɨn2 yáh3 hnú2 hi3 hu21 cáun2 pa21 hná1 hmá2 mí1máh1 huen2? 42 ¿Ha3 lánh3 rón32 hó32 honh1 hnú2 hi3 juoh1 nú2 renh2: “Hnú2 reh2, cué1 jáɨ13 hi3 chí13 jná13 má1quɨ32 pih21 hi3 hu21 ní2 mí1máh1 nú2”, tɨ3la3 tiá2 ñíh1 yáh3 hnú2 hi3 hu21 cáun2 pa21 hná1 hmá2 mí1máh1 huen2? ¡Hnú2 tsá2 lín3 nú2 la3 cá1 la3 jéinh1! La3ñí1 tín2 chí3 hná1 hmá2 pa21 hu21 mí1máh1 huen2, má1jáun2 lí13 jieh21 hnú2 re2 hi3 chíh1 nú2 má1quɨ32 pih21 hi3 hu21 mí1ñí1 renh2.

Lin1 bíh1 he3 ñí1 hmá2 cun3quionh3 máɨ3 hi3 háɨ32
(Mateo 7:17-20; 12:34-35)

43 ”Tiá2 lin1 zia32 yáh3 hmá2 chu21 hi3 háɨ32 máɨ3 hlah3; sa3jun3 zia32 siáh3 hmá2 hlah3 hi3 lí13 ha3 máɨ3 chu21. 44 Quí1 cun3quionh3 máɨ3 hi3 háɨ32 bíh1 hmá2 lí13 lɨ3cuoh2 tsú2. Uá1la3 mɨ3 hmá2 sí2 co2, tiá2 cun32 yáh3 tsú2 tsɨ3 hmá2 ton2, sa3jun3 mɨ3 uóun2jɨeh13 yáh3 cun32 tsú2 siáh3 cuú2ñeh1 tan3 mɨ3 juíh2. 45 Tsá2 chun1 jmu2 hi3 chu21 quí1hliá2 hi3 chu21 zia32 hñu3 tsí3; tɨ3la3 tsá2 hláɨh1 tsá2 hon2 má1ná1, jmu2 jmáh3la3 hi3 hlah3 bíh1, quí1hliá2 hi3

hlah³ bíh¹ zia³² hñu³ tsí³ tsú². Quí¹ li³ua³ cáun² hi³ ná¹canh² hñu³ jmí¹ hñu³ tsí³ tsú², hi³ jáun² bíh¹ hué³² ho³ tsú².

Tun³ ñí¹ tsá² zih³² hñú³
(Mateo 7:24-27)

46 ”¿He³ láɨh³² sa³ juáh³ hnoh² hi³ Juóuh³² náh² jná¹³, já² tiá² jmuh³² yáh³ hnoh² la³ cun³ hi³ juanh³² jná¹³? 47 Juanh²¹ jná¹³ ha³ lánh³ lín³ jan² tsá² ja³² ñí¹con² jná¹³, tsá² ñi³nie¹³ jái¹³ quion²¹ jná¹³ hi³ má²tí³² siáh³. 48 Tsá² la³ hí³ lín³ la³jmí¹ lín³ jan² tsá² quiáh² ñe¹ ñí¹ ma³liáu³² jmíh¹ hiah³² hñú¹³. Má¹tí³ jáun² quín¹ né³, ñí¹ quín¹ jáun² bíh¹ dí²chin³ tsú² jmíh¹ hiah³² hñú³ quioh²¹. Hi³ jáun² ní¹ má¹cá²chó³² jáun² jmáɨ¹ hi³ li³ hliáun³ jmí² cua³, hi³ já³² jmáɨ² tiá³ lín³² ñí¹ zeh¹ jáun² hñú³, tiá² tioh²¹ yáh³ jmáɨ² hi³ tsunh³ quí¹hliá² jmíh¹ hiah³² hñú³ jáun² dí¹chin¹ ñí¹ quín¹ bíh¹. 49 Ti³la³ tsá² náɨ³² jái¹³ quion²¹ jná¹³, tsá² tiá² má²tí³² la³ cun³ hi³ juanh³² jná¹³, tsá² la³ hí³ né³ lín³ la³jmí¹ lín³ jan² tsá² jmu² hñú¹³ jmáh³la³ ñí¹ hué²¹, hi³ tiá² jmíh¹ hiah³² quiú²; jáun² ní¹ má¹cá²chó³² jáun² jmáɨ¹ hi³ li³ hliáun³ jmí² cua³, hi³ já³² jmáɨ² tiá³ lín³² ñí¹ zeh¹ jáun² hñú¹³ tsú², jáun² má¹jáun² quíh³² bíh¹, hi³ má²juú¹ má²tsúnh¹³ cu³tí³.

7

Jesús jmah²³ tsá² quian²¹ hliáu³ tsá² chín¹
(Mateo 8:5-13)

1 Jmí¹ cá¹tsan³ jáun² jáɨ¹³ hi³ ca³hléh³ Jesús ñí¹con² tsá² hí³ né³, ngau³ ti³ juú² Capernaum. 2 Ñí¹ jáun² jmí¹ zian² jan² hliáu³ tsá² chín¹ tsá² *romano, hi³ jáun² tsá² hí³ jmí¹ zian² jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹, tsá² jmí¹ hnio³ tsú² lín³². Tsá² hí³ joh¹ tsú² jmí¹ rá²tsáun¹ lín²¹ hi³ jmí¹ má²ñí¹jún³ cu³tí¹³. 3 Jmí¹ ca³náɨ³² hliáu³ tsá² chín¹ hí³ hi³ zian² jan² tsá² jmah²³ tsáu², tsá² jmáɨ² Jesús, jáun² ca³zen³ dí² tsá² *judíos tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú², hi³ tsa³zeh¹ tsú² Jesús tiá¹ jmu³ tiá³ hi³ chú³² hi³ já³² hi³ ja³jmah¹ tsá² má²dí¹hlánh¹ hí³ joh¹ tsú². 4 Jáun² tsá² má²lieih²¹ hí³ né³, ja³taunh²¹ bíh¹ ñí¹con² Jesús, hi³ ca³ñí¹hiú² ñí¹mɨ², hi³ ñí¹juah²¹ la³ lá²:

—Cu³tí³ ca³tin¹ hliáu³ tsá² chín¹ tsá² hien²³ jnoh¹ lá² hi³ hiáuh³ cáun² hi³ chú³² quián¹³ hnú²; 5 quí¹ jlánh¹ hniau³ tsú² jnoh¹ tsá² ziáun² dí² hué³² *Israel lá². Hnga² bíh¹ tsú² ca³ma³hmah¹ hi³ li³ cáun² cuáh³² quiú¹³ jnoh¹ já¹ juú² lá².

6 Hi³ jáun² ngau³ Jesús quionh³ tsá² hí³, ti³la³ jmí¹ má²ñí¹chau²¹ tsú² hñú¹³ hliáu³, jáun² hliáu³ tsá² chín¹ hí³ ca³zen³ ma³ jan² há²mei²¹ hi³ ja³zeh¹ Jesús la³ lá²:

—Hnú² Ti³², lí²juáh³ hliáu³: “Ha³ lí² ma³tsan¹³ hnú² honh² hi³ ñeih²¹ hnú² la³ ti³ hñu³² jná¹³, quí¹ jun³ lin¹ tsáu² yáh³ jná¹³. 7 Cun³ñí¹ hi³ jáun² yáh³ tiá² lí²chá³ jná¹³ tsin³² hi³ ñe¹ huen², hi³ ñí¹jie¹ jná¹³ hnú². Jí³²la³ ti³ jmúh¹³ hnú² héih³² bíh¹, hi³ jáun² lan¹³ tsá² joh² jná¹³. 8 Quí¹ ja³bí¹ jná¹³ siáh³ zian² juóu³², hi³ ja³bí¹ lín³ jná¹³ siáh³ hi³ chín¹ ñí¹con² hliáu³. Jáun² ní¹ má¹cá²jmú³² jná¹³ héih³² ñí¹con² li³ua³ jan² tsá² hí³ hi³ tsó³², jáun² tsau³² bíh¹; hi³ ní¹juáh³ juo¹³ jná¹³ jan²: Ña³², jáun² ja³²; hi³ ní¹juáh³ juo¹³ jná¹³ tsá² lín³ quian²¹ ná¹: Jmu³ hi³ lá², jáun² jmu² bíh¹ tsú²”.

9 Jmí¹ má²lí²niéi³² jáun² Jesús jáɨ¹³ hi³ lí²zen³ jáun² hliáu³ tsá² chín¹ hí³ né³, lí¹ ca³ja³cáun² bíh¹ tsí³. Jmí¹jáun² ca³jíen³² tsú² tsá² hí¹já²táunh¹ hí³ ti³ cu³hna²¹, hi³ ca³záɨh³ dí² la³ lá²:

—Jná¹³ juanh³² ñí¹con² hnoh², hi³ hí¹ jan² tsá² zian² hué³² *Israel lá² tiá² má²ca³chanh²¹ jná¹³, tsá² nio² cáun² tsí³ la³jmí¹ nio² cáun² tsí³ *tsá² cá²jo²¹ lí²zen³ jáɨ¹³ lá².

10 Hi³ jáun² jmí¹ ca³cha³tánh¹ tsá² ca³ñí¹can³² hí³ jáɨ¹³ ñí¹con² Jesús hñú¹³ hliáu³, jáun² ca³jíe³ tsú² hi³ má²laɨn³² bíh¹ tsá² jmí¹ tsáun¹ hí³.

Jesús jmu³ hi³ jenh¹³ jon² tsá²mɨ³ hnáɨ³

11 Jmí¹ li²¹ jáun², ngau³ Jesús cáun² juú² jmáɨ² Naín, la³ má²quionh³ tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con². Hi³ jmí¹ hí¹já²táunh¹ siáh³ juóun³² lín³² tsáu² cu³hna²¹ tsú². 12 Jmí¹ cá¹chó²¹ tsú² jáun² can³² juú², ca³jíe³ tsú² hi³ ná¹jan² tsáu² jan² hla¹ hi³ má²já²hón³², tsá² jmí¹ jan² tán¹ jon² jan² tsá²mɨ³ hnáɨ³; hi³ jmí¹ hí¹já²táunh¹ siáh³ juóun³² tsá² juú² quionh³ tsú². 13 Jmí¹ ca³jíen³² jáun² Ti³² Juo¹³ dí² tsá²mɨ³ hí³, ca³ja³ mií³ tsí³, hi³ ca³záɨh³ dí²:

—Ha³ lí² uó².

14 Jáun² ca³ja³janh³² Jesús hi³ ca³tí³ cuo² ñí¹ cuó² hún¹ hla¹, jáun² ca³tiánh³ tsá² jmí¹ ná¹quian³² hí³ cuó². Jáun² Jesús ca³záɨh³ hla¹ la³ lá²:

—Hnú², tsá¹ñú¹, jná¹³ juanh³² náu².

15 Jáun² né³, hla¹ hí³ la³jui³² ca³jenh¹³ hi³ ca³náu², hi³ ca³ma³liáu³² hleh³². Jáun² Jesús ca³jɨenh³ tsá¹ñú¹ hí³ ñí¹con² mí¹zió¹³. 16 Jáun² la³jín³² tsá² jmí¹ tionh¹ hí³ ñí¹ jáun² ca³juénh² hi³ ca³ja³cáun² lín³² tsí³. Jmí¹jáun² ca³ma³quien² tsú² Dió³², hi³ ca³juáh³:

—¡Jan² *ti³² jë¹ Dió³² pin³ má²cá²jnia³ ja¹ ñí¹ tiauh¹ jnoh¹ lá²!

Ja³bí¹ ca³juáh³ tsú² siáh³:

—¡Dió³² má²cua³ma³hon³ tsá² joh¹!

17 Hi³ jáun² la³jín³² tsá² hín¹³ ti³ Judea, ji³ tsá² tiáunh¹ la³ cu³ la³ jéin³ jáun², ca³li³ ñi³² hi³ ca³jmú³ Jesús la³ jáun².

Juan² tsá² jmí¹ zion² tsáu² jmái² zen² tsáu² ñí¹con² Jesús
(Mateo 11:2-19)

18 Jáun² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² Juan² né³, ca³chá³ siáh³ la³jí³² jái¹³ hi³ ca³tin¹ Jesús. 19 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³teh³ dí² gon³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con², hi³ ca³zen³ dí² ñí¹con² Jesús hi³ tsa³ngái³ la³ lá²: “¿Hí¹ hnú² uá¹ Tsá² ca³tin¹ já³², ho³ hniáuh³² uá¹ jan¹³ jnoh¹ jan² tsá² siánh³?” 20 Jmí¹ ca³cha³táunh¹ jáun² tsá² hí³ ta³ ñí¹ Jesús né³, ca³juáh³ la³ lá²:

—Juan² tsá² zion² hí³ jmái² tsáu² lí²ze³ jnoh¹ hi³ ja³ngái¹³ jnoh¹ ñí¹con² hnú² ní¹juáh³ hnú² bíh¹ Tsá² lín³ Cristo, ho³ ní¹juáh³ hniáuh³² uá¹ jan¹³ jnoh¹ tsá² siánh³.

21 Jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² ca³jmah³ Jesús juóun³² lín³² tsá² tsáun¹ ji³ tsá² ná¹cán²³ uu³mí²tsi³², ji³ tsá² tiáunh¹ jmí²chí³ hláinh¹ hñu³ tsi³ ní² siáh³; hi³ ca³nia³ tsú² siáh³ mí¹ñí¹ tsá² ten³. 22 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³zái³h³ tsú² tsá² cuá²taunh²¹ hí³ la³ lá²:

—Cuá²tánh¹ náh², cuá²zéih³ náh² Juan² la³ cun³ hi³ má²lí²jieh³ náh² ji³ hi³ má²lí²nié ih² náh² ní² siáh³; cuá²zéih³ náh² tsú² hi³ tsá² ten³ má²jniá³ ñí¹, tsá² hma² má²ñi³táunh¹, hi³ má²lain³² siáh³ tsá² jmí¹ ná¹lín³ mí¹ui³ *mi³ho²¹ péin³, hi³ tsá² jmí¹ te³ cua¹ né³, má²nái³² bíh¹, hi³ má²ca³jenh¹³ bíh¹ siáh³ tsá² jmí¹ má²ná¹jún¹, hi³ tsá² tia³mii² né³, má²ná¹nái³² bíh¹ jú¹ chú³² hi³ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ liáun³. 23 Jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² tiá² lí¹ cha³² hliáun³ ñéih³ tsí³ hi³ ca³tin¹ jná¹³.

24 Jmí¹ já¹tanh²¹ jáun² tsá² ca³zen³ hí³ Juan² né³, ca³ma³liáu³² Jesús hi³ ca³chá³ jái¹³ hi³ ca³tin¹ Juan² hí³ ñí¹con² tsá² tionh² hí³ la³ cu³ la³ jéin³ ñí¹ zenh¹, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¿He³ dá² jaun³² ca³ñí¹jieh¹³ hnoh² ñí¹ lí³ hué³² quiéin²? ¿Hí¹ ca³ñí¹jieh¹³ hnoh² cáun² hmá² tá² nái² hi³ lí¹ quí² lí¹ jíeh²³ cun³quionh³ chí³ juáh¹³? 25 Hi³ ní¹juáh³ tiá² la³ jáun² né³, ¿he³ bíh¹ ca³ñí¹jieh¹³ náh²? ¿Hí¹ ca³ñí¹jien¹ náh² jan² tsá²ñuh² quih³² hmih³² hi³ jlánh¹ bí¹ huá¹? Sá¹ní² dú¹ jie³ náh², tsá² ná¹quih³² hmih³² chú³² jniá³ tionh² re² tin² ñéih³ hñú¹³ tsá² ná¹lín³ re²¹ bíh¹. 26 Hi³ jáun² né³, ¿he³ bíh¹ ca³ñí¹jieh¹³ náh²? ¿Hí¹ ca³ñí¹jien¹ náh² jan² ti³² jë¹ Dió³²? Quí¹ tson² bíh¹ cu³tí³, ti³la³ tsá² hí³ má¹ná¹, ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bíh¹ li³ua³ jan² ti³² jë¹ Dió³². 27 Quí¹ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹ja³² jái¹³ hi³ ca³tin¹ Juan² tsá² ziau² hí³ jmái², hi³ juáh³ la³ lá²:

Sá¹ní² jie³, jná¹³ zein²¹ jan² tsá² tsa³can³² jái¹³
ta³ tin² la³ cun³ bí¹ hnú²,
tsá² hí³ bíh¹ jmu³ hua³jan²¹ jui³² ñí¹ cuóh¹³
hnú².

28 Jmí¹ má²lí²chá³² Jesús jái¹³ ní² né³, ca³zái³h³ siáh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Jná¹³ juanh³² ñí¹con² hnoh², hi³ tiá² hin² zian² hí¹ jan² yáh³ tsá² jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bí¹ Juan² ja¹ la³jín³² tsá² ca³li³zian² ñí¹ hué²¹ lá²; ti³la³ cun³ jáun² tsá² tiá² lin¹ ñí¹ quien² ja¹ quioh²¹ tsá² má²tionh² jo³cuo² Dió³², tsá² la³ hí³ bíh¹ ti³ quien² la³ cónh³ bíh¹ Juan². 29 Hi³ jáun² la³jín³² tsáu², la³ má²quionh³ *tsá² chi² hmah²¹, tsá² ca³nái³² hí³ jái¹³ hi³ ca³hléh³ jáun² Juan², ca³ma³tson² bíh¹ tsú² hi³ Dió³² tin² ra³tsi³² re² héih³², la³ cun³ la³jín³² tsá² ca³ziau³ hí³ Juan² jmái². 30 Ti³la³ tsá² *fariseos má¹ná¹, la³ má²quionh³ tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹, tsá² tiá² ca³he³ hí³ hi³ ziau³ Juan² jmái², tiá² ca³tí³ yáh³ tsí³ tsá² hí³ la³ cun³ hi³ jmí¹ hnió³ Dió³² jmu³ ñí¹con² tsú². 31 Hi³ jáun² né³, ¿hin² dá² tsánh² lí¹³ cunh²¹ jná¹³ quionh³ tsá² zian² jmái¹ hi³ ziáun² dí² lá²? Quí¹ ¿hin² yáh³ tsánh² lí¹³ cunh³ tsú²? 32 Lí¹³ juáh¹³ la³ lá²: Jmu² tsú² la³jmí¹ jmu² tsá¹míh¹ ñi³co¹ já¹ hmah²¹. Ná¹hóh³² tsú² ca³la³ hi³ jéinh³² hlah³, hi³ zaih³² rainh²¹ la³ lá²: “Sa³ tiá² ca³li³hnáuh² náh² tsan¹³ jmí¹ lí²jiéi¹³ jnoh¹ jáun² hmá² tá² le², hi³ sa³jun³ lí²uoh³ yáh³ hnoh² jmí¹ lí¹jmú¹³ jnoh¹ siáh³ sun¹ ca³ti²¹ jmái¹ hi³ nio² hlah³ tsí³ tsú²”. 33 Juanh³² jná¹³ la³ ní², quí¹ cuan³ Juan² tsá² zion² hí³ tsáu² jmái², tsá² tiá² cúh² hí¹miih²¹, sa³jun³ hính²³ mu² ráu³ mi³ uóun²jieh¹³; hi³ jáun² hnoh² né³ juáh³: “Tsá² hún¹ jmí²chí³ hláinh¹ hñu³ tsí³ bíh¹ hí³”. 34 Jáun² né³, cuan³ siáh³ jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun², tsá² cú² tsá² ai³h³² ná¹, ti³la³ hnoh² né³, juáh³ siáh³: “¡Tsá² jlién³ bíh¹ ni³², hi³ hính²³ siáh³ jmái², tsá² juónh²³ re² quionh³ tsá² ren² tso³ ji³ tsá² chi² hmah²¹ ní² siáh³!” 35 Ti³la³ la³ja³jín³² tsá² cháunh²³ re² chí¹ má²jnia³² hi³ chu²¹ bíh¹ la³jí³² hi³ cháunh²³ tsí³ Dió³².

Jesús tsó³² hñú¹³ Sí¹mu²¹, tsá² fariseo

36 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, jan² tsá² fariseo ca³teh³ Jesús hi³ tsa³jmú³ má³² hñú¹³ dí². Jáun² né³, ñéi¹ bíh¹ Jesús hñú¹³ tsá² hí³, jáun² ca³cuá³ ñí¹ mesa. 37 Jáun² né³, jan² tsá²mi³ tsá² juón¹, tsá² zian² juú² jáun², ca³li³ ñi³² hi³ Jesús cuá¹jmu² má³² hñú¹³ tsá² fariseo hí³, jáun² ñéi¹ hi³ ñí¹can³² cáun² tse³ pih²¹ hi³ lí³ cún¹ tiáu² alabastro; hi³ jmí¹ ha²¹ no¹ má²ró³². 38 Hi³ jáun² tsá²mi³ hí³ ca³ta³zanh¹ cu³hna²¹ Jesús, hi³ má²ho²; hi³ jáun² ca³ma³jlih²¹ tsú² ta³ Jesús cun³quionh³ jmí²zíh¹ tain³² ñí¹, hi³ jáun² ca³ma³quiéin² siáh³ cun³quionh³ jñú²chí¹ hnga². Jmí¹jáun² ca³hen³ tsú² ta³ Jesús, hi³ ca³jñéi³ tsú² siáh³ no¹ má²ró³². 39 Jmí¹ ca³jíe³ jáun² tsá² fariseo tsá² hñú¹³ ñí¹ cuá³ tsú² jáun², hi³ jmu² tsá²mi³ hí³ la³ jáun², jáun² ca³lín¹³ tsú²: “Sá¹jmí¹ hi³ tson² jan² ti³² jë¹ Dió³²

tsá²ñuh² ní², jmí¹ li³tsin² bíh¹ tsú² he³ ñí¹ tsá²mi³ dí¹tie²³ ní² cuo², quí¹ tsá²mi³ juón¹ bíh¹ tsá²mi³ ní²». 40 Jmí¹jáun² ca³záih³ Jesús tsá² fariseo hí³ la³ lá²:

—Hnú² Sí¹mu²¹, zia³² cáun² jái¹³ hi³ juanh²¹ jná¹³ ñí¹con² hnú².

Jáun² tsá² hí³ ca³ngái³:

—¿He³ bíh¹ jmí¹ juáh¹³ hnú² Ti³²?

41 Hi³ jáun² Jesús ca³juáh³:

—Jmí¹ zian² jan² tsá² ca³chí² quie³ ñí¹con² gon³ tsáu². Jáun² né³, jan² tsá² hí³ jmí¹ ren² hñá³ nio² hña³láu³ héih³² *cú¹tiáu², hi³ tsá² jan² hí³ né³, jmí¹ ren² tu³la³quia³ héih³² cú¹tiáu². 42 Ti³la³ jmí¹ ca³li³ ñi³² tsá² hí³ hi³ tá¹ gon³ tsá² ren² hí³ quie³ tiú²uú² lí¹³ yáh³ ma³hmah¹, jáun² cáun² lí¹ ca³hin³ bíh¹ tsú² cú²jueh³² hi³ jmí¹ ren² tsú². Jáun² né³, juáh¹³ hnú² neh²¹ ¿hin² tsánh² tsá² gon³ hí³ lín²³ hnú² hi³ ti³ jlánh¹ má²hnio³ lín³² tsá² ca³chí² hí³ quie³?

43 Hi³ jáun² Sí¹mu²¹ ca³ngái³:

—Len³ jná¹³ tsá² ca³hin³ hliáun³ hi³ jmí¹ ren² bíh¹.

—Tson² bíh¹ cu³tí³ la³ ní² —ca³juáh³ Jesús.

44 Tá¹la³ cuá¹jíen³² tsú² jáun² tsá²mi³ hí³ né³, ca³záih³ dí² Sí¹mu²¹ la³ lá²:

—Sá¹ní² jien¹ dúh¹ tsá²mi³ lá². La³ cun³ jmí¹ lí¹hú²¹ jná¹³ hñuh³² hnú², tiá² jmái² lí²cuéh¹ yáh³ hnú² hi³ ren¹ jná¹³ tán², ti³la³ tsá²mi³ lá² má²lí²ma³jlih²¹ tán² jná¹³ cun³quionh³ jmí²zíh¹ tain³² ñí¹, hi³ má²lí²ma³quiéin² tsú² siáh³ cun³quionh³ jñú²chí¹ hnga². 45 Hi³ sa³jun³ lí²hen³ bíh¹ hnú² siáh³ ñi³² jná¹³ la³ cun³ hi³ jmí¹ ca³ti²¹ hen³ tsú² jan² tsá² cuá¹tén¹; ti³la³ tsá²mi³ lá², cun³ tiá² má²lí²tunh³ bíh¹ hi³ hen² tán² jná¹³ la³ cun³ jmí¹ cuan¹ ná¹. 46 Ja³bí¹ la³ jáun² tiá² lí²táh¹ yáh³ hnú² no¹ tsáih³ chin³² jná¹³ jmí¹ cuan¹ ná¹, ti³la³ tsá² lá² né³, má²lí²jñéi³ no¹ má²ró³² tán² jná¹³. 47 Jáun² juanh³² jná¹³, uá¹jinh¹ hliáun³ tso³ jmí¹ ren² tsá² lá², ti³la³ má²cá²hin³ bíh¹, quí¹hliá² jlánh¹ hniau³ tsú² jná¹³; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² jmí¹ la³ ren² cú¹pih²¹ tso³, jáun² cú¹pih²¹ bíh¹ hniau³ tsú² jná¹³ ní¹ má¹cá²hin³ tso³ quioh²¹.

48 Jáun² Jesús ca³záih³ tsá²mi³ hí³ la³ lá²:

—Má²cá²hin³ bíh¹ tso³ quián¹³ hnú².

49 Hi³ jáun² tsá² jmí¹ tionh¹ hí³ ñí¹ mesa quionh³ tsú² ca³juu³ ca³hlénh³, hi³ ca³juáh³:

—¿Hin² dá² tsánh² tsá² lá², hi³ jáun² sa³ tsáu¹³ tsáu² máh³ hin²³ tsú²?

50 Ti³la³ Jesús cáun² ca³záih³ tsá²mi³ hí³ la³ lá²:

—Má²ca³liáun³ nú² quí¹hi³hliá² má²nio² cáun² honh² nú². Cuánh² cáun² hi³ re² hi³ tin².

8

Tsá²mi³ tsá² má²hon³ Jesús

1 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³ñí¹tí² ñí¹ngí² Jesús juú² ñí¹ hliáun³, ji³ juú² míh¹ juú² siún¹, la³ má²quionh³ tsú² jáun² tsá² quian³tun³ hí³ hi³ ñí¹can³² jú¹ chú³², hi³ ca³ñí¹hléh² ca³ti²¹ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ tónh³² tsáu² jo³cuo² Dió³². 2 Ja³bí¹ jmí¹ quionh³ tsú² ma³ jan² tsá²mi³ tsá² má²ca³jmah³ tsú² hí³ jmí¹tin², ji³ tsá² má²ca³huen³ tsú² jmí²chí³ hláinh¹ hñu³ tsí³ ní² siáh³. Ja¹ tsá²mi³ hí³ jmí¹ hí¹tsau³² Má²réi³, tsá² ja³ juú² Magdalá, tsá² ca³huen³ hí³ Jesús quiaun³ jmí²chí³ hláinh¹ hi³ jmí¹ tiáunh¹ hñu³ tsí³. 3 Ja³bí¹ jmí¹ hí¹tsau³² siáh³ mí¹ Juánh³ ñí²cuo² tsá² jmái² Chuza tsá² jmí¹ chín¹ hñú¹³ re²¹ Herodes; ji³ tsá²mi³ jmái² Susana ní², quionh³ siáh³ juóun³² tsá²mi³ ñí¹ hná¹ jáun², tsá² jmí¹ má²hon³ Jesús cun³quionh³ hi³ zia³² quioh²¹.

Jesús jmu² cáun² jái¹³ ca³tin¹ jan² tsá² súh²³ jún²

(Mateo 13:1-17; Marcos 4:1-12)

4 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³cua³taunh²¹ tsá² zian² juú² ñí¹ hliáun³ hi³ ca³cuú² ca³ngih³² ñí¹ cuá³ Jesús. Jmí¹jáun² ca³jmú³ tsú² cáun² jái¹³ ñí¹con² tsá² hí³, hi³ lí³ la³ lá²:

5 —Jmí¹ zian² jan² tsá² ca³ñí¹suh³² jún² ñí¹nái² quioh²¹. Tá¹la³ jmí¹ hí¹súh²³ tsú² jáun² jún² né³, la³ ca³súh³² ca³lá² hú¹ jui³², hi³ jáun² ca³ha³ ca³zauh³ tsáu², hi³ ca³cúh² siáh³ tan³². 6 Ja³bí¹ ca³súh³² siáh³ ca³lá² ñí¹ lí³ já¹ quín¹; jáun² jmí¹ ca³hiá², la³jui³² ca³li³ quiéin² bíh¹, quí¹hliá² tiá² cuóuh³ yáh³ ñí¹ la³ jáun². 7 Ja³bí¹ ca³súh³² siáh³ ca³lá² ñí¹ la³ hiau² ton², hi³ jáun² la³ má²quionh³ ton² bíh¹ ca³hiá². Jáun² ton² bíh¹ jlánh¹ tia³jui³² ca³quí² cá²cuon³, hi³ jáun² tiú²uú² cá²cuon³ yáh³ jún² jáun². 8 Ti³la³ la³jí³² jún² ñí¹ hná¹ jáun² né³ ca³súh³² ñí¹ chu²¹ hué³², hi³ jáun² ca³hái³² ca³la³ ti³ hña³láu³ mái³ la³ cun³ cá² mái³ jún² hi³ ca³súh³ tsú² jáun².

Jmí¹ má²lí²juáh³ Jesús la³ ní², jáun² ca³hléh³ tiá³ hi³ ca³juáh³:

—¡Ní¹juáh³ tson² tsi²¹ cuáh³ náh², jáun² niéi² náh²!

9 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³mí³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² hi³ jmu³ tsú² na²¹ jái¹³ hi³ má²lí²juáh³ jáun². 10 Jáun² Jesús ca³záih³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Hnoh² bíh¹ tsá² ca³tin¹ náh² hi³ li³ ñíh¹³ jái¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ ná¹jní¹ ca³ti²¹ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ tónh³² tsáu² jo³cuo² Dió³²; ti³la³ tsá² ñí¹ hná¹ ní² né³, ji³²la³ ti³ nái³² tsú² cun³quionh³ jái¹³ hi³ jmu² bíh¹ jná¹³. Hi³ jáun² uá¹jinh¹ jíe²³ tsú², ti³la³ cun³ jáun² tá²tonh¹ tsú² la³jmí¹ lí³ tiá² hi³ lí²jíe³ bíh¹, hi³

uá¹jinh¹ náɨ³² tsú², tɨ³la³ cun³ jáun² tiá² ngɨ²³ yáh³ tsú² siáh³.

Jesús jmu² na²¹ jáɨ¹³ ca³tɨn¹ tsá² súh²³ hí³ jún²

(Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20)

11 "Jáɨ¹³ hi³ má²lí²juánh³² jná¹³ ní² niéih³ la³ lá²: Jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³² lí³ la³jmí¹ lí³ jún²; 12 hi³ jáun² tsá² náɨ³² jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³² né³, lín³ la³jmí¹ lí³ hú¹ juɨ³², tɨ³la³ tsá² hláɨnh¹ né³ ja³² hi³ quin²³ jáɨ¹³ jáun² hñu³ tsí³ tsá² hí³; quí¹ ní¹ ca³taunh³ tsú² ta²¹, hi³ jáun² lí¹³ liáun³. 13 Jáun² tsá² he² jáɨ¹³ tia³ juɨ³² lín³² né³, hi³ ca³la³ hi³ hiún² lín³² tsí³ jmu², tsá² la³ hí³ dá² lín³ la³jmí¹ lí³ ja¹ quín¹ ñí¹ cá¹súh²¹ jáun² jún²; tia³ juɨ³² lín³² bíh¹ ca³hiá² jmí¹ ca³hiá², tɨ³la³ cun³ñí¹ hi³ tiá² hliáun³ chí² jmu² chá²³ yáh³, hi³ jáun² tiá² li³ué n²³. Jáun² uá¹jinh¹ ca³taunh³ tsú² ta²¹ cu³tiá³, tɨ³la³ jmí¹ ca³li³ zia³² uu³mí²tsi³² ñí¹con² tsú², tɨ³ có³² bíh¹ ca³náu². 14 Ja³bí¹ zian² tsá² náɨ³² jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³² lín³ la³jmí¹ lí³ hué³² ñí¹ ca³hiau² ton² ñí¹ cá¹súh²¹ jáun² jún². Tɨ³la³ tá¹la³ chí¹cuóun² tsú² jáun² cun³quionh³ jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³², ja³² hñu³ tsí³ tsú² hi³ zaɨn³² hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá², hi³ má²hiún² tsú² tsí³ quionh³ hi³ jáun², hi³ jlánh¹ lí¹ quí² lí¹ cha³² tsú² hliáun³ ñéih³ tsí³ ca³tɨ²¹ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá², hi³ jáun² tiá² hi³ lau³² yáh³ ñí¹con² tsá² la³ hí³. 15 Tɨ³la³ tsá² he² re² jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³² ní¹ má¹ca³náɨ³² né³, lín³ la³jmí¹ lí³ hué³² chu²¹ ñí¹ cá¹súh²¹ jáun² jún². Tsá² la³ hí³ bíh¹ tsá² zánh²³ tiá³ jáɨ¹³ jáun², tsá² cueh³² tsí³, hi³ jáun² loh¹³ hliáun³.

Jesús jmu² siáh³ cáun² jáɨ¹³ ca³tɨ²¹ cáun² sí²

(Mateo 5:15-16; Marcos 4:21-25; Lucas 11:33-36)

16 "Ní¹juáh³ tsá² héinh²³ sí² hñú¹³, hí¹ jan² yáh³ tsá² la³ hí³ tiá² hi³ jláɨ²³ sí² jáun² quioh²¹, sa³jun³ zih³² tsú² ñeh² jen³; tɨ³la³ dí²chí³ tsú² chi³cuú² bíh¹ ñí¹ lí¹³ taɨ²¹ joh¹ tá¹ cáun² ñéih³, hi³ jáun² jniá³ lí¹³ jeinh²¹ li³ua³ jan² tsá² hí³ ñéih³. 17 Quí¹ hí¹ cáun² yáh³ hi³ ná¹hmá¹ tiá² zia³² hi³ juáh¹³ hi³ tiá² lí¹³ jniá³, hi³ hí¹ cáun² yáh³ siáh³ hi³ ná¹hmá¹ ná¹jní¹ tiá² zia³² hi³ juáh¹³ hi³ tiá² lí¹³ jñéih³, chau³² bíh¹ jmáɨ¹ hi³ lí²ñi³² tsáu².

18 "Jáun² né³, quian² náh² hua³hí¹³ hi³ niéi² náh² re², quí¹ ní¹juáh³ tsá² má²ca³ngɨ¹³ re², tsá² la³ hí³ tɨ³ li³mí¹ hliáun³ ngɨ¹³ bíh¹; tɨ³la³ ní¹juáh³ tsá² tiá² re² ngɨ²³ né³, tsá² la³ hí³ tɨ³ li³mí¹ tiú²uú² ngɨ¹³ bíh¹ li³ua³ cáun² hi³ jmí¹ lín²³ tsú² hi³ má²ngɨ²³ ca³lá².

Mí¹zíú¹³ Jesús má²já²jɨe³ quionh³ tsá¹ raɨnh²¹

(Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35)

19 Hi³ jáun² cuan³ mí¹zíú¹³ Jesús la³ má²quionh³ ji³ tsá¹ raɨnh²¹ dí² ñí¹ cuá³, tɨ³la³ tiá² li³ yáh³ tónh³² tsú² la³ tɨ³ ñí¹ cuá³ dí², quí¹ juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² ná¹ngɨh³². 20 Jmí¹jáun² ca³nga³ tsáu² jáɨ¹³, hi³ ca³juáh³:

—Mí²zíúh² hnú² quionh³ tsá¹ renh² hnú² tionh² cheih³² ní², hi³ hnió³ tsú² jíe³² hnú².

21 Tɨ³la³ Jesús né³, ca³záɨh³ tsá² ná¹ngɨh³² hí³ la³ lá²:

—Tsá² náɨ³² jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³², hi³ má²tí³² siáh³, tsá² la³ hí³ bíh¹ ná¹lín³ mí²zia³² jná¹³ ji³ jon³ renh² jná¹³ ní² siáh³.

Jesús jmu² hi³ niau²¹ tie³ jmáɨ² ji³ chí³

(Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41)

22 Ca³chó³² cáun² jmáɨ¹ hi³ ca³hi³ Jesús cáun² mu² la³ má²quionh³ tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con²; jáun² ca³záɨh³ dí²:

—Ma³tsáu¹³ tɨ³ jo²¹ jmáɨ² ó³².

Jáun² ja³taunh²¹ bíh¹ tsú². 23 Tá¹la³ jmí¹ hí¹tsá²táunh¹ tsú² jáun² né³, ca³cuóun² Jesús hñu³ mu². Jáun² cu³diá²jan² ca³ja³ chí³ tiá³ lín³², hi³ ca³la³ jmí¹ má²hí¹conh³² yáh³ jmáɨ² hñu³ mu², ca³la³ háinh¹³ lín²¹ bíh¹ ca³li³. 24 Hi³ jáun² ca³ñí¹ñi¹³ tsú² Jesús, hi³ ca³záɨh³ dí² la³ lá²:

—¡Tɨ³², Tɨ³², hénh³ máh³ má²tsá²hanh³² dí² hñu³ jmáɨ²!

Hi³ jáun² ca³náu² Jesús hi³ ca³jin³ jmáɨ² hi³ ja³² jáun² ma³ cu³ tsɨn¹ quionh³ chí³, hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² ta³no¹ tie³ pih²¹. 25 Jmí¹jáun² ca³záɨh³ dí² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con²:

—¿He³ li³, jáun² sa³ tiú²uú² cáun² ná¹tioh³ honh² hnoh²?

Tɨ³la³ tsá² hí³ má¹ná¹, lí¹ ca³ta³ná¹juenh²¹ bíh¹, hi³ ca³juu³ ca³hlénh³ ja¹ hmóu³²:

—¿Hin² dá² tsánh² tsá² ní², hi³ jáun² sa³ lí²quien² máh³ héih³² quioh²¹ tsú² ñí¹con² jmáɨ² quionh³ chí³?

Tsá²ñuh² tiáunh¹ juóun³² lín³² jmí²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsí³

(Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20)

26 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³cha³táunh¹ tsú² hué³² quioh²¹ tsá² Gadara, juú² nio² tɨ³ jo²¹ jmáɨ², ñí¹ jniá³ hué¹³ Galilea. 27 La³ cun³ jmí¹ cuá¹han³ jáun² Jesús hñu³ mu² jáun², ja³ jan² tsá²ñuh² ta³ ñí¹, tsá² zian² juú² jáun². Jmí¹ má²ngau³² jmáɨ¹ lín²¹ bíh¹ hi³ tiáunh¹ jmí²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsí³ tsá² hí³. Tsá² hí³ tiá² ha¹ jmí¹ quɨh³², sa³jun³ jmí¹ cuá³ hñú¹³, tɨ³la³ ñéih³ jéin³lo¹ táun³ ñí¹ tiáunh¹ hla¹ bíh¹ jmí¹ cuá³ tsú². 28 Jáun² la³ cun³ jmí¹ ca³jíen³² jáun² tsá² hí³ Jesús, ca³hóh³² tiá³ lín³², hi³ ca³ñí¹di³jñí³² hi³ ca³jmú³ cuá¹hin³ la³ tɨ³ hué³², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¿He³ ca³tɨn¹ hnú² quiúnh¹ jná¹³, hnú² Jesús Jon² Dió³² Tsá² cú² juenh²? Mí²³ jná¹³

hi³ ha³ lí² jmú² hnú² hian² honh² ñí¹con² jná¹³.

29 La³ ní² ca³juáh³ tsá² hí³ quí¹hliá² má²dí¹jmu² Jesús héih³² hi³ huén³² jmí²chí³ hlaɨnh¹ hñu³ tsí³ tsú². Hliáun³ jéin³² má²ca³jmú³ jmí²chí³ hlaɨnh¹ hí³ hian² tsí³, hi³ má²ca³zaunh³ tiá³ quioh²¹ tsú² jmí¹tin², hi³ jáun² uá¹jinh¹ má²ca³hñéi³² tsáu² quioh²¹ tsú² cun³quionh³ hñe¹³ ji³ cá²den¹ná¹ ní², hi³ ca³jmú³ tsú² hua³hí¹³ ní² siáh³, ti³la³ cun³ jáun² ca³ca³ bíh¹ tsú² hi³ jáun²; hi³ jáun² jmí²chí³ hlaɨnh¹ hí³ ca³di³quian³ jmaɨ¹ tsá² hí³ hi³ tsó³² la³ ti³ ñí¹ lí³ hué³² quiéin². 30 Jáun² Jesús ca³ngaɨ³ ñí¹con² tsá² hí³:

—¿Ha³ lánh³ jmaɨ² hnú²?

Jáun² tsá² hí³ ca³ngaɨ³:

—Cu³ Nió³ bíh¹ jmaɨ² jná¹³.

Hi³ jáun² la³ jáun² ca³juáh³ tsú² quí¹hi³hliá² jmí¹ tiáunh¹ juóun³² lín³² jmí²chí³ hlaɨnh¹ hñu³ tsí³ tsú². 31 Jáun² jmí²chí³ hlaɨnh¹ hí³ ca³hiu³ ca³mɨ³ lín³² hi³ tiá² ze³ Jesús ti³ hñu³ háunh³. 32 Tsoh² máh³ zeh² có³² jáun² né³, jmí¹ tiáunh¹ juóun³² mí²ñí³ hi³ jmí¹ ná¹cúh² háu², jáun² jmí²chí³ hlaɨnh¹ hí³ né³, ca³hiu³ ca³mɨ³ hi³ tsa³tióɨnh³² hñu³ tsí³ mí²ñí³ hí³. Jáun² ca³cué³ bíh¹ Jesús jáɨ¹³. 33 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³huén² jmí²chí³ hlaɨnh¹ hí³ hñu³ tsí³ tsá² hí³, hi³ jáun² ca³ñí¹tióɨnh²¹ hñu³ tsí³ mí²ñí³. Jáun² la³jín³² mí²ñí³ hí³ ca³cuóun³ cú²hé² lín³² ti³ ñí¹ dí¹ji²³ ñí¹ hlah³ lín²¹, jáun² ca³sunh³ chu³ jmaɨ², hi³ jáun² ca³hnúh³² jmaɨ².

34 Jáun² tsá² jmí¹ ná¹jmu² hua³hí¹³ mí²ñí³ hí³ ca³cuóun³ jmí¹ ca³jíe³ hi³ li³ la³ jáun², hi³ ja³tanh²¹ hi³ ca³ñí¹chá² ti³ já¹ juú² ji³ ñí¹ náiˀ ní², hi³ má²lí²jíe³ jáun² la³ jáun². 35 Hi³ jáun² tsá² ca³náiˀ³² hí³ jáɨ¹³ jáun² né³, ca³ñí¹jíe¹³ ní¹juáh³ he³ dá² má²li³², jáun² ca³cha³táunh¹ la³ ti³ ñí¹ zenh¹ Jesús, hi³ ca³jíen³² tsú² siáh³ tsá² jmí¹ tiáunh¹ hí³ jmí²chí³ hlaɨnh¹ hñu³ tsí³, hi³ má²cuá¹tón²¹ ta³ ta³ Jesús, hi³ má²quih³² ha¹, hi³ má²chun¹, ha³ tiú²uú² ngo² yáh³. Hi³ jáun² tsá² ca³cha³táunh¹ hí³ né³, ca³juénh² lín³² bíh¹. 36 Jáun² tsá² ca³jíe³ hí³ la³ cun³ hi³ má²li³² jáun² ca³chá³ ha³ lánh³ rón³² lan³ tsá² jmí¹ tiáunh¹ hí³ jmí²chí³ hlaɨnh¹ hñu³ tsí³. 37 Jmí¹ ca³náiˀ³² jáun² tsá² hín¹³ hí³ juú² Gadara la³ jáun² né³, jáun² ca³la³ ca³juénh² lín³² bíh¹; hi³ jáun² la³jín³² tsá² hí³ ca³mɨ³ hi³ cua³haɨn³² Jesús hué³² jáun² quioh²¹ dí². Hi³ jáun² Jesús ca³hi³ siáh³ hñu³ mu² hi³ ngah³ juɨ³² ñí¹ ja²¹. 38 Ti³la³ ñeh² bíh¹ hi³ tsánh³² Jesús, jáun² tsá² jmí¹ tiáunh¹ hí³ jmí²chí³ hlaɨnh¹ hñu³ tsí³ ca³hiu³ ca³mɨ³ ñí¹con² Jesús hi³ tsó³² dí² quionh³ tsú². Ti³la³ Jesús má¹ná¹, ca³hah² jáɨ¹³ hi³ ca³jmú³ héih³², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

39 —Cuánh² hnú² hñuh³², cuá²chá¹ la³jí³² la³ cun³ hi³ má²lí²jmú³ Dió³² ñí¹con² nú².

Jáun² tsá² hí³ ngah³ hi³ ca³ñí¹chá² ti³ já¹ juú² la³ cun³ hi³ má²lí²jmú³ jáun² Jesús ñí¹con² dí².

Jesús ja³jmah¹ jon² Jairo; hi³ hú¹ juɨ³² jáun² né³, lan² siáh³ jan² tsá²mi³ tsáun¹
(Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43)

40 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³chánh³² Jesús ti³ jo²¹ jmáɨ², hi³ jáun² juóun³² lín³² tsáu² ca³heh³ tsú² hi³ hiún² lín³² tsí³, quí¹hliá² la³jín³² tsá² hí³ jmí¹ ná¹jaun² tsú². 41 Jmí¹jáun² ca³chó³² jan² tsá² jmáɨ² Jairo, tsá² jmí¹ chín¹ cuáh³² quioh²¹ tsá² *judíos ñí¹ jáun²; jáun² ca³di³jñí³² hi³ ca³jmú³ cuá¹hin³ la³ ti³ hué³² ta³ ñí¹ Jesús, hi³ ca³hiu³ ca³mí³ dí² hi³ tsó³² tsú² la³ ti³ hñú¹³ dí², 42 quí¹hliá² jmí¹ má²ñí¹jún³ mí¹míh¹ tsá² jan² tán¹ jon² tsú². Mí¹míh¹ hí³ jmí¹ má²hún¹ quia³tún³ mii². Tá¹la³ hí¹tsau³² jáun² Jesús hñú¹³ tsá² hí³, jmí¹ hí¹tsá²táunh¹ juóun³² lín³² tsáu² cu³chin¹ cu³hna²¹ tsú², ca³la³ má²chí¹cuú² chí¹jaɨn³² bíh¹ tsú².

43 Hi³ jáun² ja¹ ñí¹ hí¹tsá²táunh¹ tsú² jáun² né³, jmí¹ hí¹tsau³² jan² tsá²mi³, tsá² jmí¹ tsáun¹ hi³ jmí¹ zian² jmí²hán¹ má²tí³ cun³ quia³tún³ mii². Ca³tsá³² bíh¹ la³jí³² hi³ jmí¹ zia³² quioh²¹ tsú², ti³la³ cun³ jáun² hí¹ jan² yáh³ ti³² mí³ tiá² ca³tioh²¹ hi³ jmah³ tsá² hí³. 44 Jáun² tsá²mi³ hí³ ngau³ ti³ cu³hna²¹ Jesús, hi³ ca³tí³ dí² cuo² zéi¹ ha¹ tsú²; jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² ca³hná³ jmí²hán¹ tsá² hí³.

45 Hi³ jáun² Jesús ca³juáh³:

—¿Hin² tsánh² lí²tie³ jná¹³ cuo²?

Ti³la³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ca³ton³.

Jáun² Pé¹ ca³juáh³ la³ lá² quionh³ tsá² quionh³:

—Ti³², já² la³jín³² tsáu² bíh¹ jmu² hi³ chí¹cuú² chí¹jaɨn³² hnú², hi³ cuú² hliau² tsú² hnú². [Sa³ hin² lí²tie³ jná¹³ cuo² yáh³ juánh³ nú².]

46 Ti³la³ Jesús ca³juáh³ siáh³:

—Cu³tí³ bíh¹ lí²tie³ jná¹³ jan² tsáu² cuo², quí¹hliá² ca³li³ liei²¹ jná¹³ hi³ lí²jmú³ ta²¹ pí³ quion²¹.

47 Jmí¹ ca³li³ lieih²¹ jáun² tsá²mi³ hí³ hi³ tiá² la³ lí¹³ yáh³ hính³², jáun² ca³la³ má²juán²³ hi³ má²juénh² ja³ hi³ ca³ñí¹di³jñí³², hi³ ca³jmú³ cuá¹hin³ la³ ti³ hué³² ta³ ñí¹ Jesús; hi³ jáun² ca³chá³ tsú² ñí¹ ta³ ñí¹ la³jín³² tsáu² hi³ he³ ca³ti²¹ lí²tí³ dí² cuo² ha¹ Jesús, ji³ he³ lánh³ rón³² lan³ tsú² siáh³ ca³la³ cun³ jmí¹jáun². 48 Jáun² Jesús ca³juáh³ la³ lá² ñí¹con² tsá²mi³ hí³:

—Hnú² jón³, má²la꞉n³² hnú² quí¹ cun³ñí¹ hi³ lí²cháh¹ nú² cáun² honh². Cuánh² hnú² cáun² hi³ re² hi³ tin².

49 Tá¹la³ jmí¹ dí¹hleh³² jáun² Jesús, cuan³ jan² tsá² hñú¹³ Jairo tsá² chín¹ hí³ cuáh³² quioh²¹ tsá² judíos, jáun² ca³zá꞉h³ dí² Jairo la³ lá²:

—Má²jun² bíh¹ mí¹míh¹ jónh³² hnú², ha³ lí²uú² ma³tsan¹³ tsí³ Ti³² ní².

50 Ti³la³ jmí¹ ca³ná꞉³² Jesús já꞉¹³ jáun² né³, ca³juáh³:

—Ha³ lí² juenh³, ñí¹ jí²¹la³ chá¹ hnú² cáun² honh² bíh¹, hi³ jáun² lan¹³ jónh³² hnú².

51 Jmí¹ cá¹chó²¹ jáun² Jesús hñú¹³ tsá² hí³ né³, tiá² já꞉¹³ ca³cuéh³ yáh³ tsú² tsáu² hi³ tónh³² ñéih³, jí³²la³ Pé¹ quionh³ Jacobo, Juan² ní², ji³ jméi² mí¹ziú¹³ bíh¹ mí¹míh¹ hí³ ca³cuéh³ tsú² já꞉¹³. 52 La³jín³² bíh¹ tsá² jmí¹ má²tionh² hí³ jmí¹ ná¹tí² ná¹hóh³² hi³ ná¹ho² ná¹jng꞉h² hi³ ca³tin¹ mí¹míh¹ hí³. Ti³la³ Jesús ca³juáh³:

—Ha³ lí² uó² náh², ha³ tiá² rá²jún¹ yáh³ mí¹míh¹ lá², quí¹ rá²cuóun¹ bíh¹ tsú².

53 Ti³la³ tsá² hí³ né³, lí¹ ca³ju³ ca³ngá꞉³ bíh¹, quí¹hliá² jmí¹ ná¹ñi³² tsú² hi³ cu³tí³ bíh¹ má²rá²jún¹ mí¹míh¹. 54 Ti³la³ Jesús cáun² ca³zanh³ bíh¹ cuo² hla¹ mí¹míh¹ hí³, hi³ ca³hléh³ tiá³, hi³ ca³juáh³:

—¡Mí¹míh¹, náu²!

55 Hi³ jáun² ca³jenh¹³ siáh³ mí¹míh¹ hí³, hi³ jáun² la³ju꞉³² ca³náu² bíh¹. Hi³ jáun² ca³jmú³ Jesús héih³² hi³ ma³ton³ tsú² mí¹míh¹. 56 Jáun² lí¹ ca³ta³ná¹jíe³² bíh¹ jméi² mí¹ziú¹³ mí¹míh¹ hí³, ti³la³ Jesús ca³jmú³ héih³² hi³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² hniáuh³² zá꞉h³² tsú² ca³ti²¹ hi³ má²li꞉³² jáun² la³ jáun².

9

Jesús zen² tsá² quian³tun³ hi³ tsa³hléh² jú¹ chú³²

(Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13)

1 Jmí¹ li꞉²¹ jáun² né³, ca³ngi꞉h³ Jesús tsá² quian³tun³ hí³, hi³ ca³cuéh³ dí² tsá² hí³ pí³ hi³ lí¹³ huen³ tsú² la³jánh³ dú¹ ñí¹ jmí²chí³ hlá꞉nh¹ hñu³ tsí³ tsáu², ji³ hi³ jmah³ tsú² siáh³ tsá² ná¹tsáun¹ la³jí³² ñí¹ mí¹uí³; 2 jáun² ca³zen³ tsú² tsá² hí³ hi³ tsa³hléh² já꞉¹³ ca³ti²¹ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ tónh³² tsáu² jo³cuo² Dió³², hi³ tsa³jmah¹ tsú² tsá² tsáun¹ siáh³. 3 Jmí¹jáun² ca³zá꞉h³ tsú² tsá² hí³ la³ lá²:

—Hí¹ cáun² yáh³ hi³ quioh²¹ hú¹ ju꞉³² tiá² hniáuh³² ñí¹quiánh¹ náh². Lí² cán² náh² hmá²hu²¹, sa³jun³ tuh³², sa³jun³ má³², hi³ sa³jun³ quie³. Ñí¹ jí²¹la³ quián² ma³ cáun² hm꞉h³² cháu³ bíh¹, ti³la³ lí² cán² tun³ má¹ná¹. 4 Jáun² li³ua³ cáun² hñú³ ñí¹ chauh²¹ náh² jáun², ñí¹ jáun² bíh¹ tianh¹³ náh² ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmá꞉¹ hi³ huen¹³ náh² juú² jáun². 5 Ní¹juáh³ ca³cha³táunh¹ náh² ñí¹ tiá² hnió³ tsú² he³ náh², cu³tsa³² huen³ náh² cú²jueh³² juú² la³ jáun², súh³ náh² hliáu² quian²¹ tanh¹ ñí¹ jáun², hi³ jáun² la³ jáun² li꞉³ lin¹ hi³ tiá² ca³quiú¹ ca³jéi¹³ náh² tsú².

6 Hi³ jáun² jmí¹jáun² já¹taunh²¹ tsú² juú² ñí¹ hliáun³ hi³ ca³ñí¹hléh² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³², hi³ jáun² ca³jmah³ tsú² tsá² tsáun¹ ca³la³ jí³² juú² ñí¹ ca³cha³táunh¹.

Jmí¹ jun¹ Juan² tsá² ziau² jmá꞉²
(Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29)

7 Hi³ jáun² jmá꞉¹ jáun², Herodes, tsá² cuá¹lín³ ta²¹ hué¹³ Galilea, ca³li³ ñi³² la³jí³² hi³ jmu² Jesús; hi³ tiá² jmí¹ ñi³² yáh³ tsú² he³ hniáuh³² lín¹³, quí¹hliá² ma³ jan² tsáu² jmí¹ ná¹juáh²³ hi³ hla¹ Juan² tsá² jmí¹ zion² tsáu² jmá꞉² bíh¹ má²ca³jenh¹³ ja¹ tsá² má²cá²tsan³; 8 hi³ ma³ jan² siáh³ tsá² siánh³ jmí¹ ná¹juáh²³ hi³ Líh³ tsá² jmí¹ lín³ *ti³² jë¹ Dió³² bíh¹ néh¹ hí³, hi³ má²cá²jnia³ siáh³. Ja³bí¹ ma³ jan² tsá² siánh³ siáh³ jmí¹ ná¹juáh²³ hi³ hí³ bíh¹ jan² tsá² jmí¹ lín³ ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin² lín³², hi³ má²ca³jenh¹³ ja¹ hla¹. 9 Ti³la³ Herodes ca³juáh³:

—Huen² bíh¹ jná¹³ ca³jmú³² héih³² hi³ tsa³quiéih³ tsú² cun³ ngá¹³ mí¹tá꞉³ lá꞉¹ Juan². Jáun² né³, ¿hin² bíh¹ tsánh² tsá² hí³ hi³ jlánh¹ cha³² tsú² hliáun³ já꞉¹³ quioh²¹?

Hi³ jáun² hnga² Herodes jlánh¹ jmí¹ hniá꞉¹ hi³ j꞉en³² Jesús.

Jesús cue³² hi³ cuh³ hñá³ mei²¹ tsáu²
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Juan 6:1-14)

10 Jmí¹ cá¹jính²¹ jáun² ti³² tsá² quian³² hí³ jë¹ Dió³² ñí¹con² Jesús, jáun² ca³chá³ tsú² la³jí³² la³ cun³ hi³ ca³jmú³. Jmí¹jáun² ca³jan³ Jesús tsá² hí³, hi³ ja³taunh²¹ tsú² ti³ ñí¹ siáh³, ñí¹ má²janh² ca³lá² juú² Betsaida. 11 Ti³la³ jmí¹ ca³li³ ñi³² tsáu² ha³ jinh¹ ngau³ Jesús, jáun² jmí¹jáun² já¹taunh²¹ tsú² ñí¹ jáun². Hi³ jáun² hiún² lín³² bíh¹ tsí³ Jesús ca³hen³ tsá² hí³, jáun² ca³h꞉eh³ dí² tsá² hí³ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ tónh³² jo³cuo² Dió³², hi³ ca³jmah³ dí² siáh³ tsá² tsáun¹.

12 Jmí¹ má²ca³hláu³ jáun² né³, ca³ma³janh³² siáh³ tsá² quian³tun³ hí³ ñí¹con² Jesús hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Chú³² juoh¹ hnú² tsá² ní² hi³ tsa³tánh¹ hi³ tsa³hniáu³ hñú³ ji³ hi³ cuh³ la³jí³² juú² hi³ zia³² la³ cu³ la³ jéin³ ñí¹ tiauh¹ dí² lá², quí¹ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² zian² ñí¹ má²janh² lá².

13 Ti³la³ Jesús ca³ngá꞉³:

—Hnoh² bíh¹ hniáuh³² cueh¹ tsú² hi³ cuh³.

Jáun² né³, tsá² hí³ ca³ngá꞉³ siáh³:

—Jí³²la³ hñá³ *hí³ cuú²miih²¹ bíh¹ zia³² quiú¹³ jnoh¹ hi³ cónh³ gon³ hma²¹ siáh³.

Jí32 uá1 jáun2 bíh1, ní1juáh3 hi3 tsá1lá13 jnoh1 má32 quioh21 ca3la3 jín32 tsá2 ní2.

14 Tsá2 jmí1 tionh1 jáun2 ñí1jáun2 jmí1 tín3 cun3 hñá3 mei21 jmáh3la3 tsá2ñuh2. Jáun2 Jesús ca3záih3 siáh3 tsá2 quian3tun3 hí3:

—Jmu3 hnoh2 héih32 hi3 tiánh3 tsú2 ma3 tu3la3quian3 ma3 quin32 ma3 cun3 nió3.

15 Hi3 jáun2 la3 jáun2 ca3jmú3 tsú2, hi3 la3jín32 tsú2 ca3tiánh3 hué32. 16 Jáun2 jmí1jáun2 ca3zanh3 Jesús tá1 hñá3 hí3 cuú2miih21 jáun2 ji3 tá1 gon3 hma21 hí3, hi3 ca3jíe3 tsú2 ti3 hñu3mi3cuú2, hi3 ca3cuéh3 tiá1hmah1 Dió32. Jmí1 li21 jáun2 né3, ca3cuéh3 tsú2 tsá2 hain21 hí3 ti3 con2 hi3 tsóh3 ñí1con2 tsá2 tionh2 hí3. 17 Jáun2 ca3la3 jín32 tsá2 hí3 lah3 re2 má32. Jmí1 li21 jáun2 né3, ca3jieh3 tsú2 ca3la3 jí32 chí2 juoh1 hi3 ziau3 jáun2; chí2 juoh1 jáun2 né3 li3 quia3tún3 mí2ta2.

Pé1 juáh3 hi3 Jesús bíh1 Tsá2 lín3 Cristo (Mateo 16:13-19; Marcos 8:27-29)

18 Ca3chó32 jmái1 hi3 Jesús jmí1 cuá1liéinh32 Dió32 cáun2 ñí1 ti3 có32, hi3 jmí1 quionh3 tsú2 tsá2 hain21 hí3 ti3 con2. Jmí1jáun2 ca3ngáih3 tsú2 tsá2 hí3 hi3 ca3juáh3:

—¿Hin2 tsánh2 jná13 juáh3 tsáu2?

19 Jáun2 tsá2 hí3 ca3ngái3:

—Zian2 tsá2 juáh3 hi3 hnú2 bíh1 néh1 hla1 Juan2 tsá2 ti2 zion2 tsáu2 jmái2, ma3 jan2 siáh3 tsá2 juáh3 hi3 hnú2 bíh1 Líh3, tsá2 jmí1 lín3 hí3 ti32 jë1 Dió32, hi3 ma3 jan2 siáh3 tsá2 juáh3 hi3 hnú2 bíh1 néh1 jan2 ti32 jë1 Dió32 tsá2 jmí1 zian2 jmí1tin2, hi3 má2ca3jenh13.

20 Hi3 jáun2 Jesús ca3ngái3 siáh3:

—Hi3 hnoh2 né3, ¿hin2 tsánh2 jná13 juáh3 hnoh2?

Jáun2 né3, Pé1 ca3juáh3:

—Hnú2 bíh1 Tsá2 lín3 Cristo Tsá2 zéi1 Dió32.

Jesús juáh3 hi3 jún3 (Mateo 16:20-28; Marcos 8:30-9:1)

21 Ti3la3 Jesús ca3jmú3 héih32 hi3 hí1 jan2 tiá2 hin2 hniáuh32 záih32 tsú2 la3 cun3 hi3 má2lí2juáh3 jáun2 Pé1. 22 Hi3 jáun2 ca3juáh3 siáh3 la3 lá2:

—Ca3tin1 Jon2 tsá2mi3cuóun2 hi3 ma3tso2 lín32 tsí3. Tsá2daun32 tsá2 ná1ñí1 juú2 quionh3 tsá2 ná1lín3 mi3jmú3, ji3 ti32 liei21 ní2 siáh3 tiá2 quiú1 tiá2 jéin13 tsá2 hí3, hi3 jngih3 tsú2; ti3la3 ñí1 má2cá2hní2 jmái1 jáun2 má1ná1, jenh13 bíh1 tsú2.

23 Jmí1 li21 jáun2 né3, ca3záih3 Jesús la3jín32 tsá2 hí3:

—Ní1juáh3 zian2 tsá2 hnió3 já32 cu3hna32 jná13, hniáuh32 chá32 tsú2 ti3 có32 la3jí32 hi3 dí1quiaunh21 tsí3 hnga2, hi3 jáun2 cuí1 quián13 tsú2 crei21 quioh21, [la3 cun3 hi3 cuéh32 tsú2 jáun2 tsí3 uá1jinh1 ca3la3 ñí1 ca3cáin3 jmí2chí3 quioh21,] hi3 jáun2 cuí1 já2 cu3hna32 jná13. 24 Quí1 ní1juáh3 tsá2 hnió3 lión32 hnga2, tsá2 la3 hí3 ti3 tsa3hín3 bíh1; ti3la3 ní1juáh3 tsá2 tsa3hín3 cun3ñí1 hi3 ca3tin1 jná13 má1ná1, jáun2 tsá2 la3 hí3 bíh1 ti3 liáun3. 25 Quí1 ¿ha3 dá2 jinh1 quien2 ní1juáh3 ca3láih13 tsú2 la3jí32 hi3 zia32 ñí1 hué21 lá2, ní1juáh3 la3 ja3hín3 bíh1 jmí2chí3 quioh21 tsú2 má1li32 jáun2? 26 Ní1juáh3 tsá2 jmu2 heh3 hi3 ca3tin1 jná13 ji3 ca3ti21 jái13 quion21 jná13 siáh3, ja3bí1 jná13 Jon2 tsá2mi3cuóun2 jmu1 heh1 ca3tin1 tsá2 la3 hí3 ní1 má1jaunh32 jná13 jáun2; hi3 li3 lin1 hi3 quien2 jná13, ji3 hi3 quien2 Ñuh32 jná13, ji3 hi3 lin1 hi3 quien2 uá2jai32 tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32 tsá2 ná1chun1 ní2 siáh3. 27 Jú1 tson2 juo3 jná13 hnoh2, hi3 zian2 tsá2 ja1 ñí1 tiauh1 dí2 lá2 tiá2 má2jún3 yáh3 ta3 tiá2 má2lí2jíe3 hi3 má2cua32 pí3 quioh21 Dió32 ñí1con2 tsá2 má2tionh2 jo3cuo2.

Dió32 jmu2 hi3 zan2 Jesús (Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8)

28 Jmí1 má2ñí1ti21 jáun2 jña3 jmái1 hi3 ca3juáh3 Jesús jái13 jáun2, jáun2 ca3ñí1uu32 tsú2 cáun2 máh3, hi3 ca3ñí1lienh13 Dió32; jáun2 ca3jan3 dí2 Pé1, Jacobo, ji3 Juan2 siáh3 hi3 tsa3quionh3 dí2 tsi3 máh3. 29 Tá1la3 cuá1liéinh32 jáun2 Jesús Dió32 né3, ca3za2 ho1ñí1, ji3 ha1 ní2 ca3li3 tiáu2 hi3 li3 siáh3 zín3 lín32. 30 Hi3 jáun2 cu3diá2jan2 ca3jnia3 gon3 tsáu2 hi3 ca3juónh3 quionh3 Jesús, hla1 Moisés quionh3 Líh3. 31 Tá1 gon3 jáun2 tsá2 hí3 jmí1 ná1quian32 joh1 zín3 lín32. Tsá2 hí3 ca3juónh3 Jesús quionh3 ca3ti21 jmái1 hi3 jún3 tsú2 já1 juú2 Jerusalén. 32 Hi3 jáun2 uá1jinh1 Pé1 jmí1 tioh13 lín32 ziú3 ñí1 quionh3 tsá2 quionh3, ti3la3 ca3tiánh3 bíh1 tsú2 ná1ñí1, hi3 jáun2 ca3jíe3 tsú2 hi3 ca3li3 zín3 lín32 Jesús; hi3 ca3jíen32 tsú2 siáh3 tá1 gon3 tsá2 tionh2 hí3 quionh3 Jesús. 33 Jáun2 tsá2 gon3 hí3 jmí1 má2ná1hah2 jái13 quionh3 Jesús, ti3la3 Pé1 né3 ca3juáh3:

—Hnú2 Ti32, hénh3 ma3 chú32 má2tiauh2 dí2 ñí1 lá2. Jáun2 cuí1 jmú13 jnoh1 hni32 hñú3reh3, cáun2 quián13 hnú2, cáun2 quioh21 Moisés, hi3 cáun2 siáh3 quioh21 Líh3.

Ti3la3 tiá2 jmí1 ñi32 yáh3 Pé1 he3 dá2 dí1hleh32. 34 Tá1la3 dí1hleh32 jáun2 bíh1 Pé1, ja3 cáun2 jnie2 ñí1 tionh1 tsú2 jáun2 hi3 ca3tsáinh32 tsú2 ji3lin2, hi3 jáun2 ca3juénh2 tsú2 jmí1 ca3ta3tonh1 jáun2 ja1 jnie2. 35 Hi3 jáun2 ja1 jnie2 jáun2 ñí1ca3hléh3 jan2 tsáu2 hi3 ñí1juah21:

—Tsá2 lá2 bíh1 Jón32 jná13, Tsá2 cuá1quiánh1. Niéi2 náh2 la3 cun3 hi3 juáh3 tsú2.

36 Jmí1 ca3nga2 jái13 jáun2 né3, ca3jíen32 tsú2 Jesús cuá1tón21 hnga2. Jáun2 Pé1 quionh3 tsá2 quionh3, hí1 cáun2 yáh3 jái13 jáun2 tiá2

ca³chá³ tsú² jmí¹jáun² ñí¹con² tsá² siánh³ la³ cun³ hi³ li³ jáun².

Jesús jmah²³ jan² ñú²míh¹ zian² tsá¹ lí¹ jún²³

(Mateo 17:14-21; Marcos 9:14-29)

37 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² ca³jính³² Jesús tsáih³ máh³ jáun² quionh³ tsá² quionh³. Jmí¹jáun² ca³jenh² tsú² juóun³² lín³² tsáu². 38 Hi³ jáun² ja¹ tsá² ná¹ngih³² hí³ ca³hóh³² jan² tsá²ñuh² tiá³ lín³², hi³ ca³juáh³:

—Hnú² Ti³², tiá¹ jmúh¹³ hnú² hi³ chú³² hi³ jien¹ nú² tiá³ ñú²míh¹ jón³² jná¹³, jan² tán¹ lá² bíh¹ jón³² jná¹³. 39 Quí¹ jan² jmí²chí³ hláinh¹ ja³² hi³ zaunh²³, hi³ jmu² hi³ hóh³² tsú² tiá³, hi³ he² tsú² siáh³ tsá¹ lí¹ jún²³, hi³ hia³² jan³² ho³; ca³la³ hian² lín³² tsí³ jmu², tion³ cu³tí³ bíh¹ tun²³ ñú²míh¹. 40 Má²lí²hiú² lí²mí³ bíh¹ jná¹³ ñí¹con² tsá² hain²¹ ní² ti³ con² hnú² hi³ jmí¹ chin¹³ tsú² jmí²chí³ hláinh¹, ti³la³ tiá² ca³tioh²¹ yáh³ tsú².

41 Hi³ jáun² Jesús ca³ngái³:

—¡Hnoh² tsá² tiá² ta²¹ táunh²³ náh², tsá² cáun² lí¹ cháunh²³ chinh³² la³ siáh³! ¿Jáh³ jmái¹ máh³ hniáuh³² hi³ ngí¹³ jná¹³ quiúnh¹ hnoh², hi³ tion¹ jná¹³ tsin³²? Ñá²jan³² jónh³² ti³ lá².

42 Ti³la³ tá¹la³ cuá¹ja³² jáun² ñú²míh¹ hí³ ñí¹ zenh¹ Jesús, ca³la³ hian² lín³² bíh¹ tsí³ jmí²chí³ hláinh¹ ca³jmú³ ñí¹con² ñú²míh¹, hi³ ca³jmú³ hi³ he¹³ tsá¹ lí¹ jún²³ ñú²míh¹ hí³. Ti³la³ jmí¹ ca³jin³ Jesús jmí²chí³ hláinh¹ hí³ né³, la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ lan³ ñú²míh¹ hí³. Jmí¹jáun² ca³jienh³ tsú² ñú²míh¹ hí³ ñí¹con² jméi². 43 Hi³ jáun² ca³la³ ji³lin² tsú² ca³ja³cáun² tsí³ jmí¹ ca³jíe³ pí³ quioh²¹ Dió³².

Jesús juáh³ siáh³ cónh³ hi³ jún³

(Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32)

Tá¹la³ jmí¹ ná¹tsá²cáun² jáun² tsí³ tsú² ji³lin² ca³ti²¹ hi³ má²lí²jmú³ jáun² Jesús la³ jáun², jáun² ca³záih³ Jesús tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² la³ lá²:

44 —Náih¹³ hnoh² re² lín³² jái¹³ hi³ juanh²¹ jná¹³ lá²: jná¹³, Jon² tsá²mi³cuóun², jienh³ tsú² jo³cuo² tsáu².

45 Ti³la³ tsá² hí³ né³, hí¹juáh³ tiá² ca³ngi¹³ bíh¹ he³ dá² jaun³² dí¹juáh²³ tsú², quí¹ tiá² jmí¹ má²zia³² yáh³ jái¹³ hi³ lí¹³ li³ ngi¹³ tsú², hi³ jmí¹ juénh² tsú² siáh³ hi³ mí³² ñí¹con² Jesús hi³ jmu³ na²¹ jái¹³ hi³ má²lí²juáh³ jáun².

¿Hin² bíh¹ tsánh² jlánh¹ quien²?

(Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37)

46 Hi³ jáun² né³, tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² ca³ma³liáu³² hi³ quiú² táinh²³ hi³ hin² bíh¹ tsánh² jlánh¹ quien² já¹ hmóu²¹ tsú² jáun². 47 Ti³la³ Jesús ca³li³tsin² hi³ ha³ lánh³ ná¹lín²³ tsá² hí³, jáun² ca³can³ dí² jan² tsá¹míh¹ hi³ ca³zinh³ dí² cu³héin¹; 48 jmí¹jáun² ca³juáh³ la³ lá²:

—Li³ua³ jan² tsá² hen³ tsá² tsá¹míh¹ la³ lá² chá³² jná¹³, má²lí²he³ ji³ jná¹³ bíh¹ tsú² jaun³². Hi³ ní¹juáh³ tsá² he³ jná¹³ né³, ja³bí¹ la³ jáun² má²lí²hen³ tsú² siáh³ Tsá² ca³ze³ jná¹³. Quí¹ tsá² tiá² lin¹ ñí¹ quien² ja¹ ñí¹ tionh¹ hnoh² ní², tsá² la³ hí³ bíh¹ ti³ jlánh¹ quien².

Ní¹juáh³ tsá² tiá² hau² jnoh¹, tsá² quiúnh¹ jnoh¹ bíh¹ hí³

(Marcos 9:38-40)

49 Hi³ jáun² Juan² ca³záih³ Jesús:

—Ti³², má²lí²neh²¹ jnoh¹ jan² tsá² huen² jmí²chí³ hláinh¹ hñu³ tsí³ tsáu² la³juah²¹ dú¹ cun³quionh³ héih³² quián¹³ hnú², jáun² má²lí²jmú¹³ jnoh¹ héih³² hi³ tiú²uú² jmu³ tsú² la³ jáun², quí¹hliá² tiá² ngi³² yáh³ tsú² quiúnh¹ dí².

50 Ti³la³ Jesús ca³juáh³:

—Ha³ lí² jmu² náh² héih³² la³ ní², quí¹ ní¹juáh³ tsá² tiá² hau² náh², tsá² hen² ti³ con² bíh¹ náh² tsá² la³ hí³.

Jesús jin²³ Jacobo quionh³ Juan²

51 Jmí¹ má²ñí¹chau²¹ jáun² jmái¹ hi³ má²tsánh³² Jesús ti³ hñu³mi³cuú², jáun² ca³chá³ tiá³ tsí³ hi³ tsó³² la³ ti³ já¹ juú² Jerusalén. 52 Jáun² ca³zen³ dí² tsáu² chí¹ján³ ñí¹ nio¹ cáun² juú² míh¹ hín¹³ ti³ Samaria hi³ tsa³hniáu³ la³ji³² la³ cun³ hi³ li³ hniáuh³². 53 Ti³la³ tsá² juú² jáun² má¹ná¹, tiá² ca³hen³ yáh³ Jesús, quí¹hliá² ca³li³tsin² tsú² hi³ Jesús má²hún¹ jui³² hi³ tsó³² ti³ Jerusalén bíh¹. 54 Jmí¹ ca³jíe³ jáun² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² Jesús, la³ cun³ Jacobo ji³ Juan² ní², hi³ jmu² tsá² juú² jáun² la³ jáun², jáun² ca³juáh³:

—Hnú² Ti³² ¿tiá¹ hnáuh² hnú² hi³ jmú¹³ jnoh¹ héih³² hi³ já³² sí² ti³ hñu³mi³cuú² hi³ tsán¹³ tsá² juú² ní², [la³ cun³ ca³jmú³ jáun² Líh³ tsá² jmí¹ lín³ hí³ ti³² jë¹ Dió³²]?

55 Jáun² Jesús ca³jíe³ ti³ ñí¹ tionh¹ tsú² hi³ ca³jin³ dí² tá¹ gon³ tsá² hí³, [hi³ ca³juáh³:

—Jun³juáh¹³ la³ ní² yáh³ jmí¹ hniáuh²¹ lín¹³ hnoh². 56 Quí¹ jun³juáh¹³ jáun² yáh³ cuan³ jná¹³, Jon² tsá²mi³cuóun², hi³ má¹tsán¹³ jná¹³ tsáu², ti³la³ cuan³ jná¹³ hi³ ti³ lion¹ bíh¹ jná¹³ tsú²].

Jáun² juú² siáh³ bíh¹ cú²jueh³² ja³taunh²¹ tsú².

Tsá² jmí¹ hnió³ tsa³táunh¹ quionh³ Jesús

(Mateo 8:19-22)

57 Tá¹la³ jmí¹ hí¹tiáunh¹ tsú² jáun² jui³², ca³hléh³ jan² tsáu² ñí¹con² Jesús hi³ ca³juáh³:

—Hnú² Ti³², ñe¹ bíh¹ jná¹³ quiúnh¹ hnú² li³ua³ cáun² ñí¹ cuóh¹³ hnú².

58 Jáun² Jesús ca³záih³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Jáh³ zia³² tá²hláu² quioh²¹ bíh¹ cuo², hi³ zia³² bíh¹ siáh³ záᵢ² quioh²¹ tan³²; tᵢ³la³ Jon² Tsá²mᵢ³cuóun² má¹ná¹, tiá² zia³² yáh³ ñí¹ lí¹³ jnioh¹³.

59 Jmí¹jáun² ca³záᵢh³ Jesús jan² tsá² siánh³ siáh³:

—Ña³² cu³hna³² jná¹³.

Tᵢ³la³ tsá² hí³ né³, ca³ngáᵢ³:

—Tᵢ³², cué¹ tín² jáᵢ¹³ hi³ ñí¹hón²¹ jná¹³ ñuh³² [ní¹ má¹jun²].

60 Tᵢ³la³ Jesús né³, ca³záᵢh³ tsá² hí³:

—Tsá² ná¹jún¹ [ñí¹con² Dió³²] cuí¹ cha³hón³² hla¹ raᵢnh²¹, tᵢ³la³ hnú² ca³tᵢn¹ cuá¹ngáᵢ¹ jú¹ chú³² ca³tᵢ²¹ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ tónh³² tsáu² jo³cuo² Dió³².

61 Hi³ jáun² ca³juáh³ jan² tsá² siánh³ siáh³:

—Hnú² Tᵢ³², jná¹³ hnó³² ñe¹ quiúnh¹ hnú², tᵢ³la³ cué¹ tín² jáᵢ¹³ hi³ ñí¹háᵢh¹ jná¹³ jáᵢ¹³ ñí¹con² tsá² tionh² hñu³².

62 Jáun² Jesús ca³záᵢh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Li³ua³ jan² [tsá² má²liáu³² ta²¹ quioh²¹, lín³ la³jmí¹ lín³ jan²] tsá² quiáh² hué³² quionh³ cuá¹juí²; níᵢ¹juáh³ cá² ñí¹ jíe²³ tᵢ³ cu³hna²¹ bíh¹ tsú², jáun² tsá² la³ hí³ tiá² lí¹³ yáh³ hí³ jo³cuo² Dió³², [quí¹ jan² tsá² hliah²³ tá¹³ bíh¹ lín³ tsú²].

10

Jesús zen² hnaᵢh³² nio² quiún³ tsᵢ²¹ quian³ tsá² haᵢn²¹ hí³ tᵢ³ con²

1 Jmí¹ liᵢ²¹ jáun² né³, ca³quianh³ siáh³ Jesús hnaᵢh³² nio² quiún³ tsᵢ²¹ quian³ tsá² siánh³ siáh³, hi³ jáun² ma³ gon³ tsá² hí³ ca³zen³ dí² la³jí³² juú² ñí¹ ca³tᵢ²¹ tsó³² dí² hnga². 2 Jmí¹jáun² ca³záᵢh³ dí² tsá² hí³ la³ lá²:

—Hliáun³ cu³tí³ bíh¹ hi³ má²ca³láu², tᵢ³la³ cú¹pih²¹ bíh¹ tsá² jmu² ta²¹ zian². Hi³ jáun² né³, hiú¹ mí¹ náh² ñí¹con² Tsá² quioh²¹ hi³ má²ca³láu² jáun², hi³ cuí¹ zen¹ tsú² tsá² ja³quiaun² hi³ má²ca³láu² jáun² quioh²¹. 3 Cuá²táunh¹ hnoh² ta³né³²; tᵢ³la³ sá¹ní² jᵢe³ tín², jná¹³ zei²¹ hnoh² hi³ ná¹lín³ náh² la³jmí¹ lín³ *já¹ziáh² míh¹ tionh² ja¹ tsí²náᵢ¹. 4 Ha³ lí² cán² náh² tuh³², sa³jun³ chí² láu² tioh³ quᵢe³, sa³jun³ tuh³² tioh³ ta³ tsú². Tiá² hniáuh³² cuá¹ma³léh¹³ hnoh² siáh³ hú¹ jui³² hi³ lienh¹ hnoh² tsáu². 5 Hi³ jáun² li³ua³ cáun² hñú³ ñí¹ chá¹táunh¹ náh² jáun², juoh¹ náh² tsá² hñú¹³ la³ lá²: “Cuí¹ tionh² bíh¹ hnoh² cáun² hi³ re² hi³ tᵢn²”. 6 Hi³ ní¹juáh³ zian² tsá² ca³tᵢn¹ tiánh³ cáun² hi³ re² hi³ tᵢn² ñí¹ jáun², jáun² lí¹³ bíh¹ tiánh³ tsú² tie³ cun³quionh³ jáᵢ¹³ hi³ hléh¹³ hnoh² jáun²; tᵢ³la³ ní¹juáh³ tiá² zian² tsá² la³ hí³, jáun² ñí¹con² hmóu³² bíh¹ hnoh² jmu³ ta²¹ jáᵢ¹³ hi³ hléh¹³ náh² jáun². 7 Cáun² tán¹ hñú³ bíh¹ hniáuh³² cuá¹tianh³ náh²; cáun² cuá²cú¹ cuá²hính³ náh² li³ua³ cáun² hi³ cue³² tsú² ñí¹ jáun², quí¹ jan² tsá² jmu² ta²¹, cun³ ca³tᵢn¹ he³ bíh¹ hmah²¹ quioh²¹. Ha³ lí² cua³jnioh² náh² tᵢ³ hlá² tᵢ³ ní². 8 Hi³ jáun² né³, li³ua³ cáun² juú² ñí¹ he³ tsú² hnoh², quᵢéih³ náh² la³ cun³ má³² hi³ cue³² tsáu². 9 Jmah²¹ náh² tsá² ná¹tsáun¹ ñí¹ jáun², hi³ zéih³ náh² siáh³ tsáu² la³ lá²: “Dió³² má²cuá¹hinh²³ tsáu² jo³cuo²”. 10 Tᵢ³la³ li³ua³ cáun² juú² ñí¹ tiá² he³ tsú² hnoh², cuá²tianh³ náh² já¹ hñú³, hi³ juáh¹³ hnoh² la³ lá²: 11 “Hí¹ la³ tᵢ³ hliáu² quian²¹ ta³ yáh³ jnoh¹ má²súh¹³ ta³né³², hi³ jmú¹³ jnoh¹ lin¹ hi³ má²tionh² hnoh² ñí¹ háᵢnh¹³. Tᵢ³la³ cuí¹ ná¹ñíh¹ náh², hi³ jmí¹ má²ca³liᵢ³zia³² bíh¹ jáᵢ¹³ hi³ jmí¹ lí¹³ heh³ náh² Dió³²”. 12 Juanh³² jná¹³ siáh³ ñí¹con² hnoh² hi³ tᵢ³ cú¹pih²¹ bíh¹ ma³tso² tsá² jmí¹ zian² juú² Sodoma tsí³ la³ cun³ bíh¹ tsá² zian² juú² ñí¹ tiá² he³ tsú² hnoh².

Tsá² juú² tiá² nieh³
(Mateo 11:20-24)

13 ”¡Jlánh¹ juon²³ hnoh² tsá² juú² Corazín! ¡Jlánh¹ juon²³ siáh³ hnoh², tsá² juú² Betsaida! Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ ca³liᵢ³ la³jí³² hua³jueh³² ja¹ tsá² jmí¹ zian² juú² Tiro jᵢ³ juú² Sidón dúh¹, la³jmí¹ má²liᵢ³² ní² ja¹ quián¹³ hnoh², hi³ jáun² má²hia³ jáun¹³ máh³ jmí¹ má²ca³za³ tsú² jmí¹ tsí³, hi³ jmí¹ má²ca³jmú³ tsú² lin¹ cun³quionh³ hi³ jmí¹ quíh²¹ tsú² jáun² tú²cho¹, jᵢ³ hi³ jmí¹ sén²¹ tsú² siáh³ jua² hmóu³². 14 Hi³ jáun² tᵢ³ jlánh¹ bíh¹ huáh² tsí³ hi³ má¹tsoh¹ hnoh² honh² má¹tᵢ³ ñí¹ ra³tsi³² Dió³² héih³², la³ cun³ bíh¹ tsá² jmí¹ zian² jáun² jmí¹tin² já¹ juú² Tiro quionh³ juú² Sidón. 15 Hi³ hnoh² siáh³ tsá² juú² Capernaum, ¿hí¹ ná¹lín²³ hnoh² hi³ cuá¹tánh¹ náh² hñu³mᵢ³cuú²? Hnoh² dá² cuá¹tánh¹ la³ tᵢ³ quiu³juóu³² bíh¹.

16 ”Jáun² né³, hnoh² má¹ná¹, ní¹juáh³ tsá² náᵢ³² jáᵢ¹³ quián¹³ hnoh², ja³bí¹ náᵢ³² tsú² siáh³ jáᵢ¹³ quion²¹ jná¹³; tᵢ³la³ tsá² tiá² he³ jáᵢ¹³ quián¹³ hnoh² má¹ná¹, ja³bí¹ jná¹³ siáh³ tiá² he³ tsú². Hi³ jáun² tsá² tiá² he³ hí³ jná¹³, ja³bí¹ tiá² hen³ tsú² siáh³ Tsá² ca³ze³ jná¹³.

Jmí¹ cuá¹tanh²¹ siáh³ tsá² hnaᵢh³² nio² quiún³ tsᵢ²¹ quian³ hí³ ñí¹con² Jesús

17 Jmí¹ cá¹jính²¹ jáun² tsá² hnaᵢh³² nio² quiún³ tsᵢ²¹ quian³ hí³ tᵢ³ ñí¹con² Jesús, ca³la³ hi³ tsah³ lín³² tsú² ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnú² Tᵢ³², hí¹ ca³la³ tᵢ³ jmí²chí³ hláᵢnh¹ máh³ má²tí³² héih³² hi³ jmu³² jnoh¹ cun³quionh³ héih³² quián¹³ hnú².

18 Jáun² Jesús ca³záᵢh³ tsá² hí³:

—Ján³, ca³jᵢen¹ jná¹³ *Satanás hi³ ca³tánh³ hñu³mᵢ³cuú² la³jmí¹ taᵢ³² sí² quioh²¹ miíh³². 19 Jáun² sá¹ní² jᵢe³, má²ca³cué³ jná¹³ pí³ quián¹³ hnoh² hi³ lí¹³ han¹³ hnoh² jáh³hláᵢnh¹ jᵢ³ hñú³ ní² siáh³, hi³ lí¹³ jmúh¹³ hnoh² hi³ tiá² quien² pí³ quioh²¹ tsá²

hláɨnh¹, hi³ hí¹ cáun² tiá² hi³ lí¹ quiunh²¹ hnoh². 20 Ti³la³ ha³ lí² ma³hiún¹³ náh² honh² cun³ñí¹ hi³hliá² jmí²chí³ hláɨnh¹ má²tí³² héih³² quián¹³ náh², ti³la³ ma³hiún¹³ náh² honh² cun³ñí¹ hi³hliá² má²tón³² hi³ jmáɨ² náh² ñí¹ sí² rón³² hñu³mɨ³cuú² bíh¹.

Jesús jlánh¹ tsah³
(Mateo 11:25-27; 13:16-17)

21 Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² ca³jmú³ Jmí²chí³ Chun¹ hi³ ma³hiún² lín³² Jesús tsí³, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnú² Tia²¹, Tsá² lín³ nú² Juo¹³ tsá² zian² hñu³mɨ³cuú² jɨ³ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² ní² siáh³, cué²³ jná¹³ tiá¹hmah¹ quí¹hliá² ca³hmáh¹ hnú² jú¹ tson², hi³ jáun² tiá² lí¹³ há¹ ngɨ¹³ tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³, jɨ³ tsá² ñí² tsá² lieih²¹ ní² siáh³; ti³la³ ñí¹con² tsá² tsí¹ tsá² juí³ bíh¹ ca³niah²¹ hnú² jú¹ tson² jáun². Ján³, quí¹ la³ jáun² jlánh¹ re² tí³ honh² hnú² Tia²¹.

22 ”Sá¹ní² jie³ náh², jo³uón³² jná¹³ má²ca³chá³ Ñuh³² jná¹³ ca³la³ jɨ³li³². Hnga² bíh¹ Dió³² cuóun³² hin² tsánh² Jon², hi³ hnga² bíh¹ Jon² tsú² ñi³² hi³ hin² tsánh² Jméi², hi³ li³ua³ jan² tsá² hnió³ dí² ma³jnia² Jméi² ñí¹con² siáh³, li³ cuóun³² bíh¹ tsú² Jméi² dí².

23 Jáun² ñí¹ ti³ có³² ca³liéinh³² Jesús tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con², hi³ ca³juáh³:

—Jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² jíe²³ la³ cun³ hi³ má²ná¹jíeh³² hnoh². 24 Quí¹ juo³ jná¹³ hnoh² la³ lá²: hi³ juóun³² tsá² ca³lɨn³ *ti³² jë¹ Dió³², ji³ tsá² ca³lɨn³ re²¹ hué³² lá² ní², jmí¹ hniá¹ jíe³ la³ cun³ hi³ jíeh³² hnoh² lá², ti³la³ tiá² ca³li³ yáh³ jíe³ tsú²; hi³ jmí¹ hniá¹ siáh³ ne³ la³ cun³ hi³ naih³² hnoh² lá², ti³la³ tiá² ca³li³ yáh³ ne³ tsú².

Héih³² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien²
(Mateo 22:34-40; Marcos 12:28-34)

25 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, jan² ti³² liei²¹ ca³ñí¹cá² ñí¹lian² Jesús, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnú² Ti³², ¿he³ bíh¹ hniáuh³² jmu¹ jná¹³, hi³ jáun² lí¹³ li³ zian² jná¹³ la³ cun³ jmí¹hi³nio²?

26 Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—¿Ha³ lánh³ rón³² rá¹juáh³ ñí¹ liei²¹ dúh¹? ¿He³ bíh¹ hi³ má²ca³híh³ nú² ñí¹ Sí² dúh¹?

27 Jáun² ti³² liei²¹ hí³ né³ ca³ngáɨ³, hi³ ca³juáh³:

—La³ lá² rá¹juáh³: “Ma³hno¹ Dió³² Juóuh³² ca³la³ jonh³ jmí¹ honh², cun³quionh³ jmí²chí³ quián¹³, ji³ la³jí³² pí³ quián¹³ nú² ní², ji³ la³jí³² hi³ lín²³ hnú² ní² siáh³; hi³ ma³hno¹ siáh³ tsá²mɨ³cuóun² renh² ca³la³ jmí¹ hno³ nú² huen²”.

28 Jáun² Jesús ca³ngáɨ³ siáh³:

—Jú¹ tson² bíh¹ hi³ má²li²juah²¹ hnú² ní². Jmu³ hnú² la³ ní², hi³ jáun² lí¹³ zian² nú² cun³ jmí¹hi³nio².

Jesús cha³² jáɨ¹³ ca³tɨn¹ jan² tsá² chun¹ hín¹³ ti³ hué³² Samaria

29 Ti³la³ ti³² liei²¹ hí³ jmí¹ hnió³ ren³ ñí¹, hi³ jáun² ca³záɨh³ Jesús la³ lá²:

—¿Hin² dá² tsá² hí³, tsá²mɨ³cuóun² renh² jná¹³?

30 Jmí¹jáun² ca³ngáɨ³ siáh³ Jesús la³ lá²:

—Jmí¹ zian² jan² tsá² cuá²han³ já¹ juú² Jerusalén hi³ ngau³ ti³ juú² Jericó. Hú¹ jui³² jáun² né³ ca³quieh³ tsá² háin², hi³ ca³háɨn³ tsú² la³jí³² hi³ quioh²¹ tsú², la³ má²quionh³ ha¹ tsú² ní² siáh³. Ca³qui³ ca³pan³ tsú² tsá² hí³ ca³la³ ja³háɨn³ cun³ jún¹. 31 Jmí¹jáun² ca³nga² jan² mí²tsáu² có³² ñí¹ jáun²; ti³la³ jmí¹ ca³jíen³² tsú² jáun² tsá² rón³² hí³ hué³², jáun² cáun² ca³nga³ cú²tso² he² ñí¹ bíh¹ mí²tsáu² hí³. 32 Jmí¹ li²¹ jáun², ca³nga² siáh³ jan² tsá² *levita. Jmí¹ ca³jíen³² tsú² jáun² tsá² rón³² hí³, siáh³ bíh¹ siáh³ cáun² he² ñí¹ tsá² hí³ ca³nga³. 33 Ti³la³ jmí¹ cá¹chó²¹ jan² tsá² hín¹³ ti³ Samaria ñí¹ rón²¹ jáun² tsá² hí³ né³, tsá² hí³ bíh¹ jlánh¹ ca³ja³ mii³ tsí³. 34 Jáun² ñéi¹ tsú² ti³ ñí¹ rón²¹ jáun² tsá² hí³, jáun² ca³jñéi³ tsú² ca³lá² no¹ quionh³ mu² ráu³ mɨ³ uóun²jɨeh¹³ ñí¹ ca³cuíh³ quioh²¹ tsú², hi³ jáun² ca³hñéi³² tsú² siáh³ quionh³ hná¹ hmih³². Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³zion³ tsú² tsá² hí³ cu³hna²¹ jáh³ joh¹, jáun² ca³jón³² dí² ti³ ñí¹ zeh² cáun² hñú³ ñí¹ jnioh² tsáu²; hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³jmú³ tsú² hua³hí¹³. 35 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² né³, tsá² hín¹³ hí³ ti³ Samaria ca³cué³ tun³ *cú¹tiáu² ñí¹con² tsá² hñú¹³ ñí¹ jáun², hi³ ca³záɨh³ dí² tsú² la³ lá²: “Jmu³ hnú² tiá³ hua³hí¹³ tsá²ñuh² lá², hi³ ní¹juáh³ ca³cáɨn³ hliáun³ quie³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ lí²cué³ jná¹³ ní², má¹hmah²¹ bíh¹ jná¹³ má¹cá²jính³² jná¹³ lá²”.

36 Hi³ jáun² Jesús ca³ngáɨ³ ñí¹con² ti³² liei²¹ hí³ la³ lá²:

—Cuí¹ neh²¹, ¿hin² bíh¹ tsánh² tsá² gáun³ hí³ lín²³ hnú² hi³ lín³ tsá²mɨ³cuóun² raɨnh²¹ tsá² ca³cuính³ hí³ hi³ ca³jmú³ jáun² tsá² háɨn²?

37 Jáun² ti³² liei²¹ hí³ ca³juáh³:

—Tsá² ca³ja³ hí³ mii³ tsí³ ñí¹con² tsá² hí³ bíh¹.

Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsú²:

—Cuánh² hnú², cuá²jmu³ la³ jáun².

Jesús tsó³² hñú¹³ mí¹ Marta ji³ Má²réi³

38 Jáun² Jesús ngau³ ju³² má²hún¹, hi³ ca³chó³² cáun² juú² míh¹. Jmí¹ cá¹chó²¹ Jesús ñí¹ jáun², ca³he³ jan² tsá²mɨ³ jmáɨ² Marta. 39 Jmí¹ zian² jan² tsá²mɨ³ raɨnh²¹ Marta hí³ hi³ jmáɨ² Má²réi³. Jáun² Má²réi³ hí³ ca³cuá³ hué³² ta³ ñí¹ Jesús, hi³ ca³náɨ³² dí² jë¹ tsú². 40 Ti³la³ Marta hí³ jlánh¹ tiá³ siaun³² ca³jmú³

hua³jan²¹ má³², jáun² ca³ñí¹lienh¹³ Jesús, hi³ ca³juáh³:

—Hnú² Ti³², ¿tiá¹ lín²³ hnú² hi³ renh² jná¹³ ní² zeh² jná¹³ huen² tán¹, hi³ jáun² jo³uón³² huen² bíh¹ jná¹³ má²ta³no¹ ca³la³ jí³² ta²¹? Zéih³ hnú² tiá³ hi³ cuí¹ ja³ma³hau³ jná¹³.

41 Ti³la³ Jesús ca³ngái³:

—Hnú² Marta, jlánh¹ hliáun³ hi³ dí¹cháunh²³ chinh³² hnú², hi³ jlánh¹ hi³² honh² hnú² ta²¹ hi³ ñi³jmuh³². 42 Ti³la³ cáun² tán¹ bíh¹ hi³ jlánh¹ quien² zia³². Má²réi³ lá² má²lí²quiáh³² hi³ jlánh¹ bí¹ quien², hi³ jáun² hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ quin³.

11

Jesús má²ta² ha³ lánh³ liéinh³² tsú² Dió³²
(Mateo 6:5-15; 7:7-11)

1 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³chó³² cáun² jmái¹ hi³ zia³² cáun² ñí¹ jmí¹ cuá¹liéinh³² Jesús Dió³². Jmí¹ má²li³² jáun² né³, ca³juáh³ jan² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² la³ lá²:

—Hnú² Ti³², ¿tiá¹ híeh¹³ hnú² jnoh¹ ha³ lánh³ rón³² hniáuh³² lienh¹ jnoh¹ Dió³², la³jmí¹ ca³ma³tin² jáun² hla¹ Juan² tsá² jmí¹ hain²¹ hí³ ti³ con²?

2 Jáun² Jesús ca³juáh³ la³ lá²:

—Ní¹ má¹ca³lienh¹ hnoh² Dió³², juáh¹³ hnoh² la³ lá²:

Hnú² Tia²¹, [Tsá² ñíh³ hnú² hñu³mi³cuú²,]
cá² ñí¹ hi³ chu²¹ cuí¹ ná¹chan¹ hi³ jmái² hnú².
Cuí¹ chau²¹ bíh¹ jmái¹ hi³ la³jín³² tsáu² tónh³²
jo³cuonh² hnú².
[Cuí¹ lí¹³ bíh¹ ñí¹ hué²¹ lá² la³ cun³ hi³ hnáuh²
hnú² jmúh¹³, la³jmí¹ lí³ hñu³mi³cuú².]
3 Cué¹ tiá³ má³² hi³ hniáuh³² quiú¹³ jnoh¹
cun³ jmá² cun³ jnia³².
4 Chin³² tiá³ honh² ca³ti²¹ tso³ hi³ má²lí²jmú¹³
jnoh¹,
la³jmí¹ chin²³ jnoh¹ tsí³ la³ cun³ hi³
má²ca³hliánh² tsáu² ñí¹con² jnoh¹.
Ma³hau¹ tiá³ jnoh¹ hi³ tiá² ca³ tiá² lau³ jnoh¹
tsá² hláinh¹,
[liau¹ tiá³ jnoh¹ ñí¹con² pí³ quioh²¹ tsú²].

5 Jmí¹jáun² ca³juáh³ siáh³ Jesús la³ lá²:

—Jmú¹³ jái¹³, hi³ hnú² zian² jan² há²mei²¹ joh², hi³ ta³ hua² né³ cuóh¹³ nú² hñú¹³ tsú² hi³ cuá¹zéih³ nú² la³ lá²: “Hnú² há²mei²¹ quiú¹³, jmu³ tiá³ hi³ chú³², cué¹ tiá³ hni³² hí³ quiú¹³, 6 quí¹ jan² há²mei²¹ joh² jná¹³ hún¹ jui³² hi³ cun³ cuan³ hñu³² jná¹³, hi³ hí¹ cáun² yáh³ tiú²ú² hi³ zia³² hi³ jmí¹ lí¹³ jein²¹ jná¹³ ñí¹con² tsú²”. 7 Hi³ jáun² tsá² hí³ né³ nga³ la³ ti³ ñéih³, hi³ juáh³ la³ lá²: “Lí²ú² ma³tsán¹³ tsin³² jná¹³, quí¹ má²chí¹jnai³² bíh¹ ho³hñú¹³, má²rá²cuóun¹ bíh¹ jná¹³ quiúnh¹ tsá¹míh¹ jón²¹; ha³ tiú²ú² lí¹³ yáh³ no¹ jná¹³ hi³ zia³² hi³ cué¹³”. 8 Hi³ jáun² juanh³² jná¹³, uá¹ jáun² la³ jáun² tiá² jmí¹ ñí¹cué²¹ hnú² tsá² hí³ hi³ mih³², uá¹jinh¹ tsá² juónh³² hnú² re² quiúnh¹, ti³la³ cun³ñí¹ hi³ hnú² jlánh¹ hiú² mih³², hi³ jáun² nó³² bíh¹ tsú² hi³ cué³² la³jí³² hi³ hnáuh² hnú². 9 Hi³ jáun² la³ lá² juanh³² jná¹³: Mí¹ náh² ñí¹con² Dió³², hi³ jáun² hian³ náh². Hniauh² náh², hi³ jáun² chanh¹ náh². Hléh¹ náh² ho³hñú¹³, hi³ jáun² niá³² tsú². 10 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² mi³² ñí¹con² tsú², hiáuh²³ bíh¹ tsú²; ní¹juáh³ tsá² hnauh² choh²³ bíh¹; hi³ ní¹juáh³ tsá² hleh³² ho³hñú¹³ né³, niá²³ bíh¹.

11 ”Hnoh², tsá² zian² jónh³², ¿hin² dá² tsánh² hnoh² tiá³ honh² náh² hi³ cueh¹ cá² mái³ quín¹ jónh³² ní¹juáh³ hí¹miih²¹ bíh¹ la³ cuá¹mi³²? Ho³ ní¹juáh³ cuá¹mi² jan² juo¹³, ¿hí¹ tiá³ honh² náh² hi³ cuen¹³ jan² jáh³hláinh¹? 12 Ho³ ní¹juáh³ jónh³² náh² mi³² cá² mái³ mi³ jlái², ¿hí¹ lí¹³ cuen¹³ náh² jan² hñú³? 13 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ tu³bí¹ hnoh² yáh³ tsá² tiá² chun¹ náh², tín² bí¹ náh² cuéh¹ hi³ chu²¹ ñí¹con² jónh³², hi³ jáun² tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² cuen³ Jméi² dí² Tsá² cuá³ hñu³mi³cuú² Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹con² tsá² mi².

Juáh³ tsáu² hi³ Jesús quian³² pí³ quioh²¹ tsá² hláinh¹
(Mateo 12:22-30; Marcos 3:20-30)

14 Ca³chó³² jmái¹ hi³ ca³chin² Jesús jmí²chí³ hláinh¹ jmí¹ húnu¹ hñu³ tsí³ jan² tsá² tiá² jmí¹ tín² hléh³². Jmí¹ cuá¹han³ jáun² jmí²chí³ hláinh¹ hí³ hñu³ tsí³ tsú² né³, ca³li³ hléh³². La³jín³² tsá² ca³jíe³ hi³ jáun² ca³ja³cáun² lín³² tsí³. 15 Ti³la³ ma³ jan² tsáu² né³ ca³juáh³:

—Tsá² ní² dá² huen² jmí²chí³ hláinh¹ hñu³ tsí³ tsáu² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Beelzebú, tsá² chín¹ juo¹³ jmí²chí³ hláinh¹ bíh¹.

16 Hi³ ma³ jan² siáh³ tsá² hí³ jmí¹ hnió³ ca³ lan³ Jesús, jáun² ca³mí³ tsú² cáun² li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³² hi³ já³² ti³ hñu³mi³cuú². 17 Ti³la³ Jesús jmí¹ dí¹ñi³² bíh¹ ha³ lánh³ jmí¹ ná¹lín²³ tsá² hí³, hi³ jáun² ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Ní¹juáh³ zia³² hniéi² ja¹ cu³ nió³ má²tún² hmóu³² tsá² ná¹lín³ ta²¹, jáun² la³jín³² bíh¹ tsú² tsá²hín³. Ja³bí¹ la³ jáun² ni¹juáh³ tsá² zia³² hniéi² hñú¹³, la³jín³² bíh¹ tsú² tsá²hín³. 18 Hi³ jáun² né³, sá¹jmí¹ hi³ hnga² *Satanás jmu² hniéi² ñí¹con² tsá² hain²¹ ti³ con², jáun² né³, ha³ ya³ lánh³ rón³² lí¹³ ma³híe² pí³ quioh²¹ tsú². Hnoh² juánh³ hi³ jná¹³ huen² jmí²chí³ hláinh¹ hñu³ tsí³ tsáu² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Beelzebú; 19 ti³la³ sá¹ hi³ tson² la³ cun³ hi³ juáh³ hnoh² ní² dúh¹, ¿hin² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ huen³ tsá² hain²¹ ti³ con² hnoh² jmí²chí³ hláinh¹ tiáunh¹ hñu³ tsí³ tsáu²? Hi³ jáun² né³, cun³quionh³ ta²¹ hi³ jmu² tsá² hain²¹ ti³ con² bí¹ náh², má²lí²lin¹ hi³ lí¹ ná¹tsá²con² bí¹ náh². 20 Ti³la³

jná13 má1ná1, huen2 ná1 jmí2chí3 hláinh1 cun3quionh3 pí3 quioh21 Dió32 bíh1; hi3 jáun2 la3 ní2 né3, má2lí2lin1 hi3 jná13 bíh1 Tsá2 ca3hiáu32 Dió32 hi3 lín13 ná1 Re21, Tsá2 qui3 ná1jan23 náh2 hí3.

21 "Ní1juáh3 zian2 jan2 tsá2 pin3 lín32, tsá2 zia32 hliáun3 he3 cun3quionh3 jmu3 hniéi2, tiá2 zia32 yáh3 hi3 háinh13 ca3ti21 hi3 zia32 quioh21 tsú2, ní1juáh3 hi3 húnˀ1 tsú2 hua3jan21 hi3 jmu3 hniéi2. 22 Ti3la3 ní1juáh3 ja3 jan2 tsá2 ti3 jlánh1 bíh1 pin3 la3 cónh3 bíh1 tsá2 hí3, jáun2 tsá2 já32 hí3 bíh1 má2láih13 hniéi2, hi3 quin3 tsú2 la3jí32 hi3 jmí1 nióh21 tsá2 hí3 hi3 jmu3 hniéi2, má1li32 jáun2 né3 má2tsóh3 tsú2 ñí1con2 tsá2 quionh3 la3 cun3 hi3 má2ca3joh13 jáun2.

23 "Hi3 jáun2 né3, li3ua3 jan2 tsá2 tiá2 hen2 ti3 con2 jná13, tsá2 la3 hí3 ti3 hau2 bíh1 jná13. Hi3 li3ua3 jan2 tsá2 tiá2 cha32 cu3li21 quiúnh1 jná13, tsá2 la3 hí3 ti3 toh2 tiú2 jóh32 bíh1.

Jmí2chí3 hláinh1 jáunh23 siáh3 hñu3 tsí3 tsáu2

(Mateo 12:43-45)

24 "Ní1juáh3 má1cuá2han3 jmí2chí3 hláinh1 hñu3 tsí3 tsáu2, jáun2 tsá2ngí2 ñí1 quiéin2, hi3 tsá2hniauh2 ñí1 lí13 cuá32 tie3. Hi3 jáun2 ní1juáh3 tiá2 ca3choh13 né3, jáun2 lín23 la3 lá2: "Cuí1 ñih21 jná13 cú2jueh32 hñu32 ñí1 cuá1han3 ná1". 25 Jáun2 ní1 má1cá2chánh32 tsú2 jáun2 né3, chanh21 tsú2 tsá2 hí3 hi3 má2lín3 la3jmí1 lí3 cáun2 hñú3 hi3 má2rá2hiah13, ji3 hi3 má2dí1lí3 re2 tin2 lín32 ñéih3. 26 Má1jáun2 tsau32 hi3 tsá2quian3 cónh3í1 quiaun3 jmí2chí3 hi3 ti3 jlánh1 bíh1 hláinh1 la3 cónh3 bíh1 hnga2. Hi3 jáun2 la3jín32 jáun2 bíh1 taunh32 hñu3 tsí3 tsá2 hí3, hi3 jáun2 ti3 jlánh1 bíh1 hlaih3 má2lí23 quioh21 tsá2 hí3 ní1 má1li32 jáun2, la3 cónh3 bíh1 jmí1tin2.

He3 bíh1 cu3tí3 jmu2 hi3 lí23 hiún2 tsí3 tsú2

27 Tá1la3 jmí1 dí1hleh32 jáun2 Jesús jái13 ní2, jáun2 jan2 tsá2mi3 jmí1 zenh2 ja1 tsá2 ná1ngih32 hí3 ca3hléh3 tiá3 hi3 ca3juáh3:

—Hénh3 ma3 jmí1 ren2 tsá2mi3 tsá2 ca3taunh2 hnú2 hñu3 héin1 hñu3 tsí3, tsá2 ca3cué3 hnú2 tiuh21.

28 Ti3la3 Jesús ca3záih3 tsá2 hí3:

—Ti3 jlánh1 bíh1 jmí1 ren2 tsá2 nái32 jái13 quioh21 Dió32, hi3 ní1juáh3 má2tí32 tsú2 siáh3.

Jesús hleh32 ca3tin1 tsá2 lí1 mi32 cáun2 li21

(Mateo 12:38-42; Marcos 8:12)

29 Tá1la3 ná1juóun23 jáun2 tsá2 tionh2 hí3 né3, ca3juáh3 Jesús la3 lá2:

—Tsá2 zian2 jmái1 hi3 tiauh2 dí2 lá2 jlánh1 hláih1, hi3 cáun2 lí1 hiú2 lí1 mi32 hi3 jnia3 li21; ti3la3 hí1 cáun2 yáh3 li21 tiá2 lí13 hiáuh3 tsú2, jí32la3 li21 hi3 ca3jíe3 jáun2 tsáu2 hi3 ca3tin1 hla1 Jonás bíh1, tsá2 jmí1 lín3 hí3 *ti32 jë1 Dió32. 30 Quí1 hla1 Jonás bíh1 jmí1 lín3 cáun2 li21 ñí1con2 tsá2 jmí1 zian2 juú2 Nínive jmí1tin2, ja3bí1 la3 jáun2 jná13 siáh3 Jon2 tsá2mi3cuóun2 lín3 ná1 cáun2 li21 ñí1con2 tsá2 zian2 né32. 31 Ní1 má1cá2chó32 jmái1 hi3 cán3 Dió32 jú1 tson2 ñí1con2 la3jín32 tsáu2, jáun2 hla1 tsá2mi3 tsá2 jmí1 chín1 hué32 ti3 la3 quián3 nó32, hi3 chá32 tsáu13 tsá2 zian2 né32; quí1 hla1 tsá2mi3 hí3 ja3 cáun2 hué32 ñí1 jlánh1 bíh1 uóunh3, hi3 cua3niéi3 jái13 quioh21 hla1 re21 Salomón, tsá2 jlánh1 jmí1 quia3lín3 hí3 jmí1 tsí3. Ján3, tsá2mi3 hí3 chá32 tsáu13 tsá2 zian2 né32, quí1hliá2 ñí1 lá2 zenh2 jan2 Tsá2 ti3 jlánh1 bíh1 quien2 la3 cónh3 bíh1 hla1 re21 Salomón hí3. 32 Ja3bí1 la3 jáun2 nu3 tiánh3 siáh3 tsá2 jmí1 zian2 juú2 Nínive ní1 má1ca3can3 Dió32 jú1 tson2, hi3 ja3bí1 tsá2 Nínive hí3 chá32 siáh3 tso3 hi3 ca3tin1 tsá2 zian2 né32, quí1 hí3 dí2 ca3ja3conh2 bíh1 tsí3 tso3 quioh21 jmí1 ca3nái32 jái13 quioh21 hla1 Jonás. Ján3, chá32 tsá2 hí3 tsáu13 tsá2 zian2 né32, quí1 ñí1 lá2 zenh2 jan2 Tsá2 ti3 jlánh1 bíh1 quien2 la3 cónh3 bíh1 hla1 Jonás hí3.

Mí1ñí1 tsú2 cue32 joh1 quioh21 tá1 jan2

(Mateo 5:14-16; 6:22-23; Marcos 4:21-22; Lucas 8:16)

33 "Ní1juáh3 tsá2 héinh23 sí2 hñú13, hí1 jan2 yáh3 tsá2 hí3 tiá2 zih32 sí2 jáun2 ñí1 ná1conh1, sa3jun3 taunh32 tsú2 siáh3 hñu3 tsí1 cuo2; ti3la3 dí2chí3 tsú2 ñí1 lí13 tai21 joh1 tá1 cáun2 ñéih3 bíh1, hi3 jáun2 jniá3 jeinh21 li3ua3 jan2 tsá2 hí3 ñéih3. 34 Mí1máh1 hnú2 lí3 la3jmí1 lí3 cáun2 sí2 quioh21 tá1 jan2 nú2. Jáun2 né3, ní1juáh3 chu21 mí1máh1 hnú2, jáun2 zia32 joh1 quián13 hnú2 tá1 jan2 nú2. Ti3la3 ní1juáh3 jlánh1 la3 hláih1 mí1máh1 hnú2 né3, jáun2 tá1 jan2 bíh1 hnú2 zenh2 já1niéi2. 35 Jáun2 jmu3 hnú2 re2 hua3hí13, hi3 jáun2 tiá2 lí13 joh1 quián13 nú2 la3jmí1 lí3 já1niéi2. 36 Quí1 ní1juáh3 tai32 joh1 quián13 hnú2 tá1 jan2 nú2, hi3 hí1 cú1pih21 já1niéi2 tiá2 zia32, hi3 jáun2 re2 bíh1 jniá3 jen13 hnú2 la3jí32, la3jmí1 lí3 hi3 zia32 cáun2 sí2 hi3 cue32 joh1 ñí1con2 nú2.

Jesús jin23 tsá2 fariseos ji3 ti32 liei21

(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40; Lucas 20:45-47)

37 Jmí1 cá1táuh3 jáun2 hi3 hleh32 Jesús, jáun2 jan2 tsá2 *fariseo ca3te3 hi3 tsa3jmú3 dí2 má32 hñú13 tsú2. Jáun2 Jesús ngau3 hi3 ca3hi3 ñéih3, hi3 ca3cuá3 ñí1 mesa. 38 Jmí1jáun2 ca3ja3cáun2 tsí3 tsá2 fariseo hí3 jmí1 ca3jíe3 hi3 tiá2 ca3liah3 Jesús cuo2 la3 cun3 hi3 ná1ngi23 tsú2 jmu2 ñeh2 bíh1 hi3 jmu3 má32. 39 Jmí1jáun2 ca3záih3 Jesús tsá2 hí3 la3 lá2:

—Hnoh2, tsá2 fariseos, jmáh3la3 ti3 coh3 bíh1 cuá1uon2 jlánh1 sí2 rainh32 hnoh2, ti3la3

hñu³ honh² náh² né³, tiu³ canh² jmáh³la³ hi³ hlaih³ hi³ hó³², ji³ hi³ jlánh¹ tsính² náh² hi³ quioh²¹ tsáu² ní² siáh³. 40 Hnoh² tsá² tiá² já꞊i¹³ ngi²³, ¿há¹ tiá² ñih¹ hnoh² hi³ Tsá² ca³jmú³ ti³ coh³, ca³jmú³ siáh³ ti³ ñeh²? 41 Ti³la³ ní¹juáh³ hi³ ja³² la³ ti³ hñu³ honh² náh² hi³ lí¹ cueh³² ñí¹con² tsá² tiá² zia³² quioh²¹, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ má²lí³ cáun² hi³ ji².

42 ”¡Jlánh¹ juon²³ hnoh² tsá² fariseos! Quí¹ uá¹jinh¹ má²ná¹cueh³² hnoh² ñí¹con² Dió³² cáun² la³ cun³ quia³ hi³ zia³² quián¹³, hí¹ la³ ti³ zie² yáh³ quionh³ háu² ruda, ji³ ca³la³ jí³² ñí¹ jonh² ní² siáh³, ti³la³ má¹li³² jáun² né³, tiá² ra³tsih³² yáh³ náh² héih³² cú²tso², hi³ sa³jun³ hno³ bíh¹ náh² Dió³². Ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ cháh¹³ ti³ có³² la³ cun³ hi³ má²ná¹jmuh³² jáun² yáh³ náh² hi³ jmúh¹³ náh² hi³ ní².

43 ”¡Jlánh¹ juon²³ hnoh² tsá² fariseos! Jlánh¹ hniá¹ náh² tianh¹³ ñí¹ jlánh¹ quien² hñu³ cuáh³², hi³ jlánh¹ hniá¹ náh² siáh³ hi³ tsáu² cuen³ Dió³² ní¹ má¹ca³jenh² náh² tsáu² já¹ hmah²¹.

44 ”¡Jlánh¹ juon²³ hnoh²!, quí¹hliá² lín³ hnoh² la³jmí¹ lí³ jéin³lo¹ ñí¹ rá²hún¹ hla¹, ñí¹ tiú²ú² lin¹ jniá³, ñí¹ cáun² lí¹ má²há² má²ngai³² tsáu² ñí¹ quioh²¹ ta³ tiá² ñi³².

45 Jáun² né³, jan² ti³² liei²¹ ca³záih³ Jesús:

—Hnú² Ti³², ji³ jnoh¹ bíh¹ má²je²³ nú² siáh³ cun³quionh³ já꞊i¹³ hi³ má²lí²juah²¹ nú² ní².

46 Jáun² Jesús ca³juáh³ siáh³:

—Ja³bí¹ hnoh² siáh³ ti³² liei²¹, ¡jlánh¹ juon²³ náh²! Quí¹ hnoh² jlánh¹ jmuh³² héih³² huáh² tsí³ ñí¹con² tsáu², ca³la³ hí¹ jan² tsáu² tiá² tióh³² ma³tí³², hi³ má¹li³² jáun² né³, hí¹juáh³ hmóu³² náh² tiá² ma³tih²¹.

47 ”¡Juon²³ hnoh²!, quí¹hliá² jmóuh¹ náh² re² jéin³lo¹ ñí¹ ná¹hón²¹ tsá² ca³lin³ hí³ ti³² jë¹ Dió³², tsá² ca³jngih³ hí³ dí²hioh³ ñú²deh³ hmóu³² náh² jmí¹tin². 48 Hi³ jáun² má²lin¹ hi³ la³ ná¹tiáunh¹ náh² cá²honh¹ quiúnh¹ náh² dí²hioh³ ñú²deh³, quí¹ tsá² hí³ bíh¹ ca³jngih³ tsá² lin³ hí³ ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin², hi³ hnoh² né³ lí¹ ná¹jmóuh¹ náh² jéin³lo¹ ñí¹ ná¹hón²¹ hla¹ hí³.

49 ”Hi³ jáun² Dió³², Tsá² jlánh¹ re² cuá¹ñi³², ca³juáh³: “Zein²¹ jná¹³ ti³² jë² ná¹, ji³ *ti³² tsá² quian³² jë² ná¹ ní² siáh³ ñí¹con² tsá² hí³, jáun² ma³ jan² tsá² zein²¹ jná¹³ hí³ hi³ tsa¹ tsáu², hí¹ la³ ti³ jngih³ tsú² siáh³ ma³ jan² tsá² hí³”. 50 Jáun² né³, tsá² zian² né³² bíh¹ tá¹can¹ jmí²hán¹ ca³la³ ji³lin² ti³² jë¹ Dió³², tsá² ca³ma³tsan² tsú² hí³ jmí¹tin² la³ cun³ jmí¹ li²¹ hngá¹máh³ lá². 51 Ján³, tsá² zian² né³² tá¹can¹ jmí²hán¹ tsá² hí³, hla¹ Abel tín² la³ñí¹, ca³la³ ñí¹ ca³jngih³ tsú² siáh³ hla¹ Zacarías ja¹ quioh²¹ ñí¹hiú¹³ quionh³ ñí¹ jlánh¹ bíh¹ hí꞊en¹ quioh²¹ cuáh³² chín¹.

52 ”¡Jlánh¹ juon²³ hnoh² ti³² liei²¹!, quí¹hliá² ca³hmáh¹ hnoh² jú¹ tson² hi³ jmí¹ li³ liáun³ tsáu². Hí¹ hmóu³² yáh³ hnoh² tiá² hnáuh² táunh¹³ ta²¹ jú¹ tson² jáun², sa³jun³ cueh³² bíh¹ náh² siáh³ tsá² siánh³ já꞊i¹³ hi³ lí¹³ tónh³² ta²¹, uá¹jinh¹ zian² tsá² jmí¹ hnió³ ne³.

53 Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² Jesús já꞊i¹³ ní² né³, cua³han³ ñí¹ jáun². Jáun² la³jín³² ti³² liei²¹ hí³ né³, quionh³ tsá² fariseos ca³míh³ lín³² tsí³. Jáun² hliáun³ lín³² já꞊i¹³ ca³ca³ ca³lan³ dí² Jesús, 54 hi³ ca³can³ tsú² re² lín³² hua³hí¹³ já꞊i¹³ hi³ hleh³² Jesús, ní¹juáh³ ca³ná꞊i³² tsú² cáun² já꞊i¹³ hi³ li³ lí¹³ chá³² tsú² tso³.

12

Jesús hi꞊e³² já꞊i¹³ ca³ti꞊n¹ tsá² lín³ la³ cá¹ la³ jéinh¹

(Mateo 16:6-12; Marcos 8:14-21)

1 Tá¹la³ jáun² né³, ca³la³ juóun³² mei²¹ cu³tí³ tsáu² ca³ngih³² ñí¹ jáun², ca³la³ ná¹cuú² ná¹jai꞊n³² tiá³ bíh¹ tsú² li³. Jáun² Jesús ca³hléh³ tín² ñí¹con² tsá² hai꞊n²¹ hí³ ti³ con², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hua³hín¹³ náh² jmu³ ca³ti²¹ tie³ quioh²¹ tsá² *fariseos. Já꞊i¹³ “tie³” ní² hnió³ juáh³: tsá² lín³ la³ cá¹ la³ jéinh¹. 2 Quí¹ li³ua³ cáun² hi³ jlí²³ tsú², chau³² bíh¹ jmá꞊i¹ hi³ jñéih²³; hi³ li³ua³ cáun² hi³ ná¹hmá¹ né³, chau³² bíh¹ jmá꞊i¹ hi³ lí²jnia² siáh³. 3 Jáun² la³jí³² hi³ má²ca³juah²¹ hnoh² hñu³nié꞊i², chau²¹ jmá꞊i¹ li³jnia² bíh¹ já꞊i¹³ jáun². Ja³bí¹ la³ jáun², li³ua³ cáun² hi³ má²ca³juah²¹ náh² ñí¹ ná¹conh¹, chau²¹ bíh¹ jmá꞊i¹ hi³ chá³² tsú² já꞊i¹³ jáun² ca³la³ hi³ tsa³di³chín³² tsú² tsá꞊ih³ hñú³ hi³ chá³² ca³la³ hi³ chi²¹ tiú² mah¹³ tiú² jan³².

Hin² ñí¹con² hniáuh³² jmú¹³ dí² juénh²

(Mateo 10:26-31)

4 ”Hnoh², tsá² re² juóh³² dí² quiúnh¹, juanh²¹ jná¹³ ñí¹con² hnoh² já꞊i¹³ lá²: Ha³ lí² juenh³ náh² tsá² jngih² jmáh³la³ ngú³, hi³ ní¹ má¹li³² jáun², tiú²ú² zia³² hí¹ cáun² yáh³ hi³ siáh³ hi³ lí¹³ jmu³ tsú². 5 Ti³la³ jná¹³ juanh²¹ hi³ hin² ñí¹con² hniáuh³² jmúh¹³ hnoh² juénh²: juenh³ náh² ñí¹con² Tsá² zia³² pí³ quioh²¹ hi³ lí¹³ jngah³, hi³ má¹li³² jáun² né³ lí¹³ ze³ siáh³ quiu³juóu³². Ñí¹con² Tsá² hí³ bíh¹ hniáuh³² jmúh¹³ hnoh² juénh².

6 ”¿Há¹ tiá² cuen² tsú² hñá³ tan³² pih²¹ la³ cun³ tun³ héih³² qui꞊e³ dúh¹? Ti³la³ cu³ jáun² tiá² tsá²có³ yáh³ tsí³ Dió³² hi³ ca³ti꞊n¹ jáh³ pih²¹ hí³. 7 Jáun² hnoh² né³, hí¹ ca³la³ ti³ jñú² chinh³² yáh³ hnoh² ná¹hi¹³ siáh³ ma³ quin³² ma³ cá² máih³². Ha³ lí² juenh³ náh², quí¹ ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² hnoh² la³ cónh³ bíh¹ tan³² ná¹juóun²¹.

Tsá² ton² hi³ hai꞊n²¹ ti³ con² Jesús

(Mateo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 ”Juanh32 jná13 siáh3 jáɨ13 lá2: Ní1juáh3 zian2 tsá2 ma3quien2 jná13 ñí1con2 tsáu2, ja3bí1 jná13 siáh3 Jon2 tsá2mɨ3cuóun2, má1quien13 ná1 tsú2 ñí1con2 tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32; 9 tɨ3la3 lɨ3ua3 jan2 tsá2 tiá2 hnió3 ma3quien2 jná13 ñí1con2 tsáu2 né3, ja3bí1 jná13 siáh3 tiá2 má1quien13 tsá2 la3 hí3 ñí1con2 tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32.

10 ”Lɨ3ua3 jan2 tsá2 hleh32 jú1 hlah3 hi3 ca3tɨn1 jná13 Jon2 tsá2mɨ3cuóun2, zia32 bíh1 uu3i3tso3; tɨ3la3 ní1juáh3 tsá2 tú2 hión32 Jmí2chí3 Chun1 má1ná1, cu3tí3 tiá2 zia32 bíh1 uu3i3tso3 quioh21 tsá2 la3 hí3.

11 ”Ní1 má1cá2chó32 jmáɨ1 hi3 jau3 tsú2 hnoh2 hi3 nga3 tsú2 jáɨ13 ñí1con2 hnoh2 hñu3 cuáh32, ho3lá2dá2 ñí1ta21, ha3 lɨ́2 cuí1 hi21 honh2 náh2 hi3 hín2 jáɨ13 ngáɨh1 náh2, ho3 he3 lánh3 juáh13 náh2; 12 quí1 ní1 má1cá2chó32 jmáɨ1 hi3 hniáuh32 hléh13 hnoh2, má1jáun2 bíh1 má2hɨ́e32 Jmí2chí3 Chun1 ha3 lánh3 hniáuh32 hléh13 náh2.

Hi3 háɨnh13 bíh1 hi3 hánh3 tsú2

13 Jáun2 né3, jan2 tsá2 zenh2 ja1 tsá2 ná1ngɨh32 hí3 ca3juáh3:

—Hnú2 Tɨ32, juoh1 hnú2 tiá3 renh2 jná13 hi3 cué32 tsú2 la3 cun3 hi3 ca3tɨn1 jná13, hi3 jmí1 quioh21 jméi2 mí1ziú13 jnoh1.

14 Tɨ3la3 Jesús ca3záɨh3 tsá2 hí3:

—¿Hin2 tsánh2 ca3hiáu32 jná13 hi3 lín13 ná1 jue21, ho3 hi3 lín13 jná13 tsá2 tsóh23 hi3 jmí1 quioh21 ñeh2 mí2ziúh2 hnoh2?

15 Jáun2 jmí1jáun2 ca3záɨh3 dí2 siáh3 la3jín32 tsá2 hí3 la3 lá2:

—Hniáuh32 jmúh13 náh2 re2 lín32 hua3hí13 hi3 tiá2 lí1 jmúh13 náh2 hniá1 hi3 zia32 ñí1 hué21 lá2, quí1 jun3juáh13 cun3quionh3 hi3hliá2 hliáun3 hi3 zioh2 jáun2 yáh3 tsú2 lí13 zian2 re2 tin2.

16 Jáun2 ca3jmú3 tsú2 siáh3 cáun2 jáɨ13 hi3 juáh3 la3 lá2:

—Jmí1 zian2 jan2 tsá2 hánh3. Tsá2 hí3 ca3loh2 hliáun3 lín32 ñí1náɨ2 quioh21. 17 Jáun2 tsá2 hí3 ca3lín13: “¿He3 bíh1 jmu1 jná13? Já2 tiú2uú2 zia32 yáh3 ñí1 lí13 hmá13 jná13 la3jí32 hi3 ca3láu2 lá2 quion21”. 18 Jmí1jáun2 ca3liéinh32 tsú2 jmí1 tsí3 hnga2: “Né32 má2ca3cháunh13 tsɨn32 jná13 ha3 lánh3 rón32 jmu1. Cu3tsa32 cuí1 tsunh21 jná13 cú2jueh32 hñu3cuí3 míh1 táun3 ní2, hi3 jmu1 jná13 hi3 jlánh1 bíh1 cáh1; hi3 jáun2 ñí1 jáun2 hmá13 jná13 la3jí32 hi3 ca3lo2, la3 má2quionh3 hi3 siáh3 siáh3. 19 Ní1 má1lɨ32 jáun2 né3, hlí1 lienh1 jná13 jmí1 tsɨn32, hi3 juo13 jná13 la3 lá2: Hliáun3 lín32 bíh1 má2zia32 hi3 lí13 ma3hɨ́e2 hliáun3 mii2 quiú13 dí2. Jáun2 né32 né3, cuí1 zian2 dí2 tie3. Cuí1 cú1 cuí1 hnáɨh13 dí2 quiú13, hi3 cuí1 zian2 dí2 cáun2 hi3 re2 hi3 tin2”. 20 Tɨ3la3 Dió32 ca3záɨ3 tsá2 hí3 la3 lá2: “Hnú2, tsá2 tiá2 jáɨ13 ngɨ23, já1niéi2 lá2 jɨenh1 hnú2 jmí2chí3 quián13 ñí1con2 jná13. Hi3 jáun2 la3jɨ32 hi3 má2ná1hmá1 ní2 quián13 hnú2, ¿hin2 dá2 tsánh2 lɨ3 quioh21?” 21 La3 jáun2 bíh1 quiunh32 tsá2 hánh3, tsá2 hma32 ñí1con2 hnga2 hi3 quioh21. Tsá2 tia3mii2 bíh1 tsá2 la3 hí3 ñí1con2 Dió32.

Dió32 nióh32 hua3hí13 tsá2 ná1lín3 jon2 (Mateo 6:25-34)

22 Jmí1 lɨ21 jáun2 né3, ca3záɨh3 Jesús tsá2 haɨn21 hí3 tɨ3 con2:

—Juo3 jná13 hnoh2: Ha3 lí2 cuí1 hi21 honh2 náh2 ha3 lánh3 rón32 lí13 zian2 náh2, ca3tɨ21 ha3jinh1 já32 má32 hi3 cúh13 náh2, ji3 ha3jinh1 já32 hmɨh32 hi3 quíh13 náh2. 23 Quí1 jmí2chí3 quioh21 bíh1 tsú2 hi3 jlánh1 bíh1 quien2 la3 cónh3 bíh1 má32; hi3 ngú3 quioh21 tsú2 ní2 siáh3 tɨ3 jlánh1 quien2 la3 cónh3 bíh1 ha1 tsú2. 24 Sá1ní2 jɨe3 ha3 lánh3 zian2 quiú1liáh2. Jáh3 hí3 tiá2 lin1 hi3 jñi32 hí1 cáun2 yáh3, sa3jun3 zia32 bíh1 hi3 loh2, sa3jun3 zeh2 hñu3cuí3 quioh21; tɨ3la3 cun3 jáun2 zia32 bíh1 má32 hi3 cue32 Dió32 cúh2 jáh3. ¡Tɨ3la3 hnoh2 má1ná1, tɨ3 jlánh1 bíh1 quien2 náh2 la3 cónh3 bíh1 tan32! 25 ¿Hin2 yáh3 hnoh2 tin2 jmúh13 hi3 cuóun13 cónh3í1 cá2 lí2, uá1jinh1 hen2 lín32 honh2 náh2 hi3 cuóun13 náh2? 26 Hi3 jáun2 né3, ní1juáh3 cáun2 hi3 pih21 la3 ní2 bíh1 tiá2 la3 tin2 náh2 jmúh13, hi3 jáun2 ¿he3 láɨh32 sa3 hi32 lín32 honh2 náh2 ca3tɨ21 la3jí32 hi3 ñí1 hná1 ní2?

27 ”Sá1ní2 jɨe3 náh2 ha3 lánh3 rón32 cuóun2 lí13. Lí13 ní2 tiá2 lin1 zeh32 yáh3 jáu2, hi3 sa3jun3 ta32 siáh3 tá3, tɨ3la3 cun3 jáun2 ta3bí1 hla1 re21 Salomón yáh3 tiá2 chú32 jmí1 jniá3 la3jmí1 jniá3 lí13 ní2, uá1jinh1 jmí1 zioh2 lín32 tsú2. 28 Hi3 jáun2 né3, ní1juáh3 Dió32 jmu2 hi3 ca3la3 chú32 lín32 jniá3 náɨ2, cáun2 hi3 tsi21 ní2 ñí1 náɨ2 né32, hi3 jáun2 tsa3háu2 má2jín32 bíh1 tsú2 tɨ3 ñeh2 cáun2 pɨeh1 ní1 má1ca3li3 quiéin2; jáun2 ní1juáh3 ta3bí1 náɨ2 yáh3 jmu2 Dió32 hi3 chú32 jniá3, ¡cónh3 bíh1 tiá2 jmu3 Dió32 hi3 zia32 hanh2 hnoh2, hnoh2 tsá2 cáun2 lí1 hi32 honh2 náh2! 29 Hi3 jáun2 ha3 lí2 cuí1 hi21 honh2 náh2 hi3 hnáuh13 náh2 hi3 cúh13, sa3 jun3 hi3 húh13 náh2. 30 Quí1 la3jín32 tsá2 zian2 ñí1 hué21 lá2 ná1hi32 tsí3 ca3tɨ21 hi3 ní2; tɨ3la3 hnoh2 má1ná1, zian2 bíh1 jan2 Ñeh2 náh2, Tsá2 cuá1ñi32 la3jí32 hi3 lɨ3hniauh23 quián13 náh2. 31 Ñí1 jí21la3 ti3 chan13 náh2 hmóu32 jo3cuo2 Dió32 bíh1, hi3 má1tih21 náh2 re2 ñí1con2 tsú2, hi3 jáun2 bíh1 hián13 náh2 ca3la3 ji3li32 hi3 jáun2.

Tsá2 má2nióh32 hi3 quioh21 hñu3mɨ3cuú2 (Mateo 6:19-21)

32 ”Hnoh² tsá² lín³ náh² la³juah²¹ dúh¹ cu³ nió³ pih²¹ *já¹ziáh², ha³ lí² juenh³ náh², quí¹ hiún² lín³² bíh¹ tsí³ Ñeh² náh² cué³² já꞉¹³ hi³ cuá¹tánh¹ náh² ñí¹ cuá¹quien² tsú². 33 Hná꞉¹ náh² hi³ zia³² quián¹³, hi³ lí¹ cueh¹ náh² tsá² lí²hniáuh³² ñí¹con². Ní¹juáh³ hi³ jmúh¹³ náh² la³ jáun², hi³ jáun² la³ jáun² má²ná¹jmuh³² náh² cáun² tuh³² hi³ tiá² chau²¹ jmá꞉¹ li³yenh³, hi³ jáun² li³ zian² náh² hliáun³ hñu³mi³cuú², cáun² hi³ tiá² chau²¹ jmá꞉¹ tsa³hín³. Ñí¹ jáun² tiá² lí¹³ hí³ há꞉n², sa³jun³ mí¹cháu² lí¹³ ma³tsa² hi³ quioh²¹ tsú². 34 Quí¹ ní¹juáh³ ñí¹ nio¹ hi³ quián¹³ náh², ñí¹ jáun² bíh¹ uá²ja꞉³² cuá³ jmí²chí³ quián¹³ náh².

Hniáuh³² tiáunh¹ tsú² hua³jan²¹
(Mateo 24:37-25:30)

35 ”Hniáuh³² tiáunh¹ náh² hua³jan²¹, hi³ chí¹hún¹ sí² quián¹³ náh². 36 Tianh³ náh² hua³jan²¹ la³jmí¹ tionh¹ tsá² ná¹hé² ná¹jan² juo¹³. Hi³ jáun² ní¹ má¹cá²jính³² jáun² tsá² hí³ ñí¹ lí¹jmú³ tsáu² jmá꞉¹ hi³ ca³jenh² cuo², la³ju꞉³² niá³² bíh¹ tsú² ho³hñú¹³ ní¹ má¹ca³póh³ tsá² hí³ cuo². 37 Jlánh¹ chú³² quioh²¹ tsá² quian²¹ tsú² hí³, ní¹juáh³ hi³ tionh² tsú² ná¹ñí¹ ní¹ má¹cuanh³² jáun² juo¹³. Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ juo¹³ tsú² hí³ hah¹³ hmi꞉h³² ta³ ñí¹, hi³ cué³² já꞉¹³ hi³ tsá² quian²¹ tsú² hí³ lí¹³ tiánh³² ñí¹ mesa. Hi³ jáun² ní¹ má¹ta³tonh¹ tsú² jáun² ñí¹ mesa né³, hnga² juo¹³ tsú² ma³tau³. 38 Hi³ jáun² ní¹juáh³ cuanh³ tsá² hí³ ta³ hua², ho³lá²dá² má²já²jnia², jáun² né³, jlánh¹ chú³² quioh²¹ tsá² quian²¹ hí³, ní¹juáh³ la³ ná¹ñí¹ bíh¹ ní¹ má¹cuanh³² tsú². 39 Hniáuh³² li³ ñíh¹³ náh² re² já꞉¹³ lá² siáh³: Sá¹jmí¹ hi³ ñi³² tsá²hñú¹³ hín² la³nio¹ já³² tsá² há꞉n², jáun² tiá² jmí¹ cué²¹ yáh³ tsú² já꞉¹³ hi³ hí³ há꞉n² hñú¹³. 40 Jáun² hnoh² né³, hniáuh³² ná¹tiáunh¹ náh² hua³jan²¹, quí¹ ní¹juáh³ jmá꞉¹ hi³ ná¹lín²³ hnoh² hi³ tiá² má²jáunh¹³ jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun², ti³la³ jmá꞉¹ jáun² bíh¹ ti³tsóh³ cuánh³² jná¹³.

Tsá² quian²¹ chun¹ ji³ tsá² quian²¹ hlá꞉h¹
(Mateo 24:45-51)

41 Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² Jesús la³ ní² né³, ca³ngá꞉³ Pé¹ ñí¹con² tsú²:

—Hnú² Ti³², ¿hí¹ ca³tin¹ jmáh³la³ jnoh¹ já꞉¹³ hi³ má²lí²jmuh³ hnú² ní², ho³ hi³ ca³tin¹ ca³la³ jín³² tsáu² uá¹?

42 Jáun² Ti³² Juo¹³ dí² ca³juáh³:

—Ní¹juáh³ zian² jan² tsá² quian²¹ chun¹, tsá² jlánh¹ quia³lín³ jmí¹ tsí³, hi³ jáun² juo¹³ tsú² chan³ la³jín³² tsá² quian²¹ ñí¹ hná¹ jáun² jo³cuo² hí³ dí² hi³ jmu³ dí² siáh³ héih³² ñí¹con² tsá² hí³, ji³ hi³ jmu³ dí² siáh³ héih³² ha³ cónh³ má³² lí¹³ cuh³ tsú², ji³ hín² la³nió¹ lí¹³ jmu³ tsú² má³². 43 Jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² quian²¹ la³ hí³ ní¹juáh³ hi³ cuá¹má²tí³² tsú² héih³² quioh²¹ juo¹³ ní¹ má¹cuanh³². 44 Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ juo¹³ tsá² hí³ má²chá³² la³jí³² hi³ zioh² jo³cuo² tsú², hi³ jáun² ti³ má²zó³² bíh¹ tá¹³ tsú² lí¹³. 45 Ti³la³ ní¹juáh³ tsá² hí³ la³ ca³lín¹³ hi³ tiá² má²jáunh³ yáh³ tia³ju꞉³² juo¹³, hi³ jáun² cuá¹quí² cuá¹quiunh² tsá²mi³ tsá²ñuh², tsá² quian²¹ ñí¹ hná¹ jáun², ji³ hi³ cuá¹cú² cuá¹hính²³ tsú² siáh³ ca³la³ ñí¹ ca³li³ hen²; 46 jáun² juo¹³ tsú² né³, cuánh³² cáun² jmá꞉¹ hi³ tiá² cuá¹jan²¹ bíh¹, cáun² o¹rá¹ hi³ tiá² ñi³² tsú² siáh³. Hi³ jáun² má¹jáun² ma³tson¹³ tsú² tsá² hí³ chí¹nga² cu³tí¹³, hi³ jáun² má¹li³² jáun² zen³ tsú² ñí¹ ca³ti²¹ tsa³táunh¹ tsá² tiá² nieh³.

47 ”Quí¹ ní¹juáh³ jan² tsá² quian²¹ ñi³² héih³² quioh²¹ juo¹³, ti³la³ tiá² jmu² yáh³ tsú² jan²¹, sa³jun³ má²tí³² bíh¹ tsú², jáun² tsá² quian²¹ la³ hí³ quiu³ pan³ tsú² hliáun³ tsi³². 48 Ti³la³ ní¹juáh³ zian² tsá² quian²¹, tsá² tiá² re² jmí¹ ñi³² héih³² quioh²¹ juo¹³, hi³ jáun² ca³jmú³ cáun² hi³ hla꞉h³, cun³ jáun² ca³tin¹ bíh¹ tsú² tsa³pán¹, ti³la³ míh² bíh¹ ca³lá² pan³ tsú². Ní¹juáh³ tsá² ca³hiauh³ hliáun³, jáun² né³, tsáu² cáun² má²ná¹jan³² hi³ hliáun³ bíh¹ hi³ jmu³ tsá² hí³; hi³ ní¹juáh³ jan² tsá² ca³ta³no¹ hliáun³ jo³cuo² né³, jáun² hliáun³ bíh¹ hi³ má²má꞉³² tsú² ñí¹con² tsá² la³ hí³.

Jesús jmu² hi³ tiú²uú² tiáunh¹ tsáu² cá²hon³
(Mateo 10:34-36)

49 ”Má²cuan² jná¹³ ñí¹ hué²¹ lá² hi³ to¹ ná¹ sí²huáh² tsí³ hi³ ca³tin¹ la³jín³² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³; hi³ jlánh¹ jmí¹ hiún² tsin³² jná¹³ sá¹ hi³ má²ná¹hún¹ ta³né³² dúh¹. 50 Ca³tin¹ jná¹³ zón³² siáh³ cónh³ jmá꞉² la³ siáh³, hi³ jlánh¹ tiá² niau³² tie³ tsin³² jná¹³ ca³la³ ñí¹ chau²¹ jmá꞉¹ hi³ li³tí³ hi³ jáun². 51 ¿Hí¹ ná¹lín²³ hnoh² hi³ cuan³ jná¹³ hi³ jmu¹ hi³ niau²¹ tie³ ñí¹ hué²¹ lá²? ¡Tiá² jáun² yáh³! Cuan³ jná¹³ hi³ quion¹ hnié꞉² bíh¹, hi³ tiú²uú² tiánh³² tsú² cá²hon³. 52 Quí¹ ta³né³², ji³ jmí¹tsú² jmí¹ja³², má²zia³² bíh¹ hnié꞉² ja¹ hmóu³² tsá² hñú¹³. Jáun² né³, ní¹juáh³ cáun² hñú³ ñí¹ tionh² tsú² hñá³, tsáun³ bíh¹ tsú² lí¹³, gáun³ tsá² hí³ hon² gon³ rai꞉nh²¹, hi³ jáun² gon³ né³ li³hon² gáun³ rai꞉nh²¹. 53 Tsá²ñuh² jmu³ ná¹háun³ quionh³ tsá²ñuh² jon², tsá²mi³ siáh³ jmu³ ná¹háun³ quionh³ tsá²mi³ jon², ji³ tsá¹míh¹ siáh³ jmu³ ná¹háun³ quionh³ jméi² mí¹ziú¹³. Ja³bí¹ la³ jáun² tsá²mi³ má²lieih²¹ jmu³ ná¹háun³ quionh³ ló³², hi³ tsá¹má꞉¹³ né³, jmu³ siáh³ ná¹háun³ quionh³ mi³ziú¹³.

Lin¹ bíh¹ lánh³ lí³ jmá꞉¹
(Mateo 16:1-4; Marcos 8:11-13)

54 Jmí¹jáun² ca³záih³ Jesús tsá² ná¹ngih³² hí³ la³ lá²:

—Hnoh², ní¹juáh³ jmí¹ jíeh³² náh² hi³ má²tioh¹³ jnie² ti³ ñí¹ tá²tsi²¹ hiú², jáun² juáh²³ hnoh²: “Jmí³ bíh¹ má²ha³”, hi³ tson² bíh¹ la³ jáun² lí²³. 55 Hi³ ní¹juáh³ jmí¹ ja³² chí³ ti³ quián³ né³, hi³ jáun² juáh²³ hnoh²: “Má²jniau¹³ bíh¹ hiú²”; hi³ tson² bíh¹ la³ jáun² lí²³. 56 ¡Hnoh², tsá² lín³ náh² la³ cá¹ la³ jéinh¹! Já² tin² bíh¹ hnoh² chíh¹ jái¹³ ní¹juáh³ ní¹ má¹lí²ji̱eh³ náh² chi³cuú² ji̱³ ti³ hué³² ní². Jáun² né³, ¿he³ láih³² sa³ tiá² ñíh¹ yáh³ hnoh² hi³ hín² jmáih¹ tiauh² dí² lá² ta³né³²?

Hniáuh³² ma³tsan² tsú² hniéi² quioh²¹ quionh³ tsá² jmí¹ ná¹háun³ quionh³

(Mateo 5:25-26)

57 ”¿He³ láih³² tiá² ma³réh¹³ náh² tso³ quián¹³ ja¹ hmóu²¹ náh²? 58 Ní¹juáh³ zian² tsá² ca³hna³ hnú², hi³ jáun² má²jau³ tsú² hnú² ti³ ñí¹con² jue²¹, jáun² jmu³ pí³ hi³ tsán¹³ hniéi² quián¹³ tá¹la³ hí¹cua³táunh¹ náh² jáun² hú¹ jui³². Hi³ jáun² tiú²uú² tsa³jau² tsú² ta³ ñí¹ tsá²tan²¹, quí¹ ní¹ ca³cue³ hnú² tsá²tan²¹ tsá² tú²jái¹³; hi³ jáun² tsá² tú²jái¹³ hí³ má²tsa³tiaunh² hnú² hñu³mí¹ñí². 59 Juanh³² jná¹³, tiá² cáun² lí¹ liáun³ yáh³ hnú²; ca³la³ ti³ ni¹ má¹ca³ma³hmah²¹ hnú² tá¹ ji̱³li³² máh³.

13

Hniáuh³² zái̱³² tsú² jmí¹ tsí³

1 Hi³ jáun² ma³ jan² tsá² jmí¹ tionh¹ hí³ ñí¹ jáun² ca³chá³ ñí¹con² Jesús, hi³ Pilato néh¹ má²ca³jngih³ ma³ jan² tsá² hín¹³ ti³ Galilea, tsá² jmí¹ ná¹jngih² jáh³ ñí¹con² Dió³²; hi³ jáun² jmi² quioh²¹ hmóu³² tsú² ca³li³ ná¹jan² cun³quionh³ jmí¹³ jáh³ hí³. 2 Jáun² Jesús ca³záih³ tsá² hí³ la³ lá²:

—¿Hí¹ ná¹lín²³ hnoh² hi³ tsá² má²cá²tsan³ hí³ jlánh¹ bíh¹ jmí¹ ná¹ren² tso³ la³ cónh³ bíh¹ la³jín³² tsá² hín¹³ hí³ ti³ Galilea, hi³ jáun² la³ jáun² ca³quiúnh³²? 3 Jná¹³ juanh³² hi³ tiá² tson² yáh³ hi³ ná¹lín²³ hnoh² ní². Ti³la³ ní¹juáh³ tiá² záih¹³ hnoh² jmí¹ honh², ja³bí¹ hnoh² siáh³ hiá¹ tsán¹³ náh² la³jmí¹ cá¹hiá¹ cá¹tsan³ tsá² hí³. 4 Nga¹ jná¹³ siáh³ cáun² jái¹³ ca³tin¹ tsá² quian³jña³ ca³jláin³² hí³ hñú³ ñe¹ hi³ jmí¹ zeh¹ jáun² já¹ juú² Jerusalén ti³ Siloé. ¿Hí¹ ná¹lín²³ hnoh² hi³ tsá² cá²tsan³ hí³ jlánh¹ bíh¹ jmí¹ ná¹ren² tso³ la³ cónh³ bíh¹ la³jín³² tsá² ñí¹ hná¹ jáun²? 5 Jná¹³ juanh³² hi³ tiá² tson² yáh³ hi³ ná¹lín²³ hnoh² ní². Ti³la³ ní¹juáh³ tiá² záih¹³ hnoh² jmí¹ honh², ja³bí¹ hnoh² siáh³ hiá¹ tsán¹³ náh² la³jmí¹ cá¹hiá¹ cá¹tsan³ jáun² tsá² hí³.

Tsá² lín³ la³jmí¹ lí³ cáun² hmá² tiá² mái̱³ hái̱³²

6 Jmí¹jáun² ca³jmú³ siáh³ Jesús cáun² jái¹³, hi³ ca³juáh³:

—Jmí¹ zian² jan² tsá²ñuh² jmí¹ chi²¹ cáun² hmá² sí² co² ñí¹nái² quioh²¹. Hi³ jáun² ñéi¹ tsú² ñí¹ji̱e¹³ ní¹juáh³ má²hai̱²¹ mái̱³, ti³la³ tiá² hi³ jmí¹ má²hai̱²¹ yáh³. 7 Jáun² tsá² hí³ né³, ca³záih³ tsá² quian²¹, tsá² jmu² ta²¹ hué³² jáun² quioh²¹ tsú², hi³ ca³juáh³: “Sá¹ni²² ji̱e³, má²tí³ hni³² mii² hi³ ñi³ji̱e²¹ jná¹³ hmá² sí² lá², hi³ tiá² mái̱³ má²ca³hái̱³² yáh³. Quieh¹ tiá³; ¿he³ láih³² lí¹ chí¹jnái̱²³ hué³² lá²?” 8 Ti³la³ tsá² quian²¹ tsú² hí³ né³ ca³juáh³: “Hnú² juóu³² jná¹³, ní² tín² cuí¹ chi²¹ hmá² ni² mii² lá², já¹cáh³ jná¹³ hué³² jmíh¹ hmá², hi³ já¹tóh³² jná¹³ siáh³ háuh¹³, 9 cuí¹ neh²¹ tiá¹ ha³ mái̱³ ní¹ má¹jáun². Jáun² ní¹juáh³ tiá² ca³hái̱³² né³, jáun² má¹jáun² má²quieih²¹ jná¹³”.

Jesús jmah²³ jan² tsá²mi̱³ jliun² jmái̱¹ nio² tie³

10 Jáun² né³, ca³chó³² cáun² jmái¹ hi³ Jesús jmí¹ cuá¹má²tin² tsáu² hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² *judíos *jmái¹ nio² tie³. 11 Hi³ jáun² ñí¹ jáun² jmí¹ cuá³ jan² tsá²mi̱³, tsá² tsáun¹ má²quia³jña³ mii²; hi³ jliun² tsú² hi³ jmu² jan² jmí²chí³ hláinh¹, cónh³ tiá² jmí¹ lí²³ nó³² tsú² cú²tso². 12 Jmí¹ ca³ji̱en³² Jesús tsá²mi̱³ hí³ né³, jáun² ca³teh³ dí² ti³ ñí¹ zenh¹, hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Má²ca³liáun³ bíh¹ hnú² mí¹uí³ hi³ zian² nú².

13 Jáun² jmí¹jáun² ca³ra³tsi̱³² Jesús cuo² tsái̱h³ chí¹ tsú², hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³náu² tsú² re², hi³ ca³ma³quien² Dió³². 14 Ti³la³ tsá² lín³ hi³ chín¹ cuáh³² jáun² quioh²¹ tsá² judíos né³, ca³míh³ bíh¹ tsí³, quí¹hliá² ca³jmah³ Jesús tsá² hí³ jmái¹ nio² tie³. Jáun² tsá² chín¹ hí³ ca³záih³ tsá² ná¹ngih³² ñí¹ jáun² la³ lá²:

—Jñéi³ jmái¹ bíh¹ zia³² jái¹³ hi³ lí¹³ jmu³ tsú² ta²¹; jmái¹ la³ jáun² bíh¹ lí¹³ jmah³ tsú² tsá² tsáun¹, jun³juáh¹³ jmái¹ tionh² tsú² tie³ yáh³.

15 Ti³la³ Ti³² Juo¹³ dí² ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:

—Hnoh², tsá² lín³ náh² la³ cá¹ la³ jéinh¹, já² chín¹dí¹ hmóu³² bíh¹ hnoh² cua³quin³² náh² jáh³ joh² jmái¹ nio² tie³, hi³ cua³jan³² náh² siáh³ ñí¹ ha²¹ jmái². 16 Ti³la³ tsá²mi̱³ lá² má¹ná¹, má²tí³ quia³jña³ mii² hi³ jliun², hi³ ca³jmú³ *Satanás. Hi³ jáun² né³, ¿hí¹ tiá² ca³tin¹ tsá² lín³ lá² jan² jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹ hi³ lan¹³ uá¹jinh¹ jmái¹ nio² tie³?

17 Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² Jesús la³ ní², ca³la³ jín³² bíh¹ tsá² jmí¹ hnió³ hí³ hi³ ma³cu³ ma³jéinh³ jái¹³ ca³li³ heh³. Ti³la³ la³jín³² tsá² jmí¹ ná¹ngih³² hí³ ñí¹ jáun² má¹ná¹, ca³li³

tsah³ lín³² bíh¹ quí¹hliá² má²lí²jíe³ la³jí³² hua³jueh³² hi³ má²lí²jmú³ jáun² Jesús.

Tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³² lín¹³ la³jmí¹ lí³ mi³ mostaza
(Mateo 13:31-32; Marcos 4:30-32)

18 Jáun² Jesús ca³juáh³ siáh³:

—¿He³ yáh³ cun³quionh³ lí¹³ cunh²¹ jná¹³ tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³²? ¿He³ dá² já¡¹³ lí¹³ jmu¹ jná¹³? 19 Quí¹ tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³² lín¹³ la³jmí¹ lí³ cá² mái³ mi³ mostaza hi³ ca³jñí³ jan² tsáu² ñí¹nái² quioh²¹. Jáun² jmí¹ ca³hia² jáun² né³, ca³li³ cáun² hmá² pa²¹, hi³ jáun² jmí¹jáun² cua³taunh²¹ tan³² hi³ ca³jmú³ za³ tsi³ hmá² jáun².

Tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³² lín³ la³jmí¹ lí³ tie³
(Mateo 13:33)

20 Jáun² ca³juáh³ tsú² siáh³:

—¿He³ cun³quionh³ cunh²¹ jná¹³ siáh³ tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³²? 21 Tsá² hí³ dá² lín¹³ la³jmí¹ lí³ tie³ hi³ ca³jan³ jan² tsá²mi³ quia³ hmá² ju¡²¹ cuú²miih²¹, hi³ jáun² tá¹ cá² pienh¹ bíh¹ cán¹ cáu³.

Ho³hñú¹³ já¡³²
(Mateo 7:13-14, 21-23)

22 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ngau³ siáh³ Jesús ju¡³² má²hún¹ hi³ chau²¹ ti³ Jerusalén, hi³ ca³híeh³ tsú² tsáu² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² ma³ quin³² ma³ caun³² juú² ñí¹ ca³nga². 23 Jáun² né³, jan² tsáu² ca³ngá¡³ ñí¹con² tsú²:

—Hnú² Ti³², ¿hí¹ cú¹pih²¹ uá¹ tsáu² lí¹³ liáun³?

Jáun² Jesús ca³zá¡h³ la³jín³² tsá² tionh² hí³ la³ lá²:

24 —Jmu³ náh² pí³ hi³ lí¹³ ngá¹³ náh² ju¡³² ho³hñú¹³ já¡³². Jná¹³ juanh³² hi³ juóun³² lín³² tsá² cáun² lí¹ ná¹hen² tsí³ hi³ tónh³², ti³la³ tiá² cáun² lí¹ lí¹³ yáh³. 25 Quí¹ ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ jnái³² tsá² hñú¹³ tiá³ ho³hñú¹³ quioh²¹, jáun² hnoh² lí¹ tá¹tonh¹ cheih³² bíh¹ má¹jáun², hi³ ná¹póh³² náh² cuonh² ho³hñú¹³ quioh²¹ tsú², hi³ ná¹juáh²³ náh²: “Hnú² Ti³², nia²¹ tiá³ ho³hñú¹³”. Ti³la³ tsá² hñú¹³ hí³ nga³: “Tiá² ño¹ jná¹³ ha³ jinh¹ ña³taunh²¹ hnoh²”. 26 Má¹jáun² né³, má²juáh¹³ hnoh²: “Jnoh¹ bíh¹ la³² tsá² má²ca³cú¹ ca³hnáih¹³ quiúnh¹ hnú², hi³ hí¹ la³ ti³ já¹ hñú³ quiú¹³ yáh³ jnoh¹ ca³híeh¹ hnú² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³²”. 27 Ti³la³ tsá²hñú¹³ hí³ nga³ siáh³: “Tiá² ño¹ jná¹³ ha³ jinh¹ zian² hnoh². Ti³ có³² quin³² náh² ñí¹con² jná¹³, hnoh² tsá² jmuh³² náh² hi³ hlah³ hi³ hó³²”. 28 Hi³ jáun² má¹jáun² má²uóh¹ bíh¹ hnoh², hi³ má²cúh¹ náh² jánh¹, ní¹ má¹ca³ji¡en¹ náh² jáun² hla¹ Há²bran²¹, hla¹ Isaac, hla¹ Jacob, ji³ la³jín³² tsá² lin³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin² ní² siáh³; hi³ la³jín³² tsá² hí³ má²tionh² ñí¹ cuá¹quien² Dió³², ti³la³ hnoh² má¹ná¹, má²ta³tonh¹ ti³ có³² bíh¹. 29 Quí¹ tsa³táunh¹ tsáu² hi³ tsa³jmú³ má³² ti³ hñu³mi³cuú² ñí¹ cuá¹quien² Dió³². Tsá² tsa³táunh¹ hí³ ñí¹ jáun² ja³táunh¹ ti³ ñí¹ hia³² hiú², ji³ ti³ ñí¹ tá²tsi²¹ hiú² ní², hué³² ti³ ñei³², ji³ hué³² ti³ quián³ ní² siáh³. 30 Jáun² jmái¹ jáun² za¹³ bíh¹. Zian² ma³ jan² tsá² ná¹lín³ tsá² ñí¹ ca³táuh³ ta³né³², ti³la³ ní¹ má¹jáun² né³, lín¹³ tsú² tsá² la³ñí¹ bíh¹; hi³ zian² siáh³ tsá² ná¹lín³ tsá² la³ñí¹ ta³né³², ti³la³ má¹jáun² né³, má²lín¹³ tsú² tsá² ñí¹ ca³táuh³ bíh¹.

Jesús jéinh³² hlah³ hi³ ca³tin¹ tsá² zian² Jerusalén
(Mateo 23:37-39; Lucas 19:41-44)

31 Jmái¹ jáun² cua³taunh²¹ ma³ jan² tsá² *fariseos, hi³ ca³zá¡h³ dí² Jesús la³ lá²:

—Chú³² cuóh¹³ hnú² ti³ ñí¹ siáh³, quí¹ re²¹ Herodes hnió³ jngah³ hnú².

32 Ti³la³ Jesús ca³ngá¡³:

—Cuá²tánh¹ náh², cuá²zéih³ náh² tsá² lín¹ cuo² hian² tsí³ hí³ la³ lá²: “Sá¹ní² ji¡e³, né³² ji³ tsa³háu² ní² huen¹ jná¹³ jmí²chí³ hláinh¹ hñu³ tsí³ tsáu², hi³ jmah²¹ jná¹³ siáh³ tsá² tsáun¹, hi³ jáun² yó³² né³ má²má¹táuh¹³ jná¹³ la³ cun³ hi³ hu²¹ tsin³² jmu¹”. 33 Quí¹ cun³ ca³tin¹ jná¹³ ñe¹ ju¡³² má²hún¹ ná¹ né³², tsa³háu² ji³ yó³² ní²; quí¹ tiá² ca³tin¹ yáh³ jan² ti³² jë¹ Dió³² hi³ jún³ ñí¹ siáh³, jmáh³la³ já¹ juú¹ Jerusalén bíh¹ ca³ti²¹ jún³ tsú².

34 ”¡Hnú² juú² Jerusalén, hnú² bíh¹ tsá² jngi¡h²³ ti³² jë¹ Dió³², tsá² zen² Dió³² ñí¹con² nú², hi³ quí¹ jlan¹ nú² quín¹! ¡Hliáun³ jéin³² bíh¹ jmí¹ hnó²¹ jná¹³ hi³ chan²¹ jon³zíh¹ hnú² la³jmí¹ chan² cá¹hio³ cu³li²¹ jon² ñeh² chí¹pí¹³, ti³la³ hnú² má¹ná¹, tiá² ca³li³hnáuh² yáh³ la³ jáun²! 35 Sá¹ní² ji¡e³, tiú²uú² taunh²¹ yáh³ jná¹³ hó¹ñi³² hnú². Hi³ juanh²¹ jná¹³ siáh³, tiú²uú² lí¹³ yáh³ ji¡e¹ hnú² jná¹³ ca³la³ ti³ ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ juáh¹³ hnú²: “Hénh³ ma³chun¹ Tsá² cuá¹jáunh²³ cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Dió³² Juo¹³ dí²”.

14

Jesús jmah²³ jan² tsá² dáun²

1 Jáun² né³, Jesús ngau³ cáun² *jmái¹ nio² tie³ hñú¹³ jan² tsá² *fariseo tsá² chín¹ hi³ ja³jmú³ má³². Hi³ jáun² la³jín³² tsá² tiáunh¹ ñí¹ jáun² ca³can³ hua³hí¹³ ní¹juáh³ he³ jmu³ Jesús. 2 Ja¹ tsá² hí³ jmí¹ cuá³ jan² tsá² tsáun¹ lín³ mí¹uí³ hi³ dáun². 3 Hi³ jáun² Jesús ca³ngái³ ñí¹con² tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹ ji³ tsá² fariseos, hi³ ca³juáh³:

—¿Hí¹ lí¹³ jmah²¹ tsá² tsáun¹ jmái¹ nio² tie³, ho³ tiá² lí¹³?

4 Ti³la³ tie³ pih²¹ bíh¹ ca³tiánh³ tsá² hí³, hí¹ jan² yáh³ tsú² tiá² ca³ngái³. Jáun² Jesús ca³zanh³ tsá² tsáun¹, hi³ ca³jmah³. Jáun² jmí¹jáun² ca³zá¡h³ dí² hi³ tsánh³² hñú¹³.

5 Jmí¹ má²lí³² jáun² né³, ca³záɨh³ dí² siáh³ tsá² fariseos hí³ la³ lá²:
—Ní¹juáh³ ca³tánh³ jónh³² náh² ho³ cuá¹juí² joh² náh² cáun² hñu³ táu², ¿hin² yáh³ tsánh² hnoh² tiá² jmúh¹³ pí³ tia³juɨ³² lín³² hi³ cuá¹chin³² náh² jónh³² ho³lá²dá² jáh³ hí³ joh², uá¹jinh¹ jmáɨ¹ nio² tie³?
6 Hi³ jáun² hí¹ cáun² yáh³ tiá² hi³ ca³li³ nga³ tsú².

Tsá² ná¹tén¹ jmáɨ¹ ñí¹ jenh¹³ cuo² tsáu²

7 Jmí¹ ca³jíen³² jáun² Jesús tsá² ná¹tén¹ hí³, hi³ hnió³ tiánh³ ñí¹ mesa la³ ti³ ñí¹ jlánh¹ quien², jmí¹jáun² ca³jmú³ dí² cáun² jáɨ¹³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:
8 —Ní¹juáh³ zian² tsá² ca³te³ hnú² ñí¹ jmu³ jmáɨ¹ hi³ jenh¹³ cuo², ha³ lí² ñí³ hnú² ñí¹ jlánh¹ quien², quí¹ ho³sa³ cuán¹³ siáh³ jan² tsá² ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bíh¹ hnú².
9 Hi³ jáun² tsá² ca³te³ hnú² hí³ la³ má²quionh³ tsá² jan² siáh³ ja³juah²¹ ñí¹con² hnú²: “Cuéh³ tsá² lá² ñí¹ ní² cuá³²”. Hi³ jáun² lí¹ li³ hinh¹ bíh¹ hnú² lí¹³, quí¹hliá² li³ hniáuh³² cuá¹ñíh³ hnú² ñí¹ tiá² nga³ quien². 10 Ti³la³ la³ lá² bíh¹ hniáuh³² jmúh¹³ hnú²: Ní¹juáh³ hi³ ca³te³ tsú² hnú² ñí¹ jmu³ jmáɨ¹, chú³² cuá¹ñíh³ hnú² ñí¹ tiá² quien²; hi³ jáun² tsá² ca³te³ hnú² hí³ lí¹³ ja³juah²¹: “Hnú² há²mei²¹ quiú¹³, ña³², ñá²ñí³ ñí¹ quien² lá²”. Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ li³ quien² hnú² ta³ ñí¹ tsá² ñí¹ hná¹ jáun². 11 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² jmu² pan¹ hnga², jáun² tsá² la³ hí³ má²méih³ bíh¹ hi³ quien²; ti³la³ tsá² tiá² jmu² quien² hnga² má¹ná¹, tsá² la³ hí³ bíh¹ ti³ zó³² hi³ quien².
12 Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² la³ ní² Jesús, ca³záɨh³ siáh³ tsá² ca³te³ hí³ la³ lá²:
—Ní¹juáh³ ca³chó³² jmáɨ¹ hi³ teh¹ hnú² tsá² ja³jmú³ má³² quiúnh¹ hnú², ha³ lí² teh³² hnú² jmáh³la³ tsá² juónh³² hnú² re² quiúnh¹, sa³jun³ tsá² jun³ renh² hnú², sa³jun³ tsá² hánh³ juónh³² hnú² re² quiúnh¹ ní² siáh³. Quí¹ tsá² la³ hí³ chau²¹ jmáɨ¹ té³ hnú² siáh³ hñú¹³ hi³ cuá¹jmuh³ hnú² má³²; hi³ jáun² cun³quionh³ la³ jáun² má²jéinh³² tsú² siáh³ ñí¹con² hnú². 13 Cha³ jmí¹ teh¹ hnú² tsá² la³ hí³, chú³² teh¹ hnú² tsá² tia³mii² bíh¹ hi³ jmu³ má³² quiúnh¹ hnú², ji³ tsá² hliánh², tsá² hma², ji³ tsá² ten³ ní² siáh³; 14 hi³ jáun² ti³ jlánh¹ bí¹ chú³² quián¹³ hnú² lí¹³, quí¹hliá² tsá² la³ hí³ tiá² zia³² yáh³ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ jéinh³². Hi³ jáun² ní¹ má¹ca³jenh¹³ tsá² chun¹ tsá² má²cá²tsan³, má¹jáun² hnga² Dió³² bíh¹ ma³hmah¹ quián¹³ hnú².

Jesús jmu² cáun² jáɨ¹³ ca³tin¹ tsá² jmu² jmáɨ¹

(Mateo 22:1-10)

15 Jmí¹ má²lí²niéi³² jáun² tsá² hí³ jáɨ¹³ hi³ má²lí²juáh³ jáun² Jesús, jáun² jan² tsá² jmí¹ cuá³ hí³ ñí¹ mesa ca³záɨh³ Jesús la³ lá²:
—¡Hénh³ ma³ jmí¹ ren² tsá² tsa³jmú³ má³² ñí¹ cuá¹quien² Dió³²!
16 Jáun² Jesús ca³jmú³ siáh³ cáun² jáɨ¹³ hi³ ca³záɨh³ dí² tsá² hí³ la³ lá²:
—Jmí¹ zian² jan² tsá²ñuh² jmí¹ hnió³ jmu³ cáun² jmáɨ¹ jueh³² lín³², jáun² jmí¹ ca³teh³ tsú² juóun³² lín³² tsáu². 17 Jmí¹ cá¹chó²¹ jáun² jmáɨ¹ hi³ má²jmu³ tsú² jmáɨ¹ né³, jáun² ca³zen³ tsú² siáh³ tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ hi³ tsa³ngáɨ¹ siáh³ jáɨ¹³ ñí¹con² tsá² má²ná¹tén¹, hi³ tsa³juah²¹: “Ñí¹juah²¹ juóu³² jná¹³: Ñá²táunh¹ náh², má²li³² bíh¹ re² la³jí³²”. 18 Ti³la³ la³jín³² bíh¹ tsá² hí³ ca³hiu³ ca³mí³ uu³i³tso³. Tsá² la³ñí¹ ca³juáh³: “Hué³² bíh¹ má²lí²lá³ jná¹³ cáun², hi³ jáun² ñí¹ jáun² bíh¹ má²hniáuh³² ñí¹jíe²¹ jná¹³ ta³né³². Juenh² lín³² cuí¹ jmu¹ juóuh³² hnú² tsí³ hi³ tiá² chau²¹ jná¹³”. 19 Jáun² ca³juáh³ siáh³ jan²: “Cuá¹juí² bíh¹ má²lí²lán³² jná¹³ hñá³ tsonh², hi³ jáun² má²ñí¹jíe²¹ jná¹³ ní¹juáh³ cuounh³² jáh³ re² mí¹ñí² quiáh² hué³²”. 20 Hi³ jáun² tsá² siánh³ siáh³ ca³juáh³: “Uón³² bíh¹ jná¹³ tá² ca³jenh² cu³tí¹³, hi³ jáun² tiá² má²lí¹³ yáh³ ñe¹ jná¹³”. 21 Jmí¹ cá¹chánh²¹ jáun² tsá² joh¹ tsú² hí³ né³, ca³chá³ la³jí³² jáɨ¹³ jáun² ñí¹con² juo¹³. Jmí¹jáun² jlánh¹ ca³míh³ tsi³ tsá² má²jmu³ hí³ jmáɨ¹; hi³ jáun² ca³záɨh³ dí² tsá² joh¹: “Háun¹ nú² cua³² já¹ hñú³, ji³ la³jáh³ dú¹ juɨ³² chi²¹ ní², hi³ cuá¹tiéh³ nú² tsá² tia³mii², tsá² tsáun¹, tsá² hliánh², ji³ tsá² ten³ ní² siáh³”. 22 Jmí¹ má²cu³lé³ jáun² né³, ca³juáh³ siáh³ tsá² quian²¹ tsú²: “Má²lí²jmú³² bíh¹ jná¹³ la³ cun³ hi³ lí²juah²¹ hnú², ti³la³ cun³ jáun² jáu² bíh¹ ca³lá²”. 23 Jáun² tsá² má²jmu³ hí³ jmáɨ¹ né³, ca³juáh³ siáh³: “Cua³² siáh³ cu³ jéin³² já¹ juú², la³jí³² juɨ³² pih²¹ juɨ³² siún¹, hi³ cuá¹jmuh³ nú² héih³² hi³ ja³táunh¹ tsú² ñí¹ lá², hi³ jáun² má²lí¹³ canh¹³ hñu³² jná¹³. 24 Quí¹ juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh², hi³ hí¹ jan² yáh³ tsá² ca³te³ jná¹³ hí³ la³ñí¹, cu³tí³ tiú²uú² lí¹³ jmu³ má³² quiúnh¹ jnoh¹”.

He³ hniáuh³² jmu³ tsá² hnió³ han³ ti³ con² Jesús

(Mateo 10:37-39)

25 Jmí¹jáun² jmí¹ zian² juóun³² lín³² tsáu² hi³ ja³taunh²¹ cu³hna²¹ Jesús. Jáun² né³, Jesús ca³jinh³ cu³hna²¹ hi³ ca³jíen³² dí² tsá² hí³, hi³ jáun² ca³juáh³ la³ lá²:
26 —Ní¹juáh³ zian² tsá² hnió³ já³² cu³hna³² jná¹³, ti³la³ ní¹juáh³ tiá² chan² yáh³ tsú² ti³ có³² jméi² mí¹ziú¹³, ñí²cuo², jon², ji³ tsá¹ raɨnh²¹ ní² siáh³, ji³ ca³la³ ji³ jmí²chí³ quioh²¹ hnga² tsú² ní² siáh³, hi³ jáun² tsá² la³ hí³ cu³tí³ tiá² lí¹³ bíh¹ hen² ti³ con² jná¹³. 27 Ja³bí¹ tiá² lí¹³ hen² tsú² ti³ con² jná¹³ ní¹juáh³ tiá² hnió³ yáh³ tsú² cán³ crei²¹ quioh²¹, hi³ ma³zian² tsú² la³jmí¹ zian² jná¹³ lá².

28 Ní¹juáh³ zian² jan² hnoh² hi³ hnáuh² náh² jmúh¹³ cáun² hñú³ ñe¹ lín²¹, ¿há¹ tiá² híh¹ hnoh² tín² quie³ quián¹³, neh²¹ ní¹juáh³ hi³ tsin¹³ hi³ lí¹³ hián¹³ ta²¹ jáun² quián¹³ hnoh²? 29 Quí¹ ní¹juáh³ la³ ca³jmú³ tsú² jmáh³la³ jmíh¹ hiah³² bíh¹, hi³ ní¹juáh³ tiú²uú² la³ tsín¹³ yáh³ quie³ quioh²¹ ñí¹ hná¹ jáun², hi³ jáun² ca³la³ jín³² tsá² jíe³ hi³ jáun² má²ju³ má²ngái³ bíh¹, 30 hi³ juáh³: “Tsá² ní² tsá² ti³ lí¹ ca³ma³liáu³² bíh¹, ti³la³ tiá² la³ tioh²¹ yáh³ ma³hián²”. 31 Ho³ ní¹juáh³ ca³chó³² cáun² jmái¹ hi³ jan² re²¹ jmu³ hniéi² quionh³ jan² re²¹ siánh³ siáh³, ¿há¹ tiá² hnauh¹³ tsú² tín² ca³lá² chí¹ hi³ jíe³ tsú² tiá¹ lí¹³ láih¹³ hniéi² jáun² cun³quionh³ quian³ mei²¹ hliáu³ joh¹, uá¹jinh¹ zian² quiú³ mei²¹ hliáu³ joh¹ re²¹ jan²? 32 Jáun² né³, ní¹juáh³ ca³lín¹³ re²¹ hí³ hi³ tiá² tioh²¹ yáh³, jáun² tá¹la³ cuá¹ja³² jáun² ñí¹ uóunh³ bíh¹ re²¹ tsá² hí¹jan² hí³ quiú³ mei²¹ hliáu³, zen³ dí² tsá² tsa³ngái³ ñí¹con² re²¹ hí³ ní¹juáh³ he³ hnió³ tsú², hi³ jáun² lí¹³ niau²¹ tie³. 33 Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ tiá² lí¹³ han³ hnoh² ti³ con² jná¹³, li³ua³ jan² hnoh² tsá² tiá² chah³² náh² ti³ có³² ca³la³ ji³li³² hi³ zia³² quián¹³.

Ñí¹ hi³ tiú²uú² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹ (Mateo 5:13; Marcos 9:50)

34 ”Chú³² bíh¹ ñí¹, ti³la³ ní¹juáh³ la³ ca³li³ máih³ bíh¹ né³, jáun² ¿ha³ yáh³ lánh³ rón³² lí¹³ jmóuh³² tsú² hi³ lí¹³ siáh³ ñeh¹? 35 Ñí¹ la³ jáun² hí¹ cáun² yáh³ tiú²uú² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹, sa³jun³ ma³hau³ bíh¹ quioh²¹ hué³², sa³jun³ hi³ jmu³ tsú² háuh¹³; hi³ jáun² cáun² má²cuí³ bíh¹ tsú² ñí¹ la³ jáun². Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ tson² chi²¹ cuáh³ hnoh², jáun² niéi² náh².

15

Jái¹³ hi³ ca³tin¹ já¹ziáh² má²já²háin³ (Mateo 18:10-14)

1 Jmí¹jáun² la³jín³² *tsá² chi² hmah²¹, ji³ tsá² ná¹ren² tso³ ní² ca³ñí¹niéi¹³ jái¹³ quioh²¹ Jesús. 2 Hi³ jáun² tsá² *fariseos ji³ ti³² liei²¹ ní² ca³ziu³ ca³hien³ Jesús, hi³ ca³juáh³:

—Tsá² ní² cáun² lí¹ hen² tsá² jmu² tso³, ca³la³ hi³ jmu² má³² quionh³ ján¹ dí².

3 Jmí¹jáun² ca³jmú³ siáh³ Jesús cáun² jái¹³ lí³ la³ lá²:

4 —Ní¹juáh³ zian² jan² tsá² ja¹ hnoh² ní² hi³ tiónh³² hña³láun³ *já¹ziáh², ti³la³ ní¹juáh³ la³ ja³háin³ jan² jáh³ hí³ né³, ¿há¹ tiá² chan³ tsú² tá¹ quiéinh³ nio² quiú³ tsi²¹ quian³ñu³ jáh³ hí³ ñí¹ tionh¹ jáun² tá¹la³ tsa³hniah² tsú² jáh³ má²já²háin³ hí³? 5 Hi³ jáun² ní¹ má¹ca³tsanh²¹ tsú² jáun² jáh³ hí³, hiún² lín³² bíh¹ tsí³ tsú² ra³tsin² jáh³ hí³ cu³lái¹ hi³ jón³². 6 Hi³ jáun² ní¹ má¹cá²chánh³² tsú² jáun² hñú¹³, téh³ tsú² tsá² há²mei²¹ joh¹, ji³ tsá² tiáunh¹ có³² hñú¹³ tsú² ní², hi³ záih³² tsú² tsá² hí³ la³ lá²: “Ma³hiún¹³ hnoh² honh² quiúnh¹ jná¹³, quí¹ má²tsanh²¹ bíh¹ jná¹³ já¹ziáh² jmí¹ má²já²háin³ joh²”. 7 Juanh³² jná¹³, ja³bí¹ la³ jáun² jlánh¹ bí¹ tsah³ tsú² hñu³mi³cuú² hi³ ca³tin¹ jan² tsá² jmí¹ jmu² tso³, tsá² ca³za³ jmí¹ tsí³, la³ cónh³ bíh¹ hi³ ca³tin¹ quiéinh³ nio² quiú³ tsi²¹ quian³ñu³ tsá² tiá² lin¹ li³ hniáuh³² zái³² jmí¹ tsí³.

Cáun² jái¹³ hi³ ca³ti²¹ quie³ má²já²hái³

8 Ja³bí¹ la³ jáun², ní¹juáh³ jmí¹ zia³² quia³ *cú¹tiáu² quioh²¹ jan² tsá²mi³, hi³ ní¹juáh³ ja³hái³ cáun² hi³ jáun², ¿haun¹³ juáh¹³ sí² yáh³ héinh³ tsú² quioh²¹ tá¹la³ hiáh³² tsú² jáun² re² lín³² ñéih³, ca³la³ ñí¹ ca³choh¹³ tsú² quie³ ja³hái³ jáun² quioh²¹? 9 Hi³ jáun² ní¹ má¹ca³choh¹³ tsú² jáun² né³, téh³ tsú² há²mei²¹ joh¹, ji³ tsá² tionh² có³² hñú¹³ tsú² ní², hi³ záih³² dí² tsá² hí³ la³ lá²: “Ma³hiún¹³ hnoh² honh² quiúnh¹ jná¹³, quí¹ má²tsoh¹ bíh¹ jná¹³ quie³ hi³ jmí¹ má²já²hái³ quion²¹”. 10 Juanh³² jná¹³ siáh³, ja³bí¹ la³ jáun² tsah³ lín³² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ ca³tin¹ li³ua³ jan² tsá² zai³² jmí¹ tsí³ ñí¹con² Dió³².

Jái¹³ ca³tin¹ tsá² ca³ngi³ cun³ tin² tsí³

11 Jáun² Jesús ca³jmú³ siáh³ cáun² jái¹³ lí³ la³ lá²:

—Jan² tsá²ñuh² jmí¹ zian² gon³ jon². 12 Ca³chó³² jmái¹ hi³ ca³zái³ jon² tsú² tsá² cáin² la³ lá²: “Tia²¹, ¿tiá¹ cuéh¹ hnú² jná¹³ ta³né³² hi³ ca³tin¹ jná¹³ hiáu³ ní¹ má¹jun² hnú²?” Hi³ jáun² tsá² má²lieih²¹ hí³ né³, ca³tsóh³ bíh¹ la³ji³² hi³ zia³² quioh²¹ ñí¹con² tá¹ gon³ jon². 13 Jmí¹ ngau²¹ jáun² cú¹pih²¹ jmái¹ né³, jáun² jon² tsú² tsá² cáin² hí³ ca³chá³ cu³li²¹ ca³la³ jí³² hi³ hiauh³ jáun², hi³ jáun² la³jí³² hi³ jáun² ca³can³ jmí¹ ngau²¹ ñí¹ uóunh³, ti³ hué³² siáh³. Jáun² ñí¹ jáun² ca³ñí¹jmú¹³ tsú² cáun² hi³ cáun¹, hi³ cáun² lí¹ ca³ñí¹quí² ñí¹hin² quie³ quioh²¹ ñí¹con² tsá² hlá² tsá² ní². 14 Jmí¹ cá¹tsóh²¹ tsú² jáun² la³jí³² quie³ jáun² né³, he³dí¹ jmí¹jáun² ja³ cáun² ho³cuóun³ tá¹ cáun² hué³² ñí¹ jmí¹ hún¹ tsú² jáun². Jmí¹jáun² ca³ma³tso² lín³² tsá² hí³ tsí³ hi³ ñí¹cuóunh²¹. 15 Jáun² ca³hnó³² tsú² ta²¹ ñí¹ jáun², hi³ jáun² jan² tsá² zian² ñí¹ jáun² ca³ze³ ñí¹ lí³ ñí¹nái² quioh²¹ hi³ tsa³jmú³ tsú² hua³hí¹³ mí²ñí³ joh¹ tsá² hí³. 16 Ca³la³ ñí¹cuóunh²¹ lín³² bíh¹ tsú² li³, hí¹ ca³la³ ti³ má³² quioh²¹ mí²ñí³ hí³ yáh³ jmí¹ hnió³ tsú² cuh³, hi³ jniá³ jáun² la³jmí¹ jniá³ jñéi². Hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹ jmí¹ cue³² hi³ cuh³ tsú². 17 Jmí¹jáun² ca³hnauh² tsú² tsí³ hi³ ca³lín¹³ la³ lá²: “¡Já² ca³la³ hi³ lí¹ tú² lí¹ ziáun²³ bíh¹ má³² quioh²¹ tsá² quian²¹ ñuh³² jná¹³, he³ láih³² sa³ jná¹³ yáh³ lí¹ má²ñí¹jún³

ná¹ ñí¹ lá² hi³ ñí¹cuóun²¹! 18 Cuí¹ ñih²¹ jná¹³ cú²jueh³² ti³ ñí¹ cuá³ ñuh³², hi³ jáun² ñí¹juo³ jná¹³ ñuh³² la³ lá²: Hnú² tia²¹, má²cá²jmú³² jná¹³ tso³ ñí¹con² Dió³², ji³ ñí¹con² hnú² siáh³. 19 Cu³tí³ tiú²uú² ca³tin¹ jná¹³ hi³ jie¹ hnú² la³jmí¹ jien¹ nú² jan² jónh³², jie¹ jná¹³ la³jmí¹ jien¹ hnú² jan² tsá² quian²¹ bíh¹ nú²". 20 La³ cun³ jmí¹ ca³lín¹³ tsú² la³ ní², la³jui³² ngah³ hñú¹³ jméi². Tá¹la³ jmí¹ hí¹jáunh²³ tsú² jáun² ñí¹ uóunh³ ca³lá², jáun² ca³jíe³² jméi² tsú² hi³ má²hí¹jáunh²³. Jmí¹jáun² ca³ja³ mii³ tsi³ tsá² má²lieih²¹ hí³ ñí¹con² jon². Jáun² cú²hé² lín³² ngau³ hi³ ja³hinh¹ jon² ca³la³ hi³ hiún² lín³² tsi³, hi³ ca³hen³ dí² siáh³ ñí¹. 21 Jáun² né³, tsá¹ñú¹ hí³ ca³záih³ jméi² la³ lá²: "Hnú² tia²¹, má²cá²jmú³² jná¹³ tso³ ñí¹con² Dió³², ji³ ñí¹con² hnú² ní² siáh³. Cu³tí³ tiú²uú² ca³tin¹ jná¹³ hi³ jie¹ hnú² la³jmí¹ jien¹ nú² jónh³²". 22 Ti³la³ jméi² tsú² má¹ná¹, la³jui³² ca³záih³ tsá² má²ná¹hlánh¹ joh¹ la³ lá²: "Háun¹ náh² cuá²quián² náh² hmih³² hi³ jlánh¹ bíh¹ chu²¹ hi³ quíh³² jón³² jná¹³ lá², cuá²quián² siáh³ cáun² mí¹ñí² hu²¹ cuo² tsú² hi³ táunh¹³ zí¹cuo² tsú², hi³ cuá²quián² siáh³ tuh³² tauh¹³ tsú² ta³. 23 Né³² né³, cuá²quian³² náh² siáh³ cuá¹juí² míh¹ húnh¹ hí³, hi³ jngih¹³ náh² cunh¹³ dí², hi³ jmú¹³ dí² jmái¹. 24 Quí¹hliá² jmí¹ len³ jná¹³ hi³ má²jún¹ bíh¹ jón³² jná¹³ lá², ti³la³ ta³né³² lí³ la³jmí¹ lí³ hi³ ca³jenh¹³ bíh¹ tsú²; jmí¹ má²já²háin³ cu³tí¹³ bíh¹ tsú², ti³la³ ta³né³² má²tsanh³² bíh¹ tsú²". Jáun² la³jui³² ca³ma³liáu³² tsú² hi³ jmu³ jmái¹.

25 "Tá¹la³ jáun² né³, tsá² má²ján³ jon² tsá² má²lieih²¹ hí³, ñí¹nái² bíh¹ jmí¹ cuá¹húnh¹. Jmí¹ má²hí¹jáunh²³ tsú² jáun² hú¹ jui³² né³, ca³nái³² sun¹ ji³ hi³ má²ñí¹ná¹tsan³² tsú². 26 Jáun² ca³teh³ tsú² jan² tsá² quian²¹ hi³ ca³ngáih³ dí² he³ dá² li³. 27 Jáun² tsá² quian²¹ tsú² hí³ ca³juáh³: "Hliá² má²cuanh³² renh² bíh¹ hnú², hi³ jáun² ñeh² hnú² má²lí²jmú³ héih³² hi³ jngih³ tsú² cuá¹juí² míh¹ húnh¹ hí³, quí¹hliá² má²cuanh³² renh² hnú² cáun² hi³ re² hi³ tin²". 28 Ti³la³ tsá² má²ján³ hí³ má¹ná¹, ca³míh³ bí¹ tsi³, hi³ tiú²uú² jmí¹ hnió³ hen¹³ ñéih³. Jmí¹jáun² cua³han³ jméi² tsú² hi³ ca³ñí¹lieh¹³, hi³ ca³hli³ ca³liéinh³² tsú² jon² hi³ ca³záih³ dí² hi³ hniáuh³² hen¹³ ñéih³. 29 Jáun² tsá² hí³ né³, ca³záih³ jméi²: "Ñíh¹ bíh¹ hnú² re² jáh³ mii² má²cá²jmú³² jná¹³ ta²¹ quián¹³ hnú², hi³ má²ca³ma³ti²¹ jná¹³ ca³la³ ji³² héih³² hi³ jmuh³² hnú², ti³la³ hí¹ cu³ jéin³² yáh³ tiá² má²ca³cuen²¹ hnú² jná¹³ uá¹jinh¹ jan² zéin¹ bíh¹ hi³ jmí¹ jmu¹ jná¹³ cáun² jmái¹ quion²¹ quiúnh¹ há²mei²¹ quion²¹. 30 Ti³la³ jmí¹ cuanh²¹ jónh³² hnú² né³, tsá² lí¹ ca³ñí¹quí² ñí¹hin² ó³² quiéih³ hnú² quionh³ tsá²mi³ hláih¹, sa³ jáh³ húnh¹ máh³ má²lí²jngih³² hnú² hi³ ca³tin¹ tsú²". 31 Hi³ jáun² né³, tsá² má²lieih²¹ hí³ ca³juáh³: "Hnú² jón³, la³ji³² jmái¹ bíh¹ ñíh³ hnú² quiúnh¹ jná¹³; hnú² bíh¹ tsá² li³quián¹³ la³ji³² hi³ nió³² jná¹³. 32 Quí¹ né³² ca³ta¹ dí² hi³ má¹hiún¹³ tsi³², quí¹hliá² renh² hnú² lí³ la³jmí¹ lí³ hi³ jmí¹ má²jún¹ bíh¹, ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, lí³ la³jmí¹ lí³ hi³ má²ca³jenh¹³ tsú²; jmí¹ má²já²háin³ cu³tí¹³ bíh¹ tsú², ti³la³ ta³né³² né³ má²ná¹néh³² dí² tsú² siáh³".

16

Cáun² jái¹³ ca³tin¹ tsá² quian²¹ lí¹ lín³

1 Jmí¹jáun² ca³záih³ siáh³ Jesús tsá² hain²¹ hí³ ti³ con², hi³ ca³juáh³:

—Jmí¹ zian² jan² tsá² jmí¹ jmu² hua³hí¹³ la³jí³² hi³ zia³² quioh²¹ jan² tsá² hánh³. Ti³la³ ca³chó³² jmái¹ hi³ ca³chá³ tsáu² tso³ quioh²¹ tsú² ñí¹con² tsá² hánh³ hí³. Ca³chá³ tsú² hi³ tsá² quian²¹ tsú² hí³ néh¹ cáun² lí¹ quí² lí¹ hin²³ hi³ zia³² quioh²¹ tsú². 2 Jáun² tsá² hánh³ hí³ né³, ca³teh³ tsá² quian²¹, hi³ ca³ngáih³ dí² la³ lá²: "¿Hí¹ tson² bíh¹ la³ cun³ hi³ má²ca³chá³ tsáu² ñí¹con² jná¹³ hi³ ca³tin¹ hnú²? Jíenh¹ sí² quián¹³ neh²¹, ca³ti²¹ ta²¹ hi³ jmuh³² hnú² quion²¹ jná¹³, quí¹ tiú²uú² hnú² jmúh¹³ yáh³ ta²¹". 3 Jmí¹jáun² ca³lín¹³ tsá² hí³: "¿Ha³ lánh³ rón³² jmu¹ jná¹³ ta³né³², quí¹hliá² juóu³² jná¹³ má²ñí¹quin¹³ bíh¹ ta²¹ hi³ jmu² jná¹³? Já² tiá² pin³ yáh³ jná¹³ hi³ cáh¹³ hué³². Já² hua³heih²¹ bíh¹ ní¹juáh³ hi³ cáun² lí¹ mí¹³ jná¹³ quie³ quioh²¹ tsáu². 4 Há¹, ta³né³² má²ño¹ jná¹³ ha³ lánh³ rón³² jmu¹, hi³ jáun² li³ zian² tsá² he³ jná¹³ hñú¹³ ní¹ má¹ca³che² jná¹³ juóu³²". 5 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³teh³ tsú² ma³ quin³² ma³ jan³² tsá² ná¹ren² hí³ quioh²¹ juo¹³. Ñí¹con² tsá² la³ñí¹ hí³ ca³ngái³ tsú²: "¿Cónh³ ren² hnú² quioh²¹ juóu³² jná¹³?" 6 Jáun² tsá² hí³ ca³juáh³: "Ren² jná¹³ hña³láu³ barril hi³ ha²¹ ma³ quiu³quia³ñu³ lí¹³ no¹". Jmí¹jáun² tsá² quian²¹ tsá² hánh³ hí³ ca³juáh³: "Lá² rón³² sí² ca³ti²¹ hi³ ren² hnú². Tia³jui³² ñí³, jmu³ hi³ ren² nú² tu³la³quia³ tán¹". 7 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³ngáih³ tsú² siáh³ tsá² jan²: "Hnú² siáh³, ¿ha³ cónh³ ren² hnú² quioh²¹ juóu³² jná¹³?" Jáun² tsá² hí³ ca³ngái³: "Ren² jná¹³ quiún³ nio² hña³láu³ lio²¹ cuú²miih²¹". Jmí¹jáun² ca³záih³ tsú² siáh³ tsá² hí³ la³ lá²: "Lá² rón³² sí² ca³ti²¹ hi³ ren² hnú², jmu³ hnú² hi³ ren² nú² hni³² nio² hña³láu³ tsi²¹ quiú³ lio²¹ tán¹". 8 Jáun² juo¹³ tsá² quian²¹ tiá² chun¹ hí³ ca³juáh³: "Ha³ lánh³ rón³² jlánh¹ cháunh²³ chinh³² hnú² hi³ ca³lín¹³ hnú² jmúh¹³ la³ ní²".

Jáun² jmí¹jáun² ca³nia³ Jesús jái¹³ jáun² quioh²¹, hi³ ca³juáh³:

—Tsá² zian² hngá¹máh³ lá² jlánh¹ bíh¹ jan²¹ ñí¹con² tsá²mi³cuóun² raɨnh²¹ la³ cónh³ bíh¹ tsá² tanh² ta²¹ Dió³².

9 ”Jáun² juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh² hi³ cun³quionh³ hi³ zia³² quián¹³ hnoh² ñí¹ hué²¹ lá², jmúh¹³ hnoh² hi³ lɨ³ zian² tsá² juonh²¹ náh² re² quiúnh¹, jáun² ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ tsá¹³ hi³ jáun² quián¹³ hnoh² né³, lɨ³ zian² bíh¹ tsá² lí¹³ he³ náh² ñí¹ lí¹³ zian² náh² cun³ jmí¹hi³nio².

10 ”Ní¹juáh³ zian² tsá² jmúh³² re² ta²¹ cun³quionh³ cú¹pih²¹ hi³ zia³² quioh²¹, jáun² la³ má²chun¹ jáun² bíh¹ tsú² uá¹ cun³ ca³lɨ³ zia³² hliáun³ hi³ quioh²¹. Tɨ³la³ tsá² tiá² jmu² hi³ chú³² cun³quionh³ cú¹pih²¹ hi³ zia³² quioh²¹ né³, sa³jun³ chun¹ bíh¹ tsú² ní¹juáh³ ca³lɨ³ zioh² hliáun³. 11 Hi³ jáun² ní¹juáh³ tiá² la³ jmuh²¹ yáh³ hnoh² re² ta²¹ hi³ zia³² quián¹³ náh² ñí¹ hué²¹ lá², hi³ tiá² lin¹ nga³ quien², ¿lánh³ bíh¹ rón³² lí¹³ hian³ náh² hú¹tá¹ hi³ quien² cu³tí³ ní¹ má¹jáun²? 12 Ní¹juáh³ tiá² la³ chun¹ yáh³ náh² hi³ jmúh¹³ hua³hí¹³ hi³ quioh²¹ tsáu², ¿lánh³ bíh¹ rón³² lí¹³ hian³ náh² hi³ lí¹³ lɨ³ quián¹³ náh² hmóu³²?

Dió³² jɨ³ quɨe³ nɨ²
(Mateo 6:24)

13 ”Hí¹ jan² tsáu² tiá² lí¹³ ma³tí³² ñí¹con² gon³ juo¹³, quí¹ tiá² tɨ²¹ yáh³ tsɨ³ tsú² tsá² jan², hi³ tsá² jan² né³, tɨ³² lín³² bíh¹ tsɨ³ tsú²; re² lín³² bíh¹ má²tí³² tsú² héih³² quioh²¹ tsá² jan², hi³ tsá² jan² né³, tiá² ta²¹ tanh² yáh³ tsú². Jáun² né³, cónh³ tiá² lí¹³ bíh¹ hno³ náh² Dió³² cu³tsa³² quionh³ hi³ hniá¹ náh² hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá².

14 Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² Jesús jáɨ¹³ ní² né³, jáun² tsá² *fariseos cáun² lí¹ ca³ju ú² ca³ngáɨ³² bíh¹ Jesús, quí¹hi³hliá² jlánh¹ ná¹hniá¹ tsú² quie³ hmóu³². 15 Hi³ jáun² Jesús ca³záih³ tsá² hí³:

—Hnoh² tsá² lí¹ ná¹haɨh³² náh² re² máh¹ ñí¹ ta³ ñí¹ tsáu², tɨ³la³ Dió³² cuá¹ñi³² he³ ná¹lín²³ náh² hñu³ honh². Quí¹ zia³² bíh¹ hi³ lí¹ ná¹lín²³ tsáu² hi³ jlánh¹ quien², tɨ³la³ Dió³² má¹ná¹, hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ tiá² jéih³² hi³ jáun².

Héih³² quioh²¹ Dió³² jɨ³ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés

16 ”Jmí¹ tí² quien² bíh¹ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, jɨ³ jáɨ¹³ quioh²¹ tsá² lɨn³ hí³ *tɨ³² jë¹ Dió³², ca³la³ tɨ³ jmí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ cuan³ Juan², tsá² jmí¹ zion² hí³ jmáɨ² tsáu². Jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² né³, ca³lɨ³liau³ hi³ tsá²ngɨ³ jú¹ chú³² hi³ ca³tɨ²¹ héih³² hi³ jmu² Dió³², hi³ jáun² tsá² jlánh¹ ná¹cueh³² pí³ né³, má²ná¹cah²³ bíh¹ jmái¹ hi³ lí¹³ tónh³² jo³cuo² Dió³².

17 ”Tɨ³la³ tɨ³ huán¹ bíh¹ tsɨ³ hi³ tsa³hín³ la³jí³² hi³ jniá³ chi³cuú² la³ má²quionh³ hngá¹máh³ lá², la³ cónh³ bíh¹ jáɨ¹³ hi³ rá¹tioh³ ñí¹ liei²¹ jáun².

Jesús hɨe³² jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² hnió³ tsáun³ quionh³ ñí²cuo²
(Mateo 5:31-32; 19:1-12; Marcos 10:1-12; 1 Corintios 7:10-16)

18 ”Ní¹juáh³ jan² tsá²ñuh² ca³tun³ ñí²cuo², hi³ jáun² jan³ jan² tsá²mi³ siánh³ siáh³, jáun² tsá² la³ hí³ lí¹ jmu² tso³ juón¹ bíh¹. Hi³ ní¹juáh³ zian² siáh³ jan² tsá²ñuh² ca³jan³ tsá²mɨ³ tsá² jmí¹ ñí²cuo² tsá² hí³, jáun² tsá²ñuh² la³ hí³ má²lí²jmú³ siáh³ tso³ juón¹ bíh¹.

Cáun² jáɨ¹³ ca³tɨn¹ Lá¹ jɨ³ tsá² hánh³

19 ”Jmí¹ zian² jan² tsá² hánh³ jmí¹ quɨh³² jmáh³la³ cá² ñí¹ hmɨh³² chú³² jniá³, hmɨh³² zín¹³ pin³ hi³ lí³ mí²ñi³² lino, hi³ cun³ tsa³háu² jlánh¹ jmí¹ má²hiún² tsú² tsí³ hi³ jmu² jmái¹. 20 Ja³bí¹ jmí¹jáun² jmí¹ zian² jan² tsá² tia³mii², tsá² jmí¹ jmái² Lá¹, hi³ jmí¹ lín³ mɨ³ho²¹. Tsá² hí³ jmí¹ tsá²cuá² hué³² ho³hñú¹³ quioh²¹ tsá² hánh³ hí³. 21 Tsá² tia³mii² hí³ jmí¹ hnió³ cuh³ jmáh³la³ má³² suh³² ñeh² mesa quioh²¹ tsá² hánh³ hí³. Hí¹ la³ tɨ³ tsái² jmí¹ já²táunh¹ hi³ ziunh³² ñí¹ lí³ jáun² mɨ³ho²¹ quioh²¹ tsú². 22 Jmí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ jun³ tsá² tia³mii² hí³, jáun² cua³taunh²¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ cua³quiáun³², hi³ tsa³cuá² cáun² ñí¹ chu²¹ quionh³ hla¹ Há²bran²¹. Ja³bí¹ tsá² hánh³ hí³ ca³jun³ siáh³, jáun² ca³ñí¹hón²¹ tsú². 23 Tá¹la³ má²cuá¹má²tso² tsú² jáun² tsí³ quiu³juóu³² né³, ca³jíe³ tsú² tɨ³ chi³cuú² ñí¹ uóunh³, ñí¹ cuá³ hla¹ Há²bran²¹ quionh³ hla¹ Lá¹ hí³. 24 Jáun² ca³hóh³² tiá³ lín³² hi³ ca³juáh³: “Hnú² tia²¹ yeh³ Há²bran²¹, cuí¹ lín¹³ nú² hi³ juo²³ jná¹³, cuéh³ hnú² Lá¹ ní² jáɨ¹³ hi³ jmu³ jlih²¹ hna¹³ zí¹cuo² hi³ ja³hiéih³ zɨh³² jná¹³, hi³ jáun² lɨ³ cuóuh³, quí¹ jlánh¹ cuá¹má²tso¹ jná¹³ tsɨn³² ñí¹ chéi³ uóu³² lá²”. 25 Tɨ³la³ hla¹ Há²bran²¹ hí³ ca³juáh³: “Hnú² jón³, cháu¹ hnú² honh² la³jí³² hi³ chu²¹ jmí¹ zia³² quián¹³ tá¹la³ jmí¹ zian² nú² jáun², tɨ³la³ quioh²¹ Lá¹ lá² jmí¹ zia³² jmáh³la³ hi³ huáh² tsí³ bíh¹. Ta³né³² má²cuá³ tsá² lá² re² tɨn²; tɨ³la³ hnú² má¹ná¹, ca³tɨn¹ má¹tsoh¹ honh². 26 Ja³bí¹ zia³² cáun² hná¹ jëh³ jueh³² lín³² ja¹ ñí¹ tiauh¹ dí², hi³ jáun² hí¹ jan² yáh³ tsá² cuá³ ñí¹ lá² tiá² lí¹³ ngá¹³ tɨ³ ñí¹ ní², uá¹ cun³ ca³lɨ³hnió³, sa³jun³ hí¹ jan² tsá² tionh² ñí¹ ní² lí¹³ ngá¹³ siáh³ tɨ³ lá²”. 27 Hi³ jáun² tsá² jmí¹ hánh³ hí³ ca³juáh³ siáh³: “Mí²³ jná¹³ ñí¹con² hnú² tia²¹ yeh³, ¿há¹ tiá² zen¹³ hnú² tiá³ Lá¹ ní² hñú¹³ ñuh³² jná¹³, 28 ñí¹ tionh² hñá³ renh² jná¹³, hi³ tsa³lienh³ tsú² renh² jná¹³? Hi³ jáun² tiá² ja³táunh¹ tsú² ñí¹ cuá¹má²tso¹ jná¹³ lá² tsɨn³²”. 29 Tɨ³la³ hla¹

Há²bran²¹ ca³juáh³: “Má²raunh³² bíh¹ tsú² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, ji³ jái¹³ quioh²¹ tsá² lin³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³² ní² siáh³; ¡cuí¹ nie¹³ tsú² jái¹³ jáun²!” 30 Jáun² tsá² hánh³ hí³ ca³juáh³ siáh³: “Tson² bíh¹ la³ má²lí²juah²¹ hnú² ní² tia²¹ yeh³ Há²bran²¹, ti³la³ ní¹juáh³ jan² tsá² má²ca³jenh¹³ ja¹ tsá² má²cá²tsan³ la³ tsó³² hi³ tsa³lienh³ tsá² hí³, jáun² cu³tí³ zái³² bíh¹ tsú² jmí¹ tsí³”. 31 Jáun² hla¹ Há²bran²¹ ca³ngái³ siáh³: “Ní¹juáh³ tiá² hnió³ yáh³ tsú² ne³ jái¹³ quioh²¹ hla¹ Moisés, sa³jun³ jái¹³ quioh²¹ tsá² lin³ hí³ ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin², jáun² sa³jun³ tónh³² bíh¹ tsú² ta²¹ jái¹³ hi³ juáh³ jan² tsá² ca³jenh¹³ ja¹ tsá² má²cá²tsan³”.

17

Jesús hie³² jái¹³ hi³ ca³tin¹ tsá² jmu² hi³ tanh³² tsáu² tso³

(Mateo 18:1-7, 18-35; Marcos 9:42)

1 Jmí¹jáun² ca³záih³ Jesús tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² la³ lá²:

—Cu³tí³ tiá² chau²¹ jmái¹ hi³ juáh¹³ hi³ tiú²uú² zia³² hi³ jmu³ hi³ tánh³² tsáu² tso³, ti³la³ jlánh¹ juo²³ tsá² jmu² hi³ tsá²mi³cuóun² rainh²¹ tsú² tanh³² tso³. 2 Jlánh¹ bíh¹ re² sá¹jmí¹ hi³ tónh³² tsú² zié³ lái¹ tsá² la³ hí³, hi³ chí¹hñéih²³ cáun² tá² quín¹ pa²¹ lín²¹, hi³ jáun² jmí¹ taun³ tsú² hñu³ jmí²miih²¹ cha³ jmí¹ jmu³ tsú² hi³ jan² tsá¹míh¹ jmu³ tso³. 3 Jáun² jmúh¹³ hnoh² hua³hín¹³ hi³ tiá² jmúh¹³ náh² la³ jáun².

”Ní¹juáh³ jan² renh² hnú² ca³jmú³ hlah³ ñí¹con² nú², hniáuh³² hlí¹ lienh¹ nú² tsú²; jáun² ní¹juáh³ ca³za³ tsú² jmí¹ tsí³ né³, jáun² jmúh¹³ hnú² juenh² honh². 4 Uá¹jinh¹ quiau³ jéin³² cú² jmái¹ jmu² tsú² hlah³ ñí¹con² nú², hi³ jáun² quiau³ jéin³² siáh³ mi³² tsú² uu³i³tso³ ñí¹con² nú², hi³ juáh³ tsú² hi³ tiú²uú² hi³ jmu³, jáun² hniáuh³² bíh¹ jmúh¹³ hnú² juenh² honh² ñí¹con² tsú².

Ñí¹con² tsá² nio² cáun² tsí³ zia³² pí³

5 Jmí¹jáun² tsá² ná¹lín³ hí³ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³² ca³záih³ la³ lá² Ti³² Juo¹³ dí²:

—Hnú² Ti³², jmúh¹³ hnú² hi³ ti³ li³mí¹ niau²¹ cáun² tsí³ jnoh¹.

6 Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Sá¹ hi³ jmí¹ ná¹tioh³ cáun² honh² náh², uá¹jinh¹ ma³pih²¹ lín²¹ la³ cun³ tí³ cá² mái³ mi³ mostaza, jáun² jmí¹ lí¹³ bíh¹ juoh¹ hnoh² hmá² sí² nái² lá²: “Cuí¹ cái² hnú² ñí¹ chi²¹ ní², cuí¹ cha³jná¹ hnú² hñu³ jmí²miih²¹”, jáun² hmá² lá² jmí¹ má²taunh¹³ bíh¹ hnoh² ta²¹.

Ta²¹ hi³ ca³tin¹ jan² tsá² quian²¹ jmu³

7 ”Ní¹juáh³ zian² jan² tsá² quian²¹ náh², hi³ cuí²ñí¹quiáh² hué³², ho³ hi³ cuí²ñí¹jmú¹³ hua³hí¹³ jáh³ joh² náh² ñí¹ lí³ ñí¹nái² quián¹³ náh², jáun² ní¹ má¹cuanh³² tsá² hí³ ñéih³ né³, ¿tiá² né¹ hí¹ juouh³² náh² tsá² hí³: “Ña³², ña²ñí³, ña²jmu³ má³²”? 8 Ján¹han²¹, tiá² juáh²³ yáh³ hnoh² la³ ní², ti³la³ hnoh² dá² juáh³ la³ lá² bíh¹: “Cuá²jmu³ hua³jan²¹ má³² hi³ cuh²¹ jná¹³, cuá²quih³² hmih³² tiáu², jáun² cuéh¹ hnú² la³jí³² hi³ hnó³² jná¹³ má¹ti³ ñí¹jmu¹ jná¹³ má³². Jáun² ní¹ má¹lai³² jáun² jná¹³ má³² né³, má²jmúh¹³ hnú² siáh³ huen²”. 9 ¿Hí¹ hiáuh²³ tsá² quian²¹ hí³ tiá¹hmah¹ ní¹juáh³ má²lí²ma³tí³² la³jí³² héih³² quioh²¹ juo¹³? Tiá² lin¹ tiá¹hmah¹ hiáuh²³ yáh³ tsú². 10 Jáun² hnoh² né³, ní¹juáh³ ma³tih²¹ náh² la³jí³² héih³² hi³ ca³hian³, jáun² má¹jáun² ca³tin¹ hnoh² juáh¹³ la³ lá²: “Jnoh¹ lái³ tsá² quian²¹ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹, quí¹ cáun² ca³jmú¹³ jnoh¹ la³ cun³ hi³ jmí¹ hniáuh²¹ má²ca³jmú¹³ bíh¹”.

Jesús jmah²³ quian³ tsá² lín³ mí¹uí³ mi³ho²¹ péin³

11 Jáun² ngau³ siáh³ Jesús jui³² má²hún¹ hi³ tsó³² ti³ já¹ juú² Jerusalén. Jáun² ca³nga² tsú² hué¹³ tsá² hín¹³ ti³ Samaria, ji³ hué¹³ tsá² hín¹³ ti³ Galilea ní². 12 Jmí¹ cá¹chó²¹ tsú² jáun² ñí¹ nio¹ cáun² juú² míh¹, jáun² né³, quian³ tsá² ná¹lín³ mí¹uí³ *mi³ho²¹ péin³ ca³ja³taunh²¹ má²janh² ti³ jui³² ñí¹ cuá¹ja³² jáun² Jesús. Tá¹la³ tionh² ñí¹ uóunh³ jáun² tsú², 13 ca³hléh³ tiá³, hi³ ca³juáh³:

¡Hnú² Ti³² Jesús, cuí¹ ja² mií³ honh² hnú² quiú¹³ jnoh¹!

14 Jmí¹ ca³jíen³² jáun² Jesús tsá² hí³, jáun² ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Cuá²táunh¹ náh², cuá²ma³jnia¹³ náh² ñí¹con² mí²tsáu².

Jáun² tá¹la³ jmí¹ má²hí¹tsá²táunh¹ jáun² hú¹ jui³² bíh¹ tsá² hí³, ca³lan³. 15 Jáun² jan² tsá² hí³ ca³jính³² ti³ ñí¹ zenh¹ Jesús jmí¹ ca³jíe³ jáun² hi³ má²lain³², hi³ hí¹hleh³² tiá³ lín³² hi³ hí¹má²quien² Dió³². 16 Jmí¹ cuan¹ tsú² jáun² ta³ ñí¹ Jesús né³, ca³di³jñí³² hi³ ca³jmú³ cuá¹hin³ ca³la³ ti³ hué³², hi³ ca³cué³ tiá¹hmah¹. Tsá² ca³jính³² hí³ má¹ná¹, tsá² hín¹³ ti³ hué¹³ Samaria bíh¹. 17 Jáun² Jesús ca³ngáih³ tsá² hí³:

—¿Haun¹³ juáh¹³ tá¹ quian³ hnoh² má²lain³²? ¿Ha³ jinh¹ ja³taunh²¹ tsá² ñu³ hí³ né³? 18 ¿Hí¹ jmáh³la³ jan² tán¹ *tsá²cá²jo²¹ lá² uá¹ ca³jính³² hi³ ma³quien² Dió³²?

19 Jáun² Jesús ca³záih³ tsá² hí³:

—Náu², cuánh². Má²lain³² nú², quí¹hliá² lí²cháh¹ nú² cáun² honh² bíh¹.

Jmái¹ hi³ zen³ Dió³² tsá² hau³ jái¹³

(Mateo 24:23-28, 36-41)

20 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, tsá² *fariseos ca³ngáih³ Jesús, hi³ ca³juáh³:

—¿Líh³ zen³ Dió³² tsá² hau³ jái¹³ hué³² lá² quiú¹³ dí²?

Jáun² Jesús ca³ngái³:

—Chau21 bíh1 jmái1 hi3 cuán13 tsá2 má2ca3hión32 hí3 Dió32, ti3la3 jun3juáh13 lí13 cú2tiú2 cú2jan32 yáh3. 21 Sa3jun3 lí13 juáh3 tsáu2: “Ti3 lá2 má2cuá1ho2 tsú2 jái13”; sa3jun3 lí13 juáh3 tsú2 siáh3: “Ñí1 zio1 má2cuá3 tsú2”. Quí1 tsá2 hí3 dá2 má2ngi32 bíh1 ja1 quián13 hnoh2.

22 Jmí1jáun2 ca3zái̱h3 tsú2 tsá2 hain21 hí3 ti3 con2 la3 lá2:

—Chau21 jmái1 hi3 li3 hniá1 lín21 hnoh2 hi3 jná13 Jon2 tsá2mi3cuóun2 já1ñí32 ná1 ja1 quián13 hnoh2, uá1jinh1 cú2 jmái1; ti3la3 tiá2 cáun2 lí1 lí13 yáh3. 23 Má1jáun2 li3 zian2 tsá2 juáh3: “Ti3 lá2 má2cuanh32”; ho3lá2dá2 juáh3 tsú2 siáh3: “Ti3 ó32 má2cá2jnia3”. Ti3la3 ha3 lí2 lí1 cua3táunh1 náh2 cu3hna21 tsá2 la3 hí3. 24 Quí1 la3jmí1 hia32 sí2 quioh21 miíh32 jo21 cáun2, hi3 jáun2 tai32 ca3la3 ti3 jo21 cá2 táun2, la3 jáun2 bíh1 lí13 ní1 má1jaunh32 jná13 Jon2 tsá2mi3cuóun2. 25 Ti3la3 la3ñí1 tín2 ca3tin1 jná13 má1tso1 lín21 tsin32; hi3 tsá2 zian2 né32 zeh3 jná13 ti3 có32. 26 Quí1 jmái1 hi3 jáunh13 jná13 Jon2 tsá2mi3cuóun2, lí13 la3jmí1 li21 jmái1 hi3 jmí1 zian2 hla1 Noé. 27 Tsá2 jmí1 zian2 jmí1jáun2 cá2 ñí1 ca3tiánh3 ná1cuú2 ná1hính23 bíh1, hi3 ná1jéinh32 siáh3 cuo2, ja3 tsá2 cuen2 tsáu2 jon2 siáh3 hi3 jéinh32 cuo2, ca3la3 ñí1 cá1chó21 jmái1 hi3 ca3hi3 Noé hñu3 cuó2 jueh32 jáun2. Jáun2 jmí1 cá1chó21 jmái1 hi3 ca3ja3tsauh21 jmái2 né3, la3jín32 bíh1 tsá2 hí3 ca3hiá2 cá2tsan3. 28 Ja3bí1 la3 jáun2 siáh3 ca3li3 jmái1 hi3 jmí1 zian2 hla1 Lot. Tsá2 jmí1 zian2 jmí1jáun2 uá2jai32 cáun2 lí1 ca3cuu3 ca3hinh3 bíh1, hi3 cá2 ñí1 zia32 hi3 ná1quí2 ná1la32 bíh1 ji3 hi3 tí2 hnai̱h32 siáh3; hi3 cá2 ñí1 zia32 hi3 ná1jñí2 ná1hó23 bíh1 ca3tiánh3, hi3 cáun2 ta21 tiá2 li3 hñu13 bíh1 siáh3. 29 Ti3la3 jmí1 cuá1han3 jáun2 hla1 Lot juú2 Sodoma ñí1 jmí1 cuá3 né3, jmí1jáun2 ca3ziú2 cá2súh32 jui21 quín1 azufre hi3 hún1 sí2 chéi3 lín32 hi3 ca3súh32 chi3cuú2. Cun3quionh3 hi3 jáun2 bíh1 ca3hiá2 cá2tsan3 la3jín32 tsá2 hí3. 30 La3jmí1 ca3jmú3 jáun2 tsá2 hí3 bíh1 jmu3 tsú2 má1jáun2, jmái1 hi3 ma3jnia32 jáun2 Jon2 tsá2mi3cuóun2.

31 ”Ní1 má1cá2chó32 jmái1 jáun2 né3, tsá2 cuá1tsi21 tsái̱h3 hñú3 mái2 tsái̱h3 quioh21, tiá2 hniáuh32 yáh3 son13 hi3 tsa3quián3 hi3 nio2 ñéih3 quioh21, hniáuh32 la3jui32 cuon3 bíh1 tsú2; hi3 ní1juáh3 tsá2 cuá1húnh1 ñí1nái̱2 né3, tiá2 hniáuh32 yáh3 tsánh32 tsú2 ti3 ñí1 zeh1 hñú13. 32 Jáun2 cháu1 náh2 honh2 la3 cun3 hi3 ca3quiúnh32 jáun2 hla1 tsá2mi3 ñí2cuo2 Lot hí3. 33 Ní1juáh3 tsá2 hnió3 lión32 hnga2 jmí2chí3 quioh21, tsá2 la3 hí3 ti3 tsa3hín3 bíh1, ti3la3 ní1juáh3 tsá2 já2hín3 jmí2chí3 quioh21 [cun3ñí1 hi3 ca3tin1 jná13] né3, tsá2 la3 hí3 bíh1 ti3 liáun3.

34 ”Juanh32 jná13 ñí1con2 hnoh2, hi3 má1ca3niéi2 jmái1 jáun2, má1jáun2 má2ná1cuóun1 gon3 tsáu2 ñí1 jen3; jan2 tsá2 hí3 tsánh32 hñu3mi3cuú2, hi3 jan2 né3 tá1ron13 bíh1. 35 Ní1 má1jáun2 siáh3, gon3 tsá2mi3 ná1quiuh32 cán1; jan2 bíh1 tsá2 hí3 tsánh32, hi3 jan2 né3 tá1zanh1 bíh1. 36 [Ja3bí1 má1jáun2, gon3 tsá2ñuh2 ná1jmu2 ta21 ñí1nái̱2, jan2 bíh1 tsá2 hí3 tsánh32 hñu3mi3cuú2, hi3 jan2 né3, tá1zanh1 bíh1.]

37 Jmí1 má2lí2niéi32 tsú2 jáun2 hi3 juáh3 Jesús la3 ní2, jáun2 ca3ngái̱3 tsú2:

—Hnú2 Ti32, ¿ha3 dá2 jinh1 lí13 hi3 má2lí2juah21 hnú2 ní2?

Jáun2 Jesús ca3juáh3 siáh3:

—Li3 lin1 bíh1 jmái1 jáun2 la3jmí1 lí2 lin1 ñí1 rá2jún1 jáh3 cun3quionh3 hi3 jlánh1 cuú2 ngi̱h32 tú2jue32.

18

Jái13 hi3 ca3ti̱n1 jan2 tsá2mi3 hnái̱3 quionh3 tsá2 lín3 jue21

1 Hi3 jáun2 Jesús ca3híeh3 tsá2 hain21 hí3 ti3 con2, hi3 ca3ti21 liéinh32 tsú2 Dió32 jmái1 ca3la3 jí32, hi3 tiá2 hniáuh32 ma3tsan2 tsú2 tsí3. Jáun2 ca3jmú3 dí2 cáun2 jái13, 2 hi3 lí3 la3 lá2:

—Jmí1 zian2 jan2 jue21 jmí1 cuá3 cáun2 juú2. Tsá2 lín3 jue21 hí3 tiá2 ta21 jmí1 tanh2 yáh3 Dió32, sa3jun3 jmí1 tanh2 bíh1 hó1ñí1 tsá2co1. 3 Ja3bí1 juú2 jáun2 jmí1 zian2 siáh3 jan2 tsá2mi3 hnái̱3. Tsá2mi3 hí3 jmí1 tsá2ji̱en3 hiú2 cuóh32 lín32 jue21 hí3, hi3 jmí1 zai̱h32 dí2 jue21 hí3 la3 lá2: “Ma3ré13 tiá3 uu3mí2tsi32 quion21 jná13 quiúnh1 ná1 tsá2 hau2”. 4 Ti3la3 hliáun3 jmái1 bíh1 ca3nga2 hi3 tiá2 jmí1 hei32 jue21 hí3 hi3 ma3re2 hniéi2 jáun2. Ti3la3 ca3chó32 jmái1 hi3 ca3lin13 jue21 hí3 la3 lá2: “Uá1jinh1 tiá2 ta21 tanh32 jná13 Dió32, sa3jun3 tanh32 jná13 hó1ñi32 tsá2co1, 5 ti3la3 cun3ñí1 hi3 jlánh1 hiú2 cuóh32 ja32 tsá2mi3 ní2 hi3 ñi3jmu1 liúnh1, hi3 jáun2 cu3tsa32 cuí1 má1ré13 jná13 cú2jueh32, hi3 jáun2 tiú2uú2 ja3ma3tsan2 tsú2 tsin32 jná13”.

6 Jáun2 Ti32 Juo13 dí2 ca3juáh3:

—La3 jáun2 bíh1 ca3juáh3 jue21 hláih1 hí3. 7 ¿Há1 tiá2 ma3re2 Dió32 hniéi2 quioh21 tsá2 má2ná1quiánh1 joh1, tsá2 ná1hiú2 ná1mi32 la3 huá2 la3 jma2? ¿Hí1 ma3lé3 tsú2 hi3 ma3hau3? 8 Juanh32 jná13 ñí1con2 hnoh2, hi3 tia3jui32 bíh1 ma3re2 Dió32 hniéi2 quioh21 tsá2 joh1. Ti3la3 ní1 má1jaunh32 jná13 Jon2 tsá2mi3cuóun2 né3, ¿hí1 chanh21 bíh1 jná13 tsá2 má2ná1taunh2 ta21 ñí1 hué21 lá2 ní1 má1jáun2?

Cáun2 jái13 hi3 ca3ti̱n1 jan2 tsá2 fariseo quionh3 jan2 tsá2 chi2 hmah21

9 Hi3 jáun2 Jesús ca3jmú3 cáun2 jái13 ñí1con2 tsá2 jmí1 ná1lín23 hí3 hi3 chun1 hmóu32, tsá2

jmí¹ ná¹lín²³ hí³ hi³ jun³ lin¹ yáh³ tsá² siánh³, hi³ ca³juáh³ dí² la³ lá²:

10 —Jmí¹ zian² gon³ tsá²ñuh² hi³ ca³ñí¹lienh¹³ Dió³² hñu³ cuáh³² chín¹. Jan² tsá² hí³ tsá² *fariseo, hi³ jan² siáh³ *tsá² chi² hmah²¹. 11 Tsá² fariseo hí³ ca³jmú³ zenh² hi³ ca³liéinh³² Dió³², hi³ ca³juáh³ la³ lá²: “Hnú² Dió³² Juóu³² jná¹³, cué²³ jná¹³ tiá¹hmah¹ hnú² quí¹ tiá² lín³ yáh³ jná¹³ la³jmí¹ lín³ tsá² siánh³, la³jmí¹ lín³ tsá² háin², tsá² hláih¹, tsá² lí¹ jmu² lí¹ tsau³² ní² siáh³; sa³jun³ lín³ jná¹³ la³jmí¹ lín³ tsá² chi² hmah²¹ zenh² ó³². 12 Jná¹³ má²hien²¹ tun³ jéin³² cun³ jña³ jmái¹, hi³ jíenh²³ jná¹³ siáh³ ñí¹con² hnú² cáun² la³ cun³ quia³ quioh²¹ la³jí³² hi³ lái²³ ná¹”. 13 Ti³la³ tsá² chi² hí³ hmah²¹ ca³ta³zanh¹ ñí¹ uóunh³ ca³lá², sa³jun³ ca³ziauh³ bíh¹ tsá² hí³ ñí¹ chi³cuú²; hi³ jáun² cáun² ca³ta³dí¹quien² ñí¹ tsí³ bíh¹, hi³ dí¹juáh²³: “¡Hnú² Dió³², cuí¹ ja² mií³ honh² hnú² ñí¹con² jná¹³, tsá² ren² ná¹ tso³!”

14 Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Juanh²¹ jná¹³ ñí¹con² hnoh², tsá² chi² hí³ hmah²¹ bíh¹ tsá² má²ji² jmí¹ tsí³ jmí¹ ngah²¹ hñú¹³; ti³la³ tsá² fariseo hí³ má¹ná¹, tiá² ji² yáh³ jmí¹ tsí³ jmí¹ ngah²¹. Quí¹ tsá² jmu² pan¹ hnga², tsá² la³ hí³ ti³ má²méih³ bíh¹ hi³ quien²; ti³la³ tsá² tiá² jmu² quien² hnga² má¹ná¹, tsá² la³ hí³ bíh¹ ti³ jlánh¹ li³ quien².

Jesús má²miih² tsá¹míh¹
(Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16)

15 Ja³bí¹ jmí¹jáun² cua³jan² tsáu² dáin² jon² ñí¹con² Jesús, hi³ hnió³ tsú² hi³ Jesús tin³ cuo² dáin². Ti³la³ jmí¹ ca³jíe³ jáun² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² hi³ jmu² tsá² hí³ la³ jáun² né³, jáun² ca³jin³ tsú² tsá² ná¹jan² hí³ dáin².

16 Jmí¹jáun² ca³teh³ Jesús tsá² hain²¹ hí³ ti³ con², hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Cuéh³ náh² tsá¹míh¹ ní² jái¹³, cuí¹ ja³táunh¹ ñí¹con² jná¹³, ha³ lí² jní² náh² jui³² quioh²¹. Quí¹ tsá² lín³ la³jmí¹ lín³ tsá¹míh¹ ní² bíh¹ lí¹³ tónh³² jo³cuo² Dió³². 17 Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh²: Li³ua³ jan² tsá² tiá² he² héih³² quioh²¹ Dió³² la³jmí¹ he² tsá¹míh¹, tsá² la³ hí³ cu³tí³ tiá² lí¹³ hí³ jo³cuo² Dió³².

Jan² tsá¹ñú¹ hánh³ liéinh³² Jesús
(Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31)

18 Jmí¹jáun² ca³ngái³ jan² tsá² chín¹ ñí¹con² tsá² *judíos ñí¹con² Jesús, hi³ ca³juáh³:

—Hnú² Ti³² chun¹, ¿he³ bíh¹ hniáuh³² jmu¹ jná¹³ hi³ jáun² lí¹³ li³ zian² jná¹³ la³ cun³ jmí¹hi³nio²?

19 Jáun² Jesús ca³záih³ tsá² hí³:

—¿He³ láih³² juáh³ hnú² hi³ jná¹³ tsá² chun¹? Hí¹ jan² yáh³ tsá² chun¹ tiá² zian², jí³²la³ jan² Dió³² bíh¹ chun¹. 20 Má²ñíh¹ bíh¹ hnú² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² héih³² quioh²¹ Dió³², hi³ juáh³ la³ lá²: “Ha³ lí² jmú² náh² juón¹, ha³ lí² jngih³ náh² tsáu², ha³ lí² háin² náh², ha³ lí² lí¹ ma³tson¹³ náh² jú¹ tí¹jái², tianh³² náh² ta²¹ ñeh² mí²ziúh²”.

21 Jáun² tsá² hí³ ca³juáh³:

—La³jí³² bíh¹ hi³ ní² má²ca³ma³ti²¹ jná¹³ la³ cun³ jmí¹ míh² ná¹.

22 Jmí¹ má²lí²niéi³² jáun² Jesús jë¹ tsá² hí³ né³, ca³juáh³:

—Cun³ jáun² zia³² bíh¹ cónh³í¹ cáun² hi³ hniáuh³² jmúh¹³ nú²: cuánh², cuá²hnái¹ la³jí³² hi³ zia³² quián¹³, hi³ jáun² tsoh³ quie³ jáun² ñí¹con² tsá² tia³mii², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ li³ hánh³ nú² hñu³mi³cuú². Ní¹ má¹li³² jáun² né³, ña³² cu³hna³² jná¹³.

23 Jmí¹ má²lí²niéi³² jáun² tsá² hí³ jái¹³ ní² né³, jlánh¹ hlaih³ ta³no¹ tsí³, quí¹hliá² jlánh¹ hánh³. 24 Jmí¹ ca³jíe³ jáun² Jesús hi³ hlaih³ má²nio² tsí³ tsá² hí³, jáun² ca³juáh³ la³ lá²:

—¡Hénh³ ma³ jlánh¹ juóuh³² hi³ hí³ jan² tsá² hánh³ jo³cuo² Dió³²! 25 Ti³ jlánh¹ bíh¹ huán¹ tsí³ ngá¹³ jáh³ cánh¹ téh²³ tsú² camello chí² léh¹³ mi³quie³, la³ cónh³ bíh¹ hi³ hí³ jan² tsá² hánh³ jo³cuo² Dió³².

26 Jmí¹ má²lí²niéi³² jáun² tsá² tionh² hí³ jái¹³ ní² né³, ca³juáh³:

—Hi³ jáun² né³, ¿hin² bí¹ dá² tsánh² la³ lí¹³ liáun³?

27 Jáun² Jesús ca³záih³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Zia³² hi³ tiá² lí¹³ jmu³ tsá²mi³cuóun², ti³la³ Dió³² bíh¹ Tsá² tin² jmu³.

28 Hi³ jáun² Pé¹ ca³záih³ Jesús la³ lá²:

—Sá¹ní² jie³, jnoh¹ má²ca³chá¹³ ti³ có³² la³jí³² hi³ jmí¹ zia³² quiú¹³, hi³ jáun² má²ngí¹ jnoh¹ quiúnh¹ hnú².

29 Jáun² jmí¹jáun² ca³záih³ siáh³ Jesús tsá² hí³ la³ lá²:

—Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ li³ua³ jan² tsá² má²ca³tú³ hñú¹³, hi³ má²ca³chan³ siáh³ jméi² mí¹ziú¹³, rainh²¹ tsú², ñí²cuo² tsú², ji³ jon² tsú² ní² siáh³, cun³ñí¹ hi³ tónh³² tsú² tsáu² jo³cuo² Dió³², 30 tsá² la³ hí³ ti³ hliáun³ hiáuh³ bíh¹ ñí¹ hué²¹ lá² la³ cónh³ bíh¹ hi³ má²ca³chá³ tsú² jáun² ti³ có³², hi³ jáun² má¹jáun² hiáuh³ tsú² siáh³ hi³ lí¹³ zian² cun³ jmí¹hi³nio².

Jesús juáh³ siáh³ ñí¹ má²hnaih³² jéin³² hi³ jún³
(Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34)

31 Hi³ jáun² Jesús ca³teh³ siáh³ tsá² quian³tun³ hí³ ti³ la³ có³², hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Sá¹ní² jie³, ta³né³² má²hí¹uú²³ dí² ti³ já¹ juú² Jerusalén, ñí¹ lí¹³ li³tí³ ca³la³ jí³² hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² hi³ ca³jmú³ tsá² lin³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin², la³jí³² jái¹³ hi³ ca³tin¹ Tsá² lín³ Jon² tsá²mi³cuóun². 32 Tsá² hí³ bíh¹ jienh³ tsá² judíos ñí¹con² *tsá²cá²jo²¹, hi³ qui³

cáuh32 tsú2 cú2nga1, hi3 tu3 hión32 tsú2, hi3 tiu3 hñéi32 tsú2, 33 hi3 quiu3 pan3 tsú2 siáh3, hi3 ní1 má1li32 jáun2 né3, jngah3 tsú2; ti3la3 ñí1 má2cá2hni2 jmái1 jáun2 má1ná1, jenh13 bíh1 jná13 ja1 hla1.

34 Ti3la3 tiá2 ca3ngi13 yáh3 tsá2 hí3 hi3 ca3juáh3 jáun2 Jesús la3 ní2, cu3tí3 tiá2 ca3li3tsin2 bíh1 tsú2 he3 dá2 jmí1 nieih3 jái13 jáun2, quí1hliá2 jái13 jáun2 jmí1 lí3 jú1 jni2 bíh1 hi3 ca3tin1 tsú2.

Jesús jmah23 jan2 tsá2 ten3 có32 juú2 Jericó (Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52)

35 Jmí1 má2ñí1chau21 Jesús já1 juú2 Jericó. Can32 jui32 jáun2 jmí1 cuá3 jan2 tsá2 ten3, hi3 jmí1 cuá1mi32 cú1dái3n3. 36 Jmí1 ca3nái32 jáun2 tsá2 ten3 hí3 hi3 juóun32 lín32 tsáu2 má2ñí1hí1já2táunh1, jáun2 ca3ngái3 he3 dá2 la3 lí13. 37 Jáun2 tsáu2 ca3juáh3:

—Jesús, tsá2 ja3 juú2 Nazaret bíh1 cuá1ja32 ñí1zio1.

38 Jáun2 tsá2 ten3 hí3 ca3hléh3 tiá3 lín32 hi3 ca3juáh3:

—¡Hnú2 Jesús, jón2zíh1 jón2cho1 hla1 Dá2vi21, cuí1 ja2 mii3 honh2 hnú2 ñí1con2 jná13!

39 Jáun2 tsá2 hí1tsá2táunh1 hí3 chí1ján3 ca3jin3 tsá2 ten3 hí3, hi3 jmí1 hnió3 tsú2 cuá32 tsá2 hí3 ta3máih3. Ti3la3 tsá2 ten3 hí3 má1ná1, ti3 li3mí1 tiá3 ca3hléh3 bíh1 hi3 ca3juáh3:

—¡Hnú2 jón2zíh1 hla1 Dá2vi21, cuí1 ja2 mii3 honh2 hnú2 ñí1con2 jná13!

40 Hi3 jáun2 Jesús ca3náu2, hi3 ca3jmú3 héih32 hi3 tsa3quian3 tsú2 tsá2 ten3 hí3. Jmí1 cuan1 jáun2 tsá2 ten3 hí3 ta3ñí1 dí2 né3, ca3záih3 dí2 la3 lá2:

41 —¿He3 jmí1 hnáuh2 hnú2 jmu1 jná13 ñí1con2 nú2?

Jáun2 tsá2 ten3 hí3 ca3ngái3:

—Hnú2 Juóu32 jná13, hnó32 jná13 hi3 jnia3 siáh3 mí1ñi32.

42 Jáun2 Jesús ca3zái3h3 tsá2 hí3:

—¡Cuí1 jnia1 yáh3! Má2lain32 hnú2 quí1hliá2 lí2cháh1 nú2 cáun2 honh2.

43 Hi3 jáun2 la3 cun3 jmí1jáun2 bíh1 ca3jnia3 siáh3 mí1ñí1 tsá2 hí3, jáun2 ngau3 cu3chin1 cu3hna21 Jesús hi3 hí1má2quien2 Dió32. Hi3 jáun2 ca3la3 jín32 tsá2 ca3jíe3 hi3 jáun2 ca3ma3tsú2 ma3jónh32 Dió32.

19

Jesús jenh2 Zaqueo

1 Jmí1 li21 jáun2 né3, hi3 Jesús já1 juú2 Jericó. 2 Juú2 jáun2 jmí1 zian2 jan2 tsá2 hánh3 jmái2 Zaqueo. Tsá2 hí3 jmí1 chín1 ñí1con2 *tsá2 chi2 hmah21. 3 Tsá2 hí3 jlánh1 ca3li3hnió3 jíe3 ní1juáh3 hin2 dá2 tsánh2 hí3 Jesús; ti3la3 tiá2 li3 yáh3 jíen32 tsú2, quí1 juóun32 lín32 bíh1 tsáu2 jmí1 ná1ngih32 ñí1 jáun2, hi3 hnga2 siáh3 Zaqueo hí3 jlánh1 tsa1; jáun2 tiá2 ca3li3 yáh3 jíen32 tsú2 Jesús. 4 Jáun2 cu3tsa32 chí1ján3 tsú2 cú2jueh32 ngau3, hi3 ja3uu32 tsi3 hmá2 sí2 nái2 chi21 ti3 jui32 ñí1 tsó21 Jesús, hi3 jáun2 lí13 jíen32 dí2, quí1hliá2 jui32 jaun32 ngá13 tsú2. 5 Jmí1 cá1chó21 jáun2 Jesús ñí1 chi21 hmá2 jáun2 né3, ca3ziauh3 ñí1 tsi3 hmá2, jáun2 ca3juáh3:

—Hnú2 Zaqueo, tia3jui32 son2 ñí1 ní2, quí1 né32 ca3tin1 jná13 ñí1jnioh2 hñuh32 hnú2.

6 Jáun2 Zaqueo la3jui32 ca3son2 bíh1, hi3 ca3hen3 Jesús ca3la3 hiún2 lín32 tsí3. 7 Jmí1 ca3jíe3 jáun2 tsá2 ná1ngih32 hí3 hi3 ngau3 Jesús hñú13 tsá2 hí3, jáun2 ca3ziu3 ca3hien3 dí2 Jesús, hi3 ca3juáh3:

—¿He3 láih32 sa3 hñú13 jan2 tsá2 ren2 tso3 bíh1 ngau3 tsá2 ní2?

8 Jmí1 cá1chánh21 jáun2 Zaqueo hñú13 né3, ca3jmú3 zenh2, hi3 ca3záih3 Jesús:

—Hnú2 Ti32, sá1ní2 niéi2, ñí1con2 tsá2 tia3mii2 cué13 jná13 cá2tsó13 la3ji32 hi3 zia32 quion21; hi3 ñí1con2 tsá2 má2ca3ma3can13 jná13 né3, cué13 jná13 siáh3 quiún3 nió3 la3 cónh3 bíh1 hi3 má2ca3háin32 jná13 jáun2 quioh21 tsú2.

9 Jáun2 Jesús ca3juáh3 la3 lá2 ñí1con2 tsú2:

—Né32 má2liáun3 tsá2 hñú13 hñú3 lá2, quí1 cu3tí13 bíh1 jan2 tsá2 jón2zíh1 jón2cho1 hla1 Há2bran21 tsá2 lá2. 10 Quí1 jná13, Jon2 tsá2mi3cuóun2, má2cuan2 hi3 ja3hnáh32 ná1 tsá2 má2já2cuin3. Hi3 ja3lion1 tsá2 la3 hí3 bíh1 jná13 ja3.

Jái13 hi3 ca3tin1 tsá2 zia32 hi3 nio2 jo3cuo2 (Mateo 25:14-30)

11 La3 má2ná1nái32 jáun2 bíh1 tsá2 hí3 jái13 hi3 cuá1hleh32 jáun2 Jesús, jáun2 ca3jmú3 siáh3 Jesús cónh3í1 cáun2 jái13 ñí1con2 tsú2, quí1hliá2 tsá2 hí3 jmí1 má2ná1lín23 hi3 cu3diá2jan2 bíh1 ma3jnia32 Jesús hi3 hí3 bíh1 dí2 tsá2 ca3hiáu32 Dió32 hi3 hau3 jái13, cun3ñí1 hi3 jmí1 má2ñí1chau21 jáun2 Jesús já1 juú2 Jerusalén. 12 Hi3 jáun2 bíh1 ca3záih3 Jesús tsá2 hí3 la3 lá2:

—Jmí1 zian2 cá2 mí1zionh2 tsá2 cáun2 hñú3 hi3 jmí1 ná1quien2. Jáun2 jan2 tsá2 hí3 ngau3 ñí1 uóunh3, la3 ti3 hué32 siáh3, hi3 ca3ñí1mí2 jái13 hi3 lí13 lín3 ta21 juú2co1, hi3 hu21 cuo2 ñí1 hliáun3; hi3 ní1 má1li32 jáun2 jáunh3. 13 Ñeh2 bíh1 hi3 tsó32 tsú2 jáun2 ca3teh3 quian3 tsá2 quian21, hi3 ca3tsóh3 dí2 ma3 cú2 mei21 héih32 quie3 *cú1tiáu2 ñí1con2 ma3 quin32 ma3 jan32 tsú2. Jmí1jáun2 ca3záih3 tsú2 tsá2 quian3 hí3: “Cuá2ma3hliáun13 náh2 quie3 má2lí2cué3 jná13 ní2, ca3la3 ñí1 cá1chó21 jmái1 hi3 jáunh13 jná13”. 14 Ti3la3 tsá2co1 tsú2 má1ná1, jmí1 ná1hau2 bíh1. Hi3 jáun2 jmí1 ngau21 tsá2 hí3 né3, ca3zen3 tsú2 tsá2

ja¹ hmóu³² hi³ tsa³can³² jáɨ¹³, hi³ tsa³juah²¹ la³ lá²: “Cu³tí¹³ tiá² hnáu² jnoh¹ hi³ lín¹³ tsá² ní² ta²¹ juú²co¹ jnoh¹”. 15 Tɨ³la³ cun³ jáun² ca³li³hiáun¹ bíh¹ tsú² hi³ lín¹³ ta²¹; jmí¹ li²¹ jáun² né³, jaunh³ siáh³ juú²co¹. Jmí¹ cuanh²¹ tsú² jáun² né³, ca³teh³ siáh³ tsá² quian²¹ hí³, tsá² ca³cuéh³ tsú² hí³ quie³, hi³ ca³ngáɨ³ tsú² ní¹juáh³ ha³ cónh³ ca³ta³tsaih²¹ tsú² ma³ quin³² ma³ jan³². 16 Jáun² tsá² ca³ma³jnia³² la³ñí¹ ta³ ñí¹ tsú² ca³juáh³ la³ lá²: “Hnú² juóu³² jná¹³, má²zia³² cónh³í¹ cú² mei²¹ héih³² cú¹tiáu² la³ cónh³ bíh¹ hi³ jmí¹ ca³cháh¹ hnú² jáun² jo³uón³² jná¹³”. 17 Jáun² tsá² má²lín³ hí³ ta²¹ ca³juáh³: “Jlánh¹ re² la³ ní², hnú² bíh¹ jan² tsá² quian²¹ chun¹. Jmu¹ jná¹³ hi³ hnú² lín¹³ ta²¹ ñí¹con² quia³ juú², quí¹hliá² re² bíh¹ ca³jmuh³ hnú² cun³quionh³ cú¹pih²¹ hi³ ca³chá³ jná¹³ jáun² jo³ cuonh² nú²”. 18 Jáun² siáh³ siáh³ jan² ca³ma³jnia³² ta³ ñí¹ tsú², hi³ ca³juáh³: “Hnú² juóu³² jná¹³, má²zia³² hñá³ nio² hña³láu³ héih³² cú¹tiáu² la³ cónh³ bíh¹ hi³ jmí¹ ca³cháh¹ hnú² jáun² jo³uón³² jná¹³”. 19 Ja³bí¹ ñí¹con² tsá² hí³ ca³juáh³ tsú² siáh³ la³ lá²: “Jmu¹ jná¹³ hi³ hnú² lín¹³ ta²¹ ñí¹con² hñá³ juú²”. 20 Jáun² ca³ma³jnia³² siáh³ jan² tsá² siánh³ siáh³, hi³ ca³juáh³ la³ lá²: “Hnú² juóu³² jná¹³, lá² nio² quie³ hi³ jmí¹ ca³cuéh¹ hnú² jáun² jná¹³. Cáun² ca³tsáih³² pá¹ñu²¹ bíh¹ jná¹³ quie³ jáun², hi³ ca³hmá³ jná¹³, 21 quí¹hi³hliá² juénh² jná¹³ hnú². Quí¹hliá² ño¹ jná¹³ hi³ hnú² jan² tsá² huáh² tsɨ³, hnú² jan² tsá² caun²³ hi³ tiá² ca³tɨn¹ nú² caun¹³, hi³ caun²³ hnú² siáh³ cáun² hi³ tiá² lí²jñíh³”. 22 Jmí¹jáun² ca³juáh³ tsá² má²lín³ hí³ ta²¹: “Hnú² bíh¹ jan² tsá² quian²¹ hláɨh¹; cun³quionh³ jëh² ní² huen² bíh¹ hnú² rá¹tsɨ³² jná¹³ héih³² ñí¹con² nú². Ní¹juáh³ tson² ñíh¹ hnú² hi³ jná¹³ lín³ jan² tsá² huáh² tsɨ³, jan² tsá² caun² cáun² hi³ tiá² ca³tɨn¹, jan² tsá² caun² hi³ tiá² ca³jñí³, 23 hi³ jáun² jmí¹ hniáuh²¹ bíh¹ jmuh²¹ hnú² ta²¹ quie³ ní² quion²¹ jná¹³, uá¹jinh¹ hñú³ ñí¹ rá²tsɨ³² tsú² quie³ bíh¹ jmí¹ cuá¹tionh² nú², hi³ jáun² jmí¹ cuanh²¹ jná¹³ jmí¹ má²lí¹³ héih¹ jná¹³ hi³ má²tsɨn² quie³ quion²¹”. 24 Jáun² tsá² lín³ ta²¹ hí³ ca³jmú³ héih³² ñí¹con² tsá² tionh² ñí¹ jáun², hi³ ca³juáh³: “Quin³² náh² quie³ hi³ jmí¹ nio² jo³cuo² tsá² lá², hi³ cueh¹ náh² tsá² ca³ta³tsaih²¹ ní² cú² mei²¹ héih³² quie³”. 25 Tɨ³la³ tsá² jmí¹ tionh¹ hí³ ca³ngáɨ³: “Hnú² juo¹³ jnoh¹, já² má²zia³² bíh¹ cú² mei²¹ héih³² quie³ quioh²¹ tsú²”. 26 Jáun² tsá² lín³ ta²¹ hí³ ca³juáh³ siáh³: “Juanh³² jná¹³, ní¹juáh³ tsá² zia³² hi³ quioh²¹, tsá² la³ hí³ tɨ³ hliáun³ hiáuh³ bíh¹; tɨ³la³ ní¹juáh³ tsá² tiá² zia³² quioh²¹ né³, ti³ quin³ bíh¹ tsú² la³ cun³ cú¹pih²¹ hi³ zia³² quioh²¹ tsú². 27 Hi³ jáun² ca³tɨn¹ la³jín³² tsá² hau² jná¹³ hí³ né³, tsá² tiá² jmí¹ hnió³ hí³ hi³ lín¹³ jná¹³ ta²¹ ñí¹con², cuá²quian³² náh² hi³ má¹tsán¹³ náh² ta³ ñi³² jná¹³ lá²” —ca³juáh³ tsá² má²lín³ hí³ ta²¹.

Jesús má²hí³ já¹ juú² Jerusalén (Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Juan 12:12-19)

28 Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² Jesús la³ ní² né³, ngau³ siáh³ juɨ³² má²hún¹ hi³ chau²¹ ti³ Jerusalén. 29 Jmí¹ má²ñí¹chau²¹ tsú² jáun² juú² Betfagé, juú² nio² má²janh² có³² máh³ míh¹ Olivos, ñí¹ nio¹ siáh³ juú² Betania, jáun² ca³zen³ tsú² gon³ tsá² haiɨn²¹ hí³ ti³ con² hi³ tsa³táunh¹ chí¹ján³. 30 Hi³ ca³záiɨh³ dí² la³ lá²:

—Cuá²táunh¹ náh² juú² míh¹ nio² ti³ chí¹ján³ ní², jáun² ní¹ má¹ca³cha³táunh¹ náh² né³, chanh²¹ náh² jan² lo¹ búh¹ míh¹ hi³ cuá¹hñéih¹; jáh³ hí³ hí¹ jan² tiá² hin² má²ca³ñi³tsɨn¹. Jáun² cuá²zanh¹ náh² jáh³ hí³, hi³ ñá¹jan³² náh² ti³ lá². 31 Ní¹juáh³ zian² tsá² ca³ngáɨ³ ñí¹con² hnoh²: “¿He³ láiɨh³² sa³ hnoh² yáh³ ná¹zanh¹ jáh³ ní²?”, jáun² juoh¹ náh² tsú² la³ lá²: “Hliá² má²hniah³ ñí¹con² Tɨ³² Juo¹³ bíh¹ jnoh¹ jáh³”.

32 Jáun² ja³taunh²¹ bíh¹ tsá² gon³ hí³, hi³ jáun² ca³chanh²¹ tsú² jan² lo¹ búh¹ míh¹ la³ cun³ hi³ má²lí²juáh³ jáun² Jesús. 33 Hi³ jáun² jmí¹ má²ná¹záinh³² tsú² lo¹ míh¹ hí³, jáun² ca³jíe³² tsá² joh¹ jáh³, jáun² ca³juáh³:

—¿He³ láiɨh³² sa³ hnoh² yáh³ ná¹zanh¹ jáh³ ní²?

34 Jáun² tsá² gon³ hí³ ca³ngáɨ³:

—Hliá² má²hniah³ ñí¹con² Tɨ³² Juo¹³ bíh¹ jnoh¹ jáh³.

35 Jáun² ca³ñí¹jan² tsú² lo¹ búh¹ míh¹ hí³ ti³ ñí¹ zenh¹ Jesús. Jmí¹jáun² ca³na³tsí³ dí² ha¹ cu³hna²¹ jáh³ hí³. Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³zion³ dí² Jesús cu³hna²¹ jáh³. 36 Tá¹la³ jmí¹ hí¹tsau³² jáun² Jesús ti³ já¹ juú² Jerusalén né³, ca³qui³ ca³ja³ tsáu² ha¹ hú¹ juɨ³² ñí¹ cuá¹tsau³² jáun² Jesús. 37 Jmí¹ cá¹chó²¹ tsú² jáun² ñí¹ má²lí³ dí¹jɨ²³ máh³ Olivos ti³ juɨ³² Jerusalén, ca³la³ jín³² tsá² má²tanh² ta²¹ Jesús ca³ma³liáu³² hi³ hléh³² ca³la³ tiá³ lín³², hi³ hiún² lín³² tsí³ tsú² ca³ma³tsu³ ma³jónh³² Dió³² ca³ti²¹ la³jí³² hua³jueh³² hi³ má²ca³jíe³ jáun². 38 Hi³ ca³juáh³ tsú² la³ lá²:

—¡Cuí¹ li³ quien² bíh¹ Tsá² lín³ Re²¹, Tsá² cuá¹ja³² cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Dió³² Juo¹³ dí²! ¡Cuí¹ tionh¹ bíh¹ tsá² zian² hñu³mi³cuú² cáun² hi³ re² hi³ tɨn²! Hénh³ ma³ chun¹ Dió³² Tsá² cuá³ hñu³mi³cuú².

39 Jáun² ja¹ ñí¹ hí¹tsá²táunh¹ tsú² jáun² jmí¹ zian² ma³ jan² tsá² *fariseos, hi³ ca³juáh³:

—Tɨ³², má²né³² jin³² tsá² hí¹hleh³² ní² la³ ní².

40 Tɨ³la³ Jesús ca³záiɨh³ tsá² hí³:

—Jná[13] juanh[32], sá[1] hi[3] tsá[2] lá[2] hí[1]já[2]táunh[1] ta[3]máih[3] dúh[1], jáun[2] hí[1] la[3] ti[3] quín[1] yáh[3] jmí[1] má[2]hléh[32] tiá[3].

Jesús ho[2] hi[3] ca[3]tin[1] juú[2] Jerusalén

41 Jmí[1] má[2]ñí[1]chau[21] jáun[2] Jesús já[1] juú[2] Jerusalén né[3], ca[3]jíe[3] ti[3] ñí[1] nio[1] juú[2], hi[3] jáun[2] ca[3]hó[3]. 42 Jmí[1]jáun[2] ca[3]juáh[3] la[3] lá[2] hi[3] ca[3]tin[1] juú[2] jáun[2]:

—¡Hen[3] ma[3] chú[32] sá[1] hi[3] jmí[1] li[3] ñíh[13] hnú[2] né[32] ha[3] lánh[3] rón[32] lí[13] niau[21] tie[3] quián[13], uá[1]jinh[1] má[2]hia[3] jáun[13] lín[32] jmí[1] hniáuh[21] hi[3] li[3] ñíh[13] hnú[2]! Ti[3]la[3] ca[3]tin[1] hnú[2] má[1]ná[1], má[2]ná[1]hmá[1] bíh[1] hi[3] jáun[2] ta[3]né[32]. 43 Quí[1] chau[21] jmái[1] hi[3] ja[3]táunh[1] tsá[2] jmu[3] hniéi[2] quiúnh[1] hnú[2]; tsá[2] hian[2] tsí[3] hí[3] qui[3] queih[32] hnú[2], hi[3] jmu[3] siáh[3] ta[32] lí[3] quín[1] ti[3] coh[3] hiah[32] quián[13] hnú[2] ní[2]. Hi[3] jáun[2] cun[3]quionh[3] ta[32] jáun[2] uú[3] tsú[2] hi[3] tsa[3]tiónh[32] hi[3] jmu[3] hniéi[2] quiúnh[1] hnú[2], hi[3] jmu[3] tsú[2] ná[1]pí[2] ná[1]danh[32] cu[3] jéin[3] quián[13] hnú[2]. 44 Tsá[2] hí[3] bíh[1] qui[3] tóh[32] tiú[2] jóh[32], hi[3] ma[3]hiá[2] ma[3]tsan[2] tsú[2] tsá[2] zian[2] ní[2] ñí[1]con[2] hnú[2], hi[3] jmu[3] tsú[2] hi[3] hí[1] cá[2] mái[3] quín[1] tiú[2]uú[2] ná[1]tsi[21] ñí[1] quín[1] rainh[21], quí[1] cun[3]ñí[1] hi[3] tiá[2] ca[3]li[3]tsin[2] yáh[3] hnú[2] jmái[1] hi[3] cuan[3] Dió[32] ta[3] máh[1] nú[2].

Jesús má[2]ji[2] cuáh[32] chín[1]

(Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22)

45 Jmí[1] li[21] jáun[2] ca[3]hi[3] Jesús hñu[3] cuáh[32] chín[1], hi[3] jáun[2] ca[3]ma[3]liáu[32] hi[3] ca[3]chu[3] ca[3]huen[3] tsá[2] jmí[1] ná[1]jmu[2] ná[1]hna[2] hí[3] ñí[1] jáun[2]; 46 hi[3] ca[3]záih[3] dí[2] la[3] lá[2]:

—Ñí[1] Sí[2] quioh[21] Dió[32] rá[1]juáh[3]: “Hñú[3] quion[21] jná[13] dí[1]chan[1] hi[3] liéih[32] tsú[2] jná[13] bíh[1]”; ti[3]la[3] hnoh[2] né[3], tá[2]hláu[2] quioh[21] háin[2] bíh[1] má[2]ca[3]jmuh[3] náh[2].

47 Jmí[1]jáun[2] ca[3]ma[3]tin[2] Jesús tsáu[2] cun[3] tsa[3]háu[2] hñu[3] cuáh[32] chín[1] jáun[2]; ti[3]la[3] tá[1]la[3] jáun[2] jmí[1] má[2]ná[1]hnauh[2] tsá[2] ná[1]lín[3] mi[3]jmú[3] tsí[3], quionh[3] tsá[2] ná[1]lín[3] ti[32] liei[21], ji[3] tsá[2]tan[21] ní[2], hi[3] ha[3] lánh[3] rón[32] lí[13] jngih[3] dí[2] Jesús. 48 Ti[3]la[3] tiá[2] choh[23] yáh[3] tsú[2] ha[3] lánh[3] rón[32] lí[13] jngih[3] Jesús, quí[1]hliá[2] la[3]jín[32] bíh[1] tsáu[2] ná[1]lí[2]hiún[2] lín[32] tsí[3] hi[3] ná[1]nái[32] jë[1] Jesús.

20

Nga[2] tsáu[2] ñí[1]con[2] Jesús hi[3] ha[3] jinh[1] hi-auh[3] dí[2] já[13] hi[3] ho[2]

(Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33)

1 Ca[3]chó[32] cáun[2] jmái[1] hi[3] jmí[1] cuá[1]má[2]tin[2] Jesús tsáu[2] hñu[3] cuáh[32] chín[1], hi[3] jmí[1] cuá[1]hieh[32] tsú[2] tsáu[2] jú[1] chú[32] quioh[21] Dió[32]. Jáun[2] jmí[1]jáun[2] ca[3]cua[3]taunh[21] tsá[2] ná[1]lín[3] mi[3]jmú[3] quionh[3] tsá[2] ná[1]lín[3] ti[32] liei[21], ji[3] la[3] má[2]quionh[3] tsá[2]daun[32] tsá[2] ná[1]ñí[1] juú[2] ní[2] siáh[3]. 2 Jáun[2] tsá[2] hí[3] ca[3]juáh[3] la[3] lá[2]:

—Juah[21] neh[21], ¿hin[2] ca[3]cué[3] héih[32] hi[3] jmuh[32] hnú[2] ta[21] ní[2]? ¿Hin[2] tsánh[2] ca[3]cué[3] jái[13] hi[3] hauh[32] hnú[2] ní[2]?

3 Jáun[2] Jesús ca[3]juáh[3]:

—Ja[3]bí[1] jná[13] siáh[3] nga[1] cáun[2] jái[13] ñí[1]con[2] hnoh[2]. Juah[21] tín[2] hnoh[2] neh[21]: 4 ¿Hin[2] tsánh[2] ca[3]ze[3] hla[1] Juan[2] hi[3] cua[3]zion[3] tsáu[2] jmái[2]? ¿Hí[1] Dió[32], ho[3] tsá[2]mi[3]cuóun[2] uá[1]?

5 Ti[3]la[3] tsá[2] hí[3] né[3], cáun[2] lí[1] ca[3]juu[3] ca[3]hlénh[3] ja[1] má[2]tún[2] hmóu[32] bíh[1], hi[3] ca[3]juónh[3] la[3] lá[2]:

—Ní[1]juáh[3] hi[3] juáh[13] dí[2] hi[3] Dió[32] bíh[1] ca[3]ze[3] tsú[2], jáun[2] tsá[2] ní[2] né[3] lí[13] nga[3]: “Hi[3] jáun[2] né[3], ¿he[3] láih[32] sa[3] tiá[2] ta[21] ca[3]tianh[32] yáh[3] náh[2] tsú[2]?” 6 Hi[3] ní[1]juáh[3] juáh[13] dí[2] siáh[3] hi[3] tsá[2]mi[3]cuóun[2] bíh[1] ca[3]zen[3] tsá[2] hí[3], jáun[2] quín[1] bíh[1] qui[3] jlái[32] dí[2] la[3]jín[32] tsáu[2] lí[13], hi[3] jngah[3] tsú[2]; quí[1] ji[3]lin[2] tsáu[2] bíh[1] ná[1]lín[23] hi[3] hla[1] Juan[2] jmí[1] lín[3] jan[2] *ti[32] jë[1] Dió[32].

7 Hi[3] jáun[2] cu[3]tsa[32] tiá[2] ñi[32] bíh[1] dí[2] cú[2]jueh[32] ca[3]zái[3] Jesús. 8 Jáun[2] Jesús né[3], ca[3]juáh[3] siáh[3]:

—Hi[3] jáun[2] sa[3]jun[3] jná[13] yáh[3] juanh[21] siáh[3] hi[3] hin[2] tsánh[2] ca[3]cué[3] jái[13] hi[3] jmu[2] jná[13] la[3]jí[32] ta[21] lá[2].

Jái[13] hi[3] ca[3]tin[1] tsá[2] hlái[3]h[1]

(Mateo 21:33-44; Marcos 12:1-11)

9 Jáun[2] la[3] cun[3] jmí[1]jáun[2] ca[3]hléh[3] Jesús ñí[1]con[2] tsá[2] tionh[2] hí[3] ñí[1] jáun[2], hi[3] ca[3]jmú[3] tsú[2] cáun[2] jái[13] lí[3] la[3] lá[2]:

—Jmí[1] zian[2] jan[2] tsá[2] ca[3]jñí[3] mi[3] uóun[2]jieh[13] ñí[1]nái[2] quioh[21]. Jmí[1] li[21] jáun[2] né[3], ca[3]quiú[2] tsú[2] ñí[1]nái[2] jáun[2] jo[3]cuo[2] tsá[2] lí[13] jmu[3] ta[21], hi[3] jáun[2] tsá[2] jmu[2] hí[3] ta[21] né[3], jmí[1] ma[3]hmah[1] ca[3]lá[2] quioh[21] ñí[1]nái[2] jáun[2] cun[3]quionh[3] hi[3] jíenh[32] cú[1]pih[21] la[3] cun[3] hi[3] ló[32] jáun[2]. Jmí[1] li[21] jáun[2] jái[13] la[3] ní[2] né[3], ngau[3] bíh[1] tsú[2], hi[3] jáun[2] ca[3]lén[3] ué[3]. 10 Jmí[1] cá[1]chó[21] jmái[1] hi[3] ca[3]láu[2] mi[3] uóun[2]jieh[13] né[3], jáun[2] ca[3]zen[3] tsú[2] jan[2] *tsá[2] má[2]ná[1]hlánh[1] joh[1] ñí[1]con[2] tsá[2] ca[3]cuéh[3] tsú[2] hí[3] ñí[1]nái[2] jáun[2], hi[3] tsa[3]mái[1] ca[3]lá[2] hi[3] má[2]ca[3]láu[2] jáun[2], la[3] cun[3] hi[3] ca[3]tin[1] tsá[2] quioh[21] ñí[1]nái[2]. Ti[3]la[3] tsá[2] ná[1]jmu[2] hí[3] ta[21] má[1]ná[1], ca[3]qui[3] ca[3]quiunh[3] bíh[1] tsá[2] zéin[1] hí[3] tsá[2] quioh[21] ñí[1]nái[2], hi[3] jáun[2] lí[1] hai[21] cuá[2] ta[3] bíh[1] tsú[2] ca[3]chanh[3] dí[2]. 11 Jáun[2] tsá[2] quioh[21] hí[3] ñí[1]nái[2] né[3], ca[3]zen[3] siáh[3] jan[2] tsá[2] joh[1]. Jmí[1] cá[1]chó[21] jáun[2] siáh[3] tsá[2] hí[3] né[3], siáh[3] bíh[1] siáh[3] ca[3]qui[3] ca[3]quiunh[3] tsú[2] tsá[2] hí[3], hi[3] ca[3]tu[3] ca[3]hión[32] dí[2] jú[1] hlah[3] jú[1] hó[32], jáun[2] lin[21] bíh[1] siáh[3] tsá[2] hí[3] ca[3]jính[32]. 12 Jáun[2] ca[3]zen[3] tsú[2] siáh[3] cónh[3]í[1] jan[2] tsá[2] joh[1], ti[3]la[3] tsá[2] ca[3]hiauh[3] hí[3] ñí[1]nái[2] má[1]ná[1], cun[3] jáun[2] ca[3]quiunh[3] bíh[1] siáh[3] tsá[2] hí[3] ca[3]la[3] ca[3]cuính[3], hi[3] ca[3]chin[2] dí[2] ti[3] cheih[32] hué[32].

13 ”Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³lín¹³ tsá² quioh²¹ hí³ ñí¹nái² la³ lá²: “¿He³ lí¹³ jmu¹ jná¹³ juáh¹³? Cu³tsa³² jón³² huen² jná¹³ cú²jueh³² cuí¹ zein²¹, tsá² jlánh¹ hno³ jná¹³ lín³². Len³ jná¹³ ho³sa³ tanh¹³ bíh¹ tsú² ta²¹ jón³² jná¹³ ní¹ má¹ca³jíen³²”. 14 Ti³la³ jmí¹ ca³jíen³² jáun² tsá² ná¹jmu² hí³ ta²¹ jon² tsá² quioh²¹ ñí¹nái² né³, ca³juu³ ca³hlénh³ ja¹ má²tún² hmóu³², hi³ ca³juáh³: “Já² tsá² ní² bíh¹ li³quioh²¹ ñí¹nái² lá² ní¹ má¹jun² jméi²; chú³² cuí¹ jngih¹³ dí² tsú², hi³ jáun² li³ quiú¹³ dí² ñí¹nái² lá²”. 15 Jáun² la³jui³² ca³chin² tsú² tsá² hí³ ti³ cheih³² ñí¹nái² jáun², hi³ ca³jngih³ dí² tiáunh¹.

[Jmí¹ li²¹ jáun², ca³ngái³ Jesús ñí¹con² tsá² hí³:]

—¿He³ lín²³ hnoh² jmu³ tsá² quioh²¹ hí³ ñí¹nái² ñí¹con² tsá² ca³jmú³ hí³ la³ jáun²? 16 Tsá² hí³ dá² jáunh³ bíh¹, hi³ ja³ma³tsan² tsú² tsá² jmu² hí³ ta²¹ ñí¹nái² quioh²¹, hi³ jáun² tsá² siánh³ bíh¹ cuéh³² tsú² cú²jueh³² ñí¹nái² jáun².

Jmí¹ má²lí²niéi³² jáun² tsá² tionh² hí³ ñí¹ jáun² jái¹³ hi³ má²lí²hléh³² jáun² Jesús, jáun² ca³juáh³:

—¡Ha³ lí² cuí¹ lí¹³ bíh¹ la³ ní²!

17 Ti³la³ Jesús ca³jíe³ chí¹tiá³ ñí¹ ñí¹ tionh¹ tsá² hí³, hi³ ca³juáh³:

—¿Ha³ bí¹ lánh³ rón³² ngi²³ náh² jái¹³ ñí¹ rá¹juáh³ jáun² Sí² quioh²¹ Dió³² la³ lá² dúh¹?:

Quín¹ hi³ tiá² ca³jeih²¹ jáun² tsá² ná¹lín³ ti³² hiah³²,

ta³né³² má²lí³ cá² mái³ quín¹ hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² bíh¹,

quín¹ hi³ hu²¹ cuoh¹ hiah³².

18 Hi³ jáun² li³ua³ jan² tsá² cá²hính³² quionh³ quín¹ jáun², ca³la³ juoh¹ mí¹ siún¹ nio² bíh¹ tsú² lí¹³; hi³ ní¹juáh³ quín¹ jáun² la³ ca³táh³ ñí¹ quioh²¹ jan² tsáu² né³, jáun² ca³la³ jui²¹ nio² bíh¹ tsú² lí¹³.

19 La³ cun³ jmí¹jáun² jmí¹ hnió³ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ la³ má²quionh³ ti³² liei²¹ hi³ zanh³ Jesús, quí¹hi³hliá² ca³li³tsin² tsú² hi³ Jesús má²lí²jmú³ cáun² jái¹³ hi³ ca³tin¹ hí³ dí²; ti³la³ tiá² li³ yáh³ zanh³ tsú² Jesús, quí¹hi³hliá² juénh² tsú² tsá² ná¹ngih³² hí³.

Jesús juáh³ hi³ ca³ta¹ dí² má¹hmah²¹ ñí¹con² tsá² chi² hmah²¹

(Mateo 22:15-22; Marcos 12:13-17)

20 Jáun² cu³tsa³² ca³zen³ tsú² cú²jueh³² tsá² tsa³cá² tsa³lian² Jesús, hi³ tsa³jmú³ tsú² la³juah²¹ dúh¹ tsá² chun¹. Jáun² tsá² hí³ ca³can³ re² lín³² hua³hí¹³ jë¹ Jesús, ní¹juáh³ ní² lí¹ ca³hléh³ tsú² cáun² jái¹³ tiá² ca³ti²¹, hi³ jáun² lí¹³ jienh³ dí² ñí¹con² tsá² lín³ ta²¹. 21 Jáun² tsá² hí³ ca³juáh³ ñí¹con² Jesús:

—Hnú² Ti³², né¹ jnoh¹ hi³ jmáh³la³ jú¹ tson² bíh¹ hieh³² hnú²; hi³ né¹ jnoh¹ siáh³ hi³ tiá² jmuh³² hnú² hi³ quien² jan² hi³ jan² tiá² quien², ti³la³ hnú² bíh¹ hieh³² tsáu² jú¹ tson² hi³ ca³ti²¹ jui³² quioh²¹ Dió³². 22 Jáun² juáh¹³ hnú² neh²¹: ¿Hí¹ ca³ti²¹ má¹hmah²¹ jnoh¹ quie³ hi³ mi³² *tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ juú² Roma, ho³ tiá² hniáuh³²?

23 Ti³la³ Jesús má²ná¹, ca³li³tsin² bíh¹ hi³ hlah³ hi³ ná¹quionh² chí¹ tsá² hí³, jáun² ca³záih³ dí² la³ lá²:

—[¿He³ láih³² sa³ cá² lau²³ hnoh² jná¹³?] 24 Híe¹ náh² cáun² *cú¹tiáu² neh²¹. ¿Hin² mi³ ñí¹ tá²lái¹ ñí¹ lá², hi³ hin² hi³ jmái² tón³² lá² siáh³?

Jáun² né³, tsá² hí³ ca³ngái³:

—Quioh²¹ tsá² cuá¹lín³ hí³ mi³chí¹ bíh¹ ni³².

25 Jáun² Jesús ca³záih³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Jáun² cuéh³ náh² tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ la³ cun³ hi³ ca³tin¹ hiáuh³, hi³ cuéh³ náh² siáh³ Dió³² la³ cun³ hi³ ca³tin¹.

26 Hi³ jáun² tiá² ca³láih¹³ yáh³ tsá² hí³ hi³ jmí¹ ca³ jmí¹ lan³ Jesús ta³ ñí¹ tsá² tionh² hí³ ñí¹ jáun²; hi³ jáun² lí¹ ca³ta³ná¹jíe³² bíh¹ tsú² jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² Jesús la³ ní². Jáun² tie³ bíh¹ ta³tonh¹ tsú² cú²jueh³².

Nga² tsáu² ca³ti²¹ hi³ jenh¹³ tsú²

(Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27)

27 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, cua³taunh²¹ ma³ jan² tsá² *saduceos hi³ cua³jien³ Jesús. Tsá² cu³ nió³ tsá² saduceos hí³ tiá² ta²¹ hain²¹ yáh³ hi³ jenh¹³ tsá² má²cá²tsan³; hi³ jáun² bí¹ jlánh¹ ca³ñí¹ngah¹ dí² Jesús jái¹³ lá²:

28 —Hnú² Ti³², ñí¹ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés rá¹juáh³ ní¹juáh³ jan² tsá²ñuh² ca³jun³ ta³ tiá² ca³li³zian² jon² quionh³ tsá²mi³ ñí²cuo², jáun² tsá²ñuh² dá¹jon²¹ hla¹ hí³ ca³tin¹ jan³ siáh³ tsá²mi³ hí³, hi³ jáun² li³zian² jon² hi³ ca³tin¹ hla¹ hí³. 29 Jáun² né³, jmí¹ zian² cá² mí¹zionh² tsá²ñuh² hi³ jmí¹ ná¹lín³ quiaun³ má²tún² rainh²¹ jan² jméi² mí¹ziú¹³. Tsá² má²ján³ né³, ca³jan³ tsá²mi³, ti³la³ ca³jun³ bíh¹ tsú², hí¹ jan² yáh³ jon² tsú² tiá² ca³li³zian². 30 Jáun² dá¹jon²¹ bíh¹ tsú² ca³jéinh³² siáh³ cuo² quionh³ tsá²mi³ hnái³ hí³. Ja³bí¹ ca³jun³ bíh¹ siáh³ tsá² hí³, hí¹ jan² yáh³ jon² tiá² ca³li³zian². 31 Jáun² tsá² ñí¹ má²gáun³ hí³ né³, ca³jan³ siáh³ tsá²mi³ hí³. Siáh³ bíh¹ siáh³ ca³jun³ tsá²ñuh² hí³. La³ jáun² bíh¹ li³ quioh²¹ tán¹ quiaun³ tsá² hí³, hi³ hí¹ jan² yáh³ jon² tsá² quiaun³ hí³ tiá² ca³li³zian². 32 Jáun² ñí¹ ca³táuh³ né³, jun³ bíh¹ siáh³ tsá²mi³ hí³ hnga². 33 Hi³ jáun² né³, ní¹ má¹ti³ ñí¹ ca³jenh¹³ tsú² ¿hin² dá² tsánh² tsá² quiaun³ hí³ lí¹³ ñí²cuo² tsá²mi³ hí³, quí¹ tán¹ quiaun³ bíh¹ tsá²ñuh² hí³ ca³jéinh³² cuo² quionh³ tsá²mi³ hí³?

34 Hi³ jáun² Jesús ca³záih³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Ñí¹ hué²¹ lá² bíh¹ jaun³² jéinh³² tsá²mi³ tsá²ñuh² cuo², 35 ti³la³ tsá² ca³tin¹ hi³ tsánh³² ñí¹ chu²¹ ní¹ má¹ca³jenh¹³ ja¹ tsá²

má²cá²tsan³ né³, tsá² la³ hí³ tiú²uú² cuo² jéinh³² yáh³, sa³jun³ cuen³ bíh¹ tsú² siáh³ jon² hi³ jéinh³² cuo², 36 quí¹ ñí¹ jáun² hí¹ jan² yáh³ tiú²uú² hin² jún³. Quí¹ má¹jáun² lín¹³ tsú² la³jmí¹ lín³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² bíh¹. Jon² Dió³² bíh¹ má²lín¹³ tsú², quí¹hliá² má²ca³jenh¹³ tsú². 37 Ta³bí¹ hnga² hla¹ Moisés yáh³ ca³hléh³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² jenh¹³ ja¹ tsá² má²cá²tsan³, ñí¹ rá¹juáh³ jáun² jáɨ¹³ hi³ ca³tɨ²¹ sí² hia³² ja¹ hmá² ton². Ñí¹ jáun² rá¹juáh³ hi³ Dió³² Juo¹³ dí² lín³ Dió³² ñí¹con² Há²bran²¹, Isaac, jɨ³ Jacob ní² siáh³. 38 Quí¹ Dió³² dá² lín³ Dió³² Juo¹³ tsá² zian² bíh¹, tiá² lí¹³ yáh³ lín³ tsú² Dió³² Juo¹³ tsá² má²jún¹. Quí¹ ñí¹con² Dió³² ca³la³ jɨ³lin² bíh¹ tsáu² ná¹liéih²¹.

39 Jmí¹jáun² né³, ma³ jan² tɨ³² liei²¹ ca³záɨh³ Jesús:

—Chú³² lín³² bíh¹ la³ jmí¹ má²lí²juah²¹ hnú² ní² Tɨ³².

40 La³ cun³ jmí¹jáun² tiú²uú² hin² ca³tia³ yáh³ tsí³ hi³ nga³ siáh³ jáɨ¹³ ñí¹con² Jesús.

¿Hin² bíh¹ jón²zíh¹ jón²cho¹ tsá² lín¹³ Cristo?

(Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37)

41 Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—¿He³ láɨh³² ná¹juáh²³ tsáu² hi³ Tsá² lín¹³ Cristo jan² tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Dá²vi²¹ bíh¹? 42 Já² ñí¹ Sí² Salmos ca³juáh³ hnga² hla¹ Dá²vi²¹ la³ lá²:

Dió³² Juóu³² jná¹³ ca³záɨh³ Tɨ³² Juóu³² jná¹³
la³ lá²:
Tɨ³ cuá² chu²¹ quion²¹ jná¹³ ñí³,
43 ca³la³ tɨ³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ hi³ jmu¹ jná¹³
hi³ tsá² hau² hnú² lín¹³ la³jmí¹ lí³ cáun²
jli²¹ hi³ hí¹ cú¹pih²¹ tiá² quien², hi³
ná¹tsɨn²¹ hnú² tanh¹.

44 ”Hi³ jáun² né³, ¿ha³ bíh¹ lánh³ rón³² lí¹³ hi³ Tsá² lín¹³ Cristo lín³ jan² tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Dá²vi²¹?, quí¹ ta³bí¹ hnga² yáh³ hla¹ Dá²vi²¹ hí³ la³ ca³juáh³ hi³ Juo¹³ bíh¹ tsú² Tsá² lín¹³ hí³ Cristo.

Jesús jñéih²³ tsáu¹³ tsá² ná¹lín³ tɨ³² liei²¹

(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40; Lucas 11:37-54)

45 Jmí¹jáun² jmí¹ ná¹náɨ³² ca³la³ jín³² tsá² tionh² hí³ ñí¹ jáun² jáɨ¹³ hi³ ca³hléh³ jáun² Jesús ñí¹con² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con², jmí¹ ca³juáh³ tsú² jáun² la³ lá²:

46 —Hua³hín¹³ náh² jmu³ quiúnh¹ tsá² ná¹lín³ tɨ³² liei²¹, quí¹ tsá² hí³ jlánh¹ zaɨn³² hi³ quíh³² hmɨh³² cuo² hi³ ñi³táunh¹ tɨ³ hlá² tɨ³ ní², hi³ jlánh¹ hniáɨ¹ tsú² siáh³ hi³ tsáu² cuen³ Dió³² ní¹ má¹ca³jenh² dí² já¹ hmah²¹; hi³ jlánh¹ hniáɨ¹ tsú² siáh³ tiánh³ ñí¹ jlánh¹ bí¹ quien² hñu³ cuáh³² quioh²¹, jɨ³ hi³ hniáɨ¹ tsú² siáh³ tiánh³ ñí¹ jlánh¹ bí¹ quien² ní¹ má¹ca³cha³táunh¹ ñí¹ nio² jmáɨ¹. 47 Tsá² hí³ bíh¹ tsá² quin²³ sí¹ hñú¹³ tsá²mɨ³ hnáɨ³, hi³ má¹li³² jáun² né³, lí¹ ráɨn³² ñí¹ cun³quionh³ hi³ liéinh³² jáun² Dió³² ué³ lín³². Cun³ñí¹ hi³ jáun², ti³ jlánh¹ bíh¹ huáh² tsí³ héih³² hi³ tá¹tsɨn¹ tsú² ní¹ má¹jáun².

21

Quɨe³ ca³cué³ tsá²mɨ³ hnáɨ³ tia³mii²

(Marcos 12:41-44)

1 Jmí¹jáun² ca³jíe³ Jesús hi³ toh² tsá² hánh³ quɨe³ hñu³ cuó² quioh²¹ cuáh³² chín¹ hi³ cue³² ñí¹con² Dió³². 2 Ja³bí¹ ca³jíen³² tsú² siáh³ jan² tsá²mɨ³ hnáɨ³ tia³mii² hi³ dí¹taunh³² tun³ cú¹dáɨn³ hñu³ cuó² jáun². 3 Jmí¹jáun² ca³juáh³ dí² la³ lá²:

—Jú¹ tson² cu³tí³ juo³ jná¹³ hnoh², hi³ tsá²mɨ³ hnáɨ³ tsá² tia³mii² ó³² bíh¹ ti³ hliáun³ má²lí²cué³² la³ cónh³ bíh¹ jɨ³lɨn² tsá² hánh³. 4 Quí¹ la³jín³² tsá² ñí¹ hná¹ ní² cue³² la³ cun³ hi³ má²ziau³² quioh²¹ bíh¹, ti³la³ uá¹jinh¹ tia³mii² tsá²mɨ³ ó³², má²lí²cué³² bíh¹ tsú² la³jí³² hi³ jmí¹ raunh³²; quɨe³ hi³ jmí¹ má²ma³hau³ hi³ ma³zian² bíh¹ tsú² quioh²¹.

Jesús juáh³ hi³ chau²¹ jmáɨ¹ tsúnh¹³ cuáh³² chín¹

(Mateo 24:1-2; Marcos 13:1-2)

5 Jmí¹jáun² jmí¹ zian² tsá² ná¹juáh²³ hi³ jlánh¹ re² ca³li³ cuáh³² chín¹ cun³quionh³ quín¹ chú³² jniá³, jɨ³ la³ má²quionh³ la³jí³² hi³ lí¹ ca³cué³ tsáu² ní². Jáun² Jesús ca³juáh³ la³ lá²:

6 —Chau²¹ bíh¹ jmáɨ¹ hi³ hí¹ cá² máɨ³ quín¹ tiú²uú² ná¹juɨn¹ ñí¹ quín¹ raɨnh²¹; la³jí³² bíh¹ juú¹ tsúnh¹³.

Ha³ lánh³ rón³² li³ lin¹ ñí¹ táuh³ jmáɨ¹

(Mateo 24:3-28; Marcos 13:3-23)

7 Jmí¹jáun² ca³ngáɨh³ tsá² hí³ Jesús, hi³ ca³juáh³:

—Hnú² Tɨ³², ¿líh³ lí¹³ la³ cun³ hi³ má²lí²juah²¹ hnú² ní²? ¿Ha³ dá² lánh³ rón³² li³ lin¹ hi³ má²ja³quián³ lí¹³ la³ jáun²?

8 Jáun² Jesús ca³juáh³ la³ lá²:

—Hua³hín¹³ lín³² hnoh² jmu³ hi³ tiá² lí¹ li³can² náh². Quí¹ juóun³² lín³² tsáu² ja³táunh¹ hi³ ja³jmú³ hi³ lín³ la³juah²¹ dú¹ jná¹³, hi³ ja³juah²¹: “Jná¹³ bíh¹ lín³ Cristo”; hi³ juáh³ tsú² siáh³: “Né³² má²cá²chó³² jmáɨ¹”. Ti³la³ ha³ lí² tanh³ hnoh² ta²¹ tsá² la³ hí³. 9 Hi³ ní¹ má¹ca³niéih² náh² hi³ zian² tsá² jmu² hniéi², hi³ tiáunh¹ tsáu² tiá³ siaun³² ti³ hlá² ti³ ní², ha³ lí² juenh³ náh². Quí¹ la³ jáun² ca³tɨ²¹ lí¹³ bíh¹ la³ñí¹, ti³la³ jun³juáh¹³ má²tsa³hín³ yáh³ jaun³².

10 Jáun² ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:

hué32 ñí1 hliáun3 quiu3 tín3 siáh3 quionh3 tsá2ján2 tsá2ján2. 11 Hi3 ñí1 hliáun3 siáh3 qui3 jíeh3 hué32 tiá3 lín32, hi3 li3 zia32 siáh3 ho3cuóun3 ji3 hi3 hí3 tsáu1 ní2 siáh3. Chi3cuú2 siáh3 qui3 jnia3 hi3 cáu2 hi3 jueh32.

12 ”Ti3la3 ñeh2 bíh1 hi3 lí13 la3jí32 hi3 má2lí2juánh32 jná13 ní2 má1ná1, má1jáun2 hi3 tsa1 tsú2 hnoh2, hi3 zaunh3 tsú2; hi3 tsa3jau2 tsú2 hnoh2 hñu3 cuáh32 quiú13 dí2, hi3 tsa3ma3re2 tsú2. Jau3 tsú2 hnoh2 hi3 táuh32 tsú2 hñu3mí1ñí2, hi3 tsa3jau2 tsú2 siáh3 hnoh2 ta3 ñí1 tsá2 ná1ho2 jái13 ji3 ta3 ñí1 tsá2 ná1lín3 re21 siáh3, cun3ñí1 hi3 ca3tin1 jná13. 13 Má1jáun2 má2lí13 cuéh1 hnoh2 jú1 tson2 hi3 ca3tin1 jná13. 14 Ñí1 jí21 la3 cháh13 náh2 cáun2 honh2 bíh1, hi3 tiá2 quí1 hnáuh13 náh2 honh2 hi3 he3 jái13 cuá1ngah3 náh2 ta3 ñí1 tsá2 hí3. 15 Quí1 jná13 bíh1 Tsá2 cué13 jái13 hi3 hléh13 hnoh2 jmái1 jáun2, hi3 jmu1 jná13 siáh3 hi3 jnia3 jmí1 honh2 náh2; ca3la3 hí1 jan2 tsá2 hau2 hnoh2 tiú2uú2 ñi32 ha3 lánh3 rón32 nga3 lí13. 16 Hi3 hí1 ca3la3 ti3 ñeh2 mí2ziúh2 yáh3 hnoh2 tsa3jienh3 hnoh2 ñí1ta21, ji3 tsá2 jan2 ñeh2 mí2ziúh2 náh2 quiúnh1 ní2, ji3 jun3 renh2 náh2, ji3 tsá2 juónh32 náh2 re2 quiúnh1 ní2 siáh3; hi3 ma3 jan2 hnoh2 jngah3 tsú2 siáh3. 17 Tsá2 zian2 tá1 cáun2 hngá1máh3 bíh1 li3hau2 hnoh2 cun3ñí1 hi3 ca3tin1 jná13. 18 Ti3la3 hnoh2 má1ná1, hí1 cá2 máih32 yáh3 jñú2 chinh32 hnoh2 tiá2 lí1 tsa3hái3. 19 Jáun2 ní1juáh3 la3 má2nio2 ní2 cáun2 honh2 hnoh2, jáun2 hián13 bíh1 náh2 hi3 lí13 zian2 náh2 cun3 jmí1hi3nio2.

20 ”Ní1 má1ca3jieh3 hnoh2 hi3 juóun32 lín32 hliáu3 má2ná1pí2 ná1danh32 la3 cu3 la3 jéin3 juú2 Jerusalén, jáun2 má1jáun2 li3 ñíh13 hnoh2 hi3 má2janh2 bíh1 má2ja32 jmái1 hi3 tsa3hín3. 21 Hi3 jáun2 jmái1 jáun2 má2hniáuh32 cuon3 tsá2 hín13 ti3 Judea ñí1 lí3 máh3; hi3 tia3jui32 siáh3 cuí1 huén2 tsá2 zian2 já1 juú2 Jerusalén, hi3 ha3 lí2 cuí1 cha3tánh1 tsá2 tiáunh1 ñí1nái2 ti3 já1 juú2. 22 Quí1 jmái1 jáun2 cáun2 jmái1 hi3 jlánh1 ma3tson13 Dió32 tsáu2 bíh1, jmái1 hi3 hniáuh32 li3tí3 ca3la3 jí32 hi3 rá1juáh3 ñí1 Sí2 quioh21 Dió32. 23 ¡Jlánh1 juo23 tsá2mi3 tsá2 ná1quian2 jon2 jmái1 jáun2, ji3 tsá2 ná1jan2 dái3n2 tiúh23 ní2 siáh3! Quí1 jmái1 jáun2 li3 zia32 uu3mí2tsi32 huáh2 tsí3 cu3tí13 tá1 cáun2 hué32 lá2, cáun2 hi3 jlánh1 ma3tso2 tsá2 hué32 lá2 tsí3. 24 Jmái1 jáun2 juóun32 bíh1 tsáu2 tsán13 ja1 hniéi2 jáun2; hi3 tsá2 zian2 hué32 ñí1 hliáun3 siáh3 ma3tson13 tsá2 hué32 lá2. Hi3 *tsá2cá2jo21 né3, ha3 zónh32 tsá2 juú2 Jerusalén lá2, ca3la3 ti3 ñí1 ca3tsín13 jmái1 hi3 cue32 Dió32 jái13 hi3 lí13 la3 jáun2.

Jmái1 hi3 jáunh3 Jon2 tsá2mi3cuóun2 (Mateo 24:29-35, 42-44; Marcos 13:24-37)

25 ”Má1jáun2 jnia3 li21 chi3cuú2, ñí1 he1 hiú2, ñí1 he1 zíh2, ji3 ñí1 hai21 chí1jmai21 ní2 siáh3. Má1jáun2 siáh3 hí32 lín32 tsí3 tsá2 zian2 ñí1 hué21 lá2, hi3 tsa3cáun2 lín32 tsí3 tsú2 cun3ñí1 hi3 jlánh1 tiá3 hen3 má1cá2quíh32 ma3 quin32 ma3 cun3 tsin1 jmí2miih21. 26 Ca3la3 hi3 tánh32 tsí3 tsú2 hi3 hi32 tsí3 ca3ti21 la3jí32 hi3 né3bí1 lí13 ñí1 hué21 lá2; quí1 hí1 ca3la3 ti3 pí3 hi3 jniá3 chi3cuú2 yáh3 ru3 juá3. 27 Hi3 jáun2 má1jáun2 máh3 má2jíen32 tsú2 Jon2 tsá2mi3cuóun2 hi3 cuá1jáunh23 jui32 já1 jnie2 quionh3 pí3 hi3 cáu2 hi3 jueh32 quioh21, hi3 lin1 hi3 quien2 lín32 tsú2. 28 Ní1 má1ca3li3liau3 la3 cun3 hi3 má2lí2juánh32 jná13 ní2, jáun2 háun1 náh2 nó1 tianh3 hi3 ziáuh1 náh2 máh1 chi3cuú2, quí1 má2ja3quián3 cu3tí3 bíh1 liáun3 náh2.

29 Jmí1 má2lí2juáh3 jáun2 Jesús la3 ní2, ca3jmú3 siáh3 cáun2 já13 hi3 lí3 la3 lá2:

—Sá1ní2 jie3 la3 cun3 lí23 hmá2 sí2 co2, ho3 li3ua3 cáun2 hmá2 siáh3 siáh3. 30 Ní1juáh3 ca3jieh3 hnoh2 hi3 hmá2 jáun2 má2ná1hion2 siáh3 mu21 zíh3, hmóu32 bíh1 hnoh2 má2ná1ñíh1 hi3 má2janh2 bíh1 má2ja32 jmí1 ñí2hiú2. 31 Ja3bí1 la3 jáun2 bí1 siáh3, ní1juáh3 má2jíeh32 hnoh2 hi3 má2lí23 la3jí32 hi3 má2lí2juánh32 jná13 ní2, jáun2 má2ñíh1 náh2 hi3 má2ja3quián3 bíh1 jáunh13 jná13 hi3 já1hó32 jái13 cun3quionh3 héih32 quioh21 Dió32.

32 ”Jú1 tson2 juo3 jná13 hnoh2, hi3 la3jí32 hi3 ní2 lí13, ñeh2 bíh1 hi3 hiá1 tsán13 tsá2 zian2 jmái1 hi3 ziáun2 dí2 lá2. 33 Chau21 jmái1 tsa3hín3 la3jí32 hi3 jnia3 chi3cuú2, la3 má2quionh3 hngá1máh3 lá2, ti3la3 jái13 quion21 jná13 má1ná1, tiá2 tón32 jmái1 tsa3hín3 yáh3.

34 ”Hua3hín13 náh2 jmu3, ha3 lí2 cué2 náh2 jái13 hi3 lí1 jlí21 honh2 náh2 cun3quionh3 hi3 cú2 hi3 húh23 náh2 hliáun3, ji3 hi3 ma3heinh21 náh2 ní2, ji3 cun3quionh3 hi3 jlánh1 hi32 honh2 náh2 ca3ti21 lánh3 zian2 náh2 ñí1 hué21 lá2 ní2 siáh3. Ní1juáh3 hi3 jmúh13 náh2 hua3hín13, jáun2 tiá2 lí1 hiá1han1 hnoh2 ní1 má1cá2chó32 jmái1 jáun2, 35 la3jmí1 tah32 cáun2 liá3. Quí1 ñí1con2 ca3la3 ji3lin2 tsá2 zian2 tá1 cáun2 hngá1máh3 bíh1 chau21 jmái1 jáun2. 36 Jáun2 tianh3 náh2 hua3jan21, hi3 ná1lienh1 náh2 Dió32, jáun2 li3 zia32 já13 hi3 liáun3 náh2 ca3ti21 la3jí32 hi3 né3bí1 lí13, hi3 jáun2 lí13 má1jnia13 náh2 siáh3 ta3 ñí1 Jon2 tsá2mi3cuóun2.

37 Jáun2 Jesús ca3ma3tin2 tsáu2 ta3 jma2 hñu3 cuáh32 chín1, hi3 ní1 má1ca3niéi2 jáun2 né3, tí2 tsa3jnioh2 ti3 máh3 míh1 Olivos. 38 Hi3

jáun² ji³lin² tsáu² tí² tsá²táunh¹ hñu³ cuáh³² chín¹ ta³ hú²niéi² hi³ tí² tsá²niéi³ jë¹ Jesús.

22

Má²ren²¹ tsú² jái¹³ hi³ zanh³ Jesús
(Mateo 26:1-5, 14-16; Marcos 14:1-2, 10-11; Juan 11:45-53)

1 Jmí¹ má²ja³quián³ ti²¹ *Jmí¹híen¹, jmái¹ hi³ cúh² tsá² *judíos *hí³ cuú²miih²¹, la³ cun³ hí¹miih²¹ tiá² tie³ jan² yáh³. 2 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³hnauh² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ tsí³ quionh³ tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹, hi³ ha³ lánh³ lí¹³ jngih³ dí² Jesús, quí¹hliá² jmí¹ juénh² tsú² ní¹ he³ ca³jmú³ tsáu² ñí¹con² tsú² hmóu³².

3 La³ cun³ jmí¹jáun² ca³hi³ *Satanás hñu³ tsí³ Judas, tsá² ja³ juú² Queriot, tsá² jmí¹ lín³ hí³ jan² tsá² quian³tun³. 4 Jáun² tsá² hí³ bíh¹ ca³ñí¹lienh¹³ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ ji³ tsá² ná¹chín¹ hi³ jmu² hua³hí¹³ cuáh³² chín¹ ní² siáh³; hi³ ca³ñí¹juónh¹³ dí² quionh³ tsú² hi³ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ jienh³ dí² Jesús. 5 Jáun² tsá² ná¹ngih³² hí³ né³, ca³li³ hiún² lín³² bíh¹ tsí³ cun³quionh³ jái¹³ hi³ ca³juáh³ Judas, jáun² ca³jmú³ tsú² jái¹³ hi³ cué³² quie³. 6 Jmí¹jáun² ca³jmú³ Judas cá²hon³ quionh³ tsá² hí³, hi³ ca³hnauh² dí² tsí³ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ tsa³jienh³ dí² Jesús, ní¹juáh³ cáun² jmái¹ hi³ tiá² hin² ná¹ngih³² quionh³ tsú².

Jesús jmu² má³² hi³ lí³ nóh³² ca³ti²¹ hi³ jún³
(Mateo 26:17-29; Marcos 14:12-25; Juan 13:21-30; 1 Corintios 11:23-26)

7 Jmí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ cua³hlau³ Jmí¹híen¹, jmái¹ hi³ cúh² tsá² judíos hí³ cuú²miih²¹, la³ cun³ hí¹miih²¹ tiá² tie³ jan², jmái¹ hi³ jngih² tsú² jáun² *já¹ziáh² míh¹, 8 jmí¹jáun² ca³zen³ Jesús Pé¹ quionh³ Juan², hi³ ca³záih³ dí²:

—Cuá²táunh¹ náh², cuá²jmu³ hua³jan²¹ má³² hi³ cúh¹³ dí² tá¹la³ Jmí¹híen¹ lá².

9 Jáun² né³, tsá² hí³ ca³ngáih³ Jesús hi³ ca³juáh³:

—¿Ha³ jinh¹ hnáuh² hnú² hi³ tsá¹jmú¹³ jnoh¹ hua³jan²¹ má³²?

10 Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Ní¹ má¹ca³tiónh³² hnoh² já¹ juú² Jerusalén, jenh¹³ náh² jan² tsá²ñuh² tsá² quiaun² tse³ ha²¹ jmái². Jáun² cuá¹táunh¹ náh² cu³chin¹ cu³hna²¹ tsá² hí³ ca³la³ ñí¹ hein²¹ tsú² ñéih³. 11 Jáun² juoh¹ hnoh² tsá² hñú¹³ ñí¹ jáun²: “Ti³² Juo¹³ jnoh¹ ñí¹juah²¹: ¿Ha³ jinh¹ lí³ ñéih³ ñí¹ cueh³² tsú² tsáu², ñí¹ lí¹³ cuh²¹ jná¹³ má³² quioh²¹ Jmí¹híen¹ lá², quiúnh¹ jná¹³ tsá² hain²¹ ti³ con² ná¹?” 12 Hi³ jáun² tsá² hñú¹³ hí³ tsa³jau² hnoh² cáun² ñéih³ jueh³² ñí¹ tun³ tsin¹, ñí¹ má²lí³ re². Ñí¹ jáun² bíh¹ cuá¹jmuh³ hnoh² hua³jan²¹ má³² quiú¹³ dí².

13 Hi³ jáun² né³, ja³taunh²¹ bíh¹ tsá² hí³, jáun² ca³li³tí³ bíh¹ la³ cun³ rón³² hi³ má²lí²juáh³ jáun² Jesús. Hi³ jáun² ñí¹ jáun² bíh¹ ca³jmú³ tsú² hua³jan²¹ má³² quioh²¹ Jmí¹híen¹.

14 Jmí¹ má²li³² jáun² né³, ca³chó³² Jesús la³ má²quionh³ ti³² tsá² quian³² hí³ jë¹ dí², hi³ ca³tiánh³ ñí¹ mesa. 15 Jáun² ca³záih³ dí² tsá² hí³:

—Má²ngau³² jmái¹ bíh¹ hu²¹ tsin³² jná¹³ hi³ cuh²¹ má³² quioh²¹ Jmí¹híen¹ lá² quiúnh¹ ná¹ hnoh², ta³ ñeh² bíh¹ hi³ má¹tso¹ jná¹³ tsin³². 16 Ti³la³ jná¹³ juanh³² ñí¹con² hnoh² hi³ tiú²uú² cuh²¹ yáh³ jná¹³ siáh³ má³² la³ lá² ñeh² bíh¹ hi³ li³tí³ nóh³² lí³ má³² lá² ñí¹ cuá¹quien² Dió³².

17 Jmí¹jáun² ca³can³ dí² cáun² copa, hi³ ca³cuéh³ tiá¹hmah¹ Dió³², jáun² ca³záih³ dí² tsá² hí³:

—Quian² hnoh² copa lá², hi³ ngi²¹ náh² ja¹ ñí¹ tionh¹ náh² ní². 18 Juanh²¹ jná¹³ ñí¹con² hnoh² hi³ tiú²uú² aih²¹ yáh³ jná¹³ mu² ráu³ mi³ uóun²jieh¹³ lá², ca³la³ ti³ ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ má²cuá¹ho² jná¹³ jái¹³ cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Ñuh³² máh³.

19 Jáun² ca³can³ dí² siáh³ hí³ cuú²miih²¹, hi³ jáun² ca³cuéh³ dí² siáh³ tiá¹hmah¹ Dió³². Jmí¹ li²¹ jáun² ca³ca³ dí², hi³ jáun² ca³tsóh³ dí² ñí¹con² tsá² hí³, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hi³ lá² bíh¹ ngú³ quion²¹ jná¹³ hi³ cuen²¹ jná¹³ huen² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hnoh². Cun³quionh³ hi³ jmúh¹³ náh² la³ lá² jmí¹ tsú² jmí¹ ja³², chau¹³ honh² náh² jná¹³.

20 Ja³bí¹ la³ jáun² bí¹ siáh³ ca³jmú³ tsú² quionh³ copa jmí¹ má²laih³² má³², jmí¹jáun² ca³juáh³ la³ lá²:

—Cun³quionh³ copa lá² bíh¹ má²lin¹ hi³ má²ca³li³quien² cáun² nió³² hmai²¹ cun³quionh³ jmí²hán¹ jná¹³, hi³ táin³² hi³ ca³tin¹ hnoh².

21 ”Ti³la³ jan² tsá² cuá³ ñí¹ mesa lá² quiúnh¹ bíh¹ dí² tsa³jienh³ jná¹³, jan² tsá² jmu² la³jmí¹ jmu² tsá² ná¹lí³ dí² cá²hon³ quiúnh¹. 22 Quí¹ jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun², cuá¹tsau³² bíh¹ hná¹ he² jui³² hi³ ca³tin¹; ti³la³ jlánh¹ juo²³ tsá² jienh³ tsá² hí³!

23 Jmí¹jáun² ca³juónh³ tsú² má²tún² hmóu³² hi³ hin² bíh¹ tsánh² jmu³ la³ jáun².

Ná¹táinh²³ tsú² hi³ hin² tsánh² jlánh¹ bíh¹ quien²
(Mateo 20:20-28; Marcos 9:33-37; 10:35-45; Juan 13:1-17)

24 Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² né³, ca³quiu³ ca³táinh³ tsú² hi³ hin² bíh¹ tsánh² jlánh¹ quien². 25 Ti³la³ Jesús ca³záih³ tsá² hí³:

—Tsá² ná¹lín³ re²¹ zian² ñí¹ hué²¹ lá² ná¹jmu² héih³² ñí¹con² tsá²cuú² tsá²ta³; hi³ jlánh¹ hniá¹ tsú² hi³ tsá² hí³ joh¹ dí²

ma3quien2. 26 Ti3la3 tiá2 ca3tin1 yáh3 hnoh2 jmúh13 la3 jáun2. Ní1juáh3 tsá2 jlánh1 quien2 ñí1con2 hnoh2, hniáuh32 jmu3 tsú2 la3jmí1 lín3 jan2 tsá2 tsá1ñú1 bíh1; ja3bí1 la3 jáun2 siáh3, ní1juáh3 tsá2 ho2 jái13 ñí1con2 náh2, hniáuh32 bíh1 jmu3 tsú2 la3jmí1 jmu2 jan2 tsá2 lín3 quian21. 27 Hi3 jáun2 né3, ¿hin2 bíh1 tsánh2 jlánh1 quien2, hí1 tsá2 cua32 hí3 ñí1 mesa ho3 tsá2 jmu2 ta21 uá1? ¿Haun13 tsá2 cua32 hí3 ñí1 mesa bíh1 tsá2 quien2? Ti3la3 jná13 zenh2 ja1 ñí1 tionh1 hnoh2 la3jmí1 lín3 jan2 tsá2 jmu2 ta21 bíh1.

28 ”Hnoh2 tsá2 má2lí2tianh3 náh2 cu3li21 quiúnh1 jná13 ja1 la3jí32 uu3mí2tsi32. 29 Jáun2 la3jmí1 ca3hiáu32 jná13 Ñuh32 hi3 ho2 jná13 jái13, la3 jáun2 bíh1 hiau21 jná13 siáh3 hnoh2 30 hi3 cuá1jmuh3 hnoh2 má32 ñí1 mesa quion21 jná13, ñí1 ñí1jmú21 jná13 héih32; hi3 lí13 cuá1tianh3 náh2 siáh3 ñí1 hmá2si1, hi3 cuá1quiánh2 náh2 jú1 tson2 quioh21 tá1 quia3túnh3 tsoh3 tsá2 *Israel.

Jesús juáh3 hi3 nó32 Sí1mu21 Pé1 ti3 có32
(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38)

31 Jáun2 Jesús ca3juáh3 siáh3:

—Hnú2 Sí1mu21, sá1ní2 jie3, *Satanás má2ca3ma3 hnoh2 hi3 hnió3 tsú2 tu3 jua3 hnoh2 la3jmí1 chi32 tsú2 cuú2miih21. 32 Ti3la3 jná13 má2cá2mí3 ñí1con2 Ñuh32 quián13 hnú2, hi3 jáun2 cu3tí3 tiá2 tsa3con2 hnú2 hi3 táunh23 hnú2 jáun2 ta21; hi3 jáun2 ní1 má1cá2jéinh32 jáun2 honh2 hnú2, jmúh13 nú2 hi3 niau21 tiá3 hñu3 tsí3 renh2 nú2 ñí1 hná1 ní2.

33 Jáun2 Sí1mu21 Pé1 ca3juáh3:

—Hnú2 Ti32, má2nio2 bíh1 tiá3 tsin32 jná13 hi3 ñe1 quiúnh1 hnú2; uá1jinh1 ñe1 jná13 uá2jai32 hñu3mí1ñí2, hi3 uá1jinh1 júnh3 jná13 siáh3 quiúnh1 hnú2.

34 Jáun2 Jesús ca3juáh3 siáh3:

—Hnú2 Pé1, juanh32 jná13 ñí1con2 hnú2, ta3 ñeh2 bíh1 hi3 hau3 cá1háu2, hnaih32 jéin32 juáh13 hnú2 hi3 tiá2 cuóu32 nú2 jná13.

Jmí1 má2ñí1chau21 jmái1 huáh2 tsí3 quioh21 Jesús

35 Hi3 jáun2 jmí1jáun2 ca3ngái3 siáh3 Jesús ñí1con2 la3jín32 tsá2 hí3, hi3 ca3juáh3:

—¿Hí1 zia32 bíh1 cáun2 hi3 ca3li3 hniáuh32 quián13 hnoh2 jmí1 cá1zéi21 jná13 jáun2 hnoh2 hi3 cuá1hléh1 náh2 jái13; jmí1 ca3juánh32 jná13 jáun2 hi3 tiá2 cánh13 náh2 quie3, sa3jun3 cánh13 náh2 tuh32 hu21 má32, sa3jun3 cánh13 náh2 siáh3 tuh32 tioh3 tanh1?

Jáun2 né3, tsá2 hí3 ca3ngái3:

—Ján1han21, hí1 cáun2 yáh3 tiá2 hi3 ca3li3 hniáuh32.

36 Jáun2 Jesús ca3juáh3 siáh3:

—Ti3la3 má2za13 bíh1 ta3né32, ní1juáh3 tsá2 nióh32 cáun2 tuh32 quioh21 má32, cuí1 quián13 tsú2, ji3 quie3 siáh3. Ní1juáh3 zian2 tsá2 tiá2 zia32 mí1tái3 hmu3 tá1 tun3 jo21 quioh21, hniáuh32 hnái̱h32 tsú2 hmi̱h32 cháu3 quioh21, hi3 jáun2 cuí1 lia21 tsú2 cáun2 mí1ñí2. 37 Quí1 juanh32 jná13 ñí1con2 hnoh2, hi3 hniáuh32 li3tí3 ñí1con2 jná13 la3 cun3 jái13 hi3 má2rá1lí3 jáun2 ñí1 Sí2 quioh21 Dió32, hi3 juáh3 la3 lá2: “Ca3jmú3 tsáu2 hi3 lín3 tsú2 cú2ren2 quionh3 tsá2 ren2 tso3”. Quí1 ca3la3 ji3li32 hi3 rá1juáh3 ca3tin1 jná13, ca3ti21 li3tí3 bíh1.

38 Jáun2 tsá2 hí3 ca3juáh3:

—Ti32, lá2 zia32 tun3 mí1ñí2 hmu3.

Jáun2 Jesús ca3ngái3:

—¡Cuí1 lí3 cu3 ní2!

Jesús liéinh32 Jméi2 ñí1 lí3 ja1 hmá2 hi3 jná1 quioh21 tsáu2, ñí1 téh23 tsú2 Getsemaní
(Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42; Hebreos 5:7-8)

39 Jmí1 li21 jáun2 né3, cua3han3 Jesús, hi3 ngau3 ti3 máh3 Olivos la3 cun3 qui3 tan2 jmu2, la3 má2quionh3 tsá2 hai̱n21 hí3 ti3 con2. 40 Jmí1 ca3cha3táunh1 tsú2 ñí1 qui3 tan2 jáun2 Jesús tsau32, jáun2 ca3zái̱h3 tsú2 tsá2 quionh3 hí3 la3 lá2:

—Mí1 náh2 ñí1con2 Dió32, hi3 jáun2 tiá2 lí1 li3can2 náh2.

41 Hi3 jáun2 jmí1jáun2 ca3ma3uóunh32 Jesús ca3lá2 ñí1con2 tsá2 hí3, la3 cun3 ñí1 chau32 cá2 mái3 quín1 hi3 tón32 tsú2. Hi3 jáun2 ñí1 jáun2 ca3di3jñí32 hi3 ca3liéinh32 Dió32 la3 lá2:

42 —Hnú2 Tia21, ní1juáh3 hi3 hnáuh2 hnú2, liau1 tiá3 jná13 hi3 ca3ti21 jmái2 tsí̱h32 hi3 ca3tin1 jná13 ai̱h21, ti3la3 ha3 lí2 cuí1 lí13 la3 cun3 hi3 hnó32 jná13 má1ná1, cuí1 lí13 bíh1 la3 cun3 hi3 hnáuh2 hnú2.

43 Jáun2 jmí1jáun2 cuan3 jan2 tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32 hi3 cua3cué2 pí3. 44 Hi3 jáun2 ti3 jlánh1 pí3 ca3jmú3 bíh1 tsú2 hi3 ca3liéinh32 Jméi2, quí1hliá2 jlánh1 jmí1 cuá1má2tso2 tsú2 tsí3. Jáun2 mí2cho1 má2ná1jan2 jmi2 bíh1 ca3tái̱n2 ma3 cu3 táh1 cáh1 quioh21 tsú2 la3 ti3 hué32.

45 Jmí1 ca3náu2 tsú2 jáun2 ñí1 jmí1 cuá1liéinh32 Jméi2 né3, ngah3 ti3 ñí1 tionh1 jáun2 tsá2 gáun3 hai̱n21 hí3 ti3 con2. Jmí1 cá1chánh21 tsú2 jáun2 ñí1 tionh1 tsá2 hí3 né3, má2ná1cuóun1 bíh1 tsá2 hí3, quí1hliá2 má2cá2huóh32 tsú2 cun3quionh3 hi3 hlai̱h3 nio2 tsí3. 46 Jáun2 Jesús ca3zái̱h3 tsá2 hí3:

—¿He3 lái̱h32 sa3 ná1cuóun1 bíh1 hnoh2? Má2né32 nú1 tianh3 náh2 hi3 lienh1 náh2 siáh3 Dió32, hi3 jáun2 tiá2 lí13 tánh32 náh2 tso3.

Má2jan2 tsú2 Jesús hi3 tson3
(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan 18:2-11)

47 Tá1la3 jmí1 dí1hleh32 jáun2 bíh1 Jesús, cuan3 Judas, hi3 má2hí1quionh3 juóun32 tsáu2. Tsá2 hí3 jmí1 lín3 jan2 tsá2 quian3tun3 bíh1;

jáun² ca³ja³janh³², hi³ ca³hen³ ñí¹ Jesús. 48 Jáun² Jesús ca³záih³ Judas hí³:

—¿Hí¹ cun³quionh³ hi³ hen²³ hnú² ñí¹ Jon² Tsá²mi³cuóun² jienh²¹ nú²?

49 Jmí¹ ca³li³tsin² jáun² tsá² jmí¹ tionh¹ hí³ quionh³ Jesús hi³ he³ má²lí¹³, jáun² ca³juáh³:

—Hnú² Ti³², ¿tiá¹ quiunh¹³ dí² tsá² ní² cun³quionh³ mí¹tái³ hmu³ tá¹ tun³ jo²¹?

50 Hi³ jáun² jan² tsá² hí³ ca³jmú³ cu³ ngá¹³ mí¹tái³ cuá¹ cuá² chu²¹ quioh²¹ *tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ mí²tsá² hien¹. 51 Ti³la³ Jesús ca³juáh³:

—¡Cuí¹ lí³ cu³ ní²!

Jáun² ca³tí³ dí² cuo² cuá¹ tsá² hí³, jáun² la³. 52 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³hléh³ Jesús ñí¹con² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³, ji³ tsá² jmu² hí³ hua³hí¹³ cuáh³² chín¹, ji³ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú² ní² siáh³, tsá² ca³cha³táunh¹ hí³ hi³ má²caun³. Hi³ jáun² ca³záih³ dí² la³ lá²:

—¿Hí¹ má²ñá²taunh²¹ hnoh² hi³ ná¹quiánh¹ náh² mí¹tái³ ji³ hmá² hi³ jau¹³ náh² jná¹³ hi³ tson³, la³jmí¹ lí³ hi³ jná¹³ bíh¹ jan² tsá² háin²? 53 Jmái¹ ca³la³ jí³², tá¹la³ ca³ñí³² jná¹³ ja¹ ñí¹ tionh¹ hnoh² hñu³ cuáh³² chín¹, hí¹ cu³ jéin³² yáh³ tiá² lí¹ ca³tie² hnoh² cuonh² jmí¹jáun². Ti³la³ né³² la³ ca³chó³² jmái¹ quián¹³ hnoh², cáun² jmái¹ ná¹niéih²¹ hi³ tsá² hláinh¹ jmu² pin³.

Pé¹ juáh³ hi³ tiá² cuóun³² Jesús
(Mateo 26:57-58, 69-75; Marcos 14:53-54, 66-72; Juan 18:12-18, 25-27)

54 La³ cun³ jmí¹jáun² ca³jan³ tsú² Jesús tson³ hi³ ca³ñí¹jan² tsú² la³ ti³ hñú¹³ tsá² cuá¹lín³ mí²tsá² hien¹. Jáun² ngau³ ca³lá² Pé¹ sáh³ chí¹cáin² ñí¹ uóunh³. 55 Jmí¹ ca³cha³táunh¹ tsú² jáun² ñí¹ jáun² né³, ca³jmú³ sí² ñí¹hñú³ jáun². Hi³ jáun² ca³tiánh³ tsú² la³cu³ la³jéin³ sí² jáun². Ja³bí¹ Pé¹ siáh³ ca³cuá³ ja¹ jáun². 56 Jáun² né³, jan² tsá²mi³ lín³ quian²¹ ñí¹ jáun² ca³jie³ hi³ cuá¹tón²¹ Pé¹ ja¹ jáun², jáun² ca³jie³ chí¹tiá³ ñí¹ ñí¹ Pé¹, hi³ ca³juáh³:

—Ja³bí¹ tsá²ñuh² lá² jmí¹ ngi³² quionh³ tsá² ó³².

57 Ti³la³ Pé¹ ca³záih³ tsá² hí³:

—Hnú² tsá²mi³, hí¹juáh³ tiá² cuóun³² yáh³ jná¹³ tsá² ó³².

58 Jmí¹ má²cu³lé³ míh¹ jáun² né³, ca³jie³² siáh³ jan² tsá² siánh³, hi³ jáun² ca³juáh³:

—Ja³bí¹ hnú² siáh³ jmí¹ ngih¹ quiúnh¹ tsá² ó³².

Ti³la³ Pé¹ né³, tiá² ca³ton³ yáh³, hi³ ca³juáh³:

—Hnú² tsá²ñuh², jun³juáh¹³ jná¹³ yáh³ hí³.

59 Jmí¹ la³ má²cáun² o¹rá¹ jáun² né³, ca³juáh³ siáh³ jan² tsáu²:

—Cu³tí³ bíh¹ tsá²ñuh² lá² uá²jai³² jmí¹ ngi³² quionh³ tsá² ó³², quí¹ tsá² hín¹³ ti³ Galilea bíh¹ la³².

60 Ti³la³ Pé¹ má¹ná¹, la³ má²juáh³ jáun² bíh¹:

—Hnú² tsá²ñuh², hí¹juáh³ tiá² ño¹ yáh³ jná¹³ hi³ juáh³ hnú² ni²².

Tá¹la³ jmí¹ dí¹hleh³² jáun² bíh¹ Pé¹, ca³hó³ jan² cá¹tsó³. 61 Jmí¹jáun² ca³jinh³ Ti³² Juo¹³ dí², hi³ ca³jie³ dí² ti³ ñí¹ zenh¹ Pé¹. Jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² tsau³ tsí³ Pé¹ la³ cun³ hi³ má²lí²juáh³ jáun² Jesús jmí¹tin²: “Ti³ cu³lé³, ñeh² bíh¹ hi³ hau³ cá¹háu², hnú² juáh¹³ hnaih³² jéin³² hi³ tiá² cuóu³² nú² jná¹³”. 62 Jmí¹jáun² cua³han³ Pé¹ ti³ cheih³² hi³ ca³ñí¹hó² ñí¹jngih³² lín³².

Cónh³² tsú² Jesús cun³ lí³ tsí³
(Mateo 26:67-68; Marcos 14:65; Juan 18:22-23)

63 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, tsá² jmí¹ ná¹jmu² hí³ hua³hí¹³ Jesús ca³cónh³² Jesús cú²nga¹, hi³ ca³quiu³ ca³pan³ dí²; 64 ca³jní³ dí² ñí¹ hi³ jáun² ca³záih³ dí²:

—Chí³ jái¹³ neh²¹, hin² tsánh² quiú² po²³ nú².

65 Hi³ hliáun³ ñí¹ lín³² bíh¹ jú¹ hlaih³ ca³záih³ dí² siáh³.

Jesús má²zenh² ta³ ñí¹ tsá² judíos tsá² ná¹ñí¹
(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-24)

66 Jmí¹ má²já²jnia² jáun² né³, ca³ngih³² la³jín³² tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú², ji³ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ quionh³ tsá² ná¹lín³ ti³² liei²¹. Jáun² jmí¹jáun² ca³jan³ tsú² Jesús ñí¹ta²¹ ñí¹ ná¹ngih³² jáun² la³jín³² tsá² ná¹quien² hí³. Hi³ jáun² tsá² hí³ ca³ngái³:

67 —Juah²¹ neh²¹, ¿hí¹ tson² hnú² lín³ Cristo?

Ti³la³ Jesús né³, ca³záih³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Uá¹ cun³ ca³hie³ yáh³ jná¹³ hnoh² jú¹ tson², jun³ jáun² yáh³ táunh¹³ hnoh² ta²¹; 68 hi³ sá¹ cun³ hi³ jmí¹ nga¹ jná¹³ cáun² jái¹³ ñí¹con² hnoh², hí¹juáh³ tiá² ngái³h¹ bíh¹ hnoh². 69 Ti³la³ ní¹ má¹li³² lá² má¹ná¹, jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun², ñí¹ñí²¹ jná¹³ ti³ cuá² chu²¹ quioh²¹ Dió³² Tsá² cú² Tsá² juenh².

70 Jáun² ca³la³ ji³lin² tsú² ca³juáh³:

—¿Hí¹ Jon² Dió³² máh³ hnú²?

Jáun² Jesús ca³ngái³:

—Ján³, lín³ jná¹³ la³ cun³ má²lí²juah²¹ hnoh² ni²².

71 Hi³ jáun² tsá² ná¹ngih³² hí³ ca³juáh³ siáh³:

—He³ láih³² sa³ ca³li³í¹ máh³ tsá² zih³² jú¹ tson² hno³ dí², já² má²lí²nái¹³ bíh¹ dí² hmóu³² jë¹ tsú².

23

Jesús má²zenh² ta³ ñí¹ Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Juan 18:28-38)

1 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ja³taunh²¹ tsú² ca³la³ ji³lin², hi³ ja³jan² tsú² Jesús ta³ ñí¹ Pilato. 2 Ñí¹ jáun² ca³ñí¹hna¹³ tsú², hi³ ca³ñí¹juah²¹:

—Tsá² lá² má²ca³tsanh²¹ jnoh¹, hi³ hlianh²³ tsú² tsá² zian² hué³² lá² quiú¹³ jnoh¹; hi³ juáh³ tsú² hi³ tiú²uú² ca³ti²¹ má¹hmah²¹ jnoh¹ hmah²¹ hi³ chi² *tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ juú² Roma ñí¹con² jnoh¹. Hi³ juáh³ siáh³, hi³ hnga² hí³ bíh¹ néh¹ ja³²li³ quien², hi³ lín³ Cristo, tsá² lín³ re²¹.

3 Jmí¹jáun² ca³ngái³ Pilato:

—¿Hí¹ hnú² uá¹ lín³ nú² Re²¹ juo¹³ tsá² *judíos?

Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Ján³, tson² bíh¹ la³ juáh³ hnú² ní².

4 Jáun² Pilato ca³záih³ tsá² ná¹lín³ hí³ mi³jmú³, la³ má²quionh³ la³jín³² tsá² tionh² ñí¹ jáun²:

—Hí¹ cáun² yáh³ tso³ quioh²¹ tsá² lá² tiá² choh¹ jná¹³.

5 Ti³la³ tsá² hí³ má¹ná¹, li³mí¹ tiá³ ca³hléh³ bíh¹, hi³ ca³juáh³:

—Tsá² ní² jlánh¹ quí² zai³² tsí³ tsáu². Ñí¹ ca³ma³liáu³² tsú² hi³ hieh³² tsáu², ca³ma³liáu³² tsú² la³ ti³ ja¹ tsá² hín¹³ ti³ Galilea, hi³ ca³híeh³ siáh³ tsá² hín¹³ ti³ Judea, hi³ ca³la³ ti³ lá² siáh³ má²cuan².

Jesús má²zenh² ta³ ñí¹ Herodes

6 Jmí¹ má²lí²niéi³² jáun² Pilato jái¹³ ní² né³, ca³juáh³:

—¿Hí¹ ti³ Galilea hín¹³ tsá² lá²?

7 Jmí¹ ca³li³ ñi³² tsú² hi³ tson² bíh¹ ñí¹ jáun² hín¹³ tsú², jáun² ca³zen³ dí² tsú² ñí¹con² Herodes, tsá² cuá¹chín¹ Galilea, quí¹hliá² jmái¹ jáun² ti³tsóh³ jmí¹ cuá³ Herodes hí³ já¹ juú² Jerusalén. 8 Jmí¹ ca³jíen³² jáun² Herodes Jesús jlánh¹ ca³li³ hiún² lín³² tsí³; quí¹hliá² má²ngau³² jmái¹ bíh¹ hi³ hu²¹ tsí³ tsú² hi³ jíen³² Jesús. Quí¹hliá² má²ca³nái³² tsú² hliáun³ hi³ ca³tin¹ Jesús, hi³ jáun² cáun² jmí¹ má²hu²¹ tsí³ hi³ jíe³ cáun² li²¹ bíh¹ tsú² hi³ jmu³ Jesús. 9 Jáun² hliáun³ lín³² hi³ ca³ngái³h³ dí², ti³la³ Jesús tiá² hi³ ca³juáh³ hí¹ cáun² yáh³. 10 Jáun² la³jín³² mi³jmú³ quionh³ ti³² liei²¹ jlánh¹ ca³qui³ ca³chá³ tso³. 11 Jáun² Herodes ca³jmúh³² Jesús, la³ má²quionh³ hliáu³ joh¹, la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² lí¹ tsáu², hi³ cáun² lí¹ ca³quí² ca³cónh³² dí² cú²nga¹, hi³ ca³quinh³ dí² cáun² hmih³² jlánh¹ chú³² jniá³, hi³ ca³jmú³ dí² la³jmí¹ lí³ hi³ quien² lín³² tsú². Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³chanh³ dí² siáh³ ñí¹con² Pilato. 12 Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² ca³juónh³ Pilato re² quionh³ Herodes, quí¹ jmí¹tin² jmí¹ ná¹háun³ bíh¹ tsú².

Má²ma³ngí³ tsú² Jesús

(Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:39-19:16)

13 Hi³ jáun² Pilato ca³ngih³ ca³la³ jín³² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³, ji³ tsá²tan²¹ ní² siáh³, la³ má²quionh³ tsá² juú², 14 hi³ ca³záih³ dí²:

—Tsá² cua³jan³² hnoh² lá² ñí¹con² jná¹³, hi³ juáh³ hnoh² hi³ tsá² lá² hlianh²³ tsáu²; ti³la³ jná¹³ juanh³² ñí¹con² hnoh² hi³ hí¹ cáun² yáh³ tso³ hi³ chah³² hnoh² quioh²¹ tsá² lá² tiá² lin¹ tsoh¹ jná¹³ jmí¹ lí¹cán³ jná¹³ jáun² jú¹ tson² quioh²¹ tsú² ñí¹ ta³ máh¹ hnoh², 15 sa³jun³ Herodes yáh³ tsoh³ siáh³. Hi³ jáun² dá² ñí¹con² jná¹³ bíh¹ lí²chanh³ tsú² siáh³ tsá² lá². Já² tiá² lin¹ zia³² yáh³ he³ ca³ti²¹ jún³ tsá² lá². 16 Jí³²la³ ti³ quiú¹pan²¹ bíh¹ jná¹³ tsú² ca³lá², hi³ jáun² má¹jáun² lion¹ jná¹³. 17 [Quí¹ tá¹la³ jmu² jáun² tsá² judíos jmái¹ quioh²¹, ca³tin¹ Pilato hi³ lión³² jan² tsá² tson³, quí¹hliá² la³ jáun² jmí¹ ná¹ngi²³ tsú².] 18 Ti³la³ la³jín³² tsá² ná¹ngih³² hí³ ca³ti³ ca³hóh³² tiá³ lín³², hi³ ca³juáh³:

—¡Cuí¹ jún¹³ tsá² ní², hi³ jáun² cuí¹ liáun¹³ Barrabás!

19 Tsá² jmái² hí³ Barrabás jmí¹ cuá¹tson³ hñu³mí¹ñí², quí¹ cun³ñí¹ hi³ ca³ma³can² tsáu² hi³ tiánh³² tiá³ siaun³² já¹ juú² Jerusalén, hi³ ca³jngih³ siáh³ tsáu². 20 Ti³la³ Pilato má¹ná¹, jmí¹ hnió³ bíh¹ lión³² Jesús, hi³ jáun² jmí¹ ca³liéinh³² dí² siáh³ tsá² hí³. 21 Ti³la³ tsá² ná¹ngih³² hí³ má¹ná¹, ti³ li³mí¹ tiá³ ca³ti³ ca³hóh³² bíh¹, hi³ ca³juáh³ siáh³:

—¡Cuí¹ taun¹ tsá² ní² crei²¹! ¡Cuí¹ taun¹ tsá² ní² crei²¹!

22 Jáun² ñí¹ má²hnaih³² jéin³² ca³juáh³ siáh³ Pilato la³ lá²:

—Ti³la³ ¿he³ dá² hi³ hlaih³ má²ca³jmú³ tsú² né³? Quí¹ hí¹ cáun² yáh³ tso³ quioh²¹ tsú² tiá² lin¹ tsoh¹ jná¹³ hi³ juáh¹³ hi³ ca³tin¹ tsú² jún³. Cáun² cuí¹ pan²¹ jná¹³ tsú², hi³ jáun² má¹jáun² lion¹ jná¹³.

23 Ti³la³ la³ má²ná¹tí² ná¹hóh³² jáun² bíh¹ tsú², hi³ ná¹hiú² ná¹mi³² hi³ taun³ Jesús crei²¹; ca³la³ ñí¹ ca³li³ quien² hi³ ná¹juáh²³ tsú² jáun². 24 Hi³ jáun² cáun² ca³jmú³ bíh¹ cú²jueh³² Pilato la³ cun³ hi³ ná¹hiú² ná¹mi³² jáun² tsá² hí³. 25 Hi³ jáun² Barrabás tsá² ti³² hí³ tsí³ bíh¹ tsú² ca³lión³², tsá² ca³ma³can² hí³ tsáu² hi³ tónh³² tiá³ siaun³², tsá² ca³jngih³ hí³ tsáu². Jáun² Jesús bíh¹ ca³jienh³ dí² hi³ jmúh³² tsú² la³ cun³ hi³ hnió³ tsú² jmúh³².

Má²ton³ tsú² Jesús crei²¹

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:20-32; Juan 19:17-27)

26 Jmí¹ jáun² ca³jan³ tsú² Jesús hi³ má²já²ton³ dí² crei²¹, hi³ jáun² hú¹ jui³²

jáun² né³, ca³zanh³ tsú² jan² tsá²ñuh² tsá² juú² Cirene, tsá² jmái² Sí¹mu²¹, hi³ jmí¹ má²cuá¹hen² já¹ juú²; hi³ jáun² ca³di³quian³ dí² Sí¹mu²¹ hí³ jmái¹ hi³ cán³ crei²¹ hi³ jmí¹ quian³² jáun² Jesús.

27 Hi³ jáun² juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² ja³taunh²¹ cu³chin¹, hi³ juóun³² lín³² siáh³ tsá²mi³ hí¹hóh³², hi³ hí¹ho² hi³ ca³tin¹ Jesús. 28 Ti³la³ Jesús ca³jíe³ ti³ ñí¹ hí¹já²táunh¹ jáun² tsá² hí³, hi³ ca³juáh³:

—Hnoh² tsá²mi³, tsá² Jerusalén lá², ha³ lí² uó² náh² hi³ ca³tin¹ jná¹³. Uo³ náh² hi³ ca³tin¹ náh² hmóu³² bíh¹, ji³ hi³ ca³tin¹ jónh³² náh² ní² siáh³. 29 Quí¹ chau²¹ jmái¹ hi³ juáh³ tsáu²: “Hen³ ma³ jmí¹ ren² tsá² tiá² jon² zian², tsá² cónh³ tiá² dáin² ca³can³, tsá² cónh³ tiá² dáin² ca³tiunh³”. 30 Hi³ jáun² jmái¹ jáun² hléh³² tsáu², hi³ záih³² máh³: “Cuí¹ quih²¹ nú² ñí¹ quiú¹³ jnoh¹”; hi³ záih³² tsú² siáh³ ñí¹ lí³ tsi³cuánh²: “Cuí¹ jlain²¹ jnoh¹ hnú²”. 31 Quí¹ ní¹juáh³ ta³bí¹ ñí¹con² jná¹³ tsá² lín³ ná¹ la³jmí¹ lí³ cáun² hmá² réh¹ yáh³ má²ná¹jmu² tsá² *romanos la³ lá², tiá¹³ bíh¹ tiá³ ñí¹con² hnoh² tiá² jmu³ tsú², hnoh² tsá² juú² Jerusalén lá², tsá² ná¹lín³ náh² la³jmí¹ lí³ hmá² má²quiéin².

32 Ja³bí¹ ca³jan³ tsú² siáh³ gon³ tsá² ca³jmú³ tso³ jueh³², hi³ jngih³ tsú² cu³tsa³² quionh³ Jesús. 33 Jmí¹ ca³cha³táunh¹ tsú² jáun² tsi³ máh³ míh¹ téh²³ tsú² jáun² máh³ Mú³² Chí¹ Tsáu², ñí¹ jáun² ca³ton³ tsú² Jesús crei²¹, la³ má²quionh³ tsá² gon³ hí³, jan² ti³ cuá² cháu²¹, hi³ jan² ti³ cuá² cáun¹ siáh³. 34 Hi³ jáun² tá¹la³ má²chí¹tón²¹ jáun² Jesús crei²¹, ca³juáh³:

—Tia²¹, juenh² jmu³ honh² quioh²¹ tsá² lá², quí¹ cáun² hi³ tiá² ñi³² bíh¹ tsú² ná¹jmu².

Hi³ jáun² hliáu³ tsá² jmí¹ tionh¹ hí³ ñí¹ jáun² né³, ca³chí² jái¹³, hi³ jáun² jíe³ dí² ní¹juáh³ hin² joh¹³ ha¹ Jesús. 35 Tsá² jmí¹ tionh¹ có³² jáun² né³, jmí¹ ná¹jíen³² Jesús. Hi³ tsá²tan²¹ né³, ca³hléh³ hlaih³ quioh²¹ Jesús, hi³ juáh³ la³ lá²:

—Ca³lión³² bíh¹ tsá² ní² tsá² siánh³; jáun² ta³né³² né³, cuí¹ lión²¹ siáh³ hnga² neh²¹, ní¹juáh³ tson² bíh¹ cu³tí³ lín³ tsú² Cristo, Tsá² ca³quianh³ Dió³².

36 Ja³bí¹ hliáu³ siáh³ ca³cónh³² cú²nga¹ Jesús, hi³ ca³jen³ dí² mu² má²zéih¹ lín²¹ quioh²¹ mi³ uóun²jieh¹³; 37 hi³ ca³záih³ dí² siáh³:

—Ní¹juáh³ tson² cu³tí³ hnú² lín³ Re²¹ Juo¹³ tsá² judíos, jáun² né³, lion¹ hnú² huen² neh²¹.

38 Hi³ jáun² hná¹³ crei²¹ jáun² jmí¹ chí¹tón²¹ huéh³ hi³ juáh³: “Tsá² Lá² Lín³ Re²¹ Juo¹³ Tsá² Judíos”. [Huéh³ jáun² jmí¹ lí³ jú¹ *griego, jú¹ *latín, ji³ jú¹ *hebreo ní² siáh³.]

39 Hi³ jáun² jan² tsá² ná¹tón²¹ hí³ crei²¹ né³, ca³hléh³ hlaih³ quioh²¹ Jesús, hi³ ca³juáh³:

—Ní¹juáh³ tson² hnú² la³ lín³ Cristo, lion¹ hnú² huen² neh²¹, hi³ jáun² má¹jáun² liau¹ nú² siáh³ jnoh¹.

40 Ti³la³ ñí¹ tsá² jan² hí³ má¹ná¹, tiá³ bíh¹ ca³liéinh³² tsá² jan² hí³, hi³ ca³juáh³:

—¿Há¹ tiá² juénh² hnú² Dió³²? Já² cá²re² má²ta³tsa¹ bíh¹ dí² héih³². 41 Ti³la³ tsá² lá² má¹ná¹, hí¹ cáun² yáh³ tiá² lin¹ hi³ ca³jmú³. Ti³la³ jnoh¹ né³, zia³² jái¹³ bíh¹ hi³ ná¹má²tso¹ dí² tsi³², quí¹ cun³ñí¹ hi³ ná¹má²hmah²¹ dí² tso³ hi³ ca³jmú¹³ bíh¹.

42 Hi³ jáun² ca³záih³ dí² siáh³ Jesús:

—Hnú² Jesús, cháu¹ hnú² honh² quion²¹ jná¹³ ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ ñi³hauh³² hnú² jái¹³.

43 Jmí¹jáun² ca³záih³ Jesús tsá² hí³:

—Jú¹ tson² cu³tí³ juanh³² jná¹³, hi³ né³² cuá¹ñíh³ hnú² quiúnh¹ jná¹³ ñí¹ chu²¹ ñí¹ má²nio² tie³.

Jmí¹ jun¹ Jesús
(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-30)

44 Hi³ jáun² jmí¹ má²tí³ cun³ chi³hiú² né³, ca³nieh² tá¹ cáun² hué³², ca³la³ ñí¹ tí³ la³nió¹ hni³² ti³ ca³hláu³. 45 Jmí¹ ca³nieh² jáun² hiú² né³, ca³zen³ ti³ tun³ zainh²¹ hmih³² hi³ jmí¹ hí¹jnái²³ ñí¹ jlánh¹ híen¹ hñu³ cuáh³² chín¹. 46 Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² ca³hóh³² Jesús tiá³ lín³², hi³ ca³juáh³:

—Tia²¹, jo³cuonh² hnú² cuí¹ nio² jmí²chí³ quion²¹ jná¹³.

Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² la³ ní² né³, jun³.

47 Jmí¹ ca³jíe³ jáun² hliáu³ tsá² chín¹ tsá² *romano hi³ li³ la³ jáun² né³, ca³ma³quien² Dió³², hi³ ca³juáh³:

—Tson² bíh¹ cu³tí³, tiá² tso³ la³ ca³jmú³ yáh³ tsá² ní².

48 Jmí¹ má²lí²jíe³ jáun² la³jín³² tsá² ná¹ngih³² hí³ ñí¹ jáun² hi³ li³ la³ jáun², jmí¹jáun² já¹tanh²¹ ca³la³ quí² quien² ñí¹ tsí³. 49 Ti³la³ la³jín³² tsá² jmí¹ cuóun²¹ hí³ Jesús má¹ná¹, ji³ tsá²mi³ tsá² má²ca³ñi³táunh¹ cu³hna²¹ tsú² ca³la³ ti³ hué¹³ Galilea, lí¹ ca³ta³ná¹jíe²³ ñí¹ uóunh³ bíh¹.

Jmí¹ já¹haun³ Jesús
(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42)

50 Jáun² jmí¹jáun² jmí¹ zian² jan² tsá² jmái² Sé³², tsá² chun¹, tsá² ti³² tsí³ jmáh³la³ hi³ chu²¹. Tsá² hí³ jmí¹ quionh³ tsá² ná¹lín³ ta²¹ hi³ chín¹; 51 ti³la³ tsá² hí³ má¹ná¹, tiá² ca³jmú³ yáh³ cá²hon³ quionh³ tsá² ñí¹ hná¹ jáun². Tsá² hí³ né³, jan² tsá² zian² juú² Arimatea hín¹³ ti³ Judea bíh¹, hi³ jmí¹ má²jan³² hi³ li³ lin¹ hin² tsánh² má²ca³hión³² Dió³² hi³ hau³ jái¹³. 52 Hi³ jáun² Sé³² hí³ bíh¹ ñéi¹ hi³ ca³ñí¹ma¹³ hla¹ Jesús ñí¹con² Pilato. 53 Jmí¹ má²lí²sión³² tsú² jáun² hla¹ né³, ca³tsáinh³²

tsú² cáun² hmɨh³² jmuh³ tiáu²; hi³ jáun² ca³ñí¹hón²¹ dí² hñu³ tá²hláu² quioh²¹ hi³ jmí¹ má²ca³hó³ dí², ñí¹ hí¹ jan² hla¹ tiá² jmí¹ má²ca³tanh² tsú². 54 Jmái¹ jáun² jmái¹ hi³ jmu² tsá² judíos hua³jan²¹ la³jí³² hi³ hniáuh³² quioh²¹ *jmái¹ hi³ tionh² tsú² tie³. Quí¹ jmí¹ má²ca³hláu³ lín³² bíh¹, má²ja³quián³ li³liau³ cu³tí³ bíh¹ jmái¹ jáun².

55 Hi³ jáun² tsá²mɨ³, tsá² jmí¹ quionh³ hí³ Jesús jmí¹ cuá¹han³ Galilea ja³taunh²¹ cu³chin¹ hi³ ca³ñí¹jíe¹³ ñí¹ já¹haun³ Jesús, ní¹juáh³ ha³ lánh³ quión³² tsú² hla¹. 56 Jmí¹ ca³cha³tánh¹ tsú² jáun² hñú¹³ né³, ca³jmú³ hua³jan²¹ háu² má²ró³² jɨ³ no¹ má²ró³² ní² siáh³. Jmí¹ cá¹chó²¹ jáun² jmái¹ nio² tie³ né³, ca³tiánh³ bíh¹ tsú² tie³ la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ liei²¹.

24

Jmí¹ ca³jenh¹³ Jesús

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Juan 20:1-10)

1 Jmái¹ hi³ ca³li³liau³ jáun² sí²ma¹ná¹, ja³taunh²¹ siáh³ tsá²mi³ hí³ hú²niéi² lín³² ñí¹ ca³ñí¹hón²¹ tsú² jáun² Jesús, hi³ má²ná¹quian³² hi³ má²ró³² má²ca³jmú³ jáun² hua³jan²¹. [Ja³bí¹ zian² ma³ jan² tsá²mɨ³ siánh³ siáh³ ca³ñí¹quionh¹³ tsá² hí³.] 2 Jmí¹ ca³cha³táunh¹ tsú² jáun² ho³ tá²hón³² né³, ca³jíe³ tsú² hi³ tiú²uú² dí¹jnái²³ yáh³ quín¹ ho³ tá²hón³² jáun², quí¹ tɨ³ có³² bíh¹ la³ má²lí²líh³ tsú². 3 Jáun² ca³taunh³ tsú² hñu³ tá²hón³² jáun², ti³la³ tiá² tsanh²¹ yáh³ tsú² hla¹ Jesús Tɨ³² Juo¹³ dí². 4 Tá¹la³ má²ná¹hi³² lín³² jáun² tsí³ tsú² né³, ca³jíen³² gon³ tsá²ñuh² quih³² hmɨh³² tiáu² zín³ lín³² hi³ tionh² có³² jáun². 5 Jáun² tsá²mɨ³ hí³ né³, ca³yá²han¹ lín²¹ bíh¹, jáun² cáun² ca³hiéih³ hué³² bíh¹ tsú² ñí¹. Jáun² tsá²ñuh² hí³ né³, ca³juáh³:

—¿He³ láih³² sa³ ñí¹ ca³tin¹ tsá² má²cá²tsan³ yáh³ hnah²³ hnoh² jan² tsá² zian²? 6 [Ha³ tiú²uú² hin² zian² yáh³ ñí¹ lá², tsá² má²ca³jenh¹³ bíh¹ hí³.] Cháu¹ náh² tín² honh² jái¹³ hi³ ca³juáh³ tsú² jáun² tá¹la³ jmí¹ cuá³ tsú² jáun² Galilea, 7 hi³ ca³juáh³ tsú² jáun² la³ lá²: “Ca³tin¹ Jon² tsá²mi³cuóun² hi³ jienh³ tsú² ñí¹con² tsá² jmu² tso³, hi³ li³ hniáuh³² siáh³ ton³ tsú² ñí¹ crei²¹, hi³ ñí¹ cá²hní² jmái¹ jáun² né³ ca³tin¹ jenh¹³”.

8 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³chau³ tsá²mi³ hí³ tsí³ jái¹³ hi³ ca³juáh³ jáun² Jesús jmí¹tin². 9 Jmí¹ má²cuá²tanh²¹ tsú² jáun² hi³ ñí¹jíe¹³ tá²hón³² né³, ca³chá³ ñí¹con² tsá² quian³jan² hain²¹ hí³ ti³ con² Jesús, ji³ ñí¹con² la³jín³² tsá² ñí¹ hná¹ jáun² ní² la³ cun³ hi³ má²lí²jíe³, ji³ hi³ má²lí²niéi³². 10 Tsá²mi³ tsá² ca³ñí¹can³² hí³ jái¹³ jáun² ñí¹con² ti³² tsá² quian³² hí³ jë¹ Dió³², jmái²: Má²réi³ tsá² ja³ juú² Magdalá, mí¹ Juánh³, Má²réi³ mí¹zió¹³ Jacobo, ji³ tsá²mi³ siánh³ siáh³. 11 Ti³la³ ti³² tsá² quian³² hí³ jë¹ Dió³² má¹ná¹, tiá² ta²¹ ca³taunh³ yáh³ jë¹ tsá²mi³ hí³, quí¹hliá² ca³lín¹³ tsú² hi³ lí¹ ca³li³can² bíh¹ tsá²mi³ hí³.

12 Ti³la³ cun³ jáun² la³ju³² ca³náu² bíh¹ Pé¹ hi³ ngau³ cú²hé² hi³ ja³jíe³ tá²hón³². Jmí¹ cá¹chó²¹ tsú² jáun² né³, ca³jmú³ hí¹sian², hi³ ca³jáih³ ñí¹ ti³ ñéih³, jáun² ca³jíe³ tsú² hi³ ti³ có³² bíh¹ má²nio² hmɨh³² tiáu² hi³ jmí¹ tsainh³² jáun² hla¹ Jesús. Jmí¹ li²¹ jáun² ngah³ hñú¹³, ca³la³ má²hí¹tsá²cáun² lín³² tsi³ ca³ti²¹ la³ cun³ hi³ má²li³² jáun².

Jmí¹ hí¹tsá²táunh¹ gon³ tsáu² ju³² juú² Emaús

(Marcos 16:12-13)

13 Ja³bí¹ jmái¹ jáun² siáh³ ja³taunh²¹ gon³ tsá² hí³ cáun² juú² jmái² Emaús. Juú² jáun² tí³ cun³ quia³cáun² kilómetros ti³la³ uóunh³ hi³ tionh² tsú² já¹ juú² Jerusalén. 14 Jáun² ca³chon¹ tsú² jái¹³ tá¹la³ hí¹tiáunh¹ jáun² ju³², hi³ ca³juónh³ tsú² ca³ti²¹ la³jí³² hi³ má²li³² jáun². 15 Tá¹la³ jmí¹ hí¹chon¹ tsú² jáun² jái¹³ né³, ngau³ Jesús má²janh² ñí¹ hí¹tsá²táunh¹ tsá² hi³, jáun² ngau³ dí² cu³tsa³² quionh³ tsá² hí³. 16 Ti³la³ uá¹jinh¹ ca³jíen³² tsú² tsá² cuá¹ja³² hí³ quionh³, cun³ jáun² ta²¹ li³ bíh¹ hi³ tiá² ca³li³tsin² tsú² hi³ Jesús bíh¹ tsá² hí³. 17 Hi³ jáun² Jesús ca³ngáih³ tsá² hí³:

—¿He³ ni³² hí¹juónh³² hnoh²?

Jáun² jmí¹jáun² ca³ta³tonh¹ tsú² hú¹ ju³², hi³ má²ná¹hai²¹ hlaih³ tsí³. 18 Hi³ jáun² jan² tsá² hí³, tsá² jmái² Cleofas, ca³ngái³, hi³ ca³juáh³:

—¿HÍ¹ huen² tán¹ ní² uá¹ hnú² tsá² tiá² ca³li³ ñíh¹ nú² la³jí³² hi³ má²li³² já¹ juú² Jerusalén cháu³ jau³ ní², tá¹la³ hi³ ñéi¹ nú² ní²?

19 Hi³ jáun² Jesús ca³ngái³:

—¿He³ má²li³² dúh¹?

Hi³ jáun² tsá² hí³ ca³juáh³ siáh³:

—Zia³² hi³ má²li³² ñí¹con² jan² tsá² jmái² Jesús, tsá² ja³ juú² Nazaret. Tsá² hí³ tí² lín³ jan² *ti³² jë¹ Dió³², tsá² tí² jmu² hua³jueh³², hi³ ca³la³ hi³ pin³ lín³² jái¹³ quioh²¹ tsú² tí² hleh³²; jan² tsá² tí² hniau³ lín³² Dió³², ji³ tsá²mi³cuóun² ní². 20 Ti³la³ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ má¹ná¹, la³ má²quionh³ tsá²tan²¹, ca³ma³tsón¹³ bíh¹ tsá² hí³, hi³ ca³ñí¹ji³enh¹³ dí² tsá² hí³ ñí¹con² tsá² *romanos tsá² chín¹; hi³ jáun² tsá² hí³ jngih³ Jesús, hi³ jáun² ca³ton³ tsú² crei²¹. 21 Jnoh¹ jmí¹ má²hu²¹ tsí³ hi³ tsá² hí³ jmí¹ liáu²¹ dí² tsá² *Israel. Ti³la³ ta³né³² má²tí³ hni³² jmái¹ hi³ ca³li³ la³ jáun². 22 Ti³la³ zian² tsá²mi³, tsá² ja¹ hmóu²¹ jnoh¹, hi³ cuí²ñí¹jíe¹³ tá²hón³² jmí¹ hú²niéi² lín³².

Jmí¹ cuá¹tanh²¹ tsú² jáun² né³, lí²jmú³ tsú² hi³ tsa³cáun² lín³² tsí³ jnoh¹, 23 quí¹ lí²chá³² tsú² hi³ tiá² hla¹ tsanh²¹ yáh³, hi³ jí³²la³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² bí¹ néh¹ ca³jnia³ jéinh³² dí², hi³ lí²juáh³ hi³ zian² bíh¹ néh¹ Jesús. 24 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, cuí²ñí¹jíe¹³ siáh³ ma³ jan² tsá² quiúnh¹ jnoh¹ tá²hón³² jáun², hi³ jáun² la³ cun³ rón³² hi³ má²lí²juáh³ jáun² tsá²mi³ hí³ bíh¹ lí²jíe³ tsú² siáh³, ti³la³ tiá² Jesús ca³jenh² yáh³ tsú² má¹ná¹.

25 Jmí¹jáun² ca³záih³ Jesús tsá² hí³ la³ lá²:

—¡Jlánh¹ tiá² niuh¹ hnoh²! ¿Hín² máh³ jmái¹ táunh¹³ hnoh² ta²¹ la³jí³² jái¹³ hi³ ca³juáh³ jáun² la³jín³² tsá² ca³lin³ hí³ ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin²? 26 ¿Há¹ tiá² jmí¹ hniauh²¹ hi³ ma³tso² Tsá² lín³ Cristo tsí³ la³ jáun² dúh¹; ñeh² bíh¹ hi³ li³jnia² hi³ quien² tsú²?

27 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³jmú³ Jesús na²¹ la³jí³² jái¹³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² hi³ ca³tin¹ tsú² hnga². Jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ hla¹ Moisés tín² ca³ma³liáu³² tsú² hi³ jmu² na²¹; jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³chá³ siáh³ la³jí³² jái¹³ hi³ rá¹tioh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ la³jín³² tsá² ca³lin³ hí³ ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin².

28 Jmí¹ ca³cha³táunh¹ tsú² jáun² juú² ñí¹ tsa³táunh¹, jmí¹jáun² ca³jmú³ Jesús la³jmí¹ lí³ hi³ cáun² tsó³² bíh¹ ti³ chí¹ján³. 29 Ti³la³ tsá² hí³ jlánh¹ chí¹tson³ ca³chan³ Jesús, hi³ ca³záih³ dí²:

—Ñí³ dá² quiúnh¹ jnoh¹; já² má²ca³hláu³ bíh¹, já² má²ñí¹zi³² bíh¹ dá² la³².

Hi³ jáun² né³, ca³cuá³ bíh¹ Jesús quionh³ tsá² hí³. 30 Jmí¹ má²cuá³ tsú² jáun² ñí¹ mesa cu³tsa³² quionh³ tsá² hí³ né³, ca³can³ cáun² hí¹miih²¹, jáun² ca³ma³hien²¹ dí²; jmí¹jáun² ca³tsunh³ dí² siáh³, hi³ ca³cuéh³ dí² tsá² hí³. 31 Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² ca³niá³ ñí¹ tsá² hí³ hi³ ca³li³ cuóun³² tsú² siáh³ Jesús. Ti³la³ la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³yéin² Jesús. 32 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, hi³ jan² hi³ jan² bí¹ tsú² ca³záih³ rai¹nh²¹:

—¿Haun¹³ juáh¹³ re² lín³² bíh¹ tí³ tsí³ dí² jái¹³ hi³ lí²hléh³² tsú² jáun² jmí¹ hí¹jau³² dí² jáun² hú¹ ju¡³² dúh¹, jmí¹ lí¹jmú³ tsú² jáun² na²¹ já¡¹³ hi³ rá¹tioh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³²?

33 Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ já¹tanh²¹ tsú² ti³ já¹ juú² Jerusalén. Hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³jenh² tsú² tá¹ quian³jan² tsá² lín³ hí³ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³², quionh³ tsá² siánh³ siáh³. 34 Hi³ jáun² tsá² ná¹ngih³² hí³ ca³juáh³:

—¡Tson² bíh¹ cu³tí³ ca³jenh¹³ Ti³² Juo¹³ dí², quí¹ ja³bí¹ ñí¹con² Sí¹mu²¹ Pé¹ yáh³ lí²ma³jnia³² tsú² má²hmái³!

35 Hi³ jáun² tsá² gon³ hí³ né³, ca³chá³ la³ cun³ hi³ ca³li³ jáun² hú¹ ju¡³² tá¹la³ jmí¹ hí¹tsá²táunh¹ tsú² jáun², ji³ ha³ lánh³ rón³² ca³li³ cuóun³² dí² Jesús jmí¹ ca³tsóh³ jáun² hí¹miih²¹.

Jesús má²jnia³² ñí¹con² tsá² hain²¹ ti³ con² (Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Juan 20:19-23; 1 Corintios 15:5-7)

36 Tá¹la³ jmí¹ ná¹cha³² jáun² tsá² gon³ hí³ jái¹³ jáun² bíh¹, ca³ma³jnia³² Jesús cu³diá²jan² la³ lá² ja¹ ñí¹ tionh¹ jáun² tsá² ná¹ngih³² hí³, hi³ jáun² ca³záih³ dí² tsá² hí³ la³ lá²:

—Cuí¹ zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tin².

37 Ti³la³ tsá² hí³ má¹ná¹, ca³yá²han¹ lín²¹ bíh¹, hi³ ca³lín¹³ tsú² hi³ jan² tsá² le¹ bíh¹ ná¹jíen³². 38 Ti³la³ Jesús ca³juáh³:

—¿He³ lái¡³² sa³ ná¹juenh²¹ hnoh², hi³ ná¹hi³² honh² náh²? 39 Sá¹ní² jie³ hnoh² uón³² jná¹³, ji³ tán² jná¹³; jná¹³ bíh¹ la³². Sá¹ní² ñá²tí³ náh² cuonh² quion²¹ jná¹³, jáun² li³ ñíh¹³ náh² hi³ jná¹³ bíh¹ la³². Quí¹ tiá² zia³² yáh³ ngú³ sa³jun³ mú³² quioh²¹ jan² jmí²chí³ la³ cun³ hi³ ná¹jíeh³² hnoh² hi³ zia³² quion²¹ jná¹³.

40 Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² la³ ní² tsú², ca³híeh³ tsá² hí³ cuo² ji³ ta³. 41 Jáun² tsá² hí³ ca³li³ tsah³ lín³², ti³la³ cun³ jáun² tiá² re² jmí¹ ná¹taunh³² bíh¹ tsú² ta²¹ quí¹ cun³ñí¹ hi³ jmí¹ ná¹tsá²cáun² jáun² tsí³. Ti³la³ Jesús la³ju¡³² ca³juáh³:

—¿Zia²¹ ca³lá² má³² hi³ li³ cúh¹³?

42 Jáun² tsá² hí³ ca³cué³ ca³lá² quioh²¹ jáh³ jmái² hi³ má²lí²tió³² ñí¹ sí², [la³ má²quionh³ ca³lá² ñí¹ ha²¹ jmí²toh¹ quioh²¹ toh²]. 43 Jáun² ca³héi³ dí² hi³ jáun², hi³ ca³cúh² ta³ ñí¹ tsá² hí³. 44 Jmí¹jáun² ca³záih³ dí² siáh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Má²ca³li³tí³ bíh¹ ñí¹con² jná¹³ la³ cun³ hi³ ca³juánh³² jná¹³ jáun² jmí¹tin², tá¹la³ ca³ngí³ jná¹³ jáun² quiúnh¹ hnoh². Ca³juánh³² jná¹³ hi³ hniáuh³² li³tí³ la³jí³² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés hi³ ca³tin¹ jná¹³, ñí¹ Sí² quioh²¹ la³jín³² tsá² ca³lin³ hí³ ti³² jë¹ Dió³², ji³ ñí¹ Sí² salmos ní² siáh³.

45 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³nia³ dí² tsí³ tsá² hí³, hi³ jáun² ngi¹³ tsú² la³jí³² hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³², 46 hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Ñí¹ Sí² rá¹juáh³ hi³ ca³tin¹ tsá² lín¹³ Cristo ma³tso² tsí³; hi³ ní¹ má¹jun² jáun² né³, ca³tin¹ siáh³ jenh¹³ ñí¹ cá²hní² jmái¹ ja¹ tsá² má²cá²tsan³. 47 Má¹li³² jáun² né³, tsa³ngái¹ tsáu² jú¹ chú³² cha¹³ tsú², hi³ tsa³juah²¹ tsú² hi³ zia³² uu³i³tso³ quioh²¹ tsá² zái³² jmí¹ tsí³, hi³ jinh²¹ ti³ ñí¹con² hí³ dí². Hi³ li³ hniáuh³² tsa³táunh¹ tsú² tá¹ cáun² hngá¹máh³, hi³ ma³liáu³² tsú² já¹ juú² Jerusalén lá² tín². 48 Hnoh² bíh¹ tsá² cuá¹ngái¹ jái¹³ ca³ti²¹ hi³ ní². 49 Sá¹ní² niéi² náh², jná¹³ zein²¹ ñí¹con² hnoh² la³ cun³ lí³ jái¹³ hi³ má²ca³jmú³ jáun²

Ñuh32 jná13. Tɨ3la3 tianh3 náh2 tín2 já1 juú2 Jerusalén lá2, ca3la3 ñí1 cá1chó21 jmái1 hi3 hián13 náh2 pí3 hi3 já32 hñu3mɨ3cuú2.

Jesús tsánh32 hñu3mɨ3cuú2
(Marcos 16:19-20; Hechos 1:9-11)

50 Hi3 jáun2 Jesús ca3jan3 tsá2 hí3 tɨ3 cheih32 juú2 jáun2, ca3la3 tɨ3 có32 juú2 Betania; hi3 jáun2 ñí1 jáun2 ca3hái32 dí2 cuo2 hi3 ca3ma3miih2 dí2 tsá2 hí3. 51 Jáun2 la3 má2má2miih2 jáun2 bíh1 dí2 tsá2 hí3, jmí1 cuá1han3 dí2 ja1 ñí1 tionh1 tsú2, hi3 ca3zanh32 dí2 tɨ3 hñu3mɨ3cuú2. 52 Jmí1 má2lí2ma3tsú2 ma3jónh32 tsú2 jáun2 Jesús né3, hiún2 lín32 bíh1 tsí3 tsú2 já1tanh21 tɨ3 já1 juú2 Jerusalén. 53 Hi3 jáun2 tsá2 hí3 jmí1 tí2 ngɨh32 cun3 tsa3háu2 hñu3 cuáh32 chín1 quioh21 tsá2 *judíos, hi3 má2quien2 Dió32. [Cun3 ní2 bíh1 tí3 jáɨ13.]

Jú¹ Chú³² Hi³ Ca³jmú³ Juan²

Tsá² lín³ Jái¹³ quioh²¹ Dió³² lin³ jan² tsá²mi³cuóun²

1 Jmí¹ ca³li³zia³² ca³la³ jí³² hi³ zia³², jmí¹ má²zian² bíh¹ Tsá² lín³ hí³ Jái¹³. Tsá² hí³ né³ jmí¹ má²cuá³ bíh¹ quionh³ Dió³², hi³ Tsá² lín³ hí³ Jái¹³ né³, hnga² bíh¹ Dió³² hí³. 2 La³ cun³ jmí¹tin² jmí¹ má²cuá³ bíh¹ tsú² quionh³ Dió³². 3 Cun³quionh³ hí³ bíh¹ dí² ca³jmú³ Dió³² ca³la³ jí³² hi³ zia³², hí¹ cáun² yáh³ hi³ zia³² tiá² ca³li³ ta³ tiá² quiéinh¹ hí³ dí². 4 Hí³ bíh¹ lín³ mí¹zioh²¹ quioh²¹ pí³ hi³ lí¹³ zian² ca³la³ ji³li³² hi³ zia³². Hi³ Tsá² tsóh²³ hí³ pí³ jáun² né³ lin³ siáh³ joh¹ sí² hi³ tái³ jáun² ñí¹con² tsá²mi³cuóun². 5 Joh¹ sí² jáun² né³ tai³² ñí¹ já¹niéi², ti³la³ já¹niéi² jáun² né³ tiá² má²ca³cah¹³ yáh³ jmái¹ hi³ jmu³ quien² ñí¹con² joh¹ sí² jáun².

6 Jáun² né³, ca³li³zian² jan² tsá² zéi¹ Dió³² ñí¹ hué²¹ lá², tsá² hí³ jmái² Juan². 7 Tsá² hí³ cuan³ hi³ lín³ tsá² zih³² jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ Tsá² lín³ hí³ joh¹ sí² jáun², hi³ jáun² la³jín³² tsáu² jmí¹ lí¹³ tónh³² ta²¹ cun³quionh³ jái¹³ hi³ juáh³ hí³ dí². 8 Jun³juáh¹³ hí³ yáh³ jmí¹ lín³ joh¹ sí² má¹ná¹, ti³la³ hí³ dá² cuan³ hi³ cua³zíh² jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ Tsá² lín³ hí³ joh¹ sí² jáun² bíh¹. 9 Quí¹ né³bí¹ jmí¹ má²ja³quián³ li³jnia² yáh³ Tsá² hú¹tá¹ ti³tsóh³ lín³ mí¹zioh²¹ joh¹ sí² ñí¹con² la³jín³² tsá²mi³cuóun².

10 Né³² né³, cuan³ bíh¹ Tsá² lín³ hí³ Jái¹³ ñí¹ hué²¹ lá² jmí¹ cuan¹, ti³la³ uá¹jinh¹ ñí¹ cuá¹ ñí¹ hué²¹ lá² ca³li³zia³² cun³quionh³ hí³ dí², ti³la³ tsá² zian² hngá¹máh³ lá² má¹ná¹, tiá² ca³li³ cuóun³² yáh³ Tsá² hí³. 11 Uá¹jinh¹ cuan³ tsú² ñí¹ cuá¹ ñí¹ hué²¹ lá² quioh²¹, ti³la³ tsá² tionh² hí³ jo³cuo² tsú² né³ tiá² ca³he³ yáh³ quioh²¹ tsú². 12 Ti³la³ cun³ jáun², la³jín³² la³ cun³ tsá² ca³he³ tsú², tsá² hí³ bíh¹ hiauh³ jái¹³ hi³ lín¹³ jon² Dió³², la³ cun³ la³jín³² tsá² ca³chá³ hí³ cáun² tsí³ ñí¹con² tsú² yáh³. 13 Hnga² Dió³² bíh¹ ca³ma³jniau² tsá² hí³ hi³ má²ná¹lín³ jon² Dió³², jun³juáh¹³ ca³li³zian² tsú² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ jméi² dí¹hio³ ñú¹deh³ yáh³, sa³jun³ cun³ñí¹ hi³hliá² ca³li³ hniá¹ tsá²mi³cuóun² hi³ li³ zian² jon² yáh³, sa³jun³ lín³ tsú² jon² Dió³² cun³ñí¹ hi³hliá² jméi² tsú² ca³li³hnió³ hi³ hí³ lín³ jon² Dió³².

14 Hi³ jáun² Tsá² lín³ hí³ Jái¹³ né³ ca³lin³ tsá² dí¹ngú³, hi³ ca³cuá³ tsú² ja¹ quiú¹³ jnoh¹; hí³ bíh¹ dí² jan² Tsá² cáun² ja³² la³ má²ja³² jáun² mií³ tsí³, ji³ hi³ cá² ñí¹ ca³ma³li²¹ tsú² siáh³ hi³ ha³ lánh³ rón³² lí³ jú¹ tson². Jnoh¹ má²ca³neh²¹, hi³ má²ca³li³tsin² jnoh¹ siáh³ ha³ la³ cónh³ tí³ hi³ quien² tsú², la³ cun³ qui³ ca³ti²¹ hi³ quien² Tsá² jan² tán¹ Jon² Dió³² Jméi² tsú². 15 Juan² tsá² ca³zion³ hí³ jmái² tsáu² ca³cué³ jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ hí³ dí², jmí¹ ca³juáh³ jáun² la³ lá², hi³ ca³hléh³ tiá³:

—Tsá² lá² bíh¹ Tsá² ca³híen³² jná¹³ hí³ jmí¹ cá¹juáh²¹ jná¹³ jáun² la³ lá²: “Tsá² cuá¹ja³² chí¹cáin² cu³hna³² jná¹³ dá² jan² Tsá² ti³ quien² bíh¹ la³ cónh³ bíh¹ jná¹³; quí¹ Tsá² hí³ dá² jan² Tsá² jmí¹ má²zian² bíh¹ la³ cun³ jmí¹ ñeh² bí¹ hi³ li³zian² jná¹³”.

16 Hi³ cun³ñí¹ hi³ cáun² ja³² la³ má²ja³² jáun² mií³ tsí³ Tsá² hí³ né³, jáun² la³jái³² bíh¹ dí² ca³hiau³ hi³ má²hé² má²mieh² tsú² cun³ jmá² cun³ jnia³². 17 Quí¹ cun³quionh³ hla¹ Moisés bíh¹ ca³hiau³ dí² liei²¹ quioh²¹ Dió³², ti³la³ cun³quionh³ Jesús Tsá² lín³ Cristo má¹ná¹, ca³hiau³ dí² mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³², la³ má²quionh³ jú¹ tson² ní² siáh³. 18 Hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² má²ca³jíen³² Dió³²; ti³la³ Tsá² qui³ cuá³ cu³héin¹ Jméi² bíh¹ dí² má²ca³ma³li²¹ ñí¹con² dí² hi³ ha³ lánh³ rón³² lín³ Dió³². Ja³bí¹ Tsá² hí³ siáh³ lín³ Dió³², Tsá² jan² tán¹ Jon² Dió³² Jméi² dí².

Jú¹ tson² hi³ cue³² Juan² tsá² zion² tsáu² jmái² hi³ ca³tin¹ Jesús

(Mateo 3:1-17; Marcos 1:1-11; Lucas 3:1-22)

19 Hi³ jáun² né³, hi³ lá² bíh¹ jú¹ tson² hi³ ca³cué³ Juan² ñí¹con² mí²tsáu² ji³ *levitas, tsá² ca³zen³ hí³ tsá² *judíos tsá² ná¹ñí¹ zian² ti³ já¹ juú² Jerusalén, hi³ tsa³ngái³ tsú² ñí¹con² Juan² jái¹³ lá²:

—¿Hin² dá² tsánh² hnú²?

20 Hi³ hí³ né³, tiá² ca³ma³zian³² yáh³, ti³la³ ca³juáh³ bíh¹ jú¹ tson², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Jun³juáh¹³ jná¹³ yáh³ Tsá² lín³ Cristo.

21 Hi³ jáun² tsá² hí³ ca³ngái³ siáh³:

—Hi³ jáun² né³ ¿hin² bíh¹ tsánh² hnú²? ¿Ho³ hnú² uá¹ Líh³ tsá² jmí¹ lín³ *ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin²?

Jáun² ca³juáh³ Juan²:

—Jun³juáh¹³ tsá² hí³ yáh³ jná¹³.

Jáun² tsá² hí³ siáh³ ca³ngái³:

—¿Hí¹ hnú² uá¹ *ti³² jë¹ Dió³², tsá² qui³ cónh³ ca³tin¹ hi³ já³²?

Hi³ jáun² ca³juáh³ siáh³ Juan²:

—Ján¹han²¹.

22 Jmí¹jáun² ca³juáh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Jáun² né³, ¿hin² bíh¹ tsánh² hnú²? Quí¹ hniáuh³² tsá¹cáun¹ yáh³ jnoh¹ jú¹ tson² ñí¹con² tsá² lí²ze³ jnoh¹. Jáun² né³, ¿he³ jú¹ tson² lí¹³ cuéh¹ nú² hi³ ca³tin¹ nú² huen²?

23 Jmí¹jáun² né³ ca³hléh³ Juan² la³ cun³ hi³ ca³hléh³ hla¹ Isaías ti³² jë¹ Dió³², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Jná¹³ bíh¹ lín³ tsá² quian³² jái¹³ hi³ ñi³hléh¹³ ná¹ ñí¹ lí³ hué³² quién² hi³ juah³²

ná¹ la³ lá²: “Jmóuh¹ náh² cú²tso² ju꞉³² ñí¹ já²¹ Juo¹³ dí²”.

24 Jmí¹jáun² tsá² zéi¹ hí³ tsá² *fariseos hi³ tsa³lienh³ Juan² 25 ca³ngái³ siáh³ la³ lá²:

—Jáun² né³, ní¹juáh³ jun³juáh¹³ hnú² yáh³ la³ lín³ Cristo, sa³jun³ ti³² jë¹ Dió³² tsá² jmái² Líh³, hi³ sa³jun³ ti³² jë¹ Dió³² tsá² ca³ti²¹ hi³ já³² hí³, jáun² né³ ¿he³ li³ sa³ hnú² yáh³ zion²³ tsáu² jmái²?

26 Jáun² Juan² ca³ngái³ la³ lá²:

—Tson² bíh¹ jná¹³ zion² tsáu² jmái² cun³quionh³ jmí² jma³ bíh¹; ti³la³ ja¹ quián¹³ náh² zenh² jan² Tsá² tiá² cuóun³² náh². 27 Tsá² hí³ já³² chí¹cáin² cu³hna³² jná¹³. Hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ tiá² cunh³ jná¹³ quiúnh¹ Tsá² hí³, quí¹ ca³la³ hí¹juáh³ tiá² ca³tin¹ yáh³ jná¹³ hi³ zaih²¹ ná¹ láu² tsi³² ta³ tsú².

28 Hi³ ní² li³ ti³ hué³² ñí¹ téh²³ tsú² Betania, can³² cua³ Jordán ti³ ju꞉³² ñí¹ hia³² hiú², ñí¹ jmí¹ zenh¹ Juan² hi³ dí¹zion² tsáu² jmái².

Jesús Tsá² lín³ Já¹ziáh² míh¹ joh¹ Dió³²

29 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² né³, ca³jíen³² Juan² hí³ Jesús hi³ cuá¹ja³² ti³ ñí¹ zenh¹ dí², hi³ jáun² ca³záih³ dí² la³ lá² tsá² jmí¹ tionh¹ quionh³:

—Sá¹ní² jie³, Tsá² ní² bíh¹ lín³ *Já¹ziáh² míh¹ joh¹ Dió³², Tsá² hin³ tso³ quioh²¹ tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³. 30 Tsá² ní² bíh¹ hí³ ca³híen³² jná¹³ jáun², jmí¹ cá¹juáh²¹ jná¹³ jáun² la³ lá²: “Cu³hna³² jná¹³ cuá¹ja³² jan² tsá² ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bí¹ jná¹³, quí¹ Tsá² hí³ dá² ti³ jmí¹ má²zian² bíh¹ la³ cun³ jmí¹ ñeh² bí¹ hi³ li³zian² jná¹³”. 31 Ca³la³ hí¹juáh³ huen² yáh³ jná¹³ tiá² jmí¹ ño¹ ná¹ hin² tsánh² jmí¹ já²¹; ti³la³ cun³ñí¹ hi³ hnó³² jná¹³ hi³ li³ jnia² Tsá² hí³ ñí¹con² tsá² *Israel, jáun² bíh¹ cuan³ jná¹³ hi³ cua³zion³ jná¹³ tsáu² jmái².

32 Ja³bí¹ ca³juáh³ siáh³ Juan² la³ lá²:

—Ca³jien¹ jná¹³ Jmí²chí³ Chun¹ hi³ ja³ hñu³mi³cuú² la³jmí¹ ja³² jan² chi³ jái², hi³ tinh³ ñí¹ quioh²¹ tsú². 33 Jná¹³ hí¹juáh³ tiá² jmí¹ má²ño¹ yáh³ hi³ hin² tsánh² hí³ jmí¹ já²¹, ti³la³ Tsá² ca³ze³ jná¹³ hi³ zion¹ ná¹ tsáu² jmái² cun³quionh³ jmí² jma³ né³ ca³zái³ jná¹³ la³ lá²: “Ní¹ má¹ca³jieh³ hnú² hi³ son¹³ Jmí²chí³ ñí¹ quioh²¹ jan² tsá²ñuh², jáun² Tsá² hí³ bíh¹ Tsá² ziau³ jmái² cun³quionh³ Jmí²chí³ Chun¹”. 34 Jáun² jná¹³ né³ má²ca³jien¹ bí¹ ná¹, hi³ jáun² jná¹³ lín³ ná¹ tsá² nau³² jái¹³ ta³né³² hi³ tson² bíh¹ hí³ lín³ Jon² Dió³².

Tsá² la³ñí¹ hi³ ca³hái꞉n³² ti³ con² Jesús

35 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² jmí¹ zenh¹ siáh³ Juan² tsá² zion² tsáu² jmái² ñí¹ jáun² la³ má²quionh³ gon³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con². 36 Jáun² jmí¹ ca³jíe³ jáun² Juan² hi³ hí¹ngai꞉³² Jesús ñí¹ jáun², jáun² ca³juáh³ la³ lá²:

—Sá¹ní² jie³ dúh¹, Tsá² ó³² bíh¹ lín³ Já¹ziáh² míh¹ joh¹ Dió³².

37 Tá¹ gon³ bíh¹ tsá² jmí¹ quionh³ hí³ Juan² ca³ná꞉³² hi³ ca³juáh³ Juan² la³ jáun², hi³ jáun² já¹taunh²¹ cu³chin¹ cu³hna²¹ Jesús. 38 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³jinh³ Jesús ti³ cu³hna²¹, hi³ ca³jíe³ dí² hi³ má²hí¹já²táunh¹ tsá² hí³ cu³chin¹ cu³hna²¹ dí², hi³ jáun² ca³záih³ dí² la³ lá²:

—¿He³ jmí¹ hnáuh² náh²?

Jáun² tsá² hí³ né³ ca³juáh³:

—Ti꞉³², ¿ha³ jinh¹ ñíh³ hnú²?

39 Hi³ jáun² Jesús ca³ngái³ la³ lá²:

—Sá¹ní² ñá²táunh¹ náh² ñá²jie³.

Jáun² ja³taunh²¹ tsú² hi³ ca³ñí¹jíe¹³ ñí¹ jmí¹ cuá³ Jesús, hi³ jáun² ca³tiánh³ tsú² ñí¹ jáun² jmái¹ jáun², quí¹ cun³ la³ nió¹ quia³ ti³ hú²niéi² bíh¹ jmí¹ má²tí³ jmí¹jáun².

40 Tre²¹ rainh²¹ Sí¹mu²¹ Pé¹ bíh¹ jan² tsá² gon³ tsá² ca³ná꞉³² hí³ jái¹³ hi³ ca³juáh³ jáun² Juan², hi³ jáun² ja³taunh²¹ cu³hna²¹ Jesús. 41 Jáun² la³jui꞉³² ca³hnah² Tre²¹ Sí¹mu²¹ rainh²¹, hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Má²lí²neh²¹ jnoh¹ Tsá² lín³ Mesías (jú¹ *hebreo ní² hnió³ juáh³ “Tsá² zéi¹ Dió³²”, la³ cun³ juáh³ tsú² jáun² cun³quionh³ jú¹ *griego “Tsá² lín³ Cristo”).

42 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³jan³ Tre²¹ Sí¹mu²¹ rainh²¹ ti³ ñí¹ zenh¹ Jesús, hi³ jáun² Jesús ca³záih³ Sí¹mu²¹ jmí¹ ca³jíen³²:

—Hnú² bíh¹ jon² Juan², tsá² jmái² nú² Sí¹mu²¹, ti³la³ jná¹³ né³ juanh³² hi³ hnú² jmái² Cefas (hi³ hnió³ juáh³ “Pé¹”, hi³ Pé¹ né³ hnió³ juáh³ “Quín¹”).

Jesús téh²³ Pí²liéi¹ quionh³ Natanael

43 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² né³, Jesús ca³lín¹³ hi³ tsó³² ti³ hué¹³ Galilea, hi³ ñí¹ jáun² né³ ca³jenh² tsú² Pí²liéi¹, hi³ jáun² ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Ña³² cu³hna³² jná¹³.

44 Pí²liéi¹ hí³ jan² tsá² juú² Betsaida bíh¹, ñí¹ jmí¹ zian² uá²jai꞉³² Tre²¹ quionh³ Pé¹ rainh²¹. 45 Hi³ jáun² ca³ñí¹hniah² Pí²liéi¹ Natanael, hi³ jáun² ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Má²lí²neh²¹ jnoh¹ Tsá² ca³hien³ hí³ hla¹ Moisés ñí¹ Sí² liei²¹, Tsá² ca³hien³ hí³ tsá² ca³lin³ ti³² jë¹ Dió³² uá²jai꞉³². Jesús jon² Sé³² bíh¹ tsá² hí³, Tsá² ja³ ti³ juú² Nazaret.

46 Ti³la³ Natanael né³ ca³juáh³:

—¿Hí¹ lí¹³ li³jnia² cáun² hi³ chu²¹ já¹ juú² Nazaret dúh¹?

Hi³ jáun² Pí²liéi¹ ca³juáh³:

—Sá¹ní² dú¹ ñá²neh²¹ yáh³.

47 Jmí¹ ca³jíen³² jáun² Jesús Natanael hi³ cuá¹ja³² ti³ ñí¹ zenh¹ dí², jáun² ca³juáh³ dí² la³ lá²:

—Há¹, ní² má²cuá¹ja³² jan² tsá² cu³tí³ lín³ jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Israel, jan² tsá² tiá² jú¹ tí¹já꞉² tin².

48 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³ngá꞉³ Natanael hi³ ca³juáh³:

—¡Hóh³²! ¿Lánh³ rón³² cuóu³² nú² jná¹³?

Jáun² Jesús né³ ca³juáh³:

—Jmí¹ ñeh² bí¹ hi³ té³ máh³ hnú² Pí²lié꞉¹ má²lí²je꞉¹ jná¹³, tá¹la³ jmí¹ ñíh³ nú² jáun² ñeh² hmá² sí² co².

49 Jáun² jmí¹jáun² ca³juáh³ Natanael la³ lá²:

—Ti³², hú¹tá¹ Jon² Dió³² bíh¹ hnú², hnú² bíh¹ lín³ nú² Re²¹ Juo¹³ tsá² Israel.

50 Hi³ Jesús né³ ca³ngá꞉³ la³ lá²:

—¿Hí¹ tá²chi²¹ má²táunh²³ hnú² ta²¹ quí¹ cun³ñí¹ hi³hliá² má²lí²juáh³² jná¹³ hi³ lí²je꞉¹ ná¹ tá¹la³ jmí¹ ñíh³ nú² jáun² ñeh² hmá² sí² co²? Ti³la³ né³bí¹ je꞉eh²¹ yáh³ hnú² hi³ ti³ jlánh¹ bí¹ cáu² jueh³² la³ cónh³ bíh¹ hi³ ní².

51 Ja³bí¹ ca³juáh³ siáh³ Jesús la³ lá² ñí¹con² tsá² hí³:

—Jú¹ tson² cu³tí¹³ bíh¹ juah³² jná¹³ ñí¹con² hnoh², hi³ hnoh² lí¹³ je꞉eh²¹ náh² hi³ má²há²na²¹ hñu³mi꞉³cuú², hi³ tsá² ná¹lín³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² né³ zá¹ son¹³ ñí¹ quioh²¹ Jon² tsá²mi꞉³cuóun².

2

Jmí¹ ca³jenh² cuo² tsáu² já¹ juú² Caná

1 Jáun² né³, jmí¹ la³ má²jau³ jáun² ca³jmú³ tsáu² jmá꞉¹ hi³ ca³jenh² cuo² já¹ juú² Caná, juú² hín¹³ ti³ Galilea. Ja¹ quioh²¹ tsá² hí³ né³, jmí¹ dí¹cho¹ mí¹zíu¹³ Jesús, 2 ja³bí¹ ca³teh³ tsú² siáh³ Jesús la³ má²quionh³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² ñí¹ ca³jenh² jáun² cuo² tsáu². 3 Jmí¹jáun² ca³tsá³² mu² ráu³ mi꞉³ uóun²je꞉eh¹³ hi³ ná¹hính²³ tsú² ñí¹ jáun², hi³ jáun² mí¹zíu¹³ Jesús né³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Tiú²uú² zia³² yáh³ mu² ráu³ quioh²¹ tsú².

4 Ti³la³ Jesús né³, ca³ngá꞉³ la³ lá²:

—La³ cun³ hi³ hi³² ní² honh² hnú² mí¹, tiá² ca³tin¹ jná¹³ hi³ hí³² tsin³² hi³ ní². Quí¹ tiá² má²ca³tsin¹³ yáh³ jmá꞉¹ quion²¹ jná¹³.

5 Ti³la³ mí¹zíu¹³ tsú² né³ ca³zá꞉h³ la³ lá² tsá² jmí¹ ná¹jmu² ta²¹:

—Ma³ti²¹ náh² li³ua³ cáun² hi³ juáh³ ñú² ní².

6 Jáun² né³, ñí¹ jáun² jmí¹ nio¹ jñé꞉³ tse³ cáh¹ hi³ lí³ quín¹, tse³ hi³ la³ jmúh³² jáun² tsá² *judíos ta²¹ ní¹juáh³ jmá꞉¹ hi³ má²ji꞉n² tsú². Ma³ quin³² ma³ caun³² tse³ jáun² tí² héih²³ míh¹ tiá² cun³ hñá³láu³ lí¹³ jmá꞉². 7 Hi³ jáun² Jesús ca³zá꞉h³ tsá² ná¹jmu² hí³ ta²¹:

—Ma³conh²¹ náh² jmí² jma³ tse³ lá².

Hi³ jáun² tsá² hí³ né³ ca³táh³ jmá꞉² tse³ jáun² ca³la³ ca³canh². 8 Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³zá꞉h³ Jesús tsá² hí³ la³ lá²:

—Né³² né³, chin³² ca³lá² hi³ cuá²cuéh³ tsá² nio² jo³cuo² jmá꞉¹.

Jáun² tsá² hí³ né³, ca³ma³tí³² bíh¹ héih³² jáun². 9 Jáun² tsá² nio² jo³cuo² jmá꞉¹ né³ ca³hinh³ cú¹pih²¹ jmá꞉² hi³ má²lain³² jáun² mu² ráu³ mi꞉³ uóun²je꞉eh¹³ ta³ tiá² ñi³² tsú² ha³ dá² jinh¹ ja³ hi³ jáun²; quí¹ jí³²la³ tsá² ná¹jmu² ta²¹ bíh¹ má²ná¹ñi³², quí¹ hmóu³² bíh¹ tsá² hí³ ca³táh³ jmí² jma³ tse³ jáun² hi³ jáun² ca³chin² ca³lá². Hi³ jáun² tsá² nio² jo³cuo² jmá꞉¹ né³ ca³teh³ tsá²ñuh² tsá² ca³jenh² cuo², 10 hi³ ca³zá꞉h³ dí² la³ lá²:

—La³jín³² tsáu² bí¹ tsóh²³ tín² mu² ráu³ hi³ jlánh¹ bíh¹ chu²¹ ñí¹con² tsá² ná¹tén¹, hi³ jáun² ní¹ má¹lí²hính³ tsú² hliáun³ né³, má¹jáun² máh³ má²tsóh³ tsú² mu² ráu³ huen³. Ti³la³ hnú² má¹ná¹, má²lí²hmáh¹ bí¹ nú² mu² ráu³ hi³ jlánh¹ bí¹ chu²¹, hi³ né³bí¹ tsóh³² máh³ nú² ta³né³².

11 Hi³ ní² bíh¹ li²¹ la³ñí¹ hi³ ca³jmú³ Jesús jmí¹ ca³ma³jnia² pí³ quioh²¹ já¹ juú² Caná hín¹³ ti³ Galilea; hi³ jáun² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² né³, ca³chá³ cáun² tsí³.

12 Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ja³tanh²¹ dí² ti³ já¹ juú² Capernaum la³ má²quionh³ mí¹zíu¹³, tsá¹ rainh²¹, ji³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² ni³² siáh³, hi³ ñí¹ jáun² né³ ca³tiánh³ dí² tun³ hni³² jmá꞉¹.

Jesús má²ji² cuáh³² chín¹
(Mateo 21:12-13; Marcos 11:15-18; Lucas 19:45-46)

13 Jáun² né³, má²janh² bíh¹ jmí¹ má²hé² hi³ ti²¹ *Jmí¹hí꞉en¹ quioh²¹ tsá² judíos, hi³ jáun² Jesús né³ ngau³ ti³ já¹ juú² Jerusalén. 14 Hi³ jáun² hñu³ cuáh³² chín¹ jáun² né³ ca³jí꞉en³² tsú² tsá² ná¹hna² cuá¹jui²², ji³ *já¹ziáh², ji³ tsá² hna² já꞉² ni³² siáh³, la³ má²quionh³ tsá² jmí¹ tionh¹ hi³ jmí¹ ná¹quí² ná¹za꞉³² que꞉³ quioh²¹ hué³² siáh³. 15 Jáun² jmí¹ ca³jí꞉³ Jesús hi³ jáun² né³, ca³jmú³ cáun² hñú¹jméi¹³ cun³quionh³ hñe¹³, hi³ jáun² ca³chi³ ca³huen³ dí² ti³ cheih³² cuáh³² la³jín³² tsá² hí³ la³ má²quionh³ já¹ziáh² ji³ cuá¹jui²² joh¹. Hi³ ca³ziu³ ca³súh³ dí² siáh³ que꞉³ quioh²¹ tsá² jmí¹ ná¹za꞉³² hí³ que꞉³ quioh²¹ hué³² siáh³, ji³ hi³ ca³ziu³ ca³cui³ dí² siáh³ mesas quioh²¹ tsú². 16 Hi³ tsá² jmí¹ ná¹hna² hí³ já꞉² né³ ca³zá꞉h³ dí² la³ lá²:

—¡Huen³ náh² já꞉h³ ní² ñéih³ lá²! ¡Ha³ lí² uú² chá² náh² hmah²¹ ñéih³ hñú¹³ Ñuh³² jná¹³!

17 Jmí¹jáun² né³ tsau³ tsí³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí², hi³ juáh³ jáun² la³ lá²: “Cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ dí¹quiaunh²¹ tsin³² jná¹³ hi³ hñuh³² hnú² lí¹³ ná¹chan¹ jmáh³la³ hi³ ca³tin¹ hnú², jáun² bíh¹ tsa³hín³ jná¹³”.

18 Hi³ jáun² tsá² ná¹ñí¹ joh¹ tsá² judíos né³, ca³ngá꞉h³ Jesús la³ lá²:

—¿He³ li²¹ lí¹³ híeh¹ nú² jnoh¹ hi³ jáun² li³ lin¹ hi³ tson² ca³tin¹ hnú² jmúh¹³ la³ ní²?
19 Jáun² Jesús né³, ca³ngái³ la³ lá²:
—Sá¹ní² tsunh²¹ dúh¹ náh² hñú³ híen¹ lá² neh²¹, hi³ jáun² ñí¹ cá²hní² jmái¹ zéih¹ jná¹³ siáh³ hi³ hmai²¹.
20 Jmí¹jáun² né³, ca³juáh³ tsá² judíos hí³ la³ lá²:
—Tun³la³jñéi³ mii² yáh³ ca³lé³ hi³ ca³jmú³ tsú² hñú³ híen¹ lá²; ¿hí¹ hni³² jmái¹ uá¹ lí¹³ hi³ zéih¹ hnú²?
21 Ti³la³ hñú³ híen¹ hi³ ca³híe³ jáun² Jesús má¹ná¹, hi³ ca³hien³ hnga² bíh¹ tsú². 22 Hi³ jáun² jmí¹ ca³jenh¹³ tsú² jáun² ja¹ hla¹ né³, tsau³ tsí³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² jái¹³ ní², hi³ ca³taunh³ tsú² siáh³ ta²¹ la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí², ji³ la³jí³² jái¹³ hi³ jmí¹ má²ca³juáh³ tsú² jáun².

Jesús cuoh² jmí¹ tsí³ la³jín³² tsáu²

23 Jáun² né³, jmí¹ cuá³ Jesús já¹ juú² Jerusalén tá¹la³ Jmí¹híen¹ jáun², jáun² juóun³² lín³² tsáu² ca³chá³ cáun² tsí³ ñí¹con² tsú² jmí¹ ca³jíe³ li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³² hi³ jmu² dí² jáun².
24 Ti³la³ Jesús má¹ná¹, tiá² cáun² lí¹ jmí¹ hái³² yáh³ tsí³ ñí¹con² tsá² hí³, quí¹ jmí¹ cuoh² bíh¹ tsú² jmí¹ tsí³ la³jín³² tsá² hí³. 25 Quí¹ tiá² hin² jmí¹ li³hniah²³ yáh³ hi³ chá³² ñí¹con² tsú² he³ lánh³ lín³ tsáu², quí¹ jmí¹ má²ñi³² bíh¹ tsú² hnga² he³ lánh³ lí³ hñu³ jmí¹ hñu³ tsi³ tsáu².

3

Jesús quionh³ Nicodemo

1 Jáun² né³, jmí¹ zian² jan² tsá² ja¹ tsá² cu³ nió³ téh²³ tsú² *fariseo, tsá² jmái² Nicodemo, tsá² hí³ jmí¹ lín³ jan² tsá² quien² ja¹ quioh²¹ tsá² *judíos. 2 Nicodemo hí³ né³ ca³ñí¹jien¹³ Jesús cáun² já¹nii², hi³ ca³zái³h³ dí² la³ lá²:
—Ti³², né¹ jnoh¹ hi³ hnú² ca³ze³ Dió³² hi³ ña³ma³ta¹³ nú² jnoh¹, quí¹ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ jmu³ li²¹ lí³ hua³jueh³² la³jmí¹ jmuh³² hnú² ní² sá¹jmí¹ hi³ tiá² Dió³² quionh³ tsú².
3 Hi³ jáun² Jesús ca³juáh³:
—Jú¹ tson² cu³tí¹³ juo³ jná¹³ hnú², hi³ ní¹juáh³ tsá² tiá² ca³li³zian² hi³ hmai²¹, tiá² lí¹³ yáh³ hí³ tsú² jo³cuo² Dió³².
4 Jáun² Nicodemo né³ ca³ngái³:
—Ti³la³, ¿lánh³ bíh¹ rón³² lí¹³ hi³ jan² tsá² má²lieih²¹ lí¹³ li³zian² siáh³ cónh³í¹ cu³ jéin³²? ¿Hí¹ lí¹³ hen¹³ tsú² hñu³ héin¹ mí¹zió¹³ hi³ jáun² li³zian² siáh³?
5 Hi³ jáun² Jesús né³ ca³ngái³ la³ lá²:
—Jú¹ tson² cu³tí¹³ la³² juo³ jná¹³ hnú², hi³ ní¹juáh³ tsá² tiá² ca³li³zian² cun³quionh³ jmí² jma³ ji³ cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹ Dió³² ní² siáh³, tiá² lí¹³ yáh³ hí³ tsú² jo³cuo² Dió³².
6 Quí¹ jmáh³la³ ngú³ bíh¹ lín³ tsá² ca³li³zian² cun³quionh³ jméi² mí¹zió¹³, ti³la³ li³ua³ jan² tsá² ca³li³zian² cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹ Dió³² má¹ná¹, jáun² jmí²chí³ bíh¹ má²lin³ tsú².
7 Ha³ lí² cuí¹ cha³cáun² honh² nú² hi³ juah²¹ jná¹³ la³ lá²: “La³jín³² bíh¹ tsáu² hniáuh³² li³zian² hi³ hmai²¹”. 8 Quí¹ chí³ dá² ja³² li³ua³ cáun² jui³² hi³ hnió³ bíh¹; naih³² bí¹ hnú² mah¹ hi³ jmu² chí³, ti³la³ tiá² ñíh¹ yáh³ hnú² hín² dá² tíh³ ja³² chí³ hi³ hín² dá² tíh³ tsó³². Ja³bí¹ la³ ní² bíh¹ uá²jai³² lín³ tsá² má²ca³li³zian² cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹ Dió³².
9 Jmí¹jáun² ca³ngái³ siáh³ Nicodemo, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:
—¿He³ bí¹ lánh³ rón³² lí¹³ la³ ní²?
10 Jáun² ca³juáh³ siáh³ Jesús la³ lá²:
—¿Hí¹ hí¹juáh³ hnú² uá¹ tiá² ngi²³ nú² jái¹³ ní², uá¹jinh¹ hnú² bíh¹ jan² ti³² chín¹ ñí¹con² tsá² *Israel? 11 Jú¹ tson² cu³tí³ juah³² jná¹³ ñí¹con² hnú², hi³ jnoh¹ hléh¹ la³ cun³ hi³ né¹, ji³ hi³ lái³ jnoh¹ siáh³ tsá² nau³² jái¹³ ca³ti²¹ la³jí³² hi³ má²ca³neh²¹ jnoh¹; ti³la³ hnoh² né³, tiá² ta²¹ táunh²³ yáh³ náh² la³ cun³ hi³ juáh³ jnoh¹ ñí¹con² náh². 12 Ní¹juáh³ hí¹juáh³ tiá² ta²¹ hun¹ bíh¹ hnoh² ní¹ má¹ca³hléh³ jná¹³ jái¹³ hi³ ca³ti²¹ la³ cun³ hi³ qui³ lí³ jáun² ñí¹ hué²¹ lá², jáun² ¿tiá¹³ bíh¹ tiá³ táunh¹³ náh² ta²¹ ní¹juáh³ hi³ lieh¹ jná¹³ hnoh² jái¹³ hi³ ca³ti²¹ hi³ lí³ hñu³mi³cuú²?
13 ”Hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² má²ñéi¹ hñu³mi³cuú², ji³²la³ Tsá² ja³ hí³ hñu³mi³cuú² bíh¹; Tsá² hí³ né³, Jon² tsá²mi³cuóun² bíh¹, [Tsá² qui³ cuá³ hí³ hñu³mi³cuú²]. 14 Hi³ jáun² la³jmí¹ ca³ton³ jáun² hla¹ Moisés jáh³ hlái³nh¹ lái³n¹ tsoh² hmá² tá¹la³ jmí¹ tionh¹ tsú² jáun² hué³² quiéin², ja³bí¹ la³ jáun² bí¹ siáh³ hniáuh³² quiunh²¹ Jon² tsá²mi³cuóun²; 15 hi³ jáun² la³jín³² tsá² cha³² cáun² tsí³ ñí¹con² tsú² lí¹³ zian² la³ cun³ jmí¹hi³nio².

Dió³² hnio³ ji³lin² tsáu²

16 ”Sá¹ní² jie³, la³ lá² bíh¹ ca³ma³hnio³ Dió³² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá², ca³la³ hi³ ca³cuen³ máh³ tsú² Jon² Tsá² jan² tán¹, hi³ jáun² li³ua³ jan² tsá² cha³² cáun² tsí³ ñí¹con² hí³ dí² tiá² lí¹³ yáh³ hi³ tsa³hái³n³, ti³la³ lí¹³ li³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹. 17 Quí¹ Dió³² tiá² ca³zen³ Jon² ñí¹ hué²¹ lá² hi³ ja³ra³tsin² tsáu² héih³², ti³la³ hí³ dá² ca³zen³ Jon² hi³ ti³ ja³lion³ bíh¹ tsáu².
18 ”Hi³ jáun² bíh¹ tsá² tanh² ta²¹ Jon² Dió³² tiá² tá²tsin¹ yáh³ héih³², ti³la³ tsá² tiá² ñí¹chá²¹ cáun² tsi³ ñí¹con² hí³ dí² né³, cun³ má²ca³ta³tsin¹ bíh¹ héih³², quí¹ cun³ñí¹ hi³ tiá² ta²¹ tanh² tsú² Tsá² jan² tán¹ Jon² Dió³².
19 Tsá² la³ hí³ má²ca³ta³tsin¹ héih³², quí¹ cun³ñí¹ hi³ jmí¹ cuan¹ jáun² Tsá² lín³ joh¹ si² ñí¹ hué²¹ lá², ti³ jlánh¹ bíh¹ ca³tí³ tsí³ tsú² ñí¹

já¹niéi², quí¹ cun³ñí¹ hi³ tá¹³ tsú² lí³ jmáh³la³ ta²¹ hlah³ bíh¹. 20 La³jín³² bíh¹ tsá² ná¹jmu² hi³ hlah³ hoh³ joh¹ sí²; cun³ tiá² ñí¹ja³janh³² bíh¹ tsú² ñí¹con² joh¹, quí¹ jáun² tiá² li³jnia² hi³ hlah³ hi³ ná¹jmu². 21 Ti³la³ tsá² zian² la³ cun³ lí³ jú¹ tson² né³, má²janh³² bíh¹ tsú² ñí¹con² joh¹ jáun², hi³ jáun² li³jnia² hi³ tá¹³ tsú² lí³ la³ cun³ rón³² hnió³ Dió³² bíh¹.

Juan² tsá² zion² tsáu² jmái² hleh³² siáh³ cónh³í¹ cu³ jéin³² hi³ ca³tin¹ Jesús

22 Jáun² né³, jmí¹ li²¹ jáun² ngau³ Jesús quionh³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² ti³ hué¹³ Judea, hi³ jáun² ca³lén³ tsú² ca³lá² ué³ ñí¹ jáun² hi³ zion² tsáu² jmái² quionh³ tsá² hí³. 23 Ja³bí¹ Juan² siáh³ jmí¹ dí¹zion² jmái² tsáu² ti³ Enón ñí¹ má²janh² Salim, quí¹hliá² ñí¹ jáun² jmí¹ quí² jmí¹ ñei³² jmái² ñí¹ hliáun³; hi³ tsáu² né³ jmí¹ ja³táunh¹ hi³ jáun² jmí¹ zaun³² jmái². 24 Hi³ ní² ca³li³ ñeh² bíh¹ hi³ tanh¹³ tsú² Juan² hí³ hñu³mí¹ñí².

25 Jmí¹jáun² né³, ma³ jan² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² Juan² tsá² zion² tsáu² jmái² ca³ma³liáu³² hi³ quiú² táinh²³ jái¹³ quionh³ jan² tsá² judío ca³ti²¹ hín² jui³² lí¹³ li³ jin² tsú². 26 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, já¹taunh²¹ dí² ti³ ñí¹ zenh¹ Juan² hi³ ja³zeh¹ dí² la³ cun³ hi³ má²ca³li³ ñi³² dí² jáun². Jáun² ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Hnú² Ti³², sá¹ní² niéi², tsá² jmí¹ zenh¹ hí³ quiúnh¹ hnú² ti³ jo²¹ cua³ Jordán ti³ jui³² ñí¹ hia³² hiú², tsá² ca³ma³tsónh¹³ hnú² jái¹³ hi³ ca³tin¹ já³², tsá² hí³ má²dí¹zion² jmái² tsáu², hi³ la³jín³² bí¹ tsáu² má²tsá²táunh¹ ti³ ñí¹con² tsú².

27 Jáun² Juan² né³ ca³ngái³ la³ lá²:

—Hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ lín³ ta²¹ ní¹juáh³ hi³ Dió³² tiá² la³ má²lí²hiáu³². 28 Má²ca³niéih² bíh¹ hnoh² hmóu³² re² lín³² jmí¹ cá¹juáh²¹ jná¹³ cú²na²¹ jái¹³ hi³ tiá² jná¹³ lín³ yáh³ Tsá² zéi¹ Dió³², ti³la³ jná¹³ dá² lín³ ná¹ jan² tsá² ja³ chí¹ján³ ta³ ñí¹ tsá² hí³ bíh¹. 29 Jmú¹³ jái¹³, ní¹juáh³ jmí¹ jmu² tsú² cáun² jmái¹ hi³ jenh² cuo² tsáu², jáun² tsá²ñuh² tsá² má²ca³jenh² hí³ cuo² quionh³ bíh¹ tsá²mi³ má²lín³ ñí²cuo²; hi³ jáun² há²mei²¹ quioh²¹ tsá²ñuh² tsá² ca³jenh² cuo² hí³ né³ cuá¹tón²¹ có³² hi³ cuá¹nái³² jë¹ tsá² ca³jenh² hí³ cuo², hi³ jáun² né³ lí²hiún² lín³² tsí³ ní¹ má¹ca³nái³² hi³ hleh³² tsá² hí³. Hi³ jáun² bí¹ jlánh¹ lí²hiún² lín³² tsin³² jná¹³ ta³né³²; 30 quí¹ Tsá² hí³ dá² cun³ ca³tin¹ bíh¹ hi³ ti³ li³mí¹ li³ quien², hi³ jáun² jná¹³ né³, cun³ ca³ti²¹ bíh¹ hi³ má²tsa³méih³ hi³ quien² jná¹³.

Tsá² ja³ ti³ hñu³mi³cuú²

31 Hi³ jáun² Tsá² ja³ ti³ hñu³mi³cú² bíh¹ ho² jái¹³ ñí¹con² ca³la³ ji³lin². Ti³la³ tsá² qui³ lín³ tsá²mi³cuóun² má¹ná¹, jan² tsá² lí¹ tsáu² bíh¹ tsá² la³ hí³, hi³ hleh³² tsú² siáh³ la³ cun³ qui³ hleh³² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá². Ti³la³ Tsá² ja³ hí³ hñu³mi³cuú² né³, ho² jái¹³ ñí¹con² ca³la³ ji³lin² tsáu² bíh¹, 32 hi³ jáun² hí³ bíh¹ dí² hleh³² ca³ti²¹ la³ cun³ hi³ má²ca³jíe³ ji³ hi³ má²ca³nái³²; ti³la³ tiá² hin² nga³ ca³li³hnió³ yáh³ tónh³² ta²¹ la³ cun³ hi³ juáh³ Tsá² hí³. 33 Ti³la³ li³ua³ jan² tsá² taunh³² ta²¹ jë¹ Tsá² hí³ má¹ná¹, hi³ jáun² tsá² la³ hí³ má²tson² jái¹³ hi³ tson² bíh¹ Dió³² hleh³² jú¹ tson²; 34 quí¹ Tsá² lí²ze³ Dió³² dá² hleh³² jë¹ Dió³² bíh¹, quí¹ cun³ñí¹ hi³ Dió³² cuen² Jmí²chí³ joh¹ ñí¹con² tsú² ca³la³ hi³ tiá² tsi³² héih³² bíh¹. 35 Dió³² hnio³ Jon², hi³ jáun² má²ca³chá³ tsú² jo³cuo² Jon² la³jí³² hi³ zia³². 36 Jáun² tsá² má²nio² cáun² tsí³ ñí¹con² Jon² tsú² má²ná¹zian² la³ cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² tiá² hnió³ tanh¹³ ta²¹ Jon² tsú² né³, tiá² lí¹³ yáh³ zian² la³ jáun², quí¹ la³ má²míh²³ jáun² bíh¹ tsí³ Dió³² ñí¹con² tsá² la³ hí³.

4

Jesús quionh³ tsá²mi³ tsá² hín¹³ ti³ Samaria

1 Hi³ jáun² né³, jmí¹ ca³li³ ñi³² Jesús hi³ tsá² *fariseos má²ca³nái³² hi³ ti³ má²juóun³² bíh¹ tsá² hain²¹ ti³ con² hí³ dí², ji³ hi³ ti³ jlánh¹ juóun³² tsáu² má²ca³zion³ dí² siáh³ jmái² la³ cónh³ bí¹ Juan², 2 (uá¹jinh¹ jun³juáh¹³ hnga² yáh³ Jesús jmí¹ zion² jmái² tsáu², quí¹ hmóu³² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² bíh¹ tsú²), 3 hi³ jáun² jmí¹ ca³li³ ñi³² Jesús jái¹³ ní² né³, cua³han³ hué¹³ Judea hi³ ngah³ ti³ Galilea.

4 Jmí¹ ngah²¹ jáun² tsú² ca³li³ hniáuh³² tsa³nga¹ hué³² Samaria, 5 hi³ jáun² ca³chó³² tsú² cáun² juú² jmái² Sicar hín¹³ ti³ Samaria, có³² hué³² ñí¹ ca³cuéh³ hla¹ Jacob Sé³² jon². 6 Ñí¹ jáun² jmí¹ hó²¹ cáun² táu² ñí¹ jmí¹ chí² tsáu² jmái², hi³ jáun² né³ jmí¹ téh²³ tsú² “Tá² jmái² quioh²¹ hla¹ Jacob”. Jesús jmí¹ má²cá²huóh³² lín³² bíh¹ hi³ hún¹ jui³², hi³ jáun² ca³cuá³ can³² ho³ tá² jmái² jáun². Má²ñí¹ti²¹ la³ nio¹ jñéi³ ti³ ca³hláu³ bíh¹ jmí¹jáun². 7 Jáun² ja³ jan² tsá²mi³ tsá² Samaria hi³ chí¹³ jmái² ñí¹ jáun², hi³ jáun² Jesús ca³záih³ tsá²mi³ hí³ la³ lá²:

—¿Ti á¹ jmúh¹³ tiá³ hi³ chú³² cuéh¹ cú¹pih²¹ jmái² quián¹³?

8 Tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² Jesús né³, má²já²taunh²¹ hi³ má²já²lia³² má³² ti³ já¹ juú². 9 Ti³la³ cun³ñí¹ hi³ tsá² *judíos tiá² jmí¹ jmúh³² yáh³ ta²¹ li³ua³ cáun² hi³ cauh³² tsá² Samaria, hi³ jáun² lí¹ ca³ja³cáun² bíh¹ tsí³ tsá²mi³ hí³, jáun² ca³juáh³ la³ lá²:

—¿Lánh³ rón³² sa³ hnú² yáh³ mih³² jmái² ñí¹con² jná¹³?, já² tsá² judío bíh¹ hnú², hi³ jná¹³ né³ tsá² Samaria bíh¹.

10 Jmí¹jáun² ca³ngái³ Jesús la³ lá²:

—Sá¹jmí¹ hi³ lí²tsin² bíh¹ hnú² la³ cun³ hi³ hnió³ Dió³² cué³², ji³ hi³ hin² tsánh² cuá¹mi³² jmái² ñí¹con² nú², hi³ jáun² hnú² dá² ti³ jmí¹ míh¹³ bíh¹ jmái² ñí¹con² jná¹³, hi³ jáun² jná¹³ né³ jmí¹ cué¹³ ná¹ jmái² hi³ cue³² pí³ hi³ lí¹³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio².

11 Jáun² tsá²mi³ hí³ né³ ca³záih³ Jesús la³ lá²:

—Hnú² Ti³², já² hí¹juáh³ tiá² quiánh¹ yáh³ hnú² he³ cun³quionh³ chíh¹ nú² jmái², hi³ ñí¹ ñe¹ lín²¹ bíh¹ siáh³ hu²¹ jmái². Hi³ jáun² né³, ¿lánh³ rón³² cánh¹³ hnú² jmái² hi³ cue³² pí³ hi³ lí¹³ zian² tsú² hi³ cuéh¹ nú² jná¹³? 12 ¿Hí¹ jlánh¹ bí¹ quien² hnú² la³ cónh³ bíh¹ hla¹ Jacob dí¹hio³ ñú¹deh³ jnoh¹ tsá² jmí¹ zian² jmí¹tin²? Quí¹ hí³ bíh¹ ca³cué³ jnoh¹ tá² jmái² lá²; jmái² ha²¹ tá² jmái² lá² bíh¹ jmí¹ hính²³ tsú² hnga² la³ má²quionh³ jón²zíh¹ jón²cho¹, ji³ jáh³ joh¹ tsú² ní² siáh³.

13 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³ngái³ siáh³ Jesús hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—La³jín³² bíh¹ tsá² hính³ jmái² lá² li³ quiéin² siáh³ tsí³; 14 ti³la³ tsá² hính³ jmái² hi³ cue¹ jná¹³ má¹ná¹, jmí¹líh³ bíh¹ tiú²uú² chau²¹ jmái¹ hi³ li³ quiéin² siáh³ tsí³. Quí¹ cun³quionh³ jmái² hi³ cué¹³ jná¹³ dá² lí¹³ la³jmí¹ lí³ hi³ chí¹ñei³² bíh¹ jmái² hñu³ tsí³ tsú² hi³ cué³² pí³ hi³ lí¹³ zian² tsú² la³ cun³ jmí¹hi³nio².

15 Jáun² tsá²mi³ hí³ né³, ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnú² Ti³², jmu³ hi³ chú³² cué¹ jná¹³ jmái² jáun² aih²¹, hi³ jáun² tiú²uú² li³ quiéin² tsin³² jná¹³, hi³ sa³jun³ uá² li³ hniáuh³² já¹³ jná¹³ hi³ já¹chí³ jmái² la³ ti³ lá².

16 Jesús né³ ca³záih³ tsá²mi³ hí³:

—Cuánh², cuá²tiéh³ ñí²cuonh², hi³ jáun² ña³² quiúnh¹ tsú² ñí¹ lá² má¹li³² jáun².

17 Jáun² tsá²mi³ hí³ né³ ca³ngái³:

—Tiá² ñí²uó³² nia²¹ zian² yáh³.

Hi³ jáun² Jesús né³ ca³juáh³:

—Tson² bíh¹ la³ juánh³ hnú² ní², hi³ tiá² ñí²cuonh² nú² zian²; 18 quí¹ hñá³ yáh³ ñí²cuonh² hnú² má²ca³li³ zian², ti³la³ tsá² ñíh³ nú² quiúnh¹ ta³né³² né³, jun³juáh¹³ ñí²cuonh² yáh³ nú² hí³. Jáun² né³, jú¹ tson² cu³tí¹³ bíh¹ la³ cun³ hi³ má²lí²juah²¹ hnú² ní².

19 Jmí¹ ca³nái³² jáun² tsá²mi³ hí³ jái¹³ ní² né³, ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnú² Ti³², má²ca³li³tsin² jná¹³ hi³ hnú² bíh¹ lín³ jan² *ti³² jë¹ Dió³². 20 Né³² né³, dí¹hio³ ñú¹deh³ jnoh¹ tsá² hín¹³ jnoh¹ hué³² Samaria lá² ca³ma³tsú² ma³jónh³² Dió³² tsi³ máh³ lá² jmí¹tin²; ti³la³ hnoh² né³ tsá² judíos juáh³ náh² hi³ jmáh³la³ já¹ juú² Jerusalén bí¹ néh¹ lí¹³ ma³tsu³ ma³jónh³² tsú² Dió³².

21 Jáun² Jesús ca³ngái³ siáh³ la³ lá²:

—Hnú² tsá²mi³, tionh² ta²¹ jái¹³ lá²: Hi³ má²chau²¹ bíh¹ jmái¹ hi³ tiú²uú² li³ hniáuh³² yáh³ hi³ ñá¹táunh¹ náh² tsi³ máh³ ní², ho³ hi³ cuá¹táunh¹ náh² já¹ juú² Jerusalén hi³ cuá¹ma³tsú¹ ma³jonh²¹ náh² Dió³² Jméi² dí². 22 Hnoh², tsá² hín¹³ ti³ hué³² Samaria lá², hí¹juáh³ tiá² re² cuóun³² yáh³ náh² Dió³² Tsá² ma³tsú¹ ma³jonh²¹ náh²; ti³la³ jnoh¹ má¹ná¹, re² bíh¹ cuóun³² jnoh¹ Dió³² Tsá² ma³tsú¹ ma³jonh²¹ jnoh¹, quí¹ ja¹ quioh²¹ tsá² judíos bíh¹ cua³han³ Tsá² liáu³². 23 Quí¹ má²ja³quián³ bíh¹ chau²¹ jmái¹, hi³ ti³tsóh³dí¹ ta³né³² má²cá²chó³² jmái¹ jáun², la³ cun³ jmái¹ hi³ ji³lin² tsá² cu³tí³ má²tsú² má²jónh³² Dió³² má²lí¹³ ma³tsu³ ma³jónh³² tsú² Jméi² dí² cáun² hi³ hú¹tá¹ tson² cu³tí³ cun³quionh³ hi³ ma³hau³ Jmí²chí³ Chun¹; quí¹ tsá² la³ hí³ bí¹ ti³tsóh³ hnah² Jméi² dí² hi³ lí¹³ ma³tsu³ ma³jáuh³². 24 Dió³² bíh¹ jan² Tsá² lín³ Jmí²chí³; hi³ jáun² tsá² má²tsú² má²jáuh³² né³, hniáuh³² bíh¹ hi³ ma³tsu³ ma³jónh³² tsú² Dió³² cáun² hi³ hú¹tá¹ tson² cu³tí³, cun³quionh³ hi³ ma³hau³ Jmí²chí³ Chun¹.

25 Jáun² tsá²mi³ hí³ né³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Né¹ jnoh¹ hi³ já³² jan² Tsá² zen³ Dió³², Tsá² téh³ tsú² Cristo; hi³ jáun² Tsá² hí³ lí¹³ ma³ta² re² tin² la³jí³² ñí¹con² jnoh¹ ní¹ má¹cuán².

26 Jmí¹jáun² ca³juáh³ Jesús la³ lá²:

—Jná¹³ bíh¹ la³², Tsá² má²dí¹hléh²³ ná¹ ñí¹con² hnú².

27 Tá¹la³ jáun² né³, cua³tanh²¹ bíh¹ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú², hi³ jáun² lí¹ ca³ta³ná¹jíe³² bíh¹ tsú² jmí¹ ca³jíe³ hi³ cuá¹liéinh³² Jesús tsá²mi³ hí³. Ti³la³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ca³tia³ tsí³ hi³ ngáih³² tsá²mi³ hí³ ní¹juáh³ he³ dá² hnió³, sa³jun³ ca³chá³ tsú² siáh³ tiá³ tsí³ hi³ ngáih³² Jesús: “¿He³ dá² ná¹juónh³² hnú² quiúnh¹ tsá²mi³ ní²?” 28 Hi³ jáun² jmí¹jáun² bíh¹ ca³zíh³ tsá²mi³ hí³ tsú¹liáh² quioh²¹, hi³ ngah³ ti³ já¹ juú², hi³ ca³ñí¹zeh¹ tsáu² la³ lá²:

29 —Ñá²táunh¹ náh², ñá²jien¹ náh² jan² tsá²ñuh² Tsá² má²lí²zéi³² jná¹³ la³jí³² la³ cun³ hi³ má²cá²jmú³² ná¹. Tiá² hin² ñi³² hí¹ Tsá² lín³ Cristo Tsá² ó³².

30 Jmí¹jáun² ca³huén² tsá² juú² jáun², hi³ ja³taunh²¹ hi³ ca³ñí¹jien¹³ Jesús. 31 Tá¹la³ jáun² né³, tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² Jesús jein³² má³², hi³ juáh³ la³ lá²:

—Ti³², quiéih³ ca³lá² má³² quiú¹³.

32 Ti³la³ Jesús má¹ná¹, ca³ngái³ la³ lá²:

—Zia³² bíh¹ cáun² má³² hi³ lí¹³ cuh²¹ jná¹³, cáun² hi³ tiá² cuin² hnoh².

33 Jáun² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² ca³ma³liáu³² hi³ ngaih³² rainh²¹ tsá²ján² tsá²ján² hi³ juáh³ la³ lá²:

—¿Hí¹ zian² tsá² má²cuá²can³² má³² hi³ cuh³ tsú² juáh¹³?

34 Ti³la³ Jesús ca³juáh³ la³ lá²:

—Má³² quion²¹ jná¹³ lí³ la³ lá²: hi³ jmu¹ ná¹ la³ cun³ hi³ hnió³ Tsá² ca³ze³ bíh¹, ji³ hi³ má¹hián¹³ jná¹³ siáh³ ta²¹ quioh²¹ tsú². 35 Hnoh² dá² juáh³ náh² la³ lá²: “Cónh³í¹ quiún³ zíh² máh³ hniáuh³² hi³ ló³² la³ cun³ hi³ jná¹”; ti³la³ jná¹³ né³ juanh³²: Sá¹ní² jéinh¹ dú¹ náh² máh¹ ti³ la³ ó³² neh²¹, ta³né³² bíh¹ má²ca³láu², jáun² má²lí¹³ bíh¹ caun¹³ tsú². 36 Tsá² jmu² ta²¹ hi³ caun² hi³ ca³láu² jáun² né³ he² hmah²¹ quioh²¹, hi³ máɨ³ hi³ caun² tsú² jáun² né³ tsá²toh³ ñí¹ lí¹³ zian² tsú² la³ cun³ jmí¹hi³nio², hi³ jáun² tsá² jñi³² máɨ³ li³ hiún² tsí³ cu³li²¹ la³ má²quionh³ tsá² jieih³². 37 Quí¹ jú¹ tson² bíh¹ la³ cun³ hi³ juáh²³ tsú² jáun²: “Tsá² siánh³ bíh¹ jñi³², hi³ tsá² siánh³ bí¹ caun²”. 38 Jná¹³ má²lí²zéi³² hnoh² hi³ cuá¹quiaun² náh² cáun² hi³ tiá² huá² ta²¹ lí²quiánh² náh²; la³ ní² bíh¹ lí³, hi³ tsá² siánh³ bí¹ ca³jmú³ ta²¹, hi³ jáun² hnoh² né³ cáun² má²tonh²¹ náh² hná¹ ta²¹ hi³ má²he² hná¹ quioh²¹ tsá² hí³ bíh¹.

39 Juóun³² lín³² bíh¹ tsá² juú² zian² hué³² Samaria jáun² ca³tanh² ta²¹ Jesús cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ ca³ma³tson² tsá²mɨ³ hí³ jë¹ jmí¹ ca³juáh³ jáun² la³ lá²: “Má²lí²zéi³² jná¹³ tsú² la³jí³² la³ cun³ hi³ má²cá²jmú³² jná¹³”. 40 Hi³ jáun² jmí¹ cuá¹taunh²¹ jáun² tsá² hín¹³ hí³ ti³ Samaria ñí¹ cuá¹tón²¹ jáun² Jesús né³, jlánh¹ ca³hiu³ ca³mí³ dí² hi³ cuá³² tsú² juú²co¹ dí². Jáun² Jesús né³ ca³cuá³ tun³ jmáɨ¹ já¹ juú² jáun², 41 hi³ jáun² ti³ li³mí¹ juóun³² tsáu² ca³chá³ bíh¹ cáun² tsí³ jmí¹ ca³náɨ³² jáun² jáɨ¹³ hi³ hleh³² hnga² Jesús. 42 Hi³ jáun² tsá² hí³ né³ ca³záɨh³ tsá²mɨ³ hí³ la³ lá²:

—Jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³hliá² lí²juah²¹ hnú² la³ jáun² yáh³ má²táunh²³ jnoh¹ ta²¹ ta³né³², quí¹ ja³bí¹ hmóu³² yáh³ jnoh¹ má²lí²náɨ¹³ la³ cun³ hi³ má²lí²juáh³ tsú², ji³ hi³ má²né¹ jnoh¹ siáh³ hi³ cu³tí³ bíh¹ Tsá² ní² lín³ Tsá² lión³² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³.

Jesús jmah²³ jon² jan² tsá² cuú² tsá² ta³ re²¹

43 Jmí¹ la³ má²jau³ jáun² né³ cua³han³ siáh³ Jesús hué³² Samaria jáun², hi³ ngah³ siáh³ ti³ hué¹³ Galilea. 44 Quí¹ hnga² Jesús ca³juáh³ hi³ jan² ti³² jë¹ Dió³² tiá² hin² quiú² jéi²³ yáh³ juú²co¹. 45 Hi³ jáun² jmí¹ cá¹chánh²¹ dí² hué¹³ Galilea né³, ca³he³ bíh¹ tsá² hí³ re², quí¹ ja³bí¹ jmí¹ má²ñí¹táunh¹ yáh³ tsá² hí³ *Jmí¹hí¹en¹ ti³ já¹ juú² Jerusalén, hi³ jáun² jmí¹ má²ca³jí¹e³ bíh¹ tsú² la³jí³² hi³ ca³jmú³ Jesús tá¹la³ jmáɨ¹ jáun².

46 Jáun² jmí¹ li²¹ jáun² né³ ngah³ Jesús já¹ juú² Caná hín¹³ ti³ Galilea, ñí¹ ca³jmú³ tsú² jmí¹tin² hi³ jmí² jma³ lan³ mu² ráu³ mɨ³ uóun²jɨeh¹³. Hi³ já¹ juú² Capernaum né³, jmí¹ zian² jan² tsá²cuú² tsá²ta³ re²¹; tsá² hí³ jmí¹ tsáun¹ jan² jon². 47 Jáun² jmí¹ ca³li³ ñi³² tsá² hí³ hi³ má²cuanh³² siáh³ Jesús hué¹³ Galilea hi³ jmí¹ hún¹ ti³ Judea, jmí¹jáun² ngau³ dí² hi³ ca³ñí¹jɨen¹³ dí² tsú², hi³ ca³ñí¹hiú² ñí¹mí² dí² hi³ tsó³² Jesús hñú¹³ dí² hi³ tsa³jmah¹ jon² dí² tsá² jmí¹ má²ñí¹jún³ cu³tí³. 48 Hi³ jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Jun³ tsá² zia³² hi³ táunh¹³ ta²¹ yáh³ hnoh² ní¹juáh³ hi³ tiá² jɨeh²¹ náh² li²¹ ji³ hua³jueh³² ní² siáh³.

49 Jáun² tsá² joh¹ re²¹ né³ ca³juáh³:

—Hnú² Ti³², ña³² tiá³ tia³jui³² ñeh² bíh¹ hi³ jún³ jón³² jná¹³.

50 Jmí¹jáun² né³, ca³juáh³ Jesús la³ lá²:

—Cuánh² hñuh³², zian² bíh¹ jónh³² hnú² re² tin².

Jáun² tsá²ñuh² hí³ né³ ca³taunh³ ta²¹ la³ cun³ hi³ má²lí²juáh³ jáun² Jesús, hi³ jáun² ngah³ hñú¹³. 51 Hú¹ jui³² jáun² né³, ca³jenh² tsú² *tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹, tsá² ca³huén² hí³ hi³ tsa³can³² já¹³ hi³ zian² bíh¹ jon² tsú² re² tin². 52 Hi³ jáun² tsá²ñuh² hí³ ca³ngáɨ³ hi³ hín² la³nió¹ lan³ jon², jáun² tsá² joh¹ tsú² hí³ né³ ca³juáh³:

—Jmí¹ la³nió¹ quiau³ ti³ ca³hláu³ cháu³ bíh¹ ca³quin³ hi³ jmí¹ chéin³ tsú².

53 Jáun² jmí¹jáun² ca³li³tsɨn² tsá²ñuh² hí³ hi³ ti³tsóh³dí¹ jmí¹jáun² bíh¹ ca³juáh³ Jesús la³ lá²: “Zian² bíh¹ jónh³² hnú² re² tin²”; hi³ jáun² jmí¹jáun² né³ ca³tanh² tsá² hí³ ta²¹ Jesús la³ má²quionh³ la³jín³² tsá² hñú¹³.

54 Hi³ ní² bíh¹ ñí¹ má²tun³ li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³² hi³ ca³jmú³ Jesús hué¹³ Galilea jmí¹ cuanh²¹ hi³ ñéi¹ jáun² ti³ hué¹³ Judea.

5

Jesús jmah²³ jan² tsá² hma² ti³ Betzata

1 Jmí¹ lí¹cáɨn² jáun² né³ ca³jmú³ tsá² *judíos cáun² jmáɨ¹ quioh²¹, hi³ jáun² Jesús ñéi¹ ti³ Jerusalén. 2 Já¹ juú² jáun² né³, ñí¹ má²janh² ho³hñú¹³ ñí¹ téh²³ tsú² “Ho³hñú¹³ quioh²¹ *Já¹ziáh²”, ñí¹ jáun² jmí¹ nio¹ cáun² jmí²táu² hi³ téh²³ tsú² Betzata cun³quionh³ jú¹jma² *hebreo; ñí¹ jáun² jmí¹ zia³² hñá³ ñí¹ lí³ ñí¹hñú³. 3 Juóun³² lín³² bíh¹ tsá² tsáun¹ jmí¹ tionh¹ hué³² ñí¹ jáun², la³ cun³: tsá² ten³, tsá² hliánh², ji³ tsá² hma² ní² siáh³, [hi³ jmí¹ ná¹jan³² tá¹la³ juá³ jmáɨ² jáun². 4 Quí¹ ma³ cónh³ la³ jáun² bíh¹ jmí¹ ja³² jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ ja³jua³² jmáɨ², hi³ jáun² ní¹ má¹li³² jáun² bíh¹ li³ua³ jan² tsá² hí³ la³ñí¹ chu³ jmáɨ² lí¹³ lan¹³ ca³ti²¹ li³ua³ cáun² mí¹uí³ hi³ zian² tsú².] 5 Ñí¹ jáun² jmí¹ rón²¹ jan² tsá²ñuh² tsá² má²tí³ quiú³quia³jña³ mii² hi³ tsáun¹. 6 Jáun² Jesús ca³jí¹en³² tsá² hí³ hi³

rón[32] ñí[1] jáun[2], hi[3] jáun[2] jmí[1] ca[3]li[3]tsin[2] dí[2] hi[3] má[2]ngau[32] mii[2] bíh[1] la[3] tsáun[1] tsú[2], hi[3] jáun[2] ca[3]ngái̱h[3] dí[2] la[3] lá[2]:

—¿Hnáuh[1] hnú[2] lan[13]?

7 Jáun[2] tsá[2] tsáun[1] hí[3] né[3] ca[3]juáh[3]:

—Hnú[2] Ti[32], tiá[2] hin[2] zian[2] yáh[3] hi[3] taunh[13] jná[13] hñu[3] jmí[2]táu[2] ní[2] ní[1]juáh[3] ní[1] má[1]ca[3]juá[3] jmái̱[2]. Quí[1] ma[3] quin[32] la[3] ma[3] cu[3] jéin[32] hi[3] má[2]ca[3]li[3]hnó[32] jná[13] hu[21] chu[3] jmái̱[2], tsá[2] siánh[3] bíh[1] tín[2] lí[2]jan[21] hi[3] hí[23] la[3]ñí[1].

8 Hi[3] jáun[2] jmí[1]jáun[2] ca[3]juáh[3] Jesús ñí[1]con[2] tsá[2] hí[3]:

—Náu[2], ziáuh[1] jmu[2] quián[13], ngí[1].

9 Hi[3] jáun[2] la[3] cun[3] jmí[1]jáun[2] bíh[1] ca[3]lan[3] tsá[2]ñuh[2] hí[3], hi[3] jáun[2] ca[3]caun[2] jmu[2] quioh[21] hi[3] ca[3]ma[3]liáu[32] ngí[32]. Ti[3]la[3] *jmái̱[1] hi[3] tionh[2] tsú[2] tie[3] bíh[1] jmái̱[1] jáun[2]; 10 hi[3] jáun[2] tsá[2] judíos tsá[2] ná[1]ñí[1] ca[3]zái̱h[3] tsá[2] má[2]lai̱n[32] hí[3] la[3] lá[2]:

—Hóh[32], já[2] jmái̱[1] nio[2] tie[3] bíh[1] né[32], cun[3] tiá[2] ca[3]tin[1] bíh[1] hnú[2] hi[3] ñí[1]quiánh[1] jmu[2] quián[13].

11 Jáun[2] tsá[2]ñuh[2] hí[3] né[3] ca[3]ngái̱[3], hi[3] ca[3]juáh[3]:

—Tsá[2] lí[2]jmú[3] hi[3] lan[3] bíh[1] jná[13] lí[2]juáh[3]: “Quiaun[2] jmu[2] quián[13], ngí[1]”.

12 Hi[3] jáun[2] tsá[2] hí[3] né[3] ca[3]ngái̱h[3] tsá[2] má[2]lai̱n[32] hí[3] la[3] lá[2]:

—¿Hin[2] tsánh[2] tsá[2] hí[3] hi[3] lí[2]zéi̱[32] hnú[2]: “Quiaun[2] jmu[2] quián[13], ngí[1]”?

13 Ti[3]la[3] tsá[2] má[2]lai̱n[32] hí[3] né[3], tiá[2] jmí[1] ñi[32] yáh[3] hin[2] dá[2] tsánh[2] lí[2]jmú[3] hi[3] lan[3] dí[2], quí[1] ca[3]quiónh[32] bíh[1] Jesús ja[1] tsá[2] juóun[32] lín[32] jmí[1] tionh[1] hí[3] có[32] jmí[2]táu[2] jáun[2]. 14 Jmí[1] lí[1]cái̱n[2] pih[21] jáun[2] né[3], ca[3]jenh[2] siáh[3] Jesús tsá[2]ñuh[2] hí[3] hñu[3] cuáh[32] chín[1], hi[3] jáun[2] ca[3]zái̱h[3] dí[2] la[3] lá[2]:

—Sá[1]ní[2] ji̱e[3], né[32] má[2]lái̱n[1] nú[2]; hi[3] jáun[2] né[3], ha[3] lí[2]uú[2] jmú[2] tso[3], quí[1] ní[2] lí[1] cá[1]quiúnh[21] nú[2] cáun[2] hi[3] ti[3] jlánh[1] bíh[1] huáh[2] tsí[3] la[3] cónh[3] bíh[1] hi[3] jmí[1] zian[2] nú[2].

15 Jáun[2] tsá[2] hí[3] né[3] ngah[3] jmí[1] li[21] jáun[2], hi[3] ca[3]ñí[1]zeh[1] tsá[2] judíos tsá[2] ná[1]ñí[1] hi[3] Jesús bíh[1] la[3] ca[3]jmú[3] hi[3] lan[3] dí[2]. 16 Cun[3]ñí[1] hi[3] má[2]lí[2]jmú[3] jáun[2] hua[3]jueh[32] jmái̱[1] nio[2] tie[3] bíh[1] Jesús, hi[3] jáun[2] má[2]hnauh[2] tsá[2] judíos hí[3] quioh[21] tsú[2] hi[3] ma[3]tsau[13]. 17 Ti[3]la[3] Jesús né[3] ca[3]zái̱h[3] tsá[2] hí[3] la[3] lá[2]:

—La[3] má[2]jmu[2] jáun[2] bíh[1] Ñuh[32] jná[13] ta[21], hi[3] jáun[2] ja[3]bí[1] jná[13] siáh[3] jmu[2] ta[21].

18 Hi[3] jáun[2] né[3], ti[3] li[3]mí[1] ca[3]li[3]hnió[3] bíh[1] tsá[2] judíos tsá[2] ná[1]ñí[1] hi[3] jngah[3], quí[1] jun[3]juáh[13] cun[3] jmáh[3]la[3] hi[3] tiá[2] jmí[1] má[2]tí[32] tsú[2] liei[21] hi[3] ca[3]ti[21] jmái̱[1] nio[2] tie[3] yáh[3], quí[1] ji[3] hi[3]hliá[2] jmí[1] jmu[2] dí[2] jáun[2] cá[2]ren[2] quionh[3] Dió[32] bíh[1], hi[3]hliá[2] jmí[1] juáh[23] dí[2] jáun[2] hi[3] hnga[2] Dió[32] lín[3] Jméi[2] dí[2].

Jái̱[13] hi[3] ho[2] Jon[2] Dió[32]

19 Hi[3] jáun[2] Jesús né[3] ca[3]zái̱h[3] tsá[2] hí[3] la[3] lá[2]:

—Jú[1] tson[2] cu[3]tí[3] bíh[1] hi[3] juah[32] jná[13] lá[2] ñí[1]con[2] hnoh[2], hi[3] hí[1] cáun[2] yáh[3] tiá[2] hi[3] lí[13] jmu[3] Jon[2] Dió[32] la[3] cun[3] hi[3] lí[1] cháunh[23] chí[1] hnga[2]; ñí[1] jí[21]la[3] ti[3] jmu[2] tsú[2] la[3] cun[3] hi[3] jíe[23] hi[3] jmu[2] Jméi[2] bíh[1]. Quí[1] la[3]jí[32] la[3] cun[3] hi[3] jmu[2] Jméi[2] tsú[2], la[3] jáun[2] bíh[1] jmu[2] tsú[2] siáh[3] hnga[2]. 20 Quí[1] hnio[3] bíh[1] Dió[32] Jon[2], hi[3] jáun[2] hi̱eh[32] dí[2] ca[3]la[3] jí[32] hi[3] jmu[2] dí[2] hnga[2]; hi[3] né[3]bí[1] hí̱eh[21] dí[2] siáh[3] ta[21] hi[3] ti[3] jlánh[1] bíh[1] cáu[2] jueh[32], hi[3] ca[3]la[3] hi[3] lí[1] tsa[3]cáun[2] lín[32] bíh[1] honh[2] hnoh[2] lí[13]. 21 Quí[1] hí[1] la[3] ti[3] tin[2] yáh[3] tsú[2] jmu[3] siáh[3] hi[3] jenh[13] tsá[2] má[2]cá[2]tsan[3] ní[1]juáh[3] li[3]ua[3] jan[2] tsá[2] hnió[3] tsú[2] hi[3] zian[2] siáh[3], la[3]jmí[1] tin[2] jáun[2] Jméi[2] tsú[2]. 22 Quí[1] jun[3]juáh[13] Dió[32] Jméi[2] yáh[3] tsú[2] rá[2]tsi̱[32] héih[32] ñí[1]con[2] tsáu[2], quí[1] ti[3]la[3] jo[3]cuo[2] Jon[2] bíh[1] Dió[32] má[2]ca[3]chá[3] ta[21] jáun[2], 23 hi[3] jáun[2] la[3]jín[32] tsáu[2] lí[13] ma[3]quien[2] Jon[2] Dió[32] la[3]jmí[1] má[2]quien[2] tsú[2] hnga[2] Dió[32] Tsá[2] lín[3] Jméi[2]. Jáun[2] ní[1]juáh[3] tsá[2] tiá[2] má[2]quien[2] Jon[2] Dió[32], hi[3] jáun[2] sa[3]jun[3] má[2]quien[2] yáh[3] tsá[2] la[3] hí[3] Dió[32] Tsá[2] ca[3]zen[3] Tsá[2] hí[3].

24 ”Jú[1] tson[2] bíh[1] juo[3] jná[13] hnoh[2]: Li̱[3]ua[3] jan[2] tsá[2] nái̱[32] re[2] jái̱[13] hi[3] juah[32] jná[13], hi[3] tanh[2] tsú[2] siáh[3] ta[21] Tsá[2] ca[3]ze[3] jná[13], tsá[2] la[3] hí[3] bíh[1] lí[13] zian[2] la[3] cun[3] jmí[1]hi[3]nio[2]; hi[3] jáun[2] tiá[2] héih[32] tá[1]tsin[1] yáh[3] tsú[2], quí[1] má[2]ca[3]nga[2] bíh[1] tsú[2] ñí[1] jmí[1] lí[13] jún[3], hi[3] jáun[2] hú[1]tá[1] má[2]zian[2] bíh[1] tsú[2] hi[3] hmai̱[21]. 25 Juo[3] jná[13] siáh[3] hnoh[2] jú[1] tson[2] lá[2], hi[3] má[2]ja[3]quián[3] bíh[1] chau[21] jmái̱[1], hi[3] ti[3]tsóh[3]dí[1] ta[3]né[32] má[2]cá[2]chó[32] jmái̱[1] jáun[2], hi[3] tsá[2] ná[1]jún[1] ne[3] hi[3] hléh[32] Jon[2] Dió[32]; hi[3] jáun[2] tsá[2] ne[3] né[3], lí[13] zian[2]. 26 Quí[1] la[3]jmí[1] quian[32] Dió[32] Tsá[2] lín[3] Jméi[2] pí[3] hi[3] jmu[2] hi[3] lí[13] zian[2] tsáu[2], ja[3]bí[1] la[3] jáun[2] ca[3]cuéh[3] tsú[2] Jon[2] jái̱[13] hi[3] quian[32] siáh[3] pí[3] hi[3] jmu[3] hi[3] lí[13] zian[2] tsáu[2]; 27 hi[3] jáun[2] má[2]ca[3]cuéh[3] dí[2] siáh[3] jái̱[13] hi[3] ra[3]tsi̱[32] héih[32] ñí[1]con[2] tsáu[2], quí[1] cun[3]ñí[1] hi[3] hí[3] bíh[1] lín[3] Jon[2] tsá[2]mi̱[3]cuóun[2]. 28 Ha[3] lí[2] cuí[1] cha[3]cáun[2] honh[2] náh[2] hi[3]hliá[2] má[2]lí[2]juáh[32] jná[13] la[3] ní[2], quí[1] chau[21] bíh[1] jmái̱[1] hi[3] la[3]jín[32] tsá[2] ná[1]jún[1] ne[3] hi[3] hléh[32] tsú[2], 29 hi[3] jáun[2] tsá[2] hí[3] né[3], huén[32] tá[2]hón[32] quioh[21]. Li̱[3]ua[3] jan[2] tsá[2] ca[3]jmú[3] hi[3] chu[21] né[3], jenh[13] hi[3] lí[13] zian[2] cun[3] jmí[1]hi[3]nio[2]; ti[3]la[3] ní[1]juáh[3] tsá[2] ca[3]jmú[3] hi[3] hlah[3] má[1]ná[1], jenh[13] hi[3] tá[1]tsin[1] héih[32] hlah[3] bíh[1].

Lí[2] lin[1] bíh[1] hi[3] tson[2] ho[2] Jesús jái̱[13]

30 ”Tiá[2] lí[13] yáh[3] jmu[1] jná[13] hí[1] cáun[2] hi[3] cháunh[23] chin[32] huen[2]. Jná[13] dá[2] rá[2]tsi̱[32] ná[1] héih[32] la[3] cun[3] lí[3] héih[32] hi[3] ja[32] ñí[1]con[2] bíh[1] ná[1]; hi[3] la[3] cun[3] ca[3]ti[21] bíh[1] siáh[3] rá[2]tsi̱[32] jná[13] héih[32], quí[1] tiá[2] jmu[2] yáh[3] jná[13] la[3]

cun³ hi³ hnó³² huen², ti³la³ jná¹³ dá² jmu² la³ cun³ hi³ hnió³ [Ñuh³² ná¹] Tsá² ca³ze³ bíh¹. 31 Sá¹jmí¹ hi³ jí³²la³ huen² bíh¹ jná¹³ no² jái¹³ hi³ ca³tin¹ ná¹ huen², hi³ jáun² tiá² lin¹ ñí¹ quien² yáh³ la³ cun³ hi³ juah³² jná¹³ jáun²; 32 ti³la³ zian² bíh¹ jan² tsá² siánh³ hi³ lín³ tsá² nau³² jái¹³ hi³ ca³tin¹ jná¹³, hi³ jná¹³ ño¹ hi³ quien² bíh¹ la³ cun³ hi³ juáh³ tsá² hí³ hi³ ca³tin¹ jná¹³. 33 Hnoh² dá² ca³zen² náh² tsá² ca³ñí¹ngah¹ Juan² tsá² zion² hí³ tsáu² jmái² ní¹juáh³ hin² tsánh² dí², hi³ la³jí³² la³ cun³ hi³ ca³ngái³ hí³ né³, jú¹ tson² bíh¹ jaun³². 34 Ti³la³ uá¹ jáun² la³ jáun² jú¹ tson² hi³ jáun², tiá² jmu² yáh³ jná¹³ hi³ juáh¹³ hi³ quien² lín³² jú¹ tson² hi³ hleh³² tsá²mi³cuóun² hi³ ca³tin¹ jná¹³; jí³²la³ ti³ juanh³² jná¹³ jái¹³ ní² hi³ jáun² lí¹³ liáun³ hnoh² bíh¹. 35 Juan² hí³ dá² jmí¹ lín³ la³jmí¹ lí³ cáun² sí² hi³ jmí¹ tai³² joh¹ quioh²¹, hi³ jáun² hnoh² né³ ca³lín¹³ hi³ má¹hiúnh¹³ cu³tiá³ honh² hi³ ca³ti²¹ joh¹ hi³ jmí¹ quian³² tsú² jáun². 36 Ti³la³ zia³² bíh¹ cónh³í¹ cáun² li²¹ hi³ hie³² jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ jná¹³, hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bí¹ hi³ ca³juáh³ jáun² Juan². Quí¹ cun³quionh³ la³jí³² ta²¹ hi³ jmu² bíh¹ jná¹³, la³ cun³ ta²¹ hi³ ca³cué³ Ñuh³² jná¹³ hi³ jmu¹, má²lí²lin¹ hi³ tson² bíh¹ ca³ze³ jná¹³ Ñuh³². 37 Ja³bí¹ hnga² Ñuh³² jná¹³ Tsá² ca³ze³ hí³ má²ca³cué³ siáh³ jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ jná¹³, uá¹jinh¹ hí¹ cónh³ tiá² má²ca³nié̱ih² hnoh² ho³ tsú² hi³ hleh³², hi³ sa³jun³ má²ca³jien¹ náh² tsú² siáh³. 38 Cun³ tiá² má²cá²hí̱enh³² bíh¹ jú¹ chú³² quioh²¹ tsú² hñu³ honh² hnoh², quí¹ cun³ñí¹ hi³ tiá² tanh²³ yáh³ hnoh² ta²¹ Tsá² ca³zen³ tsú² hí³. 39 Jlánh¹ re² ná¹quí² ná¹hih³² hnoh² Sí² quioh²¹ Dió³² ca³la³ huán¹ tái³² cu³tí³, quí¹ hi³ hen² honh² náh² hi³ ñí¹ jáun² lí¹³ chanh¹ náh² he³ lánh³ rón³² lí¹³ zian² náh² la³ cun³ jmí¹hi³nio²; ti³la³ ti³tsóh³dí¹ ñí¹ Sí² jáun² yáh³ rá¹hleh³² jái¹³ hi³ ca³tin¹ jná¹³, 40 hi³ má¹li³² jáun² né³, sa³ tiá² hnáuh² bí¹ náh² hi³ ña¹táunh¹ ñí¹con² jná¹³, hi³ jáun² jmí¹ lí¹³ zian² náh² la³ cun³ jmí¹hi³nio².

41 ”Ha³ tiá² hniá¹ yáh³ jná¹³ hi³ tsáu² ma³quien² ná¹, 42 quí¹ ti³la³ cuóu³² bíh¹ jná¹³ hnoh², hi³ ño¹ jná¹³ siáh³ hi³ jun³ tsá² hno³ Dió³² yáh³ hnoh². 43 Jná¹³ dá² cuan³ ná¹ cha¹³ Ñuh³², ti³la³ hnoh² né³, tiá² he²³ yáh³ hnoh² jná¹³; ti³la³ né³² né³, ní¹juáh³ cuan³ jan² tsáu² hi³ ca³tin¹ hnga², né³² cánh³ bíh¹ hen¹³ náh² tsá² la³ hí³. 44 Ní¹juáh³ cá² ñí¹ ná¹hen² honh² náh² hi³ má¹quien¹³ náh² tsá²ján² tsá²ján² bíh¹, hi³ ní¹juáh³ tiá² la³ hnáuh²³ yáh³ náh² he³ lánh³ rón³² jmí¹ lí¹³ ma³quien² Dió³² hnoh², ¿lánh³ bíh¹ rón³² lí¹³ táunh¹³ hnoh² ta²¹? 45 Ha³ lí² lí¹ cuí¹ lín¹³ náh² hi³ jná¹³ ñí¹chá³ tsáuh³ náh² ñí¹con² Ñuh³²; quí¹ hnga² bíh¹ hla¹ Moisés tsá² ca³hé̱ih³ náh² hí³ honh² ñí¹con² ti³ tsa³hna³ hnoh². 46 Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ táunh²³ hnoh² ta²¹ la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³juáh³ jáun² hla¹ Moisés dúh¹, hi³ jáun² ja³bí¹ jmí¹ taunh¹³ bíh¹ náh² uá²jai³² ta²¹ jná¹³, quí¹ hí³ bíh¹ ca³hlé̱h³ hi³ ca³tin¹ jná¹³. 47 Ti³la³ ní¹juáh³ hí¹juáh³ jë¹ tsá² hí³ yáh³ tiá² ta²¹ táunh²³ hnoh², hi³ jáun² né³, tiá¹³ bíh¹ tiá³ táunh¹³ hnoh² ta²¹ la³ cun³ hi³ juah³² jná¹³.

6

Jesús cue³² hi³ cuh³ hñá³ mei²¹ tsáu²
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17)

1 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ngau³ siáh³ Jesús ti³ jo²¹ jmái² lí¹ ná¹ho³ hi³ téh²³ tsú² jáun² Galilea, hi³ ja³bí¹ téh²³ tsú² siáh³ Tiberias. 2 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ja³taunh²¹ juóun³² lín³² tsáu² cu³chin¹ cu³hna²¹ Jesús, quí¹hliá² má²ca³jí̱e³ tsú² hua³jueh³² hi³ jmu² dí², hi³ jmah²³ dí² tsá² tsáun¹. 3 Jáun² jmí¹jáun² ca³ñí¹uu³² Jesús cáun² máh³, hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³cuá³ quionh³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con². 4 Má²janh² bíh¹ má²he² jmái¹ hi³ ti²¹ *Jmí¹hí̱en¹ jmí¹jáun², jmái¹ hi³ jmu² jáun² tsá² *judíos. 5 Hi³ jáun² jmí¹ ca³jí̱e³ Jesús hi³ juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² hí¹ja³táunh¹ chí¹cáin² cu³hna²¹ dí², jáun² ca³záih³ dí² Pí²liéi¹ la³ lá²:

—¿Ha³ jinh¹ lí¹³ lá¹³ dí² má³² hi³ cuh³ la³jí̱n³² tsá² ní² juáh¹³?

6 La³ ní² ca³juáh³ tsú² quí¹ cun³ñí¹ hi³hliá² hnió³ dí² hi³ ca³ hi³ lan³ Pí²liéi¹ bíh¹, quí¹ jmí¹ má²ñi³² bíh¹ Jesús hnga² he³ lánh³ jmu³. 7 Hi³ jáun² Pí²liéi¹ né³ ca³ngái³ la³ lá²:

—Hí¹juáh³ tun³ nio² hñá³láu³ héih³² quie³ *cú¹tiáu² yáh³ tiá² lain²¹ hi³ lá¹³ dí² *hí³ cuú²miih²¹ hi³ cuh³ la³jí̱n³² tsá² ní², uá¹ cun³ hi³ jmí¹ cuh³ tsú² ma³pih²¹.

8 Jáun² Tre²¹ rainh²¹ Sí¹mu²¹ Pé¹ né³, jan² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú², ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:

9 —Lá² zenh² jan² ñú²míh¹ hi³ dí¹quian³² hñá³ hí³ cuú²miih²¹ cebada, la³ má²quionh³ gon³ hma²¹. Ti³la³ ¿he³ dá² rón³² hi³ ní² hi³ ca³tin¹ juóun³² lín³² tsá² tionh² lá²?

10 Hi³ jáun² jmí¹jáun² né³ ca³juáh³ Jesús la³ lá²:

—Zéih³ ca³la³ jín³² tsá² ní² hi³ cuí¹ tiánh² hué³².

Ñí¹ jáun² jmí¹ tsi²¹ hliáun³ mí¹ñéi², hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³tiánh³ cun³ hñá³ mei²¹ jmáh³la³ tsá²ñuh². 11 Jmí¹jáun² ca³zanh³ Jesús hí³ cuú²miih²¹ jáun², hi³ jáun² ca³cuéh³ dí² tiá¹hmah¹ Dió³²; jmí¹ li²¹ jáun² né³ [ca³cuéh³ dí² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con², jáun² tsá² hí³] ca³tsóh³ ñí¹con² ca³la³ jín³² tsá² má²tionh² hí³. Ja³bí¹ la³ jáun² siáh³ ca³cuéh³ tsú² tiá¹hmah¹ Dió³² hi³ ca³tin¹ hma²¹ hí³, hi³

jáun² ca³tsóh³ tsú² siáh³ ñí¹con² tsáu² ní¹juáh³ ha³ la³ cónh³ hnió³ tsú² cuh³. 12 Hi³ jáun² jmí¹ má²lí²cuh³ tsú² jáun² ca³la³ lah³ má³² né³, ca³záɨh³ siáh³ Jesús tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con² la³ lá²:

—Cuá²jiéih¹ náh² chí² juoh¹ hi³ má²ziau³², hi³ jáun² tiá² lí¹ tsa³cuí³² hí¹ cú¹pih²¹.

13 Ca³jieh³ bíh¹ tsú², hi³ jáun² ca³cónh³² quia³tún³ mí²tá² chí² juoh¹ hi³ ziau³ quioh²¹ hñá³ hí³ jáun². 14 Hi³ jáun² jmí¹ ca³jíe³ jáun² tsá² tionh² hí³ hua³jueh³² hi³ ca³jmú³ jáun² Jesús né³, ca³juáh³ la³ lá²:

—Tson² bíh¹ cu³tí³, tsá² nɨ² bí¹ lánh³ *ti³² jë¹ Dió³², tsá² ca³tɨn¹ hi³ já³² ñí¹ hué²¹ lá².

15 Tɨ³la³ Jesús né³ ca³lɨ³tsɨn² hi³ tsá² hí³ jmɨ¹ má²hnió³ jau³ chí¹tson³, hi³ jmu³ tsú² hi³ lín³ dí² re²¹, hi³ jáun² ngau³ dí² la³ ti³ tsɨ³ máh³ hi³ ja³cuá² dí² cú² hnga² tán¹ ñí¹ jáun².

Jesús cuá¹ngɨ³² ñi¹ jmáɨ²
(Mateo 14:22-33; Marcos 6:45-52)

16 Hi³ jáun² jmí¹ má²ca³zɨ³² né³, ca³son² tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con² Jesús máh³ jáun² hi³ ja³tanh²¹ siáh³ ti³ can³² jmáɨ². 17 Jmí¹ má²zi³² lín³² bíh¹, hi³ tiá² jmí¹ má²jaunh³² yáh³ Jesús tsɨ³ máh³ jáun², hi³ jáun² taunh³ tsú² cú²jueh³² hñu³ mu² hi³ ca³han³ dí² ti³ jo²¹ jmáɨ² hi³ chá¹tánh¹ ti³ juú² Capernaum. 18 Tá¹la³ jmí¹ ná¹han³² tsú² jáun² jmáɨ² né³, ca³cua³tsɨ³² chí³ tiá³ lín³² hi³ ca³la³ hi³ cáu³ ma³ cu³ tsɨn¹ jmí²miih²¹. 19 Jmí¹ má²lí²ngɨ³² jáun² mu² ñí¹ tí³ cun³ hñá³ ho³ jñéi³ kilómetros né³, jáun² ca³jíen³² tsú² Jesús hi³ cuá¹ngɨ³² ñí¹ jmáɨ², hi³ hí¹ja³² juɨ³² ñí¹ hí¹tsau³² jáun² mu², hi³ jáun² jmí¹jáun² né³, ca³juénh² lín³² bíh¹ tsú². 20 Tɨ³la³ Jesús né³, ca³juáh³ la³ lá²:

—¡Ha³ lí² juenh³ náh², quí¹ jná¹³ bíh¹ la³²!

21 Hi³ jáun² tsá² hí³ né³, ca³lɨ³ hiún² tsí³ hi³ tanh¹³ Jesús hñu³ mu² jáun²; jmí¹ lɨ²¹ jáun² né³, né³² cánh³ bíh¹ ca³cháuh³² mu² jáun² hué³² ñí¹ qui³ cuá¹tsauh³².

Jesús hnauh² tsáu²

22 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² né³, tsá² ca³ta³tonh¹ hí³ jo²¹ jmáɨ² lí¹ ná¹ho³ jáun² ca³lɨ³tsɨn² hi³ la³ má²já²tanh²¹ bíh¹ tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con² Jesús quionh³ mu² cáun² tán¹ hi³ jmí¹ rón²¹ jáun²; hi³ ca³lɨ³tsɨn² tsú² siáh³ hi³ tiá² la³ ngah³ yáh³ Jesús quionh³ tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con². 23 Tá¹la³ jáun² né³ cua³toh³ siáh³ mu² siáh³, mu² jáun² ca³hué² juú² Tiberias hi³ cua³toh³ có³² ñí¹ má²lí²cuh³ tsú² jáun² hí³ cuú²miih²¹ jmí¹ má²lí²cuéh³² jáun² Tɨ³² Juo¹³ dí² tiá¹hmah¹ Dió³². 24 Hi³ jáun² dá² jmí¹ ca³jíe³ tsá² hí³ hi³ tiá² Jesús zenh² yáh³ ñí¹ jáun², hi³ sa³jun³ tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con² tsú² tionh², hi³ jáun² ca³taunh³ tsá² hí³ hñu³ mu² jáun², hi³ já¹taunh²¹ ti³ já¹ juú² Capernaum hi³ hnah² Jesús.

Jesús lín³ má³² hi³ cue³² pí³ hi³ lí¹³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio²

25 Jmí¹ ca³cha³táunh¹ jáun² tsá² hí³ jo²¹ jmáɨ² lí¹ ná¹ho³ jáun² né³, ca³jenh² dí² Jesús, hi³ jáun² ca³ngáɨh³ dí² hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¿Lí́h³ dá² cuanh³ hnú² ti³ lá² Tɨ³²?

26 Tɨ³la³ Jesús né³ ca³juáh³:

—Hú¹tá¹ cu³tí³ ma³tson¹³ jná¹³ jáɨ¹³ lá² hi³ hnoh² dá² hnauh²³ jná¹³ quí¹hliá² cun³ñí¹ hi³hliá² ca³quiéih³ náh² ca³la³ ca³cónh³² henh¹ bíh¹, jun³juáh¹³ hi³hliá² má²ca³há¹ ca³ngɨ¹³ náh² li²¹ hi³ ca³jmú³² jná¹³ jáun² yáh³. 27 Cha³ jmí¹ jmúh¹³ náh² ta²¹ hi³ lɨ³ zian² náh² má³² hi³ lí¹ tsá², hniáuh³² jmúh¹³ náh² cú²jueh³² hi³ lɨ³ zian² náh² má³² hi³ jmí¹líh³ tiá² tsá² bíh¹, hi³ jmu³ hi³ lí¹³ zian² náh² la³ cun³ jmí¹hi³nio² yáh³. Jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun² bíh¹ lí¹³ cué¹³ má³² jáun², quí¹ jná¹³ bíh¹ má²ca³chau³ Dió³² Ñuh³² hi³ cuá¹chan¹ ná¹ ca³ti²¹ hi³ jáun².

28 Jáun² né³, tsá² hí³ ca³ngái³ la³ lá²:

—¿He³ lánh³ hniáuh³² jmú¹³ jnoh¹ hi³ jáun² lí¹³ jmú¹³ jnoh¹ la³ cun³ ta²¹ hi³ hnió³ Dió³² jmú¹³?

29 Hi³ jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—La³ lá² bíh¹ hnió³ Dió³² jmúh¹³ náh²: Hniáuh³² tanh¹³ náh² ta²¹ Tsá² má²lí²zen³ bíh¹ tsú².

30 Jáun² tsá² hí³ ca³ngái³ siáh³ hi³ ca³juáh³:

—¿He³ li²¹ lí¹³ jmúh¹³ nú² hi³ neh²¹ jnoh¹, hi³ jáun² taunh¹³ jnoh¹ ta²¹? ¿He³ ñí¹ ta²¹ lí¹³ jmúh¹³ hnú² [la³ jmí¹ ca³jmú³ jáun² hla¹ Moisés]? 31 Quí¹ dí¹hio³ ñú¹deh³ jnoh¹ ca³cúh² má³² hi³ téh²³ tsú² jáun² maná tá¹la³ jmí¹ tionh¹ tsú² jáun² hué³² quiéin², la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí², hi³ juáh³ la³ lá²: “Ca³súh³ tsú² má³² hñu³mi³cuú² hi³ ca³cúh² tsá² hí³”.

32 Jáun² Jesús né³ ca³ngái³ siáh³:

—Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ jun³juáh¹³ hla¹ Moisés yáh³ tsá² ca³cué³ má³² hi³ ca³súh³² jáun² hñu³mi³cuú², quí¹ hnga² bíh¹ Ñuh³² jná¹³ Tsá² ca³cué³. Hi³ ta³né³² né³ cue³² tsú² hú¹tá¹ ti³tsóh³ má³² bíh¹ hi³ ja³ hñu³mi³cuú². 33 Quí¹ Tsá² ja³ hí³ hñu³mi³cuú² bíh¹ lín³ hí³ cuú²miih²¹ hi³ cue³² Dió³², hi³ jáun² Tsá² hí³ bíh¹ jmu³ hi³ hú¹tá¹ cu³tí³ lí¹³ zian² tsá² zian² hngá¹máh³.

34 Hi³ jáun² tsá² hí³ né³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Tɨ³², cué¹ tiá³ jnoh¹ hí³ cuú²miih²¹ jáun² la³jí³² jmáɨ¹.

35 Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Jná¹³ bíh¹ lín³ ná¹ hí³ cuú²miih²¹ hi³ jmu³ hi³ lí¹³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio². Ní¹juáh³ tsá² ja³² ñí¹con² jná¹³, jmí¹líh³ bíh¹ tiá² lí¹³ ñí¹cuóunh²¹ tsú²; hi³ ní¹juáh³ tsá² nio²

cáun² tsí³ ñí¹con² jná¹³ né³, cun³ tiá² tón³² jmái¹ lí¹³ bíh¹ hí¹quiéin² tsí³ tsú². 36 Ti³la³ la³ cun³ má²lí²juáh³² jná¹³ ní² má¹ná¹, hnoh² dá² cun³ tiá² ta²¹ taunh²³ bíh¹ náh² jná¹³, uá¹jinh¹ má²lí²jie¹ náh² jná¹³. 37 Quí¹ la³jín³² tsá² chan² Ñuh³² jná¹³ jo³uón³² ja³táunh¹ ñí¹con² jná¹³; hi³ tsá² ja³táunh¹ hí³ ñí¹con² jná¹³ né³, jmí¹lí̱h³ yáh³ tiá² huen¹ jná¹³ tsú² cheih³². 38 Quí¹ tiá² ja³ yáh³ jná¹³ hñu³mi³cuú² hi³ ja³jmú³² la³ cun³ hi³ ti³² tsin³² huen², ti³la³ jná¹³ dá² ja³ hi³ jmu¹ ná¹ la³ cun³ hi³ hnió³ Ñuh³² ná¹ Tsá² ca³ze³ bíh¹. 39 Hi³ la³ cun³ hi³ hnió³ jáun² Ñuh³² jná¹³ Tsá² ca³ze³ né³, hi³ jmu¹ jná¹³ hua³hí¹³ la³jín³² tsá² má²ca³chan³ tsú² jo³uón³² bíh¹, hi³ jáun² tiá² lí¹ tsa³hái̱n³ hí¹ jan²; hi³ jáun² ñí¹ ca³táuh³ jmái¹ né³ jmu¹ jná¹³ siáh³ hi³ jenh¹³ tsú². 40 Quí¹ Ñuh³² bíh¹ jná¹³ hnió³ hi³ lí¹³ zian² la³ cun³ jmí¹hi³nio² ca³la³ jín³² tsá² jíe²³ chí¹tiá³ ñí¹ ñí¹con² Jon² Dió³², ji³ hi³ tanh² tsú² siáh³ ta²¹; hi³ jáun² jná¹³ jmu¹ siáh³ hi³ jenh¹³ tsá² la³ hí³ ñí¹ ca³táuh³ jmái¹.

41 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, tsá² judíos ca³ma³liáu³² hi³ ziú² hien² Jesús quí¹hliá² ca³juáh³ la³ lá²: “Jná¹³ bíh¹ lín³ hí³ hi³ ja³ hñu³mi³cuú²”. 42 Jmí¹jáun² ca³juu³ ca³hlénh³ dí² la³ lá²:

—¿Haun¹³ juáh¹³ Jesús jon² hla¹ Sé³² bíh¹ ni³² dúh¹? Já² ná¹cuóun²¹ bíh¹ dí² jméi² mí¹ziú¹³ tsú², hi³ jáun² ¿ha³ bí¹ lánh³ rón³² juáh³ tsú² hi³ hí³ néh¹ ja³ hñu³mi³cuú²?

43 Jmí¹jáun² né³, ca³juáh³ Jesús la³ lá²:

—Ha³ lí² ziú² lí² hie³ náh². 44 Quí¹ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ já³² ñí¹con² jná¹³ ní¹juáh³ tiá² la³ má²lí²tié³ yáh³ Ñuh³² jná¹³ Tsá² ca³ze³ ná¹; hi³ jáun² tsá² téh²³ hí³ Ñuh³² jná¹³ né³, jná¹³ bíh¹ jmu¹ hi³ jenh¹³ tsú² ñí¹ ca³táuh³ jmái¹. 45 Ñí¹ Sí² hi³ ca³jmú³ tsá² ca³lin³ ti³² jë¹ Dió³² rá¹juáh³ la³ lá²: “Hnga² bíh¹ Dió³² ma³tin² ca³la³ jín³² tsáu²”. Jáun² la³ ni²² bíh¹ lí³, hi³ la³jín³² tsá² nái³² la³ cun³ hi³ juáh³ Ñuh³² jná¹³, ji³ hi³ lí²tin² tsú² siáh³ la³ cun³ hi³ má²ta² hí³, tsá² hí³ bíh¹ ja³táunh¹ ñí¹con² jná¹³.

46 ”Jun³juáh¹³ hliá² zian² tsá² má²ca³jíen³² yáh³ Jméi² dí²; quí¹ jí³²la³ hnga² Tsá² ja³ hí³ ñí¹con² bíh¹ Dió³² má²ca³jíe³². 47 Jú¹ tson² cu³tí¹³ juanh³² jná¹³, hi³ li³ua³ jan² tsá² nio² cáun² tsí³ ñí¹con² jná¹³, tsá² la³ hí³ bíh¹ lí¹³ zian² la³ cun³ jmí¹hi³nio². 48 Quí¹ jná¹³ bíh¹ lín³ hí³ cuú²miih²¹ hi³ jmu³ hi³ lí¹³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹. 49 Uá¹jinh¹ dí²hioh³ ñú²deh³ hnoh² ca³cúh² má³² hi³ téh²³ tsú² jáun² maná ñí¹ lí³ hué³² quiéin² jáun² jmí¹tin², ti³la³ cu³ jáun² ca³tsan³ bíh¹ tsú²; 50 ti³la³ jná¹³ dá² hléh²³ hi³ ca³tin¹ hí³ cuú²miih²¹ hi³ ja³ jáun² hñu³mi³cuú² bíh¹. Hi³ jáun² né³, li³ua³ jan² tsá² cuh³ hí³ jáun² tiá² jún³ yáh³. 51 Huen² bíh¹ jná¹³ lín³ ná¹ hí³ cuú²miih²¹ hi³ jmu³ hi³ lí¹³ zian² tsú², hi³ ja³ jáun² hñu³mi³cuú²; hi³ jáun² ní¹juáh³ tsá² cuh³ hí³ lá² né³, li³ zian² cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹. Ti³tsóh³dí¹ ngú³ quion²¹ bíh¹ jná¹³ lí³ hí³ cuú²miih²¹ hi³ cué¹³ jná¹³ jáun² hi³ ca³tin¹ tá¹ cáun² hngá¹máh³, hi³ jáun² lí¹³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio².

52 Jmí¹jáun² ca³ma³liáu³² tsá² judíos hi³ ca³juu³ ca³hlénh³ má²tún² hmóu³² hi³ juáh³ la³ lá²:

—¿Ha³ bí¹ lánh³ rón³² lí¹³ cué³² tsá² ní² ngú³ quioh²¹ hnga² hi³ cúh¹³ jnoh¹?

53 Jesús né³ ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:

—Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ ní¹juáh³ hnoh² tiá² cúh¹³ náh² ngú³ quion²¹ jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun², ji³ hi³ húh¹³ náh² siáh³ jmí²hán¹ ná¹, hi³ jáun² tiá² lí¹³ yáh³ zian² náh². 54 Quí¹ cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹ zian² tsú² ni¹juáh³ tsá² cúh² ngú³ quion²¹ jná¹³ ji³ hi³ hính²³ tsú² siáh³ jmí²hán¹ jná¹³; hi³ jáun² jná¹³ jmu¹ siáh³ hi³ jenh¹³ tsú² ñí¹ ca³táuh³ jmái¹. 55 Quí¹ ngú³ quion²¹ jná¹³ bíh¹ lí³ hú¹tá¹ ti³tsóh³ má³², hi³ jmí²hán¹ jná¹³ né³ lí³ hú¹tá¹ ti³tsóh³ jmái² hi³ lí²cuoh² tsí³ tsú². 56 Hi³ jáun² li³ua³ jan² tsá² cúh² ngú³ quion²¹ jná¹³, ji³ hi³ hính²³ tsú² siáh³ jmí²hán¹ jná¹³, tsá² la³ hí³ bíh¹ má²cá²cunh³ quiúnh¹ jná¹³, hi³ jáun² jná¹³ né³ má²cá²cunh³ siáh³ quionh³ tsá² hí³. 57 Quí¹ Ñuh³² jná¹³ Tsá² ca³ze³ dá², jan² Dió³² Tsá² juú²tsáun² bíh¹; hi³ jáun² jná¹³ né³ zian² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hí³ bíh¹. Hi³ jáun² la³ jáun² bí¹ siáh³ lí³, hi³ ní¹juáh³ tsá² li³tú² li³má³² jmí¹ tsí³ cun³quionh³ jná¹³, jáun² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ jná¹³ bíh¹ lí¹³ zian² tsú². 58 Jná¹³ dá² hléh²³ hi³ ca³ti²¹ hí³ cuú²miih²¹ hi³ ja³ hñu³mi³cuú² bíh¹. Hí³ lá² tiá² lí³ yáh³ la³jmí¹ lí³ má³² hi³ ca³cúh² jáun² dí²hioh³ ñú²deh³ hnoh² jmí¹tin², hi³ jmí¹ li²¹ jáun² né³ cu³ jáun² ca³hiá² cá²tsan³ bíh¹ tsú²; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² cuh³ hí³ lá² má¹ná¹, lí¹³ zian² la³ cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹.

59 Jesús ca³ma³ta² jái¹³ ni²² hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² judíos hi³ zeh² jáun² já¹ juú² Capernaum.

Jái¹³ jmu² hi³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio²

60 Jmí¹ ca³nái³² jáun² tsá² má²tsá²táunh¹ hí³ cu³hna²¹ Jesús jái¹³ ní² né³, jáun² juóun³² tsá² hí³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Já² juóuh³² lín³² bíh¹ jái¹³ hi³ má²lí²juáh³ tsú² ní²; jun³juáh¹³ hi³ tú¹ tsa¹³ jnoh¹ má¹tí²¹ yáh³ jái¹³ ní².

61 Ti³la³ Jesús né³ ca³li³tsin² bíh¹ hi³ tsá² hí³ ná¹juónh²³ hi³ ná¹má²tsan² tsí³ ca³ti²¹ jái¹³ jáun², jáun² ca³záih³ dí² la³ lá²:

—¿Hí¹ má²ja³tsan² honh² hnoh² cun³quionh³ jáɨ¹³ ní²? 62 ¿He³ la³ lí¹³ jaun³² ní¹juáh³ hi³ la³ ca³jien¹ náh² Jon² tsá²mɨ³cuóun² hi³ cuá¹uɨnh³² siáh³ tɨ³ ñí¹ jmí¹ cuá³ jmí¹tin²? 63 Hnga² Jmí²chí³ joh¹ Dió³² bíh¹ jmu² hi³ lí¹³ zian² tsú²; quí¹ ha³ tiá² lin¹ ñí¹ jmu² ta²¹ yáh³ ngú³. Hi³ la³jí³² jáɨ¹³ hi³ má²lí²hléh³ jná¹³ ní² né³, híe³² jú¹ tson² hi³ ca³tɨn¹ Jmí²chí³ hí³ bíh¹, ji³ hi³ ca³ti²¹ ha³ lánh³ lí¹³ zian² tsú² cu³tí³. 64 Ti³la³ cun³ jáun² zian² bíh¹ ma³ jan² hnoh² hi³ tiá² má²nio² cáun² honh² náh².

La³ ní² ca³juáh³ Jesús quí¹ cun³ñí¹ hi³hliá² jmí¹ má²ñi³² bíh¹ tsú² la³ cun³ jmí¹tin² hin² tsánh² tiá² ta²¹ taunh³², hi³ hin² tsánh² tsa³jienh³ dí². 65 Jáun² ca³juáh³ dí² siáh³ la³ lá²:

—Já² jáun² yáh³ má²lí²juáh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh² hi³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ já³² ñí¹con² jná¹³ ní¹juáh³ hi³ tiá² té³ hnga² Ñuh³² jná¹³.

66 La³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ juóun³² tsá² jmí¹ haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² Jesús ca³jính³² hi³ tiú²uú² ca³ñi³táunh¹ yáh³ quionh³ dí². 67 Jmí¹ lɨ²¹ jáun² né³ ca³ngáih³ Jesús tán¹ quian³tun³ tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¿Hí¹ ja³bí¹ hnoh² uá²jaɨ³² hnáuh² cuá¹tánh¹?

68 Tɨ³la³ Sí¹mu²¹ Pé¹ né³ ca³ngáɨ³ la³ lá²:

—Hnú² Tɨ³², ¿hin² dá² tɨ³ ñí¹con² lí¹³ tsáu¹³ jnoh¹? Quí¹ hnú² bíh¹ Tsá² quiánh¹ jáɨ¹³ hi³ jmu² hi³ lí¹³ zian² tsú² la³ cun³ jmí¹ hi³ nio². 69 Hi³ jnoh¹ né³ má²ca³táunh¹³ ta²¹, hi³ má²ca³lɨ³ né¹ jnoh¹ siáh³ hi³ hnú² bíh¹ lín³ nú² Tsá² chun¹ joh¹ Dió³².

70 Jáun² né³ Jesús ca³ngáɨ³ la³ lá²:

—¿Há¹ jun³juáh¹³ huen² jná¹³ ca³quiánh³² hnoh² tán¹ quian³tun³ náh² dúh¹? Ti³la³ cun³ jáun² zian² bíh¹ jan² tsá² hláɨh¹ ja¹ quián¹³ hnoh² ní².

71 Jmí¹ ca³hléh³ jáun² Jesús jáɨ¹³ ní² né³, ca³hléh³ tsú² hi³ ca³tɨn¹ Judas jon² Sí¹mu²¹, tsá² ja³ hí³ tɨ³ juú² Queriot bíh¹, quí¹hliá² Judas hí³ bíh¹ tsá² jienh³ Jesús, uá¹jinh¹ hí³ jmí¹ lín³ jan² tsá² quian³tun³ joh¹ tsú².

7

Tiá² ta²¹ taunh² tsá¹ dá¹jon²¹ Jesús

1 Jmí¹ má²lɨ³² jáun² né³, jmí¹ cuá¹ngɨ³² Jesús tɨ³ hué¹³ Galilea; tiá² jmí¹ hnió³ yáh³ tsú² hi³ tsa³ngí² siáh³ tɨ³ Judea, quí¹hliá² tsá² *judíos tsá² ná¹ñí¹ jmí¹ hnauh² ñí¹ jáun² hi³ hnió³ jngah³. 2 Tɨ³la³ má²janh² bíh¹ jmí¹ má²he² hi³ ti²¹ jmáɨ¹ quioh²¹ hñú³reh³, cáun² jmáɨ¹ hi³ jmu² tsá² judíos. 3 Jáun² né³, tsá¹ dá¹jon²¹ Jesús ca³juáh³ la³ lá² ñí¹con²:

—Ha³ lí²uú² ñí³ ñí¹ lá², cua³² tɨ³ Judea, hi³ jáun² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² hnú² tionh² ñí¹ zio¹ lí¹³ jíe³ uá²jaɨ³² la³ cun³ hi³ jmuh³² nú². 4 Quí¹ ní¹juáh³ jan² tsá² hnió³ hi³ lɨ³ cuóu³² tsáu², jáun² tiá² jmu² yáh³ tsú² ñí¹ tiá² hin² nga³ jíe³² la³ cun³ ta²¹ hi³ jmu². Hi³ cun³ñí¹ hi³ jmuh³² hnú² ta²¹ la³ ní² né³, jáun² ñí¹ ta³ ñí¹ ca³la³ ji³lin² tsáu² bíh¹ hniáuh³² cuá¹jmuh³ hnú².

5 Ca³juáh³ tsá¹ dá¹jon²¹ tsú² la³ ní², quí¹hliá² sa³jun³ jmí¹ ná¹tanh² yáh³ tsá² hí³ ta²¹ Jesús. 6 Jmí¹jáun² né³ ca³záɨh³ Jesús tsá² hí³ la³ lá²:

—Ha³ tiá² má²cá²chó³² yáh³ jmáɨ¹ quion²¹ jná¹³, tɨ³la³ hi³ ca³tɨn¹ hnoh² má¹ná¹, cáun² chu²¹ bíh¹ lɨ³ua³ cáun² jmáɨ¹ lín²³ hnoh². 7 Quí¹ tiá² lí¹³ yáh³ jmu³ tsá² zian² hngá¹máh³ lá² hau² hnoh²; tɨ³la³ jná¹³ bíh¹ hau² tsú², quí¹hliá² jná¹³ bíh¹ chú² jñéih³² ná¹ ñí¹ hó²¹ñí¹ tsú² la³jí³² hi³ hlah³ hi³ jmu². 8 Jáun² né³, cuá²táunh¹ dá² hnoh² jmáɨ¹; tɨ³la³ jná¹³ ha³ tiá² má²ñé¹ yáh³, quí¹ ha³ tiá² má²cá²chó³² yáh³ jmáɨ¹ quion²¹ jná¹³.

9 Hi³ jmí¹ má²lí²zéih³² dí² tsá² hí³ la³ ní² né³, ca³ta³cua¹³ bíh¹ dí² hué¹³ Galilea.

Jesús hún¹ jmáɨ¹ quioh²¹ hñú³reh³

10 Tɨ³la³ jmí¹ má²lɨ³² jáun² né³, ngau³ Jesús chí¹cáɨn² cu³hna²¹ tsá² hí³ raɨnh²¹, tɨ³la³ ta³ conh¹ bíh¹ ngau³ tsú² má¹ná¹. 11 Tá¹la³ jmáɨ¹ jáun² né³ jmí¹ hnauh² tsá² judíos tsá² ná¹ñí¹ quioh²¹ tsú², hi³ ná¹juáh²³ la³ lá²:

—¿Ha³ bí¹ jinh¹ zenh² tsá²ñuh² hí³ juáh¹³?

12 Hi³ ja¹ tsáu² né³ jmí¹ zian² juóun³² tsá² jmí¹ ná¹juónh²³ hi³ ca³tɨn¹ hí³ dí². Ma³ jan² tsáu² jmí¹ ná¹juáh²³ la³ lá²:

—Jan² tsá² chun¹ bíh¹ hí³.

Tɨ³la³ ma³ jan² né³ jmí¹ ná¹juáh²³:

—Ha³ tiá² jáun² yáh³, ti³ lí¹ má²can² tsáu² bíh¹ tsá² hí³.

13 Tɨ³la³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² jmí¹ ja³² tsí³ hi³ juónh³ chú¹ja²¹ jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsú², quí¹ cun³ñí¹ hi³ jmí¹ juénh² tsú² tsá² judíos tsá² ná¹ñí¹.

14 Chu³jo² jmáɨ¹ jmí¹ má²tí³ la³ cun³ jmí¹ ca³hi³ Jesús hñu³ cuáh³² chín¹, hi³ ca³ma³liáu³² hi³ má²tɨn² tsáu². 15 Hi³ jáun² tsá² judíos tsá² ná¹ñí¹ né³, lí¹ ca³ja³cáun² bíh¹ tsí³, jáun² ca³qui³ ca³ngáɨh³ dí² tsá²ján² tsá²ján²:

—¿He³ bí¹ lánh³ rón³² lí³, sa³ hliáun³ lín³² máh³ hi³ ñi³² tsá² ní² ta³ tiá² lin¹ hi³ ca³ma³tɨn³²?

16 Jáun² Jesús né³ ca³ngáɨ³:

—Jái¹³ quioh²¹ Tsá² ca³ze³ bíh¹ jná¹³ hi³ ma³tɨn¹³ ná¹ tsáu², jun³juáh¹³ jáɨ¹³ quion²¹ huen² yáh³ ná¹. 17 Ní¹juáh³ zian² tsá² hún¹ hua³jan²¹ hi³ jmu³ la³ cun³ hi³ hnió³ Dió³²,

jáun² li³tsin² bíh¹ tsú² ní¹juáh³ jáun² bíh¹ jái¹³ hi³ ja³ ñí¹con² Dió³² ma³tin¹³ jná¹³ tsáu² ho³lá²dá² jái¹³ hi³ lí¹ chin³² chin³² huen² uá¹ jná¹³ hléh²³. 18 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² hleh³² la³ cun³ hi³ chin² chí¹ hnga², tsá² la³ hí³ hleh³² cun³ñí¹ hi³ hniá¹ tsú² hi³ ma³quien² tsáu² hnga² bíh¹ tsú²; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² jmu² tion³ hi³ li³ quien² tsá² lí²ze³ má¹ná¹, tsá² la³ hí³ bíh¹ ján¹ tson² quian³² jú¹ tson², hi³ ñí¹con² tsá² la³ hí³ né³, hí¹ cáun² tso³ tiá² cháuh³² yáh³.

19 "¿Tiá¹ tson² dúh¹ hi³ hla¹ Moisés bíh¹ ca³cué³ hnoh² liei²¹? Ti³la³ cun³ jáun² hí¹ jan² yáh³ hnoh² tiá² ná¹ma³tih²¹ náh² liei²¹ jáun². Quí¹ ¿he³ láih³² sa³ hnáuh² náh² jngah¹³ jná¹³?

20 Jáun² tsá² jmí¹ ná¹ngih³² ñí¹ jáun² né³ ca³ngái³:

—Jmí²chí³ hláinh¹ bíh¹ ján³ hnú², quí¹ ¿hin² dá² hnió³ jngah³ hnú²?

21 Jesús né³ ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:

—La³jín³² bíh¹ hnoh² ca³ja³cáun² honh² náh² cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ cáun² pih²¹ ta²¹ hi³ ca³jmú³² jná¹³ jáun² jmí¹jáun². 22 Ti³la³ sá¹ní² jie³ dú¹ né³: Cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ ñí¹má¹tih²¹ náh² héih³² quioh²¹ hla¹ Moisés, jáun² cáun² *tiuh³² bí¹ náh² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² dáin² jónh³² uá¹jinh¹ ti³tsóh³dí¹ *jmái¹ nio² tie³ bíh¹ ca³chó³² jmái¹ hi³ hniáuh³² cué³² tsú² li²¹ jáun² quioh²¹ dáin² pih²¹. Ma³tih²¹ náh² héih³² jáun² quioh²¹ tsú² uá¹jinh¹ jun³juáh¹³ hí³ yáh³ ca³ma³liáu³², quí¹ hi³ jáun² dá² ca³ma³liáu³² tsá²haun³² dí²hioh³ ñú²deh³ bíh¹ náh². 23 Né³² né³, re² bíh¹ ní¹juáh³ cun³ñí¹ hi³ tiá² hnáuh² náh² hi³ tá¹tonh¹ hlah³ ñí¹con² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, hi³ jáun² uá¹jinh¹ jmái¹ nio² tie³, cun³ jáun² jmuh³² bíh¹ náh² lin¹ ñí¹con² dáin² jónh³² hi³ lin¹ hi³ taunh² Dió³² hó¹ñí¹ quioh²¹ tsú². Jáun² né³ ¿he³ láih³² sa³ míh²³ yáh³ honh² náh² ñí¹con² jná¹³ quí¹ cun³ñí¹ hi³ jná¹³ ti³ ca³jmah²¹ ná¹ re² tin² jan² tsá² hliánh² jmái¹ nio² tie³? 24 Ha³ lí²uú² chú¹ uú² ñih²¹ náh² ní¹juáh³ lánh³ jniá³ tsáu², ti³la³ chú¹ ñih²¹ náh² la³ cun³ ca³ti²¹ bíh¹.

Jesús cha³² ha³ jinh¹ ja³

25 Hi³ jáun² jmí¹jáun² né³, ma³ jan² tsá² zian² juú² Jerusalén ca³ma³liáu³² hi³ ngaih³² tsá²ján² tsá²ján², hi³ juáh³ la³ lá²:

—¿Há¹ jun³ tsá² ó³² hnah² tsú² hi³ jngih³ juáh¹³? 26 Já² ó³² bíh¹ zenh² tsú² hi³ dí¹hleh³² chú¹ja²¹, hi³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² hi³ juáh³ hí¹ cáun² ñí¹con² tsú². ¿Hí¹ la³ taunh³² uá¹ tsá²tan²¹ ta²¹ juáh¹³ hi³ tsá²ñuh² ó³² lin³ Tsá² zéi¹ Dió³²? 27 Ti³la³ jnoh¹ má¹ná¹, né¹ bíh¹ dí² ha³ jinh¹ ja³ tsú²; ti³la³ ní¹juáh³ ní¹ má¹cuán² hú¹tá¹ Tsá² zéi¹ Dió³² né³, hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² li³ ñi³² hi³ ha³ jinh¹ ja³ tsú².

28 Jmí¹ ca³nái³² Jesús jái¹³ ní² né³, ca³hléh³ tiá³ tá¹la³ dí¹má²tin² jáun² tsáu² hñu³ cuáh³² chín¹, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¡Háh³²! ¡Jlánh¹ re² la³ ñíh¹ hnoh² ha³ jinh¹ ja³ jná¹³ láh¹! Ti³la³ tiá² ja³ yáh³ jná¹³ hi³ ca³tin¹ ná¹ huen², ti³la³ jná¹³ dá² ja³ ná¹ hi³ zéi¹ ná¹ jan² Tsá² tson² jë¹ bíh¹, jan² Tsá² tiá² cuóun³² hnoh². 29 Ti³la³ jná¹³ má¹ná¹, cuóun³² bíh¹ ná¹ tsú², quí¹hliá² ñí¹con² hí³ bíh¹ ja³ ná¹; hí³ bíh¹ ca³ze³ jná¹³.

30 Hi³ jáun² jmí¹jáun² né³ jmí¹ hnió³ tsáu² jan³ Jesús hi³ tson³; ti³la³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ca³tie³ cuo², quí¹ tiá² jmí¹ má²cá²chó³² yáh³ jmái¹ quioh²¹ tsú². 31 Ti³la³ juóun³² lín³² bíh¹ tsá² ná¹ngih³² hí³ ca³taunh² ta²¹ quioh²¹ Jesús, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Ní¹juáh³ ní¹ má¹cuán² Tsá² lín³ Cristo, ¿hí¹ ti³ jlánh¹ bíh¹ hliáun³ li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³² jmu³ ní¹ má¹cuán² la³cónh³ bíh¹ tsá²ñuh² lá²?

Tsá² fariseos zen² tsá²cuú² tsá²ta³ hi³ tsa³quian³ tson³ Jesús

32 Jáun² né³, tsá² *fariseos ca³nái³² la³ cun³ hi³ ná¹juáh²³ jáun² tsáu² hi³ ca³tin¹ Jesús; jáun² hí³ dí² la³ má²quionh³ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ ca³zen³ tsá²cuú² tsá²ta³ hi³ tsa³quian³ Jesús hi³ tson³. 33 Hi³ jáun² Jesús né³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Cónh³í¹ cú¹pih²¹ jmái¹ bíh¹ jéi³²í¹ ñi²¹ jná¹³ quiúnh¹ hnoh², hi³ jáun² má¹jáun² má²ñih²¹ jná¹³ ti³ ñí¹ cuá³ Tsá² ca³ze³ ná¹. 34 Ní¹ má¹jáun² né³ má²hnauh¹³ hnoh² jná¹³, ti³la³ tiá² chauh¹ yáh³ hnoh² jná¹³, quí¹ ha³ tiá² lí¹³ yáh³ cuá¹táunh¹ hnoh² ñí¹ ñí¹ñí²¹ jná¹³.

35 Hi³ jáun² jmí¹jáun² né³ ca³juu³ ca³hlénh³ tsá² ná¹ñí¹ joh¹ tsá² judíos quionh³ tsá²ján² tsá²ján², hi³ ca³juáh³:

—¿Hín² máh³ dá² tíh³ tsó³² tsá² ní², hi³ jáun² jnoh¹ máh³ tiú²uú² chanh²¹ dí²? ¿Hí¹ tsó³² dí² ñí¹ tiáunh¹ tsá² judíos tsá² ná¹yanh³² ja¹ *tsá²cá²jo²¹ hi³ tsa³ma³tin² dí² tsá²cá²jo²¹ hí³ juáh¹³? 36 ¿He³ dá² hnió³ juáh³ hi³ lí²juáh³ tsú² jáun² la³ lá²: "Hnauh¹³ hnoh² jná¹³, ti³la³ tiá² chauh¹ yáh³ náh² jná¹³, quí¹ tiá² lí¹³ yáh³ hi³ cuá¹táunh¹ hnoh² ñí¹ ñí¹ñí²¹ jná¹³"?

Cua³ ñí¹ rá¹ngi³² jmái² hi³ jmu² hi³ cu³tí³ lí¹³ zian² tsú²

(Hechos 2:2-4)

37 Jáun² jmái¹ hi³ ná¹jueh³² jmái¹ jáun² né³, ca³náu² Jesús hi³ ca³hléh³ tiá³, ca³la³ hi³ chi²¹ tiú² mah¹ tiú² jan³², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Ní¹juáh³ zian² tsá² hí¹quiéin² tsí³, cuí¹ ja³hính² jmái² ñí¹con² jná¹³. 38 Quí¹ ñí¹con² tsá² má²taunh² ta²¹ jná¹³ lí³ la³jmí¹ lí³ hi³ chí¹ñei³² bíh¹ jmí² cua³ hñu³ tsí³ tsú², jmái² hi³ jmu³ hi³ hú¹tá¹ cu³tí³ zian² tsú², la³ cun³ qui³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³².

39 Cun3quionh3 já4i13 ní2 ca3li3hnió3 Jesús
juáh3 hi3 né3bí1 hen3 tsú2 Jmí2chí3 Chun1
la3jín32 tsá2 taunh2 dí2 ta21; quí1 tiá2 hin2 jmí1
má2ca3hián13 yáh3 Jmí2chí3 Chun1 jmí1ján2,
quí1hliá2 tiá2 jmí1 má2ca3li3 lin1 yáh3 hi3
quien2 Jesús jmí1ján2.

Ca3ta3ná1tsoh3 ja1 quioh21 tsáu2

40 Jmí1 ca3nái32 ma3 jan2 tsá2 jmí1 tionh1 ja1
tsá2 juóun32 hí3 já4i13 ní2 né3, ca3juáh3 la3 lá2:
—Tson2 bíh1 cu3tí3 tsá2 ní2 lín3 *ti32 jë1
Dió32 tsá2 qui3 ca3ti21 já32.
41 Hi3 ma3 jan2 tsáu2 né3 ca3juáh3 la3 lá2:
—Tsá2 ní2 bíh1 Tsá2 lín3 Cristo.
Ti3la3 ma3 jan2 siáh3, ca3juáh3 la3 lá2:
—Tiá2 tson2 yáh3, quí1 ¿ha3 bí1 lánh3 rón32
hi3 ti3 hué13 Galilea lí1 já21 tiá3 Tsá2 lín3
Cristo? 42 Quí1 ñí1 Sí2 rá1juáh3, hi3 Cristo
ca3ti21 lín13 jan2 Tsá2 jón2zíh1 jón2cho1 hla1
re21 Dá2vi21 bíh1, hi3 já1 juú2 Belén ñí1
ca3li3zian2 hnga2 hla1 Dá2vi21 bíh1 li3zian2 tsú2
siáh3 uá2jai32.
43 Hi3 jáun2 né3, la3 ní2 bíh1 li3 hi3
ca3ta3ná1tsoh3 tsáu2 cun3ñí1 hi3 ca3ti1n1 Jesús.
44 Ma3 jan2 tsáu2 jmí1 hnió3 hi3 jan3 dí2 tson3,
ti3la3 hí1 jan2 yáh3 tiá2 hin2 ca3tia3 tsí3 hi3 tie3
cuo2.

Tsá2 ná1ñí1 tiá2 ta21 tanh2 yáh3 Jesús

45 Jáun2 né3, ja3tanh21 bíh1 siáh3 tsá2cuú2
tsá2ta3 mí2tsáu2 ti3 ñí1 tionh1 tsá2 fariseos
quionh3 tsá2 ná1lín3 mi3jmú3, jáun2 tsá2 hí3
né3 ca3ngái3h3 tsá2cuú2 tsá2ta3 hí3 la3 lá2:
—¿He3 lái32 tiá2 lí2jan32 náh2 tsú2?
46 Hi3 jáun2 tsá2cuú2 tsá2ta3 tsú2 hí3 né3
ca3ngái3 la3 lá2:
—¡Hí1 jan2 yáh3 tiá2 hin2 má2ca3hléh3
la3jmí1 hleh32 tsá2 ó32!
47 Jáun2 tsá2 fariseos ca3juáh3 siáh3:
—¿Hí1 ja3bí1 hnoh2 uá2jai32 má2ca3li3can2
náh2? 48 ¿Hí1 zian2 ma3 jan2 tsá2 chín1
joh2 dí2, ji3 li3ua3 jan2 jnoh1 tsá2 fariseos hi3
má2ca3hín13 jë1 tsá2 hí3 dúh1? 49 Ti3la3 tsá2
tiá2 ná1cuoh2 ó32 liei21 má1ná1, má2ca3ti1n1
tsa3tánh1 quiu3juóu32 bíh1.
50 Jáun2 Nicodemo, jan2 tsá2 lín3 fariseo
quionh3 tsú2, tsá2 ca3ñí1jien13 hí3 Jesús cáun2
já1nié2 ca3juáh3 la3 lá2:
51 —¿Haun13 juáh13 ñí1 liei21 quiú13 dí2
rá1juáh3 hi3 tiá2 ca3ta1 yáh3 dí2 hi3 cáun2 lí1
má1tson13 dí2 jan2 tsáu2 ta3 tiá2 lin1 jú1 tson2
má2lí2cán13 dí2 quioh21 tsú2?
52 Hi3 jáun2 tsá2 ñí1 hná1 jáun2 né3 ca3ngái3
la3 lá2:
—¿Hí1 tsá2 Galilea hniu32 uá2jai32 dúh1?
Sá1ní2 dúh1 hí3 ñí1 Sí2, hi3 jáun2 má1ján2
jieh21 nú2 hi3 hí1 jan2 yáh3 tsá2 lín3 ti32 jë1
Dió32 tiá2 cuá2han3 ti3 hué13 Galilea.
53 [Jmí1 li21 jáun2 né3, ma3 quin32 ma3 jan32
bíh1 tsú2 já1tanh21 cú2jueh32 hñú13.

8

Tsá2mi3 tsá2 juón1

1 Hi3 jáun2 né3, jmí1 li21 jáun2 ngau3 Jesús ti3
máh3 Olivos. 2 Hi3 jáun2 jmí1 cá1jniá21 jáun2
né3 cuanh3 hú2nié2 ta3 ná1juan32 hñu3 cuáh32
chín1. Jmí1ján2 né3 ca3cuú2 ca3ngih32 ca3la3
jín32 tsáu2 cu3 jéin3 ñí1 zenh1 tsú2, hi3 jáun2
ca3cuá3 dí2, hi3 ca3ma3liáu32 hi3 má2tin2 tsá2
hí3.
3 Jmí1ján2 cua3taunh21 tsá2 ná1lín3 ti32
liei21 quionh3 tsá2 *fariseos, hi3 ná1jan2
jan2 tsá2mi3 tsá2 ca3ñí1zianh13 dí2 ñí1 jmí1
cuá1jmu2 tso3. Jáun2 ca3zinh3 dí2 ja1 quioh21
tsá2 tionh2 hí3 ta3 ñí1 Jesús; 4 hi3 jáun2
ca3zái3h3 dí2 la3 lá2:
—Hnú2 Ti32, tsá2mi3 lá2 má2ca3jáun3 jnoh1
ñí1 jmí1 cuá1jmu2 tso3. 5 Né32 né3, ñí1
liei21 quioh21 hla1 Moisés jmu2 héih32 ñí1con2
jnoh1 hi3 hniáuh32 jngih13 jnoh1 tsá2mi3 la3
ní2 hi3 jlan1 jnoh1 quín1. ¿Hi3 hnú2 né3, he3
lánh3 juáh3 nú2?
6 La3 ní2 ca3juáh3 tsá2 hí3 quí1 hi3
ca3li3hnió3 tsú2 hi3 ca3 hi3 lan3 Jesús, hi3
jáun2 la3 jáun2 lí13 chá32 dí2 tsáu13 tsú2. Ti3la3
Jesús má1ná1, ca3cuá3 cuá1hin3 hi3 cuá1jmu2
cú2jueh32 huéh3 ja1 hliáu2 cun3quionh3 zeih21
cuo2. 7 Ti3la3 la3 má2ná1nga2 jáun2 bíh1 tsá2
hí3 la3 jáun2, hi3 jáun2 Jesús ca3jmú3 zenh2
hi3 ca3juáh3 la3 lá2:
—Hnoh2, li3ua3 jan2 tsá2 tiá2 tso3 ren2 náh2,
tiáun2 náh2 cá2 mái3 quín1 la3ñí1 hi3 jnah21
tsá2mi3 lá2.
8 Jmí1ján2 ca3cuá3 siáh3 cuá1hin3 hi3
ca3jmú3 siáh3 huéh3 ja1 hliáu2. 9 Ti3la3 jmí1
ca3nái32 tsá2 hí3 já4i13 ní2 né3, ma3 quin32
ma3 jan32 bíh1 ca3huén2 cheih32, [quí1hliá2
ca3li3lieih21 tsí3 hi3 la3 ná1ren2 bíh1 uá2jai32
tso3 hmóu32]; tsá2 má2lieih21 tín2 ca3ma3liáu32
hi3 huen32, hi3 jáun2 jmí1 má2ca3huén2 tsú2
jáun2 la3jín32 né3, hnga2 bíh1 Jesús ca3ta3cua13
quionh3 tsá2mi3 hí3. 10 Hi3 jáun2 jmí1 li21 jáun2
ca3náu2 Jesús, [hi3 ca3jíe3 hi3 tiú2uú2 hin2
zian2 yáh3, ji32la3 hnga2 tsá2mi3 bíh1 jéi32í1
cuá3,] hi3 jáun2 ca3zái3h3 dí2 tsá2mi3 hí3 la3 lá2:
—Hnú2 tsá2mi3, ¿né2 dá2 tsá2 jmí1 cha32
tsáuh3 hnú2? ¿Hí1 hí1 jan2 uá1 tiú2uú2 hin2
lí2ra3tsa2 hnú2 héih32?
11 Jáun2 tsá2mi3 né3 ca3ngái3:
—Ján1han21 Ti32, hí1 jan2 yáh3.
Hi3 jáun2 Jesús né3 ca3juáh3 siáh3:
—Sa3jun3 jná13 yáh3 rá1tsa2 ná1 héih32; né32
né3, cuánh2, ha3 lí2uú2 cua3jmu3 siáh3 tso3.]

*Jesús lín3 joh1 sí2 ñí1con2 ca3la3 jín32 tsá2
zian2 tá1 cáun2 hngá1máh3*

12 Jesús ca3liéinh32 siáh3 tsáu2 hi3 ca3juáh3
la3 lá2:

—Jná[13] bíh[1] lín[3] ná[1] joh[1] sí[2] ñí[1]con[2] tsá[2] zian[2] hngá[1]máh[3] lá[2]; hi[3] ní[1]juáh[3] tsá[2] ja[32] cu[3]hna[32] jná[13] né[3], hi[3] jáun[2] hí[1] cónh[3] yáh[3] tiá[2] ngí[32] tsú[2] ñí[1] lí[3] já[1]niéi[2], quí[1] li[3] zia[32] bíh[1] joh[1] ñí[1]con[2] tsú[2] hi[3] jmu[3] hi[3] cu[3]tí[3] lí[13] zian[2] tsú[2].

13 Jáun[2] tsá[2] fariseos ca[3]juáh[3] la[3] lá[2]:

—Hnú[2] dá[2] cáun[2] lí[1] cueh[32] jú[1] tson[2] quián[13] huen[2] bíh[1], tiá[2] lí[13] yáh[3] hi[3] li[3] tson[2] jëh[2] hnú[2] ní[2].

14 Jmí[1]jáun[2] ca[3]ngái[3] Jesús:

—Quien[2] bíh[1] jú[1] tson[2] hi[3] zíh[23] jná[13] lá[2], uá[1]jinh[1] huen[2] bíh[1] jná[13] zíh[23] jú[1] tson[2] lá[2]. Quí[1] jná[13] bíh[1] ño[1] hi[3] ha[3] jinh[1] ja[3] ná[1] hi[3] ha[3] jinh[1] ñih[21] ná[1] siáh[3]; ti[3]la[3] hnoh[2] né[3] tiá[2] ñíh[1] yáh[3] náh[2] ha[3] jinh[1] ja[3] jná[13] hi[3] ha[3] jinh[1] ñih[21] jná[13] siáh[3]. 15 Quí[1] hnoh[2] dá[2] ra[3]tsih[32] náh[2] héih[32] la[3] cun[3] qui[3] jmu[2] tsá[2] zian[2] ñí[1] hué[21] lá[2] bíh[1]. Ti[3]la[3] jná[13] má[1]ná[1], hí[1] jan[2] yáh[3] tsáu[2] tiá[2] ra[3]tsi[32] jná[13] héih[32] la[3] jáun[2] ñí[1]con[2]; 16 ti[3]la[3] ní[1]juáh[3] hi[3] ra[3]tsi[32] jná[13] héih[32], rá[2]tsi[32] jná[13] cú[2]tso[2] bíh[1], quí[1] jun[3]juáh[13] huen[2] yáh[3] jná[13] ra[3]tsi[32] héih[32], quí[1] Ñuh[32] jná[13] Tsá[2] ca[3]ze[3] bíh[1] rá[2]tsi[32] héih[32] cu[3]li[21] quiúnh[1] jná[13]. 17 Há[1] jun[3]juáh[13] ñí[1] liei[21] quián[13] hnoh[2] rá[1]juáh[3] hi[3] ní[1]juáh[3] ná[1]lí[3] gon[3] tsá[2] nau[32] jái[13] hi[3] juáh[3] cá[2]ren[2] tán[1], jáun[2] bí[1] hniáuh[32] táunh[13] dí[2] ta[21]. 18 Né[32] né[3], huen[2] bíh[1] jná[13] lín[3] ná[1] jan[2] tsá[2] nau[32] jái[13] hi[3] ca[3]tin[1] ná[1] huen[2], hi[3] jáun[2] Ñuh[32] jná[13] Tsá[2] ca[3]ze[3] né[3] lín[3] siáh[3] cónh[3]í[1] jan[2] tsá[2] nau[32] jái[13] hi[3] ca[3]tin[1] ná[1].

19 Hi[3] jáun[2] tsá[2] hí[3] né[3] ca[3]ngái[3] la[3] lá[2]:

—¿Jinh[1] dá[2] cuá[3] ñeh[2] hnú[2] dúh[1]?

Jáun[2] Jesús né[3] ca[3]ngái[3]:

—Ha[3] tiá[2] cuóu[32] yáh[3] hnoh[2] jná[13], hi[3] sa[3]jun[3] cuóun[32] yáh[3] náh[2] Ñuh[32] jná[13] siáh[3]; quí[1] sá[1]jmí[1] hi[3] cuóu[32] náh[2] jná[13] dúh[1], hi[3] jáun[2] jmí[1] má[2]cuóun[32] bíh[1] náh[2] siáh[3] Ñuh[32] jná[13].

20 Jesús ca[3]hléh[3] jái[13] ní[2] tá[1]la[3] jmí[1] dí[1]má[2]tin[2] tsáu[2] hñu[3] cuáh[32] chín[1], ñí[1] jmí[1] ná[1]táun[3] jáun[2] cuó[2] ñí[1] toh[2] tsáu[2] quie[3]. Ti[3]la[3] hí[1] jan[2] yáh[3] tiá[2] hin[2] ca[3]ma[3]tsau[13] tsú[2], quí[1]hliá[2] tiá[2] jmí[1] má[2]cá[2]chó[32] yáh[3] jmái[1] quioh[21] tsú[2].

Tsá[2] tiá[2] lí[13] tsa[3]tiánh[2] ñí[1] tsa[3]cuá[2] Jesús

21 Jesús ca[3]juáh[3] siáh[3] cónh[3] la[3] lá[2]:

—Jná[13] dá[2] ñih[21] bíh[1], hi[3] jáun[2] má[1]jáun[2] né[3] hnauh[13] náh[2] jná[13], ti[3]la[3] hnoh[2] né[3] hiá[1] tsán[13] bíh[1] náh[2] ta[3] ná[1]quiánh[1] náh[2] jáun[2] tso[3] quián[13]; quí[1] ñí[1] ñih[21] jná[13] jáun[2] dá[2], ha[3] tiá[2] lí[13] yáh[3] cuá[1]tianh[3] hnoh[2].

22 Hi[3] jáun[2] tsá[2] *judíos tsá[2] ná[1]ñí[1] hí[3] né[3] ca[3]juáh[3]:

—¿Hí[1] jngíh[32] tsú[2] hnga[2] juáh[13] hi[3] jáun[2] sa[3] la[3] ní[2] yáh[3] juáh[3] tsú[2] hi[3] tiá[2] lí[13] tsáu[13] jnoh[1] ñí[1] tsánh[21] dí[2]?

23 Jáun[2] ca[3]záih[3] siáh[3] Jesús tsá[2] hí[3] la[3] lá[2]:

—Ti[3] la[3] hué[32] lá[2] bíh[1] hín[13] hnoh[2], ti[3]la[3] jná[13] né[3], hín[13] ná[1] ti[3] hñu[3]mi[3]cuú[2] bíh[1]. Hnoh[2] dá[2] cáun[2] zian[2] náh[2] la[3] cun[3] tin[2] honh[2] náh[2] hmóu[32] bíh[1]; ti[3]la[3] jná[13] né[3], ha[3] tiá[2] zian[2] yáh[3] jná[13] la[3] cun[3] tin[2] tsin[32] huen[2]. 24 Hi[3] jáun[2] bíh[1] lí[2]juáh[32] jná[13] hi[3] hnoh[2] hiá[1] tsán[13] náh[2] ta[3] ná[1]quiánh[1] náh[2] jáun[2] tso[3] quián[13]; quí[1] ní[1]juáh[3] tiá[2] táunh[23] yáh[3] hnoh[2] ta[21] hi[3] jná[13] bíh[1] la[32], hi[3] jáun[2] dá[2] hiá[1] tsán[13] bíh[1] hnoh[2] ta[3] ná[1]quiánh[1] la[3] jáun[2] tso[3] quián[13].

25 Hi[3] tsá[2] hí[3] né[3] ca[3]juáh[3] la[3] lá[2]:

—¿Hin[2] dá[2] tsánh[2] hnú[2]?

Jmí[1]jáun[2] ca[3]juáh[3] Jesús la[3] lá[2]:

—La[3]ñí[1] tín[2] nga[2] jná[13], ¿hí[1] li[3] quien[2] hi[3] juoh[21] dí[2] hliáun[3] jái[13] quiúnh[1] tsá[2] la[3] hnoh[2] dúh[1]? 26 Quí[1] zia[32] bí[1] siáh[3] hliáun[3] lín[32] jái[13] hi[3] jmí[1] li[3] juah[21] jná[13] hi[3] ca[3]tin[1] hnoh[2], ji[3] hi[3] jmí[1] cué[21] jái[13] hi[3] rá[1]tsa[2] jná[13] hnoh[2] héih[32]. Ti[3]la[3] Tsá[2] ca[3]ze[3] jná[13] má[1]ná[1], jú[1] tson[2] bíh[1] hleh[32]; hi[3] jáun[2] né[3], jái[13] jáun[2] bíh[1] juo[3] jná[13] tsá[2] zian[2] ñí[1] hué[21] lá[2], la[3] cun[3] jái[13] hi[3] má[2]cá[2]nái[32] jná[13] hi[3] hleh[32] hí[3] bíh[1].

27 Ti[3]la[3] tsá[2] hí[3] tiá[2] ca[3]ngi[13] yáh[3] hi[3] Jesús hleh[32] hi[3] ca[3]tin[1] Jméi[2] bíh[1]. 28 Hi[3] cun[3]ñí[1] hi[3] jáun[2] bíh[1] ca[3]juáh[3] siáh[3] Jesús la[3] lá[2]:

—Ní[1] má[1]ca[3]ziau[3] náh[2] jná[13] Tsá[2] lín[3] ná[1] Jon[2] tsá[2]mi[3]cuóun[2] chi[3]cuú[2], jáun[2] má[1]jáun[2] bíh[1] má[2]li[3] ñíh[13] náh[2] hi[3] tson[2] bíh[1] jná[13] la[32], hi[3] hí[1] cáun[2] yáh[3] tiá[2] hi[3] jmu[2] jná[13] cun[3]quionh[3] hi[3] cháunh[23] chin[32] huen[2], ñí[1] jí[21]la[3] ti[3] híe[23] jná[13] hnoh[2] la[3] cun[3] hi[3] má[2]ca[3]ma[3]ta[2] Ñuh[32] bíh[1] ná[1]. 29 Quí[1] Tsá[2] ca[3]ze[3] jná[13] zenh[2] bíh[1] quiúnh[1] jná[13]; tiá[2] huen[2] jná[13] má[2]ca[3]zeh[3] yáh[3] tsú[2], quí[1] jmái[1] ca[3]la[3] jí[32] bíh[1] jmu[2] jná[13] la[3] cun[3] hi[3] ti[32] tsí[3] tsú[2].

30 Jmí[1] má[2]lí[2]juáh[3] jáun[2] Jesús jái[13] ní[2] né[3], juóun[32] lín[32] bíh[1] tsáu[2] ca[3]taunh[2] ta[21].

Tsá[2] ná[1]lín[3] jon[2] Dió[32] ji[3] tsá[2] má[2]cá[2]taun[3] hi[3] jmu[2] tso[3]

31 Jmí[1]jáun[2] ca[3]záih[3] Jesús tsá[2] judíos tsá[2] má[2]ca[3]hín[13] hí[3] ca[3]lá[2] jë[1] tsú[2] la[3] lá[2]:

—Ní[1]juáh[3] hi[3] cu[3]tí[13] zánh[13] hnoh[2] tiá[3] la[3] cun[3] jái[13] hi[3] juanh[32] jná[13], hi[3] jáun[2] bíh[1] hú[1]tá[1] cu[3]tí[3] má[2]lín[3] náh[2] tsá[2] hain[21] ti[3] con[2] jná[13]; 32 hi[3] jáun[2] li[3] cuin[2] náh[2] jú[1] tson[2], hi[3] jáun[2] jú[1] tson[2] jáun[2] né[3] lí[13] liáu[32].

33 Jáun[2] tsá[2] hí[3] né[3] ca[3]ngái[3]:

—Tsá[2] jón[2]zíh[1] jón[2]cho[1] hla[1] Há[2]bran[21] bíh[1] jnoh[1], hi[3] hí[1] cónh[3] yáh[3] tiá[2] má[2]ca[3]lin[3] jnoh[1] *tsá[2] má[2]dí[1]hlánh[1] ñí[1]con[2] hí[1] jan[2] tsáu[2]. ¿Lánh[3] bí[1] rón[32] sa[3] hnú[2] ya[3] juáh[3] hi[3] jnoh[1] lí[13] liáu[3]?

34 Jesús né[3] ca[3]juáh[3] la[3] lá[2]:

—Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ la³jḯn³² tsá² jmu² tso³ bíh¹ lín³ tsá² má²dí¹hlánh¹ ñí¹con² tso³. 35 Hi³ jan² tsá² má²dí¹hlánh¹ né³, cónh³ tiá² lí¹³ bíh¹ lín³ hú¹tá¹ jan² tsá² hñú¹³ tsú², ti³la³ jon² tsá² hñú¹³ má¹ná¹, tiú²nio² bíh¹ lín³ jan² tsá² hñú¹³ tsú². 36 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ Tsá² qui³ lín³ hí³ Jon² tsú² la³ liáu³² hnoh², jáun² hú¹tá¹ cu³tí³ liáun³ bíh¹ hnoh². 37 Má²ño¹ bíh¹ jná¹³ hi³ hnoh² lín³ náh² tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹; ti³la³ uá¹ jáun² la³ jáun² né³, cu³ jáun² hnáuh² bíh¹ náh² jngah¹³ jná¹³, quí¹ tiá² chau³² yáh³ jë² jná¹³ la³ ti³ hñu³ honh² náh². 38 Jná¹³ dá² hléh²³ la³ cun³ hi³ má²ca³hḯe³ Ñuh³² bíh¹, jáun² ja³bí¹ hnoh² siáh³ jmuh³² la³ cun³ hi³ má²ca³hḯe³ ñeh².

39 Jáun² tsá² hi³ né³ ca³ngái³ la³ lá²:

—¡Hla¹ Há²bran²¹ bíh¹ jméi² dí¹hio³ ñú¹deh³ jnoh¹!

Ti³la³ Jesús né³, ca³juáh³ la³ lá²:

—Sá¹jmí¹ hi³ tson² bíh¹ cu³tí³ hi³ jon²zíh¹ tsá² hí³ hnoh², jáun² jmí¹ hniáuh²¹ bíh¹ hi³ jmóuh¹ hnoh² la³ cun³ hi³ ca³jmú³ tsá² hí³. 40 Ti³la³ cun³ jáun² hnáuh² bíh¹ hnoh² jngah¹³ jná¹³, uá¹jinh¹ má²lí²juo³ ná¹ hnoh² jú¹ tson² la³ cun³ rón³² hi³ ca³hḯe³ jná¹³ Dió³². Ti³la³ ¡hí¹ cónh³ yáh³ tiá² ca³jmú³ hla¹ Há²bran²¹ la³ ní² má¹ná¹! 41 Quí¹ hnoh² dá² jmóuh¹ náh² la³jmí¹ jmu² hnga² ñeh² bíh¹ náh².

Jáun² tsá² hí³ né³ ca³ngái³ la³ lá²:

—Jun³juáh¹³ dún² lí¹ zian² yáh³ jnoh¹, jan² tán¹ bíh¹ Dió³² Jméi² jnoh¹ zian².

42 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³juáh³ siáh³ Jesús la³ lá²:

—Sá¹jmí¹ hi³ tson² bíh¹ hi³ Dió³² ñeh² hnoh², jáun² jmí¹ má¹hnau¹ bíh¹ hnoh² jná¹³ dúh¹, quí¹ jná¹³ bíh¹ jan² Tsá² ja³ ñí¹con² Dió³², hi³ jáun² lá² zenh² ná¹ ta³ máh¹ hnoh². Quí¹ jun³juáh¹³ lí¹ ca³cháunh¹³ tsin³² huen² yáh³ jná¹³ hi³ ja³ ná¹, quí¹ ti³la³ Dió³² bíh¹ ca³ze³ jná¹³. 43 Jáun² né³, ¿he³ láih³² sa³ tiá² ngi²³ hnoh² la³ cun³ hi³ juah³² jná¹³ juáh¹³? Quí¹ cun³ñí¹ hi³ tiá² tion²³ hnoh² honh² hi³ náih¹ jú¹ chú³² hi³ hléh²³ lá² jná¹³ yáh³. 44 Quí¹ tsá² hláinh¹ bíh¹ ñeh² hnoh²; hi³ jáun² la³ cun³ hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ hí³ bíh¹ hnáuh² hnoh² jmúh¹³. Quí¹ qui³ cónh³ jan² tsá² jngih² tsáu² bíh¹ tsá² hláinh¹ ca³la³ cun³ jmí¹ ca³li³liau³; hí¹ cónh³ yáh³ tiá² jmu² tsú² la³ cun³ lí³ jú¹ tson², quí¹ tiá² jú¹ tson² hu²¹ yáh³ hñu³ tsí³ tsú². Hi³ jáun² ní¹ má¹ca³hléh³ tsú² jú¹ tí¹jái², cáun² hleh³² tsú² la³ cun³ rón³² lín³ bíh¹; quí¹ qui³ cónh³ hí³ bíh¹ jan² tsá² tí¹ jáin², hi³ jáun² hí³ bíh¹ lín³ mí¹zioh²¹ jú¹ tí¹jái². 45 Ti³la³ cun³ñí¹ hi³ jná¹³ hléh²³ jú¹ tson² né³, hi³ jáun² tiá² ta²¹ táunh²³ yáh³ hnoh². 46 ¿Hin² tsánh² li³ua³ jan² hnoh² lí¹³ má¹jnia¹³ náh² cáun² tso³ quion²¹ jná¹³ juáh¹³? Né³² né³, ní¹juáh³ jú¹ tson² bíh¹ la³ hléh²³ jná¹³, jáun² ¿he³ láih³² sa³ tiá² ta²¹ táunh²³ yáh³ hnoh²? 47 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² tionh² jo³cuo² Dió³², jáun² tsá² la³ hí³ náin³² bíh¹ jái¹³ quioh²¹ Dió³²; ti³la³ hnoh² má¹ná¹ tiá² hnáuh² yáh³ hnoh² náih¹, quí¹ jun³juáh¹³ tsá² joh¹ Dió³² yáh³ hnoh².

Jmí¹ má²zian² bíh¹ Cristo jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ li³zian² hla¹ Há²bran²¹

48 Hi³ jáun² tsá² judíos hí³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Tson² bí¹ la³ má²ca³juáh¹³ jnoh¹ jáun² hi³ jan² tsá² lín¹ tsá² Samaria bíh¹ hnú², hi³ ján³ nú² siáh³ jan² jmí²chí³ hláinh¹.

49 Jáun² Jesús ca³ngái³ la³ lá²:

—Hí¹ jan² yáh³ jmí²chí³ hláinh¹ tiá² ján³ jná¹³. Jná¹³ dá² ma³quien¹³ ná¹ Ñuh³² bíh¹; ti³la³ hnoh² né³, huen³ cu³tí¹³ bíh¹ jná¹³ jmuh³² hnoh². 50 Jun³juáh¹³ hi³ dí¹quian¹ yáh³ jná¹³ hi³ ma³quien² tsáu²; ti³la³ zian² jan² Tsá² hnió³ bíh¹ hi³ li³ quien² jná¹³, hi³ Tsá² hí³ né³ rá²tsin² héih³² tsá² hau² jná¹³. 51 Jú¹ tson² bí¹ juo³ jná¹³ hnoh², hi³ ní¹juáh³ tsá² cán²³ re² la³ cun³ jái¹³ hi³ juah³² jná¹³, jmí¹lí¹h³ bíh¹ tiá² jún³». 53 ¿Hí¹ ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² hnú² la³cónh³ bíh¹ hla¹ Há²bran²¹ jméi² dí¹hio³ ñú¹deh³ jnoh¹? Quí¹ hí³ dá² jun³ bíh¹, hi³ ca³tsan³ bí¹ siáh³ tsá² ca³lin³ ti³² jë¹ Dió³². ¿Hin² ma³ dá² tsánh² hnú² dúh¹?

54 Jáun² Jesús ca³ngái³ siáh³ la³ lá²:

—Ní¹juáh³ jná¹³ la³ ma³quien¹³ ná¹ huen², hi³ jáun² tiá² lin¹ ñí¹ li³ quien² hí¹ cáun² yáh³ hi³ jáun². Ti³la³ Ñuh³² bíh¹ jná¹³ jmu² quien² jná¹³, Tsá² juáh³ hnoh² hí³ hi³ lín³ Dió³² Juóuh³² náh². 55 Ti³la³ tiá² má²ca³li³ cuóun³² yáh³ hnoh² tsú² má¹ná¹. Jná¹³ bíh¹ ján¹ tson² cuóun³² tsú²; hi³ sá¹jmí¹ hi³ juanh²¹ jná¹³ hi³ tiá² cuóun³² ná¹ tsú², jáun² la³ jáun² má²lín³ jná¹³ jan² tsá² tí¹ jáin² la³ hnoh² bíh¹. Ti³la³ hú¹tá¹ tson² bíh¹ cuóun³² jná¹³ tsú² má¹ná¹, ji³ hi³ ma³ti²¹ jná¹³ siáh³ la³jí³² hi³ juáh³ tsú². 56 Hla¹ Há²bran²¹ dí²hio³ ñú²deh³ hnoh² hí³ ca³li³ tsah³ lín³² quí¹hliá² jíe³ jmái¹ hi³ cuán¹³ jná¹³; ca³jíe³ bí¹ tsú², hi³ jáun² ca³li³ hiún² lín³² tsí³.

57 Jmí¹jáun² ca³juáh³ siáh³ tsá² judíos hí³ la³ lá² ñí¹con² Jesús:

—¡Ca³la³ hí¹juáh³ tu³la³quia³ mii² yáh³ tiá² má²hún¹ hnú², sa³ hnú² yáh³ jlánh¹ juáh³ hi³ ca³ji̱en¹ máh³ hnú² hla¹ Há²bran²¹!

58 Jáun² Jesús ca³zái̱h³ siáh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Jú¹ tson² cu³tí¹³ bíh¹ la³² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ la³ cun³ jmí¹ ñeh² bí¹ hi³ li³zian² hla¹ Há²bran²¹ máh³, jmí¹ má²zian² bíh¹ jná¹³.

59 Hi³ jáun² tsá² hí³ ca³can³ quín¹ hi³ jnah³ Jesús; ti³la³ Jesús, ha³ tiú²uú² ca³jnia³ yáh³, jáun² cua³han³ hñu³ cuáh³² chín¹ [hi³ ca³nga² ja¹ ñí¹ tionh¹ tsá² hí³], hi³ ngah³.

9

Jesús jmah²³ jan² tsá² qui³ má²ten³ jmí¹ ca³li³zian²

1 Hi³ jáun² né³, tá¹la³ hí¹hún¹ jáun² Jesús ju̱i³² hi³ má²cuá²han³ cuáh³², ca³jíen³² dí² jan² tsá²ñuh² qui³ má²te³ ñí¹ la³ cun³ jmí¹ ca³li³zian². 2 Hi³ jáun² tsá² ha̱in²¹ hí³ ti³ con² tsú² né³, ca³ngái̱³ ñí¹con² dí² hi³ ca³juáh³:

—Ti³², ¿he³ láih³² sa³ ten³ yáh³ tsá²ñuh² ni̱² ca³li³zian²? ¿Hí¹ cun³ñí¹ hi³ tsáu¹³ jméi² mí¹ziú¹³ tsú² juáh¹³, ho³ cun³ñí¹ hi³ tsáu¹³ hnga² uá¹?

3 Jáun² Jesús né³ ca³ngái̱³:

—Jun³juáh¹³ tsáu¹³ hnga² yáh³ tsú² hi³ ten³, hi³ sa³jun³ tsáu¹³ jméi² mí¹ziú¹³ tsú² siáh³; la³ ni̱² dá² ca³li³ hi³ jáun² li³jnia² he³ tin² Dió³² jmu³ bíh¹. 4 Hniáuh³² bíh¹ jmú¹³ dí² tá¹³ Tsá² ca³ze³ jná¹³ tá¹la³ jnái̱³, quí¹ ni̱¹juáh³ ni̱¹ má¹ca³zi̱³², jáun² hí¹ jan² yáh³ tiú²uú² hin² lí¹³ jmu³ ta²¹. 5 Quí¹ tá¹la³ cuon¹ jná¹³ lá² hngá¹máh³ lá², lín³ jná¹³ joh¹ sí² quioh²¹ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá².

6 Hi³ jáun² jmí¹ má²li²juáh³ Jesús la³ ni̱² né³, ca³hñe³ hué³², hi³ ca³jmú³ cú¹pih²¹ jen² quionh³ mí¹héh³² quioh²¹, hi³ jáun² ca³yóh³ dí² mí¹ñí¹ tsá² ten³ hí³. 7 Jáun² la³ju̱i³² ca³zái̱h³ dí² tsá² hí³ la³ lá²:

—Cua³², cuá²rái̱n² máh¹ ti³ ñí¹ nio¹ jmí²táu² jmái̱² Siloé (hi³ hnió³ juáh³ “Tsá² zéin¹”).

Jáun² ngau³ bíh¹ tsá² ten³ hí³ hi³ ca³ñí¹rái̱n¹³ ñí¹ ñí¹ jáun², hi³ jáun² né³ jmí¹ cá¹jính²¹ jáun² má²jniá³ ñí¹. 8 Hi³ jáun² tsá² cuu³ tsá² jéin³ hñú¹³ tsú² ca³juu³ ca³hlénh³, la³ má²quionh³ tsá² jmí¹ má²ca³jíe³² hí³ hi³ lí¹ mi̱³² tsú² cú¹dái̱n³ ñí¹con² tsáu² jmí¹tin², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¿Há¹ jun³juáh¹³ tsá² ni̱² tsá² jmi̱¹ cua³² ñí¹ jáun² hi³ jmi̱¹ mi̱³² cú¹dái̱n³ jmi̱¹tin² juáh¹³?

9 Jáun² ma³ jan² tsáu² ca³juáh³:

—Ján³, tsá² hí³ bí¹ ni̱³².

Hi³ ma³ jan² né³ ca³juáh³ siáh³:

—Ján¹han²¹, jun³juáh¹³ tsá² hí³ yáh³ ni̱³², uá¹jinh¹ jniá³ la³ jáun².

Ti³la³ hnga² tsú² né³, ca³juáh³ la³ lá²:

—Ján³, jná¹³ bíh¹ hí³.

10 Jmí¹jáun² né³, ca³ngái̱h³ dí² tiáunh¹ la³ lá²:

—¿Ha³ bí¹ lánh³ rón³² ca³niá³ máh¹ nú² hi³ jáun² má²lí²³ ji̱e¹ nú² ta³né³²?

11 Hi³ jáun² tsá² hí³ né³ ca³ngái̱³, hi³ ca³juáh³:

—Tsá²ñuh² Tsá² jmái̱² hí³ Jesús bíh¹ lí²jmú³ jen², hi³ jáun² lí²yóh³ tsú² mí¹ñi³² jná¹³, jáun² lí²juáh³ la³ lá²: “Cua³² ti³ ñí¹ nio¹ jmí²táu² jmái̱² Siloé, ñí¹ jáun² cuá²rái̱n² máh¹”. Jáun² cuá²ñéi¹ jná¹³, hi³ jáun² jmí¹ má²lí²rái̱n³² jná¹³ jáun² mí¹ñi³² né³, ca³niá³ bíh¹ hi³ ca³li³ ji̱e¹ jná¹³.

12 Hi³ jáun² ca³ngái̱³ siáh³ tsáu² ñí¹con² tsá² jmí¹ ten³ hí³ la³ lá²:

—¿Né² dá² tsá² hí³ né³?

Jáun² tsá² jmí¹ ten³ hí³ né³ ca³juáh³:

—Tiá² ño¹ nia²¹.

Tsá² fariseos quí² nga² jái̱¹³ ñí¹con² tsá² jmí¹ ten³ hí³

13 Jmí¹jáun² ca³ñí¹jan² tsú² tsá² jmí¹ ten³ hí³ ti³ ñí¹con² tsá² *fariseos; 14 quí¹ *jmái̱¹ nio² tie³ bíh¹ jaun³² jmí¹ ca³jmú³ Jesús jen² hi³ ca³jñéi̱³ mi̱¹ñí¹ tsá² jmí¹ ten³ hí³, hi³ jáun² lan³. 15 Jáun² tsá² fariseos né³, ca³ngái̱³ siáh³ ñí¹con² tsá² hí³ hi³ he³ lánh³ rón³² ca³niá³ mí¹ñí¹, hi³ jáun² má²jíe³². Jmí¹jáun² ca³juáh³ tsá² jmí¹ ten³ hí³ la³ lá²:

—Jen² bíh¹ lí²jñéi̱³ tsú² mí¹ñi³² jná¹³, hi³ jáun² lí²rái̱n³² jná¹³, hi³ jáun² bíh¹ má²jniá³ mí¹ñi³² jná¹³ ta³né³².

16 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³juáh³ ma³ jan² tsá² fariseos la³ lá²:

—Jun³juáh¹³ tsá² ja³ ñí¹con² Dió³² yáh³ tsá²ñuh² tsá² lí²jmú³ hi³ ni̱², ni̱¹juáh³ jan² tsá² ren² tso³ bí¹ lánh³?

Jáun² la³ ni̱² bíh¹ li³ hi³ ca³ta³ná¹tsoh³ ja¹ quioh²¹ tsú² hmóu³².

17 Hi³ jáun² ca³ngái̱h³ tsú² siáh³ tsá² jmí¹ ten³ hí³ la³ lá²:

—Hi³ hnú² né³, ¿he³ lánh³ juáh³ nú² hi³ ca³tin¹ tsá²ñuh² tsá² lí²niá³² hí³ mí¹máh¹ nú²?

Jáun² tsá² hí³ né³ ca³juáh³:

—Jná¹³ len³ hi³ tsá² hí³ bíh¹ lín³ jan² *ti³² jë¹ Dió³².

18 Jáun² tsá² *judíos tsá² ná¹ñí¹ tiá² ta²¹ ca³taunh³ yáh³ hi³ tson² jmí¹ ten³ tsá² hí³, hi³ né³² né³ má²ca³niá³ ñí¹; ca³la³ ñí¹ ca³teh³ dí² jméi² mí¹ziú¹³ tsá² hí³, 19 hi³ ca³ngái̱h³ dí² la³ lá²:

—¿Hí¹ tsá² lá² jónh³² hnoh², tsá² juáh³ hnoh² hi³ má²ten³ jmí¹ ca³li³zian²? ¿Ha³ lánh³ rón³² má²ca³niá³ mí¹ñí¹ tsú² ta³né³² né³?

20 Jáun² jméi² mí¹ziú¹³ tsá² hí³ ca³ngái³ la³ lá²:

—Né¹ bíh¹ jnoh¹ hi³ jon² jnoh¹ tsá² ní², hi³ tson² bíh¹ má²ten³ tsú² jmí¹ ca³li³zian²; 21 ti³la³ tiá² né¹ jnoh¹ má¹ná¹ he³ lánh³ rón³² li³ hi³ má²ca³niá³ mí¹ñí¹ tsú² ta³né³², hi³ sa³jun³ né¹ jnoh¹ siáh³ hin² tsánh² lí²jmú³ hi³ ca³niá³ mí¹ñí¹ tsú². Ngáih³ dúh¹ tsú² hnga² neh²¹; quí¹ tsá² má²húnˀ tsí³ bíh¹ ni³², hi³ jáun² hnga² bíh¹ tsú² má²lí¹³ cué³² jú¹ tson² ñí¹con² hnoh².

22 La³ ní² ca³juáh³ jméi² mí¹ziú¹³ tsú² quí¹ cun³ñí¹ hi³hliá² jmí¹ juénh², quí¹hliá² tsá² judíos tsá² ná¹ñí¹ jmí¹ má²ca³jmú³ cá²hon³ hi³ chin¹³ dí² cuáh³² li³ua³ jan² tsá² juáh³ hi³ tson² bíh¹ Jesús lín³ Cristo. 23 Hi³ jáun² bíh¹ la³ ní² ca³juáh³ jméi² mí¹ziú¹³ tsá² hí³: “Ngáih³ dúh¹ tsú² hnga² neh²¹, quí¹ tsá² má²húnˀ tsí³ bíh¹ ni³²”.

24 Jáun² tsá² ná¹ñí¹ hí³ ñí¹con² tsá² judíos ca³teh³ siáh³ tsá² jmí¹ ten³ hí³, hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Juah²¹ jú¹ tson² ñí¹con² jnoh¹ ñí¹ ta³ ñí¹ Dió³², quí¹ jnoh¹ né¹ hi³ tsá²ñuh² hí³ dá² jan² tsá² ren² tso³ bíh¹.

25 Jmí¹jáun² né³, ca³juáh³ tsá² jmí¹ ten³ hí³ la³ lá²:

—Tiá² ño¹ jná¹³ hí¹ ren² tsú² tso³ ho³ tiá² ren². Ñí¹ jí²¹la³ cun³ hi³ ño¹ jná¹³, hi³ jná¹³ jmí¹ lín³ jan² tsá² ten³ bíh¹, hi³ ta³né³² né³ má²jiɨe¹ ná¹.

26 Hi³ jáun² ca³ngái³ siáh³ tsá² fariseos la³ lá²:

—¿He³ lí²jmú³ tsú²? ¿Ha³ lánh³ rón³² lí²jmú³ tsú² hi³ ca³jnia³ mí¹máh¹ hnú²?

27 Jáun² tsá² jmí¹ ten³ hí³ ca³ngái³:

—Má²lí²juáh³² bíh¹ jná¹³, ti³la³ tiá² jái¹³ canh³² yáh³ hnoh². ¿He³ láih³² hnáuh² hnoh² hi³ juah²¹ jná¹³ siáh³ cónh³? ¿Hí¹ hnáuh² hnoh² hi³ han³ uá²jaɨ³² ti³ con² tsú² dúh¹?

28 Jmí¹jáun² ca³jin³ dí² tsá² jmí¹ ten³ hí³, hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Hnú² bíh¹ tsá² hen² nú² ti³ con² tsá² lín¹ hí³, ti³la³ jnoh¹ má¹ná¹, haɨn²¹ jnoh¹ ti³ con² hla¹ Moisés bíh¹. 29 Jnoh¹ né¹ hi³ Dió³² ca³hléh³ ñí¹con² hla¹ Moisés, ti³la³ tsá²ñuh² ní² má¹ná¹, ca³la³ hí¹juáh³ tiá² né¹ bíh¹ jnoh¹ ha³ jinh¹ ja³ tsú².

30 Jáun² tsá² jmí¹ ten³ hí³ ca³záih³ tsá² hí³ la³ lá²:

—¡Hen³ ma³ hua³jueh³² lí²³ hi³ hnoh² tiá² la³ ñíh¹ yáh³ náh² hi³ ha³ jinh¹ ja³ Tsá² hí³, ti³la³ Tsá² hí³ bíh¹ lí²niá³² mí¹ñi³² jná¹³! 31 Re² lín³² bí¹ né¹ dí² hi³ Dió³² tiá² náiɨ³² yáh³ jë¹ jan² tsá² ren² tso³; jí³²la³ jë¹ tsá² zian² hi³ ca³tiɨn¹ bíh¹ Dió³² náiɨ³², li³ua³ jan² tsá² jmu² la³ cun³ hi³ hnió³ tsú² yáh³. 32 Hí¹ cónh³ yáh³ tiá² lin¹ má²ca³náiɨ¹³ dí² hi³ má²ca³li³zian² jan² tsá² nia³² mí¹ñí¹ tsá² má²ten³ má¹ca³li³zian². 33 Sá¹jmí¹ tson² hi³ Tsá² hí³ tiá² ja³ ñí¹con² Dió³² dúh¹, jáun² hí¹ cáun² yáh³ tiá² hi³ jmí¹ lí¹³ jmu³ tsú².

34 Jáun² tsá² tionh² hí³ né³ ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:

—Hnú² bíh¹ jan² tsá² ca³li³zian² nú² hi³ ren² nú² tso³, ¿hí¹ hnáuh² hnú² má¹ta¹³ nú² jnoh¹?

Jmí¹jáun² ca³jmú³ tsú² héih³² ñí¹con² tsá² jmí¹ ten³ hí³ hi³ tiú²uú² hniáuh³² tsó³² tsú² cuáh³².

Tsá² te³ jmí¹ tsí³

35 Jáun² né³, jmí¹ ca³li³ ñi³² Jesús hi³ má²lí²jmú³ tsú² héih³² hi³ tiú²uú² tsó³² tsá² jmí¹ ten³ hí³ cuáh³², jáun² ca³ñí¹hniah² dí² tsá² hí³, hi³ jáun² jmí¹ ca³chanh²¹ dí² tsá² jmí¹ ten³ hí³ né³, ca³záih³ dí² la³ lá²:

—¿Hí¹ má²lí²cháh¹ hnú² cáun² honh² ñí¹con² Jon² tsá²miɨ³cuóun²?

36 Jáun² tsá² jmí¹ ten³ hí³ ca³juáh³:

—Ti³², juah²¹ tiá³ hin² tsánh² Tsá² hí³, hi³ jáun² tanh²¹ jná¹³ tsú² ta²¹.

37 Jmí¹jáun² ca³ngái³ Jesús la³ lá²:

—Má²lí²jiɨen¹ bí¹ nú² tsú², jná¹³ bíh¹ la³² Tsá² dí¹hléh²³ ná¹ quiúnh¹ hnú².

38 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³di³jñí³² tsá² hí³ ta³ ñí¹ Jesús, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Taunh³² bíh¹ jná¹³ ta²¹ hnú² Ti³².

39 Jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² ca³juáh³ Jesús:

—Jná¹³ ja³ ná¹ ñí¹ hué²¹ lá² hi³ ja³ra³tsi³² ná¹ héih³² hi³ jáun² tsá² ten³ lí¹³ niá³ ñí¹, hi³ jáun² tsá² jniá³ ñí¹ né³ li³ lin¹ hi³ ná¹ten³ bíh¹.

40 Hi³ jáun² jmí¹ ca³naiɨ³² tsá² fariseos tsá² ma³ jan² jmí¹ tionh¹ hí³ quionh³ tsú² jáiɨ¹³ ní² né³, ca³juáh³ la³ lá²:

—¿Hí¹ jáun² la³ ná¹ten³ uá¹ jnoh¹ uá²jaɨ³²?

41 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³juáh³ Jesús la³ lá²:

—Sá¹jmí¹ hi³ tson² bíh¹ ná¹ten³ hnoh², hi³ jáun² tiá² tso³ jmí¹ hauh³² yáh³ náh² ca³ti²¹ tso³ quián¹³. Ti³la³ cun³ñí¹ hi³ juáh³ náh² hmóu³² hi³ tiá² ten³ ya³ náh², hi³ jáun² dá² hauh³² bí¹ náh² tso³.

10

Tsá² jmu² hua³hí¹³ já¹ziáh² la³ má²quionh³ já¹ziáh² joh¹

1 Jmí¹jáun² né³, ca³jmú³ Jesús cáun² jáiɨ¹³ la³ lá²:

—Jú¹ tson² cu³tí³ bíh¹ la³² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ ní¹juáh³ tsá² tiá² hí²³ ti³ ñí¹ lí³ ho³ jní¹³ quioh²¹ *já¹ziáh², jáun² tsá² la³ hí³ dá² lín³ jan² háiɨn² bíh¹, tsá² lí¹ can²³ jan² jáh³ tiá² joh¹. 2 Ti³la³ tsá² hí²³ ti³ jui³²

ñí¹ lí³ ho³ jní¹³ má¹ná¹, hnga² tsá² qui³ jmu² hua³hí¹³ já¹ziáh² bíh¹ hí³. 3 Jáun² tsá² zenh² ho³ jní¹³ né³, nia³² ho³ jní¹³ hi³ jáun² hí³ tsá² hí³; hi³ já¹ziáh² né³ má²cuoh² bíh¹ ho³ juo¹³. Ma³ quin³² ma³ jan³² jáh³ hí³ téh²³ dí² cun³quionh³ hi³ jmái², hi³ huen² dí² ti³ cheih³² jní¹³. 4 Hi³ jáun² ní¹juáh³ ní¹ má¹lí²huen³ tsú² la³jín³² já¹ziáh² hí³ joh¹, tsau³² dí² chí¹ján³ ta³ ñí¹ jáh³ hí³, hi³ jáun² já¹ziáh² hí³ né³ tsá²táunh¹ cu³chin¹ cu³hna²¹ tsá² hí³, quí¹hliá² má²cuoh² bí¹ jáh³ ho³ juo¹³. 5 Quí¹ cun³ tiá² lí¹ tsá²táunh¹ bíh¹ jáh³ cu³hna²¹ jan² tsá² tiá² cuóun³²; jáh³ hí³ dá² ti³ cuon³ bíh¹ ñí¹con² tsá² tiá² má²cuóun³², quí¹ tiá² cuoh² ya³ jáh³ ho³ tsá² siánh³.

6 Ti³la³ tsá² jmí¹ ná¹nái³² hí³ né³, cun³ tiá² ca³ngi¹³ bíh¹ he³ dá² jmí¹ hnió³ Jesús juáh³ cun³quionh³ jái¹³ hi³ má²lí²jmú³ jáun².

Jesús bíh¹ lín³ jan² Tsá² chun¹ hi³ jmu² hua³hí¹³ já¹ziáh²

7 Jmí¹jáun² né³ ca³juáh³ siáh³ Jesús la³ lá²:

—Jú¹ tson² bíh¹ juo³ jná¹³ hnoh², hi³ jná¹³ bíh¹ lín³ ná¹ la³jmí¹ lí³ ho³ jní¹³ jui³² ñí¹ taunh³² já¹ziáh². 8 La³jín³² tsá² cuá²tú¹ cuá¹lin³ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ cuán¹³ jná¹³, tsá² háin² bíh¹ hí³, tsá² cáun² lí¹ can²³ jáh³ tiá² joh¹; ti³la³ já¹ziáh² né³ tiá² ca³háin³² yáh³ ti³ con² tsá² hí³. 9 Jná¹³ bíh¹ lín³ ná¹ la³jmí¹ lí³ ho³ jní¹³; hi³ jáun² li³ua³ jan² tsá² hí²³ hñu³ jní¹³ cun³quionh³ jná¹³ né³, lí¹³ liáun³. Tsá² hí³ lín¹³ la³jmí¹ lín³ jan² já¹ziáh² hi³ quí² chin² tsú² hñu³ jní¹³ quioh²¹ hi³ tsa³ñi³jan¹ tsú², hi³ jáun² choh²³ háu² cuh³.

10 ”Tsá² háin² dá² ja³² hi³ han³ bíh¹, hi³ ma³tsan² jáh³, hi³ quí² hin²³ la³jí³²; ti³la³ jná¹³ má¹ná¹, cuan³ ná¹ hi³ jáun² lí¹³ zian² tsú² cáun² hi³ hmai²¹ bíh¹, ji³ hi³ lí¹³ zian² tsú² ca³la³ hi³ lí¹ má²tú² má²ziun²³ ní² siáh³. 11 Jná¹³ bíh¹ lín³ ná¹ jan² tsá² hú¹tá¹ cu³tí¹³ jmu² hua³hí¹³ já¹ziáh². Tsá² qui³ jmu² hua³hí¹³ cun³ tán¹ já¹ziáh² né³, ca³la³ hi³ chá³² tsú² cáun² tsí³ hi³ jún³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ já¹ziáh² joh¹. 12 Ti³la³ ní¹juáh³ tsá² ti³ lí¹ jmu² ta²¹ hi³ hlánh¹ má¹ná¹, cáun² cuon² bíh¹ tsú² hnga² ní¹ má¹ja³² tsí²nái¹ hi³ cunh¹³ já¹ziáh²; cáun² chan² hmóu³² bíh¹ tsú² já¹ziáh², quí¹ tiá² lín³ yáh³ tsú² jan² tsá² hú¹tá¹ jmu² hua³hí¹³ já¹ziáh², hi³ sa³jun³ joh¹ yáh³ tsú² jáh³. Jáun² tsí²nái¹ né³ ja³² hi³ zanh²³ já¹ziáh², hi³ jmu² hi³ lí¹ tiú¹ lí¹ hán¹ ti³ hlá² ti³ ní² jáh³. 13 Jáun² tsá² la³ hí³ dá² cáun² cuon² bíh¹, quí¹ ñí¹ jí²¹la³ ti³ jmu² tsú² ta²¹ hi³ hlánh¹ bíh¹, hi³ jáun² tiá² hi³² yáh³ tsí³ tsú² hi³ ca³tin¹ já¹ziáh².

14 ”Jná¹³ bíh¹ lín³ ná¹ jan² Tsá² hú¹tá¹ cu³tí¹³ jmu² hua³hí¹³ já¹ziáh². Cuóun³² bíh¹ jná¹³ já¹ziáh² joh², hi³ jáh³ hí³ né³ cuóu³² bí¹ siáh³ jná¹³ 15 la³jmí¹ cuóu²¹ jná¹³ Ñuh³², hi³ jáun² jná¹³ né³ cuóun³² ná¹ Ñuh³²; hi³ jáun² bíh¹ chá²³ jná¹³ cáun² tsin³² hi³ jún³ ná¹ hi³ ca³tin¹ já¹ziáh². 16 Ja³bí¹ zian² siáh³ já¹ziáh² joh² jná¹³, jáh³ tiá² má²tiáunh¹ hñu³ jní¹³ lá²; hniáuh³² bíh¹ ñí¹cón²¹ jná¹³ uá²jai³² jáh³ hí³. Hi³ jáun² jáh³ hí³ siáh³ ne³ jái¹³ quion²¹ jná¹³, hi³ jáun² lí¹³ tiáunh¹ cu³tsa³² cáun² hñu³ jní¹³, hi³ jan² tán¹ bíh¹ Juo¹³ lí¹³ zian².

17 ”Hi³ jáun² bí¹ jlánh¹ hniau³ jná¹³ Ñuh³², quí¹ cun³ñí¹ hi³ chá²³ jná¹³ cáun² tsin³² hi³ jún³ ná¹ ca³tin¹ jáh³ hí³; hi³ jáun² má¹li³² jáun² né³, jenh¹³ jná¹³ siáh³. 18 Hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ jngah³ jná¹³, ti³la³ cué¹³ jná¹³ jmí²chí³ quion²¹ ca³la³ hi³ hiún² tsin³² huen² bíh¹. Quí¹ jná¹³ dá² ho² ná¹ jái¹³ hi³ cué¹³ ná¹ jmí²chí³ quion²¹ ji³ hi³ caun²¹ ná¹ ní² siáh³. Hi³ ní² bíh¹ héih³² hi³ ca³cué³ jná¹³ Ñuh³².

19 Jmí¹ ca³nái³² tsá² *judíos hí³ jái¹³ ní² né³, ca³ta³ná¹tsoh³ siáh³ ja¹ quioh²¹ tsú². 20 Quí¹ juóun³² bíh¹ tsá² tionh² hí³ ñí¹ jáun² jmí¹ ná¹juáh²³ la³ lá²:

—¿He³ láih³² sa³ naih³² máh³ náh² jë¹ tsá² ní²? Já² tsá² ngo² jan² jmí²chí³ hláinh¹ bíh¹ ni³².

21 Ti³la³ ma³ jan² tsá² hí³ jmí¹ ná¹juáh²³ la³ lá²:

—Já² hí¹ jan² yáh³ tsá² jan² jmí²chí³ hláinh¹ tiá² lí¹³ hléh³² la³ ní². ¿Hí¹ lí¹³ jmu³ jan² jmí²chí³ hláinh¹ hi³ niá³ mí¹ñí¹ jan² tsá² ten³ juáh¹³?

Tiá² jéin²³ yáh³ tsá² ná¹chín¹ Jesús

22 Hi³ jáun² né³, ca³chó³² jmái¹ hi³ jmu² tsá² judíos jmái¹ ti³ já¹ juú² Jerusalén ca³ti²¹ jmí¹ ca³jmú³ dí¹hio³ ñú¹deh³ tsú² hi³ ná¹chan¹ cuáh³² chín¹ quioh²¹ cónh³í¹ cu³ jéin³² ñí¹con² Dió³²; jmí¹ má²ñí²cuóu³ bíh¹ jmái¹ jáun². 23 Jmí¹jáun² jmí¹ cuá¹ngi³² Jesús hñu³ cuáh³² chín¹ ñí¹ lí³ ñí¹hñú³, ñí¹ juáh³ tsú² jáun² “Quioh²¹ Salomón”; 24 hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³cuú² ca³ngih³² tsá² judíos tsá² ná¹ñí¹ cu³ jéin³ ñí¹ jmí¹ cuá¹ngi³² tsú², hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

—¿Lí³ ma³ híeh¹ nú² jnoh¹ jú¹ tson²? Juah²¹ cú²na²¹ cu³tí³ ní¹juáh³ tson² bíh¹ hi³ hnú² lín³ nú² Cristo.

25 Hi³ jáun² Jesús né³ ca³ngái³ la³ lá²:

—Má²cá²juo³ bí¹ jná¹³ hnoh², ti³la³ tiá² ta²¹ táunh²³ yáh³ hnoh². Má²lí²lin¹ bíh¹ re² lín³² cun³quionh³ la³jí³² hi³ jmu² jná¹³ cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Ñuh³²; 26 ti³la³ tiá² ta²¹ táunh²³ yáh³ hnoh², quí¹ tiá² lín³ yáh³ hnoh² já¹ziáh² joh² jná¹³, [la³ cun³ qui³ má²cá²juáh³² jná¹³ jáun².] 27 Quí¹ cuoh² bíh¹ já¹ziáh² joh² jná¹³ uen³², hi³ cuóun³² bí¹ siáh³ jná¹³ já³ joh², hi³ jáun² bíh¹ ja³táunh¹ jáh³ cu³hna³² jná¹³. 28 Hi³

jná[13] né[3] jmu[1] hi[3] lí[13] zian[2] tsá[2] la[3] hí[3] la[3] cun[3] jmí[1]hi[3]nio[2], hi[3] jáun[2] cun[3] tiá[2] tsa[3]hín[3] bí[1] tsú[2], hi[3] sa[3]jun[3] hí[1] jan[2] yáh[3] tiá[2] hin[2] lí[13] huen[3] tsú[2] jo[3]uón[32] jná[13]. 29 Quí[1] Ñuh[32] jná[13] Tsá[2] ca[3]cuen[3] tsá[2] hí[3] ñí[1]con[2] jná[13] jan[2] Tsá[2] ti[3] jlánh[1] bí[1] pin[3] bíh[1] la[3] cónh[3] bíh[1] ñí[1] la[3]jín[32], hi[3] jáun[2] hí[1] jan[2] yáh[3] tiá[2] hin[2] lí[13] quin[3] tsá[2] hí[3] jo[3]cuo[2] hí[3] dí[2]. 30 Cá[2]hon[3] cu[3]tí[13] bíh[1] jnoh[1] tiáuh[1] quiúnh[1] ná[1] Ñuh[32].

31 Hi[3] jáun[2] jmí[1]jáun[2] né[3] ca[3]can[3] siáh[3] tsá[2] judíos hí[3] quín[1], hi[3] jmí[1] jnah[3] dí[2] Jesús. 32 Jmí[1]jáun[2] ca[3]juáh[3] Jesús la[3] lá[2]:

—Hliáun[3] bíh[1] ta[21] chu[21] má[2]cá[2]jmú[32] jná[13] cun[3]quionh[3] pí[3] quioh[21] Ñuh[32], hi[3] jáun[2] né[3], ¿he[3] ñí[1] la[3] cun[3] ñí[1] la[3]jí[32] ta[21] jáun[2] jmu[2] héih[32] hi[3] hnoh[2] lí[13] jnauh[1] náh[2] quín[1]?

33 Jáun[2] tsá[2] judíos tsá[2] ná[1]ñí[1] hí[3] né[3] ca[3]juáh[3] siáh[3] la[3] lá[2]:

—Jun[3]juáh[13] hi[3] jnauh[1] jnoh[1] quín[1] cun[3]ñí[1] hi[3] ca[3]ti[21] ta[21] chu[21] hi[3] má[2]ca[3]jmuh[3] yáh[3] hnú[2], ti[3]la[3] cun[3]ñí[1] hi[3] má[2]lí[2]chú[1] lí[2]len[1] hnú[2] Dió[32] cun[3]quionh[3] jái[13] hi[3] má[2]lí[2]hléh[1] hnú[2] ní[2] bíh[1]. Quí[1] hnú[2] dá[2] jan[2] tsá[2]mi[3]cuóun[2] bíh[1], ti[3]la[3] dí[1]jmuh[32] nú[2] hi[3] lín[3] nú[2] Dió[32] má[1]li[32] jáun[2].

34 Jmí[1]jáun[2] ca[3]juáh[3] siáh[3] Jesús:

—Ñí[1] liei[21] quián[13] hnoh[2] rá[1]juáh[3] hi[3] Dió[32] ca[3]juáh[3] la[3] lá[2]: “Jná[13] má[2]cá[2]juáh[32] hi[3] dió[32] bíh[1] ná[1]lín[3] hnoh[2]”. 35 Hi[3] né[1] bíh[1] dí[2] hi[3] la[3] cun[3] hi[3] rá[1]juáh[3] ñí[1] Sí[2], cáun[2] tson[2] la[3] má[2]tson[2] jáun[2] bíh[1], quí[1] Dió[32] dá[2] ca[3]teh[3] siáh[3] dió[32] la[3] cun[3] tsá[2] ca[3]héi[3] hí[3] jái[13] quioh[21] tsú[2]. 36 Jáun[2] né[3], ní[1]juáh[3] Dió[32] yáh[3] la[3] má[2]ca[3]jmú[3] hi[3] cuá[1]chan[1] jná[13], hi[3] ca[3]ze[3] ná[1] tsú[2] siáh[3] ñí[1] hué[21] lá[2], ¿lánh[3] bí[1] rón[32] lí[13] juáh[13] hnoh[2] hi[3] jná[13] má[2]lí[2]chú[1] lí[2]len[1] ná[1] Dió[32] quí[1]hliá[2] lí[2]juáh[32] jná[13] hi[3] lín[3] ná[1] Jon[2] Dió[32]? 37 Ní[1]juáh[3] tiá[2] jmu[2] jná[13] la[3] cun[3] ta[21] hi[3] jmu[2] Ñuh[32], jáun[2] ha[3] lí[2] taunh[3] náh[2] jná[13] ta[21]. 38 Ti[3]la[3] ní[1]juáh[3] la[3] jmu[2] bíh[1] jná[13] tá[13] tsú[2] né[3], tionh[2] náh[2] ta[21] la[3] cun[3] hi[3] jmu[2] jná[13] jáun[2], uá[1]jinh[1] tiá[2] ta[21] taunh[13] náh[2] jná[13] huen[2]; hi[3] jáun[2] cu[3]tsa[32] cuí[1] li[3] ñíh[13] náh[2] cú[2]jueh[32] hi[3] húm[1] bíh[1] Ñuh[32] jná[13] cá[2]hon[3] quiúnh[1] jná[13], hi[3] jáun[2] jná[13] né[3] húm[1] ná[1] siáh[3] cá[2]hon[3] quiúnh[1] Ñuh[32].

39 Hi[3] jáun[2] jmí[1]jáun[2] jmí[1] hnió[3] siáh[3] tsá[2] hí[3] hi[3] ma[3]tson[13] Jesús, ti[3]la[3] ca[3]liáun[3] bíh[1] Jesús jo[3]cuo[2] tsá[2] hí[3].

40 Jmí[1]jáun[2] ngah[3] Jesús ti[3] jui[32] ñí[1] hia[32] hiú[2], can[32] cua[3] Jordán, ñí[1] ca[3]zion[3] hla[1] Juan[2] tsáu[2] jmái[2] jmí[1]tin[2], hi[3] jáun[2] ñí[1] jáun[2] ca[3]cuá[3]. 41 Jáun[2] juóun[32] lín[32] bíh[1] tsáu[2] ca[3]ñí[1]jie[13] tsú[2] ñí[1] jáun[2], hi[3] ná[1]juáh[23] la[3] lá[2] má[2]tún[2] hmóu[32]:

—Uá[1]jinh[1] hla[1] Juan[2] tiá[2] li[21] ca[3]jmú[3] yáh[3] hí[1] cáun[2], ti[3]la[3] la[3]jí[32] bíh[1] la[3] cun[3] hi[3] ca[3]juáh[3] tsú[2] hi[3] ca[3]tin[1] tsá[2]ñuh[2] lá[2], la[3] tson[2] bíh[1] cu[3]tí[3].

42 Hi[3] juóun[32] lín[32] bíh[1] tsáu[2] ca[3]chá[3] cáun[2] tsí[3] ñí[1]con[2] Jesús ñí[1] jáun[2].

11

Jmái[1] hi[3] jun[3] Lá[1]

1 Né[32] né[3], ca[3]chó[32] cáun[2] jmái[1] hi[3] jmí[1] zian[2] jan[2] tsá[2] tsáun[1], tsá[2] jmái[2] Lá[1]; tsá[2] zian[2] juú[2] Betania bí[1] tsá[2] hí[3] la[3] má[2]quionh[3] tá[1] gon[3] tsá[2]mi[3] rainh[21], Má[2]réi[3] ji[3] mí[1] Marta. 2 Má[2]réi[3] rainh[21] Lá[1] tsá[2] jmí[1] tsáun[1] hí[3] bíh[1] ca[3]sé[3] jmí[2] má[2]ró[32] ta[3] Ti[32] Juo[13] dí[2], hi[3] jáun[2] ca[3]ma[3]quiéin[2] tsú[2] siáh[3] cun[3]quionh[3] jñú[2] chí[1] hnga[2]. 3 Hi[3] jáun[2] né[3], tá[1] gon[3] bíh[1] tsá[2]mi[3] má[2]tún[2] rainh[21] hí[3] ca[3]zen[3] jái[13] ñí[1]con[2] Jesús, hi[3] juáh[3] la[3] lá[2]:

—Ti[32], rá[2]tsáun[1] bíh[1] há[2]mei[21] joh[2] hnú[2].

4 Jáun[2] jmí[1] ca[3]nái[32] Jesús jái[13] jáun[2] né[3], ca[3]juáh[3] la[3] lá[2]:

—Ha[3] tiá[2] jún[3] yáh[3] tsú[2] cun[3]quionh[3] mí[1]uí[3] jáun[2]; quí[1] cun[3]quionh[3] mí[1]uí[3] jáun[2] dá[2] lí[13] li[3]jnia[2] pí[3] quioh[21] Dió[32] bíh[1], hi[3] ja[3]bí[1] la[3] jáun[2] li[3]jnia[2] siáh[3] pí[3] quioh[21] Jon[2] Dió[32].

5 Uá[1]jinh[1] jmí[1] hnio[3] lín[32] bíh[1] Jesús mí[1] Marta la[3] má[2]quionh[3] rainh[21], ji[3] Lá[1] ní[2] siáh[3], 6 cu[3] jáun[2] ca[3]cuá[3] bíh[1] tsú[2] cónh[3]í[1] tun[3] jmái[1] ñí[1] jmí[1] cuá[3] jáun[2] la[3] cun[3] jmí[1] ca[3]li[3] ñi[32] hi[3] rá[2]tsáun[1] Lá[1]. 7 Jmí[1] li[21] jáun[2] né[3] ca[3]zái[3]h[3] dí[2] tsá[2] hain[21] hí[3] ti[3] con[2], hi[3] ca[3]juáh[3]:

—Ma[3]tsáu[13] cónh[3]í[1] cu[3] jéin[32] ti[3] hué[13] Judea.

8 Jáun[2] tsá[2] hain[21] hí[3] ti[3] con[2] tsú[2] né[3] ca[3]juáh[3]:

—Ti[32], já[2] tá[1]la[3] ní[2] bí[1] jaun[32] cánh[32] jmí[1] hnió[3] tsá[2] *judíos tsá[2] ná[1]ñí[1] zian[2] hué[32] jáun[2] hi[3] jngah[3] hnú[2] cun[3]quionh[3] quín[1], ¿hí[1] siáh[3] ma[3] siáh[3] hnáuh[2] nú[2] cuóh[13] ñí[1] jáun[2]?

9 Hi[3] jáun[2] Jesús né[3] ca[3]ngái[3]:

—¿Haun[13] juáh[13] quia[3]tún[3] o[1]rá[1] hu[21] cú[2] jmái[1] dúh[1]? Jáun[2] né[3], ní[1]juáh[3] ngi[32] tsú[2] ta[3] jma[2], tiá[2] hính[32] yáh[3] tsú[2], quí[1] jniá[3] bíh[1] joh[1] hi[3] zia[32] hngá[1]máh[3] lá[2]; 10 ti[3]la[3] ní[1]juáh[3] jan[2] tsá[2] ngi[32] já[1]niéi[2] né[3], hinh[32] bíh[1] tsú[2], quí[1] cun[3]ñí[1] hi[3] tiá[2] joh[1] zia[32] yáh[3] ñí[1]con[2] tsú[2].

11 Hi[3] ca[3]juáh[3] siáh[3] Jesús la[3] lá[2]:

—Lá[1] há[2]mei[21] quiú[13] dí[2] má[2]rá[2]cuóun[1] bíh[1], ti[3]la[3] ñí[1]ñí[21] jná[13] tsú[2] má[1]ná[1].

12 Jáun[2] tsá[2] hain[21] hí[3] ti[3] con[2] tsú[2] né[3], ca[3]juáh[3]:

—Ti[32], ní[1]juáh[3] la[3] má[2]rá[2]cuóun[1] tsú[2], la[3] jáun[2] má[2]lin[1] hi[3] má[2]lan[13] bíh[1] tsú[2].

13 Ti[3]la[3] Jesús dá[2] jmí[1] hnió[3] juáh[3] hi[3] má[2]jun[2] bíh[1] Lá[1]; ti[3]la[3] tsá[2] hain[21] hí[3] ti[3] con[2]

dí² né³, lí¹ jmí¹ ná¹lín²³ hi³ hí³ dí² dí¹juáh²³ hi³ hú¹tá¹ tson² rá²cuóun¹ bíh¹ tsú². 14 Jáun² jmí¹jáun² ca³juáh³ Jesús hú¹tá¹ cú²na²¹ jái¹³ cú²jueh³², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Má²jun² bíh¹ Lá¹. 15 Jlánh¹ hiún² tsin³² jná¹³ quí¹hliá² tiá² jmí¹ cuon¹ jná¹³ ñí¹ jáun² jmái¹ jáun², hi³ jáun² ta³né³² má²zia³² lánh³ rón³² lí¹³ cháh¹ hnoh² cáun² tán¹ honh² ñí¹con² jná¹³. Jáun² ma³tsí¹neh²¹ dí².

16 Hi³ jáun² Tú¹ma²¹ tsá² téh²³ tsú² hí³ dún² gon³ né³, ca³zái̱h³ tsá² ñí¹ hná¹ jáun² la³ lá²:

—Ma³tsáu¹³ uá²jai³² jnoh¹, hi³ jáun² hiá¹ tsáu¹³ dí² cu³tsa³² quiúnh¹ tsú².

Jesús tin² jmu² hi³ jenh¹³ tsú² ji³ hi³ cu³tí³ lí¹³ zian² tsú² siáh³

17 Jmí¹ cá¹chó²¹ jáun² Jesús né³, ca³li³ ñi³² hi³ quiún³ jmái¹ máh³ la³ má²tí³ hi³ ja³haun³ Lá¹. 18 Ñí¹ má²janh² juú² Jerusalén bíh¹ jmí¹ nio¹ juú² Betania, míh¹ tiá² cun³ hni³² kilómetros jmí¹ tí³ ti³ la³ uóunh³. 19 Jáun² né³, juóun³² bíh¹ tsá² judíos jmí¹ la³ má²ca³cha³táunh¹ hñú¹³ mí¹ Marta quionh³ Má²réi³ rainh²¹, hi³ ja³ji̱en³ dí² tsú² cun³ñí¹ hi³ jun³ jáun² Lá¹ rainh²¹ tsú². 20 Jmí¹ ca³li³ ñi³² mí¹ Marta hi³ má²cuá¹ja³² Jesús, jáun² cua³han³ dí² hi³ ca³ñí¹hen¹³ dí² tsú²; ti³la³ Má²réi³ né³ ca³ta³cua¹³ bí¹ ñéih³. 21 Jáun² mí¹ Marta ca³zái̱h³ Jesús la³ lá²:

—Hnú² Ti³² Juóu³² jná¹³, sá¹jmí¹ hi³ ñíh³ hnú² ñí¹ lá² dúh¹, tiá² jmí¹ jun¹ yáh³ renh² jná¹³. 22 Ti³la³ jná¹³ ño¹ má¹ná¹, hi³ uá¹jinh¹ la³ ti³ ta³né³², cun³ cué³² bíh¹ Dió³² li³ua³ cáun² hi³ míh¹³ hnú².

23 Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Jenh¹³ bí¹ renh² hnú².

24 Hi³ jáun² mí¹ Marta né³ ca³ngái̱³:

—Ján³, ño¹ bíh¹ jná¹³ hi³ jenh¹³ tsú² ñí¹ cá¹táuh³ jmái¹, ní¹ má¹ti³ ñí¹ jenh¹³ la³jín³² tsá² má²cá²tsan³.

25 Jmí¹jáun² ca³juáh³ siáh³ Jesús:

—Jná¹³ bíh¹ jmu¹ hi³ jenh¹³ tsú², ji³ hi³ lí¹³ zian² tsú² siáh³. Ní¹juáh³ tsá² taunh² ta²¹ jná¹³, uá¹jinh¹ jún³ tsú², cun³ jenh¹³ bí¹ tsú²; 26 hi³ la³jín³² bíh¹ tsá² zian² ta³né³², cun³ jmí¹lí̱h³ bíh¹ tiá² jún³ ní¹juáh³ hi³ taunh² ta²¹ jná¹³. ¿Táunh¹³ hnú² ta²¹ jái¹³ lá²?

27 Jáun² tsá²mi³ hí³ ca³ngái̱³ la³ lá²:

—Ján³ Ti³², taunh³² bíh¹ jná¹³ ta²¹ hi³ hnú² bíh¹ lín³ Cristo Jon² Dió³², Tsá² ca³ti²¹ hi³ já³² ñí¹ hué²¹ lá².

Jesús ca³hó³ jmí¹ ca³jenh² tsá²mi³ rainh²¹ hla¹ Lá¹

28 Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² mí¹ Marta la³ ní² né³, ngah³ hi³ ca³ñí¹tieh¹ Má²réi³ rainh²¹ ta³ máih³, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Ó³² zenh² Ti³², hi³ jáun² dí¹té²³ tsú² hnú².

29 Jáun² la³ cun³ jmí¹ ca³nái̱³² Má²réi³ ca³náu² hi³ ngau³ hi³ ca³ñí¹ji̱en¹³ Jesús. 30 Quí¹ tiá² jmí¹ má²hi³² yáh³ Jesús já¹ juú² jmí¹jáun², la³ cun³ rón³² ñí¹ ca³jenh² jáun² mi¹ Marta bíh¹ tsú² jmí¹ zenh¹. 31 Hi³ jáun² jmí¹ ca³jíe³ tsá² judíos tsá² jmí¹ já¹ji̱en³ hí³ Má²réi³ hi³ la³jui³² ca³náu² hi³ cua³han³, jáun² ja³taunh²¹ uá²jai³² cu³chin¹, quí¹hliá² ca³lín¹³ dí² hi³ má²ngau³² ho³ tá²hón³² bíh¹ tsú² hi³ já¹háu³ ñí¹ jáun².

32 Jáun² jmí¹ cá¹chó²¹ Má²réi³ ñí¹ zenh¹ Jesús né³, ca³di³jñí³² ñí¹ hó²¹ñí¹ tsú², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Ti³², sá¹jmí¹ hi³ ñíh³ hnú² ñí¹ lá² dúh¹, tiá² jmí¹ jun¹ yáh³ renh² jná¹³.

33 Jmí¹ ca³jíe³ Jesús hi³ ca³hó³ Má²réi³ la³ má²quionh³ tsá² judíos tsá² ca³cha³táunh¹ hí³ quionh³ tsú², jáun² ca³hi³ cúh² tsí³, hi³ ca³ja³ siáh³ mii³ tsí³, 34 hi³ jáun² ca³ngái̱³ dí² ñí¹con² tsú² la³ lá²:

—¿Ha³ jinh¹ ca³ñí¹hón²¹ náh² tsú²?

Hi³ jáun² tsá² tionh² hí³ ca³juáh³:

—Ti³², sá¹ní² ña³² ñá²ji̱e³.

35 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, Jesús ca³sunh³ jmái̱². 36 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³juáh³ tsá² hí¹tsá²táunh¹ hí³ la³ lá²:

—Ji̱e³ né³, ¡cónh³ bíh¹ tiá² jmí¹ la³ hnio³ dí² hla¹ Lá¹!

37 Ma³ jan² tsá² hí³ ca³juáh³ siáh³:

—Já² tsá² ní² yáh³ ca³jmú³ hi³ ca³jnia³ mí¹ñí¹ tsá² jmí¹ ten³ hí³, ¿tiá¹ hi³ jmí¹ la³ lí¹³ jmu³ tsú² ca³lá² quioh²¹ hla¹ Lá¹, hi³ jáun² tiá² jmí¹ jún³?

Jmí¹ ca³jenh¹³ hla¹ Lá¹

38 Jmí¹jáun² ca³hi³ siáh³ cúh² tsí³ Jesús, hi³ jáun² ca³ja³janh³² ho³ tá²hón³². Tá²hón³² jáun² dá² jmí¹ lí³ cáun² tá²hláu² bíh¹, hi³ jáun² jmí¹ dí¹jnái²³ cá² mái³ quín¹ ñí¹ lí³ ho³. 39 Jáun² Jesús ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:

—Quin³² náh² quín¹ ní².

Jmí¹jáun² ca³juáh³ mí¹ Marta rainh²¹ hla¹ la³ lá²:

—Ti³², já² má²hlah³ bíh¹ má²ja³², quí¹ má²quiún³ jmái¹ máh³ jun³ tsú².

40 Ti³la³ Jesús né³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¿Tiá¹ má²lí²juáh³² jná¹³ dúh¹, hi³ ní¹juáh³ táunh²³ hnú² ta²¹, lí¹³ bíh¹ ji̱eh²¹ nú² pí³ quioh²¹ Dió³²?

41 Hi³ jáun² jmí¹ li²¹ jáun², ca³quin³ bíh¹ tsú² quín¹ jáun². Jmí¹jáun² ca³ziauh³ Jesús ñí¹ ti³ chi³cuú², hi³ ca³juáh³:

—Tia²¹, tiá¹hmah¹ hnú² quí¹hliá² má²lí²nié̱ih² hnú² jái¹³ quion²¹ jná¹³. 42 Ño¹ bíh¹ jná¹³ hi³ cun³ tiú²nio² bíh¹ naih³² hnú² jë² jná¹³, ti³la³ dí¹juanh³² jná¹³ la³ lá² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ tsá² tionh² lá² bíh¹, hi³ jáun² lí¹³ tónh³² tsú² ta²¹ hi³ hnú² bíh¹ ca³ze² jná¹³.

43 Hi3 jáun2 jmí1 má2lí2juáh3 tsú2 la3 ní2 né3, ca3hléh3 tiá3, hi3 ca3juáh3:

—¡Náu2 Lá1, cua3han2 ñí1 ní2!

44 Hi3 jáun2 tsá2 jmí1 má2jún1 hí3 né3, cua3han3 bíh1 ta3 ná1tsáih3 hmih32 cuá2 ta3, hi3 jáun2 ñí1 tsú2 jmí1 tsáih3 siáh3 cáun2 hmih32. Jáun2 ca3záih3 Jesús tsá2 tionh2 hí3:

—Jen1 tsú2 hi3 jáun2 cuí1 chánh13.

Tsá2 cuá1lín3 juo13 mí2tsáu2 cueh32 tsáu2 jái13 hi3 ma3tson13 Jesús
(Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2)

45 Jmí1jáun2 juóun32 lín32 bíh1 tsá2 judíos tsá2 jmí1 quionh3 hí3 Má2réi3 ca3tanh2 ta21 Jesús jmí1 ca3jíe3 la3 cun3 hi3 má2lí2jmú3 jáun2 Jesús. 46 Ti3la3 ma3 jan2 tsá2 hí3 má1ná1, ñí1con2 tsá2 *fariseos bíh1 ja3taunh21, hi3 ca3ñí1choh1 dí2 tsú2 la3 cun3 hi3 má2lí2jmú3 jáun2 Jesús. 47 Jmí1jáun2 ca3cuú2 ca3ngih32 tsá2 fariseos quionh3 tsá2 ná1lín3 mi3jmú3, la3 má2quionh3 tsá2 ná1ho2 ta21, hi3 ca3juónh3 la3 lá2:

—¿He3 dá2 lánh3 jmú13 dí2 juáh13? Quí1 jlánh1 ma3 hliáun3 li21 hi3 lí3 hua3jueh32 jmu2 tsá2ñuh2 hí3. 48 Ní1juáh3 cáun2 lí1 neh21 la3 ní2 bíh1 dí2, jáun2 la3jín32 bíh1 tsáu2 taunh13 ta21 quioh21 tsú2, hi3 jáun2 tsá2tan21 tsá2 *romanos né3, ja3táunh1 hi3 ja3tsunh1 cuáh32 chín1 quiú13 dí2, hi3 ja3ma3quí2 ma3tsau2 tsú2 siáh3 ji3lá2 dí2.

49 Ti3la3 jan2 tsá2 hí3, tsá2 jmái2 Caifás, tsá2 jmí1 lín3 mí2tsá2 híen1 jmái1 jáun2 ca3juáh3 la3 lá2:

—Hí1 cáun2 yáh3 tiá2 hi3 ñíh1 hnoh2, 50 hi3 sa3jun3 canh32 bí1 náh2 hua3hí13, hi3 ti3 quien2 bíh1 jún3 jan2 tsáu2 cha13 ji3lin2 tsáu2 la3 cónh3 bíh1 hi3 hiá1 tsau13 dí2 ji3lá2.

51 Ti3la3 Caifás má1ná1, tiá2 ca3juáh3 yáh3 la3 ní2 cun3ñí1 hi3 cháunh23 chí1 hnga2; la3 ní2 dá2 ca3juáh3 tsú2 quí1 cun3ñí1 hi3 hí3 jmí1 lín3 mí2tsá2 híen1 jmái1 jáun2 bíh1, hi3 jáun2 bíh1 ca3hléh3 tsú2 jái13 hi3 ca3cué3 jáun2 Dió32 hñu3 tsí3, hi3 Jesús bíh1 ca3tin1 jún3 cha13 la3jín32 tsá2 judíos. 52 Hi3 jun3juáh13 jmáh3la3 hi3 ca3tin1 tsá2 hí3 yáh3, quí1 ja3bí1 la3 jáun2 lí13 chan3 tsú2 cu3li21 jon2 Dió32 bíh1, tsá2 lí1 má2tiú1 má2hán1 ti3 hlá2 ti3 ní2 tá1 cáun2 hngá1máh3. 53 Hi3 jáun2 dá2 la3 cun3 jmí1jáun2 bíh1 ca3ma3cú1 ma3ren21 tsá2 judíos tsá2 ná1ñí1 jái13 hi3 jngih3 Jesús.

54 Cun3ñí1 hi3 jáun2 bíh1 tiú2uú2 cáun2 lí1 jmí1 ngi32 Jesús chú1jan1 ja1 tsá2 zian2 hué13 Judea, hi3 jáun2 cua3han3 bíh1 dí2 cú2jueh32 hué13 Judea, hi3 ngau3 ti3 ñí1 má2janh2 hué32 quiéin2, já1 juú2 jmái2 Efraín. Ñí1 jáun2 bíh1 ca3ta3cua13 tsú2 quionh3 tsá2 hain21 hí3 ti3 con2.

55 Pih21 jmái1 bíh1 jéi32í1 jmí1 hniáuh21 hi3 ti21 *Jmí1híen1 quioh21 tsá2 judíos; hi3 jáun2 né3, juóun32 lín32 tsá2 zian2 ca3la3 jí32 juú2 míh1 juú2 siún1 ja3tú1 já1lin3 ti3 já1 juú2 Jerusalén hi3 ja3ma3tí32 la3 cun3 hi3 ná1ngi23, hi3 má2jin2 tsú2 jáun2 ñeh2 bíh1 hi3 ti21 Jmí1híen1. 56 Tá1la3 jmái1 jáun2 né3 ca3quí2 ca3hnah2 tsá2 hí3 Jesús, hi3 jáun2 tá1la3 tiáunh1 dí2 hñu3 cuáh32 chín1 né3, ngaih32 dí2 tsá2ján2 tsá2ján2, hi3 juáh3 la3 lá2:

—¿He3 lánh3 lín23 hnoh2? ¿Hí1 já32 tsú2 jmái1 juáh13?

57 Hi3 tsá2 fariseos né3, la3 má2quionh3 tsá2 ná1lín3 mi3jmú3 jmí1 má2ca3jmú3 héih32 hi3 hniáuh32 chá32 li3ua3 jan2 tsáu2 ní1juáh3 hin2 má2ca3li3 ñi32 ha3 jinh1 cuá3 Jesús, hi3 jáun2 tsa3quian3 dí2 hi3 tson3.

12

Jan2 tsá2mi3 sé23 jmí2 má2ró32 ta3 Jesús
(Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9)

1 La3ñí1 jñéi3 jmái1 hi3 ti21 *Jmí1híen1, ngau3 Jesús ti3 já1 juú2 Betania, juú2 co1 Lá1 tsá2 má2ca3jmú3 dí2 hí3 hi3 ca3jenh13. 2 Hi3 jáun2 cun3ñí1 hi3 ca3li3hnió3 tsú2 ma3quien2 Jesús né3, jáun2 ca3jmú3 tsú2 cáun2 má32 ti3 ca3niéi2 hi3 ca3tin1 tsú2; jáun2 mí1 Marta jmí1 cuá1ná2tsi3 má32, hi3 Lá1 né3 jmí1 cuá3 ñí1 mesa cu3tsa32 quionh3 Jesús. 3 Jáun2 tá1la3 tionh2 tsú2 jáun2 ñí1 mesa né3, ca3can3 Má2réi3 cá2 tsá1 cuah21 no1 má2ró32 hngó32, hi3 jmu2 tsú2 quionh3 há2 má2ró32 hi3 téh23 tsú2 nardo, hi3 jlánh1 bí1 hmuh21, hi3 jáun2 né3 ca3sé3 dí2 ta3 Jesús. Jmí1 li21 jáun2 ca3ma3quiéin2 dí2 siáh3 ta3 tsú2 cun3quionh3 jñú2 chí1, jáun2 ca3la3 tá1 cáun2 ñéih3 bíh1 ca3cónh32 jie3 jmí1 má2ró32 jáun2. 4 Hi3 jáun2 Judas jon2 Si1mu21 tsá2 zian2 juú2 Queriot, jan2 tsá2 hain21 hí3 ti3 con2 Jesús, tsá2 tsa3jienh3 hí3 Jesús, ca3juáh3 la3 lá2:

5 —¿He3 láih32 sa3 tiá2 ca3hnái3 tsú2 jmí2 má2ró32 ní2? Quí1 cun3 hni32 nio2 hñá3láu3 héih32 quie3 *cú1tiáu2 jmí1 lí13 láih13 tsú2 quioh21 hi3 ni2, hi3 jáun2 quie3 jáun2 jmí1 lí13 cuéh32 tsú2 tsá2 tia3mii2.

6 Ti3la3 jun3juáh13 ca3juáh3 Judas la3 ní2 quí1hliá2 juo23 jéinh32 tsá2 tia3mii2 yáh3, ca3juáh3 tsú2 la3 ní2 quí1 cun3ñí1 hi3 hí3 jmí1 lín3 jan2 háin2 bíh1; quí1 hí3 bíh1 jmí1 nio2 jo3cuo2 tuh32 tioh3 quie3 quioh21 quionh3 tsá2 quionh3, hi3 jáun2 jmí1 han2 bíh1 dí2 la3 cun3 hi3 hí23 hñu3 tuh32 jáun2. 7 Jáun2 Jesús ca3juáh3 la3 lá2:

—Ha3 lí2 lí1 jmú2 hnú2 liúnh1 ñí1con2 tsú2, quí1 tsá2mi3 ní2 dá2 má2ca3hmá3 hi3 ní2 hi3 ca3ti21 jmái1 hi3 tsa3haun3 jná13 bíh1. 8 Quí1 la3jí32 jmái1 bíh1 zian2 tsá2 tia3mii2 ja1 quián13 hnoh2, ti3la3 jná13 né3, jun3juáh13

jmái¹ ca³la³ jí³² yáh³ cuon¹ jná¹³ ja¹ quián¹³ hnoh².

Hnió³ tsú² jngih³ Lá¹

9 Jáun² né³, juóun³² lín³² tsá² *judíos ca³li³ ñi³² hi³ Jesús má²cuá³ já¹ juú² Betania, hi³ jáun² ja³taunh²¹ dí² ñí¹ jáun², ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ tsa³jien³ jmáh³la³ Jesús yáh³ tsú², quí¹ hi³ ta³ tsa³jien³ siáh³ Lá¹ bíh¹ tsú², tsá² ca³jmú³ Jesús hi³ ca³jenh¹³ ja¹ hla¹. 10 Hi³ jáun² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ ca³jmú³ cá²hon³ hi³ jngih³ uá²jai³² Lá¹, 11 quí¹ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hí³ bíh¹ juóun³² lín³² tsá² judíos jmí¹ má²ná¹tiánh²³ ti³ có³² ñí¹con² dí², hi³ má²tanh² ta²¹ Jesús.

Jesús má²hí³ já¹ juú² Jerusalén
(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40)

12 Juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² jmí¹ má²tiáunh¹ Jmí¹hien¹ já¹ juú² Jerusalén; hi³ jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² né³, ca³li³ ñi³² tsú² hi³ hí¹tsau³² Jesús já¹ juú² jáun². 13 Hi³ jáun² ca³quieh³ tsá² hí³ mu²¹ hmá² zún³, jáun² ca³huén² hi³ ca³ñí¹hen¹³ Jesús ca³la³ hi³ tí² hi³ hóh³², hi³ juáh³ la³ lá²:

—¡Hénh³ ma³ chun¹ Dió³²! ¡Cui¹ li³quien² bíh¹ Tsá² cuá¹ja³² cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Dió³² Juo¹³ dí²! ¡Hénh³ ma³ chun¹ Re²¹ Juo¹³ tsá² *Israel!

14 Jesús ca³chanh²¹ jan² lo¹ búh¹ míh¹ hi³ ca³ñi³tsin¹, hi³ jáun² ca³li³tí³ la³ cun³ hi³ jmí¹ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí²:

15 Hnoh² tsá² zian² náh² ti³ ñí¹ zeh¹ máh³
Sión,
ha³ lí² juenh³;
sá¹ní² jieh³ hi³ Re²¹ Juóuh³² hnoh² cuá¹ja³²
ñí¹con² hnoh² hi³ cuá¹tsin¹ jan² lo¹
búh¹ míh¹.

16 Tiá² jmí¹ ngi²³ yáh³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² jmí¹ li²¹ la³jí³² hi³ jáun²; ti³la³ la³ ti³ jmí¹ má²ca³li³quien² máh³ Jesús tsau³ tsí³ tsú² hi³ la³jí³² hi³ li³ jáun² jmí¹ má²rá¹juáh³ bíh¹ ñí¹ Sí² hi³ ca³tin¹ tsú², hi³ jáun² bíh¹ la³ li³ la³ jáun².

17 Jáun² né³, jmí¹ zian² juóun³² lín³² tsá² ca³jíe³ jmí¹ ca³teh³ Jesús hla¹ Lá¹ hi³ cua³han² hñu³ tá²hón³², hi³ ca³jmú³ dí² hi³ ca³jenh¹³ tsú². Tsá² hí³ né³, jlánh¹ ca³qui³ ca³chá³ la³ cun³ hi³ ca³jíe³ jáun², 18 cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³quí² ca³huén² tsáu² hi³ já¹hen³ Jesús, quí¹hliá² ca³li³ ñi³² tsú² ca³ti²¹ li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³² hi³ ca³jmú³ dí² jáun². 19 Hi³ jáun² tsá² *fariseos ca³juónh³ la³ lá² ja¹ hmóu³²:

—Jie³ né³, hí¹ cáun² tiá² hi³ la³ lí¹³ jmú¹³ yáh³ dí². Jieh³ dúh¹, la³jín³² tsáu² bíh¹ má²tsá²tú¹ tsá²lin³ cu³hna²¹ tsú².

Ma³jan² tsá² hleh³² jú¹jma² griego hnah² Jesús

20 Ja¹ tsá² ca³cha³táunh¹ já¹ juú² Jerusalén hi³ ma³tsu³ ma³jónh³² Dió³² tá¹la³ jmái¹, jmí¹ ná¹tson¹ ma³ jan² tsá² hleh³² jú¹jma² *griego. 21 Tsá² hí³ né³ ja³taunh²¹ ñí¹con² Pí²liéi¹ tsá² zian² juú² Betsaida hín¹³ ti³ Galilea, hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Ti³², jmí¹ hnáu² jnoh¹ neh²¹ tiá³ Jesús.

22 Hi³ jáun² Pí²liéi¹ né³ ngau³ hi³ ca³ñí¹zeh¹ Tre²¹, hi³ jáun² tá¹ gon³ dí² ja³taunh²¹ hi³ ca³ñí¹choh¹ dí² siáh³ Jesús jái¹³ jáun². 23 Jáun² Jesús né³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Má²cá²chó³² bíh¹ jmái¹ hi³ lí¹³ li³ quien² jná¹³ Jon² tsá²mi³cuóun². 24 Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ ní¹juáh³ tiá² la³ jñí³² yáh³ tsú² cá² mái³ mi³ cuú², hi³ jáun² la³ má²lí³ jáun² bíh¹ cá² mái³ tán¹; ti³la³ ní¹juáh³ hi³ hin³ tsú² cá² mái³ né³, jáun² hliáun³ lín³² bíh¹ hi³ ló³². 25 Jáun² né³, ní¹juáh³ tsá² hnió³ li³ zian² ué³ ñí¹ hué²¹ lá², tsá² la³ hí³ ti³ tsa³hín³ bíh¹; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² jmu² hi³ tiá² lin¹ quien² hi³ zian² ñí¹ hué²¹ lá² né³, tsá² la³ hí³ bíh¹ ti³ lí¹³ zian² la³ cun³ jmí¹hi³nio². 26 Li³ua³ jan² tsá² hnió³ ma³cáu³² jná¹³, cui¹ já² tsú² cu³hna³² jná¹³; hi³ jáun² ní¹juáh³ ñí¹ ñih²¹ jná¹³ né³, ja³bí¹ ñí¹ jáun² uá²jai³² tsa³cuá² siáh³ tsá² má²cáu³² jná¹³. Hi³ li³ua³ jan² tsá² má²cáu³² jná¹³ né³, Ñuh³² jná¹³ ma³quien² tsá² la³ hí³.

27 ”Ti³la³ ta³né³² né³, jlánh¹ hliáun³ ñéih³ má²hu²¹ tsin³² jná¹³. ¿He³ yáh³ juah²¹ jná¹³ ta³né³²? ¿Hí¹ juah²¹ jná¹³: “Tia²¹, liau¹ jná¹³ ca³ti²¹ jmái¹ hi³ má²tón³² jáun²”? Ti³la³, já² hú¹tá¹ hi³ ca³ti²¹ hi³ ní² yáh³ ja³ jná¹³. 28 Tia²¹, ¡ma³quien¹³ hnú² hi³ jmái² nú²!

Jmí¹jáun² ca³nái³² tsú² cáun² mah¹ hñu³mi³cuú², hi³ ñí¹juah²¹ la³ lá²:

—Má²ca³ma³quien¹³ bíh¹ jná¹³, hi³ jáun² má¹quien¹³ bíh¹ jná¹³ siáh³ cónh³í¹ cu³ jéin³².

29 Hi³ jáun² tsá² jmí¹ tionh¹ hí³ ñí¹ jáun² né³ ca³nái³², hi³ jáun² jmí¹ ná¹juáh²³ hi³ miíh³² bíh¹ má²lí²jmú³, ti³la³ ma³ jan² né³ jmí¹ ná¹juáh²³ la³ lá²:

—Jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² má²lí²hléh³² ñí¹con² tsú².

30 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, Jesús ca³záih³ tsá² hí³ la³ lá²:

—La³ñí¹ la³ján³ hi³ ca³tin¹ hnoh² bíh¹ mah¹ hi³ má²lí²hléh³² ní², jun³juáh¹³ hi³ ca³tin¹ jná¹³ yáh³. 31 Ta³né³² bíh¹ má²cá²chó³² jmái¹ hi³ tá¹tsin¹ héih³² tsá² zian² hngá¹máh³ lá², hi³ ta³né³² bí¹ siáh³ má²cá²chó³² jmái¹ hi³ cua³hain³² ti³ cheih³² tsá² cuá¹jmu² quien² ñí¹con² tsá² zian² hngá¹máh³ lá². 32 Hi³ jáun² ní¹ má¹ca³ziau³ tsú² jná¹³ chi³cuú² né³, má¹jáun² con²¹ jná¹³ ca³la³ jín³² tsáu² ñí¹con² ná¹ huen².

33 Cun³quionh³ hi³ ca³juáh³ jáun² la³ ní² bíh¹ tsú², ca³li³ lin¹ he³ lánh³ rón³² jún³. 34 Hi³ jáun² tsá² tionh² hí³ né³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Cun³quionh³ jáɨ¹³ hi³ rá¹tioh³ ñí¹ Sí² liei²¹ quiú¹³ jnoh¹ má²ca³lɨ³ né¹ hi³ Tsá² lín³ Cristo lɨ³ zian² cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹. ¿Ha³ bí¹ lánh³ rón³² juánh³ hnú² hi³ Jon² tsá²mɨ³cuóun² ca³tɨ²¹ zón³² chi³cuú²? ¿Hin² dá² tsánh² tsá² hí³ hi³ lín³ Jon² tsá²mɨ³cuóun²?

35 Jáun² né³, Jesús ca³záɨh³ siáh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Li³ zia³² bíh¹ joh¹ ja¹ quián¹³ hnoh², tɨ³la³ cú¹pih²¹ jmáɨ¹ bíh¹ jéi³²í¹ má¹ná¹. Hi³ jáun² né³, ñi³táunh¹ náh² ñí¹ tie³ joh¹ tá¹la³ zia³² joh¹ ja¹ quián¹³ náh², quí¹ ní² lí¹ ca³jauh¹ náh² já¹niéi²; quí¹ ní¹juáh³ jan² tsá² cuá¹ngɨ³² já¹niéi², ha³ tiá² ñi³² yáh³ tsú² ha³ jinh¹ cuá¹tsau³². 36 Chá¹ náh² cáun² honh² ñí¹con² joh¹ jáun² tá¹la³ tie³ ja¹ quián¹³ náh², hi³ jáun² lí¹³ lín³ náh² tsá² zia³² joh¹ ñí¹con².

Jmí¹ má²lí²juáh³ Jesús la³ ní² né³, ngau³ hi³ ca³ñí¹hinh² ñí¹con² tsá² hí³.

He³ láih³² tiá² ñí¹tanh² tsá² judíos ta²¹ Jesús

37 Hi³ jáun² né³, uá¹jinh¹ hliáun³ bíh¹ li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³² má²ca³jmú³ Jesús ñí¹ hó²¹ñí¹ tsá² hí³, tɨ³la³ cun³ jáun² bíh¹ tiá² jmí¹ tanh² dí² ta²¹; 38 quí¹ la³ jáun² ca³lɨ³tí³ la³ cun³ hi³ ca³juáh³ jáun² hla¹ Isaías tsá² jmí¹ lín³ hí³ *tɨ³² jë¹ Dió³², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

Hnú² Juóu³² jná¹³, ¿hin² dá² tsánh² má²ca³taunh³ ta²¹ jáɨ¹³ hi³ hléh¹ jnoh¹?
¿Hin² dá² ñí¹con² ca³ma³jnia¹³ hnú² pí³ quián¹³?

39 La³ ní² bíh¹ lí³, hi³ jáun² tiá² jmí¹ lí²³ yáh³ hi³ tónh³² tsú² ta²¹. Quí¹ ja³bí¹ la³ lá² siáh³ ca³juáh³ hla¹ Isaías hí³:

40 Dió³² cu³tsa³² má²ca³jmú³ hi³ ná¹ten³ tsá² ní²,
hi³ jáun² tiá² lí¹³ jíe³;
ji³ hi³ cu³tsa³² má²ca³jmú³ dí² siáh³ huáh² chí¹ tsú²,
hi³ jáun² tiá² ngɨ¹³;
quí¹ sá¹jmí¹ hi³ tɨ³ jéinh³² tsú² jmí¹ tsí³,
hi³ jáun² jná¹³ jmí¹ lí¹³ jmah²¹ tsú².

41 La³ ní² ca³juáh³ Isaías quí¹hliá² jmí¹ má²ca³jíe³ bíh¹ tsú² hi³ Jesús bíh¹ jan² Tsá² quien² lín³², hi³ jáun² hi³ ca³tɨn¹ hí³ bíh¹ hi³ ca³hléh³ tsú² jáun².

42 Tɨ³la³ uá¹ jáun² la³ jáun² né³, cun³ jáun² juóun³² bíh¹ tsá² ná¹ñí¹ ca³tanh² ta²¹ Jesús; jí³²la³ cáun² tiá² jmí¹ má²li²¹ tsú² ñí¹con² tsáu² bíh¹, quí¹ cun³ñí¹ hi³ jmí¹ juénh² tsú² tsá² fariseos, quí¹ ní² lí¹ ca³hue³ tsú² hñu³ cuáh³² quioh²¹. 43 Quí¹ cun³ñí¹ hi³ tɨ³ jlánh¹ bíh¹ jmí¹ hniá¹ tsú² hi³ tsáu² juáh³ hi³ hí³ dí² chun¹, cha³ jmí¹ jmu³ dí² hniá¹ hi³ Dió³² juáh³ hi³ chun¹ dí².

Cun³quionh³ jáɨ¹³ quioh²¹ Jesús bíh¹ tá¹tsɨ²¹ héih³² ñí¹con² tsáu²

44 Hi³ jáun² né³, Jesús ca³hléh³ siáh³ cónh³í¹ cu³ jéin³² tiá³, hi³ ca³juáh³:

—Li³ua³ jan² tsá² taunh² ta²¹ jná¹³, jun³juáh¹³ taunh² ta²¹ jmáh³la³ jná¹³ yáh³ tsú², tɨ³la³ tanh² tsú² ta²¹ la³ jɨ³ Ñuh³² jná¹³ Tsá² ca³ze³ bíh¹. 45 Hi³ ní¹juáh³ tsá² má²cuóu³² jná¹³ siáh³, ja³bí¹ má²cuóun³² tsú² siáh³ Tsá² ca³ze³ jná¹³. 46 Jná¹³ bíh¹ má²cuán² ná¹ ja¹ quioh²¹ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá², hi³ lín³ ná¹ joh¹ ñí¹con² tsú², hi³ jáun² tiá² já¹niéi² tá¹tonh¹ yáh³ ní¹juáh³ tsá² taunh² ta²¹ jná¹³. 47 Tɨ³la³ ní¹juáh³ tsá² náɨ³² jáɨ¹³ quion²¹ jná¹³, hi³ tiá² ta²¹ taunh³² má¹li³² jáun², jun³juáh¹³ jná¹³ yáh³ tsá² rá¹tsɨn³² tsú² héih³²; quí¹ jun³juáh¹³ ja³ jná¹³ hi³ tɨ³ ja³ra³tsɨn³² ná¹ tsáu² héih³² yáh³, tɨ³la³ jná¹³ dá² ja³ hi³ ja³lion¹ bíh¹ tsá² zian² hngá¹máh³ lá². 48 Zia³² bíh¹ he³ cun³quionh³ tá¹tsɨn¹ tsú² héih³² ní¹juáh³ tsá² tiá² quiú² tiá² jéi²³ jná¹³, hi³ sa³jun³ jéih³² tsú² siáh³ jáɨ¹³ quion²¹ jná¹³: Cun³quionh³ jáɨ¹³ hi³ má²ca³hléh³ jáun² bíh¹ jná¹³ tá¹tsɨn¹ tsú² héih³² tɨ³ ñí¹ táuh³ jmáɨ¹. 49 Quí¹ jun³juáh¹³ hléh²³ jná¹³ jáɨ¹³ hi³ lí¹ chin³² chin³² huen² yáh³, quí¹ tɨ³la³ hnga² Ñuh³² jná¹³ Tsá² ca³ze³ bíh¹ jmu² héih³² ní¹juáh³ he³ hléh¹³ jná¹³ ho³ he³ híe¹³ jná¹³ hnoh². 50 Hi³ ño¹ ná¹ siáh³ hi³ héih³² quioh²¹ Ñuh³² bíh¹ jná¹³ jmu² hi³ lí¹³ zian² tsú² la³ cun³ jmí¹hi³nio²; hi³ jáun² bíh¹ la³jí³² hi³ hléh²³ jná¹³ lí³ tán¹ la³ cun³ rón³² hi³ ca³záɨ³ jná¹³ Ñuh³².

13

Jesús ráin³² ta³ tsá² quian³tun³ joh¹

1 Jáun² né³, ta³ ñeh² bíh¹ hi³ tɨ²¹ *Jmí¹hí¹en¹, jmí¹ má²ñi³² bíh¹ Jesús hi³ má²cá²chó³² bíh¹ jmáɨ¹ hi³ cua³han² dí² ñí¹ hué²¹ lá², hi³ tsánh³² dí² ñí¹ cuá³ Jméi². Hi³ jáun² ca³ma³hnio³ dí² tsá² joh¹ tionh² ñí¹ hué²¹ lá² la³ má²hnio³ jáun² dí² ca³la³ ñí¹ cá¹táuh³ jmáɨ¹.

2 Tá¹la³ jmí¹ ná¹jmu² tsú² jáun² má³² bíh¹, hi³ tsá² hláɨnh¹ hñu³ tsí³ Judas jon² Sí¹mu²¹, tsá² ja³ hí³ tɨ³ juú² Queriot, hi³ jáun² hí³ né³ ca³lín¹³ hi³ jɨenh³ dí² Jesús.

3 Hi³ jáun² né³, Jesús cun³ jmí¹ má²ñi³² bíh¹ hi³ Jméi² dí² má²ca³chá³ ca³la³ jí³² jo³cuo² hí³ dí², hi³ ñi³² tsú² siáh³ hi³ ñí¹con² Dió³² bíh¹ ja³, hi³ jáun² ñí¹con² Dió³² bíh¹ má²tsánh³² dí² siáh³. 4 Jáun² ca³náu² dí² ñí¹ jmí¹ cuá¹jmu² má³², hi³ ca³chí² hmɨh³² tsɨ³² coh³, hi³ jáun² ca³can³ cáun² hmɨh³² teh¹ hi³ ca³hñéih³ hñeh². 5 Jmí¹jáun² né³ ca³táh³ dí² jmáɨ² cáun² hú³, hi³ jáun² ca³ráɨn³² dí² ta³ tsá² quian³tun³ hí³ joh¹, hi³ jáun² ca³ma³quiéin² dí² siáh³ ta³ tsú² cun³quionh³ hmɨh³² teh¹ hi³ má²hñéih¹ dí² jáun².

6 Ti3la3 jmí1 ca3ti3 ñí1 ren3 dí2 ta3 Sí1mu21 Pé1 né3, Pé1 hí3 ca3juáh3 la3 lá2:
—Ti32, ¿he3 ca3ti21 sa3 hnú2 máh3 ráinh13 tán2 jná13?
7 Jáun2 Jesús né3 ca3ngái3, hi3 ca3juáh3 la3 lá2:
—Ta3né32 ha3 tiá2 ngi23 yáh3 hnú2 la3 cun3 hi3 cuá1jmu2 jná13 lá2, ti3la3 ngi13 bíh1 nú2 ní1 má1jáun2.
8 Ti3la3 Pé1 né3 ca3juáh3 siáh3:
—¡Cun3 tiá2 tón32 jmái1 cué13 bíh1 jná13 jái13 hi3 hnú2 ráinh13 tán2 jná13!
Jáun2 ca3juáh3 siáh3 Jesús:
—Ní1juáh3 tiá2 la3 ren1 jná13 tanh1 hnú2, hi3 jáun2 tiú2uú2 lín3 yáh3 hnú2 tsá2 joh2 jná13.
9 Jmí1jáun2 né3 ca3juáh3 cú2jueh32 Sí1mu21 Pé1 la3 lá2:
—Hi3 jáun2 ní1juáh3 la3 ní2 né3 Ti32, jun3juáh13 hnó32 jná13 hi3 ráinh13 hnú2 jmáh3la3 tán2 yáh3 jná13, ti3la3 jná13 hnó32 hi3 ráinh13 nú2 siáh3 la3 ji3 uón32 bíh1 jná13 ji3 la3 ji3 chin32 jná13 ní2 siáh3.
10 Ti3la3 Jesús né3, ca3juáh3 la3 lá2:
—Ní1juáh3 tsá2 cun3 lí2liáuh3, tiú2uú2 lin1 hniáuh32 yáh3 lóh32 tsú2 siáh3 cónh3, quí1 má2jin2 bíh1 tsú2, jáun2 jí32la3 ta3 bí1 tsú2 jéi32í1 hniáuh32 quí32. Quí1 tsá2 má2ná1jin2 bíh1 hnoh2, uá1jinh1 tiá2 la3jín32 náh2.
11 Ca3juáh3 tsú2 la3 ní2 hi3 tiá2 la3jín32 tsá2 hí3 má2ná1jin2 yáh3, quí1hliá2 jmí1 má2ñi32 bíh1 tsú2 hi3 hin2 tsánh2 tsa3jienh3.
12 Jmí1 má2lí2ráin32 jáun2 Jesús ta3 tsú2 né3, ca3quih3 siáh3 ha1 hi3 ca3cuá3 siáh3 ñí1 mesa, hi3 ca3juáh3 la3 lá2:
—¿Má1ca3ngi13 hnoh2 he3 hnió3 juáh3 la3 cun3 hi3 má2lí2jmú32 jná13 ní2? 13 Sá1ní2 ji3, hnoh2 dá2 teh32 náh2 jná13 Ti32 ji3 hi3 juáh3 náh2 siáh3 hi3 Juóuh32 náh2 jná13; re2 bíh1 la3 cun3 hi3 juáh3 hnoh2, quí1 tson2 bíh1 lín3 jná13 la3 jáun2. 14 Jáun2 né3, ní1juáh3 jná13 má2lí2ráin32 ná1 tanh1 hnoh2, Tsá2 lín3 ná1 Ti32 ji3 hi3 lín3 ná1 siáh3 Juóuh32 náh2, jáun2 ja3bí1 hnoh2 uá2jai32 hniáuh32 ráinh13 náh2 ta3 tsá2ján2 tsá2ján2. 15 Quí1 jná13 má2lí2có32 cáun2 nóh32, hi3 jáun2 hnoh2 lí13 jmúh13 la3jmí1 má2lí2jmú32 ní2 jná13. 16 Jú1 tson2 juo3 jná13 hnoh2, hi3 hí1 jan2 yáh3 tsá2 lín3 quian21 tiá2 ti3 jlánh1 bí1 quien2 la3 cónh3 bíh1 juo13, hi3 sa3jun3 hí1 jan2 yáh3 tsá2 zéin1 tiá2 ti3 jlánh1 bí1 quien2 la3 cónh3 bíh1 tsá2 lí2ze3 tsú2. 17 Jáun2 né3, jlánh1 jmí1 ren2 hnoh2 ní1juáh3 hi3 má2ca3ngi13 náh2 jái13 ní2, ji3 hi3 má1zián13 náh2 siáh3 la3 ní2.
18 "Jun3juáh13 cuá1hléh23 jná13 jái13 lá2 hi3 ca3tin1 la3jín32 yáh3 hnoh2; quí1 ño1 bíh1 jná13 hin2 tsánh2 ca3quiánh32 ná1. Quí1 cun3 ca3ti21 li3tí3 bíh1 la3 cun3 hi3 rá1juáh3 jáun2 ñí1 Sí2, ñí1 juáh3 jáun2 la3 lá2: "Tsá2 cáun2 uon2 jmí1 cuh32 quiúnh1 bíh1 jná13 má2ca3ziáuh32 ta3". 19 Juah32 jná13 jái13 lá2 ta3 ñeh3, hi3 jáun2 ní1 má1cá2chó32 jmái1 hi3 li3tí3, jáun2 má1jáun2 má2táunh13 náh2 ta21 hi3 jná13 bíh1 la32. 20 Jú1 tson2 cu3tí3 bíh1 la32 juah32 jná13, hi3 ní1juáh3 tsá2 hen2 li3ua3 jan2 tsá2 zein32 jná13, hi3 he2 jná13 bíh1 tsú2 jaun32; hi3 jáun2 ní1juáh3 tsá2 he2 jná13 né3, hen2 tsú2 la3 ji3 Tsá2 ca3ze3 bíh1 jná13.

Jesús jmu2 lin1 hi3 Judas jmu3 hian2 tsi3 ñí1con2 dí2

(Mateo 26:20-25; Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23)

21 Jmí1 má2lí2juáh3 jáun2 Jesús jái13 ní2 né3, ca3háuh32 tsí3, hi3 jáun2 ca3nia3 bíh1 dí2 cú2jueh32 jái13, hi3 ca3juáh3 la3 lá2:
—Jú1 tson2 cu3tí3 bíh1 juo3 jná13 hnoh2, hi3 ja1 quián13 náh2 ní2 zian2 jan2 tsá2 né3bí1 jienh3 jná13.
22 Jmí1 má2lí2juáh3 tsú2 jáun2 la3 ní2 né3, cáun2 lí1 ca3jíen3 tsá2ján2 tsá2ján2 bíh1 tsú2, quí1 tiá2 jmí1 ñi32 yáh3 tsú2 hi3 hin2 dá2 hien2 Jesús. 23 Jáun2 né3, jan2 tsá2 quian3tun3 hí3, tsá2 jmí1 hnio3 lín32 Jesús jmí1 cuá1tón21 cu3héin1 hi3 jmí1 cuá1jmu2 má32, 24 hi3 jáun2 Sí1mu21 Pé1 ca3hméih32 ñí1 tsá2 hí3, hi3 hnió3 dí2 liéinh32; hi3 jáun2 ca3záih3 dí2:
—Ngáih3 tiá3 tsú2 neh21 hin2 tsánh2 hien2 tsú2.
25 Jáun2 tsá2 hí3 né3 ca3hanh3 tá2cuá1 Jesús, hi3 ca3juáh3 la3 lá2:
—¿Hin2 dá2 tsánh2 tsá2 hí3 né3 Ti32?
26 Jáun2 Jesús né3 ca3juáh3 la3 lá2:
—Cuí1 má1jlih21 ná3 cá2 cuonh1 pih21 *hí3 cuú2miih21, hi3 jáun2 ní1juáh3 hin2 tsánh2 hiauh3, jáun2 tsá2 hí3 bíh1.
Ca3ma3jlih21 bíh1 tsú2 cá2 cuonh1 hí3, jmí1 li21 jáun2 né3 Judas jon2 Sí1mu21 bíh1 ca3cuéh3 dí2, tsá2 ja3 hí3 juú2 Queriot. 27 Jáun2 la3 cun3 jmí1 má2lí2héi3 jáun2 bíh1 Judas hí3 jáun2, ca3hi3 *Satanás hñu3 tsí3. Jmí1jáun2 né3 ca3juáh3 Jesús ñí1con2 tsú2 la3 lá2:
—La3 cun3 hi3 ñi3lín23 hnú2 jmúh13, cuá2jmu3 tia3jui32.
28 Ti3la3 hí1 jan2 yáh3 tsá2 jmí1 ná1jmu2 hí3 má32 quionh3 tsú2 tiá2 jmí1 ñi32 he3 ca3ti21 hi3 ca3juáh3 tsú2 la3 jáun2. 29 Ma3 jan2 tsáu2 cáun2 ca3lín13 hi3 Jesús ca3juáh3 hi3 tsa3lia32 Judas la3 cun3 hi3 li3 hniáuh32 jmái1 bíh1, ho3lá2dá2 hi3 zia32 hi3 cuéh32 tsú2 ca3lá2 tsá2 tia3mii2 quí1 cun3ñí1 hi3 hí3 bíh1 jmí1 nio1 jo3cuo2 tuh32 tioh3 quie3.
30 Jáun2 jmí1 má2lí2héi3 Judas hí3 jáun2 né3, la3jui32 cua3han3. Jmí1 má2niéi2 bíh1 jmí1jáun2.

Cáun2 héih32 hmai21

31 Jáun2 né3, jmí1 cuá1han3 Judas ca3juáh3 Jesús la3 lá2:

—Ta3né32 má2lí2lin1 hi3 quien2 jná13 Jon2 tsá2mi3cuóun2, ji3 hi3 lí2lin1 siáh3 hi3 quien2 Dió32 cun3quionh3 hí3 dí2. 32 Hi3 ní1juáh3 Jon2 tsá2mi3cuóun2 la3 jmu2 lin1 hi3 quien2 Dió32, hi3 jáun2 ja3bí1 Dió32 siáh3 ma3jnia2 hi3 lin1 hi3 quien2 tsú2; hi3 tia3jui32 bíh1 siáh3 jmu3 tsú2 la3 jáun2. 33 Hnoh2 jón3, ha3 tiú2uú2 ué3 jmái1 cuon1 yáh3 jná13 quiúnh1 hnoh2. Má1jáun2 má2hnauh13 hnoh2 jná13, ti3la3 la3 cun3 hi3 ca3juo3 jná13 jáun2 tsá2 *judíos tsá2 ná1ñí1 bíh1 juah32 jná13 siáh3 ñí1con2 hnoh2 ta3né32: Ha3 tiá2 lí13 yáh3 cuá1táunh1 hnoh2 ñí1 ñe1 jná13. 34 Jáun2 jmu2 jná13 cáun2 héih32 hmai21 lá2 ñí1con2 hnoh2: Hi3 má1hnáu3 náh2 tsá2ján2 tsá2ján2. La3 ní2 bíh1 hniáuh32 má1hnáu3 náh2 tsá2ján2 tsá2ján2, ca3la3 jmí1 hnau3 jná13 ní2 cu3tí3 bíh1. 35 Hi3 ní1juáh3 ca3ma3hnáu3 náh2 la3 ní2 né3, jáun2 tá1 cáun2 hngá1máh3 bíh1 li3tsin2 hi3 hnoh2 lín3 náh2 tsá2 hain21 ti3 con2 jná13.

Jesús juáh3 hi3 Sí1mu21 Pé1 nó32 ti3 có32
(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34)

36 Jáun2 Sí1mu21 Pé1 né3 ca3ngái3 ñí1con2 Jesús:

—Ti32, ¿ha3 dá2 jinh1 cuóh13 hnú2?

Hi3 jáun2 Jesús ca3juáh3:

—Ha3 tiá2 lí13 yáh3 ñeih21 hnú2 cu3hna32 jná13 ta3né32; ti3la3 ti3 chí1cáin2 bíh1 má2lí13 ñeih21 hnú2.

37 Jmí1jáun2 ca3ngái3 Pé1 hi3 ca3juáh3:

—Ti32, ¿he3 láih32 tiá2 má2lí13 ñe1 jná13 cu3hnah32 hnú2 né3? Cáun2 bíh1 nio2 tsin32 jná13 uá1 hi3 jun3 jná13 cun3ñí1 hi3 ca3tin1 hnú2.

38 Jáun2 Jesús né3 ca3juáh3:

—¿Hí1 tson2 má2nio2 cáun2 honh2 hnú2 hi3 jún3 nú2 hi3 ca3tin1 jná13? Jú1 tson2 cu3tí3 juo3 jná13 hnú2, hi3 ñeh2 bíh1 hi3 hau3 cá1háu2 juáh13 hnú2 hnaih32 jéin32 hi3 tiá2 cuóu32 nú2 jná13.

14

Jesús bíh1 lín3 jui32 hi3 chanh21 tsú2 ñí1 cuá3 Dió32

1 »Jáun2 né3, ha3 lí2 tianh3 náh2 hi3 ná1hi32 lín32 honh2. Cáun2 chá1 náh2 honh2 ñí1con2 Dió32, hi3 cáun2 chá1 náh2 siáh3 honh2 ñí1con2 jná13. 2 Hliáun3 lín32 bíh1 ñí1 li3 tauh13 zia32 hñú13 Ñuh32 jná13; sá1jmí1 hi3 tiá2 zia32 dúh1, jáun2 jmí1 má2lí2juáh32 bíh1 jná13 ñí1con2 hnoh2. Jáun2 né3, ñih21 bíh1 jná13 hi3 ñí1jmú21 hua3jan21 ñí1 cuá1tianh3 hnoh2. 3 Ní1 má1li32 jáun2 né3, jáunh13 jná13 hi3 já1cáun32 ná1 hnoh2, hi3 jáun2 hnoh2 uá2jai32 lí13 cuá1tianh3 ñí1 ñí1ñí21 jná13 jáun2. 4 Má2ñi21 bíh1 hnoh2 jui32 hi3 chau21 ti3 ñí1 ñih21 jná13 jáun2.

5 Jáun2 Tú1ma21 né3 ca3ngái3 la3 lá2:

—Ti32, já2 tiá2 né1 yáh3 jnoh1 ha3 dá2 jinh1 cuánh13 hnú2, ¿ha3 bí1 lánh3 rón32 lí13 né1 jnoh1 hín2 jui32 jaun32?

6 Jáun2 Jesús ca3juáh3 la3 lá2:

—Jná13 bíh1 lín3 jui32, ji3 jú1 tson2, jí32la3 cun3quionh3 jná13 bíh1 lí13 zian2 tsú2 cu3tí3, ji3 hi3 lí13 siáh3 chanh21 tsú2 ñí1 cuá3 Ñuh32 jná13. 7 Ní1juáh3 hi3 má2ca3li3 cuóu32 náh2 jná13, jáun2 li3 cuóun32 bí1 náh2 uá2jai32 Ñuh32 jná13; hi3 ta3né32 né3, má2ca3li3 cuóun32 bíh1 náh2 tsú2 quí1 Tsá2 má2ca3jien1 bí1 náh2 hí3.

8 Jáun2 Pí2liéi1 né3 ca3juáh3:

—Ti32, ma3jnia13 tiá3 Jméi2 dí2 ñí1con2 jnoh1, hi3 jáun2 cu3 jáun2 bíh1 má2tioh21.

9 Hi3 jáun2 jmí1jáun2 ca3juáh3 Jesús la3 lá2:

—Hnú2 Pí2liéi1, ¿jáh3 jmái2 tiá2 má2tí3 hi3 ngí23 jná13 quiúnh1 hnoh2, hí1 cun3 jáun2 tiá2 má2ca3li3 cuóu32 máh3 náh2 jná13? Quí1 ní1juáh3 tsá2 má2ca3li3 cuóu32 jná13, jáun2 má2ca3li3 cuóun32 bíh1 tsú2 siáh3 Ñuh32 jná13; jáun2 né3 ¿he3 yáh3 láih32 mih32 hnú2 hi3 má1jnia13 jná13 Jméi2 dí2 ñí1con2 náh2? 10 ¿Há1 tiá2 má2táunh23 hnoh2 ta21 dúh1 hi3 lín3 bíh1 jná13 la3 cun3 qui3 lín3 Ñuh32, hi3 Ñuh32 jná13 né3, lín3 siáh3 la3jmí1 lín3 jná13? Jáun2 Ñuh32 jná13, Tsá2 qui3 lín3 la3jmí1 lín3 jná13 bíh1 jmu2 ta21 quioh21, hi3 jáun2 jun3juáh13 jái13 hi3 lí1 chin32 chin32 huen2 yáh3 jná13 hléh23 ñí1con2 hnoh2. 11 Jáun2 tionh2 náh2 ta21 hi3 lín3 bíh1 jná13 la3 cun3 qui3 lín3 Ñuh32, hi3 Ñuh32 jná13 né3 lín3 siáh3 la3 jmí1 lín3 jná13. Ti3la3 ní1juáh3 tiá2 la3 nio2 cáun2 honh2 náh2 ca3ti21 hi3 má2lí2juáh32 jná13 ní2, jáun2 tiaunh2 náh2 ta21 jná13 cun3ñí1 hi3 ca3ti21 la3jí32 hi3 jmu2 bíh1 jná13. 12 Jú1 tson2 cu3tí13 juo3 jná13 hnoh2 hi3 li3ua3 jan2 tsá2 taunh2 ta21 jná13, ja3bí1 tsá2 la3 hí3 uá2jai32 lí13 jmu3 la3 cun3 ta21 hi3 jmu2 jná13, hi3 hí1 la3 ti3 ta21 hi3 jlánh1 bí1 cáu2 jueh32 yáh3 lí13 jmu3 tsú2, quí1 jná13 dá2 má2ñih21 ñí1con2 Ñuh32 bíh1. 13 Li3ua3 cáun2 hi3 mih32 náh2 ñí1con2 Ñuh32 jná13 cun3quionh3 héih32 quion21 jná13, jná13 bíh1 cué13, hi3 jáun2 cun3quionh3 jná13 bíh1 li3 lin1 hi3 jlánh1 quien2 Ñuh32 jná13. 14 Quí1 jná13 bíh1 tsá2 lí13 cué13 li3ua3 cáun2 hi3 mih32 náh2 cun3quionh3 héih32 quion21 jná13.

Jesús jmu2 jái13 hi3 zen3 Jmí2chí3 Chun1

15 »Ní1juáh3 hnau3 náh2 jná13, jáun2 ma3ti21 náh2 héih32 quion21 jná13. 16 Hi3 jáun2 jná13 né3 mi21 ñí1con2 Ñuh32 jan2 Tsá2 ma3hau3 hnoh2, Tsá2 lí13 cuá32 quiúnh1 hnoh2 jmái1 ca3la3 ji32. 17 Jmí2chí3 Chun1 Tsá2 hie32 jú1 tson2 bíh1 Tsá2 hí3, jan2 Tsá2 tiá2 lí13 hen3

tsá² zian² cun³ tɨn² tsɨ́³ hmóu³² quí¹ jmɨ́¹lí³ yáh³ tiá² lí¹³ jíen³² tsú² Tsá² hí³, hi³ sa³jun³ lí¹³ li³ cuóun³² tsú² siáh³ Tsá² hí³. Tɨ³la³ hnoh² má¹ná¹, má²cuóun³² bíh¹ náh² tsú², quí¹hliá² cuá³ tsú² quiúnh¹ hnoh², hi³ la³ cun³ jmɨ́¹hi³nio² bíh¹ cuá³² tsú² siáh³ hñu³ honh² náh².

18 ”Ha³ tiá² chau²¹ yáh³ jná¹³ hmóu³² hnoh²; jáunh¹³ bí¹ jná¹³ siáh³ hi³ já¹ñí³² quiúnh¹ hnoh². 19 Cú¹pih²¹ jmái¹ bíh¹ jéi³²í¹ he² hi³ chau²¹ jmái¹ hi³ tiú²uú² jíe³² jná¹³ tsá² zian² cun³ tɨn² tsɨ́³ hmóu³², tɨ³la³ hnoh² má¹ná¹ cun³ chau²¹ jmái¹ jie¹ bí¹ hnoh² siáh³ jná¹³; hi³ cun³ñí¹ hi³ zian² jná¹³ né³, ja³bí¹ hnoh² uá²jai³² lí¹³ zian² náh². 20 Jmái¹ jáun² bíh¹ li³tsɨn² hnoh² hi³ cu³tí³ bíh¹ lín³ jná¹³ la³jmɨ́¹ lín³ Ñuh³², hi³ hnoh² né³ lín¹³ náh² la³ cun³ qui³ lín³ jná¹³, hi³ jáun² jná¹³ né³ lín³ la³jmɨ́¹ má²lín¹³ hnoh² jáun². 21 Li³ua³ jan² tsá² he² héih³² hi³ jmu² jná¹³, ji³ hi³ má²tí³² tsú² siáh³, jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ ján¹ tson² hniau³ jná¹³. Hi³ jáun² ní¹juáh³ tsá² hniau³ jná¹³ né³, jáun² Ñuh³² jná¹³ ma³hnio³ siáh³ tsá² hí³; ja³bí¹ jná¹³ siáh³ má¹hno¹ tsú² uá²jai³², ji³ hi³ má¹jnia¹³ jná¹³ siáh³ ñí¹con² tsú².

22 Jáun² Judas ca³ngái³ la³ lá² (ti³la³ jun³juáh¹³ tsá² ja³ hí³ ti³ juú² Queriot má¹na²¹):

—Tɨ³², ¿lánh³ bí¹ rón³² lí³ hi³ ñí¹con² jnoh¹ bíh¹ má¹jnia¹³ nú², hi³ tiá² la³ má¹jnia¹³ yáh³ nú² ñí¹con² tsá² zian² cun³ tɨn² tsɨ́³ hmóu³²?

23 Jmɨ́¹jáun² ca³juáh³ Jesús la³ lá²:

—Ní¹juáh³ tsá² hniau³ jná¹³, jáun² ma³tí³² bíh¹ tsú² la³ cun³ hi³ juah³² jná¹³; hi³ jáun² Ñuh³² jná¹³ né³ ma³hnio³ tsá² hí³, hi³ jná¹³ né³ jáunh¹³ ná¹ quiúnh¹ Ñuh³² hi³ já¹ma³ziáun¹³ jnoh¹ quiúnh¹ tsá² la³ hí³. 24 Tɨ³la³ li³ua³ jan² tsá² tiá² hniau³ jná¹³, jáun² tiá² má²tí³² yáh³ tsú² jái¹³ hi³ hléh²³ jná¹³. Jun³juáh¹³ quion²¹ huen² yáh³ jná¹³ jái¹³ hi³ naih³² hnoh² lá², quí¹ jái¹³ quioh²¹ Ñuh³² Tsá² ca³ze³ bíh¹ jná¹³ la³².

25 ”Né³² né³, la³jɨ́³² hi³ má²lí²juo³ jná¹³ hnoh², má²lí²hléh³ jná¹³ tá¹la³ cuon¹ jná¹³ lá² ja¹ quián¹³ hnoh². 26 Tɨ³la³ ní¹ má¹cuán² jáun² Jmɨ́²chí³ Chun¹, Tsá² ma³hau³ náh², Tsá² zen³ hí³ Jméi² dí² chá³² jná¹³, hí³ bíh¹ ma³ta² hnoh² ca³la³ jí³², ji³ hi³ cháu³² tsú² siáh³ honh² náh² la³jɨ́³² la³ cun³ hi³ má²lí²juáh³² jná¹³ ní².

27 ”Jáun² né³, la³jmɨ́¹ nio² tie³ hñu³ tsɨn³² jná¹³ jmu¹ jná¹³ hi³ niau²¹ tie³ hñu³ honh² hnoh² siáh³, jun³juáh¹³ la³ qui³ jmu² jáun² tsá² zian² hngá¹máh³ yáh³. Jáun² ha³ lí² cuí¹ hi²¹ honh² náh², hi³ sa³jun³ hniáuh³² lí¹ hú¹ cóh²¹ honh² náh² siáh³. 28 Má²lí²niéih² bíh¹ hnoh² hi³ má²lí²juáh³² jná¹³; Ñih²¹ jná¹³ hi³ jáun² jáunh¹³ jná¹³ siáh³ hi³ já¹ñí³² quiúnh¹ hnoh². Sá¹jmɨ́¹ hi³ cu³tí³ bíh¹ má²ca³ma³hnau¹ hnoh² jná¹³ dúh¹, jáun² jmɨ́¹ má²ca³ma³hiúnh¹³ bíh¹ náh² honh² hi³hliá² ñih²¹ jná¹³ ñí¹ cuá³ Ñuh³²; quí¹ hí³ bíh¹ jan² Tsá² ti³ jlánh¹ bíh¹ záu² tá¹³ la³ cónh³ bí¹ jná¹³. 29 Hi³ jáun² bí¹ juanh³² jná¹³ jái¹³ lá² ta³ ñeh³, quí¹ hi³ jáun² nɨ́¹ má¹li³² la³ jáun² né³, má²taunh¹³ náh² ta²¹ jná¹³.

30 ”Ha³ tiú²uú² hliáun³ jái¹³ hléh¹³ yáh³ jná¹³ quiúnh¹ hnoh², quí¹ má²cuá¹ja³² bíh¹ juo¹³ tsá² zian² cun³ tɨn² tsɨ́³ hmóu³². Tɨ³la³ uá¹jinh¹ hí¹ cáun² pí³ tiá² zia³² yáh³ quioh²¹ tsá² hí³ ñí¹con² jná¹³, 31 la³ ní² ca³ti²¹ lí¹³ bíh¹, quí¹ hniáuh³² bíh¹ li³tsɨn² tsá² zian² hngá¹máh³ lá² hi³ hno³ jná¹³ Ñuh³² ji³ hi³ má²ti²¹ jná¹³ siáh³ la³ cun³ hi³ ca³juáh³ tsú² hi³ jmu¹ ná¹.

”Jáun² nú¹ tianh³ náh², cuí¹ hue¹³ dí² ñí¹ lá².

[Tá¹la³ hí¹tiáunh¹ tsú² jáun² jui³² né³, ca³juáh³ Jesús:]

15

Mí¹zioh²¹ mi³ uóun²jieh¹³ la³ má²quionh³ cuú²ñeh¹ quioh²¹

1 —Jná¹³ bíh¹ lín³ la³jmɨ́¹ lí³ hú¹tá¹ mí¹zioh²¹ mi³ uóun²jieh¹³, hi³ jáun² Ñuh³² jná¹³ né³ lín³ la³jmɨ́¹ lín³ tsá² jmu² hua³hí¹³ hi³ jáun². 2 Jáun² ní¹juáh³ zia³² cáun² chí² cuoh² quion²¹ jná¹³ hi³ tiá² mái³ hái³², hí³ bíh¹ quieih³²; ti³la³ ní¹juáh³ hi³ hái³² mái³ né³, chú² huen² bíh¹ tsú² chí² cuoh² pih²¹ siún¹ hi³ lí¹ hí¹quí² hí¹jnái²³, hi³ jáun² ti³ hliáun³ mái³ ha³ bíh¹. 3 Má²ná¹jin² bíh¹ hnoh² cun³quionh³ jái¹³ hi³ má²ca³ma³ta¹³ jná¹³ jáun². 4 Cuí¹ ná¹quiun² náh² re² quiúnh¹ jná¹³ la³jɨ́³² jmái¹, hi³ jáun² la³ má²chí¹cunh² jáun² bíh¹ jná¹³ quiúnh¹ hnoh² lí¹³. Ha³ tiá² lí¹³ yáh³ ha³ mái³ cáun² chí² cuoh² ta³ rón³² ti³ có³², quí¹ ní¹juáh³ tiú²uú² la³ chí¹hma² yáh³ quionh³ mí¹zioh²¹; la³ jáun² bíh¹ uá²jai³² lí³ ñí¹con² hnoh², ní¹juáh³ tiá² la³ ná¹cunh² yáh³ náh² tián³ quiúnh¹ jná¹³, jáun² tiá² lí¹³ yáh³ lín³ hnoh² la³jmɨ́¹ lí³ chí² cuoh² hái³² mái³ chu²¹.

5 ”Quí¹ jná¹³ bíh¹ lín³ ná¹ la³jmɨ́¹ lí³ mí¹zioh²¹, hi³ jáun² hnoh² né³ lín³ náh² cuú²ñeh¹ uóun². Hi³ jáun² bíh¹ ní¹juáh³ tsá² ná¹cunh² tián³ quiúnh¹ jná¹³, hi³ jná¹³ né³ ná¹cunh² ná¹ siáh³ quiúnh¹ tsú², hi³ jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ lín³ la³jmɨ́¹ lí³ chí² cuoh² hi³ hái³² hliáun³ mái³ chu²¹; quí¹ hí¹ cáun² yáh³ tiá² hi³ lí¹³ jmúh¹³ hnoh² ní¹juáh³ tiá² quiúnh¹ jná¹³. 6 Li³ua³ jan² tsá² tiá² ná¹cunh² quiúnh¹ jná¹³, quiunh²¹ tsú² la³jmɨ́¹ quiunh³² jáun²

chí² cuoh² tiá² máɨ³ háɨ³², tɨ³ cheih³² bíh¹ tsa³cuí³², hi³ jáun² ñí¹ jáun² lɨ³ quiéin²; hi³ má¹lɨ³² jáun² né³, ziu³ liáuh³² tsú² siáh³ hi³ tóh³² ja¹ sɨ², hi³ jáun² có³².

7 ”Ní¹juáh³ la³ má²ná¹cunh² jáun² náh² quiúnh¹ jná¹³, jɨ³ hi³ hu²¹ siáh³ jáɨ¹³ quion²¹ jná¹³ hñu³ honh² náh², jáun² mí¹ náh² lɨ³ua³ cáun² hi³ hnáuh², hi³ jáun² hian³ náh². 8 Quí¹ cun³quionh³ hi³ ná¹lín³ hnoh² la³jmí¹ lí³ chí² cuoh² háɨ³² hliáun³ máɨ³ chu²¹ bíh¹ ma³quien² tsáu² Ñuh³² jná¹³, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ má²lín³ náh² tsá² cu³tí³ haɨn²¹ tɨ³ con² jná¹³. 9 Hnau³ lín³² bíh¹ jná¹³ hnoh² la³jmí¹ hniau³ jáun² jná¹³ Ñuh³²; jáun² ma³zián¹³ náh² la³ cun³ ca³tɨ²¹ hi³ ma³zian² tsá² hno³ jná¹³. 10 Quí¹ ní¹juáh³ má¹tih²¹ náh² la³ cun³ héih³² hi³ jmu² jná¹³, jáun² má¹zián¹³ bí¹ náh² la³ cun³ qui³ ca³tɨ²¹ hi³ ma³zian² tsá² hno³ jná¹³, la³jmí¹ zian² jná¹³ la³ cun³ qui³ ca³tɨ²¹ hi³ zian² jan² tsá² hnio³ Ñuh³² jná¹³ hi³hliá² ma³tɨ²¹ jná¹³ héih³² hi³ jmu² tsú².

11 ”Hlí¹ lieh¹ jná¹³ hnoh² la³ ní² hi³ jáun² lɨ³ hiún² honh² náh² la³jmí¹ hiún² tsɨn³² jná¹³, hi³ jáun² la³ ní² bíh¹ lí¹³ hi³ lɨ³ hiún² honh² náh² tán¹ hián² cu³tí³. 12 La³ lá² bíh¹ lí³ héih³² hi³ jmu² jná¹³: Ma³hno¹ náh² tsá²ján² tsá²ján² la³jmí¹ hnau³ jná¹³ hnoh². 13 Jáun² né³, jmí¹lɨh³ bíh¹ tiá² chánh³² jan² tsá² tɨ³ jlánh¹ bíh¹ hnio³ há²mei²¹ joh¹ la³ cónh³ bíh¹ tsá² cué³² jmí²chí³ quioh²¹ cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ há²mei²¹ hí³. 14 Hnoh² bíh¹ lín³ náh² há²mei²¹ joh² jná¹³ ní¹juáh³ hi³ ma³tih²¹ náh² la³ cun³ héih³² hi³ jmu² jná¹³. 15 Tiú²uú² juah²¹ yáh³ jná¹³ hi³ hnoh² ná¹lín³ náh² tsá² quian²¹, quí¹ tsá² lín³ quian²¹ tiá² hi³ ñi³² hí¹ cáun² yáh³ la³ cun³ hi³ jmu² juo¹³. Jáun² dá² há²mei²¹ joh² bíh¹ jná¹³ má²ná¹lín³ hnoh² juah³² jná¹³, quí¹ má²ca³ma³ta¹³ bíh¹ jná¹³ hnoh² ca³la³ jɨ³lɨ³² la³ cun³ hi³ má²ca³hí́e³ jná¹³ Ñuh³². 16 Quí¹ jun³juáh¹³ hnoh² yáh³ ca³quianh²¹ náh² jná¹³, quí¹ jná¹³ bíh¹ tɨ³ ca³quiánh³² ná¹ hnoh², hi³ jáun² bíh¹ má²ca³cháu³² jná¹³ hnoh² hi³ má¹zián¹³ náh² hi³ chun¹ náh²; hi³ hi³ chun¹ náh² jáun² né³, lɨ³ quien² la³ má²quien² jáun². Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ cué³² Ñuh³² jná¹³ lɨ³ua³ cáun² hi³ míh¹³ náh² cun³quionh³ héih³² quion²¹ jná¹³. 17 Hi³ jáun² la³ ní² bíh¹ lí³ héih³² hi³ jmu² jná¹³, hi³ má¹hnáu³ náh² tsá²ján² tsá²ján² bíh¹.

Tsá²zian² cun³tin² tsí³hmóu³² hon²Jesús la³ má²quionh³ tsá² joh¹

18 ”Ní¹juáh³ hi³ ca³lɨ³hau² náh² tsá² zian² cun³ tɨn² tsí³ hmóu³², cháu¹ náh² honh² hi³ jná¹³ bíh¹ tín² ca³lɨ³hau² tsú². 19 Tɨ³la³ sá¹jmí¹ hi³ hnoh² lín³ náh² uá²jaɨ³² tsá² zian² náh² cun³ tɨn² tsí³ hmóu³² dúh¹, hi³ jáun² jmí¹ ma³hniau³ lín³² bíh¹ tsú² hnoh² la³ cun³ qui³ hnio³ tsú² tsá² raɨnh²¹. Tɨ³la³ jná¹³ bíh¹ ca³quiánh³² ná¹ hnoh² ja¹ quioh²¹ tsá² la³ hí³, hi³ jáun² dá² má²hau² bíh¹ tsú² hnoh² ta³né³², quí¹hliá² tiú²uú² lín³ yáh³ hnoh² tsá² zian² cun³ tɨn² tsí³ hmóu³². 20 Cháu¹ náh² honh² la³ cun³ hi³ má²lí²juáh³² jná¹³ jáun²: Hí¹ jan² yáh³ tsá² lín³ quian²¹ tiá² tɨ³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bíh¹ juo¹³. Ní¹juáh³ jná¹³ la³ jmoh²³ tsú² hian² tsí³, ja³bí¹ la³ jáun² bíh¹ siáh³ jmoh³ tsú² hnoh²; ní¹juáh³ la³ má²ca³ma³tí³² tsú² la³ cun³ jáɨ¹³ hi³ ca³ma³tɨn¹³ jná¹³, jáun² ja³bí¹ la³ jáun² bíh¹ siáh³ ma³tí³² tsú² jáɨ¹³ hi³ hɨeh¹ hnoh². 21 La³jí³² hi³ ní² né³ jmu³ tsú² cun³ñí¹ hi³ haɨn²¹ hnoh² tɨ³ con² jná¹³ bíh¹, quí¹hliá² tiá² cuóun³² yáh³ tsú² Tsá² ca³ze³ jná¹³.

22 ”Tiá² tso³ jmí¹ la³ ho² yáh³ tsú² sá¹jmí¹ hi³ tiá² cuan³ jná¹³ hi³ cua³hlí¹ cuá¹lienh¹ ná¹ tsú². Tɨ³la³ ta³né³² né³, tiú²uú² zia³² yáh³ he³ cun³quionh³ lí¹³ jlí³ tsú² tsáu¹³; 23 quí¹ ní¹juáh³ hau² tsú² jná¹³, jáun² la³ jɨ³ Ñuh³² bíh¹ jná¹³ hon² tsú² siáh³. 24 Tiá² tso³ jmí¹ la³ ho² yáh³ tsú² sá¹jmí¹ hi³ tiá² má²cá²jmú³² jná¹³ ja¹ quioh²¹ tsú² la³ cun³ hi³ hí¹ jan² tiá² hin² má²ca³jmú³; tɨ³la³ má²ca³jí́e³ bíh¹ tsú² la³jí³² hi³ jáun², hi³ cun³ jáun² hau² bíh¹ tsú² jná¹³ quiúnh¹ Ñuh³². 25 Tɨ³la³ la³ ní² dá² ná¹lí²³ quí¹ jáun² lɨ³tí³ la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ liei²¹ quioh²¹ tsú² hmóu³² bíh¹, ñí¹ rá¹juáh³ jáun² la³ lá²: “Cáun² lí¹ ca³lɨ³hau² bíh¹ tsú² jná¹³ ta³ tiá² lin¹ hi³ lɨ³”.

26 ”Má²ja³quián³ já³² bíh¹ Jmí²chí³ Chun¹, Tsá² já³² hí³ ñí¹con² Ñuh³² jná¹³, Tsá² qui³ má²hau³ hí³, jɨ³ hi³ hɨe³² siáh³ jú¹ tson². Jáun² ní¹ má¹cuán² tsú² né³, lín¹³ tsú² Tsá² nau³² jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ jná¹³. Tsá² hí³ zein²¹ jná¹³ hi³ já³² la³ tɨ³ ñí¹con² Ñuh³² jná¹³. 27 Ja³bí¹ hnoh² siáh³ cuéh¹ náh² jú¹ tson² hi³ ca³tɨn¹ jná¹³, quí¹ la³ cun³ jmí¹ ca³lɨ³liau³ bíh¹ tionh² hnoh² quiúnh¹ jná¹³.

16

1 ”Jáun² né³, má²lí²juáh³² jná¹³ jáɨ¹³ ní² hi³ jáun² tiá² lí¹³ tá¹tonh¹ náh² tɨ³ có³² hi³ ca³tɨn¹ jná¹³. 2 Quí¹ chu³ hue³ tsú² hnoh² hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² *judíos, hi³ hí¹ la³ tɨ³ chau²¹ jmáɨ¹ hi³ lɨ³ua³ jan² tsá² jngah³ hnoh² lín¹³ hi³ cun³quionh³ la³ jáun² jmu² cáun² ta²¹ chu²¹ ñí¹con² Dió³². 3 La³ ní² bíh¹ jmu³ tsú² quí¹hliá² cun³ tiá² ca³lɨ³ cuóun³² bíh¹ tsú² Ñuh³² jná¹³, sa³jun³ jná¹³ yáh³ ca³lɨ³ cuóu³² tsú² siáh³. 4 Jáun² bíh¹ má²lí²juáh³² jná¹³ la³ ní² ta³ tin², quí¹ jáun² chau¹³ honh² náh² ní¹ má¹cá²chó³² jmáɨ¹ hi³ jmoh³ tsú² hnoh² la³ má²lí²juáh³² jná¹³ ní².

Tá¹³ Jmí²chí³ Chun¹

”Jáun² bíh¹ tiá² cá²juáh³² jná¹³ jáɨ¹³ níˀ² la³ cun³ jmíˀ¹tin², quíˀ¹ jmíˀ¹ cuon¹ bíh¹ jná¹³ quiúnh¹ hnoh²; 5 tɨ³la³ ta³né³² má¹ná¹, má²ñih²¹ bíh¹ jná¹³ hi³ ñíˀ¹ñíˀ²¹ ná¹ quiúnh¹ Tsá² ca³ze³. Hi³ uáˀ¹jinh¹ má²líˀ²juáh³² jná¹³ la³ níˀ² né³, híˀ¹ jan² yáh³ hnoh² tiá² ngaɨh³² náh² hi³ ha³ jinh¹ ñih²¹ jná¹³. 6 Hnoh² dáˀ² cáun² líˀ¹ máˀ²líˀ²cháh¹ hlah³ honh² bíh¹ quíˀ¹hliáˀ² líˀ²juáh³² jná¹³ la³ níˀ². 7 Jáun² né³, juah³² jná¹³ cáun² júˀ¹ tson² láˀ²: Tɨ³ jlánh¹ reˀ² bíh¹ quián¹³ hnoh² níˀ¹juáh³ hi³ ñih²¹ jná¹³; quíˀ¹ sáˀ¹jmíˀ¹ hi³ tiá² ñih²¹ jná¹³, jáun² tiá² jmíˀ¹ líˀ¹³ yáh³ já³² Tsá² ma³hau³ hnoh². Tɨ³la³ níˀ¹ máˀ¹ngah³² jná¹³ né³, jáun² ñíˀ¹zéin²¹ bíh¹ jná¹³ Tsá² híˀ³. 8 Hi³ jáun² níˀ¹ máˀ¹cuán² Tsá² híˀ³ né³, jmu³ hi³ liˀ³tsɨn² tsá² zian² cun³ tɨn² tsíˀ³ hmóu³² hi³ tson² bíh¹ náˀ¹ren² tsúˀ² tso³, hi³ liˀ³tsɨn² siáh³ hi³ zia³² cáun² juɨ³² chu²¹, jɨˀ³ hi³ liˀ³tsɨn² tsúˀ² siáh³ hi³ táˀ¹tsɨn¹ héih³². 9 Jmu³ tsúˀ² hi³ liˀ³tsɨn² tsá² híˀ³ hi³ náˀ¹ren² tso³, quíˀ¹ tiá² taˀ²¹ taunh² yáh³ tsúˀ² jná¹³. 10 Jáun² né³, liˀ³tsɨn² tsúˀ² he³ lánh³ líˀ³ juɨ³² chu²¹, quíˀ¹ jná¹³ dáˀ² máˀ²ñih²¹ ñíˀ¹ cuáˀ³ Ñuh³² bíh¹, hi³ jáun² hnoh² né³ tiúˀ²uúˀ² líˀ¹³ yáh³ jɨe¹ náh² jná¹³. 11 Liˀ³tsɨn² tsúˀ² siáh³ hi³ táˀ¹tsɨn¹ héih³², quíˀ¹ máˀ²ca³ta³tsɨn¹ bíh¹ héih³² juo¹³ tsá² zian² cun³ tɨn² tsíˀ³ hmóu³².

12 ”Zia³² bíh¹ hliáun³ líˀn³² hi³ jmíˀ¹ liˀ³ juah²¹ jná¹³ ñíˀ¹con² hnoh², tɨ³la³ máˀ²tioh²¹ bíh¹ cu³ níˀ² ta³né³², quíˀ¹ tiá² túˀ¹ tiá² tsɨn¹³ yáh³ hnoh² hi³ táunh¹³ chinh³² jɨ³liˀ³². 13 Tɨ³la³ tiáˀ² hi³ jmu³ yáh³, quíˀ¹ níˀ¹ máˀ¹cuán² Jmíˀ²chíˀ³ Chun¹, Tsá² hɨe³² híˀ³ júˀ¹ tson², híˀ³ bíh¹ hɨ́e³² la³jɨ́³² júˀ¹ tson² ñíˀ¹con² hnoh²; quíˀ¹ Tsá² híˀ³ tiá² hléh³² yáh³ hi³ líˀ¹ chin² chíˀ¹ hnga², tɨ³la³ híˀ³ dáˀ² hléh³² la³ cun³ hi³ náɨ³² bíh¹, hi³ hɨ́e³² tsúˀ² siáh³ la³jɨ́³² la³ cun³ hi³ né³biˀ¹ líˀ¹³. 14 Tsá² híˀ³ dáˀ² ma³quien² jná¹³ quíˀ¹hliáˀ² jëˀ² jná¹³ bíh¹ cán³ tsúˀ² hi³ záɨ³² tsúˀ² siáh³ hnoh². 15 Quíˀ¹ la³jɨ́³² bíh¹ la³ cun³ hi³ quioh²¹ Ñuh³² jná¹³ quion²¹ jná¹³ uáˀ²jaɨ³²; hi³ jáunˀ² bíh¹ juah³² jná¹³ hi³ jëˀ² jná¹³ bíh¹ cán³ Jmíˀ²chíˀ³ Chun¹ hi³ jáun² zaɨ³² tsúˀ² siáh³ hnoh².

16 ”Cúˀ¹pih²¹ jmáɨ¹ bíh¹ jéiˀ³²íˀ¹ heˀ², hi³ jáun² máˀ¹jáun² tiúˀ²uúˀ² líˀ¹³ jɨe¹ hnoh² jná¹³; tɨ³la³ tɨ³ chíˀ¹cáɨn² pih²¹ jáun² né³, líˀ¹³ bíh¹ jɨe¹ náh² siáh³.

Hi³ nioˀ² hlah³ tsíˀ³ dáˀ² tsúˀ² jeinh²¹ cáunˀ² hi³ hiúnˀ² tsíˀ³ bíh¹ tsúˀ²

17 Jmíˀ¹jáun² ma³ jan² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² tsúˀ² ca³ngáih³ raɨnh²¹ tsá²ján² tsá²ján²:

—¿He³ dáˀ² hnió³ niéih³ jáɨ¹³ hi³ ñíˀ¹juah²¹ tsúˀ² níˀ² hi³ cúˀ¹pih²¹ jmáɨ¹ bíh¹ jéiˀ³²íˀ¹ heˀ² hi³ jáunˀ² máˀ¹jáunˀ² tiúˀ²uúˀ² neh²¹ díˀ² tsúˀ², hi³ cúˀ¹pih²¹ jmáɨ¹ bíh¹ siáh³ tsa³jau² hi³ jáun² máˀ²neh²¹ díˀ² tsúˀ² siáh³; hi³ ñíˀ¹juah²¹ tsúˀ² siáh³ hi³ ñíˀ¹ cuáˀ³ Jméiˀ² néh¹ díˀ² máˀ²ja³quián³ tsánh³²? 18 ¿He³ dáˀ² hnió³ juáh³ jaun³²: “Ñíˀ¹ cúˀ¹pih²¹ jmáɨ¹”? Jáˀ² tiáˀ² ngɨ²³ yáh³ díˀ² he³ dáˀ² nɨ³² ñíˀ¹juah²¹ tsúˀ².

19 Ca³liˀ³lieih²¹ bíh¹ Jesús hi³ jmíˀ¹ hnió³ tsáˀ² híˀ³ nga³ ñíˀ¹conˀ² díˀ², hi³ jáunˀ² ca³záɨh³ díˀ² la³ láˀ²:

—Jná¹³ máˀ²líˀ²juáh³² hi³ cúˀ¹pih²¹ jmáɨ¹ bíh¹ jéiˀ³²íˀ¹ heˀ² hi³ jáunˀ² máˀ¹jáunˀ² tiúˀ²uúˀ² líˀ¹³ jɨe¹ náh² jná¹³, hi³ tɨ³ chíˀ¹cáɨn² pih²¹ jáunˀ² né³ máˀ²líˀ¹³ jɨe¹ náh² siáh³. ¿Híˀ¹ hi³ níˀ² uáˀ¹ hi³ jlánh¹ náˀ¹quíˀ² náˀ¹ngaɨh³² náh² jaˀ¹ máˀ²túnˀ² hmóu³²? 20 Jná¹³ juah³² hi³ cu³tíˀ³ bíh¹ uóh¹ hnoh² hi³ niau²¹ hlah³ honh² náh², tɨ³la³ tsáˀ² hauˀ² jná¹³ né³, ma³hiúnˀ² tsíˀ³ bíh¹. Tɨ³la³ cun³ jáunˀ² uáˀ¹jinh¹ hnohˀ² niau²¹ hlah³ honh², chau²¹ bíh¹ jmáɨ¹ hi³ liˀ³ hiúnˀ² línˀ³² honh² náh² cha³ jmíˀ¹ niau²¹ hlah³. 21 Jmú¹³ jáɨ¹³: Néˀ¹juáh³ jan² tsáˀ²mɨ³ la³ máˀ²cáˀ²chó³² jmáɨ¹ hi³ liˀ³zian² jon², jáun² hlah³ línˀ²¹ bíh¹ máˀ²nioˀ² tsíˀ³ tsúˀ² quíˀ¹hliáˀ² máˀ²cáˀ²chó³² jmáɨ¹ hi³ quɨeh² héinˀ¹; tɨ³la³ néˀ¹juáh³ máˀ²ca³liˀ³zian² jonˀ² tsúˀ² né³, ca³la³ híˀ¹juáh³ tiúˀ²uúˀ² chauˀ² bíh¹ tsíˀ³ tsúˀ² hi³ ca³quɨeh² jáunˀ² héinˀ¹, quíˀ¹hliáˀ² jlánh¹ tsah³ tsúˀ² hi³ máˀ²ca³liˀ³zian² siáh³ cónh³íˀ¹ jan² dáɨnˀ² ñíˀ¹ hueˀ²¹ láˀ². 22 La³ jáunˀ² bíh¹ siáh³ náˀ¹máˀ²tsoh¹ hnohˀ² honhˀ² ta³né³²; tɨ³la³ níˀ¹ máˀ¹já²jɨe¹ jná¹³ siáh³ hnohˀ² né³, máˀ¹jáunˀ² biˀ¹ jlánh¹ liˀ³ hiúnˀ² honhˀ² náh² ca³la³ tánˀ¹ hiánˀ² cu³tíˀ³, cáunˀ² hi³ híˀ¹ janˀ² tiúˀ²uúˀ² hinˀ² líˀ¹³ quin³.

23 ”Máˀ¹jáunˀ² biˀ¹ jánˀ¹ tsonˀ² híˀ¹ cáunˀ² yáh³ tiúˀ²uúˀ² hi³ míh¹³ hnohˀ² ñíˀ¹conˀ² jná¹³. Quíˀ¹ júˀ¹ tsonˀ² juah³² jná¹³, hi³ liˀ³ua³ cáunˀ² hi³ míh¹³ náh² ñíˀ¹conˀ² Jméiˀ² díˀ² cun³quionh³ héih³² quion²¹ jná¹³, hianˀ³ biˀ¹ náh². 24 Quíˀ¹ híˀ¹ cáunˀ² bíh¹ hi³ tiáˀ² máˀ²líˀ²míh¹ hnohˀ² cun³quionh³ héih³² quion²¹ jná¹³ la³ tɨ³ ta³né³²; míˀ¹ náh² hi³ jáunˀ² hianˀ³ náh², hi³ jáunˀ² líˀ¹³ liˀ³ hiúnˀ² honhˀ² náh² ca³la³ tánˀ¹ hiánˀ² cu³tíˀ³.

Jesús Tsáˀ² línˀ³ Cristo bíh¹ línˀ³ Tsáˀ² cahˀ²³ jmáɨ¹ ñíˀ¹conˀ² tsáˀ² honˀ² Dió³²

25 ”Né³² né³, jná¹³ máˀ²ca³lieh¹ náˀ¹ hnohˀ² cun³quionh³ júˀ¹ jnɨ²; tɨ³la³ chauˀ²¹ bíh¹ jmáɨ¹ hi³ tiúˀ²uúˀ² jmu¹ jná¹³ la³ níˀ², máˀ¹jáunˀ² dáˀ² máˀ²hléh¹³ jná¹³ táˀ²na²¹ cu³tí¹³ bíh¹ hi³ ca³tɨn¹ Ñuh³² jná¹³. 26 Jmáɨ¹ jáunˀ² né³, máˀ²míh¹ hnohˀ² cun³quionh³ héih³² quion²¹ jná¹³; tɨ³la³ máˀ¹jáunˀ² né³ tiúˀ²uúˀ² míˀ¹³ yáh³ jná¹³ ñíˀ¹conˀ² Ñuh³² hi³ ca³tɨn¹ hnohˀ², 27 quíˀ¹ quiˀ³ cónh³ hniau³ línˀ³² bíh¹ hngaˀ² Ñuh³² jná¹³ hnohˀ². Hniau³ tsúˀ² quíˀ¹ cun³ñíˀ¹ hi³ hnau³ hnohˀ² jná¹³ bíh¹, jɨ³ hi³ máˀ²ca³tionh² náh² siáh³ taˀ²¹ hi³ jná¹³ ja³ ñíˀ¹conˀ² Dió³². 28 Jmíˀ¹ ca³tɨ³ ñíˀ¹ já¹³ jná¹³ ñíˀ¹ hueˀ²¹ láˀ², cua³han³ jná¹³ ñíˀ¹conˀ² Ñuh³² bíh¹, hi³ jáunˀ² dáˀ² ñíˀ¹conˀ² Ñuh³² bíh¹ jná¹³ máˀ²ñih²¹ siáh³ ta³né³².

29 Hi3 jáun2 tsá2 hain21 hí3 ti3 con2 tsú2 né3 ca3juáh3:

—Ta3né32 ján1 tson2 má2dí1hléh1 hnú2 tá2na21 cu3tí13, hi3 tiú2uú2 dí1hléh1 yáh3 nú2 jú1 jni2. 30 Ta3né32 má2lí2neh21 jnoh1 hi3 la3jí32 bíh1 la3 ñíh1 hnú2, hi3 hí1juáh3 tiá2 lin1 li3hniauh23 yáh3 hi3 zian2 tsá2 zia32 hi3 nga3 ñí1con2 hnú2. Cun3ñí1 hi3 jáun2 bíh1 má2nio2 cáun2 tsi3 jnoh1 hi3 hnú2 ñeh3 nú2 ñí1con2 Dió32.

31 Jmí1jáun2 ca3ngái3 Jesús la3 lá2:

—¿Hí1 jáun2 né3bí1 má2táunh23 máh3 hnoh2 ta21? 32 Né32 né3, má2cá2chó32 bíh1 jmái1 hi3 ta3né32 bíh1 cánh32 má2han3 náh2 ma3 quin32, hi3 ma3 quin32 ma3 jan32 náh2 cuá1táunh1 náh2 jui32 quián13, hi3 jáun2 huen2 bíh1 jná13 má2zeh13 náh2; ti3la3 tiá2 huen2 jná13 zenh2 yáh3 má1ná1, quí1 zenh2 bíh1 Ñuh32 jná13 quiúnh1 ná1. 33 Juah32 jná13 la3jí32 jái13 ní2 ñí1con2 hnoh2 hi3 jáun2 lí13 nio2 tie3 hñu3 honh2 náh2 cun3ñí1 hi3 ná1cunh2 náh2 quiúnh1 jná13. Hnoh2 dá2 ca3tin1 má1tsoh1 honh2 la3 cun3 hi3 jmu2 tsá2 hon2 Dió32, ti3la3 tiá3 chá1 náh2 honh2, quí1 má2ca3cah1 bíh1 jná13 jmái1 ñí1con2 tsá2 hí3.

17

Jesús liéinh32 Dió32 hi3 ca3tin1 tsá2 hain21 ti3 con2

1 Jmí1 má2lí2juáh3 jáun2 Jesús jái13 ní2 né3, ca3ziauh3 ñí1 chi3cuú2, hi3 ca3juáh3 la3 lá2:

—Tia21, má2cá2chó32 bíh1 jmái1; ma3quien13 hnú2 Jónh32, hi3 jáun2 Jónh32 hnú2 siáh3 lí13 ma3quien2 hnú2. 2 Quí1 huen2 bíh1 hnú2 má2ca3jmuh3 hi3 Jónh32 hnú2 ho2 ta21 ñí1con2 la3jín32 tsáu2, hi3 jáun2 lí13 jmu1 jná13 hi3 lí13 zian2 tsáu2 la3 cun3 jmí1hi3nio2, ca3la3 jín32 tsá2 má2ca3chan21 hnú2 jo3uón32 jná13. 3 Hi3 zian2 tsú2 jáun2 cun3 jmí1hi3nio2 dá2 lí3 la3 lá2: hi3 cuóu32 tsú2 hnú2 bíh1, Tsá2 cú2huen2 tán1 nú2, Tsá2 hú1tá1 lín3 Dió32; ji3 hi3 cuóu32 tsú2 jná13 ní2 siáh3, Jesús, Tsá2 lín3 ná1 Cristo, Tsá2 ca3zen2 hnú2 hí3.

4 ”Má2lí2ma3quien13 bíh1 jná13 hnú2 ñí1 hué21 lá2, hi3 má2li32 bí1 siáh3 la3jí32 hi3 ca3juah21 hnú2 hi3 jmu1 jná13. 5 Né32 né3 Tia21, ma3quien13 siáh3 jná13 ñí1 hó21máh1 nú2 la3 cun3 qui3 jmí1 quien2 jná13 jáun2 jmí1tin2, jmí1 ñeh2 bíh1 hi3 lí13 tá1 cáun2 mi3cuú2.

6 ”Má2ca3ma3jnia13 bíh1 jná13 hi3 hin2 tsánh2 hnú2 ñí1con2 tsá2 má2ca3quianh21 hnú2 ja1 tsá2 zian2 hngá1máh3 lá2, tsá2 má2ca3chan21 hnú2 jo3uón32 jná13. Tsá2 jmí1 joh2 bíh1 hnú2 hí3 hi3 ca3cuen21 nú2 jná13, hi3 má2ca3ma3tí32 bíh1 tsú2 siáh3 jëh2 hnú2. 7 Hi3 jáun2 dá2 má2ñi32 bíh1 tsú2 ta3né32 hi3 la3jí32 bíh1 hi3 quion21 jná13 ja3 ti3 ñí1con2 hnú2; 8 quí1 má2ca3juo3 bíh1 jná13 tsú2 la3jí32 jái13 hi3 ca3cuéh1 hnú2 jáun2 ñí1con2 jná13, jáun2 má2ca3héi3 bíh1 tsú2. Hi3 jáun2 má2ca3li3tsin2 bíh1 tsú2 hi3 tson2 bíh1 cu3tí3 ja3 jná13 ñí1con2 hnú2, hi3 jáun2 má2taunh32 tsú2 ta21 hi3 hnú2 bíh1 ca3ze2 jná13.

9 ”Jáun2 né3, jná13 hiú2 mí23 ñí1con2 hnú2 hi3 ca3tin1 tsá2 hí3 bíh1, ha3 tiá2 hiú2 mí23 yáh3 jná13 hi3 ca3tin1 tsá2 zian2 cun3 tin2 tsi3 hmóu32, ti3la3 mí23 jná13 hi3 ca3tin1 tsá2 ca3chan21 hnú2 jo3uón32 bíh1 jná13, quí1 tsá2 joh2 hnú2 bíh1 hí3. 10 Quí1 la3jí32 bíh1 la3 cun3 hi3 quion21 jná13 quián13 hnú2, hi3 jáun2 la3jí32 bíh1 siáh3 la3 cun3 hi3 quián13 hnú2 quion21 jná13 uá2jai32. Hi3 jáun2 né3, cun3quionh3 tsá2 hí3 bíh1 má2lin1 hi3 quien2 jná13.

11 ”Ha3 tiú2uú2 ñi21 yáh3 jná13 ñí1 hué21 lá2, ti3la3 tsá2 ni2 né3 tá1tonh1 bíh1; quí1 jná13 dá2 má2jáunh13 bíh1 hi3 ñí1ñí21 quiúnh1 hnú2. Jáun2 né3, hnú2 Tia21 Tsá2 chun1, cun3quionh3 pí3 hi3 hauh32 nú2 jmu3 hua3hí13 tsú2 la3 cun3 hi3 ca3cuéh1 nú2 jáun2 jná13 uá2jai32, hi3 jáun2 lí13 tionh2 tsú2 cá2hon3 la3jmí1 tiauh2 dí2 quiúnh1 hnú2. 12 Quí1 tá1la3 ca3ngí3 jná13 jáun2 quiúnh1 tsú2, ca3jmú32 bíh1 jná13 hua3hí13 tsú2 cun3quionh3 jái13 hi3 ho2 jná13 hi3 ca3cuéh1 hnú2 jáun2. La3 ní2 bíh1 ca3jmú32 jná13 hua3hí13, hi3 jáun2 hí1 jan2 yáh3 tiá2 já2hín3, jí32la3 tsá2 qui3 ca3tin1 hi3 tsa3hín3 bíh1 já1hín3, hi3 jáun2 ca3li3tí3 la3 cun3 hi3 rá1juáh3 jáun2 ñí1 Sí2.

13 ”Jáun2 ta3né32 má2jáunh13 jná13 ñí1 ñíh3 hnú2 bíh1; ti3la3 juah32 jná13 jái13 ní2 tá1la3 cuon1 ná1 ñí1 hué21 lá2, hi3 jáun2 tsá2 tá1tonh1 lá2 lí13 li3 hiún2 tsí3 ca3la3 tán1 hián2 cu3tí3 la3jmí1 hiún2 tsin32 jná13. 14 Má2ca3ma3tin13 bíh1 jná13 tsú2 jëh2 hnú2, ti3la3 tsá2 zian2 hí3 cun3 tin2 tsí3 hmóu32 né3, tiá2 quiú2 tiá2 jéin23 yáh3 tsú2 quí1 cun3ñí1 hi3 tiú2uú2 jmu2 yáh3 tsú2 la3jmí1 jmu2 tsá2 hí3, quí1 sa3jun3 jná13 yáh3 zian2 ná1 la3 jáun2. 15 Ha3 tiá2 hiú2 mí23 yáh3 jná13 hi3 huen13 nú2 tsú2 ja1 quioh21 tsá2 zian2 ñí1 hué21 lá2, ñí1 jí21la3 mí23 jná13 hi3 jmúh13 nú2 tsú2 hua3hí13 ca3tin1 tsá2 hlái̱nh1 bíh1. 16 Quí1 la3jmí1 tiá2 zian2 jná13 la3 cun3 qui3 zian2 jáun2 tsá2 jmu2 cun3 tin2 tsí3 hmóu32, hi3 jáun2 sa3jun3 tsá2 ní2 yáh3 siáh3 zian2 la3 jáun2. 17 Hi3 jáun2 né3, jmu3 hi3 lí13 ná1chan1 tsú2 ñí1con2 nú2 huen2 cun3quionh3 jú1 tson2, quí1 jái13 quián13 hnú2 dá2 lí3 jmáh3la3 jú1 tson2 bíh1. 18 Jáun2 né3, la3jmí1 ca3ze2 nú2 jná13 ja1 tsá2 zian2 hngá1máh3 lá2, la3 jáun2 bí1 siáh3 zein32 jná13 tsá2 lá2 ja1 tsá2 hí3 uá2jai32. 19 Hi3 cun3ñí1 hi3 ca3tin1 tsá2 lá2 bíh1 jmu2 jná13 siáh3 cuá1chan1 ná1 huen2, quí1 hi3 jáun2 tsá2 lá2 uá2jai32 lí13 ná1chan1 cun3quionh3 jú1 tson2.

20 ”Ti³la³ tiá² mí²³ yáh³ jná¹³ jmáh³la³ hi³ ca³tin¹ tsá² lá², quí¹ mí²³ jná¹³ la³ ji³ hi³ ca³tin¹ tsá² taunh¹³ jná¹³ ta²¹ ní¹ má¹ca³náɨ³² jú¹ chú³² hi³ hléh³² tsá² lá² bíh¹. 21 Mí²³ jná¹³ ñí¹con² hnú² hi³ cu³tí³ cuí¹ tionh¹ tsú² cá²hon³ ji³lin². Hnú² Tia²¹, cuí¹ tionh¹ tsú² cá²hon³ quiúnh¹ dí² la³jmí¹ ná¹tioh³ jáun² cáun² tsí³ dí² quiúnh¹ hnú², hi³ jáun² lí¹³ tónh³² tsá² zian² hngá¹máh³ lá² ta²¹ hi³ tson² bíh¹ hnú² ca³ze² nú² jná¹³. 22 La³jmí¹ má²ca³ma³quien¹³ hnú² jáun² jná¹³, má²ca³ma³quien¹³ jná¹³ tsú² siáh³ uá²jaɨ³², hi³ jáun² lí¹³ ná¹tioh³ cáun² tsí³ tsú² quiúnh¹ dí², la³jmí¹ ná¹tioh³ cáun² tsí³ dí² hmóu³². 23 Cáun² bíh¹ ná¹tioh³ tsin³² jná¹³ quiúnh¹ tsú² la³jmí¹ ná¹tioh³ cáun² tsí³ dí² hmóu³², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ hi³ ná¹tioh³ cáun² tán¹ tsí³ tsú² má²tún² hmóu³² siáh³, hi³ jáun² la³ ní² bíh¹ lí¹³ li³tsin² tsá² zian² hngá¹máh³ lá² hi³ hnú² bíh¹ Tsá² ca³ze² nú² jná¹³, ji³ hi³ hno³ lín³² nú² siáh³ tsá² joh² jná¹³ la³ cun³ rón³² hnau³ nú² jná¹³.

24 ”Tia²¹, hnú² bíh¹ ca³chan²¹ tsú² jo³uón³² jná¹³, hi³ jáun² bíh¹ hnó³² jná¹³ hi³ tsa³tiánh² tsú² ñí¹ ñí¹ñí²¹ jná¹³, hi³ jáun² lí¹³ jíe³ tsú² cónh³ tí³ hi³ quien² jná¹³, la³ cun³ hi³ ca³ma³quien¹³ nú² jáun² jná¹³; quí¹ hnú² bí¹ jlánh¹ ca³ma³hnau¹ nú² jná¹³ la³ cun³ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ lí¹³ tá¹ cáun² mi³cuú². 25 Hnú² Tia²¹, Tsá² chun¹ nú², ha³ tiá² cuóu³² yáh³ hnú² tsá² zian² cun³ tin² tsí³ hmóu³², ti³la³ jná¹³ má¹ná¹, cuóu³² bíh¹ ná¹ hnú², hi³ ja³bí¹ tsá² lá² siáh³ má²ca³li³ ñi³² bíh¹ hi³ hnú² ca³ze² jná¹³. 26 Jná¹³ má²ca³hie³ tsá² lá² hi³ hin² tsánh² hnú², hi³ la³ má²hie² jáun² jná¹³ tsú² siáh³, hi³ jáun² lí¹³ ma³hnio³ tsú² tsá²ján² tsá²ján² rón³² la³ cun³ hnau³ nú² jáun² jná¹³, hi³ jáun² lí¹³ ná¹tioh³ cáun² tsin³² jná¹³ quiúnh¹ tsú².

18

Má²jan² tsú² Jesús hi³ tson³
(Mateo 26:36-56; Marcos 14:32-50; Lucas 22:39-53)

1 Hi³ jáun² jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² Jesús jáɨ¹³ ní² né³, cua³han³ quionh³ tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con² hi³ ngau³ ti³ jo²¹ jëh³ ñí¹ téh²³ tsú² jáun² Cedrón. Ñí¹ jáun² jmí¹ zia³² cáun² ñí¹ lí³ ñí¹ jná¹ hmá²; ñí¹ jáun² né³, hi³ Jesús la³ má²quionh³ tsá² quionh³. 2 Ja³bí¹ Judas tsá² má²jɨenh³ hí³ Jesús jmí¹ ñi² uá²jaɨ³² ñí¹ jáun², quí¹ hliáun³ jéin³² bíh¹ jmí¹ má²ca³cuú² ca³ngih³² Jesús quionh³ tsá² haɨn²¹ hí³ ti³ con² ñí¹ jáun². 3 Hi³ jáun² né³, ca³chó³² bíh¹ Judas ñí¹ jáun² la³ má²quionh³ hliáu³ tsá² *romanos, ji³ ma³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ hi³ ca³ze³ tsá² ná¹chín¹ joh¹ tsú² la³ má²quionh³ tsá² *fariseos. Tsá² hí³ né³ ná¹quian³² sí² jmí²cau³² ji³ sí² ca² ní² siáh³, la³ má²quionh³ mí¹táɨ³ mí¹jla² ji³ hmá² ní² siáh³. 4 Ti³la³ Jesús má¹ná¹, jmí¹ má²ñi³² bíh¹ la³ cun³ la³jí³² hi³ quiunh²¹, hi³ jáun² ja³ hi³ ca³ngáɨh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—¿Hin² tsánh² hnah²³ hnoh²?

5 Jáun² tsá² hí³ né³ ca³juáh³:

—Jesús tsá² Nazaret bíh¹ hnah²³ jnoh¹.

Jmí¹jáun² ca³juáh³ Jesús:

—Jná¹³ bíh¹ la³².

Ja¹ quioh²¹ tsá² hí³ né³ jmí¹ zenh¹ Judas tsá² má²lí²jienh³ Jesús. 6 Hi³ jáun² jmí¹ ca³juáh³ Jesús: “Jná¹³ bíh¹ la³²”, jmí¹jáun² né³ ca³yá²han¹ tsú² hi³ ca³quinh³ ti³ cu³hna²¹ hi³ ta³tonh¹ la³ ti³ hué³². 7 Jmí¹jáun² ca³ngáɨ³ siáh³ Jesús cónh³í¹ cu³ jéin³²:

—¿Hin² tsánh² hnah²³ hnoh²?

Jáun² tsá² hí³ ca³ngáɨ³ siáh³:

—Jesús tsá² Nazaret bíh¹ hnah²³ jnoh¹.

8 Hi³ jáun² ca³juáh³ siáh³ Jesús la³ lá²:

—Má²lí²juáh³² bíh¹ jná¹³ hi³ jná¹³ bíh¹ la³².

Ní¹juáh³ jná¹³ la³ hnauh²³ náh², ti³la³ cué¹ jáɨ¹³ hi³ tsa³tánh¹ tín² tsá² ñí¹ hná¹ lá².

9 La³ ní² dá² ca³li³ hi³ jáun² li³tí³ la³ cun³ hi³ má²lí²juáh³ tsú² jáun² hnga², jmí¹ ca³juáh³ la³ lá²: “Tia²¹, tsá² ca³cuen²¹ hnú² hí³, hí¹ jan² yáh³ tiá² já²hín³”. 10 Jmí¹jáun² ca³chí² Sí¹mu²¹ Pé¹ mí¹táɨ³ hmu³ tá¹ tun³ jo²¹ quioh²¹, hi³ ca³jmú³ cu³ nga¹³ mí¹táɨ³ cuá¹ cuá² chu²¹ quioh²¹ jan² tsá² jmái² Malco, jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ tsá² cuá¹lín³ mí²tsá² híen¹. 11 Ti³la³ Jesús né³, ca³záɨh³ Pé¹ la³ lá²:

—Tiáunh¹ mí¹táɨh³ hñu³ láu² quioh²¹. Ní¹juáh³ Ñuh³² jná¹³ hnió³ hi³ há¹ ngá¹³ jná¹³ uu³cha³tsi³² lá², ¿hí¹ lí¹³ hi³ tiá² hen¹ jná¹³ hi³ quiunh²¹ jná¹³ la³ lá²?

Jesús má²zenh² ta³ ñí¹ Anás
(Mateo 26:57-58; Marcos 14:53-54; Lucas 22:54)

12 Hi³ jáun² jmí¹jáun² né³, hliáu³ tsá² chín¹, la³ má²quionh³ hliáu³ joh¹, ji³ tsá²cuú² tsá²ta³ tsá² *judíos tsá² ná¹ñí¹ ní² siáh³ ca³ma³tson¹³ Jesús hi³ ca³hñéi³² dí². 13 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³ñí¹jan² dí² hñú¹³ Anás. Anás hí³ jmí¹ lín³ tsa³jméi² Caifás, tsá² cuá¹lín³ mí²tsá² híen¹ jmí¹jáun². 14 Caifás hí³ bíh¹ jmí¹ má²ca³záɨh³ tsá² judíos tsá² ná¹ñí¹ hi³ ti³ quien² bíh¹ jún³ jan² tsáu² cha¹³ ji³lin² tsáu².

Pé¹ juáh³ hi³ tiá² cuóun³² Jesús
(Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-57)

15 Ti³la³ Sí¹mu²¹ Pé¹ né³, la³ má²quionh³ jan² tsá² ñí¹ hná¹ jáun², jmí¹ hí¹tsá²táunh¹ chí¹cáin² cu³hna²¹ Jesús. Tsá² jan² hí³ né³ jmí¹ cuóu²¹ bíh¹ tsá² cuá¹lín³ mí²tsá² híen¹, hi³ jáun² ca³hiauh³ jáɨ¹³ hi³ hí³ ñí¹hñú³

quioh21 mí2tsá2 híen1 hí3 quionh3 Jesús; 16 ti3la3 Pé1 né3, cheih32 bíh1 ca3ta3zanh1. Hi3 jáun2 tsá2 jmí1 cuóu21 hí3 mí2tsá2 híen1 né3 cua3han3 hi3 ñí1mí2 jái13 ñí1con2 tsá2mi3 tsá2 jmí1 dí1jmu2 hua3hí13 ho3hñú13 hi3 hí3 Pé1 ñéih3, jmí1jáun2 ca3tanh2 tsú2 Pé1 ti3 ñéih3. 17 Jmí1jáun2 ca3ngái3 tsá2mi3 hí3 ñí1con2 Pé1 la3 lá2:

—¿Há1 jun3juáh13 hnú2 lín3 nú2 uá2jai32 tsá2 hen2 ti3 con2 tsá2ñuh2 ó32 dúh1?

Jáun2 ca3juáh3 Pé1 la3 lá2:

—Já1han21, ha3 tiá2 lín3 yáh3 jná13.

18 Jmí1 cuóu3 lín32 bíh1 jmí1jáun2, hi3 jáun2 tsá2 má2ná1hlánh1 quian21 mí2tsáu2 la3 má2quionh3 tsá2cuú2 tsá2ta3 tsú2 la3 má2lí2jmú3 sí2, hi3 jáun2 má2ná1táun3 hi3 ná1chóh23 sí2 jáun2. Ja3bí1 Pé1 siáh3 jmí1 zenh1 ñí1 jáun2 quionh3 tsá2 hí3 hi3 dí1chóh23 sí2.

Mí2tsá2 híen1 má2cán23 jú1 tson2 ñí1con2 Jesús

(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Lucas 22:66-71)

19 Jáun2 tsá2 lín3 hí3 mí2tsá2 híen1 ca3ma3liáu32 hi3 nga2 ñí1con2 Jesús hi3 ca3tin1 tsá2 hain21 ti3 con2 dí2, hi3 he3 ñí1 jái13 má2tin2 tsú2 siáh3 tsáu2. 20 Jáun2 Jesús né3 ca3juáh3 la3 lá2:

—Jná13 dá2 má2ca3hléh3 ná1 chú1ja21 bíh1; tiú2nio2 bí1 hñu3 cuáh32 quiú13 dí2 má2ca3ma3tin13 jná13 tsáu2, ji3 hñu3 cuáh32 chín1 ní2 siáh3, ñí1 qui3 cuú2 ngih32 ca3la3 jín32 tsá2 judíos; hi3 jáun2 né3, hí1 cáun2 yáh3 tiá2 hi3 má2ca3híe3 jná13 ñí1 ná1conh1. 21 Jáun2 ¿he3 yáh3 láih32 sa3 ñí1con2 huen2 yáh3 jná13 ngaih32 hnú2? Ñí1con2 tsá2 má2ca3nái32 jái13 hi3 hléh23 dá2 jná13 nga3, quí1 tsá2 hí3 bíh1 tsá2 ná1ñi32 la3 cun3 hi3 má2cá2juáh32 jná13.

22 Jmí1 má2lí2juáh3 jáun2 Jesús la3 ní2 né3, jáun2 jan2 tsá2cuú2 tsá2ta3 mí2tsáu2 jmí1 zenh1 ñí1 jáun2 ca3pá3 ñí1 Jesús, hi3 juáh3 la3 lá2:

—¿Hí1 la3 ní2 máh3 ngaih32 hnú2 ñí1con2 mí2tsá2 híen1?

23 Jáun2 ca3ngái3 Jesús la3 lá2:

—Ní1juáh3 cáun2 jú1 hlah3 la3 lí2hléh3 jná13, jáun2 juah21 neh21 ha3 jinh1 ti3tsóh3 lí3 jú1 hlah3; ti3la3 ní1juáh3 re2 bíh1 la3 lí2hléh3 jná13 né3, jáun2 ¿he3 ya3 láih32 sa3 po23 yáh3 hnú2 jná13?

24 Jmí1 li21 jáun2 né3, ca3zen3 Anás Jesús la3 má2hñe2 jáun2 bíh1 ñí1con2 Caifás tsá2 cuá1lín3 siáh3 mí2tsá2 híen1.

Pé1 juáh3 siáh3 cu3 jéin32 hi3 tiá2 cuóun32 Jesús

(Mateo 26:71-75; Marcos 14:69-72; Lucas 22:58-62)

25 Tá1la3 jmí1 dí1chóh23 jáun2 Pé1 sí2 né3, jáun2 tsá2 jmí1 tionh1 hí3 ñí1 jáun2 ca3ngái3 Pé1 hi3 ca3juáh3:

—¿Há1 jun3juáh13 hnú2 uá2jai32 lín3 jan2 tsá2 hen2 ti3 con2 tsá2ñuh2 ó32?

Jáun2 Pé1 ca3juáh3:

—Já1han21, jun3juáh13 jná13 yáh3.

26 Ñí1 jáun2 siáh3 jmí1 zenh2 jan2 tsá2 má2dí1hlánh1 quian21 mí2tsá2 híen1, rain21 tsá2 ca3uóunh3 hí3 cuá1 hi3 ca3quieh3 Pé1, hi3 jáun2 tsá2 hí3 né3 ca3juáh3 la3 lá2:

—¿Há1 jun3juáh13 hnú2 lí2jie1 jná13 ja1 hmá2 jáun2 quiúnh1 nú2 tsá2 ó32 dúh1?

27 Ti3la3 siáh3 bíh1 siáh3 tiá2 ca3ton3 Pé1 jmí1jáun2. Ti3tsóh3dí1 jmí1jáun2 né3 ca3hó3 jan2 cá1tsó3.

Jesús má2zenh2 ta3 ñí1 Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Lucas 23:1-5)

28 Jmí1 li21 jáun2 né3, cua3han3 Jesús hñú13 Caifás, hi3 ca3ñí1jan2 dí2 ñí1ta21 quioh21 tsá2 ho2 ta21 tsá2 romano. Jmí1 má2já2jnia2 bíh1, hi3 jáun2 né3 tsá2 ná1ñí1 joh1 tsá2 judíos hí3 tiú2uú2 taunh3 yáh3 ñéih3 ñí1ta21 jáun2, quí1 hi3 jáun2 tiá2 lí13 lín3 dí2 tsá2 tiá2 jin2. Quí1 jí32la3 tsá2 jin2 bíh1 lí13 cuh3 má32 quioh21 *Jmí1híen1 ní1 má1ca3niéi2 jáun2. 29 Cun3ñí1 hi3 jáun2 bíh1 cua3han3 Pilato tsá2 ho2 ta21 ti3 cheih32 hi3 ca3liéinh32 tsá2 hí3, hi3 ca3juáh3 la3 lá2:

—¿He3 ñí1 tso3 chah32 hnoh2 quioh21 tsá2ñuh2 lá2?

30 Jáun2 tsá2 hí3 né3 ca3ngái3:

—Sá1jmí1 hi3 tiá2 lín3 tsá2ñuh2 ní2 jan2 tsá2 hlaih1 tsá2 hon2, jáun2 tiá2 jmí1 má2lí2jienh21 yáh3 jnoh1 tsú2 ñí1con2 hnú2.

31 Ti3la3 Pilato né3 ca3juáh3 siáh3:

—Jon1 náh2 tsú2, hi3 jáun2 cuá2ra3tsi32 náh2 héih32 la3 cun3 lí3 liei21 quián13 náh2 hmóu32.

Jmí1jáun2 ca3ngái3 siáh3 tsá2 ná1ñí1 hí3:

—Ti3la3 jnoh1 tsá2 judíos má1ná1, tiú2uú2 jái13 hau32 yáh3 jnoh1 hi3 má1ngi13 tsáu2.

32 La3 jáun2 bíh1 ca3li3 hi3 jáun2 lí13 li3ti3 la3 cun3 hi3 ca3juáh3 hnga2 Jesús hi3 he3 lánh3 rón32 jún3 dí2. 33 Jáun2 Pilato hen3 siáh3 ñéih3 ñí1ta21 quioh21, jáun2 ca3teh3 dí2 Jesús hi3 ca3záih3 dí2 la3 lá2:

—¿Hí1 hnú2 uá1 lín3 nú2 Re21 Juo13 tsá2 judíos?

34 Jmí1jáun2 ca3juáh3 Jesús la3 lá2:

—¿Hí1 ngaih32 hnú2 jái13 ní2 hi3 ca3tin1 hnú2 huen2, ho3 hi3 zian2 jan2 tsá2 má2lí2juáh3 uá1 hi3 ca3tin1 jná13?

35 Hi3 jáun2 Pilato né3, ca3juáh3 siáh3:

—¿Hí1 lín3 jná13 tsá2 judío dúh1? Quí1 tsá2 coh1 huen2 bíh1 hnú2, la3 má2quionh3 tsá2 ná1lín3 mi3jmú3 joh1 tsú2 má2lí2jienh3 hnú2 ñí1con2 jná13. ¿He3 dá2 ca3jmuh3 hnú2?

36 Jáun² ca³ngái³ siáh³ Jesús la³ lá²:
—Ha³ tiá² ñí¹ hué²¹ lá² ho² yáh³ jná¹³ jái¹³. Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ ho² jná¹³ jái¹³ ñí¹ hué²¹ lá² dúh¹, hi³ jáun² jmí¹ lí¹³ bíh¹ jmu³ tsá² tionh² jo³uón³² jná¹³ hniéi², hi³ jáun² tiá² jmí¹ jienh³ yáh³ tsú² jná¹³ ñí¹con² tsá² judíos tsá² ná¹ñí¹. Ti³la³ tiá² ñí¹ lá² ho² yáh³ jná¹³ jái¹³.
37 Hi³ jáun² Pilato né³ ca³ngái³ siáh³:
—¿Hí¹ jáun² lín³ uá¹ hnú² re²¹?
Jáun² Jesús ca³juáh³:
—Lín³ bíh¹ jná¹³ la³ cun³ má²lí²juah²¹ hnú² ní². Jná¹³ dá² ca³li³zian² ná¹, hi³ cuan³ ná¹ ñí¹ hué²¹ lá² hi³ híe¹³ ná¹ jú¹ tson². La³jín³² bíh¹ tsá² hain²¹ ti³ con² jú¹ tson² nái³² la³ cun³ hi³ juah³² jná¹³.
38 Jáun² Pilato ca³juáh³ la³ lá²:
—¿He³ dá² jaun³² jú¹ tson²?

Má²ma³ngí³ tsú² Jesús
(Mateo 27:15-31; Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25)

Jáun² jmí¹ má²lí²juáh³ Pilato jái¹³ ní² né³, cua³han³ siáh³ cheih³² hi³ ca³ñí¹lienh¹³ tsá² judíos tsá² ná¹ngih³² hí³, hi³ ca³ñí¹zeh¹ dí² la³ lá²:
—Hí¹ cáun² yáh³ tso³ quioh²¹ tsá² lá² tiá² choh¹ jná¹³. 39 Ti³la³ hnoh² né³ ná¹hëh³ chinh³² hi³ hniáuh³² lion¹ jná¹³ jan² tsá² tson³ tá¹la³ Jmí¹híen¹; jáun² né³ ¿hnáuh¹ náh² lion¹ jná¹³ Re²¹ Juóuh³² hnoh² tsá² judíos?
40 Jmí¹jáun² ca³la³ jín³² bíh¹ tsú² ca³tí² ca³hóh³² hi³ ca³juáh³:
—¡Jun³juáh¹³ tsá² ní² yáh³! ¡Barrabás bíh¹ lion¹ nú²!
Ti³la³ Barrabás hí³ né³ jmí¹ lín³ jan² tsá² háin² hian² tsi³ bíh¹.

19

1 Hi³ jáun² jmí¹jáun² né³, ca³jmú³ Pilato héih³² hi³ jan³ tsú² Jesús, hi³ tsa³quiú² tsa³pan² tsú². 2 Jáun² hliáu³ né³ ca³jmú³ cáun² chí² lih³² hi³ ca³tanh² dí² chí¹ Jesús la³juah²¹ dúh¹ cáun² *có²ron¹ná¹ hi³ quioh²¹ jan² tsá² ho² jái¹³, ti³la³ hi³ jáun² né³ jmí¹ lí³ cun³quionh³ cuoh² hmá² ton² bíh¹; hi³ ca³quinh³ dí² siáh³ cáun² hmih³² zín¹³ la³ cun³ hi³ qui³ quih³² jan² tsá² quien². 3 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³ma³janh³² tsú² ma³ quin³² ma³ jan³² ñí¹ cuá¹tón²¹ Jesús, hi³ juáh³ la³ lá²:
—¡Cuí¹ li³quien² bíh¹ Re²¹ Juo¹³ tsá² *judíos!
Ca³la³ hi³ má²quí² má²jnó³² bíh¹ dí² hó¹ñí¹ tsú².
4 Jmí¹ li²¹ jáun² cua³han³ siáh³ Pilato hi³ ca³liéinh³² siáh³ tsá² ná¹ngih³² hí³ cheih³², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:
—Sá¹ní² jie³ náh², cuí¹ chin²¹ jná¹³ tsú² ti³ cheih³² lá², hi³ jáun² li³tsin² hnoh² hi³ hí¹ cáun² yáh³ tso³ tiá² lin¹ choh¹ jná¹³ quioh²¹ tsá² lá².
5 Jmí¹jáun² cua³han³ Jesús hi³ má²hun¹ chí² lih³² hi³ lí³ cuoh² hmá² ton² chí¹, hi³ quih³² siáh³ hmih³² zín¹³ jáun². Hi³ jáun² ca³juáh³ Pilato la³ lá²:
—¡Lá² zenh² tsú²!
6 Ti³la³ jmí¹ ca³jíen³² tsú² Jesús né³, jmí¹jáun² ca³tí² ca³hóh³² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ la³ má²quionh³ tsá²cuú² tsá²ta³, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:
—¡Crei²¹ cuí¹ taun¹ tsá² ní²! ¡Crei²¹ cuí¹ taun¹ tsá² ní²!
Jáun² Pilato ca³juáh³:
—Jon¹ náh² tsú², hmóu³² náh² cuá²ton³ náh² tsú² crei²¹, quí¹ hí¹ cáun² yáh³ tso³ tiá² choh¹ jná¹³ quioh²¹ tsú².
7 Ti³la³ tsá² judíos né³, ca³juáh³:
—Jnoh¹ zia³² cáun² liei²¹ quiú¹³, hi³ jáun² la³ cun³ lí³ liei²¹ jáun² quiú¹³ bíh¹ jnoh¹ ca³tin¹ tsá² ní² jún³, quí¹ sa³ tsá² ní² yáh³ má²ca³juáh³ hi³ lín³ Jon² Dió³².
8 Jmí¹ ca³nái³² Pilato jái¹³ ní² né³, ti³ li³mí¹ ca³ta³hú¹ cóh²¹ bíh¹ tsi³. 9 Jáun² hen³ siáh³ ñéih³ ñí¹ta²¹ quioh²¹, hi³ ca³ngáih³ siáh³ Jesús la³ lá²:
—¿Hín² tíh³ ñeh³ hnú²?
Ti³la³ Jesús né³ tiú²uú² hi³ ca³ngái³ hí¹ cá² jon¹ yáh³. 10 Hi³ jáun² Pilato ca³juáh³:
—¿Hí¹ cónh³ tiá² ngáih¹ uá¹ hnú² ñí¹con² jná¹³? ¿Há¹ tiá² ñíh¹ hnú² hi³ jná¹³ ho² ná¹ jái¹³ hi³ taun¹ ná¹ hnú² crei²¹, ho³lá²dá² hi³ liau¹ ná¹?
11 Jáun² Jesús ca³ngái³ hi³ ca³juáh³:
—Hí¹ cáun² pí³ tiá² jmí¹ zia³² yáh³ quián¹³ hnú² ñí¹con² jná¹³ sá¹jmí¹ hi³ Dió³² tiá² ca³cué³ hnú² jái¹³ hi³ ñi³hauh³²; cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ti³ jlánh¹ bí¹ jueh³² tso³ ho² hnga² tsá² lí²jienh³ jná¹³ ñí¹con² hnú² la³ cónh³ bí¹ hnú².
12 Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ jlánh¹ ca³hnauh² Pilato tsi³ he³ lánh³ rón³² lí¹³ lión³² dí² Jesús; ti³la³ tsá² judíos hí³ né³, ca³tí² ca³hóh³² siáh³ hi³ ca³juáh³:
—¡Ní¹juáh³ hi³ ca³lion¹ nú² tsá² ní², jáun² tiú²uú² re² juónh³² yáh³ hnú² quiúnh¹ *tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ juú² Roma! ¡Quí¹ li³ua³ jan² tsá² juáh³ hi³ lín³ re²¹, tsá² la³ hí³ ná¹hniei²¹ bíh¹ quionh³ tsá² cuá¹lín³ hí³ mi³chí¹!
13 Jáun² jmí¹ ca³nái³² Pilato jái¹³ ní² né³, ca³jmú³ héih³² hi³ chin¹³ tsú² Jesús ti³ cheih³², hi³ jáun² ca³cuá³ ñí¹ hmá²si¹ quien² quioh²¹, ñí¹ jáun² jmí¹ téh²³ tsú² Gabata quionh³ jú¹ *hebreo, la³ cun³ niéih³ “Ñí¹ rá¹já²³ quín¹”. 14 Cua³hlau³ *Jmí¹híen¹ bíh¹ jmí¹jáun², hi³ jáun² ná¹jmu² tsú² hua³jan²¹ la³ cun³ hi³ li³ hniáuh³²; míh¹ tiá² cun³ la³ nio¹ jñéi³ ti³ hú²niéi² jmí¹ ca³juáh³ Pilato ñí¹con² tsá² judíos hí³ la³ lá²:
—¡Lá² zenh² re²¹ juóuh³² náh²!

15 Ti3la3 tsá2 hí3 né3 ca3tí2 ca3hóh32 bíh1 hi3 ca3juáh3:

—Chin32 tsá2 ní2, chin32 tsá2 ní2; ma3jan32 ñí1 taun3 crei21.

Hi3 jáun2 Pilato ca3juáh3 siáh3:

—¿Hí1 lí13 ton1 jná13 crei21 re21 juóuh32 hnoh2 dúh1?

Jáun2 tsá2 ná1lín3 mi3jmú3 ca3juáh3 siáh3 la3 lá2:

—Jí32la3 jan2 tsá2 cuá1lín3 mɨ3chí1 bíh1 lín3 re21 juo13 jnoh1, ha3 tiú2uú2 hin2 zian2 yáh3 tsá2 siánh3.

16 Jáun2 Pilato ca3jɨenh3 cú2jueh32 Jesús ñí1con2 tsá2 hí3 hi3 cu3tsa32 cuí1 cha3ton3 tsú2 cú2jueh32 crei21, hi3 jáun2 ca3jón32 bíh1 tsá2 hí3 Jesús.

Má2ton3 tsú2 Jesús crei21
(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43)

17 Jmí1 má2lɨ32 jáun2 né3, cua3han3 bíh1 Jesús hi3 quian32 crei21 quioh21, hi3 ngau3 ti3 juɨ32 tsɨ3 máh3 ñí1 téh23 tsú2 “Máh3 Mú32 Chí1 Tsáu2”, hi3 cun3quionh3 jú1jma2 *hebreo né3, téh23 tsú2 “Gólgota”. 18 Ñí1 jáun2 bíh1 ca3ton3 tsú2 Jesús crei21. Ja3bí1 ca3ton3 tsú2 siáh3 crei21 cónh3í1 gon3 tsáu2, ma3 jan2 la3 cá2 jo21, hi3 jáun2 chu3jo2 né3 tón32 Jesús. 19 Jáun2 Pilato ca3jmú3 héih32 hi3 tsa3ton32 tsú2 huéh3 ta3 chí1 crei21 ñí1 tón21 jáun2 Jesús, hi3 juáh3 la3 lá2: “Jesús Tsá2 Nazaret, Re21 Juo13 Tsá2 Judíos”. 20 Juóun32 bíh1 tsá2 judíos ca3hí3 huéh3 jáun2, quí1 ñí1 má2janh2 can32 jú2 bíh1 ca3ton3 tsú2 Jesús crei21, hi3 huéh3 jáun2 né3 jmí1 lí3 cun3quionh3 jú1jma2 hebreo, jú1 *latín jɨ3 jú1 *griego ní2 siáh3. 21 Cun3ñí1 hi3 jáun2 né3, tsá2 ná1lín3 mi3jmú3 la3 má2quionh3 tsá2 judíos tsá2 ná1ñí1 ca3záih3 Pilato la3 lá2:

—Tiá2 jmí1 hniáuh21 yáh3 jmúh1 nú2 huéh3 hi3 juáh3: “Re21 Juo13 Tsá2 Judíos”; ti3 re2 jmu3 huéh3 hi3 juáh3: “Tsá2 Lá2 Juáh3 Hi3 Lín3 Re21 Juo13 Tsá2 Judíos”.

22 Ti3la3 Pilato né3, ca3ngái3 hi3 ca3juáh3:

—Ní2 cuí1 lí3 la3 cun3 hi3 má2lí2jmú32 jná13.

23 Jáun2 jmí1 má2lí2ton3 jáun2 hliáu3 crei21 Jesús né3, ca3caun2 dí2 ha1 tsú2, hi3 ca3chin2 dí2 quiún3 tsoh3, ma3 cáun2 quioh21 la3 ma3 jan2 hliáu3. Jáun2 ca3can3 tsú2 siáh3 hmɨh32 hu21 ñeh2, ti3la3 hmɨh32 jáun2 né3 tiá2 lin1 yáh3 ñí1 jmí1 hmɨ32, cáun2 bíh1 jmí1 rá2láɨn1 tá1 cáun2 chi3cuú2 hi3 la3 ti3 há32. 24 Jáun2 hliáu3 hí3 ca3juónh3 má2túnh2 hmóu32 la3 lá2:

—Ha3 tiá2 cáɨ13 yáh3 dí2; ti3 re2 bíh1 chí13 dí2 jáɨ13 hi3 jáun2 neh21 hin2 tsánh2 joh13.

La3 jáun2 bíh1 ca3li3tí3 la3 cun3 hi3 rá1juáh3 jáun2 ñí1 Sí2, hi3 rá1juáh3 la3 lá2: “Ca3tsáunh3 bíh1 tsú2 hán2 jná13, hi3 ca3chí2 tsú2 siáh3 jáɨ13 ca3ti21 hmɨh32 quion21 ná1”. La3 ní2 bíh1 ca3jmú3 hliáu3 hí3.

25 Có32 crei21 tón32 jáun2 Jesús né3 jmí1 zenh1 mí1ziú13 tsú2 la3 má2quionh3 tsá2mɨ3 raɨnh21; có32 jáun2 jmí1 zenh1 siáh3 Má2réi3 ñí2cuo2 Cleofas la3 má2quionh3 Má2réi3 tsá2 zian2 juú2 Magdalá. 26 Jáun2 jmí1 ca3jí̱en32 Jesús mí1ziú13, la3 má2quionh3 jan2 tsá2 haɨn21 hí3 ti3 con2 tsú2 hi3 jmí1 zenh1 siáh3 có32 jáun2, tsá2 jlánh1 jmí1 hnio3 tsú2 hí3, jáun2 ca3záɨh3 dí2 mí1ziú13 la3 lá2:

—Hnú2 mí1, ní2 bíh1 zenh2 tsá2 lí13 jɨen1 nú2 la3jmí1 jɨen1 nú2 jónh32.

27 Jmí1jáun2 ca3záɨh3 dí2 siáh3 tsá2 hen2 hí3 ti3 con2 dí2:

—Jɨen1 tiá3 tsá2mɨ3 ní2 la3jmí1 jɨen1 nú2 mí2ziúh2.

Hi3 jáun2 la3 cun3 jmí1jáun2 bíh1 ca3jón32 tsá2 hí3 Má2réi3 hñú13.

Jmí1 jun1 Jesús
(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49)

28 Jmí1 má2lɨ32 jáun2 né3, má2ñi32 bíh1 Jesús hi3 la3jí32 bíh1 má2ca3lɨ3tí3, hi3 jáun2 ca3juáh3 la3 lá2:

—Jlánh1 má2quiéin2 tsɨn32.

Ca3juáh3 tsú2 la3 ní2, quí1 hi3 jáun2 lí13 li3tí3 rón32 la3 cun3 hi3 rá1juáh3 jáun2 ñí1 Sí2 bíh1.

29 Hi3 ñí1 jáun2 né3 jmí1 zeh1 cáun2 tse3 hi3 dí1canh2 mu2 mɨ3 uóun2jɨeh13 hi3 má2zéih1 lín21; hi3 jáun2 ca3ma3jlɨh21 tsú2 cáun2 chí2 náh2 hinh23 jmái2 quionh3 hi3 jáun2, hi3 ca3di3chí3 dí2 hná13 cáun2 hmá2tiéi13 hi3 téh23 tsú2 hisopo, hi3 jáun2 ca3hiéih3 dí2 ho3 Jesús. 30 Jáun2 Jesús ca3yenh3 mu2 jáun2; jmí1 lɨ21 jáun2 né3, ca3juáh3 la3 lá2:

—La3jí32 bíh1 má2ca3li3tí3.

Hi3 jáun2 jmí1jáun2 ca3quíh32 chí1 hi3 ca3cua3ha3 tsí3.

Jan2 hliáu3 hɨh32 ja1 mɨ3hue13 Jesús quionh3 hmá2 zunh21 quioh21

31 Né32 né3, jmáɨ1 jáun2 má2 cua3hlau3 Jmí1hí̱en1 bíh1, hi3 jáun2 tsá2 judíos tsá2 ná1ñí1 tiá2 ca3li3hnió3 hi3 la3 má2ná1tón21 jáun2 tsá2 hí3 crei21 tá1la3 *jmáɨ1 nio2 tie3, quí1 jmáɨ1 jáun2 dá2 cáun2 jmáɨ1 jueh32 bíh1. Hi3 jáun2 ca3hiu3 ca3mí3 dí2 ñí1con2 Pilato hi3 jmu3 tsú2 héih32 hi3 tsa3jáu3 tsú2 cú2jueh32 ta3 tsá2 ná1tón21 hí3 crei21, hi3 jáun2 sión32 tsú2 hla1 má1li32 jáun2. 32 Jáun2 jmí1jáun2 já1taunh21 siáh3 hliáu3, hi3 jáun2 jmí1 ca3cha3táunh1 jáun2, ca3jó3 ta3 tsá2 chí1tón21 la3ñí1, jmí1 li21 jáun2 ca3jó3 dí2 siáh3 ta3 tsá2 jan2 hí3; 33 ti3la3 jmí1 ca3ta3tonh1 dí2 ñí1 chí1tón21 Jesús má1ná1, jmí1jáun2 ca3jíe3 dí2 hi3 má2hí1jún1 bíh1 tsú2, hi3 jáun2 tiú2uú2 ca3jó3 yáh3 dí2 ta3 Jesús.

34 Ti3la3 cun3 jáun2 ca3hí̱h3 bíh1 jan2 hliáu3 ja1 mɨ3hue13 Jesús cun3quionh3 hmá2 zunh21

quioh21, hi3 jáun2 jmí1 li21 jáun2 né3 ca3táin2 jmi2 ji3 jmái2 ní2 siáh3. 35 Tsá2 cha32 jái13 lá2 dá2 hú1tá1 ca3jíe3 bíh1, hi3 jáun2 la3jí32 hi3 cha32 tsú2 lí3 hú1tá1 jú1 tson2 bíh1; ñi32 bíh1 tsú2 hi3 jú1 tson2 bíh1 hleh32, hi3 jáun2 hnoh2 uá2jai32 lí13 cháh13 cáun2 honh2. 36 Quí1 la3 ní2 dá2 ca3li3 hi3 jáun2 li3tí3 la3 cun3 hi3 rá1juáh3 jáun2 ñi1 Sí2 bíh1, hi3 juáh3 jáun2 la3 lá2: “Hí1 cáun2 yáh3 mú32 quioh21 tsú2 tiá2 jau3 tsáu2”. 37 Ja3bí1 zia32 siáh3 cáun2 ñí1 rá1juáh3 la3 lá2: “Jíen32 bíh1 tsú2 tsá2 ca3hinh3”.

Jmí1 já1haun3 Jesús

(Mateo 27:57-66; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56)

38 Jmí1 má2li32 jáun2 né3, ngau3 Sé32 tsá2 zian2 juú2 Arimatea hi3 ca3ñí1mi2 jái13 ñí1con2 Pilato hi3 tsa3quión32 dí2 hla1 Jesús. Quí1 Sé32 hí3 dá2 jmí1 lín3 bíh1 tsá2 hen2 ti3 con2 Jesús, uá1jinh1 ta3 conh1 quí1 cun3ñí1 hi3 juénh2 tsú2 tsá2 judíos tsá2 ná1ñí1. Ca3cué3 bíh1 Pilato jái13, hi3 jáun2 Sé32 né3 ca3ñí1quión21 hla1. 39 Ja3bí1 Nicodemo tsá2 ca3ñí1lienh13 hí3 Jesús cáun2 já1niéi2, ca3chó32 siáh3 hi3 quian32 míh1 tiá2 cun3 quiu3quia3hni32 qui1ló1 no1 má2ró32 hi3 lí3 cun3quionh3 háu2 téh23 tsú2 mirra má2ná1jan2 quionh3 háu2 téh23 tsú2 áloes. 40 Hi3 jáun2 Sé32 hí3 quionh3 Nicodemo ca3cón32 hla1 Jesús, hi3 jáun2 ca3tsáinh32 dí2 cáun2 hmih32 jmuh3 tiáu2 lí3 quionh3 mí2ñi32 lino jmí1 má2lí2jñéi32 dí2 jáun2 no1 má2ró32 jáun2, la3 cun3 rón32 hi3 ná1ngi23 jáun2 tsá2 judíos hi3 hón32 hla1 la3 jáun2. 41 Có32 ñí1 cá1taun3 jáun2 Jesús crei21 jmí1 lí3 cáun2 ñí1 jná1 hmá2 quioh21 tsáu2, hi3 ñí1 jáun2 né3 jmí1 hó21 cáun2 tá2hón32 hmai21 ñí1 hí1 jan2 hla1 tiá2 jmí1 má2ca3tanh2 tsú2. 42 Jáun2 ñí1 jáun2 bíh1 ca3hón32 tsú2 cú2jueh32 hla1 Jesús, quí1hliá2 tá2hón32 jáun2 bíh1 jmí1 zeh1 ca3lá2 ñí1 má2janh2, quí1 cun3ñí1 hi3 jmí1 má2ñí1tsá2 bíh1 jmái1 hi3 jmu2 tsú2 hua3jan21 hi3 hniáuh32 jmái1 nio2 tie3 quioh21 tsá2 judíos.

20

Jmí1 ca3jenh13 Jesús

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12)

1 Hi3 jáun2 né3, jmí1 la3ñí1 jmái1 hi3 ca3li3liau3 sí2ma1ná1, ta3 ná1juan32 lín32 ñéi1 Má2réi3 tsá2 zian2 juú2 Magdalá ñí1 hó21 tá2hón32 jáun2; ti3la3 jmí1 cá1chó21 tsú2 jáun2 ñí1 jáun2 né3, ca3jíe3 tsú2 hi3 sa3 tiú2uú2 dí1jnái23 yáh3 ho3 tá2hón32 quín1 hi3 jmí1 dí1jnái23 jáun2. 2 Jmí1jáun2 ngah3 tsú2 cú2hé2 ti3 ñí1 jmí1 cuá3 Sí1mu21 Pé1 quionh3 tsá2 jan2 hí3, tsá2 jlánh1 jmí1 hnio3 hí3 Jesús, hi3 ca3ñí1zeh1 dí2 la3 lá2:

—La3 má2lí2chin2 bíh1 tsú2 Ti32 Juo13 dí2 hñu3 tá2hón32, tiá2 né1 yáh3 ha3 dá2 jinh1 cuí2ñí1quion13 tsú2 hla1.

3 Hi3 jáun2 Pé1 né3, la3 má2quionh3 tsá2 jan2 hí3 ja3taunh21 ñí1 hó21 tá2hón32. 4 Ca3la3 cú2hé2 lín32 bíh1 já1taunh21 tsú2 tá1 gon3 cu3li21, ti3la3 ti3 jlánh1 bíh1 cú2hé2 ngau3 tsá2 jan2 hí3 má1ná1, hi3 jáun2 ca3chó32 chí1ján3 ho3 tá2hón32 la3 cónh3 bíh1 Pé1. 5 Jáun2 jmí1jáun2 ca3jmú3 hí1sian2, hi3 ca3jáih3 ñí1 ti3 ñéih3, jáun2 ca3jíe3 tsú2 hmih32 tiáu2 jáun2 hi3 ná1tsi21 ñí1 jáun2, ti3la3 tiá2 hi3 yáh3 tsú2 la3 ti3 ñéih3 má1ná1. 6 Ti3la3 jmí1 ca3chó32 Pé1 né3, ca3la3 má2húm1 la3 ti3 ñéih3 tá2hón32 bíh1 ca3jmú3. Jáun2 ja3bí1 hí3 uá2jai32 ca3jíe3 hmih32 tiáu2 hi3 ná1tsi21 ñí1 jáun2. 7 Ja3bí1 ca3jíe3 tsú2 siáh3 hmih32 hi3 jmí1 tsáih3 chí1 Jesús. Ti3la3 hmih32 jáun2 má1ná1, ha3 tiá2 cu3tsa32 jmí1 nio1 yáh3 quionh3 hmih32 hi3 jmí1 tsainh32 tsú2, cánh3 jmí1 nio1 bíh1 hi3 rá1pan2. 8 Jáun2 ca3hi3 siáh3 uá2jai32 tsá2 cá2chó32 hí3 la3ñí1 ti3 ñéih3 hi3 ca3jíe3 siáh3 uá2jai32 la3 cun3 hi3 má2li32, hi3 jáun2 ca3taunh3 ta21. 9 Quí1 tiá2 re2 jmí1 má2ca3ngi13 yáh3 tsú2 la3 cun3 hi3 rá1juáh3 jáun2 ñí1 Sí2, hi3 ca3tin1 bíh1 Jesús hi3 jenh13 ja1 hla1. 10 Jáun2 jmí1 li21 jáun2 né3, ja3tanh21 bíh1 tsá2 hí3 hñú13.

Jesús má2jnia32 ñí1con2 Má2réi3 tsá2 ja3 juú2 Magdalá

(Marcos 16:9-11)

11 Ti3la3 Má2réi3 hí3 má1ná1, ca3ta3zanh1 bíh1 ho3 tá2hón32 hi3 dí1ho2, hi3 ta3 dí1ho2 jáun2 né3 ca3jáih3 ñí1 ti3 ñéih3. 12 Jmí1jáun2 ca3jíen32 tsú2 gon3 tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32 hi3 ná1quih32 hmih32 tiáu2, hi3 ná1tsin1 ñí1 jmí1 rá2tsin2 jáun2 Jesús; jan2 jmí1 cuá1tón21 ñí1 jmí1 lí3 ta3 chí1, hi3 cónh3 siáh3 jan2 jmí1 cuá1tón21 ñí1 jmí1 lí3 ta3 ta3. 13 Tsá2 hí3 né3 ca3ngái3 hi3 ca3juáh3 la3 lá2:

—¿He3 li3, jáun2 uoh32 hnú2 né3 tsá2mi3?

Jáun2 Má2réi3 hí3 ca3ngái3:

—Quí1hliá2 la3 má2lí2chin2 bíh1 tsáu2 Ti32 Juóu32 jná13, hi3 tiá2 ño1 jná13 ha3 jinh1 má2cuí2ñí1quion13 tsú2 hla1.

14 Cun3 dí1juáh23 la3 ní2 bíh1 tsú2 jmí1 ca3jinh3 ti3 cu3hna21, hi3 jáun2 ca3jíe3 hi3 zenh2 Jesús ñí1 jáun2; ti3la3 tiá2 ca3li3tsin2 yáh3 tsú2 hi3 Jesús bíh1 la3 Tsá2 hí3. 15 Hi3 jáun2 Jesús ca3ngái3 ñí1con2 tsú2 la3 lá2:

—¿He3 láih32 sa3 uoh32 hnú2 né3 tsá2mi3? ¿Hin2 dá2 hnah23 hnú2?

Ti3la3 hí3 dí2 né3 jmí1 lín23 hi3 tsá2 jmu2 hua3hí13 ja1 hmá2 jáun2 bíh1 tsá2 hí3, hi3 jáun2 ca3zái3h3 dí2 la3 lá2:

—Hnú² tsá²ñuh², ní¹juáh³ hnú² bíh¹ cua³chin³² nú² hla¹, jáun² juah²¹ tiá³ ha³ jinh¹ cuí²ñí¹quion¹³ nú², jáun² ñí¹cón²¹ jná¹³.

16 Jáun² ca³juáh³ Jesús:

—¡Má²réi³!

Jáun² ca³jinh³ dí² ti³ ñí¹ hó²¹ñí¹ tsú² hi³ ca³záih³ dí² la³ lá² cun³quionh³ jú¹jma² *hebreo:

—¡Raboni! (hi³ hnió³ juáh³ "Ti³²").

17 Jáun² Jesús né³ ca³juáh³:

—Tú³ tín² tán² jná¹³, quí¹ tiá² má²cuá²ñíh¹ yáh³ jná¹³ ñí¹ cuá³ Ñuh³². Ti³la³ cuánh², cuá²zéih³ tsá² renh² jná¹³ hi³ ñih²¹ jná¹³ ti³ ñí¹ cuá³ Ñuh³², Tsá² lín³ hí³ siáh³ Ñeh² hnoh²; ñih²¹ jná¹³ ti³ ñí¹con² Dió³² Juóu³² jná¹³, Tsá² lín³ siáh³ Dió³² Juóuh³² hnoh².

18 Hi³ jáun² Má²réi³ hí³ né³ ngah³, hi³ ñí¹zeh¹ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú², hi³ ca³ñí¹juah²¹ hi³ má²lí²jíen³² dí² Ti³² Juo¹³, ji³ hi³ ca³chá³ dí² siáh³ la³ cun³ hi³ ca³juáh³ tsú² jáun².

Jesús má²jnia³² ñí¹con² tsá² hain²¹ ti³ con² (Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; 1 Corintios 15:5-7)

19 Jmí¹ ca³zi³² hi³ la³ñí¹ jmái¹ hi³ ca³li³liau³ sí²ma¹ná¹ jáun² né³, jmí¹ ná¹ngih³² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² cáun² ñéih³, hi³ má²dí¹jnai³² tiá³ ho³hñú¹³ cun³ñí¹ hi³ juénh² tsú² tsá² *judíos tsá² ná¹ñí¹. Ti³la³ Jesús né³, hi³ bíh¹ ñéih³ hi³ ca³náu² chu³jo² ñí¹ tionh¹ tsá² hí³, hi³ ca³záih³ dí² tsú² la³ lá²:

—¡Cuí¹ zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tin²!

20 Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² la³ ní² tsú² ca³híe³ cuo² la³ má²quionh³ ñí¹ ja¹híh¹ ja¹ mi³hue¹³. Hi³ jáun² tsá² hí³ né³ ca³li³ hiún² lín³² tsí³ jmí¹ ca³jíen³² Ti³² Juo¹³. 21 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³juáh³ siáh³ Jesús la³ lá²:

—¡Cuí¹ zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tin²! La³jmí¹ ca³ze³ jná¹³ Ñuh³², la³ jáun² bíh¹ má²zei²¹ jná¹³ hnoh².

22 Jmí¹jáun² ca³jie³ dí² ñí¹ quioh²¹ tsá² hí³, hi³ ca³záih³ dí² la³ lá²:

—Hen³ náh² Jmí²chí³ Chun¹. 23 Ní¹juáh³ tsá² hin¹³ hnoh² tso³ quioh²¹, jáun² hin³ bíh¹ tsáu¹³ tsú²; hi³ ní¹juáh³ tsá² tiá² hin¹³ náh² tso³ quioh²¹ né³, jáun² la³ má²ná¹ren² jáun² bíh¹ tsú² tsáu¹³ lí¹³.

Tú¹ma²¹ dí¹jíen³² Jesús hi³ má²ca³jenh¹³

24 Ti³la³ Tú¹ma²¹ má¹ná¹, jan² tsá² quian³tun³ hí³, tsá² jmí¹ téh²³ tsú² hí³ dún² gon³, tiá² jmí¹ cuá³ yáh³ quionh³ tsá² ñí¹ hná¹ jáun² jmí¹ ca³ma³jnia³² jáun² Jesús. 25 Jáun² ca³záih³ tsá² ñí¹ hná¹ jáun² Tú¹ma²¹ la³ lá²:

—Má²ca³neh²¹ bíh¹ jnoh¹ Ti³² Juo¹³ dí².

Ti³la³ Tú¹ma²¹ má¹ná¹, ca³juáh³ la³ lá²:

—Ha³ tiá² lí¹³ yáh³ taunh²¹ jná¹³ ta²¹ ní¹juáh³ ta³ tiá² má²lí²jíe³² jná¹³ cuo² tsú² ñí¹ ca³tóh³ pa³², hi³ loh²¹ jná¹³ siáh³ zeih²¹ uón²¹ ñí¹ ca³tóh³ jáun² pa³², ji³ hi³ cuoh²¹ jná¹³ siáh³ ñí¹ ja¹híh¹ jáun² quioh²¹ tsú².

26 Jmí¹ la³ má²jña³ jmái¹ jáun² né³, ca³ngih³² siáh³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² Jesús cáun² ñéih³, jáun² jmí¹jáun² bíh¹ jmí¹ má²tso² Tú¹ma²¹ ja¹ tsá² hí³. Hi³ jáun² uá¹jinh¹ jmí¹ dí¹jnai³² siáh³ tiá³ ho³ hñú¹³, cu³ jáun² ca³hi³ bíh¹ Jesús ñéih³ hi³ ca³náu² chu³jo² ja¹ ñí¹ tionh¹ tsá² hí³ hi³ ca³juáh³:

—Cuí¹ zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tin².

27 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³záih³ tsú² Tú¹ma²¹:

—Sá¹ní² jie³ uón³² jná¹³, loh³ zeih²¹ cuonh², cuí¹ já² siáh³ cuonh² nú² hi³ cuóh¹³ nú² já¹ mi³hué³² jná¹³. Ha³ lí²uú² cuí¹ lín³ nú² jan² tsá² tiá² ta²¹ haih²¹, ti³ re² cuí¹ lín³ nú² tsá² nio² cáun² tsí³ bíh¹.

28 Jáun² Tú¹ma²¹ ca³ngái³ la³ lá²:

—¡Hnú² Ti³² ji³ Dió³² Juóu³² jná¹³!

29 Hi³ jáun² ca³juáh³ siáh³ Jesús:

—Tú¹ma²¹, ta³né³² dá² má²táunh²³ hnú² ta²¹ quí¹hliá² hi³ má²lí²jie¹ bíh¹ hnú² jná¹³. Jlánh¹ jmí¹ ren² ní¹juáh³ tsá² taunh³² ta²¹ uá¹jinh¹ ta³ tiá² má²lí²jíe³.

He³ ca³ti²¹ hi³ ca³li³ sí² lá²

30 Hliáun³ lín³² bíh¹ li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³² ca³jmú³ Jesús ñí¹ hná¹ ní² ñí¹ ta³ ñí¹ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con², hi³ tiá² rá¹tioh³ yáh³ ñí¹ sí² lá². 31 Ti³la³ la³ cun³ hi³ má²rá¹tioh³ lá² má¹ná¹, má²rá¹tioh³ quí¹ hi³ jáun² táunh¹³ hnoh² ta²¹ hi³ Jesús bíh¹ lín³ Cristo Jon² Dió³², ji³ hi³ jáun² lí¹³ zian² náh² siáh³ hi³ hmai²¹ ní¹juáh³ hi³ tanh²³ náh² tsú² ta²¹.

21

Jesús má²jnia³² ñí¹con² quiaun³ tsá² hain²¹ ti³ con²

1 Jmí¹ lí¹cáin² jáun² ca³ma³jnia³² siáh³ Jesús ñí¹con² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con², can³² jmái² lí¹ ná¹ho³ ñí¹ téh²³ tsú² Tiberias. Jmí¹ ca³ma³jnia³² tsú² jáun², li³ la³ lá²: 2 Jmí¹jáun² jmí¹ tionh¹ Sí¹mu²¹ Pé¹ cu³tsa³² quionh³ Tú¹ma²¹ tsá² téh²³ tsú² hí³ dún² gon³, Natanael tsá² zian² juú² Caná hín¹³ ti³ Galilea, tá¹ gon³ tsá¹ jon² Zebedeo ní², la³ má²quionh³ gon³ tsá² ñí¹ hná¹ jáun², tsá² hain²¹ ti³ con² Jesús. 3 Jáun² Sí¹mu²¹ Pé¹ ca³záih³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Cuí¹ ñí¹zánh²¹ jná¹³ jáh³ jmái².

Jáun² tsá² hí³ né³ ca³ngái³:

—Ja³bí¹ jnoh¹ uá²jai³² tsáu¹³ quiúnh¹ hnú².

Ja³taunh²¹ bíh¹ tsú² hi³ ca³taunh³ cáun² mu², ti³la³ já¹niéi² jáun² ha³ tiá² jáh³ ca³jáun³ hí¹ cu³ hlá² cu³ ní² yáh³ tsú². 4 Jmí¹ má²já²jnia² jáun² né³ ca³ñí¹náu² Jesús can³² jmái², ti³la³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² tsú² né³, tiá² jmí¹ lí²tsin² yáh³ hi³ hí³ bíh¹ dí² zenh² ñí¹

jáun². 5 Jáun² Jesús ca³ngáɨ³ ñí¹con² tsá² hí³, hi³ ca³juáh³:

—Hnoh² tsá¹ñú¹, ¿má¹ca³jáun³ ca³lá² jáh³?

Jáun² tsá² hí³ né³ ca³ngáɨ³:

—Hí¹ jan² yáh³ jáh³ tiá² má²ca³jáun³.

6 Jmí¹jáun² ca³juáh³ Jesús la³ lá²:

—Ñéih¹ dú¹ tiá³ hmá³ tɨ³ jo²¹ cuá² chu²¹ mu² nɨ́² quián¹³ neh²¹; jáun² sá¹nɨ́² jɨeh²¹ náh², jáun³ bíh¹ jáh³.

Ca³jmú³ bíh¹ tsú² la³ jáun² jmɨ́¹ ca³jmú³; jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³, ca³la³ hí¹juáh³ tiú²uú² jmɨ́¹ tióh³² bíh¹ tsú² hi³ chí¹³ hmá³ jáun² chu³ jmáɨ² quí¹ cun³ñí¹ hi³ juóun³² lín³² bíh¹ jáh³ jmáɨ² má²tiáunh¹ hñu³ hmá³ jáun². 7 Hi³ jáun² tsá² jlánh¹ jmɨ́¹ hnio³ hí³ Jesús né³, ca³záɨh³ Pé¹ la³ lá²:

—¡Já² Tɨ³² Juo¹³ bíh¹ dí² nɨ³²!

La³ cun³ jmɨ́¹ ca³náɨ³² jáun² bíh¹ Sí¹mu²¹ Pé¹ hi³ Tɨ³² Juo¹³ bíh¹ dí² lánh³ hí³, hi³ jáun² má²ta²¹ ca³quɨh³ ha¹, (quí¹ jmɨ́¹ dí²láun³ bíh¹ tsú²), hi³ jáun² ca³háɨn³ chu³ jmáɨ² hi³ ca³ra³tsɨ³² jmáɨ². 8 Tɨ³la³ tsá² ñí¹ hná¹ jáun² né³ ja³tanh²¹ bíh¹ tɨ³ can³² jmáɨ² cun³quionh³ mu², hi³ hí¹cuounh³² hmá³ ta³ tiáunh¹ jáun² jáh³ jmáɨ², quí¹ cun³ tun³ nio² hñá³láu³ lɨ́² bíh¹ jéi³²í¹ jmɨ́¹ tí³ ñí¹ jmɨ́¹ tsɨ³² mu² hi³ la³ tɨ³ jenh³ jmáɨ². 9 Hi³ jmɨ́¹ ca³cha³tánh¹ tsú² jáun² can³² jmáɨ² né³, ca³son² hñu³ mu², jáun² ca³jɨ́e³ tsú² hi³ má²ná¹cau²¹ sɨ́², hi³ má²rá¹tsɨn² jan² jáh³ jmáɨ² ñí¹ sɨ́² la³ má²quionh³ ca³lá² *hí³ cuú²miih²¹. 10 Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Quian³² jan² gon³ jáh³ cun³ ca³jáun³ náh² nɨ́².

11 Jáun² Sí¹mu²¹ Pé¹ ca³uú³ siáh³ hñu³ mu², hi³ ca³cuonh³ hmá³ tɨ³ ñí¹ quiéin² jenh³ jmáɨ². Ca³la³ hi³ canh² bíh¹ hmá³ jáun² hi³ tiáunh¹ hñá³láun³ tsɨ²¹ tu³la³quia³hnɨ² hñú²; tɨ³la³ uá¹jinh¹ juóun³² lín³² jáh³ jmɨ́¹ tiáunh¹, cu³ jáun² tiá² ca³cáɨ² bíh¹ hmá³. 12 Jmɨ́¹jáun² ca³juáh³ Jesús:

—Ñá²táunh¹ náh² ñá²jmú¹³ má³².

Hí¹ jan² yáh³ tsá² hí³ tiá² lɨ́¹ ca³chá³ tiá³ tsɨ́³ hi³ nga³ hi³ hin² tsánh² hí³ dí², quí¹ jmɨ́¹ má²ca³lɨ³tsɨn² bíh¹ tsú² hi³ Tɨ³² Juo¹³ bíh¹ tsú² hí³. 13 Jáun² ca³ja³janh³² Jesús hi³ ca³can³ ná¹ hí³ cuú²miih²¹ jáun² hi³ ca³tsóh³ ñí¹con² tsá² hí³, ja³bí¹ la³ jáun² ca³can³ tsú² siáh³ jáh³ má²caun³² hí³ hi³ ca³tsóh³ siáh³ ñí¹con² tsá² hí³.

14 Hi³ nɨ́² bíh¹ ñí¹ má²hnaɨh³² jéin³² hi³ ca³ma³jnia³² Jesús ñí¹con² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² jmɨ́¹ má²ca³jenh¹³ jáun² ja¹ hla¹.

Jesús liéinh³² Sí¹mu²¹ Pé¹

15 Jmɨ́¹ má²lɨ́²jmú³ tsú² jáun² má³² hú²niéi² né³, ca³ngáɨ³ Jesús ñí¹con² Sí¹mu²¹ Pé¹:

—Hnú² Sí¹mu²¹ jon² Juan², ¿hí¹ tɨ³ jlánh¹ bíh¹ hnau³ nú² jná¹³ la³ cónh³ bíh¹ tsá² nɨ́²?

Jáun² Pé¹ né³ ca³ngáɨ³:

—Ján³ Tɨ³², ñíh¹ bíh¹ hnú² hi³ hnau³ jná¹³.

Jáun² Jesús ca³juáh³ siáh³:

—Nɨ́¹juáh³ la³ jáun², jmu³ hnú² hua³hí¹³ *já¹ziáh² míh¹ joh² jná¹³.

16 Jáun² ca³ngáɨ³ tsú² siáh³ ñí¹ má²tɨ³² tenh³ jéin³² hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnú² Sí¹mu²¹ jon² Juan², ¿hnau¹³ nú² jná¹³?

Jmɨ́¹jáun² ca³juáh³ siáh³ Pé¹ la³ lá²:

—Ján³ Tɨ³², ñíh¹ bíh¹ hnú² huen² hi³ hnau³ bíh¹ jná¹³.

Hi³ jáun² ca³juáh³ siáh³ Jesús:

—Hi³ jáun² jmu³ hua³hí¹³ já¹ziáh² joh² jná¹³.

17 Jáun² ca³ngáɨ³ tsú² siáh³ ñí¹ má²hnaɨh³² jéin³²:

—Hnú² Sí¹mu²¹ jon² Juan², ¿hnau¹³ hnú² jná¹³?

Hi³ jáun² jmɨ́¹jáun² jlánh¹ hlah³ ca³niau²¹ tsɨ́³ Pé¹, quí¹hliá² sa³ hnɨ³² jéin³² máh³ má²tɨ³² hi³ nga² tsú² ñí¹con² dí² nɨ́¹juáh³ hi³ tson² hnio³ dí² tsú²; hi³ jáun² ca³juáh³ la³ lá²:

—Tɨ³², la³jɨ³² bí¹ ñíh¹ hnú². Ñíh¹ bíh¹ hnú² hi³ cu³tí³ hnau³ bíh¹ jná¹³.

Hi³ jáun² ca³juáh³ siáh³ Jesús la³ lá²:

—Jáun² jmu³ hnú² hua³hí¹³ já¹ziáh² joh² jná¹³ jaun³². 18 Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnú², hi³ tá¹la³ jmɨ́¹ tsá¹ñú¹ nú², jmɨ́¹ quíh²³ nú² hanh² hi³ jáun² jmɨ́¹ cuóh²³ nú² lɨ³ua³ cáun² ñí¹ hnáuh² nú² cuóh¹³ huen²; tɨ³la³ nɨ́¹juáh³ nɨ́¹ má¹tɨ³ ñí¹ má²lin¹ nú² má¹ná¹, hnú² dá² cáun² má²ñéih¹ cuonh² bíh¹, tsá² siánh³ bíh¹ quieh³ hnú² hanh², jɨ³ hi³ jau³ tsú² siáh³ cáun² ñí¹ tiá² hnáuh² nú² cuóh¹³.

19 Cun³quionh³ jáɨ¹³ nɨ́² ca³jmú³ Jesús lin¹ he³ lánh³ rón³² jún³ Pé¹, hi³ jáun² cun³quionh³ la³ jáun² bíh¹ ma³quien² tsú² Dió³². Jmí¹ lɨ²¹ jáun² né³, ca³juáh³ Jesús:

—¡Ña³² cu³hna³² jná¹³!

Jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² jlánh¹ jmɨ́¹ hnio³ hí³ Jesús

20 Jáun² né³, jmɨ́¹ ca³jinh³ Pé¹ tɨ³ cu³hna²¹ ca³jɨ́e³ hi³ cuá¹ja³² tsá² jlánh¹ jmɨ́¹ hnio³ hí³ Jesús, tsá² jmɨ́¹ cuá³ hí³ cu³héin¹ Jesús jmɨ́¹ ca³niéi² hi³ ca³jmú³ tsú² jáun² má³², tsá² ca³juáh³ hí³ ñí¹con² Jesús la³ lá²: “Tɨ³², ¿hin² tsánh² tsa³jɨenh³ hnú²?” 21 Hi³ jáun² jmɨ́¹ ca³jɨ́en³² Pé¹ tsá² hí³ né³, ca³juáh³:

—Tɨ³², hi³ ñí¹con² tsá² nɨ́² né³, ¿he³ lí¹³?

22 Jáun² Jesús ca³ngáɨ³ la³ lá²:

—Nɨ́¹juáh³ hnó³² jná¹³ hi³ tsá² nɨ́² zian² ca³la³ tɨ³ ñí¹ cuanh²¹ ná¹, ¿he³ dá² ca³tɨn¹ hnú² dúh¹? Ñí¹ jɨ²¹la³ hnú² ña³² cu³hna³² jná¹³ bíh¹.

23 La³ cun³ jmɨ́¹jáun² já¹ngɨ³ jáɨ¹³ jáun² ja¹ tsá² raɨnh²¹ tsú² ñí¹ hná¹ jáun² hi³ tsá² jlánh¹ hnio³ hí³ Jesús néh¹ tiá² jún³. Tɨ³la³ tiá²

ca³juáh³ yáh³ Jesús hi³ tsá² hí³ tiá² jún³, quí¹ la³ lá² bíh¹ ca³juáh³ tsú²: “Ní¹juáh³ hi³ hnó³² jná¹³ hi³ zian² tsú² ca³la³ ti³ ñí¹ cuanh²¹ ná¹, ¿he³ dá² ca³tin¹ hnú²?”

24 Hnga² bíh¹ tsá² jlánh¹ hnio³ hí³ Jesús cha³² já¡¹³ tioh³ sí² lá², j¡³ hi³ ca³jmú³ tsú² siáh³ sí². Hi³ jáun² né¹ jnoh¹ hi³ jú¹ tson² bíh¹ hleh³² tsú².

25 Zia³² bíh¹ siáh³ hliáun³ lín³² hi³ ca³jmú³ Jesús ñí¹ hná¹ ní², hi³ sá¹jmí¹ hi³ tóh³² tsú² ñí¹ sí² ma³ quin³² ma³ caun³² la³jí³² hi³ jáun², len³ jná¹³ hi³ ca³la³ hí¹juáh³ tá¹ cáun² hngá¹máh³ yáh³ tiá² jmí¹ heih²¹ sí² hi³ jmí¹ lí¹³ jmu³ tsú². [Cu³ ní² bíh¹ tí³ já¡¹³.]

Ta[21] Hi[3] Ca[3]jmú[3] Tɨ[32] Tsá[2] Quian[32] Jë[1] Dió[32]

1 Hnú[2] reh[2] Tíoh[3], sí[2] la[3]ñí[1] hi[3] ca[3]cué[3] jná[13] hnú[2], ñí[1] jáun[2] ca[3]chá[3] jná[13] la[3]jí[32] la[3] cun[3] hi[3] ca[3]jmú[3] Jesús, ji[3] hi[3] ca[3]ma[3]ta[2] tsú[2] ní[2] siáh[3] la[3] cun[3] jmí[1] ca[3]ma[3]liáu[32] tsú[2] tá[13], 2 hi[3] ca[3]la[3] tɨ[3] ñí[1] ngah[21] hñu[3]mɨ[3]cuú[2]. Ñeh[2] bíh[1] hi[3] tsánh[32] tsú[2] hñu[3]mɨ[3]cuú[2], ca[3]la[3] cun[3]quiéinh[1] Jmí[2]chí[3] Chun[1] ca[3]ma[3]tɨn[2] tsú[2] *tɨ[32] tsá[2] quian[32] jë[1] Dió[32], tsá[2] ca[3]quianh[3] tsú[2] hí[3] jmí[1]tin[2]. 3 Jmí[1] má[2]jun[2] tsú[2] jáun[2] né[3], ca[3]ma[3]jnia[32] hliáun[3] jéin[32] ñí[1]con[2] tsá[2] hí[3] hi[3] tson[2] bíh[1] zian[2] dí[2], hi[3] má[2]ca[3]jenh[13]. Tá[1]la[3] ca[3]ngí[3] tsú[2] jáun[2] tu[3]ló[32] jmái[1] jmí[1] má[2]ca[3]jenh[13] jáun[2], hú[1]tá[1] ca[3]ma[3]jnia[32] tsú[2] hiú[2] cuóh[32] ñí[1]con[2] tsá[2] hí[3], hi[3] ca[3]hí[e3] tsú[2] siáh[3] ha[3] lánh[3] rón[32] lí[13] tónh[32] tsáu[2] jo[3]cuo[2] Dió[32].

Jái[13] hi[3] ca[3]juáh[3] Jesús jmí[1] ngah[21] hñu[3]mɨ[3]cuú[2]

4 Jáun[2] ca[3]chó[32] jmái[1] hi[3] ca[3]ngɨh[32] siáh[3] Jesús quionh[3] tsá[2] hí[3], jmí[1]jáun[2] ca[3]záih[3] dí[2] tsú[2] hi[3] tiá[2] má[2]lí[13] huén[32] tsú[2] já[1] juú[2] Jerusalén. Hi[3] ca[3]juáh[3] la[3] lá[2]:

—Ján[1] náh[2] tín[2] tá[1]la[3] li[3]tí[3] jái[13] hi[3] ca[3]jmú[3] jáun[2] Ñuh[32] jná[13], la[3] cun[3] jái[13] hi[3] má[2]cá[2]juáh[32] jná[13] jáun[2]. 5 Tson[2] bíh[1] hla[1] Juan[2] ca[3]zion[3] tsáu[2] jmái[2] cun[3]quionh[3] jmí[2] jma[3], tɨ[3]la[3] tsa[3]háu[2] yó[32] ní[2] má[1]ná[1], hí[3] Jmí[2]chí[3] Chun[1] hñu[3] honh[2] náh[2], má[1]jáun[2] bíh[1] má[2]cáun[3] náh[2] jmái[2] cun[3]quionh[3] Jmí[2]chí[3] Chun[1] joh[1] Dió[32].

Jesús tsánh[32] hñu[3]mɨ[3]cuú[2]

(Mateo 28:18-20; Marcos 16:15-18; Lucas 24:47-48; Juan 20:21-22)

6 Jáun[2] tsá[2] jmí[1] tionh[1] hí[3] quionh[3] Jesús ca[3]ngái[3]h Jesús, hi[3] ca[3]juáh[3] la[3] lá[2]:

—Tɨ[32], ¿hí[1] má[2]ta[21] jmúh[13] hnú[2] hi[3] li[3] chín[1] siáh[3] hué[32] *Israel, juú[2]co[1] dí[2] lá[2], la[3]jmí[1] jmí[1] chín[1] jáun[2] jmí[1]tin[2]?

7 Jáun[2] Jesús né[3] ca[3]juáh[3]:

—Tiá[2] ca[3]tɨn[1] yáh[3] hnoh[2] hi[3] li[3] ñíh[13] hín[2] jmáih[1] ca[3]tón[3] Dió[32] Jméi[2] dí[2] hi[3] lí[13] la[3] jáun[2], quí[1] jí[32]la[3] hnga[2] hí[3] bíh[1] ca[3]tɨn[1] ñi[32]. 8 Tɨ[3]la[3] ní[1] má[1]cuán[2] jáun[2] Jmí[2]chí[3] Chun[1] hi[3] tá[1]cua[13] hñu[3] honh[2] náh[2] né[3], má[1]jáun[2] bíh[1] li[3] pin[3] náh[2]. Má[1]jáun[2] má[2]lí[13] huen[13] náh[2] hi[3] cuá[1]hléh[1] hi[3] ca[3]tɨn[1] jná[13], já[1] juú[2] Jerusalén ó[32] tín[2] la[3]ñí[1], má[1]li[32] jáun[2], ñí[1] tiáunh[1] tsá[2] hín[13] tɨ[3] Judea, ñí[1] tiáunh[1] tsá[2] hín[13] tɨ[3] Samaria ní[2] siáh[3], ca[3]la[3] tɨ[3] hué[32] ñí[1] uóunh[3] lín[32], ca[3]la[3] tá[1] cáun[2] hngá[1]máh[3].

9 Jmí[1] má[2]lí[2]juáh[3] jáun[2] Jesús la[3] ní[2] né[3], ngah[3] hñu[3]mɨ[3]cuú[2], jáun[2] lí[1] ca[3]ta[3]ná[1]jí[e32] bíh[1] tsá[2] hí[3] li[3]; jáun[2] tá[1]la[3] ná[1]jí[e23] jáun[2] bíh[1] tsá[2] hí[3] ca[3]quiónh[32] Jesús ja[1] jnie[2], ha[3] tiú[2]uú[2] cá[2]jnia[3] yáh[3]. 10 Ca[3]la[3] má[2]ná[1]jí[e23] jáun[2] bíh[1] tsú[2] chi[3]cuú[2] hi[3] cuá[1]tsanh[32] Jesús, hi[3] tá[1]la[3] ná[1]jí[e23] tsú[2] jáun[2] né[3], ca[3]jnia[3] gon[3] tsá[2]ñuh[2] quih[32] hmɨh[32] tiáu[2] ñí[1] tionh[1] tsú[2] jáun[2]. 11 Jáun[2] tsá[2] hí[3] né[3] ca[3]juáh[3] la[3] lá[2]:

—Hnoh[2] tsá[2] hín[13] náh[2] ti[3] Galilea, ¿he[3] láih[32] ná[1]jí[eh32] náh[2] chi[3]cuú[2]? Chau[21] bíh[1] jmái[1] hi[3] jáuh[3] siáh[3] Jesús la[3]jmí[1] ngah[21] ó[32] hñu[3]mɨ[3]cuú[2] jmí[1] cuá[1]han[3] tsú[2] ja[1] ñí[1] tionh[1] hnoh[2] lá[2].

Quianh[23] tsú[2] Matías hi[3] cán[3] tá[13] hla[1] Judas

12 Jmí[1]jáun[2] ca[3]son[2] tsá[2] hí[3] tsi[3] máh[3] téh[23] tsú[2] Olivos, hi[3] ja[3]tanh[21] ti[3] já[1] juú[2] Jerusalén, jui[32] jáun[2] tí[3] [cun[3] tun[3] mei[21] lí[2] ti[3] la[3] uóunh[3],] la[3] cun[3] rá[1]juáh[3] jáun[2] ñí[1] liei[21] quioh[21] tsá[2] *judíos hi[3] lí[13] ngí[32] tsú[2] *jmái[1] nio[2] tie[3]. 13 Jmí[1] ca[3]cha[3]tánh[1] tsú[2] jáun[2] já[1] juú[2] né[3], ca[3]uú[3] ñí[1] má[2]tenh[3] tsin[1] hñú[3] ñí[1] jmí[1] má[2]hu[21] cuo[2]. Ñí[1] jáun[2] jmí[1] tionh[1] tsú[2]: Pé[1], Juan[2], Jacobo, Tre[21], Pí[2]liéi[1], Tú[1]ma[21], Bartolomé, Má[2]téh[3], Jacobo jon[2] Alfeo, Sí[1]mu[21] tsá[2] ca[3]li[3] quionh[3] tsá[2] cu[3] nió[3] *Cananista, ji[3] Judas jon[2] Jacobo ní[2] siáh[3]. 14 Ji[3]lin[2] tsá[2] hí[3] jmí[1] ngih[32] la[3]jí[32] jmái[1] hi[3] liéinh[32] Dió[32] quionh[3] tsá[1] dá[1]jon[21] Jesús, quionh[3] Má[2]réi[3] mí[1]ziú[13] Jesús, ji[3] tsá[2]mɨ[3] siánh[3] siáh[3].

15 Jmí[1]jáun[2] jmí[1] tín[3] tsá[2] reh[2] hí[3] cun[3] hña[3]láun[3] tsi[21] quiún[3] tsáu[2]. Hi[3] jáun[2] jmái[1] jáun[2] ca[3]náu[2] Pé[1] ja[1] tsá[2] reh[2] dí[2] hí[3], hi[3] jáun[2] ca[3]juáh[3]:

16 —Hnoh[2] reh[2], qui[3] cun[3] jmí[1] ca[3]tɨ[21] li[3]tí[3] bíh[1] jái[13] hi[3] rá[1]juáh[3] jáun[2] ñí[1] Sí[2] quioh[21] Dió[32], la[3] cun[3] jái[13] hi[3] ca[3]hléh[3] jáun[2] Jmí[2]chí[3] joh[1] Dió[32] má[2]jun[3] né[32] cun[3]quionh[3] hla[1] re[21] Dá[2]vi[21] hi[3] ca[3]tɨn[1] hla[1] Judas, tsá[2] ca[3]can[3] hí[3] ñí[1] jui[32] quionh[3] tsá[2] ca[3]ma[3]tson[13] hí[3] Jesús. 17 Judas hí[3] jmí[1] lín[3] tsá[2] quiúnh[1] dí[2], hi[3] jmí[1] jmu[2] ta[21] la[3] jmu[32] jnoh[1] lá[2] ta[3]né[32]. 18 (Cun[3]quionh[3] hmah[21] hi[3] ca[3]héi[3] jáun[2] Judas ca[3]ti[21] ta[21] hlah[3] hi[3] ca[3]jmú[3] jáun[2] ca[3]li[3] hlah[21] hué[32] ñí[1] jun[1] [hi[3] hí[1]hu[21] zié[3] lái[1]]; tsá[2] hí[3] dá[2] ca[3]tánh[3] ti[3] rá[1]hin[3] bíh[1], jmí[1]jáun[2] ca[3]niá[3] héin[1] hi[3] ca[3]hué[2] má[1]hmái[13]. 19 Jmí[1] ca[3]li[3] ñi[32] tsá[2] juú[2] Jerusalén hi[3] li[3] la[3] jáun[2], jmí[1]jáun[2] ca[3]teh[3] tsú[2] hué[32] jáun[2] Acéldama, la[3] cun[3] niéih[3] Jú[1]jma[2] “Hué[32] Jmi[2]”.) 20 Quí[1] ñí[1] Sí[2] Salmos rá[1]juáh[3] la[3] lá[2]:

Ní[2] lí[1] cuí[1] zeh[1] hñú[13],
ha[3] lí[2] hin[2] cuí[1] li[3] zian[2] tsá[2] cuá[32] ñí[1] jáun[2].
Ñí[1] jáun[2] rá[1]juáh[3] siáh[3]:
Tsá[2] siánh[3] bíh[1] hí[3] ta[21] hi[3] jmí[1] jmu[2] tsú[2].

21 ”Né[32] né[3], zian[2] tsá[2] quiúnh[1] jnoh[1], tsá[2] má[2]ca[3]ñi[3]táunh[1] quiúnh[1] jnoh[1] ca[3]la[3] jí[32] jmái[1] hi[3] ca[3]ngí[3] Jesús quiúnh[1] jnoh[1],

22 la3 cun3 jmí1 ca3zion3 jáun2 hla1 Juan2 jmái2 Jesús hi3 ca3la3 ti3 jmái1 hi3 ngah3 tsú2 hñu3mi3cuú2. Hniah3 bíh1 jan2 tsá2 hí3 hi3 tsa3náu2 jái13 quiúnh1 jnoh1 hi3 tson2 bíh1 ca3jenh13 Jesús.

23 Hi3 jáun2 ca3chan3 tsú2 gon3 tsáu2, jan2 tsá2 hí3 lí3 hni32 hi3 jmái2, jmái2 tsú2 Sé32, Barsabás, hi3 Justo siáh3, ji3 jan2 tsá2 jmái2 Matías ní2 siáh3. 24 Hi3 jáun2 ca3liéinh32 tsú2 Ti32 Juo13 la3 lá2:

—Hnú2, Ti32 Juo13 jnoh1, [Tsá2 ñíh3 nú2 hñu3mi3cuú2,] Tsá2 cuin2 nú2 he3 lánh3 rón32 lí3 hñu3 tsí3 tsáu2, híe1 tiá3 jnoh1 hin2 tsánh2 tsá2 gon3 lá2 má2ca3quianh21 hnú2 25 hi3 lín13 ti32 tsá2 quian32 jëh2 hnú2, quí1 ca3tón32 bíh1 Judas ta21 jáun2 cun3ñí1 hi3 ca3jmú3 tso3, hi3 jáun2 ñí1 ca3tin1 bíh1 tsú2 ngau3.

26 Jmí1jáun2 né3 ca3chí2 tsú2 jái13, jáun2 Matías bíh1 tin3; hi3 jáun2 la3 cun3 jmí1jáun2 bíh1 ca3ngí3 tsá2 hí3 hi3 lín3 ti32 tsá2 quian32 jë1 Dió32 quionh3 tsá2 quia3jan2 hí3.

2

Jmí1 cuan1 Jmí2chí3 Chun1 joh1 Dió32

1 Jmí1 tí3 jmái1 Pentecostés quioh21 tsá2 *judíos, jmái1 hi3 jmu2 tsú2 ní1 má1ca3tsín13 tu3la3quia3 jmái1 hi3 tí3 *Jmí1híen1, ja3bí1 jmái1 jáun2 ca3ngih32 uá2jai32 la3jín32 tsá2 tanh2 ta21 Ti32 Juo13 dí2. 2 Cu3diá2jan2 ca3nái32 tsú2 hi3 ñí1ca3hín1 hi3 ñí1ja21 hñu3mi3cuú2; la3jmí1 ja32 chí3 tiá3 lín32 bíh1 ñí1ja21, tiá3 lín32 bíh1 ca3hen3 hñú3 ñí1 jmí1 tionh1 jáun2 tsá2 hí3. 3 Hi3 jáun2 ca3jnia3 cáun2 hi3 jniá3 la3jmí1 jniá3 zíh1 sí2. Zíh1 sí2 jáun2 ca3na3tsín32 tsáih3 chí1 ca3la3 jín32 tsá2 hí3. 4 Jmí1jáun2 ca3hi3 Jmí2chí3 Chun1 hñu3 tsí3 ca3la3 jín32 tsá2 hí3, jmí1jáun2 ca3hléh3 ma3 quin32 ma3 jan32 tsá2 hí3 ma3 cáun2 jú1jma2 siáh3 la3 cun3 hi3 ca3jmú3 Jmí2chí3 Chun1 hí3 hi3 hléh32 tsú2.

5 Jmái1 jáun2 jmí1 tiáunh1 tsá2 judíos já1 juú2 Jerusalén, tsá2 jlánh1 má2tí32 cuáh32 quioh21, tsá2 já2taunh21 ñí1 uóunh3 la3 tán1 hngá1máh3. 6 Jmí1 ca3nái32 tsú2 mah1 jáun2 né3, ca3cuú2 ca3ngih32. Lí1 tiá2 ñi32 he3 jmu3 bíh1 tsú2 li3, quí1hliá2 ca3nái32 tsú2 ma3 quin32 ma3 jan32 jú1jma2 quioh21 hi3 ná1hleh32 tsá2 hí3. 7 Jáun2 ca3ja3cáun2 lín32 tsí3 tsú2 ñí1 tionh1 jáun2, tiá2 ñi32 he3 jmu3 bíh1 tsú2 li3. Jmí1jáun2 ca3juónh3 tsá2ján2 tsá2ján2:

—¿Há1 jun3juáh13 tsá2 hín13 ti3 Galilea bíh1 la3jín32 tsá2 ná1hleh32 ní2? 8 ¿Lánh3 rón32 ná1nai32 dí2 hi3 hleh32 tsú2 jú1jma2 quiú13 dí2 ma3 quin32 ma3 jaun32 dí2? 9 Quí1 ñí1 lá2 tiauh2 dí2 tsá2 ziáun2 dí2 hué32 ñí1 hliáun3 bíh1: tsá2 Partia, tsá2 Media, tsá2 Elam, tsá2 Mesopotamia, tsá2 Judea, tsá2 Capadocia, tsá2 Ponto, tsá2 Asia, 10 tsá2 Frigia, tsá2 Panfilia, tsá2 Egipto ji3 tsá2 Libia ní2 siáh3, hué32 ñí1 uóunh3 có32 juú2 Cirene. Zian2 siáh3 tsá2 zian2 juú2 Roma hi3 má2tionh2 ñí1 lá2, 11 ma3 jan2 tsá2 hí3 tsá2 judíos, ja3bí1 zian2 ma3 jan2 tsá2 hí3 *tsá2cá2jo21 hi3 má2ca3hín13 jái13 quiú13 dí2 tsá2 judíos. Hi3 zian2 siáh3 tsá2 hué32 Creta ja1 quiú13 dí2 ji3 tsá2 hué32 Arabia ní2 siáh3. Ti3la3 ¡la3jái32 bíh1 dí2 ná1nai32 hi3 ná1hleh32 tsá2 ní2 jú1jma2 quiú13 ma3 quin32 ma3 jaun32 hi3 ná1juáh23 tsú2 la3jí32 hi3 cáu2 hi3 jueh32 hi3 jmu2 Dió32!

12 Ñí1 tionh1 jáun2 tsú2 ná1tsá2cáun2 tsí3, lí1 tiá2 ñi32 he3 jmu3 bíh1 tsú2, hi3 ná1nga2 tsú2 ñí1con2 tsá2ján2 tsá2ján2 la3 lá2:

—¿He3 dá2 hnió3 juáh3 la3jí32 hi3 ná1lí23 ní2 juáh13?

13 Ti3la3 ma3 jan2 tsáu2 lí1 ná1cauh32 cú2nga1 bíh1, hi3 ná1juáh23:

—¡Tsá2 ná1hein21 bíh1 ni32!

Pé1 hleh32 jái13 ñí1con2 tsá2 ná1ngih32 hí3

14 Jmí1jáun2 ca3náu2 Pé1 cu3tsa32 quionh3 tán1 quian3jan2 *ti32 tsá2 quian32 jë1 Dió32 tsá2 quionh3, hi3 ca3hléh3 tiá3 hi3 ca3juáh3:

—Hnoh2, tsá2 judíos tsá2cáu3, ji3 la3jín32 náh2 tsá2 tionh2 náh2 já1 juú2 Jerusalén lá2, hniáuh32 bíh1 li3 ñíh13 náh2 jái13 lá2. Jáun2 né3, niéi2 náh2 re2 jái13 hi3 juah21 jná13 lá2: 15 Jun3juáh13 ná1hein21 yáh3 tsá2 lá2 la3jmí1 ná1lín23 hnoh2 ní2, quí1 ta3né32 né3bí1 má2tí3 la3 nio1 ñu3 ti3 hú2niéi2 bíh1. 16 Ti3la3 ta3né32 dá2 má2ca3li3tí3 la3 cun3 hi3 ca3juáh3 jáun2 hla1 Joel tsá2 jmí1 lín3 hí3 *ti32 jë1 Dió32 bíh1, jmí1 ca3juáh3 jáun2 la3 lá2:

17 La3 lá2 juáh3 Dió32:

Ní1 má1ti3 ñí1 táuh3 jmái1, zein21 jná13
Jmí2chí3 joh2 ñí1con2 la3jín32 tsáu2.
Má1jáun2 li3 tin2 tsá2mi3 tsá2ñuh2 jónh32
hnoh2 hi3 hléh32 jái13 hi3 cue1 jná13
hñu3 tsí3.
Má1jáun2 ti21 hó1ñí1 tsá2 tsá1ñú1 hi3 jnia3
jeinh21 he3 cáun2 híe32 Dió32,
ja3bí1 tsá2 má2lieih21 siáh3 jíe3 jui32 qui3 ziú3.
18 Má1jáun2 zein21 jná13 Jmí2chí3 joh2 ñí1con2
tsá2mi3 tsá2ñuh2, *tsá2 má2ná1hlánh1
joh2 jná13,
jáun2 tsá2 hí3 li3 tin2 ngái32 jái13 hi3 cue1 jná13
hñu3 tsí3.
19 Hi3 ja3bí1 híe13 jná13 siáh3 chi3cuú2 cáun2
hi3 tsa3cáun2 tsí3 tsáu2,
ji3 ti3 hué32 ní2 jmu1 jná13 li21 cun3quionh3
jmi2, sí2 ní2, ji3 mí2ñí1 hñéi2 ní2 siáh3.
20 Má1jáun2 nieh13 hiú2,
hi3 jnia3 siáh3 zíh2 la3jmí1 jniá3 jmi2,
ñeh2 bíh1 hi3 chau21 jmái1 chu21 jmái1 jueh32
quioh21 Ti32 Juo13 dí2.

21 Hi3 jáun2 né3, li3ua3 jan2 tsá2 téh3 Ti32 Juo13
bíh1 dí2 lí13 liáun3.
22 "Hi3 jáun2 né3, hnoh2 tsá2cáu3, tsá2
ziáun2 dí2 hué32 *Israel lá2, niéi2 náh2
hi3 juanh21 jná13 lá2. Ca3li3 lin1 hi3 Jesús
Tsá2 ja3 juú2 Nazaret jmí1 lín3 jan2 Tsá2
ca3hiáu32 Dió32 cun3quionh3 la3jí32 hua3jueh32
ji3 li21, ji3 hi3 cáu2 hi3 jueh32 hi3 ca3jmú3
Dió32 cun3quionh3 hí3 dí2 ja1 quián13
hnoh2; má2ná1ñíh1 bíh1 hnoh2 hi3 la3 jáun2
li3. 23 Ti3la3 la3 cun3 jmí1tin2 máh3 jmí1
má2ca3lín13 Dió32 hi3 jienh3 Jesús ñí1con2
hnoh2. Jmí1jáun2 né3 cun3quionh3 cuá2 ta3
tsá2 hláih1 tsá2 hon2 bíh1 ca3jngih32 náh2
tsú2 hi3 ca3ton3 náh2 crei21. 24 Ti3la3 Dió32
né3, ca3jmú3 hi3 ca3jenh13 Jesús, ca3liáu32
tsú2 Dió32 ñí1con2 hi3 cú2 hi3 uóu32 quioh21
hmú32, quí1 cun3 tiá2 jmí1 ca3tin1 bíh1 hmú32
hi3 zanh3 tsú2 tiá3 hi3 tson3. 25 Quí1 hla1 re21
Dá2vi21 ca3chá3 jái13 hi3 ca3hléh3 Jesús jmí1
ca3juáh3 jáun2 la3 lá2:
Jná13 ca3jíe32 hi3 Juóu32 jná13 chí1ján3 jmái1
ca3la3 jí32 ñí1 hó21ñi32,
hi3 hí3 zenh2 ti3 cuá2 chu21 quion21 jná13,
hi3 jáun2 tiá2 hi3 lí13 ñí1con2 jná13.
26 Cun3ñí1 hi3 jáun2 bíh1 jlánh1 ca3li3 hiún2
tsin32 jná13,
hi3 ca3jmú32 jná13 tsah1 lín21,
hi3 ca3ta3no1 siáh3 cáun2 tsin32 jná13 ca3ti21 la3
cun3 hi3 má2hen2 jáun2 tsin32,
uá1jinh1 lín3 jná13 jan2 tsá2 ngú3;
27 quí1hliá2 tiá2 táunh1 yáh3 hnú2 jmí2chí3
quion21 jná13 ja1 hla1 má1jáun2,
hi3 sa3jun3 cuéh1 hnú2 siáh3 jái13 hi3 sánh32
jná13 Tsá2 chun1 ná1 ñí1con2 hnú2.
28 Ca3híeh1 hnú2 jná13 jui32 lánh3 rón32 lí13
zian2 jná13,
hi3 jmúh13 hnú2 siáh3 hi3 lí13 hiún2 tsin32
jná13 ní1 má1ta3zanh1 jná13 siáh3 ñí1
hó21máh1 hnú2.
29 Jmí1 ca3táuh3 jái13 ní2 né3, ca3juáh3 siáh3
Pé1 la3 lá2:
—Hnoh2 tsá2cáu3, hnó32 jná13 hléh13
cú2na21 lín21 hi3 ca3tin1 hla1 Dá2vi21 hí3,
tsá2haun32 jméi2 dí1hio3 ñú1deh3 dí2. Tsá2
hí3 jun3 bíh1 hi3 já1haun3, la3 ti3 ta3né32 lin1
tá2hón32 quioh21 hla1 hí3 ñí1 lá2. 30 Hla1 hí3
jmí1 lín3 ti32 jë1 Dió32, hi3 jmí1 ñi32 tsú2 hi3
Dió32 ca3jmú3 jái13 hi3 ca3juáh3 hi3 li3zian2
jan2 jón2zíh1 jón2cho1, hi3 cuá32 cuá1ho2
jái13 la3jmí1 ca3cuá3 hnga2 dí2 hi3 cuá1lín3
re21. 31 Hi3 jáun2 hla1 Dá2vi21 hí3 ca3li3 ñi32
jmí1tin2 cáun2 hi3 né3bí1 lí13, ca3juáh3 hi3
jenh13 Tsá2 lín3 Cristo, hi3 jáun2 tiá2 tá1cua13
yáh3 jmí2chí3 quioh21 tsú2 ja1 hla1, hi3 sa3jun3
sáh32 siáh3 ngú3 quioh21. 32 Tsá2 hí3 bíh1
Jesús, Tsá2 ca3jmú3 hí3 Dió32 hi3 jenh13, hi3
jáun2 la3jái32 jnoh1 náu13 jái13 hi3 tson2 bíh1
li3 la3 jáun2. 33 Hi3 jáun2 jmí1jáun2 ngah3 tsú2
hi3 ca3ta3cua13 siáh3 ti3 cuá2 chu21 quioh21
Dió32 Jméi2. Jmí1jáun2 ca3hián13 tsú2 Jmí2chí3
Chun1 hi3 ca3cuen3 Jméi2 la3 cun3 jái13 hi3
ca3jmú3 jmí1tin2. Hi3 má1li32 jáun2 né3 cuen3
tsú2 siáh3 jnoh1 Jmí2chí3 Chun1 hí3. Jáun2
Jmí2chí3 Chun1 hí3 bíh1 má2lí2jmú3 la3ji32 hi3
má2lí2jieh3 hnoh2 ji3 hi3 má2lí2nieih2 hnoh2
ní2. 34 Uá1jinh1 tiá2 má2ngah32 hla1 Dá2vi21
hñu3mi3cuú2 jmí1tin2, ti3la3 ca3juáh3 bíh1 tsú2
la3 lá2:
Dió32 Juóu32 jná13 ca3záih3 Ti32 Juóu32 jná13:
Ti3 cuá2 chu21 quion21 jná13 ñí3
35 tá1la3 jmu1 jná13 ñí1con2 tsá2 hau2 hnú2
hi3 lín3 la3jmí1 lí3 cáun2 jli21 [hi3 hí1
cú1pih21 tiá2 quien2] hi3 ná1tsin1 tanh1
hnú2.
La3 ní2 bíh1 lí3 jái13 hi3 ca3chá3 hla1 Dá2vi21.
36 "Hi3 jáun2 la3jái32 dí2 tsá2 Israel, cu3tí3
hniáuh32 li3 né1 dí2 hi3 tson2 Jesús Tsá2
ca3ton3 hnoh2 hí3 crei21, ca3hiáu32 Dió32 bíh1
tsú2 hi3 hau3 jái13 hi3 lín13 tsú2 Cristo Juo13
dí2.
37 La3 cun3 jmí1 ca3nái32 tsá2 ná1ngih32 hí3
jái13 jáun2 né3, hlah3 lín21 bíh1 ca3ta3no1 tsí3
tsú2, jmí1jáun2 ca3ngái3h3 tsú2 Pé1 quionh3
tsá2 quian3jan2 ñí1 hná1 jáun2, hi3 ca3juáh3 la3
lá2:
—Reh2, ¿ha3 bí1 lánh3 jmú13 jnoh1?
38 Hi3 jáun2 ca3ngái3 siáh3 Pé1 hi3 ca3juáh3:
—Cuí1 cha3conh2 honh2 náh2 tso3 quián13,
hi3 cuí1 zaun21 náh2 siáh3 jmái2 hi3 jan2 hi3
jan2 hi3 lin1 hi3 má2hain21 náh2 ti3 con2 Jesús
Tsá2 lín3 Cristo, hi3 jáun2 Dió32 chin13 tsí3
tso3 quián13 hnoh2; má1jáun2 né3 cuen3 Dió32
Jmí2chí3 Chun1 ñí1con2 hnoh2. 39 Jái13 ní2 dá2
ca3jmú3 Dió32 hi3 ca3tin1 hnoh2 bíh1 ji3 jónh32
hnoh2, ji3 ca3la3 jín32 tsá2 tiáunh1 ñí1 uóunh3
siáh3, la3 cun3 la3jánh3 dú1 tsá2 hnió3 Dió32
Juo13 jnoh1 téh3.
40 Hliáun3 bíh1 jái13 siáh3 siáh3 ca3hli3
ca3liéinh32 Pé1 tsá2 hí3. Hi3 ca3záih3 dí2 siáh3
la3 lá2:
—¡Lion1 náh2 hmóu32 ca3ti21 hi3 ma3tson13
jáun2 Dió32 tsá2 hláih1 tsá2 hon2 zian2 ta3né32!
41 Hi3 jáun2 né3, la3jín32 tsá2 ca3taunh3 ta21
jái13 hi3 ca3hléh3 jáun2 Pé1 cáun3 jmái2. Jáun2
la3 cun3 jmí1jáun2 bíh1 ca3juóun3 tsá2 tanh2
ta21 Dió32 cónh3í1 hni32 mei21 tsáu2. 42 Jáun2
la3jín32 jáun2 tsá2 hí3 ca3cué3 jmái1 quioh21
hi3 ca3nái32 la3jí32 jái13 hi3 ca3híe3 *ti32 tsá2
quian32 jë1 Dió32, hi3 ca3ma3qui3 ma3háun3
tsú2 má2tún2 hmóu32; hi3 ca3ngih32 tsú2 siáh3
hi3 jmu3 má32 hi3 cuh3 *hí3 cuú2miih21, ji3 hi3
liéinh32 siáh3 Dió32 cu3li21.

He3 lánh3 ca3ma3zian2 tsá2 ca3tanh2 ta21
Jesús jmí1 la3ñí1

43 La3ǰín32 tsáu2 bíh1 ca3ja3cáun2 tsí3 hi3 ca3jmú3 ti32 tsá2 quian32 jë1 Dió32 hua3jueh32 ji3 li21 ní2. 44 Ji3lin2 tsá2 ca3taunh3 hí3 ta21 ca3taunh3 re2 lín32, hi3 ca3tsóh3 tsú2 he3 zia32 quioh21 ñí1con2 tsá2ján2 tsá2ján2. 45 Hi3 ca3hnái3 tsú2 hi3 jmí1 zia32 quioh21, hi3 jáun2 ca3tsóh3 tsú2 quie3 ní1juáh3 ha3 cónh3 li3 hniáuh32 quioh21 la3 ma3 quin32 ma3 jan32 tsú2. 46 Jmái1 ca3la3 jí32 tí2 ngih32 tsú2 cuáh32 chín1 quioh21 tsá2 judíos, hi3 ja3bí1 la3 jáun2 tí2 ngih32 tsú2 siáh3 hñú13 rainh21, hi3 jáun2 ca3la3 hiún2 lín32 tsí3 tsú2 tí2 tiánh23 cu3li21 hi3 jmu2 má32, hi3 ná1tioh3 re2 tsí3, 47 hi3 ca3ma3quien2 tsú2 siáh3 Dió32. La3ǰín32 tsáu2 ca3lín13 hi3 chun1 tsá2 hí3, hi3 jáun2 Dió32 Juo13 tsú2 ca3jmú3 hi3 tsá2li3juóun32 tsá2 má2ca3tin1 hi3 liáun3.

3

Lan3 jan2 tsá2 hliánh2

1 Hi3 jáun2 né3, ca3chó32 cáun2 jmái1 ngau3 Pé1 quionh3 Juan2 cuáh32 chín1 quioh21 tsá2 *judíos cun3 la3 nio1 hni32 ti3 ca3hláu3, quí1 o1rá1 jáun2 jmí1 tan2 tsáu2 hi3 liéinh32 Dió32. 2 Cáun2 ho3hñú13 cuáh32 jáun2, ñí1 jmí1 téh23 tsú2 Ho3hñú13 Chú32 Jniá3, jmái1 ca3la3 jí32 tí2 tsá2chan3 tsáu2 jan2 tsá2 má2hliánh2 la3 cun3 jmí1 ca3li3zian2. Ñí1 jáun2 tí2 mi32 tsá2 hliánh2 hí3 cú1dái3n3 quioh21 tsá2 tónh32 cuáh32. 3 Jmí1 ca3jíen32 jáun2 tsá2 hliánh2 hí3 Pé1 quionh3 Juan2 hi3 má2hí1taunh32 cuáh32, jáun2 ca3mí3 dí2 cú1dái3n3. 4 Hi3 jáun2 ca3jíe3 Pé1 quionh3 Juan2 ti3 ñí1 cuá3 tsá2 hliánh2 hí3, hi3 jáun2 Pé1 né3 ca3záih3 tsá2 hliánh2 hí3:

—¡Sá1ní2 jie1 tín2 jnoh1!

5 Hi3 jáun2 tsá2 hliánh2 hí3 né3 ca3jíe3 chí1tiá3 ñí1, quí1 jmí1 lín23 tsú2 hi3 jmí1 cué21 tsá2 hí3 ca3lá2 cú1dái3n3. 6 Ti3la3 Pé1 né3, la3 lá2 bíh1 ca3juáh3:

—Tiá2 zia32 yáh3 *cú1tiáu2 sa3jun3 cú1mí1niau21 hi3 lí13 cué13 jná13 hnú2, ti3la3 la3 cun3 hi3 zia32 quion21 jná13 lí13 bíh1 cué13 jná13: Cun3quionh3 héih32 quioh21 Jesucristo Tsá2 Nazaret juanh32 jná13, náu2, ngí1.

7 Hi3 jáun2 Pé1 ca3zanh3 cuá2 chu21 quioh21 tsá2 hí3 hi3 ca3zion3 dí2 tsú2. Jáun2 la3jui32 ca3li3 pin3 mi3 zái3n32 ta3 tsú2 la3 má2quionh3 tá1 cáun2 ta3 tsú2. 8 Jáun2 tsá2 hliánh2 hí3 ca3náu2 hi3 ca3zíh3 tiá3 ta3 hi3 ca3ma3liáu32 ngi32, hi3 jáun2 cu3li21 taunh3 tsú2 cuáh32 jáun2. Hiún2 tsí3 tsú2 ngau3 ca3la3 hi3 rú2 hi3 hái3n23, hi3 tsah3 lín32, hi3 má2hí1má2quien2 Dió32. 9 Jáun2 la3jín32 tsá2 tiáunh1 ñí1 jáun2 ca3jíe3 hi3 má2ngi32 tsá2 hí3 hi3 má2hí1má2quien2 Dió32. 10 Hi3 jáun2 jmí1 ca3li3tsi3n2 tsú2 hi3 tsá2 hí3 bíh1 tsá2 jmí1 cua32 ho3hñú13 cuáh32 ñí1 téh23 tsú2 Ho3hñú13 Chú32 Jniá3 hi3 jmí1 mi32 cú1dái3n3, jáun2 ca3ja3cáun2 lín32 tsí3 tsú2; lí1 tiá2 ñi32 he3 jmu3 bíh1 tsú2 li3.

Pé1 hleh32 jái13 ñí1 he1 ñí1hñú3 hi3 ca3jmú3 hla1 Salomón

11 Jáun2 tsá2 hliánh2 má2lain32 hí3 né3 jmí1 má2dí1zianh2 Pé1 quionh3 Juan2 ñí1 lí3 ñí1hñú3, ñí1 juáh3 tsú2 jáun2 “Quioh21 Salomón”; hi3 jáun2 juóun32 tsáu2 cua3tú1 cuá1lin3 ñí1 jáun2 hi3 ca3ja3cáun2 lín32 tsí3. 12 Jmí1 ca3jíen32 jáun2 Pé1 tsá2 hí3 ca3juáh3:

—Hnoh2, tsá2 ziáun2 dí2 hué32 *Israel lá2, ¿he3 lái3h32 sa3 jlánh1 tsá2cáun2 honh2 hnoh2 hi3 ca3tin1 tsá2 jmí1 hliánh2 lá2? ¿He3 lái3h32 ná1jie1 hnoh2 jnoh1 la3juah21 dúh1 hi3 tái2 jnoh1 bíh1, ho3 hi3 chun1 jnoh1 hmóu32, hi3 jáun2 má2lain32 tsá2 jmí1 hliánh2 lá2? 13 Dió32 Juo13 jméi2 dí1hio3 ñú1deh3 bíh1 dí2, la3 cun3 hla1 Há2bran21, hla1 Isaac, ji3 hla1 Jacob, hnga2 Dió32 hí3 bíh1 má2lí2ma3li21 hi3 quien2 Jesús Tsá2 lín3 quian21 tsú2. Jesús hí3 dá2 ca3ñí1jan32 hnoh2 ñí1 hó21ñí1 tsá2tan21, hi3 ca3hna3 náh2. Hi3 uá1jinh1 Pilato jmí1 hnió3 lión32 Tsá2 hí3, ti3la3 hnoh2 má1ná1, tiá2 ca3li3hnáuh2 yáh3 náh2. 14 Ha3 tiá2 ca3li3hnáuh2 yáh3 hnoh2 lion1 jan2 Tsá2 chun1 Tsá2 cuá1chan1 ñí1con2 Dió32, ti3la3 hnoh2 dá2 ca3hiú1 ca3mí3h1 hi3 liáun3 jan2 tsá2 jngih2 tsáu2 bíh1. 15 Hi3 jáun2 hnoh2 dá2 ca3jngih32 bíh1 náh2 Tsá2 lín3 mí1zioh21 pí3 hi3 lí13 zian2 dí2; ti3la3 Dió32 né3 ca3jmú3 hi3 ca3jenh13 tsú2 ja1 hla1. Hi3 jáun2 jnoh1 né3 cue32 jú1 tson2 hi3 tson2 bíh1 la3 jáun2 li3. 16 Hi3 jáun2 tsá2 hliánh2 lá2, tsá2 jmí1 cuóun21 náh2 hi3 jmí1 jien1 náh2 tián3, má2lain32 bíh1 quí1 cun3ñí1 hi3 lí2chá32 cáun2 tsí3 ñí1con2 Jesús. Cun3quionh3 hi3 tanh23 jnoh1 ta21 Jesús, hi3 jáun2 ta3né32 né3 má2jien1 náh2 tsá2 lá2 hi3 má2chun1, hi3 má2pin3.

17 ”Má2ño1 jná13 reh2 hi3 hnoh2 bíh1 ca3jmuh3 cáun2 hi3 tiá2 ñíh1 quiúnh1 náh2 la3jín32 tsá2 ná1chín1 joh2 náh2 jmí1 ca3jngih32 náh2 Jesús. 18 Ti3la3 la3 jáun2 bíh1 ca3ma3tí32 Dió32 la3 cun3 jái13 hi3 ca3juáh3 jmí1tin2 lín32 cun3quionh3 tsá2 ca3lin3 hí3 *ti32 jë1 Dió32, hi3 ca3juáh3 tsú2 jáun2 hi3 ca3tin1 bíh1 Tsá2 lín3 Cristo ma3tso2 tsí3. 19 Hi3 jáun2 tí1 jéinh1 náh2 jmí1 honh2, jinh1 náh2 ti3 ñí1con2 Dió32, jáun2 Dió32 hin3 tso3 quián13 náh2, hi3 jáun2 Dió32 Juo13 dí2 jmu3 hi3 tinh21 honh2 náh2, 20 hi3 zen3 tsú2 siáh3 Jesús, Tsá2 ca3hión32 tsú2 hí3 la3 cun3 jmí1tin2 lín32 hi3 lín13 Cristo ñí1con2 hnoh2. 21 Ti3la3 hniáuh32 bíh1 cuá32 tín2 Jesús hí3 hñu3mi3cuú2 ca3la3 ñí1 cá1chó21 jmái1 hi3 jmóuh32 Dió32 hmai21 ca3la3 jí32 hi3 zia32, rón32 la3 cun3 lí3 jái13 hi3 ca3jmú3 tsú2 jáun2 cun3quionh3 tsá2 ca3lin3 ti32 jë1 tsú2. 22 Uá1la3 cun3 jái13 hi3 ca3juáh3 hla1 Moisés,

jmí¹ ca³juáh³ jáun² la³ lá²: “Ja¹ tsá² renh² hnoh² bíh¹ zion³ Dió³² jan² tsá² hau³ jái¹³ hi³ lín¹³ ti³² jë¹ Dió³² ñí¹con² hnoh², jái¹³ la³ ho² jná¹³ lá². Jáun² hniáuh³² náih¹³ bíh¹ hnoh² ca³la³ ji³² he³ jái¹³ hi³ juáh³ tsá² hí³. 23 Quí¹ la³ lá² lí³ ní¹juáh³ tsá² tiá² jmu² nieh³, Dió³² dá² hin³ bíh¹ tsá² hí³ ja¹ tsá² quionh³”.

24 ”La³ jáun² bíh¹ ca³juáh³ siáh³ hla¹ Sá²mie²¹, ji³ ca³la³jín³² tsá² ca³lin³ hí³ ti³² jë¹ Dió³² ñí¹ hná¹ jáun², hi³ tson² bíh¹ la³ chau²¹ jmái¹ hi³ lí¹³ la³ jáun². 25 Hnoh² bíh¹ tsá² ca³tin¹ hi³ hiáuh³ la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² cun³quionh³ tsá² ca³lin³ hí³ ti³² jë¹ tsú², ca³tin¹ hnoh² bíh¹ jái¹³ hi³ má²ná¹re², la³ cun³ jái¹³ hi³ li³ jmí¹ ca³tanh² jáun² Dió³² nió³² quionh³ hla¹ renh² hnoh² tsá² má²cá²hiá² cá²tsan³ jmí¹tin², la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³juáh³ jáun² Dió³² ñí¹con² hla¹ Há²bran²¹, hi³ ca³juáh³ jáun² la³ lá²: “Cun³quionh³ jon³zíh¹ jon³cháuh³ hnú² bíh¹ lí¹³ li³mieh² la³ ma³ quin³² ma³ cu³ nió³ tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³”. 26 Hi³ jáun² dá² jmí¹ ca³zion³ Dió³² Tsá² lín³ hí³ quian²¹ tsú², ñí¹con² hnoh² bíh¹ tín² ca³zen³ Dió³² Tsá² hí³ hi³ ma³mieh² tsú² hnoh² cun³quionh³ hi³ ti³ jenh³ tsú² hnoh² ma³ quin³² ma³ jan³² náh², hi³ jáun² tiú²uú² jmúh¹³ náh² tso³.

4

Má²jan² tsú² Pé¹ ji³ Juan² ta³ ñí¹ tsá²tan²¹

1 Tá¹la³ dí¹hleh³² jáun² bíh¹ Pé¹ quionh³ Juan² ñí¹con² tsá² ná¹ngih³² hí³, ca³cua³taunh²¹ tsá² ná¹lín³ mí²tsáu², quionh³ tsá² cuá¹lín³ juo¹³ tsá²cuú² tsá²ta³ mí²tsáu², tsá² jmu² hí³ hua³hí¹³ cuáh³² chín¹ ji³ tsá² cu³ nió³ téh²³ tsú² *saduceos. 2 Tsá² hí³ ca³míh³ tsí³ quí¹hliá² hleh³² Pé¹ ji³ Juan² hi³ ca³jenh¹³ bíh¹ Jesús, hi³ jáun² la³ jáun² má²lin¹ hi³ la³ jenh¹³ bíh¹ siáh³ tsá² má²ca²tsan³. 3 Hi³ jáun² ca³jan³ dí² tson³ hi³ ca³ñí¹tionh¹³ dí² cú² nie² hñu³mí¹ñí², quí¹hliá² má²ca³hláu³ bíh¹. 4 Ti³la³ juóun³² lín³² bíh¹ tsá² má²lí²nié³² hí³ jái¹³ ca³taunh³ ta²¹, jmí¹jáun² ca³li³tín³ tsáu² cun³ hñá³ mei²¹ jmáh³la³ tsá²ñuh².

5 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² ca³ngih³² tsá² ná¹chín¹ tsá² *judíos já¹ juú² Jerusalén, quionh³ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú², ji³ ti³² liei²¹ ní². 6 Ja¹ jáun² jmí¹ zenh² Anás tsá² jmí¹ lín³ mí²tsá² hién¹, Caifás, Juan², Lí²ján¹ ní² siáh³, ji³ ca³la³ jín³² tsá² cá² mí¹zionh² tsá² zia³² jái¹³ ñí¹con² hi³ lín¹³ mí²tsá² hién¹. 7 Jáun² ca³ñí¹quión²¹ tsú² Pé¹ quionh³ Juan² hi³ ca³chan³ dí² chu³jo² ja¹ ñí¹ ná¹ngih³² dí² jáun², hi³ ca³ngái³ dí²:

—¿Hin² héih³² quioh²¹ ca³jmuh³ hnoh² la³ jáun², ha³ jinh¹ hian³ náh² jái¹³?

8 Ti³la³ Pé¹ né³, ca³la³ hi³ canh² Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ tsí³ ca³ngái³, hi³ ca³juáh³:

—Hnoh² tsá² ná¹chín¹ náh² hué³² *Israel lá², ji³ hnoh² tsá²daun³², 9 hnoh² la³ má²ca³cuú² ca³ngih³² náh² hi³ cánh¹ náh² jú¹ tson² ñí¹con² jnoh¹ ca³ti²¹ cáun² hi³ chu²¹ hi³ ca³li³ ñí¹con² tsá² jmí¹ hliánh² lá², hi³ he³ lánh³ rón³² ca³lan³ tsú²; 10 jáun² né³, cuí¹ li³ ñíh¹³ hnoh² ji³ ca³la³ ji³lin² tsá² Israel ñí¹ hná¹ ní² hi³ cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Jesucristo Tsá² Nazaret bíh¹ lan³ tsá² jmí¹ hliánh² lá², Jesús Tsá² ca³ton³ hnoh² hí³ crei²¹; ti³la³ Dió³² má¹ná¹, ca³jmú³ hi³ ca³jenh¹³ tsú². 11 Tsá² hí³ jmí¹ lín³ la³jmí¹ lí³ cá² mái³ quín¹ hi³ tiá² jéih³² tsá² ná¹lín³ ti³² hiah³², ti³la³ ta³né³² lí³ cá² mái³ quín¹ hi³ jlánh¹ bíh¹ quien², quín¹ hu²¹ cuoh¹ hiah³². 12 Cu³tí³ tiá² hin² zian² hí¹ jan² tsá² siánh³ hi³ lí¹³ liáu³² dí². Quí¹ tiá² tsá² siánh³ ca³cuen³ yáh³ Dió³² ñí¹ hué²¹ lá² hi³ te¹³ jnoh¹ liáu³².

13 Jmí¹ ca³jíe³ jáun² tsá²tan²¹ hí³ hi³ jlánh¹ tiá³ nio² tsí³ Pé¹ ji³ Juan², ji³ jmí¹ ca³li³ ñi³² dí² siáh³ hi³ tiá² hliáun³ sí² la³ ca³ma³tin³² yáh³ tsú², hi³ tsá² lí¹ tsáu² bíh¹ hí³, hi³ jáun² ca³ja³cáun² bíh¹ tsí³ tsú². Jmí¹jáun² ca³li³tsin² tsú² hi³ tsá² hí³ ca³li³ tin² cun³ñí¹ hi³ ca³ñi³táunh¹ quionh³ Jesús bíh¹. 14 Ja³bí¹ ja¹ jáun² jmí¹ zenh¹ tsá² jmí¹ hliánh² hí³, hi³ jáun² lí¹ tiú²uú² ñi³² he³ juáh³ bíh¹ tsú² li³. 15 Jmí¹jáun² ca³huen³ tsú² tsá² hí³ cu³tiá³ cheih³² tá¹la³ ca³juu³ ca³hlénh³ dí² hmóu³²; 16 hi³ ca³juónh³ la³ lá²:

—¿He³ lánh³ jmú¹³ dí² ñí¹con² tsá²ñuh² ní² juáh¹³? Quí¹ tson² bí¹ la³ ca³jmú³ tsá² ní² cáun² hua³jueh³², hi³ ji³lin² bíh¹ tsá² zian² já¹ juú² Jerusalén lá² má²ná¹ñi³², hi³ jáun² tiú²uú² lí¹³ yáh³ juáh¹³ jnoh¹ hi³ tiá² tson². 17 Hi³ la³ cun³ tiá² tsa³cuóun² jái¹³ ní² ñí¹ uóunh³ né³, hniáuh³² juénh¹³ bíh¹ dí² tsá² ní², hi³ jáun² li³ cóh³² tsú², hi³ jáun² ta³né³² ti³ chí¹ján³ tiú²uú² hléh³² tsú² hi³ ca³tin¹ Jesús.

18 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³teh³ dí² siáh³ ñéih³ hi³ ca³zái³h³ dí² la³ lá²:

—¡Cónh³ tiá² hniáuh³² hléh¹³ hnoh², ho³ hi³ má¹tin¹³ hnoh² tsáu² hi³ ca³tin¹ Jesús!

19 Ti³la³ Pé¹ ca³ngái³ quionh³ Juan²:

—Hniauh² náh² tín² re² honh² ní¹juáh³ ca³ti²¹ hi³ taunh¹³ jnoh¹ tín² ta²¹ hnoh² cha³ jmí¹ tanh¹³ jnoh¹ ta²¹ Dió³². 20 Ti³la³ jnoh¹ má¹ná¹, cun³ tiá² lí¹³ bíh¹ chá¹³ jnoh¹ ti³ có³², hi³ juáh¹³ hi³ tiá² hléh¹³ jnoh¹ la³ cun³ hi³ má²ca³neh²¹ ji³ hi³ má²ca³nái¹³.

21 Jáun² tsá² hí³ ca³hléh³ siáh³ jú¹ cáu², hi³ jáun² cáun² lí¹ ca³lión³² bíh¹ dí² tsú² ta³ tiá² lin¹ hi³ ca³li³re²; quí¹ tiá² ca³choh¹³ yáh³ tsú² he³ lánh³ ma³tson¹³ tsá² hí³, quí¹ ca³la³ jín³² bíh¹ tsáu² jmí¹ ná¹má²quien² Dió³² cun³ñí¹ hi³ má²li³² la³ jáun². 22 Quí¹ lí³ cun³ tun³ló³²

miiˀ máhᶟ jmíˀ máˀhúnˀ tsáˀ jmíˀ hliánhˀ híᶟ jmíˀ laɨnᵉˀ cunᶟquionhᶟ huaᶟjuehᵉᵉ.

Tsáˀ rehˀ mɨᵉᵉ píᶟ ñíˀconˀ Dióᵉᵉ
(Hechos 2:1-4)

23 Jmíˀ máˀcaᶟliáunᶟ jáunˀ Péˀ quionhᶟ Juanˀ jaᶟtanhᵉˀ tiᶟ ñíˀ tionhˀ tsáˀ quionhᶟ, hiᶟ jáunˀ caᶟchᵃᶟ tsúˀ caᶟlaᶟ jíᵉᵉ laᶟ cunᶟ hiᶟ máˀlíˀjuáhᶟ jáunˀ tsáˀ náˀlínᶟ miᶟjmúᶟ laᶟ máˀquionhᶟ tsáˀdaunᵉᵉ. 24 Jmíˀ máˀlíˀniéiᵉᵉ tsúˀ jáɨᵉᵉ jáunˀ néᶟ, jɨᶟlinˀ bíhˀ tsúˀ caᶟliéinhᵉᵉ Dióᵉᵉ cuᶟtsaᵉᵉ, hiᶟ caᶟjuáhᶟ laᶟ láˀ:

—Hnúˀ Tiᵉᵉ Juoᵉᵉ jnohˀ, hnúˀ bíhˀ Dióᵉᵉ Tsáˀ caᶟjmuhᶟ caᶟlaᶟ tánˀ laᶟ cuᶟ laᶟ juéhᶟ miᶟcuúˀ jɨᶟ caᶟlaᶟ jíᵉᵉ hiᶟ ziaᵉᵉ. 25 Hlaˀ Dáˀviᵉˀ jméiˀ díˀhioᶟ ñúˀdehᶟ jnohˀ, tsáˀ jmíˀ línᶟ híᶟ quianᵉˀ hnúˀ, caᶟhléhᶟ cháhᶟ hnúˀ cunᶟquionhᶟ píᶟ quiohᵉˀ Jmíˀchíᶟ Chunˀ jmíˀ caᶟjuáhᶟ tsúˀ jáunˀ laᶟ láˀ:

¿Heᶟ láihᵉᵉ jlánhˀ tiáᶟ siaunᵉᵉ ñiᶟtáunhˀ tsáˀ zianˀ ñíˀ huéᵉˀ láˀ,
hiᶟ máˀcúˀ máˀrenᵉˀ tsúˀ jáɨᵉᵉ tiáˀ quienˀ?
26 Tsáˀ náˀchínˀ ñíˀ huéᵉˀ láˀ caᶟcuúˀ caᶟngɨhᵉᵉ,
caᶟcuúˀ caᶟjenhˀ tsáˀ náˀhoˀ jáɨᵉᵉ,
hiᶟ jmíˀ hnióᶟ tsúˀ jmuᶟ hniéiˀ ñíˀcon² Dióᵉᵉ
jɨᶟ ñíˀcon² Cristo Tsáˀ cuáˀhiáunˀ johˀ Dióᵉᵉ níˀ siáhᶟ.

27 ”Quíˀ tsonˀ bíhˀ jáˀ juúˀ láˀ caᶟngihᵉᵉ reᵉˀ Herodes quionhᶟ Poncio Pilato, *tsáˀcáˀjoᵉˀ, jɨᶟ tsáˀ ziáunˀ jnohˀ huéᵉᵉ Israel láˀ níˀ siáhᶟ, hiᶟ caᶟtiánhᶟ cáˀhonᶟ hiᶟ jmuᶟ hianˀ tsíᶟ ñíˀcon² Jesús Tsáˀ cuáˀchanˀ hiᶟ línᶟ quianᵉˀ hnúˀ, Tsáˀ caᶟhionˀ hnúˀ híᶟ hiᶟ línˀᵉ Cristo. 28 Cunᶟñíˀ hiᶟ hnúˀ Tsáˀ cúˀ juenhˀ núˀ, hiᶟ jáunˀ laᶟjínᵉᵉ tsáˀ híᶟ cáunˀ caᶟjmúᶟ laᶟ cunᶟ hiᶟ caᶟlínˀᵉ hnúˀ jmíˀtinˀ hiᶟ haᶟ lánhᶟ caᶟtiᵉˀ líˀᵉ. 29 Jáunˀ hnúˀ Juoˀᵉ jnohˀ, jɨahᶟ dúhˀ taunhˀ tsúˀ jnohˀ húˀmuᶟhéihᵉᵉ; jáunˀ ñíˀconˀ hnúˀ miᵉᵉ jnohˀ, jmuᶟ bíhˀ hnúˀ hiᶟ niauᵉˀ tiáᶟ tsíᶟ jnohˀ hiᶟ hléhˀᵉ jnohˀ jáiˀᵉ quiánˀᵉ hnúˀ, jnohˀ tsáˀ láiᵃᶟ jnohˀ *tsáˀ máˀnáˀhlánhˀ johˀ hnúˀ. 30 Tinᵉᵉ tiáᶟ hnúˀ cuonhˀ tsáˀ tsáunˀ hiᶟ jáunˀ lanˀᵉ, hiᶟ cuéhˀ núˀ siáhᶟ jáiˀᵉ hiᶟ líˀᵉ huaᶟjuehᵉᵉ jɨᶟ liᵉˀ níˀ caᶟlaᶟ cunᶟquionhᶟ héihᵉᵉ quiohᵉˀ Jesús Tsáˀ híenˀ, Tsáˀ línᶟ quianᵉˀ hnúˀ.

31 Jmíˀ máˀlíˀliéinhᵉᵉ tsúˀ jáunˀ Dióᵉᵉ néᶟ, caᶟjíehᶟ hñúᶟ ñíˀ jmíˀ tionhˀ tsúˀ, jáunˀ caᶟlaᶟ jɨᶟlinˀ tsáˀ híᶟ caᶟcónhᵉᵉ Jmíˀchíᶟ Chunˀ hñuᶟ tsíᶟ, jmíˀjáunˀ caᶟtaᶟnoˀ tiáᶟ tsíᶟ tsúˀ hiᶟ hléhᵉᵉ jáiˀᵉ quiohᵉˀ Dióᵉᵉ.

Jmuˀ tsáˀ rehˀ hiᶟ quiohᵉˀ cáˀreˀ laᶟjíᵉᵉ hiᶟ ziaᵉᵉ quiohᵉˀ
(Hechos 2:42-47)

32 Laᶟjínᵉᵉ tsáˀ caᶟtaunhᶟ híᶟ taᵉˀ caᶟjuónhᶟ cúˀreˀ, hiᶟ cáunᵉ máˀnáˀtiohᵇ tsíᶟ; híˀ janᵉ tsáˀ híᶟ tiáˀ caᶟliᶟ hniáˀ hiᶟ liᶟ quiohᵉˀ hngaˀ hiᶟ ziohˀ, tiᶟlaᶟ jiᶟlinˀ bíhˀ tsúˀ caᶟliᶟquiohᵉˀ hiᶟ jmíˀ ziohˀ jáunˀ. 33 Hiᶟ jáunˀ caᶟlaᶟ hiᶟ pinᶟ línᵉᵉ bíhˀ jáiᵉᵉ quiohᵉˀ *tiᵉᵉ tsáˀ quianᵉᵉ híᶟ jëˀ Dióᵉᵉ caᶟcuéᶟ júˀ tsonˀ laᶟ máˀcueᵉᵉ jáunˀ hiᶟ tsonˀ bíhˀ caᶟjenhᵉᵉ Jesús; hiᶟ jáunˀ Dióᵉᵉ caᶟmaᶟhéˀ maᶟmiehˀ línᵉᵉ caᶟlaᶟ jɨᶟlinˀ tsáˀ híᶟ. 34 Híˀ janˀ yáhᶟ tsáˀ híᶟ tiáˀ hiᶟ jmíˀ líˀhniáuhᵉᵉ quiohᵉˀ, quíˀ jɨᶟlinˀ tsáˀ jmíˀ ziaᵉᵉ tunᶟ hniᵉᵉ hñúᶟ quiohᵉˀ hoᶟláˀdáˀ hueᵉᵉ, caᶟquiᶟ caᶟhnahᶟ bíhˀ hiᶟ jáunˀ quiohᵉˀ, jáunˀ tíˀ ñiᶟquiauᵉᵉ tsúˀ quɨeᶟ jáunˀ, 35 hiᶟ tíˀ chaᵉᵉ tsúˀ joᶟcuoˀ tiᵉᵉ tsáˀ quianᵉᵉ híᶟ jëˀ Dióᵉᵉ, hiᶟ jáunˀ tsáˀ híᶟ tíˀ tsóhᶟᵉ quɨeᶟ jáunˀ níˀjuáhᶟ haᶟcónhᶟliᶟhniáuhᵉᵉ ñíˀconˀ maᶟ quinᵉᵉ maᶟ janᵉᵉ. 36 Laᶟ jáunˀ bíhˀ caᶟjmúᶟ janˀ tsáˀ caᶟliᶟziˀ huéᵉᵉ Chipre, tsáˀ jmíˀ jmáiˀ Séᵉᵉ, janˀ jónˀzíhˀ jónˀchoˀ hlaˀ Leví, tsáˀ caᶟtehᶟ tiᵉᵉ tsáˀ quianᵉᵉ híᶟ jëˀ Dióᵉᵉ, Bernabé, laᶟ cunᶟ niéihᶟ “tsáˀ máˀhonᶟ tsáuˀ”. 37 Tsáˀ híᶟ caᶟhnahᶟ huéᵉᵉ quiohᵉˀ, hiᶟ jáunˀ quɨeᶟ jáunˀ caᶟchᵃᶟ tsúˀ joᶟcuoˀ tiᵉᵉ tsáˀ quianᵉᵉ híᶟ jëˀ Dióᵉᵉ.

5

Tsoᶟ quiohᵉˀ Ananíaˢ quionhᶟ Safira ñíˀcuoˀ

1 Tiᶟlaᶟ janˀ tsáˀñuhˀ tsáˀ jmíˀ jmáiˀ Ananías, ñíˀcuoˀ tsúˀ jmíˀ jmáiˀ Safira, tsáˀ híᶟ caᶟhnahᶟ huéᵉᵉ quiohᵉˀ; 2 tiᶟlaᶟ caᶟliᶟquiohᵉˀ bíhˀ tsúˀ caᶟláˀ quɨeᶟ hmóuᵉᵉ, hiᶟ ñíˀ hnáˀ jáunˀ néᶟ caᶟchᵃᶟ tsúˀ joᶟcuoˀ tiᵉᵉ tsáˀ quianᵉᵉ híᶟ jëˀ Dióᵉᵉ [caᶟlaᶟ juahᵉˀ dúhˀ hiᶟ máˀlíˀjíenhᵉᵉ díˀ jɨᶟliᵉᵉ]. Cúˀreˀ caᶟjuónhᶟ bíhˀ tsúˀ quionhᶟ tsáˀmiᶟ ñíˀcuoˀ hiᶟ jmuᶟ laᶟ jáunˀ. 3 Jmíˀjáunˀ caᶟjuáhᶟ Péˀ laᶟ láˀ:

—Hnúˀ Ananías, ¿heᶟ láihᵉᵉ tsáˀ hlɑɨnhˀ hiᶟ hñuᶟ honhˀ hnúˀ hiᶟ jmíˀ ñíˀmáˀcanᵉᵉ núˀ Jmíˀchíᶟ Chunˀ? Saᶟ líˀhmáhˀ bíhˀ hnúˀ caᶟláˀ quɨeᶟ hiᶟ líˀmaᶟhmahˀ tsáuˀ quiohᵉˀ hueᵉᵉ quiánᵉᵉ núˀ. 4 ¿Háˀ junᶟjuáhᵉᵉ hiᶟ jmíˀ quiánᵉᵉ huenˀ bíhˀ hnúˀ hueᵉᵉ jáunˀ? Hiᶟ quɨeᶟ hiᶟ máˀlíˀhnáihˀ hnúˀ jáunˀ hueᵉᵉ néᶟ, ¿háˀ junᶟjuáhᵉᵉ hiᶟ jmíˀ quiánᵉᵉ huenˀ bíhˀ hnúˀ jaunᵉᵉ? ¿Heᶟ láihᵉᵉ saᶟ laᶟ níˀ yáhᶟ caᶟlínᵉᵉ hnúˀ jmúhᵉᵉ? Laᶟ jɨᶟ ñíˀconˀ Dióᵉᵉ bíhˀ máˀlíˀhléhˀ hnúˀ júˀ tíˀjáiˀ, junᶟjuáhᵉᵉ jmáhᶟlaᶟ ñíˀconˀ jnohˀ tsáˀmiᶟcuóunˀ yáhᶟ.

5 Laᶟ cunᶟ jmíˀ caᶟnáiᵉᵉ Ananías jáiᵉᵉ jáunˀ néᶟ, caᶟquinhᶟ hiᶟ junᶟ. Jáunˀ caᶟlaᶟ jínᵉᵉ bíhˀ tsáˀ caᶟliᶟ ñiᵉᵉ hiᶟ jáunˀ caᶟtaᶟhúˀ cóhᵉˀ tsíᶟ. 6 Jáunˀ tsáˀ tsáˀñúˀ jmíˀ tionhˀ ñíˀ jáunˀ jaᶟtaunhᵉˀ hiᶟ caᶟñíˀtsenhᵉᵉ hlaˀ híᶟ hmɨhᵉᵉ, jmíˀ liᵉˀ jáunˀ caᶟjanᶟ díˀ hiᶟ caᶟñíˀhónᵉˀ.

7 Máˀcaᶟngaˀ cunᶟ hniᵉᵉ oˀráˀ laᶟ cunᶟ jmíˀ caᶟhiᶟ siáhᶟ ñíˀcuoˀ hlaˀ Ananías híᶟ ñíˀ jáunˀ, híˀ cáunˀ tiáˀ hiᶟ ñiᵉᵉ yáhᶟ tsúˀ hiᶟ heᶟ laᶟ máˀliᵉᵉ. 8 Jáunˀ Péˀ caᶟngáiᵃᶟ siáhᶟ tsáˀmiᶟ híᶟ laᶟ láˀ:

—Juah[21] neh[21], ¿hí[1] tson[2] ca[3]hnái̱h[1] hnoh[2] hué[32] la[3] cun[3] hmah[21] hi[3] má[2]lí[2]juáh[3] ñí[2]cuoh[2] nú[2]?

Jáun[2] tsá[2]mi̱[3] hí[3] ca[3]juáh[3]:

—Ján[3], cun[3] jáun[2] bíh[1].

9 Jáun[2] Pé[1] ca[3]juáh[3] siáh[3]:

—¿Lánh[3] rón[32] ca[3]cháunh[13] chinh[32] hnoh[2] hi[3] jmí[1] hnáuh[2] náh[2] cá[1] lan[13] Jmí[2]chí[3] Chun[1] joh[1] Dió[32]? Ní̱[2] má[2]hí[1]já[2]tánh[1] tsá[2] cuí[2]ñí[1]hón[21] ñí[2]cuoh[2] hnú[2] cheih[32] ní̱[2], hi[3] jáun[2] ta[3]né[32] má[2]jau[3] tsú[2] siáh[3] hnú[2].

10 La[3] cun[3] jmí[1]jáun[2] bíh[1] ca[3]quinh[3] siáh[3] tsá[2]mi̱[3] hí[3], hi[3] jun[3] ta[3] ñí[1] Pé[1]. Jáun[2] jmí[1] taunh[21] tsá[1]ñú[1] hí[3] ñéih[3] ca[3]jíe[3] hi[3] má[2]rá[2]jún[1] siáh[3] tsá[2]mi̱[3] hí[3], jáun[2] ca[3]jan[3] tsú[2] siáh[3] hla[1] hí[3] hi[3] tsa[3]hón[32] dí[2] can[32] ñí[1] má[2]hú[1]hón[21] ñí[2]cuo[2]. 11 Hi[3] jáun[2] la[3]jín[32] tsá[2] má[2]lín[3] hí[3] cuáh[32] ca[3]ta[3]hú[1] cóh[21] tsi̱[3], ji̱[3] la[3]jín[32] tsá[2] ca[3]li[3] ñi[32] ní[2] siáh[3].

Hliáun[3] hua[3]jueh[32] ji̱[3] li[21] jmu[2] ti̱[32] tsá[2] quian[32] jë[1] Dió[32]

12 Hi[3] jáun[2] ti[32] tsá[2] quian[32] hí[3] jë[1] Dió[32] ca[3]jmú[3] hliáun[3] lín[32] li[21] ji̱[3] hua[3]jueh[32] ja[1] tsáu[2]. Hi[3] ca[3]la[3] ji̱[3]lin[2] tsú[2] ti̱[2] ngi̱h[32] cuáh[32] chín[1] quioh[21] tsá[2] *judíos ñí[1] lí[3] jáun[2] ñí[1]hñú[3], ñí[1] juáh[3] tsú[2] jáun[2] “Quioh[21] Salomón”. 13 Ti[3]la[3] hí[1] jan[2] yáh[3] tsá[2] ñí[1] hná[1] jáun[2] tiá[2] jmí[1] tiá[23] tsí̱[3] hi[3] ngi̱h[13] quionh[3] tsá[2] hí[3], uá[1]jinh[1] la[3]jín[32] tsáu[2] jmí[1] hleh[32] re[2] hi[3] ca[3]ti̱n[1] tsú[2]. 14 Cun[3] jáun[2] juóun[32] bíh[1] tsá[2]mi̱[3] tsá[2]ñuh[2] ca[3]tanh[2] ta[21] Ti[32] Juo[13] dí[2], hi[3] jáun[2] ti[3] li[3]mí[1] ca[3]juóun[3] tsú[2]. 15 Hí[1] la[3] ti̱[3] juóun[32] lín[32] tsá[2] tsáun[1] ca[3]chu[3] ca[3]huen[3] tsú[2] cheih[32] hi[3] ca[3]chan[3] dí[2] hú[1] ju̱i[32] ñí[1] lí[3] ja[1] hñú[3], hi[3] ná[1]tsin[1] ñí[1] jen[3] ho[3] ñí[1] jmu[2], hi[3] jáun[2] lan[13] ní[1] má[1]ti̱[3] heinh[21] quioh[21] Pé[1] ñí[1] quioh[21] tsá[2] hí[3] ní[1] má[1]ca[3]nga[2] Pé[1] ju̱i[32] jaun[32]. 16 Ja[3]bí[1] juóun[32] tsá[2] juú[2] siáh[3] siáh[3] cua[3]taunh[21] já[1] juú[2] Jerusalén, hi[3] ná[1]jan[2] tsú[2] tsá[2] tsáun[1] ji̱[3] tsá[2] ná[1]tiáunh[1] jmí[2]chí[3] hláinh[1] hñu[3] tsí̱[3] ní[2], hi[3] jáun[2] ca[3]la[3] jín[32] jáun[2] bíh[1] tsá[2] hí[3] lan[3].

Jmu[2] tsá[2]tan[21] hian[2] tsí̱[3] ñí[1]con[2] Pé[1] ji̱[3] Juan[2]

17 Hi[3] jáun[2] jmí[1]jáun[2], tsá[2] cuá[1]lín[3] mí[2]tsá[2] hi̱en[1] la[3] má[2]quionh[3] tsá[2] quionh[3], tsá[2] cu[3] nió[3] téh[23] tsú[2] *saduceos, ca[3]ja[3] uóu[32] tsí̱[3], 18 hi[3] jáun[2] ca[3]ma[3]tson[13] dí[2] ti[32] tsá[2] quian[32] hí[3] jë[1] Dió[32] hi[3] ca[3]tónh[32] dí[2] hñu[3]mí[1]ñí[2]. 19 Ti[3]la[3] Ti[32] Juo[13] dí[2] ca[3]zen[3] jan[2] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] hi[3] cua[3]nia[32] hñu[3]mí[1]ñí[2] ta[3] já[1]niéi[2], jáun[2] ca[3]huen[3] dí[2] hi[3] ca[3]zái̱h[3] dí[2] la[3] lá[2]:

20 —Cuá[2]táunh[1] náh[2] cuá[2]tianh[3] náh[2] hñu[3] cuáh[32] chín[1] hi[3] cuá[1]zéih[3] náh[2] tsáu[2] ha[3] lánh[3] lí[13] zian[2] tsú[2] hi[3] hmai̱[21].

21 Jmí[1] má[2]lí[2]niéi[32] tsú[2] jái̱[13] jáun[2] né[3], ca[3]ñí[1]tiónh[21] hñu[3] cuáh[32] chín[1] hú[2]niéi[2] jmí[1] cá[1]jniá[21] jáun[2] hi[3] ca[3]ñí[1]ma[3]tin[2] tsú[2] tsáu[2].

Tá[1]la[3] jáun[2] ca[3]cuú[2] ca[3]ngi̱h[32] tsá[2] cuá[1]lín[3] mí[2]tsá[2] hi̱en[1] quionh[3] tsá[2] quionh[3], jmí[1]jáun[2] ca[3]liéinh[32] tsú[2] tsá[2] ná[1]lín[3] ta[21] hi[3] chín[1] ji̱[3] tsá[2]daun[32] tsá[2] ná[1]ñí[1] hué[32] *Israel ní̱[2] siáh[3]. Jáun[2] tsá[2] hí[3] ca[3]jmú[3] héih[32] hi[3] tsa[3]quión[32] tsú[2] tsá[2] tiáunh[1] hí[3] hñu[3]mí[1]ñí[2]. 22 Ti[3]la[3] jmí[1] ca[3]cha[3]táunh[1] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] mí[2]tsáu[2] hñu[3]mí[1]ñí[2] né[3], ha[3] tiú[2]uú[2] hin[2] tiáunh[1] yáh[3], jáun[2] ja[3]tanh[21] tsú[2] hi[3] ca[3]ñí[1]caun[2] jái̱[13]. 23 Jáun[2] ca[3]juáh[3] la[3] lá[2]:

—Jmí[1] cá[1]cháu[21] jnoh[1] hñu[3]mí[1]ñí[2], re[2] lín[32] bíh[1] jmí[1] dí[1]jnai̱[32], já[2] tionh[2] bíh[1] hliáu[3] ho[3]hñú[13] hñu[3]mí[1]ñí[2] hi[3] ná[1]jmu[2] hua[3]hí[13], ti[3]la[3] jmí[1] lí[1]nia[13] jnoh[1] hi[3] lí[2]neh[21] jnoh[1] ñéih[3], já[2] tiú[2]uú[2] tsá[2] hí[3] tiáunh[1] yáh[3].

24 Jmí[1] ca[3]nái̱[32] tsá[2] cuá[1]lín[3] hí[3] mí[2]tsá[2] hi̱en[1] jái̱[13] jáun[2] la[3] má[2]quionh[3] mi[3]jmú[3] ñí[1] hná[1] jáun[2] ji̱[3] tsá[2] cuá[1]lín[3] juo[13] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] mí[2]tsáu[2], tsá[2] jmu[2] hí[3] hua[3]hí[13] cuáh[32] chín[1] jáun[2] ní[2] siáh[3], jmí[1]jáun[2] jlánh[1] ca[3]hnauh[2] tsú[2] tsí̱[3] hi[3] he[3] bíh[1] né[3]bí[1] lí[13] ñí[1] hná[1] ní[2]. 25 Tá[1]la[3] jáun[2] cuan[3] jan[2] tsá[2]ñuh[2] hi[3] ca[3]juáh[3]:

—Tsá[2]ñuh[2] tsá[2] ca[3]tionh[1] hnoh[2] hí[3] hñu[3]mí[1]ñí[2], ó[32] bíh[1] siáh[3] má[2]ná[1]má[2]ti̱n[2] tsú[2] tsáu[2] hñu[3] cuáh[32] chín[1] ta[3]né[32].

26 Jáun[2] tsá[2] cuá[1]lín[3] hí[3] juo[13] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] mí[2]tsáu[2] né[3] ngau[3] quionh[3] tsá[2] joh[1] ti[3] cuáh[32] chín[1] jáun[2], hi[3] ca[3]ñí[1]quian[13] dí[2] ti[32] tsá[2] quian[32] hí[3] jë[1] Dió[32], ti[3]la[3] tiá[2] ca[3]hma[3] ca[3]cuóunh[32] yáh[3] tsú[2] tsá[2] hí[3] chí[1]hniéi[2] má[1]ná[1], quí[1]hliá[2] juénh[2] tsú[2] ní[1] ca[3]qui[3] ca[3]jnauh[3] tsáu[2] quín[1]. 27 Jmí[1] cuá[1]tanh[21] tsú[2] hi[3] ná[1]jón[21] tsá[2] hí[3] né[3], ca[3]chan[3] dí[2] ta[3] ñí[1] tsá[2] ná[1]ngi̱h[32] hí[3], jáun[2] mí[2]tsá[2] hi̱en[1] hí[3] ca[3]juáh[3] la[3] lá[2]:

28 —¿Há[1] jun[3]juáh[13] má[2]ca[3]juáh[13] bíh[1] jnoh[1] hi[3] cun[3] tiá[2] hnáu[2] jnoh[1] hi[3] hi̱eh[1] hnoh[2] tsáu[2] jái̱[13] hi[3] ca[3]ti̱n[1] Jesús? Ti[3]la[3] sa[3] la[3]jín[32] bíh[1] tsá[2] juú[2] Jerusalén lá[2] má[2]ná[1]ñi[32] jái̱[13] quián[13] hnoh[2], hi[3] hnáuh[2] náh[2] rá[1]caun[2] náh[2] jnoh[1] ca[3]ti[21] hi[3] jun[3] tsá[2] hí[3].

29 Jáun[2] Pé[1] ca[3]ngái̱[3] quionh[3] tsá[2] quionh[3]:

—La[3]ñí[1] la[3]ján[3] hniáuh[32] má[1]ti[21] jnoh[1] tín[2] ñí[1]con[2] Dió[32] bíh[1], jun[3]juáh[13] ñí[1]con[2] tsá[2]mi[3]cuóun[2] yáh[3]. 30 Dió[32] Juo[13] tsá[2]haun[32] dí[1]hio[3] ñú[1]deh[3] dí[2] ca[3]jmú[3] hi[3] ca[3]jenh[13] Jesús, Tsá[2] ca[3]jngi̱h[32] náh[2] hí[3] cun[3]quionh[3] hi[3] ca[3]ton[3] náh[2] tsú[2] jáun[2] tsoh[2] hmá[2]. 31 Dió[32] hí[3] siáh[3] ca[3]zió[3] tá[13] Jesús hi[3] ca[3]chan[3] tsú[2] ti[3] cuá[2] chu[21] quioh[21], hi[3] ca[3]héi[3] Jesús jái̱[13] hi[3] lí[13] lín[3] Juo[13] dí[2] Tsá[2] liáu[32], Tsá[2] cue[32] jái̱[13] hi[3] lí[13] ti̱[3] jéinh[32] tsáu[2] jmí[1] tsí̱[3], tsá[2] ziáun[2] dí[2] hué[32] Israel

lá², hi³ jáun² hin³ tso³ quiú¹³ dí². 32 Hi³ jáun² jnoh¹ lái³ tsá² cue³² jú¹ tson² quiúnh¹ Jmí²chí³ Chun¹ hi³ tson² bíh¹ li³ la³ jáun². Dió³² má²ca³cuen³ Jmí²chí³ Chun¹ hí³ ñí¹con² la³jín³² tsá² haih²¹ ta²¹.

33 Jmí¹ ca³nái³² tsá² ná¹ngih³² hí³ jái¹³ jáun² né³, ca³míh³ lín²¹ tsí³, hi³ jmí¹ má²hnió³ dí² jngih³ ti³² tsá² quian³² hí³ jë¹ Dió³². 34 Ti³la³ ja¹ tsá² ná¹ñí¹ hí³ jmí¹ cuá³ jan² tsá² húnˀ ja¹ tsá² cu³ nió³ téh²³ tsú² *fariseos, tsá² jmái² Gamaliel, jan² tsá² lín³ ti³² liei²¹; tsá² hí³ jlánh¹ jmí¹ taunh² tsáu² ta²¹. Tsá² hí³ ca³náu² hi³ ca³jmú³ héih³² hi³ huen³ tsú² cu³tiá³ ti³ cheih³² ti³² tsá² quian³² hí³ jë¹ Dió³². 35 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³záih³ dí² tsá² ná¹ñí¹ quionh³ la³ lá²:

—Hnoh², tsá² ziáun² dí² hué³² Israel lá², hua³hín¹³ náh² jmu³ ní¹juáh³ he³ hnáuh² hnoh² jmúh¹³ ñí¹con² tsá² ní². 36 Cháu¹ náh² honh² hi³ jmí¹ zian² jan² tsá² jmí¹ jmái² Teudas, tsá² hí³ jlánh¹ tí² jmu² quien² hnga². Jmí¹jáun² ca³háin³² ti³ con² tsá² hí³ cun³ quiún³ nio² hña³láun³ tsáu²; ti³la³ jmí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ ca³jngih³ tsú² tsá² hí³ né³, jmí¹jáun² lí¹ ca³háin³² ma³ quin³² bíh¹ tsá² jmí¹ quionh³ tsú², hi³ jáun² cun³ jáun² bíh¹ lí¹ ca³yéin². 37 Jmí¹ lí¹ cáin² jáun² siáh³ ca³chó³² jmái¹ hi³ ca³tónh³² tsú² tsáu² sí². Ja³bí¹ jmí¹jáun² ca³jmú³ siáh³ jan² tsáu² quien², tsá² hí³ jmí¹ jmái² Judas tsá² jmí¹ hín¹³ ti³ Galilea. Ja³bí¹ juóun³² lín³² tsáu² ca³ñi³táunh¹ quionh³ tsá² hí³. Ti³la³ la³ jáun² bíh¹ ca³jngih³ tsú² siáh³ tsá² hí³, hi³ jáun² lí¹ ca³háin³² ma³ quin³² bíh¹ tsá² jmí¹ quionh³ tsú². 38 Hi³ jáun² jná¹³ juanh³² cuí¹ lí³ la³ ní², ha³ tiú²uú² hi³ jmuh¹ hnoh² tsá² ní², quí¹ ní¹juáh³ jái¹³ quioh²¹ hmóu³² bíh¹ tsú² hleh³², jáun² chau²¹ jmái¹ tsa³hín³ bíh¹, 39 ti³la³ ní¹juáh³ jái¹³ jáun² né³ ja³² ñí¹con² Dió³², tiá² quinh¹ yáh³ hnoh² jmái¹ quiúnh¹ tsá² ní²; quí¹ ní² lí¹ ca³jmuh³ hnoh² hniéi² quiúnh¹ Dió³².

Jáun² ca³taunh³ bíh¹ tsá² ná¹ñí¹ hí³ ta²¹ jái¹³ hi³ ca³juáh³ jáun² Gamaliel hí³. 40 Jáun² ca³teh³ tsú² siáh³ ti³² quian³² hí³ jë¹ Dió³² ti³ ñéih³, hi³ ca³quiu³ ca³pan³ dí² quionh³ hñú¹jméi¹³ hi³ lí³ láu². Jmí¹ li²¹ jáun² ca³záih³ dí² hi³ tiú²uú² hniáuh³² hléh³² tsú² jái¹³ hi³ ca³tin¹ Jesús, jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³lión³² dí². 41 Hiún² lín³² bíh¹ tsí³ ti³² tsá² quian³² hí³ jë¹ Dió³² jmí¹ ca³huén² ja¹ quioh²¹ tsá² hí³, quí¹hliá² má²lí²ma³tso² tsú² tsí³ hi³ hua³heih²¹ cun³ñí¹ hí³ ca³tin¹ Jesús. 42 Ti³la³ tsá² hí³ má¹ná¹, cun³ tsa³háu² ca³ñí¹hléh² hñu³ cuáh³² chín¹ la³ má²hleh³² jáun² jú¹ chú³² hi³ ca³tin¹ Jesús, hi³ hí³ bíh¹ lín³ Cristo; hi³ ca³ñi³táunh¹ tsú² siáh³ ma³ quin³² ma³ caun³² hñú³ hi³ má²tin² tsáu².

6

Hnah² tsá² reh² quiaun³ tsá² lí¹³ ma³hau³ siáh³ cáun² ta²¹

1 Jmí¹jáun² li³mí¹ ca³juóun³ bíh¹ tsá² hain²¹ ti³ con² Jesús. Jáun² jmí¹jáun², tsá² *judíos tsá² jmí¹ tiáunh¹ ja¹ *tsá²cá²jo²¹, tsá² má²hleh³² jú¹ *griego, ca³ma³liáu³² hi³ ziú² hien² tsá² judíos tsá² qui³ tionh² hí³ hué³² *Israel, tsá² qui³ hleh³² hí³ jú¹jma² *hebreo quioh²¹, quí¹ tsá²mi³ hnái³ tsá² qui³ má²hleh³² jú¹ griego zian² ja¹ quioh²¹ tsú² tiá² jmí¹ hiáuh²³ yáh³ la³ cun³ hi³ hiáuh²³ tsá²mi³ hnái³ ñí¹ hná¹ jáun² ní¹ má¹ca³tsóh³ tsú² la³ cun³ hi³ lí²hniauh²³ quioh²¹ tsáu² cun³ tsa³háu². 2 Jáun² tsá² quian³tun³ hí³ né³, ca³jmú³ héih³² hi³ ngih¹³ la³jín³² tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² Jesús, jmí¹jáun² né³ ca³záih³ dí² tsú² jái¹³ lá²:

—Hnoh² reh², tiá² hniáuh³² yáh³ hi³ tunh²¹ jnoh¹ hi³ hléh¹³ jái¹³ quioh²¹ Dió³², cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ tiá² lí¹³ cué¹³ jnoh¹ má³² hi³ cuh³ tsáu². 3 Hi³ jáun² né³ reh², hniah³² náh² quiaun³ tsá²ñuh² ja¹ ñí¹ tiauh¹ dí² lá², tsá² lín²³ tsáu² hi³ chu²¹ tsí³, tsá² má²lin¹ hi³ má²canh² Jmí²chí³ Chun¹ joh¹ Dió³² hñu³ tsí³, tsá² jniá³ jmí¹ tsí³. Jáun² tsá² hí³ bíh¹ cue¹³ jnoh¹ ta²¹ jáun². 4 Jáun² jnoh¹ né³ ná¹chan¹ hi³ lienh¹ jnoh¹ Dió³² chí¹ñi¹ ji³ hi³ má¹tin¹³ jnoh¹ tsáu² jái¹³ quioh²¹ Dió³².

5 Ca³la³ jín³² bíh¹ tsú² ca³li³ hiún² tsí³ jái¹³ jáun². Jmí¹jáun² né³ ca³hnah² tsú² Tié³, jan² tsá²ñuh² canh² lín³² Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ tsí³, jan² tsá² tanh² ta²¹ Dió³² ca³la³ jonh³ jmí¹ tsí³, la³ má²quionh³ Pí²liéi¹, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, ji³ Cú²la²¹ tsá²cá²jo²¹ ní² siáh³, tsá² zian² juú² Antioquía, tsá² qui³ jmí¹ má²ca³hín¹³ hí³ jë¹ tsá² judíos. 6 Jmí¹jáun² ca³chan³ tsú² tsá² quiaun³ hí³ ta³ ñí¹ ti³² tsá² quian³² hí³ jë¹ Dió³², jáun² tsá² hí³ ca³liéinh³² Dió³²; jmí¹ li²¹ jáun² ca³ra³tsi³² dí² cuo² ñí¹ quioh²¹ tsú² [hi³ lin¹ hi³ hiún² tsí³ dí² hi³ tsá² hí³ jmu³ ta²¹ jáun²].

7 Jáun² ti³ li³mí¹ ja³cuóun² bíh¹ jái¹³ quioh²¹ Dió³² jmí¹jáun², ca³juóun³ lín³² bíh¹ tsá² hain²¹ ti³ con² Jesús já¹ jú² Jerusalén, hí¹ la³ ti³ juóun³² yáh³ mí²tsáu² ca³taunh³ ta²¹.

Má²tson¹³ tsú² Tié³

8 Tsá² jmái² hí³ Tié³ jmí¹ canh² lín³² pí³ quioh²¹ Dió³², jan² tsá² ca³ma³hé² ma³mieh² lín³² Dió³². Tsá² hí³ ti² jmu² hua³jueh³² ji³ li²¹ ní² siáh³ já¹ jú² jáun². 9 Jmí¹jáun² ca³li³hnió³ tsáu² juónh³ quionh³ Tié³, tsá² tiáunh¹ cuáh³² téh²³ tsú² “Cuáh³² quioh²¹ tsá² má²ca³liáun³ hi³ jmí¹ má²ná¹hlánh¹ joh¹

tsáu²”. Ja¹ quioh²¹ tsá² hí³ tiáunh¹ tsá² zian² juú² Cirene, tsá² zian² juú² Alejandría, tsá² zian² ti³ Cilicia, ji³ tsá² zian² hué³² Asia ni²² siáh³. La³jín³² bíh¹ tsá² hí³ ca³li³hnió³ juu³ hlénh³ quionh³ Tié³. 10 Ti³la³ tiá² li³ yáh³ hi³ ma³cu³ ma³jéinh³ tsú² jái·¹³ quionh³ Tié³, quí¹ ti³la³ Tié³ dá² tí² hleh³² jú¹ quiáh¹ hi³ ca³cué³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹. 11 Jáun² tsá² hí³ ca³hión³² ma³ jan² tsá² ca³chá³ jú¹ tí¹jái·², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Tsá²ñuh² lá² jlánh¹ tú² hión³² hla¹ Moisés ji³ Dió³² ní² siáh³.

12 Jmí¹ ca³nái·³² tsáu² jái·¹³ jáun² né³, ca³míh³ lín³² bíh¹ tsí³ tsá² juú² quionh³ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú², ji³ ti³² liei²¹ ní² siáh³. Jáun² ca³zanh³ tsú² Tié³ hi³ ca³jan³ dí² ñí¹con² tsá² ná¹chín¹ hué³² jáun². 13 Jáun² tsá² hí³ ca³hnah² siáh³ tsá² lí¹³ chá³² jú¹ tí¹jái·². Tsá² hí³ né³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Tsá²ñuh² lá² jlánh¹ chí¹ñi¹ hleh³² jú¹ hlah³ hi³ ca³tin¹ cuáh³² chín¹ quiú¹³ dí² ji³ hi³ ca³tin¹ liei²¹ ní² siáh³. 14 Jnoh¹ má²ca³nái·¹³ hi³ juáh³ tsá² ní² hi³ Jesús hná¹ tsá² Nazaret hí³ tsunh³ cuáh³² chín¹ quiú¹³ dí², hi³ zái·³² tsú² siáh³ la³ cun³ hi³ ná¹ngi²³ dí², la³ cun³ héih³² hi³ ca³quiú² jáun² hla¹ Moisés jmí¹tin².

15 Jáun² la³jín³² tsá² ná¹chín¹ tionh² ñí¹ jáun², ca³jíe³ chí¹tiá³ ñí¹ ñí¹ Tié³ hi³ jniá³ la³jmí¹ jniá³ ñí¹ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³².

7

Tié³ má²tson² jái·¹³ quioh²¹

1 Hi³ jáun² tsá² cuá¹lín³ mí²tsá² hien¹ ca³zái·h³ Tié³ la³ lá²:

—¿Hí¹ tson² hléh¹ hnú² la³ ní²?

2 Jáun² Tié³ ca³ngái·³:

—Hnoh² tsá²cáu³, ji³ tsá²daun³², re² quián² náh² jái·¹³ hi³ juanh²¹ jná¹³ lá². Dió³² Tsá² cú² Tsá² juenh² ca³ma³jnia³² ñí¹con² hla¹ Há²bran²¹ tsá²haun³² jméi² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí² tá¹la³ jmí¹ cuá³ tsú² hué³² Mesopotamia, ñeh² bíh¹ hi³ tsa³cuá² tsú² juú² Harán. 3 Hi³ ca³juáh³ Dió³²: “Tú³ hué³² quián¹³, ji³ ca³la³ jín³² jun³ renh² nú² ní², cua³² ti³ hué³² siáh³, hué³² né³bí¹ híe¹³ jná¹³”. 4 Jáun² Há²bran²¹ cua³han³ hué³² quioh²¹ tsá² Caldea, hi³ ca³ñí¹cuá² juú² Harán. Jmí¹ jun¹ jméi² tsú² né³, Dió³² ca³jau³ Há²bran²¹ la³ ti³ hué³² ñí¹ tionh¹ hnoh² lá² ta³né³². 5 Ti³la³ hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ hué³² tiá² ca³li³quioh²¹ hla¹ Há²bran²¹ jmí¹jáun², ti³la³ ca³li³ bíh¹ jái·¹³ hi³ li³ quioh²¹ tsú² má¹jáun² la³ má²quionh³ jón²zí·h¹ jón²cho¹ uá¹jinh¹ tiá² jon² tsú² jmí¹ má²zian² jmí¹jáun². 6 Jáun² la³ lá² ca³juáh³ siáh³ Dió³², hi³ chau²¹ jmái·¹ hi³ tsa³tiánh² jón²zí·h¹ jón²cho¹ tsú² cáun² hué¹³ tsáu² ñí¹ uóunh³. Ñí¹ jáun² né³ chau²¹ jmái·¹ hi³ na³caun³ tsáu² ta²¹ chí¹hniéi², cun³ quiún³ nio² hña³láu³ mii² jmoh³ tsú² tsáu² hian² tsí³ ñí¹ jáun². 7 Ti³la³ ja³bí¹ ca³juáh³ siáh³ Dió³² la³ lá²: “Jná¹³ ñí¹ma³ré¹³ re² tso³ quioh²¹ tsá² na³caun³ tsú² hí³ ta²¹ chí¹hniéi². Hi³ jáun² má¹jáun² má²lí¹³ huén³² tsú² hué³² jáun² hi³ ja³tánh¹ hué³² lá², jáun² ñí¹ lá² má²lí¹³ ma³cáu³² tsú² jná¹³”. 8 Jáun² jmí¹jáun² ca³tanh² Dió³² cáun² nió³² quionh³ hla¹ Há²bran²¹. Hi³ jáun² ca³li³ hniáuh³² jmu³ tsú² cáun² li²¹ ca³ti²¹ nió³² jáun², hi³ jáun² bíh¹ ca³jmú³ Dió³² héih³² ñí¹con² hla¹ Há²bran²¹ hi³ hniáuh³² *tiú³² tsú² chí² láu² hná¹ ñí¹ zian². Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, la³ má²jña³ jmái·¹ hi³ ca³li³zian² bíh¹ hla¹ Isaac jon² tsú² ca³jmú³ tsú² la³ jáun² quioh²¹. Ja³bí¹ la³ jáun² siáh³ ca³jmú³ hla¹ Isaac quioh²¹ Jacob jon². Jáun² hla¹ Jacob hí³ né³ ca³li³zian² quian³tun³ jon², ja³bí¹ la³ jáun² bí¹ siáh³ ca³jmú³ hla¹ hí³ quioh²¹ tsá² hí³ jon², tsá² quian³tun³ jméi² tá¹ quia³tún³ tsoh³ dí² tsá² *Israel.

9 ”Tsá¹ jon² hla¹ Jacob hí³ ca³li³ uóu³² tsí³ ñí¹con² Sé³² rai·nh²¹, jáun² ca³hna³ dí² tiáunh¹ la³jmí¹ hnai·h³² tsáu² hi³ quioh²¹, hi³ jáun² bíh¹ ca³chó³² Sé³² hué³² Egipto hi³ lín³ jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹. Ti³la³ Dió³² bíh¹ jmí¹ má²hau³ Sé³² hí³, 10 jáun² bíh¹ ca³liáun³ tsú² ja¹ la³jí³² uu³mí²tsi·³². Dió³² bíh¹ ca³jmú³ hi³ jlánh¹ quia³lín³ jmí¹ tsí³ tsú², hi³ jáun² bíh¹ ca³li³ chun¹ tsú² ñí¹con² hla¹ faraón tsá² lín³ re²¹ hué³² jáun². Jáun² Sé³² ca³li³hiáun¹ hi³ lín¹³ ta²¹ hi³ jmu³ héih³² tá¹ cáun² hué³² Egipto jáun², ji³ ñí¹con² tsá² jmu² ta²¹ hñú¹³ re²¹ ní² siáh³.

11 ”Jmí¹ lí¹ cai·n² jáun² né³ ca³li³ zia³² ho³cuóun³ tá¹ cáun² hué³² Egipto ji³ hué³² Canaán siáh³, hi³ jáun² ca³ma³tso² lín³² tsáu² tsí³. Jmí¹jáun² li³ hi³ tiá² zia³² cu³tí³ hi³ cuh³ tsá²haun³² jméi² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí². 12 Ti³la³ jmí¹ ca³li³ ñi³² hla¹ Jacob hi³ la³ zia³² bíh¹ cuú²miih²¹ ti³ hué³² Egipto, jáun² ca³zen³ tsú² tsá¹ jon² ñí¹ jáun², la³ cun³ tsá²haun³² jméi² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí². 13 Jmí¹ má²ti³² jáun² tenh³ jéin³² hi³ tsá²táunh¹ tsú² né³, jmí¹jáun² máh³ ca³ma³li²¹ Sé³² ñí¹con² tsá¹ rai·nh²¹ hi³ hí³ bíh¹ dí² cuá³ ñí¹ jáun², hi³ jáun² dá² jmí¹jáun² bíh¹ ca³li³ cuóun³² re²¹ hí³ jún¹ rai·nh²¹ Sé³². 14 Jáun² Sé³² né³ ca³jmú³ héih³² hi³ já³² Jacob jméi² tsú² hué³² ñí¹ cuá³ jáun², la³ má²quionh³ tsá¹ rai·nh²¹ tsú²; tsá² hí³ jmí¹ tín³ cun³ hnai·h³² nio² quiún³ tsi²¹ quia³hñá³ tsáu². 15 La³ jáun² bíh¹ li³ hi³ ngau³ Jacob hí³ hué³² Egipto, ñí¹ jáun² bíh¹ jún¹ tsú². Ja³bí¹ ñí¹ jáun² bíh¹ ca³tsan³ siáh³ jméi² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí² ñí¹ hná¹ jáun². 16 Jáun² ca³jón³² tsú² ca³la³ jín³² hla¹ hí³ ti³ hué³² Siquem hi³ ca³ñí¹tionh¹³ tsú² tá²hláu² hué³² ñí¹ ca³la³ hla¹ Há²bran²¹ jmí¹tin² quioh²¹ tsá¹

jon[2] Hamor, tsá[2] hué[32] Siquem.

17 ”Jmí[1] ca[3]ti[3] ñí[1] chau[21] jmái[1] hi[3] li[3]tí[3] la[3] cun[3] jái[13] hi[3] ca[3]jmú[3] Dió[32] quionh[3] hla[1] Há[2]bran[21], jáun[2] tsá[2]haun[32] dí[1]hio[3] ñú[1]deh[3] dí[2] hí[3] jlánh[1] ca[3]juóun[3] lín[32] hué[32] Egipto jáun[2]. 18 Jmí[1]jáun[2] ca[3]lin[3] re[21] hué[32] Egipto jan[2] tsá[2] tiá[2] ca[3]li[3] cuóun[32] hla[1] Sé[32]. 19 Re[21] hí[3] jlánh[1] hlah[3] quionh[2] chí[1] ca[3]jmú[3] hi[3] jmu[3] hian[2] tsí[3] ñí[1]con[2] jon[2] tsá[2]haun[32] dí[1]hio[3] ñú[1]deh[3] dí[2] hí[3]; re[21] hí[3] ca[3]jmú[3] héih[32] hi[3] ziu[3] cuin[3] tsáu[2] dáin[2] pih[21] jon[2] ñí[1] lí[13] hiá[1] tsán[13]. 20 Jmí[1]jáun[2] ca[3]li[3]zian[2] Moisés, jan[2] dáin[2] hí[1] jan[2] dáin[2] tiá[2] cunh[3] ta[3] ñí[1] Dió[32]; hni[32] zíh[2] bíh[1] ca[3]ma[3]cuóu[32] dáin[2] hí[3] jméi[2] mí[1]ziú[13]. 21 Ti[3]la[3] jmí[1] cá[1]chó[21] jmái[1] hi[3] ca[3]chan[3] tsú[2] dáin[2] hí[3] cheih[32], jmí[1]jáun[2] ca[3]tsauh[1] tsá[2]mi[3] jon[2] re[21] dáin[2] hí[3], hi[3] jáun[2] ca[3]jón[32] dí[2] hñú[13], hi[3] ca[3]ma[3]cuóun[32] dí[2] la[3]juah[21] dúh[1] hi[3] jon[2] dí[2] hnga[2]. 22 Ñí[1] jáun[2] bíh[1] ca[3]li[3] tin[2] hla[1] Moisés hí[3] ca[3]la[3] jí[32] hi[3] ñi[32] tsá[2] zian[2] hué[32] Egipto; tsá[2] hí[3] ca[3]lin[3] jan[2] tsá[2] quien[2] lín[32] hó[1]jë[1], ji[3] la[3] má[2]quionh[3] ta[21] hi[3] ca[3]jmú[3] tsú[2] ní[2] siáh[3].

23 ”Tun[3]ló[32] mii[2] jmí[1] má[2]hún[1] hla[1] Moisés la[3] cun[3] jmí[1] ca[3]ja[3] tsí[3] hi[3] tsa[3]jien[3] tsá[2] Israel tsá[2]co[1]. 24 Ñí[1] jáun[2] né[3] ca[3]jíen[32] tsú[2] jan[2] tsá[2] Egipto hi[3] dí[1]quiunh[2] jan[2] tsá[2]co[1] tsú[2], jáun[2] ca[3]jenh[3] tsú[2] cha[13] tsá[2]co[1], hi[3] ca[3]jngih[3] dí[2] tsá[2] Egipto hí[3]. 25 Quí[1] lí[1] jmí[1] lín[23] Moisés hi[3] li[3]tsin[2] la[3]jín[32] tsá[2]co[1] hi[3] má[2]liáu[32] Dió[32] cun[3]quionh[3] hí[3] dí[2], ti[3]la[3] tiá[2] ca[3]li[3]tsin[2] yáh[3] tsú[2]. 26 Jmí[1] cá[1]jniá[21] jáun[2] ca[3]jíen[32] tsú[2] siáh[3] gon[3] tsá[2] Israel hi[3] ná[1]tín[23], jáun[2] hí[3] dí[2] ca[3]tson[3] hi[3] ca[3]li[3]hnió[3] dí[2] jmóuh[32] tsí[3] tsá[2] hí[3]. Jáun[2] ca[3]záih[3] dí[2] la[3] lá[2]: “¿He[3] láih[32] ná[1]tin[23] náh[2] má[2]tún[2] renh[2]?” 27 Jáun[2] tsá[2] quiunh[2] hí[3] rainh[21] ca[3]hlian[3] Moisés, hi[3] ca[3]záih[3] dí[2]: “¿Hin[2] lí[2]cué[32] jái[13] hi[3] ñá[1]jmuh[3] hnú[2] héih[32], hi[3] hnú[2] má[1]réh[13] uu[3]mí[2]tsi[32] quiú[13] jnoh[1]? 28 ¿Hí[1] hnáuh[2] hnú[2] jngah[13] jná[13] la[3]jmí[1] ca[3]jngih[32] hnú[2] tsá[2] Egipto cháu[3]?” 29 Jmí[1] ca[3]nái[32] jái[13] ní[2] bíh[1] Moisés ca[3]cuóun[3], hi[3] ngau[3] ti[3] Madián. Ñí[1] jáun[2] bíh[1] ca[3]ñí[1]cuá[2] tsú[2], juú[2]co[1] juú[2]hñú[13] tsá[2] siánh[3]; ñí[1] jáun[2] ca[3]li[3]zian[2] gon[3] jon[2].

30 ”Jmí[1] má[2]ca[3]nga[2] jáun[2] tun[3]ló[32] mii[2] hi[3] cuá[3] ñí[1] jáun[2] Moisés, ca[3]jíen[32] jan[2] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] Dió[32] ñí[1] lí[3] hué[32] quiéin[2] có[32] ñí[1] zeh[1] máh[3] téh[23] tsú[2] Sinaí. Tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] hí[3] Dió[32] jmí[1] zenh[1] chu[3]jo[2] hmá[2] ton[2] hi[3] dí[1]hún[1] jáun[2] sí[2]. 31 Jáun[2] jmí[1] ca[3]jíe[3] tsú[2] sí[2] jáun[2] ca[3]ja[3]cáun[2] tsí[3], hi[3] jáun[2] ngau[3] tsú[2] má[2]janh[2] hi[3] hnió[3] jíe[3] re[2] he[3] dá[2] lí[23]. Jmí[1]jáun[2] ca[3]nái[32] tsú[2] hi[3] ñí[1]ca[3]juáh[3] Dió[32] Juo[13] dí[2] la[3] lá[2]: 32 “Jná[13] bíh[1] Dió[32] Juo[13] tsá[2]haun[32] dí[2]hioh[3] ñú[2]deh[3] hnú[2], Dió[32] Juo[13] Há[2]bran[21], Dió[32] Juo[13] Isaac, ji[3] Dió[32] Juo[13] Jacob ní[2] siáh[3]”. Jmí[1]jáun[2] jlánh[1] ca[3]juan[3] Moisés hi[3] ca[3]juénh[2] lín[32], jáun[2] cu[3]tsa[32] tiú[2]uú[2] ca[3]jíe[3] bíh[1] tsú[2] cú[2]jueh[32]. 33 Jáun[2] Dió[32] ca[3]juáh[3] siáh[3]: “Hueh[3] láu[2] tsi[32] tanh[1], quí[1] hué[32] hien[1] bíh[1] ñí[1] zenh[1] hnú[2] lá[2]. 34 Má[2]cá[2]jíe[32] jná[13] he[3] lánh[3] quiunh[32] tsá[2] joh[2] jná[13], tsá[2] tiáunh[1] hué[32] Egipto; má[2]cá[2]nái[32] jná[13] hi[3] hlí[2] han[32] lín[32] tsú[2], jáun[2] jná[13] má[2]já[13] hi[3] já[1]lion[1] tsú[2]. Ña[32] ñí[1] lá[2], hnú[2] bíh[1] zei[21] jná[13] hué[32] Egipto”.

35 ”Hi[3] jáun[2] Moisés tsá[2] tiá[2] jmí[1] hnio[3] tsú[2] hí[3] né[3], tsá[2] má[2]ca[3]záih[3] dí[2]: “¿Hin[2] lí[2]cué[32] jái[13] hi[3] ñá[1]jmuh[3] hnú[2] héih[32], hi[3] hnú[2] má[1]réh[13] uu[3]mí[2]tsi[32] quiú[13] jnoh[1]?”, ti[3]tsóh[3]dí[1] tsá[2] hí[3] bíh[1] ca[3]cuéh[3] Dió[32] jái[13] hi[3] lín[13] tsú[2] tsá[2] chín[1], ji[3] hi[3] lín[13] tsú[2] siáh[3] tsá[2] liáu[32] cun[3]quionh[3] hi[3] ca[3]ma[3]hau[3] jan[2] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] Dió[32], tsá[2] ca[3]ma[3]jnia[32] hí[3] ja[1] hmá[2] ton[2] jáun[2]. 36 Jáun[2] Moisés ñéi[1] hi[3] ca[3]ñí[1]huen[13] tsá[2] Israel hué[32] Egipto jáun[2]; hí[3] bíh[1] tsá[2] ca[3]jmú[3] hua[3]jueh[32] ji[3] li[21] ní[2] siáh[3] hué[32] jáun[2], ñí[1] ná[1]ho[3] jmí[2]miih[21] dáin[3], ji[3] ñí[1] ca[3]ñi[3]táunh[1] tsú[2] jáun[2] hué[32] quiéin[2] ní[2] siáh[3] tun[3]ló[32] mii[2]. 37 Hla[1] Moisés hí[3] bíh[1] ca[3]záih[3] tsá[2] Israel tsá[2]co[1] la[3] lá[2]: “Ja[1] tsá[2] renh[2] hnoh[2] bíh[1] zion[3] Dió[32] jan[2] tsá[2] lín[13] *ti[32] jë[1] Dió[32] ñí[1]con[2] hnoh[2], la[3]jmí[1] lín[3] jná[13] lá[2]”. 38 Ja[3]bí[1] la[3] jáun[2], jmái[1] hi[3] jmí[1] ngih[32] jáun[2] tsá[2]haun[32] dí[1]hio[3] ñú[1]deh[3] dí[2], hla[1] Moisés hí[3] bíh[1] jmí[1] lín[3] tsá[2] zenh[2] ja[1] quioh[21] tsú[2] quionh[3] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] Dió[32], tsá[2] ca[3]liéinh[32] tsú[2] hí[3] tsi[3] máh[3] Sinaí; jmí[1] li[21] jáun[2] né[3], ca[3]nga[3] dí[2] jái[13] ñí[1]con[2] dí[1]hio[3] ñú[1]deh[3] dí[2] hí[3]. Hí[3] bí[1] tsá[2] ca[3]héi[3] jái[13] hi[3] li[3] quien[2] la[3] má[2]quien[2] jáun[2], hi[3] jáun[2] ngái[32] tsú[2] ñí[1]con[2] dí[2].

39 ”Ti[3]la[3] tsá[2]haun[32] dí[1]hio[3] ñú[1]deh[3] jnoh[1] hí[3] má[1]ná[1], tiá[2] ca[3]li[3]hnió[3] yáh[3] hi[3] tanh[13] ta[21] Moisés hí[3], ti[3] hué[32] Egipto bíh[1] ca[3]jéinh[32] siáh[3] tsí[3] tsú[2]. 40 Hi[3] jáun[2] jmí[1]jáun[2] ca[3]záih[3] tsú[2] Aarón la[3] lá[2]: “Hnáu[2] jnoh[1] hi[3] jmah[21] hnú[2] jan[2] dió[32] hi[3] tsó[32] chí[1]ján[3] ta[3] ñí[1] jnoh[1], quí[1] tiá[2] né[1] jnoh[1] he[3] ca[3]quiúnh[32] Moisés tsá[2] ca[3]ñí[1]hue[13] jnoh[1] hué[32] Egipto”. 41 Jmí[1]jáun[2] ca[3]jmah[3] tsú[2] hmóu[32] jan[2] dió[32] jniá[3] la[3]jmí[1] jniá[3] cuá[1]juí[2] míh[1], hi[3] jáun[2] ca[3]jngih[3] tsú[2] jáh[3] ñí[1]con[2] dió[32] láin[1] hí[3], jáun[2] ca[3]jmú[3] tsú[2] jmái[1] hi[3] ca[3]tin[1] dió[32] hi[3] má[2]lí[2]jmah[3] tsú[2] jáun[2] cun[3]quionh[3] cuá[2] ta[3] hmóu[32]. 42 Cun[3]ñí[1] hi[3] jáun[2] bíh[1] cu[3]tsa[32] ca[3]chau[3] Dió[32] ti[3] có[32] cú[2]jueh[32] quioh[21] tsú[2], hi[3] jáun[2] chí[1]jmai[21] cuí[1] má[1]tsú[1] má[1]jónh[21] cú[2]jueh[32]. La[3] jáun[2] bí[1] rá[1]juáh[3] ñí[1] Sí[2] quioh[21] jan[2] tsá[2] ca[3]lin[3] ti[32] jë[1] Dió[32] jmí[1]tin[2], hi[3] rá[1]juáh[3] la[3] lá[2]:

Hnoh[2] tsá[2] zian[2] náh[2] hué[32] Israel lá[2],
¿hí[1] ñí[1]con[2] jná[13] dá[2] ca[3]cuen[21] hnoh[2] jáh[3] hi[3]
ca[3]jngih[32] náh[2] jáun[2],

tá¹la³ ca³ñi³táunh¹ náh² jáun² tun³ló³² mii²
hué³² quiéin²?
43 Tiá² jáun² yáh³,
ti³la³ hnoh² dá² ca³ñi³quiánh¹ náh² ñí¹hiú¹³
lí³ hmɨh³² hi³ hún¹ dió³² jmái² Moloc
bíh¹,
ji³ hi³ ca³ñi³jan¹³ náh² dió³² tsá² láɨn¹ jmái²
Refán hi³ jniá³ la³jmí¹ jniá³ chí¹jmaɨ²¹;
tsá² láɨn¹ hí³ bíh¹ ca³jmah²¹ náh² hmóu³² hi³
má¹tsú¹ má¹jonh²¹ náh².
Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ hue¹ jná¹³ hnoh² hué³²
ñí¹ tionh¹ náh² ní²,
hi³ jau³ tsú² hnoh² ñí¹ uóunh³, ngái¹³ la³ ti³
juú² Babilonia.
44 "Hi³ jáun² né³, ñí¹ lí³ hué³² quiéin²
jáun² jmí¹ zéih²¹ dí¹hio³ ñú¹deh³ dí² cuáh³²
hi³ jmí¹ lí³ hñú³ hmɨh³², ñí¹ jmí¹ dí¹tioh³
quín¹ liei²¹ hi³ jmu² lin¹ hi³ Dió³² ca³tanh²
cáun² nió³² quionh³ tsú².
Ñí¹hiú¹³ jáun²
ca³jmú³ tsú² rón³² la³ cun³ lí³ héih³² hi³
ca³jmú³ Dió³² ñí¹con² Moisés, rón³² la³ cun³
lí³ nóh³² hi³ ca³jnia³ jáun² jéinh³².
45 Jáun²
jón²zíh¹ jón²cho¹ tsá²haun³² dí¹hio³ ñú¹deh³
dí² hí³ né³ ca³hiauh³ ñí¹hiú¹³ jáun².
Jáun²
jmái¹ hi³ jmí¹ lín³ hla¹ Josué hi³ chín¹ né³,
ca³can³ tsú² ñí¹hiú¹³ jáun² la³ ti³ hué¹³ tsá²
siánh³.
Hi³ jáun² Dió³² né³ ca³huen³ tsá²
hué³² jáun² ñí¹ ta³ ñí¹ tsú², hi³ jáun² hué³²
jáun² ca³li³quioh²¹ bíh¹ tsú².
Jáun² ñí¹hiú¹³
jáun² jmí¹ quien² la³ má²quien² jáun² ca³la³
ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ ca³li³zian² jáun² hla¹
re²¹ Dá²vi²¹.
46 Jáun² Dió³² né³, jlánh¹ ca³li³
hiún² tsí³ hi³ ca³tɨn¹ tsú², hi³ jáun² ca³hiu³
ca³mí³ dí² ñí¹con² Dió³² hi³ cué³² Dió³² jái¹³
hi³ jmu³ dí² cáun² cuáh³² hi³ ca³tɨn¹ Dió³²,
Dió³² Juo¹³ hla¹ Jacob;
47 ti³la³ hla¹ Salomón
jon² bíh¹ dí² ca³jmú³ cuáh³² jáun².
48 Ti³la³
Dió³² Tsá² cú² juenh² má¹ná¹, tiá² lí¹³ yáh³
cuá³² cáun² cuáh³² hi³ ca³li³ cun³quionh³ cuá²
ta³ tsáu²; la³jmí¹ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ tsá²
ca³lin³ hí³ ti³² jë¹ Dió³², ñí¹ juáh³ jáun² la³ lá²:
49 Hñu³mi³cuú² bíh¹ lí³ la³jmí¹ lí³ hmá²si¹
quion²¹ jná¹³,
hi³ ñí¹ hué²¹ né³ lí³ la³jmí¹ lí³ jli²¹ ñí¹ na³tsin²¹
jná¹³ tán².
¿Hín² dá² hñú³ jmúh¹³ hnoh² quion²¹ jná¹³?
¿Ha³ dá² jinh¹ lí¹³ ñi²¹ jná¹³ tie³ lín²³ hnoh²?
50 Há¹ jun³juáh¹³ quionh³ uón³² huen² bíh¹
jná¹³ ca³jmú³² ná¹ la³jí³² hi³ zia³²?
—juáh³ Dió³².
51 La³ má²hliaun³² jáun² bíh¹ ca³záɨh³ Tié³
tsá² hí³ la³ lá²:
—Jlánh¹ la³ huáh² chinh³² hnoh², cun³ tiá²
jáɨ¹³ ngɨ²³ bíh¹ hnoh², la³jmí¹ tiá² jáɨ¹³ ngɨ²³
tsá² tiá² Dió³² má²cuóun³².
Jmáɨ¹ ca³la³ jí³²
bíh¹ quí² jna²³ hnoh² ñí¹con² Jmí²chí³ Chun¹
joh¹ Dió³², rón³² la³ cun³ ca³jmú³ dí²hioh³
ñú²deh³ bíh¹ hnoh² ná¹jmuh³².
52 Tiá² hin²
zian² hí¹ jan² ti³² jë¹ Dió³², tsá² tiá² ca³jmúh³²
dí²hioh³ ñú²deh³ hnoh² hian² tsí³.
Quí¹ hí¹ la³
ti³ ca³ma³hia³ ma³tsán² yáh³ tsú² tsá² ca³lin³
hí³ ti³² jë¹ Dió³², tsá² jmí¹ quian³² jáɨ¹³ hi³
já³² jan² Tsá² chun¹ Tsá² zéi¹ Dió³².
Hi³
hnoh² né³, ca³tu³ ca³hna³ bí¹ náh² siáh³ Tsá²
chun¹ hí³ jmí¹ cuan¹, ca³la³ ti³ ñí¹ cá¹chó²¹
jmái¹ hi³ ca³jngɨh³² náh² siáh³.
53 Hnoh²
bíh¹ tsá² ca³heh³ náh² liei²¹ hi³ cua³can³²
jáun² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², ti³la³ hí¹juáh³ tiá²
ca³ma³tih²¹ bíh¹ náh² jmí¹ li²¹ jáun².

Jmí¹ jun¹ Tié³

54 Jmí¹ má²lí²niéi³² tsá² ná¹ngɨh³² hí³ jáɨ¹³
ní² né³, ca³míh³ lín³² tsí³, hian² lín³² bíh¹
ca³ta³ná¹haɨ²¹ ñí¹ tsú².
55 Ti³la³ Tié³ jmí¹
má²canh² tsí³ Jmí²chí³ Chun¹ joh¹ Dió³²,
jáun² ca³jíe³ tsú² hñu³mi³cuú² hi³ jniá³ joh¹
quioh²¹ Dió³² cú²tú¹ cú²lí¹³, ja³bí¹ ca³jíen³²
tsú² siáh³ Jesús hi³ zenh² ti³ cuá² chu²¹
quioh²¹ Dió³².
56 Jáun² ca³juáh³ Tié³:
—Jɨah³, jná¹³ dí¹jíe³² hi³ há²na²¹
hñu³mi³cuú², hi³ zenh² Jon² tsá²mi³cuóun²
ti³ cuá² chu²¹ quioh²¹ Dió³².
57 Jmí¹jáun² ca³jní³ tsá² ná¹ngɨh³² hí³
cuá¹ hi³ ca³taunh³ cú²tiú² cú²jan³² hi³ ca³ti³
ca³hóh³²; jmí¹jáun² la³jín³² tsá² hí³ ca³pi³
ca³janh³ Tié³.
58 Jáun² ca³chin² tsú² Tié³ ti³ ñí¹
lí³ jenh³ juú² hi³ ñí¹quí¹ ñí¹jnah¹ dí² quín¹.
Hi³ jáun² tsá² ca³hna³ hí³ Tié³ ca³chá³ ha¹
ñí¹con² jan² tsá¹ñú¹ jmáɨ² Saulo.
59 Hi³ jáun² tá¹la³ quí² jnauh²³ tsáu² quín¹
quioh²¹ Tié³, cáun² ca³liéinh³² Dió³² bíh¹ Tié³,
hi³ ca³juáh³:
—Hnú² Jesús Ti³² Juóu³² jná¹³, héih¹ hnú²
jmí²chí³ quion²¹ jná¹³.
60 Jáun² ca³di³jñí³² Tié³ hué³² hi³ ca³hléh³
tiá³, hi³ juáh³:
—Hnú² Ti³² Juóu³² jná¹³, ha³ lí² tón³ hnú²
sí² tso³ quioh²¹ tsá² ní².
Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² Tié³ la³ ní² né³,
ca³cua³ha³ tsí³.

8

1 Ja³bí¹ Saulo hí³ jmí¹ hún¹ cá²hon³
quionh³ tsá² ca³jngɨh³ hí³ Tié³.

Saulo jmu² hian² tsí³ ñí¹con² tsá² má²lín³ cuáh³²

(Galatas 1:13-14)

Jmí¹jáun² ca³ma³liáu³² tsú² hniéi² hi³
ca³ma³tson¹³ tsú² tsá² má²ná¹lín³ cuáh³² já¹
juú² Jerusalén jáun².
Jmí¹jáun² ca³huén²
la³jín³² tsá² hí³ hi³ ja³taunh²¹ cú²juú² siáh³,
juú²co¹ juú²hñú¹³ tsá² hín¹³ ti³ Judea ji³
Samaria, ti³la³ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³²
má¹ná¹, tiá² ca³huén² yáh³.
2 Ti³la³ jmí¹
zian² ma³ jan² tsá² má²zian² hi³ ca³tɨn¹
Dió³² ca³ñi¹hón²¹ hla¹ Tié³; tsá² hí³ ca³ho³

ca³jngɨh³ lín³² quioh²¹ hla¹ hí³. 3 Tɨ³la³ Saulo hí³ né³, ca³qui³ ca³jmúh³² lín³² tsá² má²lín³ hí³ cuáh³². Saulo hí³ ca³ñí¹hi³² ma³ quin³² ma³ caun³² hñú¹³ tsá² hí³, hi³ ca³ñí¹chí¹ ñí¹huen¹³ dí² tsá²mɨ³ tsá²ñuh² hi³ tsa³tionh³ dí² hñu³mí¹ñí².

Hleh³² tsú² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² já¹ juú² Samaria

4 Tɨ³la³ tsá² ca³huén² hí³ já¹ juú² Jerusalén má¹ná¹, ca³ñí¹hléh² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² la³ tán¹ ñí¹ ca³ñi³táunh¹. 5 Hi³ jáun² Pí²liéi¹ ñéi¹ juú² Samaria hi³ ca³ñí¹hléh² jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ Cristo. 6 Jáun² juóun³² tsáu² ca³cuú² ca³ngɨh³² hi³ hniá¹ ne³ re² jmí¹ ca³náɨ³² jáɨ¹³ hi³ ca³hléh³ Pí²liéi¹, jɨ³ jmí¹ ca³jíe³ dí² siáh³ li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³² hi³ ca³jmú³ tsú². 7 Quí¹ juóun³² bíh¹ tsá² jmí¹ tiáunh¹ jmí²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsí³ lan³ jmí¹jáun², ca³la³ hi³ tiáunh¹ tɨ³ hóh³² bíh¹ jmí²chí³ hláɨnh¹ hí³ jmí¹ ca³huén². Ja³bí¹ jmí¹jáun² lan³ juóun³² tsá² hma² jɨ³ tsá² hliánh² ní² siáh³. 8 Jmí¹jáun² né³ jlánh¹ ca³lɨ³ hiún² tsí³ ca³la³ jín³² tsá² juú² jáun².

9 Tɨ³la³ já¹ juú² jáun² né³, jmí¹ zian² jan² tsá²ñuh² tsá² jmí¹ jmáɨ² Sí¹mu²¹, tsá² jmí¹ lín³ tsá² hláɨnh¹ juú² jáun²; tsá² hí³ jlánh¹ jmí¹ tí² jmu² hi³ tsa³cáun² lín³² tsí³ tsá² hín¹³ hí³ tɨ³ Samaria jáun²; ja³bí¹ ca³juáh³ tsú² hnga² hi³ quien² lín³². 10 Ca³la³ jánh³ dúh¹ tsá² míh¹ tsá² siún¹ bíh¹ tí² náɨ³² jáɨ¹³ hi³ hleh³² Sí¹mu²¹ hí³, hi³ tí² juáh²³ la³ lá²:

—Tsá²ñuh² ní² dá² lín³ jan² dió³² cú² juenh² bíh¹.

11 Jmí¹ tí² tanh² lín³² tsú² ta²¹ tsá²ñuh² hí³, quí¹ má²ngau³² jmáɨ¹ bíh¹ hi³ tí² má²can² tsú² tsá² hí³ cun³quionh³ tá¹³ tsá² hláɨnh¹. 12 Tɨ³la³ jmí¹ ca³taunh³ tsá² juú² jáun² ta²¹ jáɨ¹³ hi³ ca³hléh³ jáun² Pí²liéi¹ né³, la³ cun³ jú¹ chú³² ca³tɨ²¹ he³ lánh³ lí¹³ tónh³² tsáu² jo³cuo² Dió³², jɨ³ jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo ní² siáh³, tsá²mɨ³ tsá²ñuh² bíh¹ tsá² hí³ cáun³ jmáɨ². 13 Ja³bí¹ ca³taunh³ Sí¹mu²¹ hí³ ta²¹ jáɨ¹³ jáun², jmí¹jáun² cáun³ jmáɨ² hi³ jáun² ca³ngí³ cu³lɨ²¹ quionh³ Pí²liéi¹; hi³ jáun² ca³ja³cáun² lín³² tsí³ tsú² jmí¹ ca³jíe³ li²¹ jɨ³ hua³jueh³² hi³ ca³jmú³ jáun² Pí²liéi¹.

14 Jmí¹ ca³lɨ³ ñi³² tɨ³² tsá² quian³² jë¹ Dió³² tionh² já¹ juú² Jerusalén hi³ tsá² juú² Samaria má²ca³taunh³ ta²¹ jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³², jáun² ca³zen³ tsú² Pé¹ quionh³ Juan² ñí¹ jáun². 15 Jmí¹ ca³cha³táunh¹ jáun² tsá² hí³ já¹ juú² Samaria, ca³liéinh³² Dió³² quioh²¹ tsá² má²taunh³² hí³ ta²¹, hi³ jáun² lí¹³ hen³ tsú² Jmí²chí³ Chun¹. 16 Quí¹ jmí¹jáun², hí¹ jan² yáh³ tsá² hí³ tiá² jmí¹ má²ca³hi³ Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ tsí³, jɨ³²la³ ti³ jmí¹ má²cáun³ tsú² jmáɨ² hi³ lin¹ hi³ má²haɨn²¹ tsú² tɨ³ con² Jesús Tɨ³² Juo¹³ bíh¹ dí². 17 Jáun² Pé¹ quionh³ Juan² ca³ra³tsɨ³² cuo² ñí¹ quioh²¹ tsá² hí³, hi³ jáun² jmí¹jáun² hi³ Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ tsí³ tsá² hí³. 18 Jmí¹ ca³jíe³ Sí¹mu²¹ hi³ cuan³ Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹con² tsá² hí³ jmí¹ ca³ra³tsɨ³² tsú² jáun² cuo² ñí¹ quioh²¹ tsú², jáun² ca³jen³ quɨe³, 19 hi³ ca³juáh³:

—Cué¹ náh² jná¹³ pí³ la³ ná¹quiánh¹ náh² ní², hi³ jáun² ja³bí¹ tsá² rá¹tsɨ³² jná¹³ uón³² ñí¹ quioh²¹ lí¹³ hen³ siáh³ Jmí²chí³ Chun¹.

20 Jáun² Pé¹ ca³záɨh³ Sí¹mu²¹ la³ lá²:

—Cuí¹ cha³hín³ quɨéih³ hnú² jɨ³ la³ jɨ³ huen² nú² ní², quí¹ hnú² dá² lín²³ nú² hi³ lí¹³ láh¹³ cáun² hi³ lí¹ cue³² Dió³². 21 Tiá² ca³tɨn¹ cu³tí¹³ yáh³ hnú² ta²¹ lá², quí¹ tiá² má²chú³² yáh³ jmí¹ honh² hnú² ñí¹con² Dió³².

22 Tí¹ jéinh¹ dá² jmí¹ honh² ca³tɨ²¹ hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ cháunh²³ ní² honh²; ñí¹con² Dió³² dá² mí¹, ní² lí¹ jɨeh²¹ nú² neh²¹ tiá¹ jmu³ dá² Dió³² juenh² tsí³ hi³ ca³cháunh³ honh² hnú² la³ ní². 23 Quí¹ jlánh¹ ma³ lin¹ hnú² hi³ lí¹ hniá¹ nú² cáun² hi³ tiá² ca³tɨn¹ nú², jlánh¹ ma³ má²cá²taun³ tso³ honh² hnú².

24 Jáun² Sí¹mu²¹ ca³záɨh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Lienh¹ tiá³ hnoh² Dió³² quion²¹ jná¹³ hi³ jáun² tiá² quiunh²¹ jná¹³ hí¹ cáun² hi³ má²lí²juah²¹ hnoh² ní².

25 Hi³ jáun² né³, jmí¹ má²lí²cué³² Pé¹ jú¹ tson² quioh²¹ quionh³ Juan² ñí¹con² tsá² juú² jáun² jɨ³ hi³ má²lí²hléh³² tsú² siáh³ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³², jmí¹jáun² ja³tanh²¹ tsú² tɨ³ já¹ juú² Jerusalén. Hú¹ jui³² jáun² né³ ca³hléh³ tsú² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² hliáun³ juú² pih²¹ juú² siún¹ hín¹³ tɨ³ hué³² Samaria jáun².

Jenh² Pí²liéi¹ tsá² zian² hué³² Etiopía

26 Jmí¹ lɨ²¹ jáun² né³ ca³juáh³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ñí¹con² Pí²liéi¹ la³ lá²:

—Náu², cua³² jui³² ngau³ tɨ³ la³ quián³, jui³² ja³ juú² Jerusalén hi³ ngá¹³ hué³² quiéin² hi³ chau²¹ la³ tɨ³ juú² Gaza.

27 Jáun² ca³náu² Pí²liéi¹ hi³ ngau³. Hú¹ jui³² jáun² né³ ca³jenh² tsú² jan² tsá²ñuh² *tsá² tiéh³, tsá² zian² hué³² Etiopía; tsá² hí³ jmí¹ ho² jáɨ¹³ hi³ jmu² hua³hí¹³ la³jí³² hi³ zioh² tsá²mɨ³ chín¹ hué³² Etiopía, tsá² téh²³ tsú² hí³ Candace. Tsá²ñuh² hí³ má²cuá¹jáunh²³ hi³ ñéi¹ já¹ juú² Jerusalén hi³ ca³ñí¹ma³tsu³ ma³jónh³² Dió³². 28 Tɨ³ má²cuá¹tsanh³² juú²co¹ bíh¹ tsá²ñuh² hí³ hi³ cuá¹tsɨ²¹ ñí¹ hmá²lɨh³² cuounh³² tsa³cuá¹ quioh²¹, ñí¹ jáun² jmí¹ cuá¹hɨ³² tsú² Sí² quioh²¹ hla¹ Isaías tsá² jmí¹ lín³ hí³ *tɨ³² jë¹ Dió³².

29 Hi³ jáun² Jmí²chí³ Chun¹ ca³záɨh³ Pí²liéi¹ la³ lá²:

—Cuá²janh² ñí¹ cuá¹ja³² hmá²lɨh³² ó³².

30 Jáun² ngau³ Pí²liéi¹ cú²hé². Jmí¹ ca³janh²¹ tsú² jáun² tsá² hí³ ca³náɨ³² tsú² hi³

cuá¹hi³² tsá² hí³ Sí² quioh²¹ hla¹ Isaías *ti³² jë¹ Dió³²; hi³ jáun² ca³ngái̱h³ dí²:

—¿Hí¹ ngi²³ hnú² hi³ ñi³hi̱h³² nú² ní²?

31 Jáun² tsá²ñuh² hí³ ca³ngái̱³, hi³ ca³juáh³:

—¿He³ lánh³ rón³² ngi̱¹³ jná¹³ ní¹juáh³ tiá² hin² zian² yáh³ tsá² ma³ta²?

Jáun² ca³mí³ tsú² cáun² hi³ chú³² ñí¹con² Pí²liéi¹ hi³ hí³ hmá²li̱h³² jáun² hi³ cua³tsí¹ tsú² quionh³ dí². 32 Jái¹³ hi³ rá¹tioh³ ñí¹ Sí² hi³ jmí¹ cuá¹hi³² jáun² tsá² hí³ juáh³ la³ lá²:

La³jmí¹ jan² tsú² *já¹ziáh² ñí¹ tsa³jngi̱h²,
la³ jáun² bíh¹ ca³jan³ tsú² tsá² hí³;
cu³tí³ tiá² ca³nia³ tsú² ho³ hi³ hléh³²,
la³jmí¹ tiá² hi³ jmu² já¹ziáh² míh¹ ní¹
má¹ca³zéin³² tsú².

33 Tsí¹juí³ bíh¹ tsú² ca³ta³zanh¹ jmí¹ tiá²
ca³ma³re² tsú² jáun² tso³ hi³ lí¹
ca³ta³can¹ tsú².

¿Hin² dá² jón²zí̱h¹ jón²cho¹ tsú² lí¹³ hi̱en³ tsú²?
Quí¹ cu³diá²jan² bíh¹ ca³yéin² tsú² ñí¹ hué²¹
lá².

34 Jáun² tsá² Etiopía hí³ ca³ngái̱³ ñí¹con² Pí²liéi¹, hi³ ca³juáh³:

—¿Tiá¹ jmúh¹³ hnú² tiá³ hi³ chú³² hi³ hí̱eh¹ nú² jná¹³ ní¹juáh³ hin² ca³ti̱n¹ hi³ hleh³² ti³² jë¹ Dió³² ñí¹ lá², hí¹ ca³ti̱n¹ hnga² ho³ hi³ ca³ti̱n¹ jan² tsá² siánh³ uá¹?

35 Jáun² Pí²liéi¹ ca³ma³liáu³² hi³ hi̱e³² jái¹³ hi³ rá¹tioh³ ñí¹ Sí² ñí¹ má²lí²hí³² tsú² jáun², hi³ ca³hí̱eh³ dí² tsú² jú¹ chú³² hi³ ca³ti̱n¹ Jesús. 36 Jmí¹ má²cá²uóunh³² jui³² né³, ca³cha³táunh¹ tsú² cáun² ñí¹ ná¹ho³ jmái̱², jáun² tsá² Etiopía hí³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Ji̱ah³, ñí¹ lá² ha²¹ jmái̱², ¿tiá¹ lí¹³ zón³² jná¹³ jmái̱² ñí¹ lá² juáh¹³?

37 [Jáun² Pí²liéi¹ ca³juáh³:

—Ní¹juáh³ táunh²³ hnú² ta²¹ ca³la³ jonh³ jmí¹ honh², jáun² lí¹³ bíh¹.

Jáun² tsá² hí³ ca³ngái̱³:

—Taunh³² bíh¹ jná¹³ ta²¹ hi³ Jon² Dió³² bíh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo.]

38 Jmí¹jáun² ca³jmú³ tsú² héih³² hi³ zíh³² tsú² hmá²li̱h³², jáun² ca³son² tsú² tá¹ gon³ hi³ ja³taunh²¹ ñí¹ ná¹ho³ jmái̱², ñí¹ jáun² né³ ca³zion³ Pí²liéi¹ tsá² hí³ jmái̱². 39 Jmí¹ ca³huén² tsú² jáun² chu³ jmái̱² né³, cu³diá²jan² bíh¹ ca³jau³ Jmí²chí³ Chun¹ quioh²¹ Pí²liéi¹, hi³ jáun² tiú²uú² ca³jí̱en³² yáh³ tsá² Etiopía hí³ Pí²liéi¹, ti³la³ má²hiún² lín³² bíh¹ tsí³ tsú² ngah³ juú²co¹. 40 Hi³ jáun² Pí²liéi¹ ca³jí̱e³ hi³ juú² Azoto la³ má²cá²chó³², hi³ jáun² ca³hléh³ dí² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² ma³ quin³² ma³ caun³² juú² ñí¹ ca³nga², ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ dí² já¹ juú² Cesarea.

9

Tí²jeinh³² jmí¹ tsí³ Saulo
(Hechos 22:6-16; 26:12-18; Gálatas 1:11-24)

1 Tá¹la³ jáun² né³, la³ má²hleh³² jáun² bíh¹ Saulo jú¹ cáu² lín³² ca³ti̱n¹ tsá² hai̱n²¹ ti³ con² Ti³² Juo¹³ dí², hi³ juáh³ dí² hi³ ma³tsan² la³jín³² tsá² hí³. Hi³ jáun² ca³ñí¹lienh¹³ tsú² tsá² cuá¹lín³ mí²tsá² hí̱en¹, 2 hi³ ca³ñí¹mí²tsú² cáun² sí² hi³ jmu² héih³² hi³ lí¹³ tsó³² dí² cuáh³² quioh²¹ tsá² *judíos táun³ já¹ juú² Damasco, hi³ hnah¹³ dí² tsá²mi³ tsá²ñuh² tsá² má²tiáunh¹ jui³² quioh²¹ Jesús. Jmí¹ hnió³ dí² tsa³quian³ tsá² hí³ hi³ tson³, hi³ tsa³tionh³ dí² hñu³mí¹ñí² ti³ já¹ juú² Jerusalén. 3 Ti³la³ tá¹la³ hí¹hún¹ jáun² Saulo hí³ jui³² Damasco má¹ná¹, cu³diá²jan² jmí¹ tái̱n³ tsú² cáun² joh¹ hi³ ja³ hñu³mi³cuú² jmí¹ má²ñí¹chau²¹ tsú² juú² jáun². 4 Jmí¹jáun² ca³tánh³ Saulo cu³hna²¹ jáh³ joh¹, jáun² ca³nái̱³² ho³ tsáu² hi³ ñí¹juah²¹ la³ lá²:

—Saulo, Saulo, ¿he³ lái̱h³² jmuh³² hnú² hian² honh² ñí¹con² jná¹³?

5 Jáun² Saulo ca³ngái̱³:

—¿Hin² bí¹ tsánh² hnú² Ti³²?

Jáun² Ti³² Juo¹³ dí² ca³juáh³:

—Jná¹³ bíh¹ la³² Jesús, Tsá² jmoh¹ hnú² hian² honh². [Lí¹ jmuh³² hla̱h³ quián¹³ huen² bíh¹ hnú², la³jmí¹ jmu² jáh³ cuí²³ jah³² ní¹ má¹ca³hi̱nh³ tsú² quionh³ mí¹ñí² zúnh².

6 Jáun² Saulo ca³juénh², hi³ jáun² ta³ má²juán²³ lín³² ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnú² Ti³² Juóu³² jná¹³, ¿he³ bí¹ hnáuh² hnú² jmu¹ jná¹³?

Jáun² Jesús né³ ca³juáh³:]

—Náu², cua³² ti³ já¹ juú² ó³², ñí¹ ní² bíh¹ juáh³ tsú² he³ hnia̱uh³² jmúh¹³ hnú².

7 Jáun² la³jín³² tsá² jmí¹ quionh³ hí³ Saulo ca³juénh² lín³², quí¹hlia̱² ca³nái̱³² tsú² hi³ ñí¹hleh²¹ tsáu², ti³la³ tiá² hin² cá²jnia³ yáh³ jéinh³² tsú². 8 Jáun² Saulo ca³náu² hi³ jmí¹ rón²¹ hué³², ti³la³ jmí¹ ca³nia³ jáun² ñí¹ tsú² né³, cun³ tiú²uú² cá²jnia³ hí¹ sá¹ cú¹pih²¹ bíh¹ jéinh³² tsú². Jáun² ca³zanh³ bíh¹ tsú² cuo² Saulo hi³ ca³ñí¹jan² dí² ti³ já¹ juú² Damasco. 9 Ñí¹ jáun² ca³cuá³ hni̱³² jmái̱¹ hi³ cuá¹te³ ñí¹, hí¹ cu³ hu²¹ ho³ má³² tiá² ca³cúh², hi³ hí¹ sá¹ cú¹pih²¹ jmái̱² tiá² ca³hi̱nh³ siáh³.

10 Já¹ juú² Damasco jáun² jmí¹ zian² jan² tsá²ñuh² tsá² hen² ti³ con² Jesús, tsá² hí³ jmái̱² Ananías. Tsá² hí³ ca³jnia³ Ti³² Juo¹³ dí² jéinh³², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¡Ananías!

Jáun² tsá² hí³ ca³ngái̱³:

—Lá² bí¹ zenh² jná¹³ Ti³².

11 Jáun² Ti³² Juo¹³ dí² ca³juáh³:

—Náu², cua³² ti³ ja¹ hñú³ jmái̱² Jui³² Cú²tso², jáun² cuá¹ngah³ nú² hñú¹³ Judas

ní¹juáh³ hi³ cuá³ Saulo tsá² ja³ juú² Tarso. Sá¹ní² jɨe³, tsá² hí³ cuá¹liénh³² Dió³², 12 hi³ má²cá²jnia³ jéinh³² jan² tsá²ñuh² jmái² Ananías, hi³ hi³ ñéih³ ñí¹ cuá³ tsú² hi³ lí²ra³tsɨ³² cuo² ñí¹ quioh²¹ dí², hi³ jáun² la¹³ siáh³ mí¹ñí¹ dí².

13 Jmí¹ ca³náɨ³² Ananías jáɨ¹³ jáun² né³, ca³juáh³:

—Hnú² Tɨ³², juóun³² tsá² má²ca³záɨ³ jná¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsá²ñuh² hí³, la³ cun³ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ má²ca³jmú³ tsú² ñí¹con² tsá² joh² hnú², tsá² zian² já¹ juú² Jerusalén. 14 Hi³ jáun² já¹ juú² lá² má²cuán² tsú² cun³quionh³ héih³² quioh²¹ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³, hi³ jan³ tsú² tson³ ca³la³ jín³² tsá² ná¹má²quien² hnú².

15 Tɨ³la³ Tɨ³² Juo¹³ dí² ca³záɨh³ Ananías la³ lá²:

—Hnú² dá² cáun² cua³², quí¹ tsá² má²cá²quiánh³² bíh¹ jná¹³ hí³ hi³ hléh³² ca³tɨn¹ jná¹³ ñí¹con² *tsá²cá²jo²¹ la³ má²quionh³ tsá² ná¹chín¹ ja¹ quioh²¹ tsú², ji³ ñí¹con² tsá² *Israel ní² siáh³. 16 Jná¹³ bíh¹ hɨe¹ tsú² ha³ la³ cónh³ tí³ hi³ ma³tso² tsí³ hi³ ca³tɨn¹ jná¹³.

17 Jmí¹jáun² ngau³ Ananías hñú³ ñí¹ jmí¹ cuá³ Saulo. Jmí¹ cá¹chó²¹ jáun² tsú², hi³ ñéih³ hi³ ca³ra³tsi³² cuo² ñí¹ quioh²¹ Saulo, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnú² reh² Saulo, Jesús Tɨ³² Juo¹³ dí², Tsá² ca³jnia³ jen³ hnú² hú¹ juɨ³² ñí¹ jmí¹ hí¹ñeih³², Tsá² hí³ lí²ze³ jná¹³ ñí¹ lá² quí¹ hi³ hnió³ tsú² hi³ la¹³ mí¹máh¹ hnú², ji³ hi³ jáun² lí¹³ conh²¹ siáh³ Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ honh² hnú².

18 La³ cun³ jmí¹jáun² ca³súh³² hi³ jmí¹ hí¹jnái²³ coh³ hu³² mí¹ñí¹ tsú², hi³ jniá³ la³jmí¹ jniá³ zí¹³, jmí¹jáun² ca³lɨ³ jíe³² tsú² siáh³ re². Jáun² ca³náu² Saulo hi³ ngau³ hi³ ca³ñí¹zion¹³ jmáɨ². 19 Jmí¹ lɨ²¹ jáun² ca³jmú³ má³² hi³ jáun² ca³joh¹³ siáh³ pí³, jáun² ca³cuá³ tsú² cu³tiá³ quionh³ tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² Jesús zian² juú² Damasco jáun².

Saulo hleh³² jú¹ chú³² já¹ juú² Damasco

20 Jáun² Saulo ca³ma³liáu³² hi³ hleh³² jáɨ¹³ hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² judíos táun³ já¹ juú² Damasco hi³ la³ Jon² Dió³² bíh¹ Jesús. 21 Ca³la³ jín³² bíh¹ tsá² jmí¹ ná¹náɨ³² ca³ja³cáun² tsí³, hi³ ca³ngáɨh³ tsá²ján² tsá²ján²:

—¿Haun¹³ juáh¹³ tsá²ñuh² ní² hí³ jlánh¹ chí¹ñi¹ jmí¹ jmu² hian² tsí³ ñí¹con² tsá² ná¹má²quien² Jesús zian² tɨ³ já¹ juú² Jerusalén dúh¹? ¿Haun¹³ juáh¹³ tsá² ní² hí³ cuan³ ñí¹ lá² hi³ jmí¹ hnió³ can³ tsáu² hi³ hñe² hi³ tsa³jan² dí² ta³ ñí¹ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³?

22 Tɨ³la³ Saulo tɨ³ lɨ³mí¹ ca³lɨ³ hliáun³ bíh¹ pí³ quioh²¹ hi³ hléh³² jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³², hi³ ca³hɨe³ tsú² re² lín³² hi³ Jesús bíh¹ lín³ Cristo, jáun² lí¹ lin¹ bíh¹ tsá² judíos zian² juú² Damasco.

Liáun²³ Saulo ñí¹con² tsá² judíos

23 Jmí¹ lí¹ cáɨn² jáun² ca³ma³cán³ tsá² judíos, hi³ jmí¹ hnió³ jngɨh³ Saulo, 24 tɨ³la³ Saulo ca³lɨ³ ñi³² bíh¹ hi³ jáun². La³ huá² la³ jma² bíh¹ jmí¹ má²tsá²tan³ tsú² Saulo ho³hñú¹³ hiah³² hu²¹ juú² hi³ jmí¹ hnió³ tsú² jngɨh³. 25 Tɨ³la³ tsá² má²haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² Saulo né³, ca³che² cáun² já¹niéi², hi³ ca³sión³² tsú² jui³² tsoh² hiah³² cun³quionh³ cáun² mí²tá² hi³ ca³di³chí³ tsú² hñe¹³.

Tsau³² Saulo já¹ juú² Jerusalén

26 Jmí¹ lɨ²¹ jáun² né³, ngah³ siáh³ Saulo tɨ³ já¹ juú² Jerusalén. Jmí¹ cá¹chánh²¹ tsú² jáun² né³, jmí¹ hnió³ ma³jéinh³ tsá² reh², tɨ³la³ la³jín³² bíh¹ tsá² hí³ jmí¹ juénh², quí¹ tiá² jmí¹ taunh³² yáh³ tsú² ta²¹ hi³ Saulo má²hen² tɨ³ con² Jesús. 27 Tɨ³la³ Bernabé ca³ñí¹jan² Saulo ñí¹ jmí¹ tionh¹ *tɨ³² tsá² quian³² jë¹ Dió³², hi³ ca³záɨh³ tsú² tsá² hí³ ha³ lánh³ ca³quiúnh³² Saulo jmí¹ ca³jíen³² Jesús tá¹la³ jmí¹ hí¹hún¹ jáun² juɨ³², ji³ ha³ lánh³ rón³² ca³hléh³ Jesús ñí¹con² tsú²; hi³ ha³ lánh³ rón³² ca³hléh³ tsú² jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ Jesús já¹ juú² Damasco, ca³la³ hí¹ cú¹pih²¹ tiá² cú² tiá² juénh². 28 Jáun² ca³ta³cua¹³ Saulo já¹ juú² Jerusalén, hi³ jáun² ca³ñi³táunh¹ cu³tsa³² quionh³ tsá² reh² hí³, hi³ ca³hléh³ tsú² siáh³ ca³la³ hí¹ cú¹pih²¹ tiá² cú² tiá² juénh² hi³ ca³tɨn¹ Tɨ³² Juo¹³ dí². 29 Ja³bí¹ ca³quiu³ ca³táɨnh³ tsú² siáh³ jáɨ¹³ quionh³ tsá² judíos tsá² hleh³² jú¹jma² *griego, tɨ³la³ tsá² hí³ dá² jmí¹ hnió³ jngɨh³ bíh¹ Saulo. 30 Jmí¹ ca³lɨ³ ñi³² tsá² reh² hi³ ní² né³, ca³ñí¹jon¹³ tsú² Saulo tɨ³ juú² Cesarea, hi³ cuá³ ñí¹ jáun² né³ ca³chánh³² tɨ³ já¹ juú² Tarso.

31 Jáun² jmí¹jáun² ca³ta³no¹ tie³ quioh²¹ tsá² má²lín³ hí³ cuáh³² tɨ³ hué¹³ Judea, Galilea, ji³ Samaria ní² siáh³. Hi³ jáun² né³, tɨ³ lɨ³mí¹ ca³lɨ³ pin³ bíh¹ tsí³ tsá² hí³, hi³ ca³ma³zian² tsú² la³ má²zian² jáun² hi³ tanh² ta²¹ Tɨ³² Juo¹³ dí², hi³ ca³juóun³ tsú² siáh³ cun³quionh³ hi³ ca³ma³hau³ jáun² Jmí²chí³ Chun¹.

Jmí¹ laɨn²¹ Eneas

32 Hi³ jáun² né³, tá¹la³ ngɨ³² jáun² Pé¹ ñí¹ hliáun³ hi³ tsá²jɨen³ tsá² má²joh¹ Dió³², jáun² ca³chó³² cáun² jmáɨ¹ hi³ ca³ñí¹jɨen¹³ tsú² tsá² joh¹ Dió³², tsá² zian² la³ tɨ³ juú² Lida. 33 Hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³chó³² tsú² ñí¹ rón²¹ jan² tsá²ñuh² jmáɨ² Eneas, tsá² hí³ jmí¹ hma² hi³ ca³quiú² ñí¹ jen³ jña³ mii². 34 Jáun² Pé¹ ca³záɨh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Eneas, Jesucristo jmu³ hi³ lan¹³ hnú². ¡Náu², chá¹ re² ñí¹ jmí¹ rón²¹ nú²!

Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³náu² tsá² hí³. 35 Jáun² la³jín³² bíh¹ tsá² zian² juú² Lida ji³ tsá² zian² juú² Sarón ca³jíen³² tsá² jmí¹ hma² hí³, jmí¹jáun² ca³háin³² tsú² ti³ con² Ti³² Juo¹³ dí².

Ca³jenh¹³ mí¹ Dorcas

36 Jmí¹jáun² jmí¹ zian² jan² tsá²mi³ tsá² má²hen² ti³ con² Ti³² Juo¹³ dí² já¹ juú² Jope. Tsá² hí³ jmí¹ jmái² Tabita, ti³la³ jú¹ *griego né³ juáh³ tsú² Dorcas. Tsá²mi³ hí³ jlánh¹ ca³jmú³ hi³ chú³² ñí¹con² tsá² tia³mii², hi³ ca³ma³hon³ tsú² tsáu². 37 Jmái¹ jáun² ca³li³ tsáun¹ tsá²mi³ hí³ hi³ ca³jun³. Jmí¹ má²lí²sin² tsú² jáun² hla¹ hí³ ca³ñí¹quion¹³ tsú² ñí¹ má²tenh³ tsin¹ hñú³. 38 Juú² Jope jáun² né³ jmí¹ hái³² má²janh² quionh³ juú² Lida ñí¹ jmí¹ cuá³ Pé¹, jáun² jmí¹ ca³li³ ñi³² tsá² reh² zian² Jope hi³ la³ cuá³ Pé¹ já¹ juú² Lida, jáun² ca³zen³ tsú² gon³ tsáu² hi³ ca³ñí¹juah²¹ la³ lá²:

—Ma³tsáu¹³ ta³né³² já¹ juú² Jope.

39 Jáun² la³jui³² ngau³ bíh¹ Pé¹ quionh³ tsá² hí³. Jmí¹ ca³cha³táunh¹ tsú² jáun², tá²chi²¹ ca³ñí¹jan² dí² Pé¹ chi³cuú² ñí¹ rón²¹ hla¹ hí³. Jmí¹ cá¹chó²¹ tsú² jáun² ñí¹ rón²¹ hla¹ né³, ca³cuú² ca³ngih³² la³jín³² tsá²mi³ hnái³ jmí¹ tionh¹ hí³ ñí¹ jáun² cu³héin¹ Pé¹, hi³ ca³la³ hi³ ho² hi³ jngih² ca³hí eh³ Pé¹ la³jí³² ñí¹ hmih³² hi³ ca³jmú³ hla¹ hí³ jmí¹ zian². 40 Jmí¹jáun² né³ ca³huen³ Pé¹ ti³ cheih³² la³jín³² tsá² jmí¹ tionh¹ hí³, jáun² ca³di³jñí³² hnga² hi³ ca³liéinh³² Dió³². Jmí¹ li²¹ jáun² ca³jíen³² dí² hla¹ hí³ hi³ ca³zái h³ dí² la³ lá²:

—Tabita, ¡náu²!

Hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³tauh² hla¹ hí³ ñí¹. Jmí¹ ca³jíen³² tsú² jáun² Pé¹ né³, ca³jmú³ cuá¹tón²¹ ñí¹ jen³. 41 Jáun² ca³zanh³ Pé¹ cuo² Tabita hi³ ca³zion³ dí². Jmí¹ li²¹ jáun² ca³teh³ tsú² siáh³ tsá² má²joh¹ Dió³² ji³ tsá²mi³ hnái³ hí³, jáun² ca³hien³ tsú² Tabita ñí¹con² tsá² hí³ hi³ má²ca³jenh¹³. 42 Jáun² la³jín³² tsá² zian² juú² Jope ca³li³ ñi³² hi³ li³ la³ jáun², jmí¹jáun² juóun³² tsáu² ca³tanh² ta²¹ Ti³² Juo¹³ dí². 43 Hi³ jáun² ué³ jmái¹ bíh¹ ca³cuá³ Pé¹ já¹ juú² jáun² hñú¹³ tsá² jmái² Sí¹mu²¹, tsá² má²chú³² láu².

10

Pé¹ liéinh³² Cornelio

1 Jáun² né³, já¹ juú² Cesarea jmí¹ zian² jan² tsá²ñuh² tsá² jmái² Cornelio, tsá² jmí¹ lín³ hliáu³ tsá² chín¹ cu³ nió³ hi³ téh²³ tsú² Italiano, cu³ nió³ jáun² tín³ hña³láun³ hliáu³. 2 Tsá²ñuh² hí³ jmí¹ má²má²tí³² ñí¹con² Dió³² la³ cun³ hi³ ná¹ngi²³ jáun² tsá² *judíos, hi³ jmí¹ má²zian² hi³ ca³tin¹ Dió³², la³ má²quionh³ la³jín³² tsá² hñú¹³. Ja³bí¹ ca³ma³hon³ tsú² tsá² judíos tia³mii² hliáun³ quie³; hi³ jmí¹ má²liéinh³² tsú² siáh³ Dió³² la³jí³² jmái¹. 3 Jáun² ca³chó³² cáun² jmái¹ cun³ la³ nio¹ hni³² ti³ ca³hláu³ ca³jnia³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² jéinh³² tsú², hi³ hi³ ñéih³ ñí¹ jmí¹ cuá³ tsú², hi³ ca³juáh³:

—¡Cornelio!

4 Jmí¹ ca³jíen³² tsú² jáun² tsá² hí³ né³, ta³ má²juénh² lín³² bíh¹ tsú² ca³juáh³:

—¿He³ jmí¹ hnáuh² hnú² ti³²?

Jáun² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ca³juáh³:

—Má²ca³nái³² bíh¹ Dió³² jái¹³ hi³ lienh¹ hnú², hi³ má²cuá¹nióh²¹ siáh³ Dió³² cu³li²¹ la³jí³² hi³ chu²¹ hi³ má²ca³ma³hon¹ hnú² tsá² tia³mii². 5 Jáun² né³, zen² tsáu² ca³la³ ti³ juú² Jope hi³ tsa³tieh¹ tsú² Sí¹mu²¹ tsá² téh²³ tsú² siáh³ Pé¹. 6 [Jáun² Pé¹ hí³ zái³² he³ hniáuh³² jmúh¹³ hnú².] Ja³bí¹ Sí¹mu²¹ jmái² tsá² hñú¹³ ñí¹ cuá³ tsú², tsá² hí³ má²chú³² láu²; hñú¹³ tsá² hí³ né³ zeh² ñí¹ lí³ can³² jmí²miih²¹.

7 Jmí¹ má²ngah³² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² tsá² má²lí²juónh³ tsú² hí³ quionh³ né³, ca³teh³ tsú² gon³ tsá² quian²¹, cónh³í¹ jan² hliáu³ tsá² má²zian² hi³ ca³tin¹ Dió³² siáh³, tsá² cuá¹chan¹ hi³ tiú² niuh²³ tsú² má²ta²¹. 8 Tsá² hí³ ca³zái h³ tsú² la³jí³² hi³ má²lí²jíe³, jmí¹ li²¹ jáun² ca³zen³ dí² ti³ já¹ juú² Jope.

9 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun², tá¹la³ jmí¹ hí¹tiáunh¹ tsá² hí³ jui³² hi³ má²ja³quián³ chá¹táunh¹ já¹ juú² Jope, míh¹ tiá² cun³ chi³hiú² jmí¹ ca³uú³ Pé¹ tsái h³ hñú³ hi³ ca³ñí¹lienh¹³ Dió³². 10 Jmí¹ má²ñí¹cuóunh²¹ lín³² bíh¹ tsú²; jáun² tá¹la³ jmí¹ ná¹má²chú³² tsú² má³² hi³ cuh³ tsú² né³, zia³² cáun² hi³ ca³jnia³ jéinh³² tsú² cu³diá²jan², 11 hi³ ca³jíe³ tsú² hi³ má²há²na²¹ hñu³mi³cuú² hi³ cuá¹so²³ cáun² hmih³² pa²¹ hi³ ná¹quiein²¹ tá¹ quiún³ cuoh¹, hi³ cuá¹so²³ la³ ti³ hué³². 12 Hñu³ hmih³² jáun² né³ jmí¹ tiáunh¹ ca³la³ jánh³ dú¹ ñí¹ jáh³ quiún³ cuá² ta³, jáh³ hláinh¹ ji³ jáh³ tsi²¹ pí¹³ ní² siáh³. 13 Jmí¹jáun² ca³nái³² tsú² cáun² já¹³ hi³ ñí¹juah²¹ tsáu² la³ lá²:

—Náu² Pé¹, jngih³² jáh³ ní² cunh³².

14 Ti³la³ Pé¹ né³ ca³juáh³:

—Ján¹han²¹ Ti³², hí¹ cónh³ yáh³ tiá² má²cá²cúnh³² jná¹³ jáh³ hláih¹ jáh³ hon² la³ ní², jáh³ tiá² jin².

15 Jáun² mah¹ jáun² né³ ñí¹ ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:

—Li³ua³ cáun² hi³ má²ca³ma³ji² Dió³² tiú²uú² hniáuh³² yáh³ juáh¹³ hnú² hi³ hlaih³.

16 Hnaih³² jéin³² li³ la³ jáun², jmí¹ li²¹ jáun² ca³zauh² siáh³ hmih³² jáun² hñu³mi³cuú². 17 Hi³ jáun² tá¹la³ cuá¹hnauh² Pé¹ tsí³ hi³ he³ hnió³ juáh³ hi³ má²lí²jíe³ tsú² jáun², jáun² tsá² ca³zen³ hí³ Cornelio cua³taunh²¹ ho³hñú¹³ hi³ hnauh² hñú¹³ Sí¹mu²¹; 18 tsá² hí³ né³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¿Tiá¹ cuá³ jan² tsá² jmái² Sí¹mu²¹ ñí¹ lá², tsá² téh²³ tsú² siáh³ Pé¹?

19 Hi3 jáun2 tá1la3 jmí1 cuá1hnauh2 jáun2 Pé1 tsí3 hi3 he3 láih32 la3 jáun2 lí2jíe3, jáun2 Jmí2chí3 Chun1 né3 ca3juáh3 la3 lá2:

—Jiah3, gáun3 tsáu2 má2cuá2taunh21 hi3 hnauh2 hnú2. 20 Náu2, son2, cuá2 quiúnh1 tsú2. Ha3 lí2 chá2 hliáun3 honh2, quí1 jná13 bíh1 ca3zéin32 tsá2 hnauh2 hnú2 ní2.

21 Hi3 jáun2 Pé1 ca3son2 hi3 ja3 ñí1 tionh1 tsá2 ca3zen3 hí3 Cornelio, hi3 ca3záih3 dí2 la3 lá2:

—Jná13 bíh1 tsá2 hnauh23 hnoh2, ¿he3 ta21 ña3taunh21 náh2?

22 Jáun2 tsá2 hí3 ca3ngái3:

—Jnoh1 jau3 cha13 hliáu3 tsá2 chín1 tsá2 jmái2 Cornelio, jan2 tsá2 chun1 tsá2 má2má2tí32 ñí1con2 Dió32, ja3bí1 tsá2 judíos má2ná1lín23 hi3 chú32 tsí3 tsá2 hí3. Quí1 jan2 tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32 ca3juáh3 ñí1con2 tsú2 hi3 hniáuh32 zen3 tsú2 tsá2 ja3tié2 hnú2 hi3 jáun2 ne3 tsú2 jái13 hi3 juoh1 hnú2.

23 Jáun2 Pé1 ca3teh3 tsá2 hí3 ti3 ñéih3 hi3 ca3cuéh3 dí2 cú2 nie2 hñú3. Jmí1 cá1jniá21 jáun2 né3 ngau3 dí2 quionh3 tsá2 hí3, ja3bí1 ca3ñí1táunh1 siáh3 ma3 jan2 tsá2 reh2 tsá2 zian2 juú2 Jope jáun2 quionh3 Pé1.

24 Jmí1 cá1jniá21 jáun2 siáh3 ca3cha3táunh1 tsú2 já1 juú2 Cesarea ñí1 cuá1jaun2 Cornelio. Hí3 né3 jmí1 má2lí2ngih3 jún1 rainh21 hñú13 ji3 há2mei21 quioh21 ní2 siáh3. 25 Jmí1 cá1chó21 jáun2 Pé1 ho3hñú13 quioh21 Cornelio né3, ca3di3jñí32 Cornelio ta3 ñí1 Pé1, hi3 jmí1 hnió3 dí2 ma3tsu3 ma3jónh32 Pé1. 26 Ti3la3 Pé1 dá2 ca3zion3 bíh1 tsá2 hí3, hi3 ca3juáh3 la3 lá2:

—Náu2, quí1 tsá2mi3cuóun2 la3 hnú2 bíh1 jná13.

27 Tá1la3 hí1juónh23 tsú2 jáun2 né3 taunh3 ñéih3; jáun2 ñéih3 jáun2 ca3jíe3 tsú2 hi3 ná1ngih32 juóun32 tsáu2. 28 Hi3 jáun2 Pé1 ca3záih3 tsá2 hí3 la3 lá2:

—Má2ñíh1 bí1 hnoh2 hi3 liei21 quiú13 jnoh1 tsá2 judíos rá1juáh3 hi3 tiá2 hniáuh32 ná1tson1 tsá2 judíos ja1 *tsá2cá2jo21, ja3bí1 tiá2 hniáuh32 siáh3 tónh32 tsú2 hñú13 tsú2. Ti3la3 Dió32 bíh1 má2ca3híe3 jná13 hi3 tiá2 hniáuh32 juah21 jná13 hi3 tiá2 chun1 ho3 hi3 tiá2 jin2 li3ua3 jan2 tsá2mi3cuóun2 rainh21 dí2. 29 Hi3 jáun2 bíh1 la3jui32 ja3 jná13 jmí1 ca3ñí1tié2 tsú2, ha3 tiá2 ca3ma3zian13 yáh3 jná13. Hi3 jáun2 né3, hnó32 jná13 li3 ño1 hi3 he3 ta21 ca3tiéh2 hnoh2.

30 Jáun2 Cornelio ca3juáh3:

—Má2quiún3 jmái1 míh1 tiá2 cun3 la3 nio1 hni32, la3 cun3 la3 né32 hi3 jmí1 [cuá1má2hien21 jná13 hi3] cuá1lienh1 ná1 Dió32 hñu32, jmí1jáun2 ca3jnia3 jan2 tsá2ñuh2 quih32 hmih32 zín3 lín32 jéin32 jná13. 31 Tsá2 hí3 né3 ca3juáh3: “Cornelio, Dió32 má2ca3nái32 jái13 hi3 lienh1 hnú2, ji3 hi3 má2cuá1nióh21 tsú2 siáh3 cu3li21 la3jí32 hi3 chu21 hi3 má2ca3jmuh3 hnú2 ñí1con2 tsá2 tia3mii2. 32 Jáun2 né3, hniáuh32 zen13 hnú2 tsáu2 hi3 tsa3tieh1 tsú2 Sí1mu21 tsá2 jmái2 siáh3 Pé1. Ja3bí1 Sí1mu21 jmái2 siáh3 tsá2 hñú13 ñí1 cuá3 tsú2, tsá2 hí3 má2chú32 láu2, tsá2 hí3 zeh2 hñú13 can32 jmí2miih21. [Ní1 má1cuán2 tsú2 ñí1 lá2 liéih32 tsú2 hnú2]”. 33 Hi3 jáun2 la3jui32 ca3té3 jná13 hnú2, hénh3 ma3 chú32 má2cuán2 hnú2 ñí1 lá2. Jáun2 né3, ta3né32 má2tiauh2 dí2 ñí1 hó21ñí1 Dió32, hi3 jáun2 ta3né32 hnáu2 jnoh1 nái13 la3jí32 jái13 hi3 ca3zái3 hnú2 Ti32 Juo13 dí2 hi3 ca3ta1 jnoh1.

Pé1 hleh32 jái13 quioh21 Dió32 hñú13 Cornelio

34 Jáun2 Pé1 ca3ma3liáu32 hleh32 hi3 juáh3 la3 lá2:

—Ta3né32 má2ca3ngi13 jná13 hi3 tson2 bíh1 Dió32 la3 hnio3 cá2re2 he2 ca3la3 jín32 tsáu2. 35 Hi3 li3ua3 jan2 tsá2 zian2 tá1 cáun2 hngá1máh3 bíh1 la3 hen2 Dió32, ní1juáh3 tsá2 jmu2 la3 cun3 hi3 ti32 tsí3 Dió32, tsá2 má2má2tí32 ñí1con2 Dió32. 36 Cun3quionh3 Jesús Tsá2 lín3 Cristo ca3liéih32 jnoh1 Dió32, tsá2 lái3 jnoh1 jón2zíh1 jón2cho1 hla1 *Israel, hi3 ca3nga3 Dió32 jái13 hi3 cun3quionh3 hnga2 Jesús hí3 bíh1 lí13 niau21 tie3 ja1 quiú13 dí2 quiúnh1 Dió32. Jesús hí3 bíh1 lín3 Juo13 dí2 la3 jái32. 37 Má2ná1ñíh1 bíh1 hnoh2 la3 cun3 hi3 li3 jáun2 tá1 cáun2 hué13 tsá2 judíos, hi3 ca3li3liau3 juú2co1 tsá2 hín13 ti3 Galilea jmí1 ca3zion3 jáun2 hla1 Juan2 jmái2 tsáu2 hi3 ca3hléh3 jái13 quioh21 Dió32. 38 Má2ná1ñíh1 náh2 siáh3 hi3 Dió32 ca3cuen3 Jmí2chí3 Chun1 ñí1con2 Jesús Tsá2 ja3 juú2 Nazaret, hi3 ja3bí1 la3 jáun2 ca3cué3 tsú2 siáh3 pí3, hi3 jáun2 ca3jmú3 tsú2 hi3 chú32 quioh21 tsáu2, ji3 hi3 ca3jmah3 tsú2 siáh3 tsá2 jmí1 tionh2 jo3cuo2 tsá2 hláinh1, quí1 jmí1 zenh2 Dió32 quionh3 tsú2. 39 Hi3 jnoh1 né3 lái3 tsá2 zih32 jú1 tson2 ca3ti21 la3jí32 hi3 ca3jmú3 jáun2 Jesús, la3 cun3 la3jí32 hi3 ca3jmú3 tsú2 jáun2 tá1 cáun2 hué13 Judea ji3 já1 juú2 Jerusalén ní2 siáh3. Jmí1 li21 jáun2 né3 ca3jngih3 tsú2 Jesús hi3 ca3ton3 tsú2 crei21. 40 Ti3la3 Dió32 ca3jmú3 hi3 ca3jenh13 tsú2 ñí1 cá2hní2 jmái1 jáun2, hi3 ca3cué3 Dió32 jái13 hi3 lí13 jien1 jnoh1 tsú2 siáh3. 41 Jun3juáh13 ca3jíen32 la3jín32 tsáu2 yáh3, ti3la3 ca3neh21 jmáh3la3 jnoh1 bíh1 tsá2 ca3quianh3 Dió32 ca3la3 cun3 jmí1tin2, hi3 lái3 jnoh1 tsá2 cue32 jú1 tson2, jnoh1 tsá2 ca3jmú13 má32 cu3tsa32 quiúnh1 tsú2 jmí1 má2ca3jenh13 jáun2. 42 Jesús hí3 ca3jmú3 héih32 hi3 hléh13 jnoh1 jú1 chú32 ñí1con2 tsáu2, hi3 zíh13 jnoh1 siáh3 jú1 tson2 hi3 Dió32 ca3hión32 Jesús hi3 lín13 Tsá2 ra3tsi32 héih32 ñí1con2 tsá2 zian2 ji3 tsá2 má2cá2tsan3 ní2 siáh3. 43 La3jín32 bíh1 tsá2 ca3lin3 hí3 *ti32 jë1 Dió32 jmí1tin2 ca3juáh3 hi3 Dió32 chin13 tsí3 tsáu13 tsáu2 ní1juáh3 tsá2 tanh13 ta21 Jesús.

Hen² tsá²cá²jo²¹ Jmí²chí³ Chun¹

44 Hi³ jáun² né³, tá¹la³ jmí¹ dí¹hleh³² jáun² bíh¹ Pé¹ cuan³ Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹con² la³jín³² 45 tsá² ná¹ná¡³² hí³ já¡¹³. Jáun² tsá² judíos tsá² tanh² ta²¹ Dió³², tsá² ca³ñí¹táunh¹ hí³ quionh³ Pé¹ né³, ca³ja³cáun² lín³² tsí³, quí¹hliá² má²lí²cuen³ Dió³² uá²ja¡³² Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹con² tsá²cá²jo²¹ hí³; 46 quí¹hliá² ca³ná¡³² tsú² hi³ tsá²cá²jo²¹ hí³ má²ná¹hleh³² jú¹jma² siáh³ hi³ má²ná¹má²quien² Dió³². 47 Jáun² Pé¹ ca³zá¡h³ tsá² judíos hí³ la³ lá²:

—¿Hin² tsánh² hnoh² lí¹³ juáh¹³ hi³ tiá² lí¹³ zón³² tsá² lá² jmá¡²?, quí¹ ti³la³ má²lí²hen³ bíh¹ tsú² Jmí²chí³ Chun¹ la³jmí¹ má²ca³hen¹³ jnoh¹.

48 Jáun² Pé¹ ca³jmú³ héih³² hi³ zón³² tsá² hí³ jmá¡² hi³ lin¹ hi³ má²hain²¹ tsú² ti³ con² Jesús Tsá² lín³ Cristo. Hi³ jáun² jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³zá¡h³ tsú² Pé¹ hi³ chú³² cuá³² tun³ hni³² jmá¡¹ quionh³ dí².

11

Pé¹ cha³² ñí¹con² tsá² lín³ cuáh³² já¹ juú² Jerusalén he³ lánh³ ca³quiúnh³² dí²

1 Jmí¹jáun² la³jín³² *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³² ji³ tsá² reh² hín¹³ ti³ Judea ní² siáh³ ca³li³ ñi³² hi³ ja³bí¹ *tsá²cá²jo²¹ má²ca³héi³ já¡¹³ quioh²¹ Dió³². 2 Hi³ jáun² jmí¹ cá¹chánh²¹ Pé¹ já¹ juú² Jerusalén né³, jlánh¹ ca³ziu³ ca³hie³ tsá² cu³ nió³ tsá² jlánh¹ ná¹hëh³ chí¹ hi³ hniáuh³² *tiú³² tsú² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² tsá²cá²jo²¹, ní¹juáh³ tsá² má²má²tí³² ñí¹con² Dió³². 3 Hi³ ca³juáh³ la³ lá² ñí¹con² Pé¹:

—¿He³ lá¡h³² hnú² ca³ñí¹lienh¹ tsá²cá²jo²¹, hi³ ca³ñí¹cú¹ ñí¹hính¹³ nú² quiúnh¹?

4 Jáun² Pé¹ ca³chá³ re² tso² ca³la³ jí³² hi³ li³ la³ cun³ jmí¹ la³ñí¹, hi³ ca³juáh³:

5 —Tá¹la³ jmí¹ cuon¹ jná¹³ já¹ juú² Jope hi³ jmí¹ cuá¹lienh¹ jná¹³ Dió³², jmí¹jáun² ca³jnia³ jéin³² jná¹³ cáun² hi³ jniá³ la³jmí¹ jniá³ hmih³² pa²¹ hi³ ná¹quiein²¹ tá¹ quiún³ cuoh¹, hi³ ja³ hñu³mi³cuú² hi³ cua³ la³ ti³ ñí¹ jmí¹ cuon¹ jná¹³. 6 Jmí¹ cá¹jíe²¹ jná¹³ re² hi³ he³ tioh³ ti³ ñeh² hmih³² jáun², jáun² ca³jien¹ jná¹³ la³jánh³ dú¹ ñí¹ jáh³ quiún³ cuá² ta³, jáh³ ná¡², jáh³ hláinh¹, ji³ jáh³ tsi²¹ pí¹³ ní² siáh³. 7 Hi³ jáun² ca³ná¡³² jná¹³ cáun² já¡¹³ hi³ ñí¹ca³juáh³ tsú²: “Náu² Pé¹, jngih³² jáh³ ní², cunh³²”. 8 Ti³la³ jná¹³ né³ ca³ngá¡³²: “Já¹han²¹ Ti³², hí¹ cónh³ yáh³ tiá² má²ca³cúnh³² jná¹³ jáh³ hláih¹ jáh³ hon² la³ ní², jáh³ tiá² jin²”. 9 Jáun² chi³cuú² ñí¹ca³hléh³ siáh³ cónh³ hi³ ñí¹ca³juáh³: “Li³ua³ cáun² hi³ má²ca³ma³ji² Dió³², tiú²uú² hniáuh³² yáh³ juáh¹³ hnú² hi³ hlai³h³ bíh¹”. 10 Hnai³h³² jéin³² li³ la³ jáun²; jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³zauh² siáh³ hñu³mi³cuú² ca³la³ jí³² hi³ jáun². 11 La³ cun³ jmí¹jáun² ca³cha³táunh¹ gáun³ tsá²ñuh² ñí¹ jmí¹ cuon¹ jná¹³ hi³ hnauh² dí² jná¹³, tsá² zéin¹ tsá² zian² juú² Cesarea bíh¹ tsá² hí³. 12 Jáun² Jmí²chí³ Chun¹ ca³jmú³ héih³² hi³ ñe¹ jná¹³ quiúnh¹ tsá² hí³, hi³ ca³juáh³: “Ha³ lí² chá² hliáun³ ñéih³ honh²”. Ja³bí¹ ñí¹táunh¹ siáh³ tán¹ jñéi³ tsá² reh² dí² lá² quiúnh¹ jná¹³, hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³tauh²¹ jnoh¹ hñú¹³ jan² tsá²ñuh². 13 Jáun² tsá²ñuh² hí³ né³ ca³chá³ ñí¹con² jnoh¹ hi³ la³ ca³jnia³ jéinh³² tsú² jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ñéih³ hñú¹³, hi³ dí¹juáh²³ la³ lá²: “Zen² tsáu² ti³ já¹ juú² Jope, cuí¹ cha³tieh¹ tsú² Sí¹mu²¹ tsá² téh²³ tsú² siáh³ Pé¹, 14 hi³ jáun² tsá² hí³ já³² hi³ ja³juah²¹ he³ lánh³ rón³² lí¹³ liáun³ hnú² quiúnh¹ nú² ca³la³ jín³² tsá² hñuh³²”. 15 Jmí¹ ca³ma³liau²¹ jná¹³ hi³ ca³hléh³ ñí¹con² tsú², jmí¹jáun² cuan³ Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹con² tsú² la³jmí¹ cuan¹ ñí¹con² jnoh¹ jmí¹tin². 16 Jmí¹jáun² tsau³ tsin³² jná¹³ hi³ ca³juáh³ Ti³² Juo¹³ dí² la³ lá²: “Tson² bíh¹ Juan² ca³zion³ tsáu² jmá¡² cun³quionh³ jmí² jma³, ti³la³ hnoh² dá² zón³² náh² jmá¡² cun³quionh³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹”. 17 Né³² né³, ní¹juáh³ hnga² Dió³² la³ má²lí²cuen³ Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹con² tsá² hí³ la³jmí¹ ca³cuen³ tsú² uá²ja¡³² ñí¹con² jnoh¹ jmí¹ ca³chá¹³ jnoh¹ cáun² tsí³ ñí¹con² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², hi³ jáun² né³, ¿hin² dá² tsánh² jná¹³ hi³ jáun² sa³ jná¹³ yáh³ tiá² cue¹ Dió³² já¡¹³?

18 Hi³ jáun² jmí¹ ca³ná¡³² tsá² reh² hí³ já¡¹³ ní² né³, ca³tiánh³ tie³, hi³ ca³ma³quien² dí² Dió³², hi³ ca³juáh³:

—Né³² né³, ta³né³² má²lin¹ bíh¹ hi³ Dió³² la³ cue³² já¡¹³ hi³ tí¹ jeinh²¹ jmí¹ tsí³ tsá²cá²jo²¹ uá²ja¡³², hi³ jáun² lí¹³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio².

Tsá² má²lín³ cuáh³² já¹ juú² Antioquía

19 Hi³ jáun² né³, jmí¹ ca³jngih³ tsú² jáun² Tié³, ca³jmú³ tsú² siáh³ hian² tsí³ ñí¹con² tsá² reh² dí² ñí¹ hná¹ jáun². Jmí¹jáun² ca³hái³² ca³lá² tsá² reh² ma³ quin³², ma³ jan² já¹taunh²¹ ti³ hué³² Fenicia, ma³ jan² já¹taunh²¹ ti³ hué³² Chipre, hi³ ma³ jan² né³ já¹taunh²¹ ti³ juú² Antioquía. Juú² ñí¹ ca³cha³táunh¹ jáun² bíh¹ tsú² ca³hléh³ siáh³ jú¹ chú³² quioh²¹ Cristo, ti³la³ ca³hléh³ tsú² ñí¹con² jmáh³la³ tsá² *judíos bíh¹ má¹ná¹. 20 Ti³la³ ma³ jan² tsá² reh² hí³, tsá² hué³² Chipre ji³ tsá² juú² Cirene, jmí¹ ca³cha³táunh¹ já¹ juú² Antioquía ca³liéinh³² ji³ tsá²cá²jo²¹ zian² ñí¹ jáun², hi³ ca³hléh³ tsú² jú¹ chú³² quioh²¹ Jesús Ti³² Juo¹³ dí². 21 Ti³² Juo¹³ dí² hí³ jlánh¹ ca³cué³ pí³ ñí¹con² tsá² hí³, hi³ jáun² jlánh¹ juóun³² tsáu² ca³za³ jmí¹ tsí³ hi³ ca³tanh² ta²¹ Ti³² Juo¹³ dí².

22 Jmí¹ ca³li³ ñi³² tsá² má²lín³ hí³ cuáh³² já¹ juú² Jerusalén hi³ má²li³² la³ jáun² ñí¹ jáun², jáun² ca³zen³ tsú² Bernabé la³ ti³ já¹ juú² Antioquía jáun². 23 Jmí¹ cá¹chó²¹ jáun² Bernabé ñí¹ jáun² né³, ca³jíe³ hi³ Dió³² má²ca³ja³ lín³² mii³ tsí³ ñí¹con² tsá² hí³, hi³ jáun² jlánh¹ ca³li³ tsah³ tsú² jmí¹ ca³jíe³. Jmí¹jáun² ca³záih³ dí² tsá²hí³ hi³ hniáuh³² chá³² tsú² cáun² tán¹ tsí³ hi³ tanh¹³ ta²¹ Ti³² Juo¹³ dí². 24 Bernabé hí³ bí¹ jlánh¹ jmí¹ chu²¹ tsí³, jan² tsá² má²canh² Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ tsí³, tsá² má²taunh³² ta²¹ ca³la³ jonh³ jmí¹ tsí³; la³ jáun² bíh¹ ca³juóun³ tsá² hain²¹ hí³ ti³ con² Ti³² Juo¹³ dí². 25 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ja³bí¹ Bernabé ngau³ la³ ti³ juú² Tarso hi³ ca³ñí¹hniah² Saulo. 26 Jmí¹ tsanh²¹ tsú² jáun² Saulo né³, ca³jan³ dí² ti³ já¹ juú² Antioquía; ñí¹ jáun² ca³ñí¹tiánh² tsú² tá¹ cú² mii² quionh³ tsá² má²lín³ hí³ cuáh³², jáun² ñí¹ jáun² ca³ma³tin² tsú² juóun³² lín³² tsáu². Tsá² má²hain²¹ hí³ ti³ con² Ti³² Juo¹³ dí² ñí¹ jáun² bíh¹ tsá² la³ñí¹ hi³ ca³quian³ tsú² jmái² “tsá² má²lán¹³ Cristo”.

27 Jmái¹ jáun² ca³huén² ma³ jan² *ti³² jë¹ Dió³² já¹ juú² Jerusalén hi³ ja³taunh²¹ la³ ti³ juú² Antioquía. 28 Jan² tsá² hí³ tsá² jmái² Ágabo ca³náu² ja¹ tsá² reh² hi³ ca³hléh³ jái¹³ hi³ ca³cué³ Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ tsí³, hi³ ca³juáh³:

—Chau²¹ jmái¹ hi³ li³ zia³² ho³cuóun³ tá¹ cáun² hué³² lá².

Hi³ jáun² jái¹³ jáun² né³ ca³li³tí³ jmái¹ hi³ jmí¹ cuá¹lín³ Claudio *tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹. 29 Jáun² tsá² má²hain²¹ ti³ con² Ti³² Juo¹³ dí² zian² já¹ juú² Antioquía ca³lín¹³ hi³ ma³hon³ ca³lá² quie³ tsá² reh² tsá² hín¹³ ti³ Judea, ha³ cónh³ quienh² cué³² bíh¹ tsú² ca³cuéh³ tsá² hí³. 30 La³ jáun² bíh¹ ca³jmú³ tsá² hí³ hi³ ca³zen³ quie³ ñí¹con² tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ cuáh³². Bernabé ca³ñí¹can³² quie³ jáun² quionh³ Saulo.

12

Jngih³ tsú² Jacobo; hi³ jnái³² tsú² siáh³ Pé¹ hñu³mí¹ñí²

1 Ja³bi¹ jmí¹jáun² ca³ma³liáu³² re²¹ Herodes hi³ ca³jmú³ hian² tsí³ ñí¹con² ma³ jan² tsá² má²lín³ hí³ cuáh³². 2 Jáun² re²¹ hí³ ca³jmú³ héih³² hi³ jngih³ tsú² Jacobo, tsá² má²ján³ rainh²¹ Juan², hi³ jmu³ tsú² cu³ ngá¹³ mí¹tái³ hmu³ tá¹ tun³ jo²¹ lái¹ Jacobo. 3 Jmí¹ ca³jíe³ tsú² hi³ jlánh¹ tsah³ tsá² *judíos hi³ jun³ Jacobo, jáun² Pé¹ siáh³ ca³ma³tson¹³ tsú². Jmí¹jáun² jmu² tsá² judíos jmái¹ quioh²¹, hi³ cúh² tsú² *hí³ cuú²miih²¹, la³ cun³ hí¹miih²¹ tiá² tie³ jan². 4 Jmí¹ má²lí²zianh³ tsú² jáun² Pé¹, ca³tanh² tsú² hñu³mí¹ñí², hi³ ca³chan³ tsú² jo³cuo² quiún³ nió³ hliáu³; hi³ ma³ quin³² ma³ cun³ nió³ hliáu³ hí³ né³, ná¹li³ ma³ quiun³ hliáu³, hi³ jmu³ hua³hí¹³ Pé¹ ma³ quin³² ma³ cu³ nió³ jáun². Jmí¹ hnió³ tsú² tsa³zinh² Pé¹ ja¹ tsá² juú² ní¹ má¹cuoh³² jáun² *Jmí¹hí́en¹. 5 Ti³la³ tá¹la³ cuá¹jnai³² jáun² Pé¹ hñu³mí¹ñí² né³, tsá² má²lín³ hí³ cuáh³² ca³liéinh³² Dió³² la³ jonh³ jmí¹ tsí³ hi³ ca³tin¹ tsú².

Dió³² lión³² Pé¹ hñu³mí¹ñí²

6 Ta³hua² jáun², ta³ ñeh² bíh¹ hi³ zinh³ re²¹ Herodes Pé¹ ja¹ tsá² juú², Pé¹ jmí¹ rá²cuóun¹ ja¹ quioh²¹ gon³ hliáu³. Tá¹ gon³ hliáu³ hí³ jmí¹ ná¹hmá²³ cá²den¹ná¹ cuo² quionh³ Pé¹, ja³bí¹ ti³ la³ cheih³² ñí¹ jmí¹ cuá¹hún¹ jáun² Pé¹ jmí¹ tionh¹ siáh³ cu³ nió³ hliáu³ hi³ jmí¹ ná¹jmu² hua³hí¹³. 7 Cu³diá²jan² jmí¹ cá¹jnia³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ ca³zen³ Dió³² ñí¹con² Pé¹, jmí¹jáun² tái³ joh¹ tá¹ cáun² ñéih³ hñu³mí¹ñí². Jáun² tsá² hí³ ca³hliéih³ cuo² cu³héin¹ Pé¹ hi³ ca³záih³ dí² Pé¹:

—¡Tia³jui³² náu²!

Jmí¹jáun² cáun² lí¹ ca³záih³ hmóu³² bíh¹ cá²den¹ná¹ cuo² Pé¹. 8 Jáun² ca³juáh³ siáh³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² la³ lá²:

—¡Tia³jui³² hñeh³ láu² quián¹³ hi³ tiáuh¹ siáh³ láu² tanh¹!

Jmí¹ li²¹ jáun² ca³juáh³ tsú² siáh³:

—¡Quih³² hmih³² cháu³ cuo² quián¹³, ña³² cu³hna³² jná¹³!

9 Jáun² ngau³ bíh¹ Pé¹ cu³hna²¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², ta³ tiá² re² ñi³² tsú² hí¹ tson² hí¹ tiá² tson² dá² la³ cun³ hi³ lí²³ jáun², ja¹ cáun² hi³ lí¹ rá¹qui³² bíh¹ tsú² jmí¹ lín²³. 10 Ca³nga² bíh¹ tsú² ñí¹ la³ñí¹ jnai²¹ ñí¹ tionh¹ tsá² jmí¹ ná¹jmu² hua³hí¹³, ja³bí¹ ca³nga² bíh¹ tsú² siáh³ ñí¹ má²tun³ jnai²¹. Jmí¹ ca³ta³tonh¹ tsú² jáun² ñí¹ má²lí³ ho³jní¹³ cheih³² hñu³mí¹ñí², jáun² lí¹ cá¹niá³ hnga² bíh¹ ho³jní¹³ jáun². Jmí¹ ca³huén² tsú² jáun² ñí¹ jáun² né³, cáun² ja¹ hñú³ bíh¹ ca³ñi³táunh¹ tsú² cu³tsa³², jmí¹ li²¹ jáun² ngah³ bíh¹ tsá²cuú² tsá²ta³ hí³ Dió³².

11 Jmí¹jáun² bíh¹ ca³li³tsin² Pé¹, hi³ jáun² ca³juáh³:

—Ta³né³² má²ño¹ jná¹³ hi³ Ti³² Juóu³² bíh¹ jná¹³ lí²zen³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ hi³ lí²liáu³² jná¹³ ca³ti²¹ la³jí³² hi³ jmí¹ hnió³ Herodes jmu³ ñí¹con² jná¹³ quionh³ tsá² judíos.

12 Jmí¹ má²ca³li³tsin² tsú² jáun² re² né³, ngau³ la³ ti³ hñú¹³ Má²réi³ mí¹ziú¹³ Juan² tsá² téh²³ tsú² siáh³ Marcos; ñí¹ jáun² jmí¹ ná¹ngih³² juóun³² lín³² tsá² jmí¹ ná¹liéinh³² Dió³². 13 Jáun² ñí¹ca³póh³ tsú² cuo² jnai²¹ hñú³, jmí¹jáun² ngau³ jan² mí¹míh¹ jmái² Rode hi³ ca³ñí¹jíe¹³ ní¹juáh³ hin² póh²³ cuo². 14 Jmí¹ ca³li³ cuoh² mí¹míh¹ hí³ ho³ Pé¹, tiá² la³jui³ ca³nia³ yáh³ hñú³, ti³ ñéih³ bíh¹ ti³ ngah³ hi³ má²hiún² lín³² tsí³ hi³ ca³ñí¹zeh¹ tsá² ná¹ngih³² hí³ hi³ Pé¹ bíh¹ la³ má²zenh²

ho³hñú¹³. 15 Jáun² tsá² ná¹ngɨh³² hí³ ca³záɨh³ mí¹míh¹ la³ lá²:

—¡Já¹ tiá² ngo² nú²!

Tɨ³la³ mí¹míh¹ hí³ ca³ma³tson² lín³² bíh¹ jáɨ¹³ quioh²¹ hi³ tson² bíh¹ Pé¹ zenh². Tɨ³la³ tsá² hí³ dá² la³ má²juáh³ jáun² bíh¹:

—Jun³juáh¹³ Pé¹ yáh³ ni³², tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² zenh² cha¹³ bíh¹ tsú² ni³².

16 Tɨ³la³ la³ má²dí¹póh²³ jáun² bíh¹ Pé¹ cuo² jnaɨ²¹ hñú³. Jmí¹ ca³nia³ tsú² jáun² hñú³ né³, ca³ja³cáun² lín³² bíh¹ tsɨ³ tsú² jmí¹ ca³jɨen³² Pé¹. 17 Jáun² Pé¹ ca³jmú³ lin¹ quionh³ cuo² hi³ tiánh³ tsú² ta³máɨh³. Jmí¹jáun² ca³záɨh³ dí² tsá² hí³ ha³ lánh³ má²lí²jmú³ Tɨ³² Juo¹³ hi³ má²lí²che² hñu³mí¹ñí². Jmí¹ li²¹ jáun² ca³záɨh³ dí² tsá² hí³ la³ lá²:

—Zéih³ tiá³ náh² Jacobo jɨ³ la³jín³² tsá² reh² hi³ la³ ní² bíh¹ ca³liáun³ jná¹³.

Jáun² Pé¹ ngau³ siáh³ cáun² ñí¹ siáh³.

18 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² jlánh¹ ca³juu³ ca³hlénh³ hliáu³, hi³ ca³juáh³:

—¿Né² dá² Pé¹?

19 Jáun² re²¹ Herodes hí³ ca³zen³ siáh³ hliáu³ hi³ tsa³hniaɨh² Pé¹, ti³la³ tiá² ca³tsanh²¹ yáh³ tsú² Pé¹. Jmí¹jáun² ca³ngáɨ³ re²¹ ñí¹con² hliáu³ tsá² jmí¹ ná¹jmu² hí³ hua³hí¹³ Pé¹ he³ láɨh³² sa³ la³ ca³liáun³ tsú²; jmí¹ li²¹ jáun² ca³jmú³ dí² héih³² hi³ cu³tsa³² ma³tsan² tsú² cú²jueh³² hliáu³ hí³. Jmí¹jáun² cua³han³ re²¹ Herodes hué¹³ Judea ñí¹ jmí¹ cuá³, hi³ ngau³ hi³ já¹cuá² cu³tiá³ já¹ juú² Cesarea.

Jmí¹ jun¹ re²¹ Herodes

20 Hi³ jáun² né³, re²¹ Herodes hí³ jlánh¹ jmí¹ ná¹háun³ quionh³ tsá² juú² Tiro jɨ³ Sidón. Tɨ³la³ tsá² zian² tá¹ tun³ juú² jáun² né³ ca³jmú³ cá²hon³ hi³ tsa³táunh¹ já¹ juú² Cesarea hi³ tsa³ma³tsan² hniéi² quioh²¹ quionh³ re²¹ hí³. La³ñí¹ tín² ca³juónh³ tsú² re² quionh³ Blasto bíh¹, jan² tsá² quien² lín³², tsá²cuú² tsá²ta³ re²¹ hí³. Jáun² Blasto hí³ ca³mí³ ñí¹con² re²¹ hi³ ma³tsan² cú²jueh³² hniéi², quí¹hliá² hi³ hnió³ tsá² juú² jáun² hi³ ja³lia³² má³² hi³ zia³² hué³² ñí¹ hu²¹ cuo² re²¹ hí³. 21 Jáun² Herodes hí³ ca³tón³ cáun² jmáɨ¹ hi³ lí¹³ ja³táunh¹ tsá² hí³. Jmí¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ jáun² né³ cua³taunh²¹ tsá² hí³, jáun² ca³quih³ re²¹ hí³ hmɨh³² la³ cun³ hi³ qui³ quɨh³² jan² tsá² ho² ta²¹, jáun² ja³ hi³ ca³cuá³ ñí¹ hmá²si¹ quioh²¹ hi³ ca³hléh³. 22 Jmí¹ ca³náɨ³² tsú² jáun² jáɨ¹³ hi³ cuá¹hleh³² re²¹, ca³ti³ ca³hóh³² la³jín³² hi³ ca³juáh³:

—¡Ho³ dió³² bíh¹ ni³² ná¹naɨ³² jnoh¹, jun³juáh¹³ ho³ tsáu² yáh³!

23 La³ cun³ jmí¹jáun² né³ ca³li³ tsáun¹ Herodes hí³ hi³ ca³jmú³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ ca³zen³ Tɨ³² Juo¹³ dí², quí¹ hnga² re²¹ hí³ tiá² ca³ma³quien² Dió³². Hi³ jáun² ca³jau³ jáh¹ bíh¹ tsú² hi³ jun³.

24 Tá¹la³ jáun² né³, ti³ li³mí¹ ñí¹ hliáun³ ca³ja³cuóun² bíh¹ ta²¹ quioh²¹ Dió³², quí¹ ti³ hlá² ti³ ní² bíh¹ ca³hléh³ tsú² jú¹ chú³².

25 Jmí¹ ca³li³tín³ Bernabé má²ta²¹ quioh²¹ quionh³ Saulo já¹ juú² Jerusalén, ja³tanh²¹ siáh³ ti³ já¹ juú² Antioquía. Jmí¹jáun² ca³jan³ tsú² Juan² tsá² téh²³ tsú² hí³ siáh³ Marcos.

13

Bernabé quionh³ Saulo má²liáu³² hleh³² jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³²

1 Hi³ jáun² né³, ja¹ tsá² má²lín³ hí³ cuáh³² já¹ juú² Antioquía jmí¹ ná¹tso¹ ma³ jan² *ti³² jë¹ Dió³² jɨ³ ti³² tsá² má²ta² jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³² ní² siáh³. Tsá² hí³ jmí¹ jmáɨ²: Bernabé, Sí¹mu²¹ tsá² jmí¹ téh²³ tsú² siáh³ Liáh², Lucio tsá² juú² Cirene, Saulo, ji³ la³ má²quionh³ Manaén, jan² tsá² cá²cuon³ cu³tsa³² quionh³ Herodes tsá² lín³ ta²¹ ñí¹con² tsá² hín¹³ ti³ Galilea. 2 Jáun² ca³chó³² cáun² jmáɨ¹ tá¹la³ jmí¹ ná¹má²cú² má²háɨn³² tsú² Tɨ³² Juo¹³ dí² hi³ ná¹má²hɨen²¹, jmí¹jáun² ca³hléh³ Jmí²chí³ Chun¹ hi³ ca³juáh³:

—Cánh³ chan²¹ Bernabé ní² quionh³ Saulo hi³ ca³tɨn¹ jná¹³, quí¹ zia³² ta²¹ quion²¹ jná¹³ hi³ hniáuh³² jmu³ tsú².

3 Jáun² jmí¹ má²lí²liéinh³² tsú² Dió³² ji³ hi³ má²lí²ma³hɨen²¹ tsú² siáh³, jmí¹jáun² ca³ra³tsi³² tsú² cuo² ñí¹ quioh²¹ tsá² gon³ hí³, jmí¹ li²¹ jáun² ca³hah² dí² já¹³.

Tɨ³² tsá² quian³² jë¹ Dió³² hleh³² jú¹ chú³² hué³² Chipre

4 Jmí¹jáun² ca³zen³ Jmí²chí³ Chun¹ Bernabé ji³ Saulo ti³ ñí¹ uóunh³, jáun² ja³taunh²¹ tsú² ti³ juú² Seleucia, ñí¹ jáun² ca³taunh³ tsú² cáun² mu² pa²¹ hi³ ca³tinh³ tsú² hué³² Chipre nio² chu³ jmáɨ². 5 La³ cun³ jmí¹ ca³cha³táunh¹ tsú² jáun² hué³² Chipre, jáun² juú² Salamina ca³ma³liáu³² tsú² hleh³² jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³² hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² *judíos. Ja³bí¹ ñéi¹ Juan² quionh³ tsá² hí³ hi³ má²hon³ dí² tsá² hí³.

6 Jmí¹ ca³nga² tsú² tá¹ cáun² hué³² Chipre, jáun² ca³cha³táunh¹ juú² Pafos. Ñí¹ jáun² ca³jenh² tsú² jan² tsá² judío tsá² hláinh¹ jmáɨ² Barjesús. Tsá² hí³ né³ jmí¹ má²can² tsáu² hi³ juáh³ hi³ lín³ ti³² jë¹ Dió³². 7 Tsá² hláinh¹ hí³ jmí¹ má²hon³ tsá² ho² ta²¹ tsá² jmáɨ² Sergio Paulo, jan² tsá² jlánh¹ zian² tsɨ³. Tsá² ho² ta²¹ hí³ ca³teh³ Bernabé quionh³ Saulo, quí¹hliá² ca³li³hnió³ tsú² ne³ jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³². 8 Tɨ³la³ tsá² hláinh¹ hí³ né³ ca³qui³ ca³jna³ ñí¹con² jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³² hi³ hleh³² Bernabé quionh³ Saulo, quí¹hliá² tiá² jmí¹ hnió³ tsú² hi³ tsá² ho² ta²¹ hí³ tónh³² ta²¹ jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³². Tsá² hláinh¹ hí³ jmí¹ jmáɨ² siáh³ Elimas cun³quionh³ jú¹ *griego. 9 Hi³ jáun² Saulo, tsá² jmáɨ² hí³ siáh³ Po¹, hí³

ca³ji̱e³ ca³la³ chí¹tiá³ ñí¹ ñí¹ tsá² hlái̱nh¹ hí³, ca³la³ hi³ canh² lín³² Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ tsí³, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

10 —¡Hnú² dá² jan² tsá² tí¹ jái̱n² bíh¹, jan² tsa³já̱i̱¹³ jon² tsá² hlái̱nh¹ bíh¹ hnú², hi³ hon² nú² la³ji̱³² hi³ chu²¹! ¿He³ lái̱h³² jlánh¹ chí¹ñi¹ jmuh³² nú² rá¹pí² rá¹tsái̱h²³ jui̱³² quioh²¹ Dió³²? 11 Ta³né³² né³, Ti³² Juo¹³ jnoh¹ ma³tsau¹³ hnú² hi³ lí¹³ ten³ nú², ué³ bíh¹ tiú²uú² já̱i̱¹³ hian³ hnú² hi³ jieh²¹ joh¹ hiú².

La³ cun³ jmí¹ján² bíh¹ ca³tá̱i̱³ ñí¹ tsú² hi³ ta³zanh¹ já¹niéi². Jmí¹ján² ca³hnah² tsú² jan² tsá² zánh³ cuo² hi³ jáu³². 12 Jmí¹ ca³ji̱e³ tsá² ho² ta²¹ hi³ li³ la³ ján² né³, ca³taunh³ ta²¹ já̱i̱¹³ quioh²¹ Dió³², quí¹hliá² ca³ja³cáun² tsí³ tsú² hi³ jlánh¹ pin³ já̱i̱¹³ quioh²¹ Ti³² Juo¹³ dí².

Po¹ tsó³² juú² Antioquía nio² hué³² Pisidia quionh³ Bernabé

13 Jmí¹ li²¹ ján² né³, ca³taunh³ siáh³ Po¹ quionh³ tsá² quionh³ cáun² mu² pa²¹ juú² Pafos ján², hi³ ja³taunh²¹ ti³ ñí¹ nio¹ juú² Perge hué³² Panfilia. Ti³la³ Juan² má¹ná¹, ca³jính³² bíh¹ ñí¹ ján² hi³ ngah³ ti³ já¹ juú² Jerusalén. 14 Ján² gon³ bíh¹ jéi³²í¹ tsá² hí³ ca³huén² ñí¹ ján² hi³ já¹taunh²¹ siáh³ ti³ ñí¹ nio¹ juú² Antioquía hué³² Pisidia. Jmá̱i̱¹ hi³ ca³cha³táunh¹ tsú² ján², cáun² *jmá̱i̱¹ nio² tie³ bíh¹, hi³ ján² Po¹ ji³ Bernabé ca³ñí¹táunh¹ cuáh³² quioh²¹ tsá² judíos; ján² jmí¹ taunh²¹ tsú² ñé̱ih³, ca³tiánh³ ñí¹ hmá².

15 Jmí¹ má²lí²hí³² tsáu² já̱i̱¹³ tioh³ ñí¹ Sí² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, ji³ já̱i̱¹³ hi³ tioh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ tsá² ca³lin³ ti³² jë¹ Dió³² ní², ján² tsá² chín¹ cuáh³² ján² ca³záih³ Po¹ ji³ Bernabé la³ lá²:

—Hnoh² reh², ní¹juáh³ zia³² cáun² já̱i̱¹³ hi³ ma³hau³ hi³ niau²¹ tiá³ tsí³ dí² hi³ hnáuh² hnoh² juáh¹³ ñí¹con² jnoh¹, ta³né³² má²lí¹³ juáh¹³ hnoh².

16 Ján² Po¹ ca³jmú³ zenh², ca³há̱i̱³² cuo² hi³ ca³jmú³ lin¹ hi³ tiánh³² tsú² ta³má̱ih³, ján² ca³juáh³:

—Hnoh² tsá² ziáun² dí² hué³² *Israel ji³ *tsá²cá²jo²¹ tsá² má²ma³tih²¹ náh² ñí¹con² Dió³² la³ cun³ hi³ ná¹ngi̱²³ jnoh¹ tsá² judíos, sá¹ní² niéi² náh². 17 Dió³² Juo¹³ tsá² Israel ca³quianh³ tsá²haun³² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí² jmí¹tin², hi³ ca³jmú³ Dió³² hi³ ca³juóun³ lín³² tsá² Israel tá¹la³ jmí¹ tionh¹ tsú² hué¹³ tsá² Egipto. Jmí¹ li²¹ ján² ca³huen³ tsú² tsá² Israel hué³² ján² cun³quionh³ pí³ hi³ cáu² hi³ jueh³² quioh²¹. 18 Hi³ jmí¹ ca³huen³ Dió³² tsá² hí³ hué³² ján² né³, jmí¹ján² ca³ma³juenh² lín³² bíh¹ tsú² tsí³ hi³ ca³tin¹ tsá² hí³ tán¹ tun³ló³² mii² hi³ ca³ñi³táunh¹ tsú² ján² cuá¹ quiéin². 19 Jmí¹ li²¹ ján² né³, ca³ma³tsan² Dió³² tsá² quiau³ nió³ juo³ tsá² jma² hi³ qui³ jmí¹ tionh¹ hué³² Canaán. Hi³ ján² hué³² ján² né³ ca³cué³ Dió³² quioh²¹ dí¹hio³ ñú¹deh³ dí². 20 Cun³ ñí¹ ji³li³² hi³ li³ ján² né³, ca³chó³² quiún³ nio² hña³láu³ tsi²¹ tu³la³quia³ mii².

”Jmí¹ li²¹ ján² ca³jmú³ Dió³² héih³² ñí¹con² tsá² Israel cun³quionh³ tsá² ca³lin³ jue²¹, ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ ca³li³zian² Sá²mie²¹ hi³ lín³ siáh³ ti³² jë¹ Dió³². 21 Jmí¹ján² tsá² Israel ca³mi³ jan² re²¹ ñí¹con² Dió³², ján² Dió³² ca³cuen³ Saúl jon² Cis hi³ lín¹³ re²¹, jan² tsá² ñí¹ má²cuú¹ má²ñeh¹ quioh²¹ hla¹ Benjamín; ján² tsá² hí³ ca³lin³ re²¹ tun³ló³² mii² ñí¹con² tsú². 22 Jmí¹ li²¹ ján² ca³che² Dió³² hi³ jmí¹ lín³ tsú² re²¹, ján² Dá²vi²¹ ca³cuen³ siáh³ Dió³² hi³ lín¹³ re²¹ ñí¹con² tsá² Israel. Quí¹ jmí¹ján² ca³juáh³ Dió³² la³ lá²: “Né³² má²tsanh²¹ jná¹³ Dá²vi²¹ jon² Isaí, jan² tsá² jlánh¹ ti³² tsin³² jná¹³, tsá² hí³ ma³tí³² la³ji̱³² já̱i̱¹³ hi³ juo¹³ jná¹³”. 23 Hi³ ján² la³ cun³ lí³ já̱i̱¹³ hi³ ca³jmú³ ján² Dió³² hi³ cuen³ jan² tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Dá²vi²¹, tsá² lión³² tsá² Israel, hi³ ján² bíh¹ má²ca³cuen³ Dió³² Jesús. 24 Ján² né³, tá¹la³ tiá² má²hleh³² Jesús já̱i̱¹³ quioh²¹ Dió³², hla¹ Juan² tsá² tí² zion² tsáu² jmá̱i̱² bíh¹ ca³hléh³ tín² la³ñí¹ ñí¹con² tsá² Israel tsá²co¹, hi³ ca³záih³ tsú² tsá² hí³ hi³ hniáuh³² ti³ jé̱inh³² tsú² jmí¹ tsí³ ji³ hi³ hniáuh³² zón³² tsú² siáh³ jmái². 25 Jmí¹ má²ñí¹táuh³ ján² tá¹³ Juan² hí³ né³, ca³juáh³ la³ lá²: “¿Hin² tsánh² jná¹³ hi³ lín²³ hnoh²? Jun³juáh¹³ jná¹³ yáh³ lín³ Tsá² ná¹hen² honh² náh² hí³. Má²ñí¹chau²¹ bíh¹ jmái¹ hi³ já³² jan² Tsá² ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bí¹ jná¹³, quí¹ hí¹ cáun² yáh³ tiá² hi³ lín³ jná¹³ hi³ juáh¹³ hi³ jmí¹ li³ zai̱h²¹ jná¹³ láu² tsi³² ta³ Tsá² hí³”.

26 ”Hi³ ján² né³, hnoh² reh², tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹, ji³ hnoh² tsá²cá²jo²¹ tsá² má²ná¹ma³tih²¹ náh² ñí¹con² Dió³², hi³ ca³ta¹ la³já̱i̱³² bíh¹ dí² já̱i̱¹³ hi³ lí¹³ liáun³ tsú² lá². 27 Tsá² juú² Jerusalén ji³ la³ji̱n³² tsá² ná¹chín¹, tiá² ca³li³tsin² yáh³ hi³ hin² tsánh² Jesús, hi³ ján² ca³jngih³ bíh¹ tsú². Hi³ cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ tsú² la³ ján² né³, ca³ma³tí³² máh³ tsú² la³ cun³ já̱i̱¹³ hi³ ca³juáh³ ján² tsá² ca³lin³ ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin², la³ cun³ já̱i̱¹³ hi³ ná¹hi³² tsú² ján² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² ma³ cun³ jña³ jmái¹, jmái¹ hi³ tionh² tsú² tie³. 28 Ján² uá¹jinh¹ tiá² ca³choh¹³ tsú² he³ ca³ti²¹ ma³ngi³ tsú² Jesús, ti³la³ ñí¹con² Pilato bíh¹ ca³mi³ tsá² hí³ já̱i̱¹³ hi³ jngih³ tsú² Jesús. 29 Jmí¹ má²lí²jmú³ tsú² la³ji̱³² la³ cun³ rón³² rá¹juáh³ ján² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² né³, ca³sión³² tsú² hla¹ Jesús tsoh² crei²¹ hi³ ca³ñí¹hón²¹ tsú² hñu³ tá²hláu². 30 Ti³la³ Dió³² má¹ná¹ ca³jmú³ hi³ ca³jenh¹³ tsú². 31 Tsá² ca³ñi³táunh¹

hí³ quionh³ Jesús jmí¹tin², ca³la³ cun³ jmí¹ cuá¹han³ tsú² hué¹³ Galilea hi³ ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ tsú² já¹ juú² Jerusalén, ñí¹con² tsá² hí³ bíh¹ ca³ma³jnia³² Jesús hliáun³ jéin³² jmí¹ má²ca³jenh¹³, hi³ jáun² tsá² hí³ cue³² jú¹ tson² ta³né³² ñí¹con² la³jái³² dí² tsá² Israel hi³ la³ jáun² li³.

32 ”Hi³ jáun² jnoh¹ siáh³ má²ná¹lieh¹ hnoh² jú¹ chú³² ca³ti²¹ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² jmí¹tin² quionh³ dí¹hio³ ñú¹deh³ dí². 33 Ñí¹con² jnoh¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ bíh¹ tsá² hí³ ca³ma³tí³² Dió³² jái¹³ jáun² jmí¹ ca³jenh¹³ jáun² Jesús. La³ ní² bíh¹ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² Salmos ñí¹ hu²¹ Salmo ñí¹ má²tun³, hi³ juáh³ jáun² la³ lá²: “Hnú² bíh¹ Jón³² jná¹³, né³² má²lí²ma³jniau¹³ jná¹³ hnú² hi³ hnú² lín³ Jón³² jná¹³”. 34 Hi³ ca³híe³ siáh³ Dió³² jái¹³ hi³ jenh¹³ Jesús, hi³ jáun² cun³ tiá² lí¹³ sánh³², jáun² zia³² cáun² ñí¹ rá¹juáh³ la³ lá²: “Cu³tí³ má¹he¹ má¹mieh¹³ bíh¹ jná¹³ hnoh² rón³² la³ cun³ lí³ jú¹ híen¹ hi³ ca³jmú³² jná¹³ jáun² quiúnh¹ hla¹ Dá²vi²¹”. 35 Ja³bí¹ zia³² siáh³ cáun² ñí¹ rá¹juáh³ Sí² Salmos la³ lá²: “Jmí¹líh³ bíh¹ tiá² cuéh¹ hnú² jái¹³ hi³ sánh³² Tsá² chun¹ quian²¹ hnú²”. 36 Hi³ jáun² né³, jmí¹ li²¹ ta²¹ hi³ ca³jmú³ jáun² hla¹ Dá²vi²¹ hí³ ñí¹con² tsá² jmí¹ zian² jmí¹jáun², ta²¹ hi³ ca³cué³ jáun² Dió³², jáun² ca³ñí¹hón²¹ dí² la³jmí¹ ca³hón³² dí² dí¹hio³ ñú¹deh³ tsú². Hi³ jáun² uá¹jinh¹ hla¹ Dá²vi²¹ hí³ né³ ca³cánh² bíh¹ jmí¹ li²¹ jáun², 37 ti³la³ Tsá² ca³jmú³ hí³ Dió³² hi³ jenh¹³ má¹ná¹, tiá² ca³cánh² yáh³. 38 Hi³ jáun² né³ reh², hnoh² hniáuh³² li³ ñíh¹³ náh² hi³ cun³quionh³ Jesús hí³ bíh¹ zia³² uu³i³tso³, hi³ jáun² jnoh¹ ngái¹ jú¹ chú³² lá². 39 Quí¹ má²hia³jáun¹³ máh³ jmí¹ ná¹hen² honh² hnoh² hi³ li³ chun¹ náh² ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ liei²¹ hi³ hiauh³ jáun² hla¹ Moisés, ti³la³ liei²¹ jáun² né³, tiá² ca³li³ yáh³ jmu³ la³ jáun². Ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, li³ua³ jan² tsá² tanh² ta²¹ Jesús má²tá¹zanh¹ tsú² ta³ ñí¹ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ hi³ tiá² tso³ ren² bíh¹. 40 Jáun² hua³hín¹³ hnoh², quí¹ ní² lí¹ cá¹quiúnh²¹ náh² la³ cun³ lí³ jái¹³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ tsá² ca³lin³ hí³ ti³² jë¹ Dió³², hi³ juáh³ la³ lá²:

41 Hnoh² tsá² lí¹ cáuh²³ cú²nga¹ jú¹ tson²,
cuí¹ cha³cáun² honh² náh²,
hi³ má¹li³² jáun² né³ cuí¹ cha³hín³ náh² siáh³.
Quí¹ tá¹la³ zian² hnoh² ní² jmu¹ jná¹³ cáun²
ta²¹ jueh³²,
ta²¹ jáun² cun³ tiá² ta²¹ táunh¹³ hnoh² hi³
tson²,
uá¹ jáun² la³ jáun² li³ zian² tsá² ngái³² jái¹³
jáun² ñí¹con² hnoh².

42 Jmí¹ cá¹táuh³ hi³ hleh³² jáun² Po¹, jáun² jmí¹jáun² cua³han³ Po¹ cuáh³² quionh³ Bernabé. Jmí¹jáun² ma³ jan² tsá² tiáunh¹ cuáh³² jáun² ca³te³ tsú² hi³ ja³táunh¹ dí² siáh³ ñí¹ jña³ jmái¹ hi³ ja³hléh² siáh³ hná¹ jái¹³ jáun². 43 Jmí¹ ca³tsáun³ tsá² tiáunh¹ hí³ cuáh³² né³, juóun³² bíh¹ tsá² judíos ji³ tsá²cá²jo²¹ tsá² má²ca³hín¹³ jë¹ tsá² judíos ja³taunh²¹ cu³hna²¹ Po¹ quionh³ Bernabé. Jáun² Po¹ ji³ Bernabé ca³zái³h³ tsá² hí³ hi³ má²hniáuh³² ñi³táunh¹ tsú² cáun² he² ñí¹, hi³ tiá² hniáuh³² chá³² tsú² ti³ có³² mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³².

44 Jmí¹ la³ má²jña³ jmái¹ jáun² né³, jmái¹ hi³ tianh³² tsú² tie³, jmí¹jáun² ca³ngih³² míh¹ tiá² la³jín³² tsá² juú² jáun² hi³ ca³li³hnió³ ne³ jái¹³ hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí². 45 Ti³la³ jmí¹ ca³jíe³ tsá² judíos hi³ má²ná¹ngih³² tsáu² juóun³² lín³² né³, ca³li³ uóu³² tsí³, hi³ jáun² ca³qui³ ca³tái³nh³² dí² Po¹ jái¹³, hi³ ca³tu³ ca³hión³² dí² siáh³. 46 Jmí¹jáun² ti³ jlánh¹ tiá³ ca³niau²¹ bíh¹ tsí³ Po¹ quionh³ Bernabé, hi³ jáun² ca³zái³h³ dí² tsá² hí³ la³ lá²:

—Hnoh² bíh¹ jmí¹ ca³tin¹ nái³h¹³ tín² la³ñí¹ jái¹³ lá² quioh²¹ Dió³². Ti³la³ cun³ñí¹ hi³ chín¹dí¹ hnoh² bíh¹ tiá² hnáuh² nái³h¹³, ti³ có³² bíh¹ má²lí²cháh¹ hnoh² jái¹³ quioh²¹ Dió³², hi³ ná¹lín²³ hnoh² hi³ tiá² ca³ti²¹ hi³ zian² náh² la³ cun³ jmí¹hi³nio², jáun² cu³tsa³² ñí¹con² tsá²cá²jo²¹ bíh¹ cú²jueh³² má²tsá¹hléh¹³ jnoh¹ ta³né³². 47 Quí¹ la³ jáun² bíh¹ héih³² ca³jmú³ Ti³² Juo¹³ jnoh¹ ñí¹con² jnoh¹, hi³ ca³juáh³:

Hnú² bíh¹ ca³hiáu³² jná¹³ hi³ lín¹³ nú² la³jmí¹
lí³ joh¹ sí² ñí¹con² tsá²cá²jo²¹,
hnú² bíh¹ ca³hiáu³² jná¹³ hi³ ngái³ nú² jái¹³
ñí¹con² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³
he³ lánh³ lí¹³ liáun³ tsú².

48 Jmí¹ ca³nái³² jáun² tsá²cá²jo²¹ jái¹³ ní² né³, jlánh¹ ca³li³ tsah³ hi³ ca³juáh³:

—He³ ma³ chú³² jái¹³ quioh²¹ Dió³².

Jáun² la³jín³² tsá² má²ca³tin¹ hí³ hi³ lí¹³ zian² la³ cun³ jmí¹hi³nio² ca³taunh³ ta²¹. 49 Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ ca³juóun³ tsá² ca³nái³² jái¹³ quioh²¹ Ti³² Juo¹³ dí² tá¹ cáun² hué³² jáun². 50 Ti³la³ tsá² judíos jlánh¹ ca³jmú³ hi³ ca³míh³ tsí³ tsá²mi³ tsá² ná¹quien², tsá² jlánh¹ re² má²tí³² cuáh³² quioh²¹, ji³ tsá²ñuh² tsá² ná¹chín¹ juú² jáun² ní², hi³ jáun² ca³jmú³ tsú² hian² tsí³ ñí¹con² Po¹ ji³ Bernabé, ca³la³ ñí¹ ca³huen³ dí² tsá² hí³ hué³² jáun². 51 Jmí¹ ca³huén² tsá² hí³ cheih³² hué³² jáun² né³, ca³juá³ láu² tioh³ ta³ hi³ ca³súh³ tsú² hliáu² hi³ jmí¹ quian²¹, hi³ ca³ma³li²¹ tsú² hi³ tiú²uú² ca³tin¹ jmu³ zian² hi³ ca³tin¹ tsá² zian² ñí¹ jáun². Jmí¹jáun² ja³taunh²¹ tsú² ti³ juú² Iconio. 52 Ti³la³ tsá² má²tanh² ta²¹ Ti³² Juo¹³ dí² já¹ juú² Antioquía jáun² jlánh¹ jmí¹ má²canh² Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ tsí³, ji³ hi³ jlánh¹ jmí¹ má²hiún² tsí³ tsú² siáh³.

14

Po¹ ji³ Bernabé ja³taunh²¹ juú² Iconio

1 Jáun² né³, jmí¹ cá¹chó²¹ Po¹ quionh³ Bernabé la³ ti³ já¹ juú² Iconio jáun², jáun² taunh³ hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² *judíos zeh² ñí¹ jáun². Ñí¹ jáun² jlánh¹ re² ca³hléh³ tsú² siáh³ jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³², hi³ jáun² juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² ca³taunh³ siáh³ ta²¹, tsá² judíos ji³ *tsá²cá²jo²¹ ní². 2 Ti³la³ tsá² judíos tsá² tiá² ta²¹ ca³taunh³ né³, ca³ma³can² bíh¹ tsá²cá²jo²¹, hi³ jáun² hlaɨh³ tioh³ tsí³ tsú² ca³jíen³² tsá² reh² dí². 3 Jáun² ué³ bíh¹ ca³hléh³ tá¹ gon³ tsá² hí³ jáɨ¹³ ca³ti²¹ mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³² ñí¹ jáun², ca³la³ hí¹ cú¹pih²¹ tiá² cú² tiá² juénh² bíh¹ tsú². Hi³ jáun² Dió³² ca³ma³tson² jáɨ¹³ jáun² quioh²¹ tsá² hí³ cun³quionh³ hi³ ca³cuéh³ tsú² tsá² hí³ pí³ hi³ jmu³ hua³jueh³² ji³ li²¹ ní² siáh³. 4 Jmí¹jáun², ná¹tsoh³ bíh¹ tsá² juú² jáun² li³, cá² tsáun¹ tsú² ca³háɨn³² ti³ con² tsá² judíos, ti³la³ ñí¹ cá² tsáun¹ jáun² né³ ca³háɨn³² ti³ con² ti³² tsá² quian³² hí³ jë¹ Dió³². 5 Jmí¹jáun² tsá²cá²jo²¹ ca³jmú³ cá²hon³ quionh³ tsá² judíos ji³ la³ má²quionh³ tsá² ná¹ñí¹ juú² ní² siáh³, hi³ jmí¹ hnió³ dí² jmúh³² tsá² hí³ hian² tsí³ hi³ qui³ jnah³ dí² quín¹. 6 Ti³la³ jmí¹ ca³li³ ñi³² Po¹ quionh³ Bernabé hi³ hnió³ tsá² hí³ jmu³ la³ jáun² né³, jáun² la³juɨ³² ca³huén² tsú² hi³ ja³taunh²¹ ti³ hué¹³ Licaonia ñí¹ nio¹ juú² Listra ji³ juú² Derbe, hi³ ca³ñí¹ñi³táunh¹ tsú² siáh³ ti³ hlá² ti³ ní² la³ cu³ la³ jéin³ jáun², 7 hi³ ñí¹hléh² siáh³ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² ñí¹ jáun².

Tsá² juú² Listra jnah²³ quín¹ Po¹

8 Já¹ juú² Listra jáun² né³ jmí¹ cuá³ jan² tsá² hliánh²; tsá² hí³ cun³ tiá² jmí¹ lí²³ ngí³², quí¹ má²hliánh² la³ cun³ jmí¹ ca³li³zian² bíh¹ tsú². 9 Tsá² hí³ jmí¹ cuá¹náɨ³² jáɨ¹³ hi³ hleh³² Po¹, jáun² Po¹ ca³jíe³ chí¹tiá³ ñí¹ ñí¹ tsú², hi³ jáun² jmí¹ ca³li³tsɨn² Po¹ hi³ tsá² hí³ má²hu²¹ cáun² tsí³ hi³ jáun² lí¹³ lan¹³, 10 jáun² ca³hléh³ dí² tiá³ hi³ ca³záɨh³ tsá² hí³:

—¡Náu²!

Jáun² tsá² hí³ la³jui³² ca³náu² ca³la³ hi³ rú² háɨn²³, hi³ ca³ma³liáu³² hi³ ngɨ³². 11 Jmí¹ ca³jíe³ tsá² juú² hí³ hi³ ca³jmú³ Po¹ la³ jáun², jáun² ca³tí² ca³hóh³² tsú² hi³ ca³juáh³:

—¡Dió³² jniá³ la³jmí¹ jniá³ tsáu² dá² má²cuá²táunh¹ ja¹ ñí¹ tiauh¹ jnoh¹!

12 Jáun² Bernabé ca³teh³ tsú² Zeus dió³² tsá² chín¹, hi³ Po¹ né³ ca³teh³ tsú² Hermes, tsá² ñi³quian²¹ jë¹ dió³², quí¹ Po¹ bíh¹ tsá² ca³hléh³ jáɨ¹³. 13 Cuáh³² quioh²¹ dió³² téh²³ tsú² Zeus jmí¹ zeh¹ ñí¹ má²tauh²¹ já¹ juú². Jáun² mí²tsáu² ca³tɨn¹ dió³² tsá² láɨn¹ hí³ ca³can³ lí¹³ hi³ láɨ¹ ji³ cuá¹juí² ní² siáh³ ti³ ñí¹ lí³ ho³hñú¹³ hiah³² hu²¹ juú², hi³ jmí¹ hnió³ tsú² jngɨh³ jáh³ hí³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² gon³ hí³. 14 Ti³la³ jmí¹ ca³li³tsɨn² Po¹ quionh³ Bernabé hi³ né³bí¹ jngɨh³ tsú² jáh³ hi³ ca³tɨn¹ dí², jmí¹jáun² ca³zen³ tsú² ha¹, hi³ la³juɨ³² taunh³ ja¹ tsáu² hi³ ca³hóh³² tiá³ hi³ juáh³:

15 —¡Hnoh² tsá² juú²! ¿He³ láɨh³² sa³ la³ ní² jmuh³² hnoh²? Já² tsá²mɨ³cuóun² tsá² la³ hnoh² bíh¹ jnoh¹. Já² ta²¹ jáun² yáh³ jau³ jnoh¹ hi³ ja³hléh¹³ jnoh¹ jáɨ¹³ hi³ hniáuh³² cháh¹³ hnoh² ti³ có³² hi³ tiá² ta²¹ li³ jmu³ ní², hi³ tí¹ jéinh¹ náh² jmí¹ honh² hi³ tanh¹³ náh² ta²¹ jan² Dió³² Tsá² juú²tsáun², Dió³² Tsá² ca³jmú³ hí³ tá¹ cáun² la³ cu³ la³ juéh³ mɨ³cuú² ji³ la³jí³² hi³ zia³² ní² siáh³. 16 Uá¹jinh¹ la³ jáun², Dió³² cáun² ca³cué³ jáɨ¹³ jmí¹tin² hi³ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² cáun² lí¹ jmu³ cun³ tin² tsí³, 17 ti³la³ cun³ jáun² ca³ma³li²¹ bíh¹ Dió³² ha³ lánh³ lín³ cun³quionh³ la³jí³² hi³ chu²¹ hi³ jmu² la³ ti³ ta³né³². Quí¹ hí³ bíh¹ Tsá² zen² jmí³, hi³ jáun² lau³² re² hi³ cú² hi³ hính²³ tsáu², hi³ cue³² tsú² siáh³ la³jí³² hi³ lí²³ hi³ lí²hiún² tsí³ tsáu².

18 Ti³la³ uá¹jinh¹ ca³juáh³ Po¹ quionh³ Bernabé la³ ní² né³, cun³ jáun² tion³ cu³tí³ bíh¹ lí¹ li²¹ hi³ tiá² ca³jngɨh³ tsá² hí³ jáh³ ñí¹con² tsú².

19 Jmí¹ lí¹ cáɨn² jáun² né³ ca³cha³táunh¹ ma³ jan² tsá² judíos ñí¹ jáun², tsá² zian² juú² Antioquía ji³ tsá² zian² juú² Iconio, hi³ ca³ñí¹ma³can² tsá² juú² Listra hí³; jmí¹jáun² ca³quí² ca³jnah³ tsú² Po¹ quín¹. Jmí¹ li²¹ jáun² ca³cuóunh³² dí² siáh³ hué³² tsá²jñu³ hi³ ca³ñí¹tion¹³ dí² jenh³ juú², quí¹ jmí¹ lín²³ tsú² hi³ má²jun² bíh¹ Po¹. 20 Ti³la³ tá¹la³ má²tionh² tsá² má²tanh² hí³ ta²¹ Dió³² cu³ jéin³ ñí¹ rón²¹ Po¹ né³, cu³diá²jan² bíh¹ jmí¹ ca³náu² Po¹, jáun² ngah³ siáh³ ti³ já¹ juú² jáun². Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² já¹taunh²¹ tsú² siáh³ quionh³ Bernabé ti³ juú² Derbe.

21 Jmí¹ cá¹tsan³ hi³ hleh³² tsú² jú¹ chú³² já¹ juú² Derbe, ñí¹ jlánh¹ ca³juóun³ jáun² tsá² má²haɨn²¹ ti³ con² Ti³² Juo¹³ dí², jáun² ja³tanh²¹ tsú² siáh³ ti³ já¹ juú² Listra, hi³ tionh² ñí¹ jáun² já¹tanh²¹ ti³ juú² Iconio, hi³ tionh² Iconio jáun² né³ ca³cha³tánh¹ siáh³ ti³ já¹ juú² Antioquía. 22 Hi³ ca³ñí¹chá² tsú² tiá³ tsí³ tsá² má²tanh² hí³ ta²¹ Dió³² ma³ quin³² ma³ caun³² juú² jáun², hi³ ca³záɨh³ tsú² tsá² hí³ hi³ hniáuh³² nio² cáun² tsí³ la³ má²nio² jáun². Hi³ ca³juáh³ tsú² siáh³ la³ lá²:

—Jnoh¹ tsá² tanh²³ dí² ta²¹ Dió³², cun³ ca³ta¹ bíh¹ dí² hi³ má¹tso¹ tsí³ ñeh² bíh¹ hi³ tsáuh¹³ dí² ñí¹ cuá¹quien² Dió³².

23 Ja³bí¹ ca³hión³² tsú² siáh³ tsá²daun³² tsá² tiánh³ ñí¹ quioh²¹ ma³ quin³² ma³ caun³² cuáh³² jáun². Hi³ jáun² jmí¹ ca³ma³hɨen²¹ tsú² hi³ ca³lién³² tsú² siáh³ Dió³², ca³chan³ tsú²

tsá² hí³ jo³cuo² Dió³², Dió³² Tsá² má²tanh² tsú² hí³ ta²¹.

Ngah³ Po¹ quionh³ Bernabé ti³ juú² Antioquía nio² hué³² Siria

24 Jáun² né³, jmí¹ ca³nga² tsú² jáun² hué³² Pisidia ca³cha³táunh¹ siáh³ hué³² Panfilia. 25 Hi³ jáun² jmí¹ ca³hléh³ tsú² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² já¹ juú² Perge, jmí¹ li²¹ jáun² né³ já¹taunh²¹ siáh³ juú² jmái² Atalia. 26 Hi³ jáun² ñí¹ jáun² taunh³ tsú² cáun² mu² pa²¹ hi³ já¹tanh²¹ ti³ juú² Antioquía, juú² ñí¹ ca³liéinh³² tsá² ná¹ñí¹ cuáh³² Dió³² jmí¹tin², hi³ ca³chan³ tsú² tsá² gon³ hí³ jo³cuo² Dió³², hi³ cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² tsú² Dió³² hi³ jáun² lí¹³ jmu³ tsú² tá¹³ Dió³². Ta²¹ jáun² né³ cun³ ja¹ má²ca³táunh³ tsú², jáun² yáh³ má²já²tanh²¹ tsú² ñí¹ jáun². 27 Jáun² jmí¹ má²ca³cha³tánh¹ tsú² jáun² né³, ca³ngih³² la³jín³² tsá² má²lín³ hí³ cuáh³² já¹ juú² Antioquía, jáun² Po¹ quionh³ Bernabé ca³chá³ la³jí³² hi³ ca³jmú³ Dió³² cun³quionh³ hmóu³² dí², hi³ ha³ lánh³ ca³cué³ Dió³² jái¹³ ñí¹con² tsá²cá²jo²¹ hi³ lí¹³ tanh¹³ tsú² ta²¹ Dió³². 28 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ué³ bíh¹ ca³ta³cua¹³ Po¹ quionh³ Bernabé já¹ juú² jáun² quionh³ tsá² má²hain²¹ hí³ ti³ con² ti³² Juo¹³ dí².

15

Cuú²ngih³² tsá² reh² já¹ juú² Jerusalén

1 Jáun² né³, jmí¹jáun² ca³cha³táunh¹ ma³ jan² tsá² hín¹³ ti³ Judea já¹ juú² Antioquía, hi³ ca³híeh³ tsú² tsá² reh² hí³, hi³ ca³juáh³:

—Tiá² lí¹³ liáun³ hnoh² ní¹juáh³ tiá² *já²tú¹ chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² hnoh² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ hla¹ Moisés.

2 Jáun² Po¹ quionh³ Bernabé jlánh¹ ca³qui³ ca³táinh³ jái¹³ quionh³ tsá² hí³. Jmí¹jáun² ca³hión³² tsá² reh² dí² Po¹ quionh³ Bernabé la³ má²quionh³ gon³ gáun³ tsá² reh² ñí¹ hná¹ jáun² siáh³, hi³ tsa³táunh¹ ti³ já¹ juú² Jerusalén hi³ tsa³juonh³² cú²jueh³² jái¹³ jáun² quionh³ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³² la³ má²quionh³ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ cuáh³² ní² siáh³.

3 Tsá² má²lín³ hí³ cuáh³² juú² Antioquía jáun² ca³zen³ tsá² hí³ hi³ tsa³táunh¹ já¹ juú² Jerusalén. Jáun² hú¹ jui³² jáun² né³ ca³nga² tsú² hué¹³ tsá² hín¹³ ti³ Fenicia ji³ hué¹³ tsá² hín¹³ ti³ Samaria ní² siáh³. Jáun² ñí¹ jáun² ca³chá³ tsú² siáh³ ha³ lánh³ rón³² má²cá²jéinh³² jmí¹ tsí³ *tsá²cá²jo²¹ ti³ ñí¹con² Dió³², jáun² tsá² reh² hí³ ca³li³ hiún² lín³² tsí³ jmí¹ ca³nái³².

4 Jmí¹ ca³cha³táunh¹ tsá² hí³ já¹ juú² Jerusalén né³, ca³la³ hiún² lín³² tsí³ tsá² má²lín³ hí³ cuáh³² ca³hen³ tsá² hí³ ñí¹ jáun², quionh³ tsú² ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³² ji³ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ cuáh³² ní² siáh³; jáun² tsá² gon³ hí³ ca³chá³ la³jí³² hi³ má²ca³jmú³ Dió³² cun³quionh³ hmóu³² dí². 5 Ti³la³ ma³ jan² tsá² *fariseos, tsá² má²hain²¹ ti³ con² Ti³² Juo¹³ dí², ca³jmú³ zenh² hi³ ca³juáh³ la³ lá².

—Hniáuh³² bíh¹ tiú³² tsú² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² tsá²cá²jo²¹, hi³ za¹³ dí² tsú² hi³ hniáuh³² ma³tí³² tsú² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés.

6 Jmí¹jáun² ca³cuú² ca³ngih³² ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³² quionh³ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ cuáh³² hi³ ca³juónh³ jái¹³ jáun². 7 Jmí¹ má²lí²juónh³ tsú² jáun² hliáun³ jái¹³ né³, Pé¹ ca³jmú³ zenh² hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnoh² reh², má²ná¹ñíh¹ náh² hi³ Dió³² ca³te³ jná¹³ jmí¹tin² hi³ ca³tin¹ jná¹³ hléh¹³ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² ñí¹con² tsá²cá²jo²¹, hi³ jáun² ca³li³ tónh³² tsú² ta²¹ jmí¹ ca³nái³². 8 Hi³ jáun² Dió³² Tsá² cuoh² he³ lánh³ lí³ tsí³ tsáu² ma³ quin³² ma³ jan³² ca³ma³li²¹ hi³ hnio³ tsá² hí³; quí¹ ca³cuen³ bíh¹ Dió³² Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹con² tsá² hí³ la³jmí¹ ca³cuen³ tsú² jáun² ñí¹con² jnoh¹ la³ jmí¹ ñí¹. 9 Hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ tiá² ca³jmú³ Dió³² hi³ siánh³ tsáu² jnoh¹ la³ cun³ tsá² hí³; quí¹ cáun² ca³ma³ji² bíh¹ Dió³² tsí³ tsá² hí³ cun³quionh³ hi³ nio² cáun² tsí³ tsú². 10 Jáun² né³, ¿he³ lái³h³² hnáuh² náh² má¹mih¹³ tsí³ Dió³², hi³ má²hnáuh² hnoh² cuéh¹ cáun² liá¹ héi² ñí¹con² tsá² reh² hí³? Quí¹ hí¹juáh³ jnoh¹ yáh³ tiá² ca³tiau¹³, hi³ sa³jun³ tsá²haun³² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí² siáh³ ca³tioh²¹. 11 Ti³la³ má²táunh²³ jnoh¹ ta²¹ cáun² jú¹ tson² lí³ la³ lá²: “Cun³ñí¹ hi³ lí¹ ja³² mií³ tsí³ bíh¹ Dió³² hi³ jáun² má²ca³liáun³ jnoh¹ la³ ji³ tsá²cá²jo²¹ hí³ uá²jai³²”.

12 Jmí¹jáun² ca³tiánh³ tie³ ca³la³ jín³² tsá² ná¹ngih³² hí³ hi³ ca³nái³² tsú² re² jái¹³ hi³ ca³chá³ Po¹ quionh³ Bernabé. Hi³ ca³chá³ tsú² la³jí³² li²¹ ji³ hua³jueh³² hi³ ca³jmú³ Dió³² ñí¹con² tsá²cá²jo²¹ cun³quionh³ hmóu³² dí². 13 Jmí¹ cá¹tsan³ jái¹³ jáun² quioh²¹ Po¹ né³, jáun² Jacobo ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnoh² reh², sá¹ní² niéi² náh² jái¹³ hi³ juanh²¹ jná¹³ lá²: 14 Má²lí²juáh³ Sí¹mu²¹ Pé¹ ha³ lánh³ ca³ma³hnio³ Dió³² tsá²cá²jo²¹ jmí¹tin², hi³ hnga² Dió³² ca³quianh³ ja¹ tsá²cá²jo²¹ cun³ nió³ tsá² lín¹³ tsá² joh¹ dí² hnga². 15 La³ jáun² bíh¹ ca³juáh³ siáh³ tsá² ca³lin³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin², quí¹ ñí¹ Sí² quioh²¹ tsá² hí³ rá¹juáh³ hi³ ca³juáh³ Dió³² la³ lá²:

16 Ní¹ má¹jáun² jáunh¹³ jná¹³,
hi³ já¹hión³² jná¹³ siáh³ tsá² lín¹³ ta²¹ hi³
la³jmí¹ ho² jáun² hla¹ re²¹ Dá²vi²¹,
la³jmí¹ jmouh³² ti³² hiah³² hñú³
má²ca³tsúnh².

La³jí³² hi³ ca³quí² ca³tsúnh² jáun²,
má²jmóuh¹ jná¹³ siáh³ cáun² hi³ hmai²¹.
17 Jáun² má¹jáun² má²hnah¹³ tsá²cá²jo²¹ Ti³²
Juo¹³,
la³ cun³ la³jín³² tsá² ca³te³ jná¹³ hí³ hi³ lín¹³
tsá² joh² jná¹³.
18 La³ jáun² juáh³ Juo¹³ dí²,
Tsá² ca³híe³ jái¹³ ní² la³ cun³ jmí¹tin² lín³².
19 "Hi³ jáun² jná¹³ né³ len³ —ca³juáh³ Jacobo— hi³ tiá² hniáuh³² má¹tsan¹³ jnoh¹ tsí³ tsá²cá²jo²¹ hí³, tsá² má²tí² má²jeinh³² hí³ jmí¹ tsí³ ñí¹con² Dió³².
20 Ti³la³ tioh²¹ bíh¹ cáun² sí² zen¹³ jnoh¹ hi³ jmu² héih³² hi³ tiá² chú³² cuh³ tsú² má³² hi³ tiú²uú² ji² cun³ñí¹ hi³ má²ca³na³tsí³ tsáu² ñí¹ hó²¹ñí¹ dió³² tsá² láin¹, ji³ tsá²mi³ tsá²ñuh² ní² tiá² hniáuh³² jmu³ juón¹ quionh³ tsá²ján² tsá²ján². Hi³ tiá² chú³² cuh³ tsú² ngú³ quioh²¹ jáh³ cuounh³² tsú² lái¹, ji³ jmi² ní² siáh³ tiá² hniáuh³² cuh³ tsú².
21 Hniáuh³² bíh¹ za¹³ jnoh¹ tsá²cá²jo²¹ hí³ la³ jáun², quí¹ ní² lí¹ ca³hliáh² tsí³ tsá² *judíos. Quí¹ la³ cun³ jmí¹tin² lín³² máh³ hleh³² tsú² jái¹³ hi³ tioh³ jáun² ñí¹ Sí² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, hi³ hi³² tsú² ma³ quin³² ma³ cun³ jña³ jmái¹ *jmái¹ nio² tie³ hñu³ cuáh³² quioh²¹ hi³ táun³ ma³ quin³² ma³ caun³² juú².
22 Hi³ jáun² ti³² tsá² quian³² hí³ jë¹ Dió³² quionh³ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ cuáh³², ji³ la³jín³² tsá² má²lín³ hí³ cuáh³² ní² siáh³ ca³jmú³ cá²hon³ hi³ hión³² ma³ jan² tsá² ja¹ quioh²¹ má²tún² hmóu³² hi³ zen³ tsú² quionh³ Po¹ ji³ Bernabé ti³ já¹ juú² Antioquía. Jáun² ca³hión³² tsú² Judas tsá² téh²³ tsú² siáh³ Barsabás, ji³ Silas ní² siáh³, quí¹ tsá² hí³ bíh¹ tsá² quien² ja¹ tsá² reh².
23 Jáun² tsá² hí³ ja³taunh²¹ hi³ ja³can³² sí². Sí² jáun² rá¹juáh³ la³ lá²:
"Jnoh¹ tsá² ná¹lái³ ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³², la³ má²quionh³ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ cuáh³² ní², la³jái³² jnoh¹ juáh³ hia² náh² ñí¹con² hnoh² tsá² reh² tsá²cá²jo²¹ zian² juú² Antioquía, ji³ hnoh² tsá² zian² náh² hué³² Siria ji³ hué³² Cilicia ní² siáh³.
24 Má²ca³li³ né¹ jnoh¹ hi³ zian² ma³ jan² tsá² má²ca³cha³táunh¹ ñí¹ ní², tsá² tiá² ca³hion¹³ jnoh¹ hi³ hléh³² ñí¹con² hnoh². Tsá² hí³ né³ jlánh¹ má²ca³ma³quí² ma³tsan² honh² hnoh², hi³ má²ca³qui³ ca³cóh³ tsú² jái¹³ hñu³ honh² hnoh², [hi³ juáh³ hi³ hniáuh³² tiúh¹ hnoh² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian², ji³ hi³ hniáuh³² má¹tih²¹ hnoh² siáh³ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés.]
25 Hi³ jáun² jmí¹ ca³ngah² jnoh¹ ca³lái¹³ hi³ hion¹³ ma³ jan² tsá² má²tún² hmóu³² hi³ zen¹³ jnoh¹ tsá² hí³ hi³ tsa³ji³ hnoh², quionh³ tsú² Bernabé ji³ Po¹, tsá² jlánh¹ hno³ dí², 26 tsá² má²ca³ta³tonh¹ hí³ ñí¹ hmú²¹ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí².
27 Jáun² má²zen¹³ jnoh¹ Judas quionh³ Silas, hi³ jáun² tsá² ní² híe³² hnoh² jú¹ tson² hi³ ca³ti²¹ jái¹³ tioh³ sí² lá².
28 Jnoh¹ ca³lái¹³, quiúnh¹ Jmí²chí³ Chun¹, hi³ tiá² hniáuh³² cué¹³ jnoh¹ hnoh² cáun² liá¹ héi², hi³ jáun² hí¹ cáun² jái¹³ siáh³ tiá² hniáuh³² má¹tih²¹ hnoh² ñí¹ hná¹ lá²: 29 Tiá² chú³² cúh¹³ hnoh² ngú³ quioh²¹ jáh³ hi³ má²ca³jngih³ tsú² ñí¹con² dió³² tsá² láin¹, tiá² chú³² cúh¹³ náh² jmi², sa³jun³ ngú³ quioh²¹ jáh³ cuounh³² tsú² lái¹ ní² siáh³. Ja³bí¹ la³ jáun² tsá²mi³ tsá²ñuh² siáh³ tiá² hniáuh³² jmu³ juón¹ quionh³ tsá²ján² tsá²ján². Re² lín³² bíh¹ ní¹juáh³ má¹tih²¹ hnoh² jái¹³ lá². Cun³ ní² bíh¹ tí³ jái¹³."
30 Jáun² tsá² reh² tsá² Jerusalén ca³hah² jái¹³ ñí¹con² tsá² tsa³can³² hí³ sí² jáun², jáun² ca³cha³táunh¹ tsú² já¹ juú² Antioquía. Jmí¹ ca³cha³táunh¹ jáun² tsú² ca³cuu³ ca³ngih³ tsá² reh² zian² ñí¹ jáun², jmí¹ li²¹ jáun² ca³jienh³ dí² sí² jáun².
31 Jmí¹ ca³hí³ tsá² reh² hí³ sí² jáun² né³, ca³li³ hiún² lín³² tsí³, quí¹hliá² jlánh¹ ca³ma³hau³ jái¹³ jáun².
32 Jáun² Judas quionh³ Silas, tsá² ná¹lín³ ti³² jë¹ Dió³², ca³híeh³ tsá² reh² hí³ hliáun³ jú¹ chú³², jái¹³ hi³ lí¹³ li³ pin³ hñu³ tsí³ tsú².
33 Ué³ bíh¹ ca³lá² ca³tiánh³ tsá² hí³ ñí¹ jáun²; jáun² tsá² reh² zian² juú² jáun² ca³hah² jái¹³ ñí¹con² tsá² hí³ jmí¹ ca³ti³ ñí¹ tsa³tánh¹ tsú², hi³ chá¹tánh¹ cáun² hi³ re² hi³ tin² ñí¹con² tsá² ca³ze³.
34 [Ti³la³ Silas ca³lín¹³ hi³ cuá³² bíh¹ cú²jueh³² ñí¹ jáun².]
35 Hi³ jáun² Po¹ quionh³ Bernabé ca³ta³tonh¹ bíh¹ já¹ juú² Antioquía jáun². Tá¹ gon³ tsá² hí³ la³ má²quionh³ juóun³² tsá² siánh³ siáh³ ca³hléh³ jú¹ chú³², hi³ ca³ma³tin² tsú² tsáu² jái¹³ quioh²¹ Ti³² Juo¹³ dí².

Jmí¹ tí³ tenh³ juin² Po¹ hi³ ñí¹ngái¹ jái¹³ quioh²¹ Dió³²

36 Jmí¹ lí¹cáin² jáun² né³ ca³záih³ Po¹ Bernabé:
—Tsáu¹³ siáh³ cónh³ hi³ tsá¹neh²¹ tsá² reh² ma³ quin³² ma³ caun³² juú² ñí¹ má²ca³hléh¹³ dí² jái¹³ quioh²¹ Ti³² Juo¹³ dí² jmí¹tin², jáun² li³ né¹ dí² he³ lánh³ rón³² tionh² tsú².
37 Jmí¹jáun² jmí¹ hnió³ Bernabé hi³ jan³ siáh³ Juan² hi³ jmí¹ tsa³táunh¹ cu³li²¹ quionh³. Juan² hí³ téh²³ tsú² siáh³ Marcos.
38 Ti³la³ Po¹ tiá² ca³he³ yáh³ hi³ jan³ siáh³ tsá² hí³, quí¹ hnga² tsá² hí³ sa³ ca³jính³² yáh³ hué³² Panfilia jmí¹tin², tiá² ngau³ yáh³ tsú² cu³chin¹ quionh³ tsá² gon³ hí³ hi³ tsa³jmú³ ta²¹ ca³la³ ñí¹ ca³táuh³.
39 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³juónh³ Po¹ cú²zúnh² quionh³ Bernabé, jáun² ma³ quin³² bíh¹ ca³háin³² tsú² li³. Jáun² Bernabé ca³jan³ Marcos hi³ já¹taunh²¹ quionh³ ti³ hué³² Chipre nio² chu³ jmái².
40 Ti³la³ Po¹ né³, ca³quianh³ Silas hi³ tsó³² quionh³. Jáun² tsá² reh² ca³liéinh³² Dió³² hi³ ca³chan³ tsú² tsá² gon³ hí³ jo³cuo² Ti³² Juo¹³

dí², hi³ jáun² hí³ lí¹³ ma³hé² ma³mieh². Jmí¹ li²¹ jáun² já¹taunh²¹, 41 hi³ jáun² ca³ñí¹nga¹ tsú² siáh³ ti³ hué³² Siria ji³ hué³² Cilicia ní² siáh³, hi³ ca³ñí¹cueh¹ tsú² pí³ tsá² má²lín³ hí³ cuáh³² hué³² jáun².

16

Timoteo ñi³quionh¹³ Po¹ ji³ Silas

1 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³chó³² Po¹ quionh³ Silas juú² Derbe ji³ juú² Listra. Já¹ juú² Listra jáun² ca³jenh² tsú² jan² tsá² jmái² Timoteo, jan² tsá² má²hen² ti³ con² Ti³² Juo¹³ dí², jon² tsá²mi³ tsá² *judío tsá² má²tanh² ta²¹ Ti³² Juo¹³ dí². *Tsá²cá²jo²¹ tsá² hleh³² jú¹ *griego bíh¹ jméi² Timoteo hí³. 2 Tsá² reh² dí² tsá² zian² juú² Listra jáun² quionh³ tsá² juú² Iconio, jlánh¹ re² jmí¹ hleh³² hi³ ca³tin¹ ñú² hí³. 3 Hi³ jáun² Po¹ ca³li³hnió³ jan³ Timoteo ñí¹ ngi³²; jmí¹jáun² *ca³tiú³ tsú² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² Timoteo, quí¹ hi³ hnió³ tsú² hi³ tiá² hlai³h³ jeinh²¹ tsá² judíos hín¹³ ñí¹ jáun², quí¹ la³jín³² bíh¹ tsá² hí³ jmí¹ ná¹ñi³² hi³ tsá²cá²jo²¹ bíh¹ jméi² Timoteo hí³. 4 Hi³ jáun² jmí¹ ca³cha³táunh¹ tsú² ma³ quin³² ma³ caun³² juú² né³, ca³hléh³ tsú² jái¹³ hi³ rá¹tioh³ ñí¹ sí², la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³lín¹³ ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³² zen³ quionh³ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ cuáh³² tionh² já¹ juú² Jerusalén. 5 Hi³ jáun² ti³ jlánh¹ tiá³ ca³niau³ bíh¹ tsí³ tsá² má²lín³ hí³ cuáh³², jáun² cun³ jmá² cun³ jnia³² bíh¹ ca³juóun³ tsú².

Po¹ jnia² jéinh³² jan² tsá² zian² hué³² Macedonia

6 Jáun² né³, jmí¹jáun² ca³ñí¹nga¹ tsú² la³ cáun² hué³² Frigia quionh³ hué³² Galacia, quí¹ tiá² ca³cué³ yáh³ Jmí²chí³ Chun¹ jái¹³ hi³ tsa³hléh² tsú² jái¹³ quioh²¹ Dió³² ti³ hué³² Asia. 7 Hi³ jáun² jmí¹ ca³cha³táunh¹ tsú² ñí¹ lí³ hiáun³ hué³² Misia jmí¹ lín²³ tsú² hi³ tónh³² hué³² Bitinia, ti³la³ siáh³ bíh¹ siáh³ tiá² jái¹³ ca³cué³ Jmí²chí³ joh¹ Jesús. 8 Jáun² cáun² ca³nga³ bíh¹ tsú² cú²jueh³² hué³² Misia, jáun² ca³cha³táunh¹ la³ ti³ juú² Troas nio² can³² jmí²miih²¹. 9 Hua² jáun² né³ ca³jnia³ jan² tsá² Macedonia jéinh³² Po¹ jui³² qui³ziú³, hi³ dí¹hiú² dí¹mi³² hi³ dí¹juáh²³ la³ lá²: “Jmu³ tiá³ hnú² hi³ chú³², han¹ jo²¹ ti³ lá² hi³ má¹hau¹ nú² jnoh¹”. 10 Jmí¹ cá¹jnia³ jáun² la³ jáun² jéinh³² Po¹ né³, la³jui³² ca³lái¹³ jnoh¹ hi³ tsáu¹³ hué³² Macedonia jáun²; quí¹ ca³lái¹³ jnoh¹ hi³ cu³tí³ hnió³ Dió³² hi³ tsá¹hléh¹³ jnoh¹ jú¹ chú³² quioh²¹ ti³ hué³² jáun².

Lánh³ ca³quiúnh³² Po¹ quionh³ Silas já¹ juú² Filipos

11 Jáun² ca³tauh²¹ jnoh¹ cáun² mu² pa²¹ hi³ ca³tieh¹ jnoh¹ hué³² Samotracia nio² chu³ jmái². Ñí¹ má²tun³ jmái¹ jáun² ca³cháu³² jnoh¹ juú² Neápolis. 12 Hi³ ca³hué² jáun² ñí¹ jáun² jnoh¹ ca³cháu³² siáh³ juú² Filipos, juú² hín¹³ ñí¹ cá² cuonh¹ la³ñí¹ quioh²¹ hué³² Macedonia, juú² hi³ ca³chá³ hliáu³ tsá² *romanos. Ñí¹ jáun² ca³tauh¹³ jnoh¹ tun³ hni³² jmái¹. 13 Jmí¹ cá¹chó²¹ *jmái¹ nio² tie³ né³, ca³hué² jnoh¹ já¹ juú² hi³ ngau³ jnoh¹ ñí¹ rón²¹ cua³, ñí¹ jmí¹ lái²³ jnoh¹ hi³ tsá²lienh³ tsá² judíos Dió³². Jáun² ñí¹ jáun² ca³tauh¹³ jnoh¹ hi³ ca³lienh¹ jnoh¹ jái¹³ quioh²¹ Dió³² tsá²mi³ tsá² jmí¹ ná¹ngi³² hí³ ñí¹ jáun². 14 Ja¹ jáun² jmí¹ cuá³ jan² tsá²mi³ tsá² jmái² Lidia, tsá² juú² Tiatira, tsá² hí³ hna² cá² ñí¹ hmi³² chu²¹ hmi³² hu²¹ hin³² zín¹³ pin³. Tsá²cá²jo²¹ bíh¹ tsá²mi³ hí³, hi³ jmí¹ má²ca³hín¹³ jë¹ tsá² judíos. Jmí¹ ca³nái³² tsá² hí³ re² jái¹³ hi³ ca³hléh³ Po¹, jáun² Ti³² Juo¹³ dí² ca³nia³ hñu³ tsí³ tsú², hi³ jáun² re² ca³héi³ tsú² jái¹³ hi³ ca³hléh³ jáun² Po¹. 15 Jmí¹ cáun³ jáun² tsá² hí³ jmái² la³ má²quionh³ tsá² hñú¹³, ca³hiu³ ca³mí³ tsú² ñí¹con² jnoh¹, hi³ ca³juáh³:

—Ní¹juáh³ cu³tí³ lín²³ hnoh² hi³ jná¹³ tanh³² ta²¹ Ti³² Juo¹³ dí², jáun² né³, ñá²táunh¹ hnoh² hi³ ñá¹tianh³ náh² tun³ hni³² jmái¹ ñí¹ cuon¹ jná¹³.

Jáun² la³ jáun² bíh¹ ca³chá³ tsá² hí³ tiá³ tsi³ jnoh¹ hi³ tsá¹tauh² jnoh¹ hñú¹³ tsú².

16 Ti³la³ ca³chó³² cáun² jmái¹ tá¹la³ hí¹tsáu²³ jnoh¹ siáh³ hú¹ jui³² jui³² ñí¹ tsá²lienh³ tsú² jáun² Dió³², jáun² ca³jenh² jnoh¹ jan² tsá¹mái¹³; tsá¹mái¹³ hí³ jmí¹ hún¹ jan² jmí²chí³ hlái³nh¹ hñu³ tsí³, hi³ jmí¹ tin² chí² jái¹³. Tsá²mi³ hí³ jmí¹ lín³ jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹, hi³ hnó³² hliáun³ lín³² quie³ quioh²¹ juo¹³ cun³quionh³ hi³ jmí¹ chí² jái¹³ quioh²¹ tsáu². 17 Jáun² tsá¹mái¹³ hí³ né³ ja³ cu³chin¹ cu³hna²¹ Po¹, tsá² hí¹tsáu²³ jnoh¹ cu³tsa³² quiúnh¹, hi³ hí¹hóh³² hi³ juáh³:

—¡Tsá²ñuh² lá² ná¹lín³ quian²¹ Dió³² Tsá² cú² juenh², Tsá² lá² ngai³² jái¹³ ha³ lánh³ lí¹³ liáun³ dí²!

18 Ué³ jmái¹ bíh¹ ca³jmú³ tsá¹mái¹³ hí³ la³ jáun². Jáun² cu³tsa³² jmí¹ ca³ja³tsan² tsi³ Po¹, jáun² ca³jinh³ hi³ ca³zái³h³ jmí²chí³ hlái³nh¹ jan² tsá¹mái¹³ hí³ la³ lá²:

—¡Cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo jmu¹ jná¹³ héih³² hi³ cuá¹han² hnú² hñu³ tsí³ tsá²mi³ ní²!

Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ cua³han³ jmí²chí³ hlái³nh¹ hí³.

19 Ti³la³ jmí¹ ca³li³ ñi³² juo¹³ tsá¹mái¹³ hí³ hi³ tiú²uú² lí¹³ lái³h¹³ quie³ cun³quionh³ hí³ dí², jáun² ca³zanh³ tsú² Po¹ quionh³ Silas hi³ ca³ñí¹jan² dí² ti³ ja¹ hmah²¹ chín¹ ñí¹ qui³ tionh² jáun² tsá²tan²¹; 20 hi³ ca³chan³ tsú² ñí¹ hó²¹ñí¹ tsá² ná¹lín³ jue²¹, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Tsá²ñuh² tsá² judíos lá² jlánh¹ ná¹jmu² hi³ tiú²uú² re² tiánh³² tsá² juú² lá², 21 hi³

hieh[32] tsú[2] tsáu[2] já꞉[13] siáh[3], já꞉[13] hi[3] tiá[2] ca[3]ta[1] dí[2] má[1]quien[13], sa[3]jun[3] hi[3] táunh[13] ta[21], quí[1] tsá[2] romanos bíh[1] dí[2].

22 Hi[3] jáun[2] la[3]jín[32] tsá[2] jmí[1] ná[1]ngih[32] ñí[1] jáun[2] ca[3]jmú[3] hian[2] tsí[3] ñí[1]con[2] Po[1] quionh[3] Silas. Jmí[1]jáun[2] tsá[2] ná[1]lín[3] hí[3] jue[21] ca[3]hma[3] ca[3]cuonh[3] ha[1] tá[1] gon[3] tsá[2] hí[3], hi[3] ca[3]chu[3] ca[3]huéh[3] dí[2] uóunh[3] nio[2], jáun[2] ca[3]jmú[3] tsú[2] héih[32] hi[3] quiu[3] pan[3] tsú[2] tsá[2] hí[3] quionh[3] hmá[2]tiéi[13]. 23 Jmí[1] má[2]lí[2]quiú[2] lí[2]pan[3] dí[2] jáun[2] lín[32] né[3], ca[3]ñí[1]tionh[13] dí[2] siáh[3] hñu[3]mí[1]ñí[2]. Jáun[2] ca[3]zá꞉h[3] tsú[2] tsá[2] cuá[1]chín[1] jmu[2] hua[3]hí[13] tsá[2] tson[3] hi[3] jmu[3] tsú[2] re[2] lín[32] hua[3]hí[13] tsá[2] gon[3] hí[3]. 24 Jmí[1] má[2]lí[2]niéi[32] jáun[2] tsá[2] hí[3] já꞉[13] jáun[2] né[3], jáun[2] li꞉[3]mí[1] ñí[1] huáh[2] tsí[3] ca[3]tónh[32] bíh[1] tsú[2] tsá[2] gon[3] hí[3], hi[3] ca[3]tóh[3] dí[2] siáh[3] hmá[2] ta[3] tsú[2].

25 Jáun[2] la[3] cun[3] chu[3] nie[2] tá[1]la[3] ná[1]liéinh[32] Po[1] Dió[32] quionh[3] Silas, hi[3] ná[1]hie[32] tsú[2] siáh[3] sun[1] quioh[21] Dió[32], la[3]jín[32] tsá[2] tson[3] ñí[1] hná[1] jáun[2] né[3], ná[1]ná꞉[32] hi[3] ná[1]hie[32] tsá[2] hí[3] sun[1] quioh[21] Dió[32], 26 jáun[2] cu[3]diá[2]jan[2] ja[3] hi[3] jíeh[23] hué[32] ca[3]la[3] tiá[3] cu[3]tí[3]. Jmí[1]jáun[2] ca[3]ru[3] ca[3]juá[3] jmíh[1] hiah[32], jáun[2] cu[3]tsa[32] jmí[1] cá[1]quí[1] cá[1]niá[3] la[3]jí[32] ho[3]hñú[13] hñu[3]mí[1]ñí[2] jáun[2], hi[3] ca[3]quí[2] ca[3]tunh[2] siáh[3] la[3]jí[32] cá[2]den[1]ná[1] hi[3] jmí[1] ná[1]hñei[21] la[3]jín[32] tsá[2] tson[3] hí[3]. 27 Jmí[1]jáun[2] ñi[3] tsá[2] jmu[2] hí[3] hua[3]hí[13] tsá[2] tson[3]; hi[3] jáun[2] jmí[1] ca[3]jíe[3] tsú[2] hi[3] má[2]ná[1]na[21] la[3]jí[32] ho[3]hñú[13] hñu[3]mí[1]ñí[2] né[3], ca[3]chí[2] mí[1]tá꞉[3] hmu[3] tá[1] tun[3] jo[21] quioh[21] hi[3] jmí[1] hnió[3] jngíh[32] hnga[2], quí[1]hliá[2] ca[3]lín[13] tsú[2] hi[3] cun[3] má[2]ca[3]cuóun[3] bíh[1] la[3]jín[32] tsá[2] tson[3]. 28 Ti꞉[3]la[3] Po[1] né[3] ca[3]hléh[3] tiá[3], hi[3] ca[3]juáh[3]:

—¡Ha[3] lí[2] jmú[2] hnú[2] hian[2] honh[2] ñí[1]con[2] huen[2], quí[1] lá[2] bíh[1] tiauh[2] jnoh[1] la[3]já꞉[32]!

29 Hi[3] jáun[2] tsá[2] jmu[2] hua[3]hí[13] tsá[2] tson[3] hí[3] ca[3]mí[3] ca[3]lá[2] sí[2], jáun[2] cú[2]hé[2] hi[3] ti꞉[3] ñéih[3] hñu[3]mí[1]ñí[2], jáun[2] ca[3]la[3] má[2]juán[23] lín[32] bíh[1] ca[3]quiú[2] rá[1]hin[3] ñí[1] hó[21]ñí[1] Po[1] quionh[3] Silas. 30 Jmí[1]jáun[2] ca[3]huen[3] tsú[2] tá[1] gon[3] tsá[2] hí[3] ti꞉[3] cheih[32] hi[3] ca[3]zá꞉h[3] dí[2] la[3] lá[2]:

—Hnoh[2] ti꞉[32], ¿he[3] bíh[1] hniáuh[32] jmu[1] jná[13] hi[3] jáun[2] lí[13] liáu[3] jmí[2]chí[3] quion[21]?

31 Jáun[2] tsá[2] gon[3] hí[3] ca[3]juáh[3]:

—Hniáuh[32] tanh[13] hnú[2] ta[21] Jesucristo Ti꞉[32] Juo[13] jnoh[1], hi[3] jáun[2] bíh[1] lí[13] liáun[3] hnú[2] ji꞉[3] la[3] ji꞉[3] tsá[2] hñuh[32] nú[2] ní[2] siáh[3].

32 Jáun[2] tá[1] gon[3] tsá[2] hí[3] ca[3]ñí[1]hléh[2] já꞉[13] quioh[21] Ti꞉[32] Juo[13] dí[2] ñí[1]con[2] tsá[2] hí[3] la[3] má[2]quionh[3] tsá[2] hñú[13] tsú[2]. 33 Hi[3] jáun[2] hua[2] jáun[2] bíh[1] ca[3]rá꞉n[32] tsá[2] hí[3] ñí[1] cuíh[2] quioh[21] Po[1] quionh[3] Silas, jáun[2] jmí[1] li[21] jáun[2] né[3] la[3]ju꞉[32] cáun[3] tsá[2] hí[3] jmá꞉[2] tá[1] cáun[2] hñú[3]. 34 Jmí[1] li[21] jáun[2] ca[3]jón[32] tsú[2] Po[1] quionh[3] Silas ñéih[3] hñú[13] hi[3] ca[3]cuéh[3] dí[2] má[32]; hi[3] jlánh[1] má[2]hiún[2] lín[32] tsí[3] tsú[2] quí[1]hliá[2] má[2]lí[2]tianh[2] ta[21] Dió[32] la[3] má[2]quionh[3] tsá[2] hñú[13].

35 Jmí[1] cá[1]jniá[21] jáun[2] ca[3]jmú[3] tsá[2] ná[1]lín[3] jue[21] héih[32] hi[3] tsa[3]huen[3] tsá[2] tú[2]já꞉[13] tsá[2] hí[3] hñu[3]mí[1]ñí[2]. 36 Jáun[2] tsá[2] jmu[2] hí[3] hua[3]hí[13] tsá[2] tson[3] ca[3]zá꞉h[3] Po[1] la[3] lá[2]:

—Má[2]lí[13] huen[13] hnoh[2] ñí[1]juah[21] jue[21]. Jáun[2] huen[3] hnoh[2], cuá[2]tánh[1] hnoh[2] cáun[2] hi[3] re[2] hi[3] ti꞉n[2].

37 Ti꞉[3]la[3] Po[1] ca[3]zá꞉h[3] tsá[2] tú[2]já꞉[13] hí[3] la[3] lá[2]:

—Ca[3]la[3] chú[1]ja[21] lín[21] bíh[1] ca[3]quiu[3] ca[3]po[3] tsú[2] jnoh[1], hí[1]juáh[3] tiá[2] ca[3]ngá꞉[3] bíh[1] tsú[2] he[3] tso[3] ca[3]jmú[13] jnoh[1], quí[1] ja[3]bí[1] tsá[2] romanos bíh[1] jnoh[1] ca[3]táuh[32] tsú[2] hñu[3]mí[1]ñí[2]. ¿Hí[1] ta[3] hñu[3] niéi[2] má[2]hnió[3] tsú[2] hue[3] jnoh[1] ta[3]né[32]? ¡Ján[1]han[21], tiá[2] jáun[2] yáh[3]! Hmóu[32] tsá[2]tan[21] cuí[1] ja[3]hue[3] jnoh[1] ñí[1] lá[2].

38 Jáun[2] tsá[2] tú[2]já꞉[13] hí[3] ca[3]ñí[1]zeh[1] tsá[2] ná[1]lín[3] jue[21] la[3] jáun[2], hi[3] tsá[2] romanos bíh[1] la[3] Po[1] quionh[3] Silas. Jmí[1] ca[3]li꞉[3] ñi[32] jue[21] já꞉[13] ní[2] né[3], ca[3]juénh[2] lín[32] bíh[1] tiáunh[1]. 39 Jáun[2] né[3] hmóu[32] bíh[1] cú[2]jueh[32] tsá[2]tan[21] hí[3] ja[3]taunh[21] hi[3] ca[3]ñí[1]mí[2] uu[3]i[3]tso[3] ñí[1]con[2] Po[1] quionh[3] Silas; jmí[1]jáun[2] ca[3]huen[3] tsú[2] tsá[2] hí[3], jáun[2] ca[3]hiu[3] ca[3]mí[3] dí[2] ñí[1]con[2] tsú[2] hi[3] huén[32] tsú[2] já[1] juú[2] jáun[2]. 40 Jmí[1] má[2]ca[3]huén[2] jáun[2] hñu[3]mí[1]ñí[2] tsú[2], ja[3]taunh[21] siáh[3] hñú[13] Lidia. Hi[3] jáun[2] jmí[1] ca[3]jíen[32] tsú[2] jáun[2] la[3]jín[32] tsá[2] reh[2], ca[3]cuéh[3] dí[2] pí[3] hi[3] tsa[3]táunh[1] ti[3] chí[1]ján[3]; jmí[1] li[21] jáun[2] né[3], ja[3]tanh[21] dí[2].

17

Tsá[2] juú[2] Tesalónica jlánh[1] jmu[2] hian[2] tsí[3]

1 Jmí[1]jáun[2] cáun[2] ca[3]nga[3] bíh[1] tsú[2] já[1] juú[2] Anfípolis ji[3] juú[2] Apolonia, jáun[2] ca[3]cha[3]táunh[1] tsú[2] já[1] juú[2] Tesalónica ñí[1] zeh[1] cáun[2] cuáh[32] quioh[21] tsá[2] *judíos. 2 Jáun[2] ma[3] cun[3] jña[3] jmá꞉[1], *jmá꞉[1] nio[2] tie[3], ñéi[1] Po[1] hna꞉h[32] jéin[32] cuáh[32] jáun[2] quioh[21] tsá[2] hí[3], hi[3] ca[3]ñí[1]ma[3]ti꞉n[2] tsú[2] tsá[2] tiáunh[1] cuáh[32] jáun[2] já꞉[13] hi[3] rá[1]tioh[3] ñí[1] Sí[2] quioh[21] Dió[32]. 3 Jáun[2] ca[3]hí꞉eh[3] tsú[2] tsá[2] hí[3] hi[3] ñí[1] Sí[2] cun[3] jmí[1] má[2]rá[1]juáh[3] bíh[1] hi[3] ca[3]ti꞉n[1] bíh[1] Tsá[2] lín[3] Cristo ma[3]tso[2] tsí[3], hi[3] ca[3]ti꞉n[1] siáh[3] jenh[13] ja[1] hla[1]; hi[3] ca[3]juáh[3] tsú[2] siáh[3]:

—Cu[3]tí[3] bíh[1] lín[3] Cristo tsá[2] jmái[2] hí[3] Jesús, Tsá[2] má[2]lí[2]hléh[3] jná[13] hí[3] já꞉[13] quioh[21].

4 Hi[3] jáun[2] ma[3] jan[2] tsá[2] judíos hí[3] ca[3]taunh[3] ta[21] já꞉[13] jáun[2], hi[3] ca[3]há꞉n[32] ti꞉[3] con[2] Po[1] ji[3] Silas; la[3] má[2]quionh[3] juóun[32] lín[32] tsá[2] hleh[32] jú[1] *griego, tsá[2] jmí[1] má[2]ca[3]hín[13] jë[1] tsá[2] judíos, ji[3] juóun[32] tsá[2]mi[3] tsá[2] ná[1]quien[2] ní[2] siáh[3]. 5 Ti꞉[3]la[3] tsá[2] judíos tsá[2] tiá[2] ta[21] ca[3]taunh[3] hí[3] né[3], ca[3]li[3]hon[2] bíh[1] Po[1] quionh[3] Silas, hi[3] jáun[2] ca[3]cuu[3] ca[3]ngi꞉h[3] tsú[2] tsá[2] hláih[1] lí[1] ñi[3]tú[1] ñi[3]li꞉n[13] ja[1] hñú[3], hi[3] ca[3]zió[3] tsú[2] tsí[3] tsá[2] hí[3] hi[3] jmu[3] tiá[3] siaun[32],

hi³ jáun² ca³la³ tiú² jan³² lín³² bíh¹ li³ já¹ juú². Jáun² ca³ñí¹jmú¹³ tsú² hian² tsí³ hñú¹³ Jasón hi³ hnah² Po¹ quionh³ Silas, hi³ jmí¹ hnió³ tsú² huen³ tsá² hí³ hi³ tsa³chan³ dí² ja¹ tsá² juú². 6 Ti³la³ cun³ñí¹ hi³ tiá² ca³tsanh²¹ tsú² tsá² gon³ hí³ hñú¹³ Jasón, jáun² Jasón bíh¹ ca³jan³ tsú² cú²jueh³² quionh³ ma³ jan² tsá² reh² siánh³ siáh³, hi³ ñí¹jan² dí² ta³ ñí¹ tsá² ná¹ho² ta²¹ juú² jáun². Jáun² ca³tí² ca³hóh³² dí² tiáunh¹ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Tsá²ñuh² tsá² jlánh¹ cónh³² la³ chú¹ la³ jí³ tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ má²cuá²táunh¹ siáh³ ñí¹ lá²; 7 Jasón lá² má²ca³hen³ tsá² hí³ re² hñú¹³. La³jín³² bíh¹ tsá² la³ lá² quiú² ti³ có³² liei²¹ quioh²¹ *tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ juo¹³ dí², tsá² lái³ dí² tsá² *romanos, quí¹ tsá² la³ lá² jlánh¹ juáh³ hi³ zian² bíh¹ jan² tsá² ti³ jlánh¹ bíh¹ záu² tá¹³, tsá² hí³ néh¹ jmái² Jesús.

8 Jmí¹ ca³nái³² jáun² tsá²tan²¹ jái¹³ ní² la³ má²quionh³ tsá² má²ná¹ngih³² hí³ có³² jáun² né³, ca³hí³ lín³² bíh¹ tsí³. 9 Jáun² ca³máih³ tsú² Jasón quie³ tá¹la³ li³ re², jmí¹ li²¹ jáun² ca³lión³² dí² la³ má²quionh³ tsá² reh² ñí¹ hná¹ jáun².

Ngau³ Po¹ juú² Berea quionh³ Silas

10 Jáun² né³, la³ cun³ jmí¹ ca³zi³² jáun² bíh¹, la³jui³² ca³chin² tsá² reh² dí² Po¹ quionh³ Silas já¹ juú² jáun² hi³ ca³zen³ dí² ti³ juú² Berea. Jmí¹ ca³cha³táunh¹ tsú² já¹ juú² jáun² né³, la³jui³² ca³ñí¹táunh¹ hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² judíos zeh² juú² jáun². 11 Tsá² judíos zian² juú² jáun² né³ ti³ jlánh¹ re² cán²³ bíh¹ jái¹³ hi³ ca³hléh³ jáun² tsá² gon³ hí³ la³ cónh³ bíh¹ tsá² Tesalónica. Quí¹ ca³la³ jonh³ jmí¹ tsí³ bíh¹ tsá² hí³ ca³héi³ jái¹³ jáun², hi³ jáun² cun³ jmá² cun³ jnia³² bíh¹ ca³jíe³ tsú² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² ní¹juáh³ tson² la³jí³² jái¹³ hi³ hleh³² jáun² tsá² gon³ hí³. 12 Jmí¹jáun² juóun³² lín³² bíh¹ tsá² hí³ ca³tanh² ta²¹ Ti³² Juo¹³ dí², ji³ tsá²mi³ tsá² ná¹quien² hleh³² jú¹ griego, la³ má²quionh³ tsá²ñuh² ní² siáh³. 13 Ti³la³ jmí¹ ca³li³ ñi³² tsá² judíos zian² juú² Tesalónica hi³ Po¹ má²hleh³² jái¹³ quioh²¹ Dió³² já¹ juú² Berea, jáun² tsá² hí³ ja³taunh²¹ hi³ ca³ñí¹jmú¹³ tiá³ siaun³² já¹ juú² jáun². 14 Jáun² tsá² reh² zian² ñí¹ jáun² la³jui³² ca³zen³ Po¹ la³ ti³ ñí¹ rón²¹ jmí²miih²¹, ti³la³ Silas quionh³ Timoteo má¹ná¹ ca³ta³tonh¹ bíh¹ já¹ juú² Berea. 15 Jáun² tsá² ca³ñí¹quionh¹³ hí³ Po¹ ca³ñí¹táunh¹ la³ ti³ juú² Atenas; jmí¹jáun² já¹tanh²¹ tsá² hí³ hi³ cua³caun² jái¹³ ñí¹con² Silas quionh³ Timoteo hi³ hniáuh³² tsa³táunh¹ tsú² tia³jui³² tá¹ gon³ jáun² la³ ti³ ñí¹ cuá³ jáun² Po¹.

Po¹ hleh³² jú¹ chú³² já¹ juú² Atenas

16 Hi³ jáun² tá¹la³ cuá¹jan² jáun² Po¹ Silas quionh³ Timoteo já¹ juú² Atenas, jlánh¹ hlah³ ca³ta³no¹ tsí³ jmí¹ ca³jíe³ hi³ jlánh¹ juóun³² dió³² tsá² láin¹ táun³ já¹ juú² jáun². 17 Jmí¹jáun² ca³ma³qui³ ma³jéinh³ tsú² jái¹³ quionh³ tsá² tiáunh¹ cuáh³² quioh²¹ tsá² judíos, ji³ *tsá²cá²jo²¹ ní² siáh³, tsá² má²ca³hín¹³ jë¹ tsá² judíos. Hi³ cun³ tsa³háu² siáh³ ca³liéinh³² tsú² tsá² ñi³táunh¹ ja¹ hmah²¹. 18 Jáun² ma³ jan² ti³² tsá² cu³ nió³ téh²³ tsú² *epicúreos quionh³ ti³² tsá² cu³ nió³ téh²³ tsú² *estoicos siáh³ ca³ma³cu³ ma³jéinh³ jái¹³ quionh³ Po¹. Ma³ jan² tsá² hí³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¿He³ dá² hnió³ te³ ní² juáh³ cun³quionh³ jú¹ tiúnh¹ ní² quioh²¹?

Hi³ ma³ jan² siáh³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Já² la³ li³ tsá² ná¹lín³ dió³² siánh³ bíh¹ hien² tsá² ní².

La³ jáun² ca³juáh³ tsá² hí³ quí¹hliá² ca³hléh³ Po¹ jú¹ chú³² quioh²¹ Jesús ji³ hi³ ca³hí:eh³ tsú² siáh³ tsáu² ca³ti²¹ hi³ jenh¹³ tsú². 19 Jmí¹jáun² ca³jan³ tsá² hí³ Po¹ tsi³ cuánh² jmái² Areópago ñí¹ qui³ tan² tsú² hi³ cuú² ngih³² ní¹juáh³ jmí¹ zia³² jái¹³ hi³ juónh³. Hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³záih³ tsú² Po¹ la³ lá²:

—Hnáu² jnoh¹ li³ né¹ jái¹³ hmai²¹ hi³ quiánh¹ hnú². 20 Quí¹ jú¹ siáh³ cu³tí³ bíh¹ hléh¹ hnú², hi³ jáun² ta³né³² hnáu² jnoh¹ li³ né¹ he³ dá² hnió³ juáh³ jái¹³ quián¹³ hnú².

21 Quí¹ la³jín³² bíh¹ tsá² juú² Atenas jáun² quionh³ tsá² juú² siáh³ hi³ má²ná¹con² ñí¹ jáun², cá² ñí¹ juú² hlénh²³ ca³ti²¹ li³ua³ cáun² jái¹³ hmai²¹ hi³ nái³² cun³ jmá² cun³ jnia³² bíh¹.

22 Jáun² Po¹ ca³jmú³ zenh² ja¹ tsá² ná¹ngih³² hí³ tsi³ cuánh² Areópago, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnoh² tsá² juú² Atenas lá², jná¹³ má²cá²jíe³² hi³ hnoh² jlánh¹ re² ma³tsú¹ ma³jonh²¹ náh² la³jánh³ dú¹ ñí¹ dió³². 23 Quí¹ tá¹la³ cuá¹tí² cuá¹ngí²³ jná¹³ já¹ juú² lá² má²cá²jíe³² ná¹ hliáun³ cuáh³² quioh²¹ ma³ quin³² ma³ jan³² la³jánh³ dú¹ ñí¹ dió³² hi³ ma³tsú¹ ma³jonh²¹ hnoh², hi³ ca³jíe³² jná¹³ siáh³ cáun² ñí¹hiú¹³ tón³² huéh³ hi³ juáh³ la³ lá²: “Ñí¹ lá² ca³tin¹ Dió³² tiá² hin² má²cuóun³²”. Hi³ jáun² né³, Dió³² hí³ bíh¹ ti³tsóh³ hien²¹ jná¹³ ñí¹con² hnoh², Dió³² Tsá² cáun² lí¹ ma³tsú¹ ma³jonh²¹ hnoh² ta³ tiá² cuóun³² náh².

24 ”Dió³² bíh¹ Tsá² ca³jmú³ la³ cu³ la³juéh³ tá¹ cáun² hngá¹máh³ ji³ la³ji³² hi³ zia³² ní², Tsá² quioh²¹ hñu³mi³cuú² ji³ ñí¹ hué²¹ lá², ha³ tiá² cuá³ yáh³ hñu³ cuáh³² hi³ jmu² tsáu² quionh³ cuá² ta³. 25 Jun³juáh¹³ tsá² zia³² hi³ li³hniauh²³ quioh²¹ yáh³ Dió³², tiá² hi³ zia³² yáh³ hi³ li³ jmu³ tsáu² quioh²¹ Dió³², quí¹

hnga² bíh¹ Dió³² Tsá² cue³² jmáɨ¹ hi³ lí¹³ zian² tsáu², chí³ hi³ cán²³ tsú², jɨ³ la³jí³² hi³ lí²hniáuh³² ñí¹con² tsú² ní² siáh³.

26 »Cun³quionh³ jan² tán¹ tsáu² bíh¹ ca³jmú³ Dió³² la³jáh³ dú¹ ñí¹ juo³ tsá² jma² zian² ñí¹ hué²¹ lá². Ja³bí¹ ca³tón³ Dió³² jmáɨ¹ la³ cun³ jmáɨ¹ hi³ li³ quien² ma³ quin³² ma³ cun³ nió³ tsáu², jɨ³ ñí¹ lí³ hiáun³ hué³² ñí¹ tiánh²¹ tsú² ní² siáh³. 27 Ca³jmú³ Dió³² la³ jáun², hi³ jáun² lí¹³ hnah¹³ tsáu² Dió³², neh²¹ hí¹ chauh¹ dí² tsú² cun³quionh³ hi³ lí¹ ziú² lí¹ hiá²³ tsú² la³ jan² tsá² ten³, uá¹ jáun² la³ jáun² tiá² ñí¹ uóunh³ zenh² Dió³² ñí¹con² dí². 28 Quí¹ Dió³² bíh¹ jmu² hi³ hu²¹ tsí³ dí², hi³ chú² jɨenh³² dí², jɨ³ hi³ ziáun² dí² ní² siáh³. La³ jáun² bí¹ ca³juáh³ jan² tɨ³² poeta joh² hnoh², [la³ cun³ tsá² cunh²³ jú¹ quiáh¹,] jmí¹ ca³juáh³ tsú² jáun² la³ lá²: “Jón²zíh¹ jón²cho¹ Dió³² bíh¹ dí² la³jáɨ³²”. 29 Jáun² ní¹juáh³ tson² bíh¹ jón²zíh¹ Dió³² dí² la³jáɨ³², jáun² tiá² hniáuh³² yáh³ láɨ¹³ dí² hi³ Dió³² lín³ la³jmí¹ lín³ jan² tsá² láɨn¹ hi³ jmah²³ tsáu² cun³ tɨn² tsí³ hmóu³² cun³quionh³ cú¹mí¹niau²¹, mí¹ñí² cú¹tiáu² ho³ quín¹ siáh³. 30 Jmí¹tin² cáun² ca³jmú³ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ tiá² jɨe²³ la³jí³² hi³ jmí¹ ná¹jmu² tsáu² jui³² cáun¹, tɨ³la³ ta³né³² má¹ná¹, má²jmu² Dió³² héih³² ñí¹con² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ hi³ tɨ³ jéinh³² tsú² jmí¹ tsí³. 31 Quí¹ Dió³² má²ca³tón³ cáun² jmáɨ¹ hi³ ra³tsi³² héih³² hi³ ma³re² tso³ quioh²¹ tsá²mɨ³cuóun² la³ cun³ ca³tɨ²¹. Zian² jan² tsáu² hi³ má²ca³hión³² Dió³² hi³ jmu³ ta²¹ jáun², hi³ má²ca³ma³li²¹ bíh¹ Dió³² hin² tsánh² Tsá² hí³ jmí¹ ca³jmú³ Dió³² hi³ ca³jenh¹³ Tsá² hí³ ja¹ hla¹.

32 Hi³ jáun² jmí¹ ca³náɨ³² jáun² tsá² hí³ hi³ jenh¹³ siáh³ tsá² má²cá²tsan³, jáun² ma³ jan² tsá² hí³ lí¹ ca³ju³ ca³ngáɨ³ bíh¹, tɨ³la³ ma³ jan² né³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Ní¹ má¹jáun² náɨ¹³ jnoh¹ siáh³ cónh³ jáɨ¹³ ní².

33 Jáun² cu³tsa³² ngah³ bíh¹ cú²jueh³² Po¹. 34 Tɨ³la³ ma³ jan² tsá² hí³ ca³taunh³ ta²¹ jáɨ¹³ jáun², hi³ jáun² ca³háɨn³² tɨ³ con² Po¹, uá¹la³ cun³ Dionisio jan² tsá² quionh³ tsá² ná¹ho² jáɨ¹³ hi³ ná¹chín¹ tsɨ³ cuánh² Areópago jáun², jɨ³ jan² tsá²mɨ³ jmáɨ² Dámaris siáh³, la³ má²quionh³ tsá² siánh³ siáh³.

18

Tsau³² Po¹ já¹ juú² Corinto

1 Jmí¹ lɨ²¹ jáun² né³, cua³han³ Po¹ já¹ juú² Atenas hi³ ngau³ la³ tɨ³ já¹ juú² Corinto. 2 Ñí¹ jáun² ca³jenh² tsú² jan² tsá²ñuh² tsá² *judío, tsá² jmáɨ² Aquila, tsá² zian² hué¹³ Ponto, quionh³ tsú² Priscila ñí²cuo²; tsá² hí³ tá² ca³cha³táunh¹ ñí¹ jáun² hi³ jmí¹ tionh¹ hué³² Italia. Tsá² hí³ ca³huén² hué³² Italia quí¹ hnga² Claudio *tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ ca³jmú³ héih³² hi³ huén³² la³jín³² tsá² judíos já¹ juú² Roma juú² chín¹ quioh²¹ hué³² Italia jáun². Jáun² Po¹ ñéi¹ hi³ ñí¹jɨen¹³ tsá² hí³ hñú¹³. 3 Hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ cá²ren² ta²¹ jmí¹ jmu² Po¹ quionh³ tsá² hí³, jáun² cu³tsa³² ca³cuá³ tsú² hñú¹³ tsá² hí³ cú²jueh³² hi³ jmu² hñú³ hmɨh³² cu³li²¹ quionh³ tsá² hí³. 4 Jáun² ma³ cun³ jña³ jmáɨ¹, *jmáɨ¹ nio² tie³ ñéi¹ Po¹ hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² judíos, hi³ ca³ma³qui³ ma³jéinh³ jáɨ¹³ quioh²¹ quionh³ tsá² judíos jɨ³ *tsá²cá²jo²¹ ní² siáh³, hi³ hnió³ dí² hi³ tɨ¹ jeinh²¹ tsí³ tsá² hí³.

5 Jmí¹ cuá¹han³ Silas quionh³ Timoteo hué³² Macedonia, jáun² ca³cha³táunh¹ já¹ juú² Corinto. Jmí¹jáun² né³ cá² ñí¹ ca³hléh³ jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³² bíh¹ Po¹ cú²jueh³², hi³ ca³ma³tson² tsú² jáɨ¹³ quioh²¹ ñí¹con² tsá² judíos hi³ Jesús bíh¹ lín³ Cristo. 6 Tɨ³la³ tsá² hí³ má¹ná¹, ca³qui³ ca³hná³ bíh¹ jáɨ¹³ quioh²¹ Po¹, hi³ ca³tú² ca³hión³² dí² siáh³. Jmí¹jáun² ca³ma³li²¹ Po¹ hi³ tiú²uú² ca³tɨn¹ hi³ jmu³ zian² quioh²¹ tsá² hí³ cun³quionh³ hi³ ca³juá³ ha¹, hi³ jáun² ca³juáh³ la³ lá²:

—Tsáuh³ hmóu³² bíh¹ hnoh² hi³ sunh³ náh² ñí¹ hlah³. Tiú²uú² ca³tɨn¹ yáh³ jná¹³ hi³ jmu¹ ná¹ zian² hi³ ca³tɨn¹ hnoh², jáun² ta³né³² tɨ³ chí¹ján³ má²ñí¹hléh³ jná¹³ jáɨ¹³ ñí¹con² tsá²cá²jo²¹ bíh¹ cú²jueh³².

7 Jmí¹ cuá¹han³ tsú² hñu³ cuáh³² jáun² né³, ngau³ hi³ ca³ñí¹cuá² hñú¹³ jan² tsá² jmáɨ² Ticio Justo, jan² tsá² má²ca³hín¹³ jë¹ tsá² judíos. Hñú¹³ tsá² hí³ zeh² có³² cuáh³² jáun² quioh²¹ tsá² judíos. 8 Ja³bí¹ Crispo tsá² chín¹ cuáh³² jáun² ca³tanh² ta²¹ Tɨ³² Juo¹³ dí² la³ má²quionh³ tsá² hñú¹³. Ja³bí¹ juóun³² siáh³ tsá² juú² Corinto jáun² ca³taunh³ ta²¹ jmí¹ ca³náɨ³², jmí¹ li²¹ jáun² cáun³ jmáɨ². 9 Jáun² ca³chó³² cáun² jmáɨ¹ cáun² já¹niéi² ca³jnia³ Tɨ³² Juo¹³ dí² jéinh³² Po¹, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Ha³ lí² juenh³ Po¹. Cáun² hléh¹ la³ má²hléh¹ ní², cun³ lí² tunh²¹. 10 Quí¹ quiúnh¹ bíh¹ jná¹³ hnú², hi³ jáun² hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ jmu³ hian² tsí³ ñí¹con² hnú²; quí¹ juóun³² bíh¹ tsá² juú² lá² zian² tsá² lí¹³ han³ tɨ³ con² jná¹³.

11 Hi³ jáun² Po¹ ca³cuá³ cú² mii² tón³² já¹ juú² Corinto jáun², hi³ ca³ma³tɨn² tsáu² jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³².

12 Tɨ³la³ jmí¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ hi³ lín³ Galión ta²¹ hué¹³ Acaya né³, jmí¹jáun² ca³ma³cú¹ ma³ren²¹ tsá² judíos jáɨ¹³ hi³ jmu³ hian² tsí³ ñí¹con² Po¹, jáun² ca³zanh³ dí² hi³ ca³ñí¹jan² dí² ñí¹ta²¹ chín¹. 13 Jáun² ca³záɨh³ dí² tsá² ho² ta²¹ la³ lá²:

—Tsá² lá² jlánh¹ má²can² tsáu² hi³ ma³tsu³ ma³jónh³² Dió³² la³ siáh³, jun³juáh¹³ la³jmí¹ juáh³ liei²¹ quiú¹³ yáh³ dí².

14 Po¹ jmí¹ má²hnió³ hléh³², ti³la³ Galión la³jui³² ca³záih³ tsá² judíos la³ lá²:

—Sá¹jmí¹ cáun² tso³ huáh² tsí³ quiánh¹ hnoh², ho³ he³ cáun² hi³ hlah³ ca³jmú³ tsá² ní², jáun² bíh¹ jmí¹ hniáuh²¹ má¹juenh¹³ jná¹³ tsin³² hi³ liúnh¹ hnoh² tsá² judíos; 15 ti³la³ jun³juáh¹³ la³ jáun² yáh³ né³, quí¹ hnoh² dá² cáun² ná¹juónh³² hniéi² hi³ ca³ti²¹ jái¹³ bíh¹, ji³ hi³ jmái² tsáu², ji³ liei²¹ quián¹³ hmóu³² náh² ní² siáh³. Jáun² né³, hmóu³² náh² cuá²ma³ré¹³, quí¹ tiá² hnó³² jná¹³ má¹ré¹³ hniéi² la³ ní².

16 Jmí¹jáun² ca³chu³ ca³huen³ tsú² tsá² hí³ ñí¹ta²¹ chín¹ jáun². 17 Jáun² tsá² jmí¹ tionh¹ hí³ ñí¹ jáun² ca³zanh³ tsá² jmái² Sóstenes tsá² chín¹ cuáh³² quioh²¹ tsá² judíos, hi³ ca³qui³ ca³quiunh³ dí² la³ ti³ cheih³² ñí¹ta²¹. Ti³la³ Galión né³, hí¹juáh³ tiá² ca³tí³ hó¹ñí¹ bíh¹ ñí¹ ca³quiunh³ tsú² tsá² hí³.

Jmí¹ cuanh²¹ Po¹ ñí¹ má²tun³ juin² Antioquía, hi³ má²tsó³² siáh³ hi³ ti²¹ hnaih³² juin²

18 Ué³ bíh¹ ca³lá² ca³cuá³ Po¹ já¹ juú² Corinto jáun², jmí¹ li²¹ jáun² ca³hah² jái¹³ quionh³ tsá² reh² hí³, jáun² ja³taunh²¹ ti³ juú² Cencrea quionh³ ñú² Aquila ji³ Priscila ñí²cuo². Ñí¹ jáun² ca³ze³ Po¹ chí¹ mi³láu³ nio² hi³ jáun² li³ lin¹ hi³ má²ca³ma³tí³² tsú² jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² quionh³ Dió³². Jmí¹jáun² ca³taunh³ tsú² cáun² mu² pa²¹ hi³ ca³han³ jmái² hi³ ja³taunh²¹ la³ ti³ hué³² Siria. 19 Jmí¹ ca³cha³táunh¹ tsú² jáun² já¹ juú² Éfeso né³, jáun² ñí¹ jáun² ca³cuá³ ñú² Aquila quionh³ Priscila. Hi³ Po¹ né³ tá²chi²¹ hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² judíos bíh¹ ngau³ hi³ ca³ñí¹ma³cu³ ma³jéinh³ jái¹³ quionh³ tsá² ná¹ngih³² hí³ ñí¹ jáun². 20 Jáun² tsá² hí³ ca³hiu³ ca³mí³ hi³ cuá³² Po¹ cónh³í¹ cu³tiá³, ti³la³ Po¹ né³ tiá² ca³he³ yáh³. 21 Ti³la³ jmí¹ ca³hah² tsú² jái¹³ quionh³ tsá² hí³ né³, ca³juáh³ la³ lá²:

—[Hniáuh³² ñih²¹ tiu³nio² bíh¹ jná¹³ já¹ juú² Jerusalén, quí¹ jmái¹ yáh³ dá² ti²¹ ñí¹ jáun², ti³la³ cun³ jáun²] já¹ji¹e¹ bíh¹ jná¹³ hnoh² siáh³ ní¹juáh³ Dió³² hnió³.

Jáun² juú² Éfeso jáun² ca³hi³ tsú² siáh³ cáun² mu² pa²¹ hi³ ngau³ siáh³ jui³² húnˀ. 22 Jmí¹ cá¹chó²¹ tsú² já¹ juú² Cesarea nio² can³² jmí²miih²¹ né³, ngah³ siáh³ já¹ juú² Jerusalén hi³ ca³ñí¹cueh¹ cuo² tsá² má²lín³ hí³ cuáh³² ñí¹ jáun². Jmí¹ li²¹ jáun² ngau³ siáh³ ti³ já¹ juú² Antioquía. 23 Ué³ bíh¹ ca³lá² ca³cuá³ tsú² ñí¹ jáun², jmí¹ li²¹ jáun² cua³han³ siáh³ hi³ ca³ñí¹nga¹ ma³ quin³² ma³ caun³² juú² ñí¹ má²ca³ngi³ jmí¹tin², la³ cun³ hué³² Galacia ji³ hué³² Frigia, hi³ ca³ñí¹cueh¹ tsú² pí³ tsá² má²hain²¹ hí³ ti³ con² Ti³² Juo¹³ dí².

Apolos hleh³² jái¹³ quioh²¹ Dió³² já¹ juú² Éfeso

24 Jmí¹jáun² ca³chó³² jan² tsá² judío jmái² Apolos já¹ juú² Éfeso, tsá² hí³ ca³li³zian² juú² Alejandría. Tsá² hí³ jlánh¹ re² hleh³² jái¹³ quioh²¹ Dió³², hi³ cuoh² siáh³ re² lín³² Sí² tioh³ jái¹³ quioh²¹ Dió³². 25 Tsá² hí³ jmí¹ má²ñi³² jái¹³ hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí², jáun² ca³hléh³ ca³la³ jonh³ jmí¹ tsí³ hi³ ca³tin¹ Jesús, hi³ ca³hí³e³ tsú² tá²na²¹ lín²¹ jú¹ tson², uá¹ jáun² la³ jáun² jmí¹ cuoh² tsú² jmáh³la³ tá¹³ hla¹ Juan² bíh¹ jmí¹ ca³zion³ jáun² Juan² tsáu² jmái². 26 Jáun² Apolos hí³, hí¹ cú¹pih²¹ tiá² cú² tiá² juénh² bíh¹ ca³ma³liáu³² hleh³² jái¹³ hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² judíos. Hi³ jáun² jmí¹ má²lí²niéi³² jáun² ñú² Aquila quionh³ Priscila jái¹³ jáun² quioh²¹ tsú² né³, jmí¹jáun² ca³jan³ dí² hñú¹³, hi³ ca³ñí¹hieh¹ dí² tsú² tán¹ hián² jái¹³ quioh²¹ Dió³² hi³ tiá² jmí¹ má²ñi³² tsú². 27 Hi³ jáun² jmí¹ ca³li³hnió³ Apolos tsó³² la³ ti³ hué¹³ Acaya né³, tsá² reh² dí² zian² juú² Éfeso jáun² ca³chá³ tiá³ tsí³ tsú², hi³ ca³cué³ cáun² sí² ñí¹con² tsú² hi³ rá¹juáh³ hi³ hniáuh³² hen³ tsú² tsá² hí³ re² tin² ñí¹ jáun². Hi³ jáun² jmí¹ cá¹chó²¹ tsú² jáun² hué¹³ Acaya né³, ca³ma³hon³ lín³² tsú² tsá² má²hain²¹ hí³ ti³ con² Ti³² Juo¹³ dí² cun³ñí¹ hi³ Dió³² má²ca³ja³ mií³ tsí³. 28 Quí¹ jmí¹ ca³ma³qui³ ma³jéinh³ tsú² jái¹³ quionh³ tsá² judíos ca³la³ chú¹ja²¹, jlánh¹ re² ca³cah¹³ tsú² jmái¹ hi³ ma³tson² jái¹³ cun³quionh³ Sí² tioh³ jái¹³ quioh²¹ Dió³², hi³ tson² bíh¹ cu³tí³ hi³ Jesús lín³ Cristo.

19

Ca³chó³² siáh³ Po¹ já¹ juú² Éfeso

1 Hi³ jáun² né³, tá¹la³ cuá³ jáun² Apolos já¹ juú² Corinto, jáun² Po¹ ca³nga² jui³² he² can³² máh³ hi³ ca³chó³² siáh³ já¹ juú² Éfeso. Ñí¹ jáun² ca³jenh² tsú² ma³ jan² tsá² má²hain²¹ ti³ con² Ti³² Juo¹³ dí². 2 Hi³ jáun² Po¹ ca³ngái³ tsá² hí³:

—¿Hí¹ ca³hen³ hnoh² Jmí²chí³ Chun¹ jmí¹ ca³tionh² náh² ta²¹?

Jáun² tsá² hí³ ca³ngái³:

—Já¹han²¹, hí¹juáh³ tiá² má²ca³nái¹³ yáh³ jnoh¹ hi³ zian² Jmí²chí³ Chun¹.

3 Hi³ jáun² Po¹ ca³záih³ siáh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Jáun² ¿hin² bí¹ héih³² quioh²¹ cáun³ hnoh² jmái² né³?

Jáun² tsá² hí³ ca³ngái³ siáh³:

—Má²cáun³ jnoh¹ jmái¹ la³ cun³ lí³ jái¹³ hi³ ca³hí³e³ jáun² hla¹ Juan² tsá² tí² zion² tsáu² jmái² bíh¹.

4 Jáun² Po¹ ca³juáh³ siáh³:

—Ján[3], tson[2] bíh[1] Juan[2] ca[3]zion[3] jmái[2] tsá[2] ca[3]za[3] jmí[1] tsí[3] jmí[1]jáun[2], ti[3]la[3] Juan[2] hí[3] ca[3]juáh[3] hi[3] hniáuh[32] bíh[1] tanh[13] tsú[2] ta[21] jan[2] Tsá[2] né[3]bí[1] já[21], hi[3] Tsá[2] hí[3] né[3], jmái[2] Jesús.

5 Jmí[1] má[2]lí[2]niéi[32] tsú[2] la[3] jáun[2] né[3], cáun[3] siáh[3] jmái[2] hi[3] lin[1] hi[3] hain[21] ti[3] con[2] Jesús Ti[32] Juo[13] dí[2]. 6 Hi[3] jáun[2] jmí[1] ca[3]ra[3]tsi[32] Po[1] cuo[2] ñí[1] quioh[21] tsá[2] hí[3] né[3], cuan[3] Jmí[2]chí[3] Chun[1] ñí[1]con[2] tsá[2] hí[3]. Jmí[1] li[21] jáun[2] né[3], ma[3] quin[32] ma[3] jan[32] tsú[2] ca[3]hléh[3] jú[1]jma[2] siáh[3], ji[3] hi[3] ca[3]hléh[3] tsú[2] siáh[3] jái[13] hi[3] ca[3]cué[3] Dió[32] hñu[3] tsí[3]. 7 Cun[3] ñí[1] ji[3]lin[2] tsá[2] hí[3] jmí[1] tín[3] quian[3]tun[3].

8 Hi[3] jáun[2] né[3], cun[3] hni[32] zíh[2] tí[3] hi[3] ca[3]ñí[1]hléh[2] Po[1] hñu[3] cuáh[32] quioh[21] tsá[2] *judíos; ca[3]la[3] hí[1] cú[1]pih[21] tiá[2] cú[2] tiá[2] juénh[2], hi[3] ca[3]ma[3]qui[3] ma[3]jéinh[3] jái[13] quionh[3] tsá[2] hí[3] hi[3] hnió[3] dí[2] hi[3] he[3] tsá[2] hí[3] jái[13] hi[3] hie[32] dí[2] jáun[2] ca[3]ti[21] ha[3] lánh[3] lí[13] tónh[32] tsáu[2] jo[3]cuo[2] Dió[32]. 9 Ti[3]la[3] ma[3] jan[2] tsá[2] hí[3] má[1]ná[1], jlánh[1] ca[3]ma[3]huáh[2] chí[1], ha[3] tiá[2] ta[21] ca[3]taunh[3] yáh[3]; ca[3]la[3] chú[1]ja[21] bíh[1] ca[3]chu[3] ca[3]jui[3] tsú[2] ca[3]ti[21] jui[32] quioh[21] Jesús hi[3] hie[32] jáun[2] Po[1]. Jáun[2] cu[3]tsa[32] cua[3]han[3] bíh[1] Po[1] cú[2]jueh[32] ja[1] quioh[21] tsá[2] hí[3], ti[3] có[32] bíh[1] ca[3]jan[3] dí[2] la[3]jín[32] tsá[2] má[2]hain[21] hí[3] ti[3] con[2] Ti[32] Juo[13] dí[2]. Jmí[1]jáun[2] cun[3] tsa[3]háu[2] ñéi[1] tsú[2] quionh[3] tsá[2] hí[3] hñu[3]máh[3] quioh[21] tsá[2] jmái[2] Tirano hi[3] ñí[1]ma[3]qui[3] ma[3]jéinh[3] siáh[3] jái[13] quionh[3] la[3]jín[32] tsá[2] tsá[2]táunh[1] ñí[1] jáun[2]. 10 La[3] jáun[2] bíh[1] ca[3]jmú[3] tsú[2] cun[3] tun[3] mii[2], ca[3]la[3] ñí[1] ca[3]nái[32] la[3]jín[32] tsá[2] judíos ji[3] *tsá[2]cá[2]jo[21] zian[2] hué[32] Asia jáun[2] jái[13] quioh[21] Jesús Ti[32] Juo[13] dí[2]. 11 Jmái[1] jáun[2] né[3], ca[3]jmú[3] Dió[32] cun[3]quionh[3] cuá[2] ta[3] Po[1] cáun[2] hua[3]jueh[32] hi[3] tiá[2] hin[2] jmí[1] má[2]ca[3]jíe[3], 12 quí[1] jmí[1] ca[3]quí[2] ca[3]jñéi[32] tsú[2] tsá[2] tsáun[1] pá[1]ñu[21] quioh[21] Po[1] ho[3]lá[2]dá[2] hmih[32] hi[3] tí[2] hái[32] tsú[2] ta[3] ñí[1] jmái[1] hi[3] jmu[2] ta[21], jáun[2] lan[3] bíh[1] tsá[2] tsáun[1] ji[3] hi[3] ca[3]huén[2] siáh[3] jmí[2]chí[3] hláinh[1] hñu[3] tsí[3] tsáu[2].

13 Jmí[1]jáun[2] jmí[1] zian[2] ma[3] jan[2] tsá[2] judíos jmí[1] ñi[3]táunh[1] hi[3] huen[2] jmí[2]chí[3] hláinh[1] hñu[3] tsí[3] tsáu[2]. Jáun[2] tsá[2] hí[3] jmí[1] hnió[3] huen[3] jmí[2]chí[3] hláinh[1] hñu[3] tsí[3] tsáu[2] cun[3]quionh[3] héih[32] quioh[21] Jesús Ti[32] Juo[13] dí[2], hi[3] ca[3]zái[3] tsú[2] tsá[2] tsáun[1] la[3] lá[2]:

—¡Cun[3]quionh[3] héih[32] quioh[21] Jesús Tsá[2] hleh[32] hí[3] Po[1] jái[13] quioh[21] juanh[32] jná[13] hi[3] huen[13] hnoh[2] hñu[3] tsí[3] tsá[2] ní[2]!

14 La[3] jáun[2] bíh[1] ca[3]jmú[3] tá[1] quiaun[3] jon[2] jan[2] mi[3]jmú[3] tsá[2] judío, mi[3]jmú[3] tsá[2] jmái[2] Esceva. 15 Jáun[2] jmí[1] ca[3]li[3]hnió[3] tsú[2] hi[3] chin[13] jan[2] jmí[2]chí[3] hláinh[1] húm[1] hñu[3] tsí[3] tsáu[2], jmí[2]chí[3] hí[3] né[3] ca[3]juáh[3]:

—Tsá[2] cuóun[32] bíh[1] jná[13] Jesús, hi[3] ño[1] jná[13] siáh[3] hi[3] hin[2] tsánh[2] Po[1], ti[3]la[3] ¿hin[2] ma[3] dá[2] tsánh[2] hnoh[2]?

16 Hi[3] jáun[2] tsá[2] jan[2] hí[3] jmí[2]chí[3] hláinh[1] né[3], cáun[2] ca[3]cua[3]za[3] cua[3]tsó[3] bíh[1] ja[1] tsá[2] hí[3], hi[3] ca[3]qui[3] ca[3]quiunh[3] dí[2] [gon[3] tsá[2] hí[3]]. Jáun[2] má[2]cuính[2] lín[32] bíh[1] tsá[2] hí[3] jmí[1] ca[3]huén[2] ñéih[3] jáun[2], ca[3]la[3] láun[3] tionh[2] bíh[1] tsú[2] ca[3]cuóun[3]. 17 Jmí[1] ca[3]li[3] ñi[32] la[3]jín[32] tsá[2] judíos ji[3] tsá[2]cá[2]jo[21] zian[2] juú[2] Éfeso hi[3] li[3] la[3] jáun[2] né[3], ca[3]ta[3]hú[1] cóh[21] lín[21] bíh[1] tsí[3], jáun[2] ca[3]ma[3]tson[2] bíh[1] tsú[2] hi[3] Jesús Ti[32] Juo[13] dí[2] jan[2] tsá[2] la[3] quien[2] lín[32] bíh[1].

18 Ja[3]bí[1] juóun[32] tsá[2] ca[3]taunh[3] ta[21] cua[3]chá[2] tsáu[13] ca[3]ti[21] hi[3] hlah[3] hi[3] hó[32] hi[3] jmí[1] quí[2] jmí[1] jmu[2] jáun[2] jmí[1]tin[2]. 19 Ja[3]bí[1] juóun[32] tsá[2] jmí[1] la[3] má[2]ca[3]ma[3]tin[32] sí[2] hlah[3] cua[3]taunh[21] hi[3] ná[1]quian[32] sí[2] quioh[21], sí[2] jáun[2] né[3] ca[3]jín[3] tsú[2] ja[1] ñí[1] ná[1]juóun[21] jáun[2]. Jmí[1] ca[3]jíe[3] tsú[2] cun[3] cónh[3] jmí[1] la[3] quien[2] sí[2] jáun[2], sí[2] jáun[2] jmí[1] la[3] quien[2] cun[3] tu[3]la[3]quia[3] mei[21] héih[32] quie[3] *cú[1]tiáu[2]. 20 Hi[3] jáun[2] la[3] jáun[2] bíh[1] li[3] hi[3] ti[3] li[3]mí[1] ca[3]li[3] lin[1] hi[3] pin[3] lín[32] jái[13] quioh[21] Ti[32] Juo[13] dí[2], hi[3] li[3]mí[1] juóun[32] tsáu[2] ca[3]taunh[3] ta[21].

21 Jmí[1] má[2]li[32] jáun[2] la[3] jáun[2] ca[3]lín[13] Po[1] hi[3] tsa[3]jien[3] siáh[3] tsá[2] reh[2] zian[2] ti[3] hué[32] Macedonia ji[3] tsá[2] zian[2] Acaya, la[3] má[2]hún[1] jáun[2] jui[32] chanh[21] la[3] ti[3] já[1] juú[2] Jerusalén; hi[3] ní[1] má[1]li[32] jáun[2] né[3] tsó[32] siáh[3] la[3] ti[3] juú[2] Roma. 22 Jáun[2] jmí[1]jáun[2] ca[3]zen[3] tsú[2] gon[3] tsá[2] quionh[3] chí[1]ján[3] la[3] ti[3] hué[32] Macedonia, Timoteo quionh[3] Erasto, tá[1]la[3] ca[3]cuá[3] jáun[2] hnga[2] cónh[3]í[1] cu[3]tiá[3] hué[32] Asia jáun[2].

Tsá[2] juú[2] Éfeso jmu[2] tiá[3] siaun[32] lín[32] hi[3] jmu[3] hian[2] tsí[3]

23 Jmí[1]jáun[2] jlánh[1] tiá[3] siaun[32] taunh[3] tsá[2] juú[2] Éfeso cun[3]ñí[1] hi[3] ca[3]li[3]hoh[3] jui[32] quioh[21] Jesús. 24 Tsá[2]ñuh[2] jmái[2] Demetrio ca[3]li[3]liaun[3] hi[3] jmu[2] la[3] jáun[2]. Tsá[2] hí[3] jmí[1] lín[3] jan[2] ti[32] mí[1]ñí[2] cú[1]tiáu[2]. Tsá[2] hí[3] tí[2] láih[23] hliáun[3] lín[32] quie[3] quionh[3] tsá[2] quionh[3], quí[1]hliá[2] tí[2] jmu[2] tsú[2] hliáun[3] hi[3] pih[21] jniá[3] la[3]jmí[1] jniá[3] cuáh[32] quioh[21] dió[32] Artemisa. 25 Tsá[2] hí[3] ca[3]ngih[3] tsá[2] jmu[2] ta[21] quionh[3] la[3] má[2]quionh[3] ti[32] mí[1]ñí[2] siánh[3] siáh[3], hi[3] ca[3]zái[3] dí[2] la[3] lá[2]:

—Hnoh[2] má[2]ñíh[1] hi[3] cun[3]quionh[3] ta[21] hi[3] ná[1]jmu[32] dí[2] má[2]lái[23] dí[2] re[2] quie[3] quiú[13]. 26 Ti[3]la[3] né[32] né[3], hnoh[2] má[2]ca[3]jieh[3] ji[3] hi[3] má[2]ca[3]nié[ih[2] la[3] cun[3] hi[3] jmu[2] jan[2] tsá[2]ñuh[2] jmái[2] Po[1]. Tsá[2] hí[3] jlánh[1] juáh[23] la[3] lá[2]: “Jun[3]juáh[13] dió[32] cu[3]tí[3] yáh[3] tsá[2] láin[1] hi[3] jmu[2] tsáu[2] cun[3]quionh[3] cuá[2] ta[3] hmóu[32]”. Jáun[2] Po[1] hí[3] né[3] má[2]ca[3]tioh[21] hi[3] ma[3]can[2] juóun[32] tsá[2] juú[2] lá[2], la[3] má[2]quionh[3] míh[1] tiá[2] la[3]jín[32] tsá[2] zian[2] hué[32] Asia lá[2]. 27 Jlánh[1] tiá[2] chú[32] la[3] jáun[2], jun[3]juáh[13]

jmáh³la³ hi³ tiú²uú² jeih²¹ tsáu² tá¹³ yáh³ dí², ti³la³ la³ñí¹ la³ján³ háɨnh¹³ hi³ tiú²uú² li³ quien² cuáh³² quioh²¹ dió³² Artemisa juo¹³ bíh¹ dí², hi³ jáun² tiú²uú² hin² ma³quien² yáh³ dió³² Artemisa, uá¹ jáun² la³ jáun² má²tsú² má²jónh³² la³jín³² tsá² zian² tá¹ cáun² hué³² Asia lá² dió³² hí³ ta³né³², la³ má²quionh³ tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³.

28 Jmí¹ ca³náɨ³² tsá² ná¹ngɨh³² hí³ jáɨ¹³ ní² né³, ca³míh³ lín³² bíh¹ tsí³, hi³ jáun² ca³ti³ ca³hóh³² hi³ ca³juáh³:

—¡Cuí¹ li³quien² bíh¹ Artemisa juo¹³ dí² tsá² Éfeso!

29 Jmí¹ ca³náɨ³² tsá² juú² la³ jáun², jlánh¹ tiá³ siaun³² taunh³. Jáun² la³jui³² ca³hma³ ca³cuóunh³² tsú² tá¹ gon³ tsá² Macedonia tsá² ñi³táunh¹ hí³ quionh³ Po¹, tsá² jmáɨ² Gayo quionh³ Aristarco, hi³ ca³jan³ tsú² ñí¹ ná¹chan¹ hi³ ngɨh³² tsáu² ní¹juáh³ jmí¹ zia³² hi³ jmu³. 30 Jáun² Po¹ jmí¹ hnió³ tsa³hi³² ja¹ jáun² hi³ tsa³lienh³ tsá² má²ná¹ngɨh³² hí³, ti³la³ tsá² má²haɨn²¹ hí³ ti³ con² Jesús né³, tiá² jáɨ¹³ ca³cué³ yáh³. 31 Hi³ ja³bí¹ ma³ jan² tsá² ná¹lín³ ta²¹ hué³² Asia jáun², tsá² há²mei²¹ quioh²¹ Po¹, ca³zen³ jáɨ¹³ hi³ cun³ tiá² hniáuh³² bíh¹ tsa³hi³² tsú² ja¹ jáun². 32 Ca³la³ cú²tiú² cú²jan³² lín³² bíh¹ ca³niau³ ja¹ ñí¹ ná¹ngɨh³² jáun² tsá² hí³, jú¹ siáh³ bíh¹ ca³juu³ ca³hlénh³ tsá²ján² tsá²ján²; quí¹ ti³ juóun³² bíh¹ tsá² ná¹ngɨh³² hí³ hí¹juáh³ tiá² jmí¹ ñi³² bíh¹ hi³ he³ ca³ti²¹ ngɨh¹³ tsú². 33 Jmí¹ má²lí²zéih³² tsú² jan² tsá² jmáɨ² Lí²ján¹ hi³ he³ ca³ti²¹ ná¹ngɨh³² tsáu², jmí¹jáun² ca³di³quian³ tsá² judíos jmáɨ¹ tsá² hí³ hi³ hléh³² cha¹³ dí² ja¹ ñí¹ ná¹ngɨh³² tsú² jáun². Jáun² Lí²ján¹ hí³ ca³háɨ³² cuo² hi³ ca³jmú³ lin¹ hi³ tiánh³² tsú² ta³máih³, quí¹ hi³ jmí¹ hnió³ tsú² hi³ jmí¹ liáun²¹ quionh³ tsá² judíos raɨnh²¹ ca³ti²¹ hi³ jlánh¹ tiá³ siaun³² ná¹lí²³ jáun². 34 Ti³la³ jmí¹ ca³li³tsɨn² tsá² ná¹ngɨh³² hí³ hi³ tsá² judío bíh¹ la³ Lí²ján¹, jáun² la³jín³² tsú² ca³tí² ca³hóh³² cun³ tun³ o¹rá¹, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¡Cuí¹ li³quien² bíh¹ Artemisa juo¹³ dí² tsá² Éfeso!

35 Jmí¹ má²lí²tunh³ tsá² lín³ ti³² sí² hi³ tiáunh¹ tsú² jáun² cú²tiú² cú²jan³², ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnoh² tsá² juú² Éfeso lá², ¿hin² dá² tsánh² tsá² zian² hngá¹máh³ hi³ tiá² má²ñi³² hi³ ca³tin¹ tsá² juú² lá² jmu³ hua³hí¹³ cuáh³² quioh²¹ dió³² Artemisa tsá² cú² juenh², ji³ henh¹³ hi³ ca³tánh³ hñu³mi³cuú² ní² siáh³ quioh²¹ tsú²? 36 Jáun² né³, hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ juáh³ hi³ tiá² tson² la³ jáun², jáun² cu³tsa³² tie³ tianh³ náh² quián¹³, ha³ lí²uú² lí¹ jmú² náh² tiá³ siaun³² cáun² hi³ tiá² re² má²ca³lín¹³ náh². 37 Quí¹ tá¹ gon³ tsá² má²lí²chan²¹ hnoh² lá² ja¹ ñí¹ ná¹ngah² dí² lá², jun³juáh¹³ tsá² han² hi³ tioh³ cuáh³² yáh³ la³², sa³jun³ má²ca³tu³ ca³hión³² tsú² dió³² juo¹³ dí². 38 Hi³ jáun² ní¹juáh³ Demetrio hnió³ chá³² tso³ quionh³ ti³² tsá² quionh³, zia³² bíh¹ ñí¹ta²¹ ñí¹ lí¹³ chá³² tsú² tso³, hi³ zian² bíh¹ siáh³ jue²¹; ñí¹ hó²¹ñí¹ tsá²tan²¹ bíh¹ li³ ma³cu³ ma³jéinh³ tsú² jáɨ¹³. 39 Ní¹juáh³ zia³² siáh³ cáun² hi³ hnáuh² hnoh² míh¹³, hi³ jáun² ca³ti²¹ ma³re² tsú² ní¹juáh³ jmí¹ ngɨh³² tsá² juú² cun³quionh³ héih³² quioh²¹ tsá²tan²¹ bíh¹. 40 Quí¹ háɨnh¹³ bíh¹ tiauh² dí² ta³né³² ní¹juáh³ zian² tsá² lí¹ já¹chá² tso³ ñí¹con² tsá² *romanos, tsá² ho² ta²¹, hi³ tsa³juah²¹ tsú² hi³ hnoh² hnáuh² jmúh¹³ hniéi² quiúnh¹ tsá² ho² ta²¹ hí³; quí¹ tiá² zia³² yáh³ jáɨ¹³ he³ ca³ti²¹ jlánh¹ tiá³ siaun³² ca³cuú² ca³ngɨh³² hnoh² né³², hi³ jáun² tiá² hi³ zia³² yáh³ hi³ lí¹³ za¹³ jnoh¹ tsú² ní¹juáh³ ca³li³ hniáuh³².

41 Jmí¹ má²lí²juáh³ ti³² sí² la³ ní² né³, ca³jmú³ héih³² hi³ má²lí¹³ tsáun³ tsú².

20

Tsau³² Po¹ hué³² Macedonia quionh³ hué³² Grecia

1 Jmí¹ má²ca³táuh³ hi³ tiáunh¹ tsú² jáun² tiá³ siaun³² né³, ca³teh³ Po¹ tsá² má²haɨn²¹ hí³ ti³ con² Ti³² Juo¹³ dí², hi³ ca³hli³ ca³liéinh³² tsú² tsá² hí³ jáɨ¹³ hi³ li³ niau²¹ tiá³ tsí³. Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³hah² dí² jáɨ¹³, jáun² ngau³ siáh³ ti³ hué³² Macedonia. 2 Tsá² reh² dí² tsá² zian² hué³² jáun² siáh³ ca³hli³ ca³liéinh³² tsú² hliáun³ jáɨ¹³ hi³ li³ niau²¹ tiá³ tsí³, jmí¹ li²¹ jáun² né³ ngau³ siáh³ ti³ hué³² Grecia. 3 Hué³² jáun² né³ ca³cuá³ tsú² cun³ hnɨ³² zíh². Ñí¹ jáun² jmí¹ hnió³ tsú² hí³ cáun² mu² pa²¹ hi³ jmí¹ tsó²¹ la³ ti³ hué³² Siria, ti³la³ jmí¹ ca³li³ ñi³² tsú² hi³ tsá² *judíos má²ca³ma³ren²¹ jáɨ¹³ hi³ jmu³ hian² tsí³ ñí¹con² dí², jáun² ca³lín¹³ tsú² hi³ ja³tánh¹ cú²jueh³² ti³ hué³² Macedonia. 4 Jmí¹jáun² jmí¹ quionh³ bíh¹ tsú² tsá² jmáɨ² la³ lá²: Sópater jon² Pirro tsá² juú² Berea, ji³ Aristarco quionh³ tsá² jmáɨ² Segundo, tsá² zian² juú² Derbe, Timoteo, ji³ Tíquico quionh³ Trófimo ní² siáh³ tsá² zian² hué³² Asia. 5 Hi³ jáun² tsá² reh² hí³ né³, chí¹ján³ bíh¹ ja³taunh²¹ hi³ ca³cha³táunh¹ juú² Troas, ñí¹ jáun² bíh¹ ca³jaun³ tsú² jnoh¹. 6 Jmí¹ cuoh²¹ *Jmí¹hién¹ ca³hué² jnoh¹ já¹ juú² Filipos hi³ ca³tauh²¹ jnoh¹ cáun² mu² pa²¹. Jmí¹ la³ má²hñá³ jmáɨ¹ jáun² né³ ca³cháu³² jnoh¹ já¹ juú² Troas, ñí¹ jáun² ca³tauh¹³ jnoh¹ cónh³í¹ quiau³ jmáɨ¹ quiúnh¹ tsá² ca³cha³táunh¹ hí³ chí¹ján³.

Tsau³² Po¹ já¹ juú² Troas

7 Jmí1 ca3li3liau3 sí2ma1ná1 quioh21 tsá2 judíos ti3 ca3niéi2 sa1dó1, jmí1jáun2 ca3ngah2 jnoh1 hi3 jmú13 jnoh1 má32. La3ñí1 tín2 ca3hléh3 Po1 jái13 hi3 ca3ma3tin2 tsá2 hí3 ca3la3 ñí1 ca3li3 huan2, quí1hliá2 má2tsó32 tsú2 ñí1 siáh3 má1cá2jniá32 jáun2. 8 Ñéih3 ñí1 má2hni32 tsin1 ñí1 jmí1 tiauh1 jnoh1 jáun2 jmí1 hai21 hliáun3 lín32 sí2. 9 Jáun2 ho3tá2quié2 jmí1 cuá1tsi21 jan2 tsá2 tsá1ñú1 jmái2 Eutico. Tsá2 hí3 ca3li3 ñí1cuóun21 lín32, quí1 ué3 bíh1 ca3hléh3 Po1 jái13, hi3 jáun2 tsá2 hí3 né3 ca3li3 hmih21 ziú13. Jmí1jáun2 ca3tánh3 ñí1 hni32 tsin1, hi3 jáun2 má2jún1 bíh1 tsá2 hí3 jmí1 ca3zion3 tsú2. 10 Jmí1jáun2 ca3son2 Po1 hi3 ngau3 ñí1 rón21 hla1 hí3, hi3 jáun2 ca3zanh3 dí2 hi3 ca3ráin32 dí2 ta3 rón32 hué32. Jmí1 li21 jáun2 né3 ca3záih3 dí2 tsá2 reh2 la3 lá2:

—Ha3 lí2 juenh3 náh2, quí1 tiá2 rá2jún1 yáh3 tsú2.

11 Jmí1 cá1chánh21 siáh3 Po1 chi3cuú2 jáun2, ca3tsóh3 *hí3 cuú2miih21. Hi3 jáun2 jmí1 li21 má32 né3, ca3ma3táuh32 tsú2 jái13 quioh21, hi3 ca3hléh3 ca3la3 ñí1 cá1jniá21; jmí1jáun2 ngau3. 12 Jáun2 ca3jón32 tsú2 siáh3 tsá1ñú1 má2ca3jenh13 hí3, hi3 jáun2 la3jín32 bíh1 tsú2 ta3tonh1 hiún2 lín32 tsí3.

Po1 tsau32 ti3 juú2 Mileto

13 Jmí1jáun2 né3, hnga2 Po1 ngau3 jui32 ta3 la3 ti3 juú2 Asón. Ti3la3 jnoh1 má1ná1, mu2 pa21 bíh1 ca3tauh21 hi3 ngau3 jnoh1 la3 ti3 juú2 Asón jáun2 siáh3, ñí1 ca3juoh21 jnoh1 quiúnh1 tsú2 hi3 tsí1jan13 jnoh1 tsú2. 14 Jmí1 ca3jenh2 jnoh1 jáun2 Po1 juú2 Asón, ñí1 jáun2 ca3tauh21 jnoh1 cu3li21 mu2 pa21 hi3 ngau3 jnoh1 ti3 juú2 Mitilene. 15 Hi3 ca3hué2 jáun2 ñí1 jáun2 jnoh1 ca3cháu32 ñí1 má2tun3 jmái1 có32 juú2 Quío. Cáun2 ca3nga1 bíh1 jnoh1 juú2 Quío jáun2, hi3 jáun2 ca3cháu32 jnoh1 ñí1 má2hni32 jmái1 juú2 Samos nio2 can32 jmí2miih21. [Hi3 ca3hué2 jnoh1 jáun2 juú2 Samos né3 ngau3 jnoh1 siáh3 juú2 Trogilio, ñí1 jáun2 ca3jniauh2 jnoh1 cú2 nie2.] Ñí1 má2quiún3 jmái1 jáun2 né3 ca3cháu32 jnoh1 siáh3 juú2 Mileto. 16 Jui32 jaun32 bíh1 ca3lín13 Po1 hi3 tsáu13 jnoh1 cú2jueh32 hi3 jáun2 tiá2 ngá13 jnoh1 juú2 Éfeso, quí1 ní2 lí1 ca3lé3 jnoh1 hué32 Asia; quí1 hi3 hnió3 tsú2 chanh21 tia3jui32 já1 juú2 Jerusalén, hi3 hnió3 tsú2 tin1 jmái1 Pentecostés ni1juáh3 hi3 lí13.

Po1 liéinh32 tsá2daun32 tsá2 ná1ñí1 cuáh32 zian2 juú2 Éfeso

17 Jmí1 cá1chó21 jáun2 Po1 já1 juú2 Mileto né3, ca3zen3 jái13 hi3 ja3táunh1 tsá2daun32 tsá2 ná1ñí1 cuáh32 zian2 juú2 Éfeso. 18 Jmí1 ca3cha3táunh1 tsú2 jáun2 né3, ca3zái3 Po1 la3 lá2:

—Hnoh2 reh2, má2ná1ñíh1 hnoh2 ha3 lánh3 lín3 jná13 la3 cun3 jmí1 cá1chó21 jná13 la3ñí1 hué32 Asia. 19 Tá1la3 ca3ma3con21 jná13 jáun2 Ti32 Juo13 dí2 hué32 quián13 hnoh2, tiá2 cá2jmú32 yáh3 jná13 quien2 huen2, ca3háuh32 bíh1 tsin32 jná13 hi3 ca3tin1 hnoh2, hi3 ca3ma3tso1 lín21 jná13 tsin32 ja1 la3jí32 hi3 ca3lín13 tsá2 judíos jmu3 ñí1con2 jná13. 20 Tiá2 ca3tunh21 yáh3 jná13 hi3 hléh23 jú1 chú32 hi3 ca3ti21 li3 ñíh13 náh2, ti3la3 chú1ja21 bíh1 ca3híe3 jná13 hnoh2 ji3 la3 ti3 hñuh32 náh2 ní2 siáh3. 21 Tá2na21 lín21 bíh1 ca3hlí1 ca3lienh1 jná13 tsá2 judíos ji3 *tsá2cá2jo21 hi3 ti3 jéinh32 tsú2 jmí1 tsí3 ñí1con2 Dió32, hi3 tanh13 tsú2 ta21 Jesús Ti32 Juo13 dí2. 22 Jáun2 né3, ta3né32 má2ñe1 jná13 ti3 já1 juú2 Jerusalén la3 cun3 rón32 lí3 héih32 quioh21 Jmí2chí3 Chun1, tiá2 ño1 jná13 he3 quiunh21 ná1 ñí1 jáun2. 23 Jí32la3 ti3 ño1 jná13 hi3 la3 ma3 quin32 ma3 caun32 juú2 ñí1 ñe1 jná13 juáh23 Jmí2chí3 Chun1 hi3 ca3tin1 jná13 má1tso1 tsin32, ji3 hi3 taunh13 tsú2 siáh3 hñu3mí1ñí2. 24 Ti3la3 hí1 cáun2 tiá2 hi3 len3 yáh3 jná13 hi3 juáh13 hi3 quien2 jmí2chí3 quion21, quí1 jí32la3 ti3 hnó32 jná13 hi3 má1táuh13 ná1 ta21 hi3 má2ca3chá3 Ti32 Juo13 dí2 jo3uón32 bíh1, la3 cun3 lí3 jáun2 ta21 hi3 ca3hiau3 jná13, hi3 hléh13 jná13 jú1 chú32 ñí1con2 tsáu2 ca3ti21 mii3 hi3 ja32 tsí3 Dió32.

25 ”Jáun2 né3, ta3né32 má2ño1 jná13 hi3 hí1cónh3 tiú2uú2 lí13 jieh21 hnoh2 ñi32 jná13, hnoh2 tsá2 ca3juo3 jná13 he3 lánh3 rón32 lí13 tónh32 tsú2 jo3cuo2 Dió32. 26 Jáun2 ta3né32 juanh32 jná13 hi3 tiá2 tso3 ho2 yáh3 jná13 ní1juáh3 hi3 ja3hín3 jmí2chí3 quián13 li3ua3 jan2 hnoh2, 27 quí1 tiá2 ca3tunh21 yáh3 jná13 jái13, ca3juo3 bíh1 jná13 hnoh2 ca3la3 tán1 hián2 la3jí32 hi3 má2ca3lín13 Dió32 jmu3. 28 Jáun2 né3, hua3hín13 náh2 hmóu32 ji3 tsá2 ñí1 hná1 jáun2 ní2 siáh3, tsá2 má2ca3chan3 hí3 Jmí2chí3 Chun1 jo3cuonh2 náh2. Jáun2 la3jmí1 jmu2 tsú2 hua3hí13 *já1ziáh2, jmu3 náh2 hua3hí13 la3jín32 tsá2 má2lín3 hí3 cuáh32 quioh21 Dió32, tsá2 ca3lan3 hí3 Ti32 Juo13 dí2 cun3quionh2 jmí2hán1. 29 Quí1 má2ño1 jná13 hi3 ja3táunh1 tsá2 siánh3 ní1 má1ngah32 jná13, tsá2 jmu3 hian2 tsí3 ñí1con2 tsá2 má2lín3 hí3 cuáh32 la3jmí1 jmu2 tsí2nái1 ñí1con2 já1ziáh2. 30 Ji3 ja1 quián13 hmóu32 bíh1 hnoh2 li3 zian2 tsá2 hléh32 jú1 má2ná1jan2, hi3 ma3can2 tsú2 tsá2 má2hain21 ti3 con2 Ti32 Juo13 dí2, la3í1 hi3 tónh32 tsá2 hí3 ta21 jë1 bíh1 tsú2. 31 Hi3 jáun2 hua3hín13 lín32 náh2, cháu1 náh2 honh2 hi3 hí1 cu3 jéin32 yáh3 tiá2 ca3tunh21 jná13 hi3 ca3híe3 jná13 hnoh2 ca3la3 hi3 háuh32 tsin32 ná1 ñí1con2 hnoh2 cun3 hni32 mii2 la3 huá2 la3 jma2.

32 ”Jáun2 né3, ta3né32 chau21 jná13 hnoh2 jo3cuo2 Dió32 Juo13 dí2, hi3 cuí1 li3quien2 siáh3

ñí¹con² hnoh² jái¹³ ca³ti²¹ hi³ ja³² mií³ tsí³ tsú², quí¹ cun³quionh³ jái¹³ jáun² bíh¹ li pin³ hñu³ honh² náh², hi³ jáun² lí¹³ hián¹³ náh² la³jí³² hi³ cué³² Dió³² ñí¹con² la³jín³² tsá² má²ná¹chan¹ ñí¹con². 33 Jáun² né³, tiá² ca³jmú³² yáh³ jná¹³ hi³ hniá¹ ná¹ hi³ zioh² tsáu², uá¹ hi³ quie³ uá¹ hi³ hmih³². 34 Ti³la³ hnoh² má²ná¹ñíh¹ re² hi³ cun³quionh³ ua³ tán² huen² bíh¹ jná¹³ ca³jnió³² hi³ hniáuh³² quion²¹ quiúnh¹ tsá² quiúnh¹. 35 Cun³quionh³ la³jí³² ta²¹ hi³ ca³jmú³² jná¹³ jáun², ca³híe³ jná¹³ hi³ hniáuh³² jmú¹³ dí² ta²¹ hi³ má¹hon¹ dí² tsá² li³hniauh²³ ñí¹con², hi³ hniáuh³² cháu¹ dí² siáh³ tsí³ jái¹³ hi³ ca³juáh³ Jesús Ti³² Juo¹³ dí², jmí¹ ca³juáh³ jáun² la³ lá²: “Ti³ jlánh¹ bíh¹ jmí¹ ren² tsá² cue³² la³ cónh³ bíh¹ tsá² hiáuh²³”.

36 Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² Po¹ la³ ní² né³, ca³di³jñí³² cu³tsa³² quionh³ la³jín³² tsá²daun³² hí³ hi³ ca³liéinh³² Dió³². 37 Jáun² la³jín³² tsá² hí³ ca³hó³ hi³ ca³ráin³² dí² Po¹, hi³ ca³cúh² dí² chunh³ ñí¹ tsú² 38 tá¹la³ má²nio² hlaih³ tsí³ dí², quí¹hliá² ca³juáh³ Po¹ hi³ tiú²uú² chau²¹ jmái¹ hi³ jenh¹³ dí². Jmí¹ li²¹ jáun² ja³taunh²¹ dí² quionh³ la³ ti³ can³² jmái² ñí¹ rón²¹ mu² pa²¹ jáun².

21

Po¹ tsau³² ti³ já¹ juú² Jerusalén

1 Jmí¹ má²lí²háih¹ jnoh¹ jáun² jái¹³ quiúnh¹ tsá² reh² dí² hí³ né³, ca³tauh²¹ jnoh¹ mu² pa²¹ hi³ ngau³ tá²chi²¹ la³ ti³ hué³² Cos nio² chu³ jmái². Ñí¹ má²tun³ jmái¹ jáun² ca³cháu³² jnoh¹ siáh³ hué³² Rodas nio² chu³ jmái², jmí¹ li²¹ jáun² ca³cháu³² jnoh¹ siáh³ juú² Pátara. 2 Juú² Pátara jáun² né³ ca³li³ zia³² cáun² mu² siáh³ siáh³ hi³ tsó³² ca³la³ ti³ hué³² Fenicia. Jáun² ca³tauh²¹ jnoh¹ mu² jáun² hi³ ngau³ jnoh¹. 3 Jmí¹ ca³tí³ cun³ cá² tsó¹³ jui³² ca³neh²¹ jnoh¹ hué³² Chipre nio² chu³ jmái² ti³ cuá² cáun¹; cáun² ca³nga¹ bíh¹ jnoh¹ ñí¹ jáun², hi³ ngau³ jnoh¹ tá²chi²¹ la³ ti³ hué³² Siria. Jáun² ca³cháu³² jnoh¹ juú² Tiro nio² can³² jmí²miih²¹, juú² hín¹³ hué³² Siria. Ñí¹ jáun² ca³quiú² tsú² cu³tiá³ mu² quí¹hliá² ñí¹ jáun² hniáuh³² huéh³ tsú² lio²¹ hi³ tioh³. 4 Ñí¹ jáun² ca³jenh² jnoh¹ tsá² má²hain²¹ ti³ con² Ti³² Juo¹³ dí², jáun² ca³tauh¹³ jnoh¹ quiau³ jmái¹ ñí¹ jáun² quiúnh¹ tsá² hí³. Jáun² tsá² hí³ ca³záih³ Po¹ jái¹³ hi³ cue³² Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ tsí³, hi³ tiá² hniáuh³² tsó³² Po¹ ti³ Jerusalén. 5 Ti³la³ cun³ jáun² ca³hue¹³ bíh¹ jnoh¹ jmí¹ ca³tsin¹³ quiau³ jmái¹ jáun². Ca³la³ jín³² jáun² bíh¹ tsá² reh² dí² tsá²mi³ tsá²ñuh² ca³la³ má²quionh³ jón²zíh¹ hi³ ca³ñí¹jau² jnoh¹ ti³ jenh³ juú², jáun² can³² jmí²miih²¹ jáun² ca³dí¹jñi²¹ jnoh¹ hi³ ca³lienh¹ jnoh¹ Dió³². 6 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³háih¹ jnoh¹ jái¹³ quiúnh¹ tsú², jáun² ca³tauh²¹ jnoh¹ siáh³ mu² pa²¹ jáun²; cun³ jáun² bíh¹ ca³jính³² tsá² hí³ hi³ ja³tanh²¹ hñú¹³.

7 Hi³ ca³hué² jnoh¹ jáun² juú² Tiro ca³cháu³² jnoh¹ juú² Tolemaida. Juú² jáun² ca³cuen¹ jnoh¹ cuo² quiúnh¹ tsá² reh² dí², jáun² ñí¹ jáun² ca³tauh¹³ jnoh¹ cú² jmái¹ quiúnh¹ tsú². 8 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² ngau³ jnoh¹ siáh³ jui³² ta³ quiúnh¹ Po¹, jáun² ca³cháu³² jnoh¹ juú² Cesarea. Ñí¹ jáun² ñéi¹ jnoh¹ hñú¹³ Pí²liéi¹, jan² ti³² ngai³² jái¹³ quioh²¹ Dió³², tsá² jmí¹ ná¹lí³ hí³ quiaun³ tsá² ca³lin³ hí³ tsá² jniá³ jmí¹ tsí³, tsá² ca³quianh³ hí³ tsá² reh² dí² jmí¹tin². Jáun² hñú¹³ tsá² hí³ ca³tauh¹³ jnoh¹. 9 Pí²liéi¹ hí³ jmí¹ tionh¹ quiun³ tsá¹mái¹³ jon², tsá² ná¹lín³ *ti³² jë¹ Dió³². 10 Má²hia³jáun¹³ ca³lá² tiauh² jnoh¹ la³ cun³ jmí¹ cá¹chó²¹ jan² tsá² jmái² Ágabo *ti³² jë¹ Dió³², tsá² ja³ ti³ Judea, hi³ ca³ñí¹jie¹³ tsú² jnoh¹. 11 Hi³ jáun² tsá² hí³ ca³can³ láu² hñéih¹ Po¹ hi³ ca³hñéih³ cuá² ta³ hnga². Jmí¹ li²¹ jáun² ca³juáh³ la³ lá²:

—Jmí²chí³ Chun¹ juáh³ hi³ jmu³ tsá² *judíos la³ lá² já¹ juú² Jerusalén ñí¹con² tsá² quioh²¹ láu² lá², hi³ jáun² jienh³ tsú² siáh³ ñí¹con² *tsá²cá²jo²¹.

12 Jmí¹ má²lí²nái¹³ jnoh¹ la³ ní² né³, ca³za¹³ jnoh¹ Po¹ quiúnh¹ tsá² juú² Cesarea hi³ tiú²uú² tsó³² tsú² cú²jueh³² ti³ Jerusalén. 13 Ti³la³ Po¹ né³ ca³juáh³:

—¿He³ láih³² sa³ uoh³² hnoh² hi³ hliah²¹ náh² tsin³² jná¹³? Ti³la³ cáun² tán¹ bíh¹ má²nio² tsin³² jná¹³, uá¹jinh¹ hi³ jún³ jná¹³ já¹ juú² Jerusalén cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Jesús Ti³² Juo¹³ dí², jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³ hñe³ yáh³ tsú² jná¹³.

14 Ti³la³ tiá² ca³tiau¹³ yáh³ jnoh¹ hi³ tí¹ jéinh¹ jnoh¹ jmí¹ tsí³ tsú², jáun² ca³tunh²¹ bíh¹ jnoh¹ cú²jueh³², jáun² ca³juoh²¹ jnoh¹ la³ lá²:

—Cáun² cuí¹ jmu¹ bíh¹ Dió³² la³ cun³ hi³ hnió³ jmu³.

15 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³jmú¹³ jnoh¹ re² lio²¹ quiú¹³ hi³ ngau³ jnoh¹ jui³² má²tiáuh¹ ti³ Jerusalén. 16 Ma³ jan² tsá² reh² dí² tsá² zian² juú² Cesarea jáun² ca³ñí¹táunh¹ quiúnh¹ jnoh¹, jáun² tsá² hí³ ca³ñí¹jau² jnoh¹ hñú¹³ jan² tsá² jmái² Mnasón, tsá² hué³² Chipre. Tsá² hí³ jmí¹ la³ má²hen² ti³ con² Ti³² Juo¹³ dí² la³ cun³ jmí¹tin² máh³, jáun² hñú¹³ tsá² hí³ bíh¹ ca³tauh¹³ jnoh¹.

Po¹ tsa³jienh³ Jacobo

17 Jmí¹ cá¹cháu²¹ jnoh¹ já¹ juú² Jerusalén né³, hiún² lín³² bíh¹ tsí³ tsá² reh² dí² ca³he³ jnoh¹. 18 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² ca³ñí¹quiúnh¹ jnoh¹ Po¹ hi³ tsa³jien³ tsú² Jacobo hñú¹³. Hñú¹³ Jacobo hí³ ca³ngih³² siáh³ la³jín³² tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ cuáh³². 19 Jáun² Po¹ ca³cué³ cuo² hi³ jan² hi³ jan² tsá² hí³; jmí¹

li21 jáun2 né3, ca3chá3 dí2 re2 tso2 la3jí32 hi3 má2ca3jmú3 Dió32 ñí1con2 tsá2cá2jo21 cun3quionh3 hnga2 dí2. 20 Jmí1 má2lí2niéi32 jáun2 tsá2 hí3 jái13 ní2 né3, jlánh1 ca3ma3quien2 tsú2 Dió32. Jmí1 li21 jáun2 né3 ca3zái3h3 dí2 Po1 la3 lá2:

—Ti3la3 sá1ní2 jie3 reh2, ca3la3 juóun32 mei21 bíh1 tsá2 judíos má2taunh32 ta21, hi3 la3jín32 tsá2 hí3 né3, hniá1 bíh1 hi3 ma3tí32 liei21 quioh21 hla1 Moisés. 21 Tsá2 hí3 má2ca3nái32 hi3 hnú2 néh1 hieh32 tsá2 judíos tsá2 tiáunh1 hué13 tsá2cá2jo21 hi3 tiú2uú2 hniáuh32 ma3tí32 tsú2 liei21 quioh21 hla1 Moisés, hi3 tiú2uú2 hniáuh32 *tiú32 tsú2 chí2 láu2 hná13 ñí1 zian2 tsá1míh1 jon2, hi3 tiú2uú2 ma3tí32 tsú2 la3 cun3 hi3 ná1ngi23 dí2. 22 Jáun2 né3, ¿ha3 lánh3 jmú13 dí2? Quí1 má2ta21 má2li3 ñi32 bíh1 tsú2 hi3 má2cuán2 hnú2 ñí1 lá2. 23 Ti3 chú32 jmu3 hnú2 la3 cun3 hi3 juáh13 jnoh1 lá2: Quí1 ja1 quiú13 dí2 lá2 zian2 quiun3 tsá2 má2ná1láih21 jái13 quionh3 Dió32. 24 Jáun2 né3, jan32 tsá2 lá2, ma3jí13 hnú2 jmí1 honh2 quiúnh1 tsá2 lá2 la3 cun3 hi3 ná1ngi23 dí2 tsá2 judíos; hi3 ma3hmah21 siáh3 la3 cun3 hi3 tsa3hín3 quioh21 tsú2. Ní1 má1ca3ma3tí32 tsú2 jái13 hi3 ca3jmú3 jáun2 quionh3 Dió32, má1jáun2 má2lí13 zéi32 tsú2 chí1 mi3láu3 nio2. Jáun2 la3jín32 tsáu2 li3 ñi32 hi3 tiá2 la3 tson2 yáh3 la3 cun3 jái13 hi3 má2ca3nái32 tsú2 jáun2, ti3la3 hnú2 bíh1 jan2 tsá2 má2tí32 liei21 jáun2 quiú13. 25 Ti3la3 hi3 ca3tin1 tsá2cá2jo21 tsá2 má2ca3taunh3 ta21 má1ná1, má2ca3zen13 bíh1 dí2 cáun2 sí2 ñí1con2 tsú2 hi3 rá1juáh3 la3 cun3 hi3 má2ca3lái13 dí2, uá1la3 cun3 hi3 tiá2 hniáuh32 cuh3 tsú2 ngú3 quioh21 jáh3 má2ca3jngih3 tsú2 ñí1con2 dió32 tsá2 láin1, tiá2 chú32 cuh3 tsú2 jmi2, sa3jun3 ngú3 quioh21 jáh3 cuounh32 tsú2 lái1, ji3 tsá2mi3 tsá2ñuh2 ní2 siáh3 tiá2 hniáuh32 jmu3 juón1 quionh3 tsá2ján2 tsá2ján2.

Má2tson13 tsú2 Po1 hñu3 cuáh32 chín1

26 Jáun2 ca3jan3 Po1 tá1 quiun3 tsá2ñuh2 hí3. Jmí1 cá1jniá21 jáun2 né3 ca3jmú3 tsú2 hi3 li3 ji2 jmí1 tsí3 quionh3 tsá2 hí3 la3 cun3 hi3 ná1ngi23 tsá2 judíos. Jmí1jáun2 ñéi1 Po1 hñu3 cuáh32 chín1 hi3 ca3ñí1zeh1 dí2 tsá2 tiáunh1 cuáh32 jáh3 jmái1 jéi32í1 hniauh3 hi3 li3 ji2 jmí1 tsí3 dí2 tiáunh1, hi3 jáun2 jmái1 jáun2 jmí1 cuen3 Po1 jáh3 joh1 ma3 quin32 ma3 jan32 tá1 quiun3 tsá2 hí3 hi3 jngih3 ñí1con2 Dió32.

27 Jmí1 má2ñí1hián2 jáun2 quiau3 jmái1 quioh21 tsú2, jmí1jáun2 ma3 jan2 tsá2 judíos zian2 hué32 Asia ca3li3 cuóun32 Po1 hñu3 cuáh32 chín1, jmí1jáun2 la3jui32 ca3zió3 tsú2 tsí3 tsá2 tionh2 hí3 hi3 zanh3 tsú2 Po1, 28 hi3 ca3hóh32 hi3 ca3juáh3 la3 lá2:

—¡Hnoh2 tsá2 ziáun2 dí2 hué32 *Israel lá2, ma3hau1 jnoh1! Tsá2ñuh2 lá2 jlánh1 hún1 ngi32 tá1 cáun2 hngá1máh3 hi3 má2can2 tsáu2 hi3 li3hon2 tsú2 tsá2co1 dí2, ji3 liei21 quioh21 hla1 Moisés, la3 má2quionh3 ji3 cuáh32 lá2 quiú13 dí2. Hi3 hí1 la3 ti3 tsá2cá2jo21 má2cuá2jan2 tsú2 hñu3 cuáh32 lá2 quiú13 dí2, hi3 má2cuá2hliah1.

29 Ca3juáh3 tsú2 la3 ní2 quí1hliá2 ca3jíen32 tsú2 Po1 jmí1tin2 já1 juú2 hi3 quionh3 tsú2 jan2 tsá2 jmái2 Trófimo tsá2 zian2 juú2 Éfeso, jáun2 lí1 ca3lín13 tsú2 hi3 má2cuá2jan2 Po1 tsá2 hí3 hñu3 cuáh32.

30 Jáun2 la3jui32 tiá3 siaun32 taunh3 bíh1 tsá2 juú2, hi3 ca3cuú2 ca3ngih32 ca3la3 né32 cánh3. Jmí1jáun2 ca3ñí1hmá1 ñí1cuonh13 dí2 Po1 hi3 ca3chin2 dí2 cheih32, jáun2 la3jui32 ca3jna3 dí2 siáh3 ho3hñú13 cuáh32. 31 Jmí1 má2jngih3 cu3tí3 bíh1 tsú2 Po1 la3 cun3 jmí1 ca3li3 ñi32 juo13 hliáu3 tsá2 *romanos hi3 tiá3 siaun32 lín32 bíh1 má2tiáunh1 la3jín32 tsá2 juú2 Jerusalén. 32 La3 cun3 jmí1jáun2 ca3teh3 juo13 hliáu3 hí3 hliáu3 tsá2 ná1chín1 joh1 la3 má2quionh3 hliáu3 ñí1 hná1 jáun2, jáun2 cú2hé2 ja3taunh21 dí2 ñí1 ná1ngih32 jáun2 tsá2 hí3. Jmí1 ca3jíen32 tsú2 tsá2 lín3 hí3 juo13 hliáu3 né3 la3 má2quionh3 tsá2 quionh3, tiú2uú2 ca3quiunh3 yáh3 tsú2 Po1. 33 Jmí1jáun2 cuan3 tsá2 lín3 juo13 hliáu3 ñí1 zenh1 Po1 hi3 ca3zanh3 Po1 hi3 ca3jmú3 tsú2 héih32 hi3 hñe3 tsú2 Po1 quionh3 tun3 cá2den1ná1. Jáun2 ca3ngái3 tsú2 siáh3 hi3 hin2 tsánh2 Po1, hi3 he3 lí2jmú3. 34 Ti3la3 tsá2 jmí1 ná1ngih32 hí3 má1ná1, tiú2 jan32 lín32 bíh1 ca3taunh3, hi3 jáun2 lí1 tiá2 ñi32 he3 jái13 ne3 bíh1 juo13 hliáu3 li3, quí1 cú2tiú2 cú2jan32 lín32 bíh1 tiáunh1 tsú2. Jáun2 juo13 hliáu3 hí3 ca3jmú3 héih32 hi3 cu3tsa32 jan3 cú2jueh32 hliáu3 Po1 ñí1 lí3 hñú13 hliáu3. 35 Jmí1 ca3cha3táunh1 hliáu3 jmíh1 ta32 hi3 hí1jan2 Po1, jáun2 ja1 uá1 hen2 bíh1 Po1 ca3jan3 tsú2 chi3cuú2 quí1hliá2 jlánh1 chí1ñi1 já2táunh1 tsá2 hí3 hi3 hnió3 jmu3 hian2 tsí3. 36 Tsá2 hí3 né3 hí1hóh32 la3jín32 hi3 hí1juáh23:

—¡Cu3tí3 cuí1 jngih13 mí1 tsá2 lín1 ní2!

Po1 cue32 jú1 tson2 quioh21

37 Jmí1 ca3ti3 ñí1tanh13 tsú2 Po1 hñú13 hliáu3 jáun2, jáun2 Po1 ca3mi3 jái13 ñí1con2 juo13 hliáu3 hí3 hi3 ca3juáh3:

—¿Tiá1 lí13 juoh21 cu3tiá3 quiúnh1 jná13?

Jáun2 juo13 hliáu3 hí3 ca3juáh3:

—¿Hí1 tin2 máh3 hnú2 hléh1 jú1 *griego dúh1? 38 ¿Há1 jun3juáh13 hnú2 tsá2 hué32 Egipto dúh1, tsá2 ca3jmú3 hniéi2 quionh3 tsá2 ho2 ta21, tsá2 ca3li3 zian2 quiún3 mei21 tsá2 jngih2 tsáu2 joh1, hi3 ca3ñí1táunh1 quionh3 dí2 la3 ti3 hué32 quiéin2?

39 Hi3 jáun2 Po1 ca3juáh3:

—Tsá2 judío juú2 Tarso bíh1 jná13, cáun2 juú2 quien2 ti3 Cilicia. Juenh2 jmu3 honh2, cué1 tiá3 jái13 hi3 lienh1 jná13 tsá2 ní2.

40 Jmí1 má2lí2cué32 juo13 hliáu3 jái13 né3, ca3náu2 Po1 hná13 ta32, hi3 ca3há32 cuo2 hi3

ca³jmú⁵ lin¹ hi³ tiánh³² tsá² hi³ tie³. Jáun² jmí¹ má²tionh² tsá² hí³ tie³ né³, ca³hléh³ Po¹ jú¹ *hebreo ñí¹con² tsá² hí³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

22

1 —Hnoh² tsá²cáu³ ji³ tsá²daun³², re² niéi² náh² jái¹³ hi³ má¹tson¹³ jná¹³ lá² ñí¹con² hnoh² ta³né³².

2 Jmí¹ má²lí²niéi³² jáun² tsá² hí³ hi³ dí¹hleh³² Po¹ jú¹jma² *hebreo né³, ti³ li³mí¹ tie³ ca³tiánh³ bíh¹ tsú².

Jáun² Po¹ ca³záih³ siáh³ tsá² hí³:

3 —Tsá² *judío tsá² juú² Tarso bíh¹ jná¹³, juú² hín¹³ ti³ Cilicia, ti³la³ já¹ juú² Jerusalén lá² bíh¹ ca³cuon³ jná¹³. Ja³bí¹ tsá² ca³ma³ta² ti³² Gamaliel yáh³ jná¹³ uá²jai³², tsá² hí³ ca³ma³ta² jná¹³ ca³la³ cun³ tán¹ cun³ hián² héih³² hi³ rá¹tioh³ ñí¹ liei²¹ hi³ hiauh³ tsá²haun³² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí². Huen² jná¹³ jlánh¹ ca³li³ hniá¹ ná¹ hi³ má¹zián¹³ ná¹ la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³², la³jmí¹ ná¹hniá¹ hnoh² ní² ta³né³². 4 Jmí¹tin² jlánh¹ jmí¹ jmu² jná¹³ hian² tsin³² ñí¹con² tsá² má²tiáunh¹ jui³² quioh²¹ Jesús, hí¹ la³ ti³ jmí¹ jngih³² jná¹³ tsú². Hi³ tsá²mi³ tsá²ñuh² bíh¹ tsú² ca³ma³tson¹³ jná¹³ jmí¹tin², hi³ ca³quí¹ ca³tonh¹ jná¹³ hñu³mí¹ñí². 5 Jáun² tsá² cuá¹lín³ mí²tsá² híen¹ quionh³ la³jín³² tsá²daun³² lí¹³ cué³² jú¹ tson² ca³ti²¹ hi³ ní². Ja³bí¹ tsá² hí³ siáh³ ca³cué³ jná¹³ sí² hi³ ca³tin¹ tsá² judíos reh² dí² zian² já¹ juú² Damasco; hi³ jáun² ñéi¹ jná¹³ ñí¹ jáun² hi³ jmí¹ já¹zánh²¹ jná¹³ tsá² má²tiáunh¹ jui³² quioh²¹ Jesús, hi³ jmí¹ já¹jan³² jná¹³ tsú² ca³la³ hi³ ná¹hñei²¹ ti³ já¹ juú² lá², hi³ jmí¹ jmuh¹ jnoh¹ tsú² ñí¹ lá².

Po¹ cha³² ha³ lánh³ rón³² ca³tí² cá²jéinh³² jmí¹ tsí³

(Hechos 9:1-19; 26:12-18)

6 ”Ti³la³ tá¹la³ cuá¹ñe² jná¹³ jáun² hú¹ jui³² né³, jmí¹ má²ñí¹chau²¹ jná¹³ já¹ juú² Damasco, jáun² cu³dia²jan² jmí¹ táin³ jná¹³ cáun² joh¹ pin³ lín³² hi³ ja³ hñu³mi³cuú² cun³ chi³hiú²; 7 la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³tánh³ jná¹³ cu³hna²¹ jáh³. Jmí¹jáun² ca³nái³² jná¹³ cáun² ho³ tsáu² hi³ ñí¹juah²¹: “Hnú² Saulo, Saulo, ¿he³ láih³² jmuh³² hnú² hian² honh² ñí¹con² jná¹³?” 8 Hi³ jáun² jná¹³ ca³ngái³²: “¿Hin² bí¹ tsánh² hnú² Ti³²?” Jáun² Tsá² hí³ ñí¹ca³juáh³: “Jná¹³ bíh¹ la³², Jesús Tsá² Nazaret Tsá² jmoh¹ hnú² hian² honh²”. 9 Ca³jíe³ bíh¹ tsá² jmí¹ quiúnh¹ jná¹³ joh¹ jáun², ti³la³ tiá² ca³ngi¹³ yáh³ tsú² hi³ ñí¹ca³hléh³ jáun² tsáu². 10 Jmí¹jáun² ca³juo³ jná¹³ tsú²: “¿He³ bí¹ hniáuh³² jmu¹ jná¹³ né³ Ti³²?” Jáun² jmí¹jáun² ca³zái³ jná¹³ Ti³² Juo¹³ dí²: “Náu², cua³² jui³² hún¹ nú² ti³ Damasco. Hi³ jáun² ñí¹ jáun² li³ ñíh¹³ hnú² la³jí³² la³ cun³ hi³ ca³tin¹ hnú² jmúh¹³”. 11 Ti³la³ joh¹ zín³ lín³² hi³ ca³jíe³² jná¹³ jáun² né³ ca³jmú³ hi³ ca³táin³ jná¹³, jáun² tsá² jmí¹ quiúnh¹ hí³ bíh¹ jná¹³ ca³zanh³ uón³² hi³ ca³jau³ ti³ já¹ juú² Damasco.

12 ”Hi³ jáun² ñí¹ jáun² jmí¹ zian² jan² tsá²ñuh² jmái² Ananías, jan² tsá² la³ má²tí³² re² lín³² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés. La³jín³² tsá² judíos zian² juú² jáun² jmí¹ tanh² ta²¹ tsá² hí³. 13 Jáun² Ananías hí³ ca³ñí¹jie¹³ jná¹³. La³ cun³ jmí¹ cá¹chó²¹ jáun² tsú² ca³juáh³: “Hnú² reh² Saulo, ¡jie¹ siáh³ cónh³ hi³ hmai²¹!” La³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ ca³tauh² siáh³ re² mí¹ñi³² jná¹³. 14 Jmí¹jáun² ca³zái³ tsú² jná¹³ la³ lá²: “Dió³² Juo¹³ tsá²haun³² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí² má²ca³quianh³ hnú², hi³ hnió³ tsú² hi³ li³ ñíh¹³ hnú² la³ cun³ hi³ lín²³ tsú² jmu³, ji³ hi³ lí¹³ jien¹ hnú² siáh³ hnga² Tsá² Chun¹, hi³ náih¹³ hnú² siáh³ jë¹ Tsá² hí³. 15 Quí¹ hnú² bíh¹ ca³tin¹ cuá¹náuh² jái¹³ quioh²¹ tsú² ñí¹con² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ ca³ti²¹ la³jí³² hi³ ca³jieh³ nú² ji³ hi³ ca³nié ih² nú² ní² siáh³. 16 Jáun² né³, ha³ lí² ján², cuí¹ zaun²¹ nú² jmái² hi³ teh¹ nú² Ti³² Juo¹³ dí², hi³ jáun² hin³ tsú² tso³ quián¹³ hnú²”. La³ ní² ca³juáh³ Ananías hí³.

17 ”Hi³ jáun² jmí¹ cuanh²¹ jná¹³ siáh³ já¹ juú² Jerusalén lá² né³, ca³ñí¹lienh¹ jná¹³ Dió³² hñu³ cuáh³² chín¹. Jmí¹jáun² ca³jnia³ Ti³² Juo¹³ dí² jéin³² jná¹³ 18 hi³ ca³juáh³ la³ lá²: “Háun¹ nú², tia³jui³² cua³han² já¹ juú² lá², quí¹ tsá² juú² lá² cun³ tiá² héi³² bíh¹ jái¹³ hi³ hléh¹³ hnú² ca³tin¹ jná¹³”. 19 Jáun² jná¹³ né³ ca³juánh³²: “Hnú² Ti³² Juóu³² jná¹³, já² la³jín³² bíh¹ tsá² juú² lá² ná¹ñi³² hi³ jná¹³ jmí¹ ñe² la³ji³² cuáh³² quiú¹³ jnoh¹ tsá² judíos, hi³ jmí¹ ñí²jan³² jná¹³ tsú² hñu³mí¹ñí² tsá² má²taunh² hnú² ta²¹ jmí¹jáun², hi³ jmí¹ quiunh³² jná¹³ tsú² siáh³. 20 Ja³bí¹ la³ jáun² jmí¹ ca³táin² jáun² jmi² quioh²¹ hla¹ Tié³ tsá² ca³náu² hí³ jái¹³ hi³ ca³tin¹ hnú², ja³bí¹ ñí¹ jáun² jmí¹ zenh¹ jná¹³ hi³ hún¹ ná¹ cá²hon³ quiúnh¹ tsá² ca³jngih³ hí³ Tié³, hi³ ca³hmá³ jná¹³ siáh³ ha¹ tsá² ca³jngah³ tsú² hí³”. 21 Ti³la³ Ti³² Juo¹³ dí² ca³juáh³ ñí¹con² jná¹³: “Cua³², quí¹ hnú² bíh¹ zei²¹ jná¹³ ñí¹con² *tsá²cá²jo²¹ tsá² zian² ñí¹ uóunh³”.

Cáun³² siáh³ Po¹ juo¹³ hliáu³

22 Ca³nái³² bíh¹ tsú² re² hi³ ca³juáh³ Po¹ la³ñí¹; ti³la³ jmí¹ má²lí²juáh³ Po¹ la³ ní² né³, ca³ti³ ca³hóh³² bíh¹ tsú² siáh³ hi³ ca³juáh³:

—¡Cuí¹ jún¹³ mí¹ tsá² lín¹ ja³ juón¹ ní²! ¡Tiá² ca³ti²¹ yáh³ zian² tsá² la³ ní²!

23 La³ má²ná¹tí² ná¹hóh³² jáun² bíh¹ tsá² hí³, hi³ ná¹quí² ná¹zen² ha¹, hi³ ná¹quí² ná¹ziauh³² siáh³ hliáu² chi³cuú², 24 jáun² cu³tsa³² bíh¹ jmí¹ ca³jmú³ juo¹³ hliáu³ héih³²

hi3 jan3 hliáu3 Po1 ti3 ñéih3 hñú13. Jmí1 li21 jáun2 ca3jmú3 dí2 héih32 hi3 pan3 tsú2 Po1 quionh3 hñú1jméi13, hi3 jáun2 chá32 Po1 he3 ca3ti21 sa3 ti3 hóh32 lín32 tsá2 hí3. 25 Jmí1 má2lí2hñéi32 tsú2 jáun2 Po1 tiá3 lín32 né3, hi3 jmí1 má2pan3 dí2 quionh3 hñú1jméi13 jáun2, jáun2 Po1 ca3záih3 hliáu3 tsá2 chín1 zenh2 có32 jáun2 la3 lá2:

—¿Hí1 jmu2 héih32 liei21 hi3 lí13 pan13 hnú2 jan2 tsá2 *romano ta3 tiá2 má2lí2quiánh2 nú2 jú1 tson2 quioh21 tsú2?

26 Jmí1 má2lí2niéi32 hliáu3 tsá2 chín1 jái13 ní2 né3, ca3ñí1zeh1 juo13 la3 lá2:

—¿He3 dá2 ñi3jmuh32 hnú2? Já2 la3 tsá2 romano bíh1 tsá2 ó32.

27 Jmí1jáun2 ja3 juo13 hliáu3 tsá2 chín1 ñí1 zenh1 jáun2 Po1, hi3 ca3ngái3h3 dí2 jái13 lá2:

—¿Hí1 cu3tí3 bíh1 tsá2 romano hnú2?

Jáun2 Po1 ca3juáh3:

—Ján3.

28 Jáun2 juo13 hliáu3 ca3záih3 siáh3 Po1:

—Ti3la3 ca3tin1 jná13 má1ná1, hliáun3 lín32 bíh1 quie3 ca3cáin3 hi3 ca3lin3 jná13 tsá2 romano.

Jáun2 Po1 ca3juáh3 siáh3:

—Ti3la3 jná13 dá2 má2lín3 la3 cun3 jmí1 ca3li3zian2 bíh1.

29 Jmí1jáun2 la3jui32 ca3tiánh3 ti3 có32 tsá2 jmí1 má2cán3 hí3 jú1 tson2 quioh21 Po1, hí1 la3 ti3 hnga2 yáh3 juo13 hliáu3 ca3juénh2 jmí1 ca3li3tsin2 tsú2 hi3 tson2 bíh1 la3 tsá2 romano bíh1 Po1, quí1hliá2 jmí1 má2lí2hñéi32 dí2 tsú2.

Má2zenh2 Po1 ñí1ta21 chín1 quioh21 tsá2 judíos

30 Jmí1 cá1jniá21 jáun2 jmí1 hnió3 juo13 hliáu3 li3 ñi32 he3 tso3 chá32 tsá2 judíos quioh21 Po1, jáun2 ca3chin2 dí2 tsú2, hi3 ca3zen3 dí2 siáh3 jái13 hi3 ngih13 tsá2 ná1lín3 mi3jmú3 la3 má2quionh3 la3jín32 tsá2 ná1ñí1 hué32. Jmí1jáun2 ca3jan3 tsú2 Po1 hi3 ca3ñí1zinh2 dí2 ja1 ñí1 ná1ngih32 jáun2 tsá2 hí3.

23

1 Jmí1jáun2 né3, Po1 ca3jíe3 chí1tiá3 ñí1 ñí1 tionh1 tsá2 ná1chín1 hí3, hi3 ca3juáh3 la3 lá2:

—Hnoh2 reh2, la3 ti3 ta3né32 tiá2 lin1 cha32 yáh3 tso3 jmí1 tsin32 jná13 hi3 juáh13 hi3 tiá2 má2ca3ma3ti21 jná13 ñí1con2 Dió32 la3 cun3 ca3ti21.

2 Jáun2 Ananías tsá2 cuá1lín3 mí2tsá2 híen1 ca3jmú3 héih32 ñí1con2 tsá2 tionh2 cu3héin1 Po1, hi3 pá3 tsú2 ho3 Po1. 3 Jáun2 Po1 né3 ca3záih3 tsá2 hí3 la3 lá2:

—¡Hnú2 dá2 cáun2 hná1 hiah32 tiáu2 jmáh3la3 ti3 coh3 bíh1, ja3bí1 Dió32 po3 siáh3 hnú2! ¿Há1 jun3juáh13 hi3 jáun2 ñíh3 hnú2 ñí1 ní2 hi3 rá1tsih32 nú2 héih32 la3 cun3 juáh3 liei21? ¿He3 láih32 sa3 chín1dí1 huen2 bíh1 hnú2 ñi3jmuh32 la3 siáh3 la3 cónh3 bíh1 hi3 rá1juáh3 jáun2 liei21?

4 Jáun2 tsá2 jmí1 tionh1 hí3 có32 jáun2 ca3záih3 Po1:

—¿Hí1 hnú2 la3 ca3tin1 jin13 tsá2 cuá1lín3 mí2tsá2 híen1 quian21 Dió32?

5 Jáun2 Po1 ca3ngái3 la3 lá2:

—Tiá2 jmí1 ño1 jná13 reh2 hi3 lín3 tsá2 ní2 mí2tsá2 híen1; quí1 ñí1 Sí2 rá1juáh3 la3 lá2: “Tiá2 hniáuh32 hléh1 hnú2 jú1 hlah3 quioh21 tsá2 ho2 ta21”.

6 Jmí1 ca3li3tsin2 jáun2 Po1 hi3 tsá2 ná1ngih32 hí3 la3 ná1lí3 tun3 nió3, cun3 nió3 tsá2 *saduceos, hi3 cun3 nió3 siáh3 tsá2 *fariseos, jmí1jáun2 ca3hléh3 dí2 tiá3 hi3 ca3juáh3 la3 lá2:

—Hnoh2 reh2, jan2 tsá2 fariseo bíh1 jná13, tsá2 cá2 mí1zionh2 tsá2 fariseos. Jáun2 né3, ¡né32 má2cán3 tsú2 jú1 tson2 ca3ti21 hi3 jná13 taunh32 ta21 hi3 jenh13 siáh3 tsá2 má2cá2tsan3!

7 Jmí1 má2lí2juáh3 jáun2 Po1 la3 ní2 né3, ca3juónh3 tsá2 saduceos cú2zúnh2 quionh3 tsá2 fariseos, jmí1jáun2 li3 tsú2 tun3 tsoh3. 8 Hi3 jáun2 la3 jáun2 li3 quí1hliá2 tiá2 ta21 taunh32 yáh3 tsá2 saduceos hi3 jenh13 dí2 já1 hla1, hi3 juáh23 siáh3 hi3 tiá2 tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32 zian2, hi3 sa3jun3 tsá2cuú2 tsá2chín3 ní2 siáh3; ti3la3 tsá2 fariseos má1ná1, taunh32 bíh1 ta21 la3jí32 hi3 jáun2. 9 Hi3 jáun2 la3jín32 tsá2 hí3 ca3ti3 ca3hóh32, jáun2 ma3 jan2 ti32 liei21 ja1 quioh21 tsá2 fariseos hí3 ca3jmú3 zenh2 hi3 ca3juáh3 la3 lá2:

—Tiá2 lin1 hi3 hlaih3 chauh1 yáh3 jnoh1 quioh21 tsá2ñuh2 lá2, quí1 tiá2 né1 yáh3 dí2 ho3sa3 jan2 tsá2cuú2 tsá2chín3 má2ca3hléh3 ñí1con2 tsú2, ho3lá2dá2 jan2 tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32.

10 Cun3ñí1 hi3hliá2 jmí1 má2ná1jín23 lín32 tsá2 hí3, jáun2 cu3tsa32 jmí1 ca3jmú3 juo13 hliáu3 héih32 hi3 tsa3chin2 tsú2 cú2jueh32 Po1 ja1 jáun2 hi3 jón32 siáh3 hñú13, quí1 hi3 juénh2 tsú2 ní2 lí1 jun2 Po1, quí1 ní2 lí1 ca3jmú3 tsú2 hná1jënh2 nio2 Po1.

11 Hi3 jáun2 hua2 jáun2 né3 ca3ma3jnia32 Ti32 Juo13 dí2 ñí1con2 Po1 hi3 ca3juáh3 la3 lá2:

—Tiá3 chá1 honh2 Po1, quí1 la3jmí1 má2lí2hléh1 hnú2 hi3 ca3tin1 jná13 já1 juú2 Jerusalén lá2, la3 jáun2 uá2jai32 hniáuh32 cuá1hléh1 nú2 siáh3 já1 juú2 Roma.

Má2cú1 má2ren21 tsáu2 jái13 hi3 jngih3 Po1

12 Hi3 jáun2 jmí1 cá1jniá21 jáun2 né3, ma3 jan2 tsá2 *judíos ca3ma3cú1 ma3ren21 jái13 hi3 jngih3 Po1. Má2túnˀ hmóu32 jáun2 tsá2 hí3 ca3tanh2 hú1mu3héih32 hi3 tiá2 má32 jmu3 hí1 cú1pih21, sa3jun3 hính3 jmí2 jma3 ca3la3 ti3 ñí1 cá1chó21 jmái1 hi3 jngih3 dí2 Po1. 13 Lín3 tun3lón32 tsá2 ca3jmú3 jái13 jáun2. 14 Jáun2 ca3ñí1táunh1 dí2 ñí1con2 tsá2 ná1lín3 mi3jmú3 quionh3 tsá2daun32 tsá2 ná1ñí1 juú2, hi3 ca3ñí1juah21 la3 lá2:

—Má²tún² hmóu³² lá² jnoh¹ má²lí²tanh¹³ hú¹mu³héih³² hi³ tiá² cú¹ tiá² hnáih¹³ jnoh¹ hí¹ cú¹pih²¹ ca³la³ ñí¹ ca³jngih¹³ jnoh¹ Po¹. 15 Jáun² né³, zen² hnoh² jái¹³ ñí¹con² juo¹³ hliáu³ quiúnh¹ náh² tsá² ná¹ñí¹ hi³ ja³jan² tsú² siáh³ Po¹ ta³ máh¹ hnoh². Juoh¹ hnoh² juo¹³ hliáu³ hi³ hnáuh² hnoh² ngái¹ re² lín³² jú¹ tson² quioh²¹ Po¹. Jáun² jnoh¹ tsá¹tan¹³ Po¹ hú¹ jui³² hi³ jngih¹³ jnoh¹ ñeh² bíh¹ hi³ cuán¹³ tsú² ñí¹con² hnoh².

16 Ti³la³ jmí¹ ca³li³ ñi³² ñú²míh¹ jon² hiá¹ rainh²¹ Po¹ jái¹³ jáun² né³, la³jui³² ngau³ hi³ ca³ñí¹zeh¹ Po¹ jái¹³ jáun². 17 Jáun² ca³teh³ Po¹ hliáu³ tsá² chín¹ hi³ ca³záih³ dí²:

—Cuá²jan³² tiá³ ñú²míh¹ lá² ñí¹con² juóuh³² nú², quí¹ zia³² cáun² jái¹³ hi³ tsa³zeh¹ tsú² juóuh³² hnú².

18 Jmí¹jáun² ca³ñí¹jan² hliáu³ tsá² chín¹ hí³ ñú²míh¹ ta³ ñí¹ juo¹³ hi³ ca³juáh³:

—Po¹ tsá² cuá¹tson³ lí²tié³ jná¹³ hi³ lí²juáh³ hi³ já¹jan³² jná¹³ ñú²míh¹ lá² ñí¹con² hnú², quí¹ zia³² cáun² jái¹³ quian³² hi³ zái³² hnú².

19 Jmí¹jáun² ca³zanh³ juo¹³ hliáu³ cuo² ñú²míh¹ hí³, hi³ ca³ñí¹ngah¹ dí² jái¹³ jáun² ñí¹ ti³ có³², hi³ ca³juáh³:

—¿He³ jái¹³ quiánh¹ nú²?

20 Jáun² ñú²míh¹ hí³ ca³juáh³:

—Tsá² judíos tsá² ná¹ñí¹ má²lí²ma³cú¹ ma³ren²¹ jái¹³, hi³ jáun² má²zái³² tsú² hnú² hi³ cuá¹jan³² hnú² Po¹ ñí¹ta²¹ chín¹ tsa³háu², hi³ lí¹ ja³ma³cau² tsú² hnú² hi³ juáh³ hi³ nga³ re² jú¹ tson² quioh²¹ Po¹. 21 Su³uú² lí¹ táunh³ hnú² ta²¹; quí¹ lín³ tun³lón³² tsá² tau³ Po¹ hú¹ jui³² tsa³háu². Má²tún² hmóu³² jáun² tsá² hí³ má²lí²tianh² hú¹mu³héih³² hi³ hí¹ cú¹pih²¹ má³² tiá² cuh³ hi³ sa³jun³ hính³ jmái² ca³la³ ñí¹ ca³jngih³ Po¹. Jáun² ta³né³² cáun² má²ná¹jan³² tsú² hi³ chanh²¹ hnú² jái¹³ bíh¹ ha³ líh³ cuá¹jan³² nú² Po¹.

22 Jáun² juo¹³ hliáu³ hí³ ca³záih³ ñú²míh¹, hi³ tiá² hin² záih³² hí¹ jan² hi³ má²lí²chá³² la³ jáun², jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³chanh³ dí² ñú²míh¹ hí³.

Zen³ tsú² Po¹ ñí¹con² Fé³ tsá² ho² ta²¹

23 Jmí¹jáun² ca³teh³ juo¹³ hliáu³ hí³ gon³ hliáu³ tsá² chín¹ hi³ ca³záih³ dí²:

—Jmu³ hua³jan²¹ tun³ nio² hña³láun³ hliáu³ tsá² tsa³táunh¹ jui³² ta³, hnaih³² nio² quiú³ tsi²¹ quian³ siáh³ tsá² ná¹tsin¹ jáh³, hi³ cónh³ tun³ nio² hña³láun³ siáh³ tsá² ná¹quian³² hmá² zunh²¹. Hniáuh³² tónh³² tsú² hua³jan²¹ hi³ tsa³táunh¹ cun³ la³ nio¹ ñu³ ti³ ca³niéi² la³ ti³ juú² Cesarea. 24 Hi³ jmu³ siáh³ hua³jan²¹ gon³ gáun³ tsa³cuá¹ hi³ ca³tin¹ Po¹, hi³ tsa³jan² tsú² re² tin² ñí¹con² Fé³ tsá² ho² ta²¹.

25 Jáun² juo¹³ hliáu³ hí³ ca³zen³ cáun² sí² hi³ rá¹juáh³ la³ lá²:

26 “Hia² nú² Fé³ tsá² lín³ hnú² ta²¹ hi³ chín¹, jná¹³ la³² tsá² jmái² Claudio Lisias zein³² jná¹³ sí² lá² ñí¹con² hnú².

27 Jmí¹ ca³ma³tson¹³ tsá² judíos tsá² lá² hi³ jmí¹ má²jngih³ tsú², ti³la³ jmí¹ ca³li³ ño¹ jná¹³ hi³ tsá² *romano bíh¹ la³ tsá² lá², jmí¹jáun² ñéi¹ jná¹³ quiúnh¹ hliáu³ joh² hi³ ca³ñí¹lion¹ jná¹³ tsú². 28 Jná¹³ né³ jmí¹ hnó²¹ li³ ño¹ hi³ he³ tso³ cha³² tsú² quioh²¹ tsá² lá², hi³ jáun² ca³ñí¹jan³² jná¹³ tsú² ñí¹ta²¹ chín¹ quioh²¹ tsá² judíos. 29 Ti³la³ tsá² hí³ má¹ná¹, cáun² lí¹ ca³tu³ ca³hna³ tsá² lá² la³ cun³ lí³ liei²¹ quioh²¹ hmóu³² bíh¹, hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ tiá² ca³ti²¹ hi³ jngih³ tsú² tsá² lá², sa³jun³ ca³ti²¹ hi³ tanh¹³ tsú² hñu³mí¹ñí².

30 Jáun² jmí¹ ca³li³ ño¹ jná¹³ hi³ má²ca³ma³cú¹ ma³ren²¹ tsú² jái¹³ hi³ jngih³ tsá² lá², jmí¹jáun² ca³lén¹³ jná¹³ hi³ zein²¹ tsú² cú²jueh³² ñí¹con² hnú², ja³bí¹ ca³juo³ jná¹³ siáh³ tsá² tú² tsá² hna² tsú² hi³ ñí¹con² hnú² má²hniáuh³² chá³² tsú² tso³. [Cun³ ní² bíh¹ tí³ jái¹³ hi³ juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnú²].”

31 Jáun² la³ cun³ lí³ héih³² hi³ má²lí²héi³ jáun² hliáu³ hí³, ca³jan³ Po¹ ta³ huá² ta³ niéi² jáun², hi³ ca³ñí¹jan² dí² la³ ti³ juú² Antípatris. 32 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² ca³jính³² la³jín³² hliáu³ tsá² ca³ñí¹táunh¹ jui³² ta³ cun³ juú² Antípatris jáun², jáun² cu³ jmáh³ tsá² ná¹tsin¹ hí³ jáh³ bíh¹ jéi³²í¹ já¹taunh²¹ quionh³ Po¹. 33 Jmí¹ ca³cha³táunh¹ jáun² hliáu³ hí³ juú² Cesarea, jáun² ca³cuéh³ tsú² tsá² ho² ta²¹ hí³ sí² jáun², hi³ ca³zinh³ tsú² siáh³ Po¹ ta³ ñí¹ tsú². 34 Jmí¹ má²lí²hí³² tsá² ho² ta²¹ hí³ sí² jáun² né³, ca³ngáih³ Po¹ hi³ hín² tíh³ hín¹³. Jmí¹ ca³juáh³ Po¹ hi³ hín¹³ ti³ Cilicia, jáun² tsá² ho² ta²¹ hí³ ca³juáh³:

35 —Ní¹ má¹cuá²taunh²¹ tsá² tú² hna² hnú² ñí¹ lá², má¹jáun² máh³ cán¹³ jná¹³ jú¹ tson² quián¹³ hnú².

Jáun² tsá² ho² ta²¹ hí³ ca³jmú³ héih³² hi³ jmu³ hliáu³ hua³hí¹³ Po¹ ñéih³ hñú¹³ hla¹ re²¹ Herodes.

24

Po¹ cue³² jú¹ tson² quioh²¹ ta³ ñí¹ Fé³

1 Jmí¹ la³ má²hñá³ jmái¹ jáun² ca³chó³² Ananías já¹ juú² Cesarea, tsá² lín³ hí³ mí²tsá² hían¹, quionh³ tsú² ma³ jan² tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú², ji³ tsá² jmái² Tértulo ní² siáh³, jan² ti³² tsá² jmu² ta²¹ hi³ nau³² jái¹³. Jáun² tsá² hí³ ca³tiánh³ ta³ ñí¹ tsá² ho² ta²¹ hí³, hi³ ca³chá³ tsáu¹³ Po¹. 2 Jmí¹ má²cuí²ñí¹quian¹³ tsú² jáun² Po¹ né³, ca³chá³ Tértulo tso³, hi³ ca³záih³ dí² Fé³ la³ lá²:

—Hnú² tsá² ho² ta²¹, cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ re² cháunh²³ honh² hnú² hi³ jmuh³² héih³², hi³ jáun² tie³ bíh¹ nio² tá¹ cáun² hué³² lá², hi³ hliáun³ siáh³ héih³² chu²¹ héih³² hmai²¹ má²ca³li³zia³² quiú¹³ dí². 3 Hen³ ma³ chú³²

jmuh32 hnú2 re2 héih32 jmái1 ca3la3 jí32 la3 tán1 hué32 quiú13 dí2, jáun2 jlánh1 hiún2 tsí3 jnoh1 hi3 cue32 jnoh1 tiá1hmah1 ñí1con2 hnú2 Fé3 tsá2 ho2 ta21 juo13 jnoh1. 4 Ti3la3 cun3ñí1 hi3 tiá2 hnó32 jná13 má1tsan13 lín32 honh2 hnú2, jáun2 mí23 jná13 hi3 chú32 hi3 náih13 tiá3 hnú2 jái13 hi3 juah21 jná13 lá2. 5 Tsá2 tsanh21 jnoh1 lá2 jlánh1 má2miéi32, ji3 hi3 quí2 tson2 tsú2 tsá2 *judíos tsá2 zian2 tá1 cáun2 hngá1máh3. Tsá2 lá2 jan2 tsá2 ná1chín1 ñí1con2 tsá2 cu3 nió3 hain21 hí3 ti3 con2 hla1 tsá2 ja3 hí3 Nazaret. 6 Tsá2 lá2 jmí1 hnió3 hliáh32 siáh3 cuáh32 chín1 quiú13 jnoh1; ti3la3 jnoh1 má1ná1, la3jui32 ca3zanh13 tsú2 hi3 tson3. [Hi3 jmí1 má2hnáu2 jnoh1 má1ré13 tsáu13 tsú2 la3 cun3 juáh3 liei21 quiú13 jnoh1 hmóu32, 7 ti3la3 Lisias juo13 hliáu3 jlánh1 chí1hniéi2 ca3ñí1chin2 Po1 lá2 ja1 quiú13 jnoh1, 8 hi3 ca3juáh3 siáh3, hi3 tsá2 cha32 tsáu13 tsá2 lá2 ca3tin1 ja3táunh1 ñí1con2 hnú2.] Jáun2 né3, ní1juáh3 hi3 cánh1 hnú2 huen2 re2 lín32 jú1 tson2 ñí1con2 tsú2, jáun2 má1jáun2 li3 ñíh13 hnú2 hi3 tson2 bíh1 la3 cun3 tso3 hi3 cha32 jnoh1 quioh21 tsú2.

9 Jáun2 la3jín32 tsá2 judíos jmí1 tionh1 hí3 ñí1 jáun2 ca3ma3tson2 uá2jai32 jái13 jáun2. 10 Jmí1jáun2 ca3jmú3 tsá2 ho2 ta21 lin1 hi3 má2lí13 hléh32 Po1, jáun2 Po1 ca3juáh3:

—Hiún2 lín32 bíh1 tsin32 jná13 hi3 cué13 jú1 tson2 quion21 ñí1con2 hnú2, quí1 ño1 jná13 hi3 má2hia3jáun13 lín32 máh3 lín3 hnú2 jue21 hi3 ca3tin1 tsá2 zian2 hué32 lá2. 11 Huán1 tsí3 bíh1 lí13 li3tsin2 hnú2 ní1juáh3 tson2 la3 cun3 hi3 juah21 jná13, quí1 né3bí1 má2tí3 quia3tún3 jmái1 bíh1 la3 cun3 jmí1 cá1chó21 jná13 já1 juú2 Jerusalén hi3 ca3ñí1ma3tsú1 ma3jonh21 jná13 Dió32. 12 Hí1 jan2 yáh3 tsáu2 tiá2 dí1quí1 dí1tanh1 jná13 jái13 la3 cun3 jmí1 ca3tsauh1 jná13 tsá2 lá2, sa3jun3 má2lí2cuú1 lí2ngih21 jná13 tsáu2 hi3 juáh13 hi3 má2lí2zió32 jná13 tsí3 tsú2, uá1 hi3 ñéih3 cuáh32 chín1, ho3 li3ua3 cáun2 cuáh32 ñí1 hná1 ní2 quiú13 jnoh1 tsá2 judíos, sa3jun3 já1 juú2 já1 hñú3 siáh3. 13 Hi3 sa3jun3 lí13 ma3tson2 tsú2 li3ua3 cáun2 tso3 ñí1 hná1 ní2. 14 Ti3la3 jná13 ton1 bíh1 hi3 tson2 bíh1 ma3tsú1 ma3jonh21 jná13 Dió32 Juo13 tsá2haun32 dí1hio3 ñú1deh3 jnoh1 la3 cun3 hi3 ná1ngi23 jáun2 jnoh1 tsá2 má2tiáuh1 jnoh1 jui32 quioh21 Jesús, jnoh1 tsá2 té23 tsá2 ní2 “tsá2 cu3 nió3”. Taunh32 bíh1 jná13 ta21 la3jí32 hi3 rá1juáh3 ñí1 liei21 quioh21 Moisés ji3 jái13 hi3 rá1tioh3 jáun2 ñí1 Sí2 quioh21 tsá2 ca3lin3 hí3 *ti32 jë1 Dió32 ní2 siáh3. 15 Ja3bí1 jná13 hu21 tsin32 la3 cun3 hi3 qui3 ná1hen2 tsí3 tsá2 lá2, hi3 jenh13 jáun2 la3jín32 tsá2 má2cá2hiá2 cá2tsan3, uá1 i3 tsá2 chun1 uá1 i3 tsá2 hláih1. 16 Hi3 jáun2 bíh1 jlánh1 tion3 jmu2 jná13 hi3 li3 ji2 jmí1 tsin32 jmái1 ca3la3 jí32, hi3 jáun2 tiá2 zia32 tso3 hi3 lí13 li3 chá32, uá1 i3 ñí1con2 Dió32 uá1 i3 ñí1con2 tsá2mi3cuóun2 ní2 siáh3.

17 ”Jmí1 má2ca3ñí1tí1 ñí1ngí13 jná13 ca3lá2 ué3 juú2co1 juú2hñú13 tsá2 hué32 siáh3, ngah3 jná13 siáh3 juú2 Jerusalén, hi3 ca3lén13 hi3 ñí1ma3hon1 ca3lá2 tsá2 tia3mii2, ji3 hi3 ñí1jngíh21 ná1 siáh3 jáh3 ñí1con2 Dió32 hi3 hiún2 tsin32. 18 Jmí1 má2ji2 jáun2 jmí1 tsin32 jná13 la3 cun3 hi3 ná1ngi23 jnoh1 tsá2 judíos, la3 cun3 jmí1 ca3tsauh1 jná13 tsá2 judíos zian2 hué32 Asia hñu3 cuáh32 chín1; ti3la3 jun3juáh13 hi3 má2lí2cuú1 lí2ngih21 tsáu2 yáh3 jná13 jmí1jáun2, hi3 sa3jun3 má2zenh2 jná13 siáh3 ja1 quioh21 tsá2 ná1jmu2 tiá3 siaun32. 19 Tsá2 tsauh1 hí3 bíh1 jná13 jmí1 ca3tin1 ja3táunh1 ñí1 lá2 ní1juáh3 he3 tso3 hnió3 tsú2 chá32 hi3 ca3tin1 jná13. 20 Ní1juáh3 tiá2 ja3táunh1 tsá2 hí3, hi3 jáun2 tsá2 tionh2 lá2 cuí1 juáh13, neh21 ní1juáh3 he3 tso3 ca3tsoh3 tsú2 quion21 jná13 jmí1 ca3zeh3 tsú2 jná13 ñí1ta21 chín1 quioh21 tsá2 judíos. 21 Tiá2 né1 ho3sa3 hi3hliá2 ca3hléh3 jná13 tiá3 hi3 ca3juánh32 la3 lá2: ¡Né32 má2ná1canh32 hnoh2 jú1 tson2 cun3ñí1 hi3 jná13 taunh32 ta21 hi3 jenh13 siáh3 tsá2 má2cá2tsan3!

22 Ti3la3 Fé3 hí3 má1ná1, jmí1 má2ñi32 re2 bíh1 hi3 ha3 lánh3 ná1ngi23 tsá2 má2tiáunh1 hí3 jui32 quioh21 Jesús; hi3 jáun2 jmí1 má2lí2niéi32 tsú2 jái13 jáun2, ca3jmú3 héih32 hi3 cáun2 cuí1 lí3 tín2 la3 ní2, hi3 ca3juáh3:

—Ní1 má1cuán2 Lisias tsá2 lín3 juo13 hliáu3 má1ré13 jná13 jái13 ní2 quián13 hnoh2.

23 Jmí1jáun2 ca3jmú3 Fé3 héih32 hi3 jmu3 hliáu3 tsá2 chín1 hua3hí13 Po1 la3 má2jmu2 jáun2, ti3la3 ca3cué3 bíh1 tsú2 jái13 hi3 ma3hiún2 ca3lá2 Po1 tsí3, ji3 hi3 lí13 tsa3ji3 siáh3 tsáu2.

24 Jmí1 lí1cáin2 jáun2 máh3 ca3chánh32 siáh3 Fé3 já1 juú2 jáun2 quionh3 Drusila tsá2mi3 tsá2 judía ñí2cuo2. Jmí1jáun2 ca3teh3 tsú2 siáh3 Po1 hi3 ca3li3hnió3 tsú2 ne3 jái13 hi3 ca3ti21 hi3 tanh2 tsú2 ta21 Jesús Tsá2 lín3 Cristo. 25 Ti3la3 jmí1 ca3hléh3 Po1 jái13 hi3 ca3ti21 hi3 ma3zian2 tsú2 la3 cun3 hi3 ti32 tsí3 Dió32 né3, hi3 hniáuh32 li3 tin2 tsú2 ti3 jinh3 hnga2, ji3 hi3 ca3ti21 hi3 ra3tsi32 Dió32 héih32 jmái1 né3bí1 ja32 ní2 siáh3, jmí1jáun2 ca3juénh2 bíh1 Fé3, hi3 jáun2 ca3juáh3:

—Cuánh2 tín2 cú2jueh32, má1jáun2 té13 jná13 siáh3 ní1 má1ca3li3 jíen1 ná1.

26 Jáun2 Fé3 hí3 cáun2 lí1 jmí1 má2hu21 tsí3 hi3 jéin32 Po1 quie3, má1jáun2 jmí1 lión21 dí2; jáun2 ca3teh3 dí2 hliáun3 jéin32 hi3 hnió3 dí2 juónh3 quionh3. 27 Jmí1 má2ca3tsin13 jáun2 tun3 mii2 hi3 cuá1tson3 Po1 ca3tsóh32 Fé3 ta21, jmí1jáun2 hi3 siáh3 Porcio Festo. Ti3la3 jmí1

cuá¹han³ Fé³ ta²¹ má¹ná¹, cun³ jáun² ca³chan³ bíh¹ tsú² Po¹ cuá¹tson³, quí¹ hi³ ca³li³hnió³ tsú² hi³ tá¹zanh¹ re² ñí¹con² tsá² judíos.

25

Po¹ má²zenh² siáh³ ta³ ñí¹ Festo

1 Jáun² né³, jmí¹ la³ má²jau³ ca³héi³ Festo jái¹³ hi³ lín¹³ ta²¹ hué³² jáun², cua³han³ juú² Cesarea ñí¹ zeh² ñí¹ta²¹ quioh²¹, hi³ ngau³ ti³ já¹ juú² Jerusalén. 2 Hi³ jáun² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ la³ má²quionh³ tsá² *judíos tsá² ná¹ñí¹ ca³chá³ tsáu¹³ Po¹ ñí¹con² Festo hí³. 3 Jáun² tsá² hí³ ca³hiu³ ca³mí³ ñí¹con² Festo hi³ jmu³ tsú² hi³ chú³² hi³ chanh³ jái¹³ hi³ cuí¹ jáuh¹³ Po¹ ti³ já¹ juú² Jerusalén jáun²; quí¹ tsá² hí³ dá² jmí¹ má²ca³ma³cú¹ ma³ren²¹ jái¹³ hi³ tsa³jngih² Po¹ hú¹ jui³². 4 Ti³la³ Festo né³ ca³záih³ tsá² hí³, hi³ tsá² cuá¹tson³ bíh¹ hí³ já¹ juú² Cesarea, hi³ né³bí¹ tsánh²¹ yáh³ tsú² hnga² ñí¹ jáun²; 5 hi³ ca³záih³ tsú² siáh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Ní¹juáh³ hin² hnoh² tsá² ná¹hauh³² náh² jái¹³, lí¹³ cuá¹táunh¹ náh² quiúnh¹ jná¹³ já¹ juú² Cesarea, hi³ jáun² ñí¹ jáun² cuá¹juah²¹ náh² ní¹juáh³ he³ tso³ zia³² quioh²¹ tsá² hí³.

6 Jmí¹ la³ má²jña³ ho³ má²quia³ jmái¹ hi³ ca³chó³² Festo hí³ já¹ juú² Jerusalén, ngah³ siáh³ ti³ já¹ juú² Cesarea. Jáun² jmí¹ cá¹jniá²¹ hi³ ca³chánh³² jáun² tsú² ca³cuá³ ñí¹ta²¹ chín¹ quioh²¹, jmí¹jáun² ca³jmú³ héih³² hi³ tsa³quian³ tsú² Po¹. 7 Jmí¹ hi²¹ jáun² Po¹ ñí¹ta²¹, ca³la³ ja¹ uá¹ zenh² bíh¹ Po¹ ca³jmú³ tsá² judíos tsá² ja³taunh²¹ hí³ juú² Jerusalén, hi³ ca³chá³ tsú² hliáun³ jmáh³la³ tso³ huáh² tsí³, ti³la³ tiá² li³ yáh³ ma³tson² tsú² tso³ jáun². 8 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³cué³ Po¹ jú¹ tson² quioh²¹, hi³ ca³juáh³:

—Hí¹ cáun² yáh³ hi³ hlah³ tiá² má²cá²jmú³² jná¹³ ñí¹con² liei²¹ quiú¹³ jnoh¹ tsá² judíos, sa³jun³ hi³ ca³tin¹ cuáh³² chín¹ quiú¹³ jnoh¹, sa³jun³ hi³ ca³tin¹ *tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ juo¹³ dí² tsá² *romanos ní² siáh³.

9 Ti³la³ cun³ñí¹ hi³ ca³li³hnió³ Festo tá¹zanh¹ re² ñí¹con² tsá² judíos, jáun² ca³záih³ dí² Po¹ la³ lá²:

—¿Hnáuh¹ hnú² cuóh¹³ já¹ juú² Jerusalén, hi³ jáun² ñí¹ jáun² ñí¹ma³ré¹³ jná¹³ tso³ quián¹³ hnú²?

10 Ti³la³ Po¹ ca³ngái³:

—Ta³ ñí¹ tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ juo¹³ tsá² romanos bíh¹ tsá¹juoh²¹ dí²; quí¹ ñí¹ jáun² bíh¹ ca³ti²¹ ma³re² tsú². Má²ñíh¹ bíh¹ hnú² re² hi³ hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ hi³ hlah³ tiá² cá²jmú³² jná¹³ ñí¹con² tsá² judíos tsá²co¹ ná¹. 11 Sá¹jmí¹ hi³ tson² ca³jmú³² jná¹³ cáun² hi³ hlah³ dúh¹, jáun² cun³ ca³ti²¹ bíh¹ jún³ jná¹³; ti³la³ ní¹juáh³ hí¹ cáun² yáh³ tso³ hi³ cha³² tsú² ní² tiá² la³ tson², jáun² hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ca³tin¹ jienh³ jná¹³ jo³cuo² tsá² ní². Hi³ jáun² bíh¹ mí²³ jná¹³ hi³ ma³re² hnga² tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹.

12 Jmí¹ má²lí²juónh³ jáun² Festo quionh³ tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³ quionh³, jáun² ca³záih³ dí² siáh³ Po¹ la³ lá²:

—Má²lí²juah²¹ bíh¹ hnú² hi³ hnáuh² cuá¹ma³réh¹³ ta³ ñí¹ tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹, jáun² né³, ti³ ñí¹ cuá³ tsá² hí³ bíh¹ má²hniáuh³² zei²¹ jná¹³.

Má²zenh² Po¹ ta³ ñí¹ re²¹ Agripa

13 Jáun² né³, jmí¹ lí¹ cáin² pih²¹ jáun² ca³chó³² re²¹ Agripa já¹ juú² Cesarea quionh³ Berenice ñí²cuo², hi³ ca³ñí¹ma³jéinh³ Festo, hi³ ca³ñí¹cueh¹ dí² cuo². 14 Cun³ñí¹ hi³ ué³ bíh¹ ca³lá² ca³tiánh³ tsú², hi³ jáun² ca³chá³ Festo ñí¹con² tsú² jái¹³ hi³ ca³tin¹ Po¹, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Ñí¹ lá² zian² jan² tsá²ñuh² tsá² ca³chan³ Fé³, hi³ cuá¹tson³. 15 Jmí¹ ñéi¹ jná¹³ cu³tiá³ já¹ juú² Jerusalén, jáun² tsá² ná¹lín³ mi³jmú³ ji³ tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú² ca³qui³ ca³chá³ tsáu¹³ Po¹ ñí¹con² jná¹³, hi³ jmí¹ mi³² tsú² hi³ má¹ré¹³ jná¹³ tso³ hi³ jmí¹ má¹ngi¹³ jná¹³ Po¹. 16 Ti³la³ jná¹³ ca³juo³ tsú² hi³ tsá² ho² ta²¹ tsá² romanos, tiá² tan² jnoh¹ hi³ cáun² lí¹ má¹ngi¹³ tiá³ jan² tsáu² tá¹la³ tiá² má²zenh² tsú² cu³tsa³² quionh³ tsá² cha³² tso³, ta³ tiá² má²lí²cué³² tsú² siáh³ jú¹ tson² quioh²¹. 17 Hi³ jáun² jmí¹ cuá¹taunh²¹ jáun² tsá² hí³ ñí¹ lá², ha³ tiá² ca³ma³lé¹³ yáh³ jná¹³, hi³ jáun² jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² bíh¹ cánh³² ca³ñí³² jná¹³ ñí¹ta²¹ quion²¹, jáun² ca³jmú³² jná¹³ héih³² hi³ tsa³quian³ tsú² tsá² tson³ hí³. 18 Ti³la³ jmí¹ ca³chá³ tsá² hí³ tsáu¹³ tsá² tson³ né³, tiá² ca³chá³ yáh³ dí² tsáu¹³ tsú² la³ cun³ hi³ jmí¹ len³ jná¹³ jmu³ tsú². 19 Jí³²la³ ti³ ca³jmú³ tsú² quiú² táinh³² tsá² tson³ jái¹³ ca³ti²¹ ha³ lánh³ ná¹ngi²³ hi³ má²tsú² má²jónh³² dió³² joh¹ bíh¹, ji³ jái¹³ hi³ ca³tin¹ jan² tsá² jmái² Jesús ní² siáh³; tsá² cuá²taunh²¹ hí³ né³ juáh³ hi³ má²jún¹ bíh¹ néh¹ tsú², ti³la³ Po¹ né³ juáh³ hi³ zian² bíh¹ tsá² hí³. 20 Ti³la³ jná¹³ má¹ná¹, tiá² jmí¹ ño¹ yáh³ ha³ lánh³ rón³² má¹ré¹³ hi³ jáun², jáun² hnga² Po¹ ca³nga³ jná¹³ ní¹juáh³ hi³ hnió³ tsó³² ti³ já¹ juú² Jerusalén, hi³ jáun² ñí¹ jáun² jmí¹ tsá¹ma³ré¹³ jnoh¹ jái¹³ jáun². 21 Ti³la³ jmí¹ ca³mí³ tsú² hi³ hnga² tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ bíh¹ ma³re², hi³ jáun² ca³jmú³² jná¹³ héih³² hi³ la³ má²cuá¹tson³ jáun² tsú² ca³la³ ñí¹ ca³quienh² jná¹³ zein²¹ tsú² ñí¹con² tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ hí³.

22 Hi³ jáun² Agripa hí³ ca³záih³ Festo:

—Ja³bí¹ jná¹³ jmí¹ zain³² ne¹ jái¹³ quioh²¹ tsá² hí³.

Jáun² Festo ca³juáh³:

—Lí¹³ bíh¹ náih¹³ hnú² tsa³háu².

23 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² ca³chó³² siáh³ Agripa quionh³ Berenice ñí¹cuo² ñí¹ lí³ jáun² ñéih³ pa²¹. Ca³la³ hi³ jmu² jmái¹ bíh¹ tsú² jmí¹ taunh²¹ ñí¹ jáun² ca³la³ má²quionh³ tsá² ná¹lín³ juo¹³ hliáu³ ji³ tsá² ná¹chín¹ juú² jáun² ní² siáh³. Jmí¹jáun² ca³jmú³ Festo héih³² hi³ tsa³quian³ tsú² Po¹. 24 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³juáh³ Festo la³ lá²:

—Hnú² re²¹ Agripa ji³ tsá² ná¹ngih³² náh² ñí¹ lá² quiúnh¹ jnoh¹ ta³né³², sá¹ní² jien¹ náh² tsá²ñuh² lá². Jlánh¹ juóun³² tsá² judíos tsá² zian² juú² Jerusalén ji³ la³ má²quionh³ tsá² zian² juú² Cesarea lá² cha³² tsáu¹³ tsá²ñuh² lá², cá² ñí¹ ná¹hiú² ná¹mi³² tsú² hi³ jún³ bíh¹ tsá² lá², ca³la³ hi³ tiáunh¹ cú²tiú² cú²jan³² lín³². 25 Ti³la³ tiá² lin¹ tso³ tsoh¹ yáh³ jná¹³ hi³ juáh¹³ hi³ ca³tin¹ tsá² lá² jún³. Ti³la³ hnga² tsá² lá² ca³mí³ hi³ tsa³ma³re² tso³ quioh²¹ ta³ ñí¹ hnga² tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ juo¹³ dí², jáun² ca³lén¹³ jná¹³ hi³ cu³tsa³² zein²¹ tsú² cú²jueh³² ñí¹con² tsá² hí³. 26 Ti³la³ hí¹ cáun² yáh³ jái¹³ tiá² zia³² he³ cun³quionh³ zein²¹ jná¹³ tsá² lá² ñí¹con² tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ juo¹³ dí². Jáun² bíh¹ lí²te³ jná¹³ tsú² hi³ nó³² ta³ máh¹ hnoh², la³ñí¹ la³ján³ ta³ máh¹ hnú² na²¹ re²¹ Agripa, jáun² ní¹ má¹lí²cán¹³ dí² re² jú¹ tson², cháuh³² cáun² jái¹³ hi³ lí¹³ tón¹³ jná¹³ ñí¹ sí² hi³ zein²¹ jná¹³ ñí¹con² juo¹³ dí². 27 Quí¹ jná¹³ len³ hi³ tiá² re² jniá³ yáh³ hi³ cáun² lí¹ zein²¹ jná¹³ jan² tsá² tson³ ta³ lin²¹, ní¹juáh³ hí¹ cáun² tso³ tiá² la³ quionh³ yáh³.

26

Po¹ cue³² jú¹ tson² quioh²¹ ta³ ñí¹ re²¹ Agripa

1 Jáun² Agripa ca³záih³ Po¹:

—Má²lí¹³ cuéh¹ hnú² jú¹ tson² quián¹³ ta³né³².

Jáun² Po¹ ca³hái³² cuo² hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

2 —Hnú² re²¹ Agripa, hiún² lín³² bíh¹ tsin³² jná¹³ hi³ juah²¹ ñí¹con² hnú² la³ji³² la³ cun³ tso³ hi³ ná¹cha³² tsá² *judíos quion²¹ jná¹³, 3 quí¹ ño¹ jná¹³ hi³ hnú² má²ñíh¹ re² la³jí³² hi³ ná¹ngi²³ dí², tsá² judíos, hi³ ñíh¹ hnú² siáh³ la³ji³² jái¹³ ñí¹ tiá² tiáuh¹ dí² cá²hon³. Hi³ jáun² mí²³ jná¹³ ñí¹con² hnú² hi³ má¹juenh¹³ hnú² honh² hi³ náih¹³ jái¹³ hi³ juah²¹ jná¹³ lá² ta³né³².

4 "La³jín³² bíh¹ tsá² judíos, tsá² juú²co¹ jná¹³, la³ má²quionh³ ji³ tsá² zian² Jerusalén ná¹ñi³² ha³ lánh³ ca³ngí³ jná¹³ ja¹ quioh²¹ tsú² jmí¹ tsá¹míh¹ ná¹ hi³ la³ ti³ ta³né³². 5 Ja³bí¹ ná¹ñi³² bíh¹ tsú² hmóu³², sá¹jmí¹ hi³ hnió³ tsú² juáh³, hi³ tson² bíh¹ jná¹³ jan² tsá² cu³ nió³ tsá² *fariseo la³ cun³ jmí¹ míh² ná¹. Tsá² cu³ nió³ tsá² fariseos hí³ jlánh¹ re² má²tí³² cuáh³² quioh²¹ la³ cun³ ñí¹ la³ján³² tsá² ñí¹ hná¹ jáun². 6 Hi³ jáun² né³, ta³né³² má²zenh² jná¹³ ñí¹ lá² hi³ má²rá¹tsa² hnoh² héih³² cun³ñí¹ hi³ má²hu²¹ tsin³² jná¹³ hi³ Dió³² ma³tí³² la³ cun³ lí³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² jmí¹tin² quionh³ tsá²haun³² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí². 7 Tá¹ quia³tún³ tsoh³ jáun² dí² tsá² *Israel má²ná¹tioh³ tsí³ hi³ ma³tí³² Dió³² jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² jmí¹tin², hi³ jáun² má²má²tsú² má²jónh³² tsú² Dió³² la³ huá² la³ jma². Cun³ñí¹ hi³hliá² má²hu²¹ tsin³² jná¹³ la³ jáun² bíh¹ hnú² re²¹ Agripa, hi³ jáun² bíh¹ tso³ má²cha³² tsá² judíos hí³ quion²¹ jná¹³ ta³né³². 8 ¿Hí¹ ná¹lín²³ hnoh² tsá² tionh² náh² ñí¹ lá² hi³ tiá² tin² Dió³² jmu³ hi³ jenh¹³ tsá² má²cá²tsan³?

9 "Chín¹dí¹ huen² bíh¹ jná¹³ jmí¹ len³ hi³ jmu¹ hian² tsin³² cun³quionh³ la³jáh³ dú¹ ñí¹ hi³ hlah³ ñí¹con² tsá² má²tanh² ta²¹ Jesús Tsá² Nazaret; 10 la³ jáun² bíh¹ ca³jmú³² jná¹³ já¹ juú² Jerusalén. Juóun³² tsá² má²tanh² hí³ ta²¹ Jesús ca³tonh¹ jná¹³ hñu³mí¹ñí² cun³quionh³ héih³² quioh²¹ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³. Hi³ jmí¹ ca³ma³tsán² tsú² jáun² tsá² hí³ né³, ja³bí¹ jná¹³ uá²jai³² ca³juánh³² hi³ ca³tin¹ tsú² jún³. 11 Hliáun³ jéin³² lín³² bíh¹ ca³jmuh³² jná¹³ tsú² hian² tsin³², hi³ jmí¹ hnó²¹ jná¹³ hi³ tu³ hión³² tsú² Tsá² má²tanh² tsú² hí³ ta²¹. La³ jáun² bíh¹ ca³ñí¹jmú²¹ jná¹³ la³jí³² hñu³ cuáh³² quiú¹³ dí² tsá² judíos, hú¹tá¹ jmí¹ míh²³ lín³² tsin³² jná¹³ ñí¹con² tsú². Hí¹ la³ ti³ juú²co¹ juú²hñú¹³ *tsá²cá²jo²¹ yáh³ ñéi¹ jná¹³ hi³ ñí¹jmú²¹ hian² tsin³² ñí¹con² tsá² judíos, tsá² má²tanh² hí³ ta²¹ Jesús ñí¹ jáun².

Po¹ cha³² siáh³ ha³ lánh³ rón³² ca³tí² cá²jéinh³² jmí¹ tsí³

(Hechos 9:1-19; 22:6-16)

12 "Jmí¹ ngau²¹ jná¹³ jáun² juú² Damasco hi³ jmí¹ hnó²¹ jná¹³ ñí¹jmú²¹ siáh³ la³ jáun², hi³ jmí¹ hí¹ñe² jná¹³ cun³quionh³ héih³² quioh²¹ tsá² ná¹lín³ mi³jmú³, hi³ jmí¹ má²quion¹ jná¹³ cáun² sí² hi³ ca³cué³ tsá² hí³ hi³ lin¹ hi³ jmí¹ ngau²¹ ná¹ cun³quionh³ héih³² quioh²¹ tsú². 13 Ti³la³ hú¹ jui³² jáun² ca³jíe³² jná¹³ cáun² joh¹ cun³ chi³hiú², hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ pin³ la³ cónh³ bíh¹ joh¹ hiú². Hnú² re²¹, joh¹ jáun² táin³ jná¹³ ji³ la³ ji³ tsá² jmí¹ quiúnh¹ jná¹³ jmí¹jáun². 14 Jmí¹jáun² ca³sauh³ jnoh¹ cu³hna²¹ jáh³ la³jái³² jáun², jáun² ca³nái³² jná¹³ cáun² ho³ tsáu² hi³ ñí¹hleh²¹ jú¹ *hebreo, hi³ ñí¹juah²¹: "Hnú² Saulo, Saulo, ¿he³ lái³² jmuh³² hnú² hian² honh² ñí¹con² jná¹³? Jmuh³² hlai³ quián¹³ huen² bíh¹ hnú² la³jmí¹ jmu² jáh³ cuí²³ jah³² ní¹ má¹ca³hinh³ tsú² quionh³ mí¹ñí² zúnh²". 15 Jáun² jná¹³ né³ ca³juánh³²: "¿Hin² bíh¹ tsánh² hnú² Ti³²?" Jáun² Ti³² Juóu³² jná¹³ hí³ ca³juáh³: "Jná¹³ bíh¹ la³²

Jesús Tsá² jmoh¹ hnú² hian² honh². 16 Náu², zenh² nú² jmu³, quí¹ né³² má²cá²jnia³ jná¹³ jen³ nú², quí¹hliá² má²hiau²¹ jná¹³ hnú² hi³ lín¹³ nú² quian²¹ jná¹³, ji³ hi³ zíh¹³ hnú² siáh³ jú¹ tson², hi³ juoh¹ hnú² tsáu² la³ cun³ hi³ má²lí²jieh³ hi³ ca³tin¹ jná¹³ ji³ hi³ né³bí¹ jieh²¹ nú² ní² siáh³. 17 Hnú² bíh¹ zei²¹ jná¹³ ñí¹con² tsá² judíos ji³ ñí¹con² tsá²cá²jo²¹ ní², hi³ jná¹³ bíh¹ liau¹ siáh³ ja¹ tsá² hí³. 18 Hnú² zei²¹ jná¹³ ñí¹con² tsá² hí³ hi³ cuá¹niah²¹ hnú² ñí¹ tsú², hi³ cuá¹tí¹ cuá¹jinh²¹ nú² tsá² ñi³táunh¹ hí³ já¹niéi², jáun² tsa³táunh¹ tsú² jui³² ñí¹ tie³ joh¹, hi³ jáun² tiú²uú² ma³zian² tsú² jo³cuo² tsá² hláinh¹, ti³la³ jo³cuo² Dió³² bíh¹ má²ma³zian² tsú². Má¹jáun² lí¹³ hiáuh³ tsú² uu³i³tso³ hi³ lí¹³ hiáuh³ tsú² siáh³ la³ cun³ hi³ qui³ cué²³ jná¹³ ñí¹con² la³jín³² tsá² má²ná¹chan¹ ñí¹con² jná¹³, cun³ñí¹ hi³ ca³taunh² tsú² ta²¹ jná¹³”.

19 ”Hi³ jáun² né³, hnú² re²¹ Agripa, tiá² ti³ có³² ca³chá³ yáh³ jná¹³ la³ cun³ hi³ ca³jnia³ jéin³², hi³ ja³ jáun² hñu³mi³cuú². 20 Ti³la³ jná¹³ dá² ca³ma³liau²¹ bíh¹ hi³ ca³hléh³ jái¹³ ñí¹con² tsá² juú² Damasco tín², ñí¹con² tsá² juú² Jerusalén, ñí¹con² tsá² hín¹³ ti³ Judea, ji³ ñí¹con² tsá²cá²jo²¹ ní² siáh³. Hi³ ca³ñí¹juo¹³ jná¹³ tsú² hi³ ti³ jéinh³² tsú² jmí¹ tsí³ ñí¹con² Dió³², hi³ hniáuh³² ma³li²¹ tsú² siáh³ hi³ tson², cu³tí³ má²cá²tí² cá²jéinh³² jmí¹ tsí³. 21 Cun³ñí¹ hi³ juanh³² la³ ní² bíh¹ jná¹³ hi³ jáun² ca³ma³tsau¹³ tsá² judíos hñu³ cuáh³² chín¹ quioh²¹, hi³ jmí¹ hnió³ tsú² jngah³ siáh³. 22 Ti³la³ jlánh¹ má²hau³ jná¹³ Dió³² má¹ná¹, jáun² tiá³ nio² tsin³² jná¹³ hi³ lienh¹ jná¹³ tsáu² la³ má²lienh¹ jáun² la³ ti³ ta³né³², cuí¹ tsá¹míh¹ cuí¹ tsá² má²lieih²¹. Hí¹ cónh³ tiá² hléh²³ jná¹³ jú¹ siáh³, ti³la³ jná¹³ hléh²³ la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³cué³ tsá² ca³lin³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin² bíh¹ quionh³ hla¹ Moisés, jmí¹ ca³juáh³ tsú² jáun² he³ lí¹³ jmí¹tsú² jmí¹ja³². 23 Tsá² hí³ ca³juáh³ hi³ Tsá² lín¹³ Cristo ca³tin¹ ma³tso² tsí³; ní¹ má¹jun² tsú² jáun² né³, hnga² tsú² lín¹³ tsá² la³ñí¹ hi³ lín³ tsá² hmai²¹ ní¹ má¹ca³jenh¹³ ja¹ hla¹, má¹jáun² ma³li²¹ tsú² hi³ lí¹³ liáu³ dí², tsá² judíos tsá²co¹ dí², ji³ tsá²cá²jo²¹ ní² siáh³.

Po¹ hnió³ hi³ tí¹ jeinh²¹ jmí¹ tsí³ Agripa

24 Tá¹la³ dí¹má²tson² jáun² bíh¹ Po¹ jái¹³ jáun², ca³hléh³ Festo tiá³, hi³ ca³juáh³:

—¡Má²ca³ngáu² bíh¹ hniu³² Po¹! Cun³ñí¹ hi³hliá² ja³²li³ hliáun³ sí² má²ca³ma³tin¹³ bíh¹ hniu³², hi³ jáun² má²ca³ngáu² nú².

25 Ti³la³ Po¹ né³ ca³ngái³ siáh³:

—Hnú² Festo tsá² ho² ta²¹ juo¹³ jnoh¹, jun³juáh¹³ hi³ ngo² yáh³ jná¹³, ti³la³ jná¹³ dá² hléh²³ jú¹ tson² bíh¹, la³ cun³ jë¹ jan² tsá² hu²¹ jui³² re² jë¹. 26 Lá² cuá³ re²¹ Agripa tsá² ñi³² re² jái¹³ lá², jáun² tiá³ nio² tsin³² jná¹³ hi³ hléh²³ ta³ ñí¹ tsú²; quí¹ cu³tí³ ño¹ jná¹³ hi³ tiá² ná¹hmá¹ yáh³ jái¹³ lá² ñí¹con² tsú², quí¹ tiá² ñí¹ ná¹hmá¹ ná¹jní¹ li³ yáh³ la³ jáun². 27 Hnú² re²¹ Agripa, ¿há¹ jun³juáh¹³ táunh²³ bíh¹ hnú² ta²¹ jái¹³ hi³ ca³juáh³ jáun² tsá² ca³lin³ hí³ ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin²? Cun³ño¹ jná¹³ hi³ táunh²³ bíh¹ hnú² ta²¹.

28 Hi³ jáun² Agripa ca³juáh³:

—Há¹, cú¹pih²¹ bíh¹ jéi³²í¹ hniauh³ hi³ tí¹ jenh¹ hnú² jná¹³ hi³ jáun² lín¹³ jná¹³ tsá² má²lán¹³ Cristo.

29 Hi³ jáun² Po¹ ca³juáh³ siáh³:

—Uá¹ i³ cú¹pih²¹ jéi³²í¹ hniauh³ ho³ uá¹ i³ hliáun³, ti³la³ cáun² bíh¹ hi³ mí²³ jná¹³ ñí¹con² Dió³² hi³ hnó³² jná¹³ hi³ lín¹³ dí² cá²ren² quiúnh¹ jná¹³; jun³juáh¹³ jmáh³la³ huen² hnú² yáh³ má¹ná¹, quí¹ ja³bí¹ ji³lin² tsá² ná¹nái³² lá² bíh¹ uá²jai³². Ti³la³ jun³juáh¹³ hnó³² jná¹³ hi³ lín¹³ dí² cá²ren² la³jmí¹ chin¹ jná¹³ lá² cá²den¹ná¹ yáh³ má¹ná¹.

30 Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² Po¹ la³ ní² né³, ca³nu³ ca³tiánh³ tsú² ji³lin²: tsá² lín³ re²¹, tsá² ho² ta²¹ ji³ Berenice, ji³ la³jín³² tsá² jmí¹ tionh¹ tsú² hí³ quionh³ ní² siáh³, 31 hi³ ca³ñí¹juú¹ ñí¹hlénh¹³ ti³ có³² jái¹³ jáun², hi³ ca³juónh³ la³ lá²:

—Hí¹ cáun² tiá² hi³ la³ ca³jmú³ yáh³ tsá² ní² hi³ juáh¹³ hi³ jmí¹ ca³tin¹ tsú² jún³, sa³jun³ ca³ti²¹ bíh¹ hi³ cuá¹húm¹ tsú² hñu³mí¹ñí².

32 Jáun² Agripa ca³záih³ Festo:

—Jmí¹ má²lí¹³ bíh¹ lion¹ tsú² sá¹jmí¹ hi³ tiá² má²ca³mí³ tsú² hnga² hi³ tsa³ma³re² jái¹³ ní² ñí¹con² hnga² *tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹.

27

Zen² tsú² Po¹ la³ ti³ juú² Roma

1 Jáun² né³, jmí¹ ca³lín¹³ tsú² hi³ má²hniáuh³² tsáu¹³ jnoh¹ hué³² Italia, jáun² ca³jienh³ tsú² Po¹ jo³cuo² hliáu³ tsá² chín¹ jmái² Julio la³ má²quionh³ tsá² tson³ siánh³ siáh³. Julio hí³ jmí¹ ñi³quionh¹³ cun³ nió³ hliáu³ tsá² téh²³ tsú² “Hliáu³ Joh¹ Tsá² Cuá¹lín³ Mi³chí¹”. 2 Juú² Cesarea jáun² ca³tauh²¹ jnoh¹ cáun² mu² pa²¹, mu² jáun² ja³ ti³ juú² Adramitio, hi³ la³ tsó³² siáh³ hi³ cáun² hi³ cáun² juú² tioh³ can³² jmí²miih²¹ hué³² Asia. Ja³bí¹ jmí¹ quiúnh¹ jnoh¹ Aristarco jmí¹jáun², tsá² zian² juú² Tesalónica juú² hín¹³ ti³ hué³² Macedonia. 3 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² ca³cháu³² jnoh¹ juú² Sidón nio² can³² jmí²miih²¹. Ñí¹ jáun² ca³ja³ mii³ tsí³ Julio hí³ ñí¹con² Po¹, hi³ ca³cué³ jái¹³ hi³ tsa³ji³en³ Po¹ há²mei²¹ quioh²¹ ní¹juáh³ zia³² cáun² hi³ ma³hau³ tsá² hí³. 4 Jmí¹ ca³hué² jnoh¹ jáun² juú² Sidón jmí¹ ja³² chí³ tiá³ lín³² ti³ jui³² ñí¹ hí¹tsáu²³ jnoh¹, jáun² ti³ cuá² cáun¹ bíh¹ ca³hái³² hué³² Chipre nio² jáun² chu³

jmái² jmí¹ ca³nga² jnoh¹ jo²¹ ñí¹ tiá² nga³ he³ tiá³ chí³. 5 Ja³bí¹ cáun² ca³nga¹ bíh¹ jnoh¹ có³² Cilicia ji³ hué³² Panfilia ní² siáh³, jáun² ca³cháu³² jnoh¹ juú² Mira, juú² hín¹³ ti³ hué³² Licia.

6 Ñí¹ jáun² ca³jíe³ hliáu³ tsá² chín¹ cáun² mu² pa²¹ siáh³ siáh³, mu² ja³ ti³ juú² Alejandría hi³ la³ tsó³² ti³ hué³² Italia. Jáun² mu² jáun² ca³tauh²¹ jnoh¹ siáh³ hi³ ngau³ jnoh¹ jui³² tiáuh¹. 7 Tion³ cu³tí³ bíh¹ ca³cháu³² jnoh¹ ñí¹ má²janh² juú² Gnido, hliáun³ bíh¹ ca³lá² jmái¹ ca³lé³ jnoh¹ hú¹ jui³². Quí¹ la³ má²ja³² jáun² bíh¹ tiá³ chí³ ti³ jui³² ñí¹ hí¹tsáu²³ jnoh¹ jáun², jáun² cu³tsa³² ti³ jui³² can³² ñí¹ lí³ cáun² tiéi² hna¹³ hué³² Creta nio² chu³ jmái² bíh¹ ca³nga¹ jnoh¹ cú²jueh³², ñí¹ téh²³ tsú² jáun² Salmón, jui³² ñí¹ tiá² nga³ he² tiá³ chí³. 8 Tion³ bíh¹ ca³cháu³² jnoh¹ cun³ cá² tsó¹³ hué³² Creta jáun², ñí¹ nio² juú² Buenos Puertos nio² can³² jmí²miih²¹, juú² nio² má²janh² juú² Lasea.

9 Hliá² jlánh¹ hliáun³ jmái¹ ca³lé³ bíh¹ jnoh¹, jáun² ca³li³ háinh¹³ jui³² ñí¹ jmí²miih²¹, quí¹hliá² jmí¹ má²ca³nga² bíh¹ jmái¹ hi³ jlánh¹ má²hien²¹ tsá² *judíos, [jáun² má²má²janh² jmí¹ ñí¹cuóu³ bíh¹ jmí¹jáun²]. Hi³ jáun² Po¹ jmí¹ ca³híe³ cáun² jú¹ tson², hi³ ca³juáh³:

10 —Hnoh² tsá² quiúnh¹, jná¹³ jíe³² hi³ jlánh¹ háinh¹³ jui³² ñí¹ tsáu¹³ dí² ní¹juáh³ hi³ cáun² lí¹ hue¹³. Já² tsa³hín³ bíh¹ mu² la³ má²quionh³ lio²¹ hi³ tioh³, hi³ hí¹ la³ ti³ hmóu³² yáh³ dí² tsa³héin³ lí¹³.

11 Ti³la³ tiá² ta²¹ ca³taunh³ yáh³ hliáu³ tsá² chín¹ hi³ ca³juáh³ jáun² Po¹, jë¹ tsá² cuá¹quian³² bíh¹ mu² ca³taunh³ tsú² ta²¹, ji³ jë¹ hnga² tsá² quioh²¹ bíh¹ mu². 12 Quí¹ tiá² jmí¹ chú²¹ yáh³ ñí¹ jmí¹ ca³quiú² tsú² mu² jáun², quí¹hliá² má² jmí¹ ñí²cuóu³ bíh¹ siáh³, jáun² míh¹ tiá² la³jín³² tsú² ca³lín¹³ hi³ cu³tsa³² tsa³táunh¹ ti³ chí¹ján³, la³ ti³ juú² Fenice, juú² hín¹³ hué³² Creta jáun², jáun² ñí¹ jáun² quiú¹³ tsú² mu² ní¹juáh³ hi³ lí¹³ tá¹la³ ngá¹³ jáun² jmí¹ ñí¹cuóu³. Ní¹juáh³ hi³ tionh² tsú² Fenice jáun² né³, jnia³ jmí²miih²¹ ti³ cuá² chu²¹ ji³ ti³ cuá² cáun¹ ní¹juáh³ hi³ dí¹jíe²³ tsú² ti³ ñí¹ tá²tsi²¹ hiú².

Ja³² jmí³chí³ tá¹la³ ná¹han³² tsú² jmí²miih²¹

13 Jmí¹ má²lí²jíe³ tsú² jáun² hi³ huán¹ bíh¹ la³ ja³² chí³ ti³ la³ quián³, jáun² ca³lín¹³ tsú² hi³ má²lí¹³ bíh¹ tsa³táunh¹ siáh³ jui³² tiáunh¹. Jáun² ca³huén² tsú² siáh³ quionh³ mu² pa²¹ jáun² hi³ ja³taunh²¹ jui³² tiáunh¹ ti³ jui³² can³² hué³² Creta jáun². 14 Jmí¹ má²cu³lé³ jáun², cu³tsa³² bíh¹ jmí¹ ja²¹ jmí³chí³ tiá³ cu³tí³, hi³ ca³jmú³ hian² tsí³ ñí¹con² mu², jmí³chí³ jáun² téh²³ tsú² “nordeste”. 15 Ti³ có³² bíh¹ ca³hliá³ chí³ mu² jáun², jáun² cáun² ngau³ la³ cun³ ja³² chí³ jáun² bíh¹ cú²jueh³² mu² jáun². 16 Jmí¹ ca³nga² jnoh¹ jáun² ti³ jo²¹ ñí¹ tiá² nga³ póh²³ chí³ quioh²¹ hué³² pih²¹ jmái² Cauda nio² chu³ jmái², jmí¹jáun² tion³ cu³tí¹³ bíh¹ ca³tiau¹³ jnoh¹ hi³ ca³táunh¹ mu² pih²¹ ti³ la³ ñéih³ quioh²¹ mu² pa²¹, mu² pih²¹ hi³ liaun³² tsú² hi³ jmí¹ chí¹cuounh³² jáun² mu² pa²¹. 17 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³tsái³h³ tsú² hñe¹³ mu² pa²¹ jáun², quí¹ hi³ hnió³ tsú² li³ pin³. Jmí¹jáun² ca³sió³ tsú² hmih³² pa²¹ can²³ chí³ hi³ jmí¹ he¹ chi³cuú², jáun² cáun² ngau³ ca³lá² la³ cun³ ja³² chí³ jáun² bíh¹ mu², quí¹hliá² jmí¹ juénh² tsú² hi³ ní² lí¹ ca³hiéih³ mu² ñí¹ ná¹jui²¹ zái¹ lí¹ nio¹ hi³ téh²³ tsú² Sirte. 18 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² siáh³, la³ má²ja³² jáun² bíh¹ jmí³chí³ tiá³ lín³², jáun² cu³tsa³² ca³ma³liáu³² tsá² quionh³ tsá² cuá¹quian³² hí³ mu² hi³ cuí²³ lio²¹; 19 hí¹ la³ ti³ hi³ quioh²¹ mu² hi³ ñi³quian²¹ hí¹tiá³ yáh³ ca³cuí³ tsá² hí³ siáh³ ñí¹ má²hni³² jmái¹ jáun². 20 Hliáun³ jmái¹ bíh¹ tiú²uú² cá²jnia³ hiú², hi³ sa³jun³ chí¹jmai²¹ bíh¹ jniá³ siáh³ ta³ já¹nié i², hi³ jlánh¹ chí¹ñi¹ ja³² siáh³ jmí³chí³ jáun², jáun² tiú²uú² jmí¹ hai³² yáh³ jnoh¹ tsí³ hi³ liáu³.

21 Jmí¹ má²ngau³² hliáun³ jmái¹ hi³ tiú²uú² hin² ca³jmú³ má³², jáun² Po¹ ca³jmú³ zenh² ja¹ tsá² hí³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnoh² tsá² quiúnh¹, jmí¹ hniáuh²¹ bíh¹ hi³ táunh¹³ hnoh² ta²¹ la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³juo³ jná¹³ jáun² hnoh², hi³ tiá² jmí¹ hniáuh²¹ hue¹³ dí² hué³² Creta, hi³ jáun² tiá² jmí¹ quieinh²¹ dí² la³ lá², sa³jun³ jmí¹ tsa³hín³ siáh³ hi³ quiú¹³ dí². 22 Jáun² ta³né³² juanh³² jná¹³, ma³hiún¹³ náh² honh², quí¹ hí¹ jan² yáh³ hnoh² tiá² jún³ uá¹jinh¹ ca³ja³hín³ mu² lá². 23 Quí¹ jmí¹ hua² hmái³ ca³jnia³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² jéin³² jná¹³, tsá² lí²zen³ Dió³² Juóu³² jná¹³, Dió³² Tsá² ma³con²¹ jná¹³; 24 tsá² hí³ né³ lí²zéi³² jná¹³ la³ lá²: “Hnú² Po¹, ha³ lí² juenh³, quí¹ hniáuh³² bíh¹ cuá¹ma³jnia¹³ hnú² ta³ ñí¹ *tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ já¹ juú² Roma. Ja³bí¹ lión³² Dió³² la³jín³² tsá² quiúnh¹ hnú² ní² ñí¹ hmú²¹, quí¹ cun³ñí¹ hi³ Dió³² já³² mii³ tsi³”. La³ ní² bíh¹ lí²zéi³² jná¹³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³². 25 Hi³ jáun² ma³hiún¹³ náh² honh², quí¹ cáun² bíh¹ nio² tsin³² jná¹³ hi³ tson² ma³tí³² Dió³² la³ cun³ hi³ má²lí²juáh³ ní² tsá²cuú² tsá²ta³. 26 Ti³la³ cu³ jáun² ca³ti²¹ quieinh²¹ bíh¹ jnoh¹ hi³ tsa³hín³ mu² lá², hi³ tá¹tauh¹ dí² cáun² hué³² nio² chu³ jmái².

27 Hua² hi³ ca³tsin¹³ jáun² quia³quiún³ jmái¹ tá¹la³ má²hí¹tsau³² jáun² mu² rá¹quí² rá¹ca³² hñu³ jmí²miih²¹ ñí¹ má²téh²³ tsú² jáun² Adriático, la³ cun³ chu³ nie² jáun² ca³li³lieih²¹ tsá² quionh³ tsá² cuá¹quian³²

hí³ mu² hi³ má²hí¹hái³² má²janh² ñí¹ má²lí³ hué³². 28 Jmí¹jáun² ca³chá³ tsú² héih³² quionh³ cáun² hñe¹³ má²lí³ re² ní¹juáh³ hín² cónh³ tí³ ti³ la³ ñe¹ jmái², jáun² jmí¹ tí³ quiú³ ñí³. Jmí¹ má²cu³lé³ jáun² ca³chá³ tsú² siáh³ héih³², jáun² quia³hñá³ ñí³ bíh¹ jéi³²í¹ tí³. 29 Jmí¹jáun² ca³juénh² tsú² quí¹ ní² lí¹ ca³hiéih³ mu² jáun² quín¹, jáun² ca³na³tsí³ tsú² hñe¹³ quiún³ mí¹ñí² cáh¹ lín²¹, hi³ ca³tóh³ tsú² ti³ ñeh² jmái² ti³ cu³hna²¹ mu². [Mí¹ñí² jáun² jniá³ la³jmí¹ jniá³ mí¹ñí² mi³jui¹³]. Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³hiu³ ca³mí³ tsú² ñí¹con² Dió³² hi³ jniá³² tia³jui³². 30 Hi³ jáun² tsá² quionh³ hí³ tsá² cuá¹quian³² mu² jmí¹ má²hnió³ huén³² mu² jáun², jáun² ca³sió³ tsú² mu² pih²¹ hi³ liaun³² tsú² hi³ jmí¹ má²hu²¹ jáun² hñu³ mu²; ca³jmú³ tsú² la³juah²¹ dúh¹ hi³ tóh³² tsú² siáh³ mí¹ñí² cáh¹ jáun² ti³ mi³chí¹ mu².

31 Ti³la³ Po¹ la³jui³² ca³záih³ hliáu³ tsá² chín¹ la³ má²quionh³ hliáu³ joh¹ la³ lá²:

—Ní¹juáh³ tiú²uú² tiáunh¹ tsá² ó³² mu² lá², jáun² tiú²uú² lí¹³ yáh³ liáun³ náh².

32 Jmí¹jáun² la³jui³² ca³quieh³ hliáu³ hñe¹³ hi³ jmí¹ tsi²¹ mu² pih²¹ jáun², jáun² ca³táh³ mu² pih²¹ hi³ ta³tsi²¹ ñí¹ jmái².

33 Jmí¹ má²já²jnia² jáun² né³, ca³záih³ Po¹ la³jín³² tsá² hí³ hi³ chú³² cuh³ tsú² ca³lá² má³², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnoh² tsá² quiúnh¹, já² quia³quiún³ jmái¹ máh³ má²tí³ hi³ chih³² hnoh² ziú³ máh¹ ji³ hi³ tiá² má³² má²ca³quiéih³ hnoh² siáh³. 34 Jáun² jná¹³ juanh³² hi³ chú³² cúh¹³ hnoh² ca³lá² má³²; hniáuh³² bíh¹, quí¹ jáun² bíh¹ liáun³ hnoh². Quí¹ [hí¹ cáun² yáh³ tiá² hi³ quiunh²¹ tsá² ñí¹ tiauh¹ dí² lá²,] hí¹ cá² máih³² yáh³ jñú² chí¹ dí² tiá² lí¹ tsa³hái³.

35 Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² la³ ní² Po¹ ca³can³ cáun² hí³ siuh²¹, Dió³² tín² ca³cuéh³ tiá¹hmah¹ ta³ ñí¹ la³jín³² tsá² hí³, jáun² ca³hái³² hná¹ hi³ ca³cúh². 36 Jmí¹jáun² ca³joh¹³ siáh³ tsá² ná¹jíe²³ hí³ pí³ hi³ ca³tia³ tsí³ cuh³. 37 La³ cun³ ñí¹ la³jái³² jnoh¹ jáun² jmí¹ tiéi³ jnoh¹ tun³ nio² hña³láun³ tsi²¹ hnaih³² nio² quiún³ tsi²¹ quia³jñéi³ tsáu². 38 Jmí¹ má²lí²cuh³ tsú² jáun² la³ cun³ hi³ ñí¹cuh³ né³, ca³huéh³ tsú² la³jí³² cuú²miih²¹ hi³ jmí¹ tioh³ hñu³ mu² hi³ ca³súh³ ti³ hñu³ jmí²miih²¹, quí¹hliá² ca³li³hnió³ tsú² hi³ son¹³ ca³lá² héi² mu² jáun².

Tsúnh² juoh¹ mí¹ siún¹ nio² bíh¹ mu² pa²¹

39 Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun², tiá² jmí¹ lí²cuoh² yáh³ tsá² ná¹quian³² hí³ mu² hué³² ñí¹ má²ca³cha³táunh¹ dí² jáun², ti³la³ jmí¹ ca³jíe³ tsú² hi³ la³ zia³² cáun² ñí¹ rá¹hu²¹ ca³lá² jmí²miih²¹ hué³² jáun², ñí¹ zia³² ñí¹ rá¹jáun²³ zái¹ ñí¹ quiéin² can³² jmái², jáun² ca³lín¹³ tsú² hi³ jmu³ pí³, neh²¹ ní¹juáh³ tioh²¹ hi³ tsa³tinh¹ quionh³ mu² pa²¹ jáun² la³ ti³ jáun². 40 Jáun² cu³tsa³² cáun² ca³quieh³ bíh¹ tsú² hñe¹³ hi³ jmí¹ ná¹tsi²¹ jáun² mí¹ñí² cáh¹ hi³ ca³tóh³ tsú² jáun² ti³ ñeh² jmí²miih²¹ jmí¹ hua² jáun². Ja³bí¹ la³ cun³ jmí¹jáun² ca³záih³ tsú² hñe¹³ hi³ jmí¹ hñe² jo²¹hmá² míh¹ hi³ hu²¹ chu³ jmái² hi³ cónh³² tsú² ní¹juáh³ hín² tíh³ hnió³ tsú² tsó³² mu². Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³hái³² tsú² siáh³ chi³cuú² hmih³² pa²¹ hi³ can²³ jáun² chí³ ti³ mi³chí¹ mu², jmí¹jáun² ngau³ mu² jáun² ti³ jui³² ñí¹ rá¹jáun²³ jáun² zái¹ quiéin². 41 Ti³la³ jmí¹ cá¹chó²¹ jáun² mu² ñí¹ cuú² mái²³ jmái² né³, ti³ có³² bíh¹ ngau³ mu² hi³ ca³hiéih³ chí¹ ñí¹ la³ má²ná¹jui²¹ zái¹. Ja¹ zái¹ jáun² bíh¹ ca³ta³chí¹quéih²³ chí¹ mu² jáun², hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ tiú²uú² li³ jíeh³. Jmí¹jáun² ca³li³liau³ hi³ tsúnh² ti³ cu³hna²¹ mu² quí¹hliá² jlánh¹ tiá³ ja³² ma³ quin³² ma³ cu³ tsin¹ jmí²miih²¹.

42 Jmí¹jáun² jmí¹ hnió³ hliáu³ jngih³ la³jín³² tsá² tson³, hi³ jáun² tiá² liáun³ tsú² hi³ ra³tsi³² jmái². 43 Ti³la³ hliáu³ tsá² chín¹ hí³ né³ ca³li³hnió³ lión³² Po¹, jáun² tiá² jái¹³ ca³cué³ yáh³ tsú² hi³ jngih³ tsá² quionh³ tsú² tsá² tson³. Ti³ héih³² ca³jmú³ bíh¹ tsú² hi³ ní¹juáh³ tsá² tin² ca³ jmái², tsá² hí³ tín² tónh³² jmái² la³ñí¹ hi³ tính³² ti³ ñí¹ quiéin²; 44 ti³la³ ñí¹ tsá² cá²tsáun¹ jáun² né³, quionh³ jo²¹hmá² bíh¹ já¹taunh²¹, ho³lá²dá² quionh³ juoh¹ hmá² hi³ jmí¹ lí³ mu². La³ jáun² bíh¹ li³ hi³ ca³liáu³ jnoh¹ la³jái³² hi³ ca³cháu³² ñí¹ quiéin².

28

Zia³² hi³ quiunh³² Po¹ hué³² Malta nio² chu³ jmái²

1 Jmí¹ má²ca³liáu³ jnoh¹ jáun² la³jái³², jmí¹jáun² ca³li³ né¹ jnoh¹ hi³ Malta bíh¹ la³ jmái² hué³² pih²¹ nio² jáun² chu³ jmái². 2 Tsá² hué³² jáun² jlánh¹ ca³ma³hniau³ jnoh¹, hi³ jáun² ca³tó³ tsú² cáun² sí² pa²¹ quí¹hliá² jlánh¹ jmí³ hi³ jáun² cuóu³ lín³² bíh¹; jáun² ca³te³ tsú² jnoh¹ la³jái³² ti³ ñí¹ nio¹ sí² hi³ choh²¹ jnoh¹. 3 Jáun² Po¹ ca³jieh³ cá² tsu²¹ cuo¹ hi³ ca³tóh³ sí²; tá¹la³ jmí¹ dí¹toh² tsú² sí² cuo¹ jáun² né³, cua³han³ jan² jáh³ hláinh¹ jmí¹ cá¹chéi²¹, hi³ jáun² ca³ca³ cuo² Po¹. 4 Jmí¹ ca³jíe³ tsá² hué³² jáun² hi³ chin¹ jáh³ hláinh¹ cuo² Po¹, jáun² ca³juu³ ca³hlénh³ ja¹ hmóu³² hi³ ca³juáh³:

—Cu³tí³ jan² tsá² la³ jngih² tsáu² bíh¹ ni³², hi³ jáun² ta³né³² má²ca³hinh³² tsú² tsáu¹³ hi³ má²lí²jmú³ dió³² [Dike] juo¹³ jnoh¹, tsá² rá²tsi³² héih³², uá¹jinh¹ jmí¹ má²ca³liáun³ tsú² ñí¹con² jmí²miih²¹.

5 Ti³la³ Po¹ má¹ná¹, cáun² ca³pí³ ñí¹ sí² bíh¹ cuo², jáun² ca³tánh³ jáh³ hí³ ja¹ sí², hí¹

cáun² tiá² hi³ ca³quiúnh³² yáh³ tsú². 6 Jáun² la³jín³² tsá² hí³ cáun² jmí¹ má²ná¹jan³² hi³ dáun¹³ Po¹, ho³ hi³ né³bí¹ quɨnh³ hi³ jún³. Jmí¹ má²cu³lé³ ná¹jan³² tsú² jáun² né³, ca³jíe³ hi³ hí¹ cáun² yáh³ tiá² hi³ ca³jéinh³² Po¹, jmí¹jáun² ca³jenh³ tsú² siáh³ jmí¹ tsí³ hi³ ca³juónh³ hi³ dió³² bí¹ néh¹ Po¹.

7 Má²janh² ñí¹ jáun² jmí¹ cuá³ jan² tsá² jmáɨ² Publio, tsá² ho² ta²¹ hué³² pih²¹ jáun². Tsá² hí³ jlánh¹ re² tɨn² ca³he³ jnoh¹ hi³ ca³taunh² tsú² jnoh¹ ho¹ñí¹ tá¹la³ ca³tauh¹³ jnoh¹ jáun² hnɨ³² jmáɨ¹ hñú¹³ tsú². 8 Jmáɨ¹ jáun² jmí¹ rá²tsáun¹ jméi² Publio hí³, hi³ jmí¹ lí²³ chéin³ cú²hiú² cú²cuóh³², ji³ hi³ táɨ³² siáh³ jmɨ². Jáun² Po¹ ca³ñí¹jɨen¹³ tsá² tsáun¹ hí³ ñí¹ rón²¹, jáun² ca³liéinh³² Dió³². Jmí¹jáun² ca³ra³tsi³² tsú² cuo² ñí¹ quioh²¹ tsá² tsáun¹ hí³ hi³ ca³jmah³ dí². 9 Jmí¹ lɨ²¹ jáun² la³ jáun² cua³taunh²¹ siáh³ la³jín³² tsá² ná¹tsáun¹ hué³² pih²¹ jáun²; ja³bí¹ lan³ bíh¹ siáh³ tsá² hí³. 10 Jmí¹jáun² jlánh¹ hliáun³ hi³ lí¹ ca³cué³ tsú² jnoh¹. Hi³ jmí¹ ti³ ñí¹ hue¹³ jnoh¹ hi³ má²tauh²¹ jnoh¹ siáh³ cáun² mu² pa²¹ né³, tsá² hí³ lí¹ ca³cué³ siáh³ la³jí³² la³ cun³ hi³ lɨ³ hniáuh³² quiú¹³ jnoh¹ hú¹ juɨ³².

Má²chau²¹ Po¹ já¹ juú² Roma

11 Jmí¹ ca³táɨh¹³ jáun² hnɨ³² zíh² hi³ tiauh² jnoh¹ hué³² pih²¹ nio² jáun² chu³ jmáɨ², jáun² ca³tauh²¹ jnoh¹ cáun² mu² pa²¹ hi³ la³ ca³quiú² tsú² hué³² pih²¹ jáun² tá¹la³ ca³nga² jáun² jmí¹ ñí¹cuóu³. Mu² jáun² ja³ ti³ juú² Alejandría; ti³ mi³chí¹ mu² jáun² né³ jmí¹ tá²láɨn¹ gon³ dió³² juo¹³ tsá² hí³, dió³² hí³ jmáɨ² Cástor ji³ Pólux. 12 Hi³ ca³hué² jnoh¹ hué³² pih²¹ jáun² né³ ca³cháu³² jnoh¹ juú² Siracusa nio² can³² jmí²miih²¹. Ñí¹ jáun² ca³tauh¹³ jnoh¹ hnɨ³² jmáɨ¹. 13 Jmí¹jáun² ca³hué² jnoh¹ siáh³ hi³ [ngau³ jnoh¹ juɨ³² có³² hué³² Silicia,] jáun² ca³cháu³² jnoh¹ juú² Regio [hín¹³ hué³² Italia]. Jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² siáh³ ja³ chí³ ti³ la³ quián³, hi³ jáun² ca³hué² jnoh¹ juú² Regio jáun², jáun² jmí¹ cá¹jniá²¹ jáun² ca³cháu³² jnoh¹ juú² Puteoli [hín¹³ siáh³ hué³² Italia jáun²]. 14 Ñí¹ jáun² ca³jenh² jnoh¹ ma³ jan² tsá² reh² dí², jáun² tsá² hí³ ca³jau³ jnoh¹ hñú¹³ hi³ ca³chau³ tsú² jnoh¹ quiau³ jmáɨ¹. Jmí¹ lɨ²¹ jáun² né³, juɨ³² ta³ bíh¹ jnoh¹ jéi³²í¹ ngau³ la³ ti³ juú² Roma. 15 Jmí¹ ca³lɨ³ ñi³² tsá² reh² zian² juú² Roma hi³ hí¹tsáu²³ jnoh¹, jáun² ca³ñí¹jaun¹³ tsú² jnoh¹ hú¹ juɨ³². Jmí¹jáun² ca³jenh² jnoh¹ tsú² ñí¹ lí³ hmah²¹ pa²¹ téh²³ tsú² “Hmah²¹ quioh²¹ hla¹ Apio”, jáun² cá² tsáun¹ siáh³ ca³jenh² jnoh¹ juú² Tres Tabernas. Jmí¹ ca³ji³en³² jáun² Po¹ tsá² hí³ ca³cuéh³ tiá¹hmah¹ Dió³², hi³ ca³niau³ siáh³ tiá³ tsí³. 16 Jmí¹ cá¹cháu²¹ jnoh¹ jáun² já¹ juú² Roma né³, [jáun² hliáu³ tsá² chín¹ hí³ ca³jɨenh³ tsá² tson³ jmí¹ jan² hí³ ñí¹con² tsá² chín¹ jmu² hua³hí¹³ tsá² tson³, ti³la³] Po¹ ca³hiauh³ jáɨ¹³ hi³ cánh³ cuá³² bíh¹ la³ má²quionh³ jan² hliáu³ hi³ jmoh³ hua³hí¹³.

Po¹ hleh³² jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³² já¹ juú² Roma

17 Ñí¹ má²ti³² hnɨ³² jmáɨ¹ hi³ tiauh² jnoh¹ Roma ca³teh³ Po¹ tsá² *judíos tsá² ná¹ñí¹ tionh² já¹ juú² jáun², hi³ ja³táunh¹ tsú² ñí¹ cuá³ dí². Jmí¹ ca³ngɨh³² jáun² tsá² hí³ né³ ca³juáh³ Po¹ la³ lá²:

—Hnoh² tsá²cáu³, uá¹jinh¹ tiá² hi³ hlaɨh³ ca³jmú³² jná¹³ ñí¹con² tsá² judíos tsá²co¹ dí², sa³jun³ ca³ti²¹ la³ cun³ hi³ ná¹ngɨ²³ dí², ta³ hi³ ca³quiú² jáun² tsá²haun³² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí², ti³la³ cun³ jáun² ca³ma³tsau¹³ bíh¹ tsú² jná¹³ já¹ juú² Jerusalén hi³ ca³jɨenh³ tsú² jná¹³ ñí¹con² tsá² *romanos. 18 Hi³ jáun² jmí¹ ca³can³ tsá² romanos jú¹ tson² quion²¹ jná¹³, jmí¹ hnió³ bíh¹ tsú² liáu³², quí¹ hí¹ cáun² yáh³ tso³ tiá² lin¹ tsoh³ tsú² quion²¹ jná¹³ hi³ juáh¹³ hi³ ca³tɨn¹ jná¹³ jún³. 19 Ti³la³ tsá² judíos né³ tiá² ca³lɨ³ hiún² yáh³ tsí³ la³ jáun², hi³ jáun² ca³lɨ³ hniáuh³² mí¹³ jná¹³ huen² hi³ já¹ma³ré¹³ ta³ ñí¹ *tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ hué³² lá²; ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ já¹chá³ tsáu¹³ tsá²cáu³ yáh³ jná¹³ má¹ná¹. 20 Ca³ti²¹ jáɨ¹³ ní² bí¹ lí²té³ jná¹³ hnoh² né³² hi³ ñá¹táunh¹ náh² ñí¹ lá² hi³ juoh²¹ dí². Hi³ jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ hi³ qui³ ná¹he² ná¹jan³² dí² jáun², jnoh¹ tsá² *Israel, cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ cuá¹chin¹ jná¹³ cá²den¹ná¹ lá².

21 Jmí¹jáun² ca³juáh³ tsá² hí³:

—Hí¹ cáun² yáh³ sí² quioh²¹ tsá² hín¹³ ti³ Judea tiá² má²ca³héi¹³ jnoh¹ hi³ ca³tɨn¹ hnú², sa³jun³ tsá² judíos ja³taunh²¹ ñí¹ jáun² má²ca³hléh³ hlaɨh³ hi³ ca³tɨn¹ hnú². 22 Hnáu² bíh¹ jnoh¹ náɨ¹³ la³ cun³ hi³ lín²³ hnú², quí¹ má²né¹ jnoh¹ hi³ jlánh¹ hlaɨh³ hleh³² míh¹ tiá² la³jín³² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² cu³ nió³ hmaɨ²¹ hí³.

23 Jáun² hmóu³² tsá² hí³ ca³tón³ jmáɨ¹ líh³ ja³jɨen³ siáh³ Po¹. Jmí¹ ca³tsɨn¹³ jáun² jmáɨ¹ hi³ ca³tón³ tsú² né³, ca³ngɨh³² juóun³² lín³² ñí¹ cuá³ jáun² Po¹. Jmí¹jáun² ca³hléh³ Po¹ ca³la³ hlu³ jmáɨ¹ ca³la³ ñí¹ ca³hláu³, hi³ ca³hléh³ ca³ti²¹ ha³ lánh³ rón³² hniáuh³² tónh³² tsú² jo³cuo² Dió³². Hi³ ca³ma³tson² tsú² jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ Jesús ñí¹con² tsá² hí³ cun³quionh³ jáɨ¹³ hi³ rá¹juáh³ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, ji³ jáɨ¹³ hi³ rá¹tioh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ tsá² ca³lɨn³ *ti³² jë¹ Dió³² ní² siáh³. 24 Jmí¹jáun² zian² tsá² ca³taunh³ ta²¹, ja³bí¹ la³ jáun² zian² siáh³ tsá² tiá² ta²¹ ca³taunh³. 25 Jáun² cun³ñí¹ hi³ tiá² ca³lɨ³ cáun² yáh³ jáɨ¹³, jáun² cu³tsa³² ca³huén² bíh¹ tsú² cú²jueh³² jmí¹ ca³náɨ³² siáh³ cáun² jáɨ¹³ hi³ ca³juáh³ Po¹ la³ lá²:

—Jú¹ tson² cu³tí³ bíh¹ ca³cué³ Jmí²chí³
Chun¹ ñí¹con² tsá²haun³² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí²
cun³quionh³ hla¹ Isaías ti³² jë¹ Dió³², jmí¹
ca³juáh³ jáun² la³ lá²:
26 Cua³², cuá²zéih³ tsá² ó³² já꞉¹³ lá²:
Cu³tí³ ná꞉h¹³ bíh¹ hnoh² la³ má²na꞉h³² jáun²,
ti꞉³la³ tiá² ng꞉¹³ yáh³ náh²;
hi³ cu³tí³ hú¹tá¹ ji꞉eh²¹ náh² siáh³ la³
má²jíeh³² jáun²,
ti꞉³la³ tiá² li꞉³tsi꞉n² yáh³ náh² la³ cun³ hi³ ji꞉eh²¹
jáun².
27 Cún¹ tio¹ bíh¹ má²cá²jéinh³² tsí³ tsá² zian²
hué³² lá²,
quí¹ tiá² hnió³ yáh³ tsú² há¹ ng꞉¹³.
La³jmí¹ jmu² tsá² tiá² cuá¹ tsi²¹ bíh¹ jmu²
tsú²,
quí¹ hi³ tiá² hnió³ tsú² né³.
Jni³² bíh¹ tsú² ñí¹,
quí¹ hi³ tiá² hnió³ tsú² jíe³;
quí¹ la³ jáun² jmí¹ lí¹³ ti³ jéinh³² tsú² jmí¹ tsí³
ñí¹con² jná¹³,
hi³ jáun² jmí¹ lí¹³ lion¹ jná¹³.
28 Hi³ jáun² cuí¹ li³ ñíh¹³ hnoh² hi³ já꞉¹³
ca³ti²¹ ha³ lánh³ rón³² jmu² Dió³² hi³ liáun²³
tsáu² má²ca³zen³ Dió³² ñí¹con² *tsá²cá²jo²¹
bíh¹ cú²jueh³², quí¹ tsá² hí³ bíh¹ ti³ re² ne³.
29 [Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² Po¹ la³ ní²
né³, ja³tanh²¹ tsá² judíos hí³ hi³ hí¹juónh²³
cú²zúnh² tiáunh¹.]
30 Jáun² Po¹ né³ ca³cuá³ tun³ mii² tán¹ hñú³
ná¹hmáh¹ jáun² quioh²¹; hi³ ñí¹ jáun² né³ jmí¹
hen² tsú² la³jín³² tsá² jmí¹ tsá²ji꞉e³. 31 Jáun²
ca³hléh³ tsú² já꞉¹³ ca³ti²¹ ha³ lánh³ rón³² lí¹³
tónh³² tsáu² jo³cuo² Dió³², ca³la³ hí¹ cú¹pih²¹
tiá² cú² tiá² juénh²; hi³ ca³ma³ti꞉n² tsú² siáh³
tsáu² hi³ ca³ti꞉n¹ Jesús Ti꞉³² Juo¹³ dí², Tsá² lín³
Cristo. Hí¹ jan² tiá² hin² ca³qui³ ca³jna³ yáh³
hi³ jáun². [Cu³ ní² bíh¹ tí³ já꞉¹³.]

Sí² Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ñí¹con² Tsá² Romanos

Sí² hi³ ca³zen³ Po¹ ñí¹con² tsá² má²lín³ cuáh³² já¹ juú² Roma

1 Jná¹³ Po¹ cuá¹jmu² ná¹ sí² lá², tsá² lín³ jná¹³ *tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ Jesucristo. Dió³² ca³hiáu³² jná¹³ hi³ lín¹³ ná¹ jan² *ti³² tsá² quian³² jë¹ tsú², hi³ cuá¹chan¹ jná¹³ hi³ ngái¹ ná¹ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² ca³ti²¹ he³ lánh³ rón³² lí¹³ liáun³ tsáu²; 2 la³ cun³ lí³ jáun² jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² ca³la³ cun³ jmí¹tin² lín³² cun³quionh³ hla¹ tsá² jmí¹ ná¹lín³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³², jái¹³ hi³ má²rá¹lí³ jáun² ñí¹ Sí² yeh³ yáh³. 3 Jái¹³ jáun² ca³tin¹ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², Tsá² lín³ Jon² Dió³². Tsá² hí³ lín³ jan² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ re²¹ Dá²vi²¹ ca³ti²¹ hi³ ca³li³zian² tsú² jáun² ñí¹ hué²¹ lá². 4 Ti³la³ jmí¹ ca³jenh¹³ tsú² jáun² ja¹ hla¹ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ má¹ná¹, ca³li³ lin¹ bíh¹ hi³ lín³ tsú² Tsá² cú² juenh² Jon² Dió³². 5 Tsá² hí³ bíh¹ ca³ja³ mií³ tsí³ ñí¹con² jnoh¹, ji³ hi³ ca³cué³ tsú² siáh³ jái¹³ hi³ ná¹lái³ jnoh¹ ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³², hi³ jáun² tá¹ cáun² hngá¹máh³ lí¹³ li³ quien² Jesús cun³ñí¹ hi³ zian² tsá² chá³² cáun² tsí³ ñí¹con² tsú², tsá² taunh¹³ tsú² ta²¹. 6 Ja³bí¹ hnoh² siáh³ tiáunh¹ ja¹ quioh²¹ tsá² hí³, tsá² má²ca³te³ hí³ Dió³² hi³ lín¹³ tsá² joh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo.

7 Hi³ jáun² cuá¹jmu² jná¹³ sí² lá² ca³tin¹ hnoh², tsá² tionh² náh² já¹ juú² Roma ní², tsá² hniau³ náh² Dió³². Hí³ bíh¹ Tsá² ca³te³ hnoh² hi³ lín¹³ náh² tsá² joh¹ tsú². Hi³ jáun² né³, cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Dió³² Jméi² dí² ji³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² hi³ lí¹³ zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tin².

Po¹ hnió³ tsó³² já¹ juú² Roma

8 La³ñí¹ la³ján³ cue² jná¹³ tiá¹hmah¹ Dió³² ca³tin¹ ji³lin² hnoh² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, quí¹ tá¹ cáun² hngá¹máh³ bíh¹ má²ná¹cha³² tsáu² hi³ hnoh² jlánh¹ re² nio² cáun² honh² náh² ñí¹con² Dió³². 9 Dió³² hí³ bíh¹ lín³ Tsá² nau³² jái¹³ hi³ tson² bíh¹ lienh¹ jná¹³ tsú² jmái¹ ca³la³ jí³² ca³tin¹ hnoh², quí¹ qui³ cónh³ la³jonh³ jmí¹ tsin³² bíh¹ jná¹³ má²ti²¹ ñí¹con² Dió³², hi³ hléh²³ jná¹³ jú¹ chú³² hi³ ca³tin¹ Jon² tsú². 10 Hi³ hiú² mí²³ jná¹³ siáh³ ñí¹con² Dió³² ní¹juáh³ zia³² ha³ lánh³ rón³² lí¹³ ñe¹ jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh², ní¹juáh³ hi³ hnió³ Dió³². 11 Quí¹ jlánh¹ hniá¹ jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh² hi³ ñí¹ma³hau¹ ná¹ hnoh² li³ua³ cáun² hi³ hniáuh³² ca³ti²¹ hi³ zian² náh² quiúnh¹ Dió³², jáun² ti³ li³mí¹ tiá³ niau²¹ honh² náh²; 12 ho³ hi³ cue¹³ dí² pí³ tsá²ján² tsá²ján² yáh³ cun³ñí¹ hi³ táunh²³ dí² ta²¹ cá²re².

13 Hnoh² reh², hnó³² jná¹³ hi³ li³ ñíh¹³ hnoh² hi³ hliáun³ jéin³² má²ca³li³hnó³² jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh², ti³la³ la³ ti³ ta³né³² tiá² má²ca³li³ yáh³. Má²ca³li³hnó³² lín³² bíh¹ jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh², hi³ jáun² lí¹³ zian² siáh³ tsá² tanh² ta²¹ Dió³² já¹ juú² ní² quián¹³ hnoh², la³jmí¹ má²ca³li³zian² ja¹ *tsá²cá²jo²¹ ñí¹ hliáun³ ñí¹ siáh³ siáh³. 14 Jná¹³ ca³tin¹ hléh¹³ ñí¹con² ca³la³ ji³lin² tsáu² cuí¹ hin² mi³ tsánh², uá¹ hi³ tsá² tin² hléh³² jú¹jma² *griego la³ qui³ tái² dí², ho³lá²dá² tsá² hleh³² jú¹jma² siáh³, uá¹ hi³ tsá² má²ca³hia³ ca³táunh³ lín³² ho³lá²dá² tsá² tiá² hi³ ñi³². 15 Hi³ jáun² jlánh¹ dí¹quian¹ jná¹³ hi³ hléh¹³ ná¹ jú¹ chú³² ñí¹con² hnoh², tsá² zian² náh² já¹ juú² Roma ní².

Pí³ hi³ quian³² jú¹ chú³²

16 Tiá² lí²heh¹ yáh³ jná¹³ ca³ti²¹ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³², quí¹ jái¹³ jáun² quian³² pí³ quioh²¹ Dió³² hi³ lí¹³ liáun³ ca³la³ jín³² tsá² cha³² cáun² tsí³ ñí¹con² Cristo, la³ñí¹ la³ján³ tsá² *judíos tín², hi³ ja³bí¹ tsá²cá²jo²¹ ní² siáh³. 17 Jú¹ chú³² ní² hie³² jú¹ tson² hi³ Dió³² he² dí² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³ ní¹juáh³ hi³ má²nio² cáun² tsí³ dí², quí¹ jí³²la³ hi³ taunh³² jáun² ta²¹ bíh¹ tsú² li³ quien²; la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³²: “Ní¹juáh³ tsá² má²chun¹ ñí¹con² Dió³² cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³, tsá² la³ hí³ bíh¹ lí¹³ zian²”.

Tso³ quioh²¹ la³jín³² tsá²mi³cuóun²

18 Quí¹ má²jnia³² bíh¹ Dió³² hi³ hú¹tá¹ míh²³ lín³² tsí³ ca³ti²¹ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ jmu² tsáu², ji³ la³jí³² hi³ tiá² ti³² tsí³ dí² hi³ jmu² tsáu² ní² siáh³, la³ cun³ tsá² tiá² jái¹³ cue³² hi³ li³ ñi³² tsáu² jú¹ tson² cun³quionh³ hi³ hlah³ hi³ jmu² tsú² jáun². 19 Quí¹ ñi³² re² lín³² bíh¹ tsá² hí³ hi³ he³ lí¹³ li³ ñi³² tsáu² hi³ ca³tin¹ Dió³², quí¹ ti³la³ hnga² yáh³ Dió³² má²ca³ma³jnia³² hi³ jáun². 20 Quí¹ la³ cun³ jmí¹ ca³jmú³ jáun² Dió³² tá¹ cáun² hngá¹máh³, má²lin¹ bíh¹ pí³ hi³ tiá² jniá³ quioh²¹ tsú² cun³quionh³ la³jí³² hi³ ca³jmú³ tsú² jáun². Má²ca³li³ lin¹ bíh¹ re² lín³² hi³ hí³ bíh¹ dí² Dió³² Tsá² cú² juenh² cun³ jmí¹hi³nio². Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ tiá² zia³² lánh³ rón³² lí¹³ ma³zian³² tsú²; 21 quí¹ uá¹jinh¹ cuóun³² tsú² Dió³², cun³ jáun² tiá² má²ca³ma³quien² bíh¹ tsú² Dió³² la³ cun³ jmí¹ ca³ti²¹, sa³jun³ má²ca³cué³ bíh¹ tsú² tiá¹hmah¹ ñí¹con² Dió³². Cha³ jmí¹ jmu³ tsú² la³ jáun², cá² ñí¹ lí¹ ná¹cháunh²³ tsí³ jmáh³la³ hi³ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹ bíh¹ tsú², hi³ jáun² cu³tsa³² má²cá²jlí³² bíh¹ cú²jueh³² jmí¹ tsí³ tsú² quí¹ cun³ñí¹ hi³ tiá² ñí¹hnauh²

yáh³ tsú² jú¹ tson². 22 Uá¹jinh¹ juáh³ tsú² hi³ quia³lín³ jmí¹ tsí³, ti³la³ tsá² cú¹juón¹ bíh¹ má²ca³ta³ná¹lín³ tsú²; 23 quí¹ má²ca³za³ bíh¹ tsú² já¡¹³ ca³ti²¹ ha³ lánh³ rón³² má¹quien¹³ dí² Dió³², Tsá² tiá² jmái¹ tón²¹ hi³ jún³; jáun² cu³tsa³² dió³² tsá² lá¡n¹ tsá² jniá³ la³jmí¹ jniá³ tsá²mi³cuóun² tsá² chau³² jmái¹ jún²³ bíh¹ cú²jueh³² má²má²quien² tsú², la³ má²quionh³ ja³ lá¡n¹ já¡h³ tsi²¹ pí¹³, já¡h³ hlá¡nh¹, ji³ já¡h³ quiún³ cuá² ta³ ní² siáh³.

24 Hi³ jáun² bíh¹ ti³ có³² má²ca³chau³ cú²jueh³² Dió³² quioh²¹ tsú², hi³ jáun² cuí¹ cha³jmu³ cha³cháu³ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³, hi³ jáun² ca³la³ uá¹ tiá² heh³ bíh¹ tsú² má²ná¹jmu² tso³ quionh³ tsá²ján² tsá²ján². 25 Quí¹hliá² jú¹ tí¹já¡² bíh¹ taunh³² tsú² ta²¹ cha³ jmí¹ tónh²¹ tsú² ta²¹ jú¹ tson² hi³ ca³ti¡n¹ Dió³², hi³ jáun² dá² hi³ ca³jmú³ jáun² bíh¹ Dió³² má²ca³ma³quien² tsú² ji³ hi³ má²ca³ma³tsu³ ma³jónh³² tsú² cha³ jmí¹ ma³quien² tsú² hnga² Dió³² Tsá² ca³jmú³ hí³ ca³la³ ji³li³², Tsá² jmí¹ ca³ti¡n¹ hí³ hi³ ma³tsu³ ma³jónh³² tsú² cun³ jmí¹hi³nio². Tson² bíh¹ cu³tí³.

26 Hi³ jáun² bíh¹ má²ca³chau³ Dió³² cú²jueh³² ti³ có³², hi³ jáun² cuí¹ li³ hniá¹ tsú² jmu³ la³jí³² hi³ hlah³ ca³la³ uá¹ tiá² heh³, hi³ hí¹ ca³la³ ti³ tsá²mi³ yáh³ lí¹ má²ná¹jmú² ná¹tsau³² má²tún² hmóu³², cáun² hi³ tiá² jmí¹ ca³ti²¹. 27 Hi³ ja³bí¹ la³ jáun² siáh³ tsá²ñuh², ti³ có³² bíh¹ má²ca²chá³ tsú² hi³ cuóun¹ quionh³ tsá²mi³, hi³ jáun² má²túnº hmóu³² bíh¹ tsú² lí¹ má²ná¹jmú² ná¹tsau³². Hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ ja¹ má²túnº hmóu³² tsá²ñuh² bíh¹ má²ná¹jmu² tso³ ca³la³ uá¹ tiá² heh³, cáun² hi³ tiá² jmí¹ ca³ti²¹ jmu³ tsú², hi³ jáun² má²ná¹má²tso² tsú² tsí³ cun³quionh³ ngú³ quioh²¹ hmóu³².

28 Cun³ñí¹ hi³ tiú²uú² zian² tsú² hi³ ca³ti¡n¹ Dió³², jáun² Dió³² má²ca³chau³ ti³ có³², hi³ jáun² tí³ ta²¹ cu³tsa³² cuí¹ cháunh¹³ cú²jueh³² chí¹ tsú² hi³ tiá² ca³ti²¹, hi³ jáun² cu³tsa³² cuí¹ jmu¹ cú²jueh³² hi³ tiá² jmí¹ ca³ti²¹ jmu³. 29 Tsá² la³ hí³ ná¹cónh²¹ hñu³ tsí³ la³já³ dú¹ ñí¹ hi³ hlá¡h³ hi³ hó³², tsá² jmu² juón¹, [tsá² cáun² jmu² hi³ tiá² jmí¹ ca³ti²¹ jmu³,] tsá² lí¹ dí¹quiaunh²¹ tsí³ hi³ hlá² hi³ ní², hi³ hniá¹ siáh³ jmu³ hi³ hlah³. Tsá² la³ hí³ ná¹cónh²¹ tsí³ hi³ uóu³² tsí³, tsá² jngi¡h² tsáu², tsá² hnió³ hniéi², tsá² tí¹ já¡n², tsá² lí¹ hiá² lí¹ jli¡n²³ tsáu², tsá² ziú² hi¡en² tsáu². 30 Tsá² la³ hí³ cauh³² já¡¹³, hi³ ca³la³ hi³ hon² bíh¹ tsú² Dió³², tsá² hí¹ jan² tiá² hin² hún¹ ta²¹, tsá² jmu² quien² hmóu³², hi³ lí¹ jmu² siáh³ tonh². Tsá² la³ hí³ cáun² lí¹ hnauh² chí¹ hi³ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ jmu³ hi³ hlah³, tsá² tiá² nieh³ ñí¹con² jméi² mí¹ziú¹³, 31 tsá² tiá² já¡¹³ ngi²³, tsá² tiá² má²tí³² jë¹. Tsá² la³ hí³ tiá² hin² hnio³, [tsá² tiá² jmu² juenh² tsí³,] hi³ tiá² mií³ ja³² tsí³ ní² siáh³. 32 Hi³ uá¹jinh¹ re² lí³² bíh¹ lieih²¹ tsí³ tsú² hi³ Dió³² má²ca³jmú³ héih³² hi³ tsá² jmu² hi³ la³ ní² ca³ti¡n¹ jún³, ti³la³ cun³ jáun² ná¹jmu² bíh¹ tsú² la³ má²jmu² jáun², hi³ ca³la³ hi³ ti³² lí¡n³² tsí³ tsú² ní¹juáh³ tsá² siánh³ siáh³ jmu² la³ jáun².

2

Dió³² rá²tsi³² héih³² la³ cun³ lí³ jú¹ tson²

1 Jáun² né³, hnú² tsá² chú¹ ñih²¹ nú² tsá² siánh³, ha³ tiá² lí¹³ yáh³ hi³ lí¹ má¹zian¹³ hnú² huen², cuí¹ hin² mi³ tsánh² hnú². Quí¹ ní¹ má¹ca³chú¹ ca³ñih²¹ nú² tsá² siánh³, la³ jáun² má²ra³tsi³² nú² siáh³ héih³² huen² bíh¹, quí¹ cun³ñí¹ hi³ jmuh³² hnú² siáh³ cá²ren² la³jmí¹ jmu² tsá² hí³. 2 Ti³la³ né¹ dí² hi³ Dió³² rá²tsi³² héih³² la³ cun³ rón³² lí³ jú¹ tson² bíh¹, ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³ra³tsi¡n² tsú² héih³² tsá² jmu² la³ ní². 3 Hi³ jáun² ní¹ má¹ca³chú¹ ca³ñih²¹ hnú² tsá² jmu² la³ ní², ¿hí¹ lín²³ hnú² hi³ cáun² lí¹ ngá¹³ hi³ tiá² tá¹tsi¡n¹ nú² héih³² la³ cun³ hi³ ca³ti¡n¹ nú² ní¹juáh³ hnú² bíh¹ tsá² jmuh³² siáh³ la³ jáun²? 4 ¿Ho³ lín²³ hnú² hi³ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹ hi³ jmu² Dió³² juenh² tsí³, hi³ jlánh¹ ja³² lín³² mií³ tsí³ tsú² siáh³? ¿Tiá¹ ca³li³ lin¹ nú² dúh¹ hi³ ja³² mií³ tsí³ tsú² cun³ñí¹ hi³ hnió³ tsú² hi³ za¹³ jmí¹ honh² hnú² bíh¹? 5 Hnú² bíh¹ jan² tsá² huáh² chinh³², cun³ tiá² má²ca³zah¹ la³ jáun² bíh¹ hnú² jmí¹ honh². Hi³ jáun² cáun² ta²¹ jmuh³² hnú² hi³ ti³ li³mí¹ míh³ tsí³ Dió³² ñí¹con² nú² ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ li³jnia² héih³², jmái¹ hi³ ra³tsi³² Dió³² héih³² la³ cun³ ca³ti²¹ ñí¹con² ca³la³ jín³² tsáu². 6 Quí¹ hí³ bíh¹ ma³hmah¹ ñí¹con² ma³ quin³² ma³jan³² tsáu² la³ cun³ rón³² lí³ tá¹³ tsú². 7 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² cueh³² tsí³ hi³ jmu² jmáh³la³ hi³ chu²¹ cun³ñí¹ hi³ hnió³ hau³ cáun² já¡¹³ quien² hi³ cué³² Dió³², ji³ hi³ hnió³ tá¹ zanh¹ re² ñí¹con² Dió³², hi³ hnió³ siáh³ hi³ lí¹³ zian² cun³ jmí¹hi³nio², jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ hi¡áuh³ já¡¹³ hi³ lí¹³ zian² quionh³ Dió³². 8 Ti³la³ Dió³² ma³tson¹³ ca³la³ má²míh²³ tsí³ bíh¹ tsá² hniá¹ hi³ niau²¹ re² tsí³ hnga², tsá² hnió³ ma³tí³² jmáh³la³ hi³ hlah³ cha³ jmí¹ li³ hniá¹ tsú² hi³ ne³ jú¹ tson². 9 Tsá² jmu² hí³ la³ji³² hi³ hlah³ chau²¹ bíh¹ jmái¹ hi³ ma³tso² lí³² tsú² tsí³, hi³ ho³ hi³ jngi¡h³ lí³², la³ñí¹ la³ján³ tsá² *judíos, hi³ ja³bí¹ *tsá²cá²jo²¹ ní² siáh³. 10 Ti³la³ ca³ti¡n¹ tsá² jmu² hi³ chu²¹ má¹ná¹, Dió³² cué³² cáun² já¡¹³ quien² hi³ hau³ tsú², hi³ tá¹zanh¹ tsú² re², ji³ hi³ lí¹³ zian² tsú² siáh³ cáun² hi³ re² hi³ ti¡n², tsá² judíos la³ñí¹ la³ján³, hi³ ja³bí¹ tsá²cá²jo²¹ ní² siáh³.

11 Quí¹ Dió³² tiá² jmu² hi³ quien² jan², hi³ jan² tiá² quien²; 12 quí¹ la³jín³² tsá² jmu² tso³ ta³ tiá² cuoh² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, ta³ tiá² quionh³ liei²¹ jáun² bíh¹ hiá¹ tsán¹³ tsú². Ti³la³ tsá² ca³li³ cuoh² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés má¹ná¹, la³ cun³ lí³ liei²¹ jáun² bíh¹ tá¹tsin¹ tsú² héih³². 13 Quí¹ jun³juáh¹³ hi³ ti³ lí¹ ne³ yáh³ tsú² liei²¹ jáun², hi³ jáun² li³ chun¹ ñí¹con² Dió³², ti³la³ hi³ hniáuh³² ma³tí³² bíh¹ tsú², hi³ jáun² bíh¹ he³ tsú² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³. 14 Ti³la³ ca³tin¹ tsá²cá²jo²¹ má¹ná¹, tsá² tiá² raunh³² liei²¹ jáun² quioh²¹ hla¹ Moisés, ní¹juáh³ ní² lí¹ ca³ma³tí³² tsá² hí³ liei²¹ jáun², jáun² hmóu³² tsú² má²lín³ tsá² zia³² liei²¹ quioh²¹ Dió³² hñu³ tsí³, 15 quí¹ cun³quionh³ hi³ jmu² bíh¹ tsú² má²lí²lin¹ hi³ hu²¹ liei²¹ jáun² hñu³ tsí³. Jmí¹ tsí³ hmóu³² tsú² má²má²tson² jái¹³ lá², quí¹ ma³cónh³ cha³² tso³ jmí¹ tsí³ tsú², hi³ ma³cónh³ siáh³ má²tson² jái¹³. 16 Hi³ jáun² má¹jáun² chá³² Dió³² jo³cuo² Jesús Tsá² lín³ Cristo, hi³ ra³tsi³² tsú² héih³² ca³ti²¹ la³jí³² hi³ ná¹hmá¹ ná¹jní¹ jáun² hñu³ tsí³ tsáu², la³ cun³ lí³ jáun² jú¹ chú³² hi³ hléh²³ jná¹³.

Tsá² judíos, tsá² raunh³² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés

17 Ti³la³ hnú² tsá² jlánh¹ juánh³ nú² hi³ lín³ nú² tsá² judío, hi³ zian² nú² la³ cun³ juáh³ jáun² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, hi³ ca³la³ hi³ tsinh¹ lín²¹ nú² ca³tin¹ Dió³² juóuh³². 18 Ñíh¹ bíh¹ hnú² he³ hi³ ti³² tsí³ Dió³², quí¹ liei²¹ jáun² hie³² he³ hi³ chu²¹ hi³ hniáuh³² quiáh¹³ hnú². 19 Lín²³ hnú² hi³ cu³tí¹³ tin² hnú² hieh¹ tsá² ten³ jui³², hi³ tin² nú² siáh³ tieih²¹ sí² jui²¹ tsá² ñi³táunh¹ já¹niéi². 20 Hi³ lín²³ nú² siáh³ hi³ tin² nú² hieh¹ tsá² cú¹juón¹, ji³ hi³ ha³ lánh³ rón³² má¹tin¹³ nú² siáh³ tsá² tiá² jmí¹ tiá² tsí³, quí¹ cun³ñí¹ hi³ liei²¹ hi³ cuin² nú² jáun² lí³ mí¹zioh²¹ ca³ti²¹ jú¹ tson², ji³ la³jí³² hi³ lí²ñi³² tsú² ní² siáh³. 21 Hi³ jáun² né³, hnú² tsá² hnáuh² jmúh¹³ ti³², ¿he³ láih³² sa³ tiá² ma³tin¹³ nú² tín² huen²? Hnú² tsá² juáh³ hi³ tiá² hniáuh³² han³ tsú², ¿he³ láih³² sa³ chín¹dí¹ huen² bíh¹ hnú² hainh³²? 22 Hnú² tsá² juáh³ hi³ tiá² hniáuh³² lí¹ jmu³ lí¹ tsó²¹ tsú², ¿he³ li³ sa³ chín¹dí¹ huen² bíh¹ hnú² jmuh³² la³ jáun²? Hnú² siáh³ tsá² jlánh¹ hon² nú² dió³² tsá² láin¹, ¿he³ láih³² sa³ chín¹dí¹ hnú² bíh¹ hainh³² hi³ quien² tioh³ cuáh³² jáun²? 23 Jlánh¹ jmuh³² hnú² tsinh¹ cun³ñí¹ hi³ zia³² liei²¹ jáun² quián¹³, ti³la³ cun³quionh³ hi³ tiá² ma³tih²¹ hnú² liei²¹ jáun², má²jmuh³² hnú² hi³ tiú²uú² quien² Dió³² bíh¹. 24 Tson² cu³tí³ bíh¹ la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² la³ lá²: “Tsá²cá²jo²¹ hleh³² hlah³ hi³ ca³tin¹ Dió³² cun³ñí¹ hi³ tsáuh³ hnoh² bíh¹”.

25 Tson² bíh¹ zia³² ñí¹ jmu³ ta²¹ hi³ *tiu³² tsú² jáun² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian², ní¹juáh³ tsá² má²tí³² liei²¹ jáun² quioh²¹ hla¹ Moisés, ti³la³ ní¹juáh³ tiá² la³ ma³tih²¹ yáh³ hnú², jáun² hnú² lín³ la³jmí¹ lín³ jan² tsá² tiá² má²quian³² li²¹ hi³ lin¹ hi³ taunh² jáun² Dió³² hó¹ñí¹ bíh¹. 26 Ti³la³ tsá² tiá² quian³² li²¹ jáun² má¹ná¹, ní¹juáh³ zian² tsú² la³ cun³ rón³² juáh³ liei²¹ jáun², jáun² tsá² la³ hi³ né³ lín³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² má²já²tú¹ quioh²¹ bíh¹. 27 Hi³ jáun² tsá² tiá² já²tú¹ quioh²¹ né³, cun³quionh³ hi³ zian² tsú² jáun² la³ cun³ juáh³ jáun² liei²¹ bíh¹ má²zia³² he³ lánh³ rón³² tá¹tsin¹ hnú² héih³², quí¹ hnú² bíh¹ jan² tsá² tiá² ma³tih²¹ liei²¹ jáun² uá¹jinh¹ ron³ nú², hi³ uá¹jinh¹ quiánh¹ nú² siáh³ li²¹ hi³ lin¹ hi³ taunh² Dió³² hó¹ñí¹ hnú². 28 Quí¹ jun³juáh¹³ hi³ cáun² lí¹ lín³ tsú² tsá² judío cun³quionh³ hi³ jniá³ jáun² ti³ coh³ yáh³, sa³jun³ jmu² ta²¹ hi³ quian³² tsú² li²¹ jmáh³la³ ngú³ hi³ lin¹ hi³ taunh² Dió³² hó¹ñí¹, quí¹ cáun² hi³ lí³ jmáh³la³ ti³ coh³ bíh¹ jaun³². 29 Ti³la³ tsá² hú¹tá¹ cu³tí³ lín³ judío má¹na²¹, jan² tsá² lín³ la³ ti³ hñu³ tsí³ bíh¹, jan² tsá² má²quian³² li²¹ la³ ti³ hñu³ tsí³; ta²¹ jáun² jmu² Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹, jun³juáh¹³ hi³ lí²³ cun³quionh³ hi³ má²tí³² tsú² jáun² héih³² má²rá¹lí³ yáh³. Jáun² Dió³² ma³quien² tsá² la³ hí³, uá¹jinh¹ tsá²mi³cuóun² tiá² ñí¹ ma³quien² tsú².

3

1 Hi³ jáun² né³, ¿ha³ dá² jinh¹ quien² hi³ lín³ tsú² *judío, hi³ he³ tá²tsaih²¹ tsú² ní¹juáh³ hi³ *ja³tú¹ chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² tsú²? 2 Hliáun³ bíh¹ ñí¹ jmu² ta²¹. Quí¹ la³ñí¹ la³ján³ Dió³² ca³chá³ jo³cuo² tsá² judíos jái¹³ jáun² quioh²¹. 3 Jáun² né³, ní¹juáh³ ma³ jan² tsá² hí³ tiá² ca³ma³tí³² jái¹³ jáun², ¿hí¹ cun³ñí¹ hi³ jáun² tiá² ma³tí³² Dió³² jë¹ uá²jai³²? 4 ¡Tiá² jáun² yáh³! Dió³² dá² jmu² la³ cun³ qui³ lí³ jú¹ tson² bíh¹, uá¹jinh¹ la³jín³² tsá²mi³cuóun² tí¹ jáin². Quí¹ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³ la³ lá²:

Ca³ti²¹ li³jnia² hi³ tson² jëh² hnú²;

li³ lin¹ hi³ chun¹ hnú² ní¹ má¹ti³ ñí¹ ta³tsi²¹ héih³².

5 Hi³ jáun² né³, zian² tsá² lín²³ hi³ ti³ jlánh¹ néh¹ re² lí²lin¹ hi³ chun¹ Dió³² ní¹juáh³ hi³ ti³ li³mí¹ jmú¹³ dí² hi³ hlah³ hi³ hó³². Ti³la³ ¿he³ dá² lí¹³ juáh¹³ dí² hi³ ca³ti²¹ hi³ ní²? Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ tson² la³ ní² dúh¹, hi³ jáun² Dió³² má²lín¹³ jan² Tsá² tiá² tin² ra³tsi³² héih³² bíh¹, quí¹ ¿he³ láih³² sa³ míh²³ yáh³ tsí³ tsú² ñí¹con² tsá² jmu² tso³? 6 ¡Ti³la³ tiá² tson² yáh³ la³ cun³ hi³ ná¹lín²³ tsú² jáun²! Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ tson² la³ jáun² dúh¹, ¿ha³ bí¹ lánh³ rón³² jmí¹

lí[13] ra[3]tsi[32] Dió[32] héih[32] ñí[1]con[2] tsá[2] zian[2] ñí[1] hué[21] lá[2]?

7 Quí[1] zian[2] tsá[2] juáh[23] la[3] lá[2]: “Cun[3]quionh[3] jú[1] tí[1]jái[2] hi[3] hléh[23] jná[13] ti[3] li[3]mí[1] lí[2] lin[1] hi[3] quien[2] jú[1] tson[2] quioh[21] Dió[32]”; ti[3]la[3] jná[13] né[3] juanh[32], hi[3] sá[1]jmí[1] hi[3] tson[2] la[3] cun[3] hi[3] juáh[23] tsú[2] jáun[2], jáun[2] ¿ha[3] bíh[1] lánh[3] rón[32] lí[13] juáh[3] Dió[32] hi[3] tsá[2] la[3] hí[3] lín[3] jan[2] tsá[2] ren[2] tso[3] ní[1] má[1]ca[3]ra[3]tsi[32] tsú[2] héih[32] ñí[1]con[2] tsú[2]? 8 Quí[1] sá[1]jmí[1] la[3] ní[2] dúh[1], ¿he[3] ya[3] lái̱h[32] tiá[2] jmú[13] dí[2] cú[2]jueh[32] hi[3] hlah[3], hi[3] jáun[2] ti[3] li[3]mí[1] ja[3]tu[3] ja[3]lí[3] hi[3] chu[21]? Ti[3]tsóh[3]dí[1] jái̱[13] la[3] ní[2] néh[1] hie[23] jnoh[1] tsáu[2] juáh[23] ma[3] jan[2] tsá[2] hu[21] hlah[3] tsí[3]; ti[3]la[3] tsá[2] la[3] hí[3] dá[2] má[2]tá[1]tsin[1] héih[32] la[3] cun[3] ca[3]ti[21] bíh[1].

La[3]jái̱[32] bíh[1] dí[2] ren[2] tso[3]

9 Hi[3] jáun[2] né[3], ¿hí[1] jlánh[1] bíh[1] chú[32] quiú[13] dí[2] tsá[2] judíos la[3] cónh[3] bíh[1] *tsá[2]cá[2]jo[21]? ¡Tiá[2] jáun[2] yáh[3]! Quí[1] la[3] cun[3] hi[3] má[2]lí[2]neh[21] dí[2] hi[3] ca[3]la[3] ji[3]li̱n[2] tsáu[2] bíh[1] ná[1]jlai̱n[32] tsáu[13], uá[1] hi[3] tsá[2] judíos, uá[1] hi[3] tsá[2]cá[2]jo[21]. 10 La[3] cun[3] hi[3] rá[1]juáh[3] jáun[2] ñí[1] Sí[2] quioh[21] Dió[32], hi[3] juáh[3] la[3] lá[2]:

Ca[3]la[3] hí[1] jan[2] yáh[3] tiá[2] hin[2] chun[1] ta[3] ñí[1] Dió[32],

11 tiá[2] hin[2] zian[2] yáh[3] tsá[2] ngi[23] jái̱[13],
tiá[2] hin[2] zian[2] yáh[3] tsá[2] hnah[2] Dió[32].

12 La[3]jín[32] bíh[1] tsáu[2] má[2]já[2]taunh[21] ti[3] có[32],
ji[3]li̱n[2] bíh[1] tsú[2] má[2]ca[3]can[3] cáun[2] jui̱[32] hlah[3].
Ca[3]la[3] hí[1] jan[2] yáh[3] tsá[2] jmu[2] hi[3] chu[21] tiá[2] zian[2],

13 La[3]jmí[1] ja[32] cáun[2] tá[2]hón[32] má[2]ca[3]niá[3] bíh[1] ja[32] jë[1] tsú[2],

jmáh[3]la[3] jú[1] tí[1]jái̱[2] bíh[1] chi[21] ho[3] tsú[2].

La[3]jmí[1] lí[3] hi[3] ha[21] no[1] quioh[21] jáh[3]hlái̱nh[1] bíh[1] ho[3] tsú[2];

14 cá[2] ñí[1] chú[2] juóun[32] bíh[1] tsú[2] tsáu[2], ji[3] hi[3] zai̱h[32] tsú[2] siáh[3] jú[1] uóu[32].

15 Ca[3]la[3] hi[3] háun[1] lín[21] bíh[1] tsú[2] tsó[32] hi[3] tsa[3]jngi̱h[2] tsáu[2],

16 cá[2] ñí[1] quí[2] hlianh[23] tsáu[2] bíh[1] tsá[2] la[3] hí[3], hi[3] tsunh[2] tsú[2] jui̱[21] tsáu[2], hi[3] chan[2] tsú[2] siáh[3] tsáu[2] ná[1]hó[2] ná[1]jngi̱h[2].

17 Tsá[2] la[3] hí[3] tiá[2] ñi[32] yáh[3] ha[3] lánh[3] jmu[3] hi[3] lí[13] niau[21] tie[3];

18 ca[3]la[3] hí[1]juáh[3] tiá[2] lín[23] bíh[1] tsú[2] hi[3] jmu[3] juénh[2] ñí[1]con[2] Dió[32].

19 Né[32] né[3], né[1] bíh[1] dí[2] hi[3] la[3]jí[32] héih[32] má[2]rá[1]tioh[3] ñí[1] Sí[2] quioh[21] Dió[32] ca[3]tin[1] tsá[2] zian[2] cun[3]quionh[3] liei[21] jáun[2] bíh[1], hi[3] jáun[2] hí[1] jan[2] tsá[2] hí[3] tiá[2] lí[13] juáh[3] hi[3] tiá[2] ñi[32]; quí[1] hi[3] jáun[2] la[3] jáun[2] lí[13] ra[3]tsi[32] Dió[32] héih[32] ñí[1]con[2] la[3]jín[32] tsá[2] zian[2] hngá[1]máh[3]. 20 Hi[3] jáun[2] hí[1] jan[2] yáh[3] tiá[2] hin[2] lí[13] li[3] chun[1] ñí[1]con[2] Dió[32] cun[3]quionh[3] hi[3] má[2]tí[32] tsú[2] la[3]jí[32] hi[3] rá[1]juáh[3] liei[21] jáun[2], quí[1] liei[21] jáun[2] cáun[2] jmu[2] ta[21] hi[3] má[2]li[21] hi[3] tsá[2] ren[2] tso[3] bíh[1] dí[2].

Cun[3]quionh[3] hi[3] nio[2] cáun[2] tsí[3] bíh[1] tsú[2] lí[13] liáun[3]

21 Ti[3]la[3] né[32] né[3], má[2]ca[3]li[3] lin[1] ha[3] lánh[3] rón[32] lí[13] he[3] dí[2] Dió[32] la[3]juah[21] dúh[1] jan[2] tsá[2] chun[1], jun[3]juáh[13] uá[2] quionh[3] hi[3] má[1]ti[21] dí[2] liei[21] jáun[2] yáh[3]. Quí[1] hí[1] la[3] ti[3] hnga[2] yáh[3] liei[21] jáun[2] ji[3] la[3] má[2]quionh[3] jái̱[13] hi[3] ca[3]hléh[3] jáun[2] tsá[2] lin[3] hí[3] *ti[32] jë[1] Dió[32] siáh[3] ca[3]juáh[3] 22 hi[3] Dió[32] hinh[23] tsá[2] cha[32] cáun[2] tsí[3] ñí[1]con[2] Jesús Tsá[2] lín[3] Cristo. Quí[1] la[3]jín[32] bíh[1] tsá[2] nio[2] cáun[2] tsí[3] ñí[1]con[2] Jesús lí[13] lín[3] la[3]juah[21] dúh[1] jan[2] tsá[2] chun[1] ñí[1]con[2] Dió[32] cuí[1] hin[2] mi[3] tsánh[2]. 23 Ji[3]li̱n[2] tsáu[2] bíh[1] má[2]ca[3]jmú[3] tso[3], hí[1] jan[2] yáh[3] tiá[2] hin[2] cah[23] jmái̱[1] hi[3] li[3] chun[1] la[3]jmí[1] chun[1] Dió[32]. 24 Hi[3] cun[3]ñí[1] hi[3] jáun[2] né[3], cáun[2] lí[1] ja[32] bíh[1] mií[3] tsí[3] Dió[32] hi[3] hinh[23] tsú[2] tsáu[2] la[3]juah[21] dúh[1] jan[2] tsá[2] chun[1], quí[1] má[2]ca[3]ma[3]hmah[1] bíh[1] Cristo Jesús ca[3]ti[21] tsáu[13] tsáu[2], hi[3] jáun[2] tiú[2]uú[2] tso[3] ren[2] yáh[3] tsú[2]. 25 Quí[1] Dió[32] ca[3]cuen[3] Jesús hi[3] jún[3] cha[13] tsáu[2]; hi[3] jáun[2] cun[3]quionh[3] hi[3] ca[3]tái̱n[2] jáun[2] jmí[2]hán[1] Jesús bíh[1] ca[3]chón[32] Dió[32] tsí[3] hi[3] jmí[1] míh[23] jáun[2] tsí[3] hi[3] ca[3]ti[21] tsáu[13] tsáu[2] ní[1]juáh[3] tsá[2] má[2]ca[3]chá[3] cáun[2] tsí[3]. La[3] jáun[2] ca[3]li[3] cun[3]ñí[1] hi[3] ca[3]li[3]hnió[3] Dió[32] ma[3]jnia[32] hi[3] tin[2] ra[3]tsi[32] re[2] héih[32]; quí[1] jmí[1]tin[2] cáun[2] ti[3] lí[1] ca[3]ma[3]juenh[2] cu[3]tiá[3] bíh[1] tsú[2] tsí[3], hi[3] ca[3]jmú[3] tsú[2] jáun[2] la[3] uá[1] tiá[2] jíe[23] la[3]jí[32] tso[3] hi[3] ca[3]jmú[3] tsáu[2]. 26 La[3] jáun[2] ca[3]jmú[3] tsú[2] cun[3]ñí[1] hi[3] hnió[3] ma[3]jnia[32] la[3] má[2]má[2]jnia[32] jáun[2] hi[3] tin[2] ra[3]tsi[32] héih[32] la[3] cun[3] ca[3]ti[21], cun[3]quionh[3] hi[3] hinh[23] tsú[2] li[3]ua[3] jan[2] tsá[2] nio[2] cáun[2] tsí[3] ñí[1]con[2] Jesús la[3]juah[21] dúh[1] jan[2] tsá[2] chun[1].

27 Hi[3] jáun[2] né[3], ¿né[2] dá[2] hi[3] jmí[1] jmu[32] dí[2] jáun[2] tsah[1]? Ca[3]nga[2] bíh[1]. ¿He[3] lái̱h[32] ca[3]nga[2]? Quí[1] jun[3]juáh[13] hi[3] ca[3]ma[3]ti[21] dí[2] la[3] cun[3] lí[3] héih[32] yáh[3], quí[1] jí[32]la[3] ti[3] ca[3]chá[13] dí[2] cáun[2] tsí[3] bíh[1]. 28 Jáun[2] né[3], má[2]né[1] dí[2] hi[3] Dió[32] hinh[23] tsáu[2] la[3]juah[21] dúh[1] jan[2] tsá[2] chun[1] cun[3]ñí[1] hi[3] cha[32] tsú[2] cáun[2] tsí[3] bíh[1], hi[3] sa[3]jun[3] uá[2] jíe[23] yáh[3] Dió[32] hí[1] má[2]lí[2]ma[3]tí[32] tsú[2] liei[21].

29 ¿Hí[1] jmáh[3]la[3] tsá[2] judíos uá[1] tanh[2] Dió[32] hó[1]ñí[1]? ¿Haun[13] juáh[13] ja[3]bí[1] tsá[2]cá[2]jo[21] uá[2]jai̱[32] tanh[2] Dió[32] hó[1]ñí[1]? Quí[1] tson[2] bíh[1] hi[3] ja[3]bí[1] tsá[2] hí[3] uá[2]jai̱[32] tanh[2] Dió[32] ho[1]ñí[1], 30 quí[1] jí[32]la[3] jan[2] tán[1] Dió[32] bíh[1] zian[2]. Hi[3] jáun[2] Dió[32] hinh[23] la[3]juah[21] dúh[1] jan[2] tsá[2] chun[1] li[3]ua[3] jan[2] tsá[2] nio[2] cáun[2] tsí[3], cuí[1] quian[32] cuí[1] tiá[2] quian[32] bíh[1] tsú[2] li[21] hi[3] lin[1] hi[3] taunh[2] jáun[2] Dió[32] hó[1]ñí[1]. 31 Hi[3] jáun[2] né[3], ¿hí[1] ná[1]jmu[32] dí[2] hi[3] hí[1] cú[1]pih[21] tiú[2]uú[2] quien[2] liei[21] jáun[2] dúh[1] cun[3]quionh[3] hi[3] ma[3]quien[13] dí[2] jáun[2] hi[3] hniáuh[32] chá[32]

tsú² cáun² tsí³? ¡Tiá² jáun² yáh³! Quí¹ ti³ li³mí¹ ná¹ma³quien¹³ bíh¹ dí² liei²¹ jáun².

4

Há²bran²¹ lín³ mí¹zioh²¹ ca³tin¹ tsá² cha³² cáun² tsí³

1 Hi³ jáun² né³², né³, hnó³² jná¹³ hléh¹³ ca³ti²¹ hi³ ca³hiauh³ jáun² hla¹ Há²bran²¹ dí¹hio³ ñú¹deh³ dí². 2 Sá¹jmí¹ hi³ Dió³² ca³hinh³ Há²bran²¹ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³hliá² zia³² hi³ ca³jmú³ dúh¹, jáun² jmí¹ zia³² bíh¹ jái¹³ hi³ jmu³ tsú² tonh², ti³la³ tiá² hin² ca³tin¹ yáh³ jmu³ tonh² ñí¹con² Dió³² má¹ná¹. 3 Quí¹ la³ lá² bí¹ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³²: “Há²bran²¹ ca³chá³ cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³²; cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³jíe³² tsú² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹”. 4 Jmú¹³ jái¹³, ní¹juáh³ jan² tsá² jmu² ta²¹, hiáuh²³ bíh¹ tsú² la³ cun³ hmah²¹ hi³ hlánh¹, jun³juáh¹³ hi³ lí¹ hiáuh²³ yáh³ tsú². 5 Ti³la³ hi³ ca³tin¹ tsá² nio² cáun² tsí³ má¹ná¹, ñí¹ jí²¹la³ ti³ cha³² cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³² bíh¹ tsú² cha³ jmí¹ ma³quien² tsú² li³ua³ cáun² hi³ má²ca³jmú³ hnga²; hi³ jáun² Dió³² Tsá² hinh²³ tsá² ren² tso³ né³, cáun² jíe³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ bíh¹ cun³ñí¹ hi³ má²nio² jáun² cáun² tsí³ tsú². 6 Ja³bí¹ hnga² siáh³ hla¹ Dá²vi²¹ ca³juáh³ hi³ jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² heh²³ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³, tsá² tiá² ná¹hi¹³ hí¹ cú¹pih²¹ ta²¹ quioh²¹, 7 jmí¹ ca³juáh³ tsú² jáun² la³ lá²:

¡He³ máh³ jmí¹ ren² tsá² má²ca³hin³ Dió³² tso³
quioh²¹ hi³ jmí¹ zian² tsú² jáun² cun³
tin² tsí³ hnga², tsá² má²ná¹jli³² la³jí³²
tsáu¹³!

8 ¡He³ ma³ jmí¹ ren² tsá² jíe³² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² tiá² tso³ ren²!

9 Hi³ jáun² né³, jun³juáh¹³ jmáh³la³ tsá² ⁿá¹tú¹ chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² yáh³ jlánh¹ jmí¹ ren², quí¹ la³ ji³ tsá² tiá² má²ná¹quian³² li²¹ jáun² bíh¹ uá²ja³². Má²lí²neh²¹ bíh¹ dí² hi³ Dió³² cáun² ca³hinh³ bíh¹ hla¹ Há²bran²¹ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³ ca³chá³ cáun² tsí³. 10 Ti³la³ ¿hin² dá² jmí¹ ca³hinh³ Dió³² Há²bran²¹; hí¹ ta³ má²quian³² tsú² li²¹ hi³ lin¹ hi³ taunh² Dió³² hó¹ñí¹, ho³ ta³ ñeh² uá¹? ¿Haun¹³ juáh¹³ ta³ ñeh² bíh¹ dúh¹? 11 Quí¹ má²ca³hinh³ bíh¹ Dió³² Há²bran²¹ la³ cun³ jmí¹ ca³hiauh³ jáun² jái¹³ hi³ hniáuh³² tiú³² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian²; cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ jáun² Há²bran²¹ la³ jáun² ca³jmú³ Dió³² lin¹ hi³ hí³ bíh¹ dí² jan² tsá² má²ca³heh³ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³. Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ li³ hi³ Há²bran²¹ hí³ lín³ mí¹zioh²¹ ca³la³ jín³² tsá² nio² cáun² tsí³ ta³ tiá² má²quian³² li²¹ hi³ lin¹ hi³ taunh² Dió³² hó¹ñí¹, hi³ jáun² Dió³² hinh³ uá²ja³² tsá² hí³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹. 12 Tson² bíh¹ Há²bran²¹ hí³ lín³ dí¹hio³ ñú¹deh³ la³jín³² tsá² má²ná¹quian³² li²¹ jáun², ti³la³ jí³²la³ ti³ tsá² tiá² cáun² lí¹ já¹tú¹ quioh²¹ bíh¹ má¹ná¹, tsá² ca³chá³ cáun² tsí³ la³jmí¹ ca³chá³ hla¹ Há²bran²¹ hí³ cáun² tsí³ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ tsa³tú¹ quioh²¹.

Jái¹³ hi³ ca³jmú³ Dió³² li³tí²³ cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³ bíh¹ tsú²

13 Dió³² ca³jmú³ jái¹³ ñí¹con² hla¹ Há²bran²¹, ji³ la³ má²quionh³ jón²zíh¹ jón²cho¹ tsú² hi³ niau²¹ jo³cuo² tsú² tá¹ cáun² hngá¹máh³; ti³la³ jun³juáh¹³ hi³hliá² ti³ ca³ma³tí³² liei²¹ jáun² yáh³ Há²bran²¹ hi³ hiauh³ jái¹³ jáun², ti³la³ ca³hiauh³ tsú² jái¹³ jáun² cun³ñí¹ hi³ má²ca³heh³ tsú² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ bíh¹ quí¹hliá² ca³chá³ tsú² cáun² tsí³. 14 Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ jmáh³la³ tsá² hiauh³ liei²¹ jáun² bíh¹ la³ zia³² hi³ hiáuh³ ñí¹con² Dió³², hi³ jáun² tiá² lin¹ ñí¹ la³ jmu³ ta²¹ yáh³ hi³ nio² jáun² cáun² tsí³ tsú², hi³ sa³jun³ la³ li³ quien² yáh³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² ní¹juáh³ la³ jáun². 15 Quí¹ cun³quionh³ liei²¹ jáun² dá² cáun² ja³² hi³ míh²³ tsí³ bíh¹ Dió³²; quí¹ jí³²la³ ti³ ní¹juáh³ tiá² liei²¹ zia³² bíh¹ tiá² li³ lin¹ yáh³ he³ tiá² ca³li³tí³.

16 Hi³ jáun² né³, ja³² mii³ tsí³ Dió³² cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³ bíh¹ tsú², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ li³tí³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² ñí¹con² ji³lin² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹. Jun³juáh¹³ li³tí³ ñí¹con² jón²zíh¹ tsú² tsá² ti³ má²hiauh³² liei²¹ jáun² yáh³, quí¹ ti³la³ li³tí³ ñí¹con² jón²zíh¹ tsú², tsá² jí³²la³ ti³ nio² cáun² tsí³ la³jmí¹ ca³chá³ tsú² jáun² hnga² cáun² tsí³ bíh¹; hi³ Há²bran²¹ hí³ bíh¹ lín³ mí¹zioh²¹ quiú¹³ dí² ca³la³ jái³², la³ cun³ tsá² má²nio² cáun² tsí³ dí². 17 La³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² hi³ juáh³ la³ lá²: “Má²lí²jmú³² jná¹³ hi³ hnú² lín³ mí¹zioh²¹ quioh²¹ juóun³² tsá² zian² la³jáh³ dúh¹ ñí¹ hué³²”. Jáun² cun³ñí¹ hi³ ca³chá³ jáun² Há²bran²¹ cáun² tsí³, jáun² lín³ tsú² mí¹zioh²¹ quiú¹³ dí² ñí¹con² Dió³², Tsá² tin² jmu² hi³ lí¹³ zian² siáh³ hi³ hmai²¹ tsá² má²cuá¹hmú²¹, Tsá² tin² hleh³² ca³ti²¹ jmí¹tsú² jmí¹ja³² la³juah²¹ dúh¹ cáun² hi³ má²jniá³. 18 Jáun² né³, hla¹ Há²bran²¹ hí³ cáun² ca³chá³ cáun² tsí³ bíh¹ hi³ tónh³² ta²¹ uá¹jinh¹ tiú²uú² jmí¹ li³ lí¹³ hi³ li³zian² jon² tsú²; jáun² cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³chó³² jmái¹ hi³ má²lín³ tsú²: “mí¹zioh²¹ quioh²¹ juóun³² tsá² zian² la³jáh³ dúh¹ ñí¹ hué³²”. La³ cun³ jái¹³ hi³ ca³juáh³ jáun² Dió³² jmí¹tin², hi³ juáh³ la³ lá²: “La³ ní² bíh¹ juóun³² lín³² jon³zíh¹ jon³cháuh³ hnú² lí¹³”. 19 Pih²¹ tiá² jmí¹ má²tí³ hña³láu³ mieh² Há²bran²¹ hí³ jmí¹jáun², ti³la³ tiá² ca³tunh³

yáh³ tsú² hi³ nio² cáun² tsí³ jmí¹ ca³lín¹³ tsú² hi³ ja³²li³ má²lieih²¹ quionh³ Sara ñí²cuo², hi³ má²ja³quián³ jún³, hi³ tiú²uú² jmí¹ lí¹³ yáh³ li³zian² jon². 20 Ti³la³ uá¹jinh¹ jmí¹ má²lieih²¹ Há²bran²¹, cun³ jáun² tiá² ca³chá³ bíh¹ tsú² hliáun³ ñéih³ tsí³ ca³ti²¹ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³², ti³la³ cun³quionh³ hi³ ca³chá³ jáun² cáun² tsí³ bíh¹ tsú² ca³li³ pin³ cun³ñí¹ hi³ ca³ma³quien² tsú² jáun² Dió³²; 21 quí¹ cáun² tán¹ bíh¹ jmí¹ má²nio² tsí³ tsú² hi³ Dió³² Tsá² zia³² pí³ quioh²¹ hi³ lí¹³ ma³tí³² la³jí³² jái¹³ hi³ jmu². 22 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, Dió³² ca³jíe³² tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³.

23 Ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ ca³tin¹ jmáh³la³ hnga² Há²bran²¹ yáh³ jái¹³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³², hi³ juáh³ jáun² hi³ ca³heh³ tsú² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³ nio² jáun² cáun² tsí³, 24 quí¹ ja³bí¹ jái¹³ jáun² ca³ta¹ jnoh¹ siáh³ uá²jai³². Quí¹ ja³bí¹ jnoh¹ siáh³ uá²jai³² heh²³ Dió³² ní¹juáh³ tsá² cha³² dí² cáun² tsí³ ñí¹con² tsú², Tsá² ca³jmú³ hí³ hi³ jenh¹³ Jesús Ti³² Juo¹³ dí² ja¹ tsá² má²cá²tsan³. 25 Quí¹ Jesús ca³jienh³ tsú² hi³ jún³ hi³ ca³ti²¹ tso³ quiú¹³ dí², hi³ ca³jmú³ siáh³ Dió³² hi³ jenh¹³ tsú², hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ jíe³² dí² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹.

5

Jái¹³ ca³tin¹ tsá² tiú²uú² tso³ ren²

1 Jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³ bíh¹ dí², jáun² má²ca³heh³ dí² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹; hi³ jáun² cun³quionh³ ta²¹ hi³ ca³jmú³ jáun² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², cuí¹ nio¹ la³ má²nio² jáun² tie³ ja¹ quiú¹³ dí² quiúnh¹ tsú². 2 Cun³quionh³ hí³ bíh¹ má²hiau³² dí² mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³² cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³ dí²; hi³ jáun² má²tiauh² dí² tiá³ ñí¹con² tsú², ji³ hi³ má²tsah¹ dí² cun³ñí¹ hi³ má²hu²¹ tsí³ dí² hi³ lí¹³ lái³ dí² la³jmí¹ lín³ hnga² Dió³² Tsá² cuá¹quien². 3 Hi³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³ jáun² yáh³, quí¹ ja³bí¹ tsah¹ dí² siáh³ ja¹ uu³mí²tsi³²; quí¹ né¹ dí² hi³ cun³quionh³ uu³mí²tsi³² jáun² li³ tái² dí² hi³ jmú¹³ dí² juenh² tsí³, 4 jáun² cun³quionh³ hi³ juenh² jáun² tsí³ bíh¹ dí² tá²zanh¹ dí² re² ñí¹con² Dió³²; hi³ cun³ñí¹ hi³ tá²zanh¹ dí² jáun² re² né³, má²zia³² hi³ hu²¹ tsí³ dí². 5 Hi³ hu²¹ jáun² tsí³ dí² jun³juáh¹³ cáun² hi³ lí¹³ chau³ dí² hua³heih²¹ yáh³, quí¹ má²ca³ma³cónh³² bíh¹ Dió³² hñu³ tsi³ dí² hi³ li³liei²¹ dí² hi³ hniau³ tsú² cun³quionh³ Jmí²chí³ Chun¹ hi³ má²ca³cuen³ tsú² jáun².

6 Quí¹ uá¹jinh¹ tiá² jmí¹ zia³² pí³ quiú¹³ dí² hi³ chá¹³ ti³ có³² tso³, ti³la³ Dió³² ca³tón³ cáun² jmái¹, hi³ jmái¹ jáun² bíh¹ ti³tsóh³ ca³jun³ Cristo ca³tin¹ la³jín³² tsá² ren² tso³. 7 Juóuh³² lín³² bíh¹ li³ zian² jan² tsá² hnió³ jún³ cha¹³ jan² tsá² siánh³, uá¹jinh¹ hi³ ca³tin¹ jan² tsá² chun¹. Quí¹ ho³ sa³ lí¹³ bíh¹ li³ zian² jan² tsá² li³hnió³ jún³ hi³ ca³tin¹ jan² tsá² chun¹. 8 Ti³la³ Dió³² má¹ná¹, hú¹tá¹ ca³ma³jnia³² hi³ hniau³ jnoh¹ jmí¹ ca³cué³ tsú² jáun² jái¹³ hi³ jún³ Cristo hi³ ca³ta¹ dí², uá¹jinh¹ tá¹la³ jmí¹ ná¹re² dí² jáun² tso³. 9 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ la³ má²ca³heh³ bíh¹ dí² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³ ca³jun³ Cristo hi³ ca³ta¹ dí², hi³ jáun² tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² liáu³² dí² tsú² ñí¹ cá¹táuh³ jmái¹ ní¹ má¹ca³ma³jnia³² Dió³² hi³ míh²³ tsí³ ca³ti²¹ tso³. 10 Quí¹ ní¹juáh³ tu³bí¹ ca³niau²¹ yáh³ tie³ ja¹ quiú¹³ dí² quiúnh¹ Dió³² cun³ñí¹ hi³hliá² jun³ jáun² Jon² tsú² jmái¹ hi³ jmí¹ ná¹hon²í¹ máh³ dí² tsú², hi³ jáun² tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² zia³² jái¹³ hi³ liáun³ jnoh¹ cun³ñí¹ hi³hliá² zian² bíh¹ tsú², quí¹ má²tiauh² bíh¹ dí² re² quiúnh¹ tsú². 11 Hi³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³ jáun² yáh³, quí¹ ja³bí¹ tsah¹ lín²¹ dí² hi³ ca³tin¹ Dió³² cun³quionh³ tá¹³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², quí¹ hí³ bíh¹ má²ca³chá³ tie³ ja¹ quiú¹³ dí² quiúnh¹ Dió³².

Jái¹³ ca³tin¹ Adán ji³ Cristo

12 Hi³ jáun² né³, cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ jan² tsáu² bíh¹ ca³hi³ tso³ ñí¹ hué²¹ lá², hi³ cun³quionh³ tso³ jáun² ca³hi³ siáh³ hmú³², hi³ jáun² dá² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hí³ bíh¹ ca³la³ ji³lin² tsáu² má²tionh² ja¹ tso³, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ já¹ngi³ hmú³² ñí¹con² la³jín³² tsáu². 13 Quí¹ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ li³zia³² liei²¹ hi³ ca³cué³ jáun² Dió³² ñí¹con² hla¹ Moisés, jmí¹ má²zia³² bíh¹ tso³ hngá¹máh³ lá²; ti³la³ tiá² jmí¹ má²ná¹hi¹³ yáh³ tsáu¹³ tsáu² la³ cun³ juáh³ liei²¹ jáun² má¹ná¹, jmí¹ tiá² liei²¹ má²zia³². 14 Ti³la³ cun³ jáun² ca³jmú³ bíh¹ hmú³² pí³ hi³ ca³tsan³ la³jín³² tsá² ca³jmú³ tso³ la³ cun³ jmí¹ ca³li³zian² hla¹ Adán hi³ ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ ca³li³zian² hla¹ Moisés, uá¹jinh¹ tsáu¹³ tsú² tiá² jmí¹ lí³ la³jmí¹ lí³ tsáu¹³ Adán, tsá² tiá² ca³ma³tí³² hí³ héih³² hi³ ca³cué³ jáun² Dió³². Ti³la³ uá¹jinh¹ la³ ní² né³, cun³ jáun² lín³ bíh¹ hla¹ Adán hí³ cáun² nóh³² hi³ ca³tin¹ jan² Tsá² né³bí¹ jmí¹ já²¹.

15 Quí¹ cun³quionh³ tsáu¹³ jan² tsáu² bíh¹ má²cá²tsan³ juóun³² lín³² tsáu², ti³la³ cun³quionh³ tá¹³ Jesús Tsá² lín³ Cristo má¹na²¹, ca³la³ hi³ lí¹ má²tí² má²híe²³ bíh¹ mií³ hi³ ja³² jáun² tsí³ Dió³² ñí¹con² juóun³² tsáu² hi³ lí¹³ liáun³ tsú². Hi³ jáun² la³ cun³ hi³ tiá² ca³ma³tí³² jáun² Adán né³, tiá² cunh² yáh³ quionh³ hi³ lí¹ cue³² jáun² Dió³², 16 quí¹ hi³ lí¹ cue³² jáun² Dió³² cun³ tiá² cá²ren² bíh¹ quionh³ ta²¹ hi³ ca³jmú³ jáun² tsáu¹³ tsá² hí³. Quí¹ cun³quionh³ cáun² tán¹ tso³ jáun² bíh¹ má²ca³ta³tsin¹ tsáu² héih³²; ti³la³ uá¹jinh¹ hliáun³ lín³² tso³ má²ná¹ren² tsáu²,

cun³ jáun² lí¹³ bíh¹ liáun³ tsú², quí¹ Dió³² dá² cáun² hinh²³ bíh¹ tsáu² la³juah²¹ dúh¹ tsá² chun¹. 17 Hi³ ní¹juáh³ la³ ca³li³ zia³² pí³ ñí¹con² hmú³² cun³quionh³ tsáu¹³ jan² tsáu², jáun² cun³ñí¹ hi³ ja³² mií³ tsí³ Dió³² né³, tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² li³ zia³² pí³ quioh²¹ la³jín³² tsá² má²ca³heh³ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³ ja³² jáun² mií³ tsí³, hi³ lí¹³ zian² tsú² cáun² hi³ hmai²¹ cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ siáh³ jan² tsá²mi³cuóun², Jesús Tsá² lín³ Cristo bíh¹ Tsá² hí³.

18 La³ jáun² bíh¹ li³ hi³ cun³quionh³ tsáu¹³ Adán bíh¹ ca³ta³tonh¹ la³jín³² tsáu² ñí¹ hlah³; ti³la³ hi³ ca³tin¹ jáun² Jesucristo né³, cun³ñí¹ hi³ hí³ bíh¹ ca³jmú³ cáun² ta²¹ chu²¹, hi³ jáun² Dió³² lí¹³ hinh³ la³jín³² tsáu² ta³né³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, hi³ jáun² lí¹³ zian² tsú² ca³tin¹ Dió³². 19 Quí¹ cun³quionh³ hi³ tiá² ca³ma³tí³² jan² tsáu² bíh¹, jáun² juóun³² lín³² tsáu² ca³ta³ná¹ren² tso³; hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ li³ siáh³, hi³ cun³quionh³ hi³ ca³ma³tí³² jan² Tsáu² bíh¹, jáun² juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² ca³ta³tonh¹ la³juah²¹ dúh¹ tsá² chun¹ cu³tí¹³ ñí¹con² Dió³².

20 Quí¹ cun³ñí¹ hi³ ca³li³zia³² jáun² liei²¹ bíh¹, hi³ jáun² ti³ li³mí¹ ca³li³ hliáun³ bíh¹ hi³ tiá² má²tí³² tsáu²; ti³la³ tá¹la³ chí¹lí²hliáun²³ jáun² tso³ né³, ti³ li³mí¹ ca³ja³ bíh¹ mií³ tsí³ Dió³². 21 Hi³ jáun² né³, la³jmí¹ ca³li³quien² tso³ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ hmú³², la³ jáun² bíh¹ siáh³ ca³li³quien² mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³² cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ jáun² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², hi³ jmu² hi³ lí¹³ heh³ dí² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ ziáun² dí² cun³ jmí¹hi³nio².

6

Jún¹ tsú² ca³tin¹ tso³, ti³la³ zian² bíh¹ tsú² ca³tin¹ Cristo

1 Hi³ jáun² né³, ¿he³ ya³ lí¹³ juáh¹³ dí²? ¿Hí¹ jmú¹³ dí² tso³ ca³la³ má²jmu³² jáun², hi³ jáun² ti³ li³mí¹ li³jnia² mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³²? 2 Ján¹han²¹, ¡tiá² jáun² yáh³! Quí¹ tsá² má²ná¹jún¹ bíh¹ dí² hi³ ca³tin¹ tso³, hi³ jáun² ¿ha³ yáh³ lánh³ rón³² lí¹³ má¹ziáun¹³ dí² hi³ jmu³² tso³? 3 Quí¹ jmí¹ cáun³ dí² jáun² jmái² ca³li³ lin¹ hi³ má²ca³cunh³ dí² quiúnh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, ¿tiá¹ tson²? Hi³ jáun² jmái¹ jáun² bíh¹ ti³tsóh³ ca³má¹li²¹ dí² hi³ má²jún¹ dí² la³jmí¹ jun¹ tsú² jáun² hnga². 4 Hi³ jáun² né³, cun³quionh³ hi³ cáun³ dí² jáun² jmái² bíh¹ má²li²¹ dí² hi³ má²já²haun³ dí² cu³li²¹ quiúnh¹ Cristo quí¹ cun³ñí¹ hi³ má²jún¹ dí² la³jmí¹ jun¹ tsú² jáun² hnga². Hi³ jáun² né³, la³jmí¹ ca³jenh¹³ jáun² hnga² Jesús ja¹ tsá² cá²tsan³ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jméi² dí² Tsá² cuá¹quien², la³ jáun² bíh¹ siáh³ hiáu³ dí² pí³ hi³ lí¹³ ziáun² dí² cáun² hi³ hmai²¹.

5 Quí¹ ní¹juáh³ má²ná¹cunh² dí² quiúnh¹ Cristo cun³ñí¹ hi³ má²jún¹ dí² la³jmí¹ jun¹ tsú² jáun² hnga², jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ ná¹cunh² dí² quiúnh¹ tsú² ní¹ má¹ca³jenh¹³ dí² la³jmí¹ ca³jenh¹³ tsú² jáun². 6 Quí¹ né¹ bíh¹ dí² la³ cun³ hi³ jmí¹ lái³ dí² jáun² jmí¹tin²; ti³la³ la³jí³² hi³ yeh³ jáun² né³, má²cá²taun³ crei²¹ cu³tsa³² quionh³ Cristo bíh¹, hi³ jáun² lí¹³ liáun³ cuá² ta³ dí² ñí¹con² pí³ quioh²¹ tso³, hi³ jáun² tiú²uú² lái³ dí² la³jmí¹ lín³ jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹ ca³tin¹ tso³. 7 Quí¹ tiú²uú² pí³ zia³² yáh³ quioh²¹ tso³ hi³ jmu³ héih³² ñí¹con² jan² tsá² má²jún¹. 8 Jáun² né³, ní¹juáh³ má²jún¹ dí² quiúnh¹ Cristo, hi³ jáun² cáun² bíh¹ má²nio² tsí³ dí² hi³ ziáun² dí² siáh³ quiúnh¹ tsú². 9 Quí¹ né¹ dí² hi³ má²ca³jenh¹³ Cristo ja¹ tsá² má²cá²tsan³, hi³ jáun² jmí¹lí²h³ yáh³ tiú²uú² jún³ tsú², quí¹ tiú²uú² pí³ zia³² yáh³ quioh²¹ hmú³² ñí¹con² tsú². 10 Quí¹ jmí¹ jun¹ jáun² Cristo, ca³jun³ tsú² cu³ jéin³² tán¹ la³ lá² bíh¹ hi³ ca³tin¹ tso³; ti³la³ hi³ zian² tsú² ta³né³² né³, má²zian² tsú² hi³ ca³tin¹ Dió³² bíh¹. 11 Ja³bí¹ la³ jáun² hnoh² uá²jai³², cuí¹ lín¹³ náh² la³juah²¹ dúh¹ hi³ má²jún¹ náh² hi³ ca³tin¹ tso³, ti³la³ cuí¹ lín¹³ náh² hi³ ná¹zian² náh² hi³ ca³tin¹ Dió³² má¹na²¹, cun³ñí¹ hi³ má²ná¹lín³ náh² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu² quiúnh¹ Cristo Jesús.

12 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ su³uú² lí¹ tanh³ náh² ta²¹ la³ cun³ hi³ dí¹quian¹ ngú³ quián¹³ náh² jmu³, hi³ lí¹ jmúh¹³ náh² tso³, hi³ juáh¹³ hi³ li³ jmu³ héih³² tso³ ñí¹con² náh² hi³ jmúh¹³ náh² la³ cun³ hi³ ti³² honh² náh² hmóu³². 13 Su³uú² lí¹ jienh²¹ náh² ñí¹con² tso³ hi³ jmúh¹³ náh² hi³ hlah³ hi³ hó³², ti³la³ hnoh² dá² hniáuh³² jienh²¹ náh² tá¹ jan² ñí¹con² Dió³² bíh¹ hi³ jmúh¹³ náh² jmáh³la³ hi³ chu²¹, la³ cun³ jan² tsá² má²jún¹ hi³ má²ca³jenh¹³ siáh³. 14 Quí¹ tiú²uú² jái¹³ ho² yáh³ tso³ hi³ jmu³ héih³² ñí¹con² hnoh², cun³ñí¹ hi³ tiú²uú² zian² hnoh² la³ cun³ lí³ liei²¹ hi³ jmí¹ zia³² jáun² jmí¹tin², quí¹ ti³la³ hnoh² dá² má²zian² náh² la³ cun³ lí³ mií³ hi³ ja³² jáun² tsí³ Dió³² bíh¹.

Jái¹³ hi³ ca³ti²¹ ha³ lánh³ lín³ jan² tsá² má²dí¹hlánh¹

15 Hi³ jáun² né³, ¿ha³ lánh³ jmú¹³ dí²? ¿Hí¹ lí¹³ jmú¹³ dí² tso³ quí¹hliá² hi³ tiú²uú² ziáun² dí² cun³quionh³ liei²¹ jáun², quí¹ má²ziáun² dí² cun³quionh³ mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³² bíh¹? Ján¹han²¹, ¡tiá² jáun² yáh³! 16 Cuí¹ jmú¹³ jái¹³, hi³ ní¹juáh³ ca³jienh²¹ náh² hmóu³² ñí¹con² jan² tsáu² hi³ lín¹³ náh² jan² tsá² má²dí¹hlánh¹, hi³ má¹tih²¹ náh² ñí¹con² tsá² hí³, hi³ jáun² tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ tsá² hí³ bíh¹ má²láin¹ náh², hi³ jáun² má²ca³tin¹ náh² má¹tih²¹ ñí¹con² tsú². La³

jáun² bíh¹ lí³ ní¹juáh³ tsá² má²tí³² ñí¹con² tso³, lí³ la³jmí¹ lí³ hi³ juo¹³ bíh¹ tsú² tso³, hi³ jáun² dá² jmu³ hi³ jún³ bíh¹ tsú²; ja³bí¹ la³ jáun² bíh¹ siáh³ uá²jai³², tsá² má²tí³² ñí¹con² Dió³² lí¹³ lín³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹. 17 Ti³la³ tiá¹hmah¹ Dió³² hi³ uá¹jinh¹ hnoh² jmí¹ ná¹lín³ náh² tsá² má²dí¹hlánh¹ ca³tin¹ tso³; ti³la³ ta³né³² má¹na²¹, má²tionh² náh² jo³cuo² jú¹ tson² hi³ má²ca³tionh² náh² jáun² ta²¹ ca³la³ jonh³ jmí¹ honh² bíh¹. 18 Quí¹ jmí¹ má²ca³liáun³ náh² jáun² ñí¹con² tso³, jmí¹jáun² ca³lin³ náh² tsá² má²ná¹hlánh¹ ca³ti²¹ hi³ zian² náh² hi³ ná¹chun¹ bí¹ náh². 19 Lieh¹ jná¹³ hnoh² cun³quionh³ jái³ hi³ jmu¹ jná¹³ lá², quí¹ ho³ sa³ juóuh³² bíh¹ hi³ ngi¹³ náh² jú¹ tson² lá². Quí¹ jmí¹tin² ca³cuéh¹ náh² cuá² tanh¹ ñí¹con² tso³ hi³ ca³lin³ náh² tsá² má²ná¹hlánh¹, hi³ ca³jmuh³ náh² hi³ hlah³ hi³ hó³². La³ jáun² bíh¹ hniáuh³² cuéh¹ náh² siáh³ cuá² tanh¹, hi³ lín¹³ náh² tsá² má²ná¹hlánh¹ ca³ti²¹ hi³ chu²¹, hi³ ná¹chan¹ náh² ñí¹con² Dió³².

20 Quí¹ jmái¹ hi³ jmí¹ ná¹lín³ náh² tsá² má²ná¹hlánh¹ ñí¹con² tso³, jmí¹jáun² tiá² ta²¹ jmí¹ táunh²³ yáh³ hnoh² la³ cun³ héih³² hi³ jmu² hi³ chu²¹; 21 ti³la³ ¿he³ dá² ca³ta³tsin¹ náh² cun³ñí¹ hi³ ca³jmuh³ náh² la³ jáun²? Má²ná¹hinh¹ bíh¹ náh² ca³ti²¹ hi³ jáun² ta³né³²; quí¹ la³jí³² hi³ jáun² cáun² jmu² hi³ jún³ bíh¹ tsú². 22 Ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, má²ca³liáun³ bíh¹ náh² ca³tin¹ tso³, hi³ jáun² ta³né³² má²ná¹lín³ náh² tsá² má²ná¹hlánh¹ joh¹ Dió³² bíh¹; hi³ cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³ta³tsin¹ náh² hi³ lí¹³ zian² náh² hi³ ná¹chan¹ náh² ñí¹con² Dió³² ji³ hi³ lí¹³ zian² náh² siáh³ cun³ jmí¹hi³nio². 23 Quí¹ la³ cun³ hi³ tá²tsai³h²¹ tsá² jmu² tso³, hi³ jún²³ bíh¹; ti³la³ hi³ lí¹ cue³² Dió³² má¹ná¹, jmu² hi³ lí¹³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Cristo Jesús Ti³² Juo¹³ dí².

7

Jmu² Po¹ cáun² jái¹³ ca³tin¹ tsá² jéinh³² cuo²

1 Hnoh² reh², tsá² má²ná¹cuin² náh² liei²¹, ñíh¹ bíh¹ hnoh² hi³ liei²¹ jáun² quien² ñí¹con² jmáh³la³ tsá² ná¹liéih²¹ bíh¹. 2 Jmú¹³ jái¹³, ní¹juáh³ zian² jan² tsá²mi³ tsá² má²jenh² cuo², jáun² ca³tin¹ tsú² ma³zian² quionh³ ñí²cuo² tá¹la³ zian² ñí²cuo² la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² liei²¹; ti³la³ ní¹juáh³ má²jún¹ tsá²ñuh² ñí²cuo² tsú², jáun² tiú²uú² li³ quien² yáh³ liei²¹ jáun² ñí¹con² tsá²mi³ hí³. 3 Ti³la³ ní¹juáh³ tsá²mi³ hí³ ca³cuá³ quionh³ jan² tsá²ñuh² siánh³ siáh³ tá¹la³ zian² bíh¹ ñí²cuo², jáun² tsá²mi³ la³ hí³ lín³ jan² tsá² lí¹ jmú² lí¹ tsau³² bíh¹. Ti³la³ ní¹juáh³ má²jún¹ bíh¹ ñí²cuo² tsá²mi³ hí³, jáun² tiú²uú² li³ quien² yáh³ liei²¹ jáun² ñí¹con² tsú², má²lí¹³ bíh¹ jéinh³² tsú² cuo² quionh³ tsá²ñuh² siánh³, jun³juáh¹³ tso³ yáh³ jaun³² hi³ jéinh³² tsú² siáh³ cuo².

4 Ja³bí¹ la³ jáun² bíh¹ uá²jai³² tiú²uú² quien² yáh³ liei²¹ jáun² ñí¹con² hnoh² reh²; quí¹ cun³ñí¹ hi³ má²cá²tsan³ náh² cu³li²¹ quiúnh¹ Cristo hi³ ca³tin¹ liei²¹ jáun², quí¹ cun³ñí¹ hi³ ná¹lín³ náh² la³juah²¹ dúh¹ zeih²¹ cuo² zeih²¹ ta³ tsú². Hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ liei²¹ jáun² tiú²uú² ca³tin¹ hi³ jmu³ quien² ñí¹con² hnoh², hi³ jáun² má²ná¹lín³ náh² ñí²cuo² jan² Tsá² siánh³ bíh¹, Tsá² ca³jenh¹³ hí³ ja¹ hla¹. Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, ta³né³² má²lí¹³ lái³ dí² tsá² zia³² ñí¹ jmu³ ta²¹ ñí¹con² Dió³². 5 Quí¹ tá¹la³ jmí¹ ziáun² dí² jáun² cun³ lí³ tsí³ dí² hmóu³², jáun² liei²¹ jáun² ti³ ca³jmú³ ta²¹ hñu³ jmí¹ hñu³ tsí³ dí² hi³ ti³ li³ hniá¹ dí² hi³ jmú¹³ hi³ hlah³ bíh¹; hi³ jáun² dá² cáun² tí² ná¹lái³ dí² tsá² jmu² ta²¹ ñí¹con² hmú³² bíh¹. 6 Ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, má²ca³liáu³ bíh¹ dí² ca³tin¹ liei²¹ jáun², quí¹ la³jmí¹ lí³ hi³ má²jún¹ bíh¹ dí² ñí¹con² hi³ jmí¹ ziaunh² dí² jáun² tiá³; hi³ jáun² ta³né³² má²zia³² jái¹³ hi³ má¹ti²¹ dí² ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ Jmí²chí³ Chun¹, Tsá² cue³² hí³ pí³ hi³ ziáun² dí² jáun² hi³ hmai²¹, jun³juáh¹³ uú² cun³quionh³ liei²¹ yeh³ hi³ rá¹lí³ jáun² yáh³.

Tso³ hi³ zia³² hñu³ tsin³² jná¹³

7 Hi³ jáun² ní¹juáh³ la³ ní² né³, ¿hí¹ lí¹³ juáh¹³ dí² hi³ liei²¹ jáun² bíh¹ jmu² hi³ tanh³² dí² tso³? Ján¹han²¹ ¡tiá² jáun² yáh³! Ti³la³ cun³quionh³ liei²¹ jáun² bíh¹ ca³li³ ño¹ jná¹³ hi³ he³ jaun³² tso³. Jmú¹³ jái¹³, sá¹ hi³ tiá² ca³juáh³ liei²¹ jáun²: “Ha³ lí² jmú² hniá¹ nú² hi³ quioh²¹ tsáu²”, jáun² tiá² jmí¹ li³ ño¹ yáh³ jná¹³ he³ dá² jaun³² hi³ hniá¹ tsú² hi³ quioh²¹ tsáu². 8 Ti³la³ tso³ dá² ca³jmú³ quien² ñí¹con² jná¹³ cun³quionh³ liei²¹ jáun² bíh¹, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ ca³hi³ la³jí³² hi³ hlah³ hñu³ tsin³² jná¹³, hi³ ca³li³ hniá¹ jná¹³ hi³ quioh²¹ tsáu². Quí¹ tá¹la³ tiá² jmí¹ má²cuo² jná¹³ liei²¹ jáun², tiá² tso³ jmí¹ ren² yáh³ jná¹³ ñí¹con² liei²¹ jáun². 9 Quí¹ jmái¹ hi³ tiá² jmí¹ má²cuo² jná¹³ liei²¹ jáun², jmí¹ zian² bíh¹ jná¹³; ti³la³ jmí¹ ca³li³ cuo² jná¹³ héih³² jáun² má¹ná¹, jmí¹jáun² bíh¹ ca³li³ zia³² tso³, hi³ jáun² jmí¹jáun² né³, jun³ bíh¹ jná¹³. 10 La³ jáun² bíh¹ li³ héih³² hi³ jmí¹ ca³ti²¹ hi³ cué³² jái¹³ hi³ lí¹³ zian² tsú²; ti³la³ ca³tin¹ jná¹³ má¹ná¹, cáun² ca³jmú³ hi³ jun³ bíh¹ jná¹³. 11 Quí¹ tso³ jlánh¹ ca³li³jan²¹ jmí¹ ca³li³zia³² jáun² héih³², hi³ jáun² ca³ma³cau² jná¹³; hi³ jáun² cun³quionh³ héih³² jáun² bíh¹ ca³jngah³ jná¹³.

12 Hi³ jáun² né³, cun³ jáun² híen¹ bíh¹ liei²¹ jáun², hi³ héih³² rá¹tioh³ jáun² né³, híen¹ bíh¹, chu²¹ bíh¹, hi³ cú²re² he² bíh¹ siáh³

rá²tsi³² héih³². 13 Jáun² né³, ¿hí¹ lí¹³ juáh¹³ hi³ liei²¹ chu²¹ jáun² ca³li³ mí¹zioh²¹ quioh²¹ hmú³² ñí¹con² jná¹³? ¡Tiá² jáun² yáh³! Quí¹ tso³ jáun² bíh¹ ca³jmú³ hi³ jun³ jná¹³, hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³li³ lin¹ he³ lánh³ rón³² lí³ tso³, quí¹ cun³quionh³ liei²¹ chu²¹ jáun² bíh¹ ca³jngah³ jná¹³ tso³. Jáun² héih³² jáun² né³ ca³ma³li²¹ hi³ hú¹tá¹ la³ hian² lín³² bíh¹ tsí³ tso³.

Hniéi²hi³zia³²hñu³tsí³tsáu²

14 Quí¹ né¹ bíh¹ dí² hi³ liei²¹ jáun² ja³ ñí¹con² Dió³²; ti³la³ jná¹³ má¹ná¹, tsá²mi³cuóun² cáun² lí¹ jmu² cun³ lí³ tsin³² bíh¹ ná¹ cu³dia²jan², jan² tsá² ca³ja³hnái¹ ñí¹con² tso³. 15 Jlánh¹ tiá² ngi²³ jná¹³ he³ dá² jmu² ná¹, quí¹ tiá² jmu² yáh³ jná¹³ hi³ jmí¹ hnó²¹ jmu¹, ti³la³ cha³ jmí¹ jmu¹ jná¹³ hi³ hnó³² jmu¹, hi³ tiá² jéi³² bíh¹ jná¹³ jmu². 16 Ti³la³ ni¹juáh³ jná¹³ la³ jmu² cáun² hi³ tiá² jmí¹ hnó²¹ jmu¹, jáun² la³ jáun² má²li²lin¹ hi³ la³ chu²¹ bíh¹ liei²¹ jáun²; 17 hi³ jáun² la³ cun³ hi³ jmu² jná¹³ jáun², jun³juáh¹³ hi³hliá² ja³² tsin³² jmu¹ yáh³ jná¹³ la³ jáun², ti³la³ hi³ jáun² dá² ja³² ñí¹con² tso³ hi³ nio² jáun² hñu³ tsin³² bíh¹ jná¹³. 18 Má²ca³li³tsin² jná¹³ hi³ tiá² hi³ chu²¹ zia³² yáh³ ti³ ñeh² quion²¹ ná¹ cun³ñí¹ hi³ tsá²mi³cuóun² jná¹³; quí¹ uá¹jinh¹ hnó³² jná¹³ jmu¹ jmáh³la³ hi³ chu²¹, ti³la³ má¹li³² jáun² né³, sa³ tiá² tú² tiá² tsin²³ yáh³ jná¹³ jmu¹. 19 Quí¹ sa³ hi³ hlah³ hi³ tiá² hnó³² jmu¹ bíh¹ jná¹³ jmu², cha³ jmí¹ jmu¹ ná¹ hi³ chu²¹ la³ cun³ hi³ dí¹quian¹ jná¹³ jáun² jmu¹. 20 Jáun² né³, ni¹juáh³ jná¹³ la³ jmu² cáun² hi³ tiá² jmí¹ hnó²¹ jmu¹, jáun² la³ jáun² má²lin¹ hi³ jun³juáh¹³ huen² yáh³ jná¹³ jmu², ti³la³ tso³ hi³ nio² hñu³ tsin³² bíh¹ jná¹³ la³ jmu².

21 Hi³ jáun² la³ lá² bíh¹ quiunh³² jná¹³: Ní¹juáh³ jmái¹ hi³ hnó³² jná¹³ jmu¹ hi³ chu²¹, sa³ jmáh³la³ hi³ hlah³ bíh¹ la³ jmu² jná¹³ má¹li³² jáun². 22 Quí¹ uá¹jinh¹ jéih³² lín³² bíh¹ jmí¹ tsin³² jná¹³ liei²¹ quioh²¹ Dió³², 23 ti³la³ cun³ jáun² jíe³² bíh¹ jná¹³ hi³ zia³² cáun² liei²¹ siáh³ hi³ jmu² quien² ñí¹con² ua³ tán² jná¹³, hi³ liei²¹ jáun² né³ ná¹tín²³ quionh³ hi³ jéih³² jáun² jmí¹ tsin³² jná¹³. Liei²¹ jáun² dá² hnió³ hi³ hú¹tá¹ zaunh³ tiá³ jná¹³ ca³ti²¹ tso³, hi³ jáun² la³ jáun² ma³tí³² ua³ tán² jná¹³ jmáh³la³ héih³² quioh²¹ tso³.

24 ¡Jlánh¹ juo²³ jná¹³ quí¹ cun³ñí¹ hi³ tsá²mi³cuóun² ná¹! ¿Hin² dá² tsánh² lí¹³ liáu³² jná¹³ ca³ti²¹ ngú³ lá² quion²¹, ngú³ hi³ lí¹³ jngah³ lá²? 25 Jí³²la³ Dió³² bíh¹ lí¹³ liáu³² cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ jáun² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí². ¡Hénh³ máh³ tiá¹hmah¹ Dió³²! Jáun² né³, la³ lá² bíh¹ li³, hi³ cun³quionh³ jmí¹ tsin³² jná¹³ jmí¹ hnó²¹ ná¹ má¹ti²¹ héih³² quioh²¹ Dió³² tá¹la³ má²ti²¹ ná¹ jáun² héih³² quioh²¹ tso³ cun³quionh³ ngú³ quion²¹.

8

Tsá²zian²cun³quionh³pí³quioh²¹Jmí²chí³ Chun¹

(Gálatas 5:16-26)

1 Né³² né³, ti³la³ ní¹juáh³ tsá² má²cá²cunh³ quionh³ Jesús Tsá² lín³ Cristo má¹na²¹, ha³ tiú²uú² tá¹tsin¹ yáh³ tsú² héih³², [tsá² tiú²uú² zian² la³ cun³ lí³ tsí³ hmóu³² yáh³, ti³la³ má²ñi³táunh¹ tsú² la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹]. 2 Quí¹ tsá² má²tí³² la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹ má²zian² hi³ hmai²¹ cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ tsú² quionh³ Jesús Tsá² lín³ Cristo, quí¹ má²ca³liáu³ bíh¹ dí² ñí¹con² héih³² quioh²¹ tso³ ji³ ñí¹con² hmú³² ní². 3 Quí¹ Dió³² má²ca³jmú³ cáun² hi³ jmí¹lih³ tiá² ca³tioh²¹ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés jmu³; quí¹ cun³ñí¹ hi³ tsá² zian² cun³ lí³ tsí³ bíh¹ jnoh¹, jáun² ja³hín³ bíh¹ pí³ quioh²¹ liei²¹ jáun²; hi³ cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, ca³zen³ Dió³² Jon² hi³ ca³lin³ tsá²mi³cuóun² Tsá² la³ jnoh¹, tsá² ren² dí² tso³. Hí³ bíh¹ ca³cuen³ Jon² hi³ jún³ hi³ ca³ti²¹ tso³ quiú¹³ dí²; hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ ca³hin³ Dió³² tsáu¹³ dí² cun³ñí¹ hi³ ca³lin³ jáun² Jon² tsú² jan² tsá²mi³cuóun² la³ jnoh¹. 4 La³ jáun² ca³jmú³ tsú² hi³ jáun² lí¹³ má¹ti²¹ jnoh¹ la³ cun³ héih³² hi³ jmu² jáun² liei²¹, quí¹ tiú²uú² ziáun² yáh³ dí² la³ cun³ lí³ tsí³ hmóu³², ti³la³ la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹ má²ziáun² dí².

5 Quí¹ tsá² zian² la³ cun³ lí³ tsí³ hmóu³², tsá² la³ hí³ dá² cáun² hu²¹ tsí³ hi³ ma³tí³² la³ cun³ hi³ dí¹quian¹ ngú³ quioh²¹ bíh¹; ti³la³ tsá² zian² la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ má¹na²¹, tsá² la³ hí³ hu²¹ tsí³ hi³ ma³tí³² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹. 6 Quí¹ ni¹juáh³ tsá² cá² ñi³ zian² la³ cun³ lí³ tsí³ hnga², tsá² la³ hí³ dá² jún³ bíh¹; ti³la³ tsá² zian² la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ má¹ná¹, tsá² la³ hí³ bíh¹ lí¹³ zian², hi³ niau²¹ siáh³ tie³ hñu³ tsí³. 7 Quí¹ ni¹juáh³ tsá² zian² la³ cun³ lí³ tsí³ hmóu³², tsá² la³ hí³ dá² ná¹háun³ bíh¹ quionh³ Dió³², quí¹ tiá² hnió³ yáh³ tsú² ma³quien² liei²¹ quioh²¹ Dió³²; hi³ sa³jun³ lí²³ yáh³ ma³quien² tsú² liei²¹ jáun². 8 Hi³ jáun² bíh¹ la³jín³² tsá² zian² cun³ lí³ tsí³ hmóu³², tiá² lí²³ yáh³ ma³hiún² tsú² tsí³ Dió³².

9 Ti³la³ hnoh² má¹ná¹, tiú²uú² zian² yáh³ náh² cun³ lí³ honh² hmóu³², ti³la³ má²zian² hnoh² la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹, ni¹juáh³ hnoh² tsá² má²zian² Jmí²chí³ joh¹ Dió³² hñu³ honh² náh². Ti³la³ ni¹juáh³ tsá² tiá² má²zian² Jmí²chí³ joh¹ Cristo hñu³ tsí³, jun³juáh¹³ tsá² joh¹ Cristo yáh³ tsá² la³ hí³. 10 Quí¹ ni¹juáh³ Cristo má²cuá³ hñu³ honh² hnoh², jáun² cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ má²zian² jmí²chí³ quián¹³ náh² hi³ hmai²¹ cun³ñí¹ hi³ má²ná¹lín³ náh² jáun² la³juah²¹

dúh¹ tsá² chun¹, uá¹jinh¹ má²jún¹ ngú³ cun³ñí¹ hi³ ca³jmú³ tso³. 11 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ Jmí²chí³ joh¹ Tsá² ca³jmú³ hí³ hi³ ca³jenh¹³ Cristo Jesús ja¹ hla¹ má²cuá³ hñu³ honh² náh², jáun² hnga² Tsá² ca³jmú³ hí³ hi³ ca³jenh¹³ Cristo bíh¹ jmu³ siáh³ hi³ lí¹³ chí¹lí²zian² hi³ hmai²¹ ngú³ hi³ jmí¹ ca³ti²¹ jún³ jáun² quián¹³ náh², cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹ tsú² hi³ má²cuá³ jáun² hñu³ honh² náh².

12 Jáun² né³ reh², zia³² hi³ ca³ta¹ dí² jmú¹³, ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ ca³ta¹ dí² má¹ziáun¹³ la³ cun³ lí³ tsí³ dí² hmóu³² yáh³ má¹na²¹. 13 Quí¹ li³ua³ jan² hnoh², tsá² zian² náh² la³ cun³ lí³ honh² náh² hmóu³², jún³ bíh¹ náh², ti³la³ ní¹juáh³ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ cháh¹³ náh² ti³ có³² hi³ zian² náh² jáun² la³ cun³ lí³ honh², hi³ jáun² bíh¹ lí¹³ zian² náh².

14 Quí¹ la³jín³² tsá² hei³² hi³ ñi³jau¹ Jmí²chí³ Chun¹ joh¹ Dió³², tsá² la³ hí³ bíh¹ lín³ jon² Dió³². 15 Quí¹ Jmí²chí³ hi³ má²ca³hen³ hnoh², jun³juáh¹³ jan² jmí²chí³ jmu² hi³ lín³ hnoh² *tsá² má²dí¹hlánh¹ yáh³ hi³ juáh¹³ hi³ li³ jmu³ hi³ lí¹ hú¹ cóh²¹ honh² náh², quí¹ Jmí²chí³ hí³ dá² jmu² hi³ má²lín³ náh² jon² Dió³² bíh¹, ji³ hi³ jmu² siáh³ hi³ nio² tiá³ tsí³ dí² hi³ juáh²³ dí² jáun²: “¡Tia²¹l” ñí¹con² Dió³². 16 Hi³ hnga² Jmí²chí³ hí³ bíh¹ má²tson² jái¹³ cu³li²¹ quionh³ jmí²chí³ quiú¹³ dí² hi³ má²lái³ dí² jon² Dió³². 17 Cun³ñí¹ hi³ má²lín³ dí² jáun² jon² tsú², jáun² hiáu³ bíh¹ dí² la³ cun³ hi³ má²ca³jmú³ jáun² Dió³² jái¹³ hi³ cué³² ñí¹con² jon², hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ hiáu³ dí² la³ cun³ hi³ hiáuh³ hnga² Cristo. Quí¹ ní¹juáh³ ná¹má²tso¹ dí² tsi³² ca³ti²¹ la³ cun³ hi³ ca³ma³tso² jáun² Cristo tsí³, jáun² ja³bí¹ lí¹³ zian² dí² cáun² hi³ quien² quiúnh¹ tsú² siáh³.

18 Jná¹³ len³ hi³ la³jí³² la³ cun³ hi³ ná¹má²tso¹ dí² tsi³² tiá² cunh³ yáh³ quionh³ la³ cun³ hi³ chu²¹ hi³ quien² hi³ li³ jnia² hi³ hiáu³ dí² ní¹ má¹jáun². 19 Quí¹ ca³la³ jí³² la³ cun³ hi³ ca³jmú³ Dió³² ná¹jáih³² ñí¹ hi³ dí¹quian¹ hi³ jíe³ jmái¹ hi³ li³ jnia² la³jín³² tsá² ná¹lín³ jon² Dió³². 20 Quí¹ ca³la³ jí³² hi³ ca³jmú³ Dió³² ca³chó³² bíh¹ jmái¹ hi³ tiú²uú² ca³li³quien²; jun³juáh¹³ hi³ ca³li³hnió³ hmóu³² yáh³ hi³ jáun², quí¹ cun³ jáun² ca³li³hnió³ Dió³² bíh¹. Ti³la³ la³jí³² hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² né³, cáun² ná¹jan³² 21 hi³ liáun³, la³ cun³ la³jí³² hi³ ca³ti²¹ hi³ chau²¹ jmái¹ li³yenh³, hi³ jáun² li³ zian² hi³ má²ná¹liáun¹ la³jmí¹ má²zian² jáun² jon² Dió³². 22 Quí¹ né¹ dí² hi³ la³ ti³ ta³né³² bíh¹ ná¹hón²³ la³jí³² la³ cun³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³², hi³ ná¹má²tso² tsí³ la³jmí¹ zian² jan² tsá²mi³ má²ñí¹li³zian² jon². 23 Hi³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³ jáun² yáh³ ná¹má²tso² tsí³, quí¹ la³ ji³ jnoh¹ bíh¹ siáh³ ná¹hón²³ dí², tsá² má²ca³hen¹³ dí² Jmí²chí³ Chun¹, la³ cun³ hi³ la³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ hiáu³ dí² jáun². Quí¹ jnoh¹ ná¹jan³² jmái¹ hi³ hú¹tá¹ má²lan¹³ dí² jon² Dió³², ca³la³ hi³ ná¹hón²³ dí², jmái¹ hi³ liáun³ dí² jáun² tá¹ jan². 24 Quí¹ cun³quionh³ hi³ zia³² hi³ hu²¹ tsí³ bíh¹ dí² ca³liáun³; ti³la³ ní¹juáh³ la³ má²hiauh³² bíh¹ tsú² la³ cun³ hi³ jmí¹ hu²¹ jáun² tsí³, jáun² jun³juáh¹³ uú² cáun² hi³ hu²¹ tsí³ yáh³ tsú² jaun³². Quí¹ ní¹juáh³ cáun² hi³ má²hiauh³² tsú², jáun² tiú²uú² ca³ti²¹ yáh³ hi³ hu²¹ tsí³ tsú² la³ má²hu²¹ jáun² ca³ti²¹ hi³ jáun². 25 Ti³la³ ní¹juáh³ hi³ hu²¹ tsí³ dí² cáun² hi³ tiá² má²hiau³² dí², cáun² hniáuh³² juenh² tsí³ bíh¹ dí² tá¹la³ ná¹hé² ná¹jan³² dí² hi³ hiáu¹³ hi³ jáun².

26 Jáun² la³ jáun² bíh¹ siáh³ má²hau³ dí² Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹ tiá² tiau²³ dí² hmóu³². Quí¹ tiá² tái² yáh³ dí² lienh¹ Dió³² la³ cun³ jmí¹ ca³ti²¹, ti³la³ hnga² bíh¹ Jmí²chí³ Chun¹ hí³ hiú² mi³² ñí¹con² Dió³² hi³ ca³ta¹ jnoh¹ tá¹la³ ná¹quí² ná¹zion²³ dí² jáun² tsí³ cun³ñí¹ hi³ tiú²uú² tiau²³ dí² hléh¹³. 27 Hi³ jáun² Dió³², Tsá² cuoh² hñu³ tsí³ tsáu², ñi³² hi³ he³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ juáh³, quí¹ Jmí²chí³ hí³ mi³² ñí¹con² Dió³² hi³ ca³tin¹ tsá² joh¹ Dió³² cun³quionh³ jë¹ hnga² Dió³².

Tsá² cah²³ jmái¹ ti³ chí¹nga²

28 Quí¹ má²né¹ bíh¹ dí² hi³ Dió³² jmu² hi³ re² bíh¹ cuá²hai³² la³jí³² hi³ quiunh³² tsá² hnio³ hí³ Dió³², tsá² má²ca³teh³ hí³ Dió³² hi³ lí¹³ ñí¹con² tsú² la³ cun³ hi³ hnió³ dí² lí¹³. 29 Quí¹ la³ cun³ jmí¹tin² ca³li³ cuóun³² Dió³² tsá² hí³, hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² ca³quianh³ tsú² tsá² hí³ hi³ chan³ dí² re² hi³ lín¹³ la³jmí¹ lín³ Jon² dí²; hi³ jáun² Jon² dí² hí³ né³, lí¹³ lín³ Tsá² má²ján³ ja¹ juóun³² lín³² rainh²¹ ñí¹ hná¹ jáun². 30 Hi³ jáun² tsá² ca³quianh³ hí³ Dió³² la³ cun³ jmí¹tin², ca³teh³ tsú². Hi³ jáun² tsá² ca³teh³ tsú² hí³ né³ ca³hinh³ bíh¹ tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹. Hi³ jáun² tsá² ca³hinh³ tsú² hí³ né³, ca³cuéh³ dí² tsú² jái¹³ hi³ lí¹³ zian² tsú² quionh³ dí² ñí¹ cuá¹quien² dí² jáun².

31 Hi³ jáun² né³, ¿he³ lí¹³ juáh¹³ dí² ca³ti²¹ jái¹³ ní²? Quí¹ ní¹juáh³ Dió³² yáh³ la³ zenh² jo²¹ quiú¹³ dí², jáun² ¿hin² dá² tsánh² lí¹³ jmu³ hniéi² quiúnh¹ dí²? 32 Quí¹ ní¹juáh³ ca³la³ hí¹juáh³ Jon² yáh³ Dió³² tiá² ca³jmú³ hien², ti³la³ ca³cuen³ bíh¹ tsú² Jon² hi³ jún³ hi³ ca³ta¹ dí², ¡tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² cué³² tsú² la³ji³² hi³ ñí¹ hná¹ ní² la³jmí¹ má²ca³cuen³ tsú² jáun² Jon²! 33 Hi³ jáun² dá² ¡hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ chá³² tsáu¹³ jnoh¹ tsá² má²ca³quianh³ dí² Dió³², quí¹ hnga² bíh¹ Dió³² má²ca³juáh³ hi³ má²lái³ dí² la³juah²¹ dúh¹ tsá² chun¹! 34 Jáun² ¿hin² ya³ tsánh² lí¹³ ra³tsa² dí² héih³²? Quí¹ Cristo bíh¹ Tsá² ca³jun³ hi³ ca³ta¹ dí²,

hi³ ca³la³ hi³ ca³jenh¹³ siáh³, hi³ má²cuá³ ti³ cuá² chu²¹ quioh²¹ Dió³² hi³ cuá¹hiú² cuá¹mi³² hi³ ca³ta¹ dí². 35 Hi³ jáun² ¿hin² ya³ tsánh² lí¹³ jmu³ hi³ tiú²uú² hnáu³ dí² quiúnh¹ Cristo? ¿Hí¹ lí¹³ cun³quionh³ hi³ ma³tso¹ dí² jáun² tsi³², cun³quionh³ uu³mí²tsi³², ho³ cun³ quionh³ hi³ hí¹ tsa¹ dí² tsáu², ho³ hi³ zia³² ho³cuóun³, ho³ hi³ tiá² zia³² ha¹ dí², ho³ hi³ ziáun² dí² ja¹ hi³ háinh¹³, ho³ cun³quionh³ hi³ jngah³ dí² jáun² tsáu²? 36 Ti³la³ la³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³², hi³ juáh³ jáun² la³ lá²:

Cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hnú² bíh¹ hiá² tsáu² jnoh¹
la³jí³² jmái¹,
hi³ jmoh²³ tsú² jnoh¹ la³jmí¹ jmúh³² tsú²
*já¹ziáh² má²tsa³jngih² tsú².

37 Ti³la³ ja¹ la³jí³² hi³ ní² má¹ná¹, ná¹lái³ dí² tsá² cah²³ jmái¹ ti³ ca³nga² bíh¹ cun³quionh³ hi³ má²hau³ Tsá² ca³ma³hniau³ dí² hí³. 38 Hi³ jáun² né³, jná¹³ má²nio² cáun² tsin³² hi³ cu³tí³ tiá² hi³ zia³² hí¹ cáun² hi³ lí¹³ chau³ dí² ti³ có³² ñí¹con² Dió³² Tsá² hniau³ dí², uá¹ hi³ jún³ dí², uá¹ hi³ ziáun² dí², sa³jun³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², hi³ sa³jun³ tsá²cuú² tsá²chín³ ní² siáh³; sa³jun³ hi³ quiunh³² dí² ta³né³², hi³ sa³jun³ hi³ quieinh²¹ dí² jmí¹tsú² jmí¹ja³², sa³jun³ lí¹³ cun³quionh³ hi³ cáu² hi³ jueh³² hi³ lí¹³ li³zia³² ñí¹ hué²¹ lá², 39 sa³jun³ lí¹³ ní¹juáh³ hi³ ñi³ngí¹ dí² chi³cuú² ñí¹ ñe¹, hi³ sa³jun³ lí¹³ ní¹juáh³ ní² lí¹ cá¹cháu²¹ dí² hñu³ hué³², la³ cun³ hí¹ cáun² yáh³ la³ cun³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² tiá² lí¹³ chau³ dí² ti³ có³² ñí¹con² Dió³², Tsá² ca³ma³jnia³² hí³ hi³ hniau³ dí² cun³quionh³ Cristo Jesús Ti³² Juo¹³ dí².

9

Dió³² má²ca³quianh³ tsá² Israel

1 Hi³ jáun² né³, jná¹³ hléh¹³ jú¹ tson² lá² hi³ ca³tin¹ tsá²co¹ ná¹ la³ cun³ qui³ jmu² tsá² hen² ti³ con² Cristo, tiá² tí¹ jáin² yáh³ jná¹³; quí¹ jmí¹ tsin³² jná¹³ má²tson² jái¹³ lá² quion²¹ cu³li²¹ quionh³ Jmí²chí³ Chun¹, 2 hi³ jlánh¹ hlaih³ nio² tsin³² jná¹³, hi³ ca³la³ hi³ hú¹quí² hú¹jngih³² tsin³² jná¹³ hi³ ca³tin¹ tsá²co¹ ná¹, 3 hi³ hí¹ ca³la³ ti³ huen² jná¹³ ñí¹tanh²¹ hú¹mu³héih³², la³ cun³ hi³ tiú²uú² lín¹³ jná¹³ tsá² joh¹ Cristo, sá¹jmí¹ hi³ lí¹³ bíh¹ re² ca³tin¹ tsá²co¹ jná¹³ hí³ cun³quionh³ hi³ lí¹³ la³ jáun² ñí¹con² jná¹³. 4 Quí¹ tsá² hí³ bíh¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ *Israel, hi³ Dió³² né³ ca³jmú³ hi³ tsá² hí³ lí¹³ lín³ la³juah²¹ dúh¹ jon² tsú². Dió³² Tsá² cú² juenh² ca³ma³jnia³² ja¹ quioh²¹ tsú², hi³ ca³tanh² nió³² quionh³ tsá² hí³, ji³ hi³ ca³jmú³ dí² siáh³ jái¹³ hi³ zia³² hi³ jmu³; hi³ jáun² ca³cué³ dí² liei²¹ jáun² ñí¹con² hla¹ Moisés, la³ má²quionh³ ha³ lánh³ hniáuh³² ma³tí³² tsú² cuáh³². 5 Tsá² hí³ bíh¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ tsá²haun³² dí¹hio³ ñú¹deh³ jnoh¹; hi³ jáun² jún¹³ tsá² hí³ bíh¹ Tsá² lín³ Cristo hi³ ca³ti²¹ hi³ lín³ tsú² tsá²mi³cuóun², hi³ hí³ bíh¹ dí² Dió³² Tsá² quioh²¹ ca³la³ ji³li³². ¡Cuí¹ li³quien² bíh¹ tsú² cun³ jmí¹hi³nio²! Tson² bíh¹ la³ jáun².

6 Jáun² né³, jun³juáh¹³ hi³ tiá² má²ca³li³tí³ yáh³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ Dió³² ñí¹con² jún¹³ hla¹ Israel, ti³la³ cun³ñí¹ hi³ tiá² ji³lin² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Israel lín³ tsá² tionh² jo³cuo² Dió³² bíh¹; 7 quí¹ sa³jun³ la³jín³² yáh³ jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹ hí³ cu³tí³ lín³ jon² tsú², quí¹ la³ cun³ ca³juáh³ jáun² Dió³² bíh¹, hi³ ca³juáh³ tsú² jáun² la³ lá²: “Cun³quionh³ jan² Isaac jónh³² bíh¹ hnú² li³zian² jon³zíh¹ jon³cháuh³ hnú²”. 8 La³ jáun² lí²lin¹ hi³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lín³ jon² Dió³² cun³ñí¹ hi³ jún¹³ jan² tsáu²; ti³la³ ji³²la³ ti³ tsá² ca³li³zian² cun³quionh³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² bíh¹ cu³tí³ ná¹lín³ jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹. 9 Quí¹ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² quionh³ Há²bran²¹ lí³ la³ lá²: “Míh¹ tiá² jmí¹ la³ lá² tsá³ já¹ma³jnia¹³ jná¹³ siáh³, hi³ jáun² má¹jáun² má²zian² bíh¹ jon² Sara”.

10 Ti³la³ jun³juáh¹³ cun³ ní² yáh³ ca³tsan³ jái¹³. Quí¹ jmí¹ ca³li³zian² jáun² gon³ jon² hla¹ Rebeca cu³tsa³² quionh³ tsú² hla¹ Isaac ñí²cuo², dí¹hio³ ñú¹deh³ jnoh¹ hí³, 11 hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ li³ hniáuh³² lí³ la³ má²li³ jáun² la³ cun³ hi³ ti³² tsi³ Dió³², Tsá² quianh²³ tsáu², jáun² ca³quianh³ Dió³² jan² dún² gon³ hí³ uá¹jinh¹ ta³ tiá² má²ca³li³zian², sa³jun³ hi³ chu²¹ sa³jun³ hi³ hlah³ yáh³ jmí¹ má²ca³jmú³, hi³ jáun² la³ jáun² li³ lin¹ hi³ hí³ bíh¹ Tsá² téh²³ tsáu², jun³juáh¹³ cun³ñí¹ hi³ zia³² hi³ jmu² tsáu² yáh³. 12 Jáun² ca³záih³ Dió³² hla¹ Rebeca hí³ la³ lá²: “Dún² má²ján³ bíh¹ lín¹³ quian²¹ tsá² cáin²”. 13 La³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí²: “Ca³ma³hno¹ jná¹³ Jacob, ti³la³ ca³li³hon² bíh¹ jná¹³ Esaú”.

14 Jáun² né³, ¿he³ dá² lí¹³ juáh¹³ dí²? ¿Hí¹ Dió³² lín³ jan² Tsá² tiá² tin² ra³tsi³² re² héih³²? ¡Tiá² jáun² yáh³! 15 Quí¹ la³ lá² ca³záih³ tsú² hla¹ Moisés: “Jná¹³ dá² cué¹³ uu³i³tso³ ñí¹con² tsá² hnó³² jná¹³ cue¹ bíh¹, hi³ já³² siáh³ mii³ tsin³² jná¹³ ñí¹con² tsá² hno³ bíh¹ jná¹³”. 16 Hi³ jáun² né³, jun³juáh¹³ zia³² uu³i³tso³ ñí¹con² tsáu² cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ hniá¹ hnga² yáh³, ho³ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ jmu² tsú² pí³, ti³la³ la³ cun³ hi³ hnió³ hnga² Dió³² bíh¹, Tsá² cue³² hí³ uu³i³tso³. 17 Quí¹ la³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² hi³ Dió³² ca³záih³ la³ lá² tsá² jmí¹ lín³ hí³ re²¹ hué³² Egipto: “Jná¹³ ca³cué³ jái¹³ hi³ lín³ hnú² re²¹ cun³ñí¹ hi³ ca³li³hnó³² jná¹³ hi³ la³jín³² tsá² zian² tá¹ cáun² cuá¹hué²¹ li³ cuoh² pí³ quion²¹ cun³quionh³ hi³ quiunh²¹ hnú², ji³ hi³ li³ ñi³² tsú² siáh³ hi³ hin² tsánh² jná¹³”. 18 Jáun² la³ jáun² bíh¹ cue³² Dió³² uu³i³tso³ ñí¹con² tsá²

hnió3 Dió32 cuéh32, hi3 jmu2 tsú2 siáh3 huáh2 chí1 tsáu2, ní1juáh3 tsá2 hnió3 tsú2 jmu3 huáh2 chí1.

19 Ti3la3 hi3 jáun2 né3, ho3 sa3 juáh13 hnú2 la3 lá2 ñí1con2 jná13: "Ní1juáh3 la3 ní2 jaun32, ¿he3 láih32 sa3 cha32 yáh3 Dió32 tsáu13 tsá2mi3cuóun2? Quí1 tiá2 hin2 zian2 yáh3 tsá2 li3 cah13 jmái1 hi3 jmu3 hi3 siáh3 la3 cónh3 bíh1 hi3 hnió3 Dió32". 20 Ti3la3 hnú2 dá2, tsá2mi3cuóun2 bíh1, ¿hin2 dá2 tsánh2 hnú2, sa3 hnú2 yáh3 na3quí2 na3tsáin23 nú2 jái13 quiúnh1 Dió32? Tiá2 né1 hí1 lí13 juáh3 li3ua3 cáun2 hi3 zia32, hi3 záih32 tsá2 ca3jmú3: "¿He3 láih32 sa3 la3 lá2 lín3 jná13 ca3jmuh3 hnú2?" 21 ¿Haun13 juáh13 tsá2 jmu2 hia32 dá2 cáun2 lí13 jmu3 quionh3 cuáh1 la3 cun3 ti32 tsí3 tsú2 hnga2 bíh1? Lí13 bíh1 jmu3 tsú2 cáun2 hia32 quionh3 cuáh1 hi3 ca3ti21 cáun2 jmái1 quien2, hi3 quionh3 cuáh1 jáun2 uá2jai32 lí13 jmu3 tsú2 hia32 hi3 cauh32 tsú2 jmái1 ca3la3 jí32.

22 Hi3 jáun2 né3, uá1jinh1 ca3li3hnió3 Dió32 hi3 ma3jnia32 hi3 míh23 tsí3 ji3 hi3 ma3jnia32 siáh3 pí3 quioh21 ñí1con2 tsá2 ca3tin1 hi3 ma3tso2 tsí3 ji3 hi3 jmí1 ca3tin1 siáh3 hiá1 tsán13, ti3la3 ca3tion3 lín32 bíh1 tsú2 tsí3, 23 quí1hliá2 hi3 ca3li3hnió3 tsú2 hi3 ma3jnia32 hi3 hí3 bíh1 tin2 cue32 hi3 lí13 zian2 tsáu2 cáun2 hi3 quien2 ti3 chí1nga2 cun3quionh3 hi3 ca3jmú3 tsú2 jáun2 hi3 zia32 uu3i3tso3 ñí1con2 tsáu2, tsá2 ca3chan3 tsú2 hí3 hua3jan21 la3 cun3 jmí1tin2 lín32 hi3 lí13 zian2 tsú2 jáun2 la3 jáun2. 24 Quí1 Dió32 ca3te3 dí2 ja1 quioh21 tsá2 *judíos ji3 ja1 quioh21 *tsá2cá2jo21 ní2 siáh3, 25 la3 cun3 rá1juáh3 jáun2 ñí1 Sí2 quioh21 hla1 Oseas:

Tsá2 tiá2 jmí1 tionh2 jo3uón32 jná13, juah21 jná13 hi3 tsá2 hí3 tionh2 jo3uón32;

hi3 tsá2 tiá2 jmí1 hno3 jná13 né3, juah21 jná13 hi3 má2hno3 bíh1 jná13 tsú2.

26 Hi3 jáun2 tsá2 jmí1 juanh32 jná13 hi3 tiá2 tionh2 jo3uón32 né3,

má2lín13 bíh1 tsá2 hí3 jon2 Dió32 Tsá2 liéih32.

27 Ti3la3 la3 cun3 hi3 ca3tin1 tsá2 Israel má1na21, la3 lá2 bíh1 ca3juáh3 hla1 Isaías: "Uá1jinh1 juóun32 lín32 jón2zíh1 jón2cho1 hla1 Israel, la3jmí1 lí3 zái1 táh1 hi3 tioh3 can32 jmí2miih21, ti3la3 cú1pih21 tsáu2 bíh1 tsá2 hí3 liáun3. 28 Quí1 né32 cánh3 bíh1 li3tí3 jái13 hi3 ca3juáh3 jáun2 Juo13 dí2 hi3 ca3tin1 ñí1 hué21 lá2". 29 Isaías hí3 ca3juáh3 siáh3 la3 lá2:

Sá1jmí1 hi3 Dió32 Juo13 hliáu3 tionh2 hñu3mi3cuú2 tiá2 ca3héinh32 ma3 jan2 tsá2 juo3 dí2,

hi3 jáun2 la3jmí1 cá1quiúnh21 tsá2 juú2 Sodoma quionh3 Gomorra bíh1 jmí1 má2cá2quiéinh32 dí2 uá2jai32.

Jú1 chú32 hi3 jmí1 ca3ti21 he3 tsá2 judíos

30 Hi3 cun3ñí1 hi3 jáun2 né3, tsá2cá2jo21 tsá2 tiá2 jmí1 hu21 tsí3 hi3 he3 Dió32 la3juah21 dúh1 jan2 tsá2 chun1, ti3 má2ca3hen3 bíh1 Dió32. Ca3he3 tsú2 Dió32 cun3ñí1 hi3hliá2 ca3chá3 tsú2 cáun2 tsí3 bíh1. 31 Ti3la3 tsá2 Israel má1ná1, tsá2 lí1 jmí1 hái32 tsí3 hi3 he3 Dió32 cun3quionh3 hi3 chun1 hi3hliá2 má2tí32 liei21 hi3 jmí1 raunh32 jáun2 bíh1, ti3la3 tiá2 ca3tú1 ca3tsin13 yáh3 tsú2 hi3 ma3tí32 liei21 jáun2 hi3 juáh13 hi3 jmí1 li3 chun1. 32 ¿He3 láih32 la3 jáun2 li3? Quí1hliá2 tiá2 ca3jmú3 yáh3 tsú2 tion3 hi3 he3 tsú2 Dió32 cun3quionh3 hi3 nio2 cáun2 tsí3, ti3la3 jmí1 lín23 tsú2 hi3 he3 Dió32 cun3quionh3 ta21 hi3 jmu2 jáun2 bíh1. Cun3ñí1 hi3 jáun2 bíh1 ca3quí2 cá2hính32 tsú2 quionh3 quín1 chí1zunh21 hú1 jui32. 33 Quí1 la3 cun3 rá1juáh3 ñí1 Sí2 hi3 ca3tin1 quín1 jáun2, hi3 juáh3 jáun2 la3 lá2:

Já1 juú2 Jerusalén ñí1 zeh2 jáun2 máh3 téh23 tsú2 Sión,

chá13 jná13 cá2 mái3 quín1 hi3 jmu3 hi3 qui3 hính32 tsáu2,

quín1 jmu3 hi3 quinh3 tsú2;

ti3la3 tsá2 cha32 cáun2 tsí3 ñí1con2 Tsá2 hí3 né3, jmí1líh3 yáh3 tiá2 lí1 li3 heh3.

10

1 Hi3 jáun2 né3 reh2, jlánh1 hniá1 jná13 hi3 liáun3 tsá2 *Israel, ji3 hi3 hiú2 mí23 jná13 siáh3 ñí1con2 Dió32 hi3 ca3tin1 tsú2. 2 Cué13 jná13 jú1 tson2 hi3 ca3tin1 tsú2 hi3 tson2 bíh1 jlánh1 hnió3 tsú2 má2tí32 re2 ñí1con2 Dió32, ti3la3 jí32la3 ti3 lí1 ná1jmu2 bíh1 tsú2 hi3 jáun2, jun3juáh13 hi3 ñi32 tsú2 la3 cun3 lánh3 jmí1 hniáuh21 yáh3. 3 Quí1 tiá2 ñi32 yáh3 tsú2 ha3 lánh3 rón32 hen2 Dió32 tsáu2 la3juah21 dúh1 jan2 tsá2 chun1. Cun3ñí1 hi3 hnió3 tsú2 jmu3 hi3 li3 chun1 hmóu32, jáun2 tiá2 ñi1héi21 yáh3 tsú2 la3 cun3 hi3 hnió3 Dió32 jmu3 ñí1con2 tsú2. 4 Quí1 liei21 jáun2 ca3li3zia32 cun3ñí1 hi3 jmí1 hnió3 Dió32 hi3 hen3 tsáu2 la3juah21 dúh1 jan2 tsá2 chun1 bíh1; ti3la3 cun3quionh3 Cristo má1ná1, ca3li3tí3 bíh1 hi3 jáun2 ñí1con2 ca3la3 jín32 tsá2 cha32 cáun2 tsí3 ñí1con2 tsú2.

5 Hi3 jáun2 ca3tin1 tsá2 hu21 tsí3 hi3 li3 chun1 cun3quionh3 hi3 ma3tí32 jáun2 liei21 né3, hla1 Moisés ca3juáh3 la3 lá2: "Li3ua3 jan2 tsá2 má2tí32 liei21 lá2, cun3quionh3 hi3 lá2 bíh1 lí13 zian2 tsú2 cun3 jmí1hi3nio2". 6 Ti3la3 hi3 ca3tin1 tsá2 má2lín3 la3juah21 dúh1 jan2 tsá2 chun1 cun3quionh3 hi3 nio2 jáun2 cáun2 tsí3 má1ná1, hi3 jáun2 ca3juáh3 Moisés la3 lá2: "Ha3 lí2 juáh3 hnú2 hñu3 honh2: ¿Hin2 tsánh2 lí13 tsó32 hñu3mi3cuú2?" —jái13 ní2 hnió3 juáh3 hi3 hnió3 tsú2 tsa3quian3 Cristo ti3 ñí1 hué21 lá2—. 7 "Sa3jun3 hniáuh32 juáh13 hnú2: ¿Hin2 tsánh2 lí13 tsó32 ñí1 tiáunh1 tsá2 má2cá2tsan3?" —jái13 ní2 hnió3 juáh3 siáh3 hi3 hnió3 tsú2 tsa3jmú3 hi3 jenh13 siáh3 Cristo

ja¹ tsá² má²cá²tsan³ hi³ ja³jon³ ti³ ñí¹ hué²¹ lá². 8 Jáun² né³, ¿he³ bí¹ lánh³ rá¹juáh³ já¡¹³ jáun² dúh¹? La³ lá² bíh¹ rá¹juáh³: “Já¡¹³ jáun² dá² má²nio² má²janh² pih²¹ bíh¹ ñí¹con² hnú², ca³la³ hi³ má²hu²¹ honh¹ bíh¹ nú², ji³ hí¹ ca³la³ ti³ hñu³ honh² yáh³ nú² siáh³ má²hu²¹”. Já¡¹³ jáun² bíh¹ lí³ jú¹ chú³² hi³ hléh¹ jnoh¹ hi³ ca³ti²¹ hi³ niau²¹ cáun² tsí³ tsú², 9 hi³ ní¹juáh³ ton¹³ hnú² hi³ Juóuh³² hnú² Jesús hi³ ní¹juáh³ má²nio² siáh³ cáun² honh² nú² hi³ Dió³² ca³jmú³ hi³ ca³jenh¹³ tsú² ja¹ hla¹, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ liáun³ nú². 10 Quí¹ cun³quionh³ hi³ cha³² cáun² tsí³ bíh¹ tsú² má²lín³ tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, hi³ cun³quionh³ hi³ ton² tsú² jáun² hi³ Juo¹³ tsú² Cristo né³, cun³quionh³ la³ jáun² bíh¹ má²liáun³ tsú².

11 Quí¹ la³ lá² rá¹juáh³ ñí¹ Sí²: “Hí¹ jan² tsá² má²ca³chá³ cáun² tsí³ ñí¹con² hí³ tiá² lí¹³ lí¹ li³ heh³”. 12 Quí¹ cun³ tiá² ná¹zan² bíh¹ tsá² *judíos quionh³ *tsá²cá²jo²¹, quí¹ jan² tán¹ bíh¹ Juo¹³ tsú² ca³la³ jín³², hi³ hí³ bíh¹ cue³² ñí¹con² tsá² té²³, ca³la³ hi³ lí¹ tú² lí¹ ziáun²³. 13 Quí¹ la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí²: “Ca³la³ ji³lin² tsá² téh²³ Ti³² Juo¹³ dí² lí¹³ liáun³”. 14 Ti³la³ né³² né³, ¿ha³ bíh¹ lánh³ rón³² lí¹³ téh³ tsú² Tsá² hí³ ní¹juáh³ tiá² la³ má²ca³chá³ yáh³ tsú² cáun² tsí³ ñí¹con² tsú²? Hi³ ¿ha³ bíh¹ lánh³ rón³² cáun² lí¹ lí¹³ chá³² tsú² cáun² tsí³ ñí¹con² Tsá² hí³ ní¹juáh³ tiá² la³ má²ca³li³ ñi³² yáh³ tsú² jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ tsú²? ¿He³ yáh³ lánh³ rón³² lí¹³ ne³ tsú² siáh³ ní¹juáh³ tiá² hin² zian² yáh³ tsá² hléh³² já¡¹³ jáun²? 15 ¿Lánh³ yáh³ rón³² lí¹³ ngá¡³² tsú² já¡¹³ jáun² ñí¹con² tsáu² ní¹juáh³ tiá² hin² zian² yáh³ ze³ tsú²? La³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí²: “¡Hénh³ ma³ chú³² ní¹juáh³ ní¹ má¹cuá²taunh²¹ tsá² quian³² jú¹ chú³², [tsá² quian³² hí³ já¡¹³ hi³ niau²¹ tie³ tsí³ tsú²]!”

16 Ti³la³ tiá² ji³lin² tsáu² ca³héi³ yáh³ jú¹ chú³² jáun² jmí¹ ca³ná¡³². La³ cun³ ca³juáh³ jáun² hla¹ Isaías *ti³² jë¹ Dió³²: “Hnú² Ti³², hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² má²ca³taunh³ ta²¹ já¡¹³ hi³ ca³hléh¹³ jnoh¹”. 17 Jáun² né³, cun³quionh³ hi³ ná¡³² já¡¹³ jáun² bíh¹ tsú² lí¹³ niau²¹ cáun² tsí³; ji³ cun³quionh³ hi³ zian² tsá² hléh³² bíh¹ siáh³ lí¹³ ne³ tsú² já¡¹³ quioh²¹ Cristo.

18 Ti³la³ jná¹³ né³ nga²: ¿Tiá¹ la³ má²ca³li³ ñi³² dá² tsú² jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ Dió³² juáh¹³? ¡Ján³, má²ca³li³ ñi³² bíh¹ tsú²! Quí¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³:

Má²ca³li³ ñi³² bíh¹ tsáu² jú¹ tson² hi³ ca³tin¹
Dió³² cun³quionh³ la³ji³² hi³ jniá³,
hi³ má²lin¹ bíh¹ siáh³ jú¹ tson² quioh²¹ tsú²
ca³la³ ti³ ñí¹ má²ca³táuh³ hngá¹máh³.

19 Ti³la³ zia³² siáh³ cáun² hi³ nga² jná¹³: ¿Tiá¹ la³ má²ca³li³ ñi³² tsá² Israel juáh¹³? Ján³, quí¹ la³ñí¹ la³ján³ Moisés ca³juáh³ la³ lá²:

Jná¹³ jmu¹ hi³ jin³ honh² hnoh² ñí¹con² tsá²
tiá² ná¹lín³ tsá² cáun² juo³;
hi³ jmu¹ jná¹³ siáh³ hi³ míh³ honh² náh²
ñí¹con² cu³ nió³ tsá² tiá² já¡¹³ ngi²³.

20 Hi³ ca³chá³ siáh³ Isaías tiá³ tsí³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

Tsá² tiá² jmí¹ hnauh² jná¹³, ca³chauh¹ bíh¹
tsú²;
hi³ ca³ma³jnia¹³ jná¹³ siáh³ ñí¹con² tsá² tiá²
jmí¹ nga² jná¹³.

21 Ti³la³ hi³ ca³tin¹ tsá² Israel má¹ná¹, Isaías ca³juáh³ la³ lá²: “Cun³ jmá² cun³ jnia³² bíh¹ jmí¹ cuá¹ha² jná¹³ uón³² hi³ te² jná¹³ cu³ nió³ tsá² tiá² nieh³, tsá² jmu² cun³ tin² tsí³ hmóu³²”.

11

Tsá² Israel, tsá² má²ná¹liáun¹

1 Jáun² né³, nga² jná¹³: ¿Hí¹ tiú²uú² tanh² Dió³² hó¹ñí¹ tsá² *Israel? ¡Tiá² jáun² yáh³! Quí¹ ja³bí¹ jná¹³ jan² tsá² Israel, jan² tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹, tsá² cu³ nió³ mí¹zionh² hla¹ Benjamin. 2 Quí¹ la³ cun³ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ jmu³ la³jí³² hi³ jniá³ máh³ Dió³² ca³ja³ tsí³ hi³ ma³hnio³ tsá² Israel, hi³ hí¹ la³ ti³ ta³né³² yáh³ tiá² má²ca³chan³ tsú² ti³ có³² tsá² hí³. ¿Tiá¹ ñíh¹ hnoh² he³ juáh³ ñí¹ Sí² ñí¹ rá¹cha³² já¡¹³ hi³ ca³hléh³ jáun² Líh³, tsá² jmí¹ lín³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³², jmí¹ ca³liéinh³² tsú² jáun² Dió³² hi³ ca³hna³ tsú² tsá² Israel?, jmí¹ ca³juáh³ tsú² jáun² la³ lá²: 3 “Hnú² Ti³², má²ca³ma³tsán² bíh¹ tsú² ti³² jëh² hnú², hi³ má²ca³qui³ ca³tsunh³ bíh¹ tsú² siáh³ la³jí³² ñí¹hiú¹³ quián¹³ hnú²; hi³ jí³²la³ huen² jná¹³ bíh¹ jéi³²í¹ ziáun²³, hi³ má²hnió³ jngah³ bíh¹ tsú² siáh³ jná¹³”. 4 Ti³la³ Dió³² né³ ca³zá¡h³ Líh³ hí³ la³ lá²: “Cánh³ má²cá²chán³² jná¹³ quiaun³ mei²¹ tsáu², tsá² ca³tin¹ jná¹³ huen², tsá² tiá² má²ca³di³jñí³² ta³ ñí¹ dió³² tsá² lá¡n¹ téh²³ tsú² Baal”. 5 Jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³ uá²ja¡³² jmá¡¹ hi³ tiauh² dí² lá² ta³né³², hi³ zian² cu³ nió³ pih²¹ tsá² má²ná¹quiánh¹ la³ hí³ ja¹ quioh²¹ tsá² Israel, cun³ñí¹ hi³ ja³² mií³ tsí³ Dió³². 6 Hi³ jáun² ní¹juáh³ la³ jáun² ca³jmú³ Dió³² cun³ñí¹ hi³ ja³² mií³ tsí³, jáun² lin¹ hi³ tiá² la³ quien² yáh³ ta²¹ hi³ jmu² tsáu², quí¹ sá¹jmí¹ la³ jáun² dúh¹, hi³ jáun² tiá² jmí¹ la³ li³ quien² yáh³ mií³ hi³ ja³² jáun² tsí³ Dió³².

7 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ tiá² cá²jnióh³² tsá² Israel la³ cun³ hi³ jmí¹ hnauh², ti³la³ jmáh³la³ tsá² cu³ nió³ ca³quianh³ hí³ Dió³² bíh¹ ca³jnióh³² la³ cun³ hi³ jmí¹ hnauh²; tsá² ñí¹ hná¹ jáun² né³ ca³jli³² bíh¹ tsí³. 8 La³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí²: “Dió³² ca³cué³ jmí²chí³ tiá² hi¹³ cán²³ ñí¹con² tsú², ca³cuéh³ dí² siáh³ mí¹ñí¹ tiá² jniá³, hi³ ca³cuéh³ dí² siáh³ cuá¹

tiá² niéih³; la³ jáun² bíh¹ lí³ la³ ti³ ta³né³²”.
9 Ja³bí¹ hla¹ Dá²vi²¹ siáh³ ca³juáh³:

Jmái¹ hi³ jmu² tsú² jáun² quioh²¹ cuí¹ lan²
liá³ ji³ hmá³ ñí¹con² tsú² hmóu³²,
jáun² qui³ hính³² tsú² ñí¹ jáun², hi³ jáun²
ma³tso² tsí³.
10 Cuí¹ li³ te³ mí¹ñí¹ tsú² hi³ jáun² tiá² lí¹³ jíe³,
hi³ cuí¹ jlie²¹ siáh³ hna²¹ tsú² cun³ jmí¹hi³nio²
la³ jan² tsá² quian³² liá¹ héi².

Tsá²cá²jo²¹ siáh³ lí¹³ liáun³

11 Né³² né³, nga² jná¹³: ¿Hí¹ hú¹tá¹ cun³
má²já²hín³ máh³ tsá² *judíos jmí¹ cá¹hính²¹?
¡Tiá² jáun² yáh³! Ti³la³ cun³ñí¹ hi³ tsá² judíos
ca³tiánh³ ti³ có³² ñí¹con² Dió³², hi³ jáun²
*tsá²cá²jo²¹ bíh¹ ca³liáun³; hi³ jáun² la³ jáun²
lí¹³ li³ hniá¹ tsá² judíos hi³ jmóuh³² la³ cun³
hi³ má²ná¹jmu² jáun² tsá²cá²jo²¹. 12 Hi³ jáun²
né³, ní¹juáh³ ca³li³ zia³² hi³ chu²¹ ñí¹con² tsá²
zian² ñí¹ hué²¹ lá² cun³ñí¹ hi³ ca³tiánh³ ti³
có³² tsá² judíos ñí¹con² Dió³², hi³ ní¹juáh³
la³ ca³li³ zia³² hi³ chu²¹ ñí¹con² tsá²cá²jo²¹
cun³ñí¹ hi³ ca³pí² cá²dánh³² tsá² judíos hí³,
hi³ jáun² ¡tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² li³ zia³² hi³ chu²¹
ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ la³jín³² tsá² judíos
má²taunh³² ta²¹!
13 Ti³la³ zia³² cá² jon¹ jái¹³ hi³ hnó³²
jná¹³ juah²¹ ñí¹con² hnoh² tsá²cá²jo²¹. Jmu²
jná¹³ quien² ta²¹ quion²¹ cun³ñí¹ hi³ Dió³²
má²ca³ze³ jná¹³ hi³ lín³ jná¹³ *ti³² tsá²
quian³² jë¹ tsú² ñí¹con² tsá²cá²jo²¹. 14 Hen²
tsin³² jná¹³ hi³ ma³ jan² tsá²co¹ jná¹³ lí¹³ li³
hniá¹ hi³ jmóuh³² la³ cun³ hi³ jmuh³² hnoh²,
hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ jmu¹ jná¹³ hi³ liáun³
ma³ jan². 15 Quí¹ ní¹juáh³ hniéi² quioh²¹
tsá²cá²jo²¹ quionh³ Dió³² la³ ca³tsan³ cun³ñí¹
hi³ tiú²uú² ca³tanh² Dió³² hó¹ñí¹ tsá² judíos
bíh¹, jáun² ¡tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² li³re² siáh³
quioh²¹ tsú² ní¹ má¹ca³hen³ Dió³² tsá² judíos!
¡Ca³la³ jmí¹ lí³ hi³ ca³jenh¹³ bíh¹ tsú² lí¹³!
16 Jmú¹³ jái¹³: Ní¹juáh³ hí¹miih²¹ hi³ lí²jmú³
tsú² la³ñí¹ quionh³ cá² pienh¹ cán¹ jmu²
tsú² ná¹chan¹ ñí¹con² Dió³², jáun² ja³bí¹ la³jí³²
bíh¹ hí¹miih²¹ hi³ huén³² cán¹ jáun² lí¹³ siáh³
ná¹chan¹ ñí¹con² Dió³². Hi³ ja³bí¹ la³ jáun²
ní¹juáh³ mí¹zioh²¹ hmá² la³ ná¹chan¹ siáh³
ñí¹con² Dió³², hi³ jáun² ja³bí¹ chí² cuoh² yáh³
siáh³ hmá² jáun² ná¹chan¹ uá²jai³².

17 Quí¹ zian² tsá² judíos ná¹lín³ la³jmí¹
lí³ cuoh² hmá² olivo hi³ ja³uonh¹, hi³ jáun²
hná¹³ jáun² ca³ta³chí¹hliaun³² hnú², hnú² tsá²
lín³ nú² la³jmí¹ lí³ cuoh² hmá² olivo nái².
Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ ca³li³ hi³ ca³jmú³
ta²¹ jmaih²¹ quioh²¹ mí¹zioh²¹ hmá² jáun²
ñí¹con² hnú² la³ má²quionh³ siáh³ chí² cuoh²
ñí¹ hná¹ jáun². 18 Ti³la³ ha³ lí² cuí¹ lín¹³ nú²
hi³ ti³ jlánh¹ quien² nú² la³ cónh³ bíh¹ chí²
cuoh² quioh²¹ hnga² hmá² jáun². Ní¹juáh³
lín²³ nú² hi³ hnú² quien², hniáuh³² cháu¹ nú²
honh² hi³ jun³juáh¹³ hnú² yáh³ tsá² cueh³²
pí³ ñí¹con² mí¹zioh²¹ hmá² jáun², quí¹ ti³
hnga² bíh¹ mí¹zioh²¹ jáun² cue³² pí³ ñí¹con²
hnú².

19 Ho³ sa³ juáh¹³ hnú²: “Quí¹ tson² bíh¹,
ti³la³ ja³uonh¹ bíh¹ cuoh² hmá² hi³ jmí¹ chi²¹,
hi³ jáun² ca³li³ chí¹hliaun³² jná¹³ hná¹³ chí²
cuoh² tiúnh¹ jáun²”. 20 Tson² bíh¹ la³ juánh³
hnú² ní², ti³la³ cuoh² hmá² jáun² dá² ja³uonh¹
quí¹ cun³ñí¹ hi³ tiá² cáun² nio² tsí³ bíh¹ tsú²;
hi³ hnú² né³, chí¹hliaun³² nú² hná¹³ jáun²
cun³ñí¹ hi³hliá² cáun² nio² honh² bíh¹ nú².
Hi³ jáun² né³, hua³hín¹³ nú² jmu³, ha³ lí²
lí¹ jmú² tonh², 21 quí¹ ní¹juáh³ Dió³² tiá²
ca³héinh³² tsá² judíos, tsá² lín³ la³jmí¹ lí³
cuoh² hnga² hmá² jáun², hi³ jáun² né³ ¡tiá¹³
bíh¹ tiá³ hnú² héinh³² tsú²! 22 Sá¹ní² jie³ né³
ha³ cónh³ tí³ hi³ ja³² mií³ tsí³ Dió³², ti³la³
jie³ siáh³ né³ hi³ cónh³ tiá² huáh² siáh³ tsí³
tsú². Huáh² bíh¹ tsí³ tsú² má²ca³jmú³ ñí¹con²
tsá² má²já²hín³, ti³la³ ñí¹con² hnú² má¹ná¹,
ja³² bíh¹ mií³ tsí³ tsú². Ti³la³ hniáuh³² zian²
la³ má²zian² ní² bíh¹ hnú² ñí¹con² tsú², hi³
jáun² já³² mií³ tsí³ tsú²; quí¹ ní¹juáh³ tiá²
la³ jmúh¹³ hnú² la³ jáun², hi³ jáun² ja³bí¹
hnú² siáh³ tsa³uonh¹ nú². 23 Ti³la³ ca³tin¹
tsá² judíos né³, ní¹juáh³ ca³chá³ tsú² ti³ có³²
hi³ nio² jáun² tun³ tsí³, má¹jáun² má²lí¹³
chí¹hliaun³² tsú² siáh³ ñí¹ qui³ jmí¹ chi²¹;
quí¹ Dió³² bíh¹ Tsá² zia³² pí³ quioh²¹ hi³
hlión³² siáh³ tsá² hí³ ñí¹ jmí¹ ná¹chi²¹. 24 Quí¹
ní¹juáh³ hnú², jan² tsá²cá²jo²¹, hi³ lín³ nú²
cáun² cuoh² hmá² olivo nái² hi³ ja³uonh¹,
hi³ jáun² ca³ta³chí¹hliaun³² hná¹³ cuoh² hmá²
chu²¹, ñí¹ tiá² jmí¹ ca³ti²¹, ¡tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá²
lí¹³ chí¹hliaun³² siáh³ tsá² judíos ñí¹ qui³ jmí¹
ná¹tsi²¹, tsá² lín³ hí³ hú¹tá¹ cuoh² hnga² bíh¹
hmá² olivo chu²¹!

Ñí¹ táuh³ jmái¹ bíh¹ liáun³ tsá² Israel

25 Hi³ jáun² né³ reh², tiá² hnó³² jná¹³ hi³
cáun² lí¹ lín¹³ náh² hi³ jlánh¹ hliáun³ hi³
ná¹ñíh¹ náh², jáun² hnó³² jná¹³ hi³ li³ ñíh¹³
náh² jái¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ lá²: Hi³ ma³
cu³ nió³ bíh¹ tsá² Israel má²ca³li³ huáh²
chí¹, tá¹la³ hián¹³ tsá²cá²jo²¹ hi³ tónh³²
jo³cuo² Dió³², tsá² ja¹ quioh²¹ tsá² hleh³²
ma³ quin³² ma³ cá² ñí¹ jú¹jma². 26 Hi³
jáun² ní¹ má¹ca³li³tín³ tsú² né³, má¹jáun²
máh³ má²liáun³ la³jín³² tsá² Israel. La³ cun³
rá¹juáh³ ñí¹ Sí²:

Tsá² liáu³² dí² já³² ti³ ñí¹con² tsá² hín¹³ ti³
Sión,
hi³ quin³ tsú² hi³ hlah³ hi³ jmu² tsá² jón²zíh¹
jón²cho¹ hla¹ Jacob hi³ tiá² má²tsú²
má²jónh³² Dió³².

27 Hi3 jáun2 nió32 lá2 tanh21 jná13 quiúnh1 tsú2 ní1 má1ca3quin32 jná13 tsáu13 tsú2.

28 Hi3 jáun2 cun3ñí1 hi3 ca3ti21 jú1 chú32 né3, tsá2 judíos ná1lín3 tsá2 ná1háun3 quionh3 Dió32, hi3 jáun2 la3 jáun2 lí13 hián13 hnoh2 jú1 chú32 jáun2, ti3la3 cun3ñí1 hi3 ca3quianh3 Dió32 dí1hio3 ñú1deh3 tsú2 má1ná1, jáun2 la3 má2hnio3 jáun2 bíh1 Dió32 tsá2 hí3. 29 Quí1 tiá2 quin23 yáh3 Dió32 hi3 má2lí2cué32, hi3 sa3jun3 zeh2 yáh3 tsú2 siáh3 ti3 có32 ní1 má1lí2tié3. 30 Hnoh2 bíh1 tsá2 tiá2 jmí1 niuh1 ñí1con2 Dió32 jmí1tin2, ti3la3 ta3né32 cun3ñí1 hi3 tsá2 judíos tiú2uú2 nieh3, jáun2 ñí1con2 hnoh2 bíh1 ca3ja3 mii3 tsi3 Dió32. 31 Jáun2 né3, tsá2 judíos tsá2 tiá2 ca3jmú3 hí3 nieh3 ñí1con2 Dió32, chau21 bíh1 jmái1 hi3 já32 mii3 tsi3 Dió32 ñí1con2 tsú2 quí1 cun3ñí1 hi3 ca3ja3 mii3 tsi3 Dió32 ñí1con2 hnoh2. 32 Quí1 jmí1 ca3cué3 Dió32 jái13 ñí1con2 la3jín32 tsáu2 hi3 jmu3 nieh3, jáun2 sa3 ca3li3 lin1 hi3 hi3 tiá2 nieh3 bíh1 tsú2 jlánh1 la3 má2ca3zaunh3 tiá3, hi3 jáun2 la3 jáun2 lí13 ma3jnia32 Dió32 hi3 ja32 mii3 tsi3 ñí1con2 la3jín32 tsáu2.

33 ¡Hénh3 máh3 jlánh1 hliáun3 hi3 nióh32 Dió32, ji3 hi3 ñi32 tsú2 ní2; hi3 hénh3 máh3 jlánh1 re2 cháunh23 chí1 tsú2 siáh3! Tiá2 hin2 lí13 yáh3 há1 ngi13 la3 cun3 hi3 lín23 tsú2, hi3 sa3jun3 lí13 yáh3 ngi13 tsú2 la3jí32 ta21 hi3 jmu2 Dió32. 34 Quí1 la3 cun3 rá1juáh3 jáun2: “¿Hin2 yáh3 tsánh2 há1 ngi13 la3 cun3 hi3 lín23 Juo13 dí2, ho3 hin2 dá2 tsánh2 má2ca3ma3ta2 tsú2? 35 ¿Hin2 dá2 tsánh2 tín2 ca3cué3 cáun2 hi3 lí1 ca3cué3 ñí1con2 Juo13 dí2 dúh1, hi3 jáun2 zia32 siáh3 cáun2 hi3 lí13 hiáuh3 tsú2 hi3 jéinh32 siáh3 Juo13 dí2?” 36 Quí1 Dió32 bíh1 ca3jmú3 la3jí32 hi3 zia32, hi3 jáun2 cun3quionh3 pí3 quioh21 hí3 bíh1 dí2 lí3 la3 má2lí3 jáun2, hi3 la3jí32 hi3 ca3jmú3 jáun2 Dió32 né3 ca3tin1 hnga2 bíh1 tsú2 jaun32. ¡Cuí1 li3quien2 bíh1 Dió32 cun3 jmí1hi3nio2! Tson2 bíh1 cu3tí3.

12

Tsá2 cuá1chan1 ñi1con2 Dió32

1 Hi3 jáun2 né3 reh2, cun3ñí1 hi3 ja32 jáun2 mii3 tsi3 Dió32 juanh32 jná13 ñí1con2 hnoh2 hi3 hniáuh32 jienh21 náh2 ñí1con2 Dió32 la3jmí1 cuen2 tsú2 jáun2 jáh3, hi3 ná1chan1 náh2, hi3 ná1lín3 náh2 tsá2 ti32 tsi3 tsú2 ní2 siáh3. Quí1 ní1juáh3 jmuh32 hnoh2 la3 ní2, jáun2 la3 ní2 má2ma3tsú1 ma3jonh21 náh2 Dió32 la3 cun3 ca3ti21. 2 Lí2uú2 ma3zián13 náh2 la3 cun3 hi3 ná1ngi23 tsá2 zian2 ñí1 hué21 lá2; ti3la3 ti3 jlánh1 bíh1 re2 cuéh1 náh2 jái13 hi3 lí13 zan13 náh2 cun3quionh3 hi3 má2chí1za2 hi3 lín23 náh2. Hi3 jáun2 la3 jáun2 bíh1 li3 ñíh13 náh2 he3 hi3 ti32 tsi3 Dió32, la3 cun3 la3jí32 hi3 chu21 yáh3, la3jí32 hi3 jéih32 tsú2, ji3 la3jí32 la3 cun3 hi3 má2jnia32 tsú2 he3 lánh3 lín3 ní2 siáh3.

3 Cun3ñí1 hi3 ho2 jná13 cáun2 jái13 hi3 ca3cué3 Dió32 jmí1 ca3ja3 jáun2 mii3 tsi3 tsú2, hi3 jáun2 bíh1 juanh32 jná13 ñí1con2 hnoh2 hi3 hí1 jan2 hnoh2 tiá2 hin2 hniáuh32 jmu3 pan1 hnga2 ti3 lí3 la3 cónh3 bíh1 hi3 ca3ti21. Ti3 jlánh1 bíh1 re2 hi3 ma3 quin32 ma3 jan32 hnoh2 cá1 lan13 náh2 hmóu32, hi3 jáun2 li3tsin2 náh2 he3 lí13 jmúh13 náh2 cun3ñí1 hi3 tanh23 náh2 tsú2 ta21. 4 Quí1 la3 cun3 lái3 dí2 hmóu32, hliáun3 ñí1 bíh1 ñí1 pih21 ñí1 siún1 quiú13 dí2 zia32, ti3la3 ma3 quin32 bíh1 ñí1 jmu2 ta21 ma3 quin32 ma3 caun32 hi3 jáun2. 5 La3 jáun2 bíh1 siáh3 má2lái3 dí2 la3juah21 dúh1 jan2 tsáu2 uá1jinh1 juóu32 dí2, quí1 cun3ñí1 hi3 má2cá2cunh3 dí2 quiúnh1 Cristo; hi3 jáun2 ma3 quin32 ma3 jan32 bíh1 dí2 ná1lái3 dí2 ja1 má2tún2 hmóu32 dí2 la3jmí1 lí3 ma3 quin32 ma3 caun32 ñí1 pih21 ñí1 siún1 quioh21 jan2 tsáu2.

Pí3 hi3 cue32 Jmí2chí3 Chun1
(1 Corintios 12:1-14:40; Efesios 4:7-16; 1 Pedro 4:8-11)

6 Hi3 jáun2 la3 jáun2 bíh1 lí3 hi3 siáh3 ñí1 bíh1 pí3 ca3ja3 tsí3 Dió32 hi3 cué32 ñí1con2 ma3 quin32 ma3 jan32 dí2, hi3 jáun2 ca3ta1 dí2 jmuh21 re2 ta21 pí3 jáun2. Ní1juáh3 jan2 tsá2 ja1 quiú13 dí2 hiauh3 pí3 hi3 hléh32 jái13 hi3 cue32 Dió32 hñu3 tsí3, jáun2 hniáuh32 bíh1 hléh32 tsú2 la3 cun3 tí3 hi3 má2nio2 jáun2 cáun2 tsí3. 7 Ní1juáh3 tsá2 ca3hiauh3 pí3 hi3 ma3cón32 tsáu2, jáun2 hniáuh32 ma3cón32 re2 bíh1 tsú2 tsáu2. Ní1juáh3 tsá2 hiauh3 pí3 hi3 ma3tin2 tsáu2, hniáuh32 bíh1 jmu3 tsú2 ta21 jáun2. 8 Tsá2 hiauh3 pí3 hi3 chá32 tiá3 tsí3 tsáu2, ca3tin1 bíh1 tsú2 jmu3 la3 jáun2. Ní1juáh3 tsá2 zia32 hi3 lí1 cueh32 tsáu2, tiá2 hniáuh32 yáh3 hen2 tsí3 tsú2 hi3 hiáuh3 siáh3 ní1 má1lí2cué32 jáun2. Tsá2 ho2 cáun2 jái13, hniáuh32 jmu3 ca3la3 hi3 hua3hín13 lín32 bíh1. Ní1juáh3 tsá2 ja32 mii3 tsi3 ñí1con2 tsáu2, jáun2 ca3la3 hi3 hiún2 lín32 bíh1 tsí3 tsú2 hniáuh32 ma3hon3 tsá2 hí3.

Ha3 lánh3 ca3ti21 ma3zian2 tsá2 hain21 ti3 con2 Cristo

9 Ma3hno1 tiá3 náh2 tsá2ján2 tsá2ján2, cáun2 hi3 hú1tá1 tson2; ti3 có32 héi3 náh2 máh1 ca3ti21 hi3 hlaih3 ca3la3 hi3 jmúh13 náh2 han1, chá1 náh2 cáun2 honh2 hi3 jmúh13 jmáh3la3 hi3 chu21. 10 La3jmí1 hnio3 tsú2 rainh21 ma3hno1 náh2 tsá2ján2 tsá2ján2, hi3 ma3quien13 náh2 tsá2ján2 tsá2ján2 cun3quionh3 hi3 cueh1 náh2 tsú2 jái13 la3ñí1 la3ján3.

11 Ca3ti21 la3jí32 hi3 ca3tin1 náh2 jmúh13, ha3 lí2 jmú2 náh2 juinh3; ca3la3 jonh3 jmí1 honh2 náh2 jmu3 tá13 Ti32 Juo13 dí2.

12 Tsɨnh¹ lín²¹ náh² jmu³ cun³ñí¹ hi³ zia³² hi³ hu²¹ honh²; cueh³ náh² honh² ní¹ má¹ca³ma³tsoh¹ náh² honh². Lienh¹ náh² Dió³² la³jí³² jmái¹.

13 Ma³hon¹ náh² tsá² má²joh¹ Dió³²; hi³ hniah³² náh² siáh³ tsá² tiá² zia³² ñí¹ jnioh¹³, hen³ náh² tsú² re² tɨn².

14 Hiú¹ mí¹ náh² hi³ chu²¹ ñí¹con² Dió³² hi³ ca³tɨn¹ tsá² hí¹ tsa¹ náh², mí¹ náh² hi³ chu²¹ cha³ jmí¹ tanh¹³ náh² tsú² hú¹mu³héih³².

15 Ma³hiún¹³ náh² honh² quiúnh¹ tsá² hiún² tsí³, hi³ uo³ náh² siáh³ quiúnh¹ tsá² ná¹ho².

16 Tianh³ náh² re² tɨn² quiúnh¹ náh² tsá²ján² tsá²ján². Ha³ lí² lí¹ jmú² náh² quien², tɨ³la³ jmu³ náh² uá²jai³² ta²¹ hi³ la³ jmu² tsá² tsí¹juí³. Ha³ lí² cuí¹ lín¹³ náh² hi³ jlánh¹ hliáun³ hi³ ñíh¹ náh².

17 Ha³ lí² jéinh¹ náh² hi³ hlah³ ñí¹con² tsá² jmu² hlah³; tɨ³la³ chú³² má¹jnia¹³ náh² ñí¹con² la³jín³² tsáu² hi³ jmuh³² náh² jmáh³la³ hi³ chu²¹. 18 Jmu³ náh² pí³ la³ cun³ ñí¹ tion²³ náh² hi³ lí¹³ li³ niau²¹ tie³ ja¹ quián¹³ náh² quiúnh¹ la³jín³² tsáu². 19 Hnoh², tsá² jlánh¹ hnau³ jná¹³, ha³ lí² jéinh¹ hnoh² hi³ hlah³ ñí¹con² tsáu²; tɨ³ re² chá¹ náh² jo³cuo² Dió³² Tsá² ma³tsau¹³. Quí¹ ñí¹ Sí² quioh²¹ tsú² juáh³: “Jná¹³ bíh¹ Tsá² ca³tɨn¹ hi³ má¹tson¹³ tsáu²; jná¹³ bíh¹ jéinh¹, juáh³ Juo¹³ dí²”. 20 Ja³bí¹ rá¹juáh³ siáh³: “Cuéh³ náh² tsá² hau² hi³ cuh³ ní¹juáh³ hi³ ñí¹cuóunh²¹, hi³ cuéh³ náh² siáh³ jmái² hính³ ní¹juáh³ hi³ hí¹quiéin² tsí³; quí¹ ní¹juáh³ hi³ jéinh¹ náh² hi³ chu²¹, jáun² chéi³ bíh¹ zó³² ñí¹ tsá² hí³ lí¹³”. 21 Ha³ lí² cue² jái¹³ ñí¹con² hi³ hlah³ hi³ jmu³ héih³² ñí¹con² nú²; tɨ³ re² bíh¹ hi³ quɨnh¹ hnú² jmái¹ ñí¹con² hi³ hlah³ cun³quionh³ hi³ chu²¹.

13

1 La³jín³² tsáu² ca³tɨn¹ tanh¹³ ta²¹ tsá² ho² ta²¹, quí¹ tiá² zian² yáh³ tsá² ho² ta²¹, tsá² tiá² ca³chan³ Dió³²; Dió³² bíh¹ Tsá² ca³chan³ la³jín³² tsá² ná¹ho² ta²¹. 2 Hi³ jáun² ní¹juáh³ tsá² tiá² nieh³ ñí¹con² tsá² ho² ta²¹, hi³ tiá² ta²¹ haɨh²¹ jái¹³ hi³ ná¹ho² tsá² ca³chau³ Dió³² bíh¹ tsú² jaun³². Tsá² tiá² nieh³ la³ hí³ né³ ca³tɨn¹ tá¹tsɨn¹ héih³². 3 Quí¹ jun³juáh¹³ hi³ juénh³ tsá² jmu² hi³ chu²¹ yáh³ tsá² ná¹ho² ta²¹, quí¹ hi³ juénh³ tsá² jmu² hi³ hlah³ bíh¹ tsú². ¿Hnáuh¹ hnú² hi³ tiá² hi³ cáu² he² quiúnh¹ nú² tsá² ho² ta²¹? Hi³ jáun² chun¹ nú² jmu³, hi³ jáun² tsá² ho² ta²¹ hléh³² re² hi³ ca³tɨn¹ hnú², 4 quí¹ hi³ chú³² quián¹³ hnú² bíh¹ hi³ lín³ tsú² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³². Tɨ³la³ ní¹juáh³ hnú² jmuh³² hi³ hlah³ né³, hi³ jáun² bíh¹ hniáuh³² juenh¹³ hnú². Quí¹ jun³juáh¹³ hi³ cáun² lí¹ ho² yáh³ tsú² já¹³, quí¹ hi³ jáun² yáh³ lín³ tsú² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ jéinh³² hi³ míh²³ jáun² tsí³ Dió³² ñí¹con² hi³ hlah³ hi³ jmu² tsáu². 5 Hi³ jáun² bíh¹ hniáuh³² jmu³ tsáu² nieh³ ñí¹con² tsá² ho² ta²¹, jun³juáh¹³ cun³ jmáh³ hi³hliá² ma³tsau¹³ yáh³ tsú², tɨ³la³ cun³ñí¹ hi³hliá² jáun² tá¹no¹ re² jmí¹ tsí³ bíh¹ dí². 6 Ja³bí¹ cun³ñí¹ hi³ jáun² yáh³ hniáuh³² cuéh¹ hnoh² siáh³ hmah²¹ hi³ caɨ³² tsú² jáun², quí¹ tsá² ho² ta²¹ dá² ná¹má²cón³² Dió³² bíh¹ cun³quionh³ ta²¹ hi³ ná¹jmu² jáun².

7 Ma³hmah²¹ ñí¹con² la³jín³² tsáu² la³ cun³ hi³ ca³tɨn¹ nú². Ní¹juáh³ jmí¹ chi² tsú² hmah²¹, ca³tɨn¹ hnú² cuéh¹; ní¹juáh³ jmí¹ jmu² tsú² ta²¹ juú², jáun² ca³tɨn¹ nú² má¹tih²¹ siáh³; ní¹juáh³ tsá² ca³tɨn¹ nú² hi³ jmúh¹³ nú² juénh² ñí¹con², jáun² jmu³ hnú² juénh² ñí¹con² tsú², hi³ tsá² ca³tɨn¹ nú² má¹quien¹³ né³, ma³quien¹³ siáh³ tsú².

8 Tiá² hniáuh³² hi³ cá² ñí¹ dí¹quian¹ nú² hi³ cáun² ren² nú² quioh²¹ tsáu², tɨ³la³ hniáuh³² dí¹quian¹ nú² hi³ má¹hno¹ nú² tsá²ján² tsá²ján² bíh¹. Quí¹ ní¹juáh³ tsá² hnio³ raɨnh²¹, jáun² cun³quionh³ la³ jáun² má²lí²ma³tí³² tsú² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² liei²¹ bíh¹. 9 Quí¹ liei²¹ quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³ la³ lá²: “Ha³ lí² jmú² juón¹ nú², ha³ lí² jngɨh³ tsáu², ha³ lí² háɨn², [ha³ lí² chá² jú¹ tí¹jái² quioh²¹ hí¹ jan² tsáu²], ha³ lí² lí¹ háɨ² honh² hi³ quioh²¹ tsáu²”; tɨ³la³ má²lí²ma³tí³² bíh¹ tsú² la³jí³² héih³² ní², la³ má²quionh³ la³jí³² héih³² ñí¹ hná¹ ní² cun³quionh³ hi³ má²tí³² tsú² jáun² cáun² héih³² lá²: “Ma³hno¹ tsá²mɨ³cuóun² renh² la³jmí¹ hno³ nú² huen²”. 10 Quí¹ tsá² hnio³ tsá²mɨ³cuóun² raɨnh²¹, jun³juáh¹³ jmu² hi³ hlah³ yáh³ tsú²; hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ má²má²tí³² tsú² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² liei²¹ quioh²¹ Dió³² ní¹juáh³ hi³ hnio³ tsú² tsáu².

11 Jáun² cun³ñí¹ hi³ ní² né³, cuí¹ li³ ñíh¹³ hnoh² hi³ hín² jmái¹ ziáun² dí² lá², hi³ cuí¹ li³tsɨn² náh² siáh³ hi³ má²hniáuh³² bíh¹ ñí³ náh²; quí¹ tɨ³ li³mí¹ má²janh² má²he² bíh¹ jmái¹ hi³ liáun³ dí² la³ cónh³ bíh¹ jmí¹ ca³chá¹³ dí² jáun² cáun² tsí³. 12 Quí¹ má²cá²jniá³² cu³tí¹³ bíh¹ ta³né³², má²ja³quián³ hiá³² cu³tí³ bíh¹ hiú²; hi³ jáun² bíh¹ hniáuh³² ñí³ dí² hi³ chá¹³ dí² tɨ³ có³² la³jí³² la³ cun³ hi³ jmu² tsú² já¹niéi²; hi³ jáun² la³jmí¹ jmu² jáun² hliáu³ hua³jan²¹ hi³ tsa³jmú³ hniéi², la³ jáun² cuí¹ tauh¹³ dí² hua³jan²¹ hi³ jmú¹³ ta²¹ quiú¹³, hi³ ngí¹³ dí² jui³² ñí¹ tie³ joh¹ yáh³. 13 Cuí¹ má¹ziáun¹³ dí² re², la³ cun³ lin¹ hi³ ziáun² dí² ñí¹ tie³ joh¹. Tiá² hniáuh³² hi³ ná¹hein²¹ dí² jɨ³ hi³ ná¹jmu³² dí² jmái¹ ca³la³ cú²tiú² cú²jan³² nio², sa³jun³ hi³ juón¹ dí², ji³ la³jí³² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsɨ³ dí², sa³jun³ hniáuh³² hnáu¹³ dí² hniéi², sa³jun³ hi³ uóu³² tsí³ dí² ní² siáh³. 14 Ti³la³ tɨ³ re² bíh¹ jmuh²¹ náh² ta²¹ Jesucristo la³jmí¹ jmúh³²

hliáu[3] ta[21] hmɨh[32] pin[3] quioh[21]; hi[3] su[3]uú[2] lí[1] háɨ[2] náh[2] honh[2] hi[3] má[1]tih[21] náh[2] la[3] cun[3] hi[3] dí[1]quiaunh[21] honh[2] náh[2] hmóu[32].

14

Ha[3] lí[2] chú[1] lí[2] ñih[21] hnú[2] renh[2]

1 Hi[3] jáun[2] né[3], ní[1]juáh[3] cuan[3] jan[2] tsá[2] tiá[2] re[2] má[2]jmɨ́[1] má[2]tsɨ́[3] ca[3]tɨ[21] jú[1] tson[2] quioh[21] Cristo, cáun[2] hen[3] náh[2] tsú[2]; tɨ[3]la[3] jun[3]juáh[13] hi[3] hen[13] náh[2] tsú[2] cun[3]ñí[1] hi[3] hnáuh[2] náh[2] juonh[21] quiúnh[1] ca[3]tɨ[21] jáɨ[13] hi[3] tiá[2] lin[1] zia[32] ha[3] lánh[3] rón[32] ma[3]re[2] yáh[3] tsú[2]. 2 Jmú[13] jáɨ[13], zian[2] ma[3] jan[2] tsáu[2] lín[23] hi[3] cáun[2] lí[13] bíh[1] cuh[3] la[3]jɨ́[32] ñí[1] má[32], tɨ[3]la[3] zian[2] siáh[3] ma[3] jan[2] tsá[2] tiá[2] nga[3] má[2]jmɨ́[1] má[2]tsɨ́[3] ca[3]tɨ[21] jú[1] tson[2] quioh[21] Cristo, tsá[2] cúh[2] jmáh[3]la[3] jonh[2]. 3 Jáun[2] tsá[2] cúh[2] ca[3]la[3] jɨ́[32] ñí[1] má[32], tiá[2] hniáuh[32] yáh[3] ma[3]zian[32] tsú[2] ñí[1]con[2] tsá[2] cúh[2] má[32] ná[1]quiáh[1]; hi[3] ní[1]juáh[3] tsá[2] cúh[2] má[32] ná[1]quiáh[1] né[3], tiá[2] hniáuh[32] yáh[3] chu[3] ñih[3] tsú[2] tsá[2] cúh[2] ca[3]la[3] jɨ́[32], quí[1] Dió[32] bíh[1] má[2]ca[3]hen[3] tsá[2] hí[3]. 4 ¿Quí[1] hin[2] yáh[3] tsánh[2] hnú[2] hi[3] jáun[2] sa[3] hnú[2] yáh[3] jlánh[1] chú[1] ñih[21] nú[2] quian[21] Tsá[2] siánh[3]? Quí[1] hnga[2] bíh[1] Juo[13] tsú[2] ca[3]tɨn[1] ra[3]tsɨ[32] héih[32] ñí[1]con[2] tsú[2] ní[1]juáh[3] hi[3] chun[1] ho[3] tiá[2] chun[1]. Tɨ[3]la[3] cun[3] tá[1]zanh[1] bíh[1] tsú[2] re[2], quí[1] Juo[13] bíh[1] dí[2] Tsá[2] tɨn[2] zinh[3] tsú[2] re[2].

5 Ja[3]bí[1] la[3] jáun[2] zian[2] ma[3] jan[2] tsáu[2] hi[3] jlánh[1] jmu[2] hɨ́en[1] jmáɨ[1] ná[1]hɨ[13] la[3] cónh[3] bíh[1] jmáɨ[1] ñí[1] hná[1] jáun[2], hi[3] zian[2] né[3] tsá[2] lín[23] hi[3] cáun[2] cá[2]ren[2] bíh[1] la[3]jɨ́[32] jmáɨ[1]. Ma[3] quin[32] ma[3] jan[32] bíh[1] tsú[2] hniáuh[32] ná[1]hu[21] cáun[2] tsɨ́[3] la[3] cun[3] hi[3] lɨn[23]. 6 Tsá[2] jlánh[1] jmu[2] hɨ́en[1] cáun[2] jmáɨ[1], cun[3]ñí[1] hi[3] má[2]quien[2] Tɨ[32] Juo[13] bíh[1] dí[2] tsú[2] jaun[32] hi[3] jmu[2] la[3] jáun[2]; [hi[3] ní[1]juáh[3] tsá[2] tiá[2] jmu[2] la[3] jáun[2] né[3], ja[3]bí[1] hi[3] má[2]quien[2] Tɨ[32] Juo[13] bíh[1] dí[2] tsú[2] siáh[3] la[3] jáun[2]]. Hi[3] jáun[2] né[3], ní[1]juáh[3] tsá[2] cúh[2] la[3]jɨ́[32] ñí[1] má[32], hi[3] má[2]quien[2] Tɨ[32] Juo[13] bíh[1] dí[2] tsú[2] jaun[32], quí[1]hliá[2] cueh[32] tsú[2] tiá[1]hmah[1] Dió[32]; hi[3] tsá[2] cúh[2] má[32] ná[1]quiáh[1] né[3], ja[3]bí[1] má[2]quien[2] siáh[3] Tɨ[32] Juo[13] yáh[3] dí[2] tsú[2] jaun[32], quí[1] ja[3]bí[1] hí[3] siáh[3] cueh[32] tiá[1]hmah[1] Dió[32].

7 Quí[1] hí[1] jan[2] yáh[3] dí[2] tiá[2] ziáun[2] hi[3] ca[3]ta[1] hmóu[32], sa[3]jun[3] jún[3] yáh[3] dí[2] hi[3] ca[3]ta[1] hmóu[32]. 8 Quí[1] ní[1]juáh[3] ziáun[2] dí[2], hi[3] ca[3]tɨn[1] Tɨ[32] Juo[13] bíh[1] dí[2] ziáun[2]; hi[3] ní[1]juáh[3] jun[3] dí[2] né[3], jun[3] dí[2] hi[3] ca[3]tɨn[1] Tɨ[32] Juo[13] bíh[1] dí[2] siáh[3]. Hi[3] jáun[2] né[3], uá[1] hi[3] ziáun[2] uá[1] hi[3] jún[1] dí[2], cun[3] jáun[2] tiauh[2] bíh[1] dí[2] ñí[1]con[2] Tɨ[32] Juo[13] dí[2]. 9 Quí[1] Cristo ca[3]jun[3], hi[3] jáun[2] jmɨ́[1] lɨ[21] jáun[2] ca[3]jenh[13], hi[3] jáun[2] lí[13] lín[3] tsú[2] Juo[13] tsá[2] má[2]cá[2]tsan[3] jɨ[3] tsá[2] zian[2] ní[2] siáh[3].

10 Tɨ[3]la[3] hnú[2] né[3], ¿he[3] láih[32] chú[1] ñih[21] hnú[2] renh[2], ho[3] he[3] láih[32] sa[3] ma[3]zian[13] hnú[2] ñí[1]con[2] tsú[2]? Quí[1] la[3]jáɨ[32] bíh[1] dí[2] ca[3]ta[1] hi[3] tsá[1]ma[3]jnia[13] ñí[1]con[2] Dió[32], hi[3] jáun[2] hí[3] bíh[1] ra[3]tsɨ[32] héih[32] ñí[1]con[2] dí[2]. 11 Quí[1] ñí[1] Sí[2] quioh[21] Dió[32] rá[1]juáh[3] la[3] lá[2]:

La[3]jmɨ́[1] tson[2] hi[3] zian[2] jná[13],
la[3] jáun[2] bíh[1] tson[2] hi[3] la[3]jɨ́n[32] tsáu[2] junh[3]
cú[1]jñí[1] ta[3] ñi[32] jná[13], juáh[3] Juo[13] dí[2],
hi[3] jáun[2] má[1]jáun[2] né[3] la[3]jɨ́n[32] tsáu[2] bíh[1]
má[2]juáh[3] hi[3] huen[2] jná[13] bíh[1] lɨ́n[3]
Dió[32].

12 La[3] jáun[2] bíh[1] lí[13] hi[3] ma[3] quin[32] ma[3] jan[32] dí[2] tsá[1]jɨ́enh[1] jú[1] tson[2] quiú[13] ñí[1]con[2] Dió[32].

Ha[3] lí[2] jmú[2] hnú[2] hi[3] qui[3] hính[32] renh[2]

13 Hi[3] jáun[2] bíh[1] tiú[2]uú[2] hniáuh[32] chú[1] ñih[21] dí[2] tsá[2]ján[2] tsá[2]ján[2]. Cha[3] jmí[1] jmúh[13] náh[2] la[3] ní[2], tɨ[3] re[2] bíh[1] má[1]zián[13] náh[2] re[2], cáun[2] hi[3] tiá[2] lí[13] qui[3] hính[32] renh[2] náh[2], la[3] cun[3] cáun[2] hi[3] tiá[2] lí[13] tánh[32] tsáu[2] tso[3] yáh[3]. 14 Cun[3]ñí[1] hi[3] má[2]ca[3]cunh[3] jná[13] quiúnh[1] Jesús Tɨ[32] Juo[13] dí[2], hi[3] jáun[2] má[2]ca[3]lɨ[3] ño[1] jná[13] hi[3] tiá[2] zia[32] hí[1] cáun[2] hi[3] tiá[2] jɨ[2] hi[3] cáun[2] lí[1] lí[23] hnga[2]; tɨ[3]la[3] ní[1]juáh[3] zian[2] jan[2] tsá[2] lín[23] hi[3] zia[32] hi[3] tiá[2] jɨ[2], jáun[2] ca[3]tɨn[1] tsá[2] hí[3] bíh[1] tiá[2] jɨ[2] hi[3] jáun[2]. 15 Hi[3] jáun[2] ní[1]juáh[3] ca[3]hliah[21] hnú[2] tsɨ́[3] renh[2] nú[2] cun[3]quionh[3] cáun[2] má[32] hi[3] cuh[32] nú[2], hi[3] jáun[2] má[2]jmuh[32] hnú[2] hi[3] la[3]jmɨ́[1] lí[3] hi[3] tiá[2] hno[3] bíh[1] nú[2] tsú[2]. Ha[3] lí[2] jmú[2] hnú[2] hi[3] tsa[3]hín[3] jan[2] tsáu[2] cun[3]quionh[3] hi[3] jlánh[1] ñí[1]cúh[2] nú[2] cá[2] ñí[1] má[32], quí[1] ca[3]tɨn[1] tsá[2] hí[3] bíh[1] uá[2]jaɨ[32] jun[3] Cristo. 16 Zia[32] bíh[1] hi[3] lín[23] náh[2] chu[21], tɨ[3]la[3] ha[3] lí[2] cué[2] náh[2] jáɨ[13] hi[3] hléh[32] tsáu[2] hlah[3] ca[3]tɨ[21] hi[3] jáun[2]. 17 Quí[1] jun[3]juáh[13] cun[3]quionh[3] hi[3] hua[3]hín[13] hi[3] cú[2] hi[3] hính[23] yáh[3] tsú[2] lí[13] hí[3] jo[3]cuo[2] Dió[32], tɨ[3]la[3] ní[1]juáh[3] tsá[2] má[2]chun[1], jáun[2] tsá[2] la[3] hí[3] bíh[1] má[2]hún[1] jo[3]cuo[2] Dió[32], tsá[2] tiá[2] hniéi[2] jmu[2], hi[3] zian[2] tsú[2] siáh[3] hiún[2] tsɨ́[3] hi[3] ja[32] ñí[1]con[2] Jmí[2]chí[3] Chun[1]. 18 Jlánh[1] tɨ[32] tsɨ́[3] Dió[32] ní[1]juáh[3] má[2]cón[32] tsú[2] Cristo la[3] ní[2], hi[3] ja[3]bí[1] tsáu[2] siáh[3] uá[2]jaɨ[32] jéih[32] la[3] ní[2].

19 Cun[3]ñí[1] hi[3] jáun[2] né[3], cuí[1] jmú[13] dí[2] pí[3] hi[3] jmú[13] dí[2] jmáh[3]la[3] hi[3] lɨ[3] lí[13] niau[21] tie[3], jmáh[3]la[3] hi[3] lɨ[3] lí[13] pin[3] tsɨ́[3] tsá[2]ján[2] tsá[2]ján[2]. 20 Su[3]uú[2] lí[1] hin[32] tá[13] Dió[32] cun[3]quionh[3] má[32] hi[3] ñí[1]cúh[2] nú[2]. Quí[1] uá[1]jinh[1] tson[2] bíh[1] hi[3] la[3]jɨ́[32] má[32] bíh[1] jɨ[2], tɨ[3]la[3], jáun[2] bíh[1] hlah[3] ní[1]juáh[3] ca[3]hliah[3] tsú[2] tsɨ́[3] tsáu[2] cun[3]quionh[3] cáun[2] má[32] hi[3] cúh[2] jáun[2] bíh[1]. 21 Tɨ[3] jlánh[1] bíh[1] re[2] ní[1]juáh[3] hi[3] tiá[2] cúh[13] hnú[2] cú[2]jueh[32] ngú[3] hi[3] sa[3]jun[3] húh[13] nú[2] mu[2] ráu[3] mɨ[3] uóun[2]jɨeh[13], sa[3]jun[3] hí[1] cáun[2] hi[3] jmí[1] lɨ[3] lí[13] qui[3] hính[32] renh[2] nú[2] hi[3] tánh[32] tso[3]. 22 Hi[3] jáun[2] ca[3]tɨ[21] jái[13] ní[2] né[3], ta[3] ñí[1] Dió[32] bíh[1] hniáuh[32] cháh[13] hnú[2] huen[2] cáun[2] honh[2]. ¡Jlánh[1] jmɨ́[1] ren[2] tsá[2] zia[32] hi[3] jmu[2] ta[3] tiá[2] tun[3] nio[2] tsɨ́[3]! 23 Tɨ[3]la[3] tsá[2] cúh[2] cá[2] ñí[1] má[32]

ta³ hu²¹ hliáun³ ñéih³ tsí³ má¹ná¹, tsá² la³ hí³ má²tá¹tsin¹ héih³² bíh¹, quí¹hi³hliá² lí²cuh³ ta³ nio² tun³ tsí³; quí¹ tso³ bíh¹ ca³la³ ji³li³² hi³ jmu² tsú² ta³ tiá² cáun² nio² tsí³.

15

Ma³hiún¹³ tsí³ tsá²mi³cuóun² renh² nú², ha³ lí² ma³hiún¹³ honh² huen²

1 Jnoh¹, tsá² má²húnˀ¹ tsí³ dí² ca³ti²¹ jú¹ tson² quioh²¹ Cristo, ca³ta¹ dí² hi³ má¹hon¹ tsá² tiá² nga³ má²jmí¹ má²tsí³ ca³ti²¹ jú¹ tson² jáun², jun³juáh¹³ hi³ hniáuh³² lí¹ má¹hiún¹³ dí² tsí³ hmóu³² yáh³. 2 Ti³la³ ma³ quin³² ma³ jan³² dí² ca³ta¹ dí² hi³ má¹hiún¹³ tsí³ tsá²mi³cuóun² rainh²¹ bíh¹, la³ cun³ hi³ chu²¹ hi³ lí¹³ li³hún¹ tsí³ tsú² ca³ti²¹ jú¹ tson². 3 Quí¹ sa³jun³ Cristo yáh³ ca³ma³hiún² tsí³ hnga², ti³la³ la³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² bíh¹ ca³li³ la³ lá²: “Jái¹³ hi³ tú² hiáu³² tsá² ca³quiu³ ca³je³ hnú², jná¹³ bíh¹ ca³ta³cuá¹con¹ ná¹”. 4 Jáun² bí¹ ca³híe³ Dió³² la³jí³² hi³ rá¹tioh³ jáun² ñí¹ Sí², quí¹ hi³ jáun² lí¹³ li³ ne¹ dí² jú¹ tson² bíh¹; hi³ jáun² cun³quionh³ jái¹³ jáun² li³ tái² dí² hi³ jmú¹³ juenh² tsí³, ji³ hi³ niau²¹ siáh³ re² tsí³ dí², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ li³ zia³² hi³ ná¹hé² ná¹jan³² dí². 5 Hi³ jáun² Dió³², Tsá² jmu² hi³ li³ juenh² tsí³ dí² ji³ hi³ niau²¹ re² tsí³ dí², cuí¹ má¹hau³ hi³ lí¹³ tionh² náh² cá²honh¹, hi³ ná¹jmóuh¹ náh² jáun² la³ cun³ lí³ nóh³² quioh²¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, 6 hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ hi³ la³jín³² náh² lí¹³ má¹quien¹³ náh² Dió³² Jméi² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² la³jmí¹ lí³ hi³ cáun² honh¹ náh² yáh³.

Jú¹ chú³² hi³ má²ca³nga²ñí¹con²tsá²cá²jo²¹

7 Hi³ jáun² né³, hen³ náh² tsá²ján² tsá²ján² la³jmí¹ ca³he³ dí² jáun² Cristo, hi³ jáun² la³ jáun² li³ quien² Dió³². 8 Quí¹ jná¹³ juanh³² hi³ Cristo cuan³ hi³ cua³ma³cón³² tsá² *judíos bíh¹, la³ jáun² bíh¹ ca³li³tí³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ Dió³² quionh³ dí¹hio³ ñú¹deh³ dí², hi³ ca³li³ lin¹ siáh³ hi³ Dió³² má²tí³² jái¹³ quioh²¹. 9 Cuan³ tsú² siáh³ hi³ jáun² lí¹³ hi³ *tsá²cá²jo²¹ uá²jai³² ma³quien² Dió³² cun³ñí¹ hi³ Dió³² má²ca³ja³ mií³ tsí³ ñí¹con² tsú²; la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³²:

Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ lí¹³ tsah¹ jná¹³ hi³
ca³tin¹ hnú² ja¹ tsá²cá²jo²¹,
hi³ híe¹³ jná¹³ siáh³ sun¹ hi³ ca³tin¹ hnú².

10 Ja³bí¹ la³ jáun² zia³² siáh³ ñí¹ rá¹juáh³:

Hnoh², tsá²cá²jo²¹, ¡ma³hiún¹³ náh² honh²
quiúnh¹ náh² tsá² tionh² jo³cuo² Dió³²!

11 Hi³ zia³² siáh³ cáun² ñí¹ rá¹juáh³:

Hnoh² tsá²cá²jo²¹, ¡ma³quien¹³ náh² Juo¹³ dí²!
Hi³ hnoh² tsá² zian² náh² tá¹ cáun²
hngá¹máh³, ¡ma³quí¹ ma³quien¹³ náh²
tsú² ji³lin² nah²!

12 Hla¹ Isaías ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:

La³jmí¹ hion² cáun² zen² hmá² má²háuh¹³
bíh¹ chau²¹ jmái¹ hi³ li³zian² jan² tsá²
jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Isaí,
hi³ jáun² tsá² hí³ né³ hau³ jái¹³ ñí¹con²
tsá²cá²jo²¹;
hi³ jáun² tsá²cá²jo²¹ lí¹³ zia³² cáun² hi³
rá¹hu²¹ tsí³ hi³ ca³tin¹ tsú².

13 Hi³ jáun² Dió³² Tsá² jmu² hi³ hu²¹ tsí³ dí² hi³ ca³tin¹ tsú², cuí¹ má¹cónh²¹ hñu³ honh² hnoh² hi³ hiún² honh² náh², ji³ hi³ nio² tie³ honh² náh² cun³ñí¹ hi³ má²tanh²³ náh² tsú² ta²¹; hi³ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ né³ cuí¹ li³ lin¹ náh² hi³ hú¹tá¹ tson² bíh¹ la³ cun³ hi³ hu²¹ jáun² honh² náh².

14 Hnoh² reh², má²ca³li³ ño¹ jná¹³ hi³ cu³tí³ hnoh² ná¹chu²¹ honh² náh² ñí¹con² tsá²ján² tsá²ján², hi³ má²ná¹ñíh¹ náh² siáh³ re² la³jí³² jú¹ tson², ji³ hi³ má²tin² náh² siáh³ hi³ hlí¹ lienh¹ náh² tsá²ján² tsá²ján². 15 Ti³la³ cun³ jáun² cáun² lí¹ má²ca³chá³ bíh¹ jná¹³ tiá³ tsin³² hi³ jmu¹ sí² lá² cun³quionh³ jú¹ na²¹ ca³ti²¹ la³jí³² jái¹³ ní², hi³ jáun² tiá² lí¹³ tsa³có³ honh² náh². Ca³li³ hi³ chá¹³ jná¹³ tiá³ tsin³² hi³ jmu¹ sí² lá² cun³ñí¹ hi³ ho² ná¹ cáun² jái¹³ hi³ ca³cué³ Dió³² jmí¹ ca³ja³ mií³ tsí³, 16 hi³ má¹con²¹ jná¹³ jáun² Jesús Tsá² lín³ Cristo ja¹ quioh²¹ tsá²cá²jo²¹. Jmu² jná¹³ ta²¹ ñí¹con² Cristo hi³ hléh²³ jná¹³ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³², hi³ jáun² lí¹³ má¹jnia¹³ jná¹³ tsá²cá²jo²¹ ñí¹con² Dió³², hi³ má²ná¹chan¹ jáun² hi³ ca³jmú³ Jmí²chí³ Chun¹, la³jmí¹ cue³² tsú² cáun² hi³ lí¹ cue³² ñí¹con² Dió³².

17 Hi³ jáun² né³, zia³² jái¹³ hi³ lí² tsah¹ jná¹³ ca³ti²¹ ta²¹ hi³ jmu² jná¹³ ñí¹con² Dió³² cun³ñí¹ hi³ jná¹³ jan² tsá² má²cá²cunh³ ná¹ quiúnh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo. 18 Tiá² cáun² lí¹ chá²³ jná¹³ tiá³ tsin³² hi³ hléh¹³ hi³ siáh³ la³ cónh³ bíh¹ ta²¹ hi³ ca³jmú³ Cristo cun³quionh³ jná¹³, hi³ ca³li³ jáun² hi³ tanh¹³ tsá²cá²jo²¹ ta²¹ Dió³². Ta²¹ jáun² ca³li³ cun³quionh³ jái¹³ hi³ ca³hléh³ jná¹³, ji³ cun³quionh³ hi³ lin¹ jniá³ ní² siáh³, 19 la³ cun³ li²¹ hi³ cáu² hi³ jueh³² yáh³, hua³jueh³², ji³ hi³ ca³jnia³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ ní² siáh³. La³ ní² bíh¹ má²ca³ma³hián¹³ jná¹³ hi³ hléh²³ jú¹ chú³² hi³ ca³tin¹ Cristo la³ cáun² Jerusalén ca³la³ ti³ hué³² Ilírico. 20 Hi³ jáun² bíh¹ ca³jmú³² jná¹³ pí³ hi³ hléh¹³ jú¹ chú³² hi³ ca³tin¹ Cristo ñí¹ tiá² hin² má²ca³hléh³, jáun² tiá² lí¹ jmu¹ jná¹³ cáun² ta²¹ ñí¹ má²ca³ma³liáu³² tsá² siánh³; 21 quí¹ jná¹³ ca³jmú³² la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³², hi³ juáh³ la³ lá²:

Li³ ñi³² bíh¹ tsá² tiá² jmí¹ má²ca³nái³² jái¹³ hi³
ca³tin¹ Tsá² hí³,
hi³ tsá² tiá² jmí¹ má²ca³nái³² jái¹³ hi³ ca³tin¹
tsú² né³, ngi¹³ bíh¹.

Po¹ hu²¹ tsí³ hi³ tsó³² juú² Roma

22 Cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ ca³li³ zia³² ta²¹ jáun² bíh¹, jáun² tiá² ca³li³ hi³ ñí¹ji꞉e¹ jná¹³ hnoh², uá¹jinh¹ hliáun³ jéin³² jmí¹ má²ca³lén¹³ jná¹³ hi³ ñe¹. 23 Ti³la³ ta³né³² má¹na²¹, má²li³² bíh¹ ta²¹ quion²¹ jná¹³ ti³ lá², hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ má²ngau³² lín³² bíh¹ mii² hi³ jmí¹ hnó²¹ jná¹³ hi³ ñí¹ji꞉e¹ ná¹ hnoh², 24 jáun² né³, jná¹³ má²hu²¹ tsin³² hi³ ñí¹ji꞉e¹ ná¹ hnoh² ní¹ má¹ti³ ñí¹ngau²¹ ná¹ ti³ hué³² España. Hi³ jáun² ní¹ má¹ca³li³ hiún² tsin³² jná¹³ hi³ má²lí²juoh²¹ dí² ná¹jéinh³ ñí¹ quiúnh¹ hnoh², jáun² hu²¹ tsin³² jná¹³ hi³ má¹hau¹ tiá³ hnoh² ca³ti²¹ hú¹ jui³² hi³ hún꞉ jná¹³ ti³ ó³² ní¹ má¹li³² jáun². 25 Ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, má²ñih²¹ jná¹³ tín² Jerusalén, hi³ ñí¹cáun¹ jná¹³ ca³lá² hi³ lí¹³ ma³hau³ quioh²¹ tsá² má²joh¹ Dió³² zian² ñí¹ jáun². 26 Quí¹ tsá² reh² hín¹³ ti³ hué³² Macedonia lá², ji³ hué³² Acaya má²ca³lín¹³ hi³ chú³² cunh³ qui꞉e³ hi³ zen³ ñí¹con² tsá² tia³mii² zian² ja¹ quioh²¹ tsá² joh¹ Dió³², tsá² zian² ti³ juú² Jerusalén. 27 Hmóu³² bíh¹ tsú² ca³lín¹³ hi³ chú³² jmu³ la³ jáun²; hi³ cun³ ca³tin¹ bíh¹ tsú² hi³ jmu³ la³ jáun², quí¹ tson² zia³² bíh¹ hi³ ná¹ren² tsú² ñí¹con² tsá² judíos hí³. Quí¹ tsá² hí³ bíh¹ tín² ca³tsóh³ hi³ zia³² quioh²¹ ñí¹con² tsá²cá²jo²¹ hi³ jmu² ta²¹ ñí¹con² jmí²chí³, hi³ jáun² tsá²cá²jo²¹ né³ ca³tin¹ jéinh³² hi³ tsóh³ hi³ zia³² quioh²¹ ñí¹con² tsá² judíos hí³. 28 Hi³ jáun² né³, ní¹ má¹ca³li³tín³ jná¹³ má²ta²¹ ní² hi³ má²lí²ji꞉enh³ jná¹³ tsú² qui꞉e³ jáun², jáun² má¹jáun² má²ñí¹ji꞉e¹ jná¹³ hnoh² la³ má²hún꞉ ná¹ jáun² jui³² hi³ ñe¹ ti³ España. 29 Hi³ jáun² ní¹ má¹ngau³² jná¹³ jáun² ti³ ní², hu²¹ tsin³² jná¹³ hi³ ní¹ má¹cá²chó³² ná¹ cu³tí³ ma³mieh² jnoh¹ Cristo, ca³la³ hi³ canh¹³ jmí¹ tsí³ dí² [ní¹ má¹ca³hléh³ jáun² jná¹³ jú¹ chú³² quioh²¹ tsú²].

30 Hnoh² reh², cun³ñí¹ hi³ Jesucristo lín³ Juo¹³ dí², ji³ hi³hliá² Jmí²chí³ Chun¹ má²ca³jmú³ hi³ hnáu³ dí², cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ hiú² mí²³ jná¹³ hi³ má¹hau¹ náh² tiá³ cun³quionh³ hi³ lienh¹ náh² Dió³² cu³li²¹ quiúnh¹ jná¹³ hi³ ca³tin¹ jná¹³. 31 Jáun² mí¹ náh² ñí¹con² Dió³² hi³ liáu³² tsú² jná¹³ ñí¹con² tsá² tiá² ta²¹ hai꞉h²¹ zian² ti³ Judea, ji³ hi³ mí¹ náh² hi³ tsá² joh¹ Dió³² zian² ti³ Jerusalén li³ hiún² tsí³ he³ la³ cun³ hi³ cán¹³ jná¹³; 32 jáun² ní¹ má¹li³² jáun² chau²¹ jná¹³ hi³ ñí¹ji꞉e¹ ná¹ hnoh² ca³la³ hi³ hiún² lín³² tsin³² ní¹juáh³ Dió³² hnió³, hi³ lí¹³ ñí¹ñí²¹ jná¹³ siáh³ ca³lá² tie³ ní¹ má¹cá²chó³² ná¹ jáun². 33 Hi³ jáun² né³, Dió³² Tsá² jmu² hi³ nio² tie³ tsí³ dí² cuí¹ zenh¹ quiúnh¹ hnoh². Tson² bíh¹ cu³tí³ la³ jáun².

16

Po¹ hnió³ hi³ zian² tsú² re² ti꞉n²

1 Jáun² né³ reh², hen³ náh² re² tin² reh² dí² mí¹ Febe tsá² zein²¹ jná¹³ lá², jan² tsá² má²ca³ma³cón³² tsá² ná¹lín³ cuáh³² já¹ juú² Cencrea. 2 Hen³ náh² tsú² la³jmí¹ lí³ hi³ hen¹³ náh² Ti³² Juo¹³ dí², la³ cun³ qui³ ca³ta¹ dí² jmú¹³, tsá² má²lái³ dí² tsá² joh¹ Dió³²; hi³ ma³hon¹ náh² tiá³ tsú² li³ua³ cáun² hi³ li³ hniáuh³² ñí¹con² tsú², quí¹ hí³ bíh¹ má²ca³ma³cón³² juóun³² tsáu², hi³ hí¹ la³ ti³ jná¹³ siáh³ má²ca³ma³cáu³² tsú².

3 Zéih³ tiá³ náh² mí¹ Prisca ji³ ñú² Aquila: “Hia² náh²” hi³ ca³tin¹ jná¹³, tsá² má²ca³jmú¹³ jnoh¹ ta²¹ quiúnh¹ hi³ ca³tin¹ Cristo Jesús. 4 Tsá² hí³ ca³tiánh³ hmóu³² ñí¹ háinh¹³ cun³ñí¹ hi³ liáu³² tsú² jná¹³, hi³ jáun² cue² jná¹³ tsú² tiá¹hmah¹, ti³la³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ huen² jná¹³ yáh³, quí¹ ja³bí¹ la³jín³² tsá² lín³ cuáh³² ja¹ quioh²¹ *tsá²cá²jo²¹ yáh³ siáh³ cue³² tiá¹hmah¹ ñí¹con² tsú². 5 Zéih³ náh² siáh³ tsá² reh² tsá² ngih³² hñú¹³ mí¹ Prisca ji³ ñú² Aquila: “Hia² náh²” hi³ ca³tin¹ jná¹³. Ja³bí¹ zéih³ náh² siáh³ Epeneto, tsá² jlánh¹ re² juóh³² jnoh¹ quiúnh¹: “Hia² nú²” hi³ ca³tin¹ jná¹³; hí³ bíh¹ tín² ca³tanh² ta²¹ Cristo la³ñí¹ ja¹ tsá² hín¹³ ti³ Asia. 6 Ja³bí¹ Má²réi³, tsá² jlánh¹ má²ca³jmú³ ta²¹ ja¹ quián¹³ hnoh² ní², zéih³ náh² siáh³: “Hia² nú²” hi³ ca³tin¹ jná¹³. 7 Zéih³ náh² siáh³: “Hia² náh²” Andrónico quionh³ Junias hi³ ca³tin¹ jná¹³. Tsá² hí³ bíh¹ tsá²co¹ jná¹³, tsá² ca³li³tson³ quiúnh¹ jná¹³; hi³ hí¹ la³ ti³ tsá² ná¹lín³ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³² yáh³ jmu² quien² tsá² hí³. Tsá² hí³ bíh¹ tín² ca³tanh² ta²¹ Cristo la³ cónh³ bíh¹ jná¹³.

8 Zéih³ siáh³: “Hia² nú²” Ampliato ca³tin¹ jná¹³, tsá² re² juóh³² jnoh¹ quiúnh¹ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí². 9 Zéih³ náh² Urbano: “Hia² nú²” hi³ ca³tin¹ jná¹³, tsá² jmu³² jnoh¹ ta²¹ cu³li²¹ quiúnh¹ ñí¹con² Cristo Jesús; ji³ Estaquis tsá² hno³ lín³² jná¹³ zéih³ siáh³: “Hia² nú²”. 10 Ja³bí¹ zéih³ náh² siáh³ Apeles: “Hia² nú²”, quí¹ hí³ bíh¹ jan² tsá² jlánh¹ má²ca³jmú³ lin¹ hi³ nio² cáun² tsi³ ñí¹con² Cristo; ji³ ñí¹con² tsá² tionh² hñú¹³ Aristóbulo juah²¹ siáh³: “Hia² náh²”. 11 Zéih³ siáh³: “Hia² nú²” Herodión tsá²co¹ jná¹³, ji³ tsá² tionh² hñú¹³ Narciso, tsá² ná¹tanh² hí³ ta²¹ Ti³² Juo¹³ dí². 12 Ñí¹con² mí¹ Trifena ji³ mí¹ Trifosa juah²¹ siáh³: “Hia² náh²”, tsá² jlánh¹ ná¹jmu² hí³ tá¹³ Ti³² Juo¹³ dí²; ja³bí¹ juah²¹ náh² siáh³: “Hia² nú²” ñí¹con² mí¹ Pérsida, tsá² jlánh¹ hno³ dí², jan² tsá² jlánh¹ má²ca³jmú³ tá¹³ Ti³² Juo¹³ dí². 13 Zéih³ tiá³ Rufo: “Hia² nú²”, la³ má²quionh³ mí¹ziú¹³. Tsá² hí³ jlánh¹ lin¹ hi³ lín³ quian²¹ Ti³² Juo¹³ dí², ji³ mí¹ziú¹³ tsú² ní² siáh³, tsá² má²ca³jmú³ hí³ ñí¹con² jná¹³ la³jmí¹ lí³ hi³ mí²zia³² jná¹³. 14 Juah²¹ náh² siáh³: “Hia² nú²” hi³ ca³tin¹

jná¹³ ñí¹con² Asíncrito; Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, ji³ la³ má²quionh³ tsá² reh² tionh² quionh³ tsú² ní² siáh³. 15 Cuen²¹ tiá³ náh² Dió³² Filólogo, mí¹ Jú¹, Nereo, la³ má²quionh³ mí¹ rainh²¹ tsú², Olimpas, ji³ la³ má²quionh³ la³jín³² tsá² má²joh¹ Dió³² tionh² ní² quionh³ tsú² siáh³.

16 Ren¹ náh² tsá²ján² tsá²ján² hi³ re² nio² honh² náh², la³ cun³ qui³ ráin³² tsú² jan² rainh²¹. La³jín³² tsá² lín³ cuáh³² quioh²¹ Cristo ti³ lá² juáh³: “Hia² náh²”.

17 Hnoh² reh², hlí¹ lieh¹ jná¹³ hnoh² hi³ jmúh¹³ náh² hua³hín¹³ ca³tin¹ tsá² hnió³ jmu³ ná¹tsoh³ tsá² lín³ cuáh³², tsá² jmu² hí³ hi³ hliáh¹³ tsí³ tsáu²; quí¹ tsá² hí³ hie³² la³ siáh³ bíh¹ la³ cónh³ bíh¹ zión³² hi³ má²ca³li³ tin² náh² jáun², ha³ lí² juónh³² náh² re² quiúnh¹ tsá² la³ hí³. 18 Quí¹ tiá² má²cón³² yáh³ tsá² la³ hí³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², ti³la³ ngú³ quioh²¹ hmóu³² bíh¹ tsú² má²cón³²; tsá² la³ hí³ má²can² tsá² tiá² hó¹ tiá² zíh¹ cun³quionh³ jú¹ re² jú¹ tin², ji³ jú¹ tí¹já¡².

19 La³jín³² tsáu² ná¹ñi³² hi³ hnoh² bíh¹ tsá² jlánh¹ re² ná¹ma³tih²¹, hi³ jáun² bí¹ jlánh¹ lí²hiún² tsin³² jná¹³; cun³ñí¹ hi³ jáun² né³ hnó³² jná¹³ hi³ lín¹³ náh² tsá² má²ca³hia³ ca³táunh³ ca³ti²¹ hi³ chu²¹, ti³la³ jun³juáh¹³ ca³ti²¹ hi³ hlah³ yáh³. 20 Cu³dia²jan² bíh¹ jmu³ Dió³² Tsá² cha³² tie³ tsí³ dí² hi³ jñáh³ tsá² hláinh¹ ñeh² tanh¹ hnoh². Hi³ jáun² cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí².

21 Jáun² né³, Timoteo, tsá² jmu² jná¹³ ta²¹ quiúnh¹, ji³ Lucio, Jasón ji³ Sosípater tsá²co¹ jná¹³ ná¹juáh²³: “Hia² náh²” ñí¹con² hnoh².

22 Jná¹³ la³² Tercio, tsá² cuá¹jmu² ná¹ sí² lá² héih³² quioh²¹ Po¹, ja³bí¹ jná¹³ juanh³²: “Hia² náh²”, cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí².

23 Ja³bí¹ Gayo, tsá² hñú¹³ ñí¹ cuon¹ jná¹³ lá² juáh³ siáh³: “Hia² náh²”, tsá² cue³² hñú³ lá² hi³ ngih¹³ tsá² ná¹lín³ cuáh³². Ja³bí¹ Erasto, tsá² ho² ta²¹ ca³ti²¹ ta²¹ juú² quioh²¹ juú² lá² juáh³ siáh³ ñí¹con² hnoh²: “Hia² hnoh²”, ji³ la³ má²quionh³ reh² dí² Cuarto ní² siáh³. 24 [¡Cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² bíh¹ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² la³jín³² hnoh²! Tson² bíh¹ cu³tí³.]

Má²quien² tsú² Dió³² ñí¹ cá¹táuh³ já¡¹³ quioh²¹

25 Hi³ jáun² né³, cuí¹ má¹quien¹³ dí² Dió³², Tsá² tin² jmu³ hi³ ti³ li³mí¹ niau²¹ tiá³ honh² náh² la³ cun³ lí³ jáun² jú¹ chú³² hi³ hléh²³ jná¹³, la³ cun³ já¡¹³ hi³ híe²³ jná¹³ jáun² hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo. Já¡¹³ ní² bíh¹ jmí¹ ná¹hmá¹ jmí¹tin², la³ cun³ ta³ ñeh² bíh¹ hi³ lí¹³ hngá¹máh³, ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, Dió³² má²ca³jñéih³. 26 Jáun² ta³né³² má²ca³li³ lin¹ bíh¹ jú¹ tson² jáun² la³ cun³ hi³ qui³ rá¹tioh³ ñí¹ Sí² hi³ ca³quiú² jáun² tsá² ca³lin³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin², la³ cun³ lí³ jáun² héih³² quioh²¹ Dió³², Tsá² zian² cun³ jmí¹hi³nio². Já¡¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ ná¹jní¹ jáun² má²ca³ma³jnia² bíh¹ Dió³², hi³ hí¹ la³ ti³ ñí¹con² la³jín³² tsá²cá²jo²¹ yáh³ má²ca³ma³jnia² tsú², hi³ jáun² la³jín³² tsáu² lí¹³ niau²¹ cáun² tsí³ hi³ ma³tí³².

27 Hi³ jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo ¡cuí¹ li³quien² bíh¹ Dió³² la³ cun³ jmí¹hi³nio², Tsá² cú² hnga² tán¹ hi³ hú¹tá¹ quia³lín³ jmí¹ tsí³! Tson² bíh¹ cu³tí³. Cun³ ní² bíh¹ tí³ já¡¹³.

Sí² La³ñí¹ Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ñí¹con² Tsá² Corintios

Po¹ jmu² sí² lá² ñí¹con² tsá² ná¹lín³ cuáh³² juú² Corinto

1 Jná¹³ la³² Po¹, tsá² má²ca³te³ Dió³² cun³ñí¹ hi³ la³ jáun² ca³li³hnió³ tsú² hnga², hi³ lín¹³ jná¹³ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Jesucristo, quiúnh¹ jná¹³ siáh³ Sóstenes reh² dí², 2 hi³ jmu² jná¹³ sí² lá² hi³ ca³tin¹ hnoh² tsá² lín³ náh² cuáh³² quioh²¹ Dió³² ti³ já¹ juú² Corinto ní², tsá² má²ca³jmú³ Dió³² hi³ lín¹³ náh² tsá² joh¹ tsú² cun³ñí¹ hi³ má²ná¹cunh² náh² quiúnh¹ Cristo Jesús. Dió³² má²ca³te³ hnoh² hi³ lín¹³ náh² tsá² joh¹ tsú², la³ má²quionh³ la³jín³² tsá² zian² ñí¹ siáh³ siáh³, ní¹juáh³ tsá² má²quien² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí². Hnga² hí³ bíh¹ lín³ Juo¹³ tsá² hí³ ji³ Juo¹³ jnoh¹ ni² siáh³. 3 Cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Dió³² Jméi² dí², quionh³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², hi³ cuí¹ jmu¹ tsú² siáh³ hi³ hnoh² zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tin².

Lí²mieh² tsú² cun³quionh³ Cristo

4 Jmái¹ ca³la³ jí³² cue² jná¹³ tiá¹hmah¹ Dió³² hi³ ca³tin¹ hnoh², cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ la³jí³² hi³ lí¹ hian¹ hnoh² jáun² ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ Cristo Jesús. 5 Quí¹ cun³ñí¹ hi³ má²ná¹cunh² quiúnh¹ Cristo bíh¹ hnoh², hi³ jáun² má²ca³li³ hánh³ náh² ca³ti²¹ la³jí³² hi³ hléh¹ náh² ji³ la³jí³² la³ cun³ hi³ ñíh¹ náh² ní² siáh³. 6 Hi³ jáun² la³ ní² bíh¹ lí³, hi³ má²ca³li³ tson² ñí¹con² hnoh² la³jí³² la³ cun³ hi³ má²ca³niéih² náh² hi³ ca³tin¹ Cristo. 7 La³ ní² bíh¹ lí³, hi³ hí¹ cáun² yáh³ tiá² hi³ li³hniauh²³ quián¹³ hnoh² la³ cun³ hi³ cue³² Dió³², tá¹la³ ná¹he² ná¹janh³² náh² jmái¹ hi³ cuánh³² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí². 8 Hí³ bíh¹ jmu³ hi³ ná¹pin³ honh² náh² ca³la³ ñí¹ cá¹táuh³ jmái¹, hi³ jáun² hí¹ jan² tiá² hin² lí¹³ chá³² hí¹ cáun² tso³ quián¹³ hnoh² ní¹ má¹jaunh³² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí². 9 Quí¹ tiú²nio² bíh¹ má²tí³² Dió³² jái¹³ quioh²¹, hi³ hí³ bíh¹ Tsá² ca³te³ hnoh² hi³ tianh¹³ náh² cá²honh¹ cu³tí³ quiúnh¹ Jesucristo Jon² tsú², Tsá² lín³ hí³ Ti³² Juo¹³ dí².

Hi³ ná¹tsoh³ tsá² lín³ cuáh³²

10 Jáun² né³ reh², cha¹³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² hiú² mí²³ jná¹³ ñí¹con² hnoh² hi³ tianh¹³ náh² cá²honh¹, ha³ lí² jmú² náh² ná¹tsoh³ ja¹ quián¹³. Ti³ re² jmu³ náh² pí³ ji³li³n², hi³ cá² ñí¹ hi³ ná¹tioh³ honh² náh² ji³ hi³ ná¹lín²³ náh² ní² siáh³. 11 Juanh³² jná¹³ la³ ní² ñí¹con² hnoh² reh², quí¹hliá² tsá² hñú¹³ Cloé má²ca³zái³ jná¹³ hi³ zia³² hnéi² ja¹ quián¹³ hnoh². 12 La³ cun³ lí¹³ juanh²¹ jná¹³ cú²jueh³² tá²chi²¹, hi³ hnoh² la³ hléh¹ náh² la³ siáh³ bíh¹ ma³ quin³² ma³ jan³² náh²; zian² hnoh² juánh³ náh² la³ lá²: "Jná¹³ bíh¹ tsá² joh¹ Po¹", zian² tsá² juáh³: "Jná¹³ bíh¹ tsá² joh¹ Apolos"; zian² tsá² juáh³: "Jná¹³ bíh¹ tsá² joh¹ Pé¹"; hi³ ma³ jan² né³ juáh³: "Jná¹³ bíh¹ tsá² joh¹ Cristo". 13 Ti³la³, ¿hí¹ má²ca³jmú³ Cristo hi³ ná¹tsoh³ ñí¹con² hnga²? ¿Hí¹ Po¹ uá¹ la³ ca³taun³ crei²¹ hi³ ca³tin¹ hnoh² dúh¹? Ho³ ¿hí¹ cáun³ hnoh² jmái² hi³ lin¹ hi³ hain²¹ náh² ti³ con² Po¹ dúh¹? 14 Ti³la³ ¡tiá¹hmah¹ Dió³² hi³ hí¹ jan² yáh³ hnoh² tiá² ca³ziau³ jná¹³ jmái², ti³la³ jí³²la³ ñú² Crispo quionh³ ñú² Gayo bíh¹ ca³zion³ jná¹³ jmái²! 15 Hi³ jáun² hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ juáh³ hi³ cáun³ jmái² hi³ lin¹ hi³ hen² ti³ con² jná¹³. 16 Tson² bíh¹ la³ ca³zion³ jná¹³ jmái² tsá² hñú¹³ Estéfanas uá²jai³², ti³la³ la³jmí¹ lí³ hi³ hí¹ jan² yáh³ tsá² siánh³ tiú²uú² ca³zion³ jná¹³ jmái². 17 Quí¹ tiá² ca³ze³ yáh³ jná¹³ Tsá² lín³ Cristo hi³ zion¹ ná¹ jmái² tsáu², ti³la³ ca³ze³ tsú² jná¹³ hi³ ñí¹hléh³ ná¹ jú¹ chú³² bíh¹; ti³la³ jun³juáh¹³ cun³quionh³ jái¹³ hi³ ca³cháunh³ chí¹ jan² tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³ yáh³ má¹ná¹, quí¹ sá¹jmí¹ la³ jáun² dúh¹, hi³ jáun² tiú²uú² jmí¹ li³ quien² yáh³ hi³ jun³ Cristo tsoh² crei²¹.

Cun³quionh³ Cristo bíh¹ lí²lin¹ hi³ pin³ Dió³² ji³ hi³ quia³lín³ siáh³ jmí¹ tsí³

18 Jú¹ chú³² hi³ ca³ti²¹ hi³ jun³ Cristo ñí¹ crei²¹ lí³ la³jmí¹ lí³ cáun² jë¹ tsá² cáun¹ bíh¹ ñí¹con² tsá² ná¹tsá²hín³; ti³la³ ñí¹con² jnoh¹ tsá² má²ná¹liáun²³ dí² né³, jú¹ chú³² ní² dá² quian³² pí³ quioh²¹ Dió³² bíh¹. 19 La³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí²:

Jná¹³ jmu¹ hi³ tiá² lin¹ ñí¹ quien² la³ cun³ hi³ cháunh²³ tsí³ tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³,
hi³ ti³ có³² bíh¹ chá¹³ jná¹³ siáh³ ji³li³² hi³ há² ngi²³ tsá² jlánh¹ re² há² ngi²³.

20 Jáun² né³ ¿ha³ dá² jinh¹ uú² jmu³ ta²¹ ta³né³² tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³, ho³ tsá² lín³ ti³², ho³ tsá² jlánh¹ re² tin² juú² hlénh²³ hi³ má²cú¹ má²ren²¹ jái¹³ ca³ti²¹ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá²? ¡Quí¹ jë¹ tsá² cáun¹ bíh¹ má²ca³jmah³ Dió³² la³jí³² jë¹ tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³ zian² ñí¹ hué²¹ lá²! 21 Dió³² bíh¹, Tsá² qui³ quia³lín³ jmí¹ tsí³, ca³jmú³ hi³ cónh³ tiá² há¹ ngi¹³ tsá² zian² hnga¹máh³ lá² cun³quionh³ hi³ quia³lín³ jmí¹ tsí³ tsú² hmóu³²; quí¹hliá² ca³li³hnió³ tsú² lión³² tsáu² cun³quionh³ jú¹ chú³² bíh¹, ní¹juáh³ li³ua³ jan² tsá² taunh³² ta²¹, uá¹jinh¹ jú¹ chú³² jáun² niéih³ la³jmí¹ niéih³ jë¹ tsá² cáun¹ ñí¹con² tsá² ñí¹ hná¹ ní².

22 Quí¹ tsá² *judíos hnió³ jíe³ li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³², hi³ tsá² *griegos né³ hnauh² jë¹ tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³ bíh¹; 23 ti³la³ jnoh¹ má¹ná¹, hléh¹ jái¹³ ca³tin¹ Tsá² lín³ Cristo, Tsá² cá²taun³ hí³ crei²¹ bíh¹. Tsá² judíos

lín[23] hi[3] jú[1] chú[32] lá[2] lí[3] jú[1] hlah[3] bíh[1], hi[3] *tsá[2]cá[2]jo[21] né[3] lín[23] hi[3] jái[13] lá[2] lí[3] la[3]jmí[1] lí[3] jë[1] tsá[2] cáun[1]; 24 ti[3]la[3] hi[3] ca[3]tin[1] tsá[2] má[2]ca[3]te[3] Dió[32] má[1]ná[1], cuí[1] tsá[2] judíos cuí[1] tsá[2] griegos, cun[3]quionh[3] Tsá[2] lín[3] Cristo hí[3] bíh[1] má[2]lí[2]lin[1] pí[3] quioh[21] Dió[32], ji[3] hi[3] lí[2]lin[1] siáh[3] hi[3] Dió[32] bíh[1] Tsá[2] hú[1]tá[1] quia[3]lín[3] jmí[1] tsí[3]. 25 Quí[1] ti[3] jlánh[1] bíh[1] chu[21] hi[3] cháunh[23] chí[1] Dió[32] la[3] cónh[3] bíh[1] hi[3] cháunh[23] chí[1] tsá[2] quia[3]lín[3] jmí[1] tsí[3], uá[1]jinh[1] tsáu[2] lín[23] hi[3] lí[1] ngo[1] lí[1] li[21] bíh[1] hi[3] cháunh[23] jáun[2] chí[1] Dió[32]. Hi[3] li[3]ua[3] cáun[2] hi[3] lín[23] jáun[2] tsáu[2] hi[3] jlánh[1] bíh[1] tsí[1]juí[3] quioh[21] Dió[32], hi[3] jáun[2] bíh[1] ti[3] jlánh[1] bíh[1] pin[3] la[3] cónh[3] bíh[1] pí[3] quioh[21] tsá[2]mi[3]cuóun[2]. 26 Jáun[2] né[3] reh[2], sá[1]ní[2] cónh[3] jmí[1] jie[3], cú[1]pih[21] tsáu[2] bíh[1] hnoh[2] tsá[2] má[2]ca[3]te[3] Dió[32] hi[3] quia[3]lín[3] jmí[1] honh[2] náh[2] ca[3]ti[21] hi[3] zia[32] ñí[1] hué[21] lá[2]; hi[3] cú[1]pih[21] tsáu[2] bíh[1] siáh[3] hnoh[2] tsá[2] hauh[32] náh[2] jái[13], ho[3] hi[3] lín[3] náh[2] tsá[2] cá[2] mí[1]zionh[2] tsá[2] quien[2]. 27 Quí[1] ti[3] mí[2]jéin[32] bíh[1] ca[3]jmú[3] Dió[32]: tsá[2] ti[3] jlánh[1] bí[1] cáun[1] hi[3] ca[3]tin[1] tsá[2] zian[2] hngá[1]máh[3] lá[2] bíh[1] ca[3]quianh[3] tsú[2] cú[2]jueh[32], hi[3] jáun[2] la[3] jáun[2] lí[13] tá[1]tonh[1] hua[3]heih[21] tsá[2] jlánh[1] quia[3]lín[3] jmí[1] tsí[3]; hi[3] má[2]ca[3]quianh[3] tsú[2] siáh[3] tsá[2] jlánh[1] tsí[1]juí[3] hi[3] ca[3]tin[1] tsá[2] zian[2] hngá[1]máh[3] lá[2], hi[3] jáun[2] la[3] jáun[2] lí[13] li[3] heh[3] tsá[2] jlánh[1] bíh[1] ná[1]pin[3]. 28 Dió[32] má[2]ca[3]quianh[3] tsá[2] tiá[2] lin[1] ñí[1] quien[2] hi[3] ca[3]tin[1] tsá[2] zian[2] hngá[1]máh[3] lá[2], tsá[2] tiá[2] hin[2] quiú[2] jéi[23], la[3] cun[3] lí[13] juáh[13], tsá[2] jun[3] lin[1] tsáu[2], hi[3] jáun[2] la[3] jáun[2] bíh[1] chan[3] tsú[2] tsí[1]juí[3] tsá[2] jlánh[1] jmí[1] ná[1]quien[2], 29 hi[3] jáun[2] la[3] jáun[2] bíh[1] lí[3] hi[3] hí[1] jan[2] yáh[3] tiá[2] hin[2] lí[13] jmu[3] tonh[2] ñí[1] hó[21]ñí[1] Dió[32]. 30 Ti[3]la[3] hnga[2] bíh[1] Dió[32] má[2]ca[3]cunh[3] hnoh[2] quiúnh[1] náh[2] Cristo Jesús; hi[3] má[2]ca[3]jmú[3] tsú[2] siáh[3] hi[3] cun[3]quionh[3] hí[3] dí[2] má[2]ca[3]li[3]tsin[2] jnoh[1] hi[3] he[3] dá[2] jaun[32] hi[3] quia[3]lín[3] jmí[1] tsí[3] tsú[2]; quí[1] cun[3]quionh[3] Cristo bíh[1] má[2]ca[3]li[3] chun[1] dí[2] ta[3] ñí[1] Dió[32], ji[3] hi[3] má[2]ná[1]chan[1] dí[2] siáh[3] ñí[1]con[2] tsú[2], ji[3] hi[3] má[2]ná[1]liáun[1] dí[2] ní[2] siáh[3]. 31 Cun[3]ñí[1] hi[3] ní[2] bíh[1], rá[1]juáh[3] ñí[1] Sí[2] la[3] lá[2]: “Ní[1]juáh[3] zian[2] tsá[2] hnió[3] jmu[3] tonh[2], ti[3] re[2] cuí[1] jmu[1] tsú[2] tonh[2] hi[3] ca[3]tin[1] Ti[32] Juo[13] dí[2], cha[3] jmí[1] jmu[3] tsú[2] tonh[2] hi[3] ca[3]tin[1] hnga[2]”.

2

Jái[13] hi[3] ca[3]tin[1] Cristo, Tsá[2] ca[3]taun[3] crei[21]

1 Hnoh[2] reh[2], jmí[1] ñéi[1] jná[13] hi[3] ca[3]ñí[1]lieh[1] ná[1] hnoh[2] jú[1] tson[2] [hi[3] jmí[1] ná[1]hmá[1] jáun[2]] quioh[21] Dió[32], tiá[2] ca[3]hléh[3] yáh[3] jná[13] jë[1] tsá[2] jlánh[1] quia[3]lín[3] jmí[1] tsí[3], ho[3]lá[2]dá[2] jú[1] quiáh[1]. 2 Quí[1] jmí[1] cá[1]ñí[21] jná[13] ja[1] ní[2] quián[13] hnoh[2], cáun[2] tán[1] bíh[1] hi[3] ca[3]li[3]hnó[32] jná[13] má[1]quien[13] ja[1] la[3]jí[32] hi[3] ño[1], jmáh[3]la[3] jái[13] hi[3] ca[3]tin[1] Jesús Tsá[2] lín[3] Cristo, Tsá[2] cá[2]taun[3] hí[3] crei[21] bíh[1] ca[3]li[3]hnó[32] jná[13] li[3] ño[1]. 3 Jná[13] jmí[1] lín[3] ná[1] jan[2] tsá[2] huán[1] tsí[3] bíh[1] jmí[1] cá[1]nó[21] ná[1] jáun[2] ta[3] máh[1] hnoh[2], ji[3] ca[3]la[3] hi[3] juán[23] ná[1] siáh[3] hi[3] lí[1] hú[1] cóh[21] tsin[32]; 4 hi[3] jmí[1] ca[3]hléh[3] jná[13] jáun[2] ñí[1]con[2] náh[2] hi[3] ca[3]ma[3]ta[13] jná[13] hnoh[2] jú[1] chú[32] né[3], ha[3] tiá[2] ca[3]li[3]hnó[32] yáh[3] jná[13] hi[3] chá[13] cáun[2] honh[2] hnoh[2] cun[3]quionh[3] jë[1] tsá[2] jlánh[1] quia[3]lín[3] jmí[1] tsí[3]. Ti[3]la[3] cun[3]quionh[3] Jmí[2]chí[3] Chun[1] ji[3] pí[3] quioh[21] Dió[32] bíh[1] ca[3]hí[e3] jná[13] hnoh[2] jú[1] chú[32], 5 hi[3] jáun[2] cun[3]quionh[3] pí[3] quioh[21] Dió[32] bíh[1] lí[13] nio[2] cáun[2] honh[2] náh[2], jun[3]juáh[13] cun[3]quionh[3] jái[13] hi[3] jlánh[1] re[2] cháunh[23] chí[1] tsá[2]mi[3]cuóun[2] yáh[3].

Dió[32] má[2]jnia[32] cun[3]quionh[3] Jmí[2]chí[3] joh[1]

6 Hi[3] jáun[2] né[3], ja[1] quioh[21] tsá[2] má[2]ná[1]pin[3] hi[3] nio[2] cáun[2] tsí[3] bíh[1] hléh[1] jnoh[1] jë[1] tsá[2] quia[3]lín[3] jmí[1] tsí[3]. Ti[3]la[3] jái[13] jáun[2] né[3], jun[3]juáh[13] jë[1] tsá[2] quia[3]lín[3] jmí[1] tsí[3] zian[2] ñí[1] hué[21] lá[2] yáh[3], sa[3]jun[3] jë[1] tsá[2] ná[1]ho[2] ta[21] ñí[1] hué[21] lá[2] siáh[3], la[3] cun[3] tsá[2] he[2] hná[1] hí[1]tsá[2]son[2] jmái[1] hi[3] quien[2] yáh[3]. 7 Quí[1] jë[1] tsá[2] quia[3]lín[3] jmí[1] tsí[3] hi[3] hléh[1] jnoh[1] dá[2] lí[3] jë[1] Dió[32] bíh[1], cáun[2] jái[13] hi[3] jmí[1] ná[1]hmá[1] la[3] cun[3] jmí[1] ñeh[2] bíh[1] hi[3] lí[13] la[3]jí[32] hi[3] ca[3]jmú[3] jáun[2] Dió[32]. Hi[3] cun[3]quionh[3] jái[13] jáun[2] né[3] lí[13] lái[3] dí[2] la[3]jmí[1] lín[3] tsú[2] jáun[2] hnga[2]. 8 Hi[3] ní[2] dá[2] cun[3] tiá[2] má[2]ca[3]ngi[13] bíh[1] tsá[2] ná[1]ho[2] ta[21] ñí[1] hué[21] lá[2]; quí[1] sá[1]jmí[1] hi[3] má[2]ca[3]ngi[13] tsú[2] dúh[1], hi[3] jáun[2] tiá[2] jmí[1] ton[3] yáh[3] tsú[2] crei[21] Juo[13] dí[2] Tsá[2] cuá[1]quien[2]. 9 Ti[3]la[3] la[3] cun[3] rá[1]juáh[3] ñí[1] Sí[2]:

Cáun[2] hi[3] hí[1] jan[2] tiá[2] hin[2] má[2]ca[3]jíe[3],
hi[3] sa[3]jun[3] má[2]ca[3]nái[32],
hi[3] ca[3]la[3] hí[1]juáh[3] tiá[2] ca[3]lín[13] bíh[1] tsú[2],
ti[3]tsóh[3]dí[1] hi[3] jáun[2] bíh[1] má[2]ca[3]jmú[3] Dió[32]
hua[3]jan[21] hi[3] ca[3]tin[1] tsá[2] hniau[3] dí[2].

10 Jáun[2] né[3], ti[3]tsóh[3]dí[1] hi[3] ní[2] bíh[1] má[2]ca[3]jmú[3] Dió[32] hi[3] lí[13] li[3] né[1] dí[2] cun[3]quionh[3] Jmí[2]chí[3] joh[1], quí[1] Jmí[2]chí[3] hí[3] dá[2] chú[2] ñih[23] ca[3]la[3] ji[3]li[32] bíh[1], hi[3] cuoh[2] siáh[3] ca[3]la[3] hia[3] la[3] táuh[3] la[3] cun[3] hi[3] zia[32] ñí[1]con[2] hnga[2] Dió[32].

11 Tiá[2] hin[2] zian[2] yáh[3] tsá[2]mi[3]cuóun[2] hi[3] ñi[32] he[3] hu[21] tsí[3] tsá[2]mi[3]cuóun[2] rainh[21], quí[1] jí[32]la[3] jmí[2]chí[3] quioh[21] hnga[2] bíh[1] tsá[2] hí[3] ñi[32] la[3]jí[32]. La[3] jáun[2] bíh[1] lí[3] siáh[3] hi[3] ca[3]tin[1] Dió[32], ji[32]la[3] Jmí[2]chí[3] joh[1] hnga[2] bíh[1] Dió[32] ñi[32] la[3]jí[32] hi[3] ca[3]tin[1] Dió[32]. 12 Jáun[2] né[3], jun[3]juáh[13] jan[2] jmí[2]chí[3] la[3] hún[1] hñu[3] tsí[3] tsá[2] zian[2] ñí[1] hué[21] lá[2] yáh[3] má[2]ca[3]hen[13] jnoh[1], quí[1] Jmí[2]chí[3] hi[3] ja[3] ñí[1]con[2] Dió[32] bíh[1], hi[3] jáun[2] lí[13] há[1] ngi[13] dí[2] la[3]jí[32] hi[3] lí[1] má[2]ca[3]cué[3] jáun[2] Dió[32] ñí[1]con[2] dí[2]. 13 Hi[3] jáun[2] bíh[1]

jnoh¹ hléh¹ ca³ti²¹ hi³ ní² cun³quionh³ jái¹³ hi³ má²ca³híe³ Jmí²chí³ joh¹ Dió³², jun³juáh¹³ cun³quionh³ jái¹³ hi³ má²ca³li³ tái² jnoh¹ cun³ñí¹ hi³hliá² jlánh¹ quia³lín³ jmí¹ tsí³ jnoh¹ hmóu³² yáh³. La³ ní² bíh¹ má²nia²³ jnoh¹ jái¹³ hi³ hie³² Jmí²chí³ joh¹ Dió³² ñí¹con² tsá² má²hún¹ Jmí²chí³ joh¹ Dió³² hñu³ tsí³.

14 Ti³la³ ní¹juáh³ tsá² tiá² hún¹ Jmí²chi³ joh¹ Dió³² hñu³ tsí³ má¹ná¹, tsá² la³ hí³ cónh³ tiá² lí¹³ bíh¹ he³ la³ cun³ hi³ ñí¹cué²¹ jáun² Jmí²chí³ joh¹ Dió³², quí¹ tsá² la³ hí³ dá² lín²³ hi³ jë¹ Dió³² lí³ cáun² jë¹ tsá² cáun¹ bíh¹. Hi³ jáun² tiá² lí²³ yáh³ hi³ há¹ ngi¹³ tsú², quí¹ jí³²la³ tsá² má²hún¹ Jmí²chí³ joh¹ Dió³² hñu³ tsí³ bíh¹ tin² chu³ ñih³ jái¹³ ní². 15 Hi³ jáun² tsá² hún¹ Jmí²chí³ joh¹ Dió³² hñu³ tsí³ né³, tsá² hí³ dá² tin² chú² ñih²³ la³jí³² bíh¹, ti³la³ hí¹ jan² yáh³ tsáu² tiá² lí¹³ chu³ ñeh³ tsú² hnga² má¹na²¹. 16 Quí¹ la³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí²: “¿Hin² dá² tsánh² má²ca³há¹ ca³ngi¹³ la³ cun³ hi³ lín²³ Ti³² Juo¹³ dí²? ¿Hin² dá² tsánh² lí¹³ ma³tin² Dió³²?” Ti³la³ uá¹jinh¹ la³ jáun² né³, cun³ jáun² má²ná¹né¹ bíh¹ dí² la³ cun³ hi³ lín²³ Cristo.

3

Ji³lin² quian²¹ Dió³² ná¹jmu² tá¹³ Dió³²

1 Hi³ jáun² jná¹³ né³ reh², tiá² ca³li³ yáh³ hi³ lieh¹ jná¹³ hnoh² la³jmí¹ liéinh³² tsú² tsá² má²zian² la³ cun³ hnió³ Jmí²chí³ joh¹ Dió³², ti³la³ ca³li³ hniáuh³² hi³ lieh¹ jná¹³ hnoh² la³ cun³ qui³ liéinh³² tsú² tsá² zian² cun³ tin² tsí³ hmóu³² bíh¹, la³ cun³ tsá² tsá¹míh¹ ca³ti²¹ hi³ zian² tsú² ñí¹con² Cristo yáh³. 2 Jáun² jái¹³ huán¹ tsí³ bíh¹ ca³ma³ta¹³ jná¹³ hnoh², la³jmí¹ jmúh³² tsú² dáin² tiúh²³ hi³ cueh³² tsú² jmi² tiuh²¹ cha³ jmí¹ cuéh²¹ tsú² má³² má²pin³; quí¹ tiá² jmí¹ má²lí²³ yáh³ hi³ naih²¹ hnoh² má³² má²pin³. Ti³la³ sa³ hí¹juáh³ la³ ti³ ta³né³² bíh¹ tiá² má²lí²³ naih²¹ hnoh² má³² má²pin³, 3 quí¹ la³ ti³ ta³né³² bíh¹ ná¹lín³ hnoh² tsá² zian² cun³ tin² tsí³ hmóu³². Quí¹ tá¹la³ ná¹jmuh³² náh² hi³ uóu³² honh², hi³ zia³² hniéi² ja¹ quián¹³ náh², ¿haun¹³ juáh¹³ la³ má²zian² jáun² bí¹ náh² cun³ tin² honh² hmóu³², hi³ ná¹jmuh³²í¹ máh³ náh² la³ cun³ hi³ jmu² la³jín³² tsá² ñí¹ hná¹ ní²? 4 Quí¹ ní¹ má¹ca³juah²¹ ma³ jan² hnoh² la³ lá²: “Tsá² joh¹ Po¹ bíh¹ jná¹³”, hi³ ma³ jan² né³ juáh³: “Jná¹³ tsá² joh¹ Apolos”, la³ ní² má²ná¹jmuh³² náh² la³ cun³ qui³ jmu² tsá² zian² cun³ tin² tsí³ hmóu³² bíh¹.

5 Quí¹ ¿hin² dá² tsánh² hí³ Po¹?, hi³ ¿hin² dá² tsánh² hí³ Apolos? Quí¹ ñí¹ ji²¹la³ ti³ ná¹lái³ jnoh¹ quian²¹ Dió³² bíh¹, tsá² ca³hléh¹³ jnoh¹ jë¹ tsú², hi³ jáun² ca³tianh³² hnoh² ta²¹ Ti³² Juo¹³ dí². Quí¹ ma³ quin³² ma³ jan³² jnoh¹ cáun² ca³jmú¹³ la³ cun³ ta²¹ hi³ ca³cué³ jáun² Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí². 6 Jná¹³ dá² ca³ján³ mi³ jún², hi³ Apolos né³ ca³sé³ jmái², ti³la³ Dió³² bíh¹ Tsá² ca³jmú³ hi³ ca³cuon³. 7 Hi³ jáun² la³ ní² bíh¹ lí³, hi³ hí¹ cáun² tiá² hi³ lín³ yáh³ tsá² lí²jñí³² sa³jun³ tsá² lí²sé³ jmái²; ji³²la³ hnga² Dió³² bíh¹ Tsá² quien², quí¹ hí³ bíh¹ tsá² ca³jmú³ hi³ ca³cuon³. 8 Tsá² jñi³² ji³ tsá² sé²³ jmái², cá²ren² bíh¹ tsú², ti³la³ Dió³² né³ ma³hmah¹ la³ cun³ tí³ ta²¹ quioh²¹ tsú² ma³ quin³² ma³ jan³². 9 Jnoh¹ dá² ji³²la³ ti³ ná¹lái³ tsá² jmu² ta²¹ cu³li²¹ ñí¹con² Dió³² bíh¹, hi³ hnoh² né³ ná¹lín³ náh² la³jmí¹ lí³ cáun² hi³ jná¹ quioh²¹ Dió³². Ja³bí¹ lín³ hnoh² siáh³ la³jmí¹ lí³ cáun² hñú³ hi³ he² hná¹ cuá¹jmu² Dió³². 10 Hi³ jná¹³ né³ lín³ ná¹ la³jmí¹ lín³ jan² ti³² hiah³² tin² re², tsá² ca³chá³ Dió³² jo³uón³² hi³ co¹ ná¹ jmíh¹ hiah³² cun³ñí¹ hi³ ca³ja³ mií³ tsí³, hi³ tsá² siánh³ bíh¹ ma³hián² ñí¹ hná¹ jáun². Ti³la³ ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ tsú² hniáuh³² jmu³ hua³hín¹³ he³ lánh³ rón³² ma³hián² hñú³ ñí¹ jmíh¹ hiah³² hi³ ca³có³² jná¹³ jáun², 11 quí¹ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ quiú¹³ siáh³ cáun² jmíh¹ hiah³² siáh³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ má²rón³², quí¹ hnga² Jesús Tsá² lín³ Cristo bíh¹ lín³ jmíh¹ hiah³² jáun². 12 Hi³ li³ua³ jan² tsá² jmu³ hñú³ ñí¹ jmíh¹ hiah³² jáun² né³, lí¹³ bíh¹ jmu³ tsú² ta²¹ quionh³ cú¹mí¹niau²¹, mí¹ñí² cú¹tiáu², ho³ quín¹ hmuh²¹ hi³ jlánh¹ re² jniá³, ho³lá²dá² quionh³ hmá², mí¹ñéi², ho³lá²dá² hmáih³² cuú² nái². 13 Ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ tsáu² li³ jnia² re² lín³² tá¹³ jmái¹ hi³ ra³tsi³² Dió³² héih³²; quí¹ má¹jáun² dá² li³ lin¹ cun³quionh³ sí² bíh¹ ha³ lánh³ lí³ tá¹³ tsú² ma³ quin³² ma³ jan³². 14 Hi³ jáun² ní¹juáh³ zian² tsá² má²ca³jmú³ hñú³ hi³ li³ cah¹³ jmái¹ hi³ tiá² có³² quionh³ sí² jáun², jáun² he³ bíh¹ tsú² hmah²¹ quioh²¹; 15 ti³la³ ní¹juáh³ hñú³ hi³ ca³jmú³ tsú² la³ ca³cáu³ bíh¹, jáun² tsa³hín³ bíh¹ ji³li³² tá¹³ tsú², uá¹jinh¹ ca³liáun³ tsú² hnga². Hi³ jáun² má¹jáun² lín¹³ tsá² la³ hí³ la³jmí¹ lín³ jan² tsá² ca³liáun³ ja¹ sí².

16 ¿Hí¹ hí¹juáh³ tiá² jmí¹ la³ má²ñíh¹ uá¹ hnoh² hi³ hnoh² ná¹lín³ náh² hñú³ hien¹ quioh²¹ Dió³², hi³ Jmí²chí³ joh¹ Dió³² cuá³ siáh³ hñu³ honh² náh²? 17 Hi³ jáun² li³ua³ jan² tsá² hliah²³ hñú³ hien¹ jáun² quioh²¹ Dió³², Dió³² dá² hin³ bíh¹ tsá² la³ hí³; quí¹ hñú³ hien¹ bíh¹ jaun³² quioh²¹ Dió³², hnoh² bíh¹ hí³ ná¹lín³ náh² hñú³ hien¹ jáun².

18 Hí¹ jan² lí² hin² cuí¹ li³can². Ní¹juáh³ zian² tsá² lín²³ hi³ jlánh¹ quia³lín³ jmí¹ tsí³ la³ cun³ lí³ héih³² hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá², jáun² cuí¹ jmu¹ tsú² cú²jueh³² la³ jan² tsá² tiá² hi³ ñi³² hí¹ cáun², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³

hi³ lín³ tsú² tsá² hú¹tá¹ cu³tí³ quia³lín³ jmí¹ tsí³. 19 Quí¹ la³jín³² tsá² jlánh¹ juáh³ tsáu² hi³ quia³lín³ jmí¹ tsí³, ti³la³ hi³ ca³tin¹ Dió³² má¹ná¹, jan² tsá² cáun¹ bíh¹ tsá² la³ hí³. Quí¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³ la³ lá²: “Dió³² jmu² hi³ tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³ sunh² hñu³ liá³ quioh²¹ hmóu³² cun³quionh³ hi³ jlánh¹ cháunh²³ chí¹ hmóu³²”. 20 Ja³bí¹ rá¹juáh³ siáh³ la³ lá²: “Juo¹³ bíh¹ dí² ñi³² hi³ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹ hí¹ cu³ hlá² cu³ ní² yáh³ la³ cun³ hi³ cháunh²³ chí¹ tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³”. 21 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, hí¹ jan² tiá² hin² hniáuh³² jmu³ tonh² hi³hliá² hen² ti³ con² tsá² hlá² tsá² ní². Quí¹ la³jí³² hi³ zia³² ñí¹con² Dió³² bíh¹ má²quián¹³ hnoh², 22 uá¹la³ cun³: Po¹, Apolos, Pé¹, hngá¹máh³ lá², jmái¹ hi³ zian² náh² ji³ jmái¹ hi³ jún³ náh², jmái¹ ta³né³² ji³ la³ má²quionh³ jmái¹ né³bí¹ ja³² ní² siáh³, la³jí³² bíh¹ hi³ jáun² quián¹³ hnoh²; 23 hi³ ñí¹ ca³la³ jí³² né³, hnoh² ná¹lín³ náh² tsá² joh¹ Cristo, hi³ jáun² Cristo né³, joh¹ Dió³².

4

Tá¹³ ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³²

1 Né³² né³, hniáuh³² ñíh¹³ náh² hi³ jnoh¹, jí³²la³ ti³ ná¹lái³ jnoh¹ tsá² quian²¹ bíh¹ Cristo, quí¹ jnoh¹ má²nio² jo³cuo² hi³ hie¹³ jnoh¹ tsáu² la³ cun³ jái¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ jáun² ñí¹con² Dió³². 2 Jáun² né³, ní¹juáh³ tsá² hiauh³ cáun² jái¹³ hi³ ho², hniáuh³² bíh¹ ma³jnia³² tsú² hi³ chun¹ ñí¹con² tsá² ca³cué³. 3 Ti³la³ hi³ ca³tin¹ jná¹³ huen² má¹ná¹, tiá² lin¹ hi³ hi³² yáh³ tsin³² jná¹³ uá¹ hi³ hnoh², uá¹ hi³ tsá² ná¹lín³ ta²¹ ñí¹ hué²¹ lá² ca³chu³ ca³ñih³ jái¹³ quion²¹ jná¹³. Ca³la³ hí¹juáh³ huen² yáh³ jná¹³ tiá² chú¹ tiá² ñih²¹ ná¹ jái¹³ quion²¹ huen²; 4 quí¹ uá¹jinh¹ hí¹ cáun² tso³ tiá² cha³² yáh³ jmí¹ tsin³² jná¹³, jun³juáh¹³ la³ ní² yáh³ hnió³ juáh³ hi³ tiá² tso³ zia³² quion²¹ jná¹³. Hnga² Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí² Tsá² ra³tsi³² héih³² ñí¹con² jná¹³. 5 Hi³ jáun² né³, ha³ lí²uú² lí¹ ra³tsi³² náh² héih³² ñí¹con² hí¹ jan² tsáu² ñeh² bíh¹ hi³ chau²¹ jmái¹ quioh²¹ tsú²; ján¹ náh² tín² jmái¹ hi³ jáunh³ Ti³² Juo¹³ dí², hi³ jáun² hí³ bíh¹ chu³ huéh³ ñí¹ tie³ joh¹ la³jí³² la³ cun³ hi³ ná¹hmá¹ ñí¹ já¹nié², hi³ ma³jnia² tsú² siáh³ la³jí³² la³ cun³ hi³ tioh³ tsí³ ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu². Hi³ jáun² má¹jáun² né³ cuéh³² Dió³² ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu² la³ cun³ hi³ ca³tin¹ hiáuh³.

6 Hnoh² reh², má²lí²hlí¹ lí²lieh¹ bíh¹ jná¹³ hnoh² cun³quionh³ hi³ lí²hí¹en³² jná¹³ huen² quiúnh¹ Apolos; hi³ ní² né³, cáun² hi³ chú³² quián¹³ hmóu³² bíh¹ hnoh². Hi³ jáun² cun³quionh³ nóh³² ní² né³ li³ tin² hnoh² hi³ tiá² lí¹ há¹ lí¹ nga¹ hnoh² ñí¹ uóunh³ la³ cónh³ bíh¹ la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí². Hi³ jáun² hí¹ jan² tiá² hin² hniáuh³² jmu³ tonh² hi³ ca³tin¹ jan², hi³ tsá² jan² né³ tiá² jéin²³ yáh³ dí². 7 Quí¹ ¿hin² dá² tsánh² jmu² hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² hnú² la³ cónh³ bíh¹ tsá² ñí¹ hná¹ ní²? ¿He³ dá² zia³² ñí¹con² hnú² cáun² hi³ tiá² ca³cué³ Dió³²? Hi³ ní¹juáh³ hí³ bíh¹ la³ má²ca³cué³, hi³ jáun² né³ ¿he³ láih³² sa³ tonh² lín³² yáh³ hnú² jmuh³² ca³ti²¹ hi³ zia³² jáun² quián¹³ nú², la³jmí¹ lí³ cáun² hi³ lí¹ ca³jnia³ hnú² huen² bíh¹?

8 La³jmí¹ lí³ má²hánh³ lín³² bíh¹ hnoh², hi³ má²zian² náh² ca³la³ jí³² la³ cun³ hi³ hnáuh² náh². La³jmí¹ lí³ hi³ má²ná¹lín³ re²¹ bíh¹ hnoh² lín²³ náh², jáun² ti³ có³² bíh¹ má²ca³chau² náh² jnoh¹. ¡Sá¹jmí¹ hi³ tson² bíh¹ cu³tí³ hi³ má²ná¹lín³ hnoh² re²¹, hi³ jáun² jmí¹ lí¹³ háu¹³ jnoh¹ cú¹pih²¹ jái¹³ hná¹ quián¹³ hnoh²! 9 Jná¹³ len³ hi³ la³jmí¹ lí³ ñí¹ cá¹táuh³ bíh¹ má²ca³chau³ Dió³² jnoh¹ tsá² ná¹lái³ jnoh¹ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³². Má²ná¹lái³ jnoh¹ tsá² má²tionh² ñí¹ má²hiá¹ má²tsán¹³ bíh¹; hi³ má²ná¹lái³ jnoh¹ siáh³ la³jmí¹ lí³ cáun² cuú²nga¹ hi³ lí¹³ jíe³ la³jín³² tsá² zian² hngá¹máh³, uá¹ hi³ tsá²mi³cuóun² uá¹ hi³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ní² siáh³. 10 La³jmí¹ jíen³² tsú² tsá² cáun¹ bíh¹ jíe³² tsú² jnoh¹ cun³ñí¹ hi³ hain²¹ jnoh¹ ti³ con² Cristo, tá¹la³ hnoh² né³ ná¹lín³ náh² tsá² jlánh¹ jniá³ jmí¹ honh² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Cristo. Tsá² tiá² pin³ bíh¹ ná¹lái³ jnoh¹, tá¹la³ hnoh² né³ ná¹lín³ náh² tsá² pin³ lín³². Tiá² quiú² tiá² jéi²³ yáh³ jnoh¹ tsáu², ti³la³ hnoh² má¹ná¹, má²quien² lín³² bíh¹ hnoh² tsáu². 11 Ca³la³ ti³ ta³né³² má²ná¹má²tso¹ jnoh¹ tsí³ hi³ ñí¹cuon¹³, hi³ hí¹quiéin² tsí³ jnoh¹, hi³ sa³jun³ zia³² siáh³ ha¹ jnoh¹; hian² lín³² bíh¹ tsí³ tsáu² jmu² ñí¹con² jnoh¹. Jnoh¹ dá² ná¹lái³ tsá² lí¹ ñi³tú¹ ñi³lin¹³ bíh¹, tsá² tiú²uú² hñú¹³ zia³², 12 huo²³ bíh¹ jnoh¹ hi³ jmú¹³ ta²¹ quionh³ cuá² ta³ hmóu³². Ní¹juáh³ jmí¹ tú² hiáu³² tsáu² quiú¹³ jnoh¹, jnoh¹ ti³ ma³mieh¹³ bíh¹ tsá² la³ hí³. Jmoh²³ tsú² jnoh¹ hian² tsí³, ti³la³ jnoh¹ né³ tion²³ bíh¹ tsí³. 13 Hleh³² tsú² siáh³ hlaih³ quiú¹³ jnoh¹, ti³la³ jnoh¹ má¹ná¹, hlí¹ lienh¹ tsú² cun³quionh³ jú¹ re² jú¹ tin² bíh¹. Jmoh²³ tsú² jnoh¹ ca³la³ ti³ ta³né³² la³jmí¹ lí³ má¹qui³², la³jmí¹ lí³ táh² hi³ taun² jmíh¹ hia³² hi³ lí¹ ziú² lí¹ cuí²³ tsú².

14 Tiá² juo³ yáh³ jná¹³ hnoh² la³ ní² quí¹ cun³ñí¹ hi³ hnó³² ná¹ hi³ li³ hinh¹ náh², ti³la³ juanh³² jná¹³ la³ ní² hi³ hlí¹ lieh¹ bíh¹ jná¹³ hnoh², tsá² ná¹lín³ náh² la³jmí¹ lí³ jón³² ná¹, tsá² hno³ ná¹ lín³². 15 Quí¹ uá¹ cun³ jmí¹ zian² cun³ quian³ mei²¹ ti³² ñí¹con² hnoh², tsá² má²ta² náh² jái¹³ hi³ ca³tin¹ Cristo, ti³la³ ha³ tiá² juó³² ñeh² náh² zian² yáh³; quí¹ jná¹³ bíh¹ ca³cué³ ná¹ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³², hi³ jáun² dá² jná¹³ bíh¹ lín³ ñeh² náh²

ca³tɨ²¹ hi³ nio² nɨ́² cáun² honh² náh² ñí¹con² Cristo Jesús. 16 Hi³ jáun² né³, hiú² mɨ́²³ jná¹³ ñí¹con² hnoh² hi³ jmóuh¹ náh² la³ cun³ lɨ́³ nóh³² hi³ má²cá²có³² jná¹³ jáun².

17 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ má²zein²¹ jná¹³ Timoteo ñí¹con² hnoh², jan² jón³² jná¹³ ñí¹con² Tɨ³² Juo¹³ dí², tsá² má²tí³² re² lɨ́n³² jë¹, tsá² hno³ ná¹ lín³². Hí³ bíh¹ lɨ́¹³ cháu³² honh² hnoh² he³ lánh³ rón³² zian² jná¹³ ca³tɨ²¹ hi³ tanh³² ná¹ ta²¹ Cristo, la³ cun³ rón³² lɨ́³ hi³ qui³ hɨe² jná¹³ tsáu² la³jɨ́³² cuáh³² táun³ ñí¹ tɨ² ñí¹ ngɨ́²³ ná¹.

18 Né³² né³, ma³ jan² hnoh² má²ná¹lɨ́n³ náh² tsá² tonh² lín³², quí¹ lɨ́¹ ná¹lín²³ náh² hi³ tiú²uú² ñe¹ jná¹³ hi³ ñí¹jɨe¹ ná¹ hnoh²; 19 tɨ³la³ jná¹³ hu²¹ tsɨn³² hi³ ñí¹jɨe¹ ná¹ tia³jui³² nɨ́¹juáh³ hi³ hnió³ Tɨ³² Juo¹³ dí². Hi³ jáun² má¹jáun² ñí¹jɨ́e²¹ jná¹³ ha³ cónh³ tɨ́³ hi³ tɨn² toh² hí³ jmu³, jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³ tɨn² hléh³² yáh³. 20 Quí¹ tsá² má²tionh² jo³cuo² Dió³², jun³juáh¹³ jmáh³la³ ti³ tɨn² hléh³² yáh³ tsú², ti³la³ hi³ hniáuh³² quian³² pí³ bíh¹ tsú² uá²jaɨ³². 21 Jáun² né³ ¿he³ hi³ hnáuh² hnoh²? ¿Hí¹ hnáuh² hnoh² hi³ jmu¹ jná¹³ hi³ má¹tsoh¹ náh² honh² nɨ́¹ má¹cá²chó³² jná¹³, ho³ hnáuh² náh² hi³ ñí¹jɨe¹ jná¹³ cun³quionh³ jú¹ re² jú¹ tɨn² uá¹, ca³la³ hi³ hnau³ lɨ́n³² ná¹?

5

Rá²tsɨ³² tsú² héih³² ca³tɨn¹ jan² tsá² juón¹

1 Quí¹ má²ca³lɨ³ né¹ jnoh¹ hi³ jan² tsá² ja¹ hnoh² má²ca³jan³ tsá²mɨ³ diá¹hma³². Hi³ nɨ́² bíh¹ cáun² tso³ hi³ jlánh¹ bí¹ hlah³, hi³ hí¹ ca³la³ ti³ tsá² tiá² Dió³² cuóun³² yáh³ tiá² jmu² la³ nɨ́². 2 ¡Sa³ ná¹jmuh³²í¹ máh³ hnoh² tonh²! ¡Jmɨ́¹ má²hniáuh³² bíh¹ hi³ tianh¹³ náh² hi³ hlah³ nio² honh²! Jáun² hniáuh³² chin¹³ bíh¹ náh² tsá²ñuh² hí³ ja¹ quián¹³, tsá² ca³jmú³ hí³ hi³ hlah³ jáun². 3 Quí¹ uá¹jinh¹ tiá² zenh² jná¹³ hi³ dí¹tsáun² ná¹ ja¹ quián¹³ hnoh², tɨ³la³ zenh² bíh¹ jná¹³ quionh³ jmɨ́²chí³ quion²¹; má²ca³ra³tsɨ³² bíh¹ jná¹³ héih³² cha¹³ Tɨ³² Juo¹³ dí² ñí¹con² tsá² ca³jmú³ hí³ tso³, la³juah²¹ dúh¹ hi³ zenh² dí¹tsáun² bíh¹ jná¹³. 4 Hi³ jáun² nɨ́¹ má¹ca³cuú² ca³ngɨh³² náh² cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Jesús Tɨ³² Juo¹³ dí², hi³ jáun² ja³bí¹ jná¹³ siáh³ zenh² quiúnh¹ hnoh² cun³quionh³ jmɨ́²chí³ quion²¹. Hi³ jáun² má¹jáun², cun³quionh³ pí³ hi³ ho² Jesús Tɨ³² Juo¹³ dí² 5 hniáuh³² jɨenh²¹ náh² tsá² hí³ jo³cuo² *Satanás, hi³ jáun² cuɨ́¹ cha³hín³ ngú³ quioh²¹ tsú², jáun² nɨ́¹ má¹jaunh³² Jesús Tɨ³² Juo¹³ dí² né³, liáu³ bíh¹ jmɨ́²chí³ quioh²¹ tsú².

6 Jáun² né³, tiá² lin¹ zia³² yáh³ he³ ca³tɨ²¹ hi³ lí¹³ jmúh¹³ hnoh² tonh². ¿Tiá¹ má²ca³niéih² náh² jáɨ¹³ hi³ qui³ juáh²³ jáun² tsáu² la³ lá² dúh¹²: “Cú¹pih²¹ tie³ bíh¹ jmu² hi³ lí²³ jueh³² cán¹”. 7 Jáun² né³, ti³ cheih³² hueh³ náh² cán¹ má²jan² tie³ jáun², hi³ jmu² jáun² hlah³, hi³ jáun² lín¹³ náh² la³jmɨ́¹ lí³ cán¹ hngó³² hi³ tiá² tie³ jan², hi³ jmu² tsú² jáun² *hí³ cuú²miih²¹ hi³ cúh² tsú² *Jmɨ́¹hɨen¹, la³ cun³ qui³ má²lín³ náh². Quí¹ Jmɨ́¹hɨen¹ quiú¹³ dí² má²lɨ³ bíh¹ hua³jan²¹; quí¹ Cristo, Tsá² lín³ hí³ *Já¹ziáh² míh¹ ñí¹con² Dió³² má²ca³cuen³ hnga² hi³ jún³ ta³ ñí¹ Dió³² cun³ñí¹ hi³ ca³ta¹ dí². 8 Hi³ jáun² né³, cuɨ́¹ jmú¹³ dí² Jmɨ́¹hɨen¹ quiú¹³ cun³quionh³ hi³ jian² dí² hi³ jɨn² dí² jɨ³ hi³ hu²¹ re² tsɨ́³ dí² nɨ́² siáh³, hi³ lɨ́³ jáun² la³juah²¹ dúh¹ hi³ ná¹cúh²³ dí² hí¹miih²¹ tiá² tie³ jan². Ti³la³ tiá² hniáuh³² yáh³ jmú¹³ dí² cun³quionh³ hi³ la³jmɨ́¹ láɨ³ dí² jáun² jmɨ́¹tin², hi³ tí² láɨ³ dí² jáun² tsá² hláɨh¹ tsá² hon², hi³ lɨ́³ jáun² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² cúh² hí¹miih²¹ jan² tie³.

9 Quionh³ ñí¹ sí² cáun² hi³ ca³zéin³² ná¹ ñí¹con² náh² jáun², ca³juo³ ná¹ hnoh² hi³ tiá² hniáuh³² yáh³ hi³ juónh³² náh² re² quiúnh¹ tsá² juón¹. 10 Jun³juáh¹³ hi³ ca³li³hnó³² jná¹³ juah²¹ hi³ hú¹tá¹ hi³ quin¹³ náh² ti³ có³² cu³tí³ yáh³ ñí¹con² la³jín³² tsá² zian² hngá¹máh³ lá², tsá² lɨ́¹ jmú² lɨ́¹ tsau³², tsá² hniá¹ hi³ hlá² hi³ nɨ́², tsá² háɨn², tsá² má²tsú² má²jónh³² dió³² tsá² láɨn¹; quí¹ hú¹tá¹ cu³tí³ jmɨ́¹ hniáuh²¹ huen¹³ bíh¹ náh² ñí¹ hué²¹ lá² sá¹jmɨ́¹ hi³ hú¹tá¹ cu³tí³ tiú²uú² hniáuh³² juonh²¹ náh² hí¹ cú¹pih²¹ quiúnh¹ tsá² la³ hí³. 11 Ti³la³ la³ cun³ hi³ ca³li³hnó³² jná¹³ juah²¹, hi³ tiá² hniáuh³² juonh²¹ náh² re² quiúnh¹ hí¹ jan² tsá² lɨ́¹ juáh³ hi³ lín³ tsá² reh² bíh¹, hi³ tá¹la³ jáun² né³ lín³ tsú² jan² tsá² juón¹ bíh¹, ho³lá²dá² tsá² lɨ́¹ hen² tsɨ́³ hi³ hlá² hi³ nɨ́², ho³ tsá² má²tsú² má²jónh³² dió³² tsá² láɨn¹, ho³ hi³ tɨn² siáh³ jáɨ¹³, ho³ tsá² hen², ho³ hi³ háɨn² nɨ́² siáh³. Ca³la³ hí¹juáh³ tiá² hniáuh³² yáh³ jmúh¹³ náh² má³² cu³li²¹ quiúnh¹ tsá² la³ hí³. 12 Quí¹ tiá² ca³tɨn¹ yáh³ jná¹³ hi³ rá¹tsɨ³² héih³² ñí¹con² tsá² tiá² Dió³² má²cuóun³². Tɨ³la³ cun³ ca³tɨn¹ bíh¹ hnoh² má¹ná¹ hi³ rá¹tsɨh³² náh² héih³² ñí¹con² tsá² cuáh³². 13 Quí¹ hnga² bíh¹ Dió³² Tsá² ra³tsɨ³² héih³² ñí¹con² tsá² tionh² hí³ ti³ cheih³². Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, chin³² náh² tsá² ren² tso³ nɨ́² ja¹ quián¹³.

6

Tsá² reh², tsá² ná¹hniei²¹

1 Hi³ jáun² né³, nɨ́¹juáh³ zian² ma³ jan² hnoh² ná¹hniei²¹ náh² quiúnh¹ náh² tsá² má²renh² náh², ¿lánh³ bí¹ rón³² he² máh¹ náh² hi³ cuá¹mɨ́h¹ ta²¹ ñí¹con² tsá²tan²¹ tsá² tiá² ta²¹ tanh² Dió³², cha³ jmɨ́¹ míh¹³ náh² ñí¹con² tsá² joh¹ Dió³²? 2 ¿Hí¹ tiá² má²ñíh¹ náh² hi³ tsá² joh¹ Dió³² ra³tsɨ³² héih³² ñí¹con² tsá² zian² hngá¹máh³? Hi³ jáun² nɨ́¹juáh³ hnoh² la³ rá¹tsɨh³² héih³² ñí¹con² tsá² zian²

hngá¹máh³, hi³ jáun² né³, ¿hí¹ tiá² la³ quɨnh¹ uá¹ hnoh² jmáɨ¹ hi³ rá¹tsɨh³² héih³² ca³ti²¹ hi³ pih²¹ la³ ní²? 3 ¿Tiá¹ má²ñíh¹ hnoh² hi³ hí¹ ca³la³ ti³ ñí¹con² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² yáh³ rá¹tsɨ³² dí² héih³² má¹jáun²? Hi³ ní¹juáh³ tu³ bí¹ hi³ jáun² yáh³ ca³ta¹ dí² jmú¹³, ¡tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² ca³ta¹ dí² má¹ré¹³ uu³mí²tsɨ³² hi³ zia³² tá¹la³ ziáun² dí² ñí¹ hué²¹ lá²! 4 Jáun² né³, ní¹juáh³ hnoh² la³ ná¹hnɨei²¹ náh² quiúnh¹ tsá²ján² tsá²ján², ¿ha³ bí¹ lánh³ rón³² chah³² náh² honh² hi³ cuá¹mí́h¹ ta²¹ ñí¹con² tsá² tiá² hi³ lín³ hí¹ cáun² hi³ ca³tɨn¹ cuáh³²? 5 Hi³ ní² ján¹ tson² juah³² jná¹³ hi³ jáun² li³ hinh¹ náh². ¿Hí¹ hí¹ jan² máh³ tiá² hin² zian² ja¹ quián¹³ hnoh² tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³ hi³ jmí¹ lí¹³ cah¹³ jmáɨ¹ hi³ ma³re² uu³mí²tsɨ³² hi³ zia³² ja¹ quioh²¹ tsá² raɨnh²¹? 6 Hi³ jáun² ¡sa³ tsá²ján² tsá²ján² bíh¹ hnoh² cua³cháh¹ tsáu¹³ renh² ta³ ñí¹ tsá²tan²¹ tsá² tiá² ta²¹ tanh² Dió³²!

7 Cun³quionh³ hi³ ná¹tú² ná¹hnáɨ²³ náh² ní² tsá²ján² tsá²ján² ñí¹con² tsá²tan²¹, má²já²hín³ bí¹ náh² hi³ jmí¹ lí¹³ zian² náh² la³ cun³ zian² tsá² lín³ jon² Dió³². Quí¹ ¿he³ láɨh³² tiá² tɨ³ tion²³ náh² honh² ca³ti²¹ hi³ hlah³? ¿He³ láɨh³² tiá² ti³ cáun² lí¹ hen²³ náh² hi³ han³ tsú² hi³ quián¹³? 8 Tɨ³la³ hnoh² dá² ti³ mí²jéin³² bíh¹ ná¹jmuh³², hi³ ná¹jmú² ná¹cuóh²³ náh² hi³ hlah³, ji³ hí¹ ca³la³ ti³ hi³ quioh²¹ tsá² má² renh² yáh³ náh² ná¹haɨnh³².

9 ¿Há¹ tiá² má²ñíh¹ hnoh² hi³ tiá² héinh¹³ yáh³ tsá² jmu² hi³ hlah³ ñí¹ cuá¹quien² Dió³²? Ha³ lí² lí¹ cuí¹ li³can² hnoh², quí¹ tiá² hñu³mɨ³cuú² héinh¹³ yáh³ tsá² juón¹, sa³jun³ tsá² má²tsú² má²jónh³² dió³² tsá² láɨn¹, sa³jun³ tsá² liéinh³² ñí²cuo² tsáu², sa³jun³ tsá² lí¹ jmú² lí¹ tsau³² má²túɲ² hmóu³² tsá³mɨ³ ho³ má²túɲ² hmóu³² tsá²ñuh². 10 Sa³jun³ tsá² háɨn² yáh³ héinh¹³, sa³jun³ tsá² lí¹ hen² tsí³ hi³ hlá² hi³ ní², ho³ tsá² hen², tsá² lí¹ tɨn² jáɨ¹³, hi³ sa³jun³ tsá² han² cun³quionh³ jú¹ tí¹jáɨ² yáh³ héinh¹³ ñí¹ cuá¹quien² Dió³². 11 La³ ní² bíh¹ jmí¹ lín³ ma³ jan² hnoh²; ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, má²ca³li³ jin² bíh¹ náh², hi³ jáun² má²tionh² náh² ná¹chan¹ ñí¹con² Dió³², ji³ hi³ má²ca³li³ chun¹ náh² siáh³ ta³ ñí¹ Dió³² cun³quionh³ tá¹³ Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí², ji³ cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹ Dió³² Juo¹³ dí² ní² siáh³.

Hniáuh³² hi³ ná¹chan¹ tsú² tá¹ jan²

12 Jáun² né³, zian² tsá² juáh³ la³ lá²: “Zia³² bíh¹ jáɨ¹³ hi³ jmu¹ jná¹³ li³ua³ cáun² hi³ ja³² tsɨn³² jná¹³ jmu¹”. Tson² bíh¹ cu³tí³ jáɨ¹³ ní², ti³la³ jun³juáh¹³ la³jí³² yáh³ hi³ jáun² zia³² ñí¹ jmu³ ta²¹. Ján³, cáun² lí¹³ bíh¹ jmu³ tsú² la³ cun³ hi³ hnió³, ti³la³ tiá² hniáuh³² yáh³ cué³² tsú² jáɨ¹³ ñí¹con² hnga² hi³ jmu³ hi³ jáun², quí¹ jáun² tiá² lí¹³ zian² tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹ ñí¹con² la³jí³² hi³ ja³² jáun² tsí³ tsú². 13 Hi³ zian² tsá² siánh³ juáh³ siáh³ la³ lá²: “Má³² dá² tsa³hi³² héin¹ bíh¹ tsú², quí¹ qui³ cónh³ héin¹ tsú² lí³ cáun² ñí¹ quioh²¹ má³² bíh¹”. Tson² bíh¹ jáɨ¹³ ní², ti³la³ chau²¹ bíh¹ jmáɨ¹ hi³ Dió³² hin³ tá¹ tun³ ñí¹ hi³ ní². Tɨ³la³ tiá² tson² yáh³ hi³ tá¹³ ngú³ quioh²¹ tsú² lí³ jmáh³la³ hi³ lí¹ jmu³ lí¹ tsó²¹; quí¹ hi³ má¹con²¹ Tɨ³² Juo¹³ bíh¹ dí² ziáun² dí² dí¹ngú³, hi³ Tɨ³² Juo¹³ dí² né³ ma³cón³² siáh³ ngú³ quiú¹³ dí². 14 Hi³ jáun² né³, la³jmí¹ ca³jmú³ Dió³² hi³ ca³jenh¹³ Tɨ³² Juo¹³ dí², la³ jáun² bíh¹ jmu³ tsú² siáh³ hi³ jenh¹³ dí² uá²jaɨ³² cun³quionh³ pí³ quioh²¹.

15 ¿Tiá¹ má²ñíh¹ hnoh² dúh¹, hi³ ma³ quin³² ma³ jan³² hnoh² ná¹lín³ náh² zeih²¹ cuo² zeih²¹ ta³ Cristo? Jáun² né³, ¿hí¹ lí¹³ cán¹³ jná¹³ hi³ jáun² quioh²¹ Cristo hi³ cunh²¹ jná¹³ quionh³ jan² tsá²mɨ³ hláɨh¹? ¡Tiá² jáun² yáh³! 16 ¿Há¹ tiá² má²ñíh¹ hnoh² hi³ ní¹juáh³ jan² tsá²ñuh² ca³tiánh³ quionh³ jan² tsá²mɨ³ hláɨh¹ la³ hí³, jáun² tá¹ gon³ bíh¹ tsú² má²lín³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu²? Quí¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³ la³ lá²: “Tá¹ gon³ tsú² lín¹³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu²”. 17 Ti³la³ jan² tsá² má²ca³cunh³ quionh³ Tɨ³² Juo¹³ dí² né³, tán¹ gon³ bíh¹ tsú² má²lín¹³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu² ca³ti²¹ jmí²chí³.

18 Hi³ jáun² né³, ti³ có³² tianh³ náh² ca³ti²¹ hi³ jmu² tsú² jáun² juón¹. Quí¹ li³ua³ cáun² tso³ siáh³ hi³ jmu² tsáu², jun³juáh¹³ má²hliah²³ tsú² ngú³ quioh²¹ hnga² yáh³; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² lí¹ jmú² lí¹ tsau³² quionh³ jan² tsá² juón¹ má¹ná¹, hú¹tá¹ cu³tí³ má²hliah²³ ngú³ quioh²¹ hnga² bíh¹ tsú² jaun³². 19 Quí¹ ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ hnoh² má²ná¹lín³ náh² hñú³ híen¹ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ hi³ má²ca³cuen³ Dió³² ñí¹con² náh², hi³ jáun² Jmí²chí³ Chun¹ hí³ má²cuá³ hñu³ honh² náh². Ha³ tiú²uú² quián¹³ yáh³ hnoh² hmóu³² cuá² tanh¹, 20 quí¹ tsá² má²ná¹hlánh¹ bíh¹ hnoh² hi³ ca³lau³ Dió³². Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ hniáuh³² má¹quien¹³ náh² Dió³² cun³quionh³ cuá² tanh¹, [ji³ cun³quionh³ jmí²chí³ quián¹³ náh² ní² siáh³, quí¹ tá¹ tun³ ñí¹ bíh¹ hi³ ní² má²ca³tɨn¹ Dió³²].

7

Hlí² liéinh³² tsú² tsá² hnió³ jéinh³² cuo²

1 Jáun² né³, né³² má²nga¹ jná¹³ la³ cun³ jáɨ¹³ hi³ ca³ngah³ hnoh² jáun² cun³quionh³ sí². Ti³ chu²¹ bíh¹ ní¹juáh³ hi³ tiá² jéinh³² tsá²ñuh² cuo²; 2 ti³la³ cun³ñí¹ hi³ lí¹³ já³² tsí³ tsú² hi³ lí¹ jmu³ lí¹ tsó²¹ bíh¹, hi³ jáun² ma³ quin³² ma³ jan³² tsá²ñuh² hniáuh³² zian² ñí²cuo², hi³ ma³ quin³² ma³ jan³² siáh³ tsá²mɨ³ hniáuh³² zian² cuo² ma³hiún² tsí³ tsá²ján² tsá²ján² la³

cun³ hi³ qui³ ca³tɨn¹ tsá² má²ca³jenh² cuo². 4 Quí¹ jun³juáh¹³ quioh²¹ hnga² yáh³ tsá²mɨ³ cuá² ta³, quí¹ ca³tɨn¹ jɨ³ tsá²ñuh² ñí²cuo² bíh¹ tsú² jaun³². Ja³bí¹ la³ jáun² bí¹ siáh³ uá²jai³² tsá²ñuh², jun³juáh¹³ quioh²¹ hnga² yáh³ tsú² cuá² ta³, quí¹ hi³ ca³tɨn¹ jɨ³ tsá²mɨ³ ñí²cuo² bíh¹ tsú² jaun³² siáh³. 5 Ha³ lí² ma³zian¹³ náh² ñí¹con² tsá²ján² tsá²ján² ní¹juáh³ ta³ tiá² má²lí²jmuh³ náh² jáɨ¹³ cá²re² hi³ tianh¹³ náh² ma³ quin³² tun³ hnɨ³² jmáɨ¹ tá¹la³ tianh¹³ náh² ná¹chan¹ hi³ lienh¹ náh² Dió³². Má¹lɨ³² jáun² né³ tianh³ náh² siáh³ cu³tsa³²; quí¹ ní¹juáh³ ní² lí¹ tiá² ca³quɨnh¹ náh² jmáɨ¹ hi³ tion¹³ náh² honh², hi³ jáun² *Satanás jmu³ hi³ tánh³² náh² tso³.

6 Cun³ ti³ lí¹ cué²³ jáɨ¹³ bíh¹ jná¹³, jun³juáh¹³ hi³ jmu² jná¹³ héih³² yáh³. 7 Quí¹ jná¹³ tɨ³ jlánh¹ bíh¹ jmí¹ hiún² tsɨn³² sá¹jmí¹ hi³ la³jín³² tsáu² ma³zian² la³jmí¹ lín³ jná¹³ dúh¹; ti³la³ Dió³² bíh¹ má²ca³cuéh³ ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu² ma³ cá² ñí¹ pí³ quioh²¹, uá¹ hi³ ní² uá¹ hi³ cáun².

8 Jáun² tsá² tiá² cuo² má²jenh², jɨ³ tsá²mɨ³ hnáɨ³ ní² juo³ jná¹³ jáɨ¹³ lá²: Hi³ tɨ³ jlánh¹ bíh¹ chú³² ní¹juáh³ hi³ tiá² jéinh³² tsú² cuo², la³jmí¹ ngí²³ lá² jná¹³. 9 Tɨ³la³ ní¹juáh³ tiá² tioh²¹ yáh³ tsú² hi³ tion³ tsí³, cuí¹ jéinh²¹ tsú² cú²jueh³² cuo², quí¹ tɨ³ re² bíh¹ hi³ jéinh³² tsú² cuo² cha³ jmí¹ zian² tsú² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ jan² ñí²cuo².

10 Tɨ³la³ ñí¹con² tsá² má²ca³jenh² cuo² né³, jmu² jná¹³ héih³² hi³ tsá²mɨ³ tiá² hniáuh³² tun³ tsá²ñuh² ñí²cuo². Jun³juáh¹³ quion²¹ jná¹³ yáh³ héih³² lá², quí¹ hi³ quioh²¹ Tɨ³² Juo¹³ bíh¹ dí². 11 Tɨ³la³ ní¹juáh³ ní² lí¹ ca³tun³ tsá²mɨ³ tsá²ñuh² ñí²cuo², jáun² tsá²mɨ³ hí³ tiú²uú² hniáuh³² yáh³ jéinh³² cuo² quionh³ jan² tsá² siánh³, ho³lá²dá² cón³² bíh¹ tsú² cú²jué h³² tsá²ñuh² ñí²cuo². Ja³bí¹ la³ jáun² tsá²ñuh² siáh³, tiá² hniáuh³² yáh³ tun³ tsú² tsá²mɨ³ ñí²cuo².

12 Tsá² ñí¹ hná¹ ní² né³ juo³ jná¹³ cáun² hi³ len³ ná¹ huen², jun³juáh¹³ uú² lí³ héih³² quioh²¹ Tɨ³² Juo¹³ yáh³ dí²: Hi³ ní¹juáh³ jan² tsá² reh² dí² zian² tsá²mɨ³ ñí²cuo², jan² tsá² tiá² ta²¹ má²tanh² Dió³², hi³ jáun² tsá²mɨ³ hí³ né³, cáun² hiún² bíh¹ tsí³ hi³ tionh² la³ má²tionh² jáun² quionh³ tsá² reh² hí³, hi³ jáun² tiá² ca³tɨn¹ yáh³ tsú² hi³ tun³ tsá²mɨ³ hí³. 13 Hi³ ní¹juáh³ zian² jan² tsá²mɨ³ reh² dí² hi³ tiá² ta²¹ má²tanh² Dió³² tsá²ñuh² ñí²cuo², ti³la³ tsá²ñuh² hí³ né³, cáun² hiún² bíh¹ tsi³ hi³ tionh² quionh³ tsá²mɨ³ reh² dí² hí³, jáun² tiá² lí¹³ yáh³ tun³ tsá²mɨ³ hí³ tsá²ñuh². 14 Hi³ jáun² tsá²ñuh² tsá² tiá² ta²¹ má²tanh² Dió³² má²cuá¹chan¹ bíh¹ ñí¹con² Dió³² cun³ñí¹ hi³ hiún² tsí³ hi³ tionh² la³ má²tionh² jáun² quionh³ tsá²mɨ³ ñí²cuo², tsá² má²tanh² hí³ ta²¹ Dió³²; ja³bí¹ tsá²mɨ³ tsá² tiá² má²tanh² ta²¹ Dió³² siáh³ má²cuá¹chan¹ bíh¹ ñí¹con² Dió³² cun³ñí¹ hi³ hiún² tsí³ cuá³ la³ má²cuá³ jáun² quionh³ tsá²ñuh² ñí²cuo², tsá² má²tanh² hí³ ta²¹ Dió³². Sá¹jmí¹ tiá² tson² la³ ní² dúh¹, jáun² jónh³² náh² jmí¹ má²lín³ la³jmí¹ lín³ jón²zíh¹ tsá² tiá² ta²¹ tanh² Dió³² bíh¹; ti³la³ la³ lí³ ní² má¹na²¹, ná¹chan¹ bíh¹ jónh³² náh² ñí¹con² Dió³². 15 Ti³la³ ní¹juáh³ tsá²ñuh² ho³ tsá²mɨ³ tsá² tiá² ta²¹ má²tanh² Dió³² hnió³ tsáun³ quionh³ ñí²cuo², jáun² cáun² cuí¹ tsáun¹³ yáh³ tsú². Quí¹ jun³juáh¹³ hniáuh³² ma³zian² tsá² tanh² ta²¹ Dió³² quionh³ ñí²cuo² ca³la³ hi³ chí¹tson³ yáh³ ní¹juáh³ tiá² la³ hnió³ yáh³ tsá² tiá² má²tanh² hí³ ta²¹ Dió³², uá¹ hi³ tsá²mɨ³ uá¹ hi³ tsá²ñuh², quí¹ Dió³² dá² ca³te³ hi³ ma³zian² tsú² re² tin² bíh¹. 16 Quí¹ ¿lánh³ yáh³ rón³² ñíh¹ hnú² tsá²mɨ³, hi³ ní¹juáh³ lí¹³ lion¹ nú² tsá²ñuh² ñí²cuoh²? Hi³ hnú² né³ tsá²ñuh², ¿lánh³ yáh³ rón³² ñíh¹ hnú² hi³ ní¹juáh³ lí¹³ lion¹ nú² tsá²mɨ³ ñí²cuoh²?

17 Hi³ jáun² dá² cuí¹ lí³ lánh³ lí³ bíh¹, ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ tsáu² hniáuh³² ma³zian² la³ cun³ lí³ pí³ hi³ má²ca³cué³ Tɨ³² Juo¹³ dí², rón³² la³ cun³ qui³ lín³ tsú² jmí¹ ca³te³ jáun² Dió³². La³ ní² bíh¹ lí³ héih³² hi³ jmu² jná¹³ ñí¹con² ca³la³ jí³² cuáh³². 18 Jáun² ní¹juáh³ Dió³² ca³teh³ jan² tsá² *má²tú¹ chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian², cuí¹ lín³ tsú² la³ má²lín³ jáun²; hi³ ní¹juáh³ ca³teh³ Dió³² jan² tsá² tiá² má²já²tú¹ quioh²¹ né³, tiá² lin¹ li³ hniáuh³² yáh³ hi³ jmu³ tsú² la³ jáun² quioh²¹ hnga². 19 Tiá² hi³ jmu² hí¹ cáun² yáh³ ní¹juáh³ hi³ quian³² ho³ tiá² quian³² tsú² li²¹ jáun²; la³ cun³ hi³ jlánh¹ quien² hi³ ma³tí³² tsú² héih³² quioh²¹ Dió³² bíh¹. 20 Ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ tsáu² hniáuh³² zian² la³ cun³ qui³ zian² jmí¹ ca³te³ Dió³². 21 Ní¹juáh³ hi³ jmí¹ má²lín³ nú² *tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ tsáu² jmí¹ ca³te³ Dió³², ha³ lí² jmú² hɨ³² honh² hi³ jáun²; jí³²la³ ní¹juáh³ hi³ zia³² jáɨ¹³ hi³ li³ lí¹³ liáun³ nú² jú¹ re² bíh¹, jáun² tɨ³ re² jmu³ la³ jáun². 22 Quí¹ tsá² má²lín³ tsá² má²dí¹hlánh¹ jmí¹ ca³te³ Dió³² hi³ tanh¹³ tsú² ta²¹ Tɨ³² Juo¹³ dí², ta³né³² má²lín³ tsú² tsá² má²ca³liáun³ bíh¹, hi³ jáun² má²jmu³ tsú² tá¹³ Tɨ³² Juo¹³ dí². La³ jáun² bíh¹ lí³ siáh³ ñí¹con² tsá² jmí¹ zian² hi³ ca³tɨn¹ hnga² jmí¹ ca³li³tén¹, hi³ ta³né³² né³ má²lín³ tsú² tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ Cristo bíh¹. 23 Dió³² má²ca³lau³ hnoh² cun³quionh³ cáun² hmah²¹ hmuh²¹ lín²¹; ha³ lí²uú² lí¹ hen³ náh² hi³ tsá²mi³cuóun² jmu³ hi³ lín¹³ náh² tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹. 24 Hi³ jáun² né³ reh², ma³ quin³² ma³ jan³² hnoh² hniáuh³² tionh² náh² ñí¹ ta³ ñí¹ Dió³² la³ cun³ rón³² lín³ náh² jmí¹ ca³te³ tsú².

25 Hi³ ngaɨh³² hnoh² jáun² hi³ ca³tɨn¹ tsá² tiá² má²ca³jenh² cuo² né³, tiá² zia³² yáh³

cáun² héih³² quioh²¹ Tɨ³² Juo¹³ dí² hi³ hú¹tá¹ ca³tɨn¹ tsá² la³ hí³. Tɨ³la³, cué¹³ jná¹³ jáɨ¹³ quion²¹ la³ cun³ hi³ len³ ná¹ huen², hi³ jáun² hnoh² né³ lí¹³ cháh¹³ cáun² honh² ca³tɨ²¹ jáɨ¹³ lá², quí¹ jná¹³ dá² lín³ ná¹ jan² tsá² lí¹³ háɨh¹³ náh² honh² ñí¹con² cun³ñí¹ hi³ ca³ja³ miɨ³ tsɨ́³ hnga² Tɨ³² Juo¹³ dí². 26 Hi³ jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ huáh² tsɨ́³ jmáɨ¹ hi³ ziáun² dí² lá² ta³né³², jáun² jná¹³ len³ hi³ tɨ³ re² bíh¹ zian² tsú² la³ cun³ qui³ má²zian² ta³né³². 27 Ní¹juáh³ hi³ má²jenh² cuonh² hnú², tiá² hniáuh³² yáh³ tsáun³ náh²; hi³ ní¹juáh³ tiá² hin² má²nio³ nú² jáɨ¹³ quiúnh¹ né³, ha³ lí² hnah³ tsá²mɨ³. 28 Tɨ³la³ ní¹juáh³ hi³ ca³jenh² cuonh² nú² né³, jun³juáh¹³ jmuh³² tso³ yáh³ hnú² la³ jáun²; hi³ ní¹juáh³ jan² tsá¹máɨ¹³ ca³jéinh³² cuo², jun³juáh¹³ jmu² tso³ yáh³ tsú² siáh³ la³ jáun². Tɨ³la³ tsá² jéinh³² hí³ cuo² má¹ná¹, lɨ³ zian² uu³mí²tsɨ³² bíh¹ ñí¹ hué²¹ lá², hi³ jáun² jná¹³ né³ jmí¹ hnó²¹ hi³ tiá² lɨ³ zia³² uu³mí²tsɨ³² jáun² quioh²¹ tsú².

29 Reh², sá¹ní² niéi² hnoh² jáɨ¹³ lá² quion²¹ jná¹³: Cú¹pih²¹ jmáɨ¹ bíh¹ jéi³²í¹ zia³² quiú¹³ dí². Hi³ jáun² né³² tɨ³ chí¹ján³, tsá²ñuh² tsá² má²ca³jenh² cuo² hniáuh³² ma³zian² la³jmí¹ lí³ hi³ tiá² ñí²cuo² zian², 30 tsá² ná¹ho² ná¹jngɨh² hniáuh³² jmu³ la³jmí¹ lí³ hi³ tiá² hlah³ nio² bíh¹ tsí³, hi³ ní¹juáh³ tsá² ná¹hiún² tsɨ́³ né³, hniáuh³² jmu³ tsú² la³jmí¹ lí³ hi³ tiá² hiún² bíh¹ tsɨ́³, hi³ tsá² zia³² hi³ la³² né³, hniáuh³² ma³zian² tsú² la³jmí¹ lí³ hi³ tiá² quioh²¹ bíh¹ tsú² hi³ lí²liá³² jáun². 31 Hi³ ní¹juáh³ tsá² jmúh³² ta²¹ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá², hniáuh³² jmu³ tsú² la³jmí¹ lí³ hi³ tiá² lin¹ ta²¹ lí²jmúh³² bíh¹ tsú²; quí¹ hngá¹máh³ hi³ néh³² dí² lá² há¹ ngá¹³ bíh¹.

32 Quí¹ jná¹³ hnó³² hi³ tiá² hi³ zia³² hi³ lí¹³ lɨ³ hí³² honh² náh². Ní¹juáh³ jan² tsá² tsá¹ñú¹ tiá² cuo² má²jenh², tsá² la³ hí³ hen² tsɨ́³ jmáh³la³ ñí¹con² Tɨ³² Juo¹³ bíh¹ dí², ji³ he³ lánh³ rón³² lí¹³ ma³hiún² tsú² tsɨ́³ Tɨ³² Juo¹³ dí²; 33 tɨ³la³ ní¹juáh³ má²ca³jenh² cuo² tsú² né³, ca³tɨ²¹ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá² bíh¹ má²hi³² tsɨ́³ tsú², ji³ he³ lánh³ rón³² lí¹³ ma³hiún² tsú² tsɨ́³ tsá²mɨ³ ñí²cuo² ní² siáh³, 34 hi³ jáun² tá¹ tun³ jo²¹ bíh¹ ñí¹ má²hi³² tsɨ́³ tsú² lí¹³. Ja³bí¹ zia³² siáh³ hi³ za² ñí¹con² tsá²mi³ tsá² má²jenh² cuo² quionh³ tsá²mɨ³ tiá² cuo² má²jenh². Quí¹ tsá² tiá² cuo² má²jenh² hen² tsɨ́³ jmáh³la³ ñí¹con² Tɨ³² Juo¹³ bíh¹ dí², hi³ hnió³ tsú² hi³ lí¹³ cuá¹chan¹ ñí¹con² Dió³² tá¹ jan², la³ má²quionh³ siáh³ jmí²chí³ quioh²¹ tsú²; tɨ³la³ tsá²mɨ³ má²jenh² cuo² né³ hi³² tsɨ́³ ca³tɨ²¹ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá², ji³ he³ lánh³ ma³hiún² siáh³ tsɨ́³ tsá²ñuh² ñí²cuo² ní² siáh³.

35 Juanh³² jná¹³ jáɨ¹³ ní² ca³tɨ²¹ hi³ chú³² quián¹³ hmóu³² bíh¹ náh², jun³juáh¹³ hi³ quí² jna²³ jná¹³ juɨ³² quián¹³ yáh³ hnoh². Quí¹ jná¹³ hnó³² hi³ hnoh² tianh¹³ náh² re² la³ cun³ ca³tɨ²¹ bíh¹, hi³ má¹con²¹ náh² Tɨ³² Juo¹³ dí² hi³ hí¹ cáun² tiá² hi³ chí¹cuú² chí¹jnáɨ²³.

36 Hi³ jáun² né³, hi³ ca³tɨn¹ tsá² má²lieih²¹, tsá² zian² tsá¹máɨ¹³ jon², ní¹juáh³ tsá² hí³ lín²³ hi³ tɨ³ re² jéinh³² cuo² tsá²mɨ³ jon², quí¹hliá² má²tsá²li³hún¹ bíh¹ tsɨ́³ jon² tsú², hi³ má²ca³lín¹³ tsú² siáh³ hi³ hi³ ní² bíh¹ tɨ³ quien², jáun² cuí¹ jmu¹ tsú² la³ cun³ hi³ lín²³ tsú² chu²¹; lí¹³ bíh¹ jéinh³² tsú² cuo² jon², quí¹ jun³juáh¹³ tso³ yáh³ jaun³². 37 Tɨ³la³ ní¹juáh³ zian² tsá² lín²³ hi³ tiá² lin¹ lɨ³ hniáuh³² yáh³ hi³ jéinh³² tsú² cuo² tsá¹máɨ¹³ jon², hi³ tiá³ bíh¹ nio² tsɨ́³ tsú² la³ cun³ hi³ lín²³, hi³ tiá² jéinh³² cuo² jon², re² bí¹ siáh³ jmu² tsá² la³ hí³. 38 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ tsá² jéinh³² cuo² tsá²mɨ³ jon², re² bíh¹ jmu² tsú²; hi³ ní¹juáh³ tsá² tiá² jéinh³² cuo² jon² né³, tɨ³ jlánh¹ bíh¹ re² jmu² tsá² la³ hí³.

39 Hi³ ca³tɨn¹ tsá²mɨ³ tsá² má²jenh² cuo² né³, liei²¹ jmu² héih³² hi³ ca³tɨn¹ tsú² tiánh³ la³ má²tionh² jáun² quionh³ ñí²cuo² tá¹la³ zian² tsá²ñuh²; tɨ³la³ ní¹ má¹jun² tsá²ñuh² né³, má²lí¹³ bíh¹ jéinh³² siáh³ tsá²mɨ³ hí³ cuo² quionh³ lɨ³ua³ jan² tsá² hnio³, tɨ³la³ hniáh³² jan² tsá²ñuh² tsá² má²tanh² ta²¹ Dió³² bíh¹ má¹na²¹. 40 Tɨ³la³ tɨ³ jlánh¹ bíh¹ chú³² quioh²¹ tsá²mɨ³ hí³ lí¹³ ní¹juáh³ hi³ tiú²uú² ca³jéinh³² cuo². Hi³ ní² bíh¹ cáun² hi³ len³ jná¹³ huen², hi³ jná¹³ né³ len³ hi³ hléh²³ ná¹ la³ cun³ hi³ tɨ³² tsɨ́³ Jmí²chí³ joh¹ Dió³².

8

Má³² hi³ cha³² tsú² ná¹chan¹ quioh²¹ dió³² tsá² láɨn¹

1 Né³² né³, cuí¹ má¹ré¹³ jná¹³ jáɨ¹³ hi³ ngaɨh³² hnoh² jáun² ca³tɨ²¹ ngú³ quioh²¹ jáh³ hi³ jngɨh² tsú² ñí¹con² dió³² tsá² láɨn¹. Cun³ né¹ bíh¹ dí² hi³ la³já ɨ³² dí² zia³² hi³ há² ngɨ²³ dí², tɨ³la³ háɨnh¹³ jmú¹³ dí² tonh² ca³tɨ²¹ hi³ má²há² má²ngɨ²³ dí² jáun². Tɨ³la³ ní¹juáh³ hi³ ná¹hnáu³ dí² má¹ná¹, hi³ ní² bíh¹ jmu² hi³ má²tsá²li³hún¹ tsɨ́³ dí² ñí¹con² Dió³². 2 Jáun² ní¹juáh³ zian² tsá² lín²³ hi³ ca³hia³ ca³tá unh³ lín³², cun³quionh³ la³ jáun² lí²lin¹ hi³ tiá² hi³ ñi³² hí¹ cáun² bíh¹ tsú² la³ cun³ hi³ jmí¹ ca³tɨ²¹ ñi³². 3 Tɨ³la³ ní¹juáh³ jan² tsá² hnio³ Dió³² né³, má²cuóun³² bíh¹ Dió³² tsá² hí³.

4 Hi³ jáun² né³, ca³tɨ²¹ hi³ cúh² tsú² ngú³ quioh²¹ jáh³ hi³ má²lí²jngɨh³ tsú² ñí¹con² dió³² tsá² láɨn¹, qui³ cónh³ má²né¹ bíh¹ dí² hi³ dió³² tsá² láɨn¹ hí³, hí¹ jan² yáh³ tiá² lí³ nóh³² quioh²¹ Dió³² Tsá² juú²tsáun², quí¹ jí³²la³ jan² tán¹ bíh¹ Dió³² zian². 5 Quí¹ uá¹jinh¹ zia³² hliáun³ lín³² hi³ téh²³ tsú² dió³² hñu³mɨ³cuú² ji³ ñí¹ hué²¹ lá² ní² siáh³, hi³ tson² bíh¹ cu³tí³

zia32 bíh1 hliáun3 lín32 hi3 lí1 téh23 tsáu2 dió32 ji3 juo13 tsú2 ní2 siáh3, 6 ti3la3 hi3 ca3ta1 jnoh1 má1ná1, jan2 tán1 bíh1 Dió32 Jméi2 dí2 zian2. Jméi2 dí2 hí3 bíh1 Tsá2 ca3jmú3 ca3la3 jí32 hi3 zia32, hi3 jáun2 jnoh1 né3 ziáun2 hi3 ca3tin1 hí3 bíh1. Jan2 tán1 bíh1 Juo13 dí2 zian2, Jesús Tsá2 lín3 hí3 Cristo yáh3. Hi3 cun3quionh3 hí3 bíh1 ca3li3 zia32 ca3la3 jí32 hi3 zia32, hi3 la3 ji3 jnoh1 siáh3 uá2jai32.

7 Ti3la3 tiá2 la3jín32 tsáu2 má2ca3ngi13 yáh3 hi3 ní2. Quí1 zian2 tsá2 jlánh1 jmí1 má2tan2 hi3 má2tsú2 má2jónh32 dió32 tsá2 láin1, hi3 tsá2 hí3 né3 cáun2 lín23 la3 má2lín23 jáun2 bíh1 hi3 hú1tá1 má2ca3li3quioh21 dió32 tsá2 láin1 bíh1 ngú3 hi3 cuá1cúh2 tsú2 jáun2. Hi3 cun3ñí1 hi3 tiá2 má2nio2 tiá3 tsí3 tsú2 né3, jáun2 bíh1 cáun2 lí1 cha32 tso3 jmí1 tsí3 tsú2 hi3 lín23 hi3 má2ca3hliánh2 cun3ñí1 hi3 má2lí2cuh3 ngú3 hi3 má2ta3no1 ñí1con2 dió32 tsá2 láin1 hí3. 8 Ti3la3 jun3juáh13 cun3quionh3 má32 hi3 cúh23 yáh3 dí2 lí13 tá1zanh1 dí2 re2 ta3 ñí1 Dió32 má1ná1. Quí1 sa3jun3 li3 hláih1 yáh3 dí2 ní1juáh3 hi3 tiá2 cúh13, hi3 sa3jun3 li3 chun1 yáh3 dí2 ní1juáh3 hi3 lí2cúh13. 9 Ti3la3 hua3hín13 náh2 jmu3, quí1 ní2 lí1 ca3jmuh3 náh2 hi3 tánh32 tso3 jan2 tsá2 tiá2 má2pin3 tsí3 cun3quionh3 hi3 cúh13 náh2 li3ua3 cáun2 hi3 ti32 honh2 náh2 hmóu32. 10 Cuí1 jmú13 jái13: Ní1juáh3 hnú2 tsá2 má2ñíh1 hi3 ní2, la3 ca3ñíh3 hi3 jmúh13 má32 cáun2 ñí1 ca3tin1 dió32 tsá2 láin1, hi3 ní1juáh3 tá1la3 jáun2 né3 la3 ca3jíe32 jan2 tsá2 reh2 tsá2 tiá2 má2pin3 tsí3 hi3 ñíh3 hnú2 ñí1 jáun2, jáun2 ja3bí1 tsá2 reh2 hí3 lí13 já32 tsí3 hi3 cuh3 má32 má2lí3cué32 tsú2 ñí1con2 dió32 tsá2 láin1. 11 Hi3 jáun2 la3 jáun2 bíh1 lí3, hi3 cun3quionh3 hi3 jlánh1 ñíh1 jáun2 bíh1 hnú2 má2jmuh32 nú2 hi3 tsa3hín3 renh2 nú2 tsá2 tiá2 má2pin3 tsí3, tsá2 ca3jun3 hí3 Cristo hi3 ca3tin1 uá2jai32. 12 Jáun2 la3 ní2 bíh1 má2jmuh32 hnoh2 tso3 ñí1con2 hnga2 Cristo, cun3quionh3 hi3 jmuh32 náh2 tso3 ñí1con2 renh2 ní1 má1ca3hliah21 náh2 tsí3 tsá2 tiá2 má2pin3 tsí3. 13 Cun3ñí1 hi3 jáun2 bíh1, ní1juáh3 jná13 la3 jmu2 hi3 tanh32 renh2 ná1 tso3 cun3quionh3 má32 hi3 cuh32 ná1, ti3 jlánh1 bíh1 quien2 hi3 hí1 cónh3 tiú2uú2 cuh21 jná13 ngú3 la3 jáun2, quí1 ní2 lí1 ca3jmú32 jná13 hi3 tánh32 renh2 ná1 tso3.

9

La3 cun3 hi3 ca3tin1 tsá2 lín3 ti32 tsá2 quian32 jë1 Dió32

1 Né32 né3, ¿tiá1 la3 zian2 jná13 hi3 ca3tin1 huen2 dúh1? ¿Haun13 juáh13 lín3 jná13 jan2 *ti32 tsá2 quian32 jë1 Dió32 dúh1? Quí1 jná13 má2ca3jien1 ná1 Jesús Ti32 Juo13 dí2, hi3 cun3quionh3 hnoh2 bíh1 má2lin1 ta21 quion21 jná13 hi3 má2cá2jmú32 ná1 quioh21 Ti32 Juo13 dí2. 2 Uá1jinh1 zian2 tsá2 tiá2 hnió3 tónh32 ta21 hi3 jná13 lín3 ná1 ti32 tsá2 quian32 jë1 Dió32, ti3la3 ñí1con2 hnoh2 má1ná1, lín3 bíh1 jná13; quí1 cun3quionh3 hi3 lín3 hnoh2 ní2 tsá2 tanh2 ta21 Ti32 Juo13 bíh1 dí2 má2lí2lin1 hi3 tson2 bíh1 cu3tí3 lín3 jná13 ti32 tsá2 quian32 jë1 Dió32.

3 La3 lá2 bíh1 nga2 jná13 ñí1con2 tsá2 la3 hí3 ní1juáh3 jmí1 ziú2 jmí1 hie2 tsú2: 4 ¿Tiá1 la3 zia32 jái13 hi3 cú1 hnáih13 jnoh1 la3 cun3 hi3 lí1 cue32 jáun2 tsáu2 dúh1? 5 Ja3bí1 la3 jáun2 zia32 siáh3 jái13 hi3 jenh1 jná13 uón32 quiúnh1 ná1 jan2 tsá2mi3 tsá2 reh2 dí2, hi3 ngí13 ná1 quiúnh1 la3jmí1 jmu2 ti32 tsá2 quian32 jë1 Dió32 ñí1 hná1 ní2, ji3 tsá1 rainh21 Ti32 Juo13 dí2, ji3 Pé1 ní2 siáh3. 6 ¿Hí1 lín23 tsú2 hi3 jmáh3la3 jná13 quiúnh1 ná1 Bernabé uá1 li3hniauh23 hi3 jmú13 jnoh1 ta21 hi3 jáun2 lí13 jniau13 jnoh1 hi3 cúh13 tá1la3 hléh13 jnoh1 jú1 chú32? 7 ¿Hin2 dá2 tsánh2 tsá2 lín3 hliáu3, hi3 má2hmah1 hnga2 la3jí32 hi3 li3 hniáuh32 quioh21? ¿Hin2 tsánh2 zia32 hi3 jnauh21, hi3 tiá2 cúh2 má1li32 jáun2? ¿Hin2 dá2 tsánh2 jmu2 hua3hí13 *já1ziáh2 hi3 tiá2 hính23 yáh3 jmi2 tiuh21 hi3 huéh23 má1li32 jáun2? 8 Su3uú2 lí1 cuí1 lín13 náh2 hi3 jái13 hi3 hléh23 jná13 lá2 lí3 cáun2 hi3 lí1 ca3cháunh3 chin32 jná13 huen2, quí1 ja3bí1 ñí1 liei21 quioh21 hla1 Moisés yáh3 rá1juáh3 la3 ní2. 9 Quí1 ñí1 liei21 jáun2 rá1juáh3 la3 lá2: “Ha3 lí2 tanh3 chí2 náh2 ho3 cuá1juí2 tá1la3 há2 zauh32 cuú2miih21 hi3 jáun2 sunh3 mái3”. Quí1 jun3juáh13 hi3 ca3juáh3 Dió32 la3 ní2 cun3ñí1 hi3hliá2 jlánh1 hnio3 cuá1juí2 yáh3, 10 quí1 cun3quionh3 la3 ní2 dá2 ca3jmú3 tsú2 cáun2 jái13 hi3 ma3ta2 tsú2 ji3lá2 bíh1 dí2. Liei21 jáun2 ca3li3 ca3ti21 cáun2 hi3 chú32 quiú13 jnoh1 bíh1; quí1 tsá2 quiáh2 hué32 quionh3 tsá2 caun2 hi3 ca3láu2, cá2re2 bíh1 hen2 tsí3 tsú2 hi3 he3 la3 cun3 hi3 ca3tin1 ní1 má1ca3láu2. 11 Hi3 jáun2 né3, ní1juáh3 jnoh1 má2ca3ján13 jún2 hi3 jmu2 ta21 hñu3 jmí1 hñu3 tsí3 tsáu2 ja1 quián13 hnoh2, ¿hí1 hliáun3 lín32 máh3 ní1juáh3 la3 ca3héi13 jnoh1 cú1pih21 hi3 li3 hniáuh32 quiú13 ñí1con2 hnoh2 má1li32 jáun2? 12 Ní1juáh3 tu3 bíh1 tsá2 siánh3 yáh3 la3 zia32 bíh1 jái13 ñí1con2 hi3 he3 hi3 hniáuh32 quioh21 ñí1con2 hnoh2, jáun2 ¡tiá13 bíh1 tiá3 jnoh1 tiá2 ca3ta1 héi13 hi3 jáun2!

Ti3la3 tiá2 má2ca3jmú13 yáh3 jnoh1 la3 cun3 hi3 jmí1 lí13 jmú13; ti3la3 jnoh1 dá2 má2ca3tion13 bíh1 tsí3 la3jí32, quí1 tiá2 hnáu2 jnoh1 hi3 li3 zia32 hi3 chí1cuú2 chí1jnái23 tá1la3 hléh13 jnoh1 jú1 chú32 quioh21 Cristo. 13 Quí1 má2ñíh1 bíh1 hnoh2 hi3 ní1juáh3 tsá2 jmu2 ta21 hñu3 cuáh32 chín1 quiú13 jnoh1 tsá2 *judíos, cun3quionh3 hi3 tsá2can32 jáun2 tsáu2 hñu3 cuáh32 bíh1 zian2 tsú2. La3 cun3 lí13 juáh13, hi3 ní1juáh3 tsá2 jmu2 ta21 ñí1 lí3

ñí¹hiú¹³, ñí¹ qui³ cueh³² tsáu² Dió³² li³ua³ cáun² hi³ ca³loh² uá¹ i³ hi³ jñi³² tsú², uá¹ hi³ jáh³, jáun² ní¹ má¹lí²jín³² tsá² hí³ la³ cun³ hi³ ca³ti²¹ có³², má¹li³² jáun² né³, tsá² hí³ bíh¹ má²lí¹³ cuh³ hi³ ziún³. 14 La³ jáun² bíh¹ lí³ héih³² hi³ ca³jmú³ siáh³ Ti³² Juo¹³ dí², hi³ ní¹juáh³ tsá² hleh³² jú¹ chú³², jáun² cun³quionh³ ta²¹ jáun² bíh¹ lí¹³ zian² tsú². 15 Ti³la³ jná¹³ má¹ná¹, hí¹ cónh³ yáh³ tiá² má²ca³mi³ jná¹³ ñí¹con² hnoh² la³ cun³ hi³ jmí¹ lí¹³ mí¹³ jná¹³, sa³jun³ jmu² jná¹³ sí² lá² quí¹ cun³ñí¹ hi³ hniá¹ jná¹³ hi³ zia³² hi³ cuéh¹ hnoh² ca³lá². ¡Ti³ re² cuí¹ jún¹³ jná¹³ cú²jueh³² ñeh² bíh¹ hi³ quin³ tsú² hi³ hiún² tsin³² jná¹³ hi³ hléh²³ ná¹ ta³ tiá² hlánh¹!

16 Ca³tin¹ jná¹³, jun³juáh¹³ hi³ jmu² tonh² yáh³ jná¹³ hi³ hléh²³ jú¹ chú³², quí¹ cun³ ca³tin¹ bíh¹ jná¹³ hi³ hléh¹³. ¡Ma³ jlánh¹ juo²³ jná¹³ ní¹juáh³ hi³ tiá² hléh¹³ jú¹ chú³² jáun²! 17 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, ní¹juáh³ hi³ jmu² jná¹³ ta²¹ lá² cun³ñí¹ hi³ hiún² tsin³² huen², jáun² zia³² bíh¹ hi³ hiáu¹³ jná¹³. Ti³la³ uá¹ cun³ ca³jmú³² jná¹³ ca³la³ chí¹tson³, cun³ jáun² bíh¹ lí³ cáun² ta²¹ hi³ má²ca³chá³ Dió³² jo³uón³² jná¹³. 18 Hi³ jáun² né³, la³ cun³ hi³ hiáu¹³ jná¹³ jáun² lí³ la³ lá²: Hi³ jlánh¹ lí²hiún² tsin³² jná¹³ hi³ hléh²³ jú¹ chú³² ta³ tiá² hi³ mí²³ ná¹ hí¹ cáun²; la³ cun³ lí¹³ juáh¹³, hi³ tiá² mí²³ jná¹³ la³ cun³ hi³ qui³ lí¹³ mí³² jan² tsá² hleh³² jú¹ chú³².

19 Uá¹jinh¹ tiá² lín³ jná¹³ *tsá² má²dí¹hlánh¹ ñí¹con² hí¹ jan² tsáu², ti³la³ cun³ jáun² má²cá²jmú³² bíh¹ jná¹³ hi³ lín³ ná¹ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² má²dí¹hlánh¹ ñí¹con² la³jín³² tsáu², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ janh²¹ jná¹³ juóun³² tsáu² hi³ ca³tin¹ Cristo. 20 Ní¹juáh³ jmí¹ cuon¹ jná¹³ ja¹ tsá² judíos, jmu² jná¹³ la³jmí¹ jmu² tsá² judíos, hi³ jáun² lí¹³ janh²¹ jná¹³ tsú²; la³ cun³ lí¹³ juáh¹³, hi³ ñí¹con² tsá² ná¹má²tí³² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés jmu² jná¹³ la³jmí¹ jmu² tsá² má²tí³² hí³ liei²¹, hi³ jáun² lí¹³ janh²¹ jná¹³ tsá² hí³, uá¹jinh¹ jná¹³ jan² tsá² tiú²uú² lin¹ li³hniauh²³ ma³tí³² liei²¹ jáun². 21 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ jmí¹ cuon¹ jná¹³ ja¹ quioh²¹ tsá² tiá² má²quien² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, ja³bí¹ jná¹³ jmu² siáh³ cá²ren² quiúnh¹ ná¹ tsá² la³ hí³. Ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ tiá² má²ti²¹ héih³² quioh²¹ Dió³² yáh³ jná¹³ jaun³², quí¹ jná¹³ bíh¹ jan² tsá² ca³tin¹ ná¹ hi³ má¹ti²¹ liei²¹ quioh²¹ Cristo. 22 Ní¹juáh³ jmí¹ cuon¹ jná¹³ quiúnh¹ tsá² tiá² má²pin³ tsí³, hi³ jáun² jná¹³ jmu² siáh³ hi³ la³jmí¹ lí³ hi³ tiá² má²pin³ tsin³² ná¹, hi³ jáun² lí¹³ janh²¹ jná¹³ uá²jai³² tsá² hí³. Hi³ jáun² la³ cun³ hi³ jmu² jná¹³ né³, hi³ jmu² ná¹ cá²ren² quiúnh¹ ná¹ la³jánh³ dú¹ ñí¹ tsáu², hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ cháuh³² he³ lánh³ rón³² lí¹³ lion¹ jná¹³ jmí²chí³ quioh²¹ ma³ jan² tsá² hí³ bíh¹ jaun³². 23 Jmu² jná¹³ la³jí³² hi³ ní² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ jú¹ chú³², hi³ jáun² lí¹³ hiáu³ jná¹³ uá²jai³² la³ cun³ hi³ jein³² jú¹ chú³² lá².

24 Quí¹ má²ñíh¹ bí¹ hnoh² hi³ ní¹juáh³ jmí¹ co² tsú², jáun² la³jín³² bíh¹ tsú² jmu² pí³ hi³ tsá²táunh¹ cú²hé² lín³², ti³la³ ji³²la³ jan² tán¹ bíh¹ tsá² láih²³, hi³ jáun² hiáuh²³ hi³ má²ná¹lí³ jáun² hua³jan²¹. Jáun² la³jmí¹ jmu² tsá² la³ hí³ bíh¹ hniáuh³² jmúh¹³ náh² pí³, hi³ jáun² janh¹ náh² hi³ má²ná¹lí³ jáun² hua³jan²¹ quián¹³. 25 La³jín³² bíh¹ tsá² co² má²tin³² re², hi³ jáun² tiá² zia³² hí¹ cáun² hi³ lí¹³ li³ hliánh¹³ tsú², quí¹ hi³ hnió³ láih¹³ cáun² *có²ron¹ná¹ hi³ lí³ ñeh¹ hmá² cuu³hláu², cáun² hi³ tiá² lin¹ má²hie²; ti³la³ jnoh¹ má¹ná¹, jmu³² pí³ hi³ jáun² jauh¹ dí² cáun² hi³ ma³hie² la³ cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹. 26 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, jmu² jná¹³ la³ cun³ qui³ jmu² tsá² ngi³² cú²hé², ha³ tiá² jíe³² yáh³ jná¹³ ti³ hlá² ti³ ní²; hi³ sa³jun³ jmu² jná¹³ hniéi² la³jmí¹ jmu² jan² tsá² lí¹ cuí²³ jah³² ñí¹ lin²¹. 27 Ti³la³ jná¹³ dá² jmu² héih³² ca³la³ chí¹tson³ bíh¹ ñí¹con² ua³ tán² ná¹, hi³ di³quian²¹ ná¹ jmái¹ hi³ taunh¹³ ta²¹, quí¹ ní² lí¹ ca³li³ hi³ chín¹dí¹ jná¹³ tsá² ca³ma³tin¹³ ná¹ tsáu², hi³ la³ ca³ta³zanh¹ ná¹ hlah³ má¹li³² jáun².

10

Tiá² hniáuh³² má¹quien¹³ dí² dió³² tsá² láin¹

1 Hi³ jáun² né³ reh², hnó³² jná¹³ hi³ li³ ñíh¹³ náh² hi³ la³jín³² bíh¹ tsá²daun³² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí² tsá² jmí¹ zian² cá²jmái¹ ca³tiánh³ ñeh² jnie² hi³ lí³ li²¹ hi³ taunh² jáun² Dió³² hó¹ñí¹, hi³ la³jín³² bíh¹ tsú² ca³nga³ siáh³ Jmí²miih²¹ Dái³n³ jmí¹ ca³niá³ jáun². 2 Hi³ jáun² dá² la³jín³² bíh¹ tsú² cáun³ jmái², hi³ lin¹ hi³ hain²¹ ti³con² hla¹ Moisés cun³quionh³ hi³ ca³ñi³táunh¹ tsú² jáun² ñeh² jnie², ji³ jmí¹ ca³han³ siáh³ jmí²miih²¹ jáun². 3 Ja³bí¹ cá²re² ca³cúh² bíh¹ tsú² ji³lin² cá² ñí¹ má³² hi³ ca³cué³ Dió³². 4 Ja³bí¹ la³jín³² bíh¹ tsú² siáh³ ca³hinh³ cá² ñí¹ jmái² hi³ ca³cué³ hnga² Dió³². Quí¹hliá² jmí¹ hính²³ tsú² jmái² ja³ ñí¹con² Dió³² hi³ chí¹hue³² hláu². Hláu² jáun² dá² jmí¹ quionh³ tsú² tá¹la³ hí¹tiáunh¹ jui³², hi³ hláu² jáun² né³ jmí¹ lín³ hnga² bíh¹ Cristo. 5 Ti³la³ uá¹ jáun² la³ jáun², lí³ cá² tsáun¹ máh³ tsá² hí³ tiá² ca³jmú³ la³ cun³ hi³ jéih³² Dió³², hi³ jáun² dá² ca³hiá² cá²tsan³ bíh¹ tsú² hué³² quiéin² jáun².

6 La³jí³² hi³ ca³li³ jáun², lí³ cáun² nóh³² hi³ hie³² jnoh¹ jú¹ tson² bíh¹, hi³ lin¹ hi³ tiá² ca³ta¹ dí² jmú¹³ hi³ hniá¹ dí² hi³ hlah³, la³jmí¹ ca³jmú³ jáun² tsá² hí³. 7 Cun³ñí¹ hi³

jáun² bíh¹ tiá² hniáuh³² má¹tsú¹ má¹jonh²¹ hnoh² dió³² tsá² láin¹ la³jmí¹ ca³jmú³ jáun² tsá² hí³; la³ cun³ rón³² hi³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí²: “Tsáu² ca³tiánh³ tiáunh¹, hi³ ca³cu³ ca³hinh³, hi³ jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³nu³ ca³tiánh³ hi³ ca³jmú³ juón¹”. 8 Jáun² tiá² hniáuh³² yáh³ hi³ lí¹ jmú¹ lí¹ tsáu¹³ dí² la³jmí¹ ca³jmú³ jáun² tsá² hí³, quí¹ jmí¹ li²¹ jáun² ca³tsan³ quiu³hni² mei²¹ tsáu² cu³tsa³² la³ lá² cú² jmái¹. 9 Sa³jun³ hniáuh³² yáh³ hi³ cá¹ lan¹³ dí² Ti³² Juo¹³ hi³ neh²¹ ní¹juáh³ hi³ tson² juenh² tsí³, la³jmí¹ ca³jmú³ ma³ jan² tsá² hí³, hi³ jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³tsan³ bíh¹ cun³quionh³ hi³ ca³quieh² jáh³ hláinh¹. 10 Hi³ sa³jun³ hniáuh³² yáh³ hi³ jmúh¹³ hnoh² hi³ lí¹ mí¹ lí¹ tsáinh¹ náh² ñí¹con² Dió³² la³jmí¹ ca³jmú³ ma³ jan² tsá² hí³, hi³ jáun² jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³hiá² cá²tsan³ bíh¹ hi³ ca³jmú³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², tsá² quian³² pí³ quioh²¹ hmú³².

11 La³jí³² hi³ ní² bíh¹ ca³chú² cá²quiúnh³² tsá²haun³² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí² tsá² jmí¹ zian² cá²jmái¹; hi³ jáun² né³ ca³tóh³ tsú² ñí¹ Sí², hi³ jáun² lí¹³ zia³² cáun² nóh³² quiú¹³ jnoh¹ tsá² ziáun² dí² ñí¹ cá¹táuh³ jmái¹ lá², hi³ tiá² jmú¹³ dí² la³ jáun². 12 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ tsá² lín²³ hi³ pin³ tsí³, cuí¹ jmu¹ tsú² hua³hín¹³ hi³ tiá² cáun² lí¹ tánh²¹ tso³. 13 La³jí³² hi³ cá² lau²³ hnoh² cá²ren² bíh¹ quionh³ la³ cun³ hi³ qui³ quiunh³² la³jín³² tsá²mi³cuóun² ñí¹ hná¹ ní² uá²jai³². Ti³la³ cun³ jáun² lí¹³ bíh¹ cháh¹³ hnoh² cáun² honh² ñí¹con² Dió³², quí¹ hí³ dá² tiá² cáun² lí¹ cué²¹ yáh³ jái¹³ hi³ li³ zia³² hi³ cá² lau²³, cáun² hi³ tiá² li³ quinh¹ náh² jmái¹. Quí¹ Dió³² dá² ti³ híe³² bíh¹ he³ lánh³ rón³² tion¹³ náh² honh² ja¹ la³jí³² hi³ jáun², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ quinh¹ náh² jmái¹.

14 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, reh² tsá² hnau³ jná¹³ lín³², su³uú² lí¹ ma³quien¹³ náh² dió³² tsá² láin¹. 15 Lieh¹ jná¹³ hnoh² la³jmí¹ liéinh³² tsú² tsá² quiáh¹ tsí³, hmóu³² bíh¹ hnoh² lí¹³ chú¹ ñih²¹ náh² la³ cun³ hi³ juah³² jná¹³ lá²: 16 Hi³ ní¹ má¹ca³cue¹³ dí² tiá¹hmah¹ Dió³² quioh²¹ jmi² ráu³ híen¹ hi³ hnáih²³ dí² jáun² la³jái³² né³, má²ná¹ma³jnia¹³ dí² hi³ tiáuh¹ dí² cá²hon³ quiúnh¹ Cristo cun³ñí¹ hi³ jmí²hán¹ tsú² ca³jmú³ ta²¹ ñí¹con² dí² ji³lá² bíh¹. Ja³bí¹ la³ jáun² ní¹ má¹ca³tsunh²¹ dí² *hí³ cuú²miih²¹ hi³ cúh²³ dí², má²ná¹ma³jnia¹³ dí² hi³ tiáuh¹ dí² cá²hon³ quiúnh¹ Cristo cun³ñí¹ hi³ tá¹³ tsú² má²ca³li³ quien² ñí¹con² dí² la³jái³² jmí¹ ca³taun³ tsú² jáun² ñí¹ crei²¹ bíh¹ siáh³. 17 Jáun² cun³ñí¹ hi³ cáun² hí³ bíh¹ tsóh³² dí², uá¹jinh¹ juóu³² lín³² dí², má²lin¹ bíh¹ hi³ ná¹lái³ dí² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu², quí¹ cáun² bíh¹ hí³ cúh²³ dí² la³jái³².

18 Sá¹ni² jie³ dú¹ náh² lánh³ rón³² ná¹ngi²³ tsá² hué³² *Israel: La³jín³² tsá² cúh² ngú³ quioh²¹ jáh³ má²lí²jngih³ tsú² ñí¹con² Dió³², má²lí²ma³jnia³² tsú² hi³ tiáunh¹ cá²hon³ hi³ jáh³ hí³ li³ quien² ñí¹con² tsú² la³jín³² bíh¹. 19 Jáun² né³, jun³juáh¹³ hi³ hnó³² jná¹³ juah²¹ hi³ dió³² tsá² láin¹ zia³² pí³ quioh²¹ yáh³, hi³ sa³jun³ ti³ jlánh¹ quien² ngú³ quioh²¹ jáh³ hi³ jngih² tsú² ñí¹con² dió³² tsá² láin¹ yáh³ la³ cónh³ bíh¹ li³ua³ cáun² ngú³. 20 La³ cun³ hi³ hnó³² jná¹³ juah²¹ lí³ la³ lá²: Hi³ tsá² tiá² cuóun³² Dió³² cuen² jáh³ ñí¹con² jmí²chí³ hláinh¹ bíh¹ ní¹juáh³ jmí¹ jngih² jáh³ ñí¹hiú¹³ quioh²¹ dió³² tsá² láin¹, jun³juáh¹³ ñí¹con² Dió³² yáh³ cuen² tsú²; hi³ jná¹³ né³, tiá² hnó³² yáh³ hi³ tiáunh¹ hnoh² cá²honh¹ quiúnh¹ náh² jmí²chí³ hláinh¹. 21 Quí¹ tiá² lí¹³ yáh³ hi³ dí¹chíh¹ hnoh² honh¹ copa hi³ jmu² lin¹ hi³ tiáunh¹ náh² cá²honh¹ quiúnh¹ Ti³² Juo¹³ dí², hi³ má¹li³² jáun² né³ dí¹chíh¹ náh² siáh³ honh¹ copa hi³ jmu² lin¹ hi³ tiáunh¹ náh² cá²honh¹ quiúnh¹ jmí²chí³ hláinh¹; sa³jun³ lí¹³ yáh³ hi³ cúh¹³ hnoh² hi³ ná¹tsi²¹ ñí¹ mesa quioh²¹ Ti³² Juo¹³ dí², hi³ má¹li³² jáun² cúh¹³ náh² siáh³ hi³ ná¹tsi²¹ ñí¹ mesa quioh²¹ jmí²chí³ hláinh¹.

22 ¡Ha³ tiá² ca³ta¹ yáh³ dí² jmú¹³ hi³ míh³ tsí³ Ti³² Juo¹³ dí²! Quí¹ jun³juáh¹³ jnoh¹ yáh³ tsá² ti³ jlánh¹ bíh¹ pin³ la³ cónh³ bíh¹ hí³ dí².

He³ lánh³ rón³² jmu² tsá² má²ca³liáun³, tsá² qui³ hnio³ rainh²¹

23 Né³² né³, tson² bíh¹ la³ cun³ hi³ juáh²³ jáun² tsáu², hi³ cáun² lí¹³ bíh¹ jmu³ tsú² la³ cun³ hi³ hnió³; ti³la³ tiá² la³jí³² hi³ jáun² jmu³ yáh³ ta²¹. Ján³, lí¹³ bíh¹ jmu³ tsú² la³ cun³ hi³ hnió³, ti³la³ tiá² la³jí³² hi³ jáun² lí¹³ yáh³ ma³hau³ hi³ li³hún¹ tsí³ tsá²ján² tsá²ján². 24 Hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ca³tin¹ hnauh¹³ jmáh³la³ hi³ lí¹³ jmu³ ta²¹ ñí¹con² hnga², quí¹ ca³tin¹ tsú² hnauh¹³ hi³ lí¹³ li³ jmu³ ta²¹ ñí¹con² tsá²ján² tsá²ján² bíh¹.

25 Jáun² cáun² quiéih³ náh² cú²jueh³² la³jí³² la³ cun³ hi³ hna² tsú² ja¹ hmah²¹, ha³ lí² ngái² náh² ní¹juáh³ ngú³ jáun² quioh²¹ jáh³ hi³ ca³jngih³ tsú² ñí¹con² dió³² tsá² láin¹, ha³ lí² ngái² náh² hí¹ cáun² hi³ lí¹³ jmu³ hi³ hliáh¹³ jmí¹ honh² náh². 26 Quí¹ hnga² Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí² Tsá² quioh²¹ la³jí³² la³ cun³ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá².

27 Hi³ ní¹juáh³ zian² tsá² tiá² má²tanh² ta²¹ Dió³² hi³ té²³ hñú¹³, ní¹juáh³ hi³ hnáuh² náh² cuá¹táunh¹, jáun² cuá²quiéih³ náh² la³jí³² la³ cun³ hi³ cué³² tsú² ñí¹ jáun²; ti³la³ ha³ lí² ngái² náh² hí¹ cáun² má¹ná¹, hi³ jáun² tiá² lí¹³ hliáh¹³ jmí¹ honh² náh². 28 Ti³la³ ní¹juáh³ zian² tsá² zai³² hnoh² la³ lá²: “Ngú³ lá² quioh²¹ jáh³ ca³jngih³ tsú² ñí¹con² dió³²

tsá² láin¹ bíh¹", hi³ jáun² ha³ lí² cúh² náh² cú²jueh³² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ tsá² má²lí²juáh³ hí³ la³ jáun², quí¹ ní² lí¹ ca³hliáh² jmí¹ tsí³ tsá² hí³. 29 Juah³² jná¹³ la³ ní² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ jmí¹ tsí³ tsá² hí³ bíh¹, jun³juáh¹³ jmí¹ honh² hnoh² hmóu³² yáh³.

Ti³la³ zian² tsá² lí¹³ juáh³ má¹ná¹: "¿He³ láih³² sa³ jná¹³ máh³ tiá² lí¹³ cuh²¹ li³ua³ cáun² hi³ hnó³² ná¹ cuh²¹ cun³ñí¹ hi³ tiá² má²pin³ tsí³ jan² tsá² siánh³? 30 Ní¹juáh³ la³ cue² bíh¹ jná¹³ tín² tiá¹hmah¹ Dió³² ní¹ má¹ti³ ñí¹ cuh²¹, ¿he³ yáh³ ca³ti²¹ ziu³ hie³ tsú² jná¹³ hi³hliá² cuh³²?" 31 Né³² né³, hniáuh³² má¹quien¹³ náh² Dió³² la³ñí¹ la³ján³ cun³quionh³ la³jí³² hi³ jmuh³² náh², uá¹ hi³ má³² hi³ cú² hi³ húh²³ náh², uá¹ hi³ li³ua³ cáun² hi³ siáh³ siáh³. 32 Ha³ lí² jmu² náh² hi³ lí¹³ quinh³ tsáu², sa³jun³ tsá² *judíos, sa³jun³ *tsá²cá²jo²¹, hi³ sa³jun³ tsá² má²lín³ cuáh³² quioh²¹ Dió³² ní² siáh³. 33 Hi³ jáun² hi³ ca³tin¹ jná¹³ huen² né³, jmu² ná¹ tion³ hi³ hí¹ jan² tiá² hin² jeinh²¹ hlah³ ca³ti²¹ li³ua³ cáun² hi³ jmu¹ jná¹³. Ha³ tiá² hnauh³² yáh³ jná¹³ jmáh³la³ hi³ chú³² quion²¹ huen², ti³la³ jná¹³ hnauh³² hi³ chú³² hi³ ca³tin¹ tsá² siánh³ bíh¹, hi³ jáun² lí¹³ liáun³ tsú².

11

1 Jáun² né³, jmu³ náh² la³ cun³ hi³ jmu² jná¹³, la³jmí¹ jmu² jná¹³ la³ cun³ hi³ ca³jmú³ jáun² Cristo.

Tsá³mi³ tsá² má²tsú² má²jónh³² Dió³²

2 Hi³ jáun² né³ reh², zia³² bíh¹ cáun² hi³ jlánh¹ re² jmuh³² hnoh². Quí¹hliá² chau² honh² hnoh² jmái¹ ca³la³ jí³² hi³ ca³tin¹ jná¹³, ji³ hi³hliá² la³ má²ma³tih²¹ jáun² bíh¹ hnoh² jái¹³ hi³ ca³híe³ jná¹³ jáun², la³ cun³ hi³ ca³li³ tin² ná¹ huen² jmí¹tin². 3 Ti³la³ hnó³² jná¹³ hi³ há¹ ngi¹³ hnoh² hi³ Cristo bíh¹ lín³ Tsá² chín¹ ñí¹con² tsá²ñuh², hi³ jáun² tsá²ñuh² né³ lín³ tsá² chín¹ ñí¹con² tsá²mi³ ñí²cuo² la³jmí¹ lín³ jáun² Dió³² Tsá² chín¹ ñí¹con² Cristo. 4 Jáun² ní¹juáh³ li³ua³ jan² tsá²ñuh² jlí²³ chí¹ ní¹ má¹ca³liéinh³² Dió³² ja¹ ñí¹ ná¹ngih³² tsá² lín³ cuáh³², ho³ ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³hléh³ jái¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ tsí³, cun³quionh³ hi³ jmu² tsú² la³ jáun², jmu² tsú² hi³ tiá² quien² Tsá² chín¹ ñí¹con² bíh¹ tsú². 5 Ti³la³ ní¹juáh³ jan² tsá²mi³ hi³ tiá² jlí²³ chí¹ ní¹ má¹ca³liéinh³² Dió³² né³, ho³ ní¹ má¹ca³hléh³ jái¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ tsí³, tsá²mi³ la³ hí³ siáh³ jmu² hi³ tiá² quien² tsá²ñuh² ñí²cuo² bíh¹, tsá² chín¹ ñí¹con² tsú². Cun³quionh³ la³ jáun² dá² má²lí³ la³jmí¹ lí³ hi³ má²ná¹za¹ mi³láu³ nio² bíh¹ chí¹ tsú² hi³ lin¹ hi³ juón¹. 6 Jáun² né³, ní¹juáh³ jan² tsá²mi³ tiá² ñí¹jlí³ chí¹, hi³ jáun² ti³ re² bíh¹ ní¹juáh³ cu³tsa³² zéi³² tsú² cú²jueh³². Ti³la³ ní¹juáh³ lín²³ tsú² hi³ hua³heih²¹ bíh¹ ní¹juáh³ hi³ má²ná¹za¹ chí¹ tsú², hi³ jáun² ti³ re² bíh¹ jlí³ tsú² cú²jueh³² chí¹. 7 Ti³la³ tsá²ñuh² má¹ná¹, tiá² ca³tin¹ yáh³ hi³ jlí³ chí¹, quí¹ cun³quionh³ hí³ bíh¹ lí²lin¹ ha³ lánh³ rón³² lín³ Dió³², hi³ ha³ cónh³ tí³ hi³ quien² tsú² siáh³; ti³la³ cun³quionh³ tsá²mi³ má¹na²¹, lí²lin¹ hi³ ha³ cónh³ tí³ hi³ quien² tsá²ñuh² ñí²cuo² bíh¹ tsú². 8 Quí¹ jmí¹ ca³jmú³ Dió³² tsá²ñuh², tiá² ca³jmú³ yáh³ tsú² cun³quionh³ tsá²mi³, tsá²mi³ bíh¹ ti³ lin³ cun³quionh³ tsá²ñuh². 9 Quí¹ tsá²mi³ dá² ca³lin³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ tsá²ñuh² bíh¹, jun³juáh¹³ tsá²ñuh² yáh³ ca³lin³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ tsá²mi³. 10 Cun³ñí¹ hi³hliá² ca³ti²¹ hi³ ní² bíh¹, ji³ hi³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ siáh³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², hi³ jáun² tsá²mi³ ca³tin¹ jmu³ lin¹ hi³ zian² tsá² chín¹ ñí¹con² tsú² cun³quionh³ hi³ jlí³ tsú² jáun² chí¹. 11 Ti³la³ uá¹ jáun² la³ jáun² né³, tá¹la³ ziáun² dí² hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí², tiá² lí¹³ yáh³ ma³zian³² tsá²mi³ ñí¹con² tsá²ñuh², sa³jun³ lí¹³ ma³zian³² tsá²ñuh² ñí¹con² tsá²mi³. 12 Quí¹ uá¹jinh¹ tson² bíh¹ cu³tí³ hi³ cun³quionh³ tsá²ñuh² bíh¹ ca³lin³ tsá²mi³ jmí¹ la³ñí¹ jmí¹tin², ja³bí¹ la³ jáun² bí¹ siáh³ tson² hi³ ta³né³² tsá²ñuh² lí²zian² hñu³ héin¹ hñu³ tsí³ tsá²mi³ bíh¹; ti³la³ la³jí³² hi³ jáun² né³, ja³² ñí¹con² Dió³² bíh¹.

13 Sá¹ní² hniauh² dúh¹ náh² honh² hmóu³² ní¹juáh³ re² jniá³ hi³ tsá²mi³ liéinh³² Dió³² ta³ tiá² chí¹jli³² chí¹. 14 Né³² né³, ní¹juáh³ hi³ la³ cuó² chí¹ tsá²ñuh², jmí¹ tsí³ hmóu³² bíh¹ dí² juáh³ hi³ cáun² hi³ hua³heih²¹ bíh¹ jaun³²; 15 ti³la³ hi³ ca³tin¹ tsá²mi³ né³, ti³ jlánh¹ bíh¹ re² jniá³ ní¹juáh³ hi³ cuó² chí¹ tsú². Hi³ jáun² bíh¹ cuó² chí¹ tsá²mi³ quí¹ hi³ jáun² lí¹³ ná¹jli³² chí¹ bíh¹ tsú². 16 Ti³la³ ní¹juáh³ zian² ma³ jan² tsá² hnió³ hi³ quiu³ táinh³ jái¹³ ní² quiúnh¹ jnoh¹, hniáuh³² li³ ñi³² tsú² hi³ sa³jun³ jnoh¹, sa³jun³ tsá² ná¹lín³ cuáh³² quioh²¹ Dió³² yáh³ ná¹ngi²³ la³ siáh³.

Ní¹ má¹ca³ngih³² tsú² hi³ cuh³ má³² hien¹, tiá² jmu² tsú² la³ cun³ jmí¹ ca³ti²¹

17 Jáun² né³, ca³ti²¹ hi³ juah²¹ jná¹³ lá², tiú²uú² lí¹³ yáh³ hi³ lieh¹ jná¹³ hnoh² jú¹ re² jú¹ tin², quí¹ la³jmí¹ lí³ hi³ ti³ li³mí¹ quí¹ hlianh²¹ bíh¹ hnoh² ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³cuú² ca³ngih³² náh², cha³ jmí¹ má¹chuh²¹ náh² jmí¹ honh². 18 Quí¹ la³ñí¹ la³ján³ má²ca³zái³ jná¹³ tsáu² hi³ ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³cuú² ca³ngih³² náh², sa³ ná¹tsoh³ bíh¹ hnoh² jmuh³² ja¹ quián¹³ hmóu³²; hi³ jná¹³ né³ len³ hi³ míh¹ tiá² tson² bíh¹ la³ ní². 19 Já¹ ho³ sa³ la³ ní² la³ ca³ti²¹ lí¹³ bíh¹ ja¹ quián¹³ hnoh², hi³ jáun² li³ lin¹ hin² bí¹ tsánh² cu³tí³ zian²

la³ cun³ hi³ tɨ³² tsɨ́³ Dió³². 20 Tɨ³la³ la³ cun³ hi³ chá²zinh³ ca³tɨ²¹ hi³hliá² ná¹tsoh³ náh² jáun² né³ lɨ́³ la³ lá²: Má³² hi³ cuh³² náh² nɨ́¹ má¹ca³ngɨh³² náh² jáun², jun³juáh¹³ uú² má³² hi³ ca³tɨn¹ Tɨ³² Juo¹³ yáh³ dí² jaun³². 21 Quí¹ nɨ́¹ má¹tɨ³ ñí¹ cúh¹³ náh² má³², ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ náh² cáun² tá²chi²¹ ma³liauh²¹ hi³ cuh³² náh² má³² hi³ ná¹quiánh¹, hi³ tá¹la³ ma³ jan² né³ tionh² ñí¹cuóunh²¹ ta³la³ jáun²; hi³ ma³ jan² né³, sa³ ca³la³ ñí¹ ca³lɨ³ hen² máh³ cú² hính²³. 22 ¿Tiá¹ la³ zia³² hñuh³² hnoh² ñí¹ jmɨ́¹ lɨ́¹³ cuá¹cú¹ cuá¹hính³ náh² tín² ca³lá²? Cun³quionh³ la³ nɨ́² dá² má²jmuh³² náh² lin¹ hi³ tiá² quiú² tiá² jéin²³ náh² tsá² má²lín³ cuáh³² quioh²¹ Dió³² bíh¹, hi³ chin²³ náh² hua³heih²¹ tsá² tia³mii². Hi³ jáun² né³, ¿he³ dá² juo¹³ jná¹³ hnoh²? ¿Hí¹ lɨ́¹³ lieh¹ jná¹³ hnoh² jú¹ re² jú¹ tin²? ¡Tiá² jáun² yáh³!

Má³² hi³ ca³tɨn¹ Tɨ³² Juo¹³ dí²
(Mateo 26:26-29; Marcos 14:22-25; Lucas 22:14-20)

23 Quí¹ hnga² bíh¹ Tɨ³² Juo¹³ dí² ca³híe³ jná¹³ la³ cun³ hi³ ca³ma³ta¹³ jná¹³ jáun² hnoh². La³ lá² li³: Jmɨ́¹ cá¹chó²¹ jmái¹ cáun² tɨ³ ca³niéi² hi³ má²tsa³hnái¹ Jesús Tɨ³² Juo¹³ dí², ca³zanh³ tsú² *hí³ cuú²miih²¹ hi³ ca³cuéh³ tiá¹hmah¹ Dió³². 24 Jmɨ́¹ má²lɨ́²cuéh³² jáun² tiá¹hmah¹ Dió³² né³, ca³ca³ hí³ jáun², hi³ jáun² ca³juáh³ la³ lá²: “Quiéih³ náh², quí¹ hi³ lá² bíh¹ ngú³ quion²¹ jná¹³ hi³ cuen²¹ jná¹³ huen² cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ hnoh². Cun³quionh³ hi³ jmúh¹³ náh² la³ lá² jmɨ́¹ tsú² jmɨ́¹ ja³², chau¹³ honh² náh² jná¹³”. 25 Ja³bí¹ la³ jáun² bí¹ siáh³ ca³jmú³ tsú² quioh²¹ copa jmɨ́¹ má²laih³² má³²; jmɨ́¹jáun² ca³juáh³ la³ lá²: “Cun³quionh³ copa lá² bíh¹ má²lin¹ hi³ má²ca³lɨ³ quien² cáun² nió³² hmai²¹ cun³quionh³ jmɨ́²hán¹ jná¹³. Jáun² hính³ náh² hi³ cháu¹ náh² honh² hi³ ca³tɨn¹ jná¹³ la³ ma³ quin³² la³ ma³ cu³ jéin³² hi³ cúh¹³ náh² hí³ jɨ³ hi³ húh¹³ náh² siáh³ hi³ ha²¹ copa jáun², ca³la³ tɨ³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ cuánh³² tsú² siáh³.

He³ lánh³ ca³tɨ²¹ jmu³ tsú² má³² quioh²¹ Tɨ³² Juo¹³ dí²

27 Jáun² né³, li³ua³ jan² tsá² cúh² hí³ jɨ³ hi³ hính²³ siáh³ jmɨ́² ráu³ hi³ ca³tɨn¹ Tɨ³² Juo¹³ dí² ta³ tiá² jmɨ́¹ tiá² tsɨ́³, cun³quionh³ la³ jáun² bíh¹ má²rá¹can² tsú² hi³ ca³táin² jmɨ́²hán¹ Tɨ³² Juo¹³ dí², jɨ³ hi³ ca³jun³ tsú² siáh³. 28 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu² hniáuh³² chu³ ñih³ jmɨ́¹ tsɨ́³ hnga² ñeh² bíh¹ hi³ cuh³ tsú² hí³ jɨ³ hi³ hính³ tsú² jmɨ́² ráu³ nɨ́² siáh³. 29 Quí¹ nɨ́¹juáh³ tsá² cáun² lí¹ cú² lí¹ hính²³ má³² jáun² ta³ tiá² má²ca³lín¹³ tsú² hi³ má³² jáun² lɨ́³ la³juah²¹ dúh¹ hnga² bíh¹ Tɨ³² Juo¹³ dí², cun³quionh³ hi³ lí¹ cú² lí¹ hính²³ la³ jáun² bí¹ tsú² má²jmu² hi³ tá¹tsin¹ cáun² héih³² hlah³. 30 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, juóun³² hnoh² ná¹tsáun¹ náh² jɨ³ hi³ má²huán¹ náh² siáh³, hi³ hí¹ ca³la³ tɨ³ má²cá²tsan³ yáh³ siáh³ ma³ jan² hnoh². 31 Tɨ³la³ sá¹jmɨ́¹ hi³ chú¹ ñih²¹ dí² re² jmɨ́¹ tsɨ́³ hmóu³² né³, jáun² tiá² jmɨ́¹ ra³tsa² yáh³ Tɨ³² Juo¹³ dí² héih³². 32 Tɨ³la³ nɨ́¹juáh³ nɨ́¹ má¹ca³ma³tsau¹³ Tɨ³² Juo¹³ dí² má¹ná¹, jáun² jeinh²¹ bíh¹ jmɨ́¹ tsɨ́³ dí² tɨ³ ñí¹con² tsú², hi³ jáun² tiá² tá¹tsa¹ dí² héih³² hlah³ cu³tsa³² quiúnh¹ dí² tsá² zian² cun³ tin² tsɨ́³ hmóu³².

33 Jáun² né³ reh², nɨ́¹juáh³ nɨ́¹ má¹ca³ngɨh³² náh² hi³ cúh¹³ náh² má³² hi³ ca³tɨn¹ Tɨ³² Juo¹³ dí², jan²¹ náh² tín² tsá²ján² tsá²ján². 34 Nɨ́¹juáh³ zian² ma³ jan² tsá² má²ñí¹cuóunh²¹ lín³², cuí¹ jmu¹ tsú² tín² má³² hñú¹³, hi³ jáun² tiá² li³ zia³² he³ ca³tɨ²¹ ma³tsau¹³ Dió³² nɨ́¹ má¹ca³cuú² ca³ngɨh³² náh² jáun². Jái¹³ ñí¹ hná¹ nɨ́² né³ ñí¹ma³ré¹³ jná¹³ nɨ́¹ má¹cá²chó³² ná¹ hi³ ñí¹jɨe¹ ná¹ hnoh².

12

Pí³ hi³ cue³² Jmɨ́²chí³ Chun¹
(Romanos 12:3-8; Efesios 4:7-16; 1 Pedro 4:8-11)

1 Hi³ jáun² né³ reh², cuí¹ hléh¹³ jná¹³ ta³né³² ca³tɨ²¹ hi³ ca³ngah³ hnoh² jáun² ca³tɨ²¹ la³ cun³ pí³ hi³ cue³² Jmɨ́²chí³ Chun¹ ñí¹con² ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu², quí¹ tiá² hnó³² jná¹³ hi³ tionh² náh² ná¹cáun¹.

2 Re² lín³² bíh¹ ñíh¹ hnoh², hi³ jmái¹ hi³ tiá² jmɨ́¹ má²tanh²³ náh² ta²¹ Dió³², cáun² lɨ́¹ ca³li³can² náh² hi³ jmɨ́¹ ma³quien¹³ náh² dió³² tsá² láin¹ tsá² tiá² hleh³². 3 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ hnó³² jná¹³ hi³ li³ ñíh¹³ hnoh² ta³né³², hi³ hí¹ jan² yáh³ tsá² chú² juóun³² Jesús tiá² lɨ́¹³ hléh³² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmɨ́²chí³ joh¹ Dió³², hi³ sa³jun³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lɨ́¹³ juáh³ hi³ Jesús lín³ Tɨ³² Juo¹³, nɨ́¹juáh³ tiá² la³ dí¹hleh³² yáh³ tsú² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmɨ́²chí³ Chun¹.

4 Zia³² bíh¹ hliáun³ ñí¹ pí³ hi³ lɨ́¹³ li³ hiáuh³ tsáu², ti³la³ jan² bíh¹ Jmɨ́²chí³ Tsá² cue³². 5 Ja³bí¹ la³ jáun², uá¹jinh¹ zia³² hliáun³ ñí¹ he³ lánh³ rón³² lɨ́¹³ ma³cón³² tsú² rainh²¹, ti³la³ ñí¹con² jan² Juo¹³ bíh¹ dí² ja³² la³jɨ́³² hi³ jáun². 6 Hi³ ja³bí¹ zia³² siáh³ hliáun³ ñí¹ pí³ hi³ lɨ́¹³ hiáuh³ tsá² jmu³ tá¹³ Dió³², tɨ³la³ ñí¹con² jan² Dió³² bíh¹ ja³² la³jɨ³² hi³ jáun². 7 Jáun² né³, tiu³nio² lɨ́²lin¹ bíh¹ hi³ quionh³ tsú² Jmɨ́²chí³ Chun¹ ma³ quin³² ma³ jan³², hi³

jáun² lí²zia³² he³ cun³quionh³ má²hon³ tsú² tsá²ján² tsá²ján². 8 Jmí²chí³ hí³ bíh¹ cue³² pí³ ñí¹con² ma³ jan² tsáu² hi³ tin² hléh³² ca³la³ hi³ quiáh¹ lín³² tsí³; hi³ ñí¹con² ma³ jan² né³, Jmí²chí³ hí³ bíh¹ siáh³ cue³² pí³ hi³ tin² hléh³² la³juah²¹ dúh¹ tsá² ñí² tsá² lieih²¹ cu³tí³. 9 Hnga² Jmí²chí³ hí³ bíh¹ siáh³ jmu² hi³ zian² tsá² tin² cha³² cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³², hi³ ma³ jan² né³ hiáuh²³ pí³ hi³ lí¹³ jmah³ tsá² tsáun¹. 10 Ma³ jan² tsáu² hiáuh²³ siáh³ pí³ hi³ lí¹³ jmu³ hua³jueh³², hi³ ma³ jan² né³ hiáuh²³ pí³ hi³ lí¹³ hléh³² jái¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ tsí³. Ma³ jan² tsáu² hiáuh²³ pí³ hi³ tin² chu³ ñih³ he³ ñí¹ jmí²chí³ ná¹quian³² ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu², ní¹juáh³ Jmí²chí³ Chun¹ ho³ jmí²chí³ hláinh¹. Zian² siáh³ tsá² hiáuh²³ pí³ hi³ lí¹³ hléh³² hliáun³ ñí¹ jú¹jma²; hi³ ca³li³í¹ zian² siáh³ tsá² hiáuh²³ pí³ hi³ lí¹³ zái³² jái¹³ hi³ má²lí²hléh³² jáun² tsá² jan² hí³. 11 Ti³la³ la³jí³² bíh¹ hi³ ní², jmu² jan² tán¹ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹, Tsá² tsóh²³ ma³ quin³² ma³ caun³² pí³ ñí¹con² tsáu² la³ cun³ hi³ hnió³ hnga².

La³jái³² bíh¹ dí² ná¹lái³ la³jmí¹ lí³ ñí¹ pih²¹ ñí¹ siún¹ quioh²¹ jan² tsáu²

12 Hi³ jáun² né³, hliáun³ bíh¹ ñí¹ pih²¹ ñí¹ siún¹ zia³² quioh²¹ jan² tsáu², hi³ uá¹jinh¹ hliáun³ hi³ pih²¹ hi³ siún¹ jáun², ti³la³ jan² tsáu² bíh¹ lí³ cun³ ñí¹ la³jí³² hi³ jáun². Ja³bí¹ la³ ní² uá²jai³² lí³ quioh²¹ Cristo. 13 Quí¹ la³ cun³ jmí¹ cáun³ dí² jáun² jmái² cun³quionh³ Jmí²chí³ Chun¹, ca³la³ jái³² bíh¹ dí² ca³lan³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu². Jáun² la³jái³² dí² má²ná¹lái³ la³juah²¹ dúh¹ ñí¹ pih²¹ ñí¹ siún¹ quioh²¹ Cristo, uá¹ hi³ tsá² *judíos ho³lá²dá² *tsá²cá²jo²¹, uá¹ hi³ *tsá² má²dí¹hlánh¹ uá¹ hi³ tsá² zian² hi³ ca³tin¹ hnga²; quí¹ jan² tán¹ Jmí²chí³ hí³ bíh¹ má²ca³hen¹³ dí² la³jái³². 14 Né³² né³, jun³juáh¹³ cá² ñí¹ yáh³ hi³ lín³ tsú² tá¹ jan², quí¹ hliáun³ lín³² bíh¹ ñí¹ pih²¹ ñí¹ siún¹ quioh²¹ tsáu² zia³² hi³ jmu² ma³ quin³² ta²¹. 15 Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ ta³ tsú² juáh³ la³ lá²: “Jun³juáh¹³ cuo² yáh³ tsú² lín³ jná¹³, hi³ jáun² tiá² lín³ yáh³ jná¹³ cáun² hi³ ca³tin¹ tsáu²”, ¿hí¹ cun³quionh³ hi³ má²lí²juáh³ la³ ní² ta³ tsú², lí¹³ hi³ tiú²uú² chí¹hma² quioh²¹ tsú²? ¡Tiá² jáun² yáh³! 16 Ho³ ní¹juáh³ cuá¹ tsú² siáh³ ca³juáh³ la³ lá²: “Tiá² mí¹ñí¹ tsú² lín³ yáh³ jná¹³, hi³ jáun² tiá² lín³ yáh³ jná¹³ cáun² hi³ quioh²¹ jan² tsáu²”; ti³la³ ¿hí¹ cun³quionh³ hi³hliá² má²lí²juáh³ la³ ní² siáh³ cuá¹ tsú², tiú²uú² la³ chí¹hma² quioh²¹ tsá² hí³? 17 Quí¹ sá¹jmí¹ tá¹ jan² dí² lí³ jmáh³la³ mí¹ñí¹ dúh¹, hi³ jáun² ¿he³ bí¹ lánh³ rón³² jmí¹ lí¹³ nái¹³ dí²? Ho³ sá¹jmí¹ tá¹ jan² dí² lí³ jmáh³la³ cuá¹, ¿he³ bí¹ lánh³ rón³² jmí¹ lí¹³ jmáh¹³ dí²? 18 Ti³la³ Dió³² má¹ná¹, ca³jmú³ hi³ ma³ quin³² ma³ caun³² hi³ pih²¹ hi³ siún¹ quiú¹³ dí² ná¹tsi²¹ la³ cun³ ñí¹ ca³ti²¹, la³ cun³ rón³² ñí¹ ca³li³hnió³ hnga² Dió³² jmu³. 19 Quí¹ sá¹jmí¹ tá¹ jan² tsú² lí³ cá² ñí¹ dúh¹, hi³ jáun² hí¹juáh³ tiú²uú² jmí¹ lin¹ yáh³ hi³ tsáu² tsú². 20 Hi³ jáun² la³ cun³ lí³ jáun² má¹na²¹, uá¹jinh¹ zia³² hliáun³ ñí¹ pih²¹ ñí¹ siún¹ quioh²¹ tsú², jan² tsáu² bíh¹ lí³ la³ cun³ ñí¹ ji³li³² hi³ jáun².

21 Quí¹ mí¹ñí¹ tsú² tiá² lí¹³ yáh³ záih³² cuo² tsú² la³ lá²: “Tiá² lin¹ hniah³ yáh³ hnú² ñí¹con² jná¹³”; hi³ sa³jun³ chí¹ tsú² lí¹³ záih³² ta³ tsú² la³ lá²: “Tiá² lin¹ li³hniah²³ yáh³ hnoh² ñí¹con² jná¹³”. 22 Quí¹ ñí¹ láih²³ dí² hi³ jlánh¹ bíh¹ háinh¹³ tsáunh¹ quiú¹³ dí², ñí¹ jáun² bíh¹ ti³ jlánh¹ bí¹ lí²hniáuh³²; 23 hi³ ñí¹ tiá² nga³ ti³² tsí³ dí² né³, ñí¹ jáun² bíh¹ ti³ jlánh¹ re² jmu³² dí² hua³hí¹³. Hi³ ní¹juáh³ ñí¹ láih²³ dí² hi³ tiá² re² jniá³ quiú¹³ dí² né³, ñí¹ jáun² bíh¹ ti³ jlánh¹ jlí²³ dí², 24 cáun² hi³ tiá² lin¹ jmu³² dí² ñí¹con² li³ua³ cáun² hi³ láih²³ dí² hi³ chú³² jniá³ quiú¹³. La³ ní² bíh¹ ca³jmú³ Dió³² hi³ ñí¹ pih²¹ ñí¹ siún¹ ñí¹ tiá² nga³ je²³ dí² quiú¹³, ti³ jlánh¹ bíh¹ ma³quien¹³ dí² má¹li³² jáun². 25 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, tiá² zia³² yáh³ jái¹³ hi³ ma³zian³² hi³ pih²¹ hi³ siún¹ jáun² ñí¹con² hi³ cáun² hi³ cáun², ti³la³ ma³ quin³² ma³ caun³² hi³ jáun² má¹na²¹, jmu² bíh¹ zian² hi³ ca³tin¹ rainh²¹. 26 Cun³ ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, ní¹juáh³ cáun² ñí¹ uóu²¹ quioh²¹ tsú², la³jí³² bíh¹ hi³ ñí¹ hná¹ ní² má²tso² uá²jai³² tsí³; hi³ ní¹juáh³ cáun² ñí¹ pih²¹ quioh²¹ tsú² jlánh¹ ca³li³ quien², hi³ jáun² la³jí³² bíh¹ siáh³ ñí¹ hná¹ ní² má²hiún² uá²jai³² tsí³.

27 Jáun² né³, ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ hnoh² ná¹lín³ náh² ñí¹ pih²¹ ñí¹ siún¹ la³ jáun² quioh²¹ Cristo. 28 La³ jáun² bíh¹ lí³, hi³ jáun² ma³ quin³² ma³ jan³² tsá² lín³ cuáh³² má²ca³cué³ Dió³² ma³ cáun² ta²¹ hi³ lí¹³ jmu³ tsú². La³ñí¹ la³ján³ zian² tsá² ná¹lín³ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³²; ñí¹ má²tun³ né³, zian² tsá² ná¹lín³ *ti³² jë¹ Dió³²; ñí¹ má²hni³² né³ zian² tsá² ná¹lín³ ti³² tsá² má²tin² tsáu². Ñí¹ hná¹ ní² né³ zian² siáh³ tsá² má²quian³² pí³ hi³ jmu² hua³jueh³², tsá² jmah²³ tsá² tsáun¹, tsá² má²hon³ tsáu² siáh³, tsá² quian³² ñí¹ jui³² quioh²¹ cuáh³²; hi³ má¹li³² jáun² né³, zian² tsá² hiáuh²³ pí³ hi³ hléh³² jú¹jma² siáh³ ní² siáh³. 29 Jáun² né³, ¿hí¹ la³jín³² tsú² ná¹lín³ ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³² dúh¹? ¿Hí¹ la³jín³² tsáu² ná¹lín³ ti³² jë¹ Dió³²? ¿Hí¹ la³jín³² ná¹lín³ ti³² tsá² má²tin² tsáu²? Ho³ ¿hí¹ la³jín³² tsáu² quian³² pí³ hi³ jmu² hua³jueh³²? 30 ¿Hí¹ la³jín³² tsáu² hiáuh²³ pí³ hi³ jmah³ tsá² tsáun¹? ¿Hí¹ la³jín³² quian³² pí³ hi³ hléh³² jú¹jma² siáh³? ¿Hí¹ la³jín³² tsáu² quian³²

pí³ hi³ zaɨ³² jáɨ¹³ quioh²¹ tsá² má²lí²hléh³² jáun² jú¹jma² siáh³ dúh¹? ¡Tiá² jáun² yáh³! 31 Ti³la³ hnoh² hniáuh³² jmúh¹³ dí¹quian¹ bíh¹ hi³ hián¹³ náh² hi³ jlánh¹ bíh¹ chu²¹ hi³ cué³² Dió³².

Ti³la³ ñí¹ ca³la³ jí³² hi³ ní² né³, zia³² bíh¹ cónh³í¹ cáun² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² hi³ hnó³² jná¹³ híe¹³ ñí¹ hná¹ lá².

13

Hi³ hnáu³ tsú²

1 La³ lá² lí³, ní¹juáh³ ñí¹con² jná¹³ la³ zia³² pí³ hi³ hléh²³ hliáun³ ñí¹ jú¹jma² quioh²¹ tsá²mi³cuóun² la³ má²quionh³ ji³ jë¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² siáh³, ti³la³ ní¹juáh³ tiá² hin² la³ hno³ yáh³ jná¹³ má¹li³² jáun², jáun² la³ jáun² má²lin¹ hi³ lín³ jná¹³ la³jmí¹ lí³ cáun² tsí¹ cú¹jen² hi³ lí¹ quí¹ lí¹ hín¹ pa³i³jua³ bíh¹, ho³lá²dá² cáun² tsí¹ mí¹ñí² chéin³ hi³ lí¹ hín¹ cú²pá¹ cú²chánh¹. 2 Hi³ ní¹juáh³ jná¹³ la³ lín³ ná¹ *ti³² jë¹ Dió³², ho³ ní¹juáh³ cuo² ná¹ ca³la³ jí³² jú¹ ná¹hmá¹ ná¹jní¹ quioh²¹ Dió³² ji³ hi³ há² ngɨ²³ ná¹ ca³la³ jí³², ho³ ní¹juáh³ nio² siáh³ cáun² tsin³² ná¹ hi³ hí¹ ca³la³ ti³ lí¹³ quin¹³ jná¹³ cáun² máh³ ñí¹ zeh¹ hi³ zíh¹³ ná¹ ñí¹ siáh³, ti³la³ ní¹juáh³ tiá² hin² la³ hno³ yáh³ jná¹³ má¹li³² jáun², hi³ jáun² hí¹ cáun² yáh³ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹ jná¹³. 3 Hi³ uá¹jinh¹ tsoh²¹ jná¹³ ca³la³ jí³² hi³ zia³² quion²¹, ho³ uá¹jinh¹ hí¹ ca³la³ ti³ huen² jná¹³ ca³jɨenh²¹ hi³ cón³² ná¹ cáun² ja¹ sí², ti³la³ ní¹juáh³ tiá² hin² la³ hno³ yáh³ jná¹³ má¹li³² jáun², jáun² tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹ hí¹ cáun² yáh³ hi³ jmu² jná¹³ la³ jáun².

4 Ti³la³ ní¹juáh³ tsá² hnio³ tsáu² né³, tsá² la³ hí³ lín³ tsá² jmu² juenh² tsí³ bíh¹, tsá² ja³² miɨ³ tsí³, tsá² tiá² uóu³² tsí³, tsá² tiá² jmu² quien² hnga², sa³jun³ jmu² tsú² tonh². 5 Ja³bí¹ tsá² la³ hí³ tiá² tin² yáh³ jú¹ hlah³. Tiá² lín³ yáh³ tsú² jan² tsá² cáun² lí¹ hnió³ hi³ ma³hiún² tsí³ hnga², sa³jun³ lín³ tsú² jan² tsá² chéi³ tsí³, hi³ sa³jun³ nióh³² tsú² hua³hí¹³ ha³ cónh³ tí³ hi³ jmu² tsáu² ñí¹con². 6 Tsá² la³ hí³ tiá² má²hiún² yáh³ tsí³ ní¹juáh³ hi³ ca³quiúnh³² tsáu² hi³ hlah³, ti³la³ tsá² hí³ dá² lí²hiún² tsí³ ní¹juáh³ jú¹ tson² bíh¹ la³ ca³cah¹³ jmáɨ¹. 7 Tsá² hnio³ tsáu² né³, tiá² chú² tiá² ja³² yáh³ hi³ ca³tin¹ raɨnh²¹. La³ má²nio² jáun² bíh¹ cáun² tsí³ tsú² ñí¹con² raɨnh²¹, hi³ hen² siáh³ tsí³ tsú² ñí¹con² tsáu², ji³ hi³ tion² tsú² siáh³ tsí³ ji³li³².

8 Quí¹ hi³ hnáu³ tsú² tiá² tón³² jmáɨ¹ tsa³hín³ yáh³. Chau²¹ bíh¹ jmáɨ¹ táuh³ hi³ cue³² Dió³² jáɨ¹³ hñu³ tsí³ tsáu², sa³jun³ uú² hléh³² tsú² jú¹jma² siáh³ siáh³, hi³ sa³jun³ uú² li³ hniáuh³² hi³ há² ngɨ²³ lín³² tsú². 9 Quí¹ jun³ hi³ tán¹ hián² yáh³ la³ cun³ hi³ má²né¹ dí², sa³jun³ má²ca³cué³ Dió³² jáɨ¹³ hñu³ tsí³ tsáu² la³ hia³ la³ táuh³; 10 ti³la³ ní¹ má¹cá²chó³² hi³ hú¹tá¹ tán¹ hián² cu³tí¹³ má¹ná¹, jáun² lí¹ yéin²¹ bíh¹ la³jí³² hi³ tiá² tán¹ tiá² hián².

11 Jmí¹ míh² jná¹³ jmí¹ hléh²³ la³ qui³ hleh³² jan² tsá¹míh¹, hi³ jmí¹ cháunh²³ siáh³ chin³² ná¹ la³ cun³ qui³ jmu² jan² tsá¹míh¹, ji³ hi³ jmí¹ hnauh³² jná¹³ siáh³ tsin³² la³ cun³ qui³ jmu² jan² tsá¹míh¹; ti³la³ jmí¹ ca³li³hún¹ tsin³² jná¹³ má¹ná¹, ti³ có³² bíh¹ ca³quin³ la³ cun³ hi³ jmí¹ jmu² jná¹³ jáun² jmí¹ míh² ná¹. 12 La³ ní² bíh¹ lí³ quiú¹³ dí² ta³né³², hi³ tiá² re² má²hún¹ yáh³ tsí³ dí² hi³ ca³tin¹ Dió³². Néh³² jnoh¹ ñí¹ tsú² sáh³ lí¹ ná¹juá¹³ la³jmí¹ jniá³ ñí¹ tsú² cun³quionh³ cáun² tsí¹ cú¹jen² zín³ bíh¹; ti³la³ má¹jáun² né³, má²neh²¹ dí² tsú² hú¹tá¹ ná¹jéinh³ ñí¹ bíh¹ dí². Ta³né³² dá² má²cuóun³² jná¹³ Dió³² ma³ pih²¹ bíh¹, ti³la³ má¹jáun² bíh¹ li³ cuóun³² jná¹³ tsú² cun³ tán¹ cun³ hián² cu³tí¹³, la³jmí¹ cuóu³² jná¹³ jáun² hnga² Dió³².

13 Hi³ jáun² hnɨ³² ñí¹ zia³² hi³ lɨ³ quien² la³ má²quien² jáun²: hi³ nio² cáun² tsí³ tsú², hi³ hen² tsí³ tsú², ji³ hi³ hnáu³ tsú² ní² siáh³; ti³la³ la³ cun³ hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² ñí¹ hi³ hnɨ³² ní², hi³ hnáu³ bíh¹ tsú².

14

Zia³² cónh³í¹ ca³lá² jáɨ¹³ ca³ti²¹ pí³ hi³ cue³² Jmí²chí³ Chun¹

1 Hi³ jáun² né³, jmu³ náh² pí³ la³jonh³ jmí¹ honh² hi³ má¹hnáu³ náh². Hi³ ja³bí¹ hniáuh³² jmúh¹³ náh² siáh³ hi³ dí¹quiaunh²¹ lín²¹ honh² hi³ hián¹³ náh² cáun² pí³ ñí¹con² Dió³²; hi³ la³ñí¹ la³ján³ né³ hniáuh³² hen² honh² náh² hi³ lí¹³ ngáɨ¹ náh² ñí¹con² tsáu² jáɨ¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ honh² bí¹ náh². 2 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² quian³² pí³ hi³ hleh³² jú¹jma² hi³ hí¹ hnga² tiá² cuoh², hi³ liéinh³² Dió³² bíh¹ tsú² jaun³², jun³juáh¹³ hi³ liéinh³² tsá²mi³cuóun² yáh³ tsú², quí¹ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ngɨ²³ jáɨ¹³ jáun². Tsá² hí³ dá² hleh³² jú¹ ná¹hmá¹ ná¹jní¹ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹. 3 Ti³la³ tsá² hleh³² hí³ jáɨ¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ tsí³ má¹ná¹, liéinh³² tsú² tsá²mi³cuóun² raɨnh²¹ bíh¹, hi³ jmu² tsú² hi³ tsá² hí³ li³ pin³ tsí³ ñí¹con² Dió³², hi³ cha³² tsú² siáh³ tiá³ tsí³ tsá² hí³, ji³ hi³ jmouh³² tsú² siáh³ tsí³ tsú². 4 Jáun² né³, tsá² hleh³² jú¹jma² siáh³ jmu² hi³ li³ pin³ tsí³ hnga² bíh¹ ñí¹con² Dió³²; ti³la³ tsá² ngaɨ³² jáɨ¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ tsí³ né³, jmu² hi³ li³ pin³ tsí³ tsá² cuáh³² bíh¹.

5 Jná¹³ jmí¹ hiún² tsin³² sá¹jmí¹ la³jín³² hnoh² lí¹³ hléh¹³ náh² jú¹jma² siáh³; ti³la³ ti³ jlánh¹ bí¹ hen² tsin³² jná¹³ hi³ hián¹³ náh² pí³ hi³ lí¹³ hléh¹³ náh² jáɨ¹³ hi³ cue³²

Dió32 bíh1; quí1 ti3 jlánh1 bíh1 quien2 hi3 jmúh13 náh2 la3 ní2 la3 cónh3 bíh1 hi3 hléh13 náh2 jú1jma2 siáh3. Jí32la3 ti3 ní1juáh3 zian2 jan2 tsá2 má2hiauh32 pí3 hi3 zai32 jë1 tsá2 hleh32 hí3 jú1jma2 siáh3 bíh1, jáun2 bíh1 zia32 ñí1 lí13 jmu3 ta21 jë1 tsú2 hi3 li3 pin3 tsí3 tsá2 lín3 cuáh32. 6 Cun3ñí1 hi3 jáun2 bíh1 reh2, ní1juáh3 jná13 la3 ñí1jie1 ná1 hnoh2, hi3 ñí1lieh1 jná13 cun3quionh3 jú1jma2 siáh3, ha3 tiá2 lin1 ñí1 jmu3 ta21 hí1 cáun2 yáh3 quián13 hnoh2 lí13. Jí32la3 ti3 ní1juáh3 ñí1lieh1 jná13 hnoh2 cun3quionh3 jái13 hi3 jmí1 ná1hmá1 bíh1, hi3 má2hnió3 Dió32 hi3 li3 ñíh13 hnoh2, ho3 ní1juáh3 hi3 ca3jmú32 jná13 hi3 há1 ngi13 náh2 re2 jái13 quioh21 bíh1 tsú2, ho3lá2dá2 ní1juáh3 ca3hléh3 jná13 cáun2 jái13 hi3 cue32 Dió32 hñu3 tsin32, ho3lá2dá2 ní1juáh3 zia32 cáun2 jú1 tson2 hi3 lí13 má1ta13 jná13 hnoh2.

7 Cuí1 jmú13 cáun2 jái13 hi3 ca3tin1 mí1ñí2 hi3 jmu2 tsú2 sun1, la3 cun3 hmá2 tá2 le2 ho3 tun32 pih21 hi3 cai32 tsú2; uá1jinh1 tiá2 jmí2chí3 hu21, ti3la3 cu3 jáun2 ní1juáh3 tiá2 la3 lin1 yáh3 re2 he3 lánh3 tsau32 sun1 hi3 ná1jmu2 tsú2, jáun2 he3 ya3 lánh3 rón32 lí13 li3 ñi32 tsáu2 hi3 he3 ñí1 sun1 ná1jmu2 tsú2. 8 Hi3 ní1juáh3 jmí1 jmu2 tsú2 hniéi2 né3, ní1juáh3 tiá2 la3 jmu2 yáh3 tsú2 na21 lín21 mah1 quioh21 mí1ñí2 ní1 má1ca3jie3, hi3 jáun2 hí1 jan2 yáh3 tiá2 hin2 jmu3 hua3jan21 hi3 tsa3táunh1 ñí1 hniéi2. 9 La3 jáun2 bíh1 lí23 siáh3 ñí1con2 hnoh2: Ní1juáh3 tiá2 hléh13 yáh3 hnoh2 jái13 hi3 li3 ngi13 tsáu2, ¿ha3 bí1 lánh3 rón32 lí13 li3 ñi32 tsú2 jái13 hi3 ná1hléh1 hnoh2 jáun2? ¡La3jmí1 lín3 jan2 tsá2 lí1 hlí2 lí1 liéih23 hnga2 bíh1 má2lín3 hnoh2 ní1juáh3 la3 jáun2! 10 Tson2 bíh1 zia32 hliáun3 ñí1 jú1jma2 hngá1máh3 lá2, hi3 la3jí32 hi3 jáun2 cun3 zia32 hi3 hnió3 juáh3 bíh1. 11 Ti3la3 ní1juáh3 tiá2 la3 ngi23 yáh3 jná13 jú1jma2 hi3 liéih32 jáun2 tsáu2 né3, hi3 jáun2 jan2 tsá2 hué32 siáh3 bíh1 jná13 hi3 ca3tin1 tsá2 hí3, hi3 tsá2 hí3 né3 lín3 siáh3 jan2 tsá2 hué32 siáh3 hi3 ca3tin1 jná13 uá2jai32. 12 Hi3 jáun2 cun3ñí1 hi3 hnoh2 jlánh1 má2ná1hniá1 náh2 hi3 héih1 náh2 pí3 ñí1con2 Jmí2chí3 Chun1, jáun2 ñí1 ca3la3 jí32 né3, jmu3 náh2 tion3 hi3 héih1 náh2 hi3 lí13 li3 jmu3 ta21 hi3 li3 pin3 tsí3 tsá2 lín3 cuáh32 ñí1 hná1 ní2.

13 Hi3 jáun2 né3, ní1juáh3 tsá2 hleh32 jú1jma2 siáh3, hniáuh32 bíh1 mí32 tsú2 ñí1con2 Dió32 hi3 lí13 hiáuh13 uá2jai32 pí3 hi3 zái32 jái13 hi3 hleh32 jáun2. 14 Quí1 ní1juáh3 hi3 lienh1 jná13 Dió32 cun3quionh3 jú1jma2 siáh3, tson2 bíh1 hi3 jná13 dí1lienh1 Dió32 cun3quionh3 jmí2chí3 quion21 bíh1, ti3la3 jun3 hi3 jáun2 yáh3 ngi23 jná13 huen2. 15 Cun3ñí1 hi3 jáun2 né3, jná13 len3 hi3 ti3 jlánh1 bíh1 quien2 ní1juáh3 hi3 ngi23 jná13 jái13 hi3 lienh1 jná13 Dió32 ní1 má1ti3 ñí1 lienh1 jná13 tsú2 cun3quionh3 jmí2chí3 quion21, hi3 ti3 jlánh1 bíh1 quien2 siáh3 ní1juáh3 hi3 ngi23 jná13 sun1 hi3 híe13 ná1 ní1 má1ti3 ñí1 híe13 ná1 ñí1con2 Dió32 cun3quionh3 jmí2chí3 quion21. 16 Quí1 ní1juáh3 hnú2 dí1ma3tsú1 ma3jonh21 Dió32 cun3quionh3 jmáh3la3 jmí2chí3 quián13, jáun2 tsá2 cá2tsáun1 tsá2 ná1nái32 jáun2 tiá2 lí13 yáh3 hi3 tsa3hlió3 hná1 jáun2 hi3 cuéh32 tiá1hmah1 Dió32 quiúnh1 hnú2, quí1 tiá2 ngi23 yáh3 tsú2 he3 dá2 jaun32 dí1hléh1 hnú2. 17 Ho3 sa3 re2 lín32 bíh1 dí1lienh1 hnú2 Dió32 hi3 dí1cueh32 nú2 tsú2 tiá1hmah1, ti3la3 má1li32 jáun2 né3 tsá2 jan2 tiá2 li3 pin3 yáh3 tsí3. 18 Jná13 cue2 tiá1hmah1 Dió32 quí1 cun3ñí1 hi3 ti3 jlánh1 bíh1 quion1 jná13 pí3 hi3 hléh13 jú1jma2 siáh3 la3 cónh3 bíh1 ca3la3 jín32 hnoh2. 19 Ti3la3 ní1juáh3 jmí1 zenh2 jná13 ja1 ñí1 ná1ngih32 tsá2 lín3 cuáh32 má1ná1, ti3 jlánh1 bíh1 hnó32 jná13 hi3 má1tin13 tsá2 siánh3 cun3quionh3 hñá3 jon1 jái13 hi3 lí13 ngi13 tsú2, la3 cónh3 bíh1 hi3 jmí1 hléh13 ná1 quia3 mei21 jon1 jú1jma2 hí1juáh3 huen2 ná1 tiá2 cuo2.

20 Reh2, ha3 lí2 cuí1 cháunh13 chinh32 náh2 la3 cun3 qui3 cháunh23 chí1 tsá1míh1. Jmu3 náh2 hi3 lín3 náh2 la3jmí1 lín3 tsá1míh1 hi3 ca3ti21 hi3 hlah3 bíh1; ti3la3 ní1 má1ca3ti3 ñí1 cháunh13 chinh32 náh2 má1ná1, cuí1 cháunh13 chinh32 náh2 la3 cun3 qui3 cháunh23 chí1 jan2 tsá2 má2hún1 tsí3. 21 Quí1 ñí1 Sí2 quioh21 Dió32 rá1juáh3: “Juo13 dí2 juáh3 la3 lá2: Lienh1 jná13 tsá2 hué32 lá2 cun3quionh3 jú1jma2 siáh3; cun3quionh3 jë1 tsá2 hué32 siáh3 bíh1 lienh1 jná13 tsú2, ti3la3 sa3jun3 la3 jáun2 yáh3 ne3 tsú2 má1ná1”. 22 Hi3 jáun2 né3, hi3 hleh32 tsú2 jáun2 cun3quionh3 cáun2 jú1jma2 siáh3 lí3 cáun2 li21 hi3 jáun2 lí13 li3jnia2 hin2 tsánh2 tiá2 má2taunh32 ta21 bíh1, jun3juáh13 hi3 li3 lin1 hin2 tsánh2 má2taunh32 ta21 yáh3. Ti3la3 ní1juáh3 ca3hléh3 jan2 tsá2 quian32 pí3 hi3 hleh32 jái13 hi3 cue32 Dió32 hñu3 tsí3 né3, jáun2 jái13 jáun2 lí3 cáun2 li21 hi3 lí13 li3jnia2 hin2 tsánh2 má2taunh32 ta21 bíh1, jun3juáh13 hi3 li3 lin1 hin2 tsánh2 tiá2 ta21 má2taunh32 yáh3. 23 Jáun2 né3, ní1juáh3 má2ná1ngih32 la3jín32 tsá2 lín3 cuáh32, hi3 ní1juáh3 la3jín32 la3 ná1hleh32 jú1jma2 siáh3, hi3 tá1la3 jáun2 né3 chá1táunh1 ma3 jan2 tsá2 tiá2 má2ñi32, ho3lá2dá2 tsá2 tiá2 ta21 haih21, ¿tiá1 juáh3 tsá2 hí3 má1li32 jáun2 hi3 má2ca3ngáu2 bíh1 hnoh2? 24 Ti3la3 ní1juáh3 la3jín32 bíh1 hnoh2 la3 ná1ngái1 náh2 jái13 hi3 cue32 Dió32 hñu3 honh2, hi3 tá1la3 jáun2 né3 chá1táunh1 ma3 jan2 tsá2 tiá2 má2jmí1 má2tsí3, ho3lá2dá2 tsá2 tiá2 ta21 haih21, jáun2 tsá2 hí3 né3 li3tsin2 hi3 tson2 bíh1 ná1ren2 tso3, quí1 hmóu32 bíh1 tsú2 li3tsin2 lánh3 lí3 tsí3 ní1 má1ca3nái32 la3jí32 jái13

hi³ ná¹juáh²³ hnoh² jáun². 25 Cun³quionh³ la³ jáun² bíh¹ lí¹³ chu³ jñéih³ la³jí³² la³ cun³ hi³ ná¹hmá¹ hñu³ tsí³ tsú², hi³ jáun² ca³la³ hi³ cuá¹hin³ bíh¹ tsú² ma³tsu³ ma³jónh³² Dió³² hi³ juáh³ hi³ tson² bíh¹ cu³tí³ la³ zenh² Dió³² ja¹ quián¹³ hnoh².

Ní¹ má¹ca³ngɨh³² náh², jmu³ náh² re² tɨn² la³jí³² hi³ jmúh¹³

26 Jáun² né³ reh², ní¹ má¹ca³cuú² ca³ngɨh³² hnoh², zian² ma³ jan² hnoh² ná¹quiánh¹ sun¹ hi³ lí³ jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³², ho³ hi³ má¹tɨn¹³ náh² tsáu², ho³ cáun² hi³ ñíh¹ náh² hi³ má²ca³híe³ Dió³², ho³ cáun² jáɨ¹³ hi³ hléh¹³ náh² cun³quionh³ jú¹jma² siáh³, ho³lá²dá² hi³ záɨh¹³ náh² jáɨ¹³ jáun². Re² bíh¹, tɨ³la³ cuí¹ lɨ³ zia³² ñí¹ jmu³ ta²¹ la³jí³² hi³ jáun² hi³ lɨ³ pin³ tsí³ tsá² lín³ cuáh³². 27 Ní¹juáh³ jmí¹ zian² tsá² hléh³² jú¹jma² siáh³, cuí¹ hleh²¹ gon³ ho³ gáun³ tsáu² ní¹juáh³ hi³ jlánh¹ juóun³²; tɨ³la³ ma³ quin³² ma³ jan³² má¹ná¹. Ja³bí¹ hniáuh³² zian² siáh³ jan² tsá² záɨ³² jáɨ¹³ hi³ hleh³² tsú² jáun². 28 Tɨ³la³ ní¹juáh³ ja¹ ñí¹ ná¹ngɨh³² náh² tiá² la³ zian² yáh³ tsá² má²hiauh³² pí³ hi³ lí¹³ záɨ³² jáɨ¹³ jáun², cun³tsa³² tí³ ta²¹ hí¹ jan² tiá² hin² hléh³² bíh¹ cú²jueh³² jú¹jma² hi³ hí¹juáh³ hnga² tsú² tiá² cuoh². Tɨ³ re² bíh¹ ma³ quin³² ma³ jan³² cuí¹ juónh¹³ cú²jueh³² quionh³ Dió³², jɨ³ quionh³ jmí¹ tsí³ hnga². 29 La³ ní² bíh¹ siáh³ ní¹juáh³ ní¹ má¹tɨ³ ñí¹ hléh²¹ *tɨ³² jë¹ Dió³² jáɨ¹³ hi³ má²lí²cué³² Dió³² hñu³ tsí³, cuí¹ hleh²¹ tsú² cun³ gon³ ho³ gáun³, hi³ tsá² ñí¹ hná¹ jáun² né³, cuí¹ ná¹cán²³ re² hua³hí¹³ la³jí³² jáɨ¹³ hi³ juáh³ tsú² jáun². 30 Jáun² né³, ní¹juáh³ Dió³² la³ jmu² hi³ zia³² cáun² hi³ lí²ñi³² jan² tsáu² ñí¹ cuá¹tón²¹ jáun², hi³ jáun² tsá² dí¹hleh³² hí³ cuí¹ tunh¹³ tín² jë¹. 31 Hi³ jáun² la³ ní² bíh¹ lí¹³ hi³ la³jíñ³² hnoh² lí¹³ hléh¹³ náh² ma³ quin³² ma³ jan³² la³ cun³ jáɨ¹³ hi³ má²hian² náh² ñí¹con² Dió³², hi³ jáun² la³jín³² tsáu² lí¹³ lɨ³ tɨn² jɨ³ hi³ niau²¹ siáh³ tiá³ tsí³. 32 Quí¹ hmóu³² bíh¹ tsá² ná¹lín³ hí³ *tɨ³² jë¹ Dió³² hniáuh³² jmu³ héih³² ñí¹con² jmí²chí³ quioh²¹, 33 quí¹ Dió³² dá² jun³juáh¹³ jan² Dió³² Tsá² jmu² hi³ tiáunh¹ tsáu² tiá³ siaun³² yáh³, quí¹ Dió³² dá² tɨ³ jmu² hi³ tiauh² dí² re² tɨn² bíh¹.

Né³² né³, la³ cun³ qui³ ná¹ngɨ²³ la³jín³² tsá² joh¹ Dió³² la³ tán¹ ñí¹ ná¹ngɨh³² tsú², 34 tsá²mɨ³ hniáuh³² tionh² ta³máɨh³ bíh¹ ja¹ ñí¹ ná¹ngɨh³² tsá² lín³ cuáh³². Ha³ tiá² jáɨ¹³ zia³² yáh³ hi³ cáun² lí¹ hléh²¹ tsú² ta³ lɨn²¹, hniáuh³² bíh¹ ma³quien² tsá²mɨ³ ñí²cuo² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ liej²¹ quioh²¹ Dió³². 35 Jáun² ní¹juáh³ hnió³ tsá²mɨ³ hi³ lɨ³ ñi³² cáun² jáɨ¹³, hniáuh³² ngáɨh³² tsú² tsá²ñuh² ñí²cuo² bíh¹ ní¹ má¹cá²chánh³² hñú¹³; quí¹ tiá² re² jniá³ yáh³ hi³ tsá²mɨ³ hléh³² ja¹ ñí¹ ná¹ngɨh³² tsá² lín³ cuáh³².

36 Hniáuh³² cháu¹ hnoh² honh² hi³ jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³² tiá² ca³lɨ³liau³ yáh³ ja¹ quián¹³ hnoh², hi³ sa³jun³ ñí¹con² jmáh³la³ hnoh² yáh³ siáh³ má²cá²chó³² jáɨ¹³. 37 Ní¹juáh³ zian² tsá² lín²³ hi³ lín³ tɨ³² jë¹ Dió³², ho³lá²dá² lín²³ tsú² hi³ quian³² cáun² pí³ hi³ má²ca³cué³ Jmí²chí³ Chun¹, hniáuh³² bíh¹ ma³tson² tsú² hi³ sí² hi³ cuá¹jmu² jná¹³ lá² ñí¹con² hnoh², cáun² héih³² quioh²¹ Tɨ³² Juo¹³ bíh¹ dí² la³². 38 Tɨ³la³ ní¹juáh³ tsá² tiá² ta²¹ haih²¹ jáɨ¹³ lá² né³, hí¹juáh³ tiá² hniáuh³² yáh³ hi³ tanh¹³ tsú² ta²¹ tsá² la³ hí³.

39 Jáun² né³ reh², chú³² jmúh¹³ náh² hniá¹ hi³ cué³² Dió³² jáɨ¹³ hñu³ honh² náh² hi³ jáun² lí¹³ hléh¹³ náh², ti³la³ ha³ lí² quí² lí² jna³ náh² ñí¹con² tsá² má²hiauh³² pí³ hi³ hléh³² ju¹jma² siáh³ má¹ná¹. 40 Hi³ jáun² la³jí³² hi³ jmuh³² náh² né³, jmu³ náh² re² tɨn² lín³², hi³ ca³la³ hi³ ja³² re² he² hná¹.

15

Jmí¹ ca³jenh¹³ Cristo

1 Né³² né³ reh², hnó³² jná¹³ hi³ cháu¹ náh² honh² jú¹ chú³² hi³ má²ca³hléh³ jná¹³ jáun² ñí¹con² hnoh². Jú¹ chú³² jáun² né³ ca³heh³ bíh¹ hnoh² jmí¹ ca³niéih² náh², hi³ jáun² la³ má²zian² jáun² bí¹ náh² hi³ nio² tiá³ honh² ñí¹con² jú¹ chú³² jáun². 2 Hi³ cun³quionh³ jú¹ chú³² jáun² bíh¹ siáh³ má²ná¹liáun¹ hnoh² ní¹juáh³ hi³ la³ má²ná¹ziánh¹ jáun² náh² tiá³ jáɨ¹³ hi³ ca³híe³ jná¹³ jáun². Jí³²la³ ti³ ní¹juáh³ cáun² lí¹ táunh²³ náh² ta²¹ ta³ lɨn²¹ bíh¹, jáun² bíh¹ tiá² lin¹ ñí¹ li³quien².

3 La³ cun³ la³jí³² jáɨ¹³ hi³ ca³lɨ³ tɨn² jná¹³ jáun² huen², jɨ³lɨ³² bíh¹ jáɨ¹³ jáun² ca³híe³ jná¹³ siáh³ hnoh². Hi³ ja¹ la³jí³² hi³ jáun² zia³² cáun² jáɨ¹³ hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² hi³ juáh³ la³ lá²: Cristo ca³jun³ hi³ ca³tɨ²¹ tso³ quiú¹³ dí², la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí²; 4 hi³ ja³haun³ tsú² siáh³, hi³ jáun² ñí¹ má²cá²hní² jmáɨ¹ jáun² né³ ca³jenh¹³ tsú² já¹ hla¹, la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí². 5 Jmí¹ lɨ²¹ jáun² né³ ca³ma³jnia³² tsú² ñí¹con² Pé¹, hi³ jmí¹ lí¹cáɨn² pih²¹ jáun² né³ ca³ma³jnia³² tsú² siáh³ ñí¹con² tán¹ quian³tun³. 6 Jmí¹ lí¹cáɨn² jáun² siáh³ ca³ma³jnia³² tsú² ñí¹con² lí³ hñá³ nio² hña³láun³ tsá² reh² dí² cun³ jéin³² la³ lá². Hi³ uá¹jinh¹ má²cá²tsan³ ma³ jan² tsá² hí³ ta³né³², míh¹ tiá² ji³lin² tsá² hí³ zian² bíh¹. 7 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³ma³jnia³² tsú² ñí¹con² Jacobo, hi³ jmí¹ lɨ²¹ jáun² né³ ca³ma³jnia³² tsú² siáh³ ñí¹con² ca³la³ jín³² tɨ³² tsá² quian³² hí³ jë¹ Dió³².

8 Jmí¹ ca³táuh³ hi³ má²jnia³² tsú² jáun² ñí¹con² la³jín³² tsá² hí³ né³, jáun² ñí¹con²

jná[13] siáh[3] ca[3]ma[3]jnia[32] tsú[2]. Jáun[2] jná[13] bíh[1] jan[2] tsá[2] lín[3] ná[1] la[3]jmí[1] lín[3] jan[2] dáin[2] hi[3] ca[3]li[3]zian[2] ta[3] má[2]ca[3]nga[2] jmái[1] quioh[21]. [9] Quí[1] jun[3] lin[1] tsáu[2] yáh[3] jná[13] la[3] cónh[3] bíh[1] *ti[32] tsá[2] quian[32] jë[1] Dió[32] ñí[1] hná[1] ní[2], ca[3]la[3] hí[1]juáh[3] tiá[2] ca[3]tin[1] yáh[3] jná[13] hi[3] té[3] tsáu[2] “ti[32] tsá[2] quian[32] jë[1] Dió[32]”, quí[1] jná[13] dá[2] jan[2] tsá[2] ca[3]jmú[32] ná[1] hian[2] tsin[32] ñí[1]con[2] tsá[2] ná[1]lín[3] cuáh[32] quioh[21] Dió[32] jmí[1]tin[2] bíh[1]. [10] Ti[3]la[3] lín[3] bíh[1] jná[13] la[3] cun[3] hi[3] lín[3] ná[1], quí[1] cun[3]ñí[1] hi[3] Dió[32] ca[3]ja[3] mií[3] tsí[3] ñí[1]con[2] jná[13]. Hi[3] jáun[2] mii[3] hi[3] ja[32] jáun[2] tsí[3] tsú[2] ñí[1]con[2] jná[13] tiá[2] lí[1] má[2]ca[3]há[2] ca[3]nga[2] yáh[3], quí[1] jná[13] bíh[1] ti[3] jlánh[1] má[2]cá[2]jmú[32] ta[21] la[3] cónh[3] bíh[1] tsá[2] ñí[1] hná[1] ní[2]; uá[1]jinh[1] jun[3]juáh[13] jná[13] yáh[3] tsá[2] má[2]cá[2]jmú[32], ti[3]la[3] hnga[2] bíh[1] Dió[32] Tsá[2] ja[32] mii[3] tsi[3] má[2]ca[3]ma[3]hau[3] jná[13]. [11] Ti[3]la[3] tiá[2] hi[3] jmu[2] hí[1] cáun[2] yáh[3] ní[1]juáh[3] jná[13] ho[3] tsá[2] hí[3] ca[3]nga[3] jú[1] chú[32] jáun[2] ñí[1]con[2] hnoh[2]; quí[1] ti[3]la[3] cáun[2] lá[2] bíh[1] jú[1] chú[32] hi[3] hléh[1] jnoh[1], hi[3] cáun[2] jái[13] lá[2] bíh[1] siáh[3] má[2]ca[3]tionh[2] hnoh[2] ta[21].

Jmái[1] hi[3] jenh[13] tsá[2] má[2]cá[2]tsan[3]

[12] Jáun[2] né[3], ní[1]juáh[3] jú[1] chú[32] hi[3] hléh[1] jnoh[1] juáh[3] hi[3] Cristo ca[3]jenh[13] ja[1] hla[1], ¿ha[3] bí[1] lánh[3] rón[32] zian[2] ma[3] jan[2] hnoh[2] hi[3] juánh[3] náh[2] hi[3] tiá[2] jenh[13] yáh[3] tsá[2] má[2]cá[2]tsan[3]? [13] Quí[1] sá[1]jmí[1] tiá[2] la[3] jenh[13] yáh[3] tsá[2] má[2]cá[2]tsan[3], jáun[2] sa[3]jun[3] la[3] ca[3]jenh[13] yáh[3] hnga[2] Cristo. [14] Hi[3] jáun[2] ní[1]juáh[3] tiá[2] la[3] ca[3]jenh[13] Cristo, jáun[2] jú[1] chú[32] hi[3] hléh[1] jnoh[1] tiá[2] lin[1] ñí[1] la[3] quien[2] hí[1] cáun[2] yáh[3], hi[3] sa[3]jun[3] la[3] quien[2] siáh[3] hi[3] táunh[23] náh[2] jáun[2] ta[21]. [15] Jáun[2] sá[1]jmí[1] la[3] ní[2] né[3], jnoh[1] bíh[1] má[2]lái[3] tsá[2] zih[32] jú[1] tí[1]jái[2] hi[3] ca[3]tin[1] Dió[32], quí[1] cun[3]ñí[1] hi[3] má[2]ca[3]juáh[13] jnoh[1] hi[3] Dió[32] ca[3]jmú[3] hi[3] ca[3]jenh[13] Cristo. Jáun[2] ní[1]juáh[3] tiá[2] la[3] tson[2] yáh[3] hi[3] jenh[13] tsá[2] má[2]cá[2]tsan[3], hi[3] jáun[2] tiá[2] la[3] tson[2] yáh[3] hi[3] Dió[32] ca[3]jmú[3] hi[3] ca[3]jenh[13] Cristo. [16] Quí[1] ní[1]juáh[3] tiá[2] la[3] jenh[13] yáh[3] tsá[2] má[2]cá[2]tsan[3], hi[3] jáun[2] sa[3]jun[3] la[3] ca[3]jenh[13] yáh[3] siáh[3] Cristo. [17] Hi[3] jáun[2] sá[1]jmí[1] tson[2] tiá[2] ca[3]jenh[13] Cristo dúh[1], jáun[2] tiá[2] lin[1] ñí[1] jmí[1] jmu[3] ta[21] hí[1] cáun[2] yáh[3] hi[3] má[2]táunh[23] jáun[2] hnoh[2] ta[21]; la[3] má[2]ná[1]ren[2] jáun[2] bíh[1] náh[2] tsáuh[3]. [18] Jáun[2] ní[1]juáh[3] la[3] ní[2] né[3], la[3] má[2]já[2]hín[3] bíh[1] tsá[2] má[2]cá[2]tsan[3] ta[3] má[2]tanh[2] ta[21] Cristo. [19] Ní[1]juáh[3] hi[3] ná[1]hen[2] jáun[2] tsí[3] dí[2] ñí[1]con[2] Cristo la[3] zia[32] ñí[1] jmu[3] ta[21] jmáh[3]la[3] tá[1]la[3] ziáun[2] dí[2] ñí[1] hué[21] lá[2] bíh[1], jáun[2] jnoh[1] bí[1] la[3] má[2]lái[3] tsá[2] jlánh[1] bíh[1] tsí[1]juí[3] la[3] cónh[3] bí[1] ñí[1] la[3]jín[32] tsá[2] ñí[1] hná[1] ní[2].

[20] Ti[3]la[3] la[3] cun[3] lí[3] hú[1]tá[1] jú[1] tson[2] má[1]ná[1], ca[3]jenh[13] bíh[1] Cristo ja[1] hla[1]; hi[3] jáun[2] la[3] ní[2] má[2]lí[2]lin[1] hi[3] ja[3]bí[1] hla[1] tsá[2] ñí[1] hná[1] ní[2] siáh[3] jenh[13] la[3]jmí[1] ca[3]jenh[13] hí[3] dí[2]. [21] Quí[1] la[3] lá[2] bíh[1] li[3]: Cun[3]ñí[1] hi[3] ca[3]ti[21] tsáu[13] jan[2] tsáu[2] bíh[1] ca[3]hi[3] hmú[32] ñí[1] hué[21] lá[2]; jáun[2] ja[3]bí[1] la[3] jáun[2] siáh[3] cun[3]ñí[1] hi[3] ca[3]tin[1] jan[2] tsáu[2] bíh[1] ca[3]li[3]liau[3] siáh[3] hi[3] jenh[13] tsá[2] má[2]cá[2]tsan[3]. [22] La[3] jáun[2] bíh[1] lí[3], hi[3] cun[3]ñí[1] hi[3] lín[3] tsáu[2] tsá[2] jón[2]zih[1] hla[1] Adán, jáun[2] la[3]jín[32] bíh[1] tsú[2] tsán[2]; ja[3]bí[1] la[3] jáun[2] la[3]jín[32] bíh[1] tsú[2] jenh[13] siáh[3] cun[3]ñí[1] hi[3] lín[3] tsú[2] tsá[2] joh[1] Cristo, hi[3] jáun[2] lí[13] zian[2] cáun[2] hi[3] hmai[21]. [23] Ti[3]la[3] ma[3] quin[32] ma[3] jan[32] má[1]na[21] la[3] cun[3] ñí[1] ca[3]tin[1] bíh[1]: Cristo bíh[1] Tsá[2] la[3]ñí[1] hi[3] lin[3] tsá[2] hmai[21] jmí[1] ca[3]jenh[13], hi[3] jáun[2] ní[1] má[1]ti[3] ñí[1] jaunh[21] tsú[2] né[3], lín[13] siáh[3] tsá[2] hmai[21] tsá[2] ñí[1] hná[1] ní[2] joh[1] tsú[2]. [24] Má[1]li[32] jáun[2] né[3], tsin[13] jmái[1] hi[3] má[2]tón[32], jmái[1] hi[3] táuh[3] la[3]jí[32], jmái[1] hi[3] hin[3] jáun[2] Cristo la[3]jín[32] tsá[2] ná[1]quien[2], tsá[2] ná[1]ho[2] ta[21], ji[3] tsá[2]cuú[2] tsá[2]chín[3] ní[2] siáh[3], jmái[1] hi[3] jíenh[32] jáun[2] Cristo ñí[1]con[2] Dió[32] Jméi[2] jái[13] hi[3] ho[2]. [25] Quí[1] cun[3] la[3] má[2]ho[2] jáun[2] bíh[1] Cristo jái[13], ca[3]la[3] ñí[1] cá[1]chó[21] jmái[1] hi[3] jmu[3] Dió[32] hi[3] chí[1]hánh[23] tsú[2] la[3]jín[32] tsá[2] jmu[2] hniéi[2] quionh[3] dí[2]; [26] hi[3] ñí[1] ca[3]táuh[3] né[3], tsa[3]hín[3] ji[3] hmú[32] uá[2]jai[32], tsá[2] cuá[1]hniei[21] hí[3] quionh[3] Dió[32]. [27] Quí[1] la[3] cun[3] rá[1]juáh[3] ñí[1] Sí[2], Dió[32] má[2]ca[3]jmú[3] hi[3] la[3]jí[32] hi[3] jáun[2] má[2]dí[1]chin[1] ta[3] bíh[1] Cristo. Ti[3]la[3] jái[13] hi[3] rá[1]juáh[3] jáun[2] hi[3] la[3]jí[32] bí[1] ta[3]no[1] jo[3]cuo[2] jo[3]ta[3] Cristo né[3], tiá[2] niéih[3] yáh[3] hi[3] ji[3] hnga[2] Dió[32] Tsá[2] ca[3]jmú[3] héih[32] jáun[2], ta[3]zanh[1] jo[3]cuo[2] Cristo. [28] Hi[3] jáun[2] né[3], ní[1] má[1]cá[2]chó[32] jmái[1] hi[3] la[3]jí[32] má[2]nio[2] jo[3]cuo[2] Cristo, jáun[2] má[1]jáun[2] má[2]chan[3] tsú[2] siáh[3] hnga[2] jo[3]cuo[2] Dió[32], Tsá[2] ca[3]chá[3] hí[3] la[3]jí[32] jo[3]cuo[2] tsú[2] la[3] jmí[1] ñí[1]. Hi[3] jáun[2] la[3] jáun[2] bíh[1] lí[13] hi[3] Dió[32] lín[3] Tsá[2] chín[1] ñí[1] ca[3]la[3] jí[32] hi[3] zia[32].

[29] Hi[3] ca[3]ti[21] jái[13] hi[3] jenh[13] tsú[2] jáun[2] né[3], zian[2] ma[3] jan[2] tsá[2] zaun[32] jmái[2] cun[3]ñí[1] hi[3] ca[3]tin[1] tsá[2] má[2]cá[2]tsan[3]. ¿He[3] láih[32] sa[3] la[3] ní[2] yáh[3] jmu[2] tsú[2]? Já[2] ní[1]juáh[3] tiá[2] la[3] jenh[13] yáh[3] tsá[2] má[2]cá[2]tsan[3], ¿he[3] ya[3] láih[32] zaun[32] tsú[2] jmái[2] hi[3] ca[3]tin[1] hla[1] hí[3]? [30] Hi[3] jnoh[1] siáh[3], ¿he[3] ya[3] láih[32] tauh[23] jnoh[1] ñí[1] háinh[13] jmái[1] ca[3]la[3] jí[32] ní[1]juáh[3] tiá[2] hin[2] la[3] jenh[13]? [31] Quí[1] la[3]jí[32] jmái[1] bíh[1] zenh[2] jná[13] ñí[1] hmú[21]; ma[3]tson[13] jná[13] jái[13] ní[2] reh[2] la[3]jmí[1] ma[3]tson[13] jná[13] hi[3] cu[3]tí[3] tsah[1] jná[13] hi[3] hnoh[2] ná[1]lín[3] náh[2] tsá[2] tanh[2] ta[21] Jesús Tsá[2] lín[3] Cristo Ti[32] Juo[13] dí[2]. [32] Já[1] juú[2] Éfeso lá[2], lí[3] la[3]jmí[1] lí[3] hi[3] má[2]ca[3]quí[1] ca[3]ta[13] jnoh[1] quiúnh[1] jáh[3] hngá[1] jáh[3] nái[2]. Ti[3]la[3] né[32] né[3], sá[1]jmí[1] hi[3] hu[21] tsin[32] jná[13] la[3] cun[3] qui[3] hu[21] jáun[2] tsí[3] tsá[2]mi[3]cuóun[2], jáun[2] ¿he[3] dá[2] lái[13] jná[13] hi[3] má[2]ca[3]há[2] ca[3]nga[2] ná[1] la[3] jáun[2]? Jáun[2] né[3], sá[1]jmí[1] hi[3] tson[2] hi[3] tiá[2] jenh[13] tsá[2]

má²cá²tsan³, hi³ jáun²: “¡Cuí¹ cú¹ cuí¹ hnáih¹³ dí², quí¹ tsa³háu² má²jún³ bíh¹ dí²!”, la³ cun³ hi³ ná¹juáh²³ jáun² ma³ jan² tsáu².

33 Ti³la³ ha³ lí² lí¹ cuí¹ li³can² náh², ní² lí¹ cá¹quiúnh²¹ náh² la³ cun³ lí³ jái¹³ hi³ juáh³ jáun² la³ lá²: “Ní¹juáh³ tsá² juónh²³ re² quionh³ tsá² hláih¹, jáun² má¹li³² jáun² má²lín³ tsú² tsá² hláih¹ bíh¹ uá²jai³²”. 34 ¡Tianh³ náh² hi³ ná¹jniá³ jmí¹ honh² náh² ca³ti²¹ hi³ chu²¹, ha³ lí² lí¹ jmú² náh² tso³! Quí¹ ma³ jan² hnoh² ca³la³ hí¹juáh³ tiá² cuóun³² bíh¹ náh² Dió³². Juanh³² jná¹³ la³ ní² hi³ jáun² li³ hinh¹ náh².

He³ lánh³ rón³² jenh¹³ tsá² má²cá²tsan³

35 Hi³ ca³ti²¹ jái¹³ jáun² né³, tiá² né¹, ho³ sa³ zian² ma³ jan² tsá² lí¹³ nga³: “¿He³ dá² lánh³ rón³² jenh¹³ tsá² má²cá²tsan³? ¿He³ dá² lánh³ rón³² jniá³ tsú² lí¹³?” 36 Cáun² jú¹ te³ bíh¹ jaun³² nga² tsú², quí¹ ní¹juáh³ jmí¹ jánh¹³ nú² cá² mái³ jún², tiá² lí¹³ yáh³ hion¹³ cáun² chí² ñeh¹ hmai²¹ ní¹juáh³ tiá² la³ tsa³hín³ tín² jún² jáun². 37 Quí¹ jun³juáh¹³ hmáih³² yáh³ jonh² jñi³² tsú², quí¹ mái³ bíh¹, uá¹ hi³ cuú²miih²¹ ho³ li³ua³ cáun² mái³ siáh³ siáh³. 38 Hi³ ní¹ má¹ti³ ñí¹ hiá²¹ né³, Dió³² bíh¹ má²jmu² he³ lánh³ jniá³ ma³ quin³² ma³ cá² ñí¹, siánh³ jniá³ bíh¹ ma³ quin³² ma³ cá² tan³ ní¹ má¹ca³hiá². 39 Tiá² cá²ren² yáh³ la³jáh³ dú¹ ñí¹ ngú³; quí¹ siánh³ ñí¹ bíh¹ quioh²¹ tsáu², siánh³ ñí¹ bíh¹ quioh²¹ jáh³ quiún³ cuá² ta³, siánh³ ñí¹ bíh¹ quioh²¹ quiuh²¹ tan³², hi³ siánh³ ñí¹ bíh¹ siáh³ quioh²¹ jáh³ jmái². 40 La³ ní² bíh¹ lí³ siáh³ hi³ siánh³ bíh¹ lí³ ngú³ quioh²¹ tsá² zian² hñu³mi³cuú², hi³ siánh³ bíh¹ lí³ ngú³ quioh²¹ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá²; za² lín³² bíh¹ lánh³ lí³ ngú³ quioh²¹ tsá² zian² hñu³mi³cuú² la³ cónh³ bíh¹ hi³ quioh²¹ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá². 41 Siánh³ bíh¹ jniá³ joh¹ quioh²¹ hiú² la³ cónh³ bíh¹ joh¹ quioh²¹ zíh² ji³ joh¹ quioh²¹ chí¹jmai²¹; hi³ hí¹ la³ ti³ má²túnh² hmóu³² yáh³ chí¹jmai²¹ tiá² cá²ren² joh¹ quioh²¹ ma³ quin³² ma³ caun³².

42 La³ jáun² bíh¹ lí¹³ siáh³ ní¹ má¹ca³jenh¹³ tsá² má²cá²tsan³. Hó²³ tsú² ngú³ hi³ lí¹³ sáh³², ti³la³ ní¹ má¹ca³jenh¹³ tsú² né³, má²quian³² tsú² cáun² ngú³ hi³ tiú²uú² lí¹³ sáh³² bíh¹. 43 Hó²³ tsú² cáun² hi³ tsí¹jui³, ti³la³ má¹li³² jáun² né³, jenh¹³ cáun² hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ quien². Cáun² hi³ huán¹ tsí³ bíh¹ hó²³ tsú², hi³ má¹li³² jáun² né³, jenh¹³ cáun² hi³ jlánh¹ bíh¹ pin³. 44 Quí¹ ngú³ hi³ ca³tin¹ tsú² ta²¹lá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² bíh¹ hó²³ tsú², ti³la³ má¹li³² jáun² né³, jenh¹³ cáun² ngú³ hi³ la³ quioh²¹ tsá² zian² hñu³mi³cuú² bíh¹. Quí¹ la³jmí¹ zia³² cá² ñí¹ ngú³ hi³ ca³tin¹ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá², ja³bí¹ la³ jáun² bíh¹ zia³² siáh³ cá² ñí¹ ngú³ hi³ ca³tin¹ tsá² zian² hñu³mi³cuú².

45 Quí¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³ la³ lá²: “Hla¹ Adán tsá² la³ñí¹ ca³lin³ jan² tsá² zia³² jmí²chí³ quioh²¹”; ti³la³ Tsá² lín³ hí³ Adán Tsá² ñí¹ ca³táuh³ má¹ná¹, quian³² cáun² jmí²chí³ hi³ jmu² hi³ lí¹³ zian² bíh¹ tsáu². 46 Jáun² né³, jun³juáh¹³ ngú³ hi³ ca³ti²¹ hñu³mi³cuú² yáh³ tín² ca³li³ zia³², quí¹ la³ñí¹ tín² li³ hniáuh³² ngú³ hi³ ca³ti²¹ ñí¹ hué²¹ lá² bíh¹; má¹li³² jáun² máh³ já³² hi³ ca³ti²¹ hñu³mi³cuú². 47 Tsá²ñuh² tsá² la³ñí¹, ca³lin³ cun³quionh³ cuáh¹, hi³ hí³ né³ jmí¹ zian² ñí¹ hué²¹ lá² bíh¹; ti³la³ Tsá² ñí¹ má²tenh³ má¹na²¹, jan² Tsá² cua³han³ ti³ hñu³mi³cuú² bíh¹. 48 Hi³ jáun² dá² la³jmí¹ lín³ tsá²ñuh² tsá² ca³lin³ hí³ cun³quionh³ cuáh¹ bíh¹ lín³ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá², ti³la³ tsá² ca³tin¹ li³ zian² ti³ hñu³mi³cuú² má¹ná¹, lín¹³ la³ cun³ qui³ lín³ Tsá² ja³ hí³ ti³ hñu³mi³cuú² bíh¹.

49 Tsá² ca³li³zian² hí³ cun³quionh³ cuáh¹ lín³ nóh³² hi³ ca³ta¹ dí² ta³né³². Hi³ jáun² Tsá² cuá³ hí³ hñu³mi³cuú² né³, lín³ nóh³² hi³ ca³ta¹ dí² jmí¹tsú² jmí¹ja³².

50 Hi³ jáun² reh², la³ cun³ hi³ hnó³² jná¹³ juah²¹ ñí¹con² hnoh² lí³ la³ lá²: Tsá² qui³ quian³² ngú³ hi³ ca³ti²¹ ñí¹ hué²¹ lá², ha³ tiá² ca³tin¹ yáh³ tsánh³² ñí¹ cuá¹quien² Dió³²; quí¹ tsá² quian³² ngú³ hi³ sah³² tiá² ca³tin¹ yáh³ hiáuh³ la³ cun³ hi³ hiáuh¹³ jáun² tsá² quian³² ngú³ hi³ jmí¹lí³h³ tiú²uú² sáh³². 51 Ti³la³ hnó³² jná¹³ hi³ li³ ñíh¹³ náh² cáun² jái¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹: Tiá² la³jái³² dí² hiá¹ tsáu¹³ yáh³; ti³la³ cun³ jáun² la³jái³² bíh¹ dí² zan¹³ hi³ jmu³ Dió³². 52 Cu³diá²jan² la³ lá² bíh¹ zan¹³ dí², la³ jan² tsá² lí²hméih³² ñí¹, ní¹ má¹cá²hen³ mah¹ hi³ jiéi³² tsú² mí¹ñí² ñí¹ ca³táuh³ jmái¹. Jáun² ní¹ má¹ca³jie³ tsú² mí¹ñí² né³, jenh¹³ ca³la³ jín³² tsá² má²cá²tsan³, hi³ jáun² jmí¹lí³h³ bíh¹ tiú²uú² tón³² jmái¹ tsán¹³ tsú²; hi³ ja³bí¹ jnoh¹ siáh³ zan¹³ dí² jmái¹ jáun². 53 Quí¹ la³ cun³ lí³ hi³ ziáun² dí² lá² ta³né³², cáun² hi³ tiá² má²híe² bíh¹, hniáuh³² bíh¹ lan¹³ cáun² hi³ ma³híe² la³ cun³ jmí¹hi³nio², ji³ ní¹juáh³ ngú³ hi³ sah³² quiú¹³ dí² lan¹³ siáh³ cáun² hi³ tiú²uú² tón³² jmái¹ sáh³², má¹jáun² bíh¹ má²li³tí³ la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí², hi³ juáh³ jáun² la³ lá²: “¡Má²já²hín³ bíh¹ hmú³²; má²ca³cah¹³ bíh¹ Dió³² jmái¹! 55 Hnú² hmú³², ¿né² dá² hi³ ca³lín¹³ hnú²? Hnú² hmú³², ¿né² dá² hi³ jlánh¹ jmí¹ jmúh³² hnú² jáun² hian² honh²?” 56 Cun³quionh³ tso³ bíh¹ tin² hmú³² jmu³ hian² tsí³, hi³ cun³quionh³ liei²¹ bíh¹ joh²³ siáh³ tso³ pí³. 57 Ti³la³ tiá¹hmah¹ Dió³² má¹ná¹, Tsá² jmu² hí³ hi³ cah¹ dí² jmái¹ cun³quionh³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí².

58 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ reh² tsá² hnau³ jná¹³ lín³², cuí¹ zian² náh² hi³ ná¹tioh³ cáun² honh² ji³ hi³ nio² tiá³ honh² náh² jmái¹ ca³la³ jí³², hi³ ti³ li³mí¹ ná¹jmuh³² náh² ta²¹ quioh²¹ Ti³² Juo¹³ dí² cun³ jmá² cun³ jnia³²; quí¹ má²ñíh¹ bíh¹ hnoh² hi³ ta²¹ hi³ jmuh³² náh² cu³tsa³² quiúnh¹ náh² Ti³² Juo¹³ dí², ha³ tiá² lí¹ ná¹hín²³ yáh³.

16

Quie³ hi³ cunh²³ tsú² hi³ ca³tin¹ tsá² reh²

1 Jáun² né³, ca³ti²¹ quie³ hi³ cunh²¹ náh² hi³ ca³tin¹ tsá² joh¹ Dió³², jmu³ náh² la³ cun³ héih³² hi³ ca³jmú³² jná¹³ jáun² ñí¹con² ma³ quin³² ma³ cu³ nió³ tsá² lín³ cuáh³² zian² ti³ hué³² Galacia. 2 Ma³ cun³ jña³ jmái¹ jmí¹ dú²me¹ hniáuh³² hmáh¹ hnoh² ca³lá² quie³ ti³ có³² ma³ quin³² ma³ jan³² náh², la³ cun³ rón³² tí³ hi³ má²ca³janh¹ náh², hi³ jáun² tiá² li³ hniáuh³² hi³ cánh³ cunh²¹ náh² ní¹ má¹cá²ché³² jná¹³ ñí¹ ní². 3 Hi³ jáun² ní¹ má¹cá²ché³² jná¹³, má²zein²¹ ná¹ tsá² hion¹³ hnoh² hmóu³² ti³ ñí¹con² tsá² reh² zian² já¹ juú² Jerusalén, hi³ tsa³can³² quie³ hi³ má²ca³cunh²¹ náh² jáun². Ja³bí¹ cue¹ jná¹³ tsú² siáh³ cáun² sí² hi³ tsa³can³² tsú² ti³ ñí¹con² tsá² hí³. 4 Jáun² ní¹juáh³ ca³lín¹³ hnoh² hi³ chú³² ñe¹ jná¹³ uá²jai³², jáun² ñe¹ bíh¹ jná¹³ quiúnh¹ tsá² hí³.

La³ cun³ hi³ hu²¹ tsí³ Po¹ jmu³

5 Jáun² né³, ní¹ má¹ti³ ñí¹ ngau²¹ jná¹³ siáh³ ñí¹ ní², hniáuh³² ñí¹nga¹ jná¹³ tín² hué³² Macedonia, hi³ jáun² má¹li³² jáun² máh³ chau²¹ jná¹³ já¹ juú² Corinto ní². 6 Ho³ sa³ lí¹³ ñi²¹ jná¹³ ca³lá² ué³ jmái¹ ñí¹ ní² quiúnh¹ hnoh², ho³lá²dá² ñi²¹ jná¹³ ñí¹ ní² tá¹la³ ngá¹³ jmí¹ ñí¹cuóu³, hi³ jáun² má¹jáun² lí¹³ má¹hau¹ hnoh² jná¹³ ca³ti²¹ jui³² ñí¹ ñe¹ jná¹³ ní¹ má¹li³² jáun². 7 Quí¹ tiá² hnó³² yáh³ jná¹³ hi³ ti³ lí¹ ñí¹nga¹ ná¹ ñí¹ ní² hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh², ti³la³ hu²¹ tsin³² jná¹³ hi³ ñí¹ñí²¹ ná¹ ca³lá² ué³ bíh¹ quiúnh¹ hnoh² ní¹juáh³ hi³ cué³² Ti³² Juo¹³ dí² jái¹³. 8 Ti³la³ la³ má²cuon¹ jáun² bíh¹ jná¹³ já¹ juú² Éfeso lá² ca³la³ ñí¹ ti³ jmái¹ Pentecostés, 9 quí¹ jlánh¹ re² zia³² jái¹³ hi³ lí¹³ cua³hai³² re² ta²¹ hi³ cuá¹jmu² jná¹³ hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí² ñí¹ lá², uá¹jinh¹ zian² juóun³² lín³² tsá² hnió³ qui³ jní³² jui³².

10 Ní¹juáh³ hi³ ca³ché³² Timoteo ñí¹ ní², jmu³ náh² tion³ hi³ tiá² lin¹ hi³ zia³² hi³ li³ hí³² tsí³ tsú² ja¹ quián¹³ hnoh², quí¹ hí³ bíh¹ jan² tsá² jmu² uá²jai³² tá¹³ Ti³² Juo¹³ dí² la³jmí¹ jmu² jná¹³. 11 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, tiá² hniáuh³² yáh³ hi³ jmúh¹³ náh² hí¹ jan² hi³ tiá² quiú² tiá² jéin²³ náh² tsú². Ti³ re² ma³hon¹ náh² tsú², hi³ jáun² cuí¹ jáunh¹³ tsú² cáun² hi³ re² hi³ tin², hi³ ja³jie³ jná¹³, quí¹ lá² cuá¹jan³² jná¹³ tsú² quiúnh¹ ná¹ tsá² reh² dí² ñí¹ hná¹ lá².

12 Hi³ ca³tin¹ Apolos reh² dí² né³, jmí¹ má²ca³hiu³ ca³mí³ lín³² jná¹³ ñí¹con² tsú² hi³ jmí¹ tsó²¹ tsú² quionh³ tsá² reh² hi³ tsa³jie³ hnoh², ti³la³ la³ ti³ ta³né³² cun³ tiá² má²ca³li³hnió³ bíh¹ tsú²; ti³la³ tsó³² bíh¹ tsú² ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³jíen³.

Jái¹³ ñí¹ má²ca³táuh³

13 Jáun² né³, tianh³ náh² ná¹ñí¹ náh², ji³ hi³ cuí¹ ná¹tioh³ cáun² honh² náh² ca³ti²¹ la³ cun³ hi³ táunh²³ náh² ta²¹. Tiá³ chá¹ náh² honh², ha³ lí² juenh³. 14 La³jí³² hi³ jmúh¹³ náh², jmu³ náh² cun³quionh³ hi³ hno³ náh² tsáu².

15 Né³² né³ reh², hnoh² má²ná¹ñíh¹ náh² hi³ tsá² hñú¹³ Estéfanas bíh¹ tsá² la³ñí¹ hi³ ca³taunh³ ta²¹ jú¹ chú³² ti³ hué³² Acaya, hi³ tsá² hí³ né³, má²ca³jmú³ ná¹chan¹ hmóu³² hi³ ma³cón³² la³jín³² tsá² joh¹ Dió³². 16 Jáun² jná¹³ né³ hnó³² hi³ hnoh² jmúh¹³ náh² niuh¹ ñí¹con² li³ua³ jan² tsá² la³ hí³, ji³ ñí¹con² la³jín³² tsá² tionh² quionh³ tsú² hi³ jmu² ta²¹ la³ jáun².

17 Jlánh¹ lí²hiún² tsin³² jná¹³ quí¹hliá² má²cuá²taunh²¹ Estéfanas quionh³ Fortunato ji³ Acaico ñí¹ lá², quí¹ tsá² hí³ bíh¹ má²ca³jmú³ ñí¹con² jná¹³ cáun² hi³ tiá² la³ lí¹³ jmúh¹³ hnoh², cun³ñí¹ hi³ tiá² tionh² yáh³ hnoh² ñí¹ lá². 18 Tsá² hí³ bíh¹ má²ca³jmú³ hi³ má²ca³niau²¹ re² tsin³² jná¹³ la³jmí¹ ca³ché³ tsú² jáun² re² honh² hnoh². Jáun² né³, hniáuh³² bíh¹ má¹quien¹³ náh² tsá² la³ hí³.

19 Jáun² né³, ma³ quin³² ma³ cu³ nió³ tsá² lín³ cuáh³² zian² ti³ hué³² Asia lá² juáh³: “Hia² náh²” ñí¹con² hnoh². Ñú² Aquila quionh³ mí¹ Prisca ñí²cuo², ji³ la³jín³² tsá² lín³ cuáh³², tsá² qui³ ngih³² hí³ hñú¹³ tsú², juáh³ siáh³ ñí¹con² hnoh²: “Hia² náh²” ca³la³ jonh³ jmí¹ tsí³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí². 20 “Hia² náh²” —juáh³ siáh³ ca³la³ jín³² tsá² reh² dí² zian² já¹ juú² lá² ñí¹con² hnoh². Ren¹ náh² tsá²ján² tsá²ján² hi³ re² nio² honh² náh², la³ cun³ qui³ ráin³² tsú² jan² rainh²¹.

21 Jná¹³ Po¹, cuá¹jmu² ná¹ cun³quionh³ uón³² huen² tun³ hni³² jon¹ jái¹³ lá², hi³ juah³² jná¹³: “Hia² náh²” ñí¹con² hnoh².

22 Li³ua³ jan² tsá² tiá² quiú² tiá² jéin²³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², quiu³juóu³² cuí¹ cháu¹³. ¡Ñah³² hniu³², hnú² Ti³² Juo¹³ jnoh¹!

23 Cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Jesús Ti³² Juo¹³ dí². 24 Cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, ji³lin² bíh¹ hnoh² hnau³ jná¹³. [Cun³ ní² bíh¹ ti³ jái¹³.]

Sí² Ñí¹ Má²tun³ Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ñí¹con² Tsá² Corintios

Po¹ zen² siáh³ cáun² sí² ñí¹con² tsá² lín³ cuáh³² juú² Corinto

1 Jná¹³ la³² Po¹, jan² *ti³² tsá² quian³² jë¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo cun³ñí¹ hi³ hnió³ Dió³² la³ jáun²; zein³² jná¹³ sí² lá² quiúnh¹ jná¹³ reh² dí² Timoteo, ñí¹con² hnoh² tsá² má²lín³ náh² cuáh³² quioh²¹ Dió³² já¹ juú² Corinto ní², ji³ la³ má²quionh³ la³jín³² tsá² hín¹³ Acaya, tsá² má²joh¹ Dió³². 2 Dió³² Jméi² dí² ji³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² cuí¹ má¹mieh² hnoh², ji³ hi³ cuí¹ jmu¹ tsú² hi³ zian² náh² cáun² hí³ re² hi³ tin².

Má²tso² Po¹ tsí³

3 Cuí¹ li³quien² bíh¹ Dió³² Jméi² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², quí¹ hí³ bíh¹ Jméi² dí², Tsá² ja³² mii³ tsí³ ñí¹con² dí², jan² Dió³² Tsá² jmu² hi³ niau²¹ re² tsi³ dí². 4 Hí³ bíh¹ cha³² re² tsi³ dí² ní¹juáh³ jmí¹ ziáun² dí² uu³mí²tsi³², hi³ jáun² jnoh¹ siáh³ uá²jai³² lí¹³ jmú¹³ hi³ niau²¹ re² tsí³ tsá² má²tso² tsí³, hi³ jmú¹³ dí² hi³ niau²¹ re² tsí³ tsú² la³jmí¹ ca³jmú³ jáun² Dió³² ñí¹con² dí² hmóu³² jmí¹tin². 5 Quí¹ la³jmí¹ má²tso¹ dí² jáun² lín³² tsí³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Cristo, la³ jáun² bíh¹ siáh³ lí²³ hi³ niau³² re² lín³² tsí³ dí², hi³ jmu² Cristo. 6 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ jnoh¹ ma³tso¹ tsí³, quí¹ cun³ñí¹ hi³ jáun² niau²¹ re² honh² hnoh² bíh¹, ji³ hi³ má²chí¹liáun²³ náh² siáh³; quí¹ ní¹juáh³ Dió³² cha³² re² tsí³ jnoh¹, ja³bí¹ honh² hnoh² siáh³ tá²no¹ re² [ji³ hi³ má²chí¹liáun²³ náh² siáh³]. Hi³ jáun² la³ ní² bíh¹ lí¹³ tion¹³ náh² honh² jmái¹ hi³ má²tsoh¹ náh² honh² la³jmí¹ má²tso¹ jnoh¹ tsí³. 7 Zia³² cáun² hi³ cu³tí³ hu²¹ tsí³ jnoh¹ hi³ ca³tin¹ hnoh², quí¹ né¹ jnoh¹ hi³ hnoh² uá²jai³² ná¹má²tsoh¹ honh², jáun² ja³bí¹ Dió³² jmu³ siáh³ hi³ niau²¹ re² honh² hnoh².

8 Hi³ jáun² né³ reh², hnáu² jnoh¹ hi³ li³ ñíh¹³ náh² ha³ la³ cónh³ tí³ uu³mí²tsi³² hi³ ca³li³ zia³² ñí¹con² jnoh¹ ti³ hué³² Asia. Ca³quiéinh³² jnoh¹ cáun² hi³ jlánh¹ huáh² tsí³, hi³ hí¹ ca³la³ ti³ tiú²uú² jmí¹ ñí¹tiau¹³ yáh³ jnoh¹, ca³la³ hí¹juáh³ tiú²uú² jmí¹ hu²¹ tsí³ jnoh¹ hi³ liáu³. 9 Jmí¹ lái²³ jnoh¹ hi³ má²tiauh² jnoh¹ ñí¹ má²jngah³ bíh¹ tsú². Ti³la³ la³ ní² ca³ma³ta² jnoh¹ hi³ ti³ li³mí¹ chá¹³ jnoh¹ cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³² bíh¹, Tsá² jmu² hi³ jenh¹³ tsáu² ja¹ hla¹, hi³ tiú²uú² lái¹³ jnoh¹ hi³ cah¹ jmái¹ hmóu³². 10 Dió³² bíh¹ má²ca³liáu³² jnoh¹ ñí¹ hmú²¹ huáh² tsí³ jáun², hi³ liáu³² tsú² siáh³ ñí¹ hná¹ ní²; quí¹ tsí³ jnoh¹ má²hu²¹ hi³ liáu³² bíh¹ Dió³². 11 Hi³ hnoh² siáh³ lí¹³ má¹hau¹ náh² jnoh¹ cun³quionh³ hi³ lienh¹ náh² Dió³² hi³ ca³ta¹ jnoh¹. Quí¹ ní¹juáh³ juóun³² tsá² ná¹hiú² ná¹mi³² ñí¹con² Dió³² ca³ta¹ jnoh¹, jáun² juóun³² bíh¹ siáh³ tsá² lí¹³ cué³² tiá¹hmah¹ ñí¹con² Dió³² ca³ti²¹ hi³ má²mieh² tsú² jáun² jnoh¹.

He³ láih³² sa³ tiú²uú² ñéi¹ Po¹ juú² Corinto

12 Jlánh¹ tsah¹ jnoh¹, quí¹ jmí¹ tsí³ jnoh¹ má²tson² jái¹³ hi³ tson² bíh¹ má²ca³ngi¹³ jnoh¹ cú²tso² hi³ chun¹ jnoh¹, ji³ hi³ ná¹chan¹ jnoh¹ ñí¹con² Dió³² tá¹la³ tiauh² jnoh¹ ñí¹ hué²¹ lá², hi³ la³ñí¹ la³ján³ ja¹ quián¹³ hnoh² ní². Cun³ñí¹ hi³ ja³² mii³ tsí³ Dió³² bíh¹ ziáun² jnoh¹ la³ ní², jun³juáh¹³ hi³hliá² jlánh¹ cháunh²³ chí¹ jnoh¹ hmóu³² yáh³. 13 La³ cun³ hi³ jmú¹³ jnoh¹ ñí¹ sí² lá², tiá² hi³ siáh³ jmú¹³ yáh³ jnoh¹, la³ cun³ hi³ lí¹³ híh¹³ bíh¹ náh² ji³ hi³ ngi¹³ náh² siáh³, hi³ hu²¹ siáh³ tsin³² jná¹³ hi³ ngi¹³ náh² re² lín³² 14 la³jmí¹ má²ca³li³ cuóu³² náh² jáun² ca³lá² jnoh¹ jmí¹tin²; hi³ jáun² ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ jáunh³ Jesús Ti³² Juo¹³ dí² lí¹³ li³ tsinh¹ hnoh² hi³ ca³ta¹ jnoh¹, la³jmí¹ li³ tsah¹ jnoh¹ hi³ ca³tin¹ hnoh².

15 Cun³ñí¹ hi³ hu²¹ tsin³² jná¹³ la³ ní², jáun² jmí¹ ca³lén¹³ jná¹³ hi³ ñí¹ji³e¹ jná¹³ tín² hnoh², hi³ jáun² jmí¹ lí¹³ li³mieh² hnoh² cun³quionh³ hi³ jmí¹ ngá¹³ jná¹³ tenh³ jéin³² ñí¹ ní². 16 Quí¹ jmí¹ len³ jná¹³ hi³ ñí¹ji³e¹ ná¹ tín² hnoh² jmí¹ ja²¹ jná¹³ jáun² hué³² Macedonia lá², hi³ jáun² ní¹ má¹cá²jính³² jáun² jná¹³ jmí¹ ñí¹ji³e¹ ná¹ siáh³. Hi³ jáun² hnoh² né³ la³jui³² jmí¹ lí¹³ má¹hau¹ náh² quioh²¹ hú¹ jui³² hi³ ñih²¹ jná¹³ ti³ hué¹³ Judea. 17 ¿Hí¹ lín²³ hnoh² hi³ tiá² ca³chá³ jná¹³ cáun² tsin³² jmí¹ ca³lén¹³ jná¹³ la³ ní²? ¿Hí¹ lín²³ hnoh² hi³ jmu² jná¹³ la³ cun³ qui³ jmu² tsá²mi³cuóun² hi³ juáh²³ jáun²: “Ján³”, ti³la³ má¹li³² jáun² né³ juáh³ siáh³: “Ján¹han²¹”? 18 Ti³la³ Dió³² má¹ná¹, Tsá² tiá² zai³² jë¹, nau³² jái¹³ hi³ tiá² lái³ yáh³ jnoh¹ tsá² zái³² jái¹³ quioh²¹, quí¹ tiá² juáh³ yáh³ jnoh¹: “Ján³”, hi³ má¹li³² jáun² né³ juáh³ jnoh¹ siáh³: “Ján¹han²¹”. 19 Quí¹ Cristo Jesús Jon² Dió³², Tsá² hléh¹ jnoh¹ jái¹³ quioh²¹ quiúnh¹ Silvano ji³ Timoteo ja¹ quián¹³ hnoh², Tsá² hí³ hí¹ cónh³ yáh³ tiá² ca³juáh³: “Ján³”, hi³ má¹li³² jáun² né³, juáh³ siáh³: “Ján¹han²¹”. Quí¹ cun³ la³jí³² jmái¹ bíh¹ tson² jái¹³ quioh²¹ Cristo; 20 quí¹ la³jí³² jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³², cun³quionh³ hí³ bíh¹ li³tí²³. Hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hí³ bíh¹ juáh²³ jnoh¹: “Tson² bíh¹ cu³tí³”, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ ma³quien² tsáu² Dió³². 21 Dió³² hí³ bíh¹ má²ca³jmú³ hi³ cun³quionh³ Cristo má²pin³ tsí³ dí², hi³ ca³jmú³ tsú² siáh³

hi³ ná¹chan¹ dí² ñí¹con² tsú². 22 Má²ca³jmú³ tsú² lin¹ quiú¹³ dí² hi³ lái³ dí² tsá² joh¹ tsú², cun³quionh³ hi³ má²ca³tanh² tsú² jáun² Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ tsí³ dí², hi³ Jmí²chí³ Chun¹ hí³ né³, jmu² lin¹ hi³ tson² bíh¹ cu³tí³ hiáu¹³ dí² hi³ né³bí¹ cué²¹ tsú² jáun².

23 Ti³la³ ní¹juáh³ tiá² má²cá²chó³² jná¹³ já¹ juú² Corinto ní la³ cun³ hi³ ca³lén¹³ jná¹³ jáun² jmí¹tin², ti³la³ Dió³² bíh¹ Tsá² nau³² jái¹³ ca³tin¹ jná¹³ hi³ tiá² má²cá²chó³² jná¹³ ñí¹ ní² cun³ñí¹ hi³ jéin³² jná¹³ juon²³ hnoh² bíh¹; hi³ ní¹juáh³ tiá² tson² né³, cuí¹ cha³hín³ jná¹³.

24 Jun³juáh¹³ hi³ hnáu² jnoh¹ jmú¹³ héih³² he³ ñí¹ zión³² hniáuh³² táunh¹³ hnoh² ta²¹ yáh³, quí¹ re² lín³² bíh¹ má²ná¹tioh³ cáun² honh² náh²; ti³la³ hnáu² jnoh¹ má¹hau¹ hi³ ti³ li³mí¹ li³ hiún² honh² bíh¹ náh².

2

1 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ cu³tsa³² ca³lén¹³ jná¹³ hi³ tiú²uú² ñí¹jie¹ ná¹ cú²jueh³², quí¹ ní² lí¹ ca³niau²¹ siáh³ hlah³ tsí³ dí². 2 Quí¹ ní¹juáh³ ca³jmú³² jná¹³ hi³ niau²¹ hlah³ honh² náh², ¿hin² dá² tsánh² uú² jmu³ hi³ li³ hiún² tsin³² jná¹³? Jí³²la³ hnoh², tsá² má²lí²chá³ jná¹³ hlah³ tsí³ bíh¹. 3 Hi³ jáun² bíh¹ ca³jmú³² jná¹³ cú²jueh³² sí² jáun², quí¹ tiú²uú² ca³li³hnó³² ná¹ hi³ cháh¹³ hnoh² hlah³ tsin³² jná¹³ ní¹ má¹cá²chó³² ná¹ ñí¹ ní²; quí¹ hnoh² dá² ca³tin¹ hi³ ti³ má¹hiúnh¹³ bíh¹ náh² tsin³² jná¹³. Quí¹ jná¹³ len³ hi³ hí¹ la³ ti³ hnoh² yáh³ li³ hiún² honh² ní¹juáh³ jná¹³ hiún² tsin³². 4 Jmí¹ cá¹jmú²¹ jná¹³ sí² jáun², ca³jmú³² jná¹³ ta³ hi³² lín³² tsin³² ji³ hi³ jngih³² siáh³ tsin³², hí¹ ca³la³ ti³ ca³uó³² yáh³ jná¹³; ti³la³ jun³juáh¹³ ca³jmú³² jná¹³ quí¹hi³hliá² hnó³² jná¹³ chá¹³ hlah³ honh² hnoh² yáh³. Quí¹ sí² jáun² ca³jmú³² jná¹³ cun³ñí¹ hi³ ca³li³hnó³² ná¹ hi³ li³ ñíh¹³ náh² hi³ hnau³ lín³² bíh¹ jná¹³ hnoh².

Zia³² uu³i³tso³ quioh²¹ tsá² jmu² hlah³

5 Jáun² né³, ní¹juáh³ zian² tsá² má²ca³jmú³ hi³ nio² hlah³ tsí³ dí², jun³juáh¹³ ñí¹con² jmáh³la³ huen² jná¹³ yáh³, quí¹ ja³bí¹ ñí¹con² míh¹ tiá² ji³lin² bíh¹ hnoh² uá²jai³². Juanh³² jná¹³ la³ ní² quí¹ ho³ sa³ jlánh¹ tiá³ he² jái¹³ quion²¹ ná¹. 6 Len³ jná¹³ má²tioh²¹ bíh¹ cun³ ní² hi³ ma³tso² tsá² hí³ tsí³ hi³ má²ca³jmuh³ náh² jmí¹ ca³ngih³² náh² jáun². 7 Hi³ jáun² ta³né³² né³ má²lí¹³ bíh¹ chíh¹³ náh² honh² ca³ti²¹ tsáu¹³ tsú² ji³ hi³ má¹hiúnh¹³ náh² tsí³ tsú², quí¹ hu³ sa³ ní² lí¹ ca³niau²¹ hlah³ ti³ ca³nga² tsí³ tsú². 8 Hi³ jáun² hiú² mí²³ jná¹³ ñí¹con² hnoh² hi³ má¹lih²¹ náh² siáh³ hi³ tson² hno³ náh² tsú². 9 Cun³ñí¹ hi³ ní² bíh¹ ca³jmú³² jná¹³ sí² jáun², quí¹ cun³ñí¹ hi³ ca³li³hnó³² jná¹³ hi³ cá¹ lau²¹ ná¹ hnoh², hi³ jáun² li³ ño¹ ná³ ní¹juáh³ hiún² bíh¹ honh² náh² hi³ má¹tih²¹ la³ cun³ hi³ juanh³² jná¹³. 10 Né³² né³, ní¹juáh³ hnoh² chíh¹³ honh² li³ua³ cáun² hi³ jmu² tsáu², ja³bí¹ jná¹³ siáh³ chí¹³ tsin³² ca³ti²¹ hi³ jáun². Quí¹ ní¹juáh³ má²lí²chí³ jná¹³ tsin³², ní¹juáh³ hi³ la³ zia³² cáun² hi³ ca³ti²¹ hi³ chí¹³ jná¹³ tsin³², jáun² má²lí²chí³ bíh¹ jná¹³ tsin³² ñí¹ ta³ ñí¹ Cristo cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hnoh². 11 Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ hi³ tiá² cah¹³ *Satanás jmái¹ ñí¹con² dí²; quí¹ né¹ re² lín³² bíh¹ dí² he³ lánh³ rón³² hu²¹ tsí³ tsú².

Cuá¹hi³² tsí³ Po¹ tá¹la³ cuá³já¹ juú² Troas

12 Hi³ jáun² né³, jmí¹ cá¹chó²¹ jná¹³ já¹ juú² Troas hi³ ca³ñí¹hléh¹³ jná¹³ jú¹ chú³² hi³ ca³tin¹ Cristo, jlánh¹ re² ca³li³ zia³² jái¹³ hi³ jmu¹ jná¹³ tá¹³ Ti³² Juo¹³ dí². 13 Ti³la³ jlánh¹ ca³hí³ tsin³² jná¹³ má¹ná¹, quí¹ cun³ñí¹ hi³ tiá² ca³jenh² jná¹³ Tito reh² dí². Hi³ jáun² bíh¹ ca³háih¹ jná¹³ jái¹³ quiúnh¹ tsá² hí³ hi³ ja³ jná¹³ ti³ hué³² Macedonia lá².

Tsá² quionh³ Cristo bíh¹ cah²³ jmái¹

14 Ti³la³ tiá¹hmah¹ Dió³², Tsá² cáun² ta²¹ che² dí² jui³² hi³ lin¹ hi³ cah¹ dí² jmái¹ quiúnh¹ Cristo Jesús, hi³ cun³quionh³ jnoh¹ hieh³² tsú² tsáu² jái¹³ quioh²¹, hi³ lí³ jáun² la³jmí¹ lí³ cáun² hi³ má²ró³² hi³ tsá²nió³ la³ tán¹. 15 Quí¹ jnoh¹ bíh¹ lái³ la³jmí¹ lí³ mí²ñí¹ ziún² hi³ jein³² jáun² Cristo ñí¹con² Dió³² ji³ hi³ tsá²nió³ siáh³ ja¹ tsá² ca³tin¹ hi³ liáun³, ji³ ja¹ tsá² tsa³hín³ ní² siáh³. 16 Ti³la³ ñí¹con² tsá² tsa³hín³ hí³ má¹ná¹, lái³ jnoh¹ la³jmí¹ lí³ cáun² hi³ ja³² má²hlah³ bíh¹, hi³ jmu² lin¹ hi³ má²ná¹jún¹ bíh¹ tsú²; ti³la³ ca³tin¹ tsá² liáun³ né³, lái³ jnoh¹ la³jmí¹ lí³ cáun² hi³ má²ró³² hi³ jmu² lin¹ hi³ zian² bíh¹ tsú². Ti³la³ ¿hin² dá² tsánh² tú¹ tsin¹³ hi³ lí¹³ lín³ la³ ní²? 17 Juóun³² tsáu² cáun² lí¹ tsá²quí² tsá²hnái³ jái¹³ quioh²¹ Dió³², [hi³ sa³jun³ re² tí³ siáh³]. Ti³la³ Dió³² cuá¹ñi³² hi³ tiá² la³ ní² jmu³² yáh³ jnoh¹; quí¹ ti³la³ jnoh¹ hléh¹ cú²tso² bíh¹ jái¹³ quioh²¹ tsú² ñí¹con² tsáu², la³ cun³ qui³ jmu² tsá² zéin¹ Dió³², tsá² lín³ quian²¹ Cristo.

3

Jú¹ chú³² ca³ti²¹ nió³² hmai²¹

1 ¿Hí¹ lín²³ hnoh² hi³ má²ná¹hléh¹ jnoh¹ siáh³ re² hi³ ca³ta¹ hmóu³² ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³juáh¹³ jnoh¹ la³ ní²? ¿Hí¹ hniáuh³² jmú¹³ jnoh¹ la³ cun³ qui³ jmu² ma³ jan² tsáu² hi³ híe¹³ jnoh¹ hnoh² cáun² sí² hi³ jmu² lin¹ hi³ hin² tsánh² jnoh¹, ho³ hi³ mí¹³ jnoh¹ sí² la³ jáun² ñí¹con² hnoh²? 2 ¡Tiá² jáun² yáh³! Quí¹ hmóu³² bíh¹ hnoh² má²ná¹lín³ náh² la³jmí¹ lí³ sí² hi³ jmu² lin¹ hi³ hin² tsánh² jnoh¹, cáun² sí² hi³ hu²¹ la³ ti³ hñu³ tsí³ jnoh¹, cáun² sí² hi³ lí¹³ li³ cuoh² la³jín³² tsáu² hi³ lí¹³

hí32 tsú2. 3 Quí1 hnoh2 bíh1 lín3 cáun2 sí2 hi3 ca3jmú3 hnga2 Cristo héih32 hi3 jmú13 jnoh1. Jun3juáh13 cun3quionh3 jñí3 yáh3 ca3li3 sí2 hi3 ná1lín3 náh2, quí1 cun3quionh3 Jmí2chí3 joh1 Dió32 Tsá2 liéih32 bíh1. Sí2 jáun2 má1ná1, ha3 tiá2 rá1lí3 yáh3 ñí1 quioh21 cáun2 jo21 hmá2 hi3 lí3 quín1, quí1 sí2 jáun2 dá2 rá1lí3 hñu3 honh2 hnoh2 bíh1.

4 Cáun2 tán1 bíh1 má2nio2 tsí3 jnoh1 ñí1con2 Dió32 ca3ti21 hi3 ní2 cun3ñí1 hi3 ca3tin1 Cristo. 5 Quí1 li3ua3 cáun2 hi3 jmú13 jnoh1, jun3juáh13 hi3hliá2 jlánh1 re2 tái2 jnoh1 hmóu32 yáh3; ti3la3 li3ua3 cáun2 hi3 tái2 jnoh1, ñí1con2 Dió32 bíh1 ja32 pí3. 6 Hnga2 bíh1 tsú2 má2hau3 hi3 lái3 jnoh1 tsá2 quian21 ngai32 jë1 tsú2 ca3ti21 nió32 hmai21. Ti3la3 nió32 hmai21 jáun2 tiá2 rá1lí3 yáh3 cáun2 héih32 hi3 cáun2 ti3 hniáuh32 ma3tí32 tsú2 cun3quionh3 pí3 quioh21 hnga2, quí1 cun3quionh3 pí3 quioh21 Jmí2chí3 Chun1 bíh1 lí13 ma3tí32 tsú2. Quí1 héih32 jmí1 rá1lí3 jáun2 jmí1tin2 cáun2 jmu2 hi3 jún23 bíh1 tsú2, ti3la3 Jmí2chí3 Chun1 má1na21, jmu2 hi3 lí13 zian2 bíh1 tsú2.

7 Nió32 hi3 ca3tanh2 jáun2 Dió32 quionh3 hla1 Moisés ca3li3 ñí1 quioh21 cáun2 jo21 hmá2 hi3 lí3 quín1 bíh1. Jmí1jáun2 ca3jnia3 pí3 quioh21 Dió32 ji3 ñí1 hla1 Moisés ní2 siáh3 li3 zín3 lín32 hi3 hí1 ca3la3 ti3 tiú2uú2 jmí1 lí23 yáh3 hi3 jíe3 tsá2 *Israel ñí1 tsú2; ti3la3 joh1 jáun2 má1ná1, jmí1 hí1méih23 bíh1. 8 Hi3 jáun2 ní1juáh3 jái13 ca3ti21 héih32 hi3 jmu2 hi3 jún3 tsú2 ca3li3 cun3quionh3 li21 hi3 lin1 hi3 quien2 tá13 tsá2 ca3hléh3 hí3, 8 ¡tiá13 bíh1 tiá3 tá13 jnoh1 tsá2 hléh1 jnoh1 jái13 hi3 ca3tin1 Jmí2chí3 Chun1 tiá2 li3 lin1 hi3 quien2 lín32! 9 La3 cun3 lí13 juáh13, ní1juáh3 tá13 tsá2 ca3cué3 héih32 hi3 jmu2 hi3 jún3 tsú2 la3 ca3li3 lin1 hi3 quien2, hi3 jáun2 ¡tiá13 bíh1 tiá3 tá13 jnoh1 tsá2 hléh1 jú1 chú32 quioh21 Dió32 tiá2 la3 li3 lin1 hi3 quien2, jái13 hi3 juáh3 jáun2 hi3 má2lái3 dí2 la3juah21 dúh1 jan2 tsá2 chun1 cu3tí3! 10 Hi3 jáun2 uá1jinh1 jmí1 quien2 lín32 tá13 tsá2 ca3cué3 hí3 héih32 jáun2 jmí1tin2, ti3la3 ta3né32 né3, tiú2uú2 lin1 ñí1 quien2 yáh3, quí1 ta3né32 má2zia32 cáun2 ta21 hi3 jlánh1 bíh1 quien2. 11 Hi3 jáun2 né3, ní1juáh3 jlánh1 la3 ca3li3 lin1 hi3 quien2 cáun2 ta21 hi3 ca3ma3híe2 jáun2 cu3tiá3, tiá13 bíh1 tiá3 cáun2 ta21 hi3 jlánh1 bíh1 má2híe2 tiá2 la3 li3 lin1 hi3 quien2.

12 Cun3ñí1 hi3 hu21 la3 ní2 bíh1 tsí3 jnoh1, hi3 jáun2 bíh1 tiá3 lín32 nio2 tsí3 jnoh1 hi3 hléh1. 13 Tiá2 jmu32 yáh3 jnoh1 la3jmí1 ca3jmú3 jáun2 hla1 Moisés, hi3 ca3hái32 tsú2 jáun2 cáun2 hmih32 ñí1 hó21ñí1, hi3 jáun2 tiá2 lí13 jíe3 tsá2 Israel tá1la3 tsa3son2 joh1 hi3 jmí1 tie3 jáun2 ñí1 tsú2, quí1 cáun2 joh1 tiá2 la3 má2híe2 bíh1 jaun32. 14 Ti3la3 tsá2 Israel má1ná1, jmí1 huáh2 bíh1 chí1; hi3 hí1 ca3la3 ti3 ta3né32 bíh1 lí3 la3jmí1 lí3 hi3 ná1jli32 tsí3 tsú2 quionh3 cáun2 hmih32 ní1 má1ti3 ñí1 ca3hí3 tsú2 sí2 quioh21 hla1 Moisés, hi3 jáun2 tiá2 ngi23 yáh3 tsú2. 16 Ti3la3 ní1juáh3 ní1 má1cá2jéinh32 jmí1 tsí3 tsú2 ñí1con2 Juo13 dí2 né3, má1jáun2 bíh1 quin23 ti3 có32 hmih32 jáun2. 17 Quí1 Juo13 dí2 hí3 lín3 Jmí2chí3 Chun1 bíh1, hi3 jáun2 li3ua3 cáun2 ñí1 cuá3 Jmí2chí3 hí3 joh1 Juo13 dí2 né3, má2na21 bíh1 jui32 quioh21 tsú2 ti3 ñí1con2 Dió32. 18 Hi3 jáun2 né3, jnoh1, tsá2 tiú2uú2 hmih32 hí1jnái23 ñí1 hó21ñí1 dí2, má2lái3 dí2 la3jmí1 lí3 cáun2 hu32 hi3 can23 joh1 quioh21 Ti32 Juo13 dí2 Tsá2 cuá1quien2; hi3 jáun2 cun3ñí1 hi3 jáun2 bíh1 má2chí1zan2 dí2 cun3 jmá2 cun3 jnia32 hi3 lín13 dí2 la3jmí1 lín3 Cristo. La3 ní2 bíh1 jmu2 Juo13 dí2, Tsá2 lín3 hí3 Jmí2chí3.

4

1 Hi3 jáun2 né3, cun3ñí1 hi3 ca3ja3 mii3 tsí3 Dió32 ñí1con2 jnoh1, hi3 ca3cué3 tsú2 ta21 lá2, hi3 jáun2 bíh1 hí1 cónh3 tiá2 cha32 jnoh1 tun3 tsí3. 2 Hi3 jáun2 má2ca3chá13 jnoh1 ti3 có32 hi3 jmu2 tsáu2 ñí1 ná1conh1, ji3 hi3 hua3heih21 ní2 siáh3, hi3 jmí1 lí13 li3 jmú13 jnoh1. Tiá2 juáh3 yáh3 jnoh1 hi3 lái3 cáun2 hi3 tiá2 lái3, sa3jun3 zái23 yáh3 jnoh1 jái13 quioh21 Dió32. Quí1 ti3la3 cun3quionh3 hi3 hléh1 jnoh1 jmáh3la3 jú1 tson2 bíh1 li3tsin2 tsáu2 hi3 tson2 bíh1 cú2tso2 lí3 tá13 jnoh1 ta3 ñí1 Dió32. 3 Ti3la3 ní1juáh3 jú1 chú32 quioh21 Dió32 hi3 hléh1 jnoh1 lí3 jú1 jni2, la3 ní2 lí3 ñí1con2 jmáh3la3 tsá2 hí1tsá2táunh1 ñí1 lí13 tsa3hín3 bíh1. 4 Quí1 tsá2 hláinh1 juo13 bíh1 tsá2 zian2 ñí1 hué21 lá2 má2ca3hia3 ca3jlí3 jmí1 tsí3 tsá2 tiá2 má2nio2 cáun2 tsí3 ñí1con2 Dió32, hi3 jáun2 bíh1 tiá2 lí23 jíe3 tsú2 joh1 zín3 lín32 hi3 quian32 jáun2 jú1 chú32 hi3 ca3tin1 Cristo, Tsá2 quien2, Tsá2 cuan3 hí3 ca3la3 hi3 dí1tsáun2 hi3 cua3ma3jnia32 cha13 Dió32. 5 Hi3 jáun2 ní1 má1ca3hléh13 jnoh1, tiá2 hien23 yáh3 jnoh1 hmóu32, ti3la3 jnoh1 hien23 Jesucristo, Tsá2 lín3 Juo13 bíh1 dí2; ti3la3 hi3 ca3ta1 jnoh1 hmóu32 né3, juáh3 jnoh1 hi3 lái3 jnoh1 *tsá2 má2ná1hlánh1 joh2 hnoh2 bíh1 cun3ñí1 hi3 ca3tin1 Jesús. 6 Quí1 hnga2 bíh1 Dió32, Tsá2 ca3jmú3 hí3 héih32 hi3 tai21 joh1 ñí1 jmí1 lí3 jáun2 já1niéi2 liánh2 má2ca3tiéi3 siáh3 joh1 hñu3 tsí3 jnoh1; hi3 jáun2 cun3quionh3 joh1 jáun2 bíh1 ma3jnia13 jnoh1 hi3 Dió32 bíh1 Tsá2 quien2, cun3quionh3 hi3 ma3jnia13 jnoh1 jáun2 lánh3 rón32 he2 ñí1 Jesucristo.

Lánh³ rón³² zian² tsá² nio² cáun² tsí³

7 Ti³la³ joh¹ quien² hi³ quian³² jáun² jú¹ chú³² né³, nio² ti³ ñeh² quiú¹³ jnoh¹, tsá² lái³ jnoh¹ la³jmí¹ lí³ cáun² hia³² cuáh¹; hi³ jáun² li³ lin¹ hi³ pí³ jlánh¹ quien² ní² quiú¹³ jnoh¹ ja³ ñí¹con² Dió³² bíh¹, jun³juáh¹³ hi³ quiú¹³ jnoh¹ hmóu³² yáh³. 8 Hi³ jáun² uá¹jinh¹ ti³ hlá² ti³ ní² zia³² uu³mí²tsi³² quiú¹³ jnoh¹, ti³la³ hí¹ cónh³ yáh³ tiá² lí²³ chí¹jni³² ju¡³² ñí¹ li³ hue¹³ jnoh¹; uá¹jinh¹ zia³² hi³ hi³² tsí³ jnoh¹, ti³la³ hí¹ cónh³ yáh³ tiá² lí²³ hi³ tiú²uú² né¹ jnoh¹ he³ jmú¹³. 9 Uá¹jinh¹ zian² tsá² hí¹ tsa¹ jnoh¹, ti³la³ cun³ jáun² zian² bíh¹ tsá² taunh² jnoh¹ hó¹ñí¹, hi³ uá¹jinh¹ juóu³² tsú² jnoh¹ hué³², ti³la³ cun³ tiá² ná¹hín²³ yáh³ jnoh¹. 10 Jmái¹ ca³la³ jí³² tiauh² jnoh¹ ñí¹ hmú²¹ la³jmí¹ ca³ngí³ jáun² Jesús, hi³ jáun² la³ jáun² li³ lin¹ hi³ ziáun² jnoh¹ cun³ñí¹ hi³hliá² zian² jáun² Jesús bíh¹. 11 Jmái¹ ca³la³ jí³² tá¹la³ ziáun² jnoh¹, tiauh² jnoh¹ ñí¹ hmú²¹ cun³ñí¹ hi³ ca³ti¡n¹ Jesús, hi³ jáun² cun³quionh³ jñí² mu¹ jnoh¹ lí²lin¹ hi³ zian² bíh¹ Jesús. 12 La³ cun³ nié¡h³ já¡¹³ ní², hi³ hmú³² hnió³ hi³ jún³ jnoh¹; ti³la³ ñí¹con² hnoh² má¹ná¹, jmu² ta²¹ pí³ hi³ jmu² hi³ lí¹³ zian² bí¹ náh².

13 La³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³²: “Jná¹³ ca³chá³ cáun² tsi¡n³², hi³ jáun² ca³hléh³ ná¹”; hi³ jáun² la³ ní² bíh¹ jnoh¹ siáh³ uá²ja¡³² má²nio² cáun² tsí³, hi³ jáun² hléh¹ jnoh¹. 14 Quí¹ né¹ jnoh¹ hi³ Dió³² Tsá² ca³jmú³ hi³ ca³jenh¹³ Jesús Ti³² Juo¹³ dí² ja¹ hla¹, jmu³ siáh³ hi³ jenh¹³ jnoh¹ la³jmí¹ ca³jenh¹³ jáun² Jesús; hi³ jáu³² dí² tsú² siáh³ cu³li²¹ ti³ ñí¹ cuá³. 15 La³jí³² hi³ quiunh³² jnoh¹ ní² lí²³ cun³ñí¹ hi³ ca³ti¡n¹ hnoh² bíh¹, hi³ jáun² ní¹ má¹ca³li³ juóun³² tsá² he³ mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³², ja³bí¹ má²juóun³² tsá² cuéh³² siáh³ tiá¹hmah¹ Dió³², hi³ jáun² li³ lin¹ hi³ quien² tsú².

16 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ hí¹ cónh³ tiá² lí¹ niau³² hlah³ tsí³ jnoh¹ hi³ ca³ti²¹ ta²¹ lá². Hi³ uá¹jinh¹ pí³ quioh²¹ jñí² mu¹ jnoh¹ má²tsá²méih²³, ti³la³ jmí²chí³ quiú¹³ jnoh¹ má¹na²¹, ti³ li³mí¹ tsá²li³hmai²¹ bíh¹ cun³ jmá² cun³ jnia³². 17 Hi³ jáun² la³ cun³ hi³ má²tso¹ dí² jáun² tsí³ tá¹la³ ziáun² dí², tiá² lin¹ huáh² yáh³ tsí³, quí¹ tia³ju¡³² bíh¹ ngá¹³; quí¹ ní¹ má¹li³² jáun² jmu³ hi³ li³ zia³² ñí¹con² jnoh¹ cáun² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² ti³ ca³nga², cáun² hi³ ma³hí¡e² la³ cun³ jmí¹hi³nio². 18 Quí¹ tiá² néh³² yáh³ jnoh¹ chí¹tiá³ ñí¹ la³ cun³ hi³ qui³ jniá³, ti³la³ jnoh¹ dá² néh³² chí¹tiá³ ñí¹ cáun² hi³ tiá² jniá³ bíh¹; quí¹ la³jí³² hi³ jniá³ tiá² lin¹ má²hí¡e² yáh³, ti³la³ hi³ tiá² jniá³ má¹ná¹, ma³hí¡e² la³ cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹.

5

1 Jáun² né³, né¹ dí² hi³ ní¹juáh³ ca³ja³hín³ ngú³ quiú¹³ dí², hi³ lí³ jáun² la³jmí¹ lí³ cáun² hñú³ hi³ tiá² má²hí¡e², ti³la³ Dió³² má²ca³jmú³ hua³jan²¹ ti³ hñu³mi³cuú² cáun² ñí¹ lí¹³ tauh¹³ dí² hi³ ma³hí¡e² cun³ jmí¹hi³nio²; jun³juáh¹³ cáun² hi³ ca³jmú³ tsá²mi³cuóun² yáh³ hi³ jáun² má¹ná¹. 2 Quí¹ tson² bíh¹ tá¹la³ ziáun² dí² hñu³ ngú³ lá² quiú¹³, cáun² ná¹quí² ná¹jngi¡h³² tsí³ bíh¹ dí², cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ hen² tsí³ dí² hi³ tsá¹tauh² hñú³ hi³ zia³² jáun² hñu³mi³cuú², 3 hi³ tsá¹tauh²¹ dí² ñéih³ jáun² la³ jan² tsá² qui¡h³² cáun² ha¹, hi³ jáun² tiá² ná¹láun³ dí² lí¹³. 4 Hi³ jáun² tá¹la³ tiauh² dí² lá² hñú³ hi³ lí³ ngú³ lá² quiú¹³ dí², cáun² quí² jngi¡h³² tsí³ bíh¹ dí², ji³ hi³ ja³²li³ hlah³ nio² tsí³ dí² ní² siáh³. Jun³juáh¹³ hi³ hnáu² jnoh¹ hi³ cáun² lí¹ quin¹³ ti³ có³² ngú³ lá² quiú¹³ yáh³ má¹ná¹, ti³la³ la³ cun³ hi³ hnáu² dí² hi³ qui¡h¹³ dí² cónh³í¹ cáun² ngú³ hmai²¹ bíh¹, hi³ jáun² tiú²uú² zia³² yáh³ cáun² hi³ tiá² má²hí¡e² ñí¹con² jnoh¹ ní¹ má¹ti³ ñí¹ má²ziáun² dí² cáun² hi³ hmai²¹. 5 Hi³ hnga² bíh¹ Dió³² má²ca³chau³ dí² hua³jan²¹ ca³ti²¹ hi³ ní² ti³tsóh³, hi³ ca³jmú³ tsú² lin¹ hi³ cu³tí³ hiáu¹³ dí² hi³ ní² cun³quionh³ hi³ ca³cuen³ tsú² jáun² Jmí²chí³ Chun¹.

6 Hi³ jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ jáun², cun³ má²nio² jáun² bíh¹ tiá³ tsí³ jnoh¹. Né¹ dí² hi³ tá¹la³ ziáun² dí² quionh³ ngú³ lá² quiú¹³, ziáun³² bíh¹ dí² tín² juú²co¹ dí² ñí¹ cuá³ Ti³² Juo¹³ dí²; 7 quí¹ cun³quionh³ hi³ nio² jáun² cáun² tsí³ bíh¹ jnoh¹ ñi³ngí¹, jun³juáh¹³ hi³ ñi³ngí¹ jnoh¹ cun³quionh³ hi³ néh³² yáh³. 8 Hi³ jáun² tiá³ bíh¹ nio² tsí³ jnoh¹, hi³ hen² tsí³ jnoh¹ hi³ chá¹³ ti³ có³² ngú³ lá² quiú¹³, hi³ jáun² lí¹³ tsá¹ma³ziáun¹³ jnoh¹ quiúnh¹ Ti³² Juo¹³ dí². 9 Hi³ jáun² ca³la³ jonh³ jmí¹ tsí³ jnoh¹ jmu³² pí³ hi³ má¹hiún¹³ jnoh¹ tsí³ Ti³² Juo¹³ dí², uá¹ hi³ ziáun³², ho³ uá¹ hi³ tiauh² jnoh¹ quiúnh¹ tsú². 10 Quí¹ la³já¡³² bíh¹ dí² ca³ta¹ hi³ tsá¹ma³jnia¹³ ta³ ñí¹ Cristo, hi³ jáun² ñí¹ jáun² chu³ jñéih³ tsáu¹³ dí², hi³ jáun² ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu² hiáuh³ hmah²¹ quioh²¹ la³ cun³ lí³ ta²¹ hi³ lí²jmú³ tsú² tá¹la³ zian² ñí¹ hué²¹ lá², uá¹ hi³ chu²¹ uá¹ hi³ hlah³.

Jú¹ chú³² ca³ti²¹ hi³ niau²¹ tie³ tsí³ tsú²

11 Hi³ jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ jué¡h² jnoh¹ he³ lí¹³ ñí¹con² tsáu² hi³ jmu³ Ti³² Juo¹³ dí², jáun² bíh¹ jmu³² jnoh¹ tion³ hi³ ti³ jéinh³² tsáu² jmí¹ tsí³. Má²ñi³² bíh¹ Dió³² he³ lánh³ lái³ jnoh¹, hi³ hu²¹ tsi¡n³² jná¹³ hi³ má²ca³li³ lieih²¹ siáh³ jmí¹ honh² hnoh². 12 Jun³juáh¹³ hi³ má²ná¹hléh¹ jnoh¹ siáh³ re² hi³ ca³ta¹ hmóu³² yáh³, ti³la³ jnoh¹ dá² cáun² cue³² jú¹ tson² hi³ jáun² lí¹³ li³ tsi¡nh¹ náh² hi³ ca³ta¹

jnoh¹ bíh¹, hi³ jáun² zia³² ha³ lánh³ rón³² ngáih¹ hnoh² ñí¹con² tsá² jlánh¹ jmu² quien² lánh³ jniá³ tsáu², cha³ jmí¹ jmu³ tsú² quien² lánh³ lí³ tsí³ tsú². 13 Jáun² né³, ní¹juáh³ la³ ná¹ngau²¹ jnoh¹, ca³tin¹ Dió³² bíh¹ jaun³²; ti³la³ ní¹juáh³ jun³juáh¹³ ná¹ngau²¹ yáh³ jnoh¹ né³, cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hnoh² bíh¹ jaun³². 14 Hi³ jáun² mií³ hi³ ja³² tsí³ Cristo bíh¹ jmu² héih³² hñu³ tsí³ jnoh¹; quí¹ má²né¹ jnoh¹ hi³ jan² tán¹ hí³ bíh¹ ca³jun³ cha¹³ ca³la³ jín³², hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ má²lin¹ hi³ má²ná¹jún¹ bíh¹ uá²jai³² la³jín³² tsáu². 15 Hí³ bíh¹ ca³jun³ cha¹³ ca³la³ jín³² tsáu², hi³ jáun² tsá² má²zian² ñí¹con² hí³ tiú²uú² ca³tin¹ yáh³ ma³zian² la³ cun³ tin² tsí³ hmóu³², ti³la³ hniáuh³² ma³zian² tsú² hi³ ca³tin¹ hnga² Cristo bíh¹, Tsá² ca³jun³ hí³ cha¹³ tsú², hi³ jáun² jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³jenh¹³. 16 Cun³ñí¹ hi³ má²ziáun² dí² la³ jáun² né³, jáun² tiú²uú² chú¹ ñih²¹ yáh³ dí² tsáu² la³ cun³ qui³ jmu² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá². Quí¹ hí¹ la³ ti³ ñí¹con² Cristo yáh³ tí² jmu³² dí² la³ jáun², la³ cun³ qui³ jmu² tsá²mi³cuóun²; ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, tiú²uú² jmu³² yáh³ dí² la³ jáun². 17 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ jan² tsá² má²cá²cunh³ quionh³ Cristo, tsá² hmai²¹ bíh¹ má²lín³ tsú²; quí¹ la³jí³² bíh¹ hi³ yeh³ má²já²hín³, hi³ ji³li³² bíh¹ má²lai³² hmai²¹.

18 Dió³² bíh¹ Tsá² jmu² ji³li³² hi³ ní², Tsá² ca³jmú³ hí³ hi³ niau²¹ tie³ ja¹ quiú¹³ dí² quiúnh¹ cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ jáun² Cristo. Jmí¹ li²¹ jáun² ca³hiáu³² tsú² jnoh¹ hi³ hléh¹³ jú¹ chú³² ca³ti²¹ lánh³ rón³² lí¹³ niau²¹ tie³ ja¹ quioh²¹ tsáu² quionh³ Dió³². 19 Quí¹ cun³quionh³ Cristo bíh¹ jmu² Dió³² hi³ lí¹³ niau²¹ tie³ ja¹ quioh²¹ quionh³ tsá² zian² hngá¹máh³ lá², hi³ jáun² tiú²uú² hu²¹ yáh³ tsí³ tsú² tso³ hi³ jmí¹ ren² tsáu²; hi³ jáun² jnoh¹ siáh³ má²ca³hiáu³² tsú² hi³ hléh¹³ jú¹ chú³² ca³ti²¹ lánh³ rón³² lí¹³ niau²¹ tie³ ja¹ quioh²¹ tsáu² quionh³ Dió³². 20 Hi³ jáun² jnoh¹ tsa³ngái¹ jú¹ chú³² cha¹³ Cristo, hi³ hlí¹ lienh¹ jnoh¹ tsáu² la³jmí¹ lí³ hi³ hnga² bíh¹ Dió³² hlí² liéinh³² tsú² cun³quionh³ ho³ jnoh¹. Hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Cristo bíh¹ hiú² mi³² jnoh¹ ñí¹con² tsáu² hi³ juáh³ jnoh¹: Chá¹ náh² tie³ ja¹ quián¹³ quiúnh¹ Dió³², 21 quí¹ Cristo jan² Tsá² hí¹ cáun² tso³ tiá² ca³li³ ren², ti³la³ cun³ñí¹ hi³ ca³ta¹ jnoh¹ bíh¹ ca³jmú³ Dió³² hi³ ca³lin³ Cristo jan² tsá² ren² tso³, hi³ jáun² lí¹³ láí³ jnoh¹ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí¹³ la³ cun³ lín³ hnga² Dió³², ní¹juáh³ tsá² má²cá²cunh³ quionh³ Cristo.

6

1 Hi³ jáun² bíh¹ hiú² mi³² jnoh¹ ñí¹con² hnoh², tsá² jmu³² jnoh¹ ta²¹ cu³li²¹ quiúnh¹ Dió³², hi³ tiá² lí¹ hin¹³ náh² mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³² hi³ má²hian² náh² jáun². 2 Quí¹ Dió³² má²ca³juáh³ la³ lá²:

La³ cun³ jmái¹ hi³ ca³ti²¹, ne² bíh¹ jná¹³ jëh² hnú²,

hi³ jmái¹ hi³ li³ hniáuh³² liáun³ hnú² né³,
ma³hau¹ bíh¹ jná¹³ hnú².

Jáun² né³, sá¹ní² jie³, né³² bíh¹ hú¹tá¹ jmái¹ hi³ ca³ti²¹, hi³ né³² bíh¹ cu³tí³ lí³ jmái¹ hi³ lí¹³ liáun³ hnoh² ñí¹con² tso³.

3 Hi³ jáun² né³, tiá² lái³ yáh³ jnoh¹ tsá² quí² hliah³² jui²¹ tsáu², quí¹ ní² lí¹ ca³li³ zia³² he³ lánh³ rón³² lí¹³ hléh³² tsáu² hlah³ ca³ti²¹ ta²¹ hi³ jmu³² jnoh¹. 4 Ti³la³ jnoh¹ ma³jnia¹³ hi³ ná¹lái³ quian²¹ Dió³² cun³quionh³ la³jí³² hi³ jmu³², cun³quionh³ hi³ juenh² tsí³ jnoh¹ ca³ti²¹ la³jí³² hi³ ma³tso¹ jnoh¹ tsí³, ji³ jmí¹ zia³² hi³ li³hniauh²³ ñí¹con² jnoh¹, ji³ tá¹la³ há² nga² jnoh¹ uu³mí²tsi³² ní² siáh³. 5 Quí¹ má²ca³pi³ ca³juóu³² jnoh¹ tsáu², ji³ hi³ má²ca³táuh³² tsú² jnoh¹ hñu³mí¹ñí², hi³ má²ca³má¹tso¹ jnoh¹ tsí³ jmái¹ hi³ taunh³² tsáu² tiá³ siaun³². Ja³bí¹ má²ca³jmú¹³ jnoh¹ siáh³ ta²¹ ti³ chí¹nga², hí¹ la³ ti³ zia³² siáh³ ma³ cáun² jmái¹ hi³ tiá² ca³cuóu¹³ jnoh¹, ji³ hi³ má²ca³tauh¹³ jnoh¹ siáh³ ñí¹cuon¹³. 6 Ja³bí¹ ma³jnia¹³ jnoh¹ siáh³ hi³ ná¹lái³ quian²¹ Dió³² cun³quionh³ hi³ ziáun² jnoh¹ cáun² hi³ ji², cun³quionh³ hi³ má²né¹ jnoh¹ jú¹ tson², cun³quionh³ hi³ juenh² tsí³ jnoh¹ ji³ hi³ ja³² siáh³ mií³ tsí³ jnoh¹. Quí¹ cun³ñí¹ hi³ quiúnh¹ jnoh¹ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹, jáun² má²lái³ jnoh¹ tsá² hú¹tá¹ cu³tí³ ná¹hnáu³, 7 hi³ hléh¹ jnoh¹ siáh³ jú¹ tson², ji³ hi³ zia³² siáh³ pí³ quioh²¹ Dió³² ñí¹con² jnoh¹. Jáun² né³, cun³quionh³ hi³ má²zian² jnoh¹ jáun² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³² bíh¹ má²zia³² ñí¹con² jnoh¹ he³ cun³quionh³ jmú¹³ hniéi², ji³ hi³ liaun¹ jnoh¹ ní² siáh³, 8 uá¹ hi³ má²quien² tsáu² jnoh¹, uá¹ hi³ hau² tsú²; uá¹ hi³ hleh³² tsú² re² quiú¹³ jnoh¹ ho³ uá¹ hi³ hleh³² tsú² hlah³. Ma³ cónh³ jmoh²³ jnoh¹ tsú² tsá² ti¹ jáin², hi³ ma³ cónh³ né³ juáh³ tsú² hi³ jnoh¹ bíh¹ tsá² hléh¹ jú¹ tson². 9 Ma³ cónh³ jmu² tsú² la³jmí¹ lí³ hi³ tiá² cuóu³² tsú² jnoh¹, hi³ ma³ cónh³ né³ jmu² tsú² la³jmí¹ lí³ hi³ cuóu³² re² lín³². Ma³ cónh³ pih²¹ tiá² jún²³ jnoh¹, ti³la³ la³ má²ziáun² jáun² bíh¹ jnoh¹; hi³ uá¹jinh¹ jmu² tsáu² hi³ ma³tso¹ jnoh¹ tsí³, ti³la³ tiá² jún²³ yáh³ jnoh¹. 10 Uá¹jinh¹ hlah³ nio² tsí³ jnoh¹, ti³la³ cun³ jáun² bíh¹ lí²hiún² tsí³ jnoh¹ jmái¹ ca³la³ ji³²; hi³ uá¹ cun³ tia³mii² jnoh¹, cun³ jáun² ná¹jmu³² bíh¹ jnoh¹ hi³ li³ hánh³ juóun³² lín³² tsáu²; hi³ uá¹jinh¹ tiauh² jnoh¹ hi³ hí¹ cáun² tiá² hi³ zia³² quiú¹³, cun³ jáun² zia³² bíh¹ quiú¹³ jnoh¹ ca³la³ ji³li³².

11 Hnoh² reh², tsá² juú² Corinto, hí¹ cáun² yáh³ jáɨ¹³ tiá² má²ca³hmá¹³ jnoh¹ ñí¹con² hnoh², má²ca³jmú¹³ bíh¹ jnoh¹ juenh² tsí³ hi³ jmu³² jnoh¹ na²¹ la³jí³² jáɨ¹³ hi³ hléh¹ jnoh¹. 12 Ní¹juáh³ tiú²uú² re² la³ juóh³² dí², jun³juáh¹³ hi³ lɨ³ la³ jáun² cun³ñí¹ hi³ tiá² hnau³ jnoh¹ hnoh² yáh³, ti³la³ cun³ñí¹ hi³ ca³lin³ hmóu³² bíh¹ hnoh². 13 Hlí¹ lieh¹ jná¹³ hnoh² la³jmí¹ hlí² liéinh³² tsú² jan² tsá¹míh¹ jon², hi³ jéinh¹ náh² honh² ñí¹con² jnoh¹.

Láɨ³ dí² cuáh³² quioh²¹ Dió³² Tsá² liéih³²

14 Ha³ lí² tianh³ náh² cá²honh¹ quiúnh¹ tsá² tiá² ta²¹ haih²¹, quí¹ cun³ tiá² re² lí¹³ bíh¹; quí¹ ¿he³ dá² ca³tin¹ hi³ chu²¹ quionh³ hi³ hlah³, hi³ he³ dá² lánh³ rón³² lí¹³ cunh³ joh¹ quionh³ já¹niéi²? 15 Quí¹ ¿he³ ya³ lánh³ rón³² lí¹³ tiáunh¹ Cristo cá²hon³ quionh³ *Satanás, hi³ he³ yáh³ ca³tin¹ jan² tsá² tanh² ta²¹ Dió³² quionh³ jan² tsá² tiá² ta²¹ haih²¹? 16 ¿Hí¹ lí¹³ jmu³ tsá² lín³ hñú³ híen¹ quioh²¹ Dió³² cá²hon³ quionh³ dió³² tsá² láɨn¹? Quí¹ ti³la³ hñú³ híen¹ quioh²¹ Dió³² Tsá² liéih³² bíh¹ má²láɨ³ dí², la³jmí¹ ca³juáh³ jáun² hnga² Dió³² jmí¹ ca³juáh³ jáun² la³ lá²:

Má¹zián¹³ jná¹³ hñu³ tsí³ tsáu², hi³ ngí¹³ jná¹³
siáh³ ja¹ quioh²¹ tsú²;
jná¹³ lín¹³ Dió³² Juo¹³ tsú²,
hi³ tsá² hí³ né³ lín¹³ tsá² tionh² jo³uón³² jná¹³.
17 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³juáh³ siáh³ Juo¹³ dí² la³ lá²:

Huen³ náh² ja¹ quioh²¹ tsá² la³ hí³, ti³ có³²
tianh³ náh²,
ha³ lí²uú² lí¹ tí³ náh² cuonh² hi³ tiá² ji².
Hi³ jáun² bíh¹ lí¹³ he¹ jná¹³ hnoh²,
18 hi³ lín¹³ jná¹³ Ñeh² náh²,
hi³ jáun² hnoh² né³ lín¹³ náh² jón³² jná¹³
tsá²mi³ tsá²ñuh², juáh³ Juo¹³ dí² Tsá²
cú² juenh².

7

1 Jáun² né³ reh², hnoh² tsá² jlánh¹ hnau³ jná¹³, hi³ ní² bíh¹ jáɨ¹³ hi³ ca³jmú³ tsú² ñí¹con² dí². Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³ cuí¹ má¹jín¹³ dí² ca³ti²¹ la³jí³² hi³ lí¹³ lɨ³ hliáuh¹³ dí², uá¹ hi³ ngú³ uá¹ hi³ jmí²chí³, hi³ cuí¹ tauh¹³ dí² ná¹chan¹ cu³tí³ ñí¹con² tsú² quí¹ cun³ñí¹ hi³ juénh² dí² tsú².

Tsá² juú² Corinto zaɨ³² jmí¹ tsí³

2 Hi³ jáun² né³, jéinh¹ tiá³ náh² honh² ñí¹con² jnoh¹; quí¹ tiá² má²ca³jmú¹³ yáh³ jnoh¹ hlah³ ñí¹con² hí¹ jan² tsáu², sa³jun³ má²ca³hliah²¹ jnoh¹ tsí³ tsáu², sa³jun³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² má²ca³má¹can¹³ jnoh¹. 3 Jun³juáh¹³ hi³hliá² cué²³ jná¹³ tso³ yáh³ hi³ juanh³² jná¹³ jáɨ¹³ ní², quí¹ la³ cun³ hi³ má²cá²juánh³² jná¹³ jáun² jmí¹tin² hi³ uá¹ hi³ ziáun² dí² cu³li²¹, uá¹ hi³ jún³ dí² cu³li²¹, cun³ má²hu²¹ jáun² bíh¹ tsin³² jná¹³ quián¹³ hnoh². 4 Cáun² tán¹ bíh¹ nio² tsin³² jná¹³ hi³ ca³tin¹ hnoh², ji³ hi³ jlánh¹ tsah¹ jná¹³ siáh³.

Hi³ jáun² né³, ja¹ ca³la³ jí³² la³ cun³ hi³ ma³tso¹ jnoh¹ tsí³, ti³ lɨ³mí¹ tiá³ niau³² bíh¹ tsin³² jná¹³, ji³ hi³ má²canh² lín³² hi³ hiún² tsin³² jná¹³; 5 quí¹ tson² bíh¹ la³ cun³ jmí¹ cuo¹ jnoh¹ hué³² Macedonia lá², hí¹ cónh³ yáh³ tiá² má²ca³cué³ jmáɨ¹ hi³ tauh¹³ jnoh¹ tie³, ti³la³ ti³ hlá² ti³ ní² bíh¹ ca³li³ zia³² uu³mí²tsi³², hniéi² bíh¹ ca³li³ zia³² la³ cu³ la³ jéin³ quiú¹³ jnoh¹, ji³ hi³ lí¹ hú¹ cóh²¹ siáh³ tsí³ jnoh¹ lɨ³. 6 Ti³la³ Dió³² má¹ná¹, Tsá² cue³² pí³ hñu³ tsí³ tsá² tiú²uú² tiá³ nio² tsí³, ca³chá³ tsú² re² tsí³ jnoh¹ cun³quionh³ hi³hliá² cuanh³ jáun² Tito ñí¹ lá². 7 Ti³la³ jun³juáh¹³ cun³ jmáh³ hi³hliá² cuanh³ jáun² yáh³ tsú², quí¹ ji³ hi³hliá² jlánh¹ re² má²nio² tsí³ tsú² hnga² jmí¹ cuanh²¹ bíh¹ hi³ ca³jmuh³ hnoh². Ca³chá³ tsú² ñí¹con² jnoh¹ hi³ hnoh² jlánh¹ hen² honh² hi³ jie¹ náh² siáh³ jnoh¹, hi³ ca³chá³ tsú² siáh³ hi³ hnoh² ca³ta³no¹ hlah³ honh² ca³ti²¹ hi³ jmí¹ lí³ jáun², ji³ hi³ haɨn²¹ náh² siáh³ re² ti³ con² jná¹³. Jmí¹ ca³chá³ tsú² jáun² jáɨ¹³ ní² né³, ti³ li³mí¹ ca³li³ hiún² bíh¹ tsin³² jná¹³.

8 Jáun² uá¹jinh¹ hlah³ ca³ta³no¹ honh² hnoh² cun³quionh³ sí² hi³ ca³zéin³² jná¹³ jáun² jmí¹tin², tiú²uú² hlaih³ jéin³² yáh³ jná¹³ ta³né³². Quí¹ uá¹jinh¹ jmí¹ jéin³² jná¹³ ca³lá² hlah³ jmí¹tin² cun³ñí¹ hi³ ca³ta³no¹ cu³tiá³ hlah³ honh² hnoh² cun³quionh³ sí² jáun², 9 ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, má²hiún² bíh¹ tsin³² jná¹³ quí¹ cun³ñí¹ hi³ ca³zah¹ hnoh² jmí¹ honh² jmí¹ ca³ta³no¹ jáun² hlah³ honh² náh²; quí¹ jun³juáh¹³ hi³ ca³li³ hiún² tsin³² jná¹³ yáh³ hi³ ca³ta³no¹ hlah³ honh² hnoh². Quí¹ la³ cun³ hi³ hnió³ Dió³² bíh¹ ca³ta³no¹ hlah³ honh² hnoh², hi³ jáun² hí¹ cáun² hi³ hlah³ tiá² la³ ca³jmú¹³ yáh³ jnoh¹ ñí¹con² hnoh² cun³quionh³ sí² jáun². 10 Quí¹ ní¹juáh³ tá²no¹ hlah³ tsí³ tsú² la³ cun³ hi³ hnió³ Dió³², jáun² za² bíh¹ jmí¹ tsí³ tsú², hi³ jáun² cun³quionh³ la³ jáun² bíh¹ liáun²³ tsú², hi³ jáun² tiá² lin¹ hniáuh³² yáh³ hi³ jeinh²¹ tsú² hlah³; ti³la³ tsá² cáun² lí¹ nio² hlah³ tsí³ la³ cun³ qui³ lí²³ quioh²¹ jan² tsá²mi³cuóun² má¹ná¹, tsá² la³ hí³ dá² jún³ bíh¹. 11 Jmí¹ ca³ta³no¹ jáun² hlah³ honh² hnoh² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³², ¡sá¹ní² jie³ né³ he³ ca³lín¹³ náh²! Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³ma³quien¹³ hnoh² jáɨ¹³ jáun² ji³ hi³ ca³cuéh¹ náh² jú¹ tson² la³ cun³ hi³ jmí¹ má²ca³jmuh³ náh²; hi³ ca³míh³ siáh³ honh² hnoh² ji³ hi³ ca³ta³hú¹ cóh²¹ honh² hnoh². Ja³bí¹ ca³héih³ náh² honh² ñí¹con² jná¹³, hi³ ca³li³ hiún² siáh³ honh² náh² hi³ má¹tson¹³ náh² tsá² ca³jmú³ hí³ hi³ hlah³. Cun³quionh³ la³jí³² hi³ ní² má²ca³ma³jnia¹³ hnoh² hi³ tiá²

tso³ la³ hauh³² yáh³ náh² ca³ti²¹ hi³ jáun². 12 Hi³ jáun² né³, sí² hi³ ca³zéin³² jná¹³ jáun² ñí¹con² hnoh², jun³juáh¹³ ca³jmú³² jná¹³ hi³ ca³tin¹ jmáh³la³ tsá² ca³jmú³ hí³ tso³ yáh³, sa³jun³ hi³ ca³tin¹ tsá² ca³jmú³ tsú² hí³ hi³ hlah³ ñí¹con² siáh³, ti³la³ ca³zéin³² jná¹³ sí² jáun² hi³ jáun² li³tsin² hnoh² ta³ ñí¹ Dió³² hi³ tson² bíh¹ cu³tí³ hnau³ náh² jnoh¹. 13 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, ca³ta³no¹ re² tsí³ jnoh¹.

Ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ ti³ lí¹ ca³ta³no¹ jáun² re² tsí³ yáh³ jnoh¹, quí¹ ja³bí¹ ca³li³ hiún² lín³² siáh³ tsí³ jnoh¹ jmí¹ ca³neh²¹ jnoh¹ hi³ Tito má²hiún² lín³² tsí³, quí¹hliá² ca³la³ jín³² bíh¹ hnoh² ca³jmuh³ hi³ niau²¹ re² tin² tsí³ tsú². 14 Tiá² ca³jmuh³ yáh³ hnoh² hi³ tá¹zanh¹ jná¹³ hua³heih²¹ ñí¹con² Tito quí¹hliá² ca³juo³ jná¹³ tsú² hi³ hnoh² tsá² jlánh¹ ti³² tsin³² jná¹³. Ti³la³ la³jmí¹ má²ca³li³ tson² la³jí³² hi³ má²ca³juáh¹³ jnoh¹ ñí¹con² hnoh², la³ jáun² bíh¹ má²ca³li³ tson² siáh³ uá²jai³² la³jí³² jái¹³ hi³ ca³za¹³ jnoh¹ jáun² Tito jmí¹ ca³ma³quien¹³ jnoh¹ hnoh² ñí¹con² tsú². 15 Hi³ jáun² hí³ né³, ti³ li³mí¹ má²hniau³ lín³² bíh¹ hnoh² ní¹ má¹tsau³² tsí³ hi³ jlánh¹ re² ca³ma³tih²¹ hnoh² la³jí³² hi³ ca³juáh³ tsú², ji³ hi³ ca³jmuh³ hnoh² siáh³ tsí¹jui³ náh² jmí¹ ca³hen³ náh² tsú², hi³ ca³la³ hi³ juénh² náh². 16 Jlánh¹ lí²hiún² tsin³² jná¹³ quí¹hliá² lí²³ nio² cáun² tsin³² jná¹³ hi³ ca³tin¹ hnoh² ca³ti²¹ li³ua³ cáun² hi³ zia³².

8

Tsá² cue³² ca³la³ hi³ hiún² lín³² tsí³

1 Hi³ jáun² né³ reh², ta³né³² má²hnáu² jnoh¹ chá¹³ ñí¹con² hnoh² ha³ lánh³ rón³² má²ca³ma³hau³ Dió³² ñí¹con² tsá² zian² la³jí³² cuáh³² hué³² Macedonia lá². 2 Quí¹ uá¹jinh¹ tsá² ní² ca³há² ca³nga² uu³mí²tsi³² huáh² tsí³, cun³ jáun² ná¹hiún² lín³² bíh¹ tsí³ tsú²; hi³ uá¹jinh¹ tia³mii² lin³² tsú², cun³ jáun² má²ca³cué³ bíh¹ tsú² hliáun³ la³juah²¹ dúh¹ hi³ hánh³ lín³². 3 Jná¹³ cué²³ jú¹ tson² hi³ tson² bíh¹ ca³cué³ tsú² ca³la³ hi³ hiún² lín³² tsí³ la³ cun³ ñí¹ tú² ñí¹ tsin²³, hí¹ la³ ti³ ti³ chí¹nga² yáh³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ tú² tsin²³ tsú², 4 hi³ ca³la³ hi³ ca³hiu³ ca³mí³ lín³² tsú² hi³ cué¹³ jnoh¹ jái¹³ hi³ ma³hon³ tsú² tsá² joh¹ Dió³² [tsá² zian² ti³ hué¹³ Judea]; 5 hi³ ti³ chí¹nga² bíh¹ ca³jmú³ tsú² la³ cónh³ bíh¹ hi³ jmí¹ hen² tsí³ jnoh¹ jmu³ tsú²; quí¹ la³ñí¹ tín² ca³chan³ tsú² jo³cuo² Ti³² Juo¹³ dí², jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³chan³ tsú² siáh³ jo³cuo² jnoh¹ la³ cun³ hi³ qui³ hnió³ Dió³². 6 Hi³ jáun² bíh¹ má²ca³za¹³ jnoh¹ Tito, tsá² ca³ma³liáu³² hí³ ta²¹ jáun² ja¹ quián¹³ hnoh², hi³ cuí¹ má¹hián² tsú² ta²¹ jáun² la³ cun³ hi³ ja³² mii³ honh² hnoh². 7 La³jí³² hi³ jmuh³² bíh¹ hnoh² jmuh³² náh² ti³ chí¹nga², uá¹la³ cun³ hi³ nio² cáun² honh² náh², jái¹³ hi³ hléh¹ náh², la³jí³² hi³ ñíh¹ náh², la³jí³² hi³ hnáuh² náh² jmúh¹³, ji³ hi³ hnau³ náh² jnoh¹ ní² siáh³; ja³bí¹ la³ ní² uá²jai³² hniáuh³² já³² mii³ honh² náh² ti³ chí¹nga² ca³ti²¹ ta²¹ chu²¹ jáun² siáh³.

8 Jun³juáh¹³ hi³ jmu² héih³² yáh³ jná¹³ hi³ juanh³² ná¹ la³ ní²; jí³²la³ ti³ hnó³² jná¹³ hi³ li³ ñíh¹³ náh² la³ cun³ hi³ ná¹hniá¹ tsá² siánh³ jmu³ bíh¹, hi³ jáun² li³ lin¹ ní¹juáh³ hi³ hú¹tá¹ tson² hno³ hnoh² tsáu². 9 Quí¹ má²ca³li³ ñíh¹ bíh¹ hnoh² ha³ lánh³ lí³ mii³ hi³ ja³² tsí³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí². Hí³ bíh¹ jan² Tsá² jmí¹ hánh³ lín³², ti³la³ ca³jmú³ tsú² hi³ tsí¹jui³ hnga² cun³ñí¹ hi³ hniau³ hnoh², hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ hi³ li³ hánh³ hnoh² cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ tsú² jáun² tsí¹jui³.

10 Hi³ chú³² quián¹³ hnoh² bíh¹ hi³ hie²³ jná¹³ jú¹ tson² ca³ti²¹ hi³ ní². Quí¹ la³ cun³ mii² cá²tsá³² máh³ ca³ma³liauh²¹ hnoh² hi³ cueh³², ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ ti³ lí¹ cueh³² yáh³ náh², quí¹ ca³la³ hi³ hniá¹ bíh¹ náh² cueh³². 11 Né³² né³, chú³² ma³hián¹³ náh² la³ cun³ rón³² hi³ ca³li³ hniá¹ náh² jmúh¹³ jáun² jmí¹tin², hi³ jáun² cué¹ náh² la³ cun³ rón³² hi³ zia³² quián¹³. 12 Quí¹ ní¹juáh³ jan² tsáu² hú¹tá¹ cu³tí³ hniá¹ hi³ cué³², jáun² lí² hiún² bíh¹ tsí³ Dió³² ca³ti²¹ hi³ cue³² tsú² jáun² la³ cun³ hi³ zia³² quioh²¹; quí¹ tiá² mi³² yáh³ Dió³² cáun² hi³ tiá² zia³² quioh²¹ tsáu².

13 Quí¹ jun³juáh¹³ hi³ hniáuh³² li³mii² yáh³ hnoh² cun³ñí¹ hi³ má¹hon¹ náh² tsáu², 14 quí¹ ti³la³ hi³ lí¹³ zian² cá²ren² bíh¹ náh² quiúnh¹ tsá² hí³. Ta³né³² zia³² quián¹³ hnoh² hi³ lí¹³ má¹hon¹ náh² tsá² hí³ la³ cun³ hi³ li³ hniáuh³² quioh²¹ tsú²; quí¹ hu³ sa³ chau²¹ cáun² jmái¹ hi³ lí¹³ li³ hniáuh³² ñí¹con² hnoh², hi³ jáun² tsá² hí³ má²zia³² quioh²¹ má¹jáun² hi³ ma³hau³ hnoh²; hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ zian² hnoh² cá²ren². 15 La³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí²: “Tsá² jmí¹ zia³² hliáun³ quioh²¹, tiá² hi³ ziau³ yáh³ quioh²¹ tsú²; hi³ tsá² jmí¹ zia³² cú¹pih²¹ quioh²¹ né³, tiá² hi³ ca³li³ hniáuh³² yáh³ ñí¹con² tsú²”.

Tito quionh³ tsá² quionh³

16 Ti³la³ tiá¹hmah¹ Dió³² hi³ ca³jmú³ tsí³ Tito hi³ hniá¹ ma³hau³ hnoh² la³jmí¹ hniá¹ jná¹³. 17 Quí¹ jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³hliá² lí²juo³ jná¹³ hi³ tsó³² yáh³ tsú² hi³ lí²héi³² tsó³², quí¹ qui³ cónh³ jmí¹ la³ má²hu²¹ bíh¹ tsí³ tsú² hnga² hi³ tsó³², hi³ jáun² ta³né³² né³ má²tsó³² tsú² hi³ tsa³jie³ hnoh² cun³ñí¹ hi³ hnió³ hnga².

18 Hi³ zen¹³ jnoh¹ siáh³ tsá² hí³ reh² dí², tsá² jlánh¹ re² hleh³² hí³ tsá² zian² la³jí³² cuáh³² quioh²¹, cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ chu²¹ ta²¹

hi³ jmu² tsú² hi³ ngai³² tsú² jáun² jú¹ chú³². 19 Jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³ ní² yáh³, quí¹ hí¹ la³ ti³ hmóu³² yáh³ tsá² cuáh³² ca³quianh³ tsú² hi³ ngí³² quiúnh¹ jnoh¹ hi³ ma³hau³ tsú² hná¹ ta²¹ hi³ jmu³² jnoh¹ hi³ ma³hon¹ jnoh¹ tsá² tia³mii². Ta²¹ jáun² jmu³² jnoh¹ hi³ jáun² li³ quien² Ti³² Juo¹³ dí², ji³ hi³ má¹jnia¹³ jnoh¹ siáh³ hi³ jlánh¹ hniá¹ jnoh¹ jmú¹³ ta²¹. 20 Cun³quionh³ hi³ jmu³² jnoh¹ la³ ní², hu²¹ tsí³ jnoh¹ hi³ tiá² hin² lí¹³ ziu³ hie³ jnoh¹ ca³ti²¹ quie³ hi³ má²nio² jáun² jo³cuo² jnoh¹. 21 Quí¹ ná¹jmu³² jnoh¹ pí³ hi³ la³jí³² hi³ jmu³² jnoh¹ lí³ re² tso², jun³juáh¹³ jmáh³la³ ta³ ñí¹ Ti³² Juo¹³ yáh³ dí², quí¹ la³ ji³ ta³ ñí¹ tsá²mi³cuóun² bíh¹ siáh³.

22 Jáun² cu³tsa³² quionh³ tsá² gon³ ní² tsú² zen¹³ jnoh¹ siáh³ cónh³í¹ jan² tsá² reh², tsá² má²ca³ma³jnia³² hiú² cuóh³² ñí¹con² jnoh¹ hi³ dí¹quian¹ jmu³ li³ua³ cáun² ta²¹; hi³ ta³né³² né³, ti³ jlánh¹ bíh¹ má²dí¹quian¹ tsú² cun³ñí¹ hi³ má²cuóu³² tsú² hnoh². 23 Ní¹juáh³ zian² tsá² nga² jái¹³ hi³ ca³tin¹ Tito, zéih³ tsú² hi³ tsá² jmu² ta²¹ cu³tsa³² quiúnh¹ jná¹³ bíh¹ ni³² hi³ má¹cau²¹ jnoh¹ hnoh². Hi³ ní¹juáh³ hi³ nga² tsú² siáh³ hi³ ca³tin¹ tsá² reh² ñí¹ hná¹ ní² né³, zéih³ tsú² hi³ tsá² ní² ca³ze³ tsá² tiáunh¹ la³jí³² cuáh³² bíh¹, ji³ hi³ lín³ tsú² siáh³ tsá² má²jnia³² hi³ quien² Cristo. 24 Hi³ jáun² né³, chú³² ma³jnia¹³ náh² ñí¹con² tsá² zian² la³jí³² cuáh³² ti³ lá² hi³ cu³tí³ hno³ hnoh² tsá² ní², hi³ má¹jnia¹³ náh² siáh³ ñí¹ ta³ ñí¹ la³jín³² tsá² cuáh³² hi³ cu³tí³ zia³² jái¹³ hi³ jmú¹³ jnoh¹ tsah¹ ca³tin¹ hnoh².

9

Quie³ hi³ cunh²³ tsú² ca³tin¹ tsá² reh²

1 Hi³ jáun² né³, ca³ti²¹ quie³ hi³ cunh²¹ dí² jáun² hi³ ca³tin¹ tsá² hí³ joh¹ Dió³², tiá² lin¹ nga³ jmí¹ hniáuh²¹ yáh³ hi³ jmu¹ jná¹³ sí² lá² ñí¹con² hnoh², 2 quí¹ má²ño¹ jná¹³ hi³ cu³tí³ hiún² lín³² bíh¹ honh² hnoh² hi³ má¹hoh³ náh². Hi³ jáun² né³, má²cá²jmú³² jná¹³ tsah¹ hi³ ca³tin¹ hnoh² ñí¹con² tsá² hué³² Macedonia lá², cun³ñí¹ hi³ hnoh² tsá² zian² náh² hué³² Acaya ní² má²tiáunh¹ náh² hua³jan²¹ la³ cun³ mii² cá²tsá³² máh³ hi³ cuéh¹ náh². Hi³ jáun² juóun³² tsá² hí³ má²ca³li³ hiún² siáh³ tsí³ cun³ñí¹ hi³ ná¹hiún² honh² hnoh². 3 Ti³la³ cun³ jáun² zein³² bíh¹ jná¹³ tsá² reh² dí² lá², quí¹ ní² lí¹ tiá² ca³li³ quien² hi³ jmu² jná¹³ tsah¹ hi³ ca³tin¹ hnoh² hi³ ca³ti²¹ hi³ ní². Jáun² né³, hniáuh³² tiáunh¹ hnoh² hua³jan²¹ hi³ má¹tih²¹ la³ cun³ hi³ má²ca³juo³ jná¹³ tsáu²; 4 quí¹ ní² lí¹ já¹taunh²¹ gon³ gáun³ tsá² Macedonia quiúnh¹ jná¹³, má¹jáun² jíe³ tsú² hi³ tiá² hua³jan²¹ la³ tiáunh¹ yáh³ hnoh², jáun² hua³heih²¹ bíh¹ tá¹tauh¹ jnoh¹ lí¹³, ji³ hnoh² ní² siáh³, quí¹ jlánh¹ má²ca³juáh¹³ jnoh¹ hi³ nio² cáun² tsí³ jnoh¹ hi³ ca³tin¹ hnoh². 5 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ má²ca³lén¹³ jná¹³ hi³ hniáuh³² mí¹³ jná¹³ hi³ chú³² ñí¹con² tsá² reh² lá² hi³ tsa³táunh¹ tsú² chí¹ján³ hi³ ma³hau³ tsú² hnoh² hi³ má¹hiánh¹³ náh² la³ cun³ hi³ ca³jmuh³ náh² jáun² jái¹³ jmí¹tin² hi³ cuéh¹. Hi³ jáun² la³ jáun² má²rá¹lí³ hua³jan²¹ ní¹ má¹cá²chó³² jná¹³, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ li³ lin¹ hi³ hnoh² ja³² mii³ honh², jun³juáh¹³ cáun² hi³ di³quiaun¹ jnoh¹ jmái¹ yáh³.

6 La³ cun³ hi³ qui³ ná¹juáh²³ jáun² tsáu², hi³ ní¹juáh³ tsá² jñi³² cú¹pih²¹, jáun² cú¹pih²¹ bíh¹ loh² tsú²; ti³la³ tsá² jñi³² hliáun³ né³, hliáun³ bíh¹ loh². 7 Hi³ jáun² ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu² hniáuh³² cué³² la³ cun³ hi³ má²ca³lín¹³ hñu³ tsi³, ti³la³ tiá² hniáuh³² yáh³ cué³² tsú² ta³ hlah³ nio² tsí³ má¹ná¹, ho³lá²dá² ta³ tion³; quí¹ Dió³² ti³² tsí³ tsá² cue³² ca³la³ hi³ hiún² tsí³ bíh¹. 8 Hi³ Dió³² bíh¹ Tsá² tin² ma³mieh² hnoh² ti³ chí¹nga² la³ cónh³ bíh¹ hi³ li³hniauh²³ ñí¹con² hnoh², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ li³zia³² la³jí³² hi³ hniáuh³² ñí¹con² hnoh² hmóu³², hi³ cué³² tsú² siáh³ ca³la³ hi³ tú² hi³ ziún²³ bíh¹ ñí¹con² hnoh², hi³ jáun² lí¹³ má¹hoh³ hnoh² ca³ti²¹ li³ua³ cáun² ta²¹ chu²¹. 9 Quí¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³ la³ lá²:

Tsá² cue³² ca³la³ hi³ tí² híe²³ ñí¹con² tsá² tia³mii²,

jmí¹ líh³ bíh¹ tiá² táuh³ la³jí³² hi³ chu²¹ hi³ jmu² tsú² jáun².

10 Hi³ jáun² Tsá² cue³² jún² hi³ jñi³² tsú² ji³ má³² hi³ cúh² tsú² cué³² hnoh² la³jí³² jún² hi³ jánh¹ náh², ji³ hi³ ma³hliáun³ tsú² hi³ ló³² jáun² quián¹³ hnoh² hi³ jmúh¹³ náh² ta²¹ chu²¹. 11 La³ jáun² bíh¹ lí¹³ li³ hánh³ hnoh², hi³ jáun² lí¹³ cuéh¹ náh² ca³la³ hi³ lí¹ má²ti² má²híe²³ ñí¹con² tsáu². La³ jáun² bíh¹ lí¹³ hi³ juóun³² tsáu² cuéh³² tiá¹hmah¹ Dió³² cun³quionh³ hi³ he³ tsú² hi³ cháh¹³ hnoh² jáun² jo³cuo² jnoh¹. 12 Quí¹ ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³ma³hon¹ jnoh¹ tsá² joh¹ Dió³² cun³quionh³ hi³ cueh³² náh² jáun², jun³juáh¹³ jí³²la³ ti³ cueh³² náh² hi³ li³hniauh²³ ñí¹con² yáh³ tsú², quí¹ ja³bí¹ la³ jáun² ná¹jmuh³² náh² hi³ juóun³² tsá² cué³² siáh³ tiá¹hmah¹ lín²¹ ñí¹con² Dió³² bíh¹. 13 Hi³ jáun² jnoh¹ quiúnh¹ tsá² hí³ jlánh¹ ma³quien¹³ jnoh¹ Dió³² quí¹ cun³quionh³ hi³ ma³hon¹ náh² jáun² bíh¹ tsú² ma³jnia¹³ náh² hi³ tson² ma³tih²¹ náh² jú¹ chú³² quioh²¹ Cristo cun³ñí¹ hi³ ma³hon¹ náh² tsú² ca³la³ hi³ tí² híe²³; la³ má²quionh³ juóun³² lín³² tsá² siánh³ siáh³. 14 Hi³ jáun² tsá² hí³ ca³la³ hi³ hniau³ lín³² tsú² hnoh² hi³ liéinh³² Dió³² hi³ ca³tin¹ hnoh², cun³ñí¹ hi³ Dió³² má²ca³ma³jnia³² hi³ ja³² mií³ tsí³ cun³quionh³ hi³ jmuh³² hnoh². 15 ¡Jlánh¹ tiá¹hmah¹ Dió³² quí¹hliá² má²ca³cué³ tsú²

cáun² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien², hi³ ca³la³ hí¹juáh³ tiá² né¹ dí² he³ lánh³ rón³² juáh¹³!

10

Jái¹³ hi³ ho² Po¹ hi³ lín³ ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³²

(Gálatas 1:11-2:21)

1 Hi³ jáun² né³, jná¹³ Po¹, zia³² hi³ hiú² mí²³ jná¹³ ñí¹con² hnoh² cun³ñí¹ hi³ Cristo jmu² juenh² tsí³, hi³ ja³² siáh³ mií³ tsí³. Zian² tsá² ná¹juáh²³ hi³ tsí¹juí³ cu³tí¹³ bíh¹ néh¹ jná¹³ ní¹juáh³ jmái¹ hi³ zenh² ná¹ ta³ máh¹ hnoh², ti³la³ ní¹juáh³ ñí¹ siáh³ bíh¹ má²cuon¹ jná¹³, jáun² má¹jáun² néh¹ jlánh¹ má²jmu² jná¹³ quien². 2 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, mí²³ jná¹³ ñí¹con² hnoh² hi³ ní¹ má¹ngau³² jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh², ha³ lí² lí¹ jmú² hnoh² hi³ tion³ hniáuh³² jmu¹ jná¹³ quien² ñí¹con² ma³ jan² hnoh², quí¹ tiá² juénh² yáh³ jná¹³ má¹jéinh³ jmái¹ quiúnh¹ tsá² ná¹juáh²³ hí³ hi³ jnoh¹ jmu³² ta²¹ la³ cun³ qui³ jmu² tsá²mi³cuóun². 3 Quí¹ uá¹jinh¹ tson² tsá²mi³cuóun² bíh¹ jnoh¹, ti³la³ tiá² jmu³² yáh³ jnoh¹ hniéi² la³ cun³ qui³ jmu² tsá²mi³cuóun². 4 Quí¹ jun³juáh¹³ jmu³² jnoh¹ hniéi² cun³quionh³ hi³ la³ jmúh³² jáun² tsá²mi³cuóun² ta²¹ ní¹ má¹ti³ ñí¹ jmu³ hniéi² yáh³, ti³la³ cun³quionh³ pí³ hi³ cue³² Dió³² bíh¹ tái² jnoh¹ chú¹ jñeih²¹ tá¹³ tsá² hau² dí², uá¹jinh¹ ná¹lín²³ tsú² hi³ tiá² hi³ háinh¹³ zia³². 5 Hi³ jáun² la³ ní² bíh¹ hin³² jnoh¹ la³jí³² jái¹³ hi³ lí¹ chin² tsáu² chí¹ ji³ li³ua³ cáun² hi³ jmu² tsáu² quien² hi³ quí² jnai³² jui³² hi³ jáun² tiá² lí¹³ li³ cuóun³² tsáu² Dió³². Cun³quionh³ hi³ cah¹ jnoh¹ jáun² jmái¹ la³jí³² hi³ lín²³ tsáu², la³ jáun² bíh¹ janh²¹ jnoh¹ tsáu² hi³ ma³tí³² ñí¹con² Cristo. 6 Hi³ jáun² hiún² bíh¹ tsí³ jnoh¹ má¹tson¹³ li³ua³ jan² tsá² tiá² nieh³, ní¹juáh³ má²ma³tih²¹ hnoh² re² lín³².

7 Hnoh² dá² cáun² lí¹ jíeh³² náh² la³ cun³ hi³ jniá³ jmáh³la³ ti³ coh³ bíh¹. Ní¹juáh³ zian² tsá² lín²³ hi³ tson² bíh¹ má²hún¹ tsú² jo³cuo² Cristo, hniáuh³² bíh¹ cháu³² tsú² tsí³ hi³ ja³bí¹ jnoh¹ siáh³ uá²jai³² má²tiáuh¹ jo³cuo² Cristo. 8 Hi³ jáun² uá¹jinh¹ lín²³ hnoh² hi³ chí¹nga² ca³lá² ma³quien¹³ jná¹³ jái¹³ hi³ hau³² jnoh¹, cun³ tiá² li³ heh¹ bíh¹ jná¹³; quí¹ jái¹³ hi³ hau³² jnoh¹ jáun² ca³cué³ hnga² bíh¹ Ti³² Juo¹³ dí² hi³ jmú¹³ jnoh¹ hi³ li³hún¹ honh² náh² ca³ti²¹ hi³ tanh¹³ náh² ta²¹ Dió³², jun³juáh¹³ hi³ jmú¹³ jnoh¹ hi³ ti³ tsa³hín³ yáh³ hnoh². 9 Su³uú² lín²³ hnoh² hi³ zein³² jná¹³ sí² lá² cun³ñí¹ hi³ hnó³² jná¹³ hi³ juénh¹³ hnoh². 10 Quí¹ zian² ma³ jan² tsá² juáh²³ hi³ jlánh¹ pin³ jái¹³ tioh³ sí² hi³ zein³² jná¹³, ji³ hi³ jlánh¹ cáu² niéih³ siáh³, ti³la³ ní¹juáh³ jmái¹ hi³ zenh² jná¹³ ñí¹ hó²¹ñí¹ tsú², jáun² jan² tsá² huá¹ tsí³ bíh¹ néh¹ jná¹³, hi³ jun³ lin¹ yáh³ néh¹ hléh²³ jná¹³. 11 Ti³la³ cuí¹ li³ ñi³² tsá² juáh²³ la³ ní² hi³ cá²ren² bíh¹ lí³ ta²¹ hi³ jmu³² jnoh¹ ní¹juáh³ hi³ tiauh² jnoh¹ ja¹ quián¹³ hnoh² la³ má²quionh³ jái¹³ tioh³ sí² hi³ zen²³ jnoh¹ ñí¹con² hnoh² jmái¹ hi³ tiauh² jnoh¹ ñí¹ uóunh³ ní² siáh³.

12 Jmí¹lí³h³ tiá² ja³² tsí³ jnoh¹ hi³ jmú¹³ jnoh¹ cá²ren² quiúnh¹ tsá² lí¹ hleh³² re² ca³tin¹ hmóu³², sa³jun³ hi³ cunh²¹ jnoh¹ ta²¹ quiú¹³ quiúnh¹ tsú². Quí¹ ní¹ má¹ca³chu³ ca³ñih³ tsá² la³ hí³ má²tún² hmóu³² cun³quionh³ héih³² hi³ lí¹ ca³chin² chí¹, ho³lá²dá² cunh³ tsú² tá¹³ quionh³ tsá²ján² tsá²ján², jáun² tsá² la³ hí³ lí¹ jmu² cáun² hi³ cáun¹ bíh¹. 13 Tiá² tsah¹ yáh³ jnoh¹ ca³ti²¹ cáun² hi³ tiá² ca³ta¹, quí¹ jnoh¹ cáun² jmu³² ta²¹ la³ cun³ rón³² lí³ héih³² hi³ cue³² Dió³² bíh¹, hi³ hnga² hí³ bíh¹ ca³jmú³ héih³² hi³ ca³ñí¹jmú¹³ jnoh¹ ta²¹ la³ ti³ ja¹ quián¹³ hnoh² ní². 14 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, jáun² jmí¹ ca³jmú¹³ jnoh¹ ta²¹ ja¹ quián¹³ hnoh² jmí¹tin², ha³ tiá² li³ yáh³ cáun² ñí¹ ti³ có³² ñí¹ tiá² ca³li³hnió³ Dió³² hi³ lí¹³. Quí¹ jnoh¹ bíh¹ tsá² la³ñí¹ hi³ ca³ñí¹hléh¹³ jú¹ chú³² hi³ ca³tin¹ Cristo ca³la³ ti³ ja¹ quián¹³ hnoh². 15 Ha³ tiá² jmu³² yáh³ jnoh¹ tsah¹ ca³ti²¹ tá¹³ tsá² siánh³ la³jmí¹ lí³ hi³ ta²¹ jáun² quiú¹³ jnoh¹. Ti³la³ hu²¹ tsí³ jnoh¹ hi³ cun³quionh³ hi³ ti³ li³mí¹ má²táunh²³ hnoh² ta²¹, jáun² ti³ li³mí¹ re² má²lí¹³ bíh¹ jmú¹³ jnoh¹ ta²¹ ja¹ quián¹³ hnoh²; ti³la³ jmáh³la³ la³ cun³ héih³² hi³ jmu² Dió³² bíh¹ jmú¹³ jnoh¹ ta²¹ má¹ná¹. 16 Hi³ jáun² má¹li³² jáun² né³, hu²¹ tsí³ jnoh¹ hi³ tsá¹hléh¹³ jnoh¹ jú¹ chú³² jáun² ñí¹ siáh³ siáh³, ca³la³ ti³ ñí¹ uóunh³, ngá¹³ ñí¹ tionh¹ hnoh² ní²; quí¹ tiá² hnáu² yáh³ jnoh¹ jmú¹³ tsah¹ cun³quionh³ tá¹³ tsá² siánh³.

17 Hi³ jáun² ní¹juáh³ zian² tsá² hnió³ jmu³ tsah³, cuí¹ jmu¹ tsú² tsah³ hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí². 18 Quí¹ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹ yáh³ ní¹juáh³ hi³ jmu² tsú² quien² hnga², ti³la³ ní¹juáh³ Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí² juáh³ hi³ má²lí²jmú³ tsú² re², hi³ jáun² tson² bíh¹ cu³tí³ má²lí²jmú³ tsú² re².

11

Po¹ hie³² ha³ lánh³ jmu² tsá² lí¹ juáh²³ hi³ lín³ ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³²

1 ¿Tiá¹ jmúh¹³ hnoh² tiá³ juenh² honh² hi³ hléh¹³ jná¹³ ca³lá² la³jmí¹ hleh³² jan² tsá² cú¹juón¹? Qui³ cónh³ tsá² jmuh³² juenh² honh² bíh¹ hnioh². 2 Ti³la³ la³ñí¹ tín² hnó³² jná¹³ hi³ li³ ñíh¹³ náh² hi³ hi³² tsin³² jná¹³ hi³ ca³tin¹ hnoh², la³ cun³ qui³ jmu² hnga² Dió³². Quí¹ hnó³² jná¹³ má¹jnia¹³ hnoh² ñí¹con² Cristo la³ jmí¹

má²jnia² tsú² jan² tsá² tsá¹máɨ¹³ jon² hi³ tiá² tso³ má²ca³jmú³ ñí¹con² tsá² lí¹³ ñí²cuo², quí¹ jná¹³ má²cá²jmú³² jáɨ¹³ ñí¹con² Cristo. 3 Quí¹ hi³² tsɨn³² jná¹³ ho³ sa³ ní² lí¹ ca³hliáh² honh² hnoh² hi³ tianh¹³ náh² ti³ có³² ñí¹con² Cristo hi³ tiú²uú² ji² honh² náh², hi³ jmí¹ ma³tsú¹ ma³jonh²¹ náh² tsú² la³jonh³ jmí¹ honh², la³jmí¹ ca³li³can² jáun² hla¹ Eva hi³ ca³ma³cau² jáun² jáh³hláinh¹ hí³ cun³quionh³ jú¹ tí¹jái². 4 Quí¹ hnoh² dá² cáun² lí¹ hen²³ náh² re² li³ua³ jan² tsá² tsá²hléh² jáɨ¹³ la³ siáh³ hi³ ca³tɨn¹ Jesús la³ cónh³ bíh¹ jáɨ¹³ hi³ tsa³hléh¹³ jnoh¹ quioh²¹ tsú² ñí¹con² hnoh²; hi³ cáun² lí¹ tanh²³ náh² ta²¹ jan² jmí²chí³ siánh³ la³ cónh³ bíh¹ Jmí²chí³ hi³ má²ca³hen³ náh², ji³ hi³ cáun² lí¹ héih²³ náh² siáh³ cáun² jú¹ siáh³ la³ cónh³ bíh¹ jú¹ chú³² hi³ má²hian² náh² jáun². 5 Hi³ jáun² né³, uá¹jinh¹ tiá² jmí¹ ca³tɨn¹ jná¹³ hi³ juah²¹ la³ lá², ti³la³ len³ jná¹³ hi³ tiá² lí² huen³ yáh³ jná¹³ hí¹ cú¹pih²¹ la³ cónh³ bíh¹ ti³² quian³² hí³ jë¹ Dió³², tsá² jlánh¹ néh¹ ná¹ñi³² hí³. 6 Quí¹ uá¹ cun³ tson² hi³ tiá² tɨn² jná¹³ hléh¹³ re², ti³la³ tiá² lí³ yáh³ la³ ní² la³jí³² hi³ ño¹ jná¹³; hliáun³ jéin³² bíh¹ má²ca³li³ lin¹ hi³ tson² bíh¹ la³ jáun² lí³ cun³quionh³ la³jí³² hi³ má²ca³jmú¹³ jnoh¹ jáun².

7 Tiá² né¹ ¿hí¹ hlah³ uá¹ la³ ca³jmú³² jná¹³ cun³ñí¹ hi³ ca³jmú³² jná¹³ jáun² hi³ hnoh² bíh¹ tsá² quien², hi³ jáun² jná¹³ né³ jan² tsá² huen³ bíh¹ jmí¹ ca³hléh³ jná¹³ jáun² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² ta³ tiá² hmah²¹ ca³cán³ jná¹³ ñí¹con² hnoh²? 8 Lí³ la³jmí¹ lí³ hi³ ca³háin³² bíh¹ jná¹³ quɨe³ quioh²¹ tsá² zian² hliáun³ cuáh³² ñí¹ hná¹ ní² jmí¹ cá¹héi²¹ jná¹³ jáun² quɨe³ hi³ ca³cué³ tsú² tá¹la³ ca³ma³cau²¹ jná¹³ jáun² hnoh². 9 Quí¹ tá¹la³ jmí¹ cuon¹ jná¹³ jáun² quiúnh¹ hnoh² ca³chó³² jmáɨ¹ hi³ zia³² hi³ ca³li³ hniáuh³² ñí¹con² jná¹³, ti³la³ tiá² liá¹ héi² ca³quiaun¹ yáh³ jná¹³ hnoh², quí¹ tsá² reh² zian² ti³ hué³² Macedonia lá² bíh¹ ca³cué³ la³ji³² hi³ ca³li³ hniáuh³² quion²¹ jná¹³ jmí¹jáun². Hi³ jáun² la³ ní² bíh¹ ca³jmú³² jná¹³ hua³hín¹³ hi³ tiá² liá¹ héi² ca³quiaun¹ yáh³ jná¹³ hnoh², hi³ sa³jun³ chau²¹ yáh³ jmáɨ¹ hi³ jmu¹ jná¹³ la³ jáun². 10 La³jmí¹ cuo² jná¹³ jú¹ tson² quioh²¹ Cristo, la³ jáun² bíh¹ ño¹ jná¹³ siáh³ hi³ hí¹ jan² tsá² zian² hué³² Acaya ní² tiá² lí¹³ quin³ la³ cun³ hi³ tsah¹ jáun² jná¹³ ca³ti²¹ hi³ ní². 11 ¿He³ láih³² juáh¹³? ¿Hí¹ cun³ñí¹ hi³hliá² tiá² hnau³ jná¹³ hnoh²? Ti³la³ Dió³² ñi³² hi³ hnau³ lín³² bíh¹ jná¹³ hnoh².

12 Hi³ jáun² jmu¹ bíh¹ jná¹³ ta²¹ quion²¹ la³ má²jmu² jáun², jáun² tiá² li³ quien² jë¹ tsá² ñi³tú¹ ñi³lin¹³ ní², tsá² jmu² hí³ tonh² hi³ juáh³ hi³ ta²¹ quioh²¹ hí³ néh¹ dí² uá²jaɨ³² lí³ la³jmí¹ lí³ ta²¹ quiú¹³ jnoh¹. 13 Tsá² lín¹ ti³² tí¹já¡² bíh¹ hí³ hi³ lí¹ juáh³ hi³ ná¹lín³ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³², tsá² lí¹ má²cau², tsá² ti³ lí¹ jnia³² la³jmí¹ jnia³² ti³² tsá² quian³² jë¹ Cristo. 14 Jun³juáh¹³ lin¹ hi³ li³ tsa³cáun² tsí³ yáh³ dí² ca³ti²¹ hi³ ní², quí¹ ja³bí¹ hnga² yáh³ *Satanás tɨn² hi³ jinh²¹ hi³ jnia³ la³jmí¹ jniá³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², tsá² zian² ñí¹ tie³ joh¹. 15 Hi³ jáun² dá² huán¹ tsí³ bíh¹ lí¹³ hi³ tsá² lín³ hí³ quian²¹ tsá² hláinh¹ tɨn² jmu³ hi³ jinh²¹ hi³ jnia³ la³jmí¹ jniá³ tsá² jmu² ta²¹ chu²¹. Ti³la³ ñí¹ ca³táuh³ jmáɨ¹ má¹ná¹, cun³ hiáuh³ bíh¹ tsú² la³ cun³ hi³ ca³tɨn¹ hiáuh³.

Po¹ má²tso² tsí³ cun³ñí¹ hi³ lín³ ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³²

16 Jáun² né³, juanh³² jná¹³ siáh³ cónh³, hi³ tiá² hniáuh³² lín¹³ náh² hi³ hú¹tá¹ tson² bíh¹ cú¹juón¹ jná¹³. Ti³la³ ní¹juáh³ hi³ má²ná¹lín²³ náh² la³ ní², jáun² cué¹ náh² tiá³ jáɨ¹³ hi³ hléh¹³ jná¹³ cáun² jú¹ te³ quion²¹, jáun² lí¹³ jmu¹ jná¹³ ca³lá² tonh². 17 Jun³juáh¹³ lín³ jná¹³ la³jmí¹ lín³ Ti³² Juo¹³ yáh³ dí² ní¹ má¹ti³ ñí¹hléh¹³ jná¹³ cá² jon¹ jáɨ¹³ lá², quí¹ tá¹la³ cuá¹tsah¹ jná¹³ lá² cú¹pih²¹, cu³tí³ hléh¹³ jná¹³ la³jmí¹ hleh³² jan² tsá² cú¹juón¹ bíh¹. 18 Quí¹ zian² juóun³² tsá² jmu² tsah³ ca³ti²¹ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá², jáun² ja³bí¹ jná¹³ siáh³ uá²jaɨ³² ñí¹jmu¹ ca³lá² tsah¹. 19 ¡Hnoh² bíh¹ tsá² ti³ jlánh¹ bíh¹ quia³lín³ jmí¹ honh² náh², hi³ jáun² jlánh¹ re² tion²³ náh² honh² jáɨ¹³ quioh²¹ li³ua³ jan² tsá² cú¹juón¹! 20 Quí¹ re² lín³² bíh¹ tion²³ náh² honh² ñí¹con² tsá² dí²quiaun³ náh² jmáɨ¹ hi³ má¹cú¹ má¹hain²¹ náh², tsá² jmu² ca³la³ hi³ pa²¹ rón³² láɨ¹ ca³ti²¹ la³ji³² hi³ zia³² quián¹³ náh², tsá² cáun² lí¹ hiá² lí² jla²³ hnoh², tsá² jmu² quien² ñí¹con² hnoh², ji³ tsá² pá²³ siáh³ máh¹ náh². 21 Uá¹jinh¹ heh¹ jná¹³ ca³lá² hi³ juanh²¹ la³ lá², ti³la³ jnoh¹ né³, tiá² ca³tia³ yáh³ tsí³ hi³ jmí¹ jmú¹³ la³ ní². Ti³la³ la³ cun³ hi³ tiá²³ tsí³ tsá² siánh³ hi³ hléh³², ja³ bíh¹ jná¹³ siáh³ chá²³ tiá³ tsin³² hi³ hléh¹³, uá¹jinh¹ la³jmí¹ hleh³² jan² tsá² cú¹juón¹. 22 ¿Hí¹ tsá² hleh³² jú¹jma² *hebreo tsá² hí³ juáh¹³? Quí¹ ja³bí¹ jná¹³ yáh³ uá²jaɨ³² hléh²³ jáɨ¹³ hebreo. ¿Hí¹ tsá² juo³ tsá² *Israel tsá² hí³? Quí¹ ja³bí¹ jná¹³ yáh³ uá²jaɨ³² jan² tsá² la³ hí³. ¿Hí¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹ tsá² hí³? Quí¹ ja³bí¹ jná¹³ yáh³ uá²jaɨ³² jan² tsá² hí³. 23 ¿Hí¹ tsá² ná¹lín³ quian²¹ Cristo tsá²hí³? Jná¹³ bíh¹ jan² tsá² ti³ jlánh¹ bíh¹ lín³ quian²¹ Cristo la³ cónh³ bíh¹ tsá² hí³, uá¹jinh¹ jáɨ¹³ ní² quion²¹ jná¹³ lí³ la³jmí¹ lí³ jë¹ jan² tsá² cú¹juón¹. Quí¹ jná¹³ bíh¹ jan² tsá² ti³ jlánh¹ bí¹ má²cá²jmú³² ta²¹ la³ cónh³ bíh¹ tsá² hí³, hi³ ti³ jlánh¹ má²ca³pi³ ca³jauh³ jná¹³ tsáu² siáh³ la³ cónh³ bíh¹ tsá² hí³, hi³ ti³ jlánh¹ má²ca³jnáɨ³² jná¹³ tsú² siáh³ hñu³mí¹ñí², ji³

hi³ hliáun³ jéin³² siáh³ pih²¹ tiá² jun³ jná¹³. 24 Hñá³ jéin³² siáh³ má²ca³quiu³ ca³po³ jná¹³ tsá² *judíos tán¹ ma³ quiu³quia³ñu³ tsɨ³². 25 Hi³ jáun² hnɨ³² jéin³² siáh³ ca³po³ jná¹³ tsá² siánh³ cun³quionh³ hmá² tiéi¹³, hi³ cu³ jéin³² né³ ca³qui³ ca³jnauh³ jná¹³ tsáu² quín¹. Hi³ hnɨ³² jéin³² siáh³ ca³ja³hanh³² mu² hi³ jmí¹ hún¹ jná¹³ chu³ jmái², hi³ cu³ jéin³² né³ ca³niuh³² jná¹³ ñí¹ jmí²miih²¹ cú² jmái¹ cú² nie² hi³ ca² jná¹³ jmái². 26 Hliáun³ jéin³² bíh¹ má²ca³li³ zia³² hi³ háinh¹³ ñí¹con² jná¹³ tá¹la³ má²ca³tí² ca³ngí³ jná¹³, uá¹la³ cun³ ní¹ má¹ca³han¹ jná¹³ cua³, hi³ zian² siáh³ háin²; hi³ ca³li³ zia³² siáh³ hi³ háinh¹³ ja¹ quioh²¹ tsá²co¹ jná¹³, ji³ ja¹ quioh²¹ *tsá²cá²jo²¹ ní² siáh³. Má²ca³li³ zia³² siáh³ hi³ háinh¹³ ñí¹con² jná¹³ já¹ juú² ji³ ñí¹ nái²; ñí¹ jmí²miih²¹, ji³ ja¹ quioh²¹ tsá² lí¹ juáh³ hi³ lín³ tsá² reh² ní² siáh³. 27 Hliáun³ bíh¹ ta²¹ má²ca³li³ zia³² ñí¹con² jná¹³, ji³ uu³mí²tsɨ³² ní² siáh³. Hliáun³ jéin³² bíh¹ tiá² má²ca³cuóun² jná¹³, hi³ má²ca³ma³tso¹ jná¹³ tsin³² hi³ ñí¹cuóun²¹ ná¹ ji³ hi³ hí¹quién² siáh³ tsin³². Hliáun³ jéin³² má²ca³ma³tso¹ jná¹³ tsin³² hi³ tiá² má³² zia³² cuh²¹, hi³ cuóu³, ji³ hi³ tiá² zia³² hán² jná¹³ ní² siáh³.

28 Zia³² bíh¹ ñí¹ hná¹ ní², ti³la³ ñí¹ ca³la³ jí³² má¹ná¹, zia³² cáun² lio²¹ héi² ñí¹con² jná¹³, hi³ hi³² jáun² tsin³² jná¹³ hi³ ca³tin¹ tsá² zian² la³jí³² cuáh³². 29 Quí¹ ní¹juáh³ zian² tsá² tiá² pin³ tsí³, jáun² lí³ la³jmí¹ lí³ hi³ jná¹³ bíh¹ tiá² pin³, hi³ ní¹juáh³ zian² jan² tsá² ca³jmú³ hi³ tánh³² tsáu² tso³, jáun² hlah³ bíh¹ jéin³² jná¹³ ji³ hi³ míh²³ siáh³ tsin³² jná¹³. 30 Hi³ jáun² ní¹juáh³ hniáuh³² hi³ jmu¹ jná¹³ tsah¹ né³, jmu¹ bíh¹ jná¹³ ca³ti²¹ cáun² hi³ jmu² lin¹ hi³ jná¹³ jan² tsá² tsí¹juí³. 31 Dió³² Jméi² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², Tsá² ca³ta¹ dí² hi³ má¹tsú¹ má¹jonh²¹ cun³ jmí¹hi³nio², Tsá² hí³ bíh¹ ñi³² hi³ tiá² tí¹ jáin² yáh³ jná¹³. 32 Quí¹ jmí¹ ñéi¹ jná¹³ jáun² já¹ juú² Damasco, jáun² tsá² ho² ta²¹ juú² jáun², tsá²cuú² tsá²ta³ re²¹ Aretas ca³chan³ hliáu³ ñí¹ lí³ ho³hñú¹³ hiah³² hu²¹ juú² jáun², hi³ jmí¹ hnió³ tsú² hi³ ma³tsau¹³ jná¹³; 33 ti³la³ jui³² ho³tá²quié² hiah³² hu²¹ juú² bíh¹ ca³siáu³² jná¹³ tsú² hi³ cuá¹hún¹ jná¹³ ti³ ñeh² cáun² mí²tá², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ ca³liáun³ jná¹³ jo³cuo² tsá² hí³.

12

Hi³ ca³jnia³ jéinh³² Po¹, ji³ hi³ ca³nái³² tsú²

1 Jáun² né³, uá¹jinh¹ tiá² hi³ tá¹tsai²¹ jná¹³ hi³ jmu¹ ná¹ tsah¹ hi³ ca³tin¹ huen², la³ jmí¹ lí³ li³ hniáuh³² bíh¹ jmu¹ jná¹³, hi³ jáun² né³ má²hléh¹³ bíh¹ jná¹³ ca³ti²¹ la³ cun³ hi³ ca³jnia³ jéin³², ji³ hi³ ca³ngi¹³ jná¹³ siáh³ la³ cun³ hi³ ca³hí²e³ jáun² Ti³² Juo¹³ dí². 2 Quí¹ cuóun³² jná¹³ jan² tsá²ñuh² tanh² ta²¹ Cristo hi³ ca³zanh³² cu³tiá³ la³ti³ hñu³mi³cuú² ñí¹ cuá³ Dió³² cun³ má²quia³quiún³ mii². Tiá² ño¹ jná¹³ hí¹ ca³zanh³² tsú² jmáh³la³ jmí²chí³, ho³lá²dá² la³ má²quionh³ ngú³, jí³²la³ hnga² Dió³² bíh¹ ñi³². 3 Ti³la³ ño¹ jná¹³ hi³ tsá² hí³ ñíh¹ ñí¹ má²nio² jáun² tie³, ti³la³ tiá² né¹ hí¹ ñíh¹ tsú² quionh³ ngú³ ho³ jmáh³la³ jmí²chí³, jí³²la³ hnga² Dió³² bíh¹ ñi³². 4 Ñí¹ má²nio² jáun² tie³ bíh¹ ca³nái³² tsú² jái¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹, jái¹³ hi³ tiá² hin² ca³tin¹ hléh³². 5 Jmí¹ lí¹³ li³ jmu¹ jná¹³ tsah¹ hi³ ca³tin¹ jan² tsá² la³ hí³, ti³la³ tiá² jmu² yáh³ jná¹³ tsah¹ la³ cun³ hi³ lín³ ná¹ huen² má¹na²¹, quí¹ jí³²la³ ti³ tsah¹ jná¹³ cun³ñí¹ hi³hliá² jná¹³ jan² tsá² tsí¹juí³ bíh¹. 6 Sá¹jmí¹ hi³ hnó³² jná¹³ jmu¹ tsah¹, jun³juáh¹³ jmí¹ jmu¹ jná¹³ la³ cun³ qui³ jmu² jan² tsá² cú¹juón¹ yáh³, quí¹ jmáh³la³ jú¹ tson² bíh¹ jaun³² jmí¹ hléh¹³ jná¹³; ti³la³ tiá² ja³² yáh³ tsin³² jná¹³ hi³ jmu¹ tsah¹ quí¹ ní² lí¹ ca³ma³quien² yáh³ tsáu² jná¹³ ti³ ca³nga² la³ cónh³ bíh¹ hi³ qui³ jíe²³ tsú² hi³ jmu² jná¹³ ji³ hi³ hléh²³ jná¹³ ní² siáh³.

7 Jmí¹ la³ lí¹³ já³² tsin³² jná¹³ hi³ jmu¹ tonh² cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ la³jí³² hi³ ca³jnia³ jáun² jéin³², ti³la³ cun³ñí¹ hi³ jáun² né³ ca³ja³ cáun² uu³mí²tsɨ³² hi³ lí³ la³jmí¹ lí³ hu²¹ cáun² ton² ngú³ quion²¹ jná¹³, cáun² uu³mí²tsɨ³² hi³ ja³ ñí¹con² *Satanás hi³ jmu² hlah³ ñí¹con² jná¹³ quí¹ ní² lí¹ ca³jmú³² jná¹³ tonh². 8 Hi³ jáun² hnɨ³² jéin³² má²ca³mí³ jná¹³ ñí¹con² Ti³² Juo¹³ dí² hi³ quin³ tsú² uu³mí²tsɨ³² jáun² ñí¹con² jná¹³; 9 ti³la³ hí³ né³ ca³juáh³: “Má²tioh²¹ bíh¹ cun³quionh³ jmáh³la³ mií³ hi³ ja³² tsin³² jná¹³ ñí¹con² hnú²; quí¹ ti³ jlánh¹ re² li³ lin¹ bíh¹ pí³ quion²¹ jná¹³ cun³quionh³ jan² tsá² tiá² pin³”. Hi³ jáun² jná¹³ né³ ti³ jlánh¹ bíh¹ tsah¹ quí¹ cun³ñí¹ hi³ tiá² pin³ ná¹, quí¹ hi³ jáun² cun³quionh³ jná¹³ li³ lin¹ pí³ quioh²¹ Cristo. 10 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, hiún² bíh¹ tsin³² jná¹³ hi³hliá² tiá² pin³ ná¹, ji³ jmí¹ ziú² jmí¹ hie² tsáu², jmí¹ zia³² hi³ li³ hniáuh³², jmí¹ hí¹ tsa¹ jná¹³ tsáu², ji³ jmí¹ há² nga² jná¹³ uu³mí²tsɨ³² ní² siáh³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Cristo. Quí¹ ní¹juáh³ jmái¹ hi³ tiá² huánh² jná¹³, jmái¹ la³ jáun² bíh¹ ti³ jlánh¹ bíh¹ pin³ jná¹³.

Po¹ hi³² tsí³ hi³ ca³tin¹ cuáh³² já¹ juú² Corinto

11 Má²lí²hléh³ jná¹³ hi³ ca³tin¹ huen² la³jmí¹ hleh³² jan² tsá² cú¹juón¹ cun³ñí¹ hi³ tion³ quián¹³ hnoh². Quí¹ hmóu³² bíh¹ hnoh² tsá² jmí¹ ca³tin¹ hi³ hléh¹ re² hi³ ca³tin¹ jná¹³, quí¹ hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ tiá² huen³ jná¹³ la³ cónh³ bíh¹ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³², tsá² jlánh¹ ná¹ñi³² hí³ joh² hnoh², uá¹jinh¹ tson² tsá² tsí¹juí³ cu³tí³ bíh¹ jná¹³. 12 Quí¹ tá¹la³ ca³tion³ jná¹³ jáun² lín³² tsin³² jmí¹ cá¹jmú²¹

jná[13] jáun[2] ta[21] ja[1] ní[2] quián[13] hnoh[2], ca[3]li[3] lin[1] bíh[1] hi[3] tson[2] cu[3]tí[3] jná[13] lín[3] jan[2] ti[32] tsá[2] quian[32] jë[1] Dió[32] cun[3]quionh[3] li[21] ji[3] hua[3]jueh[32], ji[3] ca[3]la[3] hi[3] ca[3]jnia[3] jáun[2] pí[3] quioh[21] Dió[32] ní[2] siáh[3]. 13 Tiá[2] ca[3]jmú[32] yáh[3] jná[13] hi[3] siánh[3] tsáu[2] hnoh[2] la[3] cónh[3] bíh[1] tsá[2] cuáh[32] ñí[1] hná[1] ní[2], jí[32]la[3] ti[3] hi[3] tiá[2] ca[3]quiaun[1] jná[13] hnoh[2] liá[1] héi[2] bíh[1]. ¡Juenh[2] jmu[3] hnoh[2] honh[2] ca[3]ti[21] hi[3] ní[2]!

14 Hi[3] jáun[2] né[3], ta[3]né[32] má[2]húm[1] jná[13] hua[3]jan[21] hi[3] ñí[1]ji[1] ná[1] hnoh[2] ñí[1] má[2]hnaih[32] jéin[32], ti[3]la[3] jun[3]juáh[13] hi[3] já[1]quiaun[1] jná[13] hnoh[2] liá[1] héi[2] yáh[3]. Quí[1] hi[3] hnau[3] bíh[1] jná[13] hnoh[2], jun[3]juáh[13] hi[3] hnó[32] jná[13] hi[3] zia[32] quián[13] yáh[3] náh[2]. Quí[1] tsá[2] má[2]lieih[21] bíh[1] ca[3]tin[1] jíe[3] he[3] li[3]hniauh[23] quioh[21] tsá[1]míh[1], jun[3]juáh[13] ti[3] tsá[1]míh[1] yáh[3]. 15 Jáun[2] hiún[2] bíh[1] tsin[32] jná[13] hi[3] hin[13] la[3]jí[32] hi[3] zia[32] quion[21], hi[3] hí[1] la[3] ti[3] huen[2] yáh[3] jná[13] lí[13] tsa[3]hín[3] cun[3]ñí[1] hi[3] ca[3]tin[1] hnoh[2]; uá[1]jinh[1] lí[3] la[3]jmí[1] lí[3] hi[3] ní[1]juáh[3] má[2]hnau[3] lín[32] jná[13] hnoh[2], hi[3] jáun[2] ti[3] cú[1]pih[21] bíh[1] jéi[32]í[1] hnau[3] hnoh[2] jná[13].

16 Quí[1] jná[13] néh[1] jlánh[1] re[2] tin[2] ná[1] hi[3] ca[3]ma[3]cau[13] ná[1] hnoh[2], hi[3] jáun[2] la[3] jáun[2] bíh[1] néh[1] ca[3]hiá[2] cá[2]jlái[32] jná[13] hnoh[2], uá[1]jinh[1] tiá[2] ca[3]quiaun[1] jná[13] hnoh[2] liá[1] héi[2]. 17 ¿Tiá[2] né[1] hu[3] sa[3] ca[3]hiá[2] cá[2]jlái[32] jná[13] hnoh[2] cun[3]quionh[3] tsá[2] ca[3]zéin[32] jná[13] hí[3] ñí[1]con[2] náh[2]? 18 Jmí[1] ca[3]hiu[3] ca[3]mí[3] jná[13] ñí[1]con[2] Tito hi[3] tsó[32] tsú[2] tsa[3]jie[3] hnoh[2], hi[3] ca[3]zéin[32] jná[13] siáh[3] jan[2] tsá[2] reh[2] quionh[3] tsú[2], ¿hí[1] ca[3]hia[3] ca[3]jla[3] hnoh[2] Tito dúh[1]? ¿Há[1] jun[3]juáh[13] tá[1] gau[3] bíh[1] jnoh[1] ca[3]ngí[13] cá[2]ren[2]; há[1] jun[3]juáh[13] má[2]ca[3]má[1]jnia[13] jnoh[1] siáh[3] hi[3] cá[2]ren[2] bíh[1] ná[1]tioh[3] tsí[3] jnoh[1]?

19 Hu[3] sa[3] ná[1]lín[23] hnoh[2] hi[3] cun[3]quionh[3] jái[13] ní[2] má[2]ná[1]liáun[1] jnoh[1] hmóu[32] ñí[1]con[2] hnoh[2]. ¡Ti[3]la[3] tiá[2] jáun[2] yáh[3]! Quí[1] jnoh[1] hléh[1] ta[3] ñí[1] Dió[32] la[3] cun[3] hi[3] hnió[3] Cristo bíh[1], hi[3] jáun[2] la[3]jí[32] jái[13] ní[2] jmu[3] hi[3] ti[3] li[3]mí[1] li[3]hún[1] honh[2] hmóu[32] bíh[1] hnoh[2] reh[2], tsá[2] jlánh[1] hnau[3] jná[13]. 20 Ti[3]la[3] hi[32] tsin[32] jná[13] hi[3] ní[1] má[1]cá[2]chó[32] jná[13] ñí[1] ní[2], hu[3] sa[3] tiá[2] má[2]zian[2] yáh[3] hnoh[2] la[3] cun[3] hi[3] hu[21] tsin[32] jná[13]; hi[3] hnoh[2] siáh[3] né[3], jie[1] náh[2] jná[13] hi[3] lín[3] la[3] siáh[3] la[3] cónh[3] bíh[1] hi[3] jmí[1] hu[21] honh[2] náh[2]. Hi[32] tsin[32] jná[13] ní[1]juáh[3] ní[2] lí[1] zian[2] tsá[2] ná[1]hniei[21] quionh[3] rainh[21], tsá[2] ná[1]uóu[21] tsí[3], tsá[2] ná[1]míh[23] tsí[3], tsá[2] jmu[2] pan[1] hnga[2], tsá[2] cauh[32] jái[13], tsá[2] ziú[2] hien[2] tsáu[2], tsá[2] lí[1] jmu[2] tonh[2], ji[3] hi[3] tiáunh[1] náh[2] cú[2]zúnh[2] ní[2] siáh[3]. 21 Hi[32] tsin[32] jná[13] quí[1] ní[2] lí[1] ca[3]jmú[3] Dió[32] hi[3] li[3] heh[1] jná[13] cun[3]ñí[1] hi[3] ca[3]tin[1] hnoh[2] ní[1] má[1]já[2]jie[1] jná[13] siáh[3] hnoh[2], ji[3] hi[3] uo[1] jná[13] siáh[3] ca[3]tin[1] juóun[32] hnoh[2], tsá[2] má[2]ca[3]jmuh[3] náh[2] tso[3] jmí[1]tin[2], tsá[2] tiá[2] má[2]cá[2]chó[32] jmái[1] hi[3] tsa[3]conh[2] tsí[3] tsáu[13], la[3] cun[3] tsá[2] lí[1] jmu[2] li[3]ua[3] cáun[2] hi[3] tiá[2] ji[2], tsá[2] lí[1] jmú[2] lí[1] tsau[32], ji[3] la[3]jí[32] hi[3] má[2]ziaunh[2] tsú[2] tiá[3] hi[3] jmu[2] ní[2] siáh[3].

13

Jái[13] hi[3] hie[32] Po[1] chí[1]ján[3] ji[3] hi[3] hah[2] siáh[3] jái[13]

1 Hi[3] jáun[2] né[3], má[1]tí[3] hni[32] jéin[32] hi[3] ñí[1]jie[1] jná[13] hnoh[2]. Jáun[2] la[3] cun[3] hi[3] má[2]ná[1]ñíh[1] hnoh[2] hi[3] la[3]jí[32] tso[3] hi[3] má[2]re[2] tsú[2], má[2]re[2] tsú[2] cun[3]quionh[3] jë[1] gon[3] ho[3]lá[2]dá[2] gáun[3] tsá[2] zih[32] jú[1] tson[2]. 2 Né[32] né[3], juo[3] jná[13] la[3]jín[32] tsá[2] ren[2] tso[3], ji[3] ca[3]la[3] jín[32] hnoh[2] hi[3] ní[1] má[1]cá[2]chó[32] jná[13] siáh[3] ñí[1] má[2]hnaih[32] jéin[32], tiú[2]uú[2] ñí[1]jmú[21] yáh[3] jná[13] juenh[2] tsin[32]; quí[1] má[2]ca[3]hí[e3] bíh[1] jná[13] jú[1] tson[2] jmí[1]tin[2] jmí[1] ñéi[1] jná[13] jáun[2] ñí[1] má[2]tenh[3], hi[3] juah[32] jná[13] siáh[3] cónh[3]í[1] cu[3] jéin[32] tá[1]la[3] cuon[1] jná[13] lá[2] ñí[1] uóunh[3] hi[3] chau[21] jmái[1] hi[3] tiú[2]uú[2] jmu[1] jná[13] juenh[2] tsin[32]. 3 Hi[3] jáun[2] má[1]jáun[2] li[3] lin[1] la[3] cun[3] hi[3] ná[1]hniá[1] náh[2] hi[3] Cristo hleh[32] cun[3]quionh[3] uen[32] jná[13]. Quí[1] jun[3]juáh[13] jan[2] Tsá[2] tiá[2] pin[3] yáh[3] tsú[2] ní[1] má[1]ca[3]ra[3]tsi[32] héih[32] ñí[1]con[2] hnoh[2], hí[3] bíh[1] jan[2] Tsá[2] má[2]jnia[32] pí[3] quioh[21] ja[1] quián[13] hnoh[2]. 4 Quí[1] uá[1]jinh[1] tiá[2] pin[3] Cristo jmí[1] cá[1]taun[3] crei[21], ti[3]la[3] ta[3]né[32] né[3], má[2]zian[2] tsú[2] cun[3]quionh[3] pí[3] quioh[21] Dió[32]. Jáun[2] né[3], ja[3]bí[1] jnoh[1] siáh[3] tiá[2] pin[3] la[3]jmí[1] tiá[2] jmí[1] pin[3] tsú[2] jáun[2]; ti[3]la[3] cun[3]quionh[3] pí[3] quioh[21] Dió[32] bíh[1] lí[13] má[1]jnia[13] jnoh[1] ñí[1]con[2] hnoh[2] hi[3] tson[2] bíh[1] cu[3]tí[3] ziáun[2] jnoh[1] quiúnh[1] Cristo.

5 Hi[3] jáun[2] né[3], hnoh[2] hniáuh[32] can[13] náh[2] héih[32] ñí[1]con[2] náh[2] hmóu[32] ní[1]juáh[3] tson[2] bíh[1] táunh[23] náh[2] ta[21] jú[1] chú[32], jie[3] dúh[1] neh[21]. ¿Tiá[1] má[2]ca[3]li[3]tsin[2] hnoh[2] hi[3] Cristo zian[2] hñu[3] honh[2] náh[2]? Jí[32]la[3] ní[1]juáh[3] hi[3] ná[1]lín[3] hnoh[2] henh[13] quioh[21] tsá[2] taunh[32] ta[21] bíh[1], jáun[2] bíh[1] tiá[2] lí[2]tsin[2] náh[2]. 6 Ti[3]la[3] hu[21] tsin[32] jná[13] hi[3] li[3]tsin[2] hnoh[2] hi[3] tiá[2] ná[1]lái[3] yáh[3] jnoh[1] henh[13] quioh[21] tsá[2] taunh[32] ta[21]. 7 Mi[32] jnoh[1] ñí[1]con[2] Dió[32] hi[3] hí[1] cáun[2] hi[3] hlah[3] tiá[2] jmúh[13] hnoh[2]; jun[3]juáh[13] hi[3]hliá[2] hen[2] tsí[3] jnoh[1] hi[3] jnia[3] jnoh[1] la[3]jmí[1] jniá[3] tsá[2] jlánh[1] re[2] cah[23] jmái[1] yáh[3], jí[32]la[3] ti[3] hen[2] tsí[3] jnoh[1] hi[3] hnoh[2] jmúh[13] jmáh[3]la[3] hi[3] chu[21] bíh[1], uá[1]jinh[1] ca[3]jnia[3] jnoh[1] la[3]jmí[1] jniá[3] henh[13] quioh[21] tsá[2] taunh[32] ta[21]. 8 Quí[1] cónh[3] tiá[2] lí[13] bíh[1] jmú[13] jnoh[1] hian[2] tsí[3] ñí[1]con[2] jú[1] tson[2], quí[1] ti[3] hain[21] bíh[1] jnoh[1] ti[3] con[2] jú[1] tson[2]. 9 Hi[3] jáun[2] dá[2] cáun[2] hiún[2] lín[32] bíh[1] tsí[3] jnoh[1] ní[1]juáh[3] ná[1]pin[3] náh[2], uá[1]jinh[1] jnoh[1] tiá[2] ná[1]pin[3]. Hi[3] jáun[2] la[3] má[2]mi[32] jáun[2] bíh[1] jnoh[1] ñí[1]con[2] Dió[32] hi[3] ti[3] li[3]mí[1] cuí[1] li[3]hún[1] honh[2] náh[2] ñí[1]con[2] tsú[2]. 10 Hi[3] jáun[2] bíh[1] sí[2] lá[2] tín[2] jmu[2] jná[13] hi[3] ca[3]tin[1] hnoh[2] ñeh[2] bíh[1] hi[3] chau[21] ná[1] hi[3]

ñí¹jɨe¹ ná¹ hnoh², hi³ jáun² tiá² lɨ³ hniáuh³² hi³ ñí¹lieh¹ jná¹³ hnoh² tiá³ cun³quionh³ pí³ hi³ má²ca³cué³ Tɨ³² Juo¹³ dí² ñí¹con² jná¹³ ní¹ má¹cá²chó³² jná¹³ ñí¹ ní². Quí¹ jáɨ¹³ jáun² ho² jná¹³ hi³ má¹hau¹ ná¹ hi³ tɨ³ lɨ³mí¹ cuóun¹³ náh² re² tɨn² quiúnh¹ Dió³², jun³juáh¹³ hi³ tɨ³ jmu¹ jná¹³ hi³ hliáh¹³ honh² yáh³ náh².

11 Hi³ jáun² né³ reh², cuí¹ lɨ³ hiún² honh² náh². Jmu³ náh² pí³ hi³ lí¹³ lɨ³hún¹ honh² náh², hlí¹ lienh¹ náh² tsá²ján² tsá²ján², tianh³ náh² cá²honh¹, hi³ cuí¹ zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tɨn²; hi³ Dió³² Tsá² hniau³ né³, Tsá² cha³² tie³ tsí³ tsáu² zenh² quiúnh¹ hnoh². 12 Ren¹ náh² tsá²ján² tsá²ján² hi³ re² nio² honh² náh², la³ cun³ qui³ ráɨn³² tsú² jan² raɨnh²¹. 13 La³jín³² tsá² joh¹ Dió³² tionh² ñí¹ lá² juáh³: “Hia² náh²”.

14 Hi³ jáun² né³, cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí², la³ má²quionh³ hi³ hniau³ Dió³², jɨ³ hi³ juónh³² náh² siáh³ re² quiúnh¹ Jmí²chí³ Chun¹ cuí¹ lɨ³zia³² ñí¹con² hnoh² jɨ³ ja¹ quián¹³ náh² ní² siáh³. [Cun³ ní² bíh¹ tí³ jáɨ¹³.]

Sí² Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ñí¹con² Tsá² Gálatas

Po¹ jmu² sí² lá² hi³ ca³tin¹ tsá² má²lín³ cuáh³² hín¹³ ti³ hué³² Galacia

1 Jná¹³ Po¹, jan² tsá² lín³ ná¹ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³², hi³ ca³hiáu³² hnga² Jesús Tsá² lín³ Cristo, ji³ Dió³² Jméi² dí², Tsá² ca³jmú³ hí³ hi³ ca³jenh¹³ tsú² ja¹ hla¹; jun³juáh¹³ hi³ zéi¹ tsáu² yáh³ jná¹³, hi³ sa³jun³ zian² tsá²mi³cuóun² ca³hiáu³² yáh³. 2 Jmu² jná¹³ sí² lá² hi³ ca³tin¹ hnoh², tsá² ná¹lín³ náh² cuáh³² hín¹³ ti³ hué³² Galacia ní². La³jín³² tsá² reh² tionh² quiúnh¹ jná¹³ lá² juáh³, 3 hi³ cuí¹ má¹mieh² náh² Dió³² Jméi² dí² ji³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² ní² siáh³, ji³ hi³ jmu³ tsú² siáh³ hi³ zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tin². 4 Jesús hí³ bíh¹ Tsá² ca³jienh³ hnga² hi³ ca³jun³ la³ cun³ rón³² hi³ ca³li³hnió³ Dió³² Jméi² dí², hi³ jáun² lí¹³ hin³ tso³ quiú¹³ dí², hi³ jáun² lí¹³ liáu³² dí² tsú² ñí¹con² hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ qui³ zia³² hngá¹máh³ lá². 5 ¡Cuí¹ li³quien² bíh¹ Dió³² la³ cun³ jmí¹hi³nio²! ¡Tson² bíh¹ cu³tí³!

Tiá² zia³² yáh³ cónh³t¹ cáun² jú¹ chú³² hi³ lí¹³ liáu³²

6 Jlánh¹ lí¹ lín²³ jná¹³ jéin³², sa³ tia³jui³² lín³² bíh¹ má²ca³zinh³² hnoh² ti³ có³² Dió³², Tsá² ca³te³ náh² hí³ cun³quionh³ mii³ hi³ ja³² jáun² tsí³ Cristo, sa³ má²táunh²³ máh³ náh² ta²¹ cáun² jú¹ chú³² siáh³. 7 Ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ tson² zia³² yáh³ jú¹ chú³² siáh³ hi³ lí¹³ liáun³ tsú² má¹ná¹; ti³la³ zian² tsá² cáun² lí¹ má²tsan² honh² bíh¹ náh², tsá² hnió³ zái³² jú¹ chú³² quioh²¹ Cristo la³ siáh³. 8 Ti³la³ ní¹juáh³ zian² tsá² ca³hléh³ la³ siáh³ jú¹ chú³² ñí¹con² hnoh² la³ cónh³ bíh¹ hi³ má²ca³hléh¹³ jáun² jnoh¹, jáun² quiu³juóu³² cuí¹ cha³táunh¹ tsá² hí³, tiá² hi³ jmu³ yáh³ cuí¹ hin² mi³ tsánh², uá¹jinh¹ hmóu³² bíh¹ jnoh¹, uá¹ hi³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ ja³ ti³ hñu³mi³cuú². 9 Má²cá²juáh³² bíh¹ jná¹³ jmí¹tin², hi³ juah³² jná¹³ siáh³ cónh³í¹ cu³ jéin³²: Ní¹juáh³ zian² tsá² hleh³² jú¹ chú³² la³ siáh³ la³ cónh³ bí¹ hi³ má²ca³heh³ náh², jáun² quiu³juóu³² cuí¹ cha³táunh¹ tsá² la³ hí³.

10 ¿He³ lánh³ lín²³ hnoh² ca³ti²¹ jái¹³ hi³ juah³² jná¹³ lá²? ¿Hí¹ lín²³ hnoh² hi³ hnó³² jná¹³ hi³ jéi¹³ tsá²mi³cuóun², ho³ hi³ jéi¹³ Dió³² uá¹? ¿Hí¹ hnó³² jná¹³ hi³ tá¹zanh¹ ná¹ re² ñí¹con² tsáu² dúh¹? Sá¹jmí¹ hi³ hnó³²í¹ máh³ jná¹³ hi³ tá¹zanh¹ ná¹ re² ñí¹con² tsáu², jáun² tiú²uú² jmí¹ lín³ yáh³ jná¹³ quian²¹ Cristo.

Lánh³ rón³² li³ hi³ lín³ Po¹ ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³²

(Hechos 9:1-31)

11 Ti³la³ cuí¹ li³ ñíh¹³ hnoh² jái¹³ lá² reh², hi³ jun³juáh¹³ cáun² hi³ cháunh²³ chí¹ tsá²mi³cuóun² yáh³ jú¹ chú³² hi³ hléh²³ jná¹³ lá². 12 Hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ca³cué³ jná¹³ jái¹³ lá², sa³jun³ hi³ zian² tsá² ca³ma³ta² yáh³ jná¹³, ti³la³ Jesús Tsá² lín³ Cristo bíh¹ ca³híe³ jná¹³ jái¹³ lá².

13 Má²ná¹ñíh¹ bíh¹ hnoh² he³ lánh³ jmí¹ lín³ jná¹³ jmí¹tin², jmái¹ hi³ jmí¹ taunh³² jná¹³ jáun² ta²¹ la³ cun³ hi³ taunh³² tsá² *judíos ta²¹. Má²ñíh¹ bíh¹ hnoh² he³ lánh³ rón³² jmí¹ hí¹ jmí¹ tsin²¹ jná¹³ tsá² má²lín³ cuáh³² quioh²¹ Dió³², hi³ jmí¹ hnó²¹ jná¹³ hin¹³ hi³ cu³ nió³ jáun². 14 Ca³ti²¹ jui³² hi³ taunh³² tsá² judíos ta²¹, jná¹³ bí¹ jan² tsá² jlánh¹ bíh¹ jmí¹ jmu² ná¹ tiá³ siaun³² hi³ má²ti²¹ ná¹ cuáh³² la³ cónh³ bíh¹ ñí¹ la³jín³² tsá²co¹ jná¹³, tsá² cú²ren² jnoh¹ quiúnh¹, quí¹ jná¹³ bíh¹ jan² tsá² jlánh¹ re² jmí¹ má²tí³² la³jí³² la³ cun³ hi³ jmí¹ ná¹ngi²³ tsá²daun³².

15 Ti³la³ cun³ñí¹ hi³ ja³² mií³ tsí³ bíh¹ Dió³², jáun² ca³quianh³ tsú² jná¹³ la³ cun³ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ li³zian² ná¹, hi³ ca³li³ hiún² tsí³ tsú² hi³ té³ jná¹³, 16 hi³ jáun² lí¹³ li³ cuóun³² jná¹³ Jon² tsú², hi³ jáun² lí¹³ hléh¹³ jná¹³ jú¹ chú³² quioh²¹ tsú² ja¹ *tsá²cá²jo²¹. Jmí¹ li²¹ jáun² né³, hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ca³ñí¹nga¹³ jná¹³ ní¹juáh³ he³ lánh³ rón³² jmu¹ ná¹, 17 hi³ sa³jun³ ñéi¹ jná¹³ hi³ ñí¹jien¹ ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³² tionh² já¹ juú² Jerusalén, tsá² qui³ jmí¹ má²ná¹lín³ hí³ ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³² jmí¹tin² la³ cónh³ bíh¹ jná¹³. Ti³la³ jná¹³ dá² tá²chi²¹ ngau³ ná¹ ti³ hué³² Arabia bíh¹, hi³ jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³jính³² ná¹ siáh³ ti³ juú² Damasco.

18 Jmí¹ la³ má²hni³² mii² jáun² máh³ ñéi¹ jná¹³ já¹ juú² Jerusalén; hi³ jáun² jmí¹jáun² bíh¹ ca³juoh²¹ jnoh¹ ca³lá² quiúnh¹ Pé¹, hi³ ca³ñí³² jná¹³ quia³hñá³ jmái¹ quiúnh¹ tsú². 19 Ti³la³ hí¹ jan² yáh³ ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³² ñí¹ hná¹ jáun² tiá² ca³jien¹ jná¹³, ji³²la³ Jacobo rai³nh²¹ Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí² ca³jien¹ jná¹³. 20 Ma³tson¹³ jná¹³ jái¹³ lá² ñí¹ hó²¹ñí¹ Dió³², hi³ tiá² ma³cau¹³ yáh³ jná¹³ cun³quionh³ sí² hi³ cuá¹jmu² jná¹³ lá².

21 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ngau³ jná¹³ ti³ hué³² Siria ji³ Cilicia ní². 22 Hi³ jáun² tsá² reh² tsá² má²lín³ cuáh³² quioh²¹ Cristo zian² ti³ hué¹³ Judea, tiá² jmí¹ má²cuóu³² yáh³ tsú² jná¹³ hi³ hú¹tá¹ ná¹jéinh³ ñí¹, 23 jí³²la³ ti³ jmí¹ má²ca³nái³² tsú² hi³ juáh²³ tsáu² la³ lá² bíh¹: “Tsá² jmí¹ hí¹ jmí¹ tsa¹ dí² hí³ jmí¹tin² néh¹ má²hleh³² jú¹ chú³² ta³né³², hi³ má²zai³h³² tsú² tsáu² hi³ hniáuh³² chá³² tsú² cáun² tsí³

ñí¹con² Cristo, hi³ uá¹jinh¹ chín¹dí¹ hí³ bíh¹ jmí¹ hnió³ hin³ ta²¹ jáun² jmí¹tin²”. 24 Hi³ jáun² jlánh¹ ca³ma³quien² tsú² Dió³² cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ jná¹³.

2

Tɨ³² tsá² ná¹quian³² jë¹ Dió³² hen² Po¹ (Hechos 15:1-29)

1 Jáun² né³, jmí¹ la³ má²quia³quiún³ mii² jáun² máh³ ñíh¹ jná¹³ siáh³ já¹ juú² Jerusalén quiúnh¹ ná¹ Bernabé, jɨ³ Tito ní² siáh³ ca³ján³² jná¹³ hi³ ñéi¹ tsú² quiúnh¹ ná¹. 2 Ñíh¹ jná¹³ ñí¹ jáun² quí¹ cun³ñí¹ hi³ Dió³² ca³jmú³ lin¹ hi³ hniáuh³² ñih²¹ jná¹³. Hi³ jáun² já¹ juú² Jerusalén jáun² ca³ngah² jnoh¹ cáun² ñí¹ lí¹ ca³ngah² jnoh¹ quiúnh¹ tsá² ná¹ñí¹ cuáh³², jáun² ca³chá³ jná¹³ ñí¹con² tsá² hí³ he³ lánh³ lí³ jú¹ chú³² hi³ hléh²³ jná¹³ ñí¹con² *tsá²cá²jo²¹. Ca³jmú³² jná¹³ la³ ní², quí¹ nɨ́² lí¹ tiá² ca³li³ quien² ta²¹ hi³ má²cá²jmú³² jná¹³ jáun², jɨ³ hi³ he² hná¹ jmu² jná¹³ nɨ́² siáh³. [Jáun² tsá² hí³ né³, ca³tí³ bíh¹ tsí³ la³ cun³ jú¹ chú³² hi³ hléh²³ jná¹³.] 3 Jáun² né³, ca³la³ hí¹juáh³ Tito tsá² jmɨ́¹ cuá³ quiúnh¹ yáh³ jná¹³ tiú²uú² hin² ca³di³quiaun³ jmái¹ hi³ ma³tí³² la³ cun³ hi³ jmí¹ ná¹ngɨ²³ tsú² hi³ *tiu³² tsú² jáun² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian², uá¹jinh¹ tsá²cá²jo²¹ bíh¹ tsú². 4 Quí¹ jái¹³ jáun² dá² ca³ma³liáu³² tsá² lí¹juáh³ hi³ lín³ tsá² reh² bíh¹, tsá² jmí¹ má²taunh³² hí³ ta³máiɨh³ ja¹ quiú¹³ jnoh¹ hi³ cá² lan²³ la³ cun³ hi³ táunh²³ jnoh¹ jáun² ta²¹ hi³ má²ná¹liáun¹ dí² cun³ñí¹ hi³ má²ná¹cunh² dí² quiúnh¹ Cristo Jesús. Tsá² hí³ bíh¹ jmí¹ hnió³ hi³ lan¹³ dí² siáh³ la³juah²¹ dúh¹ jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹ ñí¹con² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés. 5 Tɨ³la³ jnoh¹ má¹ná¹, hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ tiá² lí¹ ca³hen¹³ jnoh¹ hi³ ma³cau² tsá² hí³, quí¹hliá² tiá² ca³li³hnáu² jnoh¹ hi³ za¹³ jú¹ tson² quioh²¹ jú¹ chú³² hi³ liáu³² náh² jáun².

6 Hí¹ cáun² jú¹ tson² tiá² lin¹ ca³ma³ta² yáh³ jná¹³ tsá² juáh³ tsáu² hi³ ná¹ñí¹ cuáh³²; hi³ hí¹juáh³ tiá² hniá¹ yáh³ jná¹³ hi³ lɨ³ ño¹ he³ ná¹lín³ tsá² hí³, quí¹ Dió³² tiá² rá²tsɨ³² yáh³ héih³² la³ cun³ lánh³ jniá³ tsáu². 7 Tɨ³la³ cha³ jmí¹ ma³ta² tsú² jná¹³, tɨ³ ca³li³tsɨn² bíh¹ tsú² hi³ Dió³² ca³cué³ jná¹³ ta²¹ hi³ hléh¹³ jná¹³ jú¹ chú³² ñí¹con² tsá²cá²jo²¹, la³jmí¹ ca³chá³ tsú² jáun² jo³cuo² Pé¹ ta²¹ hi³ hléh³² siáh³ jú¹ chú³² ja¹ quioh²¹ tsá² *judíos. 8 Quí¹ Dió³² Tsá² ca³hión³² hí³ Pé¹ hi³ lín¹³ *tɨ³² tsá² quian³² jë¹ Dió³² ñí¹con² tsá² judíos, hí³ bíh¹ siáh³ ca³hiáu³² jná¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsá²cá²jo²¹.

9 Hi³ jáun² jmí¹ ca³li³tsɨn² jáun² Jacobo, Pé¹, jɨ³ Juan² ní² siáh³, tsá² ná¹lín³ hí³ hi³ chín¹, hi³ Dió³² ca³ja³ mii³ tsí³ hi³ ca³cué³ tsú² jná¹³ ta²¹ lá², jmí¹jáun² ca³cué³ tsú² jná¹³ cuo² quiúnh¹ ná¹ Bernabé. La³ nɨ́² ca³jmú³ tsú² hi³ ca³ma³li²¹ hi³ juóh³² jnoh¹ re² quiúnh¹, jɨ³ hi³ hiún² tsí³ tsú² siáh³ hi³ tsá¹jmú¹³ jnoh¹ ta²¹ ja¹ tsá²cá²jo²¹ tá¹la³ jmu³ tsú² ta²¹ hmóu³² ja¹ tsá² judíos. 10 Ñí¹ jí²¹la³ ti³ ca³mí³ tsú² ñí¹con² jnoh¹ hi³ cháu¹ jnoh¹ tsí³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² tia³mii² bíh¹, cáun² hi³ qui³ cun³ jmí¹ má²jmu² bíh¹ jná¹³ ca³la³ hi³ hiún² lín³² tsɨn³².

Po¹ tí² jinh²³ Pé¹ já¹ juú² Antioquía

11 Tɨ³la³ jmí¹ ñéi¹ jáun² Pé¹ já¹ juú² Antioquía né³, ca³tí¹ ca³jinh²¹ jná¹³ tsú² ñí¹ ta³ ñí¹, quí¹ cáun² hi³ tiá² ca³tɨ²¹ jmu³ bíh¹ tsú² jmí¹ má²jmu² jmí¹jáun². 12 Quí¹ jmí¹ la³ñí¹ jmí¹ cúh² bíh¹ tsú² quionh³ tsá²cá²jo²¹, ca³la³ ti³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ ca³cha³táunh¹ ma³ jan² tsá² zéi¹ Jacobo; ti³la³ jmí¹ ca³cha³táunh¹ tsá² hí³ né³, sa³ ti³ có³² bíh¹ ca³náu² tsú² hi³ tiú²uú² ca³cúh² quionh³ tsá² hí³, quí¹hliá² jmí¹ juénh² tsú² ñí¹con² tsá² cu³ nió³ quioh²¹ tsá² hí³, tsá² jlánh¹ juáh³ hí³ hi³ cun³ ca³tɨ²¹ bíh¹ tiú³² tsú² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian². 13 Hi³ jáun² jɨ³ tsá² judíos tsá² reh² ñí¹ hná¹ nɨ́² bí¹ siáh³ ca³li³can² quionh³ Pé¹ ca³tɨ²¹ hi³ jáun², hi³ hí¹ la³ ti³ Bernabé yáh³ ca³li³can² siáh³. 14 Tɨ³la³ jmí¹ cá¹jíe²¹ jná¹³ hi³ tiú²uú² ná¹jmu² yáh³ tsú² re² la³ cun³ lí³ jú¹ tson² hi³ hɨe³² jáun² jú¹ chú³², jáun² ñí¹ ta³ ñí¹ la³jín³² tsá² hí³ ca³juo³ jná¹³ Pé¹ la³ lá²: “Hnú² bíh¹ jan² tsá² judío, ti³la³ má²ca³ma³zián¹³ bíh¹ hnú² la³jmí¹ zian² jan² tsá²cá²jo²¹, jun³juáh¹³ la³jmí¹ zian² jan² tsá² judío yáh³; hi³ jáun² ¿ha³ bí¹ lánh³ rón³² lí¹³ hi³ dí¹quian²¹ nú² jmái¹ tsá²cá²jo²¹ hi³ ma³zian² tsú² la³jmí¹ zian² jáun² tsá² judíos?”

Cú²re² liáun³ bíh¹ tsá² judíos quionh³ tsá²cá²jo²¹ cun³quionh³ hi³ cha³² cáun² tsí³

15 Quí¹ uá¹jinh¹ tiá² lái³ jnoh¹ tsá²cá²jo²¹, tsá² juáh³ tsú² hi³ ná¹ren² tso³, ti³la³ jnoh¹ né³ lái³ tsá² cá² mí¹zionh² tsá² judíos bíh¹, 16 ti³la³ cu³ jáun² né¹ bí¹ jnoh¹ hi³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lɨ³ chun¹ ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ ma³tí³² tsú² la³ cun³ hi³ juáh³ jáun² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, ti³la³ jí³²la³ cun³quionh³ hi³ cha³² tsú² cáun² tsí³ ñí¹con² Jesús Tsá² lín³ Cristo bíh¹ lí¹³. Hi³ jáun² dá², hí¹ la³ ti³ jnoh¹ yáh³ siáh³ má²ca³chá¹³ cáun² tsí³ ñí¹con² Jesús Tsá² lín³ Cristo, hi³ jáun² lí¹³ heh³ jnoh¹ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³, cun³quionh³ hi³ nio² jáun² cáun² tsí³ jnoh¹ ñí¹con² Cristo; jun³juáh¹³ cun³ñí¹ hi³ má²lí²má¹ti²¹ jnoh¹ la³ cun³ hi³ juáh³ jáun² liei²¹ yáh³. Quí¹ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ lɨ³ chun¹ ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ má²tí³² jáun² la³ cun³ hi³ juáh³ liei²¹.

17 Jáun² né³, nɨ́¹juáh³ tá¹la³ má²hnáu² jnoh¹ tsá² judíos hi³ heh³ Dió³² la³juah²¹

dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³quionh³ hi³ cunh³ jnoh¹ quiúnh¹ Cristo, hi³ má¹li³² jáun² né³ ca³li³jnia² hi³ la³ jmu³² bíh¹ jnoh¹ tso³ la³ má²jmu³² jáun², ¿hí¹ lí¹³ juáh¹³ dí² hi³ Cristo má²tin² tsá² joh¹ hi³ jmu³ tso³? ¡Tiá² jáun² yáh³! 18 Hi³ ní¹juáh³ la³ má¹quien¹³ jná¹³ siáh³ cáun² hi³ má²lí²jmú³² jná¹³ hi³ tiú²uú² quien², hi³ jáun² la³ jáun² má²li³lin¹ hi³ jná¹³ jan² tsá² tiá² héih³² má²tí³². 19 Ti³la³ ta³né³² dá² má²zian² jná¹³ hi³ ca³tin¹ Dió³² bíh¹, hi³ jáun² jan² tsá² má²jún¹ bíh¹ jná¹³ ñí¹con² liei²¹, cun³ñí¹ hi³ hnga² liei²¹ jáun² ca³jngah³ jmí¹ tiú²uú² ca³tioh²¹ tsin³² jná¹³ hi³ má¹ti²¹. 20 Lí³ la³jmí¹ lí³ hi³ ca³jun³ jná¹³ cu³li²¹ quiúnh¹ Cristo jmí¹ cá¹taun³ tsú² jáun² crei²¹; hi³ jáun² dá² jun³juáh¹³ uú² jná¹³ yáh³ la³² zian² ná¹ ta³né³², quí¹ ti³la³ Cristo bíh¹ Tsá² má²zian² hñu³ jmí¹ hñu³ tsin³² jná¹³. Hi³ jáun² la³ cun³ hi³ zian² ná¹ lá² ta³né³² cun³quionh³ ngú³ lá² quion²¹, má²zian² ná¹ cun³ñí¹ hi³ cáun² nio² tsin³² ñí¹con² Jon² Dió³² bíh¹, Tsá² ca³ma³hniau³ hí³, hi³ ca³jienh³ hnga² hi³ jún³ hi³ ca³tin¹ jná¹³. 21 Cun³ tiá² chá¹³ bíh¹ jná¹³ ti³ có³² mii³ hi³ ja³² jáun² tsí³ Dió³²; quí¹ sá¹jmí¹ hi³ lí¹³ li³ chun¹ tsú² ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ má²tí³² tsú² jáun² liei²¹, hi³ jáun² hí¹ cáun² tiá² lin¹ ñí¹ la³ jmu³ ta²¹ yáh³ hi³ ca³jun³ jáun² Cristo.

3

¿He³ bíh¹ ti³ quien²: hí¹ liei²¹, ho³ hi³ nio² cáun² tsí³ tsú²?

1 Hnoh² tsá² Gálata, ¡jlánh¹ tiá² jái¹³ ngi²³ hnoh²! ¿Hin² tsánh² má²ca³hia³ ca³jlí³ jmí¹ honh² hnoh²? Cun³quionh³ jú¹ chú³² hi³ má²ca³hléh¹³ bíh¹ jnoh¹ má²ca³má¹jnia¹³ jnoh¹ hnga² Jesús Tsá² lín³ Cristo ñí¹ hó²¹máh¹ náh² hi³ chí¹tón²¹ crei²¹. 2 Juah²¹ dú¹ hnoh² neh²¹: ¿Cá¹hen³ hnoh² Jmí²chí³ joh¹ Dió³² cun³quionh³ hi³ ca³ma³tih²¹ náh² héih³² hi³ rá¹tioh³ jáun² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, ho³ cun³quionh³ hi³ ca³tionh² náh² ta²¹ la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³niéih² uá¹ náh²? 3 ¡Hnoh² dá² cáun² ná¹lín³ náh² tsá² tiá² jái¹³ ngi²³ bíh¹! ¿Hí¹ lín²³ hnoh² hi³ má¹hián¹³ náh² cun³quionh³ pí³ quián¹³ hmóu³² cáun² hi³ ca³ma³liauh²¹ náh² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ dúh¹? 4 ¿Hí¹ tiá² lin¹ ñí¹ la³ má²ca³jmú³ ta²¹ hí¹ cáun² uá¹ la³jí³² la³ cun³ hi³ má²ca³ma³tsoh¹ náh² jáun² honh² dúh¹? ¡Cun³ zia³² bíh¹ ñí¹ má²ca³jmú³ ta²¹! 5 ¿Hí¹ cuen² hnoh² Dió³² Jmí²chí³ joh¹ ji³ hi³ jmu² tsú² siáh³ hua³jueh³² ja¹ quián¹³ hnoh² cun³ñí¹ hi³hliá² hnoh² jmuh³² la³ cun³ héih³² hi³ juáh³ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés? ¡Tiá² jáun² yáh³! Quí¹ cun³ñí¹ hi³ táunh²³ náh² ta²¹ la³ cun³ jái¹³ hi³ má²ca³niéih² bíh¹ náh², jáun² jmu² tsú² la³ ní².

6 Sá¹ní² dú¹ jien¹ náh² tín² hla¹ Há²bran²¹. Tsá² hí³ ca³chá³ cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³², hi³ cun³ñí¹ hi³ jmí¹ nio² jáun² cáun² tsí³ bíh¹ tsú², jáun² ca³heh³ tsú² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹. 7 Hi³ jáun² né³, hnoh² hniáuh³² li³ ñíh¹³ náh², hi³ la³jín³² tsá² nio² cáun² tsí³, tsá² la³ hí³ bíh¹ hú¹tá¹ cu³tí³ ná¹lín³ la³juah²¹ dúh¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹. 8 Quí¹ cun³quionh³ Sí² quioh²¹ Dió³² ca³li³ lin¹ la³ cun³ jmí¹tin² lín³² hi³ chau²¹ jmái¹ hi³ hen³ Dió³² *tsá²cá²jo²¹ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, ní¹juáh³ tsá² chá³² cáun² tsí³, jmí¹ ca³záih³ jáun² Dió³² hla¹ Há²bran²¹ jú¹ chú³² lá²: “Cun³quionh³ hnú² bíh¹ li³mieh² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³”. 9 Hi³ jáun² né³, tsá² cha³² cáun² tsí³ bíh¹ lí¹³ li³mieh² la³jmí¹ ca³li³mieh² jáun² hla¹ Há²bran²¹, tsá² ca³chá³ hí³ cáun² tsí³.

10 Ti³la³ li³ua³ jan² tsá² cáun² lí¹ hen² tsí³ hi³ li³ chun¹ cun³quionh³ hi³ ma³tí³² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés má¹ná¹, tsá² la³ hí³ má²ca³tin¹ tsa³tánh¹ quiu³juóu³² bíh¹. Quí¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³ la³ lá²: “La³jín³² tsá² tiá² má²tí³² la³jí³² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ liei²¹, ñí¹ hlah³ bíh¹ má²tionh² tsú²”. 11 Má²lin¹ lín²¹ bíh¹ hi³ tiá² hin² lí¹³ yáh³ li³ chun¹ ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ má²tí³² tsú² jáun² liei²¹; quí¹ la³ lá² bí¹ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³²: “Li³ua³ jan² tsá² má²ca³heh³ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³, tsá² la³ hí³ bíh¹ lí¹³ zian²”. 12 Ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ li³ hniáuh³² nio² cáun² tsí³ yáh³ tsú² ní¹juáh³ tsá² hnió³ hi³ heh³ Dió³² cun³quionh³ hi³ ma³tí³² jáun² liei²¹, quí¹ la³ lá² bíh¹ rá¹juáh³: “Ní¹juáh³ tsá² má²tí³² liei²¹ lá², cun³quionh³ hi³ lá² bíh¹ lí¹³ zian² tsú²”.

13 Ti³la³ ca³ti²¹ hi³ jmí¹ chau³ jnoh¹ jáun² liei²¹ ñí¹ hlah³ né³, Cristo bíh¹ ca³liáu³² dí² jmí¹ ca³ta³zanh¹ tsú² jáun² ñí¹ hlah³ cha¹³ dí², quí¹ la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí²: “Cun³ má²ca³ta³zanh¹ ñí¹ hlah³ bíh¹ li³ua³ jan² tsá² jún²³ hi³ chí¹hén² tsoh² hmá²”. 14 La³ ní² ca³li³ hi³ jáun² cun³quionh³ Jesús Tsá² lín³ Cristo lí¹³ hiáuh³ tsá²cá²jo²¹ hi³ ma³mieh² jáun² Dió³² la³jmí¹ ca³ma³mieh² tsú² jáun² hla¹ Há²bran²¹; hi³ jáun² cun³quionh³ hi³ nio² cáun² tsí³ bíh¹ dí² lí¹³ hián¹³ dí² ca³la³ jái³² Jmí²chí³ Chun¹, Tsá² ca³jmú³ hí³ Dió³² jái¹³ hi³ cuen³.

Liei²¹ ji³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ Dió³²

15 Reh², jmu¹ jná¹³ cáun² jái¹³ ñí¹con² hnoh² la³ cun³ hi³ qui³ lí²³ jáun² ja¹ quioh²¹ tsá²mi³cuóun²: Ní¹juáh³ zian² tsá² jmu² nió³², hi³ jáun² quiú² cáun² sí² hi³ rá¹tón³² hi³ jmái² hi³ lin¹ hi³ quien² nió³² jáun², hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ tsunh³ jái¹³ la³ jáun², hi³ sa³jun³ lí¹³ yáh³ na³tsin³ tsú² siáh³

cónh³í¹ cú¹pih²¹ ñí¹ hná¹ jáun². 16 Né³² né³, Dió³² ca³jmú³ jái¹³ ñí¹con² hla¹ Há²bran²¹ la³ má²quionh³ jón²zíh¹ jón²cho¹. Ti³la³ ñí¹ Sí² tiá² rá¹juáh³ yáh³ la³ lá² má¹ná¹: “la³jín³² jon³zíh¹ jon³cháuh³ hnú²”, sá¹jmí¹ hi³ la³ hleh³² hi³ ca³tin¹ juóun³² tsáu²; ti³la³: “jon³zíh¹ jon³cháuh³ hnú²” bíh¹ juáh³. Hi³ ní² né³, jmu² lin¹ hi³ hien² tsú² jan² tsáu² bíh¹, hi³ Cristo bíh¹ Tsá² hí³. 17 La³ cun³ hi³ juanh³² jná¹³ ní², la³ lá² bíh¹ nieih³: Tiá² lí¹³ yáh³ tsúnh¹³ nió³² hi³ ca³ma³tson² jáun² Dió³², nió³² hi³ ca³jmú³ tsú² jáun² quionh³ hla¹ Há²bran²¹. Quí¹ cun³ tiá² lí¹³ yáh³ hi³ juáh¹³ hi³ tiú²uú² li³quien² jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² ñí¹con² tsú² cun³quionh³ liei²¹ hi³ cua³ jáun² jmí¹ la³ má²quiún³ nio² hña³láu³ tsi²¹ quiu³quia³ mii² jmí¹ má²cáin² jáun². 18 Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ cun³quionh³ hi³ má¹ti²¹ dí² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés jmí¹ la³ hiáu¹³ dí² hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² jái¹³ hi³ cué³², jáun² jun³juáh¹³ uú² hiáu¹³ dí² cun³quionh³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² yáh³ Dió³²; ti³la³ hi³ ca³hiauh³ jáun² hla¹ Há²bran²¹ má¹ná¹, cáun² lí¹ ca³cué³ bíh¹ Dió³² hi³ jáun² ñí¹con² tsú², cun³ñí¹ hi³ ca³jmú³ dí² jái¹³ bíh¹.

19 Jáun² né³, ¿ha³ dá² jinh¹ jmu³ ta²¹ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés? Quí¹ hi³ jáun² dá² lí¹ cua²¹ chí¹cáin² bíh¹, hi³ ti³ lí¹ ca³ma³li²¹ he³ lánh³ lí³ tsáu¹³ tsáu². Jí³²la³ ti³ ca³jmú³ ta²¹ tá¹la³ tiá² má²cuán² jáun² “jan² Tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹” hí³ bíh¹, Tsá² ca³juáh³ tsú² hí³ hi³ cuen³. Ti³la³ hi³ ca³ti²¹ liei²¹ jáun² má¹ná¹, ca³cué³ Dió³² hi³ jáun² cun³quionh³ tsá²cuú² tsá²ta³ bíh¹ ñí¹con² hla¹ Moisés, tsá² jmí¹ lín³ hí³ tsá² zenh² ja¹ quioh²¹ tsáu² quionh³ Dió³². 20 Ti³la³ tiá² tsá² zenh² ja¹ hniah³ yáh³ ní¹juáh³ jan² tsá² jmu² hnga² la³ cun³ hi³ ñí¹jmu³; hi³ la³ jáun² bíh¹ lí³ hi³ Dió³² siáh³ jmu² cú² hnga² tán¹ la³ cun³ hi³ ñí¹jmu³.

Ta²¹ hi³ jmu² liei²¹

21 Ti³la³ jáun² né³, ¿hí¹ siánh³ uá¹ lí³ ta²¹ quioh²¹ liei²¹ la³ cónh³ bí¹ ta²¹ hi³ jmu² jáun² jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² dúh¹? ¡Tiá² jáun² yáh³! Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ ca³hiauh³ tsú² cáun² liei²¹ hi³ jmu² hi³ lí¹³ zian² tsú², hi³ jáun² jmí¹ la³ lí¹³ bíh¹ hi³ li³ chun¹ tsú² ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ jmí¹ jmu³ tsú² la³ cun³ hi³ juáh³ liei²¹ jáun². 22 Ti³la³ la³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² má¹ná¹, hi³ la³jín³² bíh¹ tsáu² ná¹ziaunh² tiá³ tso³. La³ ní² lí³, hi³ jáun² ní¹ má¹ca³li³tsin² tsú² hi³ ná¹ziaunh² tso³, má²lí¹³ he³ tsú² la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² ñí¹con² tsá² taunh³² ta²¹ cun³quionh³ hi³ chá³² tsú² jáun² cáun² tsi³ ñí¹con² Jesús Tsá² lín³ Cristo.

23 Ti³la³ jnoh¹ tsá² *judíos má¹ná¹, ñí¹con² liei²¹ bíh¹ jmí¹ ná¹tsau³ jnoh¹, ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ ca³li³ lin¹ hi³ lí¹³ liáun³ tsáu² cun³quionh³ hi³ chá³² tsú² jáun² cáun² tsi³ ñí¹con² Cristo. 24 Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³ hi³ ca³ta³tauh¹ jnoh¹ cu³tiá³ jo³cuo² liei²¹, ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ cuán¹³ Cristo, hi³ jáun² lí¹³ lái³ jnoh¹ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ ní¹ má¹ca³chá¹³ jnoh¹ cáun² tsi³ ñí¹con² tsú². 25 Né³² né³, tiú²uú² tiauh² yáh³ dí² jo³cuo² liei²¹ la³ cun³ jmí¹ ca³li³ lin¹ hi³ ñí¹con² Cristo bíh¹ la³ lí¹³ chá³² tsú² cáun² tsi³. 26 Quí¹ la³jín³² bíh¹ hnoh² má²lín³ náh² jon² Dió³² cun³ñí¹ hi³ má²ca³cháh¹ hnoh² cáun² honh² ñí¹con² Jesús Tsá² lín³ Cristo. 27 Hi³ la³jín³² hnoh², tsá² má²ca³ma³lih²¹ náh² hi³ má²cá²cunh³ bíh¹ náh² quiúnh¹ tsú² cun³quionh³ hi³ má²cáun³ náh² jáun² jmái¹, hnoh² bíh¹ tsá² má²ná¹láin¹ náh² Cristo. 28 Jáun² tiú²uú² hin² zian² yáh³ tsá² judío ho³ tsá²cá²jo²¹, *tsá² má²dí¹hlánh¹ ho³ tsá² zian² hi³ ca³tin¹ hnga², tsá²ñuh² ho³lá²dá² tsá²mi³; quí¹ ní¹juáh³ má²cá²cunh³ bíh¹ náh² quiúnh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, jáun² cá² ñí¹ tsáu² bíh¹ má²lín³ náh². 29 Hi³ jáun² ní¹juáh³ lín³ náh² tsá² joh¹ Cristo, hi³ jáun² má²lín³ bíh¹ náh² tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹, hi³ jáun² hián¹³ bíh¹ náh² hi³ cué³² Dió³², la³ cun³ jái¹³ hi³ má²ca³jmú³ tsú² jáun².

4

1 Lí¹³ bíh¹ juanh²¹ jná¹³ siáh³ la³ lá²: Ní¹juáh³ zian² jan² tsá¹míh¹ hi³ ca³tin¹ hiáuh³ la³ cun³ lí³ quiau³ hi³ ca³quiú² jáun² hla¹ jméi², ti³la³ tá¹la³ tiá² má²ca³li³ pan¹ tsú² né³, hí¹ cáun² yáh³ tiá² hi³ za² ñí¹con² tsú² quionh³ jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹, uá¹jinh¹ hí³ bíh¹ tsá² quioh²¹ ca³la³ jí³² hi³ jmí¹ quioh²¹ jméi². 2 Quí¹ tá¹la³ tiá² má²cá²chó³² jmái¹ hi³ ca³tón³ jáun² jméi² tsú² hi³ hiáuh³ hi³ quioh²¹, jáun² cáun² má²tí³² bíh¹ tsú² tín² ca³la³ jí³² hi³ juáh³ tsá² jmu² hua³hí¹³ tsú². 3 La³ jáun² bíh¹ jmí¹ lí³ ñí¹con² jnoh¹ tá¹la³ tiá² jmí¹ má²ca³tsin¹³ jáun² mii² quiú¹³ dí², hi³ jmí¹ ná¹lái³ jnoh¹ la³juah²¹ dúh¹ tsá² má²dí¹hlánh¹ ñí¹con² tsá²cuú² tsá²chín³, tsá² jmu² héih³² hngá¹máh³ lá². 4 Ti³la³ jmí¹ ca³tsin¹³ jmái¹ hi³ má²tón³² né³, Dió³² ca³zen³ Jon² hi³ ca³li³zian² hñu³ héin¹ hñu³ tsí³ jan² tsá² mi³, hi³ cuan³ tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² *judío hi³ ca³tin¹ ma³tí³² liei²¹. 5 La³ ní² bíh¹ cuan³ tsú² hi³ cua³liau³ jnoh¹, tsá² jmí¹ ná¹tsau³ jnoh¹ ñí¹con² liei²¹, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ má²lí¹³ heh³ jnoh¹ Dió³² hi³ lín¹³ jnoh¹ jón²zíh¹ tsú². 6 Hi³ jáun² bíh¹ ca³zen³ siáh³ Dió³² Jmí²chí³ quioh²¹ Jon² hñu³ honh² hnoh² uá²jai³², hi³ jáun² li³ lin¹ hi³ hnoh²

siáh³ má²ná¹lín³ náh² jón²zíh¹ tsú²; hi³ jáun² Jmí²chí³ hí³ né³ cha³² tiá³ tsí³ dí² hi³ za²³ dí² Dió³² “¡Tia²¹!” 7 Jáun² né³, tiú²uú² lín³ yáh³ hnú² jan² tsá² má²dí¹hlánh¹ ñí¹con² héih³² hi³ ná¹ngi²³ jáun² tsáu², quí¹ jon² Dió³² bíh¹ má²lín³ hnú². Hi³ cun³ñí¹ hi³ má²lín³ hnú² jáun² jon² tsú² né³, jáun² cué³² bíh¹ tsú² la³ cun³ hi³ ca³ti²¹ hi³ hiáuh³ jáun² ji³lin² jon² tsú².

Hi³² tsí³ Po¹ hi³ ca³tin¹ tsá² tanh² ta²¹ Dió³²

8 Quí¹ jmí¹tin² jmí¹ tiá² má²cuóun³² náh² Dió³², jmí¹ lín³ náh² tsá² má²dí¹hlánh¹ ñí¹con² tsá²cuú² tsá²chín³, tsá² lí¹ ná¹jmu² hí³ hi³ lín³ dió³². 9 Ti³la³ ta³né³² né³, ta³ má²cuóun³² hnoh² Dió³², ho³ ti³ re² juanh²¹ jná¹³ cú²jueh³² hi³ Dió³² má²cuóu³² hnoh², tiú²uú² jmí¹ ca³tin¹ yáh³ náh² hi³ jinh¹ siáh³ ñí¹con² héih³² tsí¹jui³ jáun² quioh²¹ tsá²cuú² tsá²chín³, héih³² tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹, hi³ tianh¹³ náh² siáh³ hi³ má¹tih²¹ náh² ñí¹con² tsá² hí³. 10 Sa³ hmah³²í¹ máh³ náh² jmái¹ ná¹hi¹³, jmái¹ hi³ ti³² ma³ cun³ tsá³, ji³ hi³ ma³quien¹³ náh² siáh³ ma³ cáun² zíh², ji³ mii² ní². 11 Jlánh¹ hi³² tsin³² jná¹³ ní¹juáh³ ta²¹ hi³ ca³jmú³² jná¹³ ja¹ quián¹³ hnoh² tiá² lin¹ ñí¹ la³ ca³li³quien² yáh³.

12 Hnoh² reh², mí²³ jná¹³ ñí¹con² hnoh² ca³la³ jonh³ jmí¹ tsin³² hi³ jmúh¹³ tiá³ náh² pí³ hi³ má¹zián¹³ náh² la³jmí¹ zian² jná¹³, quí¹ ja³bí¹ jná¹³ má²ca³ma³zián¹³ ná¹ la³jmí¹ zian² hnoh², *tsá²cá²jo²¹. Jun³juáh¹³ zia³² cáun² hi³ hlah³ hi³ má²ca³jmuh³ yáh³ hnoh² ñí¹con² jná¹³, hi³ jáun² juanh³² jná¹³ la³ ní². 13 Quí¹ la³ cun³ má²ñíh¹ náh², hi³ cun³ñí¹ hi³hliá² ca³li³ tsáun¹ bíh¹ jná¹³, hi³ jáun² bíh¹ li³ hi³ ca³hléh³ jná¹³ jú¹ chú³² ñí¹con² hnoh² jmí¹ la³ñí¹. 14 Mí¹ui³ hi³ ca³quiúnh³² jná¹³ jáun² né³, ca³li³ cáun² liá¹ héi² ñí¹con² hnoh² bíh¹, ti³la³ hnoh² má¹ná¹, tiá² ca³jmuh³ yáh³ náh² hi³ tiá² quiú² tiá² jéi²³ náh² jná¹³ cun³ñí¹ hi³ jmí¹ lín³ jná¹³ la³ jáun², sa³jun³ ca³chau¹ náh² jná¹³ ti³ có³². Ti³la³ hnoh² dá² ca³he³ bí¹ náh² jná¹³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², la³jmí¹ lí³ hi³ hnga² Jesucristo ca³chó³² ta³ máh¹ hnoh². 15 Jáun² né³, ¿ha³ dá² jinh¹ ngau³ hi³ jmí¹ hiún² jáun² honh² náh²? Lí¹³ zíh¹³ jná¹³ jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ hnoh² ñí¹con² tsáu², hi³ hí¹ la³ ti³ jmí¹ chíh¹ yáh³ hnoh² mí¹máh¹ hi³ jmí¹ cuéh¹ náh² jná¹³, sá¹jmí¹ hi³ jmí¹ lí¹³ dúh¹. 16 Ti³la³ né³² né³, ¿hí¹ má²hau² hnoh² jná¹³ ta³né³² quí¹hliá² hléh²³ jná¹³ jú¹ tson² ñí¹con² náh²?

17 Tsá² hí³ dá² jlánh¹ jmu² pí³ hi³ han³ náh² ti³ con², ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ hu²¹ re² tsí³ yáh³ tsú² má¹ná¹. La³ cun³ hi³ hnió³ tsá² hí³ jmu³, hi³ quin³ hnoh² ñí¹con² jnoh¹ bíh¹, hi³ jáun² má¹li³² jáun² né³ háih¹³ hnoh² honh² ñí¹con² tsú² hmóu³². 18 Né³² né³, ní¹juáh³ hi³ ca³ti²¹ cáun² hi³ chu²¹ bíh¹ jmu² tsáu² pí³ hi³ janh²¹ tsáu², jáun² re² lín³² bíh¹ hi³ jmu² tsú² la³ jáun²; ti³la³ cuí¹ jmu¹ tsú² la³ jáun² jmái¹ ca³la³ jí³² má¹ná¹, jun³juáh¹³ jmáh³la³ tá¹la³ cuon¹ jná¹³ quiúnh¹ yáh³ hnoh². 19 Hnoh² jón³, cuá¹zian² jná¹³ ca³la³ jmí¹ zian² jan² tsá²mi³ hi³ quieh² héin¹ ní¹ má¹ti³ ñí¹ li³zian² jon², ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ má²zian² náh² tán¹ hián² la³jmí¹ zian² Cristo. 20 ¡Sá¹jmí¹ hi³ cuon¹ bíh¹ jná¹³ quiúnh¹ hnoh² ta³né³² dúh¹, hi³ jáun² jmí¹ lí¹³ hléh¹³ jná¹³ ca³lá² la³ siáh³; jlánh¹ tiá² ño¹ ná¹ he³ jmu¹ hi³ ca³tin¹ hnoh²!

Nóh³² quioh²¹ hla¹ Agar quionh³ hla¹ Sara

21 Hnoh², tsá² jlánh¹ hniá¹ náh² hi³ má¹tih²¹ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, ¿há¹ tiá² má²ca³niéih² hnoh² he³ juáh³ liei²¹ jáun²? 22 Ñí¹ jáun² rá¹juáh³, hi³ hla¹ Há²bran²¹ ca³li³zian² gon³ jon²: jan² jon² tsú² quionh³ tsá²mi³ tsá² jmí¹ má²cuá¹hlánh¹ joh¹, hi³ jan² né³ ca³li³zian² quionh³ tsú² tsá²mi³ ñí²cuo², tsá² zian² hí³ hi³ ca³tin¹ hnga². 23 Jon² tsá²mi³ tsá² jmí¹ má²cuá¹hlánh¹ ca³li³zian² la³ cun³ qui³ lí²zian² dáin² bíh¹, ti³la³ jon² tsá²mi³ tsá² zian² hí³ hi³ ca³tin¹ hnga² má¹ná¹, ca³li³zian² cun³quionh³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² jmí¹tin² bíh¹. 24 Hi³ lá² dá² lí³ cáun² nóh³² bíh¹. Tá¹ gon³ tsá²mi³ hí³ lín³ la³jmí¹ lí³ tun³ ñí¹ nió³². Cáun² nió³² jáun² hiauh³ tsú² tsi³ máh³ Sinaí, nió³² hi³ lí³ jáun² la³jmí¹ lín³ hla¹ tsá²mi³ Agar; hi³ jáun² tsá² jmúh³² ta²¹ nió³² jáun² né³, ná¹lín³ tsá² má²dí¹hlánh¹ ñí¹con² héih³² quioh²¹ nió³² jáun² bíh¹, la³jmí¹ tí² lín³ jáun² jon² tsá²mi³ hí³ jan² tsá² má²dí¹hlánh¹. 25 Hi³ jáun² tsá²mi³ Agar hí³ né³ lín³ henh¹³ quioh²¹ hi³ ca³li³ jáun² ti³ máh³ Sinaí hi³ zeh² jáun² ti³ hué³² Arabia. Ja³bí¹ la³ jáun² lín³ tsú² siáh³ henh¹³ quioh²¹ la³jín³² tsá² judíos hín¹³ ti³ juú² Jerusalén nio² ñí¹ hué²¹ lá², quí¹ ja³bí¹ tsá² hí³ siáh³ ná¹lín³ la³jmí¹ lín³ tsá² má²ná¹hlánh¹ uá²jai³². 26 Ti³la³ tsá²mi³ zian² hí³ hi³ ca³tin¹ hnga² né³, lín³ henh¹³ quioh²¹ juú² Jerusalén hi³ nio² ti³ hñu³mi³cuú² bíh¹, quí¹ tsá² má²hín¹³ ti³ juú² jáun², tiú²uú² lín³ yáh³ la³jmí¹ lín³ tsá² má²dí¹hlánh¹; hi³ jnoh¹ né³ má²tiauh² dí² jo³cuo² juú² Jerusalén jáun², la³jmí¹ lí³ hi³ mí¹ziú¹³ dí² juú² jáun². 27 Quí¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³ la³ lá² hi³ ca³tin¹ tsá²mi³ tsá² zian² hí³ hi³ ca³tin¹ hnga²:

Ma³hiún¹³ hnú² honh² tsá²mi³, tsá² tiá² dáin² can²³, hnú² tsá² tiá² jónh³² zian²;
tí¹ hoh³ hnú² hi³ hiún² honh² tsá² tiá² cuin² nú² he³ lánh³ quieh² héin¹ tsú² ní¹ má¹ti³ ñí¹ li³zian² jon².

Quí¹ ti³ jlánh¹ bíh¹ juóun³² jón²zíh¹ tsá²mɨ³ tsá² lí¹ já¹cuɨn³ lí¹³,
la³ cónh³ bíh¹ tsá²mɨ³ tsá² zian² ñí²cuo².
28 Jáun² né³ reh², hnoh² bíh¹ ná¹lín³ la³jmí¹ lín³ Isaac; hi³ ná¹lín³ náh² jón²zíh¹ Dió³², tsá² má²ca³li³zian² náh² la³ cun³ rón³² lí³ já¡¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² jmí¹tin². 29 Quí¹hliá² ñú²míh¹, tsá² ca³li³zian² hí³ jmí¹tin² la³ cun³ qui³ lí²zian² tsáu², ca³hí¹ ca³tsɨn¹ bíh¹ ñú²míh¹ tsá² ca³li³zian² hí³ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹; hi³ la³ jáun² bíh¹ ná¹lí²³ uá²ja¡³² la³ ti³ ta³né³². 30 Ti³la³ ¿he³ lánh³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² dúh¹? Hi³ rá¹juáh³ jáun² la³ lá²: “Chin³² tsá²mɨ³ tsá² má²dí¹hlánh¹ ní² la³ má²quionh³ jon², quí¹ jon² tsá²mɨ³ tsá² dí¹hlánh¹ tiá² ca³tɨn¹ yáh³ li³quioh²¹ cu³tsa³² la³ cun³ hi³ hiáuh¹³ ñú²míh¹ jon² tsá²mɨ³ ñí²cuonh² hnú², tsá² zian² hí³ hi³ ca³tɨn¹ hnga²”. 31 Hi³ jáun² né³ reh², jun³juáh¹³ jón²zíh¹ tsá²mɨ³ tsá² má²dí¹hlánh¹ yáh³ dí², ti³la³ ná¹lái³ dí² la³jmí¹ lín³ jón²zíh¹ tsá²mɨ³ tsá² zian² hi³ ca³tɨn¹ hnga² bíh¹.

5

Tianh³ náh² tiá³ ca³ti²¹ hi³ má²ná¹liáun¹ náh²

1 Né³² né³, Cristo bíh¹ ca³liáu³² dí², hi³ jáun² lí¹³ ziáun² dí² re² hi³ tiú²uú² lái³ dí² *tsá² má²dí¹hlánh¹. Hi³ jáun² tianh³ náh² tiá³, hi³ ha³ lí²uú² cué² náh² já¡¹³ hi³ lan¹³ náh² siáh³ la³jmí¹ lín³ tsá² má²dí¹hlánh¹ ñí¹con² liei²¹ jáun².

2 Sá¹ní² niéi² náh². Jná¹³ Po¹, juo³ jná¹³ hnoh², hi³ ní¹juáh³ hnáuh² hnoh² hi³ tonh²¹ náh² hi³ má¹tih²¹ la³ cun³ hi³ ná¹ngi²³ tsú², hi³ *tiu³² tsú² jáun² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian², hí¹ cáun² tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹ yáh³ Cristo ñí¹con² hnoh² ní¹juáh³ la³ jáun². 3 Jáun² hnó³² jná¹³ juo¹³ siáh³ cónh³í¹ cu³ jéin³² li³ua³ jan² tsá² hnió³ tiú³² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian², hi³ tsá² la³ hí³ má²ca³tɨn¹ ma³tí³² siáh³ ca³la³ jí³² héih³² ñí¹ hná¹ ní² uá²ja¡³². 4 Hnoh² tsá² lí¹ lín²³ náh² hi³ lí¹³ li³ chun¹ náh² ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ ma³tih²¹ náh² liei²¹, ha³ tiú²uú² taunh² yáh³ Cristo hó¹ñí¹ hnoh²; hi³ tiú²uú² ta²¹ jmu² ya³ siáh³ mii³ hi³ ja³² jáun² tsí³ Dió³² ñí¹con² náh². 5 Ti³la³ jnoh¹ má¹ná¹, cun³quionh³ hi³ má²hau³ jáun² Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹ cáun² ná¹hé² ná¹jan³² jnoh¹ hi³ heh³ Dió³² jnoh¹ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, cun³ñí¹ hi³ má²ca³chá¹³ jnoh¹ cáun² tsí³. 6 Quí¹ li³ua³ jan² tsá² má²cá²cunh³ quionh³ Jesús Tsá² lín³ Cristo, hi³ jáun² tiú²uú² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹ yáh³ ní¹juáh³ hi³ ná¹tú¹ ho³ tiá² ná¹tú¹ chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² tsú². Ti³la³ la³ cun³ hi³ quien² má¹ná¹, hi³ chá³² tsú² cáun² tsí³ ñí¹con² Cristo bíh¹; hi³ li³ lin¹ hi³ tson² nio² cáun² tsí³ tsú² cun³quionh³ hi³ hnio³ tsú² tsáu².

7 Re² bíh¹ jmí¹ hí¹cua³táunh¹ hnoh². ¿Hin² tsánh² má²ca³ma³cau² hnoh², hi³ jáun² tiú²uú² ta²¹ táunh²³ hnoh² jú¹ tson²? 8 Jun³juáh¹³ já¡¹³ hi³ ja³ ñí¹con² Dió³² Tsá² má²ca³te³ hí³ ya³ náh² já¡¹³ hi³ má²ca³ma³cau² náh² jáun² tsáu². 9 Ha³ lí² cuí¹ cha³có³ honh² náh² já¡¹³ hi³ juáh³ jáun²: “cun³quionh³ cú¹pih²¹ tie³ bíh¹ zau³² tá¹ cá² pɨenh¹ cán¹”. 10 Ti³la³ cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ dí² quiúnh¹ Tɨ³² Juo¹³ dí², jáun² cáun² bíh¹ nio² tsɨn³² jná¹³ hi³ ca³tɨn¹ hnoh², hi³ tiá² lín¹³ yáh³ hnoh² la³ siáh³. Ti³la³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² má²tsan² hí³ honh² hnoh² má¹ná¹, Dió³² bíh¹ ma³tson¹³ tsá² hí³, cuí¹ hin² mi³ tsánh².

11 Hi³ ca³tɨn¹ jná¹³ huen² né³ reh², sá¹jmí¹ hi³ jmu²í¹ máh³ jná¹³ héih³² hi³ tiú³² tsú² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian², hi³ jáun² tiá² jmí¹ li³ hau² yáh³ jná¹³ tsá² *judíos; quí¹ sá¹jmí¹ la³ jáun² dúh¹, jáun² tiá² hlah³ jmí¹ jeinh²¹ yáh³ tsú² hi³ hléh²³ jná¹³ já¡¹³ hi³ ca³tɨn¹ Cristo, Tsá² ca³taun³ hí³ crei²¹, hi³ lí¹³ hin³ tsáu¹³ tsáu². 12 Ti³la³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² má²tsan² hí³ honh² hnoh² hi³ jlánh¹ jmu² quien² hi³ tiu³² tsú² jáun² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² né³, ¡sá¹jmí¹ hi³ tiú³² bíh¹ tsú² cú²jueh³² tá¹ cáun² quioh²¹ hmóu³² dúh¹!

13 Quí¹ hnoh² dá² ca³li³tén¹ náh² hi³ lín¹³ náh² tsá² tiú²uú² liei²¹ jmu² héih³² ñí¹con² bíh¹. Ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ hniáuh³² ñí¹táunh¹ náh² cun³ tin² honh² hmóu³² yáh³ cun³ñí¹ hi³hliá² má²ca³liáun³ náh²; quí¹ ti³ re² bíh¹ má¹con²¹ náh² tsá²ján² tsá²ján² cun³ñí¹ hi³ hnáu³ náh². 14 Quí¹ la³jí³² héih³² quioh²¹ liei²¹ bíh¹ má²lí²ma³tí³² tsú² ní¹juáh³ hi³ má²lí²ma³tí³² tsú² héih³² lá²: “Ma³hno¹ hnú² tsá²mɨ³cuóun² renh² la³jmí¹ hno³ nú² huen²”. 15 Ti³la³ hua³hín¹³ náh² jmu³, quí¹ ní¹juáh³ má²tún² hmóu³² bí¹ náh² la³ ná¹quí² ná¹jmi²³ náh² renh² la³jmí¹ jmu² tsá¡², jáun² cun³ chau²¹ bíh¹ jmá¡¹ hi³ hin¹³ náh² renh² tsá²ján² tsá²ján² ní¹juáh³ la³ jáun².

Tsá² zian² la³ cun³ hi³ hnió³ ngú³, ji³ tsá² zian² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹
(Romanos 8:1-13)

16 Hi³ jáun² né³, juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh²: Hí³ hniáuh³² má¹zián¹³ náh² la³ cun³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹, quí¹ cun³quionh³ la³ jáun² bíh¹ tiú²uú² lí¹³ ñí¹táunh¹ náh² la³ cun³ tin² honh² náh² hmóu³². 17 Quí¹ ngú³ quioh²¹ tsú² dí¹quian¹ hi³ jmu³ jmáh³la³ hi³ tiá² jéih³² Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹, hi³ Jmí²chí³ hí³ né³ hnió³ hi³ jmu³ tsú² la³ cun³ hi³ tiá² jéih³² ngú³; quí¹ hi³ jan² hi³ jan² bíh¹ tsú² ná¹háun³. Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ tiá² tion¹³ yáh³ náh² hi³ jmúh¹³ la³ cun³ hi³ hnáuh² náh² jmúh¹³. 18 Ti³la³ ní¹juáh³ la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹

bíh¹ má²zian² hnoh², jáun² tiú²uú² liei²¹ jmu² yáh³ héih³² ñí¹con² náh².

19 Lin¹ lín²¹ bíh¹ hin² tsánh² zian² cun³ tin² tsí³ hmóu³²; uá¹la³ cun³ hi³ lí¹ jmú² lí¹ tsau³² tsú², ho³ hi³ jmu² tsú² hi³ hlah³ hi³ tiá² ji², ho³ hi³ jmú² tsau³² tsú² hi³ hlah³ hi³ hó³² la³jmí¹ jmú² tsau³² jáh³, 20 ho³ hi³ má²tsú² má²jónh³² tsú² dió³² tsá² láin¹, ho³ hi³ jmu² tsú² ta²¹ la³ jmu² ti³² mí³ tsá² hláinh¹. Tsá² la³ hí³ hó² uon² tsáu², hi³ hnió³ hniéi², hi³ chéih³² siáh³, hi³ jlánh¹ né³² cánh³ míh²³ tsí³ siáh³, hi³ cáun² jmu² tsú² siáh³ li³ua³ cáun² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ hnga². Tsá² la³ hí³ jmu² siáh³ hi³ ná¹tsoh³, hi³ ná¹lí³ ma³ quin³² ma³ cu³ nió³ tsáu², 21 hi³ lín³ tsú² tsá² uóu³² tsí³, [tsá² jngih² tsáu²], tsá² hen², tsá² jlié³ teh¹, hi³ hliáun³ ñí¹ bíh¹ siáh³ hi³ jmú² hi³ tsau³² tsú² ñí¹ hná¹ ní².

Juanh³² jná¹³ siáh³ cónh³í¹ cu³ jéin³² la³ cun³ hi³ má²cá²juánh³² jná¹³ jáun² jmí¹tin², hi³ li³ua³ jan² tsá² jmu² hi³ la³ ní², tiá² chanh²¹ yáh³ tsú² hñu³mi³cuú² ñí¹ cuá¹quien² Dió³².

22 Ti³la³ Jmí²chí³ Chun¹ má¹ná¹, jmu² hi³ lín³ tsú² jan² tsá² hnio³ tsáu² bíh¹, tsá² hiún² tsí³, tsá² tiá² hniéi² hnió³ quionh³ tsáu², tsá² juenh² tsí³, tsá² ja³² mii³ tsí³, tsá² chun¹, tsá² má²tí³² jë¹, 23 tsá² jmu² hi³ tsí¹juí³ hnga², ji³ tsá² ti² jinh²³ hnga² ní² siáh³. Hí¹ cáun² liei²¹ tiá² zia³² yáh³ hi³ juáh¹³ hi³ tiá² lí¹³ jmu³ tsú² hi³ la³ ní². 24 Hi³ tsá² má²tionh² jo³cuo² Cristo né³, má²ca³quin³ ti³ có³² la³jí³² hi³ jmí¹ dí¹quian¹ ngú³ quioh²¹, la³ cun³ la³jí³² hi³ jmí¹ hniá¹ tsú² jmu³, ji³ la³jí³² hi³ jmí¹ dí¹quiaunh²¹ tsí³ tsú² ní² siáh³. 25 Jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ má²ca³jmú³ jáun² Jmí²chí³ Chun¹ hi³ má²ziáun² dí² hi³ hmai²¹, jáun² la³ jáun² bí¹ siáh³ ca³ta¹ dí² cue¹³ tsú² jái¹³ hi³ jmu³ héih³² ñí¹con² dí² ca³ti²¹ la³jí³² hi³ jmu³² dí².

26 Tiá² hniáuh³² yáh³ jmú¹³ dí² tonh², sa³jun³ hi³ má¹tsan¹³ dí² tsí³ tsá²ján² tsá²ján², hi³ sa³jun³ hniáuh³² yáh³ jmú¹³ dí² uóu³² tsí³ ja¹ quiú¹³ dí² hmóu³².

6

Ma³háun³ náh² tsá²ján² tsá²ján² náh²

1 Hnoh² reh², ní¹juáh³ zian² ma³ jan² tsá² má²cá²tánh³ tso³, hi³ jáun² hnoh² tsá² ná¹pin³ jmí²chí³ quián¹³ náh² hniáuh³² má¹hon¹ náh² tsú², hi³ jáun² jeinh²¹ jmí¹ tsí³ tsú² ñí¹con² Dió³²; ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ hniáuh³² jmúh¹³ náh² quien² má¹ná¹, tá¹la³ tí¹ jinh²¹ náh² tsú². Hi³ ma³ quin³² ma³ jan³² náh² hniáuh³² jmúh¹³ siáh³ hua³hín¹³ lín³², quí¹ ní² lí¹ ca³li³ zia³² siáh³ uá²jai³² hi³ cá² lau²³ siáh³ hmóu³² hnoh². 2 Ma³hon¹ náh² tsá²ján² tsá²ján² li³ua³ cáun² uu³mí²tsi³² hi³ zia³² quioh²¹, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ má¹tih²¹ náh² héih³² quioh²¹ Cristo.

3 Quí¹ ní¹juáh³ zian² tsá² lín²³ hi³ quien² ta³ tiá² lin¹ hi³ lín³ hí¹ cáun², tsá² la³ hí³ dá² lí¹ lí²can² hnga² bíh¹. 4 Ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ tsáu² hniáuh³² chu³ ñih³ he³ lánh³ ngi³² hnga²; ní¹juáh³ la³ chun¹ tsú², jáun² zia³² jái¹³ jmu³ tsú² tsah³, ti³la³ jun³juáh¹³ uú² cunh³ tsú² hnga² quionh³ tsá² siánh³ yáh³ má¹ná¹. 5 Quí¹ ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ tsú² hniáuh³² jíe³ la³ cun³ hi³ ca³tin¹.

6 Ní¹juáh³ tsá² má²tin³² jú¹ chú³² hniáuh³² bíh¹ tsóh³ tsú² ca³lá² la³ cun³ la³jí³² hi³ zioh² ñí¹con² ti³² tsá² má²ta².

7 Ha³ lí² lí¹ cuí¹ li³can² náh² hmóu³², quí¹ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² tioh²¹ cónh³² cuú²nga¹ Dió³². Quí¹ li³ua³ cáun² hi³ jñi³² tsá²mi³cuóun², hi³ jáun² bíh¹ siáh³ loh¹³ tsú². 8 Quí¹ tsá² jmu² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ hnga², lín³ tsú² la³jmí¹ lín³ jan² tsá² zia³² hi³ jñi³² bíh¹, hi³ jáun² la³ cun³ rón³² lín³ jáun² bíh¹ tsú² loh¹³ hi³ tsa³hín³. Ja³bí¹ la³ jáun² lín³ tsú² la³jmí¹ lín³ tsá² zia³² hi³ jñi³² ní¹juáh³ tsá² jmu² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Jmí²chí³ Chun¹, ti³la³ tsá² la³ hí³ má¹ná¹ loh¹³ hi³ lí¹³ zian² la³ cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹. 9 Jáun² né³, tiá² hniáuh³² yáh³ huo¹³ dí² hi³ jmu³² hi³ chu²¹, quí¹ ní¹juáh³ tion¹³ dí² tsí³, jáun² ló³² bíh¹ quiú¹³ dí² la³ cun³ jmái¹ hi³ ca³ti²¹ ló³². 10 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, cuí¹ jmú¹³ dí² hi³ chu²¹ ñí¹con² ji³ lin² tsáu² la³ ma³ quin³² ma³ cu³ jéin³² hi³ lí¹³ jmú¹³ dí², ti³la³ ti³ jlánh¹ bíh¹ hniáuh³² jmú¹³ dí² ziáun² ñí¹con² tsá² reh² má¹ná¹, tsá² má²nio² hí³ cáun² tsí³ la³jmí¹ má²nio² jáun² cáun² tsí³ dí² hmóu³².

Ní¹ má¹lí²hlí² lí²liéinh³² tsú² tsá² hí³ né³, jáun² hah² tsú² jái¹³

11 Hi³ jáun² né³ ¡sá¹ní² jie³ cónh³ tiá² cáh¹ huéh³ hi³ tioh³ ñí¹ sí² hi³ má²li²jmú³² jná¹³ lá² hi³ ca³tin¹ hnoh² cun³quionh³ uón³² huen²! 12 Né³² né³, tsá² dí²quiaun³ hnoh² jmái¹ hi³ má¹tih²¹ náh² la³ cun³ hi³ ná¹ngi²³ tsú² hi³ *tiu³² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian², jmu² tsú² la³ jáun² quí¹ cun³ñí¹ hi³ hnió³ ha³ re² ñí¹ ñí¹con² tsáu² bíh¹, quí¹ jáun² tiá² lí¹³ hi³ tsa¹ tsáu² ní¹ má¹ti³ ñí¹hléh²¹ tsú² jái¹³ hi³ ca³ti²¹ hi³ ca³taun³ jáun² Cristo crei²¹. 13 Quí¹ hí¹juáh³ hmóu³² yáh³ tsá² la³ hí³ tiá² jmu² la³jí³² la³ cun³ hi³ juáh³ liei²¹. Cáun² ti³ lí¹ hnió³ bíh¹ tsú² hi³ li³ zia³² li²¹ jáun² quián¹³ náh², hi³ jáun² hí³ dí² né³ má²jmu³ tonh² cun³ñí¹ hi³ má²li²di³quiaun³ dí² jáun² hnoh² jmái¹ hi³ li³zia³² cáun² li²¹ ñí¹con² ngú³ quián¹³ náh². 14 Ti³la³ hi³ ca³tin¹ jná¹³ huen² má¹ná¹, hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ tiá² hnó³² jná¹³ hi³ jmu¹ tonh², ti³la³ jná¹³ dá² tsah¹ ná¹ cun³ñí¹ hi³hliá² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² ja³ tsí³ hi³

jún³ ñí¹ crei²¹ bíh¹. Hi³ cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ crei²¹ quioh²¹ Cristo né³, jáun² la³jɨ́³² bíh¹ la³ cun³ hi³ jmu² tsá² zian² hngá¹máh³ lá² quien², tiú²uú² quien² yáh³ ñí¹con² jná¹³, hi³ ja³bí¹ jná¹³ siáh³ uá²jaɨ³² tiú²uú² hi³ quien² ná¹ hí¹ cú¹pih²¹ ñí¹con² hngá¹máh³ lá². 15 Quí¹ [ní¹juáh³ jan² tsá² má²cá²cunh³ quionh³ Cristo], hí¹ cáun² tiá² lin¹ ñí¹ quien² yáh³ ní¹juáh³ hi³ já¹tú¹ ho³ tiá² já¹tú¹ chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² tsú²; tɨ³la³ la³ cun³ hi³ quien² má¹ná¹, hi³ má²lín³ tsú² tsá² hmaɨ²¹ bíh¹. 16 Hi³ jáun² la³jín³² tsá² zian² la³ cun³ lɨ́³ héih³² lá² cuí¹ zian² tsú² cáun² hi³ re² hi³ tɨn², jɨ³ hi³ cuɨ́¹ já² siáh³ mií³ tsɨ́³ Dió³² ñí¹con² tsú², la³ cun³ la³jín³² tsá² tionh² jo³cuo² Dió³², tsá² ná¹lɨ́n³ hí³ ti³tsóh³dí¹ tsá² *Israel.

17 Né³² tɨ³ chí¹ján³, hí¹ jan² tiú²uú² hin² hniáuh³² ma³tsan² tsɨn³² ná¹; quí¹ la³jɨ́³² bíh¹ cuoh² hi³ quion¹ jná¹³ lá² jmu² lin¹ hi³ lín³ jná¹³ jan² tsá² quian²¹ Jesús.

18 Hi³ jáun² né³ reh², cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí². Cun³ ní²bíh¹ tí³ jáɨ¹³.

Sí² Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ñí¹con² Tsá² Efesios

Po¹ jmu² sí² lá² hi³ ca³tɨn¹ tsá² má²lín³ cuáh³² já¹ juú² Éfeso

1 Jná¹³ Po¹, tsá² lín³ ná¹ *tɨ³² tsá² quian³² jë¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, cun³ñí¹ hi³ ca³lɨ³hnió³ Dió³² hi³ jmu¹ jná¹³ la³ jáun². Jmu² jná¹³ sí² lá² ñí¹con² hnoh², tsá² joh¹ Dió³², tsá² má²ná¹tanh²³ náh² ta²¹ Cristo Jesús [já¹ juú² Éfeso ní²]. 2 Cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Dió³² Jméi² dí², jɨ³ Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí² ní², hi³ cuí¹ jmu¹ tsú² siáh³ hi³ zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tɨn².

Cristo má²miih² tsá² joh¹

3 Cuí¹ má¹quien¹³ dí² Dió³² Jméi² Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí², quí¹ cun³ñí¹ hi³ cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹ tsú² má²ca³ma³hé² ma³mieh², cun³quionh³ la³jí³² hi³ zia³² jáun² tɨ³ hñu³mɨ³cuú², quí¹ cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ dí² jáun² quiúnh¹ Cristo. 4 La³ cun³ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ lí¹³ hngá¹máh³ lá² máh³ ca³quianh³ dí² Dió³² hi³ lí¹³ tauh¹³ dí² hi³ ná¹chan¹ dí² ñí¹ hó²¹ñí¹ tsú² hi³ hí¹ cáun² tso³ tiá² zia³² quiú¹³ dí² cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ Cristo. Cun³ñí¹ hi³ hniau³ bíh¹ tsú², 5 jáun² ca³chau³ tsú² re² la³ cun³ jmí¹tɨn², hi³ lái¹³ dí² jón²zíh¹ tsú² cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, la³ cun³ rón³² lí³ hi³ ca³lín¹³ tsú² hi³ jlánh¹ tɨ³² tsí³ tsú² jmu³. 6 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, cuí¹ má¹quien¹³ dí² Dió³², ca³tɨ²¹ mií³ hi³ cáu² hi³ jueh³² hi³ lí¹ ca³ja³ jáun² tsí³ tsú² ñí¹con² dí², cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ Jon² tsú² Tsá² hnio³ tsú² lín³². 7 Cun³ñí¹ hi³ jun³ Tsá² hí³ hi³ ca³táin³ jmí¹³ né³, jáun² má²cá²tsan³ bíh¹ hmah²¹ hi³ jmí¹ ren² dí² jáun², hi³ jáun² má²ca³liáu³ dí²; hi³ Dió³² né³, má²ca³chin² tsí³ tso³ quiú¹³ dí² quí¹ cun³ñí¹ hi³ cun³ tiá² quiáuh²³ bíh¹ mií³ hi³ ja³² jáun² tsí³ tsú². 8 Hi³ má²ca³ma³jnia³² tsú² siáh³ hi³ hú¹tá¹ hniau³ lín³², cun³quionh³ hi³ má²ca³cué³ tsú² jáun² pí³ hi³ lí¹³ há¹ ngɨ¹³ dí² jɨ³ hi³ lí¹³ lái³ dí² tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³, 9 hi³ jáun² lí¹³ lɨ³ né¹ dí² la³ cun³ hi³ tɨ³² tsí³ tsú² hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ jáun², la³ cun³ ta²¹ hi³ qui³ jmí¹ má²ca³lín¹³ tsú² jáun² hnga² hi³ jmu³. 10 La³ cun³ lí³ hi³ má²ca³lín¹³ tsú² jáun² né³, lɨ³tí³ bíh¹ re² lín³² ní¹ má¹tɨ³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ má²tón³² jáun², jmái¹ hi³ chá³² Dió³² cu³lɨ²¹ la³jí³² hi³ zia³² jáun² ñí¹con² Cristo, hi³ jáun² Cristo bíh¹ lín¹³ Tsá² chín¹ ja¹ quioh²¹ hi³ jáun², la³ cun³ la³jí³² hi³ zia³² hñu³mɨ³cuú² jɨ³ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá² ní² siáh³.

11 Hi³ jáun² né³, Dió³² bíh¹ Tsá² ca³quianh³ dí² la³ cun³ jmí¹tin², hi³ cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ dí² jáun² quiúnh¹ Cristo, hi³ jáun² bíh¹ chau² dí² tsú² re² la³ cun³ lí³ hi³ má²ca³lín¹³ tsú² jáun² hnga² hi³ jmu³, Tsá² jmu² hí³ hi³ cun³ cuá²hai³² bíh¹ re² ca³la³ jɨ³lɨ³² hi³ má²ca³cháunh¹³ tsí³ jmu³. 12 La³ ní² ca³jmú³ tsú², hi³ jáun² ní¹ má¹ca³jíe³ tsáu² lánh³ ziáun² jnoh¹, tsá² ca³chá¹³ jnoh¹ cáun² tsí³ la³ñí¹ ñí¹con² Cristo, lí¹³ ma³quien² siáh³ Dió³² cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ cú² juenh² tsú². 13 Ja³bí¹ hnoh² siáh³ ca³tianh³² náh² ta²¹ Cristo jmí¹ ca³nieih² náh² jáun² jú¹ tson² hi³ lí¹³ liáun³ náh²; jɨ³ hi³ ca³lɨ³ lin¹ hi³ hnoh² ná¹lín³ náh² tsá² joh¹ Dió³², cun³quionh³ hi³ ca³hián¹³ náh² jáun² Jmí²chí³ Chun¹, Tsá² ca³jmú³ Dió³² já¹³ hi³ cuen³ jmí¹tin². 14 Cun³quionh³ Jmí²chí³ Chun¹ hi³ má²ca³hen¹³ bíh¹ dí² má²ca³lɨ³ lin¹ hi³ cu³tí³ hiáu¹³ dí² la³ cun³ hi³ cué³² Dió³² ní¹ má¹tɨ³ ñí¹ ca³liáun³ ca³la³ jín³² tsá² joh¹ tsú², hi³ jáun² cuí¹ lɨ³quien² bíh¹ tsú² cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ cú² juenh².

Po¹ mɨ³² ñí¹con² Dió³² hi³ lí¹³ quia³lín³ jmí¹ tsí³ tsá² má²tanh² ta²¹ Dió³²

15 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, jmí¹ ca³nái³² jná¹³ hi³ nio² cáun² honh² hnoh² ñí¹con² Jesús Tɨ³² Juo¹³ dí², jɨ³ hi³ hno³ náh² ca³la³ jín³² tsá² joh¹ Dió³², 16 hi³ jáun² jná¹³ né³, tiá² tunh²¹ yáh³ ná¹ hi³ cue² tiá¹hmah¹ Dió³² hi³ ca³tɨn¹ hnoh², hi³ chau² tsɨn³² jná¹³ quián¹³ hnoh² ní¹ má¹ca³lienh¹ jná¹³ Dió³². 17 Mí²³ jná¹³ ñí¹con² Dió³² Jméi² Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí², Tsá² cú² juenh² Jméi² dí², hi³ cuí¹ jmu¹ tsú² hi³ lí¹³ quia³lín³ jmí¹ honh² náh², cáun² hi³ ja³² ñí¹con² hnga² hí³ bíh¹, hi³ jmu³ tsú² siáh³ hi³ ngɨ¹³ náh² ca³la³ jí³² hi³ hɨe³² tsú², hi³ jáun² lí¹³ lɨ³ cuóun³² náh² tsú² re² lín³². 18 Mí²³ jná¹³ siáh³ hi³ Dió³² tiéi³ joh¹ jmí¹ honh² náh², hi³ jáun² lɨ³ ñíh¹³ náh² he³ ca³tí²¹ hi³ má²ca³te³ tsú² jáun² hnoh², la³ cun³ hi³ qui³ má²hu²¹ jáun² honh² náh², la³ cun³ la³jí³² hi³ chu²¹ jɨ³ hi³ jlánh¹ quien² siáh³ hi³ cué³² Dió³² ñí¹con² tsá² joh¹. 19 Hi³ mɨ²³ jná¹³ siáh³ hi³ lɨ³tsɨn² náh² hi³ cónh³ bíh¹ tiá² cú² tiá² juenh² tsú², ca³la³ hi³ tiá² lin¹ ñí¹ hiá² ñí¹ táuh²³ bíh¹ pí³ quioh²¹ tsú², pí³ hi³ jmu² ta²¹ ñí¹con² jnoh¹ tsá² tanh²³ dí² ta²¹ tsú². Pí³ jáun² bíh¹ jaun³² ca³ma³jnia³² Dió³² 20 jmí¹ ca³jmú³ tsú² jáun² hi³ ca³jenh¹³ Cristo ja¹ hla¹, hi³ jáun² ca³chan³ dí² tɨ³ cuá² chu²¹ quioh²¹ la³ tɨ³ hñu³mɨ³cuú², 21 hi³ ca³chan³ dí² tsú² hi³ lín³ Tsá² la³ñí¹ ñí¹ quioh²¹ ca³la³ jín³² tsá² jmu² héih³², tsá² ná¹ho² ta²¹, la³jín³² tsá² ná¹quien², jɨ³ tsá² ná¹chín¹ ní² siáh³, la³ cun³ lɨ³ua³ jan² tsá² jmí¹ lí¹³ lɨ³ hɨen¹³ ñí¹ hná¹ ní² ní² siáh³; hi³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ tsá² zian²

ta³né³² yáh³, quí¹ ji³ tsá² li³zian² jmái¹ né³bí¹ ja³² bíh¹ siáh³. 22 La³jí³² hi³ zia³² bíh¹ ca³chá³ Dió³² jo³cuo² Cristo, hi³ ca³jmú³ tsú² siáh³ hi³ hnga² Cristo bíh¹ lín³ tsá² chín¹ ñí¹con² la³jín³² tsá² lín³ cuáh³². 23 Quí¹ la³jín³² tsá² cuáh³² ná¹lín³ la³jmí¹ lí³ cuá² ta³ hnga² bíh¹ Cristo, hi³ jáun² cun³quionh³ cuá² ta³ jáun² bíh¹ tsú² zian² ca³la³ tán¹ hián² cu³tí³; Tsá² má²cónh³² hí³ ñí¹ quioh²¹ ca³la³ ji³li³² hi³ zia³².

2

Má²ca³liáun³ dí² cun³ñí¹ hi³ ja³² mii³ tsi³ Dió³²

1 Ti³la³ hnoh² né³, jmí¹ ná¹jún¹ bí¹ náh² jmí¹tin² cun³ñí¹ hi³ tiá² ca³ma³tih²¹ náh² héih³² quioh²¹ Dió³², hi³ jmí¹ ná¹ren² náh² tso³, 2 hi³ jmí¹ ná¹quiánh¹ náh² nóh³² quioh²¹ hngá¹máh³ lá², hi³ jmí¹ ná¹jmuh³² náh² la³ cun³ hi³ ti³² tsi³ juo¹³ tsá²cuú² tsá²chín³, tsá² cha³² hí³ tiá³ tsi³ tsá² tiá² má²tí³² ñí¹con² Dió³². 3 Quí¹ cun³ la³jái³² bíh¹ jnoh¹ jmí¹ ziáun² dí² uá²jai³² la³ ní² jmí¹tin², hi³ jmí¹ ná¹jmu³² dí² la³ cun³ hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ dí² hmóu³², hi³ ná¹má²ti²¹ dí² la³ cun³ rón³² lí³ hi³ dí¹quian¹ cuá² ta³ dí², ji³ la³ cun³ hi³ lái²³ hmóu³² dí² ní² siáh³. Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, jmí¹ ca³ta¹ dí² uá²jai³² hi³ má¹tso¹ tsi³² cá²re² quiúnh¹ tsá² ñí¹ hná¹ ní² ní¹ má¹ti³ ñí¹ ma³tson¹³ Dió³² tsáu². 4 Ti³la³ Dió³², Tsá² jlánh¹ juenh² lín³² tsí³ ca³ma³hniau³ lín³² dí², 5 hi³ jáun² uá¹jinh¹ tá¹la³ jmí¹ ná¹jún¹ jáun² máh³ dí² cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ tsáu¹³ dí², cáun² ca³jmú³ bíh¹ tsú² hi³ lí¹³ ziáun² dí² hi³ hmai²¹ la³jmí¹ ca³jenh¹³ jáun² Cristo; quí¹ cun³ñí¹ hi³ ja³² mii³ tsí³ bíh¹ Dió³² má²ná¹liáun¹ hnoh² ta³né³². 6 Hi³ la³jmí¹ ca³jmú³ tsú² hi³ ca³jenh¹³ jáun² Cristo, ca³jmú³ tsú² hi³ ziáun² dí² cáun² hi³ hmai²¹, la³ cun³ rón³² lí³ hi³ tsá¹ma³ziáun¹³ dí² ní¹ má¹ta³tauh¹ dí² jáun² hñu³mi³cuú² ñí¹ cuá³ Jesús Tsá² lín³ Cristo, quí¹ cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ dí² quiúnh¹ tsú². 7 La³ ní² ca³jmú³ tsú² quí¹ cun³ñí¹ hi³ hnió³ ma³jnia³² jmí¹tsú² jmí¹ja³² hi³ hniau³ dí² lín³², hi³ hú¹tá¹ ja³² lín³² siáh³ mií³ tsí³ ñí¹con² dí² cun³quionh³ Cristo Jesús. 8 Jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ lí¹ ja³² jáun² mii³ tsí³ Dió³² bíh¹, hi³ jáun² má²ca³liáun³ hnoh², cun³ñí¹ hi³ má²ca³cháh¹ náh² cáun² honh². Hi³ ní² dá², jun³juáh¹³ hi³ zia³² cáun² hi³ má²ca³jmuh³ hmóu³² yáh³ náh², quí¹ hi³ ní² dá² cáun² hi³ lí¹ ca³cué³ Dió³² bíh¹ náh². 9 Hi³ jáun² né³, hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ jmu³ tonh², quí¹ jun³juáh¹³ hi³hliá² zia³² cáun² hi³ jmu² tsáu² yáh³ ni³². 10 Quí¹ Dió³² bíh¹ ca³jmú³ dí²; hi³ cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ dí² jáun² quiúnh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo né³, hi³ jáun² ca³ma³jniau² dí² tsú² siáh³ hi³ má²lí¹³ ná¹lái³ dí² tsá² jmu² ta²¹ chu²¹, la³ cun³ ta²¹ hi³ má²ca³chá³ jáun² Dió³² jo³cuo² dí² jmí¹tin² hi³ ca³ta¹ dí² jmú¹³.

Cun³quionh³ Cristo bíh¹ má²nio² tie³

11 Hi³ jáun² né³, cháu¹ náh² honh² he³ lánh³ rón³² jmí¹ lín³ náh² jmí¹tin². Jmí¹jáun² jmí¹ ná¹lín³ náh² *tsá²cá²jo²¹, tsá² jmí¹ jmái² náh² “tsá² lín¹ tsá² tiá² *já²tú¹ chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian²”. La³ ní² bíh¹ ná¹juáh²³ tsá² qui³ ná¹quian³² li²¹ hi³ lin¹ hi³ taunh² Dió³² hó¹ñí¹, tsá² ná¹téh²³ hí³ hmóu³² “tsá² má²já²tú¹ chí² láu² quioh²¹”; uá¹jinh¹ hi³ lí³ jmáh³la³ ti³ coh³ bíh¹ jaun³². 12 Jmái¹ jáun² tiá² jmí¹ quiúnh¹ yáh³ hnoh² Cristo, hi³ jmí¹ tionh² náh² ma³ quin³² quiúnh¹ tsá² *Israel, hi³ sa³jun³ jmí¹ cuin² náh² siáh³ nió³² ji³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² jmí¹tin² quionh³ tsá² hí³. Jmí¹ zian² náh² hngá¹máh³ lá² hi³ hí¹ cáun² tiá² hi³ jmí¹ ná¹janh³² náh², hi³ sa³jun³ jmí¹ cuóun²¹ náh² siáh³ Dió³². 13 Hi³ jáun² né³, uá¹jinh¹ jmí¹ tionh² náh² ñí¹ uóunh³ jmí¹tin², ti³la³ ta³né³² má¹ná¹ má²ca³ta³tonh¹ náh² má²janh² cun³quionh³ jmi² hi³ ca³tái²n² jáun² quioh²¹ Cristo, hi³ má²ná¹lín³ hnoh² tsá² má²cá²cunh³ náh² quiúnh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo. 14 Quí¹ Cristo bíh¹ Tsá² cha³² tie³ ja¹ quiú¹³ dí². Hí³ bíh¹ ca³jmú³ hi³ tsá² *judíos quionh³ tsá²cá²jo²¹ má²ná¹lín³ tsá² cu³ nió³; quí¹ hí³ bíh¹ ca³tsunh³ hná¹ hiah³² hi³ jmí¹ dí¹jnái²³ jáun² ja¹ quioh²¹ tsá²cá²jo²¹ quionh³ tsá² judíos, hi³ jmí¹ jmu² hi³ tionh² tsú² ma³ quin³², la³ cun³ liei²¹ hi³ jmí¹ jmu² jáun² hi³ ná¹hniei²¹ tsú² tsá²ján² tsá²ján². 15 Cun³quionh³ hi³ ca³jun³ jáun² bíh¹ tsú² ca³ma³táuh³² liei²¹ hi³ jmí¹ quian³² jáun² la³jí³² héih³² he³ lánh³ rón³² hniáuh³² jmu³ tsú², hi³ ca³jmú³ tsú² hi³ tá¹ tun³ nió³ tsáu² má²lín³ cu³ nió³ hmai²¹ cun³ñí¹ hi³ ji³li³n² tsá² hí³ má²cá²cunh³ quionh³ tsú² hnga². La³ jáun² bíh¹ ca³jmú³ tsú² hi³ niau²¹ tie³. 16 La³ ní² bíh¹ li³, hi³ cun³quionh³ hi³ ca³jun³ tsoh² crei²¹ bíh¹ Cristo ca³ma³táuh³² hniéi² hi³ jmí¹ zia³² ja¹ quioh²¹ tá¹ tun³ nió³ tsáu², hi³ ca³jmú³ dí² hi³ tá¹ tun³ nió³ jáun² ná¹lín³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu², hi³ ca³jmú³ tsú² siáh³ hi³ niau²¹ tie³ ja¹ quioh²¹ tsú² quionh³ Dió³².

17 Quí¹ Cristo dá² cuan³ hi³ cua³can³² jú¹ chú³² hi³ lí¹³ niau²¹ tie³ ñí¹con² ca³la³ jín³², la³ cun³ ñí¹con² hnoh² tsá² jmí¹ tionh¹ náh² ñí¹ uóunh³ ji³ ñí¹con² tsá² judíos tsá² jmí¹ tionh² hí³ má²janh² ní² siáh³. 18 Hi³ jáun² cun³quionh³ jan² tán¹ Jmí²chí³ joh¹ Dió³² bíh¹, lí¹³ tsá¹janh¹³ dí² la³já³² ñí¹con² Jméi² dí², cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Cristo, cuí¹ tsá² judíos, cuí¹ tsá²cá²jo²¹. 19 Jáun² né³, hnoh²

tiú²uú² lín³ yáh³ náh² tsá²cá²jo²¹, tsá² cu³ nió³ siáh³, ti³la³ hnoh² dá² má²lín³ náh² tsá² cu³ nió³ bíh¹ quiúnh¹ náh² ca³la³ jín³² tsá² joh¹ Dió³². Hnoh² bíh¹ má²ná¹lín³ náh² tsá² hñú¹³ Dió³². 20 Ja³bí¹ hnoh² siáh³ uá²jaɨ³² má²ná¹lín³ náh² la³jmí¹ lí³ cáun² hñú³, hi³ dí¹chi²¹ ñí¹ jmíh¹ hiah³² hi³ ca³quiú² jáun² jɨ³lin² *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³² jɨ³ la³jín³² *ti³² jë¹ Dió³² ní² siáh³, cáun² hñú³ hi³ quian³² cá² máɨ³ quín¹ chu²¹ lín²¹ hi³ hu²¹ cuoh¹ hiah³² jáun², la³ cun³ Cristo Jesús yáh³. 21 Cun³quionh³ hí³ bíh¹ chí¹zau³² tá¹ cáun² hñú³, hi³ la³jɨ³² quín¹ quioh²¹ né³ ná¹juin¹ re² lín³² ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ hi³ lí³ cáun² cuáh³² hi³ ná¹chan¹ ñí¹con² Ti³² Juo¹³ dí². 22 La³ ní² bíh¹ siáh³ hnoh² uá²jaɨ³², cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ náh² quiúnh¹ Cristo, ja³bí¹ la³ jáun² má²tionh² náh² siáh³ ja¹ quioh²¹ tsá² reh² ñí¹ hná¹ ní², ca³la³ ñí¹ li²¹ hi³ la³jín³² tsá² má²ca³chá³ cáun² tsí³ lí¹³ lín³ la³juah²¹ dúh¹ cáun² hñú³, hi³ jáun² ñí¹ jáun² lí¹³ cuá³ Dió³² cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹.

3

Po¹ nio² jo³cuo² hi³ hléh³² jú¹ chú³² ñí¹con² tsá²cá²jo²¹

(Hechos 22:21; Colosenses 1:24-27)

1 Hi³ jáun² jná¹³ Po¹, cuá¹tson³ ná¹ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo ca³ti²¹ cáun² hi³ chú³² quián¹³ hnoh² *tsá²cá²jo²¹; cun³ñí¹ hi³ hléh²³ jáɨ¹³ la³ ní² bíh¹ jná¹³ cuá¹tson³ ná¹. 2 Len³ jná¹³ qui³ cun³ má²ná¹ñíh¹ bíh¹ hnoh² hi³ Dió³² bíh¹ má²ca³chá³ ta²¹ lá² jo³uón³² jná¹³ cun³ñí¹ hi³ ca³ja³ míi³ tsí³, hi³ jáun² lí¹³ zian² hnoh² re². 3 Hí³ bíh¹ ca³ma³jnia² ñí¹con² jná¹³ jáɨ¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ jáun², la³ cun³ lí³ jáun² cú¹pih²¹ jáɨ¹³ hi³ má²lí²jmú³² jná¹³ ní². 4 Jáun² ní¹ má¹ca³híh³ náh² jáɨ¹³ ní² li³tsin² náh² hi³ tson² bíh¹ má²ño¹ jná¹³ jú¹ tson² quioh²¹ Cristo hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ jáun². 5 Jáɨ¹³ jáun² jmí¹ ná¹hmá¹ jmí¹tin², hi³ hí¹ jan² tiá² hin² ca³li³ cuoh² jmáɨ¹ ñí¹ má²jau³² dí²; ti³la³ ta³né³² né³, má²ca³jñéih³ Dió³² jáɨ¹³ jáun² ñí¹con² *ti³² tsá² quian³² jë¹ tsú², tsá² híen¹ joh¹ tsú², jɨ³ ñí¹con² *ti³² jë¹ Dió³² ní² siáh³ cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹ tsú². 6 Hi³ lá² bíh¹ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ jáun²: hi³ cun³quionh³ jú¹ chú³² hi³ lí¹³ liáun³ tsú² jáun², ja³bí¹ tsá²cá²jo²¹ uá²jaɨ³² he³ cá²ren² la³ cun³ hi³ hiáuh³ jáun² tsá² *judíos, hi³ lí¹³ lín³ tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu² quionh³ tsú² tsá² hí³, jɨ³ hi³ ca³tin¹ tsú² siáh³ jáɨ¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² quionh³ tsá² hí³ cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ tsú² uá²jaɨ³² quionh³ Cristo Jesús.

7 Ta³ tiá² jmí¹ ca³tin¹ bíh¹ jná¹³ má²ca³zeh³ Dió³² hná¹ ta²¹ quioh²¹, hi³ hléh²³ ná¹ jú¹ chú³² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ tsú². 8 Uá¹jinh¹ jná¹³ jan² tsá² ti³ jlánh¹ bíh¹ huen³ ja¹ ca³la³ jín³² tsá² joh¹ Dió³², ti³la³ hí³ bíh¹ má²ca³hiáu³² jná¹³ hi³ hléh¹³ ná¹ ñí¹con² tsá²cá²jo²¹ jú¹ chú³² ca³ti²¹ la³jí³² hi³ zioh² jáun² Cristo, cáun² hi³ jmí¹líh³ tiá² chau³² jmáɨ¹ hi³ li³ cuoh² tsú² ji³li³². 9 Hi³ jo³uón³² jná¹³ né³, má²ca³chá³ Dió³² hi³ hie¹ ná¹ ca³la³ jín³² tsáu² jáɨ¹³ ca³ti²¹ la³ cun³ hi³ hnió³ Dió³² jmu³, jáɨ¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ ñí¹con² tsáu² ca³la³ cun³ cá²jmáɨ¹ lín²¹, hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³², Tsá² ca³jmú³ ca³la³ ji³li³² hi³ zia³². 10 La³ ní² ca³li³, hi³ jáun² cun³quionh³ tsá² ná¹lín³ cuáh³² joh¹ Dió³² lí¹³ ma³jnia² ta³né³² ñí¹con² ca³la³ jáh³ dú¹ ñí¹ tsá² ná¹chín¹ ji³ tsá²cuú² tsá²chín³ ní² siáh³, hi³ Dió³² jlánh¹ quia³lín³ jmí¹ tsí³ ñí¹ ca³la³ jí³² hi³ jmu². 11 Qui³ cun³ jmí¹ má²hu²¹ bíh¹ tsí³ Dió³² hi³ jmu³ la³ ní² ca³la³ cun³ jmí¹tin² lín³², cáun² ta²¹ hi³ ca³li³ jáun² cun³quionh³ Jesús Tsá² lín³ Cristo Ti³² Juo¹³ dí². 12 Hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ dí² quiúnh¹ Cristo, hi³ má²nio² cáun² tsí³ dí² ñí¹con² tsú², jáun² má²zia³² bíh¹ jáɨ¹³ hi³ lí¹³ má¹janh¹³ dí² ñí¹con² Dió³², ca³la³ hí¹ cú¹pih²¹ tiá² juá²³ tsí³ dí². 13 Hi³ jáun² bíh¹ hiú² mí²³ jná¹³ ñí¹con² hnoh², hi³ tiá² cháh¹ náh² hlah³ honh² cun³ñí¹ hi³hliá² cuá¹má²tso¹ jná¹³ tsin³² hi³ ca³tin¹ hnoh², quí¹ hi³ lá² dá² jmu² lin¹ hi³ tson² bíh¹ cu³tí³ tá¹zanh¹ náh² re².

Cristo hniau³ dí²

14 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ junh³² jná¹³ cú¹jñi³² ta³ ñí¹ Jméi² [Jesucristo Ti³² Juo¹³] dí², 15 Dió³², Tsá² ná¹juáh²³ hí³ ca³la³ jín³² tsá² má²ná¹lín³ tsá² hñú¹³ tsú² hi³ hí³ bíh¹ dí² lín³ Jméi² tsú², uá¹ hi³ tsá² má²tionh² hñu³mi³cuú², uá¹ hi³ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá². 16 Hi³ jáun² ñí¹con² Jméi² dí², Tsá² lín³ hí³ mí¹zioh²¹ quioh²¹ ca³la³ ji³li³² hi³ chu²¹, mí²³ jná¹³ hi³ cué³² tsú² hnoh² pí³ la³ ti³ hñu³ honh² hnoh² cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹, 17 hi³ jáun² má²lí¹³ cuá³² Cristo hñu³ honh² náh² cun³ñí¹ hi³ má²nio² jáun² cáun² honh² náh². Hi³ jáun² ní¹juáh³ jlánh¹ tiá³ nio² honh² náh² hi³ ná¹hnáu³ náh² hi³ ja³² la³ ti³ hñu³ honh² náh², la³jmí¹ chi²¹ tiá³ cáun² hmá² hi³ tioh³ chí² jmú² ñí¹ ñe¹ lín²¹, ho³lá²dá² cáun² hñú³ hi³ zeh² ñí¹ cáun² jmíh¹ hiah³² pin³, 18 hi³ jáun² lí¹³ há¹ ngɨ¹³ náh² re² cu³li²¹ quiúnh¹ náh² la³jín³² tsá² joh¹ Dió³², hi³ he³ cónh³ tí³ ti³ la³ hú³, jɨ³ ti³ la³ cuó², jɨ³ ti³ la³ ñe¹ ní² siáh³ hi³ hniau³ dí² jáun² Cristo. 19 Jáun² bí¹ mí²³ jná¹³ hi³ lí¹³ li³ cuin² náh² ha³ cónh³ tí³ hi³ hniau³ dí² jáun² Cristo, uá¹jinh¹ jmí¹líh³ tiá²

li³ cuoh² tsú² cun³ tán¹, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ ná¹canh² hñu³ honh² náh² re² lín³² cun³quionh³ hnga² Dió³².

20 Hi³ hí³ bíh¹ dí² jan² Dió³² Tsá² zia³² pí³ quioh²¹ hi³ jmu³ ti³ hliáun³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ mi³² dí², ho³ uá¹jinh¹ cáun² hi³ ti³ lí¹ ca³cháunh¹³ tsí³ dí², cun³quionh³ pí³ quioh²¹ tsú² hi³ má²jmu² jáun² ta²¹ hñu³ jmí¹ hñu³ tsí³ dí². 21 Hi³ jáun² cun³quionh³ tsá² ná¹lín³ cuáh³², ji³ cun³quionh³ Jesús Tsá² lín³ Cristo, ¡cui¹ li³quien² bíh¹ Dió³² jmái¹ ca³la³ jí³² ca³la³ cun³ jmí¹hi³nio²! ¡Tson² bíh¹ cu³tí³!

4

Hniáuh³² tiáuh¹ dí² cá²hon³

1 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, jná¹³ tsá² cuá¹tson³ ná¹ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí², hiú² mí²³ jná¹³ ñí¹con² hnoh² hi³ ñí¹táunh¹ náh² la³ cun³ ca³ti²¹ hi³ ñi³táunh¹ tsá² má²ca³te³ Dió³², quí¹ hnoh² bíh¹ tsá² má²ná¹tén¹ náh². 2 Jmu³ náh² tsá² tsí¹juí³, tsá² tiá² jmu² quien² hnga²; jmu³ náh² siáh³ juenh² honh², ji³ hi³ cueh¹³ náh² honh² hi³ ca³tin¹ tsá²ján² tsá²ján² quí¹ cun³ñí¹ hi³ hno³ náh² tsú². 3 Cun³quionh³ hi³ má²nio² jáun² tie³ ja¹ quián¹³ bí¹ náh², má²hniáuh³² jmúh¹³ náh² pí³ hi³ la³ má²tionh² jáun² náh² cá²honh¹ jmái¹ ca³la³ ji³², cun³quionh³ hi³ ma³hau³ Jmí²chí³ Chun¹. 4 Quí¹ jan² tán¹ tsáu² bíh¹ má²ná¹lái³ dí², hi³ jan² tán¹ bí¹ siáh³ Jmí²chí³ zian² ñí¹con² dí² la³já¡³²; la³ jáun² bíh¹ lí³ siáh³ hi³ má²ca³te³ náh² jáun² Dió³² hi³ lí¹³ zia³² cáun² tán¹ hi³ ná¹janh³² náh² ca³la³ jín³². 5 Jan² bíh¹ Juo¹³ dí² zian², hi³ cá² ñí¹ bíh¹ jú¹ tson² zia³² hi³ táunh²³ dí² ta²¹, cá² ñí¹ bíh¹ hi³ zaun³² dí² jmái², 6 hi³ jan² tán¹ bíh¹ Dió³² Jméi² dí² ca³la³ já¡³². Hí³ bíh¹ cuá¹chín¹ ñí¹con² ca³la³ jín³², Tsá² jmu² ta²¹ ca³la³ tán¹ cu³tí³, ji³ hi³ cuá³ tsú² siáh³ hñu³ tsí³ ji³lá² dí².

Pí³ hi³ cue³² Jmí²chí³ Chun¹
(Romanos 12:3-8; 1 Corintios 12:1-14:40; 1 Pedro 4:8-11)

7 Ti³la³ né³² né³, ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ dí² má²hiau³² dí² la³ cun³ pí³ hi³ ca³ja³ jáun² tsí³ Cristo hi³ lí¹ cué²¹. 8 Hi³ jáun² bíh¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³ la³ lá²:

Jmí¹ ngah²¹ tsú² jáun² hñu³mi³cuú², ca³chin²
dí² ju¡³² tsá² ná¹tson³,
ji³ hi³ ca³cuéh³ dí² siáh³ tsá²mi³cuóun² pí³ hi³
jmu³ tsú² tá¹³ dí².

9 Ti³la³ ¿he³ dá² hnió³ juáh³ jaun³² hi³ “ca³ui¡nh³² tsú²”? Hi³ ní² dá² hnió³ juáh³, hi³ la³ñí¹ tín² ca³ñí¹hi³² tsú² la³ ti³ hñu³ hué³². 10 Hi³ Tsá² hí³ bí¹ siáh³ ca³ui¡nh³² ti³ ñí¹ jlánh¹ bíh¹ ñe¹ hñu³mi³cuú², hi³ jáun² lí¹³ húnˀ tsú² la³ tán¹ chu³ cuá² chu³ hué³². 11 Hi³ hí³ bíh¹ ca³cué³ pí³ ñí¹con² ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu² hi³ jmu³ tsú² tá¹³ Dió³², uá¹la³ cun³ hi³ ca³cuéh³ tsú² jáun² ma³ jan² tsáu² pí³ hi³ lín¹³ tsú² *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³², ma³ jan² tsáu² ca³cuéh³ dí² siáh³ pí³ hi³ lín¹³ *ti³² jë¹ Dió³², hi³ ma³ jan² tsáu² hiauh³ pí³ hi³ ngái³² jú¹ chú³² hi³ lí¹³ liáun³ tsú², ma³ jan² tsáu² hiauh³ pí³ hi³ lín¹³ tsá² tanh² hó¹ñí¹ tsáu², hi³ ma³ jan² siáh³ hiauh³ pí³ hi³ lín¹³ ti³² ca³ti²¹ jái¹³ quioh²¹ Dió³². 12 La³ ní² bíh¹ ca³chan³ tsú² hua³jan²¹ tsá² joh¹ hi³ jmu³ ta²¹ quioh²¹ dí², hi³ jáun² lí¹³ hi³ ti³ li³mí¹ má²tsá²li³pin³ tsí³ tsá² ñí¹ hná¹ jáun² joh¹ Cristo, 13 ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ tiáuh¹ dí² cá²hon³ la³ cun³ hi³ ca³ti²¹ jmu³ tsá² má²cuóun³² Jon² Dió³², tsá² má²nio² hí³ cáun² tsí³ ñí¹con² tsú². La³ jáun² bíh¹ lí¹³ hi³ li³húnˀ tsí³ dí², hi³ li³ tiéi³ dí² ti³tsóh³dí¹ la³ cun³ rón³² lín³ hnga² Cristo. 14 Quí¹ jáun² tiú²uú² lín¹³ dí² la³jmí¹ lín³ tsá¹míh¹, hi³ huán¹ tsí³ lín³² bíh¹ zai³² tsí³, hi³ cáun² lí¹ lí²can² cun³quionh³ li³ua³ cáun² jái¹³ hmai²¹ hi³ má²ta² tsáu², hi³ lí²can² tsú² hi³ má²cau² tsá² hláih¹, tsá² hnió³ jau³ ju¡³² hlah³. 15 Ti³la³ ní¹juáh³ hléh¹ dí² jú¹ tson² cun³quionh³ hi³ hno³ dí² tsá²ján² tsá²ján² né³, la³ jáun² bíh¹ má²tsá²li³hún¹ tsí³ dí², ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ lín¹³ dí² la³jmí¹ lín³ Cristo, Tsá² lín³ hí³ Tsá² chin¹ ñí¹con² dí². 16 Hi³ ñí¹con² hí³ bíh¹ ja³² pí³ quiú¹³ jnoh¹, tsá² ná¹lái³ dí² la³juah²¹ dúh¹ jñí²mu¹ tsú², cáun² ngú³ hi³ ná¹cuú¹ ná¹hun¹ re² tin² la³ ma³ quin³² ma³ caun³² hi³ pih²¹ hi³ siún¹ quionh³ rainh²¹, la³jmí¹ ná¹jenh² hná¹ mú²¹ quionh³ jñí²; hi³ jáun² tá¹la³ má²chí¹cuóun² jáun² cu³li²¹ né³, jmu² lin¹ hi³ hnio³ rainh²¹ cun³quionh³ hi³ má²háun³.

Ziáun² dí² hi³ hmai²¹ cun³quionh³ Cristo

17 Hi³ jáun² né³, hlí¹ lieh¹ jná¹³ hnoh² cha¹³ Ti³² Juo¹³ dí², hi³ juo³ ná¹ hnoh² la³ lá²: Tiú²uú² hniáuh³² yáh³ má¹zián¹³ náh² la³jmí¹ zian² tsá² tiá² má²cuóun³² Dió³², quí¹ tsá² hí³ dá² zian² la³ cun³ hi³ cháunh²³ chí¹ hmóu³² bíh¹, cáun² hi³ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹, 18 hi³ cáun² lí¹ ná¹jli³² siáh³ hñu³ jmí¹ hñu³ tsí³ tsú². Tsá² hí³ dá² tiá² zian² yáh³ la³ cun³ hi³ hnió³ Dió³², quí¹ tsá² cáun¹ bíh¹ hí³ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ huáh² chí¹. 19 Tiú²uú² ñi³² yáh³ tsú² he³ dá² jaun³² hua³heih²¹, ji³ hi³ má²ca³jienh³ tsú² siáh³ hmóu³² hi³ jmu³ la³jí³² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³, hi³ ca³la³ hi³ tsah³ lín³² tsú² jmu² ca³la³ jí³² ñí¹ hi³ hlah³, ca³la³ hi³ jính¹ lín²¹ tsú². 20 Ti³la³ hnoh² má¹ná¹, tiá² ca³li³tin² yáh³ hnoh² la³ ní² ñí¹con² Cristo, 21 ní¹juáh³ tson² cu³tí³ hi³ ca³nieih² náh² jái¹³ hi³ ca³tin¹ tsú², hi³ ní¹juáh³ tson² ca³cunh³ náh² siáh³ quiúnh¹ Jesús jmí¹ ca³li³tin² náh² jáun² jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ tsú². 22 Hi³ ca³ti²¹

la³ cun³ he³ lánh³ rón³² jmí¹ zian² náh² jáun² jmí¹tin² né³, ti³ có³² chá¹ náh² cú²jueh³² hi³ yeh³ hi³ jmí¹ jmuh³² náh² jáun², quí¹ jmí¹tin² ca³li³can² náh² cun³quionh³ hi³ hlah³ hi³ dí¹quiaunh²¹ honh² náh² hi³ jmí¹ jmu² jáun² hi³ jún³ náh². 23 Má²hniáuh³² bíh¹ li³ hmai²¹ la³ ti³ hñu³ jmí¹ hñu³ honh² náh², 24 hi³ má¹zián¹³ náh² cáun² hi³ hmai²¹ la³jmí¹ lí³ hi³ cánh³ ca³ma³jniau² náh² siáh³ Dió³², hi³ zian² náh² la³jmí¹ zian² tsú² jáun² hnga², hi³ hú¹tá¹ chun¹ náh², hi³ ji²n².

25 Cun³ñí¹ hi³ ní² né³, jáun² ma³ quin³² ma³ jan³² náh² ca³tin¹ hléh¹³ jmáh³la³ jú¹ tson² ñí¹con² renh², cha³ jmí¹ hléh¹³ náh² jú¹ tí¹já i², quí¹ la³já i³² bíh¹ dí² ná¹lái³ la³juah²¹ dúh¹ zeih²¹ cuo² zeih²¹ ta³ jan² tsáu².

26 Ní¹juáh³ hi³ ca³míh³ honh² náh², ha³ lí² jmú² tso³; ha³ lí² cuí¹ míh¹³ honh² nú² ca³la³ ñí¹ ca³ta³tsi²¹ hiú², 27 hí¹ cú¹pih²¹ lí² já i¹³ cueh³² tsá² hlái nh¹.

28 Ní¹juáh³ tsá² jmí¹ han², ha³ lí² uú² cuí¹ han¹ tsú², ti³la³ cuí¹ jmu¹ cuá² ta³ tsú² ta²¹ chu²¹ bíh¹ cú²jueh³², hi³ jáun² zia³² ca³lá² hi³ lí¹³ li³ cuéh³² tsú² tsá² li³hniauh²³ ñí¹con².

29 Ha³ lí² hléh² náh² jú¹ hlah³, ti³la³ já i¹³ hi³ lí¹³ li³ ma³hau³ hi³ li³ pin³ tsí³ tsáu² bíh¹ hniáuh³² hléh¹³ náh² cú²jueh³², já i¹³ hi³ lí¹³ li³ ma³mieh² Dió³² ñí¹con² tsá² nái³² bíh¹. 30 Lí² jmú² náh² hi³ niau²¹ hlah³ tsí³ Jmí²chí³ Chun¹ joh¹ Dió³², quí¹ cun³quionh³ Jmí²chí³ hí³ bíh¹ má²ná¹lin¹ hnoh² hi³ lín³ náh² tsá² joh¹ Dió³², ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ cu³tí³ liáu³² tsú².

31 Chá¹ náh² ti³ có³² la³jí³² hi³ chí¹quí² chí¹tiéih²³ honh² náh² ñí¹con² tsáu², la³ má²quionh³ hi³ míh²³ honh² náh², ji³ hi³ jlánh¹ náh², ji³ hi³ lí¹ tí² lí¹ hóh³² náh², ji³ la³jí³² hi³ lí¹ tú² lí¹ hion²³ náh² tsáu² ní² siáh³, la³ cun³ la³jí³² ñí¹ hi³ hlah³ yáh³. 32 Ti³ re² bíh¹ jmu³ náh² chun¹ ñí¹con² tsá²ján² tsá²ján², hi³ ná¹lín³ náh² tsá² zian² tsí³ hi³ ca³tin¹ tsá²ján² tsá²ján², hi³ chin³² náh² siáh³ honh² ñí¹con² tsá²ján² tsá²ján² la³ cun³ hi³ má²ca³jmú³ tsú² ñí¹con² náh², la³jmí¹ ca³chin² jáun² Dió³² tsí³ tso³ quián¹³ hnoh² cun³quionh³ Cristo.

5

He³ lánh³ rón³² hniáuh³² ma³zian² tsá² má²lín³jon² Dió³²

1 Hi³ jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ má²ná¹lín³ náh² jon² Dió³², tsá² hnio³ tsú² lín³², jmu³ náh² pí³ hi³ lín¹³ náh² la³jmí¹ lín³ tsú² hnga². 2 Tianh³ náh² hi³ ná¹hnáu³ náh², la³jmí¹ ca³ma³hniau³ Cristo, hi³ ca³ji enh³ tsú² jáun² hnga² cun³ñí¹ hi³ ca³ta¹ dí². Hí³ bíh¹ lí¹ ca³cuen³ hnga² la³juah²¹ dúh¹ jan² jáh³, hi³ ca³jngi h³ ñí¹con² Dió³², hi³ lin³ tsú² la³jmí¹ lí³ cáun² hi³ ja³² má²ró³² hi³ ti³² tsí³ Dió³².

3 Cun³ñí¹ hi³ má²lín³ náh² tsá² joh¹ Dió³² né³, jáun² hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ tiú²uú² hniáuh³² hi³ cáun² lí¹ juonh²¹ náh² já i¹³ hi³ ca³ti²¹ hi³ juón¹ tsú², sa³jun³ hí¹ cáun² hi³ tiá² ji², ho³ hi³ dí¹quian¹ náh² hi³ lí¹ zia³². 4 Ha³ lí² hléh² náh² jú¹ cú¹juón¹, sa³jun³ já i¹³ hi³ tiá² lin¹ zia³² ñí¹ jmu³ ta²¹, ho³ cuú²nga¹ héi² tsí³, quí¹ já i¹³ la³ ní² tiú²uú² ca³ta¹ yáh³ dí² hléh¹³; ti³ re² cueh¹ náh² cú²jueh³² tiá¹hmah¹ Dió³² bíh¹. 5 Quí¹ má²ñíh¹ bíh¹ náh² hi³ ní¹juáh³ zian² tsá² lí¹ jmu² lí¹ tsau³² ho³ hi³ jmu² tsú² hi³ tiá² ji², jáun² tsá² la³ hí³ tiá² lí¹³ yáh³ hiáuh³ já i¹³ hi³ tsa³ma³zian² hñu³mi³cuú² ñí¹ cuá¹quien² Cristo quionh³ Dió³², sa³jun³ lí¹³ hiáuh³ já i¹³ ní¹juáh³ tsá² zia³² hi³ jlánh¹ jính¹, quí¹ tsá² la³ ní² jmu² la³juah²¹ dúh¹ hi³ má²tsú² má²jónh³² dió³² tsá² lái n¹ bíh¹. 6 Hí¹ jan² lí² hin² cuí¹ má¹cau² hnoh² cun³quionh³ cáun² jú¹ te³, quí¹ cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ hi³ hlah³ ní² bíh¹ má²jnia³² Dió³² hi³ míh²³ tsí³ ñí¹con² tsá² tiá² nieh³. 7 Jáun² né³, hí¹ cú¹pih²¹ lí²uú² juónh³² náh² re² quiúnh¹ tsá² la³ hí³.

8 Quí¹ jmí¹tin² jmí¹ lín³ hnoh² tsá² zian² já¹nié i², ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ náh² quiúnh¹ Ti³² Juo¹³ dí², jáun² má²lín³ náh² tsá² má²zian² ñí¹ tie³ joh¹. Jáun² tianh³ náh² la³ cun³ qui³ ca³ti²¹ hi³ zian² tsá² má²tié in¹ joh¹. 9 Quí¹ joh¹ dá² jmu² hi³ lau³² jmáh³la³ cá² ñí¹ hi³ chun¹ bíh¹ tsú², hi³ ngi³² tsú² cú²tso², ji³ hi³ lín³ tsú² tsá² tson² jë¹ ní² siáh³. 10 Jáun² jmu³ náh² pí³ hi³ ngi¹³ náh² hi³ he³ bíh¹ hi³ jéih³² Ti³² Juo¹³ dí². 11 Ha³ lí² jmú² náh² li³ua³ cáun² hi³ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹, hi³ la³ jmu² jáun² tsá² zian² já¹nié i²; ti³la³ ti³ re² tie³ náh² joh¹ ñí¹con² hi³ jáun², hi³ jáun² lí¹³ chu³ jñéih³. 12 Hi³ lí¹ hua³heih²¹ máh³ hi³ hléh¹³ dí² la³ cun³ hi³ jmu² tsá² hí³ ta³ hñu³ nié i², uá¹jinh¹ ti³ lí¹ hléh¹³ dí²; 13 ti³la³ ní¹ má¹ca³ta³no¹ la³jí³² hi³ jáun² ñí¹ tie³ joh¹ né³, la³jí³² bíh¹ chú² jñéih²³ re², 14 quí¹ cun³quionh³ joh¹ bíh¹ chú² jñéih²³ la³jí³². Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ juáh²³ tsú² la³ lá²:

Hueh³ ziú³ máh¹, hnú² tsá² rá²cuóun¹ nú²;
náu² ñí¹ rón²¹ nú² ní² ja¹ hla¹,
hi³ jáun² Cristo tié i³² joh¹ quioh²¹.

15 Jáun² né³, hua³hín¹³ náh² he³ lánh³ rón³² ñí¹táunh¹ náh². Ha³ lí² ma³zián¹³ náh² la³jmí¹ zian² tsá² tiá² jmí¹ tiá² tsí³, ti³ re² ma³zián¹³ náh² hi³ quia³lín³ jmí¹ honh². 16 Ma³quien¹³ náh² jmái¹ hi³ zian² náh², quí¹ jmái¹ hlah³ bíh¹ la³². 17 Ha³ lí² lí¹ jmú² náh² cáun¹; jmu³ náh² pí³ hi³ ngi¹³ náh² he³ hnió³ Ti³² Juo¹³ dí². 18 Ha³ lí² ma³heinh²¹ náh², quí¹ tsá² jmu²

la³ jáun² dá² cáun² lí¹ tsá²hín³ bíh¹; ti³ re² cuí¹ ná¹cónh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ honh² náh². 19 Hniáuh³² hlí¹ lienh¹ náh² renh² má²tún² hmóu³² náh² cun³quionh³ hi³ híeh¹ náh² sun¹ hi³ lí³ jáun² jái¹³ quioh²¹ Dió³², hi³ híeh¹ náh² sun¹ ñí¹con² Dió³², ji³ hi³ híeh¹ náh² siáh³ hi³ ca³tin¹ tsú² cun³quionh³ sun¹, la³ cun³ hi³ má²hau³ Jmí²chí³ Chun¹. Jáun² híe¹ náh² sun¹ hi³ má¹tsú¹ má¹jonh²¹ náh² Ti³² Juóuh³² ca³la³ jonh³ jmí¹ honh². 20 Cuéh³ náh² tiá¹hmah¹ Dió³² Jméi² dí² jmái¹ ca³la³ jí³² ca³ti²¹ la³jí³² hi³ zia³², cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí².

Lánh³ hniáuh³² zian² tsá² tanh² ta²¹ Cristo quionh³ tsá² hñú¹³

21 Cun³ñí¹ hi³ tanh²³ náh² ta²¹ Cristo, jáun² ma³quien¹³ náh² tsá²ján² tsá²ján².

22 Ca³tin¹ tsá²mi³ hi³ ma³quien² ñí²cuo², la³jmí¹ má²quien² tsú² jáun² Ti³² Juo¹³ dí². 23 Quí¹ tsá²ñuh² bíh¹ lín³ tsá² chín¹ ñí¹con² tsá²mi³, la³jmí¹ lín³ jáun² Cristo Tsá² chín¹ ñí¹con² tsá² lín³ cuáh³², tsá² ná¹lín³ hí³ la³jmí¹ lí³ cuá² ta³ tsú², tsá² ca³lión³² tsú² hí³. 24 Hi³ jáun² la³jmí¹ má²quien² jáun² tsá² cuáh³² Cristo, la³ jáun² bíh¹ ca³tin¹ tsá²mi³ ma³quien² ñí²cuo² tán¹ hián².

25 Hnoh², tsá²ñuh², ma³hno¹ náh² tsá²mi³ ñí²cuonh² náh², la³jmí¹ ca³ma³hnio³ jáun² Cristo tsá² lín³ cuáh³² hi³ ca³cuen³ tsú² jáun² hnga² hi³ jún³ ca³tin¹ cuáh³². 26 La³ ni² ca³jmú³ tsú², quí¹ hi³ jáun² lí¹³ ná¹chan¹ tsá² lín³ cuáh³², hi³ ca³ma³jin² dí² tsú² cun³quionh³ hi³ ca³záun³ tsú² jáun² jmái² cun³quionh³ jái¹³ quioh²¹ Dió³², 27 hi³ jáun² lí¹³ ma³jnia² tsú² cuáh³² ñí¹con² hnga², hi³ lín¹³ la³jmí¹ lín³ jan² tsá¹mái¹³ tsá² má²jniá³ ca³la³ chú³² lín³² cu³tí³, hi³ chun¹, hi³ jin², hi³ hí¹ cú¹pih²¹ quiá¹ tiá² zia³² quioh²¹, hi³ sa³jun³ hí¹ cáun² hi³ zính², sa³jun³ hí¹ cáun² hi³ má²hliáh². 28 La³ ní² bíh¹ lí³, hi³ hniáuh³² ma³hnio³ siáh³ tsá²ñuh² tsá²mi³ ñí²cuo² la³jmí¹ hnio³ tsú² hnga². Quí¹ ní¹juáh³ tsá² hnio³ tsá²mi³ ñí²cuo², la³ jáun² má²lin¹ hi³ hnio³ ji³ hnga² bíh¹ tsú². 29 Quí¹ hí¹ jan² yáh³ tsáu² tiá² hon² cuá² ta³ hnga², ti³la³ jmu² bíh¹ tsú² hua³hí¹³, ji³ hi³ má²ton³ dí² siáh³; hi³ ti³tsóh³dí¹ la³ jáun² bíh¹ jmu² siáh³ Cristo ñí¹con² cuáh³², 30 quí¹ jnoh¹ bíh¹ ná¹lái³ dí² la³jmí¹ lí³ cuá² ta³ tsú², [jnoh¹ ná¹lái³ dí² la³jmí¹ lí³ ngú³ quioh²¹ tsú² ji³ jñí²mu¹ tsú² ní² siáh³]. 31 La³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí²: “Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³tin¹ tsá²ñuh² chan³ ti³ có³² jméi² mí¹ziú¹³, hi³ jáun² tiánh³ cu³tsa³² quionh³ tsá²mi³ ñí²cuo², hi³ jáun² tá¹ gon³ tsú² lín¹³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu² bíh¹”. 32 Hi³ ní² bíh¹ cáun² jái¹³ hi³ jlánh¹ bí¹ quien² hi³ jmí¹ ná¹hmá¹, hi³ jáun² jná¹³ né³ juanh³², hi³ jái¹³ ní² né³, hie³² hi³ Cristo má²cunh³ quionh³ cuáh³². 33 Ti³la³ cun³ jáun² bíh¹ hniáuh³² má¹hno¹ náh² tsá²mi³ ñí²cuonh² ma³ quin³² ma³ jan³² náh², la³jmí¹ hno³ náh² hmóu³²; hi³ tsá²mi³ né³, hniáuh³² má²quien² siáh³ tsá²ñuh² ñí²cuo².

6

1 Hi³ hnoh² siáh³ tsá¹míh¹, cun³ñí¹ hi³ hnoh² tanh²³ náh² ta²¹ Dió³², hi³ jáun² ca³tin¹ náh² tanh¹³ siáh³ ta²¹ ñeh² mí²ziúh², quí¹ la³ ní² bíh¹ ca³ti²¹. 2 Quí¹ hi³ lá² bíh¹ héih³² la³ñí¹ hi³ ca³jmú³ Dió³² hi³ la³ má²quionh³ siáh³ cáun² jái¹³ hi³ ca³jmú³ tsú²: “Tianh³² náh² ta²¹ ñeh² mí²ziúh², 3 hi³ jáun² lí¹³ zian² nú² re² tin², ji³ hi³ lí¹³ li³ zian² nú² ué³ ñí¹ hué²¹ lá²”.

4 Hi³ hnoh² né³, tsá² má²lieih²¹, ha³ lí² ma³tsan¹³ náh² tsí³ jónh³², ti³la³ ti³ re² bíh¹ hi³ má¹cuoun²¹ náh² tsú² hi³ tí¹ jinh²¹ náh² re² tin², hi³ hlí¹ lienh¹ náh² tsú² ca³ti²¹ he³ lánh³ rón³² tanh¹³ tsú² ta²¹ Ti³² Juo¹³ dí².

5 Hnoh² tsá² ná¹lín³ *tsá² má²ná¹hlánh¹, ca³tin¹ bí¹ náh² má¹tih²¹ ñí¹con² tsá² ná¹lín³ juóuh³² náh² ñí¹ hué²¹ lá²; hniáuh³² bíh¹ má¹quien¹³ náh² tsú², ji³ hi³ re² nio² honh² náh² siáh³ jmúh¹³ ta²¹ quián¹³, la³jmí¹ lí³ hi³ ná¹má²tih²¹ náh² ñí¹con² hnga² Cristo. 6 Jun³juáh¹³ jmáh³la³ ñí¹ jíe²³ yáh³ tsú² hniáuh³² jmúh¹³ náh² re² ta²¹, hi³ jáun² jlánh¹ tá¹tonh¹ náh² re² ñí¹con² tsú², ti³la³ hi³ jmúh¹³ náh² la³ cun³ qui³ ca³tin¹ jmu³ tsá² ná¹lín³ quian²¹ Cristo bíh¹, tsá² má²ná¹jmu² la³ jonh³ jmí¹ tsí³ la³ cun³ hi³ hnió³ Dió³². 7 Hiún² lín³² honh² náh² jmu³ tá¹³ tsú², la³juah²¹ dúh¹ hi³ ná¹jmuh³² náh² tá¹³ Ti³² Juo¹³ dí², jun³juáh¹³ la³jmí¹ lí³ hi³ ná¹jmuh³² náh² ñí¹con² jmáh³la³ tsáu² yáh³. 8 Quí¹ má²ñíh¹ bíh¹ náh², hi³ Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí² ma³hmah¹ ñí¹con² ma³ quin³² ma³ jan³² la³ cun³ lí³ hi³ chu²¹ hi³ lí²jmú³ tsú², uá¹ hi³ tsá² má²dí¹hlánh¹ ho³lá²dá² tsá² zian² hi³ ca³tin¹ hnga².

9 Hnoh² siáh³ tsá² ná¹lín³ juo¹³ tsáu², ja³bí¹ la³ ní² hniáuh³² jmúh¹³ hnoh² siáh³ ñí¹con² tsá² má²dí¹hlánh¹ joh² náh², ha³ lí²uú² lienh¹ náh² tsú² jú¹ cáu². Cháu¹ náh² honh² hi³ jan² bíh¹ Ti³² Juo¹³ dí² Tsá² cuá³ hñu³mi³cuú² jmu² héih³² ñí¹con² hnoh² ji³ ñí¹con² tsá² hí³ ní² siáh³; hi³ Tsá² hí³ né³, tiá² jmu² yáh³ hi³ quien² jan², hi³ jan² tiá² quien².

Zia³² he³ cun³quionh³ lí¹³ jmu³ tsá² tanh² ta²¹ Dió³² hniéi²

10 Hi³ jáun² né³ reh², cuí¹ li³ pin³ náh² cun³quionh³ pí³ hi³ ja³² ñí¹con² Ti³² Juo¹³ dí², cun³quionh³ pí³ hi³ cáu² hi³ jueh³² jáun² quioh²¹ tsú². 11 Jmuh²¹ náh² ta²¹ la³jí³² ñí¹ hi³ cue³² Dió³² hi³ lí¹³ jmu³ tsú² hniéi², hi³ jáun² quinh¹ náh² jmái¹ ní¹juáh³ jmái¹

hi³ hnió³ tsá² hlái̱nh¹ ma³cau². 12 Quí¹ jun³juáh¹³ hi³ ná¹jmu³² hniéi² quiúnh¹ tsá²mi³cuóun² yáh³ dí², ti̱³la³ ná¹jmu³² dí² hniéi² quiúnh¹ tsá²cuú² tsá²chín³ bíh¹, tsá² hlái̱h¹ tsá² ná¹lín³ jmí²chí³, la³ cun³ tsá² ná¹chín¹, tsá² ná¹ho² jái̱¹³ ñí¹con² tsá² ná¹hiá² ná¹jli̱³² jmí¹ tsí³ zian² hngá¹máh³ lá². 13 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, jmuh²¹ náh² ta²¹ la³jí³² ñí¹ hi³ cue³² Dió³² hi³ lí¹³ jmúh¹³ náh² hniéi², hi³ jáun² lí¹³ quinh¹ náh² jmái̱¹ ní¹juáh³ jmí¹ zia³² hi³ hái̱nh¹³, hi³ ní¹ má¹li̱³² jáun² né³, la³ má²ná¹pin³ jáun² bíh¹ náh².

14 Jáun² né³, tianh³ náh² hua³jan²¹, la³juah²¹ dúh¹ hi³ ná¹hñéih¹ náh² jú¹ tson², ji̱³ ca³la³ hi³ ná¹quíh¹ náh² siáh³ hi³ chun¹ náh², la³jmí¹ lí³ hmi̱h³² pin³ hi³ ná¹quih³² hliáu³ hi³ jmu² hua³hí¹³ ñí¹ tsí³. 15 Tianh³ náh² hua³jan²¹ hi³ hléh¹ náh² jú¹ chú³² hi³ jmu³ hi³ niau²¹ tie³ hñu³ tsí³ tsáu², la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² tauh² tuh³² ta³. 16 Hi³ ñí¹ ca³la³ jí³² né³, chá¹ náh² cáun² honh², quí¹ hi³ nio² jáun² cáun² tsí³ bíh¹ tsú² lí³ la³jmí¹ lí³ cáun² chí² li̱h³² hi³ zianh³² hliáu³ hi³ jnái̱²³ ta³ ñí¹; cun³quionh³ hi³ jáun² lí¹³ yéih¹ náh² sí² hún¹ hmá² zunh²¹ hi³ cuí²³ tsá² hlái̱nh¹ ñí¹con² náh². 17 Cuí¹ ná¹hu²¹ honh² náh² hi³ liáun³ náh², hi³ lí³ jáun² la³juah²¹ dúh¹ cáun² hú¹chí¹ pin³ hi³ hein³² hliáu³ hi³ jmu² hua³hí¹³ chí¹, ji̱³ hi³ hniáuh³² ná¹ziánh¹ náh² siáh³ jái̱¹³ quioh²¹ Dió³² hi³ lí³ la³jmí¹ lí³ cáun² mí¹tái̱³ hi³ cue³² Jmí²chí³ Chun¹. 18 Ní¹ má¹ti̱³ ñí¹lienh¹ hnoh² Dió³² ca³ti²¹ li̱³ua³ cáun² hi³ zia³², jáun² cun³quionh³ hi³ má²hau³ jáun² Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹ hniáuh³² lienh¹ náh² tsú² jmái̱¹ ca³la³ jí³², uá¹jinh¹ cá² ñí¹ hi³ hiú² mi̱h³² náh² ñí¹con² tsú². Lí¹³ jmúh¹³ hnoh² la³ ní² ní¹juáh³ cueh¹³ náh² honh² hi³ tianh¹³ náh² hua³jan²¹; hi³ hniáuh³² lienh¹ náh² siáh³ Dió³² hi³ ca³ti̱n¹ la³jín³² tsá² joh¹ tsú². 19 Lienh¹ tiá³ náh² Dió³² hi³ ca³ti̱n¹ jná¹³ uá²jai̱³², hi³ jáun² li̱³ ño¹ jná¹³ hín² jái̱¹³ hléh¹³ ná¹ ní¹ má¹ti̱³ ñí¹ hléh¹³, hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ zia³² uu³mieh¹³ jná¹³ ní¹ má¹ti̱³ ñí¹ hi̱e¹ ná¹ tsáu² la³ cun³ jái̱¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ jáun² ca³ti²¹ jú¹ chú³² hi³ lí¹³ liáun³ tsú². 20 Jná¹³ la³² tsá² zéin¹ Dió³², hi³ hléh²³ ná¹ jú¹ chú³² jáun²; hi³ cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ cuá¹tson³ jná¹³ ta³né³². Jáun² lienh¹ náh² tiá³ Dió³², hi³ jáun² jlánh¹ tiá³ niau²¹ tsi̱n³² jná¹³ hi³ hléh¹³ jú¹ chú³², la³ cun³ qui³ ca³ti̱n¹ jná¹³ jmu¹.

Má²hah² Po¹ jái̱¹³

21 Jáun² né³, reh² dí² Tíquico chá³² ñí¹con² hnoh² la³jí³² hi³ ca³ti̱n¹ jná¹³ ji̱³ hi³ cuá¹jmu² jná¹³ ní² siáh³. Hí³ bíh¹ lín³ quian²¹ Ti̱³² Juo¹³ dí², jan² tsá² jlánh¹ re² nio² cáun² tsí³, jan² tsá² hno³ lín³² dí². 22 Hi³ jáun² bíh¹ zein³² jná¹³ tsú² ñí¹con² hnoh², hi³ jáun² chá³² tsú² ñí¹con² hnoh² he³ lánh³ rón³² tiauh² jnoh¹, hi³ jáun² lí¹³ chá³² tsú² siáh³ tiá³ honh² náh².

23 Dió³² Jméi² dí² ji̱³ Jesucristo Ti̱³² Juo¹³ dí² cuí¹ jmu¹ hi³ ji̱³lin² tsá² reh² dí² lí¹³ zian² re² ti̱n², ji̱³ hi³ ná¹hnáu³ tsú² siáh³ cun³quionh³ hi³ nio² cáun² tsí³. 24 Cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² Dió³² ca³la³ jín³² tsá² hnio³ Jesucristo Ti̱³² Juo¹³ dí², la³jín³² tsá² hniau³ tsú² cáun² hi³ tiá² tón³² jmái̱¹ hliáh¹³. [Cun³ ní² bíh¹ tí³ jái̱¹³.]

Sí² Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ñí¹con² Tsá² Filipenses

Tá¹la³ cuá¹hún¹ hñu³mí¹ñí² Po¹ jmu² sí² lá² hi³ ca³tin¹ tsá² má²lín³ cuáh³² já¹ juú² Filipos

1 Jná¹³ Po¹ quiúnh¹ ná¹ Timoteo, tsá² ná¹lái³ jnoh¹ *tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ Jesucristo, jmu³² jnoh¹ sí² lá² hi³ ca³tin¹ la³jín³² hnoh², tsá² tionh² náh² juú² Filipos ní², tsá² má²joh¹ Cristo Jesús; hi³ la³ñí¹ la³ján³ zen²³ jnoh¹ sí² lá² ñí¹con² tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ cuáh³², la³ má²quionh³ tsá² ná¹jniá³ hí³ jmí¹ tsí³ ní² siáh³. 2 Cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Dió³² Jméi² dí² ji³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², ji³ hi³ cuí¹ zian² náh² siáh³ cáun² hi³ re² hi³ tin².

Po¹ liéinh³² Dió³² hi³ ca³tin¹ tsá² tanh² ta²¹ Dió³²

3 Cue² jná¹³ tiá¹hmah¹ Dió³² la³ ma³ quin³² ma³ cu³ jéin³² hi³ chau² tsin³² jná¹³ quián¹³ hnoh², 4 hi³ ní¹ má¹ca³lienh¹ jná¹³ Dió³² né³, tiu³nio² bíh¹ hiú² mí²³ jná¹³ ca³la³ hi³ hiún² lín³² tsin³² hi³ ca³tin¹ la³jín³² hnoh², 5 quí¹ cú²re² bíh¹ má²ca³jmú¹³ dí² ta²¹ hi³ ca³tin¹ jú¹ chú³², ca³la³ cun³ jmí¹ ca³li³liau³ hi³ ca³cháh¹ náh² cáun² honh², hi³ la³ ti³ ta³né³². 6 Jáun² jná¹³ né³ hu²¹ tsin³², hi³ Dió³² Tsá² ca³ma³liáu³² hí³ hi³ jmu² ta²¹ chu²¹ ñí¹con² náh², jmu² la³ má²jmu² jáun² ca³la³ ñí¹ cuanh²¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo. 7 Cun³ ca³ti²¹ bíh¹ hi³ lén¹³ jná¹³ la³ ní² hi³ ca³tin¹ la³jín³² hnoh², quí¹ cun³ñí¹ hi³hliá² jlánh¹ ná¹hnáu³ dí², quí¹ ja³bí¹ ñí¹con² hnoh² siáh³ ja³² mií³ tsí³ Dió³² la³jmí¹ ja³² jáun² mií³ tsí³ tsú² ñí¹con² jná¹³, uá¹ hi³ cuá¹hún¹ jná¹³ hñu³mí¹ñí², ho³ uá¹ hi³ ní¹ má¹ca³ta³zanh¹ jná¹³ ñí¹ hó²¹ñí¹ tsá²tan²¹ hi³ lion¹ jná¹³ jú¹ chú³², ji³ hi³ ma³tson¹³ jná¹³ siáh³ jái¹³ jáun². 8 Dió³² ñi³² hi³ cónh³ bíh¹ tiá² hú¹ pí² hú¹ juoun³² tsin³² jná¹³ hi³ ca³tin¹ la³jín³² hnoh², quí¹ ca³la³ jmí¹ hniau³ hnga² Jesucristo bíh¹ hnau³ jná¹³ hnoh². 9 Hi³ jáun² ní¹ má¹ca³lienh¹ jná¹³ Dió³², hiú² mí²³ jná¹³ hi³ ti³ li³mí¹ lín¹³ náh² tsá² jlánh¹ hnio³ Dió³² ji³ tsá²mi³cuóun², hi³ ti³ li³mí¹ lí¹³ quia³lín³ jmí¹ honh² náh², ji³ hi³ ti³ li³mí¹ tsá²li³jnia² siáh³ jmí¹ honh² náh² cun³ jmá² cun³ jnia³²; 10 quí¹ jáun² la³ jáun² li³ tin² náh² hi³ quiáh¹ hi³ jlánh¹ bíh¹ chu²¹. La³ jáun² bíh¹ lí¹³ zian² náh² cáun² hi³ jin² náh², hi³ jáun² tiá² li³ zia³² hí¹ cáun² yáh³ hi³ chí¹cuú² chí¹jnái²³ ñí¹con² náh² ní¹ má¹cuanh³² jáun² Cristo. 11 Hi³ jáun² cun³quionh³ hi³ ma³hau³ jáun² Jesús Tsá² lín³ Cristo bíh¹ lí¹³ lín³ náh² la³jmí¹ lí³ cáun² hmá² hi³ hái³² jmáh³la³ mái³ chu²¹. Hi³ jáun² cun³quionh³ hi³ zian² hnoh² cá² ñí¹ hi³ chun¹ né³, lí¹³ tá¹zanh¹ Dió³² re² ta³ ñí¹ tsá²mi³cuóun², hi³ ma³quien² tsú² siáh³ Dió³².

La³jí³² hi³ jmu² Po¹, jmu² tsú² cun³ñí¹ hi³ hnio³ Cristo

12 Hnoh² reh², hnó³² jná¹³ hi³ li³ ñíh¹³ náh² hi³ la³jí³² hi³ má²cá²quiúnh³² jná¹³, cu³tí³ bíh¹ má²ca³ma³hau³ hi³ tsá²ngí³² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³²; 13 quí¹ la³jín³² bíh¹ hliáu³ tionh² ñí¹ta²¹ lá², ji³ tsá² ñí¹ hná¹ jáun² ní² siáh³ má²ná¹ñi³² hi³ cuá¹tson³ jná¹³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Cristo. 14 Hi³ míh¹ tiá² ji³lin² bíh¹ siáh³ tsá² reh² má²ca³chá³ tiá³ tsí³ hi³ hléh³² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² ca³la³ hí¹ cú¹pih²¹ tiá² cú² tiá² juénh² cun³ñí¹ hi³ ná¹ñi³² tsú² hi³ cuá¹tson³ jná¹³ ñí¹ lá²; cu³tí³ má²ná¹tioh³ bíh¹ cáun² tsí³ tsú² ñí¹con² Ti³² Juo¹³ dí² ta³né³².

15 Tson² bíh¹ zian² ma³ jan² tsá² hleh³² jái¹³ quioh²¹ Cristo cun³ñí¹ hi³ uóu³² tsí³ ñí¹con² jná¹³, ji³ hi³hliá² hnió³ hniéi² ní² siáh³; ti³la³ zian² né³ tsá² siánh³ hi³ hleh³² hú¹tá¹ hi³ re² hu²¹ tsí³ bíh¹ tsú² má¹ná¹. 16 Tsá² hleh³² hí³ hi³ hu²¹ re² tsí³ né³, hleh³² tsú² quí¹ cun³ñí¹ hi³ hniau³ jná¹³ bíh¹ tsú², quí¹ ñi³² tsú² hi³ ca³chau³ Dió³² bíh¹ jná¹³ ñí¹ lá² hi³ cué¹³ jná¹³ jú¹ tson² ca³ti²¹ jú¹ chú³² quioh²¹ Cristo. 17 Ti³la³ tsá² ñí¹ hná¹ hí³ né³, jun³juáh¹³ hi³ hu²¹ re² tsí³ yáh³ tsú² hleh³² hi³ ca³tin¹ Cristo, ti³la³ hleh³² tsú² cun³ñí¹ hi³ zia³² hi³ hen² tsí³ hmóu³² bíh¹. Tsá² hí³ dá² cáun² hnió³ hi³ ma³hliáun³ uu³mí²tsi³² quion²¹ jná¹³ bíh¹ tá¹la³ cuá¹tson³ ná¹ lá². 18 Ti³la³ ¡tiá² hi³ jmu³ hí¹ cáun² yáh³! Quí¹ uá¹ hi³ hu²¹ re² tsí³ tsú², ho³ uá¹ hi³ tiá² re² hu²¹, cáun² hiún² bíh¹ tsin³² jná¹³ li³ua³ hi³ hleh³² tsú² hi³ ca³tin¹ Cristo bíh¹.

Quí¹ cun³ li³ hiún² bíh¹ siáh³ tsin³² jná¹³, 19 quí¹ ño¹ jná¹³ hi³ cun³ cua³han² bíh¹ jná¹³ re² ja¹ la³jí³² uu³mí²tsi³² hi³ quiunh³² jná¹³ lá² cun³ñí¹ hi³ lienh¹ hnoh² Dió³² hi³ ca³tin¹ jná¹³, ji³ hi³hliá² má²hau³ jná¹³ siáh³ Jmí²chí³ Chun¹, Tsá² ca³ma³hau³ hí³ Jesucristo tá¹la³ ca³ngí³ tsú² jáun² ñí¹ hué²¹ lá². 20 Quí¹ jná¹³ hu²¹ tsin³² hi³ cun³ tiá² chau²¹ bíh¹ jmái¹ hi³ li³ heh¹ ná¹, quí¹ ti³la³ jná¹³ hnó³² hi³ la³ má²chá²³ jáun² bíh¹ jná¹³ tiá³ tsin³² hi³ jmu² ná¹ lin¹ cun³quionh³ ngú³ lá² quion²¹ hi³ Cristo bíh¹ Tsá² quien², uá¹ hi³ zian² uá¹ hi³ má²jún¹ jná¹³. 21 Quí¹ ca³tin¹ jná¹³, la³jí³² hi³ jmu² jná¹³, jmu² jná¹³ cun³ñí¹ hi³ hno³ ná¹ Cristo bíh¹, hi³ jáun² ní¹juáh³ hi³ jun³ jná¹³ né³, ti³ zia³² hi³ má²ca³lái¹³ bíh¹ jná¹³ jaun³². 22 Ti³la³ cun³ñí¹ hi³ lí¹³ jmu¹ jná¹³ ta²¹ chu²¹ hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí² tá¹la³ zian² ná¹ ñí¹ hué²¹ lá², hi³ jáun² lí¹ tiá² ño¹ he³ quiáh¹³ bíh¹ jná¹³ lí²³. 23 Juóuh³² bíh¹ hi³

quiáh¹³ jná¹³ li³ua³ cáun² hi³ tun³ ní² , quí¹ jná¹³ jmí¹ má²hnó³² hi³ jún³ bíh¹, hi³ jáun² jmí¹ ñih²¹ ná¹ hi³ jmí¹ ñí¹ñí²¹ quiúnh¹ Cristo; quí¹ ca³tin¹ jná¹³, hi³ jáun² bíh¹ ti³ jlánh¹ bíh¹ chú³²; 24 ti³la³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hnoh² né³, ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² hi³ la³ má²zian² jáun² jná¹³ ñí¹ hué²¹ lá². 25 Hi³ cun³ñí¹ hi³ má²nio² cáun² tsin³² jná¹³ ca³ti²¹ hi³ ní² né³, jáun² ño¹ jná¹³ hi³ zian² bíh¹ jná¹³ cónh³í¹ cu³tiá³ quiúnh¹ hnoh², hi³ jáun² lí¹³ má¹hau¹ jná¹³ hi³ cuá¹táunh¹ hnoh² ti³ chí¹ján³ ji³ hi³ ti³ li³mí¹ li³ hiún² honh² náh² hi³ táunh²³ náh² ta²¹. 26 Hi³ jáun² ní¹ má¹cá²chó³² jná¹³ siáh³ ja¹ quián¹³ hnoh² jlánh¹ li³ zia³² jái¹³ hi³ li³ tsinh¹ náh² hi³ ca³tin¹ Cristo Jesús cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ jná¹³.

27 Hi³ jáun² né³, ñí¹ ji²¹la³ ti³ hniáuh³² jmúh¹³ náh² pí³ hi³ lí¹³ zian² náh² la³ cun³ lí³ jú¹ chú³² quioh²¹ Cristo bíh¹; quí¹ uá¹ hi³ ngau³ jná¹³ hi³ ñí¹ji e¹ ná¹ hnoh², ho³ uá¹ hi³ cuon¹ jná¹³ ñí¹ uóunh³, cun³ jáun² hnó³² bíh¹ jná¹³ hi³ chá³² tsáu² ñí¹con² ná¹ hi³ hnoh² nio² bíh¹ tiá³ honh² náh², ji³ hi³ tionh² náh² siáh³ cá²honh¹ ní², hi³ la³jín³² hnoh² ná¹jmuh³² náh² pí³ cu³tsa³² hi³ lí¹³ li³ juóun³² tsá² taunh³² ta²¹ jú¹ chú³² ca³ti²¹ hi³ lí¹³ liáun³ tsáu². 28 Ca³la³ hí¹ cú¹pih²¹ tiá² hniáuh³² hú¹ cóh²¹ honh² náh² ñí¹con² tsá² hau² náh², quí¹ la³ jáun² dá² má²ma³lih²¹ hnoh² ñí¹con² tsú² hi³ tsa³hín³ bíh¹ tsú², hi³ ja³bí¹ lí¹³ má¹lih²¹ hnoh² siáh³ hi³ cu³tí³ liáun³ náh²; hi³ li²¹ jáun² né³ ja³² ñí¹con² Dió³² bíh¹. 29 Quí¹ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hnga² bíh¹ Cristo, má²hian² náh² jái¹³ hi³ tanh¹³ hnoh² tsú² ta²¹, hi³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³ ti³ tanh¹³ ta²¹ yáh³ hnoh² tsú², quí¹ ja³bí¹ má²hian² náh² siáh³ jái¹³ hi³ má¹tsoh¹ náh² honh² hi³ ca³tin¹ tsú² uá²jai³². 30 Quí¹ ja³bí¹ hnoh² siáh³ tiáunh¹ náh² ja¹ hniéi² la³jmí¹ má²ca³jieh³ hnoh² jáun² jmí¹tin² hi³ hun¹ jná¹³ ja¹ hniéi², cáun² hniéi² hi³ qui³ hun¹ jná¹³ la³ ti³ ta³né³² la³ cun³ qui³ má²ca³niéih² náh² jáun².

2

Cristo ca³jmú³ tsí¹juí³, uá¹jinh¹ quien² lin³²
tsú²

1 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ tson² má²ca³ta³no¹ tiá³ honh² náh² cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ náh² quiúnh¹ Cristo, hi³ ní¹juáh³ má²ca³li³ hiún² honh² náh² cun³quionh³ hi³ hniau³ tsú², hi³ ní¹juáh³ tson² má²juónh³² náh² siáh³ re² quiúnh¹ Jmí²chí³ Chun¹, hi³ má²ca³li³ cuin² hnoh² ha³ lánh³ rón³² lí³ hi³ ja³² mii³ tsí³ tsáu² ñí¹con² tsá²ján² tsá²ján², la³ má²quionh³ hi³ hnáu³ tsú² ní² siáh³, 2 jáun² ma³hiún¹³ náh² tsin³² jná¹³ ca³la³ tán¹ hián² cu³tí³ cun³quionh³ hi³ tionh² náh² cá²honh¹, hi³ ná¹hnáu³ náh² cu³tsa³² la³jín³² náh², hi³ cáun² má²ná¹tioh³ honh² náh² la³jín³², ji³ hi³ ná¹hu²¹ honh² náh² cá² ñí¹ la³jín³² náh². 3 Ha³ lí² jmú² náh² hí¹ cáun² hi³ dí¹quiaunh²¹ honh² náh² hmóu³², sa³jun³ hniáuh³² hu²¹ honh² náh² hi³ jmúh¹³ náh² cáun² ta²¹, hi³ má¹li³² jáun² né³, jmúh¹³ náh² tonh²; ti³la³ la³jí³² hi³ jmúh¹³ náh² má¹ná¹, hniáuh³² má¹quien¹³ náh² tsá²ján² tsá²ján², hi³ jmúh¹³ náh² tsí¹juí³ hmóu³². 4 Hí¹ jan² hnoh² tiá² hniáuh³² hnáuh¹³ hi³ chu²¹ hi³ quián¹³ náh² jmáh³la³ hmóu³², ti³la³ ca³tin¹ bíh¹ hnoh² hnáuh¹³ náh² hi³ chu²¹ hi³ lí¹³ jmu³ ta²¹ ñí¹con² ji³ tsá² siánh³ ní² siáh³.

5 Hniáuh³² ná¹lí³ jmí¹ honh² náh² la³ cun³ hi³ jmí¹ lí³ jáun² jmí¹ tsí³ Cristo Jesús:
6 Quí¹ uá¹jinh¹ qui³ cónh³ jmí¹ má²lín³ Tsá² hí³ la³ cun³ qui³ lín³ Dió³²,
ti³la³ tiá² ca³jmú³ yáh³ tsú² tion³ hi³ lin¹ hi³ cá²ren² tsú² quionh³ Dió³²;
7 quí¹ ti³la³ ca³chá³ bíh¹ tsú² ti³ có³² la³ cun³ hi³ jmí¹ lín³,
hi³ jáun² ca³lin³ tsú² la³ cun³ qui³ lín³ jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹ hi³ ma³cón³² tsáu².
Jmí¹ ca³li³zian² tsú² jáun² hi³ lín³ ngú³ la³ cun³ qui³ lín³ jáun² tsá²mi³cuóun² né³,
8 jmí¹jáun² ca³jmú³ tsú² hi³ lín³ jan² tsá² tsí¹juí³ cu³tí³,
hi³ ¡hí¹ la³ ti³ ca³he³ tsú² hi³ jún³ ca³la³ hi³ chí¹tón²¹ crei²¹!
9 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ jlánh¹ ca³ma³quien² ti³ ca³nga² Dió³² Tsá² hí³,
ji³ hi³ cáu³ siáh³ tá¹³ tsú² hi³ lín³ tsú² jan² Tsá² jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bíh¹ ñí¹ ca³la³ ji³lin² tsáu²;
10 hi³ jáun² la³jín³² tsá² zian² hñu³mi³cuú², tsá² zian² hnga¹máh³ lá² ní²,
ji³ tsá² má²ná¹hón²¹ hñu³ hué³² ní² siáh³,
di³jñí³² ñí¹ hó²¹ñí¹ Jesús ní¹ má¹ca³nái³² tsú² hi³ jmái² Jesús.
11 Hi³ jáun² má¹jáun² la³jín³² tsáu² ton³ hi³ Jesús Tsá² lín³ Cristo bíh¹ lín³ Ti³² Juo¹³ dí² la³jái³²,
hi³ jáun² li³ lin¹ hi³ quien² Dió³² Jméi² dí².

Tsá² hain²¹ ti³ con² Cristo lín³ joh¹ ñí¹con²
hnga¹máh³

12 Hi³ jáun² né³, hnoh² tsá² jlánh¹ hnau³ jná¹³, la³jmí¹ má²ca³jmuh³ náh² niuh¹ ñí¹con² jná¹³ tá¹la³ má²cá²ñí³² jná¹³ quiúnh¹ hnoh² jmí¹tin², ti³ li³mí¹ má²hniáuh³² bíh¹ jmúh¹³ náh² niuh¹ ñí¹con² jná¹³ tá¹la³ má²cuon¹ jná¹³ lá² ñí¹ uóunh³. Jmu³ náh² pí³ hi³ lí¹³ hián¹³ hi³ má²ca³liáun³ náh² jáun², cun³quionh³ hi³ jmúh¹³ náh² tsí¹juí³ ta³ ñí¹ Dió³², hi³ ca³la³ hi³ jué nh² náh² siáh³ Dió³²; 13 quí¹ Dió³² bíh¹ Tsá² jmu² hi³ hen² tsí³ tsáu² hi³ jmu³ la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ dí², hi³ má²hau³

siáh³ hi³ li³tí²³ la³jí³² la³ cun³ rón³² lí³ hi³ hu²¹ jáun² tsí³ hnga².

14 Hi³ jáun² né³, la³jí³² hi³ jmuh³² náh², tiá² hniáuh³² yáh³ jmúh¹³ náh² ta³ hlí¹ ta³ liún¹ náh², hi³ sa³jun³ jmúh¹³ náh² siáh³ ta³ mí¹tsáin¹ náh²; 15 hi³ jáun² hí¹ jan² tiá² hin² choh¹³ tsáuh³ hnoh². Ti³la³ hnoh² dá² hniáuh³² lín³ náh² tsá² ji² jmí¹ tsí³ bíh¹, hi³ ná¹lin¹ náh² hi³ lín³ náh² jon² Dió³², tsá² tiá² zia³² hí¹ cáun² hi³ quiá¹ quioh²¹ tá¹la³ ñi³táunh¹ ja¹ tsá² hláih¹, tsá² cá² ñí¹ jmu² hi³ hlah³ hi³ hó³². Hniáuh³² bíh¹ hi³ lín³ náh² joh¹ ja¹ tsá² hí³ la³jmí¹ lí³ cáun² chí¹jmai²¹ hi³ tie³ joh¹ quioh²¹ ñí¹ lí³ cáun² hngá¹máh³ já¹niéi², 16 tá¹la³ ñi³quiánh¹ náh² jú¹ chú³² hi³ lí¹³ zian² tsú² cáun² hi³ hmai²¹. Hi³ jáun² ní¹ má¹jaunh³² Cristo má²lí¹³ li³ tsah¹ jná¹³ hi³ ca³tin¹ hnoh², quí¹ cun³quionh³ la³ jáun² lí¹³ li³ ño¹ jná¹³ hi³ tiá² lí¹ la³ má²ca³ngí³ yáh³ jná¹³, hi³ sa³jun³ la³ má²cá²jmú³² jná¹³ siáh³ cáun² ta²¹ lí¹ ná¹hín²³. 17 Hi³ jáun² né³, hnoh² bíh¹, tsá² má²ca³jmuh³ náh² hmóu³² ná¹chan¹ ñí¹con² Dió³² cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² honh² náh², né³² né³, ní¹juáh³ jná¹³ la³ ca³táin² jmí²hán¹ ná¹ ñí¹ ta³ ñí¹ Dió³² hi³ jún³ jná¹³, la³jmí¹ ten² tsú² jáun² mu² ráu³ mi³ uóun²jieh¹³ ñí¹hiú¹³, jáun² cáun² hiún² bíh¹ tsin³² jná¹³ hi³ cuen²¹ ná¹ huen² ñí¹con² Dió³² cu³li²¹ quionh³ hi³ lí¹ cueh³² hnoh² tsú² jáun², hi³ tsah¹ jná¹³ siáh³ cu³li²¹ quiún¹ hnoh². 18 Hi³ jáun² chú³² má¹hiúnh¹³ náh² honh² ji³ hi³ tsinh¹ náh² uá²jai³² cu³li²¹ quiún¹ jná¹³.

Ta²¹ quioh²¹ Timoteo quionh³ Epafrodito

19 Hi³ jáun² né³, len³ jná¹³ hi³ zein²¹ ná¹ Timoteo tia³jui³² hi³ tsa³jie³ tsú² hnoh² ní¹juáh³ hi³ Jesús Ti³² Juo¹³ dí² hnió³ la³ jáun², hi³ jáun² li³ hiún² tsin³² jná¹³ ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³li³ ño¹ ná¹ ha³ lánh³ rón³² tionh² hnoh². 20 Quí¹ tiú²uú² zian² hí¹ jan² yáh³ tsá² siánh³, tsá² hu²¹ tsí³ cá²ren² la³jmí¹ hu²¹ tsin³² jná¹³, la³ cun³ tsá² cu³tí³ hi³² tsí³ hi³ ca³tin¹ hnoh² yáh³; 21 quí¹ la³jín³² bíh¹ tsá² ñí¹ hná¹ ní² ná¹zian² jmáh³la³ hi³ ca³tin¹ hmóu³², ha³ tiá² zian² yáh³ tsú² hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo. 22 Ti³la³ hnoh² má¹ná¹, má²ná¹ñíh¹ bíh¹ náh² lánh³ rón³² lín³ Timoteo, quí¹ má²ca³ma³jnia³² bíh¹ tsú² hi³ chun¹; quí¹ hí³ bíh¹ má²ca³jmú³ ta²¹ cu³li²¹ quiún¹ jná¹³ hi³ hléh¹ jnoh¹ jú¹ chú³², la³jmí¹ jmu² jan² tsá¹míh¹ hi³ má²hon³ jméi². 23 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ hu²¹ tsin³² jná¹³ hi³ la³jui³² zein²¹ ná¹ tsú² hi³ tsa³jie³ tsú² hnoh² ní¹ má¹ca³li³ ño¹ jná¹³ he³ lánh³ rón³² li³ re² ca³ti²¹ hi³ cuá¹tson³ jná¹³ lá²; 24 ti³la³ cun³ jáun² má²ca³chá³ jná¹³ cáun² tsin³² ñí¹con² Ti³² Juo¹³ dí² hi³ chau²¹ jná¹³ huen² tia³jui³² hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh².

25 Ja³bí¹ len³ jná¹³ siáh³ hi³ hniáuh³² chanh²¹ jná¹³ reh² dí² Epafrodito, tsá² jmu³² jnoh¹ ta²¹ quiúnh¹ ji³ hi³ jmu³² jnoh¹ hniéi² ní² siáh³, tsá² ca³zen² hnoh² hmóu³² ñí¹ lá² hi³ ma³hau³ ní¹juáh³ he³ li³hniauh²³ quion²¹ jná¹³; 26 quí¹ jlánh¹ má²hniá¹ tsú² hi³ jíe³² siáh³ cónh³ hnoh², ji³ hi³ jlánh¹ hlah³ nio² tsí³ tsú² siáh³ quí¹hliá² ca³li³ ñíh¹ hnoh² hi³ jmí¹ tsáun¹ tsú². 27 Tson² bíh¹ cu³tí³ ca³li³ tsáun¹ tsú², hi³ pih²¹ tiá² jun³; ti³la³ Dió³² né³ ca³ja³ mii³ tsí³ ñí¹con² tsú², hi³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ ñí¹con² hnga² hí³ yáh³, quí¹ ja³bí¹ ñí¹con² jná¹³ yáh³ siáh³, quí¹ sá¹jmí¹ ca³jun³ tsú² dúh¹, jáun² ti³ li³mí¹ hlah³ jmí¹ niau²¹ bíh¹ tsin³² jná¹³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ má²nio². 28 Hi³ jáun² bíh¹ jlánh¹ hnó³² jná¹³ chanh²¹ ná¹ tsú², hi³ jáun² li³ tsinh¹ náh² ní¹ má¹ca³jien¹ náh² tsú² siáh³, quí¹ hi³ jáun² lí¹³ méih³ hi³ má²nio² jáun² hlah³ tsin³² jná¹³. 29 Hen³ náh² tsú² ca³la³ hi³ hiún² lín³² honh², la³ cun³ qui³ ca³tin¹ hnoh² hen¹³ tsá² reh² dí² cun³quionh³ Ti³² Juo¹³ dí²; ji³ hi³ má¹quien¹³ náh² tsú² siáh³ la³ cun³ qui³ ca³tin¹ náh² má¹quien¹³ li³ua³ jan² tsá² la³ hí³. 30 Quí¹ cú¹pih²¹ cu³tí³ bíh¹ tiá² jun³ tsú² cun³ñí¹ hi³ jmu² tá¹³ Cristo; quí¹ cun³ñí¹ hi³ tiá² jmí¹ lí¹³ má¹hau¹ hnoh² hmóu³² bíh¹, jáun² ca³ma³hau³ tsú² jná¹³ cháh³ hnoh², hi³ ca³zinh³ tsú² ñí¹ háinh¹³ hnga², hi³ cú¹pih²¹ cu³tí³ bíh¹ tiá² jun³ tsú².

3

Tsá² cu³tí³ ñi³táunh¹ cú²tso²

1 Hi³ jáun² né³ reh², tsinh¹ náh² jmu³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí². Ca³tin¹ jná¹³, tiá² lin¹ uu³mí²tsi³² zia³² yáh³ ní¹juáh³ hi³ jmu¹ jná¹³ siáh³ sí² la³ cun³ qui³ má²cá²jmú³² ná¹ jmí¹tin², quí¹ cun³ jmu³ bíh¹ ta²¹ ñí¹con² hnoh², hi³ jáun² hí¹ cáun² hi³ háinh¹³ tiá² li³ zia³² quián¹³ náh². 2 Hua³hín¹³ náh² ñí¹con² tsá² lín¹ tsí² hláih¹ hí³, tsá² quí² cuinh²³ hí³ tsáu² quionh³ mí¹jla², hi³ jlánh¹ juáh³ hi³ jmu² lin¹ hi³ taunh² Dió³² hó¹ñí¹ quioh²¹ tsá² má²quian³² li²¹ jáun²; 3 quí¹ jnoh¹ bíh¹ tsá² cu³tí³ má²ná¹quián¹ dí² li²¹ hi³ lin¹ hi³ taunh² dí² Dió³² hó¹ñí¹, tsá² ma³tsú¹ ma³jonh²¹ dí² Dió³² cun³quionh³ hi³ má²hau³ Jmí²chí³ Chun¹, ji³ hi³ tsah¹ lín²¹ dí² quí¹hliá² lái³ dí² tsá² tionh² jo³cuo² Cristo Jesús. Ti³la³ tiá² cáun² lí¹ hai³² yáh³ dí² tsí³ la³ cun³ hi³ jmu² tsáu² hi³ jniá³ jáun² ti³ coh³; 4 uá¹jinh¹ jná¹³ jan² tsá² jmí¹ li³ jmu¹ quien² la³ cun³ hi³ jmu² tsú² hi³ jniá³ jáun² ti³ coh³, la³jmí¹ jmu² tsá² hí³. Jáun² né³, ní¹juáh³ zian² tsá² lín²³ hi³ zia³² cáun² he³ ca³ti²¹ hi³ lí¹³ li³ ha³ tsú² tsí³

ñí¹con² la³ cun³ hi³ jmu² tsú² jáun² ti³ coh³, ti³la³ ti³ jlánh¹ bíh¹ zia³² jái¹³ hi³ jmí¹ li³ ha¹ jná¹³ tsin³² hi³ jáun²; 5 quí¹ jmí¹ la³ má²jña³ jmái¹ hi³ ca³li³zian² bíh¹ jná¹³, *ca³tiú³ tsú² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² jná¹³. Jná¹³ bíh¹ jan² tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ *Israel; jan² tsá² cu³ nió³ quioh²¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Benjamín; jná¹³ bíh¹ cu³tí³ jan² tsá² *hebreo la³ cun³ jmí¹ ca³li³zian² ná¹, quí¹ tsá² hleh³² jú¹jma² hebreo bíh¹ ñuh³² mí²zia³² jná¹³. Jná¹³ bíh¹ jan² tsá² jmí¹ má²ca³hín¹³ jë¹ tsá² *fariseos ca³ti²¹ ha³ lánh³ rón³² ngi²³ tsá² hí³ liei²¹ quioh²¹ tsá² *judíos. 6 Ja³bí¹ jná¹³ jmí¹ lín³ jan² tsá² hian² tsí³ lín³² hi³ ca³jmú³² tiá³ siaun³², hi³ jmí¹ hí¹ jmí¹ tsin²¹ jná¹³ tsá² má²ná¹lín³ cuáh³² jmí¹jáun². Hi³ ca³ti²¹ hi³ jmí¹ zian² jná¹³ re² la³ cun³ lí³ héih³² quioh²¹ liei²¹ né³, hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ca³choh¹³ hí¹ cáun² ñí¹ tiá² ca³ma³ti²¹ jná¹³. 7 Ti³la³ la³jí³² la³ cun³ hi³ jlánh¹ jmí¹ len³ jná¹³ hi³ quien² lín³², ta³né³² jmu² jná¹³ hi³ hí¹ cáun² tiá² lin¹ ñí¹ quien² bíh¹ la³jí³² hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Cristo. 8 Ca³li³í¹ máh³ chá²³ jná¹³ tsin³², hi³ la³jí³² la³ cun³ hi³ jmí¹ lí¹³ li³ zia³² quion²¹ jná¹³, lí¹ má²já²cuí³² bíh¹, ní¹juáh³ hi³ cunh²¹ jná¹³ hi³ jáun² quionh³ hi³ má²ca³li³ cuóun³² jná¹³ jáun² Cristo Jesús Ti³² Juóu³² jná¹³. Cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Cristo bíh¹ má²já²hín³ jná¹³ la³jí³² hi³ jáun², ti³la³ tiá² hi³ jmu³ yáh³, quí¹ qui³ cónh³ la³jí³² bíh¹ hi³ jáun² lí³ la³jmí¹ lí³ má¹qui³² hi³ ca³tin¹ jná¹³ ta³né³²; quí¹ hnga² Cristo Tsá² lín³ Juóu³² bíh¹ jná¹³, má²hen² tsin³² ná¹ hi³ janh²¹, 9 hi³ lín¹³ jná¹³ jan² tsá² hú¹tá¹ má²cá²cunh³ cu³tí¹³ quionh³ tsú². Tiú²uú² hnó³² yáh³ jná¹³ jmu¹ pí³ hi³ li³ chun¹ ná¹ cun³quionh³ hi³ má¹ti²¹ jná¹³ jáun² liei²¹, quí¹ ta³né³² má²hnó³² jná¹³ hi³ li³ chun¹ ná¹ cun³quionh³ hi³ nio² jáun² cáun² tsin³² ñí¹con² Cristo bíh¹, quí¹ Dió³² dá² hinh²³ tsáu² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³ ní¹juáh³ jan² tsá² má²nio² cáun² tsí³ bíh¹. 10 Ñí¹ jí²¹la³ hnó³² jná¹³ hi³ li³ zia³² pí³ quioh²¹ Cristo Tsá² ca³jenh¹³ hí³ bíh¹ ñí¹con² jná¹³, ji³ hi³ li³ cuóun³² jná¹³ tsú² siáh³ hnga². Hi³ hnó³² jná¹³ siáh³ má¹tso¹ tsin³² la³jmí¹ ca³ma³tso² tsú² jáun² tsí³, hi³ ja³bí¹ hnó³² jná¹³ hi³ jún³ ná¹ la³jmí¹ jun¹ tsú² jáun², 11 quí¹ hu²¹ tsin³² jná¹³ hi³ ja³bí¹ jná¹³ siáh³ uá²jai³² jenh¹³ ja¹ hla¹.

Jmu² tsú² pí³ hi³ chau²¹ ñí¹ ca³táuh³ jui³²

12 Né³² né³, jun³juáh¹³ hi³ hnó³² jná¹³ juah²¹ hi³ má²ca³joh¹ jná¹³ la³jí³² hi³ ní² yáh³, sa³jun³ hi³ jlánh¹ má²ca³hiá² ca³táunh³ jná¹³ tán¹ hián² yáh³; ti³la³ jná¹³ dá² ñe² ti³ chí¹ján³ bíh¹ ca³la³ ñí¹ ca³joh¹ ná¹ la³ cun³ hi³ ca³jen³ jáun² Cristo jmí¹ ca³jauh¹ tsú² jáun² jná¹³. 13 Reh², tiá² juanh³² yáh³ jná¹³ hi³ má²ca³joh¹ ná¹ hi³ ní²; jí³²la³ ti³ jmu² jná¹³ hi³ tsa³có³ tsin³² la³ cun³ hi³ má²ca³ta³no¹ jáun² cu³hna³² bíh¹, quí¹ hi³ nio² jáun² ti³ chí¹ján³ bíh¹ má²jmu² jná¹³ pí³ hi³ joh¹. 14 Jmu² jná¹³ pí³ hi³ chau²¹ jná¹³ ñí¹ ca³táuh³ jui³², hi³ jáun² joh¹ jná¹³ jái¹³ hi³ ñih²¹ la³ ti³ hñu³mi³cuú² ñí¹ má²ca³te³ Dió³² cun³ñí¹ hi³ hen² jná¹³ ti³ con² Cristo Jesús.

15 Jáun² né³, la³jái³² dí², tsá² cu³tí³ má²ná¹hún¹ tsí³ dí², hniáuh³² lái¹³ dí² la³ ní². Ti³la³ ní¹juáh³ zian² ma³ jan² hnoh², tsá² lín²³ náh² ca³lá² la³ siáh³, tin² bíh¹ Dió³² jmu³ hi³ há¹ ngi¹³ hnoh² la³jí³² ñí¹ tiá² re² má²ca³ngi¹³ náh². 16 Ti³la³ cun³ jáun² hniáuh³² bíh¹ má¹ziáun¹³ dí² la³ cun³ lí³ jú¹ tson² hi³ má²ca³ngi¹³ dí² jáun².

17 Reh², jmu³ náh² ji³lin² la³jmí¹ jmu² jná¹³, hi³ tón³ náh² siáh³ máh¹ ñí¹con² tsá² má²zian² la³ cun³ lí³ nóh³² hi³ má²ca³má¹ta¹³ jnoh¹ jáun² hnoh². 18 La³ cun³ hi³ má²cá²juáh³² jná¹³ jáun² hiú² cuóh³² lín³² ñí¹con² hnoh² jmí¹tin², hi³ siáh³ juah³²í¹ máh³ jná¹³ cónh³í¹ cu³ jéin³² ca³la³ hi³ uo² ná¹, hi³ zian² juóun³² tsá² ñi³táunh¹ hi³ jmu² hniéi² ñí¹con² jú¹ tson² ca³ti²¹ ta²¹ hi³ ca³jmú³ jáun² Cristo jmí¹ ca³jun³ tsú² jáun² ñí¹ crei²¹. 19 Tsá² la³ hí³ dá² tsá² tsa³hín³ bíh¹ ñí¹ cá¹táuh³ jmái¹. Má³² hi³ cúh² bí¹ tsú² lí³ dió³² juo¹³, ca³la³ hi³ tonh² lín³² bíh¹ tsú² jmu² cáun² hi³ jmí¹ hniáuh²¹ jmu³ heh³. Jmáh³la³ ca³ti²¹ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá² bíh¹ ná¹hu²¹ chí¹ tsú². 20 Ti³la³ jnoh¹ má¹ná¹, ná¹lái³ dí² tsá² hín¹³ hñu³mi³cuú² bíh¹, hi³ ná¹jan³² dí² hi³ ñí¹ jáun² bíh¹ jáuh³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², Tsá² liáu³². 21 Hi³ jáun² cun³quionh³ pí³ hi³ zia³² jáun² quioh²¹ bíh¹ tsú², la³ cun³ pí³ hi³ jmúh³² tsú² jáun² ta²¹ hi³ lí²³ nio² jo³cuo² tsú² hnga² ca³la³ jí³² hi³ zia³² yáh³, cun³quionh³ pí³ jáun² bíh¹ zái³² tsú² ngú³ tsí¹juí³ lá² quiú¹³ dí², hi³ jmu³ tsú² hi³ ngú³ quiú¹³ dí² lí¹³ la³jmí¹ lí³ ngú³ hi³ má²quian³² tsú² jáun² hnga² ti³ hñu³mi³cuú².

4

Ma³hiún¹³ náh² honh² jmái¹ ca³la³ jí³² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí²

1 Jáun² né³ reh², hnoh² tsá² jlánh¹ hnau³ jná¹³ lín³², tsá² jlánh¹ hen² tsin³² jná¹³ hi³ jie¹ ná¹, jlánh¹ hiún² lín³² tsin³² jná¹³ ji³ hi³ tsah¹ lín²¹ jná¹³ siáh³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hnoh². Cuí¹ ná¹pin³ náh² la³ má²ná¹pin³ náh² ní² quiúnh¹ náh² Ti³² Juo¹³ dí², hnoh², tsá² hnau³ jná¹³ lín³².

2 Hiú² mí²³ jná¹³ ñí¹con² mí¹ Evodia quionh³ mí¹ Síntique, hi³ cuí¹ tiánh² tsú² cá²hon³ la³ cun³ hi³ qui³ ca³tin¹ jmu³ tsá² reh² dí² cun³quionh³ Ti³² Juo¹³ dí². 3 Ja³bí¹ hnú² reh² Sízigo, mí²³ jná¹³ ñí¹con² hnú²

hi³ cu³tí³ jmúh¹³ hnú² ta²¹ cu³li²¹ quiúnh¹ jná¹³, la³ cun³ niéih³ jáun² hi³ jmái² hnú², hi³ má¹hon¹ nú² reh² tsá²mi³ ní², quí¹ tsá²mi³ ní² bíh¹ jlánh¹ ca³jmú³ pí³ quiúnh¹ jná¹³ hi³ hléh¹³ ná¹ jú¹ chú³² hi³ lí¹³ liáun³ tsáu², la³ má²quionh³ ñú² Méin¹, ji³ tsá² reh² ca³jmú³ ta²¹ quiúnh¹ jná¹³ ñí¹ hná¹ ni²² ní² siáh³. Tsá² ní² má²ná¹tón²¹ bíh¹ hi³ jmái² ñí¹ sí² rón³² hñu³mi³cuú².

4 Ma³hiún¹³ náh² honh² jmái¹ ca³la³ jí³² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí². Juah³² jná¹³ siáh³ cónh³: ¡Ma³hiún¹³ náh² honh²! 5 Cuí¹ li³ cuóu³² hnoh² la³jín³² tsáu² hi³ hnoh² bíh¹ tsá² chu²¹ honh² náh²; quí¹ má²ja³quián³ jáunh³ bíh¹ Ti³² Juo¹³ dí².

6 Hí¹ cú¹pih²¹ lí² jmú² náh² zian² ca³ti²¹ hi³ hlá² hi³ ní², ti³la³ ní¹ má¹ti³ ñí¹lienh¹ náh² Dió³², jáun² cáun² juoh¹ náh² tsú² la³jí³² la³ cun³ hi³ li³ hniáuh³² ñí¹con² bíh¹ náh². Ti³la³ la³jí³² hi³ hiú¹ míh¹ náh² ñí¹con² tsú² má¹ná¹, hniáuh³² cueh¹ náh² tsú² tiá¹hmah¹ bíh¹. 7 Hi³ jáun² Dió³² cué³² hi³ niau²¹ tie³ hñu³ honh² náh², cáun² hi³ jlánh¹ bíh¹ cáu² jueh³², cáun² hi³ tiá² há¹ tiá² ngi¹³ tsá²mi³cuóun²; hi³ jáun² tie³ hi³ nio² jáun² hñu³ honh² bí¹ náh² jmu³ hua³hí¹³ hñu³ jmí¹ hñu³ honh² náh², ji³ la³jí³² hi³ lín²³ náh² ní² siáh³, cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ náh² jáun² quiúnh¹ Cristo Jesús.

Taunh³² tsú² tsí³ jmáh³la³ hi³ chu²¹

8 Hi³ jáun² né³ reh², la³ cun³ ñí¹ ca³táuh³ jái¹³ hi³ juanh³² jná¹³ lá², hi³ chú³² táunh¹³ náh² honh² la³jí³² hi³ tson², la³jí³² hi³ hi̱en¹, la³jí³² jmáh³la³ hi³ cú²tso², hi³ ji², hi³ chu²¹, ji³ hi³ tson² quien² ní² siáh³. Hi³ jáun² né³, tionh² náh² honh² jmáh³la³ cá² ñí¹ hi³ chu²¹, ji³ li³ua³ cáun² hi³ hú¹tá¹ cu³tí³ ca³ti²¹ ma³quien² tsú².

9 Jmuh²¹ náh² ta²¹ la³ cun³ hi³ ca³hi̱e³ jná¹³ jáun², la³jí³² jú¹ tson² hi³ ca³ngái¹ jná¹³ jáun² ñí¹con² hnoh², la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³niéih² náh² jáun² hi³ hléh²³ jná¹³, ji³ la³ cun³ hi³ ca³ji̱eh³ hnoh² jáun² hi³ jmu² jná¹³ ní² siáh³; jmu³ náh² la³ ní², hi³ jáun² Dió³², Tsá² cha³² tie³ tsí³ dí², zenh² quiúnh¹ náh².

Po¹ cue³² tiá¹hmah¹ ca³ti²¹ hi³ lí¹ ca³cué³ tsá² juú² Filipo

10 Hi³ jáun² né³, jlánh¹ lí²hiún² tsin³² jná¹³ ñí¹con² Ti³² Juo¹³ dí² quí¹hliá² má²cá²chó³² siáh³ jmái¹ hi³ má²ca³ma³hau¹ náh² jná¹³. Tiá² hnó³² yáh³ jná¹³ juah²¹ hi³ hnoh² jmí¹ má²já²con² náh² quion²¹ jná¹³, ti³la³ cun³ñí¹ hi³ tiá² jmí¹ zia³² he³ lánh³ rón³² má¹hau¹ bíh¹ hnoh² jná¹³. 11 Hi³ sa³jun³ juanh³² jná¹³ la³ ní² cun³ñí¹ hi³ zia³² hi³ li³hniauh²³ ñí¹con² ná¹, quí¹ má²ca³li³tin² bíh¹ jná¹³ hi³ má¹hiún¹³ tsin³² la³ cun³ rón³² tí³ hi³ zia³² quion²¹. 12 Ño¹ bíh¹ jná¹³ he³ lánh³ rón³² zian² tsú² hi³ tia³mii², hi³ ño¹ bíh¹ jná¹³ siáh³ hi³ he³ lánh³ jaun³² hi³ zia³² hliáun³ hi³ quioh²¹ tsú². Má²ca³li³tin² bíh¹ jná¹³ hi³ má¹hiún¹³ ná¹ tsin³² li³ua³ cáun² lánh³ zian² ná¹, uá¹ hi³ canh² uá¹ hi³ lí¹ hó²¹ hén² ná¹, uá¹ hi³ zia³² ca³la³ hi³ tú² hi³ ziáun²³ ho³ uá¹ hi³ tiá² hi³ zia³² hí¹ cú¹pih²¹. 13 Cun³ tió³² bíh¹ jná¹³ ja¹ ca³la³ jí³², quí¹ Cristo bíh¹ Tsá² cue³² jná¹³ pí³. 14 Ti³la³ cu³ jáun² bíh¹, hnoh² ca³jmuh³ hi³ chú³² hi³ ca³quiánh² náh² uu³mí²tsi³² quion²¹ jná¹³.

15 Quí¹ la³ cun³ jmí¹tin² máh³ jmí¹ ca³li³liau³ hi³ hléh²³ jná¹³ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³², hmóu³² hnoh² tsá² juú² Filipos ní² bíh¹, ca³ma³hau¹ náh² jmí¹ cuá¹han³ jná¹³ jáun² hué³² Macedonia ní², la³ cun³ qui³ má²ná¹ñíh¹ náh² jáun². Hnoh² bíh¹ ca³ja³ honh² hi³ má¹hau¹ náh² jná¹³ quí¹ cun³ñí¹ hi³ jná¹³ ca³ma³hau¹ ná¹ hnoh² hi³ ca³tin¹ jmí²chí³ quián¹³ náh². 16 Hi³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³ jáun² yáh³, quí¹ tá¹la³ jmí¹ cuon¹ jná¹³ já¹ juú² Tesalónica, ja³bí¹ ca³zen² hnoh² siáh³ qui̱e³ tenh³ hnah² jéin³² ñí¹con² jná¹³ hi³ hin¹³ jná¹³ ñí¹ li³ hniáuh³² quion²¹. 17 Jun³juáh¹³ hi³hliá² hniá¹ jná¹³ hi³ zia³² hi³ he¹ ná¹ quián¹³ hnoh² yáh³; ti³la³ la³ cun³ hi³ hnó³² jná¹³, hi³ cuí¹ chí¹li³ hliáun²³ hi³ zia³² quián¹³ náh² ñí¹con² Dió³² bíh¹. 18 Hi³ ¡hí¹ la³ ti³ chí¹nga² bíh¹ má²ca³jéinh¹ hnoh² ñí¹con² jná¹³ la³ cun³ bíh¹ hi³ má²cá²jmú³² jná¹³ ñí¹con² hnoh²! Hi³ jáun² ta³né³² má²zia³² bíh¹ ñí¹con² jná¹³ la³ cun³ hi³ má²li³ tsin¹³ cun³quionh³ hi³ ca³zen² náh² jáun² hi³ quian³² Epafrodito. Hi³ ca³zen² hnoh² jáun² lí³ la³jmí¹ lí³ ziún² hi³ ja³² má²ró³² hi³ jin³² tsú² ñí¹con² Dió³², cáun² hi³ lí¹ cue³² tsú² hi³ jáun² Dió³² he² ca³la³ hi³ hiún²lín³² tsí³. 19 Hi³ ño¹ jná¹³ siáh³, hi³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Cristo Jesús Dió³² Juóu³² jná¹³ cue³² uá²jai³² ñí¹con² hnoh² la³jí³² la³ cun³ hi³ lí²hniáuh³² ñí¹con² náh², la³ cun³ lí³ la³jí³² hi³ chu²¹ hi³ zioh² tsú² jáun². 20 ¡Cuí¹ li³quien² bíh¹ Dió³² Jméi² dí² la³ cun³ jmí¹hi³nio²! Tson² bíh¹ cu³tí³.

Hah² tsú² jái¹³ ñí¹ má²ca³táuh³

21 Juah²¹ tiá³: “Hia² náh²” hi³ ca³tin¹ jná¹³ ñí¹con² ca³la³ jín³² tsá² joh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo. Tsá² reh² dí² tionh² lá² quiúnh¹ jná¹³ juáh³ siáh³: “Hia² náh²” ñí¹con² hnoh². 22 La³jín³² tsá² joh¹ Dió³² tionh² ñí¹ lá² juáh³: “Hia² náh²”, la³ñí¹ la³ján³ tsá² tionh² hñú¹³ *tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹ já¹ juú² Roma lá².

23 Jesús Tsá² lín³ Cristo cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² ji³lin² náh². [Cun³ ní² bíh¹ tí³ jái¹³.]

Sí² Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ñí¹con² Tsá² Colosenses

Po¹ jmu² sí² lá² hi³ ca³ṫin¹ tsá² má²lín³ cuáh³² já¹ juú² Colosas

1 Jná¹³ la³² Po¹, tsá² lín³ ná¹ *ṫi³² tsá² quian³² jë¹ Jesucristo la³ cun³ hi³ hnió³ hnga² Dió³², quiúnh¹ jná¹³ reh² dí² Timoteo, 2 hi³ jmu² jná¹³ sí² lá² hi³ ca³ṫin¹ hnoh² tsá² má²lín³ náh² tsá² joh¹ Dió³², tsá² zian² náh² já¹ juú² Colosas ní², tsá² nio² cáun² honh² náh² ñí¹con² Cristo. Dió³² Jméi² dí² cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh², hi³ cuí¹ jmu¹ siáh³ hi³ hnoh² zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ ṫin².

Po¹ liéinh³² Dió³² hi³ ca³ṫin¹ tsá² tanh² ta²¹ Dió³²

3 La³jí³² jmáɨ¹ bíh¹ cue²³ jnoh¹ tiá¹hmah¹ Dió³² Jméi² Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí², ní¹ má¹ca³lienh¹ jnoh¹ Dió³² hi³ ca³ṫin¹ hnoh²; 4 quí¹ má²ca³li³ né¹ jnoh¹ ha³ lánh³ rón³² má²nio² cáun² honh² hnoh² ñí¹con² Cristo Jesús, ji³ hi³ jlánh¹ hno³ náh² siáh³ la³jín³² tsá² joh¹ Dió³². 5 Né¹ jnoh¹ hi³ má²ná¹jmuh³² náh² la³ jáun² quí¹ cun³ñí¹ hi³ ca³héih³ náh² honh² la³ cun³ hi³ ná¹hmá¹ jáun² quián¹³ náh² hñu³mɨ³cuú²; hi³ ca³ta³ná¹hu²¹ honh² náh² hi³ jáun² jmí¹ ca³niéih² náh² jáun² jáɨ¹³ hi³ lí³ jú¹ tson², la³ cun³ jú¹ chú³² ca³ṫi²¹ hi³ liáun³ tsú². 6 Jáɨ¹³ hi³ ca³nieih² hnoh² jáun² má²chí¹cuóun², hi³ má²jmu² siáh³ ta²¹ hñu³ tsí³ tsáu² la³ tá¹ cáun² hngá¹máh³ la³jmí¹ li²¹ jáun² ñí¹con² hnoh² la³ cun³ jmí¹ ca³niéih² náh² hi³ ha³ cónh³ tí³ mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³² ñí¹con² náh², hi³ ca³ngɨ¹³ náh² re² hi³ tson² bíh¹ hi³ jáun². 7 Jáɨ¹³ ní² dá² ca³ma³ta² hnoh² reh² dí² Epafras tsá² hno³ lín³² dí², tsá² má²cá³jmú³ hí³ tá¹³ Dió³² quiúnh¹ jnoh¹, tsá² jlánh¹ re² má²tí³² hí³ jë¹, hi³ lín³ quian²¹ Cristo ñí¹con² hnoh². 8 Hí³ bíh¹ má²cuá²caun² jáɨ¹³ hi³ ca³ṫin¹ hnoh² ñí¹con² jnoh¹, hi³ hnoh² ná¹hnáu³ náh² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹.

9 Hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹ ca³li³ né¹ jnoh¹ la³ ní² né³, cun³ tiá² má²ca³chá¹³ bíh¹ jnoh¹ ti³ có³² hi³ lienh¹ jnoh¹ Dió³² quián¹³ hnoh². Hi³ hiú² mi³² jnoh¹ ñí¹con² Dió³² hi³ jmu³ tsú² hi³ li³ cuin² hnoh² tán¹ hián² cu³tí³ la³ cun³ hi³ hnió³ tsú², cun³quionh³ hi³ jmu³ Jmí²chí³ joh¹ tsú² hi³ quia³lín³ jmí¹ honh² náh², ji³ hi³ há¹ ngɨ¹³ náh² siáh³ ní¹juáh³ ha³ lánh³ rón³² lí³ hi³ ṫi³² tsí³ tsú². 10 Hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ ñí¹táunh¹ náh² la³ cun³ qui³ ca³ti²¹ hi³ ñi³táunh¹ tsá² joh¹ Tɨ³² Juo¹³ dí², hi³ tiú²nio² lí¹³ jmúh¹³ náh² la³ cun³ hi³ ṫi³² tsí³ tsú². Hi³ cun³quionh³ hi³ zian² náh² la³ jáun² né³, lí¹³ jmúh¹³ náh² hliáun³ ta²¹ chu²¹, ji³ hi³ lí¹³ hi³ ti³ li³mí¹ re² tsá²li³ cuóun³² náh² siáh³ Dió³². 11 Mi³² jnoh¹ siáh³ ñí¹con² Dió³² hi³ jmu³ tsú² hi³ li³ pin³ honh² hnoh² cun³quionh³ pí³ hi³ cáu² hi³ jueh³² quioh²¹ tsú², hi³ jáun² ca³la³ hi³ juenh² lín³² honh² hnoh² lí¹³ tion¹³ náh² honh² ja¹ la³jí³² hi³ quiunh²¹ náh², hi³ ca³la³ hi³ li³ tsinh¹ lín²¹ náh² siáh³. 12 Hi³ jáun² cuéh³ náh² tiá¹hmah¹ Jméi² dí², quí¹hliá² má²ca³chau³ dí² tsú² hua³jan²¹ hi³ tsá¹héi¹³ dí² la³ cun³ hi³ tsóh³ tsú² jáun² ñí¹con² la³jín³² tsá² tionh² ñí¹ tie³ joh¹, la³ cun³ la³jín³² tsá² joh¹ Dió³². 13 Quí¹ Dió³² má²ca³liáu³² dí² ñí¹con² pí³ quioh²¹ ñí¹ já¹niéi², hi³ jáun² ca³chau³ dí² tsú² jo³cuo² Jon², Tsá² hnio³ tsú² hí³ lín³². 14 Cun³quionh³ Jon² bíh¹ tsú² má²ca³liáu³², hi³ ca³hin³ tsú² siáh³ tso³ quiú¹³ dí².

Cun³ñí¹ hi³ jun³ Cristo bíh¹ ca³niau³ tie³ quiú¹³ dí² quiúnh¹ Dió³²

15 Né³² né³, cun³quionh³ Cristo hí³ bíh¹ má²néh³² dí² cun³ tán¹ cun³ hián² Dió³² Tsá² tiá² jniá³. Hí³ bíh¹ lín³ Tsá² jan² tán¹ Jon² Dió³², Tsá² la³ñí¹ ñí¹ ca³la³ jí³² la³ cun³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³². 16 Cun³quionh³ hí³ bíh¹ ca³jmú³ Dió³² la³jí³² hi³ zia³² hñu³mɨ³cuú² ji³ ñí¹ hué²¹ lá² siáh³, la³ cun³ la³jí³² hi³ jniá³ ji³ hi³ tiá² jniá³ ní² siáh³, la³ má²quionh³ la³jín³² tsá²cuú² tsá²chín³, uá¹ hi³ tsá² ná¹ho² ta²¹ uá¹ hi³ tsá² jmu² héih³², uá¹ hi³ tsá² cú² tsá² juenh² ní² siáh³. Cun³quionh³ hí³ bíh¹ dí² ca³jmú³ Dió³² la³jí³² hi³ ní², hi³ la³jí³² bíh¹ li³ cun³ñí¹ hi³ ca³ṫin¹ hí³ dí². 17 Quí¹ cun³ jmí¹ má²zian² bíh¹ Cristo la³ cun³ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ lí¹³ ca³la³ jí³² hi³ zia³², hi³ cun³quionh³ hí³ bíh¹ siáh³ ca³ta³no¹ ji³li³² la³ cun³ ñí¹ ca³ti²¹. 18 Cristo hí³ bíh¹ lín³ siáh³ mi³ chí¹ ñí¹con² tsá² ná¹lín³ cuáh³², tsá² ná¹lín³ hí³ cuá² ta³ tsú². Hí³ bíh¹ lín³ mí¹zioh²¹ quioh²¹ tsá² má²ná¹lín³ cuáh³², hi³ lín³ tsú² siáh³ Tsá² la³ñí¹ hi³ lin³ tsá² hmaɨ²¹ jmí¹ ca³jenh¹³ ja¹ hla¹; cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ lín³ tsú² Tsá² la³ñí¹ ñí¹ ca³la³ jí³². 19 Quí¹ Dió³² ca³li³hnió³ hi³ Jon² dí² dí¹quian³² ca³la³ jí³² la³ cun³ hi³ lín³ dí² jáun² hnga². 20 Ja³bí¹ ca³li³hnió³ Dió³² hi³ cun³quionh³ Cristo chá³² tie³ ja¹ quioh²¹ quionh³ ca³la³ jí³² hi³ zia³², hi³ ca³jmú³ dí² jáun², jáun² lí¹³ hen³ dí² siáh³ re² tin² la³jí³² hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá², ji³ hi³ zia³² hñu³mɨ³cuú² ní² siáh³. Ca³jmú³ tsú² hi³ lí¹³ niau²¹ tie³ cun³quionh³ jmí²hán¹ Cristo hi³ ca³táin² jáun² tsoh² crei²¹ jmí¹ jun¹ tsú².

21 Hi³ jáun² uá¹jinh¹ jmí¹tin² jmí¹ jíe³² hnoh² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ tsá² siánh³, jmáɨ¹ hi³ jmí¹ tí² hon² náh² Dió³² cun³quionh³ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ jmí¹ jmuh³² náh² jáun²,

22 ti3la3 ta3né32 má1ná1, Dió32 má2ca3chá3 tie3 ja1 quián13 náh2 quiúnh1 tsú2, cun3quionh3 hi3 jun3 jáun2 Cristo jmái1 hi3 jmí1 dí1ngú3 tsú2 jáun2 la3 jnoh1. Cun3quionh3 hi3 ca3jmú3 tsú2 la3 jáun2 né3, lí13 jmu3 tsú2 hi3 chá1tánh1 náh2 ñí1con2 dí2 hnga2, hi3 ná1chan1 náh2 ñí1con2 tsú2, hi3 ná1jin2 náh2 siáh3, ji3 hi3 hí1 cáun2 tso3 tiá2 zia32 quián13 náh2. 23 Ti3la3 hniáuh32 hi3 la3 má2nio2 ní2 bíh1 cáun2 honh2 náh2 má1ná1, la3jmí1 dí1chi21 tiá3 cáun2 hñú3 ñí1 hiah32 quioh21. Ha3 tiá2 hniáuh32 yáh3 tianh13 náh2 ti3 có32 ca3ti21 hi3 ca3héih3 náh2 jáun2 honh2 jmí1 ca3nieih2 náh2 jú1 chú32 quioh21 Dió32. Jú1 chú32 ní2 bíh1 jaun32 má2ca3nga3 tsú2 tá1 cáun2 hngá1máh3, hi3 jná13 né3, Po1, lín3 ná1 siáh3 jan2 quian21 ñí1con2 jái13 ní2.

Po1 nio2 jo3cuo2 hi3 ma3cón32 tsá2 lín3 cuáh32

(Efesios 3:1-11)

24 Jáun2 né3, ta3né32 lí2hiún2 tsin32 jná13 cun3ñí1 hi3hliá2 ma3tso1 ná1 tsin32 hi3 ca3tin1 hnoh2. Cun3quionh3 hi3 ma3tso1 jná13 jáun2 tsin32 má2ma3hián13 jná13 la3 cun3 hi3 jmí1 lí13 ma3tso2 Cristo tsí3 hi3 ca3tin1 tsá2 cuáh32, tsá2 lín3 hí3 la3juah21 dúh1 zeih21 cuo2 zeih21 ta3 tsú2. 25 Hi3 jáun2 bíh1 lín3 jná13 jan2 tsá2 má2cón32 tsá2 lín3 cuáh32, cun3ñí1 hi3 má2ca3hiáu32 jná13 Dió32 ca3ti21 cáun2 hi3 chú32 quián13 hnoh2, hi3 cué13 jná13 hnoh2 tán1 hián2 jái13 quioh21 tsú2, 26 la3 cun3 jái13 hi3 jmí1 ná1hmá1 jáun2 la3 cun3 cá2jmái1 lín21. Hliáun3 nió3 lín32 bíh1 tsáu2 má2ca3há2 ca3nga2 tá1la3 jáun2, ti3la3 ta3né32 má1ná1, Dió32 má2ca3jñéih3 jái13 jáun2, hi3 hnió3 dí2 li3 cuoh2 tsá2 joh1. 27 Ñí1con2 tsá2 hí3 joh1 bíh1 Dió32 má2ca3li3hnió3 híe32 jú1 tson2 hi3 jmí1 ná1hmá1 jáun2, cáun2 jái13 quien2 lín32 ñí1con2 *tsá2cá2jo21, hi3 lí13 jmu3 ta21 ñí1con2 tsú2. Jái13 jáun2 né3 má2tson2 hi3 zian2 Cristo hñu3 honh2 hnoh2, uá1 hi3 tsá2cá2jo21, uá1 hi3 tsá2 *judíos. Hi3 cun3ñí1 hi3 zian2 hí3 dí2 hñu3 honh2 hnoh2 né3, hi3 jáun2 má2ná1hen2 honh2 náh2 hi3 lín13 náh2 rón32 la3 cun3 qui3 lín3 hnga2 Dió32.

28 Hi3 jáun2 jnoh1 hléh1 hi3 ca3tin1 Cristo ñí1con2 la3jín32 tsáu2. Hi3 hie23 jnoh1 tsáu2 ji3 hi3 hlí1 lienh1 jnoh1 tsú2 ji3lin2 cun3quionh3 jú1 quia3lín3 jmí1 tsí3, hi3 jáun2 la3 jáun2 lí13 má1jnia13 jnoh1 la3jín32 tsáu2 ñí1con2 Dió32 hi3 ná1lín3 tsú2 tsá2 má2húm1 tsí3 hi3 ca3tin1 Cristo. 29 Jáun2 cun3ñí1 hi3 ní2 bíh1 jmu2 jná13 ta21 ca3la3 jonh3 jmí1 tsin32 cun3quionh3 pí3 hi3 cáu2 hi3 jueh32 hi3 cue32 hnga2 Cristo ñí1con2 jná13.

2

1 Hi3 jáun2 né3, hnó32 jná13 hi3 li3 ñíh13 náh2 hi3 jmu2 jná13 pí3 lín32 hi3 ca3tin1 hnoh2, ji3 hi3 ca3tin1 tsá2 tionh2 juú2 Laodicea, ji3 hi3 ca3tin1 la3jín32 tsá2 tiá2 má2ca3jíe32 jná13 hí1 cónh3 ní2 siáh3. 2 Quí1 jná13 hen2 tsin32 hi3 tá1 la3jín32 náh2 ní2 li3 pin3 honh2, hi3 tianh13 náh2 cá2honh1 hi3 ná1hnáu3 náh2, ca3la3 ñí1 ca3ta3no1 tiá3 honh2 náh2 tán1 hián2 cu3tí3 cun3quionh3 hi3 há1 ngi13 náh2 re2 jái13 hi3 jmí1 ná1hmá1 jáun2 quioh21 Dió32; hi3 jái13 jáun2 né3, hnga2 bíh1 Cristo. 3 Hí3 bíh1 Tsá2 jñéih3 la3jí32 hi3 quien2 lín32, la3 cun3 hi3 jniá3 jáun2 jmí1 tsí3 Dió32, la3 má2quionh3 hi3 ñi32 Dió32 ní2 siáh3. 4 Juah32 jná13 la3 ní2 ñí1con2 hnoh2, hi3 jáun2 tiá2 hin2 lí1 ma3cau2 náh2 cun3quionh3 jú1 re2 jú1 tin2 lín32. 5 Quí1 uá1jinh1 tiá2 zenh2 jná13 ja1 quián13 hnoh2 hi3 dí1tsáun2 ná1, ti3la3 zenh2 bíh1 jná13 quionh3 jmí2chí3 quion21, hi3 lí2hiún2 tsin32 jná13 hi3 jíe32 ná1 hi3 hnoh2 tionh2 náh2 re2 tin2, ji3 hi3 nio2 siáh3 cáun2 tán1 honh2 náh2 hi3 tanh23 náh2 ta21 Cristo.

Zian2 tsú2 cáun2 hi3 hmai21 cun3quionh3 Cristo

6 Hi3 jáun2 la3jmí1 ca3hen3 náh2 jáun2 Jesucristo hi3 lín3 Juóuh32 náh2, la3 jáun2 bíh1 hniáuh32 ñí1táunh1 náh2 ná1cunh2 quiúnh1 tsú2. 7 Jáun2 né3, la3jmí1 jmu2 cáun2 hmá2 hi3 hí23 chí2 jmu2 ñí1 ñe1 lín21, ho3lá2dá2 la3jmí1 jmu2 jan2 tsá2 zih32 hñú3 ñí1 jmíh1 hiah32 pin3, la3 jáun2 bíh1 hniáuh32 hi3 ti3 li3mí1 niau32 tiá3 honh2 náh2 ñí1con2 tsú2, la3 cun3 rón32 lí3 hi3 má2ca3li3 tin2 náh2 jáun2, hi3 cueh1 náh2 tsú2 siáh3 tiá1hmah1 jmái1 ca3la3 jí32.

8 Jáun2 hua3hín13 náh2, quí1 ní2 lí1 ca3li3 zian2 tsá2 ma3cau2 hnoh2 cun3quionh3 jú1 re2 jú1 tin2 hi3 cháunh23 chí1 hnga2, ji3 jú1 tí1jái2 tiá2 lin1 ñí1 quien2 ní2 siáh3. Jái13 la3 ní2 ja32 ñí1con2 tsá2 hie32 la3 cun3 hi3 ná1ngi23 tsáu2 bíh1, hi3 ja32 jáun2 ñí1con2 jmí2chí3 hláinh1, tsá2 ná1jmu2 quien2 ñí1con2 tsá2 zian2 ñí1 hué21 lá2; jun3juáh13 ñí1con2 Cristo yáh3 ja32 jái13 la3 ní2.

9 Quí1 la3 cun3 rón32 lín3 hnga2 bíh1 Dió32 lín3 Cristo, hi3 tá1la3 jáun2 né3, lín3 tsú2 siáh3 Tsá2 ngú3. 10 Hi3 jáun2 hnoh2 siáh3 má2zian2 náh2 cun3 tán1 cun3 hián2 cun3ñí1 hi3 má2cá2cunh3 náh2 quiúnh1 Cristo. Hi3 hí3 bíh1 dí2 lín3 Tsá2 chín1 ñí1con2 la3jín32 tsá2 ná1ho2 ta21 ji3 pí3 cuú2 chín3 ní2 siáh3. 11 Jáun2 cun3ñí1 hi3 má2cá2cunh3 náh2 quiúnh1 Cristo, má2quiánh1 bíh1 náh2 li21 hi3 lin1 hi3 taunh2 náh2 Dió32 hó1ñí1; ti3la3 jun3juáh13 la3jmí1 jmu2 tsú2 jáun2 hi3 *tiu32 tsú2 chí2 láu2 hná13 ñí1 zian2 yáh3 má1ná1, quí1 hnoh2

dá² má²ná¹quiánh¹ li²¹ hi³ ca³jmú³ hnga² Cristo bíh¹. Quí¹ hí³ bíh¹ má²ca³quin³ ti³ có³² pí³ quioh²¹ ngú³ quián¹³ náh² hi³ jmí¹ lí¹³ jmúh¹³ náh² tso³. 12 Quí¹ jmí¹ cáun³ náh² jáun² jmái² ja³haun³ náh² cu³tsa³² quiúnh¹ Cristo, hi³ jáun² ja³bí¹ la³ jáun² ca³jenh¹³ náh² siáh³ quiúnh¹ tsú², quí¹hliá² ca³cháh¹ náh² cáun² honh² hi³ ca³ti²¹ pí³ quioh²¹ Dió³², Tsá² ca³jmú³ hí³ hi³ ca³jenh¹³ Cristo ja¹ hla¹. 13 Hnoh² dá² jmí¹ ná¹jún¹ bíh¹ náh² jmí¹tin² ñí¹con² Dió³² cun³ñí¹ hi³ tsáuh³ náh², ji³ cun³ñí¹ hi³ tiá² jmí¹ má²ná¹quiánh¹ náh² li²¹ jáun² hi³ lin¹ hi³ taunh² náh² Dió³² hó¹ñí¹. Ti³la³ né³² né³, Dió³² má²ca³jmú³ hi³ má²zian² náh² cu³tsa³² quiúnh¹ Cristo, quí¹ má²ca³hin³ bíh¹ tsú² la³jí³² tso³ quiú¹³ dí²; 14 ca³jmú³ tsú² la³jmí¹ jmu² jan² tsá² hin²³ hi³ rá¹tioh³ ñí¹ sí² ca³ti²¹ la³jí³² hi³ rén² tsáu². Ja³bí¹ ca³hin³ siáh³ Dió³² ji³ héih³² hi³ jmí¹ ca³tin¹ tsú² ma³tí³², quí¹ ñí¹ crei²¹ bíh¹ ca³tón³ tsú² la³jí³² hi³ ní². 15 Jmí¹ cá¹taun³ jáun² crei²¹ bíh¹ Cristo ca³cah¹³ jmái¹ ñí¹con² tsá²cuú² tsá²chín³, la³ cun³ tsá² hláinh¹ ji³ la³ má²quionh³ tsá²cuú² tsá²ta³ ní² siáh³, hi³ ca³chin² dí² tsá² hí³ jui³² hi³ tson³, hi³ jáun² ca³li³ lin¹ hi³ hí³ dí² cah²³ jmái¹.

Lí²uú² ma³zián¹³ náh² la³ cun³ lí³ héih³² quioh²¹ tsáu²

16 Hi³ jáun² né³, hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ca³tin¹ chu³ ñeh³ hnoh² ca³ti²¹ má³² hi³ cú² hi³ húh²³ náh², ho³ hi³ ca³ti²¹ jmí¹ jmái¹, ho³ ca³ti²¹ jmái¹ hi³ jmu² tsú² jmí¹ niuh³² zíh², ho³lá²dá² *jmái¹ nio² tie³. 17 La³jí³² hi³ ní² li³ henh¹³ hi³ ca³tin¹ Cristo tá¹la³ tiá² jmí¹ má²zian² tsú² ñí¹ hué²¹ lá² bíh¹, ti³la³ hnga² hí³ bíh¹ lín³ hú¹tá¹ mí¹zioh²¹ má¹ná¹. 18 Zian² tsá² má²ta² hi³ hniáuh³² jmú¹³ dí² tsí¹juí³, ji³ hi³ hniáuh³² néh¹ má¹tsú¹ má¹jonh²¹ dí² siáh³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³². Tsá² la³ hí³ má²quien² jái¹³ quioh²¹ cun³quionh³ hi³ má²cau² hi³ juáh³ hi³ zia³² hi³ má²cá²jnia³ jéinh³². Tsá² la³ hí³ jmu² tonh² lín³² cun³quionh³ hi³ lí¹ chin² chí¹ hmóu³² bíh¹. Ha³ lí² cuí¹ niau²¹ hlah³ honh² náh² ní¹juáh³ hi³ ca³zeh³ náh² tsá² la³ hí³ ñí¹ hlah³. 19 Quí¹ tsá² hí³ dá² tiú²uú² tionh² yáh³ ñí¹con² Cristo Tsá² lín³ mi³chí¹ ñí¹con² jnoh¹, tsá² ná¹lái³ dí² la³jmí¹ lí³ zeih²¹ cuo² zeih²¹ ta³ tsú². Cristo Tsá² jmu² hí³ hi³ la³jí³² ñí¹ pih²¹ ñí¹ siún¹ ná¹cuú² ná¹jenh² re² quioh²¹, hi³ má²ton³ dí² siáh³ jáun² cuóun² re², rón³² la³ cun³ qui³ hnió³ Dió³².

20 Né³² né³, má²cá²tsan³ bíh¹ hnoh² quiúnh¹ náh² Cristo, jáun² ta³né³² né³ tiú²uú² lí¹³ yáh³ jmu³ tsá²cuú² tsá²chín³ quien² ñí¹con² náh², tsá² qui³ ná¹jmu² hí³ quien² ñí¹con² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá². ¿He³ láih³² sa³ zian²í¹ ma³ náh² la³ cun³ qui³ zian² tsá² zian² hí³ ñí¹ hué²¹ lá²? ¿He³ láih³² sa³ ma³quien¹³ ma³ náh² héih³² quioh²¹ tsú²?, uá¹la³ cun³ héih³² hi³ juáh³: 21 “Ha³ lí² hiá³ hi³ lá², ha³ lí² cúh² hi³ ní², ha³ lí² tí³ cuonh² hi³ ó³²”. 22 Hi³ la³jí³² hi³ hie³² tsú² jáun² né³, chau³² jmái¹ tsá²hín³ bíh¹ ní¹ má¹ca³jmúh³² tsú² ta²¹. Quí¹ héih³² hi³ má²ta² tsú² ní² dá² lí³ jmáh³la³ héih³² quioh²¹ tsá²mi³cuóun² bíh¹. 23 Tson² bíh¹ cu³tí³ hi³ héih³² la³ ní² lí¹³ niéih³ la³jmí¹ niéih³ jë¹ tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³, quí¹hliá² cun³quionh³ héih³² la³ jáun² lí¹³ ma³jnia³² tsú² la³jmí¹ jniá³ jan² tsá² má²tí³² re² cuáh³² quioh²¹, tsá² jmu² hi³ tsí¹ju²³ hnga², ji³ tsá² jmu² hi³ má²tso² tsí³ ngú³ quioh²¹. Ti³la³ má¹li³² jáun² né³, hí¹ cáun² bíh¹ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹ héih³² la³ ní², hi³ jmí¹ li³ ma³hau³ hi³ cah¹³ tsú² jmái¹ ñí¹con² la³ cun³ hi³ dí¹quian¹ ngú³ quioh²¹ tsú² jmu³.

3

1 Jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ má²ca³jenh¹³ hnoh² quiúnh¹ Cristo, jmu³ náh² dí¹quian¹ náh² hi³ zia³² ti³ hñu³mi³cuú² ñí¹ cuá¹tón²¹ Cristo ti³ cuá² chu²¹ quioh²¹ Dió³². 2 Jmu³ náh² zian² ca³ti²¹ hi³ zia³² hñu³mi³cuú², jun³juáh¹³ ca³ti²¹ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá² yáh³. 3 Quí¹ má²cá²tsan³ bíh¹ hnoh² ca³ti²¹ la³ cun³ hi³ jmí¹ zian² náh² jáun² jmí¹tin². Ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, tiá² má²ca³li³ lin¹ yáh³ ha³ la³ cónh³ tí³ hi³ quien² hi³ má²zian² náh² jáun² hi³ ná¹cunh² náh² quiúnh¹ Dió³², cu³li²¹ quiúnh¹ náh² Cristo. 4 Ti³la³ ní¹ má¹ca³ma³jnia³² Cristo, Tsá² jmu² hí³ hi³ zian² náh² cáun² hi³ hmai²¹, ja³bí¹ hnoh² uá²jai³² jnia³ náh² quiúnh¹ tsú² hi³ lin¹ hi³ lín³ náh² la³jmí¹ lín³ tsú² jáun² hnga².

He³ lánh³ jmí¹ zian² tsú² jmí¹tin² ji³ he³ lánh³ má²zian² tsú² cáun² hi³ hmai²¹

5 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, quin³² náh² la³jí³² la³ cun³ hi³ jmí¹ dí¹quian¹ ngú³ quián¹³ náh² jmu³. Ha³ lí² lí¹ jmú² náh² juón¹ quiúnh¹ náh² tsá² hlá² tsá² ní², sa³jun³ hniáuh³² jmúh¹³ náh² cáun² hi³ tiá² ji². Ha³ lí²uú² lí¹ jmú² lí¹ cuó³ náh² la³jmí¹ jmu² jáh³ hngá¹ jáh³ nái², sa³jun³ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ dí¹quiaunh²¹ honh² náh², sa³jun³ hniáuh³² jmúh¹³ náh² uóu³² honh², quí¹ la³jmí¹ lín³ tsá² má²tsú² má²jónh³² dió³² tsá² láin¹ bíh¹ lín³ tsá² uóu³² tsí³. 6 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, ma³tson¹³ Dió³² tsá² tiá² nieh³ la³ hí³ ca³la³ hi³ míh²³ lín³² tsí³. 7 Ti³tsóh³dí¹ la³ ní² bíh¹ jmí¹ ñi³táunh¹ náh² jmí¹tin², hi³ jmí¹ jmuh³² náh² la³jí³² hi³ ní²; 8 ti³la³ ta³né³² né³, chá¹ náh² ti³ có³² la³jí³² hi³ jáun², uá¹la³ cun³: hi³ tí² míh²³ jáun² honh² náh², hi³ tí² jlánh¹ náh², hi³ tí² hian² honh² náh², hi³ tí² tú² tí² hion²³ náh² tsáu², ji³ la³jí³² jú¹ hlah³ hi³ tí² hue³² jáun² honh¹ náh² ní² siáh³. 9 Ha³ lí² juónh³² náh² jú¹ ti¹jái²

quiúnh¹ tsá²ján² tsá²ján², quí¹ hnoh² bíh¹ tsá² má²ca³cháh¹ náh² ti³ có³² hi³ yeh³ la³ cun³ hi³ jmí¹ dí¹quiaunh²¹ jáun² honh² náh² hi³ jmúh¹³ jmí¹tin², la³ má²quionh³ la³jí³² hi³ jmí¹ ná¹hëh³ chinh³² náh² ní² siáh³; 10 hi³ ta³né³² né³, má²zian² náh² cáun² hi³ hmai²¹ bíh¹. Hi³ Dió³² Tsá² ca³ma³jniau² náh² né³, cuá¹jmu² hi³ chí¹lí²hmai²¹ náh² ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ lín³ náh² la³ cun³ rón³² lín³ tsú² hnga², ca³la³ ñí¹ ca³li³ cuóun³² náh² tsú² ca³la³ tán¹ hián² cu³tí³. 11 Jáun² tiú²uú² lin¹ ñí¹ quien² yáh³ ní¹juáh³ hi³ lín³ tsú² *tsá²cá²jo²¹ ho³ tsá² *judío, tsá² quian³² li²¹ hi³ lin¹ hi³ taunh² Dió³² hó¹ñí¹, ho³lá²dá² tsá² tiá² li²¹ quian³²; sa³jun³ uú² quien² yáh³ hi³ lín³ tsú² tsá² hleh³² jú¹jma² siáh³, ho³ tsá² zian² ja¹ hngá¹ ja¹ nái², ho³ hi³ lín³ tsú² *tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ tsáu² ho³lá²dá² tsá² zian² hi³ ca³tin¹ hnga², quí¹ jí³²la³ hi³ tionh² tsú² jo³cuo² Cristo bíh¹ quien², Tsá² cuá³ hí³ hñu³ jmí¹ hñu³ tsí³ ji³lin² tsá² joh¹.

12 Hnoh² ná¹lín³ náh² tsá² joh¹ Dió³², tsá² má²ca³quianh³ tsú², ji³ ca³la³ hi³ hniau³ lín³² tsú² siáh³. Jáun² né³, hniáuh³² lín³ náh² tsá² ja³² mií³ tsí³, tsá² chú³² tsí³, tsá² tiá² jmu² pan¹ hnga², tsá² re² jë¹ ji³ hi³ juenh² honh² náh² ní² siáh³. 13 Jmu³ náh² juenh² honh² ñí¹con² tsá²ján² tsá²ján², chin³² náh² honh² tsáu¹³ tsá²ján² tsá²ján². La³jmí¹ ca³chin² jáun² Cristo tsí³ tso³ quián¹³ hnoh², la³ jáun² jmu³ hnoh² uá²jai³² quiúnh¹ náh² tsá²ján² tsá²ján². 14 Ñí¹ ca³la³ jí³² né³, ma³hnáu³ lín³² náh² quiúnh¹ tsá²ján² tsá²ján², quí¹ hi³ ní² bíh¹ hi³ quí² cunh², hi³ jáun² lí¹³ ma³tí³² tsú² la³jí³² hi³ ñí¹ hná¹ ní². 15 Jáun² né³, cun³quionh³ hi³ nio² tie³ honh² bíh¹ náh² lí¹³ li³tsin² náh² hi³ ná¹jmuh³² náh² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Cristo, quí¹ cun³ñí¹ hi³ jáun² yáh³ ca³te³ Dió³² hnoh² hi³ tianh¹³ náh² hi³ ná¹lín³ náh² la³juah²¹ dúh¹ jan² tán¹ tsáu². Hi³ cuí¹ ná¹lín³ náh² siáh³ tsá² cueh³² tiá¹hmah¹ Dió³².

16 Jú¹ chú³² jáun² quioh²¹ Cristo lí³ cáun² jái¹³ hi³ jlánh¹ bíh¹ zia³² ñí¹ jmu² ta²¹. Jáun² cuí¹ jmu¹ ta²¹ jái¹³ jáun² hñu³ honh² náh² la³ má²jmu² jáun². Ma³tin¹³ náh² tsá²ján² tsá²ján² ji³ hi³ hlí¹ lienh¹ náh² siáh³ tsá²ján² tsá²ján² cun³quionh³ jú¹ quia³lín³ jmí¹ tsí³. Hi³ cun³ñí¹ hi³ hiún² honh² náh² ñí¹con² Dió³² né³, jáun² híe¹ náh² sun¹ hi³ lí³ jái¹³ quioh²¹ Dió³², ji³ sun¹ hi³ ca³tin¹ Dió³², la³ má²quionh³ ji³ sun¹ hi³ cue³² jáun² Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ honh² náh² ní² siáh³. 17 Li³ua³ cáun² hi³ jmúh¹³ náh² ho³ hi³ hléh¹³ náh², jmu³ náh² la³jí³² cha¹³ Jesús Ti³² Juo¹³ dí²; ji³ hi³ cueh¹ náh² siáh³ tiá¹hmah¹ Dió³² Jméi² dí², cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hí³ dí².

Ha³ lánh³ rón³² hniáuh³² zian² tsá² tanh² ta²¹ Dió³² quionh³ tsá²ján² tsá²ján²

18 Hi³ jáun² né³, hnoh² tsá²mi³, tianh³² náh² ta²¹ tsá²ñuh² ñí²cuonh², la³ cun³ hi³ qui³ ca³tin¹ tsá²mi³ jmu³ ní¹juáh³ tsá² tanh² ta²¹ Ti³² Juo¹³ dí². 19 Hnoh² tsá²ñuh², ma³hno¹ náh² tsá²mi³ ñí²cuonh², ha³ lí² jmuh³² tsú² hian² honh².

20 Hnoh² tsá¹míh¹, tianh³² náh² ta²¹ ñeh² mí²ziúh² ñí¹ ca³la³ jí³² hi³ juáh³ tsú², quí¹ la³ ní² bíh¹ jéih³² Dió³² Juo¹³ dí². 21 Hnoh² tsá² ná¹lín³ náh² jméi² mí¹zíu¹³ tsá¹míh¹, ha³ lí² lí¹ quiú² lí¹ jin³ náh² jónh³² ca³la³ ñí¹ ca³ngo³ tsú² tsí³.

22 Hnoh² tsá² ná¹lín³ náh² tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ tsáu², ma³ti²¹ náh² la³jí³² héih³² hi³ jmu² tsá² ná¹lín³ juóuh³² náh² ñí¹ hué²¹ lá²; ti³la³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ tá¹la³ dí¹jíe²³ yáh³ tsá² hí³ má¹ná¹, hi³ jáun² tá¹tonh¹ náh² re² ñí¹con² tsú², quí¹ la³ jonh³ jmí¹ honh² bíh¹ náh² hniáuh³² jmúh¹³, cun³ñí¹ hi³ juénh² náh² ñí¹con² Ti³² Juo¹³ dí². 23 Li³ua³ cáun² hi³ jmúh¹³ náh², jmu³ náh² ca³la³ jonh³ jmí¹ honh², la³jmí¹ lí³ hi³ ná¹má²tih²¹ náh² ñí¹con² Ti³² Juo¹³ dí², jun³juáh¹³ ñí¹con² tsá²mi³cuóun² yáh³. 24 Quí¹ má²ñíh¹ bí¹ náh² hi³ héih¹ náh² ñí¹con² Ti³² Juo¹³ dí² la³ cun³ hi³ ca³tin¹ náh² hián¹³, quí¹ zia³² bíh¹ hi³ má²ca³héinh³² tsú² hi³ ca³tin¹ hnoh². Quí¹ hnoh² dá² ná¹má²con²¹ náh² Cristo bíh¹, Tsá² cu³tí³ lín³ Juóuh³² náh². 25 Ti³la³ ní¹juáh³ tsá² jmu² hi³ hlah³ né³, tsá² la³ hí³ dá² he³ hmah²¹ quioh²¹ la³ cun³ tí³ hi³ hlah³ hi³ lí²jmú³ bíh¹, quí¹ Dió³² tiá² jmu² yáh³ hi³ ma³ quin³² tsáu².

4

1 Hnoh² tsá² ná¹lín³ náh² juo¹³ tsá² jmu² ta²¹, jmu³ náh² chun¹ ñí¹con² tsá² quian²¹ náh², jmu³ náh² héih³² cá²re² he² ñí¹con² tsú². Cháu¹ náh² honh² hi³ ja³bí¹ hnoh² uá²jai³² zian² jan² Juóuh³² náh² ti³ hñu³mi³cuú².

2 Lienh¹ náh² Dió³² chí¹ñi¹ la³ má²lienh¹ náh² ní², hi³ ná¹zian² honh² náh²; hi³ má¹li³² jáun² né³ ha³ lí² cuí¹ cha³có³ honh² náh² hi³ cueh¹ tsú² tiá¹hmah¹. 3 Ja³bí¹ lienh¹ náh² siáh³ Dió³² quiú¹³ jnoh¹, hi³ jáun² niá³² tsú² jui³² hi³ hléh¹³ jnoh¹ jú¹ chú³² quioh²¹ tsú² hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ jáun² jmí¹tin² hi³ ca³tin¹ Cristo, quí¹ cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ hi³ jáun² bíh¹ cuá¹tson³ jná¹³ lá². 4 Mí¹ náh² ñí¹con² Dió³², hi³ jáun² jná¹³ híe¹³ re² lín³² jái¹³ jáun² la³ cun³ hi³ ca³tin¹ ná¹ jmu¹.

5 Cuí¹ lín¹³ náh² tsá² jniá³ jmí¹ tsí³ ja¹ quioh²¹ tsá² tiá² má²tanh² ta²¹ Dió³², jmuh²¹ náh² re² ta²¹ jmái¹ hi³ zian² náh² ja¹ quioh²¹ tsá² la³ hí³. 6 Hniáuh³² lienh¹ hnoh² tsáu² cun³quionh³ jú¹ re² jú¹ tin² bíh¹, jái¹³ hi³ li³ jmu³ ta²¹ ñí¹con² tsú²; ji³ hi³ hniáuh³² ñíh¹³

náh² siáh³ ha³ lánh³ ngáɨh¹ náh² ñí¹con² tsá² zia³² hi³ nga².

Hah² tsú² jáɨ¹³

7 Hi³ jáun² né³, reh² Tíquico, tsá² hno³ lín³² dí², híe³² jáɨ¹³ ca³tɨ²¹ la³jí³² hi³ ca³tɨn¹ jná¹³. Hí³ bíh¹ lín³ jan² tsá² ca³ma³hau³ lín³² jná¹³, jan² tsá² hú¹tá¹ má²tí³² jë¹, hi³ lín³ siáh³ jan² tsá² má²cón³² Tɨ³² Juo¹³ dí² la³jmí¹ jmu² jná¹³. 8 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ zein³² jná¹³ tsú² ñí¹con² hnoh², hi³ jáun² záɨ³² tsú² hnoh² he³ lánh³ tiauh² jnoh¹, jɨ³ hi³ chá³² tsú² siáh³ tiá³ honh² hnoh². 9 Ja³bí¹ Onésimo tsá² coh¹ hnoh² tsánh³² siáh³ quionh³ tsú². Hí³ bíh¹ lín³ jan² tsá² hno³ jnoh¹ lín³², jan² tsá² má²má²tí³² re² jë¹. Tsá² gon³ ní² né³ tsa³chá² la³jí³² la³ cun³ hi³ ná¹lí²³ ñí¹ lá².

10 Aristarco tsá² cuá¹húnˀ¹ jná¹³ hñu³mí¹ñí² quiúnh¹, jɨ³ Marcos raɨnh²¹ Bernabé ní² siáh³ juáh³: “Hia² náh²” ñí¹con² hnoh². Quí¹ má²ná¹ñíh¹ bíh¹ hnoh² siáh³ ha³ lánh³ lín³ Marcos, hi³ jáun² ní¹juáh³ hi³ ja³jɨe³ tsú² hnoh², hen³ náh² tsú² re² tɨn². 11 Ja³bí¹: “Hia² náh²” juáh³ siáh³ tsá² jmáɨ² Jesús, tsá² tsauh²¹ Justo quioh²¹. Jáun² né³, ja¹ quioh²¹ la³jín³² tsá² *judíos tsá²co¹ jná¹³, tsá² má²tanh² ta²¹ Tɨ³² Juo¹³ dí², jí³²la³ gáun³ tsá² ní² bíh¹ jmu² ta²¹ quiúnh¹ jná¹³ hi³ tónh³² tsáu² jo³cuo² Dió³², jɨ³ hi³ lín³ tsú² siáh³ tsá² jlánh¹ má²hiún² tsɨn³² jná¹³. 12 “Hia² náh²” juáh³ siáh³ Epafras, tsá²coh¹ náh². Hí³ bíh¹ lín³ jan² quian²¹ Cristo, hi³ jmáɨ¹ ca³la³ jí³² hiú² mɨ³² lín³² tsú² quián¹³ hnoh² ca³la³ jonh³ jmí¹ tsí³ ní¹ má¹ca³liéinh³² Dió³², hi³ jáun² Dió³² jmu³ hi³ niau²¹ tiá³ honh² hnoh² ca³la³ tán¹ hián² cu³tí³, hi³ hú¹tá¹ cáun² tán¹ nio² honh² náh² hi³ jmúh¹³ la³ cun³ hi³ hnió³ Dió³². 13 Quí¹ jná¹³ lín³ tsá² cue³² jú¹ tson² hi³ tson² bíh¹ Epafras hɨ³² tsí³ quián¹³ hnoh², la³ má²quionh³ jɨ³ tsá² zian² juú² Laodicea jɨ³ juú² Hierápolis ní² siáh³. 14 Lucas tsá² lín³ tɨ³² mí³ tsá² hno³ lín³² jnoh¹, juáh³ siáh³: “Hia² hnoh²” la³ má²quionh³ Demas.

15 Juah²¹ tiá³ náh²: “Hia² náh²” ñí¹con² tsá² reh² zian² juú² Laodicea. Zéih³ siáh³ mí¹ Ninfas: “Hia² nú²”, jɨ³ tsá² ngɨh³² hñú¹³ tsú² ní² siáh³. 16 Ní¹ má¹lí²hí³² tsú² sí² lá² ja¹ ñí¹ tionh¹ hnoh², zen² náh² siáh³ ñí¹con² tsá² cuáh³² tionh² juú² Laodicea, hi³ jáun² hí³² siáh³ tsá² hí³ uá²jaɨ³²; hi³ ja³bí¹ hniáuh³² híh¹ siáh³ hnoh² sí² hi³ ca³zéin³² jná¹³ tɨ³ Laodicea. 17 Zéih³ Arquipo jáɨ¹³ lá²: “Sá¹ní² jɨe³, hniáuh³² má¹tih²¹ nú² re² ta²¹ hi³ má²ca³cué³ Tɨ³² Juo¹³ dí² quioh²¹ hi³ jmúh¹³ nú²”.

18 Jná¹³ la³² Po¹, jmu² jná¹³ jáɨ¹³ lá² ñí¹ cá¹táuh³ sí² cun³quionh³ uón³² huen² hi³ háɨh¹ ná¹ jáɨ¹³ ñí¹con² hnoh². Cháu¹ náh² tiá³ honh² hi³ cuá¹tson³ jná¹³ ñí¹ lá². Hi³ jáun² né³, Dió³² cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh². [Cun³ ní² bíh¹ tí³ jáɨ¹³.]

Sí² La³ñí¹ Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ñí¹con² Tsá² Tesalonicenses

Sí² lá² ca³zen³ Po¹ quionh³ tsá² quionh³ ñi¹con² tsá² má²lín³ cuáh³² já¹ juú² Tesalónica

1 Hnoh² reh², tsá² má²lín³ náh² cuáh³² já¹ juú² Tesalónica ní², jná¹³ Po¹ quiúnh¹ Silvano ɟi³ Timoteo, tsá² ná¹jmu³² jnoh¹ sí² lá² hi³ ca³tɨn¹ hnoh², tsá² tionh² náh² jo³cuo² Dió³² Jméi² dí² ɟi³ Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí². 2 Dió³² cuɨ¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh², hi³ cuɨ¹ zian² náh² siáh³ cáun² hi³ re² hi³ tɨn².

Lánh³ rón³² jmɨ¹ tanh² tsá² reh² zian² Tesalónica ta²¹ Dió³²

2 Jmáɨ¹ ca³la³ ɟí³² cue²³ jnoh¹ tiá¹hmah¹ Dió³² hi³ ca³tɨn¹ ca³la³ ɟín³² hnoh², hi³ mɨ³² jnoh¹ siáh³ ca³tɨn¹ hnoh² ní¹ má¹ca³lienh¹ jnoh¹ Dió³². 3 La³ɟí³² jmáɨ¹ ní¹ má¹ca³lienh¹ jnoh¹ Dió³² Jméi² dí², chau² tsí³ jnoh¹ ta²¹ hi³ ná¹jmuh³² hnoh² cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² honh² náh² ñi¹con² Dió³², hi³ chau² siáh³ tsí³ jnoh¹ hi³ ná¹jmuh³² hnoh² pí³ lín³² quí¹ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ hno³ náh² Dió³², ɟi³ hi³ ná¹hé² ná¹janh³² náh² hi³ jáunh³ Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí². 4 Hnoh² reh², tsá² jlánh¹ hniau³ náh² Dió³², né¹ jnoh¹ hi³ Dió³² má²ca³quianh³ hnoh². 5 Jmí¹ ca³hléh¹³ jnoh¹ jú¹ chú³² ñi¹con² hnoh², jun³juáh¹³ cun³quionh³ jmáh³la³ jáɨ¹³ yáh³ ca³hléh¹³ jnoh¹, tɨ³la³ cun³quionh³ la³jí³² pí³ hi³ cue³² Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹, hi³ jáun² ca³li³ lin¹ hi³ tson² bíh¹ jáɨ¹³ jáun². Ñíh¹ bíh¹ hnoh² lánh³ rón³² láɨ³ jnoh¹ jmí¹ ca³tauh¹³ jnoh¹ jáun² ja¹ quián¹³ hnoh² ní², quí¹ hi³ ca³li³hnáu² jnoh¹ lí¹³ cáun² hi³ li³ jmu³ ta²¹ ñi¹con² hnoh².

6 Hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³tí¹ ca³jinh²¹ náh² hi³ jmóuh¹ náh² la³ cun³ hi³ jmu³² jnoh¹ quiúnh¹ Tɨ³² Juo¹³ dí²; uá¹jinh¹ ca³ma³tsoh¹ lín²¹ hnoh² honh² jmí¹ ca³heh³ náh² jú¹ chú³², tɨ³la³ hiún² lín³² bíh¹ honh² náh² ca³li³ hi³ ca³jmú³ Jmí²chí³ Chun¹. 7 Hi³ jáun² hnoh² má²ná¹lín³ náh² la³jmí¹ lí³ cáun² nóh³² hi³ jíe²³ la³jín³² tsá² reh² zian² hué³² Macedonia ɟi³ hué³² Acaya. 8 Hi³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ hué³² Macedonia quionh³ hué³² Acaya yáh³ ja³cuóun² jáɨ¹³ quioh²¹ Tɨ³² Juo¹³ dí² hi³ ca³jmuh³ hnoh², quí¹ ɟi³ la³jín³² tsá² hué³² ñí¹ uóunh³ bíh¹ má²ná¹ñi³² hi³ hnoh² tanh²³ náh² ta²¹ Dió³², hí¹ la³ tɨ³ jnoh¹ yáh³ tiú²uú² hi³ hniáuh³² juáh¹³ hí¹ cáun². 9 Quí¹ hmóu³² bíh¹ tsá² hí³ má²cha³² he³ lánh³ ca³he³ náh² jnoh¹ jmí¹ cá¹cháu²¹ jnoh¹ ñí¹ tionh¹ hnoh², hi³ cha³² tsú² siáh³ hi³ hnoh² má²ca³chan²¹ tɨ³ có³² dió³² tsá² láɨn¹, hi³ ca³jính³² náh² tɨ³ ñí¹con² Dió³², hi³ má²ná¹lín³ náh² quian²¹ Dió³² Tsá² juú² tsáun², Dió³² tson² cu³tí³. 10 Ja³bí¹ cha³² tsú² siáh³ hi³ hnoh² ná¹jan²³ náh² Jesús Jon² Dió³² hi³ jáunh³ hñu³mi³cuú², Tsá² ca³jmú³ hí³ Dió³² hi³ ca³jenh¹³ ja¹ tsá² má²cá²tsan³. Jesús hí³ bíh¹ Tsá² liáu³² dí² ca³ti²¹ héih³² hi³ né³bí¹ ra³tsɨ³² Dió³² ñí¹con² tsáu² ca³la³ hi³ míh²³ tsí³.

2

Ta²¹ hi³ ca³jmú³ Po¹ tá¹la³ ca³cuá³ juú² Tesalónica

1 Hnoh² reh², jmí¹ ñéi¹ jnoh¹ ñí¹ tionh¹ hnoh², má²ná¹ñíh¹ bíh¹ hnoh² hmóu³² hi³ tiá² juáh¹³ yáh³ li³ hi³ tiá² ca³li³ quien² má²ta²¹ hi³ ñéi¹ jnoh¹ jáun². 2 Quí¹ má²ñíh¹ bíh¹ hnoh² uá¹ jáun² la³ jáun² má²ca³má¹tso¹ jnoh¹ tsí³ hi³ ca³jmú³ jáun² tsá² juú² Filipos ɟi³ hi³ má²ca³quiu³ ca³je³ jnoh¹ tsú² siáh³, tɨ³la³ cu³ jáun² Dió³² bíh¹ ca³jmú³ hi³ ca³niau³ tiá³ tsí³ jnoh¹ hi³ hléh¹³ jnoh¹ jú¹ chú³² quioh²¹ ñí¹con² hnoh², uá¹jinh¹ ja¹ uu³mí²tsɨ³² jueh³² hi³ tí² cue³² tsáu². 3 Quí¹ jun³juáh¹³ jú¹ tiá² tson² hi³ jmí¹ lí²can² hmóu³² yáh³ jnoh¹ ca³hléh¹³, sa³jun³ ca³hléh¹³ jnoh¹ hi³hliá² hnáu² lí¹ jmú¹ lí¹ tsáu¹³ yáh³, hi³ sa³jun³ ca³hléh¹³ jnoh¹ hi³hliá² hnáu² jnoh¹ má¹cau¹³; 4 ti³la³ Dió³² bíh¹ ca³chá³ jo³cuo² jnoh¹ hi³ tsá¹hléh¹³ jnoh¹ jú¹ chú³² quioh²¹ jmí¹ ca³jíe³ tsú² hi³ cah¹ jnoh¹ jmáɨ¹, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ hléh¹ jnoh¹. Jun³juáh¹³ hi³ hléh¹ jnoh¹ la³ cun³ hi³ tɨ³² tsí³ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² yáh³, tɨ³la³ jnoh¹ hléh¹ la³ cun³ tɨ³² tsí³ Dió³² bíh¹, Tsá² jíe²³ lánh³ lí³ hñu³ tsí³ jnoh¹. 5 Má²ñíh¹ bíh¹ hnoh² hi³ hí¹ cónh³ tiá² lí¹ má²ca³hléh¹³ jnoh¹ jáɨ¹³ chú³² niéih³ hi³ jlánh¹ zain³² tsáu², sa³jun³ má²ca³má¹cau¹³ jnoh¹ cun³ñí¹ hi³ hniá¹ jnoh¹ quɨe³. Dió³² bíh¹ Tsá² cue³² jú¹ tson² hi³ tiá² la³ jáun² jmu³² yáh³ jnoh¹. 6 Tiá² ca³ta³dí¹quiaunh²¹ yáh³ tsí³ jnoh¹ hi³ jmu³ tsáu² hi³ jnoh¹ tsá² quien², uá¹jinh¹ hnoh² ho³lá²dá² tsá² siánh³; 7 uá¹jinh¹ jmí¹ lí¹³ jmú¹³ jnoh¹ hi³ li³tsɨn² hnoh² hi³ ná¹hau³² jnoh¹ jáɨ¹³ huáh² tsí³ hi³ ca³cué³ Cristo. Jun³juáh¹³ la³ jáun² yáh³, tɨ³la³ jnoh¹ dá² ca³má¹hnau¹ hnoh² la³jmí¹ hnio³ tsá²mi³ dáin² pih²¹ jon² bíh¹. 8 Quí¹ hi³ jlánh¹ hnau³ jnoh¹ hnoh², hi³ jáun² ca³li³ hiún² tsí³ jnoh¹ hi³ cué¹³, jun³juáh¹³ jmáh³la³ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² yáh³, hí¹ la³ tɨ³ jmí²chí³ quiú¹³ hmóu³² yáh³ jnoh¹ ca³li³ hiún² tsí³ hi³ cué¹³ sá¹ hi³ ca³li³ hniáuh³². Hú¹tá¹ ca³má¹hnau¹ lín³² bíh¹ jnoh¹ hnoh². 9 Hnoh² reh², chau² bíh¹ honh² náh² lánh³ ca³jmú¹³ jnoh¹ ta²¹ ji³ pí³ la³ jonh³ jmí¹ tsí³. Ca³jmú¹³ jnoh¹ ta²¹ la³ huá² la³ jma² hi³ jáun² jniau¹³ jnoh¹ hi³ hniáuh³² quiú¹³, quí¹hliá² tiá² ca³li³hnáu² jnoh¹ hi³

jen[13] hnoh[2] uí[3] tá[1]la[3] ca[3]hléh[13] jnoh[1] jáun[2] jú[1] chú[32] quioh[21] Dió[32] ñí[1]con[2] hnoh[2].

10 Hnoh[2] tsá[2] ca[3]ɟɨeh[3] bíh[1] lí[13] cuéh[1] jú[1] tson[2], ɟi[3] Dió[32] siáh[3], ha[3] lánh[3] ca[3]ma[3]ziáun[13] jnoh[1] hi[3] ná[1]ɟi[2] hñu[3] jmí[1] hñu[3] tsí[3] ñí[1]con[2] hnoh[2] tsá[2] táunh[23] náh[2] ta[21] jmí[1] ca[3]tauh[13] jnoh[1] ja[1] ñí[1] tionh[1] hnoh[2], hi[3] ca[3]ma[3]ziáun[13] jnoh[1] siáh[3] la[3] cun[3] hi[3] ti[32] tsí[3] Dió[32], hí[1] cáun[2] tiá[2] hi[3] ca[3]jmú[13] yáh[3] jnoh[1] hi[3] juáh[13] hi[3] jmí[1] li[3] lí[13] chá[32] tsáu[2] tso[3]. 11 Má[2]ñíh[1] bíh[1] hnoh[2] hi[3] ca[3]jmú[13] jnoh[1] ñí[1]con[2] hnoh[2] la[3]jmí[1] jmu[2] tsá[2]ñuh[2] ñí[1]con[2] jon[2], hi[3] ca[3]hlí[1] ca[3]lieh[1] jnoh[1] hnoh[2] hi[3] ca[3]cué[13] jnoh[1] siáh[3] pí[3] hñu[3] honh[2] náh[2]. 12 Ja[3]bí[1] ca[3]juáh[13] jnoh[1] lánh[3] rón[32] hniáuh[32] ñí[1]táunh[1] náh[2] la[3] cun[3] qui[3] ca[3]ti[21] hi[3] ñi[3]táunh[1] tsá[2] joh[1] Dió[32], Dió[32] Tsá[2] má[2]ca[3]te[3] hnoh[2] hi[3] cuá[1]tianh[3] náh[2] ñí[1] cuá[1]ho[2] tsú[2] jái[13], ñí[1] lí[13] zian[2] hnoh[2] cáun[2] hi[3] quien[2] la[3]jmí[1] quien[2] tsú[2] hnga[2].

13 Hi[3] jáun[2] la[3]jí[32] jmái[1] cue[23] jnoh[1] tiá[1]hmah[1] Dió[32], quí[1] jmí[1] ca[3]niéih[2] hnoh[2] jái[13] quioh[21] Dió[32] hi[3] ca[3]hléh[13] jnoh[1], ca[3]heh[3] bíh[1] hnoh[2] la[3] cun[3] ca[3]ti[21] he[3] tsú[2] jái[13] quioh[21] Dió[32], tiá[2] ca[3]jmuh[3] yáh[3] hnoh[2] hi[3] jái[13] jáun[2] lí[3] la[3]jmí[1] lí[3] jái[13] quioh[21] tsá[2] lí[1] tsáu[2]; quí[1] tson[2] bíh[1] cu[3]tí[3] jái[13] quioh[21] Dió[32] ca[3]hléh[13] jnoh[1], hi[3] jái[13] jáun[2] jmu[2] ta[21] hñu[3] honh[2] hnoh[2], tsá[2] táunh[23] náh[2] ta[21]. 14 Quí[1] jmí[1] ca[3]ma[3]tsoh[1] hnoh[2] honh[2] reh[2] hi[3] ca[3]jmú[3] tsá[2]coh[1] náh[2], ca[3]quiúnh[32] náh[2] la[3]jmí[1] cá[1]quiúnh[21] tsá[2] má[2]lín[3] hí[3] cuáh[32] quioh[21] Dió[32], tsá[2] tanh[2] ta[21] Cristo Jesús zian[2] ti[3] Judea, jmí[1] ca[3]ma[3]tso[2] tsú[2] tsí[3] hi[3] ca[3]jmú[3] tsá[2] *judíos tsá[2]co[1] tsú[2]. 15 Tsá[2] judíos hí[3] bíh[1] ca[3]jngɨh[3] Jesús Ti[32] Juo[13] dí[2] la[3]jmí[1] ca[3]jngɨh[3] tsú[2] jáun[2] tsá[2] ca[3]lin[3] hí[3] ti[32] jë[1] Dió[32] jmí[1]tin[2] lín[32]; hi[3] ca[3]jmoh[3] dí[2] siáh[3] jnoh[1] hian[2] tsí[3], hi[3] ca[3]hue[3] ti[3] cheih[32]. Jmáh[3]la[3] hi[3] tiá[2] ti[32] tsí[3] Dió[32] bíh[1] jmu[2] tsú[2], hi[3] hon[2] tsú[2] la[3]jín[32] tsá[2] siánh[3] siáh[3]. 16 Hi[3] jlánh[1] quí[2] jnaɨ[32] tsá[2] judíos hí[3] ñí[1]con[2] jnoh[1] ní[1] má[1]ca[3]li[3]hnáu[2] jnoh[1] hléh[13] ñí[1]con[2] *tsá[2]cá[2]jo[21], quí[1] cun[3]ñí[1] hi[3]hliá[2] hnáu[2] jnoh[1] liáun[3] tsú[2]; hi[3] jáun[2] ti[3] jlánh[1] bíh[1] lí[2]hliáun[23] tso[3] quioh[21] tsú[2] hi[3] jmu[2] la[3] jáun[2]. Hi[3] jáun[2] né[32] má[2]cá[2]chó[32] héih[32] hi[3] ma[3]tsau[13] Dió[32] quioh[21] tsá[2] hí[3], ca[3]la[3] hi[3] míh[23] lín[32] tsí[3].

Po[1] juáh[3] hi[3] hnió[3] tsa[3]ɟɨen[3] siáh[3] tsá[2] reh[2] zian[2] juú[2] Tesalónica

17 Hnoh[2] reh[2], jmí[1] ca[3]hué[2] jnoh[1] ñí[1] tionh[1] hnoh[2], uá[1]jinh[1] cu[3]tiá[3], jmí[1]jáun[2] jlánh[1] jmí[1] hnáu[2] lín[32] jnoh[1] hi[3] tsá[1]neh[21] siáh[3] cónh[3] hnoh[2], quí[1] uá[1]jinh[1] tiá[2] tiauh[2] jnoh[1] ta[3] máh[1] hnoh[2], ti[3]la[3] cun[3] jáun[2] chau[2] bíh[1] tsí[3] jnoh[1] quián[13] hnoh[2]. 18 Jmí[1] hnáu[2] jnoh[1] tsá[1]neh[21] siáh[3] cónh[3], hi[3] huen[2] jná[13] ca[3]jmú[32] pí[3] tenh[3] hnah[2] jéin[32] hi[3] ñe[1]; ti[3]la[3] ní[1]juáh[3] jmái[1] hi[3] jmí[1] hnáu[2] jnoh[1] tsáu[13], ca[3]qui[3] ca[3]jna[3] bíh[1] tsá[2] hláɨnh[1] jui[32]. 19 Jáun[2] né[3], ¿he[3] bíh[1] jmu[2] hi[3] zia[32] hi[3] hu[21] tsí[3] jnoh[1], hi[3] jmu[2] hi[3] hiún[2] tsí[3] jnoh[1], hi[3] jmu[2] hi[3] tsah[1] jnoh[1] la[3]jmí[1] tsah[3] tsá[2] zia[32] hi[3] láɨh[23] ñí[1] co[2] tsú[2]? Hmóu[32] bíh[1] hnoh[2] tsá[2] jmúh[13] hi[3] lí[13] la[3] jáun[2] quiú[13] jnoh[1] ní[1] má[1]jaunh[32] Jesucristo Ti[32] Juo[13] dí[2]. 20 Tson[2] bíh[1] cu[3]tí[3] hnoh[2] bíh[1] tsá[2] jmuh[32] hi[3] hiún[2] tsí[3] jnoh[1] hi[3] tsah[1] jnoh[1] ñí[1]con[2] Dió[32].

3

1 Hi[3] jáun[2] jmí[1] tiú[2]uú[2] ca[3]tiau[13] jnoh[1] tá[1] gáu[3] hi[3] hɨ[32] tsí[3] jnoh[1], ca[3]lái[13] jnoh[1] hi[3] cu[3]tsa[32] gau[3] bíh[1] jnoh[1] jéi[32]í[1] tauh[13] cú[2]jueh[32] já[1] juú[2] Atenas jáun[2], 2 hi[3] jáun[2] reh[2] Timoteo ca[3]zen[13] jnoh[1] hi[3] tsa[3]ɟɨe[3] hnoh[2], jan[2] tsá[2] quian[21] Dió[32] quiúnh[1] jnoh[1] ca[3]ti[21] jú[1] chú[32] hi[3] hléh[1] jnoh[1] quioh[21] Dió[32], hi[3] tsa[3]cué[2] tsú[2] pí[3] hñu[3] honh[2] hnoh[2], hi[3] híe[32] tsú[2] hnoh[2] re[2] ca[3]ti[21] ha[3] lánh[3] tanh[13] náh[2] ta[21] Dió[32]; 3 quí[1] hi[3] jáun[2] tiá[2] hin[2] jinh[21] cun[3]ñí[1] hi[3] jmu[2] tsáu[2] hian[2] tsí[3]. Quí[1] má[2]ñíh[1] bíh[1] náh[2] hmóu[32] hi[3] ca[3]ti[21] má[1]tso[1] bíh[1] dí[2] tsí[3] hi[3] la[3] jáun[2]. 4 Quí[1] la[3] cun[3] jmí[1] tiauh[1] jnoh[1] jáun[2] quiúnh[1] hnoh[2] ca[3]juáh[13] jnoh[1] hi[3] chau[21] jmái[1] má[1]tso[1] dí[2] tsí[3]; hi[3] jáun[2] la[3] jáun[2] bíh[1] li[3], la[3] cun[3] hi[3] má[2]ñíh[1] náh[2]. 5 Hi[3] jáun[2] jmí[1] tiú[2]uú[2] ca[3]tio[21] jná[13] hi[3] hi[32] tsin[32], ca[3]zéin[32] jná[13] jái[13] hi[3] nga[2] jná[13] lánh[3] rón[32] tionh[2] hnoh[2] ca[3]ti[21] hi[3] ná[1]tanh[23] náh[2] ta[21] Dió[32], ní[1]juáh[3] ní[2] lí[1] má[2]ca[3]ma[3]cau[2] hnoh[2] tsá[2] hláɨnh[1] hi[3] tiú[2]uú[2] ca[3]li[3] quien[2] ta[21] hi[3] ca[3]jmú[13] jnoh[1] jáun[2].

6 Ti[3]la[3] jmí[1] má[2]cuanh[32] jáun[2] Timoteo ñí[1] tiauh[1] jnoh[1] lá[2] né[3], hi[3] ñéi[1] tsú[2] jáun[2] Tesalónica ní[2], jmí[1]jáun[2] quiaun[2] tsú[2] cáun[2] jái[13] chu[21] hi[3] hnoh[2] ná[1]tanh[23] bíh[1] ta[21] Dió[32] la[3] má[2]tanh[23] náh[2] jáun[2], hi[3] hno[3] náh[2] tsá[2]ján[2] tsá[2]ján[2]. Ca[3]juáh[3] tsú[2] hi[3] jmái[1] ca[3]la[3] ɟí[32] chau[2] honh[2] hnoh[2] hi[3] ca[3]ta[1] jnoh[1], hi[3] hnau[3] lín[32] hnoh[2] jnoh[1], hi[3] dí[1]quian[1] hnoh[2] hi[3] jie[1] náh[2] siáh[3] jnoh[1] la[3]jmí[1] dí[1]quian[1] jnoh[1] hi[3] neh[21] jnoh[1] siáh[3] hnoh[2]. 7 Hi[3] jáun[2] né[3] reh[2], cun[3]quionh[3] jái[13] hi[3] ca[3]li[3] né[1] jnoh[1] hi[3] tanh[23] bíh[1] hnoh[2] ta[21] Dió[32], ca[3]niau[3] re[2] tsí[3] jnoh[1] hi[3] ca[3]tin[1] hnoh[2] ja[1] la[3]jí[32] uu[3]mí[2]tsi[32] hi[3] zia[32] ñí[1]con[2] jnoh[1]. 8 Hi[3] jáun[2] ziáun[2] jnoh[1] re[2] ní[1]juáh[3] la[3] má[2]hain[21] jáun[2] hnoh[2] ti[3] con[2] Ti[32] Juo[13] dí[2]. 9 Cónh[3] tiá[2] chauh[1] jnoh[1] ha[3] lánh[3] rón[32] cué[13] tiá[1]hmah[1] la[3] cun[3] hi[3] jmí[1] hnáu[2] jnoh[1] jmú[13] ñí[1]con[2] Dió[32] hi[3] ca[3]tin[1] hnoh[2], cun[3]ñí[1] hi[3] jmuh[32] hnoh[2] hi[3] lí[2]tsah[1] lín[21] jnoh[1] ta[3] ñí[1] Dió[32] Juo[13] dí[2]. 10 Jlánh[1] hiú[2] mi[32] jnoh[1] la[3] huá[2] la[3] jma[2] ñí[1]con[2] Dió[32], hi[3] hnáu[2] jnoh[1] cué[32] Dió[32] jái[13] hi[3] neh[21] jnoh[1]

siáh³ hnoh², hi³ jáun² lí¹³ má¹hián¹³ jnoh¹ re² hi³ híe¹³ jnoh¹ hnoh² jáɨ¹³ ca³tɨ²¹ hi³ tanh²³ náh² ta²¹ Dió³².

11 Jáun² cuí¹ jmu¹ Dió³² Jméi² dí² jɨ³ Jesús Tɨ³² Juo¹³ dí² hi³ niá³ juɨ³² hi³ tsáu¹³ jnoh¹ tɨ³ ñí¹ tionh¹ hnoh². 12 Jáun² Tɨ³² Juo¹³ dí² cuí¹ jmu¹ hi³ conh²¹ hñu³ honh² náh² hi³ hno³ náh² ca³la³ jonh³ jmí¹ honh² tsá²ján² tsá²ján², jɨ³ la³jín³² tsáu² ní² siáh³, la³jmí¹ hnau³ jnoh¹ hnoh². 13 Hi³ cuí¹ jmu¹ bíh¹ Dió³² pin³ hñu³ honh² náh² hi³ hí¹ cáun² tso³ tiá² zia³² quián¹³ náh² ta³ ñí¹ Dió³² Jméi² dí², jɨ³ hi³ zian² náh² siáh³ ná¹chan¹ ñí¹con² tsú² ní¹ má¹jaunh³² Jesús Tɨ³² Juo¹³ dí², quionh³ tsú² la³jín³² tsá² joh¹.

4

Tsá² zian² cun³ tɨ³² tsí³ Dió³²

1 Hi³ jáun² né³ reh², jnoh¹ juáh³ ñí¹con² hnoh² cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Jesús Tɨ³² Juo¹³ dí², hi³ ñí¹táunh¹ hnoh² la³ má²ñi³táunh¹ náh² ní² la³ cun³ hi³ tɨ³² tsí³ Dió³², hi³ jmúh¹³ hnoh² la³ cun³ hi³ má²ca³híe¹³ jnoh¹ jáun², hi³ tɨ³ lɨ³mí¹ re² jmuh³² náh² cun³ jmá² cun³ jnia³².

2 Má²ñíh¹ bíh¹ hnoh² lánh³ lí³ jáɨ¹³ hi³ ca³má¹tá¹³ jnoh¹ jáun² hnoh² cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Jesús Tɨ³² Juo¹³ dí². 3 Quí¹ hi³ hnió³ Dió³² hi³ hnoh² ná¹chan¹ náh² ñí¹táunh¹ quiúnh¹, hi³ hí¹ jan² tiá² hin² hniáuh³² jmu³ juón¹ quionh³ tsá²ján² tsá²ján². 4 Hi³ ma³ quin³² ma³ jan³² hnoh² hniáuh³² lɨ³ ñíh¹³ lánh³ má¹zián¹³ náh² hi³ ná¹chan¹ ca³tɨ²¹ ní¹juáh³ hin² tsánh² lí¹³ ñí²cuonh² náh², hi³ jmúh¹³ náh² quien² tsá²mɨ³ tsá²ñuh². 5 Tiá² hniáuh³² hi³ cáun² lí¹ dí¹quiaunh²¹ honh² náh² jan² tsá²mɨ³ la³jmí¹ jmu² tsá² tiá² Dió³² má²cuóun³². 6 Hí¹ jan² hnoh² tiá² hniáuh³² jmúh¹³ tso³ jáun², hi³ lí¹ má¹can¹³ náh² renh², quí¹ Tɨ³² Juo¹³ bíh¹ dí² Tsá² jéinh³² siáh³ cáun² hi³ hlah³ ñí¹con² la³jín³² tsá² jmu³ tso³ la³ jáun², la³ cun³ hi³ má²ca³juáh¹³ jnoh¹ jáun² jmí¹tin². 7 Quí¹ Dió³² má²ca³te³ hi³ má¹ziáun¹³ dí² ná¹chan¹ ñí¹con², jun³juáh¹³ hi³ jmú¹³ dí² tso³ yáh³. 8 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ tsá² tiá² jéih³² jáɨ¹³ ní², jun³juáh¹³ tiá² jéih³² jáɨ¹³ quioh²¹ tsá²mɨ³cuóun² yáh³ tsú², quí¹ hi³ tiá² jéih³² jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³² bíh¹ tsú² jaun³², Dió³² Tsá² cuen² Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹con² náh².

9 Hi³ ca³tɨ²¹ hi³ hno³ náh² tsá²ján² tsá²ján² né³, tiú²uú² hniáuh³² yáh³ jmu¹ jná¹³ hliáun³ jáɨ¹³, quí¹ hnga² bíh¹ Dió³² má²ca³ma³ta² hnoh² hi³ má¹hno¹ náh² tsá²ján² tsá²ján². 10 Quí¹ má²ná¹jmuh³² bíh¹ hnoh² la³ jáun² ñí¹con² la³jín³² tsá² reh² zian² tá¹ cáun² hué³² Macedonia, tɨ³la³ cun³ jáun² hlí¹ lieh¹ jnoh¹ hnoh² reh² hi³ chú³² tɨ³ lɨ³mí¹ má¹hno¹ náh² tsá²ján² tsá²ján². 11 Jmúh¹³ náh² pí³ hi³ tianh¹³ náh² tie³ quiúnh¹ la³jín³² tsáu², tiá² hniáuh³² cáun² lí¹ ngáɨh¹ náh² jáɨ¹³ hi³ tiá² ca³tɨn¹ náh² ngáɨh¹. Jmúh¹³ náh² ta²¹ quián¹³ ma³ quin³² ma³ jan³² cun³quionh³ cuá² tanh¹ hmóu³² la³ cun³ hi³ qui³ má²ca³juáh¹³ jnoh¹ jáun², 12 hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ taunh¹³ náh² ta²¹ tsá² cá²tsáun¹, hi³ tiá² hi³ li³hniauh³ hí¹ cáun² ñí¹con² náh².

Jmáɨ¹ hi³ jáunh³ Tɨ³² Juo¹³ dí²

13 Hnoh² reh², tiá² hnáu² jnoh¹ hi³ tionh² hnoh² ta³ tiá² ñíh¹ he³ lí¹³ ñí¹con² tsá² má²cá²tsan³, quí¹ ní² lí¹ ca³niau²¹ hlah³ honh² náh² la³jmí¹ nio² hlah³ tsí³ tsá² tiá² má²hu²¹ tsí³ hi³ jenh¹³ dí². 14 La³jmí¹ táunh²³ dí² ta²¹ hi³ ca³jun³ Jesús, jɨ³ hi³ ca³jenh¹³ siáh³, la³ jáun² bíh¹ ca³ta¹ dí² hi³ táunh¹³ ta²¹ hi³ ní¹ má¹jaunh³² Jesús, Dió³² jmu³ hi³ ja³tánh¹ tsú² quionh³ Jesús la³jín³² tsá² tanh² ta²¹ Jesús jmí¹ cá¹tsan³.

15 Hi³ jáun² la³ cun³ rón³² lí³ jë¹ Tɨ³² Juo¹³ dí² juáh³ jnoh¹ ñí¹con² hnoh² la³ lá²: Hi³ la³jáɨ³² dí² tsá² ziáun² dí² ní¹ má¹jaunh³² Tɨ³² Juo¹³ dí², tiá² chí¹ján³ dí² tsáuh¹³ yáh³ la³ cónh³ bíh¹ tsá² má²cá²tsan³. 16 Quí¹ tsá² má²tanh² ta²¹ Cristo jmí¹ cá¹tsan³ bíh¹ tín² jenh¹³ la³ñí¹ ní¹ má¹jaunh³² Tɨ³² Juo¹³ dí² hñu³mɨ³cuú² hi³ jmu³ héih³²; quionh³ tsú² tsá² chín¹ ja¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³². Tsá² hí³ hléh³² tiá³ hi³ jiéi³² mí¹ñí² quioh²¹ Dió³². 17 Má¹jáun² tsáuh¹³ dí², tsá² ziáun² dí², cu³tsa³² quiúnh¹ dí² tsá² má²ca³jenh¹³ hí³, hi³ ngá¹³ dí² ja¹ jnie² chi³cuú² ñí¹ jenh¹³ dí² Tɨ³² Juo¹³. Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ tsá¹tauh¹³ dí² quiúnh¹ Tɨ³² Juo¹³ cun³ jmí¹hi³nio². 18 Hi³ jáun² cun³quionh³ jáɨ¹³ ní² jmúh¹³ hnoh² hi³ niau²¹ tiá³ tsí³ tsá²ján² tsá²ján².

5

1 Hnoh² reh², ca³tɨ²¹ hín² jmáɨh¹ lí¹³ la³ ní², tiá² hniáuh³² jmu¹ jná¹³ hliáun³ jáɨ¹³, 2 quí¹ re² lín³² bíh¹ má²ná¹ñíh¹ hnoh² hi³ chau²¹ jmáɨ¹ jáunh³ Tɨ³² Juo¹³ dí² cu³diá²jan², la³jmí¹ ja³² jan² háin² cu³diá²jan² já¹niéi². 3 Jmáɨ¹ hi³ ná¹juáh²³ tsáu²: “Tie³ bíh¹ nio², hí¹ cáun² hi³ háinh¹³ tiá² zia³² yáh³”, má¹jáun² bíh¹ quiunh²¹ tsú² hi³ ma³tso² lín³² tsí³ cu³diá²jan² la³ lá², la³jmí¹ lí²³ ñí¹con² tsá²mɨ³ lí²zian² jon² hi³ cu³diá²jan² lí²³ quieh² héin¹. Hí¹ cáun² tiá² ñí¹ zia³² yáh³ ñí¹ li³ cuon³ tsá² la³ hí³. 4 Tɨ³la³ hnoh² reh², tiá² já¹niéi² tionh² yáh³ hnoh² hi³ lí¹³ chau²¹ jmáɨ¹ quioh²¹ Tɨ³² Juo¹³ dí² cu³diá²jan² la³jmí¹ chau³² jan² háin² jmáɨ¹ hi³ tiá² hi³ lín²³ tsú². 5 Quí¹ la³jín³² bíh¹ hnoh² má²tionh² ñí¹ tie³ joh¹, ñí¹ lí³ ta³jma². Tiá² já¹niéi² tiauh² yáh³ dí², ñí¹ tiá² joh¹ tie³; 6 hi³ jáun² tiá² hniáuh³² yáh³

cuóu32 dí2 la3jmí1 ná1cuóun1 tsá2cá2tsáun1, ti3la3 hniáuh32 hi3 ná1zian2 tsí3 bíh1 dí2, ji3 hi3 tiáuh1 dí2 hua3jan21, hi3 jáun2 tiá2 lí1 li3can2 dí2. 7 Já1niéi2 bíh1 cuóun1 tsú2, hi3 já1niéi2 bí1 siáh3 má2héinh32 tsú2; 8 ti3la3 cun3ñí1 hi3 jnoh1 lái3 dí2 tsá2 tiauh2 ta3jma2 bíh1, jáun2 cuí1 tiáuh1 dí2 hua3jan21 hi3 tiá2 lí1 li3can2 dí2. La3jmí1 jmu2 hliáu3 hua3hí13 ñí1tsí3 hi3 quih32 cáun2 hi3 pin3, la3 jáun2 bíh1 hniáuh32 jmú13 dí2 cun3quionh3 hi3 cu3tí3 tanh23 dí2 ta21 Dió32, hi3 hno3 dí2 siáh3 Dió32. Ja3bí1 la3jmí1 jmu2 hliáu3 hua3hí13 chí1 cun3quionh3 hi3 huáh2 ná1hein32 jáun2, la3 jáun2 bíh1 hniáuh32 jmú13 dí2 cun3quionh3 hi3 ná1hé2 ná1jan32 dí2 hi3 chau21 jmái1 hi3 liáu32 dí2 Dió32. 9 Quí1 jun3juáh13 ca3hiáu32 Dió32 jnoh1 hi3 jmoh3 la3 cun3 hi3 míh23 jáun2 tsí3 yáh3, ti3la3 ca3hiáu32 tsú2 hi3 liáu32 cun3quionh3 Jesucristo Ti32 Juo13 bíh1 dí2, 10 Tsá2 ca3jun3 hí3 hi3 ca3ta1 dí2; hi3 jáun2 lí13 ziáun2 dí2 quiúnh1 tsú2, uá1 hi3 ziáun2 dí2 uá1 hi3 má2jún1 dí2 ní1 má1ti3 ñí1 jáunh3 tsú2. 11 Hi3 jáun2 hlí1 lienh1 náh2 tsá2ján2 tsá2ján2, hi3 jmúh13 náh2 siáh3 hi3 ti3 li3mí1 li3 pin3 hñu3 tsí3 tsá2ján2 tsá2ján2 la3 qui3 má2ná1jmuh32 ní2 náh2.

Jái13 lá2 cue32 Po1 hi3 ma3tí32 tsá2 reh2

12 Hi3 jáun2 né3 reh2, juáh3 jnoh1 ñí1con2 hnoh2 hi3 hniáuh32 jmúh13 náh2 quien2 tsá2 ná1jmu2 ta21 ñí1con2 náh2, tsá2 ná1ho2 jái13 hi3 ca3cué3 Ti32 Juo13 dí2, tsá2 ná1hie32 jú1 tson2 ñí1con2 náh2. 13 Hniáuh32 jmúh13 náh2 lin1 hi3 cu3tí3 hu21 honh2 náh2 hi3 quien2 lín32 tsú2 ji3 hi3 má1hno1 lín32 náh2 tsú2 siáh3, quí1hliá2 ná1jmu2 tsú2 ta21 jáun2. Tianh3 náh2 cáun2 hi3 re2 hi3 tin2 quiúnh1 náh2 tsá2ján2 tsá2ján2.

14 Hnoh2 reh2, ja3bí1 hlí1 lieh1 jnoh1 siáh3 hnoh2 hi3 jin13 náh2 tsá2 tiá2 ñí1jmu3 tá13, hi3 jmúh13 náh2 hi3 niau21 tiá3 tsí3 tsá2 nio2 hlah3 tsí3, hi3 má1hon1 náh2 tsá2 tiá2 má2pin3 hñu3 tsí3, hi3 juenh2 honh2 náh2 siáh3 ñí1con2 la3jín32 tsáu2.

15 Ha3 lí2 jéinh1 hnoh2 siáh3 hlah3 ñí1con2 tsá2 má2ca3jmú3 hlah3. Ti3 re2 bíh1 jmúh13 hnoh2 hi3 chú32 jmái1 ca3la3 jí32 ñí1con2 tsá2ján2 tsá2ján2, ji3 ñí1con2 ca3la3 jín32 tsáu2 ní2 siáh3.

16 Tianh3 náh2 hiún2 honh2 jmái1 ca3la3 jí32. 17 Lienh1 náh2 Dió32 chí1ñi1. 18 Cáun2 cuéh3 náh2 tiá1hmah1 Dió32 uá1 he3 mi3 lí23, quí1 la3 jáun2 bíh1 hnió3 Dió32 hi3 jmúh13 hnoh2, tsá2 tanh23 náh2 ta21 Cristo Jesús.

19 Ha3 lí2 yéi2 náh2 sí2 quioh21 Jmí2chí3 Chun1 hi3 má2zia32 hñu3 honh2 náh2. 20 Ha3 lí2 jmu2 náh2 han1 jái13 hi3 hleh32 tsáu2 hi3 cue32 Dió32 hñu3 tsí3. 21 Re2 quian2 náh2 hua3hí13 la3jí32 jái13 hi3 hleh32 tsáu2 ní1juáh3 jáun2 jú1 tson2, tionh2 náh2 ta21 jái13 jáun2 ní1juáh3 jáun2 jú1 tson2 cu3tí3. 22 Chá1 náh2 ti3 có32 ca3la3 ji3li32 ñí1 hi3 hlah3.

23 Dió32 Tsá2 jmu2 hi3 ziáun2 dí2 re2 tin2 cuí1 jmu1 hi3 cu3tí3 ná1chan1 hnoh2 ñí1con2 hí3 dí2, hi3 hí1 cáun2 tso3 tiá2 zia32 ñí1con2 náh2 hi3 juáh13 hi3 li3 hliánh13 náh2, la3ji3 ngú3, ji3 jmí2chí3, ji3 jmí1 honh2 náh2 siáh3, ní1 má1cá2chó32 jáun2 jmái1 hi3 jáunh3 Jesucristo Ti32 Juo13 dí2. 24 Dió32 Tsá2 té23 hnoh2 lín3 jan2 Tsá2 má2tí32 jë1, jáun2 tiu3nio2 jmu3 bíh1 tsú2 la3jí32 hi3 má2lí2juánh32 jná13 ní2.

Po1 hah2 jái13 ñí1 ca3táuh3 sí2

25 Hnoh2 reh2, lienh1 náh2 Dió32 hi3 ca3ta1 jnoh1.

26 Ren1 náh2 tsá2ján2 tsá2ján2 hi3 re2 nio2 honh2 náh2, la3 qui3 ráin32 tsú2 jan2 rainh21.

27 Juanh32 jná13 ñí1con2 hnoh2 cun3quionh3 héih32 quioh21 Ti32 Juo13 dí2 hi3 hniáuh32 híh13 hnoh2 sí2 lá2 ñí1con2 la3jín32 tsá2 reh2.

28 Cuí1 má1hé1 má1mieh2 náh2 Jesucristo Ti32 Juo13 dí2. [Cun3 ní2 bíh1 ti3 jái13 ní2.]

Sí² Ñí¹ Má²tun³ Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ñí¹con² Tsá² Tesalonicenses

Po¹ quionh³ tsá² quionh³ jmu² sí² lá² ca³tɨn¹ tsá² má²lín³ cuáh³² já¹ juú² Tesalónica

1 Hnoh² reh², tsá² má²lín³ náh² cuáh³² já¹ juú² Tesalónica ní², jná¹³ Po¹ quiúnh¹ Silvano ji³ Timoteo, tsá² ná¹jmu³² jnoh¹ sí² lá² hi³ ca³tɨn¹ hnoh² tsá² tionh² náh² jo³cuo² Dió³² Jméi² dí² ji³ Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí². 2 Cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Dió³² ji³ Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí², hi³ cuí¹ zian² náh² siáh³ cáun² hi³ re² hi³ tɨn².

Dió³² ra³tsɨ³² héih³² ñí¹con² la³jín³² tsá² ren² tso³ ní¹ má¹jaunh³² Jesús

3 Hnoh² reh², jun³juáh¹³ cá² ñí¹ hi³hliá² chú³² cue²³ jnoh¹ tiá¹hmah¹ Dió³² yáh³ hi³ ca³tɨn¹ hnoh², tɨ³la³ ca³ta¹ jnoh¹ cué¹³ tiá¹hmah¹ quí¹hi³hliá² tɨ³ jlánh¹ re² má²tanh²³ hnoh² ta²¹ Dió³² cun³ jmá² cun³ jnia³² bíh¹, hi³ tɨ³ li³mí¹ má²hno³ náh² tsá²ján² tsá²ján². 4 Cun³ñí¹ hi³ ní² bíh¹ jmu³² jnoh¹ tsah¹ lín²¹ hi³ ca³tɨn¹ hnoh² ñí¹con² ma³ quin³² ma³ cu³ nió³ tsá² má²lín³ cuáh³², hi³ za²³ jnoh¹ tsú² ha³ cónh³ tí³ hi³ cueh²³ náh² honh² ji³ hi³ tanh²³ náh² ta²¹ Dió³² uá¹jinh¹ ja¹ ca³la³ jí³² uu³mí²tsɨ³² ji³ hi³ hlah³ hi³ quiunh³² náh². 5 Cun³quionh³ hi³ jáun² má²lin¹ hi³ Dió³² tɨn² ra³tsɨ³² re² héih³², hi³ ja³bí¹ la³ jáun² má²lin¹ siáh³ hi³ hnoh² bíh¹ ca³tɨn¹ cuá¹tianh³ ñí¹ cuá¹quien² Dió³². Quí¹ hi³ jáun² bíh¹ ná¹má²tsoh¹ náh² honh².

6 Dió³² bíh¹ Tsá² jmu² la³ cun³ hi³ ca³tɨ²¹, hí³ bíh¹ jmu³ hi³ ma³tso² tsí³ tsá² ná¹jmu² hí³ hi³ ná¹má²tsoh¹ náh² honh²; 7 hi³ jáun² hnoh², tsá² ná¹má²tsoh¹ náh² honh², chau³ Dió³² tie³ la³jmí¹ chau³ jnoh¹ ní¹ má¹cá²chó³² jmáɨ¹ hi³ jáunh³ Jesús Tɨ³² Juo¹³ dí² tɨ³ hñu³mɨ³cuú², cu³li²¹ quionh³ tsú² tsá²cuú² tsá²ta³, tsá² pin³ joh¹. Hi³ jáunh³ tsú² jáun² juɨ³² ja¹ sí² cáu² lín³², 8 hi³ ja³jéinh¹ tsú² hi³ ma³tso² tsáu² tsí³, la³ cun³ tsá² tiá² ca³li³ cuóun³² Dió³², tsá² tiá² má²ca³taunh³ ta²¹ jú¹ chú³² quioh²¹ Jesús Tɨ³² Juo¹³ dí². 9 Tsá² hí³ dá² tá¹tsɨn¹ héih³² la³ cun³ hi³ ca³tɨ²¹, hi³ jáun² ma³tso² tsí³ hi³ chéi³ hi³ uóu³² ca³la³ cun³ jmí¹hi³nio², ñí¹ tiá² lí¹³ tiánh³ tsú² ta³ ñí¹ Tɨ³² Juo¹³ dí², ñí¹ má²jniá³ jáun² pí³ hi³ cáu² hi³ jueh³² quioh²¹. 10 Hi³ ní¹ má¹jaunh³² Tɨ³² Juo¹³ dí² né³, má¹jáun² li³ lin¹ hi³ quien² tsú² hi³ jmu³ tsá² joh¹, hi³ la³jín³² tsá² ca³taunh³ hí³ ta²¹ né³ ma³tsu³ ma³jónh³² tsú² ca³la³ hi³ tsa³cáun² lín³² tsí³. Hi³ hnoh² siáh³ li³ quiúnh¹ tsá² hí³ quí¹ má²ca³tionh² náh² ta²¹ la³ cun³ jáɨ¹³ hi³ ca³juáh¹³ jnoh¹ jáun².

11 Cun³ñí¹ hi³ ní² bíh¹ ná¹hiú² ná¹mi³² jnoh¹ ñí¹con² Dió³² hi³ ca³tɨn¹ hnoh². Mi³² jnoh¹ hi³ Dió³² jmu³ hi³ lí¹³ zian² hnoh² la³ cun³ ca³ti²¹ zian² tsá² má²ca³te³ Dió³²; hi³ mɨ³² jnoh¹ siáh³ hi³ Dió³² jmu³ hi³ lí¹³ má¹tih²¹ hnoh² la³jí³² hi³ chu²¹ hi³ hniá¹ náh² jmúh¹³, ji³ la³jí³² ta²¹ hi³ jmuh³² hnoh² cun³ñí¹ hi³ tanh²³ náh² ta²¹ Dió³². 12 Quí¹ jáun² la³ jáun² bíh¹ má²lí¹³ ma³quien² tsáu² Jesús Tɨ³² Juo¹³ dí² cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ hnoh², hi³ jáun² la³ jáun² siáh³ jmu³ Jesús hi³ quien² hnoh² cun³ñí¹ hi³ ja³² mií³ tsí³ Dió³² ji³ Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí².

2

Tsá² hláɨh¹, tsá² jmu² tso³

1 Hnoh² reh², ca³ti²¹ jmáɨ¹ hi³ jáunh³ Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí² hi³ ja³chau³ dí² tsú² cu³li²¹ ñí¹con², ca³ti²¹ jmáɨ¹ jáun² juáh³ jnoh¹ 2 hi³ tiá² hniáuh³² hɨ³² honh² náh², sa³jun³ hi³ juenh¹³ náh² ní¹ má¹ca³niéih² náh² hi³ ca³chó³² jmáɨ¹ jáun² quioh²¹ Ti³² Juo¹³ dí². Uá¹jinh¹ zian² tsá² juáh³ hi³ zia³² cáun² jáɨ¹³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹, ho³lá²dá² hléh³² tsú² cáun² jáɨ¹³ ja¹ tsá² reh² dí², ho³lá²dá² juáh³ tsú² hi³ zia³² cáun² sí² hi³ ca³zen¹³ jnoh¹, tiá² hniáuh³² yáh³ lí¹ táunh¹³ hnoh² ta²¹ jáɨ¹³ jáun². 3 Tiá² hniáuh³² yáh³ lí¹ li³can² hnoh² jáɨ¹³ quioh²¹ li³ua³ jan² tsáu², quí¹ ñeh² bíh¹ hi³ chau²¹ jmáɨ¹ jáun², ca³ti²¹ lí¹³ cáun² hniéi² jueh³² ñí¹con² Dió³², hi³ ma³jnia³² siáh³ jan² tsá² li³ hoh³ ca³ti²¹ liei²¹ quioh²¹ Dió³², tsá² ca³tɨn¹ hí³ hi³ tsó³² ñí¹ hlah³. 4 Tsá² hí³ dá² jmu³ hi³ jlánh¹ quien² hnga², hi³ jmu³ hian² tsí³ ñí¹con² la³jáh³ dú¹ ñí¹ hi³ ná¹juáh²³ tsáu² dió³², ji³ la³jí³² hi³ má²ná¹má²tsú² má²jónh³² tsáu². Hi³ hí¹ la³ ti³ hñu³ cuáh³² chín¹ quioh²¹ yáh³ Dió³² tsa³cuá² tsá² hí³, hi³ cuá¹jmu² quien² la³jmí¹ quien² Dió³².

5 ¿Tiá¹ chau² honh² hnoh² hi³ ca³juánh³² jná¹³ la³ ní² tá¹la³ ca³ñí³² jná¹³ quiúnh¹ hnoh²? 6 Hi³ má²ná¹ñíh¹ náh² he³ quí² jnɨ³² juɨ³² quioh²¹ tsá² hláɨh¹ hí³ la³ ti³ ta³né³², ti³la³ ní¹ má¹cá²chó³² jmáɨ¹ hi³ má²tón³² máh³ ma³jnia³² tsá² hí³. 7 La³ ta³né³² bíh¹ má²chí¹jmu² ta²¹ hlah³ pí³ tiá² jniá³, jí³²la³ ti³ hniáuh³² quin³ ti³ có³² Tsá² quí² jnaɨ³² juɨ³² quioh²¹ bíh¹ tsá² hláɨh¹ hí³ ta³né³². 8 Hi³ jáun² má¹jáun² máh³ má²ma³jnia³² tsá² li³ hoh³ hí³ ca³ti²¹ liei²¹ quioh²¹ Dió³², ti³la³ Ti³² Juo¹³ dí² jngɨh³ tsá² hí³ cun³quionh³ chí³ hi³ jiéi³²; ja³bí¹ hí³ dí² hin³ tsá² hláɨh¹ hí³ cun³quionh³ joh¹ cú²tú¹ cú²lí¹³ hi³ quian³² ní¹ má¹jaunh³². 9 Tsá² hláɨh¹ hí³ já³² cha¹³ *Satanás tsá² hláɨnh¹ tsá² chín¹, hi³ já³² cun³quionh³ la³jí³² pí³ quioh²¹ Satanás hí³, hi³ jmu³ hua³jueh³² ji³ li²¹ hi³ lí¹³ tsa³cáun² tsí³ tsáu², hi³ ma³can² tsáu². 10 Cun³quionh³

la³jí³² ñí¹ hi³ hlah³ ma³can² tsú² tsá² tsá²hín³, tsá² tiá² ca³li³hnió³ tónh³² ta²¹ jú¹ tson², jú¹ hi³ jmí¹ li³ lí¹³ liáun³ tsú². 11 Cun³ ñí¹ hi³ ní² bíh¹ jmu³ Dió³² hi³ lí¹³ li³can² tsá² la³ hí³, hi³ lí¹³ tónh³² tsú² ta²¹ jú¹ tí¹jái². 12 Hi³ jáun² la³jín³² tsá² hí³ tá¹tsin¹ héih³², tsá² tiá² ta²¹ ca³taunh³ hí³ jú¹ tson², tsá² ca³li³ hniá¹ hí³ jmáh³la³ hi³ hlah³.

Tsá² má²ná¹quiánh¹ hi³ ca³tin¹ liáun³

13 Ti³la³ jnoh¹ reh², ca³ta¹ jnoh¹ cue¹³ tiá¹hmah¹ Dió³² la³jí³² jmái¹ hi³ ca³tin¹ hnoh² tsá² hniau³ Ti³² Juo¹³ dí²; quí¹ Dió³² ca³quianh³ hnoh² la³ jmí¹ ñí¹ hi³ lí¹³ liáun³ náh² cun³quionh³ hi³ jmu³ Jmí²chí³ Chun¹ hi³ lí¹³ ná¹chan¹ náh² ca³tin¹ Dió³², ji³ cun³quionh³ hi³ táunh¹³ náh² ta²¹ jú¹ tson² ní² siáh³. 14 Cun³quionh³ jú¹ chú³² hi³ hléh¹ jnoh¹ jáun² bíh¹ ca³té² náh² tsú² hi³ lí¹³ liáun³ náh², hi³ jáun² hnoh² lí¹³ zian² náh² cáun² hi³ quien² la³jmí¹ quien² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí².

15 Hi³ jáun² né³ reh², cuí¹ tionh² náh² hi³ nio² tiá³ honh² la³ má²tionh² náh² ní², ha³ lí² chá² náh² ti³ có³² jái¹³ hi³ ca³juáh¹³ jnoh¹ jáun² ñí¹ ná¹jéinh³ ñí¹ dí², ji³ cun³quionh³ sí² ní² siáh³. 16 Hi³ jáun² hnga² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² ji³ Dió³² Jméi² dí², Dió³² Tsá² hniau³ dí², Tsá² má²hé² má²mieh² hi³ jmu² hi³ nio² tiá³ tsí³ dí² la³jí³² jmái¹ la³ cun³ jmí¹hi³nio², hi³ cue³² siáh³ cáun² hi³ chu²¹ hi³ má²hu²¹ tsí³ dí², 17 Dió³² hí³ cuí¹ cue²¹ pí³ hñu³ honh² náh², hi³ cuí¹ má¹hau³ náh² tsú², jáun² la³jí³² hi³ jmuh³² náh² ji³ la³jí³² hi³ hléh¹ náh² lí¹³ li³ chu²¹.

3

Po¹ mi³² hi³ liéinh³² tsú² Dió³² quioh²¹ quionh³ tsá² quionh³

1 Hnoh² reh², ñí¹ má²ca³táuh³ sí² lá² juáh³ jnoh¹ hi³ lienh¹ náh² tiá³ Dió³² ca³ta¹ jnoh¹, hi³ jáun² tia³jui³² tsa³cuóun² jái¹³ quioh²¹ Ti³² Juo¹³ dí², hi³ ma³quien² siáh³ tsá² siánh³ jái¹³ jáun² la³jmí¹ má²ca³jmuh³ hnoh². 2 Lienh¹ hnoh² siáh³ Dió³² ca³ta¹ jnoh¹, hi³ liáu³² tsú² jnoh¹ ñí¹con² tsá² hian² tsí³, tsá² cháunh²³ tsí³ jmáh³la³ hi³ hlah³, quí¹ tiá² la³jín³² tsáu² taunh³² yáh³ ta²¹. 3 Ti³la³ Ti³² Juo¹³ dí² lín³ jan² Tsá² má²tí³² jë¹, hi³ jáun² hí³ bíh¹ jmu³ hi³ li³ pin³ náh² hñu³ jmí¹ hñu³ honh², ji³ hi³ hua³hín¹³ tsú² siáh³ hnoh² ñí¹con² tsá² hláinh¹. 4 Hi³ ca³tin¹ hnoh², tanh²³ bíh¹ jnoh¹ ta²¹ Ti³² Juo¹³ dí² hi³ hnoh² ná¹má²tih²¹ la³ má²ná¹má²tih²¹ ni² náh² héih³² hi³ jmu³² jnoh¹. 5 Cuí¹ jmu¹ bíh¹ Ti³² Juo¹³ dí² hi³ li³ lieih²¹ jmí²chí³ quián¹³ náh² hi³ Dió³² hniau³, hi³ cuí¹ jmu¹ siáh³ hi³ li³ juenh² honh² náh² la³jmí¹ juenh² tsí³ Cristo.

Jái¹³ ca³ti²¹ hi³ hniáuh³² jmu³ tsú² ta²¹

6 Hnoh² reh², jmu³² jnoh¹ héih³² ñí¹con² hnoh² cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², hi³ tiú²uú² juonh²¹ hnoh² quiúnh¹ li³ua³ jan² tsá² reh² cáun² lí¹ ñi³táunh¹, tsá² tiá² má²tí³² la³ cun³ jái¹³ hi³ má²ca³híe¹³ jnoh¹ jáun². 7 Quí¹ hmóu³² bíh¹ hnoh² má²ñíh¹ lánh³ ñí¹táunh¹ náh² ní¹juáh³ hi³ jmóuh¹ náh² la³ cun³ hi³ qui³ jmu³² jnoh¹. Quí¹ jmí¹ tiauh¹ jnoh¹ jáun² ja¹ ñí¹ tionh¹ hnoh², tiá² ca³jmú¹³ yáh³ jnoh¹ juinh³, 8 sa³jun³ hi³ lí¹ ca³cué³ tsáu² ca³cúh¹³ jnoh¹; ti³la³ jnoh¹ dá² ca³jmú¹³ pí³ hi³ jmú¹³ jnoh¹ ta²¹ la³ huá² la³ jma² bíh¹, quí¹ tiá² ca³li³hnáu² yáh³ jnoh¹ hi³ lái³ jnoh¹ la³jmí¹ lí³ cáun² liá¹ héi² ñí¹con² náh². 9 Jun³juáh¹³ hi³ tiá² jmí¹ zia³² yáh³ jái¹³, ti³la³ jnoh¹ dá² ca³li³hnáu² cáu¹³ cáun² nóh³² lánh³ rón³² ca³ti²¹ tianh¹³ hnoh² bíh¹. 10 Quí¹ la³ cun³ jmí¹ tiauh¹ jnoh¹ jáun² ja¹ ñí¹ tionh¹ náh², ca³jmú¹³ jnoh¹ héih³² ñí¹con² hnoh² la³ lá²: Ní¹juáh³ tsá² tiá² ñí¹jmu³ ta²¹, ha³ lí² cuí¹ cúh². 11 Ti³la³ má²ca³nái¹³ jnoh¹ hi³ zian² ma³ jan² hnoh² cáun² lí¹ ñi³táunh¹ náh², tsá² jmu² cá² ñí¹ ta²¹ tiá² quien² hi³ cáun² lí¹ lóh²³ ta³ ñí¹ tiá² ca³tin¹. 12 Ñí¹con² tsá² la³ hí³ jmu³² jnoh¹ héih³² cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², hi³ re² nio² tsi³ tsú² hniáuh³² jmu³ ta²¹, hi³ jáun² láih¹³ tsú² hi³ cuh³.

13 Hnoh² reh², ha³ lí² cuí¹ huon¹³ náh² hi³ jmuh³² hi³ chu²¹. 14 Ní¹juáh³ zian² ma³ jan² tsá² tiá² ta²¹ taunh³² jái¹³ hi³ juáh³ jnoh¹ cun³quionh³ sí² lá², jie³ náh² re² hin² tsánh² tsá² hí³, jáun² lí²uú² juónh³² náh² quiúnh¹ tsá² la³ hí³, jáun² li³ heh³. 15 Ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ hniáuh³² hon² yáh³ náh² tsá² la³ hí³, ti³la³ hniáuh³² hlí¹ lienh¹ bíh¹ hnoh² tsá² la³ hí³ la³jmí¹ hlí² liéinh³² tsú² jan² rainh²¹.

Po¹ juáh³ hi³ cuí¹ má¹mieh² Dió³² tsá² hí³

16 Hi³ jáun² hnga² Ti³² Juo¹³ dí², Tsá² jmu² hi³ zian² tsáu² re² tin², cuí¹ jmu¹ hi³ zian² hnoh² re² tin² jmái¹ ca³la³ jí³² uá¹ he³ mi³ quiunh³² náh². Cuí¹ zenh² bíh¹ Ti³² Juo¹³ dí² quiúnh¹ hnoh², ca³la³ ji³lin² náh².

17 Jná¹³ Po¹ cuá¹jmu² jná¹³ huéh³ ñí¹ hná¹ lá² quionh³ uón³² huen², la³ cun³ qui³ jmu² jná¹³ la³jí³² sí² quion²¹, hi³ jáun² li³ lin¹ hi³ jná¹³ bíh¹ lí²jmú³²; hi³ juanh³² jná¹³: “Hia² hnoh²”. 18 Cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² la³jín³² hnoh². [Cun³ ní² bíh¹ tí³ jái¹³ hi³ juanh³² jná¹³ reh².]

Sí² La³ñí¹ Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ñí¹con² Timoteo

Po¹ ca³jmú³ sí² lá² hi³ ca³tin¹ Timoteo

1 Jná¹³ Po¹, tsá² lín³ ná¹ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Jesucristo, la³ cun³ héih³² quioh²¹ Dió³² Tsá² liáu³² dí², ji³ héih³² quioh²¹ Jesucristo Tsá² ná¹jan²³ dí² hí³; 2 zein²¹ jná¹³ sí² lá² ñí¹con² hnú² Timoteo, hnú² tsá² lín³ nú² la³juah²¹ dúh¹ jón³² jná¹³ cu³tí³ cun³ñí¹ hi³ táunh²³ dí² ta²¹ cú²re². Cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² hnú² Dió³² Jméi² dí² ji³ Cristo Jesús Ti³² Juo¹³ dí², hi³ cuí¹ jmu¹ tsú² juenh² tsí³, ji³ hi³ cuí¹ jmu¹ tsú² siáh³ hi³ zian² nú² cáun² hi³ re² hi³ tin².

Jái¹³ hi³ ca³híeh³ Po¹ Timoteo ca³tin¹ tsá² hleh³² jú¹ tí¹já¡²

3 La³ cun³ hi³ ca³juánh³² jná¹³ jáun² jmí¹ ca³ti³ ñí¹ ñe¹ jná¹³ hué³² Macedonia hi³ ñíh¹³ hnú² juú² Éfeso ní², chú³² bíh¹ ñíh¹³ hnú² la³ má²ñíh³ ní². Hi³ jáun² hnú² jmúh¹³ héih³² ní¹juáh³ hin² tsánh² hleh³² jú¹ ná¹jan², hi³ tiú²uú² ma³tin² tsú² tsáu² la³ jáun². 4 Zéih³ hnú² tsú² hi³ tiú²uú² ma³quien² tsú² já¡¹³ hi³ lí¹ quí² lí¹ chin² tsáu² chí¹, sa³jun³ hniáuh³² cán³ tsú² hua³hí¹³ hi³ hin² tsánh² lin³ dí¹hio³ ñú¹deh³ tsú², cáun² hi³ tiá² chau²¹ jmá¡¹ táuh³. Quí¹ ní¹juáh³ cáun² ná¹jmu² la³ jáun² bíh¹ tsú², jáun² cáun² lí¹ ná¹quí² ná¹táinh²³ bíh¹ tsú² já¡¹³; jun³juáh¹³ lin¹ zia³² ñí¹ jmu³ ta²¹ yáh³ la³ jáun² hi³ juáh¹³ hi³ lí¹³ niau²¹ cáun² tsí³ tsú² ca³ti²¹ jui³² quioh²¹ Dió³².

5 Ti³la³ jná¹³ zein²¹ já¡¹³ lá² cun³ñí¹ hi³ hnó³² jná¹³ hi³ ma³hnio³ tsáu² tsá²ján² tsá²ján² cun³ñí¹ hi³ má²ji² hñu³ tsí³, cun³ñí¹ hi³ má²ji² siáh³ jmí¹ tsí³ tsú², ji³ cun³ñí¹ hi³hliá² tson² má²tanh² tsú² ta²¹ Dió³². 6 Zian² ma³ jan² tsáu² má²ca³náu² ti³ có³² ca³ti²¹ hi³ ní², jáun² jú¹ siáh³ bíh¹ má²ná¹quí² ná¹juónh²³ tsú², já¡¹³ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹. 7 Uá¹jinh¹ hnió³ tsú² jmu³ ti³² ca³ti²¹ liej²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, ti³la³ hí¹juáh³ já¡¹³ hi³ hleh³² hnga² bíh¹ tsú² tiá² ngi²³, hi³ sa³jun³ ngi²³ bíh¹ tsú² já¡¹³ hi³ jlánh¹ jmu² tson².

8 Né¹ bíh¹ dí² hi³ chu²¹ liei²¹ jáun² quioh²¹ hla¹ Moisés ní¹juáh³ hi³ cauh³² tsú² la³ cun³ ca³ti²¹. 9 Ti³la³ hniáuh³² né¹ dí² hi³ jun³juáh¹³ ca³tin¹ tsá² chun¹ yáh³ liei²¹ hi³ ca³li³, quí¹ liei²¹ jáun² dá² ca³li³ hi³ ca³tin¹ tsá² jmu² cun³ tin² tsí³ hnga² bíh¹, tsá² tiá² jmu² nieh³, tsá² tiá² ta²¹ tanh² Dió³², tsá² jmu² tso³, tsá² tiá² Dió³² húnˀ tsí³, tsá² tiá² jéih³² hi³ hí¡en¹, tsá² jngi¡h² jméi² mí¹ziú¹³, ji³ tsá² jngi¡h² tsáu² ní² siáh³. 10 Ja³bí¹ ca³li³ zia³² liei²¹ hi³ ca³tin¹ tsá² juón¹, ji³ tsá²ñuh² lí¹ jmú² lí¹ tsau³² má²tún² hmóu³², tsá² han² tsáu², tsá² tí¹ já¡n², tsá² má²tson² jú¹ tí¹já¡², ji³ hi³ ca³tin¹ ca³la³ jín³² tsá² tiá² jéih³² jú¹ tson² ní² siáh³. 11 Jú¹ tson² ní² bíh¹ juanh³² jná¹³, la³ cun³ rón³² li³ jú¹ chú³² hi³ jlánh¹ quien² hi³ ca³hiau³ jná¹³ jáun² ñí¹con² Dió³², Tsá² hnió³ hí³ hi³ ma³mieh² dí².

Po¹ cue³² tiá¹hmah¹ ñí¹con² Dió³² cun³ñí¹ hi³ ja³² mii³ tsí³ Dió³²

12 Cue² jná¹³ tiá¹hmah¹ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², Tsá² cue³² jná¹³ pí³, quí¹hliá² ca³lín¹³ tsú² hi³ jná¹³ bíh¹ tsá² li³tín³ já¡¹³ quioh²¹; hi³ jáun² jná¹³ ca³jmú³ tsú² tsá² lín³ quian²¹, 13 uá¹jinh¹ jmí¹tin² jmí¹ lín³ jná¹³ jan² tsá² tí² ziú² tí² hien² Ti³² Juo¹³ dí², hi³ tí² hnah³² jná¹³ siáh³ tsá² taunh² tsú² ta²¹ hi³ tí² jmuh³² ná¹ hian² tsin³², ji³ hi³ tí² tú² tí² hion³² jná¹³ tsú² siáh³; ti³la³ Dió³² ca³ja³ mií³ tsí³ ñí¹con² jná¹³, quí¹ jná¹³ tiá² jmí¹ má²tanh³² ná¹ ta²¹, hi³ jáun² bíh¹ tí² jmu² jná¹³ cáun² hi³ tiá² ño¹. 14 Jáun² jlánh¹ ca³ja³ lín³² mii³ tsí³ Ti³² Juo¹³ dí² ñí¹con² jná¹³, quí¹ ca³jmú³ tsú² hi³ tanh²¹ jná¹³ ta²¹, ji³ hi³ má¹hno¹ lín³² jná¹³ tsú², ji³ la³jín³² tsáu² ní² siáh³, quí¹ cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ jná¹³ quiúnh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo.

15 La³jín³² tsáu² ca³tin¹ tónh³² ta²¹ jú¹ tson² lá²: Hi³ ca³cuan³ Jesús Tsá² lín³ Cristo ñí¹ hué²¹ lá² hi³ lión³² tsá² ren² tso³. Chín¹dí¹ jná¹³ bíh¹ jan² tsá² ti³ jlánh¹ bíh¹ tí² ren² tso³, 16 ti³la³ cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, Dió³² ca³ja³ mií³ tsí³ ñí¹con² jná¹³. Hi³ ní¹juáh³ Jesús Tsá² lín³ hí³ Cristo la³ ca³jmú³ juenh² tsí³ ñí¹con² jan² tsá² la³ jná¹³ né³, jáun² má²ca³li³ lin¹ bíh¹ hi³ jmu³ tsú² juenh² tsí³ ñí¹con² la³jín³² tsá² tónh³² ta²¹ ñí¹ hná¹ ní² siáh³, tsá² hiáuh³ jmá¡¹ hi³ zian² cun³ jmí¹hi³nio², 17 ¡Cuí¹ li³quien² bíh¹ Dió³² la³ cun³ jmí¹hi³nio², hi³ cuí¹ ma³tsu³ ma³jónh³² tsáu² hnga² hí³ dí²! Dió³² hí³ bíh¹ Tsá² lín³ Re²¹ cun³ jmí¹hi³nio², Tsá² tiá² lí¹³ jún³, Tsá² tiá² hin² lí¹³ jíe³², Dió³² Tsá² cú² hnga² tán¹ cu³tí³. Tson² bíh¹ cu³tí³ la³ ní².

18 Hnú² jón³ Timoteo, ta²¹ hi³ má²li²juánh³² jná¹³ ní² chá²³ jná¹³ jo³cuonh² hnú², la³ cun³ rón³² lí³ jú¹ tson² hi³ ca³hléh³ jáun² tsá² ná¹lín³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³² hi³ ca³tin¹ hnú² jmí¹tin². Cun³quionh³ já¡¹³ hi³ ca³hléh³ jáun² tsá² hí³ né³, lí¹³ jmúh¹³ hnú² cáun² hniéi² chu²¹. 19 Hi³ cu³tsa³² hniáuh³² cháh¹³ hnú² cáun² honh² hi³ ca³tin¹ Dió³², hi³ hniáuh³² jmúh¹³ hnú² pí³ hi³ cu³tí³ li³ ji² jmí¹ honh² hnú² ta³ ñí¹ tsú². Zian² ma³ jan² tsáu² tiá² má²ca³li³hnió³ jmu³ la³ cun³ hi³ má²li²juánh³² jná¹³ ní², jáun² ca³ja³hín³ bíh¹ tsú² ca³ti²¹ hi³ jmí¹ taunh³² ta²¹. 20 La³ jáun²

bíh¹ ca³li³ quioh²¹ Himeneo ji³ Lí²ján¹, ján² tsá² hí³ má²ca³jienh²¹ jná¹³ ñí¹con² *Satanás, hi³ ján² li³ ñi³² tsú² hi³ tiá² chú³² tú² hión³² tsú² Dió³².

2

Po¹ juáh³ he³ lánh³ rón³² ca³ta¹ dí² lienh¹ Dió³²

1 Hi³ ján² né³, zia³² cán² já¡¹³ jlánh¹ bíh¹ quien² hi³ juah²¹ jná¹³ lá²: Chú³² mi³² tsú² ñí¹con² Dió³² quioh²¹ la³jín³² tsáu². Hniáuh³² liéinh³² tsú² Dió³², hi³ hiú² mi³² tsú², ji³ hi³ cué³² tsú² siáh³ tiá¹hmah¹ ñí¹con² Dió³² quioh²¹ la³jín³² tsáu². 2 La³ ján² ca³ti²¹ jmu³ tsú² quioh²¹ tsá² ná¹lín³ hi³ chín¹, ji³ tsá² ná¹lín³ ta²¹ ní² siáh³, quí¹ ján² lí¹³ tiauh² dí² tie³ cán² hi³ re² hi³ tin² tá¹la³ zián² dí² hi³ ca³tin¹ Dió³² ñí¹ hué²¹ lá², hi³ ná¹lái³ dí² tsá² re² jë¹. 3 Quí¹ jlánh¹ re² jniá³ hi³ jmú¹³ dí² la³ ní², hi³ ja³bí¹ la³ ni² siáh³ jlánh¹ ti³² tsí³ Dió³² Tsá² liáu³² dí², 4 quí¹ Dió³² hnió³ lín³² hi³ liáun³ ca³la³ jín³² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá², hi³ lí¹³ li³ ñi³² tsú² re² jú¹ tson². 5 Jan² Dió³² bíh¹ zian², hi³ jan² tán¹ bí¹ siáh³ tsá²mi³cuóun² zian² hi³ nau³² chu³jo² ja¹ quioh²¹ Dió³² quionh³ tsá²mi³cuóun²; la³ cun³ hnga² Jesús Tsá² lín³ hí³ Cristo bíh¹. 6 Tsá² hí³ bíh¹ Tsá² ca³cuen³ hnga² hi³ lí³ hmah²¹ quioh²¹ hi³ lí¹³ liáun³ la³jín³² tsáu²; hi³ ján² má²ca³li³ lin¹ hi³ la³ ján² li³ jmí¹ ca³tsin¹³ ján² jmái¹. 7 Jú¹ tson² bíh¹ juanh³² jná¹³, tiá² tí¹ jáin² yáh³ jná¹³ hi³ Dió³² ca³hiáu³² hi³ lín¹³ ná¹ jan² tsá² ngai³² jái¹³ quioh²¹ Dió³², jan² *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³² ñí¹con² *tsá²cá²jo²¹, hi³ ma³tin¹³ jná¹³ tsú² jú¹ tson², ji³ já¡¹³ he³ lánh³ rón³² lí¹³ tanh¹³ tsú² ta²¹ Dió³² ní² siáh³.

8 Ján² jná¹³ né³ hnó³² hi³ ca³la³ jín³² tsá²ñuh² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² cuí¹ liéinh²¹ Dió³², hi³ ñí¹con² Dió³² cuí¹ he¹³ tsú² cuo² tiá² tso³ quian³², hi³ hí¹ cáun² hniéi² tiá² hu²¹ tsí³ tsú², sa³jun³ hi³ hlah³ hniáuh³² hu²¹ tsí³ tsú² siáh³. 9 Ja³bí¹ la³ ján² hnó³² jná¹³ hi³ tsá²mi³ quíh³² li³ua³ cáun² hmih³² hi³ re² hu²¹ tsí³, hi³ hua³hín¹³ ní¹ má¹ti³ ñí¹ jmáh²¹; quí¹ jun³juáh¹³ cun³quionh³ jméi¹³ hi³ jlánh¹ re² lái¹ chí¹ yáh³ tsú² lí¹³ ma³quien² Dió³², sa³jun³ hi³ jmah³² tsú² ján² cun³quionh³ cú¹mí¹niau²¹, ho³ mái³ pih²¹ hmuh²¹ hi³ téh²³ tsú² ján² perla, sa³jun³ hi³ quíh³² tsú² ján² hmih³² hmuh²¹. Cha³ jmí¹ jmu³ tsú² tonh² cun³quionh³ lánh³ jniá³ ti³ coh³, 10 ti³ re² bíh¹ hi³ hnauh¹³ tsú² tsí³ ha³ lánh³ lí¹³ jmu³ hi³ chu²¹ ñí¹con² tsáu², la³ cun³ qui³ ca³ti²¹ jmu² tsá²mi³ tsá² juáh²³ hi³ má²má²quien² Dió³². 11 Ca³tin¹ tsá²mi³ tiánh³ ta³máih³ ní¹ má¹ca³ma³tin³², hi³ tiá² jmu³ tsú² quien² hmóu³². 12 Tiá² cué¹³ jná¹³ já¡¹³ hi³ tsá²mi³ ma³tin² tsá²ñuh², sa³jun³ cué¹³ jná¹³ já¡¹³ hi³ ho² tsá²mi³ já¡¹³ ñí¹con² tsá²ñuh², ta³máih³ bíh¹ ca³tin¹ tsú² tiánh³, 13 quí¹ tsá²ñuh² Adán bíh¹ tín² ca³li³zian² ca³jmú³ Dió³², ján² jmí¹ má²li³² ján² bíh¹ ca³jmú³ tsú² hi³ li³zian² mí¹ Eva. 14 Hi³ jun³juáh¹³ Adán yáh³ tsá² ca³li³can² quionh³ tsá² hláinh¹, Eva bíh¹ tsá² ca³li³can², hi³ ján² ca³tánh³ tsú² tso³; 15 hi³ ján² uá¹jinh¹ Dió³² ca³jmú³ hi³ ma³tso² tsá²mi³ tsí³ hi³ li³zian² jon², cu³ ján² lí¹³ bíh¹ liáun³ tsú² ní¹juáh³ hi³ ma³zian² tsú² hi³ tanh² ta²¹ Dió³², hi³ hnio³ tsú² tsá²mi³cuóun² rainh²¹, hi³ ná¹chan¹ tsú² ñí¹con² Dió³², ti³la³ hi³ re² hu²¹ tsí³ tsú² má¹na²¹.

3

Ha³ lánh³ ñi³táunh¹ tsá² ca³ti²¹ hau³ já¡¹³ ñí¹con² tsá² má²lín³ cuáh³²

(Tito 1:5-16)

1 Jú¹ tson² cu³tí³ bíh¹ já¡¹³ lá²: Ní¹juáh³ zian² tsá² hnió³ hau³ já¡¹³ hi³ jmu³ hua³hí¹³ tsá² ná¹lín³ cuáh³², tsá² la³ hí³ bíh¹ hnió³ jmu³ cáun² ta²¹ chu²¹. 2 Hi³ ján² né³, jan² tsá² ho² já¡¹³ ñí¹con² tsá² má²lín³ cuáh³² hniáuh³² lín³ jan² tsá² tiá² jú¹ hlá² jú¹ ní² zia³² quioh²¹ bíh¹, hi³ ján² tiá² hi³ zia³² hí¹ cáun² hi³ juáh¹³ hi³ li³ lí¹³ ziu³ hie³ tsú² tsáu². Hniáuh³² zian² jan² tán¹ tsá²mi³ ñí²cuo² tsú². Hi³ hniáuh³² ngi³² siáh³ tsá² la³ hí³ cú²re² he², hi³ tin² ti³ jinh³ hnga², hi³ lín³ tsú² jan² tsá² re² jë¹ ní² siáh³. Ja³bí¹ hniáuh³² ma³hnio³ tsú² siáh³ la³jín³² tsá² ñi³tin²¹ hñú¹³, hi³ hniáuh³² siáh³ tin² tsú² hieh³² re² tsáu² já¡¹³. 3 Tiá² hniáuh³² hi³ ñi³hein²¹ tsú², sa³jun³ hi³ hnauh² tsú² hniéi². Hniáuh³² juenh² tsí³ bíh¹ tsú², hi³ lín³ tsú² jan² tsá² tiá² jéih³² hniéi², ji³ hi³ tiá² hen² tsí³ tsú² quie³ ní² siáh³. 4 Hniáuh³² tin² tsú² jmu² re² héih³² hñú¹³, hi³ jmu² tsú² hi³ nieh³ jon² hi³ taunh¹³ ta²¹; 5 quí¹ ní¹juáh³ tiá² la³ tin² tsú² jmu³ héih³² hñú¹³ hnga², ján² né³ ¿lánh³ bíh¹ rón³² lí¹³ jmu³ tsú² hua³hín¹³ tsá² ná¹lín³ cuáh³² joh¹ Dió³²? 6 Tiá² hniáuh³² yáh³ hi³ jan² tsá² tá² ca³taunh³ ta²¹ lín¹³ tsá² jmu³ hua³hín¹³ tsá² ná¹lín³ cuáh³², quí¹ ní¹ ca³lín¹³ tsú² hi³ ma³quien² hnga², hi³ ján² má²tá¹tsin¹ héih³² má¹li³² ján² la³jmí¹ ca³ta³tsin¹ tsá² hláinh¹ héih³² jmí¹ ca³ma³re² Dió³² tsáu¹³ tsá² hláinh¹ hí³. 7 Ja³bí¹ hniáuh³² hi³ lín²³ tsá² tiá² ta²¹ má²tanh² Dió³² hi³ tsá² hí³ tsá² chun¹, quí¹ ní¹juáh³ la³ ca³ziu³ ca³hien³ bíh¹ tsá² cá²tsáun¹ hí³ tsá² hí³, hi³ ján² jmu³ tsá² hláinh¹ hi³ tiú²uú² quien² ta²¹ quioh²¹ Dió³² hi³ jmu² tsú².

Ha³ lánh³ ca³ti²¹ ñi³táunh¹ tsá² ná¹má²cón³² tsá² má²lín³ cuáh³²

8 Ja³bí¹ la³ ján² tiá² hniáuh³² li³zia³² tsáu¹³ tsá² má²cón³² tsá² cuáh³² hi³ juáh¹³ hi³ lí¹³

ziu³ hɨe³ tsú² tsáu², sa³jun³ hi³ lín³ tsú² tsá² má²cau², sa³jun³ hi³ ñi³hein²¹ tsú², sa³jun³ hi³ hen² tsí³ tsú² quɨe³ lí¹ zia³² siáh³. 9 Tsá² má²cón³² hí³ tsá² cuáh³² hniáuh³² ziɑnh³² tiá³ jú¹ tson², cun³quionh³ hi³ ji² jmí¹ tsí³, jú¹ tson² hi³ má²ca³ma³li²¹ jáun² Dió³². 10 Ñeh² bíh¹ hi³ hau³ tsú² jáun² jáɨ¹³ hi³ lín¹³ tsú² tsá² má²cón³² tsá² má²lín³ cuáh³², hniáuh³² ca³ lan³ bíh¹ tsú² tín² tsá² la³ hí³ ní¹juáh³ hi³ tɨn² tsú² re² ta²¹; ní¹juáh³ jmu² tsú² re² cu³tí³, má¹jáun² má²lí¹³ hau³ tsú² jáɨ¹³ hi³ lín¹³ tsá² má²cón³² tsá² cuáh³². 11 Ja³bí¹ tsá²mɨ³ ñí²cuo² tsú² tiá² hniáuh³² zia³² tsáu¹³ hi³ juáh¹³ hi³ lí¹³ ziu³ hɨe³ tsú² tsáu², sa³jun³ hnga² tsú² ziu³ hɨen³ siáh³ tsáu²; hniáuh³² bíh¹ hi³ zian² tsú² cú²re² he², hi³ lín³ tsú² jan² tsá² má²tí³² jë¹. 12 Tsá² hau³ hí³ jáɨ¹³ hi³ lín¹³ jan² tsá² ma³cón³² tsá² cuáh³² hniáuh³² zian² jan² tán¹ tsá²mɨ³ ñí²cuo², hi³ tɨn² tsú² jmu² re² héih³² hñú¹³ siáh³. 13 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² hau³ hí³ jáɨ¹³ la³ jáun² jmu² re² ta²¹ quioh²¹, jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ lí¹³ ma³hniau³ lín³² tsáu², hi³ lí¹³ niau²¹ siáh³ tiá³ tsí³ tsú² hi³ hléh³² jáɨ¹³ ca³tɨ²¹ hi³ tanh² tsú² jáun² ta²¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo.

Jú¹ tson² hi³ má²ca³ma³li²¹ Dió³²

14 Uá¹jinh¹ cuá¹jmu² jná¹³ sí² lá² hi³ zein²¹ jná¹³ ñí¹con² hnú², tɨ³la³ tsɨn³² jná¹³ má²hu²¹ hi³ ñí¹jɨe¹ jná¹³ hnú² tia³jui³². 15 Tɨ³la³ ní¹juáh³ ca³lén³ jná¹³, jáun² má²ñíh¹ hnú² ha³ lánh³ hniáuh³² má¹ziáun¹³ dí² ñí¹ hué²¹ lá², jnoh¹ tsá² hñú¹³ Dió³², hi³ ná¹láɨ³ dí² jáun² cuáh³² quioh²¹ Dió³² Tsá² juú²tsáun², hi³ ná¹láɨ³ dí² siáh³ la³jmí¹ lí³ cáun² jmɨh¹ hiah³², hi³ jáun² jmu³² dí² hua³hí¹³ jú¹ tson² hi³ tiá² lí¹³ tsa³hín³. 16 Tson² bíh¹ cu³tí³ jáɨ¹³ hi³ má²táunh²³ dí² jáun² ta²¹, la³ cun³ jáɨ¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ ná¹jní¹ hi³ má²ca³ma³li²¹ jáun² Dió³² la³ lá²:

Tsá² lín³ Cristo má²ca³ma³jnia³², hi³ ca³lɨn³ tsá² dí¹ngú³,

Jmí²chí³ Chun¹ ca³ma³tson² hi³ cu³tí³ chun¹ tsú²,

hi³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ca³jíen³² siáh³ Tsá² hí³.

Jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ Tsá² hí³ má²ca³nga³ tsú² ñí¹con² *tsá²cá²jo²¹.

Ca³tanh² bíh¹ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² ta²¹ Tsá² hí³,

jmí¹ lɨ²¹ jáun² né³ ca³chánh³² tsú² siáh³ hñu³mɨ³cuú².

4

Ha³ lánh³ zian² tsá² cha³² tɨ³ có³² hi³ taunh³² ta²¹ jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³²

1 Jáun² né³, Jmí²chí³ Chun¹ juáh³ tá²na²¹ lín²¹ hi³ ñí¹ ca³táuh³ jmáɨ¹ zian² tsá² tsa³táunh¹ tɨ³ có³², hi³ lɨ³can² tsú² cun³quionh³ jáɨ¹³ hi³ ma³cau² jmí²chí³ hláɨnh¹, hi³ tónh³² tsú² siáh³ ta²¹ jáɨ¹³ hi³ ma³ta² tsá²cuú² tsá²ta³ tsá² hláɨnh¹. 2 Jú¹ tí¹jáɨ² jáun² já³² cun³quionh³ ho³ tsá² lín³ la³ cá¹ la³ jéinh¹; tsá² hí³ dá² ma³cau² bíh¹, tsá² má²já²hín³ jmí¹ tsí³ ñí¹con² Dió³², la³juah²¹ dúh¹ hi³ ca³cáu³. 3 Tsá² la³ hí³ dá² jmu³ héih³² hi³ tiú²uú² jéinh³² tsú² cuo², ja³bí¹ tsá² hí³ jmu³ siáh³ héih³² hi³ zia³² ma³ cá² ñí¹ má³² hi³ tiú²uú² lí¹³ cuh³ tsú², uá¹jinh¹ hnga² Dió³² ca³jmú³ má³² jáun² hi³ cúh² tsá² má²taunh³² ta²¹, tsá² má²ñi³² re² jú¹ tson²; hi³ ní¹ má¹tɨ³ ñí¹ cuh³ tsú² né³, cueh³² tiá¹hmah¹ Dió³². 4 Quí¹ la³jín³² ñí¹ jáh³ ca³chan³ Dió³² ñí¹ hué²¹ lá², chun¹, hi³ lí¹³ cunh¹³ tsú²; tiá² hniáuh³² juáh¹³ dí² hi³ hlah³, tɨ³la³ hniáuh³² cue¹³ tiá¹hmah¹ bíh¹ dí² Dió³² hi³ hiau³ dí² hi³ jáun². 5 Quí¹ Dió³² má²hɨen²¹ má³² cun³quionh³ jáɨ¹³ quioh²¹ ní¹ má¹ca³lienh¹ dí².

Tsá² chun¹ quian²¹ Jesucristo

6 Ní¹juáh³ má¹tɨn¹³ hnú² tsá² reh² la³ ní², jáun² hnú² lín¹³ jan² tsá² chun¹ quian²¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, jan² tsá² má²ca³li³ hun¹ tsí³ cun³quionh³ jáɨ¹³ hi³ hɨe³² ha³ lánh³ tanh¹³ dí² ta²¹ Dió³², ji³ cun³quionh³ jú¹ tson² hi³ táunh²³ hnú² jáun² ta²¹ la³ má²táunh²³ jáun². 7 Tiá² hniáuh³² táunh¹³ hnú² ta²¹ jáɨ¹³ hi³ lí¹ quí² lí¹ chin² tsáu² chí¹, ji³ jáɨ¹³ quioh²¹ tsá²haun³² ní² siáh³, tɨ³la³ hnú² hniáuh³² jmúh¹³ pí³ hi³ zian² nú² hi³ ca³tɨn¹ Dió³² bíh¹. 8 Quí¹ zia³² bíh¹ ñí¹ jmu² ca³lá² ta²¹ hi³ jmu² tsú² hi³ lí¹³ pin³ cuá² ta³, tɨ³la³ tɨ³ jlánh¹ bíh¹ zia³² ñí¹ jmu² ta²¹ hi³ zian² tsú² hi³ ca³tɨn¹ Dió³² má¹ná¹; quí¹ hi³ jáun² cué³² jáɨ¹³ hi³ cuá³² tsú² cáun² hi³ re² hi³ tɨn² ñí¹ hué²¹ lá², hi³ cué³² siáh³ jáɨ¹³ hi³ lí¹³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio². 9 Tson² bíh¹ cu³tí³ jáɨ¹³ ní², hi³ jáun² jáɨ¹³ ní² hniáuh³² tónh³² tsú² ta²¹ la³jín³². 10 Quí¹ hi³ jáun² bíh¹ jmu³² dí² ta²¹ ji³ hi³ ma³tso¹ dí² tsí³, quí¹hliá² má²ca³chá¹³ dí² cáun² tsí³ ca³tɨn¹ Dió³² Tsá² juú²tsáun², Tsá² lión³² tsá² zian² hngá¹máh³, tɨ³la³ jlánh¹ cu³tí³ lín³ tsú² Tsá² liáu³² ñí¹con² tsá² taunh² tsú² ta²¹.

11 Hniáuh³² jmúh¹³ hnú² héih³² ca³tɨ²¹ hi³ ní², hi³ má¹tɨn¹³ hnú² tsáu² re². 12 Tiá² hniáuh³² hi³ lí¹ lín¹³ tsáu² hi³ hnú² tiá² quien² nú² quí¹hliá² hnú² tsá² tsá¹ñú¹, tɨ³la³ hnú² hniáuh³² lín³ nú² la³jmí¹ lí³ cáun² nóh³² bíh¹ hi³ lí¹³ ma³tí³² tsá² reh² uá²jaɨ³², la³jí³² jáɨ¹³ hi³ hléh¹ hnú², la³jí³² hi³ jmuh³² hnú², hi³ hno³ nú² tsáu², hi³ tanh²³ hnú² ta²¹ Dió³², ji³ hi³ ji² jmí¹ honh² nú² ní² siáh³. 13 Tá¹la³ tiá² má²cá²chó³² jná¹³, hí³ Sí² tioh³ jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³² ja¹ ñí¹ tionh¹ tsá² reh², hi³ hlí¹ lienh¹ nú² tsú², ji³ hi³ má¹tɨn¹³ nú²

tsú² siáh³ jáɨ¹³ jáun². 14 Su³uú² chá² tɨ³ có³² hi³ lí¹ ca³cué³ Dió³² ñí¹con² hnú² la³ cun³ rón³² lí³ jáɨ¹³ hi³ ca³hléh³ jáun² tɨ³² jë¹ Dió³² jmí¹tin², jmí¹ ca³ra³tsɨ³² tsá² ná¹lín³ hí³ tsá²daun³² cuo² tsáih³ chinh³² nú².

15 Ma³ti²¹ la³ ní² ca³la³ jonh³ jmɨ́¹ honh², jáun² lí¹³ jíe³ tsáu² hi³ cu³tí³ má²tsá²li³tin² nú². 16 Hua³hín¹³ nú² jmí²chí³ quián¹³, la³ má²quionh³ jú¹ tson² hi³ ma³tɨn¹³ nú² tsáu² ní² siáh³. La³jí³² hi³ ní² ma³ti²¹ cá²re² he² la³jí³² jmáɨ¹; quí¹ ní¹juáh³ jmuh³² hnú² la³ ní², jáun² lí¹³ liáun³ hnú² huen² ji³ la³jín³² tsá² náɨ³² jáɨ¹³ hi³ hléh¹ nú² ní² siáh³.

5

Hi³ ca³ta¹ dí² jmú¹³ ñí¹con² tsá² reh²

1 Hi³ jáun² né³, tiá² hniáuh³² quiú¹ jin¹³ nú² tsá²ñuh² tsá² má²lieih²¹; ti³la³ hniáuh³² hlí¹ lienh¹ jú¹ tson² bíh¹ hnú² tsá² hí³ ca³la³ jmí¹ lienh¹ nú² ñeh². Hi³ hlí¹ lienh¹ hnú² siáh³ tsá² tsá¹ñú¹ ca³la³ jmí¹ lienh¹ nú² renh². 2 Ja³bí¹ hniáuh³² hlí¹ lienh¹ hnú² siáh³ tsá²mɨ³ tsá² má²lieih²¹ ca³la³ jmí¹ lienh¹ nú² mí²ziú¹³, ji³ tsá² tsá¹maɨ¹³ ní² siáh³ hlí¹ lienh¹ hnú² ca³la³ jmí¹ lienh¹ nú² tsá²mɨ³ renh², hi³ hniáuh³² jɨen¹ nú² tsú² hi³ lin¹ má²ji² jmí¹ honh².

3 Má¹hon¹ nú² tsá²mɨ³ hnáɨ³, li³ua³ jan² tsá² tiá² hin² zian² hi³ lí¹³ ma³hau³ tsú². 4 Tɨ³la³ ní¹juáh³ zian² jon² ho³ cho¹ jan² tsá²mɨ³ hnáɨ³, jáun² tsá² hí³ tín² ca³tɨn¹ ma³hon³ mí¹ziú¹³ ho³ dí¹hio³, hi³ hnio³ tsú² tsá² má²lieih²¹ hí³ la³jmí¹ ca³jmú³ tsá² má²lieih²¹ hua³hín¹³ tsú² jmí¹ míh², quí¹ la³ jáun² bíh¹ tɨ³² tsí³ Dió³². 5 Tɨ³la³ ní¹juáh³ zian² jan² tsá²mɨ³ hnáɨ³ hi³ cuá³ hnga² tán¹ cu³tí³ né³, jáun² tsá²mɨ³ la³ hí³ má²hu²¹ tsɨ³ hi³ Dió³² bíh¹ Tsá² má²hau³, hi³ mɨ³² ñí¹con² Dió³² la³ huá² la³ jma². 6 Tɨ³la³ ní¹juáh³ tsá²mɨ³ hnáɨ³ la³ jmu² la³ cun³ hi³ tɨ³² tsí³ hnga² má¹ná¹, jáun² tsá² la³ hí³ má²jún¹ ta³ liéih³² bíh¹. 7 Jáun² la³ ní² jmúh¹³ hnú² héih³² ñí¹con² tsá² reh², hi³ jáun² tiá² hin² lí¹³ ziu³ hɨe³ hi³ tsá² reh² ná¹jmu² hi³ hlah³. 8 Hi³ jáun² ní¹juáh³ zian² tsá² tiá² má²hon³ tsá² hñú¹³ la³ñí¹ la³ján³, sa³jun³ raɨnh²¹, jáun² tiá² ca³tɨn¹ yáh³ tsá² la³ hí³ hi³ juáh³ hi³ tanh² ta²¹ Dió³²; ti³ jlánh¹ tiá² chun¹ bíh¹ tsá² la³ hí³ la³ cónh³ bíh¹ jan² tsá² tiá² ta²¹ má²tanh² Dió³².

9 Tiá² ca³tɨn¹ yáh³ tsá²mɨ³ hnáɨ³ tsá¹míh¹ ca³lá² hi³ hún¹ ñí¹ sí² tiáunh¹ tsá²mɨ³ tsá² ná¹jmu² ta²¹ ñí¹con² tsá² cuáh³², ti³la³ ní¹juáh³ tsá² má²húm¹ hnaih³² nio² quiú³ mii², hi³ ní¹juáh³ cu³ jéin³² tán¹ bíh¹ ca³jéinh³² tsú² cuo², jáun² lí¹³ bíh¹. 10 Hniáuh³² lin¹ hi³ má²ca³jmú³ tsá² la³ hí³ hi³ chu²¹, uá¹ la³ cun³ hi³ má²ca³ti³ ca³jinh³ tsú² jon², hi³ má²ca³ma³hnio³ tsú² tsá² ñi³tin²¹ hñú¹³, hi³ má²ca³ma³cón³² tsú² tsá² joh¹ Dió³², hi³ tiá² má²ca³jmú³ quien² hnga², hi³ má²ca³ja³ mií³ tsí³ tsú² ñí¹con² tsá² má²tso² tsí³, hi³ ní¹juáh³ má²ca³jmú³ tsú² siáh³ pí³ hi³ jmu³ la³jí³² hi³ chú³².

11 Tɨ³la³ su³uú² lí¹ tanh³ tsá²mɨ³ hnáɨ³ tsá² tsá¹míh¹ ñí¹ sí² jáun²; quí¹ ní¹ ca³chá³ tsá² la³ hí³ tɨ³ có³² jáɨ¹³ hi³ ca³jmú³ la³ jmí¹ ñí¹ quionh³ Cristo, hi³ li³ hniá¹ tsú² jéinh³² siáh³ cuo² quionh³ tsá²ñuh² siánh³ siáh³, 12 hi³ jáun² tso³ bíh¹ má²zia³² quioh²¹ tsú² lí¹³ cun³ñí¹ hi³ tiá² ma³tí³² tsú² jáɨ¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² la³ jmí¹ ñí¹ quionh³ Cristo. 13 Ja³bí¹ li³ tan² tsá² la³ hí³ hi³ ngɨ́³² ma³ quin³² ma³ caun³² hñú³, jáun² tsá² la³ hí³ lí¹³ li³ juinh³ bíh¹. Jun³juáh¹³ jmáh³la³ hliá² li³ juinh³ yáh³ tsú², quí¹ ja³bí¹ lí¹³ ziu³ hien³ tsú² siáh³ tsáu², hi³ lí¹ hí³ tsú² ca³tɨn¹ tsá² hlá² tsá² ní², ji³ hi³ hléh³² tsú² siáh³ jáɨ¹³ hi³ tiá² ca³ti²¹ hléh³².

14 Hi³ jáun² bíh¹ hnó³² jná¹³ hi³ tsá²mɨ³ hnáɨ³ tsá¹míh¹ jéinh³² siáh³ cuo², hi³ lí¹³ zian² jon² tsú², hi³ re² jmu³ tsú² ta²¹ nio² ñéih³ quioh²¹, hi³ jáun² tiá² lí¹³ zia³² hí¹ cáun² hi³ juáh¹³ hi³ lí¹³ hléh³² hlah³ tsá² hau² dí². 15 Quí¹ zian² ma³ jan² tsá²mɨ³ hnáɨ³ hi³ má²ca³tianh³ tɨ³ có³² ta³né³², hi³ má²haɨn²¹ ti³ con² *Satanás.

16 Ní¹juáh³ zian² tsá²mɨ³ hnáɨ³ raɨnh²¹ jan² tsá²mɨ³ tsá² reh², jáun² tsá² reh² dí² hí³ ca³tɨn¹ ma³hon³ tsá² hnáɨ³ hí³, tiá² hniáuh³² cué³² tsú² ta²¹ jáun² ñí¹con² tsá² cuáh³²; hi³ jáun² tsá² má²lín³ hí³ cuáh³² lí¹³ ma³hon³ tsá²mɨ³ hnáɨ³ tiá² jon¹ raɨnh²¹ zian² bíh¹.

17 Ní¹juáh³ zian² tsá²daun³² jmu² héih³² re² lín³² ñí¹con² tsá² reh², hi³ hleh³² tsú² re² jáɨ¹³, hi³ hɨeh³² tsú² tsáu² re², jáun² ca³tɨn¹ tsá² la³ hí³ he³ quɨe³ la³ cun³ lí³ ta²¹ quioh²¹, hi³ hniáuh³² lín²³ siáh³ tsá² reh² hi³ quien² tsá² hí³. 18 Quí¹ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³: “¡Ha³ lí² táunh³ chí² náh² ho³ cuá¹juí², [hi³ jmu³ hi³ tiú²uú² lí¹³ cuh³ jáh³ cuú²miih²¹] tá¹la³ cuá¹jmu² jáh³ ta²¹ hi³ ha² zauh³² cuú²miih²¹, jáun² sunh³ máɨ³!” Ja³bí¹ rá¹juáh³ siáh³ ñí¹ Sí²: “Tsá² jmu² ta²¹ ca³tɨn¹ he³ quɨe³ hi³ hlánh¹ jmu² ta²¹”.

19 Tiá² hniáuh³² cáun² lí¹ má¹quien¹³ hnú² jáɨ¹³ ní¹juáh³ ca³hna³ tsáu² jan² tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ cuáh³², jí³²la³ ti³ ní¹juáh³ zian² gon³ ho³ gáun³ tsá² ma³tson² jáɨ¹³ jáun² bíh¹. 20 Ti³la³ ca³tɨn¹ tsá² má²lieih²¹, ní¹juáh³ tsá² jmu² tso³, hniáuh³² quiú¹ jin¹³ bíh¹ hnú² tsú² ja¹ ñí¹ tionh¹ tsá² reh², jáun² la³jín³² tsú² juénh¹³ hi³ tiá² jmu³ la³ jáun². 21 Ta³ ñí¹ Dió³², ji³ Jesucristo, ji³ tsá² chun¹ tsá² ná¹lín³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ní² siáh³, cué¹³ jná¹³ hnú² ta²¹ ní² hi³ má¹tih²¹ nú²; ti³la³ ha³ lí² ra³tsi³² héih³² ta³ tiá² má²lin¹ re² jú¹ tson², ha³ lí² jmú² hi³ quien² jan², hi³

jan² tiá² quien². 22 Tiá² hniáuh³² rá¹tsɨh³² hnú² cuonh² tia³juɨ³² tsáɨh³ chí¹ jan² tsá² má²lieih²¹ hi³ hion¹³ nú² tsú² hi³ hau³ jáɨ¹³ ñí¹con² tsá² reh² dí², quí¹ ho³ sa³ zia³² bíh¹ tso³ hi³ jmu² tsú², hi³ lí¹³ lín¹³ tsáu² hi³ tɨ³² honh² hnú² tso³ jáun²; hua³hín¹³ nú² jmí²chí³ quián¹³ hi³ cuí¹ lí³ jɨ² la³ má²jɨ² jáun².

23 Tɨ³la³ chú³² bíh¹ húh¹³ hnú² cú¹pih²¹ mu² ráu³ mɨ³ uóun²jɨeh¹³ má²ná¹jan² quionh³ jmɨ² jma³, jáun² ma³hau³, quí¹hliá² hi³ lí³ henh¹ bíh¹ nú², hi³ tsáun¹ nú² cú²hiú² cú²cuóh³², jáun² tiú²uú² hniáuh³² húh¹³ nú² jmáh³la³ jmɨ² jma³.

24 Zian² ma³ jan² tsáu² lin¹ lín²¹ tso³ quioh²¹ ñeh² bíh¹ hi³ can³ tsú² jú¹ tson² quioh²¹ tsú², tɨ³la³ ma³ jan² tsáu² lí² lin¹ tso³ quioh²¹ la³ tɨ³ ní¹ má¹ca³can³ tsú² jú¹ tson² máh³. 25 Ja³bí¹ zian² siáh³ tsá² lin¹ lín²¹ hi³ chu²¹ hi³ jmu², tɨ³la³ zia³² siáh³ hi³ chu²¹ hi³ jmu² tsáu² ta³ tiá² hin² ñi³², tɨ³ jmí¹ chí¹cáɨn² máh³ lí² lin¹.

6

1 La³jín³² tsá² reh² *tsá² má²ná¹hlánh¹ hniáuh³² tanh¹³ ta²¹ re² lín³² juo¹³, jáun² tiá² hin² lí¹³ tu³ hión³² Dió³² Tsá² tanh²³ dí² ta²¹, sa³jun³ lí¹³ hléh³² tsú² hlah³ ca³tɨ²¹ jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³² hi³ hɨe²³ dí² tsáu². 2 Hi³ ní¹juáh³ tsá² má²ná¹hlánh¹ zian² juo¹³ hi³ tanh² ta²¹ Dió³², tiá² hniáuh³² tsa³son² hi³ tanh² tsú² ta²¹ juo¹³ cun³ñí¹ hi³hliá² má²raɨnh²¹ tsú² ñí¹con² Dió³². Tɨ³ jlánh¹ ta²¹ chu²¹ má²hniáuh³² bíh¹ jmu³ tsú² quí¹hliá² má²hnio³ tsú² juo¹³ tsá² má²ca³li³ raɨnh²¹, hi³ jáun² bíh¹ ca³tɨn¹ juo¹³ tsú² héih³² ta²¹ chu²¹.

Ha³ lánh³ cu³tí³ lín³ tsá² tanh² ta²¹ Dió³²

Hi³ jáun² né³, hɨeh¹ hnú² tsáu² hi³ hlí¹ lienh¹ nú² tsú² siáh³ jáɨ¹³ ní². 3 Ní¹juáh³ zian² tsá² hɨe³² jú¹ siáh³, hi³ tiá² jéih³² jú¹ tson² quioh²¹ Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí², sa³jun³ jéih³² tsú² jáɨ¹³ lánh³ rón³² ziáun² dí² hi³ ca³tɨn¹ Dió³² ñí¹ hué²¹ lá², 4 jáun² tsá² la³ hí³ lí¹ jmu² tonh² bíh¹, tiá² hi³ má²ñi³² hí¹ cáun² yáh³. Tsá² tsáun¹ hñu³ chí¹ bíh¹ tsá² la³ hí³ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ hnió³ juu³ hlénh³ jú¹ lí¹ ngó¹ lí¹ lɨ²¹, hi³ lí¹ quiú² lí¹ táɨnh²³ jáɨ¹³; hi³ jáun² ñí¹ jáun² bíh¹ lí²³ ja³² uóu³² tsí³ tsú², hi³ jmu² tsú² hniéi², hi³ tú² hión³² tsú² tsáu², hi³ lí¹ lín²³ tsú² hlah³ ca³tɨn¹ tsáu², 5 hi³ cá² ñí¹ ná¹hniei²¹ tsú² ní² siáh³. Quí¹ tsá² cónh³ tiá² jú¹ tson² zia³² hñu³ tsí³ bíh¹ tsá² la³ hí³, hi³ lí¹ lín²³ tsú² zian² la³juah²¹ dúh¹ tsá² zian² hi³ ca³tɨn¹ Dió³² cun³ñí¹ hi³ hnió³ tsú² lɨ³ hánh³. 6 Tɨ³la³ tsá² zian² hi³ ca³tɨn¹ Dió³² má¹ná¹, tson² bíh¹ cu³tí³ hánh³ tsá² hí³, ní¹juáh³ hi³ hiún² tsí³ tsú² la³ cun³ hi³ zia³² quioh²¹. 7 Quí¹ hí¹ cáun² tiá² hi³ quián¹ yáh³ dí² jmí¹ ca³li³ziáun² ñí¹ hué²¹ lá², sa³jun³ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá² lí¹³ cáun¹³ dí² hñu³mɨ³cuú². 8 Tɨ³la³ ní¹juáh³ zia³² hi³ cúh¹³ dí² ji³ ha¹ dí² ní² siáh³, cun³ jáun² bíh¹ má²tioh²¹ hi³ má¹hiún¹³ dí² tsí³. 9 Tɨ³la³ tsá² jlánh¹ hniá¹ hi³ li³ hánh³, tiá² tióh³² yáh³ tion³ tsí³, cáun² jmu² tsú² hi³ cáun¹ bíh¹, hi³ lí¹³ hlah³ ñí¹con² hnga², hi³ lí¹³ tánh³² tso³ cu³diá²jan² la³jmí¹ janh³² jáh³ cáun² liá³, hi³ jáun² jmu² tsú² hi³ hliáh¹³ jmí²chí³ quioh²¹ ca³la³ ti³ ñí¹ já¹hín³. 10 Quí¹ ní¹juáh³ jlánh¹ la³ hniá¹ tsú² quɨe³, hi³ jáun² bíh¹ lí³ mí¹zioh²¹ la³jáh³ dúh¹ ñí¹ hi³ hlah³ hi³ jmu² tsáu². Hi³ zian² ma³ jan² tsáu² má²ca³náu² tɨ³ có³², hi³ tiú²uú² tanh² ta²¹ Dió³² cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ dí¹quiaunh²¹ tsí³ quɨe³. Tsá² la³ hí³ jmu² hmóu³² hi³ má²má²tso² lín³² tsí³.

He³ lánh³ hniáuh³² ma³zian² tsú² hi³ ca³tɨn¹ Dió³²

11 Tɨ³la³ hnú² tsá² lín³ quian²¹ Dió³², ca³tɨn¹ hnú² náuh¹³ tɨ³ có³² ca³tɨ²¹ la³jí³² hi³ má²lí²juánh³² jná¹³ ní². Cha³ jmí¹ jmúh¹³ hnú² hi³ ní², hniáuh³² dí¹quiaunh²¹ honh² nú² hi³ má¹zián¹³ nú² la³ cun³ hi³ tɨ³² tsí³ Dió³² bíh¹, hi³ zian² nú² hi³ ca³tɨn¹ hí³ dí², hi³ nio² cáun² tán¹ honh² nú² ñí¹con² Dió³², hi³ hno³ nú², hi³ cueh²³ nú² honh², ji³ hi³ jmúh¹³ hnú² siáh³ juenh² honh². 12 Jmu³ hniéi² ca³tɨ²¹ la³jí³² hi³ tiá² jéih³² Dió³², hi³ quɨnh¹ nú² jmáɨ¹ hi³ ca³tɨn¹ Dió³², jmu³ pí³ hi³ lí¹³ zian² nú² cun³ jmí¹hi³nio²; quí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³te³ Dió³² hnú², hi³ jáun² bíh¹ má²ca³ma³lih²¹ hnú² siáh³ ñí¹con² juóun³² lín³² tsáu² hi³ táunh²³ nú² ta²¹. 13 Jáun² né³, ta³ ñí¹ Dió³² Tsá² cue³² jmáɨ¹ hi³ zian² ji³liɨn², uá¹ hi³ tsáu² uá¹ hi³ jáh³, ji³ ta³ ñí¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, Tsá² ca³cué³ re² jú¹ tson² ta³ ñí¹ Poncio Pilato jmu² jná¹³ héih³² 14 hi³ má¹tih²¹ hnú² re² héih³² hi³ má²lí²juánh³² jná¹³ ní², la³ cun³ hí¹ jan² tiá² hin² lí¹³ hléh³² hlah³ hi³ ca³tɨn¹ hnú², ca³la³ ti³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ hi³ jáunh³ Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí². 15 Ma³jnia² Dió³² Jesucristo hí³ la³ cun³ jmáɨ¹ hi³ hnió³ hnga². Hnga² Dió³² hí³ bíh¹ Tsá² tɨn² ma³mieh² dí², Tsá² cuá¹lín³ ta²¹ la³ hia³ la³ táuh³, Re²¹ Juo¹³ tsá² ná¹lín³ re²¹, ji³ Tsá² Chín¹ ñí¹con² tsá² ná¹chín¹. 16 Hnga² Dió³² hí³ bíh¹ zian² la³ má²zian² jáun², hi³ cuá³ hnga² ñí¹ tie³ joh¹ quioh²¹, ñí¹ hí¹ jan² tiá² hin² lí¹³ tsa³janh². Hí¹ jan² tsáu² tiá² má²ca³jɨen³² Dió³², sa³jun³ lí¹³ jɨen³² tsú² Dió³². ¡Hnga² Dió³² hí³ bíh¹ cuí¹ li³quien² hi³ cuí¹ li³pin³ cun³ jmí¹hi³nio²! Tson² bíh¹ la³ ní².

17 Hi³ jáun² né³, hniáuh³² jmúh¹³ hnú² héih³² ñí¹con² tsá² reh² tsá² ná¹hánh³ cun³quionh³ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá², hi³ tiá² hniáuh³² jmu³ tsú² tonh², hi³ sa³jun³ hniáuh³² hu²¹ tsí³ tsú² hi³ lí¹³ zian² tsú²

re² cun³quionh³ hi³ zia³² quioh²¹, quí¹ cu³diá²jan² lɨ́¹³ tsa³hín³ la³jɨ́³² hi³ zioh² tsú² jáun². Zéih³ tsú² hi³ tɨ³ hniáuh³² hu²¹ tsɨ́³ tsú² hi³ ca³tɨn¹ Dió³² bíh¹, quí¹ Dió³² bíh¹ Tsá² lɨ́¹ cue³² la³jɨ́³² hi³ zia³² hi³ hniáuh³² ñí¹con² dí², ca³la³ hi³ lɨ́¹ ziáun²³ bíh¹ lɨ́²³, hi³ jáun² lɨ́² hiún² tsɨ́³ dí². 18 Jmúh¹³ hnú² héih³² hi³ jmu³ tsá² hánh³ hí³ hi³ chu²¹, cuɨ́¹ zia³² hliáun³ hi³ chu²¹ hi³ jmu² tsú² la³jmɨ́¹ zia³² hliáun³ hi³ zioh² tsú² jáun², hi³ hniáuh³² hiún² tsɨ́³ tsú² lɨ́¹ cué²¹, hi³ ná¹lɨ́n³ tsú² tsá² ja³² miɨ́³ tsɨ́³. 19 Jáun² la³ jáun² bíh¹ lɨ́¹³ lɨ³ hánh³ tsú² cu³tɨ́³, cáun² hi³ lɨ³ quien² jmáɨ¹ né³bɨ́¹ ja³², hi³ jáun² lɨ́¹³ joh¹³ tsú² jmáɨ¹ hi³ zian², cáun² hi³ hú¹tá¹ tson² quien².

Héih³² hi³ ca³tɨn¹ hnga² Timoteo ñí¹ ca³táuh³ sí² lá² quioh²¹ Po¹

20 Hnú² Timoteo, hua³hín¹³ nú² jmu³ la³jɨ́³² hi³ má²ca³ta³no¹ nɨ́² jo³cuonh² nú². Tɨ³ có³² náu² ñí¹con² la³jɨ́³² jáɨ¹³ hi³ lɨ́¹ quí² lɨ́¹ chin² tsáu² chí¹, jú¹ tiá² ta²¹ lɨ³ jmu³ hi³ niéih³ la³jmɨ́¹ niéih³ jú¹ tson² quioh²¹ tsá² jniá³ jmɨ́¹ tsɨ́³. 21 Quí¹ zian² ma³ jan² tsá² má²ca³ma³tson² jáɨ¹³ jáun² hi³ má²já²taunh²¹ tɨ³ có³², hi³ má²ñi³táunh¹ cáun² juɨ³² siáh³ la³ cónh³ bíh¹ juɨ³² quioh²¹ tsá² tanh² ta²¹ Dió³².

Dió³² cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² hnú². [Cun³ nɨ́² bíh¹ tɨ́³ jáɨ¹³ hi³ juanh³² jná¹³ reh².]

Sí² Ñí¹ Má²tun³ Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ñí¹con² Timoteo

Sí² hi³ ca³jmú³ Po¹ hi³ ca³tɨn¹ Timoteo

1 Jná¹³ la³² Po¹, jan² *tɨ³² tsá² quian³² jë¹ Jesucristo cun³ñí¹ hi³ hnió³ Dió³² la³ jáun², hi³ hléh²³ jná¹³ ñí¹con² tsáu² jáɨ¹³ hi³ ca³jmú³ Dió³² ca³tɨ²¹ hi³ lí¹³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio² ní¹juáh³ tsá² má²cá²cunh³ quionh³ Cristo Jesús. 2 Hnú² Timoteo, hnau³ lín³² bíh¹ jná¹³ hnú² la³juah²¹ dúh¹ hi³ hnú² jón³² jná¹³. Zein³² jná¹³ sí² lá² ñí¹con² hnú², hi³ hnó³² jná¹³ hi³ Dió³² Jméi² dí² ji³ Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí² ma³hé² ma³mieh² hnú², hi³ cuí¹ jmu¹ tsú² juenh² tsí³, ji³ hi³ cuí¹ jmu¹ tsú² siáh³ hi³ zian² hnú² cáun² hi³ re² hi³ tɨn².

3 Jmáɨ¹ ca³la³ jí³² chau² tsɨn³² jná¹³ hi³ ca³tɨn¹ hnú² ní¹ má¹tɨ³ ñí¹ lienh¹ jná¹³ Dió³², hi³ jáun² la³ huá² la³ jma² cue² jná¹³ tiá¹hmah¹ Dió³² hi³ ca³tɨn¹ hnú², hi³ ma³con²¹ jná¹³ tsú² ca³la³ hi³ ji² jmí¹ tsɨn³² ñí¹ ta³ ñí¹ tsú² la³jmí¹ ca³jmú³ jáun² dí²hio³ ñú²deh³ jná¹³ jmí¹tin². 4 Chau² tsɨn³² jná¹³ hi³ ca³háuh³² honh² hnú² jmí¹ ca³háɨh¹ dí² jáɨ¹³, hi³ jáun² jlánh¹ hnó³² lín³² jná¹³ hi³ jenh¹³ dí² siáh³, hi³ jáun² jlánh¹ li³ hiún² tsɨn³² jná¹³. 5 Chau² bíh¹ tsɨn³² jná¹³ hi³ cu³tí³ tanh²³ hnú² ta²¹ Dió³², la³ cun³ ca³jmú³ dí²hioh³ hnú² Loida ji³ mí²ziúh² hnú² Eunice, tsá² gon³ ca³tanh² hí³ ta²¹ Dió³² la³ñí¹. Hi³ jná¹³ len³ hi³ cu³tí³ tanh² hnú² ta²¹ Dió³² la³jmí¹ tanh² ta²¹ tsá² hí³.

6 Hi³ jáun² cháu¹ jná¹³ honh² hnú² hi³ má¹quien¹³ hnú² pí³ hi³ lí¹ ca³cué³ jáun² Dió³² quián¹³ hnú² jmí¹tin², jmí¹ ca³ra³tsi³² jná¹³ jáun² uón³² ñí¹ quián¹³ hnú². 7 Quí¹ jmí¹ ca³cuen³ Dió³² Jmí²chí³ joh¹ ñí¹con² dí², jun³juáh¹³ ca³hián¹³ dí² jan² Jmí²chí³ jmu³ hi³ hú¹ cóh²¹ tsí³ yáh³ dí², quí¹ Jmí²chí³ hí³ jmu² hi³ lí²³ pin³ tsí³ bíh¹ dí², hi³ ma³hno¹ dí² tsáu², hi³ tái² dí² tí¹ jinh²¹ hmóu³² ní² siáh³. 8 Hi³ jáun² lí² jmu² hnú² hinh¹ hi³ cuéh¹ hnú² jú¹ tson² quioh²¹ Tɨ³² Juo¹³ dí², sa³jun³ jmúh¹³ hnú² hinh¹ ca³tɨn¹ jná¹³ quí¹hliá² cuá¹jnaɨ³² jná¹³ hñu³mí¹ñí² ca³tɨn¹ hí³; ti³la³ cun³quionh³ pí³ hi³ cue³² Dió³², chú³² má¹tsoh¹ hnú² honh² cu³li²¹ quiúnh¹ jnoh¹ cun³ñí¹ hi³ ca³tɨ²¹ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³². 9 Dió³² má²ca³liáu³² dí², hi³ má²ca³te³ hi³ lí¹³ ná¹chan¹ dí² ñí¹con² tsú²; ti³la³ jun³juáh¹³ cun³ñí¹ hi³ má²ca³jmú¹³ dí² hi³ chu²¹ hmóu³² yáh³, ti³la³ cun³ñí¹ hi³ ca³lín¹³ hnga² bíh¹ Dió³² hi³ jmu³ la³ jáun², hi³ lí¹ ca³ja³ siáh³ mií³ tsí³ ñí¹con² jnoh¹ cun³quionh³ Cristo Jesús la³ cun³ jmí¹tin², ñeh² bíh¹ hi³ li³zia³² hngá¹máh³ lá². 10 Tɨ³la³ jmáɨ¹ hi³ ziáun² dí² lá² má¹ná¹, má²ca³ma³li²¹ Dió³² hi³ ja³² jáun² mií³ tsí³ jmí¹ cuan¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, Tsá² liáu³² dí². Hí³ bíh¹ ca³quin³ pí³ quioh²¹ hmú³², hi³ cun³quionh³ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² né³ ca³ma³li²¹ tsú² he³ lánh³ lí¹³ zian² tsáu² ca³la³ cun³ jmí¹hi³nio².

11 Dió³² ca³hiáu³² jná¹³ hi³ lín³ jná¹³ tsá² ngaɨ³² jáɨ¹³ quioh²¹, hi³ lín³ jná¹³ jan² ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³², ji³ hi³ lín³ jná¹³ ti³² má²ta² jë¹ Dió³² ní² siáh³. 12 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ má²tso¹ jná¹³ tsɨn³², ti³la³ tiá² lí²heh¹ yáh³ jná¹³, quí¹ ño¹ jná¹³ hin² tsánh² tanh³² ta²¹, hi³ cáun² bíh¹ nio² tsɨn³² jná¹³ siáh³ hi³ Tsá² hí³ tin² hmá³² hi³ má²ca³chá³ jná¹³ jáun² jo³cuo² tsú² ca³la³ ti³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ hi³ má²tón³² jáun².

13 Jú¹ tson² hi³ má²cá²híe³ jná¹³ jáun² hnú² lí³ cáun² nóh³² hi³ hniáuh³² má¹tih²¹ hnú²; hi³ hniáuh³² tanh¹³ hnú² ta²¹ Cristo Jesús ca³la³ má²tanh²³ ní² nú² ta²¹, ji³ ca³la³ má²hno³ ní² nú² tsú² siáh³. 14 Cun³quionh³ Jmí²chí³ Chun¹ hi³ zian² hñu³ tsí³ dí² jmúh¹³ hnú² hua³hí¹³ jú¹ tson² hi³ má²ca³chá³ jáun² Dió³² jo³cuonh² hnú².

15 Má²ñíh¹ bíh¹ hnú² hi³ la³jín³² tsá² zian² hué³² Asia lá² má²ca³zeh³ jná¹³ huen² tán¹, hi³ ja¹ quioh²¹ tsá² hí³ né³ tso² Figelo ji³ Hermógenes. 16 Cuí¹ ja² mií³ tsí³ Dió³² ñí¹con² la³jín³² tsá² hñú¹³ Onesíforo, quí¹ hliáun³ jéin³² ca³jmú³ Onesíforo hí³ hi³ niau²¹ re² tsɨn³² jná¹³. Tiá² ca³li³ heh³ yáh³ tsú² hi³hliá² cuá¹tson³ jná¹³, 17 quí¹ ti³la³ jmí¹ cuá³ tsú² juú² Roma lá², jlánh¹ chí¹ñi¹ ca³hnauh² tsú² jná¹³ ca³la³ ñí¹ ca³tsauh¹. 18 Ní¹ má¹cá²chó³² jmáɨ¹ hi³ má²tón³² jáun² quioh²¹ Tɨ³² Juo¹³ dí², cuí¹ ja² mií³ tsí³ quioh²¹ tsá² hí³. Má²ñíh¹ bíh¹ hnú² re² hi³ ca³ma³hau³ lín³² tsá² hí³ já¹ juú² Éfeso jmí¹tin².

2

He³ lánh³ lín³ hliáu³ chun¹ quian²¹ Jesucristo

1 Hi³ jáun² né³ jón³, cuí¹ li³ pin³ honh² nú² cun³quionh³ pí³ hi³ má²ca³cué³ jáun² Jesús Tsá² lín³ Cristo cun³ñí¹ hi³ ja³² mií³ tsí³. 2 Jái¹³ hi³ má²ca³niéih² hnú² hi³ má²ca³hléh³ jná¹³ ñí¹con² juóun³² tsáu², jáɨ¹³ jáun² hniáuh³² cháh¹³ hnú² jo³cuo² tsá² lín²³ nú² hi³ ma³tí³² jë¹, tsá² tiáunh¹ hua³jan²¹ hi³ híeh³² siáh³ tsá² siánh³.

3 Hniáuh³² má¹tsoh¹ hnú² honh² quiúnh¹ jnoh¹, la³ cun³ qui³ ca³ti²¹ quiunh²¹ jan² hliáu³ tsá² má²tí³² re² hi³ hen² ti³ con² Jesús Tsá² lín³ Cristo. 4 Hí¹ jan² tsá² lín³ hliáu³ tiá² lí¹³ jmu³ la³ cun³ hi³ qui³ jmu² tsá² zian² hi³ ca³tɨn¹ hnga², quí¹ hnió³ tsú² ma³hiún²

tsí³ juo¹³. 5 Ja³bí¹ la³ jáun² ní¹juáh³ tsá² co², hí¹ cáun² tiá² hi³ lí¹³ joh¹³ yáh³ tsú² ní¹juáh³ tiá² co² tsú² la³ cun³ héih³² hi³ rá¹lí³ jáun² ñí¹ sí² quioh²¹ hi³ co² tsú². 6 Ja³bí¹ ní¹juáh³ tsá² jmu² ta²¹ ñí¹nái² quioh²¹, tsá² hí³ bíh¹ ca³tɨn¹ cuh³ tín² la³ñí¹ hi³ ló³² jáun². 7 Hniauh² re² honh² he³ hnió³ juáh³ jái¹³ hi³ lí²jmú³² jná¹³ ní², hi³ Tɨ³² Juo¹³ dí² ma³hau³ hi³ ngɨ¹³ hnú² la³jí³² jái¹³ ní².

8 Cháu¹ nú² honh² ca³tɨn¹ Jesucristo, Tsá² ca³jenh¹³ ja¹ tsá² cá²tsan³, Tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ re²¹ Dá²vi²¹. Cun³ñí¹ hi³ hléh²³ jú¹ chú³² ní² bíh¹ jná¹³ 9 hi³ ma³tso¹ tsɨn³², hi³ ca³la³ cuá¹hñei²¹ jná¹³ quionh³ cá²den¹ná¹ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² ren² tso³, ti³la³ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² tiá² cuá¹hñei²¹ yáh³. 10 Hi³ jáun² tion² jná¹³ tsɨn³² la³jí³² uu³mí²tsɨ³² cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ tsá² má²ca³quianh³ Dió³²; hi³ jáun² lí¹³ liáun³ tsú² cun³quionh³ Jesús Tsá² lín³ Cristo, hi³ tsa³ma³zian² tsú² cáun² hi³ quien² ca³la³ cun³ jmí¹hi³nio².

11 Tson² cu³tí³ bíh¹ jái¹³ la³ lá²:

Ní¹juáh³ ca³jun³ dí² cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ Jesús, ja³bí¹ ziáun² dí² siáh³ quiúnh¹ tsú².

12 Ní¹juáh³ hi³ tion¹³ dí² tsí³ ja¹ la³jí³² uu³mí²tsɨ³², ja³bí¹ lí¹³ háu¹³ dí² cáun² jái¹³ ñí¹ cuá¹ho² tsú² jái¹³.

Ní¹juáh³ tiá² má¹tson¹³ dí² hi³ ca³tɨn¹ hí³, ja³bí¹ hí³ ma³zian³² siáh³ hi³ ca³ta¹ dí².

13 Ní¹juáh³ tiá² ca³ma³ti²¹ dí² ñí¹con² tsú², ti³la³ hí³ má¹ná¹, la³ má²má²tí³² jáun² bíh¹ jái¹³ quioh²¹;

quí¹ Dió³² tiá² lí¹³ ma³zian³² ñí¹con² hnga².

Jan² tsá² jmu² ta²¹ hi³ tɨ³² tsí³ Dió³²

14 Hi³ jáun² né³, cháu¹ hnú² tsí³ tsú² jái¹³ ní², hi³ juoh¹ hnú² tsú² siáh³ cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Tɨ³² Juo¹³ dí², hi³ tiá² hniáuh³² quiu³ táinh³ tsú² jái¹³. Quí¹ ní¹juáh³ jmu² tsú² la³ jáun², hí¹ cáun² tiá² ñí¹ jmu³ ta²¹ yáh³; jái¹³ jáun² dá² cá² ñí¹ jmu³ hi³ hliáh¹³ tsí³ tsá² nái³² bíh¹. 15 Jmu³ tion³ hi³ má¹jnia¹³ nú² ñí¹con² Dió³² hi³ tɨn² nú² re² ta²¹, jan² tsá² tɨn² hɨe³² jú¹ tson² la³ cun³ ca³ti²¹, jáun² tiá² li³ hinh¹ hnú². 16 Tiá² hniáuh³² huh²¹ hnú² quiúnh¹ tsá² ná¹juú² ná¹hlénh²³ jú¹ hlah³, jú¹ tiá² ta²¹ li³ jmu³, quí¹ tsá² la³ hí³ ti³ li³mí¹ nó³² bíh¹ ti³ có³² ca³ti²¹ juɨ³² quioh²¹ Dió³², 17 hi³ jáun² jái¹³ hi³ hɨeh³² tsú² jáun² tsáu² lí²³ jueh³² la³jmí¹ lí²jueh³² mí¹uí³ mɨ³ho²¹. La³ jáun² bíh¹ lín³ tsá² jmái² Himeneo quionh³ Fileto. 18 Tsá² hí³ dá² ja³taunh²¹ ti³ có³² hi³ tiú²uú² taunh³² ta²¹ jú¹ tson², hi³ ná¹juáh²³ tsú² hi³ má²ca³nga² bíh¹ jmái¹ hi³ jenh¹³ dí², hi³ ñi³táunh¹ hliah³² tsí³ ma³ jan² tsá² tanh² ta²¹ Dió³². 19 Ti³la³ Dió³² má²ca³jmú³ cáun² jái¹³ hi³ lí³ la³jmí¹ lí³ cáun² jmíh¹ hiah³² jlánh¹ pin³, hi³ juáh³ la³ lá²: “Tɨ³² Juo¹³ dí² ñi³² hin² tsánh² joh¹”; hi³ juáh³ siáh³ la³ lá²: “La³jín³² tsá² juáh³ hi³ Tsá² lín³ Cristo bíh¹ Juo¹³ tsú², tiú²uú² hniáuh³² jmu³ tso³”.

20 Jmú¹³ jái¹³, ñéih³ hñú³ jueh³² quioh²¹ tsá² hánh³ tiá² zia³² yáh³ jmáh³la³ uon² lí³ cú¹mí¹niau²¹ ji³ mí¹ñí² cú¹tiáu², ja³bí¹ zia³² bíh¹ uon² lí³ hmá² ji³ cuáh¹ ní² siáh³. Ní¹juáh³ jmí¹ zia³² hi³ quien², jáun² jmu² ta²¹ uon² chu²¹, ti³la³ uon² lí¹ lí³ né³ jmu² ta²¹ tiá² nga³ quien². 21 Hi³ jáun² li³ua³ jan² tsá² chá³² ti³ có³² hi³ hlah³ hi³ jmí¹ jmu² jáun², jáun² tsá² la³ hí³ lí¹³ lín³ la³jmí¹ lí³ cáun² uon² chu²¹ jáun², jan² tsá² cuá¹chan¹ hi³ ca³tɨn¹ Tɨ³² Juo¹³ dí², hi³ jáun² la³ jáun² má²húm¹ tsú² hua³jan²¹ hi³ jmu³ li³ua³ cáun² ta²¹ chu²¹ quioh²¹ hí³ dí².

22 Cun³ñí¹ hi³hliá² tsá¹ñú¹ bíh¹ hnú², jáun² tiá² hniáuh³² cuéh¹ nú² já¹³ hi³ li³ hniá¹ nú² hi³ hlah³. Chú³² bíh¹ jmúh¹³ nú² pí³ hi³ lí¹³ zian² nú² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³², hi³ tanh¹³ nú² ta²¹ Dió³², hi³ hno³ nú² tsáu², hi³ zian² nú² re² quiúnh¹ la³jín³² tsá² má²má²tsú² má²jónh³² Tɨ³² Juo¹³ dí², tsá² má²ji² jmí¹ tsí³. 23 Tiá² hniáuh³² huh²¹ hnú² quiúnh¹ tsá² ná¹juú² ná¹hlénh²³ jú¹ tiá² ta²¹ li³ jmu³, já¹³ hí¹juáh³ hmóu³² tsú² tiá² ngɨ²³, quí¹ má²ñíh¹ bíh¹ hnú² hi³ cun³quionh³ já¹³ la³ jáun² jnia³² hniéi². 24 Quí¹ jan² tsá² lín³ quian²¹ Tɨ³² Juo¹³ dí² tiá² hniáuh³² yáh³ jmu² hniéi², ti³la³ hniáuh³² bíh¹ jmu² tsú² chun¹ ñí¹con² la³jín³² tsáu², hi³ ma³tɨn² tsú² re² tsáu², hi³ jmu³ tsú² juenh² tsí³; 25 hi³ tiá² hniáuh³² jmu² tsú² siáh³ quien² hnga² ní¹ má¹ca³ma³tɨn² tsú² tsá² tiá² ta²¹ taunh³² hí³ já¹³ hi³ hiáuh²³, jɨe³ tsú² neh²¹ tiá¹ jmu³ Dió³² hi³ za¹³ tsí³ tsá² hí³ hi³ jmu³ hi³ ngɨ¹³ tsú² re² jú¹ tson². 26 Hi³ jáun² ní¹ má¹ca³li³tsɨn² tsá² hí³ hi³ jmí¹ má²húm¹ hñu³ liá³ quioh²¹ tsá² hláinh¹, ñí¹ má²tí³² tsú² jáun² la³jí³² héih³² hi³ jmu² tsá² hláinh¹, hi³ jáun² má²lí¹³ bíh¹ liáun³ tsú².

3

He³ lánh³ jmu³ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² má¹ti³ ñí¹ táuh³ jmái¹

1 Jú¹ la³ lá² hniáuh³² li³ ñíh¹³ hnú² siáh³, hi³ ní¹ má¹ti³ ñí¹ táuh³ jmái¹, chau²¹ jmái¹ huáh² tsí³ cu³tí¹³. 2 Má¹jáun² jmu³ tsáu² ma³ quin³² ma³ jan³² hi³ hnio³ lín³² hmóu³², hi³ hniá¹ quie³, hi³ jmu³ siáh³ tonh². Tsá² la³ hí³ lín¹³ hi³ tiá² hin² zian² tsá² cú²ren² quionh³. Tu³ hión³² tsú² Dió³², hi³ tiá² ta²¹ tanh¹³ tsú² jméi² mí¹ziú¹³, hi³ tiá² cué³² tsú² tiá¹hmah¹ he³ cáun² hiáuh³, hi³ li³ hoh³ tsú² la³jí³² hi³ ja³² ñí¹con² Dió³² ní² siáh³. 3 Tsá² hí³ bíh¹ tsá² tiá² hin² li³ hnio³, tsá² tiá² jmu³ juenh² tsí³, tsá² ziu³ hɨe³, tsá² tiá² tɨn² jmu³ héih³²

ñí¹con² jmí¹ tsí³ hnga², tsá² hian² tsí³ cu³tí³, tsá² li³ hoh³ la³jí³² hi³ chu²¹. 4 Tsá² ca³ tsá² lau³ hí³ bíh¹ jmu³ hian² tsí³, tsá² jmu³ la³ cun³ cháunh²³ chí¹ hmóu³², tsá² jmu³ pan¹ hnga², tsá² dí¹quian¹ hi³ niau²¹ re² tsí³ hnga² cha³ jmí¹ jmu³ tsú² hniá¹ hi³ ca³tɨn¹ Dió³². 5 Re² lín³² bíh¹ ma³tí³² tsú² cuáh³² quioh²¹, tɨ³la³ tiá² lin¹ pí³ quioh²¹ Dió³² li³ zia³² yáh³ hñu³ tsí³ tsú².

Su³uú² lí¹ juónh³² quiúnh¹ tsá² la³ hí³. 6 Quí¹ ja¹ tsá² la³ hí³ zian² ma³ jan² tsá² tsa³tiónh³² hñú¹³ tsáu², hi³ ma³can² tsá²mɨ³ tsá² jmu² cáun¹, tsá²mɨ³ tsá² má²ca³zaunh³ tiá³ hi³ jmu² tso³. Quí¹ tsá²mɨ³ la³ hí³ jlánh¹ hliáun³ ñí¹ hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³. 7 Jmái¹ ca³la³ jí³² nái³² tsá²mɨ³ la³ hí³ jái¹³, tɨ³la³ tiá² tón³² jmái¹ ngɨ²³ yáh³ tsú² he³ dá² jú¹ tson² cu³tí³. 8 La³jmí¹ ca³jmú³ jáun² tá¹ gon³ [tsá² hué³² Egipto,] tsá² tí² jmái² hí³ Janes quionh³ Jambres, hi³ ca³ma³jéinh³ jmái¹ quionh³ hla¹ Moisés, la³ jáun² bíh¹ jmu³ tsá²ñuh² la³ hí³ ca³tɨ²¹ jú¹ tson². Tsá² la³ hí³ lín²³ jmáh³la³ hi³ hlah³, cun³ má²já²hín³ bíh¹ tsú² hi³ jmí¹ taunh³² ta²¹ jú¹ tson². 9 Ti³la³ chau²¹ jmái¹ hi³ tiú²uú² tioh²¹ tsú² jmu³ la³ jáun², quí¹ la³jín³² tsá² zian² hngá¹máh³ li³lieih²¹ hi³ tsá² cáun¹ bíh¹ hí³, la³jmí¹ cá¹quiúnh²¹ tá¹ gon³ tsá² ca³ma³jéinh³ hí³ jmái¹ quionh³ Moisés.

Ñí¹ ca³táuh³ héih³² hi³ ca³jmú³ Po¹ ñí¹con² Timoteo

10 Ti³la³ hnú² né³ má²ca³jɨeh³ nú² re² lánh³ rón³² hɨe² jná¹³ tsáu², hi³ lánh³ rón³² ngɨ²³ jná¹³, hi³ lánh³ rón³² hu²¹ tsɨn³² jná¹³ hi³ ngɨ²³, hi³ lánh³ rón³² tanh³² jná¹³ siáh³ ta²¹ Dió³², hi³ juenh² tsɨn³² jná¹³, hi³ hno³ jná¹³ tsáu², hi³ ha³ lánh³ rón³² tion² jná¹³ tsɨn³² ní² siáh³. 11 Má²ñíh¹ hnú² siáh³ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ ca³quiúnh³² jná¹³ ca³jmú³ tsáu², hi³ ca³ma³tso¹ jná¹³ tsɨn³² já¹ juú² Antioquía, juú² Iconio, ji³ juú² Listra ní² siáh³. Ti³la³ Ti³² Juo¹³ dí² má¹ná¹, ca³liáu³² jná¹³ ca³tɨ²¹ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ ca³jmú³ tsáu² jmí¹jáun². 12 Quí¹ tson² bíh¹ cu³tí³ ca³la³ jín³² tsá² hnió³ hi³ zian² la³ cun³ hi³ tɨ³² tsí³ Jesús Tsá² lín³ Cristo ca³tɨn¹ ma³tso² tsí³ la³ cun³ hi³ jmoh²³ tsáu². 13 Hi³ tsá² hláɨh¹, tsá² lí¹ má²cau² hí³ né³, tɨ³ li³mí¹ li³ hláɨnh¹ bíh¹ cun³ jmá² cun³jnia³²; ma³can² tsú² tsáu², hi³ li³can² tsú² siáh³ hmóu³².

14 Ti³la³ hnú² né³, jmu³ hnú² re² la³ cun³ hi³ má²ca³li³ tin² nú² hi³ má²táunh²³ hnú² jáun² ta²¹, quí¹ ñíh¹ bíh¹ nú² lánh³ jmí¹ ná¹lín³ tsá² ca³ma³ta² nú². 15 Quí¹ la³ cun³ jmí¹ míh² hnú² cuin² nú² Sí² tioh³ jái¹³ quioh²¹ Dió³², hi³ cun³quionh³ jái¹³ jáun² bíh¹ lí¹³ jniá³ jmí¹ honh² hnú² ha³ lánh³ rón³² lí¹³ liáun³ nú² cun³quionh³ hi³ tanh²³ nú² jáun² ta²¹ Jesús, Tsá² lín³ hí³ Cristo. 16 La³jí³² jáɨ¹³ tioh³ Sí² quioh²¹ Dió³² ca³cué³ hnga² bíh¹ Dió³² hñu³ tsí³ tsá² ca³jmú³. Jái¹³ jáun² bíh¹ jmu² ta²¹ hi³ má²tɨn² tsú² tsáu², hi³ tí² jinh²³ tsú² tsáu², hi³ hlí² liéinh³² tsú² tsáu², ji³ hi³ hɨeh³² tsú² tsáu² ha³ lánh³ rón³² lí¹³ zian² tsú² la³ cun³ hi³ tɨ³² tsí³ Dió³² ní² siáh³. 17 Jáɨ¹³ jáun² bíh¹ jmu³ hua³jan²¹ hñu³ tsí³ tsá² lín³ quian²¹ Dió³², hi³ jáun² má²hún¹ tsú² hua³jan²¹ hi³ jmu³ la³jí³² hi³ chu²¹.

4

1 Hi³ jáun² ta³ ñí¹ Dió³² ji³ Jesús Tsá² lín³ Cristo, Tsá² jáunh³ hi³ ja³ra³tsɨ³² héih³² ca³tí²¹ tso³ quioh²¹ tsá² zian² ji³ tsá² má²cá²tsan³, hi³ quianh³ tsú² ní¹juáh³ hin² tsánh² tionh² jo³cuo², ta³ ñí¹ hí³ bíh¹ jmu¹ jná¹³ héih³² lá² ñí¹con² hnú²: 2 Hi³ hléh¹³ hnú² jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³², hi³ hniáuh³² húnˀ¹ nú² hua³jan²¹ hi³ hléh¹³ nú² jáɨ¹³ cuí¹ hnió³ cuí¹ tiá² hnió³ tsú² ne³. Jin¹³ hnú² tsáu², hi³ hlí¹ lienh¹ nú² tsú², hi³ cuéh¹ nú² pi³ hñu³ tsí³ tsú² siáh³, hi³ hniáuh³² juenh² lín³² honh² hnú² ta¹la³ má¹tɨn¹³ nú² tsú² jú¹ tson². 3 Quí¹ chau²¹ jmái¹ hi³ tiá² li³hnió³ tsáu² ne³ jú¹ tson², tɨ³la³ tsá² hí³ dá² tsa³hniah² juóun³² lín³² tɨ³², tsá² hɨe³² la³ cun³ jáɨ¹³ hi³ tɨ³² tsí³ tsú² hmóu³², hi³ jáun² jáɨ¹³ jáun² bíh¹ ne³ tsú². 4 Tónh³² tsú² ta²¹ jáɨ¹³ hi³ lí¹ chin² tsáu² chí¹ cha³ jmí¹ tónh²¹ ta²¹ jú¹ tson². 5 Ti³la³ hnú² hniáuh³² zian² honh² ja¹ ca³la³ jí³², hi³ cueh¹³ hnú² honh² hi³ má¹tsoh¹ honh². Hniáuh³² jmúh¹³ hnú² ta²¹ hi³ ngái¹ nú² jái¹³ quioh²¹ Dió³²; má¹tih²¹ nú² re² la³ cun³ ta²¹ hi³ má²nio² jo³cuonh² nú².

6 Quí¹ jná¹³ má²lín³ ná¹ la³jmí¹ lín³ jan² jáh³ hi³ má²jngɨh³ tsú² ñí¹con² Dió³², né³bí¹ chau²¹ jmái¹ hi³ cuá¹han² jná¹³ ñí¹ hué²¹ lá². 7 Má²cá²jmú³² bíh¹ jná¹³ re² hniéi² chu²¹ ca³tɨn¹ Dió³², jná¹³ bíh¹ tsá² ca³ma³táuh¹³ jui³² quion²¹, la³jmí¹ jmu² tsú² jmái¹ hi³ co² tsú² hi³ ñi³táunh¹ tsú² cú²hé²; tiá² tɨ³ có³² ca³chá³ yáh³ jná¹³ hi³ taunh³² ta²¹. 8 Hñu³mɨ³cuú² ná¹hmá¹ cáun² *có²ron¹ná¹ hi³ ca³tɨn¹ jná¹³ ñí¹hen³ cun³ñí¹ hi³ má²cá²jmú³² jná¹³ la³ cun³ hi³ tɨ³² tsí³ Dió³², hi³ cué³² jáun² Ti³² Juo¹³ dí² má¹jáun², Tsá² lín³ hí³ Jue²¹ chun¹. Hi³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ jná¹³ yáh³ cué³² tsú², quí¹ ja³bí¹ cuéh³² tsú² ca³la³ jín³² tsá² jlánh¹ ná¹hniá¹ hi³ jáunh³ tsú².

Má²ta²¹ hi³ ca³jmú³ Po¹ ñí¹con² Timoteo

9 Jmu³ pí³ hi³ ñeih²¹ hnú² tia³jui³² hi³ ñá¹jɨe¹ nú² jná¹³; 10 quí¹ tɨ³ có³² bíh¹ má²ca³zeh³ jná¹³ Demas quí¹hliá² jlánh¹ ca³li³ hniá¹ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá², hi³ jáun² má²ngau³² tɨ³ já¹ juú² Tesalónica. Crescente má²ngau³² tɨ³ hué³² Galacia, ji³ Tito siáh³ má²ngau³² tɨ³ hué³² Dalmacia, 11 jí³²la³ hnga²

Lucas bíh¹ cuá³ quiúnh¹ jná¹³. Hniah³² Marcos ña³² quiúnh¹, quí¹ hí³ bíh¹ lɨ́¹³ li³ ma³hau³ jná¹³ hi³ jmu³ tá¹³ Dió³². 12 Já¹ juú² Éfeso bíh¹ má²ca³zéin³² jná¹³ Tíquico. 13 Ní¹ má¹ñeih³² hnú² jáun², cánh¹³ nú² tiá³ hmɨh³² cháu³ hi³ ca³chá³ jná¹³ já¹ juú² Troas hñú¹³ Carpo; hi³ cánh¹³ nú² siáh³ la³jí³² sí² quion²¹ jná¹³ hi³ tioh³ jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³², hi³ jlánh¹ bíh¹ hniáuh³² cánh¹³ hnú² la³jɨ́³² sí² ca³tin¹ jná¹³ huen².

14 Lí²ján¹, tsá² lín³ hí³ tɨ³² mí¹ñí², jlánh¹ hlah³ má²ca³jmú³ ñí¹con² jná¹³, tɨ³la³ Tɨ³² Juo¹³ dí² jéinh³² ñí¹con² tsú² la³ cun³ rón³² hi³ jmu² tsú². 15 Hi³ jáun² hnú² hniáuh³² jmúh¹³ hua³hín¹³ huen² ñí¹con² tsá² hí³, quí¹ tsá² hí³ jlánh¹ má²ca³jmú³ tiá³ siaun³² hi³ quiú² jnaɨ³² ñí¹con² jú¹ chú³² hi³ hléh¹ dí² quioh²¹ Dió³².

16 Jmí¹ la³ñí¹ hi³ ca³cué³ jná¹³ jú¹ tson² quion²¹ ñí¹ta²¹ chín¹, hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ca³ma³hau³, la³jín³² bíh¹ tsú² ca³zeh³ jná¹³ tɨ³ có³². Tɨ³la³ jná¹³ hu²¹ tsin³² hi³ tiá² tón³ Dió³² sí² hi³ ca³jmú³ tsú² la³ jáun². 17 Tɨ³la³ Tɨ³² Juo¹³ dí² né³ jmí¹ zenh¹ quiúnh¹ jná¹³ hi³ ca³cué³ pí³, hi³ jáun² ca³lɨ³ hi³ hléh¹³ jná¹³ la³jɨ³² jú¹ chú³² quioh²¹, hi³ jáun² ca³náɨ³² la³jín³² *tsá²cá²jo²¹ jáɨ¹³ jáun². La³ jáun² bíh¹ ca³liáu³² jná¹³ Tɨ³² Juo¹³ dí² ñí¹ háinh¹³, la³jmɨ́¹ lɨ́³ hi³ ca³liáun³ jná¹³ ñí¹con² hiah³². 18 Hi³ liáu³² jná¹³ siáh³ Tɨ³² Juo¹³ dí² ca³tɨ²¹ la³jɨ³² hi³ hlah³, ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ hi³ jáu³² jná¹³ tsú² hñu³mɨ³cuú² ñí¹ cuá³ tsú² cuá¹chín¹. ¡Cuí¹ li³quien² bíh¹ tsú² la³ cun³ jmí¹hi³nio²! Tson² bíh¹ la³ jáun².

Po¹ juáh³ hi³ cuɨ́¹ tionh² re² tsá² reh²

19 Zéih³ tiá³ mí¹ Prisca: “Hia² nú²” hi³ ca³tin¹ jná¹³, la³ má²quionh³ ñú² Aquila ñí²cuo², ji³ ca³la³ jín³² tsá² hñú¹³ Onesíforo ní² siáh³. 20 Erasto ca³ta³cua¹³ já¹ juú² Corinto, hi³ Trófimo ca³con³ jná¹³ já¹ juú² Mileto quí¹hi³hliá² tsáun¹ tsú². 21 Jmu³ tion³ ña³² ñeh² bíh¹ hi³ chau²¹ jmí¹ ñí²cuóu³. Eubulo, Pudente, Lino, mí¹ Claudia, quionh³ la³jɨ́n³² tsá² reh² juáh³: “Hia² nú²”.

22 Cuí¹ quiúnh¹ bíh¹ hnú² Tɨ³² Juo¹³ dí², hi³ Dió³² cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² ca³la³ ji³lin² hnoh². [Cun³ ní² bíh¹ tí³ jáɨ¹³ hi³ juanh³² jná¹³ reh².]

Sí² Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ñí¹con² Tito

Po¹ ca³zen³ sí² lá² ñí¹con² Tito

1 Jná¹³ Po¹ tsá² quian²¹ Dió³², jan² tsá² lín³ *ti³² quian³² jë¹ Jesucristo hi³ ngái¹ jná¹³ jái¹³ ñí¹con² tsá² má²ca³quianh³ Dió³² hi³ tanh¹³ tsú² ta²¹ Dió³² re² lín³², hi³ li³ ñi³² tsú² re² jú¹ tson². Jú¹ tson² jáun² jmu³ hi³ li³ zian² tsú² hi³ ca³tin¹ Dió³², 2 jáun² lí¹³ hu²¹ tsí³ tsú² hi³ lí¹³ zian² cun³ jmí¹hi³nio², la³ cun³ rón³² lí³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³², Tsá² tiá² lí¹³ ma³cau². Jái¹³ jáun² né³ má²ca³jmú³ Dió³² la³ cun³ jmí¹tin² lín³², jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ lí¹³ tá¹ cáun² la³ cu³ la³ juéh³ mi³cuú²; 3 hi³ jáun² jmí¹ má²ca³tsin¹³ jmái¹ hi³ ca³tón³ Dió³² jmí¹tin² né³, ca³ma³li²¹ jú¹ chú³² quioh²¹, hi³ jáun² jná¹³ hléh²³ jú¹ chú³² jáun² la³ cun³ héih³² quioh²¹ Dió³² Tsá² liáu³² dí² hí³. 4 Hnú² Tito, tsá² lí³ la³jmí¹ lí³ jan² jón³² jná¹³ cu³tí³ cun³ñí¹ hi³ táunh²³ dí² ta²¹ cú²re², sí² lá² zein²¹ jná¹³ ñí¹con² hnú²; hnó³² jná¹³ hi³ cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² hnú² Dió³² Jméi² dí² ji³ Jesucristo Tsá² liáu³² dí², [hi³ cuí¹ jmu¹ tsú² juenh² tsí³], ji³ hi³ cuí¹ jmu¹ tsú² siáh³ hi³ zian² nú² cáun² hi³ re² hi³ tin².

Ha³ lánh³ ñi³táunh¹ tsá² ca³ti²¹ hau³ jái¹³ ñí¹con² tsá² má²lín³ cuáh³²

(1 Timoteo 3:1-13)

5 Hi³ jáun² né³, hnú² ca³cháu³² jná¹³ hué³² Creta nio² chu³ jmái² ní², hi³ jmúh¹³ hnú² re² ní¹juáh³ he³ hi³ tiá² má²tí³ quioh²¹ tsá² má²lín³ hí³ cuáh³², hi³ hien¹³ nú² tsá²daun³² tsá² hau³ jái¹³ ma³ quin³² ma³ caun³² juú², la³ cun³ rón³² hi³ ca³juánh³² jná¹³ jáun² ñí¹con² hnú². 6 Tsá²daun³² tsá² he³ ta²¹ jáun² hniáuh³² lín³ tsá² tiá² lí¹³ li³ chá³² tsú² tso³ quioh²¹. Tsá² la³ hí³ hniáuh³² zian² jan² tán¹ tsá²mi³ ñí²cuo²; ja³bí¹ jon² tsú² hniáuh³² má²tanh² ta²¹ Dió³², hi³ tiá² hniáuh³² jmu² tsú² cun³ tin² tsí³ hnga², ho³ hi³ tiá² ta²¹ tanh² jméi² mí¹zió¹³, jáun² tiá² lí¹ ziu³ lí¹ hie³ tsú² tsáu². 7 Quí¹ cun³ñí¹ hi³ tsá² má²lieih²¹ hí³ lín³ quian²¹ Dió³², hi³ jmu² tsú² hua³hín¹³ tsá² joh¹ Dió³², jáun² tiu³nio² hniáuh³² lín³ tsú² jan² tsá² tiá² lí¹³ li³ chá³² tsáu² tso³ quioh²¹. Tiá² hniáuh³² jmu³ tsú² quien² hnga², sa³jun³ hi³ chei³² tsí³ tsú². Ja³bí¹ tiá² hniáuh³² hi³ ñi³hein²¹ tsú², sa³jun³ hi³ jmu² tsú² hniéi², sa³jun³ hi³ hen² tsí³ tsú² quie³ lí¹ zia³². 8 Hniáuh³² ma³hnio³ bí¹ tsú² la³jín³² tsá² ñi³tin²¹ hñú¹³, tsá² jlánh¹ hnió³ jmáh³la³ hi³ chu²¹, tsá² cháunh²³ re² chí¹, tsá² zian² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³², tsá² chun¹, tsá² tin² ti³ jinh³ hnga². 9 Ja³bí¹ la³ jáun² hniáuh³² zianh³² tiá³ tsú² jú¹ tson² hi³ má²ca³li³ ñi³², jáun² cun³quionh³ jú¹ tson² jáun² lí¹³ cuéh³² tsú² tsáu² pí³, hi³ lí¹³ tioh²¹ tsú² ma³tson² jái¹³ quioh²¹ quionh³ tsá² hleh³² jú¹ siáh³.

10 Quí¹ juóun³² tsáu² zian² hi³ hoh³ jú¹ tson², tsá² hleh³² ti³ jéin³², tsá² lí¹ má²cau²; tsá² *judíos bíh¹ tsá² la³ñí¹ la³ján³ hi³ lín³ la³ jáun², tsá² jlánh¹ juáh²³ hí³ hi³ hniáuh³² *tiú³² tsú² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² tsáu². 11 Hniáuh³² bíh¹ jná¹³ ho³ tsú²; quí¹ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ hniá¹ tsú² quie³ lí¹ zia³², jáun² hieh³² tsú² tsáu² jái¹³ hi³ tiá² ca³ti²¹, hi³ juóun³² tsáu² má²ca³hliah³ tsú² tsí³ tá¹ ma³ cáun² hñú³.

12 Jan² tsá² lin³ ti³² tsá² jniá³ jmí¹ tsí³ hué³² Creta ní² ca³hléh³ jmí¹tin² lín³² hi³ ca³tin¹ tsá²co¹ tsú² hué³² ní², hi³ ca³juáh³: “Tsá² hué³² Creta lá², jmái¹ ca³la³ jí³² tí¹ jáin², tsá² lín¹ jáh³ hngá¹ jáh³ nái², tsá² lí¹ hnió³ cu³ hính³, tsá² juoh²”. 13 Tson² bíh¹ jái¹³ lá²; jáun² hnú² hniáuh³² quiú¹ jin¹³ lín³² tsá² hí³, jáun² li³mí¹ li³ chú³² jmí¹ tsí³ tsá² má²tanh² hí³ ta²¹ Dió³²; 14 hi³ jáun² tiú²uú² tónh³² tsú² ta²¹ jái¹³ lí¹ chin² tsá² judíos chí¹, sa³jun³ héih³² quioh²¹ tsá² má²ca³chá³ ti³ có³² jú¹ tson².

15 Cun³ ji² bíh¹ la³jí³² ñí¹con² jan² tsá² má²ji² jmí¹ tsí³, ti³la³ ní¹juáh³ tsá² má²ca³hliáh² tsí³ má¹ná¹, tsá² tiá² ta²¹ taunh³², jáun² ñí¹con² tsá² la³ hí³ cá² ñí¹ hi³ hlah³ bíh¹ zia³², quí¹ la³ ti³ jmí¹ tsí³ bíh¹ tsú² má²ca³hliáh² cu³tsa³² quionh³ la³jí³² hi³ cháunh²³ chí¹. 16 Uá¹jinh¹ juáh³ tsú² hmóu³² hi³ cuóun³² Dió³², ti³la³ tiá² jmu² yáh³ tsú² la³ cun³ hi³ jmí¹ hniáuh²¹ jmu³ sá¹jmí¹ hi³ tson². Jmáh³la³ hi³ tiá² jéih³² Dió³² bíh¹ jmu² tsá² tiá² ta²¹ haih²¹ la³ hí³; cónh³ tiá² lin¹ ñí¹ quien² bíh¹ tsú² ca³ti²¹ hi³ chu²¹.

2

Po¹ hie³² jú¹ tson² ha³ lánh³ hniáuh³² zian² tsá² joh¹ Dió³²

1 Ti³la³ hnú² ca³tin¹ hléh¹³ jmáh³la³ jú¹ tson². 2 Juoh¹ hnú² tsá²ñuh² tsá² má²lieih²¹ hi³ ñi³táunh¹ tsú² cá²re² he², hi³ jmu³ tsú² zian² tsí³, ji³ hi³ ti³ jinh³ tsú² siáh³ hmóu³². Ja³bí¹ hniáuh³² tanh² tsú² siáh³ ta²¹ Dió³² re² la³ cun³ rón³² lí³ jú¹ tson², hi³ hnio³ tsú² tsá²ján² tsá²ján², hi³ cueh³² tsú² siáh³ tsí³ li³ua³ cáun² he³ quiunh³². 3 Ja³bí¹ la³ jáun² juoh¹ hnú² siáh³ tsá²mi³ tsá² má²lieih²¹ hi³ ma³li²¹ tsú² hi³ tanh² ta²¹ Dió³², hi³ tiá² ziu³ hien³ tsú² tsáu², hi³ tiá² hniáuh³² ma³héinh³² tsú² siáh³. Hniáuh³² ná¹lín³ tsú² cáun² nóh³² chu²¹, 4 jáun² la³ jáun² lí¹³ hieh³² tsú² tsá²mi³ tsá² tsá¹míh¹ ha³ lánh³ rón³² ma³hnio³ ñí²cuo², ji³ jon² ní² siáh³, 5 hi³ lín¹³ tsú² tsá² tin² ti³ jinh³ hnga², tsá² má²ji² jmí¹

tsí³, tsá² hua³hín¹³ re² hñú¹³, tsá² chun¹, tsá² tanh² ta²¹ ñí²cuo²; quí¹ jáun² la³ jáun² hí¹ jan² tiá² hin² lí¹³ hléh³² hlah³ ca³ti²¹ jái¹³ quioh²¹ Dió³².

6 Ja³bí¹ la³ jáun² juoh¹ hnú² tsá² tsá¹ñú¹ hi³ cuí¹ tí¹ cuí¹ jinh¹³ tsú² hmóu³². 7 Huen² bíh¹ hnú² ca³ti²¹ lín¹³ cáun² nóh³², jan² tsá² lin¹ hi³ jmu² jmáh³la³ ta²¹ chu²¹; hniáuh³² hieh¹ nú² tsáu² jú¹ tson² hngó³², jú¹ he² tiá³. 8 Jái¹³ quián¹³ nú² hniáuh³² lí³ jmáh³la³ jú¹ tson², jáun² tiá² hin² lí¹³ choh¹³ jú¹ hlah³ quián¹³ hnú². Jáun² lí¹ hua³heih²¹ bíh¹ ziu³ hie³ tsá² tiá² jéih³² jái¹³ quián¹³ hnú², quí¹ tiá² zia³² yáh³ he³ jái¹³ hléh³² tsú².

9 Juoh¹ hnú² *tsá² má²ná¹hlánh¹ hi³ tanh¹³ tsú² ta²¹ tsá² lín³ juo¹³ he³ cáun² hi³ juáh³, ji³ hi³ ma³hiún² tsú² siáh³ tsí³ tsá² hí³. Ja³bí¹ tiá² hniáuh³² nga³ tsú² tiá³ ñí¹con² juo¹³. 10 Tiá² hniáuh³² han³ tsú², hniáuh³² jmu³ tsú² cá² ñí¹ hi³ lí¹³ niau²¹ tiá³ tsí³ juo¹³ ñí¹con² bíh¹ tsú²; cun³quionh³ la³jí³² hi³ jmu² tsú² jáun² lí¹³ ma³jnia³² tsú² re² jái¹³ quioh²¹ Dió³² Tsá² liáu³² dí².

11 Quí¹ má²ca³ma³li²¹ bíh¹ Dió³² hi³ ja³² mií³ tsí³, hi³ hnió³ lión³² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá². 12 Hi³ cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, má²ca³li³ né¹ dí² hi³ hniáuh³² chá¹³ dí² ti³ có³² la³jí³² hi³ tiá² jéih³² Dió³², la³jí³² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá². Hi³ hniáuh³² tái² dí² tí¹ jinh²¹ hmóu³², hi³ ziáun² dí² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³², hi³ ziáun² dí² jmáh³la³ hi³ ca³tin¹ Dió³² tá¹la³ ziáun² dí² jáun² ñí¹ hué²¹ lá². 13 Hi³ hniáuh³² ná¹hé² ná¹jan³² dí² jmái¹ hi³ má²ná¹hu²¹ jáun² tsí³ dí², jmái¹ chu²¹ hi³ ma³jnia³² Jesús Tsá² lín³ Cristo, Dió³² Tsá² cú² juenh², Tsá² liáu³² dí². 14 Tsá² hí³ ca³cuen³ hnga² hi³ jún³ hi³ ca³ta¹ dí², hi³ jáun² lí¹³ liáu³² dí² tsú² ñí¹con² hi³ jmí¹ ziáun² dí² jáun² cun³ tin² tsí³ hmóu³²; hi³ ma³jin² tsú² jnoh¹, jáun² jnoh¹ lín¹³ tsá² joh¹ tsú², tsá² hniá¹ jmu³ hi³ chu²¹.

15 Hi³ jáun² né³, jái¹³ ní² bíh¹ hieh¹ hnú² tsáu². Hniáuh³² hlí¹ lienh¹ hnú² tsú², ji³ hi³ quiú¹ jin¹³ nú² tsú², quí¹ hnú² bíh¹ tsá² hauh³² jái¹³ jáun². Tiá² hniáuh³² jmúh¹³ hnú² hí¹ cáun² hi³ li³ lí¹³ méih³ hi³ quien² nú² ñí¹con² tsáu².

3

He³ ca³tin¹ tsá² tanh² ta²¹ Dió³² jmu³

1 Hi³ jáun² né³, cháu¹ hnú² tsí³ tsá² tionh² jo³cuonh² nú² ní² hi³ tanh¹³ tsú² ta²¹ tsá² ná¹ho² ta²¹, ji³ la³jín³² tsá² ná¹lín³ ta²¹ ní² siáh³, hi³ ma³tí³² tsú² la³ cun³ hi³ juáh³ tsá² hí³, hi³ hniáuh³² tiáunh¹ tsú² hua³jan²¹ hi³ jmu³ la³jí³² hi³ chu²¹. 2 Ha³ lí² cuí¹ tú¹ cuí¹ hión²¹ tsú² hí¹ jan² tsáu², cha³ jmí¹ jmu³ tsú² hniéi² ti³ re² bíh¹ jmu³ tsú² juenh² tsí³, hi³ hí¹ cú¹pih²¹ tiá² jmu³ tsú² quien² hmóu³².

3 Quí¹ la³jái³² bíh¹ dí² jmí¹ lái³ tsá² cáun¹ jmí¹tin², hi³ tiá² jmí¹ má²ti²¹ dí² la³ cun³ héih³² hi³ tí² hiáu²³ dí², hi³ jmí¹ lí²can² jnoh¹ cun³quionh³ jú¹ ti¹jái², hi³ jmí¹ má²ca³taun³ tsí³ dí² jmú¹³ tso³; jmí¹ lái³ dí² la³juah²¹ dúh¹ *tsá² má²ná¹hlánh¹ ñí¹con² la³jáh³ dú¹ ñí¹ hi³ jmí¹ dí¹quiaunh²¹ tsí³ dí² jmú¹³. Jmí¹ lái³ dí² tsá² hian² tsí³, tsá² uóu³² tsí³, hi³ jmí¹ ná¹háu³ dí² quiúnh¹ tsá²ján² tsá²ján². 4 Ti³la³ jmí¹ ca³ma³li²¹ Dió³² Tsá² liáu³² dí² hi³ hu²¹ chú³² tsí³, ji³ hi³ jlánh¹ hnio³ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá², 5 jmí¹jáun² ca³liáu³² dí² tsú². Ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ ca³jmú¹³ jnoh¹ hi³ chú³² ñí¹con² yáh³ Dió³² ca³liáu³², cáun² hi³ lí¹ ja²¹ mii³ tsí³ hnga² bíh¹ Dió³². Jmí¹jáun² ca³ma³jin² Jmí²chí³ Chun¹ la³jái³² dí², hi³ jáun² ca³li³ hmai²¹ jmí²chí³ quiú¹³ dí², hi³ ca³li³ziáun² dí² siáh³ cónh³ hi³ hmai²¹. 6 Cun³quionh³ Jesucristo Tsá² liáu³² dí², ca³cuen³ Dió³² ca³la³ jonh³ jmí¹ tsí³ Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹con² dí². 7 Cun³ñí¹ hi³ ja³ jáun² mii³ tsí³ bíh¹ Dió³², hi³ jáun² ca³li³ la³juah²¹ dúh¹ hi³ tiá² tso³ ren² dí², hi³ jáun² má²hiau³² dí² jái¹³ hi³ li³ ziáun² cun³ jmí¹hi³nio², la³ cun³ hi³ qui³ hu²¹ jáun² tsí³ dí².

8 Jú¹ tson² cu³tí³ bíh¹ ni³², hi³ jáun² jná¹³ hnó³² hi³ la³ má²ma³tson¹³ jáun² hnú² jái¹³ lá², hi³ jáun² tsá² tanh² hí³ ta²¹ Dió³² jmu³ hi³ chú³² la³ má²jmu² jáun². Quí¹ hi³ jáun² bíh¹ jlánh¹ chú³², jlánh¹ zia³² ñí¹ li³ quien² ñí¹con² ca³la³ jín³² tsáu². 9 Ti³la³ tiá² hniáuh³² má¹cú¹ má¹jenh¹ hnú² jú¹ tiá² ta²¹ li³ jmu³, hi³ tiá² hniáuh³² lín¹³ nú² hi³ chú³² quiú² táinh²³ tsú² hi³ li³ quien² dí¹hio³ ñú¹deh³, sa³jun³ hi³ quiú¹ tanh¹ hnú² tsáu² jái¹³ hi³ rá¹tioh³ jáun² ñí¹ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés. Quí¹ jun³ lin¹ zia³² ñí¹ jmu³ ta²¹ yáh³ hi³ jmu² tsú² la³ jáun².

10 Ní¹juáh³ zian² tsá² lí¹ hnió³ ma³quien² jái¹³ quioh²¹ hnga² hi³ la³í¹ hnió³ hi³ han³ tsáu² ñí¹con², hi³ jáun² hniáuh³² juoh¹ hnú² tsá² la³ hí³ hi³ tiú²ú² jmu³ la³ jáun²; ti³la³ ní¹juáh³ la³ má²jmu² jáun² bíh¹ tsú², jáun² lí²ú² lienh¹ tsá² hí³. 11 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² má²jmu² la³ jáun², jáun² má²ñíh¹ hnú² hi³ má²ca³hliáh² jmí²chí³ quioh²¹ bíh¹ tsá² la³ hí³, cun³quionh³ tsáu¹³ hnga² tsú² má²lí²zeh³ ñí¹ hlaih³.

Má²ta²¹ hi³ ca³jmú³ Po¹ ñí¹con² Tito

12 Hi³ jáun² né³, ní¹ má¹cá²zéin³² jná¹³ ñí¹con² hnú² Artemas, ho³lá²dá² Tíquico, jmu³ tion³ ña³² juú² Nicópolis, hi³ jáun² ñí¹ jáun² jenh¹³ dí², quí¹ jná¹³ len³ hi³ ñí¹ñí²¹ ñí¹ jáun² tá¹la³ ngá¹³ jáun² jmí¹ ñí²cuóu³. 13 Jmu³ tion³ ma³hon¹ Zenas tsá² lín³ hí³ tsá² nau³² jái¹³, ji³ Apolos. Jmu³ hi³ tiá² hi³ li³hniauh³ hí¹

cáun² quioh²¹ tsú², jáun² lí¹³ tsa³táunh¹ tsú² cáun² hi³ re² hi³ tɨn² juɨ³² he² hná¹ quioh²¹. 14 Hi³ jmúh¹³ nú² siáh³ hi³ lɨ³ ñi³² tsá² reh² he³ ta²¹ chu²¹ zia³² hi³ quien² jmu³ tsú² pí³ hi³ jmu³, jáun² lí¹³ ma³hau³ tsú² he³ cáun² hi³ hniáuh³², hi³ jáun² bíh¹ lɨ³ quien² hi³ zian² tsú².

Po¹ juáh³ hi³ cuí¹ tionh¹ tsú² cáun² hi³ re² hi³ tɨn²

15 La³jín³² tsá² tionh² quiúnh¹ jná¹³ ñí¹ lá² juáh³ ñí¹con² hnú²: “Hia² nú²”. Jmu³ hi³ chú³², juah²¹ tiá³ hnú² hi³ ca³ta¹ jnoh¹: “Hia² hnoh²” ñí¹con² tsá² reh² tsá² hniau³ jnoh¹ tionh² ñí¹ ní². Cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Dió³² la³jín³². [Cun³ ní² bíh¹ tí³ jáɨ¹³ hi³ juanh³² jná¹³ reh².]

Sí² Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ñí¹con² Filemón

Po¹ zen² sí² lá² ñí¹con² Filemón

1 Jná¹³ Po¹, tsá² cuá¹tson³ ná¹ cun³ñí¹ hi³ tanh³² ná¹ ta²¹ Cristo Jesús, reh² Timoteo quiúnh¹ jná¹³ cuá¹jmu² sí² lá² hi³ ca³tɨn¹ hnú² Filemón, hnú² tsá² jmuh³² ta²¹ quiúnh¹ jnoh¹, hnú² tsá² hnau³ jnoh¹ lín³². 2 Jná¹³ zein²¹ sí² lá² ñí¹con² hnú², ñí¹con² reh² mí¹ Apia, ji³ reh² Arquipo, jan² tsá² quiúnh¹ jnoh¹ hi³ lái³ la³juah²¹ dúh¹ hliáu³ joh¹ Dió³², ji³ ñí¹con² ca³la³ jín³² tsá² má²lín³ hí³ cuáh³² ná¹ngɨh³² hñuh³² hnú² ní² siáh³. 3 Dió³² Jméi² dí² ji³ Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² hnoh², hi³ cuí¹ jmu¹ tsú² siáh³ hi³ zian² hnoh² cáun² hi³ re² hi³ tɨn².

Po¹ cha³² hi³ Filemón hnio³ lín³² Dió³² ji³ ca³la³ ji³lɨn² tsáu²

4 Ca³la³ jí³² jmái¹ ní¹ má¹ca³lienh¹ jná¹³ Dió³² Juóu³², cue² ná¹ tiá¹hmah¹, 5 quí¹hliá² má²ca³li³ ño¹ jná¹³ hi³ hnú² jlánh¹ re² tanh²³ ta²¹ Jesús Tɨ³² Juo¹³ dí² ji³ hi³ hno³ nú² siáh³, ji³ ca³la³ jín³² tsá² joh¹ Dió³². 6 Tiauh² bíh¹ dí² cá²hon³ ca³tɨ²¹ hi³ tanh²³ dí² jáun² ta²¹ Dió³², jáun² ñí¹con² hí³ dí² mí²³ jná¹³ hi³ tɨ³ li³mí¹ li³tsɨn² hnú² ha³ cónh³ tí³ hi³ má²ca³ma³mieh² dí² Dió³² cun³ñí¹ hi³ má²zian² dí² hi³ ca³tɨn¹ Cristo. 7 Cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ hno³ nú² tsá² reh², jáun² jlánh¹ ca³li³ hiún² tsɨn³² jná¹³, hi³ ca³li³ zia³² siáh³ pí³ hñu³ tsɨn³² jná¹³, quí¹ la³jín³² tsá² joh¹ Dió³² má²ca³joh¹³ siáh³ pí³ cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ hnú².

Po¹ mɨ³² cáun² hi³ chú³² ñí¹con² Filemón ca³tɨn¹ Onésimo, jan² tsá² má²dí¹hlánh¹

8 Hi³ jáun² né³, uá¹jinh¹ zia³² jái¹³ hi³ jmu¹ jná¹³ héih³² ñí¹con² hnú² hi³ chí¹tson³ jmúh¹³ hnú² la³ cun³ hi³ ca³tɨ²¹, quí¹hliá² jná¹³ lín³ quian²¹ Cristo; 9 tɨ³la³ cun³ñí¹ hi³ hnáu³ bíh¹ dí², hi³ jáun² cu³tsa³² mí²³ jná¹³ cú²jueh³² hi³ chú³² bíh¹ ñí¹con² hnú². Jná¹³ Po¹, tsá² má²liei²¹ ná¹ hi³ cuá¹tson³ ná¹ ta³né³² ca³tɨn¹ Cristo Jesús, 10 jná¹³ mí²³ cáun² hi³ chú³² ñí¹con² hnú² ca³tɨn¹ Onésimo, tsá² má²lín³ la³juah²¹ dúh¹ jón³² jná¹³, tsá² ca³ma³zián¹³ jná¹³ ñí¹con² Dió³² tá¹la³ má²cuá¹tson³ jná¹³ lá² hñu³mí¹ñí².

11 Jmí¹tin², Onésimo, (la³ cun³ hi³ hnió³ juáh³ “tsá² zia³² ñí¹ jmu³ ta²¹”) jmɨ¹ lín³ jan² tsá² tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹; tɨ³la³ zia³² bíh¹ ñí¹ jmu² ta²¹ tsá² hí³ ta³né³², ñí¹con² hnú² ji³ ñí¹con² jná¹³ siáh³. 12 Ñí¹con² hnú² zein²¹ jná¹³ tsú² siáh³ ta³né³². Hen³ hnú² tsú² la³jmɨ¹ lí³ hi³ he¹³ nú² jná¹³. 13 Jná¹³ jmɨ¹ hnó²¹ hi³ cuá³² tsú² quiúnh¹ ná¹ ñí¹ lá², hi³ jmɨ¹ jmu³ ta²¹ ñí¹con² jná¹³ cha³ jmɨ¹ jmúh¹³ hnú² huen² tá¹la³ cuá¹tson³ jná¹³ lá² hi³ ca³tɨ²¹ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³²; 14 tɨ³la³ hí¹ cáun² tiá² hi³ hnó³² yáh³ jná¹³ ní¹juáh³ tiá² lín²³ yáh³ hnú² huen² la³ ní², quí¹ tiá² hnó³² yáh³ jná¹³ hi³ jmúh¹³ hnú² hi³ chú³² ta³ tiá² ñí¹jmúh², cha³ jmɨ¹ jmúh¹³ hnú² hi³ hiún² honh² huen². 15 Tiá² né¹ ho³ sa³ Onésimo ca³ngí³ cu³tiá³ tɨ³ có³² quioh²¹, hi³ jáun² ta³né³² lí¹³ cuá³² tsú² cun³ jmɨ¹ hi³ zian² quiúnh¹ hnú². 16 Tɨ³la³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ tsá² má²dí¹hlánh¹ yáh³ lín³ tsú² ta³né³², quí¹ tɨ³ má²cáu³ bíh¹ tá¹³ tsú², quí¹ tsá² reh² bíh¹ má²lín³ tsú² ta³né³², tsá² hno³ lín³² dí². Jná¹³ hno³ lín³² tsú², tɨ³la³ hnú² jlánh¹ hniáuh³² má¹hno¹ lín³² tsú², jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³hliá² tsá²mɨ³cuóun² renh² yáh³ hnoh², quí¹ tɨ³la³ má²renh² hnoh² ji³ ñí¹con² Tɨ³² Juo¹³ bíh¹ dí².

17 Hi³ jáun² ní¹juáh³ tson² lín²³ hnú² hi³ re² juóh³² quiúnh¹ jná¹³, hen³ tsá² lá² la³jmí¹ lí³ hi³ jná¹³ ca³chó³² hñuh³² hnú². 18 Ní¹juáh³ ca³jmú³ tsú² cáun² hi³ hlah³ jmɨ¹tin², ho³ ní¹juáh³ ren² tsú² quie³, má¹hmah²¹ bíh¹ jná¹³ ca³tɨn¹ tsú². 19 Jná¹³ Po¹, tsá² cuá¹jmu² jná¹³ quionh³ uón³² huen² huéh³ lá² hi³ jná¹³ bíh¹ má¹hmah²¹; uá¹jinh¹ jmɨ¹ lí¹³ juanh²¹ jná¹³ ñí¹con² hnú² hi³ hí¹ la³ tɨ³ jmí²chí³ quián¹³ yáh³ hnú² ren² ñí¹con² jná¹³. 20 Ján³ reh², jmu³ hnú² cáun² hi³ chú³² ñí¹con² jná¹³ hi³ ca³tɨn¹ Tɨ³² Juo¹³ dí²: hi³ jmúh¹³ hnú² hi³ tɨnh²¹ tsɨn³² jná¹³ hi³ lin¹ hi³ má²lái³ dí² tsá² reh² ñí¹con² Cristo.

21 Cuá¹jmu² jná¹³ sí² lá² quí¹ ño¹ jná¹³ hi³ hnú² táunh²³ ta²¹ hi³ juanh³² jná¹³, hi³ ño¹ jná¹³ siáh³ hi³ tɨ³ hliáun³ hi³ jmúh¹³ bíh¹ hnú² la³ cónh³ bíh¹ hi³ juanh²¹ jná¹³. 22 Hi³ juanh³² jná¹³ siáh³ hi³ re² jmúh¹³ hnú² hua³jan²¹ ñí¹ lí¹³ cuóun³² jná¹³, quí¹ tsɨn³² jná¹³ má²hu²¹ hi³ cun³ñí¹ hi³ lienh¹ hnoh² Dió³², lí¹³ hián¹³ náh² siáh³ jná¹³ cónh³í¹ cu³ jéin³².

Po¹ juáh³ hi³ cuí¹ má¹mieh² tsú² Dió³²

23 Epafras, tsá² cuá¹tson³ quiúnh¹ jná¹³ hi³ ca³tɨn¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo juáh³: “Hia² nú²”. 24 Ja³bí¹: “Hia² nú²” juáh³ siáh³ Marcos, Aristarco, Demas, ji³ Lucas ní² siáh³, tsá² quiúnh¹ jná¹³ hi³ jmu² tá¹³ Dió³².

25 Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí² cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² hnoh². [Cun³ ní² bíh¹ tí³ jái¹³ hi³ juanh³² jná¹³ reh².]

Sí² Hi³ Ca³tɨn¹ Tsá² Hebreos, Tsá² Ná¹jan² Hí³ Tsá² Zéin¹ Dió³²

Dió³² má²ca³hléh³ cun³quionh³ Jon²

1 Jmí¹ ca³hléh³ jáun² Dió³² ñí¹con² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí² tsá² jmí¹ zian² jmí¹tin² lín³² cun³quionh³ tsá² lɨn³ hí³ *tɨ³² jë¹ Dió³², hliáun³ jéin³² bíh¹ ca³hléh³ dí² ñí¹con² tsú², hi³ hliáun³ ñí¹ bíh¹ zia³² ha³ lánh³ rón³² ca³hléh³ dí² siáh³; 2 tɨ³la³ ñí¹ má²ñí¹táuh³ lá² jmái¹ má¹ná¹, cun³quionh³ Jon² bíh¹ tsú² má²ca³hléh³. Cun³quionh³ hí³ bíh¹ ca³jmú³ Dió³² ca³la³ jɨ³² hi³ zia³², hi³ jáun² hí³ bíh¹ má²cuá¹hiáun¹ hi³ tá¹no¹ jo³cuo² ca³la³ jɨ³² hi³ jáun². 3 Hí³ bíh¹ lín³ joh¹ hi³ lin¹ hi³ quien² Dió³², hi³ má²dí¹láɨn¹ tsú² siáh³ la³ cun³ rón³² lín³ hnga² Dió³²; hi³ hnga² hí³ bíh¹ tanh² hó¹ñí¹ ca³la³ jí³² hi³ zia³² jáun² cun³quionh³ jáɨ¹³ pin³ quioh²¹. Hi³ jmí¹ má²lí²hin³ tsú² jáun² tsáu¹³ dí² né³, ca³ta³cua¹³ tsú² hñu³mɨ³cuú² tɨ³ cuá²chu²¹ quioh²¹ Dió³², Tsá² lín³ Re²¹.

Jon² bíh¹ Dió³² tɨ³ quien² la³ cónh³ bíh¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³²

4 Hi³ tɨ³ li³mí¹ ca³li³ quien² bíh¹ Jon² Dió³² la³ cónh³ bíh¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², quí¹ jáɨ¹³ hi³ má²ca³li³hiáun¹ tsú² jáun² hi³ hau³ tɨ³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bíh¹ ta²¹ hi³ ná¹ho² tsá²cuú² tsá²ta³ hí³ Dió³². 5 Quí¹ hí¹ cónh³ yáh³ tiá² ca³juáh³ Dió³² ñí¹con² tsá²cuú² tsá²ta³ la³ lá²:

Hnú² bíh¹ Jón³² jná¹³;

Tsá² má²lí²ma³zián¹³ jná¹³ né³².

Hi³ sa³jun³ ca³záɨh³ yáh³ Dió³² jan² tsá²cuú² tsá²ta³ la³ lá²:

Jná¹³ bíh¹ Tsá² lín¹³ ná¹ Ñeh² hnú²,

hi³ hnú² siáh³ lín¹³ Jón³² jná¹³.

6 Hi³ jáun² jmí¹ ca³ma³jnia² Dió³² Jon² ñí¹ hué²¹ lá², Tsá² cú² hnga² tán¹, ca³juáh³ la³ lá²:

La³jín³² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² cuí¹ má¹tsú¹ má¹jónh²¹ tsú².

7 Hi³ jáun² hi³ ca³tɨn¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² né³, rá¹juáh³ la³ lá²:

Jmu² Dió³² hi³ tsá²cuú² tsá²ta³ dí² ná¹lín³ la³jmí¹ lí³ chí³,

hi³ jmu² tsú² siáh³ hi³ tsá² quian²¹ hí³ joh¹ dí² ná¹lín³ la³jmí¹ lí³ zíh¹ sí² huáh² tsí³.

8 Tɨ³la³ hi³ ca³tɨn¹ Jon² tsú² má¹ná¹, ca³juáh³ la³ lá²:

Hnú² Dió³², hnú² bíh¹ Tsá² hauh³² nú² jáɨ¹³ cun³ jmí¹hi³nio²;

la³jí³² héih³² hi³ jmuh³² hnú² lí³ cú²tso² cu³tí³ bíh¹.

9 Hnú² Tsá² jen²³ nú² jmáh³la³ hi³ chu²¹, hi³ hon² nú² la³jí³² hi³ hlah³;

hi³ jáun² bíh¹ Dió³² Juóuh³² hnú² má²ca³jmú³ hi³ jlánh¹ bíh¹ hiún² honh² hnú² la³ cónh³ bíh¹ tsá² ñí¹ hná¹ jáun².

10 Ja³bí¹ ca³juáh³ tsú² siáh³ la³ lá²:

Hnú² Tɨ³², hnú² bíh¹ Tsá² ca³quiúh² nú² hngá¹máh³ lá² la³ cun³ jmí¹tin²,

hi³ cun³quionh³ cuonh² hnú² ca³jmuh³ jɨ³li³² hi³ jniá³ chi³cuú².

11 Uá¹jinh¹ chau²¹ jmái¹ tsá¹³ la³jí³² hi³ jáun², tɨ³la³ hnú² má¹ná¹, la³ má²zian² jáun² bíh¹ nú².

Jɨ³li³² bíh¹ hi³ jáun² lɨ³ tseh¹ la³jmí¹ lí² tseh¹ ha¹ tsú²;

12 hi³ jáun² má¹jáun² né³, junh¹³ hnú² la³jmí¹ junh²³ tsú² hmɨh³² quioh²¹,

hi³ záɨh¹³ nú² siáh³ hi³ jáun² la³ jan² tsá² zaɨ³² ha¹.

Tɨ³la³ hnú² má¹ná¹, tiá² chau²¹ yáh³ jmái¹ hi³ zan¹³ nú²,

jmái¹ hi³ zian² hnú² jmí¹lɨh³ bíh¹ tiá² táuh³.

13 Quí¹ hí¹ jan² yáh³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² tiá² ca³záɨh³ la³ lá²:

Ñí³ hnú² tɨ³ cuá² chu²¹ quion²¹ jná¹³ tá¹la³ jmu¹ jná¹³ hi³ tiá² quien² tsá² hau² hnú²,

hi³ con¹ jná¹³ tsú² ñeh² tanh¹ hnú².

14 Hi³ jáun² né³, la³jín³² bíh¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² lín³ jmí²chí³ quian²¹ Dió³², tsá² ná¹zéin¹ hi³ ma³hon³ tsá² ca³tɨn¹ liáun³.

2

Tiá² hniáuh³² chá¹³ dí² tɨ³ có³² hi³ jmí¹ lí¹³ liáun³ dí²

1 Hi³ cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, má²lin¹ hi³ tɨ³ jlánh¹ bíh¹ hniáuh³² zánh¹³ dí² tiá³ la³jí³² jáɨ¹³ hi³ má²ca³náɨ¹³ dí², hi³ jáun² tiá² lí¹³ hi³ cáun² lí¹ tsáu¹³ dí² cáun² jui³² siáh³. 2 Quí¹ ní¹juáh³ ca³li³ quien² bíh¹ ca³la³ jí³² jáɨ¹³ hi³ ca³hléh³ jáun² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² jmí¹tin², hi³ la³jín³² tsá² tiá² ta²¹ ca³taunh³ hí³ ca³hiauh³ hi³ ca³tɨn¹, tsá² ca³jmú³ hí³ la³ cun³ hi³ tɨ³² tsí³ hmóu³², 3 hi³ jáun² ¡tiá¹³ bíh¹ tiá³ lí¹³ liáu³ jnoh¹ ní¹juáh³ tiá² la³ ca³li³háun³ yáh³ dí² cáun² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² hi³ jmí¹ lí¹³ liáu³² dí²! Quí¹ hnga² bíh¹ Tɨ³² Juo¹³ dí² Tsá² ca³ma³liáu³² hi³ ngaɨ³² jáɨ¹³ ca³tɨ²¹ hi³ liáun³ tsáu², hi³ jáun² tsá² ca³náɨ³² hí³ jáɨ¹³ jáun² má²ca³ma³tson² siáh³ hi³ jáun² ñí¹con² jnoh¹. 4 Hi³ hnga² siáh³ Dió³² má²ca³ma³tson² jáɨ¹³ jáun² cun³quionh³ li²¹ ji³ hua³jueh³², ca³la³ hi³ ca³ma³jnia² Dió³² pí³ quioh²¹, ji³ hi³ hiauh³ ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu² ma³ quin³² ma³ cá² ñí¹ pí³ hi³ ja³ ñí¹con² Jmí²chí³ Chun¹ la³ cun³ hi³ ca³lín¹³ Dió³² hi³ cué³².

Jesucristo ca³lɨn³ jan² Tsá² dí¹tsáun² la³ jnoh¹

5 Hi3 jáun2 né3, tiá2 ca3hien3 yáh3 Dió32 tsá2cuú2 tsá2ta3 hi3 hau3 jái13 ca3ti21 hngá1máh3 hi3 né3bí1 lí13, la3 cun3 ca3ti21 hngá1máh3 hi3 ná1hléh1 jnoh1 lá2 ta3né32. 6 Quí1 zia32 cáun2 jái13 hi3 rá1juáh3 ñí1 Sí2 quioh21 Dió32 hi3 juáh3 la3 lá2:

Hnú2 Dió32 ¿hin2 dá2 tsánh2 tsá2mi3cuóun2,

jáun2 sa3 hnú2 máh3 chau2 honh2 hi3 ca3tin1 tsú2?

¿Hi3 hin2 dá2 tsánh2 tsá2mi3cuóun2,

jáun2 sa3 hnú2 máh3 jlánh1 tanh23 tsú2 hó1máh1?

7 Cu3tiá3 bíh1 ca3jmuh3 hnú2 hi3 ca3son2 hi3 quien2 tsú2 la3 cónh3 bíh1 tsá2cuú2 tsá2tanh1 hnú2,

ti3la3 má2ca3ma3quien13 lín32 bíh1 hnú2 tsú2,

[hi3 ca3jmuh3 hnú2 siáh3 hi3 hau3 tsú2 jái13 ñí1con2 la3jí32 hi3 ca3jmuh3 hnú2 jáun2].

8 Ca3ma3lih21 hnú2 hi3 quien2 tsú2 jmí1 ca3cháh1 nú2 jáun2 ca3la3 jí32 jo3cuo2 tsú2.

La3 jáun2 má2lin1 hi3 tsá2mi3cuóun2 ca3li3 quien2 ñí1con2 ji3li32 hi3 zia32, quí1 hí1 cáun2 yáh3 tiá2 hi3 zia32 hi3 juáh13 hi3 tiá2 ca3chá3 Dió32 jo3cuo2 tsú2. Ti3la3 uá1 jáun2 la3 jáun2, cun3jáun2 tiá2 má2néh32 bíh1 dí2 hi3 ca3la3 jí32 hi3 jáun2 má2tí32 ñí1con2 tsá2mi3cuóun2. 9 Ti3la3 néh32 dí2 Jesús, Tsá2 ca3sión32 tsú2 hí3 cu3tiá3 hi3 quien2 la3 cónh3 bíh1 tsá2cuú2 tsá2ta3 tsú2. Ti3la3 ta3né32 má1na21, má2néh32 dí2 hi3 cuá1lín3 tsú2 hú1tá1 jan2 Tsá2 quien2 cu3tí13 bíh1 cun3ñí1 hi3 ca3ma3tso2 tsú2 jáun2 tsí3 hi3 ca3jun3; quí1 cun3ñí1 hi3 ja32 jáun2 mií3 tsí3 Dió32 bíh1 ca3jun3 tsú2 hi3 ca3tin1 la3jín32 tsáu2.

10 Hnga2 Dió32 bíh1 ca3tin1 ca3la3 ji3li32 hi3 zia32, hi3 cun3ñí1 hi3 ca3tin1 hnga2 bíh1 tsú2 ca3li3 zia32 ji3li32. Hi3 jáun2 cun3ñí1 hi3 ca3li3hnió3 Dió32 hi3 ji3lin2 jon2 lí13 zian2 la3jmí1 zian2 dí2 hnga2, hi3 jáun2 ca3jmú3 dí2 hi3 ca3ma3tso2 Jesucristo tsí3, Tsá2 ca3quiú2 hí3 jui32 ca3ti21 ha3 lánh3 rón32 lí13 liáu3 dí2, hi3 jáun2 la3 jáun2 bíh1 lin3 tsú2 jan2 tsá2 ca3hia3 ca3táunh3 tán1 hián2 cu3tí3. 11 Quí1 Tsá2 jmu2 hi3 lí2jin2 tsáu2, jan2 bíh1 Jméi2 tsú2 zian2 la3 má2quionh3 tsú2 tsá2 ca3li3 jin2. Hi3 jáun2 tiá2 li3 heh23 yáh3 Jesús hi3 juáh3 dí2 hi3 rainh21 ca3la3 jín32 tsá2 má2ca3li3 jin2 hí3, 12 la3 cun3 juáh3 jáun2 ñí1 Sí2 quioh21 Dió32, hi3 juáh3 la3 lá2:

Hléh13 jná13 ñí1con2 renh2 hi3 ca3tin1 hnú2,

hi3 híe13 jná13 siáh3 sun1 hi3 ca3tin1 hnú2 ja1 ñí1 ná1ngih32 tsáu2.

13 Ja3bí1 rá1juáh3 siáh3:

Cáun2 bíh1 chá13 jná13 tsin32 hi3 ca3tin1 Dió32.

Hi3 rá1juáh3 siáh3 la3 lá2:

Lá2 zenh2 jná13 quiúnh1 ná1 jon2 Dió32, tsá2 má2ca3chan3 Dió32 jo3uón32 jná13.

14 Jáun2 cun3ñí1 hi3 la3jín32 tsá2 hí3 jon2 Dió32 cá2ren2 bíh1 ná1quian32 ngú3 ji3 jmi2 ní2, jáun2 la3 jáun2 bíh1 ca3li3 siáh3 hi3 dí1tsáun2 Jesús la3juah21 dúh1 jan2 tsá2mi3cuóun2 uá2jai32, hi3 jáun2 cun3ñí1 hi3 jáun2 bíh1 ca3li3 hi3 quin3 tsú2 pí3 quioh21 tsá2 hlái̱nh1, tsá2 jmí1 quian32 pí3 quioh21 hmú32, cun3quionh3 hi3 jun3 jáun2 hnga2 bíh1 tsú2. 15 Jáun2 la3 jáun2 bíh1 ca3lión32 tsú2 la3jín32 tsá2 zian2 la3jmí1 zian2 *tsá2 má2dí1hlánh1, tsá2 jmí1 tionh1 hí3 jmái1 ca3la3 ji32 hi3 ná1hú1 cóh21 tsí3 hi3 jún3. 16 Quí1 jun3juáh13 hi3 cua3ma3hon3 tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32 yáh3 tsú2 cuan3, quí1 hi3 cua3ma3hon3 jón2zíh1 jón2cho1 hla1 Há2bran21 bíh1 tsú2. 17 Cun3ñí1 hi3 jáun2 bíh1 ca3li3 hniáuh32 hi3 lín3 tsú2 la3juah21 dúh1 jan2 tsá2mi3cuóun2 cá2ren2 tán1 cu3tí3 quionh3 rainh21, jáun2 la3 jáun2 bíh1 ca3li3 hi3 lín3 tsú2 jan2 Mí2tsá2 Híen1 quian21 Dió32, jan2 Tsá2 cun3 jmí1líh3 tiá2 za13 tsí3, Tsá2 ja32 mií3 tsí3. La3 jáun2 bíh1 li3 hi3 ca3chón32 tsú2 tsí3 Dió32 hi3 jmí1 míh23 jáun2 tsí3 tsú2 hi3 ca3ti21 tsáu13 tsáu2 cun3quionh3 hi3 ca3cuen3 dí2 jáun2 hnga2 hi3 jún3. 18 Hi3 jáun2 cun3ñí1 hi3 ca3ma3tso2 tsú2 jáun2 tsí3 hnga2 cun3quionh3 la3jí32 hi3 cá2 lau23 jáun2 né3, hí3 bíh1 tin2 hi3 ma3hon3 ji3lin2 tsá2 ja3tó2 ja3lí23 siáh3 hi3 cá2 lau23 ñí1con2.

3

Ti3 quien2 bíh1 tá13 Jesús la3 cónh3 bíh1 tá13 Moisés

1 Hi3 jáun2 né3 reh2, hnoh2 tsá2 má2ná1chun1 náh2, tsá2 má2ca3te3 náh2 Dió32 hi3 má2ná1lín3 náh2 tsá2 joh1 tsú2, sá1ní2 cónh3 jmí1 ji̱e3 náh2 re2 hi3 ca3tin1 [Cristo] Jesús, Tsá2 lín3 Ti32 tsá2 quian32 jë1 Dió32 ji3 Mí2tsá2 Híen1 Juo13 dí2, la3 cun3 hi3 qui3 ná1ton23 dí2 jáun2 ñí1con2 tsáu2. 2 Quí1 Jesús má2ca3ma3tí32 ñí1con2 Dió32, Tsá2 ca3li3hiáun1 hi3 ca3ti21 ta21 jáun2, la3jmí1 ca3ma3tí32 jáun2 hla1 Moisés hi3 ma3cón32 la3jín32 tsá2 jmí1 tionh2 hí3 jo3cuo2 Dió32 jmí1jáun2. 3 Ti3la3 má2ca3li3 lin1 bíh1 hi3 ti3 jlánh1 bíh1 quien2 Jesús la3 cónh3 bíh1 hla1 Moisés; la3jmí1 lí3 hñú3, hi3 ti3 jlánh1 bíh1 quien2 tsá2 lí2jmú3 la3 cónh3 bíh1 hnga2 hñú3. 4 Quí1 cun3 tiu3nio2 zian2 bíh1 tsá2 lí2jmú3 ma3 quin32 ma3 caun32 hñú3, ti3la3 la3jí32 hi3 jniá3 má1ná1, Dió32 bíh1 Tsá2 ca3jmú3. 5 La3 jáun2 bíh1 lí3 hi3 Moisés ca3ma3tí32 hi3 ma3cón32 la3jín32 tsá2 tionh2 hí3 jo3cuo2 Dió32 jmí1jáun2, hi3 la3jí32 ta21 hi3 ca3jmú3 tsú2 jáun2 né3, ca3jmú3 ta21 hi3 ma3tson2 jái13 hi3 né3bí1 jmí1 hléh21 Dió32 jmí1 chí1cái̱n2 jáun2. 6 Ti3la3 Cristo né3, lín3 Tsá2 má2tí32 ñí1con2 Dió32 ca3tin1 la3jín32 tsá2

tionh² jo³cuo² Dió³² la³ cun³ qui³ ca³ti²¹ hi³ má²tí³² jan² jon² tsáu². Hi³ jáun² jnoh¹ bíh¹ lái³ tsá² tiauh² hí³ jo³cuo² Dió³² ní¹juáh³ la³ má²nio² jáun² tiá³ tsí³ dí², hi³ ní¹juáh³ la³ má²tsah¹ jáun² dí² hi³ ca³ti²¹ hi³ má²ná¹jan³² dí² jáun² [ca³la³ ñí¹ cá¹táuh³ jmái¹].

Tsá² tionh² jo³cuo² Dió³² lí¹³ zian² cáun² hi³ re² hi³ tin²

7 Jáun² cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, la³ cun³ juáh³ jáun² Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² la³ lá²:

Hnoh², ní¹juáh³ náih¹³ náh² né³² la³ cun³ hi³ hleh³² Dió³²,

8 ha³ lí² lí¹ jmú² náh² hi³ tiá² niuh¹ náh² la³jmí¹ ca³jmú³ tsá² ca³jmú³ hí³ cun³ tin² tsí³ hmóu³²,

tsá² ca³ca³ ca³lan³ hí³ Dió³² ti³ hué³² quiéin² jáun².

9 Ñí¹ jáun² dá² cáun² lí¹ ca³ca³ ca³lau³ jná¹³ dí²hioh³ ñú²deh³ hnoh²,

uá¹jinh¹ ca³jíe³ tsú² la³jí³² hi³ ca³jmú³² jná¹³ tá¹ tu³ló³² mii² jáun².

10 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³míh³ tsin³² jná¹³ ca³tin¹ tsá² hí³,

hi³ ca³juánh³² jná¹³ jáun²:

Tiu³nio² bíh¹ tiá² cáun² ná¹tioh³ tsí³ tsá² ní²,

hi³ cónh³ tiá² hnió³ bíh¹ tsú² hi³ zian² la³ cun³ hi³ hnó³² jná¹³.

11 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³míh³ tsin³² jná¹³ quiúnh¹ tsá² hí³,

jáun² ca³jmú³² jná¹³ cáun² jái¹³ huáh² tsí³ lí³ la³ lá²:

hi³ cun³ tiá² lí¹³ bíh¹ tsa³tiánh² tsú² ñí¹ jmí¹ lí¹³ chan²¹ jná¹³ tsú² tie³.

12 Hnoh² reh², hua³hín¹³ náh² jmu³, quí¹ ní² lí¹ ca³lin³ náh² uá²jai³² tsá² cá² ñí¹ ná¹tioh³ hlah³ tsí³, hi³ niau²¹ tun³ honh² náh² ca³tin¹ Dió³², hi³ ca³la³ hi³ tianh¹³ náh² ti³ có³² ñí¹con² Dió³² Tsá² liéih³². 13 Jáun² bíh¹ hniáuh³² jmúh¹³ náh² pin³ tsí³ tsá²ján² tsá²ján² cun³ jmá² cun³ jnia³², tá¹la³ zia³² lá² jmái¹; jáun² tiá² lí¹ li³can² náh² cun³quionh³ tso³, quí¹ ní² lí¹ ca³lin³ náh² tsá² tiá² jái¹³ ngi²³. 14 Quí¹ jí³²la³ ti³ ní¹juáh³ la³ má²nio² jáun² cáun² tsí³ dí² la³jmí¹ ca³chá¹³ dí² jáun² cáun² tsí³ la³ jmí¹ ñí¹ jmí¹tin², hi³ jáun² bíh¹ lí¹³ lái³ dí² tsá² cu³ nió³ quiúnh¹ dí² Tsá² lín³ Cristo.

15 La³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun²:

Hnoh², ní¹juáh³ náih¹³ náh² né³² la³ cun³ hi³ hleh³² Dió³²,

ha³ lí² lí¹ jmú² náh² hi³ tiá² niuh¹ náh² la³jmí¹ ca³jmú³ tsá² ca³jmú³ hí³ cun³ tin² tsí³ hmóu³².

16 Hi³ jáun² né³, ¿hin² dá² tsánh² tsá² hí³, tsá² ca³nái³² hí³ jái¹³ quioh²¹ Dió³², hi³ jmí¹ li²¹ jáun² ca³jmú³ tiá² nieh³? Haun¹³ tsá² ca³ñí¹huen¹³ hí³ hla¹ Moisés ti³ hué³² Egipto bíh¹ hí³ dúh¹. 17 Hi³ ¿hin² dá² ñí¹con² jaun³² ca³míh³ tsí³ Dió³² tá¹ tu³ló³² mii² jáun²? ¿Haun¹³ juáh¹³ ñí¹con² tsá² ca³jmú³ hí³ tso³ bíh¹ dúh¹?, tsá² cá²tsan³ hí³ hué³² quiéin². 18 Hi³ ¿hin² dá² ñí¹con² ca³jmú³ siáh³ Dió³² jái¹³ huáh² tsí³, hi³ ca³juáh³ hi³ tiú²uú² lí¹³ tsa³tiánh² tsú² hué³² ñí¹ jmí¹ chan³ dí² tie³? ¿Haun¹³ juáh¹³ tsá² ca³jmú³ hí³ cun³ lí³ tsí³ hmóu³² bíh¹ dúh¹? 19 Jáun² jái¹³ ní² jmu² lin¹ hi³ tiá² la³ taunh³ yáh³ tsú² hué³² jáun² cun³ñí¹ hi³ tiá² la³ ca³chá³ cáun² tsí³.

4

1 Hi³ jáun² né³, hniáuh³² jmú¹³ dí² hua³hín¹³ tá¹la³ hé² bíh¹ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² hi³ lí¹³ chau³ dí² tsú² tie³, hi³ jáun² tiá² lí¹³ hi³ juáh¹³ hi³ ma³ jan² hnoh² tiá² tin¹ náh² hi³ cuá¹tianh³ náh² tie³. 2 Quí¹ ja³bí¹ jnoh¹ siáh³ má²ca³nái¹³ jú¹ chú³² la³jmí¹ ca³nái³² tsá² hí³, ti³la³ jái¹³ hi³ ca³nái³² tsú² jáun² tiá² lin¹ ta²¹ ca³jmú³ yáh³ ñí¹con² tsú², quí¹ tiá² ta²¹ ca³taunh³ yáh³ tsú², cáun² ti³ lí¹ ca³nái³² la³ jáun² bíh¹ tsú². 3 Ti³la³ jnoh¹ né³, tsá² má²táunh²³ dí² ta²¹, jnoh¹ bíh¹ tsá² ca³ta¹ dí² hi³ tsá¹tauh¹³ tie³; la³ cun³ hi³ ca³juáh³ jáun² Dió³² la³ lá²:

Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³míh³ tsin³² jná¹³ quiúnh¹ tsá² hí³,

jáun² ca³jmú³² jná¹³ cáun² jái¹³ huáh² tsí³ lí³ la³ lá²:

Hi³ tiu³nio² tiá² lí¹³ yáh³ tiánh³ tsá² hí³ tie³ hi³ jmu¹ jná¹³.

Quí¹ cun³ jmí¹ má²ca³táuh³ bíh¹ ta²¹ jáun² quioh²¹ Dió³² la³ cun³ jmí¹ ca³jmú³ tsú² hngá¹máh³ lá². 4 Uá¹la³ cun³ zia³² ñí¹ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² hi³ juáh³ la³ lá²:

La³ má²quiau³ jmái¹ hi³ ca³táuh³ bíh¹ ta²¹ quioh²¹ Dió³², ca³cuá³ tie³.

5 Hi³ zia³² siáh³ cáun² ñí¹ rá¹juáh³ Sí² la³ lá²:

Tiu³nio² tiá² lí¹³ tiánh³² tsá² hí³ tie³ la³jmí¹ cuon¹ jná¹³ tie³.

6 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, hniah³ bíh¹ tsá² lí¹³ tiánh³² tie³. Ti³la³ tsá² ca³nái³² hí³ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² la³ cun³ jmí¹tin² má¹na²¹, tiá² ca³tiánh³ yáh³ tsú² tie³, quí¹ cun³ñí¹ hi³ ca³jmú³ cun³ tin² tsí³ hmóu³². 7 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ Dió³² má²ca³tón³ siáh³ cáun² jmái¹, jmái¹ hi³ ziáun² dí² lá² ta³né³². La³ cun³ lí³ jáun² jái¹³ hi³ ca³hléh³ Dió³² ñí¹con² Tsá² *Israel cun³quionh³ hla¹ Dá²vi²¹ jmí¹ má²cáin² jáun², la³ cun³ jái¹³ hi³ má²lí²juánh³² jná¹³ jáun²:

Hnoh², ní¹juáh³ náih¹³ náh² né³² la³ cun³ hi³ hleh³² Dió³²,

ha³ lí² lí¹ jmu² náh² hi³ tiá² niuh¹ náh².

8 Quí¹ sá¹jmí¹ ca³li³ hi³ jmu³ hla¹ Josué hi³ tiánh³² tsá² hí³ tie³ jmí¹jáun², hi³ jáun² tiú²uú² jmí¹ hléh²¹ yáh³ Dió³² jmí¹ lí¹ cáin² jáun² ca³ti²¹ cónh³í¹ cáun² jmái¹ la³ jáun²

siáh³. 9 Jáun² né³, ná¹heinh³² bíh¹ cónh³í¹ cáun² jmái¹ hi³ tiánh³² tsú² tie³ hi³ ca³tin¹ tsá² má²tionh² jo³cuo² Dió³² la³jmí¹ ta³cua¹³ jáun² hnga² Dió³² tie³. 10 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² má²ca³ta³cua¹³ tie³ quionh³ Dió³², jáun² tsá² la³ hí³ má²ca³táuh³ bíh¹ tá¹³ la³jmí¹ cá¹táuh³ jáun² tá¹³ Dió³². 11 Hi³ jáun² ca³ta¹ bíh¹ dí² hi³ jmú¹³ tion³, hi³ jáun² lí¹³ tiauh² dí² tie³. Hi³ jáun² hí¹ jan² dí² tiá² cáun² lí¹ má¹ti²¹ dí² nóh³² quioh²¹ tsá² ca³jmú³ hí³ cun³ tin² tsí³ hmóu³² jmí¹jáun².

12 Quí¹ jái¹³ quioh²¹ Dió³² dá² pin³ lín³² bíh¹, hi³ ca³la³ hi³ liéih³² siáh³. Jái¹³ jáun² né³, ti³ jlánh¹ bíh¹ hmu³ la³ cónh³ bíh¹ li³ua³ cáun² mí¹tái³ hmu³ tá¹ tun³ jo²¹, ca³la³ hi³ nga² ñí¹ ná¹jenh² jmí¹ tsí³ tsú² quionh³ jmí²chí³ quioh²¹ tsú², hi³ chau³² ca³la³ ti³ ñeh² jñí²mu¹ tsú² siáh³. Jái¹³ jáun² bíh¹ tin² ra³tsi³² héih³² ñí¹con² la³jí³² hi³ cháunh²³ chí¹ tsú², ji³ hi³ jmu² siáh³ lin¹ lánh³ lí³ tsí³ tsáu².
13 Hí¹ cáun² yáh³ la³ cun³ la³jí³² hi³ ca³jmú³ Dió³² tiá² ná¹hmá¹ ñí¹con² tsú². Ca³la³ ji³li³² bíh¹ ná¹jñeh³ hi³ ná¹na²¹ ñí¹ hó²¹ñí¹ Tsá² ca³ta¹ dí² hi³ má¹jnia¹³ ñí¹con² ca³la³ jí³² hi³ má²lí²jmú¹³.

Jesús bíh¹ lín³ Mí²tsá² Híen¹

14 Hi³ jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ má²zian² jan² Mí²tsá² Híen¹ Juo¹³ dí², Jesús Jon² Dió³², Tsá² má²cá²chánh³² hí³ la³ ti³ hñu³mi³cuú², hi³ jáun² cui¹ chá¹³ dí² cáun² tsí³ hi³ táunh¹³ dí² ta²¹ la³ má²táunh²³ jáun² dí² ta²¹, la³ cun³ jái¹³ hi³ qui³ ná¹hléh¹ dí² jáun². 15 Quí¹ jun³juáh¹³ hi³ tiá² ja³² yáh³ mii³ tsí³ Mí²tsá² Híen¹ Juo¹³ dí² hí³ ca³ti²¹ li³ua³ cáun² ñí¹ tiá² tiáu²³ dí², quí¹ ja³bí¹ hnga² tsú² siáh³ ca³ma³tso² tsí³ la³jí³² la³ cun³ hi³ quieinh³² jnoh¹, hi³ cáun² lí¹ cháunh²³ tsí³ dí² hi³ tiá² tsú²ta²¹; ti³la³ Tsá² hí³ má¹ná¹, tiá² tso³ ca³jmú³ yáh³. 16 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, cui¹ chá¹³ dí² cáun² tsi³ hi³ má¹janh¹³ dí² ti³ ñí¹con² Dió³², Tsá² ja³² hí³ mii³ tsí³, hi³ jáun² lí¹³ ma³juenh² tsú² tsí³ la³ má²quionh³ hi³ ma³hé² ma³mieh² dí² tsú², hi³ ma³hau³ dí² tsú² li³ua³ cáun² jmái¹ hi³ tiá² tiáu²³ dí².

5

1 Quí¹ ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ tsá² lin³ hí³ mí²tsá² híen¹ lín³ jan² tsá² má²dí¹quiánh¹ ja¹ tsá²mi³cuóun² rainh²¹, hi³ cun³ñí¹ hi³ ca³li³hiáun¹ tsú² hi³ hau³ jái¹³ jáun² né³, jáun² nau³² tsú² ta³ ñí¹ Dió³² cha¹³ tsáu², hi³ tsá²caun² tsú² ñí¹ hó²¹ñí¹ Dió³² hi³ lí¹ cue³² jáun² tsáu², hi³ tsá²jngih² siáh³ jáh³ ta³ ñí¹ Dió³² hi³ ca³ti²¹ tsáu¹³ tsáu². 2 Hi³ cun³ñí¹ hi³ hnga² mí²tsáu² hí³ né³ lín³ jan² tsá² quiunh³² hi³ cáun² lí¹ cháunh²³ tsí³ hi³ tiá² tsú²ta²¹ la³jmí¹ quiunh³² jáun² tsá²mi³cuóun² rainh²¹, jáun² tin² bíh¹ tsú² jmu² juenh² tsí³ ñí¹con² tsá² tiá² jái¹³ má²ca³ngi¹³, ji³ tsá² má²ca³li³can² ní² siáh³. 3 Hi³ cun³ñí¹ hi³ quiunh³² tsú² la³ jáun² né³, jáun² hniáuh³² jngih³ tsú² jáh³ ta³ ñí¹ Dió³² hi³ ca³ti²¹ tsáu¹³ hnga² la³ má²quionh³ ji³ tsáu¹³ tsáu² ní² siáh³.
4 Hi³ jáun² né³, hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ lí¹ jmu³ hnga² hi³ lín³ jan² mí²tsá² hien¹, quí¹ hnga² bíh¹ Dió³² téh²³ tsá² hí³ hi³ cueh³² dí² ta²¹ quien² jáun², la³ cun³ ta²¹ hi³ ca³hiauh³ jáun² hla¹ Aarón. 5 La³ jáun² bíh¹ li³ ua²jai³² ñí¹con² Cristo, quí¹ jun³juáh¹³ hnga² yáh³ tsú² ca³ma³quien² hi³ cáun² lí¹ ca³jmú³ hi³ lín¹³ Mí²tsá² Híen¹, ti³la³ Dió³² bíh¹ Tsá² ca³ma³quien² tsú² hi³ ca³cué³ jái¹³ hi³ hau³ tsú² jái¹³ jáun², la³ cun³ hi³ ca³zái³h³ dí² jáun² la³ lá²:

Hnú² bíh¹ Jón³² jná¹³,
Tsá² má²lí²ma³zián¹³ jná¹³ né³².

6 La³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² siáh³ ñí¹ Sí² hi³ ca³zái³h³ dí² la³ lá²:

Hnú² bíh¹ Tsá² lín³ nú² Mí²tsáu² la³ cun³ jmí¹hi³nio²,
la³jmí¹ lín³ jáun² Melquisedec bí¹ lín³ hnú².

7 Tá¹la³ ca³cuan³ jáun² Cristo ñí¹ hué²¹ lá² né³, ca³liéinh³² tsú² Dió³² Tsá² zia³² pí³ quioh²¹ hi³ liáu³² ja¹ hla¹, hi³ ca³hiu³ ca³mí³ tsú² ca³la³ hi³ hó² jngih² hi³ hleh³² tiá³. Hi³ jáun² ca³nái³² bíh¹ Dió³² jë¹ tsú² quí¹ cun³ñí¹ hi³hliá² jlánh¹ ca³jmú³ tsú² nieh³. 8 Quí¹ uá¹jinh¹ cun³ jmí¹ má²lín³ bíh¹ tsú² Jon² Dió³², ti³la³ cun³quionh³ la³jí³² hi³ ca³ma³tso² tsú² jáun² tsí³ né³ ca³li³tin² bíh¹ tsú² hi³ ma³tí³². 9 Hi³ jáun² jmí¹ ca³hiá² ca³táunh³ tsú² tán¹ hián² cu³tí³ né³, jmí¹jáun² ca³lin³ tsú² Tsá² lín³ mí¹zioh²¹ hi³ lión³² tsáu², hi³ li³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio², ca³la³ ji³lin² tsá² jmu² nieh³ ñí¹con² tsú²; 10 hi³ la³ cun³ jmí¹jáun² bíh¹ siáh³ ca³hiáu³² tsú² Dió³² hi³ lin³ tsú² Mí²tsá² Híen¹ la³ cun³ hi³ jmí¹ lín³ jáun² Melquisedec.

Jlánh¹ háinh¹³ ní¹juáh³ tiú²ú² nio² cáun² tsí³ tsú²

11 Hliáun³ lín³² bíh¹ jái¹³ zia³² hi³ jmí¹ li³ juáh¹³ jnoh¹ ca³ti²¹ jái¹³ ní², ti³la³ má²juóuh³² lín³² bíh¹ hi³ jmú¹³ jnoh¹ siáh³ na²¹, quí¹ cun³ñí¹ hi³ uí³ lín³² bíh¹ má²ngi²³ hnoh² jái¹³. 12 Quí¹ ta³né³² jmí¹ má²hniáuh³² hi³ ná¹lín³ ti³² bíh¹ náh² hmóu³², ti³la³ ñí¹con² hnoh² má¹ná¹, sa³ siáh³ bíh¹ siáh³ li³hniah³ tsá² hléh³² cónh³í¹ cu³ tsauh³² la³ cun³ jái¹³ hi³ lí³ mí¹zioh²¹ zión³² hi³ ca³niéih² náh² quioh²¹ Dió³² la³ jmí¹ ñí¹. Sa³ jmí²tiuh²¹ bíh¹ li³hniauh²³ ñí¹con² náh²; já² ¡má³² pin³ bíh¹ jmí¹ má²hniáuh³² cúh¹³ náh²! 13 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² hính²³ jmáh³la³ jmí²tiuh²¹, jáun² tsá² la³ hí³ né³, lín³ la³jmí¹ lín³ dáin² bíh¹, tiá²

má²tɨn² yáh³ tsú² quiáh³² hi³ chu²¹. 14 Tɨ³la³ má³² pin³ bíh¹ cúh² tsá² má²húɲ¹ tsɨ́³, tsá² má²ca³li³ tin² chu³ ñih³ he³ hi³ chu²¹ hi³ he³ hi³ hlah³ cun³quionh³ la³jɨ́³² hi³ má²ca³há² ca³nga² tsú².

6

1 Jáun² né³, cánh³ cuɨ́¹ chá¹³ dí² jáɨ¹³ hi³ lɨ́³ mí¹zioh²¹ zión³² hi³ ca³tɨn¹ Cristo, hi³ tɨ³ li³mí¹ cuɨ́¹ tsá²li³húɲ¹ tsɨ́³ dí². Ha³ lɨ́² cuɨ́¹ ziáuh¹ dí² siáh³ jáɨ¹³ hi³ lɨ́³ jáun² la³jmɨ́¹ lɨ́³ jmɨ́h¹ hiah³² ñɨ́¹ ca³li³liau³, la³ cun³ jáɨ¹³ hi³ juáh³ jáun² hi³ hniáuh³² záɨ³² tsú² jmɨ́¹ tsɨ́³ ca³tɨ²¹ ta²¹ hi³ jmu² jáun² hi³ jún²³ tsú², uá¹ la³ cun³ jáɨ¹³ ca³tɨ²¹ hi³ hniáuh³² chá³² tsú² cáun² tsɨ́³ ñɨ́¹con² Dió³² nɨ́² siáh³. 2 Sa³jun³ ziáuh¹ dí² siáh³ jáɨ¹³ hi³ ca³tɨ²¹ hi³ zaun³² tsú² jmáɨ², ji³ jáɨ¹³ hi³ ca³tɨ²¹ hi³ rá²tsɨ³² tsú² jáun² cuo² ñɨ́¹ quioh²¹ tsá² má²taunh³² ta²¹, sa³jun³ jáɨ¹³ hi³ ca³tɨ²¹ hi³ jenh¹³ dí² ja¹ hla¹, sa³jun³ jáɨ¹³ hi³ ca³tɨ²¹ jmáɨ¹ hi³ ra³tsi³² Dió³² héih³² yáh³. 3 Jáun² la³ nɨ́² bíh¹ tsáu¹³ dí² tɨ³ chí¹ján³ nɨ́¹juáh³ lánh³ lɨ́³ jáɨ¹³ hi³ cué³² Dió³².

4 Quɨ́¹ nɨ́¹juáh³ tsá² má²ca³ta³zanh¹ ñɨ́¹ tie³ joh¹ quioh²¹ Dió³², tsá² má²ca³li³ cuoh² hi³ lɨ́¹ cue³² Dió³², hi³ má²ca³hen³ tsú² Jmɨ́²chí³ Chun¹, 5 tsá² má²ca³héi³ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³², hi³ má²ca³li³ cuoh² siáh³ pí³ quioh²¹ hngá¹máh³ né³bí¹ ja³², 6 jáun² tsá² la³ hí³ cun³ tiá² lɨ́¹³ bíh¹ záɨ³² siáh³ jmɨ́¹ tsɨ́³ cónh³í¹ cu³ jéin³² nɨ́¹juáh³ ca³jính³² tsú² tɨ³ cu³hna²¹, quɨ́¹hliá² tsá² hí³ dá² má²ná¹ton²³ siáh³ crei²¹ Jon² Dió³² bíh¹, hi³ ná¹cue³² dí² siáh³ jáɨ¹³ hi³ lɨ́¹ ziu³ lɨ́¹ hɨen³ tsáu² Jon² Dió³². 7 Jmú¹³ jáɨ¹³: Nɨ́¹juáh³ hué³² ñɨ́¹ lau³² re² la³ cun³ hi³ jñi³² tsú² nɨ́¹ má¹tsau³² jmɨ́³, hué³² la³ jáun² bíh¹ jlánh¹ tanh² Dió³² hó¹ñɨ́¹, 8 tɨ³la³ hué³² hiau² jmáh³la³ ton² ji³ náɨ² hlah³ né³, tiá² lin¹ ñɨ́¹ quien² yáh³; hué³² la³ jáun² háɨnh¹³ hí³ hú¹mu³héih³² bíh¹, hi³ jáun² ñɨ́¹ cá¹táuh³ né³, cun³ ca³tɨn¹ có³² bíh¹.

Nɨ́¹juáh³ tsá² zia³² hi³ hu²¹ tsɨ́³, tsá² la³ hí³ bíh¹ lɨ́¹³ pin³

9 Tɨ³la³ hnoh², tsá² jlánh¹ hnau³ jnoh¹, uá¹jinh¹ má²lɨ́²juáh¹³ jnoh¹ la³ nɨ́², cun³ láɨ²³ jnoh¹ hi³ cu³tɨ³ tiáunh¹ hnoh² ja¹ cu³ nió³ quioh²¹ tsá² má²hé² má²mieh² hí³ Dió³², hi³ ná¹lɨ́n³ náh² jáun² tsá² má²ca³liáun³. 10 Quɨ́¹ Dió³² dá² jan² Tsá² rá²tsi³² héih³² re² tso² bíh¹, tiá² lɨ́¹ tsá²con² yáh³ tsú² la³ cun³ ta²¹ hi³ jmuh³² hnoh², hi³ ca³ma³jnia¹³ náh² jáun² hi³ hno³ náh² tsú² cun³quionh³ hi³ ca³ma³hon¹ náh² jáun² tsá² joh¹ tsú², la³ cun³ hi³ ná¹jmuh³² náh² jáun² la³ tɨ³ ta³né³². 11 Jáun² jlánh¹ hnáu² jnoh¹ hi³ ma³ quin³² ma³jan³² náh² jmúh¹³ la³ má²ná¹jmuh³² náh² nɨ́², hi³ hiún² honh² náh² jmúh¹³ la³ jáun² ca³la³ ñɨ́¹ cá¹táuh³ jmáɨ¹; jáun² bíh¹ li³tɨ́³ la³ cun³ hi³ má²ná¹hu²¹ jáun² honh² náh². 12 Cu³tɨ́³ tiá² hnáu² jnoh¹ hi³ hnoh² li³ juɨnh³, tɨ³la³ hnáu² jnoh¹ hi³ jmúh¹³ náh² la³jmɨ́¹ ca³jmú³ tsá² ná¹hiáuh²³ jáun² la³ cun³ jáɨ¹³ hi³ ca³jmú³ Dió³² hi³ cué³² bíh¹. Tsá² hí³ dá² ná¹hiáuh²³ hi³ jáun² cun³ñɨ́¹ hi³hliá² ca³chá³ cáun² tsɨ́³, ji³ hi³ ca³cueh³ tsú² siáh³ tsɨ́³.

13 Quɨ́¹ jmɨ́¹ ca³jmú³ jáun² Dió³² jáɨ¹³ ñɨ́¹con² hla¹ Há²bran²¹, jáun² jáɨ¹³ jáun² ca³ma³tson² tsú² cun³quionh³ hi³ ca³hɨen³ hnga², quɨ́¹hliá² tiá² zian² yáh³ jan² tsá² tɨ³ jlánh¹ bí¹ quien² hi³ jmɨ́¹ lɨ́¹³ hɨen³ tsú². 14 Jmɨ́¹jáun² ca³juáh³ tsú² la³ lá²: “Cu³tɨ́³ bíh¹ má¹hé¹ má¹mieh¹³ jná¹³ hnú² hi³ jmu¹ jná¹³ hi³ juóun³² lín³² jon³zíh¹ hnú² li³zian²”. 15 Hi³ jáun² hiauh³ bíh¹ hla¹ Há²bran²¹ la³ cun³ jáɨ¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³², quɨ́¹hliá² ca³he³ ca³ján³ tsú² ca³la³ hi³ juenh² lín³² tsɨ́³. 16 Quɨ́¹ nɨ́¹juáh³ tsá²mɨ³cuóun² má²tson² jáɨ¹³ quioh²¹, jáun² má²tson² tsú² cun³quionh³ hi³ hɨen² tsú² jan² tsá² tɨ³ jlánh¹ quien² bíh¹; hi³ nɨ́¹juáh³ má²lɨ́²ma³tson² tsú² jáɨ¹³ jáun² quioh²¹ né³, jáun² cu³ jáun² bíh¹ ca³táuh³ hi³ nio² tun³ tsɨ́³ tsá² jan². 17 La³ jáun² siáh³ ca³li³hnió³ Dió³² jmu³ lin¹ lín²¹ ñɨ́¹con² tsá² hiáuh³ la³ cun³ lɨ́³ jáɨ¹³ hi³ ca³jmú³ dí² jáun², hi³ jmɨ́¹líh³ tiá² za¹³ la³ cun³ hi³ lín²³ tsú² jmu³, jáun² la³ jáun² bíh¹ ca³ma³tson² tsú² jáɨ¹³ quioh²¹. 18 La³ jáun² dá² ca³jmú³ Dió³², Tsá² cun³ tiá² lɨ́¹³ ma³cau², quɨ́¹ jáun² cun³quionh³ la³ jáun² lɨ́¹³ zia³² tun³ jáɨ¹³ ñɨ́¹con² jnoh¹ hi³ jmɨ́¹líh³ tiá² za¹³; hi³ cun³quionh³ hi³ jáun² né³, má²lɨ́¹³ niau²¹ tiá³ tsɨ́³ dí² ca³tɨ²¹ hi³ ná¹hé² ná¹jan³² dí² jáun², jnoh¹ tsá² má²ca³hnah¹³ dí² jan² Tsá² taunh² hó¹ñɨ́¹. 19 Cun³quionh³ jáɨ¹³ hi³ hu²¹ jáun² tsɨ́³ dí² tá²no¹ tiá³ jmɨ́¹ tsɨ́³ dí² hi³ hí¹ cáun² hi³ háɨnh¹³ tiú²uú² zia³², la³jmɨ́¹ tá²zah¹ tiá³ mu² nɨ́¹ má¹lɨ́²tión³² tsú² hlah³² pa²¹ quioh²¹ chu³ jmáɨ². Hi³ hlah³² pa²¹ jáun² quiú¹³ dí² né³, má²hí¹hun¹ tiá³ la³ tɨ³ cu³hna²¹ hmih³² pa²¹ hi³ he² jáun² ñɨ́¹hiú¹³ ñɨ́¹ jlánh¹ hɨen¹ la³ tɨ³ hñu³mɨ³cuú² bíh¹, 20 ñɨ́¹ hi²¹ jáun² Jesús jmɨ́¹ ngah²¹ hi³ nia³² juɨ³² hi³ ca³ta¹ jnoh¹. La³ jáun² bíh¹ li³ hi³ má²lín³ tsú² jan² Mí²tsá² Hɨen¹ cun³ jmɨ́¹hi³nio², la³jmɨ́¹ lín³ jáun² Melquisedec.

7

Jesús lín³ Mí²tsá² Hɨen¹ la³jmɨ́¹ lín³ Melquisedec

1 Melquisedec hí³ bíh¹ jmɨ́¹ lín³ re²¹ juú² Salem ji³ mí²tsáu² quian²¹ Dió³² Tsá² cú² juenh². Tsá² hí³ bíh¹ ca³ñɨ́¹ma³jéinh³ hla¹ Há²bran²¹ jmɨ́¹ cá¹jính²¹ ñɨ́¹ ca³láɨh¹³ jáun² hniéi² quionh³ tsá² jmɨ́¹ ná¹lín³ re²¹, jáun² jmɨ́¹jáun² ca³ma³miih² tsú² Há²bran²¹ hí³.

2 Jmí¹jáun² ca³cuéh³ Há²bran²¹ tsá² hí³ cáun² la³ cun³ quia³ la³jí³² hi³ ca³láih¹³ tsú² ñí¹ ca³ñí¹jmú¹³ jáun² hniéi². Hi³ jmái² tsú² jáun² Melquisedec né³, hnió³ juáh³ “re²¹ tsá² tin² rá²tsi³² héih³² cú²tso²”. Juú² ñí¹ jmí¹ lín³ tsú² jáun² re²¹ né³, jmái² Salem; hi³ jmái² jáun² Salem hnió³ juáh³ “tie³ bíh¹ nio²”. Jáun² hi³ jmái² tsú² jáun² niéih³ siáh³ “re²¹ tsá² jmu² hi³ niau²¹ tie³”. 3 Tsá² hí³ bíh¹ jan² tsá² lí¹ ca³ngó² cá²jnia³, tsá² tiá² lin¹ hin² jméi² mí¹ziú¹³ sa³jun³ lin¹ hin² dá² jún¹ rainh²¹ tsú², tsá² zian² jmí¹tin². Tiá² lin¹ yáh³ hín² dá² jmái¹ ca³li³zian² tsú², sa³jun³ jmái¹ hi³ jun³ yáh³ tsú² lin¹. La³ jáun² bíh¹ lín³ tsú² la³jmí¹ lín³ hnga² Jon² Dió³², jan² mí²tsáu² zian² cun³ jmí¹hi³nio².

4 Sá¹ní² jie³ né³ lánh³ máh³ la³ quien² Melquisedec hí³, quí¹ ¡hí¹ la³ ti³ hnga² máh³ Há²bran²¹ jméi² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí² ca³cué³ ñí¹con² tsú² cáun² la³ cun³ quia³ la³jí³² hi³ ca³láih¹³ dí² jáun² ñí¹ ca³ñí¹jmú¹³ dí² jáun² hniéi²! 5 Hi³ jáun² uá¹jinh¹ tsá² ná¹lín³ mí²tsáu² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Leví má²tí³² la³ cun³ lí³ jáun² héih³² quioh²¹ hla¹ Moisés, hi³ mái³² cáun² la³ cun³ quia³ la³ cun³ hi³ zia³² quioh²¹ tsáu², ti³la³ ñí¹con² má²túnˀ hmóu³² tsá² jan² dí¹hio³ ñú¹deh³ quionh³ bíh¹ tsú² má¹ná¹, la³ cun³ hla¹ Há²bran²¹ yáh³; 6 ti³la³ Melquisedec hí³ né³, uá¹jinh¹ tiá² jmí¹ lín³ tsú² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Leví, cu³ jáun² cáun² ca³hiauh³ bíh¹ tsú² cáun² la³ cun³ quia³ quioh²¹ Há²bran²¹, tsá² ca³jmú³ hí³ Dió³² jái¹³ quionh³. Hi³ jáun² jmí¹jáun² né³, ca³ma³miih² Melquisedec Há²bran²¹ hí³. 7 Quí¹ cun³ la³jái³² bíh¹ dí² ná¹né¹ hi³ tiu³nio² tsá² quien² bíh¹ ma³miih² tsá² huen³. 8 Jáun² né³, tsá² he² cáun² la³ cun³ quia³ ñí¹con² jnoh¹, tsá²mi³cuóun² bíh¹ hí³, tsá² tón³² jmái¹ jún²³ bíh¹; ti³la³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² má¹na²¹, rá¹hleh³² hi³ la³jmí¹ lí³ la³ má²zian² jáun² bíh¹ Melquisedec hí³. 9 Hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ hla¹ Há²bran²¹ ca³cué³ cáun² la³ cun³ quia³ ñí¹con² tsá² hí³, jáun² né³, lí¹³ juáh¹³ dí² hi³ ja³bí¹ hla¹ Leví tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ tsú² uá²jai³² ca³cué³ cáun² la³ cun³ quia³ jmí¹jáun², tsá² lín³ hí³ mí¹zioh²¹ quioh²¹ la³jín³² mí²tsáu², tsá² ná¹he² hí³ cáun² la³ cun³ quia³ la³ ti³ ta³né³². 10 Qui³ jmí¹ má²quian³² bíh¹ Há²bran²¹ jún² hi³ li³zian² jan² tsá² lín¹³ hí³ mí¹zioh²¹ quioh²¹ mí²tsáu² la³ cun³ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ tsó³² jáun² Melquisedec hi³ tsa³ma³jéinh³ tsú².

11 Hi³ tsá² *Israel né³, ca³héi³ héih³² quioh²¹ Dió³² tá¹la³ jmí¹ tionh¹ jáun² mí²tsáu² tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Leví hí³ ñí¹ hó²¹ñí¹ tsú²; ti³la³ sá¹jmí¹ hi³ jmí¹ li³ chun¹ tsú² cun³quionh³ tá¹³ tsá² ná¹lín³ hí³ mí²tsáu² dúh¹, jáun² tiá² jmí¹ li³ hniáuh³² yáh³ hi³ li³jnia² siáh³ cónh³í¹ jan² Mí²tsáu², Tsá² lín³ la³jmí¹ lín³ Melquisedec, quí¹ jmí¹ la³ tioh²¹ bíh¹ jan² mí²tsáu² lín³ la³jmí¹ lín³ hla¹ Aarón. 12 Ti³la³ ní¹juáh³ ca³zan² he³ ñí¹ mí²tsáu² zian² né³, jáun² cun³ ca³ti²¹ bíh¹ hi³ za¹³ siáh³ liei²¹ uá²jai³². 13 Quí¹ la³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí², hi³ uá¹jinh¹ lín³ tsú² jan² Tsá² ñí¹ má²cú¹ má²ñeh¹ quioh²¹ jan² tsá² quian³tun³ jon² Israel, ti³la³ tsá² cu³ nió³ hí³ má¹na²¹, hí¹ jan² yáh³ tiá² ca³lin³ mí²tsáu² hi³ jmí¹ lí¹³ tsa³jmú³ ta²¹ ñí¹hiú¹³. 14 Quí¹ lin¹ lín²¹ bíh¹ hi³ Ti³² Juo¹³ dí² jan² tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Judá, hi³ tiá² tsá² hí³ ca³hien³ yáh³ hla¹ Moisés hi³ lí¹³ jmu³ mí²tsáu².

15 Hi³ jáun² né³, ti³ li³mí¹ jlánh¹ lin¹ bíh¹ jái¹³ ní² cun³ñí¹ hi³ ca³li³jnia² jan² Mí²tsáu² siánh³ siáh³ hi³ lín³ la³jmí¹ lín³ jáun² Melquisedec, 16 jan² Tsá² má²lín³ Mí²tsáu² cun³ñí¹ hi³ quian³² tsú² pi³ hi³ zian² cun³ jmí¹hi³nio², jun³juáh¹³ hi³ lín³ tsú² Mí²tsáu² cun³quionh³ hi³ lin¹ hin² tsánh² jméi² dí¹hio³ ñú¹deh³ yáh³ tsú² la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² liei²¹. 17 Ti³la³ la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² jái¹³ quioh²¹ Dió³² bíh¹, ñí¹ rá¹juáh³ jáun² la³ lá² hi³ ca³tin¹ tsú²:

Hnú² bíh¹ Tsá² lín³ nú² Mí²tsáu² la³ cun³ jmí¹hi³nio²,

hi³ lín³ nú² jáun² la³jmí¹ lín³ Melquisedec.

18 Jáun² la³ jáun² li³ hi³ héih³² hi³ jmí¹ zia³² jáun² jmí¹tin² tiú²uú² ca³li³ quien² yáh³, quí¹ la³ñí¹ la³ján³ tiá² jmí¹ pin³ yáh³, sa³jun³ ca³jmú³ bíh¹ ta²¹ la³ cun³ qui³ jmí¹ ca³ti²¹, 19 quí¹ tiá² hin² ca³tá² ca³hián² yáh³ cun³quionh³ héih³² jáun²; hi³ ja³bí¹ la³ jáun² siáh³ má²zia³² cáun² hi³ má²hu²¹ tsi³ dí² hi³ jlánh¹ bíh¹ chu²¹, cáun² hi³ jmu² hi³ tsá¹janh¹³ dí² ñí¹con² Dió³².

20 Hi³ hí¹ la³ ti³ hnga² yáh³ Dió³² ca³ma³tson² jái¹³ cun³quionh³ hi³ ca³hien³ hnga², hi³ Tsá² hí³ lín³ Mí²tsáu², uá¹jinh¹ tiá² lin¹ ca³ma³tson² tsú² já¡¹³ hi³ ca³tin¹ tsá² qui³ má²ná¹lín³ hí³ mí²tsáu². 21 Ti³la³ hi³ ca³tin¹ Mí²tsáu² Tsá² hien²³ dí² lá² má¹ná¹, ca³ma³tson² bíh¹ Dió³² hi³ ho² tsú² já¡¹³ jáun² jmí¹ ca³záih³ dí² tsú² la³ lá²:

Dió³² má²ca³ma³tson² jë¹,

hi³ cun³ jmí¹líh³ yáh³ tiá² za¹³ tsí³ tsú².

Hnú² bíh¹ Tsá² lín³ nú² Mí²tsáu² la³ cun³ jmí¹hi³nio²,

hi³ lín³ nú² la³jmí¹ lín³ jáun² Melquisedec.

22 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, lín³ Jesús jan² Tsá² má²tson² cáun² nió³² hi³ jlánh¹ bíh¹ chú³² la³ cónh³ bíh¹ hi³ jmí¹ lí³ jmí¹tin². 23 Juóun³² tsáu² ca³lin³ mí²tsáu² quí¹hliá² tiá² ca³li³uén³ yáh³ tsú² hi³ ho² já¡¹³ jáun², quí¹ ca³quí² cá²tsan³ bíh¹ tsú². 24 Ti³la³ Jesús má¹ná¹, la³ má²lín³ jáun² bíh¹ tsú² Mí²tsáu², tiá² lin¹

hniah³ yáh³ jan² tsá² siánh³ hi³ hí³ cha¹³ tsú², quí¹ hí³ bíh¹ zian² cun³ jmí¹hi³nio². 25 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, hí³ bíh¹ lín³ Tsá² tin² lión³² tsáu² ca³la³ tán¹ hián² cu³tí³, li³ua³ jan² tsá² má²tsá²janh³² ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ hí³ dí², quí¹ hí³ bíh¹ zian² cun³ jmí¹hi³nio² hi³ cuá¹hiú² cuá¹mi³² ñí¹con² Dió³² hi³ ca³tin¹ tsáu².

26 Jan² Mí²tsá² Híen¹ la³ hí³ bíh¹ li³hniah²³ ñí¹con² dí², jan² Tsá² híen¹, jan² Tsá² hí¹ cáun² hi³ hlah³ tiá² ca³jmú³ hi³ sa³jun³ tso³ yáh³ ca³jmú³, jan² Tsá² tiá² ca³cunh³ quionh³ tsá² ren² tso³, Tsá² jlánh¹ ca³li³ quien² la³ cónh³ bí¹ la³jín³² tsá² tionh² hñu³mi³cuú². 27 Hí¹ jan² yáh³ tsá² lín³ mí²tsá² híen¹ tiá² cunh³ tsú², quí¹ jmái¹ ca³la³ jí³² hniáuh³² jngih³ tsá² hí³ jáh³ ñí¹con² Dió³², la³ñí¹ tín² hi³ ca³tin¹ hnga², ní¹ má¹li³² jáun² né³, jmu² tsú² siáh³ hi³ ca³tin¹ tsáu². Ti³la³ Jesús má¹ná¹, cu³ jéin³² tán¹ bíh¹ ca³jun³ hi³ ca³tin¹ ca³la³ jín³² tsáu², jmí¹ ca³cuen³ tsú² jáun² hnga² yáh³. 28 Ti³la³ tsá² hiauh³ hí³ ta²¹ hi³ lín³ mí²tsá² híen¹ la³ cun³ lí³ jáun² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés né³, tsá² hí³ dá² cáun² quiunh³² la³ cun³ qui³ quiunh³² tsáu² bíh¹ hi³ lí¹ cháunh²³ chí¹ cáun² hi³ tiá² tsú²ta²¹; ti³la³ jmí¹ má²ca³nga² hi³ lí³ jáun² liei²¹ jáun² né³, Dió³² ca³jmú³ cáun² jái¹³ cun³quionh³ hi³ ca³hien³ hnga² hi³ hión³² dí² Jon² hnga² cú²jueh³² hi³ lín¹³ Mí²tsá² Híen¹, jan² Tsá² ca³hiá² ca³táunh³ ca³la³ tán¹ hián² cu³tí³, la³ cun³ jmí¹hi³nio².

8

Cun³quionh³ Jesús bíh¹ ca³hín¹³ nió³² hmai²¹

1 Jáun² né³, la³ cun³ jái¹³ hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² ja¹ la³jí³² jái¹³ hi³ má²lí²juáh¹³ jnoh¹ ní² niéih³ la³ lá²: Hi³ Mí²tsá² Híen¹ Juo¹³ dí² cu³tí³ lín³ la³ má²lí²juáh¹³ jnoh¹ ní², hi³ hí³ bíh¹ má²ca³ta³cua¹³ hñu³mi³cuú² ti³ cuá² chu²¹ quioh²¹ Dió³² Tsá² cuá¹quien². 2 Tsá² hí³ bíh¹ lín³ Mí²tsáu² Tsá² jmu² ta²¹ ñéih³ hñú³ híen¹, ti³la³ hú¹tá¹ hñú³ híen¹ tson² má¹ná¹, hi³ ca³jmú³ hnga² Dió³², jun³juáh¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² tsá²mi³cuóun² yáh³.

3 Jáun² né³, la³jín³² tsá² ca³li³hiáun¹ hi³ lín³ mí²tsá² híen¹, tiu³nio² zia³² hi³ cue³² ñí¹con² Dió³², hi³ jngih² tsú² siáh³ jáh³ ñí¹con² Dió³²; hi³ cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, ja³bí¹ Jesucristo ca³li³ hniáuh³² hi³ zia³² hi³ cué³² siáh³. 4 Ti³la³ sá¹jmí¹ hi³ zian² bíh¹ tsú² ñí¹ hué²¹ lá² dúh¹, jáun² tiá² Mí²tsáu² jmí¹ lín¹³ yáh³ tsú², quí¹ la³ ti³ ta³né³² bíh¹ zian² tsá² ná¹lín³ mí²tsáu², tsá² zia³² hi³ cue³² ñí¹con² Dió³² la³ cun³ rá¹lí³ jáun² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés. 5 Ti³la³ mí²tsáu² hí³ má¹na²¹, cáun² ná¹jmu² tá¹³ ñéih³ hñú³ híen¹ hi³ lí³ jmáh³la³ henh¹³ quioh²¹ hi³ zia³² jáun² ti³ hñu³mi³cuú² bíh¹. Né¹ bíh¹ dí² hi³ tson² bíh¹ cáun² hi³ ti³ lí¹ jmouh³² bíh¹ tsú² jaun³², quí¹ jmí¹ ca³ti³ ñí¹ jmu³ hla¹ Moisés cuáh³² hñú³ hmih³² jáun², jáun² Dió³² ca³juáh³ la³ lá²: “Hua³hín¹³ nú² hi³ jmóuh¹ hnú² tán¹ hián² cu³tí³ la³ cun³ lí³ nóh³² quioh²¹ hñú³ hi³ má²lí²híe³ jná¹³ hnú² tsi³ máh³ lá²”. 6 Ti³la³ Mí²tsá² Híen¹ Juo¹³ dí² má¹ná¹, má²ca³joh¹³ cáun² ta²¹ ti³ jlánh¹ bíh¹ quien², quí¹ cun³quionh³ hí³ bíh¹ ca³hi³ cáun² nió³² hi³ jlánh¹ bíh¹ chu²¹; hi³ jmí¹ ca³hi³ jáun² nió³² hmai²¹ né³, jáun² jmí¹jáun² ca³jmú³ Dió³² jái¹³ jlánh¹ bíh¹ chu²¹ la³ cónh³ bíh¹ hi³ ca³jmú³ tsú² jáun² jmí¹tin².

7 Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ ca³li³tí³ nió³² hi³ ca³hi³ jáun² la³ ñí¹, jáun² tiú²uú² jmí¹ li³ hniáuh³² yáh³ hi³ tanh¹³ tsú² siáh³ cáun² nió³² hmai²¹. 8 Ti³la³ Dió³² ca³jíen³² tsá² hí³ hi³ tiá² tú² tiá² tsin²³ yáh³ tsú², hi³ jáun² ca³juáh³ tsú² la³ lá² hi³ ca³tin¹ tsá² hí³:

Juo¹³ dí² juáh³ la³ lá²:
Chau²¹ jmái¹ hi³ tanh²¹ jná¹³ siáh³ cáun² nió³² hmai²¹,
quiúnh¹ jná¹³ tsá² *Israel ji³ tsá² Judá ní² siáh³,
9 Nió³² jáun² tiá² lí³ la³ cun³ lí³ nió³² hi³ ca³jmú³² jná¹³ quiúnh¹ ná¹ dí¹hio³ ñú¹deh³ tsú², tsá² jmí¹ zian² jmí¹tin²,
jmái¹ hi³ ca³zánh³ jná¹³ jáun² cuo² tsú² hi³ ca³huen³ ná¹ tsú²,
jmái¹ hi³ jmí¹ tionh¹ tsú² jáun² hué³² Egipto.
Nió³² hi³ ca³jmú³² jná¹³ jáun² quiúnh¹ tsú²,
tiá² ca³ma³tí³² yáh³ tsú²,
cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ tiú²uú² ca³tánh³² jná¹³ tsú² hó¹ñi³², juáh³ Juo¹³ dí².
10 Hi³ jáun² ní¹ má¹jáun² tanh²¹ jná¹³ siáh³ cáun² nió³² quiúnh¹ ná¹ tsá² Israel hi³ lí³ la³ lá², juáh³ Juo¹³ dí²:
Taunh²¹ jná¹³ héih³² quion²¹ la³ ti³ jmí¹ tsí³ tsá² hí³,
hi³ tón¹³ jná¹³ siáh³ la³ ti³ hñu³ tsí³ tsú².
Ní¹ má¹jáun² né³, lín¹³ jná¹³ hú¹tá¹ Dió³² Juo¹³ tsú²,
hi³ jáun² tsá² hí³ né³, lín¹³ tsá² tionh² jo³uón³² jná¹³.
11 Má¹jáun² tiú²uú² lin¹ li³ hniáuh³² ma³tin² tsú² tsá²ján² tsá²ján²,
hi³ juáh¹³ hi³ záih³² tsú² rainh²¹ hi³ hniáuh³² li³ cuóun³² tsú² Juo¹³ dí²,
sa³jun³ ñí¹con² tsá²co¹ tsú²,
sa³jun³ ñí¹con² rainh²¹ tsú² siáh³,
quí¹ ca³la³ jín³² tsáu² bíh¹ li³ cuóu³² jná¹³,
uá¹ hi³ tsá² quien², uá¹ hi³ tsá² tiá² quien².
12 Má¹jáun² má²hin¹³ jná¹³ la³jí³² hi³ má²ca³jmú³ tsú² cun³ tin² tsí³ hmóu³²,
hi³ jmí¹lih³ tiú²uú² cháu¹ jná¹³ tsin³² tso³ quioh²¹ tsú².

13 Jáun2 né3, cun3quionh3 hi3 hie32 jáun2 Dió32 cáun2 nió32 hmai21, má2lin1 hi3 má2tseh1 bíh1 hi3 jmí1 lí3 jáun2 jmí1tin2; hi3 li3ua3 cáun2 hi3 má2tseh1 né3, cáun2 má2tsá2li3yenh3 bíh1, hi3 tiú2uú2 lin1 nga3 zia32 ñí1 li3 jmuh1 ta21, má2ja3quián3 tá1ron13 ti3 có32 bíh1.

9

Ñí1hiú13zia32 ñí1 hué21 lá2 ji3 ñí1hiú13zia32 hñu3mi3cuú2

1 Jáun2 né3, nió32 hi3 jmí1 hu21 jáun2 la3 jmí1 ñí1 jmí1 quionh3 héih32 quioh21 ca3ti21 ha3 lánh3 rón32 hniauh32 ma3tsu3 ma3jónh32 tsú2 Dió32, la3 má2quionh3 cáun2 hñú3 hien1 ñí1 lí13 ma3tsu3 ma3jónh32 tsú2 Dió32 hi3 ca3jmú3 jáun2 tsá2 zian2 ñí1 hué21 lá2. 2 Cuáh32 hñú3 hmih32 jáun2 né3, jmí1 lí3 tun3 ñéih3, hi3 lí3 la3 lá2: Ñéih3 ñí1 la3ñí1 jmí1 lí3 cáun2 ñí1 hien1, ñí1 jmí1 zeh1 cáun2 candelero jueh32 hi3 jmí1 tsi21 quiau3 sí2, hi3 ñí1 jáun2 siáh3 jmí1 zeh1 cáun2 mesa ñí1 jmí1 ná1tsi21 *hí3 cuú2miih21 hien1. 3 Jáun2 ní1 má1ca3nga2 jáun2 ñí1 he1 hmih32 ñí1 má2tun3 né3, jmí1 lí3 siáh3 cáun2 ñí1 jlánh1 bíh1 hien1. 4 Ñí1 jáun2 jmí1 lí3 siáh3 cáun2 ñí1hiú13 míh1 lí3 mí1ñí2 cú1mí1niau21 ñí1 tí2 jin32 tsú2 ziún2, la3 má2quionh3 cáun2 cuó2 hi3 rá1píeh23 cú1mí1niau21. Hñu3 cuó2 jáun2 jmí1 dí1hu21 cáun2 tse3 lí3 mí1ñí2 cú1mí1niau21; hi3 hñu3 tse3 jáun2 né3, jmí1 tioh3 la3 cun3 má32 hi3 téh23 tsú2 maná hi3 ca3súh3 jáun2 Dió32. Ja3bí1 hñu3 cuó2 jáun2 jmí1 hu21 siáh3 hmá2hu21 quioh21 hla1 Aarón hi3 ca3hion2 jáun2 zen2. Hi3 hñu3 cuó2 jáun2 jmí1 hu21 siáh3 tá1 tun3 jo21 hmá2 hi3 lí3 quín1 ñí1 jmí1 rá1lí3 jáun2 héih32 quioh21 nió32 hi3 ca3jmú3 jáun2 Dió32. 5 Ñí1 cuó2 jáun2 jmí1 tionh1 gon3 querubines quian21 Dió32 hi3 ná1láin1. Cun3quionh3 tsá2 láin1 hí3 né3, jmí1 lin1 hi3 Dió32 cuá3 ñí1 jáun2. Tsá2 hí3 jmí1 ná1hai21 pí13 ñí1 quioh21 ñí1 jmí1 ná2tsí13 jáun2 mí2tsá2 hien1 la3 cun3 hi3 lí1 cue32 ñí1con2 Dió32 hi3 ca3ti21 tso3. Ti3la3 cun3 ní2 bíh1 má2tioh21 hi3 ca3ti21 jái13 ní2 ta3né32.

6 Ní1 má1li32 jáun2 hua3jan21 la3jí32 hi3 jáun2 né3, jáun2 tsá2 ná1lín3 mí2tsáu2 tí2 taunh32 cun3 jmá2 cun3 jnia32 ñí1 hien1 la3ñí1 jáun2, hi3 jmu2 ta21 hi3 ca3tin1. 7 Ti3la3 ñí1 hien1 quien2 ñí1 má2tun3 jáun2 má1na21, jí32la3 hnga2 mí2tsá2 hien1 bíh1 jmí1 tsá2hi32 cu3 jéin32 cú2 mii2; ní1 má1já2hi32 tsú2 ñí1 jáun2 né3, hniáuh32 quian32 tsú2 jmí13 jáh3 hi3 tsa3ma3jnia32 dí2 hi3 ca3ti21 tsáu13 hnga2, la3 má2quionh3 tsáu13 la3jín32 tsáu2 ní2 siáh3, la3 cun3 la3jí32 tso3 hi3 ca3jmú3 tsú2 ta3 tiá2 ñi32. 8 Cun3quionh3 hi3 jáun2 hie32 dí2 Jmí2chí3 Chun1 hi3 tiá2 jui32 jmí1 má2há2na21 yáh3 hi3 jmí1 li3 ngá13 li3ua3 jan2 tsáu2 la3 ti3 ñéih3 ñí1 jlánh1 bíh1 hien1 tá1la3 jmí1 zeh1 jáun2 hñú3 hien1 lí3 hmih32 hi3 ca3li3 jáun2 jmí1jáun2. 9 La3jí32 bíh1 hi3 jáun2 lí3 la3jmí1 lí3 cáun2 jái13 hi3 ca3ti21 jmái1 hi3 ziáun2 dí2 lá2 ta3né32, hi3 jmu2 lin1 hi3 ca3la3 jí32 hi3 jmí1 tsá2cué2 tsú2 jáun2 ñí1con2 Dió32 ji3 jáh3 hi3 jmí1 jngih2 tsú2 ñí1 jáun2 ní2 siáh3, cónh3 tiá2 jmí1 tú2 jmí1 tsin23 bíh1 hi3 jmu3 hi3 lí13 niau21 tie3 cun3 tán1 cun3 hián2 jmí1 tsí3 tsá2 má2ná1má2tsú2 má2jónh32 hí3 Dió32. 10 Hi3 la3jí32 héih32 ca3ti21 he3 lánh3 hniauh32 zian2 tsú2, uá1la3 cun3 má32 hi3 cú2 hi3 hính23 tsú2, ji3 héih32 ha3 lánh3 rón32 li3 jin2 tsú2 cun3quionh3 ha3 lánh3 rón32 lóh32 tsú2, la3jí32 héih32 ní2 jmí1 quien2 jmáh3la3 ta3 tiá2 má2ca3za3 Dió32 nió32 jáun2 bíh1.

11 Ti3la3 né32 né3, má2cuan2 bíh1 Cristo, Tsá2 lín3 hí3 Mí2tsá2 Hien1 ca3ti21 la3jí32 hi3 chu21 hi3 má2zia32 ta3né32. Hi3 ñí1 hien1 ñí1 jmu2 tsú2 tá13 hi3 lín3 Mí2tsáu2 né3, cáun2 ñí1 jlánh1 bí1 chu21 bíh1, hi3 ti3 jlánh1 bíh1 quien2 siáh3, jun3juáh13 cáun2 ñí1 ca3jmú3 tsá2mi3cuóun2 yáh3, la3 cun3 jun3juáh13 ñí1 hué21 lá2 yáh3. 12 Ti3la3 má2ca3hi3 bíh1 Cristo ñí1 jlánh1 bíh1 hien1 jáun2, hi3 ca3ñí1jéin13 tsú2 jmí13 hnga2, jun3juáh13 jmí13 zéin1 yáh3, hi3 sa3jun3 jmí13 cuá1juí2 míh1 yáh3. Cu3 jéin32 tán1 bíh1 ca3ñí1hi32 tsú2 ñí1 jáun2, hi3 ca3joh13 hi3 lí13 lión32 tsáu2 hi3 jáun2 lí13 zian2 cun3 jmí1hi3nio2. 13 Quí1 ní1juáh3 ta3bí1 cun3quionh3 jmí13 cuá1juí2 ji3 zéin1 yáh3 jmí1 lí2ji2 ngú3 quioh21 tsá2 ren2 tso3 ta3 ñí1 Dió32, ho3 ji3 cun3quionh3 hi3 sen32 jáun2 tsá2 ren2 tso3 juá2 quioh21 cuá1juí2 míh1 hi3 ca3cáun3 jáun2 ñí1hiú13 siáh3, 14 hi3 jáun2 né3 ¡tiá13 bíh1 tiá3 jmi2 quioh21 Cristo tiá2 li3 quien2, Tsá2 ca3cuen3 hí3 hnga2 ñí1con2 Dió32 cun3quionh3 Jmí2chí3 zian2 cun3 jmí1hi3nio2, la3jmí1 cuen2 tsáu2 jan2 jáh3 jin2! Hi3 cun3ñí1 hi3 jáun2 né3, má2lí13 má1ti21 dí2 ñí1con2 Dió32 Tsá2 juú2tsáun2, quí1 má2ca3li3 jin2 dí2 la3 ti3 hñu3 jmí1 hñu3 tsí3 dí2 ca3ti21 la3jí32 hi3 jmí1 jmu32 dí2 jáun2, hi3 jmí1 jmu2 hi3 tiauh2 dí2 jáun2 jo3cuo2 hmú32.

15 Cun3ñí1 hi3 jáun2 né3, Jesucristo bíh1 lín3 Tsá2 cua3tianh2 cáun2 nió32 hmai21; hi3 jáun2 tsá2 má2ca3te3 hí3 Dió32 lí13 hiáuh3 cáun2 hi3 quien2 cun3 jmí1hi3nio2, la3 cun3 hi3 ca3jmú3 jáun2 Dió32 jái13 hi3 cué32, quí1 cun3ñí1 hi3 ca3jun3 jáun2 Cristo bíh1 má2zia32 ha3 lánh3 rón32 li13 hin3 tso3 hi3 ca3jmú3 jáun2 tsáu2 tá1la3 jmí1 tiáunh1 tsú2 jáun2 nió32 la3ñí1. 16 Jmú13 jái13, ní1juáh3 quiau3 hi3 quiú2 jan2 tsáu2, tiá2 má2quien2 yáh3 tá1la3 tiá2 má2ca3li3 tson2 hi3 má2jun2 tsá2 ca3quiú2 hí3 quiau3. 17 Quí1 quiau3 hi3

quiú² tsú² jáun² tiá² má²quien² yáh³ tá¹la³ zian² tsá² ca³quiú² hí³ já¡i¹³ jáun², ní¹ má¹jun² máh³ tsú² má²quien². 18 La³ jáun² bíh¹ li³ ca³ti²¹ nió³² hi³ ca³quiú² jáun² Dió³² la³ñí¹, hi³ cun³quionh³ hi³ ca³tá¡in² jáun² jmí²hán¹ jáh³ bíh¹ ca³hín¹³ nió³² jáun². 19 Jmí¹jáun² ca³hí¡eh³ tín² hla¹ Moisés la³jín³² tsáu² héih³² hi³ jmu² Dió³²; jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³can³ tsú² jñú¹³ *já¹zíah² quian²¹ hin³² dá¡in³ quionh³ cáun² ñeh¹ ná¡i² jmá¡i² hisopo, hi³ jáun² ca³ma³jli¡h²¹ tsú² cun³quionh³ jmí¹³ cuá¹ju¡i² míh¹ [ji³ jmí¹³ zéin¹ ní² siáh³] hi³ má²ná¹jan² quionh³ jmá¡i², hi³ ca³péih³ tsú² ñí¹ Sí² tioh³ héih³² quioh²¹ Dió³², ji³ la³ má²quionh³ la³jín³² tsáu² ní² siáh³. 20 Jáun² ca³zá¡ih³ dí² tsá² hí³ la³ lá²: “Cun³quionh³ jmi² lá² bíh¹ lí²tson² nió³² hi³ ca³tanh² Dió³² quiúnh¹ hnoh²”. 21 Ja³bí¹ ca³péih³ siáh³ Moisés jmi² hñú³ hí¡en¹ jáun², la³ má²quionh³ la³jí³² hi³ nio² jáun² ñéih³ siáh³ hi³ jmúh³² tsú² ta²¹ ní¹ má¹ca³ma³tsu³ ma³jónh³² tsú² Dió³². 22 Quí¹ la³ cun³ rá¹lí³ jáun² héih³², hi³ míh¹ tiá² la³ji³² bíh¹ li³ hniáuh³² jmu³ tsú² ji² cun³quionh³ jmi²; hi³ sa³jun³ lí¹³ bíh¹ hin³ tsáu¹³ tsú² ní¹juáh³ hi³ tiá² quionh³ jmi².

Cun³quionh³ hi³ ca³cuen³ hnga² bíh¹ Jesús lí¹³ hin³ tsáu¹³ tsáu²

23 Jáun² la³ jáun² bíh¹ tí² lí²hniáuh³² jngi¡h³ tsú² jáh³, jáun² li³ ji² la³jí³² la³ cun³ henh¹³ hi³ ná¹jmúh³² tsú² jáun² ta²¹ ñí¹ hué²¹ lá², henh¹³ quioh²¹ la³ cun³ rón³² lí³ hi³ né³bí¹ jmí¹ lí¹³ jáun² ti³ hñu³mi³cuú²; ti³la³ ca³ti²¹ hi³ né³bí¹ jmí¹ lí¹³, hi³ hú¹tá¹ cu³tí³ li³ ji¡n² jáun² tsáu² né³, ca³li³ hniáuh³² bíh¹ hi³ li³ ji¡n² tsú² cun³quionh³ hi³ ca³hiauh³ jáun² Dió³² cáun² hi³ jlánh¹ bíh¹ chu²¹. 24 Quí¹ jun³juáh¹³ ñí¹ jlánh¹ bíh¹ hí¡en¹ hi³ ca³jmú³ tsá²mi³cuóun² yáh³ ca³hi³ Cristo, henh¹³ quioh²¹ hi³ lí³ jáun² hñu³mi³cuú²; ti³la³ tá²chi²¹ hñu³mi³cuú² bíh¹ ca³hi³ tsú². Jáun² ñí¹ jáun² bíh¹ cuá³ tsú² ta³né³² hi³ nau³² já¡i¹³ ca³ta¹ jnoh¹ ta³ ñí¹ Dió³². 25 Né³² né³, tsá² ca³lin³ hí³ mí²tsá² hí¡en¹ tí² tsá²hi³² cu³ jéin³² cú² mii² ñí¹ jlánh¹ bíh¹ hí¡en¹ jáun², hi³ tí² tsá²can³² jmi², ti³la³ jun³juáh¹³ jmí¹³ hnga² yáh³ tsú²; ti³la³ Cristo má¹ná¹, jun³juáh¹³ hliáun³ jéin³² yáh³ hniáuh³² tsa³jen³ tsú² hnga². 26 Quí¹ sá¹jmí¹ la³ jáun² dúh¹, jáun² jmí¹ ca³tin¹ tsú² jún³ hliáun³ jéin³² bíh¹ la³ cun³ jmí¹ ca³li³ hngá¹máh³ lá². Ti³la³ cu³ jéin³² bíh¹ ca³ma³jnia³² tsú², jmá¡i¹ ñí¹ má²táuh³ lá², hi³ jáun² cun³quionh³ hi³ ca³cuen³ jáun² hnga² bíh¹ tsú² ca³li³ hi³ hin³ tsú² tsáu¹³ tsáu². 27 La³ cun³ qui³ ca³tin¹ ji³lin² tsáu² hi³ jún³ cu³ jéin³², jáun² ní¹ má¹li³² jáun² má²tá¹tsi²¹ héih³² ñí¹con² tsú², 28 la³ jáun² bíh¹ lí³ siáh³ ñí¹con² Cristo; cu³ jéin³² tán¹ bíh¹ jun³ tsú² jmí¹ ca³cuen³ tsú² jáun² hnga², hi³ ca³hin³ tsú² jáun² tsáu¹³ juóun³² tsáu². Ti³la³ ní¹ má¹ca³ma³jnia³² tsú² siáh³ cónh³ hi³ ti²¹ tenh³ má¹ná¹, jun³juáh¹³ hi³ uú² ja³hin² tso³ yáh³ tsú² jáunh³, quí¹ hi³ má²ja³lion³ tsá² ná¹jaun² bíh¹ tsú².

10

1 Quí¹ héih³² hi³ ca³hiauh³ jáun² hla¹ Moisés jmí¹ lí³ jmáh³la³ henh¹³ quioh²¹ hi³ chu²¹ hi³ né³bíh¹ jmí¹ lí¹³ máh³, tiá² jmí¹ lí³ yáh³ hú¹tá¹ mí¹zioh²¹ cu³tí¹³. Cun³ñí¹ hi³ jáun² tiá² jmí¹ tióh³² yáh³ héih³² jáun² hi³ jmu³ hi³ li³ chun¹ tsú² ca³la³ tán¹ hián² cu³tí¹³, tsá² jmí¹ má²janh³² ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ jngi¡h² tsú² jáun² jáh³ cu³ jéin³² cú² mii². 2 Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ ca³hin³ tso³ quioh²¹ tsáu² jmí¹ ca³jngi¡h³ tsú² jáun² jáh³, jáun² jmí¹ li³ lieih²¹ bíh¹ jmí¹ tsí³ tsá² má²tsú² má²jónh³² hí³ Dió³² hi³ má²lín³ tsú² jan² tsá² tiú²uú² tso³ ren², jáun² tiú²uú² jáh³ jmí¹ jngi¡h³ yáh³ tsú². 3 Ti³la³ cun³quionh³ hi³ jngi¡h² tsú² jáun² jáh³ né³, ti³ má²chau² bíh¹ tsí³ tsú² cú² jéin³² cú² mii² hi³ la³ ná¹ren² bíh¹ tsú² tso³; 4 quí¹ cun³ jmí¹lí¡h³ tiá² tioh²¹ bíh¹ jmí¹³ cuá¹juí² ji³ jmí¹³ zéin¹ hi³ hin³ tsáu¹³ tsáu².

5 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, Cristo ca³zá¡ih³ Dió³² la³ lá² jmí¹ ti³ ñí¹já²¹ ñí¹ hué²¹ lá²:

Tiá² ca³tí³ yáh³ honh² hnú² hi³ zia³² hi³ lí¹
cue³² tsáu²,
sa³jun³ hi³ jngi¡h² tsú² jáun² jáh³,
hi³ jáun² cu³tsa³² má²ca³jmuh³ hnú² cú²jueh³²
hua³jan²¹ hi³ lín¹³ jná¹³ tsá² dí¹ngú³.

6 Tiá² ca³tí³ yáh³ honh² hnú² uá¹ cun³ hi³ ji¡n³
tsú² tá¹ jan² jáh³ ñí¹con² hnú²,
hi³ sa³jun³ ca³jen¹³ bíh¹ hnú² hi³ jngi¡h² tsú²
já¡un² jáh³ hi³ ca³ti²¹ tso³.

7 Jáun² jná¹³ né³ ca³juánh³² la³ lá²:

Hnú² Dió³², lá² hún¹ jná¹³ hua³jan²¹ hi³ jmu¹
jná¹³ la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² hi³ ca³tin¹
jná¹³.

8 Jáun² né³, la³ñí¹ tín² ca³juáh³ tsú² hi³ tiá²
ti³² yáh³ tsí³ Dió³² hi³ jngi¡h² jáun² tsáu²
jáh³ ñí¹con² tsú², sa³jun³ jmí¹ zia³² hi³ cue³²
tsáu², sa³jun³ hi³ ji¡n²³ tsú² jáun² jáh³ ta¹ jan²,
sa³jun³ hi³ jngi¡h² tsú² jáun² jáh³ hi³ ca³ti²¹
tso³, uá¹jinh¹ liei²¹ rá¹juáh³ hi³ jmí¹ ca³tin¹
tsú² jmu³ la³ jáun². 9 Jmí¹jáun² ca³juáh³ tsú²
siáh³ la³ lá²: “Hnú² Dió³² lá² hún¹ jná¹³
hua³jan²¹ hi³ jmu¹ ná¹ la³ cun³ hi³ ti³² honh²
hnú²”. Já¡i¹³ ní² hnió³ juáh³ hi³ la³ jáun² bíh¹
má²ti³² tsí³ Dió³² cha³ jmí¹ jngi¡h³ tsáu² jáh³.
10 Jáun² né³, má²ca³ta³ná¹chan¹ dí² ñí¹con²
Dió³² cun³ñí¹ hi³ ca³jmú³ jáun² Jesús Tsá²lín³
Cristo la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³², hi³ ca³cuen³
tsú² jáun² hnga² hi³ jún³ cu³ jéin³² tán¹.

11 Hi³ tsá² ná¹lín³ mí²tsáu² né³, la³ má²ná¹jmu² jáun² bíh¹ tá¹³ la³ ma³ quin³² ma³ jan³² jmái¹ ca³la³ jí³² hi³ jngih² jáh³, uá¹jinh¹ tiá² lin¹ tso³ hin²³. 12 Ti³la³ Jesús má¹ná¹, cu³ jéin³² tán¹ la³ lá² bíh¹ ca³cuen³ tsú² hnga² hi³ jún³ hi³ ca³ti²¹ tsáu¹³ tsáu², cáun² hi³ ca³li³ quien² cun³ jmí¹hi³nio²; jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³li³ lin¹ hi³ quien² tsú² jmí¹ ca³ta³cua¹³ jáun² ti³ cuá² chu²¹ quioh²¹ Dió³².
13 Ñí¹ jáun² cuá¹jan³² tsú² ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ tsá² hau² tsú² lí¹³ tá¹tonh¹ ñeh² ta³ tsú² hi³ li³ lin¹ hi³ tiá² quien² tsá² hí³. 14 Quí¹ cun³quionh³ hi³ ca³cuen³ tsú² jáun² hnga² hi³ jún³ cu³ jéin³² tán¹, ca³ma³chun¹ tsú² ca³la³ tán¹ hián² cu³tí¹³ cun³ jmí¹hi³nio² la³jín³² tsá² má²ná¹chan¹. 15 Ja³bí¹ Jmí²chí³ Chun¹ má²tson² siáh³ jái¹³ ní². La³ñí¹ tín² ca³juáh³ tsú² la³ lá²:
16 Ní¹ má¹jáun² tanh²¹ jná¹³ siáh³ cáun² nió³²
quiúnh¹ tsá² hí³ hi³ lí³ la³ lá², juáh³
Juo¹³ dí²:
La³ ti³ hñu³ tsí³ tsá² hí³ taunh²¹ jná¹³ héih³²
quion²¹,
hi³ tón¹³ jná¹³ siáh³ la³ ti³ jmí¹ tsí³ tsú².
17 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:
Hí¹ cu³ jéin³² tiú²uú² cháu¹ jná¹³ tsin³² tso³
jáun² quioh²¹ tsú²,
sa³jun³ hi³ ca³jmú³ tsú² jáun² cun³ tin² tsí³
hmóu³².
18 Jáun² né³, ní¹juáh³ la³ má²ca³chí² bíh¹ tsú² tsí³ ca³ti²¹ tso³ jáun², jáun² tiú²uú² jáh³ hniah³ yáh³ hi³ jngih³ tsáu² hi³ ca³ti²¹ tso³.

Ca³ta¹ dí² má¹janh¹³ ñí¹con² Dió³²

19 Hi³ jáun² né³ reh², má²lí¹³ niau²¹ tiá³ tsí³ dí² hi³ tauh²¹ dí² ca³la³ ti³ ñéih³ ñí¹ jlánh¹ bíh¹ hien¹ cun³ñí¹ hi³ Jesucristo ca³táin³ jmí²hán¹; 20 quí¹ cun³quionh³ hi³ ca³cái² jáun² hmih³² hi³ jmí¹ hí¹jnái²³ jáun² jui³² ñéih³ ñí¹ hien¹ quien² jáun² bíh¹ má²lin¹ hi³ má²ca³nia³ Jesús cáun² jui³² hmai²¹ quiú¹³ dí² hi³ lí¹³ ngá¹³ dí² ñéih³ ñí¹ hien¹ quien² jáun², cáun² jui³² hi³ jmu² hi³ lí¹³ ziáun² dí² hi³ hmai²¹. Hmih³² jáun² má¹ná¹, hi³ hie³² tsú² ngú³ quioh²¹ hnga² bíh¹ Jesús. 21 Hi³ cun³ñí¹ hi³ Jesús hí³ bíh¹ siáh³ lín³ Mí²tsá² Hien¹ ca³tin¹ la³jín³² tsá² tionh² jo³cuo² Dió³², 22 jáun² cuí¹ má¹janh¹³ dí² ñí¹con² Dió³² hi³ ca³la³ hí¹ cáun² hi³ tiá² chí¹quí² chí¹jnái²³ tsí³ dí², ti³la³ hi³ nio² cáun² tán¹ tsí³ dí² má¹ná¹; quí¹ má²ca³ma³ji² bíh¹ tsú² hñu³ tsí³ dí², hi³ má²ca³sa² tsú² siáh³ jnoh¹ cun³quionh³ jmái² ji², jáun² tiú²uú² tso³ cha³² jmí¹ tsí³ dí². 23 Cuí¹ chá¹³ dí² tiá³ tsí³ hi³ la³ má²ná¹ton²³ jáun² dí² jái¹³ ca³ti²¹ la³ cun³ hi³ má²hu²¹ jáun² tsí³ dí², quí¹ qui³ cónh³ ma³tí³² bíh¹ Dió³² jái¹³ hi³ má²ca³jmú³. 24 Jáun² né³, cuí¹ lái¹³ dí² lánh³ rón³² cue¹³ dí² pí³ tsá²ján² tsá²ján², hi³ hno³ dí² tsú², hi³ jmú¹³ dí² siáh³ hi³ chu²¹ ñí¹con² tsú². 25 Ha³ lí² cuí¹ chá¹³ dí² ti³ có³² hi³ cuú¹ ngah¹³ dí² hi³ má¹tsú¹ má¹jonh²¹ dí² Dió³² la³jmí¹ má²ná¹jmu² ma³ jan² tsáu². Ti³ jlánh¹ bíh¹ ca³ta¹ dí² hi³ hlí¹ lienh¹ dí² tsá²ján² tsá²ján² hi³ má¹ti²¹ dí² re². Hi³ jmái¹ hi³ ziáun² dí² lá² né³, ti³ jlánh¹ bíh¹ má²hniáuh³² jmú¹³ la³ jáun², quí¹ néh³² dí² hi³ má²janh² bíh¹ má²he² jmái¹ quioh²¹ Ti³² Juo¹³ dí².

26 Quí¹ ní¹juáh³ jnoh¹, tsá² má²ca³li³ né¹ dí² jú¹ tson² cáun² jmú¹³ tso³ la³ má²jmu³² jáun², jáun² tiú²uú² hin² zian² yáh³ tsá² lí¹³ jún³ siáh³ ca³ti²¹ tso³ jáun²; 27 ñí¹ jí²¹la³ ti³ cáun² má²ma³tso² tsí³ bíh¹ tsú² ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ ra³tsi³² jáun² Dió³² héih³² cun³quionh³ sí² huáh² tsí³, ñí¹ lí¹³ cón³² tsá² hau² Dió³². 28 Quí¹ ní¹juáh³ ta³ bíh¹ tsá² tiá² ta²¹ ca³taunh³ héih³² quioh²¹ hla¹ Moisés yáh³ ca³tin¹ jún³, ní¹juáh³ tsá² má²ca³hna³ gon³ ho³ gáun³ tsáu², hi³ hí¹ cú¹pih²¹ uu³i³tso³ tiá² ca³li³ zia³² quioh²¹, 29 hi³ jáun² né³ ¡tiá¹³ bíh¹ tiá³ tsá² tiá² quiú² tiá² jéin²³ Jon² Dió³² tiá² ma³tso² tsí³, tsá² lí¹ jmu² hí³ hi³ tiá² quien² jmí²hán¹ tsú² hi³ ca³ma³tson² jáun² nió³² hmai²¹ hi³ má²tiáuh¹ dí² jáun², jmi² hi³ jmu² hi³ lín³ tsú² jáun² tsá² ná¹chan¹ ñí¹con² Dió³²! Quí¹ tsá² la³ hí³ bíh¹ cáun² lí¹ tú² lí¹ hión³² siáh³ Jmí²chí³ Chun¹, Tsá² má²jnia³² hí³ mii³ hi³ ja³² jáun² tsí³ Dió³² ñí¹con² dí². 30 Quí¹ má²cuóun³² bíh¹ dí² Juo¹³, Tsá² ca³juáh³ hí³ la³ lá²: "Jná¹³ bíh¹ ca³tin¹ má¹tson¹³ tsáu², huen² jná¹³ bíh¹ ca³tin¹ jéinh¹". Ja³bí¹ ca³juáh³ tsú² siáh³: "Dió³² bíh¹ Tsá² ra³tsi³² héih³² ñí¹con² tsá² tionh² jo³cuo²". 31 ¡He³ ma³ jlánh¹ huáh² tsí³ ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³janh³² tsú² ñí¹con² Dió³² Tsá² liéih³²!

32 Hi³ jáun² né³, cháu¹ náh² honh² lánh³ rón³² ca³li³ quián¹³ náh² jmí¹tin², jmí¹ tá² ca³tái³ jáun² joh¹ quioh²¹ Dió³² hñu³ honh² náh², hi³ ca³tion³ náh² jáun² honh² ja¹ la³jí³² uu³cha³tsi³² huáh² tsí³ hi³ ca³há² ca³nga² náh². 33 Ma³ jan² hnoh² ca³quiú² ca³je³ tsú² ñí¹ hó²¹ñí¹ tsá² juú², hi³ ca³qui³ ca³jmoh³ náh² tsú²; hi³ ma³ jan² hnoh² siáh³ ca³tionh² náh² cúh² honh² ca³tin¹ tsá² jmí¹ ná¹má²tso² hí³ tsí³, hi³ ca³tianh³ náh² cu³héin¹ tsú². 34 Ca³ja³ bíh¹ mii³ honh² náh² ñí¹con² tsá² jmí¹ ná¹tson³, ja³bí¹ cáun² ca³ma³hiúnh¹³ náh² siáh³ honh² jmí¹ ca³quin³ tsú² hi³ quián¹³ náh², quí¹hliá² cun³ má²ná¹ñíh¹ bíh¹ náh² hi³ ti³ hñu³mi³cuú² nio³ náh² hi³ jlánh¹ bíh¹ chu²¹, hi³ ma³hie² cun³ jmí¹hi³nio². 35 Hi³ jáun² né³, ha³ lí² cuí¹ cha³hín³ hi³ nio² ní² tiá³ honh² náh², quí¹ cun³quionh³ hi³ jáun² bíh¹ zia³² hi³ lí¹³ hián¹³ náh². 36 Hniáuh³² bíh¹ cueh¹³ náh² honh² hi³ jmúh¹³ náh² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³², quí¹

jáun² bíh¹ lí¹³ hián¹³ náh² la³ cun³ jáɨ¹³ hi³ má²ca³jmú³ tsú² jáun² hi³ cué³².
37 Quí¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³ la³ lá²:
Má²ja³quián³ cu³tí¹³ bíh¹ jáunh³ Tsá² ca³tɨn¹ jáunh³,
ha³ tiú²uú² lén³ yáh³ tsú².
38 Jáun² né³, tsá² joh² jná¹³,
tsá² má²lín³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹,
lí¹³ bíh¹ zian² quí¹ cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³;
tɨ³la³ ní¹juáh³ tsá² ca³jính³² tɨ³ cu³hna²¹ né³,
tiá² tɨ³² yáh³ tsɨn³² jná¹³ tsá² la³ hí³.
39 Tɨ³la³ jnoh¹ má¹ná¹, tiá² láɨ³ yáh³ dí² tsá² jinh³² tɨ³ cu³hna²¹, tsá² cun³ ca³tɨn¹ hi³ tsa³hín³. Tɨ³la³ jnoh¹ dá² láɨ³ dí² tsá² nio² cáun² tsí³ bíh¹, hi³ jáun² bíh¹ lí¹³ liáu³ dí².

11

Jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² nio² cáun² tsí³

1 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ tsá² nio² cáun² tsí³, cun³ tiá² hɨ³² bíh¹ tsɨ³ tsú² ca³tɨ²¹ li³ua³ cáun² hi³ cuá¹jan³² tsú² jáun²; tsá² la³ hí³ bíh¹ cun³ tiá² taunh³² tun³ tsí³ hi³ ca³tɨ²¹ cáun² hi³ tiá² má²ca³jíe³, quí¹ cáun² ñi³² tsú² hñu³ tsí³ hi³ tson² bíh¹ zia³² la³ cun³ hi³ hu²¹ jáun² tsí³.
2 Tsá²haun³² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí² ca³ta³tonh¹ re² ta³ ñí¹ Dió³², quí¹ cun³ñí¹ hi³hliá² jmí¹ ná¹tioh³ cáun² tsí³.
3 Cun³quionh³ hi³ nio² jáun² cáun² tsí³ bíh¹ dí² né¹ hi³ Dió³² bíh¹ ca³jmú³ ca³la³ ji³li³² cun³quionh³ jmáh³la³ jë¹; hi³ la³jí³² hi³ jniá³ siáh³, jun³juáh¹³ ca³li³ cun³quionh³ hi³ jmí¹ má²jniá³ yáh³.
4 Hi³ jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ jmí¹ nio¹ jáun² cáun² tsí³ bíh¹ hla¹ Abel, jáun² tɨ³ jlánh¹ bíh¹ ca³tí³ tsí³ Dió³² jáh³ hi³ ca³jngɨh³ tsú² jáun² la³ cónh³ bíh¹ hi³ ca³cué³ jáun² hla¹ Caín. Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³ma³tson² Dió³² jáɨ¹³ hi³ chun¹ tsú², hi³ la³ cun³ hi³ ca³cué³ tsú² jáun² né³, ca³héi³ bíh¹ Dió³². Hi³ cun³ñí¹ hi³ jmí¹ nio¹ jáun² cáun² tsí³ bíh¹ siáh³ hla¹ hí³, jáun² bíh¹ zia³² hi³ má²ta² tsú² jnoh¹ la³ tɨ³ ta³né³², uá¹jinh¹ má²jún¹ tsú².
5 Ja³bí¹ cun³ñí¹ hi³ jmí¹ nio¹ cáun² tsí³ bí¹ siáh³ Enoc, jáun² cáun² ngah³ la³ lí³ jáun² bíh¹ tsú², tiá² lin¹ ca³jun³ yáh³ tsú²; tiú²uú² hin² ca³tsauh¹ yáh³ tsú², quí¹ Dió³² bíh¹ la³ ca³jáu³² tsú². Ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³ la³ lá² hi³ ca³tɨn¹ tsá² hí³, hi³ ñeh² bíh¹ hi³ tsánh³² tsú², ca³tí³ bíh¹ tsí³ Dió³² la³jí³² hi³ ca³jmú³ tsú².
6 Quí¹ cun³ tiá² lí¹³ bíh¹ jmu³ tsáu² la³ cun³ hi³ tɨ³² tsí³ Dió³² ní¹juáh³ tiá² nio² yáh³ cáun² tsí³ tsú². Quí¹ la³ñí¹ la³ján³ hniáuh³² chá³² tsú² cáun² tsí³ hi³ cu³tí³ bíh¹ zian² Dió³² ní¹juáh³ tsá² hnió³ ma³janh³² ñí¹con² Dió³², hi³ hniáuh³² siáh³ chá³² tsú² cáun² tsí³ uá²jaɨ³² hi³ tson² zia³² hi³ hiáuh¹³ tsú² ní¹juáh³ tsá² hnah² Dió³².

7 Jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ hla¹ Noé uá²jaɨ³² jmí¹ nio¹ siáh³ cáun² tsí³, jáun² ca³taunh³ tsú² ta²¹, hi³ ca³jmú³ cáun² cuó² pa²¹ ñí¹ lí¹³ liáun³ ji³lin² tsá² hñú¹³ tsú² jmí¹ ca³zái³ tsú² jáun² Dió³² hi³ né³bí¹ lí¹³ cáun² hi³ tiá² má²jniá³. Cun³quionh³ la³ jáun² bíh¹ ca³li³tsɨn² tsá² ñí¹ hná¹ jáun² hi³ la³ ná¹ren² tso³; la³ jáun² bíh¹ li³ hi³ ca³lin³ tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ ta³ ñí¹ Dió³², cun³ñí¹ hi³ jmí¹ nio¹ jáun² cáun² tsí³ bíh¹.
8 Ja³bí¹ hla¹ Há²bran²¹ siáh³ ca³tanh² ta²¹ Dió³² cun³ñí¹ hi³ jmí¹ nio¹ cáun² tsí³; jáun² cua³han³ tsú² ñí¹ jmí¹ cuá³, hi³ ngau³ tsú² hi³ tsa³cuá² hué³² ñí¹ cué²¹ Dió³² ta³ tiá² ñi² tsú² ha³ dá² jinh¹ jaun³² tsó³² dí².
9 Cun³ñí¹ hi³ jmí¹ nio¹ jáun² cáun² tsí³ Há²bran²¹, jáun² la³jmí¹ cuá³ jan² tsá² cú²juú² bíh¹ ca³ta³cua¹³ tsú² hué³² ñí¹ ca³jmú³ jáun² Dió³² jáɨ¹³ hi³ cué³²; jáun² hñú³ hi³ lí³ hmɨh³² bíh¹ ca³cuá³ tsú² cú²jueh³². La³ jáun² bíh¹ ca³jmú³ siáh³ hla¹ Isaac jon² tsú² ji³ hla¹ Jacob cho¹ tsú² ní² siáh³, tsá² ca³hiauh³ hí³ uá²jaɨ³² jáɨ¹³ jáun².
10 Quí¹ Há²bran²¹ hí³ dá² jmí¹ jan³² hi³ lí¹³ cáun² juú² hi³ quian³² jmíh¹ hiah³² pin³, cáun² juú² hi³ hnga² Dió³² quiú¹³ héih³², hi³ hnga² siáh³ jmu³.
11 Ja³bí¹ hla¹ Sara siáh³, uá¹jinh¹ jmí¹ má²lieih²¹ lín²¹ tsú², hi³ tiú²uú² jmí¹ lí¹³ can³ jon², tɨ³la³ cun³jáun² ca³hiauh³ bíh¹ tsú² pí³ hi³ can³ jon² cun³ñí¹ hi³hliá² ca³chá³ cáun² tsí³; ca³li³zian² bíh¹ jan² jon² tsú² quí¹hliá² ca³taunh³ tsú² ta²¹ hi³ Dió³² bíh¹ jan² Tsá² ma³tí³² jáɨ¹³ quioh²¹.
12 Jáun² né³, la³ jáun² bíh¹ li³ hi³ Há²bran²¹, jan² tsá² jmí¹ má²ñí¹chau²¹ jmáɨ¹ hi³ jún³, ca³chó³² bíh¹ jmáɨ¹ hi³ ca³li³zian² juóun³² lín³² jón²zíh¹ jón²cho¹ tsú², la³jmí¹ hliáun³ chí¹jmaɨ²¹, la³ cun³ lí³ siáh³ záɨ¹ nio² can³² jmí²miih²¹, cáun² hi³ tiá² tián³ hí¹³.
13 La³jín³² bíh¹ tsá² hí³ ca³tsan³ ta³ tiá² ca³hiauh³ la³ cun³ jáɨ¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² hi³ zia³² hi³ cué³²; tɨ³la³ cun³ñí¹ hi³ jmí¹ nio¹ jáun² cáun² tsí³ tsú² né³, jáun² cáun² ca³ma³hiún² bíh¹ tsú² tsí³ ca³tɨ²¹ jáɨ¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³², uá¹jinh¹ jmí¹ ñi³² tsú² hi³ ñí¹ ué³ máh³ li³tí³. Jáun² cáun² ca³ton³ bíh¹ tsú² hi³ lín³ la³jmí¹ lín³ jan² tsá² cú²juú² tá¹la³ há¹ ngá¹³ tsú² hi³ zian² jáun² ñí¹ hué²¹ lá².
14 Tsá² hleh³² jáɨ¹³ la³ ní² né³, jmu² lin¹ hi³ hnauh² juú²co¹.
15 Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ ná¹chau² tsí³ tsú² ñí¹ ca³huén² dúh¹, jmí¹ lí¹³ bíh¹ hi³ jmí¹ tsa³tánh¹ tsú² siáh³ ñí¹ jáun².
16 Tɨ³la³ tsá² hí³ má¹ná¹, jmí¹ ná¹hen² tsí³ hi³ chá¹tánh¹ juú²co¹ ñí¹ jlánh¹ bíh¹ chu²¹, la³ cun³ juú²co¹ tsú² hi³ nio² la³ tɨ³ hñu³mɨ³cuú² yáh³. Hi³ jáun² tiá² lɨ³ heh²³ yáh³ Dió³² hi³

juáh[23] tsáu[2] hi[3] hí[3] bíh[1] dí[2] lín[3] Dió[32] Juo[13] tsú[2], quí[1] má[2]nióh[32] bíh[1] dí[2] hua[3]jan[21] cáun[2] juú[2] ñí[1] lí[13] tsa[3]tiánh[2] tsá[2] hí[3].

17 Ja[3]bí[1] la[3] jáun[2] siáh[3], jmí[1] ca[3]ca[3] ca[3]lau[3] Dió[32] quioh[21] Há[2]bran[21], cun[3]ñí[1] hi[3] jmí[1] nio[1] cáun[2] tsí[3] bíh[1] tsú[2], jáun[2] jmí[1] má[2]jngɨh[3] tsú[2] Isaac jon[2] ñí[1]con[2] Dió[32]. Jmí[1] má[2]hún[1] tsú[2] hua[3]jan[21] hi[3] jngɨh[3] jon[2] tsá[2] jan[2] tán[1], uá[1]jinh[1] jmí[1] ca[3]jmú[3] Dió[32] jáɨ[13] ñí[1]con[2] tsú[2] hi[3] juáh[3] jáun[2] la[3] lá[2]: 18 “Cun[3]quionh[3] jónh[32] hnú[2] Isaac li[3]zian[2] jon[3]zíh[1] jon[3]cháuh[3] hnú[2]”. 19 La[3] jáun[2] jmí[1] hún[1] tsú[2] hua[3]jan[21] hi[3] jmu[3], quí[1]hliá[2] ñi[32] tsú[2] hi[3] Dió[32] tin[2] jmu[3] hi[3] jenh[13] tsáu[2] ja[1] hla[1]; míh[1] tiá[2] lí[13] juáh[3] dí[2] hi[3] Há[2]bran[21] hí[3] ca[3]hián[13] siáh[3] jon[2] la[3]jmí[1] lí[3] hi[3] ca[3]jenh[13] siáh[3] ja[1] hla[1].

20 Ja[3]bí[1] cun[3]ñí[1] hi[3] jmí[1] nio[1] cáun[2] tsí[3] hla[1] Isaac uá[2]jaɨ[32], hi[3] ca[3]ti[21] jmáɨ[1] né[3]bí[1] já[21] máh[3] jaun[32] ca[3]ma[3]miih[2] tsú[2] jon[2] Jacob jɨ[3] Esaú.

21 Ja[3]bí[1] hla[1] Jacob siáh[3] ca[3]ma[3]miih[2] cho[1], jon[2] Sé[32], cun[3]ñí[1] hi[3] nio[2] cáun[2] tsí[3], hi[3] ca[3]ma[3]tsu[3] ma[3]jónh[32] tsú[2] Dió[32] ca[3]la[3] hi[3] má[2]tsin[2] hná[13] hmá[2]hu[21] quioh[21].

22 Cun[3]ñí[1] hi[3] jmí[1] nio[1] cáun[2] tsí[3] bíh[1] siáh[3] hla[1] Sé[32], jáun[2] ca[3]juáh[3] jmí[1] má[2]ja[3]quián[3] jún[3], hi[3] chau[21] jmáɨ[1] huén[32] tsá[2] *Israel hué[32] Egipto, hi[3] ca[3]jmú[3] dí[2] siáh[3] héih[32] hi[3] he[3] lánh[3] rón[32] jmu[3] tsú[2] quioh[21] hla[1], la[3] cun[3] hnga[2] dí[2], ní[1] má[1]ti[3] ñí[1] huén[21] tsú[2] ñí[1] jáun[2] jmí[1]tsú[2] jmí[1]ja[32].

23 Ja[3]bí[1] la[3] jáun[2] cun[3]ñí[1] hi[3] jmí[1] nio[1] cáun[2] tsí[3] bíh[1] tsá[2] hú[1]tá[1] jméi[2] mí[1]ziú[13] hla[1] Moisés, jáun[2] bíh[1] ca[3]jmú[3] tsú[2] hi[3] rá[2]hmá[1] dí[2] cun[3] hnɨ[32] zíh[2] jmí[1] dáɨn[2] dí[2], quí[1]hliá[2] ca[3]jíen[32] tsú[2] dáɨn[2] hí[3] hi[3] jlánh[1] chun[1], hi[3] sa[3]jun[3] ca[3]juénh[2] tsú[2] siáh[3] ca[3]ti[21] héih[32] hi[3] ca[3]jmú[3] jáun[2] re[21] juo[13] tsá[2] Egipto [hi[3] hniáuh[32] jún[3] la[3]jín[32] dún[2] tsá[2]ñuh[2] jon[2] tsá[2] Israel].

24 Hi[3] cun[3]ñí[1] hi[3] jmí[1] nio[1] siáh[3] cáun[2] tsí[3] hnga[2] hla[1] Moisés né[3], jáun[2] jmí[1] ca[3]lɨ[3]hún[1] tsí[3] dí[2], tiú[2]uú[2] ca[3]lɨ[3]hnió[3] yáh[3] dí[2] hi[3] tsáu[2] cáun[2] lí[1] lín[13] hi[3] hú[1]tá[1] mí[1]ziú[13] bíh[1] dí[2] tsá[2]mɨ[3] jon[2] re[21]. 25 Ca[3]lɨ[3]hnió[3] bíh[1] tsú[2] ma[3]tso[2] tsí[3] cu[3]lɨ[21] quionh[3] tsá[2]co[1] tsá[2] tionh[2] hí[3] jo[3]cuo[2] Dió[32], cha[3] jmí[1] ma[3]hiún[2] tsú[2] cu[3]tiá[3] tsí[3] hi[3] jmu[3] tso[3]. 26 Ca[3]lín[13] tsú[2] hi[3] ti[3] jlánh[1] bíh[1] zia[32] ñí[1] jmu[3] ta[21] hi[3] ma[3]tso[2] tsú[2] tsí[3] cun[3]ñí[1] hi[3] ca[3]tin[1] Tsá[2] lín[3] Cristo, la[3] cónh[3] bíh[1] hi[3] jmí[1] lɨ[3] hánh[3] tsú[2] cun[3]quionh[3] la[3]jí[32] hi[3] zia[32] hué[32] Egipto jáun[2]; quí[1] cun[3] jmí[1] má[2]hu[21] bíh[1] tsí[3] tsú[2] hi[3] chau[21] jmáɨ[1] hi[3] zia[32] hi[3] hiáuh[3] ñí[1]con[2] Dió[32].

27 Cun[3]ñí[1] hi[3] jmí[1] nio[1] jáun[2] cáun[2] tsí[3] Moisés, jáun[2] cua[3]han[3] tsú[2] hué[32] Egipto hi[3] tiá[2] ca[3]hí[3] yáh[3] tsí[3] tsú[2] hi[3] míh[3] tsí[3] re[21]; cáun[2] ca[3]chá[3] tiá[3] tsí[3] bíh[1] tsú[2] la[3]jmí[1] jmu[2] jan[2] tsá[2] cuá[1]jíen[32] Dió[32], Tsá[2] tiá[2] jniá[3]. 28 Hi[3] cun[3]ñí[1] hi[3] jmí[1] nio[1] jáun[2] cáun[2] tsí[3] tsú[2] siáh[3], jáun[2] ca[3]quiú[2] tsú[2] héih[32] ca[3]ti[21] *Jmí[1]hí[en1] hi[3] hniáuh[32] jngɨh[3] tsáu[2] jáh[3], hi[3] jáun[2] jmí[13] jáh[3] hí[3] né[3] hniáuh[32] péih[3] tsú[2] ho[3]hñú[13] quioh[21], quí[1] cun[3]quionh[3] hi[3] jmu[3] la[3] jáun[2] bíh[1] tsá[2] Israel tiá[2] lí[13] jún[3] hí[1] jan[2] dún[2] tsá[2] ñí[1] jon[2] ní[1] má[1]ca[3]nga[2] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] Dió[32], tsá[2] quian[32] hí[3] pí[3] quioh[21] hmú[32].

29 Cun[3]ñí[1] hi[3] jmí[1] nio[1] siáh[3] cáun[2] tsí[3] tsá[2] Israel, jáun[2] ca[3]nga[2] tsú[2] chu[3]jo[2] Jmí[2]miih[21] Dáin[3] la[3]juah[21] dúh[1] cáun[2] ñí[1] quiéin[2], ti[3]la[3] jmí[1] ca[3]li[3]hnió[3] tsá[2] Egipto hi[3] ngáɨ[32] siáh[3] ñí[1] jáun[2] má[1]ná[1], ca[3]quí[2] ca[3]jláɨn[32] bíh[1] tsú[2] jmáɨ[2], hi[3] jáun[2] ca[3]hnúh[32] jmáɨ[2].

30 Ja[3]bí[1] la[3] jáun[2] siáh[3] cun[3]ñí[1] hi[3] jmí[1] nio[1] cáun[2] tsí[3] bíh[1] tsá[2] Israel, jáun[2] ca[3]quí[h32] hná[1] hiah[32] hu[21] juú[2] Jericó jmí[1] ca[3]chí[2] tsú[2] jáun[2] juɨ[32] hi[3] ca[3]ñi[3]táunh[1] tsú[2] jáun[2] quiau[3] jmáɨ[1] la[3] cu[3] la[3] jéin[3] juú[2] jáun[2]. 31 Ja[3]bí[1] hla[1] tsá[2]mɨ[3] Rahab, tsá[2] jlánh[1] jmí[1] juón[1] hí[3], tiá[2] ca[3]jun[3] yáh[3] cu[3]li[21] quionh[3] tsá[2]co[1], tsá[2] tiá[2] jmí[1] nieh[3] hí[3] ñí[1]con[2] Dió[32], cun[3]ñí[1] hi[3] ca[3]chá[3] bíh[1] tsú[2] cáun[2] tsí[3]; quí[1] hí[3] bíh[1] ca[3]hen[3] re[2] tin[2] tsá[2] ca[3]ñí[1]quí[1] ñí[1]lian[13] juú[2] jáun[2] quioh[21] tsú[2].

32 Jáun[2] né[3], ¿zia[21] bíh[1] hi[3] hniáuh[32] juah[21] jná[13] ñí[1] hná[1] ní[2] juáh[13]? Quí[1] tiú[2]uú[2] tsin[13] yáh[3] jmáɨ[1] hi[3] hléh[13] jná[13] hi[3] ca[3]tin[1] hla[1] Gedeón, hla[1] Barac, hla[1] Sansón, hla[1] Jefté, hla[1] Dá[2]vi[21], hla[1] Sá[2]më[21] ji[3] hi[3] ca[3]tin[1] la[3]jín[32] tsá[2] lin[3] hí[3] *ti[32] jë[1] Dió[32] ní[2] siáh[3]. 33 Cun[3]ñí[1] hi[3] jmí[1] nio[1] cáun[2] tsí[3] bíh[1] tsá[2] hí[3], hi[3] jáun[2] ca[3]láɨh[13] bíh[1] tsú[2] hniéi[2] quionh[3] tsá[2] hué[32] siáh[3], ca[3]jmú[3] bíh[1] tsú[2] re[2] la[3] cun[3] ca[3]ti[21] tá[1]la[3] ho[2] jáɨ[13], hiauh[3] bíh[1] tsú[2] siáh[3] la[3] cun[3] hi[3] má[2]ca[3]jmú[3] jáun[2] Dió[32] jáɨ[13] hi[3] cué[32]. Ja[3]bí[1] la[3] jáun[2] ca[3]quieh[3] tsú[2] ho[3] hiah[32] cun[3]quionh[3] hi[3] jmí[1] nio[1] jáun[2] cáun[2] tsí[3], hi[3] jáun[2] tiá[2] ca[3]quieh[2] tsú[2] jáh[3]. 34 Ca[3]tioh[21] tsú[2] siáh[3] hi[3] jmu[3] la[3] uá[1] tiá[2] quien[2] pí[3] quioh[21] sí[2] pa[21] tiá[2] li[3] tián[3], hi[3] ca[3]liáun[3] tsú[2] siáh[3] ñí[1]con[2] ho[3] mí[1]táɨ[3] hmu[3] tá[1] tun[3] jo[21]. Tsá[2] tiá[2] huánh[2] ca[3]joh[13] pí[3], hi[3] ca[3]lɨ[3] pin[3] lín[32] tsú[2] siáh[3] ca[3]jmú[3] hniéi[2], hi[3] ca[3]láih[13] tsú[2] hniéi[2] quionh[3] hliáu[3] tsá[2] já[2]taunh[21] hué[32] siáh[3]. 35 Jmí[1] zian[2] siáh[3] ma[3] jan[2] tsá[2]mɨ[3] hi[3] ca[3]jenh[13] tsá[2] hñú[13], tsá[2] jmí[1] má[2]cá[2]tsan[3].

Ja[3]bí[1] zian[2] siáh[3] tsá[2] cá[2]tsan[3] cun[3]quionh[3] hi[3] cáu[2] hi[3] jueh[32], tsá[2] tiá[2] ca[3]he[3] hi[3] liáun[3], quí[1]hliá[2] má[2]hu[21] tsí[3] tsú[2] hi[3] jenh[13] hi[3] lí[13] zian[2] tsú[2] siáh[3] cáun[2] hi[3] re[2] hi[3] tin[2]. 36 Ja[3]bí[1] zian[2] siáh[3] tsá[2] ca[3]quí[2] ca[3]cáuh[32] tsú[2] cú[2]nga[1] hi[3] ja[3]quí[1] já[1]pán[1], hi[3] ca[3]la[3] hi[3] ná[1]quí[1]

ná¹chin¹ cá²den¹ná¹ bíh¹ tsú² ca³quiúnh³², hi³ tiáunh¹ ná¹tson³ hñu³mí¹ñí². 37 Ja³bí¹ zian² tsá² cá²tsan³ siáh³ cun³quionh³ hi³ ca³quiu³ ca³jnauh³ tsáu² quín¹, ja³ tsá² hí³ ca³jun³ hi³ ca³tiun³ tsú² tun³ hná¹ rón²¹, [hi³ ca³ca³ ca³lau³ tsú² siáh³ tsáu²]. Zian² tsá² cá²tsan³ siáh³ cun³quionh³ hi³ ca³quiéih³² tsáu². Ja³bí¹ zian² siáh³ tsá² ca³ñi³tú¹ ñi³lɨn¹³ tɨ³ hlá² tɨ³ ní² hi³ ná¹quih³² jmáh³la³ lo³ *já¹ziáh² jɨ³ lo³ zéin¹ ní² siáh³, tsá² tsí¹juí³, tsá² zian² uu³mí²tsi³², tsá² lí¹ quiú¹ lí¹ jín¹ tɨ³ hlá² tɨ³ ní². 38 Tɨ³la³ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² má¹ná¹, tiá² jmí¹ ca³tɨn¹ yáh³ hi³ zian² tsá² la³ hí³ ja¹ quioh²¹. Tsá² hí³ ca³ñi³tú¹ ñi³lɨn¹³ la³ cáun² hué³² quiéin², la³ cáun² ñí¹ lí³ máh³, jɨ³ la³ cáun² ñí¹ ná¹hó²¹ tá²hláu² míh¹ jɨ³ ñí¹ ná¹hó²¹ tá²hláu² cáh¹ ní² siáh³.

39 Uá¹jinh¹ ca³tí³ tsí³ Dió³² la³jín³² tsá² hí³ cun³ñí¹ hi³ cáun² jmí¹ nio¹ tsí³ tsú², tɨ³la³ cun³ jáun² tiá² ca³hiauh³ bíh¹ tsú² la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³². 40 La³ jáun² bíh¹ lɨ³ cun³ñí¹ hi³ jmí¹ hu²¹ tsí³ Dió³² cáun² hi³ jlánh¹ bíh¹ chu²¹ hi³ ca³ta¹ dí²; ca³lín¹³ tsú² hi³ jmáh³la³ quiúnh¹ jnoh¹ bíh¹ tsá² hí³ tú¹ tsɨn¹³ tán¹ hián² cu³tí³.

12

Hniáuh³² neh²¹ dí² hnga² Jesús

1 Hi³ jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ la³jín³² tsá² ca³chá³ hí³ cáun² tsí³ tionh² la³ cu³ la³ jéin³ quiú¹³ dí² hi³ ná¹quí² ná¹jíe³² jnoh¹, jáun² cuí¹ chá¹³ dí² tɨ³ có³² ca³la³ jɨ³² hi³ chí¹cuú² chí¹jnái²³ ñí¹con² dí², la³ má²quionh³ tso³ hi³ cáun² lí¹ pí² lí¹ tsáih³² dí², hi³ jáun² cuí¹ cueh¹³ dí² tsí³ hi³ tsáu¹³ dí² cú²he² tɨ³ chí¹ján³ la³ cun³ lí³ juɨ³² hi³ tiáuh¹ dí²; 2 hi³ cuí¹ neh²¹ dí² hnga² Jesús, Tsá² ca³quiú² hí³ nóh³² ha³ lánh³ rón³² hniáuh³² chá¹³ dí² cáun² tsí³, Tsá² jmu³ siáh³ hi³ lɨ³ quien² hi³ jáun². Quí¹ Jesús hí³ bíh¹ cáun² ca³tion³ tsí³ hi³ ca³ma³tso² tsí³ ñí¹ crei²¹. Tiá² ca³lín¹³ yáh³ tsú² hi³ hua³heih²¹ bíh¹ hi³ quiunh²¹ dí² la³ jáun², quí¹ jmí¹ má²ñi³² bíh¹ tsú² hi³ lɨ³ zian² tsú² hiún² tsí³ ní¹ má¹ca³nga² hi³ jáun²; hi³ jáun² jmí¹ lɨ²¹ jáun² né³, ca³ta³cua¹³ tsú² tɨ³ cuá² chu²¹ ñí¹ cuá³ Dió³².

3 Hi³ jáun² hnoh² né³, hniáuh³² cunh²¹ náh² quiúnh¹ Jesús, Tsá² lín³ hí³ nóh³² quiú¹³ dí², Tsá² jlánh¹ ca³ma³tso² hí³ tsí³ hi³ ca³qui³ ca³jmoh³ tsú² tsá² ren² tso³; quí¹ cun³quionh³ hi³ jmúh¹³ hnoh² la³ jáun² bíh¹, tiú²uú² lí¹ huon¹³ náh², sa³jun³ tú¹ son¹³ honh² náh² siáh³. 4 Quí¹ tiá² má²cá²chó³² yáh³ jmái¹ hi³ ca³la³ hi³ taɨn³² jmí²hán¹ náh² hi³ jmuh³² náh² hniéi² quiúnh¹ tso³. 5 ¿Hí¹ má²já²có³ honh² náh² la³ cun³ hi³ hlí² liéih³² jáun² Dió³² la³jmí¹ hlí² liéinh³² tsú² jáun² tsá¹míh¹ jon²? Quí¹ la³ lá² rá¹juáh³ ñí¹ Sí²:

Hnú² jón³, ha³ lí² jmu² hnú² hi³ tiá² lin¹ ñí¹
jmu³ ta²¹ hi³ ma³tsoh¹ hnú² honh² hi³
quiú² je²³ jáun² Juo¹³ dí²,
hi³ sa³jun³ hniáuh³² hi³ tú¹ son¹³ honh² náh²
ní¹ má¹ca³hlí² ca³liéih³² tsú².

6 Quí¹ Juo¹³ dí² tí² jinh²³ jmáh³la³ tsá² hnio³ bíh¹;
hi³ jmu² tsú² siáh³ hi³ la³jín³² tsá² má²lín³ jon² tsú² ma³tso² tsí³.

7 Jáun² cuí¹ tion¹³ náh² hi³ má¹tsoh¹ náh² jáun² honh², quí¹ Dió³² jmoh²³ náh² la³jmí¹ jmúh³² tsú² jon². ¿Hí¹ zian² tsá¹míh¹ tsá² tiá² tí² jenh²³ jméi² dúh¹? 8 Tɨ³la³ ní¹juáh³ Dió³² tiá² la³ tí² la³ jenh²³ yáh³ hnoh² la³ cun³ qui³ tí² jinh²³ tsú² jɨ³lɨn² jon², hi³ jáun² jun³juáh¹³ la³ jon² cu³tí¹³ yáh³ tsú² hnoh², hnoh² dá² la³ dún² lí¹ zian² bíh¹ ní¹juáh³ la³ jáun². 9 Quí¹ ní¹juáh³ ca³tanh¹³ bíh¹ dí² ta²¹ jméi², tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá², jmí¹ ca³quiu³ ca³je³ dí² tsú², hi³ jáun² ¡tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² lɨ³ hniáuh³² má¹tɨ²¹ dí² ñí¹con² Jméi² dí², Tsá² ca³cué³ jmí²chí³ quiú¹³ dí², hi³ jáun² lí¹³ ziáun² dí²! 10 Quí¹ jméi² dí² la³ ma³ quin³² ma³ jan³² dí² ca³tɨ³ ca³jenh³ bíh¹ cu³tiá³ tá¹la³ jmí¹ tiauh² dí² jáun² jo³cuo² tsú², la³ cun³ hi³ ca³lín¹³ tsú² hmóu³² hi³ chú³² jmu³; tɨ³la³ Dió³² má¹na²¹, tí² jenh² dí² ca³tɨ²¹ cáun² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² ñí¹con² dí², hi³ jáun² lí¹³ chun¹ dí² la³jmí¹ chun¹ tsú² jáun² hnga². 11 Tson² bíh¹ tiá² lí²hiún² tsí³ dí² tá¹la³ quiú¹ jín¹ dí² jáun², quí¹ hlah³ bíh¹ jen²³ dí²; tɨ³la³ jmí¹ chí¹cáɨn² má¹ná¹, lí¹³ zian² dí² hi³ hú¹tá¹ chun¹ dí² cu³tí³, ní¹juáh³ tsá² zia³² hi³ má²ca³lɨ³tɨn² cun³quionh³ hi³ má²ca³ma³tso² jáun² tsí³, hi³ lí¹³ siáh³ nio² tie³ hñu³ tsí³ tsú².

Háɨnh¹³ bíh¹ ní¹juáh³ tiá² jmu³ tsú² nieh³ ñí¹con² Dió³²

12 Hi³ jáun² né³, cué³ náh² pí³ cuá² tanh¹ ní¹juáh³ hi³ tiú²uú² pin³ hi³ má²cá²huóh³²; 13 hi³ jáun² hniauh² náh² cú²jueh³² juɨ³² cú²tso², hi³ jáun² lí¹³ la¹³ tí¹ má²hliáh², hi³ jáun² tiá² tɨ³ lɨ³mí¹ hliáh¹³.

14 Jmu³ náh² tion³ hi³ niau²¹ tie³ quián¹³ náh² quiúnh¹ la³jín³² tsáu², jɨ³ hi³ ná¹chan¹ náh² siáh³ ñí¹con² Dió³² ní² siáh³, quí¹ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ jɨen³² Juo¹³ dí² ní¹juáh³ tiá² cuá¹chan¹ tsú² ñí¹con² Dió³². 15 Hua³hín¹³ náh² jmu³, hi³ jáun² tiá² lí¹³ lɨ³ zian² tsá² tiú²uú² hnió³ mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³²; ja³bí¹ hua³hín¹³ náh² siáh³ jmu³ hi³ jáun² tiá² lɨ³ zian² tsá² lín¹³ la³jmí¹ lí³ mí¹zioh²¹ náɨ² hlah³, cáun² hi³ má²chí¹cuóun² hi³ jmu² hlah³ ñí¹con² tsá² ñí¹ hná¹ jáun², hi³ jmu³ hi³ hliánh¹³ tsú². 16 Ha³ lí² cuí¹ lɨ³ zian² hí¹ jan² hnoh² tsá² lí¹ jmu³ lí¹ tsó²¹; hi³

sa³jun³ hniáuh³² li³ zian² tsá² tiá² jéih³² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³², la³ cun³ hi³ ca³jmú³ jáun² hla¹ Esaú, tsá² ca³la³ hí³ má³² hi³ cuh³ cun³quionh³ hi³ jmí¹ ca³tin¹ hiáuh³ cun³ñí¹ hi³ hí³ bíh¹ dí² tsá² má²ján³. 17 Hi³ jáun² la³ cun³ hi³ má²ná¹ñíh¹ náh², tiú²uú² ca³li³ yáh³ hiáuh³ hla¹ Esaú hí³ hi³ ma³hé² ma³mieh² jméi² jmí¹ má²cáin² jáun², uá¹jinh¹ ca³ho³ ca³jngih³ lín³² tsú², ti³la³ tiú²uú² ca³li³ zia³² yáh³ lánh³ rón³² lí¹³ za¹³ la³ cun³ hi³ má²li³².

18 Ti³la³ hnoh² né³, tiá² ca³ma³janh¹³ yáh³ náh² ñí¹con² cáun² hi³ lí²lieih²¹ cuo² tsú², la³jmí¹ ca³ma³janh³² jáun² tsá² *Israel máh³ ñí¹ jmí¹ hún¹ jáun² sí², cáun² ñí¹ tiá² re² jniá³, ñí¹ ná¹niéih²¹, ñí¹ zia³² hi³ cáu² hi³ jueh³²; 19 sa³jun³ ca³niéih² bíh¹ náh² mah¹ hi³ ñí¹jiei²¹ tsú² mí¹ñí², sa³jun³ ca³niéih² náh² siáh³ ho³ Dió³² hi³ ca³náin³² jáun² tsá² hí³. Tsá² ca³náin³² hí³ ho³ tsú² jmí¹jáun², ca³la³ hi³ ca³hiu³ ca³mí³ tsú² hi³ tiú²uú² hléh³² cú²jueh³² Dió³² tá²chi²¹ ñí¹con² tsú², 20 quí¹hliá² cun³ñí¹ hi³ huáh² lín³² tsí³ ná¹jéinh³² tsú² héih³² hi³ juáh³ jáun² la³ lá²: “Li³ua³ jan² tsá² ca³há³ máh³ lá², uá¹jinh¹ jan² jáh³, cun³ ca³tin¹ bíh¹ jún³ hi³ qui³ jnah³ tsú² quín¹ [ho³lá²dá² cun³quionh³ hmá² zunh²¹]”. 21 Hi³ cáu² hi³ jueh³² cu³tí³ bíh¹ la³ cun³ hi³ jniá³ jáun², quí¹ hí¹ la³ ti³ hnga² yáh³ hla¹ Moisés ca³juáh³: “He³ ma³ juénh² jná¹³, ca³la³ hi³ juan²³ máh³ jná¹³ lí²³”.

22 Ti³la³ hnoh² má¹ná¹, má²ca³ma³janh¹³ náh² cú²jueh³² ñí¹con² juú² Jerusalén quioh²¹ Dió³² Tsá² juú²tsaun² bíh¹, hi³ nio² jáun² ti³ máh³ Sión la³ ti³ hñu³mi³cuú², ñí¹ ná¹ngih³² jáun² ti³ la³ mej²¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ ná¹má²quí² má²quien² Dió³²; 23 ñí¹ ná¹ngih³² siáh³ ji³lin² jon² Dió³², tsá² ná¹tón²¹ hí³ hi³ jmái² ñí¹ sí² rón³² hñu³mi³cuú². Hi³ má²ca³ma³janh¹³ náh² siáh³ ñí¹con² Dió³² Tsá² rá²tsi³² héih³² ñí¹con² ca³la³ jín³² tsáu², ji³ ñí¹ tionh¹ jáun² jmí²chí³ quioh²¹ tsá² má²ca³jmú³ hí³ la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³², tsá² má²ca³jmú³ Dió³² hi³ chun¹ tán¹ hián² cu³tí³; 24 ji³ ñí¹ cuá³ jáun² Jesús, Tsá² cua³tianh² hí³ cáun² nió³² hmai²¹, ñí¹ má²ji² jáun² quí¹hliá² má²lí³ la³juah²¹ dúh¹ hi³ má²ca³péih³ jmí¹³ tsú² siáh³, jmi² hi³ jmu² jáun² lin¹ hi³ cáun² hi³ jlánh¹ bíh¹ chu²¹ má²li³², cha³ jmí¹ li³ lin¹ cáun² hi³ la³ ca³li³ lin¹ jáun² jmí¹ ca³tái³n² jáun² jmí¹³ hla¹ Abel [jmí¹ ca³jngah³ jáun² rainh²¹].

25 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, ha³ lí² jmú² náh² hi³ tiá² jéin²³ náh² Tsá² liéih³² dí². Quí¹ ní¹juáh³ tiá² ca³liáun³ yáh³ tsá² tiá² ca³jéin¹³ hí³ tsá² ca³hlí² ca³lieih³² tsú² jáun² ñí¹ hué²¹ lá², jáun² tiá¹³ bíh¹ tiá³ lí¹³ liáu³ dí² ní¹juáh³ ca³jmú¹³ dí² tsá² tiá² nieh³ ñí¹con² Tsá² cuá¹hlí² cuá¹liéih³² dí² la³ ti³ hñu³mi³cuú².

26 Jmí¹ ca³hléh³ jáun² Dió³² jmí¹tin², ca³la³ hi³ ca³ru³ ca³juá³ bíh¹ hué³²; ti³la³ jmái¹ hi³ ziáun² dí² lá² né³, má²ca³jmú³ tsú² jái¹³ hi³ lí³ la³ lá²: “Jmu¹ jná¹³ siáh³ cónh³í¹ cu³ jéin³² hi³ ru³ hi³ juá³, ti³la³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ cuá¹ hué²¹ yáh³, quí¹ ca³la³ ji³ hi³ jniá³ jáun² ti³ chi³cuú² bíh¹ uá²jai³²”. 27 Jmí¹ ca³juáh³ tsú² jáun² hi³ jmu³ tsú² hi³ ru³ hi³ juá³ siáh³ cónh³í¹ cu³ jéin³², jáun² ñí¹ jáun² lin¹ hi³ quin³ tsú² la³jí³² hi³ ca³jmú³ bíh¹, la³ cun³ la³jí³² hi³ lí¹³ ru³ juá³, hi³ jáun² jmáh³la³ hi³ tiá² lí¹³ jíeh³ bíh¹ tá¹no¹. 28 Hi³ jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ má²tsá¹tauh¹³ dí² jáun² ñí¹ cuá¹quien² Dió³², cáun² ñí¹ cun³ tiá² lí¹³ jíeh³, jáun² cuí¹ cue¹³ dí² tsú² tiá¹hmah¹, hi³ cuí¹ má¹tsú¹ má¹jonh²¹ dí² Dió³² la³ cun³ ca³ti²¹, hi³ cuí¹ má¹quien¹³ dí² tsú² siáh³, ca³la³ hi³ juénh² dí², 29 quí¹hliá² Dió³² Juo¹³ dí² lín³ la³jmí¹ lí³ cáun² sí² hi³ tioh²¹ ma³tsá² ca³la³ ji³li³².

13

Lánh³ ca³ta¹ dí² jmú¹³ hi³ li³ hiún² tsí³ Dió³²

1 Hi³ jáun² né³, hniáuh³² má¹hno¹ náh² tsá²ján² tsá²ján² jmái¹ ca³la³ jí³² la³jmí¹ hnio³ tsú² rainh²¹. 2 Lí² cuí¹ cha³có³ honh² náh² hi³ hen¹³ náh² re² tin² li³ua³ jan² tsá² ñi³tin²¹ hñuh³² náh²; quí¹ hí¹ la³ ti³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² yáh³ la³ ca³hen³ ma³ jan² tsá² ca³jmú³ la³ jáun² jmí¹tin² ta³ tiá² ñi³².

3 Cháu¹ náh² honh² ca³tin¹ tsá² ná¹tson³, hniáuh³² lín¹³ náh² ca³la³ jmí¹ lí³ hi³ ná¹tson³ náh² cu³tsa³² quiúnh¹ tsú². Cháu¹ náh² siáh³ honh² ca³tin¹ tsá² tiá² hin² quiú² jéi²³, cuí¹ lín¹³ náh² hi³ la³jmí¹ lí³ hmóu³² bí¹ náh² tiá² quiú² tiá² jéi²³ tsáu².

4 Hi³ hniáuh³² má¹quien¹³ náh² siáh³ hi³ má²ca³jenh² jáun² cuonh² náh², hi³ hniáuh³² jmúh¹³ hnoh² siáh³ hi³ ná¹chan¹ náh² ñí¹con² tsá² má²lín³ hí³ ñí²cuonh² náh², quí¹ Dió³² bíh¹ Tsá² ra³tsi³² héih³² ñí¹con² tsá² juón¹ uá¹ hi³ tsá² tiá² má²jenh² cuo², uá¹ hi³ tsá² má²jenh² cuo² siáh³.

5 Hniáuh³² bíh¹ má¹zián¹³ náh² hi³ tiá² hniá¹ náh² quie³, ti³la³ chú³² má¹hiúnh¹³ náh² honh² la³ cun³ hi³ zia³² quián¹³, quí¹ jáun² yáh³ má²ca³juáh³ Dió³² la³ lá²: “Jmí¹lí³h³ yáh³ tiá² chau²¹ jná¹³ hnoh² hmóu³² náh², hi³ sa³jun³ cuai²¹ jná¹³ hnoh² ti³ có³²”. 6 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, ca³la³ hi³ hiún² lín³² bíh¹ tsí³ dí² hi³ juáh¹³ dí² la³ lá²:

Hnga² bíh¹ Juo¹³ dí² Tsá² má²hau³ jná¹³,
hi³ jáun² cónh³ tiá² lí¹ hú¹ cóh²¹ yáh³ tsin³²
jná¹³ ní¹juáh³ he³ hnió³ tsáu² jmoh³.

7 Jáun² né³, cháu¹ náh² honh² ca³tin¹ tsá² ca³hí³e³ náh² hí³ jú¹ tson², tsá² ca³hléh³ hí³ jái¹³ quioh²¹ Dió³² ñí¹con² náh²; sá¹ní² cháu¹

náh² honh² ha³ lánh³ jmí¹ ñi³táunh¹ tsá² hí³ hi³ tí² nio² jáun² cáun² tsí³ tsú², jáun² jmóuh¹ náh² nóh³² jáun² quioh²¹ tsú².

8 Quí¹ jmí¹lí̱h³ yáh³ tiá² zan² Jesús Tsá² lí̱n³ Cristo, cun³ má²lí̱n³ jáun² bíh¹ tsú² cháu³, né³² ní², ji³ ca³la³ cun³ jmí¹hi³nio² ní² siáh³. 9 Hi³ jáun² né³, hua³hín¹³ náh², su³uú² lí¹ cuí¹ li³can² náh² cun³quionh³ jái¹³ siáh³, jái¹³ hi³ tiá² má²ca³nié̱ih² náh². Quí¹ ti³ jlánh¹ bíh¹ li³ pin³ tsí³ dí² ní¹juáh³ héi¹³ dí² mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³², la³ cónh³ bíh¹ hi³ jmí¹ má¹ti²¹ dí² héih³² ca³ti²¹ he³ má³² lí¹³ cúh¹³ dí²; quí¹ tiá² lin¹ ca³li³ pin³ yáh³ tsí³ tsá² jlánh¹ ca³ma³tí³² héih³² la³ jáun².

10 Né³² né³, Jesús bíh¹ ca³cuen³ hnga² ñí¹con² Dió³² hi³ jun³ hi³ ca³ta¹ dí², ti³la³ tsá² má²ná¹má²cón³² Dió³² la³ cun³ lí³ jáun² héih³² quioh²¹ ñí¹hiú¹³ hi³ ca³li³zia³² jáun² jmí¹tin² né³, cónh³ tiá² ca³ti̱n¹ bíh¹ hiáuh³ la³ cun³ hi³ hiáu¹³ jáun² jnoh¹. 11 Quí¹ ní¹ má¹ca³jngi̱h³ tsú² jáun² jáh³ ñí¹con² Dió³² hi³ ca³ti²¹ tsáu¹³ tsáu², jáun² má¹jáun² tsá²can³² mí²tsá² híen¹ jmí¹³ jáh³ hí³ ñéih³ ñí¹ jlánh¹ bíh¹ híen¹ jáun², hi³ tsá²cué² tsú² ca³ti²¹ hi³ hin³ tso³, ti³la³ jáh³ má²cá²tsan³ hí³ má¹ná¹, ti³ la³ cheih³² juú² bíh¹ tsa³jin² tsú². 12 Ja³bí¹ la³ jáun² ca³ma³tso² Jesús tsí³ hi³ ca³jun³ ti³ la³ cheih³² juú², hi³ jáun² cun³quionh³ jmi̱² má²ca³tái̱n² jáun² quioh²¹ tsú², ca³li³ hi³ jmu³ tsú² hi³ má²ná¹chan¹ tsáu² ñí¹con² Dió³². 13 Jáun² né³, jnoh¹ siáh³ cuí¹ tsáu¹³ uá²jai³² ñí¹con² Jesús ti³ la³ chéih³² juú² ñí¹ tá¹tauh¹ dí² tsí¹juí³, la³jmí¹ cá¹quiúnh²¹ tsú² jáun² hnga². 14 Quí¹ tiá² zia³² yáh³ cáun² juú² hi³ hú¹tá¹ quiú¹³ dí² hi³ nio² cun³ jmí¹hi³nio² tá¹la³ ziáun² dí² ñí¹ hué²¹ lá²; ti³la³ jnoh¹ né³, ná¹cueh²³ dí² tsí³ ca³ti²¹ cáun² juú² hi³ tá¹no¹ jmí¹tsú² jmí¹ja³² bíh¹. 15 Hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ ca³ti̱n¹ Jesús né³, ¡cuí¹ má¹quien¹³ dí² Dió³² cun³ jmá² cun³ jnia³²! Quí¹ cun³quionh³ hi³ ná¹quí² ná¹ton²³ dí² hi³ hí³ bíh¹ lí́n³ Juo¹³ dí², jáun² li³ zia³² bíh¹ hi³ lí¹ cue¹³ dí² tsú², hi³ ti³² tsí³ tsú². 16 Ha³ lí² cuí¹ cha³có³ honh² náh² hi³ jmúh¹³ náh² hi³ chu²¹, hi³ tsoh²¹ náh² he³ hi³ zia³² quián¹³, quí¹ la³ jáun² bíh¹ ti̱³² tsí³ Dió³² ní¹juáh³ cáun² ná¹hiún² honh² náh² hi³ jmuh³² la³ jáun² hi³ ca³ti̱n¹ tsú².

17 Ma³ti²¹ náh² héih³² quioh²¹ tsá² tionh² la³ñí¹ ñí¹con² náh², hi³ tianh³² náh² tsú² ta²¹, quí¹ tsá² hí³ bíh¹ má²ná¹jmu² hua³hí¹³ hnoh², hi³ ná¹ñi³² tsú² siáh³ hi³ chau²¹ jmái¹ hi³ jí̱enh³² tsú² ta²¹ quioh²¹ ñí¹con² Dió³². Quí¹ ní¹juáh³ jmúh¹³ náh² la³ jáun², jáun² li³ hiún² tsí³ tsú² jmu³ ta²¹ jáun², hi³ jáun² tiá² nga³ héi² ta²¹ jeinh²¹ tsú²; quí¹ sa³jun³ zia³² ñí¹ jmu³ ta²¹ ñí¹con² náh² hmóu³² yáh³ ní¹juáh³ hi³ jmúh¹³ náh² hi³ zia³² ta²¹ héi² ñí¹con² tsá² hí³.

18 Jáun² né³, lienh¹ náh² tiá³ Dió³² hi³ ca³ta¹ jnoh¹. Né¹ jnoh¹ hi³ má²ji̱² bíh¹ jmí¹ tsí³ jnoh¹, quí¹ cun³ñí¹ hi³ má²hnáu² jnoh¹ jmú¹³ jmáh³la³ cá² ñí¹ hi³ chu²¹. 19 Zia³² cáun² hi³ jlánh¹ bíh¹ hnó³² jná¹³, hi³ míh¹³ tiá³ náh² ñí¹con² Dió³², hi³ cué³² tsú² jái¹³ hi³ tia³jui³² lí¹³ ñí¹ji̱e¹ jná¹³ siáh³ hnoh².

Cuí¹ zian² tsá² tanh² ta²¹ Dió³² cáun² hi³ re² hi³ ti̱n²

20 Dió³², Tsá² cha³² tie³ hñu³ tsí³ tsáu², ca³jmú³ hi³ ca³jenh¹³ Jesús Ti̱³² Juo¹³ dí² cun³ñí¹ hi³ ca³tái̱n³ tsú² jáun² jmí¹³, hi³ jáun² li³ tanh¹³ tsú² cáun² nió³² hi³ li³ quien² cun³ jmí¹hi³nio². Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, má²lí́n³ tsú² Tsá² zenh² la³ñí¹ hi³ jmu² hua³hí¹³ dí², jnoh¹ tsá² lái³ dí² la³jmí¹ lí́n³ *já¹ziáh². 21 Hi³ jáun² Dió³² hí³ bíh¹ cuí¹ jmu¹ hi³ ca³la³ tán¹ hián² náh² cu³tí³ hi³ jmúh¹³ náh² la³ji̱³² ta²¹ chu²¹, la³ cun³ la³ji̱³² hi³ hnió³ tsú²; hi³ cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ jáun² Jesús Tsá² lí́n³ Cristo, cuí¹ jmouh²¹ tsú² hñu³ tsí³ dí² la³ cun³ ti̱³² tsí³ tsú² hnga². ¡Cuí¹ li³quien² bíh¹ Cristo cun³ jmí¹hi³nio²! ¡Tson² bíh¹ cu³tí³!

22 Mí²³ jná¹³ ñí¹con² hnoh² reh² hi³ cuí¹ juenh² bíh¹ honh² náh² ca³ti²¹ cú¹pih²¹ jái¹³ hi³ má²lí²hlí¹ lí²lieh¹ jná¹³ ní² hnoh². 23 Hnó³² jná¹³ li³ ñíh¹³ náh² hi³ má²cuá²han³ bíh¹ reh² dí² Timoteo hñu³mí¹ñí²; jáun² né³, ní¹juáh³ cuanh³ tsú² ta³ ñeh³ ñí¹ lá², jáun² jan²¹ bíh¹ jná¹³ tsú² ní¹ má¹já²ji̱e¹ jná¹³ hnoh².

24 Zéih³ tiá³ náh² tsá² ná¹ñí¹ ñí¹con² náh²: “Hia² náh²”, ji³ ca³la³ jí́n³² tsá² joh¹ Dió³² ñí¹ hná¹ ní². Tsá² reh² dí² tsá² hué³² Italia tionh² lá² juáh³ siáh³: “Hia² náh²”.

25 Cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² Dió³² ji³li̱n² náh². [Cun³ ní² bíh¹ tí³ jái¹³.]

Sí² Quioh²¹ Santiago

*Jacobo Jmu² Cáun² Sí² Hi³ Ca³ti̱n¹ Tsá² *Judíos, Tsá² Má²tiáunh¹ Ñi¹ Hliáun³*

1 Jná¹³ la³² Jacobo, tsá² lín³ jná¹³ jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ Dió³² ji̱³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², juanh³² jná¹³: “Hia² hnoh²”, tá¹ quia³tún³ nió³ hnoh² tsá² *Israel, tsá² má²ná¹yanh³² náh² tá¹ cáun² hngá¹máh³.

Dió³² jmu² hi³ lí¹³ quia³lín³ jmí¹ tsí³ tsáu²

2 Hnoh² reh², ma³hiún¹³ hnoh² honh² li̱³ua³ cáun² hi³ quiunh³² náh², 3 quí¹ la³ cun³ hi³ má²ca³li̱³ ñíh¹ hnoh² jáun² hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ re² lí²ti̱n² tsú² hi³ jmu³ juenh² tsí³, ní¹juáh³ zia³² hi³ cá² lau²³ ca³ti²¹ hi³ taunh³² tsú² jáun² ta²¹. 4 Hi³ jáun² né³, chá¹ hnoh² cáun² honh², hi³ jáun² lí¹³ li̱³ti̱n² hnoh² re² hi³ jmúh¹³ náh² juenh² honh², hi³ jáun² hnoh² lí¹³ lín³ náh² tsá² má²hún¹ tsí³, tsá² má²ca³hiá² ca³táunh³ ca³la³ tán¹ hián² cu³tí³, la³ cun³ tsá² tiá² hi³ li̱³hniauh²³ hí¹ cáun² ñí¹con² yáh³.

5 Li̱³ua³ jan² hnoh² tsá² tiá² re² má²jniá³ jmí¹ honh² náh², mí¹ náh² ñí¹con² Dió³², hi³ jáun² lí¹³ hián¹³ náh², quí¹ hí³ bíh¹ cue³² ca³la³ hi³ lí¹ má²tú² má²ziáun²³ ñí¹con² ca³la³ ji̱n³² tsáu², ha³ tiá² jin²³ yáh³ tsú² tsá² hiú² tsá² mi̱³² ñí¹con². 6 Ti³la³ hniáuh³² mí³² tsú² hi³ hu²¹ cáun² tsi̱³ má¹ná¹, hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ tiá² hniáuh³² hu²¹ tun³ tsí³ tsú²; quí¹ ní¹juáh³ hi³ hu²¹ tun³ tsí³ tsú², jáun² lín³ tsú² la³jmí¹ lí³ cu³ jlái³ jmí²miih²¹ bíh¹, hi³ hlia³² chí³ ti³ hlá² ti³ ní². 7 Tsá² la³ hí³ tiá² hniáuh³² yáh³ hi³ cáun² lí¹ lín¹³ hi³ hiáuh³ hi³ jmí¹ cué²¹ jáun² Dió³² Juo¹³ dí²; 8 quí¹ tsá² la³ hí³ dá² cáun² lí¹ ti² lí¹ jeinh³² tsí³ ti³ hlá² ti³ ní² bíh¹.

9 Hi³ jáun² né³, cuí¹ jmu¹ tsah³ tsá² reh² dí², tsá² tsí¹ju̱i³, quí¹ cun³ñí¹ hi³ má²ca³ta³zanh¹ tsú² re². 10 Hi³ tsá² hánh³ né³, cui̱¹ jmu¹ tsah³ quí¹ cun³ñí¹ hi³hliá² má²ca³méih³ hi³ quien² tsú², quí¹ tsá² ná¹hánh³ dá² lín³ la³jmí¹ lí³ lí¹³ hi³ tiá² má²hi̱e² bíh¹. 11 Quí¹ ní¹ má¹ca³hiá² hiú², hi³ má¹li̱³² jáun² né³, chei³² lín³², jáun² lí²quiéin² bíh¹ nái², hi³ suh³² siáh³ lí¹³ quioh²¹, jáun² lí¹ ca³há² ca³nga² bíh¹ hi³ jmí¹ jniá³ jáun² chú³² lín³². La³ jáun² bíh¹ quiunh³² uá²jai³² tsá² hánh³, cu³diá²jan² bíh¹ tsá²hín³ tsú² tá¹la³ cuá¹jmu² jáun² tá¹³.

Jun³juáh¹³ Dió³² yáh³ jmu² hi³ lí¹ hen² tsí³ tsú² hi³ tiá² ca³ti²¹

12 Hen³ ma³ jmí¹ ren² tsá² tion² tsí³ ca³la³ ji̱³² hi³ quiunh³²; quí¹ ní¹ má¹ca³nga² tsú² la³ji̱³² hi³ jáun², hiáuh³ bíh¹ tsú² la³ cun³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² jái¹³ hi³ cué³² ñí¹con² tsá² hniau³ dí², hi³ lí¹³ zian² dí² quionh³ tsá² ca³cah¹³ hí³ jmái¹ quionh³. 13 Ti³la³ ní¹juáh³ ca³chó³² cáun² jmái¹ hi³ hniá¹ tsú² cáun² hi³ tiá² ca³ti²¹ né³, tiá² hniáuh³² yáh³ hi³ cáun² lí¹ lín¹³ tsú² hi³ Dió³² bíh¹ cá² lau²³ cun³quionh³ hi³ hlah³ jáun². Quí¹ hí¹ cónh³ yáh³ tiá² lí¹³ hi³ hen² tsí³ Dió³² hi³ hlah³, sa³jun³ cá² lan²³ tsú² tsáu² cun³quionh³ hi³ hlah³. 14 Ti³la³ ní¹juáh³ hi³ hniá¹ tsú² la³ cun³ hi³ tiá² ca³ti²¹ né³, jáun² hi³ jáun² má²ja³² ca³la³ ti³ ñeh² hñu³ tsí³ hnga² bíh¹ tsú²; quí¹ hñu³ tsi̱³ hnga² bíh¹ tsú² dí¹quian¹ hi³ jáun². 15 Hi³ ní¹ má¹ca³lín¹³ tsú² jmu³ la³ cun³ hi³ má²hniá¹ jáun² jmu³ né³, má¹jáun² má²lí¹³ tso³ bíh¹. Jáun² ni̱¹ má¹ca³li̱³ pin³ tso³ tán¹ hián² cu³tí¹³ né³, jáun² má¹jáun² má²jún³ bíh¹ tsú² ñí¹con² Dió³².

16 Hnoh² reh², tsá² hnau³ jná¹³ lín³², ha³ lí² lí¹ cui̱¹ li̱³can² hnoh²; 17 quí¹ ca³la³ ji̱³li̱³² hi³ chu²¹, ji̱³ la³ji̱³² hi³ quien² ca³la³ tán¹ hián², cáun² lí¹ cue³² bíh¹ Dió³² Jméi² dí², Tsá² cuá³ hñu³mi̱³cuú². Hí³ bíh¹ Tsá² lín³ mí¹zioh²¹ quioh²¹ la³ji̱³² joh¹ hi³ jniá³ jáun² ti³ chi³cuú²; Dió³² Tsá² lín³ la³ má²lín³ jáun² yáh³. Ti³la³ Tsá² hí³ má¹ná¹, tiá² zan² yáh³ la³jmí¹ za² joh¹ hi³ ja³² jáun² chi³cuú², hi³ cáun² lí¹ jmu² hính¹³ ti³ hlá² ti³ ní². 18 Hí³ bíh¹ Tsá² ca³lín¹³ hi³ ma³jniau² dí² hi³ hmai²¹ cun³quionh³ jú¹ tson² quioh²¹. Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, má²lái³ dí² tsá² má²ná¹chan¹ ñí¹con² tsú² ja¹ quioh²¹ la³ji̱³² hi³ ca³jmú³ tsú² jáun², la³jmí¹ má²ná¹chan¹ jáun² la³ji̱³² hi³ lau³² la³ñí¹.

Tsá² má²tí³² la³ cun³ hi³ nái³²

19 Hi³ jáun² né³ reh², tsá² jlánh¹ hnau³ jná¹³, hniáuh³² li³ ñíh¹³ náh² hi³ tianh¹³ náh² hua³jan²¹ hi³ nái̱h¹ náh² jái¹³ hi³ hleh³² tsáu²; ti³la³ tiá² hniáuh³² yáh³ hi³ la³jui̱³² hléh¹³ hnoh² má¹ná¹, sa³jun³ hniáuh³² hi³ la³jui̱³² má²míh³ honh² náh², 20 quí¹ tsá² míh²³ tsi̱³ cun³ tiá² lí¹³ bíh¹ jmu³ la³ cun³ hi³ ti³² tsi̱³ Dió³². 21 Hi³ jáun² bíh¹ hniáuh³² cháh¹³ hnoh² ti³ có³² la³ji̱³² hi³ tiá² ji̱² hi³ má²chí¹mi̱³² jáun² honh² hnoh², la³ má²quionh³ ji̱³li̱³² hi³ hlah³ hi³ jlánh¹ má²ca³li̱³ hliáun³ jáun²; ti³la³ hi³ nio² re² honh² bíh¹ hnoh² cuéh¹ náh² jái¹³ hi³ lí¹³ li̱³ quien² jú¹ tson² hi³ má²ca³jñí³ jáun² Dió³² hñu³ honh² náh², la³ cun³ jái¹³ hi³ jmu³ hi³ liáun³ náh².

22 Hi³ jáun² hniáuh³² má¹tih²¹ bíh¹ hnoh² la³ cun³ hi³ hi̱e³² jú¹ tson² jáun², quí¹ ni̱¹juáh³ cáun² ti³ lí¹ nai̱h³² náh², jáun² la³ jáun² lí¹ lí²can² náh² hmóu³² bíh¹. 23 Quí¹ tsá² ti³ lí¹ nái³² jú¹ tson² hi³ tiá² má²tí³² yáh³ tsú² má¹li̱³² jáun², jáun² tsá² la³ hí³ dá² lín³ la³jmí¹ lín³ jan² tsá² má²lí²jíe³ ñí¹ cun³quionh³ cáun² hu³² bíh¹. 24 Quí¹ ni̱¹ má¹lí²jíe³ tsú² lánh³ lí³

ñí¹, jáun² la³juɨ³² tsá²có³ bíh¹ tsí³ tsú² lánh³ lí³ ñí¹ ní¹ má¹lɨ³² jáun². 25 Ti³la³ tsá² taun² re² ñí¹ liei²¹ chu²¹ quioh²¹ Dió³² né³, liei²¹ hi³ jmu² jáun² hi³ lí¹³ liáun³ tsú², hi³ má²tí³² tsú² re², hi³ tiá² tsá²có³ tsí³ tsú² hi³ náɨ³², jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ jlánh¹ lɨ³ hiún² tsí³ ca³tɨ²¹ la³ cun³ la³jí³² hi³ jmu² jáun².

26 Ní¹juáh³ zian² tsá² lín²³ hi³ jlánh¹ re² má²tí³² cuáh³² quioh²¹, ti³la³ ní¹juáh³ cáun² lí¹ ja³tú² ja³lí²³ bíh¹ ho³ tsú² má¹lɨ³² jáun², jáun² tsá² la³ hí³ cáun² lí¹ má²can² hnga² bíh¹, hi³ tiá² lin¹ lí²quien² yáh³ hi³ jlánh¹ má²tí³² tsú² jáun² cuáh³². 27 Ti³la³ tsá² má²tí³² cuáh³², cáun² hi³ ji² hi³ hngó³² ta³ ñí¹ Dió³² Jméi² dí² né³, jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ jmu² la³ lá²: Má²hon³ tsú² tsá¹míh¹ hnáɨ³, ji³ tsá²mɨ³ hnáɨ³ ní² siáh³ ja¹ lɨ³ua³ cáun² uu³mí²tsɨ³² hi³ zian² tsú², hi³ hua³hín¹³ tsú² siáh³ hnga² hi³ tiá² ma³quiá¹ jmí²chí³ quioh²¹ cun³quionh³ hi³ zia³² jáun² ñí¹ hué²¹ lá².

2

Tiá² hniáuh³² jmu² tsú² hi³ quien² jan², hi³ jan² tiá² quien²

1 Hnoh² reh², tsá² tanh²³ náh² ta²¹ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², Tsá² cú² juenh², tiá² ca³tɨn¹ ya³ náh² jmúh¹³ quien² jan², hi³ jan² tiá² quien². 2 Jmú¹³ jáɨ¹³: Ní¹juáh³ ja¹ ñí¹ ná¹ngɨh³² náh² ca³hi³ jan² tsá² quih³² hmɨh³² chu²¹, hi³ tioh³ siáh³ anillo hi³ lí³ cú¹mí¹niau²¹ cuo² tsú², hi³ tá¹la³ jáun² né³ ca³hi³ siáh³ jan² tsá² tia³mii² quih³² tsí¹ hmɨh³² tseh¹, 3 ti³la³ ní¹juáh³ hnoh² jlánh¹ ca³ma³quien¹³ náh² tsá² quih³² hí³ hmɨh³² chu²¹, hi³ juoh¹ náh² tsú² la³ lá²: “Ñí³ ñí¹ chu²¹ lá²”; ti³la³ tsá² tia³mii² hí³ né³ juoh¹ náh² la³ lá²: “Ti³ ó³² cuá²náu² hnú², ho³lá²dá² hué³² lɨn²¹ lá² ñí³”, 4 hi³ ní¹juáh³ la³ jáun² bíh¹ la³ jmuh³² náh² né³, jáun² má²ná¹jmuh³² náh² quien² jan², hi³ jan² tiá² quien² bíh¹ ja¹ quián¹³ náh² hmóu³², hi³ má²ná¹chú¹ ná¹ñih²¹ náh² tsáu² hi³ hu²¹ hlah³ honh² náh².

5 Hnoh² reh², tsá² jlánh¹ hnau³ jná¹³ lín³², niéi² náh² re² jáɨ¹³ hi³ juanh²¹ jná¹³ lá²: Dió³² má²ca³quianh³ tsá² tia³mii² zian² ñí¹ hué²¹ lá², hi³ jáun² cun³quionh³ hi³ nio² cáun² tsí³ tsú² ñí¹con² Dió³², lí¹³ lín³ tsú² jan² tsá² hánh³, ¿tiá¹ tson²? Tsá² la³ hí³ bíh¹ hiáuh³ jáɨ¹³ hi³ tsa³tiánh² ñí¹ cuá¹quien² Dió³², la³ cun³ jáɨ¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² ñí¹con² tsá² cu³tí³ hniau³ hí³ dí². 6 Ti³la³ hnoh² má¹ná¹, chin²³ náh² hua³heih²¹ tsá² tia³mii². ¿Haun¹³ juáh¹³ chín¹dí¹ tsá² hánh³ bíh¹ tsá² jmu² hian² tsí³ hi³ quin²³ hi³ quián¹³ hnoh² dúh¹, hi³ tú² hna² tsú² siáh³ ñí¹ta²¹? 7 Hnoh², tsá² má²ná¹láɨn¹ náh² Cristo, ¿haun¹³ juáh¹³ chín¹dí¹ tsá² hánh³ hí³ bíh¹ tú² hión³² hi³ jmáɨ² tsú² dúh¹, hi³ jlánh¹ bíh¹ chu²¹ jáun², hi³ má²ná¹jmáɨ² náh² jáun² ta³né³²?

8 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ cu³tí¹³ ma³tih²¹ náh² liei²¹ hi³ quien² jáun² la³ñí¹, la³ cun³ jáɨ¹³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³², hi³ juáh³ jáun² la³ lá²: “Hniáuh³² má¹hno¹ hnoh² tsá²mɨ³cuóun² renh² la³jmí¹ hno³ náh² hmóu³²”, jáun² má²ná¹jmuh³² re² bíh¹ hnoh² ní¹juáh³ la³ jáun². 9 Ti³la³ ní¹juáh³ jmuh³² náh² quien² jan² né³, hi³ jan² tiá² quien², jáun² tso³ bíh¹ má²ná¹jmuh³² náh², quí¹ liei²¹ quioh²¹ Dió³² jmu² lin¹ hi³ tiá² jmuh³² yáh³ hnoh² la³ cun³ hi³ ca³tɨ²¹. 10 Quí¹ ní¹juáh³ jan² tsá² má²tí³² la³jí³² héih³² quioh²¹ liei²¹, ti³la³ sa³ la³ zia³² bíh¹ cáun² hi³ tiá² ca³ma³tí³² tsú² má¹lɨ³² jáun², jáun² má²ren² bíh¹ tsú² tso³, la³juah²¹ dúh¹ hi³ tiá² lí² ma³tí³² hí¹ cáun² bíh¹ tsú² héih³² quioh²¹ liei²¹ lí²³. 11 Quí¹ Dió³² ca³juáh³ la³ lá²: “Ha³ lí² jmú² náh² juón¹”, hi³ ca³juáh³ siáh³: “Ha³ lí² jngɨh³ náh² tsáu²”. Jáun² né³, uá¹jinh¹ jan² tsá² tiá² lí¹ jmú² lí¹ tsau³², ti³la³ já² jngɨh² bíh¹ tsú² tsáu², jáun² ñí¹ ní² bíh¹ tsá²hín³ tsú², hi³ tiá² la³ lí²ma³tí³² yáh³ tsú² héih³² quioh²¹ liei²¹ jáun². 12 Hniáuh³² hléh¹³ hnoh² ji³ hi³ má¹zián¹³ náh² la³jmí¹ zian² tsá² ná¹ñi³² hi³ chau²¹ jmáɨ¹ tá¹tsɨ²¹ héih³² ñí¹con² bíh¹, la³ cun³ lí³ jáun² héih³² quioh²¹ Cristo hi³ jmu² hi³ lí¹³ liáu³ dí². 13 Quí¹ tsá² tiá² jmu² juenh² tsí³ ñí¹con² tsáu², sa³jun³ jmu³ yáh³ Dió³² juenh² tsí³ ñí¹con² tsú² hnga² ní¹ má¹cá²chó³² jmáɨ¹ hi³ ra³tsa² Dió³² héih³² quioh²¹ tsú². Ti³la³ ní¹juáh³ tsá² jmu² juenh² tsí³ ñí¹con² tsáu² né³, jáun² tiú²uú² zia³² yáh³ hi³ háinh¹³ ñí¹con² tsú² ní¹ má¹ca³ta³tsɨn¹ tsú² héih³².

Cun³quionh³ hi³ jmu² bíh¹ tsú² lɨ³ lin¹ ní¹juáh³ tson² nio² cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³²

14 Hnoh² reh² ¿ha³ dá² jinh¹ quien² hi³ juáh³ tsú² hi³ nio² cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³², ní¹juáh³ tiá² lin¹ hi³ chu²¹ jmu² yáh³ tsú²? ¡Cun³ tiá² lí¹³ bíh¹ liáu³² hi³ nio² jáun² cáun² tsí³ tsú²! 15 Jmú¹³ jáɨ¹³: Ní¹juáh³ zian² jan² tsá²mɨ³ reh² dí², ho³lá²dá² tsá²ñuh² hi³ tiá² ha¹ zia³², sa³jun³ zia³² bíh¹ hi³ cuh³ tsú² cun³jmá² cun³ jnia³², hi³ má¹lɨ³² jáun² né³, 16 ma³ jan² hnoh² ti³ lí¹ juouh³² náh² tsá² hí³ la³ lá²: “Cuánh² cáun² hi³ re² hi³ tɨn²; cuí¹ lɨ³chanh³² nú², hi³ cuí¹ conh²¹ siáh³ henh¹ nú²”, ti³la³ já² hí¹ cáun² yáh³ tiá² hi³ lí²cuéh³ náh² tsú² má¹lɨ³² jáun², ¿ha³ dá² jinh¹ quien² hi³ juáh³ hnoh² la³ jáun²? 17 La³ jáun² bíh¹ lí³ hi³ tiá² lin¹ zia³² ñí¹ jmu³ ta²¹ yáh³ hi³ ti³ lí¹ juáh²³ tsú² hi³ nio² cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³², ní¹juáh³ tiá² lin¹ zia³² yáh³ hi³ jmu² tsú². Hi³

lí¹ juáh²³ tsú² jáun² hi³ nio² cáun² tsí³, jáun² má²lí³ la³jmí¹ lí³ cáun² hi³ jún¹ bíh¹ jaun³².

18 Jáun² né³, lí¹³ zian² tsá² záih³² raɨnh²¹ la³ lá²: “Hnú² bíh¹ jan² tsá² nio² cáun² honh², tɨ³la³ jná¹³ né³, lín³ ná¹ jan² tsá² jmu² ta²¹ bíh¹”. Tɨ³la³ jná¹³ né³ juanh³²: Ma³li²¹ hnú² ha³ lánh³ rón³² nio² cáun² honh² ní¹juáh³ hnú² jan² tsá² tiá² lin¹ zia³² hi³ jmuh³²; hi³ jáun² jná¹³ má¹li²¹ hi³ nio² jáun² cáun² tsɨn³² cun³quionh³ hi³ jmu² ná¹. 19 ¿Hí¹ má²nio² cáun² honh² hnú² hi³ zian² jan² tán¹ Dió³²? Chú³² bíh¹ ní¹juáh³ lín²³ hnú² la³ jáun². Ja³bí¹ jmí²chí³ hláɨnh¹ yáh³ ná¹lín²³ la³ jáun², hi³ ca³la³ quí² juan²³ bíh¹ hi³ juénh². 20 Hnú², ¡tsá² cáun¹ nú²! Sá¹ní² cónh³ jmí¹ jmu¹ jná¹³ lin¹ hi³ tiá² lin¹ ñí¹ quien² hi³ juáh²³ tsú² hi³ nio² cáun² tsí³, ní¹juáh³ tiá² lin¹ zia³² yáh³ hi³ chu²¹ hi³ jmu² tsú². 21 Jáun² né³, ¿haun¹³ juáh¹³ hnga² hla¹ Há²bran²¹, jméi² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí², ca³lin³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ tsú² jáun², jmí¹ ca³jéin³² tsú² jáun² Isaac jon² ñí¹con² Dió³², hi³ ca³ra³tsɨn² tsú² jáun² ñí¹hiú¹³ míh¹? 22 Jáun² né³, cun³quionh³ la³ ní² ca³lɨ³ lin¹ hi³ nio² cáun² tsí³ tsú², ¿tiá¹ tson²? Hi³ jáun² bíh¹ ca³hia³ ca³táuh³ tán¹ hián² cu³tí³ hi³ nio² jáun² cáun² tsí³ tsú² cun³ñí¹ hi³ zia³² hi³ ca³jmú³ tsú² jáun². 23 La³ jáun² bíh¹ ca³lɨ³tí³ jái¹³ quioh²¹ Dió³² ñí¹ rá¹juáh³ jáun² la³ lá²: “Dió³² ca³heh³ Há²bran²¹ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³ cun³ñí¹ hi³ ca³chá³ tsú² jáun² cáun² tsí³”. La³ jáun² bíh¹ lɨ³ hi³ ca³lɨn³ tsú² há²mei²¹ joh¹ Dió³².

24 Jáun² né³, cun³quionh³ la³ ní² má²ca³lɨ³ lin¹ hi³ jun³juáh¹³ cun³quionh³ jmáh³la³ hi³ nio² cáun² tsí³ yáh³ tsú² lí¹³ lín³ tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ ñí¹con² Dió³², tɨ³la³ hniáuh³² hi³ zia³² hi³ jmu² bíh¹ tsú² uá²jai³². 25 Ja³bí¹ la³ jáun² ca³lɨ³ siáh³ ñí¹con² hla¹ tsá²mɨ³ Rahab, tsá² lí¹ jmí¹ jmú² jmí¹ tsau³² hí³ hi³ quí² jéin³² hnga². Dió³² ca³heh³ tsá² hí³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³ jmí¹ ca³cué³ tsú² jáun² hñú¹³ ñí¹con² tsá² ca³ñí¹quí¹ ñí¹lian¹³ hí³ juú²co¹ tsú², tsá² zéin¹ hí³ hla¹ Josué, hi³ ca³hí́e³ tsú² siáh³ cáun² juɨ³² siáh³ hi³ tsa³tánh¹ tsú² jmí¹ tɨ³ ñí¹ tsa³tánh¹. 26 Jáun² né³, tiá² lin¹ ñí¹ jmu² ta²¹ yáh³ hi³ tɨ³ lí¹ juáh³ tsú² hi³ nio² cáun² tsí³, ní¹juáh³ tiá² lin¹ zia³² yáh³ hi³ jmu² tsú²; la³jmí¹ tiá² ta²¹ jmu² ngú³ ní¹juáh³ hi³ tiá² jmí²chí³ hu²¹.

3

Ta²¹ hi³ jmu² záih¹ tsú²

1 Hnoh² reh², tiá² hniáuh³² hi³ zian² juóun³² tsá² jmu² pí³ hi³ lín¹³ tɨ³² ja¹ quián¹³ hnoh², quí¹ la³ cun³ hi³ má²né¹ dí² hi³ tɨ³ jlánh¹ bíh¹ huáh² tsí³ héih³² hi³ tá¹tsɨn¹ tsá² ná¹lín³ tɨ³². 2 ¿Haun¹³ juáh¹³ la³jái³² bíh¹ dí² jmu³² hi³ tiá² ca³tɨ²¹ dúh¹? Tɨ³la³ ní¹juáh³ zian² jan² tsá² tiá² hleh³² hí¹ cu³ jéin³² cáun² hi³ tiá² ca³tɨ²¹ hléh³², jáun² tsá² la³ hí³ lín³ jan² tsá² má²ca³hiá² ca³táunh³ tán¹ hián² cu³tí³ bíh¹, jan² tsá² má²tɨn² jmu² re² lín³² héih³² ñí¹con² hnga². 3 Quí¹ ní¹ má¹ca³táunh¹³ dí² mí¹ñí² ho³ tsa³cuá¹, jáun² taunh¹³ jáh³ ta²¹; má¹jáun² né³, má²lí¹³ bíh¹ jmú¹³ dí² héih³² ñí¹con² jáh³. 4 Ja³bí¹ la³ jáun² lí³ siáh³ quioh²¹ mu² cáh¹. Uá¹jinh¹ cáh¹ lín²¹, hi³ pin³ lín³² siáh³ chí³ hi³ hlia³², tɨ³la³ cun³ jáun² tsá² cuá¹quian³² mu², tióh³² bíh¹ tsú² jmu² héih³² ñí¹con² mu² jáun² hi³ tsó³² juɨ³² ñí¹ hnió³ tsú² hi³ tsó³² cun³quionh³ zíh¹ mu² hi³ lí³ jáun² cun³quionh³ cáun² jo²¹ hmá² míh¹ hi³ he² jáun² tɨ³ cu³hna²¹ hi³ hu²¹ jáun² chu³ jmáɨ². 5 La³ jáun² bíh¹ lí³ siáh³ zíh¹ dí² uá²jaɨ³², uá¹jinh¹ cáun² hi³ pih²¹ lín²¹ bíh¹ jaun³², tɨ³la³ cun³ jáun² hliáun³ lín³² bíh¹ hi³ jmu². Uá¹la³ cun³ cáun² sí² pih²¹, cun³quionh³ hi³ pih²¹ jáun² bíh¹ lí¹³ có³² cáun² já¹hngá¹ pa²¹ lín²¹. 6 Hi³ ja³bí¹ zíh¹ dí² siáh³ lí³ la³jmí¹ lí³ cáun² sí². Zíh¹ dí² jáun² bíh¹ jlánh¹ hlah³ la³ cónh³ bíh¹ la³jí³² ñí¹ pih²¹ ñí¹ siún¹ quiú¹³ dí², hi³ jáun² tá¹ jan² bíh¹ dí² má²tsá²hliánh² lí²³. Sí² hi³ chí¹hún¹ jáun² zíh¹ dí² ja³² la³ tɨ³ quiu³juóu³² bíh¹, hi³ jlánh¹ cue³² uu³mí²tsɨ³² la³ cun³ jmáɨ¹ hi³ ziáun² dí². 7 La³jín³² ñí¹ jáh³ bíh¹ tɨn² tsá²mɨ³cuóun² ma³táɨn³², hi³ hí¹ la³ tɨ³ má²ca³ma³táɨn³² yáh³ tsú²; uá¹la³ jáh³ cánh¹, jáh³ ngɨ³² rón³² hué³², tan³² ní², jɨ³ jáh³ jmáɨ² ní² siáh³. 8 Tɨ³la³ uá¹jinh¹ tɨn² tsáu² ma³táɨn³² jáh³, tɨ³la³ hí¹ jan² bíh¹ tiá² hin² tɨn² ma³táɨn³² zíh¹ hnga². Zíh¹ dí² jáun² dá² cáun² tɨ³ tɨn² jmu² hlaɨh³ bíh¹, la³ cun³ hi³ dí¹quian¹ hnga², hi³ jlánh¹ quian³² no¹ huáh² tsí³ hi³ lí¹³ jngah³. 9 Quí¹ sa³ cun³quionh³ zíh¹ jáun² bíh¹ dí² ma³quien¹³ dí² Dió³² Jméi² dí², hi³ cun³quionh³ zíh¹ jáun² bíh¹ dí² siáh³ chú¹ juon¹ dí² tsá²mɨ³cuóun² raɨnh²¹ dí², tsá² lí²ma³zian² hí³ Dió³² la³ cun³ rón³² lí³ jáun² nóh³² quioh²¹ dí² hnga². 10 Sa³ cáun² ho³ jáun² bíh¹ dí² hue³² jú¹ chu²¹ la³ má²quionh³ jú¹ hlah³. Hnoh² reh², tiá² jmí¹ ca³tɨ²¹ cu³tí¹³ yáh³ hi³ lí¹³ la³ jáun². 11 ¿Hí¹ lí¹³ bíh¹ hion¹³ jmɨ² cuóuh³ cu³tsa³² quionh³ jmɨ² ñeh¹ ní¹juáh³ cáun² ñí¹ hion² jmáɨ² dúh¹? 12 Hi³ sa³jun³ háɨ³² yáh³ huíh² pih²¹ hmá² sí² co², sa³jun³ lí¹³ ha³ siáh³ mɨ³ hmá² sí² co² hmáɨh³² uóun²jɨeh¹³. Reh², la³ jáun² bíh¹ lí³ siáh³ hi³ hí¹ cónh³ yáh³ tiá² lí¹³ hion¹³ jmɨ² cuóuh³ ñí¹ qui³ má²hion² jmɨ² ñeh¹.

Tɨ³ hñu³mɨ³cuú²bíh¹ja³² pí³ hi³ lɨ¹³ lín³ tsú² jan² tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³

13 Hi3 jáun2 né3, ní1juáh3 ja1 quián13 hnoh2 zian2 jan2 tsá2 quia3lín3 jmí1 tsí3, tsá2 cháunh23 re2 chí1, cuí1 jmu1 tsú2 lin1 cun3quionh3 hi3 zian2 tsú2 hi3 chun1, ji3 cun3quionh3 hi3 chu21 hi3 jmu2 tsú2. Ti3la3 la3 cun3 qui3 jmu2 jan2 tsá2 quia3lín3 jmí1 tsí3 má1na21, hniáuh32 jmu3 tsú2 hi3 tiá2 quien2 hnga2 tá1la3 jmu2 tsú2 jáun2 hi3 chu21. 14 Ti3la3 ní1juáh3 cuéh1 hnoh2 jái13 hi3 lí13 lín3 náh2 tsá2 ja32li3 uóu32 tsí3, hi3 cáun2 lí1 zian2 náh2 ca3tin1 hmóu32, jáun2 tiá2 ca3tin1 náh2 jmúh13 tonh2 hi3 jlánh1 re2 cháunh23 honh2 náh2; quí1 má2ná1jlíh23 bí1 náh2 jú1 tson2 cun3quionh3 jú1 tí1jái2 ní1juáh3 la3 jáun2. 15 Quí1 jun3juáh13 Dió32 yáh3 jmu2 hi3 cháunh23 chí1 tsú2 la3 ní2, hmóu32 bíh1 tsá2 zian2 ñí1 hué21 lá2 hnauh2 chí1 la3 ní2. Cáun2 hi3 tin2 hmóu32 tsá2mi3cuóun2 bíh1 ni32, hi3 cháunh23 ní2 chí1 tsú2 ja32 ñí1con2 tsá2 hlái1nh1 bíh1. 16 Quí1 ñí1 zian2 tsá2 uóu32 tsí3, tsá2 lí1 zian2 jmáh3la3 hi3 ca3tin1 hmóu32, jáun2 ñí1 la3 jáun2 cáun2 tiáunh1 tsú2 cú2tiú2 cú2jan32 bíh1, hi3 zia32 siáh3 la3jáh3 dú1 ñí1 hi3 hlah3. 17 Ti3la3 la3 cun3 hi3 cháunh23 jáun2 tsí3 tsú2 hi3 ja32 ñí1con2 Dió32 má1ná1, lí3 cáun2 hi3 ji2 bíh1 la3ñí1 la3ján3. Tsá2 quia3lín3 jmí1 tsí3 la3 hí3 bíh1 lín3 jan2 tsá2 jmu2 hi3 lí13 niau21 tie3, jan2 tsá2 jmu2 juenh2 tsí3, tsá2 huá1 chí1, tsá2 ja32 mií3 tsí3, tsá2 jmu2 cá2 ñí1 hi3 chu21, tsá2 jíen32 tsáu2 cú2re2 he2, tsá2 tiá2 zai32 jë1. 18 Jáun2 né3, tsá2 má2re2 hniéi2 quioh21 tsáu2, hi3 hnió3 hi3 zian2 tsáu2 cáun2 hi3 re2 hi3 tin2, tsá2 la3 hí3 bíh1 jmu2 hi3 tá2tsi21 héih32 cú2tso2.

4

Tsá2 jéih32 hi3 zia32 ñí1 hué21 lá2

1 ¿He3 láih32 zia32 hniéi2 ja1 quián13 hnoh2, hi3 tiá2 re2 tiáunh1 náh2 cá2honh1? ¿Haun13 juáh13 cun3ñí1 hi3hliá2 dí1quiaunh21 honh2 náh2 hi3 hlah3 bíh1, hi3 jáun2 hú1pí2 hú1juoun32 honh2 náh2, quí1 cun3ñí1 hi3 zia32 hi3 hniá1 náh2? 2 Quí1 zia32 bíh1 hi3 hniá1 hnoh2 quioh21 tsáu2, ti3la3 ní1juáh3 tiá2 la3 ca3li3 zia32 yáh3 hi3 jáun2 quián13 hnoh2 né3, jáun2 cáun2 jngih23 bíh1 náh2 tsú2. Hi3 ní1juáh3 tiá2 ca3janh1 hnoh2 hi3 jmí1 hen2 jáun2 honh2 náh2 né3, jáun2 cáun2 lí1 ja32 uóu32 honh2 bíh1 náh2, hi3 jmuh32 náh2 hniéi2, hi3 quiú2 tin23 náh2 quiúnh1 tsáu2. Cun3ñí1 hi3 tiá2 mih32 ñí1con2 Dió32 bíh1 náh2, hi3 jáun2 bíh1 tiá2 chanh1 hnoh2 la3 cun3 hi3 jmí1 hniá1 náh2 jáun2. 3 Hi3 uá1jinh1 mih32 náh2, cun3 jáun2 tiá2 hián13 bíh1 náh2, quí1 cun3ñí1 hi3 hu21 siánh3 honh2 náh2 tá1la3 mih32 náh2 jáun2, hi3 lí1 hnáuh2 náh2 má1hiúnh13 honh2 hmóu32 cun3quionh3 hi3 jmí1 hniá1 náh2 jáun2 hian3. 4 ¡Hnoh2, tsá2 lín3 náh2 la3jmí1 lín3 tsá2mi3 juón1! ¿Tiá1 má2ñíh1 hnoh2 hi3 tsá2 jéih32 hi3 zia32 ñí1 hué21 lá2, tsá2 la3 hí3 má2lín3 jan2 tsá2 hon2 Dió32 bíh1? Quí1 li3ua3 jan2 tsá2 ti32 tsí3 hi3 zia32 ñí1 hué21 lá2, tsá2 la3 hí3 má2ná1háun3 bíh1 quionh3 Dió32. 5 Quí1 jun3juáh13 cáun2 ti3 lí1 rá1juáh3 yáh3 jái13 quioh21 Dió32 ñí1 rá1juáh3 jáun2 la3 lá2: “Jmí2chí3 Chun1 ca3tanh2 hí3 Dió32 hñu3 tsí3 dí2 jlánh1 hniau3 dí2 ca3la3 hi3 hi32 lín32 tsí3”. 6 Hi3 jáun2 né3, ti3 li3mí1 má2ca3ma3hé2 ma3mieh2 bíh1 dí2 Dió32, la3 cun3 rá1juáh3 jáun2 jái13 quioh21 Dió32, hi3 juáh3 la3 lá2: “Dió32 tiá2 cué32 jái13 hi3 lí13 li3 quien2 tsá2 jmu2 quien2 hnga2, ti3la3 má2hé2 má2mieh2 tsú2 tsá2 tsí1juí3 bíh1”. 7 Jáun2 né3, jienh21 náh2 hmóu32 ñí1con2 Dió32; hi3 jmu3 náh2 huáh2 chinh32 ñí1con2 tsá2 hlái1nh1, hi3 jáun2 cuon3 tsú2 ñí1con2 náh2. 8 Jmu3 náh2 pí3 hi3 li3 cuóun32 náh2 Dió32, hi3 jáun2 Dió32 li3 cuóu32 siáh3 hnoh2. Hnoh2 tsá2 ná1ren2 náh2 tso3, ma3jí13 náh2 cuonh2, hi3 jáun2 lí13 ná1chan1 ñí1con2 Dió32. Hi3 hnoh2 né3, tsá2 nio2 tun3 honh2, ma3jí13 náh2 honh2, hi3 jáun2 niau21 cáun2 honh2 náh2. 9 Chá1 náh2 hlaih3 honh2, hi3 uo3 náh2 ca3la3 hi3 jngih32 honh2 náh2. Cha3 jmí1 jú1 jmí1 ngái13 náh2, cuí1 tain21 jmí2zíh1 máh1 náh2; hi3 cha3 jmí1 má1hiúnh13 náh2 honh2 né3, cuí1 niau21 hlah3 honh2 náh2. 10 Jmu3 náh2 hi3 tsí1juí3 náh2 ta3 ñí1 Dió32 Juo13 dí2, jáun2 hí3 né3 ziau3 chi3cuú2 hi3 li3 quien2 náh2.

Tsá2 chú2 ñih23 rai1nh21

11 Hnoh2 reh2, tiú2uú2 hniáuh32 ziú1 hien13 náh2 tsá2ján2 tsá2ján2; quí1 tsá2 hleh32 hlah3 quioh21 rai1nh21, ho3 hi3 chú2 ñih23 siáh3 rai1nh21, tsá2 la3 hí3 dá2 hleh32 hlah3 ca3ti21 liei21 jáun2 quioh21 Dió32 bíh1, hi3 chú2 ñih23 tsú2 siáh3 liei21 jáun2. Quí1 ní1juáh3 la3 chú1 la3 ñih21 hnú2 liei21 jáun2, jáun2 jmuh32 hnú2 la3jmí1 jmu2 jan2 tsá2 lín3 jue21 bíh1 cha3 jmí1 má1tih21 hnú2 la3 cun3 hi3 juáh3 jáun2 liei21. 12 Quí1 jan2 tán1 bíh1 Tsá2 ca3quiú2 héih32 zian2, hi3 lín3 siáh3 Jue21; hnga2 hí3 bíh1 siáh3 tin2 lión32 tsáu2, ho3lá2dá2 hi3 hin3 tsú2 tsáu2. Hi3 jáun2 né3 ¿hin2 dá2 tsánh2 hnú2, jáun2 sa3 hnú2 yáh3 hnáuh2 jmúh13 jue21 hi3 rá1tsih32 héih32 ñí1con2 tsá2mi3cuóun2 renh2?

Tiá2 hniáuh32 jmu2 tsú2 tonh2 ca3ti21 hi3 hu21 tsí3 tsú2 jmu3

13 Hi3 jáun2 né3, hnoh2 tsá2 juáh3 la3 lá2: “Né32 ho3 tsa3háu2 tsáu13 jnoh1 cú2juú2 cun3 cáun2 mii2, hi3 tsá1hnáu13 jnoh1 quie3”, niéi2 náh2 re2 jái13 lá2: 14 ¡Hí1juáh3 he3 lí13 tsa3háu2 yáh3 tiá2 hi3 ñíh1 hnoh2, tiá13 bíh1 tiá3 jlánh1 ñíh1 hnoh2 hi3 he3 lí13 jmí1tsú2 jmí1ja32! Quí1 jmái1 hi3 zian2 hnoh2 jáun2 dá2 lí3 la3jmí1 lí3 cáun2 jnie3 cháun1 bíh1, cáun2 hi3 lí1 jnia2 cu3tiá3 pih21, hi3 la3jui32 yein32 siáh3. 15 La3

lá² bíh¹ jmí¹ hniáuh²¹ juáh¹³ hnoh²: “Ní¹juáh³ Dió³² Juo¹³ dí² hnió³, jáun² ziáun² bíh¹ dí² hi³ jmú¹³ dí² hi³ lá² ho³ hi³ ó³²”. 16 Ti³la³ hnoh² má¹ná¹, cá² ñí¹ hléh¹ jú¹ tú² ráun³ bíh¹ hnoh² hi³ jmuh³² náh² tonh² lín³²; ti³la³ jái¹³ la³ ní² né³, hú¹tá¹ jú¹ hlah³ bíh¹. 17 Hi³ jáun² ní¹juáh³ zian² tsá² má²ñi³² he³ hi³ chu²¹ jmu³, ti³la³ má¹li³² jáun² né³, tiá² hi³ jáun² jmu² yáh³ tsú², hi³ jáun² tsá² la³ hí³ má²ca³li³ren² tso³ bíh¹.

5

Háinh¹³ bíh¹ quioh²¹ tsá² hánh³

1 Ja³bí¹ hnoh² siáh³, tsá² hánh³, ¡niéi² náh² re² jái¹³ lá²! Uo³ hnoh² hi³ tí¹ hoh³ náh² hi³ ca³ti²¹ uu³cha³tsi³² hi³ né³bí¹ má¹tsoh¹ náh² honh². 2 Lí³ la³juah²¹ dúh¹ hi³ má²ca³cáh² bíh¹ la³jí³² hi³ zia³² jáun² quián¹³ náh²; hi³ hmih³² chu²¹ hi³ nio³ náh² jáun² né³, lí³ la³juah²¹ dúh¹ hi³ má²ca³cúh² mí¹cháu² bíh¹. 3 La³jmí¹ lí³ hi³ má²ca³hiá² juóuh³² bíh¹ mí¹ñí² cú¹tiáu² ji³ mí¹ñí² cú¹mí¹niau²¹ jáun² quián¹³ hnoh². Juóuh³² jáun² né³ má²li²¹ hi³ tson² bíh¹ má²ca³li³ren² náh² tso³, hi³ jáun² cun³quionh³ juóuh³² jáun² bíh¹ cón³² hnoh² la³juah²¹ dúh¹ hi³ hún¹ sí². Quí¹ jmái¹ hi³ tiauh² dí² lá² jlánh¹ má²ca³cháh¹ hnoh² cu³li²¹ hi³ lí¹³ li³ hánh³ náh². 4 Sá¹ní² niéi² náh², jie³ cónh³ tso³ tiá² cha³² quie³ hi³ jmí¹ hniáuh²¹ má¹hmah²¹ náh² ñí¹con² tsá² ca³jmú³ ta²¹ ñí¹nái² quián¹³ náh²; hi³ Dió³² Tsá² lín³ Juo¹³ hliáu³ tionh² hñu³mi³cuú² né³, má²ca³nái³² jái¹³ hi³ tú² hna² jáun² tsá² ca³jmú³ hí³ ta²¹ ñí¹con² náh². 5 Jlánh¹ re² ma²ca³ma³zián¹³ hnoh² ñí¹ hué²¹ lá², hi³ cáun² lí¹ má²ca³ma³hiúnh¹³ hnoh² honh² hi³ jmúh¹³ náh² li³ua³ cáun² hi³ ca³li³ hniá¹ náh² jmúh¹³. ¡La³jmí¹ má²cánh¹ tsú² cuá¹juí² hi³ má²jngih³ bíh¹ tsú², má²ca³ma³hion²¹ náh² honh²! 6 Hi³ cáun² lí¹ ca³ra³can³² náh² tso³ tsá² tiá² tso³ ren², hi³ ca³jngih³² náh²; uá¹jinh¹ tsá² tiá² hi³ hlah³ ca³jmú³ hí¹ cáun² ñí¹con² hnoh².

Tsá² hu²¹ cáun² tsí³ hi³ ná¹hé² ná¹jan² Jesucristo

7 Hi³ jáun² né³ reh², tsá² ná¹janh³² náh² hi³ jáunh³ Ti³² Juo¹³ dí², hniáuh³² ná¹hu²¹ honh² náh² ca³ti²¹ jmái¹ jáun² la³jmí¹ ná¹hu²¹ tsí³ tsá² zia³² hi³ má²jná¹ ñí¹nái² quioh²¹, tsá² ná¹hé² ná¹jan³² hi³ chau¹³ jmí³ la³ cun³ jmái¹ hi³ li³ hniáuh³², quí¹ hu²¹ tsí³ tsú² hi³ ló³² re² hi³ quioh²¹. 8 Jáun² né³, ja³bí¹ hnoh² siáh³ hniáuh³² cháh¹³ náh² tiá³ honh² ca³ti²¹ hi³ hu²¹ jáun² honh² náh² hi³ má²ja³quián³ jáunh³ Ti³² Juo¹³ dí².

9 Hnoh² reh², ha³ lí² chú¹ lí² ñih²¹ náh² tsá²ján² tsá²ján², jáun² tiá² tá¹tsin¹ náh² héih³², quí¹ má²ja³quián³ cu³tí¹³ bíh¹ jáunh³ Dió³² Tsá² lín³ Jue²¹. 10 Hi³ jáun² né³ reh², chú³² jmu³ náh² la³jmí¹ ca³jmú³ jáun² la³jín³² tsá² ca³lin³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³², tsá² ca³hléh³ hí³ cha¹³ Ti³² Juo¹³ dí²; uá¹jinh¹ ca³ma³tso² lín³² tsú² tsí³, ti³la³ ca³tiánh³ bíh¹ tsú² hi³ ná¹hu²¹ cáun² tsí³. 11 Sá¹ní² jie³, jnoh¹ ná¹lái²³ hi³ jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² ca³ma³tso² hí³ tsí³. Uá¹la³ cun³ hi³ má²ca³niéih² náh² jáun² hi³ ca³tin¹ hla¹ Job; tsá² hí³ jlánh¹ re² ca³cueh³ tsí³ ñí¹ ca³la³ jí³² hi³ ca³quiúnh³², hi³ ná¹ñíh¹ náh² siáh³ he³ ca³hiauh³ tsú² ñí¹con² Dió³² jmí¹ li²¹ jáun², quí¹ Dió³² jlánh¹ chun¹ hi³ ja³² lín³² mii³ tsí³.

12 Jáun² né³ reh², zia³² bíh¹ siáh³ cáun² jú¹ tson² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² hi³ juáh³ la³ lá²: Tiá² hniáuh³² má¹quien¹³ náh² jái¹³ quián¹³ cun³quionh³ hi³ hien¹³ náh² Dió³², sa³jun³ hi³ hien¹³ náh² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² siáh³, sa³jun³ hí¹ cáun² hi³ siáh³ siáh³ tiá² hniáuh³² hí¹eh¹ náh² hi³ má¹quien¹³ náh² jái¹³ quián¹³. Quí¹ jái¹³ la³ ní² tiá² lin¹ li³ hniáuh³² yáh³ ní¹juáh³ hi³ ná¹lín³ hnoh² tsá² tson² jëh² náh², uá¹ hi³ ca³juah²¹ náh²: “Tson²”, uá¹ hi³ ca³juah²¹ náh²: “Tiá² tson²”; quí¹ ní² lí¹ ca³ta³zanh¹ náh² ñí¹ hlah³.

Lánh³ rón³² hniáuh³² liéinh³² tsú² Dió³²

13 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ ja¹ quián¹³ hnoh² zian² jan² tsá² má²tso² tsí³, cuí¹ liéinh²¹ tsú² Dió³². Hi³ ní¹juáh³ zian² tsá² re² nio² tsí³, jáun² cuí¹ má¹quien² tsú² Dió³² cun³quionh³ hi³ hie³² tsú² jáun² sun¹. 14 Hi³ ní¹juáh³ zian² jan² tsá² tsáun¹, cuí¹ tiéh¹³ tsú² tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ cuáh³², jáun² tsá² hí³ tsa³táunh¹ hi³ tsa³lienh³ Dió³² cha¹³ Ti³² Juo¹³ dí² hi³ ca³tin¹ tsú², hi³ jñéi³ tsú² siáh³ no¹ chí¹ tsú². 15 Jáun² ní¹ má¹ca³liéinh³² tsú² jáun² Dió³² hi³ ná¹tioh³ cáun² tsí³ tsú², lan¹³ bíh¹ tsá² tsáun¹. Dió³² bíh¹ jmah³ tsá² hí³; hi³ ní¹juáh³ ren² tsú² tso³, ja³bí¹ hin³ siáh³ tsáu¹³ tsú² uá²jai³². 16 Jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ chú³² ton¹³ náh² tsáuh³ ñí¹con² tsá²ján² tsá²ján², hi³ lienh¹ náh² siáh³ Dió³² ca³tin¹ tsá²ján² tsá²ján², jáun² lan¹³ náh². Ní¹juáh³ jan² tsá² zian² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³² liéinh³² Dió³² [ca³la³ jonh³ jmí¹ tsí³], hú¹tá¹ cu³tí³ jmu³ bíh¹ ta²¹. 17 Uá¹la³ cun³ hi³ ca³li³ jáun² ñí¹con² Líh³, tsá² jmí¹ lín³ hí³ ti³² jë¹ Dió³² jmí¹tin². Ja³bí¹ tsá² hí³ siáh³ jmí¹ lín³ jan² tsá² lí¹ tsáu² la³ jnoh¹ bíh¹; ti³la³ jmí¹ ca³liéinh³² tsú² jáun² Dió³² né³, hi³ ca³mí³ tsú² hi³ tiú²uú² chau¹³ jmí³, jáun² ca³quin³ bíh¹ jmí³ cun³ hni³² mii² tón³² hué³² ñí¹ jmí¹ cuá³ tsú² jáun². 18 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³liéinh³² tsú² siáh³ Dió³², jáun² ca³jauh³ bíh¹ siáh³ jmí³ hué³² jáun², jáun² ca³cuú² ca³láu² bíh¹ re² la³jí³² hi³ lau³ cuá¹ hué²¹.

19 Hnoh² reh², nɨ́¹juáh³ ja¹ quián¹³ hnoh² zian² jan² tsá² cón³² siáh³ jan² tsá² jmɨ́¹ má²ngau³² tɨ³ có³² ca³ti²¹ jú¹ tson², 20 jáun² cháu¹ náh² honh² hi³ tsá² jmu² ta²¹ la³ jáun² má²ca³lión³² jan² tsá² jmɨ́¹ má²jún¹ bíh¹, hi³ jmu² tsú² siáh³ hi³ lɨ́¹³ hin³ ca³la³ jɨ³² tso³ hi³ jmɨ́¹ ren² jáun² tsá² hí³. [Cun³ nɨ́² bíh¹ tí³ jáɨ¹³ hi³ juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh² reh².]

Sí² La³ñí¹ Quioh²¹ Pé¹

Pé¹ jmu² cáun² sí² hi³ ca³tɨn¹ tsá² ná¹yanh³² tá¹ cáun² hngá¹máh³

1 Jná¹³ Pé¹, jan² *ti³² tsá² quian³² jë¹ Jesucristo, cuá¹jmu² jná¹³ sí² lá² hi³ ca³tɨn¹ hnoh² tsá² má²ca³huén² náh² hué³² quián¹³, hi³ má²tiáunh¹ náh² hué³² ñí¹ uóunh³, uá¹la³ cun³ hué³² Ponto, Galacia, Capadocia, Asia ji³ Bitinia ní² siáh³. 2 Hnoh² bíh¹ ná¹lín³ náh² tsá² má²ca³quianh³ Dió³² Jméi² dí² la³ cun³ rón³² hi³ ca³lín¹³ tsú² jáun² la³ cun³ jmí¹tin² lín³². Cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹ tsú² má²ca³jmú³ hi³ ná¹chan¹ hnoh² ñí¹con², hi³ jáun² lí¹³ má¹tih²¹ náh² re² ñí¹con² tsú², ji³ hi³ jáun² li³ jɨn² náh² siáh³ cun³quionh³ jmí²hán¹ Jesucristo. Cuí¹ má¹mieh² náh² Dió³² ca³la³ hi³ lí¹ tú² lí¹ ziáun²³, ji³ hi³ cuí¹ zian² náh² siáh³ cáun² hi³ re² hi³ tɨn².

Zia³² hi³ hu²¹ tsí³ tsú² hi³ hú¹tá¹ li³tí³

3 Hénh³ ma³ chun¹ Dió³² Jméi² Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí², quí¹ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ ca³ja³ lín³² mií³ tsí³ tsú², jáun² ca³jmú³ tsú² hi³ li³zian² dí² siáh³ cáun² hi³ hmaɨ²¹ cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ tsú² hi³ ca³jenh¹³ jáun² Jesucristo ja¹ tsá² má²cá²tsan³. Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ná¹hé² ná¹jan³² dí² hi³ zia³² hi³ hú¹tá¹ li³tí³ ñí¹con² dí². 4 Ja³bí¹ la³ jáun², cun³ñí¹ hi³ jáun² siáh³ né¹ dí² hi³ hiáu¹³ dí² hi³ lí¹ cué²¹ jáun² Dió³² hi³ ná¹hmouh²¹ tsú² jáun² hñu³mi³cuú² hi³ ca³tɨn¹ tsá² joh¹; cáun² hi³ jmí¹líh³ tiá² tsúnh¹³, sa³jun³ hliáh¹³, hi³ sa³jun³ lí¹ yieih²¹ siáh³ la³jmí¹ yieih³² lí¹³. 5 Hi³ cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² honh² náh² ñí¹con² Dió³² né³, hi³ jáun² hí³ bíh¹ jmu² hua³hí¹³ hnoh² cun³quionh³ pí³ quioh²¹, ca³la³ ñí¹ ca³tú¹ ca³tsin¹³ náh² jmái¹ hi³ liáun³ náh². Hi³ Dió³² né³ hún¹ hua³jan²¹ hi³ ma³jnia³² ha³ lánh³ rón³² liáu³² tsú² hnoh² ñí¹ ca³táuh³ jmái¹.

6 Hi³ jáun² bíh¹ jlánh¹ má²ná¹hiún² lín³² honh² náh², uá¹jinh¹ li³ hniáuh³² má¹tsoh¹ lín²¹ náh² honh² cu³tiá³ cun³quionh³ hliáun³ ñí¹ uu³mí²tsi³². 7 Quí¹hliá² hi³ nio² jáun² cáun² honh² náh² lí³ la³jmí¹ lí³ cú¹mí¹niau²¹ bíh¹, hi³ taunh³² tsú² tín² ja¹ sí² hi³ jíe²³ tsú² ní¹juáh³ jáun² hi³ hngó³². La³ jáun² bíh¹ lí³ hi³ taunh³² tsú² jáun² ta²¹, quí¹ ní¹juáh³ hi³ tióh³² tsú² la³ji³² uu³mí²tsi³², jáun² hi³ nio² jáun² cáun² tsí³ tsú² né³, lí³ cáun² hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bíh¹ cú¹mí¹niau²¹ hi³ zia³² jái¹³ hi³ lí¹³ tsa³hín³. Hi³ jáun² ní¹juáh³ la³ má²nio² jáun² cáun² honh² náh² ja¹ la³ji³² hi³ há² ngá² náh², jáun² ní¹ má¹jaunh³² Jesucristo má²ma³quien² tsú² hnoh² hi³ he³ tsú² cáun² hi³ re² hi³ tin² cu³tí³.

8 Hnoh² tsá² hno³ náh² Jesucristo uá¹jinh¹ ta³ tiá² má²ca³jien¹ náh²; hi³ uá¹ jáun² la³ jáun² tiá² má²ca³jien¹ náh² tsú², má²nio² bíh¹ cáun² honh² náh² hi³ ca³tin¹ hí³ dí². Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, lí²tsɨnh¹ lín²¹ bíh¹ náh², ca³la³ hi³ tiú²uú² tsi³² héih³², ca³la³ hi³ tiú²uú² lin¹ he³ lánh³ rón³² li³ juáh¹³, quí¹ cáun² hi³ ja³² ñí¹con² Dió³² bíh¹ jaun³², 9 quí¹hliá² hnoh² bíh¹ má²ná¹héih²³ náh² la³ cun³ hi³ jmí¹ hu²¹ jáun² honh² náh² jmí¹ ca³tianh³² náh² tsú² ta²¹, hi³ liáu³ jáun² jmí²chí³ quián¹³ náh².

10 Hi³ ca³ti²¹ hi³ lí¹³ liáun³ dí² jáun² né³, tsá² lin³ *ti³² jë¹ Dió³², tsá² jmí¹ zian² jmí¹tin², ca³quí² ca³hnauh² re² lín³² he³ lánh³ lí¹³ choh¹³, hi³ ca³hléh³ tsú² jáɨ¹³ hi³ ca³cué³ Dió³² hñu³ tsí³ hi³ zia³² hi³ cué³² Dió³² ñí¹con² hnoh² cun³ñí¹ hi³ ja³² mií³ tsí³. 11 Jmí²chí³ joh¹ Cristo bíh¹ ca³jmú³ hi³ ca³li³ ñi³² tsá² ca³lin³ hí³ ti³² jë¹ Dió³² ta³ tin² he³ lánh³ rón³² ma³tso² Tsá² lín³ Cristo tsí³, ji³ ha³ lánh³ rón³² li³ quien² tsú² ní¹ má¹li³² jáun² siáh³. Hi³ jáun² tsá² hí³ jmí¹ ná¹hnauh² tsí³ hi³ hnió³ li³ ñi³² hi³ hin² dá² tsánh² Tsá² hí³ hi³ já³², hi³ hín² jmáɨ¹ li³tí³ siáh³ la³ cun³ hi³ juáh³ jáun² Jmí²chí³ cuá³ hí³ hñu³ tsí³ tsú². 12 Tɨ³la³ Dió³² né³, ca³jmú³ hi³ ca³li³ ñi³² tsá² hí³ hi³ jun³juáh¹³ ca³tin¹ hmóu³² yáh³ tsú² jáɨ¹³ hi³ ca³hléh³ jáun² hmóu³², ti³la³ jáɨ¹³ jáun² dá² ca³tin¹ hnoh² bíh¹. Jáun² né³, jáɨ¹³ jáun² bíh¹ má²ca³niéih² hnoh² ñí¹con² tsá² ngaɨ³² jú¹ chú³² hi³ lí¹³ liáu³ dí², tsá² hleh³² hí³ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ Tsá² ca³zen³ hí³ Dió³². Hi³ hí¹ la³ ti³ hmóu³² yáh³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hniá¹ hi³ há¹ ngɨ¹³ hi³ jáun².

Dió³² té²³ hi³ jmú¹³ dí² ná¹chan¹

13 Hi³ jáun² né³, jmu³ náh² hua³jan²¹ jmí¹ honh², ma³tin¹³ náh² hi³ jmúh¹³ héih³² ñí¹con² náh² hmóu³². Héi³ náh² honh² ñí¹con² Dió³² hi³ cu³tí³ zia³² hi³ cué³² tsú² ní¹ má¹cuanh³² Jesucristo cun³ñí¹ hi³ ja³² mií³ tsí³. 14 Ma³li²¹ hnoh² hi³ ná¹lín³ náh² jon² tsú² tsá² nieh³; ha³ lí²uú² ma³zián¹³ náh² la³ cun³ lí³ hi³ jmí¹ dí¹quiaunh²¹ jáun² honh² náh² jmí¹tin², jmí¹ tiá² Dió³² má²cuóun³² náh². 15 Ti³ re² bíh¹ ma³zián¹³ náh² hi³ chun¹ náh², quí¹ Dió³² Tsá² ca³te³ hnoh² dá² jan² Tsá² chun¹ bíh¹; 16 quí¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³: “Jmu³ náh² chun¹, quí¹ jná¹³ dá² jan² Tsá² chun¹ bíh¹”.

17 Ní¹juáh³ hnoh² teh³² Dió³² “Tia²¹”, jáun² tianh³² náh² tsú² ta²¹ la³ji³² jmáɨ¹ tá¹la³ zian² náh² ñí¹ hué²¹ lá², quí¹ hí³ bíh¹ rá²tsi³² héih³² ñí¹con² ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu² ní¹juáh³ he³ lánh³ rón³² jmu² tsú², hi³ Dió³² hí³ né³ cónh³ tiá² jmu² bíh¹ hi³ siánh³ tsáu² tsá² hlá² tsá² ní². 18 Quí¹ Dió³² má²ca³liáu³² náh² hi³ jmí¹ zian² náh² cáun²

hi³ tiá² tsú²ta²¹, la³ cun³ rón³² lí³ ta³ hi³ jmí¹ raunh³² jáun² tsá²daun³² jmí¹tin². Hi³ hnoh² ná¹ñíh¹ re² lín³² hi³ jun³juáh¹³ cun³quionh³ hi³ lí¹ tsá²hín³ yáh³ ca³li³ hmáh¹ hi³ ca³liáun³ hnoh² jáun², la³ cun³ cú¹mí¹niau²¹ ho³lá²dá² cú¹tiáu², 19 quí¹ cun³quionh³ jmí²hán¹ Cristo bíh¹ ca³liáun³ hnoh² jmí¹ ca³cuen³ tsú² jáun² hnga² hi³ jún³. Hí³ bíh¹ ca³lin³ la³jmí¹ lín³ jan² *já¹ziáh², jan² jáh³ hí¹ cú¹pih²¹ tiá² cuú² tiá² hliánh² hi³ sa³jun³ quián¹ siáh³. 20 Quí¹ la³ cun³ jmí¹tin² máh³ ca³li³hiáun¹ Cristo hi³ ca³ti²¹ hi³ ní², jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ lí¹³ la³ cu³ la³ juéh³ mi³cuú²; ti³la³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hnoh² bíh¹, hi³ jáun² dá² ñí¹ ca³táuh³ jmái¹ lá² bíh¹ má²ca³li³jnia² tsú². 21 Cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Cristo bíh¹ hi³ tanh²³ hnoh² ta²¹ Dió³², Tsá² ca³jmú³ hí³ hi³ ca³jenh¹³ tsú² ja¹ hla¹, ji³ hi³ má²ca³ma³quien² tsú² siáh³ Cristo; hi³ jáun² né³, hnoh² má²ca³tianh³² ta²¹ Dió³² ji³ hi³ má²ná¹hen² siáh³ honh² náh² ñí¹con² tsú².

22 Hi³ jáun² né³, cun³quionh³ hi³ ca³tionh² náh² jáun² ta²¹ jú¹ tson², má²ca³jmuh³ náh² ji² jmí¹ honh² [cun³quionh³ Jmí²chí³ Chun¹], hi³ jáun² lí¹³ hi³ cu³tí³ má¹hno¹ náh² tsá² reh² dí². Hi³ jáun² né³, hniáuh³² bíh¹ hi³ má¹hnáu³ náh² quiúnh¹ tsá²ján² tsá²ján² ca³la³ jonh³ jmí¹ honh² náh², ji³ ca³la³ jí³² huá² pí³ quián¹³ náh² ní² siáh³. 23 Quí¹ hnoh² má²ca³li³zian² náh² siáh³ cáun² hi³ hmai²¹, jun³juáh¹³ uú² cun³quionh³ ñeh² mí¹ziúh² náh², tsá² lí¹³ jún³ yáh³, ti³la³ cun³quionh³ jái¹³ liéih³² quioh²¹ Dió³² bíh¹ hi³ li³ quien² la³ cun³ jmí¹hi³nio². 24 Quí¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³:

La³jín³² tsá²mi³cuóun² lín³ la³jmí¹ lí³ nái²,
hi³ la³jí³² hi³ zioh² tsú² siáh³ lí³ la³jmí¹ lí³ lí¹³,
lí²quiéin² bíh¹ nái² hi³ jáun² suh³² bíh¹ siáh³ lí¹³;
25 ti³la³ jái¹³ quioh²¹ Ti³² Juo¹³ dí² má¹ná¹,
quien² la³ cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹.
Hi³ jái¹³ jáun² né³, lí³ jú¹ chú³² hi³ má²ca³hléh³ tsú² ñí¹con² hnoh².

2

1 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, chá¹ náh² ti³ có³² la³jí³² ñí¹ hi³ hlah³; ha³ lí²uú² ma³can¹³ náh² tsáu², sa³jun³ hniáuh³² lín³ náh² la³ cá¹ la³ jéinh¹, hi³ sa³jun³ hniáuh³² uóu³² honh² náh², hi³ sa³jun³ hniáuh³² tú¹ hion¹³ náh² siáh³ tsáu². 2 Ti³la³ hnoh² dá² hniáuh³² jmúh¹³ la³jmí¹ jmu² jan² dáin² cun³ ca³li³zian² bíh¹ hi³ hniá¹ jmí² tiuh²¹; quí¹ cun³quionh³ hi³ hniá¹ hnoh² húh¹³ jmí² tiuh²¹ hngó³², la³ cun³ jmí² tiuh²¹ hi³ cue³² pí³ ñí¹con² jmí²chí³ quián¹³ hnoh², hi³ jáun² bíh¹ cuóun¹³ náh² ji³ hi³ lí¹³ liáun³ náh² siáh³, 3 quí¹ hnoh² bíh¹ má²ca³li³tsin² náh² hi³ Ti³² Juo¹³ dí² jan² Tsá² chun¹ bíh¹.

Cristo lín³ la³jmí¹ lí³ cá² mái³ quín¹, ti³la³ hi³ liéih³² má¹na²¹

4 Hi³ jáun² né³, ma³janh² náh² ti³ ñí¹con² Ti³² Juo¹³ dí², Tsá² lín³ la³jmí¹ lí³ cá² mái³ quín¹, ti³la³ quín¹ liéih³² má¹ná¹; quín¹ hi³ ca³quiáh³ Dió³² hi³ lí³ cá² mái³ quín¹ hi³ jlánh¹ bíh¹ quien², uá¹jinh¹ tsáu² tiá² quiú² tiá² jéih³². 5 Ja³bí¹ hnoh² uá²jai³² ná¹lín³ náh² la³jmí¹ lí³ quín¹ hu²¹ jmí²chí³, hi³ jmúh³² Dió³² ta²¹ hi³ lí¹³ hná¹ hiah³² cuáh³² quioh²¹ hi³ lí³ jáun² cun³quionh³ jmí²chí³; ji³ hi³ lín¹³ náh² siáh³ cu³ nió³ mí²tsáu² tsá² ná¹chan¹ ñí¹con² Dió³², tsá² zia³² hi³ ná¹jéinh²³ náh² ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ Jesús Tsá² lín³ Cristo. Hi³ Dió³² né³ cun³ ti²¹ bíh¹ tsi³ la³ cun³ hi³ jéinh¹³ náh² jáun² cun³quionh³ jmí²chí³ quián¹³. 6 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² la³ lá²:

Tsi³ máh³ Sión chan²¹ jná¹³ jan² Tsá² lín³
la³jmí¹ lí³ quín¹ hi³ hu²¹ cuoh¹ jmih¹
hiah³²,
cá² mái³ quín¹ ná¹quiáh¹ hi³ jlánh¹ bíh¹
quien²;
ní¹juáh³ tsá² tanh² ta²¹ tsá² hí³ né³,
cónh³ tiá² chau²¹ bíh¹ jmái¹ hi³ tá¹zanh¹ tsú²
ñí¹ hua³heih²¹.

7 Hi³ jáun² ñí¹con² hnoh² tsá² táunh²³ ta²¹ né³, quien² lín³² bíh¹ quín¹ jáun²; ti³la³ ca³tin¹ tsá² tiá² ta²¹ taunh³² má¹ná¹, lí²tí³ bíh¹ la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí², hi³ juáh³ la³ lá²:

Quín¹ hi³ tiá² ca³jeih²¹ jáun² tsá² ná¹lín³ ti³²
hiah³²,
ti³tsóh³dí¹ quín¹ jáun² bíh¹ ca³li³ cá² mái³
quín¹ hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² hi³ hu²¹
cuoh¹ jmih¹ hiah³².

8 Hi³ ja³bí¹ lí²tí³ siáh³ la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² la³ lá²:

Hí³ bíh¹ lín¹³ la³jmí¹ lí³ cá² mái³ quín¹ hi³ lí¹
quí² lí¹ hinh³² tsáu²,
quín¹ jmu³ hi³ quinh³ tsáu².

Tsá² lí¹ quí² lí¹ hinh³² quín¹ jáun² né³, quí² hinh³² cun³ñí¹ hi³ jmu² la³ uá¹ tiá² nái³² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² bíh¹; quí¹ cun³ jáun² má²lí²zeh³ Dió³² yáh³ tsú² hi³ quiunh²¹ la³ jáun².

9 Ti³la³ hnoh² má¹ná¹, ná¹lín³ náh² cu³ nió³ tsá² má²ná¹quiánh¹, tsá² má²ná¹lín³ mí²tsáu² tsá² ná¹jmu² ta²¹ ñí¹con² Tsá² lín³ hí³ Re²¹. Ná¹lín³ náh² siáh³ cu³ nió³ *tsá² má²ná¹hlánh¹ joh¹ Dió³², tsá² má²ná¹chan¹ hi³ ca³tin¹ tsú². Ca³ti²¹ hi³ ní² bíh¹ ca³quianh³ hnoh² Dió³², hi³ jáun² ca³tin¹ hnoh² cuá¹ngái¹ jái¹³ hi³ ca³ti²¹ ta²¹ cáu² jueh³² quioh²¹ Dió³², Tsá² ca³te³ náh² hí³ jmái¹ hi³ jmí¹ tionh¹ hnoh² jáun² ñí¹ já¹niéi² hi³ ca³nga² hnoh² ti³ ñí¹ tie³ joh¹. 10 Jmí¹tin²

tiá² jmí¹ tionh¹ yáh³ náh² jo³cuo² Dió³², ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, má²ná¹lín³ náh² tsá² joh¹ tsú². Jmí¹tin² ha³ tiá² ca³taunh² yáh³ hnoh² Dió³² hó¹ñí¹, ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, Dió³² má²ja³² mií³ tsí³ ñí¹con² hnoh².

Cuí¹ ná¹zian² náh² hi³ ná¹má²cú¹ má²hain²¹ náh² Dió³²

11 Hi³ jáun² né³ reh² tsá² hnau³ jná¹³, tsá² ná¹lín³ náh² tsá² hué³² siáh³ tá¹la³ tionh² náh² cheih³² ñí¹ hín¹³, tsá² zian² náh² la³juah²¹ dúh¹ tsá² lí¹ ñi³tú¹ ñi³lin¹³, hlí¹ lieh¹ jná¹³ hnoh² hi³ chú³² tiá² má¹tih²¹ náh² la³ cun³ hi³ dí¹quian¹ cuá² tanh¹ náh² jmu³, quí¹ hi³ jáun² dá² ti³ jmu² hniéi² quionh³ jmí¹ honh² bíh¹ náh². 12 Jmu³ náh² chun¹ ja¹ tsá² tiá² Dió³² má²cuóun³²; hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ ma³quien² tsá² hí³ Dió³² ní¹ má¹jaunh³² Dió³² hi³ ja³quiaun² jú¹ tson², quí¹ cun³ñí¹ hi³ jíe³ tsú² hi³ chu²¹ hi³ jmuh³² hnoh² jáun², uá¹jinh¹ tsá² hí³ cáun² lí¹ ná¹hleh³² hlah³ quián¹³ hnoh² ta³né³², hi³ ná¹jíe³² tsú² hnoh² la³juah²¹ dúh¹ tsá² hláih¹ tsá² hon².

13 Né³² né³, cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí², tianh³² náh² ta²¹ ca³la³ jín³² tsá² ná¹ho² ta²¹, tsá² má²ca³chan³ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá², la³ñí¹ la³ján³ *tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹, quí¹ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ záu² jái¹³ hi³ cuá¹ho² tsú². Ja³bí¹ la³ jáun² hniáuh³² tanh¹³ náh² ta²¹ 14 tsá² ho² ta²¹ hi³ zen² tsá² hí³, hi³ ma³tson¹³ tsú² tsá² hláih¹ tsá² hon², ji³ hi³ hleh³² tsú² siáh³ re² hi³ ca³tin¹ tsá² jmu² hi³ chu²¹. 15 Quí¹hliá² Dió³² hnió³ hi³ cun³quionh³ hi³ jmúh¹³ hnoh² hi³ chu²¹, lí¹³ jní³² ho³ tsá² cáun¹ te³, tsá² cáun² lí¹ hleh³² jmáh³la³ jái¹³ hi³ lí¹ chin² chí¹ hmóu³².

16 Ma³zián¹³ náh² la³jmí¹ zian² tsá² má²ca³liáun³ ñí¹con² li³ua³ cáun² hi³ jmí¹ lí¹³ zaunh³ tiá³ quioh²¹; ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ jmúh¹³ náh² hi³ hlah³ yáh³ má¹ná¹ quí¹hliá² cun³ñí¹ hi³ zian² náh² jáun² re² tin². Ti³ re² jmu³ náh² la³jmí¹ lí³ hi³ ná¹lín³ náh² tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ Dió³² bíh¹. 17 Tianh³² náh² ta²¹ ca³la³ jín³² tsáu². Ma³hno¹ náh² tsá² reh², jmu³ náh² juénh² ñí¹con² Dió³², hi³ tianh³² náh² siáh³ ta²¹ tsá² cuá¹lín³ mi³chí¹.

Cristo lín³ nóh³² ca³tin¹ tsá² má²tso² tsí³

18 Hi³ hnoh² tsá² lín³ náh² quian²¹ né³, tianh³² náh² ta²¹ re² lín³² tsá² lín³ juóuh³² náh²; ti³la³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ tsá² chun¹ yáh³, sa³jun³ jmáh³la³ tsá² ngi²³ jái¹³, ti³la³ la³jín³² ji³ tsá² hian² tsí³ bíh¹. 19 Quí¹ hi³ jáun² bíh¹ jmu³ hi³ tá¹zanh¹ tsú² re², ní¹juáh³ hi³ má²tso² tsú² tsí³ cáun² hi³ tiá² jmí¹ ca³ti²¹ bíh¹, cun³ñí¹ hi³ jmí¹ tsí³ tsú² má²hniá¹ jmáh³la³ hi³ ca³tin¹ Dió³². 20 Quí¹ tiá² lin¹ ñí¹ quien² yáh³ hi³ cueh¹³ hnoh² honh² ja¹ la³jí³² uu³mí²tsi³² ní¹juáh³ cun³ñí¹ hi³ la³ ca³jmuh³ hi³ hlah³ bíh¹ hnoh², quí¹ cun³ ca³tin¹ bíh¹ hnoh² má¹tsoh¹ honh² ní¹juáh³ la³ jáun². Ti³la³ ní¹juáh³ la³ ná¹tion²³ náh² honh² ja¹ la³jí³² uu³mí²tsi³² hi³ ca³li³ zia³² cun³ñí¹ hi³ jmuh³² náh² hi³ chu²¹ né³, hi³ jáun² bíh¹ jmu³ hi³ tá¹tonh¹ hnoh² re² ta³ ñí¹ Dió³². 21 Cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ hi³ ní² bíh¹ ca³te³ hnoh² Dió³², quí¹ Cristo má²ca³ma³tso² tsí³ hi³ ca³tin¹ hnoh², hi³ ca³quiú² tsú² cáun² nóh³², hi³ jáun² la³ jáun² hniáuh³² ñí¹táunh¹ hnoh² la³jmí¹ ca³ngí³ hnga² tsú². 22 Hí³ dí² né³, hí¹ cáun² yáh³ tso³ tiá² ca³jmú³, hi³ jmí¹lí³h³ tiá² ca³hué² siáh³ jú¹ tí¹já¹² ho³ tsú². 23 Jmái¹ hi³ tí² tú² tí² hiáu³² tsáu² quioh²¹ tsú² ha³ tiá² tí² jin²³ yáh³ tsú² tsá² hí³; jmái¹ hi³ tí² jmu² tsáu² hi³ má²tso² tsú² tsí³, ha³ tiá² tí² jeinh³² yáh³ tsú² ñí¹con² tsá² hí³, ti³la³ jo³cuo² Dió³² bíh¹ ca³chan³ tsú² hnga², Tsá² rá²tsi³² héih³² la³ cun³ ca³ti²¹. 24 Hnga² bíh¹ Cristo ca³caun² tso³ quiú¹³ dí² cun³quionh³ hi³ ca³jíenh³ tsú² jáun² ngú³ quioh²¹ hi³ jún³ ñí¹ crei²¹, quí¹ hi³ jáun² lí¹³ jún³ dí² ca³ti²¹ tso³, hi³ jáun² lí¹³ má¹ziáun¹³ dí² la³ cun³ ti³² tsí³ Dió³². Hí³ dá² ca³cuu³ ca³jmí³ quí¹ hi³ jáun² lí¹³ lan¹³ hnoh² bíh¹. 25 Hnoh² jmí¹ ñi³táunh¹ náh² jmí¹tin² la³jmí¹ ñi³táunh¹ *já¹ziáh² má²já²cuin³; ti³la³ ta³né³² né³, má²cá²jính³² náh² ti³ ñí¹con² Cristo Tsá² lín³ la³jmí¹ lín³ jan² tsá² jmu² hua³hí¹³ já¹ziáh², Tsá² tanh² hó¹ñí¹ jmí²chí³ quián¹³ náh².

3

Lánh³ rón³² hniáuh³² ma³zian² tsá² má²jenh² cuo²

1 Ja³bí¹ hnoh² siáh³ tsá²mi³ tsá² má²ca³jenh² cuonh² náh², tianh³² náh² ta²¹ tsá²ñuh² ñí²cuoh² náh². Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ zian² ma³ jan² tsá²ñuh² hí³ hi³ tiá² ta²¹ taunh³² jái¹³ quioh²¹ Dió³², lí¹³ bíh¹ niau²¹ cáun² tsí³ tsú² ñí¹con² Dió³² cun³ñí¹ hi³ má²jíe²³ tsú² he³ lánh³ rón³² má²zian² hnoh²; ca³la³ hí¹juáh³ tiú²uú² jái¹³ hniauh³ yáh³ 2 cun³ñí¹ hi³ jíe²³ tsú² hi³ jlánh¹ má²chun¹ ñí²cuo² ji³ hi³ jlánh¹ má²taunh² ta²¹. 3 Cha³ jmí¹ jmúh¹³ náh² hi³² lín³² honh² hi³ jmah²¹ náh² re² lín³² ti³ coh³, la³ cun³ hi³ jmouh³² tsú² re² lín³² chí¹, ho³ hi³ hái³² tsú² mí¹ñí² pih²¹ zín³ ti³ hlá² ti³ ní² quioh²¹, ho³lá²dá² hi³ quih³² tsú² hmih³² jlánh¹ chú³² jniá³, 4 ti³ quien² bíh¹ jmúh¹³ náh² cú²jueh³² hi³ chú³² jniá³ hñu³ honh² náh². Juenh² honh² náh² ma³zián¹³, hi³ tiá² hniéi² hnáuh² náh², quí¹ hi³ jáun² bíh¹ tiá² lí¹ tsa³hín³; quí¹ quien² lín³² bíh¹ ñí¹con² Dió³² hi³ ma³zian² tsú² la³ ní². 5 Quí¹ la³ ní² bíh¹ jmí¹ jmah³² tsá²mi³ tsá² jmí¹ ná¹chan¹ ñí¹con² Dió³², tsá²

jmí¹ zian² cá²jmái¹; tsá²mi³ hí³ jmí¹ ná¹hen² tsí³ ñí¹con² Dió³² ji³ hi³ jmí¹ tanh² tsú² siáh³ ta²¹ tsá²ñuh² ñí²cuo². 6 La³ ní² bíh¹ ca³jmú³ hla¹ Sara, hi³ ca³tanh² ta²¹ hla¹ Há²bran²¹ ñí²cuo² ji³ hi³ ca³záih³ tsú² siáh³ Há²bran²¹ hí³: “Hnú², juóu³² jná¹³”. Ja³bí¹ hnoh² siáh³ lí¹³ lín³ náh² la³jmí¹ lín³ hla¹ tsá²mi³ hí³ cun³quionh³ hi³ jmuh³² náh² hi³ chu²¹, hi³ hí¹ cú¹pih²¹ tiá² cú² tiá² juénh² náh².

7 Ja³bí¹ hnoh² siáh³ tsá²ñuh², cuí¹ lín³ náh² tsá² ngi²³ jái¹³ hi³ ñíh¹ náh² lánh³ zian² tsá²mi³ ñí²cuoh² náh². Jmu³ náh² quien² tsú² la³ cun³ hi³ ca³tin¹ tsú², jun³juáh¹³ jmáh³la³ hliá² hi³ jlánh¹ háinh¹³ tsáunh¹ yáh³ tsá²mi³, ti³la³ cun³ñí¹ hi³ ca³ja³ mií³ tsí³ Dió³² ñí¹con² tá¹ gon³ bíh¹ hnoh², hi³ jáun² cáun² jái¹³ bíh¹ ca³jmú³ tsú² ñí¹con² hnoh² hi³ lí¹³ zian² náh² cun³ jmí¹hi³nio². Jmu³ náh² la³ ní², hi³ jáun² tiá² zia³² hi³ chí¹cuú² chí¹jnái²³ ní¹ má¹ca³lienh¹ náh² Dió³².

Tsá² má²tso² tsí³ cun³ñí¹ hi³ jmu² hi³ chu²¹

8 Jáun² ñí¹ ca³la³ jí³² hi³ ní² né³, la³ lá² bíh¹ lí³, hi³ hniáuh³² má¹zián¹³ náh² hi³ ná¹tioh³ cáun² honh² náh² ji³ hi³ lín¹³ náh² la³juah²¹ dúh¹ hi³ li³ quián¹³ hmóu³² náh² ní¹juáh³ li³ua³ cáun² hi³ ca³li³ quioh²¹ tsá² siánh³; hi³ ná¹hnáu³ náh² la³ cun³ ca³ti²¹ hi³ renh² náh². Hniáuh³² ja³² mií³ honh² náh² siáh³, hi³ lín³ náh² tsá² tiá² cáun² lí¹ jmu² quien² hnga². 9 Ha³ lí² jéinh¹ náh² hi³ hlah³ ñí¹con² tsá² jmu² hlah³, sa³jun³ quiú¹ jin¹³ náh² tsá² quiú² je²³. Cha³ jmí¹ jmúh¹³ hnoh² la³ ní² né³, ti³ re² bíh¹ má¹mieh¹³ náh² tsá² hí³, quí¹ Dió³² má²ca³te³ hnoh² hi³ héih¹ náh² hi³ ma³mieh² bíh¹ tsú². 10 Quí¹ la³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí²:

Tsá² hnió³ zian² hiún² tsí³ ji³ hi³ zian² siáh³
re² tin²,
hniáuh³² jmu³ hua³hí¹³ bíh¹ tsú² zíh¹ hi³
jáun² tiá² hléh³² jú¹ hlah³,
ji³ hi³ hua³hín¹³ tsú² ho³ siáh³ hi³ jáun² tiá²
hléh³² jú¹ tí¹jái².

11 Cha³ jmí¹ jmu³ tsú² hi³ hlah³,
hniáuh³² jmu³ tsú² jmáh³la³ hi³ chu²¹ bíh¹,
hi³ hniáuh³² hnauh¹³ tsú² ca³la³ jonh³ jmí¹
tsí³ he³ lánh³ lí¹³ niau²¹ tie³ quioh²¹.

12 Quí¹ Ti³² Juo¹³ dí² tanh² hó¹ñí¹ tsá² chun¹
bíh¹,
hi³ nái³² tsú² siáh³ he³ hiú² mi³² tsá² hí³;
ti³la³ ñí¹con² tsá² jmu² hi³ hlah³ né³,
ti³ có³² bíh¹ hái³² tsú² ñí¹.

13 ¿Hin² dá² tsánh² lí¹³ jmoh³ hnoh² hian²
tsí³ ní¹juáh³ jmái¹ ca³la³ jí³² dí¹quian¹ hnoh²
jmúh¹³ hi³ chu²¹? 14 Ti³la³ cun³ jáun² li³
zia³² bíh¹ hi³ chu²¹ quián¹³ hnoh² uá¹ cun³
ca³ma³tsoh¹ náh² honh² cun³ñí¹ hi³ jmuh³²
hi³ chu²¹. Ha³ lí² jmú² náh² juénh² ñí¹con²
hí¹ jan² tsáu², hi³ sa³jun³ hniáuh³² hú¹ cóh²¹
honh² náh², 15 ti³la³ jmu³ náh² hi³ quien²
Cristo hñu³ honh² náh² la³ cun³ ca³ti²¹ hi³
lín³ tsú² Juo¹³ dí². Jmái¹ ca³la³ jí³² hniáuh³²
tiáunh¹ náh² hua³jan²¹ hi³ ngái¹ náh² jë¹
ca³la³ jín³² tsá² nga² jú¹ tson² ca³ti²¹ la³ cun³
hi³ ná¹hé² ná¹janh³² hnoh² jáun²; 16 ti³la³
má¹li³² jáun² né³, jun³juáh¹³ hniáuh³² jmúh¹³
quien² yáh³ hnoh², quí¹ tsá² hí³ bíh¹ ti³
hniáuh³² jmúh¹³ hnoh² quien². Jmu³ náh²
jmáh³la³ hi³ li³ lí¹³ niau²¹ tie³ hñu³ jmí¹ hñu³
honh² náh²; hi³ jáun² tsá² hleh³² hlah³ ca³ti²¹
hi³ chu²¹ hi³ jmuh³² náh² jáun² cun³ñí¹ hi³
tanh²³ náh² ta²¹ Cristo né³, lí¹³ li³ heh³
cun³quionh³ jë¹ hmóu³².

17 Jáun² né³, ti³ jlánh¹ bíh¹ re² hi³ má²tso²
tsú² tsí³ cun³ñí¹ hi³ jmu² hi³ chu²¹ ní¹juáh³
la³ jáun² la³ hnió³ Dió³², la³ cónh³ bíh¹ hi³
jmu³ tsú² hi³ hlah³. 18 Quí¹ hnga² Cristo,
jan² Tsá² tiá² tso³ ren² bíh¹ ca³jun³ cha¹³
tsá² ná¹ren² tso³. Cu³ jéin³² la³ lá² bíh¹
ca³jun³ tsú² cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ tso³ quiú¹³
dí², hi³ jáun² lí¹³ jáu³² tsú² hnoh² ti³ ñí¹con²
Dió³². Ca³jun³ tsú² la³ cun³ hi³ ca³ti²¹ hi³
jmí¹ dí¹ngú³ tsú², ti³la³ ca³jenh¹³ tsú² siáh³ la³
cun³ hi³ ca³ti²¹ hi³ lín³ tsú² jmí²chí³. 19 Hi³
jáun² tá¹la³ ca³lin³ tsú² jáun² jmí²chí³ né³,
ñéi¹ tsú² hi³ ca³ñí¹hléh² jái¹³ ñí¹con² jmí²chí³
tsá² jmí¹ ná¹tson³. 20 Tsá² jmí¹ ná¹tson³ hí³
né³, tsá² tiá² ca³jmú³ nieh³ cá²jmái¹ lín²¹,
jmái¹ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² juenh² lín³² tsí³
hi³ cuá¹hé² cuá¹jan³² tá¹la³ lí¹³ cuó² pa²¹ lín²¹
hi³ ca³jmú³ jáun² hla¹ Noé. Jmí¹jáun² cú¹pih²¹
lín²¹ bíh¹ tsáu² ca³liáun³, jña³ tsáu² bíh¹ tsá²
hí³ cun³ñí¹ la³jín³² tsá² ca³liáun³ cun³quionh³
jmái² jáun². 21 Hi³ jáun² né³, jmái² jáun²
jmí¹ lí³ cáun² henh¹³ ca³ti²¹ jmái² hi³ zaun³²
tsú² jmái¹ hi³ ziáun² dí² lá² bíh¹; la³ cun³
lí³ hi³ má²ná¹liáun¹ dí² jmái¹ hi³ né³². Hi³
zaun³² tsú² jáun² jmái² né³ jun³juáh¹³ jmu²
hi³ lí²ji² ngú³ quioh²¹ tsú² ti³ coh³ yáh³, quí¹
cun³quionh³ hi³ jáun² mi³² tsú² ñí¹con² Dió³²
hi³ lí¹³ ji² jmí¹ tsí³ ca³ti²¹ la³jí³² hi³ lín²³
bíh¹ tsú². Hi³ má²ná¹liáun¹ dí² cun³quionh³
hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ ca³jenh¹³ Jesucristo,
22 Tsá² ca³zanh³² hí³ hñu³mi³cuú², hi³ jáun²
má²cuá¹tón²¹ ti³ cuá² chu²¹ quioh²¹ Dió³².
Tsá² hí³ bíh¹ Tsá² cuá¹quien² ñí¹con² la³jín³²
tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², la³ má²quionh³ la³jín³²
tsá² ná¹chín¹, ji³ la³jín³² tsá²cuú² tsá²chín³ ní²
siáh³.

4

Ca³ta¹ dí² jmú¹³ tá¹³ Dió³² la³ cun³ lí³ pí³ hi³ má²ca³hiau³ dí²

1 Hi³ jáun² né³, la³jmí¹ ca³ma³tso² jáun² Cristo tsí³ tá¹la³ jmí¹ lín³ tsú² jáun² tsá² ngú³, ja³bí¹ hnoh² siáh³ hniáuh³² cháh¹³ cáun²

honh² hi³ má¹tsoh¹ honh². Quí¹ ní¹juáh³ tsá² má²ca³ma³tso² tsí³ tá¹la³ lín³ tsú² tsá² ngú³, hi³ jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ má²ca³chá³ ti³ có³² tso³, 2 hi³ jáun² lí¹³ zian² tsú² la³ cun³ hnió³ Dió³² ñí¹ hná¹ jmái¹ hi³ zian² tsú² jáun², hi³ jáun² tsá² la³ hí³ tiú²uú² li³ hniá¹ yáh³ jmu³ la³ cun³ hi³ qui³ hniá¹ jáun² tsá²mi³cuóun² jmu³. 3 Má²hliáun³ lín³² bíh¹ hi³ má²ca³jmuh³ náh² jmí¹tin², la³ cun³ hi³ jlánh¹ zain³² jáun² tsá² tiá² má²cuóun³² Dió³²; má²tioh²¹ bíh¹ cu³ ní². Quí¹ jmái¹ jáun² jmí¹ zian² hnoh² hi³ jmí¹ dí¹quiaunh²¹ honh² náh² hi³ lí¹ jmú¹ lí¹ cuóh¹³, hi³ jmí¹ ma³heinh²¹ náh² ji³ hi³ jmí¹ ná¹cú² ná¹húh²³ náh² ca³la³ hi³ cú²tiú² cú²jan³² nio², hi³ ná¹cuú² ná¹húh²³ náh² jmái² ti³ chí¹nga², ji³ ná¹má²tsú¹ má²jonh²¹ náh² dió³² tsá² láin¹, tsá² tiá² ca³ti²¹ ma³tsu³ ma³jónh³² tsú². 4 Hi³ jáun² tsá² tiá² ta²¹ tanh² Dió³² hí³ né³, lí¹ tsá²cáun² tsí³ bíh¹ hi³ ca³tin¹ hnoh² quí¹hliá² tiú²uú² jmuh³² yáh³ hnoh² hi³ hlah³ quiúnh¹ tsú², hí³ jáun² dá² má²tú² má²hiáu³² bíh¹ tsú² hnoh² ta³né³². 5 Ti³la³ tsá² hí³ dá² ca³tin¹ jíenh³² jú¹ tson² quioh²¹ ñí¹con² Tsá² má²cuá¹húm¹ hí³ hua³jan²¹ hi³ ra³tsi³² héih³² ñí¹con² tsá² zian² ji³ tsá² má²cá²tsan³ ní² siáh³. 6 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ hí¹ la³ ti³ tsá² má²ná¹jún¹ yáh³ má²ca³nái³² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³², la³ cun³ tsá² má²ca³ta³tsin¹ hí³ héih³² la³ cun³ qui³ quiunh³² la³jín³² tsá² ngú³. Ca³nái³² bíh¹ tsú² jú¹ chú³² quí¹ jáun² lí¹³ li³ zian² tsú² la³jmí¹ zian² hnga² Dió³² ta³ má²lín³ tsú² jáun² jmí²chí³.

7 Hi³ jáun² né³, má²janh² bíh¹ má²he² jmái¹ hi³ tsa³hín³ la³jí³² hi³ zia³². Hi³ jáun² ma³zián¹³ náh² hi³ tin² náh² jmúh¹³ héih³² ñí¹con² náh² hmóu³², ji³ hi³ tianh¹³ náh² hi³ cu³tí³ ná¹zian² honh² náh² hi³ lienh¹ náh² Dió³². 8 Hi³ ñí¹ ca³la³ jí³² ní² né³, ma³hnáu³ náh² tsá²ján² tsá²ján² ca³la³ jonh³ jmí¹ honh²; quí¹ tsá² ná¹hnáu³, cun³ chin² bíh¹ tsí³ la³ jáh³ dú¹ ñí¹ tsáu¹³ tsá²ján² tsá²ján². 9 Hen³ náh² tsá²ján² tsá²ján² hñuh³² náh², ti³la³ jun³juáh¹³ ta³ ma³quí¹ ma³tsan¹³ honh² yáh³ náh² má¹ná¹. 10 Ma³ quin³² ma³ jan³² hnoh² má²ca³hian³ náh² ma³ cá² ñí¹ pí³ ñí¹con² Dió³². Jáun² hniáuh³² lín¹³ náh² tsá² jmúh³² ta²¹ re² la³ cun³ rón³² lí³ hi³ lí¹ má²ca³cué³ náh² jáun² Dió³², hi³ má¹hon¹ náh² jáun² tsá²ján² tsá²ján². 11 Hi³ jáun² ní¹juáh³ zian² tsá² hleh³² né³, jáun² jái¹³ quioh²¹ tsú² hniáuh³² lí³ jë¹ Dió³² bíh¹. Li³ua³ jan² tsá² má²cón³² tsáu², cuí¹ jmu¹ tsú² cun³quionh³ pí³ hi³ cue³² Dió³². Hi³ jáun² la³jí³² hi³ jmuh³² náh² né³, jmu³ náh² cun³ñí¹ hi³ hnáuh² náh² hi³ li³ quien² Dió³² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, quí¹ hnga² hí³ bíh¹ ca³tin¹ li³quien² hi³ lín³ Tsá² cú² juenh² ca³la³ cun³ jmí¹hi³nio². Tson² bíh¹ cu³tí³ la³ jáun².

Tsá² hen² ti³ con² Cristo má²tso² tsí³

12 Hi³ jáun² né³ reh², tsá² hnau³ lín³² jná¹³, ha³ lí² cuí¹ cha³cáun² honh² náh² ca³ti²¹ hi³ má²cá² má²lau²³ hnoh² jáun² ta³né³², hi³ lí³ la³jmí¹ lí³ cáun² sí² huáh² tsí³ lín³². Ha³ lí² cuí¹ lín¹³ náh² hi³ ná¹quiunh³² náh² cáun² hi³ tiá² jmí¹ ca³ti²¹. 13 Ti³ re² bíh¹ hi³ jmúh¹³ náh² tsinh¹ quí¹hi³hliá² hnoh² ná¹má²tsoh¹ honh² uá²jai³² la³jmí¹ ca³ma³tso² Cristo tsí³, hi³ jáun² li³ hiún² honh² náh² ca³la³ hi³ tiá² tsi³² héih³² ní¹juáh³ jmái¹ hi³ má²cuá¹jáunh²³ tsú² hi³ lin¹ hi³ quien² lín³². 14 Ti³ jlánh¹ bíh¹ jmí¹ ren² náh² ní¹juáh³ hi³ tú² hiáu³² tsáu² hnoh² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Cristo, quí¹hliá² Jmí²chí³ Tsá² cuá¹quien², Tsá² ja³² ñí¹con² Dió³² cuá³ hñu³ honh² hnoh². [Tsá² tú² hiáu³² náh² hí³ dá² hleh³² hlah³ hi³ ca³tin¹ Jmí²chí³ hí³ bíh¹, ti³la³ hnoh² né³ ti³ ná¹ma³quien¹³ bíh¹ náh² tsú².] 15 Ní¹juáh³ zian² hnoh² ma³tsoh¹ honh², ti³la³ ha³ lí² cuí¹ li³ zian² hí¹ jan² tsá² má²tso² tsí³ cun³ñí¹ hi³ lí²jngih³ tsáu², ho³ hi³hliá² lí²háin³, ho³lá²dá² hi³ lí²jmú³ hi³ hlah³ hi³ hó³², sa³jun³ cun³ñí¹ hi³hliá² lí¹ lóh³² náh² tanh¹ cáun² jái¹³ hi³ tiá² ca³tin¹ náh². 16 Ti³la³ ní¹juáh³ zian² náh² ma³tsoh¹ honh² cun³ñí¹ hi³ hain²¹ náh² ti³ con² Cristo, ha³ tiá² hniáuh³² yáh³ li³ hinh¹ náh², ti³la³ hniáuh³² má¹quien¹³ náh² Dió³² bíh¹ quí¹hi³hliá² má²té²³ hnoh² tsáu² tsá² má²láin¹ Cristo.

17 Quí¹ né³² má²cá²chó³² jmái¹ hi³ má²li³liau³ hi³ ra³tsi³² Dió³² héih³², ñí¹con² tsá² tionh² jo³cuo² tsú² tín². Hi³ jáun² ní¹juáh³ ta³bí¹ ñí¹con² jnoh¹ la³ má²li³liau³ hi³ ra³tsi³² Dió³² héih³², cónh³ bíh¹ tiá² li³ huáh² tsí³ jmái¹ hi³ ra³tsi³² tsú² héih³² ñí¹con² tsá² tiá² ta²¹ taunh³² jú¹ chú³² quioh²¹. 18 La³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí²: “Ní¹juáh³ tion³ cu³tí¹³ bíh¹ la³ liáun³ tsá² zian² cun³ ti³² tsí³ Dió³², ¿he³ bí¹ lánh³ rón³² quiunh²¹ tsá² tiá² má²zian² hi³ ca³tin¹ Dió³², ji³ tsá² jmu² tso³ ní² siáh³?” 19 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ hniáuh³² jmu³ tsú² hi³ chu²¹ la³ má²jmu² jáun² ní¹juáh³ tsá² má²tso² tsí³ la³ cun³ hi³ hnió³ Dió³², ji³ hi³ hniáuh³² chá³² tsú² siáh³ jmí¹ tsí³ jo³cuo² Dió³² Tsá² lí²jmú³, quí¹ hí³ bíh¹ jan² Tsá² má²tí³² jë¹.

5

Hlí² liéinh³² tsú² tsá² tanh² ta²¹ Cristo

1 Né³² né³, hnó³² jná¹³ hléh¹³ tun³ hni³² jon¹ jái¹³ ñí¹con² tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ ja¹ quián¹³ hnoh², quí¹ ja³bí¹ jná¹³ uá²jai³² jan² tsá² má²liei²¹ ná¹ cú²ren² quiúnh¹ tsá² hí³. Jná¹³ lín³ jan² tsá² nau³² jái¹³ ca³ti²¹ ha³

lánh³ rón³² ca³ma³tso² Cristo tsí³, hi³ ja³bí¹ jná¹³ uá²jai³² hiáu¹³ jái¹³ quiúnh¹ tsá² hí³ hi³ zian² jnoh¹ cáun² hi³ quien² la³jmí¹ zian² Cristo ní¹ má²cá²jnia³ tsú² jáun² hi³ quien² lín³². 2 Hi³ jáun² la³jmí¹ jmu² tsú² hua³hí¹³ *já¹ziáh², hnoh² siáh³ hniáuh³² jmúh¹³ náh² hua³hí¹³ tsá² joh¹ Dió³², tsá² má²ca³chan³ hí³ Dió³² jo³cuonh² náh². Jmu³ náh² la³ jáun² hi³ hu²¹ re² honh² náh², [la³ cun³ hnió³ Dió³² hi³ jmúh¹³ náh²,] jun³juáh¹³ hi³hliá² jmu² tsáu² héih³² yáh³, hi³ sa³jun³ hi³hliá² hen² honh² náh² quie³ yáh³ siáh³. Jmu³ náh² ta²¹ quián¹³ ca³la³ jonh³ jmí¹ honh² náh². 3 Ha³ lí² jmú² náh² quien² lín³² ñí¹con² tsá² tionh² hí³ jo³cuonh² náh², ti³la³ hnoh² dá² hniáuh³² jmúh¹³ náh² hi³ lín³ náh² cáun² nóh³² bíh¹ ñí¹con² tsú². 4 Hi³ jáun² ní¹ má¹cuanh³² Tsá² chín¹ Juo¹³ tsá² ná¹jmu² hua³hí¹³ já¹ziáh², má¹jáun² hián¹³ náh² cáun² hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² la³ cónh³ bíh¹ *có²ron¹ná¹ hi³ hiáuh²³ tsá² láih²³ ní¹juáh³ ñí¹ co² tsú²; ti³la³ hi³ hián¹³ hnoh² má¹ná¹, jmí¹lí́h³ bíh¹ tiá² lí¹ tsa³hín³.

5 Ja³bí¹ la³ jáun² siáh³ hnoh² tsá² tsá¹míh¹, tianh³² náh² ta²¹ tsá² má²lieih²¹. La³jín³² tsáu² bíh¹ hniáuh³² tanh¹³ ta²¹ tsá²ján² tsá²ján² hi³ jmu³ tsú² hi³ tiá² quien² hmóu³², quí¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³ la³ lá²:

Dió³² dá² hon² bíh¹ tsá² jmu² tonh²,
ti³la³ má²hé² má²mieh² bíh¹ tsú² li³ua³ jan²
tsá² tiá² jmu² pan¹ hnga².

6 Jáun² jmu³ náh² hi³ tsí¹juí³ náh² ta³ ñí¹ Dió³² Tsá² cú² juenh², hi³ jáun² hí³ bíh¹ ziau³ náh² ní¹juáh³ ní¹ má¹cá²chó³² héih³². 7 La³jí³² hi³ hi³² honh² náh² chá¹ náh² jo³cuo² Dió³², quí¹ hí³ bíh¹ taunh² hnoh² hó¹ñí¹.

8 Jáun² né³, tianh³ náh² hua³jan²¹ ji³ hi³ zian² honh² náh² ní² siáh³; quí¹ tsá² hlái̱nh¹ tsá² hau² náh² hí³ tí² ngi³² la³jmí¹ ngi³² jan² hiah³² hi³ ti³ hóh³², hi³ hnah² ní¹juáh³ hin² tsánh² lí¹³ hin³ dí². 9 Jáun² jmu³ náh² pí³ hi³ jáun² tiá² lí¹ cah¹³ tsú² jmái̱¹, ma³zi̱ăn¹³ náh² hi³ nio² cáun² tán¹ honh² náh². Cuí¹ li³ ñíh¹ náh² hi³ la³jín³² bíh¹ renh² náh² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ ná¹má²tso² tsí³ cá²ren² la³ ní² uá²jai³². 10 Ti³la³ ní¹ má¹ca³nga² hi³ ma³tsoh¹ náh² ní² honh² cu³tiá³, Dió³² jmu³ hi³ tinh²¹ honh² náh², hi³ niau²¹ cáun² tán¹, hi³ niau²¹ tiá³ honh² náh², ji³ hi³ zeh³ tsú² siáh³ hnoh² ñí¹ hí¹ cáun² tiá² hi³ hái̱nh¹³ zia³². Quí¹ hnga² Dió³² hí³ bíh¹ jlánh¹ ja³² mii³ tsí³, ji³ hi³ má²ca³te³ dí² tsú² hi³ tsá¹ma³ziáun¹³ dí² cáun² hi³ quien² la³jmí¹ cuá¹quien² tsú² hnga² cun³ñí¹ hi³ má²ca³cunh³ dí² jáun² quiúnh¹ Cristo. 11 Hnga² hí³ bíh¹ cuí¹ li³quien² [ji³ hi³ cuí¹ cuá¹pin³ siáh³] la³ cun³ jmí¹hi³nio². Tson² bíh¹ cu³tí³ la³ jáun².

Hah² Pé¹ jái̱¹³

12 Hi³ jáun² né³ reh², la³ cun³ cú¹pih²¹ jái̱¹³ hi³ tioh³ sí² lá², má²lí²jmú³² jná¹³ cun³quionh³ hi³ má²lí²ma³hau³ reh² dí² Silvano, jan² tsá² cuóun³² jná¹³ hi³ má²tí³² re². Cuá¹jmu² jná¹³ sí² lá² quí¹hliá² hnó³² jná¹³ hi³ hlí¹ lieh¹ ná¹ hnoh², hi³ hnó³² jná¹³ zíh¹³ jú¹ tson² hi³ la³jí³² hi³ má²hé² má²mieh² náh² Dió³² jmu² lin¹ hi³ cu³tí³ hniau³ tsú². Jáun² né³, ¡ha³ lí² chá² náh² tun³ honh²!

13 Tsá² ná¹lín³ cuáh³² tionh² já¹ juú²lá², ñí¹ téh²³ tsú² lá² Babilonia, tsá² má²ca³quianh³ hí³ Dió³² la³jmí¹ má²ca³quianh³ tsú² hnoh² siáh³, tsá² hí³ zen² jái̱¹³ lá² quionh³ Marcos jón³² jná¹³ ní² siáh³, hi³ juáh³: “Hia² náh²”. 14 Ren¹ náh² tsá²ján² tsá²ján² hi³ re² nio² honh² náh², la³ cun³ qui³ rái̱n³² tsú² jan² rai̱nh²¹.

Hi³ cuí¹ zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tin² ca³la³ jín³² náh² tsá² tionh² náh² jo³cuo² [Jesús] Tsá² lín³ Cristo. [Cun³ ní² bíh¹ tí³ jái̱¹³.]

Sí² Ñí¹ Má²tun³ Hi³ Ca³jmú³ Pé¹

Pé¹ jmu² sí² hi³ ca³tin¹ tsá² tanh² ta²¹ Cristo

1 Jná¹³ la³², Sí¹mu²¹ Pé¹, jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ Jesucristo, ji³ hi³ lín³ ná¹ siáh³ *ti³² tsá² quian³² jë¹ tsú²; cuá¹jmu² jná¹³ sí² lá² hi³ ca³tin¹ hnoh² tsá² má²táunh²³ náh² ta²¹ jú¹ chú³². Hi³ jú¹ chú³² hi³ táunh²³ dí² jáun² ta²¹ né³, lí³ cáun² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² ñí¹con² dí² cun³ñí¹ hi³hliá² Jesucristo Dió³² Juo¹³ dí², Tsá² liáu³² dí², lín³ jan² Tsá² chun¹. 2 Ti³ li³mí¹ cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Dió³², ji³ hi³ cuí¹ zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tin², cun³quionh³ hi³ má²cuóun³² náh² re² Dió³² ji³ Jesús Tsá² lín³ Ti³ Juo¹³ dí².*

Lánh³ rón³² hniáuh³² ma³zian² tsá² tanh² ta²¹ Cristo

3 Cun³quionh³ hi³ cuóun³² dí² re² Dió³² né³, Tsá² ca³te³ dí² hí³ cun³quionh³ pí³ hi³ ho² ji³ cun³quionh³ hi³ ca³chá³ chú³² tsí³ ñí¹con² jnoh¹, jáun² má²zia³² pí³ quioh²¹ Dió³² ñí¹con² dí² hi³ lí¹³ ziáun² dí² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ tsú². 4 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ má²ca³jmú³ tsú² já¡¹³ quiúnh¹ dí², já¡¹³ jlánh¹ chú³² nié¡h³, hi³ quien² lín³² siáh³. Hi³ jáun² cun³quionh³ la³jí³² já¡¹³ hi³ ca³jmú³ tsú² jáun² né³, hnoh² lí¹³ lín³ náh² la³jmí¹ lín³ Dió³² ji³ hi³ lí¹³ liáun³ náh² siáh³ ca³ti²¹ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ ná¹jmu² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² cun³ñí¹ hi³ tan² tsú² jmu² li³ua³ cáun² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ hmóu³². 5 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ hniáuh³² jmúh¹³ hnoh² pí³ hi³ lín¹³ náh² jun³juáh¹³ jmáh³la³ tsá² nio² cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³² yáh³, ti³la³ lín¹³ náh² ji³ tsá² chú³² tsí³ bíh¹. Hi³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³ chú³² honh² yáh³ náh², ti³la³ hi³ lín¹³ náh² ji³ tsá² ñí² tsá² lieih²¹ bíh¹ ní² siáh³. 6 Hi³ ñí¹ hná¹ ní² né³ hniáuh³² lín³ náh² siáh³ tsá² tin² tí² jinh²³ hnga², tsá² tin² tion³ tsí³, ji³ hi³ lín³ náh² tsá² zian² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³² ní² siáh³. 7 Ja³bí¹ la³ jáun² hniáuh³² tianh¹³ náh² re² lín³² la³juah²¹ dúh¹ má²tún² renh² náh², hi³ hniáuh³² hno³ náh² tsáu² ní² siáh³.

8 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ hnoh² má¹zián¹³ náh² la³ ní², hi³ ti³ li³mí¹ re² má¹zián¹³ náh², hi³ jáun² jmá¡¹ hi³ zian² náh² tiá² lí¹³ yáh³ cáun² hi³ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹, hi³ sa³jun³ lí¹³ hi³ ti³ lí¹ cuóun²¹ náh² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí². 9 Ti³la³ ní¡juáh³ tsá² tiá² ma³zian² la³ ní² né³, lín³ la³jmí¹ lín³ jan² tsá² ten³ bíh¹ ho³ hi³ tiá² lí²³ ji̱e³ ñí¹ uóunh³; má²já²có³ bíh¹ tsí³ tsú² hi³ má²cá²hin³ tso³ quioh²¹ hi³ jmí¹ má²ca³jmú³ jáun² jmí¹tin². 10 Hi³ jáun² né³ reh², hnoh² tsá² má²ca³te³ Dió³², ji³ hi³ má²ca³quianh³ tsú² siáh³ hnoh², jmu³ náh² pí³ hi³ lí¹³ li³tí³ la³ jáun² ñí¹con² náh²; quí¹ ní¹juáh³ hi³ jmuh³² náh² la³ ní², jáun² cun³ jmí¹lí̱h³ bíh¹ tiá² tá¹tonh¹ náh² ti³ có³². 11 Hi³ jáun² la³ ní² bíh¹ lí¹³ hi³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² Tsá² liáu³² dí² hí³, he³ hnoh² jo³cuo² cáun² hi³ re² hi³ tin² cu³tí¹³, ca³la³ cun³ jmí¹hi³nio².

12 Hi³ jáun² bíh¹ cháu¹ jná¹³ honh² náh² la³ má²cháu¹ jná¹³ lá² ca³ti²¹ hi³ ní², uá¹jinh¹ má²ñíh¹ bí¹ náh² ji³ hi³ tionh² bí¹ náh² cú²tso² ca³ti²¹ jú¹ tson² hi³ má²ca³heh³ náh² jáun². 13 Ti³la³ jná¹³ né³ len³, hi³ chú³² hlí¹ lieh¹ jná¹³ hnoh² cun³quionh³ já¡¹³ la³ lá² tá¹la³ zian² jná¹³ lá²; 14 quí¹ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² má²ca³juáh³ ñí¹con² jná¹³ hi³ má²ja³quián³ bíh¹ chau²¹ jmá¡¹ hi³ tú¹³ jná¹³ ñí¹ hué²¹ lá². 15 Ti³la³ jmu¹ jná¹³ pí³ hi³ lí¹³ chau¹³ honh² náh² jmá¡¹ ca³la³ jí³² jú¹ tson² lá², uá¹ cun³ má²jún¹ jná¹³.

Tsá² ca³jíe³ hi³ cú² juenh² Cristo

16 Hi³ jáun² né³, já¡¹³ hi³ ca³má¹ta¹³ jnoh¹ jáun² hi³ ca³ti²¹ pí³ quioh²¹ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² jmí¹ cuan¹ tsú² jáun² ñí¹ hué²¹ lá², jun³juáh¹³ cáun² já¡¹³ hi³ lí¹ ca³chin² tsáu² chí¹ yáh³ jaun³², quí¹ cun³quionh³ mí¹ñí¹ hmóu³² bíh¹ jnoh¹ ca³neh²¹ jnoh¹ Ti³² Juo¹³ dí² ca³la³ hi³ cú² juenh² lín³² tsú². 17 Quí¹ ca³neh²¹ jnoh¹ jmí¹ ca³ma³quien² Dió³² Jméi² tsú² ji³ hi³ ca³jmú³ tsú² hi³ jniá³ tsú² cú²tú¹ cú²lí¹³, jmí¹ ñí¹ca³hléh³ Dió³² Tsá² cú² juenh² hi³ ñí¹ca³juáh³: “Tsá² lá² bíh¹ Jón³² jná¹³ Tsá² hno³ jná¹³ lín³², Tsá² jlánh¹ lí²hiún² tsin³² jná¹³ hi³ ca³tin¹”. 18 Hú¹tá¹ ca³ná¡¹³ hmóu³² bíh¹ jnoh¹ hi³ ñí¹ca³hléh³ tsú² hi³ ñí¹ja²¹ la³ ti³ hñu³mi³cuú², quí¹ jmí¹ tiauh¹ jnoh¹ quiúnh¹ Ti³² Juo¹³ dí² tsi³ máh³ hí̱en¹ jáun².

19 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, ti³ jlánh¹ bíh¹ má²nio² cáun² tsí³ dí² hi³ ca³ti²¹ já¡¹³ hi³ rá¹tioh³ Sí² hi³ ca³jmú³ jáun² tsá² ca³lin³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³². Re² bíh¹ ná¹jmuh³² hnoh² ní¹juáh³ hi³ ná¹na¡h³² náh² re² lín³² já¡¹³ jáun², quí¹ já¡¹³ quioh²¹ tsá² hí³ lí³ la³jmí¹ lí³ cáun² sí² hi³ tie³ joh¹ quioh²¹ ñí¹ já¹niéi² liánh² ca³la³ ñí¹ cá¹jniá²¹, hi³ jáun² Tsá² lín³ la³jmí¹ lí³ chí¹jma¡²¹ juenh¹³ hi³ hian³² ti³ ca³jniá³² má²hián³² hi³ jmu³ hi³ ta¡²¹ joh¹ hñu³ honh² náh². 20 Ti³la³ la³ñí¹ la³ján³ né³, cuí¹ ng¡¹³ hnoh² já¡¹³ lá²: Hi³ hí¹ cáun² yáh³ já¡¹³ hi³ rá¹tioh³ jáun² ñí¹ Sí², hi³ ca³hléh³ jáun² ti³² jë¹ Dió³², tiá² lí³ yáh³ cáun² hi³ lí¹³ ng¡¹³ tsú² ta³ lin²¹, 21 quí¹ tsá² ca³lin³ hí³ ti³² jë¹ Dió³² hí¹ cónh³ yáh³ tiá² ca³hléh³ la³ cun³ tin² tsí³ hmóu³²; quí¹ tsá² hí³ dá² jmí¹ ná¹hleh³² hú¹tá¹ já¡¹³ hi³ ca³cué³ Dió³²

hñu³ tsí³ bíh¹, la³ cun³ hi³ jmí¹ má²ta² jáun² Jmí²chí³ Chun¹.

2

Tsá² hie³² jú¹ ti¹já i²
(Judas 4-13)

1 Né³² né³, ca³li³ zian² *ti³² jë¹ Dió³² ti¹já i² ja¹ quioh²¹ tsá² *Israel jmí¹tin²; hi³ ja¹ quián¹³ hnoh² siáh³ li³ zian² uá²jai³² ti³² ti¹já i². 2 Ta³má ih³ pih²¹ bíh¹ ma³tin² tsú² tsáu² já i¹³ hi³ lí¹ chin² chí¹ hmóu³², já i¹³ jmu³ hi³ tsa³hín³ tsá² taunh³² ta²¹; hi³ jmu³ tsú² siáh³ hi³ tiá² quien² Ti³² Juo¹³ dí², Tsá² má²ca³liáu³². 3 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, tia³jui³² lín³² bíh¹ sunh³ tsú² ñí¹ hlah³ hmóu³². 4 Li³ zian² juóun³² tsá² tsa³táunh¹ la³ cun³ lí³ jui³² hlah³ jui³² hó³² hi³ quiú² tsá² hí³; hi³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ tsá² hí³ né³, hléh³² tsáu² hlah³ ca³ti²¹ jui³² cú²tso² hi³ hie³² ha³ lánh³ rón³² hniáuh³² zian² tsú². 5 Cun³ñí¹ hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ quie³ bíh¹ tsú², hi³ jáun² ma³cau² tsú² hnoh², hi³ ma³ta² tsú² já i¹³ lí¹ chin² chí¹; ti³la³ má²ngau³² jmá i¹ bíh¹ hi³ ca³ta³tsin¹ tsá² la³ hí³ héih³², hi³ má²ja³quián³ cu³tí¹³ bíh¹ tsa³hín³ tsú².

6 Quí¹ Dió³² tiá² ca³hin³ yáh³ tso³ quioh²¹ tsá²cuú² tsá²ta³, tsá² ca³jmú³ hí³ tso³, ti³la³ quiu³juóu³² bíh¹ ca³cuin³ dí² tsá² hí³, hi³ ca³chan³ dí² ñí¹ já¹nié i² hi³ ná¹hñéih¹ quionh³ cá²den¹ná¹ ca³la³ ti³ ní¹ má¹cá²chó³² jmá i¹ hi³ ra³tsi³² dí² héih³². 7 Sa³jun³ ca³hin³ bíh¹ Dió³² tso³ quioh²¹ tsá² jmí¹ zian² hngá¹máh³ lá² cá²jmá i¹ lín²¹, ti³la³ Dió³² dá² ca³jmú³ hi³ ca³ja³tsauh²¹ jmá i² bíh¹ hi³ já un² hnúh³² tsá² cá² ñí¹ jmí¹ zian² hí³ cun³ tin² tsí³ hmóu³². Jmí¹já un² né³, ca³lión³² Dió³² ji³²la³ jña³ tán¹ tsáu² bíh¹: hla¹ Noé quionh³ tsá² hñú¹³, Noé tsá² ca³hléh³ hí³ já i¹³ ca³ti²¹ hi³ ma³zian² tsú² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³². 8 Ja³bí¹ ca³ra³tsin² siáh³ Dió³² héih³² tsá² juú² Sodoma ji³ Gomorra, hi³ ca³jín³ dí² juú² já un² ca³la³ ñí¹ ca³li³ juá² lí¹ nio², hi³ já un² li³ ñi³² tsá² li³zian² jmí¹tsú² jmí¹ja³² hi³ tiá² hniáuh³² jmu³ tsú² la³ já un², la³ cun³ la³jín³² tsá² li³ hniá¹ hi³ ma³zian² ca³tin¹ hnga² yáh³. 9 Ti³la³ ca³lión³² bíh¹ tsú² hla¹ Lot, tsá²ñuh² tsá² jmí¹ chun¹, tsá² jlánh¹ jmí¹ cha³² hí³ hlah³ tsí³ ní¹ má¹ca³jíe³ hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ jmu² tsá² jmí¹ zian² hí³ cun³ tin² tsí³ hmóu³².

10 La³ji³² jmá i¹ tá¹la³ jmí¹ cuá³ bíh¹ tsá² chun¹ hí³ ja¹ tsá² hí³ jmí¹ má²tsan² tsí³, cun³ñí¹ hi³ jmí¹ ná i³² ji³ hi³ jmí¹ jíe²³ la³ji³² hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ jmí¹ jmu² tsá² hlá ih¹ hí³. 11 La³ já un² bíh¹ lí³ hi³ tin² bíh¹ Dió³² lión³² tsá² joh¹ ja¹ uu³mí²tsi³² ní¹juáh³ tsá² má²zian² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ tsú²; hi³ tin² siáh³ Dió³² chan³ tsá² hlá ih¹ ná¹chan¹ hi³ ma³tso² tsí³ jmá i¹ hi³ ra³tsi³² dí² héih³². 12 Hi³ la³ñí¹ la³ján³ jmu³ Dió³² hi³ ma³tso² tsí³ tsá² hniá¹ jmu³ la³ji³² hi³ hlah³ la³ cun³ hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³, tsá² tiá² hnió³ ma³quien² já i¹³ hi³ ho² Ti³² Juo¹³ dí². Tiá³ lín³² bíh¹ nio² tsí³ tsá² la³ hí³, tsá² tiá² cú² tiá² juénh² bíh¹ hí³, ca³la³ hí¹juáh³ tiá² juénh² tsú² hi³ tú² hión³² tsá² huáh² tsí³, la³ cun³ tsá²cuú² tsá²chín³ yáh³. 13 Hi³ uá¹jinh¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ti³ jlánh¹ bíh¹ záu² já i¹³ hi³ ná¹ho² la³ cónh³ bíh¹ ti³² hí³, ji³ hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ pin³ siáh³, ti³la³ tiá² cáun² lí¹ ja³² yáh³ tsí³ tsú² hi³ tu³ hna³ tsá²cuú² tsá²chín³ hí³ ñí¹con² Juo¹³ dí².

14 Ti³² hí³ né³ cáun² lí¹ ná¹hleh³² hlah³ ca³tin¹ cáun² hi³ hí¹juáh³ tiá² ngi²³ bíh¹; tsá² hí³ dá² ná¹lín³ la³jmí¹ lín³ já h³ hngá¹ já h³ ná i² bíh¹ hi³ tiá² já i¹³ ngi²³, hi³ jmu² cun³ tin² tsí³ hmóu³², já h³ ca³li³zian² cáun² ta²¹ zaunh³ tsáu² hi³ jngah³ bíh¹. Hi³ cun³ñí¹ hi³ zian² tsá² hí³ la³jmí¹ zian² já h³ hngá¹ já h³ ná i² né³, já un² la³jmí¹ hiá² tsan² já h³ bíh¹ hiá¹ tsán¹³ tsá² hí³. 15 Tsá² la³ hí³ dá² hiáuh³ hi³ ma³tso² tsí³ quí¹hliá² hmóu³² tsú² má²ca³jmú³ hi³ má²ca³ma³tso² tsá² siánh³ tsí³. Tsá² la³ hí³ dá² ná¹lín²³ hi³ jlánh¹ tionh² hiún² tsí³ cun³quionh³ hi³ ná¹jmu² la³ cun³ tin² tsí³ hmóu³² ca³la³ hi³ chú¹ja²¹ bíh¹; cáun² hua³heih²¹ bíh¹ jaun³² ji³ hi³ jlánh¹ hlah³ jniá³ siáh³ ní¹juáh³ hi³ zian² tsá² la³ hí³ ja¹ ñí¹ tionh¹ náh² ní¹juáh³ jmá i¹ hi³ ná¹cúh² tsú² cu³li²¹ quiúnh¹ hnoh², quí¹ tá¹la³ já un² cá² ñí¹ ná¹má²hiún² tsí³ bíh¹ tsú² cun³quionh³ hi³ má²cau² tsú² já un² hnoh².

16 Cun³ tiá² lí¹ li³jíen³² bíh¹ tsá² la³ hí³ tsá²mi³; cun³ tiá² huóh³² bíh¹ tsú² hi³ jmu² tso³. Tsá² la³ hí³ dá² má²can² tsá² tiá² nio² cáun² tsí³. Cá² ñí¹ bíh¹ hi³ jlánh¹ re² má²tin² tsú², hi³ hniá¹ hi³ hlá² hi³ ní² bíh¹; tsá² la³ hí³ bíh¹ má²ná¹tiáunh¹ hú¹mu³héih³². 17 Má²ñi³táunh¹ jui³² ñí¹ má²já²cuin³ bíh¹ tsú² quí¹ cun³ñí¹ hi³ má²ca³tú³ jui³² cú²tso². Má²ca³can³ tsú² nóh³² quioh²¹ hla¹ Balaam ti³² jë¹ Dió³², jon² hla¹ Beor, tsá² ca³li³ hniá¹ hí³ hi³ lá ih¹³ quie³ cun³quionh³ hi³ jmu³ cáun² hi³ tiá² ca³ti²¹, 18 ti³la³ jmí¹ li²¹ já un² né³, jan² lo¹ tiá² lin¹ zia³² lánh³ rón³² li³ hléh³² bíh¹ ca³hléh³ la³jmí¹ hleh³² tsá²mi³cuóun², hi³ ca³je³ hi³ ca³ti²¹ tso³ quioh²¹ tsú². La³ já un² bíh¹ ca³qui³ ca³jna³ já h³ hí³ ñí¹con² hla¹ ti³² jë¹ Dió³² hí³ ca³ti²¹ hi³ jmí¹ hí¹jmu² cáun² hi³ ngo².

19 Ti³² la³ hí³ dá² lín³ la³jmí¹ lí³ ñí¹ jmí¹ hion² jmá i² bíh¹, tsá² lín¹ jnie² lí¹ ñi³tú¹ ñi³lí¹³ quionh³ chí³ bíh¹ tsá² la³ hí³; tsá² hí³ dá² ca³tin¹ tsa³táunh¹ ca³la³ ti³ ñí¹ já¹nié i² liánh² cu³tí³ ca³la³ cun³ jmí¹hi³nio². 20 Ti³² hí³ dá² hleh³² jú¹ toh² tiá² lin¹ ñí¹

jmu³ ta²¹ bíh¹, hi³ cun³quionh³ la³jí³² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ tsá²mi³cuóun² má²can² tsú² tsá² tá² má²ca³huén² ja¹ tsá² ná¹jmu² tso³. 19 Tsá² hí³ jlánh¹ zaih³² tsáu² hi³ lí¹³ zian² tsú² cun³ tin² tsí³ hmóu³², ti³la³ já² hmóu³² tsú² né³, zian² la³jmí¹ zian² jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹ bíh¹, quí¹ cáun² jmu² bíh¹ tsú² li³ua³ cáun² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ jmu³; quí¹ ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ tsá²mi³cuóun² lín³ jan² tsá² má²dí¹hlánh¹ ñí¹con² li³ua³ cáun² hi³ má²ca³zaunh³ tiá³ quioh²¹. 20 Quí¹ li³ua³ jan² tsá² má²ca³li³ cuóun³² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² Tsá² liáu³², hi³ jáun² má²ca³liáun³ bíh¹ tsú² ja¹ ca³la³ jí³² hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ qui³ jmu² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá²; ti³la³ ní¹juáh³ má¹li³² jáun² né³ ca³pí² cá²tsáinh³² tsú² hi³ hlah³, hi³ má²ca³zaunh³ siáh³ tiá³ hi³ hlah³ jáun², hi³ jáun² ti³ jlánh¹ bíh¹ hlah³ má²lí¹³ quioh²¹ tsú² ti³ chí¹cáin² jáun² la³ cónh³ bíh¹ jmí¹tin². 21 Ti³ jlánh¹ bíh¹ jmí¹ chú²¹ quioh²¹ tsá² hí³ sá¹ cu³tsa³² tiá² ca³li³ cuoh² bíh¹ tsú² ha³ lánh³ rón³² hniáuh³² ma³zian² tsú² la³ cun³ ti³² tsí³ Dió³², la³ cónh³ bíh¹ hi³ nó³² tsú² ti³ có³² ñí¹con² héih³² híen¹ jáun² ta³ má²ñi³² tsú². 22 Ti³la³ má²ca³li³tí³ bíh¹ jái¹³ la³ cun³ hi³ qui³ ná¹juáh²³ jáun² tsáu²: “Tsanh³² tsái² hi³ tsá²cúh² siáh³ ñu²¹ quioh²¹ hnga²; hi³ mí²ñí³ cun³ lí²sin² tsú² né³, ta²¹ hu²¹ tsau³² siáh³ hi³ tsá²quí² tsá²hi³² ja¹ jen²”.

3

Ní¹ má¹jaunh³² Ti³² Juo¹³ dí²

1 Hnoh² reh² tsá² hnau³ jná¹³, hi³ lá² sí² ñí¹ má²tun³ hi³ jmu² jná¹³ ca³tin¹ hnoh². Ñí¹ tá¹ tun³ sí² má²ca³li³ hnó³² jná¹³ hlí¹ lieh¹ ná¹ hnoh² hi³ hnáuh¹³ náh² chinh³² jmáh³la³ jú¹ re² jú¹ tin². 2 Cháu¹ náh² honh² la³ cun³ hi³ ca³juáh³ jáun² tsá² chun¹ tsá² ca³lin³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³² cá²jmái¹, ji³ héih³² hi³ ca³hí³e³ jáun² *ti³² tsá² quian³² hí³ jë¹ Dió³² ñí¹con² hnoh², la³ cun³ ti³² joh² hnoh², tsá² ca³ma³ta² hí³ la³ cun³ rón³² lí³ héih³² hi³ ca³jmú³ jáun² Ti³² Juo¹³ dí² Tsá² liáu³².

3 Ti³la³ la³ñí¹ la³ján³ cui¹ li³ ñíh¹ náh² hi³ ñí¹ cá¹táuh³ jmái¹ ja³táunh¹ tsá² ma³zian² la³ cun³ hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ hmóu³², tsá² hí³ dá² ju³ ngái³ ca³ti²¹ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Juo¹³ dí². 4 Tsá² hí³ né³ nga³: “¿Haun¹³ juáh¹³ ca³jmú³ Cristo jái¹³ hi³ jáunh³? Jáun² né³, ¿he³ li³ tiá² má²cuanh³² tsú²? Quí¹ la³ cun³ jmí¹ cá¹hiá¹ cá¹tsan³ dí¹hio³ ñú¹deh³ dí² la³ má²li³ jáun² bíh¹ la³ cun³ qui³ lí³ jáun² la³ cun³ jmí¹ ca³li³ tá¹ cáun² mi³cuú²”. 5-6 Ti³la³ tsá² hí³ dá² tiá² hnió³ yáh³ hi³ li³ ñi³² hi³ ca³ja³hín³ bíh¹ la³jí³² hi³ jmí¹ zia³² hngá¹máh³ lá² jmí¹ ca³ja³tsauh²¹ jáun² jmái², uá¹ jáun² la³ jáun² cun³ cá²jmái¹ lín²¹ máh³ ca³li³zia³² la³jí³² hi³ jniá³ ti³ chi³cuú² cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Dió³², hi³ cun³quionh³ jmái² siáh³ ca³li³zia³² hngá¹máh³ lá², hi³ jmí¹ li²¹ jáun² né³ cua³ha³ siáh³ hué³² ja¹ quioh²¹ jmái². 7 Ja³bí¹ la³ jáun² cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Dió³² bíh¹ má²ná¹chan¹ tá¹ cáun² mi³cuú², la³ má²quionh³ hngá¹máh³ lá², hi³ có³² quionh³ sí². Jáun² né³, la³jí³² hi³ zia³² bíh¹ má²ná¹chan¹ hi³ có³² quionh³ sí² jmái¹ hi³ ra³tsi³² Dió³² héih³², ní¹ má¹ti³ ñí¹ tsa³hín³ tsá² tiá² hnió³ ma³zian² la³ cun³ hnió³ Dió³².

8 Ti³la³ hnoh² reh², tsá² hnau³ jná¹³, tiá² hniáuh³² tsa³con² náh² jú¹ tson² lá²: Hi³ ñí¹con² Ti³² Juo¹³ dí² lí³ la³jmí¹ lí³ cú² jmái¹ bíh¹ la³ cun³ cú² mei²¹ mii², hi³ jáun² cú² mei²¹ mii² né³ lí³ la³jmí¹ lí³ cú² jmái¹ tán¹ bíh¹. 9 Jun³juáh¹³ hi³hliá² tiá² tia³jui³² li³tí³ yáh³ la³ cun³ jái¹³ hi³ má²ca³jmú³ jáun² Ti³² Juo¹³ dí², hi³ jáun² tiá² má²cuanh³², la³jmí¹ lín²³ ma³ jan² tsáu², ti³la³ cun³ñí¹ hi³ juenh² tsí³ bíh¹ tsú² ñí¹con² jnoh¹; quí¹ hi³ hnió³ tsú² hi³ hí¹ jan² tsáu² tiá² tsa³hín³, ti³la³ hí³ dá² hé² jan³² hi³ la³jín³² tsáu² tsa³conh² tsí³ tso³ quioh²¹ bíh¹.

10 Ti³la³ jmái¹ quioh²¹ Ti³² Juo¹³ dá² dí² já³² cu³diá²jan² la³ lá² bíh¹, jmái¹ hi³ tiá² hin² ná¹jan²¹, la³jmí¹ ja³² jan² háin² já¹niéi². Má¹jáun² né³, la³jí³² hi³ jniá³ chi³cuú² lí¹ yéin²¹ bíh¹ cun³quionh³ cáun² mah¹ cáu² lín³², hi³ jáun² cun³quionh³ sí² bíh¹ tsa³hín³ ca³la³ ji³li³², ji³ ñí¹ hué²¹ lá² ní² siáh³ chu³ jñéih³ la³jí³² tá¹³ tsáu².

11 Jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ la³jí³² bíh¹ tsa³hín³, jáun² ¡ti³ jlánh¹ bíh¹ hniáuh³² hi³ má¹zián¹³ náh² hi³ chu²¹ honh² ji³ hi³ má¹zián¹³ náh² hi³ ca³tin¹ Dió³² ní² siáh³! 12 Hniáuh³² tionh² náh² hi³ ná¹hé² ná¹janh³² náh² jmái¹ hi³ má²ca³tón³ jáun² Dió³², hi³ jmúh¹³ náh² siáh³ pí³ hi³ lí¹³ já³² tia³jui³², la³ cun³ jmái¹ hi³ jmu³ jáun² Dió³² hi³ tsa³hín³ la³jí³² hi³ jniá³ chi³cuú² cun³quionh³ sí², jmái¹ hi³ jliénh¹³ ca³la³ ji³li³² ja¹ sí². 13 Ti³la³ jnoh¹ má¹ná¹, ná¹jan³² dí² hi³ li³ hmai²¹ la³jí³² hi³ jniá³ chi³cuú² ji³ ñí¹ hué²¹ lá² ní² siáh³ la³ cun³ lí³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³², cáun² ñí¹ lí¹³ li³tí³ la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³², ñí¹ tiú²uú² hi³ hlah³ zia³².

14 Hi³ jáun² bí¹ hniáuh³² reh² hi³ jmúh¹³ náh² pí³ hi³ nio² tie³ hñu³ honh² náh² ta³ ñí¹ Dió³² tá¹la³ ná¹janh³² náh² jmái¹ jáun², hi³ zian² náh² siáh³ hi³ ji² honh² náh² hi³ hí¹ cáun² tso³ tiá² zia³² ñí¹con² náh². 15 Cháu¹ náh² honh² hi³ Dió³² jmu² juenh² tsí³ quí¹ cun³ñí¹ hi³ hnió³ tsú² hi³ zia³² jmái¹ hi³ lí¹³ liáun³ tsáu² bíh¹. La³ jáun² bíh¹ juáh³ sí² hi³ má²ca³zen³ Po¹ reh² dí² ñí¹con² hnoh², tsá² hno³ dí² lín³², la³ cun³ lí³ hi³ quia³lín³ jáun² jmí¹ tsí³ tsú² hi³ má²ca³cué³ Dió³². 16 La³jí³²

sí² hi³ má²ca³jmú³ bíh¹ tsú² má²ca³hléh³ ca³tɨ²¹ hi³ nɨ́². Ñí¹ sí² quioh²¹ tsú² ná¹tso¹ ma³ cáun² jáɨ¹³ juóuh³² hi³ lɨ́¹³ ngɨ¹³ tsáu², hi³ jáun² tsá² tiá² jáɨ¹³ ngɨ²³ jɨ³ tsá² tiá² má²pin³ hi³ taunh³² ta²¹ jmu² tɨ³ jéin³² jáɨ¹³ jáun², la³jmɨ́¹ jmu² tsú² jáun² tɨ³ jéin³² jáɨ¹³ ñí¹ hná¹ nɨ́² quioh²¹ Dió³² hi³ má²rá¹tioh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³². Cun³ñí¹ hi³ jmu² tsú² la³ jáun² né³, jmu² tsú² hi³ lɨ́¹³ tsa³hín³ hmóu³² bíh¹.

17 Hi³ jáun² bíh¹, hnoh² reh² tsá² hnau³ lɨ́n³² jná¹³, cun³ñí¹ hi³ má²ca³lɨ³ ñíh¹ náh² ta³ ñeh³ ca³tɨ²¹ la³jɨ́³² hi³ jáun², jáun² hua³hín¹³ náh² jmu³, hi³ jáun² tiá² jau³ hnoh² tsá² la³ hí³ cun³quionh³ jú¹ tɨ́¹jáɨ² quioh²¹, la³ cun³ tsá² zian² hí³ cun³ tɨn² tsɨ́³ hmóu³² yáh³. Jáun² la³ jáun² tiá² lɨ́¹³ tianh¹³ náh² tɨ³ có³² ca³tɨ²¹ hi³ má²nio² nɨ́² tiá³ honh² náh². 18 Tɨ³ re² jmu³ náh² pí³ hi³ tɨ³ lɨ³mí¹ niau²¹ tiá³ honh² náh², jɨ³ hi³ tɨ³ lɨ³mí¹ tsá²lɨ³ ñíh¹ náh² hi³ ca³tɨn¹ Jesucristo Tɨ³² Juo¹³ dí² Tsá² liáu³². ¡Jan² hí³ bíh¹ cuɨ́¹ lɨ³quien² ta³né³² jɨ³ la³ cun³ jmɨ́¹hi³nio² nɨ́² siáh³! Cun³ nɨ́² bíh¹ tí³ jáɨ¹³.

Sí² La³ñí¹ Quioh²¹ Juan²

Jáɨ¹³ jmu³ hi³ lí¹³ zian² tsú²

1 Hnoh² reh², zen¹³ jnoh¹ sí² lá² ñí¹con² hnoh² hi³ hleh³² hi³ ca³tɨn¹ Tsá² lín³ Jáɨ¹³, Tsá² jmu² hí³ hi³ lí¹³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio². Jmí¹ má²zian² bíh¹ Tsá² hí³ ñeh² bíh¹ hi³ li³zia³² la³jí³²; hi³ jnoh¹ né³ ca³náɨ¹³ jë¹ tsú² ji³ hi³ ca³neh²¹ jnoh¹ tsú² siáh³ cun³quionh³ mí¹ñí¹ jnoh¹ hmóu³². Jnoh¹ ca³neh²¹ tsú² re² lín³² hi³ ca³la³ hi³ ca³tin¹³ jnoh¹ tsú² cuo² siáh³. 2 Hi³ Tsá² lín³ hí³ Jáɨ¹³ né³ ca³ma³jnia³², hi³ jáun² jnoh¹ né³ ca³neh²¹, hi³ jáun² jnoh¹ má²cue³² jú¹ tson² hi³ ca³tɨn¹ hí³ dí²; hi³ jáun² bí¹ ngáɨ¹ jnoh¹ ñí¹con² hnoh² jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ Tsá² cue³² hí³ pí³ hi³ lí¹³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio². Hí³ bíh¹ jmí¹ cuá³ quionh³ Jméi² dí², hi³ Jméi² dí² né³ ca³ma³jnia² tsú² ñí¹con² dí². 3 Hi³ jáun² né³, la³ cun³ hi³ ca³neh²¹ jnoh¹ jáun² ji³ hi³ ca³náɨ¹³ jnoh¹, ngáɨ¹ jnoh¹ siáh³ ñí¹con² hnoh², quí¹ jáun² la³ jáun² lí¹³ tianh¹³ náh² cá²honh¹ quiúnh¹ jnoh¹. Hi³ jnoh¹ né³, tiauh² jnoh¹ cá²hon³ cu³tí³ quiúnh¹ Dió³² Jméi² dí² la³ má²quionh³ ji³ Jesucristo hí³ Jon² tsú² ní² siáh³. 4 Hi³ jáun² bíh¹ ná¹jmu³² jnoh¹ sí² lá² hi³ ca³tɨn¹ hnoh², quí¹ hi³ jáun² li³tí³ la³ cun³ hi³ má²ná¹hiún² jáun² tsí³ dí².

Dió³² bíh¹ Tsá² cuá¹lín³ joh¹

5 Hi³ jáun² né³, hi³ lá² bíh¹ jáɨ¹³ hi³ ca³ma³ta² jnoh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, hi³ jáun² né³² má²ngáɨ¹ jnoh¹ ñí¹con² hnoh² jáɨ¹³ lá²: Hi³ Dió³² bíh¹ Tsá² cuá¹lín³ joh¹, hi³ hí¹ cú¹pih²¹ já¹niéi² tiá² zia³² yáh³ ñí¹con² tsú². 6 Hi³ jáun² ní¹juáh³ hi³ juáh¹³ dí² hi³ tiauh² dí² cá²hon³ quiúnh¹ tsú², hi³ tá¹la³ jáun² né³, ñi³ngí¹ bíh¹ dí² ñí¹ já¹niéi², jáun² jú¹ tí¹jái² bíh¹ jaun³² hléh¹ dí², quí¹ ha³ tiá² cú²tso² ziáun² yáh³ dí². 7 Ti³la³ ní¹juáh³ tie³ joh¹ juɨ³² quiú¹³ dí² la³jmí¹ zian² jáun² Dió³² ñí¹ tie³ joh¹, hi³ jáun² cun³quionh³ la³ jáun² bíh¹ má²tiauh² dí² cá²hon³ quiúnh¹ tsá²ján² tsá²ján², hi³ jáun² jmí²hán¹ Jesucristo Jon² Dió³² né³, hin²³ ca³la³ jí³² tso³ quiú¹³ dí².

8 Ti³la³ ní¹juáh³ hi³ juáh¹³ dí² hi³ tiá² tso³ zia³² quiú¹³, hi³ jáun² la³ jáun² lí¹ má²ma³can¹³ hmóu³² bíh¹ dí², tsá² tiá² jú¹ tson² má²hu²¹ hñu³ tsí³ bíh¹ láɨ³ dí². 9 Ti³la³ né³² né³, ní¹juáh³ hi³ ton¹³ dí² tso³ quiú¹³, jáun² chin¹³ bíh¹ Dió³² tsí³ tso³ quiú¹³ dí², ji³ hi³ ren³ tsú² siáh³ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ zia³² ñí¹con² dí², quí¹ hí³ bíh¹ jan² Tsá² ma³tí³² jë¹, hi³ jmu³ siáh³ la³ cun³ hi³ ca³ti²¹ jmu³. 10 Ti³la³ ní¹juáh³ hi³ juáh¹³ dí² hi³ tiá² tso³ má²ca³jmú¹³ né³, la³ jáun² dá² má²jmu³² dí² hi³ Dió³² lín³ jan² tsá² tí¹jáin² bíh¹, jáun² tiá² la³ má²hu²¹ yáh³ jáɨ¹³ quioh²¹ tsú² hñu³ tsí³ dí².

2

Cristo lín³ Tsá² nau³² jáɨ¹³ quiú¹³ dí²

1 Hnoh² jón³, jmu² jná¹³ sí² lá² hi³ ca³tin¹ hnoh², quí¹hliá² hnó³² jná¹³ hi³ tiú²uú² jmúh¹³ náh² tso³; ti³la³ ní¹juáh³ zian² jan² tsá² má²lí²jmú³ tso³ né³, jáun² zian² bíh¹ jan² Tsá² nau³² jáɨ¹³ quiú¹³ dí² ta³ ñí¹ Jméi² dí², Jesús Tsá² lín³ Cristo bíh¹ Tsá² hí³, hi³ hí³ bíh¹ jan² Tsá² chun¹. 2 Hí³ bíh¹ ca³cuen³ hnga² hi³ jún³ cha¹³ jnoh¹ hi³ jáun² lí¹³ hin³ tso³ quiú¹³ dí²; hi³ jun³juáh¹³ cun³ jmáh³la³ tso³ quiú¹³ jnoh¹ yáh³, quí¹ ja³bí¹ ca³ti²¹ ji³ tso³ quioh²¹ tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ bíh¹ siáh³.

3 Hi³ jáun² né³, má²né¹ dí² hi³ má²ca³li³ cuóun³² dí² Dió³² ní¹juáh³ ma³ti²¹ dí² héih³² hi³ jmu² tsú². 4 Ti³la³ ní¹juáh³ zian² tsá² juáh³ né³: “Jná¹³ cuóun³² Dió³²”, ti³la³ já² tiá² má²tí³² yáh³ tsú² héih³² hi³ jmu² Dió³² má¹li³² jáun², hi³ jáun² jan² tsá² tí¹ jáin² bíh¹ tsá² la³ hí³, tiá² jú¹ tson² má²zia³² yáh³ hñu³ tsí³ tsú². 5 Ti³la³ li³ua³ jan² tsá² má²tí³² la³ cun³ héih³² hi³ jmu² Dió³² má¹ná¹, jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ hú¹tá¹ cu³tí³ má²hnio³ Dió³² re² lín³²; hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ má²lí¹³ li³ né¹ dí² hi³ tiauh² dí² cá²hon³ quiúnh¹ tsú² ní¹juáh³ hi³ ma³ti²¹ jnoh¹ héih³² quioh²¹ tsú². 6 Hi³ jáun² tsá² juáh³ hi³ tionh² cá²hon³ quionh³ Dió³² né³, hniáuh³² bíh¹ ma³zian² tsú² la³jmí¹ ca³ma³zian² jáun² hnga² Jesús Tsá² lín³ Cristo.

Cáun² héih³² hmaɨ²¹

7 Hnoh² reh², héih³² hi³ jmu² jná¹³ ñí¹ sí² lá², jun³juáh¹³ cáun² héih³² hmaɨ²¹ yáh³, quí¹ hi³ lá² dá² héih³² la³ cun³ hi³ qui³ má²ca³heh³ náh² la³ cun³ jmí¹ ca³niéih² bíh¹ náh². Héih³² yenh³ jáun² bíh¹ la³², la³ cun³ qui³ lí³ jú¹ chú³² hi³ má²ca³niéih² náh² jáun². 8 Ti³la³ cun³ jáun² lí³ bíh¹ la³jmí¹ lí³ cáun² héih³² hmaɨ²¹ jáɨ¹³ hi³ jmu² jná¹³ lá², quí¹ la³ñí¹ tín² ca³ma³jnia³² Cristo hi³ ha³ lánh³ zian² tsá² hú¹tá¹ má²tí³² héih³² lá², hi³ ja³bí¹ hnoh² ní² siáh³ má²ma³jnia¹³ ta³né³². Juanh³² jná¹³ la³ ní² quí¹ joh¹ sí² tson² cu³tí¹³ bíh¹ má²tie³, má²ñí¹nga² bíh¹ já¹niéi². 9 Ti³la³ ní¹juáh³ zian² tsá² juáh³ hi³ zian² ñí¹ tie³ joh¹, ti³la³ sa³ hon² bíh¹ tsú² rainh²¹, jáun² la³ má²zian² jáun² bíh¹ tsá² la³ hí³ ñí¹ lí³ já¹niéi². 10 Ti³la³ tsá² hnio³ rainh²¹ má¹ná¹, tsá² la³ hí³ bíh¹ má²zian² ñí¹ tie³ joh¹, jáun² tiú²uú² zia³² hí¹ cáun² yáh³ hi³ lí¹³ li³ jmu³ hi³ tánh³² tsú² tso³. 11 Ti³la³ hi³ ca³tin¹ tsá² hon² rainh²¹ né³, tsá² la³ hí³ zian² bíh¹ ñí¹ já¹niéi², ha³ tiá² ñi³² yáh³ tsú² hín² juih³² cuá¹tsau³². Má²ca³li³ ten³ bíh¹ tsú² quí¹ cun³ñí¹ hi³ zian² tsú² hñu³ niéi².

12 Jáun² né³, hnoh², tsá² ná¹lín³ náh² la³jmí¹ lín³ jón³² jná¹³, jmu² ná¹ sí² lá² hi³ ca³tin¹ hnoh² quí¹hliá² hnoh² bíh¹ tsá² má²ca³chin² Dió³² tsí³ tso³ quián¹³ náh² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo. 13 Ja³bí¹ hnoh² siáh³ tsá² má²lieih²¹, sí² lá² jmu² jná¹³ hi³ ca³tin¹ hnoh² tsá² má²lieih²¹, quí¹hliá² má²ca³li³ cuóun³² náh² Tsá² qui³ jmí¹ má²zian² hí³ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ li³liau³ ca³la³ jí³² hi³ zia³². Ja³bí¹ hnoh² tsá² tsá¹ñú¹, sí² lá² jmu² jná¹³ hi³ ca³tin¹ hnoh² uá²jai³² quí¹hliá² má²ca³quinh¹ náh² jmái¹ ñí¹con² tsá² hláinh¹.

14 Hnoh² jón³, cuá¹jmu² jná¹³ sí² lá² hi³ ca³tin¹ hnoh² quí¹hliá² má²ca³li³ cuóun³² náh² Jméi² dí². Ji³ hnoh² siáh³ tsá² má²lieih²¹, cuá¹jmu² jná¹³ sí² lá² hi³ ca³tin¹ hnoh² uá²jai³², quí¹hliá² má²ca³li³ cuóun³² náh² Tsá² qui³ jmí¹ má²zian² hí³ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ li³liau³ la³jí³². Ja³bí¹ jmu² jná¹³ siáh³ sí² lá² hi³ ca³tin¹ hnoh² siáh³ tsá² tsá¹ñú¹, quí¹hliá² hnoh² bíh¹ tsá² jlánh¹ pin³ honh² náh² quí¹ má²hu²¹ tián³ bíh¹ jái¹³ quioh²¹ Dió³² hñu³ honh² náh², hi³ má²ca³quinh¹ náh² siáh³ jmái¹ ñí¹con² tsá² hláinh¹.

15 Ha³ lí²uú² jmú² náh² hi³ ti³² lín³² honh² náh² tsá² zian² cun³ tin² tsí³ hmóu³², sa³jun³ hniáuh³² ti³² honh² náh² la³ cun³ hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ tsá² la³ hí³. Quí¹ ní¹juáh³ zian² tsá² jéin²³ tsá² jmu² cun³ tin² tsí³ hnga², hi³ jáun² tsá² la³ hí³ tiá² hnio³ yáh³ Dió³² Jméi² dí²; 16 quí¹ la³jí³² la³ cun³ hi³ dí¹quian¹ tsá² la³ hí³ hi³ jmu³, ha³ tiá² ja³toh³ yáh³ ñí¹con² Jméi² dí², ti³la³ hi³ jáun² dá² ja³² hñu³ tsí³ hmóu³² bíh¹ tsú². Uá¹la³ cun³ hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ tsú² jmu² li³ua³ cáun² hi³ cháunh²³ chí¹, hi³ dí¹quian¹ tsú² hi³ li³ quioh²¹ la³jí³² la³ cun³ hi³ jíe²³, hi³ jlánh¹ tsah³ tsú² jmu² tonh² ca³ti²¹ la³jí³² hi³ nióh³² siáh³. 17 Hi³ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ hó³² ní² né³, tsá¹³ bíh¹ la³ má²quionh³ la³jín³² tsá² ti³² tsí³ la³jí³² hi³ jáun²; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² jmu² la³ cun³ hi³ hnió³ Dió³² má¹ná¹, tsá² la³ hí³ bíh¹ lí¹³ zian² la³ cun³ jmí¹hi³nio².

Jú¹ tson² ji³ jú¹ tí¹já²

18 Hi³ jáun² né³ jón³, ñí¹ má²ñí¹táuh³ jmái¹ bíh¹ la³². Má²ca³niéih² bíh¹ hnoh² hi³ já³² jan² tsá² jmu³ hniéi² quionh³ Cristo; hi³ cun³ñí¹ hi³ má²zian² juóun³² tsá² má²ná¹jmu² hniéi² quionh³ Cristo né³, hi³ jáun² bíh¹ má²né¹ dí² hi³ ñí¹ má²ñí¹táuh³ jmái¹ bíh¹ la³². 19 Tsá² hí³ dá² ca³huén² ja¹ quiú¹³ bíh¹ dí², ti³la³ jun³juáh¹³ tsá² jmí¹ quiúnh¹ jnoh¹ cu³tí¹³ yáh³ hí³ má¹ná¹, quí¹ sá¹jmí¹ hi³ tsá² hí³ tsá² quiúnh¹ jnoh¹ dúh¹, jáun² jmí¹ hniáuh²¹ bíh¹ hi³ tionh² tsú² la³ má²tionh² jáun² quiúnh¹ jnoh¹. Ti³la³ la³ jáun² bí¹ ca³li³, quí¹ hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ li³jnia² hi³ tiá² la³ quiúnh¹ yáh³ dí² la³jín³² tsá² hí³.

20 Ti³la³ ñí¹con² hnoh² má¹ná¹, má²ca³cuen³ bíh¹ Cristo Jmí²chí³ Chun¹, hi³ jáun² dá² la³jín³² bíh¹ náh² má²ná¹ñíh¹ jú¹ tson². 21 Hi³ jáun² bíh¹ jmu² jná¹³ sí² lá² hi³ ca³tin¹ hnoh², quí¹hliá² má²cuin² bíh¹ náh² jú¹ tson², jun³juáh¹³ hi³hliá² tiá² má²cuin² yáh³ náh²; quí¹ hnoh² má²ñíh¹ hi³ hí¹ cáun² yáh³ jú¹ tí¹já²² tiá² ja³² ñí¹con² jú¹ tson².

22 ¿Hin² tsánh² lín²³ hnoh² hi³ tí¹ jáin² dúh¹? ¿Há¹ jun³juáh¹³ tsá² hí³ bíh¹ tí¹ jáin², tsá² juáh³ hí³ hi³ jun³juáh¹³ Jesús yáh³ Tsá² lín³ Cristo? Tsá² hí³ bíh¹ tsá² jmu² hniéi² quionh³ Cristo; hi³ hí¹ la³ ti³ Jméi² yáh³ dí² jmu² tsú² hi³ tiá² quien², la³ má²quionh³ Jon². 23 Jáun² né³, la³jín³² tsá² jmu² hi³ tiá² quien² Jon² Dió³², jáun² tsá² la³ hí³ tiá² quionh³ yáh³ Jméi² dí²; ti³la³ li³ua³ jan² tsá² ton² hi³ má²hen² ti³ con² Jon² Dió³² má¹ná¹, jáun² tsá² la³ hí³ má²quionh³ bíh¹ Jméi² dí².

24 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, hmá¹ náh² hñu³ honh² jú¹ chú³² hi³ ca³niéih² náh² jáun² la³jmí¹ ñí¹; quí¹ ní¹juáh³ hi³ ca³hmáh¹ náh² re² hñu³ honh² jái¹³ hi³ ca³niéih² náh² jáun² jmí¹tin², jáun² lí¹³ la³ má²ná¹cunh² jáun² náh² quiúnh¹ Cristo la³ má²quionh³ Jméi² dí². 25 Hi³ hnga² hí³ dí² siáh³ má²ca³jmú³ jái¹³ hi³ lí¹³ ziáun² dí² la³ cun³ jmí¹hi³nio².

26 Jái¹³ ní² né³, má²lí²jmú³² jná¹³ hi³ ca³tin¹ hnoh² cun³ñí¹ hi³ zian² tsá² hnió³ ma³cau² hnoh². 27 Ti³la³ má²cuá³ bíh¹ Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ honh² náh², Tsá² ca³cuen³ hí³ Jesús Tsá² lín³ Cristo, hi³ jáun² hí¹ jan² yáh³ tiú²uú² hin² li³ hniáh³² hi³ ma³ta² hnoh², quí¹ Jmí²chí³ Chun¹ hí³ bíh¹ má²má²ta² hnoh² ca³la³ jí³²; hi³ la³jí³² hi³ má²ta² tsú² jáun² né³ lí³ jmáh³la³ jú¹ tson² bíh¹, quí¹ hí¹ cáun² yáh³ jú¹ tí¹já²² tiá² má²ta² tsú². Hi³ jáun² né³, cuí¹ tiáunh¹ náh² cá²honh¹ quiúnh¹ Cristo la³ cun³ qui³ lí³ jú¹ tson² hi³ má²ca³ma³ta² jáun² Jmí²chí³ Chun¹.

28 Hi³ jáun² né³ jón³, cuí¹ tionh¹ náh² cá²honh¹ quiúnh¹ Cristo la³ má²tionh² náh² ní², quí¹ jáun² la³ má²ná¹tioh³ jáun² cáun² tsí³ dí² ní¹ má¹cuanh³² tsú², hi³ jáun² tiá² li³ heh¹ dí² má¹jáun². 29 Quí¹ má²ná¹ñíh¹ bíh¹ hnoh² hi³ jan² Tsá² chun¹ bíh¹ Tsá² hí³, hi³ jáun² hniáuh³² li³ ñíh¹³ náh² siáh³ hi³ la³jín³² tsá² jmu² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³² bíh¹ má²lín³ jon² Dió³².

3

Tsá² ná¹lín³ jon² Dió³²

1 Né³² né³, sá¹ní² jie³ náh², cónh³ bíh¹ tiá² má²ca³ma³hniau³ dí² Dió³², hi³ hí¹ ca³la³ ti³ má²juáh³ máh³ Dió³² hi³ lái³ dí² jon² tsú², hi³ tson² bíh¹ cu³tí¹³ má²lái³ dí² la³ jáun². Hi³

jáun² tsá² zian² hí³ cun³ tin² tsí³ hmóu³² né³, tiú²uú² cuóu³² yáh³ dí², quí¹ hí¹juáh³ hnga² yáh³ Dió³² tiá² ca³li³ cuóun³² tsú². 2 Jáun² né³ reh², má²ná¹lái³ bíh¹ dí² jon² Dió³² ta³né³², ti³la³ cu³ jáun² bíh¹ tiá² má²ca³li³jnia² la³ cun³ hi³ lí¹³ quiú¹³ dí² jmí¹tsú² jmí¹ja³²; ti³la³ né¹ dí² má¹ná¹ hi³ ní¹ má¹jaunh³² Jesús Tsá² lín³ Cristo, má¹jáun² má²lí¹³ lái³ dí² la³jmí¹ lín³ tsú² hnga², quí¹ ní¹ má¹jáun² dá² má²neh²¹ dí² tsú² hú¹tá¹ la³ cun³ rón³² jniá³ bíh¹. 3 Hi³ jáun² né³, li³ua³ jan² tsá² hu²¹ tsí³ hi³ ma³tí³² Dió³² jái¹³ ní², tsá² la³ hí³ bíh¹ jmu² ji² jmí¹ tsí³, la³jmí¹ jin² hnga² Jesús.

4 Ti³la³ la³jín³² tsá² jmu² tso³ má¹ná¹, tsá² la³ hí³ dá² má²ca³hliánh² ñí¹con² liei²¹ quioh²¹ Dió³² bíh¹, quí¹ li³ua³ jan² tsá² tiá² ca³ma³tí³² liei²¹ jáun², jáun² tso³ bíh¹ má²ca³li³ren² tsú². 5 Má²ná¹ñíh¹ bíh¹ hnoh² hi³ Cristo cuan³ ñí¹ hué²¹ lá² hi³ cua³hin² tso³ quiú¹³ dí², ti³la³ hí³ má¹ná¹, hí¹ cáun² tso³ tiá² jmí¹ zia³² yáh³ quioh²¹. 6 Hi³ jáun² bíh¹ li³ua³ jan² tsá² tiáunh¹ cá²hon³ quionh³ hí³ dí², tiá² tso³ jmu² yáh³; ti³la³ la³jín³² tsá² jmu² tso³ né³, tiá² má²ca³jíen³² yáh³ tsú² Cristo, hi³ sa³jun³ má²ca³li³ cuóun³² tsú² siáh³ lánh³ lín³. 7 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³ jón³, hua³hín¹³ náh² jmu³, jáun² hí¹ jan² tiá² hin² lí¹³ ma³cau² hnoh²; quí¹ ní¹juáh³ tsá² jmu² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³², jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ chun¹ la³jmí¹ chun¹ hnga² Cristo. 8 Ti³la³ ní¹juáh³ tsá² jmu² tso³ má¹na²¹, tsá² la³ hí³ dá² tsá² joh¹ tsá² hláinh¹ bíh¹, quí¹ qui³ cónh³ tsá² jmu² tso³ la³ cun³ jmí¹tin² bíh¹ tsá² hláinh¹. Ta²¹ jáun² bíh¹ cuan³ Jon² Dió³², hú¹tá¹ hi³ cua³tsunh¹ tá¹³ tsá² hláinh¹ bíh¹.

9 Hi³ jáun² dá² hí¹ jan² yáh³ tsá² má²lín³ jon² Dió³² tiá² tso³ jmu², quí¹ la³ cun³ lí³ hi³ má²ca³cué³ Dió³² hñu³ tsí³ bíh¹ tsú² má²zian². Cun³ñí¹ hi³ má²ca³jmú³ Dió³² hi³ lín¹³ tsú² jon² bíh¹ Dió³², hi³ jáun² né³, tiú²uú² lí²³ yáh³ jmu³ tsú² tso³. 10 Lin¹ lín²¹ bíh¹ ní¹juáh³ hin² tsánh² lín³ jon² Dió³² hi³ hin² lín³ jon² tsá² hláinh¹; quí¹ li³ua³ jan² tsá² tiá² jmu² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³², jun³juáh¹³ jon² Dió³² yáh³ tsá² la³ hí³, hi³ sa³jun³ jon² yáh³ Dió³² ní¹juáh³ tsá² tiá² hnio³ rainh²¹ siáh³.

Cuí¹ má¹hnáu³ dí² quiúnh¹ tsá²ján² tsá²ján²

11 Hi³ jáun² né³, cun³ ca³ta¹ bíh¹ dí² hi³ má¹hnáu³ dí² quiúnh¹ tsá²ján² tsá²ján², la³ cun³ qui³ lí³ jáun² jái¹³ hi³ má²ca³nióih² náh² la³ cun³ jmí¹tin². 12 Ha³ tiá² hniáuh³² yáh³ jmú¹³ dí² la³jmí¹ ca³jmú³ hla¹ Caín tsá² jmí¹ joh¹ tsá² hláinh¹, hi³ ca³jngih³ dá¹jon²¹. Hi³ ¿he³ láih³² ca³jmú³ tsú² la³ jáun²? Quí¹ cun³ñí¹ hi³ jmí¹ jmu² jmáh³la³ hi³ hlah³ bíh¹ Caín, ti³la³ rainh²¹ tsú² né³, jmí¹ jmu² jmáh³la³ hi³ ti³² tsí³ Dió³² bíh¹. 13 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³ reh², ha³ lí² cuí¹ cha³cáun² honh² náh² hi³ hau² náh² tsá² zian² cun³ tin² tsí³ hmóu³².

14 Né³² né³, má²né¹ bíh¹ dí² hi³ tiú²uú² lái³ yáh³ dí² tsá² ná¹jún¹, ti³la³ má²ziáun² dí² hi³ hmai²¹ bíh¹, quí¹ cun³ñí¹ hi³ má²hno³ dí² rainh²¹. Ti³la³ ní¹juáh³ tsá² tiá² hnio³ rainh²¹ má¹ná¹, tsá² la³ hí³ dá² ná¹jún¹ bíh¹. 15 Quí¹ la³jín³² tsá² hon² rainh²¹, tsá² jngih² tsáu² bíh¹ tsá² la³ hí³, hi³ má²ná¹ñíh¹ bíh¹ hnoh² hi³ hí¹ jan² tsá² jngih² tsáu² tiá² má²lín³ jan² tsá² má²zian² cun³ jmí¹hi³nio². 16 Hi³ jáun² bíh¹ má²né¹ dí² he³ lánh³ lí³ hi³ hnio³ tsú² rainh²¹, quí¹ cun³ñí¹ hi³ Cristo ca³jienh³ hnga² hi³ jún³ hi³ ca³ta¹ dí²; hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ siáh³ ca³ta¹ dí² hi³ tiáuh¹ hua³jan²¹ hi³ cué¹³ jmí²chí³ quiú¹³ hi³ ca³tin¹ rainh²¹ dí². 17 Ti³la³ né³² né³, ní¹juáh³ jan² tsá² zia³² quioh²¹ ca³jíe³ hi³ zia³² hi³ li³hniauh²³ ñí¹con² rainh²¹, ti³la³ má¹li³² jáun² né³, já² tiá² mii³ ja³² yáh³ tsí³ tsú² ñí¹con² rainh²¹, ¿ha³ bí¹ lánh³ rón³² lí¹³ hi³ hnio³ tsú² Dió³²? 18 Hi³ jáun² né³ jón³, ha³ lí² cuí¹ má¹hno¹ dí² tsáu² jmáh³la³ quionh³ ho³ dí²; ti³ re² cuí¹ má¹hno¹ dí² tsáu² hú¹tá¹ jú¹ tson² cun³quionh³ hi³ lin¹ hi³ zia³² hi³ jmu³² bíh¹ dí².

Hi³ nio² cáun² tsí³ tsú² ñí¹con² Dió³²

19 Jáun² né³, cun³quionh³ hi³ jmú¹³ dí² la³ ní² bíh¹, lí¹³ li³ né¹ dí² hi³ hen² dí² ti³ con² jú¹ tson², hi³ lí¹³ niau²¹ tie³ tsí³ dí² ñí¹ hó²¹ñí¹ Dió³². 20 Hi³ uá¹jinh¹ ca³li³ zia³² cáun² tso³ hi³ cha³² hñu³ tsí³ dí², ti³ jlánh¹ bí¹ ja³² mii³ tsí³ Dió³² la³ cónh³ bíh¹ tsí³ jnoh¹ hmóu³², quí¹ hí³ bíh¹ ñi³² ca³la³ jí³². 21 Ti³la³ ní¹juáh³ hí¹ cáun² yáh³ tso³ tiá² cha³² hñu³ tsí³ dí² né³ reh², hi³ jáun² lí¹³ bíh¹ niau²¹ tie³ tsí³ dí² ñí¹ hó²¹ñí¹ Dió³², 22 jáun² dá² cue³² bíh¹ tsú² li³ua³ cáun² hi³ mi³² dí² ñí¹con² tsú², quí¹ ma³ti²¹ bíh¹ dí² héih³² quioh²¹ tsú², ji³ hi³ jmu³² bíh¹ dí² siáh³ la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ tsú². 23 Hi³ héih³² hi³ jmu² tsú² jáun² né³, juáh³ hi³ hniáuh³² tanh¹³ dí² ta²¹ Jesucristo Jon² bíh¹ tsú², ji³ hi³ má¹hno¹ dí² siáh³ tsá²ján² tsá²ján² la³ cun³ qui³ lí³ jáun² héih³² hi³ ca³jmú³ tsú² jáun². 24 Hi³ jáun² li³ua³ jan² tsá² má²tí³² héih³² quioh²¹ Dió³², jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ tiáunh¹ cá²hon³ quionh³ Dió³², hi³ Dió³² né³ cuá³ hñu³ tsí³ tsú² siáh³. Jáun² dá² má²né¹ bíh¹ dí² hi³ má²cuá³ tsú² hñu³ tsí³ dí² cun³quionh³ Jmí²chí³ Chun¹ hi³ má²ca³cuen³ tsú² jáun² ñi¹con² dí².

4

Ha³ lánh³ rón³² li³ cuóun³² tsú² Jmí²chí³ joh¹ Dió³² ji³ jmí²chí³ hláinh¹

1 Hnoh² reh², tsá² hnau³ jná¹³, ha³ lí² lí¹ tanh³ náh² ta²¹ li³ua³ jan² tsá² juáh³ hi³ quian³² jái¹³ hi³ ca³cué³ Dió³² hñu³ tsí³, ti³la³ quián² náh² tín² hua³hí¹³ ní¹juáh³ tson² quionh³ tsú² Jmí²chí³ joh¹ Dió³² ho³ tiá² quionh³. Quí¹ juóun³² lín³² bíh¹ tsá² tí¹ jáin² má²zian² hngá¹máh³ lá², tsá² lí¹ má²cau² hi³ juáh³ hi³ hleh³² cha¹³ Dió³². 2 Ti³la³ lí¹³ bíh¹ li³ cuóun³² hnoh² tsá² hú¹tá¹ tson² quionh³ Jmí²chí³ joh¹ Dió³² cun³quionh³ la³ lá²: La³jín³² tsá² juáh³ hi³ Jesús Tsá² lín³ Cristo cuan³ hi³ láin¹ tsá²mi³cuóun² la³ jnoh¹, tsá² la³ hí³ bíh¹ ján¹ tson² quionh³ Jmí²chí³ joh¹ Dió³². 3 Ti³la³ ní¹juáh³ tsá² tiá² ta²¹ hain²¹ hi³ Jesús cuan³ hi³ dí¹tsáun² né³, jáun² jun³juáh¹³ tsá² quionh³ Jmí²chí³ joh¹ Dió³² yáh³ tsá² la³ hí³; ti³la³ tsá² la³ hí³ dá² quian³² jmí²chí³ hi³ jmu² hniéi² quionh³ Cristo bíh¹. Má²ca³nié¹ih² bíh¹ hnoh² hi³ jmí²chí³ hláinh¹ hí³ já³² ñí¹ hué²¹ lá²; ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, má²ngi³² bíh¹ tsú² hngá¹máh³ lá².

4 Jón³, hnoh² bíh¹ má²ná¹lín³ náh² tsá² joh¹ Dió³², hi³ jáun² dá² má²ca³quinh¹ bíh¹ náh² jmái¹ ñí¹con² tsá² ná¹lín³ ti³² jë¹ Dió³² tí¹jái² hí³; quí¹ ti³ jlánh¹ bíh¹ pin³ Tsá² cuá³ hñu³ honh² hnoh² la³ cónh³ bíh¹ tsá² zian² hí³ quionh³ tsá² zian² cun³ tin² tsí³ hmóu³². 5 Quí¹ qui³ cun³ tsá² zian² ja¹ quioh²¹ tsá² zian² cun³ tin² tsí³ hmóu³² bíh¹ ti³² tí¹jái² hí³, hi³ jáun² dá² la³ cun³ jái¹³ hi³ ti³² tsí³ tsá²mi³cuóun² bíh¹ hleh³² tsú²; hi³ jáun² tsá² hí³ né³, nái³² jë¹ tsú². 6 Ti³la³ jnoh¹ má¹ná¹, ná¹lái³ dí² tsá² joh¹ Dió³² bíh¹. Hi³ jáun² tsá² má²cuóun³² Dió³² né³, nái³² bíh¹ jái¹³ hi³ hléh¹ dí². Ti³la³ ní¹juáh³ tsá² tiá² joh¹ Dió³² né³, tiá² nái³² yáh³ tsú² jái¹³ hi³ hléh¹ dí². Hi³ jáun² né³, la³ ní² bíh¹ li³ cuóun³² dí² tsá² quionh³ Jmí²chí³ Tsá² má²ta² jú¹ tson², ji³ tsá² quionh³ jmí²chí³ má²cau² ní² siáh³.

Dió³² Tsá² hniau³

7 Hnoh² reh² tsá² hnau³ jná¹³, hniáuh³² bíh¹ má¹hno¹ dí² tsá²ján² tsá²ján², quí¹ hi³ ná¹hnáu³ dí² jáun² dá² ja³² ñí¹con² Dió³² bíh¹. Hi³ jáun² bíh¹ la³jín³² tsá² hnio³ rainh²¹ lín³ jon² Dió³² hi³ cuóun³² tsú² siáh³ Dió³². 8 Ti³la³ tsá² tiá² hnio³ rainh²¹ má¹ná¹, jun³juáh¹³ tsá² má²ca³li³ cuóun³² Dió³² yáh³ tsá² la³ hí³, quí¹ Dió³² dá² jan² Tsá² hniau³ bíh¹. 9 Quí¹ cun³quionh³ hi³ ca³zen³ Dió³² Jon² Tsá² jan² tán¹ ca³ma³jnia³² tsú² hi³ lin¹ hi³ hniau³ dí² tsú², hi³ jáun² lí¹³ ziáun² dí² hi³ hmai²¹ cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ tá¹³ hí³ dí². 10 Hi³ jáun² li³ né¹ dí² ha³ cónh³ tí³ hi³ hniau³ dí² Dió³², quí¹ jun³juáh¹³ jnoh¹ yáh³ tín² ca³má¹hno¹ Dió³², quí¹ hnga² bíh¹ tsú² tín² ca³ma³hniau³ jnoh¹ la³ñí¹, hi³ ca³cuen³ tsú² Jon² hi³ jún³ cha¹³ dí², hi³ jáun² lí¹³ hin³ tso³ quiú¹³ dí².

11 Hnoh² reh² tsá² hnau³ jná¹³ lín³², ní¹juáh³ la³ jáun² má²ca³ma³hniau³ dí² Dió³², jáun² ja³bí¹ la³ jáun² uá²jai³² hniáuh³² má¹hno¹ jnoh¹ siáh³ tsá²ján² tsá²ján². 12 Uá¹jinh¹ tson² bíh¹ hi³ hí¹ jan² tiá² hin² má²ca³jíen³² Dió³², cun³ jáun² cuá³ bíh¹ Dió³² hñu³ tsí³ dí² ní¹juáh³ hi³ hno³ dí² tsá²ján² tsá²ján². Hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ Tsá² qui³ hniau³ dí² hí³ né³ cuá³ hñu³ tsí³ dí², hi³ jáun² bíh¹ lí²³ má¹hno¹ dí² tsá²ján² tsá²ján² ca³la³ tán¹ hián² cu³tí³. 13 Cun³ né¹ bíh¹ dí² hi³ má²tiáuh¹ dí² cá²hon³ quiúnh¹ Dió³², hi³ Dió³² siáh³ má²cuá³ hñu³ tsí³ jnoh¹ cun³ñí¹ hi³hliá² Dió³² má²ca³cuen³ Jmí²chí³ joh¹ ñí¹con² dí². 14 Hi³ jáun² bíh¹ cue³² jnoh¹ jú¹ tson², quí¹ jnoh¹ bíh¹ tsá² ca³neh²¹ Jon² Dió³² Jméi² dí², Tsá² ca³zen³ tsú² hí³ hi³ lión³² tsá² zian² hngá¹máh³ lá². 15 Li³ua³ jan² tsá² juáh³ hi³ Jesús bíh¹ Jon² Dió³², zian² bíh¹ Dió³² quionh³ tsá² hí³, hi³ jáun² tsá² hí³ zian² siáh³ quionh³ Dió³².

16 La³ jáun² bíh¹ má²ca³li³ né¹ dí² ji³ hi³ má²nio² siáh³ cáun² tsí³ dí² hi³ Dió³² hniau³. Quí¹ Dió³² bíh¹ lín³ jan² Tsá² hniau³; hi³ jáun² li³ua³ jan² tsá² hnio³ tsáu² ji³ Dió³² ní², tsá² la³ hí³ bíh¹ má²zian² quionh³ Dió³², hi³ jáun² Dió³² zian² siáh³ quionh³ tsá² la³ hí³. 17 Jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ hniau³ dí² Dió³² ca³la³ tán¹ hián² cu³tí³, hi³ jáun² tiá² juénh¹³ yáh³ dí² ní¹ má¹ti³ ñí¹ ca³ra³tsa² dí² tsú² héih³²; quí¹ jnoh¹ ná¹lái³ tsá² zian² quionh³ Dió³² ñí¹ hué²¹ lá² ca³la³ cun³ rón³² lín³ hnga² Cristo. 18 Tiá² lin¹ zia³² jái¹³ hi³ juénh² dí² ñí¹con² jan² tsá² hú¹tá¹ hniau³ dí², quí¹ cun³ quin²³ bíh¹ ti³ có³² hi³ jmí¹ hú¹ cóh²¹ tsí³ dí² cun³quionh³ hi³ hniau³ dí² tsú² jáun². Jáun² jan² tsá² hú¹ cóh²¹ tsí³ né³ lín³ la³jmí¹ lín³ tsá² má²má²tso² tsí³, cun³ñí¹ hi³ tiá² má²nio² cáun² tán¹ tsí³ tsú² hi³ Dió³² hniau³.

19 Hnga² bíh¹ tín² Dió³² ca³ma³hniau³ dí² la³ñí¹, hi³ cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ jnoh¹ siáh³ má²hno³ dí² tsú². 20 Ti³la³ ní¹juáh³ zian² tsá² juáh³: “Jná¹³ hno³ Dió³²”, já² hon² bíh¹ tsú² rainh²¹ má¹li³² jáun², jáun² tsá² la³ hí³ dá² jan² tsá² tí¹ jáin² bíh¹. Quí¹ ní¹juáh³ tiá² la³ hnio³ yáh³ tsú² rainh²¹ tsá² jíen³², jáun² né³, ha³ bíh¹ lánh³ rón³² lí¹³ juáh³ tsú² hi³ hnio³ Dió³² jan² Tsá² tiá² má²ca³jíen³² tsú². 21 Quí¹ hnga² Cristo bíh¹ má²ca³cué³ héih³² lá²: “Ní¹juáh³ tsá² hnio³ Dió³², ja³bí¹ la³ jáun² hniáuh³² ma³hnio³ tsú² siáh³ rainh²¹”.

5

Jnoh¹ bíh¹ tsá² cah¹ jmái¹ ñí¹con² tsá² tiá² quiú² tiá² jéin²³ Dió³²

1 Hi³ jáun² né³, li³ua³ jan² tsá² taunh³² ta²¹ hi³ Jesús bíh¹ lín³ Cristo, tsá² la³ hí³

bíh¹ má²lín³ jon² Dió³². Quí¹ li³ua³ jan² tsá² hnio³ jan² jméi² tsá¹míh¹, ja³bí¹ hnio³ tsú² siáh³ ji³ tsá¹míh¹ jon² tsá² hí³. 2 Jáun² ní¹juáh³ la³ má²hno³ jáun² dí² Dió³², hi³ la³ má²ma³ti²¹ jáun² dí² siáh³ la³ cun³ héih³² hi³ jmu² tsú² ñí¹con² dí², jáun² né¹ bíh¹ dí² hi³ ja³bí¹ má²hno³ dí² siáh³ ji³ jón²zíh¹ Dió³². 3 Quí¹ ni¹juáh³ hi³ má²hno³ dí² Dió³², jáun² má²hniáuh³² má¹ti²¹ bíh¹ dí² la³ cun³ héih³² hi³ jmu² tsú²; hi³ héih³² hi³ jmu² tsú² jáun² né³, tiá² lí³ yáh³ cáun² liá¹ héi², 4 quí¹ la³jín³² tsá² má²lín³ jon² Dió³² cah²³ bíh¹ jmái¹ ñí¹con² tsá² tiá² quiú² tiá² jéin²³ Dió³². Hi³ jáun² hi³ nio² jáun² cáun² tsí³ bíh¹ dí² jmu² hi³ tiau²³ dí² ñí¹con² tsá² tiá² quiú² tiá² jéin²³ hí³ Dió³². 5 Hi³ jáun² né³, li³ua³ jan² tsá² taunh³² ta²¹ hi³ Jesús bíh¹ Jon² Dió³², tsá² la³ hí³ bíh¹ cah²³ jmái¹ ñí¹con² tsá² tiá² jéin²³ hí³ Dió³².

Jái¹³ hi³ má²tson¹³ dí² hi³ ca³tin¹ Jon² Dió³²

6 Jáun² né³, jmí¹ cuan¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo ca³li³ lin¹ cun³quionh³ jmái² ji³ cun³quionh³ jmi²; jáun² jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³ cáun³ jmái² yáh³ tsú², quí¹ ja³bí¹ jmí²hán¹ yáh³ tsú² ca³tái²n³ jmí¹ li²¹ jáun². Hi³ hnga² Jmí²chí³ Chun¹ lín³ Tsá² nau³² jái¹³ ca³ti²¹ hi³ ní², quí¹ Jmí²chí³ Chun¹ hí³ bíh¹ siáh³ Tsá² qui³ cun³ hie³² jú¹ tson². 7 [Zian² gáun³ Tsá² nau³² jái¹³ hñu³mi³cuú² ca³ti²¹ hi³ ní²: Jméi² dí², Tsá² lín³ Jái¹³, ji³ Jmí²chí³ Chun¹ ní² siáh³; hi³ jan² tán¹ tsáu² bíh¹ lín³ Tsá² gáun³ hí³. 8 Hi³ ñí¹ hué²¹ lá² siáh³] zia³² hni³² ju³² ñí¹ ja³² jú¹ tson²: ñí¹con² Jmí²chí³ joh¹ Dió³², la³ má²quionh³ jmái², ji³ jmi² ní² siáh³; hi³ tá¹ tun³ ni² né³, la³ má²quionh³ Jmí²chí³ tiáunh¹ cá²hon³ cu³tí³. 9 Ní¹juáh³ né³² cánh³ bíh¹ héi¹³ dí² jú¹ tson² hi³ zih³² tsáu² ñí¹ hué²¹ lá², tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² héi¹³ dí² jú¹ tson² hi³ zih³² Dió³², quí¹ jú¹ tson² jáun² bíh¹ ti³ jlánh¹ bí¹ quien². Hi³ jú¹ tson² jáun² né³, hi³ ca³tin¹ Jon² bíh¹ Dió³². 10 Hi³ jáun² ní¹juáh³ tsá² tanh² ta²¹ Jon² Dió³², tsá² la³ hí³ bíh¹ hu²¹ jú¹ tson² ní² hñu³ tsí³ hnga²; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² tiá² ta²¹ tanh² Dió³² má¹na²¹, tsá² la³ hí³ dá² jmu² hi³ Dió³² lín³ jan² tsá² tí¹ jái²n³ bíh¹, quí¹ cun³ñí¹ hi³ tiá² ta²¹ taunh³² tsú² la³ cun³ jái¹³ hi³ má²ca³zíh³ jáun² Dió³² hi³ ca³tin¹ Jon². 11 Hi³ lá² bíh¹ jú¹ tson² hi³ má²ca³zíh³ Dió³²: Hi³ má²ca³cué³ tsú² jáun² jái¹³ hi³ lí¹³ ziáun² dí² cun³ jmí¹hi³nio², hi³ jái¹³ hi³ lí¹³ ziáun² dí² jáun² cun³ jmí¹hi³nio² né³, ca³li³zia³² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Jon² bíh¹ Dió³². 12 Hi³ jáun² ní¹juáh³ tsá² tanh² ta²¹ Jon² Dió³², lí¹³ bíh¹ zian² la³ cun³ jmí¹hi³nio²; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² tiá² ta²¹ tanh² Jon² Dió³² né³, cun³ tiá² lí¹³ bíh¹ zian² tsá² la³ hí³ cun³ jmí¹hi³nio².

Jái¹³ ñí¹ má²ca³táuh³ hi³ hĺi² liéih³² tsú²

13 Jáun² né³, cuá¹jmu² jná¹³ sí² lá² hi³ ca³tin¹ hnoh² tsá² tanh²³ náh² ta²¹ Jon² Dió³², hi³ jáun² li³ ñíh¹³ náh² hi³ má²zian² náh² cun³ jmí¹hi³nio².

14 Má²nio² cáun² tsí³ dí² ñí¹con² Dió³² hi³ li³ua³ cáun² hi³ mí¹³ dí² ñí¹con² tsú², jáun² nái³² bíh¹ tsú² jái¹³ quiú¹³ dí² ni¹juáh³ hi³ mí¹³ dí² la³ cun³ hi³ qui³ ti³² tsí³ tsú² hnga². 15 Jáun² né³, la³jmí¹ né¹ dí² jáun² hi³ Dió³² nái³² jái¹³ hi³ lienh¹ dí², hi³ jáun² ja³bí¹ né¹ bíh¹ dí² hi³ má²ca³héi¹³ dí² la³ cun³ hi³ ca³mí¹³ dí² ñí¹con² tsú².

16 Né³² né³, ni¹juáh³ zian² jan² tsá² ca³jíen³² rainh²¹ hi³ jmu² cáun² tso³ hi³ tiá² lí¹³ zeh³ ñí¹ hmú²¹, jáun² hniáuh³² liéinh³² tsú² Dió³² bíh¹, hi³ jáun² Dió³² cué³² jái¹³ hi³ lí¹³ zian² tsá² hí³, ni¹juáh³ hi³ tso³ jáun² lí³ cáun² tso³ hi³ tiá² lí¹³ zeh³ ñí¹ hmú²¹. Zia³² bíh¹ tso³ hi³ lí¹³ zeh³ ñí¹ hmú²¹, ti³la³ tiá² jmu² yáh³ jná¹³ héih³² hi³ liéinh³² tsú² Dió³² ca³ti²¹ tso³ la³ jáun². 17 La³jí³² hi³ hlah³ bíh¹ lí³ tso³; ti³la³ zia³² bíh¹ tso³ hi³ tiá² lí¹³ zeh³ ñí¹ hmú²¹.

18 Má²né¹ dí² hi³ ji³lin² tsá² má²ca³ma³jnia² Dió³² cáun² hi³ hmai²¹ tiá² tso³ jmu² yáh³; quí¹ ti³la³ Jon² Dió³² jmu² hua³hí¹³ tsá² hí³, hi³ jáun² tiá² tie³ tsá² hlainh¹ cuo². 19 Ja³bí¹ né¹ dí² hi³ má²lái³ dí² tsá² joh¹ Dió³², ti³la³ ca³la³ jín³² tsá² zian² cun³ tin² tsí³ hmóu³² né³, tionh² jo³cuo² tsá² hlainh¹ bíh¹. 20 Ja³bí¹ la³ jáun² né¹ dí² hi³ má²cuán² Jon² Dió³², hi³ hí³ bíh¹ má²ca³ma³ta² dí² hi³ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ li³ cuóun³² dí² Dió³² Tsá² cu³tí³ zian². Hi³ jáun² né³, jnoh¹ bíh¹ hú¹tá¹ cu³tí³ má²tiauh² dí² cá²hon³ quiúnh¹ Tsá² cu³tí³ zian² hí³, quí¹ cun³ñí¹ hi³ má²tiauh² dí² cá²hon³ quiúnh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo Jon² tsú². Hí³ bíh¹ dí² lín³ Dió³² Tsá² cu³tí³ zian², hi³ hí³ bíh¹ Tsá² jmu² hi³ lí¹³ zian² tsáu² la³ cun³ jmí¹hi³nio². 21 Jáun² né³ jón³, ha³ lí² lí¹ ma³quien¹³ náh² cáun² hi³ siáh³ cha³ jmí¹ má¹quien¹³ náh² Dió³². [Cun³ ní² bíh¹ tí³ jái¹³.]

Sí² Ñí¹ Má²tun³ Quioh²¹ Juan²

Hniáuh³² ná¹hnáu³ dí² ji³ hi³ hniáuh³² hua³hín¹³ dí² jú¹ tson²

1 Jná¹³ la³² jan² tsá² má²liei²¹ ná¹, hi³ cuá¹jmu² ná¹ sí² lá² hi³ ca³tin¹ hnoh² tsá² cuáh³², tsá² ná¹lín³ náh² la³jmí¹ lín³ tsá²mi³ tsá² tionh² jon². Hnoh² bíh¹ lín³ náh² tsá² má²ná¹quiánh¹ ca³tin¹ Dió³², la³ má²quionh³ la³jín³² tsá² tionh² jo³cuonh² hnoh², tsá² cu³tí³ hno³ lín³² jná¹³; hi³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ jná¹³ yáh³ hnau³, quí¹ ja³bí¹ la³jín³² tsá² má²ca³li³ cuoh² jú¹ tson² bí¹ siáh³. 2 Hnau³ lín³² jná¹³ hnoh² cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ jú¹ tson² hi³ má²zia³² jáun² hñu³ tsí³ dí², hi³ jú¹ tson² jáun² né³ zia³² la³ má²zia³² jáun² bíh¹ ñí¹con² dí² la³ cun³ jmí¹hi³nio². 3 Jáun² cun³ li³ hé² li³ mieh² bíh¹ dí², ji³ hi³ jmu³ Dió³² Jméi² dí² juenh² tsí³ quionh³ Jesucristo Jon², hi³ jmu³ tsú² siáh³ hi³ ziáun² dí² cáun² hi³ re² hi³ tin², ní¹juáh³ hi³ ziáun² dí² la³ cun³ lí³ jáun² jú¹ tson², ji³ hi³ ná¹hnáu³ dí² ní² siáh³.

4 Jlánh¹ má²ca³li³ hiún² tsin³² jná¹³ cun³ñí¹ hi³ má²cá²jíe³² jná¹³ hi³ tsá² tionh² jo³cuonh² náh² ní² má²ñi³táunh¹ la³ cun³ rón³² lí³ jáun² jú¹ tson², la³ cun³ qui³ lí³ héih³² hi³ má²ca³héi¹³ dí² jáun² ñí¹con² Dió³² Jméi² dí². 5 Hi³ jáun² né³ reh², zia³² cáun² hi³ hlí¹ lieh¹ jná¹³ hnoh² hi³ má¹tih²¹ náh². Ti³la³ jun³juáh¹³ cáun² héih³² hmai²¹ yáh³ héih³² hi³ cuá¹jmu² jná¹³ lá² má¹ná¹, quí¹ héih³² lá² dá² lí³ la³ cun³ lí³ héih³² hi³ qui³ ca³li³tái²¹ dí² la³ cun³ jmí¹tin² bíh¹, hi³ ná¹hnáu³ dí² quiúnh¹ tsá²ján² tsá²ján². 6 Lí²lin¹ hi³ hno³ dí² Dió³² cun³quionh³ hi³ ma³ti²¹ dí² jáun² héih³² quioh²¹ tsú²; hi³ héih³² jáun² né³ juáh³, hi³ hniáuh³² má¹hno¹ náh² tsáu², la³ cun³ jái¹³ hi³ má²ca³niéih² náh² jáun² jmí¹tin².

Tsá² má²cau²

7 Juo³ jná¹³ hnoh² la³ ní², quí¹ hngá¹máh³ lá² má²ñi³táunh¹ juóun³² lín³² tsá² má²cau², tsá² tiá² má²tson² jái¹³ hi³ Jesús Tsá² lín³ Cristo cuan³ ñí¹ hué²¹ lá² hi³ lín³ tsá² ngú³ la³ jnoh¹ cu³tí³. Tsá² má²cau² bíh¹ hí³, tsá² la³ hí³ bíh¹ tsá² jmu² hniéi² quionh³ Cristo. 8 Hua³hín¹³ náh² jmu³, hi³ jáun² tiá² lí¹ tsa³hín³ ta²¹ hi³ ná¹jmuh³² náh², hi³ jáun² hián¹³ bíh¹ náh² hmah²¹ la³ cun³ tí³.

9 Quí¹ li³ua³ jan² tsá² ná²tsin³ la³ cun³ hi³ má²ca³ma³ta² Cristo, jáun² tsá² la³ hí³ tiá² Dió³² quionh³ yáh³; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² jmúh³² ta²¹ la³ cun³ hi³ ca³ma³ta² jáun² Cristo né³, tsá² la³ hí³ bíh¹ cu³tí³ quionh³ Dió³² Jméi² dí², hi³ ja³bí¹ quionh³ tsú² siáh³ Jon² Dió³². 10 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ zian² tsá² já²jie³ hnoh² ñí¹ ní², hi³ ní¹juáh³ tiá² hie³² tsú² jú¹ tson² la³ lá², jáun² ha³ lí² hen³ tsá² hí³ hñuh³² hi³ sa³jun³ juoh¹ náh² tsú²: “Cuí¹ zian² nú² cáun² hi³ re² hi³ tin²”; 11 quí¹ ní¹juáh³ tsá² juáh³ la³ ní² ñí¹con² tsá² la³ hí³, hi³ jáun² ja³bí¹ hnga² tsú² siáh³ jmu² ta²¹ hlah³ quionh³ tsá² la³ hí³.

Ñí¹ ca³táuh³ jái¹³

12 Hliáun³ lín³² bíh¹ jái¹³ zia³² hi³ hnó³² jná¹³ juanh²¹ ñí¹con² hnoh², ti³la³ tiá² hnó³² jná¹³ juanh²¹ quionh³ sí²; quí¹ hen² tsin³² jná¹³ hi³ ñi¹jie¹ bíh¹ jná¹³ hnoh² cú²jueh³², hi³ jáun² ñí¹lieh¹ jná¹³ hnoh² ná¹jéinh³ ñí¹ dí², quí¹ jáun² la³ jáun² lí¹³ li³ hiún² cu³tí¹³ tsí³ dí².

13 La³jín³² tsá² cuáh³² renh² hnoh² zian² ti³ lá², tsá² má²ca³quianh³ hí³ Dió³² uá²jai³², tsá² hí³ juáh³: “Hia² náh²” ñí¹con² hnoh². [Cun³ ní² bíh¹ tí³ jái¹³.]

Sí² Ñí¹ Má²hnɨ³² Quioh²¹ Juan²

Hleh³² tsú² re² hi³ ca³tɨn¹ jan² tsá² jmáɨ² Gayo

1 Jná¹³ la³², jan² tsá² má²liei²¹ ná¹, hi³ cuá¹jmu² ná¹ sí² lá² ca³tɨn¹ hnú² Gayo tsá² re² juóh³² dí² quiúnh¹, tsá² cu³tí³ hnau³ lín³² jná¹³.

2 Hnú² reh² tsá² hnau³ jná¹³ lín³², hiú² mí²³ jná¹³ ñí¹con² Dió³² hi³ cuí¹ lí¹³ cáun² hi³ re² hi³ tin² la³jí³² ta²¹ hi³ jmuh³² hnú², hi³ ha³ lí² cuí¹ lɨ³ tsáun¹ nú², ti³la³ cuí¹ chun¹ nú² la³jmí¹ chu²¹ jmí¹ honh² nú². 3 Jlánh¹ ca³lɨ³ hiún² lín³² tsin³² jná¹³ jmí¹ cuá¹taunh²¹ ma³ jan² tsá² reh² ñí¹ lá² hi³ ca³chá³ tsú² hi³ la³ má²zian² jáun² hnú² la³ cun³ rón³² lí³ jú¹ tson² hi³ má²ñíh¹ nú². 4 Tiá² zia³² hí¹ cáun² hi³ lí¹³ jmu³ hi³ tsah¹ jná¹³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ ne¹ jná¹³ hi³ juáh³ tsáu² hi³ jon³zɨh³² jná¹³ ñi³táunh¹ la³ cun³ rón³² lí³ jú¹ tson² hi³ má²ñi³².

5 Hnú² reh², tsá² hnau³ jná¹³ lín³², jlánh¹ re² ñi³ma³tih²¹ hnú² quionh³ la³jí³² ta²¹ hi³ ñi³jmuh³² hnú² ñí¹con² la³jín³² tsá² reh², uá¹jinh¹ tsá² reh² tsá² tsá²táunh¹ ñí¹ ní², tsá² tiá² jmí¹ má²ca³li³ cuóun³² nú². 6 Tsá² hí³ bíh¹ má²ca³chá³ ñí¹ ta³ ñí¹ la³jín³² tsá² lín³ cuáh³² ñí¹ lá², hi³ hno³ lín³² nú² tsú² ní¹ má¹ca³cha³táunh¹. Jáun² jmu³ tiá³ hi³ chú³² ma³hon¹ tsá² la³ hí³ la³ cun³ hi³ lɨ³ hniáuh³² hú¹ juɨ³² ñí¹ tsa³táunh¹ tsú², lin¹ la³ cun³ tɨ³² tsí³ Dió³²; 7 quí¹ hí¹ cáun² yáh³ tiá² hi³ má²ca³he³ tsú² hi³ cue³² tsá² tiá² cuóun³² Dió³² tá¹la³ tiáunh¹ tsú² jáun² juɨ³² hi³ jmu² ta²¹ cha¹³ Cristo. 8 Hi³ jáun² dá² jo³cuo² jnoh¹ bíh¹ ca³tɨ²¹ tionh² tsú², hi³ má¹hon¹ dí² tsú² ca³tɨ²¹ ta²¹ hi³ jmu², hi³ jáun² la³ jáun² má²ná¹jmu³² dí² siáh³ ta²¹ cu³lɨ²¹ quiúnh¹ tsú² tá¹la³ ngaɨ³² tsú² jáun² jú¹ tson².

Diótrefes lín³ jan² tsá² jmu² cun³ tɨn² tsí³ hnga²

9 Hi³ jáun² né³, jná¹³ má²cá²jmú³² cáun² sí² ñí¹con² tsá² má²lín³ hí³ cuáh³² ñí¹ ní²; ti³la³ Diótrefes má¹ná¹, tiá² ti³² yáh³ tsí³ hi³ jnoh¹ jmú¹³ héih³², quí¹ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ hniá¹ tsú² hi³ lín¹³ tsá² chín¹ ñí¹con² tsá² reh² dí². 10 Hi³ jáun² ní¹ má¹ngau³² jná¹³ ñí¹ ní² né³, ñí¹jín²¹ ná¹ tsú², hi³ ñí¹juo³ ná¹ ca³ti²¹ la³jí³² hi³ jmu², ji³ hi³ ca³tɨ²¹ jú¹ hlah³, jú¹ tí¹jáɨ² hi³ hleh³² ní² siáh³ hi³ ca³ta¹ jnoh¹. Hi³ tiá² lí²hiún² tsí³ tsú² la³ cun³ hi³ má²hleh³² jáun², hi³ jáun² hí¹juáh³ tiá² hen² yáh³ tsú² tsá² reh² tsá² tsá²táunh¹; hi³ ní¹juáh³ tsá² hnió³ hen³ tsá² hí³ né³, quí² hna³² bíh¹ tsú², ji³ hi³ ca³la³ hi³ quí² huen² máh³ tsú² tsá² la³ hí³ ja¹ tsá² cuáh³².

11 Hnú² reh² tsá² hnau³ jná¹³ lín³², ha³ lí² jmóuh¹ hnú² hi³ hlah³ jáun², jmu³ hnú² hi³ chu²¹. Quí¹ ní¹juáh³ tsá² jmu² hi³ chu²¹, tsá² hí³ bíh¹ joh¹ Dió³²; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² jmu² hi³ hlah³ né³, jáun² tsá² la³ hí³ tiá² Dió³² má²ca³li³ cuóun³² yáh³.

Nóh³² chu²¹ quioh²¹ Demetrio

12 Ti³la³ hi³ ca³tɨn¹ Demetrio má¹ná¹, la³jín³² tsáu² bíh¹ hleh³² re² hi³ ca³tin¹ tsú²; hi³ cun³quionh³ hnga² jú¹ tson² siáh³ má²lí²lin¹ lín²¹ hi³ hí³ zian² la³ cun³ ca³ti²¹. Ja³bí¹ jnoh¹ uá²jaɨ³² cue³² jú¹ tson² hi³ ca³tɨn¹ tsú²; ñíh¹ bíh¹ hnoh² hi³ jú¹ tson² bíh¹ hléh¹ jnoh¹.

Ñí¹ ca³táuh³ jáɨ¹³

13 Hliáun³ bíh¹ jáɨ¹³ jmí¹ zia³² hi³ jmí¹ juanh²¹ jná¹³ ñí¹con² hnú², ti³la³ tiá² hnó³² yáh³ jná¹³ jmu¹ cun³quionh³ hmá²ján¹³; 14 quí¹ má²hu²¹ tsin³² jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnú² tia³juɨ³², hi³ jáun² má¹jáun² bíh¹ juoh²¹ dí² ná¹jéinh³ ñí¹.

15 Cuí¹ zian² nú² cáun² hi³ re² hi³ tin². Tsá² juóh³² dí² re² quiúnh¹ zian² ñí¹ lá² juáh³: “Hia² nú²” ñí¹con² hnú². Jmu³ tiá³ hi³ chú³² juah²¹ tiá³: “Hia² nú²” ñí¹con² ma³ quin³² ma³ jan³² tsá² re² juóh³² dí² quiúnh¹ ñí¹ ní². [Cun³ ní² bíh¹ tí³ jáɨ¹³.]

Sí² Quioh²¹ Judas

Judas jmu² sí² hi³ ca³tɨn¹ tsá² má²ca³te³ Dió³²

1 Jná¹³ la³² Judas, raɨnh²¹ Jacobo, tsá² lín³ ná¹ jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ Jesucristo hi³ jmu² jná¹³ sí² lá² ca³tɨn¹ hnoh² tsá² má²ca³te³ náh² Dió³² Jméi² dí², hnoh² tsá² hniau³ tsú² lín³², tsá² má²ná¹tiáunh¹ náh² jo³cuo² Jesús Tsá² lín³ Cristo. 2 Cuí¹ ja³² mií³ tsí³ Dió³² ñí¹con² náh² ca³la³ hi³ tiá² tsi³² héih³², hi³ tɨ³ li³mí¹ cuí¹ li³ zian² náh² siáh³ cáun² hi³ re² hi³ tɨn², ji³ hi³ tɨ³ li³mí¹ má¹hnáu³ náh² ní² siáh³.

Tsá² má²ta² jú¹ tí¹jái²
(2 Pedro 2:1-7)

3 Hnoh² reh² tsá² hnau³ jná¹³ lín³², jlánh¹ jmí¹ hu²¹ tsin³² jná¹³ hi³ jmu¹ sí² hi³ ca³tɨn¹ hnoh² hi³ ca³ti²¹ hi³ liáu³² dí² jáun² Dió³²; tɨ³la³ né³² né³, jíe³² jná¹³ hi³ tɨ³ re² bíh¹ jmu¹ jná¹³ cú²jueh³² sí² lá² hi³ hlí¹ lieh¹ jná¹³ hnoh² hi³ jmúh¹³ náh² pí³ ca³la³ jonh³ jmí¹ honh² hi³ li³ quien² la³ má²quien² jáun² jú¹ tson² hi³ ca³cué³ jáun² Dió³² cu³ jéin³² la³ lá² ñí¹con² la³jín³² tsá² joh¹. 4 Quí¹ la³ uá¹ tiá² lin¹ bíh¹ má²taunh³² ma³ jan² tsáu² ja¹ quiú¹³ dí². Hi³ ca³tɨn¹ tsá² la³ hí³ bíh¹ jái¹³ hi³ má²rá¹juáh³ ñí¹ Sí² má²jun³ ne²¹ lín²¹, hi³ ca³tɨn¹ tsú² tsa³hín³. Jun³juáh¹³ tsá² zian² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³² yáh³ tsá² la³ hí³, quí¹ juáh²³ tsú² hi³ cáun² lí¹³ bíh¹ néh¹ hi³ jmú¹³ dí² juón¹, quí¹ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ ja³² mií³ tsí³ Dió³²; hi³ sa³jun³ má²quien² tsú² Tsá² chín¹ Juo¹³ dí², Jesús Tsá² lín³ Cristo yáh³.

5 Jáun² né³, uá¹jinh¹ má²ñíh¹ hnoh² jáɨ¹³ hi³ chá¹³ jná¹³ ñí¹ hná¹ lá², ti³la³ jná¹³ hnó³² hi³ cháu¹ ná¹ siáh³ honh² náh². Sá¹ní² jɨe³, Dió³² Juo¹³ dí² ca³huen³ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ *Israel hué³² Egipto, ti³la³ jmí¹ li²¹ jáun² né³, cu³ jáun² ca³ma³tsan² bíh¹ Dió³² la³jín³² tsá² tiá² ta²¹ ca³taunh² ja¹ quioh²¹ tsá² hí³. 6 Ja³bí¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² siáh³, tsá² ca³li³hnió³ hau³ cáun² jáɨ¹³ hi³ tiá² jmí¹ ca³tɨn¹ hau³, hi³ tiú²uú² ca³jeih²¹ tsú² ta²¹ hi³ jmí¹ ná¹ho²; tsá² hí³ né³, ca³ta³ná¹tson³ bíh¹, hi³ ná¹hñéih¹ cun³ jmí¹hi³nio² cun³quionh³ cá²den¹ná¹ ñí¹ lí³ já¹niéi², tá¹la³ chau²¹ jmáɨ¹ jueh³² hi³ ra³tsi³² Dió³² héih³². 7 Ja³bí¹ tsá² juú² Sodoma ji³ Gomorra ní² la³ má²quionh³ tsá² zian² juú² hi³ jmí¹ tioh³ cu³ jéin³ jáun² ní² siáh³, tsá² ca³jmú³ hí³ tso³ la³jmí¹ ca³jmú³ tsá²cuú² tsá²ta³ hí³ Dió³², hi³ ca³jmú³ tsú² hi³ hlah³ hi³ hó³² quionh³ tsá² hlá² tsá² ní², hi³ ca³la³ ji³ má²túnh² hmóu³² tsá²ñuh² ji³ má²túnh² hmóu³² tsá²mɨ³ siáh³ lí¹ ca³jmu³ ca³tsau³. Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ má²ca³ta³tsin¹ tsú² héih³² hi³ má²ná¹má²tso² tsí³ ja¹ sí² cun³ jmí¹hi³nio²; hi³ jáun² tsá² hí³ né³ lín³ cáun² li²¹ ñí¹con² la³jín³² tsáu² hi³ tiá² hniáuh³² jmu³ tsú² la³ jáun².

8 Ti³la³ cu³ jáun² tsá² hɨe³² hí³ jú¹ tí¹jáɨ² ná¹lín³ bíh¹ tsá² cáun² lí¹ quí² lí¹ tian²³; la³ jáun² dá² má²quí² má²hlianh²³ tsú² hmóu³² bíh¹, hi³ tiá² ta²¹ haih²¹ tsú² la³ cun³ jáɨ¹³ hi³ ho² Dió³² Juo¹³ dí², ji³ hi³ tú² hión³² tsú² siáh³ tsá² huáh² tsí³, la³ cun³ tsá²cuú² tsá²chín³. 9 Quí¹ hí¹juáh³ Mí²yi²¹, tsá² chín¹ ja¹ quioh²¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² yáh³ tiá² ca³ja³ tsí³ hi³ tu³ hión³² tsá² hláɨnh¹, hi³ jmí¹ quiu³ jmí¹ jin³ dí² jmí¹ ca³quiu³ ca³táɨnh³ tsú² jáun² Moisés ta³ má²hla¹, ti³la³ jí³²la³ ca³juáh³ tsú² la³ lá² bíh¹: “Hnga² Juo¹³ dí² juáh³: ¡Cuánh² quián¹³l” 10 Ti³la³ tsa³jáɨ¹³ hí³ né³, ná¹hleh³² jú¹ hlah³ quioh²¹ cáun² hi³ tiá² cuoh² bíh¹. Tsá² hí³ cáun² ná¹jmu² li³ua³ cáun² hi³ chin² chí¹ hmóu³² bíh¹, la³ cun³ hi³ qui³ cuoh² jáh³ hngá¹ jáh³ náɨ²; ti³la³ la³jí³² hi³ jmu² tsú² jáun² né³, jmu² hi³ tsa³hín³ hmóu³² bíh¹ tsú².

11 ¡Hen³ máh³ juo²³ tsá² la³ hí³!, quí¹hliá² má²ca³can³ tsú² juɨ³² quioh²¹ hla¹ Caín tsá² ca³jngɨh³ hí³ raɨnh²¹. Má²ná¹jmu² tsú² la³jmí¹ ca³jmú³ hla¹ Balaam cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ hniá¹ quɨe³, hi³ quiunh²¹ tsú² siáh³ la³jmí¹ cá¹quiúnh²¹ hla¹ Coré tsá² ca³jun³ hí³ cun³ñí¹ hi³ ca³jmú³ tiá² nieh³. 12 Tsá² hí³ bíh¹ tsá² hliah³² tsí³ tsáu², hi³ jáun² má²lí³ cáun² hua³heih²¹ bíh¹ quián¹³ náh² hi³ tiáunh¹ tsá² hí³ ja¹ quián¹³ náh² ní¹ má¹ca³ngɨh³² náh² hi³ jmúh¹³ má³² cu³tsa³² cun³ñí¹ hi³ hnáu³ náh², quí¹ tsá² hí³ dá² cáun² lí¹ cú² lí¹ hính²³ hiún² tsí³, hi³ ca³la³ hí¹ jan² tiá² hin² tanh² ta²¹. Tsá² hí³ ná¹lín³ la³jmí¹ lín³ tsá² jmu² hua³hí¹³ jáh³, ti³la³ má¹li³² jáun² né³, sa³ jmáh³la³ ñí¹con² hnga² bíh¹ tsú² jmu² hua³hí¹³. Tsá² la³ hí³ dá² ná¹lín³ la³jmí¹ lí³ jnie² tiá² jmí³ jeinh³² hi³ lí¹ ñi³tú¹ ñi³lí¹³ ti³ hlá² ti³ ní² cun³quionh³ chí³. Tsá² la³ hí³ ná¹lín³ siáh³ tsá² ná¹jún¹ ca³la³ tɨ³ tenh³ jéin³² máh³, la³jmí¹ lí³ cáun² hmá² cun³ tiá² máɨ³ háɨ³², hmá² hi³ má²ca³quí² ca³cáɨ² siáh³ la³ ti³ chí² jmu². 13 Tsá² hí³ bíh¹ cáun² chí² huéh²³ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ hó³² ti³ ñeh² hñu³ tsí³ la³ uá¹ tiá² heh³, la³jmí¹ chí² huéh²³ ma³ quin³² ma³ cu³ jláɨ³ jmí²miih²¹ la³jí³² má¹quɨ³² tioh³ ti³ ñeh² quioh²¹ hi³ cha³² ti³ can³² jmáɨ². Hi³ ná¹lín³ tsú² siáh³ la³jmí¹ lí³ chí¹jmaɨ²¹ hi³ má²já²con² juɨ³² ñí¹ hí¹tsá²toh³; tsá² má²ná¹lí³ hua³jan²¹ já¹niéi² liánh² ñí¹ tsa³táunh¹ la³ cun³ jmí¹hi³nio².

14 Hla¹ Enoc, tsá² ñí¹ má²quiau³ nió³ jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Adán, ca³hléh³ siáh³ jáɨ¹³ hi³ ca³cué³ Dió³² hñu³ tsí³ hi³ ca³tɨn¹ tsá²

la³ ní², hi³ ca³juáh³ la³ lá²: “Ca³jíe³² jná¹³ hi³ Juo¹³ dí² cuá¹jáunh²³ quionh³ ti³ la³ mei²¹ cu³tí³ bíh¹ tsá²cuú² tsá²ta³, 15 hi³ ja³ra³tsi³² héih³² ñí¹con² ca³la³ jín³² tsáu², hi³ zen³ tsú² siáh³ ñí¹ hlah³ ca³la³ jín³² tsá² tiá² hnió³ ma³zian² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³², cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ má²ca³jmú³, ji³ hi³ ca³ti²¹ ca³la³ jí³² jú¹ hlah³ hi³ má²ca³hléh³ tsá² jmu² hí³ tso³ hi³ ca³tin¹ Dió³²”. 16 Tsá² la³ hí³ bíh¹ tsá² lí¹ quí² lí¹ hón²³ ji³ hi³ ziú² hien² siáh³ tsáu², tsá² hniá¹ jmu³ la³jí³² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ hmóu³². Cá² ñí¹ jú¹ toh² bíh¹ hleh³² tsá² hí³; hi³ ní¹juáh³ ca³hléh³ tsú² re² quioh²¹ jan² tsáu² né³, cun³ñí¹ hi³ zia³² hi³ hen² tsí³ hiáuh³ bíh¹ tsú² jaun³².

Cueh³ náh² honh² hi³ jmuh³² hi³ chu²¹

17 Ti³la³ hnoh² reh² tsá² hnau³ jná¹³ lín³², cháu¹ náh² honh² jái¹³ hi³ ca³hléh³ jáun² tsá² ná¹lín³ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí². Quí¹ la³ cun³ jmí¹tin² bíh¹ 18 ca³zái³ tsú² hnoh² la³ lá²: “Ñí¹ ca³táuh³ jmái¹ li³ zian² tsá² cóh³² cú²nga¹ la³jí³² la³ cun³ hi³ táunh²³ dí² ta²¹, tsá² ma³zian² cun³quionh³ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ ti³² tsí³ hmóu³²”. 19 Tsá² hí³ bíh¹ jmu³ hi³ ná¹quí² ná¹tsoh³ tsáu²; tsá² zian² cun³ tin² tsí³ hmóu³² bíh¹ tsá² hí³, ha³ tiá² Jmí²chí³ joh¹ Dió³² zian² yáh³ hñu³ tsi³ tsú².

20 Ti³la³ hnoh² reh², tsá² hnau³ lín³² jná¹³, jmu³ náh² hi³ ti³ li³mí¹ niau²¹ tiá³ honh² náh² cun³ jmá² cun³ jnia³², quí¹ cáun² hi³ quien² lín³² bíh¹ hi³ táunh²³ náh² ní² ta²¹. Lienh¹ náh² siáh³ Dió³² la³ cun³ rón³² lí³ hi³ hie³² náh² jáun² Jmí²chí³ Chun¹. 21 Jmu³ náh² hua³hí¹³ hi³ cun³quionh³ la³jí³² hi³ jmuh³² náh² lí¹³ ma³jnia² Dió³² hi³ hniau³ hnoh², tá¹la³ ná¹hé² ná¹janh³² náh² hi³ chau²¹ jmái¹ hi³ lí¹³ zian² náh² cun³ jmí¹hi³nio² cun³ñí¹ hi³ ja³² mií³ tsí³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí².

22 Cuí¹ já² mií³ honh² náh² ñí¹con² tsá² lí¹ ná¹tioh³ hliáun³ ñéih³ tsí³, 23 lion¹ náh² tsú² la³juah²¹ dúh¹ hi³ huen¹³ náh² tsú² ja¹ sí²; ti³la³ tá¹la³ ja³² mií³ honh² náh² ñí¹con² ma³ jan² tsáu² né³, hniáuh³² hua³hín¹³ náh² hmóu³² siáh³, quí¹ la³ ji³ tsí¹ cuú¹ tsí¹ ha¹ bíh¹ tsá² la³ hí³ má²ca³hliáh² cun³quionh³ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ má²ca³jmú³.

Má²quien² tsú² Dió³² ñí¹ ca³táuh³ sí² quioh²¹

24 Jáun² né³, Dió³² Tsá² tin² jmu³ hua³hí¹³ hnoh² hi³ jáun² jmí¹lih³ tiá² hính³² náh², Tsá² tin² zeh³ hnoh² ta³ ñí¹ hnga² hi³ hí¹ cáun² tsáuh³ náh² tiá² zia³², ñí¹ lí³ jáun² cú²tú¹ cú²lí¹³; hi³ jáun² má¹jáun² li³ tsinh¹ náh² ca³la³ hi³ tiú²uú² tsi³² héih³², 25 Dió³² Tsá² jan² tán¹ hí³ bíh¹ Tsá² liáu³² dí², ¡cuí¹ li³quien² bíh¹ ji³ hi³ cuí¹ cuá¹pin³ hi³ cuá¹ho² jái¹³ la³ cun³ qui³ lín³ tsú² ca³la³ cun³ jmí¹tin², ta³né³², ji³ la³ ji³ jmái¹ né³bí¹ ja³² ní² siáh³, cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí²! ¡Tson² bíh¹ cu³tí³! Cun³ ní² bíh¹ tí³ jái¹³.

Sí² Hi³ Rá¹tioh³ Jáɨ¹³ Hi³ Jmí¹ Ná¹hmá¹ Ná¹jní¹ Hi³ Má²ca³jñéih³ Dió³²

La³ cun³ hi³ ca³híe³ Jesucristo ñí¹con² Juan²

1 Jesús Tsá² lín³ Cristo ca³ma³jnia² ñí¹con² *tsá² má²ná¹hlánh¹ joh¹ la³ cun³ hi³ ca³híe³ jáun² Dió³² ca³ti²¹ la³jí³² la³ cun³ hi³ né³bí¹ lí¹³; hi³ jáun² hí³ ca³zen³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ hi³ tsa³hɨeh¹ Juan² tsá² lín³ tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ la³jí³² hi³ jáun². 2 Hi³ jáun² hí³ né³ ca³ma³tson² la³jí³², la³ cun³ jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³² la³ má²quionh³ jú¹ tson² hi³ ca³cué³ jáun² Jesús Tsá² lín³ Cristo, jɨ³ la³jí³² hi³ ca³jnia³ jáun² jéinh³² tsú².

3 Hénh³ ma³ jmí¹ ren² ní¹juáh³ tsá² hɨ³², hi³ náɨ³² jɨ³ hi³ taunh³² siáh³ ta²¹ la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáɨ¹³ hi³ ca³cué³ lá² Dió³², quí¹ má²ja³quián³ bíh¹ lɨ³tí³.

Juan² jmu² sí² ñí¹con² quiau³ cuáh³²

4 Jná¹³ la³² Juan², zein³² ná¹ sí² lá² ñí¹con² tá¹ quiaun³ nió³ hnoh² tsá² má²ná¹lín³ náh² cuáh³² tɨ³ hué³² Asia ní². Cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Dió³², jɨ³ hi³ cuí¹ zian² náh² siáh³ cáun² hi³ re² hi³ tɨn² hi³ jmu³ Dió³², Tsá² qui³ zian² la³ cun³ jmí¹tin², Tsá² zian² la³ tɨ³ ta³né³², hi³ la³ má²zian² jáun² bíh¹ siáh³ jmí¹ tsú² jmí¹ ja³²; hi³ tá¹ quiaun³ jmí²chí³ joh¹ Dió³² tsá² tionh² hí³ ta³ ñí¹ tsú², ñí¹ cuá¹tón²¹ tsú² jáun² hmá²si¹ quioh²¹ cuí¹ jmu¹ siáh³ la³ ní², 5 jɨ³ hi³ cuí¹ jmu¹ siáh³ Jesús Tsá² lín³ Cristo, Tsá² zih³² re² lín³² jú¹ tson², Tsá² la³ñí¹ hi³ lín³ tsá² hmaɨ²¹ jmí¹ ca³jenh¹³ ja¹ hla¹, Re²¹ Tsá² chín¹ ñí¹con² tsá² ná¹lín³ re²¹ ñí¹ hué²¹ lá². Hí³ bíh¹ jan² Tsá² jlánh¹ hniau³ dí², hi³ jáun² ca³hin³ tsú² tso³ quiú¹³ dí² cun³quionh³ jmí²hán¹ hnga²; 6 hí³ bíh¹ má²ca³jmú³ siáh³ hi³ má²ná¹lái³ dí² cu³ nió³ tsá² ná¹lín³ re²¹, jɨ³ hi³ má²ná¹lái³ dí² siáh³ mí²tsáu² ñí¹con² Dió³² Jméi² dí². Cuí¹ lɨ³quien² bíh¹ hnga² hí³ dí² jɨ³ hi³ cuí¹ ho² siáh³ pí³ la³ cun³ jmí¹hi³nio². ¡Tson² bíh¹ cu³tí³!

7 Sá¹ní² jɨe³ dúh¹, juɨ³² ja¹ jnie² bíh¹ jáuh³ tsú², la³jín³² tsáu² bíh¹ jíe³² tsú² ní¹ má¹jaunh³², hí¹ la³ tɨ³ tsá² ca³hah³ yáh³ tsú² jíe³²;

hi³ la³jín³² la³jánh³ dú¹ ñí¹ tsá² zian² tá¹
cáun² hngá¹máh³ bíh¹ ho³ jngɨh³ ní¹
má¹jaunh³² tsú² jáun².

Ján³, tson² bíh¹ la³ jáun² lí¹³.

8 —Jná¹³ bíh¹ lín³ ná¹ huéh³ la³ñí¹, hi³ ca³la³ tɨ³ huéh³ ñí¹ cá¹táuh³ —juáh³ Dió³² Juo¹³ dí², Tsá² qui³ zian² hí³ la³ cun³ jmí¹tin², Tsá² zian² la³ tɨ³ ta³né³², hi³ la³ má²zian² jáun² bíh¹ siáh³ jmí¹ tsú² jmí¹ ja³²; Dió³² Tsá² cú² juenh².

Jmí¹ cá¹jnia³ Cristo hi³ lin¹ hi³ quien² lín³²

9 Hi³ jáun² né³, jná¹³ Juan², jan² renh² hnoh² tsá² ma³tsoh¹ náh² honh² cu³lɨ²¹ quiúnh¹, tsá² cá²re² tiauh² dí² jo³cuo² Dió³² jɨ³ hi³ ná¹tion²³ dí² siáh³ tsí³ cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ Jesús. Jná¹³ jmí¹ cuá¹tson³ ná¹ cáun² hué³² nio² chu³ jmái², hué³² jmái² Patmos, cun³ñí¹ hi³ hléh²³ jná¹³ jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³² jɨ³ hi³ zíh²³ jná¹³ siáh³ jú¹ tson² hi³ ca³tɨn¹ Jesús. 10 Hi³ jáun² jmí¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ ná¹chan¹ hi³ ca³tɨn¹ Ti³² Juo¹³ dí², [la³ cun³ dú²me¹ yáh³,] jmí¹jáun² ca³jmú³ Jmí²chí³ Chun¹ hi³ ca³jnia³ jéin³² jná¹³ la³ lá²: Cu³hna³² jná¹³ ca³náɨ³² cáun² mah¹ hi³ ñí¹ca³hléh³ tsáu² tiá³ lín³² la³jmí¹ hén²³ cáun² mí¹ñí² trompeta, 11 hi³ ñí¹ca³juáh³ la³ lá²:

—Tón³ ñí¹ sí² la³ cun³ hi³ jíeh³² nú² lá², hi³ jáun² zen² ñí¹con² tán¹ quiaun³ nió³ tsá² cuáh³² [hué³² Asia], la³ cun³ tsá² zian² já¹ juú² Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, jɨ³ Laodicea ní² siáh³.

12 Hi³ jáun² ca³jinh¹ jná¹³, hi³ ca³lɨ³hnó³² jná¹³ jɨe²¹ ní¹juáh³ hin² hleh³² ñí¹con² jná¹³. Jmí¹ ca³jinh¹ jná¹³ jáun² né³, ca³jíe³² jná¹³ quiau³ tse³ pih²¹ ha²¹ jmɨ² no¹ hi³ húnɨ sí² hi³ lí³ cú¹mí¹niau²¹ jmáh³²; 13 hi³ ja¹ ñí¹ ná¹táun³ tse³ pih²¹ jáun² né³ ca³jien¹ jná¹³ jan² Tsá² jniá³ la³jmí¹ jniá³ tsá²mi³cuóun², hi³ dí¹quih³² cáun² hmɨh³² cuó² hi³ he² la³ tɨ³ coh³ ta³, hi³ ñí¹ tsí³ né³ hñéih³ cáun² láu² lí³ cú¹mí¹niau²¹. 14 Hi³ jñú² chí¹ tsú² né³, tiáu² lín³² bíh¹ ca³la³ jmí¹ tiáu² jan³², ho³ la³jmí¹ tiáu² jñú¹³ *já¹ziáh²; hi³ mí¹ñí¹ tsú² siáh³ zín³ lín³² bíh¹ la³jmí¹ lɨ³ zíh¹ sí². 15 Ta³ tsú² siáh³ ca³la³ hi³ zín³ dáin³ bíh¹ la³jmí¹ lí³ cáun² mí¹ñí² rá²hu²¹ sí²; hi³ ní¹ má¹ca³hléh³ tsú² siáh³, tiá³ lín³² bíh¹ hén²³ mah¹ la³jmí¹ hín¹ ní¹juáh³ ní¹ má¹cá²quíh³² ma³ quin³² ma³ cu³ tsɨn¹ jmí²miih²¹. 16 Cuá² chu²¹ zianh³² tsú² quiau³ chí¹jmaɨ²¹, ho³ tsú² né³ cuá²ha² cáun² mí¹táɨ³ hmu³ tá¹ tun³ jo²¹, hi³ jáun² ñí¹ tsú² siáh³ zín³ lín³² la³jmí¹ pin³ hiú² ní¹ má¹tí³ chi³hiú².

17 Jmí¹ ca³jɨen¹ jná¹³ tsú², jáun² ca³quɨnh³ ná¹ ta³ ñí¹ tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² jun³. Jmí¹jáun² ca³tie³ tsú² jná¹³ cuo² cun³quionh³ cuá² chu²¹ quioh²¹, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Ha³ lí² juenh³ na²¹, quí¹ jná¹³ bíh¹ la³² la³ cun³ jmí¹ ca³lɨ³liau³ jɨ³ ca³la³ tɨ³ ñí¹ cá¹táuh³ siáh³. 18 Jná¹³ bíh¹ la³² Tsá² zian² ná¹, Tsá² jun³ ná¹ cu³tiá³, tɨ³la³ ta³né³² má¹ná¹, má²zian² jná¹³ la³ cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹. Jná¹³ bíh¹ quion¹ llave quioh²¹ hmú³² jɨ³ hi³ quioh²¹ ñí¹ tsá²tánh¹ tsá² má²cá²tsan³ ní² siáh³. 19 Jáun² né³, tón³ ñí¹ sí² la³jí³²

hi³ má²lí²ɟɨeh³ hnú² ní²; la³ cun³ hi³ má²li³² ɟi³ hi³ né³bí¹ lí¹³ jmí¹ tsú² jmí¹ ja³² ní² siáh³. 20 La³ cun³ hi³ hnió³ juáh³ quiau³ chí¹jmaɨ²¹ hi³ zionh¹ jná¹³ cuá² chu²¹, ɟi³ quiau³ tse³ míh¹ húnˀ¹ sí² hi³ lí³ cú¹mí¹niau²¹ hi³ má²lí²ɟɨeh³ nú² jáun², la³ lá² bíh¹ lí³: Quiau³ chí¹jmaɨ²¹ jáun² lí³ quiaun³ tsá²cuú² tsá²tán² jná¹³ bíh¹, tsá² tanh² hó¹ñí¹ tán¹ quiaun³ nió³ tsá² cuáh³² hí³, hi³ quiau³ tse³ míh¹ jáun² né³ lín³ siáh³ tán¹ quiaun³ nió³ tsá² cuáh³² hí³ bíh¹.

2

Jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² lín³ cuáh³² já¹ juú² Éfeso

1 ”Né³² né³, zen² jáɨ¹³ lá² ñí¹con² tsá²cuú² tsá²tán² jná¹³, tsá² cuá¹tanh² hó¹ñí¹ tsá² má²lín³ cuáh³² já¹ juú² Éfeso, hi³ zéih³ tsú² la³ lá²:

“Tsá² zianh³² hí³ quiau³ chí¹jmaɨ²¹ ti³ cuá² chu²¹, Tsá² ngɨ³² hí³ ja¹ quioh²¹ tá¹ quiau³ tse³ míh¹ húnˀ¹ sí² hi³ lí³ jáun² cú¹mí¹niau²¹ juáh³ la³ lá²: 2 Má²cuo² bíh¹ jná¹³ re² he³ lánh³ lí³ táh³ hnoh², ño¹ bíh¹ jná¹³ hi³ hnoh² jmuh³² náh² ta²¹ la³ jonh³ jmí¹ honh², ɟi³ he³ lánh³ rón³² tion²³ náh² siáh³ honh² ní²; ja³bí¹ ño¹ jná¹³ hi³ cun³ tiá² jéin²³ bíh¹ hnoh² tsá² hlaɨh¹, hi³ ño¹ jná¹³ siáh³ hi³ re² lín³² bíh¹ cá² lan²³ hnoh² tsá² lí¹ ná¹juáh²³ hi³ lín³ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³², jáun² hnoh² má²ca³li³ ñíh¹ hi³ tsá² tí¹ jáɨn² bíh¹ hí³. 3 Ná¹tion²³ bíh¹ hnoh² honh² ja¹ la³jí³² uu³mí²tsi³² hi³ ma³tsoh¹ náh² honh² cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ jná¹³, tiá² má²cá²huon³ yáh³ hnoh². 4 Ti³la³ zia³² bíh¹ cáunˀ² hi³ hlah³ quián¹³ hnoh²: Hi³ tiú²uú² hnau³ yáh³ hnoh² jná¹³ la³ cun³ jmí¹ hnau³ hnoh² jáun² jmí¹tin². 5 Jáun² né³, cháu¹ náh² honh² ha³ lánh³ jmí¹ má²zian² náh² ñí¹con² jná¹³ jmí¹tin², hi³ cuí¹ cha³conh² siáh³ honh² náh² ha³ lánh³ má²zian² náh² ní² ta³né³²; jmu³ siáh³ la³ cun³ ta²¹ hi³ ca³jmuh³ náh² jáun² la³ jmí¹ ñí¹, quí¹ ní¹juáh³ tiá² jmúh¹³ náh² la³ ní², jáun² jáunh¹³ jná¹³ hi³ já¹quin³² ná¹ tse³ míh¹ húnˀ¹ sí² ní² ñí¹con² hnoh² ní¹juáh³ tiá² la³ tsa³conh² yáh³ honh² náh². 6 Tson² bíh¹ jmuh³² hnoh² re² hi³ tiá² jen²³ náh² la³ cun³ hi³ jmu² tsá² cu³ nió³ haɨn²¹ ti³ con² Cú²la²¹, quí¹ ja³bí¹ jná¹³ siáh³ tiá² ti³² yáh³ tsin³² ná¹ tsá² hí³”.

7 ”Ní¹juáh³ tsá² chi²¹ cuáˀ¹, ¡cuí¹ nie¹³ tsú² re² la³ cun³ hi³ juáh³ Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹con² tsá² ná¹lín³ cuáh³² la³ tán¹! Quí¹ ní¹juáh³ tsá² ca³cah¹³ jmáɨ¹, tsá² hí³ bíh¹ cue¹ jná¹³ jáɨ¹³ hi³ cuh³ máɨ³ hi³ haɨ²¹ hmá² jmu² hi³ lí¹³ zian² tsú² hi³ chi²¹ chu³ jo² hué¹³ Dió³² ñí¹ tianh³² tsú² tie³.

Jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² lín³ cuáh³² já¹ juú² Esmirna

8 ”Né³² né³, zen² jáɨ¹³ lá² ñí¹con² tsá²cuú² tsá²tán² jná¹³, tsá² cuá¹tanh² hó¹ñí¹ tsá² má²lín³ cuáh³² já¹ juú² Esmirna, hi³ zéih³ la³ lá²:

“Tsá² lín³ hí³ la³ñí¹ hi³ ca³la³ ti³ ñí¹ ca³táuh³, Tsá² ca³jun³ hi³ jáun² ca³jenh¹³ siáh³, Tsá² hí³ juáh³ la³ lá²: 9 Ño¹ bíh¹ jná¹³ re² he³ lánh³ rón³² ma³tsoh¹ náh² honh² ɟi³ hi³ má²tia³mii² náh² siáh³, ti³la³ uá¹ jáun² la³ jáun² né³, cun³ jáun² hánh³ bíh¹ hnoh². Ño¹ jná¹³ siáh³ lánh³ rón³² tú² hiáu³² hnoh² tsá² lí¹ juáh³ hí³ hi³ lín³ *judíos, quí¹ tsá² hí³ dá² cáun² ná¹lín³ cu³ nió³ quioh²¹ *Satanás bíh¹. 10 Ha³ lí² juenh³ náh² la³ cun³ hi³ má¹tsoh¹ náh² honh². Sá¹ní² ɟie³, tia³juɨ³² lá² bíh¹ má²táuh³² tsá² hlaɨnh¹ ma³ jan² hnoh² hñu³mí¹ñí², la³ cun³ hi³ ca³ lau³ tsú² hnoh². Quia³ jmáɨ¹ li³ hniáuh³² má¹tsoh¹ hnoh² honh². Ti³la³ cuí¹ tionh² náh² la³ má²tionh² jáun² ñí¹con² jná¹³, uá¹jinh¹ ca³la³ ti³ ñí¹ cá¹tsan³ náh², hi³ jáun² jná¹³ cué¹³ jáɨ¹³ hi³ lí¹³ zian² náh² cun³ jmí¹hi³nio² hi³ lí³ jáun² la³juah²¹ dúh¹ cáun² *có²ron¹ná¹”.

11 ”Ní¹juáh³ tsá² chi²¹ cuáˀ¹, ¡cuí¹ nie¹³ tsú² la³ cun³ hi³ juáh³ Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹con² tsá² ná¹lín³ cuáh³² la³ tán¹! Ní¹juáh³ tsá² ca³cah¹³ jmáɨ¹, ha³ tiá² hi³ quiunh²¹ yáh³ tsú² ca³ti²¹ hmú³² ñí¹ má²tenh³.

Jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² lín³ cuáh³² já¹ juú² Pérgamo

12 ”Né³² né³, zen² uá²jaɨ³² jáɨ¹³ lá² ñí¹con² tsá²cuú² tsá²tán² jná¹³, tsá² cuá¹tanh² hó¹ñí¹ tsá² má²lín³ cuáh³² já¹ juú² Pérgamo, hi³ zéih³ la³ lá²:

“Tsá² quian³² hí³ mí¹táɨ³ hmu³ tá¹ tun³ jo²¹ juáh³ la³ lá²: 13 Ño¹ jná¹³ re² ha³ jinh¹ tionh² hnoh², hnoh² dá² tionh² ñí¹ cuá¹quien² Satanás bíh¹; ti³la³ uá¹ jáun² la³ jáun² tionh² náh² ñí¹ jáun², cun³ jáun² la³ má²zian² jáun² bíh¹ hnoh² hi³ ca³tɨn¹ jná¹³. Hí¹juáh³ tiá² ca³ma³zian¹³ yáh³ hnoh² hi³ ca³tɨn¹ jná¹³, uá¹jinh¹ jmáɨ¹ hi³ ca³jngɨh³ tsú² jáun² Antipas tsá² ca³náu² hí³ jáɨ¹³ la³ má²nau³² jáun² hi³ ca³tɨn¹ jná¹³, tsá² jun³ hí³ ñí¹ cuá³ ní² Satanás. 14 Ti³la³ zia³² ca³lá² hi³ tiá² ti³² tsɨn³² jná¹³ hi³ jmuh³² hnoh², quí¹ cun³ñí¹ hi³ ní² bí¹ tiáunh¹ ma³ jan² tsáu² ja¹ quián¹³ hnoh², tsá² tiá² hnió³ chá³² ti³ có³² la³ cun³ hi³ ca³ma³ta² hla¹ Balaam, tsá² ca³ma³tɨn² hla¹ Balac ha³ lánh³ rón³² ma³can² tsá² *Israel hi³ jmu³ tso³, hi³ cuh³ ngú³ quioh²¹ já³ má²lí²jngɨh³ tsú² ta³ ñí¹ dió³² tsá² láɨn¹, ɟi³ hi³ lí¹ jmu³ lí¹ tsó²¹ ní² siáh³. 15 Ja³bí¹ tiáunh¹ siáh³ ma³ jan² tsáu² ja¹ ní² quián¹³ náh², tsá² taunh³² ta²¹ jáɨ¹³ quioh²¹ tsá² cu³ nió³ haɨn²¹ ti³ con² Cú²la²¹. 16 Jáun² né³, za¹ náh² jmí¹

honh² ca³ti²¹ hi³ ní², quí¹ lí¹ zia³² lí¹ jáunh¹³ ná¹ tia³jui³² hi³ já¹jmú³² ná¹ hniéi² quiúnh¹ tsá² hí³ cun³quionh³ mí¹tái³ hi³ cuá²ha² uen³² ná¹”.

17 ”Ní¹juáh³ tsá² chi²¹ cuá¹, ¡cuí¹ nie¹³ tsú² re² lín³² la³ cun³ hi³ juáh³ Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹con² tsá² ná¹lín³ cuáh³² la³ tán¹! Quí¹ ní¹juáh³ tsá² ca³cah¹³ jmái¹, tsá² hí³ bíh¹ cue¹ jná¹³ má³² hi³ jmái² jáun² maná hi³ ná¹hmá¹ jáun², hi³ cuh³, cónh³ cá² mái³ quín¹ pih²¹ tiáu². Ñí¹ quín¹ pih²¹ jáun² né³ tón³² cáun² hi³ jmái² tsú², hi³ hmai²¹; hi³ jmái² tsú² jáun² né³, jí³²la³ hnga² bíh¹ tsá² he³ hí³ li³ cuoh² hi³ jáun².

Jái¹³ hi³ ca³tin¹ tsá² lín³ cuáh³² já¹ juú² Tiatira

18 ”Né³² né³, zen² uá²jai³² jái¹³ lá² ñí¹con² tsá²cuú² tsá²tán² jná¹³, tsá² cuá¹tanh² hó¹ñí¹ tsá² má²lín³ cuáh³² já¹ juú² Tiatira, hi³ zéih³ la³ lá²:

“Jon² Dió³² Tsá² zín³ mí¹ñí¹ la³jmí¹ lí³ zíh¹ sí², Tsá² lí³ siáh³ ta³ la³jmí¹ lí³ mí¹ñí² zín³ lín³², hí³ bíh¹ juáh³ la³ lá²: 19 Jná¹³ cuo² lánh³ rón³² lí³ táh³ hnoh²: hi³ hnau³ náh² jná¹³, hi³ nio² cáun² tán¹ honh² náh², hi³ ma³con²¹ náh² siáh³ la³jín³² tsáu², ji³ hi³ tion²³ náh² siáh³ honh² la³jí³²; hi³ ño¹ jná¹³ siáh³ hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ hliáun³ ta²¹ chu²¹ má²ná¹jmuh³² náh² tá¹ la³ lá², la³ cónh³ bíh¹ jmí¹tin². 20 Ti³la³ zia³² bíh¹ cáun² hi³ tiá² ti³² tsin³² jná¹³ hi³ jmuh³² hnoh²: Quí¹ ní² bíh¹ cuá³ tsá²mi³ Jezabel, tsá² lí¹ juáh³ hí³ hi³ lín³ jan² *ti³² jë¹ Dió³², ti³la³ má¹li³² jáun² né³, sa³ má²can² bíh¹ tsú² tsáu² hi³ juáh³ dí² hi³ chu²¹ bíh¹ néh¹ ní¹juáh³ hi³ jmu³ tsú² hi³ juón¹ quionh³ tsá² hlá² tsá² ní², ji³ hi³ cuh³ siáh³ ngú³ quioh²¹ jáh³ má²lí²jngih³ tsú² ñí¹con² dió³² tsá² láin¹. 21 Ca³cue³ bíh¹ jná¹³ tsá²mi³ ní² jmái¹ hi³ jmí¹ li³ tsa³conh² tsí³ ca³ti²¹ hi³ hlah³ hi³ hó³² jáun², ti³la³ tiá² ca³li³hnió³ yáh³ tsú². 22 Jáun² né³, sá¹ní² niéi² náh² jái¹³ lá²: Jná¹³ jmu¹ hi³ quió³² tsú² hi³ rá¹má²tso² lín³² tsí³ la³ má²quionh³ ji³ la³jín³² tsá²ñuh² tsá² ja³² tsí³ hi³ jmu² tso³ quionh³ dí², ní¹juáh³ tsá²ñuh² tsá² tiá² chá³² ti³ có³² tá¹³ tsá²mi³ hí³. 23 Má¹hiá¹ má¹tsán¹³ jná¹³ siáh³ tsá² má²ca³hín¹³ jë¹ tsú² cun³quionh³ hi³ chéi³ hi³ uóu³², hi³ jáun² la³jín³² tsá² ná¹lín³ cuáh³² la³ tán¹ li³ ñi³² hi³ jná¹³ bíh¹ Tsá² cuo² ná¹ jmí¹ tsí³ tsáu² ji³ hñu³ tsí³ tsú² ní² siáh³, hi³ jáun² jná¹³ bíh¹ má¹hmah²¹ ñí¹con² náh² la³ cun³ rón³² lí³ ta²¹ hi³ jmuh³² náh². 24 Ti³la³ hnoh² tsá² Tiatira ñí¹ hná¹ ní², tsá² tiá² táunh²³ náh² ta²¹ zión³² jáun², hi³ sa³jun³ ca³li³ cuin² náh² siáh³ la³ cun³ hi³ juáh²³ jáun² tsá² hí³ jú¹ hún¹ quioh²¹ Satanás, ha³ tiú²uú² cué¹³ yáh³ jná¹³ cónh³í¹ cáun² liá¹ héi² ñí¹ hná¹ ní² ñí¹con² hnoh². 25 Jí³²la³ ti³ zianh³² náh² tiá³ jui³² hi³ má²quiánh¹ bí¹ náh² ca³la³ ti³ ñí¹ cuanh²¹ jná¹³. 26 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² ca³cah¹³ jmái¹, ji³ hi³ jmu² siáh³ la³ má²jmu² jáun² la³ cun³ hi³ hnó³² jná¹³ ca³la³ ñí¹ cá¹táuh³ jmái¹, jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ cue¹ jná¹³ jái¹³ hi³ hau³ jái¹³ ñí¹con² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³. 27 La³jmí¹ má²ca³cué³ jná¹³ jáun² Ñuh³² jái¹³ hi³ ho² ná¹, la³ jáun² bíh¹ hau³ tsá² hí³ jái¹³ hi³ ra³tsi³² héih³² ñí¹con² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³, hi³ cuá¹ho² jái¹³ cun³quionh³ cáun² hmá²hín¹ hi³ lí³ mí¹ñí², hi³ jáun² juu³ tsunh³ tsú² tsáu² la³jmí¹ juú² tsunh² tsú² cáun² hná¹ hia³² cuáh¹; 28 tsá² hí³ né³ cue¹ jná¹³ chí¹jmai²¹ juenh¹³ hi³ ja³² ti³ ca³jniá³²”.

29 ”Ní¹juáh³ tsá² chi²¹ cuá¹, ¡cuí¹ nie¹³ tsú² re² lín³² la³ cun³ hi³ juáh³ Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹con² tsá² ná¹lín³ cuáh³² la³ tán¹!

3

Jái¹³ hi³ ca³tin¹ tsá² lín³ cuáh³² já¹ juú² Sardis

1 ”Né³² né³, zen² uá²jai³² jái¹³ lá² ñí¹con² tsá²cuú² tsá²tán² jná¹³, tsá² cuá¹tanh² hó¹ñí¹ tsá² má²lín³ cuáh³² já¹ juú² Sardis, hi³ zéih³ la³ lá²:

“La³ lá² juáh³ Tsá² jan² hí³ tá¹ quiaun³ jmí²chí³ joh¹ Dió³² ji³ hi³ quian³² siáh³ tá¹ quiau³ chí¹jmai²¹: Jná¹³ ño¹ la³ cun³ la³jí³² hi³ jmuh³² hnoh², hi³ jáun² ño¹ jná¹³ hi³ hnoh² má²ná¹jún¹ bíh¹ uá¹jinh¹ la³jín³² tsáu² ná¹juáh²³ hi³ zian² bíh¹ hnoh². 2 ¡Nú¹ tianh³ dá² náh², hueh³ ziú³ máh¹! Jmu³ hua³hí¹³ la³ cun³ cú¹pih²¹ hi³ ziáun²³ ní² quián¹³, ñeh² bíh¹ hi³ tsa³hín³ ca³la³ jí³²; quí¹ má²cá²jíe³² jná¹³ hi³ la³jí³² hi³ jmuh³² hnoh² tiá² lí³ yáh³ la³ cun³ jmí¹ ca³ti²¹ lí³ ta³ ñí¹ Dió³². 3 Cháu¹ honh² la³ cun³ hi³ má²ca³heh³ náh² jáun² ji³ hi³ má²ca³nieih² náh² jáun² siáh³, hi³ ma³ti²¹ re² ti³ chí¹ján³; za¹ jmí¹ honh². Quí¹ ní¹juáh³ tiá² hueh²¹ náh² ziú³ máh¹, jáun² jná¹³ jáunh¹³ ñí¹con² hnoh² la³jmí¹ ja³² jan² háin² cáun² jmái¹ hi³ tiá² ñíh¹ náh². 4 Ti³la³ cu³ jáun² zian² bíh¹ cu³ nió³ pih²¹ tsáu² já¹ juú² Sardis ní², tsá² tiá² má²ca³ma³quiá¹ ha¹, tsá² hí³ tsa³ñi³táunh¹ quiúnh¹ jná¹³ hi³ ná¹quih³² hmih³² tiáu², quí¹ hi³ jáun² má²ca³tin¹ yáh³ tsú². 5 Ní¹juáh³ tsá² ca³cah¹³ jmái¹, tsá² hí³ bíh¹ lí¹³ quíh³² hmih³² tiáu², ha³ tiá² hin¹³ yáh³ jná¹³ hi³ jmái² tsá² hí³ ñí¹ sí² ñí¹ rá¹tioh³ hi³ jmái² tsá² lí¹³ zian² cun³ jmí¹hi³nio², ti³la³ jná¹³ dá² má¹tson¹³ bíh¹ ñí¹con² Ñuh³² ji³ ñí¹con² tsá²cuú² tsá²ta³ tsú² ní² siáh³ hi³ tsá² joh² jná¹³ bíh¹ tsá² hí³”.

6 ”Ní¹juáh³ tsá² chi²¹ cuá¹, ¡cuí¹ nie¹³ tsú² re² lín³² la³ cun³ hi³ juáh³ Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹con² tsá² má²ná¹lín³ cuáh³² la³ tán¹!

Jái¹³ hi³ ca³tin¹ tsá² lín³ cuáh³² já¹ juú² Filadelfia

7 ”Né³² né³, zen² uá²jai³² jái¹³ lá² ñí¹con² tsá²cuú² tsá²tán² jná¹³, tsá² cuá¹tanh² hó¹ñí¹ tsá² má²lín³ cuáh³² já¹ juú² Filadelfia, hi³ zéih³ la³ lá²:

“La³ lá² juáh³ Tsá² jlánh¹ híen¹, Tsá² tson² jë¹, Tsá² quian³² hí³ llave quioh²¹ hla¹ re²¹ Dá²vi²¹, Tsá² nia³² hí³ ho³hñú¹³, hi³ hí¹ jan² yáh³ tiú²uú² hin² lí¹³ jnái³² má¹li³² jáun², hi³ ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³jna³ tsú² ho³hñú¹³ né³, hí¹ jan² yáh³ tiú²uú² hin² lí¹³ niá³² siáh³. Tsá² hí³ juáh³: 8 Jná¹³ cuo² lánh³ lí³ ta²¹ quián¹³ hnoh². Sá¹ní² jie³, jná¹³ má²cá²jmú³² hi³ há²na²¹ cáun² ho³hñú¹³ ñí¹con² hnoh², hi³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ jnái³²; quí¹ uá¹jinh¹ cú¹pih²¹ pí³ zia³² quián¹³ náh², cu³ jáun² má²ca³tionh² bíh¹ náh² ta²¹ jái¹³ quion²¹ jná¹³, ha³ tiá² má²ca³ma³zian¹³ yáh³ hnoh² ñí¹con² jná¹³. 9 Sá¹ní² jieh³ dúh¹, tsá² joh¹ hí³ *Satanás tsá² tí¹ jáin² hí³, tsá² lí¹ ná¹juáh²³ hí³ hi³ lín³ *judíos ta³ tiá² lín³, ñí¹con² tsá² hí³ jmu¹ jná¹³ héih³² hi³ tsa³di³jñí³² ñí¹ hó²¹ máh¹ hnoh², hi³ jáun² li³ ñi³² tsú² hi³ jná¹³ bíh¹ má²ca³ma³hnau¹ ná¹ hnoh². 10 Jmí¹ cá¹juáh²¹ jná¹³ jáun² hi³ hniáuh³² cueh¹³ náh² honh² ca³ma³tih²¹ bíh¹ hnoh² héih³² jáun² quion²¹ jná¹³; hi³ jáun² dá² jná¹³ bíh¹ jmu¹ ná¹ hua³hí¹³ hnoh² ní¹juáh³ ní¹ má¹cua³² uu³mí²tsi³² hi³ má²ja³quián³ cua¹³ jáun² ñí¹ hué²¹ lá² hi³ ca³ lan³ ca³la³ jín³² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ lá². 11 Quí¹ má²ja³quián³ bíh¹ jáunh¹³ jná¹³; jáun² tiá³ zianh³² la³ cun³ hi³ zia³² ní² ñí¹con² náh², hi³ jáun² hí¹ jan² tiá² hin² quin³ *có²ron¹ná¹ quián¹³ náh². 12 Ní¹juáh³ tsá² ca³cah¹³ jmái¹, tsá² hí³ bíh¹ jmu¹ jná¹³ hi³ lín³ la³juah²¹ dúh¹ cáun² pí²lia²¹ ñéih³ hñú³ híen¹ quioh²¹ Dió³² Juóu³² jná¹³, hi³ jáun² jmí¹líh³ bíh¹ tiú²uú² cua³han² tsú² ñéih³ jáun². Ti³ coh³ quioh²¹ tsá² hí³ né³ tón¹³ jná¹³ hi³ jmái² Dió³² Juóu³² ji³ hi³ jmái² juú² quioh²¹ Dió³² Juóu³² jná¹³ hí³, la³ cun³ juú² Jerusalén hmai²¹ yáh³, juú² ja³ jáun² ñí¹con² Dió³² Juóu³² jná¹³ ti³ hñu³mi³cuú²; ja³bí¹ tón¹³ jná¹³ siáh³ hi³ jmái² huen² ná¹, cáun² hi³ jmái² hmai²¹”.

13 ”Ní¹juáh³ tsá² chi²¹ cuá¹, ¡cuí¹ nie¹³ tsú² re² lín³² la³ cun³ hi³ juáh³ Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹con² tsá² ná¹lín³ cuáh³² la³ tán¹!

Jái¹³ hi³ ca³tin¹ tsá² lín³ cuáh³² já¹ juú² Laodicea

14 ”Né³² né³, zen² siáh³ jái¹³ lá² ñí¹con² tsá²cuú² tsá²tán² jná¹³, tsá² cuá¹tanh² hó¹ñí¹ tsá² má²lín³ cuáh³² zian² já¹ juú² Laodicea, hi³ zéih³ la³ lá²:

“Tsá² jlánh¹ re² nau³² jái¹³, Tsá² qui³ tson² jë¹, Tsá² lín³ hí³ mí¹zioh²¹ ca³ti²¹ la³jí³² hi³ ca³jmú³ Dió³², Tsá² hí³ bíh¹ juáh³ la³jí³² jái¹³ ñí¹ hná¹ lá²: 15 Cuo² re² bíh¹ jná¹³ he³ lánh³ lí³ ta²¹ quián¹³ hnoh². Tiá² má²zian² yáh³ hnoh² hi³ ca³tin¹ jná¹³ ca³la³ jonh³ jmí¹ honh², hi³ sa³jun³ hau² yáh³ hnoh² jná¹³. ¡Sá¹jmí¹ hi³ má²zian² hnoh² hi³ ca³tin¹ jná¹³ dúh¹, ho³ hi³ hau² náh² jná¹³! 16 Ti³la³ cun³ñí¹ hi³ ti³ lí¹ lín³ náh² la³jmí¹ lí³ jmi² cháu³ bíh¹, sa³jun³ chéi³ sa³jun³ cuóuh³ yáh³, quí¹ hnoh² dá² cáun² lí¹ hain²¹ náh² ja¹ bíh¹, hi³ jáun² dá² cáun² hñei²¹ bíh¹ jná¹³ hnoh² la³ jan² tsá² hñei³² cáun² hi³ tiá² jmá³. 17 Quí¹ hnoh² dá² jlánh¹ juáh³: Jnoh¹ bíh¹ cu³ nió³ tsá² hánh³ lín³², jlánh¹ re² má²ca³li³ hánh³ jnoh¹, hi³ jáun² hí¹ cáun² yáh³ tiú²uú² hi³ li³hniauh²³ quiú¹³. Hi³ tiá² ñíh¹ yáh³ náh² má¹li³² jáun² hi³ hnoh² bíh¹ cu³ nió³ tsá² tsí¹ju¡³ cu³tí³, tsá² zenh² chu³ jui³², tsá² tia³mii², tsá² ten³, tsá² láun³ cuánh² cu³tí³. 18 Hi³ jáun² jná¹³ né³ juah³² hi³ chú³² láh¹³ hnoh² cú¹mí¹niau²¹ ñí¹con² jná¹³, hi³ má²ca³li³ hngó³² cun³quionh³ sí², hi³ jáun² bíh¹ ján¹ tson² li³ hánh³ hnoh²; liá³ náh² siáh³ hmih³² tiáu² hi³ quíh¹³ hi³ jáun² lí¹³ chí¹jlin² náh², hi³ jáun² quin³ hua³heih²¹ quián¹³ náh²; hi³ liá³ náh² siáh³ mí³ hi³ táh¹³ náh² mí¹máh¹ hi³ jáun² lí¹³ jieh²¹ hnoh². 19 Quí¹ jná¹³ dá² jin³² ní¹juáh³ tsá² hno³ ná¹, ji³ hi³ tí¹ jinh²¹ ná¹ tsú² siáh³; jáun² né³, ma³zián¹³ náh² hi³ ca³tin¹ jná¹³ ca³la³ jonh³ jmí¹ honh², za¹ jmí¹ honh² ca³ti²¹ hi³ hlah³ ní². 20 Sá¹ní² jie³ dúh¹, jná¹³ zenh² ho³hñú¹³ hi³ dí¹té²³ ná¹; ní¹juáh³ li³ua³ jan² tsá² nái³², hi³ niá³² tsú² siáh³ ho³hñú¹³ quioh²¹, jáun² jná¹³ né³ hu²¹ ñéih³ quioh²¹ tsú² hi³ jmu¹ ná¹ má³² cu³tsa³² quiúnh¹ tsú². 21 Ní¹juáh³ tsá² ca³cah¹³ jmái¹, tsá² hí³ bíh¹ cue¹ jná¹³ jái¹³ hi³ tsa³cuá² cu³hén² ná¹, la³jmí¹ ca³cah¹ jná¹³ jáun² jmái¹, hi³ jáun² má²cuá¹tón²¹ jná¹³ cu³héin¹ Ñuh³²”.

22 ”Ní¹juáh³ tsá² chi²¹ cuá¹, hi³ jáun² ¡cuí¹ nie¹³ tsú² re² lín³² la³ cun³ hi³ juáh³ Jmí²chí³ Chun¹ ñí¹con² tsá² má²ná¹lín³ cuáh³² la³ tán¹!

4

Má²tsú² má²jónh³² tsú² Dió³² hñu³mi³cuú²

1 Jmí¹ má²li³² jáun² né³ ca³jíe³² jná¹³ cáun² ho³hñú¹³ hi³ há²na²¹ hñu³mi³cuú²; hi³ jáun² mah¹ hi³ la³ ca³nái³² jná¹³ jáun² jmí¹tin² né³, ca³nái³² jná¹³ siáh³ hi³ ñí¹hleh²¹ siáh³ tsáu² la³jmí¹ hén²³ cáun² mí¹ñí² trompeta, hi³ ñí¹juah²¹ la³ lá²:

—Uú³ hnú² ti³ lá², hi³ jáun² ñí¹ lá² híe¹³ jná¹³ la³ cun³ hi³ lí¹³ jmí¹tsú² jmí¹ja³².

2 La3 cun3 jmí1jáun2 né3 ca3jmú3 Jmí2chí3
Chun1 hi3 ca3jnia3 jéin32 jná13 cáun2 hmá2si1
hi3 zeh2 hñu3mɨ3cuú2, ñí1 hmá2si1 jáun2 né3
cuá1tsɨ21 jan2 tsáu2. 3 Ca3la3 cú2tú1 cú2lí13 bíh1
jniá3 Tsá2 cuá1tón21 hí3 ñí1 hmá2si1 jáun2,
la3jmí1 zín3 quín1 téh23 tsú2 jaspe ho3 cún1
cornalina; hi3 la3 cu3 la3 jéin3 ñí1 cuá1tón21
tsú2 jáun2 né3 hen2 jmí2quín1 réh2 hi3 zín3
lín32 la3jmí1 zín3 cá2 máɨ3 quín1 esmeralda.
4 Cu3 jéin3 hmá2si1 jáun2 ná1táun3 siáh3
cónh3í1 quiu3quiún3 hmá2si1 hi3 ná1tsin1
quiu3quiun3 tsá2daun32 tsá2 ná1quih32 hmɨh32
tiáu2, hi3 ná1hein32 siáh3 *có2ron1ná1 hi3 lɨ3
cú1mí1niau21. 5 Ñí1 hmá2si1 jáun2 hia32 sí2
quioh21 miíh32, hi3 ca3la3 cú2tiú2 cú2jan32
lín32 siáh3 nio2 hi3 hén23 tiá3 cu3tí3. Ta3 ñí1
Tsá2 cuá1tón21 hí3 tsí1cau32 quiau3 sí2 hi3
jniá3 la3jmí1 jniá3 sí2 quí2 hmá2; sí2 jáun2
né3 ca3tin1 tá1 quiaun3 jmí2chí3 joh1 Dió32.
6 Ta3 ñí1 Tsá2 cuá1tsɨ21 hí3 hmá2si1 jáun2 jniá3
la3jmí1 jniá3 cáun2 jmí2miih21 hi3 lɨ3 jmáh3la3
hu32 hi3 nga2 joh1 cá2 táun2 cá2 táun2, hi3 lɨ3
la3jmí1 lɨ3 jan32.

La3 cu3 la3 jéin3 hmá2si1 jáun2 tionh2
siáh3 quiun3 tsá2cuú2 tsá2chín3; tsá2 hí3 né3
ná1hó21 mí1ñí1 ti3 ta3 ñí1 jɨ3 ti3 cu3hna21 ní2
siáh3. 7 Tsá2cuú2 tsá2chín3 la3ñí1 hí3 jniá3
la3jmí1 jniá3 jan2 hiah32, tsá2 ñí1 má2gon3
hí3 né3 jniá3 la3jmí1 jniá3 jan2 cuá1juí2 míh1,
tsá2 ñí1 má2gáun3 né3 jniá3 ñí1 la3jmí1 jniá3
ñí1 tsá2mi3cuóun2, hi3 ñí1 má2quiun3 tsá2 hí3
né3 jniá3 la3jmí1 jniá3 jan2 máɨ2 hi3 hí1ranh32.
8 Ma3 quin32 ma3 jan32 tsá2cuú2 tsá2chín3 hí3
ná1tsɨ21 ma3 jñéi3 chí1 pí13, hi3 ná1hó21 siáh3
mí1ñí1 la3 coh3 la3 ñeh2 quioh21. La3 huá2
la3 jma2 bíh1 cun3 tiá2 tunh23 tsá2 hí3 hi3
ná1juáh23 la3 lá2:

¡Tsá2 híen1, Tsá2 híen1, Tsá2 híen1 cu3tí3 bíh1
Dió32 Juo13 dí2,
Tsá2 cú2 Tsá2 juenh2 cu3tí3 bíh1,
Tsá2 qui3 zian2 la3 cun3 jmí1tin2,
hi3 hí3 bíh1 Tsá2 zian2 la3 má2zian2 jáun2!

9 Ma3 quin32 ma3 cu3 jéin32 hi3 má2quien2
tsá2cuú2 tsá2chín3 hí3 Tsá2 cuá1tón21 hí3 ñí1
hmá2si1 jáun2, jɨ3 hi3 má2tsú2 má2jónh32 tsú2
siáh3 Tsá2 hí3 hi3 cueh32 dí2 tiá1hmah1 Tsá2
zian2 hí3 la3 cun3 jmí1hi3nio2, 10 má1lɨ32
jáun2, tán1 quiu3quiun3 tsá2daun32 hí3 tiánh23
ná1hin3 ca3la3 ti3 hué32 ta3 ñí1 Tsá2 cuá1tón21
hí3 ñí1 hmá2si1, hi3 má2tsú2 má2jónh32 dí2
Tsá2 zian2 hí3 la3 cun3 jmí1hi3nio2, hi3 cha32
dí2 siáh3 có2ron1ná1 hi3 ná1hein32 ta3 ñí1 Tsá2
cuá1tón21 hí3, hi3 juáh3 la3 lá2:

11 Hnú2 Dió32 Juo13 jnoh1,
jan2 hnú2 bíh1 ca3ti21 ma3quien2 tsáu2,
jɨ3 hi3 ma3tsu3 ma3jáuh32 tsú2,
jɨ3 hi3 juáh3 tsú2 hi3 hnú2 bíh1 Tsá2 cú2 juenh2
nú2;
quí1 hnú2 bíh1 ca3jmuh3 la3jí32 hi3 zia32,
hi3 cun3ñí1 hi3 ti32 honh2 huen2 bíh1 hnú2
ca3li3zia32 la3jí32 hi3 zia32.

5

*Sí2 rá1pan2 hi3 rá1hñei32, jɨ3 hi3 rá1quiun2
tá1 quiau3 jéin32*

1 Jáun2 né3, jmí1jáun2 ca3jíe32 jná13 hi3 Tsá2
cuá1tsɨ21 hí3 ñí1 hmá2si1 cuá1zianh32 cuá2
chu21 cáun2 sí2 rá1pan2 hi3 tioh3 huéh3 la3
coh3 la3 ñeh2, hi3 rá1hñei32 jɨ3 hi3 rá1quiun2 tá1
quiau3 jéin32. 2 Jmí1 lɨ21 jáun2 ca3jien1 jná13
jan2 tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32, tsá2 jlánh1 zia32 pí3
quioh21, hi3 hleh32 tiá3 lín32 hi3 nga2 hi3 juáh3
la3 lá2:

—¿Hin2 bíh1 tsánh2 ca3tin1 záɨh3 tá1 quiau3
hi3 rá1hñéih3 sí2 ní2 hi3 niá32?

3 Tɨ3la3 hí1 jan2 yáh3 tiá2 hin2 zian2 tsá2
jmí1 ca3tin1 niá32 sí2 jáun2 hi3 hí32, sa3jun3
hñu3mɨ3cuú2, sa3jun3 ñí1 hué21 lá2, hi3 sa3jun3
hñu3 hué32 siáh3. 4 Hi3 jáun2 jná13 né3 ca3uó32
lín32 quí1hliá2 tiá2 hin2 tsanh3 yáh3 tsá2 jmí1
lɨ13 niá32 sí2 jáun2 hi3 hí32. 5 Jmí1jáun2 ca3záɨ3
jná13 jan2 tsá2daun32 hí3 la3 lá2:

—Ha3 lí2uú2 uó2 hnú2, quí1 Tsá2 lín3
Hiah32, jan2 Tsá2 mí1zionh2 quioh21 hla1
Judá, Tsá2 jón2zíh1 jón2cho1 hla1 re21 Dá2vi21,
hí3 bíh1 má2ca3cah13 jmái1 hi3 jáun2 hí3 bíh1
má2ca3tin1 niá32 sí2 lá2, hi3 ca3 tsú2 tá1 quiau3
hi3 rá1hñéih3 sí2 lá2.

6 Jmí1jáun2 ca3jien1 jná13 jan2 *Já1ziáh2
míh1 hi3 zenh2 ja1 ñí1 zeh1 hmá2si1 quionh3
hmá2si1 hi3 ná1tsin1 jáun2 tsá2daun32 hí3, la3
má2quionh3 tá1 quiun3 tsá2cuú2 tsá2chín3 hí3
ní2 siáh3. Já1ziáh2 míh1 hí3 né3 má2quian32
cuoh2 hi3 lin1 hi3 má2ca3jngɨh3 tsú2. Hí3 né3
jmí1 tsɨ21 quiau3 juí13 hi3 jmí1 zia32 siáh3
quiau3 máɨ3 mí1ñí1; la3jí32 hi3 jáun2 né3 lí3
li21 hi3 ca3tin1 tán1 quiaun3 jmí2chí3 joh1
Dió32 hi3 má2ca3zen3 dí2 ñí1 quioh21 tá1 cáun2
ñí1 cuá1 ñí1 hué21 lá2. 7 Jáun2 Tsá2 lín3
Já1ziáh2 míh1 hí3 ngau3 ñí1 cuá1tón21 Tsá2
cuá1tsɨ21 hí3 ñí1 hmá2si1, hi3 ca3ñí1quián13 sí2
cuá1zianh32 tsú2 jáun2 ti3 cuá2 chu21. 8 Jmí1
má2lí2quián3 Tsá2 hí3 sí2 jáun2 né3, tá1 quiun3
bíh1 tsá2cuú2 tsá2chín3 hí3 la3 má2quionh3 tá1
quiu3quiun3 tsá2daun32 hí3 ca3jmú3 ná1hin3
la3 ti3 hué32 ta3 ñí1 Tsá2 lín3 hí3 Já1ziáh2 míh1.
Ma3 quin32 ma3 jan32 tsá2daun32 hí3 jmí1
ná1zianh32 ma3 cáun2 tun32 pih21 hi3 caɨ32
tsú2, hi3 ná1zianh32 siáh3 ma3 cáun2 uon2 hi3
lí3 cú1mí1niau21 hi3 canh2 ziún2. Ziún2 jáun2
né3 lí3 la3jí32 jáɨ13 hi3 ná1hleh32 tsá2 joh1 Dió32
ñí1con2. 9 Hi3 jáun2 tsá2 hí3 jmí1 ná1hɨe32 siáh3
cáun2 sun1 hmaɨ21 hi3 juáh3 la3 lá2:

Hnú2 bíh1 ca3tin1 nú2 hi3 niáh13 sí2 ní2,
hi3 cáɨh1 nú2 tá1 quiau3 hi3 chí1hñéih23 ní2,
quí1 hnú2 bíh1 ca3jngah3 tsáu2;

hi³ cun³quionh³ jmí²hán¹ nú² ca³lian³² nú² tsáu²,
hi³ jáun² lí¹³ lín³ tsú² tsá² joh¹ Dió³²,
tsá² ja¹ quioh²¹ ca³la³ jánh³ dú¹ ñí¹ mí¹zionh² tsáu²,
la³jáh³ dú¹ ñí¹ juo³ tsá² jma²,
ji³ la³jín³² tsá² zian² ma³ quin³² ma³ caun³² hué³² ní² siáh³.
10 Quí¹ má²ca³jmuh³ hnú² hi³ ná¹lín³ tsú² cu³ nió³ re²¹ ji³ mí²tsáu² ní² siáh³ hi³ ca³tin¹ Dió³² Juo¹³ jnoh¹,
hi³ jáun² tsa³tánh¹ tsú² hi³ tsa³háu³ jái¹³ ñí¹ hué²¹ ó³².
11 La³ cun³ jmí¹jáun² ca³jien¹ jná¹³ juóun³² lín³² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² tionh² la³ cu³ la³ jéin³ ñí¹ cuá¹tón²¹ Tsá² cuá¹tsi²¹ hí³ ñí¹ hmá²si¹ jáun², la³ má²quionh³ tsá²cuú² tsá²chín³ hí³ ji³ tsá²daun³² hí³ ní² siáh³, ji³ hi³ ca³nái³² jná¹³ siáh³ mah¹ hi³ ná¹hleh³² tsá²cuú² tsá²ta³ hí³ Dió³². Ti³ la³ mei²¹ cu³tí³ bíh¹ tsá² hí³ tionh² ñí¹ jáun² 12 hi³ ná¹hleh³² tiá³ lín³² hi³ ná¹juáh²³ la³ lá²:
¡Cun³ ca³tin¹ bíh¹ Tsá² lín³ hí³ *Já¹ziáh² míh¹, Tsá² ca³jngih³ tsú² hí³,
hi³ cu³tí³ ho² jái¹³,
hi³ quioh²¹ la³jí³² hi³ zia³²,
hi³ quia³lín³ siáh³ jmí¹ tsí³,
hi³ ho² siáh³ pí³,
ji³ hi³ hléh³² siáh³ tsáu² re² hi³ ca³tin¹ tsú²,
hi³ li³ quien² tsú²,
ji³ hi³ ma³tsu³ ma³jáuh³² siáh³ tsáu²!
13 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³nái³² jná¹³ siáh³ hi³ ca³hléh³ ji³lin² tsá² ca³ma³jnia² Dió³² hñu³mi³cuú², ji³ ñí¹ hué²¹ lá², ji³ hñu³ hué³², ji³ hñu³ jmí²miih²¹ ní² siáh³, la³ cun³ la³jí³² hi³ hu²¹ jmí²chí³ hi³ zia³² la³ cu³ la³ jué h³ mi³cuú² yáh³, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:
¡Cuí¹ má¹tsú¹ má¹jónh²¹ tsáu² Tsá² cuá¹tón²¹ ñí¹ hmá²si¹
la³ má²quionh³ Tsá² lín³ *Já¹ziáh² míh¹,
hi³ cuí¹ hleh²¹ tsú² siáh³ re² hi³ ca³tin¹ tsú²,
hi³ cuí¹ li³quien² tsú²,
hi³ cuí¹ ná¹ho² tsú² siáh³ jái¹³ ca³la³ cun³ jmí¹hi³nio²!
14 Hi³ jáun² tá¹ quiun³ tsá²cuú² tsá²chín³ hí³ né³ ca³juáh³ siáh³:
—¡Tson² bíh¹ cu³tí³, la³ ní² cuí¹ lí¹³!
Hi³ jáun² tsá²daun³² hí³ ca³tiánh³ siáh³ ná¹hin³ ca³la³ ti³ hué³² ta³ ñí¹ tsá² gon³ ní² hi³ ca³ma³tsu³ ma³jónh³² dí².

6

Tá¹ quiau³ hi³ rá¹hñéih²³ sí²

1 Jáun² né³, ca³jien¹ jná¹³ Tsá² lín³ *Já¹ziáh² míh¹ hi³ ca³ca³ cáun² hi³ chí¹hñéih²³ jáun² sí² rá¹pan² jáun². Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³nái³² jná¹³ hi³ ca³hléh³ jan² tsá²cuú² tsá²chín³ hí³, hi³ ca³hléh³ tiá³ la³jmí¹ jmu² miíh³² hi³ ca³juáh³:
—¡Sá¹ní² ña³² ñá²jie³!
2 Jmí¹jáun² ca³jien¹ jná¹³ jan² tsa³cuá¹ tiáun². Tsá² cuá¹tsin¹ tsa³cuá¹ hí³ né³ jmí¹ zianh³² cáun² hmá² jlie³² he² hñe¹³, cáun² hi³ jmu² tsa³hái³ hmá² zunh²¹. Jáun² hiauh³ cáun² *có²ron¹ná¹ hi³ lin¹ hi³ lín³ tsá² cah²³ jmái¹ ja¹ hniéi², jáun² ngau³ siáh³ hi³ cah¹³ siáh³ jmái¹ la³ má²cah²³ jáun².
3 Jáun² né³, jmí¹ ca³ca³ Tsá² lín³ hí³ *Já¹ziáh² míh¹ ñí¹ má²tun³ hi³ chí¹hñéih²³ jáun² sí², ca³nái³² jná¹³ hi³ ñí¹ ca³hléh³ tsá²cuú² tsá²chín³ ñí¹ má²gon³ hí³, hi³ ñí¹juah²¹ siáh³ la³ lá²:
—¡Sá¹ní² ña³² ñá²jie³!
4 Jmí¹jáun² ja³ siáh³ jan² tsa³cuá¹ dái n³. Tsá² cuá¹tsin¹ tsa³cuá¹ hí³ né³ hiauh³ jái¹³ hi³ jmu³ hi³ tiú²uú² tie³ tiánh³² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá². Tsá² hí³ dá² jmu³ hi³ qui³ jngíh³ bíh¹ tsá²ján² tsá²ján²; hi³ jáun² dá² tsá² cuá¹tsin¹ hí³ tsa³cuá¹ hiauh³ cáun² mí¹tái³ pa²¹ hi³ hmu³ tá¹ tun³ jo²¹.
5 Jáun² jmí¹ ca³ca³ siáh³ Tsá² lín³ hí³ *Já¹ziáh² míh¹ ñí¹ má²hni³² hi³ hñéih³ jáun² sí², jáun² ca³nái³² jná¹³ hi³ ñí¹ca³hléh³ siáh³ tsá²cuú² tsá²chín³ tsá² ñí¹ má²gáun³ hí³ la³ lá²:
—¡Sá¹ní² ña³² ñá²jie³!
Jmí¹ cá¹jíe²¹ jáun² jná¹³ ca³jnia³ siáh³ jan² tsa³cuá¹ liánh². Tsá² cuá¹tsin¹ tsa³cuá¹ hí³ né³ zianh³² cáun² má¹héih²¹. 6 Jáun² ca³nái³² jná¹³ siáh³ cáun² mah¹ ja¹ quioh²¹ tsá²cuú² tsá²chín³ hí³ hi³ ñí¹juah²¹ la³ lá²:
—Jí³²la³ cá² cuah²¹ tán¹ bíh¹ cuú²miih²¹ jéi³²í¹ lí¹³ lá³² tsú² cun³quionh³ cáun² *cú¹tiáu², hi³ hni³² cuah²¹ bíh¹ cuú² miih²¹ cebada siáh³ la³ cun³ cáun² cú¹tiáu²; ti³la³ ha³ lí² cua³hliah²¹ jmi² no¹ má¹ná¹, sa³jun³ mu² ráu³ mi³ uóun²jieh¹³.
7 Jáun² né³, jmí¹ ca³ca³ Tsá² lín³ hí³ Já¹ziáh² míh¹ ñí¹ má²quiún³ hi³ rá¹hñéih²³ sí² jáun², jáun² ca³nái³² jná¹³ hi³ ñí¹ ca³juáh³ tsá² ñí¹ má²quiun³ tsá²cuú² tsá²chín³ hí³ la³ lá²:
—¡Sá¹ní² ña³² ñá²jie³!
8 Jmí¹ cá¹jíe²¹ jná¹³ jáun² né³ ca³jnia³ jan² tsa³cuá¹ rénh² hlúnh¹. Tsá² cuá¹tsin¹ tsa³cuá¹ hí³ né³ jmái² “Hmú³²”. Cu³hna²¹ tsá² hí³ né³ ja³ siáh³ jan² tsá² quioh²¹ ñí¹ tionh¹ hla¹. Tsá² gon³ hí³ né³ hiauh³ jái¹³ hi³ jmu³ hian² tsí³ ñí¹con² tsá² zian² cá² cuonh¹ mi³cuú², hi³ ma³hia³ ma³tsan² tsú² tsá² hí³ cun³quionh³ mí¹tái³, cun³quionh³ ho³cuóun³, cun³quionh³ tsáu¹, ji³ cun³quionh³ hi³ quieh¹³ tsú² siáh³ jáh³ hngá¹ jáh³ nái² zian² hngá¹máh³ lá².
9 Jáun² né³, jmí¹ ca³ca³ Tsá² lín³ hí³ Já¹ziáh² míh¹ ñí¹ má²hñá³ hi³ chí¹hñéih²³ jáun² sí², jáun² ca³jíe³² jná¹³ ñeh² ñí¹hiú¹³ hi³ tionh² jmí²chí³ joh¹ tsá² má²cá²hiá² cá²tsan³ jmí¹tin² cun³ñí¹ hi³ ca³hléh³ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³², ji³ cun³ñí¹ hi³ ca³zanh³ tsú² tiá³ jú¹ tson² hi³

ca³hiauh³ jáun². 10 Tsá² hí³ né³ ná¹hleh³² tiá³ lín³² hi³ ná¹juáh²³:

—Hnú² Dió³² Juo¹³ jnoh¹, Tsá² chun¹, Tsá² tson² jë¹, ¿lí́h³ máh³ chau²¹ jmái¹ hi³ rá¹tsɨh³² hnú² héih³² ñí¹con² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ ó³² hi³ jéinh¹ hnú² ñí¹con² tsú² cun³ñí¹ hi³ ca³tái̵n³ tsú² jmí²hán¹ jnoh¹?

11 Jmí¹jáun² hiauh³ tsá² hí³ ma³ cáun² hmɨh³² tiáu² hi³ quíh³², hi³ ca³záih³ tsú² siáh³ tsá² hí³ hi³ hniáuh³² ján³² cónh³ɟ¹ cu³tiá³ tá¹la³ hián¹³ hi³ hiá¹ tsán¹³ siáh³ *tsá² má²ná¹hlánh¹ joh¹ Cristo raɨnh²¹ tsú² la³jmí¹ má²cá²hiá² cá²tsan³ hí³ dí².

12 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³jíe³² jná¹³ siáh³ hi³ ca³ca³ Tsá² lín³ hí³ Já¹ziáh² míh¹ ñí¹ má²jñéi³ hi³ chí¹hñéih²³ sí² jáun². Jmí¹jáun² né³ ca³qui³ ca³jíeh³ hué³² tiá³ lín³². Jáun² ca³nieh² hiú², hi³ ca³jnia³ la³jmí¹ jniá³ cáun² hmɨh³² liáh² hi³ quɨh³² tsú² ní¹juáh³ jmí¹ nio² hlah³ tsí³, hi³ zíh² hí¹tán¹ né³ ca³jnia³ siáh³ la³jmí¹ jniá³ jmɨ². 13 Hi³ ca³ziú² cá²súh³² siáh³ chí¹jmaɨ²¹ la³ ti³ hué³² la³jmí¹ suh³² mɨ³ sí² co² ta³ zíh³ ní¹juáh³ jmí¹ ja³² chí³ tiáu³. 14 Chi³cuú² ñí¹ haɨ²¹ chí¹jmaɨ²¹ né³ ca³quí² cá²pan³ la³jmí¹ pan²³ tsú² cá² mu²¹ mí¹ sí²; hi³ la³jí³² hngá¹máh³ né³, ji³ la³jí³² hué³² pih²¹ hi³ jmí¹ tioh³ chu³ jmáɨ² ca³quí² cá²quin³ bíh¹ ñí¹ jmí¹ nio¹. 15 Jmí¹jáun² né³ tsá² ná¹lín³ re²¹ ñí¹ hué²¹ lá² ca³qui³ ca³hinh³ hñu³ hláu² hñu³ quín¹ ja¹ hngá¹ ja¹ náɨ², la³ má²quionh³ tsú² tsá² cá¹ tsá² pán¹, tsá² ná¹lín³ juo¹³ hliáu³, tsá² hánh³, ji³ tsá² huáh² tsí³, la³ má²quionh³ la³jín³² tsá² má²ná¹hlánh¹ joh¹ tsáu² ji³ tsá² zian² hi³ ca³tɨn¹ hmóu³² ní² siáh³. 16 Tsá² hí³ né³ juáh³ la³ lá², hi³ zaih³² máh³ ji³ hláu² quín¹:

—¡Cuí¹ quí¹ cuí¹ quɨh²¹ hnoh² ñí¹ quiú¹³ jnoh¹, jla¹ tiá³ hnoh² jnoh¹; jmu³ hi³ tiú²uú² jíe³² Tsá² cuá¹tón²¹ ó³² ñí¹ hmá²sɨ¹, ji³ hi³ tiú²uú² jíe³² Tsá² lín³ ó³² Já¹ziáh² míh¹, Tsá² rá²tsa² ó³² jnoh¹ héih³² ca³la³ hi³ míh²³ tsí³! 17 Quí¹ má²cá²chó³² bíh¹ jmái¹ jueh³² jáun², jmái¹ hi³ ná¹jmúh³² tsú² tsáu² ca³la³ hi³ míh²³ lín³² tsí³, hi³ ¿hin² dá² lí¹³ tioh²¹ tsí³ hi³ ní²?

7

Tsá² ná¹quiánh¹ ja¹ quioh²¹ tsá² Israel

1 Jáun² né³, jmí¹ li²¹ jáun² ca³jɨen¹ jná¹³ quiun³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ ná¹táun³ tá¹ quiún³ cuoh¹ mɨ³cuú² hi³ ná¹jnaɨ³² juɨ²¹ tá¹ quiún³ mí¹zioh²¹ chí³, hi³ jáun² hí¹ cú¹pih²¹ chí³ tiá² póh³ ñí¹ hué²¹, sa³jun³ ñí¹ jmí²miih²¹, sa³jun³ ñí¹con² hí¹ cáun² hmá². 2 Jmí¹jáun² ca³jɨen¹ jná¹³ siáh³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ cuá¹ja³² tɨ³ juɨ³² ñí¹ hia³² hiú² hi³ zianh³² sello quioh²¹ Dió³² Tsá² juú²tsáun², jáun² ca³hóh³² tiá³ hi³ ca³liéinh³² tsá² quiun³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², tsá² hiauh³ hí³ já̵i¹³ hi³ hliah³ ñí¹ hué²¹ ji³ jmí²miih²¹ ní² siáh³, hi³ juáh³ la³ lá²:

3 —¡Ha³ lí² lí¹ má²hliah²¹ tín² ñí¹ hué²¹ ní², sa³jun³ jmí²miih²¹, sa³jun³ hmá², ta³ tiá² má²lí²jmú¹³ jnoh¹ lin¹ chí¹quie¹³ tsá² ná¹lín³ *tsá² má²ná¹hlánh¹ joh¹ Dió³² Juo¹³ dí².

4 Jmí¹jáun² ca³náɨ³² jná¹³ hi³ tsá² ná¹quian³² hí³ li²¹ jáun² tín³ hña³láu³ tsɨ²¹ tu³la³quiún³ mei²¹ tsáu² cun³ñí¹ ji³lin² tsá² ca³quiánh³ ja¹ tá¹ quia³tún³ nió³ tsá² *Israel.

5 Quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Judá hiauh³ li²¹ jáun², la³ má²quionh³ quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Rubén; quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Gad; 6 quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Aser; quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Neftalí; quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Manasés; 7 quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Si³ñóh³; quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Leví; quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Isacar; 8 quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Zabulón; quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Sé³²; hi³ cónh³ quia³tún³ mei²¹ siáh³ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Benjamín.

Tsá² juóun³² hmíh¹ cu³tí³ bíh¹ ná¹quih³² hmɨh³² tiáu²

9 Jmí¹ má²lɨ³² jáun² né³ ca³jɨen¹ jná¹³ siáh³ juóun³² hmíh¹ cu³tí³ bíh¹ tsá² ná¹quih³² hmɨh³² tiáu², tsá² ja¹ quioh²¹ tsá² zian² ma³ quin³² ma³ caun³² hué³², la³jánh³ dú¹ ñí¹ mí¹zionh² tsáu², ji³ la³jáh³ dú¹ ñí¹ juo³ tsá² jma² ní² siáh³; ca³la³ jun³ hi³ tián³ hɨn¹³ yáh³ tsá² hí³ hi³ tionh² ná¹táun³ ta³ ñí¹ Tsá² cuá¹tsɨ²¹ hí³ hmá²sɨ¹ ji³ ta³ ñí¹ Tsá² lín³ hí³ *Já¹ziáh² míh¹. Tsá² hí³ ná¹zianh³² mu²¹ hmá² zún³, 10 hi³ ná¹hleh³² tiá³ hi³ ná¹juáh²³ la³ lá²:

¡Jnoh¹ ca³liáu³ cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ Dió³² Juo¹³
dí²,
Tsá² cuá¹tón²¹ ñí¹ hmá²sɨ¹ quioh²¹,
ji³ cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ Tsá² lín³ Já¹ziáh² míh¹
ní² siáh³!

11 La³jín³² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² jmí¹ tionh¹ la³ cu³ la³ jéin³ ñí¹ zeh¹ hmá²sɨ¹ jáun², ji³ la³ cu³ la³ jéin³ ñí¹ tionh¹ tsá²daun³² hí³ la³ má²quionh³ tá¹ quiun³ tsá²cuú² tsá²chín³ hí³ ní² siáh³. Tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hí³ né³ ca³tiánh³ ná¹hin³ ca³la³ ti³ hué³² ta³ ñí¹ Dió³² hi³ ca³ma³tsu³ ma³jónh³² dí², 12 hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

¡Tson² bíh¹ cu³tí³!
La³jín³² tsáu² bíh¹ ca³tɨn¹ ma³jnia² hi³ hnga²
Dió³² Juo¹³ bíh¹ dí² ca³tɨ²¹ ma³tsu³
ma³jáuh³² tsáu²,

hi³ li³ quien²,
hi³ quia³lín³ jmí¹ tsí³,
hi³ cué³² tsáu² tiá¹hmah¹,
hi³ hléh³² tsú² re² hi³ ca³tin¹ tsú²,
hi³ ho² siáh³ já¹³,
ji³ hi³ ho² pí³ ní² siáh³.
Jáun² né³, la³jí³² hi³ ní² cuí¹ lí³ ca³la³ cun³
jmí¹hi³nio².
¡Tson² bíh¹ cu³tí³ la³ jáun²!
13 Jáun² jan² tsá²daun³² hí³ ca³ngái³ ñí¹con²
jná¹³ hi³ ca³juáh³:
—¿Ñíh¹ hnú² hin² tsánh² tsá² ná¹quih³² ní²
hmih³² tiáu², hi³ ha³ jinh¹ ja³taunh²¹ tsú²?
14 Hi³ jáun² jná¹³ né³ ca³ngái³²:
—Ti³², huen² bíh¹ hnú² ñíh¹.
Hi³ jáun² tsá²daun³² hí³ né³ ca³juáh³ siáh³:
—Tsá² ní² dá² tsá² má²ca³há² ca³nga²
ja¹ la³jí³² uu³mí²tsi³² huáh² tsí³ lín³² jáun²
bíh¹, hi³ má²ca³ráin³² tsú² ha¹ cun³quionh³
jmí²hán¹ Tsá² lín³ Já¹ziáh² míh¹, hi³ jáun²
má²ca³li³ tiáu² ha¹ tsú².
15 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ tionh² tsú² ta³ ñí¹
Dió³²
hi³ ná¹má²cú² má²háin³² tsú² Dió³² la³ huá²
la³ jma² ñéih³ hñú³ hí¹en¹ quioh²¹.
Hi³ jáun² né³, Tsá² cuá¹tón²¹ ní² ñí¹ hmá²si¹
taunh¹³ hó¹ñí¹.
16 Tsá² ní² tiú²uú² ma³tso² yáh³ tsí³ hi³
ñí¹cuóunh²¹ ho³ hi³ hí¹quién² tsí³,
sa³jun³ ma³tso² tsú² tsí³ hi³ chéi³ hiú²,
hi³ sa³jun³ uú² ma³tso² tsú² tsi³ hi³ chéi³
jiéi³².
17 Quí¹ Tsá² lín³ ní² Já¹ziáh² míh¹,
Tsá² zenh² ní² ta³ ñí¹ Tsá² cuá¹tón²¹ ñí¹
hmá²si¹,
Tsá² ní² bíh¹ jmu³ hua³hí¹³ hi³ tsa³ñi³jau¹ ñí¹
ñei³² jmái² hi³ jmu² hi³ lí¹³ zian² tsú²;
hi³ jáun² Dió³² né³ zí³² jmi² zíh¹ hi³ tain³² ñí¹
tsá² ní².

8

Ñí¹ má²quiau³ hi³ rá¹hñéih²³ sí² ji³ hú³ míh¹ ñí¹ toh² tsú² ziún²

1 Jáun² né³, jmí¹ ca³ca³ Tsá² lín³ hí³
*Já¹ziáh² míh¹ ñí¹ má²quiau³ hi³ jmí¹
rá¹hñéih²³ jáun² sí², jmí¹jáun² ca³niau³
ta³máih³ pih²¹ hñu³mi³cuú² cun³ cá² tsá¹
o¹rá¹. 2 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³jien¹ jná¹³ quiaun³
tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ ná¹táun³ ta³ ñí¹
Dió³², tsá² hí³ né³ hiauh³ quiau³ mí¹ñí²
trompetas. 3 Jmí¹ li²¹ jáun² ja³ siáh³
jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ ca³náu² ñí¹
lí³ ñí¹hiú¹³, hi³ zianh³² cáun² hú³ míh¹
cú¹mí¹niau²¹ hi³ toh² tsú² sí²táh² hi³ jin³²
ziún². Jmí¹jáun² hiauh³ hliáun³ ziún² hi³
jín³² hi³ jmu³ mí²ñí¹ ñí¹ quioh²¹ ñí¹hiú¹³
hi³ lí³ jáun² jmáh³la³ cú¹mí¹niau²¹, hi³ zeh²
jáun² ta³ ñí¹ Tsá² cuá¹tón²¹ hí³ ñí¹ hmá²si¹
jáun², hi³ hlión³² hná¹ já¹³ quioh²¹ tsá²
ná¹liéinh³² Dió³², la³ cun³ la³jín³² tsá² joh¹
Dió³². 4 Hi³ jáun² mí²ñí¹ ziún² jáun² cáu³
ñí¹ hó²¹ñí¹ Dió³², la³ má²quionh³ já¹³ hi³
ná¹hleh³² jáun² tsá² joh¹ Dió³² hi³ ná¹liéinh³²
tsú² jáun² Dió³². 5 Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³can³
siáh³ tsá²cuú² tsá²ta³ hí³ Dió³² hú³ pih²¹
jáun² hi³ ca³ma³cónh³² mi³ sí²táh² húnⁿ sí² hi³
ná¹tsi²¹ jáun² ñí¹hiú¹³, hi³ jáun² ca³cuí³ tsú²
ti³ ñí¹ hué²¹ lá²; jmí¹jáun² ca³hín¹ tiá³ lín³²
hi³ ca³li³ tiú² jan³² lín³², hi³ ca³quí² cá²zíh³²
sí² quioh²¹ miíh³² ji³ hi³ ca³jíeh³ siáh³ hué³²
tiá³ lín³².

Quiau³ mí¹ñí² jiei³² tsú²

6 Jáun² né³, tá¹ quiaun³ tsá²cuú² tsá²ta³
Dió³², tsá² ná¹zianh³² hí³ mí¹ñí² trompeta
ca³jmú³ hua³jan²¹ hi³ jiéi³². 7 Ca³jie³ bíh¹ tsá²
la³ñí¹ hí³; jmí¹jáun² ca³quí² cá²súh³² tsí³ ji³ sí²
hi³ ná¹jan² jmi² hi³ ca³ziú² cá²súh³² ñí¹ hué²¹
lá². Jmí¹jáun² né³ ca³cáu³ cáun² ñí¹ má²hni³²
cuonh¹ hué³², la³ má²quionh³ ñí¹ má²hni³²
tsoh³ hmá² ji³ la³jí³² mí²hó² mí²nái² tsi²¹ ñí¹
jáun².
8 Jáun² tsá² ñí¹ má²gon³ tsá²cuú² tsá²ta³
Dió³² ca³jie³ siáh³ mí¹ñí² jáun² quioh²¹,
jmí¹jáun² ca³táh³ hñu³ jmí²miih²¹ cáun² hi³
jniá³ la³jmí¹ jniá³ cáun² máh³ hi³ húnⁿ sí²;
jmí¹jáun², jmi² bíh¹ lan³ cáun² ñí¹ má²hni³²
cuonh¹ jmí²miih²¹. 9 Jmí¹jáun² ca³hiá²
cá²tsan³ ñí¹ má²hni³² tsoh³ jáh³ jmái² tiáunh¹
jmí²miih²¹, hi³ jáun² ca³quí² ca³tsúnh² bíh¹
siáh³ ñí¹ má²hni³² tsoh³ mu² hi³ jmí¹ ñi³tú¹
ñi³lí¹³ ñí¹ jáun².
10 Jáun² ca³jie³ siáh³ tsá² ñí¹ má²gáun³
tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² mí¹ñí² quioh²¹,
jmí¹jáun² ca³táh³ cáun² chí¹jmai²¹ pa²¹ lín²¹
chi³cuú² hi³ chí¹cau³² la³jmí¹ cau³² cá² tsu²¹
quí² hmá². Chí¹jmai²¹ jáun² né³ ca³táh³ ñí¹
quioh²¹ cáun² ñí¹ má²hni³² tsoh³ cua³ hi³
zia³² tá¹ cáun² hngá¹máh³, ji³ ñí¹ ñei³² jmái²
ní² siáh³. 11 Chí¹jmai²¹ jáun² né³ jmái² hi³
Tsíh³²; hi³ jáun² dá² tsíh³² bíh¹ li³ jmái² ñí¹
cá¹táh³ chí¹jmai²¹ jáun²; jáun² né³, juóun³²
bíh¹ tsáu² cá²tsan³ cun³ñí¹ hi³ ca³li³ tsíh³²
jmái².
12 Ñí¹ má²quiun³ tsá²cuú² tsá²ta³ hí³ Dió³²
ca³jie³ siáh³ mí¹ñí² quioh²¹; jmí¹jáun² ca³jlí³²
ñí¹ má²hni³² cuonh¹ hiú², ñí¹ má²hni³²
cuonh¹ zíh², ji³ ñí¹ má²hni³² nió³ chí¹jmai²¹.
Hi³ jáun² ca³nieh² bíh¹ ma³ cá² cuonh¹ hi³
jáun², hi³ jáun² tiú²uú² joh¹ jniá³ yáh³ li³ ñí¹
má²hni³² tsoh³ ta³ jma² la³ má²quionh³ ñí¹
má²hni³² tsoh³ já¹niéi².
13 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³jíe³² jná¹³ hi³ hí¹ranh³²
jan² mái² chi³cuú² ñí¹ ñe¹ lín²¹, hi³
ñí¹ca³hléh³ tiá³ lín³² hi³ juáh³ la³ lá²:

—¡Hóh[32], hen[3] ma[3] juo[23] tsá[2] zian[2] hngá[1]máh[3] ní[2] ní[1]juáh[3] ní[1] má[1]ca[3]jie[3] tá[1] gáun[3] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] Dió[32], tsá[2] né[3]bí[1] jiéi[21] mí[1]ñí[2] quioh[21]!

9

1 Hi[3] jáun[2] né[3], jmí[1] li[21] jáun[2] ca[3]jie[3] tsá[2] ñí[1] má[2]hñá[3] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] Dió[32] mí[1]ñí[2] quioh[21]. Jmí[1]jáun[2] ca[3]ji·en[1] jná[13] jan[2] tsá[2] lín[3] la[3]juah[21] dúh[1] chí[1]jmai·[21], tsá[2] la[3] má[2]ca[3]tánh[3] hñu[3]mi[3]cuú[2] la[3] ti[3] ñí[1] hué[21] lá[2]; tsá[2] hí[3] né[3] hiauh[3] llave hi[3] ho[2] jái·[13] hñu[3] háunh[3]. 2 Jmí[1] li[21] jáun[2] ca[3]nia[3] tsú[2] hñu[3] háunh[3] jáun[2]; ñí[1] jáun[2] né[3] ca[3]hué[2] mí[2]ñí[1] liáh[2] la[3]jmí[1] hue[32] mí[2]ñí[1] hñu[3] pi·eh[1] pa[21] lín[21], jáun[2] hiú[2] ca[3]nieh[2] la[3] má[2]quionh[3] la[3] tán[1] chi[3]cuú[2] cun[3]quionh[3] mí[2]ñí[1] hi[3] ca[3]hué[2] hñu[3] háunh[3] jáun[2]. 3 Ja[1] mí[2]ñí[1] jáun[2] né[3] ca[3]huén[2] juóun[32] cu[3]tí[3] náih[2] hi[3] ja[3]tú[1] já[1]li·n[3] tá[1] cáun[2] hngá[1]máh[3]; jáh[3] hí[3] né[3] hiauh[3] pí[3] hi[3] la[3] quian[32] jáun[2] hñú[3]. 4 Hi[3] hiauh[3] siáh[3] jáh[3] cáun[2] héih[32] hi[3] tiá[2] hniáuh[32] jmu[3] hian[2] tsí[3] ñí[1]con[2] mí[2]hó[2] mí[2]nái·[2], ji[3] hmá[2] ní[2] siáh[3], jí[32]la[3] ti[3] jmu[3] jáh[3] hian[2] tsí[3] ñí[1]con[2] tsá[2] tiá[2] ná[1]quian[32] li[21] quioh[21] Dió[32] chí[1]quie[13] bíh[1]. 5 Sa[3]jun[3] hiauh[3] yáh[3] jáh[3] hí[3] jái·[13] hi[3] jngi·h[3] tsáu[2], quí[1] jí[32]la[3] ti[3] hiauh[3] jáh[3] jái·[13] hi[3] jmu[3] hi[3] ma[3]tso[2] lín[32] tsáu[2] tsí[3] bíh[1] cun[3] hñá[3] zíh[2]; hi[3] ma[3]tso[2] tsú[2] jáun[2] tsí[3] lí[3] la[3]jmí[1] má[2]tso[2] tsú[2] tsí[3] ní[1] má[1]lí[2]heh[3] jan[2] hñú[3].

6 Jmái[1] jáun[2] jlánh[1] quí[1] hnauh[13] tsáu[2] he[3] lánh[3] rón[32] hiá[1] tsán[13], ti[3]la[3] tiá[2] choh[13] yáh[3] tsú[2]; hi[3] li[3] hniá[1] lín[21] tsú[2] jún[3], ti[3]la[3] tiá[2] joh[13] yáh[3] tsú[2] hmú[32].

7 Hi[3] náih[2] hí[3] né[3] jniá[3] la[3]jmí[1] jniá[3] tsa[3]cuá[1] má[2]tiáunh[1] hua[3]jan[21] hi[3] tsa[3]táunh[1] ñí[1] hniéi[2], chí[1] jáh[3] jmí[1] jniá[3] la[3]jmí[1] lí[3] hi[3] ná[1]hun[1] *có[2]ron[1]ná[1] hi[3] lí[3] cú[1]mí[1]niau[21], hi[3] ñí[1] jáh[3] jmí[1] jniá[3] siáh[3] la[3]jmí[1] jniá[3] ñí[1] tsá[2]mi·[3]cuóun[2]. 8 Jñú[2] chí[1] jáh[3] hí[3] jmí[1] cuó[2] la[3]jmí[1] cuó[2] jñú[2] chí[1] tsá[2]mi·[3], jáun[2] ján[1] jáh[3] jniá[3] la[3]jmí[1] jniá[3] ján[1] hiah[32]. 9 Ñí[1] tsí[3] jáh[3] hí[3] jmí[1] ná[1]tsi·[21] zí[13] jniá[3] la[3]jmí[1] jniá[3] cuoh[21] mí[1]ñí[2] ná[1]jui·n[1]; hi[3] chí[1] pí[13] jáh[3] né[3] hén[23] tiá[3] la[3]jmí[1] hén[23] ní[1] má[1]já[2]taunh[21] tsa[3]cuá[1] cú[2]hé[2] lín[32] hi[3] cuounh[32] hmá[2]lih[32] ñí[1] tsa[3]jmú[3] hniéi[2]. 10 Chi[21] ton[2] qui·en[2] jáh[3] hí[3] la[3]jmí[1] chi[21] quioh[21] hñú[3]; qui·en[2] jáun[2] bíh[1] jáh[3] quian[32] pí[3] hi[3] lí[13] jmu[3] hian[2] tsí[3] ñí[1]con[2] tsáu[2] tán[1] tá[1]la[3] hñá[3] zíh[2] jáun[2]. 11 Jáh[3] hí[3] né[3] zian[2] jan[2] tsá[2] chín[1] juo[13], jan[2] tsá[2] jmí[1] lín[3] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] Dió[32], la[3] cun[3] tsá[2] má[2]cuá[1]ho[2] hí[3] jái·[13] hñu[3] háunh[3] jáun[2]; tsá[2] hí[3] jmái·[2] Abadón cun[3]quionh[3] jú[1] *hebreo, hi[3] cun[3]quionh[3] jú[1] *griego né[3] jmái·[2] tsú[2] Apolión [hi[3] hnió[3] juáh[3] “tsá[2] hnió[3] hin[3] la[3]jí[32]”.]

12 Ca[3]nga[2] bíh[1] la[3]ñí[1] uu[3]cha[3]tsi·[32], ti[3]la[3] hniáuh[32] bíh[1] cónh[3]í[1] tun[3].

13 Jmí[1] li[21] jáun[2] né[3] ca[3]jie[3] siáh[3] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] Dió[32] tsá[2] ñí[1] má[2]jñéi[3] mí[1]ñí[2] quioh[21], jmí[1]jáun[2] ca[3]nái·[32] jná[13] cáun[2] mah[1] ho[3] tsáu[2] hi[3] ñí[1]ca[3]hléh[3] ja[1] tá[1] quiún[3] chí[1] juí[13] hi[3] ná[1]tsi·[21] jáun[2] cuoh[1] ñí[1]hiú[13] hi[3] lí[3] jáun[2] cú[1]mí[1]niau[21] jmáh[32] hi[3] zeh[2] jáun[2] ta[3] ñí[1] Dió[32]. 14 Mah[1] jáun[2] ca[3]záih[3] la[3] lá[2] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] Dió[32] tsá[2] ñí[1] má[2]jñéi[3], tsá[2] cun[3] lí[2]jiéi[32] hí[3] mí[1]ñí[2]:

—Cuá[2] lion[1] tá[1] quiun[3] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] Dió[32] tsá[2] ná[1]hñéih[1] ó[32] can[32] cua[3] jueh[32] jmái·[2] Eufrates.

15 Jmí[1]jáun[2] ca[3]záinh[3] tá[1] quiun[3] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] Dió[32], tsá[2] jmí[1] má[2]ná[1]tiáunh[1] hí[3] hua[3]jan[21] hi[3] jngi·h[3] ñí[1] má[2]hni·[32] tsoh[3] tsáu[2] jmí[1] cá[1]chó[21] o[1]rá[1], jmái·[1], zíh[2] ji[3] mii[2] hi[3] má[2]tón[32] ní[2] siáh[3]. 16 Hliáu[3] tsá[2] ná[1]tsi·n[1] hí[3] tsa[3]cuá[1] jmí[1] tín[3] tun[3] nio[2] hña[3]láun[3] mí[2]yaun[21] tsáu[2]; la[3] ní[2] bíh[1] ca[3]nái·[32] jná[13].

17 La[3] ní[2] bíh[1] li[3] jmí[1] cá[1]jnia[3] jáun[2] jéin[32] jná[13] hi[3] ca[3]ji·en[1] jná[13] tsa[3]cuá[1] hí[3] la[3] má[2]quionh[3] tsá[2] ná[1]tsi·n[1] jáh[3] hí[3]. Tsá[2] hí[3] né[3] jmí[1] ná[1]jóh[23] ñí[1] tsí[3] ma[3] cáun[2] mí[1]ñí[2] dái·n[3] la[3]jmí[1] lí[3] hi[3] hún[1] sí[2], hi[3] há[2]su[21] zín[13] la[3]jmí[1] lí[3] lí[13] jacinto, ji[3] hi[3] mí[2]niáu[3] siáh[3] la[3]jmí[1] mí[2]niáu[3] azufre. Mi[3] chí[1] tsa[3]cuá[1] hí[3] jmí[1] jniá[3] la[3]jmí[1] jniá[3] chí[1] hiah[32], jáun[2] ho[3] jáh[3] jmí[1] hue[32] sí[2], mí[2]ñí[1], ji[3] jui·[21] quí·n[1] azufre. 18 Jmí[1]jáun[2] ca[3]hiá[2] cá[2]tsan[3] ñí[1] má[2]hni·[32] tsoh[3] tsá[2] zian[2] ñí[1] hué[21] lá[2] cun[3]quionh[3] tá[1] hni·[32] ñí[1] hi[3] hlah[3] hi[3] hue[32] jáun[2] ho[3] tsa[3]cuá[1] hí[3]; la[3] cun[3] sí[2], mí[2]ñí[1], ji[3] jui·[21] quí·n[1] azufre hi[3] hún[1] sí[2] ní[2] siáh[3]. 19 Quí[1] ho[3] bíh[1] tsa[3]cuá[1] hí[3] jmí[1] zia[32] pí[3] quioh[21] la[3] má[2]quionh[3] qui·en[2] jáh[3] hi[3] lí[13] jmu[3] hian[2] tsí[3]; quí[1] qui·en[2] jáh[3] jmí[1] jniá[3] la[3]jmí[1] jniá[3] jan[2] jáh[3] hláinh[1], hi[3] jáun[2] cun[3]quionh[3] hi[3] jáun[2] bíh[1] uá[2]jai·[32] jmu[2] jáh[3] hian[2] tsí[3].

20 Ti[3]la[3] tsá[2]mi·[3]cuóun[2] tsá[2] ñí[1] hná[1] jáun[2] né[3], tsá[2] tiá[2] cá[2]tsan[3] cun[3]quionh[3] uu[3]cha[3]tsi·[32] jáun[2], tsá[2] hí[3] cun[3] tiá[2] ca[3]chan[3] bíh[1] ti[3] có[32] dió[32] tsá[2] láin[1], dió[32] ná[1]lí[3] cun[3]quionh[3] cuá[2] ta[3] tsú[2] hmóu[32]. Cun[3] tiá[2] ca[3]quin[3] bíh[1] tsú[2] ti[3] có[32] hi[3] má[2]tsú[2] má[2]jónh[32] la[3]jánh[3] dúh[1] ñí[1] jmí[2]chí[3] hláinh[1] ji[3] dió[32] tsá[2] láin[1] lí[3] jáun[2] cun[3]quionh[3] cú[1]mí[1]niau[21], mí[1]ñí[2] cú[1]tiáu[2], ji[3] mí[1]ñí[2] mí[2]niáu[3], dió[32] lí[3] quí·n[1], ji[3] dió[32] lí[3] hmá[2] ní[2] siáh[3]; dió[32] tiá[2] lin[1] jí·e[32], sa[3]jun[3] nái·[32] hi[3] sa[3]jun[3] tin[2] ngí[32] siáh[3]. 21 Hi[3] sa[3]jun[3] ca[3]chá[3] bíh[1] tsú[2] ti[3] có[32] hi[3] jngi·h[2] tsáu[2], hi[3] lín[3] ti[32] mí[3] tsá[2] hláinh[1], hi[3] jmú[2] tsau[32] hi[3] tiá[2] jmí[1] ca[3]tin[1] jmu[3] quionh[3] tsá[2] hlá[2] tsá[2] ní[2], hi[3] sa[3]jun[3] ca[3]chá[3] tsú[2] siáh[3] ti[3] có[32] hi[3] han[2].

10

Tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² tsá² zianh³² cáun² sí² pih²¹

1 Jáun² né³, jmí¹ li²¹ jáun² ca³jien¹ jná¹³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², jan² tsá² jlánh¹ ho² pí³. Tsá² hí³ né³ ja³ hñu³mi³cuú² hi³ dí¹tsainh³² jnie²; jáun² tsáih³ chí¹ tsú² né³ hen² jmí²quín¹, ñí¹ tsú² jniá³ la³jmí¹ jniá³ hiú², hi³ ta³ tsú² né³ jniá³ la³jmí¹ jniá³ zíh¹ sí². 2 Tsá² hí³ zianh³² cáun² sí² pih²¹ hi³ pan²³ tsú² hi³ má²rá¹ñeih³². Jáun² ca³di³chín³² quionh³ tí¹ cuá² chu²¹ quioh²¹ ñí¹ jmí²miih²¹, hi³ tí¹ cuá² cáun¹ né³ ca³di³chín³² ñí¹ hué²¹. 3 Jmí¹jáun² ca³hóh³² tsú² tiá³ lín³² la³jmí¹ hóh³² hiah³² dáin³, hi³ jmí¹ ca³hóh³² jáun² tsá² hí³ né³ ca³ngih³ siáh³ tá¹ quiau³ mah¹ jáun² quioh²¹ miíh³², hi³ ca³hléh³ tiá³. 4 Jmí¹ má²lí²hléh³² jáun² mah¹ quioh²¹ miíh³² né³, jmí¹ má²tón¹³ jná¹³ ñí¹ sí² la³ cun³ hi³ ca³juáh³ mah¹ jáun², ti³la³ ca³nái³² jná¹³ siáh³ cáun² mah¹ ho³ tsáu² hñu³mi³cuú² hi³ ñí¹ca³juáh³ la³ lá²:

—Jní³ jái¹³ hi³ má²lí²juáh³ tá¹ quiau³ mah¹ quioh²¹ miíh³² ní², ha³ lí²tón³ ñí¹ sí².

5 Jáun² jná¹³ né³ ca³jien¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² tsá² dí¹chin¹ hí³ ñí¹ jmí²miih²¹ ji³ ñí¹ hué²¹ lá² hi³ ca³zió³ cuá² chu²¹ quioh²¹ ti³ hñu³mi³cuú², 6 hi³ ca³ma³tson² tsú² jái¹³ quioh²¹ cun³quionh³ hi³ ca³hien³ Tsá² zian² hí³ ca³la³ cun³ jmí¹hi³nio², Tsá² ca³jmú³ la³ cu³ la³ juéh³ mi³cuú², jmí²miih²¹, ji³ ca³la³ jí³² hi³ zia³² ñí¹con² ma³ quin³² ma³ caun³² hi³ jáun² ní² siáh³, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—¡Ha³ tiú²uú² jmái¹ zia³² yáh³ juáh¹³ hi³ lé³ bíh¹ ué³! 7 Quí¹ ní¹juáh³ ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ jiéi³² tsá² ñí¹ má²quiaun³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² mí¹ñí² quioh²¹, má¹jáun² má²cá²chó³² bíh¹ jmái¹ hi³ li³tí³ la³ cun³ hi³ jmí¹ cuá¹hu²¹ jáun² tsí³ Dió³², la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³hléh³ jáun² tsá² ca³lin³ hí³ *ti³² jë¹ Dió³², tsá² ca³lin³ hí³ quian²¹ tsú².

8 Mah¹ hi³ má²lí²nái³² jná¹³ jáun², hi³ ja³ hñu³mi³cuú², ca³hléh³ siáh³ cónh³í¹ cu³ jéin³² ñí¹con² jná¹³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Cua³², cuá²quián² sí² pih²¹ má²rá¹ñeih³² hi³ zianh³² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² zenh² ó³² ñí¹ jmí²miih²¹ ji³ ñí¹ hué²¹.

9 Jáun² ngau³ jná¹³ ñí¹ zenh¹ tsá² hí³ hi³ ca³ñí¹mí¹³ jná¹³ sí² pih²¹ jáun², hi³ jáun² tsá² hí³ né³ ca³zái³ jná¹³ la³ lá²:

—Jánh³² jaun³², ti³la³ quiéih³ má¹ná¹. Jáun² sá¹ní² jieh²¹ nú², la³jmí¹ ráu³ jmi² toh¹ bíh¹ ráu³ ní¹ má¹hi³² honh¹ nú², ti³la³ ní¹ má¹cá²chó³² hñu³ henh¹ nú² né³, má¹jáun² má²tsíh³² bíh¹.

10 Jáun² jná¹³ né³ ca³héi³² sí² pih²¹ jáun² hi³ ca³cué³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², hi³ jáun² ca³cúh³² ná¹; jáun² la³jmí¹ ráu³ jmi² toh¹ bíh¹ ráu³ jmí¹ hi²¹ uen³² jná¹³, ti³la³ jmí¹ má²lí²cúh³² jná¹³ jáun² né³, sa³ tsíh³² lín³² bíh¹ li³ ta³ má²hu²¹ hñu³ hén² jná¹³. 11 Jmí¹jáun² ca³juáh³ tsá² hí³ ñí¹con² jná¹³:

—Hniáuh³² cuá¹chú¹ cuá¹jah²¹ bíh¹ hnú² jái¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ honh² hi³ ca³tin¹ tsá² zian² ma³ quin³² ma³ caun³² hué³², ca³la³ jánh³ dú¹ ñí¹ juo³ tsá² jma², ji³ ñí¹con² tsá² ná¹lín³ re²¹ ñí¹ hliáun³ ni² siáh³.

11

Gon³ tsá² nau³² jái¹³

1 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, hiau³ jná¹³ cáun² hmá² héih³² hi³ jniá³ la³jmí¹ jniá³ cáun² hmá² tá², hi³ jáun² ca³zái³ jná¹³ tsú² la³ lá²:

—Náu², cuá²quiú² héih³² hñú³ hien¹ quioh²¹ Dió³², ji³ ñí¹hiú¹³ ni² siáh³, hi³ cuá²hin³² siáh³ jánh³ tsá² má²tsú² má²jónh³² Dió³² ñí¹ jáun². 2 Ti³la³ ha³ lí² cua³chá¹ héih³² ñí¹ lí³ ñí¹hñú³ cheih³² cuáh³² má¹ná¹, quí¹ ñí¹ jáun² dá² má²hiauh³² tsá² tiá² Dió³² má²cuóun³² bíh¹. Tsá² hí³ tsa³ha³ tsa³záuh³ juú² hien¹ hi³ tsa³jmú³ hian² tsí³ cun³ tu³la³tún³ zíh². 3 Jmái¹ jáun² cue¹ jná¹³ jái¹³ gon³ tsá² zih³² jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ jná¹³. Tsá² hí³ né³ ná¹quih³² hmih³² liáh² hi³ lin¹ hi³ hlah³ nio² tsí³, hi³ jáun² hléh³² tsú² jái¹³ hi³ cue¹ jná¹³ hñu³ tsí³ cun³ cú² mei²¹ tsi²¹ tun³ nio² hña³láu³ tsi²¹ hnaih³² nio² quiú³ jmái¹.

4 Tsá² gon³ hí³ né³ ná¹lín³ tá¹ tun³ hmá² olivo jáun² ji³ tá¹ tun³ tse³ pih²¹ hún¹ sí² hi³ nio² jáun² ñí¹ hó²¹ñí¹ Tsá² lín³ hú¹tá¹ Tsá² chín¹ hngá¹máh³ lá². 5 Ní¹juáh³ zian² tsá² hnió³ jmu³ hian² tsí³ ñí¹con² tsá² gon³ hí³, ti³ la³ ho³ tsá² hí³ dá² hue³² sí² bíh¹ hi³ lí¹³ hin³ dí² tsá² hau². La³ jáun² bíh¹ ca³ti²¹ jún³ li³ua³ jan² tsá² hnió³ jmu³ hian² tsí³ ñí¹con² tsú². 6 Ñí¹con² tsá² hí³ zia³² siáh³ pí³ hi³ lí¹³ jmu³ hi³ tiú²uú² jmí³ chau¹³ tá¹la³ hléh³² tsú² jáun² jái¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ tsí³; ja³bí¹ ho² tsú² siáh³ jái¹³ hi³ jmu³ hi³ jmái² lan¹³ jmi², ho³ hi³ quiunh²¹ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² li³ua³ cáun² uu³mí²tsi³² siáh³ siáh³. La³jí³² hi³ jáun² jmu³ tsú² ní¹juáh³ jáh³ jéin³² hnió³ tsú² jmu³ bíh¹.

7 Ti³la³ ní¹ má¹ca³táuh³ tá¹³ tsá² hí³ né³, má¹jáun² cua³han² jan² jáh³ hláih¹ jáh³ hon² hún¹ hñu³ háunh³, hi³ jmu³ hniéi² quionh³ tsá² hí³; jáh³ hí³ bíh¹ cah¹³ jmái¹ hi³ jngih³ tsá² gon³ hí³. 8 Hla¹ hí³ tá¹tonh¹ ja¹ hñú³ juú² jáun², juú² ñí¹ cá¹taun³ Ti³² Juo¹³ tsú² ñí¹ crei²¹; juú² jáun² jmái² Sodoma ji³ Egipto ca³ti²¹ jú¹ jni². 9 Ñí¹ jáun² tá¹tonh¹ hla¹ cun³ hni³² jmái¹ tón²¹ cú² chí²hiú² tá¹la³ ja³tú¹ ja³lin³ tsá² ja¹ quioh²¹ ca³la³ jánh³ dú¹ ñí¹

mí¹zionh² tsáu², hi³ la³jánh³ dú¹ ñí¹ juo³ tsá² jma², ji³ la³jín³² tsá² zian² ma³ quin³² ma³ caun³² hué³² ní² siáh³. La³jín³² tsá² hí³ ja³jɨen³ hla¹ hí³, hi³ hí¹ jan² tiá² hin² cuéh³² tsú² jái¹³ hi³ hón³² hla¹ hí³. 10 Tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² jlánh¹ li³ tsah³ ca³ti²¹ hi³ má²cá²tsan³ tsá² hí³, ca³la³ hi³ zia³² hi³ quí¹ hi³ cuen¹ tsú² tsá²ján² tsá²ján² cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ ná¹hiún² tsí³ ca³ti²¹ hi³ jáun²; quí¹ ñí¹con² hla¹ tsá² jmí¹ hleh³² hí³ jë¹ Dió³² dá² jmí¹ ja³² la³jáh³ dúh¹ ñí¹ uu³mí²tsɨ³² hi³ ca³ma³tso² jáun² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² tsí³.

11 Ti³la³ jmí¹ má²ca³tsɨn¹³ jáun² hnɨ³² jmái¹ tón²¹ cú² chí²hiú² né³, Dió³² ca³jmú³ hi³ ca³jenh¹³ bí¹ siáh³ tsá² gon³ hí³, hi³ jáun² ca³nu³ ca³tiánh³; jáun² la³jín³² tsá² ca³jíe³ hí³ hi³ ca³jenh¹³ tsú² ca³juénh² quiaun³ cu³tí³ bíh¹. 12 Jmí¹jáun² ca³nái³² tsá² má²ca³jenh¹³ hí³ cáun² mah¹ pin³ lín³² hi³ ñí¹ja²¹ hñu³mɨ³cuú², hi³ ñí¹ca³juáh³ la³ lá²:

—¡Ña²tánh¹ náh² ti³ chi³cuú² lá²!

Jmí¹jáun² ca³uɨnh³² tsá² gon³ hí³ juɨ³² ja¹ jnie² ñí¹ ta³ ñí¹ la³jín³² tsá² hau² hí³. 13 Jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² ca³jíeh³ hué³² tiá³ lín³², jmí¹jáun² ca³quí² cá²cuon³ cáun² la³ cun³ quia³ tsoh³ já¹ juú² jáun², hi³ ca³tsan³ quiaun³ mei²¹ tsáu². Tá¹la³ má²ná¹juenh²¹ lín²¹ jáun² tsá² ca³ziaun³ hí³, ca³ma³quien² tsú² Dió³² Tsá² cuá¹quien² hñu³mɨ³cuú².

14 La³ ní² bíh¹ ca³nga² uu³cha³tsɨ³² ñí¹ má²tun³; hi³ tia³juɨ³² lín³² bíh¹ má²ja³² siáh³ hi³ ñí¹ má²hnɨ³².

Ñi¹ má²quiau³ mí¹ñí² hi³ jiei³² tsú²

15 Jáun² tsá² ñí¹ má²quiaun³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ca³jie³ mí¹ñí² quioh²¹, jmí¹jáun² ca³náɨ³² jná¹³ hi³ ñí¹ca³hléh³ tsáu² tiá³ lín³² hñu³mɨ³cuú², hi³ ñí¹ca³juáh³:

Má²cá²chó³² bíh¹ jmáɨ¹ hi³ Dió³² Juo¹³ dí² má²hau³ jáɨ¹³ tá¹ cáun² ñí¹ cuá¹ ñí¹ hué²¹ ó³²,

la³ má²quionh³ Tsá² lín³ Cristo;

hí³ bíh¹ Tsá² li³ chín¹ la³ cun³ jmí¹hi³nio².

16 Hi³ jáun² tá¹ quiu³quiun³ tsá²daun³² tsá² tionh² hí³ ñí¹ hmá²si¹ quioh²¹ ta³ ñí¹ Dió³² ca³tiánh³ ná¹hin³ la³ ti³ hué³² hi³ ca³ma³tsu³ ma³jónh³² Dió³², 17 hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

Hnú² Dió³² Juo¹³ jnoh¹,

hnú² Tsá² cú² Tsá² juenh²,

hnú² bíh¹ Tsá² zian² nú², Tsá² qui³ zian² nú² la³ cun³ jmí¹tin²,

cue³² jnoh¹ tiá¹hmah¹ quí¹ má²ca³jmuh²¹ bíh¹ hnú² ta²¹ pí³ hi³ ñi³hauh³² nú²,

hi³ má²ca³ma³liauh²¹ hnú² hi³ jmúh¹ héih³².

18 Tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³, tsá² tiá² má²cuóu³² hnú², má²ca³míh³ tsí³ ñí¹con² hnú²;

ti³la³ má²cá²chó³² bíh¹ jmáɨ¹ hi³ má¹jnia¹³ hnú² la³ cun³ hi³ míh²³ honh² nú² huen².

Má²cá²chó³² siáh³ jmáɨ¹ hi³ rá¹tsɨh³² hnú² héih³² ñí¹con² tsá² má²cá²tsan³,

hi³ jáun² tsá² quian²¹ hnú², tsá² ca³lɨn³ hí³ ti³² jëh² hnú² má²cueh¹ nú² la³ cun³ hi³ ca³tɨn¹ hiáuh³,

hi³ hiáuh³ siáh³ la³jín³² tsá² joh² hnú² ñí¹ hná¹ ní², tsá² ná¹má²quien² hnú²,

uá¹ hi³ tsá² má²lieih²¹ uá¹ hi³ tsá¹míh¹.

Ja³bí¹ má²cá²chó³² siáh³ jmáɨ¹ hi³ má²má¹hiá¹ má¹tsán¹³ nú² siáh³ la³jín³² tsá² ná¹quí² ná¹hin²³ ñí¹ cuá¹ ñí¹ hué²¹ ó³².

19 Jmí¹jáun² ca³niá³ ho³hñú¹³ hñú³ hí́en¹ jáun² quioh²¹ Dió³² hñu³mɨ³cuú², hi³ jáun² ca³jnia³ cuó² hi³ zeh² ñéih³ hñú³ hí́en¹ jáun², ñí¹ rá²hu²¹ jáɨ¹³ quioh²¹ nió³² hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³². Jmí¹jáun² né³ ca³ja³tu³ ja³lí³ sí² quioh²¹ miíh³², hi³ li³ cú²tiú² cú²jan³² lí́n³², hi³ ca³quí¹ ca³hín¹, ji³ hi³ ca³qui³ ca³jíeh³ hué³²; jmí¹jáun² siáh³ ca³ziú² cá²hin³ hliáun³ cu³tí³ tsí³.

12

Jáh³ hláɨnh¹ chín¹ jmu² hniéi² ñi¹con² tsá²mɨ³

1 Né³² né³, jmí¹ li²¹ jáun² ca³jnia³ siáh³ cáun² li²¹ ti³ chi³cuú² hi³ lí³ la³ lá²: Ca³jɨen¹ jná¹³ jan² tsá²mɨ³ hi³ cuá¹pí² cuá¹tsaɨnh³² hiú² la³ jan² tsá² cuá¹quih³² cáun² ha¹, hi³ he² siáh³ zíh² ñeh² ta³ tsú², hi³ hun¹ siáh³ chí¹ tsú² cáun² *có²ron¹ná¹ hi³ lí³ cun³quionh³ quia³tún³ chí¹jmaɨ²¹. 2 Tsá²mɨ³ hí³ né³ jmí¹ cuá¹quian² jon², hi³ jáun² jmí¹ má²cuá¹ti² cuá¹hóh³² quí¹ hi³ má²quɨeh² héin¹ hi³ má²li³zian² jon². 3 La³ cun³ jmí¹jáun² ca³jíe³² jná¹³ siáh³ cónh³í¹ cáun² li²¹ ti³ chi³cuú²: jmí¹jáun² ca³jnia³ jan² jáh³ hláɨnh¹ pan¹ cu³tí³, jáh³ dáɨn³, hi³ tsɨ²¹ quiau³ máɨ³ mɨ³ chí¹, hi³ tsɨ²¹ siáh³ quia³ juí¹³; hi³ ma³ quin³² ma³ cá² máɨ³ mɨ³ chí¹ né³ ná¹hun¹ ma³ cáun² có²ron¹ná¹ hi³ la³ ná¹hein³² tsá² quien². 4 Cun³quionh³ quɨen² bíh¹ jáh³ hláɨnh¹ hí³ ca³cuɨn³ ti³ hué³² cá² tsun¹ la³ cun³ hnɨ³² tsoh³ chí¹jmaɨ²¹ hi³ jmí¹ tionh¹ hñu³mɨ³cuú². Jmí¹jáun² ca³náu² siáh³ ta³ ñí¹ tsá²mɨ³ má²ñí¹li³zian² hí³ jon², hi³ jmí¹ hnió³ cunh¹³ dáɨn² jon² tsá²mɨ³ hí³ la³ cun³ ní¹ má¹ca³li³zian². 5 Ca³li³zian² bíh¹ jon² tsá²mɨ³ hí³, jan² dún² tsá²ñuh² tsá² hau³ já¹³ ñí¹con² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ cun³quionh³ cáun² hmá²híh¹ hi³ lí³ mí¹ñí²; dáɨn² hí³ né³ ca³cón³² tsú² la³ ti³ ñí¹ cuá³ Dió³² bíh¹. 6 Tsá²mɨ³ hí³ né³ ca³cuóun³ ti³ cuá¹ quiéin² ñí¹ má²lí³ jáun² hua³jan²¹ hi³ ca³jmú³ Dió³²

hi³ lí¹³ ma³ton³ tsú² cun³ cu³ mei²¹ tsi²¹ tun³ nio² hña³láu³ tsi²¹ hnaih³² nio² quiú³ jmái¹.

7 Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³li³ zia³² cáun² hniéi² hñu³mi³cuú². Mí²yi²¹ tsá² chín¹ ja¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², la³ má²quionh³ tsá² quionh³ ca³tín³ quionh³ jáh³ hláinh¹ chín¹ hí³ la³ má²quionh³ siáh³ tsá²cuú² tsá²ta³. 8 Ti³la³ jáh³ hláinh¹ hí³ má¹ná¹, ha³ tiá² ca³cah¹³ yáh³ jmái¹ quionh³ tsá²cuú² tsá²ta³, hi³ jáun² jmí¹ li²¹ jáun² ha³ tiú²uú² hiauh³ yáh³ tsú² jái¹³ hi³ tiánh³ hñu³mi³cuú². 9 Jmí¹jáun² ca³tón³² tsú² jáh³ hláinh¹ chín¹ hí³ ti³ hué³², jáh³ hláinh¹ qui³ zian² hí³ la³ cun³ má²jun³ ne²¹ lín²¹, jáh³ jmái² hí³ tsá² hláinh¹, hi³ jmái² siáh³ *Satanás, tsá² má²can² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³, ca³la³ má²quionh³ tsá²cuú² tsá²ta³ bíh¹ jáh³ hí³ ca³cuin³ tsú² ti³ hué³².

10 La³ cun³ jmí¹jáun² ca³nái³² jná¹³ hi³ ñí¹ca³hléh³ jan² tsáu² tiá³ lín³² hñu³mi³cuú², hi³ ñí¹ca³juáh³:

Má²cá²chó³² bíh¹ jmái¹ hi³ má²ca³liáun³
tsá²mi³cuóun²,
hi³ má²ca³ma³jnia² bíh¹ siáh³ Dió³² Juo¹³ dí²
pí³ quioh²¹ hi³ lín³ tsú² Re²¹ Tsá²
chín¹,
hi³ má²ca³ma³jnia² bíh¹ siáh³ Cristo la³ cun³
ta²¹ hi³ ho²;
quí¹ ti³ cheih³² bíh¹ má²ca³tón³² tsú² tsá²
jmí¹ cha³² hí³ tsáu¹³ rainh²¹ dí² ñí¹con²
Dió³² Juo¹³ dí² la³ huá² la³ jma².

11 Tsá² reh² dí² hí³ má²ca³cah¹³ jmái¹ ñí¹con²
tsá² hláinh¹ hí³
cun³quionh³ jmi² hi³ ca³táin² quioh²¹ Tsá²
lín³ hí³ *Já¹ziáh² míh¹,
ji³ cun³quionh³ jú¹ tson² hi³ ca³cué³ tsú²
jáun²;
quí¹ tsá² hí³ cun³ tiá² ca³hí³ bíh¹ tsi³ uá¹jinh¹
ca³la³ ñí¹ ca³cáin³ jmí²chí³ quioh²¹.

12 Jáun² né³² né³, ma³hiún¹³ hnú² honh²
hñu³mi³cuú²,
la³jín³² náh² tsá² tionh² náh² ñí¹ lá².
Ti³la³ ¡lánh¹ juon²³ hnoh², tsá² zian² náh² ñí¹
hué²¹ ní² ji³ jmí²miih²¹ ní² siáh³!

Quí¹ ní² bíh¹ má²ngau³² tsá² hláinh¹ ca³la³ hi³
míh²³ lín³² tsí³,
hi³ má²lí²son² ñí¹ tionh¹ hnoh² ní²,
quí¹ re² lín³² bíh¹ ñi³² tsú² hi³ cú¹pih²¹ jmái¹
bíh¹ jéi³²í¹ zia³² quioh²¹.

13 Jmí¹ ca³li³tsin² tsá² hláinh¹ hi³ má²lí²tiáun³² tsú² ti³ hué³², jáun² ca³hí¹ ca³tsin¹ tsú² tsá²mi³ ca³li³zian² hí³ jon². 14 Ti³la³ tsá²mi³ hí³ má¹ná¹, ca³hiauh³ tun³ chí¹ pí¹³ mái² pan¹, hi³ jáun² lí¹³ ranh¹³, hi³ tsó³² ti³ cuá¹ quiéin² ñí¹ tiú²uú² lí¹³ chauh¹ jáh³ hláinh¹ hí³. Ñí¹ jáun² né³ hiáuh³ tsá²mi³ hí³ má³² cuh³ tá¹la³ ngá¹³ hni³² mii² tón³² jáun². 15 Jáun² jáh³ hláinh¹ chín¹ hí³ jlánh¹ ca³huéh³ jmái² ho³, hi³ jáun² tá¹ron³ cáun² cua³ hi³ lí¹³ tsa³den³ tsá²mi³ hí³; 16 ti³la³ cuá¹ hué²¹ né³ ca³ma³hau³ bíh¹ quioh²¹ tsá²mi³ hí³, quí¹ cuá¹ hué²¹ dá² ca³qui³ ca³nia³ bíh¹ ho³ hi³ ca³hinh³ jmí² cua³ hi³ ca³hué² jáun² ho³ jáh³ hláinh¹ chín¹ hí³. 17 Jmí¹jáun² ti³ li³mí¹ ca³míh³ bí¹ tsí³ jáh³ hláinh¹ chín¹ hí³ ñí¹con² tsá²mi³ hí³, jáun² ngau³ hi³ ja³jmú³ hniéi² quionh³ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ tsá²mi³ hí³ ñí¹ hná¹ jáun², la³ cun³ la³jín³² tsá² ná¹má²tí³² hí³ héih³² quioh²¹ Dió³² yáh³, tsá² hleh³² la³ má²hleh³² jáun² jú¹ tson² hi³ ca³hiauh³ tsú² jáun² ñí¹con² Jesús.

13

Jan² jáh³ hion² hñu³ jmí²miih²¹

1 Jáun² né³, ca³jíe³² jná¹³ hi³ ca³náu² tsá² hláinh¹ hí³ can³² jmí²miih²¹. Jmí¹jáun² ca³jien¹ jná¹³ siáh³ jan² jáh³ hlah³ lín²¹ jniá³ hi³ ca³hion² hñu³ jmí²miih²¹; jáh³ hí³ tsi²¹ quiau³ mái³ chí¹ hi³ cónh³ quia³ juí¹³. Ma³ quin³² ma³ caun³² juí¹³ jáun² jáh³ jmí¹ ná¹hun¹ ma³ cáun² *có²ron¹ná¹ hi³ la³ ná¹hein³² tsá² quien². Ma³ quin³² ma³ cá² mái³ chí¹ jáh³ jmí¹ ná¹tón²¹ ma³ cá² jon¹ jái¹³ hi³ chú² lén³² jáh³ Dió³². 2 La³jmí¹ jniá³ jan² hiah³² huénh³ bíh¹ jniá³ jáh³ hláih¹ hí³, ti³la³ cuú² ta³ jáh³ má¹ná¹, jniá³ la³jmí¹ jniá³ cuú² ta³ jáh³ nái² cánh¹ bíh¹, jáh³ téh²³ tsú² oso, hi³ ho³ jáh³ jniá³ la³jmí¹ jniá³ ho³ hiah³² dáin³ cánh¹. Jáun² jáh³ hláinh¹ chín¹ hí³ né³ ca³cué³ pí³ hi³ ho² ñí¹con² jáh³ hláih¹ hí³, la³ má²quionh³ ji³ hmá²si¹ ñí¹ cuá³, ji³ hi³ ca³cué³ siáh³ jái¹³ quien² hi³ ho². 3 Cá² mái³ chí¹ jáh³ hláih¹ hí³ jmí¹ cuíh² hi³ jmí¹ jniá³ la³jmí¹ lí³ hi³ má²jún¹ mi³ chí¹ jáun²; ti³la³ la³ bíh¹ ñí¹ jmí¹ cuíh² jáun² quioh²¹ jáh³, hi³ jáun² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ né³ ca³ja³cáun² lín³² tsí³ jmí¹ ca³jíe³ hi³ jáun², jáun² jlánh¹ ca³tanh² dí² ta²¹ jáh³ hláih¹ hí³. 4 Jáun² jlánh¹ ca³ma³tsu³ ma³jónh³² tsú² jáh³ hláinh¹ chín¹ hí³ quí¹hliá² ca³cué³ jái¹³ hi³ ho² ñí¹con² jáh³ hláih¹ hí³, hi³ ca³ma³tsu³ ma³jónh³² tsú² siáh³ jáh³ hláih¹ hí³ uá²jai³², hi³ juáh³ la³ lá²:

—¿Hin² bí¹ tsánh² cu³ ren³ quionh³ jáh³ lá²? ¿Hin² ya³ tsánh² tioh²¹ jmu³ hniéi² quionh³ tsú²?

5 Ja³bí¹ ca³hiauh³ jáh³ hláih¹ hí³ jái¹³ hi³ jmu³ tonh² hi³ chu³ lén³² Dió³², ji³ hi³ ca³li³hiáun¹ siáh³ hi³ hau³ jái¹³ tá¹ tu³la³tún³ zíh². 6 Jáh³ hláih¹ hí³ né³, ca³chu³ ca³lén³² Dió³² ji³ hi³ ca³tu³ ca³hión³² siáh³ Dió³², ji³ hñu³mi³cuú² ñí¹ cuá³ jáun² Dió³², la³ má²quionh³ la³jín³² tsá² tionh² ñí¹ jáun². 7 Ja³bí¹ hiauh³ siáh³ jáh³ hláih¹ hí³ pí³ hi³ jmu³ hniéi² ñí¹con² tsá² joh¹ Dió³² ca³la³ ñí¹ ca³láih¹³; hi³ hiauh³ siáh³ jái¹³ hi³ hau³ jái¹³ ñí¹con² la³jánh³ dú¹ ñí¹ mí¹zionh² tsáu², la³jáh³ dú¹ ñí¹ juo³ tsá² jma², ji³ ñí¹con² la³jín³² tsá² zian² ma³ quin³² ma³ caun³²

hué32 ní2 siáh3. 8 Jáun2 la3jín32 bíh1 tsá2 zian2 tá1 cáun2 hngá1máh3 ca3ma3tsu3 ma3jónh32 jáh3 hláih1 hí3, la3 cun3 tsá2 tiá2 má2ná1tioh3 hí3 hi3 jmái2 ñí1 sí2 quioh21 Tsá2 lín3 *Já1ziáh2 míh1, Tsá2 ca3jun3 hí3. Sí2 jáun2 né3 tioh3 hi3 jmái2 jmáh3la3 tsá2 ca3tin1 hi3 lí13 zian2, hi3 ná1tioh3 ñí1 sí2 ca3la3 cun3 jmí1 ca3li3liau3 hngá1máh3 lá2.

9 Ní1juáh3 tsá2 chi21 cuá1, jáun2 cuí1 nie13 re2:

10 Ní1juáh3 tsá2 ca3tin1 li3tson3,
jáun2 cu3tí3 bíh1 li3tson3 tsú2;
hi3 ní1juáh3 tsá2 ca3tin1 jún3 cun3quionh3
mí1tái3 hmu3 tá1 tun3 jo21 né3,
jáun2 cun3quionh3 mí1tái3 jáun2 bíh1 jún3 tsú2.
Cun3ñí1 hi3 jáun2 né3, jáun2 tsá2 joh1 Dió32
hniáuh32 cuéh32 tsí3, ji3 hi3 nio2 cáun2 tsí3 la3
má2nio2 jáun2.

11 Jmí1 li21 jáun2 né3 ca3jien1 jná13 siáh3
jan2 jáh3 hláih1 hi3 cuá1hion2 hñu3 hué32.
Jáh3 hí3 tsi21 juí13 hi3 jniá3 la3jmí1 jniá3
juí13 *já1ziáh2 míh1, ti3la3 la3jmí1 hleh32 jáh3
hláinh1 chín1 hí3 bíh1 hleh32 jáh3. 12 Ñí1con2
jáh3 hláih1 ñí1 má2gon3 hí3 jmí1 zia32 siáh3
la3jí32 jái13 hi3 ho3 jáh3 hláih1 la3ñí1 hí3,
hi3 jáun2 ca3hléh3 cha13 jáh3 hí3, hi3 jáun2
ca3jmú3 héih32 hi3 la3jín32 tsá2 zian2 tá1 cáun2
hngá1máh3 ca3tin1 ma3tsu3 ma3jónh32 jáh3
hláih1 la3ñí1 hí3, jáh3 hláih1 ca3hin3 hí3 ñí1
jmí1 cuíh2 jáun2 chí1 hi3 jmí1 má2jún1. 13 Jáh3
ñí1 má2gon3 hí3 jmu2 siáh3 hliáun3 li21 hi3 lí3
hua3jueh32 hi3 ca3la3 hi3 jmu2 siáh3 hi3 so23
sí2 chi3cuú2 hi3 cha23 ñí1 hué21 lá2 ñí1 ta3
ñí1 la3jín32 tsá2 zian2 hngá1máh3 lá2. 14 Hi3
jáun2 cun3quionh3 la3jí32 li21 hi3 ca3jmú3 jáh3
hí3 cun3quionh3 jái13 hi3 ho2 cha13 jáh3 hláih1
la3ñí1 hí3 né3, ca3ma3can2 tsá2 zian2 ñí1 hué21
lá2. Jáun2 ca3jmú3 siáh3 héih32 ñí1con2 tsá2
zian2 hngá1máh3 lá2 hi3 jmah3 tsú2 jan2 jáh3
láin1 la3 cun3 rón32 jniá3 jáh3 hláih1 la3ñí1
hí3, jáh3 jmí1 cuính2 hí3 quionh3 mí1tái3,
ti3la3 má2lain32 bíh1. 15 Jáun2 jáh3 hláih1 ñí1
má2gon3 hí3 hiauh3 jái13 hi3 tónh32 jmí2chí3
quioh21 nóh32 má2dí1láin1 jáh3 hláih1 la3ñí1
hí3, hi3 ca3la3 hi3 lí13 hléh32 siáh3 nóh32
dí1láin1 jáun2, ji3 hi3 jmu3 hi3 hiá1 tsán13
tsá2 tiá2 hnió3 ma3tsu3 ma3jáuh32. 16 Ja3bí1
ca3jmú3 siáh3 jáh3 ñí1 má2gon3 hí3 héih32
hi3 ca3la3 jín32 tsáu2 hniáuh32 taun3 cáun2
li21 cuá2 chu21 quioh21 ho3lá2dá2 chí1quie13,
uá1 hi3 tsá1míh1 ho3 tsá2 má2lieih21, uá1
hi3 tsá2 hánh3 ho3 tsá2 tia3mii2, uá1 hi3
*tsá2 má2ná1hlánh1 ho3 tsá2 zian2 hi3 ca3tin1
hmóu32. 17 Ja3bí1 ca3jmú3 siáh3 jáh3 hí3 héih32
hi3 hí1 jan2 tiá2 hin2 lí13 lá32 ho3 hi3 hna3
ní1juáh3 tiá2 la3 quian32 yáh3 tsú2 li21 hi3
lí3 jáun2 hi3 jmái2 jáh3 hláih1 hí3, ho3lá2dá2
número quioh21 hi3 jmái2 jáh3 hí3.

18 Hniáuh32 quia3lín3 jmí1 tsí3 bíh1 tsú2
ca3ti21 hi3 ní2. Jáun2 li3ua3 jan2 tsá2 quia3lín3
jmí1 tsí3 bíh1 lí13 hnauh13 he3 hnió3 juáh3
número jáun2 quioh21 jáh3 hláih1 hí3, quí1
número jáun2 dá2 lí3 hi3 jmái2 jan2 tsáu2 bíh1,
hi3 tí3 jñéi3 nio2 hña3láu3 tsi21 hnaih32 nio2
quiú3 jñéi3.

14

Sun1 hi3 ná1hie32 tsá2 má2ca3liáun3

1 Jmí1 li21 jáun2 né3 ca3jien1 jná13 Tsá2 lín3
hí3 *Já1ziáh2 míh1 hi3 zenh2 tsi3 máh3 Sión la3
má2quionh3 tán1 hña3láun3 tsi21 tu3la3quiún3
mei21 tsá2 má2ná1tón21 hí3 chí1quie13 hi3
jmái2 Já1ziáh2 míh1 hí3, ji3 hi3 jmái2 Jméi2
tsú2 ní2 siáh3. 2 Jmí1jáun2 ca3nái32 jná13
cáun2 mah1 hi3 ja3 hñu3mi3cuú2. Mah1 jáun2
niéih3 la3jmí1 niéih3 cuú2jëh3 ñí1 hí1cha23
jmái2 ñí1 ñe1 lín21, ji3 la3jmí1 niéih3 mah1
quioh21 miíh32 ní2 siáh3; máh1 hi3 ca3nái32
jná13 jáun2 dá2 lí3 la3jmí1 lí3 sun1 quioh21 tsá2
ná1quien2 tun32 pih21 hi3 cai32 tsú2. 3 Tsá2
hí3 jmí1 ñí1ná1hie32 cáun2 sun1 hmai21 ñí1 ta3
ñí1 Tsá2 cuá1tsi21 hí3 hmá2si1, ñí1 ta3 ñí1 tá1
quiun3 tsá2cuú2 tsá2chín3, ji3 ñí1 ta3 ñí1 ji3lin2
tsá2daun32 hí3 ní2 siáh3; hí1 jan2 yáh3 tiá2
hin2 jmí1 lí13 li3 tin2 sun1 jáun2, ji32la3 hmóu32
tsá2 hña3láun3 tsi21 tu3la3quiún3 mei21 hí3 bíh1
tin2, tsá2 ca3liáun3 hí3 ñí1 hué21 lá2. 4 Tsá2
hí3 bíh1 tsá2 tiá2 lí1 má2ca3cuu3 ca3hlianh3
quionh3 tsá2mi3 juón1, tsá2 hí1 cónh3 tiá2 lí1
ca3jmu3 ca3tsau3 yáh3. Tsá2 hí3 dá2 ñi3táunh1
cu3chin1 cu3hna21 Tsá2 lín3 hí3 Já1ziáh2 míh1
li3ua3 cáun2 ñí1 tsó21. Tsá2 hí3 má2ca3liáun3
ja1 quioh21 tsá2mi3cuóun2 cun3quionh3 hi3
ca3ma3hmah1 Tsá2 lín3 hí3 Já1ziáh2 míh1, hi3
ná1lín3 la3jmí1 lí3 hi3 lau32 la3ñí1, hi3 cue32
tsáu2 ñí1con2 Dió32 ji3 ñí1con2 Tsá2 lín3 hí3
Já1ziáh2 míh1. 5 Tsá2 hí3 bíh1 tsá2 tiá2 ca3hléh3
hí1 cáun2 jú1 tí1jái2, hú1tá1 tsá2 jin2 cu3tí13
bíh1 hí3.

Jái13 hi3 ngai32 gáun3 tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32

6 Jmí1 li21 jáun2 ca3jien1 jná13 siáh3 jan2
tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32 hi3 hí1ranh32 chi3cuú2
ñí1 ñe1 lín21. Tsá2 hí3 né3 quian32 jú1 chú32
hi3 quien2 la3 cun3 jmí1hi3nio2 hi3 hléh32
ñí1con2 tsá2 tionh2 ñí1 hué21 lá2, la3 cun3
la3jín32 tsá2 zian2 ma3 quin32 ma3 caun32
hué32, ca3la3 jánh3 dú1 ñí1 mí1zionh2 tsáu2, ji3
la3jáh3 dú1 ñí1 juo3 tsá2 jma2 ní2 siáh3. 7 Tsá2
hí3 né3 ca3hléh3 tiá3 hi3 ca3juáh3 la3 lá2:

—Juénh2 náh2 jmu3 ñí1con2 Dió32, ji3 hi3
ma3quien13 náh2 tsú2, quí1 má2cá2chó32 bíh1
jmái1 hi3 má2ra3tsi32 Dió32 héih32; jáun2
ma3tsú1 ma3jonh21 náh2 Tsá2 ca3jmú3 hí3
la3 cu3 la3 juéh3 mi3cuú2, la3 má2quionh3
jmí2miih21 ji3 la3jí32 ñí1 ñei32 jmái2 ní2 siáh3.

8 Jmí¹ li²¹ jáun² ja³ siáh³ tsá² ñí¹ má²gon³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², hi³ ca³juáh³:

—¡Má²já²hín³ bíh¹ juú² Babilonia, má²já²hín³ bíh¹ juú² chín¹ hi³ jlánh¹ jmí¹ jmu² hi³ hen² tsí³ tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ hó³², la³juah²¹ dúh¹ hi³ ca³hinh³ tsú² tsá² hí³ mu² ráu³ má²zéih¹!

9 Jmí¹jáun² la³jui³² ja³ siáh³ tsá² ñí¹ má²gáun³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ húnˀ cú²tiú² cú²jan³² lín³², hi³ juáh³ la³ lá²:

—Li³ua³ jan² tsá² má²tsú² má²jónh³² jáh³ hláih¹ la³ñí¹, ji³ la³ má²quionh³ nóh³² hi³ dí¹láin¹ jáh³ hí³, ji³ hi³ he³ tsú² siáh³ li²¹ hi³ taun³ jáun² chí¹quie¹³ ho³lá²dá² cuo² tsú², 10 jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ ca³tin¹ quiunh²¹ la³jí³² la³ cun³ hi³ ma³tsau¹³ jáun² Dió³² ca³la³ hi³ míh²³ lín³² tsí³, la³jmí¹ hính²³ tsú² mu² ráu³ hngó³² hi³ má²zéih¹ lín²¹. Tsá² la³ hí³ bíh¹ tsa³ma³tso² tsí³ ja¹ sí² lí³ cun³quionh³ jui²¹ quín¹ azufre ñí¹ ta³ ñí¹ la³jín³² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² tsá² chun¹, ji³ ñí¹ ta³ ñí¹ hnga² Tsá² lín³ hí³ *Já¹ziáh² míh¹. 11 Ca³la³ cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹ cuá³² mí²ñí¹ ñí¹ ná¹má²tso² jáun² tsá² hí³ tsí³; cun³ tiá² tie³ nio² bíh¹ ñí¹ tionh¹ tsú² jáun² la³ huá² la³ jma², ní¹juáh³ tsá² má²tsú² má²jónh³² jáh³ hláih¹ hí³ la³ má²quionh³ nóh³² hi³ dí¹láin¹ jáh³, ho³ li³ua³ jan² tsá² he³ siáh³ li²¹ quioh²¹ hi³ jmái² jáh³ hí³.

12 Jáun² né³, hniáuh³² tion³ tsí³ bíh¹ tsá² joh¹ Dió³², tsá² má²má²tí³² hí³ héih³² quioh²¹ Dió³² ji³ hi³ nio² siáh³ cáun² tsí³ ñí¹con² Jesús.

13 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³nái³² jná¹³ siáh³ cáun² mah¹ hi³ ñí¹ca³hléh³, hi³ ñí¹juah²¹:

—Tón³ ñí¹ sí² jái¹³ lá²: “Hénh³ ma³ jmí¹ ren² tsá² hiá¹ tsán¹³ hi³ tanh² ta²¹ Ti³² Juo¹³ dí² né³² ti³ chí¹ján³”.

Jáun² Jmí²chí³ Chun¹ siáh³ ñí¹ca³juáh³:

—Ján³, má²tiánh³ tsú² tie³ cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ la³jí³² ta²¹ hi³ lí²jmú³, quí¹ ta²¹ hi³ ca³jmú³ tsú² tsa³toh³ cu³li²¹ quionh³ tsú² ñí¹ tsa³tiánh² tsú² jáun² tie³.

Hi³ ca³láu² cuá¹ hué²¹

14 Jmí¹ má²li³² jáun² né³ ca³jíe³² jná¹³ cáun² jnie² tiáu²; ñí¹ jnie² jáun² né³ cuá¹tsi²¹ jan² tsá² jniá³ la³jmí¹ jniá³ tsá²mi³cuóun². Tsá² hí³ jmí¹ hun¹ cáun² *có²ron¹ná¹ hi³ lí³ cú¹mí¹niau²¹ chí¹, ji³ hi³ zianh³² siáh³ cáun² mí¹jla² rá¹linh² hmu³ lín³². 15 Jáun² cua³han³ siáh³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ñéih³ hñú³ híen¹ jáun² hi³ hleh³² tiá³ lín³² hi³ liéinh³² tsá² cuá¹tsi²¹ hí³ ñí¹ jnie², hi³ juáh³:

—¡Má²ca³láu² bíh¹ mái³ ñí¹ hué²¹ ní², má²juú² bíh¹; né³² né³, tiú¹ chí² hieh² quionh³ mí¹jla² rá¹linh² ní² quián¹³, jáun² quiaun²!

16 Jáun² tsá² cuá¹tsi²¹ hí³ ñí¹ jnie² né³ ca³nga³ mí¹jla² quioh²¹ ñí¹ hué²¹ lá² hi³ ca³ziu³ ca³liauh³ la³jí³² la³ cun³ hi³ ca³láu² hngá¹máh³ lá².

17 Jmí¹ li²¹ jáun² né³ cua³han³ siáh³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ñéih³ hñú³ híen¹ zeh² jáun² hñu³mi³cuú², hi³ zianh³² siáh³ cáun² mí¹jla² rá¹linh² hi³ hmu³ lín³². 18 Jáun² cua³han³ siáh³ cónh³í¹ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ñí¹ lí³ ñí¹hiú¹³, tsá² hí³ ho² jái¹³ ñí¹con² sí²; tsá² hí³ ca³hléh³ tiá³ hi³ ca³teh³ tsá² zianh³² hí³ mí¹jla² rá¹linh² hmu³ lín³², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Ngái¹ mí¹jla² rá¹linh² hmu³ ní² quián¹³ chí² hieh² mi³ uóun²jieh¹³ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ ní², quí¹ má²jué² lín³² bíh¹.

19 Jáun² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hí³ ca³nga³ mí¹jla² jáun² quioh²¹ ñí¹ hué²¹ lá², hi³ ca³tiú³ chí² hieh² mi³ uóun²jieh¹³ hi³ má²ca³láu² jáun² ñí¹ hué²¹ lá², jáun² ca³tóh³ tsú² ti³ ñeh² ñí¹ lí¹³ jlinh³ tsú² hi³ quiáuh³² jmaih²¹; hi³ jáun² né³ hnió³ juáh³ ca³ti²¹ la³jí³² hi³ ma³tsau¹³ tsú² jáun² Dió³² ca³la³ hi³ míh²³ lín³² tsí³. 20 Mi³ uóun²jieh¹³ jáun² né³ ca³quiauh³ tsú² jmaih²¹ ñí¹ lí³ ti³ cheih³² juú²; jmí¹ ca³quiauh³ tsú² jáun² jmaih²¹ mi³ uóun²jieh¹³ né³, jmi² bíh¹ ca³hué², hi³ li³ cáun² cho² ñe¹ la³ cun³ tiéh¹ ho³ jan² tsa³cuá¹. Ñí¹ ca³ta³ná¹ho³ jmi² jáun² ti³ cun³ hni³² nio² hña³láu³ kilómetros.

15

Quiaun³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², tsá² quian³² quiau³ uu³mí²tsi³² ñí¹ má²ca³táuh³

1 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³jíe³² jná¹³ siáh³ cáun² li²¹ hi³ cáu² hi³ jueh³² lín³² hñu³mi³cuú². Ca³jien¹ jná¹³ quiaun³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ ná¹quian³² tá¹ quiau³ uu³mí²tsi³² ñí¹ má²ca³táuh³; hi³ jáun² né³, cun³quionh³ hi³ jáun² bíh¹ má²tsá¹³ hi³ míh²³ tsí³ Dió³².

2 Ca³jíe³² jná¹³ siáh³ cáun² hi³ jniá³ la³jmí¹ jniá³ jmí²miih²¹ hi³ lí³ hu³² má²ná¹jan² quionh³ sí². Can³² jmí²miih²¹ jáun² né³ jmí¹ ná¹táun³ la³jín³² tsá² ca³cah¹³ jmái¹ ñí¹con² jáh³ hláih¹ hí³ ji³ ñí¹con² nóh³² hi³ dí¹láin¹ jáh³ ji³ número quioh²¹ hi³ jmái² jáh³ siáh³. Tsá² hí³ né³ ná¹zianh³² ma³ cáun² tun³² pih²¹ cai³² tsú² hi³ má²ca³cué³ Dió³², 3 hi³ jáun² má²ná¹hie³² sun¹ hi³ la³ ca³híe³ hla¹ Moisés tsá² quian²¹ Dió³², ji³ sun¹ quioh²¹ Tsá² lín³ hí³ *Já¹ziáh² míh¹ ní² siáh³, hi³ juáh³ la³ lá²:

Hnú² Dió³² Juo¹³ jnoh¹, Tsá² cú² juenh² lín³²,
hi³ cáu² hi³ jueh³² lín³² bíh¹ má²ca³jmuh³ hnú²,
hnú² Re²¹ Tsá² chín¹ ñí¹con² la³jí³² hué³² hi³ zia³² tá¹ cáun² hngá¹máh³,
hnú² bíh¹ lín³ nú² Tsá² chun¹, Tsá² ma³tih²¹ jëh² la³ cun³ la³jí³² hi³ jmuh³².

4 Hnú² Ti³² Juo¹³ jnoh¹, ¿hin² bí¹ tsánh² tiá²
jmu³ juénh² ñí¹con² hnú²,
hin² bí¹ tsánh² tiá² ma³quien² hnú²?
Quí¹ ji³²la³ huen² hnú² bíh¹ Tsá² hi̱en¹ nú²,
hi³ jáun² dá² la³jín³² tsá² zian² tá¹ cáun²
hngá¹máh³ bíh¹ ja³tú¹ ja³li̱n³ hi³
ma³tsu³ ma³jáuh³² hnú²,
quí¹ má²ca³jíe³ bíh¹ tsú² hi³ hnú² bíh¹
rá²tsi̱h³² héih³² la³ cun³ ca³ti²¹.
5 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³jíe³² jná¹³ siáh³ hi³
ca³niá³ ñí¹ jlánh¹ bíh¹ hi̱en¹ quioh²¹ hñú³
hi̱en¹ ti³ hñu³mi̱³cuú², ñí¹ nio¹ jáun² jái¹³
quioh²¹ nió³² hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³².
6 Ñéih³ hñú³ hi̱en¹ jáun² bíh¹ ca³huén² tá¹ quiaun³
tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², tsá² ná¹quian³² hí³
tá¹ quiau³ uu³mí²tsi̱³² jueh³² jáun²; tsá² hí³
ná¹quih³² hmi̱h³² zín³ tiáu² jon³ cu³tí³, hi³
ná¹hñéih³ siáh³ láu² cú¹mí¹niau²¹ ñí¹ tsí³ tsú².
7 Jáun² jan² tsá² quiun³ tsá²cuú² tsá²chín³
hí³ ca³zianh³ tá¹ quiaun³ tsá²cuú² tsá²ta³
Dió³² ma³ cáun² uon² hi³ lí³ cú¹mí¹niau²¹, hi³
ca³la³ hi³ ná¹canh² hi³ míh²³ jáun² tsí³ Dió³²
Tsá² zian² hí³ cun³ jmí¹hi³nio².
8 Hi³ ñéih³ hñú³ hi̱en¹ jáun² né³ ca³cónh³² mí²ñí¹ hi³ li̱³
cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ cuá¹quien² lín³² Dió³² ji³
hi³ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ ho² tsú² pí³ ní² siáh³.
Hi³ jáun² hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² jmí¹ lí¹³ hí³
ñéih³ jáun², ca³la³ ti³ ñí¹ ca³táuh³ tá¹ quiau³
uu³mí²tsi̱³² hi³ má²ná¹zianh³² jáun² tsá²cuú²
tsá²ta³ hí³ Dió³² máh³ má²lí¹³.

16

Uon² tioh³ uu³mí²tsi̱³²

1 Jáun² jná¹³ ca³nái̱³² siáh³ cáun² mah¹
hi³ ñí¹ja²¹ ti³ ñéih³ hñú³ hi̱en¹ jáun² hi³
ñí¹ca³záih³ tsú² tá¹ quiaun³ tsá²cuú² tsá²ta³
Dió³² la³ lá²:
—Cuá²can²¹ náh² ñí¹ hué²¹ ó³² tá¹ quiau³
uon² hi³ ná¹canh² hi³ míh²³ jáun² tsí³ Dió³².
2 Jáun² ngau³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² tsá²
la³ñí¹ hi³ ca³ñí¹can¹ uon² jáun² quioh²¹
ñí¹ hué²¹, jmí¹jáun² ca³la³ jín³² tsá²
má²ná¹quian³² li²¹ quioh²¹ hi³ jmái² jáh³
hláih¹ hí³ ji³ hi³ má²tsú² má²jónh³² tsú² siáh³
nóh³² hi³ dí¹lái̱n¹ jáh³ hí³, ca³hián² hmah²
hlah³ hi³ cú² hi³ chéi³ cu³tí³.
3 Jáun² ngau³ siáh³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³²,
tsá² ñí¹ má²gon³ hi³ ca³ñí¹can¹ uon² quioh²¹
ñí¹ jmí²miih²¹, jmí¹jáun² né³ ca³jéinh³² jmi̱²
tá¹ cáun² jmí²miih²¹ la³juah²¹ dúh¹ jmí²hán¹
tsá² lí²jngah³ tsáu², jmí¹jáun² ca³hiá² cá²tsan³
ca³la³ jánh³ dú¹ ñí¹ jáh³ jmí¹ tiáunh¹ hñu³
jmí²miih²¹.
4 Ñí¹ má²gáun³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³²
ca³can³ siáh³ uon² quioh²¹ ñí¹ quioh²¹ la³ji³²
jmí² cua³ ji³ la³jáh³ dú¹ ñí¹ ñei³² jmái² ní²
siáh³, hi³ jáun² jmi̱² bíh¹ ca³lan³ la³ji³² jmái².
5 Jáun² ca³nái̱³² jná¹³ hi³ ca³hléh³ tsá²cuú²
tsá² ta³ Dió³², tsá² ho² hí³ jái¹³ ñí¹con² jmái²,
hi³ ca³juáh³:
Hnú² bíh¹ jan² Tsá² rá²tsi̱h³² héih³² re²,
Tsá² chun¹ nú²,
Tsá² qui³ cónh³ jmí¹ zian² nú², hi³ zian² nú²
la³ má²zian² jáun²,
quí¹ hnú² bíh¹ má²lí²ra³tsi̱h³² héih³² la³ cun³
ca³ti²¹,
6 quí¹ tsá² ó³² bíh¹ ca³tái̱n³ jmí²hán¹ tsá² joh²
hnú²,
ji̱³ jmí²hán¹ tsá² jmí¹ ná¹lín³ ti³² jëh² hnú² ní²
siáh³,
hi³ jáun² dá² jmi̱² bíh¹ má²lí²hinh²¹ nú² tsú²
ta³né³²;
quí¹ la³ ní² ca³ti̱n¹ quiunh²¹ yáh³ tsú².
7 Hi³ jáun² ca³nái̱³² jná¹³ siáh³ cáun² mah¹
hi³ ñí¹ja²¹ la³ ti³ ñí¹ zeh¹ jáun² ñí¹hiú¹³, hi³
ñí¹ca³juáh³:
—Tson² bíh¹ cu³tí³, hnú² Ti³², Dió³² Tsá²
cú² Tsá² juenh², hnú² bíh¹ Tsá² rá²tsi̱h³²
héih³² ca³la³ re² tso² cu³tí³ la³ cun³ ca³ti²¹.
8 Jáun² ja³ siáh³ tsá² ñí¹ má²quiun³ tsá²cuú²
tsá²ta³ Dió³² hi³ ca³can³ siáh³ uon² quioh²¹
ñí¹ quioh²¹ hiú²; jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³chéi³²
lín³² bíh¹ hiú², ca³la³ hi³ ca³cáun³ bíh¹ tsáu²
cun³quionh³ hi³ chéi³.
9 Ti³la³ jmí¹ ca³cáun³ tsú² cun³quionh³ hi³ jlánh¹ chéi³ jáun² né³, ti³
ca³chu³ ca³juóun³² bíh¹ tsú² Dió³² Tsá² ho² hí³
jái¹³ ñí¹con² la³jí³² uu³mí²tsi̱³² jáun², cha³ jmí¹
tsa³conh² tsí³ tsú² hi³ jmí¹ lí¹³ li³ ma³quien²
tsú² Dió³².
10 Hi³ jáun² tsá² ñí¹ má²hñá³ tsá²cuú²
tsá²ta³ hí³ Dió³² ca³can³ siáh³ uon² quioh²¹
ñí¹ hmá²si¹ ñí¹ cuá¹quien² jáh³ hláih¹ hí³;
jáun² jmí¹jáun² ca³li³ já¹nióí² la³ tán¹ ñí¹ hu²¹
cuo² jáh³ hí³. Jmí¹ li²¹ jáun² né³ má²quí²
má²juoun³² tsáu² zíh¹ cun³ñí¹ hi³ má²zian²
hi³ chéi³ hi³ uóu³² cu³tí³.
11 Tsá² hí³ né³,
ti³ ca³chu³ ca³juóun³² bíh¹ Dió³² Tsá² quioh²¹
hñu³mi̱³cuú² cun³ñí¹ hi³ má²má²tso² tsí³ hi³
chéi³ hi³ uóu³² ji³ hi³ má²tsi̱n¹ siáh³ hmah²
hlah³ jáun²; cun³ tiá² ca³ja³conh² bíh¹ tsí³ tsú²
ca³ti²¹ la³jí³² ta²¹ hlah³ hi³ ná¹jmú².
12 Jáun² ja³ siáh³ tsá² ñí¹ má²jñéi³ tsá²cuú²
tsá²ta³ Dió³² hi³ ca³can³ siáh³ uon² quioh²¹
ñí¹ quioh²¹ cua³ jueh³² jmái² Eufrates;
jmí¹jáun² ca³li³ quiéin² cua³ jáun², hi³ jáun²
ca³niá³ ju̱i³² ñí¹ ja³táunh¹ tsá² ná¹lín³ re²¹,
tsá² ja³táunh¹ ti³ ju̱i³² ñí¹ hia³² hiú².
13 Jmí¹jáun² ca³jien¹ jná¹³ gáun³ jmí²chí³
hláinh¹ hi³ jniá³ la³jmí¹ jniá³ jieh².
Jan² cua³han³ ho³ jáh³ hláinh¹ chín¹ hí³, jan²
cua³han³ ho³ jáh³ hláih¹ la³ñí¹ hí³ hi³ cónh³
jan² cua³han³ siáh³ ho³ tsá² jlánh¹ juáh³ hí³
hi³ lín³ *ti³² jë¹ Dió³².
14 Jmí²chí³ hláinh¹
hí³ dá² ca³la³ hi³ jmu² li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³².
Hí³ bíh¹ tsa³táunh¹ hi³ tsa³ngih¹ tsá² ná¹lín³
re²¹ zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³, hi³ tsa³jmú³

cá²hon³ hi³ jmu³ hniéi² ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ jueh³² jáun² quioh²¹ Dió³² Tsá² cú² Tsá² juenh².

15 —Sá¹ní² ji̱e³, cu³dia²jan² pih²¹ la³ lá² bíh¹ jáunh¹³ jná¹³ la³jmí¹ ja³² jan² háin². Hénh³ ma³ jmí¹ ren² ní¹juáh³ tsá² cuá¹zian² tsi̱³ ji̱³ hi³ cuá¹quih³² siáh³ ha¹ la³ má²quih³² jáun², quí¹ ní² lí¹ ca³li̱³ jnia² hi³ láun³ tsú², hi³ jáun² tiá² ji̱e³ tsáu² ñí¹ hua³heih²¹ quioh²¹ tsú².

16 Jáun² né³, ca³cuu³ ca³ngih³ bíh¹ jmí²chí³ hí³ tsá² ná¹li̱n³ re²¹ mái̱² ñí¹ téh²³ tsú² jáun² Armagedón cun³quionh³ jú¹ *hebreo.

17 Jmí¹jáun² né³ ja³ siáh³ tsá² ñí¹ má²quiaun³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ ca³can³ uon² quioh²¹ ja¹ chí³; jmí¹jáun² ca³nái̱³² jná¹³ cáun² mah¹ tiá³ cu³tí¹³ hi³ ñí¹ja²¹ la³ ti̱³ ñéih³ hñú³ hi̱en¹, la³ ti̱³ ñí¹ zeh¹ hmá²si̱¹ quioh²¹ Dió³², hi³ ñí¹ca³juáh³ la³ lá²:

—¡Má²ca³táuh³ bíh¹ la³ji̱³²!

18 Jáun² jmí¹ li̱²¹ jáun² né³ ja³tu³ ja³li̱³ si̱² quioh²¹ miíh³², hi³ ca³li̱³ tiú² jan³², hi³ ca³quí¹ ca³hín¹ tiá³ lín³²; hi³ ca³qui³ ca³ji̱eh³ siáh³ hué³² tiá³ tiá² tí¹ tiá² nio³ cu³tí¹³, cáun² hi³ tiá² má²li̱³² hí¹ cónh³ la³ cun³ jmí¹ ca³li̱³zian² tsáu² ñí¹ hué²¹ lá², quí¹ cun³ tiá² cunh³ bíh¹ quionh³ la³ cun³ hi³ má²li̱³² jmí¹tin². 19 Jmí¹jáun² ca³tsáun³ hni̱³² tsoh³ juú² chín¹ jáun², hi³ juú² cáh¹ juú² pa²¹ hi³ zia³² tá¹ cáun² hngá¹máh³ né³ ca³juú² ca³tsúnh²; hi³ Dió³² né³ tsau³ tsi̱³ juú² Babilonia juú² chín¹ jáun², hi³ ca³hinh³ dí² mu² ráu³ hi³ dí¹canh² jáun² copa quioh²¹, la³ cun³ hi³ nieih³ jáun² hi³ ma³tson¹³ dí² juú² jáun² ca³la³ hi³ míh²³ lín³² tsi̱³. 20 Jmí¹jáun² né³, cáun² lí¹ ca³yéin² bíh¹ la³ji̱³² hué³² pih²¹ hi³ jmí¹ tioh³ jáun² chu³ jmái̱² ji̱³ ñí¹ jmí¹ lí³ hngá¹máh³ ní² siáh³. 21 Ja³bí¹ jmí¹jáun² siáh³ ca³súh³² tsi̱³ cáh¹ cu³tí³ ñí¹ quioh²¹ tsáu², hi³ héi² cun³ quiéinh³ nio² quiú³ cuah²¹. Jmí¹jáun² la³ji̱n³² bíh¹ tsáu² ca³chu³ ca³juóun³² siáh³ Dió³² cun³ñí¹ hi³ ca³ti̱²¹ uu³mí²tsi̱³² jáun², quí¹ hi³ jáun² dá² cáun² hi³ huáh² tsi̱³ lín³² bíh¹ hi³ ca³ma³tso² tsáu² tsi̱³.

17

Jmái̱¹ hi³ tsa³hín³ tsá²mi̱³ hlái̱h¹

1 Jmí¹ má²li̱³² jáun² la³ jáun² né³, jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² tsá² quiaun³ jmí¹ ná¹zianh³² hí³ uon² ca³zái̱³ jná¹³ la³ lá²:

—Sá¹ní² ña³² ñá²ji̱e³, lá² hi̱e¹³ jná¹³ he³ lánh³ rón³² tá¹tsi̱n¹ héih³² tsá²mi̱³ tsá² jlánh¹ juón¹ cuá¹tsi̱²¹ ñí¹ jmái̱² zia³² tá¹ cáun² hngá¹máh³. 2 La³ji̱n³² bíh¹ tsá² ná¹li̱n³ re²¹ zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ lí¹ má²ca³jmu³ ca³tsau³ quionh³ tsá²mi̱³ hí³, ji̱³ la³ji̱n³² tsá² zian² hngá¹máh³ bíh¹ má²ca³ma³héinh³² siáh³ quionh³ mu² ráu³ hi³ ca³ti²¹ hi³ juón¹ tsá²mi³ hí³.

3 Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³jau³ jná¹³ tsá²cuú² tsá²ta³ hí³ Dió³² jui³² jmí²chí³ ti³ ñí¹ lí³ cuá¹ quiéin². Jáun² ñí¹ jáun² ca³ji̱en¹ jná¹³ jan² tsá²mi³ hi³ cuá¹tsi̱n¹ jan² jáh³ hlái̱h¹ dái̱n³. Ca³la³ hi³ rá²lái̱n¹ bíh¹ jáh³ hí³ cun³quionh³ huéh³ lí³ jái̱¹³ hi³ chú² hi³ lén³² Dió³². Jáh³ hí³ tsi̱²¹ quiau³ mái̱³ mi̱³ chí¹, hi³ cónh³ siáh³ quia³ juí¹³. 4 Tsá²mi̱³ hí³ jmí¹ cuá¹quih³² hmi̱h³² zín¹³ ji̱³ hmi̱h³² dái̱n³, hi³ jmí¹ cuá¹lái̱n¹ siáh³ cun³quionh³ cú¹mí¹niau²¹, quín¹ zín³ chú³² jniá³, ji̱³ cun³quionh³ mái̱³ pih²¹ zín³ hi³ téh²³ tsú² perla ní² siáh³. Tsá²mi³ hí³ cuá¹zianh³² cáun² copa hi³ lí³ cú¹mí¹niau²¹, ca³la³ hi³ canh² bíh¹ la³jáh³ dú¹ ñí¹ hi³ hlah³ hi³ hó³² cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ juón¹ tsú². 5 Chí¹quie¹³ tsá²mi³ hí³ jmí¹ tón²¹ cáun² jái̱¹³ hi³ ná¹hmá¹ ná¹jní¹ hi³ juáh³ jáun²: “Babilonia juú² chín¹, mí¹ziú¹³ ca³la³ jín³² tsá²mi³ juón¹ ji̱³ mí¹zioh²¹ la³jí³² ñí¹ hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá²”. 6 Tsá²mi³ ca³ji̱en¹ jná¹³ hí³ má²cuá¹hein²¹ cun³quionh³ jmí²hán¹ tsá² joh¹ Dió³², la³ cun³ jmí²hán¹ la³jín³² tsá² zih³² hí³ jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ Jesús.

Lí¹ tiá² ño¹ he³ jmu¹ bíh¹ jná¹³ li̱³ jmí¹ cá¹ji̱e²¹ jáun². 7 Hi³ jáun² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hí³ ca³zái̱³ jná¹³:

—¿He³ láih³² sa³ tsá²cáun² lín³² honh² hnú²? Lá² hi̱e¹³ ná³ la³ cun³ he³ hnió³ juáh³ hi³ ca³tin¹ tsá²mi³ ní² ji³ hi³ ca³tin¹ jáh³ hlái̱h¹ cuá¹tsi̱n¹ tsú² ní², jáh³ chi²¹ ní² quiau³ mái̱³ mi³ chí¹ hi³ cónh³ quia³ juí¹³. 8 Jáh³ hlái̱h¹ má²lí²ji̱en¹ hnú² ní² dá² jan² jáh³ jmí¹ zian² jmí¹tin² bíh¹, ti³la³ tiú²uú² jáh³ ní² zian² yáh³ ta³né³²; ti³la³ cun³ jáun² jáh³ ní² dá² hion¹³ bíh¹ hñu³ háunh³ ñeh² bíh¹ hi³ chau²¹ jmái̱¹ hi³ tsó³² jáh³ ñí¹ má²tsa³hín³. Jáun² la³jín³² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³, tsá² qui³ tiá² jmí¹ ná¹tón²¹ hi³ jmái̱² ñí¹ sí² la³ cun³ jmí¹ ca³li̱³liau³ hngá¹máh³, la³ cun³ sí² hi³ rá²tiáunh¹ tsá² ca³tin¹ hi³ lí¹³ zian², tsá² hí³ jlánh¹ tsa³cáun² lín³² tsi̱³ ní¹ má¹ca³ji̱en³² jáh³ hlái̱h¹ jmí¹ zian² hí³ jmí¹tin² hi³ tiú²uú² zian² yáh³ ta³né³², ti³la³ chau²¹ bíh¹ jmái̱¹ jáuh³ siáh³.

9 ”Lá² zia³² cáun² hi³ lí¹³ ngi¹³ tsá² quia³lín³ jmí¹ tsi̱³: Tá¹ quiau³ mái̱³ mi³ chí¹ jáh³ hí³ hnió³ juáh³ ca³ti²¹ quiau³ máh³ míh¹ ñí¹ cuá¹tsi²¹ tsá²mi³ ó³²; ja³bí¹ la³ jáun² hnió³ juáh³ siáh³ hi³ ca³tin¹ quiaun³ tsá² lín³ re²¹. 10 Hñá³ re²¹ hí³ má²já²hín³, hi³ cónh³ jan² né³ cuá¹ho² bíh¹ jái̱¹³ ta³né³², hi³ tsá² ñí¹ má²quiaun³ né³ tiá² má²hó² yáh³ jái̱¹³. Ti³la³ ní¹ má¹cuán² tsá² ñí¹ má²ca³táuh³ né³, pih²¹ jmái̱¹ bíh¹ cuá³² tsú² hi³ cuá¹ho²

jáɨ¹³. 11 Hi³ jáh³ hláɨh¹ jmí¹ zian² hí³ jmí¹tin² né³, hi³ ta³né³² tiú²uú² zian² yáh³, jáh³ hí³ bíh¹ lín¹³ siáh³ cónh³í¹ jan² re²¹ tsá² ñí¹ má²jña³. Hí³ bíh¹ jan² tsá² ja¹ re²¹ tsá² quiaun³ hí³; ní¹ má¹li³² jáun² né³ tá¹zanh¹ tsú² ñi¹ má²tsa³hín³.

12 "La³ cun³ quia³ juí¹³ jáh³ hi³ má²lí²jɨeh³ hnú² ní² hnió³ juáh³ hi³ ca³tin¹ quian³ re²¹ tsá² tiá² má²ná¹ho² jáɨ¹³ ta³né³² bíh¹; cun³ cáun² o¹rá¹ bíh¹ hau³ tsá² hí³ jáɨ¹³ hi³ ná¹lín³ re²¹ cu³li²¹ quionh³ jáh³ hláɨh¹ hí³. 13 Cáun² bíh¹ hi³ ná¹tioh³ tsí³ tsá² hí³ ji³lin², hi³ cué³² pí³ quioh²¹ ñí¹con² jáh³ hláɨh¹ hí³ la³ má²quionh³ ji³ jáɨ¹³ hi³ ná¹ho² ní² siáh³. 14 La³jín³² bíh¹ tsá² hí³ jmu³ hniéi² ñí¹con² Tsá² lín³ hí³ *Já¹ziáh² míh¹, ti³la³ Já¹ziáh² míh¹ hí³ bí¹ láɨh¹³ hniéi² jáun², quí¹ hí³ bíh¹ lín³ Tsá² chín¹ ñí¹con² tsá² ná¹chín¹ ji³ Re²¹ Juo¹³ tsá² ná¹lín³ re²¹ ní² siáh³; hi³ tsá² quionh³ Tsá² lín³ hí³ Já¹ziáh² míh¹ né³, tsá² má²ná¹tén¹ bíh¹, tsá² má²ná¹quiánh¹, tsá² má²tí³² re² ñí¹con² tsú².

15 Hi³ ca³záɨ³ jná¹³ siáh³ tsá²cuú² tsá²ta³ hí³ Dió³² la³ lá²:

—Jmáɨ² zia³² tá¹ cáun² hngá¹máh³ hi³ lí²jɨeh³ hnú² jáun² hi³ cuá¹tsɨ²¹ tsá²mɨ³ juón¹ hí³, hnió³ juáh³ tsá² juóun³² tsá² hmíh¹ tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ bíh¹, ca³la³ jáh³ dú¹ ñí¹ juo³ tsá² jma². 16 Tá¹ quia³ juí¹³ hi³ má²lí²jɨeh³ hnú² jáun² né³, la³ má²quionh³ ji³ hnga² jáh³ hláɨh¹ hí³ li³ hon² bíh¹ tsá²mɨ³ juón¹ hí³; ca³la³ hi³ lin²¹ zenh² jmu³ dí², hi³ jmu³ dí² ca³la³ hi³ láun³ cuánh², hi³ má²cu³ má²hính³ bíh¹ tsú² ngú³ quioh²¹ tsá²mɨ³ hí³, hi³ jin³ dí² siáh³ cun³quionh³ sí². 17 Dió³² má²ca³jmú³ tsí³ tsá² quian³ hí³ hi³ jmu³ la³ cun³ hi³ lín²³ dí² hnga², tsá² hí³ jmu³ cá²hon³ hi³ cuéh³² jáh³ hláɨh¹ hí³ jáɨ¹³ hi³ ná¹ho² hi³ hau³, ca³la³ ñí¹ ca³li³tí³ la³ cun³ hi³ má²ca³juáh³ jáun² Dió³². 18 Jáun² né³, tsá²mɨ³ má²lí²jɨen¹ hnú² hí³ dá² lín³ juú² chín¹ hi³ jmu² jáun² héih³² ñí¹con² tsá² ná¹lín³ re²¹ zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ bíh¹.

18

Jmí¹ já¹hín³ juú² Babilonia

1 Jmí¹ má²li³² jáun² né³ ca³jɨen¹ jná¹³ siáh³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ ja³ hñu³mɨ³cuú²; tsá² hí³ né³ ho² jáɨ¹³ quien² lín³². Jmí¹jáun² táɨ³ tá¹ cáun² cuá¹ hué²¹ joh¹ hi³ quian³² tsá² hí³. 2 Tsá² hí³ né³ ca³hléh³ tiá³ lín³² hi³ ca³juáh³:

¡Má²já²hín³, cu³tí³ má²já²hín³ bíh¹ Babilonia juú² chín¹!

Ñí¹ tionh¹ tsá² hláɨnh¹ bíh¹ má²cá²jéinh³² juú² jáun²,

ñí¹ tionh¹ la³jánh³ dú¹ ñí¹ jmí²chí³ hláɨnh¹,

hi³ má²lí³ siáh³ za³ la³jánh³ dú¹ ñí¹ quiuh²¹ tan³², la³ cun³ tan³² hláɨh¹ tan³² hon²,

jáh³ tiá² jin².

3 Quí¹ juú² jáun² jmí¹ lín³ la³jmí¹ lín³ jan² tsá²mi³ juón¹ hi³ má²quioh²¹ la³jín³² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³,

hi³ tsáu² né³ ca³li³ hen² cun³quionh³ mu² ráu³ hi³ lí³ hi³ juón¹ tsú² jáun².

Ji³ tsá² ná¹lín³ re²¹ uá²jaɨ³² lí¹ ca³jmu³ ca³tsau³ quionh³ tsú²,

hi³ tsá² zia³² hi³ ñi³jmú¹ ñi³hna¹ siáh³, tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³,

má²ca³li³ hánh³ cun³quionh³ la³jí³² hi³ jmí¹ dí¹quiaunh²¹ jáun² tsí³ tsú².

4 Jmí¹jáun² ca³náɨ³² jná¹³ siáh³ hi³ ñí¹ca³hléh³ jan² tsáu² hñu³mɨ³cuú² hi³ ñí¹ca³juáh³:

Huen³ hnoh² já¹ juú² ní², hnoh² tsá² tionh² jo³uón³² jná¹³,

hi³ jáun² tiá² tsa³tsáɨnh² hnoh² tso³ quioh²¹ juú² ní²,

hi³ sa³jun³ má¹tsoh¹ náh² siáh³ honh² la³ cun³ hi³ ma³tso² juú² ní² tsí³.

5 Quí¹ la³ ti³ hñu³mɨ³cuú² bíh¹ má²ca³ta³ná¹juɨ²¹ tsáu¹³ juú² ní²;

hi³ Dió³² né³, má²tsau³² tsí³ ca³ti²¹ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ jmú² juú² ní².

6 Jáun² jéinh¹ ñí¹con² juú² ní² la³ cun³ rón³² lí³ hi³ má²ca³jmúh³² tsú² tsá² siánh³,

ma³hmah²¹ ñi¹con² tsú² tun³ nió³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ má²ca³jmú³.

Hinh²¹ náh² tsú² mu² ráu³ má²zéih¹ tun³ nió³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ ca³hinh³ tsú² jáun² tsá² siánh³.

7 La³ cun³ rón³² hi³ ca³ma³quien² juú² ní² hnga²

ji³ hi³ ca³jmú³ tonh² hi³ ma³zian² re² tin² cu³tí¹³,

la³ jáun² ma³tson¹³ náh² tsú² hi³ zian² hi³ chéi³ hi³ uóu³²;

quí¹ hí³ jlánh¹ lín²³ hñu³ tsí³ la³ lá²:

Lá² cuá¹tón²¹ jná¹³ la³jmí¹ cuá³ jan² tsá²mɨ³ lín³ re²¹,

ha³ tiá² hnáɨ³ yáh³ jná¹³,

hi³ jáun² hí¹ cónh³ yáh³ tiá² li³ cuo² jná¹³ he³ dá² jaun³² hi³ ho² hi³ jngɨh² tsú².

8 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ quiunh²¹ tsú² la³jí³² uu³mí²tsi³² cáun² jmáɨ¹ cu³tsa³² la³ lá²;

hi³ hiá¹ tsán¹³ tsá² joh¹,

hi³ ná¹ho² ná¹jngɨh²,

hi³ já³² ho³cuóun³.

Hi³ má¹li³² jáun² né³ có³² siáh³ juú² jáun² cun³quionh³ sí²;

quí¹ Dió³², Tsá² má²lí²ra³tsa² hí³ héih³² dá² jan² Tsá² ho² pí³ bíh¹.

9 Má¹jáun² má²ho³ má²jngɨh³ lín³² tsá² ná¹lín³ re²¹ zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³, hi³ chá³² hlah³ lín²¹ tsí³ ní¹ má¹ca³jíe³ tsú²

mí²ñí¹ hi³ má²cau³² juú² jáun². La³ ni²² bíh¹ jeinh²¹ tsá² ná¹lín³ hí³ re²¹, tsá² lí¹ ca³jmu³ ca³tsau³ quionh³ juú² lín³ jáun² la³jmí¹ lín³ jan² tsá²mi³ juón¹, juú² hi³ ca³jmú³ hi³ ná¹zian² tsú² re² tin² cun³quionh³ la³jí³² hi³ jmí¹ zioh². 10 Ñí¹ uóunh³ tionh² bíh¹ tsú² jíe³ cun³ñí¹ hi³ juénh² ca³ti²¹ la³ cun³ hi³ má²má²tso² juú² jáun² tsí³, hi³ ná¹juáh²³ la³ lá²:

¡Hóh³², hen³ ma³ hlah³!

¡Jlánh¹ juon²³ hnú², hnú² Babilonia juú² chín¹, juú² pin³!

Sa³ cu³diá²jan² pih²¹ la³ lá² bíh¹ ca³ta³tsin¹ hnú² héih³².

11 Ja³bí¹ tsá² zia³² hi³ ñi³jmú¹ ñi³hna¹ zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ siáh³ ho³ jngih³ hi³ chá³² hlah³ tsi³ hi³ ca³tin¹ juú² jáun², quí¹ tiú²uú² hin² zian² yáh³ tsá² lí¹³ lá³² hi³ hna² tsú², 12 uá¹la³ cun³: cú¹mí¹niau²¹, mí¹ñí² cú¹tiáu², quín¹ zín³ chú³² jniá³, mái³ pih²¹ zín³ hi³ téh²³ tsú² perla, hmih³² chu²¹ hi³ lí³ cun³quionh³ mí²ñi³² hi³ huéh²³ tsú² chí² ta³ nái lino, hmih³² mí²ñi³² hmá¹³ jáh³, la³ cun³ hmih³² quian²¹ hin³² zín¹³ pin³, ji³ hi³ quian²¹ hin³² dáin³ ní²² siáh³; la³jí³² ñí¹ hmá² ja³² má²ró³², la³jí³² hi³ lí³ cun³quionh³ ján¹ cuó² quioh²¹ jáh³, la³jí³² hi³ lí³ cun³quionh³ hmá² hmuh²¹ lín²¹, mí¹ñí² mí²niáu³ bronce, mí¹ñí² hierro, ji³ hi³ lí³ cun³quionh³ cún¹ tiáu² hi³ téh²³ tsú² marmol ní²; 13 cuáh¹³ hmá² canela, la³jí³² ñí¹ háu² má²ró³², ziún², jmi² má²ró³², no¹ má²ró³², mu² ráu³ mi³ uóun²jieh¹³, no¹ quioh²¹ hmá² olivo, jui²¹ cuú²miih²¹ la³ñí¹, cuú²miih²¹, cuá¹juí², *já¹ziáh², tsa³cuá¹, hmá² lih³² cu-ounh³² jáh³, hi³ la³ ji³ tsáu² yáh³ ní² siáh³ jmí¹ hna² tsú². 14 Jáun² záih³² tsú² juú² jáun² la³ lá²:

La³jí³² bíh¹ la³ cun³ hi³ jlánh¹ jmí¹ dí¹quiaunh²¹ honh² hnú²,

ti³ có³² bíh¹ má²cá²quin³,

hi³ la³jí³² hi³ jlánh¹ hmuh²¹ hi³ jlánh¹ chú³² jniá³, má²ca³yéin² bíh¹,

hi³ jáun² ¡hí¹ cónh³ yáh³ tiú²uú² lí¹³ jáuh³ ñí¹con² nú²!

15 Tsá² jmú² tsá² hna² la³jí³² hi³ ní², tsá² ca³li³ hánh³ cun³quionh³ hi³ ca³láih¹³ hi³ jmu² ta²¹ ní² tá¹tonh¹ ñí¹ uóunh³ cun³ñí¹ hi³ juénh² tsú² la³ cun³ tí³ hi³ má²má²tso² juú² jáun² tsí³. Tsá² hí³ ho³ jngih³, hi³ niau²¹ hlah³ lín²¹ tsí³, 16 hi³ hóh³² hi³ juáh³ la³ lá²:

¡Hóh³², hen³ ma³ hlah³!

¡Hen³ ma³ juo²³ juú² chín¹ ní² hi³ jmí¹ jniá³ la³jmí¹ jniá³ jan² tsá²mi³

hi³ quih³² hmih³² mí²ñi³² lino hi³ lí¹ zín¹³ pin³ ji³ hmih³² dáin³ ní² siáh³,

hi³ cuá¹tú¹ cuá¹láin¹ cun³quionh³ cú¹mí¹niau²¹, quín¹ zín³ chú³² jniá³, ji³ mái³ pih²¹ zín³ ní² siáh³;

17 sa³ cun³quienh¹³ la³ lá² bíh¹ já¹hín³ la³ cun³ la³jí³² hi³ jmí¹ zioh² juú² ní²!

Jáun² la³jín³² tsá² ná¹chín¹ tiáunh¹ hñu³ mu², tsá² ná¹quian³² mu², ji³ tsá² ñi³jmú¹ ñi³hna¹ ní², la³ cun³ la³jín³² tsá² jmu² ta²¹ hi³ ñi³tú¹ ñi³lin¹³ ñí¹ jmí²miih²¹, ñí¹ uóunh³ bíh¹ ca³ta³tonh¹ 18 jmí¹ ca³jíe³ jáun² mí²ñí¹ hi³ má²cau³² juú² jáun², jáun² ca³ti³ ca³hóh³² hi³ ca³juáh³:

—¡Jmí¹líh³ bíh¹ tiú²uú² chauh¹ dí² siáh³ cáun² juú² hi³ cu³ hi³ ren³ quionh³ juú² chín¹ ó³²!

19 Hi³ jáun² la³jín³² tsá² hí³ ca³qui³ ca³tóh³ hliáu² chí¹ hi³ ca³ho³ ca³jngih³, hi³ ná¹jéinh³² hlah³ hi³ juáh³ la³ lá²:

¡Hóh³², hénh³ ma³ hlah³!

¡Jlánh¹ juo²³ juú² chín¹ ní²!

Já² cun³quionh³ la³jí³² hi³ zioh² hí³ bíh¹ dí² jmí¹ má²ca³li³ hánh³ ji³lin² tsá² ná¹quian³² mu² ñí¹ jmí²miih²¹.

¡Sa³ cun³quienh¹³ la³ lá² bíh¹ já¹hín³!”

20 Ti³la³ hnoh² má¹ná¹, ma³hiún¹³ náh² honh² hi³ ca³tin¹ juú² jáun²,

hnoh² tsá² qui³ tionh² náh² hñu³mi³cuú²,

hnoh² tsá² má²ná¹quiánh¹ joh¹ Dió³²,

ji³ hnoh² tsá² ná¹lín³ náh² ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³²,

ji³ hnoh² tsá² ná¹lín³ *ti³² jë¹ Dió³² ní² siáh³,

quí¹ má²lí²ra³tsi³² bíh¹ Dió³² héih³² ñí¹con² juú² ní² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hnoh².

21 Jáun² jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² tsá² pin³ lín³² ca³can³ cá² mái³ quín¹ pa²¹ lín²¹ hi³ tí³ la³jmí¹ tí³ quín¹ hi³ daih³² tsú² cuú², hi³ ca³tón³² dí² quín¹ jáun² hñu³ jmí²miih²¹, hi³ jáun² ca³juáh³:

Hnú² Babilonia juú² chín¹,

la³ ní² bíh¹ tsa³hín³ nú², la³jmí¹ juóun³² tsú² tsáu² hué³² tiá³ lín³²,

hi³ jáun² hí¹ jan² bíh¹ tiú²uú² hin² chauh¹ hnú².

22 Cun³ tiú²uú² hin² jmu³ bíh¹ sun¹ ja¹ hñú³ hi³ cóh³² tun³² pih²¹ hi³ cai³² tsú²,

sa³jun³ uú² jiéi³² tsú² hmá² tá² le²,

hi³ sa³jun³ uú² jiéi³² tsú² siáh³ mí¹ñí² trompeta;

hí¹ jan² yáh³ tsá² jmu² li³ua³ cáun² ta²¹ tiú²uú² li³ zian² ñí¹con² hnú²,

sa³jun³ uú² ne³ tsú² mah¹ quioh²¹ quín¹ hi³ daih³² tsú² cuú².

23 Hí¹ cáun² yáh³ joh¹ sí² tiú²uú² jnia³,

sa³jun³ uú² ne³ tsú² jái¹³ hi³ hleh³² tsá²mi³ tsá²ñuh², tsá² jenh¹³ cuo²;

la³ jáun² bíh¹ lí¹³ quí¹ tsá² jmú² tsá² hna² joh² hnú² bíh¹ tsá² jlánh¹ jmí¹ ná¹quien² tá¹ cáun² hngá¹máh³,

hi³ la³jín³² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ bíh¹ ca³li³can² cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ ca³lin³ hnú² jan² tsá² hláinh¹.

24 Quí¹ juú² ní² bíh¹ ca³ta³can¹ jmí²hán¹ tsá² ca³lin³ ti³² jë¹ Dió³², ji³ la³jín³² tsá² joh¹ Dió³² ñí¹ hná¹ ní², la³ má²quionh³ jmí²hán¹ la³jín³² tsá² ca³jngah³ tsáu² tá¹ cáun² cuá¹ hué²¹ ní² ní² siáh³.

19

Má²tsú² má²jónh³² tsú² Dió³² hñu³mi³cuú²

1 Jáun² né³, jmí¹ má²li³² jáun² ca³nái³² jná¹³ cáun² mah¹ tiú² jan³² cu³tí¹³, hi³ lí³ la³jmí¹ lí³ hi³ ñí¹hleh²¹ ca³la³ juóun³² hmíh¹ cu³tí³ tsáu² hñu³mi³cuú², hi³ ñí¹juah²¹ la³ lá²:
¡Hénh³ ma³ chun¹ Dió³²!
Ñí¹con² Dió³² bíh¹ ja³² hi³ lí¹³ liáun³ tsú²;
hnga² hí³ bíh¹ ca³tin¹ li³ quien²,
hi³ hnga² hí³ bíh¹ siáh³ ho² pí³,
2 quí¹ hí³ bíh¹ Tsá² rá²tsi³² héih³² re² la³ cun³ ca³ti²¹,
quí¹ má²lí²ra³tsi³² bíh¹ tsú² héih³² ñí¹con² juú² hi³ lí³ jáun² la³jmí¹ lín³ jan² tsá²mi³ juón¹,
tsá² jlánh¹ jmí¹ hliah²³ hí³ cuá¹ hué²¹ cun³quionh³ la³jí³² hi³ jmí¹ jmú² jmí¹ tsau³².
Dió³² bíh¹ má²lí²jéinh³² ñí¹con² tsú² ca³ti²¹ hi³ ca³tái³n² jmí²hán¹ *tsá² jmí¹ má²ná¹hlánh¹ joh¹ Dió³².
3 Jáun² ñí¹ca³juáh³ siáh³ tsá² hí³ cónh³í¹ cu³ jéin³²:
¡Hénh³ ma³ chun¹ Dió³²!
Mí²ñí¹ hi³ má²caun³² tsá²mi³ juón¹ hí³ má²ná¹cua³² ca³la³ cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹.
4 Jmí¹jáun² tán¹ quiu³quiun³ tsá²daun³² hí³ la³ má²quionh³ tá¹ quiun³ tsá²cuú² tsá²chín³ hí³ ca³tiánh³ ná¹hin³ ca³la³ ti³ hué³² hi³ ca³ma³tsu³ ma³jónh³² Dió³² Tsá² cuá¹tón²¹ hí³ ñí¹ hmá²si¹, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:
—¡Tson² bíh¹ la³ jáun²! ¡Hénh³ ma³ chun¹ Dió³²!
5 Hi³ jáun² chu³ jo² ñí¹ zeh¹ jáun² hmá²si¹ ñí¹ja²¹ siáh³ cáun² mah¹ hi³ ñí¹ca³juáh³:
¡Ma³tsú¹ ma³jonh²¹ náh² Dió³²
la³jín³² hnoh² tsá² má²ná¹hlánh¹ náh² joh¹ Juo¹³ dí²,
tsá² tanh²³ náh² tsú² ta²¹,
la³jín³² tsá¹míh¹ ji³ tsá² má²lieih²¹!

Jmái¹ hi³ jenh¹³ cuo² Tsá² lín³ Já¹ziáh² míh¹

6 Jmí¹ li²¹ jáun² ca³nái³² jná¹³ cáun² mah¹ lí³ la³jmí¹ lí³ hi³ ñí¹hleh²¹ juóun³² lín³² tsáu², la³jmí¹ lí³ hi³ ñí¹hén¹³ cáun² jmí² cua³ pa²¹, hi³ ñí¹hén¹³ tiá³ lín³² la³jmí¹ niéih³ mah¹ quioh²¹ miíh³², hi³ ñí¹juah²¹ la³ lá²:
¡Hénh³ ma³ chun¹ Dió³²!
Quí¹ Dió³² Juo¹³ dí² Tsá² cú² juenh² má²cuá¹ho² jái¹³.
7 ¡Cuí¹ jmú¹³ dí² tsah¹,
cuí¹ má¹hiún¹³ dí² tsí³,
ji³ hi³ cuí¹ má¹quien¹³ dí² siáh³ Dió³²,
quí¹ má²cá²chó³² bíh¹ jmái¹ hi³ jenh¹³ cuo² Tsá² lín³ *Já¹ziáh² míh¹,
quí¹ má²cuá¹hún¹ bíh¹ hua³jan²¹ tsá²mi³ tsá² má²nióh³² tsú² jái¹³ quionh³!
8 Hi³ tsá²mi³ hí³ né³ má²hiauh³² cáun² hmih³² tiáu² jon³ hi³ lí³ quionh³ mí²ñi³² lino hi³ quíh³²;
cáun² hmih³² zín³ lín³² bíh¹ hi³ jáun², hi³ ji² cu³tí³,
quí¹ cun³quionh³ hmih³² tiáu² jáun² bíh¹ lí²lin¹ hi³ Dió³² ti³² tsí³ la³jí³² ta²¹ hi³ ca³jmú³ jáun² tsá² joh¹.
9 Jáun² tsá²cuú² tsá²ta³ hí³ Dió³² ca³zái³ jná¹³ la³ lá²:
—Tón³ ñí¹ sí² jái¹³ lá²: “Jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² má²ná¹tén¹ hi³ ja³jmú³ má³² jmái¹ ñí¹ jenh¹³ cuo² Tsá² lín³ *Já¹ziáh² míh¹”.
Hi³ ca³juáh³ siáh³:
—La³jí³² jái¹³ ní² dá² ja³ tá²chi²¹ ñí¹con² hnga² bíh¹ Dió³².
10 Jmí¹jáun² ca³quinh² jná¹³ ti³ rá¹hin³ ta³ ñí¹ tsá² hí³, hi³ ca³li³hnó³² jná¹³ má¹tsú¹ má¹jonh²¹ tsú², ti³la³ tsá² hí³ né³ ca³juáh³:
—Ha³ lí² jmú² hnú² la³ ní²; quí¹ ja³bí¹ jan² tsá² lín³ quian²¹ Dió³² bíh¹ jná¹³ la³jmí¹ lín³ ní² hnú² la³ má²quiúnh¹ nú² la³jín³² jo³ renh² nú², tsá² ná¹hleh³² hí³ jú¹ tson² quioh²¹ Jesús. Dió³² dá² ma³tsú¹ ma³jonh²¹. Quí¹ li³ua³ jan² tsá² hleh³² jú¹ tson² quioh²¹ Jesús bíh¹ hleh³² jái¹³ hi³ cue³² Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ tsi³, la³ cun³ qui³ hleh³² jáun² li³ua³ jan² tsá² lín³ *ti³² jë¹ Dió³².

Tsá² cuá¹tsin¹ tsa³cuá¹ tiáun²

11 Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³jíe³² jná¹³ hi³ há²na²¹ hñu³mi³cuú², jáun² né³ ja³ jan² tsa³cuá¹ tiáun²; Tsá² cuá¹tsi²¹ cu³hna²¹ tsa³cuá¹ hí³ né³ jmái² “Tsá² Chun¹ Tsá² má²tí³² jë¹”. Hí³ bíh¹ rá²tsi³² héih³² re² ji³ hi³ jmu² siáh³ hniéi². 12 Mí¹ñí¹ Tsá² hí³ lí³ la³jmí¹ lí³ zíh¹ sí², hi³ chí¹ tsú² né³ ná¹hun¹ hliáun³ *có²ron¹ná¹, hi³ la³ ná¹hun¹ chí¹ tsá² ho² jái¹³; hi³ tón³² siáh³ cáun² hi³ jmái² tsú² hi³ tiá² hin² cuoh² hí¹ jan², jí³²la³ hnga² bíh¹ tsú² ñi³² he³ lánh³ hnió³ juáh³ hi³ jáun². 13 Tsá² hí³ quih³² siáh³ cáun² hmih³² má²ná¹quí¹ ná¹quíeh¹ jmi², hi³ hi³ jmái² tsú² né³ lí³ “Jë¹ Dió³²”. 14 Jáun² hliáu³ tsá² zian² hñu³mi³cuú² né³ hí¹ja³táunh¹ siáh³ cu³hna²¹ tsú² hi³ ná¹tsin¹ tsa³cuá¹ tiáun². Tsá² hí³ ná¹quih³² hmih³² hi³ lí³ mí²ñi³² lino chu²¹, hi³ tiáu², hi³ ji². 15 Hi³ jáun² ho³ Tsá² chín¹ hí³ né³ chi²¹ siáh³ cáun² mí¹tái³ hmu³ lín³² tá¹ tun³ jo²¹, hi³ cun³quionh³ mí¹tái³ jáun²

né³ tsa³ma³tsan² tsú² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³, la³jín³² tsá² hon² Dió³². Hí³ bíh¹ Tsá² cuá³² hi³ cuá¹ho² já꞉¹³ cun³quionh³ cáun² hmá²hí꞉h¹ hi³ lí³ mí¹ñí². Hí³ bíh¹ Tsá² jmu³ hi³ quiunh²¹ tsáu² la³ cun³ rón³² hi³ cuá¹míh²³ ts꞉í³ Dió³² Tsá² cú² juenh², la³ jan² tsá² há² zauh³² ñí¹ quiauh³² tsú² jma꞉ih²¹ mi³ uóun²j꞉eh¹³. 16 Tsá² hí³ tón³² ha¹ hi³ jmá꞉i², j꞉³ tsoh² quiú¹ tsú² siáh³, hi³ juáh³ la³ lá²: “Re²¹ Juo¹³ tsá² ná¹lín³ re²¹ j꞉³ Tsá² chín¹ Juo¹³ tsá² ná¹chín¹”.

17 Jmí¹jáun² ca³j꞉en¹ jná¹³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ zenh² la³ re² ñí¹ he² hiú². Tsá² hí³ né³ ca³hóh³² ca³la³ hi³ chi²¹ tiú² mah¹ tiú² jan³², hi³ ca³zá꞉ih³ la³jín³² quiuh²¹ tan³², jáh³ ranh³² chi³cuú², hi³ juáh³ la³ lá²:

—¡Ñá²tú¹ ñá²l꞉in³ hnoh², cuú¹ngi꞉h²¹ náh² ñí¹ ní² hi³ ñá¹cú¹ ñá¹hính³ náh² má³² hi³ má²jmu³ Dió³² hliáun³ cu³tí³, 18 hi³ ñá¹cú¹ ñá¹hính³ náh² ngú¹³ tsá² ná¹lín³ re²¹, ngú¹³ tsá² ná¹lín³ juo¹³ hliáu³, ngú¹³ tsá² jlánh¹ ná¹pin³, ngú¹³ tsá² ná¹ts꞉in¹ tsa³cuá¹, j꞉³ la³ má²quionh³ ngú¹³ tsa³cuá¹ joh¹ tsú² ní² siáh³, ca³la³ jánh³ dú¹ ñí¹ tsáu², uá¹ hi³ tsá² zian² hi³ ca³t꞉in¹ hmóu³², ho³lá²dá² tsá² má²ná¹hlánh¹ joh¹ tsáu², uá¹ hi³ tsá¹míh¹ uá¹ hi³ tsá² má²lieih²¹!

19 Jmí¹ má²lí²nái³² jná¹³ já꞉¹³ jáun² né³, ca³j꞉en¹ ná¹ jáh³ hlá꞉ih¹ hí³ la³ má²quionh³ la³jín³² tsá² ná¹lín³ re²¹ tá¹ cáun² hngá¹máh³, j꞉³ la³ má²quionh³ siáh³ la³jín³² hliáu³ joh¹ hi³ má²ná¹ngi꞉h³² hi³ má²jmu³ hnié꞉i² ñí¹con² Tsá² cuá¹ts꞉in¹ hí³ tsa³cuá¹ la³ má²quionh³ siáh³ hliáu³ joh¹. 20 T꞉i³la³ jáh³ hlá꞉ih¹ hí³ né³ ca³janh³² bíh¹ hi³ ca³li³tson³ la³ má²quionh³ t꞉i³² jë¹ Dió³² tí¹já꞉i² joh¹, tsá² jlánh¹ jmí¹ jmu² hí³ li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³² cha¹³ jáh³ hí³, hi³ tí² má²can² tsá² má²ca³héi³ hí³ li²¹ quioh²¹ jáh³ hlá꞉ih¹ hí³, la³ cun³ tsá² má²tsú² má²jónh³² nóh³² dí¹lá꞉in¹ jáh³ hí³ yáh³. Jáun² jáh³ hí³ né³, la³ má²quionh³ t꞉i³² jë¹ ca³sunh³ chu³ sí² ta³ lié꞉ih³², ñí¹ tioh³ jáun² ju꞉²¹ quín¹ azufre hi³ ná¹cua³² sí² ché꞉i³ cu³tí³. 21 Hi³ tsá² ñí¹ hná¹ jáun² né³, cun³quionh³ mí¹tá꞉i³ hmu³ tá¹ tun³ jo²¹ hi³ chi²¹ jáun² ho³ Tsá² cuá¹ts꞉in¹ hí³ tsa³cuá¹ bíh¹ ca³hiá² cá²tsan³, hi³ jáun² la³j꞉in³² bíh¹ quiuh²¹ tan³² lah³ má³² quionh³ ngú¹³ la³j꞉in³² tsá² hí³.

20

Cú² mei²¹ mii² rá²hñé꞉ih¹ tsá² hlá꞉inh¹

1 Hi³ jáun² né³, ca³j꞉en¹ jná¹³ siáh³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ cuá¹son² hñu³mi³cuú², hi³ zianh³² cáun² llave quioh²¹ hñu³ háunh³, la³ má²quionh³ cáun² cá²den¹ná¹ jueh³². 2 Jáun² hí³ né³ ca³zanh³ já꞉h³ hlá꞉inh¹ chín¹, já꞉h³ hlá꞉inh¹ qui³ zian² hí³ má²cá²jmá꞉i¹ lín²¹, tsá² hlá꞉inh¹ lí¹ tú² lí¹ hna² hí³ tsáu², la³ cun³ *Satanás bíh¹ hí³, hi³ jáun² ca³hñé꞉ih³² dí² tá¹ cú² mei²¹ mii²; 3 hi³ jáun² ca³tón³² dí² hñu³ háunh³ jmí¹ li²¹ jáun², hi³ ca³jná꞉i³² dí², ca³jna³ tsú² tiá³ lín³² ho³hñú¹³, jáun² tiú²uú² lí¹³ ma³can² já꞉h³ hlá꞉inh¹ hí³ tsá² zian² hngá¹máh³ lá² ca³la³ ñí¹ ca³ts꞉in¹³ tá¹ cú² mei²¹ mii²; má¹li³² jáun² né³ zá꞉inh³ siáh³ cónh³í¹ cu³tiá³.

4 Jmí¹jáun² ca³jí꞉e³² jná¹³ hliáun³ hmá²s꞉i¹, hi³ ñí¹ hmá²s꞉i¹ jáun² né³ ca³na³ts꞉ín³² tsá² má²lí²hé꞉i³ já꞉¹³ hi³ ra³ts꞉i³² hé꞉ih³². Ja¹ quioh²¹ tsá² hí³ né³ ca³j꞉en¹ jná¹³ jmí²chí³ joh¹ tsá² má²cá²hiá² cá²tsan³ hi³ ca³jngah³ tsáu² cun³ñí¹ hi³ hleh³² já꞉¹³ hi³ ca³t꞉in¹ Jesús, j꞉³ cun³ñí¹ hi³ ca³t꞉i²¹ já꞉¹³ quioh²¹ Dió³². Tsá² hí³ dá² tiá² ca³ma³tsu³ ma³jónh³² yáh³ jáh³ hlá꞉ih¹ hí³, sa³jun³ nóh³² hi³ dí¹lá꞉in¹ jáh³ hí³, hi³ sa³jun³ ca³hen³ tsú² siáh³ hi³ taun³ li²¹ quioh²¹ jáh³ hí³ chí¹quie¹³ ho³lá²dá² cuo². Hi³ jáun² bíh¹ má²ca³jenh¹³ tsá² hí³, hi³ má²ná¹ho² já꞉i¹³ quionh³ Cristo tá¹ cú² mei²¹ mii². 5 Zian² cónh³í¹ cu³ nió³ tsá² má²cá²tsan³ hi³ tiá² má²ca³jenh¹³, t꞉i³la³ jenh¹³ tsú² ca³la³ ñí¹ ca³ts꞉in¹³ cú² mei²¹ mii² máh³; quí¹ hi³ la³ñí¹ ca³jenh¹³ bíh¹ tsáu² ja¹ hla¹ jmí¹jáun². 6 Hénh³ ma³ jmí¹ ren² tsá² chun¹, tsá² ca³jenh¹³ la³ñí¹, quí¹ tiú²uú² pí³ ho² yáh³ hmú³² ñí¹ má²tun³ hi³ ca³t꞉in¹ tsá² hí³, t꞉i³la³ tsá² hí³ dá² má²ná¹lín³ mí²tsáu² joh¹ Dió³² quionh³ Cristo bíh¹, hi³ jáun² tsá² hí³ hau³ já꞉¹³ quionh³ Cristo tá¹ cú² mei²¹ mii².

Tsá² lí¹ quí² lí¹ cha³² hí³ tso³ má²tánh³² ñí¹ hlah³

7 Jáun² ní¹ má¹ca³ts꞉in¹³ cú² mei²¹ mii² né³, má²liáun³ bí¹ siáh³ Satanás ñí¹ cuá¹jna꞉i³² jáun², 8 hi³ jáun² má²tsa³ma³can² siáh³ tsá² zian² tá¹ quiún³ cuoh¹ cuá¹ hué²¹ lá²; la³ cun³ Gog yáh³ quionh³ tsá² zian² ñí¹ hu²¹ cuo² tsú², tsá² Magog, hi³ jáun² tsá² hí³ cuú¹ ngi꞉h¹³ hi³ jmu³ hnié꞉i²; tsá² juóun³² hmí꞉h¹ cu³tí³ bíh¹ tsá² hí³, la³juah²¹ dúh¹ zá꞉i¹ táh¹ hi³ tioh³ can³² jmí²miih²¹.

9 Jáun² ja³taunh²¹ tsú² hi³ ca³jmú³ ná¹yanh³² tá¹ cáun² hué³², hi³ ca³ñí¹jmú¹³ ná¹pí² ná¹danh³² la³ cu³ la³ jéin³ ñí¹ tionh¹ tsá² joh¹ Dió³², la³ cun³ tsá² zian² juú² hi³ jlánh¹ hnio³ jáun² Dió³², t꞉i³la³ hñu³mi³cuú² ca³táh³ cáun² sí² hi³ jáun² ca³cáun³ ca³la³j꞉in³² tsá² hí³. 10 Hi³ jáun² tsá² hlá꞉inh¹ tsá² jlánh¹ jmí¹ má²cau² quioh²¹ tsá² hí³ né³ ca³tón³² tsú² chu³ sí² ñí¹ tioh³ jui²¹ quín¹ azufre hi³ ná¹cua³² sí² ché꞉i³ cu³tí³, ñí¹ má²cuá¹hún¹ jáun² já꞉h³ hlá꞉ih¹ hí³ la³ má²quionh³ tsá² jlánh¹ jmí¹ juáh²³ hí³ hi³ cuá¹lín³ *t꞉i³² jë¹ Dió³²; ñí¹ jáun² bíh¹ ma³tso² tsú² ts꞉í³ hi³ jlánh¹ huáh² lín³² ts꞉í³ ca³la³ huá² la³ jma² la³ cun³ jmí¹hi³nio² cu³tí³.

Tsá² cuá¹tón²¹ ñí¹ hmá²s꞉i¹ tiáu² ra³ts꞉in² hé꞉ih³² tsáu²

11 Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³jíe³² jná¹³ cáun² hmá²si¹ tiáu², ñí¹ jáun² né³ cuá¹tsi²¹ jan² tsáu². Jáun² cuá¹ hué²¹ né³ quionh³ la³jí³² hi³ jniá³ chi³cuú² ca³cuóun³ bíh¹ ñí¹ hó²¹ñí¹ Tsá² hí³, ha³ tiú²uú² lin¹ ñí¹ cá¹jnia³ yáh³. 12 Jmí¹jáun² ca³jien¹ jná¹³ hla¹ tsá² má²cá²tsan³, la³jín³² tsá¹míh¹ ji³ tsá² má²lieih²¹, hi³ ná¹táun³ ta³ ñí¹ Tsá² cuá³ hí³ ñí¹ hmá²si¹ jáun²; jmí¹jáun² ca³qui³ ca³nia³ tsú² sí². Ca³niá³ bíh¹ siáh³ cónh³í¹ cáun² sí², sí² hi³ ná¹tiáunh¹ tsá² hiáuh³ jmái¹ hi³ lí¹³ zian². Jmí¹jáun² ca³ta³tsin¹ héih³² la³jín³² hla¹ hí³ la³ cun³ rón³² lí³ hi³ jmí¹ má²rá¹tón³² la³jí³² sí² jáun², lin¹ la³ cun³ rón³² lí³ ta²¹ hi³ ca³jmú³. 13 Hi³ jáun² jmí²miih²¹ ca³jienh³ hla¹ hi³ jmí¹ tiáunh¹ ti³ ñeh² quioh²¹, jáun² hmú³² né³ la³ má²quionh³ ñí¹ tiáunh¹ tsá² má²cá²tsan³ ca³jienh³ siáh³ hla¹ tsá² jmí¹ tiáunh¹ ñí¹ jáun², hi³ jáun² ca³ta³tsin¹ héih³² ma³ quin³² ma³ jan³² la³ cun³ lí³ ta²¹ hi³ ca³jmú³. 14 Jáun² hmú³² né³ la³ má²quionh³ ñí¹ jmí¹ tiáunh¹ jáun² tsá² má²cá²tsan³, ja¹ sí² jáun² bíh¹ já¹taunh²¹. Ñí¹ ná¹cua³² jáun² sí² né³ lí³ hmú³² ñí¹ má²tenh³. 15 Hi³ jáun² li³ua³ jan² tsá² tiá² tsauh³ hi³ jmái² ñí¹ sí² hi³ rá²tiáunh¹ tsá² hiáuh³ jmái¹ hi³ lí¹³ zian² né³, ja¹ sí² jáun² bíh¹ já¹taunh²¹ siáh³ la³jín³² tsá² hí³.

21

Chi³cuú² hmai²¹ quionh³ cáun² hué³² hmai²¹

1 Jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³jíe³² jná¹³ cáun² chi³cuú² hmai²¹, ji³ cáun² hué³² hmai²¹ siáh³; quí¹ chi³cuú² ji³ hué³² hi³ jmí¹ lí³ la³ñí¹ lí¹ cá¹hin³ bíh¹, hi³ sa³jun³ jmí²miih²¹ yáh³ uú² zia³² li³. 2 Jáun² ca³jíe³² jná¹³ siáh³ juú² híen¹, Jerusalén hmai²¹ hi³ cuá¹sau² hñu³mi³cuú² hi³ ja³ ñí¹con² Dió³², ca³la³ hi³ tú¹ lái¹ re² lín³², la³jmí¹ cuá¹tú¹ cuá¹lái¹n jan² tsá²mi³ tsá² má²jenh¹³ cuo² quionh³ tsá²ñuh² tsá² má²nióh³² jái¹³ quionh³. 3 Jmí¹jáun² ca³nái³² jná¹³ cáun² mah¹ hi³ ja³ chu³ jo² ñí¹ zeh¹ jáun² hmá²si¹, hi³ ñí¹ca³hléh³ tsáu² tiá³ lín³² hi³ ñí¹ca³juáh³ la³ lá²:

—Sá¹ní² jie³ né³, ta³né³² má²cuá³ Dió³² ja¹ quioh²¹ tsá²mi³cuóun². Ma³zian² Dió³² quionh³ tsú², hi³ jáun² tsá² ní² né³ lín¹³ tsá² tionh² jo³cuo² Dió³², hi³ Dió³² né³ lín¹³ Dió³² Juo¹³ tsá² ní². 4 Hi³ hí³ bíh¹ Tsá² zí³² siáh³ jmi² zíh¹ hi³ tain³² ñí¹ tsá² ní². Má¹jáun² tiú²uú² hin² jún³ yáh³, tiú²uú² hin² niau²¹ yáh³ hlah³ tsí³, sa³jun³ uú² hau³ tsú², hi³ sa³jun³ li³ zia³² bíh¹ hi³ chéi³ hi³ uóu³²; quí¹ má²ca³nga² bíh¹ la³ cun³ hi³ qui³ jmí¹ lí³ jmí¹tin².

5 Hi³ jáun² Tsá² cuá¹tón²¹ hí³ ñí¹ hmá²si¹ né³ ca³juáh³:

—Sá¹ní² jie³ dúh¹, ijná¹³ jmu¹ hmai²¹ ca³la³ jí³² hi³ zia³²!

Ja³bí¹ ca³juáh³ tsú² siáh³:

—Tón³ ñí¹ sí² jái¹³ hi³ juah²¹ jná¹³ hná¹ lá², quí¹ jái¹³ hú¹tá¹ jú¹ tson² bíh¹ jaun³², jái¹³ hi³ hú¹tá¹ cu³tí³ li³tí³ bíh¹.

6 Jmí¹jáun² ca³zái³ tsú² jná¹³ la³ lá²:

—Má²li³² bíh¹. Jná¹³ bíh¹ lín³ ná¹ huéh³ la³ñí¹ hi³ ca³la³ ti³ huéh³ ñí¹ cá¹táuh³ siáh³, la³ cun³ Tsá² zian² ca³la³ cun³ jmí¹ ca³li³liau³ yáh³ ji³ la³ ti³ ñí¹ táuh³ siáh³. Ní¹juáh³ tsá² hí¹quiéin² tsí³, jná¹³ bíh¹ cue¹ tsú² jmái² hính³, jmái² hi³ chí¹ñei³² hi³ jmu³ hi³ lí¹³ zian² tsú², cáun² hi³ lí¹ cue¹ cu³tí³ bíh¹ jná¹³ tsú². 7 Tsá² cah¹³ jmái¹ bíh¹ hiáuh³ la³jí³² hi³ ní², hi³ jná¹³ né³ lín¹³ Dió³² Juo¹³ tsú², hi³ hí³ né³ lín¹³ jón³² jná¹³. 8 Ti³la³ hi³ ca³tin¹ tsá² juénh² má¹ná¹, tsá² tiá² ta²¹ haih²¹, tsá² jmu² hi³ hlah³ hi³ hó³², tsá² jngih² tsáu², tsá² jmu² hi³ juón¹, tsá² lín³ tsá² hlái¹nh¹, tsá² má²tsú² má²jónh³² dió³² tsá² láin¹, ji³ la³jín³² tsá² tí¹ jáin² ní² siáh³, la³ cun³ hi³ hiáuh¹³ tsá² la³ hí³, hi³ tsa³táunh¹ chu³ sí² bíh¹ ñí¹ tioh³ jui²¹ quín¹ azufre hi³ ná¹cua³² sí² chéi³ cu³tí¹³; hi³ jáun² bíh¹ lí³ hmú³² ñí¹ má²tenh³.

Juú² Jerusalén hmai²¹

9 Jáun² né³, jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², tsá² quiaun³ jmí¹ ná¹zianh³² hí³ uon² hi³ ca³la³ hi³ ná¹canh² quiau³ ñí¹ uu³mí²tsi³² hi³ quioh²¹ ñí¹ ca³táuh³, tsá² hí³ ja³ ñí¹con² jná¹³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Sá¹ní² ña³² ñá²jie³ ñí¹ lá², jáun² jná¹³ hien²¹ tsá²mi³ tsá² jenh¹³ cuo² quionh³ Tsá² lín³ hí³ *Já¹ziáh² míh¹.

10 Jmí¹jáun² ca³jau³ jná¹³ tsú² jui³² jmí²chí³ cáun² tsi³ máh³ pa²¹, máh³ ñe¹ lín²¹, ñí¹ jáun² ca³híe³ tsú² jná¹³ Jerusalén juú² hien¹ hi³ cuá¹sau² hñu³mi³cuú² hi³ ja³ ñí¹con² Dió³². 11 Juú² jáun² jniá³ ca³la³ cú²tú¹ cú²lí¹³ la³jmí¹ jniá³ hnga² Dió³². Joh¹ hi³ quian³² jniá³ la³jmí¹ jniá³ cá² mái³ quín¹ zín³ chú³² jniá³, quín¹ jaspe, hi³ jniá³ la³jmí¹ jniá³ cá² mái³ quín¹ hu³². 12 Juú² jáun² hu²¹ hñu³ hiah³² jueh³² lín³² hi³ ñe¹ lín²¹, cáun² hñu³ hiah³² hó³² quia³tún³ ho³hñú¹³ quioh²¹, hi³ ma³ quin³² ma³ caun³² ho³hñú¹³ né³ tionh² ma³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³². La³ ma³ cáun² ho³hñú¹³ jáun² ná¹tón²¹ hi³ jmái² ma³ quin³² ma³ cu³ nió³ tsá² tá¹ quia³tún³ tsoh³ tsá² *Israel. 13 Ti³ jui³² ñí¹ hia³² hiú² hó³² hni³² ho³hñú¹³, hni³² ho³hñú¹³ hó³² ti³ la³ ñéi³², hni³² ho³hñú¹³ hó³² jo²¹ ti³ la³ quián³, hi³ cónh³ siáh³ hni³² ho³hñú¹³ hó³² ti³ jui³² ñí¹ tá²tsi²¹ hiú². 14 Jmíh¹ hiah³² hu²¹ juú² jáun² hu²¹ quia³tún³ mái³ quín¹ hi³ lí³ mí¹zioh²¹ hiah³², ma³ quin³² ma³ cá² mái³ quín¹ jáun²

né³ ná¹tón²¹ hi³ jmái² ma³ quin³² ma³ jan³² *ti³² tsá² quian³² jë¹ *Já¹ziáh² míh¹ hí³.

15 Tsá² ca³hléh³ hí³ ñí¹con² jná¹³ jmí¹ zianh³² cáun² hmá² héih³² hi³ hu²¹ jñéi³ lí² hi³ lí³ cú¹mí¹niau²¹, hi³ chá³² tsú² héih³² juú² jáun² la³ má²quionh³ ho³hñú¹³ ji³ hiah³² hi³ hu²¹ juú² ní² siáh³. 16 Juú² jáun² dá² lí³ rá¹quiún³ cuonh¹ bíh¹, cá²ren² bíh¹ ti³ la³ hú³ quionh³ ti³ la³ cuó². Ca³chá³ bíh¹ tsú² héih³² juú² jáun² cun³quionh³ hmá² héih³² jáun², jáun² tí³ tun³ mei²¹ tsi²¹ tun³ nio² hña³láu³ kilómetros rá¹quiún³ cuonh¹, ji³ ti³ la³ ñe¹ hná¹ hiah³² ní² siáh³ cá²ren² bíh¹ tí³. 17 Ca³chá³ bí¹ siáh³ tsá² hí³ héih³² ti³ la³ hmih²¹ hná¹ hiah³², hi³ jáun² tí³ hña³láu³ tsi²¹ tu³la³quiún³ lí², quí¹ ja³bí¹ la³jmí¹ lí³ héih³² hi³ cha³² tsá²mi³cuóun² bíh¹ lí³ héih³² quioh²¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² uá²jai³².

18 Hná¹ hiah³² jáun² lí³ cun³quionh³ quín¹ zín³ chú³² jniá³ hi³ téh²³ tsú² jaspe, juú² jáun² né³ lí³ siáh³ quionh³ cú¹mí¹niau²¹ hngó³² la³jmí¹ lí³ hu³² hngó³². 19 Jmíh¹ hiah³² hu²¹ juú² jáun² ná¹tú¹ ná¹lái¹ cun³quionh³ la³jáh³ dú¹ ñí¹ quín¹ chú³² jniá³. Quín¹ la³ñí¹ hi³ hu²¹ jmíh¹ hiah³² jáun² lí³ quín¹ téh²³ tsú² jaspe, quín¹ ñí¹ má²tun³ mái³ lí³ quín¹ hi³ téh²³ tsú² zafiro, quín¹ ñí¹ má²hni³² mái³ lí³ quín¹ hi³ téh²³ tsú² ágata, quín¹ ñí¹ má²quiún³ mái³ lí³ quín¹ esmeralda, 20 quín¹ ñí¹ má²hñá³ mái³ lí³ quín¹ ónice, quín¹ ñí¹ má²jñéi³ mái³ lí³ quín¹ cornalina, quín¹ ñí¹ má²quiau³ mái³ lí³ quín¹ crisólito, quín¹ ñí¹ má²jña³ mái³ lí³ quín¹ berilo, quín¹ ñí¹ má²ñu³ mái³ lí³ quín¹ topacio, quín¹ ñí¹ má²quia³ mái³ lí³ quín¹ crisoprasa, quín¹ ñí¹ má²quia³cáun² mái³ lí³ quín¹ jacinto, hi³ quín¹ ñí¹ má²quia³tún³ mái³ né³ lí³ quín¹ amatista. 21 Tá¹ quia³tún³ ho³hñú¹³ jáun² ná¹lí³ cun³quionh³ cá² mái³ perla; hi³ ja¹ hñú³ quioh²¹ juú² jáun² né³ lí³ cun³quionh³ cú¹mí¹niau²¹ hngó³² la³jmí¹ lí³ hu³² hi³ ngá² joh¹ cá² táun² cá² táun².

22 Ti³la³ tiá² hñú³ hien¹ ca³jíe³² yáh³ jná¹³ já¹ juú² jáun², quí¹ hnga² bíh¹ Dió³² Tsá² cú² juenh² Juo¹³ dí² lín³ hñú³ hien¹ já¹ juú² jáun², la³ má²quionh³ Tsá² lín³ hí³ Já¹ziáh² míh¹ ní² siáh³. 23 Hi³ jáun² ñí¹con² juú² jáun² tiú²uú² joh¹ hiú² li³ hniauh³ yáh³, hi³ sa³jun³ joh¹ zíh² li³ hniauh³, quí¹ joh¹ hi³ quian³² hnga² bíh¹ Dió³² tiéi³ juú² jáun², hi³ Já¹ziáh² míh¹ bíh¹ lín¹³ siáh³ sí² já¹ juú² jáun². 24 La³jín³² bíh¹ tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ má¹jáun², má²lí¹³ ñi³táunh¹ cun³quionh³ joh¹ hi³ cue³² juú² jáun²; hi³ la³jín³² bí¹ siáh³ re²¹, tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ ma³quien² juú² jáun² cha³ jmí¹ ma³quien² hmóu³². 25 Hi³ la³jí³² ho³hñú¹³ hiah³² hu²¹ juú² jáun² né³, cun³ jmí¹líh³ tiá² jna¹³ bíh¹ ta³ jma², quí¹ sa³jun³ uú² li³ zia³² yáh³ já¹niéi² ñí¹ jáun²; 26 hi³ la³jín³² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ ma³quien² juú² jáun² cha³ jmí¹ ma³quien² hmóu³², ji³ hi³ hléh³² tsú² siáh³ re² hi³ ca³tin¹ juú² jáun². 27 Hí¹ cáun² bíh¹ hi³ tiá² ji² tiá² lí¹³ hí³ já¹ juú² jáun², sa³jun³ tsá² jmú² tsau³² hi³ hlah³ hi³ hó³², sa³jun³ tsá² tí¹ jáin² ní² siáh³; jí³²la³ tsá² má²ná¹tón²¹ hí³ hi³ jmái² ñí¹ sí² hi³ raunh³² jáun² Tsá² lín³ hí³ Já¹ziáh² míh¹ bíh¹ lí¹³ tónh³² já¹ juú² jáun², la³ cun³ sí² hi³ rá²tiáunh¹ jáun² tsá² hiáuh³ jmái¹ hi³ lí¹³ zian².

22

1 Jáun² né³, tsá²cuú² tsá²ta³ hí³ Dió³² ca³hie³ jná¹³ siáh³ cáun² jmi² cua³ hi³ jmu² hi³ lí¹³ zian² tsú², ca³la³ hi³ rá¹zín³ lín³² la³jmí¹ zín³ hu³². Cua³ jáun² chí¹ñei³² ñí¹ zeh¹ hmá²si¹ quioh²¹ Dió³² ji³ Tsá² lín³ hí³ *Já¹ziáh² míh¹ ní² siáh³, 2 hi³ jáun² rá¹ngi³² ñí¹ lí³ja¹ hñú³ jueh³². Ma³ quin³² ma³ caun³² jo²¹ cua³ jáun² chi²¹ hmá² jmu² hi³ lí¹³ zian² tsú², hmá² jáun² hái³² mái³ quia³tún³ jéin³² cú² mii², cu³ jéin³² la³ ma³ quin³² ma³ caun³² zíh²; mu²¹ hmá² jáun² jmu² ta²¹ hi³ hin²³ li³ua³ cáun² hi³ zian² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³. 3 Hí¹ cáun² yáh³ hi³ ca³chá³ Dió³² ñí¹ hlah³ tiú²uú² li³ zia³² ñí¹ jáun²; já¹ juú² jáun² bíh¹ tá¹zah¹ hmá²si¹ quioh²¹ Dió³² quionh³ Tsá² lín³ hí³ Já¹ziáh² míh¹, hi³ jáun² *tsá² má²ná¹hlánh¹ joh¹ tsú² né³ ma³cu³ ma³hái³². 4 Jie³ bíh¹ tsú² hó¹ñí¹ Dió³², hi³ chí¹quie¹³ tsú² né³ taun³ siáh³ hi³ jmái² Dió³². 5 Jáun² ha³ tiú²uú² já¹niéi² li³ zia³² yáh³, hi³ jáun² tiú²uú² joh¹ sí² li³ hniauh³ yáh³ quioh²¹ tsú², sa³jun³ joh¹ hiú² li³ hniauh³, quí¹ hnga² bíh¹ Dió³² Juo¹³ dí² tiéi³ joh¹ quioh²¹ ñí¹ jáun²; hi³ la³jín³² tsá² hí³ né³ zian² la³jmí¹ zian² re²¹ ñí¹ jáun² ca³la³ cun³ jmí¹hi³nio².

Jmái¹ hi³ jáunh³ Cristo

6 Tsá² hí³ ca³juáh³ siáh³ la³ lá² ñí¹con² jná¹³:

—Jái¹³ lá² dá² hú¹tá¹ jú¹ tson² bíh¹, jái¹³ hi³ cu³tí³ li³tí³; hi³ jáun² Dió³² Juo¹³ dí², Tsá² chín¹ ñí¹con² jmí²chí³ quioh²¹ tsá² ná¹lín³ *ti³² jë¹ Dió³², hí³ bíh¹ ca³zen³ tsá²cuú² tsá²ta³ hi³ ja³ma³jnia³² ñí¹con² tsá² joh¹ la³jí³² hi³ má²ja³quián³ lí¹³.

7 —¡Tia³jui³² lín³² bíh¹ má²jáunh¹³ jná¹³! —ca³juáh³ Jesús. ¡Hénh³ ma³ jmí¹ ren² tsá² haih²¹ ta²¹ jái¹³ hi³ ca³cué³ Dió³² hi³ má²rá¹tioh³ ñí¹ sí² lá²!

8 Hi³ jná¹³ bíh¹ la³², Juan², tsá² ca³nái³² ná¹ ji³ hi³ ca³jíe³² ná¹ la³jí³² hi³ ní². Jmí¹

má²lí²ná꞉³² jná¹³ né³, ji³ hi³ má²lí²jí꞉e³² jná¹³ siáh³, ca³qui꞉nh² jná¹³ ti³ rá¹hin³ ta³ ñí¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² tsá² ca³hí꞉e³ jná¹³ hí³ la³jí³² hi³ jáun², hi³ jmí¹ hnó²¹ jná¹³ má¹tsú¹ má¹jonh²¹ tsú².
9 Ti³la³ tsá² hí³ má¹ná¹, ca³zá꞉³ jná¹³ la³ lá²:

—Ha³ lí² jmú² hnú² la³ ní², quí¹ ja³bí¹ jan² tsá² lín³ quian²¹ Dió³² bíh¹ jná¹³ la³jmí¹ lín³ hnú², ji³ la³jín³² jon³ renh² nú² tsá² ná¹lín³ ti³² jë¹ Dió³² ñí¹ hná¹ ní², ji³ la³jín³² tsá² má²tí³² já꞉¹³ hi³ rá¹tioh³ sí² ní² siáh³. Jáun² hnga² bíh¹ Dió³² hniáuh³² má¹tsú¹ má¹jonh²¹ nú².

10 Jáun² ca³zá꞉³ jná¹³ siáh³ tsá² hí³:

—Ha³ lí² jní² já꞉¹³ hi³ má²lí²cué³² Dió³² hi³ má²rá¹tioh³ sí² ní² ca³ti²¹ hi³ lí¹³ jmí¹ tsú² jmí¹ ja³², quí¹ má²ja³quián³ li³tí³ bíh¹ la³jí³² hi³ ní². 11 Tá¹la³ jáun² né³, ní¹juáh³ tsá² zian² cun³quionh³ hi³ tiá² jéih³² Dió³² cuí¹ zian² la³ má²zian² jáun²; ní¹juáh³ tsá² tiá² ji꞉n², cuí¹ lín³ tsú² la³ má²lín³ jáun²; hi³ jáun² ní¹juáh³ tsá² zian² la³ cun³ ti³² tsí³ Dió³² cuí¹ zian² tsú² la³ má²zian² jáun², ní¹juáh³ tsá² má²cuá¹chan¹ ca³ti²¹ hi³ chu²¹, cuí¹ cuá¹chan¹ tsú² la³ má²cuá¹chan¹ jáun².

12 —Sá¹ní² ji꞉e³, cu³tí³ má²jáunh¹³ bíh¹ jná¹³, ca³la³ má²quiáun¹ ná¹ la³ cun³ hi³ lí¹³ hiáuh³ tsáu² ma³ quin³² ma³ jan³² ní¹juáh³ ha³ lánh³ rón³² lí³ tá¹³. 13 Jná¹³ bíh¹ la³² Tsá² lín³ huéh³ la³ñí¹ ca³la³ ti³ huéh³ ñí¹ táuh³, Tsá² ñí¹ ca³li³liau³ ji³ ca³la³ ti³ ñí¹ táuh³, Tsá² lín³ ná¹ mí¹zioh²¹ ji³ la³ ti³ ñí¹ ca³tú² ca³hián².

14 ”Hénh³ ma³ jmí¹ ren² ní¹juáh³ tsá² ma³ji² ha¹, quí¹ jáun² lí¹³ cuh³ mái³ hi³ há꞉³² hmá² cue³² jmái¹ hi³ lí¹³ zian² tsú², ji³ hi³ jáun² lí¹³ hí³ siáh³ jui³² ho³hñú¹³ hiah³² hu²¹ juú² jáun². 15 Cheih³² jáun² bíh¹ tá¹tonh¹ tsá² ná¹lín³ tsái², tsá² lín³ tsá² hlái꞉nh¹, tsá² juón¹, tsá² jngi꞉h² tsáu², tsá² má²tsú² má²jónh³² dió³² tsá² lái꞉n¹, ji³ la³jín³² tsá² jéih³² jú¹ tí¹já꞉i² ní² siáh³.

16 ”Jná¹³ la³², Jesús, má²lí²zéin³² ná¹ jan² tsá²cuú² tsá²tán² hi³ cué³² jú¹ tson² ñí¹con² hnú² hi³ ca³ti꞉n¹ tsá² má²ná¹lín³ cuáh³². Jná¹³ bíh¹ Tsá² lín³ ná¹ chí² zen² hi³ ca³hion² quioh²¹ hla¹ Dá²vi²¹, la³ cun³ Tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ tsú², hi³ lín³ jná¹³ siáh³ chí¹jmai²¹ juenh¹³ hi³ hian³² ti³ ca³jniá³².

Cáun² já꞉i¹³ hi³ té²³ tsú² ñí¹ má²ca³táuh³

17 Jáun² né³, Jmí²chí³ Chun¹ quionh³ ji³ tsá² má²nióh³² já꞉i¹³ quionh³ Tsá² lín³ hí³ *Já¹zíah² míh¹ juáh³:

—¡Ña³²!

Hi³ jáun² tsá² ná꞉i³² né³ cuí¹ juáh¹³ siáh³:

—¡Ña³²!

Hi³ jáun² ní¹juáh³ tsá² hí¹qui꞉in² tsí³, cuí¹ já² tsú²; quí¹ ní¹juáh³ tsá² hnió³ hí꞉nh³ jmái² hi³ jmu² hi³ lí¹³ zian² tsú², jmái² tiá² hmah²¹ quien² hí¹ cú¹pih²¹, jáun² cuí¹ hính¹³ tsú².

Ñí¹ ca³táuh³ hi꞉e³² ha³ lánh³ hniáuh³² jmu³ tsú²

18 Jná¹³ bíh¹ tsá² cué²³ ná¹ jú¹ tson² ñí¹con² tsá² nái³² já꞉i¹³ hi³ má²lí²cué³² Dió³² hi³ má²rá¹tioh³ sí² lá², hi³ juah³² jná¹³ la³ lá²: Ní¹juáh³ li³ua³ jan² tsá² ná²tsi꞉n³ já꞉i¹³ lá², ja³bí¹ Dió³² na³tsi꞉n³ uu³mí²tsi³² quioh²¹ tsú², la³ cun³ uu³mí²tsi³² hi³ rá¹juáh³ jáun² hnga² sí² lá². 19 Hi³ li³ua³ jan² tsá² quin³ siáh³ cá² jon¹ já꞉i¹³ hi³ má²lí²cué³² Dió³² hi³ má²rá¹tioh³ sí² lá², jáun² ja³bí¹ Dió³² quin³ siáh³ já꞉i¹³ ñí¹con² tsú² hi³ jmí¹ lí¹³ cuh³ mái³ hi³ há꞉i³² hmá² jmu² hi³ lí¹³ zian² tsú², hmá² hi³ rá¹hi꞉e³² ñí¹ sí² lá², hi³ sa³jun³ li³ zia³² siáh³ já꞉i¹³ hi³ hí³ tsú² juú² hi꞉en¹ hi³ rá¹hi꞉e³² ñí¹ sí² lá².

20 Tsá² má²tson² la³jí³² hi³ ní², juáh³ la³ lá²:

—Ján³, tia³jui³² lín³² bíh¹ má²jáunh¹³ jná¹³.

Re² bíh¹ la³ jáun². ¡Ñah³² hniu³² Jesús Ti³² Juo¹³ jnoh¹!

21 Cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² Jesús Ti³² Juo¹³ dí² la³jín³² hnoh². Cun³ ní² bíh¹ tí³ já꞉i¹³ ní².